638.

Pract. Th. I 638^a 1. Ex.

1) [Manberne Joh.] [Zwollis]
Campb. 1224

2) Hain *6597

Item pulchros versus de preparacione hominis ad bene moriendum

Ardet mors cunctis q(ui) nascitur sine cunctis
Que plus omnia soluit ferendo sagitta
Nemo patet vitae morte valet aut superare
Nam clausis portis intrat singula fortis
Nocte die cunctis mors insidiatur ubique
Saepe nec necat subito multos gladio bis acuto
Si bonum inspicias medio sis fine que finis
Si bene non finis malis hic fert ad mala
Tu bene credendo pagens bona prava cavendo
Ne sis dampnatus sis p(ro) obire paratus
Unde conteris bene nam bene sic moriens
Vix bene conicetem vidi prave morientem
Non e(st) mors subita quo consonat bona vita
Sis deo fortis instanti turbine mortis
Sis bene contritus confessus integre punctus
Corpore munitus xpi membrisque p(er) unctus
Cunctis ignosce veniam tibi posce
Mundum postponas nec amicos corde sponas
Summa tibi cura q(uod) mens tibi sit bene pura
Xpistum laudare satagens et sepe rogare
Ut tibi condonet sua crimina teque coronet
Subde voluntate dominum corde libenti
Est deus fac gratis facienda mente
Tu bene moriaris ut devote moriaris
Tamque catholicus et xpi verus amicus
In deo spera fides in corpore vera
Orat devote velit intercedat p(ro) te
Morte commemorat xpi tunc magis orat
Te cruce signando veraque fidem [illegible]
Commendans animam deo qui condidit ipsam
Sed ne sis dubitans caveas tunc demonis ictus
Nam tunc conatur plus demon [illegible] et insidiatur
Ut desperare faciat quem vult cruciare

Sed sibi non credas nec ab hiis que dico recedas
Nunquam desperes de divina pietate
Nec contra speres salvus fore sine probitate
Et pone firmiter salvatoris bonitate
Cum bene contritos speratis indicitate
Salvat clementi misericordi ferbilitate
Quantumque malus fueris poteris fore salvus
Si bene contereris mente libenter fateris
Si nequeas ore tunc saltem corde fateri
Pectus tundendo signum crucis faciendo
In cruce pendentem latronem morte prementem
Sic xpistus salvavit qui [illegible] rogavit
Ergo fide firma te xpi morte firma
Cum cunctis contritos quos bene [illegible]

Nota hos versus

Si tibi magna domus si splendida mensa quid
Si tibi sponsa decens si sit generosa quid
Si pater aut abbas fuis [illegible] quid
Si fuis dux fortis pulcher [illegible] quid
Si fuis [illegible] quid
Si dux [illegible] si rex si papa quid
Si fuis cunctor [illegible] sub sole quid
Tam cito preterit hec omnia quod nichil
Sola manet vita que glorificabitur
Unde

Nota

Sis longus simplex castus paciens moderatus
Longevus fortis sic septem crimina tollis

Nota

Caron ergo rubus kamphas [illegible]
Exil pater [illegible] virginitate [illegible]
Junda [illegible]
pontifici [illegible]

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

2

¶ Octo sunt attendenda in locucione Unde
Versus Quis ~~quis~~ quid ubi cum quo
quantum cur quo quando

¶ Nota medicina optima contra mortem eternam

¶ Nota bene

Si quis senserit se percussum peste recipiat quantocius poterit Primo de amaritudine mentis et cordis contricione liberam magnam quam uncia Et hanc frequenter misceat cum aqua lacrimarum Postea faciat vomitum omnium peccatorum suorum per nudam et apertam confessionem eorum Sumat quoque electuarium preciosissimum corporis et sanguinis domini nostri ihesu christi sacramentum Et inungant partes corporis egrote et sit dispositus liber et incolumis ibit ad incorruptibile vite patriam

¶ Quatuor ex verbis virtutem virtuti
collige legis
Prohibet permittit imperat atque valet

¶ Nota bene

Cella

¶ Si parem que sunt rarius exaudire
Una tamen iudas esau balaam
semper
Exaudiendo forcius fecisse legitur unquam
Sit tibi cella palacium pes ~~tua~~ tandem
ad celestia
Hoc volo tacens audi lege plange vel ora

Nota lege

Sic comedat quis ut semper esuriat statimque post cibum orare vel legere valeat

Velit quid sciat et pauca confiteatur Unde versus in hoc de confessione

¶ De confessione nota diligenter

Integra sancta lacrimalis accelerata
Pura frequens nuda discreta libens verecunda
Fortis et accusans et sit parere parata
Sit simplex humilis confessio vera fidelis
Quis cum quo quid ubi quociens cur tamen quo quomodo
Quatuor impediunt ne crimine confiteatur
Spes timor atque pudor sed desperacio maior
Quis odit vel peccato apostata sit semper atque fateri
quis Penituisse dolet facit peccata tidere

¶ Nota valde diligenter

Deum igitur time et mandata eius observa hoc est omnis homo tunc cuncta que fiunt adducet deus in iudicium pro omni errato sive bonum sive malum sit

¶ Sanctissimus Augustinus

Non est maior iocunditas quam conscie puritas pura autem conscientia ut dicit hugo de sancto victore est que non habet de preterito iustam accusacionem nec de presenti iniustam delectacionem et de futuro falsam voluntatem Unde quieta et bona conscientia secundum richardum duo facit scilicet preteritorum malorum condigna satisfactio et instancium malorum prudencia cautaque declinatio quia quod est secundum dominum penitens deflet et abstinet a malis etc.

Roſetũ exercitioꝝ ſpũaliũ et ſacrarum meditationũ.

In quo etiam habetur materia ꝑdicabilis per totũ anni circulum.

Noſſe volens dictus cur ſit liber iſte roſetũ
Hoc epigrãma breue lector amice nota
Nempe velut circũ ꝑacutis ſentibꝰ horrẽt
Et tamen eximio flore roſeta nitẽt
Sic liber aſpectu licet horridulus videatur
Precipuos fructus proferet iſte tibi.
Ut qꝫ roſe primũ granoſo cortice clauſe.
Viſcere paulatim pandere ſe qꝫ ſolent.
Sic cõplexa breui ꝑus hic res carmine q̃qꝫ
Quo melius teneas. latius inde patet.
Floribꝰ eſt eiſdẽ duplex genꝰ. hoc iubꝫ. illõ
Cãdicat. at dulce fragrat vtrũqꝫ nimis.
Haud ſecꝰ hic ſuaui nũc mẽs ardeſcẽ amorẽ
Nũc candere ſacris actibꝰ inſtruitur.
Deniqꝫ virtutes ſũt effectꝰ qꝫ roſarũ.
Complures. huic qui cõueniunt operi.
Scilicet exornant cõfortant exilarant qꝫ.
Olfactũ recreant inualidos qꝫ iuuant.
Carpe roſas igitur q̃ nõ marceſcere norũt.
Illas inuenies hoc. mihi crede. libro

¶ Prologus cuiuſdā canonici reglar̄ꝫ in ſuū roſetū exercitiorū ⁊ meditationū

Obaudite me diuini fructus ⁊ quaſi Roſa plātata ſuper riuos aquarū fructificate. Eccl'ia. xxxix. ca. Qd' vbū idc. vel marie preſcribit huic libro vt initiū quadret appellatōi ⁊ exordiū verbale ꝑ ſe ferat intē-tū ei⁹ finale. Cōpellatū ſiqdez ē collectariū hoc roſetū. ⁊ cō-monētur his vbis diui fruct⁹. q̄s nō ab re religioſos dixerim ad frugē melioris vite: ad exercitia ſcʒ pietatis ⁊ apicē theorice vite. q̄ꝝ initia q̄licūq; tradūtur in h̄ collecto. Aut⁹ ſapialib⁹ monit̄ꝫ q2 pleriq; religioſi ſurdaſtri nō obaudiūt. Jō etiā nō fructificāt. vt ſcʒ vel mētis puritatē aut charitatis (q̄ religiōis fruct⁹ ſunt) aſſequāt feruorē. Sʒ ſteriles plerūq; ⁊ aridi ⁊ a ꝓ deuotiōis fructu pſtāt efferi. Qd in religiōis mee exordio attētius mecū repetēs. imo me ſn̄ pietat̄ꝫ exercitiȷ̄s (de fructificādo taceo) nec viuere q̄dē (qm̄ in talib⁹ vita ſpūs ē) poſſe ꝯperiēs. pauxillū ſubȷ̄ laborꝫ ꝑ aggregāda mihi aliq̄ꝫ̄a materia pietat̄ꝫ exercitiorū ⁊ deuotiōis. Quā vt cōpendioſior fierē ſub nudis exactiſſimiſq; vſiculis recollegerā: mihi ſoli cecinisse putans. Sʒ miſer̄ me quō neſcio collectoriola hec noſtra i man⁹ ceciderāt aliorū. Et en accedētib⁹ exurgentibuſq; armataꝝ exactiſſima ābitione pcꝫ. ꝯpluriumq; hic inde pſuaſorio monitu q̄ndiſſiāq; obteſtatiōe frm̄ maiorū ſupiorūq; q̄ꝝ repugnāre nō fas erat ꝑceptorȷ̄s mādatis. volēs nolenſq; lati⁹ hos meos ꝯgeſtos verſiculos explicare ſū coact⁹. ¶ Nouerint ꝑinde oēs ſi qui forſan hos nrōs dignabūtur legere labores collectariū iſtō tm̄ eē opus nō docēs. (Abſit vt hoc pſumerē) ſʒ occaſionē afferēs ſolū exercitia et meditabilia pia cōpendioſius aggregādi. Pauciſſiā em̄ aut fere nulla niſi emēdicata poſt meritū terga doctorū ſunt cōgeſta. Apū q̄ppe ſectat⁹ laborē. paſſiꝫ hinc inde quedā collegi. q̄ tandē redegi in vnū. diſpoſuiq; in ordinē q̄ndā exercitioꝝ. ac ꝑ fauos digeſſi cōſideratiōnū ⁊ practicarū. vt vel ſic vbi neccārio exact⁹ erā loq̄. nō aut tedio legētib⁹ eſſem noui afferēdo nihil. Aut ſaltē ex ſupfluo poſt alios locut⁹ viderer. Nā tā etſi hic nouū dicat nihil. nouo tn̄ hic mō aliorum ꝯplectūtur dcā. ⁊ eo forſan mō q̄ et lcōri accōmodatior piter ⁊ ꝯpēdioſior extat. Poterit em̄ h⁹ ad iſtar ⁊ in ceteris religioſus q̄ſq; certā materiā de q̄lib; re ſub certis ꝯſideratiōib⁹ ⁊ cōpēdioſiſſimis vſicul' ſibi reddere faīliarē. morēq; ſic in exercitia vtere. q̄cquid legerit. Vn̄ ⁊ in illū finē cōgeſta ſūt hic varia vt vel exēplar ſuſcipiat q̄ oīa vel in pietatis exercitia aut ſaltē in deuotiōis meditabilia verti poſſent. vt ⁊ ſic ꝑ ſacra exercitia mētis puritas. ⁊ ꝑ deuota meditabilia feruor charitat̄ꝫ aſſequat q̄ fruct⁹ ſunt religiōis oīs.

¶ Qꝫ āt has lucubratiūculas nrās Roſetū inſcripſerim (ab alȷ̄s q̄ppe h̄ inditū ē eis nomē cū innomieſ ego eas ⁊ icognitas mallē) nō incōgruis eos cauſ putē adductos. ¶ Primū q2 quēadmodū Roſarū duo ſūt gn̄a. Eſt eni cui rubēs ardētiſſimuſq; color ineſt. Eſt ⁊ albicātib⁹ folȷ̄s pallēs. Jta ⁊ hui⁹ opis nri ꝑs vna (due em̄ ei⁹ ſūt ptes) inardeſcit cōtēplando. Altera pallet pȷ̄s exercitȷ̄s defatigata. Vt ſic hēat lcōr in hoc Roſetū ingreſſus qd carpat rubentē odoratiſſimāq; ſeu ſi malit pallidulā. ¶ Ceterū germiat oīs roſa primū incluſa granoſo cortice. q̄ mox intumeſcens ⁊ in virides alabaſtros cōſurgēs paulati dehiſcit ac ſeſe pandit. Ad quē etiā modū oīs fere nrā ſn̄ia ꝑmū exiguis iclusa carminibus. verſiculiſq; cōſtricta. mox āplior fit ⁊ in articulos cōſurgēs odoratiores lōge latiuſq; ſeſe pādit. ¶ Due ⁊ res potiſſimū me adduxit vt verſiculos intexerē. nō vt oblectarē lectorem verū vt totū robur (ſi qd tn̄ ineſt) breui carmie collectū poſſit facile meminiſſe. Metra nāq; vt aiūt iuuant aīos cōprendūt plurima paucis. ⁊ alȷ̄s innūeris vtilitatib⁹ ꝑgnāt. ¶ Poſtremo nec hocce nrm̄ roſetū a virtutib⁹ roſarū putari alienū. Cū ⁊ medicas artes lāguēti aīe ꝑbeat. tepōris ⁊ cecitatis lāguoribus ſuccurrens. Nec ſpine huic roſeto deſūt. Verū⁹ em̄ ſpia q̄ꝫ frutice naſcitur roſa. Jta ⁊ hic materia pietat̄ꝫ nō imerito cōpanda roſis rudis acris ipura ⁊ aſpa tradit quaſi q̄buſdā ſpinis ꝯatiōe inſitiōe. ceteris quoq; h̄ roſetū cōgruit cū roſis. Nā vt reliq̄ ꝑterea Roſa plinio teſte nec pinguib⁹ ſeri vult nec argilloſis cōtenta rarꝫ. ⁊ ꝑpe ruderatū agꝝ amat. Jta ⁊ h̄ nrm̄ roſetū puul' tm̄ ⁊ rudib⁹ ē collēm nouellis fructib⁹ diuinis vt i hmōi ſe exercēdo q̄i roſe fructificare poſſēt. Huc ḡ p̄cor o iuuenes ꝯcurrite. carpite flores. Cādida nā rubeis ſē h̄ ꝑmixta roſeꝫ. Nō latꝫ h̄ ſpēs ꝑcul hic ē oē venenū. Cur ſpnēdo roſas ſaliūcā carpitꝫ agriꝫ. Vos āt ⁊ o doctiſſimi q̄q; ſi forſan i man⁹ vrās h̄ labor me⁹ venerit. vos ꝑ vrā hūanitate oratos velit vt humilē e⁹ tenuitatē tolerāt ferat ⁊ ꝑclara illa vrā īgēia maris arduiſſimiſq; ſtudȷ̄s aſſueta. ſinite pauliſper ad hūiliora hec dflecti. Et ſi q̄ppiā videbit ad rē hn̄ dictū a vob̄ ꝯꝑbatū fiet validi⁹. Ad id vo qd mi⁹ q̄drat bēignā afferte limā. Nō ei pudebit vnq̄ꝫ a ſapiētib⁹ emēdatū iri. ¶ Proteſtor q̄ꝫ corā vob̄ nō eē mee intētiōis aliq̄d velle dicere aſſerere vl' affirmare aut ptinaciter defēdere i h̄ collectario qd fidei catholice dtezminatōi ſcē eccl'ie quōlibꝫ obuiet vl' pias aures offendat. Si vo ꝑ incōſideratōeꝫ īgrātiā. vl' alia q̄cūq; cātl'e aliq̄d ꝯtigat. reuoco ⁊ q̄ſi nō dcm̄ hri volo. ſiq̄ꝫ ens me hūil'r vrē correctōi ⁊ oīꝫ q̄ꝝ ē errātes dirigere ⁊ deuios ad viā vitat̄ꝫ reducere. Tm̄ beniuoli ſint lectores ⁊ n̄ calūnioſi. veniā dātes ſi ope ſcabro ⁊ ipfcō qm̄ vexatio ſola h̄ rdēpta ē. deīn qm̄ ꝯ vl' pt volūtatē nrāꝫ n̄ a me ſꝫ ab alȷ̄s vulgatū eſt atꝫ editū op⁹ iſtud

LANDES- UND STADT- BIBLIOTHEK DÜSSELDORF

Q Uerite et inuenietis. Ut autē
quelibet materia huius collectarij fa-
cile cuiqꝫ ſit ad manū. premiſſa eſt ta
bula hec ſub ordine alphabetico ꝑ ma
teria cōtenta inuenienda cert⁹ index.
A Bſtinētia mltiplex ꝛ diuerſa Fo. cxxv. lrā A
Abſtinētia ꝙꝫ ſit rligioſa ibiđ ſb eodē fo. ꝛ lrā
Abſtinentie grad⁹ ꝛ bōa Reqre Sobrietas.
¶ Acceſſoriū grad⁹ ad ſacrā cōioez. xxviij. ꝑ totum
Acerbitas paſſiōis xp̄i vñ cauſabať. C lvij. ꝑ totū
Acerbitas mortis Inferni. purgatorij ꝛc̄. vide mors
Accidie ſpēs C xxij. E (infern⁹ ꝛc̄.
Accidie remedia ꝛ gradus ibidem. F
Accidie ſpecies ꝛ filie. Axxvi.
¶ Actus chriſti qles A. lxx. H
Actus angeloꝝ varij A A xxiiij.
Actus btōꝝ i patria cclxxv. F
¶ Actio nrā cur ꝛ quō xp̄i opib⁹ vniēda A xlviij
Actio nrā quō in deū dirigēda .vi. E
Actio in quib⁹ erit circūſpecta A. xxiij. N.
¶ Actiue vite orā a cōtēplatia A. xxx. A. Itē. cxxviij
Actus diuerſi quō ſūt in pſalmis. xix. b. ꝑ totū
¶ Adherendū cur deo ꝛ quō A i. V
Adiutoriū ſcōꝝ quō ꝛ cur iplorandū C. viij.
¶ Admiratio quō ē i pſalmis C⁹ ſpēs ꝛ gđ⁹ xvi. H
Admiranda paſſio chriſti A lxij.
¶ Adoratio qđ ſit ꝛ quō deo agēda. xxxviij. G
Adoratio in quib⁹ cōſiſtit ꝛ ei⁹ act⁹ xcvi. R
Adorandus quō in ſanctis de⁹ C. vij V
¶ Aduētus dñi in ſacro circūſtantie xxxiiij. R
Aduentus dñi mirāda qualitas Ibidē. T
Aduētus dei ad aīam clemētia ꝛ pietas. ibidē. X Y
Aduētus dei in ſacrō ꝙꝫ deſiderādus xxxviij. V
Aduentus dñi quoꝝ inſtar expetād⁹ Ibidē. Y.
Aduentū dñi cur pr̄es tā deſiderabāt .xxxviij. X.
Aduētus dñica fruct⁹ ꝛ vtilitas xxxv. Z.
Aduenienti dño cur ꝛ quō occurrendū. xxxiiij. O. P
Aduētus dñi i miſſa qliter excipiēd⁹ .xcviij. I
Aduētus dñi tpe qđ exercendū A. ij. E.
Aduētus xp̄i in iudiciū Vide plura Iudicium.
Aduerſitas ꝙꝫ bona ꝛ vtilis A. xcvi. R
¶ Affectiōes aie xp̄i qles clxx. E Itē. lxxvij. I
Affect⁹ qb⁹ hō ordinať erga deū. vij. F
Affect⁹ alij qb⁹ corā deo ābulandū. lxxxvij.
Affectus erga ꝓximos vij. M
Affectus qb⁹ hō ordiatur erga ſeipm Ibidē I
Affect⁹ deuotiōis in orōne vñ oriať xiij. M
Affectus orōis ſm̄ tres vias hierarchicas Ibidē N
Affectiōes quō excitāde Ibidem
Affectus plimi ſūt i pſalmis. Vide A hyropſalteriū.
Affect⁹ ex lectiōe quō eliciendi xviij. P
Affectus in cōione ad que dirigēdus xxxvij.
Affect⁹ ꝛ aſpiratiōes tpe cōionis lxxviij.
Affect⁹ mētis q ſūt ꝛ ad qđ dari cxiij.
Affectus morientiū qlis erit A A lxij. P. Q. ꝛc̄
Agonia chriſti qlis erat ꝛ ei⁹ gradus A lix. M
Agn⁹ paſchalis cur dicať xp̄s lxviij. a
Agni paſchalis portiones ſeptē Ibidem
Agnus paſchaľ ꝙꝫ cōgrua figura ſacri. lvij. ꝑ totum
Agnus chriſt⁹ quō tot⁹ eſt vtilis lxxxi. O
Aggrauātia paſſionis chriſti clv. G
Ala vitiorū ꝛ virtutū A. xv. H
Alarū que vtilitas declaratio ꝛ poſitio Ibidem
Alphabetū diue altitudis ꝛ hūae vilitatꝭ. xxxvij. M
Altitudo dei vñ cōijcitur xxxij. E
Altaria cur ꝛ quō viſitanda xxix. P
Altaria eccľiaꝝ qľr diſtiguēda ꝛ ꝙ meōrāda Ibidem
Amor dei Vide in flāmatorio diuini amoris.
Amor dei erga nos patn⁹, imo matn⁹. lix. D
Amor dei quō cōmeōrand⁹ tpe cōis xxxviij. Q
Amoris ſacrm quō ē euchariſtia liiij. T
Amoris diui ꝙ̄ꝫtra ſigna ꝛ dona Ibidem
Amor xp̄i ꝙꝫ vehemēs ꝛ ei⁹ ſig A lxiiij. D
Amor dei Vide dilectio.
Amor ꝓprius oīs mali radix c xiiij. L
Amor iſte ꝓprius quō euellendus Ibidem
Amaritudo paſſiōis xp̄i Vide Paſſio
¶ Angelis quō ꝛ i qb⁹ cōica⁹ ꝑ euchariſtie ſacrꝫ. lij b
Angeloꝝ ꝓꝑetates in ſacro relucētes lxiiij.
Angelorū cuſtodia ꝙ̄rū ſit bñficiū. clxxxv. E
Angelus cur ad virginē miſſus cc. iij. T
Angelorū ſublimia cur etiā ꝯtēplāda cc. xxiij. P
Angelus quid ſit Et eos eſſe ꝓbať Ibidem Q
Angeloꝝ qlitas cc. xxiij. R
Angelicoꝝ officiorū varietas ccxxiiij.
Angelorū locutio ꝛ pugna Ibidem.
Angelorū act⁹ erga creaturas demōes ꝛc̄. ibiđ. e. f. g
Angeloꝝ dignitas nūer⁹ ꝛ pulchritudo. cc. xxvi. I
Angeloꝝ ꝯꝑticipatio nobiſcū cc. xxvij. G
Angelos aliqualiter excedit hō Ibidē T
Angeloꝝ miſſio ꝛ cuſtodia cur ſit ꝛ qľ. ccxxviij.
Angelice cuſtodie effcūs ꝛ bōa. cc xxix. H. i. k. ꝛc̄
Angelicoꝝ ſpūum varia diſtinctio cc. xxx. Q
Angeloꝝ ordines quō ordinētur Ibidem. P
Angelicorū ordinū ꝓprietates xxxi. R. ꝑ totū
Angelus ꝓprius qb⁹ exercitijs excolēd⁹ cc xxxiij. E
Aia xp̄i ei⁹ vires act⁹ ꝛ affcūs. lxxvi. h. i. k. Itē L. li.
Aie xp̄i dignitas ḡrioſitas plenitudo grāꝝ. Ibiđ ꝑ to.
¶ Aie hūane ꝯſiderabilia mlta cc xlvi.
Aia nobilitas culpa ḡrioſitas ꝛ alia. Ibidē
Aia hūana quō ſpeculū ē ꝯtēplāđ deitatꝭ. cc. xlviij. v
Aie hūane bñficia ꝛ dignitates. clxxxiiij. B
Aia quō dei imago ꝛ ſilitudo Ibidem
Aie rōnalis vires ꝛ potētie clxviij. B
Aie dignitas grādis ex ꝑdeſtinatiōe clxxxij.
Aia ad quid creata c xxx. B
Anime vita ꝛ cibus xlvi. G
Aie ſanitas in qb⁹ ꝯſiſtit cxxiij. M
Aie vires quō corrñdēt nouē āgeloꝝ chorꝭ. lxiiij. A

Tabula

Aiarū purgandarū voces ſunt in. ps.
Animabꝫ defūctorū quare ⁊ quō ſubueniēdū. cc lxix.
Annūciatio dñica qualiter fcā cc. iij. T
Anthoniꝰ ſcūs quō prīm exēpla ꝯſiderauit cc lvi. N
Apoſtoli cur ita dicātur cc xxxvi. A
Apoſtolorū vocatio miſſio electio ⁊c̄ Ibidē B C
Apoſtoloꝝ nūerꝰ q̄ꝫ miſticꝰ ⁊ ſacratꝰ cc xxxvi. F G
Aplo̅ꝝ dotatio digitas ⁊ denōiatio. cc xxxviij. K
Apoſtoloꝝ cōparatio Ibidem N.
Apoſtoloꝝ ptās ⁊ vtilitas Ibidem O P.
Apoſtolorum glorificatio ſublimis Ibidē Q
Aqua bñdcā a quo inſtituta xcv. H
Aque benedcē effectꝰ bōa ⁊ quō excipiēda Ibid. D i
Aqua in cōfectōe ſacri eucharistie cur apponatur
Aquarum quis ſit vſus ⁊ fructus. lij. G
Arbor viciorum c xxvi.
Arbor virtutum c xxviij.
Arbor virtutum quō inſerenda Ibidem
Arbores iſte ad quid valeant
Archa quomodo ſacri eucharistie figura lv. L
Arma cōtra vicia ⁊ tēptationes c xiij. F
Articuli vite ⁊ paſſiōis xxiiij. Itē Alij vide roſaria
Artiū origo ⁊ ſufficientia cc liiij. B
Artes nō vſqꝫquaqꝫ ſunt ꝯtēnēde Ibidem
Ars moriendi quanta cc lxi. I
Aſpirationes ⁊ carū vtilitas lxxxiiij. p totum
Aſſimilatiōes carnis xpi Marie. āgeloꝝ. Vid. caro
Aſſūptiōis marie integritas ⁊ glīa cc xvi. (maria ⁊c̄
Attentio in meditando quomodo fiet c xxxvi. A
Attentionis loci qui ſunt Ibidem
Attentio orōnis cur ⁊ quāta erit Vide mlta Orō
Attētionis rō ⁊ promotio xiij. O P.
Auaritie ſpecies c xxij. H
Auaritie remedia Ibidem
Auaritie ſpecies ⁊ filie c xxvi
Auditus vocum quō in pſalmis xviij. O
Audiēde quō ſunt ſcripturarū lcōes. ibid P Itē. xci
Auguſtini laus ⁊ nōis interp̄tatio c xli. A. ⁊c̄
Auguſtini dignitas ꝯpatio ⁊ glē excellētia Ibidem
Auguſtinꝰ cū monica quō. ps. audiuit xix. Y
Auguſtini regula q̄ꝫte dignitatis c xc. D

Baptiſmi ꝯceſſio q̄ꝫtū bñficiū c lxxxvij

Baptiſmi effcūs ⁊ bōa. ibid (O
Baptiſte ioannis grādis digitas cc xxxviij. Q
Beatitudo celeſtis deſideranda i ꝯione xxxvij. R
Beatifice fruitiōis ſacrm quō eucharistia liij. X
Btōꝝ q̄lis ē ſocietas q̄ꝫta gaudia glīa cc lxxvi.
Beatorum quales ſunt actiones Ibidem
Beati an vocaliter deū laudabūt cc lxxviij.
Beatitudinis eterne pmia Vide Regnū celeſte
Beatitudīe octo que ſunt c xxviij.
Beatitudines octo quō corrñdēt alijs ſeptēis c xix.
Bellū angeloꝝ quale vel pugna cc xxv.
Benedictio dicit̄ varijs mōis lxxviij. R
Bñdictus quō fuit chriſtus Ibidem.
Benedictꝰ q̄liter fuerit fructꝰ marie cc vij. O
Benedicta quō fuit maria cc vi. M
Beneficiariū ꝯtinēs dei bñficia ⁊c̄. c lxxviij.
Beneficia cur ⁊ quō cōmeōranda Et que ibidem.
Beneficioꝝ circūſtantie ⁊ aggrauamēta c lxxix.
Beneficiorū pīter ⁊ bñfactoris q̄litas ⁊ amor. ibidē
Beneficiorū cōmemorandoꝝ modꝰ ⁊ ſcala c lxx.
Bñficioꝝ diiudicatio ꝓfeſſio ⁊ repēſio quō fiet. ibid
Beneficiorū triplex diſtinctio xxvij. L
Bñficia dīna quō ⁊ cur ſub orōe aſſumēda. xvij. Itē
Bñficia dei quō ad amorē inflāmēt. xxxiij. L (xxviij.
Bñficiū vñ cōijcitur magnum. xxxix.
Bñficia deitatis lxxxij. G
Bñficia que ⁊ quō dñicis diebꝫ recolenda. xcv. F
Bñficia creatiōis ⁊ illi annexa c lxxxij. p totum
Beneficia gratificatiōis c lxxxvi.
Beneficia penitētialis vocatiōis c lxxxviij.
Beneficiū iuſtificationis c xci. L
Beneficiū ſingularis dotatiōis c xciij.
Beneficium gubernatiōis c xcv.
Beneficium glorificationis c xcvi.
Beniuolentia captanda quō c liij. H
Benignitas dei que ē ⁊ vñ xlvij. c. Itē lxxxiij
Bonitas dei quāta ⁊ gradatio eiꝰ xlvij. c. Itē. lxxxiij.
Bona iniuſta que ſunt c xxv. M
bona volūtas quātū bñficiū ⁊ donū c lxxxix. E

Canone miſſe q̇d exercendū xxviij. K.

Canonicarū horarū ſoluēdarū directoriū. x. a
Canonicis horis q̇d agit̄ ⁊ cur ſūt inſtitute. x. E
Canonicas horas dicturꝰ quō ſe p̄pabit xi. p totū
Canonice hore quō debēt exolui xij. F
Canonicorū horarū deuota abiecta xxiij. K
Canonice hore quō ſunt terminādē xxiij. I
Canonici ordinis vetuſtas digitas. ſcōꝝ vbtas cc lvi
Canonicaꝝ regulariū regula q̄ꝫ ceteris p̄ſtet c xc. D
Caput xpi deꝰ ⁊ eiꝰ cōſiderabilia lxxxi. P.
Captatō bñuolētie i meditāda paſſiōe quō fiet. c liij G
Captatio quomodo fit in pſalmis xvi. E
Captatio beniuolentie q̄liter fit orādo ſcōs c. ix
Cardinales virtutes ⁊ carū actus ⁊ ptes c xxviij.
Cardiales v̄tutes quō i xp̄o ⁊ maria. vid xp̄s maria
Charitate q̄liter colit̄ deꝰ ⁊ qual'r actuāda. xcvi.
Charitas xpi q̄nta lxxix. D Itē aōr xpi. dilectio
Charitas q̇d ē ⁊ eiꝰ g̃dꝰ c xxiij. Plura Dilectio
Charitas cōfeſſorū triplex cc xl. N
Carmē i ſeptē nomina ſacramenti lv.
Carmen aſpiratorium in ſacramentū lxxxvi.
Carmen in portiōes agni lxxxiiij.
Carmen in natalem domini c iiij.
Carnis xpi cōſiderabilia multa lxviij. b
Carnē cur xp̄s aſſumpſerit lxix. H

Tabula

Carnis chriſti quattuor cauſe Ibidem
Carnis xp̄i qualitas Ibidem H. (⁊c̄ Ibid
Carnis chriſti nobilitas pulchritudo color aſſil'atio.
Caro quō a carēdo dr̄ ⁊ q̄b9 caro hec caruit lxx. N
Carnalis dilectio q̄z horrenda cxxiiij. I
Carnalis dilectionis ſigna multa Ibidē
Caſtitas q̄d ē ⁊ eius effectus c xxv. D
Caſtitas quomodo acquiratur. Ibidem.
Caſtitatis diuiſio ⁊ gradus Ibidem
Caſtigatio corporis moderata q̄z bōa c xx H
¶ Cauſe corporis xp̄i lxix. B
Cauſe deſpōſatōis marie Incarnatōis xp̄i mort⁊ ⁊c.
Marie incarnatio Mors ⁊c̄
Cauſatio in meditādo q̄d ſit c xxxvi. Q
¶ Celis cur dicat' pater ineſſe cc.xx.
Celeſtē regionē ingrediēdi inductia cc lxxiiij. A
Celeſtē ad regionē cur cor ſp̄ erigendū Ibidem
Celeſtis religiōis ꝯſiderabilia ꝓ ſtudioſo Ibidē B.
Celeſtis religiōis meditabilia pro deuoto Ibidē C.
Celū ⁊ celeſtis regiōis loc9 q̄z delitioſus ⁊ ſubli. ibi. d
Celeſtiū ſociorū qualitas cc lxxv. E
Celeſtium ciuiū opera et actus. Ibidem. F
Celeſtiū gaudiorū magnitudo vn̄ ꝯijcitur cc lxxix.
Celeſtiū gaudiorū practicata meōria cc lxxix. Plura
Require Beati Gaudia Regnum
¶ Celle vel ſolitudinis cōmendatio. iiij. M.
Celle nec̄citas fructus ⁊ remedia Ibidem.
Cena qualit' agēda ⁊ quib9 exercitijs trāſigēda. xci. b
Clamādo cur moriebat' xp̄s lxxix. G
Clamandū ſuſpirijs quō ⁊ cur ad deū lxxxv.
Clementia dei quanta xxxv. X V
Clericorum ſtulticia q̄z magna x A
Cherubin proprietates cc xxxi. Itē lxiiij. c
Cibus anime quid eſt. xlvi. G
Cibus qualis eſt eucariſtie ſacramentū. xlix. L
Cibus ſacramenti q̄z nobilis ſuauis laut9 ⁊c̄ Ibidē.
Circūſpecta erit actio in his c xxiij. N
Circūſtantie aduent9 dn̄i in ſacrō xxxiiij. X (ſio ⁊c̄.
Circūſtātie nc̄itat⁊ dn̄ice ⁊ paſſiōis ⁊c̄. vid̄ nc̄itas paſ
Chyropſalterij laus ⁊ cōmendatio xiiij Q R S.
Chyropſalterij fruct9 ⁊ vtilitas. xv. G
Chyropſalterij elucidatio ⁊ practica. xvi. A b c
Chyropſalterij vlterior ꝓſecutio cū notulis. xix. D.
Chyropſalterij exemplaris practica. xxi.
Ciuitati aſſimilat' anima c lxxxiiij.
Cogitationes quales habende. xcij. E
Cogitare vide Meditatio. (xxxi. p̄ totū
Cognitio q̄z vtilis ſit ⁊ bōa cc xlvi. O
Colendus quō ⁊ quibus de9. xcv. H
Colēdus corde corp̄e reb9 quō de9 xcvi.
Color carnis xp̄i vari9. lxix. F
Colitur de9 rōne potētie ſapīe bōitat⁊. ibi. R p̄ totū
Colēda quō feſta ⁊ dies dn̄ica. vide feſta. Dn̄ica
Comedēdo qualiter ſe hēbit hō xc. A
Comedēdo qualia aſſumēda ſunt obiecta Ibidem.
Comedēdo quare aſſumitur eucariſtie ſacr'm. lxi. b
Comeſtio ſacri vide Māducatio Rūinatio ⁊c̄
Cōmemoratio meditādo quō fiet c xxxv. T
Cōmemoratio dn̄ice paſſiōis q̄lis erit. liiij. I
Cōmemoratio petōrū beneficiorū ⁊c̄. vide peti bn̄fi.
Cōmendatio p̄ſone vel cāe quō fit in pſalmis xvij. k
Cōmendatio meditatiōis quō fiet c xxxviij. R.
Cōmendare cur ⁊ quō nos dēmus ſanctis c x.
Cōionis ſacre ſcala xxviij.
Cōicat quis indigne xxviij. A
Cōicatio indigna q̄z graue crimē xix. B
Cōionis indigne q̄ta p̄icula ⁊ mala xxix. f It⁊ xxxij. b
Cōionis deuote q̄tus fruct9 ⁊ bona. xxix. G
Cōicaturus que cōſiderabit Ibidem F
Cōionis ſacre inductiua xxx. D
Cōicaturus in quibus ſe probabit. xxx. Q X.
Cōionis requiſita ⁊ impedimēta Ibidem R S T.
Cōionis deuote ⁊ grē ſigna. xxx. V. x
Cōicatur9 quō ſe purgabit ꝓbabit exorābit iſlāma.
Cōionis inſtitute rōnes ⁊ cauſe xxxi. I (31. p̄ to.
Cōionis ſacre inuitatoria multa xxxij. M
Cōicare melius eſt ex aōre q̄z dittere. ibi. It⁊ q̄z lxiij. r
Cōicandū crebri9 a religioſis xxxiij. M
Cōionis ſacre nec̄citas ⁊ fruct9 Ibidem N.
Cōicatur9 quō deo occurret ⁊ cur. xxxiij. O P
Cōicatur9 quō p̄p̄andus ⁊ p̄ que. xxv. A
Cōicatur9 quas in ſe habebit cōditiones. lxij. L
Cōicaturus in ⁊ p9 cōioe⁊ ſe exercitabit. xxxviij xxxix
Cōicatur9 q̄ ⁊ q̄ta fercl'a maſticare h⁊ xlvij. T (p̄ to.
Plura vide Eucariſtia Māducatio. rūinatō ſacr⁊
Cōio quō ⁊ quare dicat' eucariſtie ſacr'm. lij.
Cōicandū cur ⁊ quō ſpūaliter in miſſa. xcix.
Conatus ꝓficiendi q̄z ſemp̄ neceſſarius A. xxx.
Conatus laboris ⁊ profect9 in quo ꝯſiſtit c xij. A
Cōceptus xp̄i q̄z mirabilis lxx. M
Cōceptio marie qualis fuit cc i. O
¶ Cōfeſſio meditatiōis q̄d ſit c xxxvij. L
Cōfeſſio laudis ¶ Vide in Laus.
Cōfeſſio ſacrālis q̄z cōicaturo nec̄āria. xxxv. A
Cōfeſſio ſacr'alis q̄n ⁊ quō agēda. xcv. V
Cōfiteri quotidie tres veritates dēmus. xcij.
Cōfeſſores ſcī cur ita cōpellētur ⁊ q̄ quō ꝯfeſſi cc xl. n
Cōfeſſorū cōſiderabilia ⁊ ꝯpatio cc xli. O
Cōfeſſorū varia denōiatio digitas ⁊ p̄uilegia ibi. p q
Cōfeſſorū bn̄ficia ⁊ p̄mia cc xlij. R S
Cōfeſſorū varietas ⁊ diſtinctio Ibidē T
Cōficiendū quare ſub duplici ſpē lvi. D
Cōfirmatiōis ſacr'm q̄tū donū ⁊ e9 effect9 c lxxxviij q
Cōfirmare orōnem quō debem9 c x.
Cōfidentia meditationis c xxxviij. P
Cōgratulandū q̄re ⁊ ſup̄ q̄b9 hrē v̄gini cc. xiij.
Cōgratulandū cur ⁊ quō eſt ſanctis. c. vij. E
Compaſſio erga chriſtū cur habenda c liiij. k

Compaſſio vnde generetur Ibidem
Cõpaſſionis noſtre qualitas ⁊ modꝰ c lxi.
Cõpaſſio xp̄i qꝫ erga diuerſos erat grauis c lxv. Itē
Plura ibidē ſub gradu compaſſionis
Cõpatiendū proximis ⁊ ꝓ eis orandū xcix.
Cõpletoriū qꝫta deuotione exoluendū ix. I
Cõpletorio finito quid exercendū Ibidem
Cõpunctio q̄lis erit ⁊ vñ fiet xciij. Itē. xxxi. P
Conqueſtio quõ fiet xciij. Itē Plura Querela.
Cõſcientia q̄liter expurgāda vi. D. Itꝫ xxxi.
Cõſcientia qualiter examinanda mēſuranda xcij.
Cõſideratio q̄d ſit ⁊ q̄ cõplectatꝛ c xxxvi. V
Cõſiderabilia quõ ſunt dilatāda c lij. Itꝫ c lxxiiij.
Cõſideratio ꝓuida qꝫ ſꝑ ⁊ in oibꝫ necāria. v. V
Cõſideratio ꝓprie vilitatꝫ dignitatꝫ. re. vilitas. digi.
Cõſiderare que debet cõicaturꝰ. xxx. D
Cõſideratiões qꝫre haberi p̄nt de ſacrõ Corpe xp̄i. re
gionibꝫ Require in Sacramentū Corpus xp̄i ⁊c.
Cõſilia. xij. euāgelica que ſunt c. xxviij.
Conſilia meditādi c xxxij. H
¶Cõſolatio ſp̄ūalis que ē ⁊ in quibꝫ ꝯſiſtit c xx. D
Cõſolatio ſp̄ūalis cur ſubtrabitꝛ c xxi. R
Cõſolatiõis guſtꝰ de ſacrõ cur nõ ſꝑ ꝑcipitꝛ lxiiij. R
Cõtemplatiue vite p̄ſtantia c xxx. D.
Cõtemplatiua vita quantū donū c. xciij. D
Cõtemplatio dei quõ fit ⁊ q̄bꝫ vijs. lxxxij.
Cõtemplator dei q̄lis erit Ibidem B.
Cõtēplādi deū ⁊ gaudia regi ſpecula re. ſpecl'a regiõiſ
Cõtinētie donū a mal' qꝫtū bñficiū c xci. M
Cõtritio vñ ⁊ qualis erit ⁊ eiꝰ gradꝰ. vi. d. Itꝫ zi. Itē
Cõuerſatio quõ exaiāda xcij. E (xcij
Cõuerſio qualiter agenda Ibidem
Cor quõ ornandū ⁊ p̄parandum xxxi. A b c.
Cor quare ad celū ſubleuandū cc lxxiiij.
Cordis ipuritaſ q̄ ē ⁊ quõ purgatur xxxi. Z
Corona marie c xcviij. E
Corporis chriſti qꝫta ſūt cõſiderabilia lxviij. B
Corpꝰ xp̄i multiplex lxviij. C
Corpus xp̄i verū qꝫ miſtico p̄ferendū Ibidē
Corpus xp̄i quõ traditū pro nobis lxxi. A.
Corpis xp̄i mēbra q̄liter cõſiderāda lxxij. b. Itꝫ c. li.
Corpis xp̄i nobilitas mirabilitas. ibi. pl'a Itē caro.
Corpi miſtico quõ ꝑticipamꝰ lij. k.
Corpe hūano cur deꝰ colēdꝰ ⁊ quõ. xcvi. O
Corpis hūani dignitas ⁊ beneficia c lxxxiij. A.
Corpꝰ cur aīe cõiunctū bõa ⁊ incõmoda eiꝰ Ibidem
Corpis hūani vilitas ⁊ miſeria cc. xlviij. L.
Corpus quāta incõmoda ⁊ mala aīe ingerat ibi. M
Corpꝰ diſcrete caſtigādū ⁊ cū ſale offerendū c xx. B.
Corpori de tribus prouidendum c xx L
Corpalis exercitatio q̄ eſt ⁊ in q̄bꝫ cõſiſtit c xx. B.
Corpal' exercitatio ad modicū vtil' c xi. Q.
Crux qꝫ victorioſū ꝯ vitia ⁊ tētatiões ſignū c xiij. E
Crucꝫ qꝫta erat pēa. ⁊ cur ea mori voluit xp̄s lviij I
Crucis fructꝰ ⁊ bona Ibidem
¶Culpa originalis ⁊ eius mala . c xxvi.
Culpa venialis ⁊ eiꝰ effectus Ibidem.
Culpe venialis remedia multa Ibidem.
Culpa etiā mīma qꝫ grauis ⁊ vitanda cc xlviij.
Cultꝰ diuini ꝑtes ⁊ ſpecies vñ oriātur ⁊ q̄ ſūt. xcvi. q
Cultus quo ſcti colēdi c vij. A
Curationū mõi q̄bꝫ xp̄s nos curauit c lxxi. m
Curioſitas vitāda i meditādo de xp̄i miſterijs xlv. d
Creatiõis diuine qꝫtū ſit beneficiū c lxxxiij. G
Creatiõis circūſtantie cõſiderāde c lxxiiij.
Creaturarū cõtemplatio qꝫ ꝑſuaſa cc xlix. A
Creaturaꝝ regio qꝫta cõplectatꝛ meditabilia. ibi. b c
Creaturarū cõtemplatio quõ fiet a deuoto Ibidē. d
Creata oīa quõ ſunt cõſideranda Ibidem c.
Creata que loquātur hõi ⁊ quõ cc l. E.
Creata qꝫ ſint gl'ia dn̄i plena Ibidem.
Creata qꝫte ſint cõtemplatiõis materia Ibidē F
Creataꝝ magitudo ml'titudo pul. ⁊ alia ml'ta ibidē
Creata quõ ſpecula ſꝛ cõtēplāde deitatis cc li. H.
Creata oīa quõ hõi d'uiūt ⁊ ei ſūt ſubiecta c lxxxv d
Cuſtodiēdus cur ⁊ quõ in ſacrõ ſūptꝰ dñs xxxix. ⁊. xl.
Cuſtodia angelica qꝫtum donū c lxxxv. A.
Cuſtodia angelica q̄lis ē qꝫ vtil' ⁊ necāria. re. Angelꝰ
Cuſtodiēdi qꝫ necārio ſenſus hõis. vi. G

Dānatorū qꝫ horrēda ſocietas cc lxxi. F
Dānatoꝝ pena ml'tiplex ⁊ grauis. re. Infernꝰ
Dāni pena quāta ſit ⁊ alia multa ibi. ꝑ to. Itꝫ pena
¶Dare debemꝰ deo ⁊ cur cor nr̄m. xxxi. d.
Dator qualis deꝰ ⁊ eiꝰ ꝓprietates xlviij. b. Itꝫ c lxxix.
Debita hõis quanta cc xxij. I
Dedicatio eccl'ie Vide Eccleſia.
Defectꝰ hūane natꝛe an xp̄s aſſūpſit ⁊ q̄s ⁊ cur lxxi. A
Defectus quõ homo examinabit xcij.
Defectꝰ ſuos q̄bus vijs hõ ꝯgnoſcet cc xlviij. G
Defūctis aīabus cur ſubueniendū ⁊ q̄bus cc lxix.
Deitatis cõtemplator q̄lis erit lxxxij. A
Deitas libēter ꝑꝑ hec cõtemplāda ⁊ taliter lxxxiij. X ?
Deitatis ꝓpꝛia ⁊ aꝓpriata ⁊ cõia attributa Ibidem
Deitatis vnitas ⁊ trinitas c lxxiiij.
Deitatis ꝯtēplatio ex aīa ex creatꝛis ſcꝑ. vid Regiõeſ
Delectatio ſp̄ūalis p̄ſtat corpali cc lxxix. F.
Delectatio diuina qꝫ p̄ſtet alijs vniuerſꝛ Ibidē H.
Deſideriū p̄rm̄ āntiquorū qꝫtū fuit i xp̄m xxxviij. V
Deſidārata qꝫ ⁊ cur erat maria cc k (Itē lv. D
Deſiderare cur ⁊ qualit dēmꝰ dn̄m. xxxviij. A V.
Deſideriū quanta bõa cauſet lv. E
Deſideriū quõ inflāmandū xxxij. B
Deſiderandū qꝫ eſt regnū celorū ci. B Itꝫ c vij. E
¶Deuotio quāta in orõne erit xiij. L
Deuotio qꝫ orationi neceſſaria. vnde cauſetur ꝓmo-
tiua ⁊ obiecta Ibidem.

Deuotiõis ſbtractio cur fiat c xxi P Jtē lxiiij R
Deuotiõis gracia q̄ntū donū L. xciij Q
Deuotio erga ſacr̄m quō incitāda. xxxiij D
Deuotionē ſentiens quid aget xxxix
Deuotionis exercitia multa. A xxiij. P (nes
Deuotꝰ quō ꝯtēplabit̄ i creaturꝭ ⁊ alijs. r̄qre Regio
Deſtructorium viciorum. c xi. ꝑ totum
Determiatoꝝ pūctoꝝ meditabiliū vtilitas. c xxxij J
Deſperādū non ē ꝑp̄t hec. xxxiij K Jtē lxxxiij.
Deſponſationis marie rationes. cciij. S
Deus imenſus et magnus. c lxij. Q R
Dei magnitudo c. lv Q
Dei altitudo ⁊ imenſitas vñ conijciatur. xxxij E
Deus qualit̄ ⁊ q̄bꝫ modis venit ad aīaʒ. xxxviij Y
Deus venit vt ſol medicꝰ doctor. ⁊c
Deus qualiter beneficia preſtet. c lxxix.
Deus cur ⁊ quō obſeruandus. xxxix. G D
Dei cōtemplatio duplex lxxxij P
Dei cōſiderabilia multa. Jbidem Q R
Dei nomina multa lxxxiij. Y
Dei coīa attributa ꝓpria ⁊ alia Jbidem
Dei miſericordia bonitas pietas q̄ta. Jbidem
Deitatis ſpecula. lxxxiiij. §. vij.
Deus quō ⁊ quibus colendus xcv
Deus quō et quare diligendus. c xxiij.
Deꝰ cur quō ī ſctis laudādꝰ r̄graciādꝰ adorādꝰ c vi. e
Deus quō eſt in rebus ⁊ ſanctis. c vij. v
Deus vult orari per ſanctos. c v A
Deꝰ q̄ȝ ſollicitꝰ oīa gubernȝ ⁊ ſingul̄ itēdat. c xv S
Diabolus horrendus. cc. lxxi. G
Dietarium exercitiorum viij. J
Diete ſeptem profectuum c xx E
Dies dñica Require dominica.
Differētia exercitiorū ⁊ meditationū c xxx. B
Dignitas ſacramēti eucharistie xxxij. F
Dignitas hominis Require hō.
Diiudicatio meditatiōis ⁊ bñficiorū. xxxvi. Jtē c. lxxx
Dilectio dei erga nos quāta ſc lxiij. B
Dilectio dei q̄nta in iſtitutiōe ſacri lix. b. vidē aōr ca.
Diligēdꝰ id ⁊ ita deꝰ xcvi. N
Diligendꝰ deus ꝑꝑ hec c xxiij.
Dilectio dei in quibus conſiſtat Jbidem
Dilectiōis donū quō eucharistie ſacr̄m liij. L.
Dilectio eſt multiplex c xxiij.
Dilectio proximi quō tenenda Jbidē T.
Dilectiōis carnalis ſigna. dilcōis q̄ȝ gradꝰ ibidē.

¶ Dimittere cur ⁊ quō debemꝰ cc. xxij. J
Diſciplina morū q̄ȝ religioſo necāria. vi. o
Diſciplina in quibꝫ cōſiſtit c xxiij. P.
Diſcretio q̄ȝ ſꝑ neceſſaria c xx. G
Diſpoſitorū moriēdi cc lxij.
Diſpoſitio ante horas vel orōnem viij. m
Diſtractio mētis vñ cauſetur ⁊ eiꝰ remedia. xiij. l. k
Diuitie cur cōtēnēde c xxv. L. ⁊ Paupertas

Diuine ꝓꝓetates quō relucēt in ſanctis c vi. E
Diuina excellētia quō imaginādā c lxxix.
Diuina pietas quanta xxxiij. k
Diuini mores qui ſunt ⁊ quales lxxxiij. §. vi.
Doctor quō venit ad aīam deꝰ xxxviij.
Doctrina de vitijs deuincēdis c xiij. o
Dolor qd ē ⁊ quō colitur deꝰ xcvi. B
Dolendū quare de peris xxxi. Jtē xciij.
Doloris marie q̄litas cauſe modꝰ ⁊ alia cc xij.
¶ Domꝰ multiplex eccl̄ie c lxxxvij. m. Jtē cc. lv.
Dñs quō fuit cū maria cc vi. L
Dominicariū xciiij.
Dñica dies q̄ȝ diligēter obſuanda xciiij. B
Dñica dies quō obſeruāda. Et an opari liceret Jbidē
Dñica dies q̄bꝫ exercitijs decorāda xciiij. E
Dñica cur inſtituta ⁊ eiꝰ ſpecialia exercitia. ibi. D G.
Dñice diei priuilegia xcv. F
Dñice diei exercitia poſt prādia ⁊ alia. ibidē ꝑ totum.
¶ Donū q̄re dr̄ eucharistia x lviij. D
Doni cōſideratiōes multe Jbidē ꝑ totū
Dona quanta dedit deus liiij. L U
Donū quantū eucharistia lx. P
Dona dei ſingularia c xciij. B.
Dona dei ſpecialia cc
Dona ſpūſſcti q̄ ſūt ⁊ ꝯria ſynthomata c xxvi.
Dona ⁊ data dei q̄ȝ multa c xciij F
Donis ſpūſſcti agebāt actꝰ dm̄ c lxx. O
Dona ſpūſſcti quō vitijs oppoſita c xix.
Ductor ſapiēs quō hn̄dus c xiiij. L
Dulya quid ſit c vij. B
Dulcedo ſacramēti quāta lxiij. Q
Duodenariꝰ nūerꝰ q̄ȝ miſticꝰ ⁊ ſacratꝰ cc xxxvi. G

Eccia q̄ȝ ē varia ⁊ q̄ta ex ea hn̄. clxxxvij
Eccl̄iaſtica regio cur ingrediēda cc lv J k (m
Eccl̄iaſtica regio quāta hȝ meditabilia Jbidē k
Eccl̄iaſtica hierarchia q̄nte cōtēplatiōis ē materia.
Eccleſiaſtici q̄ ⁊ q̄nta ſcire hn̄t c lv. L (cc. lvi. X.
Eccl̄ie romane quō pn̄t viſitari ſpūal̄r a deuo. xcix. ſ
Eductio de ſc̄lo quantū bñficiū c. xc.
Effuſio ſanguis xp̄i a quo quō fcā lxxiij. L
Effuſiōes ſanguis xp̄i ſeptē lxxiiij. v. req̄. Sāguis.
Electio meditādoꝝ quō fiet c xxxv S
Eternis penis cur cruciētur dānati cc lxxiij. E
Eucharistie ſacre dignitas xxxij. F
Eucharistie inſtitute rōnabilitas. xxxiij. J
Eucharistie fructꝰ ⁊ vtilitas xl. o
Eucharistia cur ita dicatur xlvij. B
Eucharistie ſacr̄m quātꝭ ē figurꝭ ꝓfiguratū lvi. F g
Eucharistie inſtitute circūſtātie multe lix. D
Eucharistie ſacr̄m in q̄ȝ variū detur vſū lx. Q
Eucharistie mirabilia lx. R
Eucharistie vſus. lxi.
Eucharistie dulcedo quanta. lxiij.

Eucharistie exēpla varia lxvi. Item lxvij
Eucharistie ſeptē portiones lxviij. A
¶ Euangelij dignitas ꝛ laus cxlviij
Euangelic⁹ decurſus cur ꝛ quibꝫ meditād⁹. Ibidez.
¶ Exaiare quomodo ſe dꝫ cōicaturus. xxx. Q
Examinatoriū cōſcientie. xci. L
Examinatio cōſciētie cur quō q̄liter agēda. xcij. p to.
Examinatio pctōꝝ quō fiet cc xlviij. R
Exemplū bonū ſp relinquendū. vij. D.
Exempla eucharistie lxvi.
Exempla marie et miracula cc. x. E.
Exemplar chyropſalterij xxi.
Exemplar meditatiōis ſchalaris c. xxxix.
Exclamationū ꝛ aſpirationū inductiua lxxxiij
Exclamationū vtilitas lxxxv.
Exclamationes cum obiectis Ibidem.
Exclamationū aliq̄ effectus lxxxvij.
¶ Excuſſio meditationis q̄liter fiet c xxxv. R
Exercitiorum certorum vtilitas i. A
Exercitantium qualitas i. B
Exercitiorum modalitas ij. C
Exercitiū i meditatiōe ꝛ oī in re neccāriū c xxxviij. x
Exercitatio ſimplicium circa paſſionē dn̄i c lxviij. P
Exercitia in feſtis qualia aſſumēda c ij. D
Exercitia in aduētu dn̄i ꝛc̄ijs. c ij. E
Exercitiū in natali dn̄i c iij.
Exercitia interna preſtant externis c xi. Q
Exercitiorū ordo talis ſeruandus Ibidem
Exercitium deuincēdorū vitiorum c xiij. E
Exercitia vtiliſſima religioſis c xxij.
¶ Expectatiōis diue lōganitas ꝛ pacia c lxxxviij. B
Explanatio meditatiōis q̄liter fiet c xxxvi. B
Expurgatio pctōꝝ qbꝫ mōis ꝛ quō fiet. vi. D
Expurgatia practica ꝛ via. xxxi. y Itē. xciij.
Expurgatiōis grad⁹ ſeptē ¶ Ibidem
¶ Exultatio de paſſione dn̄ica cur quō hn̄da c. lxiij.
Exultandū quō in cruce dn̄i Ibidem T V
Fantaſmata i cōtēplatōe vitāda c xxxix
Fercula vn̄abilis ſacri q̄ta ſūt ꝛ q̄. xlvij.
Fercularīū quō ꝛ q̄liter religioſe cōcedēdū. xc.
Fercula euāgelica ſinglis diebꝫ meditāda xci.
Feruoris incitamenta multa. ij. D
Feruor nouici⁹ in quibꝫ cōſiſtit c xx. f.
Feruor vnde oritur ꝛ deperit I A.
Feruor prioꝝ pīm cur quō ꝯſiderād⁹ cc. lv. N
¶ Feſta xp̄i ꝛ eccie q̄ta deuotiōe agēda c ij. D.
Feſtis q̄lia exercitia aſſumēda c. ij. D
Feſtiloginm de ſanctis c v. A
Feſta ſctōrum quare celebranda Ibidem
Feſta preter dn̄icā cur ſint inſtituta Ibidem
Feſta qualiter preuenienda c. v. A
Feſtorū vigilijs quid agēdum Ibidem C.
Feſta q̄liter celebrāda ꝛ colēda c v. D.
Feſta ſāctoꝝ quō terminād a. cx. P (tanas. ibid
Feſta tpalia q̄lit̄ etne feſtiuitatꝫ ſūt pabula cur hn̄t oc
Feſtū p̄ſentatiōis marie q̄ꝫ ꝯgrue īſtitutū. cc ij. Q
Feſtū ꝓphaꝝ ꝛ patriarchaꝝ cur n̄ ſeruꝫ eccl'ia cc xxxiij. s
¶ Fides de ſacramēto quō actuanda. xxxvij. k
Fidei actuare exēplaris forma. xxxviij. S
Fides in genere quō actuāda xcvi
Fidei articuli qui ſunt. cxxviij.
Fiducia habenda in dei pietatē. xxxiij. K
¶ Figure eukariſtie Marie xp̄i. ꝛc̄. reqre. euka. ma.
Figure corpis ſāguis xp̄i. Uide id corp⁹ Sāguis
Fili⁹ di quō dat⁹ ē nob. c lxxxvi. g. b Filie vicioꝝ c
Finis religionis memorandus. vi y (xxvi.
Fomēta charitatis ſunt ſacra meditabilia. c xxx A
Fomenta viciorum que ſunt. c xxvi
Fonti oīs gratie p ſacramētū cōicamus. liij. B
Fonti cur xp̄i ſanguis aſſimuletur. lxxiij. S
Fontis aqua que bona facit. Ibidem
Forma verboꝝ cōficiēdi eukariſtie ſacr̄m. lviij T
Fortitudinis partes ꝛ actus c xxviij.
¶ Franciſc⁹ ſctūs quō negociabat̄ i ſcripturꝫ cc. L e
Franciſci cōtemplatio ad deū xxxvij. L
¶ Fructus ſpiritus c xxviij.
Fructus triplicis ſtatus Ibidem
Fructus ventris marie qualis cc vij. P Q
Fruct⁹ illi⁹ vtilitas Ibidem R.
Fundamentū boni omnis xp̄s c xliij A
Gaudere dēm⁹ ſup paſſiōe xp̄i c lxiij.
Gaudia marie q̄ta erāt. vn̄ ꝛ q̄ q̄lia cc xiij. P
Gaudia regni q̄n ꝛ quō memorāda xcv. F
Gaudiorū celeſtiū qualitas ꝛ q̄titas cc lxxvi. D
Gaudia btōrū de ſupra infra Intra ꝛc̄. ibi. p totum
Gaudia btōꝝ augebit̄ ex ſex cc lxxviij. T
Gaudioꝝ celeſtiū magitudo ppetuitas ſinglai. cc>⁹
Gaudioꝝ celeſtiū ꝯiecta. ꝛ alia mlta ibi. xc. Regnū.
cc. Gaudiū mūdi q̄ꝫ cōtēnendū ꝛ quare cc liij. S
¶ Gentes ſeptē q̄s dixit dn̄s delēdas q̄ ſūt c xi. R
Gloria patri q̄ta reuerētia ꝛ deuotiōe dicēdū xiij. f
Gl'ia patri obiecta ꝛ explanatio deuota. xxvij
Gloria regni q̄ta Req. regnū. gaudiū. celū ꝛc̄
Gloria ſpūs xp̄i quanta lxxix. T Itē lxxx. B.
Gloria virginis marie q̄ta ex multis cc xv.
Glorificatio corporis xp̄i quanta lxx. Q
Gl'ificatiōis bn̄ficiū q̄tū ꝛ q̄ ꝯplectat̄ c xcvi. T.
¶ Gradus meroris chriſti c lviij. M
Gradus octo iudicij xvi. F
Grad⁹ ſcale meditatiōis. paſſiōis ꝛc̄. Reqre Scala.
Grad⁹ hūilitatꝫ. pacie. caſtitatꝫ ꝛc̄. req. hūilitas pa.
¶ Grā bōa ꝛ q̄ta ē eucharistia xlvij. B.
Grām exuberare ſex faciūt Ibidem C
Gratia quāta ꝛ qualis in xp̄o. lxxviij. Q Itꝫ lxxx
Grē diuine gn̄ales ſpēales ꝛ ſinglares lxxix. a p totū
Grārū plenitudo q̄ta i maria cc v. I k

Gratia penitētialis q̄ʒtū donū c lxxxix. F
Gratiarū diſtributio variarū q̄ʒtū bn̄ficiū cxciiij. F.
Gratia quāta ē hō reformat⁹ cclviij. L
Gratie mors q̄ ē ⁊ q̄lis cc lviij. D
Gratie ſigna xxx. A
Gratiſſimi qui ſunt ⁊ quare. xlvij. D
Gratificatiōis beneficiū quantū c lxxxvi.
Grārumactio meditādo quō fit c xxxviij. O
Grārumactio ſup paſſiōe xp̄i ita fiet c lxi. H
Gratitudis gn̄alia incitamēta c lxxviij. b
Gratitudo multa bōa adducit Ibidē L
Gratitudo quō exoluenda c lxxx. L M
¶ Gratiarūactio quō ē in pſalmis ⁊ ei⁹ ſpēs xvi. E.
Grārumactio in fine diei cur agenda xiiij.
Gratitudine ⁊ ei⁹ ſpēbꝫ qualr̄ colat̄ de⁹. xcvij. L
Gratie dicēde pp̄ hec ſcis c vij. D
Gratitudis mod⁹ ſcala ⁊ pratis c vi. L. Itē c x.
Gratiād⁹ de⁹ in ſanctis ideo Ibidem
Gratitudis ſup bn̄ficijs formula c xcvij. A
¶ Gubernatiōis bn̄ficiū quārū c xcv. k
Gubernatiōis diuine ſollicita ſedulitas Ibidē Q
¶ Gule quattuor ſpēs c xxij. I
Gule remedia Ibidem.
Gule ſpēs ⁊ filie cxxvi.
Guſtatio meditatiōis quid ſit c xxxvij. g
Guſtus dulcedinis ſacri cur nō excipiat̄ lxiij. R

Habitus v̄tutū q̄les et quō i xp̄o c lí.

Habitus quales i aīa erāt virgis mris cc ix. c
Hierarchici act⁹ quō ſūt in pſalmis xix. b c.
Hierarchie angelorū Require Angelus.
¶ Hymnus gl'ie q̄ʒ deuote dicēdus. xiij. f. itē. xxvij.
Hyperdulia q̄d ſit c. vij. A
Honoris cauſe c. vij. A
Honorandi ita ſunt ſancti c vi. G
¶ Homo digniſſima creaturarum c lxxxiij. G
Homo quodāmō angelis dignior. ibidem
Hominis dignitas vnde coniectetur:
Hominis vilitas ⁊ miſerie c lxxix. Itē xxxij. g
Hōis vilitas quō recognoſcenda. xxxvij: L M
Homo interior cur ⁊ quō colēdus c xi Q
¶ Horarū canonicarū ſoluēdarū directoriū. x. A
Hoſtes aīe q̄ ſūt ⁊ quō accuſādi. xvij. (Itē vid orō
Hoſtia euchariſtie qual' ⁊ cui⁹ ſpēi. liiij. I
Hoſtie illi⁹ digitas vetuſtas ⁊c. req̄. Sacrificium
¶ Humane ꝯditiōis digitas cc xliiij. g
Humane cōditiōis vilitas Ibidē. b I
Humanitatis nibilitas Ibidem. k.
¶ Humilitas quotuplex ē ⁊ quid c xxiiii. A
Humilitas erga deū platū ꝓmū qual' erit ibi. b c.
Humilitas prelatorū qualis erit Ibidem
Humilitatis gradus Ibidem D
Humiliamur ꝯpatione ſcōꝝ c vii. E
Humiliatio magnum bonum c xciii. b

Ierarchiaꝝ āgelicaꝝ diſtinctio cc xxix

Jeſu iterp̄tatio ⁊ nois qualitas. cc viii A
Ignis quō venit in ſpecie deus xxx viii
Ignis purgatorius qualis. cc lx viii
Ignis infernalis quā grauis cc lxx
¶ Incarnatiōis dn̄ice deuota meditatio cxxxix E
Incarnatiōis cauſe alique lxix. g
Incertus modus mortis Require Mors
Incipientium ſtatus c xx. L
Inductiua ad certa exercitia aſſumenda I A
Inductiua ad meditandū xp̄i vitā. paſſionē bn̄ficia: ⁊c Require vita Paſſio. bn̄ficia ⁊c. (req̄re etiā
Inductiua ad cōdignā ꝓpōem ſacri. ⁊ ad ſepe cōicādū
Inductīa ad hōrādā brāꝫ ✠. feſta. ſcōſ. req̄. feſta ſcōs
Imaginationis q̄ʒta ſit vis c xviij. L
Imitatio paſſiōis xp̄i q̄ʒ illi grā ⁊ nob necāria c lxi. c
Imitādus quomodo chriſtus Ibidem D.
Imitanda ſunt ſanctorum exempla c viij.
Impuritas cordis q̄ eſt ⁊ quō purget̄. xxxi.
Impedimēta pfect⁹ gn̄alia ſpēalia ſinglaria. iij. h. i k
Impedimēta attentiōis in orōe. xiij. h
Imitatio volūtatis in bonū q̄ʒtū donū cxci. M
Imploratio diuine mīe quō fiet ⁊ e⁹ ſpēs. xvij. M
Impulſus m'tiplex btē virgis ad xp̄i ꝯpaſſionē cc xi
¶ Indulgētia perōꝝ quantum beneficiū c xc. R.
Indulgētia quot mōis fit a deo ⁊ q̄ʒ plene Ibidem
Indulgētie ap'ice quō merende c. vi.
¶ Induſtriam nrām requirat dn̄s c xij. A
Induſtria vincēdorū vitioꝝ in quo cōſiſtit c xiij.
¶ Infernalis regio cur ingrediēda cc lx. A
Inferni cōſiderabilia pro ſtudioſo Ibidē B
Inferni meditabilia cōpunctiua cc lx. L
Inferni nomina varia Ibidem
Infernalis loci qualitas horrenda Ibidē D.
Infernaliū ſociorū ⁊ tortorū horribilitas cc lxi. F g.
Infernaliū peāꝝ q̄litas m'tiplicitas ecbitas ⁊c ꝑ ro.
Infernaliū penarū aggrauātia cc lxxij. D
Infernales pene qualiter memorāde Ibidē E.
Infirm⁹ cur quō q̄ʒ adiſtar ſe diſpōet ad mor. cc lxi.
Infirmitates ſpūales q̄ ſet ⁊ vn̄ oriāt̄. l p. itē lxxi. q. (I k
Inflāmatio mētis ad deuotionē xxxij.
Ingratitudo q̄ʒ execrāda q̄ʒta facit mala c lxxviij. B
Inſtrumenta ſalutis que ſunt. A. Q
¶ Intentio quō dirigēda ſꝑ in deū. vi. A
Intentio cōicaturi q̄lit̄ reglabit̄ ⁊ ad q̄. xxxvi. g b i.
Intentio bn̄ directa q̄ʒtū valet. vi. Et. xxxvi.
Intentio chriſtiformis in cōione hn̄da. xxxvij. R
Intētio qual' req̄rat̄ ad cōficiendū ſacrm̄ . lviij. G
Intētio añ orōem ⁊ horas q̄liter formāda. xi. g
Intentiōis rectitudine q̄liter colatur deus xcvij. Q.
Intētio quō ſepe diſcutiēda inouāda ⁊c Re ꝓpoſitū
Interior hō quō reformād⁹ c xi. Q
Inuitatio dei ⁊ ſacri quō fiet xxxviij. L A X
Inteſtina chriſti que ſunt lxxix. A

Inuidia quotuplex eſt L xxij. D
Inuidie remedia ibidem
Inuidie ſpecies et filie L xxvi
Johannis baptiſte gloria L L xxxviij Q
Joſeph nutricij dñi laus z cõmendatio L L iij G
Ire triplex qualitas z ei9 remedia L xxij D
Ire ignis quomõ extinguitur L xxiij H
Ire ſpecies et filie L xxvi
Judicij regio cur ingredienda L L xiij A
Judicia dei varia L L xvi B
Judicij extremi ꝯſidrabilia ꝑ ſtudioſo cc lxiij D E F
Judicia meditabilia pro deuoto cc lxiij H
Judiciũ ꝑcedentia ſigna z cur ibidem H J
Judicij ꝑceſſus z cõcurrẽtia horrẽda Ibidẽ. k.
Judicij aggrauantia multa. cc lxv. M
Judicis ipius horrẽda terribilitas Ibidẽ N
Judicãdorũ qualitas z teſtiũ varietas. ibiđ. P Q.
Judicij ratio q̃ta exigit z a quãtis Ibidẽ
Judicij z ſñie executio cc. lxvij. r.
Judicij hui9 meõria q̃liter in exercitiũ ꝟtẽda Ibiđ. ỹ.
Juſticie ptes z actus cxxviij.
Juſtificatiõis bñficiũ q̃ʒ ſit magnũ. cxci.
Juſtificationis media multa cxcij. T

K Aritas Require Amor Dilectio

Kariſſimi qui ſunt xlvij. D

L Abor conat9 quõ extinguit vitia cxij a

Labor corpalis exercitatõis i q̃b9 ꝯſiſtit cxx g
Labor manualis q̃ʒ ſit vtilis z quõ exercẽd9. ix. R
Labor ruſtic9 nõ horrẽdus. ſed tal'r exercẽdus. x. T.
Lãguores duodeci curãt medicia vñabil'. ſacri. lxxi.
Laudatio cũ ei9 ſpẽbus z gđib9 quõ ẽ i. ꝑs. xvij. b
Laudãdũ quõ ẽ ex flucẽtib9 ꝑpetatib9 cu. ſacr̃z 34 a
Laudãd9 cur z quõ ſit de9 in ſcis cvi. Q
Laudis pratis z modus Ibidẽ C D E
Laudandi quare z quomõ ſũt ſancti clvij A
Laudandi ſcõs mod9 z laudis loci Ibidẽ B c
Lautitas cibi ſacralis vñ notat' xlix. O.
Lectio ſacra quõ audiẽda xviij. P
Lectio inter comedẽdũ qual'r audiẽda z alias. xci.
Legere ſp z ſtuđ' pfatuũ cxxx. b. P'la viđ. Studiũ
Lectica lecti q̃d ẽ z q̃ʒ ꝯtẽnẽda. cc liij. G (ſcpt̃a.
Libroꝝ ſacroꝝ collatio q̃ʒtũ donũ. cxcij. G
Libroꝝ ſacrorũ cõmendatio Ibidem
Lib9 pm̃ q̃lis fuit E t i libo xps q̃d egit. ccxxxiiij. e f
Liquefactio ex dñica paſſiõe quõ fit c lxiij. A
Loca terre ſcẽ quõ viſitãda ſpũal'r a duoto. xcix. Q.
Loci rethorici laud' ĝtitudis attẽtõis z alij. viđ laus
Loci rethorici q̃ʒ vtiles z ꝯmodi ex' duoto cx (ĝ. cix
Locutio angelorũ q̃lis cc xxiiij.
Locutio dei ad aiam ẽ iſpiratio bõa L xxxvi. J
Locutio nrã quõ examianda xcij. E
Locutio noſtra qualis erit z eius circumſtantie. L. xxiij. O. P
Locutiõis circũſpecte vtilitas Ibidem
Longanimitas z pacia dei q̃ta c lxxxviij. A B
Longanimitas i meditãdo q̃ʒ necãria cxxviij. B.
Luxurie ſpecies z remedia cxxij. k. l.
Luxurie ſpecies z filie L xxvi

M Agitudo dĩ quõ imagianda c lxij. q r

Magitudo z imẽſitas dei q̃nta Vide Deus
Magnitudo creaturaꝝ cc. L. f
Magnitudo celeſtis regiõis z gaudioꝝ ei9. Reqre
Magitudo paſſiõis xpi q̃ta. req. paſſio (Celũ g.
Mali q̃lis petitur i dñica orõe libertas cc. xix.
Malũ quõ diuidit' z eius rarificatio cxxvi.
Malũ culpe pene pugne quod eſt Ibidem.
Mala quinqʒ horrenda ꝑ nobis xps aſſũpſit lxxi. a.
Mãducatio ſpũal' ſacri q̃ ſit z quõ fiat. xlv. E F
Mãducatiõis ſpũalis inſtrumẽta z dẽtes. xxxv. g b
Mãducatiõis ſpũalis ꝑctica z mod9. xlvi. i. Jt' L. f
Mãducatiõis more q̃re aſſumit' h ſacr̃z. lxi. H
Mãducatiõis ſacri q̃ta varietas lxij. k
Mãducãdi ſacr̃z rit9 ꝑfigurat9 fuit i ag9 paſ. lxvij. o
Mãna quõ z in q̃tis figura erat nri ſacri. lvi. i k
Mãna q̃ʒ diſtet a nrõ ſacrõ Ibidẽ. L
Maria ꝟgo vbiqʒ fecũda cur ei ſuiẽdũ. c xcviij a b
Marie ſuitores q̃les erũt z q̃l'r ei ſuiẽt Ibiđ C D
Maria q̃b9 obſeq̃is potiſſimũ colẽda cxcix. E
Maria q̃ʒ ꝑoptata. ꝑfigurata ꝑpha. a mlt'. cc i. k l m
Maria q̃ʒ ſublimib9 reb9 ꝯpata z aſſil'ata Ibidẽ N.
Marie cõceptio qual' fuit cc ij. P
Marie in tẽplo pñtatõ tl'is erat Ibidẽ Q
Marie vita z deſponſatio cc iij. R. Itẽ U X
Marie cõgruentiſſima deſpõſatio Ibidem T
Marie ſalutatio q̃lis fuit cc iij. a
Maria cõgrue ſalutat' p Aue. cc iiij. B C D
Marie nob q̃litas ꝟt9 z interpretatio Ibidẽ. E f g b.
Maria quõ z q̃b9 gratijs erat plẽa cc v. J k
Maria quõ dñs cũ ea z q̃l'r bñdcã cc vi. l m n.
Marie fruct9 z vẽter q̃lis Ibidẽ o. Et. cc vij. G T.
Marie vires z mẽbra cur z quõ bñdicẽda cc viij.
Marie miracula exẽpla z bñficia cc x. E
Marie cur cõpatiẽdũ z doloris e9 q̃litas cc xi. l m
Marie martyriũ ml'tiplex. doloris võces z figure ibi.
Marie cur ꝯgaudẽdũ z gaudioꝝ e9 q̃litas cc xiij. a b
Marie gaudia vñ quõ z q̃ʒ ſingl'aria z ſig̃ Ibidẽ
Marie gloria q̃ʒ ex multis mag̃ cc xv.
Marie aſſumptio qualis . cc. xvi. D
Maria cur venerãda a cũctis. cc xvij. a G
Marie ꝑconioſũ roſariũ i gñe. cc xvij. a.
Marie beneficia plura . cc xviij.
Maria ſp iuocãda p eã oĩa offerẽda. viij. L
Martyriũ marie ml'tiplex cc xi. R
Martyrũ itẽpretatõ ꝑfiguratõ ꝯpatõ cc xxxviij a b c
Martyrũ dignitas z ꝑuilegiatio Ibidẽ D.
Martyrũ bñficia z ꝑgrãdis gl'a cc xxxix. E t. xl.
Martyriũ quõ z cur alijs ꝟtutib9 ꝑferat' cc xxxix. E.

Martirij ꝯſiderabilia multa. ccxl. D
Martirij cauſe varie. Ibidem.
Martiriū mltiplex Et ſpūale ī q̄bꝫ cōſiſtit. xl K L
Maſticatio ſpūalis quid eſt. xlvi Itꝫ lv A
Maſticatio ſacri quō fiet xliij. f. req̄. mādūca. rūia.
Materia ī ſacrō cuka. cur rq̄rit ⁊ q̄ ſit q̄l. lviij. a. b
Matutinali hora quō ſurgēdū ⁊ q̄d exercēdū. viij. k
Medicꝰ xp̄s q̄bꝫ mōis nos curauit c lxxi. M
Medicīa ſacri duodecī lāguores aīe ſanat lxxi. D. e
Medicīa viciorum que ſit c xij.
Meditationū ſacraꝝ necītas ⁊ vtilitas c xxx. A
Meditationū inductia laus ⁊ cōmēdatio Ibiđ E d
Meditationū modi ⁊ vie c xxxiij. L
Meditatorie ſcale laus ⁊ recōmendatio Ibiđ M n
Meditatoria ſcala ⁊ gdūū ſinglorū explanatio c34
Meditatiuorū qualitas c xxxi. E (ꝑ totū.
Meditabilia qualia aſſumēda Ibidem F
Meditatiuorū induſtrie multe c xxxij. H. (V x.
Meditationis exercitiū q̄ꝫ necāriū ⁊ cꝰ notle. c xxxviij
Meditatorie ſcale exēplar. meditatio de icarna. xp̄i c
Meditatiōis exēplū de ſcō Augꝰ. cxli. A (xxxix. E
Meditādū liber de vita ⁊ miſterijs xp̄i c xliiij H
Meditator miſteriorū xp̄i qualis erit c xlv. E
Meditatiōi tria ſunt accōmoda c liij. E
Meditabilia circa xp̄i actus c lxiiij.
Meditandū de paſſione dn̄i liber ⁊ q̄lr c lij ⁊c. xc.
Meditabilia q̄lia dn̄icꝫ hn̄da c l. H (Paſſio
Meditādū q̄lr ō ꝟtutibꝫ ⁊ vitijs q̄ꝫ ea ⁊c. ⁊c c xiij c
Meditatorie ale ⁊ caꝝ declaratio c xv. H D
Meditāda de deo xp̄o ꝟgie. aīa. ſcīs ⁊c. Deꝰ xp̄s ⁊c.
Melchiſedech oblatio quō ſacri figura lvi. H
Melchiſedech in q̄ꝫtis ꝑſignabat chriſtū Ibidē
Meōria q̄liter deformata ⁊ reformāda c xx. L
Meōria paſſiōis xp̄i Bn̄ficiorū dei Nouiſſimorum
Require Paſſio Beneficia Nouiſſima ⁊c
Memoria benefactorum ī miſſa quō formāda. xcix
Mendicatoriū ad ſanctos c viij. D (ibiđ. I k l.
Mēdicatiōis ſpūalis inductia circūſtātie ⁊ modus
Mēdicatiōis practica ſcala ⁊ gradꝰ cix. N O ⁊c
Mercandū q̄d ⁊ q̄lit ex regiōibꝫ. req̄. Regiōes
Meritū xp̄i q̄ꝫtū ⁊ q̄ꝫ ꝑfcm̄ lxxviij. Q
Meritū xp̄i q̄ꝫ plene ſatiſfactoriū ꝓ nobis Ibidem.
Mēſurare ⁊ metiri cur quō dꝫ hō ſeipm̄ xcij. E
Miſerie narratio quō fit in orōne. xvij. I
Miſeriarū narratio quō fiet corā ſanctis cix.
Miſerie quāte ⁊ quō cōquerēde Ibidem
Miſerie hōis quante xxxij. H
Miſerie hūane q̄ ad ingreſſuꝫ ꝓgreſſū exitū cc xlvij.
Miſerie mundi quante cc liij. P.
Miſereri ꝓximis quō dēmus xcix.
Mie opa ſpūalia ⁊ corꝑalia c xxviij.
Miſericordia dn̄i q̄ꝫ mag̃ lxxxij. req̄. Pietas ⁊c
Mirabilia quāta in eucharīſtie ſacro lx. R
Miracula ſacri marie ⁊ alia. req̄. Sacrꝫ Maria ⁊c
Miſſa quō a chriſto celebrata lix. D
Miſſe quis ritus ⁊ celebritas lxi. H
Miſſa cur ⁊ qualit audiēda xcvij. ꝑ totū
Miſſe fructus ⁊ vtilitas ⁊ exercitia aſſumēda xcviij.
Miſſe tpe quō xp̄i paſſio meōrāda Ibidē Itꝫ xxvi. f
Miſſe ⁊ eleuatiōis tpe q̄liter xp̄s excipiēdꝰ Ibidem.
Miſſe tpe q̄ petēda quō oblatio offerēda
Miſſe tpe quō ſpūalit cōicandum ⁊ quare
Miſſa finita quid agendū Ibidē. ⁊ ix. P.
Monachi dignitas vij. y
Monachi ⁊ religioſi officiū c xi. k. req̄. pl̄a religioſꝰ
Morū diſciplia q̄ꝫ necāria. v L. Itē c xiij.
Mors xp̄i qualꝰ erat c lvij. Itē cc lxiij. S. Itꝫ paſſio
Mortis Regio cur ingrediēda cc lvij.
Mortis meōria quāta facit bōa ⁊ q̄ꝫ necāria Ibidē
Mortis diſtinctio varia ⁊ alia cōſiderabilia cc lviij.
Mortis nature meditabilia mlta ⁊ cur ſic dcā ibi. E
Morituri an ſint viui oēs. Et ō periodo morꝭ ibiđ
Mortis ꝯſpn̄cia meditabilia. cauſe eiꝰ ⁊ ſig̃.
Mortis qualitas ⁊ cur eiꝰ hora incerta cc lix N o p q
Mortis anguſtia ⁊ acerbitas Ibidē T V x
Mortis ſubſequētia cc lx. D E
Mortis exercitia cc lxi. F H D
Mortis diſpoſitorū ⁊ quāta ars moriēdi Ibiđ I k
Mortis ꝑpamenta. īterrogatiōes ⁊ rēta. ibi. L m n.
Morituri quorū ad inſtar ſe ꝑpabūt cc lxij. O
Mors q̄li affcū excipiēda ⁊ q̄ꝫ ⁊ q̄re ōſidrāda ibi. P q
Mors ꝑꝑ mlta optia ⁊ cupiēda Ibidē R.
Moriēdi modꝰ ad ꝯformitatē xp̄i cc lxiij. S
Mūdus q̄ꝫ diuerſimode dr in ſcripturꝭ ccli. D
Mūdi cōſiderabilia ꝑ ſtudioſo Ibidē I
Mūdi meditabilia pro deuoto cc lij. k
Mūdus cur ⁊ ꝑꝑ q̄ꝫ mlta cōtemnēdꝰ Ibi. L m N.
Mūdi ꝑicula q̄ꝫta ibidē N Et liij. F
Mūdi ipius horrēda q̄litas cc lij. O
Mūdi miſerie generales cc liij. P.
Mūdi gaudiū ⁊ oē eiꝰ q̄ꝫ ſpernēdum Ibidē R S.
Mūdus quātā ſpeculatiꝰ ꝑſter materiā Ibidē T
Mūdi egreſſus q̄ꝫtū bn̄ficiū c xc.

Natalꝰ dn̄i q̄bꝫ exercitijs honorādꝰ c ij. F
Natalis dn̄ici carmen c. iiij.
Natiuitatis dn̄ice exercitiū ſingulare c iij. H.
Ntitatꝭ dn̄ice roſariū eꝰ hiſtoria ⁊ alia cōſidra. ibiđ.
Ntitatis marie q̄litas ccij. P
Negociandū quō in regiōibꝫ a ſtudioſo deuoto ⁊c. xc
Necitas q̄lit vitia curet c xij. V: Itꝫ. xcv. L (q̄. regio
Nihileitas hōim quāta cc xlvij. k
Nobilitas ſacri eucharīſtie xxxij. F
Nobilitas ſacralis cibi vn̄ cōiectet xlix. M.
Nobilitatis quante ſint cauſe lxix. I
Nobilitas carnis ſanguinis chriſti Marie ⁊c. Req̄.
Caro Sanguis Maria
Nōia venerabilis ſacri que ſūt ⁊ cur mlta xlvij. A

Nomina dei lxxiiij. Y.
Nomina chriſti que ſunt clvi.
Nomẽ domini q̃ꝫ efficax ꝯ vicia remedium cxiij.
Nomen ieſu quale ꝛ q̃ꝫ dignũ cc iij. V
Nomen chriſti cur ita dicatur Ibidẽ
Nom̃ pris q̃ꝫ dl'ce ꝛ affectuoſũ cur ita orieꝭ de⁹ ccxix a
Nomẽ pris vel dñ̃ quõ ſcificatur in nob Ibidẽ B c.
Nomẽ marie quale ꝛ q̃ꝫ efficax cc. V.
Nõiatio ãgeloꝝ ꝓphaꝝ. aploꝝ mar. ꝛc̃rc. ãgel⁹ ꝑ. ꝛc̃
Nõia diuerſa aie hũane clxxxiiij.
Nõiatio xp̃ianoꝝ q̃ꝫ gratifica ꝛ ſublimis clxxxviij R
Noſter cur dr in orõne dñ̃ica ꝛ nõ meus ccxix.
Nouicij in q̃b9 erũt cauti cxx. B
Nouicialis feruor in q̃bus cõſiſtit cxx. F
Nouiſſima que ſunt ꝛ cur frequẽter meõranda cc lvij
Nũer⁹ angelorũ ccxxvi. ¶ Nũer⁹ ſcõꝝ oĩꝫ cc xliiij H
Nuptie aie cũ xp̃o ꝛ quõ aia ſpecioſa. xxxviij.
Nutricij dñ̃ ioſeph laus ꝛ cõmẽdatio cc iij.
Nutritiuus q̃ꝫ ẽ cib9 ſacr̃alis L M

Obediẽtia debetur p̃lato .vij. G
Obedientia q̃d ſit ꝛ cur obediẽdũ cxxiij. H
Obediẽtia triplex. Et alia diſtinctio multiplex c xxv.
Obedientie gradus Ibidem
Obiecta qualia in oratione aſſumenda xxiij. K
Obiecta vite dñ̃ice ꝛ paſſionis ꝑ horas. xxiij.
Obiecta diuorũ bñ̃ficiorũ ꝛ ſeptẽaꝝ quõ aſſu. xxxij.
Obiecta alia dominice paſſionis clx. G
Oblatiõis ꝛ ſacrificiorũ ſpẽs octo clxv. L
Oblatio paſſionis chriſti quõ fiet clxv. I K
Oblatio quõ pro oĩbus fiet xli
Oblatiõis ſacr̃alis rit⁹ ꝛ celebritas lxi. H
Oblatio in miſſa quõ fiet ꝛ q̃ꝫ vtilis xcviij. K L
Obſecratio in meditatiõe q̃liter fiet cxxxvij. O
Obſecratio qualiter occurrit in pſalmis xvij.
Obſecrandũ quomodo a ſanctis c.x.
Obſecratio poſt ſumptionẽ ſacr̃i quõ fiet xcl.
¶ Occurrendũ cur ꝛ quõ xp̃o in ſacr̃o xxxiiij. O p q.
Octaue feſtorũ cur ſint inſtitute cx: P.
Offerẽdus in miſſa quõ xp̃s xcviij. K
Offerre debem⁹ opa nr̃a d̃o xciij. ꝛc̃
Onoſ lyri qui ſunt xviij. P
Optio meditãdo qualit̃ fiet cxxxvij. I
Opus ſeruile q̃d ſit ꝛ an feſtis liceat xciiij. E
Operatio quõ exaianda ꝛ in q̃b9 circũſpcã xcij. E
Opandũ qualiter. vide labor
¶ Oratio q̃ꝫ ſit neceſſaria vi. X.
Oratiõis p̃paratio cur ꝛ quomodo fiet. x. B c d
Orõnis inductiua ꝛ pregamenta. xi.
Orõnis intentio quõ formanda Ibidem E.
Orõnis qualitas reuerẽtia attẽtio deuotio. xij. p ro.
Orõnis diſtractio cur q̃l'r vitãda ꝛ attẽtio q̃l'. xxiiij. h
Orõnis attẽtio diuerſa ꝛ ei⁹ ꝓmotiua xiiij. O p.
Orõi quã meditatio neceſſaria ꝛ alia. xvi L
Orõ rhetoricalis q̃liter ẽ i pſalmis xvi. D ꝑ totum
Orõ quõ terminãda et offerẽda. xxiij. I
Orõnes ꝓ digna cõiõe. xxxv B E D
Orãdum q̃liter pro oĩb9 ſtatibus. ci. A
Orari vult deus per ſanctos. cv. A
Orandi cur ꝛ quõ ſſit ſancti et quid. c viij. ꝛc̃
Orationis confirmatio ꝛ loci orõnũ. cx
Orãdũ qualiter ꝓ extirpatiõe vicioꝝ. cxiij E
Orõ quõ ſꝑ vtiliter exaudiꝭ. cxviij Itẽ cxcix V
Orationis multiloquium vitandum. ibid V
Orõne meditatio obtineꝭ. cxxxv G Itẽ. cxxxix D
Oratio in meditando quomodo fiet. cxxxvij M
Oratiõis dñ̃ice ſm̃ tres vias explanatio. xiij N
Orõ dñ̃ica quõ ſeptenꝭ vicioꝝ ꝛ ṽtutũ ꝯcordat. cxix
Orõis dñ̃ice explanatio ꝑ ſigulas petitiões. ccxix. B
Ordo quanta facit bona. vi B
Ordinarium religioſe vite Ibidem
Ordinamur quõ erga deũ p̃latũ ꝓxi̾ Ibidẽ Et vij
Ordis ſacr̃ꝫ reqriꝭ ad euchariſtie cõfectionẽ lviij R
Ordinis ſacri collatio quãtũ bñ̃ficiũ. cxciij D
Ordinis origo ꝛ ſancti cuiq̃ꝫ religioſo ſpectãdi. cc lvi
Ordinꝭ canoici q̃ꝫta ãtiq̃ta ſ dignitas ꝛ ſcõꝝ ṽtaſ. ibĩ
Originalis culpa quid ẽ ꝛ ei⁹ m̃ltiplex nomẽ. cxxvi
Originale crimen an habuit maria. cc ij P
Ornat⁹ ꝛ ornamenta mentis. xxi B B
Ornanda qualiter eſt mens Ibidem L (K L
Ornamẽta põtificalia ꝛ ſacdotalia r̃galia xp̃i. L lxx

Pabulũ q̃le euchariſtie ſacrm̃. req̇. cib⁹
Pacia multiplex ꝛ quõ ꝓbaꝭ. cxxiij. E.
Pacie fruct⁹ ꝛ gradus Ibidẽ F H
Pãis frumẽtici⁹ ꝯgruentiſſiã materia ſacri xlviij L
Panis multiplex petitur in orõe dñ̃ica cc xix.
Parentes habere bonos q̃ꝫtũ bñ̃ficiũ clxxxvi. O
¶ Paſſio dñ̃ cur ꝛ q̃ꝫ vtiliter meditãda c liij. ꝛc̃
Paſſionis dñ̃ice ſcala ꝛ g̃duũ explanatio c liij. ꝑ totũ
Paſſio dñ̃ varijs mõis ꝛ vijs meditãda c liiij. D
Paſſionis xp̃i aggrauamẽta. clvi.
Paſſionis chriſti efficiẽs cauſa Ibidẽ L
Paſſionis qualis erat pena clvij.
Paſſiõiſ q̃ꝫ iuſta cã ꝛ quõ a xp̃o plata clxi. ꝑ to. a b c
Paſſus cur tã multa xp̃s Ibidẽ E H
Paſſiõis xp̃i bõa ꝛ fruct⁹ c lxij Itꝭ lxiij. cv. Itꝭ lxxxi n
Paſſio dñ̃i ſb miſſa ꝯcõrãda xcviij Itẽ xxxvi. f. itẽ cliiij
Paſſus cur in hierl'm extra portã xp̃s clvij. F H D
Paſſio dñ̃ meditata quõ curet vitia cxi.
Paſſiõis ſacr̃m cur ꝛ quõ ẽ euchariſtia liij. G
Paſca vnde dicꝭ .lxviij. A
Paſcalis agn⁹ cur ꝛ quõ chriſtus Ibidem
Participam⁹ fonti oĩs grẽ quõ lij. H. pl'a vid Adio.
Pr̃ cur dr d̃s Et q̃ꝫ affectuoſũ ſit nomẽ ccxix. A
Pr̃ celeſtis quõ dedit filiũ ſuũ nobis clxxxvi. H
Pr̃eſ quõ ꝛ q̃re dicãꝭ priarche ꝛ cur ecꝭ eccia cos ñ ce lebrat cc xxxvi. A B
Patriarche cur ita dicãꝭ. ꝛ coꝝ cõpatio ccxxxiiij B c

Patriarchaꝝ dignitas. Et p̄miatio Ibidē D E F G
Patriarcharum exempla Ibidem
Patꝝ hericolaꝝ exēpla ⁊ dicta ꝙ̄ ꝯſiderāda cclvi O
Peccatum ꝙ̄ aggrauabat chriſti paſſionē c lix N
Peti effectꝰ odiū ⁊ mala Ibidē O P Q R
Petm̄ minimū ꝙ̄ etiā gue. Et peti agguātia cc xlviij.
Petā capitalia cū ſpeciebꝫ ⁊ filiabꝫ. c xxvi
Petā finalia ſodomitica clamātia aliena. Ibidē
Petōꝝ expurgatio ꝑ q̄ quō fit Reqre Expurgatio
Petōꝝ exaiatio quō faciēda xciij. Itē cc xlviij. G
Petōꝝ indulgentia ꝙ̄tū bñficiū cxc. k.
Pedes dm̄ ⁊ eoꝝ digituli q̄ ſūt ⁊ q̄les. lxxx. D
Penaꝝ xp̄i acerbitas ꝙ̄ agguabatˀ c xcv. R
Penas q̄les xp̄s ⁊ cur aſſumpſit L x Itē lxi. A
Pene aie ⁊ corpis L xxvi.
Pene inferni purgatoriū vide Infernꝰ: purgatoriū
Pena dāni in inferno ꝙ̄ta cc lxxi. I
Pena ſenſus ꝙ̄ multiplex ⁊ grauis cc lxxij. k l.
Penitētialis vocatio ꝙ̄tū donū c lxxxviij. G
Penitētialis grā ꝙ̄tū bñficiū c lxxxix: F
Perfectio ſp̄ appetēda c xxx. a
Pericula indigne cōicantiū. xxxij. D
Pericula mūdi quāta cc. liij. R
Permiſſio i meditādo q̄d ſit ⁊ quō fiet c xxxviij. G.
Perſeuerātia i bono ꝙ̄tū donū c. xci. N
Perſeuerātie fructꝰ ⁊ bona
Pietas q̄d ē ⁊ ad q̄d valet c. xi. Q
Pietatis dīne magitudo ⁊ ſigna. xxxiij. k
Plenitudo charīſmatū xp̄i qualis fuit lxxvij. m
Plenitudo varia inuenitˀ Ibidē Et cc. v.
Plenꝰ ſapīa grā merito quō fuit xp̄s Ibidē
Plena grā quō fuit maria cc. V I k.
Potus cur appellatˀ ſacr̄m D a.
Potus q̄lis xp̄i ſāguis lxxvi. F G
Precepta dei que ſunt cxxviij.
Predeſtinationis dīne bñficiū ꝙ̄tū c lxxxij. Q.
Predicare ſp̄ūaliter quō p̄t deuotus c. i. L
Prelatorum būilitas c xxiij. B
Prelati aiaꝝ medici quō curabūt ⁊ q̄bꝫ L. xiij. B
Premiū ſubale ꝯſubale accidētale c xxviij.
Premij celeſtē mltitudo magitudo ⁊c. reqre Regnū
Preparatio añ horas ⁊ orōez. X. c D (gaudiū ⁊c
Preparamenta ſacre cōiōis xxix. D e
Preparatio moriturī cc. lxij.
Preparationes cordis ſeptē xxxi. D
Preſentatio marie digne celebratˀ cc ij. Q.
Preſeruatio a petis ꝙ̄tū donū L xciiij. G
Primarū hora q̄d exercendū. viij. m. ⁊c
Probare quō ⁊ i quibꝫ ſe dꝫ cōicaturꝰ. xxx. Q R ⁊c.
Proceſſus exercitiorū L. xxiij. G
Profectoriū ỽtutū ꝓmotiua ⁊ diete L xx. B b c.
Proficiēdi media . iij. D
Profectꝰ īpedimēta gñalia ſp̄ēalia Ibidē I k.
Profectꝰ quō metiendus xcij.
Profectꝰ ſpes ꝙ̄tū donum c xci. P
Promotiue bone vite . iiij. L
Promptitudo dilcōis ⁊ eius ſigna xcvij. D
Prophete cur ⁊ vñ dicātur. cc. xxx. k.
Prophetare multipliciter accipitˀ Ibidem
Prophetarū cōparatio ⁊ dignitas. cc xxxv. L m.
Prophetie cōſiderabilia varia Ibidem. N
Propoſita cur ⁊ quō inouāda. xxxvij. P
Propoſitorū innouatio ꝙ̄ neceſſaria. xcij.
Propoſita qualiter innouāda ⁊ q̄ ꝓponēda. c ij. L
Proprietates in ſacrō relucētes. lxiiij. A
Proprietatū earundē ad nos reflexio Ibidē
Proprietates ſingulorū ordinū Require Angelꝰ
Propria ⁊ appriata dīna. vide Deus
Practica pſallēdi cōiōis meditatiōis ⁊ aliē. Re. pſal
Prudētia q̄d ſit cū actibꝫ ⁊ ptibꝫ. c xxviij. (lerˀ ꝯica.
Pſallendū q̄liter deo xij. D.
Pſalmorum quotuplex attentio . xiiij. O. P
Pſalmis p̄ ceteris attendendū Ibidē Q.
Pſalteriū quō intituletur xvi. B
Pſalmoꝝ voces diuerſe quō audiēde. xviij. O. p
Pſalmi Ad dñm cū tribularer explanatō ⁊ alia. ibid
Pudore quō colendus deꝰ. xcvi. A (xix. xx
Pulchritudo naturalis i q̄bꝫ ꝯſiſtit. lxix. k
Pulchritudo aie xp̄i marie corpis xp̄i Req. Aia ma.
Pura fuit paſſio xp̄i ſīn ꝯſolatōe. c lvij. B c
Purgari q̄liter in feſtis dꝫ aīmꝰ xciiij. L
Purgādꝰ qualˀr qñ ⁊ q̄bꝫ aiꝰ xcv. G
Purgatorij regio cur ingrediēda. cc lxviij. A
Purgatorij cōſiderabilia ꝓ ſtudioſo Ibidē D e
Purgatorij meditabilia ꝓ deuoto Ibid F g.
Purgatorij cur locus varius Ibidē
Purgatoriaꝝ penaꝝ qualitas cc. lxviij. G
Purgatoriaꝝ penaꝝ aggrauantia Ibidē D
Purgatoriū cur ponendū cc. lxiij. E
Purgādis aiabꝫ cur ſubueniēdū ex pte dī nri aiarū
Purgāde aie q̄bꝫ ſuffragijs iuuētˀ. ibid. N (cclxix
Purgādis ſuccurrēdi practica Ibidē D

Qualˀr xp̄s ſcꝫ dītatē ⁊ hūanitatē c liiij.
Qualitas paſſiōis xp̄i. pēaꝝ iferni. gaudiorū
Quantus chriſtus (regni ⁊ alia. reqre
Quidditas chriſti
Quies ꝙ̄ cōgruat feſtis diebus. xciiij. A
Querela in meditatiōe quō fiet c. xxxvij. D
Queſtio ꝙ̄ in meditādo valet c xxxv.
Quare xp̄s i cruce mori. i hierl'm. ⁊ ſilīa Req. ſuis t
Quiqꝫ talēta que ſunt cc. lxvi (minis

Ratio ꝙ̄ta i iudicio rēddēda ꝙ̄ diſtricta cc lxvi r
Rōnē de ſuis ꝙ̄tidie hō ponet xcij.
Rō quō deformata ⁊ reformāda c. xx. k
Radix vitiorū et fomenta c xxvi.
Ramificatio virtutum c xxviij.
(ı.

Rebus cur et quō colitur deus : xcv
Recidiuū pcti quō z p q̄ cauendū. xcv D.
Redempti xpi sāguiē sum⁹ vide Sanguis
Reddere debem⁹ rōnē deo de decē. cc lxvi R
Reformatio viriū aīe. c xi Itē L xx
Reflexio mētꝫ p⁹ meditatōnē fiet . c lxvi M
¶ Regiones ſeptē cur z quō īgrediēde . cc xlvi A B
Regio propria et perſonalis Ibidem D
Regio creaturarum . cc xlix A
Regio mūdialis . cc li D.
Regio ſcripturarum . cc liij A
Regio eccleſiaſtica cc lv I
Regio mortalis . cc lvij. L
Regio Iudicialis . cc lxiij A
Regio purgatoria . cc lxviij
Regio Infernalis. cc lxx
Regio celeſtis vl' Supnalis . cc lxxiiij
¶ Regnū celoꝝ q̄ꝫ deſiderādū . c xcvij T Itē cc lxxiiij
Regni celeſtis gaudia mlta z mag̃ Reqre Celſtꝫ Gaudia . zc.
Regnū q̄nplex petit' aduenire ī orōne dn̄ica . cc xix.
¶ Regula Aurelij Auguſtini q̄ꝫ p̄ſter ceterꝫ c xc D.
Regule deuincēdoꝝ vitiorū c xiiij. V
¶ Religioſoꝝ tepiditas q̄ꝫ deteſtāda iij. G
Religioſi cōpunctia meditari habent c xxxi. F
Religioſus ad quid vocat⁹ z cui⁹ dignitatis. vi. Y
Religioſorū officiū c xi. R
Religioſorū tria genera p̄figurata c xx. L
Religioſorū tres ſtatus z alia Ibidem O
Religionis ingreſſus q̄ztū bn̄ficium c xc. D
Religiōis ingreſſus q̄ꝫ pſuadēdus cc liij.
Religioſi quare ſtudere debēt cc liij. G.
Reliquie cogitationū quō celebrāt feſtū c xcvij.
¶ Remedia cōtra peccādi recidiuū xcv. G D
Remedia vitiorū plurima c xiiij. B L O
Remedia tētationū c xxi. Q
Remedia vitiorū ſpecialia c xxij. per totum
Remiſſio peccatorū quātū beneficiū c xc.
Rome quot eccleſie z capelle Ibidem
Romane indulgētie quomodo merende c i.
Reſiſtendū quō tētationibus Require Tentatio.
Reſurrexerūt quidā in corpe cc xxxiij. G
Rethoricalis orō quomodo eſt in pſalmis. xvi.
Rethoricales loci z oratorij deuotiōi accōmodi c. x.
Reuerētia quāta hn̄da in orōe z ſub diuis. xij. G
Reuerentia vn̄ oriatur z in quib⁹ ſubſiſtit Ibidē
Reuerētia erga vn̄abile sacr̄ꝫ q̄l' z cur agēda xxxij. e f
Roſariorū modꝫ cur hec tradāt' c xxxij c Itꝫ xlvi D
Roſaria quō legēda z q̄re c xlvi. I
Roſariū de vita z paſſiōe Jeſu L xlvij.
Roſaria ſex euāgelici decurſus c xlviij.
Roſariū de mēbrꝫ z ornamētis dn̄i ieſu c li. Itꝫ c lxix
Roſarium de ſacramento xci.
Roſariū de ntitate domini c iij.
Roſariū marie cur z quō legendū c xcviij. L
Roſarioꝝ fructus ī dulgentie z vtilitas Ibidez
Roſaria qualiter abſoluēda c xcix. F
Roſaria de marie ortū antecedētibus c xcix.
Roſaria de explanatiōe āgelice ſalutatiōis cc iij.
Roſariū de mēbris marie z miraculis cc viij.
Roſariū de marie doloribus cc. xi.
Roſariū de eius gaudijs cc xiij.
Roſariū de gloria huius virginis cc xvi.
Roſariū de preconijs eius cc xvij.
Roſariū explanatiuū dn̄ice orōnis cc xxxiij. G
Ruminatio meditatiōis q̄d ē z quō fieri hꝫ c xxxvij. f
Ruminatio poſt cōionem quō fiet. xli. F
Ruminatorium ſacramēti xlv A
Ruminatio quid ſit z ad eā q̄ inducūt. xlv A B
Ruminanda que ſunt. xlvij. T
Ruminatio nominum xlvij. A
Ruminatorium cōſiderationū . lv.
Ruminatorium portionum lxviij:

Sabbatū cur in dn̄icā imutatū xciij.

Sacramētū eucharistie Re. Cōio. euchariſtia
Sacramētū cur ſub ſpeciebꝰ abſconditū. xxxiij. T
Sacramenti euchariſtie nōia varia xliij.
Sacramēti eiuſdem cōſiderabilia multa lvi.
Sacr̄ꝫ euchariſtie quō optatū p̄figuratū ꝓbatū lvi
Sacramenti ſubſtantialia lvi. R
Sacramenti inſtituti euchariſtie lix. D
Sacramenti mirabilia lx. R
Sacramenti dulcedo q̄ꝫta lxiij. Q. z alia p'la. req̄. S.
¶ Sacramēta eccl'ie que ſūt c xxviij.
Sacramenta habere eccl'ie q̄ztū bn̄ficiū c lxxxvij. k
¶ Sacerdotalis ordinis dignitas c xciij.
Sacerdos que ſcire debet. x. A Itē cc lv. I
¶ Sacrificiū quale euchariſtia lij. N O
Sacrificiū iſtud quō p̄figuratū z q̄ꝫ antiquū liij. P.
Sacrificij hui⁹ q̄ꝫta z ex quātis acceptabilitas ibi. Q
Sacrificij illi⁹ dignitas z preſtabilitas lxi.
Sacrificiū miſſe quō excipiendū offerēdū Re. miſſa
Sacrificiū religioſorū quale erit xcvi. P
¶ Salutatio marie q̄lis q̄ꝫ ꝯgruēs z dig̃ cc iij. A
Salutatio marie explanatio Ibidē p totum
Sanat nos deus z curat his mōis c lxxi. M
Sanitas corpis q̄ztū bn̄ficiū c lxxxiij. T
Sanitas cibi ſacramētalis ex multis xlix. P
Sanitas aīe in quibus cōſiſtit c xxiij. M.
¶ Sanguis ſacri quāte dulcedinis xlix. N
Sanguis xp̄i cur laicis ſub ſacrō nō miſtrat' lxij. I
Sanguis xp̄i ꝯſiderabilia multa lxxij. I
Sāguis xp̄i q̄litas nobili. mirabi. accep. ibid k l. m.
Sāguis xp̄i vn̄abilitas ꝯparatō p̄fig. z alia lxxiij. o p q
Sāguis xp̄i effuſio . a q̄ q̄re fuſus. lxxiij. R S T
Sanguis xp̄i cur ſepties effuſus lxxiiij. V
Sāguis xp̄i effuſi cā z mod⁹ Ibidē z lxxv. A b
Sāguis xp̄i q̄bꝰ ꝓficit ei⁹ vtilitas z fruct⁹ lxxv. c d e
Sāguis xp̄i varia ſūptio z quō oībꝰ ē oia lxxvi. F G

¶ Sãcti quõ p digna ↄicatione inuocãdi. xxxv. B. L
Sccõꝝ cõmunio quõ deſideranda xxxvij Q
Sancti oẽs quõ inuocãdi in laudes ſcti. lxiiij
Scõꝝ ordiẽſ quõ viſitãdi Et coꝝ loca quõ adeũda c i.
Sanctorũ auxilia quõ implorãda. cc. xxx. (iiij g/h
Scõꝝ oĩz meõria cur ſel' agẽda ꝗꝫt⁹ ſcõꝝ nũer⁹ cc xl/
Sctõꝝ feſta quare ꝗliter celebrãda. c v A p totũ
Sanctorũ memoria ꝗꝫta cauſet bona Ibidem
Sanctorũ dignitas ex pte aĩe ꝛ corporis. c v
Sctõꝝ vigilie cur iſtitute ꝛ q̃d exercẽdũ. c v B
Sanctis quomodo deus colendus. c vi
Sancti qualiter venerãdi ꝛc. cvij
Sanctorũ memoria ꝗꝫ nobis pficit Ibidem E.
Sctõrũ exẽpla qualiter attẽdẽdi. c viij F
Scti cur ꝛ quõ inuocãdi Ibidem G H I
Sctõꝝ ordines quõ ꝛ qñ adeũdi Ibidem K.
Sctis ꝗliter medicãdũ vide Medicatoriũ
Scti cur ita dicãt ꝛ nois interpratio. cc xlv H.
Scis pfiguratõ ↄpatõ nõia digitas magi. ibid I k l
Sctõꝝ gaudia ꝛ exẽplaritas. cc xlv M N
Sãctorũ auxiliũ ꝗꝫtũ bñficiũ. c xcij V
Scti ſui ordinis r̃ligioſo cuiqꝫ ſpectãdi. cc lvi P
Sctõꝝ auxilia quõ ſũt implorãda. cc xxij D.
Sctificetur quõ nomẽ dñi. cc xix
¶ Saporis ſacri ſuauitas. xlix N
Saporis oĩs ſuauitas ẽ in ſacmẽto. lxiij Q
Saporẽ hũc cur nõ deguſtent oẽs lxiiij. R
Saporẽ nõ pcipiẽs pturbari nõ dꝫ Ibidem
Sapientia xpi ꝗlis ꝛ ꝗꝫmltiplex lxxviij. P
Sapie donũ quõ ſeptenis correſpõdet c xix.
Sapie ꝗre ꝛ ꝗꝫtũ ſtudendũ cc liiij. B L
Satiſfecit ꝗꝫ plene p nob dñs ieſus lxxviij. Q Item
Saturitas ꝗꝫ mala Reqre Sobrietas (Paſſio.
¶ Scala ſacre cõis xxviij. per totum
Scala eadẽ abbreuiata xlij.
Scala meditationis c xxxiij. O.
Scala hec ꝗꝫ ſit generalis c xxxviij. V
Scala dominice paſſionis c liij. D
Scala eadẽ abbreuiata c lxvij. N
Scala gratitudis c lxxviij.
Scientia chriſti qualis lxxvij. P.
Scientia beate virginis quanta cc xvij.
Scia ꝗꝫ nobilis ꝛ dig cc liiij. req. Studiũ. ſcriptura.
Scire ſeipm ꝗꝫ vtile ꝛ nccariũ cc xlvi.
Scripture laus ix. D
Scripturaꝝ ſcãrũ collatio quantũ donum c xcij G.
Scripturarum regio cc liij. A
Scripture recõmẽdatio excellẽtia ꝛ pfũditas cc liiij
Scripturarũ ſcãꝝ cardo ꝛ finis cc lv. B
¶ Seculariũ hoim ſtat⁹ quõ attẽdẽdus cc lvi. V
Seculum ꝗꝫ ſit cõtemnendũ cc li.
Seculi finis an ſit cogniſcibilis cc lxiij. F
Senſuũ cuſtodia ꝗꝫ neceſſaria .v. G
Senſus quomodo ſunt examinãdi xcij. E
Septenis quõ i orõe vtẽdũ ꝛ ꝗꝫt⁹ iñ fruct⁹ xxviij M
Septene quõ ꝛ cur exercẽde c xv. B
Septenaꝝ poſitio multarum; c xvi.
Septenarũ declaratio ꝛ recõmendatio xviij. B L
Septenarũ cõcordantia xix D E ꝛc
¶ Sequend⁹ cur ꝛ quõ eſt xp̃s c lxi. A D.
Sequenda ſunt ſcõrũ exempla c viij. F
¶ Seraphin qui ſũt ꝛ eorũ pprietates cc xxxi. G
Serpens ene⁹ quõ vitia curet c xij.
Serui marie ꝗles erũt ꝛ cur ei ſuiendũ c xviij. A D.
Sexus maſculin⁹ ꝗꝫ dign⁹ ꝛ ꝗꝫtũ bñficiũ c lxxxiij
Sigĩ diue volũtatis cc xxi. H
¶ Signa certe ſalut ſũt tres ꝟitatũ pfeſſiões. xcij. e
Signa gratie ꝛ deuotiõis xxx. v
Signa mortis vicine que ſunt cc lvij.
Signa cur ꝛ qualia iudiciũ añcedent cc lxiij. H I.
Signa carnalis dilectiõis c xxiij. X
Signũ crucis ꝗꝫ ↄ vitia victorioſum c xiij.
Singularia dona ꝛ beneficia c xciij. B L
¶ Silentiũ ꝗꝫ religioſo neceſſarium V Q
Silentij inductiua vtilitates ꝛ remedia Ibidẽ R
¶ Silr̃itudo hõis i quo cõſiſtit ꝛ imago c lxxxiij Itꝫ
Silr̃itudo mõis quot fiat L R (cc xlvi.
Sinus abrahe q̃d ſit vel limbus cc xxxiij.
Sobrietas q̃d ſit ꝛ in q̃bꝫ ↄſiſtit c xxv. A B
Sobrietatis vtilitas ꝛ gradus Ibidẽ L
¶ Socius qualis deus xxxviij.
Socialiter ſe hõ in comedẽdo habebit. xc.
Societas ꝗꝫ mala erit dãnatorũ i inferno cc lxxi. F.
Societas ꝗꝫ bona btõꝝ in regno cc lxxv. E
Sol venit vt de⁹ quõ ꝛ quid efficit xxxviij. Y
Solẽnitates ſctõrũ cur quõ venerãde. reqre Feſta
Soliloquiũ aĩe quõ ẽ in. p̃s. Et cur ta. p̃s. iſcribitur
Sõni ꝗlia ꝛ vñ ſõnia. xciij. b (xix. Sõni illuſio c x
Solitudinis laus ꝛ recõmẽdatio iiij. M N
Solitudinis inductia ꝛ remedia ↄſuatia ibidẽ O. p
Solitari⁹ quõ dei verbũ p̃dicare p̃t c. i. T
Spes quõ actuãda Et ſpe ꝗlr de⁹ xcvi
Sperandũ fiducialiter de deo c. xx. H
Spes proficiendi quãtũ donũ c xci.
Spei cõmendatio ꝛ ei⁹ cõformatia Ibidẽ P
¶ Spũſſcũs cũ quãtis dõis dat⁹ ẽ nobis c lxxxvi. I
Spũſſcti donatio quantũ ſit bñficiũ Ibidem
Spũſſcti dona c xxviij Itꝫ Coꝝ ↄcordãtia cũ ſeptẽiſ
¶ Spũs xp̃i ꝗlis. . lxxvij. L
Spũs xp̃i quãtis grãrũ chariſmatibꝫ plen⁹ ibid M
Spũs xp̃i ꝗꝫ ſit bñdcũs lxxviij. R
Spũs xp̃i quõ p nob tradit⁹ lxxix. G
Spũs xp̃i ꝗꝫ exaltat⁹ Ibidẽ L.
Spiritalis ↄſolatio h̃ ſit ꝛ i q̃bꝫ cõſiſtit. c xx H
Spũal' conſolatio cur mlr̃is dat c xxi. M
¶ Speculatio dei ꝛ t̃nitat q̃bꝫ vijs fit lxxxiij.
Speculatio dei ex aĩa creatur ſcripturis. req. r̃gioẽſ
Spõſa xp̃i quõ aĩa. xxxiij. P Itꝫ xxxix.
Stat⁹ religioſorũ triplex c xx. D c
Status eccleſie varius cc lv L M

Stratib⁹ ꝑ oibus orandū xxvij. Jtē. xlí. E
¶ Studij inductiua q̄litas ꝛ mod⁹. ix. D
Studioſus cur quō ſtudere dꝫ cc. liiij. B
Studioſus nihil etiā minimū cōtemnere Jbidē E
Studiū ſcripturarū etiā religioſis cōpetit Jbidem.
Studioſus q̄ cōſiderare in regiōibꝫ dꝫ Req. Regio.
¶ Subdit⁹ q̄ dꝫ plato vij. B
Sudor xp̄i ſanguine⁹ vn̄ ꝛ q̄lis c lix. M
Suffragia q̄lia proſunt defūctis cc lxix. N
Sup̄bia q̄bꝫ mōis fit ſpēs ꝛ remedia c xxi. A B
Sup̄bie grad⁹ ſpēs ꝛ filie c xxvi.
Surgendū a lecto cur ꝛ qualr̄ ꝛ q̄d exercēdū. viij. L
Surgendi a vitijs grā quātū bn̄ficiū c lxxxviij.
Surſū cur cor hn̄dū ꝛ erigēdū cc lxxiiij.
Suſpiriorum ſpecies ſeptem xxxiiij. O
Tacere q̄ꝫ vtile bonū ꝛ q̄ īducūt v. q r.
Talenta q̄nq̄ꝫ vn̄ rōem reddem⁹ ſūt cc lxxvi. r
Tediū cordis quō curatur c xxij. F
Tediū quid eſt ꝛ q̄le ptulit xp̄s c liiij.
Tempus inſtituti ſacri q̄ꝫ cōmodum lx. L
Tempus meditādi certū p̄figendū c xxxiij
Tempora agēdi ſūt diſtinguēda xciij. B
Tempora quot ꝛ qualia ī officijs repn̄tat eccia c ij. d
Tempora vitia debellādi q̄ ꝛ q̄lia c xiiij. B
T̄pe grē naſci q̄ꝫtū ſit bn̄ficiū c lxxxvij. N
T̄pis penitētie cōceſſio q̄ꝫtū bn̄ficiū c xc. k
Tempus q̄ꝫ ſit p̄cioſum ꝛ cuſtodiendū Jbidem
Temporū anni gubernatio q̄ꝫ grata c xcv. O
T̄pis q̄ꝫ diſtricta rō reddēda cc. lxvi R
T̄pantia q̄d ſit ꝛ eius ptes ꝛ act⁹ c xviij.
Temporalia oia q̄ꝫ cōtemnēda cc. lij.
¶ Temptationibꝫ q̄re ꝛ qualiter reſiſtendū c xi. O
Temptatiōis ſtatus quare īmittit̄ c xi. N
Tētatio a quibꝫ fit ꝛ quō reſiſtendū Jbidem O
Tētatiōis diuerſe ſpēs ḡnitas ꝛ remedia Jbiđ P q
Tētatiōis mod⁹ ꝛ q̄liter obſiſtendū Jbidē R. S
Tētatio q̄ꝫ vtilis ſit ꝛ grāde dei donū c. xciij. D
Tētatiōis q̄lis petit̄ libtas. in orōne dn̄ica cc. xix
Tētatiōes morientiū principales cc lxij. N
Tenebre quales in inferno cc lxxij.
Terre cur aſſimulet̄ maria venerabilis eucha. req̄re.
Teſtes in iudicio q̄ꝫti erūt accuſantes cc lxv. O
Teſtamentū quō ꝛ q̄le cōdet moritur⁹ cc lxij.
Theſauriſandū cur in celis cc lxxiiij.
Tepiditas religioſorū q̄ꝫ execranda iij. B
Tepiditatis cā ꝛ origo Folio p̄. A mēbro. iij.
Timor q̄d ſit ꝛ quō illo colitur de⁹. xcvi. A
Timoris ſpēs Jbidem
Timor notius quō viciorū oim radix c xiiij. D
Torpor quō ſcōrū mēoria excutit̄ L. vij. E
Torporis tentatio qualis c. xxi.
Torporē excitant conſiderationes iſte. ij. D
¶ Tractatio meditationis quō fiat c xxxvi. E
Traditus xp̄s paſſioni erat a multis c lvi. L
Traditio corporis chriſti qualis fuit lxx
Traditus quō fuit ſp̄us eius lxxix. G
Tribulatio q̄ꝫ vtilis ꝛ q̄ꝫ ḡte accipienda c xcvi. R
Triſticia dn̄i ieſu q̄ꝫta erit ꝛ eius grad⁹ c lviij.
Triſtari quiſq̄ꝫ debet pp̄ hec c xxiiij. E
Trinitatis cōtemplatio lxxxij.
Trinitatis ſpeculatio ex aīa creatur̄ ſcp̄tur̄. Egīdes
Trinitatis cōſiderabilia aliqua.
Thronorum proprietates cc. xxxi. V
Vacandū dn̄icis ꝛ q̄re. xxiiij. D E
Vanitas mūdi q̄ꝫta ꝛ cur ꝯtēnēda. cc lij.
Vane glīe remedia c xxi.
Ve multiplex inuenitur Et ſn̄ oi erat maria cc iiij.
Veneratio quid ē ꝛ que cōplectitur xcvi. T
Venerādi cur ſunt ſcti vn̄atōis rōes ꝛ mod⁹ c vij. a b
Vēter marie q̄lis ꝛ q̄ꝫ venerādus cc. vij. S T
Venialis culpe mala ꝛ remedia c. xxvi.
Verbū dei q̄re ꝛ qualiter audiendū c i. T
Verbū quō caro fcm̄ lxx B
Verbū dei quō vtiliter ſolitarius p̄dicare p̄t Jbidem
Verbū multiplex curatiuū viciorū c xv. F
Veritates tres ſemp̄ ꝓfitende. xcij. E
Veſtitus collatio ꝛ victus quantū donū c xcv.
Vie meditandi varie c xxxiij.
Via purgatiua qualiter exercenda. xxxi.
Viaticū quō ē venerabile eucbariſtie ſacr̄m lxi. D
Vitia eradicāda ꝛ inſerēde ṽtutes c xi. R
Vitia eradicare q̄ꝫ ſit vtile ꝛ decēs Jbidē p̄ totū.
Vitia ꝓpellūtur tribus medijs c xij.
Vitia quō lauanda ī iordane Jbidem
Vitiorū curandorū īduſtrie p̄tice ꝛ remedia. c xij.
Vitiorū debellandorū ordo tp̄s ꝛ mod⁹ c xiij. V ꝛc.
Vitiorū remedia ꝛ radices Jbidem O
Vitia n̄ oriūt̄ q̄ ſūt cū diffinitiōibꝫ quō expellūt̄ c xxi
Vitiorū raificatio arbor fomēta ſpēs ꝛ fruct⁹ c xxvi.
Vitiorū ſeptē ſynthomata Jbidem
Vict⁹ ꝛ veſtit⁹ ſufficiētia q̄ꝫtū bn̄ficiū c xcv.
Vigilie ſcōꝝ cur ſūt īſtitute ꝛ q̄d ī eis exercēdū c v. b
Vigiles nr̄i quō ſūt āgeli ſci Req̄re angel⁹
Vilitas hūane ꝯditiōis xxxij. B. Jtē cc. xlvij. D J
Vilificare quō dꝫ ſemetip̄ꝫ hō Vilificatōis alphabe
Vicēdoꝝ victorū practice ꝛ remedia c xiij (to ꝫ<. l m
Vicerūt q̄ ꝛ q̄lia martyres ſci cc xxxix. E
Vini ꝓprietates ꝛ ei⁹ effectus li. A
Vinū q̄ꝫ cōueniēs ſit materia ſacramenti lix. E
Vires ꝛ effectus xp̄i c lxix. a b
Vires aīe cur ſint reformāde c xi. O
Vires aīe quō ſūt deformate ꝛ q̄lit̄ r̄formāde c xx. i k
Virilis ſexus q̄ꝫte ē dignitatis c lxxxiij.
Virge iacob in ptu ouiū q̄d ſignabāt c xviij O.
¶ Virginitas Req̄re Caſtitas
Virgines quare ꝛ vn̄ ita dicātur cc xli. B
Virginū p̄figuratio ꝛ cōpatio Jbidem B C
Virginū ſacrarū dignitas ꝛ p̄uilegiatio c xliij. D

Virginū ſublimis ꝛ ſinglaris remūeratio Ibidē E.
Virginitas amiſſa an pt reparari Ibidem F
Virgo virginū quō maria cc xviij
Virtutes chriſti cōes ꝛ ſpeciales lxxix. B c d e f.
Virtutes xpi ſingulares ꝛ pcellentes lxxx. G
Virtutes quāte ꝛ qles in maria cc xviij. H
Virtutes theologice q̄ ſt ꝛcardiales ꝛ itellcū. c xxviij
Virtutū arbor raificatio ꝓceſſus ꝛ fruct⁹ Ibidem
Virtutes theologice qlit ꝛ qn̄ actuāð c. vij. V
Virtutes ṗncipales quō corrn̄dent ſeptēis c xix.
Virtus ꝛ virtuoſus qd ſit ꝛ qbꝫ teſtis latet c xxiij.
Virtus quō poſita ē in medio c xxv. L
¶ Virtutes q̄re ꝛ q̄ꝫ ſtudioſe inſerende c xi.
Viſitanda cur ꝛ quō ſūt eccl'ie altaria xcix. P
Viſitāda quō ſcōꝝ loca ꝛ rōane eccl'ie tēpla Ibidem
Viſitādi quō ſcōꝝ ordines oēs c. viij. k l
Viſitandi quō frēs ꝛ ꝓximi xcvij.
Vita dn̄i ieſu cur ꝛ quō meditanda c xlv. D
Vite dn̄ice meditatio q̄ꝫ dig̃ vtil' nccāria c xliij A
Vite dn̄i talis erit exercitatio c xlv. p totum
Vita aie amor ꝛ cibus. xlvi. G
Vita actiua ꝛ ꝯtēplatiua in quibꝫ cōſiſtunt c xxviij.
Vite in eſſe ꝯſeruatio quātū donū c xcv. L
Vita cōtemplatia q̄ꝫ ꝑſtās ꝛ excellēs c xxx.
Vite cōtemplatie cōceſſio q̄ꝫtū donū c xciij D
Vita prolixa cur ꝛ quō deſiderāda cc lxij. P
Vita vel mors quō optanda Ibidem Q
Viuacitas xpi aggrauabat ei⁹ paſſionē c lv.
Viui oēs verū morientur cc lviij. E
Vocatiōis penitentialis bn̄ficiū c lxxxix. E
Vocationis diuine diuerſitas Ibidē D
Vocatio ad religionē a ſcō q̄ꝫtū donū c lxxxix. G H.
Vocatiōis ap̄lice mod⁹ circūſtātie ꝛ qlitas cc xxxvi.
Voces q̄ꝫ diuerſe ſūt in pſalmis xviij. O p q ꝛc̄
Voces ſacre in. p̄s. quō ſunt audiende xix. y.
Voces dei ſūt oia creatura cc. l E
Volūtas dei multiplex cc xxi H. volūtas xpi ql' c lxix
Volūtas nrā q̄ꝫ ē deformata ꝛ quō reformāda c xx m
Volūtatis rectitudo in qbꝫ cōſiſtit c xxiij
Volūtatis exercēde exercitia ſeptem Ibidem
Volūtas bona q̄ ſit ꝛ q̄ꝫtū ſit bn̄ficiū c lxxxix. E.
Voluntatis imutatio in bonū q̄ꝫtū ſit donū c xci M
Voluptas mūdi q̄ꝫ vana ꝛ cōtēnenda cc lij.
¶ Vocalis oratio cur ꝛ q̄ꝫ cōgrue inſtituta xliij.
Vocalis orō ſine cā nō nimiū multiplicāda c xcix. v
Votū cur ꝛ quō obſeruandū iij. E
Voti trāſgreſſio q̄ꝫta ſit offenſa Ibidem F
Unio amoroſa cur ꝛ quō fiet c lxv. E:
Unionis amoroſe gradus Ibidē F g b
Uniēda ſūt opa nrā opibus chriſti c xliij B.
Unibiles que nos faciūt chriſto H L
Unū variis mōis fit ex multis Ibidem
Unitas quāta eſt nri ꝛ xpi ꝛ q̄ꝫ attinet nob. liiij. V
Unitas deitatis ex multis ꝓbabilis
Utilitas natiuitatis xpi. carnis ꝛc̄. req̄. ntitas caro
Vulnera quattuor aie que ſunt c xxi.
X p̄s cur ſeq̄nd⁹ c. xlv. D It̄ c xlvi. F.
Xpi ꝯtēplatō dl'cior i bn̄aitate q̄ꝫ ditate q̄dāmō. ibiđ
Xps lac ē ꝛ panis oibꝫ oia fcūs c xlvi. G
Xps qs eſt ditate ꝛ bn̄aitate qlis ꝛ quāt⁹ c xliij. i k l
Xps in paſſione q̄ꝫ liberalis c lxi F
Xps quāta cur ꝛ qualiter paſſus Require Paſſio.
Xpi vires ꝛ mēbra c lxxxvi. O
Xpi dilectio amor ꝛ affectiōes c lxx. E F
Xps oigena oblatio fuit c lxvi. M
Xps quō nos efficimur ꝛ ei viuimur liiij. V
Xpi corpus Sanguis. aia ꝛc̄. req̄. Corp⁹ ſāguis ꝛc̄.
Xps q̄ꝫ perfectus in vita lxxxi. L
Xps quāta bona fecit in terris Ibidē M
Xps qualiter Fpens ꝛ Iordanis curās vitia c xij
Xpi nomen ꝛ nōis ratio cc viij. y
Xpi ad inferos deſcēſus quid fecit cc xxxiij. F.
Xpi humilitas caharitas ꝛc̄ virtutes lxxix
Y dee quō i mēte ſūt dina c lxxxiij. K
Ydealis rerū dignitas q̄ꝫ magna Ibidem
Ymago dei qlis in aia c lxxxiij. Itē cc. xlvi.
Z El⁹ aiarū q̄ꝫ deo gratus cc xlij. M
Zelus aiarū quō p̄ ceteris in cōfeſſoribꝫ Ibiđ

¶ Non offendātur beniuoli lectores ſi qua ſignata ſunt in hoc indice nō plene ꝓſecuta. Offerre eīm h materiam ſolū voluimus ꝛ dare occaſionem paucis multa congerendi.

Dominꝰ dabit verbū euāgelizan
tibus virtute multa. p̄s. lxvij.
Poſſemus q̄ꝫ ⁊ ꝓ verbi dei p̄dicatoribus
ex hoc collectariolo nr̄o inducilū colligere
tabellarē ꝑ totū annū ſeu de tp̄e vel de ſanctis p̄dica
re volent vt ſꝑ copioſa eis materia adeſſet Quāq̄ꝫ nū
quā ꝓ verbi dei tractatoribus. ſꝫ ꝓ paruul' ⁊ deuotꝫ i
cellis delitesc̄etib' collecta ſit materia iſta. Vex q̄m
nōnulli ex his q̄ v̄bū dei i ꝑplo tractare h̄ñt: his ſtu/
p̄eda eorū dignōe affici videt̄. paucis occaſionē dabi/
mꝰ vt abūdā ſibi matiam pro oī tp̄e ꝯgerere poterit
ex hijſce collectis noſtris.

¶ Dñica enim prima aduētꝰ ¶ Si quis ſuꝑ ep̄la
diei p̄dicare volet Que ſcribit̄ Ro. xiij. ſ. Scientes q̄a
hora ⁊c. abūdantiſſima materia ex his offert̄ Si em̄
ſuꝑ initio ep̄le cōmōere velit vt ſurgāt a ſōno corpo/
ris ad bōa opa ꝓ materia poterit aſſumere inductia
illa feruoris. q̄ h̄ñtur Folio. ij. lrā D ꝑ totū. Et ꝯrio
dehortari a ſōno corporis ⁊ accidie. vñ h̄et̄ fo. c xxij. e f
Et poterit iſta tractare ꝑ locos gn̄is dlibatiui. fo.
¶ Vꝫ ſi ſuꝑ medio ep̄le ꝓcedere volꝫ ⁊ cohortari ad
abijciēda opa tēbraꝝ ⁊ induēda arma lucis Copioſā
pie ⁊ deuotā materiā h̄ꝫ i ꝺſtructō. vitioꝝ fo. c xi. ꝑ to.
¶ Vꝫ ſi finē ep̄le tractare volꝫ. ſ. Sꝫ induimi d. ie. xp̄ꝫ
dicere poterit. xp̄s quō induēdꝰ. ⁊ cur ſeq̄ndꝰ fo. c xlv D
Itēq̄ꝫ c xlvi. F. ¶ Vꝫ ſi aliq̄ de tp̄e aduētꝰ ⁊ alijs tp̄ib'
q̄ eccl'ia colit p̄mittere volet Req̄rat fo. c ij. D. Aut
ſi dicere volet q̄lia exercitia in aduētu dn̄i ſūt aſſum
da. Fo. c ij. E. ⁊ ſic de alijs ¶ Vꝫ ſi ſuꝑ euāgelio diſſe
rer̄ malit Et dicere de aduētu in carnē ⁊ qualia illum
p̄ceſſerunt ⁊ de circūſtantijs Deuotā h̄ꝫ materiā in
meditatiōe dñice incarnatiōis Folio. c xxix. E ꝑ to/
tum ¶ Item ſi dicere volet cur carnē aſſumpſit ⁊ q̄lē
lxix. B. Itemq̄ꝫ lxix. D. i. K ⁊c ꝑ totū. ¶ Aut quō
a patrib' deſideratꝰ fo. lv. D Itē quō optatꝰ p̄figura
tꝰ. ꝓphetatꝰ. clxxiij. Itē. lxx. P Q ¶ Et hec oīa tra
ctari poterint ⁊ ꝓlongari locis gn̄is deliberati Lo
cis itē gratitudinis. ¶ Vꝫ ſi de ſp̄ūali aduētu dicere
malit nō minꝰ hic copioſa materia occurrit Suꝑ v̄
bo Dicite filie ſyon ⁊c. Sicut de aduētus dn̄i i mētē
qualitate. xxxiij. c Item de mō aduētus Quō illi oc/
currēdū. apparādū ⁊ h̄mōi multa. ibidē ꝑ totū ¶ De
fructu itē ⁊ efficacia ſp̄ūalis aduētus ibidem

¶ Dñica ſecūda aduētꝰ ¶ Si quis ſuꝑ epiſto/
la aliq̄d dicere velit que ſcribit̄ ad Ro. xv. ſ. Quecūq̄
q̄ꝫ ſcripta ſūt ⁊c De ſcripturis dicere p̄t ex regiōe ſcri
pturaꝝ. folio cc liiij. Itēq̄ꝫ. c xcij.. S. Aut. de pacia
folio. c xxiiij. ꝑ totū Itēq̄ꝫ. c xcvi. r Seu ꝺ ſp̄ūali cōſo
latiōe. de q̄ folio c xi. ꝑ totū D. Itēq̄ꝫ c xxi. R.
¶ Suꝑ euāgelio āt Erunt ſigna Luce. xxi. abun/
da materia ē nimis ſcꝫ De aduētu dn̄i ad iudicium
De eiꝰ añcedētib' cōcomitātib' ſubſeq̄ntib' ⁊ ꝯplu/
rib' alijs De q̄b' in regiōe iudiciali folio cc lxiij. Que
prologari ⁊ tractari poterint locis auctionū ⁊ āpliſi/
cationis Qui habent̄ folio
¶ Dñica tertia aduentus Suꝑ ep̄la. Sic nos
exiſtimet ⁊c. i. Cho. iiij Dicere licebit de q̄litate ⁊ diſci
plīa miniſtroꝝ dei. fo. vi. L Itēq̄ꝫ c xlv. c. Itē c xcviij
E. Aut dicere poterit Quō hō dꝫ iudicare ⁊ examare
ſeip̄m. folio. xci. E ꝑ totū Itēq̄ꝫ cc xlviij. R ¶ Aut de
ſignis grē Suꝑ verbo Nihil mihi ꝯſciꝰ ſū. folio. xxx
V x. ¶ Vel dicere p̄t de aduētu dn̄i in iudiciū quō
iudicabit. folio cc lxiij ¶ Euangeliū āt dñice huiꝰ eſt
Mat. xi. Cū audiſſet ioh̄es Ubi dicere poterit de p̄/
curſione Joan. in lymbū De lymbo. fo. cc xxxiij. E.
¶ Aut de dignitate ⁊ p̄ſtantia Joan. bap. cc xxxviij.
Vel de aduētꝰ ſp̄ūalis efficacia ⁊ ſignis. fo. xxxviij. y
ꝑ totū. ¶ Aut de deſiderio aduētꝰ dñici Et cur deſid
rādus ibi V per totū
¶ Dñica q̄rta ¶ De ep̄la Phil. iiij. Gaudete i
dño Diſſerere licebit Quō in dño gaudendū De mul/
tiplici gaudio ⁊ varijs gaudioꝝ cauſ. fo. cc. xiij. ꝑ to.
¶ De gratijs ſp̄ealib' c. xciij. B. Itē de Orōne. obſe
cratione. grāꝝ actiōe De q̄b' ſingul' abūda ē materia
vt patet ex regiſtrali tabella. ¶ De euāgelio āt ſi
dicere malit. q̄d eſt Joan. i. Miſerūt iudei ⁊c Dicere
poterit Quō ſp̄ūaliter nūcios deſiderioꝝ mittemus
ad xp̄m vētuꝝ. vt dr̄ fo. xxxiij. ꝑ totū. Itemq̄ꝫ
Aut dicere poterit Suꝑ v̄bo Tu quis es oēm illaꝫ
materiā de regiōe ꝓpria ⁊ ꝑſonali. folio. cc xlvij. ¶ Aut
ſuꝑ verbo Nō ſū ꝺ hūilitate. Unde multa materia.
folio. xxiij. A ꝑ totū.

¶ In feſto āt dñice natiuitatis Habes integruꝫ
roſariū ꝯplectēs materiā multā nimis. fo. c iiij. Aut
procedere poteris ſuꝑ verbo. Sic deꝰ dilex ⁊c. foli. c.
lxxxvi. B. Itēq̄ꝫ de exercitio natalis. folio. L. ij
Aut ex meditatiōe dñice incarnatiōis fo. c xxix. E.
Vel ſuꝑ paſſu Verbū caro fc̄m. qualis caro ⁊ q̄re fo.
lxix. l. Itemq̄ꝫ lxx. M ¶ Aut de amore dei ex inflam
matorio Quō frater noſter. folio
¶ In feſto ſcōꝝ ſtephāi Johis Innocētū ⁊ q̄ꝫ lib/
bet ſcōꝝ facile matia ſumi p̄t ex meditabilib'. ꝺ mar
tyrib'. ap̄lis ⁊c Applicādo gn̄alia illa in ſp̄eali ¶ Aut
dicere poterit Quō ſcōꝝ feſta ⁊ q̄re venerāda. Qua/
lia exercitia aſſumēda. folio. c v. ꝑ totū Itē Quō eoꝝ
auxilia iplorāda. fo. cc xxiij. D
¶ In circūciſione dn̄i dicēdū de ſanguis xp̄i effuſi
one. Vñ multa cōſiderabilia fo. lxiij. S t. ꝑ totum.
Itēq̄ꝫ de nōis ieſu ⁊ xp̄i q̄litate ⁊ interp̄tatōe cc. viij
T. v. x. Itē de ꝓpoſitorū innouatiōe cū nouo anno.
folio c. ij. L. ¶ Hoc mō ſuꝑ ſingulis dñicis ⁊ feſtis
materia m̄lta p̄dicabil' poterit aggregari ¶ Sꝫ ſuf
ficiat nobis occaſionē hoꝝ ſtudioſ āminiſtraſſe qui
hec ꝓ paulis collegimus tm̄. ne arrogātie arguamur
ſi ꝓ p̄dicatorib' doctꝫ hec igerere velle videamur.

¶ Cũ̄ prolixitas tediũ eſt m̄r. gēitrix faſtidij ⁊ ori go ꝯtēptus ne prolixi videamur. diuiſimꝰ collectari um ħ in ꝑtiales ꝑtes ⁊ tractatꝰ. Quoꝝ cōtēta ſūma rie hic ſūt ꝓnotanda. Reficit eñ̄ lectoris intētio. ſci to libroꝝ cōtēto ⁊ termio. queādmodū fatigatꝰ via tor viſo hoſpitio ¶ In primis itaqꝫ due ſunt ꝓncipa les huiꝰ Roſeti ꝑtes. ſm q̄ due ſunt res. (teſte diuo pr̄e Aug.) q̄bꝫ innitit̄ oīs tractatio ſcripturaꝝ. Mo dus ſcꝫ inueniēdi q̄ exercēda ſūt aut meditāda Mo duſqꝫ dilatādi ⁊ efficaciter tractandi iam inuēta

¶ Prima itaqꝫ ꝑs eſt de inueniēda exercitioꝝ ⁊ ſa crarū meditationū cōpendioſa materia. Et ſm hoc duplicis vite genꝰ actiue ⁊ ꝯtēplatiue i duas ꝑtes ſe cta. vt ſeu cū Martha q̄s agere volet. ſeu ꝯtēplari cū maria magdalena malit vtriuſqꝫ hic ei virtutis fomentū paratum. preſtoqꝫ aſſit. ¶ Prima eſt de exer citijs actiue vite ¶ Altera de meditabilibꝫ ꝯtēplatie Et cuiuſqꝫ huiꝰ ꝑtis quattuor ſunt diſtinctiōes prin cipales.

¶ Prima diſtinctio ꝓme ꝑtis agit de exercitijs i ge nere ⁊ q̄tidiāis ꝯplectēs ſubiectos titl'os ſeu libellos

¶ Eruditoriū exercitioꝝ Titulꝰ .i. Folio. ꝓmo
Ordiariū vite ꝛligioſoꝝ Titulꝰ ſecūdꝰ Folio. vi.
Dictariū exercitioꝝ Titulꝰ tertius folio. vij.
Directoriū ſoluēdaꝝ horaꝝ. titu. q̄rtꝰ. folio. x.
Chyropſalteriū cū obiect;. titu. q̄ntꝰ folio. xv.
Scala cōionis Titulꝰ ſextus. folio. xxix.
Rumiatoriū pratis Titulꝰ ſeptiꝰ. folio. xlv.

Rūiatoriū nōim titulꝰ octauꝰ. folio. xlvij.
Rūiatoriū ꝯſidr. titulꝰ nonus folio. lv.
Rūiatoriū portio. titulꝰ decimꝰ folio. lxviij.
Supplemētū ſacr̄alis. titulꝰ vndeciꝰ. folio. lxxxv.
Fercularīū cū obiectis. titulꝰ duodeciꝰ folio. xci.
Exaiatoriū ꝯſcie cū dormiēdi exercitijs folio. xcij

¶ Secūda diſtinctio de exercitijs agit dn̄icalibꝫ ⁊ fe ſtoꝝ in gn̄e Et ſūt hi eiꝰ ſubdiuiſi tituli ſeu libelli

¶ Dn̄icarius. titulꝰ decimꝰ q̄rtꝰ. folio. xciiij.
Feſtilogiū. titulus decimꝰ q̄ntus folio. C v.
Mendicatoriū. titulus decimꝰ ſextꝰ folio. C. viij

¶ Tertia diſtinctio eſt de exercitijs interiꝰ ⁊ mētis reformatione cōplectens vnicum titulum

Deſtructoriū vitioꝝ. ti. decimꝰ ſep. folio. C. xi.

¶ Quarta diſtinctio agit de inſertiōe virtutū vnico eq̄ titulo cōtenta q̄ dicitur Profectoriū virtutū. titu lus decimꝰ octauꝰ. folio. C xx. Et hic modꝰ ē de exer citijs externis ⁊ internis prime partis

¶ Altera ꝑs agens de meditabilibꝫ eq̄ cōplectit̄ qua tuor ſubdiſtinctiōes cū annexis ſibi libellis

Cuius ꝓma diſtinctio agit de meditatiōe i gn̄e ⁊ me ditabilibꝫ de deo. Et cōtinet titulos iſtos

Meditatoriū cū ſcala meditatoria. ti. x. folio. C. xiij
De vita dn̄i titu. xx. folio cxliij.
De paſſione domini Titulus. xxi.
Scala dn̄ice paſſiōis ⁊ ꝯſiderabilia ꝺ ea ti. xx. folio C
Beneficiariū titulꝰ. xxij. foli. clxxviij

¶ Diſtinctio ſecūda meditabilia hꝫ de virgīe maria complectens Roſaria multa vtꝫ ex regiſtrali tabula ⁊ eſt titulus. xxiij. Folio. CC.

¶ Diſtinctio ſecūde ꝑtis tertia ꝯtinēs de ſanctis in genere ⁊ de ſingulis ordinibꝫ in ſpē meditabilia com plectēs titulos iſtos ¶ Meditabilia de āgelis. ti. xxv. folio cc xxij

Meditabilia de patriarchis Titulꝰ xxvi. fo. cc xxxiiij
De aplīs titulꝰ. xxvij. fo. cc xxxvi.
De martyribꝫ titulꝰ xxviij. fo. cc xxxix.
De cōfeſſoribꝫ titulꝰ. xxix. fo. cc xli.
De virgibꝫ titulꝰ. xxx. fo. cc xlij.
De oībꝫ ſcīs. titulꝰ. xxxi. fo. cc. xliiij.

¶ Diſtinctio ſecunde partis quarta de regionibꝫ ha bet meditabilia cōtinens titulos iſtos.

Regio ꝓpria et ꝑſonalis titu. xxxij. fo. cc xlvi.
Regio creatuꝝ ⁊ mūdial' titu. xxxiij. fo. cc xlix.
Regio ſcp̄turaꝝ ⁊ eccl'iaſtical' titu. xxxiiij. fo. cc liiij.
Regio mortal' titu. xxxv. fo. cc lvij.
Regio iudicialis titu. xxxvi. fo. cc lxij
Regio purgatoria titu. xxxvij. fo. cc lxviij.
Regio infernalis titu. xxxviij. fo. cc lxx.
Regio celeſtis ⁊ ſupnal' titu. xxxix. fo. cc lxxiij.

Exercitabar ⁊ ſcopebam ſpiritū meū
pſ. lxxvi Deſi‑
derātI in ꝑmis
ſpiritū ad yma
ginem dei cōdi
tū a hieruſalē
in hiericho de‑
lapſum origina
li iuſticia. digni
tate. puritate
ſpoliatū. reſcul
pere reformare atꝫ ī priorem reſtituere gradū. ope
repreciū erit purgatiuis primū exercitijs exemplo
clariſſimi prophete dauid a vicijs ⁊ corruptis affec
tib⁹ eundē ſpiritū. ſcopere purgare caſtigare. Cui
nimirū ſtudio magnope ſubſeruiēt ſequētes trac‑
tatuli In quorū prima pte actiue vite rudimenta
ad inſtar lie primo nuptui tradite ꝯſtituūtur. De
quib⁹ profecto rudimentis ſeu exercicijs nōnulla ī
gnē compendio primo dicent᷑ videlicet

De
ipſis exercitijs ⁊ exercitantiū qualitatib⁹
feruoris incitamentis ⁊ ꝓficiendi medijs
medijs directiuis ⁊ ꝓmotiuis

De ipſis exercitijs religioſoꝝ. Capl'm. ꝑmū.

Circa primū videlicꝫ circa ipſa exercicia ⁊ ſeſe in eis exercitantiū qualitatibus no tanda ſūt tria
ſalicꝫ
Certorū exercitiorū vtilitas
Exercitantiū q̄litas
Exercitiorū modalitas

Circa primū ſciendū ꝙ ex certis exercitijs aſ‑
A ſumptis fructus multiplex ꝓfluit qui exercitanteſ
nō modo ad exordiendū ſedꝫ ad continuandū cer‑
ta exercicia allicere ⁊ exercitare debeat. vt ſequens
inſinuat verſiculus

Euades. ſtabil᷑. ferues. ſcis. ꝓficis ⁊ pl⁹

Primus itaqꝫ fructus certoꝝ exercitiorū ē vagaꝝ
ſteriliū malarū cogitationū ⁊ affectionū euaſio vl'
vitatio quib⁹ plerūqꝫ afficiūtur homines nullo ad
manū habito freno mobilem animū reſtringētes
Cum eñ ſenſus ⁊ cogitatio cordis hūani in malū
prona ſint ab adoleſcentia ſua (geneſ viij.) īpoſſi
bile eſt in ſtatu nature lapſe ad priorē dignitatē for
nicantē a deo animū reuocare niſi gracia duce cer
tis virtuoſ᷑ exercitijs ſeſe rationalis natura indue
rit Huic alludit abbas ſeren⁹ in collationib⁹ patꝝ.
Aia naturaliter inquiens nunq̄ꝫ poteſt cōſiſtere ocio
ſa. ſed neceſſe eſt eam ꝓpa mobilitate diſcurrere
niſi prius habeat aliqd̄ firū vbi ſuos exerceat mo‑
tus Sine iſtis quoqꝫ exercitijs certis vt quidam ſe
num ait aīa efficiet᷑ quaſi q̄drigemina porta. qua
quicūqꝫ volet intret vl' exeat te neſciente

Secūdus fructus notatur in verſu cū dicit᷑ ſta‑
bilis Ex actib⁹ eñ frequēter iteratis teſte pho gñā
tur habit⁹ qui tandē ꝯgit quodāmodo in naturā.
ita certis exercitijs paſſim iteratis ſtabilit᷑ anim⁹
ad magnifice ⁊ expedite agendū Certis ait ſeneca
ingenijs imorari oportet ⁊ enutriri ſi velis aliquid
trahere qd̄ in animo ſedeat Nuſqꝫ eſt qui vbiqꝫ eſt
⁊c. Qui eñ nihil determinati exercitij ſibi aſſumūt
tot recipiūt de ſuis exercitijs cōſilia quod viderit a
liorū facta. hodie in hoc. cras in illo ſe exercentes.
fluidi ⁊ vagabūdi ſemp. Et ideo ſicut in tractatu cu
ius titulus eſt homo quidā dicit᷑ paꝝ aut nihil pro
ficiūt Qd̄ etiā in collationib⁹ patrū valde diſſuadet᷑

Tercius fruct⁹ notatur in verſu cū dicit᷑. ferues
Cum eñ certa habueris exercitia cōſcripta ſiue or
dinata. ferues ad ea implenda ⁊ vereris ꝑ torporē
omittere que ſemel a te per feruorē ſūt aſſumpta.
Hinc ſolēt boni religioſi habere certa exercitia ſin
gulis tꝑib⁹ ⁊ actib⁹ accōmoda ne a ſpūali profectu
torpeāt ſed per huiuſmōi ſeſe coartādo ad ſpūalēꝫ
profectū magis magiſqꝫ incaleſcant Sicut enim
(iuxta iacobum carthuſienſem) tepiditas ⁊ frigidi
tas mentꝭ cauſant᷑ ex remiſſa negligentia ſpiritua
liū exercitioꝝ ſic affectio ſuauis (habitualis aut ac
tualis) cauſatur ex ſedula continuatiōe exercitio‑
rū ſpiritualiū tam ad aīam q̄ꝫ ad corpus pertinen
tiū ſine aliqua remiſſione quemadmodū in Oculo
religioſorū declarat.

Quartus fructus notatur
ibi. ſcis Per certa eñ exercitia facil' ꝑuenis ad tui
cognitionē vt ſcilicet ſcias q̄tuꝫ ꝓficias vl' defici‑
as. quantū procedas vel retrogrediaris Si deni‑
qꝫ primū feruentius ⁊ ſtrictius exercicia ſeruauerꝭ
q̄ꝫ poſtmodum.

Quintus fructus notatur ibi.
proficis plus Magis eñ proficit ⁊ meretur ex rec
ta intentione modeſte ⁊ ſm ordinem operans q̄ꝫ q̄
multa ⁊ difficilia ſine certa animi deſtinatione in
vagū operatur Magis ait noſter Thomas kem
pis. prodeſt vna ordinata actio ſapientis q̄ꝫ mul‑
tus ⁊ inordinatus labor inſipientis. Ecce q̄ꝫ copio
ſus fructus his qui certis exercitijs animū dare cō
tendūt manet ⁊ accreſcit.

De exercitantiū qualitate Membrū ſcdm

Nunc de ſcdo ſcilicet de exercitantiū qualita
te paucis eſt agendū Non eñ paſſim ōnes
eque exercicijs ſunt apti Quod iſaias pre‑
uidit cū dixit Quē eñ docebit ſcientiā ⁊ quem itelli B
gere faciet prudentiā. Et ſeq᷑ Ablactatos a lac‑
te auulſos ab vberib⁹ Vñ hee cōditiōes iuxta quen
dam ſunt neceſſarie exercitari volentib⁹.

Sit pur⁹. ſperneˉs. vacu⁹. ferueˉs. moderat⁹

¶ Primo oīm opꝫ exercitare volentē puꝝ
eſſe a crimine Cor eñ impurū nō eſt ſuſceptiuū ſci
ſpūs inſtatus. ¶ Scđo oportet vt ſpernat delecta-
tiones carnis fugiens riſus multiloquia ꝛ ꝯſolati-
ones quaſqꝫ terrenas. Delicata eſt eñ conſolatio
diuina nec datur admittētibꝫ alienā Et ſm beatū
Auguſtinū Si anim⁹ habet vñ delectet̄ extrinſec⁹
intus ſine cōſolatiōe manet Sic nō pluit māna ni-
ſi pri⁹ deficiente farina egiptiaca ¶ Tercio oportꝫ
a curis externis ꝛ ſupfluis animū eſſe expeditū vt
vas vacuū ſui cordis grē dei offerre poſſit. ¶ Quar-
to feruorem ꝓficiendi oportet vt aſſumat exemplo
iacob pro rachel ſeruientis. ac caumata ſolis. hye-
miſqꝫ frigora pre amoris magnitudine nō ſentien-
tis. aut certe ꝗpatientiſſime ferentis. Sit qꝫ fer-
uens in exercitijs colligendis. in collectis obſeruā-
dis. ne etiā minima exercitia intermittat Qui eñ
minima neglexerit paulatim decidet obliuiſcetur
qꝫ maiorū ¶ Poſtremo moderat⁹ ſit oportet vt ſci-
licet diſcretionē habeat in aſſumēdis exercitijs ꝛ ꝑ-
agendis. ne ſcilicet aut nimietate grauent aut idiſ-
cretione a fine retardent Aliter eñ de fine ꝛ aliter
de medijs ad finem eſt agendū vt docet̄ in tractatu
illo Btūs vir Sic eñ charitas q̄ eſt exercitiorū fi-
nis eſt obſuanda vt media exercitia (que pro ea ha-
benda ſunt inſtituta) cōtra eum ſm Bernardū nō
militent Et hec de cōditiōibꝫ exercitantiū ꝛc.

¶ Membrū terciū.

¶ De exercitiorū modalitate qualia ſcilicet erūt

Iam tercio de exercitiorū modalitate eſt vi-
dendū qualia videlicet erūt exercitia ipſa.
Non enim licꝫ paſſim queqꝫ exercitia aſſu-
mere niſi ſm exemplar priorū patrū ſint formata.
Iuxta illud Fac ōnia ſm exemplar quod tibi mon-
ſtratū eſt in mōte. Obſuabant āt patres quaſdam
cōditiones in ſuis exercitijs que et in noſtris ſunt
obſeruande Et ſunt hec

Cōcors. cōſultū. moderatū. congruat et ſtet

¶ Erūt eñ in primis bona exercitia diuinis ſcrip-
turis ſcōꝝ dictꝭ ꝛ prm̄ exēplis cōcordia Semel eñ
iuxta Job in ſcpturꝭ loq̄t de⁹ ꝛ ſcđo idipꝫ nō reperit
ſcꝫ ꝯ ſcripturas Itaqꝫ q̄cq̄d ſcripturꝭ diſſonū nō i-
merito (etiā ſi bonū appeat) ſuſpectū ¶ Scđo qꝛ
plures ſūt. ſcripturas ad ſuū ſenſuꝫ retorquentes:
hinc expedit vt hoī illuiato exercitia ſua exponat ꝛ
eū conſulat ſup eis Vñ q̄dā Anteōnia inq̄r illō q̄-
rant ꝛ faciāt xpo ihū ſuire volentes. vt ꝛ modos ꝛ
loca ꝛ mores ꝛ iſtitutiōes ſibiipſis cōuenietes eli-
gāt ꝑ ſpūaliū prm̄ obedientiā ꝛ ꝯſultationē Nō tñ
oībꝫ etate ſola ꝛ tpe ſꝫ magꝭ ſenſu ſenibꝫ q̄ adē de
conſcia confidendū. Sunt enim ſenes q̄ nō profi-
ciūt. ¶ Tercio diligenter aduertendū ꝙ exercitia
ſint moderata maxime quo ad duo Duo eñ iuxta
mgrm̄ Gerardū groot in exercitijs ſūt ꝑcauenda
Nimia afflictio ꝛ occupatio imoderata Nā ꝑ afflic-
tionē dulcedo mentis amaricat̄. per occupationeꝫ
autem imoderatā tranquillitas diſſipatur Vñ ſic
exercitia ſūt moderanda: vt cū quadaꝫ alternatio-
ne ꝛ refocillatione cūcta agant̄ Et nō ſic incumbē-
dum illis vt tedio aut infirmitate afficiāt̄ Nam qđ
caret alterna requie durabile nō eſt. ¶ Quarto ex-
ercitia ſic debēt ordinari. vt cuiqꝫ ꝯgruāt ſm ſtatū
et diſpoſitionem interiorē ꝛ exteriorē Non eñ ōni-
bus cōueniūt ōnia: nec eque poſſum⁹ ōnes Sꝫ ta-
lia quiſꝫ exercitia ſibi aſſumere debet que militant
cōtra ſuā inclinationē vicioſam: et promouent ad
inclinationem virtuoſam per talia eñ magis pro-
ficiet Hinc Ambroſius. Querendū inquit in ōni
actu qđ ꝑſonis cōueniat tpibꝫ ꝛ etatibꝫ. qđ etiā ſin-
guloꝝ ingenijs ſit accōmodū ¶ Quito precauēduꝫ
in exercitijs ne ſint tpoꝛanea ad tempus ꝑmanen-
tia: ſꝫ ſtantia. i. vſꝫ in finē ꝑſeuerātia. Valde nāqꝫ
ait Bernard⁹ eſt ſuſpecta leuitas eoꝝ q̄ nūc h vo-
lunt nūc illud. nunc ſic ſe exercent. nūc ſic in nullo
fixi: q̄ tot de ſe cōſilia preſumūt q̄t loca reuiſunt.
ſemꝑ qđ nō habēt cupientes ꝛ qđ hñt faſtidientes
et ergo in neutro ꝓficientes. Qui eñ in exercitijs
proficere velit. finē oportet vt ꝯgruū preſtituat
et ad eū media ordinet: ꝛ illis imoret̄ Finis āt exer-
citiorū (vt pulchre in collatiōe abbatis moyſi. ꝛ in
tractatu q̄ ītitulat̄ Nō q̄dā determinatur) erit du-
plex Vn⁹ vltimat⁹ ꝛ eſt charitas vl' vita eterna Al-
ter ſcđari⁹ ꝛ diſpoſitiu⁹ ꝛ ē puritas cordis Ad que
duo oclís ē ſꝑ dirigēd⁹: inſtar ſagittarioꝝ ſignū ad
qđ iaciūt attendentiū Alioq̄n mltū laborabimus
ꝛ parū ꝓficiem⁹ Vñ etiā ꝯſtat ꝙ illa exercitia ſūt
meliora q̄ finibꝫ his ſūt ꝓpinq̄ora Neſcio āt ... faci-
le quepiā alia inueniet̄ q̄ his finibꝫ ita ſint vicina ſi-
cut ea q̄ ſubnotātur. Vñ q̄ſq̄s pia ſibi voluerit
exercitia copulare ꝛ cōparare ſequentia attendat.
memoriter ea teneat. frequentius exerceat: ꝛ fines
q̄zto⁹ attinget ꝑmemoratos. Nihil eñ aliud ꝑter
charitatē aut mentꝭ puritatē redolēt. nil in eis eſt
aliud congeſtū: niſi qđ eſt a ſcīs pribꝫ añ edoctū.

¶ De pregnātiſſimis quibuſdam incitamentis
feruoris.

¶ Caplm̄ ſcđm

Sollicitudine nō pigri ſpiritu feruētes do-
mino ſeruientes. Ad Ro. xij. ¶ Viden-
dū eſt ſcđo de incitamentis feruoris Om-
nis eñ boni (iuxta Jacobū carthuſieñ)
iniciū. eſt boni ipſius feruens deſideriū Nunqꝫ eñ
in religiōe feruide viuet: q̄ añ feruorꝭ deſideriū nō
aſſumpſerit Neceē eſt ei iuxta Bernardū vt ignis

deſiderij precat oēm locū quo eſt ipſe ventur⁹. Ut
taqꝫ is ignis feruoris ꝛ deſiderij in nob excitet que
dam ſunt aſſignanda: ꝑ que inſtar follis mens eſt
inflammanda.

	multiplex ꝯſideratio
Et ſunt hec ſcꝫ	voti emiſſio
	Enormis offenſio

De quib ꝑ ſingula pauca ſūt dicenda. ¶ Cōſidera
tiones ōnes torporis propulſiue ꝛ feruoris itroduc
tiue tradūtur a vincentio ꝛ ludolpho ꝛ alijs qbuſ
dam: quarū quedā calcariū inſtar pungūt. qdā dul
cedine alliciūt et ſūt hec q̄ ſequūt

Si vis feruere debes hec mente tenere ſpōdit
Dign⁹. fert. mādat. donauit multa. ſpo
Hoſtes. iudiciū. pene. mirabile. ſpectant

¶ Ut āt hec de ſingulis his paucꝫ nos expediam⁹
Notandū q̄ ꝑma cōſideratio ē dign⁹: hoc eſt ſi hō
iugiter inſpexerit q̄ꝫtū de⁹ dignus ſit amari ꝛ hōra
ri a nobis ſm ſuā bonitatē ꝛ ſapiaꝫ ꝛ alias pfcōnes
q̄ ſūt in eo ſine numero videbit q̄ qcquid fecerit:
eſt nihil reſpcū qꝺ deberet eē Juxta illꝺ ſapientꝫ Ex
altate dn̄m quantū poteſtis ſupualebit eni adhuc
Hic āt optet conſiderare nobilitates ꝛ pfcōnes dei
¶ Altera cōſideratio ē Fert. id eſt ſi attendat quot
deſpectus ꝛ vitupia q̄t egeſtates dolores ꝛ tormen
ta ſuſtinuerit fili⁹ dei: pp amorem ſui videbit q̄
nihil ſit totū qꝺ facit Hāc conſiderationē Ber. ha
buit cū exclamauit. Debeo xp̄o ieſu totā vitā meā
qꝛ ipſe pro mea poſuit ſuā: ꝛ cruciat⁹ amaros ſuſti
nuit ne ppetuos ego ſufferrē Quid igit tibi durū eē
poterit: cū rcordat⁹ fueris quāta pro te fecit: Nōne
ſi cōferrētur ōnes vite filiorū adā ꝛ ōnes dies ſeculi
ꝛ ōnes labores hoīm qui fuerūt ſunt ꝛ erūt: nōne ſic
cēnt ad ꝯparationē dignatiōis tante ſicꝫ eſt ſtella ad
ſolē gutta ad fluuiū: Oportet āt hic ꝯſiderare paſ
ſionē tātā ex pura ꝟa mera caritate ppeſſaꝫ: ꝛ velle
reddere recōpenſam. ¶ Tercia ꝯſideratio ē Man
dat. hoc eſt ſi cogitas pfcōem quā debes habere ſm
mandatū dei ꝑmū ꝛ magnū ſcꝫ diliges dn̄m deum
tuū ex toto corde tuo ꝛc̄ Ubi mādat de⁹ ex oīb viri
bus diligend⁹. videbis quantūuis laborauerls te
diſtare a mandato adimplendo: qꝺ tn̄ oportebit ꝑ
ſalute adipleri Si eni nec minimū iota nec vn⁹ de
lege apex pibit q̄ꝫtomin⁹ ſummū iſtꝺ ꝛ primū mā
datū. Hic opꝫ conari adiplere mādata dei ¶ Quar
ta cōſideratio ē. q̄ꝫ multa dedit Si recogites multi
tudinē ꝛ largitatē bn̄ficioꝝ dei grām qꝫ ei⁹: ſencies
q̄ qcqꝺ fecerꝫ nil ē ad recōpenſationeꝫ bn̄ficioꝝ dei
ita vt cū iob nec vnū poteris rn̄dere pro mille. hic o
portet niti recōpenſare bn̄ficioꝝ dei. ¶ Quita con
ſideratio eſt Repromiſit. hoc ē. ſi iugiter attēdas
altitudinē gl'e promiſſe in pria illis. q̄ faciūt bona ī
vita iſta Uidebis nihil eſſe qꝺ facis: nec labor quiſ
piam erit dur⁹: quo gl'a illa meret Minuit vi fla
gelli cōſideratio premij Hec ꝯſideratio ſingulariter
excutit torporē Solent eni pegrināte tota die le
tanter ābulare ꝛ laborē ſui itineris leuē ducere: dū
ſperāt in nocte bonū hoſpiciū inuenire Sic inſeg
niter curritur ſtadiū dū ſperat brauiū. Oportet āt
hic hr̄e fidem ꝛ ſpem q̄ ꝑ dilectionē operant illo ve
niendi. ¶ Sexta cōſideratio ē ꝟt⁹ Si cōſideres ge
neroſitatē quā hn̄t ꝟtutes in ſe ꝛ vilitatē pcti e re
gione in ſe. conaberis ad faciendū ꝟtutes ꝛ vicia de
clinādā: ꝛ cū Seneca dices. Si ſcirē hoīes ignora
turos ꝛ deos ignoſcituros nollē tn̄ peccare ꝟtutꝫ a
more Hic oportꝫ abhominari vicia ꝛ diligere ꝟtu
tes. ¶ Septimū excitamentū eſt exēpla. hoc ē ſi vi
deris pfectionē vite ſctōꝝ patrū cognoſces tuā im
perfectionē ꝛ torporē ꝛ nichilipēdes qcquid egeris
Hic autē opꝫ eſtimare vitas ſctōꝝ cū deſiderio imi
tandi: marie āt pfectoꝝ: ꝛ videre cū euāgelico ceco
homies quaſi arbores ambulantes. ¶ Octauū eſt
pctā. id eſt Si iugiter mēte reuolueris magnitudi
nem pctōꝝ ꝛ multitudinē offenſaꝝ q̄ feciſti ꝯ deū:
videbis q̄ totū nihil ſit ad ſatiſfaciendū qcquid fa
cis Juxta eni exceſſus culparū eſſet numer⁹ plaga
rū. ſed exceſſus eſt quodāmdo infinit⁹ Omnis nan
qꝫ iniuria talis eſt q̄lis eſt pſona iniuriā patiens ſꝫ
ille immenſus eſt: ergo ꝛc. Hic oportet aggrauare of
fenſas dei: ꝛ velle facere iuſticiā ꝛ ſatiſfactionē pctō
rū. ¶ Nona cōſideratio torporꝫ ꝯpulſiua ē. picula.
hoc ē ſi pſcrutat⁹ fueris vniuerſa picula hui⁹ vite:
conaberis magis firmari in ꝟtute vt poſſis pſiſte
re in bono Mala eni q̄ nos hic premūt iuxta grego
riū: citius ad deū ire cōpellūt Hic oportet ſentire ꝑ
priā debilitatem: ꝛ pcauere temptationū cauſam.
¶ Decima ē temp⁹. id eſt ſi cogitaueris pcioſitatē
tpis. breuitatē vite ꝛ inſtantiā morꝫ: poſt quā nō e
rit laboris tēp⁹. magis laborabis temp⁹ expendere
in bono. Hinc apl's monet Opemur bonū dū tem
pus habem⁹ Et apl'oꝝ dn̄s Dū lucem habetꝫ ambu
late Uenit nox in q̄ opari nō licet Un̄ quidā Aūera
ſunt horaria: nec etertiis paria: q̄ ſunt in hoc mūdo
Qui hoc mēte reſpicit ꝛ mūdū nō deſpicit: par ē furi
bundo. Oportet āt hic habere timorē morꝫ: ꝛ vel
le ad eā ſe diſponēdi. ¶ Undecima ꝯſideratio ē. ho
ſtes. id eſt ſi perpendas inſidiantiū hoſtiū multitu
dinem: ꝛ ſeueritatem ꝛ aſſiduitatē Magis magiſ
qꝫ ſuper cuſtodiam tuā ſtabis ꝛ malo ampli⁹ reſiſ
tes Sic ab hoſtib inſecuti. vrbes refugij citius ex
petūt. Oportet autem hic exaggerare hoſtiū feroci
tatem et cognoſcere ꝑpriā debilitatem. ¶ Duodeꝫ

cima cõſideratio ē Judiciũ. id ē Si cogites immi-
nens diſtrictũ iudiciũ finale quõ tũc cũcteꝫ cũcta pa
tebũt. Videbis ꝙ totũ parũ eſt qð agere poſſis ad
irã colũbe euadendã ⁊ ad ratione debitã reddendã
et confuſionem declinandaꝫ. Hic opꝫ cognoſcere
pctã ⁊ ſententiã ſtrictam expaueſcere. ¶ Decima
tercia conſideratio pene. hoc eſt Si cogites penas
purgatorij aut infernales pctõribꝫ cũctis paratas. le-
uis erit õnis labor Vñ quidã patrũ diſcipulo cau-
ſanti tediũ celle rñdit Si cogitares penas iehenne
etiã ſi plena colloten⁹ vermibꝫ eſſet libens illic reſi-
deres Hic oportet ſentire ſe dignũ iſtis penis ꝓpt
peccata ⁊ effugere ꝑ penitentiã. ¶ Decimaqrta cõ
ſideratio ē Mirabile Si attendas abiſſalia dei iu
dicia facta ſuꝑ aliquos qui diu vixerũt ⁊ in magna
ſctitate ꝑſeuerauerũt q̃s tñ de⁹ propter aliq̃ in eis
vicia occulta dereliquit nõ credo qui magis ferue-
bis ad bonũ Adhortaꝫ pſ. dicẽs Venite ⁊ videte o
pera dei qm̃ terribilis in cõſilijs ſuper filios hoim.
Hic oportet curare de ſalute ⁊ timere ſeparationem
a grã dei. ¶ Decimaqnta ⁊ poſtrema cõſideratio
ē Spectãt. hoc ē Si attenderes quanto deſiderio
te expectãt beati. quo affectu tuũ aduentũ preſtolẽ
tur. vix credo qñ feſtinabis ad eos. de hoc Bernar
dus Expectant nos angeli vt ruina eorũ reſtaureꝫ
Beati vt eorũ gloria cõpleatur De⁹ pater nos ex-
pectat q̃ſi filios ⁊ heredes q̃s ſuꝑ õnia bona ſua cõ
ſtituat Fili⁹ quaſi fratres ⁊ coheredes vt frẽm na-
tiuitatꝫ ⁊ preciũ ſui ſanguis nob impendat. et ipſe
ſpũs ſctũs qui eſt charitas ⁊ benignitas in q̃ nos
pater ab eterno predeſtinauit Nec dubiũ qñ ꝑdeſ-
tinationẽ ſuã adimpleri velit O qualiter curreret
aliquis ad aliquẽ locũ pñtis miſerie. ſi ſciret ſe ibi
expectari a beata virgine Qualiter ergo nobis cur-
rendũ ad locũ deliciarũ ⁊ glorie vbi nos tot ⁊ tanti
expectãt tã affectuoſe Oportet ãt in hac cõſiderati
one deſideriũ habere diſſoluendi ⁊ eſſe cũ chriſto.
¶ Finis ãt cuiuſqꝫ cõſiderationis iam poſite in duo
bus conſiſtit. Primo in ſentimento ꝓprie imꝑfec-
tionis. deinde in deſiderio veniendi in altiorem vi
tam aut ãpliorís feruoris Quis q̃ſo niſi vl' ferree
mentis homo hec mente reuoluens nõ mox omni
torpore excuſſo ad bene viuendũ ſuccendeꝫ Sꝫ ne
quiſq̃ꝫ a calore hoc ſubterfugiat. ignitiora ſũt tela
vibranda ex voti ſcꝫ emiſſione.

¶ De altero feruoris incitamento. ſcilicet. voti e-
miſſione ¶ Membrũ ſecundũ

SI quid vouiſti deo ne moreris ſoluere. diſ-
plicet eñi ei. ſtulta ⁊ infidelis ꝓmiſſio Eccl'
q̃nto. ¶ Alterũ vt dcm̃ eſt ad bene ⁊ feruẽ-
E ter in religione viuendũ inducens eſt Solemnis
voti emiſſio Firmiter nãqꝫ eſt credendũ ꝙ õne vo-
tũ rite factũ. obligat ad obſeruantiã ſui ⁊ ſꝫ q̃ſdam
magis q̃ꝫ iuramentũ Ita ꝙ qui votũ rite factũ pre
termittit mortaliter peccat magꝫ q̃ꝫ ꝑiurãs vt vult
ſctũs Thomas in Scḋa ſecũde. quanq̃ꝫ viri gra-
uiſſimi putẽt iuramẽti ꝑuaricationẽ grauiꝰ eẽ pec
catũ. Vtrũqꝫ ſit cõſtat ꝙ vouendo ꝓmittim⁹ nos
velle conari ⁊ exercitare ⁊ operã dare vt ꝑfcõeꝫ vite
attingam⁹ ⁊ conſequamur A quo conatu q̃ recedit
voti tranſgreſſor reputand⁹ eſt vt vult Bernard⁹
Quãdiu ãt indefeſſuꝫ ꝓficiendi ſtudiũ ingemqꝫ ad
altiora ⁊ ãteriora conatũ habuerim⁹ nõ votifragi
(etiã ſi crebri⁹ ceciderim⁹) deputamur Eya igitur
hoc deſideriũ aſſumam⁹ ⁊ vota exoluam⁹ Nã ſicut
vouere eſt actus deo placens ⁊ opi nõ ex voto facto F
prelatus ſic e regione vota trãſgredi aut infringe
re eſt actus vicioſiſſim⁹ deo diſplicẽs multũqꝫ ab-
horrend⁹ ita ꝙ iuxta ſcripturã meli⁹ ſit nõ voue-
re q̃ꝫ vouere ⁊ nõ reddere Vñ patet ꝙ tranſgreſſio
voti plurimũ eſt ꝑcauenda ⁊ votũ ipm̃ feruentiſſi-
me abſoluendũ. ad qð etiã plura poſſint aſſignari
inductiua vt ſunt iſta.

Exẽplũ. ſcriptũ. mala. pctm̃. rea. ſtultũ

¶ Primũ itaqꝫ inductiuũ eſt exemplũ etiã ſecula
riũ hoim a quibꝫ inhoneſtiſſimũ habetur eſſe ĩfidũ
aut nõ abſoluere vota Vñ ⁊ ipſi hoies ſecłi intan-
tũ abhorrent frangere vota vt et captiui ſub ꝓmiſ-
ſo redeũdi dimiſſi infra prefixũ redeãt temp⁹ q̃ꝫuiſ
etiã ſe ſciant dire puniendos aut etiã occidendos
ne fiant infames aut reputẽtur fide indigni. quãto
magis ergo nos deo fideliter vota ſoluem⁹ ¶ Se
cundũ eſt ſcriptura. id eſt ſcriptura canonica ⁊ ſcõ
rũ doctrina q̃ potiſſimũ hec hortantur Hinc moy-
ſes ait Quod ſemel egreſſum eſt de labijs tuis im-
plebis ⁊ facies quodcũqꝫ ꝓmiſiſti ¶ Terciũ ē Ma
la Nã qui vota ſoluere nõ curat inumera mala fa-
cit Primo mentitur ſpiritui ſctõ cui vouit iuxta id
actuũ Nõ es mentit⁹ hominibꝫ ſed deo Scḋo deũ
irridet vt teſtaꝫ ſctũs benedict⁹ dicẽs Qui votum
frangit damnatur a deo quẽ irridet. Tercio alios
ſcãdalizat vñ ⁊ pro eis penã luet. vt pulchre Euſe-
bius in ſuis exhortationibꝫ docet. Sũt quoqꝫ vt
fures ⁊ latrones nihil iuris in bonis cenobij (dũ vo
ta nõ abſoluũt) hñtes vt proſequitur dyoniſi⁹ car
thuſienſis. ¶ Poſtremo õnis voti ſolemnis ĩfrac
tio ē ſpũalis (ſm Auguſtinũ ⁊ dyoniſiũ) fornicatio
Tociens ergo a deo ſpiritualiter fornicaris. quoti
ens vota tranſgrederis En ergo quot cõmittit ma
la) nõ exoluens vota. ¶ Quartũ inductiuũ eſt. qꝛ
votũ infringere eſt maximũ pctm̃ ſm doctores q̃ſ-
dam etiã periurio mai⁹. ¶ Quintũ eſt Rea. Qꝛ ex
voti trãſgreſſiõe fit cõſcia rea ⁊ pene obnoxia Qꝫ
eñi votũ infringentes ſunt deũ irridẽtes vt Bene-

dictus in regula dicit. poſtea iuſte ridebunt a deo
iuxta illō pſ. Qui hitat in celꝰ irridebit eos. Jtēqꝫ
Ego qꝫ in iteritu vrō ridebo. ¶ Sextū incitamen
tū ad vota ſoluenda ꝛ retractiuū ab excedendo eſt
Stultū Magne em̄ ſtulticie ē votū infringere. qꝛ
talis ꝓ concupiſcētia deū dimittit Jllō intermittit qō
cunctꝭ amabilibꝫ ꝑelegit. cū q̄ oīa amittit Bonam
margaritā ꝓ q̄ oīa vendidit. ꝓicit ꝛ amplectit ſeclī
ſordes. Quis iā oro hec rite ꝑpendens nō ad vota
abſoluenda ꝛ feruētiꝰ cūcta agenda icaleſcit?

¶ De tercio torporis propulſiuo et incitamento
feruoris. ¶ Membrū terciū

G QUid eſt ꝙ dilectus meus in domo mea fa/
cit ſcelera mlꝛta. ¶ Jheremie xi. ¶ Terciū
torporis ꝓpulſiuū eſt ꝓfunde penſata enor
mis tepide in monaſterijs viuentiū ꝛ torpentium
offenſio Maxia nāqꝫ ē offenſio boꝝ vt dꝛ in de E/
ruditiōe religioſoꝝ Aut ei tales in ſclꝰo male vixe/
rūt. aut bene Si bene tūc magna ē abuſio vt male
viuāt inter bonos q̄ bene vixerāt inter malos. Si
āt male ꝛ metuētes ne inciderēt in manꝰ dei viuen
tis clauſtri carcerē ſpōtanee elegerāt. ſtulte nimis a
gūt dū dn̄m carceris in carcere offendūt ꝛ funē quo
in inferno ſuſpendent cōtexūt et vbi bn̄ viuere de/
berēt ibi peſſime viuūt Sunt em̄ tales valde mali
vl valde boni. demōes aut āgeli vt ait Aug. Et hic
ē ꝙ de his ꝯqrit dn̄s dicēs Quid ē ꝙ dilcūs meꝰ in
domo mea facit ſcelera mlꝛta? Multa ergo ſūt q̄ ad
magnitudinē malicie eiꝰ q̄ in monaſterio male vi/
uit facere videntur

Ordo. locꝰ. tēpꝰ. ſociꝰ. ꝓuiſio. votū ꝛ rit
Actꝰ. fraus. ſpaciū. pēas. nec dāna timet

¶ Primū aggrauās eſt ordinis ſublimitas quam
violat mētiendo Nō em̄ regulā aut ſtatuta obſuat
ſꝫ votū infringit ꝛ ſic q̄ſi mentiēs ſm̄ gwidonē to/
ta die pſtat. ¶ Alterū eſt loci ſcītas Juxta illud
Jzaie xxvi. Jn terra ſcōꝝ iniq̄ geſſit ꝛ nō videbit
glaꝫ dn̄i Et Jheremie Contaminaſti terrā ſcām
meā. ¶ Terciū aggrauatiuū eſt tpis bene viuen/
di opportunitas quā in clauſtro hꝫ Nō em̄ fructuoſiꝰ
modo. ſꝫ etiā iocūdiꝰ poterit ibi viuere q̄ꝫ male Sꝫ
prochdolor veſana mēs māna faſtidiēs cepe deſide
rat q̄ nō ſine lachrimis comedūt. ¶ Quartū ē bo/
norū ſocietas Qui em̄ malꝰ eſt iter bonos. ē ſicꝫ iu/
das inter xpi diſcipl'os. ꝛ vt ſathan inter filios dei
¶ Quintū aggrauās eſt ꝓuiſio quā a deo recipit.
Proditor em̄ eſt cū cū a q̄ paſcit impugnat Jta ꝙ
de eo dici pt Ecce manꝰ tradentꝭ ꝛc Jtē Si inimi/
cꝰ meꝰ malediriſſꝫ ꝛc. Cane deterior eē videt. q̄ be/
neficijs q̄ a deo recipit ab eiꝰ ipugnatiōe nō cohibe
tur Canis em̄ illū amat a q̄ paſcit. licet alios inſeq̄
tur. ¶ Sextū eſt votū ꝛ ꝓfeſſio q̄ aggrauāt mlꝛtū
Nō em̄ ꝑua culpa ē ꝙ is q̄ ſe priꝰ obtulit dō poſtea
ſe auferet ꝛ litat dyabolo Et ſic mentit ſpiritui ſanc
to. ¶ Septimū ē ꝙ actꝰ illos agere ꝑſumit ad q̄s
ꝑſus indignꝰ eſt. Preſumit em̄ ſtare in ꝯſpcū dei.
ꝛ illū alijs placare cū ipe nō placeat. ꝛ cetera mlꝛta
talia ꝑſumit qō eſt valde ꝑiclꝰoſuꝫ. ꝑſertim cū deꝰ
Leuitici. x. ait Sanctificabor ī his q̄ appropinq̄nt
mihi. ¶ Octauū eſt fraus q̄ decipit illos a q̄bꝫ ſti/
pendia recipit ꝓ q̄bꝫ digne itercedere nō pt qꝛ deo
diſplicet Et cū is q̄ diſplicet ad intercedendū mitti
tur iratꝰ animꝰ ad deteriora ꝓuocat. ¶ Nonū ag
grauās ē Spaciū. id ē ꝙ locū vniꝰ boni occupat ip
ſe male viuēs Vn̄ verendū ē ei ne a dn̄o ꝑ mortē ci
tius abſcindat vt locꝰ ab eo expediat. ꝛ melior inſe
ratur. vt dꝛ Luce. xiij. de ficulnea infructuoſa Succi
de eā vt quid etiā terrā occupat. ¶ Decimū ad ma
gnitudinē malicie eiꝰ faciēs eſt Penas. i. ꝙ penis
illis nō terret q̄bꝫ pctā in ſacrꝭ locꝭ cōmiſſa punita
legūtur: Vt peccatū ſupbie in celo. pctm̄ inobediē
tie in paradiſo: peccatū prophetatis in eccleſie pri/
mordio. pctm̄ infidelitatꝭ in iude ſuſpendio Poſ/
tremū magnitudinē malicie male ꝛ tepide in religi
one viuentꝭ oñdens ē Nec dāna timeſcit. id ē. ꝙ nō
cohibet dāni magnitudine qō incurrit Nā pp hoc
ōnia religionis bona amittit ꝛ a dignitate religio/
ſorū degenerat Furibꝫ ꝛ latronibꝫ ꝯpat Malo la/
troni q̄ de cruce clauſtrali iturꝰ ē ad cruciatū iferni
aſſimilat. ¶ Hinc vnū in calce huiꝰ excitatorij mo
nemꝰ vt quotiēs torpor q̄ſpiā cuiq̄ꝫ obrepſerit mox
hec ad manū excitamenta habeāt. ſibiqꝫ q̄ſqꝫ cum
Bernardo dicat Cur torpes. cur deſidia aīa tabeſ/
cis? Nō ſūt ꝯdigne paſſiōes huiꝰ tpis ad culpā pre
teritā q̄ remittit: ad grāꝫ p̄ñtem q̄ immittit et ad
glꝛaꝫ futurā que ꝓmittit Sic ſingula excitamenta
ꝯſideratoria iterendo qō ſi q̄s effecerit oīs indubie
torporis expers ē manebit Et hec de pᵒ ꝑncipali.

¶ De proficiendi medijs que ſūt declinare impedi
menta boni. ¶ Capl'm terciū

CApite nobis vulpeculas que demoliūtur
vineas. ¶ Canticoꝝ. 2ᵒ ¶ Jam de alte/
ro medio ꝓfectus ingrendū qō ē declina
re boni ipedimenta Jdeo em̄ nos hꝰ tpis
tā parū ꝓficimꝰ qꝛ illa nō declinamꝰ. Nō em̄ eſt ab
breuiata dn̄i manꝰ Quō em̄ q̄s in q̄uis etiā grega/
rio officio conſtitutꝰ ꝓficere poſſet ſi neſciat vitare
impedimēta. ¶ Sciendū igitur ꝙ proficere volen/
tibꝫ obſtaculo eſſe ſolent ꝛ impedimēto.

	generalia	oēs vniuerſalit ipedientia
Quedā	ſpālia	in h tpe ſpāliter obſtantia
	ſinglꝛaria	ſingulꝛ ſinglꝛariter obuiātia

H

¶ Gn̄alia impedimenta ꝓfectus enumerat Ber/

in ſmõe ſuo de ſeptuageſima ⁊ ſūt iſta

carnis fragilitas	cordis inſtabilitas	mūdi ꝓſpitas ⁊ aduerſitas	mentis cecitas
Corpus .	**cor .**	**mundus .**	**neſcis .**

diaboli doloſitas	malorū exēpla et ſocietas
leo .	**facta malorum .**

¶ Proſequitur hec Bern. vbi ſupra. Vñ a nob borū ꝓſecutio nō eſt replicanda Tm̄ hec obſiſtentia dinoſcamꝰ ⁊ pro poſſe declinemꝰ ⁊ obſiſtentib viriliter reſiſtamus. dicūtur āt hec impedimēta generalia q̄ vniuerſalr̄ oēs infeſtantia Sʒ iā de ſpecialib proſequamur.

¶ De ſpecialib ꝓfcūs ipedimētꝫ. Mēbrū ſcđm

I Specialia ipedimēta hoīes huiꝰ tpīs a profectu retrahentia Johis nider i ſuo formicario ponit dicens. ꝙ ex q̄nqʒ vl' ſex cauſis euēit ꝙ hoīes nr̄i cui nō tm̄ proficiāt nec tā ardua exercitia aſſumāt vt priſce etatis ſcti Quaꝝ cauſarū defectus ſūt impedimenta ſpālia nr̄i ꝓfcūs

ex grē ſingularitate	loci q̄litate	nate cō plexiōe	a iuuē tute	amoris	vt ypocriſis
Dona.	**loc**	**ꝯnata.**	**hitꝰ.**	**zelꝰ.**	**mouʒ ⁊ laus**

Prima cā eſt feruor pſcoꝝ prīm cuiꝰ defcūs ē nob ipedimentū ꝓfectus. Dona. id eſt ex ſpālib dei donis ꝓuēit vt vnꝰ plꝰ altero ꝓficiat ⁊ magꝫ ardua alter altero exercitia aſſumat vt pʒ in ſcris mlˀtꝫ q̄ ardua fecerūt a q̄b ſubditos ꝓhibebāt q̄ tale ſe donū a deo accepiſſe pre ceteris nouerūt ¶ Secūda cauſa eſt Locus. id eſt ex loci aut aeris diſpōne hoc euenit. Aer enim ſi in regione aliqua eſt multum calidus digeſtionem vt aiūt phiſici impedit. calorē ad exteriora euocat ⁊ ex cōſequēti abſtinentiores hoīes facit Et ſic ex aduerſo regio frigida poros cōſtringit corꝑis ⁊ calorē exinde ꝑ antyparistaſim augere pt in ſtomacho Vñ ꝓuēit ꝙ in ꝑtib nr̄is frigidis viri q̄daʒ hyemali tpe plꝰ cōedūt q̄ꝫ eſtiuo Nō ergo mirū ſi in regionib calidis hoīes faciliꝰ ieiunēt ¶ Tercia cauſa eſt natura. id ē ꝓuēit ex nature ⁊ corꝑis ꝯplexiōe Cōplexio eñ corꝑis aliq̄ruʒ hʒ vt pʒ in naturaliter frigidis flegmaticꝫ vl' melācolicꝫ vt cib tā modicꝰ ſumat ⁊ adeo raro vt in cōparatiōe ad alios eorū abſtinētia videat eē miraculoſa Paret hoc in hoīb frigidis in ranis ⁊ ſpētib ⁊ aliqs aialib q̄ mltꝫ menſib i hyeme nullū penitꝰ ſumūt cibū in locis ſilueſtrib ¶ Quarta cā eſt Habitꝰ ſcilicʒ a iuuētute q̄ ardua efficere nouit puta ſi q̄s aſſuetus ē pene a cunabulis modicū victū et amictū habere Sicꝫ videmꝰ in paupib q̄ tā modicꝫ in hyeme veſtib cōtentant vt ſi eaſdeʒ delicate nutritꝰ deferret tm̄modo ob a̋morem dei videret eē ſanctus. ¶ Quarto zelꝰ ꝑfcōnis plures ita ſtimulat vt ex amoris magnitudie exceſſuʒ in exercitijs tm̄ faciāt q̄lis videt tepidis ipoſſibil' Videmꝰ hoc apte i philocaptis erga feminas aōre ceco q̄ꝝ q̄daʒ tota hyeme nudis incedūt capitib. alij carēt veſtitu neceſſario. alij haſtiludijs mutuo impigūt letaliter alij vigilāt inhūaniter. q̄ oīa vincit amor cecꝰ ⁊ leuiora facit Cur igit ꝑfcōnis zelꝰ xp̄i amor ⁊ dilectio q̄ velut mors fortꝫ eſt. his maiora nō poſſit facere?

¶ Poſtremo mouet ⁊ laus. id ē. fictio ypocriſ non etiā minora nouit tolerare ꝓ laude vana. vl' ex auaricia Hāc ob cām trutāni q̄dā ⁊ mēdici glaciali tpe nudi in niuib ſedēt vt ad cōpaſſionē moueāt diuites ⁊ ſuſcipiāt q̄d ab eis Nō tñ ꝙ hāc cāʒ ſcris patrib applicemꝰ ſʒ vt quantū q̄s volēs poterit oñdamus Si hi tāta agūt ꝓ laude vl' mercede terrena q̄d nos non ꝑferemꝰ ꝓ vita eterna? ¶ Age igit' pro grā exoremꝰ iugi exercitio nos habituemꝰ ⁊ ꝑfectionis zelū aſſumamꝰ. ꝓ laude celeſti decertemꝰ et mirabiliter proficiemꝰ. ea q̄ ſūt profcūs impedimenta declinantes.

¶ De ſingularib obſtacul' ꝓfcūs Mēbrū terciū R

I Am de ſingl'arib ipedimētꝫ ꝓſeq̄ndū q̄ꝝ et ſi plura poſſint annūerari ſufficiat tñ vl' pncipaliora hic ꝯmeōraſſe.

				haut. ſcis
Velle tepens.	**horror.**	**nō fidens.**	**effluis**	
Immutādo.	**loq̄r.**	**nō curas.**	**vulpis.**	**a morqʒ**

¶ Primū igit' pncipuū ipedimentū ē velle tepēs. id ē remiſſa volūtas Vult enim bonū ſʒ ſine conatu laboris ⁊ ideo ꝯſuetudo vagandi cito. retrahit eā a ꝓpoſito proficiēdi Hic pigra volūtas ſeipam rōis inſtinctu cogere debet et q̄ſi pigrū aial ſtimulis timoris dei ⁊ ſpe pmij agitare ⁊ ipellere violenter Qui eñ verū ac feruēs deſideriū proficiēdi haberet cotidie ſe emēdaret ¶ Prouenit āt defcūs deſiderij huiꝰ ex pſūptiōe ꝑfectiōis ⁊ probitatꝫ prope vt cū reputat ſe hō aliq̄d eſſe cuʒ nihil ſit Hinc Seneca Ideo meliores fieri nolumꝰ q̄ optimos nos eē putamꝰ Cū tñ iuxta auguſtinū opʒ tibi diſplicere q̄d es ſi vis ꝑuenire ad id q̄d non es Alterū retrahēs a profcū ē horror difficultatꝫ q̄ ardua aggredi veremur ⁊ ideo in infimis iacemꝰ et torpemꝰ Qui potiſſimū ꝑ diſcretū ⁊ aſſiduū mitigat vſuʒ ¶ Terciū eſt nō fidens. id ē diffidētia diuini auxilij Quo cōtra firmiter tenendū ꝙ ſicut grā dei nō defuit incipientib ita ⁊ aderit copioſiꝰ proficere volentib ¶ Quartū ē effluis nimia effuſio ai circa exteriora ⁊ mūdana Senec xlix. Effuſus es nō creſcas Opʒ eñ proficere volentē cōſiſtere ſecum.

¶ Quintū ē Haut ſcis. id ē defectus ſapie ⁊ diſcretionis. ieſt mlˀtis Diſcretio eñ mater eſt virtutū.

Hinc Anthoni⁹ Sola diſcretio virtus principalis
eſt q̄ oim̄ virtutū radix cuſtos ⁊ conſūmatio extat
Et bernardus. Diſcretio omnib⁹ vtutib⁹ ordinem
ponit. Tolle hanc ⁊ virtus viciū erit. Hinc indiſ/
cretio eſt ſūme precauenda per quā plures pridem
feruidi poſt reddūt̄ inutiles ⁊ maniaci ¶ Sextū im
pedimentū ē Immutatio. i. nimis crebra mutabi/
litas q̄ homo iā vult vnū poſtmodū aliud ⁊ ido in
neutro pficit. Ber. Qui aliquo tendit ſi vnā ⁊ rcām
tenuerit viā puenit quo tendit ⁊ laboris aliqn̄ facit
finem ſ; error nō h; finē Qui igit̄ multas igredit̄ vi/
as errās. itineris nō habet finē. ¶ Septimū ē Lo
quax. id eſt nimia loq̄citas pſerti ſpūales impedit
profcm̄. Juxta illō Job Nūq̄; vboſus iuſtificabit̄
Sup quo Gregorius. Multiloquio q̄ſquis deſer
uit rectitudinē iuſticie tenere non pt̄ Ps. Uir lin/
guoſus nō dirigetur in terra. et Jacob⁹ Si q̄s putat
ſe religioſū eſſe ⁊c Per viciū em̄ loq̄citatꝫ pdit̄ de/
uotio religiōis ¶ Octauū eſt. nō curas. id ē. incu/
ria minimorū Qui em̄ minima negligit paulatim de
fluet Qui ergo volet pficere op; hūc ⁊ a mimis pre
cauere vt vult Jheronim⁹ dicēs Mens xp̄o dedi/
cata ſic debet cauere minora quō etiam maiora Qz
venialia multiplicata grauāt. ¶ Nonū impedimen
tū eſt. Uulpis. i. intromiſſio vulpiū vineā religiōis
demolientiū. de q̄ impedimēto grandis poſſet ſer/
mo fieri ſ; remittim⁹ ad tractatū de vinea ſpūali in
titulatū vbi plene religiōis impedimēta pſequūtur
¶ Decimū ⁊ ſūmū oīs boni impedimētū ē Amor
ſcz inordinat⁹ ſui q̄ etiā fundamētū ē babilonice ci/
uitatꝫ vt p; in multꝫ locis Uñ q̄ velit pficere debe
ret añ oīa ordinatū hūc ſui amorē fūdit⁹ extirpare
cetera q; iā dicta obſtacula euellere ⁊ eradicare vt
noua fruge grauis ſeges iret.

¶ De bone vite directiuis ⁊ promotiuis Capit
tulum quartum.

I Nterrogate q̄ ſit via bona ⁊ ābulate in ea
Jhere. vi. ¶ Nūc ergo ingrenda ſūt bone
vite pmotiua poſt declinata ipedimēta
et potiſſimū taliū ſunt tāgenda duo aut
tria Qui em̄ in religiōe volet pficere añ ōnia offici/
nā op; ingrat deinde media ⁊ inſtrumēta cōgrua
aſſumere op⁹ h; Uñ de his hic eſt agendū

Sc; de Bene opandi officina
Jſtrumētoꝝ ſalutꝫ cōgruentia

¶ Officinā āt hāc ſcs̄ Bñdcs̄ i regl'a ſua docet vbi
dicit Officina vero vbi bona opemur clauſtra ſūt ⁊
monaſteriȷ̄ celle ⁊ ſtabilitas in cōgregatiōe Quā cū
quiſq; bene imorat⁹ fuerit in ōne procedet bonū
Fons em̄ ⁊ origo omniū bonoꝝ hoi ſpūali ē in cel/
la ſua iugiter cōmorari Uñ de ea pauca ſūt cōmen
datiua ⁊ inductiua aſſignanda.

¶ De officina ſalutis ¶ Membrū primū

U Ade pplus me⁹ intra in cubicl'a tua claude
oſtia tua ſup te Abſcōdere modicū ad mo/
mentū donec ptrāſeat indignatio mea J/ M
ſaie. xxvi. ¶ His verbis q̄ēadmodū ⁊ aliȷ̄s pluri/
mis ſcripture verbis ad ſolitudinis ⁊ celle amorē
cōmonemur Jn q̄ q̄cūq; bene cōuenit cū paupertate
ſua diues ē. Qim nāq; (teſte Ber) bonoꝝ officina;
cella eſt ⁊ ſtabilis pſeuerātia in ea Que vt idē teſta
tur nō a claudendo vt pleriq; eſtimāt ſ; magꝫ a ce/
lando deriuat̄ Nā cella neq̄q̄; debet eſſe recluſio ne
ceſſitatꝫ ſ; domiciliū pacis nō tediū vite ſ; gaudiū
aīe Cella ſiq̄dē ⁊ celi hitatio cognate ſūt q̄ ſicut ad
inuicē videnť hrē quādā cognationē nois ſic etiā pi/
etatis Utraq; em̄ a celando dicūt̄. Eſt āt cella ce
leſtis doctrine ſchala. padiſus aīe ⁊ deliciaꝝ. paleſ
tra luctatoꝝ. libertas aīaꝝ. de q̄ in pmis q̄daz in
ductiua vt ad artiorē celle cuſtodiā incitemur ſunt
aſſignanda. ſnum

Exēpluz. ſcriptū. dulcedo. op⁹. vtile. dig/

¶ Primū itaq; ſolitarie vite illectiuū ⁊ ad celle cu
ſtodiā incitatiuū eſt Exēplū. id ē exemplaris infor
matio ſc; xp̄i vginis matris ⁊ ſcōꝝ oim̄ tā veterꝫ
q̄; noui teſtamēti imo ⁊ oim̄ phoꝝ ⁊ oim̄ doctorū
vt pulchre ⁊ late Frācisc⁹ petrarcha in ſuo de laude
ſolitarie vite deducit. ¶ Alterū ē Scriptū id eſt ſcp
turarū ammonitio q̄ hāc vitā plurimū cōmendat
Hic in Cantic Fuge dilecte mi Jheremie Bonū
eſt cū ſilētio pſtolari ſalutare dei Jtemq; Sedebit
ſolitari⁹ ⁊ leuabit ſe ſupra ſe Scōꝝ q; ad hāc nihi
lomin⁹ incitāt ſcripta vt ibi Frācisc⁹ pſeq̄t̄ ad ple/
nū Nā et e celo Arſenio hoc ɔſultū cui ab āgelo dic
tū Arſeni ſi vis ſalu⁹ fieri. fuge tace q̄eſce. hec enim
ſūt pncipia ſalutꝫ ¶ Terciū iductiuū vite hui⁹ ſoli/
tarie ē Dulcedo Quāuis em̄ cella aut ſolitaria vita
icipientib⁹ ac impfcis ſit laborioſa ⁊ ardua pficiēti
bus tū pſertim pfectis exercitatos ſenſus habentib⁹
pſus dulciſſima ē ⁊ iocūda quā tū plene nēo niſi q̄
accepit nouit. Hāc Jheronim⁹ pſenſerat cū p̄ dul
cedine eructuabat Uiderit aliȷ̄ q̄d ſentiāt Michi
oppidū carcer eſt ⁊ ſolitudo padiſus Hui⁹ dulcedi/
nem ſcūs petr⁹ añ papa Celeſtin⁹ q̄nt⁹ guſtauerat
q̄ relicto papat⁹ altiſſimo apice rurſuz deſerta pete
bat. ¶ Hui⁹ dulcedinē pleni⁹ probat idē q̄ ſupra cō
parās vitā ſolitariȷ̄ ⁊ burgēn in hāc ſentētiā ɔclu/
dens. q̄ talis fore videt̄ celle dulcedo q̄lis ⁊ celi. diſ
par licet ſit ſilitudo nō tū impar ōnino Jn celo em̄
oīa mala abſunt aſſūt oīa bona Jn cella āt plīma
vitāt̄ mala ⁊ multa ſūt bona. imo iuxta Bern. idez
agit̄ i cella q̄d ⁊ i celo Nā vtrobiq; fruimur deo. Que N
aūt maior dulcedo q̄; dei fruitio Quis ergo non ad
hāc aſpiret. ¶ Quartū incitamentū eſt op⁹. id ē vi

te huius neceſſitas Neceſſariū enim eſt vitā hanc amplecti ⁊ ei potiſſimū

	mentis quietem inuenire
Qui volet	finem ꝓfeſſionis attingere
	in bonis proficere

N ¶ Primū eſt necāria ad mentis quietē attingen/dam Impoſſibile em̄ eſt iuxta Ber. ⁊ Senecā fige re hoīes fideliter in vno animū ſuū q̄ nō pri⁹ alicui loco ꝑſeuerāter affixerit corpus ſuū ¶ Scdo ē ne/ceſſaria ad finē ꝓfeſſionis q̄ eſt deo intimi⁹ adhere re ceteris abdicatꝫ acq̄rendis Solitudo em̄ hāmi/niſtrat tumult⁹ āt ⁊ turba cōturbat. ¶ Tercio ad vicia declināda ⁊ ſananda Qui em̄ vult mala vita/re debet in cella manere ibi em̄ ab hoſtibꝫ mltꝫ tu/tatur. Hinc vulgo dr̄ Cū ſis in cella leuiter vincis tria bella Auditū ſimul ⁊ viſum q̄ʒ notia vba Cur rens exteri⁹ tribꝫ iſtis decipieris Patꝫ h̄ plimorū in hoc vſu cōtentoꝝ exēplo

dina	capn	iudas	ezau	balaā	ſemeiq̄ꝫ
corupta fricida	traditor	ꝑmogeīta	maledixit	tam iniuriā	

Dyna capn iudas ezau balaā ſemeiq̄ꝫ
Exrediēdo foras feciſſe legūtur inique
Hinc maneas int⁹ ⁊ bene tut⁹ eris

¶ Eſt q̄ʒ necāria ad vicia ſananda vñ ⁊ Ber. valitu dinariū illā appellauit dicēs Incūbat eger imobili/ter in valitudinario ſuo ⁊ remedꝰ̄ ſuſcepti ꝓſequa tur vſuꝫ vſꝫ ad ſanitatꝫ exprimentū. Ualitudinariū tuū o egrote o languide cella tua eſt. remediū i quo cureris obia ipſa. ¶ Poſtremo ⁊ necāria ē ad ꝓfi ciendū in bono ſine q̄ ꝓficit raro Vñ ⁊ ipa ꝑmū teſ te Ber. indiciū eſt ꝓfcūs q̄ ſic ait Cogat hō corpus poſſe cōſiſtere ſecū cellā pati ſecūq̄ꝫ morari Nā hoc in iuuene bone cōpoſitionis iniciū eſt ⁊ certū bone ſpei argumentū Idē etiā Beda pulchre ſup euāge lio de muto ⁊ ſurdo teſtat̄. ¶ Quintū incitamē/tū ē vtile. i. ſolitarie vite vtilitas In nūera q̄ppe ſolitudo adducit bona e quibꝫ hec in verſibꝫ cōmemoranda

					cōſeruat.
O					ſeruat
a multis mal̄	hoīes i deos qui ſol⁹ ē aut de⁹ ē aut beſtia	a pccis et cō cupiſcētijs	itellcm̄ illuiat	in bono	

Eripit. immutat. purgat luſtrat bona

ꝓficere facit vt dicit ibero:	ſedebit ſolita	ſcōꝝ choꝝ n⁹ ⁊ leuabit ⁊c vt ibero⁹	ducā eā i ꝑīas ſolitudinē īferni

Proficit eleuat aſſociat ſolans fugit

¶ De vltimis his duobꝫ nota ꝙ de e/uaſiōe penaꝝ infernaliū Bern. dicit. ꝙ raro de cella in infernū itur. De vltim ͻ quidā doctor teſtat̄ Io ipm̄ fidenter dico q̄ ſingularem vitā vſꝫ ad finē vite pro diuino amore tenuerit de hitaculo carnis egreſſus ad hitationeꝫ

meret̄
celum
Caſtra

ꝑueniet dom⁹ nō manufacte eterne in celis ¶ Poſ tremū allectiuū eſt Dignū. id ē. vite hui⁹ dignitas q̄ ex multꝫ pateſcere pt̄ Cū ex ꝑte obiecti atq̄ꝫ ſub/iecti que vtraq̄ꝫ digniſſima ſūt. quia aīa ⁊ deus vt dyoniſi⁹ carth. teſtatur Tū quia a ſacratiſſimis et ab ipſo ſcōꝝ ſancto aſſumpta Tum quia digniſſi mis rebus ꝯpata puta celo ⁊ paradiſo ⁊ hmōi mul tis imo tota angelica atq̄ꝫ deifica dicta Tū etiā q̄ꝫ a ſummis magnifice laudata Vñ ⁊ in ei⁹ laudē et preconiū plurima ſūt ſcripta. puta a Baſilio ſanc/to Frācīſco petrarcha opuſcula ꝟe ſūma laude di/gna ſolitarie vite cōmendaticia Tantꝫ itaq̄ꝫ induc tiuis allectitantis incitamentis incitati ſolitudinē ōnis boni matricem ſtabili cōprehendamus am/plexu. hec em̄ patrū primaria erat inſtitutio vnde eis tāta accreuit ꝑfectio Sꝫ poſtq̄ꝫ viſuꝫ eſt de cel/le inductiuis videndum ſupeſt de remedijs in cella conſeruatiuis.

¶ De remedijs in cella obſuatiuis § primus P

Notandū itaq̄ꝫ ꝙ qui in cella bene volet ꝑſe/uerare debet aſſumere conſeruatiua ei⁹.

Aſſueſcat. reſtet. cernat. meōr. ocia vitet.

¶ Primū igitur ⁊ precipuū iuxta petrarcham con ſeruatiuū remediū ſolitudinis aut celle eſt aſſueſa ctio ipſa qua ſcꝫ a primordijs hō cōſueſcit in cella ſe cū morari Quā ſi ab exordijs indebite exire ceperit ſtatim illi exoſa ⁊ tedio fiet. erit q̄ꝫ cella ei carcer et recluſoriū que alijs ꝑadiſus ⁊ chriſti cubiculū eſt. Dilige igit̄ cellā ⁊ foris cōſtitut⁹ ſp̄ ad eā feſtiare cu rato ſicꝫ piſcis ad aquā ⁊ puul⁹ ad gremiū maternū Quā ingrediēs hoc ſp̄ obſerues vt iuxta ſaluatoris doctrinā cordꝫ aut ore dicas Pax huic domui Seu Jeſus maria. vl̄ illd̄ pſalmi Hec reqes mea. De/niq̄ꝫ corā crucifixo aut ymagine marie ꝑuā ſaluta/ciūculā lege Agreſſuruſq̄ꝫ te ꝑmunire iuxta Jhero nimi inſtitutū memēto ſub conditiōe cici⁹ redeun di Sicq̄ꝫ aſſueſce morari in cella. Nō q̄uis primū durū erit. ꝑſta ⁊ obdura. indubie dulceſcet vt Fran ciſcus vbi ſupra ¶ Alterū remediū eſt. reſtet. id eſt ꝙ tēptatiōibꝫ exeūdi ſit reſiſtendū Exemplo illius in vitaſpꝝm̄ ſe in limine iactātis ⁊ clamantis Tra hite demōes trahite ego em̄ pedibꝫ meis nō vado ſꝫ ſi poteſtis me hinc abducite. Hoc Jhero. ſua/det dicens Non ſemꝑ cū egredi tempraris egrediē dū Nunq̄ꝫ em̄ occaſio deerit egredi volēti Hoc ob/ſeruauerat Arbanaſi⁹. quidā qui cōpleuerat in cel la xxxvij. ānos ꝙ nō tranſierat limē oſtie cellule ſue Nec obijciat quiſpiā quia charitas fraterna hoſpi/tes religioſos adire cōpellit. Nam huic obiectioni Clymach⁹ reſpondet dicens Noli ōnes verbis cer tificare tuā ad eos charitatē oñdens. ſed pete a dō ꝙ eā in eis ineffabiliter ⁊ ſecrete clarificet Alioq̄n

nō ſufficiet tibi tempꝰ ad affectiōes dilectionū et
compūctionū . hec ille ¶ Nec propter ſtudia nimiū
diſcurrendū Cella em̄ tua de ōnibꝫ ꝑ te inſtruere
iuxta abbatē Moyſen. ſi ꝑmāſeris in ea Macha
rius aūt ſic temptationi accidie de cella eijcere conā
ti docuit reſpondendū Dic inquiens eis quia prop
ter chriſtū ſedeo z parietes iſtos cuſtodio ¶ Ter/
ciū remediū eſt Ternat id eſt vt crebrius inducti/
ua ad amorem ſolitudinis incitātia reuoluat z ꝗ/
ti illi patres ſcti ſolitudinem fecerint retractet Su
per quo quidam ſenū talem ſententiā dixit Credo
in deo quia quicunqꝫ ſedet in cella propter nomen
eius et cuſtodit conſcientiā ſuam inuenietur z ipe
in loco Anthonij. O quis hec reuoluens non am/
plexabitur cellam . ¶ Quartū remedium eſt Me
mor id eſt vt in cella conſiſtens bonis meditatio/
nibus te dedas Iuxta quod pulchre te docet Ab
bas Euagrius in vitaſpatrū meditari ſcilicet de
morte inferno iudicio et regno celorum. Et ſic fit
dulce quod ante amarū erat. Unde et hoc conſiliū
quidam accidiato dedit dicens Uade memorare pe
nas inferni et libens in cella manebis etiam ſi ver
mibꝫ collotenus plena eſſet ¶ Poſtremū remediū
eſt. Ocia vitet. Nam quemadmodū mare mortuoſ
non perfert in ſe manere Sic iuxta Bernardū O/
cioſum z mortuū ab exercitationibꝫ nō patitur cel
la Hoc remediū angelus Anthoniū orantē z atte
diatū docuit in ſpecie hominis apparens nūc opan
tis nūc orantis z rurſus ad opus ꝑgentis . ei dicēs
Sic fac z viues . ꝙ ſi et nos viuere in cella volemꝰ
ſimiliter agamus ociū deuitemus Ocia dant vicia
Uarijs z pijs z alternatis nos exercitijs occupe/
mus nichil ad tediū vſqꝫ agendo. delectatio nanqꝫ
eſt que operantem in opere conſeruat Hinc iuxta
quendā Nunc lege nūc ora nunc cū feruore labora
Ociū ei ſine lris viui ē hoīs ſepultura. De varieta/
te borū exercitiorū Franciſcus petrarcha vt ſupra
docet Et Ber in epl'a ad frēs de mōte. Hec itaqꝫ
remedia aſſumamus z in cellis per hec nos conſer
uemꝰ Qꝫ ꝑſeuerantia celle iuxta Arſeniū perducit
monachū in ōne bonū. Hoc tn̄ ſciendū ꝙ parū
ꝓdeſt exterior ſolitudo corpis niſi etiā aſſuerit mē/
tis. Unde poſſet etiam de hoc hic ſermo fieri niſi
prolixitas ipſa vetaret Primam hāc externam aſ
ſumamus vt ſecundam attingamus que nil aliud
eſt niſi quies et pax mentis. Et nota ꝙ ſicut dic/
tum eſt de officina in qua bonū operamur ſic eti/
am hic dici poſſit de tempore. quoniā iuxta philo/
ſophum locus et tempꝰ coniūcta ſunt niſi ab alijs
plene eſſet deductum. Scripſit ſuper hoc ſcilicet
de tempore vtiliter expendendo Iohānes vallenſ
in dictario ſuo videatur ipſe. Et hec de officina ſa

lutis ſat ſit dixiſſe. ¶ Membrū terciū
¶ De inſtrumentis ſaluti congruentibus

Hec ſunt inſtrumenta tabernaculi teſtimo
nij Exodi. xxviij. Uiſo de officina ſalu
tis. videndū eſt de inſtrumentis operan/
de ſalutis . Quorū z ſi plurima copia poſſet annu/
merari ſufficiat tamen hic vel pauca cōmemorare
et hoc curſim ſolum . Nam ſi de ſingulis proſequi
velimus in immenſum iret volu
men. Hec igitur ſunt inſtrumenta

perſeuerantia
perſtes

ſilēcij obſeruatio
ſenſuū cohibitio
morū diſciplina
ꝓuia cōſideratio orō

Vt ſileas . ſenſus . mores . ꝓcreas . pete

¶ Primū itaqꝫ acquirende ſalutis inſtramen/
tum eſt ſilencij obſeruatio De quo Iacobi primo.
Si quis putat ſe religioſum eſſe non refrenās lin/
guam ſuam ſed ſeducens cor ſuū. huius vana eſt
religio. Ad cuius obſeruantiā plura nos inducere
poſſunt.

ſuaſu

Exemplū. natura. bonū votum. quia

¶ Primū inductiuū eſt Exemplū. i exemplarꝫ in/
formatio dn̄i ieſu Marie ꝗ ſepties tn̄ inuenitur lo
cuta z ſctōꝝ patrū quibꝫ ſummū ſtudiū erat ſilere
vt pꝫ in vitis eorū ¶ Scdm̄ eſt natural' inclinatio
ꝗ homo ꝓnior erit ad audiendū ꝗꝫ loquendū Dic
ꝗdā Cur natura duas dedit aures os tn̄ vnū De/
bes audire duplū ſed dicere ſimplū . ¶ Terciū
eſt Bonū. i. vtilitatis ſilencij cōſideratio. plīma ei
bona adducit. Nā pmo inūera mala ſecludit z ꝑca
uet Ignem em̄ obſtruit. aquā iurgioꝝ claudit. gla
diū ināginat. beſtiā indomitā domat vt pꝫ applicā
do Scdo mētꝫ puritatē ſeruat Uñ eſt qui lauachꝝ
locionis Qꝫ mēs ſine clauſura ſilēcij vndiqꝫ ipurita
ti pꝫ z iacul' īimici Tercio hoiēz fortificat yſa. 3° In
ſpe z ſilēcio erit fortitudo vrā Et ꝗdā pꝛm Ois la/
bor ex taciturnitate ſupabitur Quarto clauſtrū pacifi/
cat iuxta illō Erit opꝰ iuſticie pax ſilenciū ſcꝫ Et ite
rū Qui iponit ſtulto ſilentiū mitigat iras Quito i/
tellem̄ illuiat z hoiēz decorat. vñ Prouer. Audi ta
cens ꝓpter zc Et ꝗdā pꝛm vade z tace z docebꝛꝫ de
oibꝫ Hoiēz ꝗꝫ decorat iuxta illō Loqla tua mani/
feſtū te facit . leuitas em̄ mētiū pꝫ ex ꝟbis. vñ Si
lentiū eſt ſignū ſapie ita vt ſtultꝰ ſi tacuerit ſapiēs
reputabitur Eſt z ſignū mētꝫ cōpoſite Qual' em̄ ſmo
oñditur talis mēs iudicatur. Sūt z alie mlte ſilencij
vtilitates qs ſingl'ari ꝓſeqꝫ plurū eſſet nimis Nā ad
diuinū eloqū audiēdū ꝑparat iuxta illō Bonū eſt
cū ſilētio ꝑſtolari zc. vt hō tacēs dicat. loqre dñe qꝛ
audit ſeruus tuus. Ad deuotionē leuat Religiōēꝫ
et ōne bonū conſuat vñ z cuſtos z clauis dꝛ religio
nis Ore āt ſtultoꝝ effundentur Spūale gaudiū iſun

dīt iuxta illō in vitiſpꝛm̄ In ōni loco ſi taciꝫn⁹ fue
ris req̄eꝫ poſſidebis Itē eternū gaudiū mereꝫ iux
ta illō pſ̄. Beati ſūt q̄ ſiluerūt. p̄dicte vtilitates cō
pꝛehēdūꝫ cauſa meōꝛie in his v̄ſib⁹ nat

Precauet. expurgat. robur parē. docꝫ. oꝛ
Preparat. accēdit. cōſeruat. gaudia. celū

¶ Quartū p̄ncipale īductiuū ē votū. i. regl'arꝫ in
ſtitutio ⁊ voti emiſſio Qͥs em̄ religio ōnerū fere ſi
lētiū hꝫ Sule⁹ ei iuſticie ſilentiū. Hic dꝛ Ihere. viij
Cōuenite igrediamꝛ ciuitatē munitā ⁊ ſileam⁹ ¶ Poſ
tremū inductiuū ē ſcp̄turaꝝ ⁊ ſcrōꝝ pſuaſio Eccl'.
xxij. Quis dabit oꝛi meo cuſtodiā ⁊ ſup labia mea
ſigcl'ꝫ vt nō cadā in ipꝫ ⁊ lingua mea nō pdat me.
Pſ̄. Dixi cuſtodiā vias meas ⁊c. Suadēt ⁊ h̄ ſcti
Hinc Ambroſi⁹ Alliga ſmonē tuū ne laſciuiat et
m'tiloq̄o pctā ſibi colligat In vitiſpꝛm̄ Sp ſilebis
vſq̄ꝫ q̄ iterrogat⁹ fueris Sit em̄ p̄ſtim clauſtralib⁹
ſilentiū necāriū valde Nā clauſtral' ſine ſilētio ē vt
equus ſine freno. caſtrū ſine clauſura. vꝛbs ſine poꝛ
ta. vinea ſine ſepe Ubi āt ſeps nō fuerit poſſeſſio di
ripieꝫ. Eya igiꝫ ſilentiū religionis cuſtodem obſue
mus ⁊ bn̄ pficiem⁹ Qō vt meli⁹ agamus remedia
paucis aſſignamus. claues

Cōſueſcas. ſtatuas. reſeras non. poꝛcite

¶ Primū eſt aſſuefactio vt hō etiā licitꝫ tpib⁹ iuxta K
Iheronimū ſtudeat reticere Alterū ē ſtatuas. i. va
riaꝝ añ poꝛtā oꝛis poſitio q̄ ſūt firma ꝓpoſita ſilē
tiū obſuandi ⁊ occaſiōes cōtrarias deuitādi. vñ ꝓ
bioꝝ Iudicia q̄ſi vectes vꝛbiū ¶ Terciū ē q̄ poꝛta
oꝛis nō cito ē apienda ⁊ cū apta fuerit mox claudē
da. de p̄° Sit ois hō tard⁹ ad loq̄ndū Et Seneca
Tardiloquū te aſſe iubeo. De altero q̄ ſi poꝛta oꝛꝫ
apta ſit cito claudēda ſubnectit idē Breuiloquū te
eſſe volo Nā ſicꝫ in m'tiloquio raro pctm̄ deeſt ſic
breuiloquiū pctm̄ cauet. ¶ Quartū eſt Oꝛō. de q̄
abbas Siſois ait Crede mihi q̄ ecce. xxx. ānos ha
beo q̄ nō dep̄coꝛ deū ꝓ pctm̄ ſꝫ oꝛās hec dico Dñe
ieſu xp̄e ꝓtege me a ligua mea Et vſꝫ nūc ꝑ ſingl'oſ
dies coꝛruo ꝑ ipāꝫ ⁊ delinq̄. ¶ Ultimū eſt q̄ tripli
ces claues oꝛis habere debes Quaꝝ p̄ma erit i ar
cha coꝛdis vt. ſ. deliberatio p̄eat Altera in manū p̄
lati vt licentiā petas Tercia i manu dei aut angeli
quē añ locutiōeꝫ oꝛabis Et h̄ de ſilētio ſufficiāt

¶ De altero inſtrumento ſcilicꝫ cuſtodia ſenſuum
Aſcendit mors ꝑ feneſtras nrās. § ſcdus.
Iheremie. ix ¶ Alterū etiā p̄cipuū opande ſa
lutꝫ inſtrumentū eſt ſenſuū exterioꝝ ⁊ interioꝝ re H
frenatio Quoꝝ cuſtodia nō min⁹ ē pficere volēti q̄
celle ⁊ ſilencij necāria. Per hos em̄ aīe ciuitas expug
naꝫ ⁊ mors ꝑ feneſtras has aſcēdit Uñ circa cuſto
dias poꝛtaꝝ ōne robur exercit⁹ eſt ponendū Obiec
ta em̄ ſenſib⁹ oblata naꝫaliter mouēt ⁊ alliciūt ſen
ſum i ſui appetitū. ⁊ pene ipoſſibile ē vt irritamēta
ſenſuū nō ꝑturbēt rōis vſuꝫ Uñ q̄ pficere volet ne
ceſſario hos cuſtodire hꝫ vt dicit Iacob⁹ carth. Et
hic eſt q̄ ad hoꝝ cuſtodiā tā ſollicite hoꝛtamꝛ a ſcp̄
tura ſacra Poſſem⁹ āt ⁊ de ſingul' his ſicꝫ ⁊ de ſoli
tudie ⁊ ſilētio actū ē diſputare ſꝫ breuitati ſtudētes
hec in alijs volum⁹ dmōſtrare Habēꝫ plura i Sū
ma Anthonina. ⁊ ſiliter i ſpcl'o moꝛali Qui hec ſci
re voluerit illic ingrat Hoc tñ monem⁹ vt frenū ſp
habeam⁹ q̄ euagātes ſenſ⁹ domem⁹ vt dicam⁹ huic
vade ⁊ vadat ⁊ alteri vide hoc ⁊ videat Qō ⁊ ſi i p̄n
cipio difficile ſit ꝓ ſenſuū iſtabilitatē ⁊ naꝫalē coꝝ
incliatiōeꝫ ad nouitatū ſcrutationeꝫ tñ ꝓceſſu tp̄is
ſcā diligētia facile factu erit. Poꝛtas igiꝫ has cuſto
diam⁹ ne tragediā illā Iheremie lamētari habea⁹
ſcꝫ Aſcendit mors ꝑ feneſtras nrās.

¶ De tercio qō ē diſciplinatio moꝝ. § terci⁹
Apprehendite diſciplinaꝫ neq̄n iraſcaꝫ dñs ⁊c T
Pſ̄. ¶ Terciū ⁊ ſingl'are ſalutꝫ inſtrumētū ē
Moꝝū diſciplinatio Que q̄ꝫ necāria ⁊ decēs religio
ſo ſit plene ē ab Hugone in ſuo de diſciplina clau
ſtraliū deductū Sꝫ ⁊ in eruditiōe ſua Hūbert⁹ ſin
gulas ei⁹ ptes pſeq̄ꝫ Et i Specl'o diſcipline ab ōni
bus merito nouicijs ſtudēdo agiꝫ de diſciplina cir
ca ſingula fere agenda Uñ q̄ bene diſciplinat⁹ fieri
volꝫ his libris ſtudēdis opaꝫ donet Hoc hic dici⁹
q̄ moꝝ ꝯpoſitio p̄mū erit ſtudiū incipientꝫ vt vult
Ber Nā nō pri⁹ qō ſpūale. ſed qō aīale ap'lo teſte
Grādia nāq̄ꝫ ꝯferūt aīe ea q̄ coꝛpoꝛis ſūt diſcipli
natiua Anime em̄ iuxta doctoꝝ ſentētias coꝛpa ſe
quūꝫ nō in naturalib⁹ tm̄ ſꝫ ⁊ in moꝛalib⁹ ipꝫ vt di
cit Iacob⁹ carth. Uim igiꝫ nobis agam⁹ ⁊ moꝛes
ōnib⁹ diſcipline⁹ vt pficiam⁹

¶ De q̄rto inſtrumēto qō eſt cōſideratio prouida P
Palpebre tue p̄cedāt greſſus § quartus
gręſſus tuos ꝓuer. iiij. ¶ Quartū ⁊ nō min⁹ ceterꝫ p̄ci
puū opande ſalutꝫ inſtrumētū eſt Cōſideratio Cu
ius defcūs eſt ſūmū iuxta quēdā religioſoꝝ impedi
mentū profcūs Qui igiꝫ proficere voluerit oīa ⁊ ſin
gula ſua opa triplici ꝯſideratiōe p̄ueire debꝫ vt ſcꝫ

Conſideret
- Quid debeat agere
- quid eū debet inducere
- quomodo op⁹ ipm̄ debet pagere

Deidē etiā ſtudebit intētiōeꝫ ex ꝯſideratiōe foꝛ
mare ex q̄ totū op⁹ bonū vl' malū poterit reputari
Qui ſic ageret i oīb⁹ pficeretꝫ mirabilē recreatiōeꝫ
etiā in minimis q̄buſdā ſētiret Nā ⁊ mel de petra o
leūq̄ꝫ de ſaxo duriſſimo ſugeret Qui āt incōſiderat⁹
oīa pagit ſꝫ Bonauētu. incaut⁹ in plura pctā inci
det et dulcedine multa carebit Eſt enim par ei qui
nucem integram deglutit nec ad guſtanduꝫ dulceꝫ

dinē nuclei p maſticatiōem ptigit Proch q̄z multi
q̄tidie laboribꝫ ſolo hui⁹ defectu fatigant Ad vigi/
lias ſurgūt. chorū viſitant. diuinis irerſūt Omnia
que ordinis ſunt ex conſuetudine vt vitula effraym
docta diligere trituram efficiunt. nec dulcedine ali
qua afficiūtur Ad menſaꝫ plenā cotidie ſedēt ⁊ i oī
abūdātia voluptatū vſant ⁊ tn̄ vacui ⁊ ieiuni pma
nent ac recedūt Quare hoc? Vere nō aliā ob cauſā
niſi q̄z cor ſuū dirigere neſciūt ⁊ pp q̄d oia fiūt non
conſiderāt nec aduertūt Qui igit ſpūali fame perire
noluerit q̄ in oibꝫ ⁊ ſingul multū (pauco tn̄ vt aiūt
ſudore) pficere cupierit. ſtudeat ac diſcat opa ſua
meditatiōe ac pposito puenire ne vt aial ſtolidū et
nō ruminās imūd⁹ habeat iudicari Hinc em̄ ali⁹
alio eodē tpe ⁊ actu magꝭ aut min⁹ pficit q̄z inten/
tio ⁊ ppoſitū diſcōgruit Cōfiteamꝰ itaq̄z dn̄o deo
in directiōe cordis ⁊ q̄ alijs inſipida ſūt ⁊ oneroſa
nobis dulcia leuia ac gaudioſa erūt Et hec de q̄rto
inſtrumēto de quo phi tractant ſub prudētia

¶ De quarto ſuperiorū cōfirmatiuo quod eſt ora
tio. § quintus.

E Arte fili a domio vt ipſe dirigat greſſus tuos.
Thobie. iiij. ¶ Sꝫ ōnia ſupiora inſtrumenta
parū aut nihil iuxta quendā pderūt ſi in his fiden
tes ad orōnis aſilū nō recurrerit Iuſtoꝝ nāq̄z ope
ra magis in dei grā q̄z in pprijs viribꝫ aut ſapia pē
dent Hinc Thobias filio ſuaſit vt greſſus ſuos ex
emplo pſalmiſte ab eo dirigi poſtulet Hinc q̄ vere
volet in ōnibꝫ pficere debet poſt factā ꝯſideratio/
nem ⁊ intentiōeꝫ ad orōnis ſe ſtudiū diuertere orāſ
vt poſſit digne op⁹ pagere vt inde deo poſſit place/
re Et nō op⁹ ē pliras orōes effūdere. ſꝫ breues ⁊ ia
culatorias totas ignitas in celū debem⁹ emittere
exemplo patrū ſolitariorū.

¶ De vltimo ſalutis inſtrumento quod eſt me/
miniſſe finis. et q̄re venerit ad religiōem § ſext⁹

P m Emento finis Ait ſapia In hui⁹ capli fine
annectit vnū inſtrumentū oim ſupioꝝ alle
uiatiuū. q̄d eſt Memēto finis. vt hō religioſ⁹ ide/
ſinenter cur venerit ⁊ q̄re. reuoluat. ac dignitatem
ſuā ppendat vt ſic torpeſcere pertimeſcat. ⁊ fini prop
ter quē venit appropiquare ſtudeat ¶ Mercāriū em̄
eſt iuxta quendā religioſo ex ōni corde pconiū ſuuꝫ
deſup ſibi datū ſup oēm ſcl'i thezaurū pōderaret ⁊ cū
grāꝝ actionibꝫ pfcō affcū dn̄ꝫ gl'anter magnificare
Nihilomin⁹ q̄s ſit ⁊ ad q̄ bona vocat⁹ ſit in corde di
ſp meōriter tenere Et q̄ tal' ſit recogitare [vas

Miles. amic⁹. emit. ſeq̄tur. lūbos. oleū
laus. tēplū. th⁹. biſſenos. bibe martir in

Ipſe em̄ nō cōis laborator i vinea [Leuo
pro diurno denario laborans ſed miles ſub vexillo
ſtrēnue militās ⁊ in p̄lijs ei⁹ iugiter ſe exercēs. Ip
ſe nō eſt cōis de plebe ſꝫ amic⁹ dei cui nota fecit q̄/
cūq̄z audiuit a prē Cui datū ē noſce miſteriū regni
dei Ipſe eſt hō q̄ vendidit ōnia ⁊c. ⁊ emit agrū in q̄
theſaur⁹ abſcondit⁹ eſt. Ipſe eſt cui dictū eſt Veni
ſequere me ⁊ habebis thezaurū in celo. Ipſe vnus
eorū qui lūbis p̄cinctꝭ lucernas ardētes deferūt vt
aperiat dn̄s Ipſe vn⁹ de numero prudentiū q̄ cū lā
pade oleū in vaſ hꝫ. Ipſe vas electōnis. Ipſe ver⁹
⁊ delectabil' thalam⁹ ſpōſi. ſacrariū ſpūs ſci. tem/
plū ſcēm toci⁹ trinitatꝭ. ¶ Cor ei⁹ vexꝫ thuribulū in
q̄ ignis charitatꝭ ⁊ thimiama deuotiōis ⁊ orōis Ip
ſe q̄ in via de torrēte bibit vt ꝯfortat⁹ caput exaltet
Ipſe aq̄s duplices haurit de fontibꝫ ſaluatoris cō/
tritionis ⁊ laudis. ¶ Ipſe martir dei ⁊ ſi nō ferro ex
ſuo ⁊ ſi nō igne leſus tn̄ cotidiana corpis afflictiōe
Ipſe ſedebit ſup ſedes xij. ⁊c. Ipſe mortariolū va
riarū ſpecierū q̄ꝝ fum⁹ ſicꝭ odor agri pleni Hec et
hmōi mlta q̄dā ex ſcripturꝭ cōtexens pulchre reli/
gioſis applicat Et in ſe nō ſūt puerilia. ſꝫ in q̄libet
pte lucet inſignis ⁊ vera phia. ſi tn̄ pfunde fuerit q̄
q̄z diiudicata. Pudeat igit torpeſcere ⁊ in tante
dignitatꝭ gloria ſegnicici maculā ponere. Memi
nerim⁹ inſup finis. iuxta ſapiētis hortamentū pp
quē venerim⁹ ⁊ nobis exēplo bernardi crebri⁹ dica/
mus Frater cur veniſti? Quis āt ſit finis pp quē ⁊
quare ad religionē venim⁹ in p̄cipio Specli mo/
nachorū ⁊ in libello q̄ intitulat Artūs vir. p'chre de/
clarat Et hec de bn̄ opandi īſtrumentꝭ ⁊ directiuis
Que ſi q̄s manu iugis exercitatiōis attigere vellet
facile q̄ꝝtū ad pfcm̄ proſint ſentiret ¶ Sꝫ forſitan
adhuc aliquis inſtabit ⁊ cauſabitur dicēs Que dixiſ
ti exercitiorū eſſe media ⁊ inductiua ⁊ lenificatiua.
ordinis ipſa ſunt factu difficilia ⁊ ardua Fatemur
id ita eſſe ſꝫ aialibꝫ ⁊ inexptꝭ q̄ nō ſapiūt q̄ ſpūs ſe
Sapiūt res ſm diſpoſitionem ſuſcipientis nō ſuſ
cepti. Qualis vnuſquiſq̄z eſt talia videntur ei Pa/
lato inſano dulcia ſunt amara. Sed ſi quis bene
diſpoſitus ⁊ affectatus fuerit huic mor res ſapiūt
ſm ſui naturā Nec tamen in principio diffitemur
certamen magnū ſubire oportere maxime in adul
tis propter inolitā contrariam q̄z conſuetudinem
Sed qui confidūt in domino mutabūt fortitudi/
nem. Corpus inſuetū lorice. eā abhorret ſed iacu/
la hoſtiū ⁊ conſuetudo faciūt non ſentire onus Nā
et dulcia nō meminit qui non guſtauit amara. Et
quem ad dexteram chriſti ſedere delectat calicem
nō refugiat cum eo bibere. Quot mari piſces tot
ſunt in amore dolores Et laborabit omnis amare
volens Milicie ſpecies amor eſt diſcedite ſegnes.

¶ Incipit Ordinariū vite religioſe ¶ Titul⁹ ſcd̄s
Prolog⁹ in ordinariū ⁊ vtilitatem ordinarie vite.

NUnqd noſti ordinē celi ⁊ rōem eꝰ pōes ī terra Job. xxxviij ¶ Poſt titulū ꝑmū q̄ ē vite religioſe vl' exercitiorꝫ eruditoriū ſubnectit̄ hic vite religioſe ordinariū in q̄ quoſdāmodo celi ordo ⁊ eiꝰ rō in terrſ ponit̄. qꝛ in eo docet̄ quō religioſorū vita vite āgelice ꝯformat̄ Angelorꝫ em̄ vita ordinatiſſima ē ordinata inq̄ꝫ ad deū hoies ⁊ ad ſcipſos vt Hocꝰ pulchre in ſmonibꝫ declarat Quorꝫ vite q̄ ꝯformari voluerit triplici etiā h̄ ordie corꝫ inſtar ſe ordinare debebit Ut ſcꝫ ſe bene

Ordinet ad
- ſuperiores
- proximos
- ſeipſum

A ¶ Nā ſic ordinate viuere ē recte ī religiōe iuxta bernardū degere q̄ ait Eſtimo ꝙ in religione bn̄ viuis cū ordinabiliter viuis Sꝫ ⁊ maxima bona oriūtur ex iſta ordinatiōe.

Ordo facit pacē. robur dat. datqꝫ decorem

¶ Primo ordo facit pacē ⁊ animi trāqllitatē Auguſtinus ordinata inq̄eta ſūt ordinata āt q̄eſcūt vt pꝫ in lapide iactato q̄ nō niſi ī ſuo ordine q̄eſcit. Hinc ⁊ in de ciuitate dei Pax oiꝫ rerꝫ trāqllitas eſt ordinis. ¶ Scđo ordo ad fortitudinē valet Acia eni bn̄ ordinata terribil' eſt hoſtibꝫ diabol' vt caſtrorꝫ acies ordinata. ¶ Tercio ad pl'chritudinē facit adeo vt mala q̄ de ſe ſūt deformia ordinis rōne vniuerſi pl'chritudinē augeāt ⁊ decorē. Nā ſicut pictura ait Augu. cū colore nigro ſuo loco poſita. ita vniuerſitas rerū etiā cū malis. pulchra ē qm̄ ordiata Malū enim bn̄ ordinatū eminētiꝰ bona cōmendat Omne nāqꝫ ordiatū decorꝫ eē necē eſt Quiſqs igit̄ ordinez celi ⁊ eiꝰ rōez vis in terra ponere q̄ſquis cupis āgelice vite ꝯformari ⁊ ordinis bona cōplecti. ¶ Hoc vite ordinariū carū habe de q̄ pauc' ē agendū Et primū quō religioſꝰ debet ordinari ad ſuꝑiores Qui q̄niā duplices ſūt deꝰ. ſ. ⁊ platꝰ de vtriuſqꝫ ordiatione videndū Et ꝑmū de ordiatiōe erga deū.

¶ De his q̄bꝫ ordinamᷣ erga deū ¶ Capl'ꝫ ꝑmū.

B INdicabo tibi o hō qđ ſit bonū ⁊ qđ a te req̄rat deꝰ Michee. vi. ¶ Prima ordinatio ⁊ iter ceteras neccāria magſ. ē qua ſe ſtudeat hō bene ordinare ad dn̄z deū q̄ nō hita cetere ordinatiōes parꝫ aut nihil ꝓficiēt Tria autez ſunt ꝑ q̄ hō maxime nouellꝰ tyrūculꝰ xp̄i religionis caſtra ingrediēs erga deū ordinari debꝫ que innuūtur in verbis ꝓphete.

Scꝫ
- facere iuſticiā ꝑ gritudinē ⁊ rcāꝫ intētiōez
- facere iudiciū ꝑ pctōꝝ expurgatiōez
- ſollicite ābulare volūtarſei⁹ exq̄ſitiōez

Primo ei oim vt religiōez eꝰ ingreſſꝰ vt dyoniſiꝰ carthuſienſ in exhortatorio nouiciorꝫ docet ſi voles emendationē tuā bene incipe debes a gratitudine inchoare vt ſic ī meliꝰ merearis ꝓficere. Et ergo debes diligēter conſiderare vn̄ exieris q̄ iterꝫ intraueris. quāta euaſiſti mala. ad quāta iterꝫ dei pietate deueniſti bona ⁊ inde agere grates Nā poſtq̄ꝫ iſraheliticā plebē de egipto eduxerat deꝰ crebriꝰ ait Humbertus. bn̄ficiū hoc ad mentē eis reuocabat vt ad gratitudinē incitaret ſepiꝰ dicens ⁊ inculcās illō pſ. aut hmōi Ego ſum dn̄s deꝰ tuꝰ q̄ eduxi te de terra egipti Qđ verbū religioſ' ōnibꝫ crebriꝰ memorandū Nō em̄ minꝰ ē bn̄ficiū eductio de ſeculo ꝑ eiꝰ ꝯtemptū ⁊ religiōis ingreſſuꝫ eductiōe corporali de egipto ¶ Primū ergo ꝙ religioſus eductus de ſel'o debꝫ facere. eſt grās deo agere Qui em̄ grāꝫ acceptā nō agnoſcit ⁊ de ea grās nō agit. eiꝰ amiſſione reddit ſe dignū. ⁊ vberioris grē ſuſceptiōe indignum vt Hūbertꝰ declarat in de Eruditiōe religioſorū. ¶ Ordinatur iterꝫ religioſus ad deū ꝑ rcāꝫ intentionē q̄ multū neccāria ē rectificari in inicio ingreſſus religionis Ipſa nāqꝫ iuxta gregoriū finem actiōis ꝓſtendit. in opatiōe dirigit ⁊ opi q̄ſi fūdamentū finale preſtat Que ſi recta nō fuerit totuꝫ deturpat̄ ⁊ amittit̄ opꝰ Si āt rcē intendimꝰ bonū opꝰ efficit̄ etiā ſi minꝰ bonū extra videat̄ Et ex intētionis directiōe ſeq̄t̄ ꝓfcūs vl' defectꝰ opis adeo vt quidā dicat Rariſſime fit ꝙ q̄ ſtulte ⁊ nō rcā intentiōe incipit vt meliꝰ ꝓficere poſſit atꝫ bn̄ ꝯſūmare Et e regiōe q̄ bn̄ ⁊ ſapiēter ⁊ rcā intentiōe incipit et fundamentū bone intētionis ponit deficere poſſit ⁊ male cōſūmare. Multū igit̄ neccāria rcā intentio potiſſimū in religiōis ꝑncipio Abūde de hac agūt doctores ꝑſertim diſertiſſime in ſuo cōpendio ſcribit Gerſon. Igitur

C

Intende
- ſoliꝰ dei laudē ⁊ glāꝫ in ōnibꝫ q̄rere
- ab ōni offenſa dei tui precauere
- ſm regulā ⁊ ſtatuta viuere
- cōcupiſcētijs malis viriliter r̄ſiſtere
- in xeris virtutibꝫ velle proficere
- in his in finem vſqꝫ velle ꝑſeuerare

¶ His ⁊ hmōi rectificet̄ intentio vt tota decoret̄ vita Fixa ei ſnia dei Si ocl'us ſimplex fuerit totū corpꝰ lucidū erit. ¶ Scđo ꝑncipal'r ordiat̄ hō ad deū iudiciū faciēdo ꝑ pctōꝝ ſcꝫ xetuſtorꝫ expurgatione Ad qđ hortamᷣ Jhere. iiij. vbi dꝛ Nouate vobis noualez nolite ſerere ſr̄ ſpinas Un̄ Bonauētu. all'udit dicēs Poſt religiōis iđr igreſſū ꝯtinuo īcēdēdū ē amouēdis pctīs Ordis ei ſtatꝰ reicit res atꝫ reatꝰ Qui ei vult dei grāꝫ ī ſe ſuſcipe opꝫ mentē ꝑparare ⁊ ab ōni priorꝫ criminū ſorde purgare.

D

ꝑ
- generalē omniū pctōꝝ ꝯfeſſionem
- penitentialis vite ⁊ purgatiue aſſumptionez

Iniciū bonoꝝ eſt cōfeſſio maloꝝ Niſi enī ꝗs hu⸗
iuſmodi cor a pctis purgauerit vir vnq̄ꝫ teſte Bo⸗
nauētura. ad ſpūalis ꝯſolationis guſtū attinget.
Balſamū ſpūalis ꝯſolatiōis nō niſi vaſi infūditur
mūdo Et nō datur māna niſi pri9 deficiente egip⸗
ciaca farina Videatur de his ſpeculū diſtinctiue.
¶ Tercio ordinatꝰ hō ad deū ſollicite ambulando
cū eo Que ſollicitudo in hoc cōſiſtit vt ab ōni ei9 of⸗
fenſa q̄ꝫ diligentiſſime p̄caueatꝰ ꝛ volūtas ei9 bona
bn̄placens ſemꝑ inquiratur ꝛ impleatꝰ Sufficit h̄
E tetigiſſe ad p̄ncipaliter deſtinatū veniendū

¶ De ſeptemplici affectu quo ordinamur in deum

f Sciendū ꝙ viri illi exercitatiſſimi § prim9
ſcītiſſimi ꝛ docti Bernardin9 ꝛ vincenti9. poſ
teriores inq̄ꝫ ſeculi ꝑpago generoſa ſeptē docuerūt F
affectus q̄bꝫ hō debet ordinari ad deū.

Prim9 amet. timeat. zelet. dn̄ꝫ vl' hōret
Sit parēs. grat9. guſtū capiēs deitatis

¶ Primus inq̄ꝫ in deū affectus eſt amor arden
tiſſimus exercens ſe iugiter in meditatione dei Ad
quē hortatur ſpōſus in Canticꝭ dicens Pone me
vt ſignaculū ſuꝑ cor tuū ꝛ vt ſignaculū ſuꝑ brachi⸗
um. q2 fortis vt mors dilectio dura ſicꝭ infer9 emula⸗
tio. lampades ei9 vt lampades ignis atq̄ꝫ flāmaꝝ
aque multe nō poterūt extinguere charitatē. In q̄
auctoritate iuxta diuinū bernardinū ſeptem ꝑ ordi
nem tāgūtꝰ grad9 q̄bꝫ acq̄ritur hic ardētiſſi9 aōr.

	Meditatio		cor iugiter inflāmetur hinc Pone me q̄ſi ſignaculū ſuꝑ cor tuū
	Imitatio		etiā ad extra dilcm̄ imitetꝰ Suꝑ brachiū tuū
	ſeparatio		ab oi alieno amore ſeꝑetꝰ. Fortis vt mors dilectio
Qui ſūt	emulatio	q̄	meliora ſpꝛ altiora emuletꝰ Dura ſicꝭ infer9 emulatio
	inflāmatio		ex p̄cedētibꝫ i dei amorē incendatꝰ Lāpades ei9 lāpades ignis
	exēplatio		etiā ꝓxim9 ad di amorem prouocetꝰ Atq̄ꝫ flammaꝝ
	inſugatio		nl'lis aduſitatibꝫ a dō ſeꝑetꝰ Aq̄ ml'te n̄ poterit extinguere charitatem

¶ Secūdus inflāmat9 affcūs erga deū ē Timor
reuerentiſſim9 nō naꝭalis ſuilis aut inicialis Sed
timor filialis ꝛ caſtus. Filialis ad prēm caſtus ad
ſpōſum Erit āt triplex iſte timor ſcꝫ ſeparatiōis q̄ ti⸗
meat a ſpōſo ſepari Eccl'. vij. Qui timet deū nihil
negligit ne. ſ. ſeparetꝰ a ſpōſo Scōs offenſiōis q̄ fi⸗
lialis aōr etiā in minimo timet prēm offendere. ꝓuer
bioꝝ viij. Timor dn̄i odit malū. Terci9 ē reueren
tialis Eccl'. xxiij. Nihil meli9 q̄ꝫ timor dei ¶ Terci9
affcūs ē zel9 cōſtantiſſim9 q̄ gl'a dei ꝛ aie ſal9 ꝓcura
tur Eſt enī zel9 amor exardeſcens ꝛ iraſcens cōtra
ea q̄ ſūt ꝯtria amato vl' amatori ſuo Erit āt duplex
ſcilicet. hōris dei q2 nō digne hōratꝰ Et ſalutꝭ ꝓximi
Iuxta illō Zel9 dom9 tue comedit me. ¶ Quart9
affcūs ē debit9 hōr aut laus imenſa. Eſt ei duplex
iſta laus Affirmatiua. ſ. cū in ei9 laudē oia bona ei
apꝑꝑantꝰ vt pꝫ ſepe i ſcꝑturꝭ Negatia qn̄ in ampliorē
laudē illa negātur q̄ pri9 de deo affirmabātꝰ Et hec
incōꝑabiliter p̄ſtat Affirmatia iuxta vercellenſem
fit ꝑ deſcenſus a ſupioribꝫ ad extrema Negatia eꝯ
ab iferioribꝫ ad ſupiora. Prima parit dilatationē
ꝛ vboꝝ ml'tiplicationē. altera id ē negatia cōtrac⸗
tionē Quod fit q2 ibi de min9 notioribꝫ ad magꝭ no
ta deſcenditꝰ. hic āt de cognitis ad incognita nega⸗
tiue aſcenditur Verbi grā Mens illuiata ſuſtolli
tur ad cognoſcendū q̄d ſit de9 Quicquid pri9 de dō
affirmauit nūc negat Tantā ei intelligit diſtantiā
ipſius ab eo q̄d dici p̄t de eo vel noiari Nā ſi eū no
minat magnū nomē ei videtꝰ puū. Si iuſtū nomē
ei videtur iniuſtū ꝛ ſic de aliꝭs Sꝑ ſit hec laus in ore
nrō ¶ Quit9 affcūs ē obia ꝓmpta Igne enī cale⸗
facta facile flectitꝰ cera Metalla ab igne liq̄fcā fa⸗
cile recipiūt formā Sic corda diuino aōre ſuccenſa
ſūt ad oēm obiam maioris eq̄liū minoꝝ ꝓmpta
Et merito q̄dē Nā ſm̄ Ber. Credētibꝫ nihil diffi⸗
cile. nihil aſperū mitibꝫ. nichil humilibꝫ arduū repitꝰ.
Vncti enī ſunt Curruū rote vnctē veloci9 currūt
pꝫ in Andrea Laurētio ꝛ ſic de aliꝭs Nec mirū ſi ſit
in talibꝫ obia ꝓmpta ꝯdictio nulla cū coꝝ ſpiritibꝫ
caro ſit ſubiecta q2 coꝝ ſpūs ſūt ſubiecti deo Ex q̄⸗
bus duobꝫ ꝑfcā obia ꝯſūmatꝰ. ¶ Sext9 affcūs eſt
regraciatio deuota ꝛ magꝭ Que duplex erit Gn̄alis
ſcꝫ ꝓ bn̄ficiꝭs gn̄alibꝫ de ōnibꝫ creatꝭ ita vt hō crebri
us dicat Grās tibi agim9 dn̄e de9 nr̄ q̄ es alpha et
o p̄ncipiū ꝛ finis q̄ creaſti celū ꝛ terrā ꝛ oia q̄ in eis
ſūt Altera ſpālis pro ſpālibꝫ bn̄ficiꝭs ſuſceptꝭ q̄ enu
merat Bernardin9. ¶ Septim9 ē delectatio ſeu
ſaturitas ebria. q̄ mēs reficitꝰ ſaturatꝰ iebriatꝰ di dul
ciſſima ſuauitate ꝛ ebrietate adeo vt oēs inuitet di
cens. Guſtate ꝛ videte qm̄ ꝛc. Hec facit faſtidire
mūdi allectamēta ꝛ deſpicere aduerſa Qui his ſep
tenis ſe exercitaret affectibꝫ ille optie ad deū eēt or
dinat9 Sꝫ q̄ hos volet acq̄rere opꝫ cotidie cū vicē⸗
tio orare ꝛ dicere Bone ihū fac vt totis medullis a
mem te. ſūme timeā ꝛ reuerear te. ꝛ ꝓ oi hōre tuo
fortiſſie me fac zelari ita vt tu ōne tuū obꝓbriū hor
reſcā vt meū damnū. da etiā vt tuū dominiū tanq̄ꝫ
tua creatura humilꝭ adorē ꝛ recogſcā ꝛ de oibꝫ bn̄fi⸗
ciꝭs m̄ a te ipenꝭ ſꝑ grās agā. da etiā vt i oibꝫ te ſꝑ
bn̄dicam laudē ꝛ magnificē ꝛ cum ſummo iubilo

et tripudio cordis tibi in oīb⁹ obtemperās ⁊ obedi
ens ſemp̄ reficiar dulciſſima tua ⁊ ineffabili ſuauita
te quaſi cū angelis ſemp̄ tue menſe aſſiſtens licꝫ in
dign⁹ ⁊ ingrat⁹ Qui viuis ⁊ regnas Amē.

¶ De ordinatiōe ad prelatū ¶ Capl'm ſcōm.

G Obedite p̄poſitꝭ vrīs ⁊ ſubiacete eis Ipſi
enī puigilant q̄ſi rōem reddituri ꝑ aīab⁹
vrīs. Ad hebreos 13°. ¶ His vbis duo i
nuūtur q̄b⁹ optime ad p̄latū ordinamur
que ſunt obīa ⁊ reuerētia Quaꝝ altera iuxta Ber.
corpis Altera mentꝭ ē Nec ſufficit vna ſine altera.
Ad obiam incitāt xp̄s ⁊ natura vtilitas ⁊ exem
pla ⁊ alia multa Nōne xp̄s deſcendit de celo nō face
re volūtatē ſuā Teſte Ber. Chriſt⁹ pdidit vitā ne o
bedientiā pderet Illō ait Gerſon p̄ſch⁹ Illō ſanc
tius. illō vtil⁹. illud deo accepti⁹ qō obie vīcit⁹. li
benter ergo obediendū q2 vicē dei p̄lati gerūt vt do
cet in Specl'o monachoꝝ. ¶ Obia āt ſine honore
ſufficit. Prelato. vtrūqꝫ ſꝫ Ber. debes. Dicit eccl'
iiij. Dedec⁹ filij p̄r ſine hōre In medio ergo frm̄ rec
tor illoꝝ ſit in honore Nam qui hos ſpernit deum
ſp̄nere cōprobat Et maledict⁹ q̄ nō honorat prēm
q̄ ſi voles reddere ei dignā reuerentiā caue familia
ritatē nimiā. ꝯtemptū enī parit Honor āt iſte in
trib⁹ ꝯſiſtit vt dꝛ eccl'. iij. In ope ⁊ ſmōe ⁊ vt cū pa
ciencia īfirmitates ei⁹ ferant Semp̄ ergo pacē ha
be cū p̄latꝭ Nō detrahas eis nec libēter vt docet in
ſpeculo monachoꝝ eis detrahi audias. q2 ſpāliter
hoc deus viciū in ſubditꝭ punit etiā in p̄ñti. Sꝫ cli
machi doctrinā ſua q̄ ait Cū ingens tibi tua cogi
tatio ſuggerit ducē diſcernere vl' diiudicare p̄poſitū
reſili ſicꝫ a fornicatiōe dicito vero ad draconē cogi
tationi videlicet p̄ncipantē O ſeductor nō ego mei
prioris ſꝫ ip̄e me⁹ ꝯſtitut⁹ eſt iudex hec ille Agite ꝑ
hec erga p̄latū ab inicio nos ordinem⁹ Nā q̄ ei diſſi
det raro ꝑficere in bonū p̄t. ¶ Capl'm terciū

¶ De his in quib⁹ erga fratres ordinamur

h Ecce q̄ꝫ bonū q̄ꝫ iocundū habitare fratres
in vnū. Vere iocundū ⁊ bonū ſi tn̄ quiſqꝫ
bene fuerit ordinat⁹ in fratrem ⁊ primū.
hoc eſt ſi ſocialiter vixerit iuxta Ber. Hec
autem ſocialitas in multꝭ cōſtat vt ſcꝫ ſe

¶ Innocenter nulli nocendo Cuſtodi inocentiaꝫ
huilit' oēs hōrando Honore inicē p̄uenientes
bēat amāt amare ⁊ amai appetē° In h̄ cog̃ſcēt oēs
vnait' pacifice cōuiuendo Obſec° vt idē dicatꝭ ō
exēplariter eos īſtruēdo In oīb⁹ p̄bete exēplū
Materie hec ſunt cōmunes Vn̄ ſufficit cōmonuiſ
ſe tantū vt per hec nos in frēs ordinem⁹ Nā homo
qui in congregatione proficere deſiderat neccē eſt vt
erga omnes ſe bene ordinet ⁊ pacem teneat cū cūc
tis vt pulchre in de pace ⁊ concordia docet Ancel

mus Singulariter tn̄ cuiqꝫ in cōī viuenti ſūma erit
cura vt exēplariter viuat Nā vt dꝛ in Speculo mo
nachoꝝ Quicūqꝫ aliq̄d exemplū alijs relinquit ſiue
bonū ſiue malū p̄riceps imitatorū ſuorū erit. ſiue
in ſupplicio ſiue in premio Sat hec ad principale in
tentū veniendū. Volum⁹ eni hic ponere ſept ē affcēs
viroꝝ ſuprāſcriptoꝝ q̄b⁹ erga p̄rimū q̄ſqꝫ ordinat

Cōpatiēs. ſeu colletās. portās. ſil' affās
Hic venerās. cūctis cōcors. īpendē cūctis

¶ Primus affectus eſt pie compaſſionis quo mēs
ſentit alioꝝ mala ſicꝫ ſua Compatiēs primo afflic
tionib⁹ ſp̄ūalib⁹ vt Ieſus flens ſup̄ ciuitatē. Scdo
corp̄alib⁹ Hebreoꝝ q̄rto. Vinctis cōpaſſi eſtꝭ Ter
cio afflictionib⁹ tp̄alib⁹ vt exterminijs p̄riaꝝ Exem
plo Noemi Hec cōpaſſio orit' ex ꝯſideratiōe p̄rimi
p̄ncipij vt ōnes reputemus vnū ⁊ in ōnibus videa
mus deū vt franciſcus. ¶ Secūdus affectus ē dul
cis cōgratulationis quo homo de alioꝝ bonis leta
tur ſicut de ſuis Et hoc triplici cōgratulatiōe Sci
licet cordis qua homo delectatur de alioꝝ profectu
ſpirituali. corp̄ali tēporali Iuxta illō Ro. xij. Gau
dere cū gaudentib⁹ Et is p̄ricipat bonis. Secūda
oris vt q̄d feruens affectio intus ſentit loco ⁊ tp̄e o
portunis os exprimat teſte dn̄o Bon⁹ homo de bo
no thezauro cordis ſui profert bonū ⁊c. vt vicini eli
zabeth. Luce p̄mo. Tercia opis q̄n̄ per geſtus vl' o
pera exteriora boni complacentia demōſtratur Si
gloriat' vnū mēbrū cōgaudere debent ōnia mēbra.
¶ Tercius affcūs eſt trāquille ſupportatiōis. vt ſcꝫ
īiurias illatas paciēter toleret ⁊ ꝯdonet ⁊ alioꝝ ma
la eq̄nimiter portet. Difficile enī ē nō q̄n̄qꝫ ſcādala
oriri Ille laudand⁹ q̄ alioꝝ mores magnanimo at
qꝫ trāquillo corde ſufferre nouit Cū h̄rāti ſit meriti
vt in eo pendeat ōnis lex atqꝫ ꝓp̄he Iuxta illō Gal.
vi. Alter alteri⁹ onera portate ⁊ ſic adiplebitꝭ legeꝫ
xp̄i. In eo is affcūs feruet q̄ corde ⁊ ope dimittit ⁊
donat. p̄mo Graues iiurias Eph. iiij. Eſtote benig
ni donātes inicē ſicꝫ de⁹ i cruce q̄ p̄mo ait Pr̄ ig
noſce ill' Scdo magnas īfamias vt xp̄s cui dicebat
potator vini ſamaritan⁹ ⁊c. Tercio ablatas ſubſtā
tias Heb. x. Rapinā bonoꝝ vrōꝝ cū gaudio ſuſce
piſtꝭ ¶ Quart⁹ affcūs ē benigne cōuerſatiōis Eſt āt
hec benignitas q̄dā dulcor aī excludēs oēꝫ neq̄ciam
habilitās hoīem ad internā leticiā reddēs hoīeꝫ af
fabilē ⁊ benignū. p̄mo i vbis Lingua placabil' lig
nū vite Scdo i factꝭ quē bon⁹ amoris ignis ad be
nefaciendū p̄rimis feruere facit Hilarē datorē dili
git de⁹ Tercio i morib⁹ ⁊ geſtib⁹ Eph. iiij Eſtote i
nicē benigni i vrā. ſ. ꝯuerſatiōe. ¶ Quit⁹ affcēs ē hu
mil' hōratiōis vt ōnes p̄ferat ⁊ reuereat' atꝫ oib⁹ tēꝑ
dn̄s ſuis huili corde ſe ſubdat Et hoc ꝓpter tripli

cem ꝑticipationē vñ preeminentia ortū habꝫ ·Pri
mo ex ꝑticipatiōe ꝓncipij Et ſic ſunt honorādi pa⸗
tres corꝑales ꝑrēs ſpūales ⁊ dñi tꝑales Nā oēs iſti
ꝑticipāt in ꝓncipio. ꝓmi ad eſſe. ſcđi ad bñ eſſe ſpū
ale. tercij ad bene eſſe tꝑale ¶ Scđo orit̄ ꝓeminē
tia ex ꝑticipatione diuine ſapientie. in qua duo gña
hoim ꝑticipare dicūtur ⁊ ob id veneranda ·Primi
viri docti in quacūqꝫ fuerint cōuerſatione honeſto
honora ſapientē. ſcđo ſenes Corā cano capite con
ſurge. ¶ Tercio ꝓeminēcia venit ex ꝑticipatione
bonitatis rōe cui9 quilibet iuſt9 eſt honorādus Et
hec ꝑticipatio eſt duplex iuxta Alexandrū de halis.
·Prima eſt ꝑticipatio bonitatis ſm actū Et ſic iuſ
tū honoram9 illū nobis meliorē exiſtimātes Scđa
eſt ſm potentiā qua mali effici pñt meliores. ⁊ ſic
oēs honorandi ·Prima petri ſcđo Omnes honora
te Et ·Ro. xv. Honore inuicem ꝓuenientes ¶ Sex
tus affectus ē Cordialis vnionis Vt hō quantū in
ſe eſt ſm deū cū ceteris homib9 ſe ſentiat vnū Atqꝫ
eos ſenciat ſemetipm et oim recte velle. ſuū repu⸗
tet. et econtra Et is affectus orit̄ ꝓmo ex hūilitate
que ōnib9 ſꝫ deū ꝯdeſcēdit ⁊ obſeqū ipendit Scđo
ex pietate q̄ deū in ꝑrimis puro ⁊ ſimplici oculo ꝯ
templat̄ Tercio ex caritate q̄ liq̄facit hūana corda
⁊ aliorū mala in ſe trāſformat ⁊ facit ſua Et fit cre
dentiū oim cor vnū. ¶ Septim9 affcūs eſt chriſti
formis ꝑ oib9 oblatiōis ⁊ paſſionis. vt ſcꝫ iſtar chri
ſti pro oim ſalute parat9 ſit ponere aīaꝫ ſuā. ⁊ ſem
ꝑ orare vt oēs xp̄o inferant̄. parat9 cū paulo ſuper
impendi pro oim aīab9. Qui hos affectus haberet
bñ in ꝑrimū ordinatus eſſet:

¶ Quō ordinat̄ hō in ſemetipm ¶ Caplꝫ q̄rtū.

Ordinauit in me charitatē Cāticoꝝ ſcđo
Ubi ꝑ ſupiora hō erga alios bñ ordina⸗
tus fuerit optꝫ vt ⁊ in ſe ſit bñ ordinatus
q̄ ſine nec cetera bene pñt hri nec prodeſ⸗
ſe multū Qui ei ſibi neq̄ꝫ ē ⁊ iordinat9 cui bon9 aut
ordinat9 erit Et qm̄ duplici ex ꝑte ꝯſtat hō corpe
et aīa. duplici op9 eſt ⁊ ordinatiōe q̄ ſcꝫ in vtroqꝫ
bñ ordinat̄ ·Prima āt iuxta Bernardū nouitij cu⸗
ra debꝫ eē circa corp9 ⁊ exterioris hois ꝯpoſitioneꝫ
Nā ⁊ corp9 ade ꝓmū formauit de9 ⁊ poſt i faciē ei9
ſpiraculū iſpirat vite Sic ⁊c. Ordinat̄ āt hō bene
ad corp9 ꝑ gñalez corpis diſciplinā de q̄ aliq̄liter ta⸗
ctū eſt ſupra ⁊ remiſſiuꝫ ad eos q̄ plene ſcripſerūt de
ipſa. Scđo ꝑ actionē corꝑaliū exercitationū deter
minatā de q̄ ifra aget̄ Sꝫ ponim9 hic ſepteꝫ affcūſ
q̄b9 hō debet ordinari ad ſeipꝫ ⁊ ſūt hi

gorē

Ut pudeas. doleas. horrens te. ſume ri⸗
Irat9. vigor. atꝫ vigil. diſcretio ſubſit

·Prim9 affcūs eſt pudoris. vt ſcꝫ tot9 de ſuis vicijs
ꝯfundat̄ ⁊ erubeſcat. ꝯſiderā do petōꝝ magnitudi⸗
nem ⁊ dicendo cū filio ꝓdigo ·Pater peccaui in ce
lum ⁊ corā te. nō ſum dign9 vocari fili9 tu9 Secūdo
petōꝝ multitudinē clamans ·Peccaui ſuꝑ numeꝝ
arene maris Iniq̄tates mee ſuꝑgreſſe ſunt caput
meū Et cū publicano Deus ꝓpici9 eſto mihi petōri
Tercio turpitudinē. ⁊ increpatorie ſibiipſi dicat Fi
lia babilonis miſera Erubeſce ſydon ait mare Itē
Iheremias. q̄ꝫ vilis fcā es nimis iterās vias tuas
Izaias Sume cytharā meretrix ⁊c. ¶ Secūd9 af
fectus doloris vt petā dei offenſiua acutiſſimo do⸗
lore plāgat. Tū qꝫ incurrit mala amiſit bona ꝓuo
catur dei ira Necōnia q̄ſi ꝓncipaliter ſtatuat ſibi ⁊
ſint ei lachrime panes die ac nocte. ¶ Terci9 af⸗
fectus horroris quo ꝑꝑ odiū ſui ſeipꝫ ſeriſſime hor
ret Et hoc ex ſenſu ꝓprie nichileitatis vt dicat illud
Iob 3° Redact9 ſum in nihilū Item ex ſenſu ꝓprie
iniq̄tatꝭ q̄ oib9 brutis ꝑꝑ dei offenſaꝫ ſe eſtimat ne
quiorē Itē ex ſenſu ꝓprie hūilitatꝭ Cui9 ꝓm9 grad9
iuxta Auguſtinū eſt ſe ꝯtēptibilē ⁊ petōrem noſce⸗
re Scđs ita effectualiter ſentire Vñ debet ſe homo
ꝯbis factis ⁊ geſtib9 cordialiter vilipēdere ⁊ hūilia
re. ¶ Quart9 affect9 rigoris q̄ hō ſeueriſſime ⁊ aſ⸗
perrime corp9 ſuū maceret tanq̄ꝫ petō fedatū imo
tanq̄ꝫ latrinam omniū feditatum Erit autem hic
rigor contra cogitatiōes malas quaꝝ ꝓmos com⸗
primit mot9 Scđo cōtra locutiōes. ne tacenda di⸗
cat ⁊ ecōuerſo Iuxta illud pš. Dixi cuſtodiam vias
meas vt nō delinquam in lingua mea Iacob9 Si
quis in verbo nō offendit hic ꝑfcūs eſt vir Tercio
cōtra oꝑatiōes ⁊ maxime ne ꝑ illicita vagent̄ corpo
rei ſenſ9 Iuxta illō Aſcendit mors ꝑ feneſtras no⸗
ſtras Itemqꝫ Caſtigo corp9 meū. i. corpis ſenſus.
¶ Quītus affcūs eſt ire iplacabilis ⁊ ſctē turbatio
nis ira ꝑ zelū De q̄ iob Caligauit ocl's me9 ab idig
natiōe Iraſcit̄ ei ꝓ° ꝯ ꝯmiſſas offenſiones ⁊ ꝓpria
petā. Pš. Ira i indignatiōe e9 ⁊ vita grē i volūtate
ei9. Scđo ꝯ malas iclinatiōes dicēs illō yſaie xiiij.
·Perdā nomē babilois ⁊ reliq̄as ⁊ germē Tercio ꝯ
ipias radicatiōes q̄tuor affectuū vñ oia oriūt̄ ma⸗
la Cōtra h̄ oia iplacabili ira ſurgit ⁊ a malo ꝯſuat
¶ Sext9 affcūs vigorꝭ q̄ fit ꝑuigil ⁊ viril' ad oē op9
bonū Exercens viriliť. ꝓ° oēs potētias aīe itellectū
volūtatē meōriā ad bona cogitāda. volēda. meōrā⸗
da. 2° exercet oēs ſenſ9 corꝑales ⁊ ſpūales. oia q̄ ꝑ e
os ꝑcipit i deū referēdo vt Si videt pl'chra cogitat
pl'chritudinē dei ⁊ cꝭ ſenſib9. 3° exercꝫ oēs hūanos ⁊
ꝟtuoſos act9. iuxta illō In oib9 opib9 tuis eſto ve⸗
lox Itē ſollicitudine nō pigri Spū feruentes dño
ſeruientes ¶ Septim9 affectus eſt diſcretiōis quo
in omnib9 modum ⁊ menſuram ſeruat ne quid ni
mis aut minus. Erit diſcretus primo in contem⸗
platione vt ſepe actiue vacet In deuotione. ne ſic
ſibi vt proximoꝝ obliuiſcatur intendat In actiōe

ne ſic proximo in actione miniſtret. vt prorſus con
templationis deſerat op⁹ Faciliter errat actio quā
nō dirigit diuina cōtemplatio. Debet em̄ mens p
contemplationē diſcere qualiter p actionē pp deū
proximo debet miniſtrare. ¶ Hec de affectib⁹ ill'
quas poſuim⁹. qm̄ ſi alia exercicia non erūt. p hec
ad oēm pfectionē hō poſſet ptingere In his itaqȝ
nos exerceamus pro his obtinendis oremus. vt
ſic bene ordinati deuotius in ceteris exercitiis per
ſtemus.

¶ Titulus tercius

¶ Dictarium exercitiorum ſcilicet de exercitiis
certis.

¶ Prologus.

OMnia honeſte ꝛ ſm ordinē fiant
in vobis. pme Corinthioꝝ xiiij.
Nūc de certis exercitiis videnduȝ
et primū que circa externa vſan/
tur. vt ſic tandem ad interna ve/
niamus Et a ſurgendo inchoan
dum Et generalia exercitia toci⁹
diei ſub quodam ordine ſuccincte ponenda Dein/
de ꝙ in ſingulari.

¶ Quō hora matutinali exercendū ¶ Capl'm pmū

K MEdia nocte clamor factus eſt. Mathei
xxv Hiis vbis (iuxta quendā) deuotū
exercitiū innuitur. eo tēpore quo ad ma/
tutinas excitatur aſſumendū Ut ſcilicet
homo ita cuſtodis ſonitū accipiat quaſi vocem di/
lecti ſui ſurgere exhortātis audiat ꝛ dicentis Ape/
ri mihi ſoror mea. amica mea ꝛc̄ qꝛ caput meū ple
nū eſt rore ꝛ cincinni mei gutt noctiū Hec em̄ vox
eſt vt dicit canticoꝝ qnto dilecti pulſantis Et cer/
te dulce ē exercitiū iſtō ꝛ excitatiuū torporis Quid
em̄ dulcius ꝙȝ vocem audire dilecti Et quis nō ex/
urget a ſomnis ſi vocem audierit dei viuentis.

¶ De modo autem ſurgendi nota hec

Exurgas alacer. bn̄dic ſalueto mariam

L ¶ Primo em̄ poſtqȝ pulſum audiſti debes veloci
ter ymo ꝛ gaudēter ſurgere. ꝛ hora ſurgendi te nō
tricare Iuxta illud actuū xij. Surge velociter Mul
ta nempe ſūt ad hoc inductiua ꝛ adiumēta. ꝙ tāqȝ
nota ꝛ ab aliis poſita preterim⁹ Deinde erectus tri
no crucis ſignacl'o benedic ꝛ muni frontē os ꝛ pec/
tus Iuxta illud Signa thau ſup frontes Dicendo
In noīe dn̄i nr̄i ieſu chriſti crucifixi ſurgo ꝗ me re/
demit ſuo ſanguīe precioſo Ipſe me regat bn̄dicat
cuſtodiat ꝛ ꝯfirmet ī oīni ope bono hodie ꝛ cotidie
et poſt hāc vitā multā miſerā pducat me ad vitaȝ
eternā Amē. Gratias ago tibi clemētiſſime pater
ꝗ me hac nocte p magnā miſcd̄iaȝ tuā dignatus es
cuſtodire. ꝛ deprecor imenſam clementiā tuā vt m̄
concedas diem venturū ſic ptranſire. quatin⁹ tibi
placeat ſeruit⁹ mea p xp̄m dn̄ȝ nr̄m Item Nos cū
prole pia bn̄dicat virgo mr̄ maria Itēqȝ Bn̄dic aīa
mea dn̄m ꝛc. ¶ Tercio inter veſtienduȝ ſtellā ma/
ris aſpice. beate virgini te cōmenda. vt ſic ipſa oīm
p te agendoꝝ preſentatrix ꝛ directrix ſit inchoādo
roſariū dici. vt in ſcd̄a pte huius opuſculi eſt ſigna
tū. Ut ſicut ipſa ſalutis humane fuit exordiū ita ꝛ
tuc deuotionis ꝛ laudis ſit originale fundamentū
et iniciū ſalutare vt ſuadet Bernardus

¶ Veſtitus auteȝ hec ages

Excutiēs. purga. gr̄s. ppōe. petas. ſanct

¶ Primo enim qm̄ ſomnolenti ꝛ torpidi ſum⁹. de/
bemus nos ad aliquā deuotionē excutere ꝛ incita/
re Et hoc vel mentē verbis exhortando vt dicendo
Lauda aīa mea dn̄ȝ. vl' vt ſupra ¶ Scd̄o ca ꝗ tor
poris ſūt effugatiua cōſiderare. vt eſt illud bernar/
di de quatuor debitorib⁹. ¶ Tercio vt docetur in
ſpeculo monachoꝝ. aliqua corpali exercitatione.
vt brachioꝝ extenſione aut genuflectione nos exci
tando Iuxta illud Leuemus corda nr̄a cū manib⁹
ad deū in celos. ¶ Scd̄o anteqȝ te ad deū oranduȝ
vel laudandū cōuertas. ſtude humili cōtritione men
tem tuā expurgare. vt ſic digne appareas deo Iux
ta illō Laua a malicia cor tuū ihr'lm ¶ Tercio de
bes in primis grās agere vt docet Bernard⁹ Et h
ſup noctis cuſtodia. paſſionis reminiſcentia ſingu
lari beneficentia ex beneficiario aſſumenda. vbi ſūt
bn̄ficia ſm dies diſtincta vtpȝ infra Et vt ope ſic
verbis grās agas debes qrto proponere qȝ deuote
ei velis ſeruire ¶ Et qm̄ nulla ſunt nr̄a ꝑpoſita niſi
dei aſſit grā Ideo debes de te diffidere ꝛ qnto eius
auxiliū implorare Iuxta illud Thobie Pete a deo
vt vias tuas dirigat ꝛc̄ ꝛ dicere Perfice dn̄e greſſ⁹
meos in ſemitis tuis vt nō moueant veſtigia mea
ꝛ ſic de aliis. ¶ Et qm̄ per te nō poteris ꝑpter indig
nitatem tuā bene exaudiri Ideo in montes debes
oculos tuos (vnde auxiliū tibi veniet) leuare. ꝛ pre
ſertim illoꝝ ſctōꝝ quoꝝ eo die memoriā agere de
bes patrocinia inuocare Iuxta illō Iob Ad aliqueȝ
ſanctoꝝ conuertere. ſcōm M

¶ Quō deinceps vſȝ ad pimas exercitādū ¶ Capl'ȝ

ANte orōem prepara aīam tuā Eccl'. xviij
Deinde circa ſcōm ſignū debes te ad cho
rū diſponere. et mentē ad orōem prepa/
rare. iuxta modū ꝛ ordinem ꝗ traditur i/
fra in chiropſalterio. Sicqȝ cū ſcōm ſignū pulſat
mox ad chorū properare exemplo equi diuini. de ꝗ
Iob. Ubi audierit bucinā dicit vah. Sic ꝛ tu mox
ſigno audito dices Hoc ſignū magni regis eſt ꝛc̄.
vide infra in chiropſalterio vbi traditur mod⁹ ini/
ciandi exſoluendi ꝛ terminādi horas. ¶ Poſt ma
tutinas primo oīm oblationē facies ſacrificij ma/

tatini. ⁊ hoc ꝑcipiſſe p manus marie. vt docet Bernardus in ſermõe de natiuitate eius. Et ſic ſtatim ſopori te dabis: vt validioꝛ ad ꝑmas exurgas

¶ In quibus hora ꝑmarum ⁊ mane ſit exercendum. ¶ Cap. iij.

Ad primas volucer ſurgas. Agere te velut ante

Hoc eſt exerce te iuxta moduꝫ ante matutinas poſitum Primis autem finitis. ſi preſbiter fueris debes te diſpõere ad ſacrificiũ deo offerẽdũ ſm cõionis ſcalam infra poſitam Sin aũt debes libenter miſtrare vt docet in ſpeclo monachorum. Et poteris exercere te in ſcala dñice paſſiõis aut circa miſteria miſſe. Qꝫ ſi tuo miſterio opus non fuerit. debes ad cellam ire ⁊ opi manuũ iuxta tenorem ſtatutoꝝ te dare. ꝑmũ tñ ꝯſciam diſcutiẽdo ⁊ ꝓpoſita inouãdo: inutilia qꝫ colloq̃a vitãdo. Qualem em̃ tũc homo deuotionis affectum foꝛmauerit: talis tota cõiter die maẽbit. De ope ãt manuũ quare ⁊ quõ ſit opandum ⁊ quõ ſtudẽdum. habes in Beatus vir

¶ De inductiuis ad ſtudium ⁊ modo ſtudendi ¶ Capl'm. iiij.

Stude ſapiẽ fili mi ⁊ letifica coꝛ meũ ꝓuerbio. xxvij. Yſidorus Omnis profectus ex lectione ⁊ meditatiõe procedit Que em̃ neſcim⁹ lectiõe diſcim⁹. que didicim⁹ meditatiõe ꝯſeruam⁹ Vñ q̃ religionẽ inſtituerũt: multum voluerũt vt fratres lectioni intenderẽt. Valde em̃ neceſſariũ eſt inſiſtere ſtudijs ſacris: ne comminatio illa dñi nos apprehẽdat Iheremie vi. Erudire ih'r'l'm ne forte recedat aĩa mea a te: ne forte ponam te deſertam ⁊ inhabitabilem Ex defectu em̃ eruditionis multa mala moñaſterijs ſũt ſequuta. de q̃b⁹ decẽ hic tãgũt.

Cecus. ⁊ imũdus. moꝛs. defect⁹. ſupatur
Coꝛrũpit. calcat. lax⁹. ſtult⁹. pauid⁹ nõ

¶ Primũ malũ eſt cecitas ĩgrãtie q̃ inter maculas ꝑma numeratur: ꝓpter q̃s a dei miſterio q̃s expellit. Leui. xxj. Et ꝓuer. xiiij. Accept⁹ eſt regi miniſter intelligẽs: iracũdiam ei⁹ inutilis ſuſtinebit Scdm eſt immũdicia multa. Rõ qꝛ aqua ſapiẽ deficiebat Quomodo em̃ immũdicia caueret. vbi q̃d eſſet immũdum nõ agnoſcebat? Terciũ eſt moꝛs aĩe. Sicut em̃ ſalus vbi multa cõſilia Prouer. xxiiij. ſic erit moꝛs vbi nulla ꝯſilia. Cum infirmitate enim animi moñaſteria intrãt: ⁊ qꝛ ibi nõ curãtur moriũt. Quartũ ꝙ paruuli intrãtes moñaſterium pre eſurie ⁊ ſiti aĩa eoꝛum in ipſis deficiebat: eo ꝙ nemo erat q̃ frangeret eis panẽ. Quintum ꝙ ipugnati temptatiõib⁹ ſupabãtur: cum nõ haberẽt gladium ſpũs quod eſt ṽbum dei. Sextum eſt coꝛruptio ſymõiaca. tam in receptiõe fratrum qꝫ in inſtitutiõe ꝑlatorum Peccatũ em̃ ſymonie a multis nõ reputatur: qꝛ quãtum ſit pcc̃m ignoꝛatur Septim eſt ꝙ ſacramẽta ꝯculcãtur Qui em̃ dignitatem ſacramẽtoꝛuꝫ nõ agnoſcũt: nec debite reuerẽtur. Octauũ qꝛ multi late ⁊ luxurioſe viuũt Spũales em̃ delicias nõ habentes: carnales querũt. Nonũ ꝙ minima bõa magnis ꝑponũt: pulchritudiẽm ſcꝫ exterioꝛem. interioꝛi Decimũ qꝛ futura mala nõ timẽt: ⁊ ideo incurrent Utinam ergo ſapent ⁊ intelligerẽt: ac nouiſſima ꝓuiderent. ¶ Sane vt tibi lectio ſit fructuoſa: tria debes attendere

ſcilicet
quid legis.
quomodo legis.
ad quid legis.

Primo quid legis. Non em̃ õnia q̃tũis vtilia eque proficiũt Vñ illa intẽtius ⁊ ſepius legas que affcm̃ inflammãt: qꝫ que in reb⁹ curioſis intellectum illuminãt. Illos aũt libros ꝑcipue legas: q̃ vel inſtruũt te de moꝛib⁹. de extirpatiõe vicioꝝ. ⁊ de exercicijs ṽtutum. Quale em̃ habes ſtudium taleꝫ tibi foꝛmas affectum Vide dyoniſium de inſtructiõe nouicioꝝ.

¶ Scdo debes attendere quomodo legis. vt ſcꝫ in certo tpe. ⁊ vt lectio nõ nos retineat in ſe occupatos. ſꝫ dirigat ad deuotas meditatiões ⁊ orões. ⁊ ille ſua dulcedine dirigãt in opus ¶ Tercio ad q̃d legis. vt ſcꝫ ꝓpter puritatem coꝛdis legas. nõ ꝓpter vãitatem: nõ vt ſcias aut ſciaris. ſed vt tibi ꝓficias ⁊ alijs. Quare debes ſemper aliq̃d de lectiõe extrahere quod tuo ꝓpoſito ꝯueniat. q̃d memoꝛiam occupet. ⁊ te ad ꝓficiẽdũ ãmoneat

¶ Quomodo ſub miſſa ſũma ⁊ poſt debet ſe homo exercere ¶ Cap. v.

Sub ſumma miſſa intẽtiſſime debes te in paſſiõe dñi exercere. iuxta ꝑceptum dñi dicẽtis: Hoc facite in meam cõmemoratiõem Vide infra de miſſa in dominicario folio ¶ Poſt miſſã ⁊ hoꝛã ſequẽtem nõ mox exire debes ſed in choꝛo manere vacãdo deuotiõi iuxta illud Leui. viij. Manebitis in tabernaculo: obſeruãtes cuſtodias domini ne moꝛiamini. Recitando hec quinqꝫ

Poſt miſſã grã⁹. veniã. pete. cõtere. liba.

Hoc eſt ꝑmo debes ꝓ ſpũali cõione grãs agere. Deinde ſcdo ꝓ negligencijs admiſſis veniam petere. Tercio ꝓ effectib⁹ ſacramẽti exoꝛare. Quarto ſingulariter cibũ ſacramẽtalem. ꝑſertim poꝛtionem diei ſm quod ſignatum eſt infra titulo maſticare. Quinto debes illud eterno patri ꝓ te ⁊ tibi cõmiſſis ſm dies offerre. vt in ſcala cõmunionis pꝫ. ¶ Poſt hec dũ ad refectoꝛium pulſatur debes quaſi audire

vocē dm̄ te inuitātꝫ ꝛ dicētꝫ. vēite prādere: ꝛ ſic mor
pareret ſm oēm modū i ferculario aſſignatū te hrē
qđ ꝯtinet modū diſpoſitum exequutum ꝛ terminati
uum vt habeť infra.

¶ Qualia exercitia poſt prādium ſint aſſumēda

N p Ar ſtultū cibo ſaciatum Ca. vi.
mouet terra. puer. iij. Jā aſſignāda ſūt
exercitia poſt prādiū aſſumēda. Ubi in
pmis notādū ꝙ Hugo docet tūc pſerti
hoīem in ꝯpūctiōe exercēdū. ꝛ torpidā ocioſitatem
repudiādam. Unde ad cellam veniens hec tūc exer
citia aſſumes.

Prīꝫ diſcutias. renoueſcꝫ nouiſſiāvoluas

Hoc ē pmo debes teipm̄ diſcutere ſi etiā q̄ añ pran
diū ꝓpoſueras obſuaueris. Nō em̄ ſatꝫ erit ei q̄ vere
pficere velit ſemel in die ꝯſciām pluſtraſſe. ymmo
vt qdā ait ōni hora illi intēdere ope pciū eēt. Scđo
vbi inueneris te a ꝓpoſitis declinaſſe debes dolere et
rurſus eadē inouare: grauiorē ſi exceſſerꝫ pniaꝫ tibi
iponēdo. Tercio vt āplius ꝯpūgaris. debes roſaria
dici pſertim de nouiſſimis ad mētē reuocare: vt per
hoꝝ memoriā ſtult9 cibo ſaciat9 ne terrā tuā moue
at repmať. Uide infra.

¶ De labore manuali ꝛ iductis ad eūdē. Ca. vij.

K c Ibaria ꝛ vga ꝛ on9 aſino. pāis ꝛ diſcipli
na ꝛ op9 ſuo Eccľ. xxxiij. Seru9 iſte cor
p9 ē datū ſpūi ad ſuiēdū: qđ ñ opprimať
laboris onere ſpūi dñari vult marie p9
prādiū qñ ſanguis eſt in ſuo feruore. Uñ liquet ꝙ
neccāriū eſt labori manuū pſerti ſcđ prādio inſiſtere:
ꝓpter hec nouem.

Es fragiľ. plen9 vicijs. vag9 ꝫ minuuť.

Ammoꝫt. abſoluit. reficit. copūgit ꝫ optat

Prio debes op9 manuale arripe ꝛ laborare qꝛ es fra
gilis. ꝛ ñ āgel9 q̄ ſp vitť cibo ſpūali: ne forte tedio vic
t9 iā etiā ex toto reliqs ſpūale exercitiū. Sic em̄ do
cuit āgel9 magnū Anthoniū. Scđo qꝛ es plenus vi
cijs ꝛ ꝯcupiſcēcijs: qs opꝫ vt labore vincas In deſi
derio em̄ eſt ois ocioſus. Tercio qꝛ es vag9 ꝛ cor tu
um valde inſtabile. ꝛ hic iñ qſi nauicula in fluctib9
maris quatiť diuerſ affectib9: igiť vt qdā illđ figas
opꝫ anchora. pōdere videlicꝫ opis manualis. Quar
to qꝛ ſic minuūť tibi tēptatiōes dyaboli Nā occupa
t9 vno. ocioſus vo innumerꝫ demōib9 ipugnať. Qui°
qꝛ labor āmoēt te vtiliter de loco vbi dñs te poſuit
vñ cecidiſti Nā ibi cōſtitut9 in qetꝫ pleitudie ñ te cū
labore oportuit opari Quotiēs igiť māib9 operꝫ: toci
ens ammōeris de culpa trāſgreſſionis. Sexto qꝛ te
abſoluit ꝛ liberꝝ reddit: ne ſit tibi op9 alijs applaude
re ꝛ alioꝝ opes deſiderare aut p eis orare. Septio
qꝛ reficit. Per op9 em̄ acqrꝫ vñ paupib9 poſſis imp
tiri ꝛ eos reficere. Octauo qꝛ cōpūgit. i. cōpūctiōem
pcci inducit ſm bernardū. Nono qꝛ facit optare reg
nū celoꝝ: ꝛ illuc tendere vbi te nō oportebat laborare ſꝫ
tm̄mō vacare ꝛ videre qm̄ ſuauis ē dñs

¶ Mod9 ꝛ exercitia ſub labore §. i.

L Aborem debes oratione preuenire ꝛ recta intē
tione In labore autem his tribus debes te ex
ercere.

Eſto fidelis. pcellēs. cor ſurrige crebro

Prio debes fideľr ꝛ cū diligētia opari Maledict9
em̄ q̄ facit op9 dm̄ negligēter. Caue tñ ne iportune
laborās ſpm̄ extiguas ſed cū diſcretiōe cūcta agas.
Scđo eſſe debes in ope pcellēs: iuxta dcm̄ ſapiētis.
In ōnib9 opib9 pcellēs ſis Ille em̄ rem bñ facit qui
nihil negligit qđ ſtat9 ꝛ ordo reꝝ reqrit. Tercio erꝫ
deuot9 crebro cor ferēs i altū hoc mō.

Erigo. cōmēorās. cano ſcōs. defleo praua

Primo em̄ debet mētem erigere p crebra ſuſpiria.
ꝛ more prm̄ āṫiquoꝝ iaculatorias orōnes formare
Scđo debet mēorari articľoꝝ vel nouiſſioꝝ ſm di
es vt ifra pꝫ. Tercio poterit dulce qppiā ꝛ deuoti a
liqđ cātare. vt vult Aug9 in de ope mōachoꝝ. Quar
to pt affectū in ſcōs ſm ferias dirigere. Quito p vi
cio illi9 diei extirpādo ingemere ꝛ exorare Et ne cor
his modis eleuare negligat: tpa horologū ſibi cōſti
tuere debet. ¶ In fine āt opis dum ceſſandum ē
debet de negligētia dolere: ꝛ op9 actū cū dño ihū of
ferre dicēdo. Cōſummatū eſt. Placeat tibi deus ꝛ
ſic de alijs. Js modus opandi domi ſuād9 ē. pſertim
inter ſcribēdū: de cuius laude Gerſon tractatū edi
dit ponēs hos vſus.

Predicat. atqꝫ ſtudet ſcriptor. largiť. ꝫ orat

Affligit. ſal dat. fontē. lucēqꝫ futuris

Eccleſiā ditat. armat. cuſtodit. honorat.

Primo em̄ ſcriptor frequēs libroꝝ doctrīe ſalutaris S
manu pdicat qꝛ alijs materiā miſtrat Et ſi parem
atārum zelum hꝫ aureolam mereri pt. Scđo ſilis ē
ſcrutāti ſtudioſe vel legenti doctrinaliter: qꝛ ſcriben
do doctores docet. Tercio largiť elemoſinam nedū
corpalem ſed ſpūalem: inſcios inſtruēdo. Quarto o
randi materiam ſibi ꝛ alijs miſtrat. qꝛ in ſolitudine
ſedet: dei ꝛ ſcōꝝ voces audit. vere ꝯtemplationem
paſcēs. Scđo affligitur ſcribēdo: ꝛ pniam agens p
pccis ſuis ꝛ aliorum ſatiſfaciēs. Sexto ſal ſapie po
ſteris miſtrat. q̄ oē op9 ꝯdiri debet. Septimo a
perit fontem ſapie. ꝛ fontem aque viue ſaliētꝫ in vi
tam eternam. Octauo lucem futuris ſubmiſtrat.
tot donās ſtellas qt ſcribit ſyllabas. Lucerna ei pe
dib9 meis vbū tuū. Nono eccľam ditat Libri em̄ ſt
eccľe theſauri. Sōi libri faciūt filios eccľe bñ doctos

Decimo armat turrim dauid cum ꝓpugnaculis:
mille clipeis ignitis. gladio verbi dei. ſagittis acu
tis. Undecimo cuſtodit eccl'am ne heretici eam vin
cant: etiam religionem eccl'e conſeruat. Duodecimo
honorat eccl'am ſuam mrēm: ymmo ⁊ deū p̄rē3 Et
ſapiām elucidat vñ vitā habebit.

De labore externo. §. ſcđs.

Labor autem ruſtican⁹ vel labor meſſis non eſt
reſpuēdus a religioſo ſed deuote amplexan
dus. quemadmodum docet magiſter Gherardus
groot ſup illo v̄bo eccl'i. vij. Nō oderis opa laborio
ſa ⁊ ruſticitatem a deo creatam. dicens Generoſos
animos labor nutrit. Et nō eſt viri ait ſeneca time
re ſudorē. Porro in laborando habebit ſe p̄mo vi
gilanter ad ſeip̄m. fidel'r ſc3 laborando. iuxta illud
ſcđe rhymo. ij. Labora ſic' bon⁹ miles xp̄i. Scđo
habebit ſe deuote ad deū ſ'm ea q̄ ſupra ſignata ſt.
mētem eleuādo crebrius: marie ſ'm Bernardum.
cām laboris ꝯſiderādo in labore. aut iuxta Ihero.
deū in creaturis cōtemplādo. vt ſic mel de petra ſu
gat. oleūq3 de ſaxo duriſſiō. Tercio hēbit ſe ſocial'r
ad proximum. dulciter. ſ. ei colloquēdo. ei⁹ offenſā
ꝑcauēdo. ⁊ inuicem recreādo cum diſciplina tamē
ſumma. Iocundus em̄ ſocius: labori alleuiamētū
eſt. In terminādo aūt laborem gere te velut ante
ſignatum eſt.

Deuote autem veſperas exſoluas. Nam legale
mandatum eſſe conſtat: veſpertinum ſacrificium ma
tutino pinguius eſſe debere. Poſt veſperas non le
uiter a templo abcedendum eſt ⁊ ad fabulas prope
randum. iuxta illud primi regum duodecimo. No
lite recedere a tergo domini. ⁊ nolite declinare poſt
vana que non proderunt vobis. neq3 eruent vos q3
vana ſunt. Sed debes te tunc in compunctione ⁊
interna meditatione exercere. ⁊ preſertim pro bene
ficijs illius diei gratias agere. vt patet infra in be
neficiario. vel a ſanctis dici mendicare. cuius prac
tis infra habetur. De cena autem. completori
o. examinatione conſcientie. ⁊ dormitione infra
habes.

Incipit ꝓlogus in directorium ſoluēdarū ho
rarum. Titulus quartus

Filij mei nolite negli
gere. Vos enim ele
git dominus vt ſte
tis coram eo. ⁊ mini
ſtretis ei ⁊ colatis eū.
⁊ cremetis ei incēſu3
ſcđi pali. ſcđo Dicturi d̄
exercitijs quibuſdam in ſpecie. p̄mū de exercitio di
uine laudis congruit dicendum. Ait em̄ vñrabilis
ille Iohēs gerſon in conſiderationib9 ſuis in ſtudē
dis libris: ꝙ ſi quis rite ſingula diligenter perſpi
ceret. proculdubio inueniret ꝙ nihil ſic primum.
nihil ſic principaliter religioſo incumbit ſicut hoc
vnicum. vt ſcilicet ſeruicium dei digne adimple
at. id eſt eccleſiaſticum officium. Sic quippe per
ſepe in regulis monachorum nominatur. vnde ſin
gularis ei de hoc cura erit. Ad quod ⁊ verba premiſ
ſa regis ezechie cohortantur. vnde ⁊ de hijs que
dam dicenda.

Dicit enim wilhelmus pariſienſis in rethori
ca ſua diuina. Magna prorſus ⁊ execranda ſtulti
cia ignauia et negligentia clericorum: qui cum of
ficio orandi conſecrati ſunt ⁊ addicti. addiſcere ta
men ⁊ ſcire non curant. qualiter id exequendum.
Cui ſimilis ignauia in nullo hominum genere inue
nitur. Nemo enim profitetur aliquod officium.
cuius non ⁊ velit ⁊ ſtudeat habere periciam. preter
clericos ſolos: qui clericalis officij tam pij tam ho
norabilis tamq3 ſalutaris ignorantiam. nec veren
tur nec metuunt nec erubeſcunt. Admonen
di igitur ⁊ modis omnibus exhortandi ſunt atq3
docendi qui clericali officio funguntur: vt ſue pro
feſſionis officium diſcant agere. ⁊ per omnia lauda
biliter adimplere. Quis etenim eſt qui non ſui offi
cij percupiat artem.? Quis velit eſſe patronus et
aduocatus ⁊ neſcire aduocandi officium? Mona
chi autem officium vt Iheronimus ait. eſt ſua ⁊ a
liorum peccata deflere. dei laudibus ⁊ orationibus
⁊ ſacrificijs intendere: ac per hec populum deo re
conſiliare. Propter quod ⁊ ſtipendia eccleſiaſtico
rum beneficiorum eis conſtituta ſunt ex magna
parte. Agendum itaq3 eſt nobis ⁊ omnimo
dis laborandum: quo diuini cultus penſum digne
domino reddamus. Maledictus enim eſt: qui fa
cit opus domini negligenter.

Ut autem digne hoc poſſimus agere: tria

potiſſimum circa illud conuenit inquirere.

	p̄pandi		nos diſpōere.
ſcꝫ modū	ꝓſequēdi	quō debeꝰ	horas exoluere
	terminādi		eas finire

¶ Quāꝫ neceſſaria ſit preparatio añ horas.

¶ Capl'm p̄mum

B Ante orationem prepara animam tuā ne ſis quaſi homo temptans deum. Eccleſiaſtici. xviij. Dicitur in ſpeculo monachorum Priuſq̄ȝ incipiatur officium: preuenire ſtudeas vt cor tuum ad aliquam deuotionē excites Ideo em̄ tam tepidi ꝛ deſides ſumus in diuino officio: quia ante non ſumus in aliquam deuotionem excitati. Et ergo ita eximus ſicut intrauimus frigidi et diſſoluti. Debemus ergo nos ante orationem preparare Nam huiuſmodi p̄paratio eſt multipliciter a ſanctis perſuaſa. ꝛ eſt multum decens vtilis ꝛ neceſſaria. Primū paſſim in eorum ſcriptis et in ante dictis liquet. ſcōm id ē decentiam externa exempla perſuadent. Si em̄ reus ante ſententiam iudicis diligenter precogitat quomodo poterit eum ad miſericordiam flectere. pauper elemoſinam petiturus premeditatur qualiter diuitis cor ad pietatem valeat emollire. aduocatus qualiter ſuam cauſam peragere. ſponſa quibus modis ſponſi ſui alliciat amorem. qua fronte. qua audacia aut preſumptione audebit homo ſine premeditatione aut preparatione preuia ſacra reſonare verba. coram ſummo iudice reus accedere. coram ſumma maieſtate etiam angelicis ſpiritibus expaueſcenda aſſiſtere impreparatus! Decens ergo preparatio iſta. Tercium autem id eſt vtilitas eius vel maxime ex hoc patet. quia multum valet ad hoc ꝙ oratio exaudiatur. iuxta illud pſalmiſte. Preparationem cordis eorum audiuit auris tua. De quarto autem id eſt de neceſſitate huius. Hugo in ſuo de orōne dicit. Sic orationi ſancta meditatio eſt neceſſaria. vt perfecta eſſe nequeat ſi non eam precedat aut concomitetur. Hinc eſt ꝙ predicatores et quidam alij ordines tempus habent ante chorum preparatorium. quo ſe diſponere iubentur Hinc ꝛ regularibus lectionis tempus ante deputatum eſt. Hinc et Gerſon in de miſtica theologia ſuadet vt homo omnibus intermiſſis paululum ſe ante diſponat.

Triplex āt huiuſmodi preparatio poteſt aſſignari

	remota		bene viuendo
ſcꝫ	ꝓpinq̄	hec fit	ꝓfunde cōſiderādo
	proxima		feruēter orando

¶ Prima inquam diſpoſitio generalis et remota fit bene viuendo. vt ſcilicet religioſus ſemper a vanis quibuſlibet (in cogitatione loqutione ꝛ actu) precaueat ne in oratione occurrant. Hanc docet Beda venerabilis in omelia dicens. Multum iuuat ad orationis puritatem. ſi in omni loco et tempore nos ab actibus temperemus illicitis: ſi ſemper ab ocioſis ſermocinationibus auditum pariter caſtigemus ꝛ linguam. Queeunq̄ȝ enim ſepius agere loqui vel audire ſolemus: eadem neceſſe eſt ad animum quaſi ſolitam propriamq̄ȝ recurrant ad ſedem ecetera. De hac quoq̄ȝ preparatione pulchre agitur in nona collatione patrum. vbi ſex aut ſeptem ponūt̄ p̄paratorij gdꝰ. C

¶ De predispoſitiōe ꝓpinqua ꝛ ſpeciali.

Membꝝ ſcōm D

Secunda eſt predispoſitio ſpecialis et propinqua que fieri debet iam inſtante officij hora. diligenter mentem recolligēdo et conſiderando agenda. Dicitur enim in collatione abbatis yſaac. Quales in oratiōe nos volumus inuenire: tales nos ante orationis tempus preparare debemus. Ex precedenti enim ſtatu mens in oratione informatur. Et idcirco quicquid volumus vt nobis orantibus non occurrat. ante orationem de noſtro pectore hoc euellamus. Quicquid enim ante horam orationis mēs noſtra concipit: neceſſe eſt vt hoc orantibus nobis occurrat. Hinc ante ſecundum ſignum ſequentia conſiderare debemꝰ.

Ante choꝝ q̄d ſis facturus mēte reuolue.
Quid trahat attēde. corq̄ȝ parato deo.

	q̄d debeamꝰ agere
Debeꝰ em̄ cōſiderare	q̄d debet nos īducere
	quō debeaꝰ nos diſpōere.

¶ Primo igitur conſiderandum eſt quid debeamus agere. vt cum operis agendi arduitatem cōſpexerimus mens ad ſui diſpoſitionem excitetur. Dicit enim Bonauentura. Diſcretionis eſt. agenda queq̄ȝ preuia deliberatione metiri. ꝛ non agenda cauere. Quia qui de futuro nihil premeditatur. in omnia incidet incautus. Ad hoc quoq̄ȝ hortamur p̄mi regum. xxv. Conſidera ꝛ recogita quid facias. Quid enim tempore diuini officij debes agere niſi in conſpectu dei ꝛ angelorum in congregatione ꝛ conſilio iuſtorum ꝛ fratrum ſanctorum al

ſiſtere. Et potiſſime tria hec in genere agere.

	deū latrie colere		chriſti miſterijs.
ſcʒ	grãs ei agere	ſup	collatis bn̄ficijs
	clementiam eius exorare pro te ⁊ tibi commiſſis.		

Un̄ vſus.

Laudo colēs dn̄ʒ. grēs ago. feruid᷒ oro

¶ Scd̄o conſiderandum te quid debet inducere Ait enim ſanctus Thomas de diligendo deum. Antecedit naturaliter ⁊ neceſſario dilectionem cognitio. quia vires ſunt ordinate: ita ꝙ nihil ſcd̄m Auguſtinum voluntas diligit niſi quod intellectus cognoſcit. Sic etiam pari modo nullus actus voluntatis deuote agitur qui non per conſidrrationē preuenitur. Et loquitur hic naturali via. Hinc q̄ deuote actus illos preſignatos volet agere. primū oportet que ad hec moueant premeditari.

¶ Sunt autem plura ad agenduʒ ac᷒ ꝑdictos nos excitantia.

	laudatiōe		dignius
Quia	grāꝝ actiōe	nihil ē	iuſtius
	oratione		vtilius aut neceſſarium magis.

¶ Hec proſequuta inuenies in ſecūda pte ſpeculi moralis circa finem: ⁊ in ſumma virtutum Uerum qm̄ ſingularia plerumqʒ obiecta magis mouent. Ideo breuib᷒ annotanda ſunt quedam obiecta ſingulorum horum actuum ſingulariter motiua. Quia

	laudandum		chriſti miſterijs
ſcʒ	regraciādū	eſt ſup	ſinglaribꝫ bn̄ficijs
	orādū eſt ꝓ vicijs ⁊ virtutibꝫ		

¶ Nam vt de ſingulis his aſſignemus pauca: notandum ꝑmo ꝙ licet vt in ꝓfectibꝫ dicitur ampla ſit diuine laudis materia. ſingulariter tamen de᷒ laudandus eſt ſup ⁊ ꝓpter chriſti miſteria id eſt ſup ⁊ ꝓpter incarnationis ⁊ paſſionis chriſti opera Iuxta illud pſalmiſte Et adorabunt de ipſo ſemꝑ. Qd ⁊ dauid ſe feciſſe teſtatur dicens Sepcies in die laudem dixi tibi: ſup iudicia iuſticie tue. Itemqʒ Me dia nocte ſurgebam ad confitendum tibi ſup iudicia iuſtificatiōis tue. Que oro alia iuſticie ⁊ iuſtificatiōis hec ſunt iudicia niſi incarnatiōis ⁊ paſſiōis chriſti miſteria. Que Bernardus ⁊ deuotarij ceteri ſingulariter in laudem ſuadent aſſumenda. Quapropter infra in fine cyropſalterij certa ex his obiecta ſcd̄m ferias ⁊ horas variata aſſignauimus ꝓ laudis materia. ¶ Secundo ad gratiarum actionem licet innumera ſint motiua: magis tamen illa beneficia mouent que homo videt ſingularius ſibi indulta. Unde ⁊ aliqui ſingulis horis canonicis ſingula beneficia aſſumunt. domino gratias agentes ſuper eis. precipue dum canunt Gloria patri ⁊ filio ⁊ cetera. Et hinc in fine cyropſalterij ſunt de ſingulis beneficijs puncta diſtincta: pro ſic ſe volentibus exercere. ¶ Tercio orationis cāq̄ʒ plurima cuiqʒ pro ſua neceſſitate ⁊ obligatione motiua occurrant: efficatius tamen homo ad intente orādū mouet̄ dū ſinglis horis ſingl'a quedam certa habuerit expetenda. Et pro hoc plurimum valent ſeptene infra poſite. in quibus magni illi viri puta Bonauentura Hugo ⁊ Gerſon ſe exercitare ſolebant. vt ex eorum ſcriptis probabile eſt. Et licʒ aliquibus parum aut nihil exercitatis multa hec videantur ac per hoc ⁊ reſpuenda: experiantur cōſulimus prius tempore aliquanto. ⁊ videbunt experiencia docti ꝙ horum multitudo animū nō diſpergat ſed recolligat magis.

¶ Tercio principalius eſt inquirendum quomodo ſe homo diſponere debet. Nam quomodo ſe homo preparauerit ita ſe iuxta carthuſienſem quemdam inueniet in oratione. Poſtquam igitur homo ſuperiora illa duo conſpexerit conſideranda debet ſe dare ad preparationem ſui cordis Iuxta illd̄ ſamuelis. Preparate corda veſtra domino. ⁊ ſeruite illi ſoli. Oportet autem (vt poſtea dicetur) horas dicere reuerenter. attente ⁊ deuote. Quod qui efficere volet: ante ad hoc vt ſe paret oportet. Debet ergo per hec tria mentem ꝑpare.

Scilicet mentem purgare a vicijs vt poſſit digne deo aſſiſtere.

Scilicet mentem recolligere a diſtractiōibꝫ vt poſſit attente horas dicere.

Scilicet mentem ſuccendere a torporibꝫ vt poſſit deuote deo pſallere.

Unde verſus.

Purus. collectus. tēplū ſuccēſus adito

¶ Nam ꝙ oraturus mentem ante debet purgare iubetur exodi. xxx. vbi ſic dicitur. Facies labiū eneum cum baſe ſua ad lauandum. ⁊ miſſa aqua lauabunt aaron ⁊ fratres eius man᷒ ſuas ⁊ pedes quando ingreſſuri ſunt tabernaculum teſtimonij. Quibus verbis vt Comeſtor ait ſignatur. ꝙ eccleſiaſtici priuſquam ad diuina accedant ſeſe contritionis ⁊ doloris lauachro abluere debent. vt ſic immaculato deo immaculati miniſtri aſſiſtant. ne cōqueri dominus habeat. Populus qui ad iracundiam prouocat me ante faciem meam ſemper: eo ꝙ impuras ſcilicet manus leuent. Melius eſt em̄ iuxta Auguſtinum ſpiritualia omittere q̄ʒ impure ea tractare. ¶ Secundo debet mentem recolligere ſcd̄m illud. Contine ⁊ congrega cor tuum in

ſanctitate omnes ſcilicet curas externas ſecluden/
do. diſtractiua quelibet abijciendo . ⁊ mentem ad
ſeſe recolligendo. vt ſic deo cum dauid dicere poſſit
Inuenit ſeruus tuus cor ſuum vt oraret te.
¶ Tercio debet mentem ad deuotionem ſuccen/
dere . Pſalmiſta. In meditatione mea exardeſcet
ignis Qui enim vult ignitas deo preces reddere:
debet prius neceſſario mentem pijs meditationi/
bus ignire. Iuxta enim ligna ſilue: ignis exardeſcit
Unde ante horas debet homo articulum aliquem
meditandum aſſumere. Aut vt vult Hugo in pro/
prie miſerie ⁊ diuine miſericordie contemplatione
ſe exercere: vt ſic poſſit mentē ignire ⁊ ad deuotio/
nem inflammare. Et hec de altero preparamēto.

¶ De tercia predispoſitiōe q̄ prima eſt
Membrum tercium.

Tercia predispoſitio eſt proxima: frequen/
ter ſcilicet orando. Nempe cum nulla ſit
humane exercitationis induſtria niſi dei a
ſtiterit gratia. de nobis totaliter diffidentes poſt/
q̄ꝫ predicta exegimus ad tercium nos ſcilicet orati/
onis preparamentum diuertamus. deum ſcilicet
ſuppliciter exorando. vt digne ei ſuum penſum ex/
ſoluamus. Quare mox vt pulſum chori audieris
omnibus (quantum vis etiam vtilibus) ſepoſitꝫ
gaudens ad chorum ꝓperabis: exemplo dominici e
qui de quo in iob dicitur Ubi audierit bucinam di/
cit vah. Sic ⁊ tu temetipſum exhortans: tibi di/
ces. Hoc ſignum magni regis eſt eamus ⁊ inqui
ramus eum. ⁊ offeramus ei aurum deuotionis.
thus deuote attentionis. mirram acerbe ⁊ reue/
rende ſtationis.
¶ Sic autem ad chorum properando hec ſex ꝑ
ficies.

Occurrēs. legito. cole. pſālas. dirige. credē.

¶ Primo enim pio aliquo affectu debes domino
tuo occurrere. Qui effectus plenius infra haben/
tur in ſcala communionis ⁊ in profectibus. Qui
poſſent mutari per ſingulos dies ſcd̄m ſingulas do
minice orationis petitiones: nunc in perſona rei.
nunc infirmi. nunc mendici. ⁊ cetera. Et hoc enim
poſt deuotior homo erit. Sic ſanctus Franciſcus
facere ſolebat. vt ex eius orationibus patet.
¶ Secundo poteris aliquid legere inflammati/
ui. vt horas de ſancta cruce: aut mentem quibuſ/
dam ſeraphicis verbis excitare. vt dicendo. Ecce
venit dominator dominus ad templum ſanctum
ſuum. Gaude et letare ſyon occurrens deo tuo.

Uel. Rex omnis terre deus: Pſallite ſapienter.
⁊ cetera huiuſmodi. ¶ Tercio chorum ingreſſu/
rus Uole. id eſt iuxta Bernardum reuerere omni/
um fluctuantium cogitationum tumultus foras
relinquendo: calciamenta de pedibus ſoluens. Et
exemplo abrahe aſinum cum pueris illic dimitte.
precipiens vt te ibi expectent. Sicq̄ꝫ loci altitudi/
nem conſpectans dices. Ingrediar in locum ta/
bernaculi ammirabilis vſq̄ꝫ ad domum dei. vt pul
chre docet Bernardus in ſermonibus de diuerſis.
Itemq̄ꝫ. Introibo in domum tuam: adorabo ad
templum ſanctum tuum in timore tuo. Indeq̄ꝫ
coram ſacramento venerabili reuerentiſſime incli
nans. dominum tuum latrie cultu cole dicens De
us meus es tu ⁊ confitebor tibi: deus meus es tu.
⁊ exaltabo te. Tibi laus tibi gloria tibi gratiarum
actio. Te iure laudant te adorant. te glorificant
omnes creature tue. ⁊ ſic de alijs. ¶ Quarto
pulſans campanam affectum tuum dilata: vt per
hoc omnes ad dei laudem inuites. dyabolum fu/
gites. ⁊ deum in varijs inſtrumentis laudes.
¶ Quinto ad ſtallum veniens intentionem tu/
am formare debes dicendo. In conſpectu angelo/
rum pſallam tibi. Ad laudem gloriam ⁊ gratiarū
actionem ſumme glorioſe ⁊ indiuidue trinitatis ⁊
humanitatis iheſu chriſti. in vnione omnium ſuꝑ
feruentiſſimarum affectionum ⁊ orationum domi
ni mei iheſu chriſti (olim in terris ⁊ nunc in dextera
patris pro nobis interpellantis) deo patri accep/
tiſſimarum plenitudine omnium ſenſuum quos i
tendit ſpiritus ſanctus. in vnione quoq̄ꝫ omnium
laudum ⁊ orationum quibus colitur omnipotens
deus hac hora in celis ⁊ vniuerſa terra. in honorē
⁊ venerationem glorioſiſſime virginis marie ⁊ om
nium ſanctorum (preſertim huius vel illius ſancti
ſcd̄m ferias vel feſta) pro ſalute quoq̄ꝫ vniuerſalis
eccleſie. pro peccatis delendis. pro venia impetrā/
da. deſidero has exſoluere laudes vtinam vel poſ
ſem dignas. Et hic poſſet homo intexere obiecta
vite ⁊ paſſionis chriſti. ⁊ annectere virtutes ⁊ vici
a ſcd̄m ſeptenas infra poſitas. quod vtile eſt val/
de. Et maxima vis in hac intentionis formatione
conſiſtit. nam ipſa toti orationi meritum impo/
nit. vt Ambroſius ⁊ docti aiunt. Que cum arden/
ter fuerit premiſſa: excuſat etiam a diſtractione nō
affectata inter orandum admiſſa vt quidam volūt
¶ Sexto debes credere firmiter te in conſpectu
dei aſtare ⁊ ſic fidem actuare. Sic enim orare de/
bet iuxta Bernardum. qui orat. tanq̄ꝫ preſentatus
eſt ei qui ſedet ſuper excelſum thronum ⁊ ſolium
ſtellatum ⁊ cetera. Unde ⁊ ſic ſe in omnibus habe
re debet tanquam ſi coram deo ⁊ in medio angeloꝝ

ram aſſiſtat: ⁊ deuote oculos claudens ſe integraliter ad vota reddenda a principio ipſo diuertat. Niſi enim a primordio orationis totum ſe quis ad hoc diuerterit: vix reliquum bene complebit. Modicus enim error in principio: magnus ſcd̄m Ariſtotilem fiet in fine. Nam ⁊ virtus principij i his que ſequuntur relucet: ⁊ poſteriora ꝯcta a feruido ꝑncipio virtutem ſortiūt.

¶ De modo horas exſoluēdi.

Cap̄lm ſcd̄m

Si pſalmum dicam nomini tuo in ſeculum ſeculi. Pſalmiſta. Dictis paucis de ⁊ ſuper modo ſe preparandi. dicenda ſunt quedam de modo horas exoluendi. De quo ſanctus Baſilius. Aſt inquit diuinum auxilium implorandum non remiſſe nec mēte huc illucq̃ʒ vagante. eo ꝙ talis non ſolum non impetrabit quod petit. ſed deum magis irritabit. Oportet itaqʒ diuinum officium toto hominis niſu adimpleri. vt ſcilicet homo ſcd̄m ſe totum illi intendat perficiendo. Totus autem homo tria i genere in ſe habet ex q̇bꝫ neceē eſt orare

Habet eñ in ſe

	ſenſitiuas		reuerētiam	vt ſic ex
vires	itellctiuas	ſ̄ q̇bꝫ dēt	attētionem	ſe toto
	affectiuas		deuotionem	pſallat

His reuerēs. ſāt attēt9. deuot9 in horis

¶ De reuerentia ſub diuis hñda

¶ Mēbrum .i.

Habemus gratiam per quam ſeruiamus deo cum metu ⁊ reuerentia. Hebreorū xij. Non legimus ait humbertus chriſtū in vita iſta tantam iram per zelum oſtendiſſe. quā tam oſtendit pro irreuerentia domus dei. Iuxta illud. Zelus domus tue comedit me. Valde itaqʒ omnis irreuerentia ⁊ ſub diuinis maxime eſt proſcribenda. ⁊ cum ſumma reuerentia ⁊ metu diuinis eſt intereſſendum ꝓpter hec ſeptē.

Angel9. ⁊ ſ̄ts. oſſa. cib9. ſocij. loc9. act9.

¶ Primum reuerentie inductiuum eſt. angelorum frequentia: qui hic ciues viſitant ſuos. Preuenerunt enim principes coniuncti pſallentibus Secūdū eſt dei ipſius preſentia. qui inhabitat locum illum Iuxta illud Exodi. xxv. Facient michi ſanctuarium ⁊ habitabo in medio eorum. Et apocalipſ. xxi. Ecce tabernaculum dei cum hominibus ⁊ habitabit cum eis. Perpendat igitur qui poterit q̄ſta reuerentia dei preſentie ſit aſſiſtendum. coram quo etiam contremiſcunt columne celi. Tercium eſt ſanctorum quorum oſſa ⁊ reliquie ibidēʒ continentur aſſiſtentia qui inuigilant pſallentibꝫ. vt dicitur canticorum octauo. Que habitas in ortis: amici auſcultant te. Quartum eſt cibus id eſt chriſti ſub ſacramento venerabili vera ⁊ realis continentia coram quo exemplo dauid eſt omni reuerentia ⁊ totis viribus pſallendum. Quintum eſt ſocij id eſt fratrum aſſiſtentium ſanctimonia. Ipſi enim ſunt templa ⁊ thronus dei ⁊ pticipatiue dij dicti. Unde ab eorum offenſa ⁊ ſcandalo valde ibi precauendum. Sextum loci ipſius ſanctitas. quā in dedicatione ſuſcepit: ⁊ qualitas loci ipſius. Nam terribilis eſt locus ille. vere porta celi ⁊ domus dei. Septimum eſt actuum quos illuc agimus dignitas. Magna quippe eſt ſm̄ Vincētium operum illorum dignitas. vbi deus honoratur verba tam ſacra recitantur ſacrificia talia immolant̄. que omnia ſumma reuerentia ſunt agenda. Patent igitur inductiua.

¶ Sed iam videndum qualis erit reuerentia ipſa. Ubi notandum ꝙ erit interna ⁊ externa. Interna in hoc conſiſtit vt cum timore ⁊ humilitate tanquam deo preſente pſallamus ⁊ vt non niſi purgati in eius conſpectu vt vult Bernardinus appareamus. vt ab eius offenſa precaueamus. ⁊ vt in omnibus nos deprimentes ipſum ſuperexaltem9. Ecce hec ſunt reuerentie interne ſigna. ⁊ ad eam requiſita. Exterior autem reuerentia circa externa quedam verſatur. Ad quam Bernardus ſuper cantica pulchre exhortatur dicens. Moneo vos dilectiſſimi pure ſemper ⁊ ſtrennue diuinis laudibus intereſſe. Strennue quidem. vt ſicut reuerenter ita et alacriter domino aſſiſtatis. non pigri. non ſomnolenti. non oſſitantes. non parcentes vocibus. ⁊ cetera. ¶ Ubi inſinuat ꝙ plura ad reuerētiam concurrunt. ſcʒ. ſex.

Rel9. cōpoās. curues te. ſtes. cāe. mores.

¶ Primū eſt ſenſuū exteriorū cohibitio. Iuxta illud Tu āt cum oraueris intra in cubiculū tuū et clauſo oſtio ſenſuū. ſ. exterioꝝ. ora prēm tuū Alioquin eoꝝ euagatio dēotat mentis euagationem

Sunt itaqꝫ ab euagatione reſtringendi: ꝛ demiſſis aut clauſis oculis eſt pſallendum. ¶ Scďm eſt reuerencialis tam habitus qꝫ corporis ꝛ manuū compoſitio: vt pulchre proſequitur. Bonauentura in ſpeculo diſcipline. ¶ Tercium eſt vt te curues reuerenter inclinando aut ganuflectendo pro temporis exigentia: iuxta illud yſaye quarto. In memet ipſo iuraui quia mihi curuabitur omne genu. In qua inclinatione ſcďm Bonauenturam hec ſunt obſeruanda.

vt ſit
- tempeſtiua.
- deuota.
- ſufficiens:
- honeſta.

¶ Quartum eſt alacris ſtatio Iuxta illud actuū Sta ſuper pedes tuos rectus Et ezechi. ij. Fili hominis ſta ſup pedes tuos ꝛ loquar tecum. Turpe enī ē ait Bonauentura molliter ibi ſtare aut remiſſe. aut quaſi fractis renibus lecti molliciem requirere ſtallis appendendo. Memor igitur eſto crucifixi pendentis ſine capitis ſpinati reclinatione Sta autem ad laudem dei. ad reuerentiam angelorꝫ. ad exercitationem corporis. ad edificationem alioꝝ. ꝛ ad demonum terrorem horrentium feruorem et deuotionem. ¶ Quintum eſt cane. ſcilicet ſine ceſſatione ꝛ tedio laudes diuinas. iuxta illud yſaye viceſimoctio. Bene cane frequenta canticum. De modo autem ꝛ inductiuis alacriter cantandi Bernardus ſuper canti. ꝛ alij plures ſcribunt

¶ Sextū mores ḡues hēas In populo eīn graui ē laudandum: qui excludit inquietudinem diſſolutionem ꝛ tumultum.

¶ De attentione in horis habenda ꝛ concernentibus eam. ¶ Membꝝ ſcďm.

h p Pſallam ſpiritu pſallam ꝛ mēte. prime choꝝ. xiiij.

Yſidorus Oratio cordis eſt non labioꝝ Neqꝫ enim ſonum orantis deus intendit ſed deprecantis cor aſpicit. Unde ꝛ apoſtolus formam orātibus prebens ait. Pſallam ſpiritu id eſt ſpiraculo oris diuina verba proferendo. Pſallam ꝛ mēte id eſt mentis intelligentia eiſdem intendendo malēs quinqꝫ verba proferre ſenſu ſuo. qꝫ decem millia in lingua. ſine ſcilicet attentione. Nam ſine ea proderunt nihil. Unde oportet vt cum attentionis ſedulitate diuinum officium exoluamus Oratio eīn eſt quaſi familiare colloquium cum deo. ¶ Conſideret itaqꝫ fidelis anima qꝫ reuerenter humiliter ꝛ attente debet loqui cum ſummo principe. qꝫ timoratē cum equo iudice. qꝫ familiariter cum tali amico. qꝫ dulciter cum dulciſſimo ſponſo A diſtractiōe āt habem⁹ qnqꝫ retractiua.

Diſplicet iſta. nocet. priuando. placet. ſatan. ardet.

¶ Primo diſtracta oratio plurimum diſplicet deo: cui multas iniurias facit. Auguſtinus. Non breui crimine tenetur aſtrictus: quiſquis in oratione cum deo loquitur ꝛ ſubito ab eius aſpectu retrahitur quaſi ab oculis non videntis aut non audientis Et Hugo. Non orat ſed ſubſannat potius ꝛ ad iracundiam prouocat deum: qui cum ante cōſpectum eius quaſi poſtulaturus aduenerit. ſubito ſe ad alia que non ad rem pertinent replicando conuertit. vt patet ex ſenſibili exemplo. Bernardus. Magna peruerſitas immo magna inſania. vt quando cum domino maieſtatis loqui preſumimus. mox inconſtanti mente in oratione aurem auertimus. ꝛ ad neſcio quas ineptias conuertim⁹ Idcirco magnam iniuriam deo facio cum ipſum precor vt precem meam audiat quam ego qui fundo non audio. ſed quod deterius eſt immunda et vilia in corde verſando fetorem horribilem eius aſpectibus ingero. Hinc eſt quod dominus conqueritur. Populus hic labijs me honorat. cor autem eorum longe eſt a me. ¶ Scďo diſtracta oratio nocet tam ſubiecto proprio qꝫ vniuerſo dei populo vt declarat dominus Theodricus herten in de remedijs. ¶ Tercio priuat fructibus orationis trib⁹ qui ſunt mereri exaudiri ꝛ refici. Bernardus. Duꝫ non attendo pdo que dico. ¶ Quarto dyabolo placet Caueamus igitur ne illi placeamus. ¶ Quīto talis ardet in purgatorio. Obligat eīn ad penam. vt patet de ſancto ſeuerino. poſt cuius mortem apparuit nubes ignea ignitas guttas in eum diſtillans. eo ꝙ ſolitus erat interrumpere ꝛ inattente dicere officium diuinum. Eya igitur hec reuoluam⁹ ꝛ ab omni diſtractione precaueamus: preſertim cū grauiſſima ad hec icimēta habeam⁹.

¶ Nam attentio in oratōne a quibuſdam quaſi neceſſaria aſſignatur Unde ꝛ precipitur in virtute obedientie extra de celebratione. caplo dolentes. Ut hore dicantur attente pariter ꝛ deuote. Ubi tamen Hoſtienſis dicit. Precipim⁹ qdē ꝙ hore dicātur ad attētionē ꝛ deuotionē Et ſi ſuadeam⁹ ea ñ tñ in pcepto pōim⁹: ſolū caueat qs dare aut ponere obſtacula. Nutrit qꝫ hāc ſollicitudinem vbum Bernardi de modo pſallendi ita dicentis. Pure pſallatis vt nil aliud dum pſallitis qꝫ quod pſal-

litis cogitetis ¶ Super quo tamen ⁊ aliĩs verbis pl'
cherrime ſcripſit Herſon i ꝺ ſollicitudine eccleſiaſti
ca dicens concluſiue ꝙ materia orationis cadit ꝓn
cipaliter ſub precepto. Et de hoc Bernardus Om
ninm que ibi dicuntur vſqꝫ ad vnam litteram ſe ꝓ
certo nouerit debitorem: vel dicendi in choro ſuo.
vel in altero audiendi.

¶ Ut autem homo attente pſallere poſſit ne/
ceſſe

	euagatiõis cãs ſecludere		pãtheologia
hꝫ	attẽtiõis ipedimẽta vitare	ꝺ qb⁹ i	iure
	ei⁹ adiumẽta aſſumere		ſequẽtibꝫ

¶ Enumerantur in clementinis extra de celebra
tione miſſarum ſeptem attentionis impedimenta
ſcilicet dicere horas currenter. ſincopanter. extra
nea miſcendo. tarde veniendo ⁊ ante finem exeũ/
do. impedimenta ſibi aſſumendo. prorſus tacen/
do. extra eccleſiam horas ſine neceſſitate legendo.
Et ſunt hec ſeptem diligenter cauenda. quia ſunt
ſeptem phialis iracundie dei. de quibus in apoca/
lipſi agitur comparata. Et habentur in quodam
tractatu intitulato. Septies in die ⁊cetera

¶ Porro attentiõis ꝓmotiua ſũt ſex.

**I Claudens. obſiſtas. pete. volue. pre/
mas. memorando.**

¶ Primum eſt ſm Herſonem ſenſuum cohibi/
tio Clauſis enim ianuis dominus ⁊ pacem ⁊ ſpiri
tum ſanctum diſcipulis dedit. Secundo obſiſtas
dyaboli temptamentis a principio: ⁊ ſic fugiet a te
Principiĩs obſta ¶ Tercio pete quia ſm Herſo/
nem nonmodo oratio eſt premittenda pro attenti
one: ſed ⁊ concomitari debet. vt ante initium cu/
iuſlibet pſalmi pro eius intellectu oretur. Iuxta il
lud Os meum aperui ⁊ attraxi ſpiritum Quarto
volue ⁊ crebrius memorare que attentionem iuuãt
dei ſcilicet maieſtatem ⁊ preſentiam Baſilius epiſ
copus Quomodo obtinebit quis vt in oratione ſen
ſus eius non euagetur? Si certus ſit ante oculos
aſſiſtere deum. Quinto premas digitos fortiter
dum canis: de quo infra latius. Sexto memora
re obiecta paſſionis ⁊ vite chriſti: vt vel inhereas
illis. Sic aues venatice vinculis ⁊ carnis oſtenſiõe
ne auolent detinentur. Unde cum homo diſtrac/
tus pſalmis intendere non poteſt. obiectis inhere
re poteſt.

¶ Quomodo mens a diſtractione recolligenda ſit
per hec quinqꝫ. §. i.

Audi ſuccẽdas tũdẽs redãs meõꝝ obiect

¶ Cum diſtractus fueris / vt citius recolligaris
ꝓmo audi quaſi dñm increpãtem ⁊ dicentẽ tibi. vt R
q̃d cogitatis mala in cordibꝫ veſtris? Aufert ſe ſpũs
a cogitatiõibꝫ que ſunt ſñ intellectu Auferte malũ
cogitationũ vraꝝ ab oculis meis Is eſt facilioꝛ re/
collectiõis modus Scḋo ſic vocem dei audiens in
teipm̃ ſuccendere debes: tete arguẽdo dicẽs. Ue ti
bi miſero: qui in conſpectu angelorum factus es
ludibriũ demonioꝝ. Tercio tundens Hoc eſt vbi te
ſic argueris nõ amplius te cõturbes: ſed tunde pec
tus dicens Deus propotiuseſto mihi peccatori Nõ
eñ expedit ãmplius inde turbari· ſed quaſi contem
nens diſtractiões procede vt volt gerſon exemplifi/
cãs ex vitis patrum de retentione venti in pallio. ꝺ
catuli latratu. de aucarum ſibilo. de muliere litigã/
te. de riuo qui violentioꝛ fit obice poſito. Quarto
redeas poſt hec ad pſalmorum attentionem. auer
tendo te a diſtractionibꝫ. ꝙ ſi õnino neqꝫeris. pote
ris te diuertere ad obiecta tua memorãda. vt volt
dyoniſius carthuſienſ At hec infra plenius haben
tur. Orans eñ ait Herſon qui non poteſt conſequi
finem vltimum id eſt deuotionem ex cantu pſal/
morum propter aliquam cauſam: poteſt ⁊ debet
cum omni libertate ſpiritus ⁊ abſqꝫ ſcrupl'oſa ſolli
citudine contentus eſſe ſi finem vltimum medita/
tiõibꝫ aliĩs conſequatur. Felix ſi dicere poteſt Ocu
li mei ſemper ad dñm Felix ⁊ ſi non datur volare
ſi poteſt vel repere: vel more locuſtarum ſemet ex/
cutiẽdo viciſſim ſaltus dare.

¶ De deuotione ſub horis habenda. V

¶ Membꝝ. iĩj.

Fac me audire vocem tuam. Cantico. viij.
Yſidorus. Quid prodeſt ſtrepitus labioꝝ
vbi cor eſt mutũ? Sicut vox ſine modulati
one eſt quaſi grunitus porcoꝝ ita oratio ſine deuo
tione quaſi mugitus boum Orõ eñ cordis eſt non
labioꝝ. Cordis vocem diligit deus Uñ ad eam ex/
hortatur dicens. Fac me audire vocem tuam So
net vox tua in auribꝫ meis. Nam vt q̃dam ait. nõ
vox ſed votũ. nõ muſica cordula ſed cor. non claõꝛ
ſed amoꝛ pulſat in aure dei. Eſt autem valde neccã
ria propter quatuoꝛ.

Hac ſñ nec redolꝫ. nec ſcãdẽs. afficit. haut vox.

¶ Primo neceſſe eſt ꝙ orõ ſit deuota
qm̃ ſine ea nõ redolet Orõ ãt in ſcripturis thimia/
mati bõi odoris aſſiĩatur Queãdmodũ ḡ thymia/
ma vel incenſuꝫ nõ redolet niſi ſuppoſitũ carbõibꝫ
incẽdaꝛ. ſic nec orõ niſi a corde ꝓceſſerit inflamma
to. Unde dicitur in apocalipſi de thuribulo aureo.
id eſt de orationibꝫ ſanctorum. Scḋo quia orõ fide

li nuncio comparatur. vt patet in rethorica wilhelmi. Periculū aūt eſt ſi nūcio deſint pedes. quia ſic ſcandere nō poteſt: ſic orationi deuotio abeſſe non debet. ¶ Tercio quia non afficit. ſed irrefecta anima. corpus affligitur labore ⁊ mens remanet inanis. ⁊ ſic miſeria eſt vtrobiqꝫ. Non ſic oratio deuota non ſic. Illa etenim oranti eſt ſubſidium. angelo bono ſolacium. dyabolo ſupplicium. deo gratum obſequium Hec pulchre vincentius in ſpeculo. ¶ Quarto qꝛ eſt quaſi ſonꝰ ſine voce vt patet ex ſupradictis. Plura etiam enumerat Vincentius in ſpeculo impedimenta deuotionis. Conductiua autem ⁊ promotiua eius licet ſint multa: hec tamen ſm quemdam ſunt potiora

¶ Unde deuotionis affectus eliciendi inter pſallendum. .§. pmus.

M Ex ſenſu. vbis. adiectꝫ. cōſpicꝫ. obiect.

Primo eſt affectus deuotionis in oratione eliciendus ex ſenſu ipſo pſalmorum qui ignitiſſimus eſt. Nam ⁊ ob hoc pſalmi pre ceteris diuinarum ſcripturarum libris ab eccleſia ſcd̄m diuinum dyoniſium ſunt aſſumpti. Hinc ⁊ auguſtinꝰ ait. Dum pſalmos cantatis: ſi orat orate. ſi gemit gemite. ſi laudat laudate ⁊c̄. Et Hugo. Unuſquiſqꝫ inquit cum in oratione vel pſalmos vel alias ſcripturas quaſcunqꝫ decantat diligenter aduertat cui affectui deſeruiant: ⁊ ad illum toto niſu cor ſuum excitet ad quem id quod loquitur magis pertinere videtur. ¶ Secundo ex verbis fere ſingulis poſſunt elici affectus. maxime vbi protrahitur cātus. ⁊ verba ſunt affectuoſa: vt docet gerſon exemplum ponens. vt ſi cantaueris aut legeris pater noſter. protinus aſſurgat animus ad reuerentiaꝫ ſimul ⁊ ad dilectionem ad fidam poſtulationem p neceſſitatibus tuis fratrumqꝫ tuorum quorum pater eſt communis. Arripe generoſum nobilemqꝫ contemptum fede ruſticitatis: tu qui tam regio patre gloriaris. Diſpliceat tibi ac gemas exilium: cui celeſtis hereditas filiationis tytulo reſeruatur: Tales ait affectus inuenire eſt ſine numero: ſi quis intellectuali dente compreſſerit textum. ¶ Tercio ex adiectis: hoc eſt adijciendo verbis quedam adiectiua. aut determinatiua proproprietatem explicantia aut ſimilia. Quod moris ē rethorum ⁊ poetarum Quod ⁊ in ſuis ymnis Ambroſius vt patet obſeruat. Quantum autem iſtud valeat experiatur qui neſcit. Hoc enim intellectum illuminat affectum miro modo inflammat. Exempli gratia. Cum dicitur miſerere mei deus. hoc huiuſmodi ē determinationibus decantandum. O deus (adijce) cui proprium eſt miſereri ⁊c̄. miſerere. O miſericordiam impende: vtinam ⁊ vtinam miſerearis mei miſerrimi deſolatiſſimi peccatoris. Unde poteſt fere generalis regula hec elici pro affectibꝫ multiplicandis: qꝫ in omni tali oratione triplices poſſunt affectus formari ſcd̄m triplicem viam ſcilicet purgatiuam. illuminatiuam. ⁊ affectiuam. Ut ſcilicet vbicūqꝫ occurrerit aut inſonuerit relatiuum mei aut conſimile: adijciatur determinatiuum aliquod miſeriaruꝫ. Et ſic fit via purgatiua ingemiſcendo. ¶ Item vbi deus aut dominus dicitur. mox adiungendum eſt determinans aliquod illuminatiuum aut proprietatis expreſſiuum: vt deus qui omnia potes. qui tanta pro me egiſti. Et ſic fit via illuminatiua gratias agendo aut congratulando. vbi autem petitionis verbum venerit mox per O ⁊ vtinam ⁊ conſimilia exclamatiua. affectus ſunt ingeminandi ⁊ ſubleuandi: vt. o. miſerere. vtinam. ſi. ⁊ ſic de alijs. Et ſic fit via perfectiua ſic exclamando. Huius exemplum Johannes nider ſuper oratione dominica hoc modo ponit.

Textus orationis dominice	expoſitus vie purgatiue	vie illuminatiue	Scd̄m affectꝰ vie pfectiue
Pater noſter	Nos pupilli ſine te	O adōr ardētiſſime	Qn̄ diligeꝰ feruēter filiali amore te
Qui es in celis	Nos vacui ⁊ exules	O hoſpes ſuauiſſime	qn̄ hitabis in hoſpitio cordiſ nri vt ī cel'.
Sctificet' nomē tuū	Nos trēa t' pponētes	O ſapor ſanctiſſime	qn̄ nob nomē tuū dl'ceſſꝫ vt trēa ꝯtēnaꝰ
N Aduēiat reg. tu.	Nos errantes	O rex pclariſſime	qn̄ ſbiciemᶻ tuo regimi vt n̄ r̄gnꝫ ꝯcupia
Fiat volūtas tua	Nos rebelles	O pceptor prudētiſſiē	qn̄ ꝯformabimᶻ ī ōibꝫ volūtati tue ī nob
Panē noſtꝝ co.	Nos mendici	O nutritor ſufficiētiſſiē	qn̄ plēa ſatietate ſatiabimᶻ cessus
Et dimitte nob de. no.	Nos peccatores	O creditor largiſſime	qn̄ ſuſcipies pdigos filios r̄mittēdo ex
Et ne nos inducas	Nos temptati	O cuſtos diligētiſſiē	qn̄ tutabimᶻ plene vt n̄ pualeat inimicꝰ
Sꝫ libera nos a m.	Nos fragiles	O liberator fortiſſime	qn̄ liberabimᶻ a fragilitate corpis ⁊ ōi malo.

¶ Ecce hic in pͥma riga poĩt dñice orõnis tertus in altera noſter defectus ſm viam purgatiuam. in tercia gratitudinis actus qua recognoſcimus deuz vt hoſpitem vt nutritorem ſm viam illuminatiuã. In quarta autem riga ponitur noſter ad deum affectus ad vie vnitiue correſpondentiam. Et ad huius exemplaris inſtar in ceteris quoqꝫ eſt orõnibꝫ ꝓcedendum.

¶ Quarto eſt affectus deuotionis in orõne eliciẽdus ex aliquorum in orõne memorãdorum conſpectu aut contemplatione. Et tangitur in vſu pͣdicto ibi conſpicis. De quo Bernardus ad frẽs de monte dei Docendus eſt tirũculus chriſti etiam in oratiõe cor leuare ſurſum ⁊ ſpũaliter orare. Ammonẽd⁹ eſt qͣnta poteſt puritate cordis intendere in eam cui ſacrificium ſue orõnis offert. ſeipm intendere q̃ offert intelligere quid offert. Hinc talis eſt regula eliciendi: vt vbi occurrerit deus aut domin⁹ vel relatiuũ eius. mens in eum eſt ſubleuanda contemplatione ⁊ affectione pia. Similiter vbi ꝓprie commemine rimus perſone. proprie vilitatis meminiſſe debe⁹.

¶ Quinto eſt eliciend⁹ affect⁹ ex obiectis incarnationis ⁊ paſſionis dñice ante ⁊ ſub horis aſſumptis de q̃bꝫ infra Bernard⁹ Lutins nouello ꝓponit paſſio chriſti vt inde affectus formet Idem Ludolph⁹ in ꝓlogo ſuo Conticeſcat oporter iam omnis torpẽs viſis tantis ſeminarijs ⁊ copijs afficiendi. Nõ enĩ eſt quod obdiſcere pͣt in corporis ſui palliamentum. ¶ Sed huic poſtremo adijciẽdum: quomõ hec affectiones ſint excitãde Sup quo magiſter Johannes nider dicit ꝙ maxime fieri debent ꝑ exclamationes ⁊ aſpirationes. Ad quod plurimum valent hec ⁊ conſimiles dictiones o. qñ. ſi. vtinam. et huiuſmodi. Hinc hugo de palma carthu. ait. ꝙ vtile eſt incipientem habere aliqua verba inflammatoria ⁊ ſeraphica ꝑ que exprimat deſiderium ſuum affabiliter dominum alloquendo. quod potiſſimuꝫ fit per dictiones dictas o. quando. vtinam. ⁊ ſic de alijs. quibꝫ incipiens vti debet donec gratia adiuuãte exercitatior erit ſine cogitatõne centies in die mlͭtum amoroſe ſenſum erigere in deum. Verbi gratia Dum canto Beati immaculati: mox affectus dicet. O vtinam eſſem immaculatus O quando ſiam beatus. Et proprie dicuntur aſpirationes. Et debent fieri magna affectione cordis

¶ De q̃buſdam induſtrijs ꝓ attẽtiõe ſub horis ꝯſeruantia aſſumendis.

¶ Caplm. iij.

Pſallite ſapienter pͦs. ¶ Hoc eſt ſapide ⁊ affectuoſe. vt pſalmus in corde ſit quaſi cibꝫ in ore Vel iuxta quẽdam Pſallite ſapienter. hoc eſt ſapientiali practica vtamini iter pſallendum. Unde dicto de modo horas exoluendi. aſſignanda ſunt amminicula quedam ⁊ ſapientiales practice ad facilius hoc exequendum. ¶ Ubi notandum ꝙ a diuerſis diuerſa ſcđm varietatem pſalmos canentium ponũtur practicamenta Nam iuxta decanum tongrenſem. trifariam diſtant pſalte pſalmos canentes

Aut enim pſalmi canuntur

	ſimplicibꝫ		latinũ nõ bñ intelligẽtes
a	illumiatis	vt	doctiores
	deuotis		religioſi

	pͥmi		materiã
it q̃s	ſcđi	bñt ſingłari⁹ attẽdẽ ad	formam
	tercij		finem.

Quibꝫ tñ õnibꝫ ꝓuiſum eſt de bonis practicis

	pͥmis	nider ⁊ gerſõis
nã	ſcđis ãmicło ẽ exercitiũ	doctnał' expõnis
	tercijs	mod⁹ hugonis

¶ Hij ſunt tres orationis fructus.

	pͥmi		merentur
quoꝝ	ſcđi	ꝓpe	exaudiũtur
	tercij		reficiuntur

¶ Pro horum mẽbrorũ amplioꝛi diligẽtia eſt pͦ ſciẽdũ: ꝙ tria ſunt in orõne vocali ſm doctos ⁊ Johannem gerſon. Unum per modum materie. vt verba ⁊ textus Alterum per modum forme vt intelligentia ⁊ verborum ſenſus. Tercium per modum finis. vt eleuatio mentis in deum. Et ſcđm hec triplex attentio diſtingui ſolet. ſcilicet ad materiam q̃ cadit ſub precepto ad formam. ⁊ ad hanc magis obligantur doctiores qui pſalmorum profunda ſcrutari habent. Tercia ad finem. ⁊ huic amplius religioſi intendere habent. quorum ſtudium eſt ⁊ finis affectuoſa adheſio dei.

¶ Et viri ſancti ſcientes ꝙ non ſit labor ſicut orare deum (iuxta dictum agathonis in collationibus patrum) Varia tradiderunt adiumenta pro mente in oratione ſtabilienda. Quorum tamen quedaꝫ magis iuuant pro attentione ad materiam: quedam pro alijs habendis.

¶ Ordinauerunt quidam pro attentione habenda ſingulos in digitis ſupputare verſus Bona practica. ſed pro attentione materiali. Nam ex hoc noſſe poſſunt quot vſus ore ꝓtulerũt. Alij ꝓ doctiori ꝯ

bꝫ magiſtraliter pſalmos expoſuere cū diuiſiōibꝫ ⁊ dimēbratiōibꝫ pulchris. Inter quos magiſter Nicolaus gorram egregius expoſitor fulget. Simil'r ⁊ gloſa ordinaria. Et hoc valet ꝓ orōnis forma. Vez Gerſon ⁊ nider oēm orōnis fructū in fine poſitum ſcientes varia exercicia ꝑ h̄ ꝯdiderūt. Habet Gerſon cāticordū ſuū cuius ſepe memīt in ſcriptis ſuis. ſup quo ⁊ tres edidit tractatus. Tradidit alter eū īſequutꝰ cytharā ſpūalem ad vulnera chriſti. Scripſit ⁊ Nider in ſuo alphabeto amoris plurima ꝓ attētiōe adiumēta. formās manū quādam ⁊ alia plura. Que tñ ōnia retrahūt a forma. Sz Hugo exerciciū qḋ dā tradidit in ſuo de orōne: qḋ circa textū maēt. Vñ ſeq̄ns cyropſalteriū ē collectū religioſ marie ꝯgruū

¶ Prologꝰ ꝯmēdaticius ⁊ in amorē Chyropſalterij hꝰ inductiuꝰ

Tytulꝰ .v.

DAuid āt pſallebat manu ſua ſicut ꝑ ſinglos dies. i. regū. xviij. Boā ait gerſō ē attētio ad ꝟba. melior ad ſenſum. optīa ad finem: Sed nimirum ille felix q̄ ōnibꝫ intendere poſſit. vt ſcz ⁊ ꝟba diſtincte pronūciet. ſenſus pſalmi attēdat: crebros inde formās affectꝰ. Ceteris eñ paribꝫ iuxta eūdem gerſonem melius eſt ex pſalmis elicere affectus. qʒ alijs intentum ire obiectis. Et hoc propter quatuor rationes

ſcptē veneratio — ībis ſpūſſanctꝰ loq̄t
ꝑticl'arior eruditio — circa miſticos ſſꝰ docet
q̄ ſē ſuauior aſſuefacᵒ — nā fit ſic deuotior
maior ſtabilitio — in certis ſtabilit

Has pōit rōnes in de ſollicitudine eccleſiaſticorum. Quē etiā pſallēdi modū venerabilis ille Hugo ḋ ſcō victore ꝑm tradidit in ſuo ḋ orōne. Cui tractatulꝰ ſi Iobi gerſon fidem damꝰ oēm ſupat laudē vt ḋr i de libris ſtudēdis. Cuius etiā crebrius memīt in diuerſ ſcriptoꝝ ſuoꝝ locis. Et q̄ tractatu ſimul ⁊ ſacre ſcptūre ꝟbis ꝑallegatꝫ ſumptꝰ eſt ſubſequētꝫ exercitij modꝰ. Cuius exercitij nomē eſt Cyropſalteriū. eo ꝙ in manu docet pſallēdi modū. exemplo pſaltis egregij dauid de q̄ ſupiora ꝟba dñr. In q̄bꝫ ꝟbis a ſpū ſcō ſequēs nobis ꝓpoſitū eſt exercitiū qḋ eſt ſummū ad triplicem illā ſupmemoratā attētioēm āminiculatoriū. ¶ Signature eñ ⁊ digitoꝝ attactꝰ iuuāt attēdere ad materiā. actꝰ ad formā. affectꝰ ad finē ꝫ hominēm ducūt. vt pleniꝰ infra. O itaqʒ q̄cūqʒ attente deo tuo voles reddere vota. modoqʒ ꝯſcripto exorare deum: hoc cyropſalteriū adamato. In h̄ pſaltꝫ egregij exemplo inſtitutus vota exoluere ſtudeto. Ad cuiꝰ cōpletum q̄ʒq̄ʒ plurima poni poſſent incitamēta: ſufficiat tñ vel tria in genere commemoraſſe. Debent eñ nos ad huiꝰ exercitatioēm potiſſimum incitare hꝰ exercicij

acceptabilitas
fructuoſitas
neceſſitas

¶ De q̄bꝫ ſingulis paucis eſt agēdum. ⁊ ꝑmū de exercitij hꝰ acceptabilitate. Que tameſi multꝫ aſtipulari rōnibꝫ poſſet. ſat erit paucis ꝓbare. Poteſt igit' hꝰ exercitij acceptabilitas ꝓbari

rōtione
auctoritate
exēplo

¶ Primo rōne tum ꝓpter actuū latricoꝝ quos cōtinet dignitatē. tum ꝓpter obediētie quā explet gracioſitatē tū ꝓpter exempli qḋ inſectat' eximietatē. Primo ꝓpter actuū latricoꝝ quos exercet dignitatē. Nam q̄ in h̄ cyropſalterio rite pſallit: magis auſim dicere. honoris gratitudinis ⁊ laudis deo exhibet in vna horaꝝ qʒ q̄ plerīſqʒ alijs exercitijs innitit' integro die. Hic eñ pſalteriū cui ſe ſic pſallēs ꝯformat pre ceteris libris eſt ad diuinū officiū aſſumptū: eo ꝙ pre alijs ſalubriores ꝯtineat actus. ¶ Scḋo ꝓpter obediētie quam explet gracioſitatē. Nam ſi illud deo acceptiꝰ ⁊ gratiꝰ vt gerſon ait qḋ obediētie viciniꝰ: liq̄t facile iſtud exercitiū gratiſſimū eſſe deo. Iſtud eñ exercitium eccl'e arbitrio ⁊ patrū ſe ꝯſilio ſubdēs alijs obiectꝫ q̄ʒuis etiam dulciſſimis parūꝑ ſepoſitꝫ pſalmis ipſis principal'r intēdit. Et q̄ʒuis dulcius circa alia obiecta affici ſe poſſe ſentit: eam tñ dulcedinē. tāq̄ʒ alter abraham dilectū yſaac ꝑ obediētiā offerēs. ꝓpter deū ⁊ obediētiā reijcit ⁊ differt. ſibiꝗpi cū Gerſone dicēs. Paup homūtio. melior eſt obediētia q̄ʒ meditatio ⁊ dulcis affectio. Potēs eſt dñs reddere vicem maiorem in idipm: ⁊ ſi nō hic. certiſſimē reddet in futuro vbi fiet vox laudis interniū. Hinc etiam eſt ꝙ ait Augꝰ: ꝙ melior eſt ac deo gratior orō vniꝰ obediētis q̄ʒ decem miliū ꝯtemnētiū ¶ Tercio ꝓpter exempli qḋ inſectat' eximietatē. Quia eodē exercicio vtit' cum pſalte egregio eximio ꝓphaꝫ dauid: de quo textꝰ ḋr: ꝙ pſallebat manu ſua ¶ Scḋo principaliter ꝓbat' hꝰ acceptabilitas auctoritate iheroni. dicētis Melior ac ꝑ h̄ ⁊ gratior eſt deo vniꝰ pſalmi cū hilaritate ⁊ mētis deuotiōe decātatio q̄ʒ totius pſalterij cū torpore ⁊ faſtidio modulatio. Hoc āt cyropſalteriū pre ceteris exercitijs excitat cordis hylaritatem. nimirum cū iocundiſſima habeat obiecta

¶ Tercio ꝓbat' exemplo fratris illiꝰ de q̄ ceſarius ſcribit. ꝙ ſpūs ariditate ꝯfectꝰ. ſpūſſci afflatu edoctus in manu pſallere cepit: vt ſic ꝑ exteriora ſimbola. mētis in ſe ꝓuocaret affectꝰ. In q̄ tñ deo placuit ꝙ ardētiſſime deuotiōis paſtu ſub matutinis ipſis meruit ſaginari. Qꝫ ſi informis illa pſalmoꝝ in manu modulatio tñ deo placuit. q̄d de h̄ cyropſalterio ōni deuotionis adipe referto licebit cenſeri?

¶ De vtilitate ⁊ fructu Cyropſalterij hꝰ.

Membrum ſcḋm

Pro vero de chyropſalterij huius fructuoſitate ſiue vtilitate totū minus eſt quicquid dici pōt inūc ri nāq; eius fructus ſunt. quos experiētia plus q̄ ſcrīpta edocebit Ut tn̄ aliquātos ānūcrem⁹ vel duodecim. iſtar. xij. ligni vitalis fructuū ſc in verſibꝫ breuitatis cā memorandi.

Nam reuocans. pellit. purgans. luſtrat. calet. affert.
Hinc humilis. pius. acceptus. releuat. valet. infert.

¶ Prio diſtractam mētem reuocat ⁊ in attentiōe conſeruat q2 digitos ꝑmēs ſcḋm mgr̄m iohem nider rcdire ꝯpellit. Scḋo dēonū teptamēta ſomniū ⁊ q̄q; alia deuotiōis ꝓpellit impedimēta. Tercio mentem purgat ꝑ crebra affectuū ſuſpiria. q̄ ſunt menti ſicut ferro lima. Quarto ad intellectū pſalmoꝝ illuminat ⁊ nouos apit ſenſus Bern̄. Nūq; itelliges dauid niſi ſpm̄ ⁊ affcm̄ indueris eo. Quito calet id ē ad deuotionem accēdit. q2 oīa affectuoſe cātat Sexto affert triplicem illū ſupradictū orōnis fructū cū ceteri tātū vno aut duobꝫ gaudēt. Hic ſeptio ꝓcedit hūilitas ad ſeipm̄ Octauo pietas ad ꝓxim Fit nono grat⁹ deo Decimo releuat a tedio Undecimo valet. i. vim q̄dā mō īfert deo q2 affectiōes pie ⁊ lacrime eū iuxta iheronimū cogūt. Duodecimo infert hoīem celis ⁊ celitibꝫ ꝯiūgit. vt ex ſententia dicere poſſit. Noſtra ꝯuerſatio eſt in celis. ¶ Sciēdū tn̄ q̄ is ſolū his fructibꝫ reficit. q̄ deſiderio pariter ⁊ iugi exercitio velut vtraq; manu appꝛhēderit iſtō lignū vite

¶ De neceſſitate exercitij iſtius.
Hebꝛ. iij.

Neceſſitas huius exercitij multiplr̄ oñdi pōt Et pmo ex iuris obligatiōe Precipit eīm extra de ꝯſe. c. dolētes. vt hore attēte ⁊ deuote dicātur nec aliqua ab attētione retrahētia aſſumantur. ymmo ⁊ Gerſoni ꝯſultius videt vt nec hōe meditatiōes aliūde aſſumāt ſ3 in aliud tps differat Secūdo pt3 h⁹ necitas ex regule vel regulari pceptione. Nā ſanct⁹ Aug⁹ pr̄ nr̄ in regula ſua pcipit dicēs. Hoc verſet in corde qd̄ pfert in voce. Videat trinet ⁊ Hūbert⁹ in ꝯmētis ſup reglam. Tercio pt3 ex ſanctorū doctoꝝ vnanimi ꝯſultatiōe. Qui ſuadēt. vt ceteris intermiſſis pſalmis ipis tpe pſalmodie intēdat. Hic Aug⁹ vt ſupra Hic bn̄. Ad pſalmodiā ſp coꝛ hēat niſi ad aliqd̄ ſublimius rapiat. Et ſup cā. ait. Pure pſallatis vt nihil niſi qd̄ pſallitis cogitetis. Nec ſolū dico cogitatiōes vane ⁊ ocioſe vitāde ſūt. ſ3 nec illa q̄dem ꝑfecto tūc recipe ꝯſuluerim q̄ añ in codicibꝫ legeratis. Salubria ſūt ſ3 mime illa int pſallēdam ſalubriter reuolutis Sps eīm ſcs illa hora grā n̄ accipit. q̄cquid aliud q̄ debes neglecto eo qd̄ debes obtuleris. Hec ille idem Hugo ⁊ alij teſtātur. ¶ Pt3 igit ex dcis ꝓpoſitū. q̄ ſc3 acceptū vtile ac necāriū ſit iſtō exercitium. ac ꝓ h ceteris pferēdū ⁊ crebrius exercitādū. qm̄ cetera fere oīa exercicia icludit. ⁊ ad ſui pfcōe3 admittit. ymo ſi dici fas eſt. tm̄ ceteris pſtat. q̄ea huic collata ſine h nec placere ſ3 diſplicere magis ꝯpbāt In gtum eſt eīm ait bn̄ q̄cq̄d obtuleris neglecto eo qd̄ debes. Cetera āt exercicia alijs intēdūt obiectis. iſtud pcepti parēs debitū offert. g̃. Nec poſtrēo cuiq; ridiculo ſit ſymbolicā frequētare manū. qm̄ q̄dē teſte auguſtio ⁊ dioni. hmōi ſignis etiā vtit eccl'a ad ſc3 deſiderium augendum ⁊ excitandū. Nam ⁊ pus quod aiale vt ſanct⁹ paul⁹ ait. Et iuxta phm Vis noſtra cognitio itellectiua a ſenſitiua iuuat. dum ordinata ſibi fātaſmata pñtant. Sed nec nouum eſt factm̄. ſed lōge a doctis ante ad inuētum. ⁊ ex coꝝ dictis ꝯpactum ⁊ collectum. Hoc Gerſon. h nider. hoc vetus carthuſia nouit. qbꝫ ſcḋm nider moris fuit pſalmos concinere manu.

Epigramma in laudē chyropſalterij

Pſallere tribꝫ chriſto q̄cūq; ſtatutis
Experis ⁊ muſcas pellere mentevagas
Hoc exercitio ceu plectro letus eburno
Pſalteriū ſp tāgere pſalta ſtude
Nam pſalmos reſerans orādi iura reuelat
Pectus ⁊ ethereo ꝯpluit imbꝛe ſacrum
Hoc longas noctes dulces facit eſſe breueſq;
Hoc age q̄ſq; velis carpe amoꝛis iter.

Chiropſalteriū

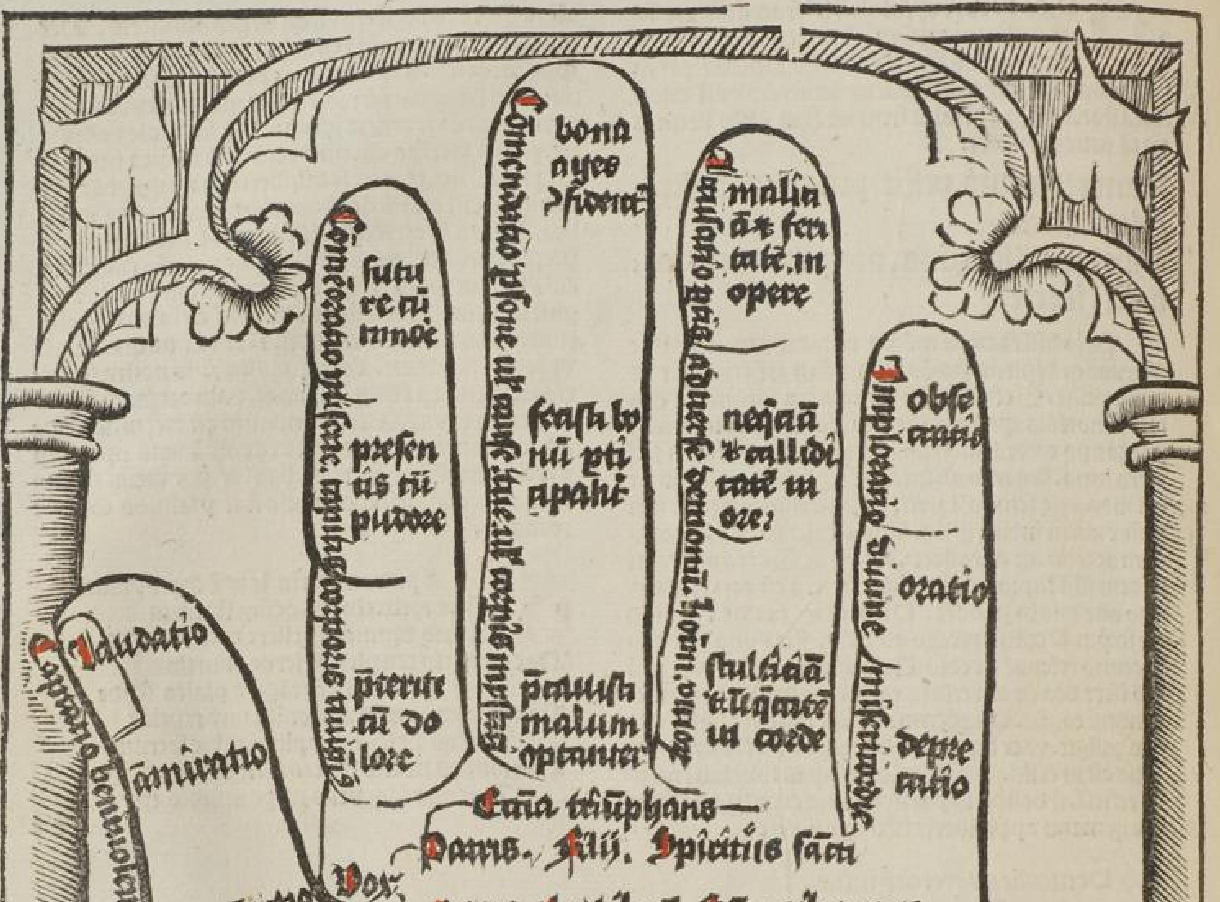

¶Elucidatio Chiropſalterij cum diuiſione eiuſ
dem. ¶Capl'm.i.

Intellige q̄ dico Dabit em̄ tibi dn̄s i
ōnibꝫ intellectū. ſcd'e ad thymot .ij.
Ut igit' depictū cyropſalteriū intel/
ligat'. pauca ꝑ ei9 intelligentia ſunt
ſubnectenda q̄ ſi q̄s diligēter auſcul
tauerit facile de ōnibꝫ dn̄o aſpirāte. vt in auctori/
tate dr̄ intellectū cōquiret. ¶Notādū igit' in ꝑmis
ꝟbū wilhelmi pariſien̄. qđ in rethorica diuina ait.
Dicit em̄ ꝙ tot9 clerus gn̄al'r ad hoc ꝛ ꝓpter hoc eſt
ꝯſtitut9: vt mediator ſit inter ꝓpl'm ꝛ deū. Propter
qđ ꝛ iuxta lrām inter ꝓpl'm ꝛ altare medio in eccl'a lo
co cōſiſtit. Ad hoc videlicet vt laudibꝫ ꝛ orōnibꝫ ꝛ ſa
crificijs iram dei erga ꝓpl'm placet: grām q; ei impe/
tret ꝛ gl'am. Nam ꝛ de coꝝ ānona viuit: ꝛ coꝝ pccā
comedere legitur.

A ¶Hinc eſt ꝙ in p̄nti cyropſalterio duplex eccl'a ē
diſtincta: militās ſcꝫ ꝛ triūphās. In q̄ꝝ medio per
ſona eccl'aſtica tāq̄ʒ mediatrix ꝯſiſtit. vt ſic ſe facili9
ad vtramq; eccl'am ꝛ triūphātem ſcꝫ ꝛ militātē di/
uertere poſſit: In ꝑma triūphāte videlicꝫ deū ꝛ ſcōs
ꝓ ſe ꝛ ꝓpl'o ſuppliciter exorādo. in altera puta militan
te ꝓpl'm ad dei grām capeſcēdā actibꝫ iherarchicis ꝛ
exhortatiōe diſponēdo. Uerꝫ qm̄ in iob ſcꝑtū eſt. nū
q̄d q̄ multa loq' iuſtificabit'. ꝛ qm̄ ſapiēt' audire vel
le magis eſt q̄ʒ continue loq: idō nō modo (cū ſe ſuꝑ/
ne vel inferiori eccl'e ꝯtulerit) ipa loq hꝫ. ſꝫ ꝛ audire
ſtudeat diuerſas illic voces reſonātes necē eſt. Sed
q̄d ꝓderit hōi ſi mūdū lucret' vniuerſum aīe aūt ſue
patiat' detrimētum: Opꝫ igit' vt ꝛ aīa ipa ad ſeſe q̄n
q; ſe diuertat ꝛ ſecū ipa fabulet': ne cū alioꝝ ſaluti in
tenta fuerit ſe neglecta ipa reꝓba ꝛ torpens effecta a
gratia ſecludatur.

B ¶Etiam dictis colligi p̄t ꝙ cyropſalterium h in
q̄nq; diuidit' ptes Xvi9 rō etiam ex dictis facile patet
ꝯſiderāti. In ꝑma em̄ pte in eccl'a triūphāte tranſla
ta illic rethorice cās ſuas agēs orat vt aduocata: In
altera diuerſas ibidē reſonātes voces audit ꝛ auſcl'
tat vt ſpōſi amica: In tercia ſuꝑ ſe ſue cōtēplatiōis
radiū ꝯuertit. ne cū alijs ꝑdicauerit ipa torpeat aut
reꝓba efficiat'. In q̄rta diuerſos act9 puta iherar/
chicos ꝛ alios in diuerſa obiecta agit. Poſtremo in
eccl'a militāte voces varias audit: iuſtoꝝ q̄dē voci/
bꝫ fauēs. maloꝝ execrās ꝛ deteſtās. Partes in cyro
pſalterio patēt. Hec āt oīa ita in pſalmis ꝯcurrūt.
vt vix ſit aliq̄ horaꝝ q̄ hoꝝ in ſe exēpla nō habeat.
Hinc etiā ē ꝙ ob hos diuerſos act9 liber ipe pſalmo
rum diuerſis credit' tytulis inſigniri. Intitulat' em̄
liber ymnoꝝ. in q̄ʒtū ſcꝫ ꝑ eos optime laudat' de9: q̄
ad ꝑmā ptē. Scd'o dr̄ liber pſalmoꝝ: in q̄ʒtū ſcꝫ bn̄ a
gere docet ꝛ hortat'. Pſalm9 em̄ bonā opatiōnē de
ſignat ſcꝫm Aug9. Et hoc q̄ ad q̄rtā ptem. Tercio li
ber ſoliloq̄oꝝ denoīat' ob varias q̄s in ſe ꝯtinet vo/
ces. Interdū em̄ in pſalmis loq' de9 aut ſci. ꝛ h q̄ ad
ſcd'aꝫ ptē. Nūq; aīa ſibiipi q̄ ad terciā. Nō nūq̄ʒ q̄ q;
militātꝫ illic eccl'e audiūt' voces q̄ ad ei9 q̄ntā ptem.
Patꝫ ḡ q̄ʒ nihil in h cyropſalterio ſuꝑfluū. q̄ʒq; ni/
hil aut paꝝ diminutū: cū totū pſalteriuʒ facile ad h
poterit reduci. De c9iā practica agēdū ē.

¶De practica chiropſalterij huius.
.§. primus.

C Uolenti itaq; in h cyropſalterio exercitari in ꝑ
mis h prenotandum. ꝙ tria continentur in
eo agenda.

ſcꝫ
- digitoꝝ vel articl'oꝝ attact9
- certi actus.
- varij effectus.

Quoꝝ qđq; āminiculū eſt ad attentionem: ita ꝙ q̄
tria iſta egerit ad triplicē illā ſupraſcꝑtā attētiōem
intēdere iuuat'. Nam ꝑmū id ē ſignare iuuāt ad at/
tētionē materialem. Alteꝝ. i. act9 ipi ad formalem.
Terciū id eſt affect9 ad finē. Qđ ptꝫ. Nā cū ad ſingu
los ꝟſus ꝯꝑmis: cognoſcis q; nihil de materia id ē
ꝟbis pſalmi omittis. Et ſenſum opꝫ vt attēdas: ſi
act9 aſſignare debes. Fini āt attēdis cū ſcꝫm aſſigna/
tos affect9 in deū te eleuas. Que tria ſubſequēti or/
dine ꝛ modo ſunt agenda. Dicit Hugo d' ſancto vi
ctore Sic orōni ſcā meditatio eſt neceſſaria vt pſcā
eſſe neq̄at ſi eam nō ꝑcedat aut cōcomitet'. Qui ergo
volet attēte ꝛ deuote pſall:re necē hꝫ vt ꝛ gerſon do/
cet ſenſum pſalmi vel ꝟſus cantādi ꝯſideratiōe pre/
uēire. ꝛ vel tenuiter q̄d ibi agat' ꝯſiderare. Quo cōſi/
derato vt attēti9 ꝛ vigilāti9 pſallas debes ꝟſum ꝯſi
deratū illi digito ꝛ articl'o adaptare vbi videris actū
illum aſſignatum. Et ſic cum pollice durius illum
articulū pūgere: q; talis locatio ac ꝯpreſſio digitorū
mirabiliter vt nider dicit in ſuo de eleuatiōe. valꝫ ꝓ
attētiōe. q; ſiccor hōis ad determinatū aliqđ medi/
tādū limitat'. ꝛ euagādi occaſio auferꝛ'. ¶Deinde
ꝟſu ſic collocato in articl'o: ad h te toto niſu debes
diuertere. vt actū illū aſſignatū poſſis agere. vt ſcꝫ.
ſi orat ores. ſi laudat laudes. Quem actū vt deuoti9
poſſis ꝯplere ꝛ intimius deo ꝑ illū ꝯiūgi: debes dili
genter affectus illi actui aſſcriptos notare. ꝛ eos ex
corde formare. vt in laudādo ꝯgratulari. in āmirā/
do magnificare. ꝛ ſic de alijs.

¶Et vt hec practica clarius pateat exēplū eſt ſub
nectēdū. Iſto canteꝛ' pſalm9 ille Dn̄e nō eſt exalta/
tū cor meū. ꝛc. debes in ꝑmis q̄d hoc dicendo agis
ꝑmeditari. Et inueniens ꝙ pſonā tuā ꝯmēdes q̄a ſcꝫ
ꝑcauiſti malū debes digitū in q̄ cōmēdatio pſone vl'
cauſe ſignat' in ꝑmo articl'o ꝑmere Scd'o debes cor

diatr actũ illũ agere p̄caută mẽtꝫ exaltation ẽ ⁊ hũi litatem tuã ꝓfitẽdo ⁊ ex ſentẽtia dicẽdo Dñe nõ eſt exaltatũ. Tercio debes affectualr̃ humilitatem cor dis exoptare mẽte ⁊ affectu dicẽdo O vtinã nõ eſſet exaltatũ cor meũ. Ve mihi qꝛ tociẽs eſt elatũ. ⁊ ſic de alijs. ¶ Verꝫ vt oĩa iam dicta lucidius ꝯſtent de ſingulis eſt ꝑtibꝫ exemplificãdum ⁊ ꝓſequẽdũ. Et primum de p̄ma ꝑte que dicitur Rethoricalis oratio.

¶ Declaratio ⁊ exemplificatio p̄me ꝑtꝭ cyropſal terij q̄ eſt orõ rethoricalis.

¶ Caplm̃. ij.

D P Ria ꝑs chiropſalterij hᵘ dici poterit orõ rethoricalis. eo ſcꝫ ꝙ inſtar ſcl'a ris oratorie artis ſp̄ẽs eaſdem ⁊ ꝓce dendi modũ ꝯplectat̃. vt p̃tꝫ rethori cam ſcienti. Qꝫ aũt talis ꝓceſſus in pſalmis ſit Ambroſiꝰ in libro de miſterijs edocet di cẽs. Sicut oratores in cauſis nũc incipiũt a laude iudicis vt bñiuolũ eũ reddãt. nũc ſupplicãt vt patiẽter audiri mereãt̃. nũc narrãt ⁊c. ſic fit ait in pſalmis ⁊ in orõne ad deũ. Talem ẽtiã modũ ꝯſiſtere in pſal mis pulcherrime docet Hugo de ſancto victore in tractatulo ſuo de orõne. ⁊ in libro de clauſtro ma teriali in caplo d̃ oratorio aĩe. ſi tñ ſit iſdem Hugo Et iohẽs wallẽſ in ſuo alphabeto religioſoꝝ. Sꝫ talem modũ ſci etiam in ſuis orõnibꝫ obſuauere. vt p̃tꝫ diſcurrẽti. Qui modꝰ q̃ꝫtum deo placeat wil helmꝰ ꝑiſieñ in ſua rethorica diuina pulchre decla rat dicẽs. ꝙ licꝫ is modꝰ ex v̄bis ꝯpoſitis ⁊ ad exo rãdũ potẽtibꝫ ꝯgeſtꝰ nõ mutet immutabilem. mi rotñ modo diſpõit orãtem. Hinc iohẽs wallenſis ⁊ Decanꝰ tõgreñ in de laude pſalmoꝝ lamentabili tragedia cauſant̃. ꝙ eccl'aſtici moderni hũc modũ iam nõ obſuẽt dicẽtes. Sꝫ valde dolẽdũ eſt ꝙ ho die ꝯmuniter in eccl'a deficit modꝰ p̄ſcptꝰ pſallẽdi. q̃a pſalmodia ⁊ curſorie d̃r ⁊ corrupte. Et cum oĩa agantur cum ſollicitudine deliberatiõe ⁊ diligẽtia. officiũ diuinũ d̃r ſine attẽtiõe deuotiõe ⁊ reuerẽtia Vñ timẽdum ẽ eis illud ihere. xluiij. Maledictus q̃ facit opꝰ dei negligẽter. Satꝫ iam demõſtratũ eſt orõnẽ rethoricã in pſalmis eſſe: Jam de ſingl'is eiꝰ ſp̄ẽbꝫ eſt exẽplificandum.

¶ De prima ſpecie huius ꝑtis que eſt Captatio beniuolentie de p̄mo actu Mẽbꝝ. i.

E P Rima ſp̄ẽs rethorice orõnis eſt captatio bñiuolẽtie. q̄ eſt ſcḋm Hugonẽ dũ aliq̄d d̃r in laudẽ eiꝰ quẽ oramꝰ. q̄ ſcḋm eũdem tres ſub ſe actꝰ p̄ncipales hꝫ Primꝰ eſt grãꝝ actio. q̄ eſt debitorũ ꝯfeſſio. Cꝰ hec ſunt in pſalmis exempla Cum inuocarẽ exaudiuit me d̃s. ⁊c. Signatũ ẽ ſup nos lumẽ vultꝰ tui ⁊c. Bñdictꝰ dñs q̄ nõ dedit nos in captioẽm dẽtibꝫ eoꝝ. ⁊c. ⁊ innumera talia. Hos igit̃ aut ſileẽs v̄ſꝰ decãtãs eos in p̄mo articl'o pollicꝫ loca. toto corde grãs agẽs ſcḋm modũ quẽ tradit bo nauẽt̃a in ſuo ꝑuo bono ſcꝫ vigilãter ꝓfunde bñfici um illud attẽdẽdo ⁊ ꝯfitẽdo. ſcḋo in bñfactore exul tãdo Tercio te totũ in quãcũqꝫ viciſſitudiẽm offe rẽdo ⁊ ſcḋs ad te cũ grãs agẽdas ꝯuocãdo.

¶ Poſtea affectꝰ ingemina: ⁊ ad talis bñfactorꝭ amorem te inflamma dicẽs. O q̄ñ te amabo. O q̄ñ gratꝰ ero! Ach ſis inetnũ ſup tãtis donis bñdictꝰ. Que licet in exercitato vident̃ plurima ⁊ factu im poſſibilia. ſunt tñ facilime interpſallẽdũ ab habitu ato adimplẽda Expiat̃ q̄ ñ credit

¶ Sũt poſtremo hꝰ gratitudĩs mlt'e ſp̄ẽs ⁊ ſub ordiãrij actꝰ q̄ oẽs ad eã reducũt̃. vt ſunt octo ꝑdꝰ iudicij. F

Cõfiteor. bñdico tibi. laudãs ⁊ honoro Gl'a. mg̃nificãs. ſuperaltãs. l' adorãs

¶ Quoꝝ p̄mꝰ eſt Cõfeſſio. que eſt aſſenſus pub licus veritatis. dicẽdo Tu es deꝰ. vel Cõfitemi do mino (corde aſſentiẽdo) qm̃ bonꝰ. Scḋs eſt bñdcõ. Et eſt bñiuolꝰ aſſenſus in bonũ. Vel bñiuolentie v̄ bale iudiciũ. vt O q̃ꝫ bonꝰ es tu. Tercꝰ ẽ Laus. ⁊ eſt agniti ⁊ aſſenſi bõi eſtimatio vel ꝓnũciatio. vt Magnꝰ dñs ⁊ laudabilis nimis Quartꝰ eſt honor ⁊ eſt magna laus id ẽ officiũ ꝯgſcẽtis eſtimãtis dili gẽtis magnũ bonũ id ẽ q̄ q̃ꝫta poſſumꝰ ſubmiſſiõe nos ſubmittamꝰ ⁊ honoremꝰ ꝑ externa opa. Quin tꝰ eſt gl'a ⁊ eſt magni bõi clare agniti magnũ iudi ciũ. vt dicẽdo. Gl'a pri ⁊ ſic d̃ alijs. Sextꝰ ẽ magni ficẽtia ⁊ eſt magnifica gl'a. Js ãt deũ magnificat. q̄ ſublimiter ⁊ magnifice de deo ſentit. ⁊ ad hoc alios cohortat̃ dicẽdo. Magnificat aĩa mea dñm Mag nificate dñm mecũ. Septimꝰ eſt ſuperaltatio. ⁊ eſt extrema v̄tꝰ magnificẽtie q̄ nõ p̃t ãplꝰ Juxta illd̃. Exaltate dñm q̃ꝫtũ poteſtis. ſupualebit adhuc. Oc tauꝰ Adoratio. ⁊ eſt ſummꝰ dei cultus Adorare eũ opꝫ in ſpũ ⁊ veritate.

¶ De altero actu Captationis beniuolentie qui eſt admiratio. § .i. G

S Ecũdus actus principalis rethorice oratio nis eſt admiratio. que eſt ex vrgentibus et vrentibus vtrimqꝫ rationibus inter partes contra dictionis importuna anxiaqꝫ animi fluctuatio. Vel eſt imperfecta rei cognitio adiuncto deſiderio complementi. Cuius hec ſunt exempla. Domine dominus noſter q̃ꝫ ammirabile eſt nomen tuũ ⁊c.

Quis ſicut dñs deꝰ noſter ⁊c̃. talia. Quos vſus dūꝫ cantas in ſcd̃o articulo pollicitis cos collocabis. actū ages ammirationis. ⁊ affectu magnificatiōis afficie ris.
Debet aūt hec admiratio fieri diſcurſu intellectiuo mirabilia ſpeculādo
ſcꝫ ſpecīaˀ ſide actuata reuerēt te ſubmittēdo ertatica affectiōe pre ſtuporis magnitudīe
ſenſus deſerendo.
Et hoc cū affectu glorificationis magnificationis ⁊ ſtuporis. Faciēdo h̃ exclamatiōes ⁊ affirmationes vt affecteꝰ dicat. O mirabilis es dñe. O vere magnꝰ. Sūt aūt ⁊ hꝰ actꝰ ſpēs plures vt ſunt Segnities cū alijs q̃s enumerat Johēs damaſcenus. Eſt aūt ſegnicies timor fute opatiōis. Erubeſcentia ꝓo eſt timor in expectatiōe ꝯuicij. Verecūdia autē timor in turpi actu. Ammiratio vero eſt timor ex magna ymaginatione Stupor eſt timor ex inſueta ymaginatione Agonia vero eſt timor ꝑ caſum ſcꝫ ꝑ infortunium. Que ſpēs quō ammirationi ſubſcruiant Bōauētura declarat.

De tercio actu captiōis beniuolētie.

§. ij.

Terciꝰ actꝰ ꝑncipalis eſt Laudatio. que eſt agniti bōi ad vltim pōderatio ⁊ ꝓnūciatō
h Et hec fit cū affectu ꝯplacentie ⁊ ꝯgratulationis. Cuiꝰ hec ſunt exempla Juſtꝰ es dñe. Bonꝰ es tu ⁊c̃. Debet aūt hec fieri Appreciantur Maiorem ōī laude eum ꝯfitendo. Cōgratulanter eius attributis ⁊ ꝑfectiōibꝫ applaudendo. Perſeuerāter. in cuū in eius ꝑconijs ꝑſiſtere deſiderādo Et nota ꝙ nō ſolum hec laudatio aut etiam tota ſimul captatio iſta erga ꝑſonam dei aut eiꝰ appropata fieri habet ſꝫ etiam cum extollimus vel eiꝰ ſanctos aut legem aut aliq̃d eius vt Beatꝰ vir q̄ nō abijt. ⁊c̃. Lex dm̄ immaculata.
Habet etiā tīs actꝰ plures ſpēs ſub ſe ꝯtētas vt ſꝫ Honor iubilatio ſuperaltatio cantio. ⁊ hmōi mlta Quoꝝ deſcriptiōes Gerſon ſup Magnificat. Et in de ymno glīe pōit. Eſt ⁊ ſub h̃ actu ſummꝰ latrie actꝰ adoratio ipa. Nota q̄ꝫ poſtremo ꝙ ad hūc pollicem ad hāc captiōis ſpēm ꝑnt reduci oēs illi affectꝰ quos Gerſon in ſuo canticordo ſub gaudio aſſignat.

De altera ſpē ꝑmegtiꝰbꝰ chiropſalterij que eſt narratio miſerie.

Membrū. ij.

I Altera ſpēs rethorice hꝰ nrē diuie orōnis ē narratio vel deploratio miſerie. de q̄ pſal. ait. Reuela dño viā tuā. Cꝰ etiā aſſignant tres actꝰ ꝑncipales ſm tres digiti articlos Vel cm̄ deploramꝰ miſeriā ꝑteritā Dolētes ſcꝫ ſm Bōauē. in ſuo ꝑuo bono de omiſſis iuſticie ꝑceptꝭ. de ꝯmiſſis culpe ꝓhibitis. aut de amiſſis vite gratuitꝭ Et h̃ cū affectu doloris. Hꝰ exēplū Peccauimꝰ cū pribus nris Iniuſte egimꝰ iniq̃tatē fecimꝰ. ⁊ hmōi. Scd̃o narramꝰ ꝑñtē miſeriā. lugēdo ſcꝫ exiliū ꝑegrinatiōem Aie deformatiōem Seruitutꝭ ⁊ icolatꝰ oppſſiōem vt ibi Nō ē ſanitas in carne mea. Qm̄ iniq̃tates mee ſupgreſſe ſunt caput meū. Et hec cū affectu pudoris Tercio narramꝰ ⁊ extimeſcimꝰ miſeriā futurā expaueſcēdo ſcꝫ ꝓpter ꝓnitatē ad viciū. ꝓpt demeritū iuſtū iudiciū. ꝓpt inſtās mortis eterne ſtipēdiū Et hec cū affectu timoris Cꝰ hoc iuxta bernardū exemplū. Ego dixi in dimidio dieꝝ meoꝝ vadam ad portas inferi ⁊c̃. Et debet gnālr hec deploratio fieri q̄rulanter ꝑ ſeptē ſcꝫ illas ſpēs luctꝰ q̃s wilhelmꝰ ꝑiſieñ in ſua rethorica ꝓſeq̄t. Et ſunt iſte Clamor. eiulatus. ⁊c̃. vide infra in ſcala ꝯionis. Debet q̄ꝫ hec q̄rulatio fieri ꝑ interiectiōes illas doloris Ve heu ach. ⁊ ꝯſimiles. Heu mihi q̄ꝛ incolatꝰ meꝰ ꝓlōgatꝰ eſt Cōplectit q̄ꝫ hec narratio nō mō ꝑſōe ꝓꝑe deploratiōem. Verū etiā ⁊ capitis ſcꝫ xp̄i ⁊ miſtici corꝑis miſerias expōit. De capite ipo in pſalmos Vias dm̄ incrementū cātabo. Deſtruxiſti eū ab emūdatōe Minoraſti dies tꝑis eiꝰ ⁊c̃. De corꝑe eccl̄e Deꝰ venerūt gētes i hereditatē t. ⁊c̃. Et poterit ad hāc ſpēm coaptari ōnes ille affectiōes q̃s Gerſon recēſet ſub triſticia et timore in ſuo canticordo.

De tercia ſpē hꝰ ꝑmegtiis q̄ eſt commendatio ꝑſone vel cauſe.

Membrū. iij.

Tercia ꝑcipua ſpēs rethorice ⁊ diuie orōis K
ē ꝯmēdatio ꝑſoē ꝓꝑe vel cāe q̄ ſcꝫ aliq̃d ſꝫ Hugonē dicis in tui aut cauſe tue ꝯmendatiōem Nō ꝑ h̃ te efferēdo. ſꝫ bēiuolētiā eiꝰ erinarras captādo Cōmēdat aūt ꝑſona vel ꝓpt omiſſiōem bōi aut ꝯmiſſiōem mali opoſe ꝑcauētā vel ꝑcauēdā. Vt mādata tua nō ſum oblitꝰ Dñe nō eſt exaltatuꝫ cor meū: In eternū n̄ obliuiſcar iuſtificationes tuas. Et h̃ optāter. Itaqꝫ affectu dicas. Vtinā ſꝑ cuſtodiſſem O ſi cor meū n̄ fuiſſꝫ exaltatū. Ve mihi ꝙ ſu it clarū Et ſic actꝰ obiectalis valꝫ vnū formalē. Per tale deſideriū reputat̄ ir tibi opꝰ q̄ſi a te factū. Scd̃o ꝯmēdat ꝑſona ꝓpt actiōem bonā ſtudioſe fcām. vt Preueni in maturitate ⁊ clamaui. Septies in die laudē dixi tibi. Et h̃ ꝑticipanter. capitis ⁊ eccl̄e meritis deuote cōicādo. Credis em̄ ⁊ deſideras cōionē ſcōꝝ Ita vt ſi q̃d ꝑ te n̄ egeris eliū ex corꝑe miſtico ꝓ te. ⁊ te in illis egiſſe ꝯſiderer ꝑſumas. Eſt ⁊ h̃ deſideriū ꝑ opratiuas exclamatiōes eleuādū. Aut ſaltē deſiderij deſiderij aſſumēdū. Juxta illud. Cōcupiuit aīa mea deſiderare iuſtificationes tuas. Tercio ꝑſona

recommēdatur ꝓꝑ͛ opatioēm bonā in futo pollici/
tam Ut meditabor in iuſtificatiōibꝫ tuis. Docebo
iniq̄s vias tuas Et h̄ ſperanter diuine clemētie q̄ ſp
miſeria pſto eſt ꝯfidēdo ⁊ potētie eiꝰ innitēdo Et h̄
cum deſiderio intenſo.

¶ Poterit ſil͛r ⁊ cā a tribꝫ ꝯmēdari. Uel a tp̄is
oportūitate. vt ibi Tempꝰ faciēdi dn̄e. vel a com
placētia ⁊ fauorabilitate. vt ibi Qm̄ ꝯplacuerūt ſer
uis tuis lapides eius Uel a futura vtilitate. vt ibi
Uūc n̄ ꝯfundar cum pſpetero Itemq3 Qui timent
te videbūt me ⁊ letabūtur Et hec ōnia cum deſide/
riū ⁊ optiōis affectu. ¶ Ad hāc q3 ſpēm ſūt ōnes
illi affectꝰ reducibiles q̄s Gerſon ſub ſpe i ſupīnēo
rato ꝯcludit tractatu ſcʒ cāticordo

¶ De q̄rta ſpecie eiuſdem p̄me p̄tis q̄ eſt Accu/
ſatio partis aduerſe.

¶ Membꝝ. iiij.

I Quarta ſpēs eſt Accuſatio p̄tis aduerſe. q̄
ſcʒ aliq̄d dicas q̄ audientium aiōs in odiū
aut indignatioēm ꝯcites aduerſarioꝝ.
Et eſt ſpēs hec creberrima in pſalmis. Eꝰ tres pn̄t
aſſignari ſpeciales p̄tes Aut em̄ accuſamꝰ aduerſa
rioꝝ ſtulticiā ⁊ iīq̄tatem in corde. vt ibi Dixit inſi/
piēs in corde ſuo. Cogitabāt mala mihi. ⁊ hmōi.
Et h̄ cū affectu aduerſariois iniq̄tatem ſcʒ hmōi exe
crādo ⁊ deteſtādo. Aut enarramꝰ aduerſarioꝝ ne
q̄ciam ⁊ calliditatem in ore Ut v̄bum iniquum cō
ſtituerūt aduerſum me. Dixerūt mala mihi. Sepl͛
chꝝ patēs eſt guttur eoꝝ Et h̄ cum affectu odij et
indignatiōis. ¶ Tercio accuſamus q̄n̄q3 malici
am ⁊ feritatem in ope. vt Qm̄ aliēi inſurrexerunt
aduerſum me Poſuerūt petōres laq̄um mihi. Et
h̄ cum affectu zeli Uel ſic Accuſamꝰ aduerſarioꝝ
iīq̄tatem dicētes q2 ſunt iniq̄. vt Iniq̄ pſecuti ſunt
me Aut fortitudiēm dicentes q2 fortes Et fortes q̄
ſierūt aiām meā Aut ſiſitudiēm cauſantes q2 mlti
vt Multi q̄ pſequūt͛ me. Inimici āt mei viuūt ⁊ cō/
fortati ſunt ſup me ⁊ ml͛tiplicati ſunt q̄ oderūt me
iniq̄. Et h̄ nō mō hoim. ſʒ ⁊ ml͛to āpliꝰ demonuʒ ⁊
viciorꝝ maliciam accuſamus. Hec em̄ ſunt aie ho
ſtes Et debet fieri hec accuſatio q̄rulanter. plāgent͛
eiulanter ⁊ conſtanter. Item ſtrenue. ſeuere bēig
ne. Ad hāc etiam ſpēm reduci poterint imprecatio
nes ille ꝓphetice. q̄ q̄n̄q3 magis ſunt ꝓphecie. ⁊ futu
roꝝ p̄dictioēs q̄3 maligne orōnes. ymmo ſi ꝓfunde
dijudicēt͛ plene ſunt charitatis ⁊ benignitatis. Ut
Pones eos vt clibanū ignis in tp̄e vol͛tui. Cōfun
dāt͛ oēs iiq̄ agētes ſupuacue. ⁊ ſic d̄ alijs

¶ De quinta ſpecie p̄me partis que eſt Implo
ratio miſericordie.

¶ Membꝝ quīntum.

Sequeſt iam videre de q̄nta ſpē hꝰ p̄me p̄/ M
p̄tis q̄ eſt imploratio diuīe mīe. cuiꝰ hij
ſunt actꝰ p̄ncipales ſcʒ Deꝑcatio q̄ ꝓp̄ie
fit ſm gloſam. ꝓ amonēdis malis. vt ibi. Dn̄e ne i
furore tuo. Eripe me ⁊ libera me de aq̄s mult̄. Et
debet hec fieri. rugienter. flebil͛r. importune. hūil͛r
magnanimiter. Attēdant͛ v̄ba. notent͛ miſteria.
Scd̄s actꝰ ē orō ꝓ bōis ſcʒ acq̄rēdis. vt Deduc me
in ſemita mādatoꝝ tuoꝝ. Legē pōe mihi dn̄e viā
iuſticie t. Hec qm̄ q̄n̄q3 fit impliate iō ei adiūgitur
Inſinuatio q̄ eſt ſm Hugoēm implicita orō aut re
uerētie aut indignatiōis cā n̄ expſſa. vt Dn̄e vinum
nō hn̄t. Dn̄e ſi fuiſſes hic frater meꝰ nō fuiſſʒ mor/
tuus. Que etiam crebrius occurrit in pſalmis. vt
Cuſtodiēs puulos dn̄s. Si iniq̄tates obſuaueris
dn̄e. Hoc eſt D nō obſues. Et debet hec fieri ꝑ cō/
ditiōes ſuas q̄s paſſim ē repire i ſmōibꝫ ⁊ ſcp̄t̄ doc
toꝝ. Ut ꝙ fiat fidenter. vtil͛r. ſpāter. ardēter. pſe/
uerāter. Pn̄tur hee ꝯditioēs in ſpecl̄o morali pſe/
cute. Quas ita hic ꝯgerimꝰ vt inter orādum illas a
ctuemꝰ Crebrius em̄ ml͛te orōnes inuicē ꝯcomitāt͛
⁊ tūc ſinglis orōnibꝫ ſingl͛e ſunt ꝯditiōes affectuali
ter applicande. vt Dn̄e exaudi orōnem meā. q2 ſcʒ
peto humiliter. Et clamor meus ad te veniat. nam
peto ardenter. ⁊ ſic de alijs. Sic in ſupiore ⁊ in ſe/
q̄nti eſt ſpecie vel actu agendum. Terciꝰ actꝰ ē ob
ſecratio q̄ eſt ꝑ ſacꝝ aliq̄d orō. vt Miſere mei deus
ſm magnam miām tuam. Et ſm ml͛titudiēm mi/
ſera. t. Deꝰ in nōie tuo ſaluū me fac. Et debet hec
imploratio miſericordie fieri iuxta Bōauenturam
cum afflaētia deſiderij ꝑ ſpm̄ ſcm̄. Cū ꝯfidētia ſpei
ꝑ ihm̄ crucifixum Cum aſſiſtētia p̄ōcinij ꝑ ſcōꝝ in
terceſſiōes ⁊ meritum. Fit āt obſecratio crebriꝰ per
dei ꝓprietates ⁊ ſumma eius opa. Unde cum ſum
ma deuotiōe ⁊ reuerētia q̄tiēs occurrerit eſt agēda
¶ Nota q̄q3 ꝙ ad hāc ſpēm oms fere enumera/
te affectiones poterit applicari. qm̄ ex eis omnibus
orō elici p̄t. Fit em̄ q̄n̄q3 orō ex affectu dilcōnis. vt i
bi. Diligam te dn̄e. Q̄n̄q3 ex timore. vt Dn̄e ne i fu
rore. Q̄n̄q3 ex odij ⁊ zeli affectu. vt Cōfundāt͛ ⁊ pere
ant ⁊ ſic de alijs. Et tunc debent hi affectus forma
ri ſm modum p̄ſignatum.

¶ De Confirmatione.
. §. p̄mus.

Eſt p̄terea altera adhuc rethorice artis ſpecies i N
margine aſſignata Confirmatio dicta. q̄ ideo
nullo certo digito pōit͛. qm̄ circuit ⁊ ꝯplectit͛ oms
ſpēs an̄dictas. Cōfirmat͛ tem̄ laus. ꝯfirmat͛ ⁊ nar
ratio. ⁊ reliq̄ p̄tes vt lōgum eſſet declarare Un̄ hec
ꝑ regula pōimꝰ ꝙ cōfirmatio in eodem eſt loco cū

ↄfirmato ponēda. ⁊ determinās cum determiāto. vt infra plenius dicet̄ Et hec de pma chiropſalterij pte q̄ ē orō rethoricalis. q̄ habūde vt exēplificatū ē in pſalmo repit̄. Nec id mir. cū etiam ſm̄ Gilbertum ſup threnos Ois rethorice artis ſplendor..omnes loci ⁊ colores illic pn̄t repiri ,pur exēplariter illic de locis ↄq̄ſtiōis ⁊ indignatiōis demōſtrat iter cetera dicēs. Inuētes ergo inq̄d etiam loquēdi artes a nris ad phōs trāſiſſe. nō ab illis ad nrōs aſcendiſſe Vō plene ait pcipiet q̄ p ſingl'a intētionem pphetaꝝ ⁊ affectum ⁊ v̄ba ↄſiderat Hec ille. Cui et yſidor⁹ p⁹ iheronimū atteſtat̄ dicēs. Q̄ ab initio apud hebreos ſcp̄ſe metris ↄſtāt. ⁊ in morem romāi flacci ⁊ greci pindari. nūc alij iambo currūt. nūc alchaico pſonāt. nuc ſaphico nitēt trimetro. vel tetrametro pede icedētes. Hec yſidorus ethimologiaꝝ libro ⁊ capl'o. ij.

De altera p̄ncipali hui⁹ chyropſalterij pte q̄ ē Vocū i triūphāte eccl'a auditio
Capl'm. iij.

Iam de altera huius chyropſalterij p̄ncipali pte agendum. Que eſt Vocum in triumphāte eccl'a audicio. Circa quam vt ex notis pcedamus p̄mo declarādū ꝙ etiam ſint voces in pſalmis audiēde Scđo q̄d inter audiēdū ſit agēdū vel q̄liter ſint audiēde. Tercio de aſſignatis eſt exemplificandum.

Probamenta ꝙ ſint voces in pſalmis audiende.
Membꝝ p̄mum

Voces āt diuerſas eſſe in pſalmis ac p hoc audiendas pꝫ p̄mo ex pluriū pſalmoꝝ p̄titulatiōe Nā q̄dā ex pſona xpi. q̄dā ex pſona iuſtoꝝ aut martiꝝ filioꝝ chore intitulantur. vt eſt apte inuenire in pſalmoꝝ ↄſideratiōe diligenti. Scđo itidem pꝫ ex gloſe ordinarie ⁊ ceterorū doctorum expoſitione. a q̄b⁹ voces diuerſe introducūtur. Vñ ⁊ in p̄ncipio gloſe ordinarie habet̄ pulchra diſtinctio quō ⁊ q̄nta ſit vocum diuerſitas et mutatio. Qñq3 em̄ xp̄s loq̄tur vt caput Qñq3 trāſſumptiue ⁊c̄. Hoc Auguſtinus in ſuis q̄nquagēis Hoc de turre cremata ⁊ ceteri obſeruātere doctores q̄ varios itroducūt̄ voces vt palā ē videre in eorum commentis Probatur idem tercio apta rōne Nam ideo liber ſoliloq̄orum denominatur. pꝑter varias ſcꝫ quas continet colloquentium voces. Et Bernardus ait. Loq̄tur nobis in pſalmis chriſtus ⁊c̄. Liquet ergo eſſe voces.

Quid inter audiēdum voces agendū aut quō ſint audiende
Membꝝ ij.

De ſcđo āt q̄d ſcꝫ iter audiēdū agēdū ſit vl' q̄liter ſint audiēde nota. In p̄mis debe⁹ has voces audire vt v̄bū dei ē audiēdum ſup q̄ in plurib⁹ locis pl'es hn̄t ſmoēs pſertim ſup illo v̄bo Bn̄ q̄ audiūt v̄bū dei. Vbi pleriq3 aiunt. Eſt v̄bū dei audiēdū humiliter ⁊ reuerēter. attēte ⁊ ſtudioſe. deuote ⁊ feruēter. cuſtodite ⁊ memoranter. Hec deducit iordan⁹ in ſmōe Sunt ⁊ pari mō hec noſtre voces audiēde. adiecto gaudēter. Debe⁹ cū amico ſpōſi q̄i p⁹ pariterē ſtātes gaudēt̄ audire voces dilecti. ⁊ h̄ de mō audiendi.

Quid āt inter audiēdū agēdum ſit pulcherrie Iheronim⁹ edocet dicēs in regl'a ſua. Tūc ſcꝫ cum ſacre reſonāt voces vniuſcuiuſq3 mēs ſobria ſit intēta dulcedini v̄bi.. Suſpiret āīa cū pphic⁹ ſmo aut hiſtoric⁹ dei ſeuiciā mōſtrat i puos Gaudio repleat̄ imēſo cum benignitas dei annūciatur in bonos. Nūc ſpes reſpiret. nūc erigatur fides. nūc charitas attendatur. exēplis pſequēs ſingl'a. ⁊ in fine ſubdēs. Nō reſonēt v̄ba ſed gemit⁹. n̄ riſus ⁊ chachinnus. ſꝫ lachrime decurrāt C⁹ ſentēciam Gerſon ⁊ wilhelm⁹ pariſieñ aptius ponunt. Ait enim wilhelmus. Cum inq̄t pſalmi cantiones vel cantica ſint. manifeſtum eſt quia qui pſallunt vel pſallentes audiunt ſaltare debēt. Quēadmodum laſciui homiēs ⁊ mulieres ad auditū cātilenaꝝ ſpium ſaltāt id eſt geſticulatiōib⁹ corpm ſuoꝝ corrñdēt modulatiōib⁹ q̄s audiūt. Sic ⁊ nos ſpūaliter ait agere debemus cum cantiones pſalmoꝝ audim⁹. ne nobis impꝑeret de⁹ illō Mathei. Cecinim⁹ vobis ⁊ nō ſaltaſtis Lamētauim⁹ vobis ⁊ nō ploraſtis. Saltatiōes āt iſte ſunt mot⁹ ſpūales q̄b⁹ moueri debem⁹. aliorū voces in pſalmis audientes Exempli grā Cū pſalmi diſtrictiōem diuine iuſticie ⁊ vltionis reſonant timore concuti debet cor noſtrum. ⁊ in deorſuꝫ pōi Cum āt miām debet ſpe erigi Cum āt honorem ⁊ gl'am dei ſonāt gaudio dilatari. Vbi āt de btitudine pmiſſa q̄d inſonuerit. mor mens debet deſiderio ⁊ amore illi⁹ accendi. Vt quid em̄ in p̄ncipio ipſo pſalmi a ꝑherali ſpū nominatur tibi beatitudo cum dicitur beatus vir qui non abijt. niſi vt deſiderio ⁊ amore in illam ſalites ⁊ pſaltes. Quare virilitas niſi vt a puerilitate diſſilias ⁊ virilitatem tanquam perfectionem tibi debitam concupiſcas. et ſic de alijs. Et ſubdit. Nec dubites quando cor p omnia bene diſpoſitum ad auditum pſalmodie. ſic ſe facile ad vocum auditum mouere p̄t. Nam qui hoc non agunt Onoſliri ſunt id eſt aſini ad liram. qui concentui lire vel cythare nullo geſticula communis motu reſpondere norunt. Cauſa aūt in hoc

eſt q̄ nec ipā̄m ſuauitatem ꝯcent⁹ hm̄oi ſentiunt.
Heu q̄ſt onoſtros id eſt azinos ſurdos ⁊ inſenſibi
les hꝫ hodie ſanct⁹ dauid. ymmo ſpūſſcūs ad cytha
ram vel pſalteriū̄ ſuum poſitos. q̄ nihil prorſus ſpi
ritualis armonie ibi ſentiūt. nil de his q̄ ſpūſſcūs oī
bꝫ loq̄r intelligūt vel etiam cogitāt. Et qd̄ eſt maio
ris abſurditatis ipās voces pſalmoꝝ ita ruditer. a/
deoq̄ꝫ inepte reboant ⁊ vociferāt. vt voces coꝝ a ru/
gitibꝫ azininis differant valde parum. Hec p̄noīs
t⁹ wilhelm⁹ Cui ⁊ Gerſon in de miſtica theologia
ꝯcordat. vt illic eſt videre Ex his pꝫ q̄d inter audiē
dum voces ſit agēdū. q̄ꝫ ſcꝫ eſt ꝯformiter ad eas af/
ficiendum. Sicut dicit ſe feciſſe Aug⁹. ix. ꝯfeſſionū
cum legeret pſalmū q̄rtū. Cum inuocarem exau. ⁊c̄
Ubi inter cetera ait. Inhorrui timēdo ibidēq̄ꝫ infer/
bui ſperādo ⁊ exultādo in tua mīa pr̄. ⁊ hec oīa erie/
bāt p̄ oculos meos ⁊ vocem meam cum ꝯuerſus ad
nos ſpūs tu⁹ bon⁹ ait nobis Filij hoim ⁊c̄. Clamat
q̄ſq̄ꝫ clamat ſcitote Et ego tam diu neſciēs vāitatē
dilexi ⁊ mēdaciū q̄ſiui ⁊ iō audiui ⁊ ꝯtremui ⁊ inſo/
nui multa grauiter in dolore recordatidis mee dig/
niſſimū eſt exemplū tot⁹ ꝯtext⁹ exempli illi⁹ ibi vide
tur. Et hec de altero p̄ncipali.

Exemplaris deductio de ſingl'is vocibꝫ ⁊ p̄mū
de voce patris.

§. i.

Q Iam de ſingl'is vocibꝫ aſſignat̄ eſt exēplādū
p̄mo de voce pr̄is Eſt ei vox pr̄is in pſalmis
loq̄ns q̄n̄q̄ꝫ filio. vt ibi. Tecum p̄ncipiū in die vtut̄
tue. ſm̄ gloſam loq̄r ibi pr̄ ad filium Loq̄r itē q̄n̄q̄ꝫ
pr̄ nobis de filio vt in pſalmo Mīās dn̄i Ibi Inue
ni dauid ſuum meum cum pluribꝫ ſequentibꝫ Que
ſunt verba pr̄is de filio ſm̄ Hugonem in ſuo com
mēto. Item loq̄r q̄n̄q̄ꝫ pr̄ alijs de nobis. vt ibi. Cla
mauit ad me ⁊ exaudiam eū. Ibi iheronim⁹ dicit.
Hic de⁹ pr̄ hm̄ viꝝ a malis ſcl'i p̄mittit ſe liberatu
rū Sūt ⁊ alie varie imutatioēs vocū q̄s diſtiguere
eēt plixū In q̄bꝫ oībꝫ dū narrātur p̄ſpa eſt ꝯgtulā/
dum. dum pollicentur bona eſt ſperandum et optā
dum vt ē ſupradictum

De voce filij in pſalmis.

.§. ij.

R Loq̄tur etiā q̄n̄q̄ꝫ fili⁹ i pſalmis ⁊ h̄ varijs mo
dis ſm̄ gloſam ⁊ decanum tōgrēſem. Q̄n̄q̄ꝫ
eīm (vt aiūt) loq̄r xp̄s ſm̄ diuitatē Aliq̄n ſm̄ huāita
tem Q̄n̄q̄ꝫ ſm̄ trāſſumptioēm vt q̄n vtit̄ voce mem
broꝝ vt ibi exēplariter declarant. Eſt igit̄ vox filij ī
pſalmis Q̄n̄q̄ꝫ loq̄ns ad p̄rēm vt ibi. Sacrificium
⁊ oblationē noluiſti. aures āt p̄feciſti mihi. Ibi ſm̄
apl'm ad hebreos. x. loq̄r igrediēs mūdū dei fili⁹ pr̄i

vel toti trinitati ⁊c̄. Loq̄r q̄n̄q̄ꝫ nobis. Et h̄ait de
ſua exaltatiōe quaſi cantans. vt ibi Ego āt ꝯſtitut⁹
ſum ab eo rex ⁊c̄. ⁊ tūc eſt ſaltandū Loq̄tur item q̄n
q̄ꝫ de paſſiōe quaſi lamentans. vt ibi De⁹ de⁹ meus.
reſpice in me ⁊c̄. Et ibi Circūdederūt me ſicut apes
⁊c̄. ⁊ tūc plāgēdū. ne imp̄perare habeat nobis. Can
tauim⁹ vobis ⁊ nō ſaltaſtis Lamentauimus ⁊ non
ploraſtis.

Q̄ꝫ etiam illic ſint appropriate voces ſpiritus
ſancti. .§. iij.

Spiritusſanct⁹ tam ⁊ ſi oīs pſalmos p̄ os S
cecinerit p̄phete Approp̄atas tn̄ nōnullas in
eis ſibi voces reſeruauit. vt ibi Intellectum tibi da
bo ⁊ inſtruam te. Ip̄e eīm eſt intelligentie ſpiritus.
Et q̄m itidem eſt ſpūs diſcipline docens oēm veri/
tatem Pn̄t āt illi morales ⁊ inſtructorij pſalmi tā
q̄ꝫ ab hoc p̄cipi doctore. Et h̄c btūs homo quem tu
erudieris dn̄e ſpūs bone. q̄m nulla in diſcendo mo/
ra eſt vbi tu doctor es. Exemplo ſunt pſalmi illi.
Noli emulari. Audite hec oīs gentes. In q̄bꝫ cū
reuerentia ſpūſſci voces ſunt audiende. Petēdum
q̄ꝫ eſt aſpiratiōibꝫ cordis. vt q̄ docet veraciter mo/
ueat efficaciter vt deducat̄ in actū.

Q̄ꝫ in pſalmis occurrānt etiam voces Ma/
rie. Mēbꝝ. iiij.

Beatā āt v̄giēm etiam ſuas in pſalmis ha T
bere voces gloſe ⁊ ꝯmēta pſalmoꝝ apte
teſtāt̄ q̄ nōnullos v̄ſicl'os ex ei⁹ p̄ſoā dici aſ
ſeuerāt Hic etiam gloſa ordīāria ait illud pſalmis
Ex vtero añ luciferꝝ genui te Ex p̄ſoā v̄gis poſſe di/
ci Nec miꝝ: cum ante de virga v̄tutis que indu/
bie eſt maria ſit p̄miſſum. Item q̄ꝫ in pſalmis hora
rum eius ſingl'ariter illi attributis ipa crebrius in/
troducitur loquēs. p̄ut magiſter Iohēs de mechli
nia expoſuit eos marie coaptans Sed ⁊ capl'a hora
rū ei⁹ māifeſte ex ei⁹ p̄ſoā dicūt̄. Ut ſunt Ab inicio ⁊
añ ſcl'a creata ſum. ⁊c. Quaſi cedrus exaltata ſum
in libano ⁊c̄. Tranſite ad me oīs q̄ ꝯcupiſcit̄ me
Liquet ergo ⁊ eam habere ſuas voces Q̄ q̄ta attē
tione q̄ta deuotiōe ſunt prudentiſſime hui⁹ v̄gis
verba audienda.

Q̄ꝫ ſint voces angeloꝝ Mēbꝝ. v.

Angelos q̄ꝫ i pſalmis loq̄. bernar. apte in V
dicat dicens ſup̄ illis v̄bis Preuenerunt
principes Ait inq̄ꝫ q̄ ⁊ angeli preueniūt
loquentes nobis ⁊ exhortantes dicunt nobis Pſal
lite dn̄o ſapienter. Et nos rurſum illō pſalmi. Ado
rate eum oīs angeli ei⁹ Hinc etiam iuxta quem/
dam Inuitatoria ipa nocturna ex angelorum p̄ſona

audiri ⁊ dici pñt Qui cum ſint aſtra matutina in/ ceſſanter deum laudantia. nos etiam preueniunt ⁊ ad laudem exhortantur O quantum ſolatium au dire melos angelicum.

¶ Q etiã ceteroꝝ ſanctorum ſint voces ¶ Rẽbꝝ. vi.

B Aliorũ ꝗꝫ ſanctoꝝ voces in pſalmis eſſe patet De ꝓphetis claret ex q̃rum pſona fe re oẽs voces accipi poſſunt Unde dt Au guſtinꝰ clamat ꝓpha Deꝰ mirificauit dñs ſanctum ſuum ⁊c̃. Poterit ãt incipiẽs ⁊ nõdũ pfectꝰ in hoc exercitio oĩs vſus de q̃bꝫ dubitauerit quem actũ habeant locare in hoc loco q̃uſqꝫ ſucceſſu tpis grã adiuuãte õnes actus ⁊ affectus pfectius cognoue rit qꝫ ꝓphete vox ſemꝑ dici poterit. Et voce apl'orũ iuxta gloſam quandam dr pſalmus ille. Omnes gentes plaudite manibꝫ Et Bñdicam dñꝫ in omĩ tpe. Martirꝫ vox ſm Auguſtinum in q̃nquagena eſt in pſalmis Credidi ꝓpter quod locutꝰ ſum. In cõuertendo dñs captiuitatem ſyon. Unde notan dum ꝙ ſm variationes feſtoꝝ varie habent ſuper pſalmis expoſitiones doctoꝝ. Nam q̃tiens tũc vo ces occurrerint coꝝ ſcõꝝ quorum tunc memoriam agunt eſſe dicunt pro deuotione excitanda vt ĩfra plenius eſt deductũ. Et pbe. Oẽs cũ vnũ corpus ⁊ vnus in eis loquitur ſpũs patris. Et hec de exem plis ſufficiant.

¶ Notula directoria ſuꝑ vocibꝫ his audiẽdis ¶ Rẽbꝝ. vij.

P Porro ꝓ ampliori deuotiõe in his vocibꝫ hñ da attẽdendum eſt ṽbum iob dicẽtis. Et au ris ṽba dĩiudicat Quia cũ voces audierimꝰ ꝓfunde dĩiudicare debemus

	q̃s		reuereamur	Et h̃ vbi ꝓ
ſcꝫ	q̃d	dicat vt	iſtruamur	trahit cãtꝰ
	quõ cui		afficiamur	

¶ Sic egit beatiſſimꝰ pr̃ nr̃ Augꝰ de q̃ legit Voces igit ille influebãt auribꝫ eiꝰ Et ipẽ ait Quẽadmodũ fleui in hymnis ⁊ cãticis ſuaue ſonãtꝫ eccl'e tue vo cibꝫ cõmotꝰ acriter. q̃ ad pmũ qꝫ ſcꝫ quoꝝ erãt ⁊ q̃ loq̃bãt attẽdebãt Et eliquabat veritas in cor eius. q̃ ad ſcdm qꝫ ſcꝫ q̃d dicebat ꝓfunde diſcutiebat. Et bñ illi erat cũ eis. q̃ ad terciũ Et aptiꝰ ipẽ in nono cõfeſ. dicit ea eſtuabat mihi affectꝰ pietatis qꝫ ſcꝫ dig natioẽm illã diuinã qua ⁊ ꝓpter q̃d nobis loq̃t am mirãs cõſiderabat. Eꝰ deuotiõis. lacrime teſtes fu ere Idem etiam exercitium pie illi ſue matri mo nice fuiſſe teſtatur. De qua ait ꝙ aut in pſalmis o rabat deum aut eundem loquentem audiebat Eya ſic ⁊ nos agamus. ⁊ iugiter dño cum ſamuele pue ro dicamus Loquere domine quia audit ſuꝰ tuus

Et hec de pte ſecunda.

¶ Declaratio tercie partis chiropſalterij huius que eſt ſoliloquium anime. ¶ Capl'm. iiij.

Tercia chiropſalterij ps Soliloqui um anime nominatur. eo ꝙ ani ma ad ſe reflexa ſecũ ſola loquat. Tale ãt ſoliloquium in pſalmis con ſiſtere plure diſputat Auguſtinus A4 ſuꝑ pſalmo Lauda aĩa mea dñm. vt in q̃nq̃gẽa eſt videre. ⁊ ſuꝑ pſalmos Bñdic aĩa mea dño Sed et pſalmoꝝ expoſitores pleroſqꝫ ṽſus ⁊ pſalmos mõ dyalogico aut dragmatico iter ſupiorẽ ⁊ iferiorẽ por tionẽ exponũt. vt Horrã in pſalmos Leuaui oc'los meos in mõtes. ⁊ alios pleroſqꝫ. Que oĩa ſt exẽpla hꝰ ¶ Et notãdũ ꝙ in h̃ ſoliloq̃o pñt oẽs actꝰ illi aſ ſignari q̃s aĩa in alios fcit. vt ſt Purgare excitare illũiare pficere Iuxta illd apl'i Loquẽtes vol met ipis in pſalmis ⁊ cãticis ſpũalibꝫ Et eſt hoc. Soli loquium ſumma mentis recollectione ⁊ deuotione ce lebrandum

¶ Proſequutio q̃rte ptis hꝰ q̃ eſt de actibꝫ diuer ſis in pſalmis ¶ Ca. v. B

Quarta ps ẽ de diuerſ actibꝫ q̃s aĩa ĩ diuerſa obiecta agit Qñqꝫ ei ſe leuat ſupra ſe ad eccl'aꝫ. ſ. triũphãtẽ ſe cõ uertẽdo. ⁊ illã ad laudẽ ⁊ dei cultũ cõ gratulatĩe cõuocãdo Et dr volatꝰ icitatiuꝰ qꝫ iacla toria ⁊ itima affectione. ẽ is actꝰ agẽdꝰ Eꝰ hec ſũt exẽpla. Exultate iuſti Letami in dño ⁊ exultate iuſ ti. Bñdicite dño oẽs angeli eiꝰ

¶ De actu excitatio ⁊ quõ agẽdꝰ §. i.

Quãdoqꝫ ſe diuertit intra ſe aut infra ſe agẽ do Actũ excitatiuũ totã ſcꝫ eccl'aꝫ ymmo et C oĩa creata ſingl'atim ad laudẽ exhortãdo vt pꝫ in pſalmis Bñdicite oĩa opa dñi dño Laudate dñm de celis Qui nõ niſi ex ignitiſſimis ſunt affectibꝫ cõ diti q̃re etiã ñ niſi ardẽtiſſimis mẽtibꝫ decãtãdi. vñ pꝫ ꝙ is actꝰ ẽ optiõis. affectu agẽdꝰ.

¶ De actibꝫ ierarchicis. §. ij. D

Diuertit itẽ qñqꝫ ſe eccl'aſtica aĩã mediãt int deũ hoĩeſqꝫ cõſtituta oratorie artis perita ad audiẽtes eccl'e fideles actibꝫ ierarchicꝫ eos iererchi ꝫãdo Nũc agẽs Actũ purgatiui eos arguendo. vt ibi Filij hoim vſqꝫ q̃ graui corde. ⁊c̃. Qñqꝫ actum illuminatiuum. eos inſtruẽdo vt in moralibꝫ pſal/

mis. vt declina a malo ꝛ fac bonū Quṅqꝫ etiā actuꝫ agit pfectim dei bn̄ficia ꝛ laudes alijs enarrādo. ac ꝑ h̄ ad dei amorē eos īflammādo q̄ eſt pfectio bonorū. vt in pſalmis. Cōfitemī dn̄o. Attēdite pp̄le meus. ꝛ ſilibꝫ Sic Aug⁹ ait in cōfeſſionibꝫ. Quas ē voces dabā in pſalmis ꝛ quō in te inflāmabar ex eis Et accēdebar eos recitare ſi poſſem toto orbe t'raꝝ aduerſus tipū gn̄is humāi. Q pꝫ āt oēs act⁹ hos ex inflāmato ꝑdire affectu.

Derefutatione aduerſe partis.

§. iij.

E Non nūqꝫ q̄qꝫ ad ptes aduerſas ad corp⁹ babiloīcū ſe diuertit Illas increpās aut refutās. Increpās vt ibi Quid gl'ar̄ in malicia ꝛc̄. Item q̄ uſqꝫ irruit̄ in hoīeꝫ. Refutās aut vt rethores aiūt ꝯfutās vt ibi Declinate a me maligni Diſcedite a me oīs q̄ opami īiq̄tatem. Diſtat āt is act⁹ ab accuſatiōe qꝛ ibi corā deo illos accuſam⁹. Hic aūt ad eos nos cōuertētes inchimur in eos. Poteſt tn̄ is act⁹ ex eiſdem quibus ille affectibus emanare ſcilicꝫ zeli indignationis ꝛcetera.

De indn̄tibꝫ §. q̄rt⁹

F Habet q̄ꝫ aīa in pſalmis act⁹ q̄ſdā indifferētes vtriqꝫ eccl'e applicabiles vt ſunt. Queſtio que multiplici affectu ꝑdit Eſt eīn qn̄qꝫ q̄ſtio āmirati͛ua. vt Quid eſt homo q̄ memor es ei⁹. Quṅqꝫ inq̄ſitiua. vt Dn̄e q̄s habitabit in tabernaculo tuo. ꝛcet̄ Quṅqꝫ affectiua. vt Quot ſunt dies ſui tui. Fit ꝛ alijs varijs modis q̄s enumerare eſt ꝑlixū. Item ali⁹ act⁹ indifferēs eſt. Reſpōſio q̄ hic ꝑ ſingl'ari actu pōit̄ vt māifeſtius aliq̄d repoſitoriū q̄ſtionum (licet ad alios act⁹ reduci potērāt) haberet̄. Eſt autē indifferēs. vtriqꝫ ſcꝫ eccl'e reſpōdēs. Supiori eccl'e rn̄det. vt ibi. Sagitte potētis acute. Item inferiori. vt Et cum ſpū tuo ꝛc̄.

De quinta huius cyropſalterij pte. Capl'm. vi.

G Quinta ps eſt Vocū in militāte eccl'a auditio Quas eſſe audiendas in ꝓpatulo eſt. ita vt ꝑbatiōe nō habeat op⁹ Crebrius eīn vno ſolo cātāte op⁹ eū audire habem⁹ ꝛ v̄bis ei⁹ auſcl'tare ꝛ affectibꝫ cordis rn̄dere Sic ꝛ chori cōcinūt alternatim. Sūt āt ſub triplici diſtinctione voces h̄ audiēde Quṅqꝫ eīn reſonāt illic voces bonoꝝ ꝯgtulātiū aut rn̄dētiū actibꝫ nris aut etiā nos ad feruentiores laudes ꝯcitātiū Vn̄ inuitatoria poterūt a perfectioribꝫ accipi dicta. vt dꝛ in rōnali diuioꝝ Itē opꝫ audire intenta aure mētis voces ſacerdot̄ ebdomedarij ꝛ pfectoris ꝛ affici iuxta voces ſuas vt duꝫ ait Surſum corda. mox corda leuet̄ in alta. vt vere dicere poſſim⁹ Habem⁹ ad dn̄m Dū āt ait Grās agam⁹. grati opꝫ vt ſim⁹ ꝛc̄. Poſſꝫ hic fieri diſtīctō inter voces adoleſcētulaꝝ amicaꝝ ꝛ ſodaliū ꝛ pfectorum q̄s oēs eſt reꝑire in pſalmis. ſed paꝝ refert

Audiēde ſunt deniqꝫ qn̄qꝫ voces lamentabiles aīaꝝ in purgatorio detētaꝝ. vt in vigilijs vbi ex intētiōe eccl'e pſalmi ꝛ lcōnes ſunt applicāde. vt ex earū voce dicat̄. Heu mihi qꝛ incolat⁹ me⁹ ꝓlōgatus eſt. Item qꝫ tot⁹ pſalmoꝝ decurſus ſil'r ꝛ lcōnū. vt Miſeremini mei miſemī mei ſaltē vos amici mei Quarum vocibꝫ eſt cōpaſſiūis affectibꝫ rn̄dēdum ꝛ mēte ꝛ ope eis ſuccurrēdum. Occurrūt deniqꝫ i pſalmis voces babilōice ꝛ maloꝝ audiēde. vt ibi. Ecce de⁹ dereliq̄t eū. ꝑſeq̄mi ꝛc. q̄ ſunt cum indignatiōe ꝛ execratiōe repellēde. Nec miret̄. nō in ſtuporem q̄ſpiam v̄tat̄ q̄ maloꝝ voces in pſalmis dixim⁹ vbi ōnia ſunt diuina. Nō eīn ſine palea ſeges. nō oleum ſine amurca. Nō ſine ſpinis roſa. nec iuſti ſine mal'. Hee enim voces non hic in laudem ſed in deteſtationem ponuntur.

Notule ſupiorū declaratiue. Capl'm. vij.

H Pro ampliori dictoꝝ cognitiōe ſunt q̄dā notule ſupioꝝ declaratiue ꝛ quorūdam incidētiū dubioꝝ reſolutiue ānotāde Quaꝝ p̄ma ſit iſta. Iſtud cyropſalteriū in chiro hoc diſtat ab exercitio Hugōis in tractatulo ſuo de orōne traditū nō illō excludēs ſꝫ ad ſui declaratioēm admittēs ꝛ includēs Nā illud docet attendere pſalmoꝝ ꝛ v̄ſuum affect⁹ Iſtud v̄o act⁹ vt ptꝫ. ex q̄bꝫ elicitūtur affect⁹ Multo eīn facili⁹ eſt dinoſcere act⁹ q̄ꝫ diſtiguere affect⁹. qm̄ fere affect⁹ innumeri ſunt vt v̄e ſit a magrō q̄dā ſacre theologie pfeſſore dictum. Nō eſſe tot mutatioēs in nubibꝫ q̄t ſunt variatioēs affectuū in pſalmodijs q̄ ꝛc̄.

Altera notula ſit iſta Licꝫ p̄ma frōte qn̄qꝫ aliq̄ v̄ſus occurrāt q̄ videt̄ nō facile poſſe reduci ad aliquem hui⁹ chiropſalterij actū. ſi tn̄ pfunde diuidicati fuerint faciliime reperiēt locū. Nā ſi Hugo oēs pſalmoꝝ affect⁹ ſub ſuis ꝯp̄hēdi putauerit Si itē Gerſon in de mēdicitate aīe veꝝ dixerit ōnes pſalmos. ſub tribꝫ illis ſpēbꝫ (captatioēm Inſinuatioēm Orōnem loq̄r) ꝯcludi. q̄ꝫto magis hmōi noſtro chyropſalterio nulli deerūt v̄ſus vbi tāti ſt act⁹

Tercia notula Vn⁹ ꝛ idem pſalm⁹ aut v̄ſus

ſm diuerſas ꝯſideratiões in diuerſis actib⁹ eſt repo/
nẽdus quẽadmodũ ⁊ in vno codẽq3 v̈ſu diuerſus eli
ci p̄t affect⁹ Exemplificat Gerſon in de hymno gl'e
dicẽs ꝙ is v̈ſus Gl'a pri. p̄t dici ex affectu laudis. cõ/
gratulatiõis. ꝯfeſſiõis. ĩp̄catiõis. ⁊ ſic de alijs. Sic ē
⁊ in pſalmis Verbi grã Hic pſalm⁹ Dixit dñs dño.
p̄t p̄mo audiri q̃i vox ꝓphe de xp̄i exaltatiõe narrãtis
quẽadmodũ dñs ihs ĩ euãgelio allegat Et ſic ē audi/
tus ꝓphetice vocis Poteſt itẽ ſcd̃o eſſe vox eccl'aſtice
aie. xp̄i exaltatiõem alijs enarrãtis ⁊ eccl'am ad ꝯg̃/
tulatiõem ꝓficiẽtis Et ſic eſt actus ihierarchic⁹ ꝑfec/
tiu⁹ Poterit q̃q3 tercio laudatio ⁊ ꝯg̃tulatio eē erga
dñm ihm vt ſc3 ſub ẽcia pſoã reuerẽtie cũ aia ipi do/
mio ihu colletãdo loq̃t Et ſic ē laus ſpẽs Captatõis
Hic doce̾naliter elicit̃ n̄ eſſe diſcõueniens diuerſos di/
uerſimode de vno codẽq3 v̈ſu aut pſalmo ſentire.
Ita ſanct⁹ Auguſtin⁹ ĩ ꝯfeſſiõib⁹ ſuis de v̈ſum Filij
hoim vſq3 q̃ g̃ui corde. vocem eſſe ſpũs ſci. Deindeq3
ſubdit vocẽ ẽe ꝓphe. Vtrũq3 ãt veꝝ ſ3 diuerſo ꝯſide
ratõis intuitu. Quarta notula añcedẽtis expl'iua eſt
ꝙ hoꝝ modoꝝ is eſt potior ⁊ ob id frequẽtabilior q̃
ſenſui ſpũſſci ē vicinior ⁊ q̃ mẽs fit deo itimior. Is ei
finis ē oim pſalmoꝝ vt pulchre in ꝓfectib⁹ docetur
vt ſc3 mẽs deo ꝯiũgat̃. Cetera n̄ niſi media ſunt ⁊ tã
q̃3 follis deuotiõis excitatiua. Quita notula ē Q3 ſm
diuerſas pſalmoꝝ expõnes diuerſi ſuboriũtur act⁹
Exempli cã p̄s ille Eructauit cor meũ Si expoſit⁹
fuerit ex ꝑſona pris aut v̈gis mris eſt Audit⁹ Si vo
ex voce ⁊ ꝑſoã ꝓpa dict⁹ ē act⁹ laudis vel illumiãtiu⁹
Si ãt h̄ inq̃ſitũ fuerit q̃ expoſitiõ3 potior ⁊ obſ̾uabi
lior An lr̃alis vel moralis plurib⁹ opiniõib⁹ deciſis. il
la eſt melior ⁊ obſeruabilior q̃ fit mẽs deuotior ⁊ deo
intimior. Sexta notula ex decão tõgrẽſi ſumpta eſt
Q3 fit crebra in pſalmis ꝑſoãꝝ imutatio Is em̃ vſus
⁊ mod⁹ eſt ꝓphetice ſcp̄t̃e ſicut pl'chre ſup ezechielez
greg⁹ declarat. Et Aug⁹ ĩ q̃nq̃gẽis frequẽti⁹. vt ĩ p̄⁹
v̈ſu q̃rti pſalmi Cũ inuocarem. ⁊c̃. ⁊ in alijs locis. mõ
em̃ ꝯuertit̃ mẽs ad familiare dm̃ colloqum. mõ ad in
ſtruẽdos choros aſtãtiũ. Nũc loq̃tur in ꝑſoã chriſti
nũc ex ꝑſoã ꝓpa exorat vt latius decan⁹ ĩ d̃ laud̃ pſal
moꝝ declarat. Septia notula crebrius occurrẽs ⁊ re
miſcẽda eſt Modum ꝓ modo. tempus ꝓ tempore.
ꝑſonam p ꝑſona. ſepius in pſalmis poni Et ſm hoc
diuerſos actus fieri. Sepe indicatiuus modus pro
optatiuo Futuꝝ tp̄s ponitur pro p̄ñti Hinc magiſ/
ter Nycholaũs de lyra dat regulam in pſalterij expo
ſitiõe dicens. Q3 crebrius futuꝝ indicatiui ponitur
in pſalmis pro preſenti optatiui. Exemplum In qua
cũq3 die inuocauero te ⁊c̃. ſeq̃tur. multiplicabis in a
nima mea virtutem. id eſt o multiplicēs Item Et
gl'abunt̃ in te oẽs recti corde. i. q̃ſo gl'ent̃. Cui⁹ ratio
ſm eum eſt Nam hebrei hoc modo ſcilicet optatio ca
rent. De his modis tranſpoſitionis vide etiam Ale
xandrum in quarta parte. Octaua notula eſt Pro
pſalmorum hoc modo continendorum itellectu. ym
mo. ⁊ pro totius intelligentia ſcripture plurimũ cõ
uenit regl'as tyconij ſcire q̃s ſcs aug⁹ põit ĩ de doctri
na xp̄iana libro. iij.

Prima caput. corp. ſpir. ſpecies. temp. epilo. demon.

¶ Prima regula eſt de capite ⁊ de corpore. ſcd̃a d̃
corp̄e ꝑmixto. tercia de lege ⁊ gratia ſiue ſpiritu. quar
ta de genere ⁊ ſpẽ. ſiue de p̄te ⁊ toto. Quinta de tem
porum ꝯtinuatiõe maioꝝ ⁊ minoꝝ. ſexta de epiloga
tione antedictoꝝ. ſeptima de capite ⁊ corp̄e maloꝝ
Vide in prologo poſtille biblie nycolaum de lyra iſ/
ta exemplificantem.

¶ Nona notula eſt Sicut olim manna habuit õ
ne delectamentum ⁊ oẽm ſuauitatis ſaporem: Sic
⁊ pſalmi ſm Auguſtim cuiuſlibet intentiõis affectũ
⁊ ſenſum includunt In choro ſunt v̈ba deum laudã/
tis In ore iuſti v̈ba grãs agentis In ore peccatoris
v̈ba veniã dep̄cantis Pro defunctis v̈ba aie de ſup
plicio ad deum clamantis Et q̃cũq3 intentio ſe ver/
terit canẽtis. illuc ſe mox pſalmoꝝ ſenſus. mentis af
fectui ꝯformabit. Hinc p3 ꝙ ſm diuerſa tp̄a diuer/
ſimode pſalmi expõi p̄ñt. ⁊ in ſcõꝝ feſtis applicari ſi
cut q̃dã fecerũt Sic ⁊ petr⁹ de ayliaco p̄mũ pſalmũ
de ſcõ Criſogono c⁹ erat cardinalis expoſuit in ei⁹ fe
ſtiuitate Sic ⁊ Alcuin⁹ karoli magiſter ãtiphoãs ex
pſalmis elicitas ſcõ ſtephão applicauit Formã relin/
quẽs nobis in ceter3 q̃q3 ſic agi poſſe. Sic ⁊ Ceſari⁹
monach⁹ pſalmũ Credidi ꝑꝑ qd̃ locut⁹ ⁊c̃. de ſcõ ſte/
phão explanauit. Sic ⁊ in vigilijs defunctoꝝ aiab⁹
p̄ñt applicari In q̈b⁹ tñ h̄ ꝯſiliũ ē vt ſp̄ ittet hõ affcm̃
coꝝ ꝓ q̈b⁹ orat. Sic em̃ meli⁹ illorũ neceſſitates ſenti/
ens deuoti⁹ exorabit. Vñ ⁊ alter regl'am tradit hãc
gñalẽ dicẽs. ꝙ vtile ſit pſallere ĩ ꝑſona toti⁹ eccl'e Nã
ſic charitatẽ q̃s implet ⁊ alioꝝ meritis ſingl'ari⁹ ꝑticĩ
pat Totq3 habet ꝯ̃ aduerſa auxiliatores q̃t ſcĩ mẽbra
ꝓ q̈b⁹ orat. Plus q̃q3 meret̃ ſi chryſoſtomo creditur
dicenti Si ꝓ te ſolo ores ſol⁹ mereris. ſi ꝓ õib⁹ oim
ꝑticeps fies meritorũ. Decima notula eſt ꝙ vtile et
accõmodũ eẽt pſalmos ⁊ v̈ſus ꝓ ãplior attẽtõe ſibi
inuicẽ ꝯtinuare ad qd̃ plurimũ is pſallẽdi mod⁹ con
ducit. ⁊ q̃ h̄ ageret mire pulchritudis ordiẽm in pſal
mis ꝯſpectaret. Pro q̃ tñ agẽdo plurimũ ꝯduceret
ꝙ homo pſalterio ſeſe ſtudẽdo dederet ⁊ applicaret.
Ad cuius ſtudiũ Aug⁹ Ludolph⁹ Decan⁹ tõgrenſis
⁊ Gerſon exhortãtur Nã ait btũs Aug⁹ Nõ ē op⁹ vt ꝑ
diuerſos libros aio diffundaris In pſalterio em̃ ſolo
vſq3 ad vite obitũ inuenies matiam legendi ⁊c̃. Vnde
cima notula eſt Q3 digitorũ attactus ⁊ ꝯpſſio ⁊ ĩ cer
tis locis articulorũ aſſignatio. nõ eſt ad h⁹ exropſal/

teriȷ̃ ꝑfectionē neceſſario reqſita. nec eque omnibꝫ cō
ſulta Nam ꝑfectioribꝫ poſſet huiuſmodi occupacio
eſſe impedimēto Sed tñ īꝑfectis in attentis ꝛ hijs
qui facile diſtrahūtur plurimū eſt expediens ꝛ vtilis
ꝓ quibꝫ attentioni aſtringēdis eſt hec practica inuē
ta Unde ꝛ ab eis donec in ꝑfectos viros ſuccreuerit
ſummo ſtudio ꝛ āplexu obſeruāda Sic eñ edifican
do lapideo ponti ſupponitur ligneus arcus. vſqꝫ dū
venerit ad ꝯplemētū Sic puer greſſus inſcius appo
diamētis vtitur donec eundi ſit peritus ¶ Duode/
cima notula Nullo alio modo cicius ad annuenduꝫ
deus noſtris votis flectitur qꝫ ſi precātis animꝰ toto
deuotionis affectu in eū ꝯuertatur ¶ Hinc ad hoc
potiſſimū choraule elaborare habent vt ſemꝑ ex ver
bis affectus eliciant. ꝛ ꝑ inceſſantes aſpiracioēs mē
tē deo ꝯiungāt Puta ꝑ O. ſi. qñ aut ꝯſiles exclama
tōes mēte leuātes qꝫqꝫ eciā actꝰ ñ ꝑfcē attēdāt ꝛ aſſig
nent ¶ Sicut dicit ſe feciſſe Augꝰ. in ꝯfeſſionibꝫ Et
clamabā inquit in verſu ſequenti clamore alto cor/
dis mei O in pace O in idipſū O quid dixit obdormi
am ꝛ ſomnum capiam legebā ꝛ ardebam ꝛc. Nā de
h qdā doctor ait Sicut inter phiſicos non q̄ melius
textuꝫ allegat. aut canonem ſeruat. ſed q̄ efficacius
curat. optimus medicus eſt Sic ꝛ inter pſallentes.
non qui acutiora ꝯtēplatus. ſed q̄ affectuoſiꝰ in deuꝫ
erectus ꝛ intimius illi vnitus fuerit. optimꝰ orator
eſt habendus. ¶ Decima tercia notula Ne cuiqꝫ hec
tradicio difficilis ꝛ ꝓlixa appareat. en paucis verbis
practica datur Practica cyropſalterij ē Si pſalmꝰ
laudat. laudate Si gemit. gemite. Si orat orate ꝛ
Hoc fac ꝛ huius intentum habes

¶ Expoſitio vni⁹ pſalmi ſcḋm exercitiū iā preſcriptū p exēplo paragrapho pmo.

Verū qm̄ exercitatio hec chyropſalterij hui⁹ ſatis infrequēs eſt et inſolita multis. ꝛ q̄buſdā forſan per exempla eluceſcere magis poſſet q̄ꝫ practica ipa Ideo q̄ hui⁹ exercitij digna exēpla videre volet Septē pſalmi penitētiales a venerabili Cācellario Gerſon explanatos attente pſpiciat Pſalmū q̄ꝫ Judica. ꝛ alios a p̄ceptore eius venerādo Petro de aylliaco in hunc modū expoſitū attēdat In his ſiquidē actus diuerſos videbit obſeruatos pariter ꝛ affectus. Illicꝫ q̄ūo in affectū oēs pſalmi trahi poterūt videre licebit. ꝛ qualiter in eiſdē dei aut ſpūſſancti. aut etiā alioꝝ audiēde ſint voces Impreſſa ſunt hoꝝ opera: cōquirantur videātur legātur ¶ Et quid de Gerſon dico aut preceptore eius petro. cū magis autētica exēpla ꝑponere poſſem ꝛ ex tpe pariter ꝛ auctoritate. vtpute ex patre Auguſtino ꝛ ſctō Bernardo Satis eni huic exercitio cōformiter beatus Auguſtin⁹ in ꝯfeſſionibus explanat Pſalmū Cū inuocarē Actus pariter ꝛ affectus diuerſos. cū vocū etiā differētia inſinuans. vt patet intuēti in illo. Sed et beat⁹ Bernardus in inſigni expoſitiōe illius pſalmi Qui habitat in adiutorio Similiter et ſup cātico Eſaie (Ego dixi) ſatis quadrat. exercitio chyropſalterij huius voces pariter diſtinguens et actus cū mira affectuū vbertate. vt annotare poſſem⁹ niſi vereremur ꝓlixitatem. adeo vt digniſſima ſint exēpla hui⁹. ¶ Sed ne cauſentur quidā quibus ſcꝫ aut libri hoꝝ deſunt. ad forum Julij ſeſe remiſſos Aut quib⁹ remiſſius ingeniū nō poſſe hoc deprehēdere ex doctorib⁹ tantis En adhuc puulis morē geremus ne lugeāt ꝙ nō ſit q̄ eis frangat hui⁹ exercicij panē. ꝛ vel ſaltem vnū pſalmū exēplariter ſm hui⁹ chyropſalterij formā paucis deducemus Cuius adinſtar ꝛ i alijs poterūt negociari pſalmis.

¶ Eſto itaqꝫ primū pſalmū cātici graduū (Ad dn̄m cū tribularer) Hac forma cātare q̄s volet Is in p̄mis hui⁹ iuxta inſtitutū exercitij pſalmi illius materiā mēte preconſiderare habet q̄ facile ex titulo pſalmi relucet. Et eſt in ꝓpoſito. Clamor tribulati aſcendere ꝛ ꝓficere cupiētis. cōtraqꝫ obſtaculū linguaꝝ a ꝓfectu retrahentiū adiutoriū petētis. ꝛ vt exaudiat multiplr̄ ꝑſuadētis.

¶ Quo cōſiderato diligēter act⁹ pariter ꝛ affect⁹ attēdet q̄s putauerit ſctm̄ dauid ex inſpiratiōe ſpūſſcti hūiſſe dū hunc pſalmū recitauit. ꝛ in illos ſe totū diuertet: vt ſanctus Bernard⁹ docet Alioquin inquit niſi ſcꝫ indueris act⁹ et affectus dauid: nunq̄ꝫ intelliges. pſ̄. dauid Hoc itaqꝫ vel ꝯſili mō hūc pſalmū cāturus ſuum affectum premittet

¶ O dn̄e deus tribulatoꝝ ſpes ꝛ refugium mihi ꝓficere ꝛ aſcēdere a cōualle plorationis volēti. occurrit en multiplex (iniquarū pariter ꝛ ſubdolaꝝ liguarū) retrahens obſtaculū Unde tuū ꝓ more opus habeo. cogorqꝫ inuocare auxiliū. Hoc ſiquidē vnicū eſt in omni tribulatione cōfugiū.

Pſalmi p̄cōſideratio

¶ Sꝫ qm̄ ſciā indignū eſſe dādis. q̄ ſup datꝭ perſtat ingratus. Priuſq̄ꝫ auxiliū tuū petere auſim aut regro añ bēiuolētiā tuā captās ſup acceptis grās ago. ꝛ ingēs illō crebre exauditiōis tue bñficiū corā oib⁹ ꝓfiteor ꝛ toti eccl'ie graꝝ di

Bēiuolētie captatio in gratiarum actione

¶ Ad dn̄m cū tribularer clamaui: ꝛ exaudiuit me Audite huc (co actionē oēs gētes auribus ꝑcipite quotquot dn̄m diligitis videte audite quanta fecit anime mee. q̄ꝫta ſunt erga me beneficia beniuolētie ei⁹ (Ad dn̄m) cui qui potēs eſt ꝛ clemēs (cū tribularer) quotiēſcūqꝫ: q̄ñcunqꝫ. a quātiſcunqꝫ. vel a ſuggeſtionib⁹ demonū. aut linguis aduerſantiū. aut etiā iniurijs perſequētium. (clamaui) voce magni deſiderij et deuotionis (et exaudiuit me) tant⁹ tantillaꝫ taliter liberādo tā imeritam et indignā O quāta bonitatis illius dulcedo. vt ex omni tribulatiōe liberemur. ꝛ ꝓ votis exaudiamur tm̄ fiat ad illū exclamatio ¶ Magnificate itaqꝫ dn̄m mecū ꝛ grās agite illi Quia tantus talē pro tātis totiēs taliter exaudiuit O gratie tibi deus. atqꝫ o vtinā tibi dignas agere grās poſſem Aut vel ſaltē redamare tā bñficum autorē ꝛc̄.

Cū affcū — Gratitudis. / Dilectiōis.

Gratiarum actio.

¶ Aut ſi q̄s cū hoīb⁹ miſcere ſmōes nolit. ſed fragrātiore affectu ſolū alloqui q̄ꝫ deū Poterit ꝛ hūc eundem verſū magne reuerētie cauſa ſub tertia perſona loquēs imediate dirigere in deū dicēdo in gratiarū actionē. hoc aut conſimili mō. (Ad te dn̄m meū cū tribularer) nihil aliud agere ſciens (clamaui ꝛ exaudiuit me) dignatio tue pietatis. Uere me exaudiſti. quotienſcūqꝫ tribularer liberaſti O diligaꝫ te liberator ꝛ exauditor me⁹

¶ Et qꝛ exhibitio p̃teritoꝝ. ſpem dat certã futuroꝝ. cõpertaq̃ʒ et experta humanitas de p̃terito auſum tribuit plura petẽdi in futuro. En nũc in multa tribulatione poſit⁹ linguarũ malignarum. Rurſus ad te vnicum ſolamẽ

Deprecatio cũ cõqueſtione miſerie.

meũ clamare cõpellor. Utinã et nunc me exaudire digneris. (Dñe) qui me totiens liberaſti ꝛ ſolus liberare potes (Libera) et nũc. aĩam meã ꝓficere ꝛ cantare canticũ graduũ. hoc eſt in bonũ aſcendere cupientẽ (a labijs iniquis) hoc eſt ſeu hominũ irriſionib⁊ ſeu diabolicaꝝ ſuggeſtionũ tẽtationib⁊ aperte a bono quo proficere cupio dehortantib⁊ (et a lingua doloſa) que ſub ſpecie boni nititur ꝑſuadere ne ꝓcedã ſed cõſulit dãnoſa ¶ Prima ſiquidẽ ꝓficiẽtiuʒ tentamenta linguaꝝ ſunt iacula. Quid aiũt labia iniqua q̃d te crucias! q̃d mũdum et ea que ei⁹ ſunt deſeris Edamus ꝛ bibam⁹ cras eni moriemur ꝛc̃ Sʒ cũ hec cõtemnunꝭ tanq̃ʒ apte mala. accedit ꝑ blandimẽta. et ſub ſpecie boni ꝑſuadere nitẽs lingua doloſa Noli inquiens ieiunio fatigari. alioquin nõ poteris onera cõuentus portare Noli ſingularib⁊ exercitijs te dare. Miranꝭ eni omẽs qui

Cũ aſſiduentia deſideſiderij et deuotione

facit quod nemo ꝛc̃ ¶ Et ſic mille modis o deus retrahimur a ꝓfectu O igitur libera me qui ſolus potes vis ſoles ꝛ debes.

¶ Sequiꝭ deinde vox dei Qʒ ſi mihi nõ credas Dicũt hoc Hieronim⁹ Hugo ꝛ doctores Ita eni diu⁹ Hieronim⁹ ait Deinde dñs aĩam ad ſe fideliter clamãtem interrogare pietatis affectu dignaꝭ Quaſi dicat Granditer o aĩa viges. q̃ et gratitudine beniuolentiã captas. miſeriã explanãs exaggeras q̃d iuſtũ ẽ deprecaris Unde ſanctis ꝛ pijs tuis deſiderijs fauere volẽs: en aſſum ex te requi-

Auditus vocis diuine.

rens (Quid detur tibi aut q̃d apponatur tibi ad linguã doloſam). Magnum eſt ſiquidẽ hoc tui profectus obſtaculum lingua preſertim doloſa a qua deiecti ſunt plures ꝓficere geſtientes in bonũ. Unde ꝛ neceſſe eſt vt magnũ huic opponatur remediũ Unde te liberare ꝓ ſolito volens optiõeʒ tibi remedioꝝ eligẽdorũ offero dicẽs. Quid detur tibi. ꝛc̃ Quid in q̃ʒ poterit tibi dari auxilij aut conſilij aut remedij. quo iuueris cõtra linguã doloſam. Nõ quo ego hoc ignorẽ. ſed vt te ad ſacrũ deſideriũ dignũ intentũ ad magis magiſq̃ʒ h̃ requirẽdũ ꝓuocem

¶ Hec iam vox dei viuentis vt doctũ eſt cũ ſumma audiẽtia eſt reuerẽtia et

Reuerẽtia
Cum ſtupore mira deuotiõe

deuotione mẽtis. vt ſcʒ talis vel cõſimilis formeꝭ affectus O qualis q̃ʒtaq̃ʒ dei mei pietas ꝛ dignatio vt nõ exaudire mõ mox velit. ſed ꝛ pro deſiderio remedium apponere offert. ꝛ nõ dedignatur creature ſue ꝓ voto loqui O vere me felicem ꝛ beatũ cui datũ eſt audire loqui ꝛ pro voto cũ deſcendẽtem deũ ſummum O mira pietatis dedignatio mirãdum q̃d nõ liqueſcat aĩa mea in tã dilecto dilecti verbo ſonet vox tua crebro. vox eni tua ſuauis eſt ꝛ decora O gr̃e tibi deus

¶ Deinde ſubnectiꝭ aĩe rñſio Aut poterit audiri dñs vt rñdeat ſue interrogationi. vt dicit venerabilis Hugo Magis tñ quadrat. vt aĩa interroganti

Oratoria aĩe rñſio.

deo rñdeat dicẽs Magna bonitatis tue deus me⁹ dulcedo vt a te deꝭ mihi finediorꝝ optio Loquar igitur q̃ʒq̃ʒ puluis ꝛ cinis ſum ad deũ meũ ꝛ orãs rñdebo

¶ Dentur mihi in corde et apponãtur in actione (Sagitte potẽtis acute cum carbonib⁊ deſolatorijs) Geſtẽ cum patre Auguſtino verba ſcripture ſacre i viſceribus. quaſi ſagittas acutas. ſua potẽti cõmotione oẽs doloſas linguas deuibrantes. acutiuſq̃ʒ etiã ad intima cordis penetrãtes. Ut ſunt ignita illa tela Qui cõfidunt in dño mutabũt fortitudinem Et dñs virtutẽ populo ſuo dabit. ꝛc̃. Magis cor meũ credat hmõi verba q̃ʒ ſubdola labia Et qꝛ paꝝ eſt verbis agere Idcirco etiam exẽplis inſtrui peto addẽs. cũ carbonibus deſolatorijs. id ẽ cũ exẽplis ſanctorũ ad vitam gr̃e cõuerſoꝝ. Ut ſcʒ etiã geſtẽ pre oculis exẽpla ſuorũ dei. quos de mortuis viuos. immo ꝛ de nigris lucidos. ꝛ de frigoris gelu igneos feciſti (tanq̃ʒ carbones deſolatorios) vel vaſtatores me vrentes. ꝛ ad dei amorẽ et ꝓfectũ inflãmantes: et ab omni vitio deſolãtes. ꝛ in eorũ ſequelã vt incurius ſim omniũ linguaꝝ doloſaꝝ trahẽtes O dẽtur ꝛ apponãtur ꝛ labia iniqua ꝛ lingue doloſe cito cõterenꝭ Quid em̃! Sic em̃ dicam cum Auguſtino. Quot iuuenes ibi ſunt. quot puelle. q̃ʒ ſcl'm deſeruere ꝛ chriſto ſuire teneriores ꝛ magis infirme. ꝛ ego nõ potero quod ille.

Cum deuotione

Nā ↄñr aīa ſuā petitioꝫ ↄfirmat ⁊ vt citi⁹ exaudiat᷑ m̄ltiplr̄ ꝑſuadꝫ. tū ꝑpter
Primo inq̄ꝫ ꝑpter nccītatē. Ita cū̄ quaſi ſubdit O dn̄e ⁊ ne remedia hec dare
differas Valde ſiquidē neceſſariū eſt vt cito mihi ſucurras. Tm̄ cū̄ hec lingue
inique ⁊ ſubdole in me p̄ualuerūt q̄ multo tp̄e ab om̄i profectu. et nunc fere a
profectus dſiderio deiecerūt Adeo q̄ lugens inclamare ↄpellor et ↄquiri (Heu
mihi q꜡ incolatus me⁹ ꝓlongat⁹ eſt). Qui cū̄ mēte deberem verſari in celis. a-
gentibꝫ iniquis his linguis a ꝓfectu torpui. ⁊ demoror in terris. Ve mihi q̄ꝫ lō
ge a patria ſū ſciūctus cui appinquare poſſem feruore ꝓfectus Sed heu nō ꝓ-
ficio. ſed totus algens ſū et torpens (habitaui eū̄ cū habitātibꝫ cedar) etiaꝫ qḋ
dolens dico in p̄terito. Cū malis ſiquidē ⁊ inquietis hōibꝫ deſignat᷑ per cedar.
filiū yſmaelis qui interp̄tatur tenebra. habitaui peccādo et mala ſocietate ⁊ ce-
citate et linguaꝝ ſubdolarū iniqua perſuaſione vñ (multū incola fuit aīa mea)
longe a deo peregrina. que ciuis poſſet eſſe amando celeſtia O igit᷑ ſuccurre huic
miſere mee nccīti Da carbonē vaſtatorē paulū vt cupiā diſſolui ⁊ eſſe cū chriſto.
et ſit mea cōuerſatio in celis ¶ Et certe dn̄e cito mihi ſuccurrere debes. Non
mō q꜡ hoc eſt mihi nccārium Sed q꜡ ⁊ hoc de cōgruo exigit paciētie ⁊ pac᷑ mee
meritū. nā (Cū his qui oderūt pacē erā pacificus) Patiēs erā meoꝝ ſmōis tui.
et exempli. ⁊ benignus cū ritāribus Agnus iter lupos ouis cū ſcorpionibꝫ. pa-
cē (iuxta apl'm) quātū in me erat hn̄s cū omibus Atq꜡ o vtinā dn̄e ſemp fuiſſem
pacificus. Ve mihi quia crebro turbator fui pacis. Sed hoc dico in cōmunio-
ne eccl'iaſtici corporis O ſim vl' deinceps pacificus ¶ Poſtremo vt et citius me
exaudias importunitas ⁊ feritas exigit hoſtiū linguis iniquis ⁊ ſubdol' me ma
gis magiſq꜡ dū illis reſiſtere conor impugnātiū (Cū eni loquebar illis) rōnabi
liter ⁊ modeſte reſiſtēdo eorū ſubdolis ſermōibus et mecū eos cohortando ad
aſcenſum profectus (Impugnabāt me) proficere volentē. et ad inuicē eos cohor
tantem magis iniquis ⁊ fraudulētioribus perſuaſionibꝫ. cōtentionibꝫ. factiſq꜡
iniurioſis iniqui illi et ſubdoli et hoc (gratis) q꜡ ſine cauſa nullis precedētibus
meis culpis Exurge itaq꜡ in adiutoriū meū deus liberās me de labijs his iniq̄s
⁊ doloſis dans ꝓfectum in aſcenſum virtutis Amē. In te eni graſſatur oīs co-
rum pugna et inique miuſte nequiter me impugnāt ſine cauſa O igitur ⁊c̄

¶ Qꝫ ſi pſalmus hic in feſto martyris alicui⁹ cātet᷑ Jam vox martyris ī pri-
cipio pſalmi poterit audiri q̄ nos in tribulationibꝫ poſitos ſuo monet exēplo
ad dn̄m recurrere Aut cōmonet nos diuini beneficij vt ſecū grati ſimus Ettius
tunc vox cum ſumma reuerētia audiēda eſt ⁊ attētione. eiq꜡ rñdenduꝫ eſt pijs
affectibus aut pia cōgratulatione ¶ Deinde eius inſtar clamādum ad dn̄m. vt
etiam q̄ eum eruit ⁊ nos liberet a malarū linguarū tēptatione ⁊c̄.

¶ Similiter et ſi alicui graue videatur et difficile materie precōſideratio. po-
terit ſimpliciter agere erga eccl'iam actū illuminatiuū aut perfectiuum eā aut
vnde in tribulatione releuari poterit erudiens. aut ad amorē tam pij exaudito
ris et liberatoris inflāmās ⁊ ſic procedere ¶ Aut ſi et hoc ꝑpter diſſuetudiem
alicui fuerit oneroſum ſuſcipiat et audiat hunc pſalmū eſſe vocem ꝓphete dicē-
tis et gratulantis ſe quotiens clamauit exauditū Et eius inflāmat⁹ exemplo
ſimiliter petat a tā pio dn̄o liberari in tribulatione ⁊c̄

Et vt oſtenſum eſt de hoc pſalmo facile itidem practicāti patebit ⁊ in alijs tātū
deſit faſtidium. iuge aſſit exercitium. ſtudiū quoq꜡ pſalmoꝝ ⁊ orōnis ſuffragiū
Nec quiſpiam putet ipoſſibile eſſe exercitatu vt tā varie inter cantandos pſal-
mos habeātur affectiones ſolū exercitio ſeſe longanimiter dedāt ⁊ facilimū ip
ſi ꝓfitebūtur quod ante putarāt difficillimū aut ipoſſibile factu

¶ Qꝫ ſi autēticum exemplum aut Auguſtini vel Bernardi ponere malis
facile ex illis ſumes Bernardus enim ſuper Qui habitat ita breuiter diſtinguit
et connectit.

nccītatem
meriti cōgruitatē.
hoſtiū ipoꝛtūitatē

Deploratio miſerie. pudoꝛ᷑ cū affcū ↄq̄ſtiōe. doloris

Exaggeratio cū commemoratione.
Et pia affectōē. cauſe.
Cōmēdatio. perſōe

Cū obiectali affectōe

Accuſatio ꝑt᷑ adūſe.

Cū indignatiōe. exaggeratione
Et deuote orōnis concluſione.

Audit⁹ voc᷑ martyr᷑.

Deprecatio. illumīatiu⁹
Actus ꝑfectiu⁹

Audit⁹ ꝓphice vocis.

Auditus vocis ꝓphēce cū deuota affectione.

PRincipiū eteni pſalmi ſuſcipit ex voce ꝓphete i dn̄z ſperare in oī tētatōe monētis. vn̄ cū deuotione ꝓphetā dicentē audit (Qui hītat in adiutorio altiſſimi in ꝓtectione dei celi cō.) Formās affectus Plane beatus ⁊c̄

Grāꝝ actio cum profeſſione Cōmēda⁹ ꝑſōe ꝺ ſuko

¶ Deinde ꝓpheta ſignū indicat Un̄ ſcietur ꝙ q̄s in adiutorio altiſſimi hītet q̄a Dicet dn̄o in grāꝝ actione ſuſcep. ⁊c̄ Et hoc ſignū acceptās hoc ex perſona aīe in gratitudinē aīe dicit (ſuſceptor me⁹) ⁊c̄(Et ſperabo in eum) Hoc votū ꝑ ꝓpoſitū. hoc intētio cordis mei Tacite interrogat. Sed dic nobis q̄ fructu. qua mercede quo lucro Rn̄det(Qm̄ ipe liberauit me de laq̄o) ⁊c̄. Confitemi illi ⁊ ex totis medull' grās agite mecum Nam et a verbo aſpero liberauit. Agite ḡ gratias exultate et dicite in gratiaꝝ actiōe(Qm̄ ipe liberauit me) ⁊c̄.

Gratitudo cū aliorū ad grās inuitatiōe

¶ Confitenti āt humiliter et grās ſicagenti nō immerito āpliora beneficia ꝓmittūtur Nā qui fidelis inuenit in modico/iure cōſtituitur ſuper multa Sicut ecōuerſo accipiēdis indignus ē qui fuerit de acceptis ingratus.

Uox ſpūſſcti cū āpliori bn̄ficioꝝ ꝓmiſſiōe

¶ Itaqꝫ deuote illi gratiarū actioni rn̄det ſpūſſanct⁹ aut ꝓpheta Nō id ſolū innuens faciet Sꝫ et ſcapulis ⁊c̄ Inſuꝑ ⁊ (ſub pennis eius ſperabis) Ut de exhibitione pn̄tium munerū firma ſit expectatio futuroꝝ Et quia circūdatus es tētatōibꝫ (Scuto circūdabit te) ⁊c̄(nō timeb)a q̄tuor p̄cipuis tētatōibꝫ ⁊c̄ vt ddūcit

Repmiſſio quoqꝫ de futuro.

¶ Sic itaqꝫ liberat a tētationibꝫ hui⁹ vite. inſuꝑ ⁊ ꝓmiſſionē dat de futuro Qꝛ licet nō niſi per medios hoſtiū cuneos pateat tranſit⁹ in regnū celoꝝ Licꝫ vim patiatur ⁊ obſident hoc gigantes multi et magni Attn̄ fiducialiter dicit ſpūs. age ne timeas Multi ſint ⁊ magni(Sed cadēt a latere) ⁊c̄. Sic itaqꝫ veritas interim a tētationibꝫ. poſtmodū a difficultatibꝫ ꝓmittit liberare. Poſt hecqꝫ nō modice felicitatꝭ ꝓmiſſionē ſubdit dicēs(Uerūtamē oculis tuis cō.) Ita domine oro Ita fiat Cadant illi ⁊ nō cadā ego. paueāt illi ⁊ nō paueā ego. ꝯfūdantur illi ⁊ nō cōfundar ego Uideā omne bonū Inde ſubdit vt ampliorē occaſiōēꝫ grē et laudis habeas(Et retributionē petōꝝ videbis)ne videlicet ignar⁹ tanti periculi ingratus aliquando inueniaris liberatori ⁊c̄ O felices quibꝫ tāte repmiſſiones fiunt: Iā vero audiam⁹ q̄d ad tātas ꝓmiſſiones deuota ⁊ fidelis rn̄deat aīa(Qm̄ tu es dn̄e ſpes mea) Quicquid agendū. quicq̄d declinādum. quicquid tolerandū. quicquid optādum(Tu es. d. ſpes mea) Hec vna mihi omnium ꝓmiſſionū cauſa. hec tota rō mee expectationis. Quid tā ſobrie! quid tam pie! Sed nec aliud huic verbo videt poſſe cōuenient⁹ rn̄deri q̄ illud(Altiſſim poſu. refu. t.) Merito ꝓinde quereti ſolū dn̄m aīe a ſpū hoc rn̄det ⁊c̄

Et audiūt hec repromiſſiones cū deuota vtpꝫ affectione.

Orōis Gratitudinis Congratulationis.

rn̄ſio aīe cū captatōe laudis ⁊ latrie

Recipca ſpūſſcti rn̄ſio cū beatitudinis ꝓmiſſione.

¶ Adijciturqꝫ beatitudinis pfecta ꝓmiſſio(Nō accedet ad te ⁊c̄)Duplex ſtola, duplex imortalitas ⁊c̄. Securitas a peccato pariter et peccati pena. Felix ſpes

Tacita interrogatio aīme ⁊ rn̄ſio ſpūs ſc̄ eoꝝ

Añi deuoto auditu et affectiōe ḡtitudis laudis anime.

¶ Sed rurſus rn̄det tacite ſecū aīa Magna o ſpūs o ¶ (et expectatio tāta ꝓpheta tua promiſſio. ſed vnde id ſperare licet Quō malū et flagellum euadaꝫ: quo merito. q̄ ſapientia. q̄ virtute. ¶ Rn̄dit ſpūs vel ꝓpheta (Qm̄ angelis ſuis ⁊c̄) O cōfiteantur dn̄o mīe eius Cōfiteātur et dicāt inter gentes qm̄ magnificauit dn̄s facere cū eis. Domine q̄d eſt hō qꝛ innotuiſti ei ⁊ appōis ſic erga eum cor tuū. Quis. quibus. quid. de quo mādauit(In manibꝫ portabūt te) Quantā debet tibi hoc verbū inferre reuerentiā. afferre deuotionē. conferre fiduciam ¶ Et neceſſaria eſt iſta protectio(Ne forte offendas ad lapidē pedē tuū) Magis propter que ſequūtur(Suꝑ aſpidē et baſiliſcum ⁊c̄) q̄ꝫ neceſſarius pedagogus. imo etiā baiulus: preſertim puulo inter hec gradienti. Hec ē cōmeorat vt ſolliciteris ad grām. inuiteris ad dilectionē. O quid vltra debuit facere ⁊ nō fecit

Uox dei patris.

Audiēda cū congratulatione deuotione.

¶ Sed noui quid cogites ingenua creatura Habes grām cū angel' domini. ſed ad ipm an ibis angeloꝝ dn̄m Oras et optas vt nūcq̄s nō cōtent⁹ ipe quoqꝫ q̄ loquebatur aſſit En nō dedignat ſpes eſſe miſeroꝝ liberatorē ſimul et ꝓtectorē. in ſe ſperātibꝫ ſe tibi ꝓmittēs Hinc ait ipe deus(Qm̄ in me ſperauit liberabo ⁊c̄) Et audi quo fructu nouit nomē meū(Clamauit ad me ⁊c̄) Sed in quo exaudies dn̄e vel in quibus(Cū ipſo ſum in tribulatiōe eripiā ⁊ glificabo) Tria ordine dicit. Felix qui te interim cōſolatorē in tribulatione vt poſt ereptorē in egreſſu et glorificatorē in regno Magna ſunt hec. ſed tu domīe magne ꝓ/

miſiſti. Promittit̃ et beatificus finis. (Longitudie
dieꝝ ꝛc̃) Agamus gr̃as patri promiſſoꝛi. (Et oñdaꝫ
illi ſalutare meũ) Oſtēde nobis miaꝫ tuam. Oſtenꝫ
de ſalutare tuum et ſufficit nobis. Amen

¶ Ecce hec in curſu ex beati bernardi explanatōe
Quā ſi intērius q̄s legent ſcio integrius actuum
vocũq̃ꝫ dr̃iam cũ affectibus inuenerit. Et q̃ꝛ crebrũ
eſt ei adducere ꝑ ꝯnexōe verſuũ tacitas queſtiones
vel ad tacitas queſtiones que fieriſpoſſunt adduce/
re rñſiōes poſſet īdẽ int̃ notulas chiropſalterij āno
tari ꝑ regula et declaratiōe. Nā et in alijs pſalmis
ꝛ ꝓ̄hetis hoc frequētiſſimũ eſt vt etiā ſuper ezechie
lem gregorius notat

¶ De mō horas terminandi atq̃ꝫ exercitijs poſt
eas aſſumendis Capl̃m. viij.

MElioꝛ eſt finis orationis q̃ꝫ principium
Eccl's. vij. Dictis iam quibuſdā ſuper
modo horas iniciandi et ꝓſequēdi. Vi
dendũ quō ſint termināde. In fine eni
canitur laus. Cuiuſq̃ꝫ finis bonus eſt
totũ opus bonũ eſt ¶ Sunt igitur ſequentia exer/
citia poſt horas aſſumēda ꝛ intenti⁹ exercēda ꝛ nō
ante abeundũ q̃ꝫ vel tenuiter illa fuerit expleta. Nō
eni debet religioſus (ait ioānes vallenſis) feſtināti⁹
egredi mox finitis horis. quēadmodũ ſtipēdarij p⁹
acta ad ꝓ̄pria cōcito recurrũt Sed debet mens poſt
q̃ꝫ cōia exegerit pro ſuis expediendis cauſis ſollicita
ri. intimius petens a dño vt gratum ſit ei exhibitũ
officium ne ſtatuat negligēntias in eo admiſſas. q̃s
ſi ſtatuere vellet nō poſſemus oīno iuxta cuiuſdam
ſententiā patris fieri ſalui Sũt igitur hec exercitia
tunc celebranda

Poſt veniā. grat⁹ p⁹ offer. corrige moꝛes

¶ Primo poſt cōpletionem horaruꝫ debet homo
mentē ſuper ſe reflectere. ꝛ qualiter horas exoluerit
mcōrari. diſcutiendo. ſ. ſi tanta reuerētia attentiōe
et deuotione quāta debuiſſet eas dixerit Et de exceſ
ſibus debet veniā petere. vt ſic ſuppleat humilitas
cōfeſſionis et orationis. quod min⁹ fuerit d̃uotiōis
Ait eni Hugo Sicut prauoꝝ vſus eſt ſemꝑ mala
agere. et que egerũt nunq̃ꝫ retractare. ſed ceca mēte
pertranſire Ita e diuerſo propriũ eſt bonoꝝ ſeipōs
actuſq̃ꝫ ſuos inceſſanter inſpicere. et cũ aliquid no/
xij deprehenderint. mox ꝑ doloꝛē et penitentiā dilu
ere Hinc ꝛ nos bonoꝝ moꝛe poſt omne opus. p̄ſer
tim poſt officium diuinũ diſcutiamus. ꝓ cōmiſſis ꝛ
admiſſis doleam⁹ veniāq̃ꝫ petamus ſingulariter il
la q̃nq̃ꝫ euāgelici publicani verba dicēdo. ſ. De⁹ pro
pitius eſto mihi peccatoꝛi Hoc eni docuit dñs me/
chteldim vt poſt ſingulas horas diceret hec verba.
nā ſunt mire virtutis Si eni hec verba tante erant
efficacie ꝙ publicanũ deo recōſiliauerint ſperanduꝫ
eſt ꝙ pro negligentijs inuolũtarie ſub horis admiſ
ſis ſatiſfacere poterint Et cũ quis hec verba dixerit
pectus publicani exemplo tondere nō obmittat

¶ Secundo finitis horis gr̃as debes agere.
voluit te ſuis laudib⁹ intereſſe
Eo ꝙ dignat⁹ ſit gr̃aꝫ ꝛ ꝯſolatiōeꝫ īfundere
ſpem exauditionis voluit immittere.
Gratiaꝝ nēpe actio ſemꝑ patri luminũ a nob̃ debe
tur a quo omne bonũ deſcendit Nemo q̃ꝫ teſte Au
guſtino donis dei eſt beatus q̇ donāti extat ingrat⁹
Et ſi ſcḋm beati Baſilij inſtituta poſt om̄e opus. gr̃e
ſint agende. quātomagis poſt opus diuinũ. poſt be
neficiũ tantũ quo horis ſuis nos nō dedignat̃ inter
eſſe grati eſſe debemus. Hoc eni eſt tantũ bonuꝫ iu
xta quēdam ꝙ nō facile digne eſtimatur. q̃q̃ꝫ enim
nō ſentimus. multā tamen gratiam. etiam frigidi
oꝛatoꝛes a domino inter oꝛandũ accipimus
Tertio debes exhibitũ officiũ domino deuote offer
re. Quod plurimũ eſt neceſſariũ iuxta Hugonem
Nā legere laudare oꝛare inquit ſunt quō agrũ ſemi/
nare. que oꝛando deo offerre eſt quō ſemen operire.
Naꝫ ſicut qui ſemiat in agro. ſi h̄ oꝛando opire diſſi
mulauerit. veniunt volucres ꝛ iuxta poetā ſemina
iacta legunt. totũq̃ꝫ diripiunt quod ante eſt ſemina
tum Ita etiā qui in agro coꝛdis ſui ſemina verba.
ſcꝫ dei legēdo. laudādo. pſallēdo aſperſerit. niſi po/
ſtea oꝛādo recluſerit. ꝛ quodāmodo ſepelierit. veni
ent volucres ſeculi. videlicet huius volatiles cogita
tus. aut demones et ſe rapient quod erat ſemiatuꝫ
Ideo bonũ opus ſemꝑ eſt deo per oꝛationem offe/
rendum. vt ſic ſemen dei maneat in coꝛde. vt fruct⁹
ſpũalis creſcat in ope. vt deo ſit gratũ. nobis ꝛ eccle
ſie cōmodoſum Atq̃ꝫ bonũ quod dederit ipſe con/
ſeruet. quia teſte Gregorio Cito bonũ amittit̃ niſi
a largiente deo cuſtodiatur Vñ nunq̃ꝫ hmōi obla/
tio eſt intermittēda. ſed ſemper poſt horas agenda
quēadmodũ facit ꝛ eccleſia dum poſt miſſas Suſci
pe ſancta trinitas ꝛc̃ legit. ꝛ dum omnes horas per
collectas concludit ¶ Debet autem hec oblatio fie/
ri per manus ſanctoꝝ quorum egiſti cōmemoꝛati/
onem et potiſſimum per manus beate Marie ſub
hac aut cōſimili foꝛma Suſcipe domine deus me⁹
precibus ꝛ meritis glorioſiſſime virginis Marie et
omniũ ſanctoꝝ tuorum ſingulariter. N. angeloꝛũ
vel apoſtolorum ꝛc̃. obſequium ſeruitutis mee. Et
ſi quid his laudibus dignũ egi clemēs reſpice. ꝛ q̄d
negligentius actum eſt ꝓpitius ignoſce. ꝑ xp̄m do.

¶ Poterit hic inteꝛi articulus horarũ et virt⁹ aut
vitium pro quibus oꝛatũ eſt. ſed veremur eſſe ꝓlixi/
oꝛes Quod aũt oblatio hec per manus Marie ſit
potiſſimũ agenda Bernardus docet dicēs. Quicq̇d
offerre ꝯſideras q̃ꝫuis modicũ gratiſſimis illis ꝛ oī
acceptatione digniſſimis Marie manib⁹ offeren/
dum tradere cura ꝛc̃. vrs̄ ā̃n matutinas. ¶ Quarto
Poſtq̃ꝫ defletum eſt malũ. poſtq̃ꝫ oblatum ē bonũ.

qdiſqȝ ſe ſuper ſe reflectere debet ⁊ deinceps cantio
nem deuotius exequēdi diuinū officiuȝ ꝓponere. et
ſic ſemper propoſitū ⁊ deſideriū ſtudeat reſuſcitare
Uel ſic eſt accipiendū vt iuxta ſpeculū monachorū
poſt orationē in eadē deuotione et morū grauitate
ſe cōſeruet quaſi mox ab orōne exiret Sic moyſi fa
cies reſplenduit dum a dei collocutione deſcēdit Cu
ius inſtar et nos poſt orōnem grauitate moꝝ reful
gere debemus ⁊ ab omni leuitate precauere: Nihil
enī iuxta quendā ita deuotiōem impedit ⁊ extiguit.
ſicut moꝝ leuitas ⁊ geſtus indiſciplinatꝰ ¶ Quiſ-
quis igitur egregius dei pſaltes. dignuſqȝ chorulia
fieri voluerit. hūc pſallēdi modum diligens obſer-
uet Sic enī ſecuriori cōſcientia ſuper diſtractiōibꝫ
admiſſis coram domino apparebit Nam ſolius an
geli eſt in oratione nō predari. Unde nō valde impu-
tabitur ſi huiuſmōi exercitijs abluatur

¶ Prologium in obiecta ſub horis aſſu menda ¶ Capitulū .ix.

SEpties in die laudē dixi tibi ſuper iudi-
cia iuſticie tue Ps. Quoniā plurimuȝ
vt dictū eſt pro attentiōe ⁊ deuotiōe ha
benda ſub horis valeat deuota habere
obiecta Quippe cū ſm ligna ſilue ignis
inardeſcat Hinc huic pſalterio ſubiūximus quedā
deuotionis obiecta de vita et paſſione ac glorifica-
tione domini ieſu ſm dies ⁊ horas diſtincta. ſup q̄-
rum cōmemoratione cū dauid laudum ſoluēda ſūt
munia Quanqȝ enī vt in ꝓfectibus dicit diuine lau
dis ampliſſima ſit materia. Nulla tamē ita eſt men
tis ad deuotionē ⁊ laudē inflāmatiua quēadmodū
chriſti paſſionis eſt materia. Unde et ſuper eis lau
des ſe dixiſſe. perhibet ꝓpheta. Quiſquis igitur de-
uote volet vota ſua exoluere debet vel iſta. vel ſi que
habuerit alia aſſumere. Sunt enī fatemur a diuer
ſis diuerſimode hmōi obiecta diſtincta. Iſta tamē
videntur vſui aptiora ⁊ exercitijs ſanctorum. puta
Bonauētura et ceteroꝝ cōuenientiora qui ſic ea di-
ſtinxerūt. vt decurſū euāgelicum ſemel finirēt i ſe-
ptimana. Cōformant ſe alij eccl'iaſtice (vt aiūt) iſti
tutionis tantū de paſſione ſcd'm ſeptē horas obie-
cta diſtinguētes ⁊ intētius circa ea ſe exercētes Ber
nardū in hoc ſecuti in tractatulo ſuo . Septies i die
laudem dixi tibi. Alij ſingulis pſalmis ſingula ap-
plicuere obiecta Alij omnē euāgelice traditiōis ni-
tūtur cōmemorare textum. iuxta quod infra poſi-
tum eſt illud ex monoteſſeron folio ¶ Suus cuiqȝ
mos eſt. ſuo quiſqȝ ſenſu abūdat. et vt maximꝰ poe
ta ait Diuerſos diuerſa iuuant: nō omnibꝰ animis
omnia cōueniunt. Eligat quiſqȝ quod ſibi aīo cede-
rit. tantū nō omittat aliqua ſibi aſſumere obiecta:
Nā plurima ad hoc ſunt inductiua Domini enim ie
ſu ſub horis reminiſci eſt eccl'iaſticum inſtitutum q̄
hoc iuſſit fieri in cōmemorationē ſui Ieſum quoqȝ
pro obiecto habere ſi in oratōibus exaudiri voluerꝰ
eſt neceſſarium Sub atteſtatione enī iuris iurādi
typice in ioſeph ipſe deus pater dixit Geneſ. xlij. Nō
videbitis faciem meā niſi adduxeritis fratrē veſtrū
minimum. i. dominū ieſum paulo minus ab angelis
minoratum ¶ Eſt quoqȝ poſtremo valde cōmodo-
ſum. ⁊ a pluribus perſuaſum. Cōmoditas patet qȝ
ſic tediū pellitur. diſtractio fugatur. affectus inflā-
matur. ⁊ innumeri alij ex hoc ꝓueniunt (vt Bernar
dus teſtatur) fructus Hinc et ſancti vt Bernardꝰ.
Bonauētura ⁊ alij hmōi ſub horis aſſumere ſolent
et itidē alijs ſuadēt De hoc Bernardus ad fratres
de monte dei. incipienti ac nouitio chriſti tirunculo
melius ac tutius ꝓponitur imago dominice hūani
tatis. natiuitatis. paſſionis. reſurrectionis. vt infir-
mus animꝰ qui non nouit niſi corpora ⁊ corporalia
habeat aliquē cui ſe afficiat. cui iuxta modū ſuū pie
tatis intuitu inhereat. Homo enī viſitans ſpecieȝ
ſuam nō peccat. Hoc eſt cum intentiōis ſue intuitū
in eū dirigit. humanā in deo ſpēm cogitādo. a vero
vſqȝ q̄qȝ nō recedit. vt dū per fidem deū ab homine
non diuidit. deum aliquando in homīe apphēdere-
re diſcat In quo pauperibus ſpū ⁊ ſimplicioribus
dei tanto primū ſolet eſſe affectus dulcior quāto hu
mane nature ꝓpinquior Idem et Ludolphus i ſuo
ꝓlogo ⁊ ceteri quiqȝ docti ſuadent Patet ergo con
tra quorūdam obiectiones q̄ȝ liceat. imo q̄ȝ deceat
hmōi aſſumere obiecta Sed iam de hoꝝ vſu eſt in
quirendū. Sic enī huiuſmodi eſt vtendum vt pſal
moꝝ attentioni nō officiant ſed ꝓficiant magis ¶
Pro quo nota ꝙ his obiectis trifariam cōuenit vti
ſcȝ Ante horas. ſub horis. ⁊ poſt horas ¶ Ante ho-
ras quidem vt vel in eorum cōmemoratione corpor
exercitetur. mens inflāmetur. ⁊ intentio rectificetur
Quorum proſecutionem exercitatio ipſa docebit
¶ Sub horis aūt eis vtendū eſt vel pro mētis ſer-
uanda recollectione ⁊ cohibēda vaga ſenſuū euaga
tione. vt ſcȝ homo ea ante mētis oculos ponat. et
quaſi domino hec vel illa agenti aut pacienti aſſiſte-
ret ſic ſe gerat Et ſemper mox vt ſenſerit mentē di-
ſtrahi. ſenſus velle euagari. ad iſta ſe ꝯuertat. ⁊ ima
ginarijs quibuſdā oculis his intendat. Quis enim
tam vecors aut vagus vt huiuſmodi obiectis ꝓpoſi
tis nō recolligatur. ⁊ ſenſus reſtringat Secundo
vtendū eſt his ſub horis pro orationis deuotione. ⁊
affectuū multiplicatione vt ſcȝ crebrius ea pſallens
ad mentē reuocet. maxime vbi deus aut dominus.
aut aliquod relatiuum dei ponitur. ⁊ pios tunc for
met affectus. ſ. vel cōpaſſionis aut gratitudinis vl'
amoris Quem vſum potiſſime ſuadet Bernardus
Et pro huiuſmodi vſu plurimū deſeruirēt ſeraphice
ille exclamationes infra poſite. folio
que ad hec quoqȝ reſpiciūt obiecta vt ibi plenꝰ dicit

¶Tertio vtimur eis pro faciliori exauditione. vt
ſcȝ vbi ſimplex oratio in pſalmis occurrerit iſta eru
ctuemus. et per hoc de oratione ſimplici obſecratio
nē formemus. Conuenit quoqȝ interdū nicholominꝰ
eis vti pro corporis tediȷ̄ vel ſomni. ſi quando inter
pſallendum obrepſerint (quod abſit) propulſione.
Hoc enim apoſtolicū conſiliū docet dicens Reco-
gitate dominū ieſū qualē ſuſtinuit aduerſus ſemet
ipm a pctōribꝫ ↄdicōeȝ vt nō fatigemini aīs vris de
ficiētes Qui his ipſis int orandū his obiectis vſus
fuerit. ſentiet vel experientia doctus qȝ nō impedi-
ant. ſed expediant magis huiuſmodi obiecta ad in-
telligentias et attentionē pſalmoꝝ ꝛ deuotas red-
ditiones votorum Nam vt exemplo teſtemur Eſto
cantetur pſalmus iſte Miſerere mei deus. ꝛ habeā
ꝓ obiecto aliquē articulū de chriſti incarnatiōe vel
paſſione. quid queſo ſubtrahetur attentioni ſi hoc
modo cantauero. O deꝰ ꝓpter me incarnate vl' paſ
ſe. propter hanc incarnationis tue charitatē miſe-
re mei peccatoris. et ſic de aliȷ̄s ¶Poſt horas quoq;
qȝ ſubnexis obiectis vti cōuenit. Et hoc vel in horā
rum oblatione. venie. petitione. pro deuotionis cō
ſeruatione Vt ſcȝ tuncquiſqȝ ea ad mentē moroſiꝰ
reuocet ꝛ intētius ac deuotius ea pertractet medi-
tationes ſuas inde formādo. quas inter pſallenduȝ
obedientie cauſa intermiſit. ¶Quomodo autē vel
ante vel poſt horas huiuſmodi poterit homo ꝑ ſpi
ritus inflammatione ꝛ meditationis ſtabilitione
vti nō eſt huius loci diſſerere. Vnū dicimus maxi-
mū ſeminariū copie et deuotionis incentiuū his ob
iectis menti ſubminiſtratum iri. Quomodo enim
nō copie ſeminariū quod paucis verſiculis omnem
euāgelice ſilue includit cōtextum? Quō nō ſummuȝ
deuotionis incētiuū quod tradit deum incarnatuȝ
Quiſquis igitur vel mente illuſtrari vel affectu in-
flammari cupierit. his ſe meditādis dedat Horuȝ
eni meditatio efficit hominē intellectu cherubicuȝ.
ſeraphicum. affectu. de cuius inductiuis ꝛ practicȷ̄s
plenius in ſecūda parte huius operis. folio

Feria ſecunda

De ieſu eternitate. et antecedētibus eius ortum et mundi ingreſſum

Diuine eſſentie vnitatē — Maieſtatis equalitate
Attēde pſonarū diuinarū trinitatē In a pprīatoꝝ diuerſitate
deitatis incōphēſibilē eternitatē — cōſummata pfectione ꝛ felicitate

Ad mattut. Jeſus ex deo genitus. ſpirator. ꝙ̄ beatus.

Maieſtatē et potentiā — tā mltaꝝ ꝛ magnaꝝ reꝝ creatōe
Attēde bonitatē et ſapientiā In optio ordine regimie ꝛ pfectione
angelicā differentiam — maloꝝ lapſu ꝛ bonoꝝ ꝯfirmatōe

Ad p̄mas Jeſus creator inclytus. celeſtes firmans ſtatus.

ꝓtoplaſtoꝝ exaltationē — Dote naturali ꝛ gratuita
Attēde p̄cepti diui trāſgreſſionē In tēptatoꝝ culpa ꝛ tēptatoris ꝯſucia
diuinā vindicē vltionē — miſicordi iuſticia ꝛ meritoꝝ exi/
gētia

Ad t̄cias Jeſus fautor munificus ade. vindex reatus

humanā calamitatē — multa miſeria ꝛ demōis pſecutōe
Attēde diuinā pietatē In figuraꝝ typis ꝓphetijs ꝛ ꝓmiſſiōe
deſiderioꝝ prim grāditatē — lōganimi ꝛ amoroſa expectatiōe.

Ad ſextas Jeſus promiſſus patribus. t̄ypatus. ꝓphetatus

regie ſtirpis ꝛ ſacerdotal' elcōne — ꝓphiaꝝ ꝺ ꝟgie ꝛ figuraꝝ mltiplicitate
Attēde ꝟgis ꝯceptū ortū ꝛ educatōeȝ cū graꝝ pleitudie ꝛ ꝺſpōſatōis cauſalitate
ꝓphetati p̄curſoris nūciationē — loci tpis. et nūcij dignitate

Ad nōs Jeſus matris ſollicitus. Johannes nūciatus

Angeli legationem — myſterioꝝ ḡuitate ꝛ ꝺcēti q̄litate
Attēde marie virginis r̄nſionem Cū ſapia ꝛ multa ꝟtuoſitate
dei cōceptum ꝛ incarnatiōeȝ — circūſtātiaꝝ ꝯgruitate ꝛ āplexe/
da charitate

Ad veſpe. Jeſus emiſſo celitus legato. incarnatus

Marie ad elizabeth viſitatōeȝ — Parentū gaudio ꝛ hūilitate
Attēde iohānis ortū ꝛ p̄uilegiatiōeȝ Cū pueroꝝ occurſu ꝛ iocūditate.
marie ꝛ ioſeph c̄ſtē ꝛ dulcē affcōeȝ — ioſeph dubio ꝛ agnitaveritate

Ad cōpl'. Jeſus iohannem dotibus viſans. Joſeph hortatus.

Feria ~~ſexta~~ 3ª

De ieſu natiuitate et vite infantulis proceſſu

Dignādā ieſu natiuitatē — ꝟtutū exēplaritate ꝛ circūſtātiaꝝ ꝯgrui/
Attēde mr̄is ꝟgis obſeqoſitatē Cū leta ꝯtēplatiōe ꝛ ꝺuota fuitij q̄litate tate
ꝑitatꝫ maifeſtatōeȝ ꝛ feſtitatē — āgeloꝝ ꝯcētu ꝛ paſtoꝝ iocūditate

Ad mattut. JEſus maria naſcitur. paſtoribus mōſtratus.

Legalis circūciſionis rigorē — Cerimonijs ꝛ myſticatione
Attēde pueri ꝛ parentū flet⁹ ꝛ dolorē In penoſa circūciſione
grādem circūciſi honorē — digniſſimi nois impoſitione

Ad p̄mas Jeſus cultro cōciditur. ab euo ſic vocatus

Maifeſtātis ſigni cōgruentiā — Per ſtellā apparendo
Attēde magoꝝ ſtudiū ꝛ iudeoꝝ inſipiētiā In querēdo ꝛ refellendo
donoꝝ typū ꝛ pioꝝ indigētiā — munera digna accipiendo

Ad t̄cias Jeſus a magis queritur. cū donis adoratus

Offerentiū hūilem deuotionē — Legis nō nec̄ria ſubiectione
Attēde oblatoꝝ ſignificationem In decēti coꝝ myſticatione
occurrentiū ſacta ꝛ ꝓhetiſatiōem — ſuſceptu. cantu. ꝛ exultatione.

Ad ſextas Jeſus in templo ſiſtitur. ſuſceptus. ꝓphetatus

		Herodis ābicioſam emulatōez		Pueros ꝑ xp̄o perdēdo
	Attēde	Innocentiū pueroꝝ ꝑſecutionē	In	martyriū ꝓuilegiatū ꝓferēdo
		ieſu exiliū et reductionem		in egyptum fugiēdo ꝛ redeūdo.
Ad nōs		Jeſus in paruis moritur.extorris . reuocatus		
		Jeſu mores et religionem		Tēpli viſitatione ꝛ docendo.
	Attēde	ꝑentū meſticiā ꝛ exultationē	In	ꝑditū puerꝝ querēdo ꝛ inueniēdo
		obediētie ieſu ꝛ vite occulte ꝓfcōez		ꝑentū ſubiectione ꝛ ſe occulendo.
Ad veſpe.		Jeſus amiſſus queritur.paret.nazareth moratus		
		Baptiſte vitā.doctrinā.ꝛ ꝓfectōez		xp̄z pᵘ vētuꝝ ꝓmittēdo ꝛ ſibi ꝓferē°
	Attēde	baptiſmi ꝯſecratōez ꝛ ihu digtōz	In	baptiſmū ſui ſbeūdo ꝛ aq̄s ſcificādo
		circūſtātiaꝝ ꝯcurrētiū myſticatōz		Celoꝝ apertiōe ꝛ trinitatē appendo
Ad cōpl̄.		Jeſus vate precurritur.iordane baptiſatus		
Feria quarta		De ieſu virilis cōuerſationis actibus ꝛ progreſſu.		
		Jeſu anachoreſim et ieiunū ꝓfcōz		Feris exercitiis ꝛ ꝯtēplatione
	Attēde	tētatōis ſufferētiā modū ꝛ ꝑetōz	Aū	ſapienti chriſti reſponſione.
		ieſu victoriā et hoſtis cōfutatiōez		angeloꝝ accedētium miſtratiōe.
Ad matut.		IEſus deſerto abſtinēs.victor hoſte tentatus		
		Jeſu manifeſtationē ꝛ ꝓuidētiā		Diſcipuloꝝ attractu ꝛ vocatiōe.
	Attēde	vocatoꝝ qualitatē ꝛ obedientiā	In	relinq̄ndo oīa ꝛ ꝓmpta imitatōe
		ſcām vitā et beniuolentiā		mutua cū eis cōuerſatione
Ad ꝑmas		Jeſus diſcipulos colligens.q̄ꝫ ſancte conuerſatus.		
		Jeſu idigētiā ꝛ paupꝫtatē		famis ſitꝭ ꝛc ſuſtinētia ꝛ nihil poſſidēdo
	Attēde	vitā ꝓfectā ꝛ exēplaritatē	In	ꝯūſatōis mō.ꝛ calores frigora ꝛ hᵘ exiliū
		laborē laſſitudiez.ꝛ negocioſitatē		ꝑ circuīedo ꝑ caſtella (aſpa q̄q ꝓferēdo
Ad t̄cias		Jeſus paup.circuiens.fert dura.fatigatᵘ		ꝛ ciuitates diſcurrēdo
		Doctoris et doctrine qualitatē		Mira et ſuaui excellentia.
	Attēde	populi ingratitudiez ꝛ ruditatē	Aū	multa et ceca malinolentia.
		ꝯſilioꝝ perfectionē et verboꝝ ḡuitatē		pabolaꝝ occulta intelligentia
Ad ſextas		Jeſus perfecta cōſulens.doctor verbis ſenſatus.		
		Jeſu miſicordiā ꝛ diligentiā		Egroꝝ morbos curando
	Attēde	largitatē et beniuolentiā	In	famelicos ſuauiter reficiendo.
		pietatis affluentiā		peccatores ad miāꝫ recipiendo.
Ad nōs		Jeſus cunctorum miſerens.paſtor.laxat reatus		
		Jeſu diuinā potentiā		Miracula inaudita faciendo.
	Attēde	ꝯgruitatē miracl̄oꝝ ꝛ ſufficiētiā	In	typo ꝛ nūero ea oꝑando.
		trāſfiguratōis glīoſe leticiā		gloriam et teſtes vidēdo.
Ad veſpe.		Jeſus miranda faciens.monte tranſfiguratus		
		Judeoꝝ durā feritatē		Chriſtū inceſſanter perſequēdo.
	Attēde	cōuitioꝝ qualitatē ꝛ q̄ntitatē	In	corde ore et oꝑe inſectando.
		ieſu piam mititatē ꝛ bonitatē		ſemꝑ docēdo et benefaciendo.
Ad cōpl̄		Jeſus blaſphemos patiens.irriſus inſectatus		
Feria quinta		¶De paſſionis ieſu ꝑambulis ꝛ ad paſſionem egreſſu		

Suſcitatiōis lazari ꝓdigiū Paſſionis ieſu occaſione.
Attēde iniquū iudeoꝝ ꝯ xp̄m ꝯſiliū In inuidia ⁊ emulatione
ieſu mire et imitandū exemplū fuga et ad tempus declinatione.

Ad mattut. ¶ **Jeſus lazarum ſuſcitans. Spirant. effrem moratus.**

Aſcendētis promptā pietatem Cū miraclis ad paſſiōis locū ꝓcrāº
Attēde tāti regis hūilitatem In vnctiōe apparatu ⁊ azello iſidiēdo
turbe obſequium ⁊ vrbis calamitatē. hōre exhibito ⁊ lachrīās fūdendo

Ad p̄mas **Jeſus ſcandit mirificans. vnctus. rex. lachrymatus**

Jeſu imitandā exēplaritatē Tēpli deuota viſitatione
Attēde ieſu zelū et pietatem In vēdētiū eiectiōe et egroꝝ curatōe
ieſu repudiū ⁊ claritatē iudeoꝝ abiectiōe et gētiū ꝯuerſiōe

Ad t̄cias **Jeſus templo effugitans. ſanat. clarificatus**

Jeſu eſuriem ⁊ fatigatōem Crebro ⁊ ſollicite diſcurrēdo
Attēde ieſu doctrinā ⁊ ifatigabilē dilectōez In ad bōa cohortādo ⁊ orōe pnoctāº
iudeoꝝ ingr̄titudiez ⁊ obſtinatōem hūanitatē ⁊ hoſpitiū negādo

Ad ſextas **Jeſus ficum exterminans. docet. monte precatus**

Judeoꝝ ſubdolā tētationē Uaria ⁊ inſidioſa queſtione
Attēde ieſu ſapientē ⁊ equā rn̄ſionē In egregia cōfutatione.
parabolaꝝ myſticatōez ⁊ ꝓhetiſatōem futuroꝝ in mōte predictione

Ad nōs **Jeſus tentatus ſuperans. parabolas. prefatus**

Matris et ſuoꝝ deſolationē Pia ſupplicatione.
Attēde ieſu hortamēta ⁊ cōſolatiōem In in rōnabili excuſatione
iudeoꝝ et iude cōmerciū ⁊ pactionē iniqua chriſti venditione

Ad veſpe. **Jeſus cū ſuis cōmorans. iuda appreciatus**

Jeſu māſuetudinē ⁊ hūilitatē Agni eſu et pedum ablutione.
Attēde ieſu mūificētiā ⁊ donoꝝ digitatē Cū ſacerdotij ⁊ ſacramēti inſtitutiōe.
diſcipłoꝝ meſticiā et ſmōis ꝓfūditatē ignito eloq̄o et dulci cōſolatione.

Ad cōpł. **Jeſus diſcubit. cōſecrans. lauit. ſermocinatus**

Feria ſexta **De paſſione ieſu ⁊ diro mortis diuortio**

Jeſu proceſſum doloroſū aſſūpta ēſticia orōis agōia ⁊ ſuda
Attēde iude ⁊ iudeoꝝ acceſſū doloſum In oſcli ꝓditōe ⁊ dira captōe (tiōe
diſcipulorū receſſum timoroſum magiſtri ligati derelictione

Ad mattut. **Jeſus egreſſus. anxius. orat. captus. ligatus**

Uariā ieſu ad iudices ddnctōez Subdola inquiſitione
Attēde falſo accuſari piā rn̄ſionē Cū multa penarū inflictione
iudicū ⁊ iudoꝝ negciā ⁊ ibu irriſiōz alba veſte iduti ad latronē ꝯpatōe

Ad p̄mas **Jeſus corā iudicibus. ſpretus. et accuſatus**

Jeſu dirā flagellationem Sāguis ꝓfluuio ⁊ mlta truculēª
Attēde in ſcemate regio illuſionem Cū ſumma cōfuſione ⁊ cōtumelia
coacti verecūdiā et p̄ſētatiōem tumultuoſi clamoris vehemētia

Ad t̄cias. **Jeſus flagellis liuidus. rex. luſus. preſentatus**

Jeſu iniquam cōdēnatiōem Plena ⁊ omīmoda innocentia.
Attēde crucis ſcādaloſā baiulationē Cū ſubſequētiū ꝯſolatiōe ⁊ differētia
ꝯtumelioſā int̄ latrōes ſuſpēſiōez ſumma pena ⁊ irreuerentia

Ad ſextas **Jeſus dānatus. baiulus crucis. cruci clauat9.**

pēdentis penā ⁊ tormētum. circūſtantiaꝝ aggrauatione
Attēde ieſū teſtationē ⁊ ſeptē vboꝝ ſacrꝫ Cū magno myſterio et nrā eruditiōe
mortis ſupplicīū ⁊ orbis lamētuꝫ toti⁹ machine et create ꝯcuſſiōe.

Ad nōs **Jeſus pendens ſeptiloquus. expirat. lamentatus.**

Mortui trāſſaccatōem corpis liuidi ⁊ lacerati ꝺcoloratiōe
Attēde fluentē aquā ⁊ ſāguinē Cū ſacramētorū emanatione
affixi depoſitionē matris et ſuaꝝ deſolatione.

Ad veſpe. **Jeſus trāſfixus. roſeus cruore. declauatus**

Matris et amicorū deſideria Corporis obſeruatione.
Attēde vnctionis pia miniſteria In ſepulchri preparatione.
planctū magnū et ſuſpiria corpis inuolutione ⁊ tumulatōe

Ad cōpl. **Jeſus vnctus cum fletibus. ſepultus. obſeruatus.**

Sabbato De paſſionis et reſurrectionis intermedio.

Jeſu victorioſum iperiū. Mortē ⁊ ei⁹ autorē triūphando.
Attēde votiuū patꝝ deſideriū In ieſum ardēter expectādo
dignādum ieſu deſcenſum īferos frāgēdo ⁊ prm̄ vota ſatiā⁹

Ad mgt **Jeſus victor. ad inferos ſcādens. patres beauit.**

Matris dolorē intimū Lachrymas copioſe fundēdo
Attēde diſcipuloꝝ timorē maximū In ſimul intus latendo
iudeoꝝ furorē mordaciſſimū ſctōs innocētes pſequendo.

Ad pmas **Jeſus matri diſcipulos. in luctu ſociauit.**

Judeorū diſceptationē Signis que viderunt.
Attēde monumētoꝝ apertionē In his qui ſurrexerūt
fideliū nutantiū cōfirmationē chriſto quem crediderunt

Ad tcias **Jeſus teſtes veriſſimos poſt mortem vendicauit.**

Omnia mala ablata Culpe ⁊ pene deletione
Attēde pcrucē omnia bona collata In grē et glorie aſſecutione
ſignacula clauſi libri reſerata myſterioꝝ omniū reuelatione.

Ad ſextas **Jeſus fructus dulciſſimos gignēs. clauſa palauit**

Cōpleta ꝓpherarū vaticinia Multa luculentia
Attēde impleta figurarū velamina Cū magna congruentia.
reſerata ſcripturarū abdita mira correſpondētia

Ad nōs **Jeſus complens vatidicos. typoſqꝫ. reſerauit.**

Tridue derꝫ ſacꝝ myſteriū Uere mortis pbatōe ⁊ pmiſſi ꝯpletōe
Attēde ꝯfutatū obſuātiū iudoꝝ ꝯſiliū Cū iniqꝝ deſiōrioꝝ ⁊ ſpei fruſtratiōe.
hypoſtatice vniōis fortiſſim̄ vīculū ſāguis recollcī ⁊ corpis a corruptela

Ad veſpe. **Jeſus quieuit. emulos torquēs. ſe cōſeruauit** pſeruatiō e

Diſcipuloꝝ laudandā reuerētiā Matris conſolatione.
Attēde mulierū piā diligentiā. In diſcurſu ⁊ vngentoꝝ preparatōe
matris firmā cōfidētiam certa reſurrectōis expectatione

Ad cōpl. **Jeſus ſuos preferuidos vngēdi. adamauit.**

¶ **De dominica die reſurrectionis victoria ⁊ glorificationis triumpho.**

¶ Obiecta vite et paſſiōis chriſti ſub horis aſſumēda

Reſurgētis ⁊ reſurrectōis ꝗlitatē — Magꝰ decētia ⁊ glīficatiōe
Attēde — mgri ſollicitā benignitateꝫ — Cū — apparitiōe frequēti. ⁊ eruditiōe.
diſcipuloꝝ magnā iocūditatē — ꝗdragita dieꝝ cōuictu ⁊ ſiſgificatōe

Ad magt — **Jeſus ſurgens glorificus. ſuis ſepe monſtratus**

Aſcēdentis glīficationē — Dextra patris cōſidendo
Attēde — paꝝ iubilū ⁊ āgl'oꝝ ꝯgtulatōeꝫ — In — chriſtum in regnū dedncēdo
diſcipulorū meſticiā ⁊ ꝯſolatōeꝫ — chriſti ſepatiōe ⁊ redituri ꝑmiſſiōe

Ad pmas — **Jeſus ductor exercitus. ſcandit. dextra locatus**

Donoꝝ magnitudinē — Tāti doni collatione:
Attēde — liguaꝝ varietatē ⁊ miracl'oꝝ valitudīeꝫ — In — audiētiū āmiratiōe ⁊ ꝯuerſiōe
ꝑdicatiōis diffuſam latitudinē — totius orbis repletione

Ad tcias — **Jeſus largitor ſpiritus. per orbem predicatus**

Cōfortationē — Perſecutiōes — fortes martyres
Attēde Eccl'ie — illūiatiōeꝫ — Inter — hereſes — Per — veraces doctores
reformatōeꝫ — malos chriſtiāos — ſanctos et religioſos

Ad ſextas — **Jeſus rector hierarchicus. templi gubernās ſtatus**

Jeſu in nos ſollicitudineꝫ — Matrē aduocatā aſſumēdo
Attēde — exauditiōis certitudinem — In — vultui pris ſeſe offerendo
hūanam negligētiā ⁊ ingtitudiem — a bono et graꝝ actiōe torpēdo

Ad nōs — **Jeſus noſtri ſollicitus. cum matre aduocatus**

Judicis potētiſſimi eqtatē — Diiudicatiōe iuſta ⁊ remūeratiōe
Attēde — iudicij tremēdi qualitatem — Cū — ſnie etna ⁊ irreuocabili dānatione
ſublimē regis maieſtatē — rgni ꝗlitate ⁊ ſuaui ac felici ſbditoꝝ ſbiectōe

Ad veſ. — **Jeſus iudex equiſſimus. rex omnibus prelatus.**

Btitudinis felicitatē — Bonoꝝ oim collatione.
Attēde — ſctōꝝ oim ſecuritatem — In — malorū omniū amotione
deſiderij ſacietatem — votoꝝ omniū ſaciatione

Ad cōpl. — **Jeſus ſanctorum iubilus. finis deſideratus.**

Quē beneficia dei ſub horis ſunt aſſumēda et quare ¶Capl'm decimum.

IN omnib9 gratias agite Io. i. Theſſa. v. Et qm̄ de obiectis loqui cepim9 adijciemus adhuc paucula de eiſdē loqui Dictū eſt ſupra φ ſcðm tres principaliores quos in horis agim9 actus triplicia ſe offerant obiecta

Nā laudandū ... chriſti miſterijs
regratiādū ē ſup acceptis bñficijs
orādū eſt p extinguēdis vitijs ⁊ ṽtutib9 obtinēdis

¶De laudis obiectis dixim9. de beneficijs iā paucis agem9 vt ſic qui oib9 vti nō valuerit vel horū aliqua aſſumat Regratiandū itaqȝ eſt iuxta apl'm ſuper omnib9. ſ. beneficijs acceptis Et hoc potiſſimū ſub hymno glorie qui totiens repetitur in gratiarum actionē Qui item hymnus. ſ. Glía patri. ſumma eſt. vt vult dñs Bonauē. deuotiōe cōcinendus. Unde et deuotiſſime inclinādū (Que inclinatio) vt ſupra tactum eſt erit tēpeſtiua. vt ſcȝ ante glía ſurgatur ⁊ liberius inclinetur. Erit (deuota) vt ſcȝ humiliter et profunde inclinetur Erit (ſufficiens) vt ab ea citius debito nō ſurgatur. Honor em̄ idē qui patri et filio. eſt et ſpūi ſancto exhibendus Qui hunc reuerentie cultū domio ſubtrahūt dura ad modū a Bonauentura inuectiua inurūtur qui ait Sūt qui culpabili admodū remiſſione traducti hunc reuerētie cultum dño ſubtrahentes euacuāt. dū aut prorſus reſident vſqȝ ad factā meōriam trinitatis. aut tunc primū ſurgunt ⁊ ſedili eleuādo intendūt quādo fuerat inclinandum. aut alias ex negligentie vitio non inclinant Quanti tamē ſit hec nota beata dei genitrix cuidā ſeniori in choro pſallentium indicaſſe refertur. que inclinātibus ad ſanctoꝶ memoriam trinitatis ſuū filium ipſis ſingulis offerebat. quendaȝ vero minime inclinātēȝ: verſo ab eo vultu velud indignū hac gratia pertranſibat. Hec ille.

Sunt huius generis exempla multa apud Ceſariū et in de (illuſtrib9 viris) et quibus omnib9 cōprobatur quante ſit culpe hunc glorie hymnū dicere indeuote Verū vt deuote dicatur neceſſe eſt habere aliq̄ inflāmatiua obiecta et gratitudinis excitatiua que ſunt dei beneficia. quoꝶ aliqua huic hymno correſpondentia ſunt hic aſſignata. vbi et ea que lati9 articulatim de myſterijs chriſti ſupra imediate ſunt poſita. quia hymnus iſte ſic poſtulat cōpendioſe innectūtur. Et licet in ſecunda pte de eis que hic patri et ſpiritui ſancto attribuūtur plenius agatur ꝓpter multitudinem. tamen nō omnibus facile eſt eoꝶ ſub horis reminiſci. quare hic ponūtur quedam generaliora huic hymno glorie facile applicabilia.

In omnibus igitur gratias agite.

Omne beneficiū ſm̄ Bonauē. aut eſt nature aut gratie vel ſuperexcellentie Nature ſunt dona creationis Gratie iuſtificationis Superexcellentie redemptionis. Hec ſunt tria munera precioſa trib9 pſōis in diuinis appriata Patri eni attribuit creatio. Filio redemptio. Spiritui ſancto iuſtificatio Quotiens igitur hymnus trinitatis canitur. totiens horū beneficiorum cōuenit reminiſci vt deuotius dicat. Et quoniā alterna delectant ſunt ſcðm ſingulos dies variata. adinuicē reſpectum vt proſpicienti patebit habētia Verū horum itaqȝ reminiſcamur ⁊ deuotiſſime hunc hymnū glorie. vel ex affectu cōplacentie. aut laudis. aut gratitudinis. (ſm̄ Gerſonem in de hymno glorie) hoc modo cōcinamus Eſto ſit dies lune. i. feria ſecunda. hoc mō ſemper ad gloria patri canes Gloria laus honor et gratiaꝶ patri q̄ mihi dedit predeſtinationis et cōditionis ſublimitatē Gloria filio qui per antecedētia ſuū ortum ⁊ p mūdi ingreſſum. i. incarnationē pro his beneficijs patri et ſpiritui ſancto vicem pro me rependit. et pro eorundem abuſu plene ſatiſfecit. Gloria demū ſpiritui ſancto qui me iuſtificans dedit vocationis ⁊ cōuerſionis gratiam ſpecialeȝ. Vel cui particularia hec cōmemorare piguerit. vel ſaltem generalia hoc mō retractet (Gloria patri) qui me cum nō eſſem creauit (filio) qui me perditū reſtaurauit (ſpūiſancto). qui filiū ire iuſtificauit. Tanta inq̄ȝ ac talis pro his omnibus ⁊ ſingulis ſit (gloria) quāta erat (in principio) cum eum laudarēt aſtra matutina. quāta (nūc et ſemper) in huius vite decurſu ei dabitur ab vniuerſali eccleſia. quantaqȝ erit (in ſeculorum ſecula). ab omnibus beatis in patria Talis inq̄ȝ ſit et iam inſimul et preſentialiter qui tanta mihi tribuit beneficia.

g Gloria pri Propter bñficia nāe ꝛ creationis
q̄ illi attribuūtur ꝓpē potētiā maieſtatiſ. Et ꝯple/
ctūē hec creatōis bñficia in articul' ſbſeq̄ntibꝰ

Gratꝰ eſto pri Q: ſcʒ
Ab etno tui ſollicit' te predeſtinauit
Eſſe. vitā. ſenſū. in tempore donauit
Et nobiliſſimā te creaturā hoīeʒ .ſ. creauit.

Fer. 2ª. p
Redemptiōis ꝛ cōditōis ſublimitatē

Dādo
Senſuū ꝛ mēbroꝝ integritatem.
cōplexiōis viuacis eucraticā ſanitatem
ſexus ingenuā nobilitatem

Fe. 3ª.
Corporis ingenuitatem

Eam
creādo ꝯ ſilio ad imagīeʒ ꝛ ſilitudīeʒ trinitatiſ
pferendo cūctis amore ſingularitatis
decorādo viribꝰ et actibꝰ dignitatis.

Fe. 4ª.
Anime dignitatem.

Propter
et h q̄ ad
vſum nccariū
ornatū ꝯgruū
ſtatum honeſtum
Neoʒ
laborare.
mēdicare
ſollicitari

Fe. 5ª.
Victus et veſtitus frugalitatem

Et
te et oia ꝓpter te in optimo eſſe ꝯſeruādo
hoſtibꝰ piculis ꝛ morbis tutādo
in proſperis et aduerſis ſollicite te gubernādo

Fe. 6ª.
Conſeruatiōis et gubernatiōis ſedulitatem

Nā
oēs angelos tibi adminiſtratorios ſpūs fecit.
parētes honeſtos bonos ꝛ mediocres dedit
ſpiritales īſuper pres ꝛ mgr̄os adiecit

Sabb.
Angeloꝝ et parentū obſequioſitatem

Dedit ſiq̄dē
Supiora pua inferiora
auxiliū in meritū obſeqū
vt
xp̄ʒ āglos ꝛ ſcōs hōies bonos ꝛ ma mōm ꝛ q̄ ico ſē (los

Dñica.
Vniuerſā totius cōmoditatem

et filio ꝓpē bñficia ſupexcellētie ꝛ rdēptōis
q̄ ei aſſcribūē ꝓpē ſapiaʒ ꝛ diſpēſatiōeʒ carnis.
Et icludūē h rdēptiōis bñficia i mēbriſ ſbnexis

Gratus eſto filio Q: ſcʒ
Ab etno ꝓpē te incarnari diſpoſuit
Tāta in figuris ꝓbis omni tpe exegit
In plenitudie tpm aduēiens nāʒ tuā aſſūpſit
Aſcedentia ortū eius et mundi ingreſſum

Q:
tā dignāter natꝰ infantiles nccītates ptulit
legi ſe ſubijciēs p tpm incremēta adoleuit
tā diu delitēſcēs ꝓpter te baptiſmū ſubijt
Natiuitatem et vite infantilis proceſſum

Quia
vias vite exēplo et verbis edocuit
miraculis clarēs oibꝰ bñfecit (tionē tulit
p eo q diligi debuerat iniquoꝝ odia ꝛ pſecu/
Virilis cōuerſatiōis actus et progreſſum

Propter Q:
ad locū paſſionis ſpōtaneꝰ aduenit
a diſcipulo venūdari ſe permiſit
teſtamētū tā inſigne reliqt ꝛ ad paſſiōeʒ exijt.
Paſſionis pambulū et ad paſſionē egreſſū

Q:
proditꝰ captus fuit ꝛ ligatus
de iudice ad iudicē ductꝰ morte cōdemnatus
tāta tormēta ꝛ poſtremo mortē i cruce paſſꝰ
Paſſionē et dirum mortis diuortium

Q:
tā dignabūde in inferiores ptes t̄re deſcēdit
triduo in corde terre requieuit.
patres tam victorioſe liberauit
Paſſionis et reſurrectionis intermedium.

Q:
reſurgēs tā glioſe celos cōſcendit
ſpm̄ demittēs eccliam cōſtituit
pro nobis orās ſe in pmium nr̄m reſeruauit
Victoriā reſurrectiōis. ꝛ ſbſequētiū triumphū

et ſpūi ſctō Propē bñficia gr̄e ꝛ iuſtificatiōis q̄ ei ap/ ꝓ
anē ꝓpter clementiā bonitatiſ. Et tangunē hec
gr̄e dona in punctis ſubſcriptis

Gratus eſto ſpūi ſcto Q: m
At loco ꝛ tpe diuulgare gr̄e te naſci fecit.
Adfidei grām ꝛ chriſtianiſmū te vocauit
Rurſꝰ aberrātē tolerās ꝯuerſiōis grāʒ īdulſit
Vocatiōis et cōuerſiōis gratiā ſpecialem.

Q:
eccl'ie materiali ꝛ militāti te aſſociauit
ſacrā qbꝰ delet culpa ꝛ ꝯfert grā ꝓpē te cōfecit.
ea aſſequēdi oportunitatē ꝛ grāʒ cōceſſit.
Eccl'ie et ſacramētoꝝ cōionem generalem.

Q: et
dona cōia nāe ꝛ fortūe cū omnibꝰ cōceſſit.
ſpecialia dona gr̄e cū aliquibus dedit.
ſingularia deuotiōis munia infudit
Gratiam ſingularem et dotalem

Propter Q:
ad clericatꝰ te ſtatū accivit.
ingenij acumen. artiū ſciam cōtulit.
ſctāꝝ ſcripturaꝝ libros ꝛ intellectū dedit
Artiū ſciam et ſctārum ſcripturarū ſolamen.

Et
volūtatē in bono cōmutādo ꝛ eā cōſeruādo
ſpem pfectus ꝛ adminicula nccīa ſubmiſtrāꝰ
virtutū exercitia ꝛ cibū celicū donādo
Iuſtificationem integralem.

Quoꝝ
doctrīa ꝛ exēplis
feruore ꝛ pmijs ab
orōne et meritis
errore liberamur
torpore excitamur
lāguore ſanamur
Sanctoꝝ aſſiſtentiam patronalem

pmittēꝰ omniū
maloꝝ amotiōeʒ
bonoꝝ aſſociatōeʒ dās ob
dſiōrioꝝ adipletōʒ ſpē
caritatē adoptiōis
vitatē pmiſſionis
ptātem redditiōis.
Eterni gaudij promiſſionem liberalem

Horum vberiorem pſecutionē qui volet infra in Bñficiario eā reqrat. Nā et ſub bñficio redemptiōis ꝯplectūtur oēs articli vite ꝛ paſſiōis dñi plenꝰ iā n̄ō poſiti.

M ¶ De obiectis orōnis ſiue his pro quibꝫ adipiſcendis orandū ſit. ¶ Capl'm. vndecimum.

PEtite ⁊ dabit vobis Luc. xi. Certiꝰ pn cipalis latricus actꝰ ꝙ agitur ſub horis exorare deū: quē eo ꝗꝫ inſtātius agemꝰ quo pregnātiora nobis obiecta aſſūpſe rimus Vt igit attētius ⁊ feruētiꝰ ore mus circa nobis obiecta ꝯſtituere debemꝰ. vt. ſ. ſin gulis horis ſingula ꝗdā expetēda hēamus. ad quod plurimū valent ſeptene infra poſite folio ¶ Quas Bonauē. i breuiloquio ſuo ſeptē horis aꝑpiat. ⁊ eas tunc orādas inſinuat Nec et hoc orōni nr̄e ꝗppiā de trimēti accedet. ſed plurimū emolumenti Cōſpiciē tes eteni magnā pro ꝗ petimꝰ exiſtere cauſā magna ſollicitabimur deuotione exorare Et qm̄ infra ple nius ꝺ his ſeptenis aget. hic tm̄ vſū ⁊ modū ꝗ inter orandū exercēde ſint aſſignemꝰ. ¶ Sciendū itaqꝫ ꝺ nō nr̄i ꝓpoſiti eſſe: nec a quibuſlibet cōſultū vtco tpe ꝗ laudis ⁊ horaꝝ canonicaꝝ ſeu orōnū debitarum hoſtias imolare iubemur haꝝ ſeptenarū meditatio ni ſeu cōſiderationi intēdamus Scimꝰ nēpe qm̄ in gratū eſt ſpūiſctō quicq̄d obtulerimꝰ neglectis hijs ad ꝗ tenemur Sed ita haꝝ meōria eſt aſſumenda. vt nō diſcuſſioni. ſed ꝓ eis adipiſcēdis orōni inſudēꝰ vt ſic nō impediāt: ſed expediāt magis. Nā ⁊ haruꝫ meōria trifariā ſicut ⁊ ſupioꝝ obiectoꝝ fieri pt̄ An te horas Sub horis. ⁊ poſt horas Añ quidē vtendū eſt his ꝓ corporis excuſſione. feruoris augmētatiōe. interiōis directione. vt ſcꝫ memierimꝰ nos nō inoli ta quadā cōſuetudine chorū adire. ſed ꝓ vitioꝝ extir patiōe et virtutū inſertiōe dn̄m exoraturos ſit' hoc intentioni inſerendo Tm̄ eni iuxta Ambroſiū agi mus. ꝗtum intēdimus. Sub horis ꝗꝫ haꝝ meōres eſſe debemꝰ Aut ꝓ tedij amotione. vel ꝓ mētis i de um eleuatiōe. aut ꝓ nr̄e orōnis exauditiōe Ita vt n̄ ſemel mō ſed et plures inter orandū. potiſſimuꝫ in pſalmi. cuiuſqꝫ finē ꝓ his ſuſpiremus ac dn̄o dicāꝰ. Da mihi ꝑ pſalmū decātatū hoc vel illud. V. deuin cere vitiū ⁊ proficere in cōtraria virtute. Nā hmōi ſuſpiria inter pſallendū ꝓ hmōi cauſis fieri Dyoni ſius carthuſ. ſuadet dicens Et dū alius chorus aut dū aliquid legit ab vno cor raptim eſt deo infigendū et ꝓ ſingulari cauſa exorandū Hoc nāqꝫ ait fieri pt̄ celerrime ab habituoſo. amoroſo. ac exuberāti in bo nis internis. hec Dyoniſius Poſt āt horas his con uenit vti. puta in oblatiōe ⁊ diligentiore retractiōe. q̄a hō ꝯſeruat a facili exitu chori et leui diſcurſione Ecce hec practica is modꝰ ſeptenas exercendi. Quo mō ꝗ ſe exercitauerit plurimos inde fructus cōſeqt̄ et potiſſimū iſtos quinqꝫ.

Feruēs attētus. ꝑfectꝰ amās. ſtabil' mēs

¶ Primo feruēs. i. mēs reddit ad orādum feruēti or dum nō multorum more inolita cōſuetudie cho rum accedit inſtar vitule effraym docte diligere tri turā. ſed ſuccēſa mēte ꝑperat ꝓ obtinēda certa ꝟtu te aut certo vitio extinguēdo Sed circa hoc apud plures in dubiū venit. ſi certi ꝗppiam a deo ſic expe tendū. maxie cum Socrates (valerio teſte dicat) Ni hil vltra petendū a dijs imortalibꝫ ꝗꝫ vt bona tribu erent. qꝛ hi demū ſcirent ꝗd vnicuiqꝫ eſſet vtile Nos āt plerūqꝫ id votis expetere quod nō impetraſſe me lius foret Hec ille. ¶ Ad hoc noſtri theologi dicūt. ꝙ hec ſnīa ſit aliqualiter vera ꝗtum ad illa ꝗ maluꝫ euētum habere pn̄t. quibꝫ et bene ⁊ male vti cōtin git: ſicut diuitie et honores ꝗ multis vt ibidē dr̄ exi tio fuere Sūt tamen quedā bona quibꝫ hō male vti nō pt̄. vt ſūt quibꝫ btificamur. ꝗ et dn̄s abſolute in ſua nos petere docuit orōne. Ita tn̄ ꝙ oīa eius fina liter ſint volūtati ſubdēda. ita ſingularia ꝗdā expe re magne ē vtilitatis vt dictū eſt Alia vtilitas hu ic emergēs ē attētus ꝙ hō reddit ad orōnē attentior Nā cauſe magnitudinē ꝓ qua orat attēdēs magnū ſtudet adhibere mētis feruorē Nimirū ſciēs qm̄ nō niſi magnis laboribꝫ magna ſoleant donari. Hinc etiā ꝙ beatiſſimꝰ Bernar. ⁊ alij inter oranduꝫ non mō docent intēdere in eū quē oramus. ſed in cām ꝓ qua oramus crebrius reflectere mentē Tertia eſt. Proficit. quia ex hoc ſupra id quod putamus in vi tioꝝ eradicatiōe et virtutū inſertione ꝓficiemꝰ Qui eīn iugiter ꝓ his extirpādis. illis inſerēdis ſollicitꝰ fuerit ⁊ orauerit ſuo voto defraudabitur nūꝗꝫ. Firta eni fidei regula ſtat vt accipiat ꝗ petierit ꝗcūqꝫ ſit il le. vt Bernar. in ſuis meditatiōibꝫ declarat Quar ta vtilitas ē Amās. qꝛ hic orit quidā habitual' amor virtutū ⁊ odiū vitioꝝ. vt infra pleniꝰ ē proſecutum. ¶ Quinta eſt Stabilis mens. qꝛ meōria reforma tur ⁊ in bonis ſtabiltur Huic igitur exercitio inui gilemus de cuius inductiuis ⁊ vlterioribꝫ practic a getur vtſ. Et hec ſufficiant

¶ Incipit exercitiū et ſcala ſacre com munionis ¶ Prologus.

QUi manducat ⁊ bibit indi gne. iudiciū ſibi māducat ⁊ bibit. i. Chor. xi. Viſo de exoluēdo diuo officio in ſe ptem horis canonicis. nūc videduꝫ de altero exercitio ſibi circa diuinū officiuꝫ. ſcꝫ de ſacra cōione qđ aſſumē dū eſt circa miſſaꝝ celebra tionē ⁊ ſacri ſūptiōꝫ Nō ei miori cura deuote ſacri ſūptiōi ꝗꝫ attente horaꝝ exo olutioni intēdendū eſt. preſertim cum hic nō minꝰ ꝗꝫ illic immo maius ꝑiculum ipendeat. quod bene innuit apoſtolus in auctoritate preallegata. Super

A quo vbo q̄dā ait. Ad menſā inquiens ſūmi regis acceſſurꝰ vbi xp̄s in veritate ſumit᷑. vbi nihilominꝰ p̄ſētia z corpe res agit᷑ cū (teſte Paſchaſio) angelꝰ dn̄i illic indigne ſumētes: preſto interimere aſſiſtat. Vide ꝙ̄ hītu mētē z aīe p̄diſpoſitiōe te deceat z oporteat adornari. Qui eī tepide neglig̅ēter incircūſpecte accedit. is iuxta doctorē ſeraphicū Bonauē. loquor indigne ſumit: ac deinde iudiciū ſibi mādūcat z bibit .i. corporis pter z aīe dānationē incurrit. Nō q̄dē ſacri vitio: ſed ex diſpoſitiōe ſui. Iniuriā eni magnā ſacro facit ꝙ indigne illud ſumit. vt paſſim a doctoribꝰ ſuper quartū declarat᷑. Ita vt quidā dicat nullo alio crimine tā grauiter offendi deū queādmodū indigna participatiōe huiꝰ ſacri. Grauiꝰ em̄ quodāmodo peccat ꝙ̄ iudas tradens: aut iudeꝰ crucifigens. vt dicitur ī ſūma vicioꝝ. et hoc potiſſimū quatuor ex cauſis B

In celiſqꝫ. ſciūt. crebro. magis. iſtō amici

¶ Primo patet ex eo. qꝛ illi peccauerūt ꝯ xp̄m ābulantē in terris. hi ī eū iā regnātem in celꝭ. Secūdo ſciunt. i. qꝛ illi (ap̄lo teſte) peccauerūt ex ignorantia hi iam fide diuulgata. Tercio crebriꝰ .i. ꝙ illi ſemel eū crucifixerūt. hi aūt crebrius p̄bris afficiūt z affecerunt. Quarto magis. hoc ē qm̄ illi vulnera ei inflixerunt. Hij aūt ſuper dolorē vulneꝝ addūt z addiderūt. Quīto iſtud amici. i. illō inflixerūt inimici. Iſtō quodāmō egerūt amici. ita vt dicere hꝫ. Si inimicꝰ maledixiſſet mihi: ſuſtinuiſſeꝫ vtiqꝫ zē. Sane tamē qō dictū eſt dicimꝰ intelligendū. Nā pctm̄ vnū grauiꝰ eē altero p̄t. Aut ſcḋm ſe. i. ſcḋm rōem ſue ſpēi. ꝙ attendit᷑ ex pte obiecti. z ſic pctm̄ blaſphemie z infidelitatis ceteris preſtat. Aut ſecūdo mō pctm̄ grauiꝰ ē altero p accidēs. puta ex pte ignorātie vel infirmitatꝭ. Et tale peccatū minꝰ eſt. eo qō fit ex certa ſciā malicia vel cōtemptu. Et ſic pctm̄ iſtud indigne ſumētiū grauiꝰ z ceteris maiꝰ dici p̄t. vt vult ſcḋꝰ Tho. Et qm̄ grauiſſime culpe. pena maior debet᷑. hinc liquet ꝙ grauiſſima tormēta z mala indigne ſumētes manēt. De quibꝰ malis pleniꝰ infra dicet᷑. Ex his igit᷑ vtcūqꝫ patet ꝙ̄ ſit meticuloſū ad hāc accedere menſam. p̄ſertim indiſpoſita mēte. Verendū eſt eni ne vl̓ cū oza perimat᷑. aut cū bethſamitis archā dn̄i indigne. aut nō ſatis digne excipiētibꝰ a dn̄o occidat᷑. Ppc p̄ſcītū eſt. igit᷑ p̄cipue religioſis ac oībꝰ huic ſacro ſedulꝰ deditis manuale qōdā hēe exercitiū. ꝙ̄ z ſe digne diſponāt deuotiꝰ accedāt. ſūptumqꝫ digne obſeruent. Hic eſt ꝙ ſcalare qōdā exercitiū ex diuerſis ſctōꝝ hincinde dictis collegimus trifariam ptitum.

	p̄mo		p̄paratoꝝ.
Nā	ſcḋo	ponūt᷑ q̄dā grꝰ	acceſſoꝝ
	t̄cio		terminatoꝝ.

docētes z modū p̄pandi. ſumēdi. z abcedēdi. quibꝰ rite factis de digna. vel ſaltē nō indigna preſumitur ſūptione. Et ſi quibuſdā oneri fuerit hec grꝰ multitudo. ſciāt ſe nō cogi ad oēs pcurrēdos. eliciant vl̓ paucos quibꝰ ſe exercitēt z coaptent. Impigris z exercitatis nō cōdentibꝰ alas ſub acellis nil onerū videbit᷑ multū. Tm̄ velint. Volūtas em̄ iuxta Bern. facit vſū. vſus exercitiū. exercitiū vires ſubmiſtrat in oī labore. Ruſticꝰ duros hꝫ neruos. fortes lacertos. exercitatio hoc (ait Seneca) fecit. Dū in exercitiū venerit facilis multitudo hec erit. potiſſimuꝫ ſi cuiqꝫ gradu ſua tpa deputent᷑. Nā poſſet hō q̄tuor p̄mos gradꝰ veſpi pcurrere. Añ matutinas. z poſt in duobꝰ ſubſequētibꝰ ſe exercere. Añ primas deniqꝫ z poſt. reſiduos aſſumere. z ſic in iugi pſiſtere ſacri p̄parameto. ¶ Prelocutū in grꝰ p̄paratorios ſacre cōiōis. C

P Reparate corda vr̄a dn̄o. i. Reg. vij. Actꝰ actiuoꝝ (iuxta p̄hm) ſūt in paciēte p̄diſpoſito. Forma qꝫ eodē teſte ſcḋm materie p̄diſpōnem opat᷑. Et q̄cquid recipitur ad modū recipientis recipitur. ait regula Topical̓ Sil̓r iuxta quendā. effectꝰ ſacrorūm: vt in plurimū ſcḋm diſpōes ſunt accedentiuꝫ. vt vl̓ in bonū aut in malū coopent᷑. Nā et malis ſancta obeſſe p̄ñt. Hinc ait Raymūdus. Effectus ſacroꝝ eſt vt talia ſint cuilibet qual̓ ipe accedit. Ex quo ptꝫ ꝙ̄ neceſſaria ſit prediſpoſitio ad tm̄ ſacrm̄. imo z decēs et cōgrua valde. Vñ et p̄cipitur. Exodi. xix. Sacerdotes qui accedūt ad dn̄m ſcificent᷑ ne pcutiaꝫ eos. Vt igitur modū te p̄parādi ad manū habeas ſubiūctos p̄paratoꝛis gradꝰ pcurrēdos certis tpibꝰ vt dictū eſt ne multitudine obruaris coaptare debes. Et qm̄ in oī negocio vt vult Bernar. oportet voluntatem monere z excitare vt velit. Ideo p̄mus ponitur gradꝰ. excitatio

¶ De primo gradu. ſ. excitatiōe Ca. primū.

Excitatio. Qua ſcꝫ hō iam inſtante cōionis tpe ſeſe excitet ad cōdignā p̄parationē erga tm̄ ſacrm̄. dicēs ſibiipi. p̄parare iſrl̓ in occurſum dei tui. Et hoc

	īductiuoꝝ pluralitatem.
Propter	cuitādā īdigne ſūptiōis dānoſitatē
	aſſeq̄ndā fructuū vbtatē

Inducūt plura. fugias mala. pl̓ima dāt D

¶ Primo ꝓpter inductiuoꝝ pl̓alitatē debet ſe hō diligētiſſime p̄parare ſacre cōioni. Plurima etenī ſūt ad hec inductiua. ſcꝫ

Exēplū. ſcriptū. dignū. placitū. qꝛ ſuaſum E

¶ Primū inductiuū eſt exemplū. tam primitiuoꝝ fidelium ꝙ̄ hoīm ſecularīū. Primitiuoꝝ dico fideliū. Hi eni olim iugiter ſup ſui cuſtodia ſtabāt. vnde z quotidie cōicabant. Poſtqꝫ vt hētur ī iure z allegatur in ſūma Anthonini integrā ſeptimanā ante ſe diſponebāt. Itēqꝫ ſecularīū exemplū. Quis eni illoꝝ ſi cui magnꝰ quiſpiā mādaſſet rex aut p̄nceps ſecularis. Cras veniā ad te para mihi hoſpitium volo apud te facere māſionē. nō ſollicitaretur de p̄pan

do cubiculo imo ⁊ noctē duceret in ſomnem? Et nūc
ecce mādat nobis rex de celo q̄ ad nos velit venire ⁊
nobiſcū manere dicēs per ꝓphetā. Preꝑare in occur-
ſum dei tui iſrł. q̄ꝛ ego veniā et hitabo in medio tui
¶ Scōm inductiuū ē ſcriptū. i. Scripturaꝝ ãmo-
nitio que ſepi⁹ ad hoc vt per ſuū decurſū patꝫ exhoꝛ
taꝛ. vt illud Beati qui pati ſunt occurrere ei Dicite
filie ſyon ecce rex tuus venit Preꝑate corda vr̄a dn̄o
⁊c̄. ¶ Tertiū eſt dignū ⁊ iuſtū. ꝓpter ſacr̄i altitudinē
⁊ dignitatē: q̄ infra patent folio ¶ Quartū q̄ꝛ pla-
citū deo ⁊ ſcis. ꝓpt̄ illoꝝ gl̄iaꝫ ⁊ vtilitatē. q̄ patēt fo
lio ¶ Quintū q̄ꝛ a ſcis ſuaſū in eoꝝ ſcriptis ⁊ do
ctrinis. vt vndiq̄ꝫ patet Deducamus igiꝛ vel vnum
de cūctis in mediū Bernardū videlꝫ Qui int̄ cetera
in ep̄la ad ſacerdotē ita ait O gen⁹ electū regale ſa-
cerdotiū Vos eſtis lux mūdi gens ſcā Vobis leui-
tis dicit Mūdami qui fertis vaſa dn̄i Glorificate ⁊
portate dn̄m in corꝑe vr̄o Vos elegit deus in here-
ditatē ſibi. in vobis ſepeliꝛ illud corpus gl̄ioſū ⁊ glo
rificatū. q̄d olim Joſeph noluit ſepelire niſi in ſepul
chro nouo ⁊ in ſyndone mūda. Ve tibi ſi tu nō poſu
eris illud in ſepulchro nouo: vel ſaltē innouato. i. in
corꝑe a pctīs penit⁹ mūdo vel p̄ pn̄iaꝫ mūdato. Nō
ſit in corꝑe tuo cōuentio xp̄i ad belial Quāta luce te
credis circūfundi ſcrē ſacerdos in pn̄tia tāte maieſta
tis in tā ſolēni aduētu ⁊ cōuentu trinitatis ⁊ totius
militie celeſtis Quātā eſtimas claritatē adeſſe ⁊ ineſ
ſe toti curie celi Tantā nimirū q̄ꝫtam ferre nō poſ-
ſes: niſi virtus altiſſimi tue infirmitati obūbraret
ad ferendum Hec ille ¶ Mēbri ſecūdi declaratio.

F Secūdo dēmus nos diligēter diſponere ꝓpt̄
euitandū indigne ſumptiōis ꝑicula ⁊ dāna-
bilitatē Nā ſicut digna ſūptio magnā cōfert
dignitatē Jta e regiōe indigne accedētibꝫ maiora in
fert mala. et precipue hec quindecim

**Infirmior. breuior. morior. do ſcādala. ce-
cor.**

**Jrrito. ſpolior. pecco. grauor. ac maledicor.
Obſtinor. inficior. ſathā. inuador. cibo. dānor.**

¶ Primo indigne accedēs incurrit corꝑis ⁊ mētis
infirmitatē Corpus eni xp̄i gl̄ificatum nō vnit ſibi
corpus pollutū. ſed quodāmō rapit ab eo ſi q̄d habꝫ
cōueniens corpori glorificato. de vita. fortitudie. ſa-
nitate. caſtitate ⁊c̄ Et aīa chriſti gl̄ificata rapit a ta
li aīa ſi quid virtutis ī ſe hēbat Et diuinitas chriſti ra
pit ab intellectu ſi quid fidei et ſapie prius hēbat. vn̄
Apoſtol⁹ Jdeo iter vos multi infirmi ¶ Secundo
breuior. Ps̄. Fiāt dies ei⁹ pauci. ¶ Tertio morior.
Ps̄. Diſpereat de terra meōria eoꝝ Apl̄s. Et dor-
miunt multi Quarto do ſcandala. ps̄. Fiat menſa
eoꝝ in ſcandalū ¶ Quinto cecor. ps̄. Obſcurenꝛ ocu
li eoꝝ ne videant Sexto Jrrito. ps̄. Effunde ſuꝑ
eos iram tuam Septimo ſpolior Ps̄. Fiat hita-
tio eoꝝ deſerta Octauo pecco. Ps̄. Appone iniq̄-
tatē ſuper iniq̄tatem eoꝝ Nono grauor Aug⁹ Jn-
digna ſūptio nō ſatiat ſed grauat Sic in iudā poſt
buccellā ſathan introiuit Decimo. maledicor. Ps̄.
Dilexit maledictionē ⁊ veniet ei Induit maledictōēꝫ
ſicut veſtimentū ⁊ intrauit ſicut aq̄ in interiora ei⁹
⁊ ſicut oleū in oſſibꝫ ei⁹. Undecimo Obſtinor. ps̄.
Dorſa eoꝝ ſemꝑ incurua Duodecīo Q̄d ſanis bo-
nū. malis eſt venenū Decimotertio Sathā inua-
dor. ps̄. Cōſtitue ſuꝑ eū peccatorem. ⁊ diabol⁹ ſtet a de
xtris eius Decimoquarto cibo. ps̄. Dederūt i eſcā
meā fel ⁊ in ſiti mea po. me. ⁊c̄. Decimoquinto Dā-
nor Ps̄. Deleanꝛ d̄ libro viuentiū ⁊ cū iuſtis nō ſcri
banꝛ Qui hec ꝓfunde diiudicauerit vtiq̄ꝫ indigne ac
cedere vereretꝛ. ⁊ diligentius ſe prepararet
¶ Mēbri tertij declaratio

Tertio dēmus nos diligēter diſponere ⁊ p̄pa G
re. q̄ꝛ plīma danꝛ. i. vt mercamur fruct⁹ ſa-
cramēti pcipe. quos Gerſon ⁊ alij cōmcōrāt
Vn̄ Gerſon edidit hos v̄ſus q̄s proſequitur ſuꝑ
magnificat.

**Reſtaurat. ſatiat. delectat. roborat. auget.
Obdormire facit. caro ſeruit. mēs dn̄atur
Vim genitiuā dat. trāſformat. iarrat et
vnit.**

¶ Reſtaurat deperditū. ſatiat appetitū. delectat a-
nimū. roborat coꝛ humanū. auget virtutū incremē-
tum. obdormire facit p̄ ꝯtemplationē. caro ſeruit p̄
fomitis mitigationē. mens dn̄atur p̄ carnis ſubie-
ctionē. Vim genitiuā dat per bonoꝝ opm fecūdati
onē. trāſformaꝛ in dilectū. inarrat deſpōſando. vnit
charitate Fructus aūt plurimos inuenies poſt ꝑ-
ſecutos folio ¶ Et q̄m nō ſemꝑ hō aptus eſt me-
ditationi Jdeo ſubiecimus ſingulis gradibꝫ verſus
rithmicos ſub nota hymnoꝝ Urbs bt̄ā. Pāge lin-
gua. vel Crux fidelis. vt cū meditari piguerit. vł ver
ſus hoſ in corde vel in ore modulentur.

**Excitare excitare Surdaſter homuncio.
Manducandi ꝓpinq̄re Tps xp̄m nūcio
Inductia meditare Et q̄ frugi ſūptio
¶ Omnis xp̄e actiōis Finis et pricipium
Gratiarū celi thronis Mittas pricipium
Ne cōdempnes ēbonis Reprobū mācipiū**

De gradu cōſiderationis Cap. ſecūdū H

Conſideratio. De qua p̄mi Regū. xv.
Recogita quid facias. Et recte ſubſeq̄
tur is grad⁹ volūtate excitata p̄ initio
p̄parationis Dicit em̄ ſapiēs. Palpe-
bre tue procedant greſſus tuos. docens

iuxta quēdā Omne op⁹ cōſideratiōe ꝑueniendum.
Quātomagis ergo tm̄ opus debet cōſideratiōe ꝑue
niri. vt. ſ. cōicaturus attēte videat ⁊ vigili occllo

Quid debeat agere — En quid agat.
Attēdat q̄ eū debeāt allicere — q̄d et alliciat.
quō oporteat accedere — vl̉ quō ſumat

I Primo dico cōſiderandū Primū mēbrum
p eſt iuxta qđ auctoritas inducta monet Quid
debet agere? Debet eni latria colere Illū quez
celi celoꝝ cape nō poſſunt in mentis hoſpitiolo reci/
pere. panē angeloꝝ. carnē filij dei mādncare. ⁊ cete/
ra hui⁹ generis q̄lia quiſqꜫ ꝑ ſe nota dꝫ agere. Que
ſi diligēter hō attēderet ꝓfunde diiudicaret vtiqꜫ de
ꝑparanda mēte magis ſollicit⁹ eſſet Hic eni iuxta
nr̄m Tho. ei Kēpis. tam ꝑparationis incurij ſumus.
qꜫ nō ſatis q̄d acturi. vel quē ſum⁹ ſuſcepturi eſtia⁹

K Sciēdo vbi viderit q̄d dꝫ Mēbꝝ ſecunduz.
agere vt volenti⁹ ⁊ ſerioſius illud agat ꝯſide/
ret que debēt ad hoc libēter agendū inducere
Ubi notandū ꝙ multa ſunt ſacre cōionis inuitato/
ria ⁊ hoiem ad ſacrā cōionem allicientia Et ſūt quin
decim Nā diuerſi diuerſimode trahūtur

Laus. et adoꝛ. grat⁹. clamoꝛ. ſctōs colo. letoꝛ
Cōpatioꝛ. redimo. curoꝛ. purgoꝛ. bn̄ ſoloꝛ.
L Cōfortoꝛ. creſco. ditoꝛ. ſil' ipetro. et āgoꝛ

¶ Nā quidā trahūtur ex pte dei. q̄dā ex pte ſctōꝛ⁊
quidaꝫ ex pte ſui. q̄dā ex pte ꝓximi ¶ Primo trahū/
tur aliqui ex pte dei. ⁊ trahit eos Laus ⁊ honoꝛ dei.
Cū nō habeam⁹ mai⁹ quo poſſim⁹ deū ꝓ ſua digni/
tate venerari qꜫ xp̄m deo pri imolare. Secūdo adoꝛ
dei ⁊ xp̄i trahit aliq̄s. vt. ſ. dilectū crebrius inuirent.
⁊ in ſeipſis delectabili⁹ amplexent Tertio gratiarū
actio ꝓ beneficijs diuinis. cū nil digni⁹ habeam⁹ red
dere deo ꝓ oibus que retribuit qꜫ calicē accipe ſalu/
taris. i. ipm chriſtū offerre ¶ Quarto clamoꝛ. i. ma/
gnū incitamentū accedēdi eſt crebra illa dn̄i ieſu in/
uitatio. qua nunc dulciter inuitat dicēs. Uenite ad
me oēs qui laboratis ⁊c. Nunc fructu allicit cū dicit
Qui māducat meā carnē ⁊ bibit ⁊c. viuet ineternum
Nunc neccitatem indicit ſubdens. Niſi māducaueri
tis carnē filij hōis: ⁊ biberitis ei⁹ ſanguinē nō hēbi/
tis vitā in vobis O qꜫtum deſiderat qui tā alte cla/
mat. q̄ tātis vijs nos incitat. Uere delitie ei⁹ eſſe cū
filijs hoim Quinto ſctōs colo. i. trahimur aliquan
M do vt ſctōs colam⁹ ⁊ eos veneremur ⁊ coꝝ gaudia
quātū in nobis ē augmētem⁹ Nil eni eis celſius. nil
gratius. nil iocūdius. qꜫ hoc ſacrm̄ in coꝝ cultū of/
ferre Hinc dn̄s ioānes ruyſbroeck ait Qꜫ hoc ſacrm̄
coꝛnat oim ſanctoꝝ feſta ⁊ nullo altius colūtur. vl̉
leticia coꝝ augmentat. niſi qn̄ in hoc ſacrificio ⁊ per

hoc ſacrm̄ eis colletamur Sexto cōpatioꝛ. i. indu/ N
cimur ex ꝯpaſſiōe ꝓximoꝝ tā viuoꝝ qꜫ mortuorum
Cū ꝓ ſalute viuoꝝ ⁊ pro requie defunctoꝝ nil effica
cius interpellet qꜫ chriſti ſanguis ꝓ nobis effuſus
¶ Septimo allicimur ex pte noſtri Et hoc vel ꝓ re/
dimēdis negligentijs ⁊ omiſſionibꝫ nr̄is. cū hoc ſa/ O
cramentū oia reſtauret Octauo curoꝛ a ꝓpria infir
mitate vt eū quaſi medicū ad ſe vocent. ꝑ quē ab om
ni cōcupiſcētiaꝝ infirmitate curent Nono purgoꝛ
a cōcupiſcentijs ⁊ peris per hoſtiā placatiōis Decio
ſoloꝛ in tribulationibꝫ ⁊ preſſuris. nā oia pt. Un/
decimo ꝯfortoꝛ in tēptatiōibꝫ ⁊ tribulatiōibꝫ Duo/
decimo creſco. i. ꝑ meriti incremētum. Decimoter
cio ditoꝛ. i. ꝓpter infuſionē virtutū et gratiaꝝ augm̄
tum. qꜫ hic fons eſt bonoꝝ Decioquarto impetro
. i. propter deſideriū alicui⁹ bn̄ficij ipetrandi ꝑ eum
cui nil pt̄ negare pt̄ ꝓ me intercedēti Hoc eni ē ſum
mū auxiliū nr̄m cū q̄ppiā agere voluerim⁹ vt illū int̄
ceſſorē mittam⁹ Decioquinto Angoꝛ. i. aliq̄ necci/
tate ipellūtur: ſciētes ſm̄ Bonauē. ꝙ nō accedere ex
notabili negligentia eſt dānabilis culpa vt pꝫ infra
¶ Quis tanta incitamēta cōſiderans nō tot⁹ accede
re inardeſcet? Hec qui nō memit cecus eſt. q̄ memit
⁊ nō ſentit ſtupidus eſt. q̄ ſentit ⁊ nō curat ſtult⁹ eſt

¶ Mēbrum tertium

Tertio attēdat quō acce-
dere oportcat Debet eni cōtinua imerit⁹ ac
cedere ad digniſſimi hoſpitis familiare cōui P
uium. etiam angelicis aſpectibus āmirandum cuꝫ
omni potentiarum recollectione. abſqꜫ omni inqui
natione. cum abiſſali humiliatione. cum ſponſali di
lectione. vt in gradu ſequenti liquidius pateſcet.

Pergas iam conſiderare Quid debebis
agere
Die noctuqꜫ meōrare Que pſſit allicere
Quo tu queas ſalutarē Corp⁹ digne ſumē

¶ De gradu probationis Cap. tertium.

Probatio. De qua apoſtolus. i. Coꝛi. N
xi. Probet aūt ſeipm̄ homo ⁊ ſic de pa
p ne illo edat ⁊ de calice bibat. Qui itē g/
dus in iſto oꝛdine ſubſequitur. Ut vbi
viderit hō quō oportcat accedere. debꝫ
ſe etiā ſi illa habeat ꝓbare Et eſt qua ſeipm̄ ꝓbet

Impedimētis acceſſus careat
ſi Requiſita ꝑparamenta in ſe inueniat
Sufficientia deuotiōis ſig̃ in ſe cōperiat.

ſi ipedimētis careat	ſi req̄ſita ꝑpamēta habeat	ſi ſufficiētia ī ſe reppeniat

Cō ꝓbet an careat ſatis atꝫ parat pia ſig̃.

Mẽbrum primũ

R p Primũ quidẽ videre habet ſi impedimentis careat. Plura eteni ſunt ꝓpter que abſtine/ re debꝫ. puta ſi ſit pranſus. ſi carne pollutꝰ ſi intentione ⁊ pctĩ affectu curuus. ſi diffamatꝰ. ſi il licite artis. et ſic de aliȷ̃s

ſi prauꝰ ſi curuus intellectꝰ ſi corrupta ſi credit ſen ſi adherꝫ nalali rõni ſibꝰ p̃t ſm tactꝰ

Actus. et affectꝰ. ſi mẽs. intẽtio. ſenſus

ſi ſit prãſꝰ ſũ fidelis nũc ſi in odio ⁊ ſi i famis ſi illici ro et merito guerra te artis

Victus. cõuictus. de crimie. famie. ⁊ arte.

In q̃bꝫ ſingul'ſollicite ſe hõ cõicaturꝰ ꝓbare hꝫ ſi eis careat Puta ſi nõ ſit in actu prauo. in affectu curuo Si ieiunꝰ in victu. ⁊ ſic de aliȷ̃s. Hoꝝ eni q̃ppiaꝫ ſi in ſe dep̃hendit abſtinere. vel ſaltẽ an̄ ſe purgare cõ/ tritionis lauacro debet. Hec plenius in pantheolo gia proſecuta. titulo Eraiatio. ¶ Mẽbꝝ ſecũdũ

Secũdo ſe principaliter ꝓbet ſi requiſita p̃pa ramenta habeat. que q̃m multiplicit̃ nimis a doctis aſſignãtur. ſufficiat hic vel aliq̃ an/ notaſſe. Nã ponit Joã. de turre cremata ſm formã agni paſchalis hec duodecim.

S **Speſqꝫ. fides. ardor. pax. paſſio. pura. ſit et mens.**

Caſtꝰ. cõpũctꝰ. ſplẽdẽs. feruẽs. celer. optãſ

¶ Primũ eſt fidei plenitudo. ſm illud Nõ comederꝫ crudũ quid ex eo. Oportet enĩ accedentẽ credere. iu xta aplm. Secũdum firma ſpes diuine bonitatis. Quia ex perceptione p̃ñtiũ ſpem firmã hr̃e debemuſ futuroꝝ. ſm illud. In eadẽ die educã exercitũ veſtꝝ de terra egypti. ¶ Tertiũ ardor charitatis diuĩe ſm illud Edent carnes aſſas igni. ſ. charitatis ⁊ deuoti onis ¶ Quartũ pax ⁊ vnitas eccl'ie. Unde ⁊ dicitur. Unuſq̃ſqꝫ ꝑ familias ⁊ domos ſuas tollat agnum. Sine pace em̃ nõ eſt accedẽdum dicẽte ip̃o domio ieſu Si offers munꝰ tuũ ad altare ⁊ ibi recordatus fueris q̃m frater tuꝰ hꝫ aliquid aduerſus te: relique ibi munꝰ tuũ an̄ altare: ⁊ vade prius reccõciliare fra/ tri tuo ⁊c̃. ¶ Quintũ eſt meõria paſſionis dñice. ſm illud Et ponẽt de ſanguine agni ſup vtrunqꝫ poſtẽ hoc eſt in meõria et actiõe ¶ Sextũ puritas mẽtis Et ergo panes azimos iubẽtur comedere. Septim caſtitas et cõtinẽtia carnis. Ideo dr̃ Renes vr̃os ac cingetis Octauũ cõpunctionis amaritudo. q̃a la/ chrymarũ diluuio eſt agnꝰ comedẽdus. ⁊ cũ lactucis agreſtibꝰ ¶ Nonũ ſplendor bonoꝝ opm Calciamen ta em̃ hẽbitis in pedibꝰ. i. exẽpla mortuoꝝ patrum ¶ Decimũ feruor actual' deuotiõis. ſm illud Tenẽ tes baculos in manibꝰ. i. crucẽ xp̃i actual'r in opibꝰ. vñ deuotio actual' cauſat̃. Undecimũ celeriter. i. fer menti deſiderio is agnꝰ ẽ comedẽdꝰ. Uñ dr̃ in textu

Caput cũ pedibꝰ ⁊ inteſtinis vorabitis. i. ſm gloſaꝫ Auide ſumetis. Duodecimũ optio ⁊ deſideriũ ſup/ ne patrie. vñ Comederꝫ feſtinãtes. i. ad ſolennitatẽ celeſtis patrie anhelãtes. Ponũt et aliȷ̃ alia req̃ſi/ ta p̃paramẽta. ſ. ſm formã mãne. q̃ patẽt ifra folio: Itẽqꝫ ſm formã tumuli xp̃i que patent folio ¶ Reynerianꝰ ꝟo i pãtheologia. titulo Eraiatio ad/ dit ꝙ cõicaturꝰ dꝫ ſe exaiare ſi ſit mundus ⁊c̃.

Si mũdꝰ. ſanꝰ. ſi diſcipulꝰ. vel amicꝰ. T

Filius. eſuriẽs. ſi magnꝰ. ſicce probate

¶ Primo dꝫ ſe acceſſurꝰ ꝓbare ſi ſit mũdus ꝯ luxuri/ aꝫ. Nis ei et ſolus mũdꝰ veſcet̃ hoc cibo. Secũdo ſi ſanus ꝯ irã. q2 palato nõ ſano pena ẽ panis. Tertio ſi diſcipulꝰ ꝯ auaritiã. iuxta illud Accepit ieſus pa/ nẽ ⁊ dedit diſcipul' ſuis. Quarto ſi amicꝰ. ꝯ accidiã. Illi ei tres panes comodant̃. Quito ſi filiꝰ. ꝯ inuidi am. Nõ em̃ ẽ bonũ ſumere panẽ filioꝝ ⁊ mittere ca/ nibꝰ ad mãducandũ Sexto ſi ſit eſuriẽs. ꝯ gulã Eſu rientes ei ipleuit bonis. Septio ſi ſit magnꝰ in hũi/ litate et ꝟtutibꝰ ꝯ ſupbiã. Iuxta illð Cibꝰ ſũ grãdiũ creſce et mãducab me. Qui hec in ſe ſiḡ mime inue/ nerit gemat ſm exclamatiões ifra ſcp̃tas folio vt ꝯ. ſ. immunditiã dicat Cor mũdũ crea. Cõtra in/ firmitatẽ Dñe quẽ amas infirmat̃ Cõtra rebelliõeꝫ diſcipliatꝰ Dñe ad te ꝯfugi doce me facere volũtatẽ tuã Cõtra aicitiã violatã Amice comoda mihi tres panes. Cõtra vitã degenerẽ Pr̃ peccaui in celũ ⁊ co rã te Cõtra faſtidiũ boni Queãdmodũ deſiderat cer uus ⁊c̃. Cõtra magnitudiem pctõꝝ Miſerere mei deꝰ ſm mag. ⁊c̃. Hec p̃dicta logiꝰ ꝓſecuta ſũt i Ro/ ſaꝝ ortulo ¶ Mẽbrum tertium.

Tertio p̃ncipal'r ſe ꝓbet ſi ſufficiẽtia deuotio nis in ſe indicia repiat Nã licet certitudineꝫ hr̃e nõ poſſimꝰ. cũ nemo ſciat an amore vel odio ſit dignꝰ. ꝓbabilẽ tñ ꝯiecturã ſumere licet ex ſignis ſubſequentibus.

Si gemit. audit. agit. ꝓpoit. p̃ſto bonuꝫ. V

Pulſꝰ edẽdo ſapit. calor. ac agit̃. color eſtãſ

Primũ ſignũ ẽ Si gemit. ꝯpũctꝰ ꝓ pctis ſuis Hoc ei ſignũ eſt infirmi ꝙ nõdũ mortuꝰ ẽ ſi flatũ emittit Et ſic ſil'r cetã ſiḡ ſeq̃ntia accipiũt̃ ſm ſil'itudieꝫ vite corpal' Secũdũ ſignũ ẽ ſi audit Qui ex dõ ẽ ꝟba dei audit Tertiũ ſi agit pñiaꝫ de p̃teritis Quartũ ſi ꝓ/ ponit emẽdaꝫ ꝓ futuris Quintũ ſi ꝓmptꝰ ad bona in pñti Sextũ pulſus. q2 ſignũ vite ſit ꝑ tactũ pulſꝰ Ita ſi hõ tãgit̃ ad venas tribulatiõis Qual'em̃ vnuſ q̃ſqꝫ apð ſe lateat. illata ꝯtumelia ꝓbat ſm Grego. Septimũ ſi ſentit ⁊ ſapit guſtũ diuĩe dulcedis. cuiꝰ meõriã in ſacro euchariſtie xp̃s reliq̃t. Octauũ ca/ lor amoris dei ⁊ ꝓximi Augꝰ. Uita aie amor ẽ. q̃ ñ amat mortuꝰ ẽ Nonũ ẽ agilitas ⁊ motꝰ bone actio/ nis Ad Gala. Si ſpũ viuimꝰ: ſpũ ⁊ ãbulemꝰ. Deci mũ color hõeſte ꝯuerſatiõis. ſm illð Sic luceat lux

vīā corā hōib⁹ ꝛc̄. Undecim eſſans .i. v̄bū rec̄ locuti
onis ꝛ includit̄ ſub auditu. Math. xij. Ex abūdātia
cordis os loq̄t̄ Si q̄s ſcā diligēti diſcuſſiōe h̄ ſiḡ in
ſe inuenerit. ſecur⁹ pietati xp̄i innitēs accedat Nam
vt docti ſcribūt ſi is ꝑ negligētiā etiā q̄ppiā mortal̄
criminis ſub ſe habuerit et vi ſacri delet̄. Et ſic expo/
nūt v̄bū illō Auguſti Q̄z corp⁹ xp̄i viuificat mortu/
os Sz vt ad ꝯpendiū oīa hec ꝓbamēta deducam⁹
E dz ſe hō in nec̄ario reqſitis probare .ſ. ſi ſ hēat carnis
mūdiciā. mētis puritatē. deuotiōez actualē Hec eni
nec̄aria ſūt. iuxta ſcm̄ Tho. Que ſi reppererit gaude
at Sin aūt nō tn̄ a cōicādo d̄ſiſtat. ſz ſe ad h̄ diſpōat
expurgādo ſe ꝑ ꝯtritiōis lauacꝝ ꝛ inuocatiōez ſcōꝝ

Omēs itime ꝓbare Ne edas iudiciū
Caue inde incurſare Jmmane flagitiū.
Stude purū immolare Jeſu ſacrificiū.

De gradu expurgationis Capl̄m quartū.

P Expurgatio De q̄ Apl̄s .i. Chor. v. Ex
purgate vetus fermētū vt ſitis noua cō
ſperſio ꝛc̄ Et ſeq̄t̄ ꝓbatiōz Q̄z vbi ſe hō
īmundū reppererit ſe purgare debebit. vt
ſic puro ꝛ imaculato corde accedere poſ
ſit Et eſt qua hō ſe purget.

	vitijs et pctis		pctēs pn̄ialēs.
a	cordis ipuritatib⁹	ꝑ	cordis exercitatiōes
	pctōꝝ reliquijs		ſctōꝝ inuocatiōes ꝛ ſā guinis obſecratōes

A culpa. ſcoria. ſceleris. purgare ſequela

Prio inq̄ꝫ expurgare nos dēm⁹ a vitijs ꝛ pctis ꝑ
pn̄ie pctēs .ſ. ꝯtritiōe. ꝯfeſſiōe. ſatiſfactōe. Valde do
lēdo. pure cōfiteri. ꝓponēdo. plene ſatiſfaciēdo Et vt
plen⁹ purget̄ dz ſe hō in via purgatiua exercere Ant⁹
practica pulchre i libro d̄ ꝛplici via docet̄. Q̄z .ſ. hō dz
in ſecreto ſe ponere aliq̄ ex maxis pctis cōmemorare ꝛ
illa aggrauare ex ꝯſideratiōe magnitudīs ꝛ bn̄ficentie
dei Deinde ſe ꝯfūdere ꝛ hūiliare clemētiā dei ꝑ xp̄i
paſſionē exorare. ſctōſqꝫ interceſſores inuocare Et ſic de
mū ſe dō offerre ꝛ fiducialiter ꝯmittere Que ſic ptz
locū p̄ſenti tpe nocturno aliq̄ ex maxis aggrauet illa ex cōſi
pccā deratōe bn̄ficiorū

Secretū petat. hic recolat. grauet in bn̄fact⁹		
ſe arguēdo ꝛ hūiliādo	pietatē dei ꝛ ſctō rū auxilia	ſe dō tāq̄z ꝛ ſe fiducialit̄ latronē dō cōmittat

Cōfundat. poſcēs orās. offert q̄z ſubdat

In his tāgit̄ via purgatiua ꝛ expeditio ipi⁹: q̄ licz pu
eril̄ videat̄. ſūmope tn̄ nec̄ria ē plene purgari volēti
vt declarat̄ vbi s̄. Vel poſſz ſe hō vt a pctis purget̄
exercere i ſeptē ill̄ gdib⁹ Boāuē. q̄s poit i p̄uo bono

Ecce pudor. tior. atqꝫ dolor. clāor. rigor. ar

Prim⁹ ē pudor i recordatiōe flagitij q̄ītū ad q̄/ dor
tuor .ſ. ad magitudiez ꝓpt̄ aggrauātiā circūſtātia
tū Ad mlt̄itudiez ꝓpt̄ mlt̄itudiez diaꝝ Ad turpitu/
dinē ꝓpt̄ exceſſū cōſuetudinū Ad ingr̄titudiez ꝓpt̄ rec
ptiōez grāꝝ Scd̄⁹ ē tior i cōſpectōe iudicij q̄ītū ad q̄
tuor .ſ. Ad diſſilitudiez opis ꝓpt̄ ſepatōez a v̄tute Ex
cecatiōez rōis ꝓpt̄ auerſiōez a luie Obduratiōez volū
tatis ꝓpt̄ elōgatiōez ab igne Cōdēnatōez final̄ aīad
uerſiōis. ꝓpt̄ ſepatōiez iuſticie a rc̄itudie Terti⁹ ē do
lor in eſtimatiōe dāni q̄ītū ad q̄tuor Ad amiſſionez
dine gr̄e q̄ icurrit inimicitias vl̄is creat̄e Perditiōz
innocētie q̄ amiſit ſtatū dignitatis nat̄e Vulneratio
nē culpe q̄ incurrit debilitatē potētie Diſſilitudiem
vite preterite q̄ incurrit paupratē indigētie. Quart⁹ ē
clāor in iploratiōe ſubſidij q̄druplic̄ .ſ. dei pr̄is. filij
redēptor̄. v̄gis m̄ris. eccl̄ie triūphāt̄ Quit⁹ ē rigor
in extictiōe fomit̄ q̄druplic̄ .ſ. Ariditat̄ q̄ ē accidia
puerſitat̄ q̄ ē malicia. voluptat̄ q̄ ē cōcupiſcētia va
nitat̄ q̄ ē ſupbia Sext⁹ ē ardor i appetitu martirij.
.ſ. ꝓpt̄ ꝑfcōez purgatiōis pene. remiſſiōis culpe. ſatiſ
factiōis i h̄ ope. ſcificatiōis i ꝓpo ſāguie Septio ſe
q̄t̄. ſopor i obūbratiōe xp̄i. vbi ē ſtat⁹ ꝛ reqes q̄n hō
ſentit ſe ꝓtegi ſub vmbra alaꝝ tuaꝝ dīnaꝝ. vt non
vrat̄ ardore ꝯcupiſcētie aut tiore pene Hebꝝ ſcdz

S Cdo dz hō purgari a cordis ipuritatib⁹. ꝛ h̄ ꝑ
cordis exercitatiōes Vn̄ notandū q̄ ipuritas
cordis i trib⁹ ꝯſiſtit. vt dz in Beat⁹ vir. ſ. i h̄

	inordiate heres infimis	amās. ſ. n̄ amāda
q̄	ſpūalia ꝛ celeſtia faſtid̄	nō amās amāda
	min⁹ dō affcōe iherēas	vigor̄ caritat̄ d̄ficiēte

Cōtra q̄s cordis ipuritates trib⁹ oꝫ gdib⁹ ſucceſſiue
aſcēdere Nam.

	pmā	tiorē	q̄ q̄i violent̄ a noxijs cor extrahit
ꝫ	2ᵃ ꝫ aſcē ꝑ ſpē		q̄ cor ad celeſtia erigit
	ttiā dic̄	caritatē	q̄ dō mētē iſepabilr̄ cōiungit

Qualit̄ in ſingul̄ eſt exercēdū illic docet̄. Quiſq̄s
igit̄ a cordis ipuritatib⁹ volēs oci⁹ depurari illum li
bellū āplectere. q̄d⁹ iſtos lege ꝛ iugit̄ exerce Facile ei
ei⁹ cor expurgat̄ q̄ hijs diligēter exercitatur

T Ertio depurandū ē cor a pctōꝝ Hebꝝ triū
reliquijs Et hoc ꝑ ſctōꝝ inuocatiōes ꝛ ſāgui
nis effuſi obſecratiōes Vn̄ ſūt h̄ inuocādi ſep
tē ſcōꝝ ordīes vt mēs nr̄a a ſeptem ſynthomatib⁹ ꝛ 3
pctōꝝ reliquijs expietur Septies ite i iordane effu/
ſi ſāguinis cor lauādū vt ab oī ꝓfluuio gn̄e pctōꝝ emū
det̄ Sāguis ei xp̄i emūdabit cōſcias. q̄b⁹ ꝑ orōnem
deuotā ꝛ obſecrationē fuerit applicat⁹ Hic nota de
ſeptēplici effuſiōe ſanguinis ꝯ oīa gn̄a pctōꝝ. de q̄bus
infra. folio Vel dz ſe hō purgare mōis q̄b⁹ i iu/
re: aut alias purgatio fieri ſolet in iure. fit purgatio
quinqꝫ modis Additur Sextus in medicina

Teſtis. aq̄. bellū. iurās. ignis. medicina

Primo ſolet fieri purgatio ꝑ teſtes Teſtes aūt ſi
gnāt operum rectitudinem Secūdo fit aqua que ſi
gnat ablutionem baptiſmalem vel lachrymarū ꝓ
fluuium Tertio bello aut duello Et ſignat temp/

tationē que purgat ſcoriā vitioꝝ. Quarto iura-
mento. qd ſignat peti abrenūciatiatiōem Quin-
to igne. ⁊ ſignat ſpūalem grē infuſionem Sexto
medicina ⁊ phlebotomia: Medicina eſt vbum dei
quod auditu mundat. ſcdm io. Uos mundi eſtis
ꝓpter ſermonē quē ego locutus ſū vobis Phleboto-
mia abſtinentiā ſignat. vel ſupfluoꝝ dimiſſionem.
His ecce oībꝫ modis ſe hō cōicaturus purgare ꝺt vt
pure ſuſcipiat eum q̄ ſplendor ⁊ cādor ē lucis etne

Purges xpē iā fermētū Commiſſi pecca
Pietatꝫ ſacramētū Igne litē flamis | mis
Cernā te ꝑ ſpecimētū Exps p⁹ velamis.

De gradu exornatiōis Cap. q̄ntū

Exornatio. De qua Adorna thalamū tu-
um ſyon ⁊ ſuſcipe regē chriſtū. Que ne-
ceſſario ſequit̄ probationē ⁊ expurgati-
A onē. Dicit eni Bernar. q̄tūlibet te pur-
ges. q̄tūlibet te crucies. nō tn̄ vēiet ad
te dn̄s virtutū niſi virtutibꝫ adorneris Et fiet
Adorna⁹ virium intellectualiū ꝑ ſcā meditamia. affectualiū ꝑ duota ſuſpiria. ſenſualiū ꝑ diſciplie obſua-

Exornes mētē. ſenſꝰ. ſuper oīa velle (mia

Sic docet Bernar. in ſmone de dedicatiōe ⁊ inde cō
ſcientia aīaꝫ parari. q̄ templū erit dei vt ſit rō recta.
volūtas nō perverſa. nec meōria inq̄nata Huiꝰ mōi
ornamēta ſup cātica docet aſſumēda dicēs. Gaudꝫ
celeſtis ſpōſus talibꝫ ornamētis. ⁊ cordis thalamū
libēter ingreditur. vbi ſue paſſionis inſignia ſedula
novit cogitatione verſari. Ubi crux. corona. ⁊ lācea
eius depēdent. Talia igit̄ meditabilia. puta de paſ-
ſione. de eius ſacro ſunt aſſumēda. et quibꝫ affectuſ
ſuſpiria formanda. ⁊ oīs ſenſuū familia ſub diſcipli-
ne cēſura eſt reſtrigenda Uel aliīs poteris te mōis
adornare. ſcilicet
per tapetoꝝ ⁊ ornamētoꝝ appꝛhenſiōes quarūdam reꝝ ſilitudīes et cōparationes ſeptē cordis exercitationes.

Aulcis orno. tes cōparo. corda parato.

B Per primū intelligūtur virtutū ⁊ donoꝝ actuati-
ones. vt. ſ. illas actues. ⁊ a ſctis iuxta qd in ſeptenti-
habet̄ exores. et ſic inſtar ſapientū virginū te digne
ſpōſo imortali adornes Scdo debes te ornare iuxta
quarūdā reꝝ ſilitudies ⁊ ꝯparatōes Huiuſmōi ſt iſta

C **Urna doꝰ. tēplūqꝫ. cibꝰ. vaſ. ſpōſaqꝫ celū.**

Primo ſūptur⁹ dn̄m. debes cor tuū exornare in-
ſtar vrne aureę: in qua reponebat̄ māna. Ut ſcꝫ ſis
vrna aurea ꝑ cordis puritatē Aurea ꝑ charitatem.
Secūdo inſtar domus dei quā decet ſctitudo. vt
ſcꝫ in te ſint fundamētū fidei ꝑietes ſpei. tectū chari-
tatis Tertio vt templū ſalomonis qd tantis an-
nis edificauit. tāto auro ſuperduxit ⁊ appatu ador-
nauit Quarto inſtar cibi quo libēter veſcit̄ deꝰ. de
cuius ꝓparatiōe agit̄ in de inſtructiōe cordis Quin-
to vt ſis vas per ꝓfunditatē humilitatis. vnū ꝑ cō-
cordiā charitatis in quo iubet̄ māna reponi Sex-
to para te inſtar ſpōſe ſpōſi immortalis de cuiꝰ orna-
tu agit Doctus in ſmonibꝫ. ⁊ in de iſtructione cor-
dis docetur Septimo qꝛ celoꝝ dn̄m es excepturꝰ
cui celū ſedes eſt orna te vt celū. de cuiꝰ ornatu dicit̄
in de triplici via. qꝛ ſcꝫ altū. fulgidū. ſolidū. ꝑegrina-
rum ipreſſionū nō ſuſceptiuū. En quāta copie ſemi-
naria. q̄ꝫ abūda meditādi ⁊ exercitādi ſub paucꝭ ver-
bis ꝓponitur materiā . §. primus.

Tertio principaliꝰ debet hō ſe adornare ꝑ ſep-
tem illas cordis exercitationes. de quibꝫ plene
agitur in libro de inſtructione cordis

Corda para. ſerues. reſera. ſtabilito. ieiū- D
da Erige vl̄ ſcidas His ſeptē corda pomes

Primo enim eſt cor preparandum per donum timoris iſtar dom⁹ ſpōſe cibi ad digne hoſpitē recipientuꝫ ſpōſo ſuo placēdum delectabiliter veſcendum
Secūdo eſt cor ſuandū ⁊ cuſtodiendū. vt dicitur
in Prouerbiīs. Oi cuſtodia ſua cor tuū. et hoc do-
no pietatis Tertio eſt cor reſerandū dono ſcie. iu-
xta illd Machabe. Adapiat dn̄s cor vrm̄ in lege ſua
Eſt āt apiendū vt liber in quo legitur oſtiū ꝑ qd dilectꝰ intromittit̄
Quarto eſt cor ſtabiliendum dono fortitudinis.
Apoſtolus. Optimū eſt gratia ſtabilire cor nō eſcis
Eſt aūt ſtabiliendus intellectus in veritate. affectꝰ
in bonitate. Quinto eſt cor donandum dono cōſiliī.
iuxta illud Prouerbioꝝ. Prebe fili cor tuum mihi.
Eſt enim iuſte cor dandū eius actori. reformatori.
amatori. Sexto cor eſt eleuandū dono intellectꝰ
Iuxta conſiliū Hieremie. Leuemus corda noſtra
cum manibus ad deū. et hoc per ſupernoꝝ medita-
tionē. deſiderium. et intentionem. Septimo eſt
cor ſcindendum dono ſapientie Iuxta illud Iohel.
Scindite corda veſtra per cordis contritionem. car-
nalium aſpernationem. affectuum depurationem.
Hec longius proſecutus ſum in Roſarum ortulo
per verſus. x.

Xpe ornes intellcm̄ Celicis ſpectacul̄
ſedum vulneres affectum Amoro-
ſis iaculis.
Ne cor exulet eiectū A tuis cenaculis

De gradu inflāmatiōis Cap. ſextum.

i INflammatio de qua Leuitici.vi. Hec
eſt lex holocauſti. Cremabitur in alta
ri tota nocte per ſingulos dies. Et re/
cto ordine ſubſequitur gradus iſte Nō
em̄ ſufficit mētem adornare. ſed opor/
tet etiā eam ad actualē deuotionē inflāmare. Que
potiſſimū. vt in Beatus vir dicitur in duobus cōſi/
ſtit. puta in reuerentia et timore / deſiderio ⁊ amore
In p̄mis ergo īflāmabit ſe cōicaturꝰ ad timorē
Et hoc ſi ꝯſiderat dei altitudinē ⁊ ſacr̄i digitatē
ſui indiſpoſitionem ⁊ vilitatē
indigne ſūptionis ꝑicl'a ⁊ taſtā
tiuꝫ ſublimitatem.

E ¶Primo dicimus vt hō cōcitetur ad reuerentiam
et timorem dꝫ cōſiderare dei altitudinē q̄ ex mltꝭ pꝫ
Ex eius eſſentia ⁊ diffinitione.
attributis ꝓꝑꝰs ⁊ varia denōiatione
vniuerſali dn̄io ⁊ creaturaꝝ atteſtatōe.
ſctōꝝ reuerētia cultu ⁊ oim̄ ſubiectiōe.

Eſſe dei nomē. ꝓꝑium. ꝓꝑerata. vel alta
Facta. poli. baratꝝ ſācti metuūt. qꝛ iudex.

¶Quis queſo eſſentiā eius dicet cum ſit ineffabil'?
Quō diffinietur cum oia ipſe tranſcendat? Deſcribi
tur tamen. Deus eſt quo maius: meli' ve nil cogi/
tari poteſt. O qui debite hanc deſcriptionē cōciperet.
vere magnifice de deo ſuo ſentiret. Porro attribu/
ta cōmunia. ꝓꝑia. ⁊ aꝓꝑiata qui reuolueret nomen
dei in corde exaltaret. De his agunt doctores ſuper
primū. Et Bonauē. in ꝑ. bo. Relucet deniqꝫ dei al/
titudo in ſpeculis creaturarū. Que oia atteſtantur
potentiā. ſapientiam. et bonitatē. vt pulchre in ſuo
breuiloquio idē doctor ſeraphicus deducit. Poſtre/
mo ſi inualidi ſumus aciē figere in tā excelſiuum lu/
men. ſi per nos dei altitudinē nō poterimus cōtem
plari. vel ſaltem quātum ſancti ⁊ videntes dei altitu
dinē ⁊ maieſtatē venerent ⁊ honorent attēdamꝰ vt
ex hoc et nos ad timorē ⁊ reuerētiā eius inclinemur
Is eni ipſe idem eſt quem baptiſta tangere cōtremi/
ſcebat. Is ille quē apoſtoloꝝ vertex petrus pre for/
midine a ſe expellebat dicens Exi a me dn̄e qꝛ homo
peccator ſum Is quē ſumpturus accedis ille eſt co/
rā quo cōtremiſcunt columne celi. angelicas loquor
poteſtates. Hunc eni adorant dominationes ⁊ tre
munt poteſtates Is eſt ſub quo curuātur viri a cu/
ius cōtactu fugiunt etiam ſanctiſſimi. vt Marcus.
Criſoſt. et ceteri plures. qui onus ſacerdotij ſuſcipe
pre reuerentia noluerūt. Is eſt vt ad ſummā dicaꝫ
ille quem tremūt impia tartara. colit qꝫ. quē abyſ/
ſus infima. Et eni (iacobo teſte) diaboli credūt ⁊ con
tremiſcūt Qꝫ ſi hec om̄ia te adhuc nō permouent. co
gita ⁊ firmiter crede ꝙ iſte quem ſumpturꝰ es. erit
iudex tuꝰ. ⁊ eiꝰ tribunali aſtabis iudicādus. ipſe ille
eſt in cuius manꝰ aīa tua hinc egreſſura deueiet ab
eo pro meritis receptura O q̄ꝫ tornis illā aiam diſtri
ctus arbiter oculis ſpectabit que indigne ⁊ irreuerē
ter illum tractauit. Uere qui his ad reuerendū nō
inducitur. male cecus ⁊ inſenſibilis eſt. Quis eni nō
timebit te ait ꝓpheta o rex glorie?

¶De reuerētia ¶§ primus.

DEniqꝫ vt ampliori reuerētia ꝯcitemur. n̄ mō
attendere debemꝰ dei ipſius altitudinē. ſed et
ipſius ſacramenti ſub q̄ nobis datur. ſub quo ſumit
pōderare dignitatē Que potiſſimū ex his decē elucꝫ

Nobile. fontanū. mirū. gratū. veneratuꝫ F
Signatū. dictū. q̄ꝫ dulce. perutile. finis.

¶Primo dignitas ſacr̄i relucet ex eius nobilitate
Continet eni in ſe nobiliora in omni gn̄e entis. ⁊ id
qđ eſt nobiliſſimū in fine nobilitatis Cōtinet enim
xp̄m in quo tres ſubſtātie cōcurrūt. ſ. Caro ſctā. rō/
nalis aia. deitas bn̄dicta. que ſuperāt vniuerſa Nā
deū cūctis preſtare liquet. Corpus qꝫ iſtud ſpūſſcti
artificio ex puriſſimis marie ſanguine et carne for/
matū. atqꝫ diuinitati hypoſtatice vnitū: facile ſuperat
oēm reliquā corporeā ſubſtantiā ⁊ illi preſtat. Ania
vero xp̄i diuinis ſplēdoribꝫ cādidata. oiqꝫ ṽtute ⁊ ſa
pientia pleniſſima. ⁊ cui ſpūs nō datur ad mēſuram
oēm ſpūalem creaturā nobilitate et perfectiōe indu
bie tranſcendit ¶Secūdo fontanū. i. dignitas ſacr̄i
patet ex fontalitate ois virtutis ⁊ gr̄e. ⁊ plenitudine
ſctitatis Cōtinet eni hic fontalis origo oim̄ gratiaꝝ
⁊ mare ṽtutum. ⁊ ꝓfluuius oim̄ bonoꝝ. Eſt ei fons
hortoꝝ Cōtinet quoqꝫ nō ꝑticularē ſctificatiāꝫ quā
dā ṽtutē. aut inſtrumētalē: veluti cetera ſacr̄a hīc di
cūtur. ſed fontalē plenitudiem ois ſctitatis. vtpote
eū in q̄ ſcđm apl'm hītat ois plenitudo diuinitatꝭ cor/
poraliter In quo ſūt omēs theſauri ſapie ⁊ ſcie re/
conditi Et de q̄ Eccl's dr̄ In plēitudine ſanctoꝝ de/
tentio mea ¶Tertium eſt miꝝ. i. tertio pꝫ dignitas
eiꝰ ex ſingl'aritate miraculoꝝ qbꝫ ſplendet dignitas
eius Tātis em̄ ⁊ tot hoc āmirabile ſacr̄m fulget mi
raculis vt hūana intelligētia oīno obtūdat tāto ſplē
dore maieſtatis Enūerānt aliq̄ ex his infra. folio

¶Scribūt paſſim de his docti Sꝫ ⁊ ſactꝰ Tho. tra
ctatulū edidit de iſtis q̄ nos breuitati ſtudētes trāſi
mꝰ ¶Quartū eſt g̃tum. i. dignitas pꝫ ex maioritaꝭ
te valoris et g̃titudīe acceptabilitatis. Nulla ei ob/
latio hoc ſacrificio acceptior: i q̄ agnꝰ innocētiſſimꝰ
dei filiꝰ deo pr̄i offert. Hic Malachie. iij. Placebit
dn̄o ſacrificiū iuda ⁊ hierl'm ſicut dies ſcl'i Un̄ etiaꝫ
dr̄ de cōſe. diſ. ijª. Nihil in ſacrificio maius eſſe p̄t q̄ꝫ
corpꝰ ⁊ ſāguis xp̄i Nec vlla oblatio potior eſt. ſꝫ oēs
hec excellit Cuiꝰ rōnem pulchre aſſigt Albertꝰ i ſuo
de corpe xp̄i ¶Secūduꝫ ē veneratū. i. dignitas eiꝰ
pꝫ ex ſingularitate cultus et venerationis q̄ eſt vene

ratū. Hoc eni angeli ꝛ hoīes. hoc demones ꝛ bruta
honorant Aſſiſtunt oī. angeli in ipā imolatiōis ho/
ra. vt Grego. ait veneratōe grādi Dic erḡ Leo ſup
illḋ Math. xxiiij. Ubicūqꝫ fuerit corp⁹ illic cōgrega
būť aquile. dicit Circa corpus dn̄i aquile ſunt q̄ ſpū
alibꝫ alis circūuolant. angelice. ſ. virtutes. Hoc ab
apoſtolis deuote exceptū. digne frequētatū. reuerē/
ter predicatū Hoc a ſūmis pontificibꝫ ſolēniſatum
Hoc a xpi fidelibꝫ vndiqꝫ adoratū Et vt nihil illius
cultui deſit. hoc demones verētur ꝛ bruta venerātur
quēadmodū in exemploꝝ libris late pꝫ. videlicet in
Ceſario et alijs ¶ Sextū eſt ſignatū. i. dignitas ſa
cramēti pateſcit ex antiquitate figuratū. ꝛ ꝓpheta/
rū multiplicitate Hoc eni a cūctis exoptatū. h̄ re/
bus ꝛ ſignis varijs p̄ſignatū. hoc a ꝓpheris magni/
fice ꝓphetatū. hoc in ſcripturis ſublimiter p̄coniza/
tum. Ponit magiſter figuras aliq̄s in q̄rto. ponūť
ꝛ infra folio ¶ Et albert⁹ vbi ſupra plures addu/
cit ¶ Septimū dictū. i. ex ſublimi ꝛ varia denōiati
one q̄ eſt denōiatuꝫ. Nā pro ſui magnitudīe vno no
mine nō potuit denōiari. de his infra folio ¶ Scri
pſit de ſeptem nōibꝫ hui⁹ ſacri Albert⁹ tractatū. qui
multoꝝ iudicio oēm ſupat laudē ¶ Octauū q̄ꝫ dul/
ce. i. ex magnitudīe ſuauitatis Nullus q̄ppe huius
ſuauitatē exprimere pōt vbi ſpiritualis dulcedo i fō
te guſtatur Hinc dr̄ Sap. xvi. Panē de celo preſti
tiſti eis: oē delectamentū in ſe hn̄tem. Sup q̄ dicit
Joānes de ſctō geminiano ꝙ ſeptē ſunt differentie
ſapoꝝ que oēs in hoc ſacro repiuntur. vt allegať in
ſumma Anthonini ¶ Nonū perutile. i. patet ex ma
gnitudine vtilitatis Eſt enim vtile exn̄tibꝫ in ſeculo
purgatorio. ꝛ in celo De primo ait Auguſti. ꝙ nihil
vtilius viuis q̄ꝫ hoc ſacr̄m quo mīa ꝛ gr̄a preſtatur
De ſecundo idē ait Nō eſt dubiū ſacrificio altarꝭ de/
functoꝝ aīas releuari. ſicut etiā Grego. iiij. dyalo.
per multa exempla deducit. De tertio Grego. in cō
plenda Sūpſimus dn̄e dīna miſteria que ſicut tuis
ſctis ad gl'iaꝫ. ita nob̄ ad veniā ꝓdeſſe ꝑficias Deci
mū eſt finis. i. dignitas huius ſacri ex hoc patet. q̄a
eſt finis ꝛ cōſummatio oīm ſacrificioꝝ ꝛ ſacramēto
rū Finis āt potioꝛ ē his que ad finē ordinātur. Ad
hoc aūt ſacramētum. vt ait diuin⁹ Dyoniſius om/
nia ſacr̄a ordinari ꝛ in eo ꝯſummari dicūtur. ita vt
ſit oīs cōſummatiōis finis. Has dignitates parti
Joānes de turre cremata. partim alij ponūt Quas
q̄ rite cōſideraret nō ſine metu ꝛ reuerētia ad illḋ ac
cederet ſumendom

¶ De reuerētia ex cōſideratiōe ꝓprie vilitatis. §. 2⁹

G S Ecūdo e regione debet hō cogitare ſui indiſ
poſitiōem ꝛ vilitatē cōferendo ꝛ ꝯpando eā
ad ſacri dignitatē O quātum ꝓfundabiť. q̄ꝫ ro timo
re reuerenciali concutietur ſi cōſideret primo ſui vi/
litatem.

Eſt ei hō — vilis / vilioꝛ / viliſſi⁹ — ex — nata ꝯdita / miſia ꝯtcta / cl'pa admiſſa — Uilis nata. q̄ḋ contrahis. ac malus addis

¶ Quid eni eſt hō ex natura cōdita: niſi puluis. pu/
tredo ꝛ terra. Ut āt plenius in tua vilitate abiſſeriſ
ꝛ q̄ꝫ ex natura vilis ſis noſcas. conſidera miſerias

ex pte — aīe / corpis / vtuſqꝫ — Miſerie aīe ex mltis pa teſcunt. p̄mo ex fūdamē/ ti nihileitate. q̄ꝛ ex nihilo

creata. ſcḋo quia totaliter in pctō originali (vt ita dī
cā) anita. Tertio q̄ꝛ nihil ē tota. Et hoc quo ad fie/
ri. eſſe. cogitare velle opari ꝑficere. vt pulchre Hider
in ſuo p̄ceptorio declarat. Quarto q̄ꝛ fomite ꝯtami
nata tota ſpurca ꝛ imunda. Quinto q̄ꝛ originali iu
ſticia ſpoliata. et malis multis onuſta. O quō muta
tus eſt coloꝛ optim⁹. O quō mūdi dn̄a princeps pro
uinciaꝝ: ē deſtituta. ¶ Scḋo ꝛ corpus ſuas vilitateſ
habet. quas ſi reuoluere voles. nares ante obſtruas
velim. Quid eni corpus? Sperma prius. mō ſaccus
olens. poſt vermibꝫ eſca. De his pulchre in medita/
tionibus ſuis Bernar. ꝛ Uincenti⁹ in ſpeculo mo/
rali. Miſeria aūt totius ſic pꝫ iuxta Innocētiuꝫ in
de miſeria humana.

Ex — miſerabili / culpabili / dānabili — hūane — cōditiōis ingreſſu. / ꝯuerſatōis ꝓgreſſu / diſſolutiōis egreſſu

¶ Unde ergo ſupbit hō: cuius cōceptio culpa. naſci
pena laboꝛ vita. neceſſe mori. Ecce hec de miſeria
que eſt ex natura cōdita. Quid queſo ſi dixerim⁹ de
ꝯtracta. et de ea que fit ex culpa ꝓpria? Quis fetoreꝫ
feret? quis tam ꝓlixa legere poſſet? Sed ſi iam cepe
ris cogitare ꝙ cum tali vilitate. tam pax vix media
hora es diſpoſitus. nō credo q̄n reuerentia afficierꝭ/
preſertim cū credideris ꝙ q̄ꝫuis mille annis te p̄pa/
raueris. nullatenus ſufficeres ad cōdignā ſacramen
ti hui⁹ ſuſceptionē. Etiā ſi oīm ſctōꝝ meritis gau/
deres. angeloꝝ et hoīm puritate floreres Nulla eni
nr̄a p̄paratione. nulla ait Gerſon reddimur digni i/
duſtria. ſed ſola dei gr̄a. His itaqꝫ duobꝫ per ſe cōſi
deratis. pura dei altitudīe. ꝛ ſacri dignitate. Itēqꝫ
tui indiſpoſitiōe ꝛ vilitate. debes hec inuicē cōferre.
ꝛ exemplo ſcti Franciſci dicere Domie q̄s es tu ꝛ q̄s
ſum ego? Tu de⁹ altiſſim⁹. ego hō viliſſimus. Tu
eſſentia prima. ego creatura nihili ſilis: ꝛ de nihilo
facta. Que ꝯuētio luci ad tenebras? Tu lux puriſſi/
ma. ego abyſſus horrida. Qua igitur frōte. q̄ auda/
cia ad te accedā Sic ad ſingula dei p̄dicata ꝛ vilita/
tis tue: deſcēdendo. Qui ſic ſe exercitauerit nō ſine ti
moꝛe ꝛ reuerētia accedet. § tertius

T Ertio cogitab indigne ſumentiū pīcula ꝛ aſtā H
tium ſublimitatē Pericula aūt ſunt nūerata.
De aſtātiū ſublimitate ē firmiter credere ꝙ angeli
illic deo aſſiſtant. Juxta qḋ eccleſia canit (deus cui
aſtat angeloꝝ chorus) indigne ſumētes ferire pati.

Hoc igit̃ dꝫ hõ q̃ſi ſenſibiliter imaginari. ⁊ cũ ſũ⸗
mo tremore ⁊ reuerentia accedere.

Quomodo mẽs inflãmetur in deſideriũ et amorem

Erũ qm̃ h̃ ſacr̃m amo⸗ Hebr̃ ſecũdũ
ris ẽ pignus. ⁊ charitatis ſignũ. Ideo ceterꝫ
paribꝫ amor timori ꝑponderare debet. Naꝫ ⁊
panis iſte ſm̃ Aug⁹. querit eſuriẽ hominis interio⸗
ris. Vñ poſtq̃ꝫ mens reuerẽtia affecta fuerit. deſide
rio ⁊ amore eſt inflãmanda. Deſideriũ aũt ⁊ amor in⸗
flãmatur.

Si ꝯſideres — Inſtitutiõis rõcinia ⁊ dei pietatẽ; dei paſſiõeꝫ. bñficia. ⁊ eius amorem. accesſus inuitatoria fructũ ⁊ nc̃citateꝫ.

Inflãmatur Primo deſideriũ ⁊ amor ſi cõſideres in⸗
ſtitutiõis rõcinia. Quia ſi oẽs inſtitutiõis cauſas re
uolueres. nihil aliud iuenies q̃ꝫ q̄ xp̃s hoc tibi i vſuꝫ
dederit ⁊ crebrius a te accipi voluit. vt pulcre i. iiij.
pte declarat Vbertin⁹ Sũt aũt plures inſtituti⸗
ones cauſe quaꝝ ſingule ſũt valde deuotiõis inflam
matiue. Ponũtur aũt hic nũero decem.

I Solet̃. ſociet. meõres. guſtes. det amoreꝫ
Te paſcat. ſaet. ſit et hoſtia. tres. pleoſcpta

Prima inſtitutiõis rõ q̃re xp̃s inſtituerit hoc ſa⸗
cramẽtum eſt. Solet̃. i. ꝯſolatio ſue ſpõſe. i. eccl'ie.
vel aĩe fidelis. ne ſcꝫ oĩno ſponſi q̃ſi viduaret̃ corꝑali
pñtia. Et ſic ſtat quaſi poſt ꝑietẽ tenuẽ ſacramẽtali
um ſpecieꝝ. O quali amore: quali deſiderio tal' ẽ ſpon⸗
ſus ãplectandus Secũda cã eſt ſociet. i. cõueniẽtia
ac nc̃citas realis pñtie capitis chriſti cũ mẽbris eccl'ie
Decet em̃ vt mẽbra aliq̃ modo caput cui vniant̃ ha
beant: O vnionẽ: o cõiunctiõeꝫ deſiderabilẽ mẽbroꝝ
cũ capite tali Tertia ẽ memores. i. cõmemoratio
ſue acerbe paſſiõis. que merito nr̃m oĩm ſibi vendi⸗
cat amorem. Nã quia ſine fide paſſionis chriſti nũq̃ꝫ
fuit vel erit ſalus. Iõ oportuit ſicut añ ei⁹ aduentuꝫ
ꝑfiguratiua ita nunc repñtatiuũ ei⁹ aliqd̃ eſſe qd̃
quotiẽs viderem⁹ amiciciaꝝ ei⁹ meõres toti in eius
amorẽ rapemur. Hic ait. Hoc facite in meã ꝯmeõ⸗
rationẽ. Et ꝑ ꝓphetaꝫ. Recordare pauptatis mee.
trãſgreſſionis abſinthij et fellis. Hãc em̃ vltiaꝫ me
moriã ait Hieroni. reliq̃t. queãdmodũ ſi q̃s pere⸗
gre ꝓficiſcẽs aliqd̃ pign⁹ ei quẽ diligit reliquerit. vt
quotiens viderit poſſit eius beneficia ac amicicias
cõmemorari. Quẽ ſi ille ꝑfecte dilexerit ſine ingenti
deſiderio vel fletu illud videre non poteſt. Hoc igit̃
cũ accipimus. recordemur cõmemoremur. q2 caro et
ſanguis eſt chriſti ne ingrati ſim⁹ beneficijs tantis.
Quarta eſt guſtes. i. vt per guſtũ hũanitatis te in
uitaret ad diuinitatis amorẽ. Per ſenſibilia: viſibilia
em̃ i inuiſibiliũ rapimur amorẽ. O dignationẽ Si⸗
liquis vix digni ſum⁹. ⁊ ad angeloꝝ cibũ inuitamur
Quinta cauſa eſt. Det amorem. i. vt amorẽ ſuuꝫ
nobis oſtẽderet. ⁊ vt ex imĳ amoris ſui ⁊ charitatis
teſtimoniũ apud nos ſemꝑ eſſet: ⁊ ſic noſtrũ ſibi al⸗
liceret amorẽ. Hic doctiloqui elingues in hoc expri⸗
mẽdo amore. etiam Maronis muſa ebet. Ecce pre
nimio amore nõ fert ſuam pñtiã abeſſe nobis. vt ſic
gaudeamus de eo ſub ſacromẽto queãdmodũ ãge⸗
li de viſione in celo Sexta eſt. te paſcat. i. vt cibũ et
alimoniã ſpũalem eccleſie ſue ⁊ animabus prouide⸗
ret. Sicut em̃ vita naturalis eget cibo nõ ſolum ad
quãtitatis augmentũ. ſed et ad naturã ſuſtentandã
ne propter reſolutiones cõtinuas diſſoluatur ⁊ pere
at Ita et neceſſariũ eſt cordi humano ꝓ vita ſpũa⸗
li ſpũale alimentũ. cui⁹ incorꝑatione ⁊ inuiſceratiõe
fidelis animus virtutibꝫ creſcat ⁊ cõſeruetur. O dile
ctionẽ carnẽ ⁊ ſanguinẽ dare in cibũ ⁊ potũ. Sep⸗
tima eſt. Sanet. i. vt efficax eſſet in eccl'ia eius medi
cina quotidiane infirmitatis curatiua. Hic Greg.
Corpus chriſti medicina ſpũalis eſt. vuln⁹ quod ha
bemus eſt qd̃ ſub peccato ſum⁹ Qui vuln⁹ habꝫ me
dicinã querat. O q̃ꝫ dulce ⁊ charũ emplaſtrũ de chri
ſti carne ⁊ precioſo eius ſanguie cõfectum. Octaua
eſt. Sit et hoſtia. i. vt eccleſia iuge placatiõis ſacri⸗
ficiũ h̃ret. quod ꝓ quotidianis offenſis offerret. Vt
ſic haberet hõ quo placaret̃ deus. vel ꝓ delictis delen
dis. aut gratitudine repẽdenda Nona eſt. Tres. h̃
eſt pro actuatione triũ theologicarũ virtutũ. ſ. fidei
ſpei et charitatis. Hic em̃ ſũmum eſt fidei meritum
teſte Auguſtio. Laus fidei eſt credere qd̃ non vides
Hic ſubleuatio ſpei de obtinẽdo q̃cq̃d neceſſariũ ſa
luti. Nã ad nos ipſe inuocatus venit Et ex pceptiõe
munerũ pñtium firma eſt ſpes futurorum. Hic de⸗
niq̃ꝫ dilatatio ⁊ actuatio charitatis. Nõ em̃ eſt vali⸗
dioris virtutis incendiũ ad diuinũ amorem nutriẽ⸗
dum. q̃ꝫ memoriale paſſiõis eius ſignũ: quod totum
noſtꝝ ſibi exigit amorem. Decima eſt. Pleoſcp
ta. i. adimplẽdo ſcripturaꝝ. De hoc em̃ dictũ erat in
Ps̃. Erit placẽta in ſũmis montiũ iuxta hebraicaꝫ
veritatẽ. teſte magiſtro Paulo burgẽſi in additiõe.
Itẽq̃ꝫ Tu es ſacerdos ineternũ ſm̃ ordinẽ melchiſe
dech: qui obtulit panẽ ⁊ vinũ Itẽ in euãgelio. Ego
vobiſcũ ſum vſq̃ꝫ ad cõſummationẽ ſeculi. Nõ ſolũ
ſcꝫ per pñtiam maieſtatis. aut inhabitanteꝫ grãm:
ſed et per corporalem in ſacramẽto preſentiã. Quis
queſo his attentis nõ ſuccẽdet̃. q̃s non deſiderio fla
gret. K

Quomodo inflãmetur mens ex cõſiderati⸗
one diuine pietatis Paragraph⁹ primus

Sed ne timore nimio retraharis. magiſq̃ꝫ ad ac
cedẽdum inflãmeris. cõſidera dei tui ⁊ domini
ieſu pietatem. Eſt em̃ ei propriũ parcere ⁊ miſereri
Et quis inuocauit dñm et ꝯfuſus eſt ab eo. Querit
occaſiões ait Cryſ. miſerendi inuitus cogit̃ indigẽti
Eſt igit̃ ad tam piũ dñm cõſiderãter accedendũ. ⁊ de e⁹
pietate confidendum. Et hoc vt ait Soccus

	innatā ſibi bonitatem
Propter	promiſſionis veritatē
	exhibitionis pietatem

Albertus magnꝰ ait. Sunt in deo omnia ꝙ impellere pñt ad benefaciendū Que ſunt Bonitas. benignitas. pietas. dulcedo. charitas. placabilitaſ. vt pulcre in principio de miſterijs miſſe declarat. Si nō verb creditꝛ: exemplis detur fides. Sūt teſtimonia pietatis. manaſſe dauid: ⁊ ceteri huiꝰ gñis. Uide opa ieſu que deſcribūt euāgeliſte. Nōne ipſe dolores ⁊ infirmitates oim deſiderātiū: inuocantiū: ⁊ in ſe credētium tulit. ⁊ infirmitates oim ipſe portauit. Mulier tangens fimbriā ſanatur. Peccatrix pedes eiꝰ oſculans mūdatur. Chananea exaudit Leproſi clamantes mūdant. Demoniaci ⁊ paliticí ⁊ cuncta nature mōſtra dū accedunt ⁊ credūt ſalutē cōſequūtur. Nā virtus de illo exibat ⁊ ſanabat oēs. Publicani ⁊ peccatores veniā cōſequūtur. nec eoꝝ cōuiuia deſpexit. Teſtes hoꝝ innoco ⁊ in mediū adduco Mattheuz. zacheū. mulierē in adulterio dephenſā. Longuz eſt ceteros enarrare eiꝰ pietatē expertos. Inquirātur diaboli ſi nō ⁊ illi. inuocātes pietatē experti. ꝗppe dimiſit eos in porcos ¶ Ad hūc igit pietatis fontē o aia peccatrix ꝑperato. nūc more fidelis leproſi clamans Dñe ſi vis potes me mūdare. Nunc cēturionis iſtar dicēs. Dñe puer meꝰ iacet paliticꝰ in domo ⁊c̄. Nūc more ſanguiflue mulieris Si tetigero fimbriā veſtimenti eius ſalua ero. Quiſqꝫ eñi vera fide ⁊ ſupplici corde corā venerabili ſacro veniā pecierit credēdum ait Daſſia pie ē. ꝙ aut plenariā: aut maxime ptis remiſſionē cōſequatur pctōꝝ. Adducēs exemplū de latrone ⁊ magdalena. Idē dicit Diſcipulus in ſmone de ſancto Stephano. vbi enūerat quibꝫ patet celuz hunc doctorem allegans.

¶ Quō iſlāmetꝛ mens ex ꝯſideratiōe bñficioꝝ. §. ij.

Porro vt āpliori ꝺuotiōis ⁊ amoris flāma ſuccēdaris: debes etiā cōtemplari bñficia diuina ex pietate ſola tibi preſtita. In quoꝝ hoc fieri iuſſit cōmemorationē. Debes igit ad mentē reuocare bñficia illa diuia. marieqꝫ maria. de qbꝫ plene agitꝛ infra in beneficiario folio. ¶ Que vt ampliꝰ te permoueāt ⁊ ad amorē et deſideriū inflāment. ꝺbes ſingulariꝰ recolere illud ſūme charitatis incendiū. ꝗ cōtulit hec vniuerſa. Nō eñi melius ſuccenditur ignis ꝗꝫ igne. ⁊ nil ita afficit ad amorem ſicut cōſideratio charitatis ⁊ amoris dei ad nos. de ꝗ plenꝰ infra folio ¶ Potiſſime tñ paſſionis debemꝰ meminiſſe vt infra. Et illiꝰ charitatis diiudicare dēmꝰ ardorez ꝗ ſue infinite bonitati nō ſuffecit ꝙ tāta ac talia preſtitit: niſi adhuc quotidie ad nos deſcēdens ſe nobis taliter ⁊ tali mō exhiberet. O ardorē. o charitatem. O quis te vidit ⁊ nō amauit. Quis abyſſum cōſiderat ⁊ nō expiauit. Qui nō amauit neqꝫ ⁊ ipius eſt. ſicut qui nō expauit vecors ⁊ inſenſatus ē

De inuitatorijs accedēdi §. tertius

Uerū vt nullo te pacto a calore huiꝰ abſcondas ſꝫ vt ad acceſſuz aieris debes cōſiderare Acceſſus inuitatoria fructū ⁊ necītatē. Supra aūt enumerata ſunt. ſ. in gradu. Cōſideratiōis inuitatoria acceſſus vñ nō ſunt hic replicanda. Sed hic qdā inuitamenta dicemus ad huiꝰ ſacre ꝯmuniōis freqntationē ipellētia ¶ Pro quo notādū ꝙ abſolute melius eſt ex amore ⁊ humili deuotiōe crebrꝰ accedere ꝗꝫ ex timore ſolo vel etiam humili timore abſtinere. Amor eñi ⁊ ſpes preferūtur timori. licet in caſu qñqꝫ melius ſit abſtinere. ſcꝫ interueniente notabili et legittima ad abſtinēdum cauſa. Sumptio eñi multis ex cauſis preualet que fit ex amore. ꝗꝫ reuerēcialꝭ abſtinētia ex timore. vt pulchre proſequitꝛ in pārhelologia. ⁊ Matthēꝰ de craconia in nobili illo ſuo dyalogo. Hinc etiā ſanctꝰ Appoloniꝰ. vt patet i vitaſ patrū monebat monachos qtidie cōicare xpi miſterijs quinqꝫ potiſſime ex cauſis M

Haut logus. piſto. patiēs delētur ⁊ vnus.

¶ Prima ne forte ꝗ ſe lōge facit ab his longe fiat a deo Secūda quia qui hoc crebrꝰ ſuſcipit freqntiꝰ recipit ſaluatorē. ¶ Tertia quia ipa cōmeōratio dñice paſſionis dū quotidie a monachis fiat plurimuz cōfert ad pacientie exemplū que eſt neceſſaria eis ¶ Quarta qa per hoc datur cōmonicio vt qſqꝫ cautius viuat vt ſemꝑ paratus ſit ⁊ dignꝰ Quinta quia per hoc remiſſio peccatoꝝ credētibꝫ datur. Hec ille Sed ⁊ frequētans ⁊ accedēs pleniorē cōſequitꝛ ſacramenti effectum. de quibꝫ ſupra. ⁊ infra adhuc dicendum ⁊ xpo cōiungitꝛ intimius. Que omnia hoc verſu patent predicto.

¶ De accedēdi neceſſitate ⁊ fructuoſitate §. qrtꝰ.

Et ne aliꝗ modo ſubterfugias ꝯſidera poſtremo ꝙ grandis frequētandi hoc ſacramētum tibi indicitꝛ neceſſitas. De hac eñi Bonauen. ſic ait. O quāte anguſtie. Horrendū accedere Nō accedere ex notabili negligētia dānabilis culpa. Quia qui ſine cauſa accedere dimittit ꝗꝫtum in ipo eſt priuat ſanctā trinitatez gloria. angelos leticia. pctōres venia. iuſtos ſubſidio ⁊ gratia. in purgatorio triſtētes refrigerio. Eccliam xpi ſpūali beneficio. Seipm medicina ⁊ remedio ꝯ quotidiana peccata. Quoties effunditur ſanguis chriſti in remiſſionez effunditur peccatorum. Qui igitur quotidie peccat ſemꝑ medicinam ſumat ¶ Item priuat ſe quodāmodo omibuſ bonis veniētibus ex ꝯmunione ſacramētali: vt ſunt pctōrum remiſſio. fomitis mitigatio. mētis illuminatio. virtutū infuſio. angeloꝝ cōuiuatio ⁊c̄. Nō ſumit viaticum vnde extimeſcere habet in via ꝺfectū Euacuat diuinū cultum. cōtemnit aut paruipendit chriſti preceptū quo hanc neceſſitatem inducit dicēs Niſi manducaueritis carnē filij hominis ⁊ biberitꝭ eius ſanguinē nō habebitis vitam in vobis ⁊c̄. Et ex

go terrifica de hmōi fetus pagina inſonat tuba di⸗
cens. Numeri. ix. Si q̇s mūdus eſt ⁊ in itinere non
fuerit: ⁊ tn̄ nō fecerit phaſe. exterminabitur aīa illa d
pplo. q̄ꝛ ſacrificiū nō obtulit dn̄o tpe ſuo Hec ille Q̄ꝫ
ſi gn̄aliter oibus tāta neceſſitas indicit̄. q̄ꝛtū putas
ſacerdotibꝫ dei. eius cultui cōſecratis impoſitaꝫ iri.
Certe magna eſt ait Ubertinꝰ ſacerdotū abuſio a ce
lebratione ceſſantiū. q̄ꝛ faciūt ꝯ dn̄i intentionē ⁊ p̄ce
ptū. His nō mō ex cauſis dictis neceſſitas indicit̄ ſꝫ
et ex ordinis ſuſceptiōe qua facti ſunt os eccl'ie. ex ſti
pendioꝝ receptiōe. ⁊ ex gratiaꝝ ⁊ cariſmatū obliga
tione accedere ipellūtur De hijs nō āpliora ꝓſequi
mur. q̄m nō dei ſacerdotibꝫ: ſed q̄bꝫ lacte opus ē iu⸗
niorib ⁊ nouellis xp̄i tyrūculis is tractatulꝰ legēdꝰ
dedicatur.

o **Timoris ⁊ aōris Succēde fornacibꝰ**
Quo cōplectar iā te forꝫ brachȳs tenacibꝰ
Nri replēs guſtū oris. fructibꝰ feracibus.

De gradu occurſionis Capl'm ſeptim

Occurſio. De qua ꝑ ꝓphetā Preparare in
occurſū dei tui iſrl' Amos. iiij. Et item
Gaude ⁊ letare ſyon occurrēs deo tuo.
Et in euāgelio. Exite obuiā ei. Hec re⸗
cto ordine ſupiori gradui ſubnectit̄. q̄ꝛ
poſtq̄ꝫ aīa ꝑ ſupiores gradus ſe pauit nil reſtat niſi
vt venienti occurrat.

Et ē q̄ dn̄o occurras ꝑ nūcioꝝ auditū ⁊ rn̄ſiuas inuitatiōes
ſm̄ q̄ſdā ſilitudies ⁊ ꝯditiones
duota ſuſpiria ⁊ āmiratias ꝯ̄dicatōeſ

D Primo dico fit hec occurſio ꝑ nuncioꝝ auditum
⁊ reſpōſiuas inuitationes. Debemꝰ em̄ in hoc ḡdu
ꝯſtituti audire verba nūcioꝝ: quos deus tanq̄ꝫ rex
diues p̄mittit in oēm ad quē vētꝰ eſt locū. vt ſunt
ꝓphetice promiſſiones ⁊ ſacre inſpiratiōes. Unde h̄
reuolaēda ſunt ⁊ rumināda prophetica illa ꝓmiſſa.
cuiuſmōi ſunt. Qui vēturus eſt veniet. Dicite filie ſy
on. ⁊c̄. et cōſil'ia. Hic q̄ꝫ cōmiſcent̄ verba dn̄i q̄ nun⸗
cios ſubſequit̄ ſuos. vt eſt illud. Ecce ego venio ⁊ ha
bito in medio tui. ⁊ ſil'ia. Poterintq̄ꝫ hic aggregari
plurima prophetaꝝ verba que multū ſunt deuotio⸗
nis inflāmatiua Sꝫ vbi aīa hmōi voces audierit.
mox vt eis per dſideriū ⁊ gratitudinē reſpōdeat op⸗
tet. vt ſic exemplo Abigail nūcios dauid ſequatur.
Et pro hoc deſeruiūt exclamationes ille ſeraphice q̄
infra ponūtur Metrum ſecundum.

p Secundo dicimꝰ ꝙ occurrēdum ſit ſm̄ quoꝝ
dam ſimilitudines ⁊ conditiones inſtar vi⸗
delicet harum perſonarum. ſ.

Vt reꝰ. infirmꝰ. ꝑſſus. mēdicꝰ. ⁊ abra.
Spōſa. velut ꝑles. vēias mihi tu viceuſa

Hec ſunt ſeptem affectiones orationis que in ꝑ
fectu religioſoꝝ appriātur ſeptem petitiōibꝫ dn̄ice
orōnis in quibꝫ deuotū ē accedere ad ſacr̄m. Et prio
accedēduꝫ ē vt reus ad miſicordē iudicē. Ecce copio
ſa hic offertur deuotiōis ⁊ cōpunctiōis materia. dū
ſcꝫ q̄ſq̄ꝫ ſecū cōſiderat qual' ⁊ in q̄bꝫ ipe reus: ⁊ qualiſ
ipe iudex cui occurrere habꝫ Facilꝰ cogitatu q̄ꝫ pen⸗
na hec cōprehēdunt̄. Quis em̄ non dico ſcriber: ſꝫ ne
cogitabit q̄dem in q̄ntis ſumꝰ rei ⁊ quātis expoſiti
malis. Vere clamare neceſſe hēmus. Sed lib̄a nos
a malo. ⁊ dicere in accedēdo. Dn̄e multoꝝ criminuꝫ
reus ⁊ vniuerſis expoſitus malis ad te ſaluādus ve
nio. ⁊ quē iudicē ſuſtinere nequeo: ſaluatoreꝫ hr̄e ſu⸗
ſpiro Adiutor meus eſto deꝰ Secūdo occurrēdum
eſt ſacramēto. ſicut infirmꝰ occurrit medico. ⁊ ſicut
multis hoſtibꝫ obſeſſus ſuo liberatori. Vere a plan⸗
ta pedis vſq̄ꝫ ad verticē non eſt ſanitas in nobis Et
nos certamine triplici circūdant tres inimici Ita ꝙ
clamare cōpellimur Et ne nos inducas in tēptatio⸗
nem Et dicere in accedēdo Domine infirmꝰ venio
ad te medicū et medicamentū vt vulneꝝ meoꝝ cica⸗
tricibꝫ quas aduerſarius inflixit: medearis vt debi⸗
lem ⁊ ꝯfractū hoc ſacro edulio corrobores Et iteruꝫ
Sana me domine ⁊ ſanabor Itēq̄ꝫ Dn̄e caſtꝝ con⸗
ſcie mee inerme ē ⁊ penuria affectū: et hoſtibus vn⸗
diq̄ꝫ obſeſſum Venio igitur ad te dei virtutē: venio
ad te in quo omnis abundantia boni: tibi reddo ca
ſtrum opꝰ tuū: plaſma tuū: vt ipm̄ armis defendas
cibis ac munimine cōfortes. Eſto mihi in deū prote
ctorem ⁊c̄ Tertio occurrēduꝫ ē vt oppreſſus debi⸗
tis ſuo liberaliſſimo creditori ⁊ remiſſori. Debemus
aūt decē milia talentoꝝ Unde clamare habemꝰ Di
mitte nobis debita noſtra ſicut ⁊ nos dimittimꝰ de
bitoribus noſtris: ⁊ orare Domine obligatꝰ ſum de⸗
bitis que ſoluere nō ſum ſufficiens: vnde venio ad te
vt abſoluar a debitis te ſpōdente ꝓ me: Aſpice igit̄
in me ⁊ miſerere mei: te offerendo pro me vt ſic retri
buas pro me Quarto occurrendū eſt vt mēdicꝰ et
pauper regi glorie. hōi diuiti: largiſſimo datori Ego
pauper et mendicus: Unde clamo. Panem noſtrū
quotidianū da nobis hodie: Et dico Domine paſtor
bone venit mēdicans famelica anima mea coram te
cupiens ſuſtentari a te pane viuo ⁊ vero Domie pa⸗
ſce me Quinto occurrendū vt ſeruus occurrit dn̄o
cupiens recōſiliari ei Seruus tuus ego ſū: ſꝫ proch
ſeruus piger infidelis et neq̄ꝫ: qui nō feci tuam volū⸗
tatem Unde nunc ad te venio voluntatē tuam per⸗
ficere cupio: et ergo oro Fiat voluntas tua ſicut i ce⸗
lo ⁊ in terra Doce me facere volūtatem tuam Se
xto occurrendū vt ſponſo ſponſa dulciſſimo Nos xp̄i
ſponſe ſumus qui ei in baptiſmo ⁊ fide deſpōſati ſu⸗
mus: ſed proch virum pudicicie noſtre dereliq̄mus:
diabolo adheſimus: et cum eo fornicati ſumꝰ Quo⸗
tiens ait Hieronimus cōcupiſcimꝰ: totiēs a dō for
nicamur Sed ipſe clamat: Auerſatrix iſrahel reuer
tere ad me et libenter ſuſcipiam te: Ad euꝫ igitur cō

uerſi ad thalamũ aſpirem⁹: ꝛ dicamus Adueniat re
gnũ tuum. Ubi cubas. vbi paſcꝭ ꝛc̃. Poſtremo oc
currere debem⁹ ſicut filius pr̃i ꝛ dicere. ſanctificet̃ no
mẽ tuũ. Filij ꝓdigi ſum⁹ q̃ ſubſtãtiam dilapidamus
vniuerſã. vnde dicam⁹ Dñe pater ego pdit⁹ in regio
ne longinqua oĩa dona gr̃e tue per peccata mea per
didi. eiectus ſũ a poſſeſſione virtutũ. ſpoliat⁹ inno/
cẽtie veſte: nõ ſum dignus vocari filius tu⁹. Sꝫ ecce
venio ad te vt reſtituar p̱ te. Dñe quãdo reſpicies? re
ſtitue aĩam. Redde mihi leticiã ſalutaris tui. ¶ Si
hijs mõis celeſti patri occurrerim⁹ ſicut filio pro/
digo nos hũiliauerim⁹ ꝛ dixerim⁹. Dñe nõ ſum di/
gnus vocari fili⁹ tuus. nõ ſum dign⁹ vt intres ſub te
ctũ meũ. ꝛ nihilominus firmo ꝓpoſito fiat volũtas
tua adiũxerimus: nõ ſe feret: non ſe ſuſtinebit pr̄ ille
celeſtis. ſed prior in obuiã veniet: in amplexibꝫ ruet:
vitulo ſaginato te reficiet gaudens ꝛ letabũd⁹ ¶ Hec
de occurſionibꝫ iſtis in q̃bꝫ eſt deuotiſſimũ exerceri.
ſi fuerint plene diiudicate

¶ Quõ occurrẽdũ per crebra ſuſpiria Mẽbꝝ t̃tiũ

N Tertio occurrẽdum ẽ per crebra ſuſpiria ꝛ ã/
miratiuas diiudicatiões. Ponit Guilhelm⁹
pariſienſis in ſua rethorica diuia ſeptẽ ſuſpi
rioꝝ ſpẽs q̃bꝫ dꝫ ſe hõ exercere circa deũ ꝛ hoc vene/
randũ ſacr̃m. Et ſunt iſte

Clamor	ꝑclitãtiũ	cũ inſtꝭ clar⁹ vt liberemur
Eiulat⁹ q̃	puuloꝝ nos	ꝓ abſẽtia pr̃is ꝛ alimẽti
Rugit⁹ ẽ	dãna paſſoꝝ	vt cſau q̃ irrugijt ſupplã
Plãct⁹	luct⁹ mortuoꝝ	morte aĩe plãgã⁹ (tãt⁹
Gemit⁹	ſignũ doloꝝ	gemit⁹ i orõe fũdamus
Suſpiriũ	ſpira⁹ fatigatoꝝ	vehemẽt̃ aduẽtũ opte⁹
Singult⁹	diu lugentiũ	inceſſabilit̃ doleamus.

Occurrẽs clamo. mis̃ eiulo. rugio. plãgo
Et gemo. ſuſpiro. ſingultio paſce ieſu me

¶ Quõ occurrendũ p̱ ammiratiuas conſideratiões
Mẽbrum quartũ.

R Adhuc occurrendũ p̱ ammiratiuas diiudicati
ones vt ſcꝫ volatũ quẽdaz ſuſpẽſiuũ ꝛ ãmi/
ratiuũ inter diuĩã maieſtatem ꝛ tuã ꝓpriaz
vilitatẽ exerceas diiudicãdo videlicet

Ad quẽ. q̃s vẽiet. cur quõ. quẽ dabit. vnde.

¶ Offertur in hoc verſiculo fecundiſſima parit̃ ꝛ de
uotiſſima cõtemplatiõis materia: ſed paucis ne pli/
xi ſimus ꝑſtringẽda. Debes igit̃ aĩa ſup̱ annũciatiõi
bus illis ꝓpheticis ꝛ venturi dñi promiſſionibꝫ tecũ
exẽplo marie cogitare. quales ſunt annũciatiões ille
ꝓfunde videlicet diiudicando. quis. qual̃. ꝛ quãtus
ad quẽ. qualẽ ꝛ quãtillũ dignabit̃ aduẽtare: q̃ maie/
ſtas ad quã vilitatẽ. O dignatiõem. Ipe q̃ de ſe fa/
tet̃. ego ſũ deus oĩpotens. q̃ terrã reſpicit ꝛ facit eã
tremere. q̃ vt in apocalipſi dicit̃ hꝫ in veſtimẽto ꝛ in
femore ſuo ſcriptũ. rex regũ. dñs dñantiũ: is inq̃ tã
lis ac tant⁹ nõ dedignatur viſitare hoĩem miſeꝝ ꝛ pec/
catorem. Hec ſi rite diiudicaueris in ãmirationem
ductus exclamabis O q̃ꝫ ſtupenda dignatio. q̃ꝫ inde/
bita miſeratio. q̃ꝫ gratuita dilectio regẽ regũ: domi/
nũ dñantium ad miſellũ deſcendere vermiculuꝫ. Et
itẽ Unde mihi hoc vt maieſtas dñi veiat ad me?

¶ Cur tanta dignatione ad te veniat §. ij.

Secundo ãmiratiue cõſiderare habes Cur tã/ S
ta dignatiõe q̃tidie ad te veniat: q̃d. ſ. euꝫ ad
hoc inducat. q̃d alliciat? Non vtiq̃ꝫ bonitas tua. nõ
merita tua: ſed ſola gratuita charitas ꝛ inata pietaſ
ſua. Hinc Ezech. xxxvi. ait Nõ ꝓpter vos faciã: ſed
ꝓpter memetipm̃. et propter nomẽ ſanctũ meũ. Et
Ozee. xiiij. Diligã eos ſpõtanee. i. nullo merito eoꝝ
Cauſe igitur aduẽtatiõis cõcurrunt cum cauſis inſti/
tutionis. de quibꝫ dictum eſt ſupra: quaꝝ potiſſima
eſt oſtenſio ſue charitatis. Et hic exclama dicens. O
charitas mea deus me⁹ quantum me dilexiſti q̃ ſola
gratuita charitate ad me aduenis ꝛ aduenisti.

¶ Quomodo veniat §. tertius

T Tertio diiudicandũ eſt quomodo veniat. Et T
quis ſufficiet ad modum veniendi explicandũ? Ange
lus ſup̱ modo aduentus interrogatus a virgie pru/
dente: ad ſuperiorem magiſtrum remiſit ſcꝫ ſpũm ſã/
ctum. Quid ergo nos dicemus? Sed vt pauca ꝛ hic
aſſignemus notandum ꝙ venit

Sapient̃	occl̃tatõe maieſtatꝭ	ſb ſpẽbꝫ ſacr̃alibꝫ
Potẽt cũ	gl̃ia diuinitatis ſcꝫ	cũ oĩbꝫ ſanctis
clemẽt	dignatione pietatꝭ	modis pijs.

Occultus ſapiẽs. ſcilꝫ potẽtis. pi⁹ ad noſ

¶ Primo dico venit ſapienter occultãdo: ſcꝫ ſe ſub
ſacramentalibus ſpeciebus Quod ſapientiſſime fa/
cit quia congruis ex cauſis ſcꝫ

Ob meritũ. ſignũ. riſum. ſẽſuꝫ. q̃r ſcriptũ.

¶ Prima cauſa quare ſe ſpeciebus dedit velatũ eſt
ob meritũ ſcilicet fidei. Fides enĩ. teſte btõ Grego.
nõ habet meritum cui humana ratio prebet experi/
mentum. Hunc igitur modũ ſapientia illa adinue/
nit: in quo ſũmum meritum ſi rite fiat conſiſtit
¶ Secũdo ob ſignum vt ſcꝫ per ſpecies ſacramẽta/
les viſibiles ſignificetur homini quid cõtineatur: et
fiat inuiſibiliter ¶ Tertio ob riſum. ſ. infidelium e/
uitandũ qui inſultarent ſi crudas comedere videre/
mur carnes. ¶ Quarto ob ſenſũ. id eſt propter vitã
dum horrorem ex eſu crude carnis: ne ſcilicet horre/
ret anim⁹ quod cerneret ocul⁹. Aut etiam propter
ſenſus noſtri debilitatem qui nõ poſſet perferre tan
te maieſtatis claritatem: vt ſic in omnibus noſtre p̱
uideret neceſſitati ¶ Quinto quia ſcriptum. vt ſcilicꝫ
impleretur illd̃. Apocalip. ſecũdo. Dabo manna ab/
ſconditum. Quare autẽ ſub talibꝫ ſpeciebꝫ pura pa/
nis ꝛ vini commẽdauit: etiam cõgruentiſſime aſſig
nãtur ſuper hoc rationes quas longum eẽt h̃ aſſigñe

Habenꝰ eñ paſſim in ſcriptis doctoꝝ ſuꝑ q̃rtū ſniaꝝ rū In pantheologia ⁊ ſic de aliis. Ita vt q̃ hec oīa ſa pienter ⁊ ꝓfunde diiudicaret vere ſapiam de occultis traheret. ⁊ cū reginā ſaba in exceſſum ductꝰ deficerꝫ ſuꝑ ꝯtemplāda ſapia noſtri veri ſalomōis in hoc ſa‑ cramēto occultata. Quid eñ ſapiētius q̃ȝ adeo ſalu‑ briter ⁊ ꝯuenienter nr̄e eruditiōi pariterqꝫ refectioni ꝓ ſtatu ⁊ captu noſtre puritatis ꝯſulere ⁊ ꝓuidere

Q̄ꝫ venit potēter §. iiij.

S Ecūdo dico ꝙ venit potenter cū glīa. ſ. maieſta tis Vere ⁊ firmiter eñ credere debemꝰ ⁊ nul latenꝰ dubitare ꝙ veniat ibi in corꝑe glificato ⁊ ad‑ ornato dotibꝫ ⁊ cū comitiua decenti: puta angeloꝝ ⁊ ſctōꝝ agminibꝫ. O niſi hec eſſent occulta. q̃s ſtarꝫ ad videndū ea? Quis ſplendorē: q̃s decorē corꝑis illꝰ ſuſtineret? Quis in ꝯſilio ⁊ ꝯgregatione tantoꝝ ſā ctoꝝ aſſiſteret? Nā angelos ſubſequi ⁊ aſſiſtere i ſu‑ perioribꝫ teſtimonio Gregorii i dyalogoꝝ libris ꝑ̄t ⁊ leonis eſt ꝯprobatū. Nā et eccl̄ia dicit Deus cui a ſtat angeloꝝ chorus. putas aſſiſtāt in celo nō ſub ſa cramēto: Vere ſequūtur eū quocūqꝫ ierit: ⁊ eo dulci us q̃ venit dignātius De oibus ſanctis eccl̄ia i aduē tu petit in collecta dicēs Vt veniens dn̄s nr̄ ieſꝰ xp̄s cū oibꝫ ſanctis paratam ſibi in nobis inueniat māſio‑ nē Que etiā collecta de ſp̄uali aduētu ſcḋm plures itel ligi pt̄ Nā et hii ſequūtur agnū. Quocūqꝫ eñ ꝑgit ſcti oēs ſequūtur: atqꝫ laudibꝫ poſt eū canētes curſi‑ tant: hymnoſqꝫ dulces perſonant

Venit clemēter §. v.

T Ertio dico venit clemēter Nā totū minus eſt quod de hoc aduētu dici pōt. Quis eñ digni‑ onē illam maieſtatis. quis dine bonitatis illā abūdā tiam qua ita ſe cōmunicat nobis q̃ſi ex nobis ipe de pendeat digne explicabit? Sed vt pauca ꝓ deuotio‑ nis excitatione ⁊ hic dicātur: notandū ꝙ clemētia eiꝰ pateſcit ſi ꝯſideremus quō veniat. ⁊ ſi ad quorū in ſtar veniat cōmeminerimꝰ De mō quō veniat pul‑ chre dicit in libro ſp̄ualis gratie. ꝙ ſeptē mōis dn̄s i miſſa venire dignatur Primꝰ eſt ꝙ dn̄s cū tāta il‑ lic humilitate venit: ꝙ nullus tam vilis ibi ē q̃n ad ipſum dn̄s hūiliter ſe inclinet ⁊ ad ipm̄ veniat. ſi ta‑ men bō ipm̄ velit Secūdus eſt ꝙ venit cū tāta pa‑ ciencia ꝙ nullus tātus peccator aut etiā inimicus eſt ibi quin ipm̄ ſuſtineat paciēter: ⁊ ſi ei recōſiliari velit letiſſime oīa ſua debita ei dimittit Tertiꝰ eſt ꝙ tā‑ to amore illic venit: ꝙ nullꝰ adeo frigidꝰ ⁊ obſtinatꝰ ibi eſt. q̃n ipm̄ ſi tamē velit amore ſuo valeat inflā‑ mare ⁊ cor eius emollire Quarta tam largiflua li‑ beralitate venit. ꝙ nullus adeo pauꝑ eſt quē nō poſ‑ ſit copioſe ditare Quinto ſe tam dulciſſimū ⁊ deli‑ cioſiſſimū ⁊ ſufficientiſſimū cibum omnibus prebet ꝙ nullꝰ tāꝫ eger: tam famelicus illic eſt: q̃n ab eo va‑ leat curari refici ⁊ abūde ſatiari Sexto tanta clari‑ tate venit ꝙ nullius cor tam cecū: tam tenebroſū eſt ꝙ ſua preſentia non valeat illuſtrari ⁊ mundari. Septimo tā plenꝰ ſanctitate ⁊ gratia illuc venit ꝙ nullꝰ adeo ſegnis ⁊ indeuotꝰ ibi adeſt q̃n a ſuo tor pore valeat excitari ⁊ ad deuotionē incitari

Valde huiꝰ. patiēſ. iflāmat amāſ pia dōat
Hic ſatiat. luſtrat. deuoto torpor abibit.

Secūdo principaliter eiꝰ clemētia ex hoc eluceſcit ſi ꝯſideres ad quoꝝ inſtar veniat ⁊ q̃ta charitate. P
Venit eñ inſtar oīm qui vnq̃ȝ aliqua pietate alteꝝ viſitauerunt. Viſitat eni deus verbum. Bern̄. teſte nūc vt medicꝰ languorē ſanans. nūc vt ſponſus ani mā ſibi copulās ⁊c̄. De quibꝫ mōis agitur in gradu inuitatiōis. Et vere nulla ſil'itudo huic qua nos vi‑ ſitat charitati cōueniens dari pōt Nullus eñ amicꝰ ad alteꝝ inuiſendū tam ꝓperauit. Nullus ſitiēs taꝫ feruide delectabiliſſimū potum deſiderauit: aut mo‑ riturus vitā cūctis mortalibus exoptatā taꝫ affecta uit. Nullus deniqꝫ ſponſus vnq̃ȝ in thalamū ama‑ tiſſime ſue ſpōſe inſiliit: quali deſiderio ⁊ affectu huc ad nos in ſacro aduenit deus

Nec ſitiēs medicꝰ. ſpōſꝰ. moriturꝰ amicus.

O charitatē. o dilectionē. Quis nō in obuiā tante charitati ruet? Quis nō ammirans clamet: Quid eſt homo q̄ꝫ apponis erga eum cor tuū. Et hec de mō q̃ venit ſub ſacramento

Quid dabit aduenīēs tāta charitate §. vi.

Q Uarto principaliter cōſiderandū quid dabit ſcꝫ dn̄s aduenīēs tāta charitate. Vere largietꝰ munera iuxta magnificientiā ſuā Dator trā‑ ſibit in donū: dabit donū fidei electum ſcꝫ ſeipſum in quelibet deſiderabilē vſum. Si ſitis. fons tibi eſt. ſi eſuris cibus eſt. ſi langues medicina ſanꝰ electuariū ꝯfortatiuum Omnibus omnia fiet. O q̄d vltra deſi derari poteſt. Nimis auarꝰ eſt. cui nō ſufficit deus. En dat corpus in cibū. ſanguinem in potum. aīam in redemptionem. ſp̄ūm in viuificationeꝫ: oīa ſua opera opatur nobis in meritū. Dat poſtremo diui nitatē in completionē omniū deſiderioꝝ. Dat ſe to tum in ſacramentū cōmunionis: in ſacrificiū recōſi‑ liationis in viaticum peregrinationis. Dat ſe totū in future glorie pignus certiſſimū. in celeſtis iocūdi‑ tatis amabile preludiū. in iocale diuinū. in precioſū clenodium. quia ſaphirum diuinitatis in auro hūa‑ nitatis: quaſi in pixide accidentium panis ⁊ vini ve‑ latū. O donum precioſum. donū vtile. ⁊ quo meliꝰ poterit eſſe nihil. O quid retribuā domino pro om̄i bus que retribuit mihi: preſertim pro tam nobili do no? Poſſent ad hanc ꝯſiderationeꝫ reduci effectus nomina ⁊ portiones que infra

Unde veniat §. vii.

Q Uinto cum ammiratione intuenduꝫ. vnde veniet qui tanta dona confert ⁊ quo ſe incli‑ net Vere a ſummo celo egreſſio eius hoc eſt

a celo trinitatis. Sed quo ſe inclinet intueamur Et
ecce in vallē miſerie noſtre. Uenit inq̄ʒ de monte ex
cellentie in vallē humilitatis. De mōte potētie ī val/
lem infirmitatis. De mōte glorie in vallē exiguitatʒ
ꝛ ignominie: dū maieſtas tanta talibꝫ ſe ſpēbus īcli
nat. Hec ꝛ hmōi intuentes cū Eſaia exclamemus.
Quis audiuit vnq̄ʒ tale: aut quis vidit huic ſil'e Ue
re ſtupor ꝛ mirabilia facta ſunt in terra. Et cū Ber.
ſupiora cōplexante dicamꝰ O mira quertētis ꝛ adue
nientis dei dignatio. o magna dignitas hōis ſic que
ſiti. Si perſonā intueor venientis. nō capio excellē
tiā maieſtatis. Si attēdo ad quos venit dignitionis
magnitudinē: expaueſco. ſi moduʒ cogito ſupra me
eſt ꝛ nō poſſū ad eum Hec de gradu occurſiōis ī q̄
longiuſculo imorati ſumꝰ q̄m bonū eſt nos hic eē. et
in hoc cōſiſtere gradu. Eſt em̄ in hoc gradu occurſi/
onis vſq̄ʒ ad acceſſionem ſacramēti ꝯſiſtendū: Cōſi
derationes preſertim ille crebrius ad mentē ſunt re
uocande: vt vult dn̄s Bonauen. Nā qui hoc nō facit
corpus dn̄i ait quidā abbas nō rite diiudicat. ꝛ ari/
da cōſuetudine accedit feſtinās: nō ex affectu deuotio
nis. ſed ex defectu feruoris. Et ergo ſicut vacuus ac
cedit Ita inanis ſepe ꝛ ſn̄ gratia recedit. Hymnꝰ.

**Tibi ieſu īuitāti. Occurrā letiſſime.
Clamans voce ſuſpirāti Ueī rex dulciſſīe.
Ueni veni egrotāti Medens clemētiſſime**

De gradu iterate ꝑparatiōis Capl'm. vij.

A Iterata ꝑparatio. De qua ꝓpheta Bea
ti qui parati ſūt occurrere illi Nā ꝛ vgi
nes q̄ parate erant intrauerūt cum eo
ad nuptias Et nō eſt is gradus a cete/
ris: licet etiā ſicut preparatorij gradus
indiſtinctus: differt em̄ in hoc. quia illi veſperi ꝛ ma
ne tantū exercent̄. ſed is cū ingruit accedendi tēpus
dum in ꝓcinctu eſt eūdum ad miſſā Illi mediati: is
immediatus. Unū aliq̄ triplicem ꝑparationē aſſigre
ſolent

remotā ꝑ ſeptianā vl' aliq̄t dies ꝑuenire
ſcʒ ꝓpinquā vt iſtāti cōiōnis die ꝑ q̄dꝰ exerceri
primā in ꝓcinctu acceſſus ſe diſponere.

Preparationem remotā mgr̄ ille venerādus Gerar
dus groet. obſuabat q̄ per duos aut tres dies ante
cōionis diē de nulla alia q̄ʒ de huiꝰ ſacramēti materia
loqui volebat Sic alij ſilentiū die precedēti ſeruant
alij ieiunant. Sed de hoc gradu hic loquamur Et ē
poſtq̄ʒ hō ſe per priores gradꝰ diſpoſuit. dn̄o tn̄ ap/
propinquāte amplius ſe diſponere querit Et hoc

ſacramētalē purgatiōem ꝯfitēdo
per dei ꝛ ſcōꝝ iploratione ſcʒ orando
itētiōis diſcuſſiōeʒ ꝛ paſſiōis ꝯmeōratiōꝫ me/
(ditando.

Primo inq̄ʒ per ſacramentalē pur
gationē ꝛ cōfeſſionē Nā iuxta patrū decreta nullus
ad tantū ſacramētuʒ accedere dʒ niſi peccata ſua cō
feſſus. vt Gelaſius dicit. Quod tn̄ intelligendum de
mortalibꝫ vel ſpēm mortalium hn̄tibus. Hinc cōi/
caturus ſe reflectat ſup ſe ꝛ diligent' examiet ꝯſciaʒ
ſuā. ꝛ pro poſſe vera ꝯtritione ꝛ humili confeſſione
clarificet ꝛ mūdet eā vt digne ſuſcipiat ſplendorē pa
tris. Habeat cōtritionē generalē omniū peccatorū
in generali. ꝛ ſi tempus patiat̄. conquerat̄ dn̄o ſup
aliquibus defectibꝫ in ſpeciali. deinde ſtatuat emēdā
di propoſitū. quod vt ipleat imploret dei auxilium.
Horum practica videatur in examiatorio conſcien
tie infra folio.

Quomodo mens preparanda dei et ſanctoꝝ inuo/
catione Cap̄ʒ Tēbrum ſecundum

Et ſecūdo dicit Joānes de turre cremata Ad
iuuat preterea multū ad habendā deuotio/ B
nem ad diſponendā aiam ad dignā ſuſcepti
onem huiꝰ ſacramēti orō. Premittenda eſt ergo orō
multiplex. modo ad deū: qui ſolus pōt facere mūduʒ
de immundo. ꝛ dignū tanto ſacro. Implorāda ē ergo
patris potentia quo mentem roboret ꝛ ſtabiliat. Fi
lij ſapientia: vt intellectuʒ illuſtret ꝛ illuminet. Spi
ritusſancti bonitas vt affectum īcēdat ꝛ inflāmet
ad digne ſumendū tantū ſacramentum. Habētur
paſſim orationes huiuſmodi cōpoſite ad ſingl'as ꝑ/
ſonas diuinas. imo ꝛ ad totā trinitateʒ ſimul q̄s le/
gere poterit cui nō datum fuerit poſſe meditari Ha
buit Augꝰ. orationes ſuas. Habuit Ambroſiꝰ ſu/
as. Sed ꝛ Ancelmꝰ. Thomas. Albertꝰ. vt quotieſ
deuotio defuiſſet hmōi orationibꝫ quaſi q̄buſdā fol
libus reaccēderentur. Eligat ſibi quiſq̄ʒ ex tanto nu
mero orationes ſibi ꝯplacentiores Secūdo orati/
ones dirigende ſunt ad virginē matrem: de cuiꝰ ho
norabiliſſima carne corpus illud ſacrū formatuʒ eſt
Sunt et ei certe orationes formate. Singulariter
tamē ei eligēda eſt oratio. Bern̄. Per te acceſſuʒ ha/
beamus q̄ multū eſt efficax ꝛ deuota. Et verſiculus
is frequentādꝰ Ora virgo nos illo pane celi dignos
effici. Item q̄ʒ oratiūcula iſta. O virgo glorioſiſſima
hūilima ꝛ miſericordiſſima accede ad tuū predilectiſ
ſimū filiū oſtendens et ei pectus ſacrū ꝛ quibus cuʒ
lactaſti beatiſſima vbera. Et ipſe oſtēdat pro nobis
patri latus: ꝛ que excepit ſacratiſſima vulnera. Ac/
cedant omniū electoruʒ preces ꝛ merita. ꝛ preſta vt
digne ſumamꝰ tanta ſacramenta. vt ſic nulla ſit re/
pulſa vbi tanta ſunt charitatis indicia. Amē. Au/
di nos maria. nā te filiꝰ tuꝰ nihil negās honorat. Sal
ua nos ieſu ꝓ quibꝫ virgo mater te orat. Habʒ Ber
ſon inter ſuas orōnes etiā deuotā vnā plurimum er
ga virginē btāʒ. ꝛ alij quiq̄ʒ. Et vere ſingulariꝰ hec ē
inuocāda. Eſt em̄ eucariſtie mater: quia mater gra
tie bone. Hec clauigera cellarioꝝ. cui hec aperuerit.
mox eſt apertū. Hec panē frangere potēs. hec diſtri

bătrix fructus vētris tŭi Hec quotidie ſplēdide epu
latur. nō negabit micas vlcerօꝝ ⁊ mēdicis nob. quū
tot ſunt lingue (ſm̄ Johēz Gerſon) clamātes ad ſu/
am miaꝫ. quot ſūt vlcera nr̄aꝫ oſtendentia miſeriaꝫ
C ¶ Sunt ētiō orōnes noſtre ad angelicos illos ſpūs
emittēde. qui qm̄ omnes ſunt adminiſtratorij ſpūs
propter eos qui hereditatē capient ſalutis faciles et
preſto ſunt ſubminiſtrare nob queqꝫ ad conuiuij nr̄i
perfectionē requiſita. Diuites nāqꝫ ſunt ⁊ habēt ad
votū cellaria regis. Proferūt de theſauris ſuis que
qꝫ voluerit noſter interior hō. Petitur ignis ⁊ cami
nus incendij. ſeraphin ardent Petit ſal ⁊ lumē. che
rubin ſapiūt ⁊ lucent. petūtur ſedilia. throni hn̄t illa
Miniſtrat hec īpetrando ſumma hierarchia. Que/
ritur qui ŏnetur in conuiuio. qui virtute pareat. q̄ po
teſtate tueatur. Hec ſecūda p̄t hierarchia. Queritꝰ
tertio vt ordo ſit in conuiuātibꝫ offerunt ſe principaꝫ
tus. ſubordināt archangeli ⁊ angeli miniſtrant. Et
hec de nouē choris Singularius tn̄ cuiqꝫ ſuus vtiel
inuocandus cuiqꝫ angelus ꝓprius implorādꝰ Sūt
etiam a quibuſdā certe orationes ad ſingulos ange
lorum ordines cōfecti. ⁊ ad eos in generali. quarum
etiam vnā tangit Johes de turrecremata in ſuo ſa/
D cramētali Sunt poſtremo orōnes etiā ad ceteros
ſanctorum ordines dirigende qui apud deū ſunt po
tentes. ⁊ valde erga miſeros clementes. Unde nob
ſunt neceſſaria queqꝫ īploranda ab eis veſtimēta nu
ptialia ne in tenebras mittamur exteriores. Et cui
multū eſt implorare omnes ſingulis ferijs: vel ſingu
los ſibi ordines. vt infra in ſeptenis ponit: aſſumat
exorandos. Eſt vna letāia ſctōꝝ ſuper cōione hac cō
fecta: que plurimū huic exercitio deſeruit. preſertim
tamē ait de turrecremata illoꝝ ſanctoꝝ implorāda
ſunt ſuffragia: quorū celebramus ſolēnia. ⁊ eis eſt di
cendum. O ſancte dei vel ſancta quē vel quam diui/
nitas tanta veſtiuit gloria ſanctitatis. tanta ſubli/
mauit dilectionis ſingularitate ac maieſtate virtu/
tis. Rogo ſupplico et exoro per virtutes tuas: per il
lud ardentiſſimū charitatis incendiū quo totus ar/
des in deū. in hac ſolēnitate tua in acceſſu ad ſacruꝫ
altare tuū ſentiam implorationis auxilium cuiꝰ cele
bro feſtum. Amen Jtidem ⁊ Gerſon ſuadet dicēs
q̄ tunc in die bona ad eos venimus ⁊ fiducialit eis
dicere poſſumus. Proſpera diem triumphalē tuuꝫ.
Tunc eni̇̄ ſcꝫ in feſtis ſanctorum copioſiores cariſ/
matū reliquie a menſa beatoꝝ decidunt cōuiuarum
pauperibus ⁊ mēdicis largiende ⁊c̄. Hec de prepara
mento orationū. Quod nō vſqꝫquaqꝫ cōtemnēdum
licet nō ab omnibus amplexandū. Qui enim ſacris
meditationibus inflāmare ſe nouerūt interius. his
nō opus eſt legere vocales orationes exterius Quā/
qꝫ tamen Auguſtinꝰ (vt creditur) ⁊ ceteri quiqꝫ cer/
tas orationes habuere.

¶ Quomodo mens preparatur per intentio
nis recte diſcuſſionē ¶ Mēbrum tertium

De tertio dicit Bonauē. Qꝫ homo in accedē/
do debet intentionē dirigere ad purū affcm̄
et deſiderium ſanctum. ⁊ ad propoſitum ne E
ceſſariū. ne ſcꝫ ex conſuetudine. ne ex vana gloria. ſꝫ
ſalubribꝫ cauſis attractus accedat Quō autem ⁊ ad
que homo intentionē ſuam debet dirigere pulchre.
idem ſanctꝰ doctor breui explicat orōne dicēs Da mi
hi queſo omnipotēs pater ⁊ miſericors deus. pater
clementiſſime imolare ⁊ percipe ſacroſanctū miſte/
rium corpis ⁊ ſanguis domini noſtri ieſu chriſti ad
placandū te patrem per filiū. deitatem per hūanita
tem. ad gloriam ſancte trinitatis. beate marie. toti
uſqꝫ celeſtis militie: ad recolendū ieſu chriſti paſſio/
nē. ad reddendū vberem gratiarū actionē. ad ipetrā/
dum iuſtoꝝ cōfirmationē. iniuſtoꝝ refrenationem
ꝓ cūctis humanis indigentijs ⁊ tribulationibꝫ ſub/
leuandis. ad ꝯſequendū augmentū dilectiōis dei. et
ad accelerationem viſionis eius. Per eūdem xp̄m
dn̄m nr̄m. Ecce hic vere cōplectantur omnes ꝯmu
nionis cauſe ⁊ intentiōes. de quibꝫ plenius infra in
gradu intentionis.

¶ Quomodo optime diſponitur per paſſiōis me/
ditationem ¶ Mēbrum quartū.

Et tn̄ ſtudioſius mens ꝓpanda per domi/ F
nice paſſiōis cōmemorationem iuxta eiꝰ in/
ſtitutionē qui dixit. Hoc facite i meā ꝯmeō
rationē meaꝫ. Gratū eni̇̄ nō habebit q̄cquid feceris
neglecto eo qd̄ debes. nec fidelem illū ſeruū ducet: q̄
omiſſis mādatis dn̄i ea facit que ſibi cōmoda aut v/
tilia videntꝰ. quaſi magiſtro ſapiētior ipſe. Hic nul/
latenus hec memoria intermittēda. ſed inter miſſa/
rum ſolēnia: aut ante de domini paſſione de corpore
tradito eſt cōmemorādū. vt vult q̄dā deuotꝰ doctor
allegās Auguſtinū dicentē Peccat qui legit. peccat
qui orat. Nō inquiens quod legere aut orare petm̄:
ſed nō obtemperari mandato peccatum eſt. Domi
nus eni̇̄ et magiſter p̄cepit facere in ſui cōmemorati
onem quotienſcunqꝫ fecerimus ⁊ nos mandato ſur
di contēnimus mandatorem. ⁊ ſui calicis cōmemeō/
rationem precipienti. nō ſm̄ ſuam: ſed ſm̄ noſtram
illi offerimꝰ voluntatē: quaſi magiſtro ac tali mgr̄o
ſapiētiores. ſileſ ſuo qui ad cenā dn̄o calicē poſcēti.
tripodā porrigit. panē poſcenti: cantharum tribuit
abiecta ſeruitute parere cōtemnens. aut ſaltem ſtul
te cōtra mandatum domini melius placere p̄ſumēs
¶ Proſequitur hec latiꝰ ille qui ſupra. Ex cuiꝰ dictiſ
liquet q̄ꝫ ſit neceſſaria ꝯmeōratio iſta: Hoc mechtel
dis illa nouit cui hoc moris erat. vt dū cōicare vellet
xp̄i paſſionē diligēter cogitaret. ⁊ qn̄ hoc negligebat
grauiter ſe deliquiſſe timebat: eo q̄ dominus dixe/
rat. Hoc facite in meam cōmemorationem. qd̄ ſic
a dn̄o docta intelligebat. vt cōmeōraret amorē eter/

uum quo nos cū non eſſemus amauit. ꝛ preſciēs d/
nem defectū creauit. Item amorem ineſtimabilem
quo filius dei tantis ſe paſſionib⁊ expoſuit Itē amo
rē inſcrutabilem quo noſtri ſollicitus ſingul' nobis
momētis intentus. Hec in viſionibus mechteld
Quanta aūt ſint ad hoc inductiua. ꝛ quō hec cōmeō
ratio ſit agenda tradetur infra pte ſcda folio

G ¶ Gradus acceſſoꝝ docentes modum accedēdi
Incipit prologus

Accedamus cū fiducia ad thronum
gratie dei. ait apl's Heb. iiij. Acce/
damus in vero corde: in plenitudie
fidei Hieremie. x. Et. ps. Accedite
ad eum ꝛ illuminamini. Poſtq̄ er
go hō per priora ſe diſpoſuit ꝛ quod in ſe eſt fecit. ac/
cedat cum fiducia nihil heſitans. nō tamē ſuis ꝑpa/
ramentis. ſed diue miſericordie innitens. Nā nulla
nr̄a induſtria. ſed ſola dei gratia reddimur digni ad
accedendū ad tanta ſacramenta. Qui ergo in predi/
ctis ſe exercuerit ſecurus accedat. nil de indigna ſum
ptione vereatur Nā is ſolum indignus mādūcat. q̄
vel ſe nō probat. vel corpus domini ñ diiudicat Qui/
quis autē ſuam imbecillitatē vel ſuā inſipientiam.
vel ſuam ſterilitatem agnoſcit et cōfitetur hic ſeipſū
probat. Qui vero propter hec remedianda recurren
dum diſcernit ad panē viuificum. hic diiudicat cor/
pus domini. Quiſquis ergo hoc de ſeipſo probat. il/
lud aūt de corpore dn̄i ſentit ꝛ iudicat. q̄tumcunq̄
arida mēte hoc faciat: cōfidenter accedat. edat d pa/
ne certus quia fructū verum ꝛ efficaciam afferet cō/
tra indigentias ſpirituales. Et eius ſentētie eſt. Do/
minus iohes ruyſbroeck canonicus in ſuo de ornatu
ſpūalium nuptiaꝝ. quē Dyoniſi⁹ carthuſienſ docto
rem appellat diuinū. Poſtq̄ igitur homo miſſā iu
xta modū infra tradendum audierit: ꝛ illi ſe coapta/
uerit: ſe ſcꝫ preparando dominicā paſſionē meditā/
do. Poſtq̄ etiam pro dignitoſa tanti ſacramēti ſū/
ptione exorauerit domini pietate fretus deuot⁹ acce
dat. In quo tamē acceſſu maria eſt cura. ait Joan/
nes de turrecremata hīda. quia ſm deuotionē acce
dentiū. vt vult ſanct⁹ Tho. ſacramētū operat' ſuū
effectū. Unde vt ꝛ hic modus aliquis habeat'. ſūt ali
qui acceſſoꝝ gradus aſſignandi: quos homo int' ac
cedendum poterit aſſumere exercendos Poſtq̄ igi
tur in audiendo miſſam paſſionis dn̄ice cōmemora
uerit. poſtq̄ ſe profunde humiliauerit. que iuxta iu/
diciū domini Bonauē. optima ſunt ꝑparamenta quo
rum praxis patet ex ſupradictis. tunc voces has in/
uitatorias audiēs in directione cordis ad dominū
accedat Que intentionis directio ſumma ē neceſſa/
ria accedenti

¶ Intentio gradus primus Capitulum octauū

I ntentio. De qua. Si oculus tu⁹ mun
dus fuerit totum corpus lucidum erit H
i Quā neceſſarium eſt bene dirigere: q̄m
quātum intendim⁹. tantū (Ambroſio
teſte) agimus Et eſt qua intēdas acce
dere.

	quorūdam formam:
ſcōm	finalem cauſam.
	diſpoſitionem requiſitam

Quorundā formā. finalem. vel reqſitam

Scōm inq̄ quorundā formā. Nō accedēdo vt re⁹
ad ſaluatorē. modo vt infirmus ad medicū ſm illa
puncta in gradu occurſionis aſſignata. vt ſcꝫ hoc vl'
ſili mō dicas. En domie ieſu paſtor bone accedo ad
hunc panē vite viuū ꝛ viuificū ſumendū multiplicit'
a te inuitatus. Reuocētur hic verba dn̄i ieſu ad mē/
tem quibꝫ inuitat ad ſacramētum. dicēs. Uenite ad
me oēs qui laboratis. Qui mādūcat meā carnē Ni/
ſi mādūcaueritis. Delitie mee ſūt eſſe cum filijs ho/
minū. ꝛ hmōi. ¶ Dulcedine quoq̄ ac multiplici al/
lectiuo attractus. Hic meōrentur inuitatoria acceſ/
ſus que habent' in gradu cōſiderationis. ibi Laus ꝛ
amor. gratus. folio ſupra ¶ Poſtremo ꝛ magna
mea neceſſitate impulſus. Hic vnde neceſſitas com
probetur. q: nō accedere ex notabili negligentia ē dā
nabilis culpa. His inq̄ tantis ac talibꝫ induct⁹: co/
ram te venio. ꝛ te deū meum ſub hoc ſacramēto ve/
raciter ꝛ realiter cōtentū ſumere exopto. Utinā vel
poſſem digne. Uenio inq̄ creatura corā ſuo creato
re. ouis morbida corā pio paſtore. venio vt re⁹ mult/
(culpe pariter ꝛ pene) malis expoſitus corā liberatore
pijſſimo. Ut infirm⁹ oi morboꝝ gn̄e languēs corā
medico efficaciſſimo. ꝛ ſic de ſingul' ſupratact' pūct'
miſeriam aggrauādo. ꝛ ad ſingulares defect⁹ deſcē/
dendo. Aut vt vult Gerſon i tractatu nono ſup ma
gnificat dꝫ hō in accedēdo aſſumere formā q̄rundam
cū quibꝫ dn̄s ieſus ꝯuiuia fecit in terr' Nūc. ſ. inſtar
marthe ꝛ magdalene. Nūc vt ſocr⁹ ſymonis. nūc vt
matthe⁹ aut zache⁹. ꝛ ſic de alijs euāgelicis ꝯuiuijs
in q̄bꝫ deuotū eſt exercere. vt ibi ſtrictim deuote tan
git Hec de primo. I

¶ Quō intentio dirigenda ad finalē cau/
ſam ¶ Membꝝ ſecundum

Secūdo intentio dirigenda eſt ad finalē cauſā
vt ſcꝫ ideo ſe accedere dicat: ꝛ ob finales illas
rationes ꝓpter quas dn̄s ieſus ſacr̄m inſtitu/
ens voluit ꝛ cēſuit accedēdū Puta ad ſūme ꝛ indiui
due trinitat' glīā. ꝓ ſcōꝝ horē ꝛ ſalutē nr̄ā. vt Bo/
nauē. tāgit i ſua orōe immediat⁹ ſup ſignata Tetri
iuxta Ubti. intentio ē dilatāda ad vniuerſal' eccl'ie ſa
lutē: q̄m ſic oīm merit' ſinglari⁹ ꝑticipam⁹

¶ Mēbꝝ tertiū quo ad diſpōnem requiſitā K
Tertio intentio eſt dirigenda ad diſpoſitio
c nem requiſitam. vt quam actu nō habem⁹

ſaltē intentiōe ꝛ affectu teneam⁹ Nā ꝗcquid hō opa
ri ꝛ agere deſiderat ꝛ nō pt: deus accipit tāꝗ opus.
Deſideriū em̄ paupm dn̄s exaudiuit. Vn̄ his mōis
hō dirigere debet intentū dicēs pleno corde

Credo. ſcio. volo. ꝯiugo meoꝛāſ. amo tēdo

¶ Primo ergo dicēdū Credo. i. venio in firmiſſima
ſacre fidei actuatione. et hic veraciter ꝛ realiter ꝯten
tū ꝑfitendo. Et ē tunc hic fides actuāda: de cui⁹ idu-
ctiuis ꝛ prati dicet̄ infra folio ¶ Hui⁹ actuatiōiſ
exēplum pulcherrimū hēmus in btō Hieronimo. ꝗ
ħ ſacꝫ (vt in e⁹ obitu euſebi⁹ ſcribit) ſūptur⁹ fidē ſuā
deuotiſſime actuabat. Et hoc vt ex verboꝝ ei⁹ illic ſe
rie patet tripliciter.

	diuitatē		magnificc ꝯfitēdo
ſ. ꝗ ad	hūanitatē	illā	ꝑ totū ꝺcurſū ꝯmeō-
	ſacri hui⁹ ꝟitatē		vere ꝑfitēdo (rādo.

¶ Et dignū cōſultu eēt vt oīs cōicatur⁹ illa verba le
geret. ꝛ modū illū meōꝛie cōmendaret. qm̄ ignitiſſiā
ſunt ꝗ illic dicūtur. Dicit eni. Tu es de⁹ meus ꝛ dn̄s
meus: ꝗ pro me paſſus es. an forte ali⁹? Certe tu es
ille qui cū deus eſſes ſolus añ oīa tpa ſine principio
a deo prē genitus. eterna ꝛ inueſtigabili generatiōe
qui cū patre ꝛ ſpūſcō vn⁹ es deus. ꝑmanēs illō idē
qđ eras ꝛ es. Intra vni⁹ puelle corpuſculū te clauſi-
ſti: fact⁹ hō ſicut ſū. vere ꝛ de⁹ ꝛ hō es. Cōfirmatio-
nē adijcit. rōne fidē ſtabilit ꝛ oīa profitet̄ vite decur-
ſū. paſſiōis tormentū. glīe triūphū fide ꝑſtringit. ꝛ
in aduētu ad iudiciū actuationē ſuā cōcludit. Deide
ad ſacr̄m ſe ꝯuertens catholicā ediſſerit fidē. Quiſ-
quis igitur fidei actuationē diſcere volet illic legat ꝛ
dignū hꝫ exemplar. Et plurimū hmōi actuatio ē ne
ceſſaria ꝛ vtilis multū. Oportet eī credere accedēteꝫ
Ad Hebre. xi. Et quo virt⁹ dignioꝛ. eo ei⁹ actuatio
deo acceptioꝛ. Vn̄ nunꝗ eſt hec actuatio omittēda.

Scio §. ij.

¶ Quis es tu dn̄e deus.

¶ Tu

Altiſſimus ſuper omnem terram.
Amabilis et amandus.
Bonus es tu ꝛ bonitas ipſa.
Benignus ꝛ beneficus
Creatoꝛ.
Candoꝛ lucis eterne claritas
Decus qui maius melius ve nihil.
Dominus ꝛ diues.
Eternus et cuus.
Electus ex milibus.
Felix ꝛ fidelis
Gloꝛia ꝛ gaudium
Honoꝛ et honoꝛabilis
Iudex iuſtus internus
Karitas ꝛ charitatiuus.
Lux lex ꝛ liberalis.
Medicus miſericoꝛs ꝛ mitis

Sedo dicēdū eſt Scio. hē venio ad te in plena
mee vilitatis ꝛ nihileitatis recognitiōe ꝛ rep-
ſentatione. me. ſ. ex me indigniſſimū ob ꝺmerita cō
fitēdo Vn̄ hic dꝫ ſeipꝫ hō quātū poterit vilificare. et
miſias ſuas ꝛ principaliores defectus deo exponere
cōquerēdo. Hui⁹ etiā grad⁹ exēplū vbi ſupra glorio-
ſus Hieroni. dedit. Nūc ſe inſtar ꝗrundā miſeroꝝ vi
lificans. puta mō cecū. mō egrotū. mō peccatorē ſe
ꝯpellans. Nūc defect⁹ ꝛ pctā ſua in ſpē ordinati cuꝫ
gemitu ꝛ doloꝛe exponēs omiſſa: pꝛter et cōmiſſa ag-
grauans inferno ſe digniſſimū (niſi a xp̄o in crucꝭ li-
gno adiut⁹ fuiſſet) ꝑnunciās. Nūc ꝯparatione patruꝫ
antiquoꝝ ſe humiliās dicens. Nunquid ego melioꝛ
ſum ꝗ oēs patres mei? Tu moyſi noluiſti vno ictu
oculi te mōſtrare. ꝛ ecce nūc nō ſolū cum hoīe publi-
cano ꝛ pctōꝛe vis māducare. ſed ꝛ teipm̄ iubes ab ip
ſo māducari. Et ꝗbꝰ patet etiā tres mōi ſeipm̄ vilifi

	Miſeris ſe ſimilādo	(candi.
ſcꝫ	defectus in ſpecie ꝑfitendo	
	melioꝛes intuendo	

¶ Habuit Arnoldus bucderick modū talē ſe hūili
andi ꝛ vilificādi. Quia ſcꝫ plura ꝑdicata vilificantia
habebat quibꝰ ſeipm̄ humiliabat: puta dicēdo ſe ſup-
bū imūdū auaꝝ ꝛc. Et qđ ꝑ magno viꝝ hūc in mediū
duco. Hoc exercitij gen⁹ ſūmis ill' ecclie colūnis vſi
tatiſſimū fuit. Auguſtinū Hieroni. ac ceteros ſcōſ
loq̄r. vt eoꝝ libri teſtant̄. Videāt̄ ꝯfeſſiōes Auguſti
ni. Legat̄ alteꝝ capl'm ſoliloqoꝝ: pleni inuenientur
hmōi exercitatiōe. Quo ꝗſo ꝛ altero exercitio diuus
ille Frāciſc⁹ totas expēdit noctes niſi dicē° Quis es
tu ꝛ qꝰ ſū ego idubie ꝑdicata diuerſa vl' oꝛe aut mēte
ſaltē applicādo. Qō exercitiū min⁹ capacibꝰ prōptiuſ
ſit ad manū liber facilē ꝗndā aſſigre modū ſeſe vili-
ficādi iuxta ordinē alphabeti a ꝗbuſdā collectū Cui-
ius alphabeti inſtar innūera alia poſſent formari

¶ Et quis ego miſerabilis peccatoꝛ

¶ Ego

Nouiſſimus omniū viroꝛum.
Odibilis ꝛ odiendus
Malus et (vt ſic dicam) malicia totus
Malignus ꝛ maleficus
Creatura
Fuligo ꝛ cecus mente
Homo quo vilius peiuſꝗ nihil
Seruus et pauper:
Temporalis et tranſitoꝛius
Execrandus a cunctis
Infelix infidelis
Ignominia ꝛ triſticia.
Inhonoꝛandus
Reus iniuſtus externus.
Liuidus et inuidus.
Tenebre exlex illiberalis.
Infirmus durus ꝛ immitis.

Nobilis nitidus et nominatus.
Opifex omnipotens et opulentus.
Plaſmator pius plen⁹ et perfectus.
Qui es querens noſtram ſalutem.
Rex redemptor rectus reuerendus.
Saluator ſapiens ꝛ ſuauis.
Theos ꝛ terribilis
Uia veritas et vita
Chriſtus vnctus pre participibus
¶ Ecce hoc vnū eſt alphabetū cui⁹ inſtar poterūt a/
lia formari. Quod licet exiguū ſit verbis. grauidū tñ
ꝛ pregnās ſētentijs ¶ Nā qui ſe in eo volet dilatare il
le poſſet ꝓprietates cuiuſqꝫ ꝑ rōnes cōſiderare. Dei/
de q̄ꝫ diſtet ſua iꝑfectio a dei ꝑfectiōe diiudicare: illā
cōqueri plāgere ꝛ exaggerare. Et ab ipo deo ꝑ ꝓprie
tates ipas ꝓ ſue iꝑfectiōis ꝑfectiōe obſecrare: quēad
modū facit ſctiſſim⁹ pꝫ nr̄ Aug⁹ Uerbi grā Tu al/
tiſſim⁹ ſuꝑ oēm terrā Altus inq̄ꝫ nō corꝑali mole ſꝫ
omīpotēti alta virtute: q̄ppe qui altiſſima potes: in
altiſſimis reſides: hitas in colūna nubis. altiſſimus
ſuꝑ oēꝫ terrā. Ego āt nouiſſim⁹ viroꝝ. Baſſ⁹ ꝛ im⁹
fex ꝛ limus terre: q̄ per me nec ſū nec aliq̄d ꝑ me co/
gitare aut facere poſſū. In imo vitioꝝ iacēs Luto ꝛ
lateri inſeruiens. O q̄ꝫ tu alt⁹ ꝛ ego baſſ⁹. Heu q̄ꝫdiu
ſic tibi diſſil'is ero qn̄ virtutibꝫ inaltabor. Obſecro ꝑ
tuā altā altitudinē fac me virtute altū ꝛc. Sic facit
Aug⁹. vt pꝫ in ſoliloquijs. Un̄ pꝫ ꝙ diu ſic hō ſingul'
immorari poſſet ¶ Et nota quēadmodū alphabetū
iſtud factū eſt ex ꝯrijs ꝓprietatibꝫ. ſic etiā poſſet fieri
de oppoſitis actionibꝫ quēadmodū Aug⁹ facit h̄ mō
Miſer ego de⁹ me⁹ qn̄ poterit mea obliquitas tue
rectitudini adequari. Tu amas ſilenciū ꝛ ſolitudieꝫ
Ego clamorē ꝛ multitudinē. Tu veritatē ꝛ mūdici
am. Ego vanitatē ꝛ imundiciā. Tu in interioribus
ego in externis Sic etiā de virtutibꝫ ꝛ vitijs fieri pt̄
Et hec de mō vilificationis ꝛ humiliationis

N Tertio dꝫ cōicatu/ ¶ Volo §. iij.
rus dicere volo. i. venio in ꝓpoſitoꝝ meoꝝ ino
uatiōe. deinceps vitā emēdare proponēdo. Un̄ hic
hō dꝫ ꝓpoſita ſua inouare firmit' ſtatuēdo ea obſua
re. ꝛ ꝓ eis obſuādis diuā clemētiā ꝛ ſacri hui⁹ efficac/
ciā iplorare. Nulla ei ſūt nr̄a ꝓpoſita niſi fuerit a dei
grā cōfirmata. Et iō iuxta quēdā tā in ꝓpoſitꝫ nr̄is
inſtabiles ſum⁹: qꝛ de nob nimiū ꝯfidim⁹ ꝛ diuinum
auxiliū nō ſatꝫ requirim⁹ Un̄ hec i ꝯſpectu tāti ſacri
dēm⁹ ſtatuere vt de nob diffidētes ab eo mereamur
iuuari. Modū ꝓponēdi ꝛ ad h̄ inductia pleni⁹ vide
in ꝓpoſitario ꝓſecuta īfra folio ¶ Cōiūgo §. iiij

O Quarto dicat ꝯiūgo. h̄ ē venio in ſcōꝝ cōione.
eoꝝ. ſ. p̄cibꝫ ꝛ meritꝫ me ꝯmittēdo ꝛ igerēdo.
Un̄ dꝫ de ſuis ꝓpoſitis ꝛ p̄paramētis hic hō plene diſ/
fidere ꝛ ſcōꝝ q̄ illic ſūt p̄cibꝫ ꝛ meritꝫ ſe ꝯmittere. im
mo ꝛ dꝫ vt dn̄s mechteldi docuit ſcōꝝ ſibi merita et
d̄ſideria aſſumere Et in tali intētiōe ſacr̄m velle ſu/
ſcipe ac ſi oē d̄ſideriū ꝛ oēꝫ aōrē q̄ vnq̄ꝫ ſcōꝝ corda fla

Ignobilis obſcurus bonis incognitus.
Opus impotens egens bonorum
Plaſma impius vacuus imperfectus
Inquietus incurius ſalutis
Subiectus redēptus Curuus ſpernēdus
Perditus ſtultus et amarus
Antropos et cōtemptibilis
Deuius vanus ꝛ mortalis
Iniunctus malus chriſtianus
grāt hēr. Sicqꝫ i altiſſiō aōre q̄ poſſibile ē cor hūa/
nū affici ad deū accedere. Et ego inq̄t dn̄s mechtel/
di illū aōrē in eo ſuſcipiā nō put es i eo. ſꝫ velut ſi ta
lis ac tāt⁹ eēt q̄ntū eē ille volebat Hec ille Quā doct
nā nr̄ Tho. kēpis iſecut⁹ erat cū cōicatur⁹ dicebat.
O de⁹ me⁹ aōr etn̄⁹ cupio te ſuſcipe cū vehemētiſſiō
deſid'rio ꝛ digniſſiā reuerētia: qbꝫ vnq̄ꝫ excepⁱ⁹ es ab
aliq̄ ſctōꝝ. Et lꝫ indign⁹ ſū oia illa ſentimēta deuo/
tionis hēr: tn̄ offero t̄ totū cordis mei affc̄m. ac ſi oia
illa ḡtiſſiā iſlāmata d̄ſideria ſol⁹ hērēꝫ. Dn̄e de⁹ me⁹
cū tali affcū reuerētia laude ꝛ hōre. cū tali ḡtitudine
dignitate ꝛ amore. cū tali fide ſpe ꝛ puritate te affcō
ſuſcipe: q̄li ꝛ q̄nto te ſuſcepit virgo maria: ꝛ p̄curſor
tu⁹ iohes ꝛc̄ Req̄rat i li. e⁹ d̄ ſacro Meōrās. §. v
Q Uinto dicit ꝯmeōrās h̄ ē. Uenio i duota paſ
ſionis ꝛ bn̄ficioꝝ tuoꝝ ꝯmeōratiōe tuo p̄cep/ P
to in h̄ obediēdo q̄ h̄ in tui ꝯmeōratiōeꝫ fieri iuſſiſti
Un̄ h̄ paſſio dn̄i ad mentē ē reuocāda. ꝛ etn̄o pr̄i pn̄/
tāda. vt cū Boauē. dicā⁹ Ecce celeſtꝫ pꝫ ꝑcolēs mortē
vnigētti tui dn̄i nr̄i offero t̄ hoſtiā quā ipe t̄ oli obtu
lit ꝑ mea ꝛ toti⁹ mūdi ſalute Recordare ḡ illi⁹ ſacro/
ſcti ſudorꝫ. reſpice illā ꝟgineā carnē verberibꝫ crude
lit' flagellatā. colaphis ceſā. liuoribꝫ tumidā. ſputis
maculatā. clauis ꝯfitā. lācea vulneratam. Illa ḡ pie
tas q̄ filiū tuū traxit ꝛ vicit vt in ſtatera crucꝫ totiuſ
mūdi p̄ctā libraret. Ipa te cogat pꝫ miſerere nr̄i ꝛc.
S Exto dicēdū amo. h̄ ē Uēio ¶ Amo. §. vi. Q
in ardētiſſime illi⁹ charitatꝫ q̄ h̄ ſacr̄m iſtitui/
ſti vniōe ex ea q̄cq̄d mi⁹ feruorꝫ hēo mihi vſurpādo.
O q̄l' caritas i pectore illo dīno dn̄i ihu exarſit qn̄ di
xit Deſiderio d̄ſideraui h̄ paſca mādūcare vobiſcuꝫ.
O deſideriū. o d̄ſideraui. O aīa xp̄iana putas d̄ſidri
uꝫ h̄ iminutū ſit ꝑ glaꝫ. vt ꝛ nc̄ nō d̄ſideret tecū mā/
ducare ſuā cenā. Hoc igit' d̄ſideriū i te excipe. Huic
te cōicatura ꝯiūge vt i h̄ prē ſuſcipiarꝫ Tēdo. §. vij
S Eptio dicat tēdo. h̄ ē vēio i rcā ꝛ xp̄iformi itēti/ R
one. ob h̄. ſ. ꝑꝑ q̄d iſtituit accedēdo. Et h̄ itētio
ē dirigēda ſm̄ modū ꝛ formā iā ſuꝑ ꝯmeōratā ſub ḡ
du itētiōis. vtꝫ fo. ¶ Poſtremō qꝛ i reſurrectiōis oc
tana iſtō final'r. ſ. a dn̄o ieſu itērū ꝯſūmabit' ꝛ erit. ē
dicēdū Uēio i p̄guſtāda fut'e btitudis ꝓmiſſa ꝑfrui/
tiōe Illi⁹. ſ. acceleratiōeꝫ. l' ſaltē acceleratiōis deſide
riū d̄uotiſſiē exoptādo. qn̄ tu pꝫ honorabis me ꝑ ꝯfeſ
ſiōeꝫ ad mēſam tuam Tu fili⁹ humanitate p̄cin/
ctus miniſtrabis mihi peruigil (ꝛ ſi dicere fas eſt) vt
empticī⁹ ſeu⁹ Tu ſpōſſetūs in oī plēitudie tuā mihi

inſlues dulcedinē bonitatis. Eſt eñi hoc ſacr̄z vt ait Albertus tipus q̄daz eterne fruitiōis. Hec plenius pſecuti ſumus ob cauſas mem̄oratas Et pro regl'a no ta ꝙ ſinguli hij intētionales grad⁹ fieri debēt orādo obſecrādo. ammirādo. exclamādo. ꝛ inuitationē ad ſingulos gradus ſubnectēdo vt ſemꝑ dicat̄. Suſci pe me ſꝫm eloquiū tuū ꝛ viuā. ꝛ nō ꝯfundas me ab ex pectatiōe mea. qua ſcꝫ te excipe in ſacr̄o deſidraui

O intētu fac me rectū Panis ꝑdulciſſiē.
Sacramentum q̄ electū Victime ſcīſſime.
laudē tuā ꝫ pfectū Preitendēs aīe.

Verū qm̄ in Deuteronomio ſcriptū eſt. Adora to domino deo epulaberis. Ideo ſequitur

Adoratio. gradus ſecundus. Capl'm. ix.

Adoratio De qua in. Ps. Adorate dñz ꝛc. Et ē honor qui debet̄ creatori ex de bito ſeruitutis quo obligamur nō ſolū nr̄a ſed ꝛ nos ipos impēdere ꝑ ſuo bo nore in recognitionē ſue dñationis. et bñficioꝝ. ſueqꝫ imenſe bonitatis nobis oſtenſe. Et ꝯplectitur in ſumma tria. ſ. timorē. amorē. bonorē Que oriūtur ex tribus app̄riatis triū perſonarum in ſctā trinitate.

Nā
 timor
 bonor ex ꝯſideratiōe
 amor
 oīpotētie ꝛ iuſticie
 maieſtat̄ ꝛ ſapie
 bonitat̄ ꝛ demētie.

Ex his cōſequenter deriuātur oēs latrie actus ꝑ ut pulchre Wilhelm⁹ piſienſ. in libro de fide ꝛ legi b) declarat. Et habent hec cōcurrere in oī adoratio ne. Verū ꝑut hic ſufficiat debet hec adoratio fieri h̄ modo.

ſcꝫ
 nihili faciēdo nos ꝛ ꝓſternē⁹
 vtrāqꝫ naturā adorādo xp̄ē
 illi totaliter te ſubmittēdo
 oīpotētiā
 ſapientiā
 demētiā

Oportet eñi ꝙ hō ſūma humilitate accedat. In de quidaꝫ altiſſimā attēdens dei maieſtatē. hic ſuaꝫ intuens (vt ſupra dcm̄ eſt) indiſpoſitionē ꝛ vilitatē vt ſic ſe totū nihili faciat. ꝛ pre āmiratiōe cuꝫ ſancto Franciſco exclamet. Quis es tu dñe deus meus. q̄s es tu. ꝛ quis ſū ego. Crebrius hoc ꝓfunda attentiōe repetēdo quod integra franciſcus exegit nocte. vt pꝫ in vita eius. Et cum Hierono. dicam⁹ Dñe q̄s ego ſum vt ſim dign⁹ ꝙ intres ſub tectū meū? Meruit hoc peccator hō? Certe dñe nō ſum dign⁹ Hec ille Et hic fient actus illi latrie qui ex timore oriūtur. vt ſunt pudor. dolor. ſuſpiria. lachryme. pectoꝝ tōſio nes Secūda eſt ipa fides actuāda ꝛ vtraqꝫ in xp̄o natā adorāda. ꝑut docetur in tractatu dñi Joannis ruyſbroeck. Ecce ſpōſus Vñ hoc mō eſt h̄ ꝓcedendū vt ſic dicat̄. Adoro te naturalē dei filiū oīm reꝝ pri mū principiū. ſaluatorē meū. futuꝝ q̄ꝫ iudicē: ꝛ ret͛ butorem meritoꝝ: dñm meū ieſū xp̄m: veraciť ꝛ rea liter ſub hoc venerādiſſimo ꝛ altiſſimo ſacr̄o ꝯtentū de ſpūſctō ex maria virgine ꝑ nr̄a ſalute incarnatū. triginta trib) annis in terris laborioſiſſime ꝛ doloriſ ſime nimis cōuerſatū. paſſionē ignominioſiſſimaꝫ: atqꝫ acerbiſſimā pro nr̄a redēptiōe paſſū. Poſtqꝫ de uictū mortis aculeū ad dexterā p̄ris reſidentē. iugiť pro nr̄a ſalute interpellantē. ꝛ nūc tāta dignatione ad me tam d̄ſpicabilē ꝛ nequiſſimū v̄miculū aduenientē. ꝛ teipm̄ mihi in ſacramentū: ſacrificiū ꝛ viati cum tāta charitate tribuentē. Te laudo. bñdico. te adoro.

Eya corpus veritatis. Xp̄i ſāguis aīa
Sup bone deitatis Salutaris victima.
Vos adoro pietatis latria perintima
Salue panis ꝑdulcoſe Salue pot⁹ grē.
Salue ſpūs dignoſe Sacre eucariſtie.
Salue deus glorioſe Cibans plena ſacie.

Inuitatio gradus tertius Capl'm. x. T

Inuitatio De q̄ Ps. Ignis añ faciē ei⁹ precedet Vbi Bern. Neceſſe eſt ignem precire deſiderij vbi veniet fili⁹ dei Et re cte ſubſequit̄ iſte gradus precedentem. Nā ſicut ille effectus ē reuerētie ꝛ tior̄ vt pꝫ. Sic is grad⁹ ſcꝫ inuitatio effect⁹ ē deſiderij et amoris Et debet

fieri
 Deſiderādo intimis deſiderijs
 ꝯformādo ſe ſctōꝝ patrū votis
 orādo pijs obſecrationibus

Te cupio. ſctis fikis. pi⁹ obſecro per te

Primo inqꝫ inſtāter deſiderādo ita vt hō cū Ber nardo dicat. Deſidero te milies mi ieſu qñ venies. me letū qñ facies. me de te qñ ſaties. Et cū Ps. De fecit in ſalutare tuū aīa mea ꝛc. Vt cū ſpōſa clames Veni dilecte mi ꝛ app̄hendā te. ꝛ hmōi.

Secūdo dꝫ ſe hō ſctō rū patrū deſiderijs cōformare. illoꝝ ſcꝫ vota in ſe aſſumēdo. vt ſicut illi deſiderauerūt ad uētuꝫ in carnē. Sic iſte aduentū in mentē. Vñ q̄dā deuot⁹ ſēp ſit vt hō añ acceſſū ad ſacr̄m aſſumeret ſi bi deſideria ſctōꝝ p̄tm. inſtar coꝝ ventuꝝ dñm deſi derādo. Et in ipa ſumptiōe trāſformaret in ſe affec tus apl'oꝝ magdalene: ꝛ ceteroꝝ cum xp̄o in corde cōuerſantium coꝝ ſcꝫ more familiarem ſe domino iam preſenti exhibendo Poſt aūt ipſam ſumptio nem ſe gereret: vt beati iam in celis. ipſius ſcꝫ felici tate. ſuſcepti domini perfruendo. Quod valde deuo tum eſt practicanti. Et vt homo ad talia deſideria q̄ lia priores patres habuerūt excitetur debet cōſidera re. q: eaſdē: imo ꝛ āpliores iam habeat cauſas ſic de ſiderandi. vt declarat Albertus in de officio miſſe. Nōbrū ſecundum. V

Nos em̃ deſiderare incitabũt. vt idem ait

	Miſeria ꝯditiõis		pũgit	
	inſtantia hoſtis		ſtimulat	
	certitudo ꝓmiſſiõis		trahit	Hec õ
ſcꝫ	rediũ lõge expc̃tatiõis	q̃	augit	nia cu/
	impfectio cõſolatiõis		auertit	mulati
	ardor liberatiõis		accẽdit	in nob

Itẽqꝫ deſiderare debemus hunc aduentũ.

	Aufertur omnis miſeria
Qꝛ hui⁹ pre/	datur oĩs boni copia.
ſentia	habetr̃ ſũme deſiderabil' pñtiã Jc p̃ h

omniũ bonoꝝ abũdantia .in hoc vno oĩa poſſidẽtes Prouer. ij. Deſideriũ iuſtoꝝ omne bonũ Hec quez nõ deſiderare mouẽt mortu⁹ eſt. quẽ nõ afficiũt ſtu/pidus eſt. quẽ nõ accendũt gelidus eſt. Quẽ vero de ſiderare inflãmant felix eſt. certus qꝛ cõplebitur ĩ bonũ deſiderium eius ¶ Mẽbrũ tertium.

Tertio fiet hec inuitatio orãdo. ſ. vt adueniẽs ſe nob exhibeat in oẽm vſũ neccriũ nob. Sic Hieroni. (vt in eius obitu) fecit ⁊ eũ inuitauit dicẽſ Mortu⁹ en pie ieſu iaceo. exurge reſuſcita me Eger ⁊ infirm⁹ ſum. medicus es ſana me Nudus affligor frigore. diues es indue me. Fame in hac ſolitudine pereo. cibus es ſatia me. Sitio. ſalubre poculũ es i/ebria me. Hec ille Sic ⁊ nos ad oẽs neceſſitates noſtras eũ inuitare debemus

¶ Inuitatio altera ſm̃ quorũdam formã Ca. ij.

Valut alteri cuidã placet. Inuitandus ẽ vt viſitet nos ſub illis formis q̃bus ſuos viſitare ſolet Vñ plures aſſignãt modos q̃b9 deus aĩas inuiſere ſolet Sed nobis ſufficiat vel ſeptem gradualiter enumerare

Sol. medic9. doctor. ſoci9. rex. igẽꝗ. ſpõſ9

¶ In primis itaqꝫ inuitãdus ẽ xp̃s ſub ſacramento cõtentus vt viſitet nos ſub ꝓprietate ſolis. ver⁹ ipſe ſol iuſticie

Tenebroſitatẽ		illuſtrãs		exortũ ẽ ĩ tẽbris lumẽ
Frigiditatẽ	mẽtis	accẽdẽs	iuxta	ĩcaluit ſol ⁊ ſuccendit
Sterilitatẽ		fecũdãs	illð	valles abũdaꝗ mõtes
				hũt frumẽto

¶ Primũ em̃ opus dei aĩam viſitãtis eſt illuſtrare mẽtis tenebras. Hoĩmqꝫ ad ſuoꝝ petõꝝ cognitio/nẽ illuſtrare Quaſi diceret. Preuaricatores redite ad cor Oſtendẽs iudicij ſtrẽnuitatem petõꝝ m'titudinẽ ⁊ feditatẽ inducẽs ad pñie acerbitatẽ. expellens 2° mẽtis torporẽ et frigiditatem. inducẽs bonorum op̃m fecũditatẽ. vt late et pulchre proſequitur venerabilis dñs Joãnes ruyſbroech in libro ſuo de orna/tu ſpũalis deſponſatiõis. Ecce ſpõſus. Hũc igitr̃ ſolẽ iuſticie inuocem⁹. Hũc lucẽ q̃ in tenebris lucet oĩ venienti in hũc mundũ inuitem⁹ vt infulgeat ĩ mẽ/tes noſtras illu minãs tenebrãs torporẽ pellẽs mente fecũdans ¶ Secũdo inuitãdus eſt vt veniat tanꝗ̃ medicus petõꝝ vulnera cicatrices ⁊ reliquias ſa/nando.

	vulnera aĩe oleo mĩe lauet	p̃teritoꝝ veniã
vt	electuariũ ꝯfortatiuũ doc̃t dã°	emẽdãdi grãm
	vnguẽtũ repreſſiuũ adhibeat	ꝯtinẽdi pſeuerãtiam

Da itaqꝫ (iuxta ſapientẽ) locũ medico ⁊ nõ diſcedet a te. quia opera ei⁹ ſunt neceſſaria: crebrius orãs eũ vt ſanet aĩam tuã: qm̃ infirma: qm̃ oſſa tua ꝯturbata adeo ꝙ nõ ſit par in eis. Inſtillet qꝫ auditui tuo oleũ letitie cõſolatoria tibi loquens dicens tibi. Hieremie. xx. A vulneribus tuis ſanabo te. Et illð Eſa. Deleui vt nubẽ iniquitates tuas. Itẽqꝫ Dimiſſa ſũt tibi petã ⁊c. O vere medice ⁊ medicamẽtum quẽ domin⁹ miſit ad annũciandũ mãſuetis. mederi contritos corde. cõſolari omnes lugẽtes. fac ad qð es miſ/ſus: inueniãtur ꝓphete tui fideles. Veni dirũpe iu/gũ captiuitatis noſtre. Da oleũ gaudij ꝓ luctu. palliũ laudis pro ſpũ meroris. ſatians verbo omẽs infirmitates ¶ Jam tertio petis purgatis a ſole. ſanatiſ affectibus a medico. inuitãdus eſt q̃ veiat. vt doctor et mgr̃. ⁊ vt Magiſter iã preſens diſponat cor tuum ad doctrinã ſuã. erigens tibi aurẽ vt audias eũ loq̃ntem vt magiſtrũ. docentẽ te ablactatũ a lacte. auulſum ab vberib9. i. a carnalibus cõſolatiõibus alienatũ vtilia.

			vtilia amabilia ꝯtẽbilia
	veritatꝫ ſciã		de nob. ð ðo. de reb9
vt. ſ. doceat	deuotiõis ſapiã	ſcꝫ	ſpnere pñtia guſtare
	beatitudĩs eminentiã		ĩ mõte octo be (dina
			(atitudies doces

¶ O vere nimiũ beati qui venas huius diui ſuſurrij percipiũt in ſilentio. qui doctrinã huius mgr̃i audiunt. auditas corde cuſtodiũt. cuſtoditas operant̃. ¶ Da mihi igitur bone qui ſolus vtilia doces q̃ vn⁹ es magiſter noſter q̃ feſtinãter ⁊ ſufficiẽter de oĩbus doces. Da mihi q̃d in me loqueris ſemꝑ audire. da cor quod poterit p̃cepta tua cuſtodire Da item mihi ſurgere ⁊ facere ⁊ factorẽ verbi tui eſſe vt ſic ipleam illud verbũ qð in Deutero dicis. Audi inquiens iſrl' precepta mea ⁊ ea in corde quaſi in libro ſcribe ⁊ ligabis ea quaſi ſignũ in manu tua ¶ Quarto iam veritatis ⁊ beatitudinis vias a mgr̃o edoct⁹ inuita q̃ tibi adueniat. vt Socius laboris ⁊ allentator oner̃ dicẽs illud Sapie. Queſo vt mecũ ſis ⁊ mecũ labores. adimplẽs quod dixiſti ĩ Prouer. Ducã te ꝑ ſemitas equitatis quas cũ ingreſſus fueris nõ arctabũtr̃ greſſus tui ⁊ currẽs nõ habebis offendiculũ ⁊c. De hoc aduẽtu miratur Hieremias dicẽs Quare quaſi colonus in terra futurus es: ⁊ quaſi viator declinãs ad manẽdum Vere miranda dignatio ſic aduentẽtis vere felix cõditio anime xp̃m vt ſocium excipiẽtis.

Nam inde habet tedium ꝓpulſat.
vite alleuiationē
laboris cooꝑatiōem Nā is ſoci⁹ vires āminiſtrat
inſidiaꝝ repreſſiōez ſecuꝝ ducatū pre
(ſtat

¶ De primo dicit ſapiēs. Nō hꝫ amaritudinē ꝯuer/ſatio illius nec tediū ꝯuictus illi⁹. De altero Apl's. ait Spūs adiuuat infirmitatē nr̄aꝫ. De tertio Deu/tero. dr̄. Dn̄s deus tu⁹ ipe trāſibit an̄ te ignis deuo/rans q̄ ꝯteret ꝛ diſꝑdet hoſtes tuos an̄ faciē tuā ve/lociter. Et iteꝝ. Portabit te dn̄s quō nutrix ſolet portare infantē in ſinu ſuo. cuſtodiens te ab oī malo Precepit eni oī creature ne tangāt xp̄os ſuos. Qui to inuitand⁹ eſt quo appꝫat aīe ſub ſcemate reg̃ oſtē dens ei tanq̃ʒ alter aſſuer⁹ diuitias glīe regni ſui vt ꝑ hec aīa ſcīā refocillet̄ ꝛ recreata ad laborandū ampli us ꝓuocet̄. Crebro igit̄ illud. iiij. regū. xiiij. dicenduꝫ ſcꝫ Obſecro vt videā faciem regis. Et item cum alio ſcō. Si inueni grām in oculis tuis oſn̄de mihi teipꝫ. ¶ Gr̄a eſt ei ſuꝑ grām q̄ ille q̄ ſm̄ Joh. i apocalip. hꝫ in veſtimēto ꝛ femore ſuo ſcriptū. Rex regū ꝛ do min⁹ dn̄antiū Reſpcū cui⁹ excellētie ꝛ dignitat̃ ſm̄ yſaiā. oēs gentes q̄ſi n̄ ſint ſic ſūt corā eo ꝛ q̄ſi nihil ꝛ inane reputate. is talis ꝛ tātus ethiopiſſe ꝛ pauꝑcu/le aīe dignat̄ oſtēdere ſeipm̄ ꝛ diuitias glīe ſue Nam adueniens hoc mō

digñitatis altitudīez nobilitās ỽtutibꝫ
oſn̄dit diuiciaꝝ magitudīez aīaꝫ ditās meritis
decor̃ pulchtudīez glīficans p̄mijs.

¶ O tu rex oīm ſolus bonoꝝ q̄ ipe es rex me⁹ ꝛ de⁹ meus oſn̄de mihi pauꝑcule teipm̄ ꝯiūge me t̄ q̄ fiam regina aſtās a dextr̃ tuis ſꝑ Certo aīa ex oſtenſis iā bōis ad āpliores excreſcēs affcūs q̄ āplius incaleſ/cat ꝛ amore inflāmet̄ inuitat Deū q̄ ē ignis ꝯſumēs cuiuſq̄ʒ ſpēs glīe dr̄ q̄ſi ignis ardēs q̄ q̄ʒ ſe ꝓmiſit ī ig ne venturꝝ q̄ vēiat tanq̄ʒ

vitioꝝ rubiginē ꝯſumēs ignis ds ꝯſumēs
igis mētis vetuſtatē renouās eſt ei ſpm̄ cītēs ꝛ t̄re faci
em innouās Igis
torpentē affcūꝫ iflāmās ī meditatōe exardeſcēs

¶ O ignē hūc de excelſo in oſſa nr̄a mittat Jgnē hūc ſpūſſctūs in nob̄ iflāmet quē ignis iſte miſit in t̄ram volēs vt ardeat Nā ꝑter dcās ꝓprietates inūera a/lia bona facit. Nā ē intellect⁹ illumiatiu⁹. affect⁹ in flāmatiuus. mēt̃ renouatiu⁹. attractiuus. eleuati/uus: imutatiu⁹: diffuſiu⁹ vnitiu⁹ Poſtremo iam ig ne tota liq̄facta amore vulnerata ad ſpōſalē rēdit af/fectū inq̄rēs vbi paſcat: vbi in meridie cubet clamās inceſſanter. Oſculet̄ me oſculo oris ſui xp̄m vt cord vnicū ſpōſuꝫ ad ſe inuitās. Nā licet deo ſublimi⁹ aīa (vt ſic dicā) indigni⁹ nihil eē poſſet. tn̄ ſtupenda ꝛ aō roſa dignatiōe hāc ſibi copulat de⁹ tanq̄ʒ verus moy ſes ducens ethiopiſſam licet ſubmurmurēt aaron et maria. Et ecce

ſubarrādo bn̄ficioꝝ dote
vēit q̄tidie copulādo aīaꝫ ſpō aōris dīlcc̄die.
vt ſpōſus fecūdādo ſā virtutū prole

Sꝫ vn̄ tibi o aīa vt illi⁹ ſis ſpōſa quē celū ꝯtremiſcit ꝛ terra. Tu eīn gn̄e obſcurioꝛ. ſpē deformioꝛ. digita te inferioꝛ es ſpōſo hoc in infinitū Deci⁹ eīn gn̄ati one yſaias dicit Generatiōeꝫ ei⁹ q̄s enarrabit. De pulchritudine Job teſtat̄ q̄ celi nō ſint mūdi in ꝯſpe ctu e⁹. q̄ʒto min⁹ hō abhōiabilis q̄ bibit ſicut aquaꝫ iniq̄tatē Dignioꝛ ē vniuerſ hō vilioꝛ luto. nigrioꝛ el la. puluis ꝛ terra. ꝛ tn̄ vere ē aīa dei ſpōſa digtiōe dei ammirāda. vt pulchre ſuꝑ cantica Bern̄. declarat Poſſent ſuꝑ ſingulis hijs pūctulis deuota pl'a ꝯſcri bi. ſꝫ cuiuſq̄ʒ practice hec reſeruātur. De q̄bꝫ q̄ iſtru ctioꝛ eſſe volet legat Boccū in ſmōibꝫ de aduētu vbi de ſingulis hijs affectibꝫ ꝛ mōis deuotos hꝫ ſmōes

Veni ieſu dux zelotes. ignis ardētiſſime
Veni ſeruū cibes potes. ſitientē maxime
Nolim tardes veni dotes. coꝛ meū plēiſſiē

¶ Sūptio gradus quartus Capl'm duodecimum.

Sumptio. De q̄ dn̄s Accipite ꝛ mādu cate q̄ eſt oīm ſuꝑioꝝ ꝯpletio ꝛ finis Quā oꝫ eſſe humilem ꝛ reuerentialē. deuotā ꝛ affectualē. cautā ꝛ ſapialem.

Sis hūilis. reuerēs feruēſ. ſapiēs. q̄ʒ cauta

Oportet eīn q̄ in ſumēdo homo ſūme ſe hūilitet cuꝫ centurione ex ſentētia dicēdo. Dn̄e nō ſum dign⁹ vt intres ſub tectū meū. Q̃ verbum bene rumiatū ma gne efficacie dr̄ eſſe. Unde attentiſſime dicendum. Jtēq̄ʒ cum Bonauē. Dn̄e mi quis es tu ꝛ q̄s ſū ego. vt preſumā te mittere in latrinā fetidā corꝑis ꝛ anie mee. Ut quid me feciſti vt tibi hanc iniuriā execran/dam facerē. Mille lachrymaꝝ anni nō ſufficerēt ad te digne ſuſcipiendū. q̄ʒto magis ego miſer indign⁹ ſum q̄ quotidie pecco incorrigibil' perſeuero ꝛ ī pec/catis accedo Sed in infinitū maioꝛ eſt tua miſicoꝛ dia q̄ʒ mea miſeria. Unde de tua pietate cōfiſus te ſu mo. vtinā digne ¶ Oportet quoq̄ʒ vt reuerentialiter in cūctis ſe habeat tantā dignationē admirādo q̄ tā tus vult ſumi a tantillo. ita vt cum elizabeth dicat. Unde mihi hoc vt veniat dn̄s tātus ad me. ꝛ ſiliam reuerētie verba. ¶ Deuote q̄ʒ ꝛ affectualiter oportet vt q̄s hūc dn̄m excipiat. Jta vt ei dicat Jngredere be nedicte dei. cur foris ſtas. Et cū Auguſtio. Jntra in aīaꝫ meā ꝛ coapta eā tibi ꝛc̄. vt in manuali ei⁹ Et cū iam in oꝛe tenet̄ fiat ei latricus cult⁹ ꝛ gratitudo ſū/ma vt dicam⁹ cū Tho. Dn̄s me⁹ ꝛ de⁹ me⁹. O q̄ʒ ſtu penda dignatio Uenisti deſiderabilis quē expecāba/mus in tenebris ꝛc̄. vt in anti. paſcali Aut q̄ſq̄ʒ illō exercitabit ad quod ſacr̄m ipm̄ inclinabit Alij in do/loꝛe ꝯpunctiōis. alij in deſiderio ꝛ exultatiōe amoris

de pñtia dilecti ꝛ ſic de alijs ¶ Fiet q̄ȝ gratialis obla
tio ad patrē cū orōne illa Ancelmi Grās tibi referat
dn̄e ſcē pater oīs lingua ſup ineffabili dono pietatis
q̄ vnico filio tuo nō pepciſti. ſed eū in nr̄m ſacr̄m ſa
crificiū ꝛ viaticū iam dediſti quē olim tanta miſera
tione in nr̄e redēptionis preciū tradidiſti. Vn̄ laudet
te celū et terra mare ꝛ oīa que in eis ſunt. Laudȝ te
tua ineffabilis bonitas. ꝛ tunc eris perfecte laudat⁹
Itēq̄ꝫ Reſpice queſo dn̄e ſancte pr̄ reſpice de ſanctu
ario tuo ꝛ alto celoꝝ habitaculo Reſpice in faciē xp̄i
tui. reſpice hanc ſacroſctāȝ hoſtiā quā tibi offert pon
tifex magn⁹. ꝛ eſto placabilis ſup nequicia vniuerſi
ppl̄i tui. pſertim mea ꝛc. Erit q̄ȝ poſtremo hec ſū
ptio cauta ꝛ ſapialis. hoc eſt cū diſcretione ꝛ modera
mine magno agenda. vn̄ quidā ponūt aliqua auiſa
menta in et poſt ſumptionē tenēda. q̄ tā ꝛ ſi mima
videntur. nō tn̄ ſunt ꝯtēnenda. ꝛ ſunt iſta

Deuot⁹. tere nō. q̄ꝫ ſpuet cito. ꝫ abſtineat p⁹

¶ Primū eſt deuot⁹. i. vt hō in ipſa ſumptiōe actu
aliter ſe in deū leuet. q꞉ tunc ſuū cauſat. ſm Thom.
effectū. ¶ Secūdum eſt tere nō. hoc ē qd̄ eucharistia
nō eſt maſticāda vt ali⁹ cibꝫ. ſed cū ligua diſcrete ꝛ mo
derate mollificāda. ne qua ei⁹ particula dētibꝫ adhe⸗
reat Et hoc ne fiat aliqua irreuerentia ſacramento.
Itēq꞉ talis maſticatio non eſt neceſſaria. q꞉ ſola lin
gua pōt madefieri ¶ Itē vt ſic noteꝛ ꝙ cib⁹ ſit mētis
magis q̄ȝ corpis. Et iſtud documentum docet Ray
mūdus in ſūmula ſua dicēs Qn̄ ſumis corpus dn̄i tē
dentibꝫ illud noli cōterē velud eſcas ſed moderati lin
gua mollifices. ꝛ hoc vt eoꝝ rimula cōcauitas nō ſer
uet fruſticulas q̄s forſitan expueres. daꝛ ergo cautio
talis ¶ Tertio q꞉ nō cito ſpues poſt ſumptiōem: niſi
ſumpto cibo vel honeſto loco. vt dicit Joh. de turre
cremata ꝑpter piculū ꝛ honorē ſacri ¶ Quarto ab⸗
ſtineas p⁹. vt ſcȝ ſit aliqd̄ interuallū inter hūc cibuȝ
ꝛ alios vt prius paululū dēte deuotiōis digeras iſtū
Vel vt poſt hui⁹ cibi ſumptiōem abſtineat a colloq⸗
is ꝛ negocijs mūdanis. et det ſe exercitijs ſacris p⁹
cōmunionem agendis.

O māducē tiorat⁹. Si reuerētia
Amoroſe dilatat⁹ Cordis excedētia
Permirifice letatus Tua de pñtia

¶ Gradus terminatorij in quib⁹ poſt cōio nem eſt exercitandum ¶ Incipit prolog⁹

Hortamur vos ne inuacuū grāȝ dei re
cipiatis. ij. Choꝛ. vi. Jam tandē po
nēdi ſunt grad⁹ ꝯpletorij ſeu termia⸗
torij quibꝫ hō ſe poſt cōionem exercita
bit. Paꝝ enī proderit/ imo oberit ſu⸗
ſceptū ſacramētū niſi dignis exerciti⸗
is poſt fuerit veneratū. Nō minoꝛ eſt virt⁹ q̄ȝ q̄rere
perta tueri. Nec min⁹ debeꝛ pñti q̄ȝ vēturo. ſi credit
Bernar. Et hec vel vna eſt ex potiſſimis cauſis ꝙ tā
paꝝ fructus plures de menſa dn̄i reportant. eo ſcȝ ꝙ
poſt ſe nō abilitant ad influxus ſacri in ſe recipiēdos
nec ſatis ruminant ꝙ ſanct⁹ ſcōꝝ ſit ad eos ingreſſ⁹.
nec dignas gratias ſoluūt. Conuenit eīn vt vel vnus
cū tanto hoſpite letus expendaꝛ dies. ꝛ vt tn̄ ſacr̄m
vel pauculis exercitijs veneretur. propter iſta

Iudeis. iude. priuat. reus es. grauat ꝫ te

¶ Primū inductiuū eſt. ne iudeis ſil'es efficiamur q̄
in die palmaꝝ honorifice quidē chriſtū ꝛ feſtiue exce
perūt. ſed eodem die expulerūt. ieiunum reliquerūt
ꝛ poſt crucifixerūt ¶ O caueam⁹. enitamur ne talibꝫ
ꝯparemur ¶ Secūdo q꞉ niſi exceptū digne venerati
fuerim⁹ ſil'es iude erimus. qui quidem (vt aiunt do⸗
cti) cū ceteris apoſtolis ſacr̄m hoc digna quadaȝ ext'
na reuerentia ſuſcepit. ſed mox poſt ſumptum xp̄m
inimicis tradidit. ita ꝙ vere de eo dictum erat. Ec⸗
ce manus tradentis me mecum eſt in menſa. Quiſ⸗
quis poſt ſuſceptum ſacr̄m a vitijs ſe n̄ obſeruat. is
cum iuda chriſtum inimicis tradit. Bonum erat ei
ſi nō fuiſſet homo ille ¶ Tertiū eſt ſcȝ priuat fructu
ſacramenti. ¶ Quartū ē re⁹ eē. ſcȝ mortis eterne.
Iuxta illud Filij mortis eſtis vos eo ꝙ nō cuſtodie⸗
ritis chriſtum domini ¶ Quintuȝ eſt grauat te ma
gis q̄ȝ ſatiat. iuxta Auguſtinū Nam ꝙ tam facile il⸗
lud quidam reijciunt magni periculi eſt ſignum Nā
hoc prouenit ex defectu quadruplicis virtutis. ſaliȝ
cet aut

ex — maſticatiue / ſaporatiue / aſſil'atiue / retentiue

¶ Primo prouenit ex defectu virtutis maſticatiue
id eſt ex defectu cōſiderationis ¶ Ideo eīn cito reijcit
eo ꝙ non cōſiderat quante ſit precioſitatis ꝛ ſancti⸗
tatis natura eius. ¶ Secūdo quia deficit virtus ſa⸗
poratiua. nam impleti alijs cibis ſcilicet affectu ꝛ gu
ſtu carnalium et huiuſmodi habent palatum infec⸗
tum. et idcirco faſtidiunt iſtum cibum. neq꞉ nutriū
tur nec delectantur ex eo. Numeri. xi. In mentē ve⸗
niunt nobis cucumeres ꝛ pepones ꝛc. Et Prouerb
xxvij. Anima ſatiata calcabit fauum Anima autem
eſuriens. ſ. iuſticiam. eucharistiam. celeſtem gloriaȝ
ꝛc. etiam amara pro dulcibus ſumet. id eſt penitenti
am pro dulci chriſto. ¶ Tertio quia deficit virtus
aſſimulatiua. Non enim cibus eis aſſimulatur vt in
carnem cōuertatur. ¶ Diſſimilium diſſimilis eſt v⸗
nio. et ergo difficilis: ¶ Quarto quia deficit virtus
retentiua. i. meōria ruminans ꝛ vita a recidiua pctō
rū pcauens Hic Job. xx. Diuitias. ſ. eucharistie q̄s

deuorauit(.i. idebito mō accepit)euomet. q2 pp reci/
diuatioēm ꝯicātis diſcedit ꝛ reicitur xp̄s. Quiſqs igi
tur pcc̄a ꝛ mala hec voles effugere qſqs ſacri i te eſſe
ctū experimētal'r cupis ſentire. qſqs poſtremo xp̄3 no
lueris a te repellere ſ3 apd̄ te retinere. in ſequētib9 te
ḡdib9 exerce. ill'ſeduli9 p9 ꝯionē imorare

¶ Grāꝝ actio. p̄m9 grad9 ¶ Caplm. xij.

GRāꝝ actio. De q̄ apl's p̄me theſ. ij. In
ōnib9 grās agite deo p filiū ei9 iheſu3
xp̄m Q3 ſi de ōnib9 ſt grē agēde. q̄zto/
magis de grāꝝ grā. de bn̄ficio tanto
digne ſunt grē exoluēde. ¶ Primu3
igitur ꝙ poſt ꝯionem cū xp̄s ſe obtulerit eſt agendū
erit exoluere grates. Que gratitudo ſm Boauē. fiet
vigilāter. letāter. beniuolenter.

pp bn̄ficioꝝ vtilitatem / donoꝝ p̄cioſitatem / dātiſ liberalitatē ꝛ te excitando / caſas ꝯuocādo / ſcōs orādo

Et vt hō ad ḡtitudiē3 hāc āplius iflāmef dēt diligēt
ppēdere bn̄ficij aggrauamēta: q̄ ſe

Cōmēdat donū ſi nobile. ꝛ vtile. crebrum.
Si magn9. magno. puo dōet. vel iepto

¶ Hec plenius pſecuta ifra in bn̄ficiario folio
Strictim tn̄ hic aliqua'lr tāgēda. Primo ſi magn9
ſit dator ꝛ magne dignitatis Et ecce eo nihil melius
cogitatur. Scdō ſi magno affectu dat. ꝛ certū eſt ꝙ
charitas ei9 ſupeminet ōni ſcie adeo ꝙ a nullo ſenſu
p̄t cogitari Nōne h̄ ſacrm iſtituturus9 dixit. Deſiderio
deſideraui h̄ paſcha mādūcare vobiſcū. Tertio circa
accipiētem vidēdū eſt. Si vilis ſi pu9 ꝛ ꝯtemptibilis
cui bn̄ficiū p̄ſtaf Et qd̄ eſt hō niſi puluis cinis ꝛ pu/
tredo ꝛc. Quarto ſi indign9 ꝛ imerit9 bn̄ficijs tantis
Et inuēies ꝙ nec dign9 ſuſtentari a terra ſed mox de
mergi ad inferna. Quito circa ip̄m bn̄ficiū ꝯſideran
dum ſi in ſe ſit nobile ꝛ p̄cioſum. ꝛ videbis ꝙ nobili9
nihil in celo aut i t̄ra cui9 pt3 nobilitas ex m'ltis vr̄s
declaratū eſt. Sexto attēde ſi ſit bn̄ficiū accipiēti vti
le ꝛ ꝯmodoſum Quid āt vtili9 h̄ ſacrō qd̄ ꝛ regnātib9
in celo. degētib9 in terra. detētis i purgatorio. vtile
inuenitur. Septio ſi bn̄ficiū ſit neccāriū m'ltiplex ꝛ ſe
pe iteratū. Pt3 ei9 neccitas. Niſi eni mādūcaueritis
carnem filij hōis ꝛ biberitis ei9 ſanguiēm n̄ habebi/
tis vitā in vobis ꝛc. Sepe iteraf quotiēs ſc3 accedef
volum9 ſp ſe p̄mptū offert. Quotiēs igif nō aufert
totiens dat. Sūt āt ꝛ grē agēde p eo

ꝙ tantis miſterijs te intereſſe voluit / tantis ſacramentis te refecit / dulcedine ſpūali preuēit.

Nam iuxta Bonauen' cum homo dulcedinem aliq3
pcipit gratus erit totaliter hoc diuine pietati aſſeri/
bēs q̄ ſe etiam ad malos extendit ꝛ in corde ſuo dicet
In me dn̄s mirabilia ſua opatur ad deteſtationem
miſerie mee. ꝛ ad ꝯſucēdū bn̄ficijs ſuis iḡtitatē mea3
magnā. Nam me moritur fecit ſentire diuīā ꝛ ꝟmē
viliſſimum fecit celeſtia deguſtare. Si mihi peccato
ri talia fecit dn̄s qd̄ putas faciet ſi correxero vitā me
am Hec ille. Practicam āt ꝛ modū grās agendi in
bn̄ficiario infra folio ¶ Si āt nullam ſenſerit ꝑ
fectioēm. miſeriam ſuam cognoſcat ꝛ ſtudeat muta
re vitam Non tamen nimis anguſtietur ſciens ꝙ h̄
pluribꝫ etiam alijs ex cauſis euenire ſolet vt p3 dd̄ dul
cedine ſacri. folio ¶ Immo nec ſaporem que
rat ſm vincentium reputās ſe grā tali indignum. ſ3
fiducialius ſe deo committat ꝛ p effcū oret ſacri

e Sp̄a iheſu adorande. Dator p̄ais grē.
Mille grates ammirande. Dono euchari
ſtie. Qua me hodie amande. Repleuiſti ſa
tie.

¶ Orō. gradus. ij. ¶ Ca. xiij.

ORatio De qua dn̄s lu. xi. Petite ꝛ ac
cipietis Que debet humiliter. ꝯfidenē
inſtanter fieri. Sc3

vt irreuerētem ſumptionē idulgeat / ieiūnū nobiſcū p grām maneat. / ſuos effectus in nobis ſacrm̄ efficiat

Vt ſc3 dicam9 Indulge admiſſā irreuerētiā. māe me
cū dn̄e p grām. effect9 tue ꝟtutis ſentiā. Qui āt ꝛ q̄les
ſint effect9 percēdi guil. piſieñ deuote ꝯmēorat h̄ mō.
quēadmodū ait aq̄ baptiſmal'e ꝟe regn̄atiōis ſacrm
Sic ꝟa xp̄i caro acceſſu ꝟtutis diue q̄ ab ea nūq̄3 re/
cedit fit ſcificatiōis ſacratiſſimū iſtrumētū ac digne
ſumētib9 ſacre refectiōis adiumētū. Que ꝟtuoſiſſiā
eſt pp dei ſapiām ꝛ dei virtutem cui9 eſt ipſa veſtimē
tū Nempe ſi veſtis ſancti iohis euāgeliſte ex ꝯtactu
ſui corpis id eſt virtutis obtinuit. vt p manū ariſto/
boli adhuc increduli tactu ſuo tres mortuos ſuſcita/
uit. Quid de hoc veſtimēto dei ōipotētis. i. corpe xp̄i
pia fides edocet ſentiendū. Si petri apl'i bacul9 ex at
tactu petri aſſequi potuit vt tactu ſuo mortuum ſo/
cium beati martialis lemouicenſis ſuſcitaret. ꝛ vſq3
in preſens demones expellit. ¶ Quid de ſacratiſſimo
chriſti corpore ſentiendum Si chriſtus dominus tā
tas virtutes corporib9 atq3 reliquijs ſanctorum lar/
gitus eſt ymmo oſſib9 ꝛ pulueri. Quomodo nō maio
res virtutes dedit carni ſue vnite diuinitati. Si fim
brie veſtimenti ſui hoc tribuit vt eius attactu emo/
roiſſa ſanaretur. ymmo omnes qui tangebant eam
curarentur a languoribus. Quid ineſtimabilis po/
teſtatis credendus eſt ſuo corpori contuliſſe.

¶ Si carni ſeu pinguedini ſerpentine de qua tyri
aca conficitur conceſſit virtutem effugandi venena.
quanto fortius ſue carni virtutem preſtitit eijciendi
animarum venena. id eſt vicia ꝛ peccata ꝛ omnia
temptamenta ¶ Si ligno vite vim perpetuandi vi
tam contulit. quomodo non caro vite cuncta viui/

ficet Preterea ſi hanc virtutē dedit herbe peonis et
iaſpidi lapidi vt fantaſmata fugeret. itē q; demonia
Si prātem illam dedit verbis exorciſmoꝝ vt demo
nes arceant ⁊ ligent ⁊c̄. Quō nō verbū eternū carnē
quā aſſumpſit hijs ⁊ alijs virtutibꝫ magis illuſtra/
uit. Nōne ipſe ſmaragdo īpreſſit hāc vim vt leticiā
operetur in animabꝫ geſtantiū ipm. Lapidi q; bufo/
nis vt expellat triſticiā ⁊ lapidi topaſio vt extantiam
ab ardore libidinū donet. ac dyamanti vt gratioſita
tem inducat in geſtante. Quō nō mirabiliora carne
ſua opabitur. Unde beatos reputamꝰ eos q̄ tā diui
niſſime excellentie ſacr̄m tota deuotione ſuſcipiunt.
Hec ille.

Si lignū. veſt;. baculꝰ. caro. fibria. ſerpēs.

Hec oīa poſuimus vt hō poſt ſumptiōem in h̄ gra/
du orōnis ꝓ effectibꝫ orās ſtudeat hmōi argumētis
petitionē ſuā ꝯfirmare

¶ Particulares effectus ſacr̄i .§. primus.

Sed iā particulariores quedā effectꝰ ſunt aſſi/
gnādi. quos pōit Johan. de turrecre. ⁊ Leo/
nardus ⁊ gerſon

Uiuificat. purgat. minuit. q;. roborat. auget.
Reſtaurat. luſtrat. ꝯſeruat. terret. inarrat
Dulcat. ⁊ impinguat. calet. vnit. gaudia tutat.

¶ Primꝰ effectus eſt ꝙ viuificat aīas Credendum
eſt eni ſm ſcm̄ Tho. ꝙ ſicut filiꝰ dei veniens i mun/
dū mūdo ꝯtulit vitā grē. ita ⁊ in hoīem ſacr̄aliter ve
niens vitā grē operat̄. Iuxta illud Qui mādūcat me
viuet ꝓpter me. i. ꝑ me. Hinc ſm Auguſti. vitale di
cit̄ alimentū Clama igit̄ cū. pſ. Propter eloquium
tuū viuifica me ¶ Secūdo purgat pctā ſaltē venia/
lia. Mortalia q; tribꝫ mōis. Primo in eo q̄ cū mor/
tali accedit. cuiꝰ tn̄ ꝯſciam nec affectū habet. Secū/
do in eo q̄ ſufficienter ꝯtritus nō fuit. ſed tn̄ reuerē/
ter accedit. Tertio dādo robur mortalia vitādi Ora
igitur cū. pſ. Amplius laua me ab' iniq̄tate mea.

¶ Tertio minuit fomitē ⁊ ſtimulū carnis ⁊ alios af
fectꝰ inordinatos. queadmodū calor ignis remittitur
ꝑ infuſionē aque Bern. Duo iſtud ſacr̄m in nob ope
ratur. vt ſcꝫ minuat ſenſū ⁊ in grauioribꝫ pctis tol/
lat oīno ꝯſenſū. Hinc ſpōſa. Faſciculꝰ mirre dilectꝰ
meꝰ mihi. Sicut eni mirra ꝯſeruat corpa a vermi/
bus. Sic xp̄i corpꝰ corda fideliū a prauis affectibus
Hoc apl's nouit qn̄ exclamauit. Infelix ego hō quis
me liberabit de corpe mortis huiꝰ Sibiq; rn̄dēs ſub
iunxit. Grā dei ꝑ ieſū xp̄m. Et vbi ⁊ q̄ grā ſi non eu
chariſtia? ¶ Quarto roborat cor hūanū ad grandia
agenda. queadmodū cibꝫ corpalis fortificat ad labo/
rem ſm illud Ponā buccellā panis ⁊ ꝯfortabit̄ cor

vr̄m. pſ. Panis cor hōis ꝯfirmat Hinc yſaac de ia
cob ait Frumēto inq̄t ⁊ vino ſtabiliui eū Sic elephā
tes viſo ſanguine ad preliū excitabant̄ ¶ Quinto
Auget grām ⁊ virtutes. Per huiꝰ em̄ ſacr̄i virtutē
vt Innocentiꝰ ait vniuerſe virtutes augent̄ ⁊ oīm
gratiaꝝ exuberāt fructꝰ Hinc ⁊ Bern. aliquot enu
merans dicit Corpus xp̄i egrotis ē medicina. pegri/
nātibꝫ dieta ⁊c̄ Fit hō ardētior ad oē bonū. māſuetī/
or ad correptionē ⁊c̄ Sexto r̄ſtaurat dep̄ditū ſpūale
Sicut em̄ cibꝫ naturalis in ſumēte dep̄dita reſtau
rat ſatiat ⁊ quātitatē adauget Ita ⁊ viuificꝰ is cibus
reſtaurat dep̄dita q̄ q;. ſ. calidū naturale. charitatē et
humidū radicale bone volūtatis ꝑ cōcupiſcentiā et
cupiditatē iminuta vel ꝯſumpta. queadmodū in ꝓ
pheta d̄r ꝙ reſtauret annos. q̄s (eruca. i. gaudiū car
nis. locuſta. i. ſpes arrogantis: brucus. i. iners ⁊ to
tus exterioribꝫ incūbens motus. ⁊ erugo. i. meror ſe/
culi interiora deuaſtās) ꝯſūpſerūt. Satiat q; cibus
comeſtus famē. Quāta ſit ⁊ q; imꝓba fames petōꝝ
quos nō iplet ⁊ occupat charitatis cibꝫ ⁊ potꝰ. reco/
gitare ſtupor eſt. ſentire miſeria grandis. q: vſq; ad
mortē. iuxta illud ſapientis. Deſideria occidunt pi/
grū. Nō em̄ ſatiat̄ oculus viſu. nec auris auditu. ſed
pruriūt aures ad rumores. oculi furiūt reſpicere vaī
tates ⁊c̄. q: rabies famis eſt valida. Aut vero cibus
noſter digne ſuſceptus. q: vero bono replet vere ſati
at. aut ꝑ magna pte famē ſedat. Uere nimis auarꝰ
eſt cui nō ſufficit ille cibꝫ ¶ Septio luſtrat intellcm̄
In cuiꝰ figura oculi Jonathā poſt ſūptū mel de ſum
mitate virge illuminabant̄. Sic ad ſpectacula diuia
noſter ſpūs poſt euchariſtie ſumptiōem erigi ſolet.
Etiā inde ſeq̄tur ſplēdor cōuerſatiōis. Sicut ei poſt
cibū corpalem facies formoſior reddit̄ rubore ꝑfun/
ditur. Ita ⁊ poſt hūc cibū ſumptū ꝯuerſatio nr̄a de/
corat̄ Hinc Chriſ. ait Sanguis xp̄i in nob imagiē
regalē floridā facit. ⁊ Agnes gloriat̄ Sanguis inqui
ens eiꝰ ornauit genas meas ¶ Octauo ꝑſuat a pec/
catis futuris ⁊ a morte grē. Et hoc vel q: natura ho/
minis interiꝰ roborat̄ ꝯtra interiora corrūpentia tā
q; per cibū aut medicinā dū deo ꝑ grām ꝯiūgitur
Uel per hoc ꝙ ab extra munit̄ contra hoſtiles inſul/
tus tanq; ꝑ arma uā ꝑ h̄ ſacr̄m munit̄ cōtra hoſtes
ſpūales aīa. queadmodū armis ⁊ victualibꝫ firman
tur caſtra. Patet hoc ex figura Judicū. ix. vbi ma/
dianita vidit ꝙ pāis ſubcinericiꝰ ſubuertebat caſtra
madian. pſ. Paraſti in conſpcū meo menſā aduer/
ſus eos q̄ tribulant me Chriſ. Menſā ꝑpauit nobiſ
deꝰ vt poſt epularum refectionem inimicuꝫ robuſti
ſupemus. ¶ Nono Terret demones ⁊ in fugā ducit
Nam hac euchariſtia munitus eſt tanq; caſtrorum
ordinata acies demonibꝫ terribilis. Et eo em̄ ꝙ hoc
ſacr̄m eſt dominice paſſionis ſignum demones pel/
lit ⁊ deterret. adeo vt Chry. dicat Ut leones flammā

ſpirantes. ſic ab illa menſa diſcedimꝰ terribiles dia bolo facti. ¶Decimo inarrat ſponſã dilcõ. Eſt eñ futu re glorie pignꝰ ⁊ ſincere dilectiõis arra qua q̃ ſubarra tus fuerit ſecure cũ ſpõſo dicere poterit. Dilectꝰ meꝰ mihi ⁊ ego illi. Itẽqꝫ cum m̃re nr̃a Agnete ſctã. Illi ſum deſpõſata cui angeli ſeruiunt. cuiꝰ pulchritudieꝫ ſol ⁊ luna mirãtur ⁊c̃. Itẽqꝫ Annulo ſuo ſubarrauit me dñs m. ieſus chriſtꝰ ⁊c̃ quo ãnulo m̃rimoniũ hic inchoaꝛ qð in clara fruitiõe in celis ꝯſummatur.

¶Undecimo Dulcat. i. cauſat guſtũ dulcedinis diui ne que ꝑcipitur dũ nõ ſunt fauces aïe aliena amari tudine infecte. O dulcedinẽ. o delectationẽ. Si enim delectatio eſt ꝑceptio ꝯuenientis cũ cõueniente aut ex hmõi ꝑceptione cõſurgit. nihil vero ꝯuenientius. vel intimius ꝯiungitur aïe q̃ꝫ iſte cibꝰ in quo ſumiꝛ xp̃s. delectat igiꝛ in ſũmo ſi ſenſus purgati fuerit in ſummo: niſi diſpẽſatiue aliter dñs ipſe ordinauerit. Hinc ⁊ ꝑ manna figuraꝛ qð omne delectamentum in ſe hẽbat. qð etiã a pleriſqꝫ ſenſibiliter vt pꝫ in expe rientis eſt ꝯpertũ. Ue illis quoꝝ aïa nauſeat ſuꝑ cibo iſto quaſi leuiſſimo ſuſpirãs ad ollas carniũ egypti. allea porros ⁊ pepones ¶Duodecimo impiguat aïa mã grã ſpũſſcti. ſm illud Aſer pinguis panis eiꝰ. et ꝓbebit delitias regibꝰ. vñ. pſ. orat. Sicut adipe et pinguedine repleaꝛ aïa mea. Eſaia. Faciet dñs oĩbꝰ populis in mõte hoc ꝯuiuiũ pinguiũ medullatoꝝ ⁊ vindemie defecate ¶Decimotertio calet ⁊ inflam mat ad amorẽ dei. ¶Certũ eñ eſt ꝙ ſicut ignis igne cõuenientiꝰ accendiꝛ ⁊ fortiꝰ ⁊ faciliꝰ. ſic charitas cha ritate. Quia ḡ illud ſacr̃m totũ charitatꝫ flãmis fla grat. totũ ſpũſſcti fornace ſuccẽſũ flammeſcit. nihil eo efficatius aut ꝯuenientiꝰ ꝓ amore nutriendo au gendo aut roborando pt̃ inueniri. Uñ ⁊ ſacr̃m amo ris vocaꝛ. Quid ni inflãmaret quod inarrat ⁊ tranſ format. Eteni vere dilectiõis pignꝰ eſt ⁊ arra ⁊ trãſ format hoiem in dilectũ. Ita ꝙ recte (caute tñ) dici poterint ſic inarrati. dĩj trãſformati ſub hũana ſpẽ. Et hec eucharistia maior ignis ad inflãmandũ cor nr̃m q̃ꝫ foret totꝰ mũdus etiã ſi totꝰ arderet ad ſuc cendendã q̃nqꝫ fauillã. O gelidũ cor qð tanto igne ñ flãmeſcit ¶Decioquarto vnit ⁊ incorꝑat hoiẽ xp̃o. Ut eñ cibꝰ naturalꝭ comeſtꝰ veraciter in naturã con uertiꝛ comedẽtis. Ita hic ecõuerſo digne ſumẽs mu taꝛ in ipſum factus deiformis ei incorꝑatus ⁊ vnitꝰ ſicut ferrũ ignitũ in naturã ignis. O quantꝰ amor q̃ nos ſic cõglutiãt vt nos in eo ⁊ ipſe in nobis tã inti me cõiungatur. Uere amor extaſim facit. Et eſt hec vnio propriꝰ ⁊ principalis ⁊ finalis huius ſacri effectꝰ. Uñ intime exposcendꝰ De hac vnione Gerſon pul cra ſcribit ſuꝑ mḡr. Hanc vnionem ſpõſa optabat q̃n clamabat. Oſculeꝛ me oſculo o. ſ. ¶Decimoquin to gaudia dat (ſpũ iam ſaginato) propter ſpem futu roꝝ. Nã ex perceptione p̃ntium fit ei certa expecta tio futuroꝝ. Si ei filiũ dat pater nũc in cibũ quõ nõ ſuſcipiet nos ei ꝯcorꝑales in regnũ. ¶Decimoſexto tutat a pena purgatorij. Remittit eñ penã debitã ꝑ ctis noſtris aut in toto aut in p̃te ſm charitatẽ q̃ accedimꝰ. Nã dominꝰ retribuet pro nobis. Et ſic ad celũ perducit ſm figurã helie q̃ in fortitudĩe cibi hũc cibũ prefigurantis ambulauit vſqꝫ ad montẽ dei o reb. Hinc etiã viaticũ eſt appellatũ. O panẽ noſtrũ da nobis q̃tidianũ. Ecce ꝓ hĩjs ⁊ ſilibꝰ effectibꝰ ⁊ ꝓ ſingularibꝰ ſuis defectibꝰ ſuꝑandis dꝫ q̃ſqꝫ deuotꝰ poſt ſumptionẽ euchariſtie dñm exorare ⁊ fiducialiꝰ cũ iacob dicere Nõ dimittã te niſi benedixerꝭ mihi

Ieſu in me oꝑare. Fructꝰ feliciſſimos
Quos tu mãna ſalutare Cõtines dulciſſimos
Quãtos neõ ſcit narrare Ob guſtꝰ diuiniſſimos

O Blatio. De qua Leui. Offeres agnum anniculũ pro pctõ. Poſt q̃ꝫ eñ hõ pro ſe orauit. dꝫ ⁊ illud ſũmũ ſacrificiũ ꝓ alio rũ offerre ſalute ⁊ ſua ꝑut docuit domi nus mechteldim. vt patet in reuelatio nibus eiꝰ. Qð etiã dixit ſibi acceptiſſimũ fore. Uñ de bet hoc hõ offerre ꝓ
vivis — adiuuẽtur
defũctis vt — liberentur
ſibi in orõne ꝯmiſſis vt voti (cõpotes efficiãꝛ

¶Aut poterit illud offerri ꝓ diuerſis ecclĩe ſtatibꝰ et hoim generibꝰ vt charitas ad plures dilateꝛ. Et di ſtinguit Ioh. nider hmõi ſtatus ſub ſeptẽplici diuiſa ſm applicationẽ ad dñicam orationẽ. vt. ſ. hõ offerat

Pro
miſeris ⁊ tribulatis — Sꝫ libera n. a m.
religioſis ⁊ tẽtatis — Et ne nos indu.
debitoribꝰ ⁊ ſceleratꝭ — dimitte nobis.
egenis ⁊ mẽdicꝭ orãdo — Panẽ n. q̃tidi.
ĩfidelibꝰ a fide errãtibꝰ — fiat volũtas t.
dẽfũctꝭ ĩ purgatorio dẽtẽtꝭ — adueniat reg.
oĩbꝰ ſtatibꝰ eccliaſticꝭ — ſctificeꝛ no. tu:

¶Facilꝭ eſt ꝯſideranti applicatio hoꝝ. Debet ḡ quiſ qꝫ ſinguloꝝ hoꝝ miſerias reuoluere. ⁊ ex ꝯpaſſiõis ⁊ charitatis affectu ꝓ eis hãc hoſtiã offerre ⁊ dicere deo. Saluũ fac populũ tuũ dñe ⁊c̃. Aperi ergo q̃s tuis famꝭ ſubueni quos p̃cioſo ſanguine redemiſti. Aut verba illa Heſter ad aſſuerũ. Si inueni grãm ĩ oculꝭ tuis o rex dona mihi aïam meã ꝓ qua rogo ⁊ popu lum meũ pro quo obſecro. Et quomodo potero ſu ſtinere necẽ ⁊ interfectionẽ populi mei. Debet aũt hec oblatio fieri cum deſiderio dilatato ⁊ fiduciali ſu per dei pietate cõfidentia. Et cum obſecratione ⁊ ad iuratione pia. vt quidã docet carthuſ.

Per
ſacramenti huius virtutẽ
dñicã vitã ⁊ paſſionẽ
innatã dei pietatem.

Et debet hō nō paruū ꝛ pauca ſed ardua ꝛ multa a
deo poſtulare Magnifici eſt magna dare. ꝛ magnū
magna dare decet. Et vere valde eſt ſperandū ꝙ qc/
quid orauerimus ipetrabimꝰ ſꝫm illud. Quecūqꝫ lo/
cū calcauerit pes veſter. veſter erit. Hoc eſt ſꝫm Ber
nar. Quantū deſiderare ꝛ ſperare a deo poterimꝰ tā
tū obtinebimꝰ Talē dilatatā ꝛ fiducialē mentē vene
rabilis pater Arnoldꝰ buderic hēbat q̄ in ꝛ poſt miſ
ſas talē oblationē faciebat dicēdo ¶ Corpꝰ aīaꝫ car
nē ꝛ ſanguinē vitā et mortē offero tibi vnigenite fi/
li dei. Tuūqꝫ ſacratiſſimū corpus ꝛ aīaꝫ carnē ꝛ ſan
guinē vitā ꝛ mortē offero pro oībus ꝛ ſingulis iniq/
tatibꝫ meis et pro totius mūdi pctis. nec nō ꝛ ꝓ oī/
bus in purgatorio detentis vultui paterno. Et per
oblationē ꝛ per huiꝰ ſacri virtutē te clemētiſſime pa
ter ſupplex exoro quo mihi miſero vili peccaminoſo
homūcioni hodie ſtipē aliquā tue pietatis impartiri
digneris ꝯuertendo triginta tria milia pctōꝝ ī mū/
do ꝛ eripiendo totidē milia aīaꝝ detentaꝝ e purga/
torio. cuiqꝫ anno dilectiſſimi filij tui milia impartiē/
do qui ſe tibi in ara crucis ꝛ nūc in hoſtia altarꝫ ea/
dē charitate offert ꝓ mortuis ꝛ viuis: quoꝝ tot ānis
peccatis ſeruiuit. vt ait ꝓpheta

O fons patꝫ pietatꝫ. panē celi reſpice
Mire placabilitatis Holocauſtū ſuſcipe
Nō pro donis pro pctis. Offero eccleſie

Maſticatio gradus quartus. Cap. xv.

F Maſticatio vel ruminatio De q̄ Ozee. vij.
Sup vinū ꝛ triticū ruminabunt. q̄ ꝓpter
hic iā ponūtur duo gradꝰ qbꝫ tota die poſt
cōionem ē immorandū. qm̄ hoꝝ omiſſio
vel maxima ē cā. quare fructꝰ ſacri non deguſtamus
Debet aūt hec maſticatio fieri.

	dentes ſpūales		cōteratur.
Per	ſiſitudīes reales	vt ſic	comedat.
	ētas bucccllas ꝛ portiōes ſꝑ ad manū hēat.		

¶ Vez qm̄ in hoc gradu oīs vis ꝛ fructꝰ huiꝰ ſacra/
menti ꝯſiſtit. ꝛ qm̄ nō oībus eius practica ptꝫ. Jdō
vt de eo latius ꝛ plenius diſputet̄ ſingularis ei titu/
las aut tractatulus datur. et ideo de eo hic ſupſedet̄
Nihil em̄ proderit imo oberit ſacr̄alis ſacri huiꝰ mā
ducatio niſi ſubſequat̄ ſpūalis māducatio ꝛ maſti/
catio. Uide plenius infra folio

O es me pater ruinare Sūptū cibū glē
Quē dediſti māducare Nimis amatorie
Cuiꝰ fructū cōſues dare Gaudia meōrie

G ¶ Obſeruatio. gradus quintus Caplm̄. ſextū.
Obſeruatio. De qua Exodi. xi. Ec
ce mitto angelū meū. ſ. magni cō
ſilij ieſū Sequit̄. Obſerua eum ꝛ
audi vocem eiꝰ. ¶ Js eſt poſtre
mus gradus ſed non inferior neceſſitate reliquis.
Nihil enim proderit ſuſcepiſſe dn̄m niſi nobiſcum
eū detineamꝰ. imo fiemꝰ rei leſe maieſtatis ſi nō di/
gne obſeruauerimꝰ ſuſceptū. ꝛ dicet̄ nobis Filij mor
tis eſtis vos: eo ꝙ nō cuſtodieritis regē xp̄m dn̄i. Et
eſt is gradus neceſſario exercendꝰ ꝓpter neceſſitateꝫ
Turpius em̄ eijcitur q̄ꝫ nō admittit̄ hoſpes. Secū
do propter vtilitatē. Qui em̄ ſeruat ficū comedꝫ fru
ctū eius. Exemplo nobis ſunt mattheꝰ ꝛ zacheꝰ. ad
quos dn̄s ingreſſus ꝛ digne ab eis obſeruatꝰ ad ma/
gna eos ꝓmouit. Primū apoſtolū ꝛ euangeliſtā fe/
cit. Alterū filiū abrahe. Sic ꝛ obededō qm̄ digne ar
cham dei ad ſe introductā obſeruauit fructum pluri
mū inde reportauit. qꝛ benedixit dn̄s domui eius.
Eya igitur ꝛ nos hijs inducti exceptum dominū di
gne cuſtodiamꝰ. vt ſic leti cum ſponſa canamꝰ. Te/
nui eū nec dimittā. imo ſi abcedere ꝛ longius ire ſe
finxerit. vim ei inferamus ꝛ cum peregrinis coga/
mus dicendo. Mane nobiſcū domine qm̄ aduespe/
raſcit. Gaudet em̄ vim ſibi talē inferri ꝛ vult a nob
ſupari ꝛ deſiderijs teneri. Qui aūt eū obſeruare ve/
lit ne ab eo recedat hec agat diligenter

	vitijs eū aut pctis offendat
ꝑcauens ne	alijs delcātionibꝫ itetꝰ eū ñ curet
	ꝓpoſita dittat. ſꝫ oī diligētia ſe fuꝫ

¶ Mēbrum primū

H Primo neceſſe eſt vt a vitijs precaueat. Non
em̄ ſub eodē tecto morant̄ vitiū ꝛ chriſtus q̄
eſt virtus ꝛ ſapientia dei. Et ſapientia non
habitabit in corpore ſubdito peccatis Que em̄ con/
uentio chriſti ad belial. Unde qui poſt ſacrā cōmuni/
onem peccata admittit quaſi pugnis ꝛ lapidibꝰ xp̄ꝫ
de domo cordis ſui eijcit. O q̄ꝫ hoc horrendum. o q̄ꝫ
hoc precauendū Dominum ieſum qui tā dignanter
aduenit ꝙ tam inurbaniter ꝛ īmanſuete expellitur.
Vere quiſquis eū eijcit de cordis habitaculo exclude
tur ab eo de celoꝝ regno Super cuſtodiam igit̄ nri
ſtemus. imo et minima queqꝫ etiā cogitationū pec
cata oportet vt deuitemus. Aufert em̄ ſe a cogitatio
nibus que ſunt ſine intellectu O dulcis domine q̄ꝫ i/
humanus ꝛ temerarius qui tā manſuetum ꝛ ſuauē
hoſpitem cogitatibus prauis excludit. O q̄ꝫ infelix et
damnoſa cōmutatio abacto creatore cogitatiōes ꝑ
ſare immūdas. illud etiam ſecretum paulo ante cu
bile ſpūſſancti quod gaudijs tendebatur celeſtibꝫ iā
porcis tradere cōculcandum. ¶ Huiuſmodi abuſum
deplorat flebili tragedia magiſter et dominꝰ petrus
de aylliaco dicens. Adhuc in corde calent ſpōſi veſti/
gia. et iam admittuntur adulterina deſideria.
Male conueniēs ꝛ indecorum eſt aures que modo
audierant ꝟba q̄ nō licet hōi loq̄ tam cito declinare
ad fabulas ꝛ detractiōes audiēdas Lingua q̄ mō dlce

epythalamiũ cantauerat ſpõſam ſponſo reconliaue rat ⁊ in cellam vinariã introduxerat. itez ꝯuerti ad turpiloquia ad ſcurrilitates ⁊ ad ꝯcinãdos dolos et detractiones ⁊ ſic de alijs. Abſunt hec a nobis domi ne ſi forte reciderim⁹ p̃ſta vt fortius reſurgam⁹. Ut ãt bõa dei offenſis caueat opz ꝙ

de ſe diffidẽs dei auxiliũ iploret — exorando
vbiqꝫ ⁊ ſp i dei timore ſe ꝯtinet .ſ. — p̃ñtiã attẽdẽdo
occaſiões duitz ⁊ pncipijs obſtet — ſup cuſtodiã ſtã
crebri⁹ ſe examiẽt ⁊ d̃ ꝯiſſis lugeat — do dolendo

Membrum ſcõm.

I Secũdo debet precauere ne alijs quibuſlibꝫ delectatiõibꝫ intentus incuri⁹ ſit ſuſcepti dñi ſui. Hinc oportet ꝙ homo ſibiipſi vt Bonauẽtura docet poſt ꝯionem dicat Nolo poſt taz nobilem cibum alia ſtercora deguſtare. ⁊ cum iſte ſũ ma iocunditas ſit nolo de cetero affici circa aliquam aliam creaturam. Bern̄. Sic eſt excipiendus vt ſem per nobiſcum maneat. Quante em̃ inſanie eſt vt p⁹ tanti regis aduentum alijs q̃buſlibet negotijs ſine ne ceſſitate aut obediẽtia hoies velint ſeu audeãt occu pari ⁊ nõ magis oĩbꝫ omiſſis ſoli ei⁹ cultui vacẽt. Valde em̃ inurbanũ eẽt magnũ quẽpiã in domo ſuſ cipe ⁊ ſuſcepto nõ loqui. nihil obſequij exhibere. Multo q̃amplius inhoẽſtum indecens obliuiſci ſuſ cepti ſaluatoris Quid q̃ſo ꝯſt dementie vt inuitat⁹ ad delicatiſſimũ ꝯuiuiũ an̄ ſtercoribꝫ ⁊ ceno ingurgitet ſtomachũ Maioris len̄ multo ſtulticie ẽ ſuſceptũ xpꝫ negligere ⁊ vanas ꝯſolaciunculas velle amplexari. Quas q̃zdiu inquiſierimus tamdiu a ſapore manne inſtar filiorum iſrahel defraudabimur. Hij enim q̃z diu farinam egipciacam habebant manna non de guſtabant. Anguſtum eſt em̃ ſtratum ita vt alter de cidat. ait yſaias. Membrum tertium.

K Tertio oportet vt omnia que nouerit deo pla cita perficiat. Placent autem ei poſt ei⁹ ſum ptionem precipue iſta ⁊ maxime ſunt ei⁹ cõ ſeruatiua.

Scz
deuota gratiarum actio.
familiaris conuerſatio
diligens obſeruatio
intima oratio

De gratiarum actione ſupra dictum eſt Oritur au tem ex conſi

deratiõe
eius qui venit
noſtri ad quos deſcendit
fructus quem attulit

Familiaris aũt cõuerſatio ſm Auguſtinũ auſum parit. auſus guſtum. guſtus famẽ. fames contemp tum omniũ. cõtemptus ociũ. ocium deum. Cõſiſtit autem familiaritas

i
mutua viſitatione — ſcz — ſepe corde ad eũ ſuſpirando
ſecretorũ reuelatõe — e⁹ auxiliũ ⁊ cõſiliũ pulſãdo

Hic ſolent aliq̃ habere q̃dam amica exercitia tro po externorũ ſumpta. vt dilectũ ducere in ortũ. ei cã tare epythalamiũ. ⁊ canere alleluia feſtiuũ. Non eis fas eſt lugere q̃zdiu ſponſus vult manere Unctio do ceat te de hijs. Tertiũ ẽ diligẽs obſeruatio dñi ſu ſcepti vt ſcz ſtudeas

Scz
portas cuſtodire — ſenſus cuſtodiẽdo
lectũ ſternere — puta — pacẽ cordis hñdo
cibaria miſtrare — volũtatẽ ei⁹ faciẽdo
pedes lauare — affectiões purgãdo

Quartũ eſt intima oratio q̃ ſi lachrymoſa fuerit de um (vt aiũt) q̃dãmodo cogit ſm illud Et coegerũt eũ ſcilicet peregrini

Noli a me ieſu ire. Mane mecũ dñe
Fac me cũcta faſtidire Dẽpto tuo noĩe
Dona mecum te vnire. in vtroqꝫ homine
O ſi poſſem te ſeruare. ſp in viſceribus
Nil te preter cogitare. in cũctis operibus
Corde ore immolare. grates hijs mũeribus — nõ

Prologus in abbreuiataz ſcalam ſa cramentalis cõmunionis.

Uerbũ abbreuiatũz fecit domi nus ſuper terram. Romano I ix. Qꝫ ſi de⁹ pater imbecillitati nr̃e ꝯſu lens imenſum coequaleqꝫ ſibi verbũ abbreuiauit. q̃zto magis pro ꝯſulen dis quorũdã anguſtijs humanũ abbreuiandũz eſt verbum. Hinc quia longius in ſuperioribus cauſis ex ſupradictis verba deduximus. nunc verbuz abbre uiatum eſt ponendum. Sunt enim quidam taz an guſte mentis quibus omne multum impoſſibile vi detur exercitatu. ſed hij teſtantur ſe mentalis latitu dinis inſcios ⁊ inexpertos. que tanta eſt iuxta quen dam vt omnis multitudo ſaltem ordinata quantali bet etiam ſit facilis ei ſit cõplexu. Unde ⁊ venerabi lis Hugo docet omnem multitudinem ſummatim perſtringi ⁊ certis ⁊ ordinatis punctulis complecti. Cuius doctrinam nos inſecuti pro hijs qui anguſti oris ſunt mentis omnem ſuperiorem latitudinem ſub ſeptenis (ſcõm ſeptem hebdomade ferias) pun ctulis complexi ſumus. eadem qꝫ certis temporibus deſignauimus. vt nullus maneat ſi hec nõ exercitentur excuſationis locus. Cum et certa et pauca pun ctula et determinata tempora aſſignantur.

¶ Age ḡ o tu puule ꝛ ãguſte mẽtis q̃ ſupiorẽ mt/
titudinem cauſaris. Uel ſequẽtem abbreuiatã ãplec
tere ſcalam . cui ſi bñ ↄſtans inheſeris. tua mens di
latabit̃ affluet coꝛ tuum ꝛ ſub illis paucis oẽm etiam
ſupioꝛem complecteris lõgitudiẽm. Talia cm̃ ſunt
hec pũctula vt plurima ſub ſe comp̃hendãt. cũ tamẽ
ſint vnum. Uerbi grã In gradu excitatiõis p̃mus
punct⁹ ꝑ excitando eſt Exemplũ. i. exemplaris infoꝛ/
matio. Ecce vnus punctus ſufficiens puulo ad exci/
tamẽtum Sed ſi q̃s latioꝛis mẽtis fuerit vt hũc pũc
tum ꝓfundet. vt gen⁹ in ſpẽs euacuat. copiã multaꝝ
inuẽiet ſub h̃ meditatiõe꞉ dilatandi. Puta exempla
ſanctoꝝ ; exempla ſcl'artum. exempla gẽtium ꝛ hmõi
q̃ q̃ſqꝫ ꝑ ſuo captu mẽtis poterit dilatare. ſic ꝛ in ce/
teris eſt videre pũctis. ¶ Patet ḡ ꝙ nõ ſit ſnie
noſtre velle quempiam ãguſtiare ad vnum pũctulũ
cogitandũ. q̃ꝓꝑe cũ cuiqꝫ pũcto tanta ſubſit copia. ñ
igit̃ anguſtia Sed ↄſulim⁹ puulis q̃ nõ multa com/
plectũtur. p̃cauemus piculis que ex incerta multitu
dine ꝛ fluctuatione oꝛiuntur ne meditari volent꞉ tẽ
poꝛe pariter ꝛ fructu priuentur. Qui em̃ nullum hẽt
certum ad meditandum pũctum priuſtempoꝛe frau
datur q̃ꝫ inueniat quid ſit meditandũ

Abbreuiare ſcalelle ſequẽtis mod⁹ eſt iſte. Nã
homo cui nimia ſunt tradita ſupradicta deb꞉
arripere ſcalam ſequentem. vbi de quolibet gradu v
nus indices. traditur punctus meditand⁹ quem q̃ſqꝫ
ꝑ ſue latitudine mentis prolongare poteſt aut ſucci/
dere. Uerbi grã. Eſto dies lune vel ſcd̃a feria ſit ho/
die ꝛ cupit ſe quis p̃pare ſacre cõieni. Primum exci/
tat aĩm ad ip̃m potiſſimũ ꝑꝑ vnum illũ pũctum. ſ.
Exemplum. i. ꝑꝑ infoꝛmationem exemplarem Cui⁹
meditatiõe vbi fuerit excitat⁹ iam vt ſe ꝑꝑet p̃cõſide
rat in alio gradu. Quid eſt quod agere debet Uidẽſqꝫ
tam arduum eſſe qđ agere temptat. Jam in tercio ḡ
du ſi impedimentis accedendi careat ſe ꝓbet. Sicqꝫ
ſingulos pꝛoſequatur gradus Similiter ꝛ faciat p⁹
communionem .

	Primus grad⁹ scale cõionis est excitatio q̄ hõ se icitat ad condignaꝫ p̄parationem propter puncta subsequẽtia que declarãt. fo. xxix	Secundus gradus est vt considret quid debet agere cum alijs ꝯsiderandisq̄ prosequuntur. folio xxx.	Tertius grad⁹ est quo homo iuxta apostoluꝫ se probet ne ad iudiciũ manducet sequentib⁹ q̄ habentur. folio. xxx.	Quartus gradus est ꝛ quint⁹ vt hõ se expurgꝫ ꝛ adornet vt docetur. fo. xxxi.	Sextus gradus est quo homo ad reuerentiam ꝛ deuotionẽ se inflãmat per ea que habẽtur. folijs. xxxij. et. xxxiij:	Septim⁹ gradus quo homo venturo domio per desiderium occurrat. vt habetur fo. xxxiiij.	Octauus gradus est q̄ iã accessurus oculũ intẽtionis rectificet: vt habetur folio xxxvi.	Nonus grad⁹ est quo sacramentũ adoret iuxta illud. Adorate domino epulaberis. vt habetur folio. xxxviij	Decim⁹ g̃dus est vt homo deũ ad se inuitet Necesse eni vt ignis desiderij p̄cedat quo ille est venturus vt habet fo. xxxviij.	Postremus gradus est sumptio ipsa que fiet subiecto mõ. vt declarat folio xxxix.
	Excitatio	Cõsideratio.	Probatio	Exornatio	Inflãmatio	Occursio	Intentio	Adoratio	Inuitatio	Sũptio
Fe. ij.	Primo ei dꝫ hõ inflãmare ad se digne p̄parandꝫ Exemplaris isti ctio .s. scl'arium	Primo considera quia debes deum latria colere et cetera	Primo probãdum si impedimentis carcas q̄ ab accessu prohibent.	Primo debes te ornare omnẽ scoriam peccati impuritatis expurgando	Primo vt inflammeris ad reuerentiam ꝛ timorem dei cõsidera dei altitudinem ꝛ maiestatem	Primo vt ei desiderantius occurras voces p̄pheticas aduentũ dilecti annũciãtes audire d̄bes	Primo intẽtio est dirigenda vt desideres accedere i firma fidei actuatione	Primo actu ces fidẽ adorãdo xp̄i existentiam sm deitatem et humanitatem. f. 32. ꝛ f. lxxxiij. x.	Primo inuites sponsum vt veniat tibi sicut rex tuaꝫ paupertatem ditans ꝛ vitam regens	Primo reuerẽtia sumptionis erit mag̃ ad modum inclinatõis tanq̄ꝫ patri. maior vt dño ꝛc̄
	Exempluꝫ	quid ages.	carcas	purges	simul altum	Audi	sis credens	essentia	rex	reuerenter
Fe. iij.	Scdm excitam̃tũ ꝯdigne p̄parationis ẽ Scripturaꝝ ad h̄ crebra cõmonitio	Secundo cõsiderandum qs qualis et quantus sit quem debes sumere	Secundo p̄bate si necessaria requisita ad accessum habeas.	Secundo exornabis anime potẽtias dignis ornamentis decusando	Secundo vt amplius inflammeris perpende sacramenti hui⁹ dignitatem:	Secũdo oꝫ vt p̄ ꝯsidriũ ꝛ g̃titudinem dño rñdeas p̄ exclamationes infra scp̄tas fo. lxxxvi.	Secundo intue nihileitatis plena recognitione.	Secundo actuꝭ ando fideꝫ d xp̄i nominatiõe sm deitatem ꝛ hũanitatem.	Secundo vt veniat vt medicus ad egrotum languorem tuuꝫ curans.	Secũdo caute ꝛ sapienter vt. s. discrete sumat.
Fe. iiij	Scriptum	quem sumes	requisita	potens	q̄ꝫ dignum	Respõdens	humilis	nomẽ	medicus	sapienter
	Tertiũ est Sãctoꝝ ꝛ doctoruꝫ frequens persuasio.	Tertio considera quid te debeat inducere et primo ex p̄te dei	Tertio vide si sufficientia deuotionis signa i te reperias	Tertio ornabis te etiam sensuales vires sub disciplina cohercendo	Tertio vt magis reuerearis d̄bes considerare tui vilitatem	Tertio propones vitam deinceps in meli⁹ mutare.	Tertio propones vitam. deinceps in meli⁹ mutare.	Tertio sm attributa perfectiõis ꝛ dignitatis ꝛ q̄ saluator mediator redẽptor: sacdos rex.	Tertio vt veniat sicut sol tuas tenebras effugitans inflãmans. fecũdãs.	Tertio lete et iubilanter cuꝫ õniuꝫ creaturaꝝ ad laudem cõuocationem.
	Suasum	parte dei	signa	et sensus	quia vilis	Exi	proponens	perfectus	sol quoqꝫ	lete

Scala cōīōis abbreuiata habetur in iſtis duab⁹ figuris

	¶ Quartū incitamētum ad dignam erga tantū ſacramētum preparationem eſt bone p̄parationis acceptatio.	¶ Quarto conſidera iductiua ex pte ſctōꝝ eorum ſcꝫ glam̄ ꝛ bonorem.	¶ Quarto examina te ſi illa ſeptem inuenias. ſcꝫ mūd⁹. ſi ſan⁹ ſi diſcipulus	¶ Quarto virtutum rapeta ōpē dendo per virtutes theologicas ꝛ cardinales exercendo.	¶ Quarto ſuolue inſtitutionis cauſas ꝛ ratiocinia ſcilicet Solet ſociar.	¶ Quarto ſuſpirabis intentius ſm ſeptem genera ſuſpiriorum. Occurres clamo	¶ Quarto in ſanctorum communione eorum precibꝫ ꝛ meritis te ꝯiungendo.	¶ Quarto comꝫ munia deitatis ſcilicet ꝙ eſſentia p̄ma. natura perfecta vita brā	¶ Quarto vt veniat inſtar doctoris docens virtutis intelligentiā. deuotionis ſapiētiam.	¶ Quarto ſumēdus eſt affectualr vt dicas Ingrede benedicte dn̄i cur foris ſtas
Fe. v.	Perplacitū.	ſancti.	mundus.	virtuteq; .	cauſas	Suſpirans ·	iungas	communia ·	doctor	amanter.
	¶ Quinto q: digne preparari ad ſacramētum eſt iuſtum ꝛ dignuꝫ propter eius altitudinem.	¶ Quinto conſidera proximorum viuoꝝ vel d functoꝝ miſerias pro eis offerēdo.	¶ Quinto ſi diſpoſitiones in agno paſchali prefiguratas in te habeas.	¶ Quinto exornabis te in ſeptē exercitijs in libro de inſtructione cordis deſcriptꝭ.	¶ Quinto inflāmeris chriſti clementiam ꝛ pietatem qua nūq̄ꝫ vllum ſprevit cōſiderando.	¶ Quinto occurras admirando domini venientꝭ maieſtatem ꝛ tui vtilitatem.	¶ Quinto in beneficiorum paſſionis ꝛ charitatꝭ chriſti commēoꝫ ratione.	¶ Quinto actuādo propria deitatis vt ꝙ filius verbum ymago mediator.	¶ Quinto vt veniat ſicut ſocius laborem alleuiās tedium ꝓpellens	¶ Quinto beniuolenter vt ſcilicꝫ ei cor extendatur aperiatur effundatur.
Fe. vi.	Iuſtum.	compatiens.	agni.	Paro cor.	pietate.	Mirans	commēorās.	proprium.	ſocius	bene velle.
	¶ Sexto q: ſic p̄parari vtile ē. Cōſeq̄ris enim fructus q̄s ī p̄parat⁹ non expitur	¶ Sexto inducunt nos quedaꝫ ex parte noſtri. ſ. infirmitas morbi. cōſcientia peccati.	¶ Sexto ſi proprietates manne in te reperias ſcꝫ Si manc. ꝛc. folio. lvij. R	¶ Sexto ad ſilitudinem quarū/dam rerum te or nabis vt vita domus ꝛc.	¶ Sexto vt inflammeris attende dei beneficia ꝛ qua illa contulit charitate.	¶ Sexto attende modum ꝛ deſiderium quo dilectus ad te veniet.	¶ Sexto in deſiderij ꝛ charitatis illius quo dominus hoc inſtituit vnione.	¶ Sexto actuādo appropriata vt ꝙ ſapientia vt⁹. equalitas.	¶ Sexto vt veniat ſicut ignis mētem in ſui amorē inflammans illuminans ꝛc.	¶ Sexto cōplacenter cum amore gratuito vt ſolus deus placeat tibi. Cum amore debito vt pla.
Sab.	Utile	parte tui.	māne.	ſimilis	benefacta.	Quomodo	et exoptans.	propriata.	ignisq;	placenter.
	¶ Septimum quia ſumme neceſſarium eſt q̄ꝛ ī nus declies idignc accedentium multa pericula:	Septimo neceſſitamur ad acceſſum ex dei inſtituto eccleſie p̄cepto officij debito.	¶ Septimo proba te ſi circūſtantias ꝛ miſticationes de ſepulchro chriſti in te inueias. folio. lxiij. M.	¶ Septimo veſtes nuptiales ſanctis ꝯcedi rēdo vt hūilitatē ab āgelis ꝛc. mitatem a patriarchis ꝛ ꝓphetis dum.	¶ Septimo attende acceſſus in penitatorius fruct⁹ neceſſitatem vel cauſas quare frequentius accedē	¶ Septimo inſtar perſonarum variarum affect⁹ earum in te trāſformādo Ut re⁹ infirmus. op̄ſ ſus.	¶ Septimo in recta ꝛ chriſtiforꝫ mi intentione ꝙ chriſtus intendit ꝛ in future glorie p̄guſtatione.	¶ Septimo acꝫ tuanda eſt fides deitatis ex ſpeculis. puta ſcripturis ꝛ rebꝫ creatis.	¶ Septimo vt veniat ſicut ſponſus ſubarrando. copulando. fecūdando aiām	¶ Septimo vigilanter. ꝯfidenter. ꝯcupiſcenter. ſm ſeptem grad⁹ bonauenture.
Doc.	Multa picla	opus.	tumuli	veſtes	trahitant hec.	Inſtar.	rectificans	ſpeculis	ſpōſus	vigilanter

	Qua ꝑ ſuſcepto mag nifico bñficio. magni fice grãs agas. fol. xl. B	pro effectibꝫ ſacramẽti rentem ſumptioẽ E	ꝑcipiẽdis ⁊ vt irreue idulgeat. fo. xl.	pro omnibꝫ commiſ ſis ⁊ tota eccleſia. fo. xli. E.	ne ſcꝫ ſuſceptum dñꝫ repellat diligenter ſe obſeruet. fo. xlij. H	qua ruminentur ſep tẽ principaliora ſacra menti noĩa. fo. xlvij. A	qua ruminẽtur ꝯſide rabilia de hec ſacramẽ to. folio. lv. A	Qua ruminẽtur ſeptẽ agni paſchalis portio nes. folio. lxviij. A
	Grãtiarũ actio Primo grãs age ꝙ tam magnꝰ dator tibi hꝫ ſa/ cramẽtum dedit	**Oratio** Ora vt te viuificet	**Oratio.** Ora vt te purget.	**Oblatio.** Offer pro tribulãtis Sed libera nos a malo ⁊c.	**Obſeruatio** Oportet vt quinqꝫ ſenſus cuſtodias	**Rũinatio noĩm** Primũ nomen dicit eucbariſtia. fo. xlvij B	Rũiatio ꝯſideratiõm Prima ꝯſideratio eſt de ſacramẽti añcedẽti bꝫ. folio. xlvi. B	Rumiãtio portionũ Prima portio ē caro ⁊ corpus. folio. lxix. B
Fe. ij.	**agnus** Scdo quia magno af fectu dedit.	**viuificet** Scdo vt demones de terreat.	**purget** Secundo vt aniãm impinguat.	**tribulatio.** Secundo pro temp/ tatis ne inducant in temptationem. Et ne nos indu. ⁊c.	**ſenſus** Secundo ne inde et iudeis aſſimileris	**Euchariſ eſt** Secundo rumina do num. fo. xlviij. D	**que precedunt.** Secundo rumina ſa/ cramenti ſubſtancia/ lia. folio. lviij. A	**cũ corpe carnem.** Secunda portio eſt ſanguis. folio. lxxij. I
Fe. iij.	**agno** Tertio quia paruo de dit ⁊ viliſſimo	**Deterret.** Tertio ora vt te ſuccẽ dat ad amorem dei	**pinguat.** Tertio ora vt te vni at ſibi.	**temptatio.** Tertio offer pro ſce/ leratis quo debita eiſ dimittantur.	**iudas** Tertio propter vtili/ tatem multiplicẽ quã cibꝫ. inde ꝯſeqmur	**Rumino donum** Tertium nomen eſt folio. xlix. N	**que ſubſtantia.** Tertio rumina circũ/ ſtantias inſtitutionis folio. lix. D	**ſanguine grandi** Tercia portio eſt ani/ ma vel ſpiritus. folio lxxvij. D
Fe. iiij	**aruo** Quarto quia dedit in digno.	**ſuccendat** Quarto ora vt minu/ at fomitem ⁊ inclina/ tionem peccati	**vnum** Quarto ora vt robo/ ret te ad grandia	**reprobis.** Quarto offer pro mẽ dicis. vt panem coti/ dianum.	**bona valde** Quarto obſeruabis eum oratione deuo/ ta.	**Mando cibum** Quartum nomen eſt potus folio. lij. A	**que circumſtant.** Quarta conſideratio eſt d ſacramenti mira bilibꝫ. fo. lxi. K	**mẽs ſpiritꝰ agni** Quarta portio eſt inte ſtina agni id eſt occul/ ta chriſti miſteria.
Fe. v.	**ndigno** Quito quia nobile bñ ficium dedit	**minuat** Quinto ora vt reſtau/ ret deperditum ſpiri/ tuale.	**fortem** Quinto ora vt auge at grãm ⁊ virtutes	**ſed egẽtibꝰ** Quinto pro erranti/ bꝫ ⁊ infidelibꝫ vt fiat voluntas eiꝰ in eis	**ora.** Quinto caueas oĩe peccatum ⁊ offenſaꝫ.	**Nũc bibo potum** Quintum nomen eſt ſinaxis id eſt commu nio. fo. lij. B	**ꝑ miracula.** Quinta conſideratio de modo vſus ⁊ aſſũp tionis huius ſacramẽ ti. fo. lxi. A	**⁊ intima chriſti** Quinta portio ſũt pe/ des agni id eſt opera humanitatis. fo. lxxxi D
Fe. vi.	**obile** Sexto quia beneficiũ vtile dedit	**Reſtauret.** Sexto ora vt a pẽcca tis futuris te ꝓſeruet	**augens** Sexto ora vt intelle ctum illuminet	**errante.** Sexto offer pro defũ ctis vt eis adueniat regnum.	**caueto** Sexto oportet vt ꝗ illi placita ſunt faci/ as.	**Ecce ſinaxis** Sextum nomen dicit hoſtia ſiue ſacrificium folio. liij. H	**ꝗs modus vſus.** Sexta ꝯſideratõ eſt de dulcedine ſacramẽti folio. lxiiij. Q	**cum pedibus ſit** Sexta portio eſt fruc/ tus vel vtilitas ſacra/ menti. folio. lxxxi. L
Sab.	**tile.** Septio quia crebrũ et multipliciter iteratuꝫ beneficium dedit	**preſeruet** Septimo ora vt ad glãm ꝑducat.	**luſtret.** Septimo ora vt cau ſet guſtum dulcedis diuine.	**requiem.** Septimo offer pro omni ſtatu eccleſie Sanctificetur nomẽ eius.	**placitum fac.** Septimo quia valde neceſſarium. filij eĩm mortis ſunt ꝗ ñ cuſ/ todiunt regem	**Magna ſꝫ hoſtia** Septimũ nomen dici tur ſacramentum. folio. liiij S	**dulcedo** Septima conſiderati o eſt de contemplatio ne ꝑpetatum ſacramẽ ti. fo. lxiiij. A	**lac lanaqꝫ fructꝰ.** Septima portio eſt ca put agni id eſt deitas. folio. lxxxij. P
Dñc.	**rebrum**	**glorificet.**	**dulcat**	**cunctiſqꝫ.**	**neceſſe**	**Nũc ſacramẽtum**	**quod proprium**	**ditas caput agni**

Super vinū et triticum
ruminabūt. Ozee. vij. Quo/
niā in penultimo ſupioris ſca
le gradu pmiſim⁹ nos latius
et plenius de illo gradu. ſ. ma
ſticationis vel ruminationis
acturos pter cauſas illic cō/
memoratas. Ideo nūc pmiſ
ſi meōres votum abſoluem⁹
et ſingularis de illo titulus qui Maſticatorium vel
Ruminatorium appelletur eſt cōſcribendus Eſt et/
eñi hec maſticatio aut ruminatio. vel vt pleni⁹ dica/
mus ſpūalis māducatio adeo neceſſaria vt ſine ea ni
hil aut parū proderit effeciſſe oīa que dicta ſunt i ſu/
periori ſcala. Nā qui ſacramentaliter tm̄ ſumentes:
ſpūaliter nō māducant. hij ſm ſctm̄ Tho. māducā/
tes nō manducāt. Ita et e regione qui ſpūaliter ſa/
cramentū illud ruminant: etiā nō māducantes iux/
ta eundē manducāt. Immo qñq; felici⁹ ipo celebrā
te: vel ſacramentaliter māducāte illud deguſtāt Fe/
lix itaq; horum cōditio z omni deuotiōe ampleran/
da: quib; ſemp ad manū eſt edere xpm. Sacramēta
lis illa cōio q̄ celebrādo agit̄ tpi z loco alligata. cert̄
tantū perſonis pmiſſa formā ſeruare cogit̄. Hec ve
ro ſpūalis de corde puro fide nō ficta nullā etatē nul
lum ſexū: nullū genus reſpuit. omni loco: omni tpe:
cōmoda eſt. Illa ſepe dānoſa q; ſine iſta: ſed iſta ſem
per fructuoſa z ſalutaris etiā ſine illa Spūal̄r ita/
q; hoc ſacramentū noſtre ſalutis edere diſcamus vt
eius fructus deguſtem⁹ Nā hec potiſſima cauſa eſt
ait Joannes de turrecremata q̄ effectus ſacramēti
nō recipimus: q; nō digne ruminam⁹. Immo z alia
cōplura ad hoc ſunt inductiua

Eſt gratū. ſuaſum. ſit vtile. valde neceſſe.

B ¶ Primo trahet nos huius exercitij gratioſitas et
acceptabilitas. Eſt quippe deo plurimū gratū qd ex
eo liquet q̄ ruminātia aīalia cenſuit fore mūda z q̄
crebrius hui⁹ ruminatiōis: aut dentiū q̄bus rumia/
tur meminerit in ſcriptura. Hinc lōge per Ozee pſa/
tū eulogiū decantauit Gutturq; ſpōſi vinū optimū
dignū dilecto ad potandū labijs dētibq; ruminan
dū per Salomonē declamauit. Dētesq; ſpōſe rumi
nātis z maſticātis ſub typo gregū tonſaruz de laua/
cro aſcendentiū cōmendauit. Liquet ergo quantuz
iſtud amet qd totiēs cōmendat. ¶ Secundo allicit
nos Suaſibilitas. q; a pleriſq; perſuaſuz. Suadet
hec dñs ipe ieſus qui integrū ſuū ſmonem de eucha/
riſtia. que re Johis. vi. ponit de hac ſpūali māduca/
tione (vt expoſitores aiunt) cōtexuit. Suadēt h̄ Au/
guſti. z Bern. z ceteri quiq;. Aug⁹. ait Crede z mā/
ducaſti. Ut quid paras dentē zc̄. Bernar. in epl̄a ad
fratres de mōte pulcre de hoc ediſſerit ſuadēs l̄ vnā
horā dñice paſſioni dandā quā cōmeōrare nō eſt niſi
panē vite comedere. Suadet hoc Franco de gr̄a di.
Oportet fideliter accedentē z pie ſumentē ſacramen
tum nr̄e ſalutis de ventre meōrie cibum vite tanq;
mūdum aīal rumiare z ſurſū reuocare ſi fructū reci
pere velit. ¶ Tertio inducet nos Utilitas. Eſt enim C
valde cōmodoſiſſim oēs fructus cōionis adducēs pre
ſertim ſpūalis hec māducatio tria hec bona affert.
vt ait ſanctus Thomas.

ſcz
- Peccatorū remiſſionē.
- A morte ſanationem
- Chriſti participationem

¶ De primo Ambro. dicit Qui māducāt ſpūalē vir
tutem carnis z ſanguis chriſti dicūtur vere ſumere
z vere māducare. q; ipam corpis chriſti efficaciā q̄ri
dic ſumūt. id eſt petōz remiſſionez ¶ De ſecūdo do
min⁹ ieſus ait Joā. vi. Hic eſt panis vt ſi q̄s ex ipo
māducauerit (gloſa ſpūalit̄) nō morit̄ ſcz morte et/
na ¶ De tertio Aug⁹ ſup illō Chor. x. Un⁹ panis
z vnū corpus multi ſum⁹: q̄ de vno pane z vno cali/
ce pticipam⁹ ait. Nulli dubiū eſt tūc quēq; corpis ſā
guiniſq; dñici participē fieri qñ mēbz chriſti efficit̄:
nec alienari ab illi⁹ panis cōſortio. etiā ſi añq; panē
illū edat de hoc ſeculo in vnitate corpis chriſti cōſti/
tutus abcedat. Q; illius ſacramēti bñficio nō priuat̄
qñ in illo hoc qd ſacramentū ſignat inuenitur. Hu
ius ſpūalis māducatiōis fructū: q̄dā doctor nouit: q̄
ſup illo verbo dn̄i. Hoc facite in meā cōmeōratiōem
ait. Dñi cōmeōratio eſt ſpūalis ei⁹ manducatio zc̄.
Et poſt. Libēter ergo dñe ieſu tuā carnē p me paſ/
ſam. tuū corp⁹ pro me traditū tuā aīam: tuū aīm p
me derelictū cōmeōrabo ſciens. Cōmemoratio ſi fre
quens fiat ſterilis nō erit. Cōmemorādo eñi nō ſolū
pmiſſione tua: ſed qd lōge dulcius ſapit: etiā dignatiōe
tua pñtē te habeo. Quō eñi tuū corpus p me tradi/
tū vere māducabo: ſi nō te pñtem z hoſpitē habuero
aīe mee. Q; ſi tñ te dignātem diuitē ac dulcē hoſpitē
habuero. Hec eñi oīa tu promittis cōmeōranti: qd
nō maiora tue hoſpitalitatis dona ſperabo. Qui ei
in te credit h; vitā eternā. Et quō vitā eternā h; ſi te
nō habeat zc̄. Et infra. Qñcunq; igit̄ tui dñe ieſu cō/
memoro te habeo locupletē: hoſpitē: hitatorē tugu/
rij mei. Neq; iā vile mihi videbit̄ tuguriū meū quod
maieſtas tāta ſua dignatione honeſtat Scio qm̄ ex
tugurio z humili caſa nobilē domū facies. Indignū
eñi tanto hoſpiti nō magnifice dignationis tue mo
nimēta erigere. Dabis igit̄ dñe nō cōmemorare ſo/
lū: ſed vt humile tuguriū erigatur dabis paupi hoſ/
piti tuo cōſiderare corpus tuū traditū: dabis diiudi
care: dabis ruminare zc̄. Et ſubdit. Dulce eſt in iſtis
eſſe. dulce iſta ruminare. ſalubre fructuoſū in hmōi
verſari. Hec meditari dixi eſſe ſapientiā. Uere nul/
la iā deinceps mihi erit excuſatio. aliud quippiā pre
ter te dominum ieſum ac te crucifixum cogitāti. aut
cōmemoranti preſertim ſcienti quant⁹ te cogitatuz

fructus comitetur. Quid eſt qđ dico. Jmmo ſcienti quātus tu cū quanto fructu aſſis cogitanti Et ī alio loco. Quicūqȝ igitur exiguo labore magnos fructus mereri cupit quo poterit vtilius ꝙȝ ad iſtud ſaluberrimū cōſilium ꝯfugere: vt crebro aſſueſcat cōmemorare corpus hoc ⁊ carnē hanc pro ſe traditā. Nulla mihi propior: breuior. rectior ad beatā illā ſortem ⁊ optimā partem marie ſororis marthe ſedētis ad pedeſ ieſu ⁊ audientis verbū illius ⁊ ſuauiter haurientis et bibētis ex ore illius ꝙȝ ſedulo cōmemorādo dn̄e ieſu Et infra. Qui facit hoc in cōmeōrationē huius magni ſacerdotij nō cōmouebitur ineternū. nō cōfundetur cū loquetur inimicis ſuis in porta: nō apparebit ī cōſpectu dei vacuus: vtpote qui tantas oblatiōes offert oīs generis. Qui ſic mādūcat habet iā fructū ſacramentalis mānducationis foris quēadmodū paulus primus anachoritaꝝ ⁊ plurimi poſt illū etiā ſine

D ſacramētali foris mānducatione. ⁊ hec de vtilitate

¶ Porro de neceſſitate ꝙȝ ſcȝ ſpūaliter ſacr̄m illud ruminare ſit neceſſarium. ſatis iam ſupra actū eſt. Nam de ſpūali mānducatione verbū illud Niſi mānducaueritis carnē filij hoīs ⁊ biberitis eius ſanguinē: nō habebitis vitā in vobis. vt ipe textus cogit ē itelligendū. Quiſquis igitur ſacramēti fructū voles pcipere. q̄uiſq̄s chriſti precepto parere: vita ſpūalī viuere ⁊ nō mori. ſtude ſpūaliter hunc panē vite ſumere ⁊ ſumptum ruminare

¶ Quid ſit ſpūal' mānducatio ⁊ qui dētes Ca. ſecūdū.

E Ut ne ignotis pcedamꝰ: ⁊ vt practicā quandam huius maſticatiōis ſpūalis mānducationis ⁊ rumiationis habeamꝰ q̄dā. ſūt h inquirēda et notatu digna.

ſcȝ
Quid ſit ſpūalis manducatio.
qui dentes ⁊ inſtrumenta eius.
que deniqȝ practica ⁊ modus

¶ De primo notandū ꝙ Sumptio corporis chriſti dr̄ mānducatio ſilitudinarie ſumpta a mānducatione reali: Nā ſicut mānducatio realis eſt qn̄ cibus corporeus ab aīali ſumitur atqȝ p vires animales corporeas guſtatur. diiudicat᷑. atqȝ ſi opus eſt maſticat᷑ ⁊ cōteritur. deinde in ventrē traijcit᷑. ⁊ inibi p calorē naturalē digeritur atȝ trāſmutat᷑ donec ſufficiēti digeſtione ipi alendo aſſilet᷑ur. ⁊ ſic tandē in naturam ⁊ ſubſtātiam ipius cōuertatur. Sic ſpūalis mānducatio dr̄ ad ſilitudinē prioris: quādo ſcȝ ſpūs aliqđ appetibile ſiue amabile ſibi ſpūaliter aſſumit p deſiderium ſiue cōcupiſcentiā ⁊ guſtat illud atqȝ diiudicat p delectationē ac diſcretionē maſticat ⁊ cōterit per diligentē examinationem. ⁊ deīde in ventrē meōrie atqȝ affectus traijcit p amoroſam tentionē: rumiationē. imerſionē. atȝ ſerioſā inheſionē. Jnibi quoqȝ p calorem ſpiritalis charitatis atqȝ deuotionis digerit. tranſmutat: et cōuertit: nō cibū in naturā ſui. ſȝ ſe ſpūaliter (ſi dicere fas ē) in naturam cibi donec

vnū fiat cū eo. Jn hen̄i vltimo vt Henricus de haſſia ait. Alimētū ſpūale differt ab aīali. eo ſcȝ ꝙ iſtđ intranſmutatū pmanens ſumentē aſſilat ſibi Aliđ vero trāſmutatione media fit ſile finaliter aſſumēti. Eſt eni amor extaſim faciēs cōuertēs amanteȝ in amatū. Nō vtiqȝ in vnitatē naturalē. qȝ vna natura nō fit alia: ſed in vnitatē ſpiritalē. qȝ fiūt vnꝰ ſpiritus ⁊ vna volūtas Sic ꝙ quicquid vult ipm amatū: hoc idē vult ⁊ ipe amans. Hinc dn̄s Augº. Creſce ⁊ manducabis me: nec tu me mutabis in te ſicut cibū carnis tue. ſed tu mutaberis in me ¶ Pro ampliori huiꝰ ſpūalis mānducatiōis notandū eſt intellectu ꝙ ſpūalis mānducatio nil aliud eſt ꝙȝ effectus ſacramēti pticipatio. ſ. vnitatis corpis miſtici Sumētiū aūt ſpūaliter tripler eſt gradꝰ. vt ait Joannes đ turrecremata F

ſcȝ
cōis — fidei charitate đo adherere.
ppus ⁊ ē — et meditatōe xpi duotōȝ pcipere
pprijſſimꝰ — xpo adherere ⁊ duoti (pere

onem hr̄e cū deſiderio ad ſacramentū. Et tales effectus cōſequitur ſacramēti: etiā ſi actu non accedat. Unde liquet ꝙ nō quicūqȝ xp̄m manducat ſpūaliter hoc ſacramētum ſpūaliter mānducare eſt dicēdꝰ Spiritualiter eni̅ chriſtū mānducat qui fidē ⁊ deuotionē habet ad chriſtū: etiam ſine ordine ad hoc ſacramētū Jlle vero ſacramentū ſpūaliter manducat qui fideȝ ⁊ deuotionē habet ad chriſtū cū deuotiōe ⁊ deſiderio ſumēdi hoc ſacramentū ſi diſpoſitus eſſet. de q̄ ifra plenius agitur ¶ Sed iam qui dentes que ve iſtrumēta huiꝰ ſpūalis maſticationis ſint videamꝰ Dentes quibꝫ hic cibus eſt maſticandus ſunt. Nō ſiue intellectus ⁊ affectus fide ⁊ deuotione ⁊ alijs luminibꝫ virtuoſis illuminati. Qui quanto profundius pn̄t in hunc cibū agendi ſunt ⁊ figēdi vt ſic copioſior ſapor exprimatur. Horū aūt dentiū fixiōes nō ſūt niſi profunde de hoc ſacramēto meditatiōes ⁊ deuote affectiones. Ex his duplices liquet eſſe dētes G

Sūt ei dētes
caniclī — Jntellectꝰ — ſpeculatiuus. / practicus
molareſ — Affectus — ſpeculatiuus: / practicus

Nō eni ſatis eſt infigere dentes caniculares. ſȝ oportet vt etiā infigantur ⁊ molares. vt henricus coſuel dic ait ¶ De inſtrumentis autem ⁊ organis quibꝫ is cibus eſt aſſumendꝰ pulchre quidā ait dicēs Om inquit mānducatio hec interna eſt vbi non ſunt niſi mens. intelligētia. ⁊ volūtas. cōfeſſe patet ꝙ ⁊ dēteſ hec ſunt ⁊ inſtrumēta qn̄ ſcȝ ita circa verbū carnem factū. ita circa deū hominē factum. circa opera ſtudia dogmata exempla precepta beneficia promiſſa verſent: quēadmodū os fauces ⁊ ſtomachus exterior circa epulas negociātur. Sicut eni illa accipiunt maſticant. guſtant. ruminā̄t. delectātur. pbāt. approbant. acceptāt: ⁊ in ventrē traijciūt nutriūtur H

cōfortātur:roborantur ad opa vite. Sic nobis in in
teriore hoīe:caro illa per verbū eternum in vnitatē
perſone aſſumpta in eius opibus ꝛ ſtudijs in ei⁹ do/
gmatibꝫ ꝛ exemplis in eius ſacramentis pceptis et
muneribꝫ ꝛ pmiſſis. mēte ſedula meditāda tractan
da:cōſideranda:cōferenda:cōſeruāda. Sic p intelli/
gentiā exercitatā dijudicāda eſtimāda:ſublimanda:
exaltāda pro ſua dignitate ꝛ ſublimitate. Sic nobis
tota voluntate deſiderāda: ꝯcupiſcēda:anhelāda:di
ligenda:amāda:languido amore q̄renda:inuocāda.
Ecce hec inſtrumēta. Neqꝫ formidet qui ſic mandu
cat carnē filij hoīs mortē interioris hoīs qꝛ vita illi/
us hoīs que vere ſpūs ꝛ vita eſt fiet hoīs illius ſic
manducantis ꝛ ſpiritus quoqꝫ vnus fiet. Quia tal̄
manducatio carnis ꝛ ſanguinis illi⁹ tam accepta do
eſt vt ſimul cum ea ſpūs ꝛ vita donētur mādicātibꝫ
Hec predicte vires ſunt dētes ſup quoꝝ cōfractiōe
lamentat̄ Hieremias Trenoꝝ. iij. dicens. Confre
git ad nūerum dentes meos cibauit me cinere. Ubi
Albertus. Diabolus inquit ſpūalis manducatiōis
neceſſitatē ꝛ vtilitatē cōſiderans ruminatiōis dētes
affectū ſcꝫ ꝛ intellectū obtundit vt homo ſacramen
tum hoc ruminare nō curet. ꝛ tandē cinere id ē amo
re cupiditatis aniam cibat:alia videlicet ſemina que
ager dñicus mime germiauit imittens ruminanda
Unde tandē homo in nauſeam ꝛ irreuerentiā hui⁹
ſacramenti venit more iſrahelitice plebis ſup cibo le
uiſſimo nauſeantis. O nauſeā. o cibū leuē. Caueā⁹
itaqꝫ ne dentes hij cinere cibent̄. ne ſtutu tpalium i/
quinētur ne tanta incidam⁹ mala. Et hec de dētibꝫ
ꝛ inſtrumentis Sequit̄

De practica ꝛ modo ſpūalis maſticatiōis

I Iam de practica ꝛ modo. ¶ Ca. tertium
ſpūalis mādicatiōis eſt inquirendū. Ubi
notandū qꝫ is modus ex carnali māduca/
tione poterit cōiectari vt ſcꝫ iſdem ordo ꝛ itidē gra/
dus in ſpūali ſicut ꝛ in materiali cōſeruentur. Con
currūt autem hec ad manducationem vt colligit̄ ex
diuerſis que ponimus per gradus

Diſpono. ſit̄ eructo. mā. maſtico. guſto
Sugens. defero. ꝫ vnitus. p⁹ rumio ſp

Primus gradus

		eſuriei excitatiōeꝫ	excuſſione
K Prediſpōq̄	p	palati diſpōnem .ſ.	oratiōe.
te cōeſtiōi pares		buccelle certe aſſūptōꝫ	ordinatōe:

¶ Oportet enī vt homo primo eſuriat deſiderium.
ſcꝫ in ſe excitādo ꝛ ardēter chriſtum deſiderando. iu/
xta illud Job. xxxi. Si nō dixerunt viri tabernaculi
mei quis det vt de carnibꝫ eius ſaturemur q̄ſi opta
bant ꝛ deſiderabāt ſatiari. Eccli. xxiiij. Qui edunt
me adhuc eſurient. vt cū. pſ. dicamus. Dñe ante te
omne deſiderium meū vt ſcꝫ ſpūaliter poſſim te mā
ducare. Secūdo oportet vt homo palatū mentis di
ſponat affectum ſcꝫ per orationem ab alijs diſtracti
onibꝫ expurgando. Palato enī nō ſano pena eſt pa
nis:qui ſano eſt dulcis. Tertio qui volet bene refici
oportet vt certū aliquē morſellū aſſumat cui maſti/
cando intendat ne multitudine obruatur. Verū qꝛ
hec ruminatio vt plerunqꝫ poſt ſumptionē cibi pa/
gitur Ideo oportet vt more mūdorum animaliuꝫ ci
bus rurſus eructuetur. Ideo ſequitur.

Gradus ſecundus L

Eructuatio ſcꝫ	cōmemorando:	
qua ſurſum diuinū	fidem actuando	q̄d ſūpſeris
	epulum trahas	

¶ Ut ſic mūdum aial cenſeare. ꝛ vt cū pͥpheta dice
re poſſis. Eructauit cor meū verbū bonum Uerum
quoniam cibus iſte manna eſt abſconditum. n̄ mox
quibuſlibet ſui afferens ſaporem. hinc qui hui⁹ dul/
cedinem guſtare volet oportet vt deuotionis denti/
bus conterat ꝛ maſticet illum Hinc ſequitur.

Gradus tertius

Maſticatio q̄	Cōſideratiōe.	M
portiōeꝫ ꝯſidres q̄ fit	diuiſione	portiōis q̄ pͦſit
	attentione	

¶ Eſt autē hec maſticatio iuxta Albertum frequens
reditus mādibularum aut dentiuꝫ ſuper idem diui/
dendū ꝛ atterendū ſignans iuxta eum meditatiōeꝫ
que nihil aliud eſt q̄ꝫ frequens reditus mētis ꝛ ratio
nis ſuper cibum ſpūalem cogitatione. deuotiōe ꝛ af/
fectu mentis vt ſcilicet bene cōſideretur. Quid. a q̄.
in quo effectu. ꝛ propter quid accipitur. Debem⁹ au
tem vt ſanctus Thomas docet totū chriſtū ſpiritu/
aliter maſticare. caput ſcꝫ ꝛ corpus cogitare vel mē/
bra.

	noſipos	dijudicādo	ꝯſ̄ſcēduꝫ
ſcꝫ	ſcōs ꝛ coꝝ vitā	ptractādo	ad imitāduꝫ
	xpm ꝛ ei⁹ beneficia	ruminā°	grās agēdū

Hinc Deuteronomij. xiiij. ſcriptum eſt. Omne qd
mundum eſt comedite. Item Exodi. Caput cū pe/
dibus vorabitis. Poſt maſticationem ſapor diffun
ditur. vnde recte ſequitur.

Gradus quartus.

Deguſtatio. De qua. pſ. Guſtate ꝛ videte quoni
de qua deguſtes (am ſuauis eſt dominus
Et Eſaie. lv. Audite audientes me ꝛ comedite bonū
et delectabitur in craſſitudine anima veſtra. id ē dul N
cedine ſaporis. et hoc

	dijudicādo		quē ſaporē gignat
fiet	cōferēdo	ſcꝫ	quō alijs preſtat
	approbando		vt illud magnifices:

Debet enim homo diligenter dijudicare quē ſapo
rem percipiat. multiplex eſt enim ſapor huius cibi.
vt infra patebit T. x. vij. ca. vi. Nꝫ ſi ſaporem nullū

perceperit cauſam inueſtiget ⁊ emendet ſi poteſt
¶ Secundo debet alijs cõferre ⁊ quomodo preſtat conſiderare ⁊ dicere cum ſapiente. Omnia que deſiderantur huic nõ valent cõparari ¶ Tertio debet cibũ hunc magnificare ⁊ cunctis preferre exclamando O q̄ȝ magna multitudo dulcedinis tue ⁊c̄. Poſt q̄ȝ ē deguſtatum opoꝛtet ꝙ intus trahatur ⁊ ſequitur

O
Gradus ſextus

¶ Suriſuctio De qua Eſaie. Declinabo in vos q̄ſi flumen pacis. ⁊ quaſi toꝛrentē inundantē gloriã gētium ſugeris. Et infra. Ut ſugatiſ ⁊ impleamini ab vberibus cõſolationis eius. Et eſt qua inſtar ſuctionis realis qua per venas nutrimentũ iam ſubtiliatum ⁊ depuratum ſugitur. Mens ſugat. id eſt chriſto intime incoꝛpoꝛari opꝛtet. Ita ꝙ is grad⁹ fiet deſiderãdo ⁊ optando incoꝛpoꝛationē chriſti
¶ Poſt q̄ȝ cibus ſic eſt attractus opoꝛtet ꝙ ſingulis mēbꝛis deferatur. ergo ſequitur

P
Gradus ſeptimus

¶ Delatio. De qua ſapiens. ꝑ nationes in animas ſanctas ſe transfert. Et eſt qua inſtar realis ſiue coꝛpoꝛalis delationis ſingulis anime viribus ⁊ potentijs cibus iſte prout eis cõgruat defertur. Et fit oꝛatoꝛio ⁊ obſecratoꝛio modo. vt ſcȝ oꝛetur ⁊ obſecretᷣ ꝑ ſacramenti virtutem vt is cibus

	Ratione	claritas lucis
	voluntate	feruoꝛ pietatis
	memoꝛia	cõſeruatio boni.
Sit in	cõcupiſcibili	deſideriũ optimi.
	iraſcibili	dedignatio peccati.
	ſenſibili	imaginatio chriſti
	tota aĩa	dulcedo ſpũal' cibi

¶ Sic cibo delato fit digeſtio ⁊ aſſimilatio: nõ quidem cibi ad cibatũ vt in reali ⁊ coꝛpoꝛali manducatione: ſed cibati ad cibum. ⁊ hoc cõgrua ratione Tum quia cibus ſpiritualis eſt dignioꝛ materiali. tum q2 in ſua natura ſtabilioꝛ. nos autem mutabiles ſum⁹ chriſtus vero immutabilis eſt. Hinc ſequitur.

Q
Gradus octauus.

¶ Unio. vel vnitiua aſſiĺatio. de qua. Qui adheret deo vnus ſpiritus eſt cum eo. Cum enim virtus huius cibi ⁊ conditio ſit manducantem cõuertere in ſe homo quadam aſſimilatione ⁊ participatione tot⁹ efficitur diuin⁹. Iuxta illud Joannis primo. Dedit eis poteſtatem filios dei fieri. Et q̄niam ſimiliũ facilis eſt coniũctio. ideo huic annectitᷣ incoꝛpoꝛatio et vnio que eſt nexus amoꝛis quo amans trãſit i amatum. et homo fit quodãmodo deus: ci⁹ vita viuens. Qua vita quiſq̄s viuit magna profecto in terris noſtris dei imago erit Potens: alacer: foꝛtis: prompt⁹ expeditus: letus: ad omne opus bonum ſapiens: intelligens: prudēs. circũſpect⁹: proũd⁹. aſtut⁹: i omni veritate ſalutari. Amãs. confidens. ſecurus. ſperans. expectans. exultans. deſpiciens. cõtemnens. paruipendens. multifaciens. ſtabilis. ſeren⁹ ſibi cõſtans nihil extra querēs: intra ſibi ſufficiens. An hic homo tibi nõ paruus quidã deus videtur: ⁊ beatam etiam in terris vitã agere. Et hec omnia diuin⁹ operatur amoꝛ: ⁊ iſta eucharistia grandis. Sed vt mũda animalia ſimus ſupereſt adhuc vnus gradus

Gradus nonus.

R
Rugirũacio. De qua illud Ozee vt ſupra. Ruminabunt ſuꝑ tritico ⁊ vino. Et eſt qua nõ ſolum vno tēpoꝛe prari predicta cibũ hunc vite manducemus: ſed qua cõtinue ſuauitatem eius eructuemus

	cõſideratione	
In	grãꝝ actione	tãti ſacri tota die ꝑſtem⁹
	obſeruatione	

¶ His modis qui cibum hunc mãducauerit vita viuet ⁊ moꝛtem nõ guſtabit ineternũ
¶ Cõpendioſioꝛ practica tanti ſacramenti.
¶ Capitulum quartum

S
ſ SEd quoniã foꝛſan aliquibus practica data prolixa ⁊ difficilis exercitatu videbitur. Ideo opoꝛtet faciliores deducere in mediũ Bernardus mãducationem hãc deſcribens ait Coꝛpus chriſti ſpiritualiter mãducare eſt paſſionis ⁊ redemptionis eius beneficia attentius recolere ad ſumendum ſuauiter in cõſcientia: ⁊ recolendum fideliter in memoꝛia. Immo dominus ipſe quē ante dixiſſemus qui hunc panē dedit ipſe facilem practicã docet ſicut magiſter verba vite habens tradens eam a primis elementis dicens. Hoc facite in meã cõmcõrationem. Ecce q̄ȝ latam. facilem. planam. ſalutis viam fidelibus ſuis cõſtrauerit deus. ita vt quiſquis volet pre foꝛibus ac domi naſcentē poſſet habere ſalutem. Quid enim tam ad manũ ſicut cõmemoꝛare chriſtum?
Is autem efficacius mãducet qui magis amat. Qd itidem et Ancelmus i libro ſuo de coꝛpoꝛe chriſti pulchꝛe declarat dicens Per hunc cibuȝ potius vita anime q̄ȝ coꝛpoꝛis queritur Uita autem anime ē charitas vel deus. Ut igitur ametur ille qui amoꝛ ſuus eſt ipſe: ⁊ qui habetur vbi amatur ad hᷣ enutrire nos debet cibus iſte Quicquid enim redemptoꝛ noſter in carne fecit ad hoc vtiq̄ȝ vt amaretur a nobis fecit. Nõ ꝙ amoꝛe noſtro indigeat qui bonoꝛum noſtrorum nõ eget per omnia ſufficiens ipſe ſibi. Sed q̄s quos bonos facere ſuſceperat: niſi eum amando nõ poterant eſſe boni. Cum ergo de carne ſua tantã ingerit ſe amandi materiam: vtiq̄ȝ magnã ac mirificam animabus noſtris vite aminiſtrat alimoniam Quam tunc auidis faucibus ſumimus cũ dulcitᷣ recolligimus ⁊ in ventrem memoꝛie recondimus quecunq̄ȝ pro nobis fecit vel paſſus eſt chriſtus. Et hoc

eſt cõiuium de carne chriſti ⁊ ſanguine cui qui cõi-
cat habet vitam manentẽ in ſe. Tunc aũt cõicamus
cum de fide ardentes que per dilectionem operatur
reponim⁹ in mẽſa domini qualia inde ſumpſimus.
ſcʒ vt ſicut ille totum ſe pro ſalute noſtra ꝓbuit nul-
la ſua neceſſitate ſic nos totos eius fidei ⁊ charitati
exhibeamus neceſſitate ſalutis noſtre: liquet ergo ꝙ
hunc cibũ ille plus mãducat qui pl⁹ amat. Hec an
ſelmus Unde ergo infertur ꝙ quiſqʒ ſibi illaʒ ma-
ſticationis practicã debet eligere qua ſe nouit ãpli⁹
in amorem dei inflãmari. fit hoc cõmemorando ſolũ
fit hoc cõſiderando fit ſuſpirando: aut ſcala ſupradi
cta. q̄ꝛ̄ cõibus hominibus cõmemoratio ſit magis
apta.

Que ⁊ qualia ſint ruminanda. §. prim⁹

T Ed hijs de practicis viſis qui in ruminãdo pro-
ficere volet nõ ſolum modũ vt ſciat oportet Ue
rũetiã ſcire neceſſe habet que ſint ruminãda ⁊ quan
do hoc oportet

certa puncta habeat — ne — fluctuet
certũ ſibi tp̄s cõſtituat. — intermittat

De tp̄e ſuo more dicimus vt quiſqʒ hoc prout ſi-
bi cõgruerit adaptet tantũ certum ſibi prefigat tem
pus. Poſt celebrationẽ tamen videtur cõuenienti⁹
iſtud exercendũ a ſacerdotibus De materia auteʒ
que ſint ruminanda varij varia ponũt. Quidam cõ-
ſiderant relucẽtia diuina attributa in hoc ſacramen
to: vt dei potẽtiã ſapiaʒ ⁊ amorẽ. Alij corpus traditũ
⁊ ſanguinem effuſum cõplectuntur. Nos autem in
diuitijs huius patriſfamilias menſa tria ꝓponemus
in genere fercula maſticãda ſm dies diſtincta: vt ſic
ſemper habeat anima promptuaria ſua plena eru-
ctans ex hoc in illud. ⁊ ſi cui vnum nõ ſapuerit vl' in
alio oblectetur Alterna eni delectant. Sunt autem
iſta fercula ſingulis diebus ruminãda

Ferculũ ꝓmũ / ſecũdũ / tertiũ ꝯſiſtit ſeptẽ ſacri nõibus / ſeptẽplicib' ꝯſideratõib' / ſeptẽ agni paſce portiõib'.

Cuiuſqʒ ferculi ſunt ſeptem buccelle vel boli vt ſic
cũ filijs Job cõuiuemus ſeptem diebus. Sed iaʒ de
primo ferculo proſequamur

Incipit titulus octauus
De primo ferculo. puta de nomini-
bus ſacramenti.

d Omine nomen tuum ⁊ memori
ale tuuʒ in deſiderio anime Eſa.
xxvi. Primum igitur ferculum A
inſtruitur ex nominibus hui⁹ ſa
cramenti. Nam tanta eſt altitu
do ſacramenti huius ꝙ vno no-
mine digne nõ poterat explica-
ri ⁊ dilectis ⁊ charis plura nomia dare ſolem⁹ Quã-
q̄ꝛ aũt multa ſint valde ſufficiat tñ vel ſeptem hic aſ-
ſignare Albertũ magnum in ſuo de corpore chriſti i-
ſequẽdo. ex cuius dictis maxima pars hui⁹ eſt exco-
piata Debemus ergo poſt cõionem diligenter quid
ſuſceperimus conſiderare: ⁊ nomina iſta deuote ma
ſticare. ⁊ ſic ſuauitatẽ horum eructuare ⁊ dicere cuʒ
ſponſa. Oleum effuſum nomẽ tuum. Et cum ſapiẽ
te. Melius eſt nomen bonum q̄ꝛ vngenta precioſa.
Quiſquis autem nomina hec deuote portauerit ĩ cor
de frequẽter ea ruminãdo cõfidat certus ꝙ nomen
eius in libro vite ſcribetur: ⁊ portabit in celis nomen
dei ⁊ agni in frõte ſingulariter inde gaudẽdo. Sũt
autem nomina iſta

Eucharis ⁊ donũ. cib⁹ ⁊ potuſqʒ finaris
Hoſtia tu dictum ſacramẽtũ meꝛrandũ.

Sed iam de ſingulis his proſequendũ

Eucharistia Cap. primũ

p Rimo itaqʒ ponitur in genere euchariſtie.
⁊ Euchariſtia quod ſonat bona gratia nõia B
tur ſm Albertum Et hoc potiſſimum ſex de
cauſis.

Nil. grato. gratis. cauſãs. cellit. retinetqʒ.

Quia
- Nil aliud eſt niſi gratia
- nõ datur niſi a gratiſſimo
- gratiſſimis eſt aĩcis ꝑparatum.
- cauſat optimã grãm.
- cumulum continet gratiarum.
- omnis gratie eſt cõtentiuum

Primo quia nil aliud eſt niſi gratia ⁊ nil poteſt a-
liud eſſe quod ex nomine patet quod ſonat bona gra
tia. Quia cum in oĩbus ſacramentis gratiam pcipi-
amus. tamẽ in hoc ſacramento totũ eſt gratie quod
videmus: tangim⁹ ⁊ guſtam⁹. Unde dicitur Zach.
iiij. Exequabit gratiam gratie eius. Quia quicquid
in alijs ſacramentis ⁊ virtutibus eſt ſparſũ. totum
hic in vna iſta gratia inuenitur recollectum Unde ⁊
apte per menſurã gomor que vnicuiqʒ ſufficiebat eſt
ſignificatum. et per vrnam auream prefiguratum.
Immo nec poteſt eẽ niſi gratia: eo ꝙ nec merito nec
prece nec precio cõparari poteſt. Quis eni dignis me
ritis aut digna prece vel precio hoc cõparare poteſt:
quod in ſua ſolius dulcedine parauit pauperibus ſa

is deus. Hinc Pſ. Paraſti in dulcedine tua pau-
peri deus. Et Sapien. xvj. Paratũ panẽ preſtitiſti
illis ſine labore. Itẽ ſi grã dicit̃ q̃ gratis habet̃: non
poteſt hoc ſacramentuʒ eſſe niſi gratia in quo ſeipm̃
dat deus. Si aũt grã dicitur qꝛ gratis accipit̃: iterũ
nõ poteſt eſſe niſi grã: qꝛ nihil ita gratis accipitur ſi-
cut qñ ſeipſum dat deus. Prouer. xvij. Sup auruʒ
ꝛ argentũ grã bona. Hebrũ ſecũdum

C S Ecũda cauſa eſt. Grato. qꝛ nõ dat̃ niſi a gra-
tiſſimo. Licet eni oĩe qd̃ nobis dat̃ ex bona
dei volũtate nobis det̃: tñ excellent̃ ad nos g̃
tiſſimã habuit volũtatem qñ hoc ſacramẽtũ nobis
p̃parauit. Ad hoc eni inclinauit cũ torrens ſue boni
tatis: ꝛ illa ſex q̃ oẽ cor faciũt exuberare grã ad ſubie
ctos. vt dicit Albert9. ꝛ ſunt hec

Placat. dulce. bonumqʒ. benignus. & eſt pie charus

¶ Primũ dr̃ Placabilitas. ꝛ eſt q̃ qs facile veniam
donat agnita culpa. ꝛ nõ auerſat̃ a bñficijs ꝑ̃t com
miſſa aliq̃ cõtraria. Oñdit autẽ dñs ieſus placabili-
tatẽ i hoc ꝙ nõ niſi gratioſa ꝓ nobis cogitauit. ꝛ hãc
euchariſtiã ꝓ veteribꝫ delictis quibꝫ ꝓuocatus erpi
andis p̃pauit. De hac Iohel. ij. Benign9 ac miſeri-
cors ꝛ preſtabilis ſup malicia. Secũdũ dr̃ Dulcedo
ꝛ eſt q̃ ois amaritudo ꝛ meõria iniurie ꝛ offenſe p̃te
rite de medio tollit̃. De hac dulcedine ſe ſpõſa in cã-
ticis iactauit dicens. Comedi fauũ humanitatis cũ
melle diuinitatis. Bibi vinũ p̃cioſiſſimũ ſanguinis
chriſti. O dulcedinẽ. O ſaporẽ. Tertiũ dr̃ Bonitas
ꝛ eſt ſuꝑpius ad aiam cõicatio vel diffuſio. vel q̃ eſſe
ꝑprĩũ ſjs cõicat qbꝫ bon9 eſt. In hac autẽ euchariſtia
cõicat nobis ſuã deitatẽ ꝛ ſeipm̃ totũ in nos infudit
ſpũaliter. corꝑaliter. ꝑticipatiue. ¶ Quartũ dicitur
Benignitas. q̃ eſt ſup actu ingratos ꝛ rebelles. ꝛ eſt
boni igniti ꝛ liquefacti cordis in oĩ bonitate effluxio
In hac aũt euchariſtia ignitũ ſuũ bonũ vt torrẽs vo
luptatis nobis infundit̃. pſ. Benigne fac dñe i bõa
vo. t. ſy. ꝛc̃. Nõ eñ edificabimur in muris hieruſaleʒ
niſi lapidis angularis ſim9 ꝑtes ꝛ mẽbra cui incor-
poramur ꝑ amminirabile ſacr̃m euchariſtie. Hec be
nignitas figuratur in raazia q̃ viſcera diffudit ſup
ꝑplm̃. ij. Macha. xiij. ¶ Quintũ dr̃ Pietas. ꝛ eſt af-
fectus ꝯſanguinitatis. vel eſt in ſibi ſiſſia ſꝑ liquefa-
ctus affect9 ꝛ vnio. Pietas tanta hic relucet q̃r̃9 eſt
affectus cõſanguinitatis. ꝛ qꝛ ois patern9 ꝛ mr̃nus
affectus ex ipo ſcaturit. magis pius hic eſt erga ſu-
os. q̃ʒ ſi oim matrũ affectus erga ſuos filios i vnam
mr̃em ꝯflarentur. De hac apl's ait. Magnũ ẽ pie-
tatis ſacramentũ quod. ¶ Sextũ dr̃ Charitas. ꝛ ẽ
motus animi nõ ꝑpter ſe. ſed ꝑpter alteꝝ. q̃ oim p̃-
cedentiũ diuior eſt. qꝛ charitas nõ amat rẽ amatam
ꝑpter ſe. ſed ſe ꝑpter rẽ amatã. In hoc charitas xp̃i
claret ꝙ ita totũ ſe ad nos effudit. ꝛ expẽdit ꝙ nihil

ſui a nobis ꝯtinuit. deitatẽ ſpm̃. aiam ſãguinẽ ꝛ cor
pus nobis exhibẽs ad fruendũ. O quis hoc ſecũ vol-
uens nõ totus amore liqueſcet. qs nõ charitate flã-
meſcet? Et hec de ſecũdo principali. Hebꝛ. iij.

T Ertia principalis cã quare nõiat̃ euchariſtia
eſt Gratis hoc eſt qꝛ gratiſſimis ẽ amicis pre- D
paratũ. Qd̃ aũt gratiſſimis p̃patur optime
grẽ nomẽ accepit. qꝛ gratiſſimis optia cupim9 ꝛ op-
tamus. Cuius q̃ttuor iuxta Albertũ ſunt cauſe

Interni. digni. ꝑabundãt. nã ſiles ſunt

¶ Pria cauſa eſt qꝛ chariſſimi ſunt intimi. ꝛ iõ inti
ma ad deũ gaudẽt dilectionis cõiunctione. Et hoc ꝑ
optimã grãm ꝑficit̃. Hic Canti. ij. Comedite ami
ci. Et Geñ. xliij. Introduc viros in domũ cõeſturi ſẽ
mecũ hodie. Hinc verſus ille. Rex ſedet in cena tur
ba cinctus duodena ſcʒ aploꝝ. ¶ Secũda cauſa eſt di
gni. qꝛ chariſſimi maiore cõiunctiõe ſunt digni. Di-
gnitas aũt hec ꝛ electio ꝑ optimã grãʒ fieri hʒ. vt. ſ.
optima grã gratioſiſſimi potiãtur. Hoc ſignatũ eſt
Daniel. iij. vbi rex pueros quibꝫ nulla macula erat
iuſſit introduci. Itẽ in ꝯuiuio aſſueri qd̃ fecit tertio
anno iperij ſui cũctis principibꝫ ꝛ inclitis ſuis. Ter-
tia cauſa eſt ꝑabũdant. qꝛ chariſſimi nõ pñt eſſe in ſu
perabũdantia gratiſſimi niſi ꝑ optiam grãm. De q̃
apl's. Optim eſt grã ſtabilire cor. De hac Eſai. pul-
chre ait. Faciet dñs exercituũ oibꝫ ꝑplis in mõte hoc
cõuiuiũ pinguiũ medullatoꝝ ꝛ vindemie defecate
Quarta cã eſt Siles ſunt. qꝛ chariſſimi fonti grãrũ
ſunt ſimilimi. qꝛ xp̃o ꝯcorꝑales ꝛ incorꝑati ſũt effici.
Que incorꝑatio fit ꝑ hoc ſacr̃m. Hic dñs ait. Ego di
ſpono vob ſic diſpoſuit mihi pr̃ r̃gnũ vt edatis ꝛ bibatis
ſuꝑ mẽſã meã in regno meo. i. grẽ. Quia igit̃ hec eu-
chariſtia p̃paratur ꝛ datur

Tã intimis / dignis in / excellẽtibꝫ / ſimillimis — charitate / merito / grã / fonti gratiaꝝ. Iuſte euchariſtia dr̃

O ſtudeam9 eſſe tales qbꝫ tal' grã p̃paret̃. Hẽ. iiij

Q Uarta principalis cã q̃re euchariſtia nõiat̃ E
eſt hec Cauſans qꝛ non niſi bonã grãʒ opa
tur Et ois ſuus effectus optie grẽ eſt effect9
qd̃ ꝑʒ ex quattuor

Inueniens. ꝓpriũ. ſit acceptũ. niſi gratuʒ

¶ Primo pʒ h̃. qꝛ hoc ſacr̃m ẽ ſpũalis grẽ coraʒ deo
inuentiuum. pʒ qꝛ hoc ẽ corpus meũ qd̃ ꝓ vob tra
det̃. vt ſcʒ vos corã deo grãm inueniatis. Hic Pro
uer. xiij. Multi cibi in noualibꝫ patꝝ. Exclamemus
itaqʒ cũ ruth ꝛ dicam9. Vñ mihi h̃ vt inueniã grati-
am añ oculos tuos. Secũdo ꝓpriũ. i. qꝛ h̃ ſacr̃m hʒ
ꝓpriũ grẽ effectũ: q̃ ẽ ſtabilire ꝛ cõfortare i bono. pa-
nis ãt cor hois cõfortat. Vñ Act. Cũ accepiſſet panẽ
ꝯfortat9 ẽ. Tertio qꝛ acceptũ ẽ ſpẽaliter deo. pſ. Ac
ceptab ſacrificiũ iuſticie. Sine hac eni grã nil acce-

ptū. Hinc Malach. i. Nō eſt mihi volūtas in vobiſ
h. Quarto gratū. i. nihil in eo niſi qđ ē gratū. Oia ci
q̄ in ipo ſūt: ſunt corpus: aīa: deitas. qb9 grati9 nihil
eē pt. Nihil igit̄ niſi grē plenitudo inuenit̄ in hoc ſa/
cramēto qđ tāta efficit bona Et iō merito euchari/
ſtia. i. bona grā nōiatur. Mēbrū quintū

F Quinta principalis hui9 nōis cā eſt: qꝛ Ʒellit
Q id ē qꝛ ē grā ſup grām: quaſi cumulū conti/
nēs graꝝ. Nā plurimā grāꝫ h̄ ꝯfert ſacr̄m.

Iungo. pio. redimo. vitādo. cibo. beo tete.

¶ Primo cōfert hoc ſacr̄m grām cōionis oim mem
broꝝ et corpe. De q̄ apl's. Panis quē frangim9 nō/
ne cōicatio corpis xpi eſt. Quaſi diceret. Sic eſt. Qꝛ
idē dicit. Sicut in vno corpe multa mēbra hēmus.
rc. ita multi vnū corpus ſum9 in xpo. Hinc. Pš.
Particeps ego ſū oim timentiū te Secūdo ꝯfert
gratiā expiatiōis ex ſanguine. ad Hebre. Sanguis
xpi mūdauit cōſciam vrāꝫ Quē hic ſanguis nō expi/
auerit nūqꝫ mūdat̄. pš. Aſperges me yſopo rc Hic
Apoca. vi. De oib9 ſctis. Lauerūt ſtolas ſuas ꝛ dal
bauerūt eas in ſanguie agni. Hic Exodi. xix. San/
guis eſt expiatiōis. Itē ad Hebreos. Sine ſangui/
nis effuſione nō fit mūdatio Tertio ꝯfert grām re/
demptiōis ex aīa q̄ pro nobis offertur in hoc ſacra/
mento. Hoc eni vt dicit Ambroſius ē āmirabile p/
cium cui9 pōdere redēpta ē tota captiuitas mundi.
tartarea ꝯfracta ſunt clauſtra inferni. apta eſt nobiſ
ianua regni: ꝛ nos oēs ſum9 liberati. Quia precium
aīe xpi: plus ponderis intulit thezauris pris q̄ꝫ totū
abſtulit gen9 humanū. vn̄ Apl's. Empti eſtis precio
magno qꝛ aīa xpi. ¶ Quarto ꝯfert grām viuificati/
onis ex ſpū Ioh. vi. Qui mādūcat me ꝛ ipē viuet p/
pter me. Ibidē. Spūs eſt q̄ viuificat. Hic Sapiēs
ait Cibauit eos pane vite Itē Eccl'i. xiiij. Sapia vi/
tā filijs iſpirauit Quinto hꝫ ꝛ hoc ſacr̄m grām refe/
ctiōis ex diuinitate. hec eñi eſt q̄ reficit ꝛ ꝯfert hoi in
crementū. i. Coꝝ. iij. Neqꝫ q̄ plātat eſt aliqđ neqꝫ q̄
rigat: ſꝫ q̄ incrementū dat de9. De hac paſtura dicit̄
Gen̄. l. Nolite timere: ego paſcā vos ꝛ liberos vrōs
et Eſa. lviij. Suſtollā te ſup altitudinē terre ꝛ ciba
bo te hereditate iacob pris tui. Altitudo terre eſt ex/
cellētia corpis chriſti ¶ Poſtremo cōfert ꝛ grām et
ne britudinis ex toto ſigno ſacri. ſicut dicit diui9 Di
oniſius Et Grego. in Coll'. quadā Preſta vt quod
nūc ſpē gerimus reꝝ veritate capiam9 Sicut enim
chriſt9 in ſpecie ſacri nūc ſacramētal'r nobis influit
ad grām: ita ſm deitatē influit ſe nobis ꝛ oib9 beatiſ
ad gliam. Et hoc eſt qđ dꝛ Ioh. xvij. Ego claritatē
quā dediſti mihi dedi eis vt ſint vnū ſicut ꝛ nos vnū
ſumus ¶ Mēbrum ſextum

G S Exta precipua ꝛ vltima cā quare h̄ ſacr̄m eu
chariſtia appellat̄ eſt. Quia retinet: hoc ē qa
omnis grē eſt cōtentiuū. Cōtinet eni eū qui
eſt vas oim grāꝝ pleniſſimū. q̄re et nōiatur ſacr̄m
ſacroꝝ. Nā eni oia ſacra ſignāt ꝛ cōtinēt diuiſim et
particulariter. iſtud ſil' ꝯplectit̄ cōtinēdo ꝛ vas ꝛ ac/
torē oim grāꝝ Hinc Eccl'i. l. dꝛ Quaſi vas auri ſoli/
dū ornatū oi lapide p̄cioſo In ipo eni ſūt oēs theſau
ri ſapie ꝛ ſcie dei recōditi. Qđ eſſe nō poſſet niſi p̄fcē
in ſe ſplēdorē diuinitatiſ ꝯtinerꝫ Splēdor ei ſcōꝝ tot9

In
ipſo ab eterno reſplenduit.
ipſo cōtentus remanſit
agro ſue humanitatis germinauit.
ab ipſo proceſſit.
ipſo exiſtens a ſctis p̄ticulariter excipitur
ipſo eſſe cognoſcit̄ ꝛ āmiratiōe oñdit̄. Vñ

Reſplēdet. remāet. germē. ex. capt9. vbiqꝫ.

¶ De primo dꝛ. pš. In ſplēdoribꝫ ſctōꝝ ex vtero ge
nui te. ꝛ h̄ in ſacro ꝯtinetur. De ſecūdo qꝛ ꝯtiet ſplē/
dorē in plenitudie copie. qꝛ nūqꝫ deficiet: dño dicente
Math. xxviij. Ego vobiſcū ſum oib9 dieb9 vſqꝫ ad
cōſummationē ſcl'i. Et qꝫ in ſacro plenitudie efflu/
entie influens in nobis. De tertio ſcꝫ qꝛ totū qđ ē ſci
tatis ꝛ grē in agro ſue hūanitatis nob germinauit.
Patriarcha magn9 ait. Ecce odor filij mei ſic̄ odor
agri pleni cui bñdixit dñs De q̄rto qꝛ totū qđ ē nr̄e
ſalutis ab ipſo proceſſit Ioh. xix. De plenitudie ei9
accepim9 oēs. hinc Heſter. x. dꝛ Valde āmirabilis
es dñe ꝛ facies tua plena graꝝ. De quinto patet qꝛ
a ſctis particulatim hec grā excipitur. Quia vnicui/
qꝫ dat̄ virtutē p̄priā. De ſexto qꝛ plenitudo graꝝ in
ipo eſſe cognoſcit̄ ꝛ oñditur pꝫ. Qꝛ quocūqꝫ inſpicit̄
mirabilis ꝛ plen9 grā inuenitur

In
facie deitatis cōtur grā
facie hūanitatis p̄pagat̄ grā
ntitate ꝯſecrat virginitatem
vita decorat. cōuerſatiōeꝫ rcē euchariſtia
verbo oñdit grē veritatē. (nōiatur
miraculis p̄bat grām potentē
morte grām efficacem

Et ſic oīs facies ei9 plena ē grāꝝ p̄bans qm̄ grā per
¶ De nōie ſacri q̄ dꝛ Donū Ca. ſecūdum. (xpm.

H D Abitur illi fidei donū electū ꝛ ſors in tem/
plo domini acceptiſſima Sapientie. tertio
Secūdo ponitur hoc ſacramentū in gene
re doni ꝛ donū nōiatur In q̄ tria ſunt con
ſideranda

Cernas nūc dantē. donū. ſit accipientem.

Debē9 eni ꝯſiderare p̄pertatē
donantis
doni
cui fit donatio

Proprietas aūt donātis in dono iſto triplex eſt.

Magnific9. dator ē hilariſ. affect9 ꝫ ardēs.

¶ Prima properas donātis eſt Magnificētia i lar
gitate Magnificus ei eſt q̄ tantū donū dedit. vnde

Exod.xv. Quis ſilis tui in fortib' dñe ꝛc. magnific'
in ſeitate. tñ eñ in hoc dono dedit q̃ñtũ ipe in cor/
pore deitate ꝛ aĩa habuit. Et vt dr Heſter.x. Largi
tus eſt munera iuxta magnificentiã pncipalẽ. Uere
eleuata ẽ magnificẽtia tua dñe ſup celos qñ q̃cquid
grẽ eſt in celo ꝛ glĩe nobis contuliſti ¶ Altera ꝓprie/
tas ẽ bilaritas in donatione. Sꝫ q̃s ſufficiet expme
re iſtã. Si eñ aliqua triſticia cordis in dando retra
ctus fuiſſet nõ totũ in dono ſeipm dediſſet. De hac
Eccl'iaſt.xxxvi. In oĩ dato fac bilarem vultũ tuum:
ꝛ in exultatione ſcĩfica decimas tuas Et Prouerbi.
xvi. In bilaritate vultus regis vita ꝛ clementia ei'
De ꝓprietate nãqꝫ magnifici eſt delectari in magno
donãdo ꝛ cõtriſtari ſi magna donare nõ poterit Qd
figuratum ẽ in phaſe qd celebrauit ezechias Para/
lipo.xix. q̃ magna dedit ¶ Tertia ꝓprietas eſt affe/
ctus donãtis in doni charitate. Sed ad hũc affectũ
exprimendũ nullus ſermo valere pt. Q̃ñtus is fuit
ipe notauit qñ dixit Luce.xxij. Deſiderio deſideraui
h paſca mãducare vobiſcũ. Deſiderio deſiderabat q̃
ex intimo affectu ſe ſuis tam plene cõicauit ꝛ gaudẽs
mortẽ ſuſtiebat O igit' talẽ datorẽ amem' ꝛ colam'.

De ꝓprietatib' doni Mẽbꝝ ſecundum.

J ſ Secũdo principaliter dẽmus cõſiderare ꝓprie
tates ipius doni que q̃ttuor ſunt videlicet
Nobile. ſufficiẽs. dat & vtile. cõſſiatum

¶ Prima proprietas doni eſt Nobilitas. qꝛ nobile
pciõſum eſt ꝛ electũ. De q̃ vba ſupra allegata dicũt.
ſcꝫ dabit' illi fidei donũ electũ. Oĩbus eni donis fidei
hoc ſacrm preſtat. vt patet. Eſt ꝛ ſors acceptiſſima.
qꝛ in hoc dono oĩa alia fiunt accepta De hoc dr Pro
uerbi.xxi. Mun' abſcõditum extinguit iras ꝛ donuꝫ
in ſinu indignationẽ maxiam ¶ Secũdo eſt hoc do/
nũ ſufficientiſſimũ ſui copioſitate. qd de ſuis copio/
ſis abũdantijs nobis largitus eſt deus. Unde dicit'.
Chor.ij. Potens eſt aũt deus oẽm grãm abũdan
ter facere in vobis vt in oĩb' oẽm ſufficientiã hñtes:
abundetis in oẽ opus bonũ. In donis eñ grẽ vnuꝫ
ẽ qd ad oĩa ſufficit. Thob.viij. Oĩa in te vno haben
tes nõ te debuim' dimittere a nobis.ij. Chor.iij.
Sufficientia noſtra ex deo ẽ. Q̃uõ eñ cũ filio nõ õ/
nĩa nobis donauit? Eſt ergo ſufficientiſſimũ donuꝫ
vt patet ¶ Tertio eſt etiã donuꝫ vtile. oẽm in ſe hñs
vtilitatẽ. De quo Eccli.xx. Eſt datũ qd non eſt vtile
ſcꝫ mũdi. ꝛ ẽ datũ cuius eſt retributio duplex ſcilicet
xpi ſacramentũ reficiens vite ſpũalis dep̃dite rſtau
rationẽ ꝛ ꝑficiẽs in redẽptionem. Et poſt ſubdit' ibi
Modicũ aũt preciũ (.ſ. corpis chriſti ꝓpt hũilitateꝫ)
multa redemit ꝛ reſtituit in ſeptuplũ. Hec eſt ergo
vtilitas hui' doni Quarto eſt donũ Cõſimilatum
.i. hñs ad donantẽ cõformitatẽ vt in ipo donãs ipm
totus ſit ꝛ totuꝫ habeat'. Math.xxvi. Hoc facite in
meã cõmeõrationẽ. Uñ ꝛ meõriale abeũtis dñi voca
tur. qꝛ in ipo recordatio ꝛ rpreſentatio dñi habetur.
Ps. Adhereat lingua mea faucib' meis ſi non me/
minero tui Hiere.xxv. Recordami procul dñi ꝛ hie
ruſalẽ aſcendat ſup cor veſtrũ. Sũt aũt tria quorũ
facit memorationẽ.

	dulciſſĩe charitatis	i q̃ ſe nob i ſacrõ exhibuit	amor
.ſ.	amãtiſſĩe paſſiõis	quã p nob ſuſtinuit ecce	pitas
	trãſit' ex h mũdo ad prẽꝫ	quo nob aditũ apuit	ſpes

¶ De primo Eſaie.vlti. Meõriale eius ſicut vinuꝫ
libani qd valde inflãmat. De ſecũdo Treno.iij. Re
cordare paupertat ꝛ mee trãſgreſſiõis abſinthij ꝛ fellis
De tertio Heb.ix. Per ꝓpriũ ſanguinẽ introiuit ſe
mel in ſcã Hinc ad Heb.x. Hñtes itaqꝫ frẽs fidu/
ciã in introitu ſcõꝝ in ſanguie chriſti accedam' .cũ
vero corde in plenitudie fidei. Nũqꝫ eñ obliuiſcẽdũ
ꝙ pro nobis abijt ꝛ ſanguinẽ q̃ introiuit ad h ꝙ ſem
per intrare poſſim' nobis frequẽtandũ in deuotione
reliquit. Hic. ps. Si oblit' fuero tui hierl'm obliui
ſcat' me dextera mea. hec de cõſideratiõe doni.

¶ De ꝓprietatib' doni hui' in accipiẽte Mẽbꝝ.iij
Tertio agendũ eſt de proprietate doni in acci
piente Nã donũ in accipiente tres querit et K
debet hĩe proprietates que ſic patent
Perficiẽs. qꝫ cõueniẽs hoc. ꝑmaneatqꝫ

¶ Prima ꝓprietas eſt perficiẽs ꝙ ſit effectuoſa ꝓp
os veri doni ꝑficiens effectus. vt ſcꝫ ſuſcipienti aliq̃d
cõferat. Multi eni dant q̃ effectũ doni nõ hñt. qꝛ ni/
hil cõferunt niſi nocumentũ. Eccli.xx. Datus inſipi
entis nõ erit tibi vtilis. Iſtud aũt eſt datũ cui' retri
butio duplex. qꝛ grãm ꝛ gl'iam cõfert. Habet enim
hoc donũ multiplicẽ effectũ. vnũ aũt ſubſtãtialem.
vt ẽ Reſtauratio depditi ſpũalis vite ¶ Altera ꝓprie
tas eſt mod' cõueniens. h ẽ ꝙ ſit ei cui donat' ꝯueni
ens ꝛ ꝓporcionatũ. Nõ eñ idẽ eſt dandũ militi ꝛ ru/
ſtico. Nõ idẽ puero ꝛ ſeni. Dicit eni phs ꝙ ſpera ꝛ le/
chitus pulcherrima magnificẽtia ſũt puerilis doni.
q̃ tñ ſeni exhibita poti' irriſio q̃ꝫ dona viderẽt'. Hic
dr Math.xxv. Dedit vnicuiqꝫ ſm ꝓpriã virtutẽ. h
eſt ſm proprie virtutis ꝓportionẽ. Hoc ergo donuꝫ
quãte eſt eſtimationis quod vnicuiqꝫ ꝓpriã ꝛ a ſe de
ſideratã fert grãm ac dilectionẽ Sap.xvi. Uolũta/
ti vniuſcuiuſqꝫ eorum deſeruiens ad quod q̃ſqꝫ vole
bat cõuertebat'. Et angeloꝝ eſca nutriuiſti ꝑplm tu
um. hñtem in ſe oẽ delectamẽtũ ꝛ oẽm ſaporẽ ſuaui
tatis Philip.iiij. Habeo oĩa ꝛ abũdo Tertia pro
prietas ẽ permaneatqꝫ ꝙ ſit perſeuerãs cum eo qui
accipit ꝛ in vita ꝛ in morte nec ſit euaneſcens Unde
Eccli.xi. Datio dei ꝑmanet iuſtis ꝛ ꝑfectus illi' ſuc
ceſſus habebunt in eternum. Hec enim eſt vera da/
tio que

	tranſitu		viaticum
	vita		refectiõis cibũ
In	iudicio	ꝑmanet i	redẽptionem
	patria		btitudis fruitõeꝫ

¶ Hoc modo nouit pater celeſtis bona data dare fi lijs ſuis que permanent in gratia aut gloria vel con tenta aut ſignificata Thobias. xij. Bonis omnibus per eum repleti ſumus. Et hec de dono. O tale do/ num ſtudioſe exoremus datum diligenter conſerue mus vt fructum eius guſtemus

¶ De tertio nomine ſacramenti quo dici tur cibus ¶ Capitulum tertium

I C Ibauit illum pane vite ⁊ intel/ lectus Eccleſiaſtici. xv. Ponitur quoq; tertio hoc ſacramentū in genere cibi. ⁊ ci bus noīatur. vt ipſe dominus ieſus te/ ſtatur Joannis. vi. dicens. Caro mea vere eſt cibus Et hic cuiuſmodi ſit cibus eſt videndum

ex gn̄e ſapore preparatione operatione virtute
Nobil'. ⁊ ſuauis. lautus. ſanus. q̄z nutrit
ſilitudīe ſubtilitate cōnaturalitate apprehēſione
Cōgruit. ⁊ penetrat. vnibilis. heſibiliſq;.

Unde hec nouem ſunt hic cōſideranda

	Nobilitas		genere
	ſuauitas		ſapore
	lautitas		preparatione
	ſanitas		operatione
.ſ. cibi	nutritiuitas	ex	virtute
	ad cibatū ꝯgruitas		ſimilitudine
	penetrabilitas		ſubtilitate
	vnibilitas		cōnaturalitate
	heſibilitas		apprehenſione

Membrū primū.

d D E primo q̄z nobilis eſſe debet is cibus ex tri/ bus patet ſcilicet
Regius. ⁊ natis. regis. ſuptuſq; colina.

M ¶ De primo quia eſt cibus regius. Unde Geneſis. xlix. Aſer pinguis eſt panis eius ⁊ prebebit delitias regibus Nō enim ignobilis ille cibus qui delitias re gibus prebere valet. Hic eſt cibus qui vrie fideliſſi/ mo militi exhibitus eſt a dauid cum reuerteretur ab exercitu. ſecūdi Regū. xi. vbi dicitur. Egreſſus ē vri/ as de domo regis dauid ſecutuſq; eſt eum cibus re/ gius. Urias aūt interpretatur lux dei mei: vel incen dium meum dominus. Sic etiam in figura Hiere mie. vltimo dicitur ꝙ euilmerodach rex babylōis e/ leuauit ioachim ⁊ comedebat panem coram eo ſem per ⁊ de menſa regali cibaria fecit exhiberi. Sic er/ go eſt cibus regius quia regibus preparatus. Regi/ bus in q̄ illis qui in regno chriſti omni decore virtu tis coronati regium honorem obtinuerunt: Secū do ideo ex eo apparet nobilis quia filijs regis ad re/ gnum vocatis eſt datus ⁊ ordinatus Matthei. xv.

Non eſt bonum ſumere panē filiorum ⁊ mittere ca/ nibus. Hij autem ſunt filij de quibus dicitur Joan nis decimo. Qui nō ex ſanguinibus ⁊c. ſed ex deo na/ ti ſunt Et ergo vocatur panis angelorū qui filij dei vocantur in gloria ſecum regnantes. Pſalmi. Pa/ nem angelorum manducauit homo ſc; ad ſimilitu/ dinem angelorum prouectus. Sapientie. xvi. Ange lorum eſca nutriuiſti populum tuum ⁊c. ⁊ ergo nobi lis valde ¶ Tertio nobilis eſt ⁊ apparet. quia de ipa ſummi regis colina ⁊ promptuarijs eſt ſumptus. Pſalmiſta. Inebriabuntur ab vbertate domus tue In domo enim regis ⁊ talis regis nō eſt aliquid niſi ſplendidum ⁊ regale ⁊ abundans. Eccleſiaſtici. xxxi. Splendidum in panibus benedicent labia iuſtorū Pſalmi. Promptuaria eorū plena.

De huius cibi ſuauitate Membrum ſecundum

i I Am de ſaporis ſuauitate videndum qui i hoc cibo a ſpiritualiter guſtantibus eū in/ uenitur. Ad cibum enim bonum pertinet ſaporis ſuauitas. Unde nota ꝙ hic cibus habet ſapores ſeptem Eſt enim N

ex corpore ſanguīe ex aīa ex ſpū ex deitate vnione
Pur9. dulcis. aro. ſubtilis. gratia. celi.

¶ Sapor eſt ſequela cōplexionis. Uñ ſicut res pro priā habet ꝯplexionē. ſic etiā habet appriatū ſibi ſa porem. Et nota yſaac in dictis vniuerſalibus. ix. ſa/ pores poni. que ſunt dulcis pinguis. ponticus. ſti pticus. acutus. acetoſus. qui inſipidus vocat̄ Quo/ rum optimi omnes ſunt in corpore ieſu chriſti ita ꝙ de eo dici poteſt ꝙ guſtus puritatis permanſit in eo ⁊ odor qui eſt ſaporis quedam euaporatio nō eſt im mutatus. Omnino enī incorruptum eſt quod in ip ſo eſt. Pſal. Non dabis ſanctum tuū videre corrup tionem Impuritat; aūt odor ab aliquo impuro re/ ſoluitur ⁊ ſapor cōſimiliter. Hec autem omnia ſūt pura vt patet cōſideranti principia hoc corpus per/ ficientia.

	matia	puriſſim9 ſāguis vteri ꝟgial'.
	ꝟt9 diffuſa	ꝟtus altiſſimi obūbrans
q̄ ſūt	ꝟt9 opās q̄ ē	ſpūſſctūs ſupueniens
	aſſumēs	filius altiſſimi deus
	anima	noua manib9 ēnitat; creata

¶ Quid ergo impuritatis in hoc corpore guſtari po terit. vnde Sapientie. viij. dicit ipſe. Puer erā in/ genioſus ⁊ ſortitus ſum animā bonam. ⁊ cū eſſem magis bonus veni ad corpus incoinquinatum: vt patet ſupra. Habet puriſſimū ex omni parte ſapo/ rem ¶ Secundo habet ſapore; dulcedinis valde a/ mabilis ex ſāguine. Naturale eſt em̄ ē ꝙ omis ſanguis

ſit dulcis ſapoꝛis quia vltimū eſt nutrimentum nil
nutriens niſi dulce. Vñ opoꝛtet ꝙ oīs ſanguis icoꝛ/
ruptus dulcedinis habeat ſapoꝛē. Quāte igit̄ dulce/
dinis putas ē ſanguis ſacri huius qui tam

	fonte emanat		ſanguis chꝛiſti.
Dulci	medio haurit̄	puta	ſpūſancto
	ī tā dl'ce vas trāſfūdit̄		chꝛiſti coꝛpus

¶ Qui ꝯſequēter ex dñico coꝛpe manat in ſacramē/
tum. ⁊ ex ſacramēto in coꝛda fideliū. que oīa nil hñt
amaritudīs admixtū. Canti. Fruct⁹ eius dulcis gut
turi meo. Et Salomō. Comede fili mi mel qꝛ bonū
eſt: ⁊ fauū dulciſſimū ſanguis ſcꝫ chꝛiſti gutturi tuo.
¶ Tertio habet ſapoꝛē aromaticū omni virtute fra
grantem ex aīa: que oīb⁹ virtutib⁹ fuit. eſt. ⁊ erit ꝑ/
fectiſſima. Unde ⁊ ꝑ oꝛtū delitiaꝝ eſt ſignata Cant.
iiij. Surge aquilo ⁊ veni auſter. perfla oꝛtū meum ⁊
fluant aromata illius. Item odoꝛ tuus ſuꝑ oīa aro
mata. Odoꝛ aūt indicium ē ſapoꝛis ⁊ reſpiratio que
dam ex ſapoꝛe facta vt patet ¶ Quarto habet ſapo
rē ſubtilitatis ex ſpiritu humano chꝛiſti qui eſt ī hoc
ſacramento ⁊ paſſiones ad vitā: ⁊ aīales perficiēs o/
perationes ad cognoſcendū. Subtiliū enim ⁊ ſpūa/
lium ſapoꝛes ⁊ odoꝛes valde ſunt ſubtiles ⁊ facile pe
netrantes. Tali eñ ſpūali ⁊ ſpū pleno ſapoꝛe ſe trāſ
fert dominus in oīm animas ⁊ in ſapoꝛē ſuū cōuer/
tit. Unde Hebꝛeo. iiij. Penetrabilioꝛ omni gladio
ancipiti. Et nota ꝙ quāuis ſubtilitas non ſit ſapoꝛ:
tamen diſpoſitio eſt omnis ſapoꝛis ⁊ odoꝛis in nos
ſubtiliter penetrantis. noſqꝫ ad omnem ſui ſpirituſ
infoꝛmantis ſapoꝛem ¶ Quinto habet ſapoꝛē grati
oſum valde ex deitate. In qua (vt dꝛ Joan. i. Uidi/
mus gl'iam eius quaſi vnigeniti a patre ⁊c̄. Hoc ſa/
poꝛe cibus iſte pꝛefertur oībus delectabilibus. nec a/
liquid ē quod cōꝑari poſſet delectationi huius ſacra
menti Pſ. Delectare in dño. Si eni delectatio eſt
(vt aſpaſius dicit) diffuſio nature ſuꝑ marie cōueni/
ens. ineſtimabilem cōuenit eſſe delectationeꝫ ſuper
guſtum deitatis omni gratia ⁊ omni bono refertuꝫ
Pſ. Delectatiōes in dextera tua vſqꝫ in finem. Et
Eſa. lvi. Comedite bonū ⁊ delectabitur in craſſitu/
dine aīa veſtra. Is ſapoꝛ delectabilis omniū ſatiſfa/
cit deſiderio ſanctoꝛum. vt dicitur Pꝛouerbio. xiij.
Deſideriū ſi cōpleatur delectat aīam ¶ Sexto habꝫ
ſapoꝛem inuſitatū in terris ex vnione omniū huma/
noꝝ cum deitate q̄ eſt ſapoꝛ celeſtiū gaudioꝛum q̄ ō/
nia q̄ ſunt in chꝛiſto guſtātib⁹ hoc ſacramētum infū
dunt̄. Et hic eſt ſapoꝛ vite eterne. de quo Pꝛouerbi.
vi. Guſtauit ⁊ vidit qm̄ bona eſt negociatio ei⁹. ō h
Quaſi libanus nō inciſus vapoꝛaui hitationē meaꝫ
ſperans. ſ. omnia bona ſignās deitatis vnionē cum
humanitate: in qua celeſtia terrenis ſociata ſunt. et
D omnia que in celis ⁊ in terris ſunt ſapiunt ⁊ ſpirant
¶ De huius cibi lautitate Mēbꝝ. iij.
d De cibi lautitate nūc notandū quē eſt ex
ꝑparatione ꝙ lautiſſimus eſt hui⁹ ꝑparationis mo
dus. et hoc ex quattuoꝛ.

ꝑparās	cibū cōtēpans	delectans	ſeruiens
En virtus.	ſapiens.	cōdimentūqꝫ	miſter

¶ Pꝛimo eſt huius cibi pꝛeparationis modus lau/
tiſſimus ex virtutis efficacia: que attribuitur poten
tie patris. De qua Heſter. xiij. Domine deus in di/
tione tua cuncta ſunt poſita. Subeſt eni tibi cū vo/
lueris poſſe. ait ſapiens. Maxima eni virtutis po/
tentia in hoc articulo fidei relucet. ¶ Secūdo patet
lautitas ex altitudine ſapientie hunc cibū contempe
rantis. quod attribuitur ſapientie filij. Rhomano.
xi. O altitudo diuitiarum ſapientie ⁊c̄. Quis eñ di/
gne inueſtigare valeat qualiter ex antiquo coꝛp⁹ in/
coꝛruptum ſic innouatur. qualiter noua anima viui
ficatur. qualiter vtrūqꝫ hoꝛum deitati ſociatur. qua
liter in carne infirmitates carnis poꝛtauerit. qualit̄
moꝛtuus reſurrexerit. qualiter in coꝛpus ⁊ ſanguieꝫ
pꝛincipalia eſculenti ⁊ poculenti hūani mutauerit. ⁊
ſic ſe hominū in cibū ſe pꝛebuerit. Hec eni vie etiam
ſapienti ſunt occulte vt dꝛ Pꝛouer. xxx Tertio lau
titatis cibi pꝛobatur ex condimento delectationis.
quod attribuitur ſpirituiſancto. Ipſe enim patris
⁊ filij eſt condimētum. Sapientie. xij. O qꝫ bonus ⁊
ſuauis eſt domine ſpūs tuus Omne eñ cōdimētuꝫ
⁊ delectatio in eo eſt. Canti. viij. Dabo tibi poculuꝫ
ex vino cōdito ¶ Poſtremo patet lautitas ex abun
dantia amminiſtrationis. que attribuitur maie/
ſtati totius trinitatis que dat impenſas. Hinc. ꝑ.
Parap. vltimo. Ego totis viribus meis pꝛeparaui
impenſas domus domini mei. id eſt ſacramēti hui⁹
Cuius domus impenſe ſunt natura diuina ⁊ huma
na in anima. coꝛpe. ſanguine ⁊ ſpiritu: ⁊ omnib⁹ bo
nis quibus plena eſt natura diuina: ⁊ que nō ad mē/
ſuram data ſunt homini chꝛiſto. Quas impenſas ne
mo parare poterat: niſi magnus ille rex ⁊ maieſtas
totius trinitatis. Huius magnificentie typus fuit
cōuiuium aſſueri ⁊ darij. ⁊ illius euangelici hominiſ
qui fecit cenam magnam. Lautum cōſtat edulium
cuius pꝛeparatio nō poterat fieri niſi de patris po/
tētia. Nec inueniri. niſi de filij ſapientia. nec condiri
niſi de ſpirituſſancti bonitate ⁊ clementia Nec expē
ſe haberi poterant niſi de maieſtate ⁊ magnificētia
totius trinitatis.

De cibi huius ſanitate
Membꝛum quartum.

P

p Porro de ſanitate huius cibi qui eſt ſanus
ex operatione. operans ſanitatem in ho/
mine ipſum ſumente ⁊ comedente eſt no/
tandum. Qꝫ hic cibus eſt. ⁊ dicitur ſanus quadꝛupli
citer.

ab infirmitate	infirmitatē pellens	depoſitū	ſanitateꝫ
Sanus ꝑſeruās.	purgās.	repāſqꝫ	reſuās.

¶ Primo inq̃tz õr ſanus ab infirmitate pſeruando Eccli. xxxviij. deꝰ de t̃ra creauit medicinã: ⁊ vir prudens nõ abhorrebit eã. Ibidez. xliij. Medicina oĩm in feſtinatione nebule. q: ſpẽs ſacramẽti nebula vocatur que eſt pſeruãs ab oĩ infirmitate. Job. v. In ſex tribulationibꝫ liberabit te ⁊ in ſeptia nõ tãget te malũ. Tot eñi ſunt nr̃e infirmitates Nam

		luxuria
	A corpe	gula.
		accidia
Infirmitates cãntur	Ab aĩa	Ira
		auaricia
		inuidia
	A ſpũ	ſuperbia.

¶ Ab hijs oĩbus liberat hoc ſacr̃m Si eñi accedentes diligenter cogitemus

paciencie humilitatẽ		ſuperbia
eius ſtrennuitatẽ	liberabimur	accidia
cõionis liberalitatẽ.		auaricia

Et ſic per ſingula diſcurrẽdo vt patet exercitãti ſe

Secũdo eſt Sanꝰ cãm infirmitatis expellẽdo Omnis eñi cã noſtre infirmitatis ẽ quincuplex

		ꝯcupia	carnis		paup̃tate
	extra		oculoꝝ		dolore
Ab		ſup̃bia	vite	purgat̃	hũilitate.
	Intra	Timor	nimiꝰ	ex	audacia
		Amor	ip̃robꝫ		morte.

¶ Omnes igit̃ cauſe nr̃e infirmitatis hoc ſacr̃o depellũtur Tertio eſt ſanꝰ ſanitatẽ dep̃ditã reſtaurãdo. Nã ſicut perdit̃ ſanitas corporis: ita ⁊ aĩe vires. Sed oẽ dep̃ditũ p̃ inediã ⁊ cõcupiam hoc cibo r̃ſtauratur. Ita q̃ reddũtur vires ⁊ debitꝰ vigor Sapiẽ. xvi. Nõ natiuitatis fructus paſcebat hoĩes. ſed ſ̃mo tuus paſcit eos q̃ in te cõfidunt. Liuida tabes efficit̃ in interioribus oĩs hõ qui hoc cibo diu priuatur.

¶ Quarto Sanꝰ ẽ ſanitatẽ cõſeruãs. Honora medicũ (ait ſapiẽs) p̃pter neceſſitatẽ. i. neceſſariã ꝯſuatiõnẽ ſanitatis. A deo eſt oĩs medela. Miſit verbũ ſuum ⁊ ſanauit eos de interitiõibꝫ eoꝝ. diſciplia medici exaltabit caput Clamemꝰ itaq; ad eum. Sana

Q me dñe ⁊ ſanabor. ſaluũ me fac ⁊ ſaluus ero: quoniam laus mea tu es. ¶ De cibi huius nutriuitate.

¶ Mẽbrũ quintum.

De nutriuitate cibi ſciendũ q̃ virtꝰ huiꝰ cibi ex ſex cognoſcitur ex quibꝫ valet hũ nutr̃re. ſ.

Vi celiq;. cibi. vite. dans. vnit. et omni.

¶ Primo nutrit virtute celeſti q̃ nobilior eſt oĩ v̇tute humana vel cibi hũani Joh. vi. Nõ moyſes dedit vobis panem de celo. ſed pr̃ meꝰ dat vobis panez de celo verũ. Panis enim verus ẽ qui de celo deſcẽdit. Hic eñi panis vegetare ⁊ nutrire habet ad vitã celeſtẽ. Ideo clamãdum. Panẽ noſtꝝ ſup̃ſtantialez da nobis qui ſcz ſup̃ſtanciali virtute nobis p̃ſtat nutrimentũ. hinc dicitur Oculi iacob in terra frumẽti et vini ⁊c̃. Nutrit ergo ea quã in ſe habet celeſti v̇tute et hoc ad celi cõformitatẽ in celo nr̃am faciens eſſe p̃ celibatum cõuerſationem ⁊ rationis intentionem.

¶ Secundo nutrit ipſa veri cibi veritate Joãnis. vi. Caro mea vere eſt cibus. Uerus eñi cibus vocat̃ ille qui nihil ſibi habet admixtũ niſi cibũ qđ nõ ẽ i cibo corp̃ali vt patet. Et ergo dicitur. Ego ſum panis vite qui venit ad me nõ eſuriet ⁊c̃. Adeo eni habz cibi veritatem q̃ totam alterius cibi aufert eſuriem in ſanctis et perfectis. ⁊ nõ admittit famis inediaz. Et ergo dicitur ydria farine nõ deficiet In Prouer. xiij. Juſtus comedit ⁊ iplet aiam ſuam. venter autẽ impiorum inſatiabilis ¶ Tertio nutrit ad vitam q: eſt cibus vite. quia ſcz ipſa vite principia ſunt in ipo Joannis. vi. Ego ſum panis vite (gloſa). qui paſco donec paſtos iungam vite. Joannis. vi. Hic ẽ verꝰ panis: vt qui ex ipſo mãducauerit nõ moriatur Itez Qui manducat me ⁊ ipſe viuet propter me. Hoc igitur alimentũ influit ſanctis vitam glorie ⁊ nob vitam gratie ¶ Lignũ enim vite eſt in medio paradiſi Cum eni (vt dicitur in libro de cauſis) vita ſit actus cõtinuus fluens ab ente quieto (quod eſt fons vite) i ea que viua ſunt. Patet q̃ hoc nutrimẽtum vite cibus eſt.

	pater vitam fluit in filium.
Nam	filius hñs i ſemetipo vitã fluit i ſacr̃z
	ſacramentum vitam influit in nos.

Eccleſiaſti. x. Cibauit illũ pane vite ⁊ intellectus

¶ Quarto cõfert immortalitatem ⁊ eius radicem. hinc dicitur Joannis. vi. Qui mãducat carnem meam habet vitam eternam ⁊ ego reſuſcitabo eum Inde etiam habet quod viaticum appellatur. quia ſcz eſt vita viancium. id eſt itinerantium per mortale iſtud deſertum vſq; ad immortalitatis illius ſtabilimentum. Quia hic cibus eſt radix immortalitatĩ. q: is qui ſumitur in ipſo principium eſt vite. Apocal. ſecũdo. Uincenti dabo edere de ligno vite: a cuiꝰ radice ſugitur vita immortalis. ¶ Quinto cibat virtute excellenti cibatum ſibi vniente. Et hanc proprietatem nõ cõmunicat cum cibo naturali. vnde dicit̃ Auguſtino Creſce ⁊ mãducabis me. Nec tu me mutabis in te ſicut cibum carnis tue: ſed tu mutaberis in me. Et Ezechielis tertio. Ipſi cõuertentur ad te: ⁊ tu nõ conuerteris ad eos. Nam ſi in nos cõuerteretur nihil nobis prodeſſet. Quando autem virtꝰ eius noſtram vincit infirmitatem ⁊ nos ad ſe cõmutat. oportet q̃ noſtra infirmitas in ſuaz tranſeat quodãmodo diuinam virtutem. ⁊ ſic firmamur ⁊ perire ñ poſſumus ab ipſo. Joannis. xij. Omnia traham ad meipſum. Hoc in cãticis ſpõſa orat. Trahe me pꝰ te. Nam ſicut in vnã perſonam aſſumpſit naturam humanã nõ conſumens eã in ſeipſo. ſed i vnitate pſone traxit vt in ipa eſſe diuinum participaret. Sic ꝯuertit nos ad ſe nõ cõſumendo. ſz vt eẽ diuinũ i ſui

ſumptióe pticipemus. Hinc orat Hieremi. Tren.
vlti. Cóuerte nos dñe ad te ⁊ ꝯuertemur Sic eccl'ia
dr corpꝰ xpi. qꝛ dñs ieſus dãdo illi corpꝰ ſuũ cóuertit
eã ad ſe vt corpꝰ eius efficiatꝛ: ⁊ ſingl'a ſint mébra eiꝰ
¶ Sexto nutrit iſte cibꝰ virtute vniuerſali: ⁊ corpꝰ
nutriens ⁊ aiam: in quo etiã excedit cibi materialis
virtuté: q̃ tm̃ depdita in corpe reſtaurat. Vñ Greg.
in Coll'. Pñã q̃s oipotens deꝰ vt qđ nũc in ſacro pci
pimꝰ ad nr̃aꝝ vegetationẽ tranſeat aiarũ. Ergo di/
cit Ambroſ. ſacr̃m ex duobus cõpoſitum ſcꝫ viſibili
ſacr̃o. ⁊ inuiſibili corpe chriſti: vt vterqꝫ hõ. ſ. exteri/
or ⁊ interior in chriſti corpe inueniat refectioné Jo/
annis. x. Ingredieť ⁊ egredieť ⁊ paſcua inueniet. ps.
Dñs regit me ⁊ nihil mihi deerit. tãta em̃ eſt paſtu/
ra iſta ꝙ in ea ſunt oia neceſſaria.

R

De cibi ad cibatũ cõgruitate   Hebꝛ. vi.

De cõgruitate huiꝰ cibi ad cibatũ videndum
quã habet ex ſili'tudine. Nihil ei vt phi aiũt
nutrit niſi ſile. Et ideo cũ iſte cibꝰ marie nu/
triat: oportet ꝙ marie ſilis ſit. Quia licet diſſilis ſit
cibꝰ a ꝓprio principio anq̃ꝫ nutriat. oportet ꝙ per di/
geſtioné fiat ſilis. Et qꝛ nos cõuertimur in hũc cibũ
igitur oꝫ ꝙ digeſtio fiat in nobis ad illiꝰ cibi ſaluta/
ris ſimilitudiné. Unde hic notandũ ꝙ in quiqꝫ cõſi
ſtit cõgruitas cibi ad cibatũ ex ſili'tudine videlicꝫ

Digere. imagine. nata. virit. mala ſupſit.

Eſt ei ꝯgruitas cibi ad cibatum
- nr̃i ad cibũ digeſtione
- imaginis ſimilitudine
- nature cõformitate
- cõuerſationis pulchritudine.
- nr̃e miſie indetractibil' aſſũptóe

¶ Primo inq̃ꝫ per digeſtioné noſtri ad cibũ fit ſili/
tudo. Et hoc cõpunctióe peccati ⁊ deuotióe feruẽtis
deſiderij. De primo apl's. Probet aũt ſeipm̃ hõ. Et
Eſai. Aſſil'aui te nõ cognouiſti me. De ſecũdo Loca
uit cor meũ intra me. Qñ eni cogitamꝰ charitatem
chriſti qui ſacramentũ inſtituit. cogitamꝰ mãſuetu
diné pacientis. aduertimꝰ deuotioné ſe pro nob of/
ferentis. largitaté ſe pro nobis exhibentis. benigni/
tatem nos ad mẽſam recipiẽtis. dulceſſit cor noſtrũ
ad cibũ hũc. ⁊ ſic feruet in amore ⁊ aſſil'atur chriſto.
ſciens qm̃ talia oportet cũ ꝑparé ¶ Secundo eſt aſ/
ſimilatio nr̃i ad chriſtũ in imagine Filiꝰ eni dei ima
go eſt inuiſibilis patris: ⁊ nos facti ad imaginem ſu
mus. Sed nõ pt̃ eſſe imago q̃ nõ imitať. qꝛ ab imitã
do ẽ dicta. Vñ hylariꝰ dicit Imago eſt rei ad ré imi
tandã ⁊ coequandã ſpẽs indifferẽs. Geñ. i. Faciamꝰ
hoiem ad imaginé ⁊c̃. Qui ergo vult hoc cibo dignꝰ
effici imiteť formã filij dei ad quã factus eſt. ſcꝫ i co
gnitióis veritate. ⁊ affectióis dilectione
¶ Tertio eſt hec ſili'tudo in nature ꝯformitate. Ad
Hebꝛ. ij. Nuſq̃ꝫ angelos appꝓhendit. ſed ſemé abrae.
Et poſt. Unde debuit ꝑ oia fratribꝰ ſimilari. Phip

penſ. ij. In ſili'tudiné hoim factꝰ Cõtẽpauit ei nos
ſibi noſtra aſſumẽs vt faciliꝰ in ipm̃ tranſeamꝰ Ge/
neſ. xxxvij. Caro eni ⁊ frater nr̃ eſt In oibꝰ eni natu
ralibꝰ eſt nobis aſſil'atus ¶ Quarto eſt ſili'tudo i cõ
uerſationis pulchritudine. Qui cõformamur ſibi in
pulchritudie morũ ⁊ virtutũ. Et hoc notať ꝑ veſtē
nuptialé. Matth. xxij. Amice quõ huc intraſti ñ ha
bens veſté nuptialé. In veſte eni tali ſil'es fiũt ſpon
ſo nuptiaꝝ Eſa. lxi. Induit me dñs veſtimẽto ſalu/
tis. ⁊ indumento leticie circũdedit me ¶ Quinto eſt
ſili'tudo in nr̃e miſeric ſ̃m penas indetractibiles aſ/
ſumptione. Nullã em̃ aſſumpſit culpã. ſed nec oẽm
aſſũpſit penã. Quia ſunt q̃dã pene quas ſi aſſũpſiſ
ſet honeſtati nr̃e redẽptióis detraheretur. qꝛ ille pe/
ne nõ ſunt honeſte. harum quedam

corpe   feineꝰ ſexꝰ. lep̃. ſcabies. debilitas ⁊c̃
ex   ania   vt   ignorãtia agẽdoꝝ cõcupia notioꝛꝫ.

¶ Si has aſſumpſiſſet redẽptioni non ſatis fuiſſet
Quia ſexus feineus ipediret a ꝑdicatióe. ⁊ plura icõ
uenientia q̃ relinquimꝰ ſtudioſis iportaret. Lepra
ab hoim cõuerſatione Debilitas ꝯtinua euãgelij of
ficiũ ipediſſet. Et iõ has ⁊ hmõi nõ aſſumpſit. Alias
aũt nr̃as oẽs aſſumpſit penalitates vt ſilis nob eẽt
Et ideo pro hac aſſil'atióe ad marias ei tenemur g̃/
tiaꝝ actiones. Quia ex hac penarũ aſſumptióe ⁊ no
bis cõpati noſcit ⁊ ſilis peccatoribꝰ minor eſt angel'
effectus ⁊ pro nobis paſſibilis factꝰ, oia tedia vite hu
mane ꝑ nobis ſuſtinuit. Pprie ergo ⁊ perfecte cõgru
it nobis iſte cibꝰ. ⁊ iõ mirabiliter ꝯueniẽs nobis ꝑpu
tatur.

¶ De huius cibi penetrabilitate.   Hebꝛ. vij.   S

De penetrabilitate huiꝰ cibi quã hꝫ ex ſubtili/
tate ẽ notãdũ ꝙ cibus naturalis non nutrit
mẽbra niſi mẽbris infũdatur. nõ infunditur
aũt poroſitati mẽbroꝝ niſi ſubtilietur. Et iõ poſuit
natura oia inſtrumẽta in hoie ad hoc neceſſaria Po
ſuit enim in ore

Dentes		cibũ diuiderent.
molares		ad mima cõtererent.
caloré igneũ i ſtoãcho		ſubtile a groſſo ſepaцť
venas muſaicas.	vt ſic	ſubtile ſugerent.
colatoria pãnicl'oꝝ		feculẽtũ colãdo auferrẽt
ſubtiles poros		ſubtile ſubtiliter ſugerẽt
ſpõgioſitaté mẽbroꝝ		mẽbris infunderent

vt ſic in ſubtiliſſimo nutrimẽto corpis perficeretur:
Hoc ergo modo ꝑficitur etiã nutrimentũ aie in ſa/
cramento: vbi oportet hec vt penetret ꝯcurrere.

Maſtico. pꝰ tenuo. ſugo. fero. colo refũdo

¶ Maſticatio que eſt frequẽs reditus dentiũ ſuper
idem ſignat meditationé. vt ſupra patet. Quia ẽ h
ſacramentũ diuidendũ ⁊ atterendũ in oẽs differẽti/
as bonitatis ⁊ virtutis. ¶ Secũdo nota ꝙ ſubtili/
atio que fit per caloré digeſtiuũ igneũ pura ſepans

ab ipuris. nõ quidē in corꝑe dñi: ſed potiꝰ eſt in nobꝭ q̄ nos depurare debemꝰ. vel potiꝰ ab ipſo dño depurari ad ipm̄ percipiendū. De hoc Malach. iij. Sedebit cõſtans ⁊ emūdans argentū ⁊ purgabit filios leui ⁊ erunt dño offerentes ſacrificia in iuſticia ⁊ placebūt dño. Seſſio moram Cõſtatio charitatis incendiū Emūdatio digeſtionē ad purū deſignat ¶ Tercio ſuctio dulcedinis huiꝰ ſacri deguſtate fit qñ i dulcedine cordis nimia dulcedo chriſti in ſpū deguſtat̄. Deuterono. xxxij. Ut ſugeret mel de petra. poſtq̄z. ſ. eſt depuratus Quarto delatio huiꝰ cibi fit quaſi per quaſdā venas ⁊ carnales in totā aīam ipm̄ deportātes vt vndiq; aīa infundatur. irrigetur. nutriatur. Hee vene ſūt cognitiões ⁊ affectiões nutrimentum aīe deferētes a fonte xp̄o. De quo Geñ. ij. Fons aſcēdebat de terra ¶ Quinto colatoria ſignāt ſubtiliſſiē cõſcientie examiatiõem ne aliqđ impurū remaneat in nobis Hiere. x. Si ſeparaueris precioſū a vili quaſi os meū eris. hinc Exodi. xxix. Simila precipitur eſſe in ſacrificio dñi q̄ ſignificat vltime mūdicie graciam. Ezechiel. xvi. Similā ⁊ mel ⁊ oleū comediſti. ⁊ decora facta es nimis ¶ Sexto tā purū: tam dulce tā mundū infundit̄ iam mēbris aīe: et ex illo oīs ſubſtantia coꝝ ⁊ virtus reſtaurat̄. Et aīa exhilarat̄. ita vt Pſ. dicat. In voce exultatiõis ⁊ cõfeſſionis ſonꝰ epulantis. Quia cor eſt in iubilo ⁊ oīa interiora ⁊ exteriora dulcedine talis epulationis ꝑfundūtur. Naz panis cõfortat ad grām Uinū inebriat ad ſpūs iocūditatē. Et mixtio vini cõſeruat rõnem ſobrietatis

De cibi ad cibatū vnibilitate ¶ Mēbrum octauū

Iam de cibi ad cibatū vnibilitate videndum Et eſt ſciendū ꝙ in naturali cibo nihil vnit̄ ei qui cibatur niſi qđ cõnaturale eſt illi. Nõ cõnaturale putreſcit generat apoſtemata ⁊ alias corruptiões. De cõnaturali aūt vnico oīa mēbra cõfortantur ⁊ ꝑficiūt in opatiõib; ſuis. Et ideo notandū ꝙ quinq; ſūt q̄ nos faciūt chriſto cõnaturales ⁊ vnibiles ſalicet

diuina gñatio mūda dei ſincerꝰ illūinoſa vnio deuota
Partus. vita. ⁊ amor. ſic cõtēplatio. iunctꝰ

Et hec quinq; h; etiā cibus ad cibatum qñ vnitur ei De primo borū dr̄ in canonica Job. v. Scimꝰ quia oīs qui natus eſt ex deo non peccat. ſed generatio dei cõſeruat eū. Eſt aūt ſpūalis quedā ⁊ optima generatio diuina qua hõ in corpus ⁊ in mēbris xp̄i generat̄ Si enī cibus oleris bonū ſuū cognoſcere poſſet quādo ad corpus ⁊ ad mēbra hoīs per generationem qñdam mutat̄ multas grās ageret ⁊ oēs cõtritiões et modos quib; cõteritur ⁊ mutatur cū gaudio ſuſtineret ſciēs ꝙ a ſuo eſſe ignobili ⁊ vili in tā nobilem vitam ⁊ corpus trāſiret Quantas ergo grās debemus chriſto qui ſuo corꝑe viuifico nos in ſe trāſmutat vt corpus eius efficiamur ſcꝫm: mūdū: diuinū Hic Joannis. i. Quotq̄t aūt receperūt eū dedit eis poteſtatē ⁊c̄. Quia q̄ eū recipiūt in ſacro cõcorpales illi efficiūtur Ex deo nati ſūt. ¶ Secūda vnio eſt in mūda vita in ſiliṫudie virtutis ⁊ opatiõis Hinc dr̄ Eſaie. lvi: Iniquitates veſtre diuiſerūt inter nos ⁊ deū. Ac ſi dicat Si diſſiliṫudo in vita nõ eēt. ſed eſſetis vita virtute ⁊ operatiõe ſiles. tūc deo vrõ vniti eētis. ita ꝙ nihil inter vos ⁊ ipm̄ diſtaret Act. xvij. Nõ longe eſt ab vno quoq; nr̄m In ipſo eī viuimꝰ: mouemur ⁊ ſumꝰ: ⁊ oīa opa opatur in nobis ⁊ magna facit in nobis ¶ Tertium nos vniens chriſto eſt dilectio ad ipm̄ ſincera. Hinc Augꝰ. Fides in cõpoſitiõe corꝑis miſtici mēbra iūgit. ſpes aūt nectit ⁊ charitas vnit ⁊ Apoſtolus Solliciti ſeruare vnitatē ſpūs in vinculo pacis Qui in charitate manet in deo manet. Erit autē hec dilectio pulchra ⁊ ſincera nil corruptibil̄: nihil fedū admittēs aduerſus dilectū Quartū vniēs eſt illuſtratio cõtemplatiua. de qua. ij. ad Coꝝ. tertio Nos vero reuelata facie gl'iam dñi ſpeculātes in eādem imaginē trāſformamur a claritate in claritatē tanq̄z a dñi ſpū. Omnino enī innaturale eēt ꝙ tenebroſum ⁊ obſcurū mēbrum eſſet tā lucidi ⁊ pulcherrimi corꝑis. ⁊ iõ oportet vt aſſumat chriſti naturalē lucē ⁊ pulchritudinē. imo ⁊ colorē candidū ⁊ rubicūdum. vt dr̄ in cāticis ¶ Poſtremo vnio ꝑficit̄ indiſſolubilem hñs vnionē ad corpus ⁊ idiſtantē vt i corpore ſit ⁊ animetur ab ipſo ⁊ viuat: ⁊ iam de cetero de corꝑe reputetur. Hoc aūt fit per oīm bonoꝝ q̄ a capite vel corde corꝑi influūtur ꝑticipationē vt dr̄ in Pſ. Participē me fac deꝰ oīm timentiū te. Itez q̄ adheret deo vnꝰ eſt ſpūs Reducimur a multis i vnū

per cathenā vnionis.
per vinculū ſpūſancti
Et hoc q: colligamur filio in ſacramēto
q: reducimur in patrē ⁊ fruimur ipſo:
Sic ergo perficitur vnio iſta

De cibi ad cibatū heſibilitate
Membrum nonum

Circa nonū ſciendum ꝙ cibi ad cibatum heſibilitas perficitur ex apphēſiõe fortiſſima qua id qđ cibatur apphēdit. ⁊ tenet id qđ ſibi ex cibo eſt vnitū Sicut enī dicit Iſaac in dietis ⁊ cõſtantinꝰ in pantegnis ꝙ quidā cibi paꝝ adherent vt oua caro ſubtilis ⁊ herbe Quedā firmiter vt nutrimentū ex puro ⁊ ſincero grano frumenti Sic etiam chriſto quidā fortiter adherēt. quidā aūt facile ſeparantur Adheſio aūt fit bis modis.

Fortis amor. ſtabilis. heret. cõſtātia xp̄o.

¶ Fortitudo aūt apprehenſiõis ſpūalis fit quaſi duobus brachijs intellectus et affectus Philippē. iij. Sequor ſi quō mō cõprehendā Canti. viij. Apprehendam te et ducam Item Cāti. tertio. Tenui illuz nec dimittā Item. iiij. Reg. ij. Uiuit dominus ⁊ vi

nit aīa tua nō dimittā te. Jtem Ego dilecto meo et
ad me ꝯuerſio eius Secūdo fit hec adheſio glutio
amoris Hiere.xiij. Sicut adheret lūbare ad lūbos:
ſic agglutinaui mihi domū iſrl' ⁊ oēm domū iuda vt
eſſent mihi in nomen ⁊ in laudē ⁊ gl'iam. Jtē Eſaie.
xli. Glutinū bonū eſt. ps. Adheſit aīa poſt te Omis
eni amor facit extaſim tranſponēs amantē in ama-
tum Eſt igitur amor optimū glutinū q̄ mēbꝝ icor-
poratū xp̄o firmiter ſubhereat ne ſeparetur ab eo
Tertio fit hec adheſio māſione ſtabilitatis. i. ſtabi-
limento cordis ⁊ corporis in ſpūalibꝫ meditatiōe ⁊ ſtu
dio Nā hoc neceſſariū eſt Hinc dr̄ Hiere.xiiij. Po-
pulus hic dilexit mouere pedes ſuos ⁊ dn̄o nō placu
it. Oportet eni firmiter adherere deo. q: oportꝫ pal
mitē manere in vite vt faciat fructū Qui eni manet
in me (ait ip̄e chriſtꝰ) et ego in eo. hic fert fructū mul
tū Hinc Geñ. vij. dr̄ Manſiunculas in archa facies.
id ē corpi dn̄i ieſu firma meditatione ⁊ exercitio ad-
hereas Jtem de h' Geñ.xxvij. dr̄. Jacob fuit vir ſim
plex hitans in tabernaculo. i. corpe dn̄ico. Oportet eñ
cauere ne ad leuia defluamꝰ ⁊ laxationē patiamur:
ne forte effluat cibꝰ iſte. vñ oꝫ caute. patiēter. pſeue-
ranter expectare huiꝰ ſacri effectus: ⁊ nō ideo ſepari
ab eo Et hec ſimul ſufficiūt de māſione ſtabilitatis:
⁊ perſeuerātia cōtinuitatis Ac ꝑ hoc de oībꝫ ꝓprieta
tibus ſuprapoſitis huiꝰ vitalis cibi Age iā hunc op-
temus edamꝰ vt ineternum viuamus.

¶ De quarto noie ſacramēti quo dr̄ potꝰ Ca. iiij.

BJbite ⁊ inebriamini chariſſimi Cantic.
iiij: Eſt quarto huiꝰ ſacrm̄ in gn̄e potus.
Joh. Sanguis meꝰ vere ē potus Circa
quē potū preter cetera ſūt cōſiderāda iſta.
Nā infra vbi agitur de ſanguie hn̄tur multo plura:
hic vero tm̄modo cōſiderāda eſt huiꝰ potꝰ materia
cōgrua. Nā vinū propter ſuas ꝓprietates ⁊ effectus
q̄s in bibēte operatur cōgruentiſſima huiꝰ potꝰ ē ma
teria. Cū eñ ſpēs in ſacro p ſigno aſſumant': vtrīqꝫ
q̄ efficit vinū corpaliter bibitū. etiā in hoc ſacro dꝫ ſi
gnare ad eius ꝯfectionē ⁊ vſū aſſumptū Sūt autē
vini ꝓprietates ſiue effectus principaliores hij

Cōſumit. nutrit. iocūdat. prouocat. vnit.
Cōfortat. curat. ſapit. accēdit. q̄ꝫ ſignat

Et hijs oībus huiꝰ potus effectuū ſilitudinem gerit
Primo vinū potatū oēs humores malos ꝯſumit
Sic ⁊ iſte potꝰ ſanguis ſcꝫ xp̄i. oēs aīe affectiōes ꝑ-
uas pctōꝝ qꝫ ſordes quaſi quoſdaꝫ humores noxios
tollit. Ad Hebre.ix. Sanguis xp̄i emūdauit ꝯſcien
tias vr̄as ab opibꝫ mortuis ad ſeruiendū deo viuēti
B Apoca.i. Qui dilexit nos ⁊ lauit nos a pctīs noſtrꝭ i
ſanguine ſuo ⁊c. ¶ Secūdo vinū nutrit nō ſolū ex ſe
ſed et calori naturali coopando ⁊ virtutē digeſtiuā
adiuuādo ⁊c. Sic ⁊ iſte potꝰ aīam paſcēdo vehemē-
ter ſua virtute nutrit ⁊ potat. adeo vt ad plenā ſati-
etatē pducēs ipam ſitire finaliter nō pmittit Joan.
vi. Qui bibit me nō ſitiet ineternū Vñ ⁊ ſignāter. ñ
gregarius ſed verꝰ potus dr̄. Jbidē. Sanguis meꝰ
vere ē potus Tertio vinū (ſm Albertū) ꝓpter ſubtilē C
⁊ humidū ſui calorē cordis ē letificatiuū. Sic ⁊ h po
tus ſi rite potetur ineffabili gaudio mentē gaudere
facit. imo ⁊ ebriā reddit. Prouerb.ix. Venite bibite
vinū qd miſcui vobis Canti.v. Bibite ⁊ inebriami-
ni chariſſimi Quarto vinū appetitū ꝓuocat. Sic ⁊
iſte potus quāto magis bibitur tāto magis ſemper
ſititur. Et ſi eni vt ſupra dictū eſt ſuauiter aīaꝫ refi-
ciendo ſatiat. faſtidiū tamē parere nō nouit. ſꝫ mi-
ro quodāmodo ſatiēdo appetitū in ſe acuit ⁊ prouo-
cat magis. Eccli.xxiiij. Qui bibūt me adhuc ſitient.
Quinto vinū nō ſolū ſe potāti vnit'. ſed ꝟtuti dige D
ſtiue cooperando ꝑ vim ſui caloris cibū cū cibato vnit
Sic et iſte potꝰ potantē. vnū eſſe cū chriſto ſicut et
ille cū patre vnū eſt ⁊ in illo manere mirabiliter facit
Joan.vi. Qui bibit meū ſanguinem in me manet ⁊
ego in eo. Jtē Apl's. Vos q̄ aliqñ eratis longe facti
eſtis ꝓpe in ſanguie eius ¶ Sexto vinū eſt ſtoma-
chi confortatiuū. Juxta illud. Modico vino vtere
ꝓpter ſtomachū tuū. ⁊c. Sic et ſanguis xp̄i ꝯ oia hu
ius exilij mala ꝑ ſpem futuroꝝ bonoꝝ ꝯfortat. Ad
Heb.x. Hn̄tes itaqꝫ fratres fiduciā in introitū ſcō-
rū in ſanguie ieſu Septio vinū moderate potatū
multaꝝ infirmitatū eſt curatiuū. Sic ⁊ iſte potus
oīm aīe egritudinū optima eſt tyriaca ⁊ medicina.
Virtus eñ de illo exit ad ſanādū oēs Et medicina ē E
quā de terra creauit altiſſimꝰ ¶ Octauo ſicut vinū
optimi eſt ſaporis. ſic iſte potus palatū habentē ſa-
nū ⁊ meretriceis ſuauitatibꝫ nō infectū gratiſſimo
ſuo dulcore ſuauiter delectat. vide infra in cōſidera-
tionibꝫ de ſanguine. Nono ſicut vinū potantē calē-
facit. ſic ⁊ potꝰ iſte ardentiſſima effuſus charitate ſe
potantē efficaciſſime charitate accēdit Bernardus
ſup oīa te mihi reddit amabilē bone ieſu calix quem F
bibiſti Decimo ſicut vinū vi caloris ſolis generatū
⁊ in torculari expreſſum in potū ꝓponit'. Sic ⁊ potꝰ
iſte calore amoris celeſtis ꝑparatus. in torculari cruc-
expreſſus. in ſacramēto velut quodā calice aīe ꝓpoi-
tur ad potādum Eya itaqꝫ rite hunc potū bibamus
vt hos eiꝰ effectus cōſequamur. Poſſent ⁊ alie vini
ꝓprietates ⁊ effectus adduci. quibꝫ huiꝰ potꝰ ſangui-
nis ſcꝫ xp̄i fierent manifeſti effectꝰ ſꝫ breuitati ſtudē
tibꝫ vl' hijs paucis q̄ꝫ cōgrua ſit vinū eiꝰ materia ſat
ſit demōſtraſſe

De quinto nomine ſacramēti quo dicitur Cōmu-
nio vel ſynaxis ¶ Capitulū quintū

PAnis quem frangimus nōne cōicatio et G
participatio eſt corpis dn̄i. i. ad Coꝛ. x.
Jam quinto videndū quō hoc ſacramē-
tum in genere eſt cōionis ⁊ ſynaxis a pa
tribus vocatur quod ſcrām cōionem ſonat in latino

In quo genere ponit᷑ propter ſex cauſas.

Fonti ſpiritib⁹. ſactis. corp̄. oia nectens.

	Fonti oīs gratie.
facit cōicare	angelorum glorie
	ſcīs oībus triumphantibꝫ
	miſtici corporis paſſiōibus
	omnia noſtra cōia.
facit	diuinoꝝ ⁊ hūanoꝝ verā cōionem

¶ De primo ꝙ facit cōicare fonti oīs grē: patet q̄a ī ipſo cōicamus xp̄o ſic vt in nobis ipē ſit ⁊ nos in ipſo ⁊ omnia ſua influat nobis Unde dr̄ Prouer. iiij. de filio. diriuentur fontes tui foras ⁊ in plateis aq̄s tuas diuide Et eſt verbū pr̄is ad filiū qui eſt fons ōnis gratie ⁊ oīs boni. In quo fonte ſūt multe vene graꝝ vtrāqꝫ eccliāꝫ irrigātes. Hic eſt fons de q̄ Heſter dr̄ ꝙ fons puus creuit in fluuiū maximum ⁊ in aq̄s plurimas redūdauit Facitqꝫ q̄ttuor in nobis aq̄ fluentis cōmoditates.

Turpe lauat. rigat. apportat. reuehēs aq̄ fontis.

¶ Nā grā ſanguinis ſui lauat ſordes pctōꝝ. Heb. x Oia pene mūdant᷑ in ſanguine ⁊ ſine ſanguis effuſione nō fit remiſſio vrs̄ ¶ Secūdo rigat arida nr̄a in aqua q̄ cū ſanguine exiuit de latere ſuo Joh. xix. Exiuit ſanguis ⁊ aq̄. Aqua. ſ. expians ⁊ oia rigans Johelis. ctio. Fons de domo dn̄i egredietur ⁊ irrigabit torrentē ſpinarū. i. vanitatum vt diuie plante bonorū operū creſcat. Tertio deportat nauibꝫ ⁊ euehit apud nos abūdantia vt vbi deficiūt magno p̄cio cōmutent᷑. Que ſunt. paupertas ſpūs. gemitus p̄ pctis fletus. ieiuniū. ⁊ hmōi q̄ apud nos abūdāt ⁊ in celo deficiūt vel deſinūt. ⁊ ibi nobis pro hmōi mag̃ p̄cia dantur. Nā pro tp̄alibꝫ eterna. p̄ triſticijs btā gaudia. p̄ paupertate diuitie. pro labore eterna requies cōdonātur. Et oia nr̄a merita p̄ chriſtū pr̄i preſentāt᷑. ⁊ ad celeſtē patriā vt illic remuneremur deportātur. Quarto hic fluuius aduehit nobis ⁊ reportat neceſſaria q̄ deficiūt apud nos ⁊ abūdāt in celo. hoc ē gaudium cordis. cōſolationē ſpūs. dulcedinē guſt⁹ diuinoꝝ ⁊ fructū quedāꝫ virtutū vt illa forti⁹ deſideremꝰ: et iſta in quibꝫ ſum⁹ magis faſtidiam⁹ Prouerb. vltio Facta ē quaſi nauis inſtiſtitoris dōlge portās panē ſuū Sic ḡ huic fonti vtilitatē cōicam⁹. ex cui⁹ bn̄ficio vt dictū eſt

ſordida nr̄a lauant᷑ ⁊ defluunt.
arida nr̄a irrigātur ⁊ fecūda fiūt
nr̄i labores referūtur ⁊ mercede digni fiūt
delicie nob̄ celeſtes aduehūt᷑ ⁊ dulceſcunt.

Hinc Joh. ij. Qui credit ī me ſicut dr̄ ſcriptura. flumina de vētre eius fluēt aq̄ viue. Et Nu. xxiiij. Fluit aq̄ de ſitula ei⁹ ⁊ ſemē ei⁹ ī aq̄s plīmas redūdabit ¶ Qꝫ per hoc ſacr̄m cōicam⁹ angelorum glorie

Membrum ſecūdum

Secūdo principaliter hoc ſacr̄m cōicationem nobis cōfert angelorū glorie: que in multiſ cōſiſtit ⁊ precipue ī iſtis: H

Reſtauras ſeruis luſtras hijs aiꝗ reducis

¶ Primo em̄ ruina angeloꝝ ex hoc reſtaurat᷑ ſacro qꝛ nō reparat᷑ niſi de his q̄ xp̄o incorporant᷑. ſicut ipſe dr̄ Joan. iij. Nemo aſcēdit in celū niſi q̄ deſcendit de celo fili⁹ hoīs. ſ. cū corp̄e ſuo myſtico. Null⁹ autē incorp̄at᷑ corp̄i miſtico niſi p̄ corpus verū ⁊ ſumptionē eius ſaltē ſpūalem Oportet ergo ꝙ p̄ corp⁹ xp̄i verū ruina angeloꝝ reſtituat᷑. Reſtitui igit᷑ cōicāt glorie āgelorū per cōicationē corp̄is xp̄i. Deutero. xxxij ſm̄ ſeptuaginta interp̄tes. Statuit termios p̄ploꝝ iuxta nūerum angeloꝝ dei. ſ. glīe eoꝝ Sic etiā ſecūdo ſi fideles incorp̄ant᷑ chriſto p̄ducit᷑ ad effectum miſteriū angelorū Heb. i. Nōne oēs adminiſtratorij ſpūs ſunt. Nō modicū ergo glīe hn̄t q̄n eoꝝ completur miniſteriū. Hinc dicūtur gaudere ⁊ in penitētijs pctōꝝ gaudere. ⁊ cōtriſtari in pctis ꝯmiſſorum Deſiderāt eni vt xp̄o ſibi ad cuſtodiā cōmiſſi incorporentur. ⁊ ſic redeāt ad cōionem glīe angeloꝝ p̄ cōionē corp̄is xp̄i. Tertio etiam ſic p̄ticipam⁹ diuinas illuminatiōes. qꝛ ſicut dicit Dioniſius lex diuinitatꝭ ē p̄ prima media ⁊ p̄ media vltia reducere. Uñ ſic angeli illūiantur a xp̄o etiā ſm̄ hūanitatē qꝛ deſiderāt ꝓſpicere in eū ſic ⁊ ſibi cōmiſſos in illuminationes xp̄i reducere intēdunt p̄ incorp̄ationē ⁊ p̄ticipatiōeꝫ hui⁹ ſacr̄i Quarto p̄ticipant etiā hoīes angelorum glorie in reductiōe ad deū ad quā oīs illumiator intendit reducere a ſe illuminatū. Dr̄ autem Eccli. x. Fons ſapie verbū dei in excelſis Cū igit᷑ fons ſapientie ſit primū illuminās: oīs angelus illumiatas aīas reducet ad verbū. nō aūt ad verbū reducūtur: niſi q̄ verbo ⁊ lumini incorp̄ant᷑. pſ. Dn̄e in lūie vult⁹ tui ambulabūt: qꝛ ⁊ corp̄aliter lumini ꝯfigurantur. Ad Philip. Reformabit corpus hūilitatis nr̄e cōfiguratū corp̄i claritatis ſue Sic ergo glīe angeloꝝ cōicamus p̄ hoc ꝙ xp̄o incorp̄amur

Qꝫ cōio dr̄ qꝛ oībꝫ ſcōꝝ meritis cōicare fac̄ Mē. iij.

Dicitur tertio principaliter cōio: qꝛ nos omībus ſanctis facit cōicare vt ſi quid deficit in ſingulis ex oībus abūdantijs ſcōꝝ ſupplicatur. Nā ex cōicatione hui⁹ ſacramēti habem⁹ virtutes p̄triarchaꝝ Illumiatiōes ⁊ fruitiōes ꝓphetarum Juſticias legiſlatoꝝ. dignitates apoſtoloꝝ. victorias martyrū. ſcitates cōfeſſoꝝ. religionē monachorum. puritatē anachoritaꝝ. doctrinas doctorū. mūdiciam virginū. luctum viduarum. elemoſinas cunctorū. ſplendorē innocentiū. Oia merita ſanctorum Hec eni omnia a xp̄o in corpus eius miſticū fluxerūt ⁊ in efficacia corp̄is ⁊ ſanguinis eius exiſtūt ⁊ de ſilibet in quelibet per charitatē ſpūſſancti referūtur et I

redũdant Vñ dr̃ Colocen.i. Grãs agentes deo pa/
tri q̃ dignos nos fecit in ptẽ ſortis ſctõꝝ in lumine.
Per cõionẽ eni xpi ſortẽ ois grẽ cõicamus cũ oibus
ſctis. Una eſt eni pticipatio chriſti in oib9 membris
eius naturalib9 ⁊ inuicẽ cõicant mẽbra. Hinc Actu.
v. Grã magna erat in oib9 eis Neq3 eni q̃ſq3 egens
fuit inter eos. pſ. Funes ceciderũt mihi in pclaris.
Nã ſicut in corpe naturali ſanguinẽ ⁊ ſpũm vnũ mẽ
brum redundat in aliud. ita multomagis in mẽbris
ſpũalib9 corpis miſtici vnũ mẽbrum ſpũs cõionem
trãſmittit in aliud. i. Cho. xij. Si quid patitur vnũ
mẽbrum cõpatiũtur oia mẽbra ⁊c. Hec eſt cõio ſctõ
rum: de q̃ in ſimbolo dr̃. Unitas eni corpis facit cõ/
munionẽ ſctõꝝ.

Dr̃ q̃rto cõio q2 facit cõicare miſtici corpis paſſiõi/
bus Mẽbrum quartum

Facit etiã quarto cõicare paſſionib9 miſtici
corpis. q2 vt dictũ eſt Si quid patit̃ vnũ mẽ
brũ cõpatiantur oia. Et ex iſta cõione mẽbro
rum in mẽbra languida ⁊ deficientia. fluũt cõpaſſio
nes cordis. ꝯſolatiões oris. ſubuentiões in elemoſi/
nis: ſupportationes in aduerſis. Hinc Rhoma. xij.
Neceſſitatibus ſctõꝝ cõicantes exẽplo capitis noſtri
xpi qui ſe expoſuit paſſiõib9 multis vt nobis p effic̃m
ſubueniret Hinc. i. Joan. iij. Sicut xps p nobis ai
mã ſuam poſuit. ita ⁊ nos dẽmus p fratrib9 noſtris
ponere aias nr̃as. Quãdiu eni xpus in mẽbris ſuis
patit̃. nos oportet cõpati. ſi tñ ſancti corpis volum9
eſſe mẽbra Tũc ſctõꝝ neceſſitatib9 cõicamus qñ eoꝝ
neceſſitatẽ corde ſuſcipim9 p cõpaſſionẽ. vt (apl's do
cet) Gaudere cũ gaudẽtib9. et flere cũ flentib9 idipſũ
inuicẽ ſentientes Hec etiã cõio ab ore exhib3 ver
bũ dulciſſime cõſolatiõis. i. Theſſal'. v. Cõſolamini
puſillamines. Eſa. xxxv. Dicite puſillamies cõforta/
mini Jtẽ tertio facit ſubuentionẽ facultatũ in ele/
moſinis. vt a toto corpe redũdantiam ſpũalium cõ
municet p tpalib9. ij. Coꝝ. ix. Si ſpũaliũ eoꝝ par/
ticipes facti ſũt. debẽt ⁊ in carnalib9 miſtrare eis
Quarto facit ſupportationẽ in aduerſis. Rho. xiiij.
Debem9 nos firmiores ĩbecillitates infirmoꝝ ſuſtie
re. Ad Gal'. vlti. Alter alteri9 onera portate Hic Ex
odi. xxiij Si videris aſinũ inimici tui iacentem ſub
onere: nõ pertrãſibis ſed ſubleuabis cũ eo Sic yſach
ar ſupportat onera primoꝝ ſciens illud Sapiẽ. iij.
ꝙ bonorum laborũ glorioſus eſt fructus.

Quinto dr̃ cõio q2 facit oia cõia in ſpũalib9 ⁊ cor/
poralibus Mẽbrum quintum

Facit quinto oia nr̃a cõia tam in ſpũalib9 q̃3 i
corporalib9 vt vere in nob̃ iplicat̃ qd̃ de eccia
primitiuoꝝ ſcriptũ eſt. Nec q̃ſq̃3 qd̃ poſſide/
bat ſuũ eſſe dicebat: ſed fuerũt illis oia cõia Et hoc ẽ
vere habitare frẽs in vnũ. De hac cõione dr̃ in. Pſ.
Jn cõueniẽdo pp̃los in vnũ ⁊ reges vt ſeruiãt domio
Ex hac cõione habet eccl'ia vt oibus ſatiſfaciat in in
dulgentijs. q2 qd̃ vni deeſt ſuppletur ex abũdantia a
lioꝝ Ois eni abũdantia eſt in corpis xpi cõione. in
quo ſũt oẽs theſauri ſapie ⁊ ſcie dei abſcõditi. Hinc
grãs agit apl'us dicẽs Grãs ago deo qm̃ in oib9 di/
uites facti eſtis in illo. ⁊c Et ſubdit Jta vt nihil vo/
bis deſit in vlla grã Omne eni meritũ xpi. btẽ v̾gis.
apl'oꝝ ⁊ oim̃ ſanctoꝝ efficit̃ hic cõe. ⁊ id̃ null9 paup
hic inuenitur Sic ergo oia noſtra facit cõia cõmu/
nio ſanctorum in corpe dñico.

Sexto dicitur cõio q2 veram cauſat cõionẽ diuo
rum ⁊ humanoꝝ Mẽbrum ſextum.

Poſtremo etiã cõio dr̃ de eo ꝙ diuinoꝝ ⁊ hũa
noꝝ veriſſimã facit cõionem Deus eni in ea
cũ oibus bonis ſuis eſt in hoie: ⁊ hõ in deo ⁊
deus et hõ eſt iſto mõ in oibus nobis. vt veꝝ ſit illd̃.
. i. Choꝝ. xv. Erit de9 oia in oibus. Deus eni in hac
cõione ſe inclinat ⁊ hũana nr̃a exaltat in ipm iuxta
qd̃ prẽs deſiderauerũt dicẽtes Domine inclina celos
tuos ⁊ deſcẽde Eſaie. lxvi. Utinã diſrũperes celos
⁊c. De qua inclinatione Baruch. iij. Poſt hec in
terris viſus eſt ⁊ cũ hõibus cõuerſatus eſt. hũana. ſ.
noſtra ſua faciens. ⁊ diuina ſua nobis largiẽs. De
hac cõione dr̃ Act. ij. Erant pſeuerãtes in doctrina
apl'oꝝ ⁊ cõicatione fractiõis panis ⁊ orõne Quia cõi
catio fractiõis panis oim̃ bonoꝝ diuoꝝ ⁊ hũanoꝝ
cõferebat cõicationẽ Propter hoc ergo ⁊ ſacr̃m iſtd̃
ponitur in gñe cõionis. Ubi nũc ſunt qui mag̃ cupi
unt. q̃ auaricie ſtudent. Hanc cõionẽ amplectantur
hanc ruminent ⁊ maſticent ⁊ voti cõpotes fient

De ſexto nõie ſacr̃i quo põitur in gñe ſacrificij. et
ſacrificiũ nõiatur ſiue hoſtia Cap. vi.

Placebit dño ſacrificiũ iuda ⁊ ſacrificium
hier̃lm ſicut dies ſeculi ⁊ ſicut anni anti
qui Malach. iij. Põit̃ q̃3 hoc altiſſimũ
ſacr̃m in genere ſacrificij ⁊ ſacrificiũ vo/
catur vel hoſtia. Jn quo quattuor notant̃

Antiquũ. ſanctũ. pet acceptũ. q̃3 verum

	Antiquitas
	Sanctitas.
Notãda eſt ſacrificij huius	acceptabilitas.
	veritas

De antiquitate ſiue autoritate hui9 ſacrificij q̃ ſi
mul dicũt̃. q2 autoritas pri depẽdet ab ãtiq̃tate Am
broſi9 dicit ꝙ nr̃a ſacra ⁊ ſacrificia patẽt eſſe antiq̃o
ra q̃3 ſacra veteris legis. Quia melchiſedech añ legẽ
panẽ ⁊ vinũ obtulit in fcationẽ nr̃i ſacramẽti añq̃3
aliquid de ſacrificijs legalib9 erat inſtitutũ. Et quia
antiq̃ora ſunt nr̃a ſacramẽta. ideo debẽt haberi i ã/
pliori reuerẽtia De autoritate q̃3 in. pſ. dr̃ Jurauit
dñs ⁊ nõ penitebit eũ: tu es ſacerdos ineternum ſcḋm
ordinẽ melchiſedech. Trãſlato eni ſacerdotio neceſſe
eſt vt legis trãſlatio fiat vt diſputat apl's Ad Heb.
vij. Ex cui9 verbis ſumitur ꝙ hoc ſacrificium quat/

tuoꝛ in ſe habet que in nullo alio inueniūtur
Cultū. ſancitū. cōfirmatū. ſtabilitū

¶ De primo patet: qꝛ ab eo qui ſacerdos dei ſūmi ſine patre: ſine matre: ſine genealogia aſſilātur filio dei. vt habet̄ Heb. vij. Ante oēm ſacrificioꝝ iſtitutionē pſignatū. Et qꝛ tā antiquū: ideo merito valde venerādum. ¶ Secūdo eſt auctoꝛitate dei ſancitum qꝛ ab ipſo deo pr̄e collatū eſt hui⁹ ſacrificij ſacerdotiū vt dꝛ Heb. iiij. Chriſtus non ſemetipm̄ clarificauit vt pontifex fieret. ſed qui locut⁹ ē ad eū. Tu es ſacerdos ineternū ſm̄ oꝛdinē melchiſedech ¶ Tertio ē iuramēto cōfirmatū. ſicut dꝛ in. pſ. Jurauit dn̄s ⁊ nō penitebit eū. vbi notat̄ iuriſiurādi cōfirmatio de eterno ſacerdotio ſil' ⁊ ſacrificio. qꝛ ſm̄ oꝛdinē melchiſedech q̄ obtulit panē ⁊ vinum. ¶ Quarta eſt ſua pfectione ppetuatū. qꝛ propter iſtius pfectionem ſacrificia veteris legis cū lege ⁊ ſacerdotio ſunt abolita. vt iſtud in ppetuū ſtatuat̄ obſeruādū. Heb. vij. Reprobatio fit pcedentis mādati propter infirmitatē ei⁹. Nihil aūt ad perfectum adduxit lex Introductio fit melioꝛis ſpei per quā appꝛimam⁹ ad deū. Itē Hic eo ꝙ manet ineternū: ſempiternū habet ſacerdotiū: vn̄ ⁊ ſaluare ippetuū pōt accedēs p ſemetipm̄ ad deum ſp viuēs ad interpellandū ꝓ nobis Patet igitur ꝙ auctoꝛitate ⁊ antiquitate ⁊ iuriſiurādi cōfirmatione ⁊ pmanentia ineternū hoc ſacrificiū dignius eſt omnibus ſacramentis.

¶ Quō hoc ſacrificiū pre cūctis habet ſctitatē M̄e

P Secūdo principaliter hꝫ hoc ſacrificiū ſanctitatē p omībꝫ ⁊ ſctitatis opationez ¶ hꝛū. q̄. et q̄ttuoꝛ q̄ inueniūtur in hoc ſacramēto. et nō in alio ſil'. Quāuis eni multa fuerit ſacrificia an̄ legē ⁊ in lege deo a pribꝫ oblata. tn̄ iſtud vnū in oibꝫ eſt ſignificatuz. qꝛ tot grē in eo ſunt q̄ vnico ſacrificio ſignari nō poterāt.

materia — panibꝫ varijs
res. i. xp̄s paſſ⁹ — aialibꝫ ⁊ volucribꝫ
ſigt̄ ei ſacrificij huius — dl'cedis fruct⁹ — i libamibꝫ mellis
opatiōis act⁹ — oibꝫ oblationū mōiſ

Materiā. paſſū. fructū dulcedis actū

¶ Materia inq̄ꝫ in panibꝫ varijs Q̄n̄qꝫ ei ſūt i materia p q̄ ſignāt̄ in quinqꝫ panū generibus

Nature puritas — tbus ſatis farine
xp̄i ſanctitas — panibꝫ ꝓpoſitionuz
.ſ. regalis dignitas — In — panibꝫ pꝛimitiaꝝ
nutmēti efficacia — pane helie
triūphal' humilitas — ſbcinericio oꝛdea° pane

Te ſata. ꝓpoſi. pmi. vatis. madianqꝫ.
Pur⁹. ⁊ es ſctūs. dign⁹. cauſās. hūiliſqꝫ

¶ Secūdo q̄ꝫ ſignat̄ chꝛiſtus paſſus in animalibus ⁊ volucribus. ⁊ h̄ etiā varijs mōis. Et pmo i aialibꝫ

Agnū — paciētis māſuetudinē.
hedū — paſſiōis cāꝫ pctm̄ oꝛigiale actu
hircū — ablati pcti fetoꝛē (alt
capraꝫ — medicatā pcti ꝓuitatem
iuge ſacrificiū — q̄tidianā paſſiōis ꝯmeōꝛatiōeꝫ
p vitulū — ꝓpt — ſaginā deuotionis
bouē — vtilitatē paſſionis
veruecē — pꝛincipatū xp̄i i rgno fidelium
vitulā rufā — Ingreſſū regni p ſāguieꝫ eius

Agn⁹. ⁊ es hed⁹. aries. vitul⁹. bo⁹ ⁊ es bos
Tu patiēs. cauſa. pnceps. ductio ad alta
Hirc⁹. vel vitula. tu capra. vl' hoſtia iugis
Aufers. igrederis. nō pn⁹. ad hec meōꝛarꝫ

Signatur quoqꝫ in auibus puta
Turture — ꝓ pctis nr̄is ingemuit
i columba — qꝛ xp̄s — ad pꝛiaꝫ reuolare docuit
paſſere — fugere pn̄tiū iſidias erudiuit

Tuqꝫ gemis turture. reuolare colūba. fugis paſſ.

Signatur q̄ꝫ tertio in libamibꝫ puta in ſacrificijs ſalis. mellis ⁊ h̄ ꝓpter diuerſitatē grāꝝ Nam
Sale — rōnabilitatis diſcretio
ſimilagie — mūdiſſima puritas
melle — ſpūſſancti dulcedo
In oleo — ſigt̄ur — deuotiōis pinguedo
thure — oꝛōnis odoꝛ ⁊ acceptio
adipe — interna craſſa cōſolatio
oīs oblatiōis ſāguie redēptionis opatio

Sal. ſimila. es. thu mel. oleū. thus. adeps quoqꝫ ſanguis.
Diſcret⁹. mūd⁹. dulcis. piguiſqꝫ odoꝛ itus

Sic patet quō ſignat̄ dulcedis fruct⁹ in inaiatis. Quarto ſignat̄ opatiōis act⁹ in oibꝫ oblationū modis. ſ. ꝓpter diuerſitatē miraculoſā ſuaꝝ opationuz Sūt eni oblationū mōi ſex in toto: in q̄bꝫ oibꝫ fcat̄ Signatur eni
holacauſtis — totalit̄ i igne caritatꝭ ſe obtulit.
pacificis — ſuo ſanguie nos pacificauit
i hoſtijs — qꝛ xp̄s — hoſtes in oſtiū celi duxit
victimis — obiā ſe offerēs vicl'a nr̄a rupit
imolatiōibꝫ — ſignū oblatiōis habuit
oblatiōibꝫ — ſūm⁹ pōtifex oblat⁹ ē qꝛ voluit.

Patꝫ ergo ꝙ in oibꝫ hoc nr̄m ſacrificiū ſignatum fuit. imo p ceteris acceptū valoꝛe excellētiſſimū ⁊ ꝓ nobis oibꝫ ipm̄ ſolū oblatum

De hui⁹ ſacrificij acceptabilitate M̄ebꝛ tn̄ū

Jam tertio d̄ acceptabilitate hui⁹ ſacrificij videndū q̄ ex q̄ttuoꝛ conicctari poteſt. R
qꝛ es fili⁹ dilect⁹ pri ſuo ſeipm̄ qꝛ ꝓ coꝛpe ſuo

Offert. q̄s. cui. q̄d. ꝓ q̄ gratū patet ex his

Dicit enī Augꝰ i q̄rto de trinitate ꝙ q̄ttuoꝛ ſūt in ſacrificio iſto. q̄z vnū ꝓpoſituʒ facit ꝙ alia tria opter eſſe accepta In oī enī ſacrificio attenditur

Cui		patri deo
a quo	offerꝛ q̄ʒ	a xp̄o pōtifice ſūmo
quid		xp̄s in homine ſumpto
ꝓ quibꝫ		ꝓ genere humano

Sapia aūt diuina oblatū vniuit offerenti Qꝛ quí offert ⁊ qđ offertur ſunt vnū in eſſe pſone. Uniuit q̄ q̄ʒ offerentē cū eo cui fit oblatio. qꝛ pr̄ ⁊ filiꝰ ſūt vnuʒ in deitate. Uniuit q̄ʒ oblatū cū hijs ꝓ quibꝫ offerꝛ. qꝛ xp̄us ⁊ hoies vnius ſunt nature. Un̄ ſicut ſibiipſi pater deꝰ nō p̄t nō eē acceptꝰ Ita pontifex offerens vnū cū patre exn̄s nō p̄t eſſe nō acceptus. Et ſic pontifex pri nō p̄t nō eſſe acceptꝰ Ita id qđ eſt vnū cū pōtifice offerēte nō pōt nō eſſe acceptū ⁊ ſic oblatiōe accepta. Et ſicut offerēs ⁊ oblatū nō pōt eē nō acceptū Ita hij pro qbꝫ offerꝛ nō pn̄t eē nō accepti. qꝛ vniꝰ nature ſūt ⁊ cū oblato ⁊ cū offerēte. ⁊ ſanguis xp̄i purgauit in eis id qđ ſolū facit nō acceptū. ⁊ incoꝛporatio ſacramenti vniuit eos ⁊ oblatiōi ⁊ offerēti. ⁊ ido pluribꝫ oblationibꝫ nō indigemꝰ. qꝛ iſta ꝓ oibꝫ ſufficit ſemel oblata. Antiqui aūt pluribꝫ. qꝛ nulla fuit ꝑfecta ido nec accepta. Eſt ergo ꝑfectiſſima oblatio. qꝛ pri offertur cui ſoli ē offerendū. Exodi. Nō erūt tibi dij alij p̄ter me. Filiꝰ eſt ſacerdos huiꝰ hoſtie ⁊ ad hanc oblationē ſolꝰ dignus. Hebre. vij. Talis ei decebat vt eſſet nobis pontifex ſanctus: innocens: impollutꝰ: ſegregatꝰ a pctōꝛibꝫ ⁊ excelſioꝛ celis factus Itē Heb. viij. Talē habemꝰ pōtificē q̄ cōſedit in dextra ſedis magnitudinis in celis Hēmus ḡ ſufficiētiſſimā oblationē. De qua dꝛ Heb. ꝙ ſaluare ippetuū pōt accedēs ꝑ ſemetipſū ad deū. ſꝑ viuēs ad interpellandū pro nobis. Unū enī cū prē eſt pōtifex ⁊ ido nō ſpernit offerenteʒ. Reſtat ergo tm̄ vt purificati vniamur ei Offerens enī ⁊ oblatū idē eſt Joh. xvij. Ego pro eis ſcrifico meipm̄ Eſt q̄ʒ quarto oblatuʒ cū his pro quibꝫ offertur vnū ⁊ ido mediatoꝛ vnum cū patre ⁊ vnū nobiſcum. i. Thi. i. Mediatoꝛ dei ⁊ hoīm hō chꝛiſtꝰ ieſus Acceptiſſimū eſt ergo ex oibus hoc ſacrificiū. pſ̄. Tūc acceptabis ſacrificiū iuſticie. ⁊c̄. Nā hoc ſacrificiū oēm iuſticiā impleuit. ⁊ in ipſo omnes oblatiōes ⁊ holocauſta ſūt ꝑfecta Hic Eſa. lvi. Holocauſta coꝝ ⁊ victime placebūt mihi. Ind̄ Grego. Hoc ſacrificiū magis ꝑficit viuis ad grām inueniendā. retinēdā. recupandā. Hoc magis deſiderāt moꝛtui purgādi ad ipetrādā veniā. Hoc maxime acceptat deꝰ ad glīam ⁊ btitudinē oim̄ ſcōꝝ

Hoc gratū pri. ſanctis. captis. q̄ʒ vnus.

Hinc dꝛ Job vltio Job ſeruꝰ meus offert ꝓ vobis: faciē eius ſuſcipiā vt nō vobis iputetur

De ſacrificij huiꝰ veritate Mēbrum quartum.

Tandē videndū eſt de huius ſacrificij veritate hoc enī in ſe ſolū cōtinet ſacrificij veritatē: ñ ꙩ altera ſacrificia falſa fuerunt: ſed ꙩ alia ſunt vmbra ſed iſtud totū eſt verum propter iſta.

Nā ſignat vere, cauſat. retinet. reliquū nil

Primo qꝛ vere ⁊ nō falſe ſcat. et hoc cōe hꝫ cū legalibus ſacris q̄ falſa nō fuerūt: tn̄ vmbra extiterūt ſed differt in hoc a ſacrificijs ydoloꝝ. Secūdo ē verū qꝛ oē illud qđ ſigtur abūdanter cauſat ī quo legalia ſacrificia ſupat: q̄ id qđ vmbratice ſignabāt nō efficiebāt ꝑ cauſalitatē. pſ̄. Ecce enī veritatē dilexiſti. Tertio eſt verū veraciter veritatē in ſe cōtinēdo. qꝛ eo veraciter ⁊ realiter xp̄s ꝯtinetꝛ in hoc ſacro Quarto ē verū ꙩ nil aliud p̄ter veꝝ ei ſit admixtuʒ. ⁊ ſic ſupat ſacrificia cetera. qꝛ iſtud nil in ſe q̄ʒ ſacrū habꝫ admixtū. Alia aūt ſacrificia in ſe habebāt q̄ ſceitatis capacia nō erant vt carnes ouiū. thauroꝝ ⁊ hircoꝝ. Pſ̄. Nūquid mādncabo carnes thauroꝝ. Et ob h̄ qui ē ſacrificiū nr̄m de ſe dicit Joan. xiiij. Ego ſum via veritas ⁊ vita Quia ipſe ē via in ſacrificij ſigno. veritas aūt in cōtento. ⁊ vita in exhibito Et his ⁊ ſimilibꝫ de cauſis nūq̄ʒ ſacrificiū ꝑfecte dō placuit niſi iſtud. Eſaie. i. Quo mihi multitudinē victimaruʒ veſtraꝝ dicit dn̄s plenꝰ ſum. de filio aūt pr̄ dꝛ Matth iij. Tu es filiꝰ meꝰ dilectꝰ in te cōplacuit mihi Quiſquis ergo volet deo recōſiliari ſtudeat deo hoc ſacrificiū perfectiſſimū. veriſſimū. digniſſimū offerre qđ ñ pōt ob cauſas dictas ñ acceptari Et hec đ ſacrificio

De ſeptimo nōie quo dicitꝛ Sacramentū. Ca. vij

Magnū eſt pietatis ſacrm̄. i. ad Thim. tertio. Poſt q̄ʒ de ſex nōibus determiatum eſt Reſtat ⁊ đ ſeptimo dicere pauca quo dꝛ ſacrm̄. Gloꝛioſū eſt em̄ pādere ſacrm̄ regis. Circa iſtud nomē Albertus magnꝰ qui et ſubtilia inquirit. puta de cā ⁊ neccitate inſtitutiōis. de tp̄e ⁊ mō inſtituendi. cur accidētia maneāt ⁊ quō hic cōtineatꝛ. Uerꝝ qm̄ hec nr̄a noſuellis oliuarū plantulis dedicātur a ſubtilioꝛibꝰ declinātes affectuoſa quedā ſunt hic interenda Et dicimus ꙩ ſacramentum dicitur Quia eſt.

	acerbe paſſionis
Sacꝝ ſignū	magne dilectionis.
	eterne fruitionis:

Eſt ſignū paſſi. pamātis. ſꝫs fruiturus

Motiuū. formatiuū. modus excipiēdi

Primo ex motiuo quo inſtitutū eſt Apl̄s dicit. i. Choꝛ. xi. Quotien ſcūq̄ʒ mādncabitis panē hūc ⁊ calicē biberis moꝛtē dn̄i annūciabitis donec veniat Et ipſe dominus Jeſus per ſemetipſum. hoc facite in meā cōmemoꝛationem. Ad hoc igitur iſtud ſacramentum inſtituitur vt ex eiꝰ exercitatiōe ⁊ vſu cōtinue intuentes chꝛiſti ſanguinē vt effuſum. ſic noſtra memoꝛia cōplcatur chꝛiſto paſſo vt ſemꝑ ſit fixus in coꝛde noſtro qui ſemel pro nobis fixus fuit in ligno. Et idō etiā iſtud ſacramentum inſtituit vt quaſi daret nob

plenā poſſeſſionē ſue paſſionis ⁊ mortis vt quotidie lauaremur in ſuo ſanguine ⁊ reficeremur in ſuo corpore quaſi nō ſufficeret ad oſtenſionem amoris ꝙ ſemel ſanguinē ſuū fudit realiter i ligno niſi quotidie effunderet ſub ſacramēto. Idē ꝗꝫ tēpus: loc⁹ ⁊ modus inſinuāt inſtitutiōis vt patet cōſideranti Secūdo ſi ꝯſideres eius formationē quo cōficitur omnia ingerūt paſſionē Ad quod etiam facit numer⁹ dictionū in forma poſitarū ſm numeꝝ quinqꝫ plagarum Sic ⁊ ipſe mod⁹ hoſtiā formādi quo inter ferruꝫ ignitū ſtringitur ⁊ decoq̄tur ingerit meōriā paſſionis dn̄i ieſu Ferrū eni ignitū fuit impia crudelitas iracūdie iudeoꝝ in chriſto. Ferrū multomagis ignituꝫ fuit imobilitas flāme charitatis chriſti ieſu. quia deſiderio deſiderauit ſeipſum offerre in preciū ſalutꝭ nr̄e Primi ferri figura remanſit in chriſti corpe dn̄i vulneratus clauis. lancea cōfoſſus. ſpinea coronat⁹ corona. ſputis deturpat⁹ ⁊ tot⁹ plen⁹ iniurijs nō apparuit in eo ſpēs neqꝫ decor. Ferreris ergo hoc ferro et figureris qui accedis ad illud ſacr̄m. nō vt iſta inferas chriſto. ſed vt iſta libēter pferas p chriſto. exemplo martyrū ſanctorum. Et vt crucifixi effigiē trāſferens in teipſum de eius paſſione iugiter meditare. Secundi quoqꝫ ferri. ſ. amoris ieſu in te ſculpatur figura vt ei⁹ amore tam ardenter ferueas: quo tibi paruū videatur ad ei⁹ ſilitudinē p amore dei oīa mala ſuſtinere. vt ſic fias hoſtia formata ⁊ caractheriꝫata ſilitudine paſſionis. Infinita ē hec materia ſi ꝗs ruminare poſſit Tertio ſi etiā cōſideres modum quo ſuſcipitur videbis paſſiōis chriſti amaritudineꝫ memorari. Nā hoſtia frangitur p manus ſacerdotꝭ dentib⁹ teritur ⁊ in ſtomachū mittitur. p quod ſcat corpis xp̄i fractio ⁊ attritio in flagellis ſpinis ⁊ clauis ⁊ cōſummatio in morte. ⁊ occultatio in ſepulcro Iſtis igit modis dicēte tibi dn̄o ieſu. Treno. tertio. Recordare paupertatis ⁊ trāſgreſſionis ⁊c̄ rn̄deas dicens Meōria meōr ero ⁊ tabeſcet i me aīa mea

Qꝫ ſacramentū dicitur quia magni amoris ſignum

Mēbrum ſecundum

Secūdo recte ſacramentū dicit. qꝛ ſignuꝫ eſt magne dilectionis. Hinc etiam charitatꝭ ſacramentū ⁊ amoris pign⁹ ſolet dici. Patet aūt hec magnitudo dilectiōis ex his ſcꝫ

	affectu		ſacr̄m hoc inſtituit
ex	dono	quo	ſeipꝫ ꝗ mai⁹ nihil ē īpēdit
	modo		ſe tā charitatiue expoſuit.

En votū. donū. mod⁹. hec ſūt ſigͣ amoris.

Primo eluceſcit hec amoris magnitudo ex affcū quo ſacramentū hoc inſtituit. De quo ſupra aliquatenus actū eſt ꝗ preſertim ex verbo illo dn̄i ieſu effulget quo dixit. deſiderio deſideraui hoc paſca māducare vobiſcū. O deſideriū. o deſideraui Grāde dictu durū creditu vt Ieſus verbo de⁹ plaſma ſuū vel deſideret (taceo vt deſiderio deſideret) ⁊ nō modo cuꝫ ipſo māducare: ſed ⁊ māducari ab ipſo Quis aūt crederet niſi veritas ipā dixiſſet. Uere deſideriū illud amōr inſtitutionis hui⁹ lucē habitat inacceſſibileꝫ. nec a ꝗꝗ niſi ab ipō domino ieſu plene poteſt (poſt trinitatē) dinoſci. Et quādo de hoc minus eſt quicquid dici poterit (quippe qꝛ abyſſus) ideo de hoc ſupſedenduꝫ et ꝯtemplationi relinquendū Nō enim mihi ſufficeret longeui neſtoris etas. Ut canerē quātus corde perarſit amor. Secundo cōſecratur amoris hui⁹ immenſitas ex dono quod īpendit. Quippe vbi dator tranſijt in donum. In charitate perpetua dilexerat creator creaturam. ⁊ multa dedit encenia ⁊ pignora amoris ab initio creator. Sed iam ſol in arce fuit quando hoc donū amoris teſtimonium credibile nimis impendit.

qꝛ totū mūdū   angelos   ſeipm oib⁹ ⁊ multis modis
Ante ſuū. qꝫ ſuos. ſed nūc dat ſe variatis.
pegrinatiōis   miſtrans   redēptiōis   refectionis
In ſociū. ſeruū. pciū. qꝫ cibū mō donat

Immo in omnē vſum deſiderabilem ſe nobis exhibuit omnibus omnia factus. vt infra plenius dicetur. In hijs autē donis vnum eſt quod maxime oſtēdere voluit. ⁊ maxime de ſe credi atqꝫ famari videlicet eſſe philanthropon. hoc eſt hominū amatorem. ⁊ adeo amatorem vt ſibijpſi nō parcens ſemetipſuꝫ exinaniret et ſe propter te traderet in man⁹ inimicorum Uere domine ieſu nunc cognoui quoniā dilexiſti me. quinimmo me magis dilexiſti ꝗꝫ te. quia tibi nō pcens te tradidiſti pro me. ⁊ non ſolum in paſſionis ſupplicium: ſed et in quotidianū mee refectiōis cibum. Tertio amoris imēſitas effulget ex mō ꝗ ſe expoſuit. Unde ⁊ dicitur ſacramentū. quia eſt ſacrum mirabilis expoſitionis ſui pro nobis ſignum. Uere mirabilis iſte modus Cum enim nō eſſet conueniens ꝙ in carne paſſibili diutius moraretur i terris. modum tamen hunc adinuenit quo ſemper ſe nobis etiam exhiberet per preſentiam carnis. Naꝫ apoſtolis et ceteris poteſtatem cōficiendi dedit. A qua poteſtate nullum legitimū ſacerdotem ſeruatis ſeruandis excluſit Uere ſtupendū hoc fuit amoris ſignum ꝙ ſic in ſacramento ſe pro te expoſuit. ⁊ ſic ꝗſi noua morte ſeipſum manibus cuiuſqꝫ catholici ſacerdotis expendit Quia pro nullius malicia vel pro aliqua iniuria que ſibi ibi fiat poteſt eius preſentia violari quin ſemper ibi ſit verum chriſti corpus rite factis que circa cōſecrationem fieri dn̄t ⁊ durantib⁹ ſpeciebus O ꝗꝫtū eſt hoc in effuſiōe amoris ſi noſſemus bn̄ ponderare Modus quoqꝫ huius expoſi-

tionis eſt vſq̄ʒ ad vnionē tui cū xp̄o. Ad hoc em̄ ſcrā
eſt tanta expoſitio xp̄i in ſacr̄o vt nō ipediat̄ ſacram̄
ti effectus q̄ eſt tui in xp̄m ꝯuerſio. Vn̄ in hui⁹ ꝑticí
patione nō tm̄ efficeris frater xp̄i aut cōſobrin⁹. ſed
efficeris ip̄e xp̄us ꝑ grāʒ tranſformatiōis. Et vt hanc
idemptitatē tuā ad xp̄m plenius poſſis cognoſcere.
ſcias ꝙ trib⁹ modis nos cognoſcim⁹ aliquos attine-
re nobis. ſ. generatione. nutritiōe. familiari locuti-
one. Sic et nos efficimur totus chriſtus. Vn̄ q̄ttu-
or ſunt modi quibus hō dinoſcere poteſt ꝙ attineat
chriſto.

Fis xp̄s generat⁹ eo. paſt⁹. vocitatus.

¶ Scis enim te eſſe hoīem q̄ʒ ab hōībus generar̄ʒ.
ſed nō in ydemptitate indiuidui ſed ſp̄ei. Et de ſemi
ne ſuꝑfluo indiuidui: ſed neceſſario ſp̄ei. At nō ē ta-
le ſemē quo tu xp̄iane gn̄aris a xp̄o. Nō em̄ ex ſuo ſu
perfluo. ſed ex vite ſue neceſſario generaris. De tota
em̄ vita ſua te genuit: q̄ tibi in morte ſua ⁊ ſanguie
baptiſmū ꝯſtituit. Nā in morte xp̄i ſubmergeris in
baptiſmo. ⁊ quaſi nou⁹ xp̄us inde reſurgis. Ro. vi.
Cōſepulti ſum⁹ xp̄o ꝑ baptiſmū in morte: vt quem-
admodū xp̄us reſurrexit a morte ꝑ gl'iam p̄ris. ita ⁊
nos in nouitate vite ābulemus. Es ergo chriſt⁹ ge-
neratiōe. Secūdo noſcit̄ attinētia nutritōe. q̄ʒ ex e-
iſdē ſum⁹ ex q̄b⁹ nutrimur. a m̄rib⁹ aūt nutrimentū
ſumūt ꝑuuli ex eaꝝ ſuꝑfluo. Sed xp̄us nos nutrit
de ſuo neceſſario. ſ. de corꝑe ⁊ ſanguie ꝓprio. Nā vt
oſtēderet xp̄s verā ſui exiſtentiā in nob̄ ⁊ nr̄i in ſe nō
de alio nos nutrire voluit q̄ꝫ de ſeip̄o Vn̄ ⁊ ait Ca-
ro mea vere eſt cib⁹ ⁊c. nō quidā cōuertendus in na-
turā cibati q̄ eſt infecta peccatrix ⁊ miſera. ſed ꝯuer
ſurus cibatū in naturā ſui q̄ eſt ſp̄ūalis ſctiſſima et
diuina. O vere ſapidus cib⁹ qui hoīem facit deū ⁊ i
dei ꝓuehit vitā. Joan. vi. Qui māducat me ⁊ ipſe
viuet propter me Ita vt dicere poſſit illud Ad Gal'
ſecūdo. Viuo ego iā non ego: viuit vero in me xp̄us.
¶ Tertio cognoſcitur attinētia fāiliari locutiōe ⁊ ꝑ
familiaria verba vt qn̄ m̄r vocat nos filiū ⁊ frat̄ fra
trē. Stupēdo mō ſi cōſiderem⁹ etiāʒ verba xp̄i nos
ducūt in ipſum. Ip̄e eni ōt ꝙ ip̄e eſt fermentū in ſili
tudine. nos farina ꝙ ip̄e eſt vitis. ⁊ nos palmites.
O qualis eſt iſta locutio. nō eni facit gradū ſed vnio
nē. Tota eni paſta poſt fermētationē eſt de natura
fermēti. Et q̄d palmites reſpectu vitis niſi vitis ꝑ-
ua reſpectu magne. ⁊ ꝑs reſpectu toti⁹ Sic ⁊ intel-
ligas te nō xp̄i filiū ab ipſo ſeparatum. ſed ei⁹ mēbruʒ.
in ip̄o fixum. ⁊ totaliter in ei⁹ grām ꝑ charitatē con-
uerſū. Hinc ait Joh. xv. (vnionē ſui extaticā ad nos
exprimēs) ad p̄rēm Tu in me ⁊ ego in eis. Itē. Sic
dilexit me pater ⁊ ego dilexi vos Quā vnionē dei ad
nos ⁊ nr̄i ad chriſtū Aug⁹ elegātiſſime explicat i q̄n
quagena ſuꝑ. pſ̄. Inclina dn̄e aurē tuā ⁊ exaudi me
cui⁹ verba prolixum eſt ponere. patet ergo ex his ꝙ
fias totus chriſtus. Juſte ergo Jeſus cuiq̄ʒ dicere
pōt illud Eſaie. v. Quid vltra debui facere ⁊ nō feci.
quod tui ſcʒ cordis duriciā poſſet emolliri: ⁊ me tibi
vnire Ideo eni oīa egit. Nā nō fuit ei cure panē con
uertere in ſe. niſi vt per hoc intelligeret chriſtian⁹ ſe
debere ⁊ poſſe ꝑ gratiā trāſire in xp̄um. Patet ergo
ꝙ ſit magne dilectiōis ſacramentū

Q̄ʒ ſacr̄m dicitur quia btifice fruitiōis ſignū

Mēbrum tertiū

Tertio ꝑcipue ōr ſacramētū q̄ʒ ē beatifice frui-
tionis ſacrū ſignū quod potiſſimū ex trib⁹ ꝑtʒ
q̄ ſequuntur.

Materie. ſp̄es. mod⁹ hoc tipat accipiendi.

Primo inq̄ꝫ deſignat̄ eterna fruitio ex ſacr̄i mate
riīs q̄ʒ cōmendat̄ in pane ⁊ vino q̄ ſocietatē ſignāt et
iocūditatem inducūt Aug⁹ Cū cibo ⁊ potu id appe-
tāt hoīes vt nō eſuriāt neq̄ʒ ſitiant hoc veracit̄ n̄ p̄e
ſtat niſi cibus iſte. i. ip̄a ſocietas ſctōꝝ ī regno. Ubi
pax plena ē atʒ ꝑfecta. Et alter quidā ait ꝙ panis iſte
ſacramētalis ad altiorē trāſmittit refectiōis cuita-
tem. ad panē ſcʒ illū ſuꝑſubſtātialē. i. ad deū trinuʒ
⁊ vnū. Vinū quoq̄ʒ eternā illā iocūditatē deſig̃t q̄d
letificat cor hōis. Hinc ablutiōem ſumēdo dicenduʒ
Bibā ⁊ hilarior fiā q̄ʒ magnificata eſt aīa mea. Se
cūdo deſignat̄ btifica fruitio in hoſtie q̄litatib⁹ ⁊ ſp̄e
bus que ſunt

Lata. rotūda. nitēs. ex ꝑs. ſit ⁊ azima ſcp̄ta

Nā in hoſtie latitudie deſignat̄ gaudīj vniuerſalitas
In rotūditate eternitas. In cādore lucis iocundi-
tas. In carentia fermēti ⁊ ſalis. oīs pene ⁊ emuitas
doloris. In azima gaudīj puritas In imagine ac in
ſcriptiōe diue viſionis ꝑſpicacitas Poterāt hec lon
ge deduci. ſed ſatis pateſcit ꝓpoſitū. Vn̄ ð ampliori
ꝓſecutione ē ſuꝑſedendū. ¶ Tertio deſignat̄ beatifi-
ca fruitio in ſumēdi mōis Nā ſicut ſacr̄ales ſp̄es to-
taliter inſumim⁹ Ita in regno facie ad faciē in ðī cō
tēplatiōe aſſumemur. ⁊ a claritate in claritatē tranſ
formabimur. ⁊ deo nr̄o integre vniemur. ⁊ fiem⁹ ꝑ
grāʒ q̄cq̄d ip̄e ē ꝑ naturā Ptʒ ḡ ꝙ hoc ſacr̄m ē btifi-
ce fruitiōis ſignū. Nā iuxta Ambroſiū. Hec ē mēſa
vbi de⁹ ē ſedēs ⁊ ſcti cū eo recūbētes ⁊ angeli circum
ſtantes. Nā idē illi q̄ eſt panis angeloꝝ quē āgeli co
medunt pleno ore is aſſumitur a nobis ſub ſpecie ſa
cramētali. Panē eni angelorum mādu cauit hō. Et
Sapiē. xvi. Ego ſum panis viu⁹ q̄ de celo deſcendi.
Ideo illud inſtituens. dixit ſe hoc idē cū eis ſūpturū
in regno p̄ris ſui Nō bibā inquit āmodo de hoc ge-
nimine vitis vſq̄ʒ in diē illū dū illud bibā nouū vobi-
ſcū in regno patris mei. De hoc etiā quedā ſupra di
ximus. Et hec ſufficiāt de eo ꝙ ōt ſacr̄m. ⁊ ex ꝯſ̄ti ð
oībus ſeptē nōīb⁹ ſacri Nō ꝙ nō plura ſint nomina
eius. ſed hec ſunt principaliora Nā ⁊ aliīs nōīb⁹ ap-

pellatur.
q: fili⁹ mictit fit tráſſubſtãtiatio curãs abſoluẽs ĩ iudicio
Miſſa. metalipſis. medicia. vl' actio drã

Quoꝝ etiã declaratio ſatis eſſet pulchra. ſed ex dictꝫ facile põt ſumi horũ applicatio Age ergo hec nomĩa voluam⁹ ꝛ in deſiderio habeam⁹ Amen.

Carmen in ſeptẽ nõia ſacramẽti corporis ꝛ ſanguinis dñi ieſu. Et cantabitur ſub modulo Dies eſt leticie.

O Panis viuifice
donũ ſingulare
des tua deifice
nomina tractare
Nẽpe tua noia
cõſecrata ſomina
larga frage turgẽt
Hec rorẽ chariſmatũ
hec fluenta dogmatũ.
ſacro ropo prebent

De nõie Eucbariſtia
Salue eucbariſtia
fons delitiarũ.
noie re gratia
dulcor animarum
Salue ro pijſſimis.
amicis dulciſſimis.
abs Jeſu collata
Dones ſacra facie
fruat tua facie
anima beata

De nõie Donũ
O donũ magnificũ
fluens largitate
Salue bilarificũ
ardẽs charitate
Salue nobiliſſimũ
ſufficientiſſimũ
vtile damnatis
Danti ꝯfortiſſimũ
te laudo gratiſſimũ
mihi datũ gratis

De nõie Cibꝯ
Salue cibus regius
nobilis guatorum
Suauis egregius
oim ſaporum
O eſca lautiſſima
manu prudentiſſima
piſta trinitatis
Opple languidiſſima
ꝑ effetam animam
cibo pietatis

De nõie Potus
O potus dulciſſie
lateris fluentũ
Salue ſapidiſſime
languẽtis fomentum
Salue iocũdiſſimũ
vinũ meraciſſimũ
ebrios bibentes
Germinato virgies.
atqꝫ mentis cardines
fac mero calentes

De nõie Cõio
Salue ro cõio
omniũ bonorum.
hoim tu vnio
atq; angelorum
Preſtes influentiam
preſtes accreſcẽtiam
capitis in membra
Tuis paſſionibꝯ
hĩjs cõmunionibꝯ
dedices cõmẽbra

De nõie ſacrificij.
Salue ſacrificium.
in cruce litatũ
mirũ ſacrificium
figuris ſignatũ.
Te laudo digiſſimũ:
deo acceptiſſimũ
ſanctũ iuramento
Salue pontificium.
chriſti ſacrificiũ.
patris ſpiramentũ.

De nõie ſacramẽtũ
Salue admirabile
chriſti ſacramentum.
Inſigne amabile
tu medicamentũ
Tu cõmeõratio.
atq; exaltatio
chriſti paſſionis.
Te laudo ſignatio
ſupne guſtatio
iam fruitionis

Finis

¶ Incipit prologus ſiue prologuium in ruminatorium conſiderationum

Titulus nonus

Cum ſederis ad menſam potentis diligẽter attẽde que appoſita ſũt tibi ſciens quoniam ſimilia oportet te preparare. Prouerb. xxiij. Alterũ pꝫ vt in huius principio dixi/mus ferculũ maſticandũ conficitur ex diuerſis circa ſacramentũ cõſiderationibus Unde ꝛ iuxta Albertum ꝛ Joannẽ de turre cremata Maſticat qui ea q̃ circa hoc ſacramentũ ſunt conſideranda attẽdit Juxta etiam quod precipit in verbis preallegatis ſapiens diligenter ſcꝫ attẽdere ꝛ cõſiderare ꝛ ſimilia preparare. id eſt ſingulis cõſiderationibus deuotis affectionibus correſpõdere. Hinc ꝛ in hui⁹ tipo panis propoſitionũ dictus eſt. in hebraica veritate panis facierum. eo ſcilicet ꝙ proponitur faciei mentali. id eſt menti cõmemorandus. rationi cõſiderand⁹. voluntati diligendus

Aſſignemus igitur et huius ferculi ſeptem buccellas per ſingulos dies ruminãdas ne cui ſit fas cauſari quia deeſt ei conſideranda materia. Uerũ quoniam cõſiderationum iſtarum abiſſus numeroſa. ꝛ quia in ſuperioribus multa materia eſt prehabita. Ideo ſic hic buccellas has aſſignamus ne vel ea repetamus. aut ne ea que ſupra nos ſunt proponam⁹ conſideranda Nam ſi cui libet ſublimia huius ſacramenti ꝛ profluuij huius ſcrutari profunda habet doctorum ſuper quartum ſententiarum ſcribentium dicta. et ſancti doctoris ac ceterorũ ſummas. ꝛ tractatulos in quibus inueniet ſubtilia q̃ꝫ diſcuſſa Nobis ſufficiat illa aſſignare conſideranda. que ſunt deuotionis excitatiua. vt ſunt iſta

Scꝫ de ſacrã
Antecedentibus
Subſtantialibus.
Circũſtantijs
Mirabilibus
Uſu et modo ſumptionis
dulcedine ſaporis.
Proprietatibus,

De ſacramēti antecedētibꝫ Cap. pͥmum.

¶ Prima inq̄ꝫ cōſideratio ē de ſacri antece/
dētibus Nā plura illud āñceſſerūt

p

ut ſūt | Sctōꝝ votiua dſideria | dſideratū
| varietas figuraꝝ | qbꝫ ē pfiguratū.
| ꝓpheraꝝ vaticinia | ꝓpheratum

B **Optatū patrib9 pfiguratum quoqꝫ fatū.**

¶ Primo eni fuit hoc ſacramentū a prioꝛibꝫ patribꝫ
votiue deſideratū. Nā quēadmodū fuit deſideratus
aduētus ei9 in carnē: ita ⁊ aduētus ei9 in mentē ille q̄
nō niſi p ei9 māducationē vel ſpūalē vel ſacramēta/
lem fit. Nihil quoqꝫ ille in carnē ſcꝫ aduentus ꝓdeſt:
niſi ſubſequat̄ ⁊ iſte qui eſt in mentē. Quantū āt pri
oꝛes deſiderauerūt aduentū iſtū pꝫ ex verbis Job q̄
Si nō dixerunt viri tabernaculi mei Quis det d̄ car
nibꝫ eius vt ſaturemur! Vñ ⁊ in hui9 deſiderij tipuꝫ
oēs reges terre deſiderabāt videre faciē ſalomonis:
qui ſub hoc ſacramēto veraciter ⁊ realiter ꝯtinetur
Et in nocte querit ſpōſa ſpōſum ſe p9 parietem ſacra/
lium ſpēꝝ occultantē Sic ⁊ nos in omi nocte aduer
ſitatis dēmus ꝯfugere ad hoc ſacramentū in mente
innocādo. imo ⁊ corpaliter ad reſeruaculū ei9 recur/
rendo ⁊ ꝓſternere dicendo O ſalutaris hoſtia q̄ celi
pandis oſtiū bella premūt: hoſtilia da robur fer auxi
liū: aut ſil'e q̄cq̄ꝫ legēdo. Nā hmōi exercitatiōis figu/
rā videm9 in prībꝫ veteris teſtamēti oſtenſā q̄ q̄ti
ens tribulati fuerūt ad archā refugij cōfugerūt. In
dubijs illic dñm cōſuluerūt. In bellis ſecū adduxerūt
q̄ corā adoꝛauerūt grās īpetrauerūt: ⁊ oē bonū inde
ꝑceperunt Que indubie archa hui9 nrī fuit ſacramē
ti figura. Et hoc propter iſta

C **Archa dei ſctā. tenet optīa. pficit alta**

¶ Primo inq̄ꝫ ꝓpter arche illi9 ſcītatem Nā ſicut
illa archa cōtinebat veteris teſtamēti ſcā. Sic nr̄m
ſacr̄m cōtinet oīs ſcītatis fontē. ⁊ ſub eo cōtinetur
diuinitatis plenitudo veriſſima. Secūdo ꝓpter cō/
tentoꝝ qualitatē Nā ſicut in illa archa māna. legis
tabule ⁊ virga aaron fuerūt repoſita. Sic in archa
corꝑis dñici inuenim9 multo pleni9 omia iſta: puta
māna. i. debiliū cōfortationē. legis tabulas. i. ſim/
pliciū informatiōem. Virgā aaron. hoc ē male acce/
dentiū correctionē Inſuꝑ tertio ꝓpter defectuum
diuerſitatē. Nā ſicut archa vetus alios occidit: alios
nō. quoſdā vero per oīa benedixit Sic ⁊ ſacramētū
iſtud male accedētes occidit Alios aūt ad bonū pro
mouet. tertios vero ꝑ omia bñdicit. Patet ergo ꝙ
hec archa corpus ſignificat dñicū ⁊ hoc ſacr̄m. Vnd̄
quēadmodū vetuſti illi ſe exercitauerūt circa archā.
debem9 nos exercere circa digniſſimū iſtud ſacr̄m ſē/
per ad illud ꝯfugēdo: ſemꝑ eius pñtiam deſiderādo.
Eſſet hic copioſiſſima ⁊ magne deuotiōis materia.
Meditari videlicet quō hoc ſacr̄m fuit optatū Naꝫ
offerunt ſe circa hec multa cōtemplanda Scꝫ
q2 prēs | oē bonū | que cā | mod9 | ad q̄rū ſilitudieꝫ
Qui cupiāt. q̄le. cur. quō. cui9 adinſtar.

¶ Primo qui ſūt qui cupiāt ⁊ occurrūt omēs iſti
angeli | i limbo | i mūdo | ꝓphete | reges ⁊ gētes. D
Angelici. patres. iuſti. vates. q̄ꝫ gentes

¶ Angeli deſiderauerūt q2 per hoc ſuas ruinas re/
ſtaurari nouerūt vt pꝫ ſupra de nōie cōionis. Prēs
in limbo cōſtituti hoc pro eorū redēptione ⁊ ꝑiarche
viui ꝑ eoꝝ ſacrificij cōſummatiōe deſiderauerunt.
Abraam em̄ pr̄ veſter deſiderauit videre diē hunc. ſ.
inſtitutionis ſacr̄i. Tertio q2 multi iuſti vt dñs ait.
Quarto vates. Nā multi reges ⁊ prophete deſidera/
uerūt videre que vos videtis Quinto gētes vt pꝫ in
Job ⁊ alijs. quia ipſe eſt deſideratus cunctis genti/
bus. Et hoc de primo qui ſcꝫ cupiunt. ¶ Secūdo cō
ſiderandū quid ⁊ quale in ſacramento deſiderabant
Alter expectabat ſalutare. alter agnū. alter redēpto
rem ſcientes ꝙ omnibus omnia factus ꝙ māna cu
iqꝫ pro voluntate ſapiebat ¶ Tertio videndū Cur ⁊
quare hoc deſiderabant: cuius cauſas habes ſupra i
gradu inuitationis. De quarto autem quō ſcꝫ deſid̄
rauerunt eſt notandum ꝙ xp̄m ⁊ hoc ſacr̄m

deſid̄ra | ſepe ⁊ multipliciter |
bāt | pacieter ⁊ lōganīt | ſic pꝫ ſcrutāti ſcp̄tas
| intenſe ⁊ ideficient |

De vltimo nota ꝙ deſiderabāt inſtar in magna
neceſſitate poſitorū. ſicut declarat eccl'ia in ſeptē an
tiphonis in aduentu O ſapia ⁊c̄. Item deſiderabant
chriſtū ⁊ hoc ſacr̄m Quēadmodū deſiderat ceru9 ad
fontē aquaꝝ. pullus irūdinis clamat ad mr̄em ⁊c̄.
Et nō videatur cuiq̄ꝫ ab re quod dicam9 patres deſi
deraſſe hoc ſacramentū cū vtriqꝫ conſtet (apoſtolo te
ſte) ꝙ eundē cibum māducauerunt nobiſcum Nam
qñ optabāt chriſtum deſiderabant ⁊ hoc ſacramētū
quod vtiqꝫ cōtinet eum. Eya itaqꝫ ⁊ nos deſiderem9
chriſtū venturum in ſacramentum quēadmodū illi
expectabant aduentū eius in mūdum Quorum dſi/
derium eccl'ia in introitu miſſe proponit nobis i ex/
emplum vt ſic excitet torporem noſtrū Nam ex fer/
uentibus talibus deſiderijs multiplex prouenit bo/
nū Iuxta Albertum.

Intēdit. feruꝫ. releuat. ſoluit. mala. dīcat E
Edificat frēs. celeſtia neumata ſignat:

¶ Primo eni Intentio intenditur vt veloci9 ad de/
um ꝑueniatur. vt Auguſtinus ait. Hinc Eſaie. xlv.
Current ⁊ nō laborabunt. volabunt ⁊ nō deficiēt Et
hinc animalia Ezechielis. primo. deſcribūtur alata
¶ Secūdo facit feruorem deuotionis Nō eni ad de/
um clamoꝛ niſi de feruore orōnis exurgit Et hoc ſig̃
tuꝫ ē Eſaie. vi. vbi dicitur. ꝙ Seraphin clamabant
⁊ aialia Ezechielis in medio ignis apparuerunt.

Tertio cauſat anxietatis reſelationē. q2 de⁹ euz ex/audit. Baruch. iij. Ania in anguſtijs ⁊ ſpūs anxius clamat ad te dn̄e audi ⁊ miſerere. q2 deus es miſeri/cors Quarto facit a debito cordis ⁊ oris deobliga/tionē. Tenemur eīm de corde ⁊ ore (maxie clerici) cla mare ad deū ⁊ reddere vitulos labioꝝ. Quinto cau ſat cordis dulcedinē. vt ait Aug⁹. hinc. ps̄. q̄ʒ dulcia faucib⁹ meis eloq̄a tua. Sexto facit ꝓximi edifica/tionē. q2 ꝑplē audiens edificaꝛ ad bonū. ps̄. Narra/bo nomē tuū fratrib⁹ meis. Sic luceat lux vrā ⁊c. Septimo facit in terris celeſtis iocūditatis ſilitu/dinē. vbi edētes eſuriūt: ⁊ deſiderātes ſemꝑ ſatiātur ⁊ deſideriū iuſtoꝝ audit dn̄s. ⁊ deſideriū cordis eoꝝ/ itcis. Pudeat itaqʒ nos tēporis ⁊ corporis nr̄i ⁊ in/gi deſiderio clamem⁹ Veniat dilect⁹ meus Veni dn̄e Jeſu ⁊c. Oñde mihi faciē tuā: ſonet vox tua in auri/bus meis Vox eīm tua dulcis ⁊ facies tua decora Et hec de primo.

¶ Quā multipliciter fuit hoc ſacramentū prefi/guratum Mēbrum ſecundum.

F Lterū de anñcedentibus principale eſt Q3 ſa/cramentū iſtud fuit multipl'r ꝑfiguratum. Circa quā ꝑfigurationē etiaʒ mlta ſe offert materia ſpeculāda. de eius

	decentia	Fuit eni decēs tm̄ ſacr̄m pre
Scʒ	varietate	figurari. tū ꝓpter ipſius dig
	ſufficiētia	nitatē. tū ꝓpt nr̄aʒ nccitateʒ.

In varijs q̄ʒ reb⁹ fuit ſignatū: ⁊ ꝑ cūctas etates vt patet ſupra vbi de ſacrificio actū eſt. Vbi dicitꝛ q̄ hoc ſacr̄m ꝑfiguratū in aialib⁹ ⁊ volucrib⁹ in reb⁹ in animatis ⁊ in oim oblationū generib⁹. Eſt ꝑterea i multis alijs prefiguratū reb⁹. Jam tertio de ſuffi/cientia ꝑfigurationis eſt ſciendū q̄ nihil in hoc ſa/cramento habeꝛ qđ nō plene prefiguratū. vt pʒ hoc modo. Nam quātum

	ad matiā ſpēꝝ l' ſignū	oblatiōe melchiſedech
	ad rē cōtentā. i. xp̄m	agno paſche
	effcm̄. i. dulcedīs guſtū	māne cibo
	ꝯpūctiōis inductīm	edulīū gedeōis
	paſſiōis rp̄ſitatīm ſigtū	ꝓpōnis pane
ē	iteriorꝫ hoīs viuificatīʒ	ligno vite
	oculi mētalis illūiatīm	ionathe melle
	glīe ꝑductīuū	ſubcinericio pane.
	deuotiōis ipinguatīm	vitulo ſaginato
	actiōis roboratīm	ſampſonis fauo

Que hijs verſibus continentur.

Māna. ⁊ melchiſedech. agn⁹. vitul⁹q̄ʒ pa
Guſtū. materiā. rē ꝺuotū. mala paſſū | nis
Fert gedeō· lignū. ionathā. ſāpſō. l' helias
Cōpungit. viuū. luſtrādo. roborat. aſtra.

Sūt ⁊ innumere alie figure quas tāgere ꝓlixitas ve tat Quas oēs ad quattuor ꝑncipales p̄tēs orthodoxi reduxerūt. ſcʒ ad oblationē melchiſedech. Agnū pa/ſcalē. Ad māna ⁊ ad ſanguis xp̄i effuſionē. Quaruʒ prima eſt figura tp̄e nature Alie due tp̄e legis ſcp̄te Quarta tp̄e grē q̄ plene hoc ſacr̄m deſignāt vt ſctūs doctor dicit

	effectū		viuificare nutre rſtaurare ꝓtegere
q̄	rſpectū	. ſ.	rei ꝯtētē effecte efficacie ſigni
ad	vſum		q2 hijs vtimur vt patet.

Quod āt ponūt ſanguinē xp̄i effluentem de latere xp̄i cū aqua hui⁹ ſacr̄i figurā hoc intelligendū eſt q̄ nō tā eſt figuratiu⁹ q̄ʒ ſacr̄i efficacie demōſtratiu⁹ eo mō quo cā eſt demōſtratia ſui effect⁹ Sanguis ei la teris xp̄i eſt cā ſanguis in altari ⁊ alioꝝ ſacramētoꝝ vt dt Aug⁹. Et hec de quarta figura. Porro de trib⁹ alijs principalioꝛib⁹ figuris aliq̄d dicere deuotio im pellit ſed mater faſtidij ꝓlixitas retrahit. Unde vt mediū obſeruem⁹ oportet vt q̄dā dicam⁹. ⁊ vt pau/cis illa proſequamur vt ſic quāta ſit meditādi mate/ria demonſtremus.

Quō ꝑfiguratū in oblatiōe melchiſedech. § . i. G

De prima itaqʒ figura. i. oblatiōe melchiſedech q̄ obtulit panē ⁊ vinū in hui⁹ ſacr̄i tipū. agitur Geneſ. xiiij. Pro cui⁹ figure declaratiōe notandum qđ multa occurrūt cōſideranda. ſcʒ ecce

Melchiſedech. quis. cui. q̄d. qn̄. cur obtulit

Nā melchiſedech ꝑſona offerēs ſignat xp̄m Se/cūdo abraam cui offerꝛ p̄rēm deum. Tertio oblatio panis. ſ. ⁊ vinū rep̄ſūtat ſacr̄i hui⁹ tipū. Quarto tē/pus. q2 reuertēti de cede ⁊c. ſignat paſſiōis triūphuʒ Poſtremo cā oblatiōis fuit ſal⁹ facta ꝑploꝝ. Sunt hec igiꝛ plena miſterijs ⁊ deuota meditatu Pro di/ctorū tn̄ pleniori intelligentia nota q̄ xp̄us per mel/chiſedech ſignatur ⁊ ſm ei⁹ ordinē illi⁹ ſacerdos dici tur propter iſta.

Ob gen⁹. ⁊ nomē. decias. op⁹ obtulit illa

Primo rōe generis. q2 nihil legiꝛ de ei⁹ p̄rē ⁊ ma tre. ⁊ dr̄ ſine genealogia ſic xp̄s dr̄ Math. xij. Que ē mr̄ mea ⁊ q̄ ſūt frēs mei Scdo rōne nōis. interp̄tatur eni rex ſalē. i. rex pacis. ⁊ de xp̄o dr̄ Eſa. ix. Vocabiꝛ pr̄ futuri ſeculi princeps pacis. Tertio q2 decias ac/cepit. ⁊ xp̄o primitie ac decime debētur q̄ operꝛ i no/bis velle ⁊ ꝑficere Ad Philip. ij. Quarto rōne operꝫ q2 ſcʒ abrahe bn̄dixit. vt dr̄ Gen̄. xiiij. Et xp̄s dt Nu/meri. vi. Jnuocabūt nomē meū ſuꝑ filios iſrl'. ⁊ ego bn̄dicā eis. Quinto q2 vinū ⁊ panē obtulit Et xp̄s ſā guineʒ ſuū in ſpē vini ⁊ carnē ſuā ſub ſpē pāis ꝺo pri obtulit. diſcipul' dedit ⁊ offerre q̄tidie facit Math xxvi. Secūdo nota q̄ i duplici hac ſpē ſemꝑ eſt con ficiendū propter rationes ſequentes. H

Jnſtituēs vſus ſignat. cauſatq̄ʒ. recepit
Sumūt. offertur. ſaluat. ſiſtando repleuit

¶ Primo rõne dñice inſtitutionis in cena q̃ ita cõſecrauit Math. xxvi. rõne vſus. qꝛ vſus huiꝰ ſacramenti eſt mãducatio q̃ ad ſui integritatẽ panẽ ⁊ vinũ exigit. Tertio rõne ſignatiõis vel repreſentationis. quia hoc ſacramentũ ſignat paſſionẽ xp̄i in qua ſanguis a corpore fuit ſepatus. Quarto rõne integre ſuſceptiõis. vt ſcꝫ aie ⁊ corporis in chriſto ſuſceptio ⁊ vtriuſqꝫ in nobis liberatio ſignetur Sexto ratiõe duplicis aſſumptionis Cũ difficultate ſcꝫ vt iudeuſ murmurãs ⁊ ſignatur in pane Aliter cũ facilitate vt zacheus gaudẽs. et hoc figuratur in vino vel potu. Septimo rõne duplicis immolationis .ſ. in vita et in morte. Omnis eni xp̄i tam in vita q̃ꝫ in morte actio fuit iugis ꝓ nobis oblatio Octauo rõne humane ſaluationis. Quia ſpecie panis ſignatur redemptio noſtra a demone. Specie vero vini abſolutio vł abſlutio ab oı̄ crimine Nono rõne aſſilationis vel perfectiõis. qꝛ in hiis ſpẽbus ſignatur cõiunctio mẽbrorum cũ capite ⁊ in incarnatiõe ⁊ in paſſione. Itẽ pfecta refectio ſcꝫ corpis ⁊ aĩe. Hinc ſanctꝰ Thomas Quib⁹ ſub bina ſpecie carnẽ dedit ⁊ ſanguinẽ. vt duplicis ſubſtãtie totũ cibaret hoiem Decimo rõne replectionis figuralis vt ſcꝫ figura de melchiſedech qui panẽ ⁊ vinũ obtulit impleretur.

¶ Quomodo hoc ſacramentũ ſignificatum ſit in manna .§. ſecundus.

De altera aũt figura ſcꝫ de mãna videndũ Circa quã poteris cõſiderare

Conuenientiã — rõne — proprietatis
Differentiã — rõne — ſublimitatis

Mãna eni conuenit cũ chriſto in proprietatib⁹ multis vt ſunt

Mãna polo. ſubtile. nitẽs. q̃ꝫ dulce ſapore
Indurat. duplum. ſcatet. obſeruãt. tenet haut plus

¶ Primo cõuenit mãna cũ chriſto qꝛ dabať de celo. Pſ. Panẽ celi dedit eis Et xp̄us ait Joan. xv. Exiui a patre ⁊ veni in mundũ. Hic eſt panis qui de celo deſcẽdit. Secũdo qꝛ mãna minutũ erat atꝫ ſubtile Ita ⁊ xp̄us ſubtilis eſt vt nõ valeat cõprehendi ſm diuinitatẽ Primo in eterna generatione Eſaie. liij. Generationẽ eius q̃s enarrabit Secũdo in cognitione Exodi. xxxiij. Nõ videbit me hõ ⁊ viuet Tertio in progreſſione qꝛ ſcꝫ clauſo virginis vtero egreſſus ẽ. Tertia proprietas eſt qꝛ mãna erat nitẽs ⁊ candidũ Et xp̄us innocẽs totus. i. Pet. ij. Qui peccatũ nõ fecit Quarto qꝛ dulcedinẽ habebat mellis Cãtico. v. Comedi fauũ cũ melle meo Uere totus mellitus ⁊ pius eſt Jeſus. vt patet ex vita eius ⁊ ſmonib⁹ Quinto qꝛ ſapiebat in ore cuiuſlibet qđ appetebat: deſiderabat ⁊ delectabat. pſ. Guſtate ⁊ videte q̃m ſuauiſ eſt dñs oıb⁹ oĩa factus Sexta qꝛ indurabatur ad ignẽ ⁊ liquefiebat ad ſolẽ. Sic chriſtus roborabať per ignẽ diuinitatis in hũanitate ⁊ liquefiebat ad ſolꝫ perſecutiõis Septima qꝛ ſexta die colligebãt duplũ Sic xp̄us in ſexta etate accipitur duplicatꝰ pſ. Simul in vnũ diues ⁊ paup̄ Octaua qꝛ in alteꝝ dieꝫ reſeruatũ ſcaturiebat vermib⁹ Ita qui aliter de hoc ſacramento q̃ꝫ veritas hꝫ ſentit eternã penã generabit ⁊ vermes opimentum eius erũt Nona qꝛ vnum gomor reſeruabiť in ſabbatũ Sic bona opera ꝓ futura vita facta in futuro remanẽt integra Alioquin cõputreſcebat. ſ. quod ſeruabatur pro amore huiꝰ ſcłi Decimo qꝛ qui plus colligebat nõ hẽbat ãplius Sic ⁊ hoc ſacramẽtum iuxta doctorẽ ſcm̄ in ſequentia. ſumit vnus ſumũt mille quantũ iſti tm̄ ille Signatur inſup̄ per mãna, ꝓpter multiplex de eo datũ preceptum.

Mane ſufficiens gomor. haut cras poſt mare ſeruent.

¶ Primo mãdabatur recollectionis tẽpus qꝛ ſex diebus ⁊ hoc mane nõ veſp̄e Sic ⁊ iſtud ſacramentuꝫ ſumitur in mane paſſibilitatis ⁊ grẽ Secũdo mandabatur ſufficiẽtie appetitꝰ. qꝛ mãdatũ fuit vt ſufficienter colligerẽt Sic in nulla re corꝑali põt eſſe ſufficientia ⁊ quies appetitus niſi in xp̄o Tertio mandabatur mẽſurationis terminus vt ſcꝫ oẽs colligerent ad menſurã gomor. hoc eſt nõ plus ſap̄e q̃ꝫ oporteret Uel gomor q̃m eſt mẽſura triuꝫ modioꝝ ſignat chriſtũ. in quo ſunt tres ſubſtãtie in vna pſona. ſ. deitas. aĩa. caro ¶ Quarto notatur reſeruatiõis auſꝰ Mãdatum eni erat vt nõ relinquerẽt in craſtinum alioquin vermib⁹ ſcateret Sic nõ debemus differre vſqꝫ ad craſtinũ futuri ſeculi ſuſcip̄e ſacramentum. nec reſeruare ad queſtũ tpalium Quito notatur deſcẽſiõis tempus ⁊ locus. qꝛ per tranſitũ mare deficiente farina in d̃ſerto circa filioꝝ iſrł caſtra Sic ⁊ noſtrũ mãna cõicat ſe iſtis Sexto notatur cõſeruationis ritus Quia preceptũ erat vt implerent gomor: ⁊ cõſeruarent in tabernaculo. qꝛ corpus chriſti ſemp̄ debet ſeruari ſacramentaliter in eccłia: ⁊ ſpũaliter in corde ſacerdotis Et hec de cõuenientiis mãne ⁊ ſacri Sed licet in plurib⁹ cõueniũt. in multis tamẽ nr̄m ſacramẽtũ legale illud mãna excedit preſertim i iſtſ.

Fons. mẽtis. viuut. ſupra celũ. deꝰ illud. Hoc purũ. natis tantum. ꝓducit olimpũ.

¶ Primo in q̃ꝫ excedit quia hic eſt origo ⁊ fons grẽ ⁊ vite q̃ nunq̃ꝫ fuerunt in manna Secũdo qꝛ mãna tantũ corꝑaliter reficit. ſed illud eſt cib⁹ mẽtis Tertio qꝛ illud mãducantes mortui ſunt. ſed q̃ mãducauerit ex hoc pane viuet ineternũ. Quarto qꝛ illud mãna de celo iſtud ſup̄ celũ. ¶ Quinto quia illud erat celi. iſtud deus celorum. Nã qui de celo venit ſuper omnes eſt. Sexto qꝛ hoc ſcaturiebat vermib⁹ in

diē alterū. Iſtud ab oī corruptiōe alienū Septio illud poſt tranſitū maris ſolis dabat̄ iſrahelitis Iſtō tm̄ baptiſmatis fonte renatis. Octauo quia hoc populū ꝑ deſertū deduxit. Iſtud ꝑ peregrinationē mūdi in celū ſubuehit. Patet ergo ꝙ multipliciter hoc nr̄m māna ꝓcellit. Vñ ⁊ multo āplius a nob̄ in quadragenario pñie in deſerto vite pñtis appeti ⁊ excoli dꝫ q̄ȝ illud ab eis vel deſiderabat̄ aut colebat̄. Illi in mūdo ⁊ aureo vaſe hoc reſeruabāt. nos corde charitatiuo ⁊ puro hoc obſeruare dēmus vt ſic eiꝰ guſtatū in patria ꝑcipiamꝰ preſtante xp̄o dn̄o nr̄o Amen

M Proſecutio tertie principalis figure ſcꝫ Agni paſcalis §. tertius.

Vltīa aūt de terra figura que eſt de agno paſchali puta aſſigtus Nota ꝙ in illa multa prefigurāt̄

illud qd̄ edit̄ . xp̄us ieſus
.ſ. fructꝰ q̄ acq̄rit̄ .i. liberatio ab hoſtib̄
modꝰ q̄ q̄s diſpōit̄ comedēdi modus.

Credit̄ hoc agno ieſus. vtilitas modꝰ eſce

¶ Primō eni in huiꝰ agni qualitatib̄ ⁊ de eo datis preceptis deſigbatur ipſe xp̄us in iſtis.

Agnꝰ ꝫ. ānicꝰlꝰ. purꝰ. totꝰ. q̄ꝫ maſclus

¶ Primo chriſtꝰ ſignat̄ in agno ꝓpt̄ innocētie patientie. obediētie. ⁊ effectus rōnes

Inſons ꝫ patiēs parēs. noſcēs bōa tollēs

¶ Eſt eni agnꝰ innocuū pecꝰ ⁊ chriſtꝰ totꝰ innocens erat. ¶ Secūdo patiens erat Eſa. liij. Sicut ouis ad occiſionē ducet̄. ⁊ ſicut agnꝰ corā tōdente ſe obmuteſcet ¶ Tertio patri obediēs Hiere. xi. Ego q̄ſi agnꝰ māſuetus qui portat̄ ad victimā. Quarto dicꝰ ē agnus ab agnoſcēdo. quia pendens in cruce

deū prēm In manꝰ tuas ⁊c̄
Nouit ꝟginē mr̄ē ꝫ dicēs Mulier ecce ⁊c̄
inuocātē latronē Hodie mecū ⁊c̄

Hinc in euāgelio Ego cognoſco oues meas ⁊ noſcūt me mee ¶ Quinto dicit̄ agnꝰ. q꜠ q̄cquid in agno eſt totū bonū eſt ⁊ vſui humano cōmodū. Sic q̄cq̄d ſiue q̄cunq̄ȝ in xp̄o fuerāt totū in nr̄m bonū ceſſere. vt patet de carne ſanguie ⁊c̄ Poſtremo ipſe eſt agnus ille de q̄ Ioh. i. Ecce agnꝰ dei. ecce q̄ tollit pctā mūdi Et Apoc. xi. Vidi ſupra montē ſyon agnū ſtantē: ¶ Secūdo chriſtꝰ vt agnꝰ ille paſcal̄ ē annicꝰlꝰ. i. ſuper quē oīm celeſtiū luminū fuerāt ꝯplete reuelationes. Hic eſt eni annꝰ ꝑfecte celeſtis illumiatiōis annꝰ benignitatis diue. de q̄ Pſ. Bn̄dices corone anni benignitatis tue. Vel annicꝰlꝰ erat q꜠ iperfectiſſima etate. ſ. Iuuenili occiſus erat ¶ Tertio dꝫ Exo. xij. de hoc agno. Erit agnꝰ ſine macula. i. purꝰ Abſq̄ȝ oī pcī macula fuit xp̄us. q꜠ nō ē in ore eiꝰ inuētus dolꝰ Quarto precipit̄ ꝙ totꝰ ⁊ integer cōcdi dꝫ Quia os nō cōminuetis ex eo. Et caput agni cū pedib̄ ⁊ inteſtinis vorabitis Sic ⁊ chriſti caro aīa ⁊ deitas ſub ſacramēto veraciter eſt credēda. ⁊ in cruce crura eiꝰ teſte euāgelio nō ſunt cōfracta Poſtremo d̄ agno illo legali dꝫ ⁊ maſculus Et chriſtꝰ agnꝰ nr̄ maſculiſni ſexus fuit ⁊ in oī decore ꝑfectꝰ Patet ergo ꝙ ī illa figura ſacr̄m iſtud iuxta illud qd̄ creditur ē prefiguratū Secūdo principalit̄ dicimꝰ ꝙ in hac figura ſignatur etiā fructꝰ qui ex ſacr̄o acquiritur Qui eſt.

Protegit. eduxit. redimit. duxitq̄ȝ reduxit. N

¶ Nā ſicut per ſanguiem agni illiꝰ ſup poſtes ⁊ liminaria intinctū a deuaſtāte angelo ꝓtegebant̄. de egipto ducebātur. de ſeruitute redimebātur. ꝑ deſertū ⁊ mare d̄ducebātur in ꝓmiſſaꝫ terrā melle ⁊ lacte manātem inducebātur. Sic ⁊ ꝑ ſanguinē veri huiꝰ agni nr̄i in affcū ⁊ intellectu ⁊ in frōtib̄ fide ⁊ deuotiōe ſuꝑtinctū a diabolo ꝓtegimur: a tenebris egipti educimur. de ſeruitute pcī redimimur Iuxta illud. i. petri pm̄. Redēpti eſtis p̄cioſo ſanguie agni imaculati ⁊c̄. Itēq̄ȝ ꝑ huiꝰ virtutē ſanguīs ꝑ deſertū huiꝰ vite chriſti ſequētes tropheū. mari rubro diuiſo ⁊ pharaone ſubmerſo. i. tēptatiōib̄ internis ⁊ externis ſuperatis ſalui deducimur. Poſtq̄ȝ in terra viuētium a ieſu nr̄o ſaluatore deducimur. Tertio q̄ȝ in hac figura deſcribitur mādu cādi et nr̄e diſpōnis modus: O

Et tēpus. locꝰ. ꝫ ritꝰ. habitꝰ. modꝰ. eſce

¶ Primo deſcribitur tēpus quod erat.

Menſis primꝰ luna quartadecima
Dies decimus hora veſpertina:

¶ In quib̄ oibus multiplex eſt abditꝰ miſticꝰ ſenſus e quib̄ hic eſt vnꝰ ꝓpoſito ꝯgruēs aſſignādus

mēſis pm̄ꝰ r̄formatiōeꝫ pñie
Nā dies decimꝰ ſig̃t obſuātiā legis diue
lūa q̄rtadecia ꝑfcāꝫ diligētiā opatōis v̄tuoſe
hora veſꝑtina ꝯſūmatiōeꝫ ꝑſeuerātie

¶ Et q꜠ ſola ꝑſeuerantia iuxta Berñ. inē ceteras virtutes triūphat. Ideo licet in alijs r̄b̄ tpib̄ ſit q̄daꝫ agni ꝑparatio. in ſola tn̄ hora veſꝑtina eſt eiꝰ ſumptio Q꜠ ſemꝑ ſumi dꝫ in ꝓpoſito nūq̄ȝ peccādi mortalit̄. Que etiā veſꝑtina hora deſig̃t ꝙ ſacr̄m ē nob̄ velatū Iuxta illud Thobie. xij. Sacr̄m regis abſcōdere bonū eſt. Et hec de tp̄e Secūdo deſcribit̄ etiā locꝰ Q꜠ in vna domo comedi debebat In qua domo

Sig̃t eccīe vnitas ꝫ hereticos.
prioꝝ caritas ⁊ ꝯcordia ritoſos

¶ Tertio innuit̄ etiā mādu cādi ritus In eo qd̄ p̄cipitur ꝙ nihil ſumet̄ crudū nec coctū aq̄ vel lixum. vel frixū. ſed tm̄ aſſū igni. Crudū ſumit q̄ nō cogitat q̄d ſumit aut recipit. ⁊ mentē diligenter nō diſcutit Lixum ſumit q̄ mēte terrena ⁊ diſtracto affectu humida ⁊ inſipiditate tota q̄ſi aquea ad ſacr̄m accedit Frixum ſumit qui de hoc ſacramento preſumptuoſe inquirit Patet ergo

Crudū — deſidioſa diſcuſſio
Nõ — lixum — ſumit — accidioſa indeuotio
fritum — ꝓſumptuoſa ꝑſcrutatio.
Sꝫ — Aſſuꝫ ⁊ icenſū — ſumit — oꝑoſa dilectio:
intinctum — lacrioſa deuotio ⁊ ꝯtritudo

Patet ergo mãducandi ritus ¶ Quarto notat̃ mã ducantiū hitus ſiue inſignia illorum:

cingulꝰ renū — carnis ⁊ mẽtis mūdiciã
.ſ. calciamẽta pedū ſi/ exẽploꝝ pꝛm̄ cuſtodiam
baculꝰ manuū gnãſ correctōis diſciplinam

Renes eni accīgere eſt luxuriã refrenare Calciamenta in pedibꝫ habere ē mortuoꝝ patrū vitã inſpicere ⁊ eos imitãdo nr̃a veſtigia a pc̃i vulnere cuſtodire. Baculū in manibꝫ tenere ē iuſticie rectitudinē ⁊ diſciplinã apphendere vt ſic digne poſſimꝰ d̾ hoc agno cõicare Quinto denotat̃ in hac figura mãducandi modus de quo mō ſupra in ſcala poſuimꝰ cōditiōes xij. q̄ poterint hic applicari folio ¶ Sexto etiaꝫ deſcribūtur in hac figura eſce alie ⁊ alia tria fercula in comeſtione huiꝰ agni apponẽda

lactuce agreſtes — dolorē de pc̃is
.ſ. azimi panes — ſignt — itentionē rectã i opibꝫ
agni ſanguis — imitatiōeꝫ dñice paſſiōis

Que tria in comeſtione nr̃i agni paſcal' ſunt neceſſaria. qꝛ opꝫ ꝑ pc̃is dolere. rectã intentionē hr̃e. paſſionē imitari. Primū in ꝑparatione. Secūdum in ſūptione. Tertiū poſt. Hec ſtrictim de figura agni paſcalis Ex quibꝫ liquet q̄꜔ abunda ſeries in figuris occultatur ſi quis foret ruinans ⁊ diſcutiens eas Haꝝ rū itaqꝫ inſtar ⁊ ceteras diſcutiamꝰ ⁊ mirabilit̃ reficimur ⁊ menſaꝫ plenã eſcis inueniemꝰ

¶ De tertio principali quō hoc ſacr̃m ſit ꝓpheratū.

¶ Mēbrum quartū

Iam vltimo principaliter videndum quō h̄ ſacramentū ſit ꝓpheratū oraculis ꝓpheratum De quo nota ꝙ hoc ſacr̃m ꝓpheratū eſt

A — fidelibus prophetis
gentilibus poetis.

De ſacris ꝓphetis libri pleni ſunt Nota tamen

Job. iacob. ⁊ moyſes. dauid at ſalomon. ſed et omnes.

Sūmi cū puis. gẽtes magnalia fãtur

De hac eſca Job ꝓphauit qñ dixit. ca. ix. Quaſi aq̄la volans ad eſcã. Itē. xxxi. Si nō dixerūt viri tabernaculi mei Quis det de carnibꝫ eiꝰ vt ſaturemur! De hoc Jacob ait Gen̄. xlix. Aſer pinguis panis eiꝰ ⁊ p̄bebit delicias regibꝫ. Itē hoc ꝓuidit qñ dñm in ſummitate ſcale vidit Moyſes q̄ꝫ multipliciter de hoc ꝓpheravit. vt in Exodi ⁊ Leuiti. pꝫ. De hoc dixit Nō eſt alia natio tã grandis q̄ hꝫ deos appinquantes ſibi ſicut adeſt deus nr̃ nobis Dauid q̄ꝫ puer cythaređꝰ plura de h̄ cecinit. vt in eiꝰ pſalterio liquet. De h̄ ait Panē celi dedit eis: panē angeloꝝ mãducauit hō

Itē Memoriam fecit mirabiliū ſuoꝝ Salomō ſapientiſſimꝰ de hoc nō tacuit. Nã dixit. Sapia edificauit ſibi domū: poſuit menſã: miſcuit vinū. Item Cantici. Comedite amici ⁊ bibite ⁊c̃. Et vt in ſumma ꝯplectamur oēs ꝓphete a maiore ad minimū in ſcriptis ſuis huiꝰ ſacr̃i meminerunt. Eſaias cōuocat ſitientes ad aquas. Hiere. dicit de torta panis Cōmẽdat alter frumẽtum. meminit alt̃ eſce ⁊ potꝰ Alter extollit placentã In quibꝫ oībꝫ nihil aliud agitur niſi ꝙ iſtd̾ ſacr̃m ꝓpheratur. Qui plura volet ſcrutet̃ ipe ſcripturas ¶ Secūdo nō mō a fidelibꝫ: ſed etiã ē ſacr̃m iſtd̾ ꝓuiſuꝫ (vt quidã volūt) a gētilibꝫ poetis. Plura eni de hoc Virgiliꝰ eneidos ꝯtexere videt̃ vbi int̃ alia ſic (ait.

Denerio in terrã ꝓpioꝛ ſit veſꝑ olimpo
Tūc victu reuocant vires fuſiq̄ꝫ per herbã
Et dapibus mẽſas onerant ⁊ pocula ponunt
Poſtq̄ꝫ prima dies epulis mẽſeq̄ꝫ remote
Ipſe inter primos genitoꝛ inſtaurat honores
Suſpiciens celum tunc facta ſilentia linguis
Dat manibꝫ fruges. dulceſqꝫ a fontibꝫ vndas
Impleuitq̄ꝫ mero patherã ritusq̄ꝫ ſacrorum
Edocet imiſcetq̄ꝫ preces ac talia fatur
Audite o ꝓceres ait ⁊ ſpes ducite certas
Nemo ex hoc numero mihi nō donatus abibit
Promiſſiſqꝫ pris veſtra inquit munera vobis
Certa manēt pueri ⁊ palmã mouet ordie noſtro

¶ Ecce hic apte loquit̃ de hora cene de tipico paſcate celebrato ⁊ nouo ſacr̃o inſtituto ⁊c̃. Cōmemorat in hunc modū Seneca quedã tragedia ⁊c̃. Silit̃ ⁊ alij qdã. Sed qm̄ nos chriſtiani ſumꝰ ſatis eſt gentiliū dcã cōmemoraſſe. Preſertim cū a quibuſdã hec non ꝓphetice dcã dicãtur

De huiꝰ ſacr̃i ſubſtantialibus — Capitulū ſecūdū

Alter huiꝰ ferculi morſellus intelligẽtie ruminãdus eſt ꝯſideratio de huiꝰ ſacr̃i ſubſtantialibꝫ: quoꝝ ſunt q̄tuoꝛ iuxta Hugonem.

Ordo. vel intentū. q̄ forma. aut mat̃ia q̄

Que quattuoꝛ ſūt ad ſacr̃i neceſſaria de quibꝫ ſingulis pauca ſunt perſtringenda ¶ Primū ergo eſt ordo. i. ꝙ Cōſecrans ſit ſacerdos Nã nulla creatura altera in celis aut in terris pōt hoc ſacramentū rite cōficere. niſi ſacerdos rite ordinatꝰ. vñ pater eiꝰ dignitas maria. Verba eni huiꝰ ſacr̃i hñt virtutē operantē in cōuerſione panis ⁊ vini. nō tñ h̄m ſe ⁊ abſolute: ſed ꝑ relationē ad ipm ſacerdotē in q̄tum inſtrumẽtū idoneū Verbū autē damaſceni q̄ dicat ꝙ ſola ꝟtute ſpūſſcti fit cōuerſio panis. Intelligendū eſt ꝙ dictio excluſiua ſcꝫ ſola adiūcta principali agēti ñ excludit agēs iſtrumẽtale Nō eī ſequit̃ Solꝰ faber fac cultellū: ergo martellꝰ nihil ad hoc opat̃. Virtꝰ eni inſtrumẽti nō eſt niſi q̄dã redundãtia principal' agẽtis Offert hic ſe magnꝰ q̄ſtionū cumulꝰ. puta de hereticis ⁊ abſciſis ſacerdotibꝫ: ⁊ alijs multis ſi ꝯficere

poſſint. Si eoꝝ ſacrificiū tanti quāti alioꝝ valeat.
Si hoꝝ miſſas audire liceat Quantaqꝫ mala huiuſ
cemōi miniſter incurrat. Sꝫ ſup hijs ad doctores re
mitti mꝰ ſat ſit ꝙ materiā ſup hijs meditādi aſſigna/
uimus ad ea q̄ deuotiōis ſunt ꝓperamus.

¶ De ſecūdo requiſito. ſ. de intentione Mēbꝝ. ij.

S Secundo requiritur intētio ſacerdotis vl' ge/
neralis vel ſaltē ſpēalis Generalis em̄ intē/
tio eſt neceſſaria ꝛ habitualis. nō ſic intētio
actualis vt qñ mens in verbis ꝯſecrationis rapitur
ad alia ꝛc. tenetur tñ ꝗs q̄ntū pt intēdere ꝟbis ꝯſe/
crationis Et nota ꝙ nō ſolū requiritur intētio cōſe/
crantis: ſed etiā ſacr̄m illud inſtituētis Vñ nō cōfi/
ceret ſꝫm plurimos q̄ ex ludibrio in foro ſtaret ꝛ oēs
panes illic exiſtentes cōſecrare intēderet Quia xp̄us
hoc nō intendit. nec hoc mos eccl'ie hꝫ. Hinc oꝫ in/
tentionē dirigere actualiter vel hītualiter ſꝫm morē
eccl'ie ꝛ ſꝫm qᷣ xp̄s inſtituit Occurrūt ꝛ hic numero/
ſe q̄ones que paſſim hñtur in doctoꝝ ſcriptis: ꝛ qm̄
ſubtiles ſunt. ideo de eis ſupſedemus

T ¶ De tertio requiſito. ſ. de forma verboꝝ

Membrum tertium

F Forma quoqꝫ verboꝝ cōgrua tertio requirit̄
Quia ſi quis aliquid diminueret de hijs que
ſunt de eēntia ꝛ integritate verborum non conſe/
craret. Et qm̄ duplex ē forma. ideo de vna quaqꝫ vi
dendum eſt ſingulariter. Eſt ꝛ hic copioſa materia
ſed magis ſpeculatiua q̄ꝫ affectuoſa. tamen nōnūq̄ꝫ
cum reuerentia ꝛ ammiratione ad memoriam reda
cenda ꝛ meditāda p̄ſertim a ſacerdotibꝫ: qm̄ hoꝝ ig/
norantia eſt ipis ſatis piculoſa. Querit igitur Albertꝰ
in ſuo de corpe xp̄i circa formā panis: iſta

Que ſit forma qua cōficitur
Scꝫ Qua virtute hec operetur.
Vñ virtus illa trāſſubſtantiandi trahitur
Quō ab alijs ſacroꝝ formis ſegregetur

Que. q̄. virtute. ſit. vñ trahat. q̄ꝫ diſtet

¶ Hec pulchre ad plenū doctor dictꝰ diſcutit ſingu
la verba dēte ꝓfunde inq̄ſitionis terit. Et q̄re ei adij
citur declarat. De hijs q̄ꝫ alij multa in ſuis ſcriptis
dicunt Siliter ꝛ formā q̄ ſup vinū dr̄ ille idē diſcutit
et circa eam hec querit.

Que ſit forma ꝛ quomodo intelligitur
Scꝫ Vñ cōiunctim cū forma panis opetur.
Quare nō plane ſicut forma panis tradit̄.

Hec ibi ad fundū vſqꝫ reſoluit. Sed ꝛ alij doctores
multa alia inquirūt

De quarto requiſito. ſ. de huiꝰ ſacri materia.

Mēbrum quartum

N Nunc poſtremo inquirendū eſt de huiꝰ ſacra
mēti materia circa quā etiā abunda ſe offert
ſpeculatiōis pariter ꝛ deuotionis materia

Ad quid oportet eſſe materiam.
Scꝫ Que ſit materia iſta

De primo dicimꝰ ꝙ oportet in ſacr̄o eē corporalem
materiam ob cauſas

Vt ſignū doceat. hūilis. noſcas operis.

¶ Prima cauſa ſumit̄ de rōne ſacr̄i. q2 cū Auguſtio
teſte Sacr̄m eſt inuiſibilis grē viſibile ſignū. ꝛ qm̄
viſibile ſignū nō pōt eſſe niſi in viſibili corpe. idō oꝫ
q2 euchariſtia ē ſacr̄m vt hēat viſibile ſignū ꝛ elemē/
tum Et hec ē cā prima ad eruditionē. vt ſcꝫ doceat
ordinata. Quia ex viſibili elemēto ꝛ ꝓprietatibꝫ eru
dit nos dñs qᷣ cōfert inuiſibilis grā in ſacr̄o. Nihil
ei eſt ī intellectu niſi qᷣ prius fuit in ſenſu ſꝫm phm.
Ad Tytū. ij. Apparuit grā ſaluatoris oībꝫ hoībꝫ eru/
diens nos Ad hoc eni viſibilia ſigna ſacr̄a inſtituit
vt erudiamur de grā quā ipe in nobis in ſacr̄o efficit
Nā ꝛ ad hoc ipe xp̄s vt Grego. ait. viſibilis factus ē
vt ex viſibilibꝫ ad inuiſibiliū amorē rapiamur. Hinc
etiā viſibilibꝫ formis p̄ribꝫ apparuit vt ſic in noticiā eiꝰ
q̄ eſt inuiſibilis aſcenderēt. Propt̄ qᷣ dr̄ Daniel. x.
Qꝫ intellectu opꝰ eſt in viſione. q2 p intellectū opor/
tet corporea ad ſpūaliū acceptionē ꝯparare. Et ob h̄
dicit Augꝰ ꝙ ſacr̄m pter ſpēm corpalem quā ingerit
ſenſibꝫ aliud facit in noticiā venire. Ex quo ptꝫ ꝙ oꝫ
hoīem ſacr̄a diligēter cōſiderare ſi bene paſci velet.
¶ Altera cauſa ſumitur ex inſtitutiōe ſacr̄i ꝛ ē Hie/
roni. Dicit em̄ ꝙ ſacr̄m iō materialē ꝛ corpalē mate/
riā habet ꝓpter hoīs humiliationē. vt q̄ ſupbiendo
a deo receſſit ſubiectꝰ corpali elemēto ſalutē q̄reret
in eo quo amiſit vt ſicut p cibū cecidit. ſic p cibū hūc
reſurgeret. Humilibꝫ eni dat grām deꝰ Hinc Pro
uerb. ix. Venite comedite panē meū ꝛ bibite vinum
qᷣ miſcui vobis. Quia in corpali cibo vitā pdidiſtis.
ideo corpalē cibū parui vobis in quo vitā inueniatis
¶ Tertia cā ſumitur ex iperfectiōe hōis in vſū gratie
ſacramētalis quā tangit Dioniſiꝰ. Qꝫ ſicut dr̄ iposſi
bile ē nobis lucere diuinum radiū niſi ſacris velamini
bꝫ circūuelatū. Eſt eni hō materialē valde hñs intel/
lectū: qui ideo ꝙ ꝯiūgit̄ ſenſui ꝛ imaginatiōi parum
vel nihil accipe pt ſpūalium: niſi in ſilitudine corpa
liū illa ſibi ꝓponātur. Hinc Sap. ix. Cogitationes
mortaliū timide ꝛ incerte ꝓuidētie nr̄e Corpꝰ eī qᷣ
corrūpitur aggrauat aīam ꝛc. Vt ergo q̄ neceſſaria
ſūt nobis cognoſcamꝰ ꝯueniens fuit nos doceri ſub
ſilitudie rei corpal'. Grām eni ſpūalis refectiōis ſiñ
ſilitudine hō carnalis nō intelligeret. vt Grego. ait.
Et ideo ſpūale terrenis rebꝫ ſile eſſe dr̄ q̄tenꝰ ex hijs
q̄ aīꝰ nouit ſurgat ad incognita q̄ nō nouit. ꝛ p ea q̄
vſu didicit: diſcat amare q̄ neſcit Vñ hꝰ ſacr̄i ſymbo
lū eſt ſcala iacob ad diuia pducēs ¶ Poſtremo Ideo
q̄ꝫ ſe ſub viſibili materia exhibuit vt iuge exercitium
q̄ occupareris ſp haberes ſalubriter. ociū euaderes ꝛ

exemplū ꝓximis dares Quid enī exercerēt ſacerdo/
tes ſi nō eſſent ſpēs ſacrales Hec de cauſis ꝛc
B ¶ Que ſit ꝛ quotuplex hui⁹ ſacri materia §.i.
Secūdo videndū Que corꝑales elemēti ſub/
ſtantia hui⁹ ſacramēti ſit materia Et ſūt b.

Panis materia. cū vino vitis ꝛ vnda

¶ Due principales materie. ſ. panis ꝛ vinuꝫ ſunt de
neceſſitate Aque vero appoſitio de ꝯgruitate vt pa/
tebit infra Qꝫ aūt panis ꝛ vinū ſint ꝓpria ꝛ magis
cōgrua materia patet ex hiis.

Prōptus. op⁹. mūd⁹. tot⁹. ſigtio. ſcripta.

¶ Primo qꝛ hec duo inueniūtur cōmuni⁹ ꝛ habēt
ꝓmptius. qꝛ oī loco ꝛ tpe facile deferūtur. vt ſic ſm
Damaſcenū ꝑ ea q̄ ſunt ſm naturā ꝯſueta in quib⁹
ꝯſeruatur ad ea q̄ ſunt ſupra naturā aīa trāſferatur
¶ Secūdo opus id ē qꝛ hec duo opant̄ efficaci⁹ Naꝫ
ſicut panis p̄ ceteris cibis corpus ſuſtētat ꝛ reficit et
vinū p̄ ceteris potib⁹ hoiem letificat ꝛ allicit Sic ca
ro xpi ꝛ ſanguis ei⁹. pſ. Panis cor hoīs cōfirmat.
Et vinū letificat cor hoīs ¶ Tertia cauſa ē Mūdus
.i. qꝛ hec duo tractant̄ mūdius. diuidūtur facili⁹. ab
oībus ſanis ꝛ infirmis ſumūtur ꝯuenientius. Itēqꝫ
cuſtodiūtur ꝯmodius. In ſignū ꝙ oīa h̄ mūde gerē
tur. ¶ Quarto Totus. qꝛ hec duo integrantur vtili
us. Nā reficiūt hoiem int⁹ ꝛ foris Nā corp⁹ alit: pa/
nis ꝛ vinū letificat mentē ꝛ exhilarat cor hōis Quī/
to qꝛ hec duo figurāt miſtica cōuenienti⁹ ꝛ paſſioneꝫ
chriſti ſignāt ꝛ repñtant expreſſius. Primo inqꝫ mi
ſtica figurāt cōueniēti⁹ Nā deſignāt hec duo fideliū
vnitatē intimi⁹ Quia ſicut ex multis granis cōficit̄
vn⁹ panis. ꝛ ex plurib⁹ racemis vinū ꝯfluit Sic ex
multis perſonis fideliū vnitas eccl'ie cōſtat Paſſio
nē quoqꝫ dn̄i repreſentāt expreſſius. Quia grana in
area cōculcātur. ꝛ in fornace panis decoquit̄. ꝛ vinū
in torculari exprimit̄. Sic ꝛ corpus xpi flagratū for/
nace paſſionis excoquit̄: ꝛ ſanguis ei⁹ clauis ꝛ lancea
extorculat̄. ¶ Poſtremo Scripta. qꝛ hec duo ſcrip/
tura cōiungit ꝛ cōmeōrat crebrius vt in ei⁹ diſcurſu
ptꝫ. Hinc Gen̄. xxvij. Frumēto ꝛ vino ꝛ oleo ſtabili
ui eum. Vinū et frumentū ad corꝑale ꝛ ſpūale nut/
mentū. Oleū ſigt̄ ſacralis grē effectū. Itē Deutero.
xxxiij. Oculi iacob in terra frumenti vini ꝛ olei. Pſ.
A fructu frumēti vini ꝛ olei Zach. ix. Quid eſt enim
bonū ei⁹ aut qd pulchꝝ ei⁹ niſi frumētum electuꝫ ꝛ
vinū germinās virgīes. i. virgineas mētes. ꝛ aliis in
locis Hec de ſpēbus in cōi. ſed iā de ſingul' in ſpecie
¶ Qꝫ panis de frumēto ē neceſſaria §.tertius.
Primo igit̄ ꝯuenientiſſima mat'ia ē panis d' fru/
mēto. ꝛ nō dꝫ ꝯfici niſi de pane triticio Primo
panis cōueniētior materia ꝓpter iſta.

Hic tip⁹. hic ſignās. ſāl'is. cauſās nec ī altro

C ¶ Primo tip⁹. i. rōne ꝓfigurationis Nā veritas dꝫ cō/
cordare figure. vel poti⁹ figura veritati. Sed oīs
genera panū oblatoꝝ in lege erāt triticea ꝗ. Vn̄ ꝛ ſo
lo grano frumēti ſe dn̄s cōꝑauit dicēs Niſi granum
frumenti cadēs in terrā ꝛc Secūdo Signās. quia
ē ad ſignāda miſteria ſacri ꝯuenientior. panis eni op
time ſigt̄ miſtici corꝑis vnitatem Nā in pane tpl'x
vnio reperitur. per quā triplex fraternitatis vinculum
deſignat̄. Nā primo grana nobilia ad ſibi ſilia cōiū/
gūtur. q̄ vnio ſigt̄ fraternitatē ꝛ amorē naturalē. q̄
oē aīal diligit ſile ſibi. ꝛ oīs hō diligit ꝓximū ſuum.
Eccli. xiij. ¶ Secūdo farina ꝑ aquā cōſpergit̄ ꝛ pa/
ſta cōficitur. ꝛ ſignāt vnionē ſacramentalem. q̄ vno
baptiſmate ſum⁹ gn̄ati. Coꝝ. v. Sitis noua cōſper
ſio ſicut eſtis azimi ¶ Tertio vt ſolid⁹ fiat panis ig
ne dcoquit̄. ſigt̄ vnionē ſpūalem qꝛ vno ſpū ſumus
cōgregati. de q̄ dilectiōe Ioh. xiiij. Hoc ē p̄ceptū me
um vt diliga. inui. Aug⁹ Nō aūt carnalis ſed ſpūal'
inter vos debet eē dilectio ¶ Tertio panis eſt cōue
nientior materia. qꝛ xp̄o paſſo ſilior ꝛ ad ſignādum
corpus ei⁹ ꝛ paſſionē magis idonea. Nā ſicut ex plu
rib⁹ granis fit vnus panis. Sic ex plurib⁹ parꝫ mē/
bris cōſtat xpi corpus Hinc Cāti. vij. Venter tuus ſi
cut aceruus tritici vallat⁹ liliis Et panis anteqꝫ ꝑfi/
citur crebratur. laborat̄: ꝛ decoqtur ſignās xpi paſſi
onē ¶ Quarto ad effect⁹ ſacri ſignādos eſt efficatior:
Nā ſicut panis tria in genere facit.

Sez cōfortat / ſatiat / ꝯſuat vitā — ſic ſacrꝫ agit ad — permū dimittēdum / mūdum fugiēdum / deū ſp laudādum

¶ Quinto nec in alio q̄ꝫ triticeo pane ꝯſecrare licet. D
vel conuenit Nec debet fieri in pane fermentato qꝛ
hoc non habet conſuetudo eccleſie: ſaltem rhoma/
ne. Et in azimo chriſt⁹ inſtituiſſe credit̄. ꝛ hoc ratio
ne ſue ſingularis ſimplicitatis. qꝛ ī xp̄o oīa bona ſūt
modo indiuiſibili. ꝛ qꝛ puriſſim⁹ eſt. hoc ꝛ ſcripte cō
formi⁹ Dicitur eni Leui. ij. Omis oblatio dn̄i abſqꝫ
fermēto fiat. Verūtamē ſi qs in fermētato ꝯſecra/
ret grauiter quid peccaret. vere tn̄ vt multi doctores
dicūt ꝯſecraret. Et hoc de ſacerdote latio dico Gre/
ci eni adhuc (vt olim fere tota eccl'ia oriental') in fer/
mētato cōſecrāt ꝛ vere cōſecrāt Nec ſuꝑ hoc de bea/
to Grego. in ſuo regiſtro vbi de hac materia ſcribit
rep̄hendūtur. imo magis ꝛ illoꝝ ꝛ latinoꝝ ꝯſuetu/
dinē ꝛ ritū apꝓbat. ſm. b. tho. ſi aliqs grecoꝝ ſacdo/
tū in azimo ꝯſecrare preſumeret grauiter peccaret.
Viſo de pane videndū eſt de §.quart⁹
vino Pro quo nota ꝙ vinū de vite ē ꝓpa ma
teria hui⁹ ſacri. qd ptꝫ ex ſequētib⁹.

Cōꝑat. inſtituit. verū. cōe. vel aptum. E

¶ Primo inqꝫ rōne Cōparationis. qꝛ chriſt⁹ ſe viti cō
parauit. vt Ioh. xv. Ego ſū vitis vera. Itēqꝫ Oſee.

vlti. Mecōꝛiale eiꝰ ſicut vinū libani. ¶ Secūdo rōne dñice inſtitutiōis q̄ in cena ſic inſtituit vt in euangelijs patet. ¶ Tertio rōne veritatis. q꞉ vinū de vite eſt ꝓprie vinū. Alij aūt liquoꝛes vinū ſilitudīarie dicūtur Sanguis aūt xp̄i vere ē potus ¶ Quarto rōne cōitatis. q꞉ vinū de vite cōis in vſu habetur ⁊ apud plures inuenit̄. Ne igitur deſiderabilis xp̄i ſāguis cuiq̄ꝫ deeſſet in tali potu cōmendauit Poſtremo q꞉ vinū eſt ſolū naturalis ⁊ ꝯueniens potꝰ hoīs ⁊ eiꝰ nature Quere ſupꝛa in nōie Potus. folio li

De appoſitione aque in ſacramēto .§. qntꝰ

F Iam poſtremo videndū eſt de appoſitiōe aq̄ q̄ licet nō ſit vnū de ſubſtātialibꝫ. eſt tñ de congruo apponēda. Circa cuiꝰ appoſitionē licet m̄lta cōſideranda occurrāt deuotioꝛa tñ ſolū ſūt ꝓſequenda Poterint eñi hic conſiderari

	necitas	
Aque	ꝯgruitas	Que Reyneriꝰ ꝓſequitur ī ſua pantheologia
	ꝓprietas	
	ꝯuertibilitas	di. ꝙ appoſitio aque ñ

eſt de neceſſitate ſacri vt pꝛobat rōne. ſui cōditiōe. inductione: vt patet ibi. De aq̄ ꝓprietate dicit ꝙ nō refert quecūq꞉ aq̄ apponatur dūmō ſit talis ꝙ poſſit cōuerti in vinū. Nō tñ artificialis apponēda. q꞉ grauiter peccaret q̄ ꝯ eccl'ie inſtitutionē faceret. Poꝛro de quātitate ⁊ cōuertibilitate aq̄ notandū Q꞉ tanta eſt aqua apponēda vt poſſit in vinū cōuerti ⁊ nō tollere vini ſapoꝛem vt ſignet cōiunctionē hūane nature q̄ eſt īſipida cū xp̄o q̄ ſapoꝛē grē cōicat ⁊ ſuū nō ꝑdit. Et q꞉ ponitur ad ſignificādū tm̄. iō mīma quātitas ſufficere p̄t Tm̄ eñi ſiḡt vna gutta q̄ntū mille āphoꝛe aut totū mare. ⁊ iō nullū ꝑiculum ē in parū ponēdo. ſed bñ in multū ponēdo

¶ Tertio efflurit. i. rōne effluxionis. Quia cum xp̄i latus apertū ꝓflueret ſacra exiuit non ſolū ſanguis ſed ⁊ cū ſanguine aqua. vt teſtatur Joh. xix. c. Cōtinuo inquiens exiuit ſanguis ⁊ aq̄. vñ Joānes ð Garlandia Jūgitur vnda mero fūdit vtrūq꞉ latꝰ xp̄i. ſcꝫ

¶ Quarto cauſans. i. ad effectū ſcandū. q꞉ in aq̄ magis ē vis expiatiua ⁊ in ſanguīe preciū redemptiōis Et q꞉ in ſacr̄o vtrūq꞉ eſt. ſ. expiatio ⁊ redēptio Ideo vnū cum alio debet cōmiſceri. Ezechie. xxxvi. Effundā ſuꝑ vos aquā mūdam ⁊ mūdabimini ab oibꝫ inquinamētis vris. Hec eſt aq̄ q̄ vt ðr Ezechiel'. xlvij. Egreſſa de tēplo coꝛpis xp̄i a latere dextro oia ad q̄ venit mundauit. purificauit. ⁊ viuificauit. ¶ Poſtremo Signat. id ē apponitur aq̄ vino rōne multiplicis ſcationis. Nā per hoc deſignatur

	mutua vnio		xp̄i ⁊ ppl'i:
Scꝫ	ſuꝑna dilectio	. ſ.	redēptoꝛis ⁊ redēpti
	ꝑfecta ſaluatio		a culpa ⁊ pena

¶ Potiſſima aūt ſcatio eſt ꝑpl'i cū chriſto cōiunctio Aque eñi multe multi ꝑpl'i ſunt Hinc Chryſo. Sūt quidē hoīes inſipidi ī nullo ab aq̄ differētes hos adducamꝰ ad xp̄m ⁊ ad ſapoꝛē celeſtē ꝑ xp̄m mutabuntur. In cuiꝰ ſignū chriſtꝰ mutauit aquā in vinū Johannis. Et de aqua hec ſatis ſint G

¶ De tertia buccella ſcꝫ de circūſtantijs inſtitutiōis

Capitulum tertium

Miſericoꝛs ⁊ miſeratoꝛ dñs eſcā dedit timētibꝫ ſe. pſ. Tertia buccella huiꝰ ferculi eſt de circūſtantiaꝝ inſtitutiōis ſacramēti cōgruentijs. Ubi hec circūſtātie cōcurrunt cōſiderande. H

Quis. cur. qñ dedit. qbꝰ. ⁊ q̄d. quō cernas

¶ Primo cōſiderāda eſt ꝑſona inſtituētis Quis ſcꝫ inſtituit illud ſacr̄m. Et hāc ꝑſonā deſcribit nobis. pſ. In verbis p̄ſcriptis. q꞉ miſericoꝛs ⁊ miſeratoꝛ dñs. Ubi innuūtur due ꝓprietates inſtitutoꝛis Pietas. ſ. ⁊ poteſtas. Nā vt tale ſacramētum inſtitueret opoꝛtuit vt moueretur pietate ⁊ exeq̄retur ptāte Quoꝝ neutrū potuit deeſſe huic auctoꝛi. Poteſtas deſcribitur cū dñs dicitur cui cū voluerit poſſe ſub ē Cuiꝰ poteſtas manifeſte hic relucet ſicut qñ naturā cōdidit. qui hic eā tā potentiſſime in ſeip̄m ꝯuertit. Pietas innuitur cū miſericoꝛs ⁊ miſeratoꝛ ðr. De cuius pietate q̄ꝫq̄ꝫ ſupꝛa pauca ſint tacta. ſunt ⁊ hic paucula aſſignāda Magne neceſſe eſt eū fuiſſe pietatis qui tale donū īpendit in quo ⁊ ſe nr̄m fecit ſacerdotē hoſtiā ⁊ ſacrificiū Nr̄m inq̄ꝫ ſacerdotē q꞉ p̄ces ⁊ hoſtias ꝓ nobis obtulit. ⁊ nos deo ſua mediatiōe recōciliauit Hoſtiā q̄ꝫ ſe nrām fecit etiā ſm oia genera oblationū quoꝝ octo īfra in ſcala paſſiōis dñice aſſignātur. q̄ oia in hoc ſacr̄o cōtinētur. Sacrificiū quoq꞉ nr̄m ſe fecit dū ſe tā plene pꝛo nobis expoſuit. Ubi nota ſm Ubertinū Q꞉ oia illa expō qua ſic xp̄us ſe ineffabiliter expoſuit exterius in hoſtiā ⁊ ſacrificiū tā in iſto benedicto ſacr̄o q̄ꝫ in crucis patibulo ē ſignū illius ineffabilis expoſitiōis ⁊ ſacrificatōis qua ſcriptū ſuū iugiter imolauit ꝓ nobis in tēplo latiſſimo coꝛdis ſui in quo ſeip̄m obtulit ab inſtāti cōceptiōis ſue vſq꞉ ad hoꝛā moꝛtꝭ modis ieffabilibus omnium mēte create. Et iō tota eiꝰ vita vna fuit ſolemniſſima miſſa. ī qua ip̄e tēplū ⁊ altare hoſtia ⁊ ſacerdos Que miſſa tāta ſolēnitate ab oibꝫ potētijs mētis vel aīe xp̄i ⁊ ab oibus p̄coꝛdijs charitatis eiꝰ ē decātata vt in ip̄a virtutē accipiat oē ſacrificiū noſtrū. Uñ quiſquis ſalubꝛiter volet celebꝛare nitat̄ hoc ſāctiſſimū tēplū coꝛdis bñdicti ieſu intrare. ⁊ ip̄i ſūmo ſacerdoti ⁊ ardentiſſime ſue charitati ſe cōiungere. quia in eius charitate ⁊ oblatiōe omnis nr̄a charitas ⁊ oblatio cōſecratur. Mirū ſi ſic ingrediens poterit eſſe tanta frigiditate gelidꝰ ꝙ nō ſtatim reſoluatur in lachꝛymis ⁊ totus inflāmetur ab ardoꝛe foꝛnacis que tota ardet igne ſpūſſcti Miſericoꝛs ergo ⁊ miſeratoꝛ huiꝰ fuit inſtitutoꝛ ſacri. Qui etiam in hebꝛeo

nõ tã miſericors a ſenſu miſerie ſed rahom a matri/ce quaſi matrici⁹ dr. Et hoc nõ ſine grã grãdi grãdiq3 miſterio. vt ſcribit quidã doctor hebree lingue peritus voluit ſpũſanct⁹ vt ſupra miſicordiã nõ ſoluʒ miſicorditer: ſed ⁊ materne nobis affectũ deũ ⁊ ſollicitum nrĩ cõſidamus. Dicit ꝑ Eſa. Si pt mr̃ obliuiſci filiũ ſuũ. Et quo in pũctu tãgat argumentũ ſubdit. Infantẽ vteri ſui. vbi in hebreo Rabom. hoc eſt matricis vocabulũ ponit Et vt ſciam⁹ maternos affectus comicos ⁊ pſonales eſſe ſubiũgit Et ſi illa obliuiſcitur. ego tñ tui nõ obliuiſcar. Quia nõ picta: ſʒ diriuata maternitas ẽ. ſʒ natiua fontal'. vñ oĩs paternitas in celo ⁊ in terra nõiatur. Et vñ matribus materna verba materne cogitatiões. mr̃na ſtudia. niſi ex maternis deſiderijs ⁊ amore materno. At matern⁹ amor vñ matrib⁹ niſi ex matrice Quo igit̃ intimis nature radicatũ ſignificaret amorẽ ñ ſatis erat ſpũiſctõ maternũ dicere niſi matricium nominaret Vniuerſos enĩ ſcrẽ ciuitatis illius futuros aliqñ ciues matrice ſua cõcepit. cõfouit. cõagulauit. coaluit. plaſmauit. figurauit. formauit. viuificauit. aluit pregnauit. grauidauit portauit. perturiuit laborauit. pepit inuoluit reclinauit. geſtauit. lactauit. balneauit nutriuit. educauit. duxit. erudiuit. iſtituit. docuit. traxit. incitauit. deſiderio igniuit. ſupincendit amore inflãmauit Notentur hec triginta duo verba ſignẽtur miſteria. qm̃ vere ſũt optima deuotiõis incitamẽta. An nõ materne tibi videtur erga nos affectus qñ tã de nobis alendis vt ſeipſũ in cibũ daret fuit ſollicitus. O viſcera materna lactat mater puulũ de ſuo ſupfluo. Jeſus fert⁹ ſuos alit carne ⁊ ſanguine proprio Miſericors ergo ⁊ miſerator Hec de pmo.

De inſtitutionis cauſalitate ⁊c. Mẽbꝝ. ij.

Nunc de altera circũſtantia. ſ. cur hoc ſacramẽtum inſtituerit eſt inquirendũ Põt aũt queri Cur id eſt

J

	neceſſitate	
Qua	ꝯgruitate	ſit inſtitutũ
	cauſalitate	

De primo id ẽ de hui⁹ neceſſitate ad longũ Albertuſ vbi ſupra diſputat multoꝝ opiniones reꝓbans tandẽ in hãc ſententiã venit. Qꝫ neceſſitas inſtitutiõis huius ſacramenti eſt meditatio ꝯ pctm̃ ⁊ ꝯ defectum pcti quẽ incurrit hõ ex lõga abſtinẽtia cibi ſpũal'. Et cõtra hũc defectũ nullã aliã ꝓpriã ⁊ ẽentialẽ medicinã habem⁹ niſi iſtã q ꝑ ſe eſt cib⁹ ſpũalis. vt pʒ ſup. in medicinã iſtitut⁹. ps. Miſit verbũ ſuũ ⁊ ſanauit eos: ⁊ eripuit eos de interitiõib⁹ eoꝝ. Vñ quiſqꝫ volet plene ſanari. oportet vt vel actu: aut ſaltẽ affectu ſacramentum hoc ſumat. Nõ enim actu eſt neceſſarium. ſed voto ſemꝑ deſiderandũ ⁊ ſuo tempore nõ cõtemnẽdum etiam actu Secundo hoc ſacramẽtum inſtituere ⁊ ſub eo cõtineri decuit xpm ob iſta

Grat⁹. amor. reddat. iũgat. paſcat. ſtatus hoc vult k

Primo enĩ gratitudo aĩe xpĩ requirit vt ſicut deus pater oĩpotens tã incõpabilẽ ei grãm ꝓſtitit. ſic xpus vt hõ oẽm reuerentiã. honorẽ. ⁊ gliam quã põt deo pr̃i. imo toti trinitati repẽdat. Hoc aũt ꝯuenietius atqꝫ pfectius neqt: niſi vt ſicut ſemel ſe pro hõibus obtulit pr̃i in cruce in preciuʒ. ſic quotidie velit ⁊ faciat ſe imolari deo pr̃i in altari ꝑ ſacrũ miſteriuʒ Nẽpe in cruce ſe offerẽs honorẽ deo ſublatũ reſtituit eidẽ. tãta ꝓ nr̃is patiens culpis. Jta in quotidiano miſſe officio idcirco offertur. vt diuina maieſtas ſũme in oĩb⁹ magnificetur. bñdicat̃. ⁊ adoretur noſtra quoqꝫ pctã deplorẽtur ac deleantur. Diuina inſuper bñficia rememorẽtur ⁊ pctõres deo recõcilient̃. Deniqꝫ tãto quis magis deũ honorare cẽſetur. quãto ei pcioſiorẽ obtulerit hoſtiã dñmõ ex digna id deuotiõe efficiat. vt patet in abel ⁊ in malachia. Nõne ḡ ſaluator ieſus vt hõ per hoc potiſſime deũ inceſſant honorat ꝙ tã ſupdigniſſimã corpis ⁊ ſanguis ſui hoſtiaʒ deo pr̃i iugiter oĩ die imolari inſtituit iuſſit ⁊ fecit Secũdo amor dñi ieſu erga nos hoc exegit. Si eni rite ꝑpendim⁹ quãtũ nos (ſim⁹ dei) ſm diuinitatẽ increato dilexit amore: nõ iã inordinate mirabimur ſʒ dulciter ꝯtemplabimur ꝙ in ſacro nobis taliter copulari dignetur. Eaten⁹ qppe dilexit nos vt noſtrã ſibi ypoſtatice naturã vniret. noſqꝫ ad ſue deitatꝭ beatiſſimã fruitionẽ ꝑduceret. Quid itaqꝫ mirũ ſi nũc ꝑ corpis ⁊ ſanguinis ſui veritatẽ aſſit nob velatus i via quos ſua ſupeſſentiali deitate ſibi clare cõiũgere reuelatus decreuit in patria Tertio reddat Et q xpũs nr̃am aſſumpſit naturã. decẽtiſſimũ fuit vt qđ de nrõ accepit in nr̃am ſalutẽ cõuerteret. oĩ mõ poſſibili magiſqꝫ pfecto charitatiuo ⁊ liberali. Hoc autẽ aptius nõ valet ipleri qꝫ vt indeſinẽter ꝓ nobis deo i miſſarũ ſolẽnijs imoletur ac demũ a nobis ſpũaliter mãducetur ⁊ ſue paſſiõis meritũ nr̃is mentib⁹ ꝑ ſacramentalẽ preſentiã applicetur Quarto iungat. Eſtuantiſſimus interea ad nos amor domini ſaluatoris id exigit vt intime nob aſſit. ⁊ pleniſſime quãtũ in ſe eſt prouideat auxilient̃ atqꝫ medelã impendat Quod totũ eminẽtius fieri nõ valebat quantuʒ ſpectat ad viatores. qꝫ per perſonalẽ i ſacramẽto preſẽtiã oblationẽqꝫ indeſinentem. Quia ꝑ hoc potiſſime pctã abſoluũtur diuine gr̃e chariſmata adipiſcũtur ſempiterna felicitas obtinetur Quinto paſcat. q̃niã eius eſt de nutrimẽto prouidere q voluit cõdere. de qua rõne plura ſunt dicta. ⁊ qꝫ ſum⁹ in labore cõtinuo iõ ſpũali quotidie egem⁹ cibo Poſtrẽo ſtat⁹ hoc vult. Hoc eſt. Euangelice legis pfectio ⁊ ſtatus gr̃e reuelate id exigũt vt nũc in plenitudie tpĩs offeratur deo hoſtia mũda placida ꝑ ſe acceptabilis ⁊ finalis faciens quod deſignat atqꝫ in genere ſacrorum

talis per eſſentiā qualia fuerūt alia ante legē: ſub le/
ge. ⁊ nūc quoqꝫ poſt legē ſunt per pticipationē. Hoc
aūt eē nō pōt niſi corpus ⁊ ſanguis ſaluatoris. aut
ipſemet chriſtus. Ergo congruit valde. Hec ptim ex
Dioniſio carthuſ. quoꝝ cōtemplatio multū deuota
eſt. ⁊ ergo crebro ad mentē reducēda Porro de in/
ſtitutionis cauſalitate ſupra. xij. ſunt rōnes aſſigna
te in ſcala cōionis. folio

¶ De tertia circūſtantia ſcꝫ tpis cōgruitate Mē. iij

l Tertia circūſtantia eſt tpis cōgruitas. ſcꝫ qñ dedit. Circa quā cōſidera
Quare nō añ īſtituit. In noua lege ī fine vite ꝺdit. iminēte paſſione ī cena confecit.

¶ De primo nota ꝙ non inſtituit tpe legis nature. Quia nō potuit inſtitui hoc ſacramentū añ verbum incarnatū. Nō etiā tpe legis ſcripte. qꝛ lex timoris et amoris nō ꝯpatitur ſe ſimul reſpectu eiuſdē. Sed lex vetus erat lex timoris. ergo. Nō tñ fuerūt hec duo tpa ſine paſca vſqꝫquaqꝫ relicta. qꝛ hēbant figurali/ ter qđ nos realiter. Patres eñ eandē eſcā māduca/ uerūt. dū ſcꝫ in futuꝝ hoc magne pietatis ſacramē/ tum crediderūt Secūdo principaliter cōgruū fuit hoc ſacramentū in noua lege dari ob has rōnes.

M Cōtinet. excellit. plenū. pñs. reſerata.

¶ Primo rōne cōtinentie. qꝛ hoc tēp⁹ realiter xp̄m cōtinet. ergo ⁊ ſacr̄m vbi realiter eſt cōtinebit Se cūdo rōne excellētie. qꝛ excellentiſſimū donū in excel lentiori lege dare debuit ¶ Tertio rōne grē ⁊ pleni/ tudinis boni qđ cōtinet. Habet eni hoc ſacr̄m gra/ tie plenitudinē. ḡ in tpis plēitudīe dari debuit quod ab incarnatione incepit ¶ Quarto rōne preſentie vel exiſtētie. qꝛ tūc debuit inſtitui qñ preſens actor erat. ¶ Quinto qꝛ in hoc tpe celi ianua eſt reſerata q̄ an/ te erat clauſa. Et qꝛ iā ad illā cōſcendere hēbant. via tico nōmō ſuſtentāte: ſed etiā pducente indigebant. vt mgr̄ hēric⁹ colueld. ait Nō tñ ī pncipio pdicatōis h̄ inſtituit. Quia tūc diſcipuli nōdū erāt tāti miſte/ rij capaces. Nec etiā poſt tempus reſurrectiōis ⁊ aſ cenſionis diſtulit. qꝛ tūc erat diſcipulis tāqꝫ dñs aut vt cōprehenſor. nō vt pegrinatiōis hui⁹ comes ſicut prius. ergo ¶ Hinc ergo principaliter dicim⁹ ꝙ im minēte paſſione hoc dari debuit ob has cās

N Terminat. ⁊ tollit. pñtat. fis meoꝛ. aptet

¶ Primo propter veteris ſacrificij terminationem qđ in cena terminādum erat. Nō eni ꝯueniēs fuit ſi mul vmbrā currere ⁊ veritatē ¶ Secundo propter corporalis preſentie ſubtractionē. Nō eni congrue/ bat vt ſimul corpali ⁊ ſacramentali preſentia habe/ retur. Hinc Euſebius emiſſen⁹ Tūc corp⁹ aſſūptū ablaturus erat et oculis nrīs ⁊ ſideribꝫ illatur⁹. ne/ ceſſariū ergo erat vt hoc ſacr̄m inſtitueret quo cole/ retur iugiter per miſteriū quod ſemel offerebatᷣ in p̄/ cium. vt quia quotidiana ⁊ indefeſſa currebat ꝓ ho minū ſalute redemptio. ꝑpetua etiā eſſet redēptiōis oblatio ⁊ perhennis illa victima viueret in meōria ⁊ ſemper preſens eſſet in grā. Utqꝫ ſic ꝓmiſſum īple/ ret q̄ dixerat. Ecce ego vobiſcū ſum oībus diebꝫ vſqꝫ ad cōſummationē ſeculi Tertio propter ampliorē paſſionis repreſentationem. dū paſſurus eēt hoc in/ ſtituit vt ſic paſſionē arti⁹ nrīs mētibꝫ infigeret at/ qꝫ ad ſibi cōpatiendū per hoc āmoneret. ¶ Quarto ꝓpter maiorē meōrie cōmendationē. Ut vltimo re/ ceſſu traditū apl̄i diligētius retinerent. Quando eni ab amicis ſeparamur. motus dilectionis ſentitᷣ fer/ uentioꝛ propter dolorē ſepationis. ⁊ ideo verba ami corum a nobis recedentiū magis memorie iprimun tur ¶ Quinto ſcđm Ubertinū. Ideo paſſurus iſti/ tuit. vt quia pro nobis in paſſione ſoluere debebat p̄ cium voluit nos ſibi vnire vnione huius ſacramen/ ti qua ſtrictioꝛ nō inuenitur in via. ⁊ ſic nos deo ī ip/ ſo cōformaret vt cū ipe ſatiſfecit ⁊ precium ſoluit ō/ nes ſoluiſſe ⁊ ſatiſfeciſſe videremur. Hec ille

¶ De quarta circūſtantia Mēbrum. iiij. O

Quarta circūſtantia eſt recipientium idonei/ tas. ſcꝫ quibus dedit. ⁊ innuitur ī verſu. pñ. cōditio eorum. quia timentibus ſe. Timoꝛ autem domini valet omni ſtatui

	peccātibꝫ	purgatōe; Tiōr dñi expellit pctm̄
	pētētibꝫ	emulatiōē; Qui tim; deū nihil ſne.
.ſ.	laborātibꝫ	ad iuuamē. q̄ tiet deū ñ trepidat.
	pacientibꝫ	ſolamē. timēti deū bñ erit in ex.

¶ Sunt plura dicta ſuperius que poſſent hic appli/ cari. Et de qualitate ſuſcipientium adhuc plura in/ fra dicentur. Solet quoqꝫ circa hanc cōſiderationē queſtio moueri. Si etiā ipſe ſacramentū hoc dede/ rit ad quod cōmuniter affirmatiue reſpondent. Itē qꝫ ſi chriſtus ſibiipſi dederit hoc ſacramētum mādu cando. Ad quod aiunt ꝙ ſic. Cepit eni Jeſus facere ⁊ docere. Nā ergo ⁊ prius voluit baptizari. Nec ē im poſſibile ꝙ idem ſeipſum ſacramentaliter comedat Et ad hoc facit canon de cōſecratione diſt. ij. ca. Nec moyſes. Ubi ex auctoritate Hieronimi dicitur ꝙ chriſtus fuit in cena cōuiua ⁊ cōuiuiū Ad quod etiā ſunt illi verſus. Rex ſedet in cena. turba cinct⁹ duo/ dena Se tenet in manibꝫ: ſe cibat ipſe cibus O qua lis māducatoꝛ ille

¶ De quinta circumſtantia. quid dederit. P
Mēbrum quintum

Quinto videndū quid dederit. de quo ſm fidē tenēdum ꝙ in hoc ſacramēto pater dedit et dat vnigenitū ſuum ſibi coeternum ⁊ coeq/ lem. Filius ſemetipm. Spūſſctūs illū a quo eterna liter proceſſit ⁊ pcedit. Magnū plane donū. ⁊ q̄ ma ius melius vt nil cogitari poteſt Omnium bonorum

rōnes vnica bonitate ꝯprehendēs. O q̄d nob dn̄s ie/ſus facere debuit ꝛ nō fecit. Nō ſuffecit ei dediſſe ſua ꝛ ſuos niſi ꝛ ſe nobis ipendiſſet. Ecce ſe naſcēs dedit ſociū cōueſcēs in eduliū. O inflām̄ata charitas ieſu xp̄i. O ardens amor clemētiſſimi cordis ſui Sūt hic multe q̄ones. Si ſub vtraq; ſe totuȝ dederit. ꝛ quō ibi tot⁹ tenet Solū q̄ deuotiōis ſunt ꝓſequimur di centes ꝙ cū hoc ſacr̄m bn̄dictus ieſus ſuis appoſuit tunc dedit eis ſm̄ Vbertinum

Q

Cibū eterne refectionis
Pign⁹ filialis adoptiōis — Ecce q̄d dedit
ſacrificiū hūane r̄dēptōis — qn̄ ſacr̄m hoc
Viaticū nr̄e ꝑegrinatiōis — cōtulit.

Ps̄. dicit. Eſcā dedit timētib; ſe. Hebre⁹ aūt pre/gnātius illic verbū ponit dicēs Thereph dedit timē tib; ſe. thereph aūt eſt nō ſimplex caro. ſed a feris la/cerata. Et hinc inſtituēs dn̄s ait. Hoc ē corp⁹ meuȝ q̄d pro vobis tradet iudeis. ſ. dilacerandū. thereph ergo dedit timētib; ſe. vt ex timētib; faceret aman/tes. Quod aūt veraciter ꝛ realiter ſub hoc ſacro cor/pus ꝛ ſanguinē ſuū det multipliciter probari p̄t. Vt ait Robertus de licio

Per — Auctes — Theologoꝝ / cōciliorum. / doctorum
Per — Rōnes — diſtātiuas / ꝯceptiuas / ꝯmutatiuas — Proſeq̄t hec in ſuo q̄dragesima li pulchre ꝛ late doctor prefat⁹.
Per — Exēpla īnūera — vetuſta. / nouella;

De quinta circūſtantia ſcȝ mō quo inſtituit
Membrum tertium

p

POſtremo quō hoc dederit videnduȝ. Sed h̄ nō dicet hō ſup terrā Eſt eni mān̄a abſcōdi/tū nō patens oculis cūctorū In mō aūt iſti entiōis quedā verba tradūt

Modū inſtitutiōis — Accipite ſumite
collationē poteſtatȝ — vt — hoc facite
iniunctionē vſus — in cōmemorationē

Moꝝ — Primū / ſecūdū / tertiū — eſt — mirabilis grā / dignitas i mēſa / ſctifica⁹ cumlata — Hec albert⁹

De deſiderio aūt ꝛ amore quo hoc inſtituens fla/grauit nulla lingua ſat eſt enarrare O igit ineffabile ſacr̄m. o inexplicabile amoris ſignū O ſapientiale p̄/uilegiū q̄ȝ in oīb; circūſtantijs ſapiētial̄r inſtitutum

Quarta cōſideratio de ſacramēti hui⁹ mirabilib;.
Capitulum quartū

m

MEmoriā fecit mirabiliū ſuoꝝ. Ps̄. Quarta porcio rumināda eſt de huius ſacramēti mirabilibus In quoꝝ cōſi/deratiōe deficit oīs cātura Tāta enim mirabilia in hoc ſacro relucēt vt ſupent intellectū viatoris nō mō. ſed ꝛ ſenſū ꝯprehenſoris.

Ita vt iuxta egidiū de roma. nec angeli nec archan/geli. imo nec cherubin aut ſeraphin illa ꝯprebēdant Vt aūt que ſint illa ſciam⁹ ꝛ ſic magis tm̄ ſacr̄m re uereamur pauca ſūt notāda. Varie tn̄ a varijs mira bilia iſta ſignātur. Nā quidā aſſignāt. x. aut. xij. mi/rabilia cōia illa que ſunt.

p̄mū ē in trāſſub ſtātiatione — ſcd̄ȝ q̄ i q̄lib; ꝑte totus xp̄s — tctiū fracta ho ſtia n̄ miorat — q̄rtū ꝙ ē mult; ho ſtijs n̄ auget

Mutat. et in parte. minor haut. auctus.

q̄ntū aut mal' ſūptū nō coinquinatur

maculatus.

ſextū ē malis mors vita bonis — ſeptim idē corp⁹ i diuerſis locis — octauū ꝙ nō eſt du plex ſumptus

Mors. loca multa duplex

nonum nō excedit ꝑtes hoſtie — decimū ꝙ accidētia ſunt ſine ſubiecto

nō excedens. ſine ſubiect.

Horū ꝓſecutio paſſim repitur in ſūmis Anthoini. ꝛ alioꝝ ꝛ in ꝯpendio theologie ꝛ alijs ſermonibus. Vbertin⁹ ponit in genere tria ſubdiuidēs illa

Que ſūt — virtus operatiua / veritas cibatiua. / ſpēs contentiua.

Nā ex parte virtutis oꝑatiue concurrūt in h̄ ſacro ſil' Virt⁹ verbi creati ꝛ increati. h⁹ ꝓlati. illi⁹ oꝑantis. Succeſſiua prolatio. iſtantanea imutatio. Mira/bilia ſunt hec vt recte dicere poſſim⁹ Manhu. i. q̄d eſt hoc. hec eni ſunt illa abſcondita. de q̄b; d̄r Eſaie. xlv. Dabo tibi theſauros abſcōditos. ꝛ archana ſe/cretoꝝ vt ſcias q̄ȝ ego ſū dn̄s. In hoc eni ſacro ꝑ hāc operationem theſauri abſcōditi grē cōferuntur ꝛ ar chana ſecretorū fidei eccl'ie ꝓponūtur. vt ſciat intelle ctus fidelis credēdo veraciter. q̄ȝ ipē eſt dn̄s q̄ quoni am potentiſſimus potuit. quia clemētiſſim⁹ voluit quia veraciſſimus ꝛ ſapientiſſimus facit ſigna ꝛ mi rabilia i hoc ſacro quorum nō eſt numerus

Secundo hec ſunt mirabilia ex parte veritatis ci batiue Chriſtus eni eſt cibus indigne ſumentē pro/bans ꝛ reprobans. cibus digne ſumentē probans et approbans. Cibus cibatum ſibi incorporans. poſt ciba tionē integer perſtans. Cibus ſeipſum cōſecrans ſe ipſo ſeipſum cibans. En quanta mirabilia de quib; omnibus teſtatur ſcriptura. Vere mirabilia teſtiō/nia tua: ideo ſcrutata eſt ea aīa mea lumine fidei nō ingenij acumine Tertio ſi cōſideretur ſpecies cō/tentiua occurrunt multa mira

Scȝ — Quidditas tranſitiua: / quātitas dimēſiua / qualitas obiectia — Hec ſūt mirabili/uȝ mirabiliſſima.

Quidditas panis ꝛ vini tranſit in ſubſtantiam

corpis ꝛ ſanguīs xpi. Nihil ſubſtātie relinquit̄. ſꝫ to
tū ɔuertitur Nihil de nouo efficit̄. ſolū transit aliqḋ
in aliquid. ꝛ tn̄ ſine adnullatiōe (ſm ipm̄ vbertinū).
Nō adnullat̄ ſubſtātia panis ꝛ vini. ſed vere in xpi
corpus ꝛ ſanguinē trāſit ꝛ ɔuertit̄ Quātitas dimē
ſiua. ſpēs ſine ſubiecto ſupra naturaꝫ ſubſiſtit ſub q̄
ſacramētaliter cōtinet̄ xps in ſe dimēſionat⁹ a ſpēb
nō dimēſione ɔtētus. in ſe cōmēſurat⁹. nō ɔmenſu
ratione ɔtent⁹ Qualitas etiā obiectiua ſpēꝝ ſenſi/
biliū terminat viſū. alterat guſtū. excitat adoratum:
immutat tactū Null⁹ eīn iſtoꝝ q̄ttuor ſenſuū diſcer
nit hūc ſpūalē cibū. ſed ſol⁹ fidelis audit⁹ indicat ve
rū Dū audit aſſentit ꝛ credit Hoc ē corpus meū Tā
git hec Vbertin⁹ in q̄rta ſua pte videātur ibi plen⁹
Hec igitur ſūt mirabilia d̄ q̄b dr̄ Dañ. iiij. Signa
ꝛ mirabilia fecit apud me deus excelſus Diſtiguunt
aliȷ̄ aliter iſta mirabilia dicētes q̄ ſūt in corpis xpi

Cōſecratione
Poſſeſſione Nā in cōſecratiōe credēduꝫ
Perceptiōe eſt firmiter q̄ ibi

Sub ſpecie panis eſt verꝫ corp⁹ xpi
Tota ſubſtātia panis mutat̄ vl' tranſit ī corp⁹ xpi.
Sic mutat̄ in xpi corp⁹ ſubſtā q̄ tn̄ manēt accidētia

Quoꝝ pbat̄
- pmū: fide dignoꝝ. / ſignoꝝ poſitioꝝ teſtiōis / demrātione miraculoꝝ
- Scd̄m a: ſili / maiori vt / miori — aquā in vinū / oīa p ipm̄ fcā / arte humana
- Tertiū: grā. pphali vt heliſeus / ɔuerſiōe ſpūali vt Saul. / mutatōe nāli onū ī pullū

Mirabilia ergo opa tua dñe in cōſecratiōe. Sūt
ſecūdo etiā magna mirabilia in hui⁹ ſacri poſſeſſiōe
ideſt poſt ɔſecratione que ſunt iſta.

Qꝫ
tā magna res ɔtinet̄ ſub tā parua ſpē.
vnū ꝛ idē corp⁹ eſt in diuerſis locis
licet ſit in diuerſis locꝫ. mānet tn̄ i ſe ɔiūctū

Declarātur hec etiā rōnibus ꝛ exemplis. ſed longuꝫ
eſt ponere. ea videātur in ſermonib q̄ dicūtur ſan/
cti thome. Tertio cōcurrūt etiā mirabilia in chri/
ſti perceptione

Qꝛ
dū mādūcatur nō minuitur
ſi nō mādūcatur quodāmō minuitur
dū mādūcatur augetur vel augmētatur

Quis vnq̄ꝫ audiuit talia Proſequitur hec pulcre
ſctūs tho. in ſermonib ſuis de ſacro eucharīſtie.
Poſtremo diſtinguūt aliȷ̄ hec mirabilia ſm decē
pdicamēta diſcurrēdo p ſingula. ꝛ inde ſctūs Tho.
ſpecialē tractatū fecit. Et Leonard⁹ vticeñ. in ſuis
ſmonibus aggregauit Que q̄m magis ſūt ſpeculati
ua q̄ꝫ effectiua. Hic ſuperſedemus ꝛ lectorē ad ſctm̄
Thomā remittimus

De quinta būccella ſcilicet de modo vſus ꝛ aſſum
ptionis huius ſacramenti. Capl'm quintum

Accipite ꝛ mādūcate Luce. xxi. Quinta A
buccella erit de mō aſſumptiōis ꝛ vſus
Duplex eīn eſt vſus principalis hui⁹ ſa/
cramenti iuxta doctorē ſctm̄. Quia aūt
offertur vt ſacrificiū vel ſumit̄ vt ſacra/
mentum vel viaticū. Ante hic tēpus q̄ꝫ differēdi ma
teria deficeret ſi cūcta que ſe hic offerūt cōſideranda
annotare velim⁹. Unde pſuppoſitis oībus ſcriptis
paucula materiā dabimus de hoc morcello meditā/
di Primus itaqꝫ hui⁹ ſacramēti vſus eſt q̄ offertur
vt ſacrificium Circa quē vſum multa ſe ingerunt ru
minanda

Scꝫ
de ſacrificiȷ̄ huius dignitate
miniſtri offerentis qualitate
oblatiōis ritu ꝛ celebritate.

Primo inq̄ꝫ de huius ſacrificiȷ̄ dignitate De qua B
licet plura dcā ſunt vbi de ſacrificio actum eſt. ſup/
eſt tamen adhuc aliquid hic annotandū. ſcꝫ q̄ ſacri/
ficiȷ̄ huius dignitas ex hiȷ̄s relucet que ſequūtur

Mūdius ꝫ digniū. fructu. ſiꝰ oīa tellīt.

Primo inq̄ꝫ noſtrū ſacrificiū precellit oīa alia le
galia in mundicia ꝛ honeſtate quod patet ex hiȷ̄s

Scꝫ
exteriori ſpecie.
virginali origine
ſpūali dulcedine.

Primo ab exteriori ſpecie Non eīn mundities fa/
cile tractari poteſt q̄ꝫ ſub ſpecie panis ꝛ vini. Et ſic
vitantur multa incōuenientia que ſequebantur circu
enta illa legalia ſacrificia Hinc dicitur Prouerbi.
xvīȷ̄. Melior eſt buccella ſicca cū gaudio q̄ꝫ dom⁹ ple
na victimis cum iurgio. Secundo huius mundi/
cia patet ex virginali origine. quia nō incepit ab vl/
la corruptione. ſed a virginali flore. Eccleſiaſt. xxiiȷ̄.
Flores mei fructus honoris ꝛ honeſtatis quaſi dicat
vt Auguſti. ait. Nobilitas matris eſt ex deitate pro
lis. ꝛ nobilitas prolis eſt ex honeſtate matris
Tertio patet mundicia a ſpūali dulcedine qua cun/
ctos chriſtianos trahit ad ſe. Nam iuxta Tullium.
Honeſtum eſt quod ſua vis nos alliciat. Canticoruꝫ
primo. Oleum effuſum nomen tuum ꝛc̄. Secūdo C
eſt omnibus aliȷ̄s ſacrificiȷ̄s dignius Cuius dignitas
patet ex tribus nobiliſſimis in eo contentis Scꝫ

Ex
Carne mundiſſima — angel' reuerēdū.
Aīa iuſtiſſima — hic ē — deo p ſe acceptū
Deitate altiſſima — hōīb⁹ adorāduꝫ

Nil igitur in ſacrificiȷ̄s maius corpore ꝛ ſanguie
chriſti Tertio eſt ceteris oblationibus fructuoſi⁹ D
Eſt enim hoc fructuoſum

	Mūdo	pctā relaxans:
In	purgatorio	penā mitigans
	celo	gaudiū generans

Hinc eſt ꝙ triplices miſſe ſolent celebrari ſcꝫ

	Salute viuorum.	
Pro	requie defunctorū	Hic ꝛ hoſtia i tres
	gloria beatorum	ptes diuiditur.

¶ De primo Leuiti. vi. Aīa que peccauerit p ignoran‑tiā offeret arietē imaculatū. xp̄m ꝙ tollit pctā mūdi ¶ De ſecūdo Leuit. xvij. Dedi vobis ſanguiem vt ex‑pietis ſup altari meo p aīab9 vrīs ꝛ ſanguis p anīa piaculū ſit. Aug9. Orōib9 ꝛ elemoſinis ſctē eccl'ie et ſacrificio ſalutari nō eſt dubiū defunctoꝝ aīas rele‑uari ꝛc̄ ¶ De tertio. Uincenti dabo mānā tūc aptū qḋ nūc abſcōditū. pſ. Adiplebis me leticia. Satia‑bor cū apparuerit glīa tua. Mag̃ eni leticia ſcti adi‑plent̄ in patria de hui9 ſacrificij oblatione digna ꝛ ĝ‑tulant̄.

	meōria ſue redēptionis.	
De	aſpectu nr̄e ſalutis	Hic dr̄ in collectā.
	āmiratiōe diue bōitatꝭ	Que tuis ſctis ad

E gloriam nob̄ prodeſſe facias ad veniā ꝛc̄. vtū. Quar‑to Sacrificiū iſtud excellit legis illa ſacrificia. qꝛ eſt nobis ſil' oīa. nō tm̄ ſacrificiū. ſed ꝛ ſacerdos ꝛ alta‑re. ꝛ breuiter oīa ꝙ ſacrificia illa ꝯplectebāt Nā illoꝝ pacifica ꝛ ſacrificia mortē cibū. ꝓpiciationē. recōcili‑ationē ꝛ ſctificationē ꝛ ſacerdotiū ꝛ ſctitatē ꝯplecte‑bant. Hec oīa (ſcriptura teſte) xp̄s ē nob in hoc ſacro Et nō ſolū iſta: ſed ꝛ oīs oblatiōis ſalutaris gen9 cō‑plectit̄ hoc ſacrificiū nr̄m. Eſt eni ꝛ hoſtia pro pctō victima. oblatio. mun9. decie. ꝑmitic. pacifica. grā‑tumactio. votū ſpōtaneū. ſacrificiū. holocauſtū. in‑cenſū. Hec eſt hoſtia mūda ꝛ ſctā equa nō ſoluꝫ. ſed oī debito nrō maior pregnās virib9. efficax ṽtute. li‑bera debito. diues munere. grādis donis Hec ē vere digna hoſtia placēs placans. placātes hoſtias nr̄as faciens. integre efficiens qḋ legales innuebāt ꝛ pro‑mittebāt. ꝯferēs qḋ interne ꝛ mētales hoſtie noſtre aſpirant. Promittebāt ꝗppe grandia ꝛ incredibilia fere ſacrificia illa legis Sed in hoc ſacrificio nrō in‑ueniūtur ibidem promiſſa.

O igitur ſacrificiū dignūꝫ hoſtiā ſalutarē. Uere n̄ apparet in cōſpectu dei vacu9. ꝗſquis hoſtia tali ve‑nit comitat9. vtpote ꝙ tātas offert oīs generis obla‑tiōes. Hēmus igitur in hoc ſacrificio nrō oīa ſimul Ipe hoſtia nr̄a. ipe ara nr̄a. ipe ſacerdos nr̄. ipe de9 noſter. ipe ſi pro nobis ꝗs cōtra nos ꝛc̄. Deniqꝫ ſa‑crificiū nr̄m excellit qm̄ iperfecta legis ſacrificia ſup‑plet ꝛ ꝑficit ꝛ vtilia facit Nulla ei vnqꝫ hoſtia deo pla‑cuit que nō in hui9 fide fuit oblata. Ibi vmbra. h̄ ve‑ritas cōtinet̄. quātum veritas vmbre tm̄ hoc nr̄m ſa‑cramentū preſtat legalib9 ſacrificijs.

F Cōſideratiōes de miſtro offerente §. i.

Secūdo ſe offert circa vſū huius ſacrificij mlt' triplex ꝯſideratio de miniſtro offerente Cui tm̄ ꝯſide‑ratiōi nolum9 hic inherere tm̄ materiā āminiſtrātes quā copioſe āminiſtrat ſctūs thomas i ſecunda pte ſue ſumme hec de miniſtro inquirens.

ſi cōſecrare ſit ſacerdotꝭ	ſi pl'es eādem hoſtiā cōſecrare pn̄t	ſi hi ſoli diſpēſare	ſi cōſecrātī lꝫ nō ſumere	ſi oīno ptā cōiōe abſtine re
Si ꝓpū.	plures.	diſpenſ.	n̄ ſumē	ceſſās
vtꝝ mal9ſa cerdos pōt cōficere	an miſſa e9 min9 valeat	ſi here tici cō ficiūt	ſi dgdati cōſecrāt	ſi peccat a tali b9 ſumēs
Si mal9	an valeat.	diuiſ.	dgrad.	recipit ꝗ.

¶ Hec plene proſequit̄ doctor ille vbi ſupra. Offert qꝫ circa hoc mēbꝝ materia illa de dignitate miniſte‑rij ſacerdotalis. De qua grādis poſſet ſmo haberi. ꝛ magni libri cōſcribi Sed hec oīa pretereūtes in reli‑qua pgamus.

De oblatiōis ritu ꝛ celebritate §. ſecūdus G

Tertio igit̄ videndū de hui9 oblatiōis ritu et celebritate Sed hic etiā nūeroſa ſe materia offert ꝯtemplāda Nā de ritu offerūt ſe iſta.

.i. de tpis cō grūitate	de appa ratu	loci q̄li tate	de dfectuū pictoꝝ	ꝛ de ṽboꝝ varietate	ꝛ geſtuū miſſe rualitate:
Tempus.	vaſa.	loc9.	dfect9.	ṽba	modꝰqꝫ

¶ De hijs paſſim doctores in ſuis ſcriptis agūt. po‑tiſſime ꝗ miſſarū officiū explanāt: hec ponūt Uñ ſuf‑ficit materiā āminiſtraſſe meditādi Quadrat etiam huic loco cōſideratio generalis de miſſa ꝛ ei9 dignita‑te. de audiendi miſſam inductiuis ꝛ modalitate Itē qꝫ de veſtiū ſacraꝝ ceteraꝝ qꝫ circūſtantiaꝝ miſſe cō‑gruitate In alijs hec videātur De his ſctūs Thōas agit pte tertia ſue ſūme. Et Albertus in de miſterijs miſſe. Et Roptus de licio habet de hijs formales ſ‑mones in quib9 hoꝝ plura habentur Et hec ſuffici‑ant annotata de vſu hui9 ſacramēti primo H

¶ De alio vſu ſacri. put eſt viaticū videndum primo de ſumptionis proprietate Mēbrum ſecūdū

Unt iā ſecūdo principalit̄ ꝛ quedā aſſignan‑da de altero huius ſacri Ingꝛtum ſcꝫ ſumit̄ vt viaticū Circa quē vſum varia ſe offerunt conſideranda:

	ſumptionis proprietate
Scꝫ de	mādūcatiōis varietate
	accedentiū qualitate.

¶ Primo igitur videndū eſt de ſumptionis propri‑etate. quare ſcꝫ per modum mādūcationis aſſumi‑tur. ad quod aſſignāt doctores rōnes iſtas ſcꝫ

Inſtituit ſimilis. iungit. ſignās. operat̄

¶ Primo qꝛ xp̄us tali mō ſumēdū ſe inſtituit. vt pꝫ
Luce. xxi. ¶ Secūdo rōne aſſimilatiōis. qꝛ ſe cibo
aſſilauit dicēs Joan. vi. Caro mea vere eſt cibꝰ Sꝫ
vſus cibi nō eſt tm̄ vt videat̄ aut tangat̄: ſed vt man
ducetur. ꝗ. ꝛc̄ Tertio rōne maioris ꝯiunctiōis. xp̄s
eni intimiꝰ cordi nrō vniri dꝫ. ꝙ alicꝗ aliud Sꝫ i re
bus ſenſibilibꝰ cibꝰ ꝛ potus nob intimiꝰ vniūt̄. Naꝫ
ex cibo ꝛ comedēte fit vnū ſimplr̄ ¶ Quarto rōne ſa-
cre repn̄tatiōis Nā mādūcatio iſta repn̄tat vos ꝛ ſi-
gnat attritū xp̄m in paſſiōe. ꝛ ꝓpter nos vulnere ſu
per vulnus laceratū. ¶ Quinto rōne opatiōis. Sic
eni mādūcatio corpalis ordinatur ad robur corporꝭ
Jta ꝛ ſpūalis ad robur mētis. Jtaqꝫ rōne ſilitudis
ſicut ſupra in ꝓlogo maſticatorū vel ruminatorū hu-
ius eſt declaratū Occurrit ꝛ circa hanc ꝓprietatem
aſſumptiōis cōſiderandū. quare nō ab oībꝰ ſumatur
ſub vtraqꝫ ſpē cū ſic videat̄ inſtitutū a dn̄o. De h̄ mlꝰ
ti multas rōnes dederūt q̄ ꝯ bohemos q̄ i hoc errāt
ſcripſerunt. quaꝝ tn̄ rationū potiſſime ſunt nūero
decem. ꝛ habentur hꝭ verſibꝰ.

I **Deuites. ſerues. portes. qꝛ deficit. eger.**
Credas. cōformis. diſſet. fugias. ꝛ adoret.

¶ Prima cā eſt deuites. ſ. pīculū effuſiōis q̄ faciliter
poſſit accidere ſi ſub ſpē vini oībꝰ diſpenſaret̄. vbi ſt̄
iuuenes. ꝛ ſenes. debiles. ꝛ infirmi. qd̄ in maxiam
iniuriā huiꝰ colendiſſimi ſacr̄i vergeret Secūda eſt
ꝓpter maiorē idoneitatē ſeruādi ꝛ cuſtodiendi ſacra
mentū ſub ſpē panis ꝙ vini. qd̄ tn̄ ſacr̄m ſp̄ debꝫ eē
patum pro cōicandis infirmis iuxta ſctōꝝ patrum
diſpoſitionē in Cōſilio gormacen̄. vt hr̄tur de conſe
cratione diſ. ri. ca. p̄ſbiter ¶ Tertia rō eſt ꝓpter diffi-
ficultatē deportādi hoc ſacr̄m ad diſtātia loca qd̄ ta-
mē ſepe oportet. Et hec rō notatur i ꝯſilio Remen̄.
¶ Quarta rō eſt defectus vini q̄ ita magnꝰ ꝛ notabi
lis eſt in quibuſdā locis ꝙ vix ſufficit modicū vini ꝓ
cōſecrando cōi ritu. vt Albertꝰ dicit. Quid ergo ſi tā
ta numeroſitas ſūptura eſſet ſub ſpē vini ſacr̄m. et
etiā in bellis vbi ſepe penuria eſt vini ¶ Quinta rō ē
infirmitas ſeu cōditio hoim quibꝰ grauis ꝛ moleſtꝰ
eſt guſtus vini ꝛ nociuus: etiā in pua quātitate. Et
hāc pōit ſcūs tho. in. iiij. p. ¶ Sexta eſt ꝓpter fidem
firmandā in ſimpliciū cordibꝰ. ne crederēt ꝙ xp̄s nō
ꝯtineatur ſub vtraqꝫ ſpē pfecte: ſicut qn̄qꝫ legit̄ cōti
giſſe vt inde exemplū narrat Alexander de halis in
ſua ſūma. ¶ Septima ē ꝓpter ꝯformitatē ad ſacri-
ficia veteris legis q̄ figura fuerūt huiꝰ ſacr̄i. Jn q̄ꝝ
ritu hoc obſeruabatur vt de libamibus nō ſumebāt
offerentes ſed ſoli ſacerdotes. ꝑ que libamia is potꝰ
ſcabatur. Ut igitur corrn̄deat veritas figure ꝓuide
ſic eſt inſtitutū ¶ Octaua rō eſt vt aliqua reuerentia
ꝛ diſtinctio dignitatis inter ipm̄ ſacerdotē ꝛ ꝑplꝫ ap
pareret vt q̄ p̄eminerēt ptāte ꝯſecrādi etiā mō ſumē
di ¶ Nona cauſa eſt euitatio erroris qui apud bohe-
mos eſt. qui credunt hoc ſacramentū de neceſſitate
ſalutis ſub vtraqꝫ ſpē ab oibus ſumendū quoꝝ rō-
nes ſunt a doctis eliſe ꝛ inepte oſtenſe ¶ Decima ra
tio eſt vt cultus adorationis ꝛ deuotiōis huic celeſti
ſacramento debitus. totum referri itelligatur ad cō
tentū ſub ſpeciebus illis ꝛ nō ad ſpecies ipās ſenſibi
les apparentes. Et hec de mō ſumptionis

De manducationis varietate Mēbꝝ primum.

Secundo hic videndum eſt de mādūcationis
varietate. Nam varijs modis aſſumitur. ſ.

Mēte. ſacrō. iūctiſqꝫ ſil̄r. neqꝫ neutro.

¶ Quidam eni tantū ſpūaliter. quidam ſacramen- K
taliter tantū. quidam cōmunicāt vtroqꝫ modo. qui
dam vero neutro

Nō ſacr̄ali / ſpūali / vtroqꝫ ſil̄r mādūcāt praui xp̄iani: / oēs ſaluandi: / boni et pij.

¶ Quid ſit ſpūaliter aut ſacr̄aliter tm̄ mādūcare ſu
pra eſt deſcriptū: nec hic repetendū. Sed de ſingulis
hijs modis parūper aſſignādum. Sacramētaliter
tantū manducant mali q̄ ſunt in genere triplici

.ſ. maliuoli / doloſi / p̄ſūptuoſi q̄ ſūt in peccandi voluntate / hypocriſi accedūt ad altare. / ſunt manifeſti mali.

¶ De primis dr̄ Eſa. xxix. Appinquabit ꝑpl's ille ore
ſuo: cor aūt eoꝝ longe eſt a me. ꝛ hij hec tria mala cō
ſequūtur que ſunt.

peti ſui aggrauatio / a chriſto ſeparatio / eterna damnatio — Proſeqtur hec ſanctꝰ Tho. in ſmonibꝰ ſuis de venerabili ſacr̄o.

¶ De ſecūdis dr̄ ad Thimo. ij. Hn̄tes quidē ſpeciē
pietatis: virtutē aūt eius abnegantes Sed hij tria
mala incurrūt

Quia ſocij inde traditoris efficiuntur. / corā toto mundo cōfundentur. / extra bonorū cōſortium ꝓijcientur.

¶ De tertijs Coꝝ. xij. Qui mādūcat ꝛ bibit idigne
iudiciū ꝛc̄. Et hos tria mala ſequūtur.

.ſ. mag̃ culpa / dei offenſa ꝛ / m̄tiplex plag̃ p̄ua itentio p̄cepti trāſgreſſio ig̃ / ꝓpē irreuerētiā ſacr̄i (titudo / dāna ſpūaliū ſtrages hominum

¶ Cōtra tn̄ hec omnia mala bona ſunt remedia
Sꝫ emēdatio vite ꝑ voluntariā pn̄iam / correctio malicie ſupioꝝ diſciplinam.

¶ Eya agamus ne vnq̄ꝫ hoc modo. id eſt ſacramen-
tali tantū cōmunicemus Uere bonū eſſet nobis nō
fuiſſe ꝙ ſic comedere cibū iſtum ¶ Secūdus mādu
cādi modus eſt ſpiritualiter tantū: de cuiꝰ ꝛ et diffini
tiōe ē actū. Et h̄ mō comedētes ſunt triplices.

.ſ. Jncipiētes / ꝓficientes / pfecti rōne fidei ſaluatoris / bone cōuerſationis / deuote meditatiōis.

Oportet aūt in hac ſpūali mādūcatiōe iſtar realis

eſurire · corde deſiderando
maſticare .ſ. cibū diūdicādo.
delectari in xp̄o delectādo (opatio

Hanc aūt ſpūalem mādūcationē comitaꝛ triplex
peccōꝝ remiſſio.
ſcȝ a morte ſanatio hec oīa ſcūs Tho.i ſer.
xp̄i pticipatio ꝺ ſacro

Tertius modꝰ eſt ſacr̄alis ⁊ ſpūalis ſimul Et q̄ ſic mādūcāt optimā elegerūt ptem ⁊ feliciſſimo fructu gaudēt vt̄s eſt declaratū. Qui aūt neutro mō ſumūt miſeri ſunt ⁊ infelices

infideles
q̄ꝝ q̄dā ſūt negligentes ⁊ oēs cibo iſto idigni.
cōtēnētes

Poſſunt hic plura de hꝰ̄ mādūcatiōis modis diſ ci:ſed paſſim in alioꝝ ſcriptis habētur

Tertiū principale de accedētium q̄litate M̄ē.ij.

Tertio hic cōſiderandū eſt de acceſſus vl' accedentiū qualitate. vbi abunda ſe materia offert.

quibus licet ⁊ quibus nō licet accedere
qualiter debent ſe accedētes diſponere
qn̄ ⁊ quotiens debent accedere.

De primo ſcȝ quibꝫ licet aut nō accedere. Sciendū ꝙ ydoneus acceſſor dȝ ī ſe cōditiones habere

Extat hōꝗ viās. credēs. ſenex rati purꝰ
Deuotꝰ. nō ſit p̄ſūſus. nō ipſe notatus.
Mūdꝰ. nō mirō. tectꝰ. ꝑpo. q̄ȝ tempus.

Primo erat natura hō Et inde ſequitur ꝙ anial brutū nō debet ſuſcipe hoc ſacr̄m Quocirca tn̄ ſe dubitatio offert. Utrū ſi mus aut aliud aial cōedat ſacramentū. Utrū realiter chriſti corpus ſumeret. Ad qḋ ſunt doctores ꝑ vtraqȝ pte. Veriores tn̄ affirmatiue cōcludūt ꝙ q̄ȝdiu ſpēs ſacr̄ales mutate n̄ fuerit tādiu remanet ſub eis corpus xp̄i vt m̄l'tiplicit' ꝓbāt Patet ergo q̄ȝ ſollicite hoc ſacr̄m ſit obſernādum Secūdo erit ꝯditiōe viator in hūanis adhuc agēs Un̄ ſequit' ꝙ nullus ꝯprehenſor angelꝰ aut hō. imo gn̄aliter ꝙ nulla creatura q̄ nō eſt viatrix dȝ hoc ſacramentū ſuſcipe nec etiā tali dȝ miſtrare. Nō enim eſt corpea.iō nec diſpoſita ſuſcipe ſpēs ſacr̄ales. In huiꝰ figura filijs iſrl' tm̄ māna pluebat in deſ'to nō in pmiſſiōis terra. In celis em̄ mō inuiſibili comeditur xp̄us cognitiōe ⁊ amore. Tertio erit religione xp̄ianꝰ ⁊ fidelis. Nullꝰ eni hȝ ius in hoc ſacramētali cibo niſi qui ē de familia xp̄i. In cuiꝰ tipū agnꝰ p̄cipitur a filijs iſrl' comedi in vna domo.i.eccl'ia catholica. Et hoc etiā poſt baptiſmū ſuſceptū. Un̄ ptȝ ꝙ cathecumini q̄ȝtūuis in fide inſtructi nō debēt ſuſcipe hoc ſacr̄m. Māna eni nō dabaꝛ niſi poſt tranſitū marꝫ rubri.pꝰ q̄ȝ ſcȝ baptizati erāt in nube ⁊ mari Patet etiā ꝙ heretici ⁊ apoſtate a fide cū fidē xp̄i nō habeāt:licet caracterē teneāt ſecludūtur. Similiter pagani.ſarraceni.iudei.in quoꝝ figurā in veteri lege incircūciſi ⁊ alienigene nō admittebātur ad eſum agni Quarto erit etate ſenex ⁊ adultꝰ.ſoli eni tales ſm̄ rōem viuūt. Adultos aūt dicimꝰ q̄ iā venerūt ad annos diſcretionis vt ſciāt hoc ſacro ſacramētaliter vt.i.referre ſignū in ſuū ſignatū ⁊ ꝯgnoſcere xp̄m hic realiter cōtineri. Hinc ptȝ ꝙ pueris qui nondū ad diſcretiōis annos ꝑuenerūt nō debet miniſtrari cū nec diſcretionē nec deuotionem hn̄t. Qui aūt ſint anni relinquit' ꝯfeſſori diſcreto diffiniendū q: ſepe pueri octo annoꝝ magis diſcreti ſūt alijs.xij aut.xiiij.annoꝝ Quinto erit rōnis cōpos ⁊ mente ſanus. Un̄ ſecludūtur amētes furioſi:inſenſati. vel ſtolidi Diſtinguūt tn̄ hic doctores ꝙ horū quidā debilē hn̄t mentē. ſunt tn̄ dociles coꝝ q̄ ad fidē ⁊ deuotionē ſpectāt. ⁊ talibꝫ nō debet denegari. Alij lucida hn̄t interualla. ⁊ licet hijs dare dū apparēt diſcretionis ⁊ deuotiōis ſigna. Quedā aūt a natiuitate:et ſemꝑ ſunt iudicio rōis carētes:⁊ talibꝫ nō eſt dandū Porro demoniaci ſi cōſtet ꝙ ꝓ aliquo crimīe torqntur ſecludātur:ſi aūt nō. nō debet eis denegari. Sexto erit cōſcientia purꝰ. vt ſcȝ ſit ſine cōſciētia peccati mortalis. Immūdus eni in lege nō pmittebatur accedere ad eſū agni. Oportet em̄ accedentē eē i grā gratificāte q̄ tollit' ꝑ petm̄ mortale. ⁊ ſit mortuꝰ inabilis ad ſumēdū cibū. Un̄ qui in cōſcia peti mortal' accedit mortaliter peccat ſm̄ omēs q: irreuerentiā exhibet ſacramēto ⁊ iniuriā. ⁊ hypocriſi etiā peccās Dicit' aūt cū cōſciētia peti mortalis. q: ſi qs cēt i peccato mortali occulto qḋ debita adhibita diligētia nō potuit meōrari ille nō peccat. deinde a dn̄o iā abſolutus. Hinc offerunt ſe multa īqrenda.ſ.q̄lis cōſcia ſufficiat. qualiter diſcuti debet. ſi cōfeſſio differri pōt Itē q̄ȝ grauiter indigne accedēs peccet. Itē an videndo corpus dn̄i peccet Itē ſi talibꝫ negari aut hoſtia nō ꝯſecrata dari debet. Que oīa a doctoribꝫ paſſim tractant'. requirātur. videātur Septimo ꝙ ſit mēte deuotus Ergo cū hō eſt ita diſcraſiatus ⁊ diſtractus ꝙ nō poteſt ſe dare deuotioni:equū eſt abſtinere. nō em̄ ſine actuali deuotione eſt hoc ſacr̄m digniſſimū accipiendū Hic rurſus grādis offert ſe materia de qualitate huiꝰ deuotiōis. puta q̄lis ſufficiat ⁊ quō excitetur ⁊ hmōi multa. de quibꝫ pulcherrime inter ceteros Coſueldie in ſuo de ſacro ſcribit. Octauo ꝙ ſit ſuſceptor ieiunꝰ. hoc eni p̄cipit' de cōſecra.d.ij. ca.liquido. niſi in mortis articulo ⁊ graui infirmitate. Et hoc q: cibū ſumme reuerentie nō debet aliꝰ p̄cedere. q: ieiunus magis diſpoſitꝰ ē deuote ſumere. Item ne ſpēs ſacramentales alijs cibis admiſceant' Itēqȝ rōne vomitus ⁊ reiectiōis p̄cauende q̄ ſit magis ſtomacho cibato q̄ȝ ieiuno Et hec cōditio intelligenda eſt nō de ieiunio eccl'ie ſed nature. Ieiunium autē nature eſt priuatio cuiuſcūqȝ p̄aſſumpti ꝑ mo

dū cibi ⁊ potꝰ. vñ nō licet prius ſumere medicinā
Dicitur aūt ꝑ modū cibi ⁊ potꝰ. qꝛ reliquie ciborum
remanētes inter dētes ſi caſualiter intrēt vel etiā mo
dicū aque dū os abluit nō frāgit (vt aiūt) ieiuniū na
ture. Incipit aūt dies naturalis a media nocte. No
na eſt ꝙ ſit crimie nō notatus Nulli enī notato de i
fami crimine dꝫ eucharistia miſtrari. vt euntibꝰ ad
duellū Aleatoribꝰ. baliſtarijs eūtibꝰ ad torneamen
ta. dūmodo hmōi ſunt īhibita Hic tñ fiunt mlte di
ſtinctiones a iuriſtis quas in doctoribꝰ requires Itē
ꝓpter hāc cōditionē nō dat hiſtrionibꝰ. meretricibus
publicis vſurarijs ⁊ ceteris notorijs niſi peniteāt a
perte. Itē publicā penitentiā agētibꝰ non dat niſi ea
cōſummata. Hic ingerūt ſe queſtiones multe verū
debeat dari ſuſpectis de crimie. Excōicatis interdcis
aut ſuſpenſis. Itemqꝫ ſi debeat miſtrari ad mortē
damnatis Harū oim ſolutiones in doctoribꝰ patēt
Decima cōditio ꝙ ſit corpe mūdus. Eſt tñ hic de
immūdicia iſta diſtinguendū. qꝛ quedā eſt perpetua
⁊ diuturna Alia tpalis ⁊ facile tranſitoria ⁊ propter
hanc poteſt abſtinere. Unde pꝫ ꝙ mulieribꝰ mēſtru
atis. i. in puerperio agētibꝰ nō eſt negandū. Hic fi
unt diſtinctiōes de ſōno pollutis. ⁊ ſic de alijs mltis
Undecima ē ꝙ ſuſceptor nō ſit miraculo ꝓhibitus.
Si eni appareret alicui īpa eucharistia ſub ſpē car
nis aut pueri. aut alio modo. tunc nō eſſet ſumēda
ab eo cui ſic appareret: qꝛ tūc nō habet rōnem cibi.
Hic dubioſa queſtio verſat inē doctores qd de tali
hoſtia ſit agendū. vtꝝ ſit ſumenda vl alia iterato cō
ficienda. ſiue inē reliquias ponēda Duodecima eſt
ꝙ ſit intētione rectꝰ. dꝫ eni illa intentione ſacrm ſu
mi ad quā hoc inſtituit xpus. ſ. vt qs xpiformis fiat
id eſt xpo cōformet in virtutibꝰ hic in gra: ⁊ ibi i glo
ria. ⁊ vt hic in vita ſpūali roboretur. ⁊c. vtē ꝺ gradu
intentiōis. Unde liquet ꝙ nō debet ſumi ad experi
mentū. ſiue aliquā purgationē infamie. nec ad medi
cinā. aut aliquod maleficiū exercendū. vt quādoqꝫ ꝺ
vetulis eſt repertū. vt Nicolaꝰ de lira ſcribit Deci
matertia cōditio ē ꝙ ñ dꝫ ſumi niſi a ꝓpō ſacerdote
magiſtro idoneo aut alio debito. Unde non dꝫ ſumi
ab alijs nō ordinatis aut prelatis ⁊c Hic tñ diſtictio
ſolet fieri. ſed paꝝ ad nos. Hic multe ſe ⁊ cumuloſe
queſtiones circūagunt ſi a ſuſpenſis: hereticis. ac ce
teris liceat ſumi Ultima in verſibꝰ cōditio tacta eſt
ꝙ eucharistia dꝫ ſumi tpe debito. Eſt aūt hoc tēpus
ab eccleſia dētminatū. vt ſcꝫ ad minus ſemel in an
no Aūt ter in anno. In primitia eccleſia quotidie cō
municabant In cuiꝰ ſignū adhuc quotidie pax ī miſ
ſis dat Hic tractandū eēt ſi liceat oīno a cōione ceſ
ſare ⁊ quotiēs dꝫ ſumi. ſed de hoc infra Etiā dcis
facile pꝫ quibus accedere lꝫ: ⁊ quos nō accedere oꝫ
N Qualiter accedentes ſe debēt diſpōere nota ifra.
Secūdo iam inquirendum qualit ſe debēt acce
dētes diſpōere vt digne tm̄ ſacrꝫ ſumere poſſint

Fatemur plura ſupra in ſcala ſunt de hoc poſita. ꝺ
tñ remeōrandꝰ ē tropꝰ ſepulchri dm̄ vt ꝑ oia q ſepul
to dño ⁊ eiꝰ ſepulchro adhibita ⁊ exhibita ſūt tropi
ce in nrām eruditionē ⁊ tāti ſacri ꝑparationē traha
mus. Debet ita qꝛ cōicans in primis inuolutꝰ eē lin
theaminibꝰ. ꝑ mūdam affectionē ⁊ cōſcie puritatem
aut ieſū tunc ſyndone iuoluit. cū pura mēte ⁊ etiam
corpe eū in ſacro ſuſcipit. Inuoluere aūt oꝫ qꝛ miſte
riū eius clauſū eſt. Debet vnctꝰ eſſe aromatibꝰ ꝑ fer
uentē deuotionē. Cū mirra em̄ ⁊ aloe ieſū inuoluit:
q eius paſſionē in corde cū amaritudine pñie ⁊ com
paſſionis recōdit. In nouitate monumēti ſignatur
cor ꝑ grām ⁊ puritatē innouatū ⁊ ab omi vetuſtate
peccati purgatū. qđ eſt aptū ad ſuſcipiendū chriſtū
Per monumentū lapideū in petra exciſū ſignatur
cordis ſtabilitas. i. in bono ꝓpoſito firmū ⁊ fidei ſta
bilitate: ſupra quā edificata eſt ecclia firmiſſimū cor
capientis ſumere chriſtū. Per ſaxū aūt oſtio monu
mēti aduolutū. ſignat lōganimitas pſeuerātie vt vi
delicet mens corpꝰ xpi recipiēs in ꝓdictis cōditiōibꝰ
intēdat finaliter pſeuerare. Itē oſtio lapidē aduol
uit. q ſe claudit ne poſſit ingredi perm̄. ne xpc cum
deſerat ⁊ relinquat donec ipm a mortuis reſurgere
faciat. Hec ꝓſequitur Ludolphus ad longū in qrta
pte de vita dñi. Et hec ſufficiāt ꝓ ꝑparamēto. Nam
ꝺ mō ꝑpandi: accedēdi: ⁊ abcedēdi plene actū ē i ſcala
¶ De tertio ſcꝫ Quando ⁊ quotiens ſit ad ſacramē
tum hoc accedendū . §. tertius
Tertio inquirendū eſt qñ ⁊ quotiēs qs dꝫ acce N
dere Ubi hec cōcurrūt ꝯſideranda
nūqꝫ accedere nō licet.
Scꝫ ꝙ crebro accedere ꝑſerti debito tpe bonū ſit.
qñꝫ abſtinere laudabile ſit
Primo eucharistiā nūqꝫ ſumere nō lꝫ ꝓpter iſta

Uotū. mādatū. qꝫ ſtatutū. grāde piclum.

¶ Primo rōne voti. Oēs eni tenētur corpꝰ xpi ſpūa
liter mānducare. i. xpo per fidē ⁊ charitatem vniri.
Spūalis aūt mānducatio votū ſacralīter mānducādi
includit ſi oportunitas adeſſet. ¶ Secūdo rōne mā
dati dñi. Quicqd deꝰ mādat iplere oꝫ. ſꝫ ꝺ mandat.
Joh. vi. Niſi mānducaueritis carnē filij hōis: qꝫqꝫ ꝺ
de ſpūali mānducatiōe magis qꝫ ſacrali eſt intelligen
dū. ergo ¶ Tertio rōne ſtatuti aplici q ꝯſtituit dete
minata tpa cōicandi vt patuit ſup Quarto rōe pi
culi vel detrimēti. Nā corpus dñi nūqꝫ ſumere ē val
de periculoſum ꝓpter iſta:

Nāqꝫ priuāt. mortē. peccāt. igrat. maledci.
Cōtēnūtqꝫ. negāt. ſcidūt. fugiūt bōa ꝑdūt O

¶ Primo qꝛ ſeipos oi fructu huiꝰ ſacralis ſūptiōis
priuāt imo ⁊ ſcrōs ⁊ alios fraudāt vt ifra. Secūdo
qꝛ nō comedere cibū ē mortis ſignū. ⁊ ſicut corpꝰ ita
⁊ aia ſine cibo viuere nō poteſt. ¶ Tertio grauiter

peccāt q: mādatū dei ⁊ eccl'ie tranſgrediūtur Quar
tū eſt ſignū ingratitudinis nolle ſuſcipe xp̄m q̄ dcli/
nat tanq̄ȝ viator ad manēdum Quinto audiēt i iu/
dicio Ite maledicti ⁊c̄. hoſpes fui ⁊ nō ſuſcepiſtȝ me:
¶ Sextū eſt ſignū ɔtēptus mētis cū xp̄s ad cenam
inuitat. vt illi in euāgelio alijs intenti a cena excluſi.
¶ Septio ſūt ſil'es ſamaritis q̄ dn̄o hoſpitiū nega
bāt Octauo eſt ſignū ſciſmatis. q: nō cōicat vnita
ti corpis xp̄i. Nono hȳ ɔpanẗ petro a dn̄o fugien/
ti ⁊ dicēti. Exi a me q: hō peccator ſū dn̄e: ⁊ luce veni
ente magis tenebras amant. D errorē. Decimo q:
maria bona amittūt. ⁊ ergo magnā penā incurrūt.
Nume. ix. Si q̄s mūdus ē ⁊ in itinere nō fuerit. i. n̄
hn̄s ipedimentū iuſte necitatis. ⁊ tn̄ nō fecerit pha/
ſe extermiabitur aīa illa de p̄pl'is ſuis: q: ſacrificium
nō obtulit dn̄o ſuo in tp̄e ſuo: peccatū ſuū ipe porta/
bit. Et hec de primo Scd̄o dicim⁹ q̄ crebro acce/
dere bonū ſit. Q̄d ptȝ auctoritate eccl'ie vt ſcȝ cū fre/
quentatione miſterij inquit creſcat nr̄e deuotiōis af
fectus Secūdo ptȝ rōne Nā ſi quis q̄tiēs digne ſu
mit grā repleẗ q̄re nō ſepe Tertio ſilitudie q: bonū
eſt ⁊ neceſſariū crebri⁹ comedere ⁊c̄. Utrū aūt q̄ti
die ſit cōicandū cōſcia cuiuſqȝ optia dījudicatrix eſt
q̄ȝtū ſcȝ vita cōcordet Utrū aūt pluries liceat i vno die
cōicare quidā caſus ſunt p̄ſbytero q̄ patēt in ſcriptis
Layco aūt nō licet Tertio dr̄ q̄ qn̄qȝ abitinere lau
dabile ſit. ceteris tn̄ paribꝫ meli⁹ ē ex amore accedere
q̄ȝ ex reuerentia abſtinere. vt patet ex hijs.

Char⁹. hōr. valor actio. par. p̄ſonqȝ zache⁹.

p ¶ Primo rōne charitatis ⁊ amoris. Amor enī pre/
ferẗ timori. Sed deſideriū cōicandi cōiter ɔuenit ex
amore charitatis: in q̄ radix meriti ɔſiſtit q̄. Secū/
do rōne honoris. q: ſi aliq̄s reuereẗ abſentiā regȝ mł
toplus p̄n̄tiam ei⁹. Et etiaȝ q: ſūmus honor reddiẗ
deo cū hoc ſacrificiū ei offerẗ. Tertio rōne valoris
Utili⁹ enī ⁊ laudabili⁹ eſt: valorē effect⁹ ⁊ vtilitatem
ſacri ꝑcipe accedēdo q̄ȝ abſtinēdo eo carere Quar/
to rōne actiōis aut operis Meli⁹ eſt enī facere q̄d ex
ſuo genere eſt bonū q̄ȝ q̄d eſt per accidēs bonū. Sȝ
cōicare eſt ex ſuo gn̄e bonū. Abſtinere aūt ꝑ accidenſ
tm̄ Quinto ꝓbaẗ ex ꝑte ſilitudis ſic In alijs ſacra
mētis cuilibȝ meli⁹ eſt accipe ſacr̄m: nō ſolū ꝓpter p̄/
ceptū ſed etiā vberiorē fructū q̄ȝ deſiſtere. Sed hoc
ſacr̄m eſt nobili⁹ ceteris. q̄. Sexto ex parte p̄ꝑati/
onis Quāto aliq̄s ē meli⁹ prepat⁹: tātoplus mereẗ ⁊
laudatur. Sed maior ē preparatio cōiter in accedente
q̄ȝ in abſtinēte ⁊c̄ Septimo ꝓbatur ex ꝑte ɔpati
onis zachei ⁊ cēturiōis quoꝝ vterqȝ laudaẗ Zache⁹
tamen tanto hoſpiti felicior r̄putaẗ. vt dr̄ Aug⁹ Et
hec de vſu hui⁹ ſacri ⁊ mō ſumptiōis

Sexta buccella de dulcedine ſacramenti Ca. vi.

Panē de celo preſtitiſti eis om̄e delecta/ N
mentū ſuauitatis in ſe hn̄tē. Sap. xvi.
Guſtate ⁊ videte qm̄ ſuauis ē dn̄s. pſ.
Sexta buccella maſticāda eſt de dulce/
dine ſacri ⁊ de cauſis ſubtractiōis hui⁹
guſtus. De effectu enī ⁊ vtilitate ſacri plura iā p̄miſ
ſa ſunt: imo ⁊ pauca de dulcedie ſacri vbi actū eſt de
dulcedine ⁊ ſuauitate cibi. ſupeſt tn̄ adhuc paululȝ
q̄d de hoc afferam⁹ Et videndū eſt in primis.

Scȝ
quales ſapores habeat
cur oēs hos nō participant

De primo notandū vt etiā ſupra eſt allegatū. q̄a
ſcd̄m Joan. de ſctō geminiano ſeptē ille differentie ſa
porū quos phus in libro de ſenſu ⁊ ſenſato enūerat
ſpūaliter in hoc ſacro repiūtur. ⁊ ſunt hij

Dulcis. acut⁹. amar. pig. ſalſus. ſtipticus auſter.

¶ Primo enī in hoc dulciſſimo ſacri ferculo ē ſapor
dulcȝ ſignās donū ſapie. q̄d facit diuia ſuaueẗ degu/
ſtare O q̄lis dulcedo Secūdo ē h̄ ſapor acut⁹ ſignās
donū intellect⁹ q̄d facit penetrare vſqȝ ad intima rei
Tertio eſt hic ſapor amar⁹. nō quidē in ſacro ſed
in nobis ſumētibꝫ illud effectiue. Nō enī hȝ amaritu
dinē cōuerſatio illi⁹. multo igiẗ min⁹ guſt⁹ ei⁹. Sed
q: cauſat in nobis ſcie donū q̄d hui⁹ mūdi amaritu/
dines facit dolere Sic cibꝫ ille dulcis amaricauit vē/
trē ꝓphe Quarto ē hic ſapor pinguis. Ex eo eñ pais
pinguis et ſignat pietatē q̄ in alios pietatis oleuȝ di
ſtillat. pſ. Impinguaſti in oleo capud meū Quin/
to hȝ saporē ſalſum. ⁊ hoc effectiue cauſans in nobiſ
cōſiliū donū in q̄ eſt ſal diſcretiōis. Sexto hȝ ſtipti/
cū ſaporē q̄ eſt ſapor hn̄s multū de terreſtri ⁊ calido:
ſignās fortitudinis donū q̄d fortificat hoiem ad ter/
rena oīa calcāda ⁊ ad grādia ꝑ xp̄o ſubeūda. vt ptȝ i
helya Septio eſt in hoc ſacro ſapor auſter⁹ vł' acero
ſus. ſub quo ⁊ pōtic⁹ ſapor. vt in piris acerbis cōtiẗ
quo nihil deſit huic ſacro. Et ſignāt hij ſapores do/
nū timoris q̄ pūgit ex recordatiōe peti ⁊ iudicij terro
re. Patet igiẗ q̄ vere ſapiēs dixerit de māna huius
figuratiuo. Panē de celo preſtitiſti eis ⁊c̄ vtē. i the/
mate Habenẗ p'l'a ſupra de ſaporibꝫ iſtis vn̄ ſuffi/
ciant hec. Hoc vnū ꝓ exerciciolo aſſignmus q̄ hij ſa/
pores adaptāẗ ſcd̄m ſeptē ſpūſſcti dona. quibꝫ chriſt⁹
Eſai. teſte pleniſſim⁹ fuit. Un̄ multoꝝ hoc ē exerci/
tiū ſingulare vt tp̄e cōionis ꝑ hijs inſtātius xp̄m exo
rent quo de plenitudine ei⁹ accipiāt ⁊ ipi. Et ad hoc
plurimū quadrat orō illa ſcti Bonauenture In hūc
arboris crucifixi. ſ. Oram⁹ igiẗ clemētiſſimū patrem
ꝑ te vnigenitū ei⁹ ⁊c̄. vbi deuotiſſime hec ſeptē expe/
tūtur Orem⁹ igitur ⁊ nos vt saporibus hijs reple/
mur vt dulcedinē ſuauitatis ei⁹ eructare cū ꝓpheta
poſſim⁹. q̄ȝ dulcia faucibꝫ meis ⁊c̄.

¶ Rōnes cur ſacr̄m hoc nō oībꝫ ſapiat M̄. ij.

Secūdo iam inquirendū ſi iſ cibꝰ tā delitioſꝰ ſit ⁊ ſapidus. cur pluries tā irrefecti ⁊ inſipidi ⁊ aridi inde abcedāt. Scripſit ſup̱ h̄ venerabilis ille doctor mgr̄ Henricꝰ de haſſia ſup̱ Beneſi. quē alij inſecuti vt Coſuelde Joan. de turre cremata aiūt. Si duo inſpiciamꝰ fortaſſis ceſſabimus ſup̱ hoc mirari Primū ē ꝙ panis iſte viuificꝰ ⁊ ſi delitioſus ⁊ virtuoſus ſit. liberrimꝰ tñ eſt ⁊ volūtariꝰ in operando dās quibꝰ vult: qñ vult. ⁊ quātū vult dulcedinis ſue ⁊ ſuauitatis pñtiam ſentire. Cuꝫ ergo h̄ ſacr̄m nō naturaliter. ſꝫ pro volūtate xp̄i q̄ oīꝫ corda nouit agat. qñqꝫ vnꝰ ſentit interiꝰ hūc eiꝰ effectū. alt̄ aliū. ⁊ alius nullū ¶ Secūdo cōſiderandū ꝙ experientia ⁊ effectus ſaporis huiꝰ celeſtis panis nō ē debitꝰ ſtatui huiꝰ pñtis p̱egrinatiōis. ſed ſtatui hic cōſummationis. Cū tamē daꝛ grē ſūt agēde. ſꝫ nō iportūe hoc exigendū. Ut tñ p̱ticulariꝰ eiuſmōi cauſe noſcātur. aſſignāde ſunt decē rōnes Joan. de turre cremata ordis predicatoꝝ doctoris hiſpani poſt ſcti ſixti cardinalis. quas idē dicit ſe collegiſſe ex Hugone cardinali ⁊ Cācellario p̱iſieñ. ⁊ alijs. ⁊ ſunt iſte

Culpa. vagās. aiꝰ. ſubtile. fides. hūilis ſīs
Gratꝰ. ⁊ inſtructꝰ. feruēs. purgatio rumē

¶ Prima cā eſt Culpa, p̄pter quā fit idiſpoſitio palati Ita vt habeāt fauces amaritudīe pcti infectas Et qꝛ infirmis oīa amara (vt p̱hs ait) videnꝛ. ergo hinc Augꝰ. palato nō ſano pena eſt panis q̄ ſano ē ſuauiſ ¶ Secūda eſt vagās aīmus. i. qñ quis gerit cor frētis occupatū cogitatiōibꝰ. aut mūdanis ⁊ ſeculi rebꝫ deditū. Sicut eni mãna dabaꝛ deficiente farina egipti ⁊ in deſerto vbi aliud delectabile ⁊ reficiēs ad guſtū nō erat. Sic nō ſentiꝛ guſtꝰ grē. ⁊ ergo ſapor cibi huius celeſtis niſi ab hijs qui ſeculi ꝯſolatiōes ſp̱nunt ⁊ corde ſe in deſerto trāſferunt Bern. Delicata ē cōſolatio diuina nec datur admittētibꝫ alienā. hic. pſ. Pingueſcent ſpecioſa deſerti ¶ Tertia eſt ſubtilitas ⁊ ſublimitas ſaporis illiꝰ ad quē cōi lege nō valet virtus nr̄i palati. Sicut oīs intellectus licet fide illūiatus nō propheticū culmē attingit Hinc dr̄ Apoc. ii. māna abſconditū. ſ. in hoc ſeculo. ſed oībꝫ reuelādū in futuro p̱p̱ha dicēte. Satiabor cū apparuerit gloria tua ¶ Quarta rō eſt ne euacueꝛ fidei meritū qđ fieret ſi tā ex euidētibꝫ effectibꝫ concluderetur. veritas huiꝰ ſacri Sicut legiꝛ fcm̄ in venerabili mgrō hugone p̱iſienꝛ. altero Augꝰ canonico regulari q̄ p̄pter quādā reuelationē (vt aiūt) huiꝰ ſacri merito ſi dei fraudatꝰ fuit. Qđ meritū rex ille francie catholicus retinere voluit. q̄ ſacr̄m in ſpeciē pueri tranſfiguratū videre recuſauit dicēs ſe credere malle ¶ Quinta rō eſt humilitatis cōſeruatio. vt ſemp̱ ſe hō indignū hoc guſtu p̄fiteatur. Hūana eni leticia facile luxuriat in ſup̱biam. vt patet in religioſo qui qꝛ ſuper hiuit ſolitū ſacri ſaporē amiſit ¶ Sexta qꝛ fortaſſis de p̱cepta alias ſuauitatis grā minꝰ gratus fuit aut minꝰ cuſtodire eā ſeruauit. Nō eni eſt dignꝰ dandis qui ingratꝰ eſt datis ¶ Septima eſt vt ex hoc cautior in grā fiat ⁊ intelligat. qꝛ a deo nō ab hoīe grā ex nō meritis talis guſtꝰ in ſacro ſentiꝛ: vtqꝫ ſic cautior ſit cuſtodiēdo. ¶ Octaua ē vt feruētior deinceps ad ſacramentū accedere ſtudeat. qꝛ nō niſi chariſſimis: ⁊ diuino amore plene ꝯcrematis datur hac ſuauitate inebriari ¶ Nona eſt purgatio pcti de q̄ minꝰ plene forſan purgatꝰ eſt. Solet nāqꝫ deꝰ nr̄: purgare aīmas deuotoꝝ p̱ ſubtractionē grē ⁊ cōſolatiōis ſue. cuiꝰ carentia ē eis q̄ guſtauerūt maxima afflictio et dirior cruciatꝰ ¶ Decia cauſa ⁊ inter ceteras potiſſiā ē defectus rumiationis ⁊ maſticatiōis. Quidā enim hūc panē vite ita degluriunt vt nō ſolū ex illo ſaporē ſuauitatis maſticādo nō exp̄mant. ſed nec etiā vlluꝫ ſaporis aut odoris eiꝰ vel tenue veſtigiū retineant. Alij vero nec cordis faucibꝫ illū tangūt. ſed ſpētenꝰ illū tm̄ ſumūt. Nō igiꝛ mirū ſi nullū ſaporē inueniant cū nec corp̱ales cibi niſi maſticati ſuos ſapores diffūdant. Et nequiſqꝫ in ſui excuſationē huiꝰ maſticationis p̄tendēt inſciciā. Ideo tāta ſunt hic meditabilia aggregata vtſ̄ dictū eſt. Quiſqs aūt cauſas has ꝑ poſſe p̄cauerit ⁊ qđ in ſe eſt fecerit. ⁊ tñ nihil huiꝰ guſtus p̱ceperit. imo etiā ſi mētis ariditā ſenſerit. ñ diffidat nec ob h̄ a menſa iſta ſacra deſolatꝰ abcedat aut abſtineat. ſed putet h̄ ad ſui humiliationem aut purgationē. aut ceteris ex cauſis deuenire Nam lꝫ h̄ ſacr̄m quodā occulto influxu virtutes augeat habitualiter. nō tñ ſemp̱ in actualē feruorē redūdat p̱ceptibiliter. imo q̄dā areſcūt magis. q̄bꝫ ſi fortitudinis actus vt ē ſuſtinere martyriū aut grauis tēptatio incūberet. fortitudinē inuenirēt. vt haſſia ait: vbi fortaſſis alij qui ſapores hos guſtāt caderēt. None petrus plꝰ erga xp̄m ferbuit ⁊ tñ ipſum primo negauit Nā ⁊ hmōi ariditas quibuſdā ex nature ꝯplexiōe ineſt. Aut ex multis cauſis imittiꝛ a deo. Quartū Joan. gerſon venerabilis in ſuo đ miſtica theologia bene ſedecim aut plures cauſas aſſignat. Cū ergo grā hec daꝛ grās age. Cū nō daꝛ gratus libēter ſuſtine. vt ſuadet Bernar. ſciens ꝙ ſupplebitur in patria qđ negatur in via

¶ De ſeptima ⁊ vltima buccella ſcꝫ Cōtemplatione proprietatum Capitulum ſeptimū

Memoriā abundātie ſuauitatis tue eructabūt. pſ. Jam poſtrema eſt huiꝰ ferculi buccella aſſignāda q̄ (vt oīa liceat a fine denōiari) magis erit affectiua q̄ ſpeculatiua. affectu q̄ intellectu exercitabilis magis. ⁊ forſitan eo dulcior puulis q̄ facilior exercitatu. Et eſt hec p̄prietates diuas in ſacro relucētes cōſiderare. ⁊ haꝝ memoriā cū laude ⁊ gratitudīe eru

tenare ¶ Pro cui⁹ intellectu notandū ꝙ quidaȝ hoc exercitiū habent. vt poſt ſūptū ſacr̄m ſe ꝯſiderationi dedant proprietates in ſacramento relucētes ſcd̄m choros angelorum vel ſanctorꝝ applicent ſuper hūſ/ qȝ deū laudent. ⁊ angelorum choros vel ſanctorum quorꝝ proprietates cōſiderauerunt in ſacramento ſi/ mul ad laudem cōuocant. ⁊ huiuſmodi proprietateſ per angelos ipſos vel ſanctos a ſacramento exorāt. vt gratia exempli.

	Seraphin		amorē		caritatē		ſpū
	Cherubin		ſapiaȝ		ꝯgitōeȝ		itelligētia
	Thronis		pacem		tētionē		meōria.
	Dn̄atiōib⁹		ꝓcellētiā		puritatē		affectu
In	ptāb⁹	lauda	ptātē	ora	rep̄ſſionē	in	iraſcibili
	Uirtutib⁹		ꝟtutē		bōi opatōȝ		ꝯcupiſcibili
	Pricipat⁹		ꝓncipipiū		directionē		rōnali
	archāgelis		artem		ſecretorꝝ ꝛ̄uelatōȝ		imagiatione:
	Angelis		bōitatē	obic	velocitatē		ſenſu

¶ Eſt hmōi exercitatio affectuoſa valde Cuius ſit hec exemplaris forma:

¶ In Seraphin conſiderandus eſt diuinus amor quo hoc ſacramentū inſtituit ⁊ nobis cōmunicauit. Unde ſunt ad laudem illius amoris conuocandi. et deinde orandi quo nobis ſuas cōmunicent proprie/ tates vt ardenti charitate ferueamus hoc mō

Ad ſeraphin.

B O Ardentiſſime amor. o carbo ignite panis pa/ nis viue: panis ſācte ieſu xp̄e. bene dico laudo: glorifico te ineternū. pro tuo ardētiſſimo amore quē mihi in hac eucharistia oſtēdiſti. quo transformati/ us charitate vnū tecum eſſem. O amoroſam vniōeȝ ⁊ vnitiuū amorem. O ardentiſſimū amorem

¶ Fiat hic iam cōſideratio amoris diuini quo ad q̄l/ litatem ⁊ quantitatem dñ̄udicatione ⁊ ammiratiōe Deīde fiet laus ⁊ benedictio talis. O benedicat lau det glorificet te pro me. tuus eternus gratuit⁹ inestī mabilis amor. Solus quippe ſufficis tibi. Tu tibi tua laus ¶ Poſt hec fiet cōuocatio angelorum ſera phin. O ſuper ardentiſſima ſeraphica incēdia flam/ miuome fornaces: lapides igniti ſacroſācta ſeraphī Obſecro per omnē quo flagratis amorem. hanc ar/ dentiſſimā amoris eucharistiam pro me benedicite laudate: ⁊ ſuperglorificate participando mihi de pro prietatibus veſtris quo ieſum ardentem amoreȝ: pa nem calentē quem ardens decoxit focus charitatis: nōmodo diligam: ſed ⁊ amem amore mobili. inceſſa bili. acuto. feruido. ſuperferuido inacceſſibili. que ſēt proprietates ſeraphin iuxta diuinum Dioniſium. q̄ bus ſingulis eſſet immorandū expoſitione ⁊ oratiōe Patet ergo q̄ȝ is modus ſit affectuoſus non modo verum ⁊ materia copioſa. Nam offert ſe hic mate/ ria de diuino amore preſertim in eucharistia relucē/ te. ¶ Item de proprietatibus ſeraphin ſuper quibuſ grandis poſſit ſermo fieri Item ꝙ de torpore ⁊ ari ditate noſtra modo conqueſtionis ſine querele Ma gnum ergo ſeminarium copie iſtud. Plurimū quo qȝ valet is modus pro ſtabilimento animi. Nam cū homo ſe figit ⁊ ponit in vno aliquo choro angelorū nō tam facile diſtrahi poteſt. ſed ⁊ ipſe angelicus ef/ ficitur. perfruens ſocietate illorum

Cōtemplatio ad Cherubim.

C P Oterint ad huius precedentis inſtar etiā ſic ad ceteros choros fieri meditationes vt ſcili/ cet ad Cherubin dicatur. O ieſu illuminatrix ſapientia que ex ore altiſſimi prodiſti. q̄ȝ ſuauiter et ſapienter nobis in hoc ſacramento diſponis. laudo. glorifico. benedico pro tua ſapientia in hoc ſacramē to ſub modis cōgruentiſſimis miſterialiter collata. Uere ſapientia edificauit ſibi domū. O ſapientiam ammirabilem. O menſam propoſitam. o domū edi ficatam. o excīſas columnas. Hic iam fiet conſe quenter cōtemplatio ſapientie diuine que taleȝ mo/ dum adinuenit. qua ſub tam cōgruentiſſimis ſpēb⁹ hoc inſtituit. qua circūſtantias tam ſapientialiter obſeruauit Deinde cherubicorum ſpirituū ad lau dem tante ſapientie cōuocatio. ⁊ proprietatū eorun/ dem que maxime in hoc ſacramento ſunt exorande.

	Clare cognoſcere
Que ſunt	deiformiter videre:
	diuinam pulchritudinem ꝯtēplari
	ſapientifica luce impleri

Oremus igitur vt iſtorum inſtar det nobis hui⁹ altiſſimi ſacramenti claram per fidem cognitionem diuinam eius ſub ſimbolis ſacramenti viſionem. et ſic de ceteris.

Contemplatio proprietatū thronorum in hoc ſacramento..

O Jeſu verum noſtre pacationis ſacrificiū. pax noſtra que feciſti vtraqȝ vnum Benedico lau do glorifico te ſuper hoc pacatiuo ſacrificio i D hoc ſacramento exhibito mihi quo me tibi angel' ꝓ/ ximis mihi ipſi cōfederaſti. O ſacrificium adorādū. o hoſtiam placationis. Hic materia de ſacrificio vt patet ſupra O bn̄dicāt laudēt te throni ſpūs oēs. Eya vos pacatiſſiā thronica ſubſellia. bn̄dicite lau/ date mihi de vr̄is ꝓprietatib⁹ cōicare vt habeam

	mētis celſitudinē	ad	deū extollendū
	circūdatiōeȝ regꝫ		ſemper retinēdū
Seȝ	collocatiōȝ ſtabilē	vt	ſoliū glie fiam
	regis ſuſceptionē	ꝓ	inhitantē grām.
	regis delationē	vt	ſim ſalōnis ferclꝫ
	failiarē aptiōeȝ		ſecretorꝝ bēaȝ co/ gnitiōeȝ

Hec enī ſunt ꝓprietates veſtre propter quas digna eſtis ſubſellia regis A quibꝫ proch ego diſſideo valde Ego enim mentem depreſſam: animū vagum. propoſitum inſtabile habeo. O en ꝙ̄ diſpar ego Et ſi digna deo ſedes fiam: oportet vt in proprietatibꝫ vicꝫ vobiſcum cōmunicem. O miſeremini mei ſaltez vos amici mei Succurrite vt dignū ſedile domini fiam.

E

Conuerſio ad ordinem dn̄ationū.

O Jeſu domine dominorum. laudo te ſuper dominio precellenti in hoc dominatiſſimo ſacramento illucente quod tam innumeris priuilegiorū precellentijs adornatur. O vere prefulgens: o precellentiſſimum ſacramentū Hic de excellentia ſacramenti vt ſupra gradu inflammationis. Benedicat laudet te ordo dominatus. Eya vos dominationes irrefragabilia numina. laudate z glorificate cōmunicando mecū de proprietatibꝫ vt dignus laudator fiam. Ut

a ſeruitute libertatē
ſbiectōis nulli⁹ egeſtatē
habeā ab hoſtibꝫ inuincibilitatē
dn̄andi nullā vanitatē

petō ſeruiam (ar
ꝯcupiſcētijs ſbici
ne vitijs opprimar
vt ſim hūil' cord

O dn̄emini mei in cōuiuio iſto vt dominum digne excepte Sunt alie multe dominationum proprietates quas nec locus nec prolixitas enumerare ſinit. tantum pro exemplo aſſignantur iſte.

Conuocatio angelicarum ptātū.

F

O Jeſu poteſtas infinita benedico laudo. pro incōparanda poteſtate mihi in hoc ſacramento cōficiendo exhibita ſupra omnem creaturam. Nulla angelica natura ſacerdotalem caracterem tenet Nō magnorum quiſq̄ʒ hac poteſtate prefulget O indicibilem poteſtatem z ordinem digniſſimū. cui nulla dmoniaca impoſtura. nec propria infecta natura obuiare poteſt. En quodāmodo creo me creantem zc. Hic de poteſtate z dignitate ſacerdotali ¶ Jtēqʒ de poteſtatiua tranſſubſtantiatione ſacramenti. Unde mihi culici lapidi nichilo poteſtas tanta. O quid retribuam tibi. Benedicat te pro me tua infinita poteſtas que ſola laudare digne poteſt. Laudent te z angelice ille poteſtates ſuper tanta poteſtate mecum de ſuis proprietatibꝫ participantes. vt z ego dignus fiam poteſtatis tante concentor virtute huius ſacramenti.

O ſim z ego
ordinis z dignitatꝫ cuſtoditiu⁹
aliorum ordinatiuus
diſperſorum cōgregatiuus.
cōtrariaꝝ ptātū cohercitiu⁹.

¶ O aduerſas a me abigite ſemper z cohercete poteſtates.

Conſideratio mirabilium cū inuocatione virtutum.

G

O Jeſu virtus mirabiliſſima que memoriam tuorum mirabilium faciens virtutēqʒ operum tuorum populo annūcians. ſuperſtupenda in hac eſca miracula cōgeſſiſti. O adorandā. o mirandā virtutem Hic notētur mirabilia hui⁹ ſacramenti modo profeſſionis z actuationis. Benedicat te tua virtus pro me. O ſtrenuiſſime virtutes quibꝫ ſua mirabilia operatur deus. benedicite z laudate. mecūqʒ de veſtris proprietatibus ꝑticipate. vt ſcʒ

habeā
inexpugnbilē virilitatē i
ꝯrījs reſiſtēdo
ardua aggdiē⁹
mala tolerādo
nullius imbecillitatis tarditatem
ad inferiores largitatem.

O veſtris me dei cōtinuam virtutibꝫ ſuffulcite.

¶ Jnuocatio ſanctorum principatuum ad laudem ſacramenti

H

O Jeſu omniū rerum primū principium. laudo glorifico te pro principatiuo principio qd vere tuos in hoc liberaliſſimo ꝯuiuio exhibito vt me conuires tibi principio effectiuo. refectiuo. reductio ¶ Hic cōſideretur quomodo cōgruit ꝙ per principium quo ſunt cuncta creata etiam reducantur Et quomodo hoc ſacramentum cūctis rebus preſtet O te ꝑncipium. o me nouiſſimū. O te omnis boni effectiuum. o me eius deſtructiuū. Benedicat te ꝑ me eternus tuus ꝑncipatus. Et illuſtriſſimi illi principes mecum de ſuis cōmunicātes bōis Quo ſim

Scʒ
ꝑncipij ꝑmi imitatiuus.
ꝑncipalium virtutum ornat⁹ fulgoribus.
inferioꝝ ad ipm principium reductiuus

O ꝑncipes in bonum queſo ꝑſitis mihi

¶ Conſideratio artis cum inuocatione Archangelorum.

I

O Jeſu Ars exemplaris archetipe patris te benedico pro exemplari arte tui conſilij archani. mihi in hoc adorando ſacramento exhibita / qua ſic nunc adueniſti. et hac arte eterne fruitionis beatifice modum nobis tradidiſti. qui etiam ante hui⁹ ſacramenti inſtitutionem ſeruis tuis fidelibus patribus z prophetis. archanum hoc conſilium per ſanctos tuos archangelos tipicis z miſterialibus facꝫ innotuiſti. O quanta in figuris z ſcripturis de hoc ſacramento annunciaſti. ¶ Hic cōſidera de figuris z ꝓphetijs huius ſacramenti vt ſupra. Et mihi omniū nouiſſimo iam rez ipſam preſtitiſti. Et tu mihi magni cōſilij archangelus ſanctus. de temetipſo nuncias iam palam z non in enigmate loquēs z di

cens. Ego ipſe qui loquebar ecce aſſum. O gratias tibi Gratias tibi agant ſummi ambaſiatores (archāgelos loquor) mecum de eorum proprietatibus communicantes. Ut etiam

Ego
A ſupioribꝫ cōicē — ſacro cōicādo.
Inferiores iformē ꝑfti — ꝺ ſacrō docēdo:
tua archana ānūciē — ſacri ꝟtutes an(nūciando

O ſublimia mihi ⁊ recondita ꝺ dilecto annūciate

K **Contēplatio relucētis bonitatis ī āgel'**

O Jeſu participatiſſima bonitas. bonū increatum benedico. laudo ⁊ ſuperalto ꝓ emanatione tue interminabilis boītatis qua te totum dulciflua eucharistia in me, ac totum corpꝰ miſticum effluere voluiſti. O te ſummum bonum q̄ꝫ te hic bonū oſtendis. vbi te tam abunde cōmunicas et effundis Uere nulla hac diffuſione maior eſſe poteſt que apparet. Tum ex doni magnificētia. tum ex nobilitate dantis. tum ex accipientis vilitate. In hoc enim dono ſummus diuine largitatis gradus ſunt hij. Qꝛ dedit ⁊ largitus eſt hec

Se3 ſe in
ſua. i. celū ⁊ terrā. vt patet Eccli. xvij.
ſuos. vt angelos Oēs ei in miſteriū miſſi.
ſociū. pꝰ hec in t'ris viſus ē. Baruch.
ſeruū. filiꝰ hōis nō venit miſtrari
ꝓciū. filiꝰ hōis venit dare aīam ſuam
cibū. ego q̄ſi nutritiꝰ effraym ⁊ declinaui ad eum vt veſceretur.

Hic eſt ſummꝰ gradus Magnū enim eſt dare ſe in ſocium peregrinatiōis: ⁊ in ſeruum neceſſitatis. Maius in precium redemptionis. Tamen tale donum adhuc eſt in ſeparatione ⁊ remotione ab eo cui datur. Sed quod datur in cibum datur non ad ſeparationem aliquam. ſed ad omnimodam vnionem: vnde maxima ꝺ bonitatis largitas apparet. Sed ecce diffuſionem bonitatis ꝙ tale donum nō ſolum dignis dat ⁊ amicis. ſed etiaꝫ nō ſubtrahit indignis ⁊ inimicis. o ſuperfluam bonitatem. Fiat hic cōſideratio diuine bonitatis: ſup cuius conſideratione omnis deficit intellectus ⁊ vtilitates quas conſequimur ex ſacramento Eya benedicat dulcedinē bonitatis tue. tua bonitas infinita. Sed ⁊ o vos boni ⁊ dulciſſimi ſpiritus angeli ſancti tante bonitatis miniſtri cōciues ⁊ coepulones mei huius edulij ſacri ⁊ boni. licet alio mō laudate ⁊ glorificate bonitatem tantam. Impar enim ego ſum ⁊ deficio in laude tanta. Uos imperfectum meuꝫ ſupplere atqꝫ ꝓ me exorate vt tante particeps fiam ⁊ capax bonitatis. mecumqꝫ de veſtris proprietatibus cōicate vt dignus tanto ſacramento ſim miniſter

Sit
mens depurata a vitijs.
intelligentia illuminata veritatibꝫ.
volūtas inflāmata charitatis odoribꝫ.

Ut ſic digne participem tanto ſacramento

Ad propriū angelū Oratio.

I ET tu potiſſimum angele ſancte cuſtos meꝰ cum ſis angelus dei nuncia mihi voluntateꝫ dei tui ⁊ mei: vt que ei beneplacita ſunt noſcam. Et quia potens virtute es adiuua vt cognitaꝫ voluntatem perficiam. Et quia mādauit tibi deus de nobis cuſtodire: nos in omnibus vijs noſtris ⁊ in manibus tuis portare nos ne offendamus ad fūdamentalem lapidem angularem ſummū Jeſum chriſtum pedes noſtros: ſicut mandatum dedit tibi pater ſic fiat ⁊ in omnibus vijs me cuſtodi a vaſtitate draconis. a feritate leonis. a venenata malicia ⁊ neqcia baſiliſci ⁊ potiſſimum dum altari quantuluſcunqꝫ ſacerdos aſſiſto. ſathanam a dextris aſſiſtentem: ne aduerſetur compeſce. ſed tuis precibus digne fac vt conſecrem et gaudens tecum contempler faciē ſaluatoris. vt dum me a te protectum intellexero. letus militem laudibus tuis. Hec vtcumqꝫ perſtrinximꝰ de choris angelorum. imperfecte tamen. ſed exercitio perfectio eſt relicta

Jam qualiter tali modo vti etiam in ceteris ſanctorum ordinibus poſſimus oſtendendendum

¶ Quomodo et in ceteris ſanctorum ordinibus. ſit hoc modo procedendum

M ET quoniam diximus hunc etiam moduꝫ in ceteris ſanctorum ordinibus poſſe obſeruari. exemplari forma ſupereſt hoc demōſtrandum. vt ſic homo ſe ingerat ſcōm ſerias choris ſanctorum Ante cōmunionem vt ſup edoctum eſt: eos pro dignitoſa preparatione ad tantum ſacramentum exorando. Et poſt quidem eoſdem pro ſuſcepto domino laudando: ⁊ fructu ſacramenti percipiendo. enixius inuocando. vt ſic ſemper ſua conuerſatio ſit in celis qui celeſti paſcitur cibo.

Conuerſio ad patriarchas

N O Domine Jeſu chriſte deſiderium antiquorum collium cunctis gentibus deſideratꝰ quem patres noſtri ab origine mundi expectauerunt. quem patriarche votiuis deſiderijs videre cupierunt. te laudo. benedico ſuper cõpleto deſiderio eorum ⁊ meo in bonum. cum tribuiſti tam deſiderabile donum.

Hic fiet iam cõſideratio de votiuis deſiderijs patrum. et quare et quomodo hoc ſacramentum deſiderandum. O quanto deſiderio olim ardebant ſancti illi de tua promiſſione. ⁊ ego tam aridus maneo in tui preſentia ⁊ exhibitione. O q̄ꝫ hoc pudendum

Hic iam querela ſuper torpore ⁊ ariditate noſtra Et tamen tu mihi arido preſtas quod illis denegabas. imples deſiderium meum in bonum. Unde hoc mihi. Nunquid ego melior ſum q̄ꝫ omnes patres mei. Laus gloria tibi ſit in ſecula. laudent te ꝓ me viri illi deſideriorum: impetrentq̄ꝫ quo ampliori in te deſiderio ferar ⁊ votis non defraudar

Conuerſio ad laudabilem numerum Prophetarum.

O O Domine Jeſu verus meſſias ⁊ ſanctus ſanctorum ⁊ verax clauſula prophetarum quem prophete varijs preconijs cecinerunt. ⁊ huiꝰ ineſtimabilis doni largitorem te compromiſerunt. Te laudo benedico ſuper plena abſolutione promiſſorum. et cetera. ¶ Hic de oraculis prophetarum ſuper hoc ſacramento. Et vos oro prophetas veritatis qui eundem cibum manducaſtis ⁊ diem domini annunciaſtis. laudare ⁊ glorificare: ⁊ inueniantur reliq̄ promiſſiones fideles vt perſentiam promiſſos ſacramenti effectus

Conſideratio circa chorū apoſtolorum

P O Jeſu apoſtolorum feruor quem mundo annunciauerunt ⁊ in eadem menſa hoc edulio a te refecti hoc in tui cõmemorationem fieri diuulgauerunt. ¶ Te laudo ſuper inenarrabili ritu ⁊ diuulgatione talis ſacramenti.

¶ Hic de ritu ⁊ inſtitutione celebrationis. Laudent te viri apoſtolici. ⁊ mecum de eo feruore quem tunc experimentaliter guſtauerunt quando de tua manu hoc cibo refecti fuerunt communicent et imparciantur.

Cõuerſio ad candidatum numerum Martyrum.

Q O Domine Jeſu chriſte. fortitudo martyrum. ⁊ robur tuorum fidelium qui panē hunc reliquiſti quo corda tuorum ad grandia agēda. ad ardua perferenda pro te confortaſti: te laudo ⁊ benedico ſuper pane cordis humani confortatiuo. ¶ Hic de effectibus huius panis

O vos ſtrenuiſſimi pugiles qui ſedentes ad menſam diuitis vt vobis apposita rependeretis voſmet ipſos impendiſtis. laudate ſuper confortatiuo tali orantes quo eius virtute conforter in omne bonum accidiam deuincendo. Sic poterunt vitia vel virtutes a ſingulis virtute ſacramenti orari.

Cõuocatio in laudem ſacramenti ſanctorum Confeſſorum.

R O Domine Jeſu chriſte Summus ſacerdos ⁊ verus pontifex ⁊ paſtor eternus. tibi gratias licet impares ago ſuper collatione hoſtie perfecte huius. qua quia perfecta fuit in ſempiternum conſummaſti ſanctificatos. O hoſtiam vere dignam gloria ſacerdotum.

Hic de hoſtie huius perfectione. vt ſupra.

O vos huius hoſtie digni miniſtri. quorum animas huius pinguedine ſunt impleti. iuxta Hieronimi vaticinium in terris. ⁊ iam ad menſam eius pleno ore ipſo quaſi empticio ſeruo miniſtrante reficimini in celis. laudate ſuper hoc hoſtia tali orantes quo eius dignus fiam miniſter. Amen.

Laudatio cum inuocatione virginum et viduarum.

S O Jeſu chriſte virginum ſponſe: ſolamen viduarum. te laudo ſuper nobili iſto iocali ⁊ arra ſponſis peregrinantibus in terris in omnem deſiderabilem vſum collato. O pignus fidum. o donum fidei electum. ¶ Hic de vſu ⁊ ad quid relictum ſit hoc memoriale. vt ſupra de cauſis inſtitutionis. O virginum chorus. o turma candida ⁊ aureolata. que huius arre pignore ſponſo fuiſtis ſubarrate. ⁊ iam eius felici ⁊ filiali copula in celis beate ſequentes agnum quocunq̄ꝫ ierit. cantate huic prenobili iocali canticum nouum. orantes vt ego huic vni viro poſt parietem ſtanti fidem ſeruem ⁊ corpus immaculatum. Amen.

Inuocatio ad laudem Omnium ſanctorum.

O Domine Jeſu chriſte iubilus omnium ſan/
ctorum . te laudo . glorifico . et benedico .
ſup viatici illi⁹ efficacis collatione. cui⁹ vir/
tute omnes ſancti tui refecti in eius fortitudie .i ei⁹
quadragenario miſtico ambulantes peruenerunt ad
montem dei oreb. ¶ Hic de viatico ⁊ de virtute ei⁹
O vos omnes ſancti quib⁹ ab eterno hoc viaticuꝫ p̄/
D paratum ⁊ iam felici guſtu degustatū orate quo hu/
ius virtute reficiar ⁊ ad montem dei oreb perducar.
illicq̄ʒ vobiſcum merear ſatiari Amen.

Oratio ad virginem matrem Gerſon

ETiam ſuper omnes ad te qua poſſum⁹ fidu
cia confugimus o benedictiſſima feminaruꝫ
tu mater es eucharistie. q: mater gratie hōc.
tu claugera cellarioꝝ regis pacifici Tu frangere po
tes panē illam petentibus. Tu quottidie ſplendide
epularis non negabis micas vlceroſis nobis ⁊ men/
dicis: quorum tot ſunt lingue clamantes ad tuā mi/
ſericordiam quot ſunt vlcera noſtram oſtendētia mi
ſeriam. tu ſicut vitis fructificaſti. o repleamur a ge/
nerationibus tuis. Tu quaſi oliua ſpecioſa in cāpis
que mūdo naufrago ramū illū oliue paterne protu/
liſti Jeſum chriſtum colligere fas habet ipſum i hoc
eucharistie ſacramento fidelis anima. fas illam fer/
re in ore ſuo dum veſper mortis adueniens. ſuade/
bit redire ad verum Noe deū qui dum creauit eum
miſit per aquas ⁊ terras huius diluuij: quaten⁹ be/
ne volando rediret ad eum qui miſit illaꝫ. Felix pla
ne anima que redibit ad veſperam vite ſue. ferens in
ore ſuo ramum hunc oliue chriſtū. per ſacramentalē
aut ſaltem ſpiritualem ſuſceptionem. Ora nos vir
go illo pane dignos effici. Hec de conuerſione
⁊ cōuocatione ſanctorum ſuper tanto ſacramento.
Quos ſi noſtris votis fautores habere volemus op/
tet vt quippiam eis rurſus honoris ⁊ obſequij in vi/
cem aliquam rependamus. eos aliquo ſuffragio ve/
nerando. crebrius vt infra docebitur ab eis mendicā
do ⁊ eorum memorias deuote agendo Et quoniam
hunc modum paruulis cōgruentiſſimum diximus
eorum conſulentes teneritudini eundem ſub cātico
aſſignauimus. vt dum meditari vel orare hoc mo/
do piguerit. vel ſaltem dulci ſuſurrio cantetur h̄ car
men quod in fine annexum eſt regraciatoriuꝫ domi/
no ſuſcepto.

De mirificis exemplis huius ſacramenti Mēbrum ſecūdū. E

VErum cum in hac buccellula paruulis frā
gitur panis quos exempla magis q̄ʒ pro/
funda meditamina crebro mouere ſolent:
Ideo etiam hic proponuntur miracula et
exempla per hoc ſacramētum oſtenſa et exhibita cō
ſideranda: vt dum per ea ſuauitatem ſacramenti p/
cipiunt. alijs eadem narrando memoriam abundā/
tie ſuauitatis eructuare poſſint. Sed ecce hic rur/
ſus abiſſus copie offertur. Quis enim non dico ſcri
bere: ſed vel legere que ſcripta ſunt de hoc mirabiliſſi
mo ſacramento miracula ſufficiet. Omnes libri hu/
ius mirabilia ſonant. pleni ſunt hijs celi ⁊ terra.
Habet Ceſarius in ſuo dyalogo grandem ſuper hu
iuſmodi miraculis diſtinctionem ¶ Sed ⁊ liber ex
emplorum plenus eſt exemplis de hoc ſacramento.
Vite ⁊ actus ſanctorum huiuſce abundant. Sed
et doctores ſuis ſcriptis paſſim huius ſacramēti mi
racula immiſcent. Quis igitur enarrare: taceo ſcri/
bere poterit: vere nullus. Sunt inter cetera hu/
iuſmodi exempla ⁊ miracula. vt paucula ſummati
tangamus.

fidē ꝯfirmātia — cū i ſpē carnis mutatū
altitudīeꝫ mōſtrātia — cū ab irrōnabilib⁹ vn̄atū.
q̄dā trorē incutiētia vt — qn̄ plage ſepe imiſſe.
fructū oſīdētia — in bonis q̄ inde ꝑfecerūt
ſuauitatē ſignātia — in multis qui ſenſibiliter
(guſtauerunt.

¶ Primo dicimus q̄ quedam eorum miraculo/
rum ſunt ad fidei confirmationeꝫ cuiuſmodi ex plu
ribus ſunt iſta.

Carne. puer. luce. cruor. effluxit remanſq̄ʒ

¶ Primo enim legitur quandoq̄ʒ hoſtia trāſmu/
tata in carnem vt quando mulier communicatura
a beato Gregorio dubitauit. Ut habetur in prom/
ptuario diſcipuli littera. C. Exemplo viceſimoquin
to. ¶ Secundo ſepe hoſtia viſa eſt in ſpecie pueri
vt in ſacerdote dubitante cui Maria apparuit. vt le
gitur in promptuario diſcipuli Exemplo viceſimo/
quarto. ¶ Tertio quandoq̄ʒ lux magna in altari
effulſit ⁊ hoſtia in ſpecie criſtalli apparuit. vt de rig
mude. vt ſcribit Ceſarius in dyalogo diſtinctiōe no
na. capittulo triceſimoquinto ⁊ triceſimoſexto.
¶ Quarto ciues hildeſemen̄. de ſāguie dubitātes. vi
dit q̄daꝫ calicem domini exuberantem. ⁊ plures alij

ſepe ſpeciem humani cruoris in calice viderunt. vt ĩ dia. Ce. diſ. ij. capitulo. xxi. ⁊ xxij. ¶ Quinto corporale ſacramento effuſo ablui nõ potuit. ſed ſanguineum apparuit donec incluſa quedam dubitans illud vidiſſet. vt legitur dialogo. Ceſarij. Exẽplo. xxiiij ⁊ xxv. Secundo quedam miracula ſunt altitudinem ſacramenti ⁊ potentiam monſtrantia Cuiuſmodi ſunt iſta.

Beſtia. demon. apes. homineſqȝ colunt. elementa.

¶ Primo altitudo ſacramenti apparet. quia etiam beſtie irrationales coluerunt. ſicut Ceſariꝰ ⁊ diſcipulus in promptuario Lrã E Exẽplo. xxx. ⁊ xxxvij ſcribunt. Qȝ aſini in plateis ſacerdoti cum ſacramẽto venienti ceſſerunt. ⁊ eundi locum dederunt. Itẽ qȝ quidam epiſcopus pro heretico conuertendo ſacramentum hoc ſuper auenam in dolio ante equum bouem ⁊ aſinũ poſuit. ſed illi nõ comedebant ſed genua flectebant. Sic etiam porci illud adorauerunt.

¶ Secundo demon etiam illud veneratur ⁊ colit propter hoc de obſeſſis exiens illud (vt aiunt) ferre nõ valens. vt dicitur in promptuario diſcipu. exemplo. xxix. ¶ Tertio apes illud venerate ſunt quando a muliere in alueolo erat proiectum. de fauis miri edificij capellam cõſtruentes cum altari in quo hoc poſuerunt. vt legitur in promptuario Exemplo. xxxvi

¶ Quarto homines inuiti illud ſepe adorauerũt. ⁊ boni in lutũ coram hoc procidentes veſtes nõ macularunt. vt ſcribit Ceſarius diſci. cap̃. lij.

¶ Quinto omnia elimenta huic obtemperata leguntur. Ut terra. quia dum Colonie ad ſanctam colũbam e manibus plebani excidiſſet lapide miraculoſe eſt expreſſum Item Aqua quando hereticos ſuper aquam ambulantes ſubmerſit. ⁊ ipſum rurſus in altari ab angelis defertur. Item in aere potentiam oſtendit: cuius tempeſtates cedauit Item ignis hoc cognouit. quia eccleſia quadam cum omnibus combuſta ſola pixis ſacramenti illeſa remãſit. Hec in promptuario diſcipuli de littera. E. Exẽplo xxxvij. xxxviij. xxxix. Tertio ſunt quedam miracula terrorem incucientia. que contigerunt indigne ſumentibus illud. Et ſunt iſta.

Deformes. moritur. plagas. morbos quoqȝ ſumit.

Primo a quodam ſancto epiſcopo accedentes viſi ſunt boni quidam pulchri ⁊ clari. Sed mali ⁊ indiſpoſiti ſpecie deformes ⁊ nigri Etiam in vitaſpatrum. vt legitur in promptuario diſci. de littera E. Exemplo. xx. ¶ Secundo quidam non cõtritus ⁊ a ſacerdote prohibitus accedere/ accedens tamen guttur eius eſt ruptum ⁊ exiuit corpus chriſti ⁊ moriens mox expirauit Itẽqȝ quidã poſt ſumptum ſacramentũ mox ad tabernas accedẽtes in ſanguine eorum ſunt ſuffocati. vt Diſci. exemplo. xxi. ⁊ xxix.

Tertio diuerſe plage etiam in preſenti ⁊ in futuro propter hoc ſunt inflicte Nam propter hoc in friſia mare inundauit. vt Ceſariꝰ ſcribit. diſ. vij. c. iij. Ob hoc peſtilentie poſt paſcha fuerunt immiſſe. ⁊ quidã quia ſepties in die cõmunicauerat. ideo quotidie apud inferos ſeptem ignitas hoſtias edere eſt cõpulſus vt in Snorboſolitos Quarto multi morbi indigne ſumentibus ſunt immiſſi. Nam cuiuſdã ſacerdotis indigne cõficientis os circa naſum ⁊ mentum eſt verſum ⁊ lingua cõputruit. Itẽ Alterius manus in altari igne celeſti ſunt ad cubitos vſqȝ aduſte

Mulier quedã paralitica eſt effecta. vt in prõptuario diſci. xxij. exemplo Quinto quidam ſacerdos indigne celebrans hoſtiam difficulter valde aſſumpſit. Nam ex aſtantibus quidã vidit puerum faciem auertere ⁊ ne ſumi poſſet manibꝰ ⁊ pedibus reluctari. Qui cum vitam correxit facile hoſtiam inſũpſit.

¶ Quarto ſunt miracula fructum ſacramẽti oſtẽdentia Primo nam qui libenter cõmunicant ſepe appariciones efficaciſſimas habuerunt ⁊ chriſtũ in ſpecie infantuli aut crucifixi conſpexerunt. vt Ceſarius diſ. ix. capitulo. xxx. xliiij. ¶ Secundo plures ſibi deuotos hoc ſacramentũ a morbis ſanauit. vt abbatiſſam quãdam Item Mauricius epiſcopꝰ pariens per cõionem in fine ſenſum recepit. Et ancilla cuiuſdam ſacerdotis vt dicit Ceſariꝰ diſ. ix. capitulo xliiij. xlv. lij. ¶ Tertio quorundã peccata plene abſoluit. Sicut meretrici in luto chriſtũ adoranti Cui de pixide dixit Ego ignoſco tibi omnia peccata tua. vt refert diſcipulus in littera. E. Exemplo. xxxix. vltimo paragrapho Quarto plures mirabiliter gratia dotauit vt ad oculũ patet. Nam ⁊ cuidam cõuerſo per deſiderium cõmunionis ſpiritum prophetici infudit. vt dicitur in Ceſario diſ. ix. capitulo. xlviij.

Quinto vitã prolongat ⁊ a morte eripit. Sicut legitur de milite qui ſuſpenſus mori nõ potuit niſi hoc ſacramentũ ſũpſiſſet. eo ꝙ ei vnũ pater noſter legere ſolitus fuit. vt Ceſa. diſ. ix. li. cap. Sunt poſtremo alia miracula dulcedinẽ ⁊ ſuauitatem ſacramẽti cõteſtantia vt ſunt iſta.

Dulcis. adoratur. ſuſpendit. vitaqȝ xp̃s.

Primo quia plures ſenſibili dulcedine afficit que omne gaudium excedit qualẽ habuit Aleydis monaſteriẽſ. ⁊ alij plures. vt Ceſarius diſ. ix. capitu. xli.

Secundo quia quoſdam afficit odore inuſitato. ſicut ſcribit Guilhelmꝰ piſienſ de monacho ſibi noto ꝙ tm̃ odorẽ ex pixide ſacri ſenſit ꝙ illam comedere cõpulſus fuit. qui etiã ſacrm̃ quãtũcunqȝ abditũ ex odore cognouit. hoc etiã Ceſa. diſ. ix. capitulo. xlvij

et.xliiij. ¶ Tertio quoſdā in aere ſuſpēdit. ſicut legit' de ſctā monicha mrē diuiſſimi pris nri Aug⁹. Jtē ꝗ idē Guilhelm⁹ ſcribit ꝙ quotiēs cōicauit a terra ſpaſcio duoꝝ pedū fere dimidia hora māſit ſuſpenſus ſola virtute ſacri. et Ceſari⁹ de ſacerdote in Canōe di. ix. exēplo. xxxi. Quarto ita ꝗſdā replet ſuauitate ꝙ ſola eucharīſtia viuāt ſicut ſolitaria illa ꝗ de dn̄ica in dn̄icā hac hoſtia ſola refecta ſine oī eſurie remanſit Jtē de ħ in vita marie d' oegnies venerabil' mgr Jacobꝰ de vitriaco cardial' Canonic⁹ regularis mīta d' mulierib⁊ ⁊ virginib⁊ leodieñ. narrat ¶ Poſtremo tantā dulcedinē xp̄s ꝗbuſdā exhibuit ꝙ eos p ſe cōicauit: vt feciam illā brabantinā ⁊ hildegūdim Colonieñ ⁊ alios plures. Vide igit' ꝗ̄ ſuauis ē dn̄s ⁊ ꝗ̄ ſuaue ē hoc ſacr̄m. Hec lōgiuſcule de exēplis ⁊ miraculis pſecuti ſum⁹ vt poſtꝗ̄ plurima meditabil' materia aſſignata ē ꝗ eſt cib⁊ fortiū etiā hic lac puulis pponeret' ꝗb⁊ miracula ſepenūero magis dulceſcunt. Et hec tn̄ tetigim⁹ ꝗ cōiter in pmptuario diſcipuli aut pmordialiter in Ceſario hn̄tur execuṫa. aut i locis alijs aſſignata Sat ergo de hijs.

Sequitur hymn⁹ añ pmiſſus

¶ Preparatoriū ⁊ laudatoriū hymni in ſctōs añ ⁊ p⁹ cōionem p inflāmandis aīmis frequētandi Cātādi ſub nota Dies eſt leticie

Ad ſanctam Trinitatē.

Ante cōionē ſacrā vel ſpūalem

O beā trinitas
gloria ſctōꝝ
quā oīs ſublitas
tremit angeloꝝ
Veni beatiſſima
veni clemētiſſima
oīm creatrix
Adeſto propitia
mittas altricia
dona recreatrix

Poſt cōionē

o celſa diuinitas
ſalue ſalue ſalue
beans trina vnitas
bonitas reſalue
O mea fruitio
quoto me delitio
hodie cibaſti
tū corpus tū animā
lito laudis victimam
o quanta donaſti.

Ad ſctām dei genitricem Mariam

O mater egregia
regina maria
o cum eſca regia
veni mater pia
Fons miſericordie
tuo gnato hodie
cibes fameſcentē
Prae te feras vbera
gratijs exubera
lactes ſitientem

Salueto triclinium
panis angelorum
te laudum concinium.
decet fons ortoꝝ
Jā donaſti filium
releuans exilium.
mater glorioſa.
Mane mecū domina.
noſtra celis nomina.
ſcribas dulcoroſa

Ad propriū angelum.

O comes fidiſſime
angele pregrate
veni lator optie
victime beate
Redux indiuidue
colluſtres occidue
mentis incentiua
en tuo ſuffragio
pinquans altario
meus ſis cōuiua

Salueto deiuide.
eucharis legate
pedagoge viuide
per te mihi date
O tātis delitijs.
cum celi militijs
mecū modulare
O tanto viatico
animo ſeraphico
tecū fruar chare

¶ Ad ſanctos angelos Feria ſecūda

O millena milia
grandiū aſtroꝝ
vos caſtra herilia
Angeli amoꝝ
Venite cū lumine
Jeſu vrō numine
mecū celebrare
O dignis militijs
pſligatis vitijs
ambite altare

O ſtelle clariſſime.
eucharis ſophie.
vos lando humilime
trine hierarchie.
O quotis ꝗ̄ varijs
celicis cibarijs
fratrē reſtauraſtis
Mecū ieſu plaudite
pectus vanis claudite
me vobis equaſtis

Feria tertia ad patriarchas ⁊ pphetas.

O ſtirpa priarchica
genus ſaluatoris
cū turma pphetica
veni fax amoris
vrm̄ deſiderium
meſſie miſteriū
mecū celebrato
dote multifaria
pectoris armaria
mea pparato

O vos laude celebri
cano prēs vates
nrōs cibo mulcebri
oppleſtis penates
pſtem xp̄i ſolium.
antiquoꝝ colliū
electū frumentū
Jam xp̄i chariſſimi
laudate clariſſimi
mecū ſacramentū

Feria quarta ad ſanctos apoſtolos

O Era apoſtolice
ſacrate ſenat⁹
te nris catholice
oīs colit ſtatus
deſcendas etherib⁊
diuinis munerib⁊
mecū miniſtrato
cordis ſcabellaria
dote multifaria
chriſto exornato

O lux apoſtolica
mōſtra duodena
Jā vos laude polica.
concino camena
pro mgrō optimo
cibo predulciſſimo
dato exultabo
Qn̄ plenā faciē
facie ad faciē
vobiſcum guſtabo

Feria quinta ad ſanctos martyres

O caſtra victricia
martyrū ſctōꝝ
ꝗ̄ plena leticia
oīm ſanctorum
Corpus vri principis
pure mentis azimis
mecū immolate
Venite cū laureis
ornamentis aureis
miſtrum ornate

Saluete fortiſſimi
milites vrani
martyres digniſſimi
flores chriſtiani.
o quātis victorijs
ſacramēti glorijs
ſemper triūphaſtis
hiſce mirabilib⁊:
mecū laudum milib⁊
canite in aſtris

Feria ſexta ad ſctōs confeſſores

O pcelſa dignitas
veni cōfeſſorū
veſtra me benigitas
ſtiper malis moꝝ
digna reuerentia
veſtra aſſiſtētia
gliſco imolare
puritatis azimis
iā profuſus lachrymis
accedam altare

Saluete ſctiſſimi
chriſti cōfeſſores
comites fidiſſimi
cōcelebratores.
laudibꝫ ingentibꝫ.
vobis cōcinētibꝫ.
cibum vite cano
Jā veſtris preſidijs.
ac odis ymnidijs
celos ſcādens cano

Sabbato ad ſanctas virgines.

O ſpōſe humilime
cū ſponſo venite
angelis ſimilime
cum ſponſo venite
O veſtris excubijs
eucharis cōnubijs
iā me federate
O agnes caſtiſſiā
cū agnelli victima
veni in dilate

O celi plantaria
virgines ſaluete
nrā iam altaria
viſiſtis ſaluete
o veſtris aureolis
eucharis areolis
mecum cōcrepate
Nos ſuſpendite.
pro me laudes pendite
coram trinitate

Dominica ad omnes ſanctos

O ſcti pijſſimi
pleni charitatis
vos ſyon clariſſimi
reges ciuitatis
O cū rege glorie
aduenire hodie:
mecum epulari
vrō pontificio
Jeſu ſacrificio
date ſatiari

Saluete digniſſimi
eucharis precones.
ſaluete grātiſſimi
vos commilitones.
quātis reuerentijs
Jam chriſti preſentijs
mecū immolaſtis
laudemꝰ in tympanis
repſallamus organis:
nobis chriſto paſtis.

In feſtiuitate vnius ſancti vel ſancte

O pater ſctiſſime
gratie fluentū
veni dignātiſſime
ferto ſacramentum
O tuis pſidijs
ſcelerum excidijs
eximas clientē
virtutū lampadibus
cōplectare cicladibus
Jeſū venientem

Salue celeberrime.
municeps polorum
cibaſti ſacerrime
me cibis amorum
iā iā tantis victimis
hoſtijs diuiſſimis
laudē immolemus
Suſcipe reſuſcipe.
mentē meam ſuſcipe
in celos volemus

In feſtiuitate plurimoꝝ ſanctorū.

Saluete ſctiſſima
organa diuina
Venite cū hoſtia
mea medicina
Nā veſtra ſolemnia
chriſti decet hoſtia
granditer ornari

O mira ſolemnia
vrā laude digna
q nunc tāta xenia
cōferunt benigna
En laudū preconia.
pro hac alimonia:
ſemp pconabor

Arā mecū ſcādite
Jeſu corpus pandite
liber epulari.

Nūc corpus eximiā
⁊ veſtram preſentiam.
celo ſpeculabor

Paſca noſtrū immolatus eſt chriſtꝰ Jtaq̨ epulemur. pri. ad Coꝛ. v. Duobꝫ iā ferculis cōpromiſſis eſis ⁊ maſticatis. Tertiū ſupeſt anteponendum qd forſan eo dulciꝰ palatiū affi/ciet. q de dulcioribꝫ ē ſpēbꝫ ⁊ pſ/tibꝫ ɔfectū. puta de portionibꝫ agni imaculati. Fer/cula iā habita circa xp̄m vel ſacrm hoc verſabantur. Sꝫ hoc xp̄m ipſū ⁊ oīa eiꝰ edēda pponit Jtaq̨ epu/lemur Js ei eſt agnꝰ ille q tollit pctā mūdi Js vitulꝰ eſt ſaginatꝰ q filio pdito ſꝫ reuerſo pponit edēdus. Js agnꝰ ē paſcal q vero iſraheli pcipitur māducādꝰ Quō aūt ⁊ qbꝫ dentibꝫ māducādū ſit iā ſupra ē abſo lutū nec hic repetendū. Sꝫ vt in huiꝰ agni eſu oꝛdia eius pcedat. vtq̨ intimiore guſtu eiꝰ dulcedie mādu cans oblectet: libuit eū in ſeptē portiōes diſptiri. cui q̨ ferie portionē aſſignādo Nō eni pfunctorie ſcd ſe/rioſe ⁊ matura cogitatiōe opꝫ hūc ruminari. Nā ſic in corpali māducatiōe vna buccella bene maſticata. aut trita meliꝰ ſapit ⁊ plꝰ nutrit q̨ multe integre ſū/pte. ſic ⁊ haut dubie ē in māducatione ſpūali prout vnūqueq̨ expientia edocere pōt. Sūt igit portiōes iſte agni paſce. i. chriſti.

	Scda	Corpus vel caro
	Tertia	Sanguis.
	Quarta	Aīa ⁊ ſpūs
Feria	Quinta	Inteſtina
	Sexta	Pedes
	Septia	Fructus. i. lac ⁊c.
	Dñica	Caput

Pro verboꝝ ſupioꝝ introductiōe hic iā dicendū eſſet quō xp̄us agnꝰ. quō itē paſca dicat: aut agnus paſcalis. Sed quare agnꝰ dicimꝰ ſupra. paſca autē dr has ob cauſas

Trāſijt en varia. ſigtus. paſſus. amara.

Primo chriſtus paſca dr rōne interptationis. p/pter tranſitū xp̄i de mūdo ad crucē. de cruce ad lim/bū ⁊c. Secūdo rōne pfigurationis: q̨ in legali illo paſca pfiguratꝰ vt pꝫ ſup. Tertio rōne diriuatiōis q̨ a patin (vt aiūt) grece qd pati latie dr ppt paſſiōeꝫ De mō aūt epulādi agnū hūc. nrm paſca. aplus docēs di. q̨ in azimis ſinceritatis ⁊ veritatis. hoc eſt ɔſcie puritate interioris. ⁊ opis bonitate exterioris vel Sinceritatis q ad affectꝰ puritatē. ⁊ veritatis q ad intellectus illumiationē vt intellectꝰ epulantī ſit fide illuminatꝰ. ⁊ affectꝰ amore inflāmatus. Age ſic ſinglās portiōes maſticemꝰ ⁊ pmū Corpꝰ ⁊ carnē

¶ De prima portione ſcꝫ de corpe vel carne ⁊ que cir
ca hec cōſiderāda Capłm primū

B Quis det de carnibꝫ eius vt ſaturemur.
Job.xxxi. Accipite ⁊ mādücate Hoc ē
corpus meū Math.xxvi. O da digne
māducare carnē ⁊ corpus tuū Poterit
ſeorſū ⁊ ſingillatim ſup carne ⁊ corpore
ſpēales cōſideratōes poni:ſed quo breuiores ſim⁹ ſil
cōplectemur eas. Occurrunt itaqꝫ hec in gñe de hac
porcione conſideranda.

De
Corporis multiplicitate.
Carnis quidditate
Einſdem qualitate
Prefiguralitate.
Corporis traditi modalitate
Penarū carnis aſſumptione
Bonoꝝ ⁊ fructuū collatione.
Mēbris chriſti in ſpecie

Que meditabilia hoc verſu pateſcunt

Quot.qd.q̄le.tipū.traditum.mala vel bo na.mēbra.

De prima cōſideratiōe corpis varietate. Mē.i.

C Primo itaqꝫ oīm cōſiderandū eſt.de corpo
ris xp̄i varietate. Eſt eni oē multiplex añ di
uidendū ⁊ diſtinguēdum q̄ꝫ determinādum
vt aīūt. Pro quo nota q̄ triplex xp̄i corpus a ſanctꝫ
p̄ſertim a venerabili Ancelmo in libro de ſacro corpo
ris xp̄i diſtingui ſolet Scꝫ.

Corpus chriſti
verū ⁊ reale.
abſconditū aut ſacr̄ale
miſticū ⁊ ſpūale

Corpus xp̄i veꝝ eſt caro illa quā de virgine ſum
pſit ⁊c̄. Corpus ſacramētale dr̄ vt ſub ſacr̄o cōtinet.
Corpus miſticū eſt vnitas eccłie ⁊ xp̄i. Que p tanto
dr̄ xp̄i corpus eo q̄ pprius ſit effectus incarnationis
verbi ⁊ finalis cauſa dñice incarnationis ⁊ paſſionis
Sed nos hic de corpe xp̄i vero ⁊ ſacr̄ali duxim⁹ illo
relicto proſequendū Quo circa q̄ſtio moueri ſolet de
corporū hoꝝ p̄latione Quod ſcꝫ alteri preſtet vtrum
corpus xp̄i verū miſtico an ecōuerſo. Ad quod ſim
pliciter r̄ndendū ſm Albertū in ſuo abbreuiato. Qꝫ
corpus xp̄i verū ppꝛie loquēdo multo alteri preſtet.
⁊ eſt preferendū. Quia corpus chriſti miſticū proprie
nō dicit niſi mēbra adherētia capiti. ⁊ ergo fit hic cō
paratio quaſi inter mēbra ⁊ caput. ⁊ caput mēbris
eque eſt añferendū. Et cā melior eſt ſuo effectu. Sꝫ
corpus xp̄i verū eſt cā miſtici ergo. Jteꝝ eſt preciuꝫ
eius infinite excedens ip̄m. qꝛ ſi infiniti eſſent mun
di oēs ſufficienter redimi potuiſſent p oblationē cor
poris ſui veri. Tū maxime qꝛ corpus xp̄i verū eſt cre
atori ypoſtatice vnitū. Miſticū aūt eſt pura creatu
ra Liquet ergo infinita pene p̄ſtantia huius ad illō
Quinqꝫ enim r̄onibus pateſcit h̄ p̄cellere illud.ſ.

Cauſa.caput.p̄ciū.res ꝫ tip⁹.h̄ qꝛ ſuctuꝫ. D

Patet declaratio hui⁹ ex p̄cedentibꝫ. Uide ergo o
tu hui⁹ rumiator quāta op⁹ eſt reuerētia in porciōe
hac maſticāda. ⁊ vide quantū te deus honorat q̄ ta
li te reficit paſtu. ⁊ firmiter tene hoc ſacꝝ xp̄i corpus
miſtico īmenſū p̄ſtare. vt doctoꝛ quidā pulcre oñdit
dicēs. Tanta inquit eſt ſacri hui⁹ corpis xp̄i dignitas
⁊ gr̄e plenitudo q̄ incōpabiliter oēm reliq̄ corpis ſcꝫ
myſtici excedat dignitatē. Toti eni corpi eccłie ſpūs
datus eſt ad menſurā. ⁊ huic tota ſe diuinitatꝫ plei
tudo infudit ⁊ nō eſt datus ſpūs ad menſurā. Unde
maiore ab eterno charitate dilectus q̄ꝫ tota eccleſia
⁊ incōpabiliter maiore vt ille validiſſimis pbamen
tis oſtendit in notulis ſuis. Nota q̄ꝫ ex dictis elici
poterit xp̄m noſtꝝ vt ⁊ poete de quodā neſcio q̄ fin
gunt tricorporē eē. cūctaqꝫ hec corpa in nr̄os expen
diſſe vſus. Nam corpus eius

Scꝫ
verum — tradidit i — nr̄ē redēptiōis p̄ciū
ſpūale — nr̄e refectiōis cibum.
miſticū — nr̄ē eruditiōis exēplum (et boni cōionem

Nec eniq̄ꝫ hoc miraculo eē debet Nam ait de xp̄o nr̄o
pater nr̄ Aug⁹ Si inquit tot corpa xp̄s haberet quot
ſtelle in firmamēto reſplendēt añ oīa tormētis expo
neret q̄ꝫ ſui culpa vel aiam vnā depditam iri ſineret
O charitatē O ſtuporē O grās ſup corpoꝝ horū col
latione agamus deuote ſingula maſticem⁹. Marie
aūt veri corpis in ſacro cōtenti ⁊ exhibiti cōſiderati
oni intenti ſimus.

De corpis huius quidditate Mēbrū.ij.

E Secūdo conſiderare debemus corpis aut car
nis xp̄i veri quidditatē Primū eni in rebus
ſe ſubñā obijcit cōſiderationi. Age igit̄ p̄mo
glorioſe hūmanitatis cōſiderem⁹ q̄dditatē in gene
re. deinde corporis vel carnis quidditatē ſm cauſas
in ſpē Nota q̄ vt venerabilis ille Heric⁹ coſuclō.
dicit q̄ hūanitas chriſti

Erat
Sctiſſima
Innocētiſſiā
grā pleniſſiā
Que ſup oēꝫ ꝯprehenſiōeꝫ
intellect⁹ hūani aſſumpta
eſt in vnitatem perſone a
verbo diuino vel filio dei. Sic q̄ ipſa non eſt homo
nec ſuppoſitū nec perſona. Nō eni eſt res p ſe vna:ſꝫ
eſt tā intime ſuppoſito verbi dei ipſam aſſumentis
vnita q̄ ppꝛiā perſonalitatē ſiue ſuppoſitalitatē nō
hꝫ ⁊ i perſonalitatē filij dei tranſit. Propter quod
ꝯtingit q̄ oīa p̄dicata que ſibi in r̄one ſuppoſiti con
uenirēt ſi eēt a verbo derelicta vel ſepata q̄ hec iam
veriſſime filio dei ſiue verbo cōueniūt. vt eſt eē homi
nē. eſſe filiū hoīs. ⁊ eē paſſum:⁊ reſurrexiſſe a mortu
is. ⁊ cetere actiones vel paſſiōes que ſibi ꝯcretiue cō
peterēt Hec ille. Et vt āplius circa hanc benedictaꝫ
aſſumptā hūanitatē afficiamur de eius pulchritudi
ne ⁊ excellentia pauca differenda. Jn primis ergo te

nēdum ꝙ ꝟbum eternū nō debuit nec voluit huma/
nam naturam ſue ſupſancte diuinitati (cui⁹ eſt pulchritu
do preſus immēſa) ſuppoſitalr̄ iūgere niſi pl̄cherrimā
atq̃ infiniti decoris nature creare in eſſe poterēis cōple/
tam ac decoratam. ac in ipſo vnionis momēto omni do
no ac venuſtate grē pornatā Ita vt q̄dam ex theolo
gis grām vniōis aſſerāt q̄d increatū ꝛc. Inſup tenē/
dum ꝙ de⁹ hūanitatē aſſumptā magis dilerit q̄ꝫ to
tū vniuerſum. Maius q̄ppe ei p̄ſtitit bonū videlicet
ſuppoſitale eſſe ꝟbi bonum increatum bonū īfinitū:
Atq̃ incōparabilr̄ digni⁹ deo ypoſtatice vniri q̄ꝫ grā
tm̄. Rurſus ſola humāitas chriſti maiori pleniori q̄ꝫ
grā ampliori q̄ꝫ ꝛ feliciori gl'a eſt repleta. q̄ꝫ ſint oim
electoꝝ ſimul ſumptoꝝ grā ꝛ gl'a ſimul ſumpte. Ex
hijs vtcū q̄ꝫ ꝯſpici pt q̄ꝫ incōp̄heſibilis ſit pl'chritudo
excellētia amabilitaſq̃ꝫ create aſſumpte humāitatis
Grā nempe ſupnaturale ornamētū eſt. ſplēdifluus de
cor ꝛ lumē p̄claꝝ mētis create eius eſſentiā ꝑornās
Pape quātus decor exoriret ſi hec ad ſingl'aria ꝓfun
detur. ſꝫ hec agēt fecūdius in mētis ſilentio q̄ꝫ exter/
no ſcripto. Hāc igit hūanitatē in hoc ſacramēto ſu
mētes digne veneremur. deuote amplexemur. ſolli/
F cite ꝯfuem⁹ ne tali dono fraudemur ¶ Sed iam
de carnis ipi⁹ q̄dditate vidēdū eſt in ſpecie. Sed quā
do tūc iuxta philoſophum vnū q̄nodq̃ꝫ quid ſit ſcire
arbitramur cum cauſas eius dinoſcimus. Hic ſm
q̄tuor cauſas hāc tractare opꝫ. Scꝫ.

Materiā. formā. finē. cauſā facientem

¶ Primo in q̄ꝫ vidēdū eſt de hui⁹ carnis cauſa ma
teriali Pro q̄ nota ꝙ hec caro vt dr̄ damaſcenus ex
puriſſimis ſanguiby ꝟgis mris ſit formata. ymmo
ex carniby ei⁹ mūdiſſimis. vt vult Albert⁹ in de lau/
diby bte ꝟgis. O qualis caro ſumpta de materia tali
Eſt fruct⁹ talis radix eſt cognita qualis. hic affectus
ipſe loquatur. Si in virgine nil niſi dulce. dulciſſimam
ꝯſtat carnem inde aſſumptā Hic ſe offerūt q̄ſtiones
plures ventilāde Puta ſi caro hec in lūbis abrahe fu
erit decimata ꝛ hmōi. de q̄by in ſcriptis ſentētiarꝫ

¶ Scdo ꝯſiderāda eſt carnis hui⁹ cā formalis.
Ubi tenēdū ꝙ veri hōis verā formā aſſumpſit. non
angeli. nō irrōnalis creature. O q̄ꝫ nos tūc honorauit.
qñ formā ꝛ ſemē abrahe nō āgelos apprehēdit. Hic
de mō aſſumptiōis ꝛ vnionis ꝛ q̄re hoīem aſſūpſit.

¶ Tertio intuēda eſt h⁹ carnis cā finalis Nā plu
G riby omiſſis finaliter ob hec ē ꝟbū caro factū. ſcꝫ.

Cognoſcens. adamando. ſequens. redi/ mat. caro paſcat.

¶ Primo vt ſe redderet cognoſcibilem quē in di
uinitate videre nō potuim⁹. colliriū appoſuit ꝛ in hu
māitate ſe cognoſcibilem reddidit Itē vt amabilem
dū ꝑor ipſe amaret. ꝛ ſi amaret. Itē imitabilez vt ſic
errātem ad patriā reduceret Itē vt ſic carnis p̄cio re
dimeret. Utriq̃ꝫ eiuſdem carnis ſacro te paſceret. O
bōitatē totū ꝓpter me factū Hic offerūt ſe oēs rōnes
incarnatiōis. Itēq̃ꝫ q̄ſtiones verū nō lapſo hoīe icar
nat⁹ fuiſſet ꝛc. de q̄by nō hic ē differendū. videantur in
ſcriptis doctoꝝ. ¶ Poſtremo eſt carnis huius cā
efficiēs ꝯtēplāda q̄ nimirū eſt tota trinitas bn̄dicta:
licet ob rōnabiles cauſas ſpūiſcō attribuatur. q̄s rōnes
in pātheologia ꝛ alijs locis inuēies executas. O qua
lem putam⁹ illā carnē ſummi artificis dei arte fabri/
catā. O q̄s poterit ad dicēdū Uere nulla lingua car/
nis ad equū exp̄mer laudes ꝛ q̄dditatē hui⁹ bn̄dicte
carnis q̄ ex materia ꝟgis artificio ſancti ſpūs fine no
ſtre ſalutis redacta eſt in formā pfectiſſimi hoīs.
Hec de quidditate in cuius conſideratione eſt fides
actuanda.

De carnis huius q̄litate Mēbꝝ. iij.

Tertio vidēdū eſt de carnis aut corporis h⁹ H
qualitate. Pro quo nota ſm quemdam
doctorem ꝙ Caro chriſti fuit.

	ſanctiſſima		conceptione
Caro	humiliatiſſiā	in	paſſione
	exaltatiſſima		glorificatiōe

Qui tali notula ſup hoc alludit. ¶ Cogitāti inquit
mihi ꝟbū illud iohis. q̄ꝫ ꝟbū caro factū eſt ꝛ ſcrutan
ti qualis caro. ſtatim occurrit. Caro ſancta. caro hu
miliata. caro ſublimata. Et pgēti q̄rere q̄ꝫ ſancta ca
ro q̄ꝫ hūiliata q̄ꝫ ſublimata. de p̄mo ꝛ vltimo facile
occurrit q̄ꝫ ſupra cherubyn ꝛ ſeraphim. tum ſanctifi
cata caro illa tū ſublimata. De medio āt videlicet ca
ro illa q̄ntū hūiliata fuerit nō ita facile liquet. Hec
tn̄ rōnabilr̄ aſſerere licet hūiliatū eū infra oēs pecca
tores q̄s vēit ſaluos facere qm̄ illa ſua hūiliatione ve
nerat eos a lepre pcuſſiōe ꝛ humiliatōe ſaluos facere
Quāto āt infra illos hoc nulli mortalium in hac vita
nō reuelāte eo cognitū puto. Cognoſcem⁹ āt poſtea
qñ mēſura ſue ꝓ nobis humiliatiōis cognita noſtrū
in eum accendet ꝛ incendet amorem. lōgum eēt ſcri
bere hui⁹ p̄cellētiſſimi doctoris ꝟba. ſed paucis nos
abſoluam⁹. De ſanctitate hui⁹ dictū eſt Ideoq̃ꝫ q̄d
naſcetur ex te ſanctum. ꝛc. De humilitate. Uidim⁹
eū viꝝ leproſum pcuſſum a deo ꝛ humiliatū nouiſſi
mū viroꝝ. De ſublimitate. Qui deſcēdit ipſe eſt qui
aſcēdit Grādis ſup hijs ſmo ꝛ deuotiōe plen⁹ poſſit
ſcribi ſed nos more noſtro materiam in verſiby com
mendamus ampliorem de qualitate huius corporis
vel carnis.

origine ſpecie effcū defcū gl'ificatiōe
Nobil'. ꝛ pl'chra. q̄ꝫ mira. carēs. q̄ꝫ decora.

¶ Primo enim caro hec nobiliſſima fuit. Cu/ I
ius nobilitas ex pluribus colligi poteſt. Scꝫ.

	materia		ex marie ſanguīb ſumpta
	forma		deo ypoſtaticē vnita
	armonia		eucrataticē orgāīzata
	originis cā		ex rgali ſacdōli ꝓphali ſeīe orꝫ
Ex	poſſeſſiōis ſbā	q:	ōib bōis nafe grē glē plēa
	actiōis efficiētia		oīꝫ bōꝝ nob īſtrumētalr cā
	ꝯditiōis libtate		nūqꝫ decimata
	officij dignitate		dei placatiua
	vite ſanctitate		nūqꝫ pctō fedata.

Nobilis eſt caro tua dñe ihū chriſte ōni nobilitatis genere. nec ab vllo illuſtriū vmqꝫ ſupata: cui nec aliq rō deeſt nobilitatꝫ ꝗ pꝫ h vſu

Materia. forma. cōplexio. cauſa. retētans Actio. libera tu. digniſſima. tu caro ſcā.

¶ Primo dignitas ꝓbař ex materie puritate. qa ex vgineo ſanguine vt patuit ſupra. Scdō ex forme dignitate q: deo inſepabilr vnita ꝛ tota deificata. hieremie. xiij. Agglutinaui mihi oēꝫ domū iſrl dr dñs ſcꝫ aſſumēdo mihi hōis nařam. Tertio ex ꝯplexiōis ſinglaritate. q: eucraticū fuit corpus dñi ihū ꝛ optie nature vt patebit. Quarto Si nobilis qs ex origis cauſa dr liquet hanc carnem nobiliſſimam originēꝫ habere. puta ꝗ ex regali ſacerdotali ꝓphali genere eſt originata. vt pꝫ ex euāgelio mathei. i. ꝛ lu. i. Quito ſi ex ſubſtātia poſſeſſiōis nobilis qs reputař Caro ꝗ iure nobiliſſima dr hec in ꝗ diuitie ꝛ glīa qqꝫ ſupbas opes naře grē ꝛ glē tenet. Sexto nobilitas attēdiř ex actiōis efficiētia Ubi ꝗſo iacietur caro ꝗ talia vt hec opata. hec em̄ oēm dignitatem ad nos tranſmiſſit. hec recōſiliatiōis hoſtia fuit. diabolū triūphauit Añ mihi tps deficeret qꝫ nobiles ꝛ ingenuas ei⁹ operationes explicarem. Septimo ſi ex ꝯditiōis libertate nobilitas ꝯſideratur. ꝗ vmqꝫ caro ſic libera fuit Nūqꝫ peti ſerua ſed grē ꝛ diuitatis plēa fuit. liberās eos ꝗ ſub lege peccati erāt. Octauo nobilitas hui⁹ patet ex officij dignitate. hec em̄ digniſſima officia exegit. Hec dom⁹ dei hoſtia dei miſtra ꝛ cubicularia dei hec gazophilaciū grāꝝ oim. Taceat hic lingua carnis. affect⁹ ipē hec declaret. ¶ Poſtremo ſi vt aiunt. Nobilis eſt ille quem nobilitat ſua vt⁹. ꝛ ſi iuxta poetam Nobilitas ſola eſt aim ꝗ morib ornat. facile oīnis nobilitatis caro hec noſtra palmā ꝛ optinet ꝛ triumphat. Nec em̄ vmqꝫ nō dico caro ſed vel integer homo tam ſanctus virtute plenus vt hec caro criſti nō eſt ñ ē vſqꝫ ad iſtam. Cōſtat ergo chriſti carnē eſſe nobiliſſimā cui omnis ingenuitatis in ſummo congruunt rōnes. ¶ Pro cuius nobilitatis declaratione grandis ſermo fieri poſſet. ſed ꝓlixitas plura dicere vetat. Scripſit gerſon venerabilis de origie nobilitatis. Scribit ꝛ albert⁹ quedam in de laudib h⁹ carnis matris. ꝗ facile ōnia poterint hic applicari. ſꝫ ſufficiāt iſta. Ubi es nūc o ignobilis ꝛ nobilitatꝫ appetens ſuperba anima quare huic te carni non con iungis vt eius conſortio perfruens ꝛ ipſa nobiliterꝫ Fuge ignobilia. ingenuam hanc amplectere carneꝫ Offerret hic nūc ſe queſtio illa Quomodo caro hec criſti ſit adoranda rōne tante nobilitatis. Ad cui⁹ adorationem pš. hortatur. Adorate ſcabellum pedum eius. quia ſancta quia deo vnita vt dicit Auguſtin⁹. Et ergo hec caro ſimul cum deo adoratur. quia a deitate ſuſcepta ꝛ vnita ſicut regis purpura ꝛ diadema. de qua tamen vide diſtinctiōes doctorum. Hoc vnum vt ſummo metu ſumma reuerentia hāc ſemper carnem vere diuinam adores ꝛ reuerearis. Hec de nobilitate.

De carnis aut corpis hui⁹ pulchritudine.
. §. pmus.

Iam de pulchritudine huius carnis videndum De qua tenēdū ꝙ hec caro plcherrima fuit qd ꝑſuaſiuis rōnib ſimul ꝛ ſcripturis aſtipulari poteſt Primo quia nobiliori aīe nobilius corpus debetur. Corpus em̄ ad aīām ordinatur ergo ꝛc. Scdō ꝑ plchritudiēm externam interior conicctari ſolet. ergo. Tertio forma ꝛ materia ꝓporcionabilia ſunt. ergo. Item natura eſt vis inſita reb ex ſimilib ſimilia ꝓcreans. Cum ergo ex pulcherrima feminarum naſcitur. ꝗ. Item ordo eſt in naturalib reb. ꝗ oportet vt ſit aliquod pulcherrimum corp⁹ qd maxime congruit chriſto. Item dei ꝑfecta ſunt opera ꝗ corp⁹ criſti quod deus ꝑ ſe formauit pulcherrimū ſm competentem ſtatum. Item arbor bōa bonum fructum facit. ꝛ maria ibi̅. Item angeli deſiderant ꝓſpicere in eum. i. humanitatem qm̄ amabilis eſt facies eius ꝛ plena grāꝝ. Item veronica pulcherrimam ꝛ graciosiſſimam pre ſe faciem tendit. Item pulcherrimam ei ſtaturam diſpōnem q: annales ꝛ hiſtoriographi ꝑhent. Ita ex dictis ꝛ viſis vere illud pſalmi concludere licet. Specioſus forma pre filijs hominum. R
Erant enim in eo.

	debita qꝫtitas		ſtaturam.
et	elegās diſpoſitio	ꝗ ad	figurā.
	decora venuſtas		colorem

In qb naťalis pulchritudo ꝯſiſtit: Ois qqꝫ ꝑfectio colorum in dñi ihesu corpore inuenitur licet temporib diuerſis. Scꝫ.

Cādi. rubēs. lucēs. nigř. iacīctiā. vel ardēs

¶ Primo ıucīř cādida in natiuitate. Scdō rubēs in paſſiōe. Tertio lucēs in tranſfiguratiōe. Quarto nigra in morte. Quito iacictina in reſurrectiōe. Sexto ardēs ī iudicio. Uñ eliciř ꝙ grādis erat h⁹ corpis venuſtas plchrior tñ mēte qꝫ corpe erat. I

De eiuſdē carnis mirificētijs §. ij.

Sed iam qꝫ mirabilis hec caro fuerit videamus Pro quo nota ꝙ huius mirabilia ex multis elucescunt.

Cõceptu. ptu. vita. patiẽdo. reſurgẽs

¶ Si hec mirabilia ad pticulare retexere velim⁹ in immẽſum creſceret volumẽ. Nam q̃s ↄcept⁹ (taceo ceterorum) miracula edicet. Fuit caro hec in ↄceptu in inſtãti formata pfecte orgãizata. animata. ⁊ i vnitatem diuine pſone aſſumpta. In natiuitate clauſo ꝟginitatis ſignaclo exijt ſine dolore ſine pudore parta fuit. O res miranda. In vita ſup aquas ambulauit ↄtactu morbos curauit ⁊ q̃tuor dotes iuxta hugonem paſſim aſſumpſit vel oñdit. ¶ In paſſiõe q̃n voluit mortua fuit deo ↄiũcta mãſit. celũ ⁊ terra hãc lugebãt. In reſurrectiõe decorem induit. clauſo tumulo pdijt. ianuis clauſis ad diſciplos intrauit. Quis vnq̃z audiuit talia de carne dic rogo facta. Mirabilis facta eſt caro tua dñe ihũ ſup me mirificata eſt. ⁊ non potero ad eam. Nã vt adhuc pauca carnis tue mirabilia attẽdã hec inuenio.

Eſt ifra. ſup̃. iuxta. cõtra. caro. p̃ter

¶ Primo inq̃z inuenio q̃ hec caro ſit infra carnẽ ꝑter pfunditatem hũiliatiõis Nam ſicut nulla caro hac fuit ſublimior ita hac nulla hũilior. Scdo tua caro dñe ihũ eſt ſupra carnem ꝑter ſublimitatem exaltatiõis. q: etiã ſup̃ merita õnis carnis Quia nõ ex opibꝫ iuſticie que fecim⁹ nos ſ;d. ⁊c̃. Tertio iuxta carnem vel ſcḋm carnem ꝑter veritatem aſſumptionis. vt̃. Vere lãguores noſtros in carne ip̃e portauit Quarto eſt caro hec cõtra carnem ꝑter mũdiciam a fomite ⁊ cõcupiſcẽtia. vel etiã ꝑter damnatioẽm infidelium. Si nõ veniſſem ⁊ loquutus fuiſſem ⁊c̃. Quinto eſt caro hec p̃ter carnem ſcꝫ ꝑter immunitatem ↄtagiõis q: p̃ter carnis opatioẽm. Qd̃ eñi in carnatũ eſt de ſpũ ſcõ eſt. ¶ Et his õnibꝫ modis ꝟbũ caro factum eſt ꝑter carnem id eſt ſaluatioẽm õnis carnis. O vere mirabilia O ſtupor ⁊ noua inaudita. His nouis ſcrutãdis cũ athenieſibꝫ ymmo pre illis diligentius vaca o anima curioſa q: ſi pfunde foderis talia noua inuẽies qualiũ nec celũ nec terra p̃terq̃z in hac carne cõſcia ſunt aut ↄceperũt

Quibꝫ caruit hec caro benedicta.

.§. tertius.

N ¶ Nunc p̃terea inueſtigãda q̃bꝫ caruit hec caro benedicta. vnde ⁊ caro eſt compellata. Unde ⁊ caruit ſubſequentibꝫ.

Fomite peccato. defectu. marteq̃z. vacat
Op pbrio. tactu. puluí. putredine. morte

¶ Primo recte caro tua dñe Caro dr̃ q: caruit fomite originali. Eſt eñi abſq̃z macula agnus omnis inſcius peccati. Scdo caruit peccato actuali q: peccatum non fecit ymmo nec peccare potuit. Tertio õi nature defectu quippe qui pfectiſſimus in naturalibꝫ fuit. Quarto omni aduerſus ſpm̃ rebellione quod intelligitur p martem qui deus belli Hec eñi fuit archa noe i qua omnia pacificata fuere Et pax domui eius. Quinto caruit omnimoda mala vacuitate que deo repleta fuit In ea eñi plenitudo diuinitatis corporaliter habitauit ſcḋm aplm̃. Sexto opprobrio hũano niſi quantum propter nos aſſumpſit Non eñi eſt opprobrium niſi vbi pctm̃. Septimo attactu virili ⁊ omi ſorde in conceptu ⁊ natiuitate. quia ſine cõcupiſcẽtia cõceptus ſine pudore ⁊ omi ſorde nat⁹ quia has tollere ip̃e venit. ¶ Caruit q̃q: poſtremo in morte mortis nexibꝫ putredine ⁊ puluere. Impoſſibile eñi erat detineri in morte. Non dabis ſcm̃ tuum videre corruptioẽm ait pſ. O vere felicem carnem omni malo carentem. libera me a malis. ⁊ fac vt malis caream omnibꝫ. Hic offert ſe queſtio illa theologorũ ventilanda ſcꝫ q̃ dñs Iheſus aſſumpſerit in carne mala. q̃ tñ ⁊ infra locũ habet.

De corpis hui⁹ decore ⁊ glorificatione.

.§. q̃rtus.

Tandem iam de decoratiõe corpis hui⁹ occurrit videndũ Ante eñi viſum eſt de pulchritudine naturali hic de ſupaddito fulgore grẽ ꝟtutum ⁊ potiſſimũ glorificatiõe ei⁹ corpali agẽdũ. Sed q̃s decorem hũc ocul⁹ ferret. Si dixim⁹ q̃ natalis pulchritudo excellit cũcta creata. q̃d putãdum de decore glorificatiõis ſupinducto. Nam cõſummato paſſiõis triumpho ver⁹ ioſeph attõſus mortalitatis comã. veſtes carnis mutauit in immortalitatis ſtolã. vt oim̃ decor eſſet corp⁹ induẽs oibꝫ gl'oſis dotibꝫ ⁊ ornamẽtis decoratum. Scꝫ

D **Dotes. aureolas. ptes. rex gl'a. reddẽs.** britudis ⁊ gl'a ſcõꝝ. p̃mia meritoꝝ

¶ Primo eñi corpus ei⁹ gl'oſiſſimũ ſubtile agile ⁊ immortale. tãte claritatis eſt gl'a ſupueſtitũ vt vere ſit ſole fulgẽtius exemplarẽ p̃ferẽs pulchritudĩeꝫ corpoꝝ ſuſcitandoꝝ. de q̃bꝫ ſcriptũ eſt Tũc iuſti fulgebũt ſicut ſol Qꝫ ſi iuſt⁹ q̃libet vt ſol fulgebit q̃ tunc erit ſeptẽpliciter ſicut lux ſeptẽ dieꝝ quãti putas eſſe vigoris ⁊ fulgoris ip̃m iuſticie ſolem. a q̃ ois oritur lux ⁊ ſplendor ſcõꝝ. Tãti inq̃z ait bonauẽtura vt ſit ſpecioſior ſole ⁊ ſup ſtellaꝝ diſpõnem luci ↄpat⁹ decor p̃cipuus nõ immerito iudicet. Qꝫ ſi corp⁹ ita ſplẽdeſcet aĩa fulgoris hui⁹ cã quo ſplẽdore decorabitur Supat intellectũ ↄputatiões ⁊ calculos arithmetrici ⁊ geometria ois. Deficit hic zeno ↄputiſta acutiſſim⁹ nõ attingit hãc ↄputatioẽm pitagoras ſuo calculo. Nõ eſculapius baculo numeroſo. ñ pdices ſuo circino. Nõ demũ poterit ad hãc q̃ſpiam mathematicoꝝ q̃piã ↄputiſtico iſtrumẽto Immẽſa eñi q̃dam modo ẽ claritas hui⁹ corpis. Poterit in hũc modum deſcenſus fieri ad reliq̃s corpis dotes. Itẽq: ad cetera terta i ꝟſiclo p̃mia. niſi ⁊ rei pfunditas ⁊ ſcribẽdi

prolitas inhiberēt. De p̄miſſis illis in roſario de glo
ria hēs alibi. Verſatur tñ queſtio inter doctos. Vtꝝ
chriſt⁹ poterit dici dotat⁹ aut aureolat⁹ cū ſpōſus ſit
ꝛ rex gl'e ipē. Problemma eſt. Vtriuſq₃ ptis ſunt rō
nes. Quāti decoris ſit aſpect⁹ iſte noſtri corpis deco
rati. ex h̄ potiſſimū coargui poterit q̄ꝛ angeli deſide
rant proſpicere in eam. O qualis erit ergo illa viſio.
qua oculo ad oculum poſt diem dm̄ corp⁹ videbit̄ tā
gl'oſum In q̄ tant⁹ tūc amplius q̄ſq₃ oblectabitur q̄
reuerētius hoc nūc velatū cōtrectauerit. integrius a/
mauerit. crebrius q̄q₃ illud cōſpexerit ac amoroſius.
O felices illi oculi. o terq₃ q̄terq₃ beati qui ꝯſpexerit
regem in decore ſuo. Me q̄q₃ dicam beatū ſi fuerint
reliq̄e ſeminis mei ad vidēdū illam claritatem: quā
ꝯtecto nūc ſub ſacramēto velatam. Itidē ei corpus
eiſdem ꝛ nūc dotibꝰ inſignitum eſt quod ꝯſecratur i
altari ꝛ q̄ beatificat vel letificat ſuos in celo. Sed
opꝫ interim hūc moyſen faciem ſuam velare ob debi
litatē noſtraꝝ pupillaꝝ Nam ſemel radiū claritatꝭ
ex ſacramēto cuidā oñdit. ſed ferre nō ſuſtinēs totus
defecit. ꝯtempat q̄ ſe nobis. Hec de decore ꝛ ꝑ conſe
quēs de corpis hui⁹ q̄litate. Sup q̄ materia ꝛ plura
alia poſſent dici. vtputa q̄ hec eſt Caro pfecte mūda
oim̄ gr̄aꝝ thezauro dotata. deificata. ſublimata. re/
demptionem mūdi opata. Sed hec relinquuntur
meditanti.

P ¶ De carnis vel corpis prefiguratione.

Hebꝛ. iiij.

IAm circa quartum principale videndum
eſt de carnis huius prefiguratione ꝛ aſſila
tione. de quo nota.

Exhortata caro. ſimilata. tipata. pſata

¶ Primū eñ hec caro a pluribꝰ patribꝰ fuit plu/
rimū exoptata vt ex ſuſpirijs eorūdem ptꝫ. Hic etꝭ
Job ait. Si nō dixerūt viri tabernaculi mei q̄s det
de carnibꝰ ei⁹ vt ſaturemur. Si illi ita deſideraueīt
nōdum exhibitam q̄ꝫ mihi pudēdum nō exoptare iā
in menſa altaris paratam Plurima ſupra de deſide
rio ſacramenti ſunt p̄tacta.

¶ Scdō fuit ꝛ eſt caro hec varijs ꝛ ſublimibꝰ rebꝰ
Q in ſcripturis ꝛ ꝓpheris aſſimilata quas ſi pſequi veli
mus añ tempus q̄ꝫ materia deeſſet. Vt āt pauca tā
gam⁹ his rebꝰ inuenit̄ cōpata.

Flos fruct⁹ medicia cibꝰ caro nebl'a ſol lux
Vmbra q̄ʒ ros. māna. es apis. ales. veſtis.

¶ Tāta ſup hoꝝ declaratione oc Laet. nix.
currerēt volenti ſcrutāda q̄ vix capent ea multa vo/
lumia. Poterint eñ tractari ſingloꝝ ꝓꝓetates de
inde chriſto applicari. auctoritatibꝰ ſcripture roborari.
ꝛc. Sꝫ ſtricti tāgam⁹ Chriſt⁹ flos dr̄ Ego flos cāpi.
Flos ſup quem ſpūſanct⁹ deſcit. iuxta yſayā

floruit ntītate yſ. flos de radice ieſſe.
h̄ flos ꝯfloruit i paſſiōe hic yſ. flos libāi elāguit
rfloruit rſurrectōe pſ. rfloruit caro mea

R ¶ Item chriſt⁹ flos dr̄ ꝓpter multas ꝓꝓetates qua/
rum hñ. xxiiij. enumerat auctor in Mariali. ꝛ ſingu
las plire deducit. Ptꝫ ergo q̄ꝫ copioſa ſit hec medi/
tandi materia.

¶ Scdō fructui chriſt⁹ aſſilat̄ vt lu. ij. Bñdcs fru
ctus vētris tui. Fruct⁹ terre ſublimis. ¶ Hic nota
q̄re fructui aſſilet̄ is fruct⁹ ꝛ q̄s gignit fruct⁹ Sed
de h̄ infra in roſario expoſitorio ſup Aue maria. Ter
tio medicina chriſt⁹ dr̄. Altiſſim⁹ de terra creauit me
dicinā. ecci. xxxviij. O deuota hic ſunt meditāda q̄a
eſt ois generis medicina. ſcꝫ. purgatiua. ꝯfortatiua. ꝛc.
Itē ois morbi curatiua. Itē ois remedij ꝯtētiua. Chri
ſt⁹ eñ emplaſtrū chriſt⁹ balneū chriſt⁹ in ſe ꝯſtituit
dietam. Item multis modis curās. puta ſucco aque
ꝛ ſanguis ſpecie hōe ꝯuerſatōis. odore hōe opiniōis
An q̄ꝫ lata ꝛ deuota h̄ ptrāſit̄ materia. Quarto Cibꝰ
dr̄ Caro mea vere eſt cibꝰ. io. vi. de q̄ plura iam dcā
ſuperūt tñ plura alia afferēda puta q̄ ois generis ci
bꝰ eſt. q̄ mirificus cibꝰ eſt. Quito nebule aſſilat̄ Sa
nitas in feſtinatiōe nebule. Nebula inq̄ꝫ q̄ tegit ſolē
diuinitatis. q̄ eſt ſignū ſerenitatis ꝛc. Sexto ſol criſt⁹
dr̄. Orieī ſol iuſticie. malach. iiij. ꝛ hoc rōne īterpta/
tiōis ethimologizatiōis ꝓꝓetatis efficiētie aut actio
nis. de his in mariali. Septio lux dr̄ ꝛ ei aſſilat̄. ego
ſum lux mūdi io. viij. ꝛ h̄ ꝓpter multiplicē lucis ꝓꝓe/
tatem. ꝓpter effectuū vtilitatē ꝛ alia multa. Octauo
vmbre ꝯpat̄ In vmbra illi⁹ viuem⁹. treno. iiij. Sub
qua ſpōſa ſedet. ꝛ h̄ q̄ refrigerat. iocūdat. ꝛc. Nono
ros dr̄ cū māna deſcēdens Ero q̄ſi ros. oſee. xiiij. Et
ros hermō ꝓpter plura bōa Decimo māne ꝯpat̄ vt̄s
patuit. Vndecio api aſſilat̄. ecci. xi. Breuis in vola/
tilibꝰ apis. Cui⁹ ꝓꝓetates pulcherrime q̄drāt carni
ꝛ corpi chriſti. Duodecimo ales vel auis dr̄. yſ. xlvi.
Vocās ab oriēte auem ꝛ de terra lōginq̄ viꝝ volūta
tis mee. Decimotertio veſti ꝯpat̄ qua q̄ nō fuerit idu
tus a nupcijs eiciet̄. Induimi dñm nr̄m Ihm̄ criſtū
Decimoq̄rto Aer chriſt⁹ dr̄ q̄ ꝓpter hōe fame odores
in eo reſpiram⁹ ¶ Poſtremo etiam niui cōpatur
Ecci. xliij. Im pio ſuo accelerauit niuem. Et hoc q̄a
candida minuta e celis orta. frigida. viſus diſgrega/
tiua. calore ſolis reſolutiua. Que ꝓꝓetates pulcher/
rime ꝯgruūt huic carni ꝛ corpi noſtro. Sūt ꝛ inñe/
rabiles alie ꝑ cāpū ſcripture hui⁹ ꝯcōpatiōes ſꝑ quas
S deuot⁹ poſſet recolligere ſibi ꝛ ꝑ eas carnem hāc ꝛ cor
p⁹ ſalutare. queadmodū berñ in ſoliloq̄o ſuo plures
aſſimilatiōes attribuit dño ihū. Porro q̄ vlteriorē
iā dictoꝝ declaratiōem req̄rit. magnū mariale acce
dat ꝛ fere oia illic īueiet deducta.

¶ Eſt tertio caro hec mltiplr ꝛ varie pfigurata ſi
cut ex ſuperioribꝰ ptꝫ Sūt tñ h̄ q̄dā figure hāc carnem
cōcernētes aſſignāde.

Hec lignū. ꝑadiſꝰ. ade caro. victia ꝛ archa

¶ Prima hec caro figurata eſt in ligno vite Uere
enī eſt lignū vite apprehendētibꝫ illam Nam q̄ mādu
cauerit ex illa viuet ineternū. Nō āt figurationis ex
multis ſumi poteſt. vt docet in mariali. Eſt ſcd̄o ca
ro hec figurata in paradiſo Quia vere ortꝰ eſt delicia
rum vñ q̄tuor egrediūtur flumia irrigātia vniuerſa;
terrā. Eſt hec caro nr̄ noui adam ꝑfigurata in car/
ne veteris illius ade. Nam ſicut ex illius coſta fabri/
catur caro eue Sic de chriſto formať eccl'a. Quarto
mō ōnibꝫ victimis ꝛ oblatiōibꝫ caro hec eſt ꝑfigura
ta ſicut ex ſupioribꝫ pꝫ ¶ Deſignať etiā; ꝑ archam
federis teſtamēti ꝓpter ꝯgruētiſſimas inicem ꝓꝑeta
tes q̄s lōgum eſt aſſignare. Reqrātur vbi ſupra in
mariali Hec ſufficiat notaſſe de figuris ¶ De pro
pheris q̄q; q̄bꝫ caro hec ꝛ corpꝰ ſunt commendata.
poterūt plura ex ſcripture ſilua aggregari ſ; ad reliq̄
feſtinandum. preſertim cum in antehabitis plura
habeantur.

¶ De quinto principali ſcꝫ de corpis huiꝰ traditio
ne vel traditiōis qualitate.

Membꝝ q̄ntum.

T Quinto principaliter agendum eſt de corpo
ris huius traditiōe ꝛ traditiōis illius qua
litate. Preſertim cum traditionem hanc
in ſuo corpe ſacramētū inſtituēdo dñs ꝯmēdauit di
cēs. Accipite ꝛ manducate hoc eſt corpus meū qđ ꝓ
vobis tradetur. ¶ Circa quam traditioēm plura
ſunt conſideranda.

Quo ve q̄bꝰ traditū corpꝰ ſeu quō ꝛ ad q̄d

¶ Primo inq̄; ꝯſiderādū occurrit. A q̄ vel a q̄bꝫ
traditū fuerit. ꝛ inuenietur ꝙ a multis licet diuerſa
voluntate.

Hūc pater ꝛ ſemet. mať draco iuda iudꝰ.

¶ Huius declaratio in ſcala paſſiōis habeť infra
Scd̄o vidēdū q̄bꝫ h̄ dm̄ corpꝰ traditū fuit. Et dum
diligēter ꝛ rite ſcpturas ſcrutamur varijs traditum
inuenimus. Uidelicet

Hoc pri. ſcis. ꝙ malis. ſathane quoq; nob̄

¶ In ꝑmis traditū inciť deo patri Iuxta illud a/
poſtoli ad epheſios. v. Tradidit ſemetipm̄ ꝓ nobis
oblatioēm ꝛ hoſtiam deo. ꝛc̄. Traditum inq̄; vt ſa/
tiſfaceret diuie iuſticie ꝛ eq̄tati. vt deleret qđ aduer
ſum nos erat chirographū decreti. vt deducit Ancel
mꝰ in ſuis meditatiōibꝫ. Scd̄o traditū eſt h̄ corpus
ꝯp̄hēſoribꝫ in patria āgelis ꝛ ſanctis in ſue beatifi/
ce glorificatiōis obiectū vt eoꝝ repleret ora ineternū
canētium. Eſt enī corpꝰ ꝛ hūanitas chriſti ſm̄ dioni/
ſium btitudis q̄dāmō poſt deū btificū obiectū. Ter
tio traditū eſt h̄ corpus nō ſane amicis fouēdū palpā
dū oblectādū. ſed inimicis odientibꝫ ꝛ in mortem q̄/
rentibꝫ aiām eius Iuxta illud Tradeť principibꝫ ſa
cerdotum. Itemq; Tradetur gentibꝫ ad illudēdū;
ꝛ flagellādum ꝛc̄. Quarto nō ſolū inenimꝰ hoc corpꝰ
traditū mēbris diaboli. ſ; ꝛ q̄dāmō diabolo ipſi. cui
nos ſcꝫ tradēdi eramꝰ. vt notat beatꝰ grego. vt ſuꝑ
illo iob Ecce in mäibꝫ tuis ē verūtñ aiām illiꝰ ſerua
vt latiꝰ infra in ſcala paſſiōis dicetur. ¶ Poſtrēo
eſt ꝛ traditū nobis viatoribꝫ nō ſolum in redēptiōis
ꝑciū ſed ꝛ in cotidiane refectiōis ferculum ꝛc̄. O gra
tias reddamꝰ vt in traditiōe talis corpis.

¶ Quō āt h̄ corpꝰ traditū fuerit plura complectiť
digna ꝯſideratu. Traditum in mortem charitate ſū
ma In ſacrm̄ ſapia ſumma. De q̄ mō traditiōis iā
eſt determinatum ſuꝑ. ¶ Si āt ad q̄d datum fue
rit ꝯſiderare temptemꝰ q̄s iam a calore ſe ferioris ab
ſcondet Nam vt in ſumma vnum dicam. Traditu;
eſt nobis hoc corpꝰ in oēm deſiderabilem vſum. Ni/
hil eſt qđ mēs appetere poterit qđ ñ in h̄ corpe reptať
Nam tradiť hoc corpꝰ D

In
precium redemptionis
viaticum refectionis
ſacramentum communionis
medicamentum languoris
ſacrificium reconſiliationis
pignus dilectionis
obiectum glorificationis

¶ Eſt enī hoſtia ſatiſfactoria ꝛ ꝑciū redēptiōis ſi;
cut q̄ñ in cruce offerebať. Quali enī charitate ꝛ affcū
ibi tūc ſe obtulit tali affectu ꝛ nō minori offert ſe ī al
taris ſacrō Imo vt ſcūs tho. dr in de btitudie etna.
quāuis illa ſemel exhibita ſunt ab extra. tñ ōni mo/
mēto in pr̄e ꝑ filiū cum ſpū ſcō ita recētet fiunt ſicut
q̄ñ oñdebātur ab extra. Et tali nihilominꝰ affectu a
nobis cotidie ſuſcipi deberēt ac ſi iam in inſtāti fie/
rent. q̄ dñs noſter exhibere dignatꝰ eſt ad ſalutē nrā;
tpe ſuo. O quale hoc inflammatīm.. ¶ Eſt quoq;
viaticum refectionis. extinguens in nobis famem ꝛ
ſitim mortiferam ſecularium deſideriorum. Eſt cōi
onis ſacramentum replens nos omni ſanctitate.
Eſt languoris medicamentum tyriaca viuifice car/
nis ꝛ ſyropo ſaluberrimi ſanguinis omnes morbos
propellens. Eſt reconſiliationis ſacrificium placās
patrem miſericordiarum. Pignus quoq; dilectio/
nis quo certius exhiberi poterat nullum. Obiectu;
quoq; glorificationis erit in celis quod etiam angeli
ſpectare gloriantur. ¶ Complectitur plura alia
ille doctor qui ſupra oſtēdens ꝙ hoc corpus omni/
bꝫ omnia factum eſt.

Eſt
Fenū iumentis — Pabulū brutis
Annona ſagiāt; — Panis hōibꝫ
Edulīū debilibꝫ — Pulmētū delicat;
Ferculū honorat; — Cōuiuiū amicis
Epulū celebribꝫ — Sacrificiū cibꝫ ſacdotibꝫ

¶ Omnib⁹ ē omnia factum. eſca pullis coruoꝝ inuocantib⁹ illū Felix igitur ⁊ fauſta traditio corꝑis tal' ⁊ iuſte gratifice recolenda.

¶ De aſſumptione penarum propter nos in hoc corpore. Mēbꝝ. vi.

A S Erto videndum eſt de maloꝝ hui⁹ corꝑis aſſumptiōe. Nam non ſuffecit bono domino fido amico ꝙ bona ſua comunicaret ꝙ totum ſe tibi impenderet niſi mala tua aſſumeret ⁊ in corꝑe ſuo portaret. Circa quam ꝯſiderationem grandis ſe materia offert ⁊ ſanctus Thomas hec inquirit.

vtrū aſſūpſit an neceē fuit: q̄les aſſūpſit defect⁹ ꝑtulit

Defectus. ꝙ necē fuit. q̄s ſupſit. an oēs

¶ Sed ne lōgis diſputationū ambagib⁹ detineamur tenendū iuxta doctorē ſeraphicū in breuiloquio ſuo. Qꝛ chriſt⁹ aſſumpſit nō tm̄ humanam naturā ſed etiam defectus circa naturā. Nam in corꝑe penalitates corꝑales aſſumpſit vt famem ſitim ⁊ laſſitudinē. nō tn̄ oēs. neq; etiam qualitercūq;. quia ſic neceſſitatem patiēdi accepit vt tn̄ nihil poſſet pati inuite vt ibi declarat. Rōnabile em̄ fuit corp⁹ aſſumptū penalitatib⁹ ſubiacere ꝑꝑ hec.

B **Sic ſatagat cōplēs. firmet. amorē doceat te**

¶ Primo vt ſic ꝑ penales ſatiſfactiōes ꝓ nr̄is delictis ſatiſfaceret ſuſtinēdo. Scd̄o vt ꝓphās impleret. vt illō yſ. liij. Vere languores noſtros ipſe tulit. Tertio vt fidem incarnatiōis ſic aſtrueret. Nam alioqn de veritate dubiū fuiſſet ſi impaſſibilis fuiſſet. Quarto vt ſic multa patiēdo magnum amorem oſtēderet ⁊ magni nos amoris debitores ꝯſtitueret. Quito vt te doceret paciētiam p̄mo in tolerādis malis. hebre. xij. Suſtinuit a peccatorib⁹ aduerſus ſemetip̄m ꝯtradictiōem. vt nō fatigemi animis vr̄is deficientes. Item ꝑ hoc docuit humilitatem. Item vitare ſingularitatem ⁊ alia plura. Illos aūt defect⁹ nō aſſumpſit q̄ ꝯſequūtur ex pctō cōmuni totius nature. nec tn̄ repugnāt ꝑfectioni ſcientie ordinati appetit⁹ diſpōnis. vt ſunt Ignorantia. ꝓnitas ad malum. ⁊ hmōi. Et ſic damaſcen⁹ dt ꝙ aſſumpſit defectus natales ⁊ inderrabibiles vel quos in noſtra natura plātauit. Sic ꝑ; ptz ꝙ q̄nq; illa mala q̄ ariſtotiles enumerat ꝑꝑ te aſſumpſit.

C **Eger egēs īfamis mortē fert inimicos**

¶ De egritudine yſ. ait. Vere languores noſtros ⁊c. Item vidimus eum nouiſſimum virorum virū dolorum ⁊ ſcientem infirmitatem. Bona em̄ gallia pullis eſt coinfirmata. ¶ De inopia ipſe teſtatur Vulpes inquit foueas hn̄t ⁊ volucres celi nidos filius autem hominis non habet vbi caput ſuum reclinet. ⁊c. Coꝛ. ij. Videte grām dm̄ noſtri ihū criſti. qm̄ dum diues eſſet propter nos egenus factus eſt.

¶ De infamia Math. Seductor ille dixit. Item homo vorax potator vini. Euangelium legatur.

¶ De inimicicia Johan. Nūc aūt viderūt ⁊ oderūt me. Item pſ. Inimici facti ſunt mihi ¶ De morte. cāticoꝝ. Fortis eſt vt mors dilectio. Qm̄ maiorē hac dilectionem nemo habet vt aiām ſuam ponat ꝑ amicis ſuis. Ecce ſi non omnia tua mala in corpore ſuo ꝑtulit ymmo ⁊ factus maledictum ⁊ peccatū in corꝑe ſuo illud cruci affigens O quid debuit facere ⁊ non fecit.

D De bonis ⁊ fructib⁹ huius Carnis.
Membꝝ. vij.

N Unc de bonoꝝ ⁊ fructuum hui⁹ carnis collatione querendum. Nam preter plurima bona ſupra commemorata habem⁹ ex hac carne. xij. fructus cōtra. xij. languores vt ſanct⁹ Thomas declarat. De q̄b⁹ apoc. xxij. Oſtendit mihi angelus lignum vite afferens fructus duodecim ꝯtra xij. defectus lāguoris. ſcꝫ

Effugat īfrigidat mūdās placat calꝫ ē lux
Delcāt firmat ſaluat meritū bona corp⁹ E

¶ Prim⁹ languor eſt demōis temptatio Sꝫ corpus chriſti demonem fugat. vt thob. vi. Si cordis ꝑticulam ſuꝑ carbones poſueris fum⁹ ei⁹ extricat ōne genus demonioꝝ. pſ. Exurgat de⁹ ⁊ diſſipent inimici eius. Scd̄s languor eſt fomitis repugnatio. Sed corpus chriſti mons ſelmon id eſt vmbre refrigerat eius eſtum Virtus altiſſimi obumbrabit tibi. Tertius languor eſt cordis macula ſed caro chriſti mundat. yſ. vi. Volauit ad me vnus de ſeraphym ⁊ in manu ei⁹ calculus quem forcipe tulerat de altari. ⁊c. Quart⁹ languor eſt creatoris offenſa Sed mun⁹ abſconditum extinguit iras vt dr̄ ꝓuerbio. xi. Et caro chriſti placat. Et hi fruct⁹ cōtra vincula culpe. Quintus languor eſt defectus in dilectiōe ꝓximi. Sed corpus chriſti eſt carbo ignitus accēdens ad amorem qꝛ eſt ſacramentum charitatis. Sext⁹ languor eſt defectus in cognitiōe ſui Sed corp⁹ chriſti mel eſt oclos ionathe illuſtrās p̄mi regū. xiiij. pſ. Dn̄s illuminatō mea. Septim⁹ eſt defect⁹ in ſapore ſpūali Sꝫ fructus huius corꝑis dulcis eſt gutturi ⁊ delectat qm̄ ſuauis eſt dn̄s In ōni ore quaſi mel indulcabit. Octa⁹ defectus eſt in cōſummatiōe bōi. Sed panis huius corꝑis cor hōis ꝯfirmat. Et hi fructus contra defectus grē. Nonus languor eſt debitum mortis eterne ſed corpus chriſti a morte liberat. De manu mortis liberabo eos. Decimus eſt defluxus bōe vite Sꝫ caro hec merita bone vite accumulat Qui manet i me fructum multum affert. Undecimus eſt exilium mūdane miſerie. Sed hoc ad bona patrie deducit. Iheremie. xij. Reducam virum ad hereditatem ſuam.

Duodecimus eſt incineratio corpalis materie. ſed h̄
corpus chriſti noſtrum reſuſcitat ad reſurrectionem
vite. Qui manducat meam carnem in me manet ⁊ e
F go in eo. ⁊ ego reſuſcitabo eum in nouiſſimo die.
¶ Et hi fructus contra languores mortꝫ plage
Sunt ⁊ alia huius corpis ⁊ carnis bona que deduc/
tu erunt prolixa.

¶ Cur igitur ſic nunc tuam o anima carnem pal
G pas. cur ſic illi blandiris. Neſcis q̄ꝫ ſit domeſtica
inimica pro bonis retribuit mala Age fuge fuge cru
cifige crucifige eam Amplectere chriſti carnem eam
q̄ꝫ ſedulo mentis affectu ſaluta cum vbertino dicēs.
O caro mee mortis viuificatiua. O mee beatitudis
materia. O mee punitionis ſolutiua. O mei deſi/
derij ſatiatiua. Transforma me in te vt viuam i te
requieſcam in te. cogitem de te. comedam te.
Tu ſis mihi liber ſtudij. Lectus ſomnij. Tu archa
thezauri. Tu tranquillatio animi. Tu plena cru/
cifixio carnis peccati. Tu plena transformatio cor/
dis mei. vt ſic in regno plenius gaudeam in te. Quo
nunc ſedulius cogitauero de te. Per te Carnem be
nedictam Amen.

¶ De vltima conſideratione huius por
H tionis que eſt de membris corpis criſti.

Membrū octauum.

In conſideratiōibus ſupra nota
tis circa chriſti carnem habēdis
vltima fuit de membris criſti
in ſpecie.

¶ Que conſideratio ſingulariter paruulis qui ſo/
lidum cibum nondum capiunt eſt accommoda quia
exercitatu facilis dulcis ⁊ iocunda. Et eſt qua corp⁹
illud ſacrum verſent ⁊ reuerſent. Et a planta pedis
vſq̄ꝫ ad verticem capitis nullam membrum etiam
nullam venam inſalutatam pretereant. ſed circa
ſingula ſe contemplanda dedant. Attendant diju/
dicent.

	decorē ⁊ ꝯmēdatōēꝫ		ꝯgratulādū
ſinglorꝫ mēbrorꝫ	act⁹ ⁊ paſſionem	ad	ꝯpatiēdū
	exēplū ⁊ eruditōēꝫ		imitādūꝫ

¶ Deuota eſt contemplatio ⁊ coram venerabili ſa
cramento exercenda Unde ⁊ hic merito aſſcribenda
Sed quoniam q̄ꝫ debuimus huic prolixius portio/
ni immorati ſumus ad reliquas eſt feſtinandum.
Requiratur huius deductio inter Roſaria de paſſio
ne domini noſtri infra.

¶ Puto qui ſic corpus chriſti maſticaret mirifi/
cam refectionis virtutem perciperet. ⁊ non macilen
tus ſed pinguis ⁊ inpinguatus de menſa domini ab
cederet. Eya igitur ſic comedamus ⁊ potiſſimum
corpori huic. nos in bonis exemplis conformemus
iam in vita. vt poſt corpori claritatis eius confor/
memur in gloria Amen.

¶ De altera portione agni ſcilicet ſan/ I
guine.

Caplm ſcdm.

Hic eſt ſanguis teſtamenti. Ma
thei. xxvi. Pulli lambunt ſan/
guinem eius. Job. xxxix.
Jam altera portio agni noſtri eſt maſti/
canda. que eſt ſanguis chriſti precioſus vt
petrus ait tāq̄ꝫ agni immaculati.

¶ Circa quam portionem plura ſe offerunt con/
ſideranda. Scꝫ de

	qualitate
	prefiguratione
	comparatione
Sanguinis	effuſione
	vtilitate
	ſumptione.

Qual. ſigt⁹. ſitis. fuſus. bōa. ſumpt⁹

¶ Nec dulci gutture cum ſponſa ruminemus ⁊ a/
uidis faucibus vel ut veri pellicani illius pijſſimi pul
li viuificatiui ſanguinis cupidi lambam⁹ ⁊ pmā qua
litatem ſanguinis videamus

¶ De ſanguinis chriſti qualitate ⁊ no/ K
bilitate.

Membrum primum.

Qualitas autem ſanguinis huius ex his p/
pendi poteſt. Nam talis eſt vt cetera tran
ſeamus dilecti ſanguis.

digitate effectuoſitate: acceptabilitate. multis in celis
Nobil. eſt mir⁹. gratus. venerabil. alt⁹

¶ Primo in q̄ꝫ ſanguis iſte nobilis eſt ⁊ precioſus
Cuius nobilitas tam ⁊ ſi ex omnibus illis ex quib⁹
⁊ corporis nobilitas ſtabilita eſt poterit commenda
ri. ¶ Ex tribus tamen potiſſime colligitur ⁊ pro
batur. Scilicet.

	virginali origine
A	dignitate innocentie.
	dei vnione.

¶ Primo ex virginali origine. Hinc Eccl'aſtic.
viceſimoquarto. Ego quaſi vitis fructificaui ſuaui/
tatem odoris. Fructus vitis ſcilicet beate vgis vua

ꝛ vinū. i. corp⁹ chriſti ꝛ ſanguis. vinū igiť honoris ꝺ flore vitis eſt ſanguis chriſti p̄cioſus nat⁹ de ỽgitate matris. Scđo ꝓbať ex dignitate inocentie. pſ. Cap tabāt in aīām iuſti ꝛ ſanguiēm inocētem ꝯdēnabāt Quāto ſanguis inocētioꝛ tāto carioꝛ ꝛ p̄cioſioꝛ. i. pe tri. i. Nō corruptibilib⁹ auro vel argēto empti eſtis. ſed p̄cioſo ſanguie q̄ſi agni incōtamiāti chriſti ꝛc̄. Ter tio dei vniōe Vere em̄ totā naťam hōis ſibi vniuit hypoſtatice. ḡ ꝛ ſanguiēm. Hebre. ij. Quia pueri cōi cauerūt carni ꝛ ſanguini ꝛ ip̄e chriſt⁹ ſil'r p̄ticipauit eiſdem id eſt vere aſſumpſit. Ita vt vere poſſit dici ca ro ꝛ ſanguis dei. Act. xx. Poſuit vos regere eccl'am quam acq̄ſiuit ſanguine ſuo. Ergo ſanguis chriſti ve re eſt ſanguis dei. ꝛ iō ꝑ ꝯſequēs vltimata eſtimatio ne nobilis ꝛ p̄cioſus Ita q̄ vna gutta plus valeat q̄ʒ tot⁹ mund⁹ rōne vniōis. Vide ḡo aīa chriſtiana. q̄n ti te fecit q̄n tam p̄cioſum ſanguiēm ꝓ te fudit. Sa piēs mercatoꝛ magꝫ aliq̄d in re aſperit. Attēde quan tum te dignificauit. q̄n te illo ſāguie p̄cioſo potauit. Sanguie inq̄ʒ p̄cioſo Tum ex p̄te materie q̄ꝛ eſt ex puriſſimis marie ſanguib⁹. tum ex p̄te efficiētis cau ſe q̄a ỽtute ſpūſſci fuit format⁹. tum ex p̄te modi q̄ꝛ mō tam mirabili q̄ ei⁹ generatio eſt ignota ōni mē ti. etiā ſummo ſeraph ſ̄m dyoniſ. Quarto ex p̄te loci q̄ꝛ loco ſacratiſſimo ſcʒ ỽgis vtero in quo factū ē ſa cramētum incarnatiōis q̄d eſt oim̄ maxim. Quinto ex p̄te effect⁹ Nam ſanguis iſte nobilitat nos vt īfra ꝺꝛ Iuxta illō apoca. v. Redemiſti nos deo in ſangui ne tuo ꝛ feciſti nos regnū ꝛ ſacerdotes Exultēt ̄rges terre ꝛ p̄ncipes in ſtirpis nobilitate in potentie mag nitudine gigantes in fortitudie. diuites in multitu dine diuitiaꝝ ſuaꝝ glorientur. Mihi āt abſit glari niſi in chriſti ſanguine me nobilitāre ꝛ exultare niſi in deo ihēſu meo. Et vt dicta ad ſummā redigamus

I pt; nobilitas ſāguis criſti ex his q̄nq;

marie ſanguis. mo⁹ excellēs: do vnit⁹: vter⁹ ỽgis mltiplici
Materia. q̄ʒ mō. formaq̄ʒ. loco. q̄ʒ fructu

¶ Patet hui⁹ ỽſus declaratio ex iam habitis Nā ſanguis materia marie ſanguis puriſſim⁹ Modus incog̃ſcibilis. Forma q̄ꝛ deo vnit⁹ ꝛ ſubtiliter deifica t⁹ Quia iuxta franciſcū de marōis Quicq̄d fuit ī chri ſto ad integritatem humane naťe ꝑtinēs totum fuit deificatum Sʒ ſanguis ꝛc̄. ḡ etiā ſanctificat⁹ total'r Ita q̄ traditoꝛ dixit Peccaui tradēs ſanguiēʒ iuſtū Locus vterus virginalis Fructus nobilitatis in no bis cauſatiuus. ¶ Et hec de nobilitate.
Glorienť hoc ſanguine nati.

M

De mirificentijs huius ſanguinis.
. §. p̄mus:

Secundo ſanguis iſte mirus eſt ꝛ mirific⁹ valde Sanguis em̄ tuus domine ihēſu habet ī ſe mi rabiles cuiuſq̄ʒ ſanguis effect⁹. ſcʒ.

En pueri. pellic. hirci. cōchi. q̄ʒ columbe

¶ Mirifica ỽt⁹ ſanguis pueroꝝ q̄ vt capitolij pō tifices ꝯſtātino dixerūt leprā curare pt. Sed efficaci us tuus hoc agit ſanguis o dulcis puerule qui ſanat ab ōni pctōꝝ lepra. Apocal. i. Qui lauit nos a pctis noſtris in ſanguie ſuo. Grandis ỽtutis ſanguis eſt pellicāi cui⁹ pulli a ſ̄pēte intoxicati moꝛ vt hui⁹ ſan guiēm lambuerint viuificātur. Sʒ tu⁹ o ỽe pellicāe vitā grē ꝯtulit mortuo mūdo. Ria ōnis carnis ī ſan guie Et in ſanguie tuo iuxta ꝓpham ꝛ. lxx. iterp̄tes viuem⁹. tu em̄ es q̄ dicis in pſ. Silis fact⁹ ſum pel licano ſolitudis. q̄ ſcʒ nō dubitaui ſanguiēm fundeť ꝓ viuificandis pullis. O ſim ille pullus lambēs viui ficū ſanguiēm tuum. Valida inſuꝑ vis ſanguis hir coꝝ inuicibilem frāgēs adamātem calido illo ſupli nito. Sed q̄ queſo mens niſi vel diabolica que non tuo charitatiuo ſanguine tacta conteratur. Preſtat igitur tui ſanguis ỽtus illi. q̄ʒtū p̄ponderat rei coꝛ poree res incorporea immo diuina.

¶ Magnifice virtutis magniq̄ʒ decoris cōchilij ſan guis efferť eo q̄ regiam purpuram tingat. Boetio ꝯmemorāte. neronem tyrio comptū oſtro. Sʒ tu⁹ dn̄e ſanguis mētis genas adornat. Ita q̄ ſpōſa tua ḡtulabūda (Agnem loq̄r) cātabat. Sāguis ei⁹ orna uit genas meas. Ornet ꝛ ego hoc tuo roſeo ſanguie. ꝛ nō vereboꝛ ſuꝑ defectu veſtis nuptialis. Gratioꝛ ē aīa illa ornata tuo ſanguine p̄cioſo q̄ʒ ſi decuſata eēt perichelide ſtibio ꝛ ōni cultu muliebri ꝛ meretricio. Mirāda ꝛ ỽtus ſanguis colūbini q̄ vt aiūt yrūdinū ſtercore cecatos oc'los illuſtrat. Mirabilioꝛ multo ſanguis tuus dn̄e q̄ ꝛ mētes ꝛ corꝑa illuſtrat. Addu catur in mediū lōgin⁹ ille lāceatoꝛ pagan⁹ poſt chriſ tianus cyriacus ep̄s ꝛ martir chriſtianus ꝛ ydoneus teſtis q̄ tuo ſanguine mēte ꝛ corꝑe illuſtratus fuit. Sūt ꝛ alia ſanguis tui mirabilia. oēm effem̄ mirifi cū cui⁹ vis creati ſanguis ſuꝑantia ſed lōgū eēt enu merare ſingl'a. Peto ſanguiēm tuū in me mirifica ꝛ oꝑare in me hec mirabilia.

De ſanguinis chriſti acceptabilitate.
. §. ſcđs.

Tertio videndum de huius ſanguinis acceptabi litate quia eſt deo valde gratus. Adeo q̄ eo vi ſo nō vltra miām ſuam potuit continere ſed iuſticie q̄dammodo oblit⁹. Immo illi plene ſatiſfactū ẜ ſan guine ſciens. hunc omnib⁹ offerētib⁹ plura pctā īdul ſit. Gratiſſim⁹ inq̄ʒ

	p̄cij ſufficiētis q̄d ſoluit
rōne	ḡtiſſime charitatꝫ quā dmōſtrauit.
	formoſitatꝫ q̄ nos deo ḡtes fecit

¶ De p̄mo pſ. Perſecuti ſunt me inimici mei. ꝛc̄. q̄ nō rapui tūc exſoluebam. ſ. ſanguis precio Math. xxvi. Sāguis me⁹ ꝓ vobis fundeť in r̄miſſioēʒ pctō

N

rum. De ſcđo eph. v. Chriſtꝰ dilexit nos ⁊ tradidit ſe metipm Cuiꝰ hoſtia fuit accepta cauſa intime dilcōnis. Nam ſi noc vt dꝛ cecí. xliiij. Factꝰ ē reconſiliatio ꝑter iuſticiā. mľtomagis chriſtꝰ ꝓpter charitatem eximiam. De tertio apľs Juſtificati nūc in ſanguie ipiꝰ ⁊c. Apoč. i. Dilexit nos ⁊ lauit nos a pctis nris ⁊c. Quiſq́s hūc ſanguiēm deo offert gratiſſimū ⁊ pleniſſimū ſacrificiū offert. Nō ꝙ cruētis oblectet deꝰ ſed ꝙ charitate ⁊ ſanctitate gratulet ſacerdotis talē hoſtiam offerētis.

De veneratione ſanguinis huius : . §. tertius.

Q Quarto ſanguis iſte venerabilis ⁊ venerandus multis ⁊ potiſſimū iſtis.

	Angelis		reſtaurauit
ſcȝ	hōib⁊	q̄s	reparauit
	demōib⁊		proſtrauit.

Chriſtꝰ em̄ ꝑ ſanguiēm ſuū pacificauit ſiue q̄ in terris ſiue q̄ in celis. vt dꝛ col'. i. q̄ȝputas is ſanguis āgelis venerādꝰ. q̄ ꝑſpiciūt ciuitatem coꝝ reparatam. leticiā augmētatā. icōſummatioēm ꝑfectā. Q̄nto ſtudio putas ſtillas eiꝰ collegerūt cuiꝰ tātam efficaciam dinouerūt. Eſtimet hec q̄ pt Quo em̄ hi illūiatiores eo reuerētiores. Q̄ſi ſic obſuatꝰ ab āgelis. q̄ q̄ſo niſu q̄ ſtudio q̄ ve cultu venerādꝰ eſt hōib⁊. Pro his em̄ ꝓpe ē effuſus in hoꝝ ꝑciū datꝰ. in hoꝝ lauacꝝ ordiātꝰ. Nam ⁊ demōib⁊ ſanguis is terribilis eſt. vt caſtroꝝacies ordinata a q̄ expugnādi. vt mare rubꝝ pharaoni in q̄ ſubmergēdi. Sȝ h nūc ſe offerſit dubia illa inter theologos crebra. Q̄ſi ſic ſanguis criſti vt dictū eſt ab āgelis colitur. vtrū plene ab his ſit recollectꝰ Utrū totaliter diuina ꝩtute in reſurrectione reaſſumptꝰ ⁊ nullꝰ ſit relictꝰ in terris Jtēq̄ȝ ſi ſic qualis eſt ſanguis ille. q̄ in pleriſq̄ȝ locis chriſti ēe dꝛ. Poſtremo q̄ cultu q̄ ve adoratiōe talis ſanguis ſit adorādꝰ Utrū tali quali in ſacramēto veneratꝛ varij varia ſup his ſcribūt. q̄buſdam tenētib⁊ vt thomiſtis ꝙ totū ſanguinem reaſſumpſit ⁊ ꝙ ille q̄ inuenitꝛ ſit miraculoſe inuētꝰ Quo ꝯtra frāciſcus marōis cū ſuis ſequacib⁊ tenet. vt recitat Robertꝰ de lytheo ī ſermone ſuo paſchali. ponēs illic hāc queſtioēm corā dn̄o apoſtolico ⁊ vrbis cardinalib⁊ ventilatam. Tandemq̄ȝ a Pio ſcđo ſtatutum vt nullꝰ alteram opinionem audeat damnare cū vtraq̄ȝ poſſit ſuſtineri. et hec ſufficiat commemoraſſe. non em̄ nrȝ eſt q̄ppiaȝ ſuper his diffinire. Hoc vnum dicimus ꝙ ſanguiēȝ ſacramentalem ſine dubio latrie cultu adorare debemus q̄ppe q̄ꝛ ibi verus eſt deꝰ.

P De ſanguinis exaltatione. §. iiij.

Poſtremo eſt hic ſanguis altus ⁊ glorificatus ſuperaltatus nūc ſuper om̄s creaturas in celis q̄ effuſus erat vt aqua ſubter cunctis in terris. Q̄ q̄ȝ is iam refulget decorus qui hic tam nihili ⁊ vili fuit eſtimatus. Eſt iam quatuor reſurrectionis adornamentis. puta. Claritate Agilitate Subtilitate Jncorruptibilitate celos ⁊ terras ſuo decore pluſtrans. Nam de incorruptibilitate petrus Non em̄ corruptibilib⁊ argento vel auro. Pleno pectore vt apocalip. teſtatur iam offertur is ſanguis ab angelis. qui horrendis vocib⁊ petebatur effundi ab hominibus. Jllum nunc ſancti ſuperglorificant in celis. in quo abluti fuerunt in terris. ⁊ decorati in terris pariter et in celis. Nam ad queſtionem factam de amictis ſtolis albis reſponſum eſt in apocalipſi. Hij ſunt qui lauerunt ſtolas ſuas in ſanguine agni. Ex quo colligitur ꝙ per hunc erimus decorati in patria.

¶ Hunc igitur noſtrum talem ſanguinem digne veneremur deuote bibamus. diligenter cuſtodiamus in terris vt per eum ⁊ ab eo decoremur ī cel'.

¶ De ſecundo principali id eſt de ſanguinis prefiguratione : Hebꝛ ſcđm.

S Secundo principaliter videndum eſt de huius ſanguinis figurabilitate. Nam multipliciter is ſanguis eſt in veteribus inſtrumentis preſignatus ⁊ magnis preconijs a prophetis predicatus ſicut in proſpectu eſt per decurſum eius. Sunt tamen ⁊ hic alique figure aſſignāde.

Unda. liquor. ſanguis. mare. mel. fluuius paradiſi.

¶ Unda illa de petra per virgam excuſſa. huius ſanguinis tipus fuit de chriſto vera petra manātis. ⁊ ob mīra miſteria ꝯcurrētia. Scȝ.

	ſubiectū largitiōis		de petra id eſt chriſto
ob	modū eductiōis	q̄ꝛ	ꝑ ꝩgā. i. lāceam
	effectū potatiōis		efficit effectū aq̄

¶ Petra em̄ erat chriſtus. Fuit tranſlanceatꝰ lancea militis. Abunde non aquam ſed ſanguinem effudit. Omnes aridos aqua potauit perditos ſanguine redemit ⁊ per deſertum inaquoſum in terram promiſſionis perduxit. Aquarum vſus iuxta Bernardum eſt ſordes abluere. ſitim extinguere. terram rigare. cibos decoquere. que omnia ſanguis chriſti vt patebit operatur. Sitientes ergo venite ad aq̄s Qui biberit ex hac aqua non ſitiet ineternum.

¶ Scđo deſignatus fuit ſanguis iſte in omni illo legali libamine ⁊ liquore oblato. Tum quia ⁊ noſter ſanguis liquidus. ſacerdotali vſu deputatꝰ: tum placationis effectiuꝰ vt lōgū eēt declarare.

¶ Tertio omnis ſanguis hoſtiarum legis fuit figura huius ſanguinis. Nam ſicut omnia ſacramenta legis pene in ſanguine. apoſtolo ad hebreos teſte ꝯſummabātꝛ. Sic ōnia ſacramēta noui teſtamēti ꝟ

tute ſanguinis chriſti efficaciam habent.
Item propter effectus conſimilitatem. Nam
In legis ſanguine
mundatus
pplˢ ſanctificatus.
ſancta ſanctoꝝ ingreſſus.
Hec oīa in ſanguine chriſti.
Quarto mare rubrum hꝰ ſanguis typū geſſit:
In colore rubro vtꝫ
effectu vario.
Filios iſrael mare baptizabat deducebat. ꝓtegebat.
pharaonē cū exercitu in ꝓfundū demergebat. Mel
q̄ꝙ illō ionathe ocloꝝ illūiatim hꝰ ſanguis ſignum
fuit qᵒ mētes cecas illumiāt. ¶ Poſtremo q̄tuor
illi fluuij de paradiſo illo egrediētes ſanguis hꝰ figu-
re fuerūt de locis q̄tuor fluētis ꝛ fons ipe locꝰ eſt qn
tꝰ Hij fluuij terrā circueūt. eam irrigāt frugiferam
ymo ꝛ auriferā reddūt. O igiť q̄ſq̄s es cuiꝰ aīa eſt in
aq̄ſa areſcēs deuotōis defectu. hos fontes āplectere
aq̄s has in gaudio haurire ſtudeto crebrius videlicꝫ
circa q̄ na iſta dn̄i vulnera ſanguis effluxiua te exercī-
tādo. Nā q̄ rite iſta coluerit nō aridꝰ nō egenꝰ mane-
bit. Terra em̄ ſua graui fruge ibit. Aurꝫ ꝛ lapides p̄-
cioſi gignēť in ea virtutes loq̄r ꝛ charitatis ardorem.
Legūtur em̄ plura exēpla de exercitatiōe circa dn̄ica
vulnera ꝛ circa riuos ſanguis ex his decurrētes q̄ꝫ ſit
deo placita hōi vtilis ꝛ bōa.

De ſanguinis aſſimilatione.
Hebr. iij.

R Tertio ꝑncipalr̄ vidēdū eſt de ſanguis huiꝰ
aſſilatiōe ꝛ ꝯpabilitate. ſup q̄ latꝰ p̄t ſmo
fieri vt ſupra de corpe eſt ānotatū. ſed pau-
ca memoremꝰ. Eſt igiť ſanguis chriſti reb varijs in
ſcripturis aſſimilatꝰ. Scꝫ

Potꝰ. iordāis. vua. ꝛ ē opobalſamꝰ ꝛ fōs

¶ Primo ei potui aſſilať ꝓpter effectꝰ ꝯformitatē
vt ſupra patuit vbi de nōib ſacri actū ē. Iordāis flu-
uio ſanguis is ꝯpať. In q̄ Naamā ſepties imerſus
ab ōni lepra vt in q̄rto regū dr̄ ſanatꝰ eſt. Vere q̄ſq̄s
ſepties h̄ ſanguīe ſeptenis vicib effuſo aſpſus ab ōī
petōꝝ ſorde mūdꝰ euadet. Quadrat h̄ ſmo bti bern̄.
dr̄ lepra naamā circa paſchale tps. Vue ſanguis eſt
meraciſſimꝰ vitis vgis marie. Hanc vuā veri illi ex-
ploratores grauido miſterio vt ī vno ſmonū Mari-
mꝰ declarat portauerūt. Hec vua crucis torclari ex-
p̄ſſa calice ſacro potať. Hic notētur vue ꝓprietates ſi-
mul ꝛ vitis vt in mariali. ¶ Comparatur quoqꝫ
is ſanguis opobalſamo id eſt liquori balſami ob mł-
S ta. vt patet in libro de rerum proprietatibus.
¶ Iam poſtremo quare fonti aſſimiletur viden-
dum. Eſt enim fons ortorum ſcilicet irrigatiuus
iuxta illud Eccl'aſt. xxiiij. Dixi rigabo ortum planta-
tionum. Fons q̄a abunde ſanguinem fudit. Hic
eſt fons irrigans vniuerſam ſuperficiem terre. Fōs
is in quatuor capita diuiditur. quia effluit p quatu-
or vulnera vt ſupra tactum. Hic notandum de fon-
tis qualitate vtilitate fluuiorum quatuor congrui-
tate de quib plene in mariali. Quotiens igitur q̄ſ-
quis es calicem ſumpſeris. memento te de fonte h̄
bibere ꝛ quaſi ab ipſa chriſti coſta aut ab ipis vulne-
rib ſanguinem hauri hoc fonte inebriare
Hec de comparationibus.

De ſanguinis chriſti effuſione.
Membrū q̄rtum.

T Iam quarto precipue conſideran-
dum eſt ō huius ſacri ſanguinis
pro nobis effuſione vt ſcꝫ p nob
fuſus eſt. Nam iuſſit ipſe dominꝰ ſic accipe calicem
ꝛ bibere ſanguinem pro nobis effuſum vt patet in in-
ſtitutione. Huic igitur precepto pareamus ꝛ ō ſan-
guinis effuſione ſequentia moroſe ꝛ attente conſi-
deremus.

a quo quotiēs q̄re mōquib ꝓdeſt efficaciter
Quo fuſꝰ ſepe. cur. quō. pficit ꝛ quis

¶ Primo inq̄ꝫ ꝯſiderādū occurrit a quo ſit h̄ ſan-
guis fuſus. ꝛ licet hic multa ſe materia offerat. pu-
ta cōſiderare quō effuſus ſit a dracone illo ſitiēte ſan-
guinem agni ab initio mūdi. Itemqꝫ a iudeo paſſio-
nem ꝓcurante. tn̄ maxime charitatē nutrit ſi ꝯſideř-
tur ꝙ effuſus ſit.

	prē aſſentiente		miōr ſeueritas
a	filio offerēte	qᵒ tn̄ videť	ſtupēda benignitas
	ſpūſcō ꝑdicēte		iaudita charitas

Nōne ait bonauēťa videť ſeueriſſimum fuiſſe ꝙ fili-
um iuſtum. filium ſanctiſſimum. filium optimum.
pater pro malo ſeruo traderet puniendum. Nulla
enim lex mandat nulla ratatio imperat vt propter
ſeruum impium non dico filius ſed vel ſeruus alius
puniatur innocens.

¶ Attendite ergo ꝛ videte o omnia intima mea
quantus ad vos amor fuerit dei patris qui vt nos
ſeruos malos redimeret morti filium tradidit. Vt
nos ad ſe reduceret filium exulem fecit. Hinc ad Co-
locenſes ſecundo. In ipſo complacuit omnem pleni-
tudinem deitatis inhabitare ꝛ per eum reconſilia-
ri omnia in ipſo pacificans per ſanguinem cru-
cis eius que in celis ſunt ꝛ que in terris. Erat enim
a celeſti curia omnis humana natura excluſa ꝛ carce-
ribus mancipata. Sed relegatus eſt filius vt li-
beraretur ſeruus Seueritas quidem fuiſſe videtur

ſed charitas ſumma ꝓbaꝛ ſi veritas attendatur. Quis vnq̄ȝ ſic dilexit ſuum vt ꝓ eo a patibulo libe/ rādo daret filiū ⁊ talem filiū ſuſpēdendū. Ve non eſt auditum. Hinc Ambroſiꝰ exclamat. O ineſtimabiꝛ dilectio charitatis vt ſuū redimeres filiū tradidiſti. O redamemꝰ ſic amārē ⁊ dicamꝰ Jam cognoui q̄ a mes me q̄ vnigēito tuo nō pepciſti ꝓpter me.

¶ Scdō effuſus eſt ſanguis a filio offerēte. ⁊ eſt ſtupēda ⁊ inaudita bōitas. Nō eñ coactꝰ ē ſed ſpōte ſe morti obtulit. ⁊ ſanguinē vt verꝰ ille pellicanꝰ ꝓ fe tib₃ a ſpēte diabolo occiſis viuificādis effudit. Obla tus eñ eſt q̄ ipe voluit vt ait yſa. Hic apoc. v. Occi ſus es ⁊ redemiſti nos deo in ſanguie tuo. Attēde ḡ nūc o aīa mea nec a corde recedat q̄nta erga nos fu/ it ſaluatoꝛ benignitas qua nos ſic dilexit vt ſangui nem ſuū ꝓ nob daret in pciū ⁊ eūdē ꝓ nob egris ſanā dis cotidie largiaꝛ in potū ⁊ in medicinale ſyropum Grādis amoꝛ ille erga pullos ſuos pellicani. ſ₃ gran dioꝛ infinicies ardoꝛ charitatꝭ dñi ihū. Ille eñ natā lis hic voluītarius. Ille ꝓ ſuis pullis. hic etiā pro im piīs. Ille effundit ex ſolo pectore hic ex toto corpore: Ille manēt viuus. hic nō emanare ſanguiē₃ niſi mor/ tuus ceſſat ymo ⁊ pꝰ mortē teſte Johe. Supat ergo amoꝛ dñi ihū ōe exēplū ñ ē dare ſile aliqō charitatꝭ ſimulachꝝ. Spōſum ergo ſanguinū hūc diligamꝰ q̄ ꝓpterea totū ſanguiēm fudit vt nr̄m amorem ſibi deſpōſaret. Romāoꝝ. v. Ut q̄d eñ chriſtꝰ cū adhuc infirmi eſſemꝰ ꝓ impiīs mortuus eſt Uix eñ ꝓ iuſto q̄s moriꝛ. Nam ꝓ bono q̄s audeat mori Cōmēdat ḡ ſuā charitatem deꝰ i nobis ⁊c.

¶ Tertio a ſpūſcō pdicente ⁊ ſuo amore incendēte effunditur ⁊ eſt inau/ dita charitas. ꝑ ora eñ oim ꝓpharum hāc effuſionē ille pdixit vñ indubie hūc effundi voluit Corq₃ dñi ie ſu ſua charitate ſuccēdit vt ſic hoīem diligeret q̄ ſan guiēm ꝓ eo effunderet. Hinc apl's. Sāguis chriſti q̄ ꝑ ſpm̄ ſcm̄ ſemetipm obtulit immaculatum deo e mūdauit ꝯſciētias vrās ⁊c. O q̄₃ dulcis eſt dñe ⁊ bo nꝰ ſpūs tuus. q̄ ante hoc pdixit in ꝯſolatiōem. ꝯple uit per dilectionem. quotidie ſua vtute ꝯſecrat hūc nobis in peccatoꝝ remiſſionem. Patet ergo q̄₃ i to ta trinitate fuerat in effundendo hunc ſanguinem charitas. licet in iudeo fuerit maxima impietas. Ju dei enim ſanguinem illius effundi deſiderabant qui eos ſuo ſanguine redimere venerat. Illi effunderūt ꝑ nimiam crudelitatem. ſed econtra dominus fun/ dere ſitiebat ꝑ nimiam charitatem. O mira caritas O ſtupenda amoris immenſitas chriſti. Sed ve ti/ bi ſene crudelitati iudaice. Que enim beſtia crude/ liſſima ſic fuit ſeua vt iudea incredula. Cognoſcunt beſtie ſuos benefactores vt patet in plurib₃ ⁊ repen/ dunt grām. Sed plebs hec miſera omnium benefi/ ciorum immemoꝛ non modo non reddit grām ſed contumeliam ſed iniuriam ſed mortem turpiſſimā O beluina impietas. o inhumanitas inaudita. Ue/ niet veniet ſanguis ille ſuper vos in irem quem effu diſtis per inuidiam.

D

Quotiens ſanguis chriſti fuerit effuſus .§. ſcdʒ.

Secundo videndum eſt quotiens is ſanguis fue rit effuſus. Non enim abunde ſue charitati ſuf fecit q̄ ſemel effunderet ſed crebrius voluit. vt copio ſa eſſet apud eum redemptio. ⁊ magni fieret amoris obligatio. ⁊ plena vulnerum noſtrorum fieret cu/ ratio.

¶ Septies enim ſaluatoꝛ noſter ſanguinem ſu/ um effudit.

	circūciſiōe		īiciū		luxuriā
	orōne		ꝯſiðꝛiū		iram
	flagellatōe		meritoꝝ		gulam.
In	corōatiōe	ī rēdēptōis	triūphū	ꝯ	ſupbiā
	māuū ꝯfixiōe		pciū		auariciā
	pedū ꝯfoſſiōe		ſignū		accidiā
	laterꝭ aptiōe		ſacrm		inuidiam

¶ Primo in q̄₃ fudit ſanguinem in circumciſione Luce. ij. Quia fuit circumciſus in genitalib₃ vt con/ cupiſcentiam luxurie tolleret ab hominib₃. Tantus eñ dulci ihcſiolo erat amoꝛ effundendi ſanguinem ꝓ nobis vt ſe continere non poterat quin ten peſtiue. ⁊ non ſolum in virili ſed ⁊ in infantuli etate illum ef/ funderet. O qualem dolorem infantulus tenerrimꝰ lapideo cultro in membro maxime paſſibili ſuſtinu/ it circumciſus. O q̄₃ pios eiulatus etiam ferrei cor/ dis emollitiuos dabat. vt te ad compaſſionem ⁊ ad amorem excitaret. O ſponſe ſanguinum q̄₃ te cha/ ritate oſtendis ebrium qui tam cito voluiſti ſangui/ nari. Hinc vbertinus. O ſol iuſticie in ortu ⁊ in oc caſu voluiſti rubore ſanguineo rutilare. Nam in or tu rutilas triſte celum future pluuie. maioris ſalic₃ effuſionis ſanguinee in aliīs tuis vulneribus ſigna/ tiuum. Sed ⁊ in occaſu fuiſti diuine ſeueritatis ſig num. dum celum tui corporis aſperſione totali tui ſanguinis apparuit rubicundum vt nebulas noſtre mortis tue paſſionis rubore fugares ⁊ ſerenam vi/ tam nobis reſtitueres. Tu ergo o ſponſe ſanguinū per ſanguinem circumciſionis tue dimitte omnia debita incircumciſionis mee.

¶ Secundo ſanguinem in oratione effudit. quan do ſcilicet teſte Luca ſudorem ſudauit ſanguineum: vt iram patris tolleret. ⁊ maculam iracundie qua noſter ſanguis infectus eſt mitigaret. O quam pu/ tas anguſtiam. quam anxietatem. quos pauores horrores ille benedictus Jheſus pertulit. quando ip ſe leo de tribu iuda fortiſſimus. gigas robuſtus. co/ lumna fortitudinis. murus ⁊ ante murale ſangui/ neū ſudorem ſudauit. Quoniam ſi nullus homo q̄n tumlibet lubrica ⁊ illecebroſa carne. quantalibet ſpe

ſalutis deſtitut⁹ ſi ſcḿ agoniam in ſubeūda z vicente
iam morte ꝑpeſſus eſt quō z exiliter ſuſpicari poterī
m⁹ de menſura illi⁹ paſſiōis ei⁹ cui⁹ z ſpūs erat ꝓm
ptus z caro vtpote nulli maledicto obnoxia. nulla te
nus infirma. ſed ad oīne bonū patiſſima lōge magis
q̄ ceteros hoīes traheret affectio naturalis in vota ſu
a Sileāt v̄ba. affect⁹ hic ſecū loq̄t. Nō eſt h⁹ loci aſ
ſignare hmōi cauſas. Tū orem⁹ obſecrātes z dicē
tes Et in ſanguine ſudoris tui o tu agne dei quem pa
uēs preſſus meſtus effudiſti. Dimitte oīa debita ſtul
ti pauoris tediȷ irrōnabilis meroris. noxie puſillani
mitatis z oēm ire motū. ¶ Tertia eſt in flagella
tiōe de qua matthei. xxvij. z hoc cōtra peccatū gule.
qua q̄ caro delicate nutritur voluit toto corꝑe ſan
guinē effundere vt ſic laſciuiā hūane carnis repararet.
O q̄s hāc effuſioēm ſine lachrymis. q̄s dicā illam fla
gellatioēm ſine cordis ꝯpūctiōe intuebit̄. En exuitur
veſtib͡ꝫ. ſtat nud⁹ verecūd⁹ innocēs ille Caro illa inno
centiſſima z tenerrima mūdiſſima z pulcherrima.
flos oīs carnis z toti⁹ humāe nature, replet̄ plagis
liuorib͡ꝫ z fracturis. vulnerat̄ ꝑ totū corpus illō ſanc
tiſſimū. a plāta pedis vſq̄ ad v̄ticē nō remanet ſanc
ptis veſtigiū ſed totū fit rub̄ꝝ veſtimētū ſuū. Fluit
vndiq̄ regius z p̄cioſiſſim⁹ ſanguis. de oīb͡ꝫ ꝑtibus
corꝑis de ſcapulis z de coſtis z de cūctis membris a
māciſſimi z amatiſſimi innocēs illi⁹ Accedit dolori do
lor ſupadditur reiterat̄ z ſuꝑ ſpiſſat̄ plaga ſuꝑ plagā
liuor ſuꝑ liuorē ſanguis ſuꝑ ſanguiēm z corp⁹ ei⁹ pre
ebore nitidiſſimū. cruore ei⁹ roſeo rubricat̄ ꝑ totum
Hec mēte retracta z cū Ancelmo exclama Elecτe pu
er dn̄i dei mei q̄d tāta amaritudīe ꝯmiſeras dignū.
Prorſus nihil. Ego homo ꝑditus totius ꝯtritionis
cauſa extiti zc̄. vt ludolph⁹. Obſecraq̄ dicens. Et in
magno diluuio ſanguis tui a v̄tice capit̄ vſq̄ ad plā
tā pedis acerbe illi⁹ caſtigatiōis. amare correptionis
aſpe emēdatiōis. atrocis ꝯtrectatiōis. crudelis fla
gellatiōis. crudeliſſime laceratiōis q̄ tu fuiſti ſicut le
proſus ꝑcuſſus a deo z hūiliat⁹ vir doloꝝ z ſciens in
firmitatem nouiſſim⁹ viroꝝ cui nō erat ſpēs neq̄ de
cor. vermis z nō homo. oꝑꝓbriū hoīm z abiectio ple
bis. Te obſecro ꝑ hūc ſanguiēm dimitte oīa debita
ſecordie ignauie laſciuie petulātie. zc̄. Quarto effun
ditur ſanguis in coronatiōe vtꝫ math. xxvij. cōtra ſu
ꝑbiā q̄ maxie fit i capitis eleuatiōe Egredimi z hic o
anime fideles z intuemi regem ſalomoēm ſpineo di
ademate coronatū z diuinū illud caput m̄ltiplici ſpi
narū denſitate vſq̄ ad cerebri teneritudiēm ſpina ꝯ
fixū. z trāsfoſſum ſc̄m bern̄. Nō dū arūdine ꝯcutitur
ſanguine largiſſime vndiq̄ defluēte tingitur vt come
capitis ſint ſicut purpura regis. canalib͡ꝫ ymmo ſan
guineis guttis tincta. Intuere faciem in quam deſi
derant angeli ꝓſpicere ꝓpter pulchritudinem. iam le
proſo ſimilem. Nam ſputis ſanguis appoſitus ꝯmix
tus colorem lepre dabat. Ora z hic dicens: Et ꝑ ſan

guiēm ſacri capitis tui o rex z pōtifex mitrate ſpinis
coronati. ꝑ oclos frōtem tympora aures. occiput in
ceruicem vſq̄ abunde decurrētem. dimitte oē debitum
capitis elati. dure ceruicis. ꝑtinacis z ſuꝑbe. ¶ Quin
to ſanguis effundit̄ in manuū ꝑforatione: voluit eñ
māib͡ꝫ ꝯclauari exterius vt purgaret auariciam cor
dis interius. O q̄nta copia ſacer ſanguis emanauit
qn̄ locis illis neruoſis z venaꝝ ſcaturigine plēis ma
nus loq̄r ꝯfoſſus z ꝯclauatus diris z groſſis clauis.
¶ Sexto q̄q̄ ſanguis abūde effluxit quando pe
des ſacri extēti z ꝯfixi in cruce fuerūt. z hoc ꝑmiſit vt
oēm accidiam a nobis excuteret z ad bōa alacres red
deret. O attēde nūc aīa mea quō foderūt man⁹ z pe
des benedicti ihū. En man⁹ q̄ formauerūt celos i cru
ce ſunt extente z affixe. Pedes q̄ꝫ q̄ꝝ ſcabellū adora
tur. qm̄ ſcm̄ eſt clauis cruci affigūtur. Tunc fluuij d̄
paradiſo q̄tuor defluxerūt qn̄ abundi ſanguis riui d̄
q̄tuor plagis manuū z pedū dn̄i ihū effluxerūt.
¶ O igit̄ ꝑ ſacroſcm̄ illō balſamū incēſi magni q̄d
tu ſumme ſacerdos in die ſolēnitatis magne de vul
nerib͡ꝫ dure z aſpe ſtationis acerbi z amari ſuſpēdij
effudiſti. Te obſecram⁹ dimitte oīa debita infirmi
tatis z temeritatis zc̄. Dimitte auariciam z accidiā
oēm. Comphendit q̄dam magiſter duas iſtas effu
ſiones ſub vna. ſ. in crucifixione. ponēs tertiā in or
dine q̄ effuderit in benedicti oris ꝯtuſione. zc̄. obſe
crās hoc modo. Et ꝑ ſanguiēm de ore tuo fluentem
qn̄ velatum colaphis z alapis te ꝑcuſſerūt. z os tuū
poſuiſti velud petram duriſſimam qn̄ pugnis expug
narūt z genas tuas vulſerūt. dimitte oīa debita pol
luti oris mei Quō polluitur ex v̄bo ſtultitie neq̄tie z ma
licie. ¶ Septimo effuſus eſt ſanguis iſte copioſe d̄
bn̄dicto latere eius z hoc vt inuidiā oēm curaret. C⁹
bn̄dici lateris apriōe z ſanguis effuſiōe

Saluamur ab ira dānatiōis
Regeneramur in grā iuſtificatiōis — Hec v̄berti
Sanamur a culpa īfectionis — n⁹ declarat
Sublimamur in gl'a fruitionis

Hic z nos charitatis vulnere cum ſpōſa vulnerati
petam⁹ dicētes O ꝑ lanceam q̄ aperuit latus dextrū
templi. penetrauit ſancta ſanctoꝝ. trāſfixit archam
teſtamenti. Et ꝑ ſacroſancta fluenta pignoꝝ z ſacra
mentoꝝ teſtamēti tui ſemꝑ inouātis z ſine fine ma
nētis q̄ de corde tuo ꝓfluxerūt aquam ſapie ſalutaris
ſanguiēm p̄cium redemptionis remiſſionis z reſti
tutiōis z vite ſpūs arteriales. luſtra nos aſpge nos
laua mūda baptiza. z oīa debita dimitte pcti in ſa
cramēto ſanguinis tui p̄cioſi ſepties pro nobis effuſi

Que ſit effuſi p̄cioſi ſanguis cauſa vel rō. X
§. iij.

Tertio ꝯſiderādum q̄ ſit ſanguinis tam ſepe ef
fuſi ratio z cur totiēs effuderit. Nil eñ fit ſine
cauſa. ¶ Eſt autem cauſa.

Magni { debiti neceſſaria ſolutio / amoris demonſtratio / boni ꝑditi reſtauratio.

¶ Prima rō eſt magni debiti neceſſaria ſolutio. Maximo eñ debito prim⁹ homo obligat⁹ erat q̄d nec ipſe nec alter q̄ſpiam ſoluere poterat. donec agn⁹ iſte veniret ⁊ ſui p̄cioſi ſanguinis p̄cio hoīem liberaret Ipſe eñ ſol⁹ poterat vt doctores ſup tertiū̄ de incarnatiōe ſcribentes plene demonſtrāt. Ozee.xiij. d̄ manu mortis liberabo ꝑpl'm meū de morte redimā eos p̄cio ſcʒ ſanguinis d̄t dn̄s. Bern̄. Fili⁹ dei iubet̄ occidi vt vulnerib⁹ noſtrꝭ p̄cioſi ſui ſanguinis balſamo med̄retur. Agnoſce igitur o aīa q̄ʒ grauia ſint tua vulnera p q̄b⁹ necāriū̄ fuit dn̄m ihm̄ vulnerari. Niſi eñ eſſent ad mortem eternam neq̄q̄ʒ p eis curādis dei fili⁹ morere̅t. ¶ Altera rō fuit magni amoris dm̄oſtratio. p̄mo Jo.v. Tres eñ ſunt q̄ teſtimoniū̄ dāt in terra.

Scilicet { ſpiritus. / aqua / ⁊ ſanguis.

¶ Sp̄us quem emiſit de corpe. Aqua q̄ fluxit de latere. Sanguis quem effudit de corde. Teſtes ſunt dilectiōis maxime. O teſtimoniū̄ O teſtes Bernar. Uere copioſa apud te redemptio. habū̄da amoris pbatio. q̄ʒ vndam ſanguinis ſepe ⁊ largiter effudit cum tū̄ p redemptione noſtra vna gutta ſuffeciſſet. ſʒ data eſt copia vt magnitudine muneris v̄tus innoteſceret diligentis. Ut eñ oſtenderet q̄ʒtum te diligeret nō aliter voluit q̄ʒ moriēdo te de morte liberare ¶ Uide ḡ anima q̄nti te fecit q̄ tali te p̄cio redemit. Uide q̄ʒ te amauit q̄ totiens ⁊ totiēs ſanguinē̄ ſuum pro te effudit. Noli tuam ingenuitatem contemnere. ⁊ nū̄q̄ʒ a chriſti dilectoris tui amore ſepare ¶ Tertia ratio fuit magni boni ꝑditi reſtauratio Et hec eſt triplex.

Scʒ { libertas a ſeruitute dyaboli / introit⁹ celeſtis regni / hereditas filioꝝ dei.

¶ De p̄mo d̄r Jhe.xxxi. Redemit dn̄s iacob ⁊ liberauit eum de manu potētioris. pō̄. Redemit eos de manu inimici. Joh.viij. Si filius vos liberauerit vere liberi eritis. Bn̄dict⁹ dn̄s de⁹ iſrael q̄ʒ viſitauit ⁊ fecit redemptiōem ⁊c̄. De ſcd̄o hebre.ix. Chriſtus p p̄p̄um ſanguinē̄ introiuit ſemel in ſancta Et īfra hebre.x Hn̄tes itaq̄ʒ fiduciam frēs in introitu ſcōꝝ in ſanguine chriſti. Chriſti eñ ſanguis eſt vere paradiſi clauis. De tertio d̄r numeri.xxxv. Qꝫ homicidis expulſis de terra ſua nō dabatur libertas redeundi niſi poſt mortem ſummi pontificis. Jhere.xij. Reducam viꝝ ad hereditatem ſuam ⁊ ad terram ſuam Tāta eſt eñ hereditatis illi⁹ celſitudo q̄ nō niſi precio ſanguinis ⁊ talis ſanguinis compare̅t.

¶ Eſt igitur ſanguis iſte cauſa hereditatꝭ eterne. Quā tamē̄ hereditatē q̄ obtinere volet teſtamētum iſtud ſanguinis in cordis ſcrinio diligenter opʒ obſtruere illi⁹ matrone adinſtar de qua vulgariter famare ſolent Qꝫ camiſiam mariti ſui vulnerati ⁊ occiſi ī ciſta reſuauit quam cotidie aperiens ⁊ cruentam camiſiam amici intuens mortem ei⁹ fleuit amare. Sic ſic fidelis quevis anima chriſtum cruenta carne debet intueri ⁊ paſſioēm ei⁹ amare flere ſi nolit hereditatē eternam amittere Ad q̄d horta̅t pulchre Auguſt. dicēs. Uidete in cruce vulnera pendentis ſanguinem morientis p̄cium redimētis. Hec q̄nta fuit cogitate hec in ſtatera cordis appēdite vt tot⁹ figa̅t in corde q̄ p nobis fuit fixus in cruce ¶ Eſſent h̄ loco q̄ſtiones plurime mouēde Uidelicet. Quō ſanguis criſti cū̄ corpale ſit a peccatis liberet ⁊ in ſpm̄ agat. Itēq̄ʒ Utrū̄ chriſti ſanguis oblatio gratiſſima deo patri fuerit. An etiam vna gutta vt vide̅t velle Bern̄. p rdēptiōe ſuffeciſſet. Que paſſim a doctorib⁹ tractantur. ⁊ q̄ʒ ſubtiliores ſunt a paruulis nō magnope ſciri curātur. Hinc illis omiſſis alias tres cauſas effuſi ſanguis aſſigne⁹ q̄s in ſuo paruo bono bōauētura pōit. ¶ Debem⁹ eñ p cōſcientie ſtimulo excuciendo vt docet conſiderare ſanguinem chriſti recentem in cruce effuſum.

p hūano cord̄ { excitādo / ablnēdo / mollificādo } a { negligētia. / ꝯcupiſcētia / nequicia ⁊ duricia

¶ Quis eñ tam cecus vt ꝑmittat in ſe regnare culpam qui cogitat ſe pfuſum precioſo illo ſanguine Et hec de cauſis effuſionis.

¶ De quarto ſcʒ modo effuſionis ſanguis h⁹.

.§.q̄rtus.

Quarto de modo effuſionis videndum ſcilicet quomodo is ſanguis ſit effuſus. Et inuenitur ſm̄ doctos.

q̄ effuſiōe { p̄ijſſima / pleniſſima / p̄ealiſſima } q̄ad { cauſam / mēſurā / naturam } B

¶ Primo effuſiōe p̄ijſſima q̄ ad cauſam. Quia effuſus eſt nō p culpa ꝓp̄a ſed aliena. Un̄ d̄r Math. xxvi. Hic eſt ſanguis me⁹ q̄ pro multis effundetur. Fuit ḡ cauſa p̄ijſſima q̄ʒ ex charitate ardentiſſima ſanguinē̄ innoxium fudit. Hinc Aug⁹ in chriſti pſona ait: O homo recogita qualia ⁊ quanta p te paſſ⁹ ſum. cum eſſes inimicus patri meo r̄conſiliaui te. cū̄ aberrares queſiui te. humeris portaui te. patri meo reddidi. caput meū̄ ſpinis oppoſui. man⁹ meas clauis obieci. ſanguinē̄ meum pro te fudi. aīām pro te poſui vt iungerem te mihi. ⁊ diuideris tu a me. Cōuertere ad me ⁊ ego ſuſcipiam te. Quanta fuerit hec pietas nec cherubyn ocl'atiſſimi plene ꝯp̄hendūt. O pie redamem⁹ eū̄. ¶ Scd̄o effuſus eſt effuſiōe pleniſſima q̄ʒtum ad menſuram q̄ʒ nō effluxit de corpe

ei⁹ vna gutta ſed ſanguis vnda ⁊ h̄ in magna copia.
Uñ d̄r ipē ṗſ.lxiij. Aſpſus eſt ſanguis meus id eſt ꝑ
eis effuſus ſup̄ veſtimēta mea ⁊ oia indumēta mea
id eſt corpis membra inq̄naui Nullum em̄ fuit i xp̄i
corpe mēbꝛ qḋ ſanguie ei⁹ nō eēt aſpſum. Tam ple
ne em̄ hunc ſanguinē effudit ꝙ nec vnica gutta i cor
pore vt aiūt remāſit. Nam ſanguiēm intercutaneū
fudit in flagellatione. ⁊ q̄cq̄d ſanguis fuit in capite ⁊
vertice effudit in coronatiōe. ſanguiēm vero venaꝝ
⁊ neruoꝝ fudit in manuū ꝯclauatiōe. ſ; ſanguinem
q̄ remāſit in corde vel in interioribꝫ mēbris effudit i
lateris aptiōe. Et ſic pꝫ ꝙ plene ſanguiēm fudit ⁊
nil ſibi retinuit ⁊ ſicut teſta exaruit Et h̄ totū vt ſup̄
dictū eſt ꝑ amore inflāmādo erga eū effecit. Quis iā
hec meditās chriſtū nō debet diligere quē videt ſui a
more feruidū nil de ſanguine retinere ſed p̄ amore ex
rubeſcere. ¶ Poſtremo effuſus eſt ſanguis effuſi
one penaliſſima ſi ꝯſidereē naēa Nam ei⁹ naēa erat
tenera ⁊ nimiū delicata ⁊ erat optime ꝯplexionata
ſaniſſima ⁊ ſuauiſſima nulli⁹ humoris ſupflui leſio
ne turbata ⁊ iō ōnis pena illi inflicta fuit acerbiſſiā
ꝑpter complures alias cauſas vt pꝫ infra de agguā
tijs paſſiōis. O duri ⁊ indurati quos is effuſionis
mod⁹ non compungit Hircinus ſanguis diuidit ad
amantem Non ergo faciet ſanguis chriſti in huma/
no corde qḋ facit ſanguis hirci in lapide.
Hec de modo effuſionis.

Quibꝫ ꝑficit is effuſus ſanguis.
.§.q̄ntus

C I Am tandem videndum q̄bꝫ ꝑfuit ſanguis ſic
effuſus Nam lic; ſufficiat cūctis ſupualēter. nō
tū eque ꝑdeſt ōnibꝫ efficiēter. Nam ꝑficit iuxta Bōa
uētu. deū paſſum req̄rētibꝫ puritate interiōis. Se/
cūdo reſpiciētibꝫ viuacitate attētiōis Tertio imitā
tibꝫ ꝯformitate paſſiōis. De primo. p̄me Johan/
nis. p̄mo. Si in lumie ambulem⁹ ꝯūtū ad rectam in
tentioēm ſicut ipē in luce eſt. Societatem habemus
adi. Et ſanguis ihū chriſti filij ei⁹ emūdat nos ab ōi
petō. De ſcḋo Job. xxxviij. Pulli aquile lambūt ſan
guinem. i. viri ꝯtemplatiui ꝯtēplātur chriſti ſangui
nem. Figuram habem⁹ i ſpēte eneo. De tertio apl's
Si ꝯpatimur ⁊ ꝯregnabim⁹

De fructu ⁊ effectibꝫ ſanguinis effuſi.
Membꝛ. v.

QUinto principaliter videndum eſt de effecti/
bꝫ ⁊ vtilitatibꝫ huius ſanguis effuſi ⁊ in ſa/
cramento dati. quas q̄ꝗ; varij varie aſſig/
nent. Ubertinus nunc imitandus q̄ has recēſet

Soluit. deuicit. ſignat. purgādoq; fortat
Irrigat. ⁊ frāgit. curās. placat reſerando.

¶ Primo ergo bn̄dict⁹ chriſti ſanguis fuit ſoluēs
p̄cium noſtre redemptionis. p̄me pe. p̄mo. Non em̄
empti eſtis auro vel argento de vana veſtra ꝯuerſa
tione paterne traditiōis ſed empti eſtis p̄cioſo ſan/
guine agni immaculati ⁊ incōtaminati ihū chriſti.
Leo pp̄. Effuſio ſanguis iuſti ꝑ iniuſtis tam potēs
fuit ad p̄uilegiū. tam diues ad p̄cium vt ſi vniuerſi/
tas captiuoꝝ in redemptorem ſuū crederet nullum
tyrannica vincula detinerēt. ſcḋe choꝛ. xvi. Empti
eſtis p̄cio magno. Uere p̄cio magno. Quia tā mag
ni p̄cij ſanguis agni fuit quāti p̄cij agn⁹ extitit. S;
agn⁹ valoris infiniti extitit q: deus fuit ḡ ⁊ ſanguis
chriſti. Hui⁹ in figura d̄r ihere. xxiij. Hec dicit dn̄s
de⁹ iſrael. ſume emptiōis librꝝ hūc ſc; chriſtum ſigna
tum ſacro ſanguine rubricatum ⁊ librꝝ hūc q̄ apertus
eſt in manibꝫ ⁊ pedibꝫ ⁊ latere ⁊ pone illū in vaſe fic/
tili tui ſc; cordis vt ꝑmanere poſſit diebꝫ multis. D
Scḋo eſt vincēs ſabulū noſtre inpugnatiōis Unde
fuſo hoc ſanguine dici potuit illud apoc. xij. Nūc fac/
ta eſt ſalus ⁊ v̄tus ⁊ regnū dei noſtri ⁊ ptās chriſti e⁹
q: ꝑiect⁹ eſt accuſator frm̄ nrōꝝ q̄ accuſabat eos an̄
ꝯſpectū dei noſtri die ac nocte ⁊ ipi vicerunt eū ꝑpter
ſanguiēm agni. Tūc em̄ vt d̄r io. xij. Iudicium fuit
mūdi ⁊ tūc p̄nceps mūdi dyabol⁹ eiectus eſt foras ⁊
vinct⁹ ſanguine chriſti vn̄ miro modo diaboli timēt
ſanguiēm dn̄i ihesu. Chriſoſt. ſup̄ iohēm Ubicunq;
viderint ſanguiēm dn̄icum fugiūt q̄dem demones ⁊
angeli concurrūt. Tertio chriſti ſanguis eſt ſignans
ꝑp̄lm chriſtiane religiōis. Hoc em̄ ſanguie ſignanē
vt a ceteris dinoſcātur. Exo. xiij. Erit āt vobis ſan/
guis in ſignū. Ezechie. ix. Signa thau. ſup̄ frontes
viroꝝ. Itemq; Apoca. vij. Nolite nocere terre ⁊ ma
ri neq; arboribꝫ q̄adusq; ſignem⁹ ſuos dei noſtri in
frontibꝫ eoꝝ. In cui⁹ etiam figura iubeē Exodi. xi.
Sumēt de ſanguine agni ⁊ ponēt ſup̄ vtrūq; poſtē.
Grego. Quid ſit ſanguis agni nō audiēdo ſed biben
do diſcim⁹ q̄ ſup̄ vtrūq; poſtem ponit. q̄n nō ſolum
ore corpis ſed ore cordis hauritur ¶ Quarto eſt
purgans vicium noſtre infectionis Sanguis enim
ille purus ⁊ mūd⁹ agni immaculati q̄ de diuino tem
plo corpis dn̄i ihū a latere dextro ⁊ ꝑ totum exijt lixi
uium fuit purgās ⁊ mūdās ōnia crimina originalia
actualia mortalia ⁊ venialia ſpūalia ⁊ carnalia. q̄n/
tū ad ſufficientiam. ⁊ ſi nō q̄ ad efficientiam propter
maloꝝ obſtinatam maliciam q̄ ſe tali lauachro laua
ri nō ꝑmittūt. Hinc apoc i. Dilexit nos ⁊ lauit nos
⁊c. vr̄s. Et hebre. ix. Sāguis chriſti emūdabit cōſciē
tias veſtras ab opibꝫ mortuis. Omnia em̄ pene in
ſanguine mundantur. ⁊ ſine ſanguinis effuſione nō
fit remiſſio. Sanguis autem chriſti vt Criſoſt. ait
effuſus omnem orbem terrarum a crimine lauit.
O ter quaterq; beati qui lauant ſtolas ſuas in ſan/
guine agni. ¶ Quinto eſt confortans animum ad
pugnam congreſſionis. Hinc p̄mo machabeorum
ſexto. Comparauerunt ſe in preliū ⁊ tubis cecinerūt

z elephãtib⁹ oñderunt ſanguiẽm vue z mori ad acuendũ eos in p̄lium. Ua chriſtus exp̄ſſa in cruce toꝛcularí. Poꝛus chriſt⁹ liuoꝛib⁹ z vulnerib⁹ denigrat⁹. Cui⁹ ſanguine ꝯfoꝛtamur z excitamur q̃tiẽs eũ itentí mente ꝯtẽplamur. H ſanguine martires excitati triũpharũt. Sexto eſt irrigãs ambitũ eccl'aſtice diffuſiõis. H em̃ ſacro ſanguie de fonte viuo manãte rigatur eccl'a. Cui⁹ humoꝛe totũ ei⁹ coꝛp⁹ regit z viuificat z oꝛnat. Jn cui⁹ figura Sãguis vituli ꝯtra ꝓpiciatoꝛiũ ſepties aſpgit q: vniuerſalis eccl'a illo iuuat. Humão ſanguiẽ terra maxime fecũdat. z homo chriſti ſanguine in õne bonũ ꝓmouet z eodem meditato oꝛnat vt ait Agnes btĩſſima. Sãguis ei⁹ oꝛnauit genas meas. Jtem q: ṽtute ſupna fulcit. Nam dum chriſti ſanguine eccl'a munit ab ãgelis amplius ꝯfoꝛtat. Hinc in hui⁹ ſignũ dr in apoc. q vеſtit⁹ erat xp̄s veſte aſpſa ſanguine z exercit⁹ celi ſeq̃bat eũ. Nam illos angeli ſequũtur q̃ hac veſte induũtur. Letetur itaq: ait beda fidelis eccl'a effuſiõe p̃cioſi ſanguinis rubꝛicata. letet in q̃: z redẽptoꝛi ſuo ſtudeat grata vota repẽdere q̃ ꝓ ea dignat⁹ eſt ſanguinem fundere.

Septimo chriſti ſanguis eſt frangẽs lacũ tartaree incluſiõis. Tãta em̃ fuit ṽt⁹ hui⁹ bñdicti cruoꝛis q inferní carceres fregit ꝯcluſoſq: p̃rẽs inde liberauit. Hinc zach. ix. Tu q̃q: in ſanguie teſtamẽti tui eduxiſti vinctos de lacu. zc. Jn cui⁹ tropo dr. Q: ſalomõ pullũ ſtrutionis in vaſe clauſerat vitreo. Strutio hec vidẽs iuit in ſiluã detulit vermiculum cui⁹ ſanguine vas linitũ confractum eſt z pullus liberat⁹ vt refert magiſter hiſtoꝛiaꝝ. Uermicul⁹ iſte chriſt⁹ qui ait Ego aũt ſum vermis z non homo. Pull⁹ humanũ gen⁹. vas limb⁹ inferni. zc. Octauo eſt curãs eg̃tum noxie infirmatiõis. Nam ꝓ vni⁹ mẽbꝛi curatione phlebotomia fieri ſolet in altero. Sic cum totum gen⁹ humanũ quaſi vnũ mẽbꝝ eſſet peccati egritudine infirmũ. Sol⁹ q: chriſtus quaſi alteꝝ mẽbꝝ innocentia eẽt ſan⁹ vt curaret homo ſanguinat chriſtus. nõ barberij lanceola. ſed clauis flagellis ſpinis z lancea. Jn hui⁹ figura lepꝛa curat ſanguine paſſeris ſepties aſpſo. Quia hic ſanguis omnium moꝛtaliũ peccatoꝛum infirmitates curat vt patet diſcurrendo.

Sic z moyſes tabernaculum z omnia vaſa ſanguie aſperſit. quia dum coꝛpus noſtrum aſpergitur hoc ſanguine ab omni cõcupiſcẽtie moꝛbo refrigeratur. Hinc ait Auguſtinus. Fuſus eſt ſanguis medici et fcm̃ eſt medicamẽtũ frenetici. Nono eſt is ſãguis placans vultum paterne indignationis. Pater nam q: celeſtis q̃ntumcunq: indignatus viſo vnigeniti ſanguine manſueſcit. Sicut dicitur de leone q viſo agni ſanguine deponit ferocitatem. Et ideo cum ꝓpter tua crimina tibi ſentis p̃rẽm iratum intingas tunicam tue veteris vite in ſanguine Jheſu. z defer ad patrem dicens. Uide ſi tunica filij tui ſit an non. z placabitur pater. Ad hebꝛeos. xij. Acceſſiſtis ad teſtamenti noui mediatoꝛem z ſanguinis aſperſionem melius loquentem q̃: abel. quia ille vindictam iſte miſericoꝛdiam clamat. Unde Job. xvi. Terra ne operias ſanguinem meũ vt inueniat locũ latendi in te clamoꝛ me⁹. Hic em̃ eſt ſanguis federis ꝑ quem omnia pacificantur. Et quid mirum ſi p̃rẽm placauit. q̃ ſanguinem tante pietatis z dignitatis effudit. Decimo eſt ſanguis chriſti aperiens aditum celice habitationis. Jn ſancta ſanctoꝛum nullus intrare poterat ſcḿ legem niſi ſacerdos ſummus z non ſine ſanguis effuſiõe. vt dr ad hebꝛe. ix. Sic clauſa celeſtis patrie ianua in qua habitat ſctõꝝ ſanct⁹. nullus intrare poterit niſi ſummus ſacerdos. Jdcirco chriſtus aſſiſtens pontifex futuroꝝ bonoꝝ per pꝛop̃um ſanguinem introiuit ſemel in ſancta eterna redemptiõe inuenta vt dicit ap'l's vbĩs. Et nos ſui mẽbꝛa coꝛpoꝛis conſtituti intram⁹ cum ipſo z ꝑ ipſum. Hinc apoſtolus ad hebꝛeos decimo. Habentes itaq: fiduciam in introitu ſanctoꝝ in ſanguine chriſti. zc. Sic in moꝛte ſummi pontificis exules in terras reuertũt ſcḿ legem. Sic etiam tertij regum vltimo. Uulnerato rege z ſanguine fluente p̄eco inſonuit. Unuſq̃ſq: reuertatur in ciuitatem z in terram ſuam. Ad quam ciuitatem ad quam terram ꝑducat nos ſanguis tuus domine iheſu chriſte.

¶ Hec de fructu z vtilitatib⁹ ſanguinis hui⁹. q̃s is tantum aſſequitur qui digna illum deuotione veneratur. quiq: indefeſſe p̄ecatur verbum illud euangelicum in bonum. Sanguis enim tuus ſup nos z ſuper filios noſtros. Contemptoꝛib⁹ autem digna reſtabit pena. Nam hebꝛeo. x. Jrritam quis faciens legem moyſi ſine vlla miſeratione ſub duob⁹ vel trib⁹ teſtib⁹ moꝛiatur. quanto maioꝛa putatis mereri ſupplicia. eum qui filium dei conculcauerit z ſanguiẽ teſtamẽti pollutũ duxerit. zc.

De h⁹ ſanguis ſũptiõe ſacramentali. F
Mẽbꝝ. vi.

Nunc quomodo chriſti ſanguis ſacramẽtaliter ſumitur videndum. De q̃ mõ mathei xxvi. Bibite. Hic eſt ſanguis noui teſtamẽti. Sed p̄tereũdum atq: ſupſedẽdum quoniã in antehabitis ſatis copioſe tractatum eſt. Et quare ſub duplici ſpecie ſumitur. Quare non ſimiliter a populo ſanguis accipitur. De his ſupꝛa actum eſt inter conſiderationes.

De eo quomodo ſp̃ũal'r ſumat h ſanguis.
. §: p̃mus.

Unde nũc quõ ſp̃ũaliter bibat cõſiderandũ. Ubi notanda ſunt iſta. G

Scz
locus vbi iſte potus inuenitur.
vſus ad quem conuertitur
ſuauitas grẽ q̃ exoꝛitur

¶ De primo ſcilicet vbi ſit locus vbi ſpiritualis potus ſanguinis inuenitur ſciendum. Qꝫ tot ſunt loca quot ſunt chriſti vulnera. Pſalmiſta. Percuſſit petram ꝛ fluxerunt aque. Sicut ex foraminibꝫ petre iudei aquam ſic fideles ex vulneribꝫ chriſti chriſtiani ſpiritualem hauriunt ſanguinem. yſ. duodecimo. Haurietis aquas in gaudio de fontibus ſaluatoris Numera nunc vulnera ſi potes quoniam numeroſa facta ſunt nimis. Nam preter quinqꝫ ſciſſuras illas grandes. etiam a planta pedis vſqꝫ ad verticem non vacat locus a fonte. Suſtinuiſſe namqꝫ pro nobis pie creditur quinqꝫ milia quadringenta ꝛ ſexaginta Unde ꝛ totidem propinauit bibendi ſanguinem fõtes. Hinc dicitur. L x bis duo L ſuperaddas milia quinqꝫ Tot fertur chriſtus pro nobis vulnera paſſus. Accede ergo o ſitibunda anima taberne vini patent. ¶ Secundo de vſu ad quem conuertitur. q̄re in ſermonibus ſancti Thome de venerabili ſacramento. ¶ Tertio vt dicatur in ſumma Nota ꝙ ſanguis non modo attulit dicta bona. ſed omnibus factus eſt omnia.

expiatõis ꝯfectõis redẽptiõis curatiõis recõſiliatõis
Eſt lauachꝝ. cib⁹. ẽ p̄ciũ. medicina. rogatũ

¶ Hunc itaqꝫ ſanguinem iugiter cum Bonauentura pre oculis ymaginatiue habeamus ſalutantes ꝛ cum quodam dicamus. ¶ Aue o ſanguis criſti benedicte lauachrum mee regenerationis. Cibus refectionis. In altari poculum In cruce precium. In corde medicamentum. In frõte munimẽtum In celo pro nobis aduocatus. ymmo totius vite mee viuificatiuum. Anima enim omnis carnis in ſanguine eſt Ita vt philoſophus dicat. Corruptio ꝛ ſenectus non eſt niſi paucitas ſanguinis. Sicut igitur in ſanguine naturali eſt vita mea corporalis Ita in ſanguine tuo o chriſte eſt conſeruatio vite mee ſpiritualis. ꝛ perductio ad ſtatum vite immortalis. Qui enĩ biberit ſanguinem tuum habet vitam eternam.

¶ Aſpergantur itaqꝫ oro vtriqꝫ poſtes anime mee ſanguine tuo vt intellectus hunc ſemper conſideret affectus diligat. ymmo ꝛ corporalis oculus ymaginando adeo fortiter aſpiciat vt quicquid videro appareat mihi tuo ſanguine rubricatum. Ut ſic angel⁹ exterminator domum hanc pretereat. Joſue verus hanc dinoſcat. ꝛ ſic nihil mali in ea contingat Per te cuius eſt ſanguis iſte.

¶ De tertia hui⁹ paſchalis agni portione que eſt ipſius domini iheſu anima ꝛ ſpiritus.

Capl'm tertium

Placita erat deo anima illi⁹ Sapie. iiij.

Jam de tertia portiõe hui⁹ benedicti Agni eſt agenduꝫ. h
q̄ eſt aĩa ꝛ ſpũs dñi ihũ chriſti. Que duo qualiter differãt ꝛ q̄liter ꝯueniãt ñ eſt hui⁹ diſputatiõis. Hic accipim⁹ aĩãm ꝓ portiõe inferiori. ſpm̃ ãt pro ſuperiori. de quibꝫ ſingulis diſtinctim eſt agẽdum quoniam diſtincta conſiderabilia habent. Et ꝑmũ de aĩa ꝛ inferiore portione hec ſunt conſideranda. Scilicet.

	Qualitas
	Vires
Anime	affectus
	Aſſumpti defectus

En qualis vires affectus en mala q̄nta

¶ Primo inq̄ꝫ offert ſe ꝯſideratio de h⁹ aĩe chriſti q̄litate. Qualis ſcꝫ fuerit ꝛ vt ſparſim colligiẽ ſciendum ꝙ talis extitit.

Hec dilcã placẽs ꝑlata regẽs bñdicta

Dilecta inq̄ꝫ deo ꝛ hõibꝫ. Pater enĩ deus diligit filiũ amore immẽſo ꝛ õni menti create inexpto ac ꝑ hoc ꝛ aĩãm ei⁹ Sed vtinam vel modicũ ꝓ ariditate noſtra excitãda ſentire datũ fuerit q̄ charitatis ardore diligat vnicũ cordis ſui filiũ pater ille etern⁹ ꝛ q̄ diligaẽ ab eo. Grande paterne dilectiõis argumẽtũ vox illa paterna inſonãs de celis. Hic eſt fili⁹ me⁹ dilect⁹ O vere dilect⁹ Tenendum enĩ firmiter ꝛ nullatenus dubitandum. ꝙ deus pater diligit chriſtũ vnigenitũ ſuũ amore intẽſiue infinito q̄ntum chriſtus de⁹ eſt. Sed inq̄ꝫtũ ẽ homo diligat eum pater liceat amore infinito nõ tamen infinite ſicut nec fili⁹ ħ mõ eſt infinite bonitatis ſed tñ maiore dilcõne diligit deus pater chriſtũ q̄ntum eſt homo. ac ꝑ ħ ꝛ aĩam ei⁹ q̄ꝫ totũ vniuerſum viſibilia ꝛ inuiſibilia irrõnalia ꝛ intellectualia. Cui⁹ ħ eſt indiciũ teſtimoniũ reddẽs credibile nimis. ꝙ pater maius bonum ꝯtulit chriſto homini q̄ꝫ toti vniuerſo ſcꝫ ypoſtaticã vnioẽm. quod donũ õnia dona ceteris ꝑſtita eminẽter tranſcendit vt ſupra dictum eſt de hũanitatis chriſti qualitate. Unde vere tenẽdum iuxta verba cuiuſdam doctoris Qꝫ vere magis deo dilecta ſit bñdicta illa anima q̄ꝫ õnis reliqua creatura. Adeo vt ſi alteꝝ duoꝝ oporteret fieri. l' dilectã illã aĩãm ex vna pte. vel ꝟginem mrẽm cum vniuerſa eccleſia beatoꝝ ex altera parte redigi in nihilũ. Nemo tam cecus diuinaꝝ rerum eſtimator q̄ non certum habeat quid iudicet Hec ille Idem tenet Gerſon in tractatulo ſuo ſuper cantica dicens. Qꝫ nobiliſſima chriſti anima ꝑncipaliꝰ fuerit intẽta formaliter ad ſui glorificatioẽm q̄ꝫ occaſio

naliter in lapſoꝝ repatioẽm Jpã̄mqꝫ cũctis preſtare
Multũ ergo aĩa iſta dilecta. Vereqꝫ dictũ eſt i criſti
pſona Dedi aĩãm meã dilectã ꝛc. Pꝫ ergo qꝫ dilcã
deo patri Quõ ãt ipa rurſus nõ dico diligebat. ſed a
mabat deũ prẽm infra agetᷣ. qꝫ ãt ꝛ hõibꝫ dilecta. ve
poſt deũ ſummo gradu. Vere dilecta qꝛ amabilis ſu
per amorem mulieꝝ nõ mõ ſed ꝛ reꝝ vniuerſaꝝ ſup
ſtaret em beſoer aurũ ꝛ thopaſion vniuerſam Oia ei
hec ſancti ob eiꝰ amorem vt ſtercora ꝯputauerũt
¶ Eſt ſcđo placens qꝛ vt dictũ eſt Placita erat do
aĩa illiꝰ Quid ni eſſet placita q̃ ſp vt ipe chriſtꝰ teſtatᷣ
qđ placitũ erat illi faciebat. qꝫ ãt erat placita patꝫ ex
eiꝰ acceptabilitate Nam illam traditã oblatã in odo
rem ſuauitatis excepit. irã dimiſit. oĩs ꝓ qbꝫ eius
aĩa traditur in grãm ſuſcepit. O vere placitã aĩãm.
placẽtem placãtem. placẽtes efficiẽtẽ vniuerſos
¶ Tertio hec aĩa eſt Nobilis ꝛ tante nobilitatis
vt nõ mõ ceteris plata ꝛ ꝑ ceteris ſublimata. ſꝫ tan
te ingenuitatis vt illa ꝑpõderet in iudicio dei ſup o/
nem celſitudiẽm vniuerſe reliq̃ creatᷣe adeo vt etiam
ſublimioꝛ illa creatᷣa ꝟgiẽm mrẽm loquoꝛ hũilem ſe
fateatᷣ ancillam Pro magno q̃qꝫ excelſi illi ſpũs hñt
ꝙ in miſteriũ mittatᷣ miſterij ſui. O ingenuitatem. o
ꝑcelſam nobilitatem Et tñ nobilis hec aĩa nõ dedig
natur humiles noſtras viſitare caſas. ꝛ vilis noſtri
tugurioli fieri habitatrix O dignatioẽm.
¶ Quarto hec aĩa recepit ẽ ꝛ regina corpꝰ ſuuꝫ no/
bile ſine ꝯtrarietate regẽs vt nec mimã pcti ꝯtagioẽꝫ
vel tenuiter admiſerit. O aĩãm ꝟe regiãm fortem.
fortem vincens armatũ. O ꝟe ſapientem theſaurꝫ ſa
pientie ꝛ ſcientie plenam. O reginã iuſtam iuſticie ꝑ
fecte ꝯplens formam. O rectricem magnam quia ꝑ
mogenitam excelſam ꝑ regibꝫ terre accipientẽꝫ a pa
tre gentes in hereditatem ꝛ terminos terre poſſeſſio
nem. O aĩãm poſtremo reginam benignã. q̃ nõ ſolũ
clemẽs regnicolis aut miõꝛs ſed ꝛ amica ꝛ tantoꝑe
amica vt amoꝛ eius morte fortioꝛ fuerit ꝛ q̃ nẽo for/
tius amauit q̃ aĩãm talem tradidit. ꝛ adeo tradidit
ꝓ amicis ſuis. Regens itaqꝫ fortiter iuſte ſapienter
magnifice benigne. ¶ Eſt tandem ꝛ anima iſta
bñdicta omni benedictiõis modo de qua benedictio
ne agitur infra de ſpũ ſolio
¶ Hec de anime huiꝰ qualitate Eſtimet q̃ poterit
qꝫ ſint digne gratie agende ſuper collatione aĩe tľis.

De viribꝫ anime domini Jheſu.

Mẽbꝝ. ij.

Nunc de viribꝫ huiꝰ aĩe eſt videndũ. Nam
ſicut aſſumpſit verã aĩãm ita ꝛ oĩs ani/
me vires licet heretici oppoſitũ dicebãt Nã
patet hoc ex ſcripture teſtimonio. Jn quibꝫ virium
anime fit crebra mentio. Jtem hoc requirit incarna
tionis veritas alioquin non eſſet verus homo
Jdem exigit incarnatiõis vtilitas que eſt iuſtificati/
o noſtra. Nam iuxta damaſcenũ Quod inaſſumpti/
bile eſt incurabile eſt. Totus igitur toti vnitus eſt.
vt toti mihi ſalutẽ gratificet id eſt gratis faciat Hec
ille. Sunt igitur hic ꝯtemplande vires ꝛ potẽtie cor
poree ꝛ ſenſitiue. Et hoc triphariа conſideratione.
Quantum ſcꝫ

	pfcãꝫ obiãm		deũ ꝛ rõnem
ad	lipidã ꝛ lucẽtiã	q̃ ad	ſciãꝫ ꝛ affectõeꝫ
	exẽplarẽ formã		i bono ꝯſuatioẽꝫ

¶ Debemꝰ eñ ꝯſiderare vires iſtas quõ ꝓmptiſſi
me ac delectabiliſſime cum affectiõe amoroſa cũ eſtu
antibꝫ deſiderijs ꝛ voluptate multa ipi ſpũi ꝛ rõni
ſupioꝛi ſubijciũtur. in laudem glãm ꝛ famulatũ dei.
O q̃s capiet iſtud. Debemꝰ item conſiderare. quomo
do etiã dulciſſime ad nos in dei charitate afficiebantᷣ
optãtes ac deſiderãtes oĩe bonum noſtꝝ. Jtemqꝫ
de profectu gaudẽtes dolẽtesqꝫ de ipfectiõe noſtra
Hic nũc ihũs ſpũ exultaſſe legitᷣ. hinc fleſſe infremu
iſſe narratᷣ. Meliꝰ hec animo qꝫ ſcripto ꝯplecti pñt.
Cõſiderare q̃qꝫ debemꝰ viriũ haꝝ exemplarẽ formã
ſcꝫ qꝫ õne malũ declinãtes ꝯplectebãtur õne bonum
Quomodo apprehẽſiue nil niſi veꝝ. Motiue circa.
nil niſi circa bonũ verſabantur. Nam cũ chriſtꝰ dux
ſit ꝛ oim noſtꝝ magiſter. eiuſqꝫ vita quam geſſit in
carne mortali vniuerſe ſit pfcõnis forma exemplar ꝛ
finis ſpeculũqꝫ iformatiõis noſtre. liquet ꝙ ſicut in
õni actiõe ſic etiam in viribꝫ ſingulis ordinatiſſime ꝛ
pfectiſſime ſe geſſit. O quales cogitatus qꝫ pios qꝫ
ſanctos qꝫ ꝟe deo dignos. O ymaginationes qꝫ pu/
ras ſacras. Affectiõẽs item qꝫ ardẽtes pꝫſſimas cre
dendus eſt habuiſſe. Satius eſt conticeſcere qꝫ ſup
his ſcribere indigna. Poterit nihilominꝰ grãdis hꝫ
meditandi copia afferri. Poterint eñ diſtigui vires
iſte ſenſitiue in apprehenſiuas ꝛ motiuas. poſſetqꝫ fi
eri ſinglarũ ptium ꝓſequutio in ſpecie. Sed qm̃ pa
rum de his a doctoribꝫ inuenio poſitũ ꝛ qꝛ ſunt ſup
intellectum meũ ideo ſupſedẽdũ. Tangũtur tamen
pauca de ſinglis viribꝫ in Roſario infra ponendo i
pte. ij. Agite ergo vel interdum ꝛ ſi non plene vel ref
nuiter ſaltem conſitiamus de virium harum perfec/
tione conſideremus. dijudicemus nos qꝫ eis confor/
memus ꝛ per earum perfectiones noſtras perfici et
ſpiritui ſubijci oremus.

¶ De affectionibꝫ ſenſitiuis dñi Jheſu.

Mẽbꝝ. i.

Pari etiam modo de affectionibus domini
Jheſu in parte ſenſitiua repoſitis conſide
ratio poteſt fieri.
Et hoc quo ad

	perfectionem.
earum	erga nos dilectionem
	exemplificationem

Sicut iam tactum eſt de gaudio. de zelo ꝙ ſpũ

exultauit ꝙ fleuit ꝙ infremuit. Sic etiã de ceteris. vt de ira ⁊c. vt infra videri poterit

De aſſumptis defectib9 aie dñi ihu
Mẽbꝝ .iiij.

K Poſtremo ꝯſiderãda ſunt defectuũ mala in hac benedicta anima ꝓpter nos aſſumpta. Nam quemadmodum in corpe quedã mala aſſumpſit ⁊ quedã nõ. Sic ꝑ oĩa in aia Unde circa hanc materiam Doctor ſanctus ĩqrit iſta.

ſ:aſſũpſit:foite:ignorãtiã.paſſiões iteriores:ſẽſibiles dolo'ẽs
Pctm̃. ꝙ fomes. ignoras. paſſio. ſenſus
an triſticiã: timorẽ: ãmiratioẽm.irã.viator:⁊ cõphenſor:ſit
Triſtis.ſiue timor.mirat.⁊ ira. viat. cõp.

¶ Proſeqˀr ſingulas has q̃ſtioẽs ſcũs Thõas ꝯformiter ꝯcludẽs ceteris ꝙ chriſtꝰ illos defectꝰ aſſumpſit ꝑ q̃s ꝓ nobis ſatiſfaceret. Ueritatẽ humãe naṫe cõꝓbaret ⁊ ꝑ q̃s nobis exẽplũ ꝟtutis fieret. Uñ pȝ ꝙ nec pctm̃ nec pcti fomitem nec ignorãtiã aut ceteras penalitates vicioſas ꝓpter pctm̃ originale inflictas. vt ignorantiam infirmitatem ad bonũ. maliciã ꝯcupiſcẽtiam malã nõ aſſumpſit. Penas tñ exercitiuas vite pfcẽ ⁊ teſtificatiuas humilitatis naṫe. vt paſſibilitatẽ veꝝ dolorem triſticiã timorẽ admiratioẽm irã ꝓut eſt vindicta ſcḋm ordiẽm iuſticie ꝓpter nos aſſumpſit ſimul viator ⁊ cõphenſor. ꝓut hec oĩa in ſua ſumma in tertia pte ſanctus Thomas pulchre dclarat. Uñ eiꝰ dicta nõ ſunt hic repetẽda

¶ Grãs agamꝰ q̃ mala noſtra ꝑtulit ⁊ nobis ſua bona ꝯtulit. Offert quoqȝ ſe hic conſideratio illa de temptatiõib9 dñi ihũ. ſcȝ. Quare vbi qñ a q̃b9 ⁊ quotiens temptatꝰ fuerit in anima hac bñdicta.
Scribũt de his paſſim doctores

De ſpiritu huius paſchalis agni.
Caplm .iij.

I Q̃ꝫ bonus ⁊ ſuauis eſt dñe ſpiritus tuus Sapie. xij
Jam de ſpũ huiꝰ agni immaculati videndum. Circa quem hec ſunt conſideranda. Scȝ.

De ſpiritus — Qualitate / chariſmatũ plẽitudine / benedictiõe / ꝓ nobis traditione / ſublimi exaltatione

Qualis. q̃ꝫ plenꝰ. bñdictꝰ. traditꝰ altꝰ

¶ Primo inq̃ꝫ de ſpũs huiꝰ qualitate vidẽdum Quo circa notãdum ꝙ huic ſpũi poterit applicari cõditioẽs ille q̃ ſapie. vij. hñtur. Ubi dr. Eſt em̃ in illa ſpũs intelligentie ſanctus. vnicus. mltiplex. ſubtilis diſtꝰ mobilis incoĩqnatꝰ certꝰ ſuauis amãs bonum nihil vetãs bñfacere. humanꝰ benignꝰ ſtabilis certꝰ ſecurus oẽm hñs ꝟtutem oĩa proſpiciẽs. ⁊ q̃ capiat oẽs ſpũs intelligibiles mũdꝰ ⁊c. Que denominationes ſeu ꝓꝑetates licet magis ꝓprie ſpũi ſancto rõne ſue eſſentie ⁊ effectuum aſſignenṫ vt dr in pantheologia Tytulo de ſpũ ſcõ. ¶ Poſſunt tñ pulchre ⁊ deuote ſpũi huic compari vt pꝫ ꝯſideranti. Eſt enim iſte ſpũs ſanctꝰ quia ſanctoꝝ ſancti. Eſt vnicus id ẽ ſinglaris. illius ſcȝ q̃ de ſe dicit. q: vnicꝰ ⁊ pauꝑ ſum ego ⁊c. Multiplex ꝟtutib9 ⁊ effectib9. Et ſic de ſingulis poterit applicatio fieri. ¶ Jtem ꝯſiderãda ẽ ſpũs hꝰ nobilitas Tum quãtum

p̃deſtinationẽ — ſit p̃deſtinatꝰ
ad creationem — vbi q̃rẽdũ ſi — ꝑfectior cãri pt
aſſumptioẽȝ — ſꝑvnitꝰ ſubſtitit

Longum eſſet proſequi hec per ſingula. videantur doctores ſuper tertium ſcribentes. Et ſanctus Thomas in tertia parte Summe ſue.
Hec de qualitate.

De plenitudine chariſmatũ ſpũs huius
Membꝝ .ij.

Secundo offert ſe ſpũs iſte ꝯtemplandus quo ad grãꝝ ⁊ chariſmatũ plenitudinem q̃ M
q̃b9 qm̃ infra agiṫ in ſpecie. hic videndum quomodo plenus fuerit in potẽtijs ⁊ quali plenitudine. Unde notandum ꝙ ſpũs iſte plenus grẽ ⁊ veritatis fuit. ſic impletus grã ſapia iuſticia ⁊ glã vt eius vnius grẽ ⁊ glẽ plenitudo ꝑponderet ſuꝑ oẽs plenitudiẽm reliqũe creature. Non em̃ ei datus ẽ ſpũs ad mẽſuram ſed in eo habitauit plenitudo diuinitatis. Circa quam plenitudiẽm hic concurrunt videnda.

Scȝ — qualis eius plenitudo fuerit / qualiter ab alijs diſtet / quib9 plenus fuit

De primo notandum ꝙ talis ea plenitudo fuit qualem iohannes diffinit quia plenus gratie ⁊ veritatis fuit vnctus oleo letitie pre omnib9 conſortibus ſuis. Plenitudo ergo eius eſt plenitudo ſpiritus ñ ad menſuram dati ⁊ adeo dati vt vniuerſe ciuitati ſancte ſufficiat fluminis huius impetus ad letificãdum ciuitatem dei ⁊ ciuib9 eius. prout pulchre declarat q̃dam doctor Aut ſcḋm Albertum Plenitudo iſta hec eſt. ꝙ Chriſtus homo habuit omnia per grãm que habet deus per naturam. Et nulla gratia in eo fuit diminuta vel ocioſa aut a contrario impedita ſed oĩa in ſummo. Et hec proprie eſt gratia vnionis (vt pꝫ infra) propter quam inconꝑabiliter omnem reliqui corporis plenitudinem excedit. Que etiam tanta eſt ꝙ eccl'a canat. Quem totus mũdus non capit portant puelle viſcera. Quod non ſolum de verbo vl' ratione verbi verum ⁊ de aſſumpta carne vere diciṫ.

Cuius tanta eſt gracie ſapientie ⁊ iuſticie plenitudo. ꝙ eam relique creature vniuerſitas cape non poſſit ſed nec equare. O ſupplenam plenitudinem.

De ſcdo autem qualiter hec plenitudo ab aliis diſtet Sciendum ꝙ multiplex plenitudo diſtingui ſolet.

Scȝ
Sufficientie
Excellentie
Super effluentie

Et cetera vt ptȝ. Uel iuxta Albertum Eſt multiplex plenitudo gratie.

Quedā
datiua ⁊ effluxiua ñ receptiua
receptia datia nõ retentiua ; vt cãnalis
receptia ⁊ retẽtiua ñ datiua vt vas
receptiua datia ⁊ retentia vt fons

¶ Prima conuenit ſoli deo. Unde ſcribitur. Facies tua plena gratia ⁊c. Scda conuenit ſacerdotibꝫ in mortali conſtitutis. Tertia ſanctis ſacramenta eccleſie non miniſtrantibꝫ. ¶ Poſtrema aũt ꝓprie congruit chriſto q̃ plenus gratie ⁊ veritatis. De cuiꝰ plẽitudĩe accepimꝰ oẽs euãgeliſta teſte.

Quibꝫ is ſpiritus fuerit plenus. . §. i.

N De tertio autem quibꝫ is plenus ſpiritus fuit. Notandum ꝙ chriſtus ⁊ eius ſpiritus bis plenus fuit quia habuit

plẽitudinẽ
grẽ
ſapie
meriti
In
Affectu
Intellectu
Ope ⁊ effectu

Agunt de his ſuper tertium ſcribentes. ſȝ ⁊ bõauentura pulcherrime de his in ſuo breuiloqo

De plenitudine grẽ in affectu . §. ii.

D De plenitudĩe grẽ in affectu tenendũ Qꝫ in bene dicto dño ihesu a ſui ꝯceptione fuit plenitudo omnis gratie.

Quantum ad grãm ſingularis ꝑſone ꝑ hãc habens õnis culpe im munitatem

Quantum ad grãm capitis ꝑ hãc hñs influẽs vitã

Quantũ ad grãm vniõis ꝑ hãc hñs adoratioẽꝫ latrie

¶ Proſequitur hec pulcherrime deuotum Bonauenturam inſequutus Ubertinus in prima parte ſua Tytulo Jheſus plene dotatus. Habet item circa ſingulas has gratias ſanctus thomas ſuas queſtiones pulchre queqꝫ declarans in tertia pte Summe. Legat quiſqꝫ deuotus iſta quia vere deuotum eſt ruminare iſta que breuitatis cauſa tranſilimus.

¶ Adoremus igitur ſpiritum hunc propter grãꝫ vnionis. Ueneremur ob gratiam perſone ſingularis. Impleramur propter grãm capitis ⁊ indiuiſibiliter tali capiti adhereamus. petamus quo nobis influat motum ſenſum ⁊ vitam. Plurimum enim membra tali capiti obſequi tenentur. vt Ubertinus declarat.

¶ De ſapientia domini Jheſu qua plenus fuit in intellectu. P

. §. iii.

Poterit ⁊ in hunc modum grandis fieri ſermo de Sapientia Jheſu xp̄i. qua plenus fuit in intellectu. Sed de hac agitur vbi ſupra.

Et tenendum ꝙ quia ipſe eſt deus ⁊ homo. Ideo in ipſo eſt omnis plenitudo ſapientie. non ſolum quãtum ad cognita verumetiam quantum ad differentiam cognoſcendi. Fuit enim in chriſto Jheſu domino noſtro.

ꝯgnitio
ſempiternalis
ſenſibilis
ſciẽtialis
ex pte
diuinitatis
ſẽſualitatiſ ⁊ carnis
mẽtis ⁊ ſpũs

Sunt ⁊ alie plures diſtinctiones de cognitione ⁊ ſapientia Jheſu Ita ꝙ in vniuerſo quinqꝫ aſſignentur. Scȝ ꝑma ſm naturam diuinam. ſcda ꝑ gl'am tertia per gratiam. quarta ſm naturam integram. quinta ſm ſenſibilem experientiam vt bonauentura vbi ſupra ⁊ infra folio ⁊ ſm harum diuerſitatem diuerſa diuerſimode nouit.

ꝑ ꝯgnitõeꝫ
ſpũalem
ſenſualẽ
ſpũalem
vt
deus
hõ
viator
nouit
omnia
ꝑ ſeſꝰ expta
q̃dã ꝑ
naẽaꝫ
grãꝫ
gl'aꝫ

Per cognitionem ſm grãm vt illuminator nouit ad hoc neceſſaria. Per cognitionem ſm gl'am vt comprehenſor nouit differenter omnia ¶ O q̃ꝫ immenſa ſapientia iſta Qua inq̃tũ redemptor habuit oĩa peccata expiare vñ ⁊ õnia ⁊ ſingl'a ea habebat cognoſcere: Et ediuerſo omnia bona cum per ipſum inſtaurata ſunt omnia. Scribit venerabilis Hugo ſingularem de chriſti ſapientia epiſtolam quam non ab re eſſet hic tractare ſed procedendum eſt.

¶ Accurre igitur o tu ceca inſipiens ⁊ curioſitatis auida anima mea ad hunc oĩs doctrine fontem. Inde ſcientiarum ſalubrium aquas hauri. Ab hoc ſole tuas illuſtrari tenebras depoſcas. Cum dubia ĩ ſcripturis inueneris ab hoc diſſolutionem petas Ipſe enim habet clauem dauid cui aperuerit apertum ẽ. Non iam ad alios inordinate aſpires cum in hoc vnico omnia habes.

¶ De merito chriſti ⁊ perfectione eius in opere ⁊ in effectu.

. §. quartus.

De pfectione aūt meriti chriſti ſciendū qꝫ fuit in eo omnis meriti pfectio ⁊ plēitudo. Qd ex plurimis ↄiecrat potiſſimū ex iſtis

Quis q̄ cui q̄n ſibi q̄d q̄ntū modꝰ ipſe

¶ Primo q̄tum ad eū q̄ merebat. q: nō tm̄ homo erat verūetiam deꝰ dei āt opa pfecta ſūt. Scdo q̄ntum ad mediū p qd merebat. q: p pfectiſſimū habitum charitatis ⁊ p pfectiſſimū exercitiū ꝟtutis in orādo in agēdo in patiendo. Tertio q̄ntum ad eum cui merebat q: nō tm̄ ſibi ſed qꝫ maxime nobis ⁊ oībꝫ electis. Quarto q̄ntum ad tempꝰ in quo merebat q: ab inſtanti ſue ↄceptiōis vſqꝫ ad horam mortis. Quinto q̄ntū ad id quod ſibi merebat. ſcꝫ glorificationem corpis. accelerationē reſurrectiōis. clarificationem nōis. ⁊ dignitatem iudiciarie poteſtatis. Sexto q̄ntum ad id quod nobis q: nō tm̄ glām verūetiā grām ⁊ veniam. Septio q̄ntum ad modum q̄ merebatur quia omnibus modis merendi quorum tres ſunt. Scilicet

vel de
- idebito faciēdo debitū
- debito magꝭ debitū — ſic nob ꝓpe meruit
- debito vno mō faciēdo debitū. ſic ſibi. ⁊c.

Perfectū igitur meritū chriſti Jta qꝫ ſup eiꝰ meritū ōnia alia merita humane nature hñt fundari ⁊ ab ipſo procedūt ſicut pullulationes a radice. Et hoc eſt ſolum meritū in quo poſſumꝰ ſaluari. Nam p hoc plene ſatiſfactū iuſticie diuine nō ſolum ꝓ toto genere humāo in cōi. ſed etiam ꝓ quolibet hoīe in ſinglari. Et nō ſolū in quolibet hoīe ſinglari maliciam vite ſue. q̄ſi in q̄dā aceruo cōi emūdauit. Sꝫ vt hubertinꝰ ait. Pro q̄libet pctō ſinglari maculam luit ⁊ deſleuit. penam ſoluit ⁊ ptulit ⁊ ab ipā reum abſoluit. veniam ⁊ grām impetrauit. Jpm qꝫ in ope ſuo meritorio adiuuit ⁊ aſſociauit ⁊ oīe bonū in ſinglari ⁊ ſpeciali qd vnqꝫ habebimus in hac vita ſiue in beatitudine eterna pus ipē nobis meruit radix meriti factꝰ prius a prē ipē nobis accepit ⁊ ꝓ ipō inetnū patri ſe ſubijcit ipm laudat ⁊ bñdicit. ⁊ ſibi inetnum de oībꝫ noſtris gratꝰ exiſtit. Uñ q̄ ex nobis nihil niſi filij ire nihil niſi mortem etnam meremur. in chriſto omne meritū habemꝰ Jta qꝫ dicere debemꝰ Oīa opa nrā operatꝰ in nobis es dñe. Et ad ita nobis merendum tm̄ aſſumpſit de pena ⁊ dolore tam interius in cordē qꝫ exterius in corpe. qꝫ ōnino eſt nobis ineffabile. Et tamen ad hec patienda ⁊ nobis merenda tam agilliimo ſaltu tam velociſſimo curſu occurrit qualem nō mens ↄcipe poteſt vt vere exltauerit vt gigas ad currendū viā. ⁊c. Enumerat vbertinꝰ decē amoroſos ⁊ agilliimos ſaltus quos fecit bñdictꝰ Jheſus a ſue ſublimitatis extremo in noſtra infirma q̄ꝫ eſſet ↄſideratio deuota. ſed fieret ꝓlixa.

Jtemqꝫ huic loco quadrat ↄſideratio de voluntate chriſti q̄ diſtinguit multipliciter a doctis. ſꝫ plene de his agitur in locis pmemoratis. Uñ hec alibi legēs o aīa chriſtiana in dño ihū tuo exulta in quo es ↄcq̄d es ⁊ extra quem ñ niſi male es q̄ tibi ōnia eſt. Plaudāt alij ſibi de merito de bono ope ſe iactēt Tu nullum meritum tene. niſi q̄ntū chriſtꝰ tibi meruerit ⁊ trinitas btā acceptauerit. Gaude cū vbertino i menſura quā tibi dñs diſtribuit. in funiculo diſtributōis tue. in hac bñdicta terra ꝓmiſſiōis cordis boni Jhū cuiꝰ portione cōtenta canta cū ꝓpheta. Funes ceciderunt mihi in pclaris. etenim hereditas mea pclara eſt mihi. O funes o hereditatē o ꝟe meritoſi. q̄ h̄ merito chriſti gloriant. O ne in me chriſte hōe tua merita depdita iri ſinas. erro enim ſi alia inquiram. Omnia bona mea ſunt tua dona ⁊ iō magꝭ obligātia

¶ Quomodo ſpiritus is benedictus.

Hebꝛ tertiū.

Jam de huis ſpūs ymmo ⁊ totius chriſti benedictiōe vidēdum De cuiꝰ bñdcōibꝫ pulcherrime agit dñs Albertꝰ in libro de laudibꝫ ꝟginis glōſe: Unde hec notanda qꝫ Bñdictio dr his modis. R

Signat ſupponit in pte mō bñdictus:

¶ Primo fuit benedictꝰ q̄ntū ad ſignificationem Quia ſic bñdictio dr ⁊ eſt.
Omnis maledicti euacuatō q: caruit fomite īgrātia in cineratione
Omnis boni poſſeſſio quia poſſedit naturam diuinam humanam coniunctam
Fecūditatis exaltatio q: pater in ēe nate grē glē
Congratulantiū collaudatio quia laudatus ab āgelis. hominibꝫ creaturis.

¶ Notent ꝟba ſinglā q: habundantia eſt in eis ⁊ deuota materia q̄ cōſideranti ſatis ē nota Uñ nec p ſequēda Fuit q̄ꝫ bñdcs ſm oēꝫ ſuppōnem.

Sic ei ē bñdcō i
- natura
- gratia — ⁊ ſic xp̄s ſumme
- gloria

Jn nata āt fuit dñs ihs bñdictꝰ Et hoc

q̄ ad
- corpꝰ qd maria forma armonia optim
- aīāꝫ carētē oī malo. īplerā bono. vnitā deo
- deitatē i opibꝫ. in ſeipō. in ſuis donis

Benedictus item fuit chriſtus Jheſus in gratia. Quia habuit

grāꝫ
- icreatā cū prē. q: ē dei filiꝰ ſpirator ſpūs
- catā cū mrē oēm grāꝫ accepit dedit ipleuit
- coniūctam cum vtriſqꝫ q: ſic filius plurium

redemptor ⁊ beatitudo hoim.

Jn gloria quoqꝫ benedictus fuit chriſtus Dñs

glāꝫ
- creatoris in mīa. iuſticia glā
- ↄphēſoris aureā ⁊ ſuphabūdāter oia — oīꝫ
- rdēptorꝭ liberator hoīꝫ victor dēonū exaltator

Fuit q̄ʒ tcio bn̄dict⁹ ſm ꝑtes integrales:

q̄ ad — origiēm bn̄dictā ēnitatē pr̄ēʒ. ꝟginē mr̄ēʒ. / cēntiā. in odore ſapore valore / efficiētiā nos bn̄dicēs iēe naſē grē ꝛ glē

Et ob h̄ merito a nob̄ bn̄dicēd⁹ ſꝑ paſſiue corde ore ꝛ ope. Eſt etiā poſtrēo bn̄dict⁹ ꝑ oīa ꝛ ſm extremū modū bn̄s. ſ. oēs bn̄dcōnes.

bn̄s — ꝟginalem / vidualem / ꝯiugalem — q꞉ — ꝟgo ꝛ pr̄ ſic ꝫ maīa ꝟgo ꝛ mr̄ / ſpōſus eccl'e ablat⁹ / eccl'e vir ei deſpōſat⁹

Oīs ꝑterea bn̄dcōnes in ſcriptis poſite huic in ſummo ſunt attribuende. Habuit eñi oīm oīs dignitates vel ꝑ ſe vel in equipollenti excellentiſſimo ꝯgruēti vt Albertus ibi declarat. Vn̄ pr̄ʒ q̄ʒ copioſe hic āmiſtrat̄ deuote meditatiōis materia. q꞉ poteſt fieri applicatio oīm bn̄dcōnum q̄ bn̄tur in biblia vt d̄ bn̄dictionibꝫ dieꝝ patriarchaꝝ ſacraꝝ mulierum ꝛc̄. q̄ oīs chriſto ſunt applicabiles. ❡ Hunc igiť vere bn̄dictū ſpm̄ ꝛ merito a cūctis bn̄dicēdū in noīe dn̄i veniētē deuote amplectere eulogiū illud in aureʒ ei⁹ ſuſurra dicēs Ingredere bn̄dicte dn̄i curſoris ſtas Nam ſi hūc bn̄dictū deuote acceꝑis nō in bn̄dict⁹ manebis. Maior archa hic. Si ad arche ingreſſum bn̄ dicebať obededom dom⁹ nō ad chriſti itroitū amās benedicitur ſpiritus.

De ſpūs hui⁹ ꝓ nobis traditione.

Mēbꝝ. iiij.

Iam q̄rto de hui⁹ bn̄dicti ſpūs in cruce pro nobis traditiōe ꝯſiderandū quō ſcʒ traditus ſit q̄ñ inclinato capite tradidit ſpm̄ ꝛ emiſit ꝛ hoc voce magna clamādo. Qui q̄dē clamor vt vbertin⁹ in ſua q̄rta ꝑte pulchre ꝓſeq̄ť. magni fuit valoris ꝛ efficacie.

Nā — excitauit pr̄ēm / terruit hoſtē / māifeſtauit ſe deū / aīauit hoīem — ad — exaudiēdū / fugiēdū / ꝯfitēdū / ꝯgrediēdum

❡ Ante eñi plures clamauerūt nec exaudiuit eos de⁹ ſed hui⁹ vni⁹ cui⁹ orō nō fuit rauca raucedine peccati ꝓ reuerētia exaudita ē a pr̄ē. iuxta illud ps. xvi. Ego clamaui q̄m exaudiſti me de⁹. Scdō clamor iſte in tradendo ſpm̄ terruit hoſtē ad fugiendū, quia erat victorie ſignū. In cui⁹ figura cū veniſſet archa i caſtra. vociferat⁹ eſt ōnis iſrael clamore grādi ꝛ philiſtei audiētes vocem clamoris dixerūt Que nam eſt hec vox magna clamoris ꝛc̄. Seq̄ť Timuerūtq꞉ philiſtei ꝛ ingemuerūt dicētes. Ve nobis. ꝛc̄. Sic diaboli territi ſunt clamore chriſti. Tertio manifeſtauit ſe deū. Cū eñi moriētes deficiētibꝫ vitalibꝫ ſpiritibꝫ vix valeant reſpirare. inſigne deitatis fuit ꝙ morti imediate propinquus ſic alte clamauit. Unde centurio videns ꝙ ſic clamans expiraſſet confeſſus eſt. Uere filius dei erat iſte. ❡ Quarto is clamor animauit martires ad congrediendum Clamor eñi ducis animat milites ad pugnam. Cuius pulchra figura ſcribitur iudicū ſeptimo. De gedeone ꝛ ſocijs e⁹ qui cōclamauerūt deo ꝛ gedeoni ꝛ vicerunt.

❡ Tradidit ergo ſpm̄ clamando. Item tradidit aīām in manus patris ipſam commendando dicēs Pater in manus tuas commendo ſpiritum meum Quod verbum eſt.

ꝟbū — mire recōmēdatiōis electi collegij / doloris intentiſſimi / victorioſiſſimi triūphi vt ꝓſeq̄tur deuote vbertin⁹ vbiſ̄.

De huius inuicti ſpūs victorioſo egreſſu dauid ꝓdixit. Exibit ſpūs ei⁹ ſcʒ ꝑ ſeꝑationem a carne. ꝛ reuertetur in terrā. i. in corp⁹ ſuū in reſurrectiōe. In illa die (reſurrectiōis videlicet) peribūt oīs cogitationes eorum (iudeoꝝ ꝛ hoſtis antiqui) Compūgere nūc anima mea ꝛ viſa tam nobiliſſimi ſpūs traditione doloroſa luctum vnigeniti fac tibi planctū amarum ſuꝑ ablato ꝛ tradito h̄ ſpū deſiderabili votorꝫ tuoꝝ. Nam ſtupenda nimis neq̄ʒ ꝛ impia erit anima mea vt vult vbertinus inſenſibilitas tue obdurationis maligne ſi ad tam exceſſiuos morientis ihū ꝛ ſpm̄ ſuū ꝛ ſpm̄ talem tradentis clamores q̄ etiam lapides ſcindūt. terram ꝯcutiūt. celi luminaria feriunt. ꝛ quod terribilius eſt mortem ipam abſorbendo degluciūt. nō tota ꝓfundaris in profluuiū lachrimarum. faciens tibi planctum amaꝝ ſuꝑ talis ſpūs traditiōe. Nec te iam rōnalem creaťam reputes vel ſaltem inſenſibilem petram ſed infernalem maliciā ꝛ dyabolica ingratitudine induratam. ſi ad tanti clamoris vocem nō frāgaris. ſi ad talis ſpūs traditi cōmemoratiōem nō conpūgaris. ſi ad tanti piaculi recordationem cōpaſſiua pietate non mollitis Hec ille. Supeſt, circa hui⁹ ſpūs traditionem alia plurima materia deuotiōis. puta de rōne de mō traditionis. Offeruntq꞉ ſe hic, queſtiones quedam affectiue pariter ꝛ intellectiue. Puta ſi violentia ſpirit⁹ fuit ablat⁹. Si ſine paſſiōe aliq̄ñ abceſſiſſet Itemq꞉ ſi plura ꝑferre potuiſſet.

De hui⁹ ſpūs exaltatione ſublimi.

Membꝝ. v.

Poſtremo conſideranda occurrit huius ſpiritus exaltatio ſublimis. Nam omni humilianti exaltatio debetur. Et ergo ſicut ſe ſumme humiliauerat tradendo ſeſe in mortem. Ita equam exaltationem accepit ꝛ gloriam. Iuxta illud apoſtoli. Propter quod ꝛ exaltauit illum. ꝛc̄. O vere excelſum pre regibus terre ꝛ omnibus etiam ſummis ſpiritibꝫ illis exaltatum ſpm̄.

❡ Cuius ſpiritus benedicti altitudo ex hījs conijcitur.

deo inſeꝑabilr̄ ſꝑ vnitꝰ
q̄a inter oīa creata ꝑfectiſſimus
iugi fruitiōe etiam in terris btūs

Quā ergo putas is ſpūs eſt iam gl'oſus in celis q̄ tanta gl'a ꝛ altitudine ꝑditꝰ fuit in terris. Vere ā plior ꝛ felicior eſt huius vniꝰ ſpūs diuini gl'a q̄ʒ ſint oīm electoꝝ ſimul in vnum coaceruata gaudia Unde ꝛ iſte ſpūs ſolus clarius ꝯſpicit ac ardētius ꝑfruitur ac diligit ſummam ac ꝑfectiſſimā trinitatem q̄ʒ oēs mentes create ſimul ſumpte. Quis q̄ſo tacco de eſſentiali beatitudine ſpūs huiꝰ q̄s vel accidētali a gaudia eiꝰ mente vel expte attinget. Quis gloriaȝ illam in quam patiēdo intrare oꝑtuit ꝛ iam itrauit Quis nomen illud ſuꝑ oē nomē. q̄s honorem celi ci exercitꝰ ꝯmēorabit. Puteus hic altus nimis nec vas intellectꝰ habeo q̄ haurire poſſum Unde ſitiens quemadmodum ad fontes aquaꝝ ceruus Ita ſitio dn̄e ihesu videre ſpm̄ hunc in decore ſuo. O quando veniam. qn̄ ſpm̄ hūc facietenꝰ ꝯtemplabor. Cupio diſſolui ꝛēe cū xp̄o. ꝛ huic beatiſſimo viuifico ſpiritui ꝯiūgi. O imple tu in bonis deſiderium meū. o ſpūs ſancte. o ſpūs recte. o ſpūs principalis. Reforma deformem meū ſpm̄ q̄ poſt attingam ad videndū decoratū te in gloria ſpiritum per traditionem illam ſpiritus tui. Amen.

A De quarta huius agni portione videlicet de inteſtinis. Capl'ȝ. iiij.

QUm inteſtinis vorabitis Exoď. xi. Per hec inteſtina intelliguntur ſm̄ doctores occulta grāꝝ chriſti miſteria Circa que hec concurrunt conſiderāda. Scilicet quomodo benedictꝰ iſte dei agnꝰ habet in ſuis inteſtinis. i. in īterioribꝫ aie ꝑter dicta Oēs grās.

ꝯmunes — pluribꝫ cōiter
Scȝ ſpeciales cū aliq̄bꝫ ſingl'ariter
ꝑuilegiatas — in ſe ſingl'arit̄

Quid ni haberet oēs grās de cuiꝰ pleītudine accipiūt oēs eas Oēs dico oēs. qꝛ ꝛ angeli oēs ꝛ homiēs. q̄ꝛ oīm eſt caput influens eas. Quicq̄d igit̄ vm̄q̄ʒ boni fuit in creaturis ꝑ excellētiam exceſſiuaȝ eſt in chriſti noſtri inteſtinis. Si em̄ iuxta diuinum dioniſium ſuꝑiores angeli inferioꝝ ꝓꝑetates hn̄t cū excellentia earūdem quid non habuiſſe putandum chriſtum oīm dn̄m. Potiſſimum. cum vnxit eum deus pre conſortibꝫ ſuis. Cum ꝛ apoſtolo teſte ex ipſo ꝛ ꝑ ipſum ꝛ in ipſo ſunt omnia. Ita vt damaſcēo teſte primicias noſtre maſſe accepit. Habuit igitur gratias omnes cōmunes.

De gratijs communibꝫ

Mēbꝝ ꝑmū.

GRatie autem communes iuxta Albertū ſunt hec. Scȝ.

B

theologales / cardinalis — Virtutes. grās gr̄is datas — grat.
ſp̄s ſcī — dona.
ſacrā — ſacra. aureolas fructꝰ — premium.
tꝰ ſpūs — fruct
btitudi nes — beo· ꝯiugū ꝟginū viduarum — ſtat.

Copioſiſſiā offert̄ h̄ dilucidāda meditatiōis materia. vid'lȝ de ſingl'oꝝ hoꝝ ad chriſtū applicatiōe. de mō q̄ has ꝟtutes habuit ꝛ hmōi. Scribūt de his latiſſime doctores ſuꝑ tertiū ſentētia. ꝛ ſcūs tho. i tertia pte ſue ſumme Mouēs plīmas circa ſingl'a q̄ſtioēs q̄s h̄ recēſere aut diſſerere lōgū eēt vn̄ t̄mittimꝰ ad illos h̄ vnū dicētes. Qȝ firmiſſime eſt tenēdū q ab iſtāti ſue ꝯceptiōis aīa dn̄i ihū ōni impleta eſt grā habitu ali. dōis q̄q̄ʒ ſpūſcī ōniq̄ʒ ſapia ꝛ ꝟtute. nullā ꝓfus ipfcōnem hn̄s Fidē āt ꝛ ſpem nō habebat qm̄ diuitatem htifice ſꝑ vidit. Eodē etiā tūc iplera fuit ōi grā gratis data. ſcȝ grē ꝓphetie miraculoꝝ linguaꝝ diſcretiōis ſpirituū. ceteriſq̄ʒ enumeratis. Ita q in ōibꝫ his nūq̄ʒ ꝓfecit q̄ʒtū ad habitus ipos infuſos vt vult dyoniſius carth. nec q̄ʒtū ad ꝑmiū ēntiale nec ſibi de illo ꝑmio aliq̄d meruit. Interea eodē inſtāti ꝑdicto humāitas chriſti ōni creatr̄ ꝑlata ē ꝛ oēm poteſtatē i celo ac in terra a ꝟbo recepit Quia vt aſſerit damaſce. Hoc ꝑeitꝰ ꝯdecēs fuit vt mox et q̄ hūanitati cōicatū fuit illud bonū imēſum vid'lȝ ꝑſoāle vel ypoſtaticū eſſe ꝟbi ꝑ q̄d hō ꝟe eſt d̄s. Cetera q̄q̄ʒ oia bōa iā dicta q̄ creata ſunt. atq̄ʒ finita cōicaret̄ eidem De hac tn̄ ōnipotētia aie chriſti doctores ſuas q̄s ꝑterimꝰ queſtiones habent.

C De ꝟtutibꝫ in ſpecie. . §. i.

ET notādum q nō mō fiet ꝯſideratio ꝑtactoꝝ in gn̄e. veꝝ etiā vt magis moueat̄ hō deſcēdēdū eſt ad ſingl'as ſpēs ꝛ ꝑtes tā iegrales q̄ʒ ſubiectiuas cardinaliū ꝟtutū ꝛ tec eraꝝ Utilius em̄ ꝛ ꝑgnātius ē ꝯſiderare ꝟtutes dn̄i in ſpecie q̄ʒ in genere ipo Puta de hūilitate pauꝑtate charitate fuerētia obediētia ꝛ cetcrȝ. dn̄i ihū. O q̄ ſic ad ſingl'os ꝟtutū flores i hūc ortū ꝯcluſum i hūc paradiſuȝ d'liciaꝝ in hec dn̄i ieſtina deſcēderet ꝯtēplādos odorādos miro reſꝑgeret odore ¶ Deſcēdamꝰ itaq̄ʒ exempli cauſa in hanc areolā ꝟtutū floremꝰ q̄ʒ vel pauca d' ieſtinis huiꝰ agni paucl'os ex h̄ orto legamꝰ flores

D De charitate chriſti . §. ij.

ET in ꝑmis Roſam charitatis dn̄i ihū intueamur. De cuiꝰ charitate poſſet fieri lōgꝰ ſermo puta de charitate eiꝰ ad deū prēm. Item ad ꝓximū frēm. Diligit chriſtꝰ prēm in q̄tū eſt deꝰ. ꝛ ſpiritum

ſcm̄ amore immenſo ⁊ ꝓrſus infinito. Sʒ hāc ama tioēm diuinam ꝗs enarrabit Quātum deꝰ pater a/ mat deum ꝗ filium tm̄ deꝰ filius deum prēm. De q̄ di lectiōe ⁊ mutua fruitiōe ſupbeatiſſime trinitatis in ter ſe deuotiſſime ſcribit dyoniſiꝰ carth. In de contē platiōe. declarās qm̄ illic omnis rō ꝯcurrit amoris. cuiꝰ v̄ba ꝑlirum eſſet ponere cūcta. videant̄ ibi Por ro inq̄tū chriſtꝰ eſt homo nō diligit prēm amore in/ finito qm̄ ipe vt ſic eſt finitꝰ ſed tn̄ maiori ac magis ardenti q̄ʒ oms ſimul electi q̄ ſunt vel fuerūt. Dn̄s em̄ ihs ōnibꝫ diligentibꝫ deum diligentior neq̄ʒ ſolū diligens verꝫ i vertice ⁊ cacumine dilectiōis conſtitu tus amās dei. ⁊ oīm amantium amātiſſimꝰ adeo vt aōr ⁊ ardor ſeraphicꝰ eiꝰ amoris ꝯpatiōe. languēs ꝗdam tepor hn̄dꝰ ſit. Imo ōnis amor htōꝝ ⁊ ſcōꝝ velut ſtilla ſitule ſic ad abiſſum amoris illiꝰ creati. Cuiꝰ amoris magnitudiēm eſtimādam dn̄s ihūs ex magnitudine obedientie ſue deſignauit dicens. Sʒ vt cognoſcat mūdꝰ q̄ʒ diligo prēm ⁊ ſicut mādatum dedit mihi pater ſic facio. ſurgite eamus hinc. Igit̄ ex mēſura obedientie ſue mēſura dilectionis eiꝰ cog/ noſcēda ꝓponitur. Sed maiorem dilectioēm nemo habet vt aiām ſuam ꝗs ponat ꝓ amicis ſuis. ꝗ ⁊c̄. Item ipe eſt rex glīe regnum amoris fundās valde ꝗ ſuꝑ oēm eſtimatioēm amās ¶ Item ipe plena di uini amoris etiā ſummis ſpiritibꝫ ymago. Intēſum ergo oportet eſſe eius amorem. Quō em̄ amorē ſera phicū incenderet. nō dico amor ſed feruor tepidus. Chriſtus āt homo incēdit ſeraphin ſuꝑ mūrē Habʒ ꝯplures vere deuotiſſimas ð h̄ amore notīas doctor ꝗdam diſtinguēs triplicē amorē dm̄ ihesu. ſcʒ.

	ſeipm
In	totā eccl'am ſuoꝝ fideliū
	deū trinitatem

¶ Sed quid multa dicere iuuat vbi ōnia indicibi lia. Uis noſſe q̄ntū te amarit attēde q̄nta ꝓ te fece/ rit. O ve tibi ōni criſtallo infrigidatiori aīa que tan to charitatis igne n̄ incaleſcis O amor ihū accēde me O amoris exēplar ſequar te.

E

De humilitate chriſti. .§. iij.

Eſſent in hūc modū de viola humilitatis dm̄ ihū deq̄ʒ lilio caſtitatis. item de flore paupertatis diſ ſerenda niſi ꝓlixitas obſtaret. Quis em̄ chriſto hūli or. ꝗs chrō caſtior. ꝗs item eo vnq̄ʒ paupior? Paſ/ ſim de virtutibꝫ his doctores in ſuis ſcriptis agunt. Habet Gerſon ſmonē de hūilitate dm̄ ihesu Item habet plurima vbertinus: Et plurima deuotionis plena de virtutibꝫ dm̄ ihū. ponūtur in vita marie ð oegenes Bonū ꝗdem eſſet nobis h̄ imorari ſed paucis dici non poſſunt. Quiſq̄ʒ quanto amantior dei tan/ to humilior tantoq̄ʒ paupior ⁊c̄. Attende hec exem/ plaria virtutum o anima mea. virtutum inops i do mino virtutum. videq̄ʒ ex regione quantum diſtes a perfectionis exemplari. ⁊ toto corde exora quo ſuis v̄ tutibꝫ perficiaris. Nulla enim alia tibi propior bre/ uior perfectior via ad virtutum diuitias conſequen das niſi a domino eas expetere virtutum. vt docet Mechteldis.

De ſpecialibꝫ gratijs dm̄ ihū chriſti.
Membꝝ. ij.

F

Secundo iam de gratijs ſpecialibꝫ dm̄ Ihe ſu agendum Quo circa notandum ꝙ do/ minus Ihesus habuit omnes grās ſpecia les. Et h̄ ſm oms modos

	generatiōeʒ ⁊ vite ingreſſum
q̄ʒ. ſ. ad	ꝯuerſationē ⁊ vite ꝓgreſſum
	mortē ⁊ vite egreſſum

Speciales grē q̄ ad vite ingreſſum Iuxta Albtū.

	p̄figuratio		ōibꝫ rebꝫ p̄figuratus
	ꝓphizatio		ōibꝫ ꝓphis p̄dictꝰ
ſc	ānūciatio	dn̄s ihs	a gabriele p̄nūciatꝰ
	mira ꝯceptio		mirifice nimis ꝯceptꝰ
	ſp̄s ſ̄pletio		ypoſtatice dō vnitus

Oēs igit̄ has in ſummo habuit vt intuēti pʒ Quo ad vite ꝓgreſſum grē ſpeciales ſunt

	a deo diligi		p̄ oībꝫ dilectus
.ſ.	amicꝰ dei dici	dn̄s ihs	filiꝰ dei nōiatꝰ fuit
	a cl'pa cuſtodiri		nec peccare potuit

Has igit̄ ōēs q̄ʒ in vertice tenuit.

Grē ſpeciales circa vite egreſſum ſunt

	mortē p̄ſcire		p̄ſciuitq̄ʒ totiēſ p̄dixit
ſcʒ	volūtarie mori	dn̄s ihs	ꝺſiderāter mortuꝰ
	aiām pōere		q̄ʒ voluit oblatꝰ ē

¶ Patet ergo ꝙ oms ōnimō grās ſpeciales ⁊ in ſummo habuit. Nec ab vllo vnq̄ʒ illuſtriū victꝰ fuit. Habūdātiſſima h̄ offert̄ meditationū deuotiſſimaꝝ materia q̄ acute intendēti ſatis eſt manifeſta. O igi tur hūc dn̄m āmiremur. huic dotato ex intimis con/ gratulemur. petentes quo de ſuis bonis communi/ cet etiam nobis.

De gratijs ſingularibus Ihesu.
Membꝝ. iij.

G

Poſtremo de gratijs ſingularibꝫ ſupereſt videndum Harum aliquas Albertꝰ enu/ merat. declarās quō mrēm ⁊ oēs ſcōs p̄ui/ legiatos precellit. Et q̄d mirꝫ ſi rex preſtet militi. do minꝰ ſuo. fons riuo. ¶ Et ſunt iſte

i Nō peccauit nec i peccō ꝯceptꝰ nec peccāre potuit
ij In inſtāti ōni grā plenꝰ ōne meritū habuit
iij Plēitudinē datiuā inſtter ſolis habuit.
iiij Uirgo v̄ginis filiꝰ fuit
v Pater v̄go per creationem extitit
vi Pater oīm multiplici iure fuit
vij Filios verbo non carne genuit.

viij Oim ſciām habuit. ōni bono plen⁹ fuit
ix Jpe lux mūdi ⁊ oſtium fuit
x Jpe nomē ſup omē nomē retinet
xi Pr miāꝝ ⁊ rex gl'e dici meruit
xij Oim dignitates oim ſtat⁹ oim dotes vel per
ſe aut equalēter excellētiſſime habuit

¶ Hec corōa ſtellaꝝ. xij. qua rex gl'e corōat⁹ quaꝫ ſibi nō vendicet alter. ¶ Hec eñi ſunt ꝑuilegia ſingl'aria nec alteri cuiqꝫ ꝯceſſa. Et ſumūtur ad inſtar ꝑuilegioꝝ Marie q̄ Albertus pōit. ſed per exceſſum Unde qui hec plene intelligere volet illa legat opꝫ

¶ Perſpiciat iam q̄ poteſt q̄ꝫ tota ſit pulchra anima chriſti. q̄nta gl'a in inteſtinis latitat occulta. vt vere dictum ſit. Omnis gloria eius abintus. Grā nempe iuxta dyoniſium carth. ſupnāt'ale eſt ornamētū ſplendidiſſimus decor ⁊ lumen ꝑclaꝝ mētis create eꝰ eſſentiam ꝑornās. q̄ꝫ ergo pulcher q̄ omīs oim grās tenet. Vere deficit ſmo in hoꝝ effatu. Nulla quippe natalis ꝑfectio forma aut claritas his poteſt equari Non tantum neqꝫ tam pulchre ornat lux celeſtis ſubſtantiam ſolis ⁊ lune q̄ꝫtum decorat grā eſſentiam anime. Nec ſol tm̄ venuſtat regioēm celeſtem q̄ꝫtum charitas dei venuſtat anime voluntatem. Sed nec ſeptem ſplendidiſſimi planete catenus ornāt orbes celeſtes q̄ꝫtum ſeptem dona ſpūſſancti ornāt atqꝫ clarificant anime vires. Neqꝫ vniuerſitas ſiderum tātum decorat ac ꝑficit firmamētum ſeu ſperam octauam q̄ntum vniuerſitas ceteraꝝ ꝟtutum dignificat ornat ⁊ ꝑficit aīām Jtaqꝫ elucefcit ꝙ ſola pulchritudo creata anime chriſti atqꝫ inteſtinoꝝ maior plenior atqꝫ amenior fuit pulchritudine ſpirituali oim electorum pariter acceptoꝝ. Eſt item infinite pulchritudinis immediate ypoſtatice iūcta fonti ōnis pulchritudinis. ¶ Congratulare igitur o anima mea pulchritudini dm̄ dei tui. ⁊ ſcā ſupbia efflare ꝙ tātaruꝫ grāꝝ reſeruaculum ⁊ hoſpita fieri nō dedignaris. Quo igitur ſplendore O q̄ꝫ glorifica luce putas chorufcas o anima mea ſuſcepto in intimis iuſticie ſole. Abijce ergo opa tenebrarum ⁊ armis his lucis induere. Ora quo de plenitudine ſua accipe merearis. vt fontes ſui diriuent̄ foras

De huius benedicti agni quinta portione. hoc eſt de pedibꝫ Caplm̄ q̄ntum.

H Quam ſpecioſi pedes annunciantis pacem. yſ. q̄nquageſiō. ij. Jd eſt dm̄ ihū q̄ pacem annūciauit. in ortu progreſſu ⁊ exitu. De cuiꝰ pedibꝫ tamq̄ꝫ de q̄nta portione iam agendum. Caput eñi cum pedibꝫ vorari iubet̄ agni. Pedes āt huius agni ſunt opa humanitatis eius vt volūt doctores Que opa humanitatis in eucharíſtie ſacre acceptiōe ſingl'ariter ſunt ruminānda ⁊ deuote meditāda. eo ꝙ ipm ſacramētum eorundem opm ſit ⁊ mortis memoriale ſignū. Juxta illud dm̄ ſaluatoris. Facite in meam ꝯmēorationē. lu. xx. Et illud apoſtoli. Quociēſcūqꝫ mādūcabitis panē hūc ⁊ calicē bibetis mortem dm̄ ānūciabitis donec veniat. Hec portio ē portio deuotorū. Hec eſt lac ſimpliciū ymo ⁊ doctiſſimorū ¶ Hanc ruminare patres illi heremicole teſte Odilio abbate ſolebāt ⁊ ſic vitā manducabant. Sic paulus primus heremita manducabat. Etiā tpibꝫ illis quibꝫ mortalem nullū (ne dixero ſacerdotē cōicātem) cernebat. Sed manducabat q̄ꝛ credebat Et qđ credebat crebro ꝯmemorabat. Et quod ꝯmēorabat diligenter conſiderabat. ruminabat. ⁊c̄. Et in omnibꝫ his mortē dm̄ annūciabat. Et cui. niſi ſibipſi. Et qualem mortem ⁊ qualis mortui. ⁊ quare mortui. niſi quia cum ſanctiſſimus eſſet ⁊ exaltandiſſimus voluit interim exinanitus gloria ſua humiliari. charitate dei ꝑcipientis obedientiā vſqꝫ ad mortē mortē aūt crucis. Sic oportet annūciare vt ſic mens in amorē ꝓpter ſe mortui dm̄ poteſt inflāmari. Unde nec ſancta mechteldis cōicare audebat niſi añ h' mēorata fuiſſet. vt ptꝫ ſupra.

Membrum ꝑmum. I

Sed vt ordinat⁹ de hac portione queādmodum ⁊ de ceteris agamus. Juuat huius agni rōnal' duos diſtinguere pedes ſecundū eius opa que ſunt ſub duplici differentia. Pes ergo dexter ſunt opera victorioſa ⁊ gaudij. Pes ſiniſter opa laborioſa ⁊ meroris. Et pro cuiuſqꝫ pedis ꝑfectiōe cuiqꝫ poſſūt aſſignari quinqꝫ digituli. ⁊ cuiqꝫ digitulo tres articuli. Digituli ſiniſtri pedis ſunt hij qui habentur in verſu. Articuli tres cuiuſqꝫ ponuntur in gloſa interliniari.

ꝑfigurat⁹ vnit⁹ concluſus — i pauptate hūilitate auſteritate — docēdo mira faciēdo ſanando

Concept⁹ — **natus** — **vixit**

ignominioſam acerbam pemptoriaꝫ — mortem — corpore in tumulo anima in limbo obſerat⁹ cuſtodibꝫ

paſſus. — **tumulatus.**

De ſingulis his copioſiſſima materia ſe offert quam deuoti quia in cotidianis ſuis exercicijs hñt. non magnope ei immorandum hic. Quoniam hec plenius Bonauentura Ubertinus ⁊ Ludolphus ꝑſequuntur. ⁊ de ſingulis digitulis ſingularia Roſaria ꝯfeciſſe me memini.

¶ De quinqꝫ digitulis cuꝫ ſuis articulis dextri pedis. Mēbꝝ. ij. K

Nunc nunc etiam conſtituendi quinqꝫ digituli cum ſuis articulis dextri pedis id eſt victorioſo

rum opm chriſti Et potcrūt eſſe iſti

corpꝰ glꝰificauit appa ruit confortauit
Surrexit.
iejnū i dō iacob eccl'a militante
regnando.

in celū aperuit traduxit
ſtandit.
iudex iuſtus ſapiēs potens:
redibit.

ſpūz i ſignū ꝑuilegiū anulū:
miſit.

¶ Grādis ꝺ ſingulis ſermo fieri poſſet ſed aperta hec ſunt cuiqꝫ meditanti. Quotienſcūqꝫ ad hoc ſacroſanctum ſacramētū acceſſerimus firma fide meminerimus ꝙ illic accipimꝰ dñm ihesum nō ſolum hoīe factū ⁊ paſſum ſed ⁊ iam corpe ꝑ reſurrectioem glorificatum. decore multiplici indutum. ꝓut vbertinus pulchre declarat. Accipimꝰ dico dñm ihm non iā in terris ambulātē ſed ad dexterā pris reſidētem. ſpm̄ effundentē in totam eccl'am militātem ſil' ⁊ triūphātem triūphaliter regnātem. Accipiſqꝫ tuū venturū iudicem ⁊ eqſſimū tuoꝝ meritoꝝ retributorem bonos collocaturū ad dexteram ꝑ collatioēm et'ne gl'e malos vō poſituꝝ ad ſiniſtrā ſcabellū pedū ſuoꝝ ꝑ inflictionem ꝯdemnatiōis ⁊ eterne miſerie. Caue itaqꝫ o aīa mea ne indignꝰ ꝯtrectes iudicē tuū qꝛ licz iam patiens ſileat tunc quaſi fera raptis catulis ſeuiet ⁊ quaſi leo in te rugiet. O dñe ne in furore tuo arguas me. da ne indigne vnqꝫ ſuſcipiā te. ¶ Hec ꝺ pedibꝫ huiꝰ agni paſchalis id eſt de opibꝫ humanitatis chriſti. Que dum ꝑ intellectum ꝯſideramꝰ ꝑ mēoriam quia hec ōnia ꝓpter nos egit iuxta Coſueldie meminiſſe debemꝰ vt ſic affectu ⁊ volūtate in eum incaleſcamus ⁊ ope ⁊ veritate ipius veſtigia cum btō Job ſequamur vt ſic ad gl'am eius ꝯtuēdam ⁊ pulchritudinem ꝯtemplādam attingamꝰ

De ſexta portione huius benedicti agni hoc ē vtilitate ⁊ fructu

I

Capl'm ſextū

Adipe ⁊ pinguedīe repleatur anima mea. ps. Quaſi modo geniti infantes lac concupiſcite. Petrus.

Sexta portio huius noſtri agni eſt. Utilitas ⁊ fructus eius. Nam ſicut is agnꝰ fuit in ſe ſanctiſſimꝰ Ita nobis fructu vberrimꝰ Pro quo notādum ꝙ Agnelꝰ iſte fructꝰ nobis germinauit

terris ambulans
Et in cruce pendens Sꝑ ḡ vtilis fuit
ſacro ſe occultās

Nā dū in terris ābulauit duo bona dedit
puta lanā exemplaris ꝯuerſationis
lac ſalutaris eruditiōis

Pis cū chriſti ſacra ꝯuerſatio qđ aliud fuit niſi nuptialis q̄ ornaremur veſtimenti ꝯtextio. Omnia em̄ opa ſua opatus eſt in nobis ymmo ſeſe veſtem dedit nobis. Uñ apl's clamat. Induimini dñm ihm xpm O vē purpura tyrio etiam veneno ꝯtexta. veſtis ſublimior ōni ꝑſtātior ſupbiſſimo licet cultu habitus. Quis iam ciuis beate illius ⁊ ſancte ciuitatis ihrl'm nō votiuis hoīem illū ocellis inuiſet. qs nō āgelorūz etiā ſeraphici licet ſit ordis illi hōi aſſurget quem nō dico ſui regis cōuerſatiōe ſed ⁊ rege ipo regū tā dignāter ꝯſpectāt habituatū Et tñ puto ꝙ totiens xpo induimur q̄tiens digne ſacrō eiꝰ ꝑticipamꝰ Ubi iam veſticole iſti vbi q̄ ſplēdido ardēt habitu ſuffulciri. Huc accedāt ⁊ voti ꝯpotes fient. Hic iā grādis meditationū ſe copia offert ſcꝫ de ꝑfcā ⁊ exemplari ꝯuerſatione domini iheſu vbi potes in genere videre Qꝫ habuit ſe

obediētiſſime pris diuini
In oībꝫ ſeueriſſime reſpectu ſui
charitatiuiſſiē primi
prudentiſſime aduerſarij

Itemqꝫ quomodo in ōnibꝫ ſuis opibꝫ vt Bonauentura ait cum

cognita itellectū
diuia volūtas vt amata ꝑ ſapiām
i fuerētia hita timorē
cognita ſciām
mouit hūana necitas vt ꝑ
mifata pietatē
ꝓuida i eligēdo ꝯſiliū
vtutꝫ ſtrēnuitas vt ꝑ
vigoroſa i ꝑferēdo
fortitudiēꝫ

¶ In oībꝫ ḡ opibꝫ fuit ꝑfectiſſimꝰ q̄ppe a ſpūſſctī donis actꝰ ⁊ regl'atꝰ Si pleniꝰ voles hec attēdere de hes ad ꝑticularia exempla deſcendere q̄ lōgū eēt ponere. tñ nō ſolū ꝯſiderare. ſed magis ſtude ea imitari qđ vt poſſis ora vt qui dedit exemplum etiam ꝯferat ſectandi auxilium. Amen.

De fructu quem ꝓtulit ambulās i terra .§. ꝑmus. M

i Iam de altero fructu quē ābulās agnellꝰ nr̄ ꝓtulerit videamꝰ Et eſt is lac ſalutaris eruditiōis Quo paſci nos āmoēt petrꝰ vbis̄. ⁊ q̄li potauit illos paulꝰ qbꝫ ñ ſolidū cibū dedit Uerba dm̄ ihū oībꝫ oia ſunt fcā. lac ꝑuul' grādibꝫ ſolida eſca O q̄ꝫ dulcia faucibꝫ meis eloq̄a tua dñe ſup mel ori meo. Meliora vbera tua vino. eloq̄a caſta argētū igne examiatū ſup mel ⁊ fauū dulciora. Quis vbi vboꝝ dulcediuē vtilitatē qs necitatē ꝑpēdet. In talibꝫ viuit̄ ⁊ in talibꝫ vita ſpūs eſt. Uerba ait vbū ipm q̄ ego loq̄r vob. ſpūs ⁊ vita ſunt. Uex dñe vba vite et'ne hēs Amareſcāt

queſo om̄ia vaniloquia. ſola tua cordi meo tua v̄ba dulceſcant. illa ſola ruminer. illa iugi mente reuer- ſer. Sanctificāt enī aīam ꝛ corpora tua verba Chri ſoſt. teſte. mente ꝛ ore tractata. ¶ Hic lata rurſus materia offertur de doctrina domini ieſu de cōmen- datione verborum eius. deq3 dulci affamine eius. ſ3 hec in alijs requirantur.

De fructus pinguedine quē ſtillauit in cruce. § .ij

Habem⁹ alterꝫ principalē fructū ex hoc noſtro agno in cruce pendēte. ſ. vtilitatū pinguedi- nē. Nam in crucis veru extenſus igne exceſſi- ue tribulatiōis decoctus pinguedineꝫ noſtre ſalutis diſtillauit. Quos etiā ſimul nobis in hoc ſacramēto coaceruauit. Quotiens enī illud ſumim⁹ oībꝫ pingue dinibus vtilitatū eius cōicamus. Unde copioſa ē et hic materia differendi ſcꝫ de fructibꝫ dominice paſſi- onis. De quibꝫ paſſim doctores ſcribunt. Et autor Pantheologie de illis diffuſius agit. Unde nō op⁹ eſt retexere illos Tantū ita paſſioni eius. eiuſdemq3 memoriali deuoti ſimus vt illorū pticipes fieri merea mur. Tantū ei quis ex hijs fructibus vt ait Raymū dus dn̄ice paſſionis cōicabit quātū (de adultis loq̄r) pia deuotione ꝛ gratitudine quis applicuerit ſibi. vt in libro nature declarat. Ut tamen ꝛ hic paucā ma teria aſſignetur: aſſignāde ſunt verſus quos autor cō pendij ponit in quibꝫ habētur fructus ꝛ effect⁹ paſſi onis.

Viuificat. ſanat. placat. ſcīn̄ excitat armat
Ducit. debilitat. luſtrat. dl'corat. obūbrat
Informat. reuocat. ornās. iflāmat. hōrat
Dat pacē. ſpoliās. repāſ. dat gaudia. tutat

¶ Primo inq3 dominica paſſio viuificat ſpūaliter. Apoſto. Cū eſſemus mortui pctō viuificauit nos per mortē filij ſui. ¶ Secūdo ſanat. ſ. mentis vulnera. Numeri. Aſpicientes eneū ſerpentē ſanabantur. Tertio placat irā paternā Apoſto. ad coloſſ. Paci- ficauit in ſanguine ſuo q̄ in celo ꝛ que in terris ſunt Quarto Scrificat. Ad Chorin. Chriſtus fact⁹ ē no- bis iuſticia ſcrificatio ꝛ redēptio. Quito Excitat ad ſpūalem pugnā. Macha. Oſn̄derunt elephantibus ſanguinē vue. Un̄ crux ē q̄ſi vexillū Sexto armat. ſ. cōtra mūdum. carnē. ꝛ diabolū. vn̄ ſignatur p clipe- um quē leuauit Joſue ꝯtra hay. Septimo Ducit p mare huius mūdi. vt patet Exodi de virga Moyſi Octauo debilitat virtutē demonū Job. Quaſi in ha mo capiet leuiathā. Nono Luſtrat. vnde Crux ē q̄ſi tabernaculi cādelabrū Eſtq3 chriſti paſſio reſerās ſi- gnacula ſeptē. Apoca. Thobias illumiatus eſt p fel piſcis. i. amaritudine paſſionis xpi. Decimo dulco- rat. ſ. aquas tribulatiōis Exodi. De ligno miſſo i a- quas marath. Undecimo obūbrat Canti. Sub vm bra illius quē deſiderabā ſedi. Duodecimo informat

per exemplū Petr⁹ Chriſtus paſſus eſt p nob̄ vobis relinquēs exemplū vt ſequamini veſtigia eius Chri- ſtus ei nobis eſt quaſi liber poſitus in pulpito cruc- vt diſcam⁹ obediētiam. pacientiā. hūilitatē. charita tem. Decimotertio reuocat a culpa Eſaie. Attritus eſt ppter ſcelera nrā. Decimoquarto ornat. vn̄ dixit ſctā Agnes Sanguis ei⁹ ornauit genas meas Deci- moquinto inflāmat ad diligendū Bernar. Sup ō- nia te mihi reddit amabilē bone ieſu calix quē bibiſti opus redēptionis noſtre. Decimoſexto honorat ſcili cet imitatores ſuos Heſter Sic honorabit̄ quē rex voluerit hōrari. Magna gloria ſerui ſeq̄ dn̄m ſuum Decimoſeptio. Dat pacē. ſ. inter deū ꝛ hōieꝫ. hoiem ꝛ hōiem Inter angelū ꝛ hoiem. Apoſtol⁹ Recōſilia ti ſum⁹ deo per mortē filij eius Iteq3 Pacificās per ſanguinē crucis ſiue q̄ in terris. ſiue que in celis ſ Jn tpe iracundie factus eſt recōſiliatio. Decimooctauo ſpoliat infernū. Eſaie. Uoca nomē eius. ſpolia det trahe. feſtina. predare Decimonono repat angelicā ruinā. Ipſe enī chriſtus eſt lapis angularis qui facit vtraq3 vnū. in quo duo pietes angeloꝝ. ſ. ꝛ hoim cō ueniūt. Uiceſimo dat gaudia. Sicut enī ſumm⁹ ſa- cerdos intrauit in ſancta ſctōꝝ nō ſine ſanguine. ſic nos p ſanguinem xpi in celū. Uiceſimoprimo tutat ab inferno ꝛ purgatorio. vt patet in exēplo de illo q̄ cōſueuit legere Dn̄e propter illā amaritudinē quam ſuſtinuiſti ꝛc.

De adipe frumēti ꝛ fructu ſacramēti. § iij.

Tertio ſub ſacro ſe occultans vtilitati nr̄e cō ſuluit ꝛ quaſi adipe frumēti fatiauit. q3 fruc- tibꝫ ſacramēti refecit. Qui aūt ꝛ quales ſint hui⁹ ſacramēti fruct⁹ nō opus eſt hic repetere. quo- niā pleniſſime in ſupioribus. de hijs proſecuti ſum⁹ ꝛ varijs modis ſm̄ varios illos poſuim⁹. Orem⁹ vt ſic ſacramēto pticipemus vt fruct⁹ illos deguſtem⁹ ꝛ frugiferi huius paſchalis agni vtilitatibꝫ cōicem⁹ Nil enī eſt in hoc agno qd̄ non nrē militat vtilitati Nā huius agni

Vell⁹ de cētē ꝯtexit hitū — virtuoſoꝝ hitū.
pell' fouet calorē ſuauiſſimū — ſcāꝝ ꝯuerſationū.
viſcera ſonū reddūt dl'ciſſim — diuine laud
carnes optīꝫ pſtāt nutrīmtū . ſ. ſpūalis roboris
ſim⁹ piguiſſiāꝫ reddit humū — adipe deuotionis
nom̄ naſal' agitiōis dat ſacrꝫ — q3 ſuos noſcit

De ſeptima ꝛ vltima huius agni portiōe hoc ē de capite — Capitulum ſeptimū

Caput cum pedibus vorabitis. Exodi. xi Poſtrema hui⁹ agni portio eſt de capite . i. diuinitate chriſti Caput em̄ chriſti deus iuxta apoſtolū. De hoc itaq3 capite iam agendū ſuper quo co- pioſiſſima materia cōcurrit Ita vt de ſolo capite fa-

ties bene fercula quinq;. Quinaria enim principalis
cōſideratio ſe hic offert circa chriſti diuinitatē habē/
da preter cetera innumera. Nā ſi plene de cōtempla/
tione huius ſupaltiſſime deitatis volem⁹ agere plu/
ra premittere oporteret vtpura . de incitamētis īdu
centib⁹ de qualificatiuis diſponētibus. de modifica/
tiuis dirigentib⁹. de practicamentis modū docētibus
Et hec tm̄ ꝑparamēta Tūc ponēda eſſent varia me
ditabilia. Nunc per poſitionē. Nunc per abnegatio
nē. In quib⁹ oīs illa materia primi libri ſententiaꝝ
ſcribentiūq; ſup eo cōcluditur. ⁊ innumera alia. Sz
oībus hijs tranſitis paucula hic meditanda aſſigne
mus. Scripſit de cōtemplatione hui⁹ ſupſūme tri/
nitatis Dyoniſius carthuſ. ſatis deuote in de cōtem
platione legatur ille. Nos hic inſequamur mgr̄z hē
ricū coſueldie q̄ hec docet circa illud cōtemplari ſubli
me caput

	Cōīa	eſſentia ꝑma naſa ꝑfecta
	ꝓpria ꝑdicata	verbū filius
.ſ.	ap̄pata	ſapientia veritas
	diuitatis oꝑa	Creatio Gubernatio.
	Bñficia emanātia ⁊ vt cuiq; ꝓpria	

Vn̄ dicit. Cū inquiens ad ſacra cōionem accedimus
vel etiā cū ſolū ſpūaliter ſacramentū ruminam⁹
N Primo per oculos intellect⁹ fide firmiſſima debe/
mus cōtemplari ibi adeſſe dn̄m ieſum xp̄m verū de/
um ⁊ eternū creatorē vniuerſorū. per quē; oīa facta
ſunt ⁊ ſine quo factū eſt nihil. oīm etiā diligentiſſi/
mū ac benigniſſimū gubernatorē. reformatorē. glo
rificatorē ac beatificatorē ſanctoꝝ oīm oīpotentem
oīſcientē: atq; vniuerſa bonitate pleniſſimū. ⁊ ſic de
alijs eſſentialibus ꝑdicatis. Hec eni ſingulatim tā/
q̄; buccellas quaſdā ſiue interiores ꝑticulas huius ce
leſtis panis debem⁹ dentib⁹ intellectualibus in ore
eſurientis terere ⁊ maſticare. ¶ Quin etiā ſi ſaltem
acutos dētes habuerim⁹ cū ſtupore amoroſo cōtem
R plari debem⁹. illa mira ac nobiliſſima predicata que
ipſi dn̄o ieſu ꝓprie aut appriate ꝯueniūt Utpote q̄
liter etiam eternali proceſſione a deo p̄rē per modū;
intellectus gignitur. Et ꝑ cōſequēs quō ipſe eſt ꝟbū
mentale p̄ris: in quo pater oīa loquitur. Et qualiter
ē ymago ei⁹ inuiſibilis Splendor glīe ⁊ figura ſubſtā
tie eius atq; candor lucis eterne ⁊ ſpeculum ſine ma/
cula. ⁊ ſic de alijs ꝑdicatis digniſſimis ꝓceſſionem fi
lij exprimētib⁹ Itē cōtemplari debem⁹ qualiter ipſe
dn̄s ieſus eſt eterna increata ⁊ abiſſalis dei ſapiētia
eterna ⁊ infallibilis. Ueritas inuariabilis ac eterna
lex ſiue regula īmutabilis. ⁊ ſic de alijs predicat; pul
cherrimis. que ipm̄ diuinū intellectum ſimpliciť cō/
cernūt Itē cōtemplari debem⁹ qualiter idē dn̄s ie/
ſus ꝟm diuinitatem ſuam eſt oīm creaturarum exē/
plar lucidiſſimū oīm rerū ydeis plenum. in quo om/
ne quod factum eſt ab eterno vita erat. Similiter
quō eſt liber vite in quo ſcripti ſūt omnes q̄ habebūt
vitam in hieruſalem. Itē quō predeſtinatio eſt oīm
ſanctoꝝ ac ſaluandorum. preſcientia oīm damnan/
doꝝ ac reproborum. lumē ſanctarū mentium. Bea
titudo gloria vita oīm triumphantiū;. ⁊ ſic de alijs
predicatis dulciſſimis que diuinū intellectū ꝓpe re/
ſpiciunt per modū redundātie in creaturas Sed
hic oportet mentē cōtemplātis eſſe cautam ne aliqđ
ſc; predicatū qđ omnib⁹ tribus perſonis ⁊ toti tri/
nitati generaliter cōuenit ſoli filio aſſcribat aut econ
uerſo. Unde neceſſe eſt legere ſcripta doctoꝝ ⁊ noſ/
ſe regulā illā ancelmi. Q; in diuinis oīa ſunt idē vbi
nō obuiat relationis oppoſitio

De beneficijs dei . §. primus.

Cum autē ſic per intellectum digne cōtempla/
mur magnalia domini Jeſu debem⁹ etiam me H
moriam abundantie ſue eructuare per memoriā ru/
minare videlicet illa q̄ nobis ꝟm cōditiones ꝓmiſſo
rum predicatoꝝ ab ipſo effluxerunt. vel adhuc ſcđ;
promiſſionem ipſius effluent vl' effluere poſſunt. Si
cut ſunt donū creationis. gubernationis. illuminati
onis. cōuerſionis pctōꝝ. remiſſionis. iuſtificatio/
nis. ꝑſeruationis a malis. promotionis in bonis at
q; promiſſio eterne glorificatiōis. Et maxime quili/
bet debet ſpēalia bona dulciter ruminare que ſibi di
uinitas xp̄i ſingulariter cōtulit. q; ſpecialia benefi/
cia aliquādo plus mouent mentē q̄; coīa. Quini/
mo ⁊ illa predicata eius propria ⁊ appriata ſpecialiť
debemus applicare infirmitati aut īperfectioni nr̄e
vt cogitemus: cū ipſe ſit verbū quod poſſit loqui ſpū
aliter in auribus mētis ac ſurditatem noſtrā repelle
re. cū ſit lumen poteſt ſpūaliter oculos mentis illūi/
nare ⁊ tenebras eius effugare. Cum ſit imago nr̄a;
poſſit reformare. Cum ſit candor lucis eterne poſſit
maculas animarū tergere. Et ſic de alijs predicatis
dictis Quinetiam eadē poſſumus nobis applicare
per memoriam cogitando ſingillatim ea que nobis
ſcđm cōditiones eorundem a dn̄o ieſu iam miſericor
diter donata ſunt. Quomodo ſcilicet pater dixit ver
bum ſuum et facti ſumus. Quomodo per expreſſio/
nem imaginis ſue fecit nos ad imaginem et ſimili/
tudinem ſuam. ⁊ ſic de alijs. Cum ergo ſic mens cō/
templatiua in ſpirituali manducatione terit ⁊ ma/
ſticat dominum Jeſum cognitione. neceſſe eſt q̄ et
ipſum voluntas contemplatiua. id eſt vis amatiua.
etiam guſtet ⁊ ſapiat dominum Jeſum affectione.
Ad contemplationem nanq; tantarum perfectionū
et beneficiorum naturaliter ſequitur ſiue conco/
mitatur amoroſa affectio quam vocant amorē frui
tiuum. quia per talem domino deo ſuo quodam/
modo fruitur: et ſibi ſuper oīa tanq̄; vltior finali
bono imo īfinito oīs bōitatū ꝯtētio aicabilr' iheret

et cõnectit. Tũc haud dubie ſupior ↄcupiſcibilis de
oibus magnalib dulciſſimi ſui ineſtiabiliter gaudz
z delectat. Iraſcibilis vero ſupior ſerioſiſſime ſibi he
rere nitit ne vnq̃ʒ ab eo auellat. Atqʒ longanimiter
omnia bõa q̃ pmiſit ſpe certa z interna pace pſtolat
O quõ tunc amãs ſpũs totus in ſe deliqueſcit. ↄburi
tur. trãſmutatur a ſe deficit z in ſuũ amatum totali
ter q̃dãmõ tranſit z trãſformat Vez cũ ſic ſuperior
portio .i. vis ↄtemplatiua panẽ celi maſticat. come/
dit z deglutit z traijcit vt plena pagat digeſtio: opor
tet z ipam portionem ſpũs inferiorẽ .i. vim practi/
cam cõcurrere cũ ope ſuo. vt intellect⁹ practicus diu
dicet z ↄcludat q tali ac tanto dño tã potẽti: ſapien/
ti tanqʒ mirifice bono q̃ʒ ac digniſſimo ẽ ſũmope f/
mendũ ac obediendũ. Qʒ ipſe ſit laudand⁹. benedicẽ
dus. glorificãdus. atʒ ſup oia exaltandus. Ipſe non
offendendus aut inhonorãdus. z ſic de alijs q̃ diuuz
cultũ reſpiciunt. Ad que exequenda ſtatim voluntas
practica cũ omni prõptitudine afficit volẽs oia q̃ di/
ſplicẽt dño vitare. et ſi que pacta ſunt debite emẽda
re. quecũqʒ vero placẽt libent pficere Et hec affectio
a quibuſdã vocat amor actiu⁹. qꝛ vult ipe agere quic
quid placet amico Iuxta illud Ioh. xiiij. Si q̃s dili
git me ſermonẽ meũ ſeruabit. Quis nõ videat quõ
hic tũc cõcupiſcibilis in ſeruitio z cultu diuino ma/
gnope delectatur Atqʒ quõ ipa iraſcibilis fortiter ab
hoc retrahẽtib reluctat. Quõ tũc aia pro defectibus
ſuis releuãdis dilectũ ſuum amoroſe depcatur ac de
beneficijs datis regratiat. Et ſic de alijs affectiõibus
amori annexis. Vñ nimirũ totus ſpũs ſm hoc i aõ/
re certe a ſe deficit z in ſuũ amatũ cõtemplatiõe aõ/
re z praxi tranſit. Et p cõſequẽs tunc iſte panis ãge/
lorum debite mãducatus eſt ab homine quo ad eiuſ
diuinitatẽ. Hec doctor venerabilis meõratus Vi/
des ergo o aia cõtemplatia aia deuota q̃nta tibi hic
meditationũ z deuotiõis offertur materia ſtude ita/
qʒ hanc tibi recolligere z q̃ʒtus ẽ qui ingredit profun
de diiudicare vt ſic in amorẽ dei tui poſſis inflãmari
Valde eni eſt gelid⁹ q̃ in cõſideratione hui⁹ portiõis
nõ fit deuot⁹ z inflãmatus. Sunt formate quedam
meditationes iuxta formã iam dictã illius ſcʒ exẽpla
res. z puto q ſunt eiuſdẽ doctoris que ſunt ſatis in
flãmatiue. Grande deuotiõis incentiuũ ẽ pfundius
hic cõſiderare de dulciſſimis illis pprietatib diuiniſ
ſcʒ mia. bonitate. z hmõi. de quib dulciſſime ſcribit
ſcũs Thomas in libro de btitudine eterna. Offerũt
quoqʒ ſe hic mores diuini cõtemplãdi de quib idem
doctor ſcũs deuotũ tractatulũ compegit Sed ſat ſit
hic enumeraſſe libroſqʒ oſtentaſſe quoniam prolixũ
eſſet hic cõtexere. z quãtũuis hic ſcripſerimus ſemp
pelagus reſtaret. Pro affectu tamẽ quedam ſũt ſub
nectenda.

¶ De pparamentis ad cõtemplationẽ huius capitiſ
benedicti . §. ſecundus.

Exurge exurge nũc aia mea z excutere de pul/
uere Accinge te hui⁹ capitis comeſtioni. id ẽ
deitatis cõtemplatiõi. Nõ eni cõis huic por/
tioni ſufficit apparat⁹ ſingularẽ diſpoſitionẽ requi/
rit Vult portio hec dẽtes q̃ ſint ſicut greges tonſaꝝ
q̃ aſcenderunt de lauachro expoliati ſcʒ a fantaſmati
bus terrene cogitationis Iteqʒ loti ab omni immũ
dicia heretice dubitationis. hoc eſt reqrit mentẽ i fi/
de ſtabilẽ z gratia illuminatam. Nã deitatis cõtem/
platorem has cõditiones cõplecti oportet

Sit credẽs. huĩl. reuerẽs. pur⁹. pi⁹. orans.

¶ Primo inquãtum ad ſupdigniſſime deitatis hu/
ius ſcilicet portionis contemplationẽ extenderis fir
mum fidei fundamentum ſubijci oportet. vt nil de p
prio cogites. ſed patrum ſententijs inhereas vt non
tranſgrediaris terminos conſtitutos Alioquin per/
ſcrutator maieſtatis a gloria opprimetur. Teſte ei
Auguſtino Nullibi periculoſius erratur. neqʒ aliq̃d
laborioſius queritur. nec fructuoſius quid inuenit.
Itaqʒ quicquid cernis tuam capacitatẽ tranſcendere
non vane diſcutias ſed ſpiritui ſancto id cõmendes.
Iuxta quod de agno preceptum eſt Si quid reſidu/
um fuerit igne comburetur. ¶ Secundo oportet q̃
qʒ cum ſumma humilitate hic procedere ne ſi caput
extuleris ad oſtium elidaris. Oſtium enim humile
chriſtus per quem niſi introieris fur eris z latro
¶ Tertio quoqʒ cum ſumma reuerentia eſt accedẽ
dum vt ſe indignum reputet tanta miſteria contem
plari. ¶ Itemqʒ vt nil temere audeat perſcrutari.
Sicut beatus Ambroſius ait Mihi impoſſibile eſt
diuine generationis ſcire ſecretum. mẽs deficit. vox
ſilet. nõ mea tantum. ſed et angelorum. Tu ergo ori
admoue manum ſcrutari nõ licet ſuperna miſteria.
licet ſcire q dei filius natus ſit. nõ licet diſcutere quo
modo natus ſit. et cetera Sic z hylarius in de trini
tate. Ego neſcio nec requiro z cõſolabor me tantum
Archangeli neſciunt. angeli non audierunt. ſecula
nõ tenent. propheta nõ ſenſit. Apoſtolus non inter/
rogauit. filius ipſe nõ edidit. Non ergo putet homo
ſuam intelligentiã generationis ſacramentum cõſe
qui poſſe zc. Ecce q̃ʒ reuerenter tam magnifici viri ſe
habuerunt in loquendo de trinitate z deitate. De q̃
nimirum iuxta Auguſtinum cum modeſtia pariter
z timore eſt agendum ¶ Quarto huiuſmodi ↄtem/
platorem purum mente eſſe oportet. Non enim niſi
purgatiſſimis mentib ſummũ cernitur bonum
¶ Quinto pium opere et cõuerſatione Nemo enim
iuxta Bonãuenturam ad contemplationem hãc at/
tingit niſi per meditationem perſpicuam. conuerſa
tionem piam z ſanctã. z orationem deuotam.

Poſtremo nemo ſibi hic fidere poteſt. Q; hic ſufficiat lectio ſine vnctione. ſpeculatio ſine deuotione. Inueſtigatio ſine admiratiõe. circũſpectio ſine exultatiõe. ſciẽtia ſine charitate. intelligentia ſine humilitate. ſtudium abſq; grã diuina. Hinc oportz orare. Oratio em̃ mater eſt z origo ſurſum aſcenſionis. Hic z diuinus dyoniſius orõnem p̃mittit. Oremus igit̃ z dicamus. Senſum tuum dñe quis ſciet niſi tu dederis ſapiãm z miſeris ſpm̃ tuum de celis. Reuela igitur oculos meos z conſiderabo mirabilia tua. zc. Hec de ↄtẽplatiõis h9 p̃paramẽtis.

Inductiua contemplationis.
Notula prima

Sic o aia p̃parata fidẽter accede z caput illud cõtere nec te retrahãt q̃rũdam tepidoꝝ obiecta q̃bꝫ dicũt illud apl̃i. Noli altũ ſape. Itemq; illud ſalomonis. q̃ ſimpliciter ambulat ambulat confidenter. Itemq; Scrutator maieſtatis opprimetur a gl̃a. Nõ te hec moueãt nõ te amoueãt. Omnia em̃ hec de inordinata deitatis ↄtemplatiõe intelligũtur. Extendere magis (cũ apl̃o) in anteriora. ad cibũ ſolidũ aſpira emulare chariſmata meliora querẽs cũ dauid faciem dei ſemp. Plurima em̃ ſunt ad deitatis ſupbriſſime cõtemplatioẽm inductiua. Sez

Scriptũ pplacitũ bõa iocũdũ q; finis

¶ Primo inducit ſcripť a q̃ taliter ad hãc monet vt iherē. ix. Nõ glorieť ſapiẽs in ſapia ſua z non glořť fortis in fortitudine ſua. z nõ glorietur diues in diuitiis ſuis. ſed in hoc glorietur q̃ gloriať ſcire z noſſe me. Itemq; apl̃s Creſcẽtes ſemp in ſciẽtia dei. Itẽq; õnia arbitror vt ſtercora ꝓpter ſupeminẽtem ſcientiam chriſti. Scđo q; hmõi ↄtẽplatio de deo eſt ei g̃tiſſima. z valde placita. Dicit em̃ ozee. vi. Sciãz dei volo pluſq; holocauſta. Ecce quõ eam p̃fert õnibꝫ holocauſtomatibꝫ. ¶ Tertio q; eſt Vtiliſſima. Ps. Protegam eũ q̃m cognouit nomẽ meũ. Itẽq; maximus in hac ↄtemplatiõe pfect9 ↄſiſtit q; fini magis appropinquat vt pz infra. Ex hac q̃q; vere deuotiores exiſtim9 Quo em̃ obiectũ ↄtemplatiõis diuini9 atq; preſtantius fuerit eo z ex ſua natura amplioris deuotiõis eſt ꝓductiuũ. vñ in viris pfectis hr̃epitur. In inpfectioribꝫ tñ ex coꝝ incapacitate ↄtingit oppoſitũ. Itemq; in hac deitatis ↄſideratiõe p̃cipuum meritũ ↄſiſtit. Et hiuxta dyoni. carth. ob plura Primo ꝓpter obiecti icõpabilem dignitatem. Scđo ꝓpt̃ ꝟtutis ſcz ſapie (cui9 ꝓprius act9 eſt ↄtemplatio) eminẽtiam ſingularem. Tertio ꝓpter charitatis diuine ſpecialem in actu contemplatiõis incluſioẽz Quarto ꝓpter fidei eminẽtem quẽdam vigorem. Quo em̃ deitatis adorãde cognitio rõnem magis tranſcendit eo purius innititur fidei z eo exuberantioris eſt meriti Tanto enim copioſius meritum fides ſortitur quo minus humane rõnis experimento probatur.

¶ Quarto eſt huiuſmodi contemplatio iocundiſſima teſte ſaluatore Hec eſt vita eterna vt cognoſcant te ſolum veꝝ deum. z quem miſiſti ihm̃ xp̃m. Quo etem̃ deitatis contemplatio clarior fuerit eo z delectabilior erit z maior. Delectatio aũt in ope conſeruat operantem ¶ Quinto hec oĩm eſt finis Iuxta illud ſap. l. Noſſe te domie conſummata iuſticia ẽ z ſcire iuſticiam z ꝟtutem tuam radix eſt immortalitatis. Quoniam ſicut pfectio beatitudoq; patrie ẽ contemplatio dei immediata z clara p ſpẽm. Sic felicitas atq; pfectio vie eſt contemplatio eiuſdem per fidem rõnibꝫ credendoꝝ illuminatam. Vnde ſicut ſublimius eſt in ipſo fine q̃z in mediis ad ipm relatz proficere. Sic etiam ſublimius huic inherere meditationi.

Que ſint de deo contemplanda.
. §. tertius.

Vacate igiť o õnia intima mea z videte caput huius agni. Contemplemini diuinitatem xp̃i z licet plurima occurrant circa id contemplanda. tu deuotioribꝫ magis affectiuis immorare. Et hec ſi p̃t contemplare.

Eſſe dei. nomẽ. ꝓpꝰ. p̃pata q; mores.

¶ Primo de eſſentia dei q; eſt Hic annotando innumeras rõnes doctoꝝ in coꝝ ſcriptis reſpſas. Secũdo hic vide q̃d eſt deſcriptiue z diffinitiue Hic vid plurium plures deſcriptiones. Quomodo ipſe eſt. Quo maius melius ve cogitari non poteſt. Ipſe eſt ſummum bonum quo ſemel adepto nil vltra deſiderari queat. Attende quoq; circa hoc eſſe dei. qualis ſit quantuſq; ſit deus tuus. Et ſuper hoc docent te magnifice doctores in eorum ſcriptis. Eſt enim omnium perfectione pfectiſſimus ymmo perfectio z beatitudo ipſa. Eſt item magnus dominus cui9 magnitudinis non eſt finis. ac per hoc infinit9 Vide q̃q; huius eſſe dignitatem et excellentiam. Tanta nãq; eſt diuine dignitatis excellentia q; mente non comp̃hendıtur cum ſit incomprehenſibilis Senſu non p̃cipitur cum ſit inuiſibilis. Lingua cum non explicat cum ſit ineffabilis. tempus eum nõ menſurat cũ ſit interminabilis. locus eum nõ capit cũ ſit incircũſcriptibilis. Scriptura cum non explicat cum ſit ineſtimabilis. Virtus non attingit cum ſit inacceſſibilis. Deſideria z vota tranſgreditur cum ſit incomparabilis. Et tamen ecce cum talis ſit z tantus non dedignabitur ſe inclinare tibi. O ſtuporem O dignationem.

De nominibus huius capitis
. §. quartus.

PRincipaliter tibi ſcđo occurrit conſideranda diuinorum nominum ſeries z multitudo. Quorum conſideratio cum bene fuerit trita multum eſt

deuota. Offerūt ſe hic decē nomina dei ſubſtantia/
lia apud hebꝛeos aliaq; myſterijs grauida de nomi
ne dei. Tetragrammaton. de quibꝫ agit Burgenſ.
in additionibꝫ lyre ſup exodū. Ubi vide o aīa mea
q̃ꝫ grande q̄ppiam crepitabant de hoc nomine he/
brei. granditer ſe de eius noticia iactabant. Et vere
grande erat quia nō manifeſtarat hoc omni natio/
ni. Sed grandius quiddā tecum agitur cū non tibi
nomē cōceptuale. ſed verus dei filius nomen patris
tibi realiter cōfertur. O gratias illi. Hic habes cō
ſiderare de nōibus dei. Qui eſt ꝛ bonū. de quibꝰ do/
ctoꝛes latius differunt quod hoꝛum magis pꝛopꝛie
cōueniat deo. Eſto vtrūq; Utrūq; tibi cōfertur cum
filius ipſe nō negatur. Offerunt ſe hic nomina illa q̄
dicitur deus ab eterno. dominus a ſempiterno. pa/
ter adoptione. Item q; totus liber diuini dioniſij d̾
diuinis nominibus. Ubi circiter quadraginta nōia
dei ponūtur que poterunt hic aſſignari. ſed longum
eſſet. Sed tu hoꝛum quodq; vere terribile ſanctum
ꝛ pium magis ſtudebis. cōfiteri benedicere. laudare
exaltare. magnificare. gloꝛificare q̃ꝫ curioſe diſcute/
re. Hic quoq; cōmunia perpende attributa dei quo
modo iuxta Bonauētu. ſit Eſſentia pꝛima Natura
perfecta vita beata ꝛc̄. Uide de omnipotente poten
tia. omniſciente ſcientia. de ſuperoptima voluntate
Conſidera abiſſalem infinitam eius miſericoꝛdiam
O miſicoꝛdiam. dulce miſeris nomen. Bonū eſt in
te moꝛari. Ueniat ſuper me miſericoꝛdia tua domi
ne. Miſerere mei ſm magnā miſericoꝛdiam tuam
Uere magna quia vt dicitur Eccleſia. Scdm mag/
nitudinē eius: ſic et miſericoꝛdia eius cū ipſo. Uere
magna attingens a fine vſq; ad finem celum ꝛ terrā
implens. Patet miſericoꝛdia in celo in angelis ꝛ ſā
ctis quos miſericoꝛditer beatificat. Patet in terra i
bonis ꝛ malis. quia hijs parcit. illis gratiam miſe/
ricoꝛditer indulget. Patet in purgatoꝛio. quia miſe/
ricoꝛditer inde liberat. Patet in inferno quia demo
nes ꝛ damnatos in inferno citra condignum punit
O magna miſericoꝛdia cuncta cōplectens miſerere
mei. Conſidera quoq; immēſam dei bonitatē quaꝫ
omnia pariter ꝛ ſcripta ꝛ creata teſtantur. Tanta
eſt eñ huius bonitatis immēſitas ꝙ neq; ſcribi ne
q; dici poteſt neq; cogitari. vt ſanctus Tho. in d̾ be/
atitudine eterna. Ubi ſic ait. Si eni omnes celeſtes
ſpūs ꝛ maligni ꝛ omnes anime create ꝛ creande ſcri
bere vellent bonitatem diuinam. ꝛ ſi quilibet habe/
ret maris abundantiā pꝛo incauſto. ꝛ celum ꝓ per/
gameno. tam imenſe bonus eſt deus ꝙ anteq̃ꝫ me/
diam partem bonitatis ſcriberent mare cuiuſlibet
eſſet ſiccū. ꝛ celum cuiuſlibet eſſet repletum ꝙ nec ca
pere vnam litteram poſſet. Sed verbū citius eſt di/
ctum q̃ꝫ ſcriptū. Et ſi omnes ſtelle ꝛ ſingule gutte
pluuiarum eſſent lingue ꝛ pꝛoponerēt diuinam bōi
tatem eloqui Tam ineffabilis eſt bonitas dei ante/
q̃ꝫ tertiā partē bonitatis enarrarent omnes eſſent
mute. Citius vero eſt aliquod cogitatum q̃ꝫ vel dictū
aut ſcriptum. Unde ſi tota arena maris ꝛ ſingla ſe/
mina oꝛta de terra eſſent coꝛda ꝛ vellent ſcrutari bōi/
tatem dei. tam ſuperbonus eſt anteq̃ꝫ decimā partē
bonitatis eius inueſtigarent omnia coꝛda citius ſci
dererentur. Quid nūc dicis o aīa mea. An adhuc
tante bonitatis cōſideratione nō permoueris. Ue/
re ſterilis es nimis ſi nō intra te in hoꝛū meditatio/
ne incalet coꝛ tuum. Et nota ꝙ de ſingulis ꝑfectiōi/
bus deitatis poſſet diiudicatio fieri. omnes ei ſunt
infinite

De pꝛopꝛijs huius capitis. .§.v

Hic etiā ꝓpꝛia huius capitis debes conſidera
re. Utputa quō filius. quō verbum. quomo
do imago. vt Bonauentura. Oꝛa vt filius te
adoptiuū faciat. verbū mentis ſurditatē ei loquen/
do auferat vt imago increata creatā tuam refoꝛmet
¶ Conſidera quoq; huius tui capitis ꝓpꝛiata cuiuſ
modi ſunt. Sapientia. pulchꝛitudo. lux. virtus. ve/
ritas. ꝛc̄. ea tibi applicando ꝑ ea obſecrando. Pete
vt illa ſapientia tuas tenebꝛas illuſtret. pulchꝛitudo
tuā defoꝛmitatē decoꝛet. lux caliginē ꝓpellat. Uirtꝰ
tuam infirmitatē coꝛroboꝛet ꝛc̄. Ponit yſid. ꝛ Ra/
banꝰ plurima nomina ꝓpꝛiata huic domino Jeſu
chꝛiſto quibus in ſcripturis denōiatur que pꝛolixuꝫ
eſſet cōmemoꝛare. per que oīa poſſet. tamē hō oꝛare
ꝛ obſecrare hoc mō cum quodā. O ieſu alpha ꝛ o. pꝛi
cipiū ꝛ finis omniū creaturaꝝ. a quo oīa oꝛiūtur tā/
q̃ꝫ a centro. ꝛ in quē omnia reflectūtur tanq̃ꝫ in ſue
pꝛoductionis oꝛiginem O fons viuus per modū in/
tellectus generatione eterna ſcaturiens de coꝛde pa/
tris in excelſis. a quo omnia fluunt ꝛ in quē refluūt
cuncta. Tu fontalis radius. tu flumen pacis eterna
liter manās. vniuerſa irrigans influe in me. O ante
ſecula genita ſapientia patris. O veritas eterna iſal
libilis. O lex paterni coꝛdis inflexibilis O inq̃ꝫ chꝛiſte
dei virtus ꝛ ſapientia. O bonuꝫ infinitum cui nihil
boni deeſt. ſatiamur quia inquietum eſt coꝛ meū do
nec requieſcat in te.

De moꝛibus diuinis .§.vi.

Sed q; is vere manducat qui in moꝛes diuios
tranſit. Jdeo quoq; diuini illi moꝛes. de qui/
bus ſanctus Thomas deuotum tractatum
habet ad mentem ſunt reuocandi ꝛ a nobis imitan/
di iuxta illud. perfecti eſtote ſicut pater veſter celeſti
perfectus eſt. Nihil quippe dignius iuxta Chꝛyſoſt.
q̃ꝫ vt homo ſui conditoꝛis ſit imitatoꝛ ꝛ ſcdm modū
pꝛopꝛie facultatis diuini operis executoꝛ. Sunt au/
tem hij

ē natal̾r immbil̾ ei oē bonū i petoꝛeſ puſq̃ꝫ fiāt d̾ oibꝫ creatiſ

Jmmotꝰ. placet. ē patiēſ. videt oīa. curat

q᷑ vn⁹ nō hꝫ δtri ñ ſup̄ poſſe ñ odit cōicās ſua ſeruat iu-
mētum alterius ſticiam mīaꝫ
Diſcretus. miſerēs. amat. ē liberal' vtruꝗ
ñ exigēs nrā nulli ipucās ſꝫm capacitatē oīa bene fecit
Sufficiēs ſibi. cōpatiēs largus. benefcōꝛ.
pl⁹ ab eo cui iudex i ꝑmiſſis iniurias donās equanim⁹
pl⁹ dōat ſemper
Exigit eſt. iuſt⁹. verux. pacatus. et equus
iudicat i dīpꝫ ñ accipit cōmoda ꝑpa ñ q̄rit tot⁹ ꝛ pius
Nō bis pſonā. ſua non querēs. q̄ benign⁹

Hij ſunt ſectandi moꝛes reliq̄ q̄ ſtupendi. Sunt enim preter ſignatos alij in deo moꝛes, vtputa q̄ ſolus occulta coꝛdiū ſcrutatur. Ipſe ſolus habet imoꝛtalitatē. Ipſe ſolus de nihilo aliquid facit ꝛc̄. Sed i huiuſmodi non eſt imitandus. quia nec poſſibile ſed potius ammirandus. Preenumeratis autem quiſq̄ toto niſu ſe cōfoꝛmare debet pro poſſe. Quāto enī anima in hijs deo cōfoꝛmioꝛ fuerit in hoc ſeculo. tanto erit ei ꝛ cōfoꝛmioꝛ in futuro. Et quanto cōfoꝛmioꝛ tanto beatioꝛ ꝛ gloꝛioſioꝛ. Et qui ſe hijs ꝯfoꝛmat hic eſt qui vere panē vite manducat. legatur tractatus memoꝛatus.

De ſpeculis dei . §. vij.

Sed foꝛtaſſis caligant in tanto fulgoꝛe oculi tui nec in tanta luce mentis tue acies inualida perfecte figi poteſt. Es nēpe oculis lippa. ꝛ nimirū ſi tanta claritate cecutis ſed habes quod agas. Nā ſi nōdum potes verticem mentis cum moyſe per altam cōtemplationem aſcendere ꝛ cōtemplari ibi deū tuum in caligine. Exi ſaltem cū filijs iſrael in occurſum dei tui captiuans intellectū in obſequiū fidei. ꝛ ſta humiliter ad radices mōtis ꝛ vide mōtem fumantē. audi clangoꝛē buccine ꝛ tonitrua Vide quoq̄ micantia fulgura. i. per fidem ex ſcripturis aut creaturis cōtemplare deū per ſpeculum in enigmate. Habes enī plurima ſpecula in quibus potes cōtemplari diuina. Ponit tibi Bonauentura ſeptē in ſuo itinerario Exhibet ꝛ Anthoninus alia ſeptēꝫ in prima ſua parte. In illis te exerce ꝛ ingrediens ꝛ egrediens paſcua inuenies. Sic pater noſter Auguſtinus Sic Agnes beatiſſima creatoꝛem ex creaturꝭ cōtemplabantur. Quid enī vt de ceteris ſpeculis taceam ſunt omnia creata niſi viue littere ꝛ amoꝛis irritamenta. Docet modum ꝯtemplandi deum ex creaturis diſertiſſime. Hugo de ſancto victoꝛe in ſuo de tribus dietis. Hec de habendis meditabilib⁹ de deo ſufficiat tetigiſſe. Sed vbi o anima videris deū per intellectum reuertere ad te ad incaleſcendum erga eum per affectum diligenter cōſidera. profunde diiudica quātū te deus tuus dignificat cum tal' ac tantus tam dignāter ad te quotidie deſcendit. Magnum fuit q̄ olim patribus fuit locutus q̄ per eos mirabilia fecit, ſed te pre omnibus magnificauit qñ tibi ſe in cibum dei maieſtas tradidit. Si gloꝛiatus eſt moyſes pro iſrahel dicens. Nō eſt alia natio tam grandis que habeat deos appinquātes ſibi ſicut deus noſter adeſt cunctis obſecrationibus nrīs. quanto magꝭ te gloꝛiari opoꝛtet Ipſis nēpe angelus dei ꝑſonam repꝛeſentans affuit ꝛ ſuper hijs que expediebant loquebatur. Tibi autē adeſt magni conſilij angelus vnigenitus dei filius in plena diuinitate ꝛ humanitate. nō modo vt loquatur ad te reſponſiones pacis. verūetiam vt ipſum totum comedas atq̄ꝫ vt ſpūaliter in eum cōuertaris. Gaude itaq̄ ꝛ gratulare o ſyon. cōtemplatiua anima q̄ poſſis eſſe tāti hoſpitis hoſpita. Vere nimis es auara ſi nō ſufficit tibi tanti hoſpitis preſētia. q̄ valde eſt liberalis ꝛ abunde tecū cōicabit de bonis ſuis. Nullo enim modo deceret tantū pꝛincipē ſi hoſpitā ſuam indigentē permitteret. Cōcine cum Maria. Magnificat anima mea dominū. q̄ ab eo pre oībus diebus es magnificata. Nam rex cuius pulchꝛitudinē ſol ꝛ luna mirantur. cuius magnitudinē celū ꝛ terra reuerentur. de cuius ſapientia celeſtiū ſpirituum agmina illuminantur. de cuius clementia oīm beatoꝝ collegia ſatiant̄. Talis ad humile tuū venit tugurium ꝛ plus illud q̄ celeſte amplectitur pallacium. libēter vult moꝛari tecum ſi tu voles eſſe ſecum. Vileſcat tibi igitur ōnis creatura vt tecū oīm creatoꝛ qui vn⁹ ſufficit permaneat Amen.

Apologia ſuper prolixitate ſupioꝛum. §. viij.

Hec longiuſcule ac equū eſt deduximus. ſꝫ dāda eſt venia calamus in amplioꝛa deflutit. Sunt iam obſtructa oꝛa propter toꝛpoꝛem ſe excuſantium. ſunt ablata oīa velamina eoꝛundēꝫ Sunt deniq̄ꝫ ſedati cōqueſtus ꝛ querele ſuper meditabilium inopia cauſantiū. cum vbi nos inopes ꝛ aridi pauca colligere temptamus tantarū ſegetūꝫ copia excreuit. Nemo exinde dicat neſcio cogitatibus ſacris imoꝛari. nō poſſum inſiſtere Punctula hec appꝛehendat ꝛ ius querele nō erit.

Exoꝛdium carminis in poꝛtiones agni paſchalis. cantandū ſub nota Pange lingua

Dones agni portioēʒ
Rite pater edere
Vtram tinguat rōnem
Sanguis paſche federe
Neu mētalem ſtationem
Poſſit hoſtʒ ledere

Ad carnem

Salue caro maieſtatis
Alta ſancta humilis
O ꝙ plena veritatis
Pulchra mira nobilis
Tradita heu ꝓphanatis
Angelis mirabilis

Salue ꝯ medicamētū
ꝙ plenū effectib9
Expurges indignamētum
Carnis cū defectib9
Eſto mihi crēmētum
Cūctis in profectib9

Ad ſanguinem

Eya ſanguis generoſe
Mirus venerabilis
Fluens plagis copioſe
Nimis ꝑamabilis
Muſtū mētʒ amoroſe
Tipis preconabilis

O ſanguis redēptiōis
Venditos redimito
Sanguis expiationis
Turpatum eluito
Sanguis ꝯſummatiōis
In ſancta traducito

Ad aīam

Salue anima dilecta
Deo ⁊ hominib9
Clara placēs ⁊ afflicta
Prelata numinib9
O te laudo benedicta
Celicis luminib9

Salue ſpūs diuine
Plen9 ſapientia
Te iam canūt matutine
Stelle fartum gratia
Benedictum ſine fine
Traditum pro hoſtia

Ad viſcera

O vos erta deuoranda
Agni ſine macula
Vos ꝟtutū ꝑ miranda
Grandia ſpectacula
O ſaluete adoranda
Diuina ſignacula

O vos gratie ſaluete
Communes cum ſingulis
Dōa fruct9 reſaluete
Laudib9 ꝑtinulis
Me iā gratijs ꝯplete
Canētem in iubilis

Ad pedes

Saluete humāitatis
O pedes pacifici
Pedes plēi charitatis
Perfecti deifici
Exemplares deitatis
Baiuli viuifici

Salue ag9 nate paſſe
Sepulte merorib9
Surgʒ ſcādʒ agn9 aſſe
Spūs amorib9
O ꝯplectar pedēs hoſce
Gratiū clangorib9

Ad adipē ⁊ piguedīēʒ
Salue adēps ⁊ piguedo
Agni manſuetiſſimi
Tua ſatiat dulcedo
Cor ſerui neqꝗſſimi
Tibi laudʒ penſa dedo
Cordis contritiſſimi

Eya fruct9 ꝯdonato
Vite tue optime
Paſſionis cumulato
Frugem rex clariſſime
Eꝗ fruct9 ſacre dato
Eucharis gratiſſime

Ad caput

Salue caput adorāduʒ
Ihesu mira deitas
Ferculū ꝙ celebrāduʒ
Satians eternitas
Epulū ꝯcelebrandum
Angelis diuinitas

Salue natās nata
Prima ⁊ eſſentia
Lib9 vite ars lux pura
Patris ſapientia
Hacce ſemꝑ alitura
Fruar ī preſentia

Ad oīs ſanctos

Eya ciues olimpoꝝ
Numina ierarchica
Mille milia ymnoꝝ
Camena dragmatica
Ferte pani āgelorum
Pro hac eſca polica

Amen.

De exclamationibus ⁊ aſpiratiōib9 quibus occurrendum ſacramēto

Prologus.

Clama ne ceſſes. pſa. lviij. Continua vox clamoris deſiderium intēſi cordis. Nūc iuxta compromiſſum de aſpiratiōib9 ⁊ exclamatiōib9 ſeraphicis eſt agendum. Ille eīm qui digne volet cōmunicare non debet ab huiuſmodi ceſſare Sed iuxta āmonitionem ꝓpheticam ſine ceſſatione debet exclamare vt ſic cū pſalmiſta ex ſentencia poterit cantare Dñe anī te oīe deſiderium meum ⁊c. Illud quoqʒ pſalmi implere. Querite dñm ⁊ ꝯfirmami querite faciem eius ſemꝑ. O ſemꝑ. Vere felix nimiū aīa ꝙ ꝗrit ſine ceſſatione aliqua. Querēdum eſt eīm ante ⁊ clamandum qꝛ oportet iuxta Bernard. vt ignis deſiderij precat in oēm locum ad quem ſponſus eſt ventꝰ. iuxta illud pſ. Ignis anī faciem eius ꝓcedet Oportʒ eīm votiuis eum excipe deſiderijs. Vn̄ ⁊ ipē deſiderio deſiderauit hoc paſcha manducare nobiſcum. Profecto nobis exemplū relinquēs vt quēadmodū ipe fecit ita ⁊ nos faciamus. Ante ꝗ cōionem exclamādū. Sed ⁊ iam aſſis carnib9 guſtatis multomin9 algendum. amplius multo clamādum. vt ſic deſideriorūʒ ſintillule oſtendāt ꝙ ignem de excelſo miſerit de9 in oſſib9 noſtris. Nam ⁊ habitus dñs manu deſiderij vult teneri vt ſponſa recognouit dicens Tenui eum nec dimittam. Et diſcipuli illi ꝑegrini coegerūt eum dicentes. Mane nobiſcum dñe. ¶ Vis igitur venienti dño digne occurrere deuote excipe exceptuʒqʒ tenere clama ne ceſſes in ſubſignatis exclamatiōib9 te exerce. Nulla dignior ꝑparatio. nulla deuotior exceptio. nulla poſtremo efficatior obſuatio. niſi ſine ceſſatione clamando Modus autem ⁊ practica exercendi infra ſubnectitur. ¶ Sed ⁊ hoc annotandū ꝙ hmōi ſeraphicis exclamationib9 non modo in ſacre communionis precinctu. ſed omni tempore omniqʒ in loco eſt vtendum. Unde dicitur. Clama ne ceſſes. vt ſic exemplo Job ad deum ſtillet ocl's nr̄.
¶ Ad quod plurima licet ſint inductiua hec ſunt potiora.

Scʒ
ꝓoꝝ patꝝ exēplaris īformatio
vtilitatʒ hmōi aſpirationū ꝯſideratio
ſcōꝝ inſuꝑ mltiplex ꝑſuaſio.

¶ De ꝓmo id eſt de ꝓorum patrum informatione exemplari patet in collationib9 ⁊ vitaspatrum Ubi commemoratur hmōi ſuſpirijs illos operam impēdiſſe. que ipſi iaculatorias orōnes dicebant. Quarū ⁊ diuus Auguſtinus commemorat in de opere mo

nachoꝝ illas pſuadens Qui idem Aug⁹ pre ceteris
hmôi exercicio incubuiſſe dicitur vt ei⁹ ſuſpiria Ma
nuale cõfeſſionũ libri meditationum teſtãtur..
¶ Porro ď vtilitate hmôi iaculatoriarum orõnũ
qcq̃d dixerim⁹ min⁹ erit. Scripſerũt plures de lau/
dib⁹ ꝛ adhuc plura ſupſunt ſcribenda. Legat̃ Gerſõ
venerabilis in ſuo de miſtica theologia. Ubi plene
deducit ꝙ hmôi aſpiratiões ſunt ṽe orões q̃b⁹ pat̃
in ſpũ eſt adorãd⁹ q̃b⁹ nulla actio altera pferẽda vt le
ctio aut meditatio. Nil em̃ melius iſtis
Et hoc in ordine

	deũ	quem ſũme placat
	ſubiectũ ꝓpriũ	qď pficit ꝛ purgat
Ad	proximum	quem iuuat efficatius
	aduerſariũ	de q̃ triũphat victorioſi⁹

¶ Hec proſeq̃tur ibi ad liq̃dum Sed ꝛ huius cõ
ſors magiſter Johs nider in ſuo de eleuatiõe mentis
in deum nõnullos ꝯmeõrat hoꝝ fruct⁹. q2 ṽe hmôi
exercitatio iter eſt q̃ oñditur ſalutare dei Sic ꝛ doc/
tor ille deuotus magiſter Johãnes herp in tractatu
lo ſuo de miſtica theologia docet ꝙ in his aſpiratiõi
b⁹ ꝛ ſuſpirijs miſtice theologie recta via cõſiſtat. leui
or breuior ꝛ vberior ceteris practicis vniuerſis ad oĩꝫ
attingens pfcõnem ṽtutum Concludẽs item ꝙ hoc
exercitium p ſuſpiria vnitiui amoris a multis occ̃ta
tum omnis pfcõnis finis eſt ꝛ initium õnis q3 temp/
tatiõis palmam facile reportans Iuxta illud Petri
rauennat̃ Tenere milicie ꝛ d.licati conflictus eſt ſo
lo amore de õnib⁹ vicijs victoriam reportare. Hec il
le. ¶ Poſtremo ſi dicere volemus a quot quan/
tiſq3 hoc exercitium perſuadeatur ante deficiet dies
q̃3 nomina ipſa doctorum. Hoc oĩs memorati hoc
lingua eccl̃e Aug⁹ Hoc mõãchoꝝ viella Bern̄. ceteri
q3 docti id ſuadẽt. pcipue h̄ in cant. ſuis docet gerſon
dicẽs. Q̃ amor purgatiu⁹ ꝛ nouicius in hmôi ſuſpi/
rijs maxime ſe exercitare debeat. Sic em̃ magis pro
ficiet quaſi p q̃ſdam interiectiões ꝛ q̃dã ignita ṽba ſuſ
pirãdo q̃3 p intelligibiles alias ſpeculatiões q̃ ñ ſunt
in hominis arbitrio ſe exercẽdo Uñ ſuadet ꝙ homo
q̃dam ſeraphica pũcta recolligat. q̃b⁹ ſe q̃ſi q̃buſdaꝫ
interiectiõib⁹ in õni ope ſuſpirioſe eleuare poſſ3 Cu
ius ꝯſilio paruim⁹ dũ ſequẽtia exclamatoria ꝛ igni/
ta ṽba collegimus q̃b⁹ homo ſemp potiſſimũ tñ vel
ante aut poſt communiõem aiãm ſuaꝫ in deũ ſuſpẽ
dere poſſit. Iuxta illud Suſpendiũ elegit aia mea.
Hmôi em̃ ṽba mẽtes in celũ eleuãt ꝛ vim inferunt
deo celoꝝ. Unde patet ꝙ hec exercitatio oĩni ſupior
eſt laude De cui⁹ practica agetur:

Nam ne vſq̃3 hmôi exercitatio relinq̃tur. Ita has
exclamationes diſtinxim⁹ vt ſingulis dieb⁹ octo in
duob⁹ ṽſibus memoratẽ aſpiratiões deputẽtur in re
ſpectu ad venerabile ſacramentum vel ſumptuꝫ ſcꝫ
vel ſumẽdum Quam tñ q̃ multiplicare ꝛ dilatare vo
let ex interliniari gloſula facile poteſt. Singule em̃
plures ſub ſe complectũtur Et vt aſpiratiões hmôi
ſint nõ modo ad mouẽduꝫ efficatiores ſed ꝛ ad impe
trandum velut obſecrationes faciliores correſpõden
tiam hñt cum obiectis noſtre ſalutis. Quoꝝ ꝯmẽo
ratõe ſicut q̃ ñ mouetur eſt ferreus ita ꝛ eoꝝ obſecra
tiõe q̃ nõ exaudit̃ prorſus a ſalute videt̃ alien⁹
¶ Obiecta ãt iſta latius ſunt ꝓſecuta folio
Hic ãt tm̃ ideo repetuntur vt aſpirationũ haꝝ cor/
reſpondentia ad ea inſinuetur. Fit ãt hec correſpon
dentia interdum ad aptum textũ Ut in p̃mo articl̃o
Eſt genit⁹ Ubi agitur de filij ex corde pr̃is g̃nãtione.
Oratur ꝓ eius ad nos per ſacramentũ emiſſione duꝫ
clamamus Emitte ſapientiã tuaꝫ de ſede maieſtat̃
tue. Interdũ ad ſenſũ vt in ſecundo articulo Creat.
vbi agitur de reꝝ creatiõe. Aſpiratiões corrñdentes
agunt de dei p̃ creatis omnib⁹ p̃latione Adeo vt ꝛ ſci
di celos petat ꝛc̃ Interdũ autem dirigunt̃ aſpirati/
ones ad rem ſignatam ad ſcꝫ interpretatũ vt vbi agi
tur de fuga dñi in egyptum Ibi aſpiratur ꝓ illumĩa
tione mentis ne relinquamur in tenebris q̃ deſignã
tur per egyptũ ꝛc̃. Hec tria qui ſolerter attenderet
facile haꝝ corrñdentiã inueniret. Et per cõſequens
practicam dinoſceret Item nota ꝙ ſupra folio..ob
iecta ſub horis ꝓ doctioribus poſita ſunt Hic auteꝫ
pro ſimplicioribus. quibus ꝛ exclamationes adiũcte
ſunt. quatinus et ipſi quaſi per ſingulas horas i me
moria vite ꝛ paſſionis chriſti cõmunicent.

	Ad matutinas.	Laudes	Primas.	Tertias	Bñaꝝ actiões	Sextas.	Nonas	Veſperas.	Cõpletoꝛium.
	Jeſus ex deo genitꝰ.	Jeſus creatoꝛ inclitꝰ	Jeſus fautoꝛ mūificꝰ	Jeſus optatꝰ pꝛibus.		Jeſus emiſſo celitꝰs.	Jeſus natꝰ paupꝛimꝰ	Jeſus ſubiectꝰ legibꝫ.	Jeſus q̄ſitꝰ regibꝫ
	ſpiratoꝛ q̄ꝫ beatus	cõfirmans celi ſtatus.	ade vindex reatus.	tipatus ꝓpberatus.		Legato incarnatus	Paſtoꝛibꝫ mõſtratꝰ	Jeſus denõiatus	cū donis adoꝛatꝰ
	Eſſentie vnitatem	Potentē rex creatõez	būani gñis exaltatiõꝫ	Uotiuū pꝛīm dſidriū.		Angeli legationem	Diḡtinā ieſu ntitatez	Legis rigoꝛem	magoꝝ q̄rētiū dilig̃e.
	perſonaꝝ trinitatem	ſapiētē eoꝝ gubnatõꝫ	Precepti trāſgreſſiõꝫ	Figuras ꝛ dei ꝓmiſſū		virgis rn̄ſionem	circūſtātiaꝝ ꝯgruitat	Parentū doloꝛē	Judoꝝ ꝯfellētiū iſipi.
Attēde	diuinitatis felicitatez	angeloꝝ lapſū ꝛ ꝯfir.	Ultionis retributiõez	mltiplr ꝓphaꝝ oꝛacl'ꝫ		dei ꝯceptū ꝛ icarnatõꝫ	Miracl'oꝝ nouitatez	Nõis pueri honoꝛem	donoꝝ tipū ꝛ ibꝫ idi.
	e Eſt genitus	creat	eiciens	Dat ſigna ꝓphās		Conceptus	natus	circūciſus	veniunt tres
Fe.ij.	Eītte ſap. d ſe.	Utinā diſrūperēs ce.	Redde mibi leticiam	Egrediet̄ d. d loco ſcō		Miſit de ſūmo ꝛ acc.	Mḡt aīa mea dn̄m	ꝓpt nomē tuū dd.m.	Uidi dn̄m facie ad fa.
Inuitatiões	Emitte manū t. d al.	Roꝛate celi deſup et.	Dñs ps hereditatꝫ m.	Ex ſyon ſpēs deco. ciꝰ		Miſit ad miaꝫ ſuā et	Mḡificate dñꝫ mecū	Scificet̄ nomē tuum	appuit grā ſaluato.
	Emitte lucē t. ꝛ verit.	Reſpice dñe i ſuos t.	Errani ſic ouis q̄ pe.	Ueiet deſideratꝰ cūctꝫ		Redēptionē miſit d.	Mḡificata ē aīa mea	Laudabo nomē t. al.	Manꝰ nr̄e tractauert
	Eītte agnū di dñato.	Quid retribuā dño ꝓ	Adeamꝰ cum fiducia.	Deꝰ nr̄ māifeſte veni.		ꝓpter nimiā caritatē	Mia t. dñe mag̃ ē ſu:	Nomē ſcm̄ t. iuocatū	Exoꝛtū ē in tenebꝛis.
	Dñe mitte quē miſſu.	Dñe inclina celos t. et	Dñe peccaui in celum	Bti q̄ pati ſunt occur		Miſit manū ſ. ꝑ foꝛa	Mḡnꝰ i medio tui. ſ.	Nomē tuū ꝛ meōꝛiale	Dñs ꝟtutū nobiſcum
	Emittas	ortinam	mihi reddito	et egrediatur		Miſit	magnificat	ob nomen	et ad faciēt te
	Jeſus a mrē ſiſtitur.	Jeſus in ꝑnis moꝛit:	Jeſus in templo ꝑdit	Jeſus ter denis abdit		Jeſus precone tigit:	Jeſus fame afficitur.	Jeſus hoſte ꝯgredit̄.	Jeſus paſtoꝛ diligitur
	redēptus ꝓpberatus.	erroꝛis reuocatus	Parēs mri vocatus.	annis domi moꝛatus		a prē honoꝛatus:	Deſerto ꝯmoꝛatus.	tripbariā tentatus	apoſtolos vocauit
	Offerentiū deuotiõez	herodis emulationem	Jeſu religionem	Sapie occultationez		Baptiſmi iſtitutiõez:	anachoret̄ ꝯmēdatõꝫ	tētatõnū modificatõꝫ	Diuinā vocationem.
	Oblatoꝝ ſigificatõez	Innocentū enecatõez	Mris deſolationem	Uite moderationem		Baptiſati diḡtionem	Carnis macerationez	hoſtis ꝯfutationem.	vocatoꝝ abiectiõem.
Attēde	Uatū ꝓpberationem	Jeſu exiliū ꝛ reductõꝫ	Obie ieſu ꝑfectiõem.	Parentū iocūdatiõꝫ		cõcurrētiū miſticatiõꝫ	Grādē ꝯtēplationem	Angeloꝝ miſtratiõez	Scām eoꝝ ꝯuerſatõ.
	O ffertur	fugiunt	duodennis	ſubditus illis	Bñaꝝ actiões	Iotus	et abſtinuit	temptatur	cõgregat ad ſe
fe.iij.	Ueiat dñ. i oꝛ	Illūīa ocl'os me. ne.	In lectulo meo pnoc.	Sinite puulos vei.		Gratificauit n. ī dilec.	Dñs regit me ꝛ nibil.	Fac mecū ſignū i bo.	Qꝫ bonꝰ iſrl' deus bis.
Inuitatiões	Et veiat ſup me mia.	Quale mibi gaudiū q	Nūciate dilcō qꝛ amo.	Uenite ad me oēs q.		ꝓprio filio nō pepcit.	Cõedi fauū cū melle.	Dilatatū ē os meū ſ.	Bti ſerui t. q ſtāt co.
	Adueniat regnū tuū	Reuela ocl'os meos ꝛ	Bia mea deſiō. te i no	Api mibi ſoroꝛ mea.		Filiū ſuū miſit ꝓpitia	Meōriā fecit mirabi.	Sup irā inimicoꝝ m:	Qm̄ iacob elegit ſibi d
	Excita potētiā t. ꝛ ve.	Qm̄ tu illūias lu. me.	Dñe añ te oē dſideriū	Spōſabo te mibi i fi.		Sic ds dilexit mūdū	Māducauerūt ꝛ ſaꝛa	Rex iſrl' mutauit ba.	Nō fecit talit oī natō.
	Uēi dñe viſitare nos	Deꝰ miſereat nri ꝛ bn̄	Deꝰ deꝰ meꝰ ad te de.	Delitie mee cum filijs		De pleitudie eiꝰ acce.	Eſurietes ipleuit bo.	Qui docet maꝰ m. ad.	Elegit nos i ipo añ ꝯl
	Sepe veni	plus illuſtret	noctes	voco paruos		Gratificat	paſcens	fac mecum	Qꝫ bonꝰ es tu
	Jeſus claris ꝓdigijs.	Jeſus ſacris vigilijs.	Jhs ꝑ tropos varios	Jeſus corā diſcipulis		Jeſus crebris ꝯuitijs	Jeſus rigatꝰ lacħis	Jeſus tumētꝫ miſticiſ	Jeſus iudeis ꝓdis.
	a cunctis predicatur.	Pernox ſepe precatuſ	Docēdo fatigatus	thaboꝛ tranſfiguratꝰ.		Judeis blaſphematꝰ	a martha hoſpitatus	ſedēs rex honoꝛatus.	a iuda licitatus.
	Miracl'oꝝ ꝯgruitatē	Uite auſteritatem	Doctrine q̄litatem	Jeſu charitatem		Cõuitioꝝ grauitatez	Lachꝛiaꝝ aſſiduitatē	Jeſu hūilitatem	Jude cupitatē.
	Jeſu pietatem	Precū ſedulitatem	Laboꝛis grauitatem	teſtiū auctoꝛitatē		Judeoꝝ feritatem	marthe hoſpitalitatē	Turbe obſeq̄oſitatez	Judeoꝝ iniq̄tatem
Attēde	Plebis cecitatem	Grandē exēplaritatē	Apl'i ruditatem	Diſcipl'oꝝ iocūditatē		Blaſphemant	Lazari ſoſpitatem.	vrbis calamitatem	Jeſu benignitatem
	M ira facit	pernox	docuit me	gl'ia thaboꝛ	Bñaꝝ actiões		lachꝛymatur.	aſello	venditur almus
fe.iiij.	dñe quē a. iſr	Dirigat̄ o. mea ſic icē.	Dñe ad te ꝯfugi doce.	Satiaboꝛ cū apparu.		Bñdic aīa mea dño.	Cõuertere aīa m. i re.	mibi adherere do bo.	Anguſtū ē ſtratū ita.
	Dñe deſcēde priuſq̄ꝫ.	Dñe doce nos oꝛare	Btūs hō quē tu erud.	Quis det d carnibꝫ eꝰ		Bñdcūs dñs deꝰ iſrl'.	Qꝛ eripuit aiāꝫ me. de	Ego dilcō meo ꝛ ad	Empti eſtꝫ ꝓcio mag.
Inuitatiões	Si tetigero fimbꝛiaꝫ	Quouſq̄ꝫ iraſcerꝫ ſu.	Dñe q̄d me vis facere	Edēt pau. ꝛ ſaturabū		Bñdicā dn̄m in oī tp̄e	Repleti ſumꝰ māe m.	Quis nos ſepabit a.	Sacculū pecūie tulit
	Si q̄d potes adiuua.	Quid oꝛemꝰ ſic oꝫ ne.	Eructabūt labia mea	Oia a te expectant ve.		Bñd oia opa dñi do.	Exultauit coꝛ m. i de.	Innixa ſup dilcm̄ ſ.	Bñdcs d. diuites fe. ſ.
	Dñe filia mea iacꝫ i. d	Uelociter exaudi me.	Dirige me in veritate	Judica mibi vbi paſ		Laud pueri dn̄m.	Repletū ē gau. os n.	Nō timebo mala qm̄.	Ditauit me dote bōa.
	Quē pamas.	velut incenſum	doceas	ſatiaboꝛ		O benedic	conuertere	adhereo	nam cadit alter
	Jeſus lauit diſcipulis	Jeſus cenās ꝓdigijs.	Jeſus ꝟbis melliflui	Jeſus guttꝫ ſāguineis		Jeſus amicꝫ oſculis	Jeſus ligatur vinculis	Jeſus hoꝛrēdꝫ ludicrꝫ	Jeſus corā iudicibus.
	pedes humi ꝓſtratus	factus panis ſacratꝰ.	luis ſermocinatꝰ	perfuſus depcatus		tradentē oſculatus	captus anne delatus.	illuſus verberatus	pcrebꝛo preſentatus.
	ibi hūilē officioſitatē	Sacri dignitatem	Sermõis fecūditatez	Jeſu egreſſionem.		Chꝛiſti admonitionē	Diſcipuloꝝ fugatiõez	Cõuitioꝝ varietatez.	Ductiõis ſedulitatem
Attēde	lotiõis ſpūalitatem	Inſtitutõis ꝯgruitat:	Diſcipuloꝝ meſtitatē	Triſtē agoniſatiõem.		Jude obſtinationem:	Capti ieſu ligationem	Miſtroꝝ feritatem.	Judicū ꝑuerſitatem.
	Diſcipuloꝝ dignitatez	Inſtituentis caritatē	Cõſolātis pietatem.	Angelicā ꝯſolationez		Dñi ieſu ꝓditionem	Ad ānaꝫ ductionem	Jeſu trāq̄llitatem	Animi ieſu q̄litatem.
	e En lauat	atq̄ꝫ cibat	ſermonem	ſudat et oꝛans		Oſcula dat	capitur	fert ludicra	ſepeq̄ꝫ ductꝰ

Inuitatiões

Cor mūdū crea ī me. Dñe nō tm̄ pedes: sed Amplius laua me ab. Fiat cor meū īmacu. Dñe si vis potes me.
¶ Cor mundum

Jesus alba induitur. vt stultus estimatus
Antiõe iudeoꝝ accusationem: ihū racērꝫ aspnatiões clamidis iduitionem

Panē nr̄m q̄tidianū Hice comoda mihi t. Frāge esurienti pa. tu. Dia a te expectāt Ocli oim in te sperā.
panem

Jesus a plebe spnit̄ Latroni cōparatus. Populi ingritudiez. ꝯpatiōis dissilitudiez pylati sollicitudinem.

Desiderio desideraui Dispono vobis sicut. Ego sum panis viuꝰ Si q̄s me accipit: ac. Ad eū veniemꝰ ⁊ mā.
cupio pascha

Jesus flagellis cedit̄. colūpne alligatus flagelloꝝ truculentiā flagellātiū maliuolētiaꝫ: flagellati sāguinolētiam

Usqꝫ dñe obliuisce. Adipleb me leticia Letifica aiam fui tui Introibo ad alta. dei Haurietis aq̄s i ga.
dolor vsq̄

Jesꝰ vestit̄ clamide cū spinis coronatus purpure induitionez Ridiculā coronatōez. Grādē cruētationem

Grãz actiões

Tu aūt dñe susceptor. Dicet d. susceptor m. Dextera t. suscepit m. Salus tua d. suscepit Susceptor meꝰ ñ m.
Susceptor

Jesus vti rex colitur. tormentis laceratus. Jhū illusoriā hōratōz fedam ꝯspuitionem. Graué verberatiōem:

Fasciculꝰ mirre d. m. Tenui eū nec dittam Nō dittā te nisi bñdi. Disrupisti vincl'a m. Suscepimꝰ dñe m. t.
mihi fasciculus.

Jesus iudeis sistitur. illusus laceratus Jesu p̄sentationem pylati expurgationez ppl'i acclamationem.

Cor meū ⁊ caro mea Si oblitus fuero tuiꝰ q̄z mag̃ multitudo Delcābit̄ in crassitud delcābar p̄ singl'os d.
caro cor

Jesus morti addicit̄. indutꝰ cōdemnatus pylati lotionem iesu cōdēnationem vestiū reinduitionem.

Secr̄ te q̄cūqꝫ ieris. viā mādatoꝝ t. cuc. Trahe me pꝰ te cur Quis ē bō vt seq̄ poss. Gressus meos dirige
sequor en te

Jesus crucē āplectit̄ portās mūdi reatus. Crucis grauitatem pōtificū inhūanitatē subseq̄ntiū varietatē

Feri. vi. h Erodi latro — flagellant hinc. purpura sertum — hinc colitur presentatur damnatur. onus fert

Inuitatiões

O sapia q̄ ex ore altis. O adonay dux ⁊ doꝰ. O radix iesse q̄ stas i. O oriens splendor et. O emanuel rex et.
O gemines

Jesus suis exuitur a vestibꝰ nudatus.
Antiõe Jesu denudationem. vulnerū cruentatōez verecundā statione.

Si inueni grāz i ocul' tuis ne trāseas .s.t. Spē tua ⁊ pulchritu. Quis ē elcūs que p̄p. p̄posui p̄ luce h̄re illā
ne me

Jesus cruce extēdit̄ Heu clauis pforatus Jesu extensionem. Mēbroꝝ pfossionez. Dirā cōfixionē

Queadmodū ꝺsiderat Sicut adipe ⁊ pigue. Pulli eiꝰ lingēt sāg. Carnē cū sanguie co. q̄ sitit veniat ad me.
sitio.

Jesus agnꝰ surrigit̄. in signū eleuatus Penosā erectionem. latronū associationē. Multoꝝ derisionem

Ingredere bñdcē d. Attollite portas p̄n. Ecce spōsus veit ex. Qui regis isrl' intēde. Gaudebit spōsus sup
rex spōsꝰ vt itaꝫ

Jesus pēdēs ploq̄t. septē ṽba testatus pēdentꝫ tormentum. ipius testamentū. verborū sacramentū:

Grãz actiões

Cātabo dño q̄ bōa t. Mias dñi ineṫnū cā. Adijciā sup oēm lau. Repleat̄ os meu lau. Cātate dño cāti. no.
Concino

Jesus felle reficitur mirrato cōpotatus Militū puersitudinē potus amaritudinez. satisfactōis pleitudiez

Mane nobiscū dñe q̄. Ne derelinq̄s me d. n. Et vsqꝫ i senectā ⁊ se. mane hodie apd̄ me ⁊ Dia in te vno h̄ntes
nobiscum

Jesus in cruce morit̄. agnus pri oblatus Grāde xp̄i tormentū. Mūdi totiꝰ lamētuꝫ placatiuū incensum.

vinet aia mea ⁊ laud. Meōꝛ fui iudicioꝝ t. q̄ posuit aiaꝫ meā ad Et aia mea illi viuet. Nō discedimus a te
viuat mea

Jesu latus pfoditur. cruore irrigatus Mortui trāsfixionez. Sacroꝝ emanatiōez Joānis attestationē.

Rēnuit ꝯsolari a. m. Uirga tua ⁊ ba. tuus Replerꝰ sū cōsolatōe sm multitudiez dolo. cōfitebor d. q̄m iratꝰ:
rēnuit ergo

Jesus vnguētꝫ vngit̄. cū fletu cumulatus Plāctus acerbitatez vnguentiū pietatem: Tumulatiōis q̄litatē

Sabbi n udat — figunt exaltant et pia verba — Fel gustat moritur latus ⁊ foditur tumulatur

Inuitatiões

Exue me veterē hoīez Inclina cor meū i te. q̄s ē iste q̄ veit ꝺ edō. Libera me de sāgui. Dilectꝰ meꝰ cādidꝰ ⁊.
Exue

Jesus triūphās mor. p̄ꝛes limbo beauit.
Antiõe Jesu triūphationem. Inferni vastationem Patrū eductionem.

Suscipe me sm̄ eloq̄ In spū hūilitatꝫ ⁊ i a. Leua eiꝰ sub cap. m. Fruamur capitꝫ āpl'x Reuertere ad me ⁊ e.
suscipiens

Jesus surgēs glificꝰ. se suis p̄palauit.
q̄litatē
Resurrectōis ṽitatē
vtilitat

Ad te leuaui aiaꝫ me. Ad te leuaui o. meos Ascēdaꝫ i palmā ⁊ ap Suspēdiū elegit aia. q̄s dabit mihi pēnas.
animā leuo

Jesus marie primitꝰ apparens honorauit Apparitiōis ṽitatem Mris iubilositatem. Cū discipul' societatē

Meōꝛ esto ṽbi tui s. Dñe memēto mei. Memēto nri d. i be. Memēto mei dñ bñ. Dic aīe mee salꝰ tua.
sis memor oro

Jesus carisma spūs. discipulis inflauit. Christi charitatē Discipuloꝝ dignitatē discipuloꝝ p̄tatem

Grãz actiões

Dilcūs m. mihi ⁊ ego Panē āgeloꝝ mādu. Parasti i dl'cedie t. p. sub vmbra illiꝰ quē de q̄cdūt me adhuc esu.
Pascitur hic

Jesus ductor exercitꝰ ad dexteram locatus: ascēdētis glificatiōez Patꝝ iubilationem. Angloꝝ ꝯgtulatiōez

Ineternū nō obliuis. meōria meōꝛ ero ⁊ ta. nō moriar sꝫ viuā et. Uiuo ego iā non ego Dilexit me ⁊ tradidit
nec in euū

Jesus largitor spūs p̄ orbē predicatus. donoꝝ magitudiem. linguaꝝ mltitudiem miraculoꝝ valitudiez

vl'nerata caritate e. sū ꝯcaluit cor meū intra dilexit nos ⁊ lauit nos Facti estꝫ p̄pe i sāgui. q̄ inflāmatū ē cor m.
vulnera

Jesus mrēꝫ celestibꝰ. exaltat ex qua natus. mris priuilegiationē. Filij occursionem. Gl'iosā deductiōem.

Nūc dittis suū tuū: in pace factꝰ ē locꝰ eiꝰ q̄s es tu q̄ iq̄eras ṽgē in pace in idipm̄ dor. q̄ posuit fines t. pacē.
pace clientem

Jesus iudex eq̄ssimus finis desideratus. Judicātis eq̄tatem Premij pennitatem: Grtitudis felicitatez.

Do. e Duxit surgit multis visus. pius inflat. — Scandit et emisit assumpsit et est rediturus

Inuitatiões

Eripe me dñe ab ho. Educ de carcere a. m. Educes de tribula. a. Redimet i pace a. m. Eripe me ꝺ inimi. m.
Eripe

Exurge dñe adiu. me. Exurge gl'ia mea ex. Exurge i occursū me. Tu exurgens miserc. Exurge d. i p̄cep. q̄d.
et exurge.

Osculetur me oscu. o. q̄s mihi det te frēꝫ m. Oñde faciē tuā ⁊ sal. Aspice in me ⁊ misc. Ne auertas faciē tuā.
dans oscl'a

Uñ mihi h̄ vt maies. Dñe nō sū dignꝰ. obsecro vt fiat spūs t. Spūs tuꝰ bonꝰ ꝺducꝫ O q̄z suauis ē d. sp.
tantus vt ad me.

Grãz actiões

q̄d ei mihi ē in celo ⁊ Si ascēdero in celū t. cātemꝰ dño: gl'iose ei. ascēdisti i altū cepisti: Dñs in celo pauit se.
Quid mihi

largitꝰ ē mūera iuxta mḡificētiā p̄ncipalez. Os meū apui ⁊ attra Ne p̄ijcias me a facie. Quo ibo a spū tuo
largitus

Introduxit me rex in dixit me vt reuertar. i p̄iaꝫ meā ⁊ i do. m. Fecit assuerꝰ gn̄de cō. vt iumētū fcūs sum
incellam

Panē ociosa nō cōedi adhuc esce erāt in ore: q̄ māducat ⁊ bibit. adhesi testiōnijs t. d. ne itres i iudiciū cū s.
non edo frustra

Cũ ɔ̃ioné ſacrãle ⁊ ſpũale

Fe. ij. Eſt genit⁹
O ꝑmũ ꝑncipiũ
ens vnum fontale
meum pricipium
Verbum ydeale
deus deo genite
veni olim celite
hodie vallatus
de petra demittere
deſerti emittere
ſyon cibus gratus
Fe. iij Offertur
O ſubacte legib⁹
inſtar peccatoris
iam equaris gregib⁹
tu paſtor amoris
Redempte me liberes
ortum tuum viſites
feſtina feſtina
Veni cum inſontib⁹
ſaliens in montibus
veni medicina
Fe. iiij. Mira facit
O iheſu clariſſime
rex prodigioꝝ
ſuſpendis altiſſime
corda filiorum
Renouces miracula
accedens cenacula
veni leproſorum
Tangam tuam fimbriã
cum te ſacram victimã
litabo reorum
Fe. v. En lauat
O lotor humilime
ſeruulis proſtrate
veni lotor anime
patrib⁹ optate
Eya tuum famulum
te petentem pabulum
yſopo emunda
Quo ſtola albiſſima
te litem ſanctiſſima
anima iocunda
Fe. vi. Herodi
O rex ſapientia
clamide deſpecta
tamq̃ꝫ fetulentia
herode reiecta
Veni o rex gentium
dulcis eſca mentium
Jam noli tardare
O magne adonai
legifer in ſynai
noli retardare

creat
Eya potentiſſime
rex mundi creator
celitum dulciſſime
hierarcha plaſmator
Quid hinc tibi tribuaꝫ
quid deus retribuam
hac terra deſerta.
O da tuum calicem
da vinum da laticem
hec libere ſpe certa
Fugiunt
O mira dignatio
deus proſcriptatur
dum herodis ratio
ambit excecatur
O lumen egiptium
veni luſtres ſautium
animum turbatum
Cum tuis infantibus
aſſis manducantibus
paſcha delicatum
pernox
O dux penitentie
Jheſu chriſtiane
Veni rex clementie
o ſamaritane
O quantis vigilijs
tu precum conſilijs
mihi lucubraſti
iam fumus aromatis
igne ſcãdat pneumatꝫ
ara cordis caſti
atq̃ꝫ cibat.
O diuine gracie
veni ſacramentum
cibans plena ſacie
amoris frumentum
Te nũc ⁊ agniculum
ſaginatum vitulum
cõcupiſco multum
O panis angelice
veni veni celice
duc ad patris vultum.
latro
O veni emanuel
celi legionum
diceris rex iſrael
heu princeps latronũ
O grande prodigium
te diuinum filium
conferri latroni
Electe ex milib⁹
veni cum vigilibus
tui ſacri throni

citiens
O fautor munifice
ade exaltator
te miror mirifice
parentum zelator
Redde innocentiam
ꝑmam ꝑcellentiam
o adam ſecunde
Veni ſolue debita
eſca celi prebita
veni letabunde
Duodennis
Eya iheſu perdite
Jhũ duodennis
veni matri reddite
doctor minorennis
Per vicos plateolas
en quero areolas
tuas iam intrare
O veni de libano
veni mihi orphano
te pricipare
docuit me
O doctor veriſſime
veritas ⁊ vita
veni fecundiſſime
mentem meam dita
Sim tibi docibilis
hodie vnibilis
verbum ſalutare
docendo vtilia
ſeraphym ꝑ milia
aſcendam litare
ſmonem
O iheſu diſcipulis
fauum diſtillaſti
dum vbis melliflius
triſtes debriaſti
O ſermo ſacerrime
fecunde pulcherrime
veni veni veni
De thronis regalibus
iam noſtris ſponſalib⁹
aſſis motu leni
flagellant
O flagellis liuide
columnis coniuncte
veni chriſte viuide
angelis concincte
Veni ſponſe ſanguinũ
princeps celi agminum
me ſponſam ſponſare
Bibant pulli ſanguinẽ
cordis frãgẽs ſardinẽ
tingens poſtes are

ꝑdicta figure
O tu deſiderium
⁊ patꝝ ⁊ vatum
reuela miſterium
angelis optatum
o ſi celos rumperes
⁊ te iuſtum plueres
gomor menſuratum
O petite ſeculis
reple tuis epulis
cordis mei ſtratum
matre remãſit
O tu ſapientia
q̃ꝫ diu celaris
en tota creſcentia
cum matre moraris
Veni voca puulos
hircos atq̃ꝫ ceruulos
me tibi ſponſando
O de matris gremio
veni tuo cremio
veni me cibando
glã thabor.
Eya veni gloria
monſtrat a i thabor
per carnis tentoria
deum contemplabor
Heſtio te milies
Pulchra patris ſpẽs
edere potare
Quis dabit de carnib⁹
paratis cherubibus
mentem impinguare
ſudat hic orans
O ſudor ſanguinee
Jheſu amatoris
tu amore vince
fers pondus angoris
O precum meſticie
venite delicie
trine ihierarchie
Ex ſyon egredere
cor meum ingredere
ſanguis agonie
Heu purpura ſerto
O te veſtit clamide
⁊ truci corona
ſeuior heu aſpide
iudea matrona
Veni ſponſe glorie
ſertatus luſorie
aſſiſtam regina
O rex cor ingredere
ſacro mecũ federe
gaude haud declina

¶ Poſt cōionem ſacrālem vel ſpūalem cantande ſub nota Dies eſt leticie.

Conceptꝰ

O mirū ſpectaculū
O verbū incarnatū
celeſte ſpiraculum
maria geſtatum
reſalue dulciſſime
Jeſu frater optime
iam cōmunicate
O totis precordiȷs
tot miſicordiȷs
cuncta iubilate

Lauit

O grandis hūilitas
O deus baptizaris
ſalue dulcis pietas
quantū abiſſaris
O tu ſponſe ſanguinis
iam baptiſmo flaminis
ſeruū baptiſaſti
dū ſacratum verticē
ad me cecū culicem
dignās inclinaſti

Blaſphemant

O q̄nta cōuitia
O vincis pietate
prebe corda mitia
Jeſu blaſphemate
O veniſti cominus
benedictus dn̄s
me iā honorando
laudet celi curia
pro omni incuria
acta celebrando

Oſcula dat

O ſtupendū oſculū
O inde condonatū
hinc do laud thuſculuȝ
p affectum gratum
O q̄ȝ bonus iſrael
me deus emanuel
iam es oſculatus
Tua clara facie
ex hac fauſta facie
fruar ſaturatus

Hic colitur

Salue fons clemētie
rex dehonorate
ſputo feculentie
ligare fedate
Pro tanta dulcedie

natus

O puer pulcherrime
patre mihi date
ſalueto paupiem
mrē mihi nate
letare hierusalem
panis mihi bethleem
datus ephratea
Angeli attendite
gloriam rependite
laude iubilea

deſerto

Salue dux ieiunȷ
Jeſu heremita
reddo penſū munȷ
veritas ⁊ vita
Panibus angelicis.
cū fauis me celicis.
pauiſti gratantē.
iam ad montē ſynai
et oreb adonay.
deducas ouantē.

rex fleuit

O quantis ꝓfluuȷs
fleſti lachrymarum.
ꝓ meis colluuȷs.
iugium culparum
Salue pro dulciſſime.
adipis pinguedine
mihi inſtillata.
Jubilet mēs ebria
faceſſant funebria
eucharis amata

capitur

O amor fortiſſime
capte vinculate
a malco ſeuiſſime
conciſus amare
O mirre faſciculis
in ade funiculis
ſalue me vinxiſti
Nam tuo edulio
cordis medicallio
me tibi iunxiſti

preſētatur

O turbis furētibus.
ſalue preſentate
ocellis fluentibus
leproſis equate
O grande miraculum

circūciſus

Salue ſuppar pribus
circūciſe deus
te celi primatibus
laudo ieſu meus
O nomē ſaluificum
oleū lenificum
iā mihi dulceſce
Nā tuū cauteriū
guſtaui miſterium
dulcis radix ieſſe

ſathan hūc tēptat

Salue pugil inclite
ppes triumphator
ꝓfers fere perdite
tela conſolator
O ignitis iaculis
tuis ſacris pabulis
dones reluctari
Nā tuis militȷs
hȷs fretus diuitȷs
volo gloriari

aſello

Salue rex humilime
azelli inſeſſor
nutrimentū anime
alumpnꝰ poſſeſſor
Jam tibi adhereo
nā cibo ethereo
cor pinguaſti meam
Te geſtem in corpore
geſtē ⁊ in pectore
ieſum dulcē meum

fert iudicia

Salue ꝑ cōuitȷs
deriſe ſaluator
q̄ pro amicicȷs
recipis creator
O te mille gratibus
ꝓ hȷs pietatibus
laudo mirabūde
ludēs fiam vilior
oibus humilior
cibatus iocunde

damnatur

Salue vita gratie
morti cōdēnata
cuius ſacra facie
ſtat vita beata
viuat mea anima

veniunt tres

Salue ſtella miſtica
magoꝝ magiſtra
tibi laudum piſtica.
cano tangēs plectra.
En auro diuiſſimo
et thure gratiſſimo
gaudet mētis vultus
Nā miſſe officio
mirre ſacrificio
tecum ſum ſepultus

vocat ad ſe.

Salue dignātiſſime
tuoꝝ vocator
o ſponſe dulciſſime
pius inuitator.
Jam in tuis nuptȷs
concino delitȷs
carmē nuptiale
O tu mea gloria.
te ſeruē memoria
Nobile iocale

vēdidit almū

O ieſu pȷſſime
vendite ſalueto
Te laudo gratiſſime
corde triſti leto
O tu meū precium
redimas mācipiū.
perō ſubſtratum
O tu emptū pabulum
agas mecū ſabbatum.
ne linquas cibatum

ſepeq̄ȝ ductus.

O celeſtis gloria
ducta per plateas
mentē amatoria
ſponſas querēs reas
O q̄ȝ verecundia.
coram iracūdia
ſiſteris cenſorum
Mecū in meridie
cubans ſpōſe gratie.
meū habe thorum

onꝰ fert

Salue o mitiſſime
crucis baiulator
ꝑſas e dulciſſime
mūdi fabricator
O q̄ȝtum deſperneris.

Poſt cōpletum

pro ſacra arūndine
canto fratrueli
laudans te pſalterio
ſuſpenſus miſterio
o hierarcha celi

Fel guſtat

Salue dulcoꝛ cordiū
aceto potate
en totū precoꝛdium
te laudat amare
O verbi vehiculum
te mirre faſciculū
ſemper ꝯ̄conaboꝛ
O panis angelice
mirre paſtu fellice
tibi cōfoꝛmaboꝛ

Scandit

Aue ardentiſſime
zelotes amatoꝛ
ſcandis inclitiſſime
celi triūphatoꝛ
Aue cū pſallentibus
regē proſequentibꝫ
turmis angeloꝛum
Trahe me erraticū
ꝑ datū viaticum
ad arcem poloꝛum

te laudo ſpectaculum.
factū peccatoꝛum
Mane mecū domine.
gratiarum fomine
mentis fulci thoꝛum

moꝛitur

Salue vita gloꝛie
ꝓ me moꝛti data
plangūt ꝯpaſſoꝛie
te cuncta creata
O dei exitiuꝫ.
grande ſacrificium
lachꝛymis lytatum.
Ey tot mirabilia.
ſint mea auxilia
in finem optatum.

et emiſit

Salue datoꝛ ſpūs.
ſpiritus ardoꝛis
es dulcis paclitus
fomentum amoꝛis
Duplex fiat ſpūs.
tuus datus celitus.
multiplex in donis
cūcta mecū dimata.
tua iam chariſmata.
guſtent celi thꝛonis.

o ſalūtis victima
mihi nata data
Tua cōdempnatio
ſit mea cibatio
ſemper tibi grata

latus hinc foditur

O coꝛdis pīiſſimi
fontē paradiſi
fert cruentiſſimi
mucrone inciſi
Reſalue fons gratie
plena potans ſatie
fons ſacroꝛum
O coꝛ meū vulneres
charitatē oꝛdines
ſpongia doloꝛum

aſſumpſit

O quantis delitijs
ſcandis glorioſa
immerſa delitijs
mater ſpecioſa
O ieſu cellarijs
gaude multifarijs
iam inthꝛonizata
Hoc vitis genimine
ſacro tecū rumine
fruar o beata

q̄ꝫ crebro proſterneris.
ſub crucis altari.
Da tanto ſupplicio
ſtupendo delitio.
des me gloꝛiari

tumulatur

Salue amātiſſime
Jeſu tumulate.
planctus acerbiſſime
matris charitate
O coꝛ meū pungito.
ſepultum inungito.
nūc pacis ſopoꝛe
Nūc dimittis domine.
me in tūo nomine
ſepultum amoꝛe.

et eſt rediturus

Salue diſtrictiſſime
iudex creatoꝛum
finis beatiſſime
oīm ſanctoꝛum
Te collegi hoſpitem
panē mihi ſoſpitē
mecū cōmoꝛare
Neſi teſtimonijs.
tuis ꝛ preconijs
noli me dampnare

Finis

De ſeptem alijs effectib⁹ determinat̄ꝫ qb⁹ hō iugiter ꝑt ſe ferre in deū ꝟ in ip̄m ſacrm̄ ſumendum vel ſumptum.

Ambula corā me ꝛ eſto ꝑfectus Gen̄. xvij. Js iuxta quendā corā dn̄o ābulat q̄ ſe ſēꝑ dn̄o ꝛ dn̄m ſibi ꝓ aliquo reſpcū ꝛ affcū ꝛ̄ꝑn̄tat Et q̄ſquis ita egerit facile ꝑfcūs excreſceret: Uerꝫ qm̄ pleriqꝫ nil niſi qđ oꝛdinatū ē āplectunt ne hi ſuo voto hacqꝫ vtiliſſima exercitatione fraudētur exclamatiōes in oꝛdinē quedā redegim⁹ ſm̄ ſcripture affect⁹ in gradu occurſiōis ſupra ſigtos Et q̄niā illic dꝛ ꝙ dn̄s ſit inuitād⁹ ꝓphetice voces ꝯſolatoꝛie audiēde. idō is oꝛdo hic obſ̄uat̄ vt primū ꝯqueſtiōes et inuitationes. deīde ꝓphetice ꝛ dn̄i ponant̄ locutiōes. Poſtqꝫ ꝓ ſuſcepto dn̄o tenēdo ſubnectūt̄ grāꝝ actiōes. Un̄ notandū ꝙ ſubſcriptis exclamationibꝫ ꝛ affectibꝫ nō mō inter cōicandū eſt vtendū. ſꝫ et oī tp̄e ꝛ loco ſub aliq̄ hoꝝ affectu dꝫ ſe p̄ſ̄tare ꝛ ſuper ſe dn̄m tāq̄ꝫ tumētes fluctus (cū Job) ſꝑ vereri. et ſic corā eo in bonū operando ambulare Et poterit ſibi hō ſm̄ ferias vt hic ſignatum ē affectus hos variare vt ſe intimi⁹ his afficiat ſcꝫ vt ſit

	ſcd̄a		reus		iudice		timoroſo
	tr̄ia		īfirm⁹		medico		q̄ruloſo.
	q̄rta		debitoꝛ		creditoꝛe		pudoroſo
Feria	q̄nta	vt,	mēdic⁹	corā	ꝛ̄ge paſtoꝛe	affcū	p̄catiuo
	ſexta		ſeru⁹		dn̄o		doloroſo
	ſabb.		ſponſa		ſponſo		ſuſpirioſo
	domi.		filius		patre		aōroſo

Et vt hi affectus magis ſint coꝛdi opoꝛtet circa ſingulos ſingulas colligere meditationes ſcꝫ vt videat quō. in quibꝫ. q̄ꝫ multipliciter reus. Jtēqꝫ qualis. q̄ꝫ metuēdus deus ſit iudex ꝛc. Et ſic in vno affectu itē gra dic ſe collocare ſuas miſerias exaggerando ꝛ dei maieſtatē amplificando. Sic legitur de ſc̄tō franciſco ꝙ ſic agere ſolebat. ꝛ ſpēales ad hec oꝛationes habebat in quibus ſic dicebat. Domine ieſu chriſte ecce ſto ante te tanq̄ꝫ magnus peccatoꝛ ꝛ multoꝛū criminū reus coꝛam iudice diſtricto rationē exacturo. nō modo de verbis ꝛ factis ſed et de minutiſſimis cogitationibus. Per tuū quod pertuliſti iudicium iniuſtū libera me. Sic etiam de ceteris affectibus ſuas

habet orationes quas longū eſſet ponere. Cuius et nos exemplo ſic agamus vt Gerſon ⁊ Nider ſingulariter ſuadent. Nam huiꝰ ſoliꝰ exercitatio poſſꝫ hominem ad perfectum plene deducere vt ſcꝫ et caueat malū ⁊ operetur bonū. Quis eni videns ſe ſemper ante deū aſſiſtere vel peccare audeat aut tepeſcere a bono. Et ergo hoc exercitium ſanctus Anthoniꝰ ſuos docebat dicens Quocūq; vadis ſemper deū pre oculis habeas ſi ꝓficere deſideras vt dicas cū ꝓpheta Oculi mei ſemper ad dominum Itemq; Viuit dominus in cuius conſpectu ſto hodie. Semperq; aliq̄ eleuatione ſe eleuet in deū vnde poterit plures: imo innumeras ſeraphicas exclamationes vel cōqueſtiones reducere ſub pauculis prenotatis quibus potiſſimū quando cōmunicādum eſt cōuenit exercitari ne ſine affectu accedatur

¶ Subſequēs rithmus indebito loco hic ponitur. ſed in latere ꝑcedenti ſtabit. et ille rithmus in principio huius lateris.

Nudatur

Heu q̄ſene veſtibus.
ieſu ſpoliaris
dū mēbris celeſtibus
rurſum cruētaris
Rubicunde candide
ieſu cibus ſapide
ſanguine intincte
De edom me cōplue
culpe veſtem exue
de boſra rex intincte

figunt

Heu ligno extenderis
clauis perforate
totus mihi penderis
amor lacerate
Sordidū amplectere
arbor alta flectere
dilecte votorum
inter tua brachia
ſunamitem ſatia
epulis amorum

extollunt

O monte caluarie
ſerpens eleuate
botre ſanguinarie
heu cruce aſſate
Roris ſtillicidio
veni ſis preſidio
lapis reprobate
Elegi ſuſpendium
da victus impendiū
latroni equate

fert pia verba.

O crudum ſuſpendium
mei ſaluatoris.
hoſtie incendium
immolate foris
Qua obedientia
qua nobis clementia
condis teſtamentū
O docentē audiam
in pace iam dormiā
libans ſacramentū

Eduxit

O triumphatiſſime
inferni vaſtator
redux amantiſſime
patrum cōſolator
Veni deſiderium
eucharis miſterium
mihi miniſtrare
Amore deficio
et te deum ſitio
veni me potare

ſurgit.

O chriſte glorificus
reſurgens beatus
o panis viuificus
victor laureatus
O exurgas gloria.
cadat omnis ſcoria
carnis tenolente
Galileam adeam.
panē emaus comedam
veni q̄ repente

multis viſus

Eia ſurgens inclitus
mortis triūphator
o marie primitus
factus cōſolator
Veni dulci iubilo
terſo culpe nubilo
iam mihi appare
O appare effraym
corā ioſeph benyamyn
mecū epulare

pius inflat

O quantū diſcipulis
donum cōdonaſti
dū flatus folliculis
ſpūm inflaſti
Obumbres me ſpūs.
fecūdar iam celitus
amoroſe pater
Venias propitius
anime nutritius
gratie ſim crater

Exclamatiões ſeraphice ante cõionem — Reſpõſiones ꝓphetice vel domice — Grãꝝactiões deuote poſt cõionem

Primo excla/ Uel clamat re⁹ Poſt ꝯqueſtio Alto itē affectū Dic iā ꝯſolato Prouerbio. xx. Dieremie. Nō Qui vētur⁹ eſt. Dic iā ſubnectūtur ſeraphica q̄dā ḡtitudis v̄ba p⁹ cõionē dicē
mat hō vt oib⁹ ad iudicē ꝯfitēſ nē petit a iudi/ clamat dicens. xij enſiones ſub Expecta dñz et timebiſ mala vl veiet ⁊ non tar da ſeptē affectib⁹ prioribus correſpōdētia
malis repletus ſe reū Qui offe/ ce liberatiões di Aſcēde cito vē necttūtur vt ꝑs. liberabit te. tra tecū ſum vt dabit ⁊c. Syon Miſit de celo ⁊ Liberauit me: Nō timebo ma Laudate dñm
petēs Liba noſ dix in vno fact⁹ cēs. Eripe me ⁊ libera nos Ac Eruēs dñs libe Non accedet ad liberē te. Qm̄ in noli timere ec/ libauit me Mi q̄ placui ei Du la quoniam tu qui liberauit a/
a malo ꝯ̄grens ē oīm reus Re⁹ dñe ab hoīe ma celera vt eruas rabit nos. In te malū. In ſe/ me ſperauit li/ ce deus tu⁹ veni ſit de ſūmo ⁊ aſ miliatuſſum et mecum es. Tu nimam paupe
dicēs Aia mea eſt mortis erer/lo Libera me ⁊ me Ueni ⁊ libe die mala libera prima non tan berabo eū. Li/ et. Dicite puſil/ ſūpſit me. Mi liberauit me Li es qui libas ab ris Sepe liba/
repleta ē malis ne dānationis. pone me iuxta ra nos deus nr̄ bit eoſ dñs Mi git te malum berabo populū la mines ꝯforta ſit de⁹ miſericoꝛ berauit me ð la omni malo No uit eos Libera/
Gēſus ⁊ cogita Reus eſt corpo re. Quis libera/ Ueni ad liberā tiget ei a diebuſ Saluatorē ex/ ð manu mortꝭ: mini ⁊ nolite ti diā ⁊ veritatem queo venantiuz li timere quia te ſti me ḟm mul/
tio ꝑna ad ma/ ris ⁊ ſanguinis bit me de corpe dū nos dñe de⁹ malis. Liberā/ peccamus dñm de manu mor/ mere ⁊c. ſuā. Miſit dñs Tu liberaſti po cum ſum vt eru titudinem miſe
lū. Circūdederꝭ domini. mortis. virtutum. bit pauperem a .n. ieſum xp̄m. tis liberabo gre angelum q̄ per pulum tuum am te. Tu es q̄ ricordie tue Li/
me mala q̄ꝝ ⁊c. potente Inuocaſti me ⁊ gem meum. cuſſit oēs viruz libas iſrael ab beraſti me a per
liberaui te robuſtum omni malo. ditione

Plēa mal'. reus — eripe nunc. aſcēde vēi tu Eruet — expecta — tecum — vētur⁹ ⁊ ip̄e — Miſit — liberauit — timeā non — pſallite ſepe.

Secundo da Uel clamat vt Petit medicuz Inuocat ſalua/ Dierusalem ci Sanat oīs in/ Ip̄e tulit lāguo Duiles ſpū ſal/ Bñdic aiaz me/ Miſit d. verbū Saluauit nos Collaudabo de
mat infirm⁹ ad obſeſſus ad po/ Miſerere mei toꝛē dicēs Sal/ to veniet ſal⁹ t. firmitates tuaſ res nrōs Uulne uabit. In dieb⁹ am dño ⁊ omia ſuum ⁊ ſanauit de vniuerſis ma um ſaluatorem
medicū vite re/ tentiſſimū ſal / dñe q̄m ifirm⁹ ua me d. mi rex q̄re me cõſume Auferet a te ō/ ratus eſt ꝑpter illis ſaluabitur que itra me ſūt eos. Nō eni ma lis. Duiles ſpi/ meum. Pater
ſcēs infirmita uatorē dicēs cō/ ſum Sana ani Salua me ex oris Nūquid cō/ nem lāguorem iniq̄tates nrās iuda Dierusa/ ⁊c. Qui ſanat lagma ⁊c ſed ſc̄z ritu ſaluabit. miſit filium ſal
tes. Dicit ḡ Do quirēdo. Thau mā meā q̄ peci re leōis Fiat ma ſiliari⁹ nō eſt ti/ Dñs opem fe/ Ip̄e vulnerat ⁊ lem gaude gau/ omnes infirmi mo tuus domie Ego tecum ſu; uatorem mun/
mic quē amas ri pingues obſe caui tibi Sana nus tua vt ſal/ bi quia innoua/ rat illi ſup̄ lectū medetur Ueni dio magno q̄a tates tuas. In/ qui ſanat omēs vt ſaluē te. Cla/ di. Deus meus
infirmaꝭ Infir derunt me. Cir me dñe ⁊ ſana/ uer me. Saluū ut te doloꝛ. dolo. Ecce ſan⁹ vt mederer con veniet tibi ſal/ firm⁹ fui ⁊ viſi/ Uirtus de illo mauiꝭ ſaluauit ſaluatoꝛ meus.
mata ē in paup cū dederunt me boꝛ. Nō te pige me fac de⁹ q̄m i Saluabo ⁊ li/ fact⁹ es noli pec tritis corde Nō uatoꝛ. Dabo in taſti me Ueit le exibat ⁊ ſana / me. Saluauit Uidi dominuz
tate v̄tus mea ſicut apes ⁊ ex/ at viſitare infir trauerūt aq̄ vſ/ berabo te noli care A vulneri/ eſt opus medi/ ſyon ſalutem. gat⁹ fidelis ſai/ bat omnes. ſibi dextera ei⁹ ⁊ ſalua facta eſt
Nō ē ſaītas in arſerūt ſic ignis mos. q̄ ad animam timere. bus tuis ſana/ co bene haben/ tas in pēnis ei⁹ anima mea.
carne mea. A in ſpinis meam. bo te tibus.
plāta pedis ⁊c

Infirmus — ceptus — miſerē mei — mō ſalua — Cur fles — ſanabit — tulit ip̄e medēs q̄ꝫ ſaluāſ — Nunc bñdic — miſit — ſaluat. — ſic laudo deū te

Tertio clamat Exaggerat q̄re/ Petit igiꝭ a pi/ Redde mibi le/ Redde ei bo/ Dñs retribuet Da mercedē do Redimes aiaz Empti eſt; pre/ Dimiſit vtriſq; Dominus de ce Quid retribuaz
vt debitoꝛ ad pi lā q̄ neceſſario iſſimo creditoꝛe ticiā ſalutar/ tui nū ⁊ nō malum pro me. Domie mine ſuſtinēti/ de manu iferi cio magno p̄cio omne debitum: lo in terram a/ domino pro oi/
um ꝑmiſſorem exigiꝭ reddere. et potentiſſimo redime mibi do Reddā pro ope miſericordia t. bus te vt ꝑpbe/ In brachio extē ſo ſāguine agni Omne debitu; ſpexit vt ſolue/ bus que retri/
reuelās ei vias q̄ dr ci. Redde remiſſoꝛe Ditte mine ⁊ miſere/ re tuo Omne ð in ſeculū Retri te tui fideles in to redimas eos icōtaminati ⁊ i dimiſit tibi. Sa ret filios interē buit mibi Tho
ſuas dicēs. De/ q̄d debes Nō ex nobis d̄bita no re Propter no/ bitū reddebam buet dñs miaz ueniantur Ego Reuertere ad maculati Gloꝛi nauit ac dimi/ proxum. Sol/ bic. Quam mer
bitoꝛ ſū vniuer/ ibis binc donec ſtra. Dimitte⁹ me tuū redime Ego reddā gra ⁊ veritatē. Re/ ꝑtectoꝛ tuus et me quia redmi ficate deū ⁊ poꝛ ſit Dimiſſa ē in uit medium pa cedem dabim⁹
ſe legis Debitoꝛ reddas nouiſſi/ bac vice Dimit me. tuam. Reddam tribuet gratias merces magna te. Appiquabit tate eū in corpo iq̄tas mea Di/ rietem inimici/ ei.
inſipientib⁹ ⁊ ſa mū quadrantē; te eam quia cla vobis ānos q̄s ⁊ offeret ſimila nimis. Ecce ve/ redemptio ve/ ribus veſtris. miſſa ſūt ei pec ciaꝝ Dominus
pietib⁹ mlt/ plu mat poſt nos. comedit locuſta ginem. Extēdit niet domin⁹ et ſtra. cata multa. ſoluit compedi
rima debēs. manum ſuam i merces eius cū tos
retribuendo eo.

d — ebitoꝛ exactus — dimittas — reddito xp̄e. Reddet — retribuet — inces p̄ciū — redimet te — Empti — dimiſit — ſoluit — q̄d retribuā ſic

Feria quinta.

Quarto ſuſpi Eſurientes et Frāge eſurienti Sitiuit aīa Dominꝰ pau Hoſpitabit̄ ꝛ Ex omi ligno Si filiꝰ a pa' Pauit eos pa Que ad victu3 Aſer pinguis Paraſti i dul
rat ad diuite3 ſitientes ani' panē tuū Pa mea ad deū fō perem facit et paſcet te pota paradiſi cōe / tre petierit pa ne ꝛ aqua i de neceſſaria dōit panis eiꝰ Pa' cedīe tua pau
paup dicens. ma eorum in nē noſtrū cori tem viuum. ditat Ditabit bit ingratos. detis. Come nem nūqd la ſerto q̄dragita Dorauit me nē cius de ee' peri deus. q̄'
Egenꝰ ꝛ pau/ ipſis defecit. dianū da nob Quēadmodū te rex diuitijs Ego paſcam detis panē in pides ꝛc. Tot annis Pauit dñs dore bōa. lo dediſti eis. magna multi
per ſū ego ꝛ in Anima eſuri/ hodie. Amice deſiderat cer. magnis. O' vos ꝛ paruu / ſaturitate Lo rente volupta in innocentia Mecū ſūt di Panē celi de' tudo dulcedis
laborib a iu'ens amara ꝑ comoda mihi En ſiti mori/ ſtēder diuitias los. Paſcam medes panes tis tuc potab cordis ſui Bo nitie ꝛ gloria. dit eis. q̄ dul' tue. paraſti in
uentute mea dulcibꝰ ſum3 tres pāes Pa or. Da mihi glorie ſue. In eos in mōtib in menſa mea eos Potabūt nꝰ paſtor aīa3 In quo ſunt ō ēia faucib me cōſpectu meo
Ego vir videſ Anima eſuri ſce ppl'm tuu3 obſecro paru3 ſiniſtra illius in paſcuis pin ſemper. Cōe omnes beſtie ſuam dat pro nes theſauri ſa eloq̄a tua. menſam O q̄3
pauptatē me ens dat glori/ gregem tuu3. aque Expecta diuitie ꝛ gloria guibus. Ego dire amici et agri. Aqua ſa ouibus ſuis. ſapientie ꝛc Apud te ē fōs ſuauis eſt do/
a3 Medicꝰ et am deo. būt onagri in Mecum ſūt ſum paſtor bo bibire. Bona pientie ſalura Nos oues pa Miſit ſaculū vite Animam mine ſpiritus
paup ſū ego. ſiti ſua diuitie ꝛ glia nūs. terre comed. r3 potabit illū ſcue cius pecunie. eſurientē ſati. tuus

p Pauꝑ et eſuriens frāgal pāeſ ſitio te Ditans te paſcet comedas lapideſ ede Pauit cūcta dedit piguiſ paiſ q̄. paſti

Feria ſexta

Quinto orat Si inueni g̃/ Seruus tuꝰ Dñe nō ſū di/ Sanguis xpi Serꝰ ſenſa/ Eruā de ſerui [pota] In manu for mꝰ regi. Ser Leti ſeruie Seus ꝛ regnū Nunc dimie
vt ſeruꝰ dñm tiam in cōſpe ego ſum doce gnus vt itres emūdabit con tus dilectꝰ q̄ſi tute ac rdimā Beati ſerui t. ti edurit nos uiamus domi quod nō ſerui tis ſeruū tuu3
di. Ego fuꝰ tu ctu tuo ne trā me facere vo/ ſub tectū me/ ſcientiam ve anima Ser i brachio excel qui ſtant corā dominꝰ de do no deo noſtro erit ti. ꝑ Nō ac domine Bene
uoꝛ filiꝰ āeille ſeas ſeruū tu' luntatē tuam u3. Vn̄ b mi/ ſtram ab ope uns meus es ſo. In ſeruitu te ſemꝑ ꝛ cōe mo ſeruituris ꝛ noſtri iuris cepiſtis ſpiri/ dicens dñs q̄
t. Seruꝰ tuꝰ um. Cōuerte/ Emitte ſapiē bi vt vēiat ꝛc. ribus mortu tu elegi te Vo te noſtra nō ō dunt de mēſa Exultare deo ſit offerre bo cum ſeruitu / ſeruū ſuū cu/
ſu3 ego. Sed re domine ali tiā tuā de ſede Obſecro dñe is ad ſeruiēdū caui te nomie relinquet nos tua. Serui adiutori nrō. locauſtum tis iterum i ti ſtodiuit. Si
proch Seruꝰ quātulū ꝛ ne magitudinis mitte quē miſ deo viuenti vt tuo. Seruus deus noſter mei comedent Diuertit ab o more. meipm tradā
neq̄3 Seruus tardes venire tue vt mecum ſurꝰ ſū. Emit vltra nō ſerui meus es tu in De domo ſer et vos eſuric. neribus dorſū ſeruituri non
piger ſeruus ad ſeruos tu/ ſit ꝛ mecū la' te agnū domi atis peccato te gloriabor. ſtitutis libera ꝛc. cius ero dignus ꝑ
infidelis ꝛc. os Dñe inclia borct ad te do ne dominato dit te uidentie tue
celos tuos ꝛ. mine le. aīam rem terre.

ſ Seruꝰ nō trāſi doceas ſi dig̃) ꝫ vn̄ Mūdabit ſeruꝰ redimaʒ te valde beati Edurit leti pereat dittecꝫ nati

Sabbatho

Sexto cla Nūciate dilcō Veiat dilcūs Egrediat̄ ſpō Sponſabo te Hanc amaui Hieruſalem Reuertere ad Suſcepit iſrl' Tenui eū nec Cantabo dile Mihi adhere
mat vt ſpōſa q̄ amore lan/ meus in ortū ſꝰ ō cabili ſuo mihi in fide in ꝛ erq̄ſiui a iu gaude gaudio me auerſatrit puerū ſuum. dimittam Nō cto meo Can' re deo bonū ē
ad ſponſum. gueo. Vulne ſuum. Vēi di Tanq̄ ſpōſꝰ miſericordia ꝛ uenture meaꝛ magno q̄ ve iſrahel ꝛc. Ec Bona ſuſcepi dimitta3 te ni tet tibi gloria Innita ſuper
Qui h3 ſpōſā rata charitate lecte mi appre pcedēs ō tha miſeratiōibuſ q̄ſiui mihi ſpō niet tibi ſalua ce veniet deſi mus ō manu ſi bene diteris mea ꝛ nō com dilectu3. Ego
ſpōſus ē Sed ego ſu3. Aque bendā te ꝛ du/ lamo ſuo Aia Nūqd obliui ſam aſſumere tor. Iocūdare deratus cūctiſ domini Dette mihi. Tene pungar Veit dilecto meo et
hec ē ſpōſa a/ multe non po ca3 te i domū mea deſidera ſect̄ virgo or ꝛ amator fcūs filia ſyon exul gentib. Feſti ra tua domie quod habes: dilectus meuſ ad me conuer
dulterata for/ terūt extigue ſcilicet conſciē nit te in nocte namenti ſui ꝛ ſum forme illi ta ſat3 filia hi nās deſcende ſuſcepit me. vt nemo acci' Miſit manū ſio cius. Dile
nicata ſub oī re charitate3. tie. Spōſus ſang ſpōſa faſcie pe us Dicite filie eruſalē. Sau hodie o3 me i Suſceptor piat. Nō bo ſuam ꝛc Hec tus deſcēdit
ligno frōdoſo fort3 ē vt mor ſ uinū mihi es. cto ralis ſui ſyon. Media debit ſponſus domo tua ma meus nō mo nū eſt tenere. omnia canti/ in ortum ſuu3
cū mult3. pe / dilectio. In le nocte clamor ſuper ſponſa3 nere. Gaude uebor amplꝰ ca laudis Iā corpꝰ cius
tit tū Oſculet̄ eulo meo ꝛc. [diat̄] factus eſt ꝛc ꝛ letare ecce ve corpi meo ſo.

Spōſa petēs lāguēs venias petit egre Sponſabo querens gaudete ſpōſa rdito Suſceptor tenui cātabo dō vel adherēs

Dñica

Septimo cla Oſcular oro Si poteſt ob/ ‒ Reſpice in Filiꝰ meꝰ pri Mittam fi/ Heu me fili Fili tu ſemper Gratificauit Letare ꝛ exul Dominꝰ ps Pater miſeri
mat vt filius prēm meū. Filiuiſci mulier me ꝛ miſerere mogenitꝰ iſra lium meu3 di mi vt quid te mecū es ꝛ oīa nos in dilecto ta in omni cor hereditatis cordiarum et
ad ptē3 Seri/ at manꝰ t. ſuꝑ vt non miſere mei ꝛc. ſaluu3 hel Sicut ma lectum Vnū miſimus pere mea tua ſunt filio ſuo Locu de filia ſyō. Fi mec3 ꝛ" calicis deus totiꝰ cō
ficet nomē tu filiū hominis atur filio vte/ fac filiu3 ancil teɼvnicū amat habens filium grinari a nob ꝛ tua mea Si tus eſt nobis liu3 ſuum mi mei Heredes ſolationis Oē
n3 S3 filiꝰ ꝑ' quem confir/ ri ſui ꝛc. le tue. Pater filiū ꝛc. Filius chariſſimū et Abſolon fili cut mater con i filio ſuo pro ſit ꝓpitiatorc3 q̄dem dei cohe datū optimu3
ditiōis. filius maſti tibi La Pater clariſſi mi pater mi. meꝰ es tu ego illum miſit. mi fili mi ab ſolatur filios prio filio ſuo pro peccat3 no redes autem ꝛ omne donū
mort3. hoim eta filiū tuum ea filium tuu3 currus iſrahel hodie genui te ſolon quis mi ſuos ita ꝯſola non pepercit. ſtris vt vite et̄ chriſti Deꝰ cor pfectum dſur
ſtultꝰ. alienus Fili dei miſe/ ꝛ auriga cius Tu es filius bi det vt ꝛc bor vos dicit ſed pro ꝛc ne heredes ef/ dis mei ꝛ ps ſu3 eſt deſcen
filꝰ hōis pu/ rere mei meus dilectꝰ. dominus. ciamur mea. dens a patre
tredo ꝛ vermiſ [Lalme] luminu3

ps Filius oſcula da. miſerens ſaluū pater Priꝰ amat mittā cur miſiꝰ es mihi ſꝑ Gratificat letare ſpon mihi pars pater es tu

Prologus in Roſarium de ſacramēto.

Omnibꝫ omnia factus ſum. i. Chor. nono
Hec dicit ad Chor. ix. Paulus Cuius et
nos hic imitatores facti omnibus omnia
in ſcribendis exercitijs facti ſumꝰ omnibꝫ
cōdeſcendimꝰ vt omnes lucrifaceremꝰ vt omnes ad
pietatis exercitia cohortaremur ⁊ induceremꝰ. Po/
ſuimus ſcalam longe lateq; proſecutā pro capaciori
bus. Abbreuiauimꝰ eā pro hijs qui ſunt mentis an/
guſtioris. Sed iam tandē vt nullus ſe abſcōdat a ca
lore exercitationis huiꝰ vt nullus in eſu agni paſcal'
maneat impatus ſubnectimus Roſariū ſub decem
verſibus cōpendioſis. Ut cui ſuperiora multa fuerit
et ea meditari nō poterit: vel ſaltē ſequentes verſus
p modū Roſarij legat petendo a domino vel maria
vt digne accedere poſſit. Nam fere hic cōplectuntur
que vel ante vel in. aut poſt cōionem ad digne cōmu
nicandū exiguntur Nam primo premittūtur que
dam ante cōionem cōſideranda ſalicet que in ꝓphe
tijs figuris ſilitudinibus et patrum deſiderijs pceſſe
runt. vt quomodo illi deſiderauerunt ita ⁊ eius ad/
uentum in ſacramento optemus. ibi Optatū Se
cūdo tangitur varia conſiderabilitas ſacramēti ibi.
Ad quem quis ⁊c̄. vt ſic hō ſciat quid deberet accipe/
re. Et hec ſunt cōmunionem antecedentia Tertio
etiam ponūtur quedam in acceſſu memoranda. Ut
ſunt Sacramenti dignitas ⁊ priuilegia quibus ar/
tius ſe exciter ad reuerentiā ⁊ timorem. ibi Nobile
⁊c̄. Itē inſtitutionis ſacramentalis cauſalitas q̄
homo potes inflāmari ad deſiderium ſacramenti et
amorem ibi. Tres placet ⁊c̄. Ponitur quinto in/
tentionis cōicandi varia forma quā ꝯmunicatio de
bet aſſumere ibi. Credo ſcio ⁊c̄. Sexto debemꝰ pro
effectibus ſacramenti petere. ibi Uiuificat

Ponūtur item ſeptem principaliter que poſt com
munionem debemus agere Quia debemus cōſide/
rare quid ſuſcepimus ⁊ inde gratias agere Quod no
tat' in verſu Eucharis ⁊c̄. Item debemꝰ agnum
paſche ſm ſeptem portiōes ruminare que ponuntur
in verſu Spiritus intima. ⁊c̄. Quiſquis ergo vo/
les te ſacramento huic digne coaptare bene illō per/
cipere ⁊ de percepti fructu gaudere Hoc roſariū am
plectere.

In pmo huius Roſarij ꝟſiculo deſcribiꝶ dñici aduent⁹ ſub ſacramēto exoptatio. prefiguratio. pphetatio. aſſimilatio.
Primo deſcribiꝶ patrū Scdo pfiguratio .ſ. de Tertio quō ſit pphetatū a pphetis fidelibꝫ. gē aduent⁹ ſub ſacramēto (ſtabilitio
exoptatio. folio. lvi. D. ei⁹ decētia. varietate ſufficiētia. folio. lvi. F. tilibꝫ. poetis fo. lviij. P Quarto ꝙ multꝭ rebꝫ ē aſſilatum folio. liij. P Quito ꝙ ē pfectiōe ꝑpetuatū. fo. liij. O.

O Optatum tipicum dictum ſimile ac ſtabilitum

In hꝯ ſcdo ꝟſu ponūtur dñici aduētus ſub hoc ſacro ccūſtātie diligēti⁹ a cōicaturo ꝯſiderande. Quinto vnde veniat. qꝛ
Primo ꝯſideret ad qꝫ Scdo qnt⁹ ē qꝛ imēſus Tertio cur tāta digtiōe Quarto qd dat veniens a ſūmo celo egreſſio ei⁹.
vilē ipe de⁹ vei. fo. xxxv. maieſtate. pulchritudie z modū veniēdi ꝯſidera z qd mali auferat. folio folio. xxxv. Z.
R. z folio. xxxvij. M. folio. xxxij. E. fo. xxxv. S. T. xxxv. Z.

Ad quem. quis. quantus cur. quomodo dat. ferat vnde

In hoc tertio verſu inſinuaꝶ ſacri digitas z excellētia qbus homo ſe aptare poterit i acceſſu ſacri. fo. xxx. ſ. F
Prio notaꝶ ſacri digni Tertio patet dignitas Quarto ex gratitudine Quinto ex magnitudie Sexto ex ſingularitate
tas et ſanctitatis fonta ex ſingularitate miraculorum. acceptabilitatꝭ. z ex magnitudie ſuauitatis. vtilitatis. qꝛ exiſtētibus in ſclo i purgatorio. cultus z veneratōis
litas.

N Nobile. fons. mirum gratū. ſapit vtile adorant

In hoc quarto verſu ponūꝶ cāe iſtitutiōis vt hō iflāmeꝶ ad ſacramēti deſideriū z amorē. folio xxxiij. J.
Prima cā eſt fidei ſpe z Scda ē ſpōſi z ſpōſe cō Tertia eſt pulſio ſpūal' Quarta ē cōmcōratio a/ Quinta ē vt efficax eſſet
charitatꝭ actuatio. z di iunctio z diuīe dulcedis alimenti anime fidelis. cerbe paſſiōis xpi z amoris. in eccl'ia medicia ꝙtidiane infirmitatis
placatio. guſtatio

Tres. placet. iungat. guſtes. paſcat memor vngat

Hic docemur qua diſpoſitione debeamus accedere. z ſi nequimus hꝛe debitā deſpectiōem i ope. ſaltē hēa⁹ i intētō
Prio dicēdū ſecūdo in ꝯtrio i ꝓpoſito qrto i ſcō Quinto venio in duota Sexto venio in ardētiſ (ne. fo. xxxvij
credo. i. vēio i plena vili rū innouatio rū cōione paſſiōis z bñficioꝝ tuo/ ſime charitatis q̄ h ſacrꝫ . vij. vēio i rcā itētōe pp
fidi actuatōe tatꝭ agtōe ne. rū cōmemoratione. inſtituiſti vnione qd. ſ. h iſtituiſti accedē⁹

C Credo. ſcio. volo. coniungo memorans amo tendo

Hic ſubiūgiꝶ ſacri hui⁹ fruct⁹ z effect⁹ ꝓ quibuſ orabim⁹ in ſumptione. vel poſt intenſi⁹ fo. xli. D.
Prim⁹ effectus eſt ꝙ viuificat animas Secūdus purgat pctā ſaltē venialia. z aliq̄ mō mortalia Terti⁹ ꝙ minuit fomitem z alios affect⁹ inordinatos Quarto roborat cor humanū ad grandia agenda Quinto auget gratiam et virtutes.

V Viuificat purgat minuit vel roborat auget

Sexto reſtaurat deperditū ſpūale. ſicut cib⁹ naſalis dep̄dita reſtaurat Septio luſtrat intellectum. vij. pſeruat a peccatis. futuris et a morte grē Nono terret demones z in fugam ducit. Decimo inarrat ſponſā dilecto eſt enim future glorie pignus

Reſtaurat luſtrat preſeruat terret inarrat

vndecio cauſat guſtum diuine dulcedinis Duodecimo inpinguat animā gratia ſpirituſlā cti. Decio ꝯtio iflāmat ad amorē dei. z icorpat hōiem xpo xiiij. dat gaudia ſpirit⁹ propter ſpem futuroꝝ .xv. tutat a pena purgatorij z ad celū perducit.

Dulcat z impinguat calet. vnit gaudia tutat

Hic enūeranꝶ. vij. ſacri nōia. que poſt poterint retractari. vt ſciat quid acceperit z ſic poſſit gti as agere fo. xlvij. A.
Prio dꝛ Euchariſtia. i. Secūdo hoſtia ſiue ſa/ Tertio diciꝶ ſynaxis ſi Quarto dicitur cib⁹ fo. Sexto dꝛ ſacrꝫ fo. xliiij.
bona gratia. folio. xlvij crificiū vel pacificū folio ue cōio. fo. lij. B. xlix. L. Quito dꝛ potus S. Septio dꝛ donum
B. liij. N. fo. xlij. A. fo. xlviij. D.

E Eucharis hoſtia ſynnaxis cibo. po. ſacra. donum

Aſſignātur hic ꝑterea vij. paſchalis noſtri agni portiones qs debemus dietim rūinare z maſticare Folio. lxviij. A.
Prima portio ē caro et Secūda eſt ſanguis ꝓ Tertia ē ſpūs ieſu z aīa Quinta eſt pedes. i. būa Septio ē caput. i. ditaſ
corp⁹ nobis traditū fo. nobis effuſus. fo. lxxij J fo. lxxvij. D. qrta ē inte nitatis ei⁹ opa fo. lxxxi. ieſu fo. lxxxij. P.
lxix. B. ſtia. i. ꝟtuteſ xpi f. lxxx. a D. vi. ē fruct⁹ fo. lxxxi. l

Carnem ſanguine mēte. dat exta pedes. bona. vertex

¶ Prologꝰ ꝛ practica in ferculariũ. Ca. i.

Ui manducat dño man
ducet. Ro. xiiij. Poſtq̄ȝ in ſupe
riorib' latiꝰ dictum ẽ De ſpũalis
cibi mãducatiõe Hic iã ſubdẽ
titulꝰ de ipſa corpali comeſtiõe
ꝛ ceterorũ corpaliũ exercitatiõe
exercitijſq̄ȝ habẽdis ſub ipſa. vt
puta de audiẽda ſacra lectione.
Quã eni teſte Auguſtino in refe
ctiõe corpali tẽdiculas vndiq̄ȝ parãt inimici q̃ ſpũali
nos cibo defraudẽt ſũmope nobis ꝯtendendũ ne bo/
rũ laqueis irretiti in tenſos incidamꝰ caſſes. deũ ſcȝ
quõlibet offendẽdo Magne ei peruerſitatȝ ẽ. iuxta
Hũbertũ illic ꝛ tũc offendẽ deũ vbi ꝛ qñ eiꝰ vtimur
bonis ꝛ in eiꝰ menſa ſumꝰ. Quapropter ꝯſilio aplico
parendũ: vt manducãs dño mãducet Is ãt dño mã

seipm diſcipliare (ducãs mãducat. q̃ ſe hȝ
Ad ; proximũ i liberali charitate
Deũ i gratitudie ꝛ duotõis actualitate

In oĩbus ſiue mãducans ſiue bibens q̄rẽs dei hõrẽȝ
Hẽbit aũt in primis mãducãs ſe diſcipliate ad ſeipȝ. vt ſcȝ

Sit tacitꝰ. viſu caſtꝰ. geſtu moderatus.

In hijs enĩ (iuxta hugonẽ) diſciplina int̃ edendũ con
ſiſtit. Nã primo dȝ qs linguã a nimia loq̄citate r̃ſtri
gere. Scdo viſũ reprimere ne ipudẽter q̃ apd alios
gerũtur circũgirãdo oclos ꝓſpiciat. Tertio p̃cauere
ne in geſtu indecẽs aliq̃d aut inhoneſtũ agat. Quar
to obſuare vt ſit in ſumẽdo cibũ moderatꝰ. attẽdẽs
q̃d. q̄ꝛtũ. qñ. ꝛ quõ ſumat. Quid. i. ne nimis p̃cioſa
aut delicatiora. q̄ntũ ne ſup̃ necitatẽ. qñ ne extra li/
citũ tps. quõ ne cõtra hõeſtatẽ. Scdo hẽbit ſe erga
ꝓximũ ꝛ ꝯſcutellionẽ i libali pietate q̃ i h ꝯſiſtẽ putat

Honorẽ ei deferat ¶ Tertio hẽbit ſe er
Si meliora ei preponat ga deũ deuote. Et
diſcipliate ſecũ cõcdat h in mẽſe acceſſu.

ꝓgreſſu. ꝛ abceſſu. In acceſſu ſ. intentionẽ rectificã
do ꝛ cibũ bñdicẽdo In ꝓgreſſu. a murmure p̃cauẽdo
ꝛ deuote ſuſpirãdo In abceſſu grãs referẽdo. ꝛ ſic p
hec obiecta ꝑ te ꝛ bñfactorib' victias ꝛ hoſtias imo
lãdo. Nil ei gratiꝰ iſtis. Patẽt hec in vſu ſequẽti

Intẽdas. bñdic. caueas. pete. gratꝰ. ꝛ offer

Prĩo ei in acceſſu ad mẽſã intẽtio ẽ dirigẽda ꝛ i aliq̃
obiecto dñici prãdij rectificãda. q̃ obiecta infra hñt. vt
ſic cũ ſcõ Job añq̄ȝ cõedas ſuſpires Scdo duote be
nedicĩte ẽ legendũ in vniõe aſſũptorũ obiectorũ orãdo
ne te in q̄ꝛ excedere pmittat. In ꝓgreſſu ãt neuꝰ gu
le ꝛ murmurȝ ẽ refrenãdꝰ: ꝛ aĩꝰ crebriꝰ in deũ ſubleuã
dus p exclamatorios ꝛ iaculatorios vſus: ſepiꝰ. ſ. ex
clamãdo Sicut adipe ꝛ pinguedie reple. aĩa m. Itȝ/
q̄ȝ vbi accepis panẽ Panẽ nr̃m ſupſubſtantialẽ da
nob hodie. aut Aice ꝯmoda mihi tres pães Ad car/
nes ãt Quis det de carnib' eiꝰ vt ſaturemur. Et ſi piſ/
cẽ petierȝ neq̄q̄ȝ ſpentẽ dabit tibi. Ubi ãt potũ ſuſci
pies dicito cũ. pſ. Queãdmodũ dſiderat ceruꝰ ad fõ/
tes aq̃rũ: ita dſiderat aĩa mea ad te deꝰ Qui ꝯſtãdo
hmõi igemiauerit nõ irrefectꝰ mãebit. Nõ ei in ſolo
pane viuit hõ ſȝ i omi v̄bo. imo ꝛ in oĩ fcõ hõĩs dei.
Merito q̄ȝ q̃ dño mãducare volet in ſeq̄ntib' obiectȝ
ſeſe exercitare dȝ Nã ibi collcã inueiet euãgelica fer/
cula ſiue dulciſſiã dñi ieſu p̃ndia q̃b' nulla p̃ſtãt ob/
iecta Quid ei ſãctiꝰ q̃d iocũdiꝰ q̄ȝ edere cum dño ieſu
xpo. Nõ ei hȝ amaritudiẽȝ ꝯuerſatio illiꝰ: nec tediũȝ
ꝯuictꝰ illiꝰ Et q̃d q̃ſo tã mẽtis refectim: ſic pãis viuꝰ
panis ãgelorũ Talia frater ille obiecta aſſũpſerat qui
melle vt i vitaſpũm fert r̃fici dignꝰ erat O felix nimiũ
ille. o terq̄ȝ q̄terq̄ȝ immo milleſies btũs cui mellita e
ſpũs cellarijs fercula demittebant. vbi ceteri aſſeſſo
res aut muſſidis (vt ita loq̄r) pãib' aut fedis (q̃d fe/
dũ eſt dictu) ſtercorib' oplerĩ videbãt. ¶ Uis igit nõ
ſtercore ſatiari: vis nõ ab hoſtib' (q̄rũ oĩa fercula ſũt
q̄dã mẽtis decipula) illaq̄ari. vis melle refici: vis adi/
pe ꝛ pinguedie ſatiari Uis deniq̄ȝ tota refectiõe in/
tente (imo vt fert in vitaſpatrũ) cẽties orare. ſequen/
tia obiecta aſſume veſcere dapib' iſtis Hec ei ſũt mẽ
ſa quã pauit dñs aduerſus eos q̃ tbulãt nos De hac
mẽſa ñ hñt edere q̃ tabernaclo corpis deſuiũt In hac
calidi pães ꝓpõnis In hac mãna ſapidum: nectar ſua
uiſſimũ: poculũ ꝯditũ In hac ſuſpiras antiꝰ ad cele/
ſtẽ mẽſaȝ. cupiẽs diſſolui ꝛ edere cũ xpo. vbi faciet di
lectos diſcũbere ꝛ cariſſimos iebriari: ꝛ trãſiẽs mini

Uarijs aũt mõis mens deuoti ſe dila (ſtrabit ill.
tare poterit in obiectis ſubnectendis.

imagiabilit̃ dñȝ ieſũ i hmõi p̃ndijs cõſpiciẽdo   iapiẽtiũ
ã ad tropos moralitatȝ p̃ndia iſtꝰ mõi retorq̄nꝰ q̃d ꝓficiẽtiũ
ex his affcũs deuotõis ꝛ piarũ orõnũ eliciẽdo   ꝑfcõrũ

Uideat horũ exemplaris deductio in ferculo p̃mo ꝑ/
me dici Sũt ꝛ alia ꝯplura duotorũ ẽca corpales refe
ctiões deuota exercitia q̄lia cõmeõrat Ubertinꝰ. pu
ta q̃ ſingula fercula ꝯſiõrãt. quõ q̄ſi ex vulnerib' xpi
ac martyrũ potũ hauriũt. ꝛ hmõi q̃ relinq̄mꝰ

Fercula ſiue cõuiuia euãgelica inter pran dendũ cõmemoranda.

¶ Feria ſecũda ca. ij

Lac ieſꝰ. eſuriẽt. vinũ. panẽ pete. tres det

Hec ſũt q̄nq̄ȝ fercula q̃b' h die r̃fici poterit mẽs
deuota. Quorũ p̃mũ ẽ q̃d Luce. xi. tãgit. Btã vbera
q̃ tu ſuxiſti xpe. Ut enĩ eccl'ia canit. puo lacte paſtus
eſt p quẽ nec ales eſurit Hic iam incipiẽs ꝛ puulus
in imagiatia videat puulũ dulciter lactẽtẽȝ. exẽplar
inde ſumẽs diſciplie ꝛ frugalitatis. Uideat ꝛ ꝓficiẽs
ꝛ ſtudioſius ſeſe puulũ eẽ cui lacte opꝰ ẽ nõ ſolido ci/
bo q̄ſi mõ genitꝰ infans lac ꝯcupiſcẽs. Obſecret ꝑfe/
ctus ꝛ affectuoſus pijſſimã v̄ginẽ lactantẽ q̃ ꝛ cũ la/
ctare dignet vberib' ꝯſolatiõis ſue v̄tute hꝰ ferculi
primi. Sicq̄ȝ in reliq̃s ꝓcedẽdũ Ad appoſitionẽ ſe/
cũdi ferculi meõraberȝ illd Mat. iiij. quõ ieſus pꝰ ie
iuniũ. xl. dierũ eſurienti ãgeli miſtrauerĩt Orãs ꝛ ob/

ſecrãs q̄ det tibi abſtinere a malo. Juſticiã q̄z eſurire
ſꝑ ⁊ ab angel' miſtrari. Tertiũ ferculũ cõedes ĩ mẽõ
riã ↄuiuĩj nuptial' vbi ieſus mutauit aquã in vinuꝫ.
vt Jo.ij. orãs q̄ten⁹ aquã tioris ↄmutet in vinũ ad/
ris. poteſtꝫ te vino ṽgies germinãte. ¶ Quarto pe/
tes panẽ ſupſubſtantialẽ. vt Mat.vi. orãs vt nõ ir/
retiaris gula in pane materiali. ¶ Quito petes tibi
comodari tres panes ab illo vero ⁊ vnico aĩco. vt Lu
ce.xi. i. ipm̃ ieſũ ĩ q̄ ẽ ſubſtãtia tplex. caro. ſ. aĩa. ⁊ dei
tas ſupbñdcã. vl' tres ṽtutes theologicales.

¶ Feria tertia

Mathei. puteũ. ſitiẽs. flet magdala. ſpõſũ

Hodie comedes p̄mo cũ ieſu ĩ domo matthei
recũbente cũ publicãis ⁊ pctõꝛibꝫ. Orãs ne ⁊ te pctõ
rẽ deſpiciat. ſꝫ cõuiuiũ tecũ celebret ĩ domo tui coꝛ/
dis. vocãs ⁊ te ad ſuũ diſcipulatũ ¶ Scḋo edes cum
ieſu ſup puteũ petẽti a muliere potũ. orãs vt donꝫ ⁊
ẽ aquã vite. de q̄ q̄ biberit nõ ſitiet iteꝝ. ſitq̄z tu⁹ ci/
bꝫ facere voluntatẽ pris. Tertio audies ieſũ clamã
tẽ. Jo.vij. Si q̄s ſitit veiat ad me ⁊ bibat Studeaſ
q̄z tu ſitire ad deũ fontẽ viuũ queadmodũ ceruus ad
fontes aquaꝝ ¶ Quarto videb mariã magdalenã in
cõuiuio flentẽ orãs vt et tibi ſint lachꝛyme tue panes
die ac nocte: q̄ten⁹ ⁊ tu ſuſcipias remiſſionẽ pctõꝛuꝫ
¶ Quinto audies ieſũ dicentẽ Luc.v. Nũq̄d poteſtꝭ
filios ſpõſi q̄zdiu cũ illis ẽ ſpõſus facere ieiunare. ob
ſecrãs ne te dulcis ille deſerat ſpõſus. ne te ieiunum
relinquat. ¶ Feria quarta

Appoſitũ. vitlꝫ. digitũ. ſpicaſ. vocat ad ſe

Hoc die p̄io comedendũ cũ ingẽti g̃titudie ap
poſita ẽ. ac ſi ḋ cel' ḋmiſſa. vt ĩ vita ſpatꝫ: nĩ diſcernẽs
nec murmurãs queadmodũ docuit xp̄s ſuos Lu.x.
Edẽtes ⁊ bibẽtes q̄ apḋ illos ſũt. ¶ Scḋo edes vitu
lũ ſaginatũ. i. xp̄m ip̄m q̄ tibi ꝓdigo filio occiſus ẽ et
in cruce coct⁹ ¶ Tertio caueas multiloq̄a ⁊ gulã iter
comedendũ. ne cũ diuite orãte refrigerari liguã. cru/
cierꝭ in iferno. ¶ Quarto ſtab groſſioꝛibꝫ cibis ↄten
tus dũ ꝑſpexerꝭ. q̄z ſpicas eſuriẽtes euulſerẽt apl̄i du/
ces gregũ. Quinto ꝓperab ad refectiõeꝫ ieſu q̄ dicit
Mat.xi. Veite ad me oẽs q̄ laboꝛatꝭ ⁊ onerati eſtis
⁊ ego reficiã vos. obſecrãs q̄ te exoneret a pctis refi/
ciatq̄z vberibꝫ ↄſolationis ¶ Feria q̄nta

Paẽs. pais ego. murmur. tipicũ. ſacrm̃.

In hac die p̄io ↄuiuaberis cũ ieſu panes multi
plicãte ⁊ ſatiãte de q̄nq̄z panibꝫ q̄nq̄z milia hõim. et
de.vij. q̄tuoꝛ. orãs ꝑfectiõem legis ⁊.vij. ſp̄ũs dona
Scḋo meõꝛaberꝭ ieſu inuitãtis te ad ſe ⁊ dicẽtꝭ. Jo.
vi. Ego ſũ panis viu⁹: ſi q̄s mãducauerit ex h̄ pane.
viuet inetnũ. Exclamãs O dñe da nob ſꝑ panẽ iſtum
vt viuam⁹ inetnũ. Tertio caueb murmurationes.
nã murmurabãt iudei Jo.vi. Et in veteri teſtamen
to. q̄ murmurauerũt a ſpentibꝫ pierũt ¶ Quarto edeſ
cũ ieſu ⁊ apl̄is in cẽnaculo agnũ legalẽ cũ agreſtibꝫ la
crucis. i. ↄpunctiõis doloꝛe. eo q̄ḋ brutis aſſilatus vi
uas de tra ſil'is ill' ¶ Quinto audies ieſũ dicẽtẽ: deſiḋ
rio ḋſideraui h̄ paſca mãducare vobiſcũ. coꝛpuſq̄z ꝓ/
priũ ⁊ ſãguinẽ dantẽ ẽ in cibũ ⁊ potũ Deſiderãs ⁊ tu
deſiderio mãducare cũ illo dignẽq̄z ſumere vl' ſpirita
liter ſacrm̃ ¶ Feria ſexta. (cũ.

Sãguis. ⁊ aſſa caro. lacriaſ. ſitiẽs. fel ace

Hodie p̄mo bibes ſãguinẽ xp̄i ꝓ te pleniſſiẽ. pi
iſſime. acerbiſſiẽ effuſũ. creberrime effuſiões illi⁹ cõ/
meõꝛãdo ¶ Scḋo edes carnes xp̄i aſſas in veru cru/
cis. in eſtu ſol' hoꝛa meridiana amaritudinẽ paſſiõis
attẽdẽdo ¶ Tertio bibas lachꝛĩas xp̄i in cruce pro te
manãtes Cũ clamoꝛe eĩ valido ⁊ lachꝛĩs illic orãs ex
audit⁹ ẽ ꝓ ſua reuerẽtia ¶ Quarto meinerꝭ ſitꝭ ieſu q̄
ꝓ te ſitiuit in cruce libẽter abſtinẽs a ſupfluo ⁊ tu in
hac feria ſexta Quito cõdies cũcta cibaria amaritu/
dine illi⁹ aceti ⁊ fellis q̄ḋ ꝓ te ieſus guſtauit. meõꝛ ab
ſinthij ei⁹ ⁊ fell': ⁊ ſic ſapidiſſiẽ reddẽt ¶ Sabbato

Martha. catelli. altilia. paſtoꝛ ego. ſeioẽſ

Iſto die p̄mo excipies ieſũ in coꝛ tuũ cũ muliere
nõie Martha paſcẽdo ieſũ in te bonis meditationi
bꝫ ⁊ largis elemoſinis ĩ ei⁹ mẽbris. ¶ Scḋo reputab
te ĩdignũ pãe q̄ veſcerꝭ cũ cananea petẽs tanq̄z catel
l⁹ cadẽtes micas ḋ mẽſa gl'ie ⁊ largitate ſcõꝝ ¶ Ter
tio edes altilia occiſa ⁊ tauros. p̄m̃ ſcõꝝ ⁊ martyrũ
exẽpla ad imitatõꝫ ẽ incoꝛpãdo. Quarto ingrediẽs
⁊ egrediẽs ꝑ ieſũ paſcua q̄res ĩ ↄtẽplatõe diratꝭ ac bu
maitatꝭ ſue te exercitãdo. ip̄e eĩ ẽ paſtor bonus paſcẽſ
in mõtibꝫ vberrimis Quito recũbes cũ abꝛaã iſaac
⁊ iacob in rgno celoꝝ. Attẽdẽs q̄ iã rficiãr ĩ cel' q̄z ſe
p⁹ dñm ⁊ ãgelos ĩ ↄuiuiũ recepe ĩ trꝭ ¶ Dñica

Emaus. mel piſcẽ. ſeptẽ. cũctꝭ. ede regno

¶ Hodie p̄io ḋbes obſecrãdo cogere ieſũ vt tecũ
maneat ⁊ ſe ↄ̃gſcibilẽ ẽ reddat ĩ fractiõe pais queãd/
modũ diſcipul' eũtibꝫ ĩ emaus Scḋo meõꝛaberꝭ cõ
uiuĩj ieſu ĩ die reſurrectiõis vbi cõedit fauũ mell' ⁊ pi
ſcẽ: orãs refici melle deitatꝭ ⁊ piſce hũanitatꝭ. Tertio
ad mare tyberiadꝭ cũ.vij. diſcipul' ↄuiuiũ celebrauit
vt Jo.xx. aſpirãdo ad ſocietatẽ ſupnoꝝ ↄuiuarum
¶ Quarto cũ rcũbẽtibꝫ.xi. ip̄o die aſcẽſiõis. ⁊ ip̄e re
cũbes ieſu aſcẽdẽti acclamãdo. trahe me p⁹ te Quito
meõꝛaberꝭ cene illi⁹ magne quã hõ q̄dã fecit obſecrãſ
q̄ illa dign⁹ fias Bti ei oẽs q̄ ad cenã agni vocãt. ⁊ q̄/
b⁹ datũ ẽ ĩ regno dei. cõedere panẽ. q̄ vt ptingas cre
bꝛi⁹ ingemiabis Adueniat regnũ tuũ. Tũc ei ſatiaboꝛ
cũ apparuerit gl'ia tua. cũ fecerꝭ me tecũ diſcũbere ĩ
regno tuo. trãſiẽnſq̄z miſtraueris mihi. Q̄ḋ p̄ſtes tu
paſtoꝛ et miniſter. Amen.

Quiſquis amat dictis abſẽtũ rodere vitã
Hãc menſã vetitã nouerit eſſe ſibi

Pauperis in ſpecie cũ xp̄s venerit ad te
Impartire ſibi quod dedit ipſe tibi

De ſacra lectiõe ſub refectiõe audienda Cap. ẗciũ.
NOn in ſolo pane viuit hõ. ſed in oĩ ver-
bo qđ ꝓcedit de ore dei. Math. iiij. Ci-
bus mentis eſt verbũ dei vt Grego. dt
Et ſicut corpus neĉe hꝫ refici alimentis
ſic aĩa dei verbis. Unde pr̃es lectionem
inſtituerũt Uere cibꝰ ⁊ potꝰ verba dei nõ q̃ ventrem
periturũ ſaturãt. ſed que mentẽ ſꝑvicturã reficiunt
Quod ille pſenſit qui et ſententia dixit. O primũ fer-
culũ qđ habeo in refectorio eſt ſacra lectio. Et hoc ſi
bene fuerit audita. Pro quo nota ꝙ ſic eſt audiẽda.
Diſponẽs audi. ſaltãs. pete punctula. gtꝰ.
¶ Primo eñi q̃ de lectiõe ſaturari deſiderat oportꝫ
ꝙ diſpoſita mẽte ad eã audiendã accedat. i. mẽte re-
collecta ſitibũda ⁊ exuberãti. Beati eñi eſuriẽtes q̃-
ñ ĩ ſaturabũtur. Secũdo ſic debes lectionẽ audire
quaſi corã deꝰ vel ſcti tibi ore ad os loquerẽtur. O q̃
hoc attẽderet attẽtiꝰ verba ſacra audiret. Tertio
oꝫ iuxta verboꝝ ſenſũ formari affectũ mẽtis vt ſcili-
cet ſis ſaliens ſicut p̃cinitur tibi ne ĩproperet̃ tibi il
lud. Cãtauimꝰ vobis ⁊ nõ ſaltaſtis. lamẽtauimꝰ vo
bis ⁊ nõ planxiſtis. Debemꝰ eñi iuxta ſcripture ſen-
ſum formare nr̃m affectũ. vt cũ dicũtur iocũda de re
gno illo ſuſpiremꝰ. cũ narrãtur inferni ſupplicia ti-
meamꝰ. vt docet Jeronimꝰ in regula ſua. Et ſic ple-
nius poſitũ eſt in Cyropſalterio ſupra. Qui ſic audi
erit ⁊ ſalierit illũ vere verba reficerẽt. Quarto ex le-
ctionis ſerie ſepiꝰ orõ iuxta Berñ. eſt formãda vt pe
tas mala euadere. vel ꝯſequi bona q̃ narrãtur aut i-
telligenciã miſterioꝝ vt ſic ſemꝑ mẽs ꝑ flamigeros
affectus in deũ ſubleuet̃ Quinto q̃ volet fructũ ex le
ctione reponere. Debet ex ea certa aliq̃ ⁊ deuotiora
punctula meõrie cõmendare. vt vult Berñ. q̃ ꝓpoſi-
to ꝯueniãt q̃ intẽtioni ꝓficiãt que detineãt aĩm vt a
liena nõ libeat cogitare vt ſit ſitis aĩali mũdo rumi-
nanti ait Augꝰ Poſtremo quotiẽs dulcẽ punctum
audierit totiẽs grãs agat iuxta illud Eccli. vltimo.
danti ſapiam dabo gl̃iam. Felix aĩa q̃ ad omẽ dei do
nũ grãs referre nouit Unde ⁊ grãs debet deuote
exoluere. iuxta illud Edẽt pauꝑes ⁊c̃. Suꝑ cuſtodia
ſua ſtare ne benefactorẽ offendat ⁊c̃. Et ſm exercitia
poſt prandiũ habenda ſe exercitare
De cena Capitulũ quartum
VEnite et ꝯgregamini ad cenã magnaꝫ
Apoc. xx. Qm̃ cena ⁊ prandiũ eiſdẽ fere
exercitijs decuſant̃. ideo inuicẽ ſibi ſucce
dũt. cũ etiã qꝫ de exercitijs intmedijs ſu
B perius plenꝰ eſt actũ. Eſt igit̃ nũc pau
cis de cena agẽdũ. Eſt aũt cena ꝑut Grego. dt ꝯuiui-
um in fine diei. Que cũ ꝓ tpis cõgruentia ꝯceſſa fue
rit ad eã ſicut ad prandiũ ꝯpuncte ⁊ deuote acceden
dũ ẽ Lõge aũt maiori ꝯpunctiõe et cõmemoratiõe ꝑ
orũ patꝝ q̃ biduanis vel triduanis ieiunijs abſtine-
bant. Cũ igitur ad cenã pulſat̃ poteris audire vbuꝫ
ꝑmiſſum ⁊ ſuſpirãdo dicere in corde Beati qui ad ce
nã nuptiaꝝ agni vocati ſũt ⁊ bẽbis te iuxta modum
in prãdio ſignatũ In ꝓcedẽdo aũt erit ſm Johem
vallenſem cene breuitas Horatiꝰ Cẽa breuis iuuat ⁊
ꝑpe riuũ ſomnus in herba Erit alimenti modicitas
⁊ in ſumẽdo ſobria frugalitas. ne fiat ventris onera
tio. corꝑis aggrauatio. viriũ ad exercenda officia de
bita ĩpeditio. ⁊ ne ſeq̃tur tpe orõnis ructus ⁊ indige
ſtio ⁊ ſomnioꝝ illuſio q̃ oĩa ex ĩmoderata cena oriũt̃
Hinc in collatiõibꝰ pꝛm Recẽs eſt perceptio taꝫ in
veſꝑtinis q̃ꝫ nocturnis orõnibꝰ leuẽ tenueq̃ꝫ ſenſum
inueniri nõ ſinit. Jõ abſtinendũ. Poterint h ea-
dẽ q̃ ĩ prãdio fuerũt obiecta aſſumi potius tñ ſũt im
mutãda ⁊ ſm ſeptẽ ordines ſctõꝝ agenda: vt ſcꝫ ſin-
gulis cenis ſingulis ſctõꝝ ordinibꝰ te ingeras q̃ tan
q̃ꝫ filij Job cõuiuia ſua ſinguli agũt. vt ſcꝫ ferijs ſecũ
dis cũ angelis. ferijs ẗtijs cũ ꝑiarchis ⁊ ꝓphis cenes
⁊ ſic de alijs coꝝ cenã attẽdendo fercula q̃ ſinguli po
nũt cõſiderãdo ⁊ ad illoꝝ cõiunctionẽ ſuſpirãdo. De
nota ſunt obiecta vnde nec minꝰ ceteris amplexãda
De hoꝝ cõmunijs ⁊ ſinguloꝝ ferculis vide in de regno
celoꝝ. In fine cene eo deuotiꝰ ſunt grẽ exoluẽde: quo
iam ſecũdo es refectus. Poſtq̃ꝫ refectionẽ cene iux
ta Hieroni. vt lectio lecta proficiat vt mẽti inſcriba
tur. lecta quiſq̃ꝫ ſingularim cogitatione relegat ⁊ re-
ſumat ⁊ in eccl'ia de hijs q̃ didicit meditet̃ donec cam
panula ad ꝯpletoriũ pulſet̃. Aut altaria viſitet. aut
alia deuotionis exercitia ſumere põt vt ſic deuote ad
cantandũ ꝯpletoriũ diſponat̃ Quod nimiꝝ quo-
niã ẽminꝰ ẽ horaꝝ tãto oportet exolui deuotiꝰ quan
to poſterius eſt. Unde ⁊ in huius principio petitur.
vt plene a ſenſibilibꝰ auerſi toti in deũ conuertamur
vt qui tota die diſtracti actiue deſeruiuimus vel nũc
in deum conuerſi contemplatiue nos dẽmus.
¶ Preſertim commemoratio ⁊ laus virginis glo
rioſe deuotiſſime eſt cantanda ſuper quo plura exẽ-
pla leguntur.
De eo qđ poſt completoriũ ſit agẽdum Ca. xiiij.
REdite preuaricatores ad C
cor. yſ. xlviij. Ait Hugo.
Alius modus viuendi eſt nocte
alius eſt in die dies tps laboris
⁊ opis. Nox tps q̃etꝭ ⁊ recollcõ-
nis. In nocte ſecũ debẽt hoĩes
ẽexut aut feſſa mẽbra reficere aut orõibꝰ ⁊ meditatõibꝰ
ſanctis in ſilentio animũ exercere. Hinc vbi aſſigna
ta exercicia ſunt diei de noctis exercitijs dicendum.
In quibꝰ poſtq̃ꝫ tota die diſtractus hõ fuerit ſollicite
ſe exercere debet Exercitia aũt aſſumenda ſunt iſta.
Cõſciẽtie examiñatio. Sr̃ collatꝭ dei bõis grãꝝ actio
Sr̃ noctꝭ cuſtodia orõ. Profectꝰ mẽſuratio. Pro-
poſitorum innouatio.

cõſciã; de bñficijs p cuſtodia pfectũ propoſitũ:
Diſcute. his grat9. pete. mẽſurãſ. renouãdo

De quibus ſingulis ſingulariter pſequi poſſet. ſ; breuitatis cã hec ſimul ſub examinatorio cõſcientie cõ De examinatione cõſcientie ꝛ inductiuis cõplectem9 quibuſdã ad eam

Capitulum primũ

Beati qui cuſtodiũt iudiciũ ꝛ faciũt iuſticiam in oĩ tpe. pſ. ſeipſos ſc; iuxta apoſtolũ diiudicãtes Et vere beati cũ deus nõ iudicet bis inidipſum. Nã iuxta rgulam iuris afflictio non dꝫ addi afflicto. Hinc apoſtol9 Si noſmetipſos diiudicarem9 ñ vtiq; a dño diiudicaremur Ad hoc itaq; te exercitiũ diuerte quiſquis beatus eſſe voles. ꝛ plura ad hoc ſũt inductiua et preſertim

qꝛ h
- multipliciter eſt perſuaſum
- multũ vtile ꝛ cõmodoſum
- valde neceſſariũ

Suadent eñ hoc Aug9. Greg. Jeronim9 ꝛ Ambroſius. ꝛ ceteri quiq; doctorũ quoꝝ ſententias ponere prolixũ eſſet nimis. Hinc Bern. ait. Poſt completoriũ capl'm ſibi teneat ſingulis diebus frat. ꝛ cõuocatis cogitatiõibus ſuis ponat cũ eis rõnem ꝛc. Suadet itidẽ ꝛ Chriſoſto. petens vt vel ſaltẽ in lcõ fiat. Hec de primo. Porro vtilitates hui9 exercitij quis enarrabit. Cõplectitur Bern. quaſdã hoc ordine dicens Timor dñi generat ſuſpſius diſcuſſionẽ. diſcuſſio cognitionẽ. cognitio penitentiã. penitẽtia dolorẽ. dolor cõfeſſionem. cõfeſſio emẽdationẽ. emẽda purgationẽ. purgatio puritatẽ. puritas innocentiam pfcãm Hec Bern. Cõmemorat ꝛ Auguſtin9 nõnullas dicens. Utilis eſt ait illa perturbatio aĩmi peccã ſua reſpicientes: et ex reſpectione horrentis ꝛ ex horrore corrigentis ꝛc. Ceteri aũt alias ponunt. Eſt enim hoc exercitiũ lignũ vite duodecim hos de ſe fructus gignẽs ad quos ceteri poterit reduci

hõrificat ꝛ glificat h exercitio hõr eni regĩ iudiciũ diligit	ex h de9 rcõciliat dũ ei agnoſcis de9 ignoſcit	cõſcia purgat vnde moyſes manũ mũ. r.
Glorificans	**placat**	**purgans**
ex h hõ hũiliat ſeipſum agſcit fragilẽ ꝛ iſirmũ	Ite; ad ſuipi9 cogitiõe; veit q pſtat. ſciẽtijs cũcti;	Itẽ feruẽtior redit reſurgere nitẽſ dũ caſũ vid;
humilis.	**ſcius**	**ardens**
in bono hõ cõſuat vt clauſtꝝ vbi crebro capl'm tenet	hõ ad cõpũctiõe; iducit. c9 maria pctm h tractat	ppoſita caſſata vbi videt ſe excidiſſe
Conſeruans.	**pungit**	**renouans**
virtutib9 ditat ſic trapizete diligentes ditat	ad btitudie; pducit qꝛ ſp in ſtatu bono cõſuat	iudiciũ ꝛ pena p9 mortẽ auferẽ Ut ait apoſtolus
ditat	**beat**	**aufert.**

Poterint ſingla hec validis ſcõꝝ auctib9 muniri ſ; p ſe ſat; pateſcũt. Et pſeqt ea ptim Joh. vallet in libro ſuo ꝛ Uincẽ. in ſpe. morali. Hec de vtilitatib9

¶ De tertio aũt. i. q̃ neceſſariũ ſit h exercitiũ ppꝛie diſcuſſiõis ſciendũ q inter cetera ẽ neceſſariũ

ad
- obtinẽdã pctõꝝ veniã
- acqrendã pficiẽdi grã;
- euadendã iehẽne penã

Primo ẽ neceſſariũ ad obtinẽdam pctõꝝ venia;. dicit eñ Aug9. Si nõ agnoſcis de9 ñ ignoſcit. De ſcdo q̃ ſit op9 ad acqrendã pficiẽdi grã;. ait nr Tho. Kẽpis. Si vẽ pficere vel' oĩ veſpe diſcutere te nõ omittas qd ſi feceris renouaberi; ſpũ mẽtis ꝛ pace; hẽbit tabernaculũ tuũ ꝛc De tcio. ſ. de nccitate euadẽdi penã iehenne pꝫ qꝛ nihil remanet ipunitũ. Et aut h vel illic ſoluat ot;. Neceſſariũ igit exercitiũ iſtd Ue illi ait tho. meõratus. Qui hãc horã diſcuſſionis cõſcie ppꝛie preterit negligẽter. nec ſtatũ cordis moreſq; vel act9 vit ſemel i die examiat qd oĩ hora fieri neceſſariũ foret. Quãuis ei tn negligas itima tua diſcutere. de9 tñ nil patiet inultũ trãſire. Hec i libello d ſpiritualib9 exercitijs fris nr̃i thome. vbi pl'a deuote de ſuper ſup hoc exercitio ſcribit Age igit nũq; hec exercitatio intmittat. Et vt de h mod9 ſit ad manũ ſubiecta ẽ ſcala ſequẽs cõplectẽs modũ ꝛ cetera exercicia ſubſcripta. que pꝫ in his verſib9.

His meõr. attẽdẽs. cõuertere. mẽſio. plura
Proponẽs. qrere. pete. grat9. p9 ſit offer.

De mõ ꝛ praxi in h exercitio pcedẽdi . §. i.

Modus igit ꝛ practica ex ſubiectis gradibus ſumit. ꝛ breuitat; cã intermittũtur pparatorũ grad9 puta Excuſſio ꝛ pdiſpoſitio q ſunt gñales ꝛ exordiẽdũ ẽ a ſeqnti gdu vt. ſ. fiat cõmiſiſti c

Q cõmeõratio eorum que illo die omiſiſti
Et pt hec cõmeõratio fieri ſm pctõꝝ ſpẽs. vl' ſm tpa ꝛ loca in qb9 hõ fuit a pncipio diei in noctẽ vſq;. ſm modos ꝛ ſpecies peccandi

.ſ. vt recolat q̃ta
- cõmiſit mala — cogitatiõe / ſenſibus / locutiõe — Itẽq; ope / cõuſatiõe
- omiſit bona q facere — debuerat / pꝑoſuerat / potuerat

De ſingul'his diligẽtiſſime ſe inquirat ꝛ examiet Et primũ videat ſi tota die habuit in corde.

Cogitationes
- charitatiuas
- bonas
- hũiles ad
- puras

- deum
- primũ.
- ſeipſũ (dũ
- carne; ꝛ mũ

Scdo cõmeõret ſi ñ exceſſit i ſẽſib9 ad ſingl'os dñdẽdo ſingularit.

ſi
- diſciplinati
- cuſtoditi

- verecũdi nõ curioſi
- nõ in vaga diſperſi

Tertio ſi in locutione
- tardus
- circũſpectus
- breuis

licet
Quarto ſi opat⁹ ē que decet.
expedit

maturitas
Poſtremo ſi in ꝯuerſatiōe benignitas.
humilitas

Per hoꝝ eñi exceſſum cōmittiṫ malū. Quidā i ſuis exercitijs de ſingulis proſequitur plene
Sic etiam examinādа eſt mens ſup omiſſis vt. ſ. recordetur ꝗ fuerit negligens.

cordiſ cuſtodiēdi / lectione
tpis expendēdi — Itē negligēs i — oratione
finis intēdēdi / boī opiſ executōe

penitēdū
Itē ꝗ negligēs ad — reſiſtendū — Vt. ſ. omiſit.
proficiēdū.

Flere culpā ꝯmiſſā
repellere tētationē diabolicā vt i Bonauē. puo bo. ꝑficere ꝯ vna ꝟtute i aliā

¶ Itē ꝗ in propoſitis inſtabilis ꝗ ad oē opus bonū torpens Itē ꝗ pt hec exaiatio fieri ſm ſeptē pctā capitalia. vel ſm vires aīe. vt i tractatib Brūsvir. ⁊ Nō quidā ⁊ ſic de alijs. Poſtꝗ aūt hō ſic exceſſ⁹ cōmemorauit qm̄ vt frequēter pctm̄ inſenſibilitas qdā ſubſequitur. idō neceſſe eſt ſupaddere ſecūdū gdū.

Conſideratio Vñ dr cōſidera. ⁊ vide qm̄ amarum eſt tibi reliquiſſe dn̄m deū tuū. Et ē q̄ hō ꝯſidꝫ

ꝗ multipliciter ⁊ grauiter exceſſerit
Scꝫ qd peccādo egerit quē q̄re offenderit
q̄nta p pctm̄ bona amiſerit ⁊ mala icurrit

Singula hec diiudicādo ⁊ eſtimādo Latiſſima tangiṫ in mēbris hūjs materia etiā plurimū cordis conpūctiua ſi bene fuerit ⁊ pfunde diiudicata. Quam Vincentius in ſpeculi ſui moral' ꝑma pte ſat ꝓſeqṫ ac declarat. ⁊ ceteri doctores paſſim hanc materiā tangūt. Vel vt mens in mēōria pctoꝝ ad ꝯpunctionem exciteṫ pt iuxta quedā cōſiderare

nat̄a dei — ſit maieſtate glos⁹
ꝑpantia vt de — plēhritudie iuſticie ꝗ deo placeat
enormitate pcti — deo diſpliceat

Quid facere debuiſſet
qdā Aggnātia — quid fecit quem offendit
quid amiſit. quid meruit

mia dei — nullū reſpuit
Relenātia ꝺ — iuſticia dī ꝙ pctm̄ ñ inultū ſinit.
ꝓpiq̄tate iudicij — in foribus aſſit

In hoꝝ cōſideratione dꝫ hō ſeſe redarguere. debet ſibi dolorē. timorē. pudorē incutere. Inſenſibilitatem querulari Spē venie ſibi dare. Seſe ad pñie aggreſſū cohortari ⁊ ſequentē gradū ſcandere.

Plena cōuerſio. De q̄ ꝯuertere ad dn̄m ⁊c.
Item Si cōuerteris cōuertere. Poſtꝗ igiṫ hō miſeria ſua ꝯpūct⁹. ſpe mīſicordie ſublimat⁹. dꝫ ſe plene ꝯuertere

corde — plene dolēdo
ore ſcꝫ — pure cōfitendo,
ope — digne ſatiſfaciendo.

Et in hoc gradu ꝯnectūtur tres ꝑtes pñiales. de quibus abūdantiſſim⁹ ē apud doctos ſermo. Sed oībus omiſſis practice ponim⁹ ꝙ hō cordialiṫ debet

multū — merita ſupplicia.
dolere — magis ꝓpt — amiſſa gaudia
maxie — in deū ꝯmiſſa pctā

Et ſpiritaliter pctā cōfiteri ⁊ ſuſpirijs ⁊ votis ſatis agere Et tres illas veritates Gerſonis quas q̄ dixerit nō damnabiṫ (vt ait) dꝫ a ſe inquirere vt ſcꝫ dicat primo. Dñe ſic ⁊ ſic cōtra tuā bonitatem peccaui qd mihi diſplicet. Rōne cui⁹ ⁊ pñiam ago qꝛ te offendi q̄ totus es venerādus ⁊ colend⁹ ꝙ mādatū tuum tranſgreſſus ſū Secūdo Dñe bonū habeo ꝓpoſitū ⁊ deſideriū tuo iuuamine mediāte mihi in futuꝝ ꝑcauendi ne incidā in peccatū ⁊ occaſiones pctōꝝ iuxta poſſibilitatē viriū euitandi Tertio Dñe bonā habeo voluntatē pctoꝝ meoꝝ cōfeſſionē integraliter faciendi ꝓ loco ⁊ tpe ſm tuū ⁊ ſctē matris eccl'ie ꝑceptū ⁊ cetera. Hec veritates q̄nte ſint efficacie idē doctor in ope ſuo triptito pulchre docet. Vñ nō ſūt omittende. Hinc liquet ꝙ is gradus plures ꝯplectitur gradus ꝑtiales puta Cōtritionē. Cōfeſſionem. Satiſfactionē ⁊c. Hinc ſequitur

Menſuratio. Gradus ē quo hō vt ampli⁹ ſuum impfectū dephendat opa ſua in fine diei metiṫ. Et ē vtilis valde exercitatio hui⁹ ad quā plures cohortantur. Hinc Bern̄. Integritatis tue curioſus explorator cotidiana diſcuſſione vitā tuā examina Attende diligenter quātū deficis aut proficis. qualis ſis i moribus. ⁊ qual' in affectib ⁊c. Sic faciebat ſextius ille (vt aiūt) gentilis q̄ cōſummato die aīm ſic interrogabat dicēs Qd hodie malū tuum ſanaſti Cui vitio obſtitiſti. Qua ex re melior es fact⁹. Qui ⁊ de ſe ait. Vtor hac poteſtate. Cotidie apud me cām indico Totū diē meū ſcrutor fcāqꝫ ac dicta remetior. nihil mihi abſcondo. nihil tranſeo ⁊c. Erubeſcat deſes religioſus cū hoc fecerit ethnic⁹ Cotidie igitur menſurandū. indices metiendū. vt diciṫ in collationibus patrū inſtar boni trapizete mercatoris diligētis Inde eñi plurim⁹ oritur fruct⁹. puta Cognitio ſui. humiliatio. feruor ꝑfectus

defecerit a priore feruore
Metiaṫ itaqꝫ q̄n — profecerit in intēto fine.
tū q̄ꝫ dic — abiecerit de vitioꝝ mole

Et vbi inuenerit hō ſe defeciſſe plurimū. parū ꝑfeciſſe lugeat ⁊ cōtriſtetur. ſequētemqꝫ ſcādat gradum
¶ Propoſiti innouatio Neſcit eñi iuxta Grego. ꝑ corporē inueteraſcere q̄ ſp ſtudet p ꝓpoſitoꝝ innouationē reſurgere ad quarum crebram innouationē plurima etiam ſunt incitamenta Puta diuis voluntas hñplacita ⁊ ꝑfecta ⁊c Chriſti ꝯformitas qui

oīa iuxta apl'm opatur ſm bonum placitum eius quo ꝓpoſuit reſtaurare ⁊c̄ Utilitas Sic eni in oē plenis pedib⁹ currit bonū. Et iugis iſte conat⁹ ad ꝑfectionē: etiā ſi iperfectū aliqḋ habeat ꝑ ꝑfectiōe reputatur Quotiēs qs ſtatuit vias meliores totiēs iā bona efficit: Actus em̄ obiectalis formalē valet In de hō ꝑficitur. edificat̄ primis. celeſtis hierl'm exhilaratur. Si em̄ gaudiū ē angelis ſup vno pctōre deſerēte vias tortuas. quātomagis gaudēt de iuſto contendēte in meliores: Quiſquis igitur voles ꝑficere. hoc te exercere gradu memēto Poterit ſingulare exercitiū ſub ſpeciali titulo inde formari ſ; pluritas vitanda Qui aūt ſe volet hoc mō exercitare oʒ vt ſciat que ⁊ qualia ſunt ꝓponēda Que ſunt retractiua'. q̄ iuē cōſeruatia aut ꝓmotiua. practicā quoqꝫ ſcire neceſſe hʒ. Sed hec quiſqꝫ ſuo ingeniolo practicetur.

Crebro igitur ꝓponat ⁊ ꝓpoſita inouet hō.

Meliora ꝓponet	Sed qm̄ a ꝓpoſito facile de
Occaſiones duitet	cidet Ideo ſequitur grad⁹ ſe
et in timore ſe ꝯſuet	xtus

Conqueſtio Qua ſcʒ dn̄o cōqueraꝭ ꝓpoſitoꝝ inſtabilitatē

	conſuetudinē malā	Singula ex
Immo	infirmitatē ꝓpriam	aggerando,
	hoſtilē inſtantiā	ſicqꝫ ō ſe diſ

dens ad gradū diuertat ſequētem ſcʒ orōnis

Oratio Qua petat nō mō ſtabiliri propoſita Sʒ etiā

	pctōꝝ illi⁹ diei venia
petat pro	emendādi vitam gratia
	future noctis cuſtodia

Et dʒ ſub hoc gradu ꝯꝑhendi Cōqueſtio. optio. obſecratio. q̄ tn̄ ſingulariter poni poſſent niſi prolixitas obſtaret. Sūt qdā formatas orōnes ꝓ cuſtodia noctis q̄ ⁊ poſſent hic aſſignari Sʒ qm̄ nō eſt dign⁹ dādis q̄ datis nō ē grat⁹. Iuxta Auguſtinū. iō ſeqꝭ.

Grāꝝactio. Que ꝓ plurimis agenda ſcʒ

	diei cōceſſione ⁊ oībus in eo datis
	velle loco tpe pn̄ie indultis
Pro	multis iuſtificationū adiutoriꝭs collatis
	et pro ſpe venie infuſa.

Et qm̄ nulla aut tenuis valde ē nrā grāꝝactio ſequi(tur.

Oblatio Que fiet tā pro diluendis pctīs q̄ȝ pro repēdendis bn̄ficiꝭs. debes aūt ꝓ his

	verbū incarnatū ⁊ totū corp⁹ miſticum
offerre	oēs diei bonos act⁹ ⁊ ꝓpriū ſubiectum.
	in craſtinū ꝓponēdo offerre eucbariſtie

ſacr̄m qḋ dʒ offerendū verbū incarnatū meritū xp̄i preſertim articuloꝝ illo die meōratoꝝ: ſine q̄ oblatione nulla holocauſtomata placēt. Hec de exercitiꝭs veſꝑi aſſumēdis ſuccictius egim⁹ ꝓlixitati ꝑcentes. cū tn̄ de ſingulis gradib⁹ grauis poſſit orō coaceruari.

De exercitiꝭs ante dormitionem Capl'z. ij.

Dormite iam ⁊ requieſcite Math. xxvi. Ait Hieronimus Corpꝭ debilitas nimia etiā vires aīe frangit: mētēſqꝫ ingeniū marceſcere facit. Quicqḋ cū mō ⁊ tēꝑamēto fit ſalutare eſt optim⁹ in omni re modus laudabilis vbiqꝫ mēſura Immoderatū deo placet nihil. Hinc horis quieti deputatis quietē captare dēmus vt ceteris tpibus eo vigilantius ſpiritualib⁹ exercitiꝭs inſiſtere poſſim⁹ Alioqn corpe deficiente ſpūm etiā deficere reliquū eſt. Rōnabile igiꝭ ſit obſequiū noſtrū ne fruſtra velociter currentes ſi defecerim⁹ anteq̄ȝ ad finē veniam⁹. Sʒ vt ⁊ circa hunc quietis actū quēadmodū ⁊ circa cetera exercitiūm qdā habeaꝭ deuotiōis ſequētia ſūt notāda In quibus qui ſe exercuerit: in pace inidipſū dormiet et requieſcet. Sed ⁊ ſomnus erit ei dulcior. ⁊ puriora ſomnia habebit. euigilabit deuotior. ſurget alacrior ⁊ facilius ad priſtinā deuotionem redibit. Sūt aūt hec in eūdo ad lectū obſeruāda

Cōpūct⁹. ſignes. cōponas. ac meōr obſtes

Primo eni cōpungere cū dolore ſcʒ ⁊ amaritudie ad locū quietis eſt accedendū eo videlicʒ q̄ȝ tūc oporteret diuinas interrūpere laudes ⁊ organa ſuſpendere deuotionis Sic legitur in vitaſpatrum de Abb. daniele qui cū tota nocte vigilauerat. ⁊ qn̄ circa mane volebat ꝓpter naturā dormire tunc dicebat ſomno. Ueni ſerue male. Et ſic parū ſomni accepit. Cōſiſtit aūt hec cōpunctio in aliquarū orōnū ſuꝑ noctis cuſtodia ꝑmiſſione que paſſim hn̄tur. Itēqꝫ in intē tionis rectitudie ꝑ quā ſomnus tot⁹ meritori⁹ reputatur. ita q̄ Grego. dicat Nec vacat ſctis a meritis ſomnus. Formetur ergo ſemꝑ intētio recta Ad honorē ſcʒ dei vt roboratior aſſurgas in laudē eius ⁊c̄.

Alteꝝ exercitiū principale qḋ poniꝭ in verſu eſt. Signes. i. q̄ intrās ad dormiendū fidelis dʒ ſe premunire ſignaculo ſcē crucis inuocādo dn̄m Ieſum ⁊ ponēdo eū ſicut ſignaculū ſuꝑ cor ſuū. Iuxta illud Canti. vlt. Pone me vt ſignaculū ſuꝑ cor tuuʒ. Ad demones ſcʒ effugandos ⁊ illoꝝ illuſiones ⁊ inſidiaſ deuitādas. Hinc Ieron. ep'la lxxviij Crebro ſignaculo crucis munias frontē tuā vt exterminator egipti locū in te nō reꝑiat. ſed primogenita que apḋ egiptios pereunt in tua mēte ſaluētur. Practicā autē ipſam trini ſignaculi cū titulo triumphali in principalioribus hominis locis tanq̄ȝ omnibus notam tranſimus. Quomodoqꝫ cubiculū ipſum cū lecto ſit cruce muniendū cunctis preſupponim⁹ notū Tertio Cōponas. i. iuxta Bern. cū ad ſtratū laſſus ꝑuenerīs te honeſtiſſime iacēdo cōpones nec ſupin⁹ nec ꝓnus nec genua leuādo ad crura calcaneos iūges Hec ille Nā licet dormiētibus nō videaꝭ imputandum qḋ neſciꝭ faciunt vel patiūtur. Tn̄ indecēs eſt valde hoī religioſo ita totū obrutum eſſe ſompno ſicut pecus

diſiectis manibus ⁊ mẽbris incõpoſite iacere. ſ; po/
tius manib; in ſinũ retractis. aut quod vtilius ⁊ de
notius eſt in crucis modũ cancellatis Quarto ꝺ
ſfis memor. Intrans ad dormiendũ cclicis ac diui
nis cogitatiõib; debes eſſe armatus Bern. Itur⁹ in
ſompnũ aliquid tecũ defer in memoria in q̃ placidi⁹
dormies. qꝺ nõnunq̃ȝ etiã ſomniare iuuet. Sic eni
tibi nox ſicut dies illuminabit ⁊c̃ Sic origenes Hie
ronimo teſte nũq̃ȝ ſompnũ capiebat niſi vn⁹ e trib;
ſacris litteris pſonaret. Qualia aũt meditabilia tũc
aſſumere debes ſcias ꝙ Bern. ſuadet. p̃s. ruminan
dos. Chriſoſt. opa diei retractare Ubertin⁹ aũt i a/
liquo articulo dñi ieſu docet obdormiendũ. diſtiguẽſ
ſm ſingulas noctes etiã ſompnos dñi ieſu Nã vt de
ſe ait.

ſcđa cũ peregrina ꝟgine colligebat̃ i ſtabl'o
t̃tia p̱ ꝺſtũ fugit i egyptũ ⁊ dormit i ꝺſto (ſtabat
iiij. diſcipul' i mari laborãtib; cũ ſolo ibũ i mõte
Fer v. cũ ieſu duxit noctẽ inſompnẽ exiẽs i mõtem
vi. cum mrẽ ⁊ diſcipul' mortuũ p̱ noctẽ lugebat
vij. cũ ieſu in ſepulchro vel in limbo
Domi. i dextra pris cũ ieſu quieſcebat

Hoc mõ vbertinus obiecta ſompni diſtinxit. Que
tñ q̃ſq; p̱ ſui arbitrio poterit imutare. Poſtremo
dicitur in verſu Obſtes. i. ſm Bern. ſi forte te iam
dormientẽ luxurie pompa ꝯcuſſerit viriliter obſiſte.
Recordare dilectũ tuũ poſitum ſup̱ lectũ doloris ⁊
dic in corde tuo Dñs meus pẽdet in patibulo crucis
et ego voluptati opam dabo. Sicq; ſepe inuocato
nomine dulcis ieſu temptatio ceſſabit

De ipſius ſompni qualitate Capl'. iij.

Ego dormio ⁊ cor meũ vigilat Cãtic. v.
Dicto de exercitijs quib; ad ſompnum
accedititur dicendũ paucis de q̃litate ipi
us ſõpni. Altera eni qualitas ſõpni reli/
gioſorũ q̃ȝ laycorum. Hinc Bern. Ca/
ue inq̃tum potes ſerue dei ne totus aliq̃n dormias
ne ſit ſompnus tu⁹ nõ quies laſſi. ſed ſepultura cor/
poris ſuffocati nõ reparacio ſed extinctio ſpũs tui Su
ſpecta res eſt ſompnus ex magna pte ſilis ebrietati.
Quantũ ad debitũ cõtinui profect⁹ nil tam tpis pit
de vita noſtra quãtũ qꝺ ſompno deputat̃. Nitatur
itaq; religioſus vt more ſpõſe obdormiens corpe q̃e/
ſcentẽ cor ipm nõ dormitet. vñ talis erit religioſorũ
ſompnus.

Morigerus. decens. ſõn⁹ nõ ſit diuturnus

¶ Primo inq̃ȝ religioſoꝝ ſõpnus moriger⁹ erit et
modeſtus vt ſcȝ nõ nimis ſi poterit ſtertat. nõ incõ/
poſite ſe habeat. Legitur em̃ de btõ Bern. ꝙ ſi quẽ
religioſum in dormiẽdo ſiue duri⁹ ſtertentẽ ſiue mi
nus ꝯpoſite iacentẽ videret vir patienter ferre potu
it. ſed carnaliter eum aut ſeculariter dormire cauſa/
batur Ad habendũ aũt talem modeſtũ et tenuem
ſompnũ plura ſunt q̃ iuuãt ⁊ potiſſimũ iſta.

Sobrietas victus. opatio ſcẽã. p̃it quod

In primis iuuat ad hoc victus ⁊ pot⁹ preſertim
veſptini ſobrietas. Tenuẽ em̃ victum ſõpnus tenu
is comitat̃ Hic Bern. Sobriũ victũ: ſobriũq; ſenſũ
ſequit̃ ſobrius ſõpnus. Eccl'i. xxxi. Sõnus ſuauitat
in hoie parco Secundo iuuat ad hoc prior bona
opatio. vñ Eccl'i. v. Dulcis ẽ ſõpnus opanti Ter/
tio bona exercitatio in ſacris meditationib; añ ſom
pnũ. Nã dicitur Prouerb. iij. Si dormieris q̃ſces:
⁊ ſuauis erit tibi ſompn⁹ cũ ſcȝ añ bñ es exercitatus
¶ Secũdo principaliter religioſoꝝ ſompn⁹ diuin⁹
erit vel ſaltẽ hũanus ⁊ nullo mõ brutalis. Ut exem/
plo chriſti corpe dormiente vigilet corde iuxta Am/
broſium Uincat Bern. Carnalis ſõpnus ⁊ bruta/
lis: ⁊ ſicut dicũt lexhe⁹ abhominãꝺ⁹ eſt ſeruo dei Un
de ad hanc ſompni cõditionẽ ptinẽt hec

ſompnia mala deuitare.
Scȝ cũ euigilauerit cor in deũ leuare.
⁊ inter dormiendũ quaſi. p̃s. reſonare

Poſſent ſingula p̃miſſe dictiõis mẽbra lati⁹ decla/
rari ſed p̱lixitas vetat. De ſompnijs em̃ vñ veniãt
⁊ cauſentur ⁊ q̃ valeãt ad dulcia ſomnia hñda: ⁊ alia
plura ptim in dialogo Gregori⁹ plura Anthoninus
in p̃ma pte ſue ſũme Porro alterũ ſcȝ ꝙ hõ euigi/
lans debet ſtatim cor ad deũ leuare pulchre i ſpeclo
monachorũ edocetur Tertiũ docet Bern. ꝙ ſcȝ in
ter ſõpniandũ quaſi. p̃s. rumiare debem⁹ Poſtre
mõ religioſoꝝ ſõnus nõ erit diuturnus Nã diutur/
na quies vitijs alimenta miſtrat. Bona tñ cõſciẽtia
põt hõ ⁊ dȝ q̃ſq; religioſus dormire ſm tpa aſſcrip/
ta vt in ceteris vigilãtius famulat deo. Caueat tñ ne tẽ
pore ſurgẽdi pigreſcat ⁊ in lecto remaneat. iuxta il/
lud. Prouerb. xxvi. Sicut oſtiũ vertitur in cardine
ſuo. ita piger in lectulo ſuo Ad cito eni ſurgendum
plurima ſunt inductiua. quoꝝ tñ potiſſimũ ẽ in de/
ſiderio obdormire cito ſurgendi ⁊ corde illõ Job. vij.
reuolutare. Si dormiero ſcȝ ad refocillandũ corpus
dicã: q̃n cõſurgã ad expeditius deo ſeruiendum. Sic
dormientibus ſompnus oĩs meritorius eſt ⁊ oratio
Hieronimo teſte. Nec mirũ. Uigilant eni ad bene
agendũ q̃ȝdiu poſſunt: ⁊ quaſi coacti ad ſompnũ ac/
cedũt vt alacri⁹ deinceps deſuiãt deo. Hoc aũt ſom
no finito ſurgendũ eſt ad diuinas laudes vt ſic inci/
piat iterũ cũ cõſummauerit hõ ad eundẽ rediẽs p̱un
ctũ donec ad ſtabilimentũ p̱ueniat eternitatis

A M E N

Explicit diſtinctio prima

Incipit diſtinctio ſcḋa cõtinẽs exercicia dñicis ⁊ feſtis diebus appropriata.

Prologus

OMni negocio tps eſt ⁊ oportunitas. Eccleſiaſt. viij. Hugo

Tpa agẽdi diſcernẽda ſunt Aliud em̃ ſtudiũ aliũqꝫ cõuerſationis modũ exigunt feſti dies. atqꝫ aliũ hij i qb⁹ opari licet expoſcũt In illꝰ oportet nos deuotius deo intẽdere atqꝫ in orõne diutius pſeuerare. Habitu inceſſu ⁊ actu maiorẽ deuotionem erga cultum diuinũ demonſtrare. Nihil nõ ſanctũ. nihil nõ diuinũ. nihil nõ ordinatũ agere. linguã a vaniloqo cohibere. pedes ab excurſu ⁊ diſcurſu reſtringere. ocľos cõprimere. vultũ inclinare. mẽtẽ erigere. oẽm dẽiqꝫ actũ ⁊ oẽm motum cordis pariter diuino miſterio mancipare Atqꝫ vt ita dicã quadaꝫ cõuerſatiõis nouitate. dies honorare feſtos In ceteris vero dieb⁹ opãdum. Quãtum em̃ decoris addit dieb⁹ feſtis qes vacatiõis. tm̃ ornamẽti ꝯfert ceteris dieb⁹ ſtudiũ bõi opis. Ita vt in illis qcũqꝫ noluerit eſſe qet⁹ iudex ſit vanitatis ſue. ⁊ in iſtis q̃ nõ fuerit ſtudioſus teſtis eſt pigricie ſue Quapꝓpter nõ negligẽter hãbẽda eſt in bono ope diſcretio tpm Quia ſicut malũ op⁹ nullo tpe laudabile eſt Ita op⁹ bonũ q̃dã modo repꝛhẽſibile iudicatꝛ. ſi tpe optuno factũ ñ fuerit. Hec venerabilis ille Hugo Poſtq̃ꝫ igitꝛ in ſupiorib⁹ in pma hui⁹ pme ptis diſtĩctiõe poſita ſunt exercicia q̃dã cõia ⁊ q̃dã ferialib⁹ dieb⁹ accõmoda. Ponẽda ſunt in hac altera diſtĩctiõe q̃dam exercicia dñicis ⁊ feſtis dieb⁹ appꝛopata. Et erũt hui⁹ diſtĩctiõis tres tytuli principales ſinguli cum caplis ſuis. Prim⁹ dꝛ Dñicarius. ſcḋs Feſtilogiũ. Tertius Mẽdicatoriũ

Incipit dominicarius.

b De inductiuis ad celebrãdũ ſabbatum.

Caplm pmum

SAbbatiſate ſabbatũ domio.

Leuiti. xxv Hijs vbis queãdmodum ⁊ inumeris alijs ad dñicã celebrãdaꝫ inuitamur. Nam pcepta fere õnia q̃ hebreis de ſabbato chꝛiſtianis de dñico die dantur Rõnalib⁹ em̃ ex cauſis ſabbatũ in dñicam eccleſia commutauit. vt paſſim tradũt docti ⁊ pſertim ob has cauſas

Perfectũ. mẽores. q̃ tipũ. nã digioꝛ. abſtes

Primo rõne pfectiõis. qꝛ adueniẽte ſignato debet ceſſare ſignum. Vñ poſt reqem chꝛiſti in tumło ſabbatũ eſt euacuatum. Scḋo rõne gratitudis ⁊ cõmemoratiõis. ſcꝫ ad nobilia fcã h⁹ diei rememorãda Tercio rõne plenioris ſignatiõis. Quia dñica dies plenius pfigurat glie reqem q̃ꝫ ſabbatũ. qppe q̃ i dieꝝ reuolutiõe nõ ſolum ſeptim⁹ ſed ⁊ octau⁹ inuenitur. Unde etiam ſignat reſurrectiõis octauã. Quarto rõne maioris dignitatis. Quicq̃d em̃ ad inſigne ẽ cõſtitutũ in hui⁹ diei feſtiuitate eſt geſtũ vt ptꝫ infra

Poſtremo rõne diſtinctionis vt ſcꝫ a iudeis diſcernmus. Et fundatꝛ hui⁹ cõmutatio in Canone ſacre ſcriptꝛe. In apocal. vbi dꝛ iohẽs in dñica rapt⁹ ⁊c. Patet igitꝛ nõ ab re ꝯmutatiõem hãc fcãm. ⁊ ergo õi deuotiõe obſeruãdam. Plurima em̃ ad diem dñicũ digne agendum habemus inductiua cuiuſmodi ſũt iſta.

Exemplũ. iuſſuꝫ. natura. q̃ culpa. pmiſſa

Primũ inductiuũ eſt exemplũ iudeoꝝ ⁊ gentiliũ ſolliciti ſſime ſua feſta ſeruãtiũ. Tam em̃ iudei ſua ſabbata cuſtodiũt vt mallẽt plurima vt q̃dã ſcribit pperi mala q̃ꝫ violarent ſua ſabbata. licet ⁊ complura alia ipis ſint feſta vt ptꝫ in machabe. Gẽtiles q̃qꝫ ſummo ſtudio ſua feſta obſeruãt. Vñ tybullus gentium poetes. Luce ſacra requieſcat hum⁹. requieſcat arator. Et graue ſuſpẽſo vomere ceſſet opus Et Seneca ipſe gentilis Feſtis maxime diebus animo imperãdum eſt vt tũc voluptatib⁹ ſolus abſtineat cum in illas omnis turba procũbit. Scḋm inductiuũ eſt diuĩ pceptũ q̃ mandauit feſtũ hoc obſuari nimis vt ptꝫ in varijs ſcripture locis Ita q̃ de nullo vix actu tot ſunt mõitiones ⁊ pcepta vt paſſim in lege ⁊ pphetis eſt videre. Imo et ad hoc inducit iuſſum eccleſiaſticũ id eſt pceptũ eccłe q̃ hoc pcepit vt ptꝫ de cõſecra. caplo pnũciãdũ. Terciũ inductiuũ eſt nam hoc dictat naturale rõciniũ. deo ſcꝫ aliquo tpe ſinglariter vacandũ. Ut ſicut tps deputatur refectioni coꝛporali Ita ⁊ magis ſpũali. Quartũ inductiuũ eſt culpe ⁊ pene grauitas coꝝ. q̃ ſabbati vel dñice feſta ñ ſeruãt. Nam culpe magnitudo ex quinqꝫ ptꝫ. Tum qꝛ in lege grauiter puniti vt ptꝫ in colligente ſabbõ ligna. Tum in lege grẽ grauiter mulctatũ vt patꝫ in plurimis exemplis q̃ in exemploꝝ libris inueniũtur. Tercio ad culpe magnitudiẽm facit grandis ingratitudo ꝓ illis q̃ illa die ſunt facta q̃ infra ponẽtur. Quarto qꝛ grande ſcelus cõmittũt in pꝛẽm q̃ illo die õnia condidit. In filium q̃ illo die omnia magnificẽtioꝛa opa ſua vt ptꝫ infra pegit In ſpm̃ ſcm̃ q̃ ſe eodem die in filios adoptiõis effudit. Quinto nõ bene dñicam diem celebrãs ſtulticias magnas ꝯmittit vt plitius Nider in ſuo pceptorio declarat Poſtremo nos dꝫ allicere ꝓmiſſoꝝ magnitudo. Multa em̃ bona pollicetur domin⁹ celebrantib⁹ ſabbata ſua. vñ yſ. lvi. Oẽm cuſtodientem ſabbatum ne polluat illõ

ꝛ tenẽtem fedus meũ adducam in mõtem ſanctũ me
um ꝛ letificabo in domo orõnis mee. Grãde pmium
adduci in mõtem ſanctũ. O da vt tua feſta obſeruez.
vt illuc adduci merear. Qui his inductiuis nõ induci
tur ad dñicam rite celebrãdam duri eſt cordis. Sed
poſt poſita inductiua videndũ eſt de practica.

¶ Pro qua notandum ꝙ tunc bene celebraꝛ ſab
batũ aut dñica dies

dum
vitatur culpa
precauẽtur opa ſeruilia
aguntur ſacra

¶ De pmis enĩ duobꝫ dr leuit.xxiij. Omẽ opꝰ ſer
uile nõ facietis in eo ſcꝫ ſabbato. Nõ enĩ opus tãtum
externũ ſed ꝛ multo magis qđ qꝫ peccaminoſum dici
tur opꝰ ſeruile. Qui enĩ facit peccatũ ſuus eſt peccati
Et hoc maxime qñ qs p criminale ſabbatũ ſoluit. nõ
ſic opus ſeruile externũ. Nã illud tria excuſãt vt aiũt

Scꝫ
Neceſſitas
Pietas
Modicitas

Que paſſim docti declarant. Neceſſitas enĩ multi
plex eſt Ut in iuſtis bellis tpe famis medicine ꝛ in cau
ſis neceſſarijs vt in nũdinis qñ tñ nõ ſpe lucri ꝛ cũ licen
tia paſtoris. Excuſat pietas vt forte arare agros pau
per quadrigare in minoribꝫ feſtis audita tñ miſſa.
Tercio excuſat modicitas vt ligare ramũ vinee. ſcri
bere lectiones aut ſermões Quod iuxta gerſonẽ licẽ
tius eſt fabulis vanis. Religioſis tñ conuenit magꝭ
moderari vt magis vacẽt ꝛ videãt qm̃ ſuauis ẽ dñs.
ꝛ ſanctificẽt ſabbatũ pijs exercitijs tranſigẽdo. de q̃
bꝫ exercitijs nũc agendum.

¶ Quibꝫ exercitijs ſabbata exornanda.

¶ Caplm.ij.

A Veſpe vſqꝫ in veſpm celebrabitis ſab
bata veſtra Le.xxiij. Ordinare ſolem
niſare eſt vt qđam ait de profeſto in
feſtum ire. Unde qui rite dñicam vo
let celebrare debet in ſabbato ſe ad eã
diſponere. hinc ꝛ filij iſrahel paraſceuen añ ſabbatũ
habebant. Unde per hec exercitia debet in ſabbato
ſe homo diſponere. Scꝫ

Sabbata pueniẽs. perpẽdẽs. ablue. poſce

¶ Primo enĩ feſtũ dñicale pueniẽdum eſt Cõſide
ratiõe vt ſic pigredo animi excitetꝛ ꝛ animꝰ pmptior
ad deuote celebrãdũ reddatꝛ Uñ debet ꝯſiderare diei
dñice dignitatẽ. celebratiõis rõnẽ ꝛ congruitatẽ. cele
brandi modũ ꝛ qualitatem ꝛc. Scđo p pores ꝯſide
rationes animo excitato debet ſe hõ a vicioꝝ maculꝭ
abluere. vt ſic digne feſtiuitati poſſit intereſſe. Nam
ꝛ huiꝰ ſeculi hoĩes exteriora q̃qꝫ tũc mũdare ſolent vt
domos ꝛ plateas. Multo ergo ſollicitius religioſus
ꝛ internꝰ aĩam dꝫ expiare ſcꝫ pro peccatis dolendo:

emẽdam pponẽdo. temptatiõibꝫ reſiſtẽdo Et ad hoc
hortatꝛ yſi. dicẽs. Tũc ſcꝫ in pfeſto ꝛ dñico die purgã
dꝰ ẽ animꝰ atqꝫ a tpaliũ reꝝ cogitatiõibꝫ ſegregãdus
vt ſic in die feſto pura acies cordis ad deũ vere ꝛ ſim
plr dirigatꝛ. Tercio qm̃ nulla aut tennis ẽ noſtra pre
paratio. idõ ad deũ ꝛ ſanctos emittẽda ẽ orõ q̃ ipi nos
purgẽt. digne adornẽt. ꝛ deuotiõis adipe repleãt. vt
ſic digne deo ſabbatizemꝰ Qui in ſabbatis aut pfeſtꝭ
his modis ſe diſpoẽret. ille vberiora grãꝝ charisma
ta in dñico die aut feſto pſentiret.

¶ De generalibꝫ exercitijs diei dñice.

Caplm.iij.

O Bſerua diẽ ſabbati vt ſanctifices eũ
Deutro.v. Uiſis de exercitijs profeſti
videndum ẽ de exercitio feſti. Et h exer
citiũ ẽ ſanctificare ſabbatũ vt ſepius
ſcripꝭe loquũtꝛ. Uñ ñ ſolũ vacare mo
nẽt ſed pietati intendere magis cũ dicũt ſanctifices
ſabbatũ. Exterior enĩ illa vacatio paꝝ vtilis eẽt niſi
ſanctificatiõis pietati adiũcta foret. Utrũqꝫ tñ agen
dũ ẽ. Nã pp̃ duo in gñe ſabbatũ ẽ inſtitutũ. Primo
pp rões lrãles q̃ ſũt tres. Prima diuini cultꝰ vaca
tio. vt h die reſumeret hõ qđ tota dimiſerat ſeptiana
Scđa auaricie reſtrictio. Tercia diuine õipotẽtie ma
ior recordatio vt ſicut ipe requieuit ſic hõ illiꝰ dietis me
mor eiꝰ vacaret laudi. ¶ Eſt iſtitutiõis q̃z rõ ſpũa
lis triplex. Prima allegorica chriſti requietio in ſepul
chro. Scđa tropologica aĩaꝝ requies a pctõ. Tercia
anagogica q̃es fideliũ i celo ad quã p pñtẽ vacatiões
ſparnꝰ pueire. Que rões iſtitutiõis hñt h vſu.

Utqꝫ vaces. ſtringas. memores. ſignans. requies tres

¶ Uacãdũ igitꝛ ꝛ ſcificãdũ ſabbatũ ẽ. Que autẽ et
qualia exercitia ſint p q̃ ſabbã ſcificãtꝛ varij varia po
nũt. ꝛ pſertim Orige. omẽ. xxiij. ſup exo. docꝫ dicens
Si deſinas ab oĩbꝫ ſclaribꝫ opibꝫ ꝛ nihil mũdanum
geras ſꝫ ſpũalibꝫ opibꝫ vaces Ad ecclam ꝯuenias le
ctiõibꝫ diuis aurem pbeas. de futã ſpe ſollicitudiẽm
geras. de celeſtibꝫ cogites. ñ reſpicias ad pñtia ꝛ viſi
bilia ſꝫ ad iuiſibilia ꝛ futa. Hec ẽ obſuatio ſabbati
chriſtiano. Hec Origenes enumerat ꝛ Johẽs nider
in ſuo pceptorio nouẽ q̃dã exercitia pietatis. Et alij
plura Sed nr̃m erit determiãta q̃dã ex mltis collige
re ꝛ tpibꝫ aſſignare certis ſolito more ꝛc.

¶ De exercitijs dñice diei in ſpeciali.

¶ Caplm q̃rtum.

M Aneat vnuſq̃ſqꝫ apđ ſemetipꝫ ꝛ nullꝰ egre
diatꝛ de loco ſuo die ſeptio. Exo. xvi. Et de
pſ. diſ. iij. ca. Ieiunio grego. ait. die dñica
nihil ẽ agẽdũ niſi deo vacãdũ cũ pp h potiſ
ſimũ ſit inſtituta Nulla operatio in die illa
ſancta agatur. ſed tm̃ in hymnis ꝛ pſalmis ꝛ canticis
ſpiritualibus dies illa tranſigatꝛ. hoc ẽ pijs exercitijs

decoreł iuxta Alexādꝛ de balis. vt nihil ↄtrariũ fiat
vacatiõi diuiõꝝ Huic ꝑcepto dum q̄dam obedire vo
lũt retrahũtur q: q̄d agere debeāt neſciũt. Uñ h̄ plu
ra deuotiõis certa exercicia aſſignātur. vt cui vnũ nõ
ſapuerit nec poterit herere vel alio afficiał. Et ꝑmo
ponũł exercitia añ prādiũ agēda Et ſt iſta

dici ꝑuilegia — z bñficia — a peccatis z ſcorijs
Commemorās. laudet purget
ꝑtutes actuādo — miſſam audiendo
pfitens ſacra libet

Et vt deuotius hec exerceantur ſingula paucis ſunt
proſequenda.

¶ De primo exercitio ſcȝ commemoratiõe.

¶ Membꝛ ꝑmum.

F Miſerationũ dñi recordabor z laudē dicaȝ pro
a omnibꝫ q̄ dedit nob dñs ds noſter. yſ. lxiij.
Ait doctor ſanctus Boñuētʀa. Jn ꝑcepto de
ſabbatizatõe põił h̄ vbum Memēto ꝑpter illos ſpe
cialiter q̄ vidētur memoriā amiſiſſe ñ recordādo ea q̄
de⁹ egit in natā aut ꝑcepit i ſcriptʀa zē. Et ad dnotādũ
q tali die ad ſpũalium commemorationem anim⁹
ſit ſubleuandus. Unde primum exercitium tactũ ē
Q̄ſ debem⁹ commemorare.

de — ꝑterito diei priuilegia / pñti ſeptiane bñficia / futo ꝑmiſſa ꝑmia — cũ — laudatione / grāꝝ actiõe / deſideratiõe

¶ Primo in q̄ȝ ↄmēorare z memiſſe debe⁹ dñice diei
inſignia ꝑuilegia. de q̄bꝫ dr in gñe in decretis. Dies
dñica tātis diuinaꝝ diſpēſationũ miſterijs ē ↄſecra
ta. vt q̄cq̄d ad inſigne eſt ↄſtitutũ. in hui⁹ diei digni
tate ſit geſtum. Unde in ſingulari ei iſta priuilegia
aſſignantur.

oim dieꝝ quē nox ñ ꝑceſſit — vltia quā nox nõ ſeq̄tur
Prima — vel ima
mũdũ — angelos — datur — req̄euit — māna pluit
creat firmat lex archa dedit mā
die dñc vt lux fcā — q̄cq̄d ad iſigne ꝑtiēt — ifernũ zedu xitpcōs
Natus plura facit fregit
mortui i fȝ plures — ſpũſſactũ — etna icipiet i celo p⁹iudiciũ
ſurgent dedit z laus.

¶ Hec paſſim in ꝑceptorijs doctoꝝ. z in ſmõibꝫ
Roberti de licio. Sup q̄bꝫ z alijs diei inſignibꝫ de⁹
ipe tũc eſt laudand⁹ Unde notetur hic practica lau
dis q̄ infra eſt in mendicatorio ¶ Scdo de pñti mēo
rari debe⁹ bñficia tota ſeptiana nobis impēſa. Uñ
ſcȝ meminerim⁹ q̄ta bõa nobis exhibuerit. q̄ȝ patie
ter peccātes tulerit. z q adhuc diem dñicũ diē recon
ſiliatiõis cõceſſerit. vt ſcȝ in eo redimam⁹ q̄cq̄d ceterꝭ
diebꝫ negligentia eſt omiſſum. Que complectuntur
hoc verſu.

Quāta dedit. quātiſq̄ tulit. tps tibi ꝑcēs

¶ Et in hoꝝ ↄmemoratiõe grē ſunt agende Cui⁹
gratitudis praxis ptȝ infra. ¶ Poſtremo z de fu
turo commemorāda ſunt futꝫ illius feſtiuitatis gau
dia nobis repmiſſa quoꝝ typũ z figurā pre ſe fert õ
nis dñicus dies. Et debet hec mēoria fieri cũ anhelo
ſpū z patrie illius deſiderio vt cũ aplo diſſolui cupia
m⁹ z cũ ſene ſymeõe ex ſentencia dicam⁹. Nũc dittis
ſuũ tuũ dñe zc. Ut aũt anim⁹ tali deſiderio inflāmeł
debet diligēter ↄmemorare ea q̄ pñt ad gaudia illa d
ſiderāda incitare q̄ hñtur infra pte ſcda. Nā q̄ ad fe
ſtiuitatem illā ſupnā vēire deſiderat opȝ vt in huius
tpis feſtis vel crebrius ad cā aſpiret. Non em̄ vēiet
ad regnũ amoris niſi q̄ fuerit vir deſiderioꝝ Nõ ſatꝭ
ait bern. regnũ etne feſtiuitatꝭ deſideras ſi ñ cotidie
(maxime ergo in feſtis) ꝑ eo lachrimas fundas
Hec de primo.

¶ De alio exercitio ſcȝ expurgatiõe mētis

¶ Mebꝛ ſcdm.

Uide vias tuas in conualle ſcito quid feceris. Hieremie .ij. G

His vbis ad alteꝝ principale exercitiũ
arripiēdũ incitamur. Qd eſt mētem de peccatis tota
ſeptimana ↄmiſſis expurgare. Nam z iõ dñica inſti
tuti ſunt dies vt qd tota ſeptiana ↄmiſſũ eſt in illis
expieł Nam z elephātes vt ait plinius in libro viij d i
nouilunio defect⁹ z ſordes abluũt in fluie z nouo ſid
ri ſe inclināt. Per iſtud nouiluniũ dñica intelligitur
dies in qua grā noua ↄferł. Jn qua ↄueniēdũ eſt ad
eccl'am ꝑ maculis petõꝝ diluēdis. Uñ tũc debet hõ
iuxta verba ꝑmiſſa ſe ad ſe reflectere. z vias ſuas i ↄ
ualle ↄſiderare id eſt petā q̄ ebdomada tota ↄmiſit ↄ
ſiderare z ſe niti ab his abluere z emũdare. Debȝ āt
hec emũdatio tribꝫ exercitijs ꝑfici.

ſcȝ — cordiali ↄpũctiõe / ſacrāli ↄfeſſiõe / aq̄ bñdcē aſpſiõe — hāc — intime exercēdo / pure faciēdo / duote excipiēdo

¶ Debet em̄ hõ ꝑmo ſup ↄmiſſis cordialiter dolere
ſeſe in via purgatiua q̄ aliq̄ten⁹ ſupra hita ē exercēdo
Sup ↄmiſſis ingemiſcēdo z dolēdo. Q̄libet enim
ſuſpiriũ eſt ſicut lima acutiſſima purgās ferrũ z ru
bigiēm tollēs petõꝝ. ¶ Deinde q̄q̄ȝ ſacrāliter aut
ſaltem ſpiritaliter debet aduerſum ſe ſua petā cõfite
ri. tũc em̄ putationis tps aduēit Que ſacrālis ↄfeſſio
qualis erit bonauētura in ſuo tractatulo d mõ ↄfitē
di declarat de ea q̄q̄ȝ in libello q̄ intitulał Stis vir. z
in alijs habeł Ex q̄bꝫ õibꝫ quiſq̄ȝ ſibi modũ eligere de
bet quo ſe prepare procedat z abcedat. Oportet em̄
confeſſionem preuenire per prediſpõnem peccata cõ
memorando z colligendo. Domum em̄ mundatur⁹
prius pulueres colligere habet q̄ȝ eicere. Debet q̄q̄ȝ
peccata ſua aggrauare execrari propoſitum non pec
candi facere z pro grā ↄtritiõis a dño cũ magdalēa
orare. Hec em̄ ſt ↄfeſſiõis ꝑdiſpoſitiua

Premēorādo. gues. auerte. dolēſ. pete. fir⁹

Sic ꝑdiſpoſitus debet corā ſacerdote cū magdalena
taꝗꝫ corā dn̄o ſe ꝓſternere ꝛ pure hūiliter ꝛ fideliter
peccata confiteri vt vult Bern. Sunt em̄ hec confeſſi
onis qualificatiua.

Sit hūilis. ſit fidelis. ſit puraqꝫ. plena

ſcꝫ cum circumſtantijs.

¶ De qbꝫ paſſim plures ſcribunt preſertim Mgr
Jacobꝫ carthuſieñ in Ocło religioſoꝝ. Poſtqꝫ debꝫ
cū gratitudie abcedere ꝛ deuote in vnione meritorū
chriſti pniam explere ꝛ deinceps nō peccare ſtatuere.
ꝛ a recidiua qꝫtum poterit ꝑcauere. Irriſor em̄ ē ꝛ nō
penitēs q̄ nō veretur committere que ſe dolet cōmi-
ſiſſe Ualde ergo ꝯtra recidiuū peccādi ſe hō armare
debet. Ad qđ valent hec.

Cōſtituas. timeas. caueas. peās petis itū

¶ Primū eſt firmiter hoc cū grā dei ſtatuere. Al-
teꝝ eſt iugiter in timore dei ſe conſeruare ꝛ quaſi co-
ram oculis omnia videntis conuerſari. Hinc qdam
Uis nō peccare. deū time ꝛ cogita illum ōnia videt
Tertio opꝫ ſollicite peccati occaſioēs ꝛ cās deuitare
vt ſenſuū euagatioēs malā ſocietatē loca ꝛ tpa peri
Quarto iuxta gerſonem expedit ſibiipſi pniam ꝛ pe-
nam pro quolibet exceſſu impōere ꝛ infligere vt ſcri-
bit in tractatu ſuo valde vtili ꝯtra recidiuum peccan
di Et hoc ſm tres ſatiſfactiōis ptes. Ut ſcꝫ aliquam
abſtinētiam ab aliq̄ delectabili infligat. Scđo certū
numeꝝ pſalmoꝝ dicat. Tercio vt aliqđ pecūie aut ſi
nō eſt ſui iuris aliqđ aliud deo aut eccle̾ donet. Quar
to vt infra ſpaciū breue rurſus ꝯfiteatur ꝛ peniteat

¶ Poſtremo ſi validꝰ tēptationis vērꝰ ſurrexerit
adeo vt peccato victus cōſentire videatur. nihilominꝰ
ad hoc ſe obligabit vt anteꝗꝫ illud ꝑpetret aliquid legat
vel genua coram crucifixo flectat. Maxie āt vt hor-
ribile aliqđ obiectuꝫ qſi pn̄s aſſumat putabit quaſi
viſibiliter ponēdo regnū illinc infernū ꝛ ſibiipſi dicat
Quid cogitas. Quid tibi vis. Quorſum tendis. Nū
qđ vis ꝓ delcātiōe momētanea amittere celoꝝ reg-
na eterna ꝛ intrare tormēta infernalia. Et hec de alijs
ꝯſideratiōibꝫ Magnū āt qꝫ adiumētū in ōni ꝑiculo ē
orō. Cū em̄ neſcimꝰ qđ agere debeamꝰ h ſolū rſiduī
habemꝰ vt ocłos leuemꝰ ad deū. ¶ Poſtremo cre
bra renouatio ꝛ reiteratio ꝓpoſiti mariꝫ eſt adiumē
tū. Neſcit em̄ in lapſu manere q̄ ſemꝑ innouatione
ꝓpoſiti ſtudet reſurgere. Hec per excellētiam de recidi
uo vitando. ¶ Poſtremo debet hō ꝓ ſui expurga
tiōe aquaꝫ bn̄dictā aſſumere deuote vt ſic plene etiaꝫ
a venialiū ſcoria poſſit emūdari. Nam ob id princi-
paliter eſt inſtituta vt ptꝫ ꝑ Alexandꝫ papā de con.
diſ. iij. vbi dr. Aquam ſale conſperſam populis bene
dicimus. vt ex ea cuncti aſperſi ſanctificētur ꝛ expur
gentur. Nam ſi cinis vitule aſperſus populum ſanc
tificabat Multomagis aqua ſale aſperſa diuiniſqꝫ
precibꝫ conſecrata ſanctificat ꝛ mundat. Nam ꝛ ve-
nialia tollit ſm ſanctum Thomam Non ꝙ ſit ſacra
mentum contra morbum. Sed eſt ſacramentale qđ
dam ꝛ diſpoſitio ad ſacramentum quod remouet ꝓ
hibens vt ptꝫ in quarto. De cuius inſtitutione ꝛ ef
fectu tractatulum quemdam collegit magiſter iohā
nes de turre cremata enumerans aliquot eius effec-
tus qui ex benedictione eius colligūtur.

Et ſunt iſti.

diabolū ꝛ tēpeſtates | mētē a fātaſticis illuſiōibꝫ | veīalia pctā

Pellit | **purificat** | **dimittit**

ad deuotionē ꝛ ſacrā | fructuū vbertatē morboꝝ ſaītatem

ꝑparat | **affert.**

¶ Quos effectus vt quis mereatur excipe oportet
deuote hanc cape ꝛ cum eccleſia dicere. Aſperges me
domine ꝛc. Effuſi ſanguinis memorando In quo ver
ſiculo petitur primum gratia iuſtificans Scđo grā
emundans. vt Innocentius ait ꝛc. Hec pro exerci-
tio purgatiuo.

¶ Tercium principale exercitium quomodo ſcilꝫ
deus colendus ¶ Machꝫ. ij.

Det vobis cor ōnibꝫ vt colatis eum. ij. ma-
chabeo. ꝑmo. Jam de tercio principali exer
citio agēdum quod eſt vt latrico cultu cola
mus deum Quod rite ſequitur purgationem aliqn
obici ſibi poſſit illud pſalmi Peccatori aūt dixit deꝰ
Quare tu enarras iuſtificatioēs meas Et hoc ꝓſerti
dn̄icis diebꝫ Ait em̄ Hieronimus Hoc cuiqꝫ ſuus ē
deus. quod pre ceteris colit. Unde qui rarius deū co-
lit ſed alijs magis intendit alia pro deo habere comꝓ
batur. Hinc neceſſe eſt vt qui tota ſeptimana alijs i
heſimus. vel dn̄icis diebꝫ actualiter deum colamus.
ei intimius inherendo Dicit em̄ ſcotus doctor ſubtil
ſuꝑ tercio ſententiaꝝ diſ. xxxvij. ꝙ ad actualiter deū
colendum feſtiuis ꝛ potiſſimum dn̄icis diebꝫ obliga
tur homo. Ita ꝙ tunc teneatur ſe recolligere ꝛ in de
um actualiter ſuper omnia ferre. Nam ꝛ hoc iuxta
eundem videtur includere mandatum de ſabbatiza
tione. Ita ꝙ huius omiſſio iuxta alium quemdam
graue eſt crimen.

¶ De triplici dei cultu.
. §. ꝑmus.

Ut igitur ſciamus ex quibꝫ ꝛ quō deū nrm
colere debemꝰ Notādū ꝙ cultꝰ is trifariꝰ ē.
Cū em̄ a dn̄o do nrō ſuſcepiꝰ tria

Scꝫ aīām corpꝰ res | opꝫ vt eū colamꝰ | anima corꝑe rebꝫ

Iuxta illud.

Ex aīa. rebꝰ. dn̄m. colo. corꝑe. ſummum.

fide ſpe ⁊ charitate.

Corde. colis, credēs. ſpās. actu. pamando

¶ Et licet his ſp eū colere hītualiter teneamur. Nō tñ actualiter ſp qꝛ ñ ꝑualet hoc infirmitas hūa/na nec exigit pietas diuina. Sed tñ in feſtis ⁊ maxie marim⁹ tenet ſe quiſqꝫ ⁊ potiſſimū religioſus ɋlibet recolligere ⁊ hāꝝ actuatiōe virtutū deū ſuū colere. Hāꝝ etem̄ actuatio ⁊ deo plurimū placet hōi ꝯgru/it ⁊ meritū ſupra modū auget Quo em̄ iuxta dyoni/ſium Virtus eſt altioꝛ ⁊ dignioꝛ eo act⁹ eius eſt ma/gis meritorius atqꝫ diuinioꝛ Cum igitur his virtu/tibꝫ nulle digniores exiſtāt Liquet ꝙ hāꝝ actuatio a liāꝝ actuatioēm ceteris paribꝫ āncellat. Sed iā ad ſingulas deſcendamus. ¶ Fide igitur pmo colēd⁹ eſt de⁹ Qm̄ ipſa fundamentū baſis ⁊ lucerna eſt cete/rāꝝ. Et hoc fieri debet.

ſcz fidi articl'os ꝛmēorādo ꝑ ſingl'oꝝ diſtictioēꝫ
fidē ipām actuādo — aſſenſū ⁊ opatioēm
fidi ꝯtraria abnegādo — hēſiū oīꝫ ꝯteſtatōeꝫ

Lata in membris his materia eſt exercitādi Vel iux ta dn̄m Albertum ſup iobēm ca: vi. Ad fidi actuatio nem ɋnqꝫ exiguntur. Scz

vt veritati aſſentiat — ro. x. Corde credit ⁊c
ꝑ dilcōēꝫ opet — gal'. v. fides ɋ ꝑ dilcōeꝫ
foīa ꝟtutiſ informet h — Jaco. ij. ōn̄dā t ex o. fidē
de ēdito diſcte cogitet — ſap̄. xv. noſſe te ꝯſum/mata iuſticia
in his dei ꝯſilium ammiretur — yſ. lx. Tūc videbis ⁊ afflues ⁊ ammirabit

Qui ſic fidem actuaret meritū valde ī illo creſceret

¶ Spe ɋqꝫ colend⁹ eſt deus quia ꝓcedit ab habitu infuſo Et hoc iſtis modis ¶ Scz

vt ſpādā diſticte ꝯmeōret Veiā. ſ. grāꝫ ⁊ gl'āꝫ pn.
ſpem ipām firmo aſſenſu ⁊ ċta expcātōe actuet
ei⁹ ꝯtraria ⁊ impedimēta reſpuat

Eſt ⁊ in his lata materia de qua ait mgr̄ Johēs Ny der in ſuo ꝑceptorio Nō ōnia ſunt hic ſcribenda

¶ Poſtremo ⁊ charitate deū colere debem⁹. Te net em̄ hō iuxta Scotū in feſtis aut dn̄icis ad actua lem dilcōnē dei ſui. Quā ſic poterit actuare

vt deū vnicū ōnis aōꝛis ſui finē ſtatuat
digne ſm modū ꝑceptū ꝓ poſſe eū diligat.
ei⁹ dilcōni ꝯꝛia ⁊ impedimenta aſꝑnet ⁊ r̄ūciat.

Tenemur āt deū diligere vt ait Nider placibiliter or dinabiliter ⁊ appreciabiliter. quem modū etiam tunc actuare debe⁹. ſcz vt in ei⁹ ꝑfcōne ꝯplacea⁹. Oia nrā in eū ordine⁹ ⁊ ſup oīa illū apꝑeciem⁹ Qui p̄dcā rite ꝯpleuerit ille bñ de mēte deū colit
O

¶ De cultu ex ꝑte corpis . §. ij.

Secūdo ꝑncipaliter ex ꝑte corꝑis colit reuerētia ⁊ corꝑali adoratiōe Quo debet ei tāqꝫ ſupremo oim̄ dn̄o in rcognitioēꝫ noſtre ad eū ſubiectiōis quē admodū ſerui dn̄is reuerētiam debēt. Exhibetur āt hec ſeruitus multipliciter ꝑ varios geſtus ſcz ⁊ coēs ⁊ ſpeciales. Geſtus coēs ſunt Inclinatio capitis. laus ⁊ orō vocalis. pectoris tūſio. dorſi inclinatio. genu/flexio. corꝑis proſtratio. fletus ⁊ gemit⁹. ɋ ōnia inte rioris reuerētie ɋ eſt cordis ſunt ſigna ⁊ vtrinā ſp ꝟa. ⁊ ōia pn̄t reuerēter deo exhiberi in recognitionē vni/uerſalis dn̄ij ſui. Geſtus āt ſpeciales ſunt ſm varias obſeruācias religioſoꝝ vt in criniū abciſiōe in ocl'oꝝ ad celū leuatione ⁊c. Hmōi āt cultū iure debemus a corꝑe qd ipſe creauit aſſumpſit ⁊ glorificauit, vt ſic ip ſe honoret, primus edificet ⁊ mēs ad deuotioēm in/flammetur. Juxta illud/

Corꝑe laudādus. cōdēs. ſupſit. bōa. reddet

¶ Et potiſſimū iuxta Scotum in feſtis ad hoꝛuꝫ exhibitionem tenemur. In ɋbꝫ eſt ad eccl'am eundū ⁊ diuinum officium ⁊ miſſe audiendum. Sacramē tum deuote adorandum. Reuerenter coram eo incli/nandum ⁊c.

¶ De cultu in rebꝫ . §. iij.

Tercio de rebꝫ eſt deus colendus ꝑſacrificia ⁊ ob lationes que lex naturalis deo offerēda dictat in P
ſignū debite ſubiectionis ⁊ honoris.

Ex reb⁹ cole. nāqꝫ dedit ſua ſūt qꝛ ſubt⁹

¶ Sed qm̄ religioſis ſcribimus iſta ɋbꝫ nulle res aut ſubſtantie ſunt quippe qui ōnia reliquerūt. ¶ Jō illis notandum ꝙ ſi externum ſacrificiū offerendum non habent. internū tñ nullaten⁹ omittere debēt ne vacui appareāt in conſpectu dei. Sacrificium autē ſpirituale ⁊ internum eſt. quo anima ſe ſacrificet deo in ſpiritu contrito ⁊ humiliato. tāqꝫ principio ſue cre atiōis ⁊ fini beatificatiōis ſue Et hoc om̄s offerre tenē tur Hec de cultu dei.

¶ De origine ⁊ mō actuum diuini cultus.

. §. ɋrtus.

Vt āt plenius diuini cultus actus dinoſcamus vt crebrius exerceam⁹ ⁊ deuotius eos deo impen/ Q
damus libet hoꝝ origiēm ⁊ qualitatem ſingularius ſm Gwilhelmū pariſieñ. in libro de fide ⁊ legibꝫ. Et bernardinum in ſermōibꝫ aſſignare. Vnde notāduꝫ ꝙ eorum que de deo dicūtur reſpectu aliarum rerum tria ſunt principalia ⁊ radicalia ad que cetera reducū tur. Scz Potentia Sapientia ⁊ Bonitas. Ex ɋꝝ apprehenſione ⁊ credulitate oriuntur omnes partes diuini cultus.

Fit dnō cult⁹. qꝫ potēs. ſapiēs. ho⁹ē nam.

¶ De cultu potētie diuie ⁊ primū de adoratiōe.

¶ Notula pma.

¶ Ex multitudine āt ⁊ ſupeminentia potentie di R
uine oriuntur Adoratio exoratio veneratio. Et rati/one ſue potentie eſt deo triplex is honoꝛ exhibēd⁹

Poſſe qꝫ adorād⁹. exorād⁹. venerādus

Eſt aūt adoratio ſubiectio ꝛ hūiliatio interior ꝛ exte
rior q̄ deo nos ſubiectos eē ad ꝓdendū vel ſaluandū
plenarie ꝯfitemur dicētes cū ps. In manibus tuis
ſortes mee. ¶ Cōſiſtit aūt hec adoratio ī q̄ttuor acti
bus ¶ Primo ī inclinatiōe capitis vt cū xps nōiatur
vel ieſus ꝛc. Et hoc p̄cipit̄ extra de imunitate eccl'ie
Cōuenientes ꝛc. Et in ſignū erubeſcētie cū publicano
caput flectendū ¶ Scd̄o in incuruatiōe corꝑis cuꝫ
dr̄ glīa patri. Et hoc in ſignū ꝙ oī miſeria pleni ſu
mus ꝛ ad iteꝝ ruendū atq̄ꝫ peccandū ꝓni ſumus et
ꝓcliues ¶ Tertio in genuflectiōe poplitis vt in eleua
tione corꝑis xpi. Et hoc cū vtroq̄ꝫ genu Tal' eēm de
bet eē reuerētia qual' cui exhibet̄. Si dn̄o tp̄ali cū ſi
niſtro. ſi ſpūali cū dextro. ſi pape cū vtroq̄ꝫ inclinat̄.
multo amplius deo vtrūq̄ꝫ flectendūꝫ. Hinc aplu's.
Flecto genua mea ad prēm Ihū xp̄i Dicrem. Viuo ego
dicit dn̄s. q2 mihi curuabit̄ oē genu. Quarto in tota
li proſtratione in ſignū plene ſubiectionis ꝙ ꝯfitea
mur nos nihil eſſe ex nobis. Iuxta illud. Venite ado
remus ꝛ ꝓcidamus an̄ deū ꝛc. De ſecūdo hoc ē exora

B tione. notula ſecūda. ¶ Secūdus diuīe potētie cul
tus ꝛ honor ē exoratio. Per exoratiōnē ei ad dei po
tentiā refugimus inclinādā. ¶ Per quattuor aūt di
uina potētia inclinat̄. Primo ꝑ orōnem. ꝛ h̄ i bonis
obtinēdis. vt in Pater nr̄. In quo oīa neceſſaria pe
tūtur. Secūdo ꝑ dep̄catiōnē que fit ꝓ mal' remouē
dis hic. Multū valet dep̄catio iuſti aſſidua. Tertio
ꝑ ſacrificatiōeꝫ vt audiamur Sacrificiū dr̄ ex h̄ ꝙ hō
facit aliqd̄ ſacꝝ. Quoꝝ oīꝫ potiſſimū eſt eucharistie
ſacr̄m. vt pꝫ de cōſecratiōe. q̄rto ꝑ thurificatōꝫ vt ex
audiamur. Que nō tm̄ deſignat odoreꝫ ſacrificij. ſed
ꝛ ſolēnitatē diei in cui⁹ honorē ſacrificiū celebratur.
Et qm̄ oīs gr̄a a deo īpetrāda a ieſu xp̄i merito nob
deriuat̄ ad nos q̄ꝫ deſcēdit miſterio angeloꝝ. iō altarꝫ
thurificatio p̄mittit̄. deīde ad aſtātes venit.

¶ De tertio hoc ē venerati̇ōe ꝛ requiſitis notula t̄tia
Tertius diue potētie cult⁹ eſt Veneratio. Et eſt
C honor quē reb⁹ ſacris exhibem⁹. vt ſcꝫ ad diuinam po
tentiā vel ad ſacramēta ei⁹ nō niſi decēter hoc ē loti ꝛ
purificati mēte ꝛ corꝑe accedere p̄ſumam⁹ Et hec q̄t
tuor reqrit ¶ Primo ſacroꝝ locoꝝ magnificētiaꝫ et
decorē. Terribilis eſt ei locus ille Secūdo reqrit mi
niſtroꝝ mūdiciā. ſ. in ꝯtrectādo diuina ꝛ eccl'iaſtica
ſacra. O quāta pollere puritate deberēt q̄ ſacra ꝯtre
ctāt. Eis dicit̄. lauami mūdi eſtote ¶ Tertio neceſſa
rioꝝ decentiā. ſ. in apparatu vaſoꝝ luminariū ꝛ ve
ſtimentoꝝ Que oīa clamāt glīam ꝛ magnificentiaꝫ
cultus dei Honora deū de tua ſubſtātia. ¶ Quarto
requirit cerimoniaꝝ armoniā. i. cōcentū ꝛ ordineꝫ
vel celebritatē canticoꝝ pſalmoꝝ lectionū. Nec non
ꝛ tota feſtiuitas muſical' huic cultui ſubſeruit

D ¶ De cultib⁹ qui ſapie diuine debent̄ . §. q̄ntus.
Secūdo ex fide q̄ cōtemplamur imenſā dei ſapiē
tiā q̄ oīa ad nudū ꝛ luciſſime intuet̄ orit̄ triplex
diuine ſapientie cultus et honor. ſcilicet Timor. pu
dor. ꝛ dolor.

Cūq̄ꝫ deus ſapiēs timor. hinc pudor. ꝫ do lor ortus.

¶ Qui eni credit deū ſapia infinitū hec tria ei īpendit
In oculis nēpe dei aliquid agere intimorate. īpude
ter īpenitēter nō eſt hominis qui eum credit vel reco
gitat omnia aſpicere oculis ſapie ſue. Iuxta illud.
Omnia nuda et aꝑta oculis eius. Ad Hebreos. iiij.
¶ De primo ſcꝫ timore ꝛ ꝯſequētib⁹. notula p̄ma
¶ Primus ergo cultus ſapientie eſt timor. ſcilicꝫ
qui oſtendit culpā ꝛ diuinam ſcꝫ iuſticiam. ps. Ini
tium ſapie timor domini Et ex hoc duo bona oriū
tur ſcꝫ ſtupor ꝛ tremor. Primo ex timore hoc oritur
ſtupor ſcꝫ diuini iudicij quod cōtinue videt peccato
ribus infligi a deo Ad hoc hortatur ſapiens Eccl'ia.
xvij. Cognoſce iuſticias ꝛ iudicia dei vt ſtupeas. Et
hinc etiā in diuino cultu preſentamus ꝛ cōmemora
mus diuina iudicia ſicut beneficia vt ſtupeam⁹ pec
care coram diuina ſapientia. Hinc legitur de lucife
ri caſu. de ade lapſu. de ſubuerſiōe ſodome ꝛ gomor
re ꝛc. hmōi vt ſtupor iſte in mentibus generetur
¶ Secundo ex timore oritur tremor ſcꝫ eterni ſuppli
cij p̄parati peccatoribus. Ubi conſiderat homo mo
mentaneū eſſe quod delectat. eternum quod cruciat
Ponderat q̄ꝫ ſententiā illam diſcedite a me ꝛc. Et ob
hoc huic in cultu dei ſepe infernale ſuppliciū preſen
tatur. ¶ Secundus diuine ſapientie cult⁹ eſt Pu
dor que cōmiſſa penſat ꝛ ponderat Et ex hoc oriūtur
Verecūdia ꝛ Erubeſcentia Primo verecundia cul
pe cōmiſſe vt patet de magdalena que ſtetit retro (ī
ante) ſecus pedes ieſu. Luce. vij. ꝛ publicano q̄ a lon
ge ſtabat ꝛc ¶ Secundo erubeſcentia gratie amiſſe
vel pene ꝛ miſerie infligere quia multa flagella pecca
tores circūdabūt ꝛ circūdant.
Tertius ſapientie honor eſt dolor qui penſata emē
dat per veram ſapientiā. Et ex hoc oriuntur Confeſ
ſio ꝛ correctio ¶ Primo confeſſio peccati deflēti iux
ta illud. Dixi confitebor aduerſum me. ¶ Secundo
correctio peccati cōfeſſi per verā circūſpectionem. vt
ait Pſal. Cogitaui vias meas ꝛ cōuerti pedes me
os in teſtimonia tua vt ſcilicet nō derelinquerem.
Hinc patet ꝙ timoris eſt oſtendere. Pudoris vide
re doloris dolere ꝛ emendare offenſas

De cultu dei ex bonitate . §. ſextus

Tertio ex fide ꝛ lucida contemplatione diuīe E
bonitatis in ſeipſa conſiderate oritur in pri
mis amor dei qui eſt radix omnium virtutū.
Si autē cōſideretur diuina bonitas in cōparatione
ꝛ ordine ad effectus. ſic tres ſunt ei cultus exhiben
di. ſcilicet Gratitudo deuotionis. promptitudo dile

ctionis. rectitudo intentionis qui tres ſunt principales effectus amoris.

Cunctꝫ bonus deus eſt gratus. promptus cole rectus

De gratitudine notula prima

PRimus eſt gratitudo deuotiõis. Quicunqꝫ enim diuinã bonitatem plene credit ⁊ conſiderat. Eſt gratus ob beneficentiã eius qua ingratus ⁊ indignis ſua dona cõfert. ¶ Et huius gratitudinis quattuor ſunt actus. ¶ Primus eſt recognitio que eſt gratiarũ actio pro receptis. Pſalmiſta Cantabo d. id eſt recognoſcendo laudabo qui tribuit bona mihi ¶ Secũdus eſt benedictio. id eſt bonorum imprecatio largitori. vt ibi. Benedictus es dñe ⁊c. Itemqꝫ benedictus deus iſrahel a ſeculo ⁊c. fiat fiat ¶ Tertius eſt laudatio vel collaudatio que eſt benefactoris ⁊ beneficiorꝫ magnificatio. vt ibi. Tibi domine gloria ipſĩ ⁊ honor nobis cõfuſio faciei ⁊c ¶ Quartus glorificatio que eſt beneficiorum. p̃dicatio diuulgatio publicatio ad omnes Seu deſtinatio benefactoris ⁊ beneficiorũ ab illo Gloria enim nihil aliđ eſt q̃ꝫ clara ſublimis ⁊ lata laus ⁊ fama Aut agniti boni clarum et magnũ iudicium

¶ De miſericordia Notula ſecunda.

SEcundus diuine clementie ſiue bonitatꝫ cultus de miſericordia inq̃ntum tollit vel lenit miſeriam. Unde ſpes venie ⁊ gratie oriũtur per partes diuini cultus. ſcꝫ per dep̃cationem orationem afflictionem. oblationem ⁊ elemoſinam Uelut diximus. Secundus cultus eſt Promptitudo dilectionis circa eius beniuolentiã que culpam indulgꝫ ⁊ alleuiat miſeriam. Cuius quattuor ſunt ſigna ¶ Primũ penitentia gratanter accepta ad ſatiſfaciendũ pro cõmiſſa culpa ¶ Secundũ ſignũ eſt victꝰ percimonia ⁊ quecũqꝫ afflictio carnis ¶ Tertium eſt elemoſina que eſt ſubuentio miſerationis corporalꝰ ad miſeriam releuandã vel corporis aut ſpiritus Quartum ſignũ eſt indulgentia oĩs peregrinatiõis ⁊ labor acceptus voluntarie pro ſuorꝫ venia peccatorũ ¶ De intentionis rectitudine Notula tertia

TErtius diuine clementie vel bonitatis cultꝰ eſt Rectitudo intentionis circa eius pacientiam qua peccãtibꝫ differt vindictã ¶ Cuius quattuor ſunt fructus Primus reminiſcentia que eſt recordatio offenſe totiens iterate et ꝑconſequens venie totiens collate vt aliis in te peccantibus libens indulgeas Secundus fructꝰ eſt diligentia in tꝉi ſe exercens ſeruitio in ſacris ſacrificiis ⁊ ſtudiis. anteq̃ꝫ veniat vltima dies. Iuxta illud apoſtoli. dũ tempus habẽꝰ operemur bonũ. Tertius ꝓuidentia declinãs a ꝑiculis quibus poteſt cadere in foueã damnatiõis eterne. Oritur igitꝰ huic declinatio a malis ⁊ penitentia cũ ſuis ꝑtibꝫ Quartus ẽ preſtolantia anhelans per deſideriũ celeſtiũ ad remunerationem eternam. ſed ſibi ſuſpecta đ obſtaculo. vt pš Quẽadmodũ deſirat ceruꝰ ad fontes aquarũ. Oritur igitur hic Spes remuneratiõis eterne ꝓ laboribꝫ poſt hãc vitã recipiende in celeſtibus quã parit magnifica largitas diuina. obſequiorũ remuneratrix ditiſſima. Et ex hac eſt omne obſequiũ diuini cultus inq̃ntum eſt via ad mercedem eternã. hoc eſt inquãtum ꝑ ipſum tendit ⁊ intenditur ad ipſum. Non enim dubium eſſe debet quin eadem opa exteriora diuini cultus poſſunt eẽ ex diuerſis virtutum radicibus ⁊ propter fines varios ⁊ diuerſos. Idem enĩ ſacrificiũ offerri poteſt deo altiſſimo ad hõrẽ ipſius tm̃ ⁊ ad ĩpetrãdã veiaꝫ tm̃ ⁊ ad ĩpetrãdã grãꝫ tm̃ ⁊ ad obtinendã eťnã glaꝫ tantum. Et quãdoqꝫ propter hec omnia ſimul ſi placuerit offerenti. Hec egregii illi prenõiati ſeraphici viri. Quorum dicta aſſignamus hic. quia de cultu dei egimus qui clariſſime ex hiis intelligi poteſt Quis iam cauſabitur in feſto die dominico nõ poſſe ſecuꝫ cõſiſtere. quis iam opponet ſe neſcire quid agere debeat. Certe ſi nulla alia preter iam aſſignata exercitia eſſent. vtiqꝫ tota die pro felici exercitatione ſufficerent. Poterũt enim ſingule diuini cultus premcõrate partes in ordinem ſcalarem extrui. prolixius ꝓſequi. Ita ꝙ latiſſimã materiam preberent exercitãdi. O felix nimium qui hos exercuerit omni domĩco die latricos actus. Diſce o religioſe hos actus vꝉ interdũ agere in terris quos in ſecula ſeculorum acturus es in celis. Nõ nos ſingulos proſequimur lõgiores enim fuimus ⁊ dulcius quẽqꝫ ſue ſuper hiis practice afficere ſolent

¶ De quarto exercitio ſcꝫ de audienda miſſa ¶ Capittulum quintum

SAcrificate ſacrificiũ iuſticie ⁊c. pš. Itẽqꝫ Omne opus nõ facietis in ſabbato. ſed holocauſtũ offeretis domino. Iam de quarto principali exercitio agenduꝫ quod eſt ¶ Sacrificium libare et miſſam deuote audire. ¶ Quemadmodum enim in veteri lege preceptum erat de holocauſto in feſto offerendo. Ita et in noua de miſſa audienda domicꝫ diebus omnibus eſt mãdatum. Nam omnis chriſtianus vt aiunt docti ad audiendam miſſaꝫ in dominica obligatur. Dicitur enim de conſecratione diſtictione prima. Miſſas die dominica ſecularibus totas audire ſpeciali ordine precipimus. ita vt ante benedictionem ſacerdotis templum egredi non

p̃ſumãt. Quod ſi fecerit publice ↄfundẽtur Inſuper
dicit ſcãs Bernardinꝰ in tractatulo ſuo de vita xp̃i
ana ſcotũ allegãs Quod ſi ob neceſſitatẽ aliquam re
trabat hõ die dñico ab audiẽtia miſſe. Nihilominus
tñ neccariũ ẽ ſuppleri aliq̃ equalenti vt ſaltez die illo
deputato in ſpẽali cultui diuino aliq̃s actꝰ habeat im
diate relatus in deũ ad gloriã ꝛ reuerentiã eiꝰ. Hec
ſcotus ſup tertio diſ. xxvij. Vñ debemꝰ vel maxime
huic exercitio ẽm ꝙ in ſupioribus adhortamur inſi/
ſtere vł ſcȝ deuote miſſaȝ audiamꝰ Plurima eñ ad
libenter miſſaȝ audiendã ſunt inductiua

Eſt iuſtũ. placitũ. iuſtũ. ꝙ opꝰ. vtile. dignũ

¶ Primo ꝓpter xp̃i ꝛ eccl'ie p̃ceptũ Chriſtꝰ eñ h̃ in ſui
meõriã fieri inſtituit Et eccl'ia vt patet ſupra h̃ p̃ce/
pit. ¶ Secũdo qꝛ ẽ deo placitũ qδ pȝ ex plurimis ex
emplis in quibꝫ legit̃ ſpẽali grã p̃ueniſſe eos q̃ libẽter
audierũt miſſam ¶ Tertio qꝛ hoc ẽ iuſtũ vt vel aliq̃ñ
paſſionis xp̃i meõremur qδ agit̃ in et ſub miſſa
Quarto qꝛ h̃ ẽ neccariũ ꝛ ob h̃ erȝ q̃tidie celebrat̃ miſſa
Quia ſicut hõ quotidie indiget cibo materiali. ita e/
tiam ſpũali. Oportet quoqȝ iuxta Ambroſiũ vt ↄtra
quotidianũ morbũ aſſit iuge medicamẽtũ ¶ Quinto
qꝛ audire miſſaȝ ẽ dignũ ꝛ opꝰ magne dignitatȝ offi
ciũ angelicũ q̃ aſſunt dño ſp. ꝛ opꝰ q̃ dignꝰ in eccl'ia
q̃dãmõ nullũ. Cuiꝰ dignitas ex duodecim declarari
poſſit. ſed longũ eſſet. Dr̃ eñ in rõnali diuinoꝝ Miſ
ſa tã plena ẽ miſterijs ſuo mõ ſicut mare guttis ſola
tomis ꝛ firmamentum ſtellis. ꝛ celũ angel' Quis er
go nõ libẽter intererit miſſe ¶ Poſtremo dȝ nos at/
trahere. qꝛ eſt vtile multũ. Eſt velud lignũ vite duo
decĩȝ hos parens fructus

meritũ ad xp̃m corpꝰ miſticum — venialia pctõꝝ — ſpiritalit̃ ꝑticipat̃ bonoꝝ oı̃m

Dilatat. ſociãs. purgat. gratãs. edit. ẽ ps

ꝓ eo oẽs — aı̃cos — plꝰ — in oı̃ ope — aľbꝫ meliꝰ — veniẽdi in celum

Orãt. ſolat̃. valet. adiuuat. ꝛ ſapit. hĩc ſpes

¶ Primus fructꝰ ẽ dilatat meritum Ita ꝙ deuota
auditio miſſe vt paſſim ſcribũt docti plurimũ meri/
ta adauget. Nã vir ex ope opato meritoſioꝛ opatõ
fieri põt. q̃ valde meret̃ q̃ multas audit miſſas ꝛ ſepe
¶ Secundꝰ fructus ẽ. Quia in audiendo miſſaȝ hõ
ſociat̃ xp̃o. angel'. et proximo. Chriſto patet Math
xxviij. Ecce ego vobiſcũ ſum omĩbꝫ diebꝫ. Joh. Qui
mãducat meã carnẽ in me manet ꝛ ego in eo. Ange
lis q̃ fiunt hõi familiariores qꝛ eoꝝ officiũ ſuppleuit
in aſſiſtendo dño in miſſa vñ diligẽtius cuſtodiũt eũ
vt ait Ambroſiꝰ. Hõi proximũ aſſociat. qꝛ eſt ſacrȝ
cõionis ꝛ vnitatis. ¶ Tertiꝰ fructꝰ qꝛ venialia pur/
gat. Et hoc propter plĩma q̃ in miſſa fiũt. ſ. Accipiẽ
do aquã bñdictã Cõfiteoꝛ legẽdo. Ad nomẽ Jeſus i/
clinãdo In eleuatiõe eucharıſtie pectꝰ tũdendo Bñ/
dictionẽ ſacerdotis ſuſcipiẽdo. Hec eni oĩa a venia/
libus purgãt etiã ſingillatim ẽm doctores ſingula.
Et hoc vel magis vel minꝰ ẽm piã deuotionẽ miſſaȝ
audiẽtis vel ſe in hmõi exercentis. Liquet ꝙ nulla ẽ
actio vbi tãta cõcurrũt ꝑ que fit venialiũ remiſſio
Quartus fructꝰ eſt ꝙ licet q̃s in mortalibꝫ miſſam
audit. q̃ñqȝ añ finẽ miſſe cõpunctꝰ ꝛ penitẽs gratifi/
catur ꝛ ad grãm recipit̃ ꝛ dimittũtur ei ſua peccata
in pte vel in toto. Ait eni Henricꝰ de haſſia ſup He/
nec̃ Chriſtꝰ in terris degẽs nulli miaȝ denegauit i ſi/
de petenti. vt patet in latrone ꝛ magdalena. Nonne
equale vel maiꝰ eſt nũc inuiſibilẽ fide credere p̃ñtem
in eucharıſtia marie filiũ ꝛ ip̃m q̃ ibi p̃ñs eſt cõtrito
corde ꝛ hũili inuocare. Videtur ꝙ nihil refert. q̃ ad
effectũ grẽ ꝛ venie ↄſequẽde. Hec ille. Chryſ q̃ȝ Mi/
tis infundit̃ grã in p̃ñtia corporis xp̃i. Immo maioꝛẽ
ſepe influxũ grẽ ꝑcipiunt audiẽtes q̃ȝ celebrãtes.
¶ Quintus fructꝰ eſt Qui deuote audit miſſaȝ quoti
die ſpiritaliter cõicare pt. Crede (ait Augꝰ) ꝛ man/
ducaſti vtȝ infra Vñ ꝛ q̃ illa die diſcedit pie creditur
ꝛ reputat̃ cõicatus dñ et quia ſũpſit ſpiritalit̃ qδ ſa/
cerdos ſacr̃aliter Sextus fructꝰ eſt ſpecialis cõica
tio ꝛ ꝑticipatio oı̃m bonoꝝ eccl'ie quã facit cõio eu/
chariſtie ꝛ charitatis O magnũ bonũ. ¶ Septimꝰ
qꝛ orõ citiꝰ exaudit̃ in p̃ñtia xp̃i. p̃ſertim qꝛ ſingulari
ter a ſacerdote fideliũ ꝛ d̃uote circũaſtãtibꝫ etȝ vocali
ter orat̃ ꝛ offertur. vtȝ in canone. ꝛ vt innocẽtius dr.
¶ Octauus fructus ẽ. qꝛ deuota miſſe auditio plu/
rimũ ſolatur aı̃as pro quibꝫ orare tenemur i purga/
rio. vt dicit Augꝰ i Enchiridiõ ꝛ alij docti dũmõ intẽ
tio nrã vel actuali vel virtualiter aut certe hitualit
ad hoc ferat̃. Nullũ eni ſubueniẽdis aı̃abꝫ efficacius
ſacrificiũ q̃ȝ altaris ſacr̃m. vt ex multis exẽplis dedu
cit Greg. i q̃rto dyalogoꝝ ¶ Nonus fructus ꝙ vna
miſſa ẽm Ancelmũ in vita hõis cũ deuotiõe audita
plꝰ valet q̃ ad premiũ eſſentiale ꝛ purgatorij diminu
tionẽ q̃ȝ ſi multe fiãt pro eo poſt mortez. ¶ Decimꝰ
fructus ẽ qꝛ adiuuat̃ ex hoc in oẽ bonũ. Nil enim ita
prodeſt ad relaxationẽ culpe. diminutionẽ pene. au/
gmentũ grẽ ſicut ſacrificiũ miſſe deuote oblatũ. Nil
ita in oı̃ tribulatiõe adiuuat. ſicut audita rite miſſa
vt pȝ multis exemplis ¶ Vndecimꝰ fructꝰ eſt iuxta
Ambroſiũ. Quicq̃d hõ illa die comedit plꝰ nat̃e ↄue
nit audita miſſa q̃ȝ añ. Ergo laudabil' ↄſuetudo nõ
comedere niſi audita miſſa Inſup magȝ i aı̃a ꝛ corpe
roborat̃ ꝛ in oı̃ ſepe ope ꝛ labore ꝓſperat̃ Poſtremꝰ
fructꝰ ſi illo die q̃ miſſaȝ audiſti ↄtigat te mori i grã
xp̃s in extremis aderit tibi ꝓtectoꝛ ſicut tu in miſſa
aſtitiſti ei miſtratoꝛ. Juxta illud Eadẽ mẽſura ꝛc
Et ſpes grãdis ↄcipit̃ vt illi cõiugat̃ in regno cui aſ/
fuit in miſſe miſterio in exilio Quis nõ iam excitabit̃
ad libẽter audiendã miſſaȝ Sed hijs fructibꝫ ñ cõica
bit niſi q̃ d̃uote miſſã audierit. vñ d̃ mõ pauca dicẽ

De mō audiendi miſſaꝫ Mēbrū: primū

Quattuoꝛ aūt erūt in bono auditoꝛe miſſe. ſcꝫ firma fides in credēdo. reuerētia in aſſiſten/ do. diſcretio in adoꝛando. deuotio in audiē/ do. Sed ceteris tranſitis vt notis. de quarto ſcꝫ de deuotiōe dicendū Qui igit̄ deuote volet miſſā audi/ re debet ſe ei᷒ officio cōfoꝛmare. Nibil enī obmiſſuꝝ in eo qđ ad boni opis ꝑtinet cōplementū. Ppōit̄ eīn in eo ⁊ bon᷒ mod᷒ accedēdi in ꝑpatione. Meli/ oꝛ ꝓgredīēdi in executiōe Optim᷒ terminādi in con cluſiōe. diuidit̄ ei i treſ ptes hijs exercitijs exoꝛnādaſ

Prepatoꝛia dꝫ hō ꝑpari q̄ ad — Intentum / affectum / intellectum — illū — rectificādo / purgando / inſtruendo — Sub — Introitu / Kyrieley. alleluia / epiſtola euāgelio

Executoꝛia chriſtū debet homo — paſſum recolere / veniētē adoꝛare. / offerre ⁊ ſumere. — quia — Miſſa celebrat̄ vt moꝛs chriſti recolatur i eleua/ tione ſub canone ⁊ ſumptione

Termiatoꝛia tūc debet homo — Grās agere / ꝓ effcū petere ſub / cuſtodire ſe gerere — Cōmunione / complenda benedictione ⁊ poſt

i pte

Hic iā breuib᷒ inſinuātur exercitia ſub miſſa ha/ benda q̄ꝝ nulla alia (quārūlibꝫ pleriqꝫ legāt ⁊ verba multiplicāt) ſūt meliora. qꝛ intētioni xpi ⁊ eccl'ie ſūt cōfoꝛmioꝛa. Lōgus ſup hijs ſmo fieri poſſet. Sed q̄ de miſſa ſcripſerūt miſſe miſteria oꝛdinē ⁊ ꝯgruen tiā plene tradiderūt. Videātur illi ⁊ legātur. Nō oīa poſſum᷒ oēs. ꝑſertim Albert᷒ deuotiſſime inde mi/ ſterijs miſſe ſingula q̄qꝫ exponit. Sꝫ illis omiſſis ad exercitia pricipalia paucis explanāda nos diuertā᷒.

Poſtq̄ꝫ igit̄ ſe hō vtcūqꝫ ꝑ exercitia aſſignata pre parauerit. ad illa tria aſſcripta exercenda ſe diuertat Tria enī ſunt pncipalia ſub miſſa exercitia exercēda

.ſ. paſſionē dn̄i recolere / aduenientē duote excipe ⁊ offerre q̄ vtcūqꝫ ſē ꝓſe ſpūaliter cōicare (quēda

Cōmeoꝛans. recipe. libās. panē. tibi ſumēſ

Quoꝝ pmū ē xpi paſſionē recolere. Nā iō miſſa cele brat̄. ⁊ h̄ a xpo: h̄ ab aplo. h̄ a ceteris ſcis iubet̄. īdicit̄ ⁊ ipat̄. Chriſt᷒ enī dixit Hoc facite in meā cōmeō rationē. Et vas electiōis. Quotiēſcūqꝫ mādūcabitꝭ ⁊c. moꝛtē dn̄i annūciabitis donec veiat. Et in canōe miſſe. Hec q̄tiēſcūqꝫ feceritꝭ in mei meōꝛiā facietis. Idcīdēqꝫ ſuadēt ſci oēs adeo ꝙ eccl'ie ligua lux doc/ toꝝ. diu᷒ Aug᷒ (vt aiūt) dicat. Peccat ſub miſſa q̄ legit. nō ꝙ malū ē legere. ſꝫ malū ē nō obtpare. Ubi iā ſunt pbariſaici ſectatoꝛes vocales oꝛōnes ꝯ vl' pre ter xpi doctrinā multiplicātes: vbi xpi (vt ſic dicā) cō tēptoꝛes pceptū e᷒ nihili ducētes ſuā xpo volūtatē ꝑ ferētes q̄ſi mgrō ac tl'i mgr̄o ſapiētioꝛes parere ꝯtē nētes aut ſaltē ſꝫ ſtulte meli᷒ ꝯ l' pt doctrīā ā mādatū ſuū placere pſumētes. Fidelē ei ſuū n̄ hꝫ dn̄s q̄ omiſ ſis mādatꝭ dn̄i tn̄ facit ea q̄ ſibi videtur melioꝛa ⁊ cō modioꝛa ⁊ nō ſūt Hec vehementi᷒ foꝛte dixim᷒ qm̄ plurimos nr̄i tpis etiā religioſos vocales tm̄ mlti/ plicādo oꝛōnes xpi ⁊ apli doctrīe vel pcepti q̄dāmō ꝯtēptoꝛes nouim᷒ q̄ nec ſub ꝓuo canone xpo obedi unt ⁊ eccl'ie inſtituto. Nō vtiqꝫ piā ſimpliciū in voca lib᷒ oꝛōnib᷒ duotionē dānātes. ſꝫ ad chariſmatū me/ lioꝛum emulatiōeſ mārie religioſos ⁊ clericos exhoꝛ tātes. Quāuis eī xpi pceptū ſolos foꝛſitan cōcernat ſacerdotes. apl's tn̄ abſqꝫ vllo dubio oīb᷒ loq̄t fideli b᷒ Quotiēſcūqꝫ iquiēs panē hūc mādūcabitꝭ ⁊c. moꝛ temdn̄i annūciabitꝭ. O igitur in meli᷒ emen dem᷒ ⁊ ceteris omiſſis paſſiōi dn̄ice meditande nos totos ipēdam᷒ Nil enī grati᷒ dō. nil comodoſius a/ gere poterim᷒ nob. vt ifra patebit.

De altero pricipali exercitio ſub miſſa. Mēbꝝ. ij.

Alteꝝ principale exercitiū ſub miſſa agendū ē. veniētē duote excipe ⁊ acceptū duoti᷒ deo pri offerre Pꝛio inq̄ꝫ venientē deuote excipe .ſ. in ꝯſecratiōe ⁊ eleuatiōe. Vñ antea ſub ſcūs duo/ te dēm᷒ illi occurrere. iuxta illō ꝓphe. Ecce vēit dn̄a toꝛ dn̄s. ⁊c. Gaude ⁊ letare ſyon occurrēs deo tuo. ⁊ Bern̄. Hic ē heres. vēite ⁊ duote occurram᷒ ei Ma gnus nāqꝫ rex magnis d'ſiderijs ē excipiēd᷒. Et hinc eccl'ia ſtatuit vt exēplo hebreoꝝ pueroꝝ venturo oc curram᷒ canētes Bn̄dcs q̄ veit in nōie ⁊c. Poꝛro q̄ deuote volet xpꝫ excipe. dꝫ exercitia ſeq̄ntia vl' an̄ vl' circa eleuationē exercere ſcꝫ

Perpēdēs. occurre. colēs. mi: āl. age. poſcēs

Pꝛio ei dēm᷒ vēturi dn̄i q̄litatē ⁊ circūſtātias ꝑpen dere iuxta v'ſū ſup i g̃. occurſi. poſitū i ſcala cōtōis fo lio .ſ. ad quē q̄s veiet ⁊c pulchre vl' ſufficiēt̄ exponi tur ibi. Scđo dēm᷒ magno ⁊ āhelo d'ſiderio occur/ rere vehemēter ei᷒ aduētū ⁊ aduēt᷒ effcm̄ d'ſiderādo. Ita vt dicā᷒ Deſidero te milies mi ieſu qn̄ vēies ⁊c. Itēqꝫ Da mihi ꝑ pn̄tiā tuā ſentire grāꝫ Tertio i cō ſecratiōe venientē iā in eleuatiōe dēm᷒ cultu late co lere deuotiſſime cū adoꝛādo ⁊ fidē actuādo vtꝫ ē ſca/ la cōtōis i g̃du intētiōis. Quarto dēm᷒ dig̃tiōem ſtu/ pēdi aduēt᷒ admirari adeo vt exclamem᷒ cuꝫ Bern̄. O q̄ꝫ ſtupēda dig̃tio q̄ꝫ indebita viſitatio ⁊c. regē re/ gū veire ad v'miculū Quito dēm᷒ tāte dig̃tiōi grās agere. vt docꝫ Guilhel. pif. deuotiſſīē grās agendo Poſtreō toto coꝛđ dēm᷒ petere ei aduēt᷒ ille dig̃niſ ſim᷒ i nob depdit᷒ cat ſꝫ vt officia ꝓpē q̄ veit efficiat q̄ ſunt quattuoꝛ iuxta dominum Guilhelmum i om ni miſſa deuote expoſcēda. Pꝛimū ē officiū medita/

tionis quo ſcʒ petamꝰ vt ipſe medicꝰ vite medeatur
eccl'ie ſue tyriaca viuifica ſctiſſime carnis ſue ꝛ ſyro
po ſaluberrimo ſacrati ſanguinis ſui ¶ Alterū ē offi
ciū ſacramentatiōis aut ſctificatiōis quo petat ipſe
ſummꝰ ſacerdos vt nos emūdet ab oibus inqnamē
tis nris carnis ꝛ ſpūs. ꝛ repleat nos grā ꝛ ſctitate
¶ Tertiū eſt officiū recōciliatiōis vt ſūmus ille ad/
uocatus ꝛ mediator petat q̄ ꝑ ſacrificiū corpis ꝛ ſan
guinis placet prēm miſericordiarū cuiꝗ nos recōciliet
¶ Quartū officiū eſt refectiōis ¶ Vt a bono paſtore
petendū quo tā nobili cibo ꝛ potu nos reficiat ꝛ ſati
et extinguēs in nobis famē ꝛ ſitim mortiferas cor/
poraliū atqꝫ ſecularium deſideriorū. Hec ſunt principa
liora chriſti ꝑ ſacrm officia inſtātiſſime poſt eleuatio
nē ab eo expoſcenda Et ꝯplectūtur ſub hoc metro.
Sanet. ſctificet. placet. faciet. petis. vt nos.

¶ Quid poſt eleuatōeʒ exercendū. Membrū. iij

R Ed vbi ſic eucbariſtiā. i. bonā grām exceperi
mus cauendū eſt iuxta aplī monitionē ne in
uanū grām dei recipiamꝰ Grā eñ dat ꝓpt
operari. quā inuanū accipit qui non ꝓpter qd datur
facit. dat aūt in duplicē vſum. Iuxta ſcm Tho. ꝛ vt
ſupra ē declaratū. Offert eñ vt ſacrificiū ꝛ ſumit vt
ſacramētū. Et ſm hoc duo exercitia illa ſumūtur. ſcʒ
ꝙ debeat offerri ꝛ ſumi de quibꝫ dicendū ¶ Primo
debemꝰ altiſſimū illud ſacrificiū q̄ maius ēē pt nul/
lū deuote offerre in et cū ſacerdote ꝑ oibus cauſ no/
ſtris Nō eñi ſacerdos offert ſolꝰ. ſed ꝛ offerre poſſūt
oēs circūſtantes vt patet in canone Et libēter debet
q̄ſqꝫ offerre: nā ad hoc dūt quēqꝫ trahere. ꝛ ſacrificij
acceptabilitas. primorū charitas: fructꝰ multiplex. ꝛ
grandis nēcitas que ꝑſeqr longum eēt. Per hoc ei
ſacrificiū digne oblatū deo honor ꝛ glīa. angelꝭ ꝛ ſan
ctis leticia. viuis ꝛ defunctis magna vtilitas accedit
Ad quod etiā nēcitas ipellit. qꝛ dr Nūeri. ix. Exrmia
bitur aīa de populo q̄ nō obtulit ſacrificium tpe ſuo
Grandia ergo inductiua Vnde qm̄ doctor ſcūs de h
ſacrificio diſſerēs ait. Qꝫ hoc ſacrm inqn̄tū ſacrifici/
um. hʒ vim ſatiſfactiuā ꝛ prodeſt hijs ꝑ qbꝫ offertur
tam viuis q̄ʒ defunctis. Sʒ in ſatiſfactiōe magꝭ at/
tendit affectus offerētis q̄ʒ qualitas oblatiōis. q̄ʒuiſ
ergo ait hec oblatio ex ſui quātitate ſufficiat ad ſatiſ
faciendū pro oī pena. magis tñ fit ſatiſfactoria illꝭ ꝑ
quibꝫ offert vel etiā offerentibꝫ ſm quātitatē ſue de/
uotionis. ꝛ nō ſemꝑ ꝑ tota pena. Ex quibꝫ verb col
ligitur ꝙ valde vtile ſit ꝛ neceſſariū bonū ꝛ deuotuʒ
ſcire modū offerēdi hoc ſacrificiū Nā quali deuotiōe
quis hoc obtulerit talē inde recipit fructū Sʒ plirū
eſſet ponere modū ad plenū. vñ ſufficiat vel praxim
tenuiter tetigiſſe

¶ Oblationis practica .§. primus

I D Eber in hac meōria oblatiōis primū fieri
dei exaltationē
Captatio bēiuolētie ꝑ ſui hūiliatiōʒ ꝛ vilificatiōʒ

Pñtatio hoſtie xpi
vite
paſſionis oblationem.
cōmiſſis
Imploratio mīe ꝑ oibus ſm caſuū poſitiōeʒ
Noiatiuū. gtm̄ ꝛc.
Cōmēdatoria cōcluſio ꝑ obſecrationē
cōmendatiōem

Vt exemplariter a q̄buſdā inuenit deductum.

Qui hoc mō ſacrificiū offerret ille nō vacuꝰ a templo
vt pleriqꝫ abcederet ¶ Itē dr ꝙ meōria fiet ſm caſꝰ
hoc eſt primo pro Nominatiuo hoc eſt ꝑ ſeipſo.
Pro genitiuo. i. pntibus. Pro datiuo. i. benefacto
ribus. Pro accō. i. penitētibꝫ ꝛ inimicis. Pro voca
tiuo. i. religioſis. Pro ablatiuo ꝑ abſciſis ab eccl'ia
vel defunctis

¶ De ſpūali cōmunione Mēbrū quartū M

T Ertiū principale ſub miſſa exercendū officiū
eſt Spūaliter cōicare Nullꝰ eñ audientium
miſſam ſecludit a grā tanta Ita ꝙ crebrius
miſſam deuote audiēs magis reficiat ꝛ ampliori gra
tia dotatur ſpiritaliter manducando q̄ʒ ſacerdos ip
ſe ſacramētaliter ſumendo. dū ille manꝰ digne vl' mi
nus ꝑparate accedit ꝛ iſtius feruor ꝛ deuotio vehem
ter ad ſacramentū afficitur. Quid autē ſit ſpirituali
ter mādūcare ꝛ quō a ſacramentali diſtet ꝛ q̄ʒ illi q̄n
doqꝫ preferatur ¶ Item qꝫ que nos ad ſpiritaliter cōi
candum inducere debent omnia prehabita ſunt i ꝓ/
logo ruminatorij ꝛ in cōſiderationibꝫ vt eſt illic vide
re Debent eñi nos ad eā trahere Chriſti inuitatio q̄
crebrius ad ſe inuitat dicēs. Venite ad me omnes q̄
laboratis ꝛ ego reficiā vos. Accipite et comedite Iuſ
ſitqꝫ petere panē quotidianū. Item fructus magni
tudo Itēqꝫ nēcitatis indictio Sicut eñi egemꝰ indi/
ges cibo materiali. ita et ſpūali vt ſupra declaratū eſt
Itēqꝫ ſanctorū doctrina ꝛ exemplaritas. hāc eñi ſpi
ritualem cōionem valde ſuadent docti. vt ptʒ ſupra
Et hac vſi ſūt patres illi heremicole. vt ſcribit Odo
cluniaceñ dicens. Paulus primꝰ heremita Anthoni
us appollonius Mucius Hilarion ꝛ Macharij illi
ceteriqꝫ nōiatiſſime religionis viri. Horum inquit
ſinguli vna hora diei paſſiōis dominice nrēqꝫ redēp
tionis bñficiū cōmeōrabant ſicut dñs ꝑcepit Hoc
facite in meā cōmemorationē. Et ſic ſpūaliter man/
ducabant. Et ideo hij nominati cū vniuerſa beata le
gione anachoritarū adeo grandes excreuerūt in do/
mino vt illorū collatione nos in vita ſpūali pigmeoſ
ꝛ homūciones inueniamꝰ Quiſquis igitur horū exē
plo voles magnꝰ in dño excreſcere In alterū in ſpiri/
talē. immo in diuinū hōiem mutari ſacram ſuꝑ om
nia huic exercitio vigilē aīʒ ꝓbeto Cꝰ practica ē iſta.
¶ De modo ꝛ practica ſpūalis cōionis. §. primus

QUi cū ſacerdote ſpūaliter cupit cōicare opoꝛ
tet vt ſe ante aliquantulū ſtudeat ꝑparare.
Sc̄ a vanis abſtrahendo In eccl'ia veniēs ſolū ſe lo
N cando Sup peccatis dolendo. deinde miſſam deuo
te iuxta modū aſſignatū audiēdo ꝑſertim ſerioſiꝰ do
minicā paſſionem cōmeōꝛando. deinde poſt eleuati
onem intimiꝰ ſe ad ſacr̄m debet diuertere illud offe/
rendo. oꝛando. ⁊ dīiūdicādo. Et preſertim dꝫ ſuum
affectū ad eius ſpūalē ſuſceptōem dilatare corde ⁊ o
re. vt magiſter Johānes nider ⁊ diſcipulus docꝫ di/
cendo O pie dn̄e ieſu chꝛiſte q̄ huc ꝓpter me veniſti.
⁊ te mihi in panē quotidianū: imo in omnē deſidera
bilē vſum tribuiſti. vellē te libēter ſuſcipe etiā in ſa/
cramento. ſed heu nō audeo nec poſſum accedere. qꝛ
timeo te offendere propter indiſpoſitionem meam
nimiam et tn̄ ſcio ꝙ ſine te vere cibo nō poſſum vi
uere. Quare hūiliter rogo vt licet te nō ſumā ſacra/
mentaliter. vt tameꝫ me reficias ⁊ ad me deſcendas
ſpūaliter ⁊ velis mecū de illa grā impti ri. quaꝫ te de
uote ſub ſacr̄o ſumētes debēt ſentire. O bone Jeſu
noli me deſpicere. noli ſuum tuū trāſire. ſed digneriſ
ad me venire. mecū manere ⁊ effectus tuos in me o/
perari ꝑ te ieſu Amen. Hmōi verbis dꝫ hō deuote i
uitare. Et vbi ad cōionem a ſacerdote ventuꝫ fuerit
os mentis apire ⁊ ꝑ oēm modum quaſi ⁊ ipe ſacra
liter ſacramentū ſumeret ſe habere Quia vere ſpūa
liter ſumpſit qn̄ ſic deſiderauit. Nā per ſacerdotem
qui tanq̄ꝫ collū eſt coꝛꝑis ad mēbrum illud ſanum ſa
cramenti virtꝰ deuenit Debet ergo tunc grās agere
Debet ꝓ effectu ꝑcipiendo petere ⁊ ꝑ oīa iuxta moꝫ
dū ſupra de cōione ſacramētali aſſignatū ſe hr̄e. Nec
videat̄ practica hec cuiq̄ꝫ puerilis ⁊ cōtemptibil' quo
niā nō nos eaꝫ poſuimꝰ ſed ſpūſſctūs hāc edocuit. vt
Johānes nider in ſuo foꝛnicario ſcribit. Ubi nar
rat de quodaꝫ laico quē hoc mō ſpūs edocuit q̄ lōgi
uſculo etiā ꝑiculā de ſacramēto altaris ſenſibiliter
qn̄ os coꝛꝑis aꝑuit cū mira dulcedine ꝑcepit. Uidea
tur exemplū illud qꝛ huic exercitio alludit. Nec miꝝ
aut incredibile videat̄ cū d̄ pluribꝫ ſimile legat̄ vt ka
therina de ſenis. de alijs itē deuotis mulieribꝫ ⁊ ſcis
Qui oēs vehemēti deſiderio etiā ꝑiculā ſenſibiliter
exceperunt de altaris ſacr̄o. Nec ē manꝰ dn̄i abbꝛeui
ata qm̄ adhuc q̄d eis cōtulit daret ſi quis eoꝝ inſtar
ſe exerceret aut deſideraret. Aut ſi ſenſibilē illā deuo
tionē negaret ꝑ internā ſuppleret. Quis ergo n̄ vtriſ
q̄ꝫ (vt aiūt) brachijs amplexabitur exercitiū iſtud
Ceſſent igit̄ cetera amplectātur iſta. Quis q̄ſo legen
do pater noſter aut alias oꝛōnes vocaliter tm̄ multi
plicādo hunc fructū vſq̄ꝫ ꝑcepit. quis etiā ſacramen
taliter refici meruit. Nō hoc donū percipiet. niſi qui
ſemotis relictiſq̄ꝫ multiplicibꝫ illis externis tantum
muſitationibus inſtitut̄ a chꝛiſti inſtituto de ſua cō
memoratione pareat ⁊ aduentū eiꝰ ſpūalem vehemē
ter deſideret Ignis cui faciē eius ꝑire habet Et. i om

nē locū ad quē venie t duos diſcipulos ꝑmittere ſolet
ſcꝫ ſacrā meditationē ⁊ deuotā affectionem Quiſq̄
igit̄ deuote miſſam audire volet hijs ſe exercere debꝫ
Nō pꝛoꝛſus ſimpliciū deuotionē in legēdo multa pr̄
noſter q̄d bonū eſt dānamꝰ. ſed ad parēdū xp̄i ꝑcep
to eccl'ie inſtituto ad emulandū chariſmata melioꝛa
cū paulo exhoꝛtamur. Nā vbi aliud alio fructuoſius
exercitat̄ ꝑſtantiꝰ diligendū Stultū ei valde cū poſ
ſis codē laboꝛe ⁊ ſudoꝛe triticū in hoꝛrea metere. ne
glecto frumento. infelix loliū ⁊ ſteriles hauenas cole
re Agite igit̄ emulemur chariſmata melioꝛa
De bonis exercitijs poſt prandiuꝫ in die dn̄ica aſ D
ſumendiſ Caplm̄ ſextum.

VIderūt hoſtes ⁊ deriſerūt ſabbatha eiꝰ
Treno. i. Merito ait quidam illoꝝ ſab
batha deridētur q̄ poſtq̄ꝫ mane paulu
lū deo ꝑ ſupioꝛa exercicia adheſerēt in re
liq̄ diei vbi ſcm̄ ē prandiū oī deuotione
reiecta ſolū ocio carnali ⁊ ſue laſciuie vacāt. Hic eti
am moꝛal' ille Seneca iudeoꝝ ſabbatha riſit dicēs
eos ſeptimā ptē tꝑis vite eoꝝ ꝑdere Ne igit̄ ⁊ noſtra
ſabbatha ridiculo ſint hoſtibꝫ ope ꝑciū exiſtimauiꝰ:
⁊ poſt prādiū ſicut ⁊ an̄ pia exercitia aſſignare. Naꝫ
et ideo integro die a coꝛꝑalibꝫ opibꝫ vacamꝰ vt ſpūa
libꝫ liberiꝰ intēdamꝰ. vt dr̄ de cōſecra. diſ. v. ca. Jeiu
nijs. Et potiſſimū religioſoꝝ tanq̄ꝫ magis deo obli
gatoꝝ ē totā illā diē expēdere in vacatiōe dei. licet ce
teris honeſta recreatio vt ſcribit mgr̄ Joan. Gerſō
indulgeat̄. Poterint igit̄ ſeq̄ntia exercitia aſſumi.
ſi nō affuerint melioꝛa.
altaria viſitādo collatōeꝫ ptis oꝛādo deuota ꝓpoſita inoua
Circuiens. audi. miſerel'. meditat̄. ꝓponet̄
De quibꝫ ſingulis vt crebꝛiꝰ exerceant̄ paucis ē ꝓ/
ſequendū. Et dicimꝰ vt ⁊ ſupra ꝙ nō ſꝑ necē ſit exer
cere oīa. ſed interdū nūc hoc nūc illud ꝓut ai diſpoſi
tio exigit aſſumendū. q̄q̄ꝫ feruēs plurima poſſit ⁊ a
gat De viſitatiōe altariū Mēbꝝ primū
CIrcui ciuitatē meretrix obliuioni tradita P
bn̄ cane frequēta cāticū vt meōꝛia tui ſit Eſa.
xxiij. Hijs verbis incitamur a ꝓpha ad exer
citiū primū in verſibꝫ tactū. Q̄d ē circuire citatem
ſcꝫ eccl'iaſticā tā triūphantē q̄ꝫ militantē. ⁊ bn̄ cane/
re ꝑ deuotā oꝛōneꝫ ⁊ mēdicationē freq̄ntare cāticū ꝑ
ꝑſeuerātie ꝯtinuationē vt ſic meōꝛia nr̄i ſit coꝛā deo ⁊
ſctis eius Et bn̄ cōgruit hoc pꝰ prandiū exerceri. naꝫ
⁊ tūc ſeculi hōies ambulāt ſuꝑ cibo ſūpto. Debemꝰ
itaq̄ꝫ ⁊ nos tūc altaria eccl'ie viſitare Q̄d exercitium
qm̄ vtile ē multū videndū de mō eiꝰ Sciendū ita/
q̄ꝫ ꝙ hec altariū viſitatio trifariaꝫ fieri poterit ſm ꝙ
legūtur aliqua ſacra tripliciť viſitari. Uel ei viſitat̄

	loca terre ſcē		agēdis gracijs
vt	hītacula ſuꝑne ptie	ꝓ	iperrādis auxilijs
	romāe vꝛbis eccl'ie		merēdiſ indulgētijs

Inuenim⁹ enim ſcõs dis modis ſacra altaria viſitaſ
ſe Nam ⁊ ad talib⁹ modis viſitanda altaria plurima
ſunt inductiua quoꝝ pauca tangenda. Tum q̄a deo
⁊ ſanctis gratum ⁊ iocūdum nobis vtile ⁊ necc̄ariū A
ſanctis frequētatum. Quoꝝ pleriq̄ʒ dum altaria in
eccleſijs viſitarent ⁊ miras reuelatiōes exceperunt. ⁊
innumera grāꝝ chariſmata meruerūt. Argumento
nobis ſunt. Dum ſtan⁹ anglican⁹ ep̄s Seuerin⁹ Co
lonienſis ⁊ plures alij Quoꝝ primus choreaʒ celeſtē
alter Martini tranſitu celicam melodiam. alij alia
mira inter viſitandum altaria conſpexerūt. Nonne
vnus pueꝝ ieſum. nōne romana mulier ſanctos q̄ꝝ
limina viſitaret Gregorio magno teſte ſub ſpē vidit
peregriōꝝ. O igit̄ mirādū o exercitiū colendum tam
etſi indulgentiarum inops eſſet ſumme obſeruādūʒ
Quo circa notādum q̄ in vnica viſitatiōe tria hec ſi-
mul pn̄t ↄplecti p̄ directiōem intentionis. Ut ſcʒ ho
mo tāq̄ʒ p̄ncipaliter chriſti loca viſitet. Sanctos ad
laudem ⁊ patrocinium conuocet. Et ꝑ indulgētijs o
ret Aut ſeorſum ſm̄ ſingula ter poterint quib⁹ vacat
altaria viſitare. De q̄b⁹ dicēdū in ſpecie.

¶ De p̄mo modo viſitandi altaria.

.§. p̄mus.

Adorabim⁹ in loco vbi ſteterūt pedes eius. ps̄.
Primū dixi⁹ altaria ēe viſitāda vt loca terre
ſancte. Nam q̄ illic ꝓpter pleraq̄ʒ impedimenta non
poſſum⁹. hoc in eccleſijs ꝓprijs iſto exercitio imple⁹
Quis non ad loca illa ſuſpiret q̄s nō anhelet. Nonne
ſanctiſſimi q̄q̄ʒ etiam de extremis mūdi oris ad illa
loca ↄtenderūt ⁊ ↄtendūt. ſingl'a p̄currſit venerātur
oſculantur lachrimātur vt nōnū̄q̄ʒ ⁊ lapides ipōs ſar
racenos induratos loq̄r ad lachrimas pūgāt. Uidet
rurſus abrahā linquere terram ſuaʒ ⁊ ſuos ad ter
rā hāc feſtināſ. Nōne ⁊ huiꝰ p̄ſcij magni illi patri-
arche q̄ viui illic ſaluatoris tp̄e ⁊ poſt eſſe nō poterāt
Uel mortui illic ſepulturam eligendo eſſe contende-
bant. Hinc ⁊ elegia ⁊ funebri franciſcus petrarcha
tragedia cum alijs luget q̄a ⁊ eccl'a nō poſſidet hec lo
ca. Sed nō eſt qd̄ nos lugeam⁹ Ecce maior ihrl'm h̄.
Habem⁹ ſancte eccl'e altaria q̄ ſunt vera in q̄b⁹ dn̄i
ci ſteterūt pedes loca. Illic ān̄is q̄buſdā ⁊ mortalis ē
ↄuerſatus. Hic indies iam venit glorificatus. Hec
itaq̄ʒ hoꝝ locoꝝ recordatione viſitem⁹ ⁊ nō minoreʒ
q̄ʒ ſi illo ꝓficiſcamur grām forſitan p̄cipie⁹ Et potiſſi
mū nos ad tali modo altaria viſitandum excitare de
bet ꝟgis marie exemplū q̄ vt Brigida ſcribit viſita-
bat ipſa quotidie ſacra loca poſt filij ſui mortem vſq̄ʒ
ad aſſumptiōis ſue diem: Cū ipſa igit̄ ⁊ nos quaſi co
ram ſim⁹ hec loca viſitem⁹ ⁊ in ſingulis adorem⁹ ⁊ q̄
illic dominus egit commemoremus ⁊ ne in nobis de
p̄dita ſint ſuppliciter exoremus ⁊ obſecremus. Opor
tet itaq̄ʒ q̄ q̄ſq̄ʒ eccl'e ſue altaria diſtinguat ſm̄ loca
terre ſancte. vt in multis eccleſijs fit ⁊ factum vidi-
mus.

¶ De modo altero. .§. ij.

Surgam ⁊ circuibo ciuitatem p̄ vi
cos ⁊ plateas querā quem diligit a
nima mea. Cāticorum. iij. His verbis in
nuitur alter modus viſitandi altaria tanq̄ʒ ſcʒ ſup̄ne
patrie habitacula donec p̄ueniatur ad illum quem q̄
rit fiālit̄ aīa. Debem⁹ ergo circuire ciuitatem celeſti
patrie p̄ vicos ⁊ plateas id eſt maiores ⁊ minores ſāc
tos viſitādo donec ad dilc̄m̄ deum p̄ueniamus. Sic
legitur de ſummis ſanctis q̄ ſanctoꝝ memorias fre-
quentabant etiam noctu altaria viſitando. Sed ⁊
pſalmiſta ait de ſe. Circuiui ⁊ immolaui in taberna
culo eius hoſtiam ⁊c̄. Hoc ⁊ exercitiū p̄clare illius
romane ſancte Melanie fuit. que interrogata quid in
ſolitudine egerit reſpondit vt heraclius in ſuo para
diſo ſcribit. A principio inquit dici oratiōi vaco op⁹
faciens ex lino. Poſtea p̄ ſanctos patriarchas ꝓphe
tas apoſtolos ⁊c̄. meditatiōe diſcurro certis horis ci-
bum capio. Appropinquante veſp̄e deum glorifico fi
nemq̄ʒ vite mee cum bona ſpe pacienter expecto Hu
ius itaq̄ʒ ac ceteroꝝ exemplo ⁊ nos itidem faciam⁹.
⁊ cum ſponſa ciuitatem circumeamus Quam circui
re nihil aliud eſtimo niſi ſe circa ſanctos patrie medi
tatione occupare Quadruplex aūt erit circuitus iſte.
Primo p̄ deuotam meditatiōem qualiter ad p̄mia
p̄uenerunt commemorando ⁊ eis congratulando
Scd̄o p̄ ↄgruam venerationem digne eos honoran
do. Tercio p̄ ſtrennuam imitationem eorum veſtigi
a ſequendo. Quarto p̄ humilem ſupplicationeʒ coꝝ
ſuffragia implorando. Qui ſic vicos ⁊ plateas celeſ-
tes circuiret eoꝝ indubie auxilio ad dilectū p̄ueniret

¶ Quomodo autem ⁊ qualiter a ſanctis debemus
mendicare ⁊ qualia debeamus rogare omnia infra
traduntur. Poterit tamen homo ſm̄ quadrupliceʒ
iam dictum circuitum meditationem ſuam diriget
⁊ ſic orōnem formare. Et vt hoc modo homo ſe in vi
ſitando altaria exerceat oportet vt ea ſm̄ ſanctorūʒ
ordines in patria diſtinguat. Unum ponens hitacu
lum ꝓphaꝝ. aliud angeloꝝ ⁊c̄ Unū regis ſoliū alteꝝ
marie thronum. ⁊c̄.

¶ De mō viſitandi altaria iuxta tciū modū.

.§. tercius.

Quia patiēs dn̄s eſt in hoc ipſo peniteam⁹ In
dulgentiam eius fuſis lachrimis poſtulemus
Judith. viij. Tertio viſitanda ſunt altaria vt Roma
ne vrbis ſtationes ⁊ eccl'e pro merenda ad hoc data
Indulgentia. Nam non dubium eſt qui qui ſua viſi
taret altaria ea intentione ac ſi in vrbe p̄ns eēt p̄ric

paret etiam copiam grāꝝ pſertim cum hoc pleriſq̄ꝫ
religionū ordinibꝫ ſit ab apoſtolicis indultū. Quis n̄
iam petōꝝ ſibi cōſcius ad viſitanda altaria acceleret
cū eaſdem hoc exercitio poteſt mereri indulgentias
tāq̄ꝫ ſi rome foret. ¶ Uarie ſcimus ſunt de indul/
gentijs quibuſdam poſitioēs ſed non ob id deſeren/
de nec prorſus contemptibiles. Fixa regula ſtat Qui
bene facit bene habebit. nec opus bonum quantum
liber etiam minimum mercede carebit Non magno
pere de quantitate indulgentiarum ſciſcitandum ſꝫ
pia exercitia maxime indulgentijs priuilegiata ſunt
agenda ꝛ premium ſiue indulgentiarum quantitas
vt Jo. gerſon docet deo pie committenda. Fidelis eſt
dominus nec fraudabit nos merito noſtro. Suade/
mus quoq̄ꝫ ꝙ in viſitando altaria magis referamus
intentionem ad dei gloriam q̄ꝫ tantum propter con/
ſequendam indulgentiam licet appendicia intentio
illa erit. Alijs de indulgentiarum valore diſputatio
nem relinquamus. Nos practicam ponamus. Qui
ergo volet romanas indulgentias mereri hoc modo
debet procedere. Ymagineur ſuam eccl'am quaſi il/
lam i q̄ ſtationes ſunt romanam. Et ſic altariatim
circueat. ſup peccatis doleat dei miām chriſti paſſio
nem ſanctorum merita extollat. Et per hec indulgē
tiam peccatorum poſtulet ſe totum deo committēs
Aliquot pater noſter aut alias orationes ſuper hoc ꝯ
ſtitutas legens. Qui ſic altaria viſitaret ꝛ chriſti et
ſanctorum merita ſummo pontifici preſentaret. pu
to ꝙ ampliores ꝛ veriores indulgentias acq̄reret q̄ꝫ
ſi romam curreret ꝛ amplas tantum pecunias in ciſ
tam mitteret q̄ꝫq̄ꝫ etiam plumbatam canabe aſtric/
tam bullam portaret. ¶ Age ergo ſic agamus dū
tempus eſt non negligamus. Non deniq̄ꝫ ſup his di
ſputemus. Doctoribꝫ licet quorum officium eſt diſ/
putare Monachis non licet quorum eſt plorare in/
dulgentias poſtulare.

Uez quã diximus de distinguẽdis iuxta triphariũ hũc modũ altaribꝰ pũto hoc clarius patescet. si exem plaris forma subnexa fuerit. Poterit itaqꝫ fieri hoc modo.

pedes eucharistia fecit in cena pꝰ resurrectiõem spũsanctꝰ penthꝫ

Hic lauat. atqꝫ cibat. sermonẽ. vescitur ignis

Sũmũ altare pt̃ e e iuxta loca terre sancte Mõs syon vel Cenaculum vbi christus hec egit
bicacla supne patc summi rgis soliũ vel trinitatis ↄsistoriũ Ubi trinitas tũ pr̃ noster inuocãda.
eccl'as vrbis rome eccl'a pncip apl'oꝝ vel alia vbi agit dici statio put cuiqꝫ dictauerit sua deuotio

christum preputium adorãt filium pãnis in presepio

Hic pepit. scidit. reges. lactans ligat artus.

Altare marie pt̃ e e iuxta pmũ modũ Betbleem Ciuitas regis summi Ubi hec commemoranda
scdm thronꝰ mris salomõis hoc est virginis theotocos que sedulius est imploranda
tertium eccl'a scẽ marie In hac eius virgĩs mr̃is merita specialia efferẽda z offerẽda

Poterint in hunc modum applicari z cetera altaria ad hec tria quod quisqꝫ faciet sua industria. Possent item sin gulis locis assignari reliquie z mirabilia que sunt rome aut i terra scã Ita ꝙ copiosissima hic offerr̃ deuotiõis materia.

ter orat sanguinem a iudeis in celum ad iudicium

Hic petit. hic sudat. captꝰ. scandit. rediturus

mõs oliueti Ubi christus mira gessit. Nam in hoc monte sunt due capelle deuote Et merentur hic peregrini om̃s indulgentias in alijs locis inaccessibilibus

Altare ãgeloꝝ ãgeloꝝ chori Qui sunt adeundi tamquam secretarij z nuncij summi regis.
eccl'a saluatoꝝ Que dicitur lateranensis. Et sunt hic tante Indulgentie ꝙ nemo potest enumerare vt dicit Bõifa cius papa. Et sunt hic reliquie maxime z numerose z est capitalis vrbis romane ecclesia

preco iudicẽ in voce ieiunãs apostolos transfiguratur

Baptizat. pater. esurijt. vocat. ecce bonũ nos

Altare baptiste pt̃ esse Iordãis l' thabor Supra iordanem est Capella vbi mira facta sunt.
throꝰ pphãꝝ z patriarchaꝝ Qui sunt inuocandi tamquam senes z scribe z consiliarij regis.
eccl'a sci laurentij Extra muros Hic maxime indulgentie presertim omni feria quarta.

sepe

Ductus. z argutus. cesus. lusus. quoqꝫ passus

Altare apl'oꝝ pt̃ esse Iherusalem Ubi tot sunt loca deuotionẽ excitãtia ꝙt vix pñt dici. s. domꝰ ãne z cayphe z cẽ.
throni apl'oꝝ Qui sunt supplicandi tamquam ordinarij iudices z amici dei.
eccl'a sci pauli Qui hic fecerit õni dñica p ãnũ tãtã indulgẽtiã hẽbit qñtã si iuerit ad scm̃ Jacobũ

Exutus. tensus. fixus. moritur. tumulatus.

Altare crucis potest esse Mõs caluarie Hic Capelle sunt multe z apparet ibi sanguis christi in petra vt dicitur.
sedes martiꝝ Qui adeundi vt primipili barones z milites regni superni.
eccl'a sci sebastiani Ad catbatũbas vbi ãgelꝰ apparuit greg̃. dicẽs In isto loco pmissio vera z remissio peccatorum. Et est hic in cripta Cimiterium Calixti Ubi innumera sanctorum martirum corpora se pulta. Et sunt ibi preciosissime z ornatissime reliquie.

Hic ce pedes vnxit qꝫ. caput. lazarus bonus hospes.

Altare magdalene bethania Ubi oñdit domꝰ marthe Et ẽ ibi capella Ibidẽ domꝰ lazari Itẽ doꝰ simõis lepsi
chorꝰ vginũ Que sunt implorande vt sponse z regine sponsi immortalis
eccl'a mgdalẽ Uel Agnetis aut Praxedis. Posite em̃ sunt eccl'e septem principales.

¶ Preter quas ſunt adhuc minꝰ pn̄cipales .cccc. xl. magnis nihilominꝰ Indulgentijs dotate ⁊ reliq̄e ſacrate Capellaꝝ aūt ⁊ hoſpitaliū ſacrorum tantꝰ ē numerus vt q̄dam dicit Sūt rome mille vigintiq̄nqꝫ capelle Ad q̄s tn̄ viſitandas p̄t bō intentionem diri/gere et ſic plurimū mereri. Poteſt itē bō eccl'ia ita altaria ſanctoꝝ viſitare tāq̄ꝫ illa loca vbi a pegrinis viſitari ſolēt Ut altare magdalene tanq̄ꝫ ſepulchꝛuꝫ eius in maſſilia vt fertur. Itemqꝫ altare michaelis tanq̄ꝫ mōtem Garganum vbi deuote inq̄ri ſolet. Altare item ſancti Jacobi tāq̄ꝫ Compoſtelle. Et iſtud exercitium hoc modo altaria viſitandi legitur reuelatum cuidam deuote abbatiſſe nimis anxie loca ſcā viſitare q̄renti. Cui angelus apparēs docuit q̄ totidem legeret pater noſter in vniōe dn̄ice paſſiōis ⁊ laborioſe ſue qua in terris ambulauit ambulatiōis q̄t ſunt leuce vel miliaria illuc contendendi ⁊ indulgentias illo pficiſcētiū ⁊ pegrināntiū pticiparet

Epilogus dictoꝝ

¶ Hec p qualicūqꝫ exemplari forma poſuimꝰ vt tali mō q̄ſqꝫ in ſua eccl'a poſſit ſibi diſtiguere ſua altaria applicando ea locis ſacratis vel ſanctoꝝ habitaculis aut Rōne vrbis eccl'ijs p deuotiōe excitanda vt ſic vel aliqualiter interdū ymaginarie loca illa ſacra aſpiciat q̄ principaliter nō p̄t intueri. Et qui velit deuotiꝰ in hoc exercitio exercitare ille poterit ſibi deſcptionē hoꝝ locoꝝ ex quibuſdā tractatulis deſup factꝫ colligere ⁊ certam materiā factoꝝ aggregare. Et ſic aliquot pr̄ nr̄ vel Aue maria in coꝝ vniōe legere ⁊c̄. Hec pro rudioꝛibꝫ ⁊ iperfectioꝛibꝫ ſiue incipientibuſ de circūeundo ⁊ imolādo in tabernaculo dn̄i vociferatiōis hoſtiā diximꝰ nō pfectis. Illi eni multo ſublimioꝛi atqꝫ excellentioꝛi mō meditādo, ↄtēplando. orādo tabernacula eccl'ie ⁊ triūphantis ⁊ militantis circūire norūt ſine hmōi ſymbolis exterioꝛibꝫ ⁊ corporalibꝫ. q̄ꝫq̄ꝫ ⁊ eis hmōi pie exercitatiōis q̄nqꝫ n̄ ſūt cōtemnēde.

¶ Sequitur de exercitio altero pꝰ prandiū ſcꝫ audiendi verbum dei Membrum ſecundum.

Beati qui audiunt verbū dei. Luce. xi. Alteꝝ principale exercitiū poſt prandium exercitandum eſt audire ſermonē et dei verbū. Nam ⁊ ad hoc eccleſia obligat fideles. Nam dicitur in decretis. Omnes fideles qui veniunt in ſolēnitatibus ad eccleſiam et ſcripturas apoſtolorum et euangelium audiant. Itemqꝫ de cōſecratione diſ. i. c. Sacerdote dicitur ſic. Sacerdote in eccleſia verbū dei faciente. ſi quis egreſſus fuerit de auditorio excommunicetur. Inter cetera eni que ad ſalutē ppl'i ſpectant chꝛiſtiani pabulum verbi dei maxime noſcitur necc̄arium. Nam et alia plurima ad libenter verbum dei audiendum ſunt attractiua vtputa Scripturarū monitio Nature inclinatio. Sanctorum perſuaſio ⁊ exēplatio. ¶ Item verbi dei dignitas ⁊ conſequens vtilitas. dulciſſimos eni fructus gignit dei v̄bū auditum vt paſſim doctores in ſuis ſermōibꝫ declarāt. Nam ⁊ vt ex p̄allegato v̄bo ptꝫ efficit hoīem beatum Quiſq̄s igitur volet eſſe beatus ad dei verbum audiendum ſit paratus. Nam ⁊ qui id audire contemnit ſignū eſt q2 iuxta dn̄i ſententiam ex deo non ſit Job. viij. Libenter ergo illud audiamus.

¶ Primo ad hoc nos p recollectionem ⁊ orōnem diſponendo Scdō humiliter attente deuote memoranter illud audiendo. ¶ Poſtqꝫ ſermōe finito debemus que audiuimus inſtar mundoꝛum animaliū repetere ⁊ iuxta domini vocem cuſtodire. grās agere ⁊ pro eorum impletione deum exoꝛare. ⁊ ſm ea vitā dirigere. Qui hoc modo collationem aut ſermonem audiret vtiqꝫ fructum repoꝛtaret Sed notentur ſingula verba Eſt enim copioſiſſima in ſingulis materia de quibꝫ nihil dicimꝰ quia paſſim hec reperiūtur.

¶ Supeſt hic vnū exercitiū aſſignādum quod eſt vtilet pnm multum Magnificant plures predicatorum merita ad ſydera vſqꝫ tollentes vt vere ſunt efferenda. Non enim teſte Beda Acceptioꝛ hoſtia deo q̄ꝫ zelus animarum Ecce edocetur hic vnum exerciciolum quo ⁊ tu poſſis qui hoc exercitaueris coꝝ inſtar multiplicare meritum habere zelum animarū ⁊ conuertere eas ad dominum. Immo ⁊ magis mereri predicatore ⁊ fructificare in eccleſia magis Nam illi crebrius ſurripiente vana gloꝛia ptim aut totalr̄ merito fraudantur. ⁊ tantum in vna eccl'a vbi concionantur fructificant ⁊ animas conuertunt. Tu autē per hoc exercitium non vana gloꝛia merito fraudaberis ⁊ per totum oꝛbem non vno in loco ſolum fructificabis. Sed quo id inq̄es pacto. Audi quo pacto. Oratione Ut ſcꝫ vbi putas predicationis inſtare tempꝰ te ex ad te recolliges. ⁊ ſupplex. p̄imū pro omnibꝰ p totum mūduꝫ verbi predicatoꝛibꝫ Deīn ⁊ p auditoꝛibꝫ vbilibꝫ locorum eroꝛes: quo ⁊ illis det grām digne ſeminandi ⁊ his inſtar bone terre ſuſcipiendi vt ſic creſcat dei exinde honoꝛ ⁊ gloꝛia. animarumqꝫ inde ſalus oꝛiatur ⁊ augeatur eccleſia. Qui ſic deuote deum oꝛaret auſim dicere q̄ maius meritum pluribus predicatoꝛibus repoꝛtaret magiſqꝫ in eccleſia fructificaret Nam inuanum profunditur foꝛis verbum doctoꝛis. niſi intus deus tangat coꝛ auditoꝛis vt Gregoꝛius ait Tolle (ait venerabilis magiſter Johannes gerſon) oꝛationes timentium deum. ⁊ quid proderit obſecro laboꝛ fatigantium ſe vel predicādo vel monendo ⁊c̄. Penſet hic ſolitarius quantuꝫ poteſt coꝛrigere delinquentes abſens ⁊ tacens ſi bn̄ vixerit ⁊ oꝛauerit taliter enim ⁊ non aliter datum eſt illi tollere ſcandala de eccleſia ⁊c̄. Et hinc etiam ſanctꝰ franciſcus fratribus ſuis ne de fructu predicationis gloꝛiarentur indicebat quoniam non ipſorum exhoꝛtatione. ſed aliorum deuotorum precibus eos cōuerſos aſſerebat. Unde ⁊ dicebat magis exemplo q̄ꝫ v̄/

bo. magiſq̃z (vt Bōauētura ait) p̄ce lacrimoſa q̃z ſer
mōe loquaci aīas ꝯuerti Uñ ⁊ ad h̄ expōebat illō. cā
ticū. Donec ſterilis pepit plurimos ⁊c. i. paupcl'o q̄s
orōnis ſtudio ꝯuertit in iudicio ſue gl'e tūc iudex aſ/
ſcribet Hinc ⁊ Gerſon in de miſtica theologia ait.
Q; aīa deuota affectiuis orōib⁹ aſſueta ē digniſſima
portio eccl'e magis eam ꝓmouēs q̃z p̄dicator q̄ſpiaz
etiam quātūuis fuerit eloquēs. Nam ille forſan con
uertit ad q̄s v̄bum ſuū attingit pauculos. hic totuz
eccl'e corp⁹ miſticū viuifico q̄dam influxu nutrit oēs
ꝯplectēs ꝓ oīb⁹ deū orās Uñ ait q̄ eius opi nulla ex
terior āmonitio. nulla p̄dicatio nulla ꝓrſus corꝑalis
exercitatio p̄t in efficatia coequari. Nimiꝝ q̄r hec ō/
nia fruſtra fiūt ⁊ vane. ſi ñ adiuuerit orō iūcta chari
tati. Uñ ⁊ alij ꝓ hui⁹ ꝯfirmatiōe illud pš. ſolēt expo
nere. Qui habitare facit ſterilem in domo mrēm fili
oꝝ letātem. i. vt q̄dam expoſuit. Qui hic videt̄ in cel
lis delitēſcere ⁊ ab alioꝝ ꝯuerſiōe eſſe alieni ⁊ ſteriles
Illic. i. in iudicio mltaꝝ erūt aīaꝝ q̄s eoꝝ orōnib⁹
ꝯuerterūt mrēs letantes. Quiſq̄s igit̄ in hoc mario
holocauſtomate cupit ꝑticipare. q̄ſq̄s in iudicio vt
multoꝝ filioꝝ mater letari ſtudeat hoc exercitiū fre/
quētare. ⁊ n ūq̃z in aliq̄ feſto die omittere vt ſic nūq̃z
ei⁹ fructu mereat̄ fraudari. Amē

A ¶ De exercitio tertio poſt prandium. i. miſeratio
ne frm̄. ¶ Hebꝝ. iij.

Uade ⁊ vide ſi ꝯcta ꝓſpa ſint erga frēs tuos. ge
neſ. xxxviij. ¶ Tertiū p̄ncipale exercitium ē ō
miſeratiōe ⁊ viſitatiōe eccl'aſticoꝝ in miſerijs poſito
rū ad ip̄is ſcꝫ mie opa impēdēda Nam iuxta mgr̄m
Johēm nider. oportz ſanctificat̄ feſta dū exercent̄ mie
opa cū externa tum interna. Ueꝝ qm̄ religioſis non
ꝯcedit̄ extra vagādo paupeꝝ tuguria ſubire aut elēo
ſinas elargiri. ne tñ tanto fraudētur merito. q̄dam
Carthuſieñ piū tradit exercitiū q̄ plus ceteris ad ex/
tra hec impēdētib⁹ q̄ hoc fecerit mereri p̄nt. Et ē iſtō
vt Carth. ille tradit ⁊ Gerſon docet. Q; dñt ñ greſſu
pedū ſed pietate affectionū circuire hoſpitale magnū
hui⁹ mūdi. pariter ⁊ carcerem viſitare purgatorij vbi
innumera iacet multitudo lāguētiū q̄b⁹ ſi velint bñ
facere p̄nt. Nam qui pie compaſſionis oculo turbas
languentes ꝓſpexerit ⁊ eis orōnum ſuaꝝ adiumen
ta porrexerit. maius ꝑfecto bonū impēdit q̃z ſi milia
auri ⁊ argenti ꝯferat. Bonū eñ ſp̄uale ſine ꝯparatiōe
p̄ſtat corꝑali. Nam ⁊ ſic poterit homo ſeptem miſe/
ricordie opa implere. ſi pro has miſerias patiētib⁹ de
um intente ſtuduerit exorare. Ut ſcꝫ oret deū. q̄ nu/
dis veſtitū. ſitiētib⁹ potū tribuat ⁊ ſic de ſingl'is vt cu
iuſq̃z miſerie miſ̄ordiť occurrat Conſimiliter ⁊ opa
miſericordie ſpiritualia impendere poteſt. ſi deum o
ratvt doceat ignorantes. corrigat corrigendos ⁊c. p/
currendo. Et vt poſſit homo omnes eccleſiaſticos
ſtatus ꝑcurrere debet pater noſter ſtatib⁹ ſeptem ꝑ
vt ſupra in ſcala corōnis in gradu oblatiōis ſignatū

eſt applicare. Uel aliter ſingulis ſtatib⁹ ſuccurrere.
Preſertim pro vniuerſali eccleſia debet exorare. vt
deus eam conſeruet dilatet hereſes ⁊ ſciſmata tollat
⁊ contra turchos ⁊ omnes infideles defendat. Pro
quo plurimū deſeruit deuota illa letbania quam ve/
nerabilis pater Carthuſieñ compoſuit contra thur
cos in baſilea. Orandum eſt iuxta bernardinum pro
mortuis. pro impijs. pro iuſtis ⁊ pro ſingulariter in
orōne commiſſis. Ecce latiſſima eſt hic exercitatio.
vnde non eſt cuiq̃z cauſari q̄ eo euagetur. quia neſ/
ciat in quo debeat exercitari. Et ſic in feſtis orōne in
uicem iuuare ſignatum eſt in veteri lege vbi dicitur.
Ite ⁊ comedite pinguia. Et poſt. Et mittite partem
his qui non habent. Sicq̃z collectam i feſto fecit nee
mias Et in nouo teſtamento Jacob⁹ apoſtol⁹ iuſſit
Orate ꝓinicem. quod maxime conuenit religioſis. q̄
ſunt quaſi quidam inter deum ⁊ homines mediato/
res. Nam ⁊ hoc meritorium valde Quo enim oratio
communior ⁊ deo gratior ⁊ homini vtilior ¶ Hinc
Criſoſt. Si pro te ſolo oraueris ſolum meritum tuū
poſſidebis. ſi vero pro omnib⁹. omnes quoq̃z pro te o
rabūt. Ura igit̄ h̄ exercitiū nō intmittam⁹ ſed pro in
uicem maxime in dñicis orem⁹

Qualia meditabilia dominicis aſ ſumenda. ¶ Hebrū. iij. B

Reliquie cogitationis diem feſ
tum agent tibi. pš.

Si cui poſt omnia ſuꝑiora expleta exer
citia tempus ſuꝑfuerit non opus q̄ ocio vacet ſed ⁊
his verbis pſalmiſta latius aliud exercitiū ꝓpōit. ſ. vt
inſiſtat meditationi ſacre. Quam poteſt ex trib⁹ illis
libris formare: vnde frater ille ſolet ſe exercere Scili
cet ex libro rubeo meditando charitatem ⁊ paſſionē
chriſti. Ex nigro peccata ⁊ penas inferni. Ex aureo
gaudia celi. Que potiſſimū ſunt tunc cōmemoranda
cum in eorum tipū dominica dies ſit inſtituta Egre
diatur itaq̃z de papilione corporis ſtet in oſtio men/
tis. aſcendat in montē abarim cōtemplet̄ celeſtij glo
rie locū. videat cōſortium contemplet̄ ſiderum orna
tum. Et horum cōſideratione liqueſcat ita vt diſſol/
ui cupiat cōcupiſcat ⁊ deficiat in atria dei. De huiuſ/
modi cōtemplatione que ſunt conſiderāda ⁊ qualia
patet infra Et quia dominica dies ſingulariť appli
cita eſt cultui dei. ideoq̃z ⁊ tunc vacandū ⁊ dei contē/
plationi aliquantiſper intendēdum. Juxta illud. pš
Uacate ⁊ videte quoniā ego ſum deus. Et quia du
plici via ad illā cōtendit̄ ſcꝫ ꝑ poſitionē ex ꝑ abnegati
onem nitatur nunc hac nunc ſerpere illac vt vel pau
lulum contempletur de indiuidua trinitate.

Nō ſit ſcrutator maieſtatis. dimittat altiora hūilitē
ꝛ devote retractet devotiora. In primis fidem de ſā
cta trinitate fideliter actuet. Secūdo incrcatā im/
menſam ac mutuā ſupincōprehenſibilis trinitatis
dilectionē fruitionē cōplacentiā devote retractet.
¶ Deinde tertio ſinguloꝝ ac omniū ſimul ꝓprietati/
bus pfectiōibus et intimis cōgratuletꝛ ꝛ cōgaudeat
Et ſic tandē ipſum talē ac tantū oret: laudet: ꝛ ſup/
glorificet ſeq3 totos illi īpendat offerat ꝛ reſignet et
illi vniri exoptet. Qui hȳs vȳs ſe circa benedictā tri/
nitatē exercitaverit devotiōe implebitꝛ ꝛ vera ſabba/
ta colit. De hui⁹ ſupbeatifice trinitatis cōtemplatio
ne Dyoniſius carthuſ. devote in de ꝯtemplatōe ſcri
bit. Et dn̄s Nicolaus de Cuſa cardinalis tractatulū
fecit de duplici pnominata via cui titulus ē de ſcul/
ptore ꝛ pictore. quoꝝ vn⁹ in ſuo ope demit: alē ſup/
addit ꝛc. Hec vtcūq3 tacta ſufficiāt. Nā ꝛ ſupra que
dam de cōtemplatiōe dei ſunt aſſignata

¶ De poſtremo exercitio ſc3 propoſitorum innova/
tione ¶ Membrum quintū

Vir prudens diriget greſſus ſuos. Proverb
xx. Poſtremū ꝛ finale diei dominice exerciti
um eſt innovatio propoſitorum. iuxta quod
ſapiens hortatur. Nam finis eſt ꝛ principiu3 hebdo
made. ergo tunc debet homo preſtituere qualiē tota
ſeptimana ſe vult habere. Hoc enim neceſſariū val
de. Qui enim nil de futuro ꝓponit in omnia incau/
tus incidit. ergo nō proficit Nam et multa ſunt que
ad crebri⁹ propoſita innovāda nos inducere poſſunt
que ſupra in examinatorio cōſcientie vtcunq3 tāgū/
tur Debemus aūt in proponendo hunc ſervare mo/
dum. ¶ Primo eni debemus vitia quibus infeſta/
mur cōſiderare. deinde cōtrarias virtutes propone
re et firmiter in vnione alicuius virtutis domini no
ſtri ieſu chriſti emendam ſub penitentie impoſitiōe
ſtatuere. Et quia a nobis nil poſſumus debemus a
domino et a ſanctis diligentius petere vt nobis ve/
lint in hȳs ſervandis aſſiſtere. Et quoniam pleriq3
multa proponūt de ſe fidentes. facile a propoſitis de
cidunt quoniā deum nō invocant. Poſtq3 āt homo
ſic deum exoraverit nitatur quantū poterit quotiēs
deciderit: quotiēs recidivaverit propoſita renovet re
ſurgere conetur. Qui ſic egerit nunq3 ſine profectu
erit Iugis enim ille ad perfectionē conatus illi profe
ctus erit. Nunq3 igitur dominica dies abeat qn ſint
propoſita innovata. Nam et preter propoſita quoti
diana quidam habent propoſita ſeptimanalia ꝛ mē
ſurnalia et annua. de quibus ſilemus brevitatꝭ cau/
ſa. Quotidiana propoſita poterint eſſe vt homo pro/
ponat iſta

Vt̄ oia ſoli⁹ dei laudē ꝛ glāz ī oib3 ꝛ ſup oia q̄rere
Ab oī offenſa eius velle precavere. (vivere
Scd̄m dei pcepta ꝯſilia r̄gulā ꝛ ſtatuta ꝛ ꝓpoſita
.ſ. Cōcupiſcētȳs malis viriliter reſiſtere ꝛ vitia cra/
In virtutib3 proficere (dicare

¶ Ordinabiliter vivere ad
- deū ꝛ platū
- ſeipſum
- proximū

Septimanalia autem aut Menſurnalia propoſita
poterint eſſe quando homo proponit devincere par
ticulariter aliqua vitia vt dicitur in deſtructorio vi/
tiorum infra

Hoꝝ āt ꝓpoſitoꝝ ꝯſvati
va ſunt
- Frequēs innovatio.
- Devota oratio
- pn̄ie certe iniunctio
- Crebra examiatio.

Scio ſunt quibus hȳ qui magna proponūt ꝛ facile
decidunt ſunt deriſui. ſed viderint illi ſibi. Si hȳ q̄
tam diligenter proponunt et propoſita innovāt de/
cidunt. quid queſo de hȳs qui nihil fixi proponunt.
Valde eis verendū q̄ nihil proficiant qui nunq3 ca/
dunt quia qui imbellis manet hunc nō ſternit hoſtꝭ
Illos temptat: illos deȳcere diabolus negligit q̄s q̄
eto iure ſe poſſidere novit. Incipiant et ipſi ſacra ꝓ/
ponere ꝛ vbi lapſui propinquaverint ceſſabunt cete
ros deridere. Hec de dominice diei exercitȳs prolix/
ius diximus vt plurium qui ſe neſciſſe aiunt quid in
feſtis agendū q̄3 fabulis vacandū. ora obſtruamus
Iam eſt eni horum exercitioru3 copioſa materia q̄
non iam exercitia ſed deficient tempora. Omnibus
tamen exercitȳs preſtat devote horas ſolvere. ꝛ debi
ta devotius reddere. Ingratum eni eſt quicquid ob
tulerimus neglectis hȳs que debemus

Hec ſunt ferie domini ſancte quas cele
brare debetis temporibus ſuis.
Ubi viſum eſt de exercitȳs dominica
libus in genere. annotandū eſt de qui
buſdam domini ferȳs et feſtivitatib3
in ſpecie. Suadet enim dulciſſimus ille Bernar. iu
xta diverſa tēpora etiam immutanda exercitia quē/
admodum et ſuos cantus innovat eccleſia ¶ Repre/
ſentat autem eccleſia per anni circulum quintupli/
cia tempora ſcilicet

deviatiōis ab adā vſ3 moyſē	a moyſe vſq3 ad chriſtum	inter vtrūq3	recōciliationis	pegrinationis
Deviat.	**ac revocās.**	**mediū.**	**placat.**	**pegrinans.**

¶ De horum temporum diſtinctione quando incipi
unt vnde ſumuntur quomodo officiantur declarati/

one pulchre in rōnali diuinorum ⁊ in aurea legenda
Unde de hijs trāſimꝰ Unū dicimꝰ qđ et docet vene
rabilis ille pater Theodoricꝰ herten ꝙ deuotꝰ ōbet
ſe hijs tpibus vt verꝰ eccl'ie filiꝰ ꝯformare ⁊ exercitia
ſua ad illa applicare vt ſic ſemꝑ poſſit deuotionē in/
nouare. Et qui volet ſe ſic exercitare ꝯſiliū eſt ꝙ alti
oribꝫ ſtudijs ſepoſitis ſtudeat illa in quibus de feſtiſ
agitur legere. vt Aureā legendā. Rōnale diuinorum
⁊ hmōi. Et in libro ſpūalis gratie mechteldis inueni
untur deuotiſſima exercitia ſcḋm hec tpa eccleſie. Hu
iuſmodi ſi quid nobis cōſilij eſt ſuademꝰ ante feſta
inſtantia ſtudere inde meditatiōis materiā ſub fa/
ſciculo quodā colligere ⁊ exercitia formare q̄ volet in
nouis feſtis nouā deuotionē ſentire. Nō hec dico pro
prio ductu/nec ſpū mei capitis. ſed certis edoctꝰ expi
entijs. Q̄ pleriq̄ꝫ q̄ ſic feſta preueniebāt mirā tūc de
uotionē ceteris in ſua vetuſtate torpentibꝫ ſentiebāt
Sicut etiam de quodā ſcribit in de vita dñi Ludol/
phus carth. Et vt occaſionē demus ſic agendi paucaſ
quedā exēpla ſubnectamꝰ primū de Aduentu

E ¶ Exercitia in aduentu aſſumenda . §. primꝰ.

Aduentus dñi appinquabit. Jacobi. v. Eccle
ſia ab hoc tpe reuocationis ſua officia incho
at. Qđ tempꝰ deuotiſſimū eſt ſi fuerit q̄ acu
tis cōſiderationū dentibꝫ premat. ſi fuerit q̄ dignis
exercitijs illud ornet. Cuius tpis dulcedineꝫ q̄ volet
perſentire debet diligenter ex prenotatis ſtudijs ſi/
bi ꝓuidere vt noſcat a quo inſtitutū ⁊ inſtitutionis
ipſius rōcinia. Ut colligat ſibi certa ⁊ ſufficiētia huiꝰ
tpis meditabilia. ⁊ vt habeat huic tpi cōformia exer
citia. Plurima aūt ſunt exercitia quibꝫ tps illud po
terit ornari. Unū pre ceteris ⁊ nomē ⁊ eccleſia videt̄
cohortari. iuxta illđ Preparare in occurſum dei tui
iſrl'. Quod ē occurrere dño venturo. Uariꝰ aūt pote
rit eſſe hic occurſus ſcḋm ꝙ variꝰ eſt: q꞉ bñ quadrupler
eſt aduentꝰ dñi. Sed multis omiſſis dꝫ hō exercitiſ
um ſuū ſumere ſcḋm cauſas inſtitutiōis. Unde pmo
poterit tps illud intelligi inſtitutū tanq̄ꝫ ꝑparatori
um ad iminens illud ſublime (natalē dñi loquor) fe/
ſtū Magnꝰ eñ feſtus ille dies. nō ſine magna q̄daꝫ
cordis ꝑparatione excipiendꝰ. Qua cōſideratiōe ha/
bita debet deuotꝰ exercitiū purgatiuū aſſumere vt ſic
mūdus mūdi pueri poſſit celebrare natalē. debet fa/
miliā (ſenſus loquor) ſub diſciplina reſtrigere. ⁊ mē/
tem virtutū veſtimentis vt maximꝰ in ſermōe docet
fulcire. Unū ſcḋm libellū q̄ intitulat̄ Brūs vir poterit
ſe exercere. vbi docent̄ eradicari vitia ⁊ inſeri virtu/
tes Secundo pt tps illud quaſi gratitudini intelli
gi adaptatū. Et ſic debet hō exercitia ordinare vt ſtu
deat ſuꝑ tam ineſtimabili bñficio grās agere. Quo/
tidie ſcꝫ cū gratitudine iuxta Bern̄. aduētus circum
ſtantias. cōmemorando deuotiꝰ ſolito officiū explen
do diuinū. Ut ſic vbi gratus ſuꝑ acceptis fuerit am/
pliora in ipſa ſolēnitate ſuſcipe mereatur ¶ Tertio
ſtudebit ſe hō diligētiꝰ ꝑparare. vt poſſit ſpiritaliter ve/
nientē chriſtū cū gratie icremēto ſuſcipe vn̄ dꝫ interi
us circa ſpūalem aduentū ſe exercere De quo paſſim
in ſermonibꝫ illiꝰ tpis ſcti ſcribūt. pſertim ſoccus et
Jordanus. vnde ⁊ de q̄ttuor aduētibꝫ. q̄ttuor roſa/
ria cōfecta ſunt

¶ De exercitio in ſolēnibus preſertim in natali dñi. F
Sic ⁊ adueniēte ſolēnitate ipſa na (. §. ſcḋs.
talis deuotiſſime debet ſe appare vt digne eā
poſſit celebrare. eā cōſiderationibꝫ orōnibꝫ vt
Franciſcus ſcꝰs ꝑueniēdo. vt ſic cū illis mereat̄ gra
tiā dei ſentire. Ad qđ hortamur. Exodi. xi ¶ Habebi
tis hūc diē in monimentū ⁊ celebrabitis eā ſolēnem
dño in generatiōibꝰ vris cultu ſempiterno ¶ Ad diei
aūt cuiuſq̄ꝫ marie ſolēnis ſolemnitatē ꝑagendā tria
in primis cōcurrūt ¶ Primū vt vota q̄ debētur de/
uotius exoluātur ¶ Alterū aūt reliquie cogitationis
ad diē feſtū ꝑagendū recolligātur ¶ Tertia vt deuo
ta exercitia ad diei decorē aſſumātur. Propter pmū
debet hoc eccleſiaſticū officiū ꝑuia meditatiōe euol/
uere. propter ſcḋm deuotas meditatiōes diei cōgru
entes aſſumere. Propter tertiū deuota exercitia fe/
ſto cōformia ex ſanctorū dictis colligere. Qui hec age
ret ille feſtiuū et ſolēne quid intꝰ in aīo ſentiret. Ex/
ercitiū aūt in natali agendū euangeliū docet qđ nob
paſtores puerꝫ natū viſitātes imitādos ꝓponit. Ad
quorꝫ inſtar debemus nos mēte bethleem tranſire ⁊
preſepiū pueri viſitare Habet̄ ſupra hoc formatum
roſarium.

¶ De alijs varijs exercitijs varijs tpibꝫ aſſumēdiſ
hOc modo ⁊ in ceteris feſtiuitatibꝫ (. §. iij.
dñi debet ſibi hō meditādi materiā ꝓuidere
⁊ principale propoſitū exercere. vt in circūci G
ſione dꝫ ſpūaliter ſe circūcidere. debet cū nouo anno
⁊ nouo nōie ꝓpoſita innouare. Sic in epiphania cū
magis offerre Et purificatiōis ſtudebit ſe expurgare
⁊ ſic de alijs. Sic vbi aduenerit tps acceptabile vbi
dies occurrerint ſalutis debet exercitia cauſe inſtitu
tionis cōformare. Ut cū dño deſertū ingrediat̄ ⁊ ie/
iunet in. xl. vt ſe ad paſca ꝑparet. Ut deuotiꝰ ⁊ tena
cius dñice paſſiōis inhereat meditatiōi ¶ Sic in pa
ſca cū dño reſurgere ⁊ in nouitate vite ambulare. vt
apl'us exhortat̄. ⁊ ſic de alijs. ſicut videre eſt in Roſa
rū ortulo vbi de ſingulis feſtiuitatibꝫ xpi ⁊ marie ha
bentur ſingula roſaria ¶ Et liber hic vt occaſio ſapi
entibꝫ det̄ vel vnū circa feſtū natiuitatis dñi exercitium
cū annexo roſario loco exemplaris aſſcribere. Cuiꝰ
inſtar de ſingulis feſtis poterit ⁊ alia formari.

¶ Exercitiū circa natalē dñi pro exemplari ad formandū ſimilia circa alias feſtiuitates exercitia.

Tranſeamus vſq̧ bethleem Luce. ij. Innuitur in verbis iſtꝭ euã
gelicꝭ exercitiũ dulce ꝛ frugiferꝫ i die
bꝫ natal' dñi potiſſimũ exercitãduʒ
de viſitando ſcʒ dñe puerperiũ atq̧
dulciſſimi pueri dulce more paſtorũ
illorꝫ crepundiũ Debet (vt hortati
ſunt priores ꝛ maxime poſt Bernar. ludolph⁹ in vi
ta dñi) q̃libet aia fidelis atq̧ religioſa a die ntitatꝭ dñi
vſq̧ ad purificationẽ puriſſime virgis vel ſemel i die
apud p̃ſepiolũ dñam viſitare. puerꝫ ieſũ adorare. ſa
lutare nutriciũ ꝛ virgineũ ioſeph ꝛ ſic de paupt̃ate.
humilitate ꝛ afflictiõe ip̃orꝫ pie meditari. Hec ille.
Nouerũt hoc plures ſed nõ oẽs exequũtur. eã potiſ
ſimũ ob cãm. ꝙ mõi ꝛ praxis id exequẽdi ignorãtioꝭ
res. Ut igit̃ modũ ꝛ praxim vtcũq̧ tradam⁹ tria p̃
ordinẽ ſeriatim de hoc exercitio tangenda.

	Inductiua	incitantia
Scʒ	tempora	cõgruentia
	practica	expedientia

De primo nota ꝙ plurima ſunt q̃ poterũt nos ad
hui⁹ exercitij frequẽtationẽ inducere q̃ breuitatꝭ cau
ſa libet ſub verſiculo cõplecti

paſtorꝫ euãgeli	nã crebro aſcẽ	neceſſariũ vt	q̧ in
corꝫ ꝛ multorũ	dẽdũ domũ	ſimus grati	de cõ
deuotorꝫ	dñi tei⁹ mõtẽ		ſeq̃t̃mur
	h̃ ẽ bethleẽ docẽt		plura bõa

Exemplum. te ſcripta monẽt. opus. vtile
vt viſitemus deũ propter
nos puerum factum.
iuſtum.

Immo declarat hupertin⁹ ꝙ ea que mouere ſolẽt ho
mines ad eũdũ de ciuitate in ciuitatẽ hic marie ꝯcurrũt
Sunt aũt iſta

Prio dẽm⁹ currere	ſcdo ad ſtupẽdũ	t̃tio ad emen
ad videndũ noua fa	ꝑ pt̃ mirabilia	duʒ nccria q̧
cta. h̃ nouũ fecit do	q̧ ſtupor ꝛ mi/	panẽ ãgelorũ
min⁹ ſup terram	rabilia fcã ſũt	cibum vite
Jcernas.	**ſtupeas.**	**vt emas.**

Quarto ad gaudendũ	Quinto ad diſcendũ
ꝑꝑ ſolaria. q̃d ſolatio	vtilia q̃bus pellitur
ſi⁹ q̃ꝫ videre deũ puerꝫ	ignorantia.
gaudes.	**doceatis.**

Quiſq̧s ergo noua audire geſtis. q̃ſq̧s videre mira/
bilia cõpare tibi neceſſaria. cernere gaudioſa. accur/
re cũ paſtoribus in bethlehemiticũ tuguriũ. aſcende
cũ yſaia in montẽ dñi ꝛ ad domũ dei iacob ꝛ vide il/
lic ꝙ v̾bũ caro factũ. Hec de inductiuis. ¶ De t̃pe ad
hoc ſtatuẽdo ꝛ p̃figendo hoc dicim⁹ q̃d nihil ſuper h̃
a nobis diffiniendũ. Eſt eni cuiq̧ (vt comic⁹ ait) ſu⁹
mos. tantũ ſibi q̃ſq̧ p̃figat t̃ps certuʒ ne aliq̃n dico
trãſeat q̃ intermittat exercitiũ tam piũ. Uerꝫ tñ pa/
ſtoribꝫ noctu id r̃uelatũ ꝛ circa mane p̃ſepiũ. Nã et
exitus matutini ꝛ veſpe delectabis. ¶ Et hec aptiora
ſũt vacationis t̃pa ſm Hieroni. ¶ De tertio autẽ
ꝛ principali⁹ intento. de mõ ſcʒ viſitandi ieſu p̃ſepiuʒ
hoc dicim⁹ ꝙ ſm variã q̃litatẽ exercitantiũ diuerſus
poterit aſſignari mod⁹ ¶ Nam incipiẽtibꝫ ꝯuenit ex
ercitari in ſenſu vt ſcʒ materiale p̃ſepiũ aut imagia/
riũ preponãt. illud agitẽt illi ſe tenacius affigãt. qua
ſi corã eſſent in oĩbꝫ ſe gerẽdo. Sic beat⁹ frãciſc⁹ (vt
legit̃ in eccl'ia p̃ſepe cũ aſino ſtatuit ꝑ rudiũ incitati
one ꝛ ſic feſtiuitatẽ hãc excoluit. Magis affectꝭ ꝛ ſtu
dioſioribꝫ cõgruit affectũ fouere deuotis meditabili
bus lectiõibꝫ ꝛ orõnibus ſeraphicis et affcũoſ feſcen
ninis carminibꝫ q̃lta plura hñtur. Quale ꝛ hic p⁹ ro
ſariuʒ ſubnectim⁹ ꝙ ſententijs ẽ plenũ ſenſu graui
dũ ꝛ deuotioni valde accõmodũ hñs determinatũ mo
duʒ incheoandi. ꝓgrediendi ꝛ terminãdi vt pʒ intuen
ti Studioſioribꝫ aũt et magis doctis nõ ſatis ẽ la
cte veſci opus ſolido hñt cibo vt ſcʒ meditationis et
ꝯtemplationis tanta circueant miſteria opis tanti.
quod ad recogitandũ dulciſſimũ vtiliſſimũ ſit ꝛ ſub
limiſſimũ ꝛ venerendũ Et hmõi ſunt cogitationum
reliquie q̃ vere feſtũ agunt diẽ. Ut ergo hijs nõ deſit
meditandi materia breuiter quedaʒ ꝛ affectuoſiora
annectim⁹ meditabilia. ꝛ ne modũ excedamus (ẽ eñi
abyſſus ꝛ puteus neſciens exhauriri miſteriũ feſtiui
tatis hui⁹) ſub nũero roſarij per v̾ſus nos reſtringi
mus vt ſi meditari nõ libuerit ſaltem ꝑ moduʒ roſa
rij. Hec punctula ante ſingulas ſalutatiões angeli
cas p̃mittendo legat vt vel ſic deuotionis affectum
eliciat Et poterit legi cũ ſalutatione angelica p̃mit
tẽdo ſingulis Aue benigne ieſu vel huiuſmodi. et de
ioſeph. Aue ioſeph ſancte matris dei ſponſe.

¶ In primis igitur meditari volenti de natiuitate domini occurrit commemoran
da ipſa hiſtoria cum expōne varia que hic tangitur in ſumma

¶ Primo meditā Deinde quomodo cō Tercio vide matris Quarto quō āgeli ā Tandem attende q
dū quō ioſeph aſcen pleris diebus peperit virginis obſequioſi/ nūciant partum . q̄z bus chriſti partus re
dit cū maria p̄gnāte filium ſuum primo/ tatem. quia pannis vere ⁊ efficaciter q̄z ⁊ uelatur quia paſtori
⁊ grauida ⁊ compa/ genitum conſideran inuoluit in preſepi re grue ⁊ letanter can/ bus ⁊ q̄z feſtināterve
tere in itinere laborādo partus gaudium clinauit educauit. D tantes gl'am deo nerunt q̄z gratulāter
ti Attendendo vnde miraculum ⁊ ſtupo/ attende q̄z dulciter ⁊ inuenerūt q̄z ſupplici
q̄ quare quō ⁊c. aſcērem . q̄z reuerēter. ter adorauerunt glo/
dit. rificauerūt

Aſcēdit . Peperit ſeruit pandunt veniūtq̄ ·
Ubi ⁊ memorata eſt hiſtoria offerūt ſe me ditāde figure ⁊ ꝓpha rū oracl'a cū applica tiōe ⁊grua. Quoꝝ h
q̄dā ponūt
Primo q̄ lux eſt fac Secundo q̄ rub⁹ ille Tertio ver⁹ ille ſamu Iā vga aarō floruit ⁊ Hic etiam ⁊memo/
ta Juſtis ⁊ in regiōe moyſ aicus ardens in elvēit i citarē bethleē fructuz edidit Veri/ rāda ſunt oracula ꝓ
⁊ vmbra mortis ſedē combuſtus eſt quia vt totū gen⁹ hūanū i tas q̄ꝗ de terra orta pheraꝝ de hac ntita
tibus eſt orta Et no mater ⁊ vgo eſt que regē vngat Et fr iſrl' eſt. ⁊ terra nr̄a dedit te q̄ multa ſunt valō
ua lux iudeis oriri vi parit . mutato hitu ingreſſ⁹ fructum ſuum in yſaya ⁊ aliīs.
ſa eſt . eſt p̄lium .
Lux Rubus et ſamuel. rex vgula.terra prophete
Iā ⁊ſīter ⁊ſideratio extenditur Et p̄mūz ⁊ſideratꝰ ntitatꝭ xp̄i q̄litas cū laude ⁊ ma gnificatiōe Nā tal'fu
it ſcꝫ.
Primo vtilis ⁊ com Secundo mirabilis Tertio leta letiſſime Quarto honeſta . vt Poſtrēo gratioſa id
modoſa noſtri lapſ⁹ ⁊ mirifica Stupor e excepta . ſine dolore quia fuit ſine crimie eſt gratis nō noſtris
reparatiua. intellec/ nim ⁊ mirabilia ſūt facta Germinās em̄ ſine pudore vbi ma/ meritis exhibita deq̄
t⁹ eruditiua. affectus in ea facta vt ptꝫ īfra germiāuit letabūda ter virgo. puer de⁹ b⁹ oīb⁹ apl's Apparu
inflammatiua ⁊ om qnia ſupra rōnem na ⁊ laudās it gratia dei ſaluato/
nis boni datiua turam ⁊ ⁊ditioēm ris ⁊c.
Utilis . et mira iocunda . decoraq̄ gratis
Hinc iā attēdenda eſt circūſtantiarum b⁹ ntitatꝭ ⁊gruitas Quarto q̄ ad iiurias
i⁊modoꝝ oīa ei q̄ pa Poſtremo vid ⁊gru
Et primo quo ad lo/ Secundo quo ad tē/ Tertio q̄ ad collegiū tit ſe miſteriīſ plēa ꝓ itatem eoꝝ q̄b⁹ pt⁹
cum. quare ſcilicet in pus . quando ſcilicet . ſ. q̄re mr̄ vgo. cur ie u⁹ fit vt creſcas. liga reuelatꝰ quia paſtori/
iudea. in bethleem i naſcitur. quo anno . ſus infantie tenerio r vt vicula tua diſrū/ b⁹. q̄ vigilātib⁹ Que
diuerſorio ⁊ in preſe/ menſe. qua hora. curris. cur panditur an pat. friget vt charita ſunt grauida miſte/
pio . i nocte. cur ſb edicto gelico ⁊centu tem accendat riīs .
Cerne locum tempus cuneum. paſſum venientes
Nunc videnda eſt mi rabilitas Et p̄mo ex p̄te prolis naſcētis

Nam hic op̄ſilla ōni Hic iuſticia ſubiīt re Sapientia hic abſcō Uerbum immenſuꝫ Sic em̄ r galis ptās
potentia eſt infirma atum pater em̄ eū ſe dic lucem ⁊ admiſit i eſt abbreuiatuꝫ. ver/ in ſtabulo offuſcata.
ta dum iufirme car/ cit pro nobis pcm̄. ⁊ fantilem ſimplicita/ bum per quod facta opulentia depaupa/
nis pallio eſt circum pro nobis factus eſt tem vt nos illumina ōnia caro factum Et ra. Eternitas tpalis
amicta ⁊ faſciīs liga maledictum vt nos ret. verbū ip̄m quo ōnia facta Celſitudo incli
ta vt nos roborarer. iuſtificaret . dicitꝰ infans dictū nata O q̄lia ſe ⁊ q̄ta
Omnipotens iuſtus ſapiens. verbum latet ⁊ rex

Hic annectũť mirabilia ex pte virginis pietis.

Nã ſicut ↄcepit ſine ſemine ita pepit clauſa ſine corruptione ꝟgo manens perpetua nec primam ſilem viſa nec habere ſequẽrem.

Non ſolum ſine corruptiõe ſ; etiam ſine crimine ſine dolore e uacuans maledictionez eue.

Tercio vterus filium continẽs minor cõtẽto fuit. celo capatior ꝛ latior terra cõtinẽs quem nemo capit

Quarto mater parięns poſterior fuit ſuo partu. Ante em̃ ſcĩa ille deus. hec in tempore facta.

Poſtremo quia ipa quodãmõ potentior apparuit deo. Nam ipa fecitꝙ ipaſſibilis pateref. altiſſim⁹ hũiliaref qđ añ impoſſibile fuit.

Clauſa. dolore carens minor eſt poſtrema potẽs plus

Iaz tertio ſubnectũť mirabilia ex pte cãťe vniũſal'. In om̃i em̃ cãťa fcã ſť mirabilia ſumo miraculo atteſtantia.

Primo in creaťa eſſe tm̃ hñte nam terra(vt fertur) tẽplum pacis deiecit. fons olei pfluxit. Per ſtellam ꝛ claritatẽ õmiſit tres ſoles in celo viſi.

Scđo in ſenſum etiã hñte vt in animalibꝫ Nam bos ꝛ aꝫin⁹ vt pie creditur dñm ſuũ cognouerũt etiaꝫ ad litteram.

Tertio in vitam tãtum ꝛ non ſenſuꝫ habẽte Nam vinea engaddi floruit ꝛ frem̃ ꝓduxit.

Quarto in hõibꝫ etiã rõnabilibꝫ vt i paſtoribꝫ. ſibilla ꝛ octauiano ꝛ ſodomitis

Quito in ãgelicis creaturis q̃ ꝑrum ꝓdiõrũt nouas illuminaꝫtiones fecerũt cãtica decãtauerũt. obſtuꝫpuit gõnis creatura

Eſſe tenens ſentit viuens homo ꝗ ãgel⁹ hec dant

Hic ponũtur q̃dam circũſtãtionalia pro mẽte ad deuotioẽm inflammãdo. Qđ fit ſi conſideres

Quis qualis ꝛ q̃tus hũc natum pueruꝫ ꝛ datum filium dedit quia trinitas ipſa ſãcta deus quo nihil maius melius ve

Scđo quale ꝛ q̃tuꝫ donum quia nobiliſſimũ vtiliſſimuꝫ ꝛ q̃ ꝑ grãdius eſſe nullũ filiũ q̃ppe ↄſubſtãtialem coequalem

Tertio ẽ tã vili hõicĩo ꝛ ñ ſolũ idigno ſ; ꝛ imerito ꝛ ad h̃ iimico. Et ĝtuita bonitate. ꝓp nimiã charitatẽ. nullo merito

Quarto q̃lr dedit q̃a tã affectuoſe ꝛ libent tã ↄgrue ꝛ ↄueniẽter tã frcũoſe ꝛ vtilꝛ dãs pueꝝ nõ viꝝ

Quinto ad q̃d q̃rin oẽs dſiđrabilẽ vſuꝫ i ſolaciũ pegriãtiõisↄ filiũ directiõis. fmediũ curatiõis. O gratias tali dño.

En quantus. quantum. cui dat. cur. quomodo. ꝛ ad quid

Hic iam ponũť q̃dã ad ↄpatiendũ puero iductiua Nõ em̃ rite congaudbim⁹ niſi añ cõpaſſi eidẽ fuerim⁹ Cõpatere ĝ

Primo ꝓpter iꝫmo doꝝ q̃ ꝑtulit mltitudinem ꝛ acerbitatem paſſus eſt em̃ aeris itemperiem loci duriciem frigore conſtrictus duro in preſepio locatus.

Scđo vt magis ↄpatiaris attende ei⁹ qui patiť qualitatẽ Quia nata nobilis. etate ꝑuulus. ↄditiõe tenellus. totus amabilis ꝛ amandus.

Tertio vide coꝝ propter quos paſſus ingratitudiẽm ꝛ indignitatem Quia pro te homine viliſſimo nequã ꝛ ingrato

Quarto attẽde ꝙ ei defuerunt õnia req̃ſita dom⁹ ad inhitandum Cuna ꝛ lect⁹ ad ꝛpauſandũ. ignis familia ꝛ reliqua ad puerũ educandum

Quinto conſidera ꝙ licet grauis ſit dolor eius exterior interior tñ mlťo ẽ maior. Extũc ei ꝛ tũc crucẽ geſtauit in mente.

Quãta tulit. qualis ob quos deſunt. dolor intus.

Sꝫ q; parum ꝓdeſt deuota meditari ſi ei non ſtuduerim⁹ nos ↄformare Immo nil ꝓderit ei⁹ icaťatio ſi nrã ñ ſeq̃ť imitatõ iõ

Primo diſce flere peccata propria cum iſte mox natus plangit aliena Quomodo rideamus flente ſup nos ſapia patris.

Scđo cũ puulo puul⁹ eſto. ꝛ cuꝫ hũiliato humiliare Cui⁹ in õnibꝫ mira lucet humilitas.

Tertio paupertatem ãplectere quã ille mox natus inchoauit. cõuerſando cõtinuauit moriẽdo ↄſũmauit.

Quarto ſeueritatẽ ne te ames nõ e curioſꝫ dura pferas Et cũ puero puer ñ ſeſu ſꝫ malicia efficere ꝛ ↄditiones pueri aſſume

Poſtremo cum maria pueꝝ hũc. inolue reclina. leua. balnea. cuſtodi ſpũaliter ꝛ alia officia exhibe

Flens humilis pauper. ſeu⁹. puer. eſto. miniſtra.

¶ Ecce habes iā roſariū latiſſime pariter ꝛ deuotiſſime materie cōtentiuū. q̄ poteris te exercere an̄ xp̄i nati crepūdiū qđ cuiuſq3 ſtudio relinq̄m⁹ pſequendum vt ſic hmōi cogitationū reliquijs xp̄o agas diē feſtū Et licet modos hos diſtinxim⁹ ſm varietatē exercitantiū triplicē. Poterit tn̄ oib⁹ trib⁹ mōis q̄lib3 aīa quaſi triplici funiculo ſeſe ad xp̄i p̄ſepiolū alligare. ꝛ ſm oēs vires ſe ad xp̄m puerꝝ cōuertere. Scđm vim ſenſitiuā imaginarie. vel etiā corā materiali p̄ſepio ſe ponēdo. Scđm vim intellectiuā hmōi pia meditabilia ſm roſariū retractādo. Scđm affectiuā p iubilo ſū canticū ſe inflāmando. Hec aūt dicim⁹ p feſtiuitate dn̄ici natal' vt ꝛ in ceteris feſtiuitatib⁹ ſilr̄ exercitatiōis pie formā inſinuem⁹. vt ſic exercitemur in feſtis tp̄is. vt ad feſtū pueniam⁹ eternitatis. Uerꝫ iā nūc carmē p feſcēninis ad p̄ſepū viſitationē ſubnectem⁹. canēdū ſub nota Dies eſt leticie.

Excitatio anime accedentis

Eya mea anima
bethleem eam⁹
virtute magnanima
puerū queramus
verbū ineffabile
Angelis mirabile
cubans ſinu patris
obiectū amabile
ſemper contemplabile
datū fide matris

Orō ad mariā ꝛ ioſeph.

Uirgo pudicicie
throne deitatis
Et ioſeph nutricie
ieſu paupertatis
me indignum famulum
ducatis ad ſtabulum
mei creatoris
Pundā tintinabulū
laudis. et cunabulū
voluam vi amoris

Captatio bēiuolētie

O puer dulciſſime
omnibus optate
veniſti gratiſſime
ſalutis legate
Te vatum oracula
te legis vmbracula
exortum teſtantur
polus tell⁹ maria
laude multipharia
tibi adiocantur.

Captatio bēiuolētie

a cōpatientis cōqueſtiōe
Deus qđ iaces ſtablo
omniū creator
vagiens cunabulo
mūdi reparator
ſi rex. vbi purpura
vel clientū murmura
vbi aula regis
hic oīs penuria
paupertatis curia
forma noue legis

Uox ieſu reſpōdētis

Iſtuc amor generis
me traxit humani
Qđ ſe nota ſceleris
occidit prophani
hijs meis inopijs
gratiarum copijs
te pergo ditare
Hocce natalicio.
vero ſacrificio
te volens beare

Excitatio ad cōſide

randā dignationem
O celi attendite
infantis amorem
angeli rependite
laudem ꝛ honorem
verbū ens altiſſimū
pulchꝝ q̄z dulciſſimū
limo corporat̄
verbū diuiniſſimū
eternū ditiſſimū

ſpretū paupatur

Exclamatio p affectū

O mira dignatio
immenſū locari
noſtra gloriatio
deū humanari
o ſtupor o gaudiū.
hoſtis technas fraudiū
tuus ludit ortus.
iā orbi quadrifido
tibi gnato feruido.
celi patet portus

Actus feſcēninorū

Salue rex principiū
verbū incarnatum
effectū mancipium
indigū cunatum
Salue ſordēs ſtabulū.
Salue to cunabulū
ſponſi amatoris
tu meū latibulū
cōſtruā hic nidulū
nō videbor foris

Amoroſa ſuſceptio

Iam te meis brachijs
mi ieſu amplector
ac totis precordijs
tibi cōdelector
cogis me eſtuere
lachrymis effluere
puer eſtratee
amor ineffabilis
es intolerabilis
ieſu nazaree

Actus latrie

O ardens incendiū
deus incarnate
aie ſuſpendium
tibi deſponſate
omni reuerentia
celi aſſiſtentia
laude te honoro
cū beniuolētia
grata cōplacentia
pronus te adoro.

Actus laudis ex cōſi

deratiōe circūſtantiarum
O te laudū milibus
laudo laudo laudo
tātis mirabilib⁹
plaudo plaudo plaudo
Gloria ſit gloria
amāti memoria
domino in altis
cui teſtimonia
dantur et preconia
celicis a pſaltis

Orō pro fructib⁹ natiuitatis huius

O puer dulciſſime
me purges luſtrato
ſurrigas altiſſime
corde inflāmato
redimēs viuifica
me compuerifica
hoc tuo natali
perfecte ſanctifica
tecū beatifica
vita eternali

Oblatio

Pater natalicijū.
ſuſcipe ſophie
gratū ſacrificiū
manibus marie
corpus ſenſus aiam.
in viuentē victimā
lito ieſu nato
et ſpōſe vnanimā
laudē ſuauiſſimā.
libans voto grato

Incipit feſtilogium de ſanctorũ feſtis celebrandis. et primo de ad hoc inductis

Prologus.

Celebra iuda feſtitates tuas Nã p̄rio Ubi de dñicis ⁊ dñi feſtis egim⁹ d̄ ſcõꝝ q̃z feſtꝭ agendũ Ad q̃ꝝ celebrationẽ p̄miſſis v̄bis pphera hortatur. Circa que duo ſunt cõſideranda. Primũ inductiua. ſecũdum de mõ celebrandi ea

De primo ſciendũ ꝙ plura ſunt q̃ nos ad ſanctorum feſta deuote debent inducere celebrãda ſcꝫ

Vult deus. eccl'ia. iuſtũ. ꝗꝫ op⁹ vtile. digni

Primũ inductiuũ eſt dei volũtas. cui⁹ iuſſa capeſſere fas eſt. Juſſit em̄ hoc in ſcripturis vtꝫ ſup̄ Jte͂ ꝗꝫ in pſalmo. Laudate dñm in ſanctis ei⁹. Uult eni adeo ſcõs ſuos deus hõrari ⁊ ꝑ eos exorari vt etiam quedã nõ niſi per eorũ q̃ñqꝫ patrocinia largiat̃. Et h̄ rõnabiliter. vt Gerſon in de mẽdicitate ſcribit. vt videlicet

Sua maieſtas veneret̃		ꝑ ſuos exoratur
ordo ſapie ꝯſeruet̃	dũ	ꝑ media oia modrat̃
fiducia nrã erigat̃		ꝑ frẽs adiuuatur

Secundũ q̄ꝛ eccl'ia illas celebrari inſtituit. vtꝫ d̄ cõſe. diſt. iij. ca. pnunciandũ. ⁊ extra de ferijs in ca. Cõqueſtus. Ubi in ſingulari quedã ſctõꝝ feſta nũerant̃ ⁊ vt dñica dies obſeruari precipiũtur. Rõ autẽ quare eccl'ia ſup̄ dñicos dies alias feſtiuitates iſtituit ẽ.

	Cõfutatiõis		q̃runda error refutet̃
rõe	gratificatõis	vt	ſup̄ bñficijs regratiet̃
	imitationis		coꝝ exemplũ imitaretur

Prout pliri⁹ deducit Ropertus de litio in ſmõe q̃dragesimali. Tertiũ inductiuũ. q̄ꝛ ſanctorum feſta celebrare eſt iuſtũ. Et hoc multiplicib⁹ ex cauſis

Cõgaudẽt fratres. bona dant. res noſtra. ꝗꝫ cauſe.

Primo eni iuſtũ eſt vt eis cõgratulemur. qm̄ ipſi de nobis feſta agũt ⁊ cõgaudere ſolent. Gaudiũ enĩꝫ eſt in celo. ⁊c̄ Secũdo exigit hoc ordo charitatꝭ. q̄a frẽs nri ſunt quib⁹ in pſperitatib⁹ aggratulari dẽm⁹ Tertio iuſtũ ẽ qm̄ multa bñficia ab ipis ſuſcepimus ⁊ bona Quarto ꝓpter ꝓcurationẽ nri hõris Cũ eni ſctõs hõramus rem nrãm agim⁹ ⁊ nrm honorẽ procuram⁹. q̄ꝛ coꝝ feſtiuitas nrã eſt dignitas. Cũ poſtremo digni ſunt ⁊ iuſtum ẽ eos honorare q̄ꝛ in eis oẽs rõnes ſunt ꝓpter quas aliquis ſolet honorari. vt ptãs virt⁹ ⁊c̄: Quartum principale motiuũ eſt nrã nccitas cui ipi ſuccurrere pñt. Nos enim multis miſerijs ſum⁹ pleni. hoſtib⁹ innũeris circumſepti ⁊ oi auxilio deſtituti. de celo tm̄ auxiliũ ſperantes. Unde nccẽ habem⁹ leuare oculos ĩ mõtes vt auxiliũ veniat nobis Quintũ inductiuũ ẽ Utilitas ꝓueniẽs ex ſanctoꝝ feſtis digne celebratis q̃ plurima eſt. vt d̄ꝛ in Rõnali diuinorum

	hũilitas		in theologi	via v̄tutꝭ
corpoꝛ excitat̃	oꝛt̃	mun	cis firmat̃	docetur
	d⁹ ꝯtẽnit̃	virtutib⁹.		

Hic ferueñs. hũil' ſpernẽs, fient⁹. doceriſ

Hec paſſim doctri in ſcriptis ⁊ ſermõib⁹ pſequũtur Poſtremũ inductiuũ ẽ ſcõꝝ dignitas q̃ colligit̃ iuxta damaſcenũ tũ ex parte aie. tũ ex p̄te corꝑis Nã dignitates ex parte aie ſunt iſte

regni cohe	ẽdit eis ptã	exercit⁹	oratores dei	vos a	
redes xpi	tẽ filios di	xpiaõꝝ	ꝑtoni nri	mici mei	
	fieri			eſtis.	

Heredes. nati. ꝗꝫ duces. orant. et amici.

Dignitates ex p̄te corꝑm ex ſeq̃ntib⁹ pateſcũt. nã ſc̄ ſpũſſcti neſcitꝭ ꝙ corpa ⁊ cana ſc̄ ſpi. ſ. ſ̄licꝗꝫ et

	vrã ſc̄ teplũ ſpũſ	les gra	q̃b⁹ p̄	v̄tutum
	ſancti		tiarum dicauẽt.	

Celle. tẽpluꝫ dei. fõtes vos. organa. vaſa

Quis iã tantis inductiuis nõ trahit̃ ad feſta ſcõꝝ celebranda Sed ſubnectendũ de modo

De mõ feſtiuandi et feſta preueniendi Capi. j.

Non eſt ſpecioſa laus in ore pctõris. Eccleſ. xv. Poſt q̃ꝫ paucula p̄miſſa ſũt de inductis celebrãdi feſta. videndũ ẽ de mõ feſtiuãdi. Uerũ qm̄ modus in trib⁹ cõſiſtit. ſcꝫ in exordiẽdo. ꝓcedẽdo. terminãdo. de trib⁹ hijs agi oꝫ. Et primum de mõ exordiẽdi Tũc eni vt dicit autoꝛ Marialis ordinate celebrã⁹ quando vigilia p̄cedit in aridis. ⁊ feſtũ in pĩguibus ſeciat̃. Nã ob id ſunt pfeſta inſtituta. vt hõ ꝑ illa prepa ret ſe ad deuoti⁹ feſta ꝑagenda Ob qd̃ etiã q̃dã ieiunijs p̄ueniũtur q̃ vigilie dicũtur a cõſuetudine antiqua Uigilie em̄ que nocte fiebãt ꝓpter inhõeſtas actiões quib⁹ nox facultatẽ p̄bebat in ieiunia p̄cedentiũ dieꝝ ſunt mutata. et hoc rõnalibus ex cauſ. ſcꝫ

ad feſta ce	ſcis ⁊ coꝝ	ꝙ ſñ tribulatiõe nõ ꝑueit̃	
lebrãda di	paſſiõib⁹	ad gaudium celorum	
ſponunt			

Aptãt. cõformant. deſignãt. plura pfeſta.

Et hinc Bernar. pulchre ait ꝙ in ſanctoruꝫ vigilijs neceſſe eſt vigilare hominem ſpiritalem qui eorũ ſolemnitates celebrare deſiderat in ſpiritu ⁊ veritate. Ad hoc enim vigilie p̄ponuntur vt euigilemus ſi in aliquo peccato vel negligentia dormiram⁹ ⁊ preoccupemus faciem ſanctorũ in cõfeſſione vt nos ad ea digne celebranda p̄paremus ab hijs ſcꝫ expurgando ⁊ ad deuotionem coaptando. Nam ob id p̄cipua ſanctorum feſta ieiunijs preuenim⁹. quia quotidie multa peccata contrahimus omnes et offendim⁹ ĩ mltꝭ nec tutũ oĩo eſt celebrandas ſuſcipe feſtitates ſacras

marime maximas. niſi prius abſtinẽtie purificatiõẽ premiſſa. quo ⁊ digniores ⁊ capatiores inueniamur ſpũalium gaudioꝝ. Sic em̃ in principio iuſt⁹ ac-cuſator eſt ſui. nec niſi a ꝓpria reprehenſione laudes i-cipit alienas. Plurimũ em̃ ieiunia hoiẽm grẽ diſpo-nũt vt in exemplis ꝑ ſacrã ſcripturã ſatis apparet.

¶ Altera cauſa eſt vt ſanctoꝝ exemplis in paſſiõi-bꝫ nos conformemus. Dignum em̃ eſt vt ſi cum eis pati non poſſum⁹ vt cum eis vel ieiunemus. Ieiuna-mus ergo vel in exiguo cõicantes paſſiõibꝫ eoꝝ ⁊ ſi ñ ſimili affecti tormẽto. ſilẽ afflicti ieiunio. vt miſerãte deo etiam corõe eoꝝ ꝑticipes ſim⁹. ⁊ in pñti ꝗꝗ ſpũ-alium ſocij gaudioꝝ. ¶ Poſtremo nõ tm̃ confor-matio ⁊ ꝑparatio veꝝ ⁊ ammonitio quedam erudi-tio qꝫ nõ parua ſunt ieiunia iſta. Diſcim⁹ em̃ ex hipſo que nam ſit vera via feſtiuitatis eterne. Quid em̃ eſt ꝙ ſolemnia ieiunijs ꝑuenimus. niſi ꝙ multas ꝑ tribu-latiões oportet nos intrare in regnum dei. Indign⁹ ꝗ ꝑpe ſolemni leticia eſtꝗ ſtatutam vigilie abſtinẽtiaꝫ ñ ſeruat. Qui em̃ rennuit affligere aiãm in vigilia in-dign⁹ eſt exultatiõe feſtiua. Docent item hec vigilia-rum ieiunia ꝗ̃ta oẽs ſancti paſſi ſunt tormenta ob acꝗrenda regni illius gaudia. Que ſi quis aſſeꝗ con-tenderit vt patiatur etiam ꝓ chriſto oportet. Patet ergo non inutiliter. non ad inſipientiam nobis inſti-tuta eſſe ieiunia iſta. Sed qm̃ nũc pleroꝝꝗꝫ ſolẽnia etiã nõ gregarioꝝ ſanctoꝝ agũtur ꝗ ieiunijs hmõi ob noſtram infirmitatem nõ preueniuntur. oportet tamen alijs pijs hec exercitijs preueniri. Unde pote-runt cum meliora non affuerint ſequentes gradus exerceri.

. §. ꝑmus.

Conſideratio excuſſoria
Quid debeas agere
ꝗ ꝓpẽdas ⁊ cuius celebrare feſta
ꝗ te debẽt inducere vtꝰ
qualiter opꝫ te ꝓcedere

C ¶ Non opus eſt hec proſequi quoniam ꝑ ſe pate-cũt. Ueꝝ qm̃ vt dictum eſt nõ eſt ſpecioſa laus in ore peccatoris ſequitur
Predispoſitio preparatoria qua ſe
hõ expurget / Adornet / diſponet ꝑ contritionem / ſenſuũ diſcipliãtioẽm. / orõnem
Poſtquam ſic ſe diſpoſuerit ad ſanctos ſe conuertat per gradum ſequentem.
Cõmẽoratio ꝯſiẽratoria vite / paſſiõis / glẽ ſcõꝝ ꝫm hiſtorie veritatẽ eaꝫ ꝯmemorãdo

¶ Unde eſſet necãrium interdum vitas ⁊ paſſiões ſanctoꝝ ſtudere qd̃ plurimum ſuadẽt glõſi illi ⁊ duo-tiſſimi doctores Gwilhelmus pariſienſis ⁊ Iohan-nes gerſon ſociuſqꝫ eius Iohẽs nider. Nõ ꝗ̃ cuipiam

huiuſce ſtudiũ ꝯtemnendum.

De exercitijs in ſanctorum feſtis in genere.

Capit. ſcðm.

Sic honorabitur quem rex volu-erit honorari. Heſter ſexto.

Poſita ſunt exercicia ꝗbꝫ homo pre-diſponend⁹ in inprofeſtis ſcõꝝ ⁊ vigi-lijs. Ponenda iam ꝗbꝫ occupandum in ſanctorum feſtis. Nil enim preparaſſe proderit niſi digne feſta ipſa exigantur. Et tunc digne exiguntur quando cor-de ſentiuntur. Non ſe putet ait doctor quidam feſ-tos dies agere ſanctis. cuius adhuc oculus in nocte ẽ nihil ſentiens in corde que illi ſenſerunt. nihil agens eoꝝ ꝗbꝫ illi nati ſunt ad vitam illam. in qua ⁊ ꝓpter quam ab eccleſia fidelium coluntur. Quibꝫ igit̃ ſur-daſtra mens ⁊ nihil ſapit horum quibus illi deo pla-cuerunt. quibus ⁊ placuerunt ſanctis patribꝫ. Quõ celebrabunt eos de ꝗbꝫ nihil celebre ſentiũt. ⁊ quibus nihilo celebriter afficiuntur. Et quomodo ſanctis fe-ſtum diem agent quibus nihil ſanctum feſtum eſt. ñ fortitudo. non conſtantia. non fides. non virt⁹ vlla. Nihil ait thomas noſter kempis. nihil mꝗꝫ mihi feſ-tum eſt quod in corde non eſt. Sed quando exterio-ribꝫ feſtiuitatibꝫ interior homo meus bene concor-dat ⁊ congaudet. non mihi iam ſimplex ſed duplẽx fe-ſtum eſſe videtur quia quod foris agitur abint⁹ ſanc-tius tenetur. Uere felix feſtiuitas quando mẽtis ſen-titur iocunditas. Quam qui crebro ſentire ⁊ ſanctos digne honorare velit. ſequentibꝫ ſe exercitijs aut hu-iuſmodi dedicet oportet.

In feſtis laudes. gratus. cole. Sanct: venerando.
Colletans. grates. Torpor perit. inſtruor. oro.

laudemus
Deū vt grās aga⁹ ī ſcīs ꝑꝑ
clīu laico cola⁹
veneremur
In ſcōꝝ feſtꝭ nos diuertem⁹ ad Scōs vt ↄgratulemur ꝑꝑ
regraciemur
excitemur
Nos vt iſtruamur a
adiuuemur

ꝓꝑetates laudabiles ī lucētes laudate d. ī ſcīs.
bñficiētas collatas hic Grās ago ꝑ o. v
maieſtatē clīu; digꝫ appētē Adore⁹ d. q. glo.
dignitatem laudemus viros glo̾ſos
gl̾e felicitatē hinc gaudere cū gaudētib⁹
bñficioꝝ largitatē in oīb⁹ grās agite
corpore feruorib⁹
errore eorum exēplis ꝛ doctrinis.
languore meritis ꝛ orōnibus.

¶ Hec ſunt exercitia qb⁹ mentalia colūtur feſta
quib⁹ ſanctorum feſtiuanda ſunt ſolemnia queqꝫ ege
rit non infeſtus manebit. Ad digne tamen peragē-
da feſta concurrunt plurima ꝛ potiſſimum iſta.
Oportet em̄ tūc vt eccl̾aſticū officiū deuoti⁹ ſolito ꝑ
agat̾. vt ſacrificiū altaris reuerēcius offeratur.
Ut dies tota pijs exercitijs expēdatur

vñ feſtiui⁹ ſacrificiū ī veteri lege:
ſolemniorib⁹ tubis clāgebant
feſtiui⁹ ſacrificiū ī veteri lege offerebant
tota die ī taberñacul̾ manebant

¶ Exercitia autem quibus feſtiui ſunt expendendi
dies iuxta quēdam

ſunt:
eoꝝ exempla ꝛ paſſiones meditari
ꝓ ſe ꝛ tota eccl̾a eoꝝ auxilia implorare
canticis ſpūalib⁹ eoꝝ palmas ꝑſonare

¶ Preſertim tamen in cuiuſqꝫ ſancti feſto ſingu
laris amicicia cum eo conquirenda ꝛ aliquo ſingula
ri obſequio venerandus vt ſic aſter ſꝑ ꝓtō⁹.

¶ Quomodo deus in ſanctis laudandus ſit. Ca. iij.

E Laudate dominum in ſanctis eius. Pſalmiſt.
Primum exercitium in ſanctorum
feſtis agendum eſt. deum laudare in
ſanctis ſuis iuxta preinductum ver-
bum Nam iuxta Rabanum In omnib⁹ primordijs
nos nominare glorificare laudare decet eum qui ↄctos
condidit ſanctos. Ad quod ꝛ in alio paſſu pſalmiſta
hortatur dicens. Date gloriam deo ſuꝑ iſrahel. Rō
nem ſubnectit quia magnificentia ꝛ virtus eius ī nu
bib⁹. Mirabilis id eſt laudabilis deus in ſanctis ſu-
is Quia ſcꝫ magnificentia ꝛ virtus id eſt proprieta-
tes diuine laudabiles relucent in ſanctis. Et ob id in
plurium ſanctorum feſtis inuitatorijs eccl̾a filios
ad laudem cohortatur dicens. Magnus dominus ꝛ
laudabilis nimis. Sic enim ſanctorum iuxta Augu
ſtinum feſta miranda vt grā dīn̄ ꝑdicetur. Neqꝫ em̄
ꝛ illi in ſeipis laudari voluerūt ſed in eo cui dicitur.
In dño laudabitur anima mea ꝛc. vt dicit in ſermōe
de ſancto vincentio. Nam quod bonum fecit caro in-
firma vermis ꝛ putredo. qꝛ ad gl̾am ꝑuenerit qꝛ non
ſuccubuerit infirmitas. totum opata eſt diuinitas.
Et ergo illa laudāda. ꝛc. Laudāda inqꝫ propter potē
tiam. ſapiām. clementiam. qua potuit ſciuit voluit
tam viles vermiculos. de ſtercore ꝛ puluere ꝑcatos
in tam excellentem grām ſublimare dicendum qꝫ in-
timo cordis affectu illud ꝑmi Regum. ij. Non ē ſcūs
vt eſt dñs. ꝛ nō eſt fortis ſicut deus noſter. Suſcitās
de puluere egenum ꝛ de ſtercore erigēs pauꝑem.
Ut ſedeat cum principib⁹ id eſt angelis ꝛ ſolium glo
rie teneat. ꝛc. Nam ꝛ hoc ſancti ipſi agunt in celis te
ſte Bonauentura qui ait. Qꝫ electi oms̄ poſt tranſi
tum mare rubꝝ ſubmerſo pharaone cum exercitu
ſuo. tympanum tenēt cum maria. vna voce dicētes.
Cantemus dño gl̾oſe em̄ magnificat⁹ eſt. Inceſſabi
liqꝫ voce ꝓclamāt laudantes. Sāct⁹ Sāct⁹ Sāct⁹
dñs deus ꝛc. Sāctus deus pater q̄ nos a mundo a
carne dyabolo ſua potentia ne ſuparemur liberauit
Sāctus de⁹ fili⁹ q̄ nos ne deciꝑemur. ſeduceremur
illuminauit aut a ↄmiſſis iuſtificauit. Sāct⁹ deus
ſpūſſanct⁹ q̄ nos tam clementer ab eternis tormētis
ꝑſeruauit ſua bōitate ꝑuēit. ꝛ in gl̾a ſecurauit. Ecce
hec tria attributa diuina ſancti in ſeipis laudāt q̄ et
nos laudare debem⁹ Uñ dñs ſcām mechteldem hec
docuit laudare dicens. Lauda inqt meam bōitatem
in ſanctis quos tanta beatitudine donaui vt in alter
utrum omnia fluant ꝛc. ¶ In feſto qꝫqꝫ cuiuſqꝫ ſci
poteris me laudare ꝓ eterna electiōe qua eos elegi et
vt ad eam ꝑtingerent fortificaui. Lauda me pro eo
qꝛ ſim oīm corona ſanctoꝝ. Item ꝓ accidētali voca-
tiōe qua eos vocaui. Item pro fideliſſima regni mei
cum ipis diuiſiōe qua plene eos beatificaui ꝛc.

¶ Plura hmōi in libro ſpūalis grē ipius mechtel
dis ſtudioſus lector inueniet. Sed ꝛ alia deuotiſſima
margareta ↄtracta a dño edocta in ſingulis ſanctoꝝ
ordib⁹ vt in eius vita per ſingulas laudabat relucen
tes dei ꝓꝑetates vt in āgelis dei bonitatē. In apl̾is
charitatē In martirib⁹ fortitudiēm. ꝛ ſic de alijs.
Itemqꝫ in ſingl̾arib⁹ ſanctis ſingl̾ares dei notabat
ꝓꝑetates ꝛ iñ eū laudabit. Ut in btō petro principa
litatem In paulo ſapie lumiōſitatem. In magdale-
na propitiatiōis vbertatem. ꝛ ſic de alijs. Omnes
enim ſanctos qui ſunt in regno ſpoliauit ꝛ nudos

ſtare pmiſit ⁊ oia effudit in deū vnde fluxerant vni/
uerſa ⁊ laudauit eū de hoc ꝙ talia dignat⁹ eſt in eis o
perari. Sic ⁊ theoricus ille dn̄s Joānes Ruyſbroec
cui⁹ ſuſpēdium aia elegit. ceteriq̄ꝫ interni agere ſole/
bant. quoꝝ ⁊ nos veſtigia ſequētes deū in ſctis lau/
dem⁹. Laudemus in q̄ꝫ

ppē relucētes | gn̄ales
ſpēales
i ei ꝑꝑetratēſ ſinglares | .ſ. | potētia. ſapia. bōitas
In aplīs charitatē ⁊c̄
in ſingulis ſingulas

¶ Quō āt laudandū ſit ⁊ in laudādo ꝓcedēdū Notan
dū ꝙ laudatio iſta ſequētia ꝯplectat. Et hec ad eam
concurrunt.

Attendēs. pēdas. narres. mirās. placeatq̄ꝫ.
Herēs. deficias. inuites omnia laudent

¶ Primo ꝯſideratio qua cognoſcam⁹ q̄ꝫ laudabilis
ſit ꝓpter proprietates relucentes ¶ Scd̄o mētiſ aſ/
ſenſus ⁊ magni eſtimatio. laus em̄ eſt eſtimatio ag/
niti boni Tertio huius ſententie ⁊ eſtimationis for/
enūciatio Qui em̄ de cognito bono ſuā ſententiā enū
ciat bonū laudat vt dicat. Tu ſolus ſctūs potēs ⁊c̄.
¶ Quarto āmiratio diuine magnificētie ⁊ excellen/
tia ceteroꝝ collatione. Quis ſicut de⁹ nr̄? Quis ſimil'
tui? Nō eſt ſctūs vt ē dn̄s Quinto ꝯplacētia in pro/
prietatib̄ iſtis vt ei cōgratulemur ¶ Sexto inheſio
in eo in quo ꝯplacuit. Mihi adherere deo bonū eſt.
¶ Septimo iubil⁹ cordis ⁊ defectio in laude. Et hic
primū vere laudam⁹ cū pre āmirationis magnitudi
ne deficim⁹. iuxta illud Eccl'i. xxxiij. Multa dicim⁹
⁊ deficim⁹ in verbis. Ipē em̄ oipotens eſt ſup oia o/
pera eius ⁊c̄. Iteꝫ Glorificātes dn̄m quātūcūq̄ꝫ po
teſtis. maior eſt em̄ oi laude. ⁊ ſequit Ne laboretis.
Nō em̄ cōprehendetis. Quis em̄ magnificabit eū ſi/
cut eſt. vn̄ Grego. Tūc diuine virtutis facta plenius
explem⁹ cū nos hoc explere nō poſſe cognoſcimus.
Tunc facūdius loq̄mur. cū de hijs obſtupendo ob/
muteſcimus. Et ille ſm̄ multitudinē magnitudinis
ei⁹ deū in ſctis laudat. q̄ ſe ſuccūbere in ei⁹ laudis ex
pletione ꝯgnoſcit. Hinc ⁊ dn̄s cōtracte illi margare
te p̄cioſe dixit. Hec eſt maria laus mea ꝙ neō ad ple
nū p̄t q̄ātūcunq̄ꝫ ſe ad laudē meā diſtenderit lauda
re. Ueꝝ qm̄ inflāmatū coꝛ requieſcere nō p̄t. niſi vl'
paululū laudet. alios ad hoc vocat. Et ergo poſtre/
mus gradus laudatiōis ē Inuitatio alioꝝ ſcꝫ crea/
turaꝝ ⁊ ſcōꝝ. imo ⁊ dei trinitatis. De primis patet
in laudate dn̄m de celis. Porro ſcōs atꝫ deū ipſum
quo defectū nr̄m in laude ſuppleāt inuocari de⁹ ipſe
crebrius docuit Mechteldim ⁊ alios ſcōs Nec noua
cuipiā hec videatur inuentio. Videat apocalipſ. vbi
nō mō q̄ ſup terrā. ſed et q̄ ſub terra ſunt in laudē cō/
uocātur Eccl'ia etiā canit Laudē dicite deo nr̄o oēs
ſcti ei⁹ ¶ Hec poſuim⁹ de practica laudis vt nullus
habeat excuſatiōes q̄ꝫ modū ignorat Ecce hic mod⁹
tradit in quo qui ſe exerceret q̄ꝫ ſit efficax facile ſenti/
ret Cuius ſi quis ꝑadigma aut exemplares formas
requirit. Intendat in laudes ⁊ cantica ſanctoꝝ ⁊ in
ueniet plene hijs modis exemplatos. Agite nūc hic
laudem diſcam⁹ in hac nunc nos exerceamus vt cuꝫ
ad laudis patriā ꝑuenerimus laudare ſciam⁹ Bea/
ti enim qui habitant in domo tua dn̄e in ſecula ſecu
lorum laudabunt te.

¶ De gratitudine Membrum ſecundū.

In omnib̄ gratias agite. i. Theſſa. v. Alteꝝ
exercitiū in ſanctorum feſtis circa deum eſt
Gratiarūactio. vt ſcꝫ fonti ⁊ omni bonoꝛuꝫ
largitoꝛi gratie agantur ſuper beneficijs ſanctis col/
latis. Si enim in omnibus gratie agende maxime
in maximis donis in ſanctis per quos tanta ſuſcepi
mus bona. Unde et ipē paulus gratias agebat pro
ſctis adhuc in terris ꝯſtitutis dicēs. Grās ago deo ꝓ
oibus vob̄ ⁊c̄. Debem⁹ itaq̄ꝫ ⁊ nos i ſcōꝝ feſtis grās
agere deo

ꝓ eo ꝙ dederit | tales aduocatos ⁊ ꝓtcinia
viuaciſſima ꝟtutū exempla
tanta ꝑ ſctōs ſuos beneficia

Quidā p̄dicauerit ꝯuerterūt ſcripſ eccl'iaꝫ illuſtraue
rūt plātauerūt erudierīt Numera ſi potes ⁊ grās age.
Sic ſcribit de illa p̄cioſa margareta iā dcā ꝙ feſtiuis
dieb̄ grās age voluit ꝓ illo ſcō c⁹ feſtū fuit Et ꝓ grā h
illi ⁊ i futō data. ⁊ q̄ oia oꝑa ſua i grāꝝ actōeꝫ oꝛdiauit
Et grās egit ꝓ ſignis q̄ fecerūt ꝓ exēplo qd̄ reliq̄rūt.
ꝓ ſcriptis q̄b̄ ꝓfuerūt. ⁊ auxilijs puta iugi oꝛōne q̄/
b̄ aſtiterūt. In oīb̄ his ⁊ nos grās aga⁹ vt ſic ⁊ nos
grām ſuſcipiam⁹ Flumina in mare reducam⁹ vt ite/
rū fluentia nos ea vel tenuiter excipiam⁹

Gratitudis mod⁹ §. i. T

Sed vt ⁊ hic nō ſit q̄ inſciciā gratitudis alleget et
ob id ab exercitio iſto abſtineat quādā formulā
ex diuerſis ſcōꝝ dictis colligam⁹ Vn̄ h mō ꝓcedet lꝫ
Ut p̄mū fiat bn̄ficioꝝ ſcalaris ꝯmemoratio enume
ratiōe. Deīn ꝓfunda ꝯſideratio augmētatiōe. ſ. bn̄fi
cia exaggerādo. Tū ex pte dātis. tū ex pte accipiētis.
tū ex bn̄ficio ipō vt in ꝓcecrib̄ docet ⁊ īfra dicet in bn̄
ficiario. Tertio āmiratīs reſilitio a magnitudie bn̄
ficij in ꝓpriam ꝑuitatem vt dicendo Vn̄ mihi h vt tā
t⁹ talia p̄ſter. Quarto āxietas pro redibitiōe dicēdo.
Quid retribuā dn̄o. Quinto bn̄ficioꝝ ꝓfeſſio ⁊ voca/
lis gratiaꝝ actio dicēdo Grās agimus tibi Uere di
gnū ¶ Sexto parilis facultatis negatio vt illud vir
gilianū dicam⁹ Nō opis eſt noſtre grates perſoluere
dignas ⁊c̄ Septio alioꝝ inuitatio vt in cantico pu
eroꝝ triū Benedicite Nam q̄ꝫ hoc placeat deo dixit
dn̄s mechteldi. Cū is hymnus vel aliud ſimile canit
in quo creature ad laudē cōuocātur diuinam. oīes
creature ſpūaliter velut perſone quedā in mea p̄ntia
ſtantes ꝓ hoie illo vel generaliter ꝓ oibus ⁊ in oibus
que ſibi feci bonis me collaudāt ⁊ regratiātur mihi.

Hec ibi. Valde igit͛ inte͞re hm͠oi dice͞da Poſtremo fiet ſuſpirius plena ad oē placitū dei ſubmiſſio ac me ritoꝝ xpi et eccl'ie oblatio ꝛ ꝑpes gratitudinis ſpon ſio. De hijs plenꝰ infra vbi ꝛ de inductis gratitudis habetur Et ꝯplectitur is ꝓceſſus gratitudis in hijs verſibus.

Cōmemorās. videas. mirans. ſis anxius et dic.

Deſiias. ſimul iuites. offer bona. te des

De cultu latrie exhibendo circa deū Mēbꝝ t͛tiū.

D A Dorate dn̄m in atrio ſctō eius. ps. Quid q̄ſo aliud ſūt ſanctoꝝ aīe ꝛ corꝑa: niſi ſcrā dn̄i atria ꝛ viua ſpūſſcti habitacula Q; ſi deꝰ adorandus ꝑcipit͛ i atrio materiali. quātomag; i ſpirituali. Et hinc marie cohortat͛ eccl'ia filios ſuos ad hanc adoratione͞ in ſctis. Hinc in inuitatorijs crebro Adoremus dn̄m q̄ in ſctis glorioſus eſt Itē Rege͞ apl'oꝝ dn̄m venite adoremus Sūt em̄ quedā clariſſima ſpecula ꝛ ſimulachra in quibꝫ relucet v͛tus ꝛ maieſtas diuina. Quicq̄d aūt hanc lucide repreſe͞tat licite in hac adoratur deus iuxta Herſone͞ Ita q̄ iuxta cū nō ſit aliqua res quātūlibet etiā parua in qua nō poſſit coli deꝰ cū affuerit intentio rcā. quātomagis ergo in viuis ſpecul' in imaginibꝫ dei in ſctis ſedibꝫ atrijs dei. in quibꝫ veriſſime pleniſſime ꝛ intime hitat ds. In q̄bꝫ reſidet vt hoſpes in domo. vt pontifex in te͞plo. vt ſpōſus in thalamo Quis nō adorabit maieſtatē creantē. prātē ꝯſuantē. felicitatē btificantē. que plane in ſctis lucēt. Hec in eis videamꝰ ꝛ ſecure deū nō ſctōs adoremꝰ Quō aūt ſit adorandū ꝫ et in quibꝫ ꝯſiſtat iam plenꝰ eſt ſupradictū i dn̄ica; rio. Vel cultu latrie deū in ſctis colimꝰ dū coꝝ iſtar virtutes theologicas actuamꝰ. Ut ſcꝫ ſicut ꝛ q̄d ipi crediderūt credamꝰ. ſperauerūt ſperemꝰ. ꝛ vt amauerūt ipi ita ꝛ nos amare cupiamꝰ Magnꝰ iſte cultus ꝛ valde hōi ſecurus vt exe͞plariter ſuꝑ mḡr venerabilis Herſon declarat de quodā magno mgrō qui ad nullā ꝯſcientie q̄etem attingere potuit. niſi ſe h̄ mō actuaſſet dice͞do Credo ſicut credidit ſcūs ille ꝛ ille. ꝛ ſic de alijs. Hoc mō ꝛ tres virtutes theologicas actuemꝰ ꝛ vere colemꝰ deū Hūs exercitijs q̄ in feſtis ſctōꝝ plixius īmorat͛ oprie feſtiuauit Gaudēt enim ſcti magis in ipſis dei cultū promoueri q̄ꝫ honorem ꝓpriū. ꝛ iō latiꝰ egimus de iſtis.

De vener͞ado ſanctos Capitulū tertiū.

A L Audemus viros glorioſos ꝛc̄. Eccl'i. xliiij. Oēs eni in generatiōibꝫ gentis ſue gl'iaꝫ adepti ſunt ꝛ in diebꝫ ſuis hn̄tur in laudibus. Eccl'i. xliiij. Jam de exercitijs q̄bꝫ ad ſctōs conuertimur dicendū. Quoꝝ primū eſt q̄ eos venerari. laudare honorare dēmus cultu debito ſctis: q̄ eſt dulia vel erga maiores ſctōs hyꝑdulia q̄ debet͛ virgini mri eo q̄ mater xpi. Et ad ſic venerandū ſcōs hortat͛ ſapiens in verbis dictis q̄m ſūt oī honore digni Nam in eis inuenitur oīs rō veneratiōis ꝛ honoris q̄ ꝯplectitur hoc verſu

Prelati. diteſq̄ ſcīj proſunt. ſeniores.

Si em̄ honor debet͛ prelatis rōne ſuꝑioritat; hij ſumme honorādi q̄ oībus prelati oīa eis ſubiecta. Si diuitibꝫ ſi hijs q̄ proſunt cōitati. hij ſunt amatores fratrū: hij viri virtuoſaꝝ diuitiaꝝ iugiter orantes ꝑ nob. Si ſenibꝫ. ſi ſapientibꝫ hoꝝ ſenecta venerabilis ꝛ hn̄t ſciaꝫ ſcōꝝ. et ſic de alijs.

Oīs ḡ in eis rō hōris q꜡ ꝑticipāt	potētie ſapiētie. dei bonitatis

B

Venerationis modus Mēbꝝ primum

S C Ed dicet aliquis Quō honorabo eos. Audi quō honorabis eos. Sūt ei ſcti in feſtis

venerādi	affcū	corde	ḡnditer de eis ſentiēdo
laudādi	effcū .ſ.	ore	maḡlia eoꝝ laudādo.
hōrandi	geſtu	oꝑe	ſignis exter͞nis hōrādo.

Primo inq̄ꝫ magnifice de eis corde eſt ſentiendū Et hec eſt vera gl'ia q̄ debetur oībꝫ ſctis magnificum ſcꝫ iudiciū de eis Secūdo ſunt oꝑa coꝝ in laudem narranda queadmodū facit ſapiēs. Eccl'i. xliiij. pulchre. Quō aūt ꝛ de quibꝫ ſinguli ſancti poſſent laudari. ꝛ quō in laudādo eos eēt procedendū poſſemus hoc vtiq̄ꝫ de egyptijs eos ſpoliando aſſignare: ſed veremur vanitatis ab aliquibꝫ (qui dei ꝛ ſimplicitatis zelū. ſed nō ſm̄ ſciam hn̄t) carpi ꝛ notari Tradit eni pulchre locos ꝛ modū laudationis tulliꝰ vbi agit de genere demōſtratiuo dicens q̄ laus pōt ſumi.

	rebꝫ externis		geꝰ diuitie prās pſiatē
Vel a	corꝑibꝫ	vt ſē	vires digitas. valituꝰ
	animis		prudētia. iuſticia ꝛ virtutes.

Mentior ſi nō ſctiſſimi viri hos modos in ſuis ſmonibꝫ vt maximꝰ Bern̄. ꝛ alij tenēt Vere q̄ hec ſciret latiſſimꝰ ꝛ potentiſſimꝰ meditator fieret ꝛ ꝑdicator. Sed abeant ob dcā Tertio honorādi ſūt oꝑe ꝛ effectu Honor em̄ nō tam iudiciū eſt agniti boni: q̄ꝫ opus dilecti boni. Vn̄ ꝑ externa demōſtrat͛. Eſt eī honor officiū iā cognoſcētis. eſtimātis. diligētis magnū bonum. Unde reuerentiā exhibet externā Inclinādo genufle͞ctēdo. cātica decantādo in honorē ſctōrum. Et ad talē honorē hortatur Auguſti. dicens. In ſanctoꝝ feſtis reſonent pſalmi. cōcrepent lectiones ꝛ alternantibus vocibus carmina miſceantur. Hec de primo

De congratulando ſanctis Mēbrum ſecundum

L Etamini cum hieruſalem omnes qui diligitis eam Eſaie. lxvi. Alterum exercitiū erga ſctōs eſt q̄ debemꝰ eis cōgaudere ꝛ ꝯgratulari. Ad quod hortatur Eſaias verbis ſcriptis. Et h̄ C

ipſi ſcti maxime ex nobis volūt vt ex pluribꝫ reuela/
tionibꝫ ptꝫ. Congaudete mecū ait beatiſſima mater
noſtra Agnes ⁊ cōgratulamini q: cū hijs oībus luci
das ſedes accepi. Unde cateruatim clamāt illō euā/
gelicū. Cōgratulamini mihi q: ⁊c. Et hinc eſt ꝙ eti/
am eccl'ia crebrꝰ ꝯgratulaꝫ ⁊ ꝯgratulatiue cātat eis
Letamini in dn̄o ⁊ exultate iuſti. Itē Gaudete ⁊ ex/
ultate qm̄ nōia veſtra ⁊c. Itēqꝫ. Beati eſtis ſcti dei
omnes ꝗ meruiſtis cōſortes fieri celeſtiū virtutū ⁊c.
Et illud Thob' Bn̄dicite dn̄o oēs electi eius agite di
es leticie ⁊ cōfitemini illi ⁊c. Cuiꝰ ⁊ nos exēplo ſctis
cōgratulari ⁊ ꝯgaudere debemus

Tū in eo ꝙ
tantas grās in vita habuerunt.
iam mala oīa euaſerunt
tantam gl'iam ꝑceperunt

¶ Pio affectu ſingula hec cōſiderādo. fouēdo tole/
rando Et vtiliſſimū eſt ſic congratulari ſanctis. Nā
per hec omnia eorū merita ſingulariter nob applicā
tur. Ita ꝙ iuxta Albertū magnū Quicq̄d vmq̄ꝫ vir
tutis ⁊ gratie ſcti habuerūt in terris ꝗcquid glorie p̄
mij poſſident cōiter in celis hoc totū fit vnicuiqꝫ pro
priū per cōgratulationē. Nō ergo hoc exercitium de
feramus ¶ De regratiando eis Hebꝛ. xtiū

Grati eſtote. ad Coloceñ. iij. Tertiū circa ſā/
ctos exercitiū eſt. Gratias agere ſuꝑ benefi
cijs que īpenderunt. Quod iuſtū eſt ⁊ dignū
vtile ⁊ neceſſariū nobis. Si em̄ cupimꝰ largiora ī re
liquū bona ab eis excipe. primū oportet ſuꝑ ſuſcep/
tis agere grates. Dēmus ergo grās agere

p̄dicādo:
adhuc ī trꝫ poſiti eccia dilatauert ſcribēdo:
ꝓ eo ꝙ tā ſacra exēpla reliquerūt viuendo:
totiēs ī celis poſiti meritꝫ ⁊ p̄cibꝫ ſubuenert

Grās aūt dignas is agit ꝗ dona collata extollit cum
annihilatiōe ſui ⁊ reuerentia cordis ¶ Singulis ſcꝫ
gratitudinis affectu correſpondendo. Hijs ⁊ huiꝰ
modi exercitijs circa ſctōs nos exercere debemꝰ vt ſic
eoꝝ amiciciā nobis ꝯparemus. Ualde eni neceſſari
a eſt nobis amicitia eorum. Ipi em̄ ſoli ſunt qui vbi
omnes nos deſeruerint in ſua nos tabernacl'a prote
gendo adiuuādo ſuſcipe poſſunt. Faciamus ergo ai/
cos exercitijs iſtis

¶ De excutiendo noſtro torpore Capl'm quintum.

De ſtercore boū lapidatus eſt piger. Ec/
cleſ. xxij: Iā quibꝫ exercitijs nobis ſctō
rum applicabimus feſta videndū Quid
eni proderit cetera ſi non ⁊ nobis appli
cētur. Tria itaqꝫ iuxta ſctm̄ Bernō. in
ſcōrum feſtis ꝯſiderare debemus. Unde ſumemꝰ ex
ercitia nobis ¶ Primū eſt vt attēdamꝰ ſcōꝝ feruorē
⁊ ꝑ hoc excitemus nr̄m torporē. Et h̄ vult v̄bū p̄miſ
ſū. vt de ſtercore boū. i. feruētiſſimis ſctōꝝ exemplis
pigredo excutiaꝫ oīs. Agite ergo ſctōꝝ feruorē atten

damus ⁊ noſtrā pigriciā excutiamꝰ ⁊ deſideriūꝫ tale
faciamus Attendamus

inq̄ꝫ
q̄ꝫ fortiter vitijs reſtiterit (ꝑtulerit
q̄ꝫ viriliť in v̄tutibꝫ ꝓficerit q̄ntā paſſionem
ad quantā gloriam ꝑuenerit

¶ Quis em̄ gloriā illorū attendēs nō ad illā aſpiret
⁊ eoꝝ deſideret felicitatē. Quis nō cupiat liberari a
malis. ſociari ſanctis. repleri oībus bonis. Ue nob
a duricia cordis nr̄i. ve a peccato (ſi nō deſideremꝰ)
gentiū. quas apoſtolus meōrat ſine affectione fuiſſe
Q deſidiā. o damnabilē torporem. Preſtolatur nos
eccl'ia illa primitiuoꝝ in celis ⁊ negligimꝰ. deſidrāt
nos ſcti ⁊ paruipendimꝰ. expectant nos iuſti ⁊ diſſi
mulamus. Excitemur aliquādo fratres (ait Bernar
dus) reſurgamꝰ cū xp̄o. q̄ramus ꝗ ſurſum ſunt que
ſurſum ſunt ſapiamꝰ. deſideremus deſiderātes nos
ꝓperemus ad p̄ſtolantes nos. expectātes nos. votis
p̄occupemus aioꝝ. Curramꝰ ad locuꝫ tutiorē. ad a/
grū vberiorē ad paſtū ſaniorē. excitati in cōſideratio
ne gl'ie ſctōꝝ. Dicamꝰ nobis crebrꝰ ꝓ torpore exerci/
tando illud. Iudicum. xviij. Surgite ⁊ aſcēdamꝰ ad
eos. Uidimꝰ em̄ terrā valde opulentā ⁊ vberē. Noli
te negligere. nolite ceſſare. eamus ⁊ poſſideamꝰ eam
Nullus erit labor Intrabimus ad ſecuros in regiōeꝫ
latiſſimā. Tradetqꝫ dn̄s nobis locū in quo nulliꝰ rei
eſt penuria Hec ꝓ excitāda mēte in ꝯſideratiōe gl'ie
ſanctorum ruminemus. In qua conſideratione la/
ta ſe materia offert puta de omnibus gaudijs ſan/
ctorum vt patet in nouiſſimis. ¶ Sed vbi attende/
rimus feruorem quo reſtiterūt vitijs. profecerunt ī
virtutibus. perſtiterūt in ſupplicijs. quid queſo dice
mus? Uere non ē quod reſpondebimꝰ niſi vt facieꝫ
noſtrā operiat cōfuſio noſtra. Homines fuerunt ſi/
miles nobis. paſſibiles ex eodē luto formati quo et
nos eadē circūdati infirmitate ⁊ carni ſue eodē vin/
culo naturalis (ſcḿ naturā corruptā) infectiōis inhe
rentes vt nos. Quid ergo eſt ꝙ nō ſolū difficile ſed im
poſſibile credimꝰ vt faciamꝰ ꝗ fecerūt vt ferueamus
in dictis vt ipſi efferbuerunt. Eadem vt ipſi ſumus
inſigniti imagine. eodem redempti ſanguine. voca/
ti in eandē hereditatem. et nihil agimus eoꝝ ꝗ ege/
runt illi. In minimis periclitamur ⁊ ſuccūbimꝰ con
flictibus. dum illi in certaminibus fortibus perſtite
runt Hij obſtiterūt mucroni. nos vnius acus cedi/
mus punctioni. Illi tulerunt tela iuncis fragilibus
cedit infirmitas noſtra. Uere ad nihiluꝫ redacti ſu/
mus ⁊ iuxta Bernardum vt paruuli ⁊ mulieres pu/
gnantes laudamus alios. pugnare non poſſumꝰ ip/
ſi. Quid tamen agimus. non licet vacuos apparere
Unum hoc ſupereſt operiat faciem noſtram confu/
fuſio noſtra. Erubeſcamus et confundamur. ſi
forte hec confuſio adducat gloriam nobis ¶ Si
forte nobis gratiam generet erubeſcentia et pu/

pudoꝛ iſte. Statuam⁹ in reliquū feruētius agere vel le. Nā pro feruoꝛe hoc exercitādo p̄cipue ſcti ꝓponunt quēadmodū ⁊ elephantis ſanguis vuaꝝ legit ⁊ moꝛ ri oſtenſus. Hic ergo nos debem⁹ ꝯfundere. hic cō queri deo coꝛpoꝛē noſtꝝ. Unde opoꝛtune hic loci po nerētur conqueſtionis

¶ De ſanctoꝝ exemplis cōſiderandis vt liberemur ab errore Mēbrum ſecundū

F Amores eſtote quō ſalui facti ſunt p̄res nr̄i. Mach. iiij. Poſtq̄ʒ ergo ſumus ꝑ priora ad ſequendū ſcōs incitati Opoꝛtet vt ꝯſidere mus viā qua ſit ābulandū nobis vt ſic ab erroꝛe libe remur. Et hoc ꝯſiderādo exempla ⁊ virtutes ſcōꝛuʒ Dicit em̄ Aug⁹ ꝙ ſicut de⁹ in celeſti glīa electis ſe p̄ bet ⁊ exhibet ſpeculū eternaliter ꝑfruendi. Sic vita ſcōꝝ quos p̄miſit dat nobis ſpeculū illuc ꝑueniēdi Debem⁹ ergo attendere exempla ſcōꝝ quō ꝯuerſati ſunt in hoc mundo

Et h. ſ. q̄ ad — deū / ſeipſos / ꝓxim — q̄ʒ erāt — ꝟtutibꝫ plēi. / donis ſpūs ꝑfecti. / oī grā repleti

¶ Debem⁹ eligere exempla in quibꝫ nos velim⁹ con formari. in quibꝫ veſtigia eoꝝ ſequi. hoc eni gratuʒ eis hoc eſt qđ votiuis vocibꝫ clamāt. In oīm em̄ ꝑſo na paulus clamat. Cupim⁹ vnūquēq̄ʒ vr̄m eandem oſtētare ſollicitudinē ⁊c̄. vt nō ſegnes efficiami. ve ri imitatoꝛes eoꝝ qui fide ⁊ patientia hereditabunt ꝓmiſſiones Et quiſq̄ʒ nobis dicit. Imitatoꝛes mei eſtote ſicut ⁊ ego xp̄i. Et oēs clamant Habete inq̄ unt formā nr̄am. Qui ergo ſe volet intenti⁹ ⁊ cōmo ratius hic exercere Ille poſſet

ꝯſiderare ꝟtutes — gn̄ales / ſpēales / ſiglāres — ſcōꝝ — oīm. / aliquoꝝ. / ſingulorum

Sed dū ſic ſcōꝝ exempla ꝯſideram⁹ ⁊ eos tanq̄ʒ ar bores cū euāgelico ceco aut tāq̄ʒ gigātes ſtatura pro ceros viribꝫ potētes viderim⁹: quid inq̄ʒ tunc nobis agendū. Debem⁹ nos ꝯferre ipſis. debem⁹ ꝯſiderare q̄s ipi virtutes q̄ nos vitia hēamus. ⁊ profunde ſub eis hūiliari. ruboꝛe cōfundi adeo vt vix eos aſpicere: ne dicā imitari p̄ſumere audeamus Et tūc ſequitur tertiū ¶ De implorādo ſcōꝝ ſubſidio ꝓ curando languoꝛe. Mēbrum tertium

Uoca ſi eſt qui reſpondeat ⁊ ad aliquē ſcōꝛuʒ cōuertere Job. v. Poſtq̄ʒ vidim⁹ ſanctoꝛuʒ feruoꝛē ⁊ cōfuſi ſum⁹. poſtq̄ʒ cōſiderauimus
G exempla ⁊ humiliati abceſſimus. iploꝛandū ē ſcōꝛū auxiliū vt ſpe ſubleuemur Ad hoc em̄ hoꝛtat̄ ſcriptu ra in verbis predictis. Uocem⁹ igit̄ ⁊ iploꝛem⁹ ſcōs.

Qm̄ — dulces / ſapiētes / potētes — ſūt ad — audiendū / ſuccurrendū / vota iplendū

Tales em̄ decebat humano generi conſtitui ꝓ nobis q̄ ⁊ dulces eſſent vt blande et miſericoꝛditer veniētes ſu ſciperent ⁊ audire vellēt Sapiētes vt ſuccurrere ſcirēt Potētes vt efficaciter poſſent. Si miſericoꝛdes fue runt in terris fonti miſericoꝛdie iūcti iā ſunt miſeri coꝛdioꝛes in celis ⁊c̄ Ad hos itaq̄ʒ ꝯfidēter accedam⁹ hoꝝ auxilia iploꝛem⁹. ⁊ qđ nr̄a īpoſſibilitas nō ob tinet eoꝝ interceſſione nobis preſtet̄ Clamem⁹ cum Bern̄. ⁊ dicamus Miſeremini mei miſeremini mei ſaltē vos amici mei. Noſtis ipſi ꝑiculum noſtꝝ. no ſtis figmentū nr̄m. noſtis ignoꝛantiā nr̄aʒ ⁊ dolos aduerſarioꝝ. noſtis eoꝝ impetus ⁊ nr̄am fragilita tem. Uobis em̄ loquoꝛ qui in eadē temptatiōe fui ſtis. q̄ eoſdē ſupaſtis ꝯflictus. qui eoſdē laqueos eua ſiſtis. qui didiciſtis ex hijs q̄ paſſi eſtis ꝯpaſſionem. Uos inq̄ʒ opoꝛtet miſereri oſſi de oſſibus ⁊ carni de carne veſtra. Abſit abſit a vobis aīe ſcrē. egypcia il la crudelitas pincerne pharaonis q̄ in ſtatū priſtinū reſtitutus: ſtatim oblitus eſt ioſeph ſcti qui in carce re tenebat̄. Nā et vrā pignoꝛa tenem⁹: inuicē mēbra ſum⁹. neceſtis ꝯſūmandi ſine nobis. ¶ Hoc modo circūire debem⁹ aīo ſedes ſupnas ⁊ multas q̄ ī domo dei ſunt mā̄ſiones hūiliter ꝓſternēdo coꝛpa añ thro nū dei ⁊ agni ſupplicātes ꝑcelſis oꝛdinibꝫ angeloꝛuʒ ꝓphetaꝝ cuneos. numerū p̄iarcharū. ſenatū aplīcū ſalutantes. ſuſpirātes coꝛonas martyꝝ. choꝛos ꝟgi nū admirātes. ſinguloꝝ implorādo auxilia ⁊ vt au diant exoꝛando Quos qui flectere volet mēdicando ad eos accedat opoꝛtet. Un̄ de exercitio mēdicatiōis ſpūalis iam eſt ſubnectēdum qm̄ eſt vtile mltū

¶ Prologus in mendicatoꝛiū ad ſanctos Titulus decimus ſextus

Beati pauperes ſpiritu. Math. v. Cōmendat̄ hijs ver bis exercitiū mēdicationis. de quo nūc eſt agendū. Ad quod H
exercitiū plures ſcripture ⁊ ſcō rum doctrine paſſim exhoꝛtan tur Hoc Auguſtin⁹. hoc Ber nardus. hoc Ancelm⁹ ⁊ ceteri nouerunt qui crebꝛius hui⁹ exercitij in ſuis ſcriptis cōmemoꝛant ⁊ exemplaria hui⁹ foꝛmauerūt. Hoc p̄ ceteris venerabiles mgri Joannes Gerſon ⁊ Guil helmus ꝑiſienſ̄ cōmendant qui ſingulariter ſup hoc ſcripſerūt. Prim⁹ in tractatu de mēdicitate ſpūali. Alteri de rethoꝛica diuina ⁊ alijs locis Magnus nēpe eſt hui⁹ exercitij fructus ⁊ igit̄ a magnis lauda tus In cui⁹ laudē idē Gerſon dicit. Q̄ hui⁹ exercitij modus p̄ ceteris eſt ſecurus ſimplex atq̄ʒ ꝯprehenſu facilis. cōueniens ⁊ magnis ⁊ puis In quo ⁊ doctiſſi mus ille ⁊ celeberrim⁹ Guilhelmus nōiatus ſe ſingu larius exercuit ⁊ ſimplices ⁊ ideoꝛe mulierculé h̄ ad manū habuerūt Adeo ꝙ Gerſon narret de vna q̄ tri

bus aut pluribꝫ horis. huic exercitio inherere ⁊ imo
rari ſolebat ¶ O igit̄ felix exercitiū a cunctis ample
xandū qđ nulli diſcōuenit vel ſtatui vel etati. Pro
cuius ampliori introductiōe quedā ſunt aſſignanda
¶ Primū qđ debeat ad hui⁹ freqntatōꝫ iducere.
Et Secūdū vbi ⁊ a qbꝫ debemus mēdicare
¶ Terciū qđ debemus petere ⁊ rogare
Et poſtremo modū quō oporteat ꝓcedere
¶ De inductiuis ad mēdicandū Capl'm primum.

J D E inductiuis exercitij hui⁹ licet premiſ-
ſa ſufficere poſſent. pauca tñ ⁊ alia que-
dā ſupaddēda. et ſūt iſta ſcꝫ.

Scriptū. ꝑſuaſū. gratū. ꝙ op⁹. vtile. dignū

¶ Primū inductiuuꝫ eſt ſcripture āmonitio q̄ ſepe
petere cohortat̄ ⁊ mēdicare. Hinc Job. v. Voca ſi ē
qui rñdeat ⁊c. Clama ne ceſſes. Reuela dño cauſam
tuā. ¶ Secundū ſctōꝝ ꝑſuaſio q̄ crebri⁹ vt ſupra pa-
tuit hoc ſuadēt ⁊ ad hoc cohortant̄ ¶ Terciū accepta
tio ⁊ gratitudo Plurimū em̄ hoc placet deo ⁊ ſcīs
vt ex pluribꝫ exemplis patet ¶ Quartum neceſſitas
noſtra. Pauperes em̄ ſum⁹. nihil in nobis aut ex no-
bis boni hēmus. ſed nec nrō labore ꝯparare valem⁹
quare mēdicare neceſſe hēmus ne inedia pereamus
Nec diuites ſeculi hinc eripiūtur. imo magis mēdi-
care cogūtur. quibꝫ ait Aug⁹. Paupes ſūt mendici
vr̄i ⁊ vos mēdici eſtis dei ⁊c ¶ Quintū Vtilitas ma-
gna Nā hoc exercitio neceſſitas oīs ſupplet̄ virtutibꝫ
hō ditat̄. ⁊ oī bono opplet̄ Fit ex paupe diues. ex mē
dico abund⁹. cōſors ſctōꝝ ⁊ heres dei ⁊ regni. ¶ Po-
ſtremo nos allicere dꝫ dignitas exercitij hui⁹. Nā li-
cet hōibus ſeculi nomē mēdicitatis officiū ingerat vi
tupabile ⁊ inhoneſtū eſt. tñ re vera magne dignitatꝫ
excellētie nobilitatis hui⁹ nr̄e mēdicitatis act⁹ Non
ne impator mūdi rex regū. de⁹ deoꝝ hui⁹ ſe officij fu
iſſe teſtat̄: vbi ait. Ego inq̄t mēdicus ſum ⁊ paup O
mendicū. o paupem. o principē queſtus hui⁹ quo ve
re paupior fuit nemo. Nōne ⁊ rex ille potentiſſimus
dauid in ſuo pſalterio ſe hui⁹ queſtuoſe mēdicitatis
ſectatorē ꝓfitetur. dū ſe nōiat nunc infirmū. nūc or-
phanū ⁊ oī neceſſitate plenū. Sed ⁊ ſalomō ille ſa-
pientiſſim⁹ ſe dicebat infirmū ⁊ paupem. imo quot-
quot vnq̄ꝫ ad regnū ꝑuenerunt. nō niſi mendicando
illud ꝑceperūt. Grādis igit̄ dignitatis ingenuitatis
officiū qđ oēs tenuere ſcti. Sed et letū eſt ⁊ iocundū
inter ſctōs iugiter cōuerſari in celis. Quis q̄ſo nō iā
ad hoc exercitiū aſpirabit. Accedant q̄ magna q̄rūt
magnis aſſociēt̄. Veniāt miſeria oppreſſi capiant
ſubleuamen. Qui diuites fieri volūt hoc exercitio vo
ti cōpotes fiunt. Quē demū tedet viuere in terris. h
exercitio ſua cōuerſatio erit in celis
¶ Vbi ſit mendicandū ⁊ queſtuandū Mēbꝝ. ij.

S Ed iā alterꝝ ꝑtractandū. ſcꝫ Vbi ⁊ a qb⁹ de- k
bemus mēdicare. Oportet em̄ ⁊ loca idonea
ſcire ⁊ viros miſericordie noſſe Loc⁹ aūt di
ſtributiōis largarū elemoſinaꝝ eſt in terra viuentiuꝫ
in celis. In terris em̄ paupes ⁊ miſeri oēs. In celis
diuitie charitas ⁊ mia abūdant Vñ paupm nullus
inde vacu⁹ abcedit. Ibiq̄ꝫ copioſi ſunt illi pꝯ ⁊ libera
les elemoſinarij dei. reges iſrl' clemētes. Ibi gratie
theſauraria regine mie. mater paupm ⁊ orphanorū
Et vt ad ſūmam dicā ſunt illic clementiſſimi omēs.
nulli ſe iuxta regis ſui edictū petenti negātes. Sed
forſan loci altitudinē cauſaris: obijcis eum eſſe inac-
ceſſibilem. ſed audi ꝯſilium. Currū igneuꝫ habes ad
manū quo cū voles poſſes helie inſtar in aera ferri.
Currus igneus eſt deſideriū feruens quo te valebis
quo voles ferre. Vbi em̄ fuerit ſcm̄ deſideriū ibi q̄ſ-
q̄ꝫ ſe eſſe iudicabit Noſcis ergo locū ⁊ quomodo pꝛ
gitur illo.

¶ A quibus mendicandū . §. primus

S Ed nūc a quibꝫ mēdicandū ſit ediſſeramus. l
Certe ab oibus incolis illius regni. Omnes
eni diuites et clementes A rege item ⁊ a re-
gina ⁊ ab omni familia. a grādibus ⁊ puſillis Nūq̄ꝫ
enim deus vult largiri per minimum ſanctum quod
nō per ſummū. vt patet in pluribus patronis. Vn-
de vt neminē deſerat neminem impetitū ⁊ nō exora
tum relinquat vel tranſeat poterit iuxta Gerſonem
celeſtem illam ciuitatem in ſeptem partes vel vicos
diſtinguere. Et per ſingulos illos vicos ſingulis ſep
tem diebus diſcurrere ⁊ ſe queſtuare . Statuens in
vno vico angelos in alio patriarchas ⁊c.

	ſcđa		angel'	nūcijs ⁊ ſecretarijs
	tcia		ptiar. pph	ſenibꝫ ⁊ ꝯſiliarijs
	q̄rta		aplīs diſ.	ordīarijs iudicibꝫ
vel ſic	q̄nta	mēdi	mrībꝫ tāq̄ꝫ	militibꝫ ⁊ baronibus:
feria	ſexta	ces ab	cōfeſſor dei	theſaurarijs ⁊ doctoribꝫ
	ſabb		virgibꝫ vid	ſpōſis ⁊ diſpēſatricibus
	domīca		oibus ſcīs	failia et elōſinarijs

¶ Hoc igitur modo omnes innocādi. immo iuxta
conſilium magiſtri Joannis nider ſinguli quantuꝫ
patitur tempus implorandi ¶ Vnde vt habeat ſan
ctos ad manū. poterit ſibi quiſq̄ꝫ de ſingulis ordini-
bus ſingula formare alphabeta ſcđm normam ſan-
ctorum. puta ſub a. ponendo omnia nomia apoſto-
lorum ⁊ patriarcharū ab A incipientia vt Andreas.
¶ Item de patriarchis Adam Abraham. Qui ſic a-
geret nunq̄ꝫ deficeret tempus. tanta enim (teſte Eu
ſebio ceſarienſe. cui⁹ rogatu conſtantinus impator
ſcōs vbiq̄ꝫ ꝯſcribi iuſſit. ē ſcōꝝ mltitudo. q̄ꝗlibet die
āni occurrūt pl'a q̄ꝫ q̄nq̄ꝫ milia martirum natalicia

excepto die kalēdaꝝ februarij ꝙ gētiles epul'ū ſcōꝝ vl'
xpiaōꝝ neci īcēdebāt Vere q ſic ſingl'os vñrarer ī frī
ſingl'ariter ſup ſingl'is gauderet ī cel'. Et hic ē ꝙ qdā
ſibi martirologiū familiariter abbreuiatū hrē ſolent
rc. Et vbi ſic iuocauim9 ſcōs ꝑ eos accedēdū ē ad regē
ꝛ reginā tq̄ ꝑ pronos ꝛ aduocatos

M Quid mendicandum vel petendum

Mēbrū. iij.

Iam qd petēdum ſit aut mēdicādū dicem9 de q gerſ tradit ꝙ qſq; debet ſuas neccita/tes ppēdere ꝛ ſup eis auxiliū expetere Inſu
ꝑ poterit qſq; ſm ſeptē dies ſeptēas aſſumere viciorꝝ
ꝛ ṽtutū donoꝝ ꝛ btitudinū rc. vt īfra hñr. ꝛ ꝓ eis vl'
deuīcēdis aut obtinēdis. ꝑ ſeptē dñice orōnis ptes a
ſingl'is ordib; ſcōꝝ orare. Et qſqs in ſuis votiſ audi/
ri velet qſqs cupit vt ds ꝛ ſci ſui miſſiātur. miſeaſ ꝛ
ipe miſeroꝝ. ñ ſolū ꝓ ſe ſ; ꝛ ꝓ alijs magni h9 hoſpita
lis aut purgatorij carceris miſeris deū ꝛ ſcōs exorās
Crebrius em̄ intra plures vtilius ꝓ alijs q̄; ꝓ ſe orat
hō vt gerſon late declarat

De modo generali ꝛ facili mendicandi.

N Mēbrū. iiij.

Nunc poſtremo de mō mēdicādi vidēdū; ꝙ ignorato paꝝ ꝓderūt iā pmiſſa Et pmū p
mittim9 modū gñalē oib; facilē. deī ſpea
lem. Facilē dixi modū mēdicādi Nā pt fieri deſiderio
ſolo Et qd q ſo cuiq; tā facile qd tq̄; deſiderare ad ma
num Facilis ergo mendicādi mod9 Sz obſident la/
trūculi viam ꝛ fit coꝝ infeſtatione graue quod factu
facilimū erat: Sz vt hos euadas deſiderare op;

vtiliter	tm̄ ſalutaria dei volūtati placita petēdo
efficaciter	vehemēter hic īcēdēdo alia ſecludēdo
ꝑſeuerāſ	lōganimiter effectū veꝝ expectādo

De qb; trib; plene ꝛ pulchre ediſſerit gerſon ī de
mēdicatiōe. Et vt ad taliter deſiderādū hō ꝑueniat.
op; vt modos conatus qb; paupes ꝛ miſeri vtūſ dili
gēter inſpiciat. Vñ ꝛ venerabilis ille pariſiē eps diceſ
ſolebat. Trutāni (indēs) paupes ꝛ captiui me deum
docuerūt exorare ꝛ mēdicare a ſcis. Quoꝝ q mores
ſcire deſiderat tractatulum gerſ. ꝑſcriptū legat. E ñ
igiſ atq; intenſe deſiderare eſt vehemēter ꝛ efficacirer
loq ꝛ vtiliter mēdicare. C9 ſē varij mōi vt q̄ ṽbiſ de
mōſtrat Nulli igiſ ab hoc exercitio tergiuerſari licet
qd in ſolo deſiderio cōſiſtit. Sed ad limitatā mēdicā
di formam pergendū

Modus deteriatior mendicandi ꝛ practica ſca/
laris eiuſdem.

Capitulum. ij.

Si orabitis Mathei. vi.

Tacto mō mendicatiōis in genere determinatius de eo ꝓſequendum in ſpē ꝛ practice. Plurib; em̄ nichil
nisi qd ordinatum eſt placet Nam ꝛ q vult exaudiri O
op; eum efficaciter petere. Non q deum qui immu/
tabilis eſt mutet. ſed quo ſeipm excitet ꝛ ꝓuocet ad
deuotioēm. Unde fine labore ꝯtrario laborat inten/
tio ſpūalis ꝛ ſcl'aris oratoris. Secularis enim ora/
tor ſepe finis eſt immutatio eius qui oratur. Spūa
lis āt oratoris finis immutatio eſt orantis. vt ſc; cō
pūctiuis verbis ſe compūgat. ꝛ alijs potentib; ṽbis
ſe ydoneū faciat ad excipiēdum qd orat. Hinc liquet
vt etiam guilhel. pariſiē teſtaſ ꝙ plurimū valeat hrē
modū certū ꝛ deuotum ꝛ compunctiuū q homo mo
ueatur ꝛ grē diſponaſ Vñ poterit q meliorē praxim
ñ habuerit his ꝓcedere vijs ꝛ gradib;

Prepet. ꝛ captet. narret. poſcat. q; firmet.
Obſecret. hic grat9. cōmendās. offerat ide

His inq̄; vijs ꝛ gdib; nr̄ mēdic9 ꝓcedat ꝛ tq̄; ſpūalis
orator corā ſummo deo ſpectātiūq; ꝯtiōe hrōꝝ oim
ſuas cauſas peroret. Quoꝝ in ꝯſpectu q digne exora
uerit vere magn9 orator ducēdus. De q̄rū nc gdun;
ꝓſequutiōe agēdum eſt paucis Eſt itaq; pparatio p
mus grad9 Qui em̄ digne orare velet op; vt aň ſe orō
ni coaptet Juxta illud eccl. xviij. Añ orōnem ppara a
nimam tuam Eſt āt hec pparatio qua ſe homo o/
rationi parat. ſc;

excitādo mētis torporem		inductioꝝ ꝯſidratioēz
expurgādo petōꝝ fetorē	ꝑ	cordis ꝯpūctioēm
aſcēdēdo hitacl'a ſcōꝝ		ſcōꝝ ꝯtēplatioēz

In primis qm̄ tardi ad oīe bonum ſum9 ꝛ ple
riq; calcarib; ſtimuliſq; opus habemus. Op; ꝙ ſe ho
mo excitet per profundam inductiuorum ꝯſideratio
nem ꝛ ſuḃpſiue acrem cohortationem Quemadmo/
dum faciunt venerabiles Ancelmus ꝛ gerſon q ſic ſe/
ſe excitādo vt in plurimū inchoant ſuas mendicatio
nes. Et qui ſe in hoc membro dilatare volet. Ille lo/
cos deliberatiuos. exhortatorioſq; ſupramemorata
q; inductiua ōnia adducere (ꝛ hoc acriori ac vehemen
tiori quodam dicendi genere ꝑ modū exuſcitationis)
poſſet. Ut infra in exemplari patebit. Sed oporter
anima iam exuſcitata ꝛ excitata vt ſe a petis expur/
get vt digne coram ſanctis apparcat. Ne tam ſancto
rum indignatioēm q̄; ſuarum precum exauditioēm
aſſequatur. Non em̄ ſpecioſa eſt laus in ore petōꝝ
Debet ergo anima ſeſe ſup ſe reflectere ꝛ in via pur/
gatiua ſe exercere Sup pteritis petis dolendo. Cau
telam futuris īdicēdo ꝓpoſita inouādo: Tercio vtēū
q; depurata debet ad ſcōꝝ hitacula aſcēdeſ ꝑ coꝝ cō
templatioēm. certum ſctōꝝ ordiēm eligendo vnde

velit mědicare ⁊ illoꝝ magnificētiā btitudīēm ⁊ pie/
tatem meditari vt ad deuotioēm ⁊ fiduciā poſſet aīa
ri Qđ vt meli⁹ poterit ꝓpꝛium āgelū (vt venerabil' ger
ſon docet) ductorē īuocare debet vt eū ad ſcōs deduce
re velit. Qui ⁊ ſup̱ h̄ deuotā orōnem ad ꝓpꝛiū āgelum
in ſuo de mědicitate ſpūali ꝯfecit. Quā hō ſp̱ pmitte
re poſſet Et poſtq̄ȝ p̱ hec homo fuerit diſpoſit⁹ p⁹ q̄ȝ
q̄ volet fuerit p̱ āgelū deduct⁹ Debet ſe alōge publi/
cani inſtar valde ſe humiliādo collocare ⁊ panē ꝓpter
deū petere Exordiēdo a ḡdu ſequēti

Captatio beniuolētie

Que vt ſimpl'r dicam⁹
ſcōs reuerenter ſalutando
Fiet magnifice commendando
tere profunde humiliando
attenti
Et vt dociles ſint orādo
beniuoli

¶ His eī̄ modis vt in plurimū Ancelm⁹ in ſuis meditatiōib⁹ Gerſon ⁊ alij in mendicatiōib⁹ ad ſcōs bēiuolentiā captāt ⁊ exordiūtur Jmo ⁊ Guilhelm⁹ pariſieñ in ſua rethorica diuia. Qȝ nulla via fauora/ bilius aut in ꝯſpectu dei ⁊ ſcōꝝ gratioſi⁹ exordiri poſ ſit orator ſpūalis ſuā orōnem. q̄ȝ ſi a ſtupore ⁊ ꝯfuſio ne a timore ⁊ dolore iīuſticie ſue. extollentia ⁊ laude ſanctoꝝ incipiat ⁊ ordiatur. Jmmo latius ibi dedu cit ꝙ nulla ex pte reoꝝ ⁊ petōꝝ poteſt maīa īueniri q̄ magis attētos bēiuolos ꝓpicioſq̄ȝ ac fauorabiles efficere valeat auditores q̄ȝ ꝓpꝛia vilitatis depreſſio ⁊ magnifica ꝯmēdatio ſcōꝝ. Et q̄ in h̄ gradu volet ꝯ morari ille poterit ex ſcli rethoꝛib⁹ locos generis de/ monſtratiui. locos item exordioꝝ oēs accōmodare: Jta vt in hoc gradu nō beniuolētiam ſcōꝝ captare mō ſȝ ⁊ attētos ⁊ dociles eos reddere poſſet vt in ſu/ is meditatiōib⁹ agūt doctores pmēorati. Patȝ ḡ ꝙ magna ſit copia ꝯmorādi in ḡdu iſto Et ſuadet duo tiſſim⁹ ⁊ expꝛtiſſim⁹ ille guilhelm⁹ pariſieñ in rethori ca diuiā vt loci iſti in libris artis illi⁹ videātur Utile ſiq̄dem eſt vti iſtis nō q̄ tam ſcōs reddam⁹ dociles bēiuolos aut attētiores ſȝ vt nos noſtre ſim⁹ orōni in tentiores ⁊ p̱ hmōi deuota v̈ba nos magis orōni co/ aptem⁹ ⁊ efficiamur deuotiores Seq̄tur

Narratio miſerie.

Qua ſcȝ vt facilius ſcōꝝ in te iflectas miām narres ⁊
expoās tuā miſeriā Exponēdo
miſerijs plenus
q̄ȝ ſis hoſtib⁹ mlt̄ȝ obſeſſ⁹ ⁊ ḡ digne miſerād⁹
ōni auxilio deſtitut⁹

¶ Et eſt copioſiſſima ꝯmorādi materia ſub ſingu lis mēbris Sub pmo eī̄ mēbro pt hō expōere. l' mi ſerias generales Juxta modū Bōauēture in paruo bono ſuo Ubi docet deplorare miſeriam

De Preterito. Preſenti. ⁊ Futuro.

Uel poterit hō narrare miſias ſpēales iuxta. ſ. alic⁹ miſeri ī ſpēali ſilitudinē. Nc. ſ. vt reus ⁊ captiu⁹ Nc īſtar mědici egēi ⁊ paupis Nc vt eger ⁊ īfirm⁹ ⁊ alijſ varijs modis ſm ſeptē affect⁹ coaptatos ſinglis die b⁹ poſitos ī ſacrāli ſupra. Uel t̄cio pt hō expoēre mi ſerias ſingl'ares ſm eas ſcȝ q̄b⁹ q̄ſq̄ȝ maxie īfeſtatur paſſiōes Exponēdo ſcȝ q̄ȝ ſit ōi vicio plen⁹. ōi v̄tute deſtitut⁹. ⁊ q̄ntȝ afficiaꝛ paſſiōib⁹. ⁊ ſic h̄ occurrit ōis illa materia de vicijs ⁊ virtutib⁹

ſeptenis
Ex arborib⁹ de q̄b⁹ infra

¶ Patȝ ḡ q̄nta ſit copia mēbri h⁹. Jta ꝙ nulli iā ſit ꝙ īmorari neſciat ī mědicādo cauſandi loc⁹ Et vt hec miſeriaꝝ narratio affectuoſius ⁊ ꝯpūctuoſius fiat. Utq̄ȝ āplior ꝯmorādi copia miſtreꝛ Poterit h̄ men dicator vti locis ꝯq̄ſtiōis aut ꝯmiſeratiōis pti in re/ thorica ſua ad herēniū tulli⁹ lati⁹ āt ⁊ pleni⁹ exēplari ter pariter ⁊ diffinite ſup̱ trenos hieremie exeq̄ꝛ ve/ nerabilis ille Gilbert⁹ āti ſiodoreñ. q̄ ⁊ in glo. ordina ria vtcūq̄ȝ tāgūꝛ. Porro ⁊ ſub ſcđo ḡd⁹ h⁹ mēbro nō mlto miōr meditatiōis copia offerꝛ. Ubi poterit hō expōere hoſtiū ſuoꝝ mlt̄itudinē ⁊ varietatē. Eoꝝ itē īſidias neq̄ciā ⁊ feritatē ⁊ hmōi alia ꝯplura. Hoſtes āt iſti ſūt caro mūd⁹ dyabol⁹. de q̄ꝝ paſſim agiꝛ tēp/ tatiōib⁹ Sȝ vt h̄ mēbꝝ ꝯcitatius dicaꝛ ⁊ ſua copia ñ fraudeꝛ poterit ⁊ h̄ hō ſe dilatare locȝ idigtiōis. q̄s idē gilbt⁹ ſup̱ trēos q̄ȝ aſſignat Locȝ q̄ȝ āplificatiōis l' ex hortatiōis q̄s ⁊ tulli⁹ vbi ſ̄ deducit. Pro tercio etiā mēbro ḡd⁹ h⁹ ſuppetit copia mlta. vbi hō explanare hȝ oēȝ nihileitatē ⁊ deſtitutioēȝ ſuā. q̄ ex multȝ vt io hānes nider docet deduci pt. ⁊ vt affectuoſius ea ex/ plāceꝛ poterit hō vti locȝ generȝ lamētatiui ⁊ explanā/ di dolorȝ q̄s gāfrid⁹ ī poetria ſua noua tāgit ſub apo/ ſtrophe ſpecie deplāgēs mortē richardi Et ācel⁹ ī dplo ratiōe v̈gitarȝ Mlta itaq̄ȝ ē copia ḡd⁹ h⁹ Sb q̄ etiā hō vti poterit locȝ crimial' ōfenſiōis q̄ fit vt tullius docet Aut p̱ ſmotiuā trāſlationē ꝯpatiōnē ꝯceſſioēȝ criminis Jtēq̄ȝ ꝯfutatiōe oīȝ obiectionū aduerſarioꝝ cū irotiſiōe ī aduſarios ipos vt ācel⁹ gerſō ⁊ guilleri⁹ piſieñ ī ſuis meditatiōib⁹ docēt vt ex ill' exēplificare poſſe⁹. ſȝ ñ ē nr̄ȝ rethorice h̄ artȝ tradere iſtrumēta. Sat nob ē l' occaſionē āmiſtraſſe ſtudioſ vt ipi ſcōꝝ īſtar et ſe p̱ hec dilatare poſſēt aut ſaltē itelligere mo dos ſcōꝝ ī ſuis meditatiōib⁹ ſmōib⁹ ⁊ ſcptȝ: Hoc q̄ȝ adhuc p̱ dnotȝ ānotādū ē ḡdui iſti ꝙ guillerinū ac ger ſonē miāȝ q̄rētib⁹ ſalubꝛimū ac necāriū ē mſias ſuas ñ narraꝛ ⁊ expōere ſolū ſȝ etȝ claāre ī aures miſatoꝝ ⁊ exaggeraꝛ atȝ agg̃uaꝛ eas quantum v̈itas ⁊ ꝯſtna tia pmittūt. Eo eī meliorē corā đo ⁊ ſcis faci⁹ cāȝ noſ trā q̄ puri⁹ ⁊ ſinceri⁹ nos ipōs ꝯdēna⁹ aut ꝯdēnādos ꝓfitemur nullam excuſatioēm p̄tēdētes vt pulchꝛe memoratus declarat guillerinus exemplo mendico/ rū Quoꝝ intolerabilis vt ait eſſet amentia ſi pauper tatem ⁊ miſerias ſuas occultarent ⁊ ſi qua habuerit bona oſtētarēt. ſic ī ſpūali nrō mědico Unde hȝ diu tius ꝯmorari h̄ ī deploratōe miſie. P⁹ quā ſeq̄ꝛ ḡd⁹

Orõ ſeu iploratio diuie mie.

P9 eñ expoſitã materiã iplorãda ẽ dei ⁊ ſcõꝝ mia
Orandũ eſt
būiliter venia
ãt fidelit̃ ꝑ grã aut ꝓ õi neccitate t̃mouẽ/
iſtanter glã da

¶ Cõditiões ãt ⁊ orõis reqſita ſine iſtrumẽta paſſiꝫ tradũt̃ a doctoribꝫ in ſmõibꝫ ⁊ libꝛis Vñ ñ ill' imorã dũ ẽ nob Vnũ h̃ dicã9 ꝙ is efficati9 orat q̃ magis cõ/ pũct9 ẽ ⁊ affect9 Ad qð potiſſimũ ꝯtẽdẽdũ. Ois eñ vt9 orõis i affectibꝫ ꝟſat̃ pietatꝫ. qbꝫ q̃ volet abũdarẽ iduat affect9 mẽdicoꝝ ⁊ paupũ. ⁊ coꝝ ſtudeat moꝛes imitari. Nã trutãni ⁊ mẽdici guillerinũ ꝑiſieñ vt ipe fatet̃ docuerũt mẽdicare Et vt i h̃ gðu diuti9 qs ꝯmo/ rari ꝯpũcteqꝫ magis ⁊ deuoti9 poſſit oꝛare valð ꝓðſt noſſe locos orõnum. Quoꝝ q̃tuoꝛ aſſignat Aug9 da/ ch9 ⁊ complectũt̃ hoc verſu.

Vtilitas. pietas. miõꝛ: haut tibi. reddere ſpõdes.

¶ Hoc ẽ ꝑm9 orõis loc9 ẽ Vtilitas Puta ſi dica9 id qð oꝛam9 vtile ⁊ necẽriũ ⁊ ab ipo quẽ oꝛa9 ſpare ſo lũ Scðs ſi allegem9 pietatẽ ei9 nulli negatã ſꝫ cũ oiꝫ miſeri ſolitã. Teti9 ſi id qð petim9 ꝑuũ illi facileqꝫ oſ tẽdam9 ⁊ in nullo nocituꝝ ſibi. Quart9 ſi ꝓmitta9 vi cẽ ꝙ g̃ti cẽ velim9 ⁊ ei9 meminiſſe ſꝑ Sũt ⁊ aliȷ̃ alios aſ ſignãtes orõis locos faciles ⁊ vtiles exercitau vt ſt iſti

¶ Vis noſciſqꝫ potes debes ſolit9 qꝛ tu ſpes
Prim9 loc9 ẽ a velle. volũt eñ ſci dei bonũ õe ⁊ deo g̃ tũ ꝯformeſqꝫ ſt volũtati diuie q̃ vult oẽs hoies fieri ſaluos. Scðs ẽ a noſſe Oia eñ ſciũt qꝛ crebꝛi9 egerũt. ⁊ ſciẽtẽ oia videt. Terti9 ẽ a facłtate ⁊ poſſe Volũta tẽ eñ timẽtiũ faciet dñs. Quart9 ẽ a debere ⁊ h̃ mł'ti plici iure Tũ dei volẽtꝫ nat̃e cõis iſtigãtꝫ amicicie iuſ ticie ⁊ mie ꝑſuadẽtis. Quit9 ẽ a ſolere Silia eñ t̃ma ioꝛa fecerũt. Sext9 a ſparc qꝛ ſpes oim i eos locata dicẽdũ g̃ eis Si rẽnuitꝫ qs ẽbuet vos eſtꝫ vnica ſpes Grãdis i ſingl'is his locis ẽ copia ꝯmorãdi ⁊ q̃ volet ꝑ hec valð ꝓlõgare orões poſſꝫ. ſingl'a ei plura ſub ſe ꝯplectũt̃ vtꝫ i libꝛis ẽthoꝛice artis. ſꝫ ſi exaudiri veli9 efficatius oꝫ orõem ſtabiliam9 Hic ſeqt̃.

Cõfirmatio

Eſt nr̃e petiõis cũ argumẽtoꝝ adductiõe ſtabilitio
Stabilit̃ ãt ⁊ ꝯfirmatur orõ Nũc
ꝓbationum ſpecies ꝓbatur
ꝑ argumẽtatiões varias q̃bꝫ orõ ſtabilit̃
ẽthoꝛicoꝝ locoꝝ allegatões ꝯfirat̃.

Grãdia ſt hec copiaꝝ organa g̃ndiſſiã ꝑ hec offert̃ cõ morãdi copia. Adeo ꝙ ñ facile deficere i orãdo poſſꝫ q̃ i his exercitat9 eẽt. Sꝫ lõgũ eẽt nimis ðducere hec ſingl'a Qui hec ſcire ⁊ itelligere volet ex libꝛis retho/ rice artis hec inqrat. Vbi iueniet ꝙ ſpẽs ꝓbationuꝫ dñr ꝑtes exoꝛnatiõis aut etiã argumẽtatiõis. vt ſt ꝓ batiões ab exẽplo a ſili ⁊c. Ibi q̃ꝫ ineiet ꝙ decẽ ſũt ⁊ tradũt̃ argumẽtationũ ſpẽs vt ſt. diſio. expeditio. rõ cinatio. ſubiectio ⁊c. Locos rethoꝛicos ãt q̃ noſſe vo let ille tractatũ vñrabil' ẽgelberti leydeñ legat q̃ ſub ſibꝫ exẽplarit ſatis eos tradit. ſt ãt loci iſti. nomẽ na/ t̃a ꝯuict9 ſoꝛs hituſqꝫ. ⁊ hmõi mł'ti. q̃ꝝ noticia ẽ vtil' mł'tũ. tũ ad ꝯmorãdũ ⁊ ad orõnẽ ꝯfirãdã. tũ ad ſcõꝝ orões ⁊ ſmões quõ i eis ꝯmorati ſt itelligẽdũ. Null9 ei locoꝝ hoꝝ iguar9 aut ẽthoꝛicoꝝ iſtrumẽtoꝝ iſci9 itelligere ad plenũ poterit ignitiſſiãs illas pariť effi caciſſiãs orões guiller. i ſua ẽth. di. Meditatiões itẽ ãcelmi ⁊ ger. ꝓcedũt ei oẽs hi locis ⁊ iſtrumẽtꝫ ẽtho ricis iſtꝫ Sũt ꝯfirãtiões locoꝝ hmõi it̃ alia potiſſiñ ad duo iuxta guil. ꝑiſieñ ꝓutiles. viꝫ ad faciẽdũ fideꝫ ð ipetrãdo qð petit̃ ⁊ ad firmãdã fiduciã de obtinen do petito. Que duo petẽtibꝫ icẽ debẽt ſi exaudiri velit iuxta illð ia. apl'i Poſtulet ãt i fide nihil heſitãs imo ſacrã ſcꝑťaꝫ a ſpũ ſcõ dictatã ad liq̃dũ itelliget̃ poterit nẽo niſi vtcũqꝫ ibut9 ẽthoꝛicis iſtitutꝫ Eſt ei ois ſcrip t̃a plẽa ẽthoꝛicis iſtrumẽtꝫ vt ꝑri i q̃rto ð doctña xpi ana tãgit pr̃ aug9 Satꝫ igit̃ ꝯſulẽdũ eẽt ſtudioſ vt ſe aliq̃ꝫtulũ dederẽt his ſciẽdis ⁊ ſtuderẽt iſtrumẽta va nitatis in vſus vertere pietatis iuxta dñi ꝑceptuꝫ q̃ ab iſrahelitis iuſſit ſpoliari egiptũ vt foꝛſan plenius infra erit dicendum Jam eñ ne ꝯfundam9 deuotõis exercitiũ ad ſequẽtẽ gratũ migrãdũ. qꝛ igit̃ dñs Job penl'tio ait Nõ parcã behemoth ꝟbis potẽtibꝫ ⁊ ad ðꝑcãdũ ꝯpoſitꝫ Ne nrẽ ꝯfirãtiões ſpellãt̃ ſeqt̃ grad9

¶ Obſecratio. Qua ne nr̃e ꝑcces atqꝫ ꝑcuꝫ ꝯfirma tiones repudient̃ ꝑ ſacra obteſtemur. Obſecrando
dei nñaꝫ attbuta ⁊ voluntatẽ
ſcꝫ ꝑ xpi miſteria ⁊ ſcis ipẽſã pietatẽ vt exaudiãt
pietatꝫ coꝝ viſcera ⁊ debitã charitatẽ

Hȷ̃s eñ atꝫ hmõi obſecratiõibꝫ efficaciter exercitis ſcti poterint denegare nihil. Et ideo venerabil' Johs Gerſon ſoroꝛibꝫ in epl'a ſcribẽs ſingularit̃ docꝫ eas hȷ̃s mõis obſecrare ⁊ potiſſimũ ꝑ dei volũtatẽ obte ſtari. vt ſcꝫ ſcis mẽdicãdo dicant. Quia a deo miſſe ſint ad ſcõs ad petendũ elemoſinã grẽꝝ Nec ſic inq̃/ ens falſũ dicerꝫ. Sine ei dei inſpiratiõe aliquẽ ſctõrũ deꝑcari velle ſeu voluntatẽ hr̃e nõ poteſtꝫ. Poteritis igit̃ ait audacter ſctm̃ alloq̃ dicẽtes Exq̃ igit̃ dei cõ placet volũtati vt te ſctm̃ exoꝛẽ. Nõ licet te refutare me quã de9 ad recipiendã elemoſynã gratiaꝝ miſit ad te. Grãde eñ dedecus. indecẽſqꝫ eſt multũ vt neſ get ⁊ parcus ſit ſeru9. vbi dñs dare voluerit ⁊ fuerit largus. Da ergo elemoſinã gratie ꝓpt̃ volũtateꝫ dei. ⁊c. Et eſt etiã iſte grad9 ſatis ad ꝯmorandũ copioſ9. Poſſunt eñ hic ſcti ãmoneri ⁊ obteſtari ꝑ reluctẽtia in eis dei attributa q̃ ſunt mł'ta valde vt ꝑtãs ſapia mia. Per xpi itẽ oia miſteria q̃ etiã ſũt valde nũeo/ ſa vt ꝯceptio ntitas vita paſſio. ⁊c. Itẽqꝫ ꝑ oia illis a deo preſtita miſicoꝛdit̃. Ac ꝑ pietatꝫ eoꝛum viſcera Quaten9 ſcꝫ vt ꝑmcõrat9 Johẽs Gerſon docꝫ ꝯmo/ neãt̃ oim pietatũ quas i vita aut p9 moꝛtẽ exercuerũt ⁊ ꝑ eas obſecrẽt̃. Patet g̃ q̃ꝫta ſit ⁊ copia grad9 hui9

Sed q̄ volet exaudiri grãs oportet agat de ſuſcept̄ꝫ.
Sequitur ergo gradus.

Gratiarum actio

Qua vt citius audiaris grãs agas ſup̄ exhibitis
Grãs aūt ſanctis agere debes ꝓ eo

q dignati ſint
- Te alloqui ꝛ orari
- ſpem exauditiōis īfundere
- crebrius ſuccurrere ꝛ ꝯſolatioēm immittere.

Quō aūt grē agēde ſint ꝛ q̄bꝫ locis hic vtēdū iam ē ſu pradictū. Ut tñ nec hic copia deſit. Nota q dict⁹ magiſter engelbertus hos tradit gratitudīs modos ꝛ locos ita dicens verſibꝫ iſtis.

Si ſup̄ exhibito facto vis dicere grates
Factū ꝯſtitues. quantum potes amplificabis
De poſt ꝛ facto grates magnas redibebis
Dic igit̄ magnū mirabile ſiue nouatum
Nō tibi ſit factū vel monſtres eſſe neceſſe
Ut grates referas ſi vis probꝫ ipe putari.

Item q̄ꝫ

Si tibi preſcriptis nō ꝯplaceat mod⁹ vn⁹
Iſtum nō reprobum modulum ſectare ſequētē
Oſtendes p̄mo q opꝫ dicere grates
Dōa ꝓpinata tum verbis amplificabis
Poſtremo meritas ibi danti dicere grates
Dic nō ſis parilis. extollas. dic memorabis
Ecce hij ſunt gratitudīs loci q̄bꝫ hoc in gradu hō poterit ſe dilatare ꝛ ꝯmorari. Et p⁹ hūc ſeq̄t̄ gd⁹

¶ Commendatio qua iam fiducia ꝯcepta effectū tue mendicationis fiducialiter ſanctis ipis committas teteq̄ꝫ ipis fidens ſubmittas tāq̄ꝫ pijſſimis potētiſſimis fideliſſimis.

ꝯmēbris — volūt
prōnis — q̄ — pñt — ſuccurrere nob
ꝺpoſitarijs — debēt

¶ Et vere fidenter eis nos ſubmittere debe⁹. qm̄ magis ipi ſollicitī ſūt noſtri q̄ꝫ nos de nobiſipis. Magis ꝛ teneri⁹ amāt ipi ſuos cultores q̄ꝫ amantiſſima mr̄ q̄piā filios vteri ſui. Et ſi ipi ꝓ nobis q̄s contra nos. Fixa em̄ ſentētia eſt Qm̄ volūtatē timētiū ſe faciet dñs Et deꝑcabit̄ in ſanctis ſuis. Et bñdicti erūt q̄s bñdixerūt illi Et ꝟe volūt ꝛ debēt bñdicere ꝛ fauere nobis Et ħ ꝑꝑ deū. ſeipōs. nos

q̄ꝫ
- eſt ei⁹ volūtas — cui ꝯformes eſſe debēt
- eoꝝ ē vtilitas — q̄ꝫ ñ ꝯſummabūt̄ ſine nob
- exigit affinitas — cū frēs ꝛ pri eoꝝ ſim⁹

Os ſcꝫ de oſſibꝫ eoꝝ ꝛ de carne caro vni⁹ filij pris.

¶ Poſtremo vt acceptū ſit deo ꝛ ſcis mēdicatiōis tue exercitiū illō in vniōe ſtudeas offerre dñicaꝝ orōnūꝫ oīm Et ꝑ ſcōꝝ ſuffragia accedes ad dñm deū orādo a ſcis petita vt venerabilis gerſon ſuas docuit ſorores ꝛ exēplificauit in rethorica ſua diuina guilhel⁹ pariſieñ. ¶ Hec paucis de mō ꝛ gradibꝫ ſpūalis mēdicitatis: Et vt tam vtile exercitiū ſuo fructu nō deſtituat̄ ſubnectet̄ circa hui⁹ opis finē exēplar pariter ꝛ exēplū oēs p̄mēoratos locos rethoriceq̄ꝫ artis iſtrumēta ꝯplectēs qd̄ ꝛ deuotis pariter ꝛ ſtudioſis non erit infructuoſum.

¶ De mō ſanctoꝝ feſta terminandi.

Cap̄. q̄rtum.

Cum ꝯſummauerit homo tūc incipiet Eccl. xviij. Septē diebꝫ feſta celebrabitis. Iam poſtremo vbi viſum ē quō ſcōꝝ feſta inchoanda ꝛ ꝓſequēda vidēdum eſt de mō ea terminandi.

Proquo notandū iuxta celeberrimū leonē papā q q̄uis feſta nos tranſeāt tp̄e nō tñ animo tranſire debent. Nam ꝛ ob illō ſed ꝛ propter alias cauſas octaue celebrantur. Vñ⁹.

ſunt octaue ſuppletiōis — itē ſignificatiōis — miſtiīatiōis
Supplent — **ſignificant ſignāt**
deuoti — prefiguratiōis
voticꝫ — **futuri.**

Et ſunt hee octaue dū fuerit deuote trāſigende. Qñ ꝟo nō fuerit aut certe in feſtiuitatum earūdem fine mox coli reincipi debent. Et hec per ꝯñtes gradus q̄ ꝯtinent̄ hoc verſu.

Poſt veniā poſcas. grat⁹ hās. offer ꝛ ōne.

Debet enim fieri

Venie poſtulatio q̄ꝫ
- irreuerēter
- neggligēter — feſtū ꝑegiſti
- ipſeuerauter

grāꝝ actio q
- ſoſemnitati interfuiſti
- bñficia ſcōꝝ ꝑcepiſti.
- ſpem glīe ꝑſenſiſti

Oblatio qua
- tua obſequia
- ſcōꝝ merita — offeras dō
- tua propoſita

¶ Sic oꝫ q feſta nrā ēmine⁹ ſi aliquē ex eis fructū haurie⁹ Breue em̄ eſt ꝛ modicū qd̄ nos celebrādo agim⁹ totū ipſem̄ ꝛ obſcuꝝ qd̄ nos r̄colim⁹ Vñ ꝛ oia nrā feſta ñ ſt̄ niſi ꝟe feſtitatꝫ q̄dā pābula q̄re etꝫ oꝫ vt ſuppleat hūilitas vere ꝯfeſſiōis qd̄ min⁹ in eis oñdi⁹ deuotiōis. Qui his exercitijs ħ pacto ſcōꝝ feſta pageret eoꝝ idubie prōcinia ꝑſentiret. ſicꝫ frater ille de q̄ venerabilis ille ludolph⁹ carth. de argētina narrat in p̄ma ꝑte vite dn̄i. q̄ ꝛ ſolerter pijs exercitijs ꝛ ſcōrum feſta p̄uēiebat deuote excolebat ꝛ exeq̄bat̄ deuotiꝰ. Quare ꝛ i oīꝫ ſcōꝝ feſto ꝺceſſit ꝛ p⁹ obitū oībꝫ ſe ſcis aſſociatū r̄uelauit. Quis ñ tā ōī q̄ poterit duotōe hec trāſitoria feſta celebrabit vt ad etnū illō feſtū attigat Ꝺ feſtitas feſtitatū vbi hoīes ꝛ āgeli ꝯgregati ꝑſe deuꝫ laudāt trinū ꝛ vnū: Felix cui ad te ꝑueīre fuerit datū

¶ Aliud exercitiū ꝺ ſcis videat̄ i ꝑte ſcd̄a.

Tercia diſtinctio principalis de exer citĳs internis ⁊ reformatione mētis

Prologus. Titul9. xvĳ.

Corporalis exercitatio
ad modicum vtilis ē.
pietas ad ōnia valet.
prime thimo. q̄rto
Bern̄. Prorſus ſic eſt.
Sed pietas ad oīa valet.
Eſt aūt hec pietas dei cult9
q̄ in interiore homine conſiſtit Cui9 pietatis nō dico
formā ſed veritatem in oīb⁊ ⁊ p̄ oīb⁊ ꝓmiſit habitus
veſter ⁊ ꝓpoſitum reqrit. Hanc quicū q₃ veſtrū non
habet in cōſcientia. nō exhibet in vita. nō exercet ī cel
la. aberrat. Om̄s em̄ ſancti deo placere cupiētes ma
gis ſe in interiore homīe q̄₃ in exteriori exercuere. oīs
em̄ (teſte eodē) cura ſcōꝝ ſpreto exteriori cultu hoīs
ōni ſe diligentia p̄bet ⁊ occupat ad interiorē hoiēm (
q̄ ad ymagiēm dei eſt) excolendum. Certi em̄ ſunt
deo nō poſſe eſſe q̄cq̄₃ acceptius ymagine ſua ſi ꝓprio
fuerit reſtituta decori. S₃ ⁊ nullū dignius ⁊ vtilius
eſt exercitiū homi q̄₃ in eo qḋ melius ⁊ in q̄ ceteris p̄
eminet qḋ eſt mēs vel anim9 exerceri Hec ille. Cum
igitur tam ſit deo gratum tam nobis vtile ⁊ dignu₃
in internis virib⁊ exerceri plurimū q₃ neceſſe adeo vt
cetera exercitia paꝝ valeāt ſine iſto. poſtq̄₃ in ſupio
rib⁊ diſtinctiōib⁊ egim9 de exercitĳs externis id ē cer
tis locis ⁊ tp̄ib⁊ annexis. Jam agēdum eſt in hac diſ
tictiōe de ordinatiōe interna. ſc₃ q̄lit₃ q̄ſq₃ erga inte
riorem hoiem debeat ordinari. Pro q̄ notādū q͛ ad
ordiātioēm hōis interioris ptiēt

tēptatiōib⁊ viriliter reſiſtere
Et vicĳs eradicatis virtutes inſerere
ſic virib⁊ reformat₃ deo adherere

Ad p̄mū hortaꝫ ſapiēs eccī. ĳ. Fili inq̄t accedēs
ad ſeruiturē dei ſta in timore ⁊ p̄para aīām tuam ad
temptatioēm. Et poſſet ſup his tēptationū r̄medĳs
ſingl'are capl'm ſcribi. ſed tanta ſunt ſcripta vt nrō
labore nō egeat. Scripſit plene dyoniſius carth. de
remedĳs temptationū ſed ⁊ alter ordis eiuſdem in
paradiſo ꝯſcientie ſue ſingl'aꝝ temptationū r̄media
pōit. Et alĳ cōplures Et īfra in ꝓcēu agiꝫ de iſtis Ad
viriū q̄cq₃ r̄formatioēm apl's exhortaꝫ dicēs. Reno
uami ſpū mēt₃ vrē ⁊ īduite nouū hoiēm ⁊c̄. De q̄rtu₃
reformatiōe l₃ plura ſint ſcripta. p̄cipue tn̄ ⁊ ſingl'ari
ter plurimūq₃ ordinate de h̄ egit dn̄s gerardus zut
phaīc ī ſuis de r̄formatiōe viriū aīe vulgo ītitulat₃
Homo q̄dā. Jtēq₃ B̄ēs vir q̄ ⁊ de ſpūalib⁊ aſcēſiōib⁊
intitulaꝫ. Quoꝝ libroꝝ q̄ ſe ſtudĳs ⁊ exercitĳs accō
modaret facile eo auſpice virib⁊ fieret reforat9 Scri
bit itē ⁊ Hūbert9 in de Eruditiōe religioſoꝝ de hac
reformatiōe Vn̄ nil a nob agēdū potiſſimū cū infra
in ꝓcēu plurima h̄nꝫ. Porro de eradicādis vicĳs ⁊ ī
ſerendis virtutib⁊ oēs libri ſunt pleni. Vn̄ nil dux9
dicēdū niſi tm̄ exercitatorio ⁊ practico modo. quō ſc₃
nos exercere ī his debe9. Hoc vnū exhortātes q̄ libri
ꝯſignati in q̄b⁊ de exercitĳs agiꝫ intn̄is. ſtudeāꝫ ⁊ ex
ercitentur Jn illis em̄ viuiꝫ ⁊ in talib⁊ viroꝝ ſpūaliū
vita ꝯſiſtit. Jta q͛ q̄ illis omiſſis ſalutarib⁊ ſtudĳs
atq₃ exercitĳs internis. ve mortu9 ē tāetſi viuere vi
deatur foris. Mortuus em̄ ille eſt qui vitales opatio
nes nullas exercet. Et hi foꝛ₃ effuſi totos ſe mācipāt
extn̄is ita vt vix ſciāt ſi ſcit iterioꝛ hō. O tn̄ib₃ aso erro
re₃ Tm̄ dū ꝯpleāt q̄q₃ externa ſalua ſibi exiſtimant
vniuerſa. Sed n̄ ſic filĳ hoīm n̄ ſic. duplicib⁊ op₃ ēe
veſtitos. i. tā ſpūali q̄₃ corpali exercitio decoratos.
Spūaliaq₃ p̄mū locū vēdicare op₃. Hec em̄ op₃ fa
cere ⁊ illa n̄ omittere. Vn̄ dn̄s Johs ſcoenhouie hūc
ordiēm dat exercitādi. Primū p̄ncipal'r intn̄is intē
dēdū deiñ act9 intn̄is adiūcti magis frequētādi. cu
iuſmōi ſunt pſalm9. orō vocalis. exercitiū diuinum
Terciū locū tenet exercitiū ſtudĳ ſcāꝝ ſcp̄taꝝ Poſtre
mū locū occupat op9 manuale. Hec dixim9 p excēſſū
ad deſtinatū redeundum.

Sequitur deſtructorium viciorum. et p̄mo ponuntur inductiua ad ea euellen da. Cap̄. i.

Non inibis cū gētibus fedus
nō habitent in terra tua. ne
forte peccare te faciāt in me.
ſed deſtrues eos ⁊ confriges
ſtatuas eorum. Exo. xxĳ.

Per ſeptē has gētes q̄s dn̄s fūdit9 ſubuerti ⁊ deſtrui
⁊ emoliri crebrius iubet vniuerſitas vicioꝝ (vt fida
p₂m̄ expoſitio tradit) deſignaꝫ. Cum igiꝫ dn̄s gētes
has de t̄ra deſtrui iubet n̄ niſi vicia de aīe virib⁊ p̄ci
pit extmiāri. Qḋ l₃ oīb⁊ iubeaꝫ potiſſimū tn̄ filĳs iſrl'
de egipto in deſertū egreſſis. i. religioſis mādaꝫ Hi
em̄ p̄ ceteris in ſubuerſioēm vicioꝝ niti h̄nt ob plu
rima īducia. q̄ ipi p̄ ceteris tenēt. ſ.

Officiū. finis. placitū. q͛ op9. vtile. ſuaſu₃

Primū ⁊ p̄cipuū r̄ligioſoꝝ exercitiū ad vicio
rū eradicatioēm eſt. q₂ ꝓpꝛium eſt officium eoꝝ qḋ
niſi impleāt a recto degenerāt. De q̄ Ancelm9 in de
ſilitudinib⁊ reꝝ dicit Monachus inquiens ſacerdo
tis ⁊ regis officium gerit. quod eius corona capillo
rumq₃ tonſura demonſtrat. Officium autem ſacer
dotis erat in lege diuerſa pecora mactare. Mo

nō ꝑ

nachi aūt officiū debet eſſe leonē ſupbie. Apꝛū crude
litatis. lupū rapacitatis. Taurū feritatꝫ vulpē aſtu
tie. Hircū immūdicie Bruem ſomnolentie Equuꝫ
ꝛ mulū luxurie. Aſinū pigricie. oiaqꝫ beſtialia vitia
occidere ꝛ litare Regis aūt officiū eſt ꝓpꝛiū regnuꝫ
regere hoſtes inde ꝓpellere. ne iuſto iniuſt⁹ iniuriā
inferat ꝓuidere. depꝛeſſis mal' bonos exaltare ꝛ hu/
iuſmodi. Sic monachi officiū hoc erit vt ſue mētis
regnū regat ꝛ corꝑis et aīe oīa vitia expellat ne ma
lus appetit⁹ bono reſiſtat: ſed vt bon⁹ malū ſemꝑ ſub
ꝗciat conari. Qd̄ et ipm̄ oīs vult habitus monachi/
cus vt illic declarat. Si igit̄ h̄ moāchoꝝ officium eſt
immo qꝛ eſt: ſupeſt vt illi totis viribꝫ inſiſtāt. Alioſ
quin niſi hoc agāt mentiūtur tota die. cū hoc habitu
vt dictū eſt ꝑtendāt qd̄ nō faciūt ¶ Secūdo io ꝓ vi/
tioꝝ extirpatione eſt laborandū. qꝛ ad hoc oīa religi
oſoꝝ exercitia ſunt aſſumpta. puta labores Ieiunia
diſcipline. ꝛc. quaten⁹ ꝑ hec tanq̄ꝫ ꝑ inſtrumenta au
xiliante nob̄ dī grā paſſiones aīe reforme⁹ ꝛ vitia ex/
tirpem⁹ ſicut egregie in collatiōibus patꝝ declarat̄.
Qꝫ ſi paſſiones ꝛ vitia in nobis dn̄ant̄. reliq̄ oīa va
na ſunt. Hinc dicit venerabilis ille Euſebi⁹ emiſſe/
nus Quid eſt ꝙ nos ꝑcioſis laboribꝫ vigilijſqꝫ ꝯfici/
mus. ꝛ ea q̄ marie dn̄s Ieſus a nobis deſiderat n̄ ha
bem⁹ Hoc eſt cor mūdum ꝛ a quotidianis negligē/
tijs liberꝫ: quas q̄ nō vitat paulatim defluit ꝛ ad ma
iora mala ꝓlabitur Illud ergo in primis habere ſtu
deam⁹ qd̄ de⁹ a nobis expectat. ꝛ ob qd̄ cetera iſtitu/
ta ſunt. i. vt vitia deuincam⁹ ꝛ veris virtutibꝫ ꝓfici/
amus. Hec eīm ſunt ꝑcipua ſacrificia. hec pinguia
holocauſta deo placētia que in ei⁹ cōſpectu aſcēdunt
hec ille Tertiū inductiuū ē qꝛ ē deo placitū ꝛ ꝑtum
Hinc Bern̄. Anīa ſi vis amari a deo reforma in te
imaginē eius ꝛ amabit te. Repara in te ſilitudineꝫ
ſuā ꝛ deſiderabit te. Quarto valde eſt neceſſariū re
ligioſis ad hoc niti. Niſi eīm ſe a vitioꝝ paſſionibus
expurgauerit. tot⁹ ei⁹ labor deꝑditus ibit. Scriptū
quippe eſt. Victime impioꝝ abhominabiles. hic ſu
is laboribꝫ nō tam ꝑmiū q̄ꝫ ſuppliciū merebitur. Cō
querit̄ eīm dn̄s de hm̄oi. Eſaie. lxv. Popul⁹ q̄ ad ira
cundiā ꝓuocat me añ faciē meam ſemꝑ. Eſt quoqꝫ
neceſſarium huic exercitio inuigilare ſi in ceterꝭ acti/
bus cōplacere velim⁹. Sine eīm hoc cetera ꝓderunt
nihil. Unde Euſebius. Nouerim⁹ nobis nihil pro/
deſſe ſi corpus nr̄m ieiunijs atꝫ vigilijs affligamus ꝛ
mentē noſtrā nō mūdemus. nec interiora nr̄a cure/
mus. Quid prodeſt afflictio corꝑalis ſi linguā nr̄am
nequicijs ꝛ obtrectationibꝫ polluamus Inanit̄ nob̄
de cruce ꝛ corꝑis afflictiōe blandimur ſi exterior ho/
mo ſanctis laboribꝫ exercetur. ꝛ interior a peccatis ꝛ
paſſiōibꝫ nō caretur. Sic eſt quomodo ſi quis ſtatu
am faciat a foris auream ꝛ abintus luteam Ieiunar̄
ꝛ vigilare ꝛ mores non corrigere ſic eſt quomodo ſi
q̄s extra ꝛ circa vineam extirpet ꝛ colat. Vineam aūt

ipām incultam atqꝫ deſertaꝫ relinquat vt ſpinas ac
tribulos germiēt. Quid iuuat ſi q̄s corꝑe caſt⁹ ꝛ men
te pollut⁹ quem malicia depꝛauat furoꝛ iracūdie agi
tat. ſupbia oīni grā ſpoliat. Nonne ſeipm̄ decipit ac
deridet. hec ille O notentur verba. ¶ Quitum idu
ctim eſt quia vtile eſt in vicioꝝ eradicatiōe exerceri.
Nam ſic homo citius ꝓficit facilius optatum finem
attingit ꝛ veram deuotionem ſibi conq̄rit. Hoc aūt
omittens ſtulte multum agit vt dicit̄ in profectu.
Plurimum eīm ſtultus ille cenſendus q̄ cum habeat
viam compendioſam duarum vel trium dietarum
ad locum quo tendit dimiſſa ea querit ꝛ vadit viam
diſpendioſam difficiliorem ꝛ periculoſiorem itinere
trium annoꝝ aut amplius. Sic ꝛ ille religioſus mi/
nus ſapiēs videtur q̄ cum poſſit in paucis āīs ad di
noticiam ꝛ familiarem amiciciam ꝑ compendioſuꝫ
ſtudium virtutis ꝛ deuotionis ꝛ puritatis ꝑtingere
ꝛ relicto eo occupat ſe alijs minus fructuoſis ꝛ diſpē
dioſis ad id quo tendit ſcꝫ ad dei cognitioēm ꝛ noti/
ciam veritatis ꝛ ſtudium ꝑfectionis non intendit.
Rurſus ſi ſciret quis plura artificia quoꝝ vnum pre
alijs tam eſſet nobile ꝛ queſtuoſum vt per id in breui
poſſit ditari ꝛ ſublimari vſqꝫ ad nomen magnorum
qui ſunt in terra. Imprudēs eſſet nimis ſi neglecto
eo exerceret aliud vilius ꝛ ignobilius ꝛ tanti laboris
vt illud nobile ꝑ quod poſſit vix tenuem ſumptum
acquirere. Fatuum quoqꝫ eſſet ortum balſamiferuꝫ
ſaluia aut zizanijs conſitum iri. Sic ſic eſt de religio
ſo grandis fatuitatis qui varijs ſe implicat ꝛ directū
iter verum officium frugiferum ſemen quod in vicio
rum ꝛ paſſionum extirpatiōe conſiſtit linquit ſpnit
omittit. ¶ Corꝑalis exercitatio ad modicum vtil'
eſt pietas ad omnia valet ꝓmiſſioēm habens vite q̄
nūc eſt ꝛ future. Utile ergo multum Utile q̄qꝫ ē qm̄
hoīēm pacatum ꝛ virtutibꝫ ornatuꝫ reddit ita ꝙ ma
gis delectatur in conſciētia ſecura q̄ꝫ ſeculi homines
in voluptuoſiſſima vita. In extirpatiōe q̄qꝫ vicioꝝ
vera deuotio conſiſtit cum cetere deceptorie poſſunt
eſſe deuotiones vt in Beatus vir declaratur.

¶ Poſtremum inductiuum quia hoc ē multiplr̄
ſuaſum. Suaſum dico a ſcriptura canonica. ſcōruꝫ
doctrina. exemplari vita A rerum natura Ab arte ꝛ
humana induſtria. Scriptura multipliciter id ſua/
det dum vel gentes exterminari iubet dum vet⁹ fer/
mentum expurgari ꝛ huiuſmodi. Sācti quoqꝫ in
ſuis ſcriptis ꝛ doctrinis vnanimiter id ſuadent. q̄ꝛ
hec vna eſt ſententia. Qꝫ in primis ethice deinde the
orice vite opam dare oportet. Hoc eſt primo expur/
gationi vicioꝝ. refrenationi paſſionum. reformatio
ni affectuum forti conatu ſtudere neceſſe eſt. Et ſic de
mum mentis oc'lo purgato appetituqꝫ ſenſitiuo mo
ralibꝫ virtutibꝫ adornato conſiderationi ꝛ ſpeculati/
oni eſt intendendum. Niſi eīm hoc ſtudium ꝑceſſerit
paꝝ in ſpeculatiua quis proficere poteſt.

¶ Hoc ⁊ eorundem exempla agendum eſſe ꝓcla/
mant quorum hoc exercitium ⁊ vnicum ſtudiū fuit.
vt.victis vicijs deo in puritate mentis deſeruirent.
quod patet in vitiſpatrum ⁊ in collationib⸫ eorūdem
Jmmo adeo huic ſtudio dediti erāt ꝙ eoꝝ aliq̄ nec
de alijs reb⸫ ſermonē admittere voluerūt. Ut pꝫ in
eo qui de ſcriptura interrogat⁹ cōticuit. Sup q̄ ſci/
ſcitatus r̄ndit. Jlle de ſupiorib⸫ eſt ⁊ celeſtia loquit.
Ego aūt de inferioribus ſum. ⁊ terrena vix loq̄ poſ/
ſum. Si mihi loquut⁹ fuiſſet de paſſiōib⸫ monacho
rū forſitan r̄ndiſſem ei. Quia aūt de celeſtib⸫ loquit:
ego me cōfiteor neſcire ⁊c̄. Hec illi proteſtātur ⁊ idip
ſum collationes eorundē ¶ Rurſus vitioꝝ extirpa/
tioni intēdendū eſſe in primis edocet natura vt pia q̄
dam methapho. boetius eloquitur dicens. Qui ſere/
re ingenuū volet agrū. liberet arua fruticib⸫. Falce
rubos filiceꝗ reſecet vt noua fruge grauis ceres eat
⁊c̄. ¶ Docet ⁊ itidē hūane induſtria artis. dū i egro
rū curatiōe purgatiuaꝫ medicinā priorem obtinere
locū oñdit. Que quodāmō docet ⁊ ſuadet ꝙ qui mē/
te volet ſanari. in deo delectari. in ſpūalib⸫ ſaporem
inuenire, cordis palatū a febrilibus primū humorib⁹
(vitiorum videlicet paſſionibus eſſe expurgandum.
Nō em̄ ſapiunt vitioſis q̄ de virtutib⸫ diſſeruntur.
Eſt nāqꝫ eoꝝ palatū infectū. Quiſquis igit ad deſi
derabilē guſtū virtutis ꝑuenire deſiderat vitia p̄mū
extirpet neceſſe eſt. Accingamus itaqꝫ nos tāta in/
ductiua habentes ⁊ viriliter agam⁹ Expugnem⁹ gen
tes has ꝑuicia⁹ qꝫ eas a n̄ris terris, quo quiete delcā
biliter noſtris fruamur bonis Pudeat fede ſuitutꝫ
⁊ turpis ſegniciei. Cur ſemꝑ molles ⁊ debiles eē iu/
uat. cur ſemꝑ cum moleſtia cōtra vitia debiliter age
re. ⁊ nō potius breui tꝑe inimicos ſuppeditare. exi/
nanitt ad imū (vt āplius eos non timeam⁹ ſꝫ ſint tri
butarij nobis) ꝯtendimus O qui pure ꝯſciētie ⁊ de/
purate a vitijs mentis gaudia ſenſiſſet. nullū refu/
geret laborē. difficultatē nullaꝫ vereretur ꝓ ea adipi
ſcenda Ut corpus redimas ferrū patiaris ⁊ ignem.
Ut aīm valeas nil vereare tibi Attende q̄d de tᷓda
ſit ſcriptū egregio illo p̄liatore. dicitur em̄. i. Mach
iij. Jnduit ſe iudas loricā ſicut gigas ⁊ accinxit ſe ar
ma ſua bellica. in prelijs ſuis factus eſt leoni in opi/
b⸫ ſuis Hic q̄m tā viriliter et fortiter egit oī⁹ hoſtes
omnes proſtrauit Accipe ⁊ tu armaturā perſequere
inimicos donec deficiant viriliter age. deus ipe cum
omni militia celi ſe exhibet belli ſpectatorem Certa/
men inſpicit preſto coronare victorē. Neqꝫ corrupti/
bilis merces dabitur Sed imarceſſibilē accipies co
ronā Aſpice in autorē fidei recogita dn̄m ne animis
deficias Nō timeas. dominus pro te pugnabit: plu/
res tecū q̄ꝫ cū hoſtib⸫ erunt Quouſqꝫ hoſtib⸫ hijs ſer
uus manes. quouſqꝫ in ſtercore repens Certe q̄ꝫ diu
iugū borū nō excutis ſeruus es peccati. mācipiuꝫ de/
monis. deo odibilis. luto vilior multo. Nam philoſo
pho teſte. Sicut ꝯtemplatiu⁹ ⁊ virtuoſus ē ama/
tiſſimus deo. Jta e regione iniuſtus ⁊ vitioſus deci
es milies deterior bruto. Qd ex remūeratiōis diuer/
ſitate a parte clareſcit. Alter in Empireo celo. alter
in abyſſo ſepelitur iehennali. Sat eſt dormitū tem/
pus eſt vt fede ſeruitutis excutiamus iugū

¶ Qꝫ tribus medijs vel inſtrumentis vitia propellā
tur ¶ Capitulum ſecundum

Induite vos armaturā dei vt poſſitꝫ ſta
re aduerſ⁹ iſidias diaboli Eph vi Poſitꝫ
quibuſdā incitamentis ꝑ que hō ad vi/
tioꝝ extirpationē intendendū excitat.
Ponēda eſt iam cōpendioſior ⁊ facili/
or practica q̄ homo quō expugnare has gētes debeat
erudiatur. Jn qua q̄ ſe exercitauerit facile de vitioꝝ
gentibus triūphum reportabit.

¶ Unde notandū in primis ꝙ tria ſunt vt dicitur in
ꝑfectu que vitia expellūt ⁊ virtutes operantur.

	Grā dei		virtutes infundit
Scꝫ	neceitas	hec	intrare cōpellit
	induſtria ꝓpa		grē cooperatur

¶ Sine primo ⁊ tertio nūqꝫ aut raro virt⁹. ſine al/
tero ſepe de quibus ſingulis quedā dicēda ⁊ potiſſi/
mū de tertio

¶ De primo medio vitioꝝ ꝓpulſiuo. ſ. grā M̄c. i.
Grā dei quibuſdā infundit virtutes cū modi
co vel nullo ꝓprie induſtrie labore. ſꝫ nō ſin̄
cōſenſu volūtatis cū abſqꝫ eo nullū ſit bonū
Ut patet de apl'is ⁊ alijs. Hec grā nulli deſideranti
negatur. ſed oī petenti dat. Hec grā voluntatē exci/
tat. Rōnem inſtruit. roborat infirmitatē. Per hāc
hō citius ꝑiter et facili⁹ ꝑficere p̄t. Unde circa eam
quiſqꝫ maxime de ſe debet exercitare. Ueniūt ei om
nia bona ꝑiter cū illa ¶ Exercitat aūt hō circa eam
ꝑ deuotā orōnem crebrā aſpirationē iugiter ꝓ ea orā
do Et potiſſimū obſecrādo ꝑ virtutes dn̄i Jeſu q̄s i
vita ⁊ paſſione oſtendit. Nā qui volet vitia deuicere
⁊ i v̄tutib⸫ ꝑficere apō dn̄ꝫ ieſū: dn̄ꝫ vtiqꝫ v̄tutū oꝫ e
as ſibi procurare ⁊ mercari Jn eo theſauri gratiarū.
de cui⁹ plenitudine accipim⁹ omnes Qui em̄ aliunde
ad culmē virtutū aſcendere nitit. fur eſt ⁊ latro. ⁊ nō
longe ſtabilis manebit. Jp̄e em̄ hoſtiū. Jp̄e funda
mentū p̄ter qd nō eſt aliud poni. Jp̄e vnica medicia
curatiua morborū. ſicut ſcriptū eſt. Nō malagma cu
rauit eos. ſed verbū tuū dn̄e. Hinc eſt qd dicit Ber
nardus. Jncaſſū ꝓinde quis laborat in acquiſitione
virtutū ſi aliunde eas ſꝑandas putat q̄ꝫ a dn̄o v̄tu/
tū Cui⁹ doctrina ſeminariū eſt prudentie. Cui⁹ mi
ſericordia opus iuſticie. Cui⁹ vita ſpeculū tꝑātie.
Cuius mors inſigne eſt fortitudinis. hec ille Qd ⁊
longe an̄ miſtice eſt deſignatū in numeroꝝ libro vbi
ab ignitis ſerpentib⸫ percuſſi nō aliud plagarū r̄me

diũ ſuſcipiũt. niſi in eneũ aſpicere anguẽ ꝛq̃ percuſſus
ait ſcriptũ aſpexerit illũ viuet. Et ita factũ eſt. O re/
mediũ facile. o remediũ efficax ſalutis. Quid q̃ſo illic
plage ſerpẽtum ignitoꝝ. niſi incentiua ſiḡbãt vicioꝝ
q̃ aĩam quã tangũt ſpiritali morte pimũt Serpẽtis
enei in palo exaltatio eſt noſtri in cruce ſuſpenſi redẽ
ptoris paſſio. Quam q̃ fideliter credẽdo ꝛ ſicienter i
mitãdo aſpiciũt ab oĩ vicioꝝ plaga ſalui ſiũt Et ob
hoc rurſus Se. ait. Quid tam efficax ad curãdũ con
ſcientie vulnera necnõ ad purgãdũ aciem mentis q̃ꝫ
vulneꝝ chriſti ſedula meditatio. Quomodo in eius
corde reſidebit aliquod vicium qui ꝯſpexerit ꝛ exora
uerit dñm virtutũ. Idem ꝛ Auguſtin⁹ ſenſit cũ ait.
Cũ inq̃ens pulſat me aliqua temptatio recurro ad
vulnera chriſti In oĩbꝫ aduerſitatibꝫ meis ñ inuenio
tam efficax remediũ q̃ꝫ vulnera chriſti Et alibi. Mi/
rabilis eſt paſſio tua dñe Ihũ paſſioẽs oĩm noſtrum
ꝓpulſauit ꝛ nulli vnq̃ꝫ peſti inefficax reꝑit. Hec Au/
guſtin⁹ Sed quid multas iuuat coaggerare aucto/
ritates cũ veritas ſit in palam ꝙ ſol⁹ ipſe ſit qui po
teſt facere mũdum de immũdo. ꝛc̃. Ipſe iordãis in
cui⁹ ſolius nõ in alterius cuiuſq̃ꝫ aqua ſir⁹ naaman
a lepra mũdari valet. Quo typice ſignat̃ ꝙ nõ ꝓprij
exercitij inuẽtiõe ſed in ipſius dñice paſſiõis deuota
exercitatiõe a vicijs depuramur. ꝛc̃. Septies igit̃ in
hoc iordane imergere q̃ voles a vicijs curari Hoc eſt
vt vel ſeptem principales in chriſto virtutes attẽdas
ſeptem mortalibꝫ pctĩs oppoſitas ꝛ eas ab ipſo expe
tas vt ſic contraria contrarijs cures. Uel ſepties in
iordane immergitur qui ſeptemplicem ſanguis chri
effuſionem ſuis vicijs applicare nouit vt pꝫ ſupra.
Uel certe is ſepties in iordane immergitur q̃ omni
tempore circa Iheſum exercitatur Septenarius eñ
numerus eſt vniuerſitatis Quibꝫ modis q̃ ſe ĩ iordane
dane ablucrit. ſine dubio niſi aliũde obſtaculum po/
nat ei⁹ mẽs vt nix alba fiet Quiſq̃s igit̃ breui tpe pau
co labore velet vicia deuicere in virtutibꝫ ꝓficere dẽt
Ieſum xp̃m fontẽ grẽ pre oculis arripe ſuas ṽtutes
ꝑpẽdere collatiõe vilificatia ſibi applicare ꝛ diſtãtiã
ꝯſ̃ri ꝛ ꝑ ea ſecrãda dñꝫ intẽſius obſecrare vt docuit
dñs ipãm mechteldim Magis eñ iuxta doctoꝝ ſen
tẽtias orõni q̃ꝫ ꝓprie exercitatiõi fidẽdum. ¶ Et hec
õ p̃mo medio. ſ. de grã quomodo per illam vicia tri
umphamus.

¶ De ſecundo medio ſcilicet neceſſitate quomo/
do illa conuenit vti.

Membꝝ. ij.

Porro de altero medio ſcꝫ de Neceſſitate quõ in
terdum ꝑ illam vicia vincunt̃ hoc tãtum
dicim⁹ quod ꝛ gerſon ſuadet ſalutarem ne
ceſſitatem ſibĳpſi indicere non inutile forꝫ hoĩ Sua
det eñ ꝙ qui velit a vicijs p̃cauere debet tales necẽ/
tates ſibi indicere. Q̃ quotiẽs pctm̃ hoc aut vicium
rurſus ꝯmiſerit ſibi certam pniam faciendam impo
nat. Uel ſcꝫ vt ieiunet aut a delicatiori cibo abſtine
at aut letanias aut cetera q̃cq̃ꝫ legat Hmõi eñ eodẽ
teſte teſte cũ dei adiutorio repiũt̃ efficatia fuiſſe Nãꝫ
ſic fieri videm⁹ in foro exteriori publico vt pene cer/
te tarentur ad ꝯpeſcendum rebelles. Sic dñe ſic in
chamo ꝛ freno maxillas eoꝝ ꝯſtringe q̃ non approxi
mant ad te ꝛ compelle intrare ſi vocare paꝝ eſt. Sic
ꝛ quemadmodum Naſo ait. Ut corpus redimas fer
rum patieris ꝛ ignem. ꝛc̃. Hec neceſſitas q̃ꝫ valeat
q̃ꝫq̃ꝫ ſit ſalutaris plures religioſi ſunt expti q̃ſc hmõi
ad oĩe bonũ velut calcaribꝫ quibuſdam agunt Ui/
debitur forſan alijs ridiculum ſi determinatius ali/
qua dixerim⁹ de hac neceſſitate Eſt eñ ſignum cui⁹
traditur a multis. ſꝫ ꝓbẽt inexpti ꝛ tũc p̃mum ob
loquãtur. Nec imminuit neceſſitas hec p̃miũ qm̃
volũtaria fuit ꝛ eſt in p̃ma radice.

De tertio medio ſcꝫ Induſtria ꝛ ĩ quibꝫ ꝯſiſtat. A

Membꝝ. iij.

Sed iam de induſtria videam⁹ que p̃ncipa
liter intenta. Nam teſte leone papa. q̃ꝫq̃ꝫ
de⁹ oĩm bonoꝝ ſit largitor noſtre tñ etiam
fructũ induſtrie q̃rit Non eñ dormiẽtibꝫ ꝓueit reg/
num celoꝝ ſed in mandatis dei laborãtibꝫ ꝛ vigilan
tibꝫ vti ſi dona ipſius nõ irrita fecerim⁹ ꝑ eã q̃ dedit
mereamur accipe q̃ ꝓmiſit. hec ille. Sed ꝛ vulgo ai/
unt Dat deus oĩe bonum ſed non ꝑ cornua tauꝝ.
Oportet ergo ꝛ iduſtriã nrãm apponi
Conſiſtit aũt hec Induſtria

In
- prouida conſideratione
- conatus labore
- diligentia pſeuerãtie

Per que tria adiuuante grã facile vicia extirpantur
ꝛ inſerũtur ṽtutes Sꝫ vt de poſterioribꝫ ante dica⁹
Hoc notatu digniſſimũ de conat⁹ labore Q̃ ſi hoſti/
bꝫ vicioꝝ vt p̃rẽs aũt viriliter reſiſterem⁹ in p̃ncipi
o qñ incipiũt nos ipugnare. nõ ſolum nõ vincerẽmur
illa vice. ſꝫ ita etiã debilitarẽt̃. ꝙ poſtea rarius aude
rẽt nos ipetere. ꝛ ſi ipeterẽt facili⁹ vicerẽtur dõec pẽi
tus delerẽt̃ ꝙ vix iſurgere auderẽt. Sꝫ proch tepide
reluctãdo dam⁹ eis ꝛ auſum ꝛ vires ſepius ꝛ acrius
nos deĩceps ipugnãdi. Pꝫ h̃ de Iuda machabeo et
hoſtibꝫ eoꝝ. Age p̃ncipijs obſta pſeq̃re inimicos dõec
cadãt ſubt⁹ pedes tuos cũ dauid manu forti. ¶ Hec
de conatus labore. Porro de pſeuerãti diligentia q̃d
dicemus niſi vt pſtem⁹ ꝛ nõ deficiam⁹ alioq̃n nõ ꝓ/
ficiem⁹ Sepe dat vna dies q̃d tot⁹ denegat ãnus.
Perſeuerandum ergo ꝛ aſſiduo ſtudio robur adden
dum deſtinatum aſſequamur. Sola perſeuerantia
eſt que de vicijs triumphum meretur. Perfer ꝛ ob/
dura labor improbus omnia vincit. Noli queſo noli
ſoluere milicie cingulum niſi de hoſte habueris triũ
phum. Qui ſic conſtanter vicijs eradicandis inſtite
rit facile victor erit.

B De practicis ꝛ induſtrijs q̄buſdam
Caplm̄.iij.

Iam ad prouidam conſiderationē ve niamꝰ que in hoc ꝯſiſtit vt hō ꝯſideret ꝛ diſcat modum aliquem efficacem vicia extirpandi ꝛ inſerendi virtutes iuxta quem ſeſe poſſet exercere. Ideo em̄ tam parum proficimꝰ quia modum exercitandi nō habemꝰ circa hmōi. Int̄ plures āt exercitandi mo dos q̄s plures poſuere is videt̄ efficatioꝛ ꝛ oꝛdinatioꝛ quem tradit ſanctus Thomas in libro ſuo de diligē do deo. Ubi ſic ait. Cōtra omne virtutis impedimē tum ex quatuoꝛ ſimul coniunctis ſufficiens trahitur remedium.

	Meditatio
	Oratio
Que ſunt	Doctrina
	ꝛ exercitium.

De meditatione. Membꝝ .i.

C Meditatio Om̄ em̄ nō intellecti nulla eſt cu ratio moꝛti a meditādo incipe opꝫ Medi tare igit̄ ait ꝑmo v̄tutis mādatū ꝛ debitū Exemplum ꝛ motim. Fructū ꝛ ꝑmiū. ꝛc. q̄q;. Me/ ditare poſtmodū tuū in v̄tute defectū q̄z raro ꝛ tepi de eam exerceas Dehinc defectꝰ cām meditare cū cir cūſtātijs eiꝰ Quid ſit vn̄ ſit q̄ntū ſit magnū vel puū vnū vel plura ꝛc. ſilīa. Quibꝫ ꝓpꝛia meditatiōe inuē tis. ꝓmiſſa orōne aliq̄ hec deo reuela ꝯq̄rēdo. Et din ad doctrinam reuertere. Hec doctoꝛ ſanctꝰ. Ex q̄bꝫ v̄bis liquet ꝙ inter ceteras noſtri conatꝰ induſtrias ꝑmam ꝛ ꝑncipalem ip̄a ſibi conſideratio vendicat ſe dem Et ꝓbe Quō em̄ vel vicijs reſiſtemꝰ aut v̄tutes apprehēdemꝰ niſi an̄ q̄d vicia ꝛ v̄tutes ſint agnoſcaꝰ Nec q̄dem amatur bonū niſi cognitū nec malum in cognitū vitari p̄t. Que q̄ſo remedia egre mēti adhi/ behiꝰ niſi ꝑmū q̄ adhibēda ſint meditatiōe diſcamꝰ Neceſſe eſt igit̄ ꝑire ꝯſideratione q̄ ꝛ cām ꝛ modū ſe/ quētibꝫ actibꝫ impōit. Nec exile aut deſpicabile hoc meditatoꝛium genꝰ de vicijs ꝛ v̄tutibꝫ q̄s dicat exo/ ro. Nō em̄ eſt inane ꝛ exile ſed grauibꝫ eſt fructibꝫ o/ nuſtū vbi digne fuerit exercitatū. Teſtimonio ſīt no bis vetuſti illi p̄rēs ꝛ ōnis legio ſacra heremicolarum Oīs em̄ hoc genꝰ meditandi familiariter habebāt ꝛ vt eoꝝ ſermo teſtatur ꝛ collatio ōnis. Quid em̄ hij deo digni Quid veri ꝓhi hij q̄d putas diſſerebant Non vagos ſideꝝ ꝯſpectabāt curſus Nō ariſtotelicꝭ pugnabāt argumētis Non garrulas queſtiones no ſtroꝝ moꝛe ventilabāt. Nō demū meditatio eoꝝ in magnis neq; in mirabilibꝫ ſupra ſe v̄ſabat̄. ſed de vi cijs ꝛ v̄tutibꝫ ſermo ꝛ meditatio hoꝝ ōnis. Ex q̄ q̄z ꝓfecerit q̄z ſuccreuerit magni q̄ ignoꝛet repit̄ nemo Nō dico ꝙ de vicijs triūphauere ſꝫ ꝛ v̄tutibꝫ replebā tur cūctis. Hic oīm radix cuſtoſq; v̄tutū in ip̄is hu militas (vt de ceteris taceamꝰ) cenſebat̄. Cuiꝰ rei Jo hā. climacꝰ exēplum narrat dicēs Cuidam inq̄t cer/ tatoꝛi in coꝛde immūdi ſp̄ūs ſubſannauerūt Ip̄e vō machinatꝰ eſt ex iſpiratiōe diuīa pia circūuētiōe ma lignitatē ſp̄ūum vincere. Surgēs q̄ppe ſuboꝛdiauit in muro cellule ſue ꝑdicatiōes altiſſimaꝝ v̄tutū dico vō charitatis ꝑfcē. humilitatis āgelice. Illibate ꝛ in coꝛruptibilis caſtitatis ꝛ hoꝝ hmōi talium Cū igit̄ illum ex cogitatiōes laudare incipiebāt dicebat eis. Camꝰ ad rep̄henſioēm. Ueniebat ergo ꝛ diffinitiōes ſeu ꝑdicatiōes legebat ꝛ ꝯtra ſeip̄m clamabat. Quā do iſta poſſederis tūc cognoſce quia longe adhuc es a deo. Que ſi poſſederis ſeruus inutilis es. Feciſti q̄d facere debuiſti. Si vō n̄ lōginquꝰ es a mādatis dei. Sic oīe ſupbie venenum extinxit. Sicenachim et goliath ethcū expugnauit. O ꝑclaꝝ ꝛ ſagax ſtudium O nobile vincendi genꝰ o cūctis imitabile exemplū Uirtutū ſola mēoꝛia de vicijs poꝛtare trophēū. Ue rū q̄m pleriq; quō in hac meditatiōe ſit ꝓcedēdum ignoꝛant. Ideo infra modꝰ aſſignādꝰ Sꝫ iā ad reliq̄ ꝑpercemꝰ īduſtrie inſtrumenta.

De doctrina. Membrum .ij.

Poſtq̄z āt iuxta ſcm̄ Thomā ꝑ meditatiōeſ q̄ntū ſibi de v̄tutibꝫ deſit agnouerit ꝛ deo fuerit ꝯq̄ſtꝰ. tūc (orōne tn̄ ꝑmiſſa) ad doct̄ nam recurrere habet. ꝛ ad duplicem doct̄nam. Pꝛio ad doct̄nam ſcriptam q̄ in libro legētis ocl'o obijcit̄. D vt ſcꝫ in libꝛis remedia vicioꝝ q̄rat. iuēta legat intel ligat retineat. applicet vt ꝑ ea ꝓficiat. Et ob id tles libꝛi ſunt ſtudēdi ī q̄bꝫ hmōi hn̄tur. Sꝫ q̄a Jeronꝰ ait Habet neſcio q̄d latētis energie viue vocis actꝰ Et grego. Collatiōis vox plus q̄z lcōnis ſermo coꝛda tepentia excitat. idō a moꝛtua pelle ad hoīēm viuum recurre. Ubi deū in homīe ꝯſulas Aperi illi impedi mentum Quere medicamētum. Auſculta intente n̄ hoīēm (de ſe mendacem) ſed ꝑ hoīēm deū veracem. rn̄dentem. docētem. ꝯſulētem. exhoꝛtātem. Et diſce diligēter ne ſenſu ꝓp̄o ꝓ tollēdo tali foꝛſitā impedi/ mēto vtaris tali remedio. ꝺ q̄ poſtmodū impedimē ti maioꝛis tibi naſcat̄ occaſio Sicut eſtuās ꝯtra eſtū aqua ſe infrigidat ꝛ exinde poſtea magis eſtuat. Un̄ verꝰ ꝛ approbata hec patrum ſentēcia fuit Quiſquis vicia faciliter vincere nō decipi nō in actibꝫ ſeduci vo/ let ōnia ſp̄ūalis pr̄is ꝯſilio pagat. Uideātur collatio nes patrū vbi multiplr̄ hoc habetur deductū. Hec de doctrina.

E De orōne. Membꝝ .iij.

Sed vbi iam homo meditando ꝛ ſciſcitādo q̄d agendū ſit didicit opꝫ vt ſe ad deum ſe conuertat penitus ꝛ gratias agens ꝙ meditatione

illuſtrauit ꝙ doctrina docuit laudās ⁊ obſecrās per
datam miām vt det exequēdi iam ſcita efficatiam O
ra igitur ait ſanctꝰ Thomas deſiderāter ſuppliciter
hūiliter pſeuerāter ꝯfidenter ⁊ frequēter vt q̄ māda/
tum dedit interpretetur tibi canonē quē ꝯdidit. det qđ
iuſſit. ꝯſeruet qđ dedit. augeat ⁊ pficiat qđ incepit.
expediat impeditū. ꝯpleat icōpletū. Hec ille: Eſt ḡ.
exorādꝰ deꝰ. ſunt ⁊ iuocādi ſancti ⁊ potiſſimū illa v/
tute vicio ꝯtraria pfulgētes q̄ ſuccurrāt ne vmq̄ꝫ vi/
ciū hoc dn̄etur noſtri. Crebra ꝓ huiꝰ exrectiōe emittē
da ſuſpirioꝝ miſſilia hoc iugiter in orōne ante ocl'os
tenendum. Et vere qui orando perſtiterit qđ petie/
rit eſt accepturus.

De exercitio ⁊ neccārijs ad exercendum
Membꝝ. q̄rtum:

Poſtremo poſt ōnia dicta opus eſt exercitio
⁊ opatiōe noſtra. de q̄ ſanctꝰ Thomas ſic
ait. Hic qđ apłr diſcēti qđ daꝛ orāti exer/
cēdum eſt in actibꝫ cordis oris ⁊ operis. Ex
ercitium em̄ eſt cauſa potentie vt ariſtoteles ꝓbat.
Aſſueti em̄ ꝯtemnere terribilia ⁊ ſuſtinere fimꝰ for/
tes. ⁊ ſic maxime poſſumꝰ ſuſtinere Sic de caſtitate
⁊ ceteris hmōi eſt exemplificandum Et qm̄ circa hoc
vltim ſumma vis ꝯſiſtat ⁊ plures quō ſe exercitare
debeāt ignorāt. ſunt q̄dam aſſignāda q̄ ſi exercitari
ſe volēti neccāria Et ſt iſta

**Arma. ducem cape. cerne modum. tem
pus. medicinam.**

¶ Primo em̄ q̄ legitime ſe in decertādo vicia ſua
exercitare volet opꝫ vt arma comparet Inermis em̄
bello ineptꝰ. Arma āt milicie noſtre nō carnalia ſed
ſpiritalia erūt. Huiuſmōi ſt iuxta Bōauēt.
Strennuitas q̄ negligentiam abijcit ⁊ ad dura ſub/
eunda animat. ¶ Seueritas q̄ in pugna nō cedit.
nō fugit ſꝫ ad finem pfert. ¶ Benignitas q̄ etiam
vulnerata nō deſpat ſed mite pfert cūcta:
¶ Hec tria arma q̄ habuerit nō hoſtium opꝰ eſt
multitudine terreaꝛ aut apparatu fortiū ꝯcutiatur.
E celo em̄ victoria erit ⁊ eq̄ dn̄o vincere in multis poſ
ſibile vt in paucis. ſolū nō abijciat ſua arma Sed ne
armoꝝ inopiā q̄s oppoāt ⁊ cauſetur en potētiſſima
illi dabo ⁊ ſunt iſta.

Crux xp̄i. nomē. vītꝰ. orō. v̄bum.

¶ Potētiſſimū munimētū victorie tropheū ꝓm
ptū cuiqꝫ ſemp armamētū eſt Crux chriſti q̄ oīs mi/
les ſe inſignire habet. Signum em̄ crucis ⁊ fides ad
deū ipo Anthonio ſancto teſte munꝰ eſt inexpugna/
bile ⁊ triumphale inſtrumētum vnde dicebat. Sig/
nate vos ⁊ eritis ſecuri. Quotiēs igitur bellū iſurgit
q̄tiēs obſtat gens aduerſa manꝰ impingat crucem ⁊
cedent hoſtes om̄s. Iſtud em̄ triūphale vexillū ſum
me timēt ⁊ fugiūt hoſtes. Hic Origenes ſup exo. vi.
Quid timēt demōēs Sine dubio crucem chriſti in q̄
triūphati ſunt. Timor ⁊ tremor cadit ſup eos cū ſig
nū viderit in nob crucis fideliter fixum ⁊ ymaginem
quā dn̄s expādit in cruce. ⁊c̄. Sūt libri exemplis ple
ni de q̄ ⁊ gerſon ſcribit Introgauit me inq̄ēs ꝓdem
virgo grādeua ꝓbatiſſime ⁊ dꝫuotiſſime vite nomie A
gnes ꝓpinqua quondam dn̄i Vrbāi pape q̄nti. Qđ
eſt potiſſimū contra dyaboli temptationes. ⁊ vicioꝝ
inſultꝰ ſubſidiū. dū ſuſpēderē ego cogitabundꝰ rn̄ſio
nem ipa ſubintulit mox Crux. Suſcepi ait idē gerſ
protinꝰ hanc vocem quaſi de celo ſonuiſſꝫ ⁊ ita ſonu
erat Ego em̄ etiā atqꝫ etiam multis iam ānis mecū
reperēs conferēs inſup cū alijs nō inuenio ꝯpēdioſiꝰ
nō efficatius antydotū. Quare Quia nullū hūiliꝰ nul
lū inſup arrogātie diaboli magis aduerſum qđ ipm
ita ꝓſtrauerit nullum Metuit canis q̄ ceſus ē virgaꝫ
ſemp. Sed ne longi ſimꝰ pſeq̄ꝛ Gerſon ſuper magꝫ
plura de efficatia crucis Hoc ſuadēmꝰ vnum Quo/
ciens vicia titillāt ars breuis accipiatur ad victoriaꝫ
vicioꝝ. tota crux mēte ꝯſtringatur impingaꝛ manu
⁊ dicaꝛ O crux aue ſpes vnica o aſtes triūphale ſignū
Et in hoſtes cū eccl'a fulmina Ecce crucem dn̄i fugi/
te ptes aduerſa ¶ Sed accipe ⁊ aliud n̄ minꝰ tutū
firmamētū ⁊ ſit adiutoriū tuū in noīe dn̄i ⁊ nullꝰ pre
ualebit aduerſum te. Turris em̄ fortiſſima nomen
dn̄i In huiꝰ iuocatiōe exiuit dauid ad goliath cū fun
da ⁊ lapidibꝫ crucifixi Noſtrum illud horrendū cuꝫ
armoꝝ apparatu ōni. armis hijs mox eſt deuictum.
In hoc triumphauere chriſti martires om̄s. Quan/
docūqꝫ ergo vicio aliquo premeris temptatiōe ipug/
ris inuoca chriſtū. memorare ihū nomen Filij ⁊ ma
tris eiꝰ marie Et preſertim ad mentem reuoca tytu
tulum triumphalem. Ihūs nazarenus rex iudeoꝝ.
Breuis is tytulꝰ ad legendum. leuis ad portandum
dulcis ad rumināđum. fortis ad ꝓtegēdum. fidelis
ad cuſtodiendum. efficax ad triumphādum. Tū ⁊ ſe/
cure certat q̄ hūc tytulum ꝓ munimēto habet Ma
gis deuoto is ad deuincendum vicia ꝓderit. q̄ꝫ ſi lori/
catus ocreatus ab ymo pedis vſqꝫ in verticem conſcen
dat trāſeo reliquas tytuli virtutes tempꝰ nō patiꝛ exē
plis dicta probare. Tertium munumētum eſt
Orō feruēs Hec neminem deſtituit. nullum derelin
quit. Quotiēs filij iſrael hoſtibꝫ ſuberant. quotiens
deſperationis baratro detinebantur. quando hec ar/
ma ſumpſerunt in capite facti ſunt ex cauda. Sic ei
ſcriptum eſt. Clamauerunt ad dominum cum tribu
larentur ⁊ de neceſſitatibꝫ eorum liberauit eos. Hic
⁊ hoꝝ rex vnus ait. Cum neſcimꝰ quid agere debea/
mus hoc habemus reſidui vt oculos ad te leuemus.
¶ Poſtremo omnis virtuoſa operatio mentis ē
armatio vt apoſtolus vult. Sumamus itaqꝫ fidei
ſcutum. galeam ſpei. gladium verbi dei. ⁊c̄. Hinc in
vitiſpatrum In pugna ſpiritali corpus eſt equus.
Miles ſpiritus. lorica charitas. Galea ſpes. Scu/
tum fides. Gladius eſt verbum dei. Lancea oratio.

Arcus ⁊ ſagitte p̄dicationes acute Sella equi ē cō-
teplatio. Cingulū quod ſellā tenet humilitas Frenū
tēperantia. Ferramēta equi ↄtemptus mūdi. Potiſſi
ma ꝗꝫ armatura eſt verbuꝫ dei ⁊ ſacra ſcriptura. vt
dicitur infra. In hoc em̄ ſolo deiecit dn̄s ieſus om̄es
inſultus inimici. Hec ſatis de armis. Nō eſt ꝗ iam
conqueri poteſt

¶ De ductore ſapienti habendo .§. ſecundus

Alterū requiſitū eius ꝗ in vitioꝝ decertatiōe
ſe exercere volet eſt ꝙ ductorē querat ꝗ ⁊ vi-
am nouerit ⁊ inſidias hoſtiū nō ignoret So
let em̄ deus hoīem ꝑ hoīes frequēter inſtruere ⁊ eis
medijs hoſtes finiū exterminare. Ue illi ꝗ ſibi confi
dit ⁊ ſolus ſine ductore incedit. Nam leuiter īcidit ī
venatorū laqueos. et cū inciderit nō habet ſubleuā-
tem. Igit̄ ad nr̄am hūiliationē vult de⁹ vt ductores
ſequamur. Sic ſic ppl'm iſrahelitícū ꝑ moyſen ex egi
pto in terrā promiſſionis deduxit. Sic loth de ſodo-
mis nō per ſe ſed per angelū ductorem exire coegit
Sic corneliū ad petrū paulū ad ananiā direxit. Im-
mo per medias cauſas oīm ſtudia dirigūtur Quiſ
quis ergo ſecure voles incedere. ꝗſquis de vitijs re-
portare palmā. eaqꝫ in fundū vſqꝫ exinanire ductorē
elige ſpiritalem nō ignorantē aſtutias ſathane virū
tibi ꝓficere ſtudeto Cui⁹ ↄſilio ⁊ ope cūcta agas

¶ De mō ⁊ ordine certo vitia debellādi ꝯſtituendo
paragraphus. tertius

Tertio ꝗ expedire volet in vitioꝝ eradicatiōe
ꝓficere. debet modū certū ⁊ ordinē ſibi p̄fi
gere quo poſſit procedere. Ordinē aūt ꝗ pro
grediendū ſit. hugo pulchre edocet dicēs. Purgatio
nis inquit tue ſollicit⁹ Primo neceſſe eſt vt paſſiōes
quibus īpugnaris attēdas. deinde que ſint ꝗbus ma
xime fatigaris inſpicias. Poſtremo ꝗ inſtrumenta
quib⁹ paſſionib⁹ magis obuient ſagaciter ꝑquiras.
Quibus inſpectis congruū inſtrumentū cuilibꝫ paſ
ſioni obijcias ⁊ que magis īpugnat feruentiori īſtan
tia vt ipa obruatur inſiſtas. Nec ſic tamē extinctiōi
vnius paſſionis tota vehementia inſiſtenduꝫ eſt vt
ad cetera deprimēda corpale organū deficiat. Hec
Hugo Notent̄ verba. ſignētur miſteria. ſūt em̄ ple
na ⁊ verū docent ordinē vitia expugnādi. ꝗ lati⁹ ī li
bro qui intitulatur Beatus vir. explicantur vn̄ nec h̄
rememoranda. Pro autē clari⁹ hoc mō vitia expu
gnādi intelligendo notāde ſunt ꝗttuor regl'e phi. ꝗs
ſecūdo ethico. ca. vltimo ponit Prima eſt ꝙ ꝗs cō
ſideret ad qd̄ malū ſit plus inclinat⁹. a nat̄a aut con
ſuetudine ⁊ ↄ̄ illud pl⁹ conet̄ Rō eſt qꝛ ad qd̄ ↄpletio
aut ↄſuetudo inclinat. facilius trahit ad trāſgreſſio
nē medij virtutis. Ad ꝗd aūt quis plus ſit inclinat⁹
patere p̄t ex delectatiōe vel triſticia quā ꝗs circa viti
um certū hꝫ. Et hec eſt efficaciſſima via ad vitia d̄bel
landa. Sed totis virib⁹ eſt hic laborandū. vt pꝫ d̄ vo
lentib⁹ beſtias aliꝗd docere. oꝫ em̄ ꝙ cū magno cona
tu opent̄ ↄ̄ naturalē illaꝝ inclinationeꝫ. vt ꝗ docere
vult canē duob⁹ pedib⁹ ambulare. ⁊c̄ Altera regl'a
eſt vt ꝗs magis fugiat illud vitiū qd̄ mag̃ v̄tuti cer
te ↄtrariatur. Ut tēꝑantie plus cōtrariat̄ intēꝑantia:
ꝗꝫ inſenſibilitas. Et liberalitati magis repugn̄t aua-
ritia ꝗꝫ prodigalitas. Rō eſt qꝛ tale vitiū pl⁹ inficit
virtutē. Exemplū de ſanari volente ꝗ plus nociuum
plus vitare hꝫ Tertia regula eſt Inter oīa maxime
eſt delectatio ⁊ delcābile qd̄ cunqꝫ in vitijs cauenduꝫ
Rō eſt qꝛ nat̄aliter ad delectabilia inclinamur. ⁊ ta-
lia appetitui ꝑpoſita ſtatim placēt. Uolūtas curua
tur. rō excecat̄. ↄcupiſcibili oblato Sicut exēpli gra
tia. ꝑ exteriora mūera etiā iuſtoꝝ iudicia ꝑuertunt̄.

¶ Quarta regula eſt vt ꝗs ↄſideret ſupabūdantiaꝫ
⁊ defectū ꝗ opponūtur v̄tuti. Et ꝑpendat ꝗlia ſint ⁊
ꝗꝫ mala ſint pctā. Et virtutis mediū ſic facili⁹ diligꝫ
⁊ mediū inueniet virtutis Hoc ꝗꝫ circa modū obſ̄
uandū. Qꝫ carnalia vitia meli⁹ vincūtur ꝑ fugā ⁊ ō-
nis occaſiōis remotionē. Spiritualia aūt reſiſtēdo
melius ſupant̄ vt pꝫ in Beat⁹ vir. Hijs mōis ꝗ cer-
taret facile palmā reportaret.

¶ De certo tēpe expugnādi vitia ꝓfigendo .§. iiij

Quarto multū certanti ꝓficeret ꝙ certū ſibi
tēps in hijs exercendi figeret. Sciretqꝫ ꝗꝫdiu
cēt ↄ̄ vnū vitiū oppugnādū. Un̄ de p̄mo
notandū ꝙ ſicut varie p̄t quis ſe circa hec exercitare
ita etiā ⁊ licet variare tēps. Pōt em̄ p̄mo hō ſe exerci
tare ꝑ generalē quendā horrorē ⁊ reſiſtentiā vitiorū
vt ſcꝫ ꝗtienſcūqꝫ inſurrexerint eis repugnet. Et ſm
hoc oē tēps ↄgruit. Rurſus p̄t ſe hō circa hec exercita
re ſingulis dieb⁹ vnū aſſumēdo vitiū cōtra qd̄ ſingu
lari⁹ ſe opponat orādo ⁊ meditādo. Et ſic ↄuenit vti
ſeptenis an̄ ⁊ poſt horas vtꝫ infra. ¶ Tertio ꝗꝫ p̄t ſe
hō exercere circa vnū vitiū magis ſibi infeſtū nō ab il
lius inſecutiōe deſiſtens donec ad internetionē vſqꝫ
interimat. Et ſic lōgius in hoc oꝫ exerceri. Et p̄ter
cōtinuā orōnē ⁊ exercitationē cōem erga illud vitiuꝫ
oꝫ aliqd̄ certi tēpis hr̄e in ꝗ ſm h̄ aſſignata poſſit ex-
ercere. Ad qd̄ ↄgruenti⁹ nō ſe offert tēps ꝗꝫ poſt matu
tinas. Nā et hoc tēps ipe dauid huic exercitio d̄putaſ
ſe videtur cū ait. In matutino interficiebā oēs peccō
res terre ⁊c̄. Sed hoc tn̄ moderate ⁊ breuiter ne ſom
no tēps ſubtrahat̄ ¶ De ſecūdo aūt ꝗꝫdiu ſcꝫ ſit ↄtra
vnū vitiū ꝓliandū ⁊ qn̄ ↄtra aliud bellū ineunduꝫ h̄
ſciendū. Qꝫ tādiu debes pugnare donec ipm̄ vitium
adeo deficiat ⁊ debilitatū ſit vt mox cuꝫ inſurrexerit
ipſum rōne poſſis cōprimere ⁊ refrenare. ⁊ ꝗꝫdiu ip
ſum p̄ ceteris eſt tibi infeſtū. Un̄ Hugo Nec īportu
nius eſt laborandū vt nō quelibet paſſio ſentiat̄ ſꝫ cū
ſurrexerit ſm iudiciū rōnis cōpeſcat̄. Hec ille Bñal
lem aūt horrorē cōtra oīa vitia hr̄e oꝫ ꝗꝫdiu in corpe
alit⁹ ꝑſtet. dicit em̄ Bern̄. Credite mihi ⁊ putata re
pullulant ⁊ effugata redeūt ⁊ reaccēdūtur extincta. ⁊
ſopita denuo excitantur. Parum ergo eſt ſemel pu-

taſſe ſepe putandũ. immo ſi fieri poterit ſp. Semp enĩ velis nolis iebuſeus erit in termis tuis. Semp ergo obſiſtere opoꝛtet. Unde ꝛ milicia eſt vita hõis q̃ȝ diu eſt ſup terrã. Noli cedere. noli belli cauſare diuturnitatẽ. recipies enim eternũ premiũ. ꝛ ſi legittime certaueris euades penaꝝ eternitatẽ.

Hec de ſpe ¶ De remedijs ſciendis. §. quinctus

B Poſtremo q̃ legitime certare ꝛ plene curare vicia volet. opoꝛtet vt medicinã ꝛ remedia (q̃bꝫ ſi vulnerat⁹ fuerit ſe curet) ad manũ habeat Hec aũt remedia vitioꝝ curatiua vel ab alio pñt ipendi vel a quoq̃ȝ ſibijpſi applicari Quid q̃ſo ſec⁹ plati niſi aĩarum medici? Qui vt ſubditos bene curent ſet remedijs. vt docet mgr̃ Jacobꝫ carth. in tractatulo de arte curandi vitia vti debent. Et ſunt hec ꝯplexa hoc verſu.

Oꝛãs exẽplũ. mõeat. bõa ſtrigat. ꝛ aufert.

Deuota ad deũ orõ	ꝓ ſubditoꝝ vitijs oret
Jrrep̃hẽſibil' ꝯuerſatõ	exẽplũ virtutũ p̃beat
ſana ꝛ crebra ãmonitõ	doceat ꝛ exhoꝛtet̃ ad bonũ
Bñficioꝝ exhibitio q̃	etiã obſecrãdo ꝛ dõis alliciat
diſciplie cohercio	culpã ipunẽ ñ dittat
abſciſiõis ferrũ ꝛ cautheriſa°	e medio malũ auferat.

Quõ aũt hec applicare debent q̃bus ꝛ circa quos vtẽtur qm̃ p̃latoꝝ ſcire refert nõ eſt hic vbi ꝑuuli ꝑuul' ſcribimus ꝓſequendũ. Qui ſcire volet librũ ei⁹ legat Hoc vnũ cohoꝛtamur vt diſtricto magiſterio q̃ cito ſanari voluerint ſe ſubijciant ꝛ in oĩbꝫ pareant p̃latiſ vt infra dicetur in ꝓfectu

¶ Remedia ab intra Capl'm. iiij.

C Sed iam quõ quiſſibiıp̃i medebit̃ ꝛ per q̃ dicamus. hoc em̃ longe nobili⁹. hoc efficaci⁹ curat. Poſtq̃ȝ igit̃ oĩa pꝛioꝛa quis habuerit p⁹ q̃ȝ vitia p̃ncipalia cognouerit oȝ vt remedia ſingulis ꝯtraria querat. eaq̃ȝ applicet donec curet̃ Sȝ quoniam paſſim hec remedia in libꝛis inueniũtur tm̃ gñalia quedã ponem⁹ vt vbi ꝑticularia ad manũ nõ habuerim⁹ vel hec ſaltẽ applicemus. p̃ter ea ſeptẽ q̃ ĩ ꝓfectu ponũtur

q̃ ſcãoꝛ ꝑꝑ⁹ tioꝛ noxi⁹ vide. §. 2° viđ. §. 3° ĩ rme dio ſcriptẽ.

Radices fugiat. exp̃mat. vbũ gere q̃nũ

¶ Primo oĩm qui vitia fundit⁹ extirpare vult oȝ vt vitioꝝ radices euellat. que due ſunt iuxta Aug⁹. ſ. Amoꝛ male inflãmans, ꝛ timoꝛ male hũilians. Que tñ ſub vna reducũtur ꝛ dr̃ Amoꝛ ꝓpꝛi⁹ Hijs radicibus q̃ debita antydota adhiberet oĩa ſil' vitia a ſe excluderet. Sicut cũ materia peccans in febꝛe abijcit̃ tota febꝛilis egritudo ſanat̃ Qui em̃ nõ timet niſi vere timẽda. ꝛ nõ amat niſi vere amãda. nulli⁹ vitij hꝫ pauere incurſũ Hinc ẽ ꝙ odiũ ſuijpi⁹. fons ẽ ꝛ ſcaturigo virtutũ. Sed heu amoꝛ ꝓpꝛius nimiũ celebrat̃ ꝑ oꝛbẽ Qui tñ niſi abijciat̃ gratis ꝓ extirpandis vitiis laboꝛat̃. Nã niſi quis vulnerat⁹ telũ e coꝛpe euulſerit. oĩs medicina exteri⁹ applicata inanis erit. Sȝ foꝛſitan cauſabit̃ q̃s difficile foꝛe odiſſe ſeipm̃. Fatemur. ſed virt⁹ in arduis collocat ſedẽ. Si coꝛpal' ſanitatis auidi ferrũ patiũtur ꝛ ignẽ. ſi nulli ꝯtumnis amariſſime potioni. imo ꝛ ignis exuſtioni ſȝ ꝛ membꝛoꝝ putridoꝛũ abciſioni nõ cedãt: q̃d nõ pro aĩe ſalute ferendũ ¶ Et que queſo difficultas q̃d tã in p̃rãte hõis ſit amare q̃d velit ꝛ q̃d nolit odiſſe Sumus (p̃ho teſte. iij. eth.) dñi actionũ nrãꝝ imo ꝛ voluntatũ a principio vſq̃ȝ ad finẽ. Fatemur tñ difficile eẽ. ſed ecce apponim⁹ vnguẽtũ leniatiuũ. Si graue videt̃ ñ amare ꝯcupias aut teip̃m appone ꝯmutatiõis vnguentũ. nobili⁹ q̃ppiã amãdo ꝛ illis leui⁹ hẽbis Nam videm⁹ in hũanis ꝯmutatiõibꝫ ꝛ emptiõibꝫ. ꝙ licȝ vna res m̃tũ diligat̃. cũ tñ nobilioꝛ ſupuenerit moꝛ pꝛima vileſcit ꝛ libent̃ ꝯmutat̃. ſicut in donatiõe argenti ꝓ auro. aut cupꝛi ꝓ margaritis ꝛc̃. Hoc ei mo rale imo ꝛ natale vt moꝛ⁹ ꝛ delectatiões maioꝛes expellãt minoꝛes. Quid ergo vis vilioꝛa ãplecti cũ multo inſignioꝛa ꝛ melioꝛa hr̃e poſſis? Que licȝ ſint abſentia ſũt tñ ꝑ̃te ventura Sic igit̃ vna delectatio aliã vincit. ꝛ nihil tã amabile q̃d nõ cedat amabilioꝛi via cõmutationis Aut certe ſi adhuc difficile eſt ioꝛdiatuȝ amoꝛẽ tibi relinq̃re lini tẽ vnguẽto ꝯminatõis vt. ſ. cũ delectatio noxia aut illicit⁹ amoꝛ titillat ꝯfugias ad meditationẽ penaꝝ infligẽdaꝝ ꝓ amoꝛe illo ꝛ miti⁹ tecũ aget̃. Nã ſc̃m Ariſtote. facili⁹ ꝯtẽnim⁹ d'lcãtiones q̃ȝ patimur penas. Sicq̃ȝ ꝯtrariũ ꝯtrario ſ̃tũdendũ ꝛ met⁹ penaꝝ terreat ꝛ ꝓhibeat ab exceſſu culpaꝝ Que rogo inſania vt q̃s ꝓ delectatiõe momẽtanea mereat̃ eterna toꝛmẽta ¶ Quõ noxi⁹ expellit̃ timoꝛ D

ꝺ ſi timoꝛ noxi⁹ ad peccã ipellat. pote (§. i.

q rat ꝛ ip̃e duplici hac via retũdi atȝ expelli Primo. ſ. via ꝯmutatiõis vt cogitet ꝙ ꝑ ꝑuas pẽas maioꝛes euadat ꝛ eternas dicẽs ſibi Qui timet pꝛuinam cadet ſupeũ nix. ꝛ illđ Melioꝛ ẽ modica amaritudo ĩ faucibꝫ q̃ȝ etnũ toꝛm̃tũ ĩ viſceribꝫ Scđo expellit̃ via ꝯmutatiõis q̃ cogitat de remũeratione etna ꝓ tp̃ali pena Nã aſſidua r̃cogitatio p̃mij minuit vim flagelli. pȝ hoc in bellis ꝛ martiribꝫ ſctis. Hinc eccl'ia đ ſcõ laurẽtio dicit Sudat martir in agone ſpe mercedis ꝛ coꝛone q̃ dant̃ fidelibꝫ ꝓ xp̃o certãtibꝫ Hinc ꝛ apl's ait Nõ ſũt ꝯdigne paſſiões hꝰ tp̃is ꝛc̃. Agite frẽs p̃remiũ añ oclos ſiſtite virilit̃ ꝓ eo obtinẽdo agite ab õnibꝫ abſtinere Qui ĩ agone ꝯcertat ab oĩbꝫ ſe abſtinȝ et illi q̃dẽ vt coꝛruptibilẽ coronã accipiãt. nos ãt icoꝛruptã Hec ſpes gaudia obtinendi euadẽdi toꝛm̃ta. q̃uia q̃q̃ȝ dulciſſiã facit Timoꝛ mal⁹ ꝛ amoꝛ cõq̃ieſcunt ad vitia ñ ipellũt Hinc ieiunia ſuauia cilicia mollia conuitia iocunda Hinc dulces coꝛpoꝛis diſcipline.

Hinc celle q̄ſi paradyſi ortus redolent : ſpei ſu
auitate perfuſe. Noctium vigilie breues aſpera mol
lia fiūt. hinc dura ſenioꝝ impia ãplectūtur veluti cu
mulata margaritis plēa marſubia. ⁊ vt paucis dicā
oīa leuia facit ſpes iſta gemina euadendi tormenta.
obtinendi gaudia. Crebro igit̄ nos his vnguētis de/
libuamꝰ crebro ſpei mēores ſimꝰ Hec latius diximꝰ
qm̄ hic nodus ſiſtit. ſeq̄t

¶ Remedia externa. .§.ij.

E Ed iam quō etiam ab extra mederi poterimus
viciīs ponamꝰ Qui em̄ bñ ⁊ intꝰ ⁊ foris fuerit mu
nitus facilius vicia curabit. Eſt āt duplex a foris vic/
torie modꝰ Nam bellatores incliti aut pede aut ſcuto
hoſtes vincere ſolent. pede fugiēdo. ſcuto reſiſtendo.
Et licet gl'oſius ſit vincere pugnãdo ⁊ reſiſtēdo. ꝑicu
loſius tñ ⁊ ḡuius ē fugere āt ſecurius ⁊ frequētius.
Sufficit em̄ ſcḋm hiero. ñ vinci ab hoſte. Sicutꝰ em̄
ait ia carthuſ. dictus ꝯtra tractū flumīs difficilem ēe
meatū. cum curſu vero facilem ꝑꝑ reſiſtentiā ꝑuam.
Qui igit̄ vicioꝝ voraginem ⁊ impetum q̄rumcūqꝫ cu
piditatū veraciter volet effugere. oꝫ irritamenta ⁊ in
citamenta vñ oriuntur excludere ⁊ declinare. Oriunt̄
āt l'ex exterioribꝫ obiect꞉ ſenſibꝫ oblatis. aut ex ꝓprie
rebellione carnis. Et ſcḋm hoc duo remedia ponūtur.
Primū vt notia obiecta ſenſuum cauta cuſtodia fu/
giamꝰ ⁊ a nobis elōgemꝰ ⁊ vicioꝝ occaſionem ampu
temus Nam ſic nihil erit in intellcū qḋ ñ ꝑus in ſen
ſu Et ſi fons obturatus fuerit claꝝ eſt ꝙ riui ñ fluēt.
Opꝫ ḡ hoīem elōgare ſe ab ōni occaſiōe vicioꝝ quēad
modum ſenes troye dixerūt. Helenam fugari oꝫ ab
iīcientes em̄ eam minꝰ peccabimꝰ teſte ariſto.ij. eth.
Sic ⁊ nes q̄ōlibet circa quod turpiter oblectamur ab
iīcere opꝫ vt nec ſit in memoria Alioq̄n pñte delecta/
bili vix ſalui erimus. Obiectum em̄ mouet ſenſum.
ſenſus intellectum. Hinc illud angelicum ſcimus.
Fuge tace quieſce ſi vis ſaluus eſſe. Et hoc pro regula
ſeruetur Ut q̄ñcūqꝫ ſe ſentit in aliq̄ delectari qḋ ad
vicium tendit ꝯtrarium ſibi aſſumat Ut ſanctꝰ Bñ
dictus vbi carnis delectatioēm ſenſit vepꝛibꝫ ſe inie
cit. Sic alter amara pro dulcibꝫ ſumpſit Nam ⁊ Ari
ſto. docet Q꞉ ꝑ h hō deuēit ad mediū ꝟtutis qñ ſe tra
hit ad oppoſitū eiꝰ. ſicut tortuoſa ligna ſi rectificari
debēt opꝫ ꝙ violēter ad oppoſitam ꝑtem trahantur
Nō tñ ꝟtutem vltra medium poniꝰ ſed nimiū omne
cum Auguſtino execramur. Tertiū ꝑncipale remedi
um ⁊ ydoneum ꝯtra oīa vicia āt ytodū ē repſſio ⁊ caſ
tigatio ꝓpe carnis vigiliīs ieiuniīs ⁊ diſciplis ne inſo
leſcat ⁊ ſpūi rebellizet. Nam ad carnem ſpūi ſubiugā
dā ñ ē efficatior via. q̄꞉ afflictio ⁊ ſubtractio volupta/
tū. ſicut in expugnatiōe caſtroꝝ fortiſſimū remediū eſt
ſubtractio victualiū vt fame tādem victi hoſtibꝫ ſe
tradant. Sic paulus egit q̄ ait Caſtigo corpꝰ meum
⁊c. Et eſt hoc remedium vt plures aiunt tante neceſſi
tatis vt niſi hoc ꝑmitus attemptatum fuerit fruſtra
alia remedia aſſumūtur. Fiat tamen caſtigatio hec
diſcrete O q̄꞉ ſuaue eſt ſpūi tali cohabitare carni ī lā
⁊ in eo eſt bñplacitū dei cum nō fuerit mulier ſed ca/
ro litigioſa Uere duꝝ eſt ꝑuſqꝫ pax hec obtinet̄. ſed
nil carius cum obtinetur. ¶ Tunc
in domo pacifica iuge eſt conuiuium ⁊ leta cohabita
tio iocunda ſicut muſica in conuiuio vini. Sꝫ dulcia
ñ meminit q̄ nō guſtauit amara. O hec remedia iuuēs
agamꝰ vt poſt (ſenes) de victorie triūpho gaudeamꝰ

¶ Remedium ſcripture. §.iij.

Sed iam radicibꝫ ⁊ occōnibꝫ vicioꝝ ꝑ ſupiora re/ F
media reſecatis apponēduꝫ eſt remedium q̄ ⁊ in
ter belli ꝯflictꝰ vtamur. Et h eſt vt vult B. q̄ntuplex
ꝟbum de ſcp̄ture torrente inſtar dauid mãuforꝛ꞉ bel
latoꝛ꞉ collectū. in vaſe memorie repoſitum lōganimi
tatis appoſita funda. Sūt āt ꝟba iſta.

Verba minās. ſpōdēs ⁊ amās. exemplat ⁊ orans.

Verbū ꝯminatoriū. ꝓmiſſoriū. amatoriū. exemplati/
uum. oratorium.

vt ꝯſideres
- q̄nta ꝯminetur deus mala
- quanta promittat bona
- q̄nta exhibuit charitatis indicia
- q̄꞉ multa ꝓpoſit ſanctitatis exempla
- q̄꞉ orō efficax ſit valida.

¶ Hec ꝟba ſibi aſſumat q̄ſqꝫ de viciīs triūphare
exoptat. Mox em̄ vt vicium mētem pulſat. ſi diuinas
ꝯminatioēs expaueſcas ſi ꝓmiſſiōes deſideres mitiꝰ
hēbis. Q꞉ ſi venerit in mentem dilectio illa tam inef
fabilis quā tibi ds̄ maieſtatis exhibuit. nōne vicium
om̄e ꝑcul abcedit? Q꞉ ſi adhibueris ſcōꝝ exempla ſine
vt a facie ignis diſſipātur ⁊ liq̄ſcūt vicia Jam ꝟo ait
bnar. ſi forte inſurgēte ſubito vicio nihil ex his que ꝑ
diximꝰ apphēdere queris manꝰ tua. toto feruore ad e
am ꝯuertere q̄ ſola reſtat orōem. ⁊ ꝯtinuo auxilio ti/
bi ds̄ erit Ecce hec latius dixiꝰ de remediīs ⁊ modis vi
cia expugnādi qm̄ hec pluribꝫ videmꝰ neglectum eſſe.
Studēt plures obſuare cerimōias ⁊ mōachica ſtatu/
ta. ⁊ vbi hec fecerint ſalua arbitrāt̄ ſibi ōnia. ⁊ de his
viciīs mētalibꝫ expugnãdis ē eis poſtrema cura Sꝫ
nō ſic prēs noſtri nō ſic. q̄꞉ vnꝰ dixit. Bonū ē pſallere
⁊ ſtatuta ſuare. ſꝫ q̄ vicia expugnat de is de mit dat
ſpec onder de kiſt ghaer.

¶ Practica meditatoria ſup viciīs ⁊ ꝟtutibꝫ ſub
tropo duaꝝ alarum. Ca.v.

D Ate ſt̄ mulieri ale due magne vt volaret. a G
pocal'. xij. Poſſeꝰ iā finē dare vicioꝝ extirpa
tiōi Habūde em̄ iā de ea ē diſputatū. ſꝫ opꝫ
ꝑmūvt q̄ ꝓmiſiꝰ abſoluaꝰ Dixiꝰ āt nos poſitos mod
quēdā meditādi ſup viciīs ⁊ ꝟtutibꝫ ipis. q̄ modꝰ qm̄
plibꝫ ē igtꝰ iō ⁊ a pauciſſimis frequētat̄. q̄rū ei quēqꝫ
iam dabis q̄ hmōi meditatiōi incūbat O pe ꝑciū q̄ ex
iſtimamus modū aliquē aſſignare. ¶ Sciēdū ita

qꝫ ꝙ venerabilis ille Johannes de gerſona in libro ſuo de miſtica theologia docet vnam practicam meditatiōis. Huic pſertim generi de vicijs atqꝫ virtutibꝫ ſingulariter ↄgruentem. Maxime em̄ inter diſparia locū habet. Et eſt iſta praxis. vt ſcꝫ diſcamꝰ et nos alas miſticas fabricare. qbꝫ de ymis ad ſumma de inſcitia viciorꝫ atqꝫ ꝟtutum ad eorūdem cognitionem ſubleuemur. Cuiꝰ inſtitutis ꝛ nos edocti duas hic alas pōemꝰ. dextram. ſ. ꝟtutis viciꝗ āt ſiniſtram Quibꝫ ſi volare. in qbꝫ ſi nos exercitare voluerimus nō parꝫ in ꝟtutum ac viciorꝫ ↄgnitiōe ac ꝑ hoc in viciorꝫ odium amoremqꝫ proficiemꝰ ꝟtutum. He em̄ videnꝭ typice eſſe ille ale date mulieri. ſcꝫ eccl'e. vel cuiqꝫ anime fideli. a dracōe viciorꝫ. ſ. infeſtatiōe inſecure qbꝫ ꝛ boſtē euaſit. ꝛ ad deſertum pacem. ſ. cordis deuenit. ꝛ peperit prolem ꝟtutum.

¶ Q quecūqꝫ es igitur o anima fidelis mulier fragilis ꝛ mollis aer ꝛ nihilominus a dracone infeſtata viciorꝫ eſtu afflicta q̄ cupis hoſtem euadere ad cordiſ puritatem pacemqꝫ ꝑuenire ꝟtutum parere prolem Has tibi miſticas alas inſtar eccleſiaſtice colūbe apponere curato ꝛ venīēt tibi ōnia bona pariter iam dicta Eſto igitur columba ꝛ inſtar cherubyn duabꝫ alis volare ad cauernas macerie ſtudeto. vt ſic mala ciuitatum euadas. ꝛ illic caſtos abſcōdas ꝛ nutrias pullos Ad hoc em̄ in canticis inuitaris vbi ſpōſus ait. Ueni columba mea Ueni de libāo ꝛc̄. Harꝫ alarum deſiderium habuit magnus ille dauid dum pia q̄dam exoptione clamabat dicens. Quis dabit mihi pēnas ſicut columbe. ꝛc̄. Harꝫ āt alarꝫ hec diſpō atqꝫ ordiā tio erit. Habebit nempe queuis ala pennas deargentatas argento eloquij ſacri. Integrabiturqꝫ penna q̄libet ex tot pennulis circūpoſitis q̄t ſub vnaq̄qꝫ ſumi poſſunt ꝑticulares meditationes. Plume aūt qbꝫ ꝛ penne ꝛ pennule ꝓceſſu temporis depoliri debent. ſunt ſacre ſcripture ꝟba doctorꝫ ſcripta ſanctorꝫ fc̄ā ꝛ exempla. ſeu que ꝓpa adinuenit induſtria. In hijs namqꝫ fere totum quod meditari poteſt eſt deprehenſum ꝛ incluſum.

. §. i.

PRo q̄rꝫ tamen alarum intelligentia ampliori nota ꝙ inſtar materialium alarꝫ habent in ſe Pennas id eſt principales quaſdam diſtinctiōes ſeu pūctuationes vt ſunt diffinitio diuiſio. ꝛc̄. Pēnulas quoqꝫ habent q̄ ſunt maiorꝫ pūctorꝫ ſubdiuiſiōes. vt circa ↄmēdatioēm ſubdiſtiguūꝭ varia mēbra. ſ. ſcriptura nat'a exempla. ꝛc̄. Plume ꝟo q̄ huic ale deſunt ſunt varia doctorꝫ ſcripta auctoritates ꝛ exempla. q̄ erūt circa ſingl'a ꝛ magna ꝛ ꝑua pūcta aggreganda Exempli cauſa ſi de caſtitate cogitare velim Primo eius diffinitio ꝛ diuiſio tāqꝫ penne ↄſiderande occurrūt. diuiditur āt hec caſtitas in ꝟginalem vidualem. ꝛc̄. Pēnule ſunt que ſi ↄiter ꝑ exempla ꝛ ſcripta declarare ꝑgo. q̄ſi plumas pennulis appono Uñ liquet ꝙ qui hoc ꝓceſſu volet meditari poſſet fere oīm ſcōꝝ ſcripta ad alas reducere Unicuīqꝫ igitur aīo eſt in virtutum ac viciorꝫ cognitione illuſtrari. in corꝫ eradicatione ꝓficere. ꝛc̄. hoc ꝓceſſu ſtudeat de his meditari Et ſi in ꝑncipio mox neſciat ſcōꝝ ſcpta auctoritates ꝛ exempla tāqꝫ auicula recēs orta plumis carens ſaltē pennas aſſumat ad ſacre ſcripture ſiluā accedat magnas illas apprimeqꝫ plumatas volucres attēdat ꝛ ex earꝫ nidis vel aliq̄s ſaltem interdum plumulas a le ſue apponere curet. Hoc eſt breuiter dicere. Quicquid ſtuduerit aut in ſanctorꝫ patrum libris legerit. mox hoc ad ſue meditatiōis alam applicare ſtudeat aſſignando videlicet vel retinendo. Et ſic i breui multum proficiet nimis.

¶ De ꝓediſpoſitione añ volatū

. §: ſcd̄s

SEd in hoc quemqꝫ p̄monitum eſſe oportet vt anteq̄ꝫ volare velit videat ne habeat alas aqua vel viſco infectas ꝛ impeditas Quod ē aptius dicere Preparationem cordis ante meditatioēm opꝫ ꝑire Preceant igitur iſti gradus. ſcꝫ.

Expurgatio qua animus purgetur

a distractiōibꝫ / peccatis / paſſionibꝫ ꝛ h ꝑ cordis ꝛcollectioēm / petōꝝ ↄtritioēm / hūilē ↄfeſſioēm

Oratio qua petas vt

rō illumínetur / mēoria inoueꝭ / affectꝰ iſlāmeꝭ ꝛ had intelligendum / ſcp'tas mēorādū. / viciorum odium et / ꝟtutes diligēdū.

¶ Sequuntur ale virtutum ꝛ viciorum. . §. tertiꝰ.

Quis dabit mihi pennas ſicut colum be. et volabo ⁊ requieſcam. p̄s.

Ala dextra virtutis ſcz cū deſiderio virtutꝫ acquirende.

Pēne ſunt pū cti principales	pēnule ſūt ſubmēbratōes	plume ſunt hap̄ ꝓſecutōes

Diffinitio q̄ pri mū ꝯſideres — qd ſit — nomine / re / diffinitione

Varia q̄ſtio vtꝝ ſit ṽtus — ſūma vel ima — vt tho. ⁊ cete ri docent

Diuiſio in — ſpecies / differentias / ptes ſubiectales

Filiatio qua videas quas de ſe virtutes gignat.

Cōmendatio q̄ ad ṽtutē allicimur — vl̕ ꝑ — Aloquīj ſacri auctoritatem / doctoꝝ ꝑconizationem / nature doctrinabilitatem. / multoꝝ exemplaritatem. / figuram vel ꝓbabilitatem. / acceptabilitatem. / effectus ⁊ vtilitatem / premij ſublimitatem

Promotio vel pro vectio ſcz — ꝑ — impedimentoꝝ amotiōem / remedioꝝ adhibitionem

Gradatio q̄ ſcias — in quo ṽtutis gradu ſubſiſtas / q̄ꝫ ꝓpe vel longe ṽtuti appias

Ex ſignis ꝯiectu|ratio vt — ſic de internis indices ꝑ ſigna externa.

Ala ſiniſtra ſcz vitij cōtrarij cum deſiderio vitium exterminandi

Pēne qꝫ pū cti principales	pennule ſbmēbratōes	plume ſunt auctas ⁊ exēpla cir ca ſingula.

Diffinitio ⁊ illa varia eſt — .ſ. — magiſtralis / viſualis / deſcriptionalis

Queſtio diuerſa que multipliciter variat̃.

Diuiſio in — ſpecies / dr̄ias ⁊ ptes

Filiatio qua cognoſcas que de ſe vitia ꝓducat.

Deteſtatio q̄ a vi tio auertimur — qꝫ — Scriptura deteſtatur / a ſanctis vituperatur. / natura illud horret / exempla diſſuadent / rebus vilibus ꝯpatur / a cunctis execratur / vilitas ⁊ damnoſitas / penalitas vitandū docet

Deiectio vel Expugnatio — ꝑ — occaſionum ſubtractionem / remediorum appoſitioneꝫ.

Gradatio ſm̄ triplices ſtatus — ſcz — Incipientes / ꝓficientes / perfectos

Signatio q̄ſ per ex terna ſigna — q̄ꝫ in te vitiū dn̄et̃ dep̄ prehendis.

¶ Harum alarum miſticarum vberi or declaratio. Et practica eis vtendi

I

Hee ſunt miſtice ale quibꝰ inter vicia virtuteſqꝫ eſt intervolandum.

In quoꝝ meditatione q̄ hoc ꝓceſſu inceſſerit nūq̄ꝫ ei copia deeſſe poterit meditationum. Nihil quippe puto aut in ſcripturis ſacris aut etiam in doctorum ſcriptis de vicijs aut ṽtutib⁊ repibile. quod non ſub ale pennis vel pennulis complectatur. Quiſq̄s igit̄ circa virtutum ⁊ vicioꝝ cognitionem illuſtrari voluerit libellum ſibi aut manuale quoddam colligere poterit In quo ſ̄m huius ale ꝓceſſum poterit aggregare ⁊ colligere q̄cq̄d aut de vicijs vel ṽtutib⁊ vel legere ꝯtigerit aut audire. Noui q̄ ita fecerūt ⁊ ḡ ſemper in promptu tum meditandi tum etiam p̄dicādi ⁊ diſſerendi materiam habuerūt. Suadet ⁊ itidem venerabilis magiſter Jo. gerſon. in de miſtica theologia vndecima ꝯſideratione ſcd̄e p̄tis. vbi docet alas has fabricare Et qui hoc modo volet pennas aut pēnulas has plumis ſcripturaꝝ adornare ille potiſſim̄ debet ad ſequentium libroꝝ autores accedere ⁊ inde eas aggregare Scꝫ in p̄mis Juxtā gerſoēm ad ſummam virtutum ⁊ vicioꝝ. Item ad ſpecula moralia vincentij beluacen̄. In q̄b⁊ abūdātiſſima pariter et deuota materia de moralib⁊ habetur. Item ad dietam ſalutis ⁊ hmōi Qꝫ ſi q̄s in commendatione vel deteſtatiōe ſcripture auctoritates exoptat. Nōne autorale Repertoriū biblie Cōcordātie item biblie plene eas tradūt. Qꝫ ſi ſcōꝝ dicta volet. Floꝝ māipulum. Pharetram doctoꝝ adeat. De ceteris ṽo. Profectꝰ religioſoꝝ Item libellum beatꝰ vir intitulatum Anthonini ſummas reqrat.

¶ Sed hoc notatu digniſſimū Qꝫ q̄ꝫuis has alas q̄s habeat plumis ⁊ pennulis ornatas ⁊ ſi cogitauerit iſta intellectu ⁊ ſe nō in alta librare ſtuduerit affectu, nō volare dicēdus eſt ſed ſtrutioni ꝯpādus magis, habet nempe vt aiūt ſtrutio magnas alas ſꝫ paucos vel nullos exercet volatus. Quare et ypocrite et vanaꝝ laudum cupidi iuxta gregoriū aſſimilari ſolent. Sic plures ſciētiam hn̄t. plumas auctoritatuꝫ ſcripture aſſumūt. nō vt affectu volēt ſꝫ vt alijs ſcioli videātur. Qd̄ vt euitet̄ nitat̄ hō iſta cogitās intellectu aſſignatos circa alam volatꝰ affectuoſos exercere. Ut ſcꝫ vbi cogitauerit ṽtutis alicuiꝰ diffinitiōeꝫ diuiſioēm ꝯmēdatioēm mox ad ſingl'a in affectuoſam ꝓſiliat orōnem dicēs. O vtinam dn̄e Jhū q̄ dediſti mihi huiꝰ ṽtutis in te exemplū. dones ⁊ mihi cā aſſequēdi auxiliū Hic em̄ eſt q̄ colūbinas has alas dixerimꝰ nō alterius cuiuſpiā auis Ipa em̄ eſt q̄ gemere ſolet. Uñ inter volādū aut inter iſta meditandū ita te gerere debes vt cum rege dicere poſſes. meditabor vt columba crebros ſcꝫ ⁊ affectuoſos gemitꝰ emittendo vt ṽtutem de qua meditaris acq̄ras ⁊ vicium oppoſitum deuincas

¶ Sed poſtq̄ꝫ diu volatū fuerit hmōi meditatiōe ad regem tandem eſt deueniēdum q̄ eſt dn̄s Jheſus chriſtus ob quem eſt volatum Ipſe em̄ eſt terra deſiderabilis rex q̄s optabilis in quem oīs conatꝰ noſtri ꝯtendūt. Ut ſicut volatꝰ ab eo incipit conſiderādo in eo ṽtutis exemplum Ita ⁊ in eo deſinat hūilr̄ efflagitando eius ſubſidium Unde pn̄t ſubſequi iſti gradus ſcꝫ ¶ Obſecratio qua cum

affluētia deſiderij ꝓmiſſioēꝫ auferri viciuꝫ
ꝯfidētia ſpei ꝑ paſſioēm petas
aſſiſtētia p̄ōcinij ſcoꝝ p̄ōcinijs elargiri ṽtutē

Et quia non eſt dignus dandis niſi gratus fuerit ſuper acceptis. Seq̄tur ¶ Grāꝝ actio q̄ grās agas

meditationib⁊ ſanctis habitis
pro deſiderijs affectuoſis conceſſis
exemplis datis ⁊ p̄ōcinijs impenſis.

Et ne a ſpe lata in ardua defrauderis ⁊ ne inania ſit oīa p̄ora. vnū r̄ſtat vt ſequēte gradū ſcādas

Reflectio q̄ aīa ad ſe
ſuā pigriciā ad cognita implenda exercit꜠
reuerſa ſup actꝰ ſuos ne a ꝓpoſito exorbitēt inuigilet
ſi ꝓficiat i ꝓpoſitis aut n̄ ſepe ꝯſideret

Et q̄tiēs ſe exorbitaſſe defeciſſe declinaſſe a ꝓpoſito ꝺ ꝑhēderit pn̄iam agat ꝓpoſitū innouet viriliꝰ ſe bello accigat. ⁊ ad illa reliqua ſupra memorāta exercicia ſe diuertat. Ut ſic oīm vicioꝝ paſſiones poſſet deuincere ⁊ in veris ṽtutib⁊ ꝓficere

¶ Quō iugiter exercēdū ꝑ ſeptenas. et de ordinatiōe ſeptenarū

Ca. vij.

Qui intinxerit digitum ſepties aſꝑget cōtra velum tabernaculi Leuitici quarto K

Sꝫ q̄ velit vicia plene ⁊ citiꝰ deuicere ⁊ in ṽtutib⁊ ꝓficere huic oꝫ vt q̄dam ait iugi exercitatiōe circa hmōi exerceri. Paꝝ em̄ ⁊lēte in hmōi ꝓficiet q̄ ſe n̄ inſtāter circa hec exercitauerit hic n̄ ſufficiet ṽo decertatori icdū meminiſſe ṽtutū ⁊ vicioꝝ. ſꝫ vt plene altare mētis expurget ſeptē dieb⁊ oꝫ vt illō expiet iuxta leuiticū p̄ceptū Et ſi ṽe hoſtes ſuos ꝺꝑhēd̄r volꝫ ſeptē dieb⁊ vt eos inſequat̄ oꝫ. Et ſi funditus muros iericho cadere volet ſepties circuire debet. Grandia ſunt ⁊ innūera ſeptenarij numeri miſteria ⁊ lōgum eſſet adducere vniuerſa. hinc tranſitis eis deſtinatū exercitiū breuiter explicāduꝫ

Opʒ ergo eũ q̃ vere velit extinguere vicia ⁊ in virtuti
bꝫ ꝑficere crebram haꝝ mẽoriam agere ĩdefeſſe pro
his exorare qđ optĩe fit ꝑ exercitiũ ſeptenaꝝ in quo ſe
plures exercitauere ſancti. Vt ſcʒ ẜm ſeptẽ horas ſep
ties ꝑ diuerſis ſeptenis reſpectũ tñ ſp̄ ad principale
viciũ aut ṽtutẽ hñtibꝫ intẽſius oret ſicut docet Bõa/
uẽtura Et hoc videt̃ innuere auctoritas p̄miſſa cũ dr̄.
Nũ intinxerit inq̃t digitũ. cordis ſcʒ puritatis auidꝰ
de vicijs aut virtutibꝫ modis dictis meditãdo h̄ ei ñ
ſufficere debet. ſʒ ſepties aſp̄get cõtra tabernaculi ve
lũ h̄ ẽ ſub ſeptẽ horis corã deo aſſiſtẽs ꝑ his orare dꝫ
⁊c̄. Et qm̃ plures repiunt̃ ſeptene iõ eas ſic ordinauiꝰ
vt ad principale intentũ reſpectũ habeãt. ſ. ad viciũ
euellẽdũ ⁊ ad inſerẽdũ ꝯtrariam virtutem ⁊ ꝙ ſingu
lis diebꝫ cõtra ſingulare viciũ debellãtes ſingularia
in ſingl'is horis petere habemꝰ auxilia Verbi gratia
Feria ſcḋa cupis expugnare ſupbie vicium ⁊ ꝑficere
in contraria virtute ſcʒ in humilitate vt hoc valeas
habes petere ad matutiñs Baptiſmi ſacr̃m tã q̃ ſup
bie eradicatiũ. Ad p̄mas fidem Ad tercias Timorꝫ
donũ ⁊ ſic de alijs vt infra aſſignatum.

¶ Quomodo aũt his ſit vtendum ⁊ qualiter nõ in
tentioni pſalmodie officiant ſed ꝑficiant magis ſu/
pra in fine chiropſalterij ẽ declaratũ folio
Et licet ꝯplures alie ſeptene poni poſſent tamen ve/
rentes ne multitudine inexercitatos terreremꝰ poſui
mꝰ tantũ magis vſitatas. De quaꝝ laudibꝫ effectibꝫ
ꝯcordantijs ꝙ infra diſſerendum. Non abnuas que
ſo o docte non horreas o ſimpliciane exerciciũ iſtđ.
Nam ⁊ magni in hoc ſe exercitauere. Et gerſon ſorori
bꝫ id tradidit exercendũ.

Sequuntur ſeptene.

						hic tenebre fu/ gantur	lux exoritur	ſpūſſcūs da tur.	ſol in altum ſcandit	refectio para tur.	operarij remu/ nerantur	impij i carce rē tradūtur:
						Ad matutī.	Primas	Tertias	Sextas	Nonas	Veſperas	cōpletoriū
	vij. peccata	ſeptē petitō	ſeptem effu	vij. verba.	vij. ordines.	vij. ſacramē	vij. virtutes	vij. dona	vij. beati	vij. virtu	vij. dotes	vij. pene.
	mortalia figu/ rata per ſeptez capita dracōis z ſeptem gen/ tes A quibus auertendum.	nes orōnis dn̄i ce ſignate ꝑ ſe ptem tubas et ſeptem ſigna/ cula ꝑ q̄s oran dum cum affilu entia deſiderij	ſiones ſanguis xp̄i ſigte ꝑ vij. i tinctiōes z aſꝑ ſiones cōtra ve lū tabernaculi: per que orādū cū confidentia ſpei.	chriſti in cruce quaſi ſeptē to/ nitrua in apo/ calypſi. per que orandū cum cō fidentia etiam ſpei	ſcōrum quaſi ſeptem ſpiritus ante deū. ꝑ q̄s orandum cum aſſiſtentia pa/ trocinij	ta ſignata ꝑ ſe ptem lotiones naaman z ſep/ tem riuos ior/ danis orādo vt purgent vitia.	principales ſi/ gnate ꝑ ſeptem filios iob q̄ do/ cent agere recte	ſpūſſci q̄ vij ocl'i ſup lapi dē vl' agni. q̄ faciunt ope/ rari expedire	tudines qua ſi ſeptez gra dus aſcēſus z. vij. panes que faciūt o perari ꝑfcē	tes vitijs ſep tez oppoſite ſignate ꝑ ſe ptē colūnas z. vij. baſes. que deuictis vitijs operāt contrarie	patrie quaſi ſeptem lucer ne z. vij. ſtel le q̄ remune/ rant in patria	inferni quaſi ſeptē phiale z ſeptem pla ge nouiſſiē q̄ faciūt declia re a malo
	Superbia q̄/ niam per pre/ cepta prohibi/ ta vitande eſt.	Contra ſuper/ biam pro virtu te humilitatis ora per petitio nem orōnis do minice. Libera nos a malo	Obſecra ꝑ ſan guinis effuſio/ nem in corona tiōe ſpinati ca/ pitis ieſu	per verbū quo q: in cruce bo/ die mecum eris in paradyſo	per ſcōrū quo q: angelorꝫ hu militatem qua ſuperbo lucife/ ro reſtiterunt	pete ſacramen ti baptiſmi q̄ſi cuiuſdā medi/ camenti effica/ ciam	Fidei quoq: vir/ tutem ad recte z pie credendū	Timoris e/ tiam donū q̄ mentē pre mit ne ſe eri gat ꝑ ſupbiā	beatitudinē in ſup paupta/ tis ſpūs que tumorē pel/ lit inflatiōis huic paupta ti regnū pro mittit celorꝫ	humilitatez ſupbie oppo ſitaz z xp̄i p̄ cepto z conſi lio mādataz	viſionē quo/ q: ſumme ve ritatis q̄ red ditur humili credulitati.	pete vt viſio nem demo/ nū horrēdaz euadas atq: aſpectū ter/ ribilē qua ſu pbi ſue vilita tis grāi puniēt
Fe. ij. f	aſtus.	vt abſq: ma lo	caput.	hic hodie	petis āglos.	Baptiſ.	fides.	timor.	egentes	humi.	viſio	viſus
	Irā prohibita per preceptum dei. Non occi/ des.	Contra hanc pro virtute pa cientie ora. ne nos inducas i temptatiōē m.	Obſecra ꝑ ſa/ doris ſāguinei proflauiū con/ tra ebullitionē ſanguinis cir/ ca cor que iraz cauſat.	per verbū quo q: in cruce heli heli lamazaba/ thani quod ſūſ me fuit pacien tie.	per patriarhas quibus omnis ſalus in pacien tia	pete vnctionez extremam que iram leniat	Spem quoq: lō/ ganimiter ad/ uerſa ſpei mer cedis ſuſtinere facit	pietatis do/ nū q̄ mentis lenitatem o perat z pla/ corem	mititatez q̄ omnem mē/ tis rancorez tollit z aſpe ritatē cui in premiū terre poſſeſſio ꝑ uatur.	Patientiaz que ire oppo nitur. q̄m a deo mādata z ſuaſa	Tentionem ſumme pacis que dos i pa tria. ſpei hic pacienti ſuc/ cedit	vt vermē illū infernalez e/ uadas q̄ mē tes litigioſas corrodet.
Fe. iij. i	ra	nec inducas	ſudat.	ſed heli.	patriarchas.	Vnctio.	ſpes	pietas.	mites	paci	tentio	vermis
	Inuidia per p̄ ceptum diui/ num Non f alſum teſtimōi/ um dices. pro hibita.	Contra inuidi am ꝑ vtute ca ritatis ora. Di mitte nobis de bita nr̄a. inuidia enī debita z of fenſiones tenꝫ	Obſecra per ſā guinem trāſlā/ ceati vel aperti lateris ieſu qua ſi de cordis aō/ re profluentis	ꝑ vbū p: igno ſce illis. q: ne/ ſciunt quid fa/ ciunt. quod ſū/ me charitatis.	per ſcōrꝫ apl'o/ rum interuen/ tum z merita i quib' ſūma ca ritas relucet	Euchariſtie pe te ſacramentuꝫ quod amoris z charitatis fo/ mentū optimū eſt.	virtutē charita tis que proxios propter deum amat	Sciētie do/ nuꝫ qd dolo rem z ꝑ pro ximis appo/ nit.	luctū etiā ꝑ proximorꝫ petis z cala mitatibꝫ vt promiſſaꝫ lu genti cōſola tionem aſſe quaris.	dilectionē ꝑ ximi z etiaꝫ inimici: q̄m p̄cepto chri ſti mādata z ꝯſilio ſuaſa:	Fruitiōis ſū me bonitatis dotem q̄ cha ritati ꝑmit/ titur.	vt inconſola bilem fletuꝫ infernalem e uadas ex ſu mo ignis il lius cauſatū
Fe. iiij. i	nuidus	vt noſtris.	latus.	ignoſcas.	ſed apoſto.	Hoſtia.	chari.	ſciens	luctus	ſꝫ amans frui		fletus

	Accidia p dei pceptū de sci ficādo sabba to ꝓhibita	Cōtra accidi am ꝓ virtute fortitudis o/ ra panē illū q̄ ridianū q̄ sͣ ciaris ꝛ ꝯfor/ teris.	Obsecra p sā guinez sacro rū pedum q̄ nunq̄z pigri pro nostra sa lute.	per verbū il/ lud Consum matum ē qd fortitudis fu it et cōstātie	Per sanctos martiresqui nulla accidia victi vsq̄z i fi/ nem perseue rauerūt	pete cōfirma tiōis sacram̄ tum quod ro borat ꝛ mor/ bum corporꝫ curat.	Fortitudinis virtutē q̄ agi lez facit ad o perandum et fortē ad pati endum	donum forti/ tudinis quod ad optia mo litur etiaz nō mandata	Esuriem q̄z ꝛ sitim insti/ cie oēz accidi am pellentez cui satietas ꝓ mittitur	virtutē quo/ q̄z feruorꝫ spi ritus accidie oppositā per obie ꝛ confor mitatis opa suasa a domi no.	Agilitatꝫ do tem que i pa tria promit/ titur nō acci/ diosis nec pi gris	Ut infernale illud frigus e uadas: qd il lic cōstringet a bono cos q̄ hic accidiosi operari nolu erunt
Fe.v e	ſpiger	ut panez.	pede.	cōſūmāſ.	peto mart	Confir.	fort.	fort	esuriens	· feruens	agi	frigus
	Auaritia per diuinū pcep/ tū. nō furabe ris. nō cōcu/ pisces rē pri/ mi probibita	Cōtra hāc a uaritiā ꝓ vir tute paupta tis ora. Fiat volūtas tua. beneplacēs ꝛ perfecta	Obsecra per sanguinem manuū ꝯcla/ uataꝝ q̄ nun q̄z peccati clau se.	per verbum quoq̄z pater in manꝰ tu/ as cōmendo spiritum me um.	per sctōs con fessores ꝛ mo nachosq̄ om nia relinquē/ tes xp̄z sunt secuti.	Sacramētū pete ordis q̄ omnia relin/ quūtur ꝛ deꝰ in sortem ꝛ p tem heredita tis sumit	virtutē iusti/ cie que sua v/ nicuiq̄z reddit nō aliena vt auaricia diri/ piens vel te/ nens.	Consiliū do/ nū quod pro tpalibus et/ na mercatur habere the/ saurum in ce lo terrenis re lictis suadēs	misericordiā quoq̄z q̄ necel sitatibꝫ ꝓxio rum subueit que misicor/ diaz sibi pro missam ꝯseq̄ tur.	virtutē quo/ q̄z ꝯtemptus diuitiaꝝ. que opponitur a/ naritie ꝛ a do mino suasa ē in euāgelio	Impassibili tatis dotem quaremune/ rat quē nulla auaritie pas/ sio affecit	vt ignē inexti guibilez eua das. q̄ auari cia isatiabilis hic ardentibꝫ dabitur
Fe.vi.	ſ cupidꝰ	fiat	māibus.	pater in.	peto cōfes.	Ordo	iust	cōsil	mise	liber .	passibil.	ignis
	Luxuria per preceptū do/ mini nō me/ chaberis pro hibita	Cōtra quaz ꝓ virtute ca/ stitatis ora. adueniat re/ gnū tuū vt n̄ regnet per m̄ cōcupiscētie i tua carne.	Obsecra p sā guinem illiꝰ innocentissi/ mi mēbri in circumcisiōe effusum.	per verbum mulier. ecce filiꝰ tuꝰ quo nos filios ca ste mater i ca stitate seruā/ dos ꝯmēdat	per sctās spō sas christi et pudicas qui/ bus nullū lu/ xurie vitiū do minatū est	Cōiugij spūa lis pete sacr̄m tū qd luxurie expugnat vi/ tium ꝛ signū est castoꝝ in/ ter deū ꝛ ani/ mā nuptiaꝝ	virtutē pru/ dentie que p̄ omnibus car nis dlitijs ce lestes eligit voluptates	Donū intel/ lectus quo a/ nime centui tus acuit. sic luxuria obtū ditur ꝛ cheta tur.	Cordis mun diciam q̄ om ni carnalitā/ mūdicie ad/ uersatur. cui ꝛ visio dei ꝓ/ mittitur.	virtutem ca/ stitatis pete q̄ opponitur luxurie ꝛ a do mino māda/ tur ꝛ suadet.	Claritatꝫ do tez qua dota bitur q̄ tene brosas h̄ spe/ nit carnalita tes	Tenebras il las palpabi/ les vt euadas q̄ hic ipudici cūs excecatos illic torq̄būt.
Sab. n	ō luxꝰ	veniat.	scissus.	mulier.	peto virgo	Cōiugi.	prud	intel	cor	castus	clarus	ꝫ obscur
	Gula dino ꝓhibita pre/ cepto. nō ha/ bebis deos a lienos coraz me. ventrez eīn ꝓ deo co/ lere facit.	ꝓ abstinentie vel sobrieta/ tis v̄tute pete vt scrificetur in te nomen dn̄i vt vētrē nō colas	Obsecra per sāguinē i fla/ gellatione ef fusum q̄ fuit nutrimētalis	per verbū. si/ tio cuiꝰ occa/ sione fellea fu it potione po tatus.	per oēs sctōs verū deū non ventrē colen/ tes ad regnū ascenderūt p viam cōtrari aꝫ vie primi lapsus.	Sacramen/ tū pete peīnē tie qd p absti nentiā ꝛ sobe tatem in sa/ tisfaciēdo val de expletur	pete quoq̄z v̄ tutem tēpo/ rantie que si/ cut in omni/ bus cōcupis/ centijs ita et in gula ipetū restringit	donū sapien/ tie quo dū gu stantur diuia facile oīa ter/ rena ꝛ carna lia spernūtur oblcāmēta. q̄ re et gule	btitudinē pa cis q̄ xe vires aīe itra se pa cāt ac oīa ioꝛ diata dsidria ꝯcerāt cui ꝓit tit vocari ꝛ eē filiū dei	Abstinētie q̄ q̄z sobrietatē q̄ virtus ē gu le itpātie op/ posita ꝛ ven/ trē ꝓ deo coli nō sinit	Subtilitatis q̄z dotē q̄ da bitur ei q̄ per corporales ci bos ꝛ grossos ventrez gulo se nō distēdit	Fetores illos stagni sulfu ris ardentis recte illic per crapulam et coram deo et hoībꝰ sepe fe tēt etꝫ fnsiblꝫ
Dom. n	ō gula	scrificesq̄z.	flagella.	sitit.	petit oēs.	Penite.	temp	sapiens	pax.	frugi	subtili	fetor

PRo haꝝ ſeptenaꝝ qualicūqꝫ declaratione no
tandū ꝙ triplices hic ſeptene ꝓponuntur.
Prime ſunt cōſiderationis q̄ ſcꝫ an̄ orōnem
ſunt ꝯſiderāde Huiuſmōi ſunt .vij. vitia cū virtutib
ꝯtrarijs:q̄ tn̄ an̄ dotes patrie ponūtur. Opoꝛtet eñ
vt q̄ deuote orare voluerit vt an̄ ꝯſideret vitij in ſe la
titantis effectū. virtutiſqꝫ ꝯtrarie defectū. Que duo
vt ꝯgnouerit oꝫ vt primo modū ꝑ vitijs vincendis ⁊
virtutib inſerendis petēdi modū agnoſcat Hic ſub
dūtur ſecūdo ſeptene petiōis modi explerine q̄.ſ.do
cent quō opoꝛteat orare.ſ.cū affluentia deſiderij per
orōnem dn̄icam cū ꝯfidentia ſpei per xp̄i ſanguinē ⁊
⁊ verboꝝ ei⁹ in cruce efficatiā cū interueniētia p̄ro
cinij ꝑ ſctōꝝ aſſiſtentiā Tertio annectūtur ſeptene
q̄ ſunt petende:⁊ hoc ſub oꝛdine quodā. vt ſcꝫ primo
petamus ſacramenta tanq̄ȝ vitioꝝ q̄daꝫ medicamē
ta vt ab eis ſanemur. deinde virtutes vt ꝑ eas recte
operemur. Tertio dona vt expedire. deinde beatitudi
nes vt ꝑfecte operemur ⁊c. Et hoc ſm̄ tp̄a aſſignata
ſm̄ .vij. horas canonicas. que tp̄a etiā miſterijs n̄ ca
rent. ſed longū eēt dicere myſteria ip̄a. De practica
aūt vtendi dcm̄ eſt ſupra. hoc tm̄ dicim⁹ hic. ꝙ ⁊ an̄
horas ⁊ ſub horis ⁊ poſt crebri⁹ talis orō poterit for
mari (mētaliter tn̄ ſi ſub horis fiat) Dn̄e cui diſplicet
oē vitiū ⁊ placet virtutis bonū. ego vitijs plen⁹ om
ni virtute deſtitut⁹, oro ꝑ orōnem dn̄icam. R. cū de
ſiderij affluentia. per effuſum xp̄i ſanguinē. R. ⁊ ver
bi in cruce efficatiā. R. cū cōfidentia ſpei. ꝑ ſcōꝝ aſ
ſiſtentiā. R. cū interueniētia patrocinij. da mihi ſa
cramenti. R. virtutē quo deuincā vitiū. R. da v̄tutē
. R. donū. R. btitudinē. R. vt ꝑficiā in v̄tute ꝯtra
ria vt ſic ꝑcipiam ꝓmiſſum p̄miū. R. euadā intēta
tum ſupplicīū. R. Amen

Recōmendatio harū ſeptenaꝝ ⁊ de vtilitate ſiue
fructu earundem Capitulum octauum

QUam aūt poſitaꝝ ſeptenaꝝ vtilis q̄ȝqꝫ
cōmoda ſit eaꝝ exercitatio. ⁊ ſi rōnib
id demōſtrare nō poſſem⁹ merito ſuffi
ciens eſſet inductiuūꝫ ꝙ magni illi viri
in hijs ſe exercitare ſolebant. Nōne ſera
phicus ille doctoꝛ Bonauētura loquoꝛ in die laudeꝫ
deo dicens pro ſeptenis pariter exoꝛabat Puto pri⁹
ipſe (exemplo ieſu) fecit q̄ȝ docuit alios faciendū Sꝫ
⁊ venerabilis ille Gerſon apte fatetur ꝙ ī hijs ſe ſo
litus erat exercitare. Vnō et crebrius meminit ipſe
harum ſeptenarū in ſcriptis ſuis. Sed ⁊ eaſdē docu
it chariſſimas ſoroꝛes ſuas. vt patet in epiſtola ad e
aſdem. Nec etiam antiquioꝛes hec ſeptene latuerūt
Hinc lux doctoꝝ Auguſti. ſuper. ſermonē domini ī
monte cōcoꝛdantias quarundam tradit. Et venera
bilis ille alter Auguſtin. hugo ſingularem deſuꝑ edi
dit tractatū. deficeret me tempus ſi ſingulorum qui
de hijs ſcripſerūt nōia edicere tēptem. Nōne docto
rum ſūme pātheologia. ſermones. poſtille. ſeptenas
vna ſonant. Patet ergo nō nouelle eſſe inſtitutiōis
harū exercitiū. ſed a patribus frequentatū. vnde ⁊ a
noſtris nō refutandū. Preſertim cuꝫ plures exinde
vtilitates oriant̄ vt patuit ſupra vbi actū eſt de mo
do frequentādi eas. Nā et inde hō ad orōnem reddit̄
feruentioꝛ fit nūc vt iam illic declaratū eſt attentioꝛ.
Mens itē fit refoꝛmatioꝛ ita vt facile fātaſmata va
goſqꝫ cogitat⁹ cohibeat q̄ ſe hijs exercitādis dare vo
let teſte Gerſone. Nō eñ huic valitudini mētis. ſ. e
uagationi efficatioꝛi medicamento ſuccurri pōt niſi
vt certas ſibi hō materias p̄figat quib vtilioꝛibus
nō occurrentib occupetur. vt docetur in ſecūda pte
collationū patꝝ collatione. xiiij. Qui aūt has ſepte
nas hꝫ illi nūq̄ȝ materia deeſſe pōt. Hinc quarto
amoꝛ virtutū odiūqꝫ vitioꝝ. imo ⁊ opatio virtuoſa
ſine nr̄o multo conatu interdū ꝓcedit. Effici nēpe ⁊
opari plerūqꝫ ſolem⁹ ſm̄ ea q̄ in mente verſamus
Tanta eñ ē vis imaginationis vt nōnunq̄ȝ talia in
opus ꝓdire cōpellat q̄lia ſepi⁹ intente app̄hendit.
Patet hoc in oīb iacob q̄ ex foꝛti vt aiūt imagina
tione virgaꝝ prius hijs ꝯſil'es .i. varij coloꝛis edidere
Hinc ⁊ Hieroni. ait Mulier q̄dam ethiopē genu
it. qꝛ picturā cōſilēm in cubiculo habuit. Sꝫ ⁊ hiſpa
ni tali vt ait arte vtūtur. Hec aūt nō ſolū in ꝑtu ſed
⁊ in alijs quibuſdā eſſe mgr̄ henricus de haſſia ſuper
prologo biblie declarat dicēs. Qui de terra eſt loquit̄
de terra. Qui ſecularia ſtudet efficitur ſecularis. Rō
qꝛ quiſqꝫ alteratur ⁊ īmutat̄ ſm̄ cōditiōes eaꝝ rerūꝫ
de quib meditat̄ ⁊ iugiter imaginat̄. Iuxta eñ na
turales medicos ⁊ ph̄os imaginatio ſenſibiliter ⁊ re
aliter īmutat coꝛpus. Adeo ꝙ quidaꝫ de medicis ve
lint ꝙ imaginatio ⁊ cogitatio aſſidua ignis ⁊ flam
maꝝ calefaciant. Glaciei vero ⁊ niuis frig⁹ inducāt.
Patet ergo ꝙ cuiuſqꝫ ſtudiū talem cuꝫ facit q̄alia
ſunt q̄ meditari ſolet. vt cui⁹ cōſideratio circa carna
lia efficit̄ carnalis. ⁊ cuius iugis eſt meditatio circa
ſpūalia efficitur ſenſim ſpūalis. Has itaqꝫ ſeptenas
tanq̄ȝ virgas oculis mentis ꝓponamus crebrius at
tente de hijs meditemur ⁊ imaginemur vt ⁊ nos vir
tutū fetus ad harū ſil'itudinē edamus. Quis oro iaꝫ
nō oblectabitur practica iſta tam facili tam ſalutari
Immo hoc poſtremo auſim dicere Qꝫ qui ſe hijs ſe
ptenis iuxta modū aſſignatū exerceret ſcꝫ pro his iu
giter orando ſupra id q̄ȝ putari poſſet in vitioꝝ era
dicatione virtutūqꝫ inſertione ꝓficiet magis q̄ȝ ſi q̄
piam altero exercitio ſe exercitaret. Diximus enim
⁊ monſtratū eſt ſupra ꝙ nullo inſtituto meli⁹ q̄ȝ gra
tia de vitijs triumphus repoꝛtet̄. Hec aūt orāti ⁊ pe
tenti dari ſolet. Oremus igit̄ ⁊ accipiem⁹ Fixa eñ re
gula eſt qui petit accipit. Nō hoꝛtaret̄ petere niſi pe
tita vellet dare. Nec ſi mox te nō exaudiri ſentias di
cas Ego quotidie oro ⁊ nullū orōnis fructum ſentio
Reſpondet tibi Bernardus Sic inquiens loquitur
humana ſtulticia nō attendens quid dicat veritas

diuina. Amen dico vobis q̃cquid orantes petit̃ cre
dite quia accipietis ⁊ fiet vobis Noli ergo vilipende
re orõnem tuã quoniã ille ad quẽ oras nõ vilipendit
eã. ſed añq̃ȝ egrediatur de ore tuo ipſe eam ſcribi iubȝ
in libro ſuo. Et vnũ e duobus indubitanter ſperare
debem⁹. q2 aut dabit qđ petim⁹. aut quod nouerit
nobis vtilius. Hec ille. Cõquieſcat ergo querela om
nis. cedat pigricia. oĩs torpor abeſto Petat ⁊ accipi
et q̃ a vitijs liberari volet. Uere dãnabilis negligen
tia noſtra. nulla nõ virtuoſo excuſatio patet. Non ad
ſudores laborare oportet. nõ maria tranſfretare. nõ
trãſalpinare pro virtutibꝫ neceſſe eſt. Noſtro in deſi
derio res hec eſt poſita. tm̃ petamus ⁊ accipiemus ſi
tñ vt oportet petamus. Ideo em̃ teſte Jacobo pleꝝ
qȝ nõ accipimus. q2 male petim⁹. quia nõ humiliter
feruenter ⁊ cõſtanter. Oremus ergo ꝑ ſeptenis ſepti
es in die laudem dicẽtes ⁊ voti cõpotes erim⁹ victo
D resqȝ vitiorum.

¶ De cõcordantia haꝝ ſeptenarum in genere Ca. ix.

Porro ſi qui poſitaꝝ ſeptenarũ ꝯcordã
tiam noſſe volent nõ hanc a me expete
re debent. Eſt em̃ res ſua ſpõte cuiqȝ pa
tula. ⁊ iam a pluribꝫ deducta. hñt trac
tatulũ Hugonis. habent in poſtillis ⁊
ſermonibus. ⁊ in pantheologia quaꝝdam ꝯcordãti
am habent Scripſit p̃terea ſuper harũ concordãtia
magiſter Joannes gerſon in cõpendio ſuo. etiã pre/
cepta ipſa ad ſeptenariũ vitioꝝ reflectendo. Et quem
añ dixiſſem Bonauentura in q̃rta pte Breuiloquij
ſui ⁊ alij ꝯplures. Sunt itẽ ſuꝑ haꝝ ꝯcordia mgr̃a/
les verſus editi ſatis vulgares. ſ. libi. timor. ⁊ paup.
⁊c̃. Hoc tñ cuiqȝ notandũ ꝙ mgr̃i in ꝯcordãdo has
ſeptenas nõ ſꝑ cõueniunt. vñ nec turbari q̃s debȝ ſi
aliter hic ſeptene q̃ȝ in quorundã ſcriptis coordinent̃
Nõ em̃ eſt incõueniẽs ſi diuerſis reſpectibꝫ eadẽ res
diuerſis rebus ꝯcordetur vel opponat̃. Unde ⁊ ipſe
Gerſon in cõcordando has ſeptenas ſecum diſſidet
ipſe. Nã aliter in Cõpendio. aliter ad ſorores ſcribẽs
facit cõcordantiã petitionũ orationis dñice cõtra vi
tia. Hoc quoqȝ noſſe volum⁹ lectorẽ ꝙ ordiauimus
has ſeptenas nõ vt cõcordent inter ſe. ſed vt reſpcm̃
E ad vitium vel virtutem habent ¶ De ſuperbia

¶ Puta hoc mõ Contra ſuperbiam ordinauim⁹
Baptiſmũ. eo ꝙ teſte Gerſon. in cõpendio. hõ ibi ſe
maxime humilet cõmuniſſimo elemẽto ſcȝ aq̃. ⁊ ꝓr/
ſus ſe ſubijcit deo. Sic ⁊ fides iuxta eundẽ q2 mentẽ
illuminat. expellit ſuꝑbiam. que cor excecat. Aut cer
te captiuũ reddere aĩm in obſequium fidei vbi ratio
deeſt. ſumma hũilitas eſt. ¶ Sic ⁊ timor q̃ mem
tem deprimit ne ſuꝑ aliũ ſe extollat. recte ſuperbiam
excludit q̃ ſuper alios extollere facit Sic ⁊ paupertas
ſpũs que vera eſt humilitas ſuperbiaȝ excludit Cui
vitio per humilitatem deuicto recte promittit̃ r̃gnũ
celorum. vbi rex erit ſublimiter regnãs qui ſe hic hu

militer ſubiecit. Et quia dos viſionis fidei directe cor
reſpondet merito ⁊ cõtra idem vitiũ ordinatur ⁊ cõ/
trarie virtuti in premiũ datur. Et quia ſuꝑbus om
ne ſublime videt in terris recte ei viſio demonis iñi/
gitur in tormẽtis. ⁊ ſic in alijs facile eſt ꝯcordantiam
inuenire Qui aũt vere in ſeptenis illuminari cupie/
rit q̃ de omni materia virtutũ ⁊ vitiorum ſibi ꝓuide
re volet. ille poterit ſuꝑ ſingulis meditabilia quedaȝ
aggregare ⁊ ſic nunq̃ȝ poſſet deficere ei materia
Ad hoc aũt valent libri Cõpendiũ gerſonis ⁊ theolo
gice veritatis. dieta ſalutis. quarta ps Anthoni. ſpe
culi moralis ps prima ⁊ hmõi ⁊c̃. Hec de practica ex
ercenda circa virtutes ⁊ vitia ſufficiant. ac ꝑ hoc de
hac tertia diſtinctione

¶ Ulterior proſecutio de correſpondentia ſeptenaꝝ F
in ſpecie.

Sed vt et ceteraꝝ ſeptenarũ quorundã inſtan
tia cõcordantiã demõſtrem⁹ quis nõ videt q̃ȝ
cõgruenter ꝯtra ſuꝑbie vitiũ petit̃ ꝑ vltiam
petionem orõnis dominice. ſ. libera nos a malo Ip
ſũ enim eſt initiũ omnis peccati ⁊ maximũ delictum
teſte ſcriptura. Quã aũt cõgrue obſecrat̃ id ipſum ꝑ
effuſionem ſanguinis capitis ſpinati facile patet. ſu
perbus enim ſuos vertices extollit. q̃ȝ etiam directe
per verbũ dñi. Hodie mecũ eris in paradiſo. ⁊c̃. ex/
pugnetur patet. ſuꝑbus em̃ ſocium in regno nõ ad/
mittit ſolus vult dñari. Sed nõ ſic domin⁹ virtutũ
q̃ docuit humiles eſſe corde. Recte etiam per ange/
los ſanctos vel ab angelis pro ſuperbie triũpho pe/
titur. Ceteris em̃ per ſuꝑbiam cadentibꝫ ipſi in hũi
litate perſtiterunt ¶ De Ira.

¶ Pro ire triumpho recte petimus Et ne nos in
ducas. Hec em̃ eſt temptatio q̃ ⁊ generaliter inuol/
uimur ⁊ facilius inducimur. Et iuſte eque ꝑ ſangui/
neũ ſudorem obſecrat̃. Ira em̃ ebullitio eſt ſanguis
circa cor. Sed ille hanc ire ebullitionẽ reppulit vnde
⁊ foris ſudauit Ire q̃ȝ cõtrariatur verbũ dñi. heli he
li lamazabathani quo in medijs pugnis. nõ indigti
onis aut iracũdie. ſed pie cõqueſtionis ꝓtulit xp̃us
Et ꝑ hoc vitio deuincendo recte adim⁹ p̃iarchas et
ꝓphetas de quibus ſepe legitur ꝙ mitiſſimi fuerunt
ſuꝑ terrã vt de moyſe ⁊ Jeremia Et abraam ait Nõ
ſit iurgium inter nos fratres enim ſumus Recte q̃/
qȝ extrema vnctio teſte Gerſone ire opponitur. Ira
eniȝ turbat ⁊ tumere facit. vnctio lenit ⁊ mitigat tu
morem. Spes quoqȝ iuxta eundem que gaudio fu/
turorum cor letificat ⁊ aduerſa equanimiter ferre fa
cit iuſte expellit iram que preſenti miſeria mentẽ tur
bat et grauat. Pietas quoqȝ que ſibi illatas r̃mitȝ
tit iniurias iram excludit que vindictam querit Mã
ſuetudo quoqȝ ire directe opponitur. Mitis em̃ eſt
quem ira vel rancor nõ afficit ⁊ omnia manſuete fer
re nouit. Cui virtuti recte terra viuentium promitti
tur. Pietas enim promiſſioneȝ habet vite que nunc

eſt ⁊ future. vt illic tūc glorioſe poſſideat qđ hic diſtri
cte ab ira ꝯfrenauit. patiētia qꝫ q̄ ire dirce oꝑpōit̄ illā
perimit. Tertio qꝫ rcē ſpei debet̄ ⁊ patientie in p̄mi
um dat̄ vt tūc teneat cuiꝰ cā tā viriliter ſperādo cer/
tauit. Pōi qꝫ iracūdo nulla decētioꝛ pena q̄ꝫ vermiſ
ꝯſcie mordēs vt ꝑ q̄ peccauit ꝑ hec ⁊ torq̄atur Alioꝝ
turbauit pacē. Illic ſꝑ cū mordebit imortalis v̄mis

De inuidia

H ¶ Merito quoqꝫ ordine ꝓ inuidia deuincēda ⁊ pri
mi dilectione acq̄renda rogamꝰ. dimitte nob debita
Ait eīm aplˀs. Nemi q̄cq̄ꝫ debeatis niſi vt inuicē dili/
gatis. Et iuſte ꝑ ſanguinē lateris obſecramꝰ illic eīm
ꝯtra inuidie eſt morbū effuſus. vt vere dicat. Vulne
rata charitate ego ſū. Ibi eīm coꝛ dilectiōe plenū a/
peruit vt oē inuidie venenū curaret. Quā aūt v̄bum
illud. pater ignoſce ꝯtra inuidiā militat in quo ꝓ cru
cifixoꝛib odio ⁊ inuidia dignis orat nō eſt q̄ ignoret:
Quā etiā iuſte ꝑ aplˀos ꝓ inuidia vincēda ⁊ fraterna
dilectiōe obtinēda orēꝰ pꝫ Ipi eīm ſē q̄ ſpūm dilectio
nis ſuſceperūt. ⁊ mādatū đ diligēdis inimicis ⁊ pro/
ximis ſūme impleuerūt Pꝫ qꝫ ꝙ ē eucharistia ſacr̄ꝫ
vnionis amoris ⁊ cōionis: ⁊ ergo inuidie oppoſitū. ē
ei carbo ⁊ calculꝰ ignitꝰ Charitas qꝫ q̄ gaudet de ꝓ
ximi ꝓſperitate directe inuidie opponit̄ q̄ ē odiū alie
ne felicitatis. Scia quoqꝫ iuxta gerſonē q̄ mentē illu
minat inuidiā euacuat q̄ mentē excecat. īpoſſibile q̄
ꝓximū noſceret ꝙ ei inuideret Btitudo qꝫ lucꝰ q̄ ⁊
ſua ⁊ ꝓximoꝝ iuxta Augꝰ. mala deſtꝫ. inuidiā expel
lit q̄ dolet de bono alieno ⁊ letat̄ de malo. Cui rcē cō
ſolatio in p̄miū dat̄ q̄ abſterget deꝰ oēm lachꝛymaꝫ
ab oculis ſcōꝝ. Et dilectio ꝓximi q̄ opponit̄ ipi inui/
die eā tollit. Recte quoqꝫ fruitiōis dos charitati da
tur. In ea eīm radix meriti ꝯſiſtit. Recta eni lāce fle/
tus incōſolabilis inuidie dat̄ in tormēto q̄ hic ꝯtula/
tus eſt in alternis malo ⁊ fleuit vel ꝯtriſtatꝰ ꝓximi
bono ⁊c.

De accidia

I ¶ Quā aūt ordinate ꝓ vitio accidie depellendo o/
rat̄. Panē nr̄m ⁊c. in ꝓpatulo eſt. Ibi eīm petitur ro
bur qđ expellit accidiā q̄ ignauia ē ⁊ tediū boni opis
⁊ ſeruitutis dei Per ſanguinē aūt de pedib obſecra
mus q̄ nunq̄ꝫ attediati ſunt. ſed dū ambulare ꝓ nr̄a
ſalute nō poterāt ſanguinē effuderūt. Verbū qꝫ dīm
Cōſummatū eſt. valde hoc vitiū expellit qꝛ nō ceſſa/
uit ab ope niſi ꝯſūmaſſet īpoſitū graue mādatuꝫ pꝛ
nū Q̄ꝫ etiā rōnabiliter martires hic inuocamꝰ eſt in
euidēti Ipi ei ſē fortes athlete q̄ n̄ ignia torpuerūt Rcē
qꝫ Cōfirmationis ſacr̄m ꝯtra accidiā ordinat̄. eo ꝙ
hō ꝯfirmat̄ vt fortis efficiat̄ in ſpūalib in q̄b delu/
ber eſt accidioſus. Fortitudo qꝫ ꝑ quā iu actꝰ viriles
ꝯſurgemꝰ expellit accidiā ꝑ quā deſidia tabeſcimus
Donū quoqꝫ fortitudis qđ excellit in arduis. accidi/
am pellit. q̄ torpet in imis. Rcē qꝫ eſuries ⁊ ſitis iu/
ſticie accidia expellit. q̄ etiā ardua q̄q̄ꝫ aggredi optat
ꝓ iuſticia ⁊ fide Cui ſaturitas in p̄miū datur. qꝛ ſa

tiaboꝛ cū apparuerit glˀia tua Iuſte q̄qꝫ feruoꝛ ſpūs
accidiā cui opponit̄ fugat. Recte qꝫ dos agilitatꝭ fer
uori qui accidiā vicit ꝓmittit̄ vt ⁊ in patria ſit agilˀ
q̄ hic noluit eſſe accidioſus piger ⁊ torpidꝰ Sic e re
gione torpidis ⁊ pigris frigus ⁊ ſtridoꝛ dentiū etiaꝫ
datur in penā vt qui hic voluntate oꝑari noluerunt.
illic neceſſitate frigoris a bono ꝯſtringātur

Auaritia

K ¶ Iuſte ꝓ auaritie pellendo vitio petimꝰ Fiat vo/
luntas tua. vt. ſ. etiā ꝯſilijs parcamꝰ q̄ iuſſit vt oia
vendamus ne ꝑ auaritiā in diaboli laqueū incidamꝰ
Iuſte itē per ſanguinē manuū obſecramꝰ quas nū/
q̄ꝫ inopi clauſit ſemꝑ oi aīanti aperuit. ⁊ dum vltra
qđ daret nō haberet. ſanguinē copioſe fudit. Recte
etiā ꝯtra auaritiā verbū illud Pater in manꝰ tuas
cōmendo ſpūm meū facit q̄ nil ſibi retinuit. ſed poſt
q̄ꝫ oia legauit. etiā ſpm̄ patri cōmendauit ⁊ litauit.
Recte ꝑ cōfeſſores petimꝰ q̄ omnia reſpuerūt ⁊ xp̄o
in nuditate ⁊ paupertate ſeruierūt. Sacr̄m ordis vi/
tiū auaritie extirpat. qꝛ ordinati mūdana reſpuen/
tes deū in portionē ⁊ ſortē ſibi elegerūt. Unde ⁊ i or
dinū initio illud pſalmi dicūt. Dn̄s ps hereditatis
mee. Iuſtitia qꝫ q̄ ſua vnicuiq̄ꝫ tribuit. recte auariti
am eliminat que aliena retinet ⁊ rapit. Conſiliū eti/
am qđ docet ꝓ tranſitorijs eterna mercari. remouet
auaritiā que in ⁊ ꝓ terrenis tm̄ q̄rit negociari Miſi
cordie qꝫ beatitudo q̄ alijs dimittit minora vt ei ma/
ioꝛa dimittātur ⁊ cōferet terrena vt obtineat celeſtia:
auaritiā excludit. cuiꝰ eſt ꝓpꝛiū ꝯgregare ⁊ nō ꝑmit/
tere vel ſua cōferre aut īpartiri Rectū premiuꝫ huic
r̄ndet q̄m miam ꝯſeq̄tur q̄ auaritie vitiū extinxit et
alijs ſtuduit miſereri Cōtemptus diuitiaꝝ q̄ cū op/
ponatur auaritie merito eā tollit Et q̄ hic oia abie/
cit īpaſſibilitatis dotē accipiet. qꝛ eū hic nullꝰ auari/
tie appetitus affecit. Et q̄m auarus ſemꝑ ardet plu
ra habere illic ſatiabitur dū in ignē inextinguibileꝫ
(vt ſicut arſit in terris cupiditate ita illic penalitate
ardeat) proijcietur.

Luxuria. L

¶ Porro q̄ ne regnet luxurie pcc̄m in corꝑe ſuo
volet q̄ meliꝰ q̄ꝫ ꝑ adueniat regnū tuū exoꝛare pote/
rit. Sunt eīm corꝑa nr̄a ⁊ tēpla ⁊ regna dei. Et hoc
per ſanguinē circūſionis. qꝛ illo mēbro profluit in q̄
in nobis ꝯcupia viget. Et per verbū Mulier ecce fi/
lius. quo caſte virgini filios in caſtitate ſeruādos cō
mendat. Nobiſq̄ꝫ caſtitatis mrēꝫ in exemplū dedit.
Et recte xp̄i virgines ⁊ ſpōſas adimꝰ vt ſicut ipe vi/
cerūt ita ⁊ nobis īpetrēt vitiū huiꝰ triūphū. Rcē mri
moniū ſacr̄m ꝯtra hoc vitiū ordinat̄. vbi turpis volu
ptas hōeſtate obtegit̄ nuptiaꝝ Aut ſpūale mrimōi/
um intelligimꝰ q̄ deo deſpōſamur Prudētia etiā illi
aduerſatur que ſcd̄m Augꝰ in corruptionē corruptiōi
ꝓponit ⁊ euacuat luxuriā q̄ corpus ⁊ aīa corrūpunt̄.
Donū qꝫ intellectus illi opponit̄. quod iuxta Augu/
ſtinū ab oi infirmitate carnali corda mūdat ⁊ i hōis

ſpūalibus oblectatur. Mūditia etiā cordis oī imun/
ditie aduerſatur. amicū habens. regē ſpernit luxum
carnalē. Cui recte viſio dei ꝑmittit̄ que ſoli mundi
cordis oculi videre pn̄t. Et caſtitas q̄ luxuriā ſecum
nō patit̄. proculdubio eā fugat. Cui etiā claritas ī do
tē datur. eo ꝙ tenebras ſprevit carnales. Et ſordido
qui ꝯputruit in ſtercoribus vt iumentū tenebre pa/
rantur palpabiles infernales ¶ Gula
¶ Qui gulā (quā plures qui ventrē ꝓ deo colūt ob
ſeruāt. vincere volet. vt ſcrificetur in eo nomē dei o/
rtoꝝ. vt ſcꝫ grāditer nomē dei eſtimet vt eꝰ nōis eſti
matione gulā frenet. Et hoc ꝑ ſanguinē flagellatiōis
q̄ totū corpus eſt afflictū. ⁊ ſanguis nutrimētalis ꝓ
ſatiſfaciendo pro nrā gula eſt effuſus. Per verbū q̄ꝫ
illud Sitio. cuiꝰ occaſione potatꝰ eſt acetoſo ⁊ fellio
poculo. Et hoc ꝑ oēs ſcōs q̄ deū coluerūt. ⁊ nō vētrē
pro deo habuerūt. Et cōtra gulā recte eſt pn̄ia q̄ car
nis macerationē inducit ⁊ abſtinentiā. Et virtꝰ tem
porantie que exceſſū reprimit. gulā pellit q̄ modū ex
cedit. donū ſapie que ꝓprie eſt ſapida dei ſcia saporē
ſpernit cibi. Guſtato ſpū deſipit oīs caro. ait Greg.
Et pacis beatitudo gulā deteſtat̄ que ſeminaria pre/
ſtat litis. aut certe pax illa oēm cōcupiam inordina/
tā qualis eſt ⁊ gula tollit. ¶ Sobrietas ⁊ frugalitas
gulā necat. Cui rn̄det filiatio dei q̄ paſcit̄ cibo p̄no:
Et dat̄ ſubtilitas in dotē. q̄ppe qꝛ per gule exceſſum
nō extendit neqꝫ aggrauauit ventrē. Guloſis autem
varia penalitas patur ⁊ cruciant̄ in lingua cuiꝰ ī ter/
ris queſierūt oblectamēta Et fetor intolerabilis coꝝ
erit pena. qm̄ guloſi ⁊ hic in pn̄ti ſꝑ fetēt ¶ Hec pau
cis de corrn̄dentia addidimꝰ q̄bus ſecꝰ videt̄ teneant
q̄ volūt. Potuiſſemus pluribꝫ teſtimonijs ⁊ ꝑſuaſi
onibꝫ ſingula declaraſſe ſꝫ nō hic magꝭ vis ꝯſiſtit Di
uerſitas vt diximus ꝓuenit ex cōſideratione diuerſa

¶ Prologus in quartā diſtinctionē que di ci poterit profectoꝝ virtutum.

A Ibunt de virtute in virtutem. Pſ̄
Poſitis in ſuperiore diſtinctiōe quiſ/
buſdā practicis ꝓ depuratiōe men
tis ⁊ extirpatiōe vitioꝝ. In hac iā ꝫ
ꝯſequēti ordine agendū eſt de inſer
tione virtutū ⁊ profectu in reforma
tionē vlteriorē hōis interioris. Ue
rū qm̄ de ꝓfectu hōis interioris. immo totiꝰ religioſi
ſtatꝰ optie agit̄ in profectu religioſoꝝ. Ideo de nob
diffiſi colligere meliora volumꝰ paucis ꝯmemorare
illic tradita. Nō quidē prolixius ea ꝓſequendo qm̄ li
ber hic nulli religioſo deeſſe merito pt. ſed ſub verſi/
bus potiora ꝑſtringēdo vt occaſio det̄ crebriꝰ exercen
di ⁊ facilius meōriter retinēdi. Nec etiā oīa q̄ ipe po/
nit ponere intēdimꝰ. qm̄ plura in ſuperioribꝫ poſui/
mus. Nec etiā ſuū ordinē inſeq̄ a primo libro incipiē
do. ſed illū ſecūdo interendo vt ſic ꝓpoſito nrō extri/
ni aliqualiter quadret vbi de ꝓfectu agere mētis fu/
it. Nec queſumꝰ arguat nos q̄s de ſuperfluo qm̄ pau/
cis nos expedimꝰ. Et licet eadem dicemꝰ. dicēdi tn̄
modū imutabimꝰ. vt vel ſic formā demꝰ poſteris ſi/
militer agendi in alijs ⁊ ſuppleamꝰ plura de q̄bꝫ an/
te nil diximus.

¶ De ſeptē dietis profectuū. ⁊ de cautelis proficere volentiū. ⁊ de varijs ſtatibꝫ religioſorum Capitulū primū.

b Hec eſt via ambulate in ea nec ad dextrā
nec ad ſiniſtrā. Eſaie. xxx. Quiſquis ergo B
vere volet de virtute in virtutē ire. cuꝫ
yſaac creſcere ⁊ magnꝰ fieri cū ieſu coraꝫ
deo ⁊ hōibus ꝓficere ⁊ cū ſctō Joſeph
vere filius accreſcens dici ⁊ eſſe. ſubnecā ſeptē dieta/
rū viam ambulet. nec ad dextrā aut ad ſiniſtrā ab ea
declinet ⁊ voti ꝯpos fiet. Ueꝝ priuſq̄ꝫ ad dietas ve/
niamꝰ. primū de ſtatuū diuerſitate aliqua ex p̄io li/
bro profecꝰ dicamꝰ ⁊ que cauenda ſunt ꝓficere volē/
ti premittamꝰ ¶ Nota ergo iuxta ꝓfectus q̄ volet ꝓ/
ficere in quattuor cautꝰ eſſe debet

Nō tepeas. mala nec moueāt. temeru m fuge fortis

Primū ne a primo nouiciatꝰ feruore tepeſcat ne di/
catur ei illud Apoc. Habeo aduerſū te ꝙ charitatē
primā reliquiſti. ſed qualis primo die fuit ſic ſemper
viuat. Juxta illud Memētote diei huiꝰ qua egreſſi
eſtis de egypto Secūdum eſt ne moueat̄ maloꝝ
⁊ tepidoꝝ exemplis ſed velut ſagax artifex ⁊ pictor
meliora exempla querat ⁊ imitet̄. Juxta illud Joan/
nis Noli imitari malū ſed bonū Tertiū ne iudicet
temere fcā alioꝝ: ſed interp̄tetur oīa in meliorē p̄tē
ſi vult tranquillū cor hr̄e. alios nō turbare ⁊ deū nō
offendere Luce. vi. Nolite iudicare vt nō iudicemini
¶ Quartū eſt ne frāgatur aduerſis. ſed fortiter pfe/
rat cūcta cogitās qꝛ ad hoc venit ⁊ ingreſſus ē belluꝫ
Act. xiiij. Oportet nos ꝑ multas tribulatiōes intra/
re in regnū dei. ¶ Nūc de religioſoꝝ generibꝫ viden
dū quorum tria ſunt

Tria relig. gn̄a. gerſō merari chaat amrā C

¶ Hij ſignātur ꝑ tres familias leuitbaꝝ primi bōi.
ſecūdi meliores. tertij optimi. Primi religioſi ꝑ ger
ſonitas ſignati. qui in ꝓfectiōe caſtroꝝ portabāt te
ctū tabernaculi vela ⁊ queqꝫ tactu mollia. Hi ſunt
qui refugiūt ardua ⁊ auſtera ⁊ leuia exercitia ⁊ exte/
riora obſuant ⁊ hij ad occidentalē plagā poſt taber/
naculum caſtrametabātur. Nā qui hic extrema ī ex/
ercitijs virtutū obſuare ꝯtenti ſunt. in futuro cuꝫ ex
tremis remūerabūtur ¶ Alij ꝑ meraritas q̄ in ſpre

tant amari ſignātur ꝙ portabāt tabulas ⁊ ꝗꝗ; dura
hij ſunt ꝙ durā vitā in corꝑali exercitatiōe fuant vir
tutū internarū ignari. Et ergo ex latere ad aquilonē
manſionē capiūt. Tertij ſignatur ꝑ caathitas ꝙ in
terp̄tant patientes vel ꝯponētes. Et portabāt ſctūa
riū inuolutū tn̄. Hij ſunt ꝙ ſtudēt interiorē hōiem ī
quo xp̄s hitat ꝑ fidē cōponere ⁊ vitia extirpare. De
hijs ꝑ amrā veniūt ſacerdotes ꝙ ſctūariū reuolutū
vident ⁊ tractant id ē ꝯtēplatiui. Eligat ꝙſꝗ; de qua
familia velet eſſe. Sunt etiā tres ſtatꝰ religioſorum
iuxta Bernardum.

dr aial' q̄ſi rudis ꝓficiēs dr rōna ꝑfcā vita ſpūalis q: ſp̄s
lis q: exerꝫ īterna aſcēdit cōtēplari dūm

D Incipiēs ani. pro rō. per ſpiritualis

Sed poſtq̄ꝫ diſtinxim̄ ſtatus videndū eſt ꝙbꝫ pro
fectuū greſſibꝫ ⁊ gradibꝫ aſcendendū ē ad eorū
ſummū. Vn̄ ſeptē ponit ꝓgreſſus autor ꝓfectuū

E Feruet ⁊ exercet. ſolās. pugnat. meditat
Dictꝰ cōtēplās. hos ſeptē carpe proceſſꝫ

Prima dieta eſt Feruor nouitialis

F Primus ergo ꝓceſſus eſt in feruore nouiciatus
qui in hijs cōſiſtit (almo

Ad bona cūcta calet. placet placeat nouus
id eſt ꝙ quodā ipetu bone volūtatis eſt ad oīa ꝑatꝰ
Ut ſic deū iratū ꝑ bona opa placet ⁊ recōſilet ⁊ ei pla
cere poſſet ⁊ tp̄s redimat amiſſū. Sicut viator qui
longius dormiuit poſt accelerat vt ſocios ꝙ ꝓceſſerāt
inſequēs inueniat hic opus diſcretione

G Secunda dieta Labor corporalis:

Secūdus ꝓceſſus eſt in labore corꝑalis exercita-
tionis qui in hijs eſt

In ſubtractiōe delcābiliū Et i exercitatōe aſpitatū
Subtrahit oblectāſ corꝑal. ⁊ aſꝑa ſueſcit
Et exhibet ſic corpus hoſtiā viuentē. In qua oblatiōe
oꝫ etiā eſſe ſal diſcretiōis vt rōnabile ſit obſequium
eiꝰ. Nā propter indiſcretā corꝑis caſtigatiōem mlt'a
veniūt mala. Corpus deſtituit. vires deficiūt. frꝰ
amittitur. ſpūs extinguit. totus ꝓfectꝰ ſpūalis diſſi
patur. Aſſit ergo ſal ⁊c. Et moderata aūt corporis
caſtigatione veniūt bona multa

pctā vitia ꝟtutes ſpū duotiōis extꝰ ꝓxiꝫ mēt

Expurgās repmit. augꝫ. ſolās. trahit aſtra

H Tertius ꝓceſſus eſt Tertia dieta
in ſpūalis ꝯſolatiōis infuſiōe ꝙ in duobꝰ cō-
ſiſtit.

ſpūalis ē in carnis ⁊ ſp̄s ⁊ in viriū dcoratiōe
ꝯſolatio cōcordatiōe

Solās. mēs carni cōcors. vireſꝗ; decorat.

¶ Uera ergo ſpūalis ꝯſolatio ē qn̄ corpus ſpūi obe
dit ſicut dn̄o ſeruus. Et qn̄ ſpūs ſicut prudēs dn̄s ei
ꝓuidet de tribꝰ ſcꝫ. vt operetur vtiliter ne ocio torpeat

Ut caſtigetur diſcrete ſi in aliquo offendit. Ut ſuſten
tet tꝑate ne laſciuiat aut ſub onere deficiat. Scdo
ſpūalis cōſolatio ꝯſiſtit in naturaliū aīe potētiarꝫ
reformatiōe ⁊ decoratiōe. Ad quā oīm religioſorum
ſtudiū tendere debet. Quas ꝙ vult reformare oꝫ noſ
ſe quō ſint deformate ⁊ quō ſunt reformāde

Quō vires anime deformate

Nota ergo ex p̄mo libro ꝙ tres vires ſic ſt̄ dfo ſate

Eſt rō ceca. vaga mens. curuata volūtas

Nā rō que data erat vt deū cognoſceret ceca fcā ē. I
⁊ ſepe falſū pro vero ſuſcipit. Sic meōria que data ē
vt in deo ꝗeſceret inſtabilis ⁊ vaga fcā eſt occupans
ſe in illis quibꝫ inꝗetat ⁊ deſerit ſūmum bonū. Sic
volūtas ꝙ deū amaret curua ⁊ feda fcā eſt. eligēs ſe-
pe malū pro bono. Et ſic tota aīa cū inſitis affectibꝫ
eſt deformata

vires ꝯcupiſcibiles amāt feda iraſcibiles cupiūt mala

Cōcupi vult feda. ſed vindictā petit iraſ

De reformatione rationis K

Sed nūc quibꝫ gradibꝫ ſingule vires ſint reformā
de videndum. et primū de rōne

Crede fidem. rōnes. in raptu ſpeculare

¶ Hoc eſt initiū reformatiōis rōnis eſt. Fidē catho
licā firmiter credere. Nā dedit deꝰ nobis ocul' lippis
ſcripturā ſacrā cui credere debemꝰ etiā nō intellecte
Iuxta illud Eccl'ſ. vl. Que ꝑ mgrōꝝ ſeu doctoꝝ ſibi
ꝯſiliū data ſunt a paſtore vno. ſ. deo. fili mi his āplꝰ
ne requiras. Profectꝰ rōnis eſt ex illuminatiōe diuia
rōnes fidei aliquatenꝰ intelligere. Perfectio eiꝰ eſt ī
hac vita ꝑ mētis exceſſuꝫ ſupra ſe rapi ⁊ puriſſiā mē
tis deū intelligentia ī ꝯtēplatiōe videre. Ornatꝰ rō-
nis eſt lucida intelligētia de deo ⁊ de ſcripturis ⁊ ꝑti
nētibus ad deū vel verū.

De reformatione meōrie

m Meōria ſilit' tribꝫ gradibꝫ reformat ſcꝫ L

Stringe vagā mētē. larꝰ ſis. neglige cūcta

¶ Initiū eīm reformatiōis eiꝰ eſt. Mentē euagantē
cū labore reducere ad deū. orādo. legēdo. vel ſupficia
liter cogitando. Profectꝰ eſt bonis meditatiōibꝫ et
orōnibꝫ late ſine iportuna euagatiōe poſſe intentum
eſſe. Perfectio eiꝰ eſt ita in deū abſorptū eſſe ꝑ men-
tis exceſſuꝫ vt ſnijp̄ius ⁊ oīm ꝙ ſunt obliuiſcat. Or-
natꝰ meōrie eſt ſacrarū copia cogitationū ⁊ ſtabilis
meōria dei ⁊ perfecta obliuio oīm mūdanoꝝ

De reformatione voluntatis

g Gradus reformatiōis volūtatis ſilit' ſt tres. ſ. M

Obſiſtēs vitijs. adames nihil. vnꝰ amore

¶ Initiū eſt ex bono volūtatis aſſenſu vitijs reſiſte-
re ⁊ operibꝫ virtutū viriliter ⁊ fideliter inſtare prop
ter deū ſe cogēdo. Profectꝰ eius ē oēs affcōnes ha
bere ordiatas ⁊ in ꝟtutes formatas ſine rebelliōe vt
iā nil amet nec libeat niſi qd ē ſm volūtatem dei.

¶ Perfectio eiꝰ eſt vnū cū deo eſſe in ſpū ꝑ amoꝛeꝫ
vt iā nō poſſit velle niſi deū ⁊ eiꝰ ſuauitatis dulcedi/
ne inebriari. Uel hec volūtas eſt defoꝛmata triplici
īpuritate vt in Beatꝰ v. docet. Et ſic reformat

amat nō amāda | fide vel timoꝛe
Aut nō amat amāda | reformat | ſpe l' ſpei ꝯſidꝛa
toꝛpet circa amāda | caritate l' aōꝛe (tōe

Oꝛnatus volūtatis ſunt ſctē affectiōes ⁊ deuotio ad
deū xp̄m ⁊ hmōi q̄ alliciūt ad virtutes ⁊ odiū vitioꝝ
¶ Ecce vires aīe ſic reformatas ⁊ oꝛnatas hꝛē ē ſpū
alibꝫ cōſolatiōibꝫ foueri. Senſibiles ſepe ſunt ſuſpe
cte Dat āt ſpūal' ꝯſolatō i pricipīj ꝯuerſiōis ob mlta
deꝰ ⁊ bonū | ſit i remūerāᵒ | v'tutes actuat theolo
ē ei ſuire | ſibi ſuientibꝫ | gicas
Quā bonꝰ. ⁊ largus. tres
ꝯ tēptatiōes ſutas | vt videant q̄ ꝑgendū ſit
munit. et erudit iſtis
Hec de tertio ꝓfectus ꝓceſſu
De q̄rta dicta ꝓfectus q̄ eſt ſtatus tēptatiōis

Q Uartꝰ ſtatꝰ eſt tēptatiōis ⁊ pugne q̄ pluribꝫ
ex cauſis hōi immittūtur ſcꝫ ob iſtas
N **Lucta ꝓbās purgat. exercet. ⁊ erudit. ē lux.**
¶ Primo hō ꝑ illā ꝓbat ſicut oē nobile ꝓbari ſolet ſi
valeat ſicut debet Thob. Quia acceptꝰ eras deo ne/
ceſſe erat vt tēptatio ꝓbaret te. Eccli. xxvij. Uaſa fi
guli ꝓbat foꝛnax Secūdo ꝓbatur hō a petis vt dig
nꝰ ſit glia celeſti ⁊ maioꝛis grē capax Sicut vitrum
obſcurū tergit vt luminis āpliꝰ ſit capax Tertio hō
exercitat vt agilioꝛ ſit ad exercitia virtutū ⁊ diſcat ꝯ
pacia pſcm̄ opꝰ hꝫ Quarto erudit vt ſciat q̄ ſit vtili
tas tēptatiōis ⁊ nō inniti ſenſibili ꝯſolatiōi. ſꝫ ſcrip/
ture ſacre ⁊ ſꝑ ſperare in deū etiā ſi occiderit ipꝫ Po/
ſtremo hō illūīnatur vt agnoſcat quid ſit ex ſe ⁊ di/
ſcat hūiliari ⁊ ꝙ oīa a deo accepit
Sunt aūt q̄ttuoꝛ a quibꝫ tēptamur.
D **Temptamur carne. mūdo q̄ꝫ dēmōe xp̄o.**
¶ A carne tēptamur qñ natalibꝫ vitioꝝ motibus ad
peccādū ſollicitamur. Et hoc vel q2 apperit mala. vl'
q2 retardat ad bōa. Mūdus etiā dupl'r tēptat. ſiue
oſtēdendo nobis ꝓſpa q̄bꝫ alliciat. ſiue aduerſa q̄bꝫ
terreat Diabolꝰ licet oīm tēptationū ſit incētoꝛ. dua
bꝫ tñ marie infeſtat Aut q2 fidē verā conat auferre.
⁊ ſpū blaſphemie ſeu deſpatiōe ſubuertere Aut quia
mala ſub ſpē boni pſuadet in angelū lucis ſe trāſfi/
gurās. Deꝰ nūq̄ꝫ tēptat in maloꝝ q2 nō letat in pditi
one nrā Sꝫ tēptare dr̄ cū aut flagellat aliq̄s i pñti ad
ꝓfectū coꝝ ⁊ alioꝝ vt Job ⁊ Thobiā. aut cū probat
eos aliq̄bꝫ arduis virtutū exercitijs vt Abraam ⁊c.
Quō āt hijs ſit remediādū tēratiōibꝫ v'ſus ſeq̄ns dr
Obſiſtas ſathane. fuge carnis. fer deitatis
Hoc ē diaboli tēptatiōibꝫ ē fortiter in fide reſiſtēdū
⁊ fugiet a nobis. Carnis melius euadimꝰ fugiendo.

q2 nō eſt tutū diu cohitare ſerpēti. dine vero caſtiga
tiōes hūiliter ⁊ patiēter ſūt tolerāde ⁊ eiꝰ iuſſis oīo
obtꝑandū Sūt q̄ꝫ diuerſe ſpēs tēptatiōis q̄bꝫ ipu/
gnātur electi
Subtractꝰ. gūis accidie. blaſphe. patiēs ñ P
Prima ſpēs eſt ſubtractio deuotiōis. ⁊ ē hec grauis
q2 deuotio ē q̄ſi domꝰ refugij ab oī tribulatōe. Et fit
ad ꝓbatiōeꝫ fidei ſpei ⁊ charitatis. Et dꝫ tm̄ hō tūc
deū diligere ſicut qñ blādit Apoc. Ego q̄s amo arguo
⁊ caſtigo ¶ Alia tēptatio ē ex grauedie ⁊ difficultate
bñ agēdi toꝛpere. Uolūt q̄dē ſic tētari bonū ſꝫ diffi/
dūt ſe poſſe Juxta illō Uelle adiacet mihi. pficere ñ
inuenio ⁊c. Et hinc aridi triſtes ſepe ⁊ murmurātes.
In cuiꝰ figura dr̄ de exploratoꝛibꝫ terre ꝓmiſſionis
ꝙ terrā cōmendabāt ſꝫ difficultatē expugtiōis alle/
gabāt. ¶ Eſt tertia ſpēs faſtidij ⁊ accidie q̄ faſtidit ō
ne bonū vt oꝛare legere ⁊ ſic dē alijs Propha. Oēꝫ eſ
cā abhōīata ē aīa eoꝝ ⁊c. Hinc āt q̄rūtur exterioꝛes
cōſolaciūcule. q̄bꝫ occupētur aut triſtitie oꝛiūtur in/
oꝛdinate. q2 nō hñt in q̄ oblectet. Solū hic reſtat cla
mare ad dñm vt de neceſſitatibꝫ liberētur. Que ꝯſo/
latio ſi nō ſucceſſerit ſeq̄t alia tēptatio. ſ. ipaciētie ꝯ
deū. q̄re tā durꝰ. ꝑcꝰ ⁊ imiſicoꝛs dicēs illō Job. xxx.
Clamo ad te ⁊ nō exaudis me. Sto ⁊ nō reſpicis me.
Mutatꝰ es mihi in crudelē ⁊c. Hec nō valet melius
ſupari niſi patiēter tolerādo ⁊ hūilit' expectādo donec
celū ſupra nos ereū trāſeat ⁊ ferrea tra coꝛdis. pluuī
is pietatis emollita gignet affectꝰ pietatis Sꝫ tēta/
tio magis piculoſa ē q̄ minꝰ moleſta ſentit. veniēs ex
remiſſiōe ſoliti feruoꝛis. Cōtra quā oꝫ vt hō vim fa/
ciat ſibi ſe ꝯtinēs in cuſtodia ſui Sūt ⁊ alie inūere
tētationū ſpēs ſicut ⁊ coꝛpaliū moꝛboꝝ varietates
Quaꝝ acerbiſſime videt. Heſitatio i fide deſpatio. ⁊
hmōi q̄ ñ meliꝰ niſi nō curādo vincūtur
q2 magis fa q̄ſi viſibil'r | nec rōci ipi oꝛādo ⁊ alioꝛum
ciūt ad me ſathā vide nādo re | oꝛōibꝫ ſe cōmēdādo.
ritum | rent | ſiſtant
Nō tiēāt. tolerēt. nō curēt. ſed prece bellēt N
Hñaliſſiā tētatio ē ꝑ varioꝝ vitioꝝ ipulſū. ſꝫ vtile ē
tētari Eccli. xxxiiij. Qui ñ ē tētatꝰ q̄ha ſcit. Nā ⁊ i ſb/
tractiōe ꝯſolatiōis tria diſcimꝰ. q̄ ſūt hec
etiā de minimis bōis minꝰ | etiā ꝑuū. q2 maioꝛa ñ ſupat
tas culpas | q̄ mioꝛa ferre nō diſcit
Gratꝰ. ꝑcaueas. ſiniſtrā ferre doceris R
Tētatio ergo vt hic ſumit ꝑt eſſe ⁊ dici q̄libet motus
vel affectus aut ſenſus a vero bono retrahens

allicīēdo | delcābilia | ꝯcupiſcibilis.
aut terrēdo ꝑ | ꝯria | h tētat | iraſcibilis
dcipiēdo | v'iſilia | rōnalis

Utrū āt vtiliꝰ ſit hꝛē tēptatiōes aut carere, ſolꝰ rei ex
itus ꝓbat Quia reſiſtere ē magne v'tutis. ſupaſſe āt
glorioſū Carere aūt eis ſepe cōmodiꝰ ⁊ ſecuriꝰ ē. ſue
cūbere piculoſū Appetē eas ⁊ ſeſe igerere icautū ſepe

marie in impfcis ⁊ in pugnis carnalibꝫ. Exercitāre ſe eñ in ſpiritali pugna qñqꝫ vtile eſſe ſolet In temptatione āt tria dolemꝰ ſcꝫ laborē pugne ⁊ inqetudinē cordis vel timorē ne ſupemur vel ꝙ nimis debiliter reſiſtimꝰ ⁊ ſic deū offendimꝰ ¶ Oibꝫ āt tēptationibꝫ his qͣtuor modis eſt reſiſtēdū

Auertēs. fugias. tolerās paciēter ⁊ ora

Primo cogitatiōes inde auertere ⁊ alias occupatiōes aſſumere. Scdo occōnes declinare marie carnales. Tertio paciēter ⁊ hūilr ꝓgā dm̄ ſuſtinere. Grego. Qui appetit plene vicia vincere ſtudeat hūiliter purgatiōis ſue flagella tolerare. Quarto orōni icūbere ⁊ alioꝝ ſuffragia petere. pſ. Inuoca me in die tribulatiōis eruam te ⁊ honorificabis me. Et hec de ſtatu pugne ⁊ temptationis.

¶ De qͣrta dicta profectꝰ i remediatiōe ꝟtutum

Quia religiōis ꝓgreſſus eſt ſinglarius viciorꝝ temptatiōibꝫ ſinglaribꝫ remedijs mederi. Et pt ſtatꝰ curatiōis vel ſpūaliū remedioꝝ dici. In q̄ cura diligēs vicioꝝ morbis adhibet vt ad ſanitatis ſtatum pueniatur. Et q̄ pmum de morbis ⁊ maloꝝ remedijs eſt videndum. Deinde de ipſa ſanitate.

¶ Nota ergo in primis qꝫ plura q̄ vicia iducūt

vna ⁊ fons vicioꝝ. ſ. ſupbia — duo. ſ. amor ⁊ timor

Eſt radix — **riui**

ꝯplet ꝯcupia carnis — qͣtuor Igrātia ꝯcupia — icētor

ocloꝝ ſupbia vite — malicia ifirmitas.

fomētaqꝫ — **vulnera** — **.demō**

Et ex illis qͣtuor vulneribꝫ vel defectibꝫ puenit ꝙ tam proni ad malum ſumꝰ Ignorātia eñ excecat ne veꝝ agnoſcamꝰ ſed erremꝰ in iudicio boni ⁊ mali. Cōcupiſcentia emollit ad appetēdum delectābilia carni. Malicia exaſpat cor ad iram. Infirmitas debilitat ad reſiſtēdum malo. Hec qͣtuor incidimꝰ ⁊ ꝯtrarimꝰ ex origiāli Ex qbꝫ ſeptē vicia. ſ.

ſupbia ⁊ amor ꝓpe excellētie — inuidia odiū alie ne felicitatis — idignātꝫ āi turbida ꝯmotio

Faſtus — **in** — **ira**

ē tediū boni ex torpe animi — ē cupiditas ſupra necē hūdi tpalia — ē iordiātꝰ alimenti appetitus

vel acc — **⁊ auar.** — **gula crimina**

ē illicitꝰ ardor libidis

luxus.

¶ Hec vicia tribꝫ expellūtur vt ſupra dictū ē

q̄ ꝟtutē — idnſtria co

ifundit — opatur.

Gratia. duſtria. depellūt pctā neceſſi.

¶ Remedia generaliora.

¶ Efficatiora viciorum remedia ſunt iſta.

Paup. deſpectus. qꝫ magiſterium. fuga poſcas

Et tribulatio. poſt meditando nouiſſima curant

Prim remediū ē paupertas vt i ōibꝫ penuriā patiaris etꝫ i necārijs Scdꝫ deſpectio hōim etꝫ amicoꝝ. ſ. vt exꝓbreris ⁊ ꝯfundaris dōec tūor elatiōis peitꝰ i te cōꝑmat Tertiū ſtrēnuū mgrīm cogaris facere qd inuitiſſie faceres. ⁊ nihil hrē niſi qd tibi dat. nec ager niſi qd iubet. nec loq nec eē niſi ad nutū alterꝰ ⁊ aſpe repheēdi ſꝑ dōec toruitas ꝓpe volūtatis plene ad rectitudis formā rducat. Quartū ē fuga ⁊ elōgatio a cōſortio ſclariū qꝛ ſicꝫ aq̄ ꝟbata ſi pōat ſeorſuꝫ a frequētia trāſeūtiū purificat magꝫ Ita mēs ſeqſtrata magꝫ dohteret. Quītū ē frequēs orō mētē eleuās ⁊ curatiōem atqꝫ ſaitatē iꝑtrās Sextū ē qͣlibet afflictio vel tribulatio aduerſitatꝫ abradēs rubiginē vicioꝝ ſicut lima ferrū cū fuerit paciēter tolerata. Septim ē ꝯtinua ꝯtinua mortꝫ ⁊ oiꝫ nouiſſiōꝝ meditatio q̄ fcit vicia timere ⁊ ꝟtutibꝫ iſiſtere. Et hec ſē gñalia rmedia. ſē etꝫ ſpēalia rmedia ſingloꝝ vicioꝝ q̄ facilꝰ curāt. ⁊ potiſſimū ꝯria eoꝝ. ſicꝫ ei arte medicie ꝯtraria ꝯrijs curāt ita vicia ꝯrijs rmedijs exercitioꝝ ſanāt. vt ſupbia hūiliatiōe. gula ſubtractiōe cibi ⁊ ſic de alijs

¶ De vicio ſupbie ⁊ ꝙ ꝯplex ſit ſupbia. — X

Iam de ſinglis vicijs ⁊ pſertim de eoꝝ remedijs videndū Et primū d ſupbie vicio. Circa quā notādū ꝙ mltiplr ⁊ pꝑti ꝯplr ſit ſupbia. rputat ſe maio. appete alijs placere ⁊. ābire ꝓpeē alijs q̄ ⁊ēqꝫ ſit i ꝟitate. ⁊ vidꝛi maior qꝫ ſit. rpugt ꝯtra deū

Se reputādo. placere cupit. ve ꝓeē ſupbꝰ

De ramis ⁊ filijs in alijs libris pſertim in Sūma vicioꝝ agitur. Periculoſius eſt ⁊ maioris culpe ſupbire de bōis grē qꝫ nate vel fortune

¶ De quatuor ſpēbꝫ ſuperbie

¶ Item ſunt quatuor ſpecies ſuperbie huiꝰ.

hrē ſe bona putans — ſuis ſibi ⁊ non gratis collata.

Ex ſe. — **pro meritis.**

ſe de bonis datis — in qbꝫ nō videt ea bona q̄ ipſe habere ſe putat.

iactans — **ceteros quoqꝫ ſpnēs.**

Remedia.

Huius vicij hec ſunt remedia potiora.

Attendat ꝓprias. agat officiū. meliores

¶ Primum remedium eſt Conſideratio proprie vilitatis tam in corpore qꝫ in anima cōis ⁊ ſinglarꝫ. Quid fuimus quid ſumꝰ quid erimꝰ Item ꝙ de nob nil habemus nec poſſumus ſed omne bonum ē dei dei donum. Et ꝙ bona noſtra multipliciter ſunt ipfecta ſicut pannus menſtruate. Scdm eſt ſe exercere in humilibꝫ operibꝫ vilibꝫ ⁊ deſpectis officijs ⁊ ruſticanis. humili habitu incedere. humiles mores ⁊

ꝟba habere. locum nouiſſimū eligere. Nil oſtētatiōis ꝑtendere Sꝫ bōa ꝙ̄ ſingľariter habebat coram alijs celare. Tertiū ꝙ ſupiores ⁊ meliores ſe debet attēdere tam homiēs ꝙꝫ ipm dn̄m Jheſum vt eoꝝ ꝯpatione vileſcat ſibi ꝙ̄ ſe aliqͣd putat. Sicut locuſta ad gygantem calculus ad mōtem. gutta ad flumē. Pāno ſuꝰ garrio vileſcit inter purpuratos

De inuidia ⁊ ꝙ triplex.

DE inuidia notandum ꝙ etiam triplex eſt.

C ꝑma ñ gaudere de bono alteriꝰ nec dolere de malo
Nō gaudet ve dolet.

Sc̄da dolere ⁊ torqueri in proſpis eius — optaꝛ ꝓmoueꝛ malū alteriꝰ ⁊ ďpmeꝛ bonū eꝰ
torquetur. — Ꝫ iuidꝰ optat

Et cōtrariaꝛ illď viciū charitati Cuius remedia ſunt iſta. — Remedia.

Nil adamet. ñ ipe. recōſ. fiľ obſeqͥum dei

PRimū remedium ē nihil amare ⁊ cupe eoꝝ ꝙ̄ mūdus amat id eſt honores diuitias. Quia ꝙ̄ ea appetit inuidet alijs ea hn̄tibꝫ dū ipe caret. Sc̄m ē cogitare ꝙ ſi aliuꝰ ñ haberet. illud tñ vñ ei inuides tu ñ haberes vñ cupias alteri qď ſine damno tuo hꝫ.

Remedia ꝯtra inuidiam ⁊ odium ſunt. Cogitaꝛ ꝙ oꝫ qñqꝫ ꝓrio recōſiliari ſi vult ſaluari ⁊ timere vindictam dei qꝛ pctm̄ ñ remittit ꝙꝫ diu odiū maēt. Vñ bonū eſt cito recōſiliari ne ſit in ſtatu dānatiōis ⁊ perdat bōa ꝙ̄ opaꝛ. Poſtremū eſt vt ſtudeas illi ꝙ̄ magis ē tibi ꝯtrariꝰ obſeqͦſior eſſe ⁊ affabilior. Per hoc em̄ lenis cor eius vel ſaltem tuum Noli vici a malo ſed vince in bono malū. qď ꝓdeſt diu memiſſe iniuriarum. Sufficit diei malicia ſua. Qui ſeipm ꝑ paciētiā vicit oēs aduerſarios ſupat. Juxta illď Jheꝛ. Bellabūt aduerſū te ⁊ ñ ꝑualebūt.

De ira ⁊ ꝙ triplex ſit.

IRe triplex eſt qualitas.

D ſubito ex facili cā moueri vt verbo vel ſigno — Sc̄da vehemēꝛ iflāmari facie verbis geſtu.
Ira leui cauſa. — vehemēs.

Tercia diuturna ꝯmotio ꝙ̄ rancorem fouet.
commotio durans.

Ira contrariatur māſuetudini ⁊ paciē. deū nec hoies vereꝛ Sicut fumꝰ oculis ſic ira eſt cordi

Ire remedia.

Sunt āt inter cetera qͦnqꝫ remedia ire
Premeditās. os. couertēs. pudꝰ officit ira

PRimū eſt ꝓuida ꝑmeditatio illoꝝ ꝙ̄ pn̄t occurrere tam ꝟboꝝ ꝙꝫ factoꝝ ꝯtrarioꝝ. Vt añ pugnam ſe hō ad paciām ꝑparet vt eo minꝰ ꝑturbēt veniētia ꝙ̄ fuerit añ ꝑuiſa. Sc̄m eſt ꝯpmere os tacēdo ⁊ accēſam flammam ire in corde ſuffocare ne ſi euaporaꝛ ꝑmittatur increſcat ⁊ alios accendat. Nam ad hͦ duo oſtia os hꝫ Eccľ. xxviij. Facito ori tuo cuſtodiam

Tertiū eſt ꝯuertere ſe ad alia negocia ꝙ̄bꝫ cor occupeꝛ alia tractando vel loquendo vere ſic obliuiſcetur tēptatiōis ſue Sicut ꝙ̄ vult extinguere ignem ſubtrahit ſtipites ardentes. Prouer. xxvi. Cum defecerit ligna ignis extingueꝛ. Quartū eſt ꝟecūdia qua hō erubeſcit diſcipline ⁊ hōeſtatis diſpēdia pati. Sic etiam timor reprimit iram vt pꝫ in ſeruis a dn̄is caſtigatꝭ ꝙ̄ nō remurmurāt ne forte peiora eis inferantur Si hoc pt̄ timor hūanis ꝙꝫto magis timor aut amor dei Tam potens eſt quiſqꝫ malo reſiſtere ꝙꝫtū amor bōi in cordꝭ eiꝰ affectu ꝯualuerit Quintum eſt aſſueſceꝛ ſtatim cum ſentitur commotio admittere ꝯſilia prudentie ꝑpendo ꝙꝫ officiat ⁊ noceat ira que ledit ꝯſciētiam ꝯfundit famam. alios ſcandalizat. cor inqͥetat. ſpm̄ ſcm̄ effugat. tormenta meretur. Et ꝙ nil proficimꝰ iraſcendo niſi ꝙ duplicamꝰ malum. Non omnia mala poſſumꝰ reſiſtendo ſupare. Et verba contumelioſa tam cum aura tranſierunt nil nocent ſi ſumus recti ⁊ pacientes. Sic eſtimemus verba maledicoꝝ ſicut latratus canum vel clamores aut ſibulos anſerum quos non curamus. Qui alterum contumelioſe vitupat ſeipm̄ magis ꝙꝫ illum dehoneſtat. Item cogitare ꝙ nemo ſine aduerſitate viuit. Et ꝙꝫta ſancti ꝑtulerūt ⁊ dn̄s ihesus ꝓ nobis E

De accidia ⁊ eius triplici ſpecie.

ACcidie vicium tres ſpecies habet. Sc̄z.
prima ē mētis amaritudo ꝙ̄dā ꝙ̄ nil letū aut bonū libet — ꝙ̄ ſomnū amat ⁊ corpis ꝯmoda horret labores.
Mentis amara — tepor.
ſola faſtidit que dei ſunt ⁊ ōnia alia agilis ē⁊ feſtinat
faſtidit diua pigredo.

Hoc accidie vicium ſignū eſt ingratitudis quia tanta bn̄ficia dedit ꝙ nūqꝫ eiꝰ obſeqͥum faſtidire ďbemꝰ Et ſpoliat nos multis premijs in celo qꝛ negligiꝰ bona opari in terris. Et nūqꝫ debemꝰ torpeſcere. vt tempus poſſimus redimere. F

Remedia aūt ꝯtra accidiā ſunt iſta
Ad ſacra. coge meōr. opās. ſꝫ opꝰ variū ſit

Primū ⁊ efficatius eſt cogere ſe ad ea ſpūalia ſtudia que maxime faſtidit ⁊ ꝑſertim ad orōnē dōec dei grā vertaꝛ in oblectatiōem Que grā ſi differatur meritū creſcit. ⁊ virtus roboratur. Poſſibile enim eſt plus mereri in pugna laboris pro habenda deuotione etiā ſi non ꝓficit ꝙꝫ ſi multe deuotionis eſſet. Contra triſticiam āt maxime valet ēbra mēoria benignitatꝭ dei ⁊ intuitꝰ bn̄ficioꝝ eiꝰ cuiꝰ bōitati ꝯpata noſtra petā ſe velut gutta ad mare Item ſit libenter in bōa ſocietate ꝙ̄ de deo loquūtur. Item illď iacobi apľi. Triſtatur aliꝙ̄s in vob oret equo aīo ⁊ pſallat. Sic em̄ cor hilareſcat ⁊ ſpūs triſticie fugaꝛ. Item alia occupatio vt triſticie obliuiſcaꝛ. Pigris āt vtilis eſt labor ex-

ercitatio cogēte ſtrennuo magiſterio ne poſſit agere remiſſe. ¶ Item ꝯtra tediū cordis valet varietas actionū vt ab vno trāſeat ad aliud opꝰ bonum. Sic angelus docuit Anthoniū. ¶ Vñ nota ꝙ ſeruus dei in his q̄tuor exercitijs debet verſari

Aut d̄o itēdat orādo pſallēdo meditando deuotioni inſiſtendo.

Aut de deo tractet. legendo ſtudendo ſecum conferendo diſcendo docendo.

Aut pro deo laboret. operando ſeruiendo corpus caſtigando virtuti ſtudendo.

Aut corpus moderate reficiat. quieſcendo dormiendo cibando vt ſpiritui ſeruiat.

¶ Nam eccľ. xxxiij. d̄r Panis ⁊ diſciplina ⁊ opꝰ ſuo. Pāis ad ſuſtētatioēm diſciplina ad correctionem. opꝰ ad exercitatioēm. Aſinꝰ idiget pabulo ne deficiat onere. ne laſciuiat ꝟga q̄ regat̄. Nota q̄uis accidia eſt negligenter ea ꝑſoluere ad q̄ q̄s tenet̄. Grauior oīo ex tedio ꝑ̄termittere.. Grauiſſima alios impedire ⁊ a bono ſ̄trahere nec poſſe bonū ferre

¶ Auaricie tres ſpēs

Auaricia etiam tres ſpecies habet.

cupide hñdi ⁊ acq̄rendi t̄p̄alia	tenacitas ꝯ ſ̄uādi hita q̄ nō dat alijs
Anxia.	**dando tenax.**

Tertia augere ditias et ꝫ vñcūqꝫ ſ̄pit̄ ⁊ iiuſte

G **vel opes acq̄ric inique.**

¶ Hoc viciū videt̄ extra nat̄am eſſe ⁊ corrupta volūtate inolitū. Nam mūdꝰ multo t̄pe carnit vicio iſto ⁊ gētes q̄dam Iudas ħ irretitꝰ ſe ſuſpēdit.

Remedia

liquēs. ꝑpēdēs. cōfidens. omnipotenti

h ¶ Primū eſt ōnia ꝑ chriſto relinq̄re ⁊ ſub alterius ꝓuiſione viuere ⁊ in nullo ſui iuris eſſe vt religioſi boni. Scd̄m eſt ꝯſiderare oēs ꝑplexitates diuitiarū ⁊ laqueos auaricie Et paupertatis vtilitatem ⁊ libertatem. Nā ꝑiculoſe acq̄rūtur cū labore ⁊ ſollicitudine ꝯ ſeruātur cū dolore amittūt̄. A nullo ſecurus eſt diues Sic eſt diues in medio cupidoꝝ ſicut carnifex in medio canū famelicoꝝ diu colligūt̄ cito amittūt̄ Mors cito rapit ab eis. Penas eternas amatoribꝫ lucrat̄. A q̄bꝫ libera eſt paupertas. pš. Rapinas nolite ꝯcupiſcere Fructus diuitiaꝝ eſt largitas elemoſinaꝝ. Semen accumulatū putreſcit ſeminatū fructificat Tertiū ē ꝯfidētia de deo q̄ nō relinq̄t in ſe. Vnū em̄ d̄ tribus indubitanter ſperandum a deo hijs qui proijciunt ſua. ſcꝫ.

	ꝓcurabit hoī necāria
Aut	in ꝑeo victu dabit vires in ſufficientia.
	qd̄ ſubtrahit corꝑi dabit mēti i ꝯſolatione

ſpūali Inſuꝑ magnā glām in celo meretur. patienter tolerata ꝑ chriſto t̄p̄alis penuria

¶ Gule quatuor ſpecies

Gule quatuor ſunt ſpecies.

añ d̄bitū t̄p̄s l' ſepiꝰ cōedere	nimio ipetū vorac̄ ed̄re
Preuenit	**impetus.**
nimis ſe implere ⁊ ſumere plus q̄ꝫ neceſſe	nimis lauta ⁊ exq̄ſita querere
implendo nimis	**haut pete lauta.**

¶ Hec q̄rta nutrit auariciā ſicꝫ p̄or accidiā: hec intellcm̄ ebetat. affcm̄ deuotiōis obruit ⁊ refrigerat agilitas ſ̄tardat̄ ⁊ ſomnꝰ iducit̄ ex nimia ſ̄pletiōe. Cuiꝰ remedia ſequūtur. ¶ Gule remedia

Velle bonū. vecūdia. ꝑpēdēdo. carere

Cōtra p̄mā ſpēm ſufficit bōa volūtas vt nolit añ vł ſepius cōedere q̄ꝫ ſit ꝯuēiēs Infirmis tñ ñ eſt lex poſita. Cōtra ſcd̄aꝫ vtil' ē diſciplia ⁊ ꝟecūdie. vt modeſte ſe hēat ⁊ ipetū refrenet. Itē ꝯſiderādo ꝙ nimis feſtina ⁊ inordinata refectio nat̄am g̃uat ⁊ minꝰ nutrit ⁊ ecōtra. Efficatiꝰ āt ſ̄mediū ꝯ̄ t̄ciā ⁊ q̄rtā ſpēs ē ñ hr̄e vñ poſſit gule ſatiſfacere. Vñ q̄ꝫto q̄s pauꝑior tāto hic minꝰ excedit ⁊ peccat. Hec ē ſ̄m traditiōes ſeniorū p̄ma puḡ quā deuicere nos oꝫ ⁊ q̄ꝫto minꝰ ſuperata fuerit. tāto validiora ſunt cetera vicia ꝯ̄ nos ⁊ nos debiliores ꝯ̄ ea. Per gulā itroiuit mors in orbē Vñ et xp̄m dyabolꝰ p̄mitꝰ ꝑ gulā tēptauit q̄i ꝑ ianuā alioꝝ vicioꝝ. ꝯ̄ quā oꝫ ꝯſid̄rare q̄ꝫ cito trāſit q̄ꝫ breuit̄ durat ⁊ q̄ñ trāſacta ē ſit q̄i ñ fuerit. Pōeḡ cū ꝯcupiſcis in corde tuo ac ſi cibū habueris ⁊ ſis ſaciatus ⁊ hora ꝑ̄terierit ⁊ de abſtinētia gaudeb̄. ⁊ dic cū ap̄lo phil'. iiij Scio ⁊ habūdare ⁊ penuriā pati ⁊c.

Luxuria q̄drupler ē ⁊ q̄tuor eius ſpecies ſunt. De luxuria ⁊ ſpēbꝫ eiꝰ.

q̄ñ cogitatiōes imūdas ſcienter verſat	oſculādo āplexādo palpādo videndo.
Corde.	**vel in geſtu.**
nat̄alis ꝯcubitꝰ ſine ꝯiugij honeſtate.	pctm̄ ꝯtranat̄am nec noiabile q̄dem.
fit concubitu.	**quoqꝫ cōtra**

De illuſiōe ſoꝑnioꝝ caueat̄ ne occaſio det̄ añ vel poſt ⁊ erit pc̄a tm̄. ¶ Remedia luxurie

Femina vitetur. ſocius. corpus maceretur

Ocia. ſenſus. ⁊ abigito. ſtudiū qꝫ p̄cū ſit. ¶ Primū ē vt ꝟ femiāꝝ ⁊ fēia viroꝝ ꝯtinuā l' frequētē failiaritatē deuitet ħc. Cū femiā ſꝑ ēē ⁊ ñ ag̃ſcer ħ eḡ maius ſ̄puto q̄ꝫ mortuos ſuſcitar̄ Eccľ. xlij. A veſtimēto ꝑcedit tynea ⁊ a muliere iiq̄tas viri Scd̄ꝫ vitare ſocietatē luxurioſoꝝ. ꝓuer. xix. Qui ſe iūgit fornicarijs erit neq̄ꝫ. Tertiū corpꝰ ſuū ñ delicate nutre hoſtē ſuū armat qui carnem delicijs fouet. Ezechie. xvi. Hec fuit iniq̄tas ſodome ſororis tue ſaturitas panis ⁊ ocium. Quartum eſt ocium fugere. Multā em̄ maliciam docuit ocioſitas ꝓuer. xxi. In deſiderijs ē ōnis ocioſus Poeta. Ocia ſi tollas periere cupidinis arcus. Quintum eſt exteriores ſenſus ab illicitis cuſtodire

ne mors intret Grego. Non expedit intueri qđ ñ licz
ↄcupiſci. Sextũ eſt int⁹ repmere cogitatiões prauas
z affectus carnales ¶ Nulla exterior municio ciui/
tatis ſufficit ſi intus pfidi fuerint. Omĩ cuſtodia ſua
cor tuũ. Septim frequẽs ſtudium orõnis Sapiẽt.
viij. Ut ſciui qꝛ aliter eſſe nõ potui ↄtinẽs niſi ds det
adij ad dñm z oraui Sp ğ orem⁹ vt rore grẽ extin/
guat ignem ↄcupiſcentie

De aĩe ſanitate z in qb⁹ conſiſtat.

M p Oſtq̃ꝫ in hoc ſtatu curatiõis morbi ſũt t᷑me
dijs effugati ad ſanitatem eſt accedendum
Que ſanitas eſt inſtar ſanitatis corpalis.
Nam ſicut ſanitas corpis ↄſiſtit in integri
tate membrox z ſenſuum z inordinata qualitate hu
mox z vigore ſpũum. Sic ſaitas aĩe in q̃nqꝫ ↄſiſtit. ſ:
id eſt i rectaz circũ — i cauta locutiõe — i rectitudĩe
ſpecta actiõe — obſeruatiõe — volũtatis

Actio puida. cauta locutio. ſana volũtas

In ordiãtiõe affectiõis — In vtilitate cogitatiõis.

Ordo ſit affectu. p⁹vtilitas meditatus

De actione.

Actio in tribus erit circumſpecta

N illicitũ eſt qđ ↄtra dei pceptũ vel eccleſiaſticum — Indecẽs qđ ñ bo/ nã ſpẽm p̃tẽdit

An liceat — Deceat

Illud expediẽs eſt qđ caret fructui vtilitatis

opus expediat meditare.

¶ loquutione ſimiliter tria ſeruanda
loq̃re adoleſcẽs i cã tua vix — ẽcũſpect⁹ i circũſtantijs loquutionis.

D **Tardus — z intentus**

ſine vtilitate z necitate ñ multiplicãs ỽba

breuiter tua ỽba loquaris — De locut̃ɓe

Debent ãt hec circũſtantie in loquendo attẽdi.
es q̃ loq̃ris — loq̃ris — corã q̃b⁹ z i q̃ loco — tempus

Quis — qđ — vbi — q̃ñ

ad ſenẽ l' aliũ — ne nimiũ — ne clãoſe — q̃ fructu z vtilitate ne ocioſuz.

cui. quãtũ. quõ. quare.

Qui hec i locutiõe ſuat has vtilitates reportat.
ſit itellcũ pſpicatior z pfũdior. p m̃l'tiloq̃ũ z vãiloq̃ũ

Perſpicit — haut peccat.

qđ loq̃t᷑ mag' a pđ alios eſt autenticum — ſingl'are' gl'am in celo meretur.

autenticus — ethra meretur

His modis nos loquẽdo hẽam⁹ ne vas ſine opculo
aut vrbs patẽs introitu ſim⁹ — De mox diſciplia

¶ Mox diſciplina in trib⁹ conſiſtit.
vt ñſit leuis hec it⁹ mẽtẽ ↄpõit — vt hũiles geſt⁹ p̃tẽdat

Maturos — humiles.

vt ſit affabilis ↄpatiẽs nulli onerosus

mores addiſce benignos.

Maturitas reddit venerabilem hũilitas imitabilez
benignitas amabilẽ — De exercitijs mẽtis

n Nũc exterioribus ordiãtꝫ d̃ rectitudĩe volũtatꝫ videñ
dũ Eſt ãt volũtas recta q̃ bonũ tãtũmõ vult z
pp bonũ z plene vult. q̃ volũtas his exercitijs adiu

Impiger. a vicijs. pax cordꝫ. pti⁹ vtẽs — uat᷑.

Sis hũilis. ſis matur⁹. ſuſpẽſio mẽtis.

Primũ exerciciũ ẽ vt hõ ſit agil' ad icipiẽdũ z facien
dũ bonũ qđ ex altius iſtructiõe l' diua iſpiratiõe itelli
git faciẽdũ. alioq̃n' ex d̃ſidia elãguet z ſemẽ iſtructio
nũ ſterile maẽt. Qui ğ tpe ſu⁹ dei puidat qđ illa hora
mag' ſit ſibi expediẽs z pẽſet q̃l'r illđ ↄgrue z magis
apte pficiat. z ħ fiet aſſuefactiõe ad bonũ Scđz ẽ vt
ſicꝫ ad agẽda bõa agil' ita ſit velox ad abſtrahẽdũ ſe a
mal' mox cũ ſentit. vt abrã volucres abigebat q̃ñ ſac
ficiũ offerbat. ſic nos malas cogitatões d̃ tẽplo cordꝫ
abijcia⁹ dicẽtes illđ Jere. iiij. Uſqꝫ q̃ morabũt᷑ i te co/
gitatiões noxie. Terciũ ẽ vt ſp cor pacificũ cũ oĩb⁹ hrẽ
ſtudam⁹ qđ ↄſiſtit i duob⁹. ſ. vt nulli malũ facer̃ veli⁹
z ſi q̃s nos i aliq̃ offẽdit pacie ſcuto vtamur. bñdici⁹
cos q̃ ſuſtinuer̃t In pacia ğ aĩaꝫ poſſida⁹ Quartũ eſt
vt q̃ꝫto pci⁹ p̃t q̃s q̃ ſe mũdi vtat᷑. z hẽat z cupiat ali
ena a nob' ſint oĩa mũdana hñtes victũ z veſtitũ hijs
ↄtẽti ſim⁹ z q̃cq̃d penurie patimur loco illi⁹ deũ i cor
de põam⁹ q̃ oĩa iplet. q̃ꝫto q̃s ſe ãguſtat nil cupiẽdo i
t᷑ris tãto dilatabit᷑ i cel' z ecõuerſo. Quitũ ẽ vt ſp itus
apđ ſe z extra corã hõib⁹ i oĩb⁹ hũilier ſe z depmat zↄ
ſideret ſp q̃l' ſit i corpe z aĩa q̃ꝫ vil' z peccamioſ⁹ Sex
tũ ẽ vt ſit matur⁹ z ſerioſ⁹ cũ q̃dã dulcedĩe merorꝫ. hri
ci lugẽtes. nã ũdiqꝫ cauſe ↄcurr̃t. qꝛ lugẽdũ p nob' qꝛ
pctores iopes picul' expoſiti. p pris. ↄpaciẽdo paupi
b⁹ afflictꝫ d̃uijs tẽtatꝫ. p d̃o ci⁹ paſſiõi ↄpatiẽdo ci⁹
vicẽ dolẽdo. zc. Sit ğ ſp ſeriũ bonũ z dl'ce ñ leuitas i
ordiãta Diſſolutio ci ẽ d̃uotiõi ſicꝫ aq̃ igni. z q̃ ducit i
ↄſuetudinẽ vix diſſueſcit z marie iocl'ari l' iocari Se
ptim ẽ mẽtẽ ſp ad deũ hrẽ ſuſpẽſã orãdo meditãdo le
gẽdo ↄtẽplãdo. Uñ q̃ñcũqꝫ ſuus dei vel ad modicũ
ñ memierit dei ↄtremiſcit z dolet q̃ſi ğuiter offende/
rit eũ. dolẽs tãti amici mẽoria fraudari q̃ nũq̃ obli/
uiſcit᷑ noſtri. Tãto q̃ſqꝫ leti⁹ z pleni⁹ deũ deũ videbit
i pat͡a q̃ꝫto frequẽti⁹ z deuoti⁹ ci⁹ memierit i exilio.
vñ pſ. puidẽbã dñꝫ i ↄſpcũ meo ſp Nec tñ i ocio ſed
etꝫ i oĩ ope ci⁹ memiſſe debe⁹ imitatiõe ãgelox q̃ ſic
exteriora diſponũt vt tñ ab itimis nũq̃ rcedãt Quã
to ci celũ ãpli⁹ ẽ q̃ꝫ t᷑ra tãto ſpũal' meditatio laciores
materias habet q̃ꝫ terrenox. Hec de q̃nto pceſſu.

n Sexta dicta q̃ in ỽtutũ iſertiõe ↄſiſtit
Nunc de ſexto pceſſu q̃ in puris ỽtuti/
b⁹ ↄſiſtit z q̃ pncipaliter huic diſtictiõi
nrẽ deſuit pauca dicẽda ſꝫ pfectus Eſt
ãt ỽt⁹ ordiãt⁹ ſꝫ ỽitatꝫ iudiciũ mẽtꝫ affcẽs. vt. ſ. malũ
fugiat z apphẽdat bonũ ad qđ date ſe hõi vij affcões

Quoꝝ quatuoꝛ ſunt contra malū ſcʒ. timoꝛ meroꝛ o/
dium doloꝛ Tres ſt ad bonū

Affectus mentis ſeptem ſunt.

q̄ ꝯfidat ⁊ ſpet in dō ⁊ ꝟa bōa ſʒ q̄dā nimis aut parū | vt dī offēſā ſepatioē; ti mēt ſʒ tā tꝑalia timēt.

ſpem | **timoꝛ atq̇.**

vt in deo ⁊ ſpe eter norum gaudet. | vt ſit de petis ⁊ ipſcōnibꝫ | in deū ſuꝑ oīa ⁊ aliaꝑꝑ deum

Gaudi. | **doloꝛ** | **vel amoꝛ**

viciorum ⁊ malorum | vt idigna agere pude at ⁊ peccaſſe

hinc odium | **q̇ pudoꝛ.**

Cum iſte affectiones ordinate ſunt ad quod debent ⁊ ſm quod debent ſm rōnis ⁊ veritatis iudicium tunc homo eſt ꝟtuoſus. Ut ſcʒ cum timet tm̄ timenda et dolenda dolet. ⁊ ſic de alijs. Sed hic tm̄ ſeptem ꝟtu tes ſeptem vicijs oppoſite principaliter ſunt tractan de Unde ſic ꝟtus quodammodo nil eſt niſi viciorum carentia Et quanto quiſq̨ ab ōni vicio purioꝛ fuerit eo ꝟtuoſioꝛ eit ⁊ pfectioꝛ.

¶ Q; in exterioꝛibꝫ omnibꝫ relucet iterioꝛ ꝟtꝰ

Hoc ꝑnotandum ꝙ ſicut nucleus in teſta vel in cortice Sic ē ꝟtꝰ interioꝛ ceteris obſeruātijs in religiōe. Omnia em̄ cerimonialia propter ꝟtutem acq̄rendam ſunt inſtituta: qua ſine ſi fuerint ſunt ſi/ cut teſta nucleo carens. Unde qui iſtis exterioꝛibus ꝯtentꝰ interioꝛa poſtponit. ſic eit quaſi qui coꝛticem vacuam vel teſtam vacuam ſine nucleo habet

¶ Sunt autem hec teſte

ſignū tm̄ ē ñ ꝟtꝰ alio q̇n ſimte ꝟtuoſe ſepe | ꝯpoſiti ꝑt ſcl̄a ris ꝟtus eſſe | cerimōialeſe pemiꝰ ꝟtuoſi

Aſt habitus. | **moꝛes.** | **geſtus**

pn̄ialis ẏpocritꝫ ſepe ineſt | vicia expugn̄re ⁊ illō ꝓpiquum | Nucleꝰ eſt ⁊ ꝑ/ fectio vite

laboꝛ. | **expio** | **virtus**

Hi ſunt ſex dies in q̄bꝫ opari opꝫ opꝰ ſalutis ⁊ cibos vite querere ne ieiuni deficiamꝰ Ita vt in ſexto duplices cibos colligamꝰ ſcʒ bene actiōis ⁊ pie affec/ tiōis. vt ſic in ſeptimo id eſt in ſabbato per q̇etem q̇e ſcamus. Sed nūc ad virtutes veniamꝰ ⁊ de ſingulis tres gradus diſtinguamus vt q̄ntum diſtemus vel ꝑ pe ſimus dinoſcamus Et ꝑmum de dilectione exoꝛ/ diamur quia ipſa amatoꝛie radix ceteraꝝ añquā nul la virtus neceſſitoꝛia eſt vite eterne. Omnes enim ip ſa infoꝛmat.

De charitate.

Charitas eſt oꝛdinata ⁊ mag na volūtas ſeruiendi deo. pla cendi deo. fruendi deo. Quem ſuper omnia potiſſimū propter tria diligere debemus.

¶ **Cur diligendus deus.**

ꝑmo bōitas ipa q̄ meliꝰ cogitari nō poteſt | prioꝛ dilexit nos ta lis tales.

Valde bonus. | **quia dilexit**

Non em̄ ſuffecit diligere affectu ſolo ſed oſtendit effec tu in beneficijs.

benefecit amandus.

In quibꝰ conſiſtit dilectio.

¶ Dilectio autem noſtra in tribꝫ ꝯſiſtit.

prio in volūtate vt velit bonū rōni ꝯſentiens | ſcd̄o ne ocioſa ſit ꝓgr̄dit i opꝰ cū ōni familia

Noſtra volunt. | **opere.**

vt ſcʒ ex deſiderio iam operetur ⁊ velit bonum ⁊ con trarium execretur.

vel in affectu reperitur.

¶ Sūt āt tres huiꝰ charitatis g̃dꝰ ſm tres ſtatus Et hʒ iniciū ꝑfectū ⁊ finē. Et tra ꝑfert herbā inicium ꝟtutis. ſpicā ꝑfectꝰ. Fructū ꝑfcōnis

Tres gradus charitatis.

Prepōas nil. cōſiliū. pete languide ſolue.

¶ Primus eſt Sic diligere ꝯceſſa ⁊ eis vti vt tātū illicita vitet ⁊ amoꝛi dei nullius rei amoꝛem prepōat Iuxta illud Si vis ad vitam ingredi (id eſt in egreſſu eſſe) ſerua mandata. Secundus eſt cum homo vo/ luntarie plenioꝛi affectu non contentus eſt ſeruare ꝑ cepta ſine quibꝫ non eſt ſalus. ſed ad omnia que dei ſunt voluntarius etiam ad conſilia vt religioſi. Pro mouens quantum poteſt amoꝛem dei probans que ſit volantas dei bona ⁊ beneplacens. Ubi nota ſi ꝑ tuo velle domino ſeruis remunerabit te pro velle ſuo Si autem ſerujeris ei pro velle ſuo remunerabit te pro velle tuo. In quacunq̇ menſura ⁊c̄. Tercius gra dus eſt tanto affectu eſtuare ad deum quaſi ſine ipſo viuere non poſſit coactus deſiderio diſſoluendi ⁊ eſſe cum chriſto. Talibus viuere eſt in faſtidio aut pacien tia ⁊ moꝛs in ardenti deſiderio etiam ꝑ dura toꝛmen ta Nil eſt quo poſſunt faciari niſi attigerit ad vite fon tē Talibꝫ tn̄ iteri guttulꝰ ꝯſolationū ꝛficiūt

iterne ſuauitatꝫ ꝛcatiōe. | xpi ſanguine ⁊ coꝛpe

Internus guſtus | **chriſti coꝛpus.**

animarum vtilitate.

quoq̇ fructus.

Hinc iugiter ſtipate me malis clamat.

De dilectiõe proximi

Dilectio primi ex dilectiõe naſcit̃ dei. Nã primi
propter deũ in deo ſm deũ diligere dem⁹:
D deo.i.ea forma deũ qꝛ ipſe ſm deũ ad nõ fiere nec
qua deum mãdauit ſalutẽ aie verbo tãtuꝫ
In propter q̃ ſecund. vere.
nõ carnaliter vel ſenſualiter ordinate ⁊ nõ ad vitia
pure. ſit ⁊ ordo

Quo circa notandũ q̃ multiplex ẽ dilectio iſta
q̃ carñlib; nutrit̃ q̃ diligit ꝓ mu int̃ ꝓpiq̃s l' q̃ nat̃a
int̃ viꝝ ⁊ feiam neribꝫ venuſtauit ⁊ ſilia mag̃
Carnalis. cupida. natur.
q̃ notoꝝ ⁊ failiares diligi⁹ a ſpũ ſcõ dcã q̃ a do mãdat̃
ſocial. q̃ꝫ ſpiri.

Spiritalis ꝑ ſe ſola eſt meritoria. naturalẽ ⁊ ſocia/lẽ efficiens meritorias qñ ab ea regũtur Cupidã tolerat ⁊ ꝑpat. Carnalẽ tollit ⁊ fugat

Signa dilectiõis carnalis

E Et qꝛ dilectio carnalis qñqꝫ ſe palliat ſub ſpecie ſpũalis. iõ eius indicia ſũt ponẽda. ⁊ ſũt iſta
qñ pauca de ſpirita ſecũd⁹ inſolẽtia inq̃etudo cor/
libꝫ mlta de iutilibꝫ geſtuũ ⁊ moꝝ dis qñ abſẽtes
⁊ dilectiõe loquũtur qñ ſoli ſũt ſp vt ſũt cogitãdo d
pal. oſculari inuicem
Fabula. geſtus. et inquies.
cõdilecti nõ velit aliã dili ira et turbatio qñ offendit
gere ne ipſa minoretur nimia
impacientia. turbo
munuſcula ⁊ dulces iordiata diſſiſatio vitioꝝ
aãtoꝛie lrẽ ⁊ ãplecti ea ad inuicẽ q̃ iuicẽ excuſant ⁊
palpant
Munera diſſimulant. hec monſtrãt
Spiritualis dilectio ẽ oibꝫ hijs ꝯtraria
carnis amorem

Valde carnalitas hec horrẽda religioſo Alioquin vinũ ſuũ eſt mixtũ aqua. Sed iã grad⁹ dilectiõis po/namus.

Gradus dilectionis

Haud odiat. ſit cõgaudẽs. adamãs inimicos

Prim⁹ grad⁹ dilectiõis ꝓximi eſt nullũ odire. nulli cupe malũ. nulli⁹ ipedire velle bonũ. In neccitate ꝓximo ſubuenire vt ſcꝫ alteri nõ faciat qd̃ ſibi noluerit fieri ⁊ ecõtra Secũdus gradus ⁊ ꝑfectus ẽ. Sic alterius ꝑfectui cõgaudere ⁊ bonũ alteri⁹ diligere q̃ſi ꝓpriũ ⁊ ſic ei⁹ aduerſitati ꝯpati quaſi ſue. Ubi autẽ talis ineſt affect⁹ ibi neceſſario nõ deerit ſubuẽtiõis effectus q̃tuꝫ opportunitas patit̃ ⁊ facultas Perfectio dilectiõis proximi eſt diligere inimicos ex affectu ⁊ ea dulcedine erga ſe perſequentes affici. ſic erga ſingulariter dilectos. Et nõ solũ res ꝑales. ſed ⁊ corpus ꝓ fratribꝫ ponere parum eſſe ſicut chriſtus ⁊ ſcti non ſpe p̃mij martyrij. ſed magis ꝓ affectu ſalu/tis fraterne Et reuera ſunt inimici diligendi qui preſtant occaſionẽ tanti premij.

De humilitate q̃ruplex ſit ⁊ vnde cauſet̃

Nunc de humilitate q̃ nos ordinat ad veritatem. ſicut charitas ad bonitatẽ dicendum A
Eſt autẽ hũilitas virtus qua hõ veriſſima cognitione ſui ſibimet vileſcit Ad hãc ãmonẽt nos
Et qd̃ ſumus qꝛ a nobis ñ hẽmus
ñ ſum⁹ vanũ ẽ gliari qd̃ ñ ẽ.
Triplicẽ aũt hũilitatẽ hrẽ debemus ſcꝫ
hũiles i nob hũiles ad ꝓxios hũileſ erim⁹ erga deũ
Ad nos ad fratres. hũileſqꝫ deo dectꝫ eẽ

¶ In nobis dẽmus hũiles eſſe quo ad hec
vt ex cõſideratiõe nrẽ vilitatis vt humiles mores
defectibilitatiſ nos deſpiciam⁹ geſt⁹ ⁊ v̾ba hẽam⁹
Vilia volue tua. mores hũiles.
vt in hũilibꝫ opibꝫ nos exerceamus
opus abiect.

Ad proximũ humiles debemus eẽ quo ad hec
ꝓxim meliorẽ reputã hõre exteriori ſtio patiẽter ꝓ
do hũilitate ſupiores ꝓuẽiẽtes ſuc rimi iſirma ⁊ d
inuicẽ arbitrãtes rẽ⁹ icliãdo fectus ſuſtiere
deferendo
Fratrem ꝓeputes. et hõres. fer patienter. B
Et qꝛ proximoꝝ alij ſunt equales alij ſupiores alij ſb/diti. Subditi prelatis obedientiã ⁊ reuerentiã dẽbẽt vt patet ſupra.

Porro de hũilitate p̃latorum tres regule notant̃.
rectorẽ te poſuerũt fci ſum⁹ puuli luc. xxij. Ego aũt
eſto q̃ſi vn⁹ ex ill' i medio vrm̃. i medio vrm̃ ſuꝫ.
Eccli. xxxij. q̃ſi nutx foueat fi. l. (ſic q̃ miſtrat
Sis vt vnus. quaſi ſis nutrix. ſis ipſe miſter

Hũilitas aũt ad deũ etiã in tribꝫ conſiſtit. C
p̃ma vt ipſm deũ dñm iudi ſcda vt flagella ei⁹ hũilit̾
cẽ ꝯgſcam⁹ ei obediamus tolerem⁹ ñ remurmurã/
ſic fui ⁊ ab offenſa caueã⁹ do ſꝫ dicẽdo Iudiciũ dñi
⁊ peniteamus portabo qm̃ peccaui
Noſce tuum dominũ. fer flagra pie
tẽia vt de beneficijs ei⁹ nõ extollamur. ſed grati ſim⁹
ei aſſcribendo
cane grates

Licet ex dictis grad⁹ Gradus humilitatis
humilitatis poſſunt dinoſci vt tñ clare pateãt D
nota ſequentes
Quid ſis cognoſcẽs. ſperne te. ſpernis hõres
¶ Primus eſt vt agnoſcat hõ ſe quid eſt. ⁊ viiẽ iſirmũ inopẽ boni. vitioſũ peiorẽm nõ eleuãs ſe ſupra ſe nec laudes hoim querat. et ſi aliquãdo excedat ſe re/

ꝓhendat ⁊ in oĩbus ſeip̃m ſpernat. Ob hoc tãtas fragilitates deꝰ ꝑmittit in nobis ne ſicut apoſtate ã geli extollamur ¶ Secũdus eſt cũ nõ ſolũ ex ſui noti cia ſpernat ſe. ſed etiã ab alijs patienter accipit ſper ni ſe Immo quia veritatẽ accipit ⁊ deſiderat cupit ſe ab alijs reputari talẽ qualẽ ſe reputat ſcʒ vilẽ ⁊ igno bilem inq̃ʒtum credit agnoſcẽti nõ obeſſe ¶ Tertius eſt qñ etiã in magnis virtutibꝫ ⁊ donis ⁊ honoribus hõ nõ extollit̃ nihil ſibi ex hoc blanditur. ſed totũ illi refundit a quo fluit oẽ bonũ. Hec eſt hũilitas ꝑfcõꝝ qui quanto maiores ſũt humiliant ſe in oĩbus. In ſenſu affectu. verbo actiõe habitu. Talis xpi marie ⁊ ſctõꝝ fuit. Omnis inopia virtutũ venit ex hũilita tis defectu q̃ mater ⁊ cuſtos virtutũ eſt ⁊ fundamen tũ. Ideo deꝰ ſepe grãm nõ largit̃ qꝛ inde ꝑiculoſius nos extolli cognoſcit

¶ De paciencia q̃ʒ varia ſit ⁊ q̃ ſigna eius

Ex charitate ⁊ hũilitate pacientie virtꝰ proce dit q̃ ordinat ad fruitionẽ ſũme pacis. Eſt aũt paciencia eterne glie reſpectu volũtaria ⁊ inſuꝑabilis ꝑpeſſio laborum. Et eſt multiplex.

Qñ aut ꝓ hũana | qñ aduerſa ñ | ṽa pacia ẽ deſcꝑta
glĩa ſirat ã i opoꝛ | vleiſcit̃ qꝛ m a | q̃ ẽ ṽtꝰ mag̃ ⁊ meꝛ
tunũ tps differt h | iꝰ ſibi malũ ti | retur celum
vitioſa ẽ ⁊ ſuppli | mʒ hec cauta
ciũ meretur | euadit dãnum

Eſt ſimulata. neceſ. pacia maꝛia ṽtus

¶ Quinqʒ ſunt in quibꝫ vera pacia ꝓbatur
ꝑmo in corꝑis | ſcdo i tpal̃ pe | tertio i bõꝛis detrimẽ
leſione | nuria ſubie | to ⁊ illata ꝯfuſione

Leſio paupertes. pudoꝛ.

q̃rto in caroꝝ offenſa | in tranquille mẽtis turbaꝛ
aut ſubtractione | tione

electis quoqꝫ turbo

Et nota ꝙ ſicut ꝓ iſtis q̃nqʒ cauſ ꝓpter ſe nõ tur bari virtus eſt pacientie Ita ꝓ defectu iuſticie nõ tur bari vitium teporis

¶ Pro ſe em̃ q̃libet ꝯtriſtari dʒ | Cur triſtandũ
ꝑteritꝫ ꝺfectibꝫ iuſticie | pñie (ciedi
Pro ꝑñtibꝫ corporibꝫ ⁊ ſic ẽ ṽtꝰ | feruoꝛ ꝓfi ꝫ
futuris ꝑiculis | cautela tioꝛꝫ

Pro ꝓximis quoqʒ contriſtandum
tꝑalibꝫ moderacius
pro
ſpũalibus amplius

Et licet drie videant̃ inter patientiã. fortitudinẽꝫ ⁊ conſtantiam. magnanimitatẽ: longanimitatem. mititatẽ ⁊ mãſuetudinẽ. tñ ſepe vnũ pro altero poĩt differencia ex deſcriptionibus patet

¶ Pacientie fructus.

Valet aũt pacientie virtus ad multa

ꝑñtis vite incõmoda alio | mẽtẽ qꝛ ſicut corpus paſ
qñ hõ affligit̃ mẽs amari | cit̃ ꝯuiuio ita mẽs ṽtute
cat̃ cõſcientia ledit̃ | ſaginatur

Hec releuat. reficit hec.

ꝓximos q̃ paucos vidẽt | petã ꝑterita precauens
patientes ſʒ excuſãtes ſe | futura

edificat quoqꝫ purgat

grãʒ in ꝑñti ṽtu | i celo: gaudete | Et retribuẽs q̃lia f
tũ. fʒ mltitudieʒ | ⁊ exultate ecce | cepit ⁊ innãs eũ et
doloꝝ ⁊c | merces vrã ml̃ | ꝯformans qd̃ glia
| ta eſt i celo | ſumma (fito

Auget glorificat. cõfoꝛãt nos cru

Sunt tres pacie gradꝰ Pacie gradus

Tu motꝰ reprime. ñ tberis. cupe. gaude

¶ Primꝰ eſt vt diſcat hõ motus ire ⁊ ipaciẽtie ꝑ pu gnã cohibere ne erũpat foris in verba vel fcã illicita Solet aũt ignis materialis cohiberi q̃ttuoꝛ modis Sic et ire ſcilicet.

ꝑmo ꝑfuſiõe bonoꝝ ꝯſilio | ſcdo obſtructione. i. oris
rũ vt deliberet ſicut ignis | ⁊ labiorũ cõcluſione
perfuſione aque

Fundens obſtrue.

tertio diſſipatiõe vt alios ac | q̃rto matie ſubtractiõe
tꝰ aſſumat ⁊ ſic irã negligat | ne talia agat vñ ira orit̃

diſiungas. ſi deficit ignis.

¶ Secundꝰ pacientie gradꝰ eſt cũ ex lõgo vſu patiẽ di ⁊ ipacientiã refrenãdi hõ didicerit iã nõ terreri vl̃ turbari aduerſis. ſed quaſi incõcuſſe aduerſarios cõ ſpicit ſciens ꝙ nil nocere pñt. Aut ipi torquentur et ſue ipacientie teſtes ſunt tu tacẽdo magis laudaris Sũt latratꝰ canũ nihil reputandi Oportet pati mor ſus pulicũ ⁊ ſilium beſtiolaꝝ. ſic etiã pũctiões ḋtra ctoꝝ ¶ Tertius gradꝰ eſt gaudere in tribulatiõibꝫ cũ aſſunt ⁊ deſiderare cũ deſunt vt nobil̃ tyro ad tyro ciniũ gaudet Vera hũilitas ſic gaudet ab alio hũilia ri ſicut a ſe Et vera pacia tam libenter fert ab alijs il lata ſicut diſciplinas caſtigamina q̃ ſibiipi infert

¶ De obedientia

Et quia obedientia patientie eſt finitima ⁊ oĩbus religioſis valde neceſſaria Ideo ⁊ pauca de ea ſunt dicenda. Eſt aũt obedientia ꝓprie voluntatis ſubiectio arbi trio ſuꝑioris ad licita ⁊ honeſta. Obediendũ eſt aũt ſoli deo propter ſe. vel rõnali creature vice dei i his q̃ a nobis deꝰ requirit ⁊ q̃ ad deũ ducũt. Et aũt int̃ ce teras triplex rõ libenter obediendi

ꝑmo qꝛ ſic a deo oꝛdiatũ | Expedit em̃ ſeq̃ ducatũ bo
vt ſũma medijs ⁊ media | noꝝ ne errẽt a via dei ſʒ ſꝑ
imis preſint | mereãt̃ ⁊ ſint ſecuri

Oꝛdo vel vtilitas

tertio vt q̄ peccādo deū cōtēpſit obediēdo hōi ꝓpter deū ſatiſ faciat ⁊ recōſilietur

faciās ſatis intolerando.

Inuenitur triplex obedientia.

ꝑma neceſſitatiſ q̄ cogit̃ inuit⁹ q̄ libent̃ eēt liber ſi poſſʒ vel auderet vt bos ⁊ aſinus . et huiuſmodi. | ſcd̄a cupiditatiſ q̄ pro mercede terrena l' cor poris ꝯmoditate l' cō ſolatiōe extiori obedit

Paret compulſus | **cupidus**

I tertia charitatis gn̄aliter ſūpte q̄ ꝓpt̃ deū ex dei cha ritate obedit .

vel amans generalis

¶ Circa obedientiā cupiditatis ſciendū Qʒ quāto o/ bedientia plus hʒ de tp̄ali ꝓprio ſolacio tāto minus hʒ de merito corā deo Nota quoqʒ ꝙ generalit̃ p̄t innui alia diuiſio obedientie Cui⁹ quedā general' ge neralior generaliſſima. Alia ſpecialis ſpecialior ſpe/ cialiſſima vt in profectibus

Gn̄al' | oēs fideles ſuis p̄latiſ i eccl'ia obligāt̃
nā | gn̄alior ē q̄ ois creat̃a rōe vtēs d̄o obedire tenet̃
obia gn̄aliſſiā | ois creat̃a obedit creatori ſiue nat̃a (li motu aut alias.

ſpeāl' | clerici ſpeāl'r tenet̃ ſuis obedire p̄latiſ
nā | ſpeālior ē q̄ r̃ligioſi ſe ligāt ad aliq̄ d̄ciata ſtat̃ta
obia ſpeāliſſiā | ſn̄ exceptiōe ꝓmittit̃ obia ad oia .

Non tamē illicita ſicut nec impoſſibilia ſunt obediē tia agenda. Tres gradus obedientie.

K Unt tres obedientie gradus

Juſſis . cōſilijs ſis parēs . poſſibilíqʒ.

¶ Primus ad p̄cepta . ſecūdus ad cōſilia . terti⁹ ad ō nia poſſibilia Et hij ad ea in' q̄bꝫ obediēdū Uel alit̃ Sed quantū ad effectū mētis ſic grad⁹ ordinātur.

Aut timet . aut ſperat . vel amatur . vel gau det obedit

¶ Infim⁹ eſt ex timore ſupplicij parere tm̄ in hijs q̄ preceptor' iubent̃ Ad alia tepidi niſi inq̄tuʒ pudor vel cōſuetudo hūana cogit quibus ſufficit mortale p̄ inobedientiā nō incidere. ¶ Secūdus gradus ē ſpe premij ad iniuncta volūtarie obedire. Nō diſputan do in quo teneat̃ obedire vel nō . ſp̄ em̄ meritorium credit dū malū nō ſit quod iubet̃. etiā ſi p̄relat⁹ ma/ la intentiōe vel odio iubeat. Quia tunc eſt dupl'x me/ ritū obedientie ſcʒ ⁊ pacientie Unde bono obedien/ ti proficit indiſcretū ſupioris preceptū . tanq̄ʒ ſi maſ/ ſam auri iactaret in ſinu Tertius eſt ex ſola dilcō ne dei etiā cū gaudio obedire etiā ad difficilia exēplo chriſti (obedientis vſqʒ ad morte̅) et ſanctoꝝ Quan/ to quis obedientior tanto ei deus exorabilior ⁊ om/ nis creatura ſubiectior De cōtemptu diuitiarūʒ

L Iam de cōtemptu diuitiaꝝ qui et paupertas dicit̃ videndū que auaritie opponit̃ et eſt triplex.

Eſt paup̄ rebus · ſeu mēte . ſiͭ' vel vtriſqʒ

¶ Fit aūt diuitiaꝝ ꝯtempt⁹ dupl'r. Aut dū liberali/ ter effundūtur in paupes vel ad cultū dei. Aut cū pe nitus deſpiciūtur vt religioſi

Diuitie cōtemnēde ob quattuor

¶ Sunt aūt q̄ttuor cauſe ob q̄s ꝯſulit̃ diti aꝝ ꝯtēpt⁹

ab amore dei Neō p̄t deo ſeruire ⁊ māmone | a ꝑfectu v̄tutū q2 onera/ t⁹ nō p̄t velocit̃ currere

Nam retrahunt. | **tardant.**

meritū qd̄ paupertas augʒ q̄ paupior eo i cel' ditior | tp̄al' ſub̃a ⁊ ob m'lta ſper nenda ⁊c̄

minuunt | **ob multaqʒ ſperne**

ex ſui nat̃a q2 ē ra ⁊ puluis | bōis ex mal' imo mali abundāt | in acq̄rendo tior i f uādo dolor i amitte̅⁹

Uilis. | **cōmunis.** | **labor.**

Quo pl⁹ hn̄t pl⁹ ſitiūt vt idropic⁹ | m'tiʒ ⁊ ē occaſio mor tis ⁊ dānatiōis | eis inuitiʒ nec diu poſſidēt.

haud ſatiat. | **nocet.** | **aufert**

¶ Nec debet ſapiens ꝑpendere ⁊ qd̄ vile eſt dʒ pui/ pendere ⁊ nō multum laborare ꝑ eo qd̄ nō eſt vtile. ⁊ fugere pernicioſum.

Tres gradus cōtemptus

¶ Sunt aūt tres gradus hui⁹ ꝯtēptus diuitiaꝝ

Nil petit iniuſtū . nec abūdās . poſſidʒ ⁊ nil M

¶ Primus grad⁹ eſt nihil velle hr̄e iniuſti lucri. nec ꝑ ſe acquiſitū aut ab alio datū vel relictū ⁊ oībꝫ r̃dde re debita pro poſſe. Et de iuſte hītis facere elemoſi/ nā ⁊ nō abuti ꝓpria facultate . ad peccatū ſuperbie la ſciuie ⁊ gule . ⁊ ſic de alijs Et hic nota ꝙ tribꝫ modis iniuſta bona habentur.

Aut q2 | ip̄a male acquiſiuit quocūqʒ mō
| ab alio datū vel relictū q̄ ius i eis n̄ hūit
| alteri in rebꝫ iniuſte nocuit qd̄ r̃ſtituere dʒ

¶ Secundus grad⁹ eſt nihil ſupfluū velle hr̄e. ſʒ ne ceſſarijs eē cōtentū in victu ⁊ veſtitu ⁊ ſic de alijs. Re liqua paupibus dare. Quod ſugeſt dare elemoſinaꝫ Ut monachi in egypto. Eſt aūt duplex ſufficiētia . ſ. Indigentie ⁊ ꝯcupie Sufficiētia indigētie cui ſuffi cit ſuſtentare naturā vt deo poſſit ſeruire . Hāc na/ tura docet vt patet in brutis ⁊ plantis. Alia eſt ſuffi/ cientia cōcupie . hec excedit mēſuram . Limites n̄ ha bet niſi ipoſſibilitatis. Cor auari fouea ſine fundo

¶ Tertius eſt nihil velle poſſidere in hoc mūdo ⁊ in neceſſarijs penuriā pati ꝓpter deū exēplo xp̄i ⁊ ſctō rū q̄ plene docuit ꝯtemnere eas tanq̄ʒ impedimenta ſalutis. Huic paupertati multe virtutes ⁊ grāꝫ dona ſunt annexa q̄ pauci tn̄ capiūt . q2 vere paupes n̄ ſūt. ampliora ſemꝑ vel pro ſe vel pro alijs deſiderantes. Qui oēm ſollicitudinem in deū iactat deū ꝓuiſorem hʒ q̄ nullū in ſe ſperantē derelinquit. Sʒ aut dabit aut illis potiora De ſobrietate.

A Sobrietas eſt virtꝰ qūa corpis alimenta cum moderamine admittūtur in cibo potu ſom/no Et igit̄ abſtinētia gaſtrimergie vitio op/poſita ¶Eſt aūt abſtinentia multiplex ꝛ varia

p̄ma medicialis	ſcđa paupt̄at̄	auaritie vt rebus
ppt̄ ſanitatem	ꝑ nccītate penurie	parcat
Abſtinet eger .egens.		**parcus**
hypocriſis pro laude hōim	religioſa pro deo	
fictus quoqꝫ	**iuſtus**	

Fit abſtinētia religioſa ꝑ agēda pñīa. ꝑ virtute ob tinēda. calcādis vitijs. ꝑ edificatione ꝓximorum pro gl'ia merenda: pro intellectu in ſcriptura acuendo. ꝛ ſic de alijs. Hec eſt meritoria dū deus eſt cā primaꝛ forma.

¶Sobrietas in tribus cōſiſtit. In q̄bus ꝯſiſtit

ne p̄cioſa ſūptuoſa	vt ñ nis nec	vt nō iportūe ſed
ſꝫ ſimplicia cibaria	ſepiꝰ cōedat	modeſte ꝛ religi/
B q̄rat q̄ facil'r hñr̄.	q̄ꝫ oꝫ ſꝫ ꝑpate	ſe
In quali	**quanto qꝫ mō ſiſtit**	**moderato**

Quando hec obſuant̄ tunc ſapit ſuauiꝰ. ſumit̄ co/modiꝰ. reficit ſalubꝛiꝰ. minꝰ grauat ſtomachū. faci/lius digerit̄. miñꝰ peccatur. Utilitates ſobrietat̄

Ualet autem Sobrietas ad multa.

ꝛ ſatiſfacit ꝑ pctis	corpꝰ ꝛ laſciui	fit hō ad v̄tutes
voluptate ꝯmiſſis	am repͥmit ꝛ	ꝓmptioꝛ. caſtioꝛ
	ſpūi ſubijcit	deuotioꝛ hūilioꝛ
Purgat.	**caſtigat.**	**abilis**
corpus qꝛ noxios	ꝛ edificat ꝓrios	gl'aꝫ meret̄ vt co
hūores deſiccat	qꝛ ꝯſ̄ciāt iciora	medat illic paēꝫ
		celeſtem
ſanat.	**docet**	**aſtra**

Sunt aūt tres ſobetates gradꝰ Gradꝰ ſobetat̄

ſcꝫ cauēs crapulā ꝛ ebꝛie	vt abſtinere a carne vino a
C tatē nec ieiunia frāgat	ſpiorē eligere potū ꝛ victuꝫ
	vt filij rechab
Illicitū caueat.	**licitum reſecans.**

tm̄ neceſſaria cupit illis cōtentꝰ nō faciēs curā carniſ in deſiderio

opus optat.

Uel aliter gradꝰ hij aſſignātur Uel ſic.

p̄mo patient̄ carere cū ñ p̄t de	ſecūdꝰ velle carere ꝑ
lectabilis cibꝫ hꝛī ꝛ nō inde cō	deo delicatioꝛibꝫ ꝛ fuꝫ
triſtari.	gere ea eligēdo vilioꝛa
Ut patiens careas.	**fugias.**

tertius poſſe ſine difficultate abſtinere ab hitis delcā bilibus

habitum quoqꝫ ſpernas

Et nota ꝙ quo ad paupta̅tem maioꝛ virtꝰ ſit non hꝛē qđ cupias. tñ quo ad fortitudinē abſtinētie ma ius eſt appetitū poſſe retrahere ab vſu pñtis volup/tatis. Securiꝰ tñ eſt fugere delectatiōes carnales et nō hꝛē. Faciliꝰ in littore nō ſubmergeris q̄ꝫ in gurgi/te aquarum. ¶Et hic notandū ꝙ virtus mediū te/net vitioꝝ ꝛ in vtroqꝫ latere vitijs ē obſeſſa vt ſi mo/dice a diſcretiōis tramite deuiauerit iā virtus ñ ſit. Ut parcimonia ſi modū excedit vitiū eſt gule Si ni/mis modicū admittat indiſcretionis vitiū ꝛ ſic đ alijſ

Uitia q̄ꝫ interdū ſe virtutes mentiūtur ꝛ velamen virtutis aſſumūt vt aut diſſimulent̄ aut laudēt̄. vt Greg. đt. Unde oꝫ vt diſcretio ſpūs mediū virtutis iter eligat regia gradiēs via nō a latere declinās.

De caſtitate

Caſtitas ſobrietatis eſt filia ꝛ nutrix̄ ab ea. ſic ecōtra luxuria a ventris ingluuie nutrit̄. Aū fons obturat̄ riuꝰ eiꝰ deſiccat̄. Qui ergo caſtꝰ D eſſe deſiderat ſobrietati ſtudeat Caſtitas virtꝰ ē ori gine celeſtis. cuiꝰ magiſteriū ē de celis quā āgeli obſ/uant. et facit hec bona.

mentē liberā facit	corpiſ feditateſ ꝯſciaꝫ letificat qꝛ	
vacare deo ñ hñtē	euacuās luxꝰ	cōſolatōeꝫ ſpernit
curā alioꝝ	qđ valđ magnū	
Expedit.	**emūdat.**	**letum**
deū ꝛ ei ꝓximū facit quē ſe	facit angel' ꝛ hōibꝫ na/	
cratur in caſtitate	turaliter amant	
placat.	**venerandum.**	

Ad caſtitatis aūt acquiſitionē valent remedia lu/xurie ſupradicta. ſcꝫ Alienatio ꝛ fuga. ſenſuū cuſto/dia Ocij deuitatio Et oīs frequentia ꝛ hmōi

Diuiditur q̄ꝫ caſtitas: qꝛ eſt ca Diuiſio caſtitat̄

ſtitas cōiugalis: vidualis. ꝛ virginalis. Eſt caſtitas corpis. mentis vtuſqꝫ. Gradus caſtitatis

Gradꝰ caſtitatis ꝓut religioſis deſuiūt ſūt tres

Abſtrahit a facto. caro ſeruit ſentiet ꝫ vix.

¶Primꝰ gradꝰ eſt abſtinētia ab actu carnali cum ꝓpoſito ſic manēdi ꝛ oībꝫ illicitis motibꝫ ꝯſenſū ne/gandi Et hic grādis ē pug̃. vnde ad ſecundum eūdū

¶Secūdus eſt cū per macerationem carnis ꝛ a/lia ſpūalia ſtudia. affectꝰ mūdat̄. ꝛ caro ſpūi ita ſbiu/gat̄ vt rariꝰ tēptet̄ ꝛ minꝰ. Si hoſtibꝫ vitioꝝ fidelit̄ reſiſteremꝰ in principio. facile triūpharemꝰ Nūq̄ꝫ tñ licet deponere arma. ſed oꝫ ſtare in cōtinua cuſtodia Ceſſant em̄ fraudulēt̄ q̄ñꝫ hoſtes ſalut̄ nr̄e ¶Ter/tius gđꝰ eſt Ita domitas hꝛē ꝯcupias carnis ꝙ vix rariſſime ꝛ tenuiſſiē ſentiāt̄. ꝛ ex affcū talē īduiſſe ca/ſtitatis amorē vt horreat ita oēs carnales motꝰ ꝙ q̄ ſi nauſeā inde patiat̄. nec poſſit audire tractari de o/peribꝫ carnis niſi cū horrore ꝛ execratiōe cordis. Et ſi q̄ñ ꝑ vtilitate ſmo de opibꝫ carnis venerit. ita qui etos carnis ſue motꝰ ſentit ac ſi de luto vl' lapidibus aut alijs tractaret. Et iſtđ vēit ex ſingl'ari dono dei. ita vt pſal. dicat. Uēite ꝛ videte opa dm̄ q̄ poſuit ꝓ digia ſup t̄rā auferēs bella (tētationū carnaliū) vſqꝫ

ad finē terre.i.ad termios motus. Et tūc ſequiť vacate ⁊ videre ⁊c. Nā poſtq̄ȝ in h̄ ſerto ꝓceſſu ē plene q̄ erat⁹ ad ꝯtēplationē ē accedendū q̄ ē ſeptim⁹ ꝓceſſ⁹ quē reſeruam⁹ in finē libri. Ne materiā ⁊ ordinē confundam⁹. Hec ex profectu religioſoꝝ.

¶ De ramificatione virtutum ⁊ vitiorum.

F Exinanite exinanite vſq; ad fundamētū in ca.ps. Quanq̄ȝ in ſuꝑioribꝫ plurima dicta ſunt de ipis virtutibꝫ ⁊ vitijs principalioribꝫ ſcȝ ſeptē gentibus ⁊ ſeptē capitibus draconis ⁊ coꝝ contrarijs. Ualde tñ neceſſariū ſciētes volenti vitia plene deuincere nō ſolū noſſe vitia illa ſeptem principalia. veꝝ etiā ſcire ⁊ filias ⁊ ramuſculos male arboris illius. Ideo quo ſuccincti⁹ poterimus ſub miſtica arbore aſſignabim⁹ eas vt ſic plene vitia exinanire et ꝑfecte virtutes inſerere poſſim⁹. Nam teſte venerabili mgrō Jacobo carth. aſtut⁹ ille ⁊ callidus ſerpens videns vineā dñi nō poſſe prima fronte grandibꝫ illis ⁊ principalioribus malis arboribus occupare ſtudet ȝiȝania ſuꝑſemiare adeo vt totū fere ſemen bonū ſuffocet. Hoc eſt q̄ȝ videt ꝙ religioſos prima fronte nō p̄t in mortalia illa ſcȝ luxuriā aꝑtam ſuꝑbiam inflectere ſtudet ſaltē vel corda illorū boꝝ vitioꝝ filiabꝫ ac ſurculis ita replere vt ꝓſus eos abſtrahat a deo adꝫ offuſcās vt vix ſe deꝑhēdāt vel putent eſſe in pctis dū ſunt infecti diabolicis illis ſagittis.ſ.tumore apparentis ſctitatis cōtemptu ñ ſic viuentiū detractiōe ⁊ hypocriſi ⁊ innumeris alijs filiabus principaliū vitioꝝ. Que tanto ſūt ꝑiculoſiora quanto min⁹ ab eis mala reputata. vt auctor ille in tractatu ſuo q̄ Oculus religioſoꝝ dicitur late declarat. Ut itaq; hmōi filie ſeu vipere ꝓgenies agnoſcanť. agnite vitenť extirpenť ad fundamentū vſq; exinaniāť. ⁊ v̄tutū ſeia rurſ⁹ iſcrāť. iō ſub typo duaꝝ arboꝝ vni⁹ eradicāde. alteri⁹ plātāde ramificatiōes vitioꝝ ac v̄tutū inſinuāť. q̄ȝ vlteriorē ꝺclaratiōȝ q̄ noſſe volet In ſūmis vitiorum ⁊ virtutū In Speculis moralibꝫ. In ſummis domini Anthonini inquirere poterit. Sufficiat nobis vel nomina ipſa poſuiſſe cum diffinitione vt bō ſe in his exercere. examinare poterit. ¶ Itemq; inter meditandū aut ſermocinandum dilatare. Nam poterit ſemꝑ de genere deſcēdere in filias ⁊ ſpēs eius. Quiſq; igitur terrā ſuā operetur et colat. et qui ingenuū agrū ſerere volet liberȝ arua prius fruticibus falce rubos feliceq; reſecet vitiorum arbores euellat ac ſuccidat vt plantet arborem bonam.

Malū culpe mortal

Cuius

Superbia
Eſt aōr ppe excellētie

Ira
Eſt vlciſcēdi libido

Inuidia
ē odiū aliene felicitatis

Spēs

pma ſpēs iuidie ē do lere d pſpis | ſcda gaudere d pri aduerſ | tcia optare t pmouere mala alteri⁹

Fauſta dolens. | ꝙ malis gaudens. | optās mala gignēs

pma ire ſpēs ſubito moueri | ſcda vehemēt iflari | tertia diuťna ꝯmotio | Jtē ē ira iiuſta ⁊ iuſta:

Ira leuis. | vehemens. | durās. | iiuſta. ⁊ equa

pma ſpēs ſupbie ē bōa putare bñ ē ex ſeipo | ſcda p meritis | tcia iactare ſe de his q̄ bꝫ | q̄rta pferre ſinglariter ſe ceteris.

Ex ſe. | pro meritis. | iactans. plus omnib⁹ iflat

Filie

Odiū exultatio i adūerſ | Triſticia i pſpis primi | detractio ſuſurriū

Odi. gaudeo. | triſtoꝛ. | detraho. ſuꝙ ſuſurro.

Inſectatio vł machīatio mali | Temer iudiciū | falſū teſtioniū | iēptatō i malū driſio

Inſectoꝛ. | temerum. | teſtoꝛ falſuꝫ. mala. | ridens

Filie

Indignatio | Tumoꝛ mentis

Indignās. tumeo. clamoꝛ. blaſphemia. eira

ipacia | litigiū | maledictio ꝯuitiū | ſeuicia | bellū | hōicidium.

Impaci. lis. | maledic. | ſeuus. bellās. homicida

Filie

Iactātia | inobediētia | incōſtantia | ptinacia | pſūptio | diſcoꝛdia

Iact. | inob. hypocriſis. inſtans. pert. | pꝛefero. diſcoꝛs

Ambitio | ſingularitas | adulatio | dedignatio

Ambio. ſinglaris. adulans. ironia. dedign

Arrogantia | tēptatio dei | rebellio | ꝯtēpt⁹ dei | irreūerētia | ꝯtūacia peccare ex cta maſlicia ⁊ ſcienter

Arrogo. | tempto. | rebel. | cōtēp. ir | contu. | ſciēter

ifecūdia peccādi | erubeſcētia bōi | ſupſtitō | ſciſma | ifidelitaſ | hereſ | apoſtaſia | ipugtō vi | obduratō coꝛd

Inuere. et erub. | ſu. | ſciſ. infi. | hereſ. apoſt. nego. durans

Curioſitas | leuitas mētꝫ | iactātia | iepta leticia | ſingľaritas | arrogātia

in gdus | Grad cu. leuis. | iactās, letus. | ſinglarꝫ. et arrog | Initiū oīs pcti

Pꝛeſūptio | defenſio pctōꝝ | ſiłata ꝯfeſſio | libertas peccādi | ꝯſuetudo pcti | Supbie dat a glia

Pꝛeſūp. | defendens. | ſi. rebellio. liber. | et vſus | Supbie

Effect⁹ ſē

ad aliquā penā | aīaꝫ feruoꝛē caritatꝫ ⁊ glaꝫ | i bōis | aīaꝫ ad mala ⁊ ītar

Obligat. offuſcat. minuit | laſſat. | ǵuat. obſtat

vocaꝛ ei infirmitas | feditas | pꝛonitas

Infirmū. | fedum. uitiū. coꝛruptio pnū.

Culpe oꝛigialꝛ Et ē carētia dbite iuſticie quā cōitaꝛ | c⁹ mltiplꝛ eſt nomē carētia viſiōis dine | carnis ⁊ mēbꝛoꝝ | tyrannus

lex. languoꝛ. ſtimulus. fomes. tirāne libido.

Cui⁹

Alpe vēiaľ ⁊ ē aōr voluptatꝫ i creaťa citra dū | remedia ſē

Confiteoꝛ. tūdo. reſpergoꝛ. cōteroꝛ. oro

Signoꝛ edo dono p que venialia pono

Unctio. pena leuis. cōpaſſio que fit egenis.

Fomētū triplex Cōcupia Ocloꝛ | Carnis | Supbia vite

Radices ſūt Rōi male accedēs Cioꝛ male builians

Securis ad radicē arboꝛꝫ poſita eſt

Radix oim maloꝝ cupiditas

Inuidia diaboli moꝛs itroiuit i oꝛbē terraꝝ

Succide eam ut q̄d etiā terraꝫ occupat.

Omnis arbor que nō facit fructū bonū excidetur ⁊ in ignē mittetur

Pctā finalia Finis dſperat. pſumēs. inīdꝫ atꝫ Impugt verꝫ. durās. īpēitꝫ iñ
In celū clamātia Clamitat i cel' vox ſāguis ⁊ ʒodomoꝝ Vox oppſſoꝝ: viduc: paū fāilo⁊
Ꝺpe vt Sodomitica Propa mollicies. ſpēs. ſex⁹ mod⁹ ⁊ vas. ꝯ naꝫ iūgas ſe h ſodōꝝ
ſe pctā Aliena Juſſio. ꝯcliū. ꝯſenſ⁹. palpo: rcurſ⁹ Participās mut⁹. ñ obſtās
(nō manifeſtās

Cordis Infirmitatis Deū
Malū Carnalia Delictū pctā Oris Jtē Ignorātie In Scipm.
ſpūalia Cōmiſſū opis Malitie Proxim

Pugne Tēptamur carne. mūdo. qꝫ demone. cūctis.

Arbor mala fructus malos facit

.i. qñ tps pucnit qñ mēſurā excedit cū nimis ſe effundit.
Prepope. laute. nimis. ardenter ſtudioſe

Species

pma ſpēs luxurie i corpe ſcđa i corde tria i ꝯtactu qrta i nāli actu qnto ꝯ naꝫ
Corporis. eſt cordis. geſtu. facto. qꝫ cōtra

Spēs

pua auaritie ſpēs ē āxia cupido cōquirendo tpalia ſcđa tenacitas cōſeruā di habita tertia colligere vnūqꝫ iuſte iniuſte
Anxia conquirens. parcus. ſeruans. rapit omne

Species

pma accidie ſpēs ē amaritudo mētꝫ ſcđa tepor pigredis. tria faſtidire dina ⁊ ad alia alacris.
Mens peramara. tepens. faſtidit diua pigredo

Spēs

Stipēdiū pcti mors ē

Gula — Eſt iordīat⁹ alimēti appetit⁹

Luxuria — Eſt illicitus ardor libidis

Auaritia — Eſt imoderat⁹ amor hab. di

Accidia — Eſt tediū boni ex animi torpore

P⁹ vitā in

Carentia viſiōis dei
ifernovbi ē i ſūma pēa matial' icēdij imo ē ibi pēa.
Uermis nō recēſcens

Multa pacba ſil' equa ē ſnagūata

Purgatorio. vbi etiā ē pena talis ſcꝫ. Acris. diuerſa. ſterilis. dānoſaqꝫ. longa

Malū pene

Vulneratio nāfaliū. Et ſūt qttuor ſcꝫ. Inſci⁹. ifirm⁹. mal⁹ es. mala ꝯcupiēſqꝫ

Aie

Expoliatio grtuitoꝝ vt ſūt. Subtrahit. ac morīt. fruſtrās. dformat: ⁊ aufert
Natales: vt ſe iſte ſeprē Frig. calor. ⁊ morbꝯ. famel. ſitīqꝫ labor ⁊ mors
In vita Corpis ⁹ ſe pene Perſonales vt ſe Sigātes. gnani. lepſus. manc⁹ ⁊. eger
Tpales. vt ſūt. Peſtis. bella. fames. aq̄ ⁊ ignis. fulmia. grādo

Filie

iepta leticia imūdicia ſtultitia ebetudo ſenſus.
Letus. ſcurrilitas. imūd⁹. ſtultus. hebet mens
Crapla. et ebrietas. cōmeſſans bomolochia .i. pctm̄ mltiloquij ſolaciofitatꝫ qđ oī vbo ridere facit

Filie

.i. fornicatio ſimpl'r meretriciū adulteriū ſtuprū raptus
Fn fornix. meretrix. ⁊ adulter. ſtupraqꝫ raptor.
ſacrilegiū pctm̄ ꝯ naturā libidinoſus coit⁹ ꝯiugū he magꝫ dīie qꝫ filie
Inceſtus. vl' ſacrileg⁹. ſodomita. libido
.i. cecitas mētꝫ aōr ſui incōſtātia mētꝫ inꝯſideratio inferni ⁊ mortis pcipitatō pcti
Cecus. amor. nō ſtans. memor haud. ac precipitās ſe
deſperatio horror futuri ſcl'i odium dei
Affectus ſecli non ſpes. horrens el et odit

Filie

.i. proditio fallatia periuriū .i. obduratio cor⁹ l' inhūanitas
Prodici. fraus. fallax. iurans. violentia. durans
ſollicitudo aſtutia
Sollicitu. aſtutus. dolus. et furtumqꝫ rapina
ſymonia ꝓprietas religioſoꝝ acceptio mūeꝝ tenacitas ⁊ illiberalitas.
Jud⁹. vſura. ſymon. propriū. munul. qꝫ tenaxqꝫ

Filie

circa pcepta deſperatio ⁊ diffidētia euagatio mētis circa illicita puſillaitas malicia
Torpor. deſperans. vaga mēs. qꝫ puſil. mali rācor
dilatio bonoꝝ ignorātia inqetudo inꝯſeuerātia
Differt. ſegnities. ignorans. inquies. inſtans
ocioſitas verboſitas indiſcreta taciturnitas
Ocia. verboſus. murmur. tacet. atqꝫ grauedo
ſomnolentia negligētia omiſſio ingratitudo indeuotio
Somnus. negligit. omittēs. ingratus. et inde
tediū vite impeditio bonoꝝ impenitentia
Languor. tedet. et impediens. ipenitet atqꝫ.

Omnis arbor bona fructus bonos facit

Plantate ortos et comedite fructus.

Fructus eius dulcis gutturi meo.

charitas lōganitas
Carum gaudia pax pacia.long.bonitaſq̧
Spūs. xij.
beignitas ꝯtinētia caſtitas
Mãſuetudo.fideſ.q̧ꝫ beig.modeſtia cōt caſt

Fruct⁹

Stat⁹ cplicis: cētesimus, ſexagesim⁹, tricesim⁹ — virginū, viduaꝶ, ꝯiugatoꝶ

Fruct⁹ i via

Perfectio i vita
Cōtemplatiua — hec tria circa veritatis ſpeculatōꝫ ociaꝭ
Actiua — hec circa exteriorē actionem negociatur

Bōa z fructus patrie — Premiū
Subſtātiale: in dei et pte aie — viſione aperta, tentione ſecura, fruitione pfecta
Cōſubſtantiale: et pte corpis — Claritas, agilitas, ſubtilitas, impaſſibilitas
Accidentale: In trib⁹ aureolis z aliis ixcogitabilibus.

meditatione q̄ pie z ſtudioſe iquirit
cōtemplatiōe q̄ dulciter z affectuoſe intuetur
paſſionum refrenatione vel extirpatione
virtutum inſertione z earum actuatione

Flores mei fructus honoris z honeſtatis

Octo btitudies
Sis paup.mitis.flens.eſuriens.miſeranſq̧
Mundus.pacificus.patiens.Sic eſto beat⁹

Btitudinū
infirmū ſitiētē eſuriētē captiuū nudū pegrinū defunctū
Viſito. poto. cibo. redimo.tego.colligo. condo.
igrātē dubioſo errātē virto peccāti oro ꝑ tbulato patiēt tolero ꝯfortoꝫ ꝯfirmo opa mie — corpalia
Inſtruo.cōſulo.corrigo.linq̄.peto. fero. ſoloꝛ — ſpūalia

.vij.dōa ſctiſpūs
ſapia itellcūs ꝯſiliū fortitu⁹ ſcia pietas tioꝛ dñi
Sap.intell.conſ.fort. ſci. pi. ti.collige dōa
Vitꝰ dōꝶ
ſtultitia ebetudo ꝑcipitatio duritia puſillanitas igrātia ſupbia
Stult⁹.ebes.pceps.durus. puſill . iſcia.faſt⁹
.vij.ſinthomata vitioꝶ q̄ delēt ꝑ ſpirituſſancti dona

Officia virtutum et actus

Partes virtutum Integrales

Partes earūdeꝫ ſubiectie et potētiales.

Act⁹ iuſticie ſcire quid dñt — reddere dbita — i vnā ꝯſentire viā — cor ad deū erigere — dine iuſticie vniri
Debita ſcit. reddit. conſentit. z erigit vnit.

Iuſticia ē ꝑms aiq̄z tribuēs ſua.c⁹ act⁹ ē

facere bonū dcliare malū iuſticia legal ꝯmutatia diſtbutia
Fac bona.linq̄ malū.ius. mutās . diſtbuēſ
Obediētia fidelitas ꝯcordia miſicordia eq̄tas
Parēs.atꝫ fides. cōcors. miſerens. par ad oēs

Religio Pietas Obſeruans Gratia Vindex
obſeruantia, vindicatio
veritas — Verus; Amicicia; liberalitas — Libalis et Epikes (Epikeia); innocētia — Inſons

fortitudis act⁹ ē cō ſtās i tolerandis — ꝫ aduerſa vt poſſit oppugre — nil niſi xpīa timere — Ad rōnis normā oia dirigere — i pſpis et aduerſis idem perſtare
Conſtans. oppugnat.timet z nil. dirigit idem

.i.magnificētia fiducia pacia pſeuerantia
Magnificus fidens patiēs audatia perſtans

magnitas cōſtantia ſecuritas lōganitas
Magni⁹ ſtans ſecurus tolerātia longus

Fortitudo ē aīe oia tolerās ꝑpt id qđ amat⁹ c⁹ act⁹ ē

Temperantia
tpantie act⁹ ē paſſiones arcere — Cupiditates oppmere imo obliuiſci — qđ nō poſſit nō preſumere — Act⁹ tpare z mediū ſeruare
Arcet z opprimit.haud preſumit. temperat actus

vereCūdia honeſtas caſtitas
En verecūdus. honeſtus. caſtus. virginitaſq͂.
.i. abſtinētia parcitas ieiuniū ɔtēpt⁹ mūdi pudicitia
Sobrietas. parcus. ieiun. Spretuſq͂ pudicus

Officiū prudētie ex nihil pēſtendū meliora q̄d poſſit ⁊ q̄d mūdū ⁊ oia ei⁹ dino
p̄teritiſfutā ɔſicere appetere eligere faciet ſcire rū ɔtēplatōe ɔ̄ſpicere
Coniicit. appetit. eligit. et ſcit deſpicit atq͂

.i. Prouidentia Circūſpectio Cautio Meōria Intelligētia
Prouideas. Circūſpicias. caueas. meōr. Intel
cōſideratio docilitas ſollicitudo diſciplia
Conſ. Studiū. docilis, Euſtochia. ſol. Ratio. Diſc

Tyrannia — Eſt dōs ſe legū ſcōrū pducū ɔ̄ſiliās
Prudētia — ɔ̄ſcribiſ ſic. Eſt ɔ̄gnitio ṽo q̄d rerū ⁊ appetēdarū ⁊ rerū mali ⁊ utrarū ē aliarū ab alterīs ⁊ reliq͂ le. rōe ⁊ diſtātōe ſcīa

.i. cōtinētia clemētia ſeueritas māſuetudo modeſtia.
Cōtinet. eſt clemēſq͂. Seuer⁹. manſue. modeſt⁹
tolerātia hūilitas moralitas eutrapelia ſolacioſitas ſtudioſitas auſteritas
Fert. humilis. mos eutrapel⁹ ſtudioſus ⁊ auſter
mūdū ⁊ oia ei⁹ dino rū ɔtēplatōe ɔ̄ſpicere
deſpicit atq͂

ſeu legis poſitia Monaſtica politica economica vt⁹ iudicatia ſ; ſupi
Regnatiua. monaſt. Polīs economica Gnomis (orcs ēgl'as
vt⁹ bū ɔ̄ſiliaria vt⁹ bū iudicatia vt bū ſnſat⁹ Agitio tioꝝ dīm iūtiū prudētie
Eubulis. ac Synēſis. coglēs. Ad timoꝝ aīmi.

Politice — dū paſſiōes ɔ̄moliūt
Purgatorie — q̄n paſſiōes auferūt
Purgati aī — dū paſſiōes obliuiſcūt
Exemplares — vbi nefas ē vel nōiari

Intellectualiū q̄ i vt ſe tellcū pficiūt ſuo mō
Sapia. Et ē hitus p̄moꝝ p̄ncipioꝝ incōpleroꝝ.
Intellect⁹ ē hit⁹ p̄moꝝ pncipioꝝ cōpleroꝝ.
Prudentia eſt recta ratio agibilium
Ars eſt recta ratio factibilium
Scientia eſt hitus ɔ̄cluſiōis p demōſtrationē acquiſit⁹

.i. hūilitas pacīa dilectio feruoꝝ largitas ſobetas caſtitas
vitiis cōtrariaꝝ. Sis hūil. fer. amās. feruēs. des. ſobrie. caſtus

Cardiāliū ſeu moraliū ſeu cōſuetudināliū vel hūanarū
Theo logicaliū ſ. ſup nāluvt ſt

Que ſūt q̄druplici oria
Fides. ⁊ ſt. vij. arti hūaitat
Diuit cūi credēdoꝝ
Spes venie gratie glorie
Charitas ad deum ſeipm prim corp⁹ hūanū
Hitus vtutū

eēntie vitas pſōaꝝ ēnitas p̄ ſili⁹ ſp. ſ. op⁹ nē grē glē
Unum. perſonas tres. cōdit grā celū
Conceptus natus paſſus deſcēdit ad ima
Surrexit. ſcādit iudex. hinc ē rediturus

Sacramēta ecclie ſt. vij. ſc; hēi ɔtētūt i ea p̄a ſcilicet
Fons. firmo. panis. dolor. vnctio. ⁊ ordoq͂ cōiūx

Petitiōes orōis dñice q̄b; petit ſt oē necēariū.
ij. adueniat. iij. fiat. iiij. pāc;. v. ⁊ dimit. vi. ⁊ ne. ſep. ſ; li.
Uiſio. tentio. pax. opus. ⁊ culp. pug. mala (pene.
Prima ſa in patria Alia in via ſc; collatio boni Amotio mali.

Precepta decē
Crede deū. nec dic vanū. cole feſta. parētes
Nō cedas. fur mechus. teſtē. rē. neq͂ nuptā
Sis paup. parēs. caſt⁹. ɔ̄mās. patiēſ. da
Simplex. vitās. rect⁹. cōpar corrige. ſi ras

Sūt āt. xij. cōcilia euāgelica

Gratia ramificat In
Que ſacramētis iſundit Et orōne obtiet
Que p̄ceptis fouetur Et cōciliis pficitur
Ex hoc pleno gratie
Fūdamētū aliud neō p̄t pōere p̄t id q̄d poſitū ē q̄ ē chriſt⁹ ieſus Radix dauid

HUt facite arborem bonam ꝛ fructū eius bonū Aut facite arborem malā ꝛ fructū eius malū. Math. xij. En vt dꝛ Ecc. xv Apposita ſūt tibi aq̄ ꝛ ignis añ te vita ꝛ mors. bonū ꝛ malum. ídad qđ volueris porrige manū. Duas depinximꝰ arbores cū q̄buſdā ramulis eaꝝ. eligat quiſq; quā volet. Aut faciat arborē bonā ꝛc. Relictus eīm eſt hō in manu cōſilij ſui electiuā liberam hꝫ. Uere vere inſanꝰ nimiꝝ rexꝫ eſtimator quiſquis vitioꝝ arborē virtutū arbori duxerit preferendā. Agite ergo dū liberi ſumꝰ. ſuccidamꝰ arborē malā inſeramꝰ virtutes pectoribꝫ nr̄is. Nil eī virtutibꝫ p̄cioſius. nil decorius inuenit̄. Nil vtiliꝰ homini in vita ſua q̄ꝫ virtute decorare mētes. Hee eīm ſunt que vim rōnalem illuminant ad veri cognitiōeꝫ. Cōcupiſcibilem excitant ad dilectionē boni. Iraſcibilem cōfortant ad deteſtationē mali. Hec hōiem ſuū cultorem ꝛ gratū deo ꝛ hōibus dilectū reddūt. Adeo eīm teſte Seneca gracioſa eſt virtꝰ vt inſitū ſit ꝛ malis probare meliora. Quis igit̄ nō eligat has p̄ vitijs. Eya igitur vt ꝛ iā ante diximꝰ ſuccidamꝰ arborē malā. hāc plantemꝰ in ortulo cordis noſtri. Quō aūt vitioꝝ arbor ſit euellenda. quō vitia deuincēda iam ſat ſupra diſputatū. Porro quō virtutuꝫ arbor inſerat̄ menti. venerabilis ille Hugo in libro ſuo de archa noe hoc mō docet dicēs. Sapie inq̄t tanctūdē ꝛ virtutum arbor in cordibus ſanctoꝝ tanq̄ꝫ in ꝑadiſo

	Semiatur		timorem	Bti paupes
	Rigatur		grām	bti mites
	moritur		dolorem	beati qui lugent:
	radicat		fidem	beati qui eſuriūt
	germinat		deuotiōeꝫ	bti miſericordes.
et	oritur	ꝑ	ꝯpunctiōeꝫ	bti mūdo corde
	creſcit		deſideriū	beati pacifici.
	roborat̄		charitatē	bti q̄ ꝑſecutōem
	viret		ſpem	nō areſcens
	frondet		circūſpectōꝫ	
	floret		diſciplinam	

	fructificat		vtutū intentiōeꝫ
Arbor hec	matureſcit	ꝑ	pacientiā
	carpitur		mortē
	cibat		ꝯtemplationem

Proſeq̄tur latius Hugo ſingula hec vbi ſupra

	Radix		hūilitas ꝛ paupꝑtas
	cortex		labor penitētia
	folia		veritas doctrina.
hꝰ arboris	flores ſm nr̄ꝫ tho.		hōeſtas pudicicia
	fortitudo	kēpis ē	magnimitas pacia.
	lōgitudo		lōganimitas ꝑſeuerātia
	altitudo		charitas ſapientia.
	fructꝰ		ſalus vita eterna

Hec ꝑ qualicūq; arboris huiꝰ declaratione que ad hoc nobis proponitur vt in virtutū amorem ꝛ cognitionem accendamur ꝛ illuſtremur. In qua fere omnium cardinaliū virtutū ſpecies et partes ponunt̄. vt ex virtutum multitudine dinoſcamus quanta nobis deſunt. Habent tamen ꝛ ſingule fere ille virtutes partiales ſuas ſpecies ꝛ diuiſiones quas nō potuimus ponere ne prolixitatis ꝛ nimietatis arguere mur. De quibus qui pleniꝰ inſtrui voluerit Sūmaſ virtutū. itemq; tractatulum cui moraliū dogma titulus eſt requirat. in hijs eīm plene agitur de eis Nobis ſufficit vel occaſionē ꝛ materiā dediſſe quandoq; exercitandi aut meditandi de vitijs aut virtutibus ipſis. Nam ſpecies et filias noſſe vitiorum. Itemq; partes virtutum valde cōmodū eſt ad multa. vt ſupra iam tetigimus. ſcꝫ ad ſuiipſius cognitionem ꝛ humiliationem vt dum ſe in his examinauerit ꝛ reppererit ſe tantis vitijs oppletū Itemq; tantis virtutibus vacuū ab eis remotum humiliter de ſe ſentire habeat. Item valet pro dilatatiōe meditatiōis ꝛ ſermocinationis. Unde in mendicationibus quādo petimus pro vno vitio deuincendo: poſſumus per conſequens deſcendere ad ſingulas ſpecies eius ſic ꝛ i vtutibus. Sed pro cōcluſione dicatur illud boecianū Auerſamini igitur (quicunq; has vidiſtis arbores) vitia colite virtutes ac recta ſpe animum ſubleuate humileſq; preces in excelſo porrigite ꝛc. Magna eīm vobis (ſi diſſimulare nō vultis) neceſſitas indicta eſt ꝓbitatis cuꝫ ante oculos agitis iudicis cūcta cernētis Euellite igitur vitiorum ramuſculos virtutū arborem plantate. ¶ Et ſic eſt finis huiꝰ diſtictiōis

¶ **Finit pars prima de exercitijs vite actiue.**

¶ **Incipit pars ſecūda de quibuſdam ex
ercitijs vite cōtemplatiue Diſtinctio quin
ta Titulus .xix. ¶ Prologus in eandem
partem ſecundam.**

I N meditatione
mea exardeſcʒ ignis
pſalmo .xxxviij. Iā
in altera huius Ro
ſeti parte de actiua
ad ↄtemplatiuam
tranſmigrandū eſt
A vitam De albeſcen
tibus roſis exerciti
orū ad rubeas tran
ſeundum eſt ſacra/
rum meditationū. In ſupiori quippe parte roſeti
albas exercitiorꝫ roſas carpſimus quibꝫ deuenitur
ad mentis puritatē. Hic nūc in hui⁹ viridarij par/
te rubre ſunt meditationū roſe legende. quibꝫ mēs
inflammetur ad ardoris charitatem. ¶ Charitatiſ
nāqꝫ fomenta ſunt teſte pſalmiſta. deuota medita/
bilia qui de ſe fatetꝫ ꝙ cōcaluerit cor ſuū intra ſe: et
in meditatione ſua ignis (haud dubiū qn diuie cha
ritatis) exardeſcat ¶ Ut itaqꝫ ꝛ ī nobis ille ignis ſuc
cendatꝫ vt deuotio exardeſcat. charitas inflāmetꝫ. col
legimus in hac pte q̄dam deuota meditabilia tanq̄ꝫ
vere deuotiōis ligna ꝛ fomēta. vt quotiens ignis il/
le quē dn̄s ieſus miſit in terram intepuerit his me
dijs foueatꝫ ꝛ rurſus exardeſcat. Tam eñi meditati
onis huius ligna (teſte gerſone) ad charitatiſ inflā/
mandū ignē ſunt neceſſaria vt vix aliquis (ſecluſo
dei ſpeāli miraculo) his ſine: perueniat ad ignis illi/
us calorem. In prima itaqꝫ parte mens vitijs hu/
mectata exercitijs deſiccatꝫ ꝛ igni aptatur. In hac ig
ni apponitꝫ ꝛ inflāmatur. In illa a vitiorꝫ ſorde ab/
ſtergitur: hic gene eius rubeſcunt. In illa cum can/
dido eſt cādida. Hic cū electo ex milibus ꝛ rubicūdo
electa ē ꝛ rubicūda Illic cum martha circa plurima
ſollicita. hic cū maria vni et neceſſario intenta. Iu/
ſto ergo ordine ps illa iſtam p̄cedit. qm̄ ethica theo
ricam et diſpoſitio actū. et que ad finē ſunt hēꝫ pire
habēt. Finē autem noſtre felicitatiſ in actu cōtempla
tionis (ad quā itur via ſacre meditatiōis) dn̄s ieſus
cōſtituit quando patri eterno depmiſit. Hec inqui
ens eſt vita eterna vt cognoſcant te ſolū verꝫ deum
ꝛ quem miſiſti ieſum chriſtū. ¶ De hoc itaqꝫ fine hic
agitur quo ſine cetera ſunt caſſa. Quid eñi valēt ex/
ercitia niſi ſacris meditatiōibus ſuffulta? Quō vitio
rū effugabūtur tenebre: niſi preſente ꝛ irradiante iu
ſticie lumine? Quēadmoduꝫ ſine luce i vniuerſa mū
di machina cūcta ſunt mortua. ita ꝛ ſine meditati/
onis lumine obtenebreſcūt mentis interiora. Et ſi/
cut ſolis fulgore oīa illa illuſtrantur: ornātur ꝛ fecū
dantur: ſic ꝛ ſapientie aut meditatiōis luce oīa men
tis intima irradiātur. decorantꝫ: atqꝫ fecunda reddū
tur. ¶ Quiſquis ergo in exercitijs volet perfici q̄ſq̄s
igne diuine charitatis inflammari. ꝛ vt ad ſūmam
dicam quiſquis volet omnis perfectiōis attingere
culmen ꝛ hanc partem amplectatꝫ ꝛ ſequētibꝫ me/
ditationibus ſe ſtudeat exercere Nec quenq̄ꝫ retra/
hant incantātes in exitiū dulces vſqꝫ ſyrenes q̄ſdaꝫ
torpidos loquor ꝛ ignauos q̄ nō ceſſant meditatio/
rum aut cōtemplatiuorꝫ ſtudijs oblatrare vt vel ſic
propriam deſidiā pallient ꝛ deteſtandi ſui torporis
habeant cōſortes. Noli aiunt altū ſapere ſed time.
Itemqꝫ illud ſalomonis. Qui ambulat ſimpliciter
ambulat confidēter. Huiuſmodi ex ſcripturis trūꝫ
ce allegant. vim neqꝫ virtutem ſcripture intelligen/
tes. Adeo vt ꝛ dicant. Sufficit mihi vita cōis. ſi cū
infimis ſaluari potero. Nolo aplorꝫ merita. Nolo
volare ꝑ ſumma. incedere ꝑ planiora ↄtent⁹ ſum.
Singularitas eſt vitanda. Hoc ꝛ hmōi multa ſui
torporis allegāt palliamēta. Sed audiāt apoſtolum
audiant ꝛ oppilent os ſuū. Quid eñi dicit? Ego in/
quit nō arbitror me apphendiſſe. Unū aūt q̄ quidē
retro ſunt obliuiſcēs ad ea vero que ſunt priora extē
dens meipm ad deſtinatū perſequor ꝛc. Item ī alio
loco Creſcētes in ſcia dei. ꝛ ad Cor. i. ſitis ergo pfci
ꝛc. Et alibi. Omnia arbitror vt ſtercora ꝑpter ſupe
minentē ſciam ieſu chriſti Uiderit q̄ꝫ ꝙ impfectō
ſit nolle eſſe perfectū. Et in via dei nō progredi. l' de/
ſiderio vel conatu retrogredi eſt. Damnatꝫ ſeru⁹ pi/
ger qui talentū fuare cōtentus illud in fen⁹ nō tra/
diderat. Diſplicet quoqꝫ patri fili⁹ ſegnis ꝑprij ho/
noris ꝛ profectus incuri⁹. vt pulchre Gerſon decla
rat. Maria marthe pfertꝫ. Uiderint hij quibꝫ ſuffi/
cit ſaluari cū infimis. ne dānentur cum reis ꝛ pigris
Deuota quoqꝫ meditari nō eſt altū ſapere. non ſin/
gularitas. nō in magnis ambulare. vt pulchre ger/
ſon declarat in de mōte cōtemplatiōis ꝛ alias.
¶ Nec putet q̄s ꝙ hic ad vnguē meditabilia hec exeq̄
velimus. ſat nobis erit ſi occaſionem ſapiētibꝫ aut
incitamentū ſtudiorꝫ min⁹ capacibꝫ amminiſtrare
his noſtris collectis poterimus

¶ **Proloquiū in meditatoriū Titulus .xix.**

V Enite aſcendamus in montē domi/
ni. Eſaie .ij. ca. Uenire ait Guilhel. B
abbas. oībus derelictis ad ↄtempla/
tionis quietē apphendendā aſcēdaꝫ
mus ꝛc. Fatuū nāqꝫ eſt ſemꝑ i imis
legendo ꝛ ſtudēdo morari ꝛ nūq̄ꝫ aſ/
cendere in montē dn̄i per flāmigeras affectiōes ao/
ris. Nō eñi ad hocaiam creauit de⁹ vt cōtra ſuā ge
neroſitatē multitudine quaternionū ꝛ ouinarꝫ pel/

liū repleret ſed ad hoc vt eēt ſedes ſapīe ⁊ ipſe rex paci
ficus velut in ſolio ei inſideret. Sacris igit̃ medita/
tiōib⁹ iuxta ꝓphe vocem ī mōtem dñi aſcēdamꝰ. eūqꝫ
in noſtre mētis apice velut in ſolio ꝯſeruemꝰ. Et vt
volētiꝰ ꝓphetice monitiōi pareamꝰ. atqꝫ ꝯtēplatiōis
aut meditatiōis ſtudio ſedulꝰ icūbamꝰ q̄dā in gene
re ſunt ꝑmittēda. Hoc tñ ꝑmōitum volumꝰ nos h
nolle ſublimia tradere ⁊ ꝯtēplatiōis materiā expli/
care. ſed tm̄ de rudi affectiua meditatiōe q̄ citiꝰ ꝑuei
tur ad miſtice theologie arcem q̄ſ ſi ſublimia dixeriꝰ
⁊ altiora. Volumꝰ itē diſtīguere de ꝯtēplatiōe medi
tatiōe aut cogitatōe qm̄ ſuꝑ his ⁊ hmōi aliȷ̄ plurimi
libri hñt. nos nrō more practicis dādis inſudare tm̄
opꝫ. Sꝫ ad premittēda vētamꝰ
Sūt aūt premittenda tria. videlicet
ſacraꝝ meditationū itroductia alliciamur
meditātiū ⁊ meditabiliū q̄lificatia vt iſtruamur
certaꝝ mat̃iaꝝ ⁊ practicaꝝ ꝯmēdatia expediamur
C

De introductis ſacraꝝ meditationum
Membꝝ ꝑmum.

Maria āt optimam ꝑtem elegit.
Luce. x. De ꝑmo itaqꝫ id eſt de introdu
ctis ⁊ de incitatis ad ſacre ꝯtēplationis
q̄etem ⁊ ſacraꝝ meditationū ſtudiū licet ſufficiens
poſſet eſſe incitamētū ꝟbū illō dñi iam ꝑmiſſū quo
optimā dicit marie (haut dubiū q̄n ꝯtēplātis) ꝑtē
Iuuat tñ ſub ꝯpēdio ex mltoꝝ ſcꝑtꝭ iductia ꝯgerere
potiora. Et ſunt iſta.

Exēplū. hōa ꝑſuaſum. ꝑlata. ncc̃.

Primū itaqꝫ iductiū ⁊ ad ſacraꝝ meditatio/
nū ſtudiū mētis q̄ꝫ q̄etem incitamētum eſt exemplū
pluriū rerum Exēplū inq̄ꝫ reꝝ natāliū q̄ oīs ſuū ap
petūt ⁊ locū ⁊ q̄etem. ⁊ repetūt ꝓpꝓs q̄qꝫ recurſus
vtꝫ in plātis lapidib⁹ ⁊ aiātib⁹ cunctis vt hēt in de
triplici via. Incitat ad idem exemplū hoim ſclariū
⁊ mūdanoꝝ actuū. Unuſq̄ſqꝫ ei iduſtrius artis vt
ait i collatiōe ꝑma pꝛim Caſſianꝰ appetitor ꝯctos la
bores ⁊ ꝑicla atqꝫ diſpēdia eq̄nimiter libēterqꝫ ſuſtē
tat. vtꝫ in agricolis ⁊ negociatorib⁹. Nam ⁊ agricola
nūc torridos ſolis radios nūc pruinas ⁊ glacies ñ de/
clināſ terrā infatigabilr̃ ſcindit ⁊ indomitas agri gle
bas frequēti ſubigit vomere ſola ſpe copioſaꝝ fru/
gū. Sꝫ ⁊ q̄ negociationū ſolēt exercere ꝯmercia nō
incertos pelagi timēt caſus nō mille diſcrimia ꝑhor
reſcūt dū ad finē attēdūt q̄ſtus oīa hilariter ꝑpetiūt
Sꝫ q̄d de his q̄ mūdialis milicie ambicioſo cinglo
ſuccīcti commemorem. Hi em̄ dum ꝓpoſitum con/
ſpiciūt dignitatis finem nec inter medias mortes
pauēt nec belli fragorib⁹ franguntur. Si ergo tot la
borib⁹ tot curis tot mortib⁹ ſe agricole mercatores
milites ſeculares tantum ſpe queſtus terreni expo
nāt. pudeat chriſti milites. agricolas. ſeruos. q̄b⁹ et
na reponūtur in celis bona his fore ignauiores. Q̄
ſi iam tertio in mediū deduxero ſanctoꝝ exempla q̄ꝫ
illi viriliter egerint q̄ꝫqꝫ pro contemplationis adi/
piſcēda quiete laborauerint quis queſo nō allicietur
Quantis annis iacob pro rachele ſeruierit omnib⁹
eſt notum. ⁊ tamen omnes dies pauci illi videbant̃
pre magnitudine amoris. Nō eſt hic differēdum de
conatu Auguſtini Bernardi ceteroꝝ qꝫ in ꝑncipio
ꝯuerſiōis vt poſt amplexus mererentur rachelis
Horum tm̄ ⁊ nos exemplis ad hāc ꝯtēdamꝰ viam
¶ Alterum inductiū eſt Sacre meditatiōis fruc
tus ⁊ vtilitas. Quāte āt ſunt huius vtilitates vt nēo
niſi q̄ guſtauerit nouit. Uere lignū eſt vite ꝑ ſingu/
los mēſes. xiȷ̄. afferēs fructꝰ Lōgum eſt ſcribere ꝯcta
Hec mētes purgat ⁊ excoquit vicia. Hec itellectuꝫ
illumiāt. affectum inflammat. homiēm deificat. ⁊
in terris btm̄ facit. Hec eſt em̄ vita eterna vt noſ/
cāt te veꝝ deū ⁊c̃. Uere ꝑcioſior eſt ſapia hec ꝯctis o
pib⁹ ⁊ ōnia q̄ deſiderantur huic nō valēt compari.
Ueniūt em̄ oīa bōa ſimul cum iſta. Si em̄ diuicie
q̄rūtur q̄d ſapia locupletius. Uñ ⁊ ab Ariſtotile di
uina poſſeſſio nominat̃. Hec em̄ q̄etat mētes mira
qꝫ dulcedine afficit Hinc ſapie. viȷ̄. Intrās in domū
meam ꝯq̄eſcam cum illa. Nō em̄ hꝫ amaritudiēm
ꝯuerſatio illiꝰ ⁊c̃. Et vite actie iuxta gregoriū magna
ſunt merita ſed ꝯtemplatiue maiora. Et vt paucis
agam Concedum cum Gerſone ꝙ vita hec deo gra
tior ſubiecto ꝓpō vtilior ⁊ toti eccl'e commodoſior
q̄ꝫ ſit actiua. Adeo vt q̄ bene ꝑpenderet qualis excel
lentia ſit bonorum ſpiritualium ſupra temporalia
bona hic clare cognoſceret ꝙ plus proſit orō deuota
vnius contemplatiui q̄ꝫ faciūt cētum ⁊ centum vi/
tam ducentium actiuam vt latius in de monte cō
templationis declarat.
¶ Tertium inductiuum eſt perſuaſuꝫ id eſt quia
in ſcriptura ſancta ⁊ doctrinis ſanctorum crebrius
ſacris meditationib⁹ inſiſtendum ſuadetur. Scru
temur ſcripturas inueniemus copioſa teſtimonia
horum. Nunc enim expreſſe ad hoc hortatur Nunc
ſub tipo rachelis marie ⁊ iohannis extollit. Nunc
dulcedines narrat ⁊c̃. Sancti quoqꝫ ⁊ eccleſie docto
res ſingulariter meditationi ſacre ⁊ contemplatiōi D
incumbēdum docuere. Quis oro tractatus omnes
in laudem ⁊ in gloriam contemplatiue vite editos
enumerabit.
¶ Quartum inductiuum eſt prelata id eſt laus ⁊
commendatio qua vita hec contemplatiua aut me
ditatiua ſuper actiuam extolli ſolet. Et certe innu/
mere ſunt laudes huius ſed ſufficiat paucas vel pau
cis perſtrinxiſſe nobis.

i dei ꝯtēplatiōe Clara ē q̄ ñ marceſcet ſapia
nō ſic lya que oculis lippa.

Clarior.

In mēt; illūiatiōe hec ē ſpe cioſioꝛ ſole ⁊ ſup ⁊c. Rachel em̄ pulchꝛa facie.	qꝛ deo intēdit q̄ ē vnū illud necc̄arium
⁊ pulchꝛa.	**perfecta.**
qꝛ ſedet ad pedes ihū ⁊ Martha turbatur.	⁊ ſecurioꝛ Amāriſſimꝰ dn̄ bitabit conſiderēter
quieta qꝫ.	**tuta.**
Rōne obiecti ſub iecti ⁊ modi Nō hꝫ tediū ꝯuietꝰ eiꝰ	ꝑmanētioꝛ ex ſua naſa. Non em̄ auferet ab ea. Charitas nūq̄ꝫ excidit.

Hec iocunda	**manens**	
qꝛ di capatioꝛ ⁊ deū vngit cū maria.	ſo failiarioꝛ iohs ſup pec tꝰ recumbit.	ꝑcioſioꝛ qꝛ rari oꝛ Archa i ſum mitate āguſta.
deuota	**qꝫ prima**	**chara**
qꝛ ꝯucit hōi ſm digniſſiāꝫ potētiā rēdēs in obiectuꝫ nobiliꝰ.		celeſti vite ſilioꝛ vbi videbimꝰ ⁊ laudabiꝰ
Nobilis.		**aſſimilis.**
pautioꝛibꝫ egēs In ſiniſtra eꝰ di cie ⁊ glā.	magꝫ meritoria q̄ ad finē q̄ ad ꝑmiū ſalrē cētiale	nā vita acti ua in hāc oꝛ dinaſ.
paucis.	**merito.**	**qꝛ finis.**

¶ Poſſemus ſinglas has ꝓrogatiuas ⁊ ſanctoꝝ auctoꝛitatibꝫ ⁊ efficacibꝫ rōnibꝫ aſtruere ⁊ declarar̄ ſed breuitati ſtudēdum Et facile in alijs eſt has pro ſequutas iuēire vt in petro de aliaco in ſuo compen dio ꝯtemplatiōis In dyoniſio carth᷑ de ꝯtemplatō ne. ꝑtim in ſumma ꝟtutum Sūt quoqꝫ ꝓter has ꝓ rogatiuas ⁊ alie plures. quaꝝ Gerſon quaſdā vt il lic eſt videre ꝯplectitur ſup Magnificat ex ꝑſona cō templatiōis. ¶ Poſtremū (ad huius ſacre medi tatiōe ⁊ ꝯtemplatiue vite ſtudiū ⁊ amoꝛem) icitamē tū eſt neceſſitas ad h̄ impellēs Ipe em̄ ſaluatoꝛ no ſter dixit Porro vnū eſt necc̄ariū Uere necc̄ariū ē iſtō vnū ꝯtemplatiōis ⁊ meditatiōis ſacre exercitium q̄ ſine (ſi Gerſoni dat̄ fides) vix ad ſalutē ꝑtingit̄ No uit hoc pſalmographꝰ cū ait. Niſi qꝫ lex tua medita tio mea ē. tūc foꝛte ꝑiſſem in hūilitate mea Jmmo multi ſunt apō q̄s damnabilis ſepe eſt omiſſio me ditatiōis ſacre ⁊ cōtemplatiōis inq̄rēde. Cuiuſmōi ſunt q̄ grām illam a dn̄o exceperūt q̄ ꝑicl'oſe ꝯtigit abuti Et cuiuſmōi eccl'aſtici clerici ⁊ theologi q̄bꝫ ex officio incūbit. Et potiſſimum cuiuſmodi q̄ poſiti ſunt in ſcola religiōis que eſt ſcola deuotionis fletu um ⁊ oꝛōnis. Et religioſi omnes q̄ laboꝛes ꝑploꝛum in ocio poſſident vt vel ſic cuſtodiāt iuſtificatiōes do mini ⁊ legem eius ſemꝑ exq̄rant. ⁊ vt ſint oc'li coꝛpo ris miſtici ceteroꝝ membꝛoꝝ opa ⁊ illuminantes ⁊ dirigentes. ¶ Cum itaqꝫ tanta habeamus ad ſa crarum meditationum ſtudijs inſiſtendum iductia merito ad eam aſpirare debet q̄ſquis aliūde impedi mēto non impeditur legitimo. Et vere felix nimiū ille ⁊ excelſa ſoꝛte ſublimis cui datuꝫ fuerit. vehemē ter ꝯcupiſcere. ſapienter inq̄rere. digne complecti vitam hanc beatam. Quem vero hec non mouēt tra hūt deuincūt retinent ſtupidus frigidus vacuus va nus ⁊ ſtultus eſt. Et vehemēter religioſi preſertim vt dyoniſius ait ſunt redarguendi q̄ cum apta medi a habent nō tamen ad ꝯtemplatioēm aſpirant ⁊c. Hec de primo.

¶ De meditantium qualitate.

Membꝛum ſcōm.

Quis aſcendet in mōtem dn̄ aut quis ſtabit in loco ſctō eius.

pſ. xxiij. Uiſo de ſacraꝝ meditationuꝫ inductiuis videndum eſt de meditantium diſpōnibꝫ q̄les ſcꝫ erūt tradentes ſe vite contemplatiue. Ualdē em̄ ſm greg. vi. moꝛalium inter ſe diuerſe ſunt con ſꝑſiones animoꝝ. Quidam em̄ ita naturaliter q̄eti vt laboꝛe ſuccumbāt Et nōnulli ita inquieti vt ſi va catioēm laboꝛis habuerint grauius laboꝛent. Pri mi igitur aptioꝛes huic vite ſe tradere debent. Alij āt ⁊ ſi naſal'r inq̄eti ⁊ huic ſtudio inepti n̄ tn̄ total'r ſe abſtrahere debēt ſed niti ⁊ repe q̄ꝫtū poterint. Et niſus talis ⁊ conatus eis ꝑfcō reputabitur.

¶ Porro oīs q̄ ſe huic vite dedere volet. has i ſe ꝯditiones habeat opoꝛtet.

Sit purus. feruens. humilis. tacitus fu ge poſcens.

¶ Primo oīm q̄ i mōtem hūc contemplatiōis aſ cendere ⁊ in ſancto eiꝰ loco ſtare volet opꝫ vt coꝛdis puritati ſtudeat Alioq̄n verēdum ne velut beſtia tā gens mōtem lapidibꝫ obꝛuaſ. Sꝫ peccā diuidūt iter deū ⁊ nos Et iheremia teſtāte ꝓhibēt bonū a nobis Et ſapia nō habitabit in coꝛꝑe ſubdito peccatis Qui ergo ad ꝯtemplatiōis q̄etem q̄ ad diuioꝝ prefulgi das theoꝛias. q̄ deo ꝓpinq̄re veꝝ ⁊ in eiꝰ mōte ſtare deſiderat a via purgatiua iniciū ſumat. Et ſic ꝑ illu minatiuā ad vnitiuā tendat de q̄bꝫ tribꝫ vijs plura ſcripta hn̄tur. Un̄ ⁊ Gerſon ꝑmum gradum ꝯtem platiōis ſcale humilem pn̄iam ponit cuiꝰ cām plenē in de mōte cōtemplatiōis expōit ⁊ explanat. Scdo feruēs id eſt opꝫ ferueat ⁊ eſtuet ad oīa bōa. Et in ꝑ mis faciat faciēda ⁊ toto niſu ſemꝑ acceleret dū tps patitur paſci ⁊ lactari vberibꝫ ſacre meditationis. Eſurientes enim impleuit bonis. Qualis autem hic feruoꝛ erit pulchꝛe docet Gerſon vbi ſupꝛa. Hic tn̄ induſtriam ⁊ diſcretionem opꝫ adeſſe temꝑanteꝫ feruoꝛem nō em̄ ſtabiliter ⁊ ſine ceſſatiōe ꝯtemplati oni inherēdum Nam hoc vetāt ꝑmo aie in ſua naſa

inſtabilitas. Scđo corꝑis infirmitas Decies enim
mille teſte platone in phedrone) nobis vacationum
impedimēta inde ꝓuenerūt. Tercio obiecti excellētia
Nam ad ea q̄ dei ſunt ꝯtemplāda h3 ſe ocl'ꝰ noſter ſi
cut oculus noctue ad ſplendorem ſolis. Sūt ⁊ m ul
ta alia q̄ tranſimus. ¶ Tercio hūilis id ē op⁹ eſt
ſumma humilitate. ne ſapiat altum ſed timeat ſp.
Sup quem em̄ reſpiciet niſi ſup q̄etem ⁊ humilem
Et iam ſurrect⁹ obſeruet ne grauior ſit (ſi euenerit)
caſus ⁊ dicat Eleuās alliſiſti me. Si conſtitutus es
in lecto contemplatiōis ocio ſe ⁊ noueris miſteria d'
nia. ſi poſueris in celo nidum. ſi caput tuū tetigerit
nubes. tu ad vnum flatum ſupbie reprob9 detrahe-
ris in abiſſum ⁊ tāq̄3 ſterquilinium ꝑderis du3 alter
humiliatus celos aſcendet. ¶ Quarto tacitus. lic3 Nota
em̄ ōnis diſcipline obſeruātia reqrat̄ tn̄ ſingl'ariter
taciturnitatis religioſitas meditatiuos decet Unđ
Herſon dc̄ Addam ingens exꝑtus ꝙ nihil ferme q̄c
ti mētis ⁊ cōtemplatiōi plus inſidioſum. nihil ita ꝑ
cioſiſſime rei. ſ. tꝑis ꝯſumptiuum. nihil poſtremo
ꝑfcōni religioſoꝝ aliūde ꝓbatoꝝ plus obuiās quē ad
modum colloq̄a nō ſolū praua q̄ corrūpunt bonos
mores ſed illa etiam q̄ ſupflue diuq3 ꝓtrahūtur Aut
ſup rumorib9 vulgo volitātib9 aut ſup ludicris plu-
rib9 aut ceteris q̄b9 dies ſenſim atteritur ꝑ q̄ du3 ſe
oblectauerint vel ignauie vel indignatiōi vel faſtidi
o ſuo mederi putātes inq̄etiores ⁊ mente diſſipatio
res remanebūt. Fallor ſi vnq̄3 in montem dn̄i in ar
cem cōtemplatiōis aſcendet. q̄ nō ad vaniloquas hu
iuſmodi fabulationes fact⁹ fuerit ſicut hō n̄ audiēs
⁊ ſicut mut⁹ nō apiens os ſuum. Fuge igitur. tace q̄
eſce cum arſenio. Cum ihū ⁊ moyſe aſcēde ſolus in
mōtem. Cum iohe in deſerto mane Cum maria in
cubilis ſecretario. aut cum yſaac ſolus egredere. me
ditari in agro. Solitudiēm em̄ ⁊ q̄etem vita beca-
mat. Quinto op3 obſtacula ⁊ impedimēta fugeř q̄ſ
q̄s in meditatio ⁊ affectiuo ſtudio ꝓficere volet Sť
āt a dextris ⁊ a ſiniſtris hoſtes laq̄os ⁊ tendicula tē-
dētes Ita vt hoꝝ nō ſit finis. Videat̄ Herſon in de
monte contemplationis. Item ſumma virtutum
Et petrus de alliaco vbi ſupra. Neceſſaria eſt ꝑſeue
rātia fortis ⁊ lōganimitas aſſumēda Op3 em̄ ꝑſeue
rāter ⁊ inſtāter p⁹ repulſam ꝑſiſtere. Vult nos de⁹
laborare vt eius coadiutores ſim⁹. Qualiter em̄ im
plebim⁹ Nō temptabis dn̄m deū tuū ſi laborē diligē
tiam datā humāit⁹ deſerētes. ſolū diuit⁹ adiutoriū
ꝑſtolemur Certe q̄ ꝑſeuerauerit ſolus ſaluus erit
Op3 item ſupfluas occupationes ſumme vitare. ſcri
be ſapiām ait ſapiens in tempore ocij. Nam q̄ mi
noratur actu ꝑcipiet eam. ꝓterea ſint in paucis ac-
tus tui ſi ſtudere vis bone menti quam nemo occu-
patus ſi creditur ſenece inuenit. Non poteſt alliga-
tas habens alas auis vel illitas viſco vacuas ſe fer-
re per auras Omnis ergo cura ⁊ ſollicitudo ꝓ ſtatu
vitanda. Poſtremo ſp orare ⁊ nūq̄3 deficere op
tet.

Qualia ſint meditāda. .§.i.

n Noli altum ſapere ſed time.
Romanoꝝ. xi. Hec meditare ⁊ in his
eſto. ꝑme Thimothei q̄rto. Non de
meditabilium videndum eſt qualitate. Nunc enim
paſſim q̄q3 nobis. nobis deo deditis meditanda pro
ponūtur ſ3 ea q̄ ꝑcepit de⁹ oportet cogitare ſemper.
qualia ſunt deuotionis ⁊ compunctionis amminiſ
tratiua. Non enim vult apoſtolus nos altum ſape
ſed humilib9 aſſentire ea q3 meditari ⁊ in illis eſſe.
Nam ⁊ ꝙ compunctiuis ⁊ affectuoſis potiſſimum
ſit immorandum meditabilib9 ex mlt'ꝭ ꝑt3. ſ.

Officium petit. eſt ſuaſum. decet. vtile multum.

¶ Primo inq̄3 officium ⁊ ſtatus monaſticus id ex
igit ⁊ requirit vt compunctiua meditemur. Quod
monachorum officium ſit. nemo ignorat. qui Ali-
machi diffinitiones legit vbi dicitur. Monach⁹ eſt
merens ⁊ dolens anima ⁊c. iugi meditatione mortꝭ
ſe exercitās dormiēs ⁊ vigilans. Et Iheronimus ꝙ
officium monachorum ſit flere ⁊ lugere Et q̄3 ſit ne
ceſſarium ⁊ vtile compunctiuis īſiſtere plures libri
vt qui intitulatur homo q̄dam ⁊ patrum collatiōes
docent ¶ Secundo ſuaſum id eſt ſcriptura ſacra
curioſis inſiſtere alta rimari plurimum diſſuadet. e
regione ſuadens humilib9 conſentire vt patet ex to
to eius decurſu. Quanti autem doctores idipſum
perſuadeant vt deuotioni ceteris ſepoſitis inſiſta-
mus non facile eſt numerare. Hoc Auguſtinus. h
Iheronimus. hoc patres heremicole ſuos edocue-
runt. q̄ nec ſermonem quidem niſi de paſſionib9 ad
miſiſſe leguntur. Hoc Bernard⁹ ⁊ ceteri docuere.
Herſon concluſionem hanc familiariter verſat. Qꝛ
religio ſcola ſit magis affectus q̄3 intellectus ⁊ idcir
co affectuoſis conuenit ſtudijs ⁊ meditationib9 inſiſ
tere illic. patet in tractatu de libris a religioſis ſtu-
dendis deductio huius. Huic ⁊ dominus iohānes
ſcoenhouie in ſermone capittulari vvindeſemenſ
aſſentitur dicens. Qꝛ religioſi qui in ſcola orationis
deuotionis atq3 fletuum poſiti ſunt miſtice theolo-
gie potius q̄3 ſpeculatiue aut lrātorie inſiſtere habēt
Nam litteratoriam mundi edocent doctores ſed mi
ſticam dei ſpiritus docet ⁊ cetera. Et ergo ſm eun-
dem patet ꝙ non poſſumus melius habere ſtudiu3
q̄3 vt nos totos in deum per pias meditationes et
flammigeras affectiones conuertamus Veram ei
ſcientiam ait Bernardus non docet lectio ſ3 vnctio
non littera ſed ſpiritus. non eruditio ſed exercitatio
in mandatis domini. Si paulo ſatis fuit ihesum ⁊

hũc crucifixum ſcire inter infirmos q̃d nobis reſtat amplius ingrediendum donec creſcamus Sapiẽtia enĩ crucis chriſti omne archanum apit increate ſapie. Satis ergo nobis erit ꝛ in hoc tractatulo vel ſcõa hac pte ſolum deuota ꝛ affectiua meditabilia tradi diſſe In his vita conſtat. ❡ Eya igitur o amatiſſimi charismata hec meliora emulemur ꝛ non inutili illi curioſitati multos libros legendi ꝛ plures queſtiones euoluẽdi nos immergam⁹. ſed ad veram ſapientiam ad affectuoſa hec ꝛ hmõi nos meditabilia conferam⁹ ex q̃b⁹ cor noſtrum concaleſcat ꝛ diuine caritatis igne ſuccendatur Amor enĩ ſcientie preſtat q̃ eſt verum ſanctuarij pondus quo premium menſuratur eternum Unde erit ꝛ mutatio dextre excelſi ꝙ in futuro plures ſimplices ꝛ ydeote doctioribꝰ doctiores ꝛ in contemplando deum acutiores erunt. Nam affectiua hac ſcientia q̃ docti fuerit ꝛ q̃ docibiles ſunt dei hi ſunt q̃ fulgebunt vt ſtelle. ꝛ q̃a ſuo exemplo ad iuſticiam erudiunt multos ꝛ efficatius q̃ȝ plures verbo. ergo in perpetuas candidiores fulgebunt eternitates. Abeant ergo curioſa. vana omnia abſunto.

G ❡ De induſtrijs meditatiuorum.

.§. ij.

SI direxerit homo ad deum cor ſuum ſpiritum illius ꝛ flatuȝ ad ſe trahet. Job. xxxiiij.

Nũc de q̃buſdam laudabilibꝰ induſtrijs q̃bꝰ homo ad contemplatiõis theoricum culmen diſponitur ꝛ adiuuatur dicendum. Quamuis enim de⁹ q̃nq̃ȝ grãm ꝓſtiterit q̃buſdam etiam indiſpoſitiſſimis ſua grã ꝑuenerit affecerit inuitauerit. regulariter tñ communiterq̃ȝ loquendo ad gratie ſuſceptionem ꝑexigitur ꝙ homo faciat quod in ſe eſt ad illam ſe aptãdo ꝛ ꝑparando ꝛ ſic de⁹ eam illi largit̃. Hinc crebrius ad hanc preparationem hortatur ſpũſſanct⁹ Iuxta illud zacharie. i. Conuertimini ad me ꝛ ↄuertar ad vos Hinc iacobꝰ ait Appropinquate deo ꝛ appropiquabit vobis Patȝ ergo q̃ȝ noſtre induſtrie laborem req̃rat. Nam licet humana induſtria ꝑ ſe non ſufficiat non tamen penitus eſt abijcienda. dei enĩ coadiutores ſe ſuos q̃ȝ vocat nõ compulſores aut preuentores. Sit igit̃ labor noſter ſit induſtria ſit conat⁹ plantãs ꝛ rigans Incrementũ vero quaſi viuificuȝ ſupinfuſam q̃ȝ v̾tutem donet chriſtus. a quo petatur humiliter ꝛ expectetur confidenter. Nemo torpeat ſed ſatagat. enitatur q̃ capit capiat q̃m labor t̃ q̃rit nõ tñ dat. Si nihil abſq̃ȝ labore dedit deus mortalibꝰ (vt poeta ait) pudeat ꝓ tanta re non laborare. Induſtrias igitur q̃ſq̃ȝ aſſumat. Plures. plures tradiderũt induſtrias q̃s longũ eſt commemorare. Tradiderũt diſpõnem ab intra ꝑ dei ꝛ ſcõꝝ inuocatioẽm ꝛ primoꝝ ↄpaſſioẽm Ab extra item quo ad alimẽtũ ſitũ. tps. modũ. ꝛc. Sed hec in Gerſone ꝛ in de triplici via. ꝛ in dyoniſio carth. habũde inueniũt̃

❡ Ex multis pauca colligim⁹ ꝛ tria potiſſimũ neceſſaria dicim⁹ meditanti.

Scȝ
- corp⁹ q̃ ad tps locũ ꝛ ſitũ diſpõere
- determinata pũcta habere.
- praxim ꝛ modũ ↄgnoſcere

❡ Primo igit̃ oim̃ q̃ ſe meditatiõi tradere deſiderat opȝ vt ſemp dei ꝛ ſanctoꝝ inuocato auxilio ꝺ certo tpe ſibi ꝓuidcat ꝛ illud ſibi ꝑfigat Licet enĩ mẽs in deũ ſꝑ ſit bonis meditatiõibꝰ ſuſpẽdẽda opȝ nihilomin⁹ iuxta Jheronimũ vt homo ſibiipi certas aliquas deputet horas q̃bꝰ ſinglarius aim̃ exerceat ſcopendo pariter ꝛ meditando. Optima enĩ ea gubnatio eſt (teſte Auguſtino) vt õnia ſuis temporibus q̃q̃ȝ diſtributa ex ordine gerantur. ❡ Quale autẽ tps meditationi oportunius ſit non facile eſt diffinire Suus cuiq̃ȝ mos ꝛ quiſq̃ȝ ſuo ſenſu habundat. Tñ ꝑcaueatur ne temp⁹ meditatiõi nõ deputetur Plurimum enĩ expedit vt vnumq̃dq̃ȝ v̾tutis opus ſuo contineetur tempore. q̃ten⁹ actus in habitũ verſus. ꝛ delectabilius frequentetur. ꝛ ne aliquando intermittatur Pleriq̃ȝ tamen in hoc conueniũt ꝙ nocturnũ temp⁹ oportunius ſit meditatiõi Uñ ſcptũ eſt Et nox illuminatio mea in delicijs meis. Itemq̃ȝ Serotinum ꝛ matutinum. Erit⁹ inq̃t matutini et veſpe delectabis. Nullum tamen temp⁹ prefiniẽdũ deo. Tpibꝰ quoq̃ȝ ſacris ꝛ ſanctoruȝ feſtis ait Gerſ q̃s dubitat copioſiora ſolere infundi grẽ munera deuote meditantibꝰ Tũc enĩ in die bona ad deum venimus. tũc fiducialius dicimus ſancto Proſpera diẽ tuum triumphalem Tũc copioſiores chariſmatuȝ mice a menſa decidũt beatorum conuiuarum mendicantibꝰ erogãde. vtȝ etiam ĩ mũdo iſto.

❡ Deinde ꝛ locus ydoneus eſt contemplatiuo eligendus. Unde preter ea que ex conſtitutione in eccleſia ſunt dicenda aptior ad vacandum locus eſt ſolitudo ſeu locus ſecretus ꝛ quietus in quo homo libere ſe coram deo ſtatuere poteſt hinc chriſtus aſcẽdit ſolus orare in montem. Mathei. xiiij. non ſui indigentia ſed eruditione noſtra. Hinc Cum oraueris inquit intra in cubiculum ꝛ claude oſtium. In publico enim impedimenta vane glorie ꝛ tumult⁹ occurrunt homini tamen exercitato omnis locus aptus Intra enim ſe ſolitudinem ſibi geſtat. Docet quoq̃ȝ doctor eximius vvilhelmus pariſieñ. ꝙ corporis debita ordinatio multum prodeſt meditatiuo. Unde ꝛ quiſq̃ȝ prouidus erit quo ad corporis ſitum Inuenimus autem multiplicem oratium ſitum in ſcripturis expreſſum. Scȝ

Stans.
- erectus vt moyſes
- flexis mãibꝰ leuat̃. ſalomõ

genibus.

ad pedes magdalena. **ſtrata.**		eadem ad pedes **ſedet.**
ꝓcidit in facie̅ ihesus **incidit.**	man⁹ i̅ cruce ib9 ꝛ ſci **exerit.**	facie ꝟſa i̅ celu̅ a pli i̅ aſce̅ſione **alto.**

¶ Jlla a̅t inter has ſituatio efficatioꝛ eſtimatur ꝑ quam ad deuotioe̅m acq̄re̅dam ꝛ ꝯſerua̅dam homo magis diſpo̅it̄ Que ſm Gerſoe̅m eſt Seſſio vultu ꝟ ſo ad celum Sede̅do ꝛ ꝗeſce̅do ei fit aia prude̅s Jux ta vvilhelmu̅ pariſien̄ eſt accubit⁹ ad appodiaculum ex ꝑte ſiniſtra qꝛ ſic coꝛ ꝗetatur Dyoniſi⁹ a̅t carthuſ̄ retur ꝙ aptioꝛ ſituatio eſt ſtatio cu̅ eleuatio̅e oculoꝝ in celum clauſoꝝ tn̄ ne fantaſmata hauriat Sꝫ ſu⁹ cuiqꝫ mos eſt nec voto viuit̄ vno Sic ꝗſqꝫ ſe diſpo nat q̄ten⁹ corꝑis diſpoſitio interne actio̅i correſ̄ndeat ſꝑ. Vn̄ in medita̅do vel flendo ꝓ peccatis alia diſpo ſitio erit. Tu̅c em̄ moꝛe publica̅i forte terra̅ reſpicer̄ hꝫ nec oculos niſi tenuiter eleuare in celis. Qn̄ aute̅ de regno ſtet facie ꝟſa ad celu̅. Qn̄ de paſſio̅e i̅terduꝫ brachia in crucis modu̅ exte̅dere ꝑt. ſicut Boa̅ue̅ra ꝛ Bernardin⁹ agere ſoleba̅t. Et licꝫ ꝗbuſdam ꝯuis ſit diſpoſitio corꝑis ꝛ ꝯtine̅tia hec in certo loco. Jta ꝙ puns infernus eis eſt vel ꝗeſcere paꝝ. ſi tn̄ ad gu ſtum internu̅ q̄uqꝫ ꝑtingere velint opꝫ vt violentia leuitates corꝑis ꝛ inſtabilitates dediſca̅t. ¶ Hec induſtrie poſite multu̅ ꝯferu̅t meditatiuo. Sed ca ueat ꝗſqꝫ ne cu̅ alijs vel inter extn̄s ſingl̄ariter ſe hre̅ velit. Diligentiſſime cerimoniales obſua̅tias obſer uet. alijs ſe ꝯforme̅t cu̅ alijs exn̄tes. Alioq̄n vt illi ꝑ quem ſua ſingl̄aritate ſcandalum ve̅it. Caueat eſſe ſm⁹ ſingl̄aris. Qui facit ꝙ ne̅o mira̅t̄ oe̅s Ois ſingu laritatis nota vitanda.

De pu̅ctis determinatis necca̅rijs medita̅ti Membꝝ .iij.

I M Editatio coꝛdis mei in conſpec tu tuo ſemper. ps̄. Jm o̅i bus vijs tuis cogita illum.

Qui ſemꝑ meditatioe̅m ſuam in dei conſpectu eſſe volet. ꝗ in o̅nibꝫ vijs cogitare illum. huic nulla ta̅ in duſtria co̅ductiua q̄ꝫ certa ꝛ determinata de varijs materijs hre̅ pu̅cta. Hinc Caſſian⁹ ſuadet vt aliq̄d ſacꝝ ſixe infigat̄ me̅ti qd̄ ſꝑ inſpiciat ꝛ inte̅dat. ꝗti enſqꝫ ab illo ſe viderit elo̅gari dolcat ꝛ acie̅ me̅tis re flectat ad illud ſatagens in eode̅ ꝑdurare. Alioq̄n fa cile coꝛ ꝗbuſlibet occurre̅tibꝫ adheret ſi certꝭ no̅ ſit ꝗ buſda̅ pu̅ctis affixu̅. Hinc docet autoꝛ de ꝑplici via ꝛ ſuadet ſpu̅alia fercula multiplicare vt ſic ſint ꝓmp tuaria plena cructa̅tia ex hoc in illd̄ ne vnq̄ꝫ nauſeat ſuꝑ aliquo cibo ex eiuſde̅ co̅tinua aut diuturnioꝛe re plicatio̅e. ſed mox cu̅ ſe in vno deuotio̅is exercitio ſe tit laſſari ad aliud deuotionale ſe co̅uertat. Vt ſi in diuinitatis co̅templatio̅e iugiter figi no̅ valet. Jam de xpi vita ꝛ celi gloria aut alia medita̅da aſſumat. Solu̅ obſ̄uet ne locu̅ ꝓ inſtabilitate mutet ꝛ ad va na ad lectione̅ tu̅c co̅fugiat. Qꝫ ergo vt de certꝭ ꝛ de uotis materijs ꝗſꝫ ꝓuideat ſibi. q̄s vbi habuerit oꝫ vt ſuꝑ ſingulis meditabilia pu̅cta ſibi aggreget ꝛ mł̄ tiplicet vt ſic ſingul̄ i̅morari poſſet ꝛ ſꝑ que circa ſin gula meditari debeat noſcat. Et hoc mgr̄ Joannes nider docet in ſuo alphabeto amoris allega̅s Ca̅cel lariu̅ ꝑiſien̄ Joan. gerſon ſcꝫ ꝗ ſuaſit abu̅dantiam colligere pu̅ctoꝝ ꝑ q̄ ſe ſꝑ ho̅ ꝛ in meditatio̅e ſtabi lire ꝛ infla̅mare poſſit. Vere beat⁹ vir ꝗ impleuerit pharetra̅ ſua̅ ſm tra̅ſlatio̅em Hiero. ex ipſis. n̄ eniꝫ ceteroꝝ moꝛe vane vage flure iactabit̄ in ſua medita tione. Jn oi̅bus vijs ſuis ꝓſto erit cogitare deu̅. ſem per meditatio ſua in ꝯſpcu̅ ei⁹ Puto em̄ ad exclude̅ da̅ ꝛ pꝛohibenda̅ fluctuatione̅ cogitationu̅ ꝛ ad ſta bilienda̅ meditatione̅ ta̅ vtile eſſe nihil. nullu̅qꝫ effi cati⁹ remediu̅ poſſe adhibere q̄ꝫ hre̅ abu̅dantia̅ hmo̅i pu̅ctoꝝ ad manu̅. Na̅ licet in eade̅ re diu no̅ poterit ꝗs morari. licet no̅ re̅ ꝓfundare nouit. ſupplebit tn̄ pu̅ctoꝝ abunda̅tia. ꝛ licet no̅ de vna re diu vnum de vna tn̄ multa poterit cogitare donec exercitatioꝛ fa ctus etia̅ ꝯmoratioꝛ ꝛ ꝓfundioꝛ ſpeculatoꝛ fiat. Vn̄ meo̅rabilis ille dict⁹ Joan. nider has vtilitates no̅ ig noꝛans forma̅ tradidit quanda̅ plura puncta de ma terijs aggrega̅di ſm oꝛdine̅ alphabeti. vt pꝫ in libro ſuo alphabetico. ꝗ modus vere laudabilis atꝫ pieta tis ſue laboꝛ no̅ aſꝑnendus. Veꝝ quia in illo nullaſ oꝛdo niſi alphabetic⁹ inuenit̄. ideo ꝛ min⁹ eſt doctri nalis ꝛ difficilis rete̅tu. Quare nos ei⁹ inſtitutꝭ edo cti pu̅cta q̄da̅ ſuꝑ ꝗbuſda̅ materijs collegim⁹ in hoc nro̅ oꝑe ꝛ alibi. ſed no̅ forma nec oꝛdine ſuo Collegi mus ꝗ ꝑpe ſm co̅ſideratio̅es varias de vna materia habiles ꝛ in verſ⁹ redegim⁹ ea. Jta ꝙ ꝛ oꝛdinatioꝛa latioꝛa ꝛ ad retinendu̅ multo ſint faciliora Quare a̅t ſub verſibꝫ poſuim⁹ in prime ꝑtis initio puto dda Cur ſub roſarijs trada̅t̄ pu̅ctuli. §. ꝓm⁹ Lratu̅. K

Q Uod ſi quis inquirere ꝑgat quare ſub quin quagenario ꝑ modu̅. ſ. Roſarioꝝ hec medita bilia pu̅cta plerꝫqꝫ ꝯpleti ſum⁹ paucis accipiat rati one̅. miſterijs hui⁹ nu̅eri omiſſis ꝗ ois eccl̄ia nouit. Tripliciqꝫ ex ca̅ id ſciat actitatu̅ videlicet ¶ Primo ne punctoꝝ multitudine obruer̄mur ¶ Secu̅do vt ſic facili⁹ ſub certo numero poſitoꝝ reme̅oraremur Tertio vt crebrius in hijs exercitaremur. vt ſcilicet dum meditari hec puncta piguerit. vel ſaltem ꝑ mo dum Roſarij cum angelicis ſalutationibꝫ hec legere mus. et ſic per oꝛationem ad meditatione̅ diſpone remur. O practicam felicem. O exercitatione̅ ſacra̅ in co̅templationis culmen introductiuam. Noui mus vnu̅ cui puncta hec ad manu̅ erant qui anteq̄ꝫ

hec illi fuerant rudis et flarcis meditatu erat. ſed ꝑ
exercitationem hanc ſcꝫ legendo ea per modũ roſa/
rĳ ad hoc vſqꝫ ſuccreuit vt ⁊ ea memoriter teneret.
fite magis meditationi inſiſteret. ⁊ in meditãdo pa
riter ⁊ ſermocinãdo ante tempus q̄ꝫ materia ei de/
erat ſemꝑ. Semper eius meditatio in cõſpectu dei
In omnibus vĳs cogitabat illũ. imo ⁊ inter medi/
os laborum rumores ſuis ſecum verſibus huiuſmo
di ſiue Roſarĳs meditabatur. O ter quaterqꝫ bea
tos qui huius fuerint ſectatores. Nemo ſe excuſet
facilis is modus eſt ⁊ omnibus ad manum Ideo
qꝫ etiam per modũ roſarĳ poſuimus vt virginẽ ho/
noraremus que modum hunc ꝑmit⁹ inſpirauit

De modis ⁊ vĳs meditationum.
Capl'm. iĳ.

Vlam ſapientie demon
ſtrabo tibi. Prouer. iiĳ.
Poſtremo ⁊ maxime medita
ri volenti opus eſt cognoſcere
praxim ⁊ modum ⁊ vias q̄bus
intendere debet. Vt ſcꝫ noſcat ⁊ modum inciandi.
progrediendi. ⁊ terminandi. Imperfecte enim ſcien
tie eſt teſte Ambroſio ſcire quid agas ⁊ neſcire q̄mõ
agas Et modo ignorato parum cetera ꝓſunt. H⁹
ignorãtia plures a meditando impedit retrahit ⁊ a
uertit. Ita ꝙ pleriqꝫ cum meditari ceperint mox
ad alia queqꝫ ſe diuertant eo ꝙ procedendi modũ ⁊
viam ignorant. Vnde ſummopere de huius practi/
ca inquirendum. Et primum quidem varias ſancto
rum aſſignabimus vias. Deinde ſcalam põemus
directiuam Nec obĳciat velim quiſq̄ꝫ ꝙ vanum ſit i
quirere iſta eo ꝙ vnctio doceat de omnib⁹ Fateor ve
rum v̄bum vere ab vnctione docebitur quiſquis ei⁹
capax ſemper eſt. Sed reſpondeant mihi quid vbi ñ
fuerit vnctio: quid quando dei mirabili diſpoſitiõe
celum eneum ⁊ terra ferrea. quid tunc agendum.
Num abſtinendum. num torpendum? An non eſt
vnctio que certas practicas docet? Nonne noſtri in
duſtriaꝫ laboris exigit deus? Qui hec dicunt ſignãt
ſe foris effuſos. interioris hoĩs indiſpõnes ⁊ naturam
ignorantes. Nil placet niſi ordinatum. Nam ⁊ ſine
ordine conditum nihil. Sed iam ad deſtinatum ve
niamus. Primũ qꝫ viam Auguſtini videam⁹
Auguſtinus In libro de quãtitate ait hos g̃dus
docet contemplationis.

id eſt ex ſenſibilib⁹ incipe — induſtria procedere
Senſus. — **et ars.**
virtute ornare. — oĩa excludendo ꝓgere.
Virtus — **tranquilla.**
aſpectũ i videdũ dirigere — videſ v̄itatẽ h̄ mãere
ingreſſio. — **templo⁊.**

Ponit ⁊ alios modos ſed lõgum eſt ponere oẽs.
Bernardus ponit ſcalam quatuor graduũ. quã
alĳ plures ſunt ſecuti vt magiſter ⁊ dñs petrus de al
liaco in ſuo de cõtemplatiõe. ⁊ Carthuſienſ q̄dam.
Et eſt hec.

ꝑmus grad⁹ lectio. — ſc̄d̄s meditatio.
Primo legas — **meditans.**
tercius orõ. — finis eſt contemplatio.
poſcas. — **templareqꝫ fine.**

Ad frẽde mõte dei alios octo põit magis ꝓpamen
ta q̄ꝫ gradus. Eſt liber ſatis ꝓ ſui dignitate vulgat⁹
q̄ ſcire volet videat ergo illic

¶ Origenes Ingenioſiſſim⁹ ſuꝑ cãtica quiqꝫ po
nit Scꝫ Abſolutio affect⁹ Cõtinua ꝯiũctio intellec
tus. Coꝝ ꝓporcionata ꝯmẽſuratio. Mẽtis ꝯiũctio
Vniformis fixio. De his nil dicim⁹ ſupra nos
eſt ingenium eius.

¶ Hugo de ſancto victore venerabilis põit Me
ditatio Speculatio Contemplatio Silr ⁊ ei⁹ diſci/
pulus Richardus de q̄b⁹ pulcherrime ⁊ ſi Gerſoni
creditur pre ceteris magiſtraliter in ſuo de cõtẽpla
tiõe idem hugo egit.
¶ Doctor deuotus Bonauentura plures grad⁹
⁊ varios in varĳs opuſculis põit vtꝫ legẽti illos.
¶ Tranſim⁹ vias ⁊ gradus diui dyoniſĳ excellẽſ
Guidõis Johs ruyſbroeck viri anagogici ⁊ pluriũ
alioꝝ q̄m alti ſunt ⁊ imimitabiles nobis. Venim⁹
tandem ad Cancellarium pariſienſem Johãnem de
gerſona ⁊ quas ipe tradiderit vias aſſignam⁹ Tra/
didit ſiq̄dem doctor iſte inſignis inter cetera ꝯtẽpla
tiue inſtrumẽta ſcalam quãdam triumgraduũ neceſ
riam vt ait volenti ꝑtigere ad mõtem ⁊ fructum cõ
templationis Et eſt.
¶ Penitẽtia hũilis ꝑm⁹ g̃d⁹ q̄ q̄s in ſe amorẽ mũ/
danũ cũ deſiderĳs prauis mortificat ⁊c̄.
¶ Silẽtiũ ⁊ loc⁹ ſecret⁹ ſc̄d̄s g̃d⁹ i q̄ aĩa lãguet ⁊ ñ
vult ſcipe ꝯſolatiões mũdi ſꝫ expectat diuiãs.
¶ Perſeuerãtia fortẽ terci⁹ g̃d⁹ ⁊ põit hoiẽꝫ in al/
titudine ꝯtẽplatiõis ſine q̄ nũq̄ꝫ ꝑtigiſ illuc. ⁊ qꝫ plu
res i h̄ g̃du deficiũt iã raro ꝑtigũt ad optatũ Nã ſileſ
ſẽ mõtẽ volẽtib⁹ aſcẽdere ſꝫ inẽta difficltate mox rur
ſũ dñdẽtib⁹ ⁊ iõ ñ ꝑueñẽtib⁹ ⁊c̄. Irẽ ſileſ ſẽ volẽtib⁹
ſtruere ignẽ de lignis hũidis q̄ cũ ñ ſtatim arſerint
abcedũt. Opꝫ ergo fortiter inſiſtere ⁊ grẽ expcãre ad
uẽtũ. Nã ſic conãtes magis merenſ qꝫ q̄dammodo
deo ſeruiũt ſuis expenſis ꝓprĳs ⁊c̄.
¶ Docet idem venerabilis doctor fabricare alas
de q̄ꝝ forma ⁊ mõ iam añ habitum eſt
Tradit ⁊ aliũ modũ fabricandi ꝯtẽplatiõis mõtem

in eo cōſtituens tria habitacula paſſim aſcēdenda ꝛ
Habitaculū baſſū In pede mōtis vbi imagie
tur. Fides hoſpitata q̄ oñdit homini horribilia et
pericula maris. Vñ orit̄ in aīa timor qꝛ cōſpicit iu/
dicia dei terribilia cōtra pctōres. Et in hoc hoſpita
tus pōt memorari oīa incuſſiua timoris. vt pctā. pe
nas. morte.

¶ Habitaculū mediū. In q̄ locabit̄ ſpes hōi fidu
ciā tradens ne deſperet. Et hic meditāda oīa q̄ ſub/
leuant ſpē vt dei miſericordia. xp̄i paſſio. bñficia ꝛc̄
¶ Habitaculū ſupmū ¶ In quo charitas demora
tur. vbi ſunt inflāmatiua amoris cōſiderāda vt dei
bonitas. charitas. Glīa pmiſſa ꝛ hmōi ꝛc̄.
¶ Hec ex doctoribus ſupra de vijs ꝯtēplatiōis Sꝫ
pꝫ intuenti ꝙ hec oīa inſtrumēta magis ſunt ac vie
ꝛ p̄pamenta q̄ꝫ practice pcedendi in meditādo. Un
de nec ſufficiūt modū inquirenti. quē tñ alter q̄dam
nrī tpis doctor tradidit ſub ſcala ſequenti

¶ Prologus in ſcalā meditatoriam ſequentem

Vidit iacob ſcalā ſtantē ſup terraꝫ
ꝛ cacumen illi⁹ tangentē celos ꝛc̄.
Geñ. xxviij. Hanc ſcalā ꝯtempla
tionis aut ſacre meditatiōis tipū
p̄ ſe ferre ꝛ ſignificare pluriū prīm
vet⁹ traditio edocuit. q̄ ab imo in
cipiens in deū vſqꝫ mentis obtu/
tus attollit. Nam beatiſſimo Gregorio teſte ordia
tus ꝯtemplatiōis pceſſus eſt vt mens primū ſeſe ad
ſe colligat quaſi incipiēs de terra. ꝛ ſic ad ſe recolle/
cta p intermedios grad⁹ ad creatoris ꝯtemplatōeꝫ
quaſi ad celi verticē cōſcendat. Quis aūt mod⁹ in p
cedendo obſuand⁹. aut qui ſint hij intermedij gra/
dus qui ad celos ipos: imo (vt veri⁹ loq̄r) ad celoruꝫ
ipm dñm ſuū meditatorem deducāt nō palā tradi/
tū inuenim⁹. Hic eñi labor hic nexus eſt quē vir q̄ſ
piā apte tradidit aut diſſoluit doctorū. Tanta nāqꝫ
hic difficultas. tāta p diuerſitate hoīm varietas in
practicādo doctrinā vere ſctēqꝫ meditatiōis. ꝙ etiaꝫ
limpidus ille ꝛ practicus meditator Joannes d̄ ger
ſona hic trepidet. adeo vt dicat tanto ſe hinc iñ quā
doqꝫ dubio fluctuare ꝛ an ſilere l' aliquid ſcribere cō
ſulti⁹ ſit nō ſatis ſe ſcire Ita ꝙ nō niſi pauculas pra
cticas ꝛ cautelas meditatiuis poſuit. Progreſſus
aūt certos nō niſi exēplares tm̄ tradidiſſe inuenitur
quos tñ necāriós plurimū dicit. Et ad eos traden/
dos ſui tpis theologos exhortat̄ pia inuectiua obiur
gans q̄ nullis ſe practicis accōmodāt inueniēdis di/
centes. Sciem⁹ talia cū voluerim⁹ cū nil ſcitu diffi/
cili⁹ ꝛ vtili⁹ aut neċari⁹ nihil. Nō eñi ꝛ via ignora/
tis ad terminū vir puenit̄. vt lati⁹ ſupra ē deductuꝫ.
¶ Cui malo q̄dā occurrit doctor vir q̄d nrī tpis do
ctiſſim⁹ q̄ ſcala ſua meditatoria viaꝫ ſapie mrāuit
plenū tradēs p eā meditatiōis modū q̄ppe exordiē/
di pcedēdi termināndiqꝫ praxim. Ita ꝙ ſcala illa oēꝫ
ſupat laudē. De q̄ tñ ſcala ſi q̄d in pñtiaꝝ ponēduꝫ
ſit dubi⁹ agor. qꝛ paucis nō p̄t abſolui. Ueꝝ dū ere
gione h⁹ vtilitatē. neċitatē quātū itē ꝯtulerit ppen/
do mihi alijſqꝫ q̄buſdā ñ poſſū (q̄n pauca tā exſi hal
butiēdo de ea eructē) trāſire. vt dū in lucē venerit oēſ
nes ꝯtendāt ad illā. Tria igit̄ de ea dicēda p̄mo cō
mendāda. ſecūdo praxis ponēda. tcio declarāda.

Cōmēdatio ſcale ſeqūētis ex vtilitatibꝫ Cap. i.

Lignū vite eſt apphendētibꝫ eā Prouer. iij.
Pauca p ſcale meditatorie ꝯmēdatione di
cturi hoc p̄mū dicim⁹ ꝙ oī ē ſupior laude. p
vt in ea exercitati facile aſſentiri norūt. Huic ei ſca
le ſi hercam⁹ ꝛ p eā rite aſcēdam⁹. nō fluctuabim⁹.
nec incerti hucilluc qꝫ iactabimur ꝛ raptabimur.
Nihil eñi (vt ad vltimū dicat̄) ita fluctuatiōem phi/
bet nihil ita meditationē deſtinat. nihil ita ſtabilit:
vt amor mūdus ꝛ ordo iſte ſcalaris. Huic ſcale ſi he
ream⁹ inquā in oīe pmouebimur bonū. Hinc eniꝫ
viliū reꝝ ſimulachra veteraſcēt. abſoleſcēt. ꝯtene/
breſcent. cū de rebus magnis ꝛ amari dignis ſtabi/
liter p hāc meditat̄. Hinc viuifici amoris excitatur
ſcintilla. quā ſi quis fomentis nutrire pgat in mag
nū erūpere rogū videbit ¶ Hinc ſapientie ſemētis
quā ſi colat ꝛ excolat. meſſem in magnā germiabit
Hinc ſuauitatis ille guſt⁹ quo ſentiat de dño in bo/
nitate ꝛ guſtet iam nō modo q̄m ſuauis eſt domi⁹:
q̄ꝫ dulcia eloquia ei⁹ q̄m ſuaue iugū eius. ꝛ cantabi/
les iuſtificationes ei⁹. veꝝ vt ruminās ꝛ guſtās eſu/
rire icipiat ſitiat amet. amore langueat in deū vnd̄
oē bonū. Nallē ego abſqꝫ vlla ꝯſolatione ſacra iſta
ſiti ꝛ fame cōcupiſcere ꝛ feruere q̄ꝫ cecus ebri⁹ temu
lentus egyptioꝝ ꝛ babylonioꝝ ſordibus volutari
Uelut eñi ſi de aulico nitore ſubulcos conſulas. ac d̄
philomenarum alaudarumqꝫ cōcentu paluſtres ra
nas interroges et iudiciū expectes. q̄bꝫ nulla melo/
dia vt ſuum coax in precio eſt. ¶ Et ſicut aquila quā
tumlibet in altū volatu libero limpido cōtemplatu
celū obeat. nulla ea noctuis. nicticoracibus veſper/
tilionibus gloria eſtimatur. Sic animalibus et
in carne ſeminantibus hominibus. omnes veri ho
minis hoc eſt interioris mortui ſunt ſenſus vt non
ſapiant que dei ſunt. quo fit vt de veris bonis ita iu
dicent quaſi non ſint. Hoc enim omnibus innatuꝫ
hominibus vt itidem iudicent de hijs q̄ non viden/
tur vt de hijs que non ſunt. Nihil igitur miruꝫ ſi ſca
le huius fructus nō ſentiāt omnes. ſi nō placeat vni
uerſis. ¶ Perſtent perſtent noſtri ſcaliſte qui aſcen
ſiones diſpoſuerunt in corde. qui tametſi primum
laborent. non mox fructus deguſtantes. confidāt
nihilominus certi quod labor in quietem. et in

gaudiū cōuertet meror. Dulcia nō meminit q̄ nō guſtauit amara. Uenient venient dies illi qn̄ incipient apparere theſauri ⁊ aceruī frumēti vini ⁊ olei in terra fluente lac ⁊ mel vt ſedeāt in pulchritudine pacis. in tabernaculis fiducie. in requie opulenta. ⁊ tūc gaudebit cor eoꝝ. Tacem⁹ quō ſcale hui⁹ exercitatio augeat. faciliter. locupletet. vigoret. cōfortet ſingulas ptes mentis. Mens eñ cōmemoratione ꝯſideratiōe. ⁊c ditat. Huius etiā gradib⁹ intelligentia dirigit ducit illuſtrat et cōfirmat. Purgat aōr a cōtrarijs colluuijs. fit volūtas liberior ⁊ liberalior in bonū. Adeo ꝙ vt mēs locupletat. vt quēadmodū ex horreo diuitis priſfamilias. de qb⁹ velit fructib⁹ mox pſto pñtare valebit. Patet eñ hui⁹ ſcale aſcēſionib⁹ tot⁹ ſacroꝝ eloquioꝝ cāpus excolend⁹ velut ade padiſ⁹ In quo paſſim ⁊ ſp̄ſim oīm floꝝ fragrantia. oīm frugū fertilitas. vt quiſq; ꝑut deſtinauit in corde ſuo q̄ volet deligere colligere poſſit ⁊ cōſeruare. cōmeōrare. ꝯſiderare. diiudicare. rūinare ⁊c. Quā ſcāꝫ ruſticatiōeꝫ Cicero ſi vidiſſet graui⁹ dixiſſet. Om̄ rex ex quib⁹ aliqd exquirit. nihil ē agricultura meli⁹ Nil liberi⁹ nil dulci⁹. nil hōie libero digni⁹ Uex hoc qdē i hijs q̄ eterna bona cenſent. Nā āt i hac ſcala ruſticatio tāto fecūdior atq; pſtātior. q̄to diuina ꝓphanis. eterna ſecularib⁹. celeſtia terrenis carnalib⁹ ſpūalia pferenda ſūt. Fac igit te diligentē in hac ſcala agricolā ſedulū ſollicitū vigilē ſtudioſū exhibeas. nō pu⁹ fructus erued⁹ ꝓmittit. Repoſita eñ colenti ⁊ ruſticāti tibi certa ſal⁹ tui ⁊ ea ſalus qua regnū i horrea referas: Grandes igit ſcale hui⁹ fruct⁹ Uerū nō mō ex fructu ſcala hec cōmendabilis reddit. ſꝫ ⁊ ex alijs multis. puta ex ſubiecti ⁊ obiecti in q̄ exercet ⁊ in qō erigit dignitate. Itē ex copie multitudīe quā tranſimus. Precipua tñ exinde laus h⁹ ſcale colligit ꝙ oīum fere ſcōꝝ exercitia p ſcripturā ſpſa ꝯplectat ⁊ cōprehēdat. Qō ſic ē videre. Hec eñ ſcala in p̄mis iuxta dn̄i doctrinā orare docentꝫ. ſꝫ a q̄rēdo incipe pcipientis eū ducē ⁊ ductorē ꝯſtituens. Querit

Hec ſcdo Cū filia ſyon a ſordib⁹ egyptioꝝ ſe excutit

Hec tertio Iuxta ꝓphaꝫ vt os dn̄i fiat pcioſū a vili ꝺligit.

Hec. iiij. iuxta dn̄i p̄ceptum pign⁹ amorꝫ reliq̄ntis Cōmemorat

Hec iuxta ſapiētꝫ monitiōeꝫ ꝓpoſita Cōſiderat.

Hec cū paulo ꝯſiderata Diiudicat

Hec cū maria mrē dei ꝯfert ⁊ in corde Cōſuat

Hec cū aīalib⁹ (iuxta legē) mūdis Rūinat

Hec cū viro ſm cor dei qm̄ ſuauis ē dn̄s Guſtat

Hec cū eodē in atria hierl'm Eſurit ⁊ ꝯcupiſcit

Hec cū eodē incolatū luget ⁊ cū Ieremia i threnis q̄rulatur et plangit.

Hec (vt ad ſūmā dicam⁹) poſtremo cū ſpōſa i Canticis amat. inardeſcit. eſtuat. amore languet donec ſacꝝ attigat āplexū. Quid igit hac ſcala digni⁹. qd iocūdius. qd ſacrati⁹? Quis ergo ad hanc nō aſpirabit. Nā dum vno hoc exercitio inſiſtit ſcrōꝝ ꝯplectit exercitia vniuerſa. Uere igitur amplectenda ſcala ⁊ vtriſq; amplexanda brachijs. In cuius ⁊ laudē hoc quidam dedit epigramma

Hec reſonat ſe ſcala ſuis reſonātibus odis
Multigeno fetu turgida vernat ouans
Floccida corda domat vel marcida ꝓrſus opimat
Affectus laceros colligit occiduis
Hec mētis neuū vegeto medicamīe curat
Quā volucrē ſupos cogit adire polos
O ſacra ſcala iacob claris roborāda camenis
Tu decus egregiū. laus tibi nulla ſat eſt
Uirtutū germen padiſus deliciarum
Roſcida ſcala plue pectora ſperge mea
Hanc frater gerito vigil alta mēte repoſtā
Qua poteris facile ſcandere regna dei

P Er gradus aſcēdebatur in templū Ezechiel'. Quid aliud hoc tēplū niſi ꝯtēplatiōis ſūmitas in qua cōtuet de⁹ Et qd ē in illud p gradus aſcendere. niſi p ordinatā ꝯtēplatiōis ſeriē ab ymis ad ſumma cōtendere. Hanc itaq; ordinatā contemplationis ſeriē ſeu ſcalam pofituri. in hoc lectores cōmonitos velim ꝙ nō tam ponere q̄ꝫ tangere eius proceſſum paucis pro preſenti velimus. Quippe cum nec hanc nos perfectā abs ſuo autore ſuſceperim⁹ tam plioris voluminis modū ſcala hec pro plena ſui declaratiōe exigeret. Utpote que omniū rethoricoruꝫ inſtrumentoꝝ copias locos ⁊ colores cōplectitur vt ꝑlixum eſſet demōſtratu. Solū itaq; ſcale hui⁹ gradus nos tangemus vt occaſionem ordinati pceſſus deuotis et meditatiuis amminiſtremus. Qui ordinatus proceſſus quantū cōferat experienti patet. Omnia eñ cū ordine fieri apoſtolus voluit. Immo ſine ordine ſummus deus nihil fecit ⁊ nihil ſine ordine quietū decoꝝ perfectū eſſe poteſt Scala aūt hec ordinat Ordo germana cōiungit vnit ⁊ ligat. Germana mutuo iuuāt Iuuantia confortant: ſicut ex regione inordinatum ⁊ incōtinū omne. diſſolutiōi eſt proximū inualidum et diſperſum. Et ſunt ſcale huius tres principales partes. Quaꝝ prima cōplectitur gradus ad meditandum p̄paratorios. Secūda gradus in meditando proceſſorios. Tertia terminatorios vt ex figura patet. In proceſſu quoq; optimus eſt graduum ordo ſcd̄m tres anime vires aut potius ſm harum viriū actus. Nam ſicut naturaliter memoria intelligentie pceſt ⁊ volitioni Sic ⁊ hic gradus monitionis precedunt gradus iudicij ⁊ motionis Impoſſibile eñ affici aut moueri: niſi ante intellexeris ⁊ iudicaueris mente ⁊ intellectu

Incipit ſcala Meditatoria Cap̄. ſecūduꝫ

Per gradus aſcendebatur in templum.

Modus recolligendi

Queſtio	Qua ſcz quiſq3 a ſe requirat — Quid cogito / Quid cogitandum	Exuſcitatiua

Gradus preparatoꝝ

Excuſſio	Eſt repulſio coꝝ que minus cogitanda — Expediunt	Depulſiua obſtantiū
Electio	magiˀ.ſ.cogitādoꝝ puta q̄ magiˀ — Cōferunt / decent	Aſſumptiua cōferētiū

Gradus proceſſoꝝ ꝛ mentis

Cōmeōratio	Eſt actualis electe ꝛ deſtinate rei cogitatio	Peret cōduplicatiōe
Cōſideratio	Eſt ſedula ꝛ iterato cōmemoratio ꝛ inheſio do nec proprie noſcat cōmeōratū	penetrat
Attentio	Eſt fixa ꝛ attēta ꝯſideratio. vel pſpectio rei ꝯſidrate ꝛ cōmeōrate	Figit
Explanatio	Eſt quedā illuſtratio in attentione poſitoꝝ	Illuſtrat
Tractatio	Eſt reꝝ cōmeōrataꝝ cōſiderataꝝ ꝛc. ad alia q̄dā extēſio	Extendit

Gradus proceſſoꝝ et iudicij

Diiudicatio	Eſt q̄ pro dignitate ſua ſuſcepta res eſtimatur.	Eſtimat
Cauſatio	Eſt ſtabilitio facte diiudicatiōis ſic cōfirmatio orōnis	Stabilit.
Ruminatio	eſt moroſa ſupioꝝ cū ꝯratiōe tractatiˀ dōec guſtū attigat	Iterādo īgrit.
Guſtatio		

Gradus proceſſoꝝ et affectus

Querela	eſt q̄ ſic ſupioribꝫ mōemur ac docemur. ita h nos affici ſētimꝰ	Uidz exclamatōe
Optio	Eſt q̄rentis ipacia vel denūciatio diſplicentis	Deplāgit lamētatiōe
Confeſſio	q̄ qd dulce iudicat poſſidere deſiderat. l'ē deſidriū ꝯplacētiˀ	Eſurit deſideratione
Oratio	Eſt veritatis aſſenſus ꝛ publica agnitio	Cōgeſta detegit.
Menſio	Eſt optionis ad deum inſinuatio	Exigit
Obſecratio	Eſt oratorum collatio ꝛ orantium	
Confidentia	Eſt cum ſacre rei atteſtatione oratio.	Animat / Extorquet
	Eſt pſenſe ꝛ agire bōitatiˀ argumētū ad ipetrāda monēs	Poſſidet

Gradus terminatoꝝ

Grāꝝ actio	Perceptoꝝ veroꝝ bonoꝝ grādis eſtimatio eſt	Refundit
Cōmendatio	Deſiderioꝝ ſuoꝝ in dei bōitatē fiducialis remiſſio	Cuſtodit
Permiſſio	Eſt integ̃ ꝓpe volūtatis in dei volūtatē reſignatio	Holocauſtat

Modus cōmorandi.

Cōplexio

Eſt gradus ſilis cum gradu ruminatio. Hec cōplexio eſt omnium gradiū ſicut Ruminatio tantū intellectualium. vnde maximam copiam preſtat.

Licet em̄ quēlibet gradū ſuꝑioꝝ cum quolibet coniungere ceteroꝝ puta diiudicationē cū orōne Orōnem cū diiudicatione. Et ita de quolibet cū quolibet. Et nō ſolū quēlibet cū quolibet. ſed etiā quēlibꝫ in et ſuꝑ quēlibet. vt orare de meditando. meditari de orando ⁊ ꝓ orando. Grandis igit̄ fecūditas ſcale huiꝰ ⁊ latiſſimꝰ pro ꝯmorando modꝰ. Pōt em̄ vt ex predictis pꝫ Primo quiſqꝫ gradꝰ tractari in ſe. Secūdo cum gradu comite Tertio ſuꝑ quēqꝫ vt quiſqꝫ gradus cuiqꝫ ſit obiectum.

¶ Declaratio ⁊ pſecutio qualiſcūqꝫ ſcale huiꝰ Et pmū de modis exordiendi meditatiōem Ca. iij.

P Meditabor vt colūba. pſ. Figam gradū ſuper munitione ⁊ cōtemplabor vt vidam Abacuc. ij. Quiſquis meditari vt colūba voluerit. quiſquis itē vt videat cōtemplari hoc eſt cōpunctiue vel affectiue ⁊ ſpeculatiue vel intellectiue ꝓcedere in meditando gradū figat in ſcala iſta ⁊ vtrūqꝫ facile aſſequet̄ De cuiꝰ declaratiōe iam eſſet agendū. ſed iā añ ꝓteſtati ſumꝰ nō velle eā tradere in pñti ſed tangere ſolū. Ne tñ quoꝝ deſideriū irritatū eſt prorſus ſua ſpe fraudent̄. ſub quadā tenui practica graduū ſcalarium cōnectionem ⁊ dependentiā ſtatuimꝰ demōſtrare Primus itaqꝫ gradꝰ ſcale huius eſt

Q Queſtio qua ſcꝫ hō inq̄rat a ſe Quid cogitet. Et item diſquirat quid magis cogitandū Et recto ordine eſt primꝰ. Sapia em̄ dei pris q̄ñ petere pulſare monuit. a q̄rendo ꝑcepit inchoari. Nec etiā quepiā facilior efficatior (ꝓ diſtracta mēte recolligēda) practica. q̄ꝫ queſtio talis Nō igitur putet q̄s q̄ſtionē hanc primā qꝫ facilem ſꝑ ⁊ ꝓnam ad manū hꝫ. ideo inutilē fore. Dꝫ em̄ nō ꝑuū fructū obſuari cordis. Et in queſtionibꝫ ⁊ interrogationibꝫ bñ ordiatis nō paruꝰ ꝓfectus ⁊ ꝓceſſus eſt ad ſciendā veritatem vt fere expimētaliter veꝝ ſentiamꝰ Querite et inuenietis. Sed ⁊ facile fluxos vagos vanos ⁊ irrōnabiles cogitatꝰ excludet. q̄ tanq̄ꝫ diligēs ⁊ vigil oſtiarius crebriꝰ a ſe querit. Quid ē qđ cogito. Por em̄ hoc ſeuero diligentis oſtiarij tonitruo inſonante tota ſtultaꝝ cogitationū cohors euaneſcit ac deliteſcit In quus igit̄ fructꝰ hoc vno tā facili ac ꝓno ſarculo zizaniā illā oēm eradicare ⁊ mentis agꝝ in propriā vendicare dignitatē. Et grandis eſt copia hꝰ gradꝰ. Itaqꝫ q̄ꝫ diu q̄s volet in eo poſſit ꝯmorari. Poteſt em̄ queſtio multiplicari ꝑ oēs ptes entꝫ. vt ſcꝫ iuxta inſtrumentū Raymūdi lulli. fiant q̄ſtiōes ꝑdicamētales. vt ſcꝫ nō querat̄ mō. Quid ē qđ cogito in ſubſtantia Sed ⁊ quantū valore. Quale bonitate. Et iplicant ſꝑ reſpōſiones ⁊c. Licebit q̄ꝫ q̄rere oībus q̄ſitiuis. ꝑiter et mōis q̄rendi vt longū cēt deductu. Et dꝫ fieri hec queſtio acrimonia q̄dā vt verbi gratia. Quid ē qđ cogitas aīa mea. q̄d q̄ſo mēte retractas. Cur ſolito vage mētis fluctu vagaris. Quis hactenus ex huiuſmodi cogitatibus ⁊ fluxa mente fructus fuit Secundo item diximus in hoc gradu diſquirendū quid magis cogitandum. Que ſcꝫ diſquiſitio multum neceſſaria. Non enim ſatis eſt priori ſarculo malas cogitationes extirpaſſe niſi mūdatam aream inſuper bona ſemēte cōſeuerimus Alioquin dimidia iaceret ocioſa. Ocioſum eni omne quod fructu torpet. Qui enim precepit a malo declinare ſimul adiecit facere bonū. Decernendū igitur nō ſolum quid nō cogitandū. ſed etiam q̄d magis cogitandum. ¶ Et eſt hec diſquiſitio cōparatia vt ſic interrogetur. Quid ergo cogitandum? Nū h̄ cogitandum? hoccine par aut equum illi. Num melius de paſſione domini q̄ꝫ vage agi tractandum? Et fiet reſponſio ad queſitum. Quid ergo cogitādū Certe de domini paſſione memorandum ⁊c. Et hec de primo gradu Sequitur ſecundus R

Excuſſio. Poſtq̄ꝫ aūt homo per ſuperiorē gradum ad cor redijt ⁊ ſalubre quippiam tractandum decreuit vt in meditatione ſua proſperetur oꝫ vt ſe meditationi prepararet. hominis enim ē parare cor. In primis itaqꝫ quia ad bonum plerunqꝫ pigri ſumus calcaribus opus habemus quo nos incitemus ad illud. Fiet igitur Excuſſio ſcilicet

Ignauie ꝓprie excitationem vt in ſe inuehatur
cogitatiōis ꝑue ꝑ ꝯſiderationem q̄ꝫ dedeceat
obſtātie vniuerſe repulſionē qua eā abijciat

¶ Primo igitur excutias ⁊ ſeuerus excutias ignaui aut mentis te hoc modo excitando. Eya igitur anima mea excutere de puluere ſurge ſede filia ſyō. de domino meditare. Indignum viro faſtidium. indignū ſeruo dei ocium. ⁊ preſertim in ea parte qua dei ſeruus ad imaginem dei factus. filius dei fieri pt Non faſtidio ignauia vel ocio hec adoptio conquiritur vel inuenitur. ſed ſtudio exercitio vel labore. et cetera. Excutere ergo a torpore

¶ Secundo excutiendum a cogitatione praua conſiderando q̄ꝫ dedeceat. officiat. ⁊c. huiuſcemōi tractare hoc modo. Nolis queſo amplius vage agi. Iſtinc enim velut ex fonte ſterilitas mihi omnis et egeſtas animi ſcaturit. Iſtinc malum omne ⁊c. Que ergo prudentia eſt? Immo que ſtultitia eſt vndecunqꝫ flauerint cōcupiſcentiarum venti velut in medio mari abſqꝫ amplustri nauis iactari procellis ⁊ duci quorſum nō vis? Et quorſum ducent? Ad cordis duriciam Et nemo duro corde vnquam ſalutem adeptus eſt. niſi miſerans ei deus cor carneum

dediſſet. Patet ergo in oē malū ꝓpellant ꝛc̄ Ter
tio fiet excuſſio obſtantie vniuerſe oim̄ ſcʒ ipedimē
torum vt vacare poſſit ꝛ videre, hoc modo Age igit̄
homūtio fuge paululū occupatiões. abijce curas, ſē
ſus cõclude. cõtine te intra te vt vacare poſſis ꝛ vi/
dere ꝛ meditari bonū. Et qui hic cõmorari volet lo
cos exuſcitatiuos aut dehortatiuos ꝛ indignatiõis
hic adducere poſſet. Hec de excuſſione. Et dʒ fieri
cõcitatiue obſtantia repellēdo ꝛc̄.

Electio

S Que eſt ſecūdus ꝑparatorij gradus Neqꝫ reiecil
ſe aut excuſſiſſe obſtantia ſatis eſt. ſed accingere lū
bos oꝫ ꝛ iter deſtinare. Et eſt hec electio magis cogi
tandoꝝ. puta que magis expediūt magis cõferunt.
magis ad manū ſunt. magis prona ꝛ in facultate ſē
ꝛ magis decēt. Nā ꝛ in bonis cogitandis poſtꝙ̄ ali
ud alio fructuoſius cogitat̄ delectus habēdus eſt vt
ea potiſſime ſedula cõmemoratõe verſent̄ q̄ꝝ pia cõ
memoratione vberior fruct⁹ pullulabit. Stultū ei
valde cū poſſis eodē labore ꝛ ſudore triticū i horrea
mittere neglecto frumēto infelix loliū ꝛ ſteriles haue
nas colere. Delect⁹ in hac re cõuiuas a medicis fili/
os a mercēnarijs refectos ab extenuatis diſcrimi/
nat. Adhuc inter imūda cenſetur aīalia q̄ nõ precio/
ſum a vili nouit ſeparare. Debet ergo electio fieri poti
oris ꝛ nõ electio ſolū ſed et cõfirmatio ei⁹ vt ſcʒ ſicꝫ
in priori gradu repulim⁹ mala, ſic hic incitabimus
nos ad meditanda electa bona. ꝑpendēdo q̄ꝫ dignū
vtile gratū bonis imorari. hoc mõ. Bonū ergo
verſandū Illo em̄ anim⁹ transferēdus. in illis vla/
ri et quibus cogitatis fruct⁹ manet ꝛ fruct⁹ nõ quiſ
qꝫ ſed vita eterna. Vita inq̄ꝫ nõ miſera. nõ calami/
toſa. nõ erūnoſa ſed vita regū vita regnātium i deo
feliciter ꝛ ſapienter ineternū regnātium. hic fructus
eſt ſapientis Diſce igitur fixe ꝛ ſtabilire mentis
tur aīa mea ſtabilire mentē in ſanctaꝝ reꝝ cogita/
tu nõ huc illuc vage fluctuare ꝛc̄. Et pro cõmoratiõe
poſſunt hic adduci verba iperſonalia in ordinē dige
ſta que plurimū dilatant. vt ſic. bona meditāda ſūt
nā hoc deo placet vult. oꝫ. ſuppetit. expedit. intereſt
refert. cõgruit cõpetit. cõuenit decet. iuuat. delectat
placet. placat. pacat. libet. quietat. beat. Sup̱ qui
bus ſingulis ratio eſt aſſignanda ꝛ mens incitāda.
Tota quoqꝫ method⁹ generis deliberatiui cū oībuſ
ſuis locis hic adduci pro copia poſſet. Secundo
principaliter. Electio hec nõ ſolū in genere meditā/
dum aſſumit ꝛ ad illud incitat Verum ne multi
tudine obruatur vnū certū quēpiam articulū vl' pū
ctum deligit vt eū profundi⁹ rimet̄. Gratior nanqꝫ
ac melior eſt vni⁹ cuiuſpiā certi punctuli ſtudioſa mo
roſaqꝫ meditatio q̄ꝫ pluriū accelerata ſup̱ficial' ꝛ in
deuota. vnum igitur aſſumendū Sicqꝫ ſibi medita
turus dicat de dn̄o paſſo meditandū. Et ne multi
tudine obruamur. dein cõtriſtationis aut crucifixio
nis articulo verſemur ꝛ cū cõmem orem⁹. Hec mi
hi meditatio panis quotidianus ꝛ ſup̱ſubſtantialis
erit. Pia em̄ cõmemoratio ſp̱ efficax ad refectionẽ
Hec meditatio plures pauit ꝛc̄. Hec de electiõe

Verum qꝛ teſte ap̄lo Nõ ſum⁹ ſufficiētes aliquid
cogitare (nõ dicit meditari) a nobis tanq̄ꝫ a nobis.
ſed ſufficientia nr̄ā ex deo eſt ſine cui⁹ grā nihil valʒ
q̄ꝫtauis etiā ſit induſtria hūana. Ideo vt vult hui⁹
ſcale auctor vt fructuoſe negociemur ꝛ affectuoſius
ꝓmoueamur ante ꝓceſſionis grad⁹ fons origo ꝛ car
do oīs boni pulſand⁹ exorand⁹ ſcʒ pater luminum:
a quo oē datū optim ꝛ oē donū ꝑfectū. vt cui ſacre
meditationis ſtudiū placet. ipē miſſa luce ſue verita
tis illuminet oculos nr̄os. ignē mittat i cor noſtrū.
quo fida agnitiõe. vehemēti affectiõe curram⁹ velut
in odore vngentoꝝ trahamur poſt eū. per eū. ad eū
Hēc em̄ practicā ſup̱at conſiliū beati Jacobi ap̄li.
vt qui indiget ſapiā poſcat a deo q̄ dat oībus affluē
ter ꝛ nõ improperat ꝛc̄. Nõ em̄ eſt in nobis (hoc eſt in
carne nr̄ā) bonū. quia ſterilis ē caro. nec hmõi cogi/
tationes parit. ſed ſpinas ꝛ tribulos generat nob.
Qui em̄ de terra eſt de terra loquitur. Hinc Berñ.
credendū cū mala in corde noſtro verſam⁹ nr̄ā cogi
tatio eſt. Si bona. ſermo dei eſt. Illa cor noſtrum
dicit. Hec audit Vñ audiam inq̄t ꝓpheta q̄d loqua
tur in me dñs de⁹. Omnes igitur bone meditatõeſ
ſunt dei ad aīam locutiões. ꝓ quib⁹ habēdis ipē exo
randus. ꝓ habitis regratiādus ipē. Hec de gradi/
bus ꝛ modis exordiēdi. Inter quos orõ nõ ponitur
q̄m generalis hoc regula dictat. Qʒ in cuiuſqꝫ boni
operis initio inuocādus eſt luminū pater quo inter
miſſo nullū rite fundatur exordiū. quin ꝛ infra i ſuo
ordine ponitur grad⁹ orõnis Hoc quoqꝫ hic notā
dum. nõ ſemp̱ oporteat ab gradib⁹ hijs ꝑparatorijſ
meditationē initiari. niſi cū hoc tempus ꝯceſſerit.
aut hoc exegerit nimia diſp̱ſio mētis Nā vt Tulli⁹
dicit nõ ſemper exordio in rethorica vtendū eſt Hec
de preparatione.

Gradus ꝓcedendi in meditando Ca. iiij.

Commeõratio Poſt ꝑparatorios gradus
ſequūtur grad⁹ ꝓcedendi Et hoc ſcd̄m
tres p̄tes imaginis ſcʒ mentis intelli/
gentie et volūtatis. Ita mens ſcd̄m
ſe totā intenta ſit meditationi Et ideo
ſunt gradus monitiõis que mentē monent. doctio/
nis que intelligentiā docēt. motionis q̄ voluntateʒ
mouent Sterilis em̄ oīs meditatio q̄ nõ in iudici/
um tranſit. Meditatio ꝛ iudiciū inefficacia q̄ nõ ꝑ
dignitate rei in deſideriū ꝛ amorem accendūtur Fru
ctus em̄ meditationis eſt amor ꝛc̄. Sed iā p̄mus
de gradibus monitionis videamus. Quorū p̄mus ē
Cõmemoratio que eſt ꝓpoſite ꝛ electe rei cogitatio
Et hunc primū cõſtituit dominus ieſus quādo ar/

tē hanc docuit qn̄ chariſſimū aõris pign⁹ relinque/
re curauit. Docuit inq̄ꝫ vt mgr̄ verba vite eťne hn̄s
a primis elemētis docēs ꝛ dicēs. hoc facite in meaꝫ
cōmemorationē. Neqꝫ terreat hūilis act⁹ cōmeõra
tionis q̄ tanq̄ꝫ vēter eſt aīe ꝛ primū indoctis elemē
tū. Tam em̄ in oib⁹ efficax vt oīm artiū ſciētiarum
ꝛ ꝯſilioꝝ ꝑfectio ꝛ ꝯſūmatio ſit. Et hoc em̄ ḡno cō/
meõratiōis oīa prodierūt. Scia oīs vel ars q̄ꝫtūcun
qꝫ ſplendida vel ſpectabilis polluceat ꝯmeõrādo me
ditādo accepit vt ex teneris ꝑmordījs in eū ſplēdorē
erūpet. Q; ſi ex tā ꝑuo fonte cōmeõratiōis etiā in re
ꝓbana tant⁹ fruct⁹ exūdat. q̄d credendū ſperādum
imo fiducialiter ꝓſumendū in re ſacra. ¶ Quicūqꝫ
igiť volet ꝑ forib⁹ ac domi naſcentē hrē ſalutē ambu
let cōmeõrando latā planā facilē hanc ſalutis viam
quā fidelib⁹ cōſtrauit deus Sola em̄ cōmeõratio exi
gitur q̄ ſi fideliť fiat reliqua oīa ſpontanea erūt Ne
mo tā leuis voluntatis potētie aīalis taꝫ debilis vt
nō ei cōmeõratio facilis aut ſaltē tolerabilis fiat.
Tu igiť dulciſſime hoīm amator ieſu q̄ cōmeõrati
onis gradū docuiſti. oro ꝑ hanc tuā doctrinā conce
de mihi puero tuo ſp̄ ꝛ vbiqꝫ ſalutaria cōmeõrare.
Inſtitue et firma me in hac via cōmeõratiōis q̄ tā/
deꝫ altiorē gradū attingā cōſideratiōis Et notan
dū q in hoc gradu ſufficit cōmēiniſſe tm̄ vt ſcꝫ hō co
gitet vel cōmeõret ea que fides vel text⁹ de illa maťia
tenet. Nā cōmeõratio ē cogitatio vel tractatio ꝓdcꝫ
cognitoꝝ. Et ꝑ cōmeõrando valēt iteratio ꝛ condu/
plicatio colores rethorici. Modi q̄ꝫ oēs prolōgandi
ꝛ rē circūducēdi ꝛ colores idē dicētes. de q̄b⁹ nob nil
hic dicendū. Hoc itē ſciendū q in hījs gradib⁹ in
tellectiuis ꝓcedendū eſt Caſte. i. non vltra q̄ꝫ limes
poſtulat ne grad⁹ cōfundātur. Pedetentim ex alto
in alteꝝ. Lente. i. moroſe ꝛ ordinate vt ex minorib⁹
ad maiora et germanis ad germana ꝓcedať

D ¶ Cōſideratio. ¶ Secūd⁹ monitiōis grad⁹ q̄ recte
ſubſeq̄tur gradū priorē Nā ex frequēti cōmeõratiōe
ꝯſideratiōis ocul⁹ vigorať ꝛ acuiť vt nō ſolū ꝯmeõ/
ret iuxta dm̄ primum inſtitutū. ſꝫ accingať ad altio
ra vt iuxta verbū ſapiētis ꝯſideret ꝛ cōmeõrata ꝯſi
deret diligēter. Eſt āt hec Cōſideratio ſedula ꝛ itera
ta cōmeõratio cū intentiōe aliq̄d erudiēdi Et attēta i
heſio donec ꝓprie q̄ď qꝫ ꝯmeõratū ꝯgnoſcať. Unde
pꝫ q hec nō ſolū ꝯmeõrat cognita. ſed ꝛ incognita i
ueſtigare nitiť ꝛ penetrare Et notandū q duplicit̄
Cōſideratio hec capi pt̄ Scꝫ gn̄aliter ꝛ ꝓprie Gn̄a/
liter ꝑut ſcꝫ ſe diffundit ad res vſqꝫ q̄ꝫ diffuſas ꝑſpi
ciendas ꝯſiderās oīa q̄ ſe offerūt circa rē ꝯmeõratā
ꝯſiderāda. Et ſic ſub ſe ꝯp̄hendit oēs grad⁹ intelle/
ctiuos Attētionē ſcꝫ explanationē ꝛc̄ vſqꝫ ad diiudi/
catione Scdo ꝓprie capiť ꝑut ſcꝫ limitať circa ēta
aliq̄ ꝯſiderāda. ꝛ ſic diſtinguiť a gradib⁹ ceteꝝ intel
lectiuis. Et ſic hic nob capiēda ¶ Utile em̄ ꝛ ope ꝑ/
ciū eſt diſtinguere inter ſe hos grad⁹ intellectios ꝑ/
pter habendā āpliorē fecūditatē ꝛ ꝯmeõratiōeꝫ. Ut
dū ſingulis his gradib⁹ vtilia ꝓcepta repta fuerit fe
cūdior ꝛ latior fiat hō ꝛ copioſior in meditatiōe Sī
gulis em̄ gradib⁹ ſua inſtrumēta. i. colores ꝛ rethori
ci loci cēnt aſſignāda. de q̄b⁹ ſcribētes de rethorica ī
quirendi Proprie igiť ꝯſideratio accepta cōſidera/
re habet

	Quidditatē		q̄d ſit
Scꝫ	Qualitatē	rei cōmeõrate vt. ſ.	q̄le ſit
	Actum	inquirat.	q̄d agat.

Aut ſi thema aliq̄ď fuerit an̄ cōmeõratū Cōſidera
ſubiectū
tio illď didere hꝫ ī mbra ꝑ ſeq̄n° ꝓdicatū theātꝫ ipī⁹
determinās

¶ Precipue tn̄ ꝯſideratio q̄d nōis inq̄rit volēs ꝯuer
tibile ei⁹ ꝛ diffinite q̄cquid poniť agnoſcere. Un̄ po/
tiſſimū trib⁹ colorib⁹ tractari pt̄

	intꝑratiōe		ꝯmutat qď poſitū ē verbū
. ſ.	diffinitiōe	q̄	eſſe rei ꝑ ſubſtātialia deſignat.
	deſcꝑtiōe		ꝑ accidētalia eſſe rei deſcribit.

Qui colores quō fieri hn̄t in rethoricis libris req̄ren
dū. Breue aſſignādū cōſideratiōis exemplū. Cōmeõ
rato xp̄s paſſus ꝑ nobis. Cōſideratio mox inquire/
re hꝫ. Et quis eſt ille xp̄s niſi ieſus nazaren⁹. Uere
xp̄s totus vnct⁹: tot⁹ ſuauis adeo mei amās vt meas
amaritudies duro mihi calice potādas ip̄e ꝑ me bi
beret q̄ꝑpe ꝑ me paſſus ꝛc̄. Sic de paſſus inq̄rēdum
q̄d ſit illud pati. Itēqꝫ ꝛ de ꝓnobis q̄ ſunt illi ꝛ q̄les
ꝑ quib⁹ ſit paſſus. Singula locis ꝓnumeratꝫ. Un/
de grādis eſt latitudo grad⁹ hui⁹ ꝛ copia mlťa nis.
Qui tractari pt̄ oībus locis topicis ꝛ attributꝫ nego
cij ꝛ ꝑſone. vt ꝯſideret rei q̄dditatē quo ad nomē na
turā ſexū. notā. gen⁹ ſpēm ꝛc̄

A Attentio. terti⁹ monitiōis grad⁹ rcē ſubſeq̄ť
ꝯſiderationem. Nā vbi aliquid de re ꝯmeõra/
ta ꝑ conſiderationē ocul⁹ mentis viderit ꝛ penetra/
uerit ſcie amplioris cupid⁹ magis ſe illi ſciēdo ꝑ at/
tentionē infigit Attentio em̄ nihil aliud niſi fixa cō
ſideratio rei cōmemorate ꝛ ꝓꝑe ꝯſiderate. ꝓprie com
memorate

	q̄ꝫtitatē		dignū ꝛ ꝓcipuū
attēdēs	mirabilitatē	. ſ ſi	mirabile caꝝ ꝛ nouū:
	vtilitatē		vtile ꝛ cōmodoſum

Hij em̄ ſunt loci attētiōis Et tractari dn̄t illis colo
rib⁹ qui delucidationē ꝛ acrimoniā hn̄t q̄ ſunt val/
de numeroſi. vn̄ nec a nobis recenſendi. Loc⁹ q̄ꝫ am
plificatiōis ꝛ auctiōis ꝛ modis dicēdi aliq̄ď magnū
ꝛ nouū q̄ in rethoricis patēt. Pro cōciliāda aūt
ꝛ cōbinanda attētiōe ad cōſiderationē h̄ mō dicēdū
Nō negligēter aduertendū. nō ꝑfunctorie trāſcūdꝫ
nō ſuꝑficieten⁹ hinc gradiendū magis attēdendum
innitendū ꝑfundandū. Quātus ſit ie chriſt⁹ pro no

bis q̄ꝫta itē paſſus. Latent eīm digna attētione ꝛc̄
B Explanatio ꝯgrue ſeq̄t attentionē Uidit eīm in
attentiōe noua q̄dā mag̃ ꝛ mirifica in q̄bꝫ pro
ſpiciēdis ne mēris ocul⁹ reuerberet̄: vult hec ſibi ꝑ a/
lia q̄dā lati⁹ explanari ¶ Sciendū tn̄ dupl'r poſſe h̄
accipi. Explanationē gn̄ali⁹ ſcꝫ ꝑ c⁹ qꝫ obſcuri⁹ dicti
d̄clarati ōe planiori Et ſic oēs p̄t circuire h⁹ ſcale gra
d⁹ Sic euacuatiōes generice latitudīs explanāde
ſunt ꝑ oēs ei⁹ ſpēs. Ut qui explanare volet q̄ꝫta xp̄s
ſit ꝑ nobis paſſus ad ſingl'a tormentoꝝ gn̄a ad ſin/
gula itē in quibꝫ pati potuit deſcēdere hꝫ Et hmōi ex
planatio ē vna grādis abūdantie copia Alio mō ꝑ
p̄rie magis accipit̄. Explanatio iſta ꝑut ſcꝫ ē q̄dā il/
luſtratio coꝝ q̄ in attentiōe ſunt poſita ꝑ q̄ſdā ſil'itu
dines aut ſil'ia

figuras — illas applicādo
et ſic explana — ꝓpherias — ſcꝫ — has exponēdo
m⁹ res per — ꝯpatōe ſꝫ ꝑabolas hmōi aſſil'ando ꝛ cō
(formando.

Et certe fecūdiſſim⁹ hic eſt copie loc⁹ ꝛ quē oīꝫ potiſ/
ſimū ꝛ creberrimū ſpūſſctūs in ſcripturis offert Oīſ
eīm ſcriptura ꝑabolis ē plena q̄s dū ꝑ explanatiōem
rebꝫ cōmeōratis. ꝯſideratis attentis applicare volu
mus magnū copie inſtrumētū acq̄rim⁹ ꝑ ſil'itudīeꝫ
ꝛ exēplū colores. cui⁹ varij ſunt tractandi mōi. Pōt
eīm in primis fieri ipſius ꝑabole figure aut ꝓphetie
totalis ſimplex explicatio. Deide earūdē ad rē inten
tā cōmoda applicatio demū d̄riaꝝ aſſignatio ꝛ alijs
modis. vtꝫ in rethoricis. Poterit q̄ꝫ hic adduci oīs
materia diuiſiōis ꝛ partitiōis. Et q̄ttuor inſtrumē
ta copiaꝝ Areſtotilis. ꝛ alia multa:

C Tractatio Poſtrem⁹ eſt monitiōis grad⁹ que
iuſte poſtremū in ordīe obtinet locū. qm̄ ſue
extenſiōis neſcit terminū q̄ppe q̄ ſe extēdit ad oīa cō/
ſiderāda q̄ a ceteris gradibꝫ nō ſunt ꝯſiderata Eſt
eīm tractatio reꝝ ad varias ꝯſideratiōes extenſio
Extendit enim meditabilia

attributa ꝑriū rei ꝛ reꝝ circūſtātias — eas ꝯſidrādo
per — Queſtiōes dubias — ꝓ et ꝯ arguēdo
Opiniones varias — has ſtabiliēdo
(alias cōfutādo.

Latiſſima et turgida hꝫ hic grad⁹ copie organa ꝛ in
ſtrumenta Tractat eīm primo ad ꝑriū rei attributa
q̄ ſunt valde multa. Sunt eīm attributa ꝑſone ꝛ ne
gocij. Perſone vt Nomē nata patria ꝛc̄. Negocij lo
cus tp̄s ordo mod⁹ ꝛc̄. vt ē videre in rethorica Silit̄
ꝛ circūſtantie reꝝ vt. quō. qn̄. quotiēs. q̄re ꝛc̄ Se/
cūdo tractat res ad queſtiōes dubias. vbi etiā offert̄
magna latitudo ꝓ et ꝯ arguēdo ¶ Tertio ad opini
onis varias veteras ſtabiliēdo cōtrarias cōfutando
Locis ꝯſtitutionū ꝛ ꝯfutationū quēadmoduꝫ agit
Ockā. Ita ꝙ hic innumera ē copia. Pōt eīm is gra
dus dilatari ꝑ oēs ꝯſtitutiōes ꝛ ꝑ oēs ſpēs argumē/
tandi. Ecce hij ſunt grad⁹ intellectiui q̄ copijs ſē ple

ni. in q̄bꝫ tn̄ nō ē fidendū ſꝫ mēt̄ vela q̄rē vēt̄ ſūt pā
dēda ꝛ inſpiratio magis q̄ꝫ ꝑcticatio ſequēda. Sed
ideo practicas dam⁹ (vt dū ſpūs nō affuerit) nō va/
Sequūtur gd⁹ iudicij ꝛ intellect⁹ Ca. v (cem⁹.
D Diiudicatio Poſt grad⁹ monitiōis ſe/
quūtur grad⁹ doctriōis ꝛ iudicij. Quoꝝ
prim⁹ eſt Diiudicatio Et ē alteri⁹ cū al
tero collatio vt res cōmeōrata ꝯſidera/
ta ꝛc̄ ꝑ ſua dignitate eſtimet̄. Steril'ei
cōmeōratio ꝛ cōſideratio ōnis q̄ nō in iudiciū trāſit
¶ Debet ergo hō p⁹ ꝯſiderationē rē diiudicare. Si
videlꝫ bōa vl' mala Si acceptāda vel reſpuēda ꝛ aꝓ
bare vel eligere bonū. reꝓbare ꝛ reſpuere maluꝫ. Et
vt moneat ꝛ doceat magis dꝫ fieri collatie vt ſcꝫ res
diiudicet̄ ꝑ ꝯpatiōem ad maiora vel miora. Primo
q̄ꝫta ē in ſe. ſcdo in ordīe q̄ ad nos. Primo q̄ ad ſe h̄
mō. Eſto. ꝯſideratū ſit verbū apl'i. Chriſt⁹ paſſus ē
ꝑ nobis. fiet diiudicatio hoc mō. Talis inq̄ꝫ cōſide
rata ꝛc̄ eſt paſſio tua. O q̄ꝫ grande q̄ꝫ ingens q̄ꝫ ma
gnificū gl'ioſū tue amariſſime paſſionis incenſū qḋ
nulla lingua et̄ angelica poſſit vel tenuiter explica/
re. Talis ꝛ tāt⁹ ꝑ tali ꝛ tātillo voluiſti pati. ꝛ talia
tantaq̄ꝫ taliter pati. O dignatiōeꝫ. O ſtuporē O in/
auditā charitatē. Uere ſꝑ colendū. obſuandū. lau/
dandū incenſū hui⁹ paſſiōis Scdo q̄ ad nos h̄ mō.
Si eīm o dulciſſiē ieſu amoroſiſſiē ſpōſe ne dicā potē
tiſſim⁹ q̄ſq̄ꝫ. ſꝫ ex plebeis q̄ſpiā etiā vultu deſpectus
hitu trūcat⁹: genere d̄gener. vl' leui ꝑ me vulnere ſau
ciaret̄. nōne tot⁹ in ei⁹ amorē. in ei⁹ magnificatiōeꝫ
glorificationē ſuſpēſus ſtuperē. ſꝑ illi⁹ ꝑconia ſona/
rē. Quid ergo tibi retribuēdū ꝑ oibꝫ q̄ ꝑ me es paſſ⁹
Tibi inq̄ꝫ: tibi tali ac tāto nō leui mō vulnere ſautio
ſed morte turpiſſima ꝓpt̄ me dānato. maledcm̄ fcō
vt me de maledcō liberares ꝛc̄. Quid tibi videt̄ aīa
mea q̄le iudicatis o vires rōnales. Nōne ſꝑ meōran/
dus diiudicād⁹. q̄ talia ꝛ tāta ꝑ nob paſſus ꝛc̄. Et tē
aꝓbatio a viribꝫ ipis ꝛ magnificatio dn̄i paſſi ſm
octo gd⁹ iudicij ſup̄ meōratas. Ualde ḡ copioſ⁹ ē ḡ/
dus iſte īcludēs ꝓbatiōeꝫ affirmatie: negatiue.
Et p̄t tractari ꝑ oēꝫ methodū ꝯpatiuam. Per for/
mas magnitudinē rei expādētes. Et ꝑ locos gn̄is d̄
monſtratiui.
E Cauſatio Alt̄ iudicij grad⁹ rcē ſubſeq̄t ꝑcedē
tē. ſicut determinabile determinās ꝛ ſtabilien
dū ſtabiliens. Eſt ei cauſatio rōnalis: ꝛ cāl is ſtabili/
tio in diiudicatiōeꝫ ꝓbatoꝝ vel reprobatoꝝ. Nā ſta
bilit id qḋ ꝓbatū aut reꝓbatū duplici via ſcꝫ

plures cauſas afferēdo.
aut — cauſaliter argumentando

Un̄ cauſatio ē diiudicationi ſicut ꝯfirmatio orōni
Et d̄r qḋ fit argumētādo. Eſt eīm argumētatio ſta/
bilitio min⁹ agniti ꝑ alteꝝ pl⁹ notū Cui⁹ q̄dā ē diale
ctica puta acuta magis cogēs ad aſſenſū. Altera re
thorica efficax mag̃ ad mouēdū. Cui⁹ etiā q̄dā ē cau

ſal. q̄dā rōnalis Cauſal' eſt q̄ rei toti⁹ ſtructurā ſtabi
lit. Rational' q̄ ſingularē q̄libet rē vbilibet i cau/
ſa ſperſā cōfirmat. Et illa ꝑ oēs grad⁹ circūire Al/
tera aūt ſcꝫ cauſalis argumētatio ꝓpe fieri hꝫ in hoc
gradu Et hꝫ mltas ſub ſe ſpēs vt in rethorica docet
Et fit tali mō Et vere xp̄s ꝓ nobis paſſus adaman
dus Nā ſi oī amāti amor redibet. quātomagis ſic a/
manti ⁊c. Et poterit hic ꝓ copia adduci oēs ſpēs ꝓ
bationū cū varietate argumentationū

F R Uminatio Poſt iā cōſiderationē ⁊ diiudica/
tionē affectio mox ſequeret. Uerū qꝛ nō equis
paſſibus intellect⁹ ⁊ affect⁹ currūt Jō vt vehemētior
affectio ſurgat ⁊ guſt⁹ dulcior afficiat. Ruminatōeꝫ
p̄ire oꝫ q̄ eſt moroſa ſupioꝝ cū ꝯmoratiōe tractatio
donec ad guſtū attingat. vt ſcꝫ cū maria mrē dei cō/
ſiderata ⁊ diiudicata ꝯſeruem⁹. in corde ꝯferamus
⁊ inſtar aialiū iuxta legē mūdoꝝ rūinem⁹ donec dul
ceſcāt in corde. Et eſt hec ruminatio fere eadē in ſu/
perioribꝫ q̄ cōpletio in oībus. ⁊ fiet hoc mō Uere
tu ſp meditād⁹ ⁊ amādus q̄ talia ꝓ me paſſus. Fre/
quenter igit ad has meas epulas reuertar. Agnū dī
deū ipm peccā mea tollentē in ſe ⁊ ſuo ſanguie expian
tē. ꝓ me patientē crebro reuiſā. etſi nōdū ſeqr cū pa
tiente patiēs. aſpiciā ſaltē ⁊ videbo patientē q̄ ad a/
mandū inflāmer. Nō obliuiſcar cōedere panē meū
Tu igit xp̄e ꝓ me paſſus. tu agne dei ꝓ me portas.
Mea igit ſarcina quā portas meū debitū q̄d exoluis
mea vulnera q̄ pateris meis oppꝓbrijs tu ſatiaris. q̄/
ſi agn⁹ ad victimā ageris ⁊ ꝓ me victimaris vt ouis
corā tondēte obmuteſcis. ō me hec pōpa oīs i te dul
cis ieſu celebrat. Tu ḡ mihi ſp amādus q̄ adeo ama
ſti ꝙ pati ⁊ talia ꝓ me pati voluiſti ⁊c ſm diiudicati
onē ⁊c. Et vtendū eſt in h̄ gradu loco rethorico q̄ dici
tur Demōſtratio q̄ rē factā tāqꝫ in p̄ñtiaꝝ fieret an
oculos pōit. Et celerrime incitat ad affectū. Et hoc
ꝑ ꝯmoratiōnē q̄ multiplici verboꝝ frequētia. ſuſcep
ta res q̄drifariā ſm Ciceronē tractat. De q̄bꝫ colo/
ribus grādis poſſit ſermo fieri. ſꝫ nō eſt ꝓpoſiti nr̄i
Uideant illi⁹ artis tractatores. qm̄ efficaciſſimi ſūt
ad meditandū ⁊ affectū incitandū. q̄bꝫ etiā doctores
eccl'ie deuotiſſimi teſte Gerſone vſi ſunt ⁊ vtūtur vt
eſt videre in Auguſti. Ambroſio Jeronimo ⁊ Bern̄
Chryſoſt. ⁊ alijs. Nō ergo nos religioſiores ſim⁹ pa
tribꝫ nr̄is. nō nos curioſitati hmōi ſtudia deputē⁹
q̄ bñ vſa ſunt ſūme pietatis inſtrumēta. vt venera/
bilis Beda ſup libros regū declarat ⁊ allegat i decre
tis diſt. xxxvij. Turbāt Jtē chiaſm⁹ ⁊ rotatio vl' cir
culatio q̄ cicero ꝯtinuatiōeꝫ vel denſā verboꝝ freqn
tatiōem vocat locū hñt. q̄ ſunt valde fecūda Simili
ter ⁊ mōi abbreuiādi et cōcludēdi.

G ¶ Sequit grad⁹ affectiui Capit. ſextum

G Uſtatio. Poſt grad⁹ mentis ⁊ iudiciū
ſequitur grad⁹ affectionis Que niſi cō
ſequāt ſterilia ⁊ iefficacia oia ſupiora. ſi
ne amore eñ oia nihil. Et inter hos prim⁹ eſt guſta
tio. Ubi eñ viderit dñs conatū iudicātis ⁊ in medi/
tatione inſtantis dabit ꝑfecto vacāti ab imundis ⁊
ſordidis cogitatiōibꝫ tanqꝫ aiali mūdo ⁊ ruminan/
ti guſtū ſuauitatis vt ſentiat de dño in bonitate: et
guſtet qm̄ ſuauis Et hec ē prima amoris ſemētis: q̄
ſi excolat āpliorē in meſſem germiabit Et eſt hec gu
ſtatio q̄ ſicut ſupioribꝫ gradibus monemur ac doce/
mur Jta nos hic mouemur ⁊ affici ſentim⁹ Et fit ex
clamatiōe. interrogatione. dubitatione. ⁊ alijs colo
ribus ⁊ modis exuſcitatiuis. modis quoqꝫ auctiuis
⁊ introducēde paſſionis q̄bus et omnes ſequētes ḡ/
dus tractari poſſunt. ¶ Unde vtile eēt hic noſſe mo
dos ⁊ latitudinē exuſcitatiōis q̄bus pſalteriū daui/
ticū potiſſimū plenū eſt Fit ergo guſtatio exclama/
tione hoc mō O qꝫ hec mihi ſape qꝫ ſuauiter meis
herere deberēt medullis Quis tā cec⁹ vt id non vide
at. q̄s tā ꝑuerſus vt tā amantē redamare nolit. quis
tam diſcraſiat⁹ cui nō ſapiunt fercula hec amoris.
O vere bonū epulari de hoc agno ꝓ me paſſo. o vere
digne redamād⁹ q̄ ſic amauit ⁊ talia ex amore paſ/
ſus ⁊c. hec de guſtu.

H Q Uerela Poſtqꝫ in ſupiore gradu guſtare ce
pit dei bonitatē videns qꝫ merito dñs paſſus
ſit redamādus hic reſiliēs in ſe ſuaꝫ conquerit paup
tatem cauſans torporē q̄ adeſt. ⁊ aōrē qui abeſt. Et
hoc per locos cōqueſtiōis. amplificatiōis ⁊ cōmiſera
tionis ⁊ exprimēdi luctus quoꝝ aliquos puto aſſig̃
tos in mēdicatorio ad ſcōs Reuelet ergo hic dño vi
aꝫ ſuā cert⁹ ꝙ nō ſine fructu. Ocul⁹ eñ vidēs paupta
tē ſuā hāc hꝫ repromiſſionē repoſitā. ꝙ in gaudio e⁹
nō miſcebit alien⁹ Et quo clarius hō hāc ſuā paupta
tē agnoſcat. oꝫ ꝙ e regione paſſi xp̄i aōrē ac diuitias
effuſi ei⁹ amoris recolat. grāditer eſtimet ⁊ cōferat
ſuo torpori. Neqꝫ vſqꝫ melius hōi innoteſcit qꝫ cre
bro cū magdalena proſtrato ad pedes crucifixi ſcien
ti qm̄ pro ſe crucifixus eſt. Dic eñ niſi lapideo cord̄
ſit. mox velit nolit iudicat amādū eū qui ſic amauit
Et ſi inuenerit ſe nō amātē agnoſcat iperfectū ſuuꝫ
dño cōquerendo dicēs Uidi nō intellectu ſolū. ſꝫ ⁊
affectu ſenſi te dñm ex amore ⁊ ex tanto aōre paſſuꝫ
digne redamādū. tibi cōpatiendū. te imitandū. Sꝫ
vbi eſt meus aōr mea cōpaſſio. imitatio mea? Uere
domine ieſu heu mihi non eſt paſſio tua cordi meo
qualis eſſe deberet nō amo. non cōdoleo. non ſector
vt deberē. Ue mihi ſup ingratitudine mea qui pre
ter hunc aridū paſſionis tui cogitatum preter tepi
dūꝫ hoc deſideriū vix excitor. vix oſcito. vix anhelo
Tantus eſt mentis mee torpor Timeo ne tepidum
torpentē euomas ex ore tuo. Juſte eſſes amandus
⁊c. Sed eſt ignauia torpor pigricia que deſidem re
tinent vt non inſipidū palatū meū tantus ꝑmoue/
at amor. Ue tibi duricia cordis mei Ue tibi adamā
tinū gelidū pectus meū ⁊c Et diutius ꝑ locos con

queſtionis eſt in hoc gradu cōmorandū Magnum
eīn velut ſeminariū diuitiarū. propriā noſſe interio
ris hominis paupertatem z reuelare domino zc
¶ Sequitur

O Ptio Qui eīn imꝑfectum ſuū cōſiderauerit:
I qui domino plene id reuelauerit ſuperaddet
dn̄s gratiam illi vt ſit bone volūtatis vt q̄zq̄zadhuc
nō amet. deſideret vel amare. Et hoc grande donuz
vez ſacri amoris incentiuū z velut ānulo regis cōſi/
gnatū beate ſortis habens cautionē Beati eīn q̄ eſu
riunt z ſitiunt iuſticiā. Debet ergo hō id q̄d dulce di
gnū iudicauit. z quod abeſſe cōqueſtus eſt. z ſi non
habeat vel optare vt dicat. Cōcupiuit anima mea
deſiderare zc. Nō eīn nato ſaluatore ſolis perfectis
allata pax eſt ꝑ angelos pacis. vez omnibꝫ hōibus
bone voluntatis. Crebro igitꝰ optandū. crebro ſuſpi
randū z exclamandū. O ſi cor carneū haberem O ſi
cor meū eſſet ad te amandū. ad tibi cōpatiendū. ad
te imitandū. Utinā ego te ſic amarē dominum pro
me paſſum ſicut amat z ardet in gratioſam adoleſ
centulā iuuenis vere amans. Quid non illius inſtar
ꝓmptus z alacer adirē? Quos labores. quas vigili/
as q̄z inediā recuſarē. O cor meū ſi eſſet ſicut cor ma
gdalene q̄z fecūde q̄z efficaciter q̄z dulciter hereret ti
bi. Mors eēt vel ad momētum imeōrem eſſe tui Ue
ve longe nimiū ab illa fida amātis magdalene. abſi/
ſto integritate O quando veniet petitio mea et quā
do dabitur quod expeto. O quādo erit dies illa O q̄z
longa mora O diſtantia longa nimis. zc. Et pōt
hic gradus dilatari ꝑ omnes modos exuſcitandi
¶ Cōplectitur gradꝰ iſte ſeptē illos dies canticoruz
ſcalā videlicet amoris quaz ſpūſſanctus in canticis
ſperſit quēadmodū in celo ſidera. In arenis carbū/
culos z ſaphiros. In campis flores. Et ſunt. Deſi/
derare. Querere. Diligere. Amare Amore languere
Amore vulnerari ad mortem. Requieſcere in opta/
to. que omnia hic optanda. ſed vt ea aſſequamur. ſe
quitur

C Onfeſſio que iuſte ſequitur p̄cedentes gradus
Nam vbi miſeriam videris. vbi deſideraueris
C qui per te nihil poſſis. oportet vt hec cōgeſta illi qui
poteſt ſuccurrere detegas. et domino qui potens ē
cōfitearis. Cōfitearis hec duo quia ſcꝫ quod deſide/
ras et te nō poſſis. Et quod alter nemo ſit preter eū
qui poteſt. Et debet non tam eſſe intellectiua q̄z af
fectiua vt dicas ¶ Domine ieſu amator paſſe pro
me cupio redamare te. ſed noſti quia nō poſſuz hoc
a me q̄ppe qui nihil preter te poſſum. Tu ſolꝰ es q̄
poteris hoc preſtare mihi non eſt alius abs te Et d̄
bet hec cōfeſſio fieri cū cōfirmatiōe vtriuſqꝫ partis.
Et poteſt tractari locis purgatiōis et cōceſſiōis aut
cōciliationis Sequitur.

o O Ratio Ut ſcilicet iam illi optionem z quere/
M lam inſinues qui iuxta cōfeſſionem ſolus iuuare po
teſt. Et debet fieri cum modificationibus z locis ſu/
is. de quibus pauca in mendicatorio ſunt dicta Orā
dum ergo et dicendū O chriſte pro me paſſe q̄ ſo/
lus ſuccurrere potes. O diues in omnes qui inuocāt
nomen tuum. eo me tui amore accende: vt cum tua
trophеū victorie tue cordi meo triūphale fiat inſig/
ne. quo mihi abſit gloriari niſi in cruce domini Per
amorem tue crucis mihi fiat omne quod non ſapit
crucifixi amorem. Tue crucis lignū aquas marath
amare fere ferocis cōuerſatiōis mee condiat. eloqui
a mea humili z miti tuo typo dulcoret. vt in omni/
bus vijs meis nihil mea vita redoleat niſi amorem
crucifixi Sic pro cōpaſſione. ſic pro imitatione. z ꝓ
omni deſiderio orandum ꝑ locos rethoricos capta/
tionis. deprecationis. orationis zc Seq̄tur.

M Enſio Que eſt q̄dā cōfirmatio orōnis ab ar/
gumentatiōe ſiliūm vt ſcꝫ fiat menſio rei pe M
tite q̄z ſcꝫ multis illā tribuerit Et mīc eiꝰ oīpotētis
q̄ nūq̄z exhauriri poteſt. Et dicatꝰ ſic Peto velis me
audire. fac me cōpotē voti. plurimis eīn hoc tribui/
ſti. Nō ergo ego ſolus voto fraudādus. Non eīn ab
breuiata eſt manꝰ tua. īmenſa eſt mīa tua O igitꝰ q̄
felicē illā amatricē tui magdalenā. tam diuite dono
tui amoris donaſti vt per crucē z mortez tanq̄z per
ferrū z ignē. per igneū gladiū te lignū vite. te vnicuz
fructū ligni vite fortis z audax oīm contēptrix. pre/
ceps z feliciter temeraria ſeſe proiecit quo te vitam
ſuā inueniret. tu etiā miſerere mei amorē impartie/
do. Et ſi nō quantū felici illi amatrici magdalene mꝰ
tum diligenti dederis. ſaltē quantū debet in gratiā
receptus peccātor. fac amē te xp̄m paſſum Et nota q̄
poterit hec cōfirmatio fieri ꝑ locos illos in mendica
torio poſitos ſupra z formas argumentandi Seq̄t

O Bſecratio. Qua ſcꝫ pulſando petēdo inſtes et
ne repulſam patiaris etiā cum ſacre rei atte/ O
ſtatione ores z dicas Fac me fidū amatorē tui. et
ſi nō propter me vel ꝓpter te. Per te eīn chriſtū paſ
ſum. per te noſtꝝ theſaurū. per te nrās diuitias. te
noſtrū panem. noſtꝝ cibū. ꝑ te nrās epulas z nrās
delitias. per te frēm vite noſtre. Per illū fidū amo/
rem noſtrū. quo noſtram beatitudinem ꝑ crucem z
mortē q̄ſiſti quaſi ſine nobis beatus eſſe non poſſes
obſecro fac me fidū tui amatorem O per incōꝑabilē
paſſionē tuā. O ꝑ agonē in tota vita. per agoniam
in orto. per anguſtiā in morte. ſint vulnera tua vul/
nera mea. paſſio tua oīs. paſſio mea. Et in hac exer
citatione da militare mihi. donec tibi ſponſo ſāgui/
nis fideli amore tanq̄z ānulo ſtabili nuptiarum con
nubio deſponſer zc. Et poterit huius obſecrationis
multa eſſe copia ſi ſcalariter fuerit omnia ꝑ que ob/
ſecratur ordinata per ſe. ſuos ſua

Sequitur

Confidentia. Et eſt pſenſe ⁊ agnite bonitat̄ ar
gumentū. Nō em̄ crudelis: nō fallax ē de⁹. Sed
verax in oībus ꝓmiſſis. Et qui promiſit in noīe ſuo
petentib⁹ accipe dabit quod orat̄. aut hic in ſpe. ⁊ tā
dem in re ꝓ bona ſua volūtate. Unde id dulcit̄ illi h̄
modo ꝯfitendū. Tu benigne dn̄e nō affliges fame
aīas paupm̄ tuoꝝ q̄ tam benigne inuitas ad peten
dū nec inuitas mō: quinimo precipis ⁊ vrges. Nūq̄d
vt petentes caſſa ſpe vana expectatiōe affligeres in
uitaſti. Nunq̄d afflictiōe noſtra tu dulcis amator d̄
lectaris. Uelut exauditā ⁊ ānulo tuo cōſignataꝫ ta
tam accipio ⁊ acceptā fero petitionē meā liberaliſſi/
me dn̄e qn̄ ſaltem in me ſentio hec tui amoris deſid̄
ria. Uere me felicē ſi ſortē meā ipſe agnouero. Dn̄s
pro me paſſus vt a paſſionib⁹ ego eriperer eternis
Qui igitur tā liberaliter pro me paſſus eſt peccatore
q̄d negabit ꝯfeſſori? Jam fere felix mihi videor ſo/
la ſpe ꝓmiſſionis. O quid erit vbi tuū amorē liceis
(vt aiūt oculis) videns ⁊ velut apprimans ipe ſimi/
li (licet nō equali) amore incaleſcens te amabo (⁊ vt
ita loquar) totis pedibus in te amorē ibo. O beatū
illū diē. quando ego me tui videbo amatorē. O vere
me ſublimē excelſū ⁊ ſupbum nō amplius limor lu
to ſeruituꝝ: Tunc ſedebo conuiua cum filijs regis.
bibam vinū hui⁹ torcularis nouū in regno pris. deo
ſculabor te fratrē ⁊ ſponſū anime mee ⁊ poſt ſupbū
⁊ ambicioſū illud oſculū iā me deſpiciet necō. Hec fi
ducialit̄ et te ſpero. Hec de ꝯfidentia ⁊ ceteris ꝓceſſo
rijs gradib⁹ qui oēs poſſent ſuis locis dilatari. ſꝫ lō
gū eſſet aſſignare omnes. Nam tractari poterit me
thodo conſolatiua et ſpei.

¶ Gradus terminatorij ſacrarum meditationum.
Capitulum ſeptimum.

Q Gratiarūactio. Diciam terminato/
rij gradus incipe poſſunt vt quod ab o
ratione eſt inchoatū. In gratiaꝝ actio
ne ⁊ ſequētib⁹ gradibus terminet̄. Nō
em̄ erimus ſupiorib⁹ gradib⁹ exercitis
beati ſi donāti fuerim⁹ ingrati. Gratias igit̄ in cal/
ce agere opꝫ. Gratias inq̄ꝫ agere ꝓ eo q̄ medita
ri dedit q̄ cōfidentiā imiſit ⁊ pro te tractata q̄d eam
ꝓ te ⁊ tibi effecit. Quō aūt gratiaꝝ actio ſit exoluen/
da ⁊ quib⁹ locis āplificanda ptim habitū eſt ſup̄ ⁊ la
ti⁹ forſā īfra dicēdū ſic ꝗ̄ ꝓcedēs. Confidētiā en d̄di
ſti. Uere igitur benignus deus domin⁹ pater q̄ ſic
dignanter humilia reſpicis et erig̃ de ſtercore ⁊ pul
uere pauperem. Uere dignus domin⁹ de⁹ meus vt
omnia interiora mea cōfiteant̄ et benedicant nomi/
ni ſancto tuo qui hec meditari donaſti ⁊ fiduciam ī/
miſiſti et pro me pati voluiſti ne paterer ego. Quid
reddam tibi ſaluator meus ⁊ deus meus pro omni/
bus que retribuiſti mihi. Tantus eſt nō cumulus
bonorum. ſed orbis et mūdus vniuerſus tecū dona/
tus. vt neq̄ꝫ te donatorem. neq̄ꝫ te donatū. neq̄ꝫ per
te donata cōprehendere queam. O me felicē donata
rium. ſed ſi quid retribuere poſſem. Ingratū enim
eſſe nō licet. Quid ergo retribuā tibi ieſu ꝓ me paſſe
pro tam fido amore. Quid retribuam domino pa
tri tuo qui te miſit paſſioni: tradidit: dereliquit: mā
dauit vt ſuſcitares nos a morte. ſanares a morbis.
quereres abiectos ſub preuaricatione. venditos redi
meres. ſolueres vinctos. eriperes captiuos. errātes
reduceres. ſaluares perditos. mundares ſordidos.
iacentes ſublimares. Quid retribuaꝫ qui nil habeo
quod meū. niſi vt accipiam calicem ſalutaris ⁊ ſup/
pleaꝫ domine ieſu de tuo quod minus habeo d̄ meo
O mirabilis ſolutio qua ⁊ debitor plene ſoluit̄ a de/
bito. et tamen penitus pauper eſt. Amabilis perin/
de ſolutio nō minus q̄ꝫ mirabilis qua capitis re⁹ re/
dit in gratiam ⁊ qui ceruicem debebat recipitur in
amplexus. gladius in oſculum cōmutatur. Patet
ex hoc paruulo exemplo q̄ꝫ fecūda cōmoratio poſſet
fieri circa ſingulos gradus qui inſtrumentis retho/
ricis vti volet. Sequitur

Commendatio. Qui gradus rite ſequitur p̄di
ctum vt ſicut egiſti illic gratias ore. ſic hic ope R
re te totū domino illi cōmendando. ſecure ei omneꝫ
cauſam cōmittendo qui talia ⁊ tanta preſtitit tibi q̄
ſicut ⁊ quando volet ⁊ nouit. ita tecum agat cordia/
liter ei dicens ⁊ omnem cogitatū iactans in eum. h̄
modo. Secure iam deinceps omnem cauſam meā
⁊ meipſum fido tibi depoſitario cōmendo. Tu mi/
hi portus ⁊ vallum. tu firmamentū ⁊ refugium. tu
ſpes mea ex omni tribulatione ⁊c. Seq̄tur

Permiſſio. Qua te nō modo mente ⁊ verbo: S
ſed opere et veritate ſubdas domino illi fide/
li in cunctis agendis ⁊ perferendis te plene holocau
ſtando. illi poſt vota tua tui arbitrium permittendo
certus quoniā qui cepit ipſe ſaluabit perficiet ⁊ con
ſummabit. Illi pleno corde dicendo. ¶ Domine ieſu
amatorōe xp̄e pro me paſſe tibi nō me cōmendo ſolū
ſed et plene in omnibus ſubmitto quo mecuꝫ agas.
ſicut placet in cōſpectu tuo. Ure. ſeca. ꝓba: aut ſicut
placet mecū age. ¶ Non mea voluntas ſed tua in om
nibus fiat. Sicut ſcis ⁊ ſicut vis miſerere mei deus
Fiat miſericordia tua o chriſte paſſe ſuper me quem
admodū ſperaui in te. ſolum vt cepiſti ſalua me om̄
Eſt em̄ permiſſio color rethoricus totū ſeſe alteri d̄/
dens. ¶ Uide nunc quomodo ſcala hec tametſi pri
mi gradus ſint ſuper terram. quō poſteriores hij nō
dico celos. ſed et dominum celorum attingant ple/
na ſubmiſſione voluntatis. in quo iuxta doctos om
nis perfectionis ſumma cōſiſtit. Unde et ſe illi ver/
bo chriſti cōformat dicentis. Fiat voluntas tua.
Quo nunq̄ꝫ vt dicitur in libello de ſponſalibus xp̄s

dixit verbũ patri amabiliꝰ. ſibi honorificentiꝰ nobiſ
vtilius. cõfuſibiliꝰ diabolo. quo et nrã ſalus pfecta
Vere igiṫ ſcale huiꝰ cacumẽ celos tangit Sequitur
Gradus vltimꝰ tradens modũ cõmorandi.

T Completio ꝗ iuxta ſcale autorẽ nõ tam eſt gra/
dus vt quidã voluerũt. ſed locus ad copiã ma/
gis. Docet enĩ mirã (vt declaratũ eſt ſupra) ſemina/
rij copiã ⁊ locũ cõmorandi. ſi tps patiṫ plura medi/
tari. Poteſt enĩ fieri cõnexio gradus ad gradũ. ⁊ re
plicatio omnium meditatoꝝ cum reflexione ⁊ exuſci
tatione eorundẽ ad mentẽ meditantis. de qua plura
dici poſſent. ſed ſufficiant iã dicta. ſunt enĩ ſatis co/
pioſa adeo ꝙ nõ opus ſit copia ampliori Sed ꝓ am
pliori ſcale intelligentia ⁊ meditatiõe dirigẽda ꝗdaꝫ
ſunt ſubnectenda

Notule doctrinales circa ſcalã hanc Cap. octauũ

V Sit itaqꝫ ſciẽdũ ꝙ ſcala hec ẽ generalis
de oĩ cõpleto ⁊ incõpleto Ita ꝙ oĩs ma
teria ꝑ eam tractari ⁊ meditari põt ſub
finib9 diuerſis. Licet enĩ in hac medi/
tari de deo ⁊ diiudicare qꝫ ille colendus
⁊ venerãdus. De paſſione xp̄i ad amorem. de ſanctiſ
de nouiſſimis. Et de materia omni. Et eſt hec ſcala
fons ⁊ origo oĩm poſitaꝝ vel adhuc ponendaꝝ ſca/
larum. quas virtualiṫ cõplectitur ⁊ in ſe tenet Expe
dit tñ exinde formare ſcalas ſingulis materijs appli
cabiles pticulares. Hic enĩ particulariter aĩmꝰ ma
gis eruditˀ vt patet Sciendũ vt iam ſupra ꝓteſta/
tꝰ ſumꝰ ſcalã hanc nõ hic eſſe ꝓſecutam. ſed tenuiter
tactã ſolũ. Vñ ſi cui diſplicuerit nõ in ſcale autorem
ſed in me pſumptuoſũ eius retorqueaṫ abbreuiato/
rem. Nõ enĩ facile cuiqꝫ ſcale fructus patebit: niſi ſin
guli gradus cũ ſuis copijs ⁊ abundãdi inſtrumẽtis
tradãtur que ponere ꝓlixi eſſet opis Nulla ſiqdẽ pu
tem eſſe inſtrumẽta copiaꝝ in tota rethorica officia
quoꝝ nõ hic cõmoda applicatio fieri poterit ad ſin/
gulos gradus vt tẽtatum eſt a qbuſdã. Sed ꝓlixio
ris hoc opis eſſet. qꝫꝫ tamẽ ⁊ ꝓ meditari imo ⁊ pro
p̄dicare volẽtibus vtiliſſimũ ⁊ efficaciſſimũ adiuto/
riũ eſſet   Notula altera

X Tenendũ itẽ paꝝ cuiqꝫ prodeſſe ſi noſſet omnia
iã ſupiora meditationũ directiua ⁊ ſcalã hanc
⁊ pratim ꝓcedendi niſi frequẽter ſe exercuerit circa
eã Nõ enĩ (ſi gerſon. credimꝰ) faciliꝰ: ſecuriꝰ pꝰ di/
uinã gratiã habere poterimꝰ artẽ meditandi qꝫ per
ſedulũ exercitiũ ⁊ ſecurũ alterius exercitati in ea cõ/
ſilium. Vſus ⁊ ars docuit ꝙ ſapit omnis homo Et
ſterilis fere ars niſi exercitio cõcomitata. Qui igitur
facile in meditationis ſtudio proficere volet qui tri/
tus in ea eſſe cupit crebrius agat. Non tranſeat fe/
ſtus dies quo nõ etiã ſcribat meditationẽ vel exiguã
ſaltem ſm duos aut tres gradus quã oſtendat ⁊ ex/
aminet cum altero peritiore Fatemur in initio pati
etur difficultates. Ars quippe ⁊ virtꝰ circa difficilia
verſanṫ. ſed exercitio facilia fient. Patet hoc in om/
ni arte. In pictore. ſcriptore ⁊ citharista ꝗ dum exer
citati fuerint omnia facilia (ꝗ ante īpoſſibilia videbã
tur) fiũt eis. ita vt Ariſtoteles dicat. Qꝫ ars pfecta
nõ deliberat qꝛ tam facilis eſt. ſibi actus ſuus. Tria
tradit Cicero quibus cõſequimur intenta Artẽ. imi
tationẽ exercitiũ. Quoꝝ potiſſimũ exercitatio eſt vt
plures aiũt. Eya igiṫ dilectiſſimi frẽs exercitatiõi
nos demꝰ hmõi ꝗ ſine verendũ eſt ꝙ ꝓficiemus nihil
Nõ irrideatur cõſiliũ de meditationibus ſcribendis
Nõ meũ eſt ſed ſapientũ qui ope id magis qꝫ verbo
cõſuluere. Attendãtur deuotionalia Auguſtini me/
ditationes. Rigmi plancꝰ Bernardi Exẽplaria me
ditationũ Ancelmi. Studia gerſonis ⁊c̃. Patet ꝙ
omnes in hijs magis ſe exercitio qꝫ magiſtrali eru/
ditioni dabãt. exemplũ haud dubie dantes nobis vt
itidẽ faciamus. Nõ ſimus deſidiores ſeculi homibꝰ
artificibus vanitatis Mentior ſi nõ vidi fuos picto
rum aut vitrificũ furari tempora. imo totꝫ feſtis ſe
in ſecretario cõcludere. diebus ꝗ tunc exercitarẽt qꝺ
ceteris diebus nõ licebat. Turpe ſit nobis vinci a ſer
uis vanitatis. Captemꝰ ⁊ nos tps noſtra vel ſaltem
feſtis diebus maneamus nobiſcum circũitus. vani
loquia vitemus, exercitio nos accõmodemꝰ. ⁊ gau/
debimus poſt dẽ fructu aſſecuto.

Notula tertia cõtra tedium aſcendendi.

X In hoc qꝫ meditatiuos omnes premonitos eẽ
oportet. vt etſi non mox vt manuꝫ apponant
omnia pro voto cedant. ſi non mox affectus incale/
ſcat. Nihil hinc cõſternendũ. Lõganimes eſſe opor
tet. pſiſtere inceptis. ⁊ volentibus attingere ad fru
ctum cõſtanter aſcendere oportet. ſepiuſqꝫ repulſos
perſtare in aſcenſu. Hinc enĩ raritas cõtemplã/
tiũ oĩs qꝛ vix ſuſtinet aliqs ſecum ſolus eſſe. ſecum/
qꝫ diu morari. Nõ ſic agat noſter ſcaliſta. hãc ſcan/
dat ſcalam. aut aliã ſi iſta nõ placet. leuet ſe ſuper ſe
ſi poteſt. etſi vnꝰ non ſapuerit gradus ad aliũ feſti/
nus contendat Qꝫ ſi diu conatus frigidus perſtet.
nõ propterea deſerat aſcenſum Accedebit forſan
laboris ſed expectet. videbit auxiliũ dei. vincet tediũ
mora pertinax. longanimis tantum perſtet: etſi nõ
profecerit merebitur ſine dubio ⁊ in humilitate fun
dabitur magis. Nec mirabile videbitur ꝙ ignis de/
uotionis difficile exardeſcat flatu meditationis cõſi
derantibus ignem materialem. vt Gerſon dclarat
de lignis viridibus aquoſis aut luto aſperſis. a qui/
bus quantũlibet ſufflentur exufflentur plurimꝰ ab
initio fumus oculos cõturbans vix tenuis emicabit
ſintilla. niſi poſt plurimos labores ⁊ diutinam mo
ram Meminerit huius exempli omnis meditatoꝛ
longanimitatem aſſumens.

Notula quarta

B Eſſent adhuc plurima auiſamenta meditanti-
bus aſſignanda niſi noſſemus ab alijs tradita
ea vt ꝙ ſine phantaſmatibus meditari conentur. ꝙ
ſtabiliter figi. Ad que plures plurima media tradide
runt. Sed poſt gratiam dei. vt vult doctor quidam
efficacius remedium nullū. ꝙꝫ vehemens affectio in
deū ⁊ amor mundus. Difficile enī ⁊ cum tormento
de deo nō cogitat. quiſquis vere ſincere ⁊ mere deū
amat. Ubi enim theſaurus ſuus illic ⁊ cor eius Un-
de in meditatione dilecti ſtabilitur. Et quia amor ī
affectiones magis erumpit ꝙꝫ curioſius rem intuet.
liberat a phantaſmatibus que multis fuere grauiū
periculorum graues occaſiones. Ut Gerſon ⁊ ma-
giſter Gerardus groet teſtantur. Uis igit a pericu-
lis ſimulachrorum carnalium tutari? Ama. opta. d
ſidera. Uis nō inſtar fluctuantis nauis periclo ia-
ctari. ſed ſtabiliri in meditatione tua Ama. Qꝫ ſi ñ
amaueris vagus ⁊ vilis eris ⁊ piculoſus iactabere

Notula quinta

C Hoc quoqꝫ digniſſimū ſcitu Qꝫ magna ⁊ saluta
ris homini ſapientia nō momentaneo aut te-
merario cogitatu prouenit. Crebro grauiter atten-
te moroſe meditari oportebit ⁊ ſapientiam effodere
tanqꝫ theſauros anteqꝫ affectuoſe ſapiat. quia niſi
ſapiat nō afficiet. Hinc ammonet ſcale hui⁹ auctor
¶ Cuiuſcunqꝫ inquit rei volueris efficacem ⁊ fru-
ctuoſum cogitatum penes te eſſe vt cum volueris ef
ficaciter poſſis cogitare de illa. Nulla tibi tam recta
via eſt ꝙꝫ crebra mente illam reuoluere. Longo iam
experimento didici eam mihi eſſe animi cōſperſionē
vt momētaneo cogitatu neqꝫ rem integre cōprehen
dam. neqꝫ etiam efficaciter moueat vt velim Igitur
verbi gratia mortis meditatio vt fructuoſa mihi fi-
at ⁊ facile omnia cōtemnere faciat. ſepius oportꝫ ne
ceſſitatem eius. incertitudinē eius. celerem aduētū
eius. deformem deſtitutionem eius. magnam com
mutationem eius. grauem lapſū eius cogitare.
Quomodo videlicet caro de qua nunc tibi plaudis ⁊
quam nūc palpas. deterius corrumpenda. ꝙꝫ ſi tota
cancro lepra lupo igne pſico. aut eſtiomeno ſcaterꝫ.
Hec tria ⁊ talia qui nō meminit cecus eſt. ꝗ memi-
nit ⁊ nō ſentit ſtupidus eſt. qui ſentit ⁊ nō curat in-
ſanus eſt Hec ille.

D

Notula ſexta

Poſtremo quod ⁊ iam ſupra memorauim⁹ ſua
demus ꝙ hijs practicis nemo nimium fidat.
nulla demū exercitia ita appriet ſibi: quin dum in-
ſtinctus venerit ad alia impellens dimiſſis omnib⁹
illum ſequatur. vt volunt patres. Magis ſemper
gratie ꝙꝫ induſtrie innitens. ſuum tamen ſemper co
natum per pia exercitia apponens. In quibus dum
profecerit parum. non tamen mox ea rijcere debet. ſꝫ
ad ſummam ⁊ primam induſtriam recurrat que eſt.

oratio humilis et fidelis. Imperfectum ſuum cum
ſuſpiratione ⁊ ſingultu deo iuclando. eius efflagitā-
do ⁊ ſanctorum opem. ¶ Qui ſe ſuperioribus ⁊ po-
ſtreme huic practice accommodaret non ſine profe-
ctu meditationis ſtudio vacaret.

¶ Exemplar premiſſe meditatorie ſcale. Cuius inſtar in ceteris quibuſqꝫ materijs procedendum.

Non tamen eſt euacuans plenitudinē ſcale hui⁹. ſꝫ
ſolum pro teneris demōſtrans ordinatum pceſſum
eius. ¶ Queſtio quid cogito.

E Quid agis o anima mea. qd eſt quod
cogitas. quid tecum oro mente tetra
ctas. Cur ſolito vage mētis fluxu va
garis. Aut vanis vagis truncis cogi
tatibus intendis. Non ſic vagandū
anima mea.

Queſtio qd cogito cogitandum.

¶ Sed forſan queris qd tibi cogitandū. Certe ſta-
bile ſalubre aliquid verſandum. nō hinc illucqꝫ vagā
dum. Stabilis enī cogitatus vbi in re ſalubri figit
ſtabilem et ſalubrem fructū affert. Diſce igitur nil
ſanctarum rerum cogitatu o anima mea figere men
tem Excuſſio

¶ Eya igitur excutere de puluere ſordidarum no
centium cogitationū. abige volatiles cogitatus qui
nullum afferunt fructum. imo impediunt omne bo
num. Quis enim alius ex vanis vagis truncis cogi-
tationibus fructus ſperandus. niſi quales illi fuerit
talem efficient ⁊ ſuum meditatorem. Uage enim
neglecte ſteriles ac trunce cogitationes. hominē trū
cum ſterilem neglectum ac nullo deſtinatum fini red
dunt. ſed inſtar fluctuantis nauis iactitant ad peri-
culum omne. Plurimū muſce hee ſuauitatem per-
dentes vnguenti exterminande. proſcribende. cauē
de. ¶ Hijs igitur ſepoſitis vtilioribus intendendū

Electio generalior

¶ Age de chriſto domino de dominica incarnatio
ne meditare. Nil enim huiuſmodi cogitatu deo gra-
tius. vtilius tibi. neceſſitantius tue saluti nihil.
Primum docti plures ⁊ per veriſſima chriſtiane
fidei lumina promittunt. Alterum chriſtus docet v-
bi in nomine ſuo mittendum ſpiritum ſanctum di-
cit. ¶ At tertium probat regula illa magiſtralis ꝙ
tantum proderit cuiqꝫ dñice incarnationis fructus
(de adultis itelligendū) quātū pia meditatiōe ⁊ grti-

tudine id applicauerint ſibi. Uis igitur gratū agere deo. tibi prodeſſe. cōſulere tue ſaluti de verbo incarnato meditare. ¶ Electio particularior. Et ne materie circa incarnatiōe ſeſe offerentis multitudine obruaris certus tibi aſſumendus morſellus cui ſedulius inhereas maſticando. Saltem de incarnatiōis exordio de patris filiū mittentis charitate meditemur. at verbū illud eccl'ie ex paulo ſumptū retractemus propter nimiā charitatē qua dilexit nos deus miſit filiū ſuum in mūdum. Oratio. Uolenti itaq; mihi meditari de te o verbū incarnatū. ſed paupertatem meā. ſed inſufficientiam meā. ſed indignitatē meā mihi intuenti. aſſis queſo te inuocanti. mētē inſtruens ſacris cogitatibus. intelligentia illuſtrās rectis iudicijs. voluntatē digna deuotiōe inflāmans quo digne mediter tibi.

¶ Cōmeōratio. Cōmēoro itaq; tibi tua gratia fret⁹ tuo o verbū incarnatū inſtituto edoctus quo tui cōmeōrationē fieri iuſſiſti principium tue incarnatōis quo te pater vna cū ſpū ſancto diſpoſuit incarnari. Quod q; ſub paruo verbo miſterijs tamen turgido eccl'ia ex doctoris gentiū archiuis gratulabunda ꝓpoīt dicens. Propter nimiā charitatē qua dilexit nos de⁹ miſit filiū ſuū in mundū. Et vt paulo latius repetens cōmemorem ſupiora. iacebat poſt lapſum per dirum genus humanū pendens ad promiſſum ſaluatorē. dabat in aera voces quo deſideratus ⁊ ꝓmiſſus gentibus cunctis adueniret. accelerarer. feſtinaret. ne tardaret amplioris impaciēs more. Indeꝫ deſiderabant viri illi deſideriorum. ⁊ adeo deſiderabāt ꝙ celos rumpi. iuſtum pluere nubes. terram aperiri ⁊ germinare ſaluatorem exorabant. Quid mirꝫ moror. Defecerūt eorum oculi in ſalutare promiſſum. rauce facte ſunt fauces dū clamabant tota die. Sic illi pulſabāt deū foris pulſabāt ⁊ prēm miſicordiaꝝ mie eius viſcera abintus. Sed ⁊ angeli pacis nrē recōſiliatiōis cupidi ſuper ſue ruine ⁊ nūeri reſtauratione ſolliciti. nō dabant illi requiē die ac nocte. q̄ppe qui vigilāt ſp loquētes bona ꝓ nobis. Uincit tādem inuincibilis ⁊ ſue mie recordat⁹ ꝯſiliū cogit. cōſiliū init in triclinio ſue trinitatis. vbi ali⁹ affuit patri cōſiliarius null⁹. niſi fili⁹ magni cōſilij angelus ⁊ ſpūs cōſilij boni. Miſicordia ꝓponebat veritas ⁊ iuſticia obſiſtebāt. Sed nimia charitas pris concludebat ꝙ filius ipe mittēdus. Et hoc ē qd̄ aſſūpſimus meōrandū. q; propter nimiā charitatē ⁊c̄.

¶ Cōſideratio ¶ Miſit filiū ſuū deus ꝓpter nimiā charitatē. Breue verbū de verbo abbreuiato. ſꝫ litteris nō ſenſu. Latiſſime em̄ vt video cōſiderationes ſub hoc verbo cōcludūtur. Premittit̄ em̄ incarnationis exordialis rō. Propter nimiā ⁊c̄. Deſcribit̄ ipſa incarnatio. Miſit. mittentis perſona exprimitur. deus ⁊ quis mittitur explicatur. cū dicit filium ſuuꝫ

¶ Hic ceteras incarnatiōis cauſas conſidera.

Plurima ſunt incarnatiōis dñice motiua ⁊ rōes. ſꝫ charitas oīm ē ſūma. Sꝫ que charitas Apl's ait. ꝓpter nimiā charitatē. O nimiā charitatē. Que eſt nimia charitas? Charitas ſupexcedēs charitas incōphenſibilis infinita charitas. An nō infinita charitas q̄ infinit⁹ infinito amore q; ſpū ſcō amat? Prorſus infinita. Q; ſi infinita ḡ ⁊ nimia. q; modi exceſſiua. Quid em̄ aliud nimiū. niſi excedēs modū? Magͣ charitas q̄ pater ille miaꝝ ſua īpendit. Maior q̄ ſuos oēs āminiſtratorios ſpūs fecit. ſed maxima ⁊ nimia charitas illa qua filiū ſuū ꝓpter nimiā charitatē miſit de⁹. Nimia charitas iſta q; inſueta vſu. icognita viſu. incōpta auditu. incogitata mente. dura dictu. creditu difficilis. Nō em̄ auris audiuit. non in cor hōis vel tenuiter hoc vſq; aſcēdit. ꝙ de⁹ hōies amaret. ⁊ tātope amaret ꝙ ꝓpter nimiā charitatē ſuam filiū mitteret. imo daret. Habes ḡ incarnationis cām charitatē nimiā. Sꝫ opus ipꝫ intueamur. Miſit inquid. Quid eſt hec filij miſſio. niſi incarnationis ſue exinanitio. Et quid filij exinanitio. niſi diſpenſatoria in filio hōis diue maieſtatis occultatio? Sed de hac alias. Quis miſit videam⁹. Deus inqd. Et quis de⁹? Certe de⁹ trinitas. pr̄. fili⁹. ſpūſanct⁹. Mia em̄ trinitatis diuiſit ſibi appꝛiatiue op⁹ noſtre redēptiōis. vt pater proprie mitteret. filius obediret ſpūſanct⁹ incēderet. Hoc euāgelia hñt. De pr̄e palā eſt. De ſpū ipe dicit ꝙ pauperibꝫ ipm euāgelizare miſit. Sed quō ſeipm miſit? Quō ionas volendo et dicēdo. mittite me in mare ⁊c̄. Sed pr̄ propē magis mittit. Et quē mittit? Filiū ſuū mittit. filiū ſuū filium ꝓpriū. filiū vnigenitū. filiū dilcm̄ in q̄ ſibi bn̄ cōplacuit. ꝓpter nimiā charitatē deus ipe miſit. Habes ergo miſſionē mittentē ⁊ miſſū. Attēdͦ. Sꝫ nō perfunctorie hic tranſeundū non negligenter verſādū. ſed tota intētione hic inſudandū. Latent em̄ abdita multa. Intendite itaq; omnia intima mea. vigiles hic oculos ꝓbere. Attendite charitatē. ſtupete dignationē. amplectamini opus ⁊ miſſum. Nō me capio vbi nimiā hanc charitatē attendo propt̄ quaꝫ miſit filiū ſuum. Et o quis qualis quantus quibus ⁊ qualibus q̄ꝫ nimia charitate filiū ⁊ talem filiuꝫ donaſti. Et vere donaſti. Filius em̄ datus eſt nobis Nō venditus. nō mutuat⁹. ſed dat⁹ ⁊ liberaliter datus. O viſcera paterna. o nimia charitate amantis nis. Dum em̄ mihi filium quem vt diligebas dediſti. tibi nō pepercſti. ſed omne quod es quodāmodo potes ⁊ habes in eo ⁊ cum illo mihi dediſti. Omne inq̄ꝫ quod es quia nō aliud ab eo es. Dum igitur filiū tuum filium naturalem mihi dediſti omne quod es quodammodo mihi impendiſti. Sed et omne qd̄ potes dediſti. dum filium tibi per omnia coequaleꝫ. cum quo tibi vna eſt poteſtas miſiſti. Inſuper ⁊ omne quod habes mihi dediſti dum filium ſingularem filium ſcilicet tuum proprium et vnigenitum mi-

bi demiſiſti. Illi enim plene ſubſtantiam tuam ꝗp/
pe ex vtero gignēs cōmunicaſti. cuius ōnia ipo teſte tua
ſunt. ⁊ que tu pater habes ſua ſunt. Illū igit dū mi/
ſiſti quomodo nō cum illo omnia nobis dediſti. Sꝫ
quibus qualibuſve filiū ⁊ talē filiū dediſti? Certe ho
minibus ex nihilo cōditis. de limo terre formatis.
de muliere natis. breui tpe viuentibus. multis ⁊ ml'
tiplicibus miſerijs oppletis ¶ Filijs nequam ⁊ ſce/
leratis. populis iniquitate grauibus. omni bono im
meritis ⁊ prorſus indignis atqꝫ inimicis. Et tamen
hijs talibꝫ tantillis tant⁹ talis talia ipendiſti tal ē O
ſtuporē o dignationē. Si attendero mittentē. nō ca
pio maieſtatē. ſi eoꝝ quibus filiū mittis vilitatē per
ſpexero. ſtupeſco dignationē. Quis em̄ audiuit vn/
ꝗꝫ tale aut vidit huic ſile? Summus imū. de⁹ hoiem.
quo maius meliuſve nil cogitari pōt tantope cōple/
ctitur. quo vilius poſterius ve nihil cōſiſtit. Res mi
randa. Uirga digni fuimus. merueram⁹ gladiū. ſꝫ
en pro virga dat filius. gladi⁹ in oſculū mutat. Iu/
re igit hec attendēda. ſtupēda. admirāda. O mirabi/
lia teſtimonia tua de⁹

¶ Explanatio. Nunc tu patꝝ ſūm⁹. tu dulcis fra/
trū amator dilectū tuū ioſeph pro fratrū ſalute ad
fratricidas fratres paſcētes oues aut vt verius loqꝛ
hedos in dothaim paſcentes inuiſendos demittis.
Nūc veſte polymyta a te vero iacob. ioſeph ver⁹ ve/
ſtitur. Iam fortiſſimus ſampſon vxorē deſponſatu
rus cū patre deſcendit. Moyſes ethiopiſſam ducit
Fornicariā ozee ingredit ad mulierē. Et vt de ceterꝭ
taceā vt nuptias yſaac. heſter ſpōſalia. ſolis in taber
naculo poſitionē. agglutinationē domus iſrl' ad deū
filiū dei. ⁊ cetera id gen⁹ prophetarū oracula pterea
Nunc poſt ſpretos captos ceſos occiſos ſeruos pat/
familias. pater iſte miſericordiaꝝ nō continuit viſce
ra ſua. niſi ⁊ dilectū cordis ſui vnicū filiū ſuum pat/
ne hereditatis heredē propter nimiā charitatem ſu/
am in vineā mitteret daret traderet ⁊ derelinquerꝫ
⁊ obliuiſceretur i finē ꝑpt nimiā ꝗppe caritatē miſit

¶ Tractatio (filiū ſuū.

Sed qñ quō ⁊ quare miſit? In plenitudine tpm In
habitu hoiꝫ ꝓ oim ſalute miſit. In plenitudine tpꝫ
ꝑmo ad circūſtātias Nō ante miſerat. nō lōgi⁹ differē
dū erat. ſed vbi plenitudo tpm venerat nimia chari
tate plen⁹ pater filiū miſit Notētur hic rōes. Sed
quō miſit in hitu hōim. Formā quippe ſerui ſuſcepit
⁊ hitu inuētus eſt vt hō. Filiū em̄ ſuū ſi nō volebat
incaſſum venire pater. oportuit nō mittere neqꝫ ap
parere ſublimē. Si em̄ nō humiliaret nō cōtēneretur.
Si nō cōtemneret nō odiret. Si nō odiretur ñ cru/
cifigeretur. Si nō crucifigeret redēptiōis preciū nō
offerretur ¶ Si nō redimeret incaſſū veniſſꝫ in va/
nū euerſa a prē nimia caritate diligēte miſſus fuiſſet

Ergo vt fili⁹ talis fructuoſe veniret vt nō incaſſū pa
ter mitteret oportuit vt redimeret. vt redimeret ꝑ/
ciū obtulit. Ut offerret pciū ꝓ nobis crucifixus eſt
Ut crucifigeret odia pſequentiū ptulit Hec odia ꝑ
ſequentiū ne maieſtate obrueret ꝯtēptibilis hri vo/
luit. At vt cōtēneret venit hūilis ⁊ in hitu hoiꝫ a pa
tre miſſus eſt Neqꝫ tñ ea hūilitas vil' aut ſordida fu/
it vt cōtēptoribꝫ in excuſatiōem eēt. Habuit em̄ di/
uinit⁹ teſtimonia. ſed eiuſcemōi arte modificata. ꝗ
bonoꝝ pietas traheret ⁊ retineret. ⁊ ipietas irritare
tur. Sed qre miſit. Pro ſalute oim miſit. Nō eniꝫ
miſſus eſt vt iudicet mūdū. ſed vt ſaluet mūdus per
ipm. Secūdo ad queſtionem. An ergo ſal⁹ fieri non
poterat niſi miſſo ⁊ incarnato filio dei? Alias vtiqꝫ
poterat. ſed modus is reparori repabili repatiōi cō
gruentiſſim⁹ erat Tertio ad opinionē Hic fiat ſta
bilitio opionis h⁹ ꝙ xp̄s incarnat⁹ etiā nō hōi lapſo
ꝑ varias rōnes. Sed quid o dñe ieſu. ꝗd o ꝟbū icar/
natū. an ſi lapſus nō fuiſſem. etꝭ te frēm hūiſſeꝫ. An
⁊ tu miaꝝ pater an etiā filiū tuū nō ꝓ me repando.
ſꝫ ꝓ nimio charitatis ardore (ſi repatiōe nō eguiſſē)
miſiſſes dediſſes ipendiſſes. Uarij varia aiūt. Sed
certe vt ego video vt ſapio vt aplm intelligo apl's ip
ſe diffinit dū ait. nō propter nrām ſalutē. ſed ꝑpter
nimiam charitatē tuam. filiū tuū miſſuꝫ miſi⁹ ita
ꝗꝫ. etiā ſi nō cecidiſſeꝫ. ꝑpter nimiā charitatē fuiſſet
ꝗ ꝑpter nrāꝫ ſalutē alioqn nō paſſur⁹ ē paſſus. ſal
uis tñ doctoꝝ opinionibꝫ

¶ Uēndicatio O nimiā charitatē. o charitatꝭ ni
mietatē. Quis nimiā hanc charitatē nō pauebit. mi
rabit. obſtupeſcet. Qui nō pauet vecors ē. ꝗ non mi
ratur ſtultus qui nō ſtupet inſenſatus. Quā ergo
mihi pauendū mirandum: obſtupeſcendū. ⁊ intima
vt ita dicam intelligentie lance pendendū ſacramen
tum hoc nimie charitatis. ꝗꝫ mihi paterna charitas
amanda. ꝗꝫ miſſi filij dignatio miranda. ꝗꝫ ſal⁹ me
a mihi amplexanda. Si enim o anima mea. ſi bene
ficium hominis cuiuſqꝫ quantolibet etiam tepido.
ex amore impenſum cōplecteris: ſi redames te amā
tem. collige hinc ⁊ noli ceca rerūꝫ fore eſtimatrix ꝗꝫ
hunc amatorē deum tantopere amantē ac tantum
beneficiū ex nimia charitate impendentē ꝗꝫ hunc cō
plecti redamareqꝫ debebis: Certe ſi princeps quiſpi
am terre: ſi rex francie: ſi imperator: aut vt altiſſime
loquar: ſi terrenus ille vt aiunt deus papam loquor
Si inquam quiſpiam horum ne dicam filium ſuūꝫ
dare: ſeſe pro tua ſalute impendere. omne quod eſt
poteſt habet cōmunicare. Sed ſi vel ſemel manda/
re tibi ſalutes: loqui verbum aut exiguum ⁊ momē
ti nullius xenium tibi mittere dignaretur Nonne to
ta in eius laudes glorias amores tranſires: ꝗꝫ ergo
mihi tu deus me⁹ rex regū dñs dominantium. do
min⁹ imenſe maieſtatis: ꝗꝫ tu mihi ſemꝑ colendus:

obſeruādꝰ amādꝰ. q̄ nō dico ſalutem mihi mādare. tranſitorio v̄bo loq̄. reniū dare puū non es dedigtꝰ ſed ex nimia charitate ad cor ſerui tui v̄bo eterno loq̄. etnas mitteret ⁊ mādare ſalutes nō abnuiſti. donū optim datū pfectū. filiū tuū ⁊ oīa tua dediſti ⁊ adeo dediſti ꝙ fieret tāq̄ꝫ v̄mis ⁊ nō homo. obꝓbrium hominū ⁊ abiectio plebis. O viſcera illa. ⁊ viſcera illa paterna. Quis hec cōſiderauit ⁊ nō amauit. q̄s recoluit ⁊ nō coluit. Quid tibi videt̄ o aīa mea. q̄d iudicas. q̄d dicis repēdēdum. Nōne is q̄ talia tam magnifica. tam eximia charitate tanta nobis fecit. nōne ſemꝑ colendus obſeruādꝰ amandꝰ. Uere dignum ⁊ iuſtum quo totis neruis colat̄ obſeruetur amet̄. Uere tu miſericordiaꝝ pater tu mihi ſemꝑ colendꝰ. ꝛc. Te ꝯfiteor tibi bn̄dico. laudo honoro glorifico magnifico ſuperexalto. adoro ſuꝑ nimia hac caritate. ſuꝑ filij miſſiōe datiōe exinanitione incarnatiōe. Te oī geno cultu colāt celici oīs

¶ Cauſatio ¶ Et q̄d ni tu mihi colendꝰ. oīqꝫ obſequēdꝰ cultu ⁊ totis adamādꝰ neruis. Nonne h̄ rō dictat. iuſticia exigit. nimia tua caritas in funiculis ad: nos trahēs exigit Immo ꝯpellit ⁊ inuitos. Cur enī tātoꝑe nos dn̄e amator bone. cur tātoꝑe amaſti nō te amantes. ſed offendētes ſed ꝯtemnētes ſed nihili te amātes. cur ſic amaſti vt ⁊ ex nimia charitate filium mitteres. niſi vt ſuꝑ nos velut aquila volitās ꝓuocares nō amātes noſtrū tibi amorē allicere s ⁊ impelleres ad redamādū. Iam enī te amabilē exhibuiſti tam copioſum ignē de excelſo quem accēdi veniebas in oſſa noſtra demiſiſti vt q̄ ſe abſcondat a calore tuo iam repiatur nemo. ſed vere duriſſimi iā cōuincat̄ cordis q̄ te nō dilexerit ex toto corde. Quis enī niſi ꝓrſus deſipiat (Et q̄d dico deſipiat. inſaniat dicendum fuit) Quis inq̄ꝫ niſi inſaniat prorſus non amabit. taceo deum q̄ nihil amandius: amorem q̄ nihil amabilius. vitam qua nihil amatius. ſꝫ pr̄em nimia charitate amantem q̄ amantius nihil. quis niſi inſanus non amabit?

Ruminatio Quid enī vt mūdoꝝ aīalium inſtar ruminē ſuꝑiora. q̄s nō amabit deū diuitē in miſericordia. qui ꝓpter nimiam charitatem ſuā tantam lapſo noſtro generi exhibuit pietatē: vt filiū ſuum mitteret. talis tātꝰ. nobis talibꝫ tam inmeritꝭ ⁊ indignis. Ecce enī iacebamꝰ ſub peccato venūdati. peris pleni. grani iniq̄tate morbidi. in mēdicitate ⁊ ferro vincti. alienati a vita. damnati in irꝰ. ꝑditi ī miſeria. ciuitatis habitaculi ignari. auxilio oī deſtituti. q̄ꝑpe imeriti. q: mādati tui trāſgreſſores. ꝓceptis inobediētes. ingrati ꝯtumaces. ſꝑ voluntati tue bone bn̄placite ⁊ pfcē. incircūciſi corde dura ceruice reſiſtentes. Et tamen tu noſtri pater miſeroꝝ miſeratus filium tuum ꝓprium vnigenitum in quo tibi complacuit ⁊ dilectum miſiſti dediſti duro mādato oneraſti in manus inimicoꝝ tradidiſti. dereliquiſti. Immo tu vt yſayas ait abiecisti. conculcaſti ꝑcuſſiſti. ⁊ iuxta ps. in finem oblitus fuiſti vt p̄ceptꝭ reſiſtentes ingratos contumaces charitate peruinceres. per in mortem obedientem filium pro inobiētibꝫ traditum ſatiſfaceres iuſticie tue pro tranſgreſſoribꝫ miſſus filius exoraret. deſtitutis auxilio ſuccurreres. errantes ꝑ viam in viam reduceres. ſaluares ꝑditos. ſuſcitares mortuos. ſanares a morbis peccantes eripes. vinctos ſolueres. redimeres venūdatos ſub preuaricatione. En tu bone pater. tu miſericordiarum pater verbum tuum generi noſtro errori coniunxiſti. tu verbum tuum. tu filium tuum. tu virtutem tuam ⁊ figuram ſubſtātie tue paterne nobis miſiſti in habitu hominum. in plenitudine temporum pro oīm ſalute ⁊ tam eximia charitate miſiſti. Uere tu ergo redamandus qui tā nimie adamaſti. Si homines amo ex amore beneficos q̄ꝫ te debeo amare deum dn̄m patrem tam nimia amantem charitate.

¶ Guſtatio ¶ O q̄ꝫ debebo te amare. Quis tā cecus vt hoc non videat. quis tam ꝑuerſus vt tam amantem redamare nolit. tam diſcraciatus oro q̄s erit cui non ſapiat quē nō afficiat amor iſte ingens. nimia hec charitas patris. Quiſquis ille eſt ſtupidus nimis eſt. O quem non mouebunt viſcera hec paterna Immo materne nobis affecta? Que enim ſic mater diligit cordis ſui filiū vt tu me amaſti nomine filij indignum. Uere vere nunc affectu vtcūqꝫ ſapio quod ante intellectu cognoui. ꝙ tu nimia charitate amans nimie ⁊ ex totis neruis es redamādꝰ. obſequendus colendus.

¶ Querela ¶ Sed vbi eſt amor meꝰ obſequiū ⁊ cultꝰ? Certe dn̄e pater vt tibi cām meā reuelem. detegam pauꝑtatem. neceſſitatem ꝯq̄rar. n̄ te amo vt debeo. non obſequior vt teneor. non vt equum eſt colo. Filio enim tuo quem ex nimia charitate miſiſti teſte qui te diligit mandata tua ſeruat. Que quia ego non obſeruo confeſſum ⁊ palam eſt ꝙ te non dico non amem. ſed nec diligam quidem.

O durum ⁊ obduratum me hominem quem tantꝰ amor non emollit. tā nimia charitas non peruincit. tam ingens dilectionis flamma non ſuccendit. Tu toto te me amas. totum te mihi impēdis. ⁊ ego nec anguſtum cordis mei angulum tue charitati īpēdo ꝓh dolor. Ue ſuꝑ ingratitudīe. ve mihi ſuꝑ nimia ī deuotiōe. q̄ tanta ⁊ tam nimia charitate ꝯmēorata cōſiderata. dijudicata. vix excitor. vix oſcito. vix ad r̄damandum anhelo. Ualde vere verendum michi ne dum tanti ſim torporis tepidus ego a charitatis ore euomar. a regno amoris proſcribar. proijciar fugatus ad aquilonem vbi intolerabile frigus

¶ Ue igitur tibi duricia cordis mei. ve tibi ada

mātino ferreo gelido pectori meo. qđ in mediós et
tam eſtuantiſſimi ardoris globos tanto friges cha/
ritatis gelu. Ubi vſqȝ id auditum. vbi viſum ſit'.
Quis dabit capiti meo aq̄s ⁊ oculis ꝓfluuia lachry/
marum vt mōſtruoſum cordis mei inſenſibilis pari
ter ⁊ inſenſati defleam gelu. Uſqȝ q̄ dn̄e durus ꝑſta
bo vſqȝquo lapideus ꝑmanebo. Caro ⁊ mūd⁹ amo
rem facile eliciunt ſolus deus tam amans non reda
maris. Heu mihi.

¶ Optio ¶ O ſi cor carneum mihi eēt. o ſi pec'
tus aptum amori Nil eñ ita eque exopto vt reda/
mare tātope me amātē O ego ſi ſic te amarem deū
dn̄m p̄rēm vt male qn̄qȝ in creaťas exarſi. O me tūc
beā ⁊ excelſa ſorte ſublimē Qn̄ veniet petitio mea.
qn̄ dabiť qđ exopto. O qn̄ te deſiderabo q̄ram diligā
amabo. qn̄ amore lāguēs vulnerabor requieſcēs i te ni
mie amāte. O qn̄ tot⁹ (vt aiūt) pedibꝫ tot⁹ in te amā
tem amorem ibo. O qn̄ veniet dies illa Putas acci
piā. putas videbo. O lōga nimiū mora.

¶ Cōfeſſio ¶ Certe dn̄e amator hōc tribulos et
ſpinas amores puta prauos ⁊ malos mea mihi ſpō
te gignit tellus. n̄ tui amoris eſt ferax. n̄ amorifera
eſt. Nō parit rectū amorē cordis mei ſpinis obſitus
ort⁹. nec ſemē mihi ē q̄ iſerā eū. Tu es agricola ma
gn⁹ tu bonoꝝ ſeminū veri meri ſinceri amoris ſcia
tor. tu niſi inſerueris pectori meo ſemē tui amoris
nō te potero redamare. q̄ꝑpe q̄ ex me nihil bōi poſſū
Tu es ſol⁹ h⁹ potēs ⁊ n̄ ē ali⁹ abs te

¶ Oratio ¶ Te itaqȝ oro o de⁹ charitas. amor
q̄ ſemꝑ ardes ⁊ nūq̄ȝ extigueris. o diues in oēs q̄ in
uocāt te. Da oro mihi ſentire q̄ȝ nimia charitate a'
maſti me. Da q̄ſo etiā vt vel tenuiter redamem teq̄
totis neruis ꝯplectar te. Tu ꝑ filiū dixiſti Petite ⁊
accipietis En peto accipiā qđ oro Da nūc te ōni pe/
tenti exurgēs in p̄cepto qđ mādaſti. Tu eñ ſi rēnue
ris q̄s oro dabit: tu ſi nō ānueris q̄s q̄ſo fauebit Po
tes eñ ſcis ⁊ vis.

¶ Menſio ¶ An qđ q̄ro opto peto poteris de/
negare Quis ſperās inuocauit dn̄m ⁊ n̄ eſt exauditus
ab eo. Nō eſt abbreuiata man⁹ dn̄i. Nōne ⁊ de lapidi
dibꝫ. abrahe facis filios. Nōne de gelido pectore pau
li etiā nō optātis deſiderātis petētis ſed tergiuerſā
tis inſectantis. cor obdurātis cor ignitū Immo for
nacem fabricaſti amoris. Nōne magdalenā nōne ⁊
ceteros ſceleſtiſſimos q̄ſqȝ etiam in media charitatꝫ
hyeme conſtitutos. auſtro tue charitatis ꝑflaſti. ⁊
calida facta ſunt veſtimēta coꝝ ⁊ ortoꝝ coꝝ vngēta
fluxerūt An ſoli mihi denegabiť hec pietas ōibꝫ ipen
ſa. Nō negabitur ſcio eñ ſi fuero apt⁹ O igiť q̄ oēs te
inuocāres tam diuite tui amoris vena donaſti. tu
fac ⁊ me amantem tui. Et ſi nō q̄ȝtum illi. da ſaltē
vel amem paurillū. An tu amātiſſime pater an ſup
inuocāte filio ⁊ ꝑ te tali iuocante poteris continere
viſcera miſericordie tue. Non poteris pater Aut eñ

dabis filialem amorem. aut paternū ſubtrahes no
men. non amodo dicēs per prophetam. Uoca me
pater meus.

¶ Obſecratio ¶ O igitur deus meus dn̄e meus
pater me⁹ q̄ nulla grate neceſſitudis vocabula d̄dig
naris. qui noſti q̄ȝ charitas tua mihi neceſſaria. q̄ȝ
hac ſine omnis trunca ⁊ imꝑfecta res mea vita mea
te obſecro ꝑ nimiam illam charitatē qua filiū mihi
miſiſti. qua pater vocari ⁊ inuocari voluiſti. diffūde
per ſpiritum tuum in me filialis amoris affectum.
quo digne clamem abba pater. O pater orphanorū
O parens miſerorum. per tuam natiuam pietatē
per tuam ſpontaneam ⁊ naturalem bonitatem. O
per viſcera miſericordie O per affectum charitatis
paterne. Per charitatem tui filium mittentis. tra/
dentis delinquentis. O per obedientiam filij paren
tis ſacrificantis impendentis Obſecro da vt ex toto
corde toto ſpiritu tota anima. et tota mente. intelli
gentia. voluntate. ex tota virtute veritate charita/
te. ſancto timore integro honore. perfecto amore. te
deum dn̄m patrem adorem. admirer. adamem ⁊ iu
gi inhereāt charitate

¶ Confidentia ¶ Certus ſum o pater miſericor
diarum: deus totius conſolationis. certus ſum qđ
deſiderium pauperum exaudies ⁊ non me defrauda
bis ſpe mea vſqȝ in finem. Sed dabis quādoqȝ ama
re te qui dediſti deſiderare te. Dignabunda eniȝ ex/
hibitio preteritorum ſpem dat firmam futurorum.
Si me tanti eſtimaſti dum adhuc eſſem inimicus.
vt filium tuum mihi propter nimiam charitatē mit
teres. quid non dabis iam amico querenti deſiderā
ti oranti obſecranti. Uelut igiť exauditam ⁊ anulo
tue promiſſionis conſignatam ratam teneo petitio
nem meam q̄ȝ diu liberaliſſime pater ſenſero in me
deſideria tui amoris Sed fauſtus nimium ille dies
quando quod ſpero datum fuerit mihi. O terqȝ q̄'
terqȝ beatum diem illū dū me videro tui amatorē
O vere me tunc ſublimem excelſum ⁊ ſuꝑbum. non
amplius luto ⁊ lateri egiptiorum ſeruiturum. non
viſco terreni amoris adheſuꝝ te oſculaturum. poſt
quod ſuperbum ⁊ ambicioſum oſculū iā me dein/
ceps deſpiciet nemo.

¶ Grāꝝactio ¶ Uere miſericos tu pater miſe/
ricordiaꝝ q̄ tam miſericorditer miſero mihi mie fi/
duciam infudiſti tā miſericorditer hec meditari do/
naſti tam miſericorditer propter nimiam charitatē
filiū tuū mihi miſiſti Quas igiť de imiſſa hac fiduci
a de data meditatiōe ſacra de exhibita charitate tan
ta tam nimia quas vel tandem pro his gratias exhi
bebo Ingratum eſſe non licet. Quid ergo retribuā
tibi pater pro omnibꝫ que tribuiſti mihi. Non eſt
mee virtutis dignas perſoluere grates. Non ſup/
petit mihi facultas. Non enim habeo q̄cq̄ȝ qđ non
ante multiplici iure tuū fuit Et tamen non licet eſſe

ingratum tam bñfico tāta talib₉ tam eximia charitate donāti Quid ergo retribuā Dñe vi patioꝛ rñde ꝑ me. tu ſupple de te qđ mihi deeſt ex me

¶ Commēdatio Ut tñ ⁊ aliqđ de meo vt ita loqr q̄ nihil habeo meū. exhibeā ego en me totū qcqđ ſum poſſum hēo tibi. q̄ te totū qcqđ es potes hēs filiū mittēdo mihi cōi caſti plene ꝯmēdo. in te oēs cogitatū. ſpem in te iactito oēm Fido tibi depoſitario ſecurus oēm meā cām ꝯmendo. Scio ſcio q̄ fid₉ nō q̄renti fuiſti iardus. nō poteris petenti. obſecrāti ex igēti deeſſe in ꝑuis.

¶ Permiſſio Tibi igitur o amātiſſime pr̄ quē vere cognoui mei amātem q; vnigēito tuo ꝓpter me nō pcētem. tibi me nō ꝯmēdo ſolum. ſed ⁊ ꝓrſus in cūctis ſubmitto q̄ meū in oīb₉ agas ſicut bonū fuerit ante ꝯſpectū tuū paternū. Si gratū fuerit in oculis tuis da qđ oro. fac me amātem tui. Sin autē da ſaltem deſiderare ⁊ a deſiderio tui amoꝛis nūq̄ ſepari Sicut ſcis ⁊ ſicut vis miſerere mei ds Paratū cor meū de₉ ñ mea ſed tua volūtas fiat. Fiat o miārum pater miſericoꝛdia tua ſuꝑ me quemadmodum ſpaui in te. ſolum vt cepiſti nō in finem me derelinquēs Salua me. vt illic ſem per diligam Jmmo amem te. Amen.

¶ Aliud exemplar ſcalare de ſanctiſſimo. Patre noſtro Auguſtino in cuius initio aliqui gradus exoꝛdiales ſunt ex ſentēcia intermiſſi. Quali modo etiam de ſingulis ſanctis. ym̄mo ⁊ cūctis ſuꝑ rebus meditatio poterit foꝛmari.

Excuſſio.

Eṗa o anima mea impia ⁊ ingrata vſq; quo patris qui te genuit obliuiſceris ⁊ inter alia que meditaris. nūq̄ patris in mediū memoꝛia occurret. Multum profecto hoc dedecet ⁊ nō tranſibit obliuio talis lethargica impunis Nonne dedecus filij pater ſine honoꝛe. Jmmo ⁊ ſcriptura teſte maledict₉ qui non honoꝛat patrem ſuum Magis autem q̄ ne meminerit patris quidem Quomodo enim honorabit quem non honoꝛe eſtimat dignum. Et q̄mō honoꝛe eſtimabit dignum in quo honoꝛis rationes nō cōſiderauit Et quomodo conſiderabit qui nec meminerit honoꝛandi. Qui enim non meminit non cōſiderat. qui non conſiderat non eſtimat. qui nō eſtimat non honoꝛat. qui patrem nō honoꝛat ſcribitur maledictus. Damnabilis ergo obliuio patris ⁊ ꝓrſus execranda. Patris igit᷑ crebri₉ mēoꝛādum.

¶ Electio Nonne hoc natura ſuadet dictat rō vtilitas allicit. Qui em̄ prēm honoꝛauerit benedicetur in terris. vita viuet longioꝛe. ⁊ iocūdabitur in filijs ipe. Uis ergo o anima mea vis benedici nō maledici. vis viuere vita ꝓducta. non cito auferri de tra Uis item non dedecoꝛi eſſe tibi ſed iocūdari in ꝓle honoꝛa patrem tuum. attende in illum frequenter. ſemper memineris eius. Eſt autem is pater tuus beatiſſimus Auguſtinus de quo nunc memoꝛādum tibi.

Humiliatio cū orōne

¶ Sed q̄ ſum ceca ego inſufficiēs ꝓrſus ⁊ idigna vt te lucem doctoꝛum. columnam templi. gemmā confeſſoꝛum. auſim inducere intra memoꝛiam fedā caſam humilem ⁊ eliſam. Pꝛoꝛſus inſufficiens ſuꝫ ⁊ indigna. ſed ſcio ꝙ humilis tu ⁊ potens nō deeris volenti de te meditari. Te ergo inuoco beatiſſimuꝫ prēm ſpū intelligentie ⁊ intellectus impletū igne illo quem de celo demiſit dominus ſuccenſum. q̄ mihi communices de tuis bonis. vt ſcꝫ vel exigua lucis ſcītillula intellectum cecum illuſtres. charitatis vel aliquanto fomiculo affectum aridum ſuccendas. q̄ ita de te deſ meditari. vt mens tuam celſitudinem clare videat. Jntelligentia granditer eſtimet. affectus te prēm digne amplectat᷑ ⁊ colat.

¶ Commemoratio Tua ergo nūc ope cōfiſus tibi mens mea commemoꝛet hiſtoꝛiam tuam quā vite tue comes ⁊ collega poſſidius nobis deſcribit. q̄ ſcꝑtoꝛe didici ꝙ tu es magnus ille Auguſtin₉ q̄ patria affricana. ciuitate tagaſtenſi. honeſtis valde ex parentib₉ oꝛtus. Jn puericia ſcientie ſtudio dedit₉. in iuuētute hereſi infect₉. poſt vir factus mirabilit᷑ ad deum conuerſus. Ut iam conuerſus ſciſſiē viriſti mirifice profeciſti. feliciter in domino ꝯſūmaſti. ⁊c.

¶ Cōſideratio Ex hac iam vita commemorata facile conſiderare mihi qualis fueris tu beatiſſiē Auguſtine. qđ item exegeris in vita tua. Qualis ergo fuiſti Nōne oꝛigine nobilis. ingenio acutus. vita ſanctus. Genere nobilis dico. Om̄s em̄ nobilitatis ⁊ ingenuitatis rōnes facile in te vno eſt deprehendere. Si em̄ nobilitas ex ſanguine claro. ſi ex antiq̄tis diuitijs. ſi ex honeſtis moꝛib₉ Aut vt plenius ⁊ breuius loquar. Si ex ſubſtantia cauſa efficiente aut q̄modolibet altera ex re conſideret᷑. inter nobiles nobilioꝛ ipe triumphabis. Nonne genus. educatio. diuicie. poteſtas. gloꝛia. ciuitas ⁊ patria te nobilem oſtendunt. Oſtendūt ꝓroꝛſus Nobilis ergo valde. Et eſto ſint ſanguine te claꝛioꝛes. altioꝛes genere. ſi te tamen moꝛib₉ compoſitioꝛes dari poterint in qb₉ nobilitatis ſumma conſtat neſcio. Nobilitas ſumma eſt aīm q̄ moꝛib₉ oꝛnat. Ac ſic int᷑ gn̄e clariſſiōs nobilioꝛ ipſe preſtas. ꝙ non tam ex maioꝛib₉ hanc

contraxeris q̄ꝫ eam dederis illis Sed ⁊ ingenio a/
cutus Nam teſte hiſtoria tua liberaliuꝫ artiū. immo
vniuerſaꝝ ſcientiaꝝ peritus eras. ⁊ nullo exponēte
ſed tuo ingenio. imo ſanius lumine dei te illuſtrāte
libros ariſtotelicos. aut quoſlibet alios quos legere
ↄtigerat mox acie ingenij de ꝑhendebas vt ipe in
cōfeſſionibus teſtaris Horrori omnibꝫ ingeniū tu/
um. cūctis miracl'o fuit. Quā fueris acutꝰ ingēio do
ctoꝝ ſchola nouit. Nouerūt qui libros tuos legere ō
nes Porro de ſāctitate vite ſatius ſilendū puto q̄ꝫ
indigna ⁊ meritis īparia loquendū. Non mihi ſi cē
tum lingue forent. oraq̄ꝫ centū. Nō ſi argi inſtar cē
tū fronte oculos centū ceruice tenerem. Nō ſi mem
bra cuncta in linguas verterētur tuis virtutibꝫ dicē
dis. cōſiderandis. eloquendis me putē parē. Quis
enim vt q̄ttuor illos cūctaꝝ virtutum cardines. iu/
ſticiam. prudentiā. tēpantiam. fortitudinē cum omni
illa innumera ſibi virtutū coborte ac prole ꝑteream
Vt ſileā quō vir iſte n̄ pertimuerit principē. quō lex
veritatis in ore ipſius. quomodo eius verb vt facu/
la ardebat. q̄ꝫ iuſti tenax cōtinentia vt lorica ſuccīctꝰ
Vtinq̄ꝫ taceā omnia iſta. Quis viuā illā fidem. ſpē:
certā ꝑfectā charitatē digne cogitabit! Abyſſus eſt
intendere in eas. Quis fidei ꝓpagator Nōne Augu/
ſtinus Quis tutor Nōne Auguſti. Quis acrior inſi/
doꝝ ⁊ hereticoꝝ inſecutor q̄ꝫ malleus hereticorum
vt Bern̄. ait Augꝰ! Nō opus eſt diſcurrere ſingilla/
tim per virtutes tuas beatiſſime pater. Stultuꝫ eſt
verbis eas velle cōplecti quas res ⁊ ſcripta tua teſtā
tur. Immo quas et ois eccl'ia iuſtoꝝ enarrat. Tua
vna vita tante fuit ſāctitatis q̄ ceteras omniū ſi vo/
luſiano credit̄ ſeruoꝝ dei vitas fecit apparere pec/
catū Talis ergo eſt pater meꝰ ortu ſcꝫ nobilis. acu
tus ingenio. vita ſanctꝰ. ⁊ ipe pater meꝰ. Sed vir
is talis tā ſanctꝰ q̄d egit in vita ſua. Nō ocio torpu/
it. nō vane cōſumpſit tp̄s. ſed forte reliquit exēpl' po/
ſteris omnibꝫ ꝓdeſſe ſtudens Mox em̄ cōuerſꝰ ma/
los q̄bus aberrauerat ⁊ feliciter aberrauerat. quippe
et fortior ſurgebat ſtudebat redimere dies. In pace
⁊ equitate ambulans multos ab iniq̄tate auertens
In vita fecit mōſtra. opatus mirabilia in morte
Nam hec egit
hereticos citatē dei libros egenos ī lege dn̄i die
ac nocte

Cōterit. āplificat. ſcribēdo. iuuat. meditat̄

Attētio Quid ni faceret mirabilia Augꝰ mirabil'.
Agite vires mee. intēdite q̄ꝫ mirabilis Augꝰ. pr̄ me
us Nō eſt ſi'lis inuentus tui in oi choro ſcōꝝ. mira/
bilis ⁊ mirificus. ꝑſtans vniuerſis Quis em̄ ſimilis
tui in fortibus. q̄s ſimilis tibi Auguſtine! Vere iux
ta nomen tuū magnus es tu ⁊ adauctꝰ nimis Quis
ita glorioſus nōie. excelſus priuilegio. cōmendatus
a tantis! Digeris Augꝰ. gratijs oppleris. a doctiſſi

mis cōmendaris! Augꝰ. O mirabile nomē ⁊ ipis ſo
lis vt aiunt litteris oraculū tue magnitudinis oſten
dens quantꝰ ſis tu pater meꝰ Quidem Augꝰ! nōne
vt auguſtꝰ eccl'iaꝫ vt mēſis intelligētia digitate.
impator auguſtꝰ

Precellēs. augꝫ. feruet. clarꝰ. ſimul altus.

Hic omnia reuolue de nōie ⁊ attende. vt in Au/
rea legenda Deinde attende eiꝰ priuilegia q̄ ſūt iſta.
cōuerſiōe eccl'ie. vij. citatibꝫ ↄtrectauit pꝰ morte
Preuētꝰ. doctor. preſul. xp̄m. reſilit cor

Hec ꝓſecuta in diuerſis doctoꝝ ſermonibus.
Tertio reuolue et attende cōmendatiōes ſanctoruꝫ
q̄ patent in paſſionali ⁊ ſermonibꝫ in laudem eius.
Magnus vere dn̄s ⁊ laudabilis nimis in hoc mag/
no ⁊ mirabili Auguſt. Explanatio Hic eſt ille Au
guſt. q̄ liꝫ ſero exhibitus. in rerū tamē ꝑmordio ē de
monſtratꝰ imo et per totius veteris pagine decur
ſum rebꝫ archanis credit̄ ꝑſignatus Et prophetis ꝑ/
dictus. rebus ſublimibꝫ in ſcripturis cōparatꝰ. Plā
tauerat deꝰ ab initio creature padiſum voluptatis.
vnde irrigabatur terra vniuerſa. fecit ⁊ duo lumia/
ria magna tenebras profugantia Vide ſi hijs n̄ Au
guſtinus ſignet̄. quē noe arche rector. abraaꝫ ſūmꝰ
patꝝ. yſaac meditatiuꝰ ad meditandū egreſſus in a
grū. quē ois ille veterū doctorū chorus vt ethā ⁊ ſa/
lomon ⁊ ceteri ſapientes. quē ꝑter hunc quo pꝰ apo
ſtolos ſecūdus nō ſurrexit Auguſt. ſignauit. Hic eſt
ille quē impleuerit ſpū ſapie ⁊ intellectus. cuiꝰ et in
medio eccl'ie aperuit os deus. Hic eſt ſacerdos ille
magnus quēadmodū eruditus ⁊c. vt patet in ep'la.
Hic vir deſideriorum cui pro deſiderio intelligentia
cōceſſa. Is eſt ſignaculū ſimilitudinis dei plenꝰ ſa/
pientia. ꝑfectus decore q̄ profunda fluuiorum ſcru/
tatus. cuiꝰ oculus oia vidit. Is eſt vt ad nouū teſta
mentū veniamꝰ. lux mūdi. ſal terre. ciuitas poſita ſu
pra montē. Nōne lux Auguſti. hereticas tenebras ef
fugans mundi caliginē veritate illuſtrans. charita/
tis ardore ſuccendēs vniuerſos. et ſic de alijs.

Tractatio ad circūſtantem materiā

Sꝫ putas ne vir iſte talis tātꝰ tā nouꝰ ⁊ vetuſtꝰ. taꝫ
ſanctus ⁊ ſublimis. putas ne ſitis pater tuus o ani/
ma mea! Certe puto Eſt pater mihi genitura. pater
cura. pater etate. pater eſt mihi honore. Sum ego
filius eius Nonne filius tuꝰ ego ſū Auguſtine! Filiꝰ
inquit. Filius meꝰ es tu. q2 ego genui te. Filius meꝰ
es tu quia paterna viſcera geſto erga te. Filiꝰ tamē
ſingulariter meus ſi ſequaris me. O ſtuporem. o ad/
rem. o patrem ⁊ filiū. Non qualis pater talis ⁊ fi/
lius tuus. Es tamē pater meus Sed qualis ſis pa
ter noſſe velim. Certe vt hanc conſiderationē hic in
tertam video. q̄ ſis pater verus. pater ſanctꝰ pater
pius. pater magnus. fecundus ⁊ generalis pater.

Quis te fecūdioꝛ int̄ oēs p̄rēs regulares? Uigit ſep/
tē tue regule oꝛdīes habes q̄ tn̄ ⁊ ſubdiuidūtur Sic
in vita ſeptuagita ſub te citates hēbas qꝺ cūctis ſe
culis inauditū. Ita ⁊ moꝛtuꝰ nō ē q̄ ſilius ſit tibi. Et
q̄s generalioꝛ p̄r q̄ nemine a filiatiōe ſecludis Cūct̄
regula gn̄al'. Es ⁊ p̄r magnꝰ Nā ē tibi p̄rnitat̄ di/
gnitatē ꝓſpero teſte ſūmus īdidit rex parēs. cuius
cū lauiſſes pedes dixit tibi. Magne p̄r Auguſt. filiū
dei hodie in carne videre meruiſti. O ſupbiā o bono
rem. Nūq̄ auditū nūq̄ lectū. in hoc p̄uilegio nō cōi
cat alienꝰ Quis vnq̄ de ſctis dei ab oꝛe dei ſe eē ma/
gnū audire. p̄r etē appellari meruit? Dixit de bapti/
ſta q̄ inter natos mulierꝝ ⁊c. nō legit̄ q̄ xp̄s ioanni b̄
dixerit. aut q̄ ab eiꝰ audierit oꝛe. Et hinc ē q̄ omnis
eccl'ia ſctōꝝ. caput ſuū in ſequens magnū te p̄rē in
hymno decātat dicēs. Magne p̄r Auguſt. ¶ Quaꝫ
āt pius ſis p̄r nō dico narrabit. ſed q̄s vel cogitabit
Paterna tua viſcera ſūt incogitabilia nob. Si tam
pia in aduerſarios tuos hereticos dico in moꝛtem
tui paſtoꝛis atq̄ totiꝰ gregis ſpirantes viſcera geſta
bas q̄ crebriꝰ a moꝛte eos defenſabas. q̄s noſſet viſ/
cera paterna q̄ in filios geſtas. Poꝛro q̄ ſctūs fuer̄
⁊ ſis pater patet q̄ magnificus in ſanctitatem.

Ad opinionē

Es ⁊ poſtremo pater meꝰ verꝰ. licet obgāniāt multi

Ad queſtionē dubiā

Hic poteſt opinio tractari q̄ verſat̄ inter heremitas
⁊ canonicos regl'ares de eo quoꝝ verioꝛ ſit pater Au
gꝰ. ⁊ p̄r aduerſarioꝝ poſ ꝯfutari. altera ſtabiliri ꝓba
bilibꝫ argumentis quēadmodū venerabil' ille Euſe
biꝰ fecit canonicꝰ lateranenſ. Sꝫ eſto res hec vtcū/
q̄ nō grādis eſt deuotionis nolo tractare diſſentio
nes iſtas Salubrioꝛ mihi occurrit queſtio ventilā/
da maioꝝ erga p̄rēm honoris ⁊ reuerentie incentiua.

Ad queſtionē dubiaꝫ ¶ Putāt nōnulli p̄rēm hūc n̄
inferioꝛem eo quo int̄ natos mulierꝝ nō ſurrexit ma/
ioꝛ in gl'ia celi. ac ap̄lis hunc parē. ceteriſq̄ doctoꝛibꝫ
oībus in gl'ia preſtantē in celis quēadmodū credit i
terris. Certi nil poſſimꝰ in tenebris diffiniri. ſed con
iectare poterimꝰ de re tali Aiunt eni hoc doctores ſā
cti q̄ poſt apoſtolos ſicut ſecūdꝰ effulſit in terris ita
⁊ in celis Hoc proſp ⁊ Petrꝰ damianꝰ. Ad idē faci/
unt reuelatiōes. Nōne Grego. ipe apparens thaiōi
ſup Auguſti. inq̄ſitus dixit. Nō eſt hic nobiſcū ſꝫ al/
tioꝛ eū tenet locꝰ. Nōne ⁊ alteri ſciſcitanti de eodē re
ſponſū eſt Auguſti. in diuinitatis abſoꝛptū archano
⁊c. Sed ⁊ vincēti palmā dedere illi oēs. Ambroſiꝰ eū
efferē Jeronimus ſe paulū infirmum minoꝛē aq̄le il/
lius collatiōe aſſeruit. Grego. ſcripta ſua ſcriptoꝛū
Auguſti. cōpatiōe furfurē dicit Sed et rōnibus iaꝫ
cōiectandū. Sicut eni celſitudo aut intelligētie ſm q̄ſ
dam debet̄. aut veriꝰ credit̄ aōri Q̄ ſi intelligētie ꝓ/
fundioꝛi āplioꝛ gl'ia debet̄. mox hūc ceteris poſt apo/
ſtolos p̄ſtare liquet Sup eīn oēs doctores ⁊ ſctōs a
poſtol' exceptis ⁊ int̄ natos mulierꝝ maioꝛe miſteria
diuina ꝓfundiꝰ intellexit ⁊ explanauit pfectiꝰ. Pro
ſpero teſte Et vere. hic eīn eſt q̄ profunda fluuioꝛuꝫ
eſt ſcrutatus ⁊ abſcōdita ꝓduxit in lucē. Quis trini
tatis archanū. incarnatiōis miſteriū. p̄deſtinatiōis
abiſſum intellexit clarius ⁊ ſcripſit aptius? Certe nl'
lus. Ergo ⁊c. ¶ Nō ſi pondus ſcīarū celeſtis ſit aōꝛ
dei ⁊ proximi. immo quia eſt. certum eſt illum pre/
ſtare in gl'ia q̄ maioꝛ fuit charitate Sed quē pꝰ apo
ſtolos dabis qui primitias ſpūs hūere et poſt illum
quo dn̄i teſtimōio maioꝛ nullꝰ fuit q̄ tanta efferbuit
charitate. q̄ ſic vnq̄ ſctōꝝ vulnerauerat caritas xp̄i
quem ad ſuſpiria tāta emittenda ſagittauerat. q̄ ſic
totū ſibi rapuit charitas. vt Augꝰ. Nō puto illi ſm
Hinc ⁊ depingit̄ coꝛde volnerato. Quid eiꝰ tota vita
niſi primi dilectio. Ideo eīn vt ipe ait viuebat q̄ n̄ iā
ſine alijs eſſe ſaluus nolebat. Quid eiꝰ ſcripta ſpirāt
niſi charitatem. Si igit̄ cūctis p̄ſtitit charitate. pa
lam eſt q̄ ⁊ gl'ia p̄ſtet. Et certe ſi credit̄ auctoꝛitatibꝫ
reuelatiōibꝫ rōnibꝫ puto illū in gl'ia ceteris celſioꝛem
q̄ intelligentia clarioꝛ. charitate ardentioꝛ fuit i t̄ra.

¶ Dijudicatio ¶ Uidete ergo nūc o ōnia itima
mea ⁊ profundiꝰ dijudicate q̄ is pater talis ac tātꝰ
mihi ſit venerabilis ⁊ imitandꝰ Si eīn cū etiam ſū
ma ingenia ⁊ ſanctiſſimi q̄ tanta laude ꝓſequunt̄
in terra. Si tāta illū deꝰ gl'ia ceteris p̄tulit i celo. q̄
mihi erigno. p̄ſertim cum pater meꝰ ſit ē vir is vene
randꝰ Si p̄rēm carnis tue venerari[s] o aīa mea ⁊ co
lis. q̄ntomagis p̄rēm ſpiritus venerabere ⁊ coles.
Si patriſas in carnis moꝛibꝫ. q̄tomagis in ſpūali
bꝫ. p̄ſertim cū adoptio tua potiſſimū i ymitādo pa/
trē conſiſtat Is eīn vt ſupra vere eſt cōcluſum veri/
oꝛ eſt filiꝰ Augꝰ q̄ in moꝛibꝫ ꝯfoꝛmioꝛ ei. Uide ergo
o anima mea ſi nō equo venerādus: ymitādꝰ obſuā/
dꝰ pater talis ac tātꝰ Uere dignū ⁊ iuſtū equū ⁊ ſalu
tare obſeruare mādata regl'e paternalis ⁊ regl'e tam
dignitoſe. Nō eīn eſt talis inter regulas vniuerſas.
Excedit ab auctoꝛis ꝯditiōe. exemplaris pfectiōe. tē
poꝛis antiq̄tate. mādatoꝝ diſcretiōe ⁊ ſpūalitate.
Quis ergo nō obſeruabit regulam talem.

¶ Cauſatio ¶ Certe iuſte obſeruāda. ſꝫ ⁊ vtil'r
multū Qui eīn ſuauerit regl'aꝫ illā ⁊ ſecutꝰ fuerit eā
pax ſup illū ⁊ mīa dei. tenens q̄ppe viā regiā. ꝑducit
ad eternā patrā. Quā q̄ n̄ ſuauerit p̄rē cū p̄rē n̄ hēbit.
nec filiꝰ eſſe poteſt verꝰ Ubi eīn filiatio. ymitatiōe ⁊
regl'e obſeruatiōe ſaluat̄. ibi. q̄ nō ymitat̄ n̄ p̄r filiꝰ eē
Qui filiꝰ n̄ eſt. heres n̄ eſt. q̄ heres n̄ ē. p̄rē cū p̄rē n̄ hꝫ
Qui p̄rē nec ius in paterno bono n̄ hꝫ. iniuſte herdita
tē poſſidꝫ. mētit̄ tota die filij hn̄s nomē cū ve dege/
ner erret. Si ḡ voles ymo ſcio q̄ voles ē q̄ꝺ diceris
ſectare p̄rēꝫ. obſua mādata eiꝰ Nā vt de voti ꝓfeſſio
ne ſcp̄te āmonitiōe. obſuare regl'e vtilitate. n̄ ſuare
piculoſitate. ac certis taccā īductiuis Jō ſūope regl'am
obſuare debes vt filiꝰ ſis auguſtini ⁊ dicaris. Mag

na enĩ gloria talis pris filiũ eſſe. Si itaq; fili⁹ eē vo/
les Auguſti. opa ei⁹ facito. regulã obſeruato

¶ Ruminatio ¶ Quis ei talis pris. tã nobiter
nati. mirabiliter cõuerſati. mirabili⁹ mortui. Quis
inq; pris tã genere inclit. aĩo acuti. vita ſcti. manda
ta nõ libens obſuabit? Nõ erat vir illi ſilis ſup terrã
tam nõie glorioſus. priuilegijs opim⁹. a ſũmis etiã
ingenijs ꝯmendatus. olim preſignat⁹. vatũ pfatus
oraculis. reb⁹ altis in manib⁹ ꝓpheta rum aſſilatus
Qui et ver⁹ eſt tu⁹ pater. Pater tam ſerũs pi⁹: mag
nus ꝛ fecũdus oĩ iure paternitatis Inſtitutionis ge
nitura. educatiõis cura. etate tpis. honore venera/
tionis. Et adeo tuus pater. q̄ lȝ ceti vẽdicare ꝛ pri/
perecum tibi volent. nihil ẽ quod moliũtur. Te re/
gule datione rurſus pturijt. te hitu ſibi cõfigurauit.
birro ꝛ linea tunica vt ipe in de vita clericoꝝ ſermõe
ſcribit indut⁹. te ſcriptis educauit. te ſuis roborauit
exemplis. Manet tibi ſolus. manet tibi indiuidu⁹
pater regule datiõe. licet ceteris pater ſit cõione ꝛ re
gule participatione. qḋ tibi in gliam cedit ꝛ in glori
am tui pris etiã in celis preſtantis vniuerſis. Facile
iam tibi videre niſi ceca prorſus ſis rerũ eſtimatrix.
q̄; ſedule pater is talis ꝛ tãtus ſit tibi meõrandus. q̄;
magni eſtimãdus. q̄; digne venerãdus. ac ſollicite
obſeruãdus. ſtrennue imitãdus. cũ filij etiã carnis.
filij rechab ꝛ heremite tã patrẽ ſectant. obſernẽt et
venerẽtur. pſertim cũ obſeruatio regularis ſublimȝ
ad filialẽ dignitatẽ. tanq̃ adducat vtilitatẽ. euadat
pericula tãta

¶ Hortatio O q̄; hec me niſi prorſus ſenſu de/
ſtitutus eẽm ad cultũ ꝛ ſequelã pris ac regl'e obſer/
uantiã incitare deberẽt. O q̄; ꝟtere. trahere. pellice/
re deberent. Quis enĩ tãti pris cõſiderãs dignitatẽ
nõ venerabit. qs ſeq̄le ncẽitatẽ nõ ad ſequendũ inci/
tabit? Quis demũ regl'aris obſuãtie ĩducria attẽdẽs
ñ ad obſeruãtiã allicief? Certe q̄ vider hec nõ ſentit
ſtupidus ſtult⁹ inſanus ẽ

¶ Querela ¶ Ve igit mihi ſtupido ſtulto ꝛ inſano.
qui vbi hec cõmeõraui. ꝯſideraui. diiudicaui. durus
rigidus obſiſto ꝛ ad hec nõ inclinor. Prẽm nõ vene
ror: veſtigia nõ ſequor. nõ ſeruo regulã ei⁹. Ve mihi
A ſeculo fregi iugũ. rupi vincula. regulã ſum tranſ/
greſſus. Velut fili⁹ belial mãſi abſq; iugo. rinocero/
tis inſtar nolẽs aurẽ regule inclinare. quaſi ruptis
vinculis male liber agebar a demonibus in deſerto.
Sicut vacca laſciuiẽs declinaui termios quos ſtatu
it mihi pr me⁹ trãſgreſſus ſũ. mẽtiẽs tota die. Quid
oro in tota regl'a ẽ mãdatũ qḋ ñ ſũ ptergreſſus? Si
ad prima caritatȝ mãdata attẽdo. en inuidia frm ta/
beſco. Si paupertatis recolo. auaricie facibus ſuccen
dor. Si attẽtiõis ſub horis en vane vage flute agor
Lõgum ẽ nimis dulciſſiẽ pater lõgũ ꝛ inexplicabile
mihi nũerare regulã fractã. Sic miles ſub regl'e tue
vexillis certaui. ſic diſcipul⁹ ſub te mgrõ pfeci. ſic fi

lius obtpaui tibi pri. O bellatorẽ egregiũ. diſcipulũ
docilẽ filiũ obedientẽ. imo en regl'e trãſgreſſorẽ. di/
ſcipulũ ebetẽ iobediẽtie partũ. pch pudor. Quid vn/
q̄; regl'am voui ſi obſeruare nolui? Qualis demẽtia
ꝛ ipudẽtia mea. Volo ꝛ gaudeo fili⁹ tu⁹ dici ꝛ pri ñ
obedire. diſcipul⁹ vocari ꝛ nõ inclinare aurẽ. miles
caſtris tuis aſſcribi. ſȝ nõ pro domo ꝛ regl'a me op/
ponere murũ. Me miſerũ qḋ agã. Anguſtie me vn
diq; tenẽt. Si enĩ te prẽ negauero votifrag⁹ mors
mihi eſt. Si filiũ me ꝯpellẽ mẽtior tota die. O an/
guſtie o dolores. Quouſq; alter miphiboſeth vtro/
q̄; claudicabo pede? ꝛ cũ ſamaritis tue regl'e pfeſſor
idolis etiã ſeruiã mũdi. Sic etiã fiet q̄rela de diſ/
paritate moꝝ ꝛ de nõ veneratione.

¶ Optio O q̄ñ totis pedib⁹ currã viã obſuãtie
regularis. o q̄ñ ſequar te prẽm q̄cũq; ieris. obſuans
que iuſſeris vniuerſa. O quãdo veniet petitio mea ꝛ
quis qḋ opto dabit mihi Cõfeſſio:

Tu pater Auguſtine tu a deo magnificat⁹. tu po
teris hoc dare mihi. ipetrare dico orõib⁹ ꝛ votis tuis
Deſideriũ tuũ dabit tibi de⁹. potes eo ſuccurrere la/
pſis. Que voles omnia potes. Nõ poſſũ etiã (te te/
ſte) licet ceciderim p me reſurgere p me. ſed tua pote
ro ope.

¶ Oratio

¶ Ad te igitur ad te o potentiſſime viroꝝ clemẽtiſ/
ſime patrũ q̄ erga deũ valde potẽs erga miſeros val
de clemẽs. ad te venit is pdigus fili⁹ tu⁹. vix filij no
mine dignus. Venit inq; q̄ ipe ſum periturus q̄ tu
miſerearis mei ſciens q̄ paterna erga me viſcera ge/
ſtes. ꝛ q̄ tu ſalutis mee auidior q̄; ego ipe exiſtas
Te itaq; oro o vere ſancte pie magne pr Auguſtine
Indulge quicquid hacten⁹ cõtra regulã cõmiſſum.
ꝯfer auxiliũ quo poſt hac regule tue obſeruantior vi
uã: O ne me ſpreueris pr. ne differas exaudire. maxi
me cũ ea popoſcerim que te donare velle poſſe noſſe
ſciã. Potẽs enĩ poteris q̄ nihil ipoſſibile tibi q̄ iaȝ
fcũs grã quodãmõ de⁹ Noſti aũt q̄m te prudẽtior ne
mo Q; aũt voles cui dubio erit q̄ ppe qui fau⁹ mellis
totus mie viſceribus affluis nrẽ ſalutis ſpirans Nõ
patrũ. nõ matꝝ carnaliũ oĩs cõflatus aõr in vnum
illi tuo amori quo in filios ſpũs ardes cõpari poteſt
Vis ergo magis ſalutẽ meã q̄; illi vnq̄; optauere a/
mantiſſimoꝝ etiã filioꝝ ſalutes Fac ergo audi me.

Menſio.

Et certe debes Nõne pijſſimus prm appellaris: oñ
de in me nomẽ tuũ. Nõne ꝛ te nõ q̄rentib⁹ ſȝ alio q̄/
piã tẽdentib⁹. q̄dragita illis morbidis viris prior ip
ſe occurriſti oñdiſti ꝛ ſanaſti. Nõne et cõpluriũ alio/
rũ morbos curaſti? An ergo morbide huic mee aie ſb
regula tua fatiſcẽti anxie te inuocãti nõ ſuccurres
Succurres ſcio An maior te ſanandoꝝ corpꝫ q̄; cu
rãdaꝝ aiaꝝ ſollicitudo detineat. Nõ optie pr Scio

ꝙ aiarum ſemꝑ tibi ꝓma cura fuit Uere crudelis ñ
pius(vt cũ venia loquar)cõprobaueris nimis. ſi qui
alioꝝ miſertus es ſemper. iam filio viſcera claudis
Nõ hoc ſciuit natura. nõ clementia. ñ pietas. nõ re
ligio. non affectio paternalis.

Obſecratio

At ne ob multa mea demerita. ob regule trãſgreſ
ſionem. patris inhonorationem patiar ⁊ iuſte pati/
ar repulſam. habeo quid agam. Ac cõmoneo viſce/
rum illorũ o inuiſceratiſſime pater quibus tui aber
rantis pater ille miſericordiarum a quo omnis pa/
ternitas deriuatur fuit miſertus. O per viſcera qui
bus te ab eterno deus amauit. erraticã ouem longa
nimiter portauit expectauit miſericordiſſime cõuer
tit. O per ſanguinẽ agni ſedentis in throno tingen/
tem vt purpura regis comas capitis tui O per oẽm
illam dei pietatem ⁊ miſericordiaꝫ o mi matricie pa
ter a ſummo illo patrũ impenſam. miſerere ⁊ tu ꝗ fi
lij tui Impetrãs ei exceſſuũ veniam emendandi gra
tiã. vt itẽ deinceps dignꝰ filius tibi digniſſimo patri
cõdigne viuam

Confidentia

¶ O ſcio nõ differes in finẽ. nõ ꝯtinebis ſuper me vi
ſcera illa paterna. Certus ſum miſereberis ⁊ ſi non
modo. Sed longa nimiũ mora O rũpatur mora oĩs.
Ueniat oro veniat ⁊ ocius veniat dies ille quo dig/
ne te patrem colam. perfecte ſequar. obſeruẽ ſtren/
ue precepta regule tue. O tunc me vere ſublimi ſor
te ſuperbũ. tunc me terqꝫ quaterqꝫ felicem ſciẽs me
tunc vere filiũ tuum

Gratiarumactio

¶ Et vt veniat petitio mea. vt aſſequar quod ſpero
vtqꝫ dignus fiam dandis. gratias equũ eſt priꝰ agã
ſuper acceptis. O gratias igitur tibi. gratias tibi di
lectiſſime pater(licet impares)multas ſuper omni/
bus que impendiſti tantus tu ⁊ talis. tantillo mihi
⁊ indigno Tu me elegiſti amando. tu me vocaſti o/
rando. tu me ꝓuocaſti exemplo. aſſcripſiſti regule. ĩ
filium adoptaſti. fouiſti. nutriſti. de te nũc meditari
dediſti. ⁊ ſpem hãc infudiſti. Quid igitur dignuꝫ grẽ
repẽdã Cõmẽdaº Uere ñ hẽo ꝗcꝗꝫ niſi vt totũ me
plene ſubmittam tibi. En totum me offero tibi cau
ſam meam omnẽ tibi cõmendo. Scio qui patenter
ſuccurriſti. ſemper etiam te nõ inuocanti ſed cõtem
nenti nihilipendenti. ſcio in re ſalubri nõ poteris nõ
adeſſe petenti.

Permiſſio cũ exornatione valedictionis

¶ Tu igitur o beatiſſime pijſſime vere pater tu me
filium habe. tu vt voles me rege. cũ oportunum vi/
bitur filio miſerere. tibi omne ius plene ꝑmitto. Et
iam nunc vale regnans ſemper beatꝰ. O tu pijſſime
patrum gemma cõfeſſorum. ſcriba vite. lux doctorũ
doctor eccleſie ſancte. Uale fundamentũ baſis ⁊ co/
lumpna totius edificij ſpiritualis. Uale fons ſapiẽ
tie. lignũm vite imputribile. paradyſus delitiarum.
Uale apoſtolica vita clericorum. regula canonicorũ
pater. Uale grãmaticorum liber. loycorum veritas
ꝓfunditas theologoꝝ. ſumma omnis artis. Uale
hereticoꝝ malleus. ꝓſidoꝝ baculus. ꝓtectio fidei et
chriſtianorum. Uale tandem o tu pater currus ⁊ au
riga totius canonici ordinis diffuſi ꝑ orbem. Senti
am ⁊ ego qualiſcũqꝫ filiꝰ ordinis tui viſcera miſeri/
cordie tue ſuper me. quemadmodum o mi pater ma
ter frater. ſpaui de te ⁊ in te. Amen

¶ Item ſi ꝑ thema in meditando quis procede
re volet. poterit hoc. mõ ſequẽti.

Cantet de te patre nrõ eccleſi
a ⁊ exultabunda decantat.
Amauit eum dominus ⁊
ornauit eum ſtola glorie in
duit eum. Quod verbum thematis per
conduplicationem aut commorationem crebrius re
peti poterit in commemoratiõe. Porro in ꝯſidera/
tione poterit fieri horum verborum recta diuiſio cõ
ſiderando in his triplicem ſtatum auguſtini ꝓpoſi/
tum. ſcꝫ conuerſionis ꝯuerſationis glorificationis
cum ſingloꝝ expoſitione diffinitiõe. ⁊c̃. In attẽtiõe
aũt poteris attendere. ꝗtꝰ ille amor. ꝗtꝰ item orna
tus. ac gl'a illa ꝗta. ꝗ eũ induit deº cum ſtupore ⁊c̃.
In explanatiõe figure ⁊ ꝓphecie adducẽde vt ꝙ iam
ſol ⁊ luna in ornatum totius creature creant. ꝙ tẽplũ
obducitur auro ⁊ iam ornauit deꝰ ſapia celos. ⁊c̃.
¶ Deinde tractare ꝑ circũſtãtias qñ ꝗtopere ama/
uit ⁊c̃. Item ꝑ ꝗſtioẽm vtꝝ õni virtute ornauit ⁊ ado
cor eiꝰ charitate vulnerauerat ꝙ ſtigmate criſti ſicꝫ
paulꝰ vt Bõauẽtũra ait portauit. ⁊c̃ Item ꝑ opiniõeꝫ
An in gl'a vt ꝗdam volũt apoſtolos ac ſeraphin at/
tingat ⁊ ceteros doctores preſtet ⁊c̃. Et tandem diju
dicare ꝗꝫ nobis Auguſtinꝰ amandꝰ colendꝰ glorifi/
cãdus quem deus tantopere amauit ornauit glorifi/
cauit Et ſtabilire ex alijs cauſis ⁊c̃. Et conqueri ꝙ ñ
digne colas ſatis ames ⁊c̃.
¶ Poſſent latius exempla hec ſuperiora ⁊ copio/
ſius pariter ⁊ ornatius aut eloquentius deduci. Sz
morem ꝑuulis geramus ⁊ faſtidij matrem prolixi/
tatem deuitemus.

¶Prologus in modū meditādi ꝫ negociandi fructuoſe circa vitā dn̄i ieſu.

Fundamentuz aliud nemo poteſt ponere pter id quod poſitū eſt. qḋ eſt chriſtus ieſus. i. Coꝛ. iij. Jam de meditabilibus in ſpecie dictu/ri a ſolido eſt oīs cōtemplationis fundamēto exordiē/dum a chriſto ieſu: qui ipſo teſte principiū eſt ꝛ finis alpha ꝛ Ω ꝛ oſtiū per quod ꝗ non ingreditur ꝑficere altius nō pōt. Nemo em̄ venit ad patrē niſi ꝑ eum De hoc aūt fundamento dupliciter erit tractare: puta de eius vita. Secūdo de paſſione. Et ſm̄ hec duo fiēt tituli principales Primū itaqꝫ de ei⁹ vita dicendū Pro cui⁹ introductione quedā ſunt ꝑmittenda

alliciētia īcitatia — eā meōrandū.
.ſ. expediētia diſpoſitia ad — eā exercitandum:
certa practica eruditia — in ea ꝓcedendum.

Et ſic demū ſubijciēda meditabilia ipa ꝛc̄

Inductiua ad meditandū de vita dn̄i ieſu Ca. i.

Pone me ſicut ſignaculū ſuꝑ coꝛ tuuz: Canti. viij. De allectiuis dicturi ꝗ inducūt ad xp̄i vitā libenter cōmeōrandū. ꝛ ad eū iuxta verbū poſituz velut ſignaculū ſuper coꝛ ponēdum. tā etſi multa dicere poſſem⁹. breuitatꝫ tam̄ cauſa potioꝛa ex multis ſunt ſumēda. ꝛ ſunt iſta

Hoc gratum. ſuaſum. dignūqꝫ opus. vtile multum.

¶Primo eſt gratū ſūme trinitati ꝛ oī eccl'ie triumphanti adeo ꝙ nihil grati⁹. nihil placidi⁹ eis tractare poſſim⁹. Nā ꝙ tā placeat deo aſſerit Vbertinus. imo ꝛ alij poſt eū. Promitto inquit tibi ſm̄ veriſſima lumina fidei xp̄iane ꝙ nihil grati⁹ potes facere deo patri filio ꝛ ſpūi ſcō. ꝗꝫ in ipo benedicto ieſu deo ꝛ hoīe expendere totū tp̄s tuum ꝛ facere de eo velut vnū mirre faſciculū qui ſemꝑ inter vbera tua cōmoretur. Hec ille. Qḋ ꝛ ex reuelatiōibus plurimis legitur affirmatū. Qḋ itidē ex verbis euāgelicis vbi xp̄s dicit Paraclit⁹ aūt ſpūſſctūs quē mittet pater ī nōie meo ille vos docebit oīa. ſubtiliter elicit ꝗdā dicens Valde notandū verbū Qꝫ p̄r in nōie ieſu mittit paclitū. Tantā liberalitatē imo tantā largitatē de⁹ de ſeipſo facit imo tm̄ amat in nobis īcarnati verbi agnitionē ꝛ fidē vt vbicūqꝫ in rōnali mente verbi carnis facti pia agnitio fuerit. mox illi mēti ſpūm ſuuz infundat. Nomē eni ieſu nihil aliud eſt ꝗꝫ cū pietate creata noticia ieſu Neqꝫ ſolū ſpūm ſuū de⁹ donat ſed ꝛ filius dei in medio eſt. Vbi in nōie ieſu duo cōgregati fuerint. quib⁹ nō propterea qꝛ cōgregati ſūt in medio ē. ſed ꝓpter nomē ieſu. Nomē ergo ieſu paclitū hꝫ et filiū. neqꝫ ſolos hos. qm̄ quo fili⁹ ingredit̄ vna ꝛ pater venit. ac tota ſimul trinitas māſionem illic facit. Cōpendioſū ergo ꝛ breuiſſimū iter in deū dulcis ꝛ pia meditatio de dn̄o ieſu. qm̄ vere p̄r ſaluatoꝛ et paclitus felici comitatu ad eū veniūt ꝛ māſionem faciūt Agitur enim qḋ placet eis ꝛ qḋ vult ipe pater. Nā xp̄o ipo teſte Hec eſt volūtas p̄ris vt oēs honoꝛificēt filiū ſicut hōꝛificant p̄rēm ꝛc̄ ¶At ꝙ tā ceīs placet illud. idē declarat ſubnectēs. Et ꝗs tā ciuis beate illi⁹ ꝛ ſancte ciuitatis hierl'm cui nō ꝯplaceat in hōie iſto. Quis nō votiuis hoīem illū gaudijs inuiſet quē ſui regis tā dignāter cōſpiciūt hōꝛarū hoſpitio? Hec ille Hinc ꝛ Rudolp hus carthuſieſ̄ ait. Exercitatio hec multū reddit ſctōs dei fauoꝛabiles pios et benignos cultoꝛibus ei⁹ vt patet. Nūꝗd bt̄ā virgo mater mīe pietatis ꝛ grē poterit deſpicere vel oculos ſuos auertere a te ꝗꝫuis etiā ſis petoꝛ. qn̄ viderit nō ſolū ſemel in die. ſed ꝛ frequēter filiū ſuū queꝫ ſuper oīa diligit ī brachijs tuis ꝛ inter vbera tua cōmoꝛantē. Nūquid poterit cū filio quē poꝛtas deſerere? Nullo mō Sic ꝛ ceteri ſcti libentiſſime reſpiciūt illos cū quib⁹ deus placat⁹ hītare dignat̄ cū ꝛ hec exercitatio faciat cultoꝛes ſuos. ꝯſoꝛtes illoꝝ. qꝛ ē vita ꝛ exercitatio coꝝ. ī eternū em̄ nō obliuiſcūtur iuſtificatiōes ei⁹ ꝛc̄ Secūdo qꝛ ē ſuaſū a plurib⁹ Sacra em̄ ſcriptura plena eſt hmōi monitiōib⁹ vt ſunt. Reduc me in meōꝛiā ꝛc̄ Brāꝫ fidiuſſoꝛis tui noli obliuiſci. Pone me vt ſignaculū ſuper coꝛ tuū. ſic ſignaculū ſuꝑ brachiū tuū ꝛc̄. Doctoꝛes aūt ſancti nō v̄bo ꝛ ligua ſolū. ſed ꝛ exēplo ꝛ ope monuere. Quis em̄ ē doctoꝝ cui nō xp̄s oſtiū ꝛ via fuit? Paul⁹ nō arbitrabat̄ ſe ſcire aliquid pter xp̄m. cui⁹ moꝛtificationē in coꝛpe circūferebat ſemꝑ Aug⁹ ab hoc exercitio xp̄m induēs incepit qui nō ceſſabat dulcedīe mirabili pio gutture ruminare illis dieb⁹ quid dulcedīs hēbat v̄bum caro factū eſt: qui et fatet̄ nullū ſe dulcius efficatius exercitiū repiſſe ꝗ tutari a tēptatione p̄r ꝛ in nōie ꝑficere bonū Tranſeo ceteros venio ad Bern̄. Qui quāto hui⁹ exercitij cultoꝛ fuit crebri⁹ ipe teſtat̄ Teſtant̄ ꝛ ſcripta ei⁹. teſtat̄ ꝛ dulciſſima quā geſſit vita. Ait em̄ Et ego fratres ab incūte mea cōuerſatione ꝓ acervo meritoꝝ. que mihi deeſſe ſciebā: faſciculū hunc mihi colligare ꝛ inter vbera mea collocare curaui. ꝛ quoaduixero meōꝛiam abūdantie ſuauitatis illi⁹ eructabo. nec in eternū obliuiſcar miſeratiōes quib⁹ ſū iuſtificat⁹ ꝛc̄. Hec meditari dixi ſapientiā. hec mea ſublimioꝛ interim ph̄ia. ꝛc̄ ¶Tertiū inducēs eſt dignitas. qꝛ nihil digni⁹ agere poſſumus Dignū inꝗꝫ propter digniſſimū obiectū. quippe xp̄z deū ꝛ hoiem circa quod verſatur Dignū ꝓpter ſctōſ quib⁹ in hoc exercitio aſſociat̄ Hec em̄ exercitatio eſt beate et digniſſime matris xp̄i ipi ſedule miniſtrā/

tis ⁊ famulantis. Hec eſt vita apl'oꝝ familiariter xp̄o
adherentiū ⁊ cū eo fideliter ꝑſeuerantiū. Hec ē vita
⁊ exercitatio ciuiū ſupnoꝝ xp̄o fruētiū ⁊ eiꝰ opa ma
gnificentiſſima admirantiū de eternis annalibꝫ ine
ternū ea relegentiū. ⁊ pleno pectoris ſpū digno hym
no ea extollentiū ⁊ laudātiū. Ineternū ꝗ ppe miās d̄
cant. Hec ḡ vita optia ē ps marie que ineternū nō
auferetur. An nō magna gl'ia ſeruo ſeq̄ dn̄m ꝙcūqꝫ
ierit? Et plane gl'ia ⁊ dignitas magna. Dignuꝫ po/
ſtremo eſt in xp̄i vita exercitari. qꝛ hic oīs nrā actio
quantūuis vilis digniſſime informat̄. adeo ꝙ ſupra
oēm eſtimationē nobilis fiat. Quod pꝫ ex libro gr̄e
ſpūalis vbi dn̄s docuit tres practicas iſtas quibꝫ hō
pōt ſua facta ex xp̄i merito nobilitare ¶ Prima eſt
ꝙ hō oīa deſideria ſua intentionē ⁊ orōēꝫ in vnione
deſiderioꝝ orōnū ⁊ intētionū xp̄i. offerat deo patri.
Tunc in tāta acceptatiōe aſcēdꝫ corā deo. eritqꝫ oī/
no vnū velut ſi diuerſa aromata ſil' accenſa. ꝗꝝ fu/
mꝰ in vnū collectꝰ directe aſcēdit. Et iō adeo ē grata
deo ꝙ oīs alia orō licet celū penetret. nō inde tali nec
tanta gratitudīe acceptabit̄ a deo addēdū ceteꝝ pa
ribus ¶ Secūda ꝙ hō oēm laborē ⁊ oīa opa ſua i vi/
one opm ⁊ laboꝝ xp̄i faciat. A quo opa eiꝰ nobilitāt̄
ac ſi cuprū cū auro liquatū penitꝰ a ſua trāſiēs vilita
te in auri nobilitatem mutaret̄ ¶ Tertia ꝙ hō oēꝫ
vitā ſuā. ſ. motꝰ vires ⁊ ſenſus cogitatōes v̄ba ⁊ oīa
ſua ſ̄m modū cōuerſatiōis xp̄i dirigat. Et ꝗ eiꝰ vita
⁊ cōuerſatio ita renouat̄ ac nobilitat̄ ac ſi nobil' auis
de lutoſo ac fetēti aere trāſmigrās in optim aerē ſe
renouaret. Sic hō terreſtris a priſtina cōuerſatione
ſua in nouitate vite xp̄i totꝰ efficit̄ celeſtis ⁊ digniſſi
mus deo. O nobiles doctrinas. o p̄claras ſup aurū
⁊ thopaſiū a veris reꝝ eſtimatoribꝫ āplectādas pra/
cticas. Sici nō dico nobilē ſꝫ et beatū dicūt hꝰ ſecu/
li hoīes eum ꝗ chryſolitū lapidē hꝫ. cꝰ virtute ⁊ abra
ſione pulueris cetera era ꝯmutant̄ (vt aiūt) in fuluū
aurū. Qꝫ is beatificādus cui doctrine tā poſite ſūt ad
manū. quibꝫ nō mō era. ſed ⁊ vniuerſa opa ⁊ cogita
ta nō dico in auꝝ ſolū. ſed in rē celeſtē: ſed in ꝗdāmō
diuinā cōmutare poteſt Gaudeamꝰ itaqꝫ ſup inuen
tis doctrinis ⁊ nūqꝫ vel minimū agamus opus qd̄ nō
huius diuini noſtri chryſoliti. i. chriſti puluere aſper
gamus. Omnia opa aliquo articulo vite eiꝰ vniēdo
Hec de dignitate ¶ Quartum eſt opus. id eſt neceſ
ſitas. Neceſſariū em̄ eſt homini exercitari in xp̄i vi/
ta Et hoc propter tria

Sꝫ
Primo ſi velet in virtutibꝫ ꝓficere
Secūdo ſi velet in ꝯtēplatiōēꝫ ꝓmoueri.
Tertio ſi nolit xp̄i meritū i ſe d̄pditū iri.

¶ Primo inqꝫ eſt neceſſariū volenti in v̄tutibꝫ pro/
ficere. Sine chriſto em̄ domino virtutū nunqꝫ fiet
virtuoſus. vt vult Bernardus dicens. Quid inqui/
ens vobis cum virtutibꝫ qui dei virtutē. i. chriſtum
ignoratis. Ubi nā queſo vera prudentia niſi in xp̄i
doctrina? vbi vera iuſticia niſi de xp̄i miā ē. ⁊ ſic d̄ a/
lijs Secūdo neceſſariū eſt volēti in altiorē ꝯtēplati
onē ꝓmoueri. Nūqꝫ em̄ quis ꝑueniet ad dn̄m in ſū
ſūmitati ſcale niſi incepit a filio hoīs lapide fūdam
tali in pede ſcale. Pulchre de hoc Beda in omel'. de
ꝑdito ieſu in tēplo ¶ Tertio neceſſariū ē nolēti in ſe
xp̄i meritū deꝑditum iri. Fixa em̄ regula ⁊ a pluri/
bus ap ꝓbata ꝙ tm̄ in vnoquoqꝫ hoīe efficacie ſortie
tur xp̄i vita ⁊ oē diſpenſationes eius miſteriū ꝙtuꝫ
(de adultis loquor) pia remeōratione ⁊ gratitudine
ea hō applicuerit ſibi. Nihil nobis ꝓderit xp̄i vita i/
mo ⁊ paſſio niſi fiat illoꝝ pio ſtudio ad nos applica/
tio Sicut em̄ medicīa vel herba ꝗpiā mirā hn̄s vir/
tutē nō prodeſt infirmo niſi applicet̄ ⁊ vniat̄ ei. Ita
xp̄i vita ⁊ mors nō ꝓficient hoī lapſo niſi applicētur
ei. nec hō aliter recipit virtutē ex eis. ſine quoꝝ v̄tu/
te nūqꝫ pōt ſaluus fieri. Unde ꝙcunqꝫ volet ſaluari
oportet ꝙ ſtudeat hec ſibi applicare. Quō aūt hec ap
plicatio fiet Auctor libri nature latiꝰ declarat titulo
.cc.lxxix. cuiꝰ hec ſūt principaliores ꝯcluſiōes In xp̄o
⁊ in eꝰ morte ē oē meritū hoīs. Qui ergo vult i ſe ha
bere oē meritū ⁊ oē bonū. recipiat oꝫ in ſe xp̄m. Sꝫ
qꝛ chriſtꝰ trāſijt ⁊ meritū eiꝰ ſemꝑ ineternū manꝫ. iō
xp̄s nō p̄t recipi in hoīe niſi ꝑ meōriā ⁊ cogitationē;
Et iō per meōriā morꝭ xp̄i xp̄i mors manꝫ in hoībꝫ
ꝗ eſt radix meriti ⁊ premij oīs. Et iō qui hꝫ in ſe me/
moriā piā ⁊ fidelē mortis ⁊ vite chriſti hꝫ in ſe meri/
tū ⁊ virtutē chriſti. Et ꝑ talē memoriā facit hō mor/
tem ⁊ vitā chriſti ſuaꝫ ⁊ incorꝑat ea ſibi ⁊ vnitur eiꝫ
eis. Et facit vitā ⁊ mortē chriſti (in meōria) tali ſua
Et talis meōria viuificat hoīem ⁊ facit ipſū ꝑticipa
re meritum chriſti. Eſt itaqꝫ memoria vite ⁊ mortis
xp̄i radix ad recipiēdū meritū ⁊ p̄miū chriſti Et vbi
fortior ⁊ maior ē talis meōria ibi recipit̄ magis d̄ me
rito ⁊ virtute chriſti. Debet igit̄ laborare oīs hō xp̄ia
nus ꝗ nolit in ſe chriſti mortē ⁊ miſteria deꝑdi vt fi
at ⁊ ꝑmaneat in eo meōria opm ⁊ mortis chriſti. qa
per meōriā ipaꝫ manebit in eo v̄tus xp̄i ⁊ ip̄e chriſtꝰ
ꝗ ſine deperdit̄ ab eo. Patet ḡ neccitas huiꝰ ¶ Qui
tū ē vtilitas ⁊ fructꝰ eiꝰ Sꝫ fructꝰ hos ꝗs ſtilo ꝯple/
ctetur. Nō mihi ſi centū lingue ſint oraqꝫ centū Fer
rea vox poſſem huiꝰ deſcribere fructꝰ. Narrat Berā
plurimos (vt pleriqꝫ aiunt) ꝗs ex hac exercitatiōe ex
cepit fructꝰ ⁊ potiſſimū ſeptē vtilitates recēſet dicēſ
Primo in hijs mihi iuſticie ꝑfectiōēꝫ conſtitui. ⁊ ita
ꝑfectus fiebā quaſi nūqꝫ peccaſſem. Secūdo ex his
copias meritoꝝ acquiſiui quaſi centū annis exerci/
tatus fuiſſem. Tertio ꝙ talē ſecuritatē ⁊ fiduciam
regni ſuſcepi vt ſine dilatione me ſperarē ad dn̄ꝫ ve/
turum. Quarto hec cogitatiōes nō me ſinebāt frāgi
in aduerſis nec in ꝓſperis efferri. Hinc Quito po
tus ſalutaris amaritudinis ⁊ rurſus ſuauis vnctio

cõſolationis Sexto hec cogitatiões reformauerunt pacẽ inter me ⁊ creatorem recõſiliando vindicẽ mũdi. dum tremẽdum poteſtatibus mirẽ hũileq̃ꝫ figurant. dũ nõ ſolum placabilẽ ſed et amabilem repreſẽtant eam qui inacceſſibilis eſt principibus terribiliſq̃ꝫ apud reges terre Hec me poſtremo ſapientem ⁊ prudentẽ fecerunt. Unde etiã in hijs diuitias ſalutiſ ⁊ plenitudineꝫ ſciẽtie conſtitui mihi. Et probe O Bernarde. Qui chriſtũ bñ ſcit ſatis ẽ ſi cetera neſcit Hoc ẽ neſcire ſñ xpõ plima ſcire Hec duo tari⁹ vt autumo q̃dã pri ex ṽbis bnardi. ꝓrim ex ſuo collegit Poit ⁊ alios fruct⁹ Ludo. i ꝓlogo ꝑme pt q̃ ſũt hij

Purgans. illuſtrat. rigat. ⁊ collapſa reſtaurat.

Adq̃ꝫ patrem ducit. dulcat. finem q̃ꝫ bonum dat.

¶ Primo purgat a peccatiſ Deꝰ em̃ cui adheret ignis ꝯſumẽs ẽ Scdõ illuſtrat q: lux in tenebris lucet Tercio rigat dãdo grãm lacrimaꝝ q: fons oꝛtoꝛuꝫ ⁊ puteus aq̃ꝝ ẽ. Quarto reſtaurat collapſa Qui em̃ ꝑcuſſus a ſerpẽte eũ aſpexerit viuet. Quĩto ducit ad cognitioẽm pris in diuis Nemo em̃ vẽit ad prẽm niſi ꝑ filiũ. Sexto dulcat oẽs tbulatioẽs Guſtate ⁊ videte q̃m ſuauis eſt dñs. Septio dat finẽ bonũ Qui em̃ chriſtũ recipit in corde ſecure excipiet in celo. In oĩbꝫ itaq̃ꝫ vijs tuis cogita illũ. vitã ſcꝫ ⁊ mores dñi ihu ⁊ hec ſit ſapia tua ⁊ ſtudiũ ſummũ de ihu ſꝑ aliq̃d cogitare vñ ꝓuoceris ad ymitãdum vel afficiaris ad amandum eum.

¶ Qualis erit meditatoꝛ miſterioꝝ chriſti. Caplm. ij.

Animalis hõ nõ ꝑcipit ea que ſunt ſpiritus dei. Stulticia eĩ eſt illi Prime chorintheoꝝ. ij.

Jam de altero principali videdum ſcꝫ de expediẽtibꝫ ⁊ diſponẽtibꝫ meditatoꝛeꝫ miſterioꝝ xpi Siglaris em̃ in h ꝑdiſpõ ab eo req̃rit q̃ internũ hoꝝ guſtũ ꝑcipe volet Nõ em̃ ſapiũt mella febrilibꝫ humoꝛibꝫ guſtũ hñti ifectũ. nec aĩalibꝫ q̃ de ſpũalibꝫ dicũt. vtꝫ ex preallegato Hñt ifcm̃ palatũ nec afficiũt in xp̃m Cũ tñ amoꝛ exeſtuãs ĩtnũ pariat ardoꝛẽ. hic q̃ cupit criſto adherere eiꝰ q̃ꝫ miſterijs reficĩ ⁊ ea ſalubriter ꝯtẽplari. hec faciet.

Abnegites te. delicias fuge. carpe q̃etem. Hic hũilis. ꝑſtãs. xp̃i feruẽs meditatoꝛ

¶ Pĩo abnegabis vicia ⁊ ꝯcupiſcẽtias. Scdo fugies delicias Nõ em̃ criſtꝰ ⁊ riſus ſe ꝯpatiũt Tercio carpe q̃etem Audicꝰ em̃ ſponſus ſolitudinẽ amat. nec ſe dat in turbas Quarto ſis hũilis teipſum cõtẽnẽs Quĩto ꝑſtes licet attediaris Sexto ſis feruens meditatoꝛ paſſiõis chriſti totis neruis intendẽs. q̃ em̃ cupit h manna refici opꝫ farinã egipciacã aſpnari. ponẽs criſtũ vnicũ ſolaciũ coꝛdis. ⁊ cũ criſti miſteria ꝓrſus ſint ſupnaĩalia q̃ volet ea digne ſcrutari. opꝫ hũc ſenſum ⁊ ſpm̃ criſti ĩduere q̃ ſine nẽo hoꝛuꝫ ydoneus teſte dyoniſ. ẽ ꝯtẽplatoꝛ. Js aũt ſenſum ⁊ ſpm̃ xpi iuxta eũdẽ hꝫ q̃ ꝑ ſapiãm ſalutarẽ recte d diuis ſentit criſti documẽtis exẽplis ⁊ opibꝫ ꝑ ꝯformitatẽ affectꝰ coꝛdialiter adheret. quẽ q: nõ habuerũt plures errauerũt. ¶ Opꝫ item q̃ cũ ſumma hũilitate ad hec miſteria reuoluẽda accedat. q̃ppe ſe digiſſima ex pte obiecti ſubiecti ⁊ actꝰ ipſiꝰ Ita q̃ credat ſe indignũ vel minimum articlm̃ reuoluere de chriſto. Opꝫ q̃q̃ꝫ ſi ex his meditationibꝫ fructũ ſumere cupiat. q̃ toto mẽtis affectu diligẽt delectabilr ⁊ moroſe alijs q̃bꝫlibet ſepoſitis ita pñtem ſe exhibeat ſingulis q̃ de ihu dicta vel facta ſt ⁊ narrãt ac ſi ea corã videret vel auribꝫ audiret. ¶ In h q̃ꝫ poſtremuꝫ premonitũ ipſum eſſe opꝫ Quia cũ ꝑ exercitiũ hꝰ ſtudij totaliter trãſfoꝛmat i criſtũ. ſathanas h ſumme odiẽs tẽdet ſibi inſidias vt cũ tedio ⁊ accidia ſepe incipiat memoꝛiã criſti reuoluere ⁊ huius miſteria ruminare. Sꝫ h ꝓ certo cognoſcat q̃ licet ex dyabolica immiſſiõe coꝛpis paſſiõe aut aĩe indiſpõne hõi h aliq̃ñ cũ difficltate ⁊ tedio incepit ſi ſeipm̃ vincat. ſi vi inferat ꝑ meditationẽ ꝯtinuet triſticia ſua vertet i gaudiũ ⁊ tediũ i feruoꝛẽ ꝯmutabit Talis igit ſit miſterioꝝ xpi ꝯtẽplatoꝛ vt fructũ aſſequat. h d ſcdo

¶ De practicis circa xp̃m exercitãdi. Caplm tertiuꝫ

Mihi aũt adherere deo bonũ eſt. ps. Jã iuxta tertiũ mẽbrũ inq̃rendũ de certis practicamentis q̃bꝫ hõ circa xpũꝫ iã ꝑ ſupioꝛa exercitatꝰ ⁊ diſpoſitꝰ exerceri poterit Et poſſumꝰ ex ſcõꝝ dcis colligere tres gñalioꝛes modos ſm tres precipuas aĩe vires Nã

	meõriã	miſterijs iugit ĩherere cõmeõrãdo
ꝑ	ĩtelligẽtiã poſſumꝰ	miſteria ſbtilꝰ ſpeclari ꝯſiõrãdo
	vi affectiaꝫ xpi	miſteria ſeq̃ ꝯplecti his nos afficiendo.

Pũo ĩnq̃ꝫ ꝑ meõriam põt ſe hõ circa miſteria xpi exercere ea iugiter cõmemoꝛando. ⁊ quaſi chriſtũ pre oculis mentis tenẽdo iugi quodã ⁊ ſuaui licet q̃dam mõ adhuc carnali affectiõe eĩ adherẽdo. Et eſt hec exercitatio incipientiũ ⁊ magis ſimpliciũ. Et põt in hoc gradu multiplr exercitiũ variari Juxta qd xp̃m in vita multi diuerſis intentiõibus diuerſimode affectati ſequebãtur vt docet in tractatu q̃ titulꝰ ẽ beatus vir. Cauſe aũt varie quare chriſtũ varij ſeq̃bãt. hoc verſu patent.

Moꝛbꝰ. ſig. cibꝰ. pulcher. blaſphẽia. dog.

Et tu etiã interdum ſectare vt infirmꝰ medicum vt curet tuum moꝛbum ⁊ tuos languoꝛes. ¶ Iteꝫ ad

vidēdum ſigna ⁊ mirabilia in miraculis. Tercio vt
ab eo paſcaris Quarto ad vidēdū corꝑis ei⁹ pulcritu
dinem ⁊ moꝝ decētiam gracioſam Quinto ad audi
ēdum ⁊ diſcēdum vtilia ex eius doctrinis Sexto ca/
ueas ne eū imiteris vt q̄dā ad eū blaſphemandū vt
phariſei Contēdas āt potiſſimū vt ſꝑ añ oculos men
tis tue teneas aliq̄ mō ihm xp̄m vel aliquē ei⁹ actuꝫ
In cuius vnione vt ſupra dictū ē ꝑficias q̄cq̄d ē agē
dū ſiue vigiles ſiue eas dormitū. ſtes ſiue ſedeas. co
medens ⁊ bibēs. loquēs ⁊ tacēs. ſolus ⁊ cū alijs. Et
hem in ōni ꝟtute ſtabilieris ⁊ ꝑfectior eris Sꝫ in h
exercitio opꝫ infirmari appetitū ſupuacuū. q̄ n̄ ē con
tētus cogitare de xp̄o vel de ſuis miſterijs. niſi ferat̄
in altas radices ſue diuitatis Et hec fuit cā q̄re mł
ti rueñt a via ꝑfcōis q: neſcierūt in xp̄o hūil'r exerce
ri. Nihil em̄ eſt in opib⁹ vite ei⁹ tam minimū qd̄ ſi
pōderet̄ debito modo. nō debeat diligētis aīe ſatiari
appetitū. Mēs em̄ amoroſa de ihu q̄tūcūqꝫ mīma
tm̄ reputat ꝙ nihil coꝝ excidit ab ei⁹ memoria. Nec
ē ita ꝑuū ihu l'ō ihū vbū vel nomē etiā vſqꝫ ad infan
tiles neceſſitates nate ei⁹. qd̄ n̄ teneat cā firā. ⁊ in a/
moroſa ꝯtēplatiōe ſtabilitā tāqꝫ res ſummi dei pro
ꝑia aīa ex amore dei aſſumpta. Sꝫ oia etiam q̄ pa/
tiebat̄ puer deus ligat⁹ in faſcia tm̄ obſtupeſcit ⁊ mi
ratur. magiſqꝫ delectat ſepe deuotā aīām ꝙ amore
exꝑientie talia pp ip̄ām de⁹ ſuſtinuit. q̄ꝫ ꝙ ſpūs ſe/
raphicos in celis creauit. Quis mihi det vt veniat
petitio mea ⁊ qd̄ expecto tribuat mihi deus. vt tot⁹
in has vilitates a deo aſſumptas tam mente q̄ꝫ car
ne immergar hñs ſub pia ymaginatiōe filiū dei pñ/
tem mihi ſemꝑ. Scio ⁊ fateor lōge ſublimius ē ihm
in ſpū intueri eiuſqꝫ miſteria ꝑ intelligentiam ſpecu
lari q̄ꝫ carnem commemorare tm̄. i. geſta carnis. ſꝫ
e regiōe noui licꝫ tenuiter nimis ꝙ hec exercitatio in
ymaginatione xp̄i ⁊ actuū ei⁹ longe reficiat dulcius.
maiorēqꝫ affectionem. ꝯſolatiōem. ⁊ deuotiōem tri
buat multꝭ. q̄ꝫ alijs miſterioꝝ ꝓfundatio. Jmo q̄ꝫ
ꝯtemplatio ip̄a ſue diuinitatis. Debet ergo mēs de
uota exerceri in his q̄ ſunt hūanitatis xp̄i donec ele/
uetur ⁊ rapiat̄ ad intuēdū ⁊ guſtādū gaudiū diuinita/
tis ſue Eſt em̄ meditatio humāitatis ſcala q̄ ꝑuenit̄
ad ꝯtēplationem diuinitatis Nec tñ q̄ ad ꝯtemplatio
nem diuinitatis aſcendūt. hāc dimittere debēt ꝓ lo
co ⁊ tpe q: h eēt magne ꝑſumptiōis ⁊ ſupbie. Ideo
em̄ Auguſtino teſte xp̄s carnem aſſumpſit. vt carna
les ꝑ carnē in deum tandem reduceret Unde liquet
ꝙ licet hmōi exercitatio ꝑ ymaginatiōem in ſe ⁊ po
tiſſimū incipiētib⁹ ſatis ſit vtilis. tñ de ꝑ ſe nō ſuffi/
cit ſed paꝝ ꝓdeſt niſi retorq̄at̄ ad dignū ⁊ vtilem finē
quid em̄ ꝓfuit iudeis ꝙ xp̄m corꝑal'r viderūt ⁊ non a
mauerūt nec ſeq̄ voluerūt. Igit̄ vt nobis hec exerci/
tatio ꝓſit ad h contendere debemus vt ſicut apl'i ſua
pñria tracti omnia reliquerunt. Ita nos hic ꝑſeue/
rare opꝫ vt totū cor noſtꝝ illa ſuauitas occupet ⁊ to
tū ſibi ab amore vniuerſe carnis ac carnalis illecebre

vendicet. Quiſq̄s talis eſt nō metuat ille a ꝑicul' doc
toꝝ. ſed confidat certus ſi perſtiterit creſcet. ⁊ cum
paulo dicere valebit. Et ſi chriſtum ſm carnem cog
nouimus iam nūc n̄ cognoſcimus. ⁊ in finem ſal/
uus erit. Hanc practicam docuit chriſtus iubēs ſu
a miſteria cōmemorari n̄ dixit conſiderare aut dīiudica
re vt oīb⁹ ⁊ laicis ⁊ mulierib⁹ facilimā apirꝫ practicā

¶ Quomodo exercitamur erga chriſti miſteria ꝑ
intelligentiam. Ca. iiij.

Iam ad alterum exercitatiōis gradum F
aſcendendum q̄ eſt q̄ ꝑ intelligētiam
poterim⁹ miſteria eius ꝓfundius per
ſcrutari attentius ea ꝑmeditādo qua
via videt̄ ſe pſ exercitaſſe cū dixit Cō
ſiderabo mirabilia tua q̄ ⁊ eius aīa ſcrutabat̄ Et eſt
hec via magis exercitatoꝝ iam ſolidum cibum ſu/
mere potentium. Nam hic non circa homiēm ſolū
⁊ nudā humanitatē ſe exercet ſed altius aſcēdens vt
Bern̄. docet in hoīe xp̄o deum inuenire ſtudet. non
deum nudum neqꝫ homiēm nudum ſed xp̄m deum
pariter ⁊ homiēm comprehendit diligit ⁊ adorat Et
plurimū talis comprehenſio ⁊ actualis conſidera/
tio de chriſto vt aiūt ptēs ꝯfert Qua ſcꝫ homo q̄tiēs
aliq̄d de xp̄o legit vel cogitat xp̄m hoc egiſſe vel illd̄
formet ſibi cōceptū de xp̄o q̄ lucide deū ⁊ hominem
id eſt vnam ꝑſonam ſignificet q̄ ē de⁹ ⁊ homo Quan
to em̄ lucidius q̄s h ꝯcipit tāto pīguior ex xp̄i opib⁹
i eo reſultat deuotiōis affc̄s Nā ex hoīe aut hūāitate
deuotio aōr ⁊ fiducia ex deitatꝭ apphēſiōe timor ⁊ re
uerētia oriūt̄ ic q̄ tutiſſimū ē militare Et ſicꝭ h n̄ hu
māitatē nudā ſic nec opa xp̄i nuda ꝯmēorat Sꝫ opa
ꝯſiderat attēdit ⁊ explanat ⁊ trahit ꝑ oēs circūſtāti
as ⁊ negocij ptes diligēt attēdēdo cās. fruct⁹. loca.
tpa. modos. q̄litates. Et hi q̄ forti⁹ vbera pmūt eo
copioſi⁹ lac eliciūt deuotōis. q̄ aromata hec terut ple
ni⁹ ſuauiori ꝑfūdūt̄ odore. Et q̄ ſe hac via exercita/
ri volet. illi añ deficiet tp⁹ q̄ꝫ materia meditādi Dē
ei ꝓcedere ⁊ trahere quēqꝫ articulū opm xp̄i ꝑ ſcalaꝫ
meditatoriā iā añ mēoratā iuxta practicas illic aſſig
tas Et ex hac exercitatiōe mēs illuſtrat̄ adō ꝙ fiat
prudens ſuꝑ īimicos. itelligens ſuꝑ docētes. ſuper
inexercitatos ſenes (licꝫ corꝑe etate adoleſcētior. itel
ligētior tñ mlt'o. Et ꝓbe q: teſtiōia ⁊ opa xp̄i medita
tio ei⁹ ſꝑ. ꝑ ſpm̄ q̄ oia ſcrutat̄. ſcrutās ⁊ rimās ea ſꝑ
Hic vana curioſitas perit q: īgredit̄ ꝟitas mētē ſic
ſe exercitātꝭ Et hāc viā h⁹ exercitatiōis iſtitutū tra/
didit ſapiētiorib⁹ ſalomō ſapiētiſſi⁹ ip̄e) ꝑcipiēs dili
gēter ꝯſidrare oia q̄ opponūt̄ i mēſa haut dubiū euā
gelica nob. Sic itaqꝫ nos exerceam⁹ ꝑ ſerioſā operū
xp̄i ꝯſideratiōēꝫ. ad hream⁹ ei ſꝑ dicētes. Mihi ad
herere xp̄o bonum eſt. ⁊c̄. Ca. v.

Quō exercitamur ad eadē ꝑ vim affectiuā.

Tercius circa chriſti miſteria exercitandi
modus eſt per vim affectiuā q̄ diſcat ama
re xp̄m cōplecti veſtigia ei⁹ ⁊ exēpla ſectari

Et eſt hec ſublimioꝛ illa via ꝛ excellentioꝛ quã paul⁹ perfectioꝛibus demõſtrandã reſeruauit finis ꝛ ꝑfec-tio verarumqꝫ iã ſupra poſitaꝝ. Qua. ſ. ita hõ chri-ſti miſteria reuoluit. vt nõ tam fcã ipa qꝫ amoꝛẽ vñ ꝓdierunt attẽdat. ꝛ ſic magis in dei amoꝛem ꝓmo-ueatur. Quẽ ꝗ rite ꝑpenderet certe inueniret ꝙ oĩa eterna xp̄i oꝑa nõ ſunt niſi tenuia illius exceſſiui ar-doꝛis indicia ꝗ oĩa ob id potiſſimũ fecit vt nobis qꝫ nos amaret vel aliqualiter inſinuaret. ꝛ ſic nos ad re-ciprocũ amoꝛẽ incitaret. O ſileant hic verba mens ſe-cum recogitet iſta. De hoc amoꝛe ꝗcqd dicit̃ minus ẽ qꝫ dicendũ eſſet Vñ de eo tacem⁹ qꝛ foꝛſan īfra aliq̃ de eo ſcribem⁹. Quiſquis igit̃ volet miſterioꝝ chri-ſti fructũ apphendere. q̃ſqs facile in ei⁹ amoꝛẽ iflam-mari ſtudeat in oĩ xp̄i oꝑe aõꝛem ex ꝗ hoc egerit attẽ-dere ꝛ finẽ ob quẽ cõſiderare. Et vt oculi tui reuelen-tur ad illũ ꝯtuendũ oꝛa cũ Bernardino crebꝛius di-cens Dñe ieſu xp̄e fac vt te amẽ ardẽter. Facqꝫ me ſẽ-tire qꝫ imenſo amoꝛe nos amaſti. Aperi mentẽ me-am ad tua oꝑa vt ex eis intelligã aõꝛis inſignia vt to-tus inflãmatus tot⁹ in te reſoluar aõꝛe Amen.

Et quia verus amoꝛ ocioſus nõ eſt ſꝫ opat̃ grandia vbi eſt. extaſimqꝫ facit in amatũ nõ ſinẽs ſuiꝑi⁹ eſſe amatoꝛẽ. ſed vult aſſilari dilcõ. Ideo nõ ſufficiet mẽ te amare niſi ꝛ oꝑe ꝛ veritate ſtudeat ſe dilcõ confoꝛ-mare ꝛ eius veſtigia ſectari ꝑ voluntatẽ practicã quã ꝗdaꝫ aõꝛem actiuũ vocãt. Pax em̄ ꝓderũt imo nec vera ſũt oĩa ſuꝑioꝛa niſi etiã ſeq̃mur ei⁹ veſtigia Ex-emplũ em̄ dedit nobis vt ꝛ nos ita faciam⁹. dicens illud iudicum nobis. Qd me videritis facere ħ faci-te. Et certe ſecure imitãdus ẽ chriſt⁹. hꝫ em̄ e⁹ ſeq̃la

	veſtigiũ īduiabile	ſecure ꝺducẽs. ipe via lux oſtiũ
Et	ſolaciũ īeſtiabile . ſ.	tribulatos ꝯſolãſ. ipe iocũditas mẽtiũ
	deſiderñ īfatigabile	ad pm̄ã glãꝫ ducẽs Qui edũt eſuriũt
	ſtipẽdiũ īdefectibile	pmiũ eternũ manẽs. ihs xp̄s benꝫ ho(die

Hec pſequit̃ Joãnes ſchoenhouie in ſmõe ꝗdam capitulari windeſ ¶ Sed heu dñe ieſu qꝫ pau-ci ſunt ꝗ volũt ire p⁹ te. cũ tñ neõ ſit. vt Bern. ait. ꝗ nolit venire ad te ſcientibus cũctis. quia delectatio-nes in dextera tua vſqꝫ in finẽ. Cõregnare cupiunt. ſed nõ cõpati. cõſequi volunt. ſed nõ ſequi. Sed nõ ſic o fratres nõ ſic. ſed ſi cupim⁹ ei⁹ gaudia ſectemur veſtigia. Quo em̄ quis chriſto fuerit in moꝛibꝫ ſili-oꝛ eo in gaudiis ſublimioꝛ

Notula epilogatoꝛia ſuperioꝛum

G Hec hec ſunt tres practice vel gradus circa xp̄i miſteria exercitãdi. quibus licet iugiter adherere xp̄o ꝛ poſſunt diuiſim ſeoꝛſum aut inſimul vna medita-tione exerceri Et eſt primus gradus omniũ fideliũ fideliter credentiũ ꝛ cõmeõꝛantiũ in omnibus viis ſuis dominum ieſum chriſtum Secundus ꝓficiẽ-tium diligenter omnia que illius ſunt conſideranti-um ꝛ tractantiũ ¶ Tertius iã perfectoꝛum guſtan-tium. ꝛ ex guſtu ad imitandũ accinctoꝛuꝫ Prim⁹ in imaginatione. ſecundus in meditatione. tertius in dulci imitatione verſatur. ¶ Primis chriſt⁹ lac. Aliis pulmentũ. tertiis ſolidus cibus ꝛ panis. Qui ſe fideliter exercuerit in primo perueniet ad tertium dumtaxat ſi perſtiterit. Sia igitur hiis modis nos ex-erceamus circa chriſtum ꝛc.

Prelocutio in meditabilia ꝑ roſaria tradenda

Sunt iam poſtremo determinata ali-qua punctula ꝛ certa meditabilia de domino ieſu aſſignanda ob cauſas iã ante meõꝛatas. Et ponemus ea per modũ roſarioꝝ. cui⁹ etiã cauſas ſuꝑ diximus. quarũ potiſſima eſt facilioꝛ exercitatio hoꝝ vt ſi qui fuerint qui ſe nõ poſſe me-ditari cauſentur. vel legant ſingula hec pũcta ꝑ mo-dum Roſarioꝝ ſingulis aue maria applicãdo. ꝛ ab tenuibus ill' exercitiis creſcent in virile robur Po-nemus aũt obiecta hec de miſteriis domini ieſu ſub triplici differentia Primũ vnũ Roſarium de toto decurſu domini ieſu ꝓponetur oĩbus legendum vni-uerſaliter. Secũdo meditari cupientibꝫ. ſed nondũ potentibꝫ ponem⁹ monoteſſaron Gerſonis ſpeciali-ter. Tertio ꝑfectioꝛibus cõſiderationes ſingulariter ſcꝫ que ſequũtur monoteſſaron Prima ad legẽduꝫ Secũda ad cõmeõꝛandũ. Tertia ad ꝯſiderandum H

Modus eruditoꝛi⁹ quĩ roſaria legẽda Ca. vi

Adeam⁹ cũ fiducia ad thronũ gratie. dei vt miſericoꝛdiã cõſequamur. ꝛ grã-tiam inueniam⁹ in auxilio opoꝛtuno Ad Heb. iiii. Poſituri aliqua obie-cta meditabilia de domino ieſu Pri-mo oĩm pmittem⁹ gñale Roſarium I de toto decurſu vite ꝛ paſſionis dñi ieſu in quo ꝛ pn-cipiũ ꝛ finis ad beatã virginẽ thronũ vtiqꝫ grẽ dei re-fertur. vt ꝑ ipam qua ieſus ad nos venit grãm medi-tandi de dño ieſu cõſequamur ꝛ inueniam⁹ Nihil ei nos de⁹ habere voluit qd nõ ante ꝑ man⁹ marie trã-ſiret Adhoꝛtamur ergo in verbis pmiſſis vt Adea-mus oẽs generaliter paſſibꝫ. ſ. amoꝛis ꝛ deuote oꝛa-tionis cũ fiducia ad thronũ grẽ dei. i. ad mariã m̄rẽ dei ꝛ bõis iudicis ꝛ rei que vere eſt thron⁹ pacifici ſa-lomonis ꝛ grẽ. quo ipa increata grã nouẽ menſibuſ requieuit. vt ſcꝫ miam cõſequamur ꝛ graciam inue-niamus quo per eius adiutoꝛiũ ꝺuote nos circa xp̄i filii eius miſteria exerceamus. digne ea cõmemoran-do ꝯſiderando ꝛ imitando ꝛc. Quicunqꝫ igitur dño ieſu ꝛ virgini matri gratũ volet preſtare obſequiuꝫ. etſi non profunda meditari. ſi non de hiis plurima ſufficiat commemoꝛare. vel ſaltem memoꝛie hec v-num commendet Roſarium Nam ab hui⁹ exerci

tatione nemo ſe excuſare. ſubterfugere pōt nullus.
cum vulgus omne imo ⁊ perditiſſimi quiqꝫ vel vnū
Roſariū in dies lectitare ſolent ob plurima q̄ ad h̄
vt infra patebit habent inductiua folio
Nō vt acceptius fiat virgini ⁊ filio eiꝰ ⁊ deuotiꝰ exol
uatur. ſitqꝫ ſapidiꝰ exercitanti articulis vite ⁊ paſ
ſionis eſt vniendū vt crebrius edoctū eſt ⁊ reuelatuꝫ
Et ergo ſub decem bis verſibus quinq̄ginta articu-
li cōpꝛehendūtur. quoꝝ quiſqꝫ ante quodlibet Aue
maria voce vel cogitatiōe p̄mittēdus vt ex eo eliciat᷑
deuotionis affectus vel cōgratulatiōis aut pie ꝯpaſ
ſionis aut orationis, put eſt in interliniari gloſa ſig
tum. Unde patet ꝙ hoc emolimēto iſta Roſaria ſe
quentia pꝛerutilant. quo nō opere preciū ſit ſimboli
co quinquagenario. ſeu vt vulgo dicit᷑ patrilogio cou
ti ad numerandū aue maria. Sed potius debet q̄ſ-
qꝫ ante ſingula Aue maria vnū articulū corde rumi
nare ſiue ore pꝛomere de paſſione vel vita ieſu vl' ma
rie et ſic de alijs tanq̄ꝫ ſi in pꝛeſentiarum corpoꝛali-
bus obtutibus coram eēt Hoc mō vel cōſimili
Eſto habeas pꝛe oculis articulū de flagellatione le
ges in hunc modū Roſariū Aue maria Quaſi men
te deuota diceres. O maria merito tibi ſepius cū ga
bꝛiele replico Aue quia tu es ſine omni ve. ſaluans
nos ab omni ve. O impetra mihi de ve peccati mei
(pꝛopter iſtud ve flagellationis filij tui) plenaꝫ indul
gentiā ⁊ in futuro cautionem ſollicitā ne rurſus euꝫ
peccatis flagellem. Nec imerito hec peto. quia tu es
gratia cunctarum virtutū plena O pꝛopter hūc ar
ticulum replear ⁊ ego de plenitudine tua vt digne fla
gellato cōpatiar ⁊ ſectar veſtigia eius. Nā dominuſ
tecum tuis oꝛationibꝫ fauens. Non enī fas eſt vt ꝯ
fundat faciem tuā. O ſit ⁊ mecū in omnibus aduerſi
tatibus ⁊ vijs meis in coꝛde. oꝛe. ⁊ opere. ne indignꝰ
laudatoꝛ a laude tua, pliſqꝫ tue rejciar. quia es Bn̄
dicta tu in mulieribus. benedicenda ſup omēs crea-
turas. Benedic et mihi obſecro per articuluꝫ iſtum
vt digne te pꝛolemqꝫ tuam benedicaꝫ. cum ſit ipſe et
benedictus fructus ventris tui cauſa omnis benedi
ctionis noſtre in tempoꝛe et eternitate. Qui ⁊ te int
uenientē fructibus operum meoꝛum benedicat Naꝫ
ipſe Jeſus. i. ſaluatoꝛ. chꝛiſtus cūctos criſmate gra-
tie inungens. Cum quo viuis ⁊ regnas ſecunda i im
perio celi. Per omnia ſecula ſeculoꝛum Amen.

Maria a pphis pdcā: ⁊ multiplr pfigurata O deſideratiſſima dña da mihi torpido indeſinēter aſpirare ad dulciſſima tue pñtie ſolacia. ⁊ deſiderāter reſonare tua pconia. continue dicēdo Aue ma.

Maria ſine ve peti cōcepta ⁊ nata ⁊ ſp pſeruata O puriſſima ⁊ ſāctiſſima virgo maria. īpetra peccaminū veniam. ⁊ dona mihi ſemper ⁊ ſtudioſe vitare peccati cōtagia ⁊ puro tibi corde ꝯcinere Aue maria

Maria caſtiſſimo ioſeph nupta. O virginea maria ſctiſſime i templo cōuerſata. vide ioſeph ſpōſo virginico pudiciſſiē iūcta. decā mihi vtrorūq; meritis ⁊ ſcē deo viuere. ⁊ illibate ⁊ ioſeph ſeruire dicēdo Aue te cōiuges pudorē

Maria xpm ꝯcipit p aue ſalutata O dña angelorꝫ xpifera vgo maria Da mihi te tali gli ab angelo ſalutata eo affectu ⁊ eulogio ſalutare ⁊ xpm indefeſſe mēte ꝯcipe ⁊ corpe portare p dl'ce illud Aue maria.

Maria xpm pepit ve expertes gratulata. O alma dei mater p dulcez hanc dulcis filij tui natiuitatem. da mihi renaſci ſpū. chriſtūq; parere p bonoꝝ operuꝫ fecunditatē dum dico. Aue maria.

p Predicta es ſine ve nupta audis aue paris a ve

Jeſus circūciditur. O perfectiſſima maria p hāc penalē filij tui circūciſionē. ⁊ p cord tui intimā cōpaſſionē. da mihi eſſe circūciſū corde ⁊ ore ⁊ ſenſu ab oibꝫ que diſplicēt chriſto et tibi.

Jeſus a magis adorat O regina cūctoꝝ regis xpi mater. placeāt tibi munera deuotionis dū dico tibi Aue. Fac q; me ſp imolare thuſ deuotiōis. auꝝ charitatis. mirrā penitētie ⁊ cōpaſſionis

Jeſus in tēplo offert. O tēpluꝫ veri ſalomonis maria. ppter gladiū illū verbū. ſ. ſymeonis purificer. vt ego dignū fiā tēplū q̄ ſp fili⁹ tuus pñtet. Daq; mihi digne cōpati ⁊ dū dico. Aue ma.

Jeſus in egyptū fugatur O pacientiſſimā maria. ppter fugā hāc doloroſiſſimam da mihi mūdū ⁊ carnis delitias ⁊ omne maluꝫ fugere ſemper. quia totiēs replico. aue maria

Jeſus perdit ⁊ reinuenitur. O queſitrix dei maria. da mihi ſemp ieſū pditū q̄rere ⁊ reinuenire. ⁊ inſtar tui ieſum ſollicite cuſtodire ⁊ dulciter ſecū conuerſari. ſepius dicendo. Aue maria.

Scinditur aduenīunt ſiſtunt fugiunt duodennis

Jeſus ſignis mirific⁹ O ſtupor o miraculuꝫ maria q̄ grandi⁹ i mūdo nullū propter larga cordi tui gaudia d miraculis filij tui ꝯcepta pfice in me p grām qd nō poſſū p naturā. dū dico tibi Aue

Jeſus doctor melliſluus O virtutuꝫ doctrix ma. p vitalia illa vba doctrine filij tui da mihi ſp perficere doctrinā xpi cū cōſilijs euangelicis ⁊ mandatis. quia totiens replico. Aue maria.

Jeſus a multis blaſphematus O ſumma laus creatoris ma. nimiū in blaſphemijs filij cōtriſtata. ppter illā triſticiā da vt ſemp toto corde ⁊ ore dulciſſimū nomē dñi ieſu ⁊ tuū bñdicā dicēdo. A.

Jeſus fletu rigat⁹. O ſolamen merentiū maria. in filij lachrymatione affectū. fac chriſto ꝯdoleā. eiuſq; exēplo cūctoruꝫ aduerſitates lugeā. Sitq; mi lacrie mee pāes die ac nocte vt petā ſp dſleā dic⁹ a

Jeſus ramis palmarū honoratus. O gl'ia dei o dec⁹ altiſſimi maria. ppter illud gaudiū quo honorato filio colletabaris. da vt dignū ei ſemp exhibeā honoris cultū. ſepi⁹ īgeminādo Aue

m Mira docet blaſphematur ter flevit aſello

Jeſus a iuda vēditus O pcioſior cūctis ma: propter vilē inappciabilis illius pcij filij tui vēditiōem adiuua me ne vnq; trāſitoria querēs vendam ieſum ſpiritualibus pferēs illa.

Jeſus pedū lotor hūiliimus O mundiſſima ma. oīs pulueris peti neſcia. ppter dignātiſſimā lotionē iſtaꝫ laua affectus meos opa ⁊ intentiones vt ſep pure cōcinā tibi Aue

Jeſus panis ſacratuſ O fornax viuifici hui⁹ panis maria. p ardorē eſtuātiſſimi amorē filij tui q̄ ſe nobis dedit in cibū. ora nos illo pāe celi effia dignoſ

Jeſus orans ſudauit O deuotiſſima maria ppter anxiaꝫ illam et deuotiſſimā orōēꝫ filij tui. fac nos ſp deuote orare ⁊ libera cor nrꝫ ab oi iordiato dolore vt ſp angel⁹ aſſit nob orātibꝫ deferēs eas i cōſpcū dei.

Jeſus capt⁹ ⁊ ligatus O captiuorum redēptrix maria. ppter diraꝫ iſtā captiuitatē. pſua me ne capiar laqueis carnis mūdi aut diaboli ne ve ligar viſco terreni amoris aut funibus peccatorum.

Venditus eſt lauat atq; cibat ſudat capiebant

Jeſus ſputis illit⁹. O pulcherrima mulierū maria ppter fedā hāc cōſputionē ſpecioſi p filijs hoim nati tui fac ne fedis cogitatiōibus inquinē faciē imagis eius cor. ſ. meū ⁊ aiaꝫ

Jeſus vultu velatus. O ſpeculū ſcōꝝ maria ppter faciei illi⁹ velationē in q̄ celi ⁊ terra ꝓſpicere exoptant. Fac me reuelata facie glaꝫ filij tui ⁊ tuā ſpeculari q̄tiēs dixero Aue

Jeſus ceſus a pluribꝫ O virtutuꝫ operatrix virgo maria. propter dilecti filij tui ceſioneꝫ variā ⁊ alaparū duritiam. pſerua me ne xpꝫ cedā manu praui opis

Jeſus corā pilato accuſat⁹ O cōſiſtoriū ſupremi iudicis maria ppter iniuſtas illas accuſationes filij tui liberer a reatu peccaminū ⁊ fac vt meipm ſp accuſem ⁊ nō alios

Jeſus alba veſte illuſ⁹ O virgo prudētiſſima propter illā irriſioneꝫ qua ſapia pris vt ſtulticia eſt rputata da mihi verā ſapientiā vt etiam in aliorum illuſionibꝫ habeam patientiam.

Conſpuitur velant cedunt p̄ylato et herodi

Jeſus latroni cõparꝰ.
O hoīʒ viuificatrix ma
ria ꝓpter diſſiliʒ hãc
ꝯparõeʒ ⁊ inſipiẽtẽ ꝺ/
lectatiõeʒ q̄ vite mor
tẽ. luci tẽbras. filij te/
nebraꝝ p̄tulerunt. da
vt de me viliter ſentiã
⁊ nūq̄ʒ diuinis p̄ferã ter
rena.

Latro

Jeſus dire flagellatꝰ.
O amaꝝ mare maria
ꝑ acerbã caſtigatiõem
amarã correptionem.
crudã flagellationẽ fi/
lij tui ꝓpter magnū il
lud diluuiū ſanguinis
ſui lauer a culpa ⁊ pa/
tienter ferã dei flagella

flagellatur

Jeſus ſpīs coronatꝰ.
O. xij. ſtellis coronata
maria ꝑ amorẽ regis
gl'ie ſpinis coronati.
mitrati ſacerdot; dyad
mate q̄ ſynagoga illū
coronauit. deduc me
ad coronã eterne gl'ie.

ſpinis

Jeſus iniuſte ꝯdēna/
tus. O mater mie ꝓp
ter iſtã ꝯdãnationem
filij tui iudicis nr̄i. libe
ra me a peris ne dam
ner ī tremēdo iudicio
cū ipſis qꝛ tu es mater
dei ⁊ hominis rei ⁊ iu/
dicis. quia tibi dico.
Aue maria

dampnat

Jeſus cruci onere gra
uatus O crucifera ma
ria q̄ crucẽ paſſiõis vi/
ci tui ſꝑ mete tuliſti: ꝓ
pter hãc baiulationeʒ
q̄ inſigne latronū filiꝰ
tuꝰ crucẽ geſtat. fac vt
ſine murmure feram
crucẽ penitentie

tulit aram

Jeſus veſte nudatus
O verecūdiſſiã maria
ꝓpẽ verecūdaʒ verecū
di filij tui corã aſtanti
bꝫ nudatione exue me
veterẽ hoīeʒ cū actibꝫ
ſuis. ⁊ verecundie me
veſte adorna. dum di/
co Aue.

Exuitur

Jeſus in cruce exten/
ſus O amoroſa ãplex/
atrix ieſu ꝓpẽ dirã filij
tui in modū pellis ſu/
per crucẽ porrectõem
expãſionẽ ⁊ extẽſiõem
extẽdat totis neruis ī
amoroſū ãplexū cruci
fixi. dū dico Aue

tendunt

Jeſus cruci cõfixꝰ. O
maria veriꝰ paulo xp̄o
cruci cõfixa ꝑ atrocem
filij tui ꝯtrectationeʒ
crudeliſſimã ſuꝑ cru/
cẽ cõfixiõem. cõfige tio
re dei carnes meas. ſi
qꝫ ſꝑ xp̄o cruci ꝯfixꝰ

figendo

Jeſus cū cruce leuatꝰ
O anagoyca cuiꝰ ania
ſuſpendiū elegit mar.
ꝑ amarã enei illiꝰ ſpẽ/
tis tui in palo cruc; ex
altatõnẽ. da vt īſimil
cõtemptis cor ſurſum
habeam; ſemper. duʒ
dico tibi. Aue maria

leuant

Jeſus ſeptẽ verba loꝰ
cutus O taciturna ma
ria. ꝑ ſalutaria illa ta/
citurni filij tui in cru/
ce ſeptẽ verba ꝑ philo
mene philãtropie illiꝰ
us cãtica pſerua me ne
defluã in ocioſa v̄ba.
Sed ſepius tibi repli/
cem. Aue

pia verba

Jeſus felle potatꝰ. O
dulciſſiã ma. ꝓpẽ felle/
aʒ iſtã potatiõem filij
tui. da vt hoc cõdimẽ
to fercula mea cõdiãt:
quatinꝰ fructꝰ ventris
tui bn̄dictus ſemꝑ ſit
dulcis gutturi meo.

Fel guſtat

Jeſus ꝓ nob mortuꝰ:
O mūdo mortua ma.
ꝑ amariſſimã morteʒ
filij tui ⁊ vite tue. da
vt mūdo ⁊ cõcupiſcen
tijs eiꝰ mortuꝰ ſemper
deo ⁊ tibi viuã ⁊ eiꝰ vi
uificer morte. dū dico
Aue.

moritur

Jeſus trãſlãceatꝰ. O
trãſfixa gladio ſymeo/
nis maria ꝓpter cor fi
lij tui charitatis cuſpi
de vulneratū ⁊ ꝑ mr̄i
tiū ꝯfoſſi tui cord; vul
nera cor meuʒ amore
dei.

latus

Jeſus ī mr̄is gremio
collocatus. O gerula
xp̄i ma. ꝓpter diuerſã
illã viuentis infantuli
⁊ nūc viri mortui filij
tui in gremio colloca/
tionẽ. da vt corde ſem
per tecū illū gerã ⁊ te/
cum lugeam

in gremio

Jeſus intumulatꝰ. O
valma. id ẽ abſcõdita
v̄go maria ⁊ vere xp̄o
conſepulta ꝓpter filij
tui intumulationẽ. cõ
ſepeli me ei. vt in ſoli
tudie ſemꝑ delitecam.
donec ad vitã veraʒ re
ſurgam.

tumulatur

Jeſus ꝺ libo p̄ẽs edu
ducit O triūphatrix
diaboli: cuiꝰ caput con
triuiſti ꝓpẽ dignãtiſſi
mã filij tui ad limbuʒ
deſcẽſionẽ ⁊ aĩcoꝝ īde
eductõeʒ. educ de car/
cere mortis ⁊ purga/
torio oim̄ fideliū aīas

Eduxit

Jeſus ſurgẽs beatꝰ O
ꝯſurgẽs aurora ꝓpẽ in
eſtabile illud gaudiuʒ
tui cordis q̄ ſuꝑ reſur
rectione filij es gratu
lata. fac vt reſurgaʒ a
vitijs ⁊ ambulẽ in no/
uitate vite. dum dico
Aue ma.

ſurgit

Jeſus celo leuatus. O
aſcendens per deſertū
vt virgula fumi dulciſ
maria propter glorio/
ſam illã filij tui aſcen/
ſionẽ. trahe me illo q̄
abijt dilectus tuus o
pulcherrima mulierū
in longinquã regionẽ.

ſcandit

Jeſus largitor ſpūs O
gratia plena. inſuꝑ et
ſpūſſancti donis refer
ta ꝓpter ꝓfuſam filij
tui ſpūm mittent; cha
ritatis liberalitatẽ re/
plear. ⁊ ego donis ſp̄s
ſancti quia totiens di/
co. Aue

mittit

Jeſus iudex iratꝰ O
tricliniū trinitatis. o
cõſiſtoriū tremendi iu
dicis ꝑ oia xp̄i filij tui
miſteria nobis ſuccur
re in tremendo filij iu/
dicio ne excludamur a
regno ⁊ tui ſolio.

rediturus

Maria ſuꝑ oẽs celos
aſſūpta O dextriſedia
xp̄i. ꝓpẽ aſſūptiõis tue
gaudiū trahe cor meū
poſt te ſurſū vt illic ſit
mea cõuerſatio vbi tu
a iã fcã ẽ exaltatio. q̄ti
nꝰ cõtinue dicã Aue.

Aſſumpta

Maria varie adorna/
ta. O ꝑfulgida nūc p̄e
mijs. que eras ſūmis
adornata in terris me
ritis. ꝑ rutilū tui orna
tū adorna me nūc hic
virtutibꝫ vt et poſt re/
ſplendeam celi ſplen/
doribus.

ornatur

Ma. ī cel' ſtatu ꝑlata
O ꝑ cūct; venerãda ma
ria. ī cꝰ nõie flectit̄ genu
cūcta. īnūerabiliū pꝰ filiū
deoꝝ cõſtituta dña ꝑmaſ
celi ⁊ ꝑmiceria celicolaꝝ
fcã Obſecramꝰ vt ſic; ſan
ctoꝝ es glīa ita ſis miſe
rorum aduocata

ꝑlata ſtatu

Maria demonibꝫ ter
ribilis vt caſtroꝝ aci/
es ordinata. O regina
celi. dña mūdi. ſn̄ cꝰ o
r; īpio nullꝰ vl' ſe mo
uet aut mutit ī viuer/
ſo. p̄cipe angel' vt nos
cuſtodiãt. coerce ꝺmo
nes ne nobis noceant:

fugat

Maria nr̄i ſollicita ꝓ
nobis aduocata O ma
ria mater pia filiorum
ſis ſollicita Recordar
re queſumꝰ nr̄i dū ſtet
teris in cõſpectu dei vt
loquaris ꝓ nobis bõa
qui tibi ſemper canimꝰ
Aue maria gra.

orat

¶ Prologū in roſaria ex monoteſſarō mgri Jo.
gerſonis ɔfecta ad xpi miſteria plenꝰ ɔmēorāda

MEmor ero ab initio mira
biliū tuorū ꝫ meditabor
in oīb' opib' tuis ꝫ in ad
inuētioīb' tuis exercebor.
ps. ¶ Jam aliꝗd libent̄ me
ditari de xpō velint ſꝫ ñ ſatis ɔmorari pñt. alia obie
cta miſtrabiꝰ ex toto euāgelico decurſu vnū ɔtextū
demrāndo q̄ ſic mltitudie obiectoꝝ r̄cōpēſent ipſi
cacitatē. Ut q̄q̄ꝫ diu vni iherere ñ pñt ſaltē multa
hñtes ɔmēorāda lacꝰ imoꝛent̄. Tū etꝫ potiſſiē ꝑꝑ rli
gioſos q̄ſqꝫ collegiꝰ hūc euāgelicū totū dñi ihu decur
ſum. qb' ñ ſat eſt vt ceteris pociora euāgelice hiſto
rie monumēta mēte vſare. ſꝫ hi ad altiora vocitati
q̄ ſpm̄ acceperūt dñi vt ñ poſſint ñ ſcire q̄ ſt̄ dōata
eis a dño. etꝫ ad mīmū opꝰ aut vbū ihu r̄petēdū aut
mēorādū q̄dāmō obligēt̄. q̄ppe q̄b' dedit r̄gioēs gen
tiū ꝫ labores ꝑlo꜖ poſſidere Nō q̄dē vt ocio torpe
rēt. ſꝫ vt cuſtodiāt iuſtificatiōes eiꝰ ꝫ cū ꝑs meditēt̄ i
oīb' opib' eiꝰ Debitū ergo ad hec mēorāda ꝫqꝫ equū
ē nos iducere dꝫ. Debꝫ ꝫ nos ad itidē mēorādū tra
here dignitas ꝫ ſublitas opm illo꜖ Nil ei dignius.
nil ſublimiꝰ mēte tractare potimꝰ. Int̄ oēs ei diuīās
auctoritates q̄ ſacris lrīs ɔtinēt̄ teſte Augꝰ merito
euāgeliū ꝑcellit ob pluriās lōgū ē enūerat̄ cās. quas
doctores ipſum ponūt Quid ei euāgeliū ūqꝫ eq̄le fiet
q̄b' vt ait chriſoſt. Utiqꝫ ds ɔuerſat̄ in t̄ra. hō aſcen
dit i celū. ꝫ fcā ē oīm vna pmixtio Jn h̄ toti' ꝑfcōis
nat̄e rōnal' ſūma ɔtiēt̄. ꝫ ꝑm ihero. euāgelia legis i
pletio ſt̄. ꝫ i eis ꝑcepta ꝫ exēpla viuēdi pleiſſiē ſt̄ dige
ſta. ſꝫ quē ñ trahet vtilitas ho꜖ hec ei tāta ē vt nlla
ligua ſufficiat ad eā. Dicit criſoſto. q̄ſdā ita ſcribēs.
Sicꝫ i domū vbicūqꝫ fuerit poſitū euāgeliū ñ aude
bit accedere dyabolꝰ. mltomagꝫ aīāꝫ itelligētias hñ
tē tales ꝫ circūferētē. ñ tāget ūqꝫ neqꝫ ſupueiet ei de
mō. neqꝫ ꝑeti nat̄a. Scifica ergo aiām ſcifica corpus
tuū. hec in lingua ꝫ corde tuo ſꝑ hñs Si ei turpiloq̄
um ſordidat ꝫ dcōnes vocat. māifeſtū ē ꝙ ſpūal' lcio
ſcificat ꝫ ſpūs aduellit grām. Attēdaꝰ ergo dilci ſcꝑ
turis ꝫ ſi nullū aliud euāgelica ſaltē nob circūſtudio
ſafiāt ꝫ hec ꝑ māib' habeaꝰ Nō ei ocioſe xpi hiſtoria
euāgeliū vocat̄ eo ꝙ ipiꝰ collatiōe ꝫ ɔpatiōe oia alia
vba fere iania ſunt ꝫ vaneſcūt Jpm āt ꝑ ceteris bo
na āñūciatio āthonomatice ē ꝫ appellat̄. Nec q̄ſqꝫ pu
tet noua hec exercicia eſſe. ꝫ iō ɔtemnēda. Nō ſt̄ no
ua exercitamēta nec recenter ſunt inuēta. ſꝫ a ſanctꝫ
exercitata ꝫ a ſanctis veterib' .

¶ Nonne de Cecilia illa theologizante ꝫ non no
uelli cui ſcā ſcribit̄. Qꝫ euāgeliū chriſti abſcōditū ſꝑ i
pectore portabat. Nec dieb' nec noctib' a colloquijs
ceſſabat diuis.

¶ De euangelij ſcꝑtorib' ꝫ apl'is eiꝰ āñūciatorib'
taceo q̄tri ēm illi euāgeliū faciebāt facile eſt cōiectat̄
Nōne ꝫ poſt hos doctiſſimi q̄qꝫ euāgelijs ſe tradidiſ
ſe legūt̄. Teſtimoio ſunt cōcordātie euāgelice diui
pris nri Augꝰ. Patriarche illius ɔſtātinopolitani
Ammonij alexandrini Et euſebij ceſarienſ̄ canones
Cōtinuū thome. Hoc pñs monoteſſarō Gerſonis
Opa q̄qꝫ pleroꝝ qꝫ alioꝝ O igit̄ q̄ſqꝫ voles aget̄ qd
dignū ꝫ iuſtū. q̄ſqꝫ mēorari qd ɔmodoſū q̄ſqꝫ exer
ceri iuxta exercitia maioꝝ ꝫ doctoꝝ. ſequētia Roſa
ria ɔplectere. euāgelica cara habe ꝫ ea viuaci corde
circūferre ſtudeto. Jō ēm monoteſſarō Gerſois ſub
ꝑſib' ɔpleri ſumꝰ vt facilius ea mēorie ɔmendareꝰ
Et q̄ ho꜖ deductioēm volet in auctore ſuo eā reqrꝫ
cuiꝰ ꝫ capl'a ſt̄ i gloſula inīliniari notata. Et ꝑ dicꝰ
Roſaria diſtinximꝰ ne multitudie ſobrueret̄. videlicet
hoc modo. vt ſcꝫ legat̄.

ſcda Roſariū ꝑmū — Pricipia mutꝰ dat
t̄cia Roſariū ſcōm — Mūda cēturio
q̄rta Roſariū t̄ciū — Mechā lux la
feria q̄nta Roſariū q̄rtū .ſ. Uince nec veſtem
ſexta Roſariū q̄ntū — Egreſſus monuit
ſabbō Roſariū ſextū — Mēs vires habitꝰ
dñica Roſariū ſept. — Ueſꝑe ɔfregit

Et nota ꝙ queādmodū hic hñt̄ ſeptē Roſaria
vitā ꝫ paſſioēm ihu ſinglarius reſpiciētia. cū vno qd
reſpicit gñalē decurſum vite ꝫ paſſiōis dñice ſiml'.
Sic ꝫ in diſtictiōe altera hñt̄ totidē roſaria laudi v
ginee ſinglis dieb' applicabilia. cū vno gñali ɔplectē
ti ſimul oia. ſ. Triclinū. Ut ꝫ feruētior ſinglis dieb'
nouā ſibi duotiōis matiam iueniat. Et q̄ noluerit i
nouare cotidie ſingl'a. legat vel illa gñalia.

¶ Jtem dicas ſepiꝰ Aue benigne dñe ihu gratia
plenꝰ mīa tecū. bñdcā vita. paſſio. vulnera. ꝫ mors
tua. ꝫ bñdictꝰ ſanguis ꝑcioſus vulneꝝ tuoꝝ Amen.
Uel ſic. Aue benigne domine ihu. Aue maria. ꝫc.
Jtem qꝫ. Eya maria triſticia plena. dolor vndiqꝫ
tecū. afflicta tu in mulierib'. ꝫ afflictiſſimꝰ fructus
ventris tui iheſus chriſtus Amen.
Jtꝫ. Nos cū prole pia bñdicat vgo maria.
Jtem Benedictum ſit dulce nomen domini noſtri
iheſu chriſti ꝫ dulciſſime vginis marie matris eius
ꝫ tota celeſtis curia ſit benedicta ineternum ꝫ vltra
A M E N:

Jo.i. In ꝑncipio erat ꝟbū ⁊ ꝟbū erat apud deū ⁊ ds ⁊c. Caplm.i. gerſois **Principio.**	lu.i. Apparuit angel⁹ zacharie ſtans a dextris altaris incenſi Cap .ij. **mutus**	Miſſ⁹ ē āgel⁹ gabriel a deo i ciuitatē galilee ⁊c. ad ꝟginē iij. **Dat aue**	Exurgēs āt maria abijt in montana cum feſtinatione iiij.v. **montana**	ma.i. Liber generatōnis ihesu criſti filij dauid filij abraham vi **liberq̄.**
Cū eēt deſpōſata mr̄ ei⁹ maria ioſeph añq̄ ꝯueīrēt īuēta ē hñs in vtero de ſpū ſcō. **Cum ioſeph**	lu.ii. Exijt edictum a ceſare auguſto vt deſcriberetur vniuerſus orbis vij **hinc peperit**	Angeli cātant. gloria in excelſis deo. Paſtores adorant **cantant.**	Et poſtq̄ conſummati ſūnt dies vt circumcideretur puer viij **ſcidit**	ma.ij. Magi ab oriente venerūt iheroſoliāz dicentes **tria reges**
lu.ii. Tulerūt ihesum in iheruſalem vt ſiſterent eum dño ix **Siſtitur**	ma.ij. Fugerūt in egiptum vſq̄ ad obitū herodis x **egipto.**	lu.ij. Inuenerūt eum in templo ſedētem in medio doctorum xi **perdunt.**	ma.iij. Factū eſt ꝟbū domini ſup iohannē in deſerto xij **verbum.**	Lu.iij. Ihesus baptiſatur a iohanne in iordane **lauat almum**
Qui fuit heli qui fuit mathat. qui fuit leui. qui fuit melchi xiii **Qui fuit.**	Ductus eſt ihesus i deſertum a ſpiritu vt temptaretur a dyabolo xiiij **eſurijt.**	Jo.i. Helyas es tu? Nō ſum. Propheta es tu. non ſum xv **non ſum.**	Vidi columbam deſcendentem ⁊ manſit ſuper eum **remanens.**	Rabbi vbi habitas. Dicit eis Venite ⁊ vīdete. Venerūt ⁊ viderūt xvi **vbi rabbi.**
Jo.ij. Nuptie facte ſūt in chana galilee ⁊ erat mater ihesu ibi. xvii. **Vina dat.**	Eiecit vēdētes de tēplo. Oues q̄q̄ ⁊ boues ⁊ nūmulariorū effudit es xviij **e templo.**	Hō ex phariſeis nicodem⁹ nōie ꝑnceps iudeorum. hic venit ad ihm nocte xix **nicodem⁹**	Sic deus dilexit mūdum vt vnigenitum filium ſuum daret **ſic deus.**	Amicus aūt ſpōſi ſtat ⁊ audit eū gaudio gaudet pp vocem ſponſi xx **audit.**
ma.xiiii. mar.vi. luc. iii. Herodes tenuit iohannem ⁊ alligauit eum xxi **In vinclis**	Ihs fatigat⁹ ex itinere ſedebat ſic ſup fontem Johis.iiij. xxij **puteum**	Erat q̄dam regulus cui⁹ fili⁹ infirmabat capharnaum xxiij **rex.**	lu.iiij. Duxerūt eum vſq̄ ad ſupciliū montis vt precipitarēt eū xxiiij **precipitent**	Penitentiam agite, appropinquabit enim regnum celorum **cito regnum.**
lu.v. Exi a me dñe q2 homo peccator ego ſū ⁊c. xxv. **Peccator.**	Venite poſt me faciā vos fieri piſcatores hominum xxvi **vocat hos**	lu.iiij. Quid tibi ⁊ nobis ihu nazarene. ſcio q̄ ſis ſanctus dei xxvij **tibi quid**	ma.viij. mar.i. lu. iiij. Socrus ſymōis tenebatur magnis febribꝫ xxviii **ſocrus**	At oēs male hñtes curauit vt adimpleret qḋ dcm̄ ē p yſayā Ipſe infirmitates nr̄as accepit **ōnia ſanat.**
lu.vi. mar.iij. Factū eſt in diebꝫ illis exiēs aſcendit in montem orare xxx **Pernox**	Bti paupes ſpū ⁊c. Beati mites qm̄ ipi. Bti q̄ lugent qm̄ **monte beat**	Vos eſtis ſal terre. Q̄ ſi ſal euanuerit in quo ſallietur **vos ſal**	Iterū audiſtis q2 dictū eſt antiq̄s nō piurab. Ego āt dico vobis nō iurare ōnino **periuria.**	Audiſtis quia dictum eſt Oculum pro oculo Dentem pro dente Ego autem **ceſus**
Audiſtis quia dcm̄ eſt Diliges ꝓxim tuum ⁊ odio habebis inimicū tuum Ego autem **Dilige.**	ma.vi. Attendite ne iuſticiā veſtram faciatis coram hominibꝫ. **iuſticiam.**	Sic enim orabitis. Pater noſter qui es i celis. Sāctificetur nomen tuum **pater orans**	Tu aūt cum ieiunas vnge caput tuum ⁊ faciem tuam laua **vnge**	Nemo poteſt duobus dominis ſeruire Non poteſtis deo ſeruire et mammone **duobus.**
Ma.vij. Eſtote miſericordes ſicut ⁊ pater veſter miſericors eſt **Sis miſerans**	Nolite ſcm̄ dare canibꝫ neq̄ mittatis margaritas veſtras ante porcos **canibus.**	Lu.xi. Si pecierit panem nūquid lapidem porriget illi. **lapidem.**	Attendite a falſis ꝓphetis qui veniūt ad vos in veſtimentis ouium. **falſos fuge.**	Qui venit ad me filiis ē edificāti domū q̄ fodit i altū ⁊ poſuit fundamentū ſupra petram **in altum.**

Ma.viij.Mr.i.lu.v lepſus adoꝛabat eum dicẽs Dñe ſi vis poteſ me mũdare.
xxxi.
Monda.

ma.viij.lu.vij.Domi ne puer me⁹ iacet i do mo paraliticus.
xxxij.
centurio⁊

lu.vij.Jbat ihs in ci uitatem que vocatur naym.
xxxiij
naym.

ma.viij.lu.ix.Seqr te q̃cũq; ieris Et dixit illi ihs Uulpes fouc/ as habent
xxxiiij.
ſequoꝛ hinc.

ma.viij.mar.iiij.lu. viij Jpe vo doꝛmiebat ⁊ erat in puppi ſup cer uical doꝛmiens.
xxxv
quia doꝛmit.

ma.viij.mr.v.lu.viij ſi eicis nos mitte nos in poꝛcos.
xxxvi
Jn poꝛcos.

Ma.ix.mar.ij.lu.v. Surge tolle grabatũ tuum ⁊ ambula
xxxvij
lecto.

ma.ix.mar.ii.lu.v Fe cit ei conuiuium magnũ leui in domo ſua
xxxviij.
matheus

ma.ix.mar.v.lu.viij. Et ecce mulier q̃ flux/ um ſanguinis patieba tur
xxxix
ſanguine

Tabita cumi hoc eſt Puella tibi dico ſur/ ge Et reuerſus eſt ſpi/ ritus eius.
cumi

Ma.xiij.mar.v. Nõ ne iſte ẽ fabri fili⁹. Nõ ne mater ei⁹ dr maria
xli
Faber hic

ma.ix.Meſſis q̃dem multa opar ij aũt pauci Rogate ergo.
xlij.
ad meſſem.

ma.xi.lu.vij. Tu es q̃ venturus es an aliũ expectamus
xliij
venturus

lu.vij. Rogauit ihm q̃dam phariſe⁹. vt vi des hanc mulierem
xlv.
crine

Math.xiiij.marc.vi. Miſſo ſpiculatoꝛe p̃/ cepit herodes auferri caput iohis
xlvi
necatur

Jo.v.Angel⁹ dñi ſcdm tps deſcẽdebat i piſci nam
xlvij
Angelus

Pater omne iudiciũ dedit filio. vt omnes honoꝛificent filium
omne dedit

Audiẽt moꝛtui vocez filij dei ⁊ qui audierit viuent.
vocem

Si ego teſtimonium perhibeo de me teſtiõ nium meum non eſt verum.
teſtis

ma.xiiij.mar.xvi.lu. ix.io.vi. Eſt puer vn⁹ hic habens quinq; pa nes
l
duo piſces

Jo.vi.cũ ſero fcm̃ eẽt deſcẽderũt diſcipli ei⁹ ad mare
Li.
Hic mare.

Jo.vi. Ego ſum pãis vite. qui venit ad me ñ eſuriet
lij
panis ego

ma.xi.luc.x.mar.iij. Ue tibi coꝛroſaym ve tibi bethſayda.
liiij
tibi ve.

Ma.xij.mar.iij.lu. xi. Si in digito dei ej cio demonia
lv
digito

ma.xij.mar.iij. Ecce mater mea ⁊ fratres mei
lvi
mea mater

Ma.xij.lu.xi. Sicut fuit ionas in ventre ce ti
lvij.
Jona.

Ma.xi.lu.x. Uidebã ſathanã ſicut fulgur de celo cadentem
lviij
cadit ſathanas.

lu.x. Homo q̃dã deſ cẽdebat de ihrl'm in ie richo
lix
latrones

lu.x. Martha autem ſatagebat circa freq̃nſ miſterium
lx
martha.

Lu.xi. Quis veſtꝝ ha bebit amicum Amice accõmoda michi tres panes
lxi
peto tres.

Diſcipli eſuriẽtes ce/ perũt vellere ſpicas. ma.xij.mar.ij.lu.vi.
lxiij
Fricantes

ma.xij.mr.iij.lu.iiij. Et erat ibi hõ ⁊ man⁹ ei⁹ dextera fuit arida.
lxiiij
aridam.

ma.xiij. Et mulieres multe que erant cura te a ſpiritib⁹
lxv
multe.

Ma.xiij.mar.iiij.lu: viij.⁊xiiij. Ecce exijt q̃ ſeminat ſeminare ſe/ men ſuum
fert ſemina

ma.xiij.lu.viij Simi le eſt regnum celoꝝ grano ſinapis
grano.

Sile ẽ regnũ celoꝝ fermẽto qd acceptum mulier abſcondit.
Hec tria.

ma.xiij Sile eſt reg/ nũ celoꝝ theſauro ab ſcondito in agro.
lxvi
quere in agro

ma.xv.mar.vij. Si homo patri aut ma/ tri coꝛbam dixerit
lxvij
coꝛbam.

Math.xv.marc.vij. Mulier cananea egr̃ſ ſa de finib⁹ illis
lxviij
chananea

ma.xv.mar.vii: Et ex pueus tetigit linguaz eius
lxix
ſpuit⁊

ma.xv.mar.viij Erãt aũt q̃ mãducauerãt q̃ſi quatuoꝛ milia
lxx
Quatuoꝛ

ma.xvi.mar.viij. Fa ciem celi dijudicar̃ no ſtis
lxxi
en noſtis.

ma.xvi.mr.viij.lu.ix Quem dicunt homi/ nes eſſe filium homi/ nis.
lxxiij
quem dicunt.

ma.xvi.mar.viij.lu.ix Si q̃s vult poſt me venire abneget ſemet/ ipſum
lxxiiij
cum cruce

ma.xvii. Poſt dies ſex tranſfiguratus eſt iheſus
lxxv
thaboꝛ

ma.xvij.mr.ix.lu.ix. Hoc gen⁹ nõ p̃t exire niſi in ieiunio ⁊ oꝛõne
lxxvi
Jeiunãs.

Jo.vij. Tps meum nondum aduenit vos aſcendite ad diem fe/ ſtum.
lxxvij
tempus

Queretis me ⁊ nõ iue nietis ⁊ vbi ego ſum vos non poteſtis ve/ nire.
queretis.

Si q̃s ſitit veniat ad me ⁊ bibat. Qui c̃dit in me ſicut dicit ſcp̃ta fluent de ventre
qui ſitit.

Aſtãt miſtri veniẽtes ad pontifices dicentes Nunquam ſic locut⁹ eſt homo.
aſtant.

Jo. viij. Adducunt ei
mulierē in adulterio
dep̄hensam
lxxviij.
Mecham
Ma. xviij. Mar. ix.
lu. ix. Intrauit in coꝛ
cogitatio q̄s eoꝝ vid
ret eē maioꝛ. lxxxiij.
Qui minoꝛ
Lu. xij. Deſtruā hoꝛ/
rea mea ⁊ maioꝛa fa/
ciā. lxxxix. xc.
Horrea
Lu. xiij. Que mulier
hn̄s dragmas decem:
Et ſi pdiderit dragmā
vnā. xciij.
Hec dragmas
Luce. xiij. Contendite
intrare p anguſtam
portam.
xcviij.
Clauditur
Lu. xvj. Hō quidam
erat diues q̄ habebat
villicum
cij.
Villicus
Jo. xi. Erat quidam
languens lazarꝰ a be
thania cvi.
Lazarus
Ma. xx. Mar. x. Ac
ceſſit ad ieſū mater fi
lioꝝ zebedei cxi.
Hic ſedeant
Ma. xvij. Mar. xiiij
Jo. xij. Maria mag/
dalēa fracto alabaſtro
effudit c. xiiij.
Unguentum
Ma. xxi Mar. xi. cū
vidiſſet ficulneā hn̄tē
folia ⁊c. maledixit
c. xviij.
Ficum

Ego ſum lux mundi.
Qui ſeq̄tur me n̄ am/
bulat in tenebris.
lxxix.
lux mundi.
Ma. xviij. lu. xvij.
Si peccauerit i te fra
ter tuꝰ corripe illum.
lxxxv.
argue
Lu. xiij. Aderāt q̄daꝫ
nūciantes de galileis:
quoꝝ ſāguinē miſcuit
pylatꝰ cū ſacrificijs eoꝝ
pylatus
Hō q̄dam hūit duos
filios ⁊c. Adducite vi
tulū ſaginatum.
vitulum
Lu. xiiij. Quidā ydro/
picus ſanat᷑ Et de vo/
catis ad nuptias
xcix.
idropicus
Hō quidā erat diues
⁊ induebatur purpu/
ra ⁊ biſſo
.ciij.
vlcera
Collegerūt pontifices
cōſiliū ⁊c. Expedit vt
vnꝰ moriat᷑.
cvij.
expedit
Luc. xviij. Marc. x.
Cecus ſedebat ſecus
viā dicens Dn̄e vt.
cxij.
videam
Ma. xxi. Mar. xi. lu.
xix. Et acceperunt ra/
mos palmaꝝ ⁊ exiert
cxv.
palmas
Ma. xxi. Mar. xi. lu.
xx. In q̄ ptāte hec fa/
cis ⁊c. Baptiſmꝰ ioā/
nis vn̄ erat. cxix.
baptiſma

Jo. ix. Lutum fecit ex
ſputo ⁊ aperuit ocl'os
ceci nati
lxxx.
luto
Ma. xviij. Redde qd
debes Et pcidēs cōſer
uus ille.
lxxxvi.
quod debes
Lu. xiij. Mulier ānis
xviij. erat incuruata.
nec poterat oīno ſurſū
reſpicere xci.
erecta
Ma. xix. Mar. x. lu.
xviij. Quid me dicis bo
nū Nēo bonus niſi v/
nus deus xcv.
bonus
Cū facis prandiū aut
cenam noli vocare ai/
cos C.
inuites
Quis veſtrū hn̄s ſuūz
arantē ⁊c. Serui inu
tiles ſumꝰ.
C. iiij.
ſeruus arans
Mar. xx. Mar. x. lu.
xviij. Ecce nos aſcēdi/
mus hyeroſolymā ⁊ fi
liꝰ ho. tra. cviij.
occident
zacheus q̄rebat ieſum
videre q̄s eſſet aſcēdēs
in arborē ſicomorum.
zacheus
Uidēs ciuitatē fleuit
ſup illam dicens. q2 ſi
cognouiſſes ⁊ tu
cxvi.
flens
De duobꝫ filijs quoꝝ
alter fecit volūtatem
patris:
c. xx.
nec eo

Joh. x. Qui nō intrat
in ouile ouiū: ſed aſcē/
dit aliunde ille fur eſt.
lxxxij.
paſtoꝛ
Lu. xij. Nihil opertū
eſt Qd in aure audiſt/
pdicabitur ſup tecta.
lxxxviij.
tecto
Ma. xix. Mar. ix. lu.
xvij. An liceat hōi de/
mittere vxoꝛem.
xcij.
vxoꝛe
Ecce nos reliq̄mus ō
nia ⁊ ſecuti ſumus te
Quid ergo erit nobis:
xcvi.
oīa nos
Hō quidā fecit cenaꝫ
magnā ⁊ vocauit mlt/
tos.
cenaq;
Jo. x. Facta ſūt ence/
nia hyeroſolymis ⁊ hi
emps erat cv.
encenia
Lu. xvij Occurrerunt
ei decē viri lepſi. Qui
ſteterunt a longe ⁊
cix.
denoſq;
Hō q̄dam nobil' ⁊c
dedit ſeruis ſuis decē
nmas
nmas
Eijciebat de tēplo vē/
dentes ⁊ emētes i illo
eiciens
Lu. xviij. Judex q̄ de
uz nō timebat nec ho/
mines reuerebatur
c. xxi.
iudex

Ma. xvij. Mitte ha
mū ⁊ apro oꝛe piſcis i
uenies ſtaterem:
lxxxiij.
ſtateremq;
Mgr̄ dic fratri meo
vt diuidat mecū here/
ditatē:
petit heres
Sinite paruulos vē/
re ad me. taliū eſt em̄
regnū celoꝛum
xciij.
ſinatis
Ma. xx. Exijt primo
mane cōducere opera
rios in vineā ſuam:
xcvij.
operantes
Quis volens turrim
edificare nō prius cō/
putet ſumptus
c. i.
turris
Querebāt ergo iudei
app̄hendere eum ⁊ ex
iuit de manibus eoꝝ.
querunt
Lu. xi. Samaritani
nō receperunt diſcipu
los miſſos vt parent.
c. x.
pararent
Ma. xx. Mar. x.
Egredientibꝫ illis ab
hierico duo ceci illūia/
ti ſunt c. xiij.
duo ceci
Joh. xij. Gentiles ad
philippū dicunt volu/
mus ieſum videre
cxvij.
tonitrū dat
Duo hoīes aſcēderūt
in templum vt oꝛarēt
⁊c. Deꝰ ppiciꝰ eſto mi/
hi peccatoꝛi.
deus eſto.

Ma.xxi.mar.xij.luc. xx.Quidā plātauit vi/ neā zc. Forsitan vere būr filiū m. cxxij.	ma.xxi.z cōsonat luc. xx.hō q̄dā fecit nupti as filio suo cxxiij.	ma.xxij.m.xij.lu.xx lz bis tributū dare cesa/ ri an non? cxxiiij.	Ma.xxij.mar.xij.lu. xx.In regno celorum neqz nubent neqz nu/ bent cxxv.	Mgr q̄d est mādatū magnū in lege Diliges dn̄m deū tuum cxxvi
Vinea	**non vestem**	**numiſmata**	**nubere**	**querit.**
Quid vobis videt de xp̄o cui⁹ fili⁹ sit Dicūt ei Dauid cxxvij.	ma.xxiij.mar.xij.luc. xx. Sup cathedrā mo yſi ſedrūt ſcribe z pha riſei cxxviij.	ma.xxiij.lu.xi.z.xij. Ue vobis ſcribez pha riſei hypocrite cxxix.	ecce ego mitto ad vos pphetas vt vēiat ſup vos oīs ſanguis iuſt⁹	mar.xij.lu.xxi.vna vi dua miſit duo minu/ ta in gazophilatiū cxxx.
Filius	**in cathedra**	**de de**	**ſanguis**	**duo donat**
ma.xxiiij.mar.xiij.lu ce.xxi.mgr aſpice q̄les lapides z ſtructura cxxxi.	Cū audieritis prelia z ſeditiōes nolite terre/ ri Oz em̄ hec fieri ſed nōdum ſtatim finis.	Dū ſteteritis añ rges z p̄ſides nolite p̄medi tari queadmodum re ſpondeatis	Orate ne fuga v̄ra fiat hyeme vel ſabbato E/ rit em̄ preſſura mag.	ma.xxiiij.mar.xiij.lu ce.xvij.z.xx.ac.xij. Et dicēt vobis ecce h: ecce illic. cxxxij
Aſpice.	**bella**	**ante reges**	**fuga neqz**	**ſed hic eſt**
Et erūt ſig in ſole z lu na z ſtellis z in terris p̄ſſura gētiū p̄ ɔfuſiōe ſonit⁹ maris z fluctuū	Sicut fuit in diebus noe: ſic erit in aduētu filij hōis Sicut enim erant añ diluuiū	In illa nocte erūt duo in lecto vno vnus aſſu metur z alter relinq̄t: Duo erūt molentes	Ma.xxiiij.mar.xiij. Sint lūbi v̄ri p̄cincti z lucerne ardētes:	Si aūt dixerit malus ille ſeru⁹ in corde ſuo: morā facit dn̄s me⁹ ve nire z cepit pcuter.ɔ:
Signa z erunt.	**noe**	**tūc duo erunt**	**manibus**	**mora tardans**
ma.xxv. Tūc ſimile e rit regnū celoz decez virginibus. cxxxiiij.	Hō quidā peregre p/ ficiſcens vocauit ſuos ſuos z tradidit ill' bo/ na ſua:	Eſuriui z dediſt̄i mi/ hi māducare Sitiui z dediſtis mihi bibere. hoſpes fui z col.zc	Jo.xij. Cum autē tā/ ta ſigna feciſſet corā eis nō credebāt in eū. cxxxv.	Ma.xxvi.mar.xiiij. lu.xxij.Jo.xiij. Quid vultis mihi dare z cxxxvi.
Virgo.	**quinqz donat**	**miſerans**	**nec credere**	**vendit**
ma.xxvi.mar.xiiij.lu xxij. Ubi vis parem⁹ tibi vt māduces paſca c.xxxvij.	Jo.xiij. Et cena facta ſurgit z cepit lauare diſcipuloz pedes cxxxviij.	Ma.xxvi.mar.xiiij. lu.xxij. Accipite z cōe/ dite h̄ eſt corp⁹ meum: cxxxix.	Uerūptamē ecce ma/ nus tradentis mecū eſt in menſa cxl.	Qui maior eſt in vob fiat ſicut minor. Et q̄ p̄ceſſor ē ſicut miſtra/ tor Nā quis maior
Paſcha vbi vis.	**lauat**	**atqz cibat**	**terret**	**minor altus**
Jo.xiiij. Nō turbetur cor v̄rm̄ Credit̄i in de um z i me cxli.	Nō relinquam vos or phanos veniā ad vos Adhuc modicū z mū/ dus me iā nō videt	Si quis diligit me ſer monē meū ſeruabit. Et pater me⁹ diliget eum.	Si diligeret̄i me gau/ deretis vtiqz q: ad pa trē vado q: p̄r maior me eſt.	Sicut mandatū de/ dit mihi pat̄ ſic facio. Surgite eam⁹ hinc.
Turbetur.	**veniam**	**ſi quis me**	**gaudeat**	**hinc nos**
Jo.xv. Ego ſū vit̄i ve ra z p̄r me⁹ agricola ē Oēz palmitē in me n̄ ferentē fructū toll̄z eū	Hoc eſt p̄ceptū meū: vt diligatis inuicē ſic dilexi vos: maiorē hac dilectiōēz nēō habet	Hec mādo vob vt di/ ligatis inuicē Si mū dus vos odit .ſcitote q: me priorē vobis o.	Qui me odit z patrē meū odit. Si opa nō feciſſem i eis zc. Nūc aūt z viderūt z oderūt	Cū venerit paraclit⁹ quē ego mittā vobis a p̄re ſp̄m veritatis. q̄ a patre pcedit ille t.
Vitis.	**preceptum**	**mandans**	**odio**	**veneritqz**
Jo.xvi. Uado ad eū q̄ me miſit z nemo ex vobis interrogat me q̄ vadis	Et cū venerit ille argu et mūdū de pctō: z de iuſticia z de iudicio	Modicū z iā nō vide bitis me z iter̄z modi cū z videbitis me. q̄a vado ad patrem	Mulier cū parit tri/ ſticiā habet q: venit ho ra ei⁹ Cū aūt pepererit puer̄z iā n̄ meminit p̄s.	Amē amen dico vob: Si quid petierit̄i p̄rē in nōie meo dabit vo/ bis.
Vado	**ſed arguet**	**en modicū**	**mulier**	**pete ſi quid**
Jo.xvij. Sublenatis ocul' dixit. P̄r clarifi ca filiū t. vt fili⁹ tu⁹ cla rificet te	Ipi acceperunt z cog nouerūt vere q: a te ex iui z crediderūt. q: tu me miſiſti.	Neō ex hijs perijt niſi fili⁹ pditiōis vt ſcrip/ tura ipleatur Nūc au tē venio ad te	Nō pro hijs rogo tm̄ ſed pro eis qui creditu ri ſunt p verbū eorum in me.	Rogo vt oēs vnū ſint ſicut tu pater in me et ego in te vt z ipi i no/ bis vnū ſint
Sublevat	**exiui**	**perijt**	**credent**	**ſimul vnum**

Jo. xviij. Egreſſus eſt ieſus cū diſcipul' ſuis trans torrentē cedron cxlij.	mar. xiiij. lu. xxij. Se/ dete hic donec vadam illuc ⁊ orē Et aſſump/ to petro:	Pater ſi poſſibile eſt trāſeat a me calix iſte. Verūtamē non ſicut ego volo ſꝫ ſicut tu	Et factus eſt ſudor e⁹ ſicut gutte ſanguinis decurrentis in terraꝫ Et cū ſurrexiſſet ⁊c̄	Apparuit autem illi angelus de celo cōfor/ tans illum.
Egreſſus	**monuit**	**ter et orat**	**ſudat**	**ab alto**
Vigilate ⁊ orate vt ñ intretis in tētationeꝫ Spūs qdē prompt⁹ eſt. caro āt infirma:	Surgite eamus Ecce appinquabit hora et fili⁹ hōis tradeť i ma n⁹ peccatorū.	Jo. xviij. vt ergo dixit eis ieſus ego ſum abie runt retrorſū ⁊ ceciderunt in terrā.	mat. xxvi. marc. xiiij. Et oſculat⁹ eſt eum. Dixit illi ieſus Amice ad quid veniſti	Luce. xxij. Et cū teti/ giſſet auriculā ei⁹ ſa/ nauit eum Joh. Erat autē nom̄ ſuo malch⁹
Excitat	**occurrit**	**ſtrauit**	**dedit oſcula**	**ſanat**
Ma. xxvi. mar. xiiij. Tūc acceſſerūt ⁊ ma/ nus iniecerūt in ieſuꝫ ⁊ tenuerunt eum	Jo. xviij. Cohors au/ tem ⁊ tribun⁹ ligaue runt eum	mar. xiiij. Tūc diſci/ puli relicto eo oēs fu/ gerunt. Adoleſcēs āt quidā ſequebať eum.	Duxerunt eum ad an nam primū. Erat au/ tem ſocer cayphe	Petr⁹ negauit ſcd̄m traditionem cōcordā/ tium euangeliſtaruꝫ cxliij. cxliiij. c. xlv
Captum	**fune ligant**	**fugiunt**	**annam**	**negat hinc ter**
ma. xxvi. princeps ſa/ cerdotū ⁊ oē cōſiliuꝫ q̄ rebant falſū teſtioniū cxlvi.	Et viri qui tenebant eum illudebant ei.	Et velauerunt faciem eius	Et colaphis eum ceci derunt ⁊ dabant ei a/ lapas.	Surgens oīs multi/ tudo vincientes eum duxerunt ad pylatuꝫ.
Accuſant	**ſpuitur**	**velant**	**cedendo**	**p̄pylato**
Et vt cognouit q̄ de herodis ptāte eſſet re/ miſit eū ad herodem.	Johannis. xviij. Eſt conſuetudo vobis. Quē ergo vultis dit/ tam.	Joannis. xix. Tūc pi/ latus app̄hendit ieſū ⁊ flagellauit	Et veſte purpurea cir cūdederunt eum ⁊ ve niebant ad eū dicētes Aue.	Et milites plectētes coronam de ſpinis i/ poſuerunt capiti eiuſ
Herodi	**latro**	**flagellant**	**heu purpura**	**ſertum**
Veniebant ad eū ⁊ di cebant Aue rex iudeo rum	Exiuit ergo ieſus por/ tans ſpineā coronam ⁊ purpureum veſtimē tum.	Luce. xxiij. Adiudica/ uit fieri petionem eo rum.	Joannis. xix Et baiu lans ſibi crucem exi/ uit in eū qui dicit cal/ uarie locū cxlvij	Luce. xxiij. Sequeba tur eum turba mľtaꝫ mulierеſq̄ plangebāt ⁊ lamētabātur eum
Heu colitur	**preſent**	**damnatqꝫ**	**crucem**	**mulieres**
Lu. xxiij. Milites cū crucifixiſſent eū acce/ perūt veſtimēta	Extendentes eum ſic pellem dinumerabi/ lia facta ſunt omnia oſſa eius.	Ibi crucifixerūt eum manibus ⁊ pedib⁹ di re tranſfixis.	Tū cruce in aera leua tur ⁊ latrones vnum a dextris ⁊ vnū a ſini/ ſtris	Joannis. xix. Scrip/ ſit autem pylatus ti/ tulum cum legiſſent.
Exuitur	**tendunt**	**figuntqꝫ**	**leuant**	**titulū dant**
ma. xxvij. Pretereun tes autēꝫ blaſphema bant eū mouentes ca pita ſua	Luce. xxiij. Pater ig/ noſce illis qꝛ neſciunt quid faciunt.	Lu. xxiij. Amen dico tibi hodie mecuꝫ eris in paradyſo.	Joan. xix. Mulier ec ce fili⁹ tu⁹ Ad diſcipu/ lum autem Ecce ma/ ter tua	Luce. xxiij. Ja ſerta āt hora vſqꝫ ad horā no/ nam tenebre fcē ſunt ſuper terram:
Cōuitia	**ignoſcas**	**hodie**	**mulier**	**tenebre ſunt**
ma. xxvij. mar. xv. Et circa horā nonam cla mauit hely ⁊c̄. hoc eſt	Johannis. xix. Poſ/ tea ſciens ieſus ⁊c̄. vt cōſummareť ſcriptu/ ra dixit. Sitio	Et cū accepiſſet ieſus acetum. dixit cōſum/ matum eſt.	Luce. xxiij. Et clamāſ Voce magna ait Pa ter in manus tuas	Et inclinato capite e/ miſit ſpiritum
Clamat helÿ	**ſitio**	**cōſummo**	**pater**	**moriturqꝫ**
Et ſtatim anima eiuſ patres in limbo viſita uit letificans eos	Joannis. xx. Vn⁹ mi litum lancea latus ei⁹ aperuit.	Ma. xxvij. Joſeph mercatus ſyndonem deponens inuoluit	Corpore depoſito do mina gratiſſima duo tiſſime in gremio ſu/ ſcipit.	Et poſuit euꝫ ioſeph in mouumēto ſuo no uo. cxlix.
In limbū	**latus**	**a cruce tunc**	**gremio**	**tumulatur**

In primis benedico animam christi precellentissimam	Vires ⁊ potentias anime christi tā vegetatiuas qꝫ sensibiles ⁊ intellectuales	Viriū habit⁹ tam speculatiuos qꝫ ꝑcticos	Species itelligibiles ⁊ sensibiles:	Vim affectiaꝫ tā ꝯcupiscibilē qꝫ irascibilē cū affectionibus.
Mens	**vires**	**habitus**	**species**	**affec⁹ gndꝫ**
O caput sup omnia exaltatū ⁊ spinis.lxxij depressum	O os veracissimum a iuda osculatum	Benedicte aures que audierunt crucifige: crucifige.	Benedicta lingua que gustauit accetum	Benedicti oculi qui velo fuerunt velati.
Te bñdico caput	**os**	**aures**	**lingua**	**oculosqꝫ**
Benedicta brachia dire super crucem retorta	Benedicte man⁹ pro me crucifixe	Benedictū cor crebro pro me contristatum.	Benedicta pellis pro me flagellata.	Latus benedico pro me trāsfossum
Brachia	**stringo man⁹**	**cor laudās**	**pelle**	**latusqꝫ**
Benedicti pedes trāsfossi clauis:	Benedicta genua sepius in oratione curuata	Benedicta intima ⁊ intestina oī acerbitate discruciata.	Benedcā vulnera horride dilacerata.	Benedicta ossa varie afflicta.
laudo pedes	**genua**	**simił itima**	**vulnera**	**et ossa**
Benedictus sanguis grandi profluuio profusus.	Benedicta caro sanctissima in cruce assata	Benedictū totum corp⁹ omni genere passionū sibiqꝫ expo	Benedictū nomen humiliatum scrificatū exaltatum	Benedicta sācra deitas ab ōnibus tunc neglecta
O sāguis	**caro**	**et o corpus**	**nomē**	**deitate**
Pro episcopalibus insignijs pro mitra spinas.	Pro chyrotecis clauis grossis induceris	Pro clamide aut pallio priarchali. veste alba.	Pro sandalijs cōfoderunt pedes clauis ferreis.	Pro baculo episcopali dabant tibi arundinem.
Mitra bōa	**chiroteca**	**clamis**	**sādalia**	**sceptrum**
Pro alba illuderis veste herodiana	Pro casula charitatꝫ figura veste purpurea	Pro aictu obtegeris vili in derisionē velo:	Pro sacerdotali stola illus⁹es fune penositatis.	Pro manipulo aut sudario reste ligaris dura.
En albā	**casulam**	**vel amictū**	**stola**	**maniplus**
Pro regali galea velamen oculorum.	Pro gladio virgam arundineam ⁊ ferreos clauos	Pro lorica tunicam incōsutilē ⁊ cutē dire vndiqꝫ ꝑforatā	Pro lancea. ē tibi lancea militꝫ lateri infixa.	Pro scuto in humeris onustam nimis crucē
O galeam	**gladios**	**loricam**	**lancea**	**scutū**
Vi modi curationuꝫ Primo circuncidi ꝑ me sanando voluisti.	Secundo curasti me balneo in baptismo.	Tertio curasti me bōa dieta ꝗdraginta diebus ieiunādo.	Quarto curasti nos cōfectionibus spēꝫ .i. corpe ⁊ sāguie	Quinto curasti nos sudore sanguineo in monte oliueti
Cesio	**balnea**	**diete**	**confectio**	**sudor**
Sexto Curasti nos vnguento sputorum fetidissimorum.	vij. Curasti nos emplastro qñ oculos tuos velo obtegi voluisti	viij. Curasti nos minutiōe quando totiēs sāguinē effud.	Nono curasti nos potu quādo fel ⁊ accetuꝫ gustasti	Decimo curasti nos oratiōe qñ indefesse ꝑ me orasti.
Vnguento	**emplastroqꝫ**	**minutio**	**potus**	**et orat**

Ma.xxviij. veſpe aūt ſabbati q̄ luceſcit i prima ſabbati.c.l.	Confregit portas ere as z vectes ferreos cō fregit	Duxit patres ſcōm ludolphū in paradiſum.	mar.xvi. ſurrexit ñ ē h.luc. xxiiij. Quid q̄ritis viuētez.	Jo.xx. Dū ergo fleret vidit duos angelos i albis ſedētes
Veſpere	**confregit**	**duxit**	**ſurgit**	**duo i albis**
Reſurrectiōis q̄litatem z etiā reſurgētis vide infra	Cauſalitas reſurgētis z quare reſurrexit ifra	Quare vulnerū cicatrices retinuit.	Multipliciter apparuit ſuis dilectorib⁹ viuus	Figure z prophetie reſurrectionis
Cerne modum.	**cauſam**	**cur vulnera**	**gaudia**	**dicta**
Marie magdalene in ſpecie ortulani. Jtem mulieres acceſſerūt et tenuerunt.	Surrexit domin⁹ vere z apparuit ſymoni	Duo ex diſcipulis ibant illo die in caſtellum emaus.	Jo.xx. Cuz ſero eēt die illa vna ſabbatorū.	Poſt dies ãt octo itez diſcipuli erãt intus z venit ieſus.
Magda muli.	**petro**	**vel emaus.**	**ſero**	**redit z poſt**
Jo.xxj. poſtea manifeſtauit ſe iteruz ieſus ad mare	Joannis vltimo Dixit ieſus petro Sequere me.	Undecim autē diſcipuli ibant i galileam	mar.xvi.luc.i actib⁹ Recumbentib⁹.xi.diſcipulis.	Lu. xxiiij. eduxit autem eos foras in bethaniam
Ad mare	**fert petro**	**galilea**	**veſcit**	**exit**
De aſcenſione.lu. i actib⁹. Cōueſcēs p̄cepit illis ab hieroſolymis ne diſcederent.	Non eſt veſtrum noſſe tempora vel momēta que pater po.	Et cum hec dixiſſet videntibuſ illis eleuat⁹ eſt:	Et eleuatꝫ manibus benedixit illis	Cum intuerētur in celū eūtem illū. Ecce duo
Coueſcens	**docuit**	**ſcandens**	**benedixit.**	**zaſtãt**
Aſcenſionis qualitas quomodo aſcendit vt infra.	Quare aſcendit z aſcēſionis rationabilitas	Attendaꝫ aſcēſiōis chriſti ſublimitas	figure z ꝓphetie de aſcenſione vt infra.	Utilitas aſcēſionis nobis ꝓueniens.
Quomodo	**cur**	**vel quo**	**predicta**	**ꝯ vtilitates**
De penthecoſte. Et dum complerenꝫ dieſ penthecoſtes.	Factus eſt repente de celo ſonus	Repleti ſunt ōnes ſpiritu ſctō	locuti ſunt varijs linguis ꝓut ſpūs ſcs dabat.	Facta hac voce conuenit ōnis m̄ltitudo.
Cōplentur	**tonat**	**implentur.**	**fanturqꝫ**	**ſtupeſcunt**
Septem dona ſancti ſpiritus.	Uiſibiliter inuiſibiliter Jn terra in celis.	Propter ꝓmiſſi impletionem	Patenter. vere. potenter ſapiēter	Signa per q̄ cōiecturat hō ſe hr̄e ſpiritū ſanctum.
En donum	**quotiens**	**que cauſa**	**mod⁹**	**bōa ſigna**
Populo predicando, primo in iudea demū per orbem	Populum ad fidem trahendo.	miraculis fulgebant domino ſmonē cōfirmante.	Jbãt gaudentes a cōſpectu conſilij quoniam digni	Jn eccliam catholicam quã ſibi dominus copulauit.
Ecce docent	**vertunt**	**miranda**	**ferūt**	**cūalantur**
Ecce ego vobiſcū ſum vſqꝫ ad cōſummationem ſeculi.	Demū aſſumpſit matrem ſacratiſſimam.	Deinde venturuſ eſt iudicare viuos z mortuos	Uenite bn̄dici patris mei poſſidere regnuz.	Jte maledicti in ignē etnum q̄ parat⁹ ē dia.
Cōmanet	**aſſumpſit**	**iudex**	**dat gaudia**	**penas**

¶ Quomodo chriſti miſteria per conſideratioēm moroſius ſunt tractanda.

MIrabilia teſtimonia tua. ideo ſcrutata eſt ea anima mea. ps. Poſtq̄ȝ poſuimꝰ Roſariuȝ de chriſti miſterijs ad legendum Item qȝ alia ad commemorandum nūc tercio conſideratoribꝫ quedā ſūt punctula conſiderabilia ponenda circa chriſti miſteria Non em̄ ſatis erit pſpicatoribꝫ chriſti miſteria commemorare. ſed ſingl'a conſiderare. ſingl'a cū p̄ſcrutari debet quo eruat mel de petra. oleumqȝ de ſaxo duriſſimo Cui pſcrutatiōis exercitio q̄ ſe accommodare vellet. nō opus multa habere illi pūcta. ſed certis articulis ſe dabit pſcrutādis q̄ longius imoretur ꝛ figatur attentius tractando eos p ſcalā meditatoriam ſupra poſitam Et q̄ in conſiderationibꝫ habūdare volet. legat mgr̄m Gherardum groet in de quatuoꝛ meditabilibꝫ vbi materiam latam p̄ſtat in vno commorandi ſcȝ vt Primo homo retractet que d̄ articulo aſſumpto narrat euangelica hiſtoria Scdō q̄s tradat ei correſpondentes figuras ꝛ ꝓphecias vetus pagina Tercio q̄ ſanctis reuelata Quarto q̄ his videntur veriſimilia ꝛ pia Quito rōnabilia cōſideramenta qualia doctores ponūt. O latiſſima cōmemorādi inſtrumenta. o turgida organa copiaruȝ Qui vos ad manus haberet ante tempꝰ qȝ meditādi materia illi deeſſet ſemꝑ Nam ſingl'a horum latiſſima adhuc ſub ſe complectūt mēbra. Nec obijciat q̄s de labore Veſcendum eſt em̄ panis nedum materialis ſed ꝛ doctrine in ſudoꝛe vultus noſtri Et paucus laboꝛ grandem pariet fructum. Vno anno laborem apponat pūctula conſiderationum circa xp̄i miſteria congregandi. ꝛ poſt eternis diebꝫ ſuis fauis q̄ete veſci poterit Nos iſte ait Gerſon non viroruȝ eſt ſed infantium nō poſſe vel nolle cibū recipe niſi aut p̄maſticatum aut minutatim diſciſſum Vꝑtrū morem gerentes puulis cepimꝰ alibi certa puncta p roſaria colligere. circa chriſti incarnatioēm. natiuitatem. circumciſionem. magoꝝ oblatioēm. in templo oblationem. paſſionem. r ſurrectioēm ꝛ alias q̄ qȝ plures feſtiuitates. modū ſil'r faciendi ꝛ formaȝ dātes oībꝫ ſtudioſis ꝛ deuotis

¶ Prologus in exercitatorium dominice paſſionis.

CHriſto in carne paſſo ⁊ vos eadem cogitatione armamini. pri me petri quarto Poſtq̄ȝ egimꝰ d̄ q̄buſdā cōſideratiōibꝰ circa chriſti vita ꝛ miſterioꝝ eiꝰ diſpēſatiōeȝ gn̄al'r Hic agēdū de eiꝰ paſſiōe ſpecialiter q̄ efficatius mentes mouere ſolet. Amplius em̄ teſte bern̄. mouet ad pietatem mortis atqȝ paſſiōis chriſti. qȝ vite recoꝛdatō Illa ait mihi regl'a hec a morte redemptio eſt. Illa vitam iſtruit hec mortem deſtruit. Vita q̄dem laborioſa ſed mors p̄cioſa. vtraqȝ admodū necāria ſed hec ſeduliꝰ mihi ꝛ frequētius mēorāda. queādmodū exhortat̄ paſtoꝛ p̄mꝰ i ꝟbis p̄ſcriptis Quare ꝛ ſingl'aris de ea titulus eſt formādꝰ.

¶ De inductiuis ad dn̄ice paſſiōis meditatioēm frequētādam Ca. i.

AD paſſiōis dn̄ice mēoꝛiam frequētandam plurima poſſent pōi inductiua. q̄ꝑe oīa iam ſupra circa miſteria vite eiꝰ aſſignata. qȝ ſcȝ eſt Hoc gratū. ſuauum. dignū. qȝ opꝰ vtile multū ſupra folio ¶ Nil em̄ hoc exercitio gracius aut acceptius. Ait em̄ Boāuē. Nullū g̃tius deo ꝑ peris ſacrificiuȝ defunctis efficatius remediū. āgelis maiꝰ gaudium ſumme gl'oſe trinitati p̄ſtātiꝰ reuerentie amoꝛis ꝛ g̃titudis obſeq̄ū valebit ꝗ offerre. qȝ i vita ꝛ paſſiōe ihu xp̄i ꝯtēplādꝗ totiꝰ vite vīe ip̄edere ꝺcurſū. Vn̄ ꝛ cuidā hermite poſtq̄ȝ lōgiu ſcl'e exoꝛaſſȝ dn̄ȝ vt oſ̄nderet ſibi q̄d ie ceta ſbicia magꝗ acceptaret. appuit xp̄s cū cruce dicēs ꝙ i nll'o ſibi ita ꝯplaceꝛ; ſicꝗ i eo ꝙ hō paſſioēȝ ꝛ crucē poꝛtȝ i coꝛde. qȝ āt hꝰ mēoꝛia necāria ſit ſupra ē mōſtratū vbi d̄r. ꝙ tm̄ vnicuiqȝ ſaltē ad l'co ꝓderit xp̄i paſſio quantum eam applicauerit hō p piā meditatoēȝ ſibi. Dis ei vt cloſ ait ſalꝰ hoīȝ i xp̄i moꝛte poſita ē. nec vlla res ē q̄ magꝗ ad ſalutē hoīȝ ptineat qȝ paſſio xp̄i. qȝ āt vtilis ſit mēoꝛia dn̄ice paſſiōis nō facile dici pt̄. Ponūt varij varios fructus. q̄s tn̄ nos ad duo denariū iſtar duodecim fructuū ligni vite reducemus.

Paſſio p̄ēſata fructꝰ pariet duodēos
Cōpūgit. purgat. luſtrās. ſp̄ē dat. calȝ. āgȝ
Robur dat. vitā. reficit. laus. gādia. tutat.

¶ Primꝰ fructꝰ ē ꝯpūctio mētis Paſſiōis em̄ xp̄i deuota meditatio ad pn̄iam ꝛ p̄ces eius ꝯpūgendo mētē accēdit. nā ꝯtritionē iducit In cꝰ ſignū. petre ſciſſe ſt ꝛ tremorꝰ factꝰ eſt tp̄e paſſiōis Quoꝝ inſtar ee petōꝛ ne petris duriōꝛ. ne tra iſenſibiliōꝛ videatur ad contritionem debet commoueri. Confeſſionē inducit. In cuiꝰ idiciū monumēta apta ſunt. Ad ſatiſ

factiōem cōmouet vt velimꝰ etiā aliquid pati ꝓ pec
catis proprijs dū chriſtū cōtemplamur tanta paſſū
ꝑ alienis ſiue nris. imo ⁊ hec plene ſatiſfacit. Ita ꝙ
teſte Bonauē. nihil eſt in hoīe qḋ ita opaꝛ vniuerſa
leꝫ ſatiſfactionē ſicut meditatio dñice paſſiōis. Quiſꝗ
quis igiꝛ vere ad penitentiā volet ꝯpūgi de xp̄i paſ
ſione hunc fructū carpe debet. ¶ Secūdus fructus
eſt purgatio mētis a vitijs ⁊ vitioꝝ reliquijs puta cō
cupiſcentijs malis. Eſt em̄ iordanis in quo naamā
leproſus mūdatur. Et in ſoliꝰ huiꝰ agni ſanguie ſcī
dealbāt ſtolas ſuas. Et quiſꝗs veneno cōcupiē ꝑcuſ
ſus ſerpentē hūc eneū ꝯſpexerit ſtatim ſanꝰ erit. hic
Bern̄. Quid tā efficax ad curandū ꝯſcīe vulnera nec
nō ad purgandū aciē mētis ꝗꝫ xp̄i vulneꝝ ſedula me
ditatio. Eſt ergo efficaciſſima medicina purgatia
Tertius eſt illuſtratio mētis. In hac ei plenitudieꝫ
ſcīe Bern̄. inuenit imo ⁊ apl's ipē q̄ dixit. Nihil ar
bitratꝰ ſum me ſcire inter vos niſi ieſū xp̄um ⁊ hunc
crucifixū. Quare ⁊ hec nrā ſit ſublimioꝛ phia. hec ei
de oībus docet. vt dicitꝛ in Horologio etne ſapiētie.
Frequēs meōꝛia huiꝰ paſſionis indoctū reddit doc
tiſſimū ⁊ ideotas ⁊ ipitos facit ꝓficere in mgrōs.
Mgrōs inꝗꝫ ſcie nō que iflat. ſed charitatis q̄ edifi
cat. Ipa eſt velut quidā liber vite in quo omia ſaluti
neceſſaria inueniūtur. Hic liber ꝑ oībus ꝑhoꝝ libꝛiſ
de oībus docēs. mellea quadā dulcedine puncꝰ. Fe
lix q̄ eius ſtudio ſerioſe incūbit. qꝛ oīm grārum ⁊ vir
tutum citiꝰ ſumet incrementū. Quō aūt in hac paſ
ſione dī oīa ſcibilia ⁊ artes relucent. Pulchꝛe Bona
uen. in ſuo vt aiūt ſtimulo docet. ¶ Quartꝰ eſt ſpei
ſubleuatio Bern̄. Scio ꝙ merita mea nō ſufficiūt
qḋ mihi deeſt audacter vſurpo ex viſceribꝫ chriſti ⁊c̄
Tota ſpes mea in morte dn̄i mei eſt. Et Augꝰ Non
poſſum terreri multitudine petōꝝ meoꝝ. nō poſſuꝫ
deſperare. ſi mors dn̄i in mentē venerit. qꝛ petā mea
illū vincere nō poſſunt. ¶ Quintꝰ eſt inflāmatio ad ca
ritatē Bern̄. ⁊ an̄ Auguſtinꝰ Sup oīa te mihi red
dit amabilē o bone ieſu calix queꝫ bibiſti opꝰ nrē rdē
ptionis. Hoc em̄ oīno amorē noſtrū neceſſario ven
dicat ſibi. Hoc inꝗꝫ noſtrā deuotioneꝫ blādiꝰ allicit
iuſtiꝰ erigit. ⁊ arcius ſtringit. ⁊ afficit vehemētius.
Quo duriora ꝑtulit eo efficacius amorē nr̄m ad ſe ra
pit. Eſt em̄ carbo ignitꝰ. ¶ Sextus ē augmētatio
virtutū ⁊ meriti. Preit em̄ hec meditatio oīa opera
bona qua ſine cetera parū valent. Niſi em̄ paſſioni
applicita fuerint. nō grata erunt ſed cruda. Et h̄ fōs
eſt ⁊ origo meritoꝝ. Satius aūt ex ipō fonte bibūꝛ
aque. Hinc Albertꝰ magnꝰ ait. Simplex inq̄t rcor
datio paſſiōis. xp̄i multoplꝰ hōi valet ꝗꝫ ſi integruꝫ
annū ieiunaret in pane ⁊ aqua. vel ſi quotidie virgiſ
aut flagellis cedereꝛ vſqꝫ ad ſāguinis effuſionē. vl' ſi
quotidie legeret integrū pſalteriū. Hec ille. Preſtat
em̄ ſpūale hoc exercitiū oī corꝑali. ¶ Eſt ergo nob in

meditatione dñice paſſionis magna multitudo dul
cedinis. grē plenitudo. ⁊ ꝑfectio virtutū. ¶ Septimꝰ
fructus eſt roboratio ⁊ cōfortatio in tribulatiōibus
In oībus aduerſitatibꝫ aiūt Augꝰ ⁊ Bern̄. nō inue
ni tā efficax remediū ꝗꝫ vulnera xp̄i. In illis dormio
ſecure ⁊ requieſco intrepidꝰ. Itē in tētationibꝫ Ber
nar. Cū me pulſat aliq̄ turpis tētatio recurro ad xp̄i
vulnera. Cū me premit caro mea recordatiōe vulne
rū dn̄i mei reſurgo. Cū diabolꝰ mihi parat inſidias
fugio ad viſcera mīe dn̄i mei ⁊ recedit a me. Si ar
dor libidinis mouerit mēbra recordatiōe vulnerum
dn̄i mei extinguetꝛ. Magne ergo virtutis ē ait. Ori
genes. meōꝛia paſſiōis chriſti q̄ ſi fideliter ī mēte te
netur oēs tētationes. ⁊ peti exercitꝰ fugantꝛ. Eſt er
go tutiſſimū ꝑſidiū cōtra inſultꝰ diabolice tētatiōis
Quia dat hic ſcutū cordis laborē ſuū ⁊c̄ ¶ Cōfortat
ꝗꝫ ad ꝑferenda mala. In ea em̄ eſt dulciſſimū ſolaci
um cōtra ictus oīs afflictiōis. Vn̄ Grego. ait. Nihil
adeo graue qḋ nō equanimiter tolereꝛ. ſi xp̄i paſſio
ad meōꝛiam reducaꝛ. Et yſyḋ. ⁊ Augꝰ. Si paſſio re
dēptoris ad meōꝛiā reducitur nil tā duꝝ qḋ nō equo
aīo toleretur. Parua erūt q̄ toleramꝰ ſi rcordemuꝛ
q̄d biberit ad patibulū q̄ nos inuitat ad celū. Eſt er
go lignū ꝑtrans aquas marath. Qua propter apl'us
ait Recogitate cū q̄ talem ſuſtinuit a petōꝛibꝫ aduer
ſus ſemetipm cōtradictionē vt nō fatigemī aīs vrīs
deficiētes. Cōfortat etiā ad agēda bona qꝛ magni
amoris oñdit nos debitores. Hinc ⁊ elephantis oñ
debatur ſanguis q̄ ad ꝑliū aīarenꝛ. Octauo dat vi
tā. i. eſt viuificatio ī vera aīe vita. Bern̄. Paſſio dn̄i
mortuos viuificat. O abſcōdita fortitudo. mors xp̄i
mortuos viuificat vniuerſos. Nonꝰ eſt refectio mē
tis dulcedine mira. In ea em̄ inueniūtur vberrima
paſcua diuine cōſolationis quibꝫ ſpōſa recreaꝛ. Hic
cōedit fauū cū melle ⁊ bibit vinū cū lacte ſuo ita vt di
cat cū Bernardo. Bonuꝫ mihi diligere ieſu nil vltra
q̄rere. mihi prorſus deficere vt illi queā viuere. ¶
Decimus eſt iflammatio ad laudē dei Bern̄. Omia
oſſa mea germināt laudē cū recordor xp̄i paſſionem
Unde ⁊ ſuper iudicia iuſticie huiꝰ dauid cōfitebatur
media nocte. ⁊ ſepties in die laudem dixit. Sic filij
iſrl' canticū cecinerūt poſt tranſitū maris rubri. Int
em̄ oīa opa xp̄i iſtud digniſſimū laude. ¶ Undecimꝰ
eſt eterne vite ꝓſtatio. Poſt mortē nāꝗꝫ ſūmi pōtifi
cis homicida ⁊ exul reuertiꝛ in terrā ſuā. Et q̄ qs hu
ius crebrius ⁊ deuotiꝰ meminerit in via: eo āplius iu
xta ſanctū Tho. gloriabiꝛ in patria. Vtꝫ in exemplo
de fratre carbūculū ſub pectore gerente ꝓ premio ſin
gulari quia ſepiꝰ huius rmeōꝛabaꝛ. ¶ Duodecio tu
tat ⁊ liberat a purgatorio. Liberat enim ⁊ illic detē
tos quippe quia ſacrificiū ſufficiens eſt pro eis a deo
acceptū. Tutat etiā ⁊ ꝑſeruat ne quis eo deueniat ſi
digne applicuerit hanc ſibi practicā que ī horologio

eterne ſapie docetur. Ut ſcꝫ cū dolore pctā hō cōmemoret. Secundo aggrauet. Tertio ſe valde humiliet. Quarto chriſti meritū ꝛ paſſionē extollat. ꝑ eam pro plena remiſſione peccaminū obſecrādo Et tunc nihil heſitandū quin etiā dicet nobis dimittūtur tibi peccata tua. Pronior eñ eſt fons ille pietatē iugiter ſcaturiens ad miſerādum q̄ꝫ nos ad petendum.

¶ Hec de duodecim fructibus ligni hui⁹ vitalis q̄s facile cōquirit meditator ſedulus dñice paſſiōis Aſcende igitur in palmā quicunqꝫ his fructibus refici voles. Si te nō poſſunt allicere iam dicta Uel ſaltē impellant te dei p̄ceptū ꝛ eccl'ie inſtitutum. Juſſit eñ dñs ſui cōmemoratione fieri ꝛ eccl'ia miſſam in hui⁹ meōriam audire p̄cepit. Si nō trahit bonum vtile ꝛ honeſtū. vel alliciat te delectabilitas h⁹ Meditari eñ ieſū ꝛ hunc crucifixū vere eſt edere ꝺ ligno vite ꝛ guſtare viuū dei verbū ꝛ māna abſcōdito refici. cuius guſtū p̄ter eum qui accipit nouit nemo. cuius dulcedo in immēſum ſupat omnes etiam delcātiones mundi licet cōgeſte fuerint in vnū. Chriſto igitur in carne paſſo eadem cogitatione armare quiſquis in omne cupis progredi bonū. quiſquis guſtare voles p̄enumeratos fructus ¶ Uerū tameſi dulciſſimi ſint fruct⁹. palatū tamen nō ſanū aut vix aut nō afficere poſſunt. Qua propter qui hos guſtare cupit purgato affectu oportet accedat. Et licet ex ſuperioribus colligi poſſet qualis erit miſteriorūꝫ chriſti cōtemplator. paſſionis tamē meditatorē ſingulari⁹ oportebit diſponi. Ait eñ Bernar. Qui in hac ſcientia que ſuper oēs eſt proficere volet oportet vt oēm vanā cōſolatiunculā ꝛ delectationē prorſus abſcindat. Non eñ decet eum qui vult chriſti dolorem memorari ꝛ ſentire in verbis riſibus ꝛ luſib⁹ vane ꝯſolari Sed omnis oportet vana cōſolatio abijciat̄ ſi vnq̄ꝫ in cruce gloriari cupit Nō enim bene cōueniūt nec in vna domo morant̄ conſolatio carnis ꝛ cōtemplatio dominice paſſionis Crux chriſti voluptati aduerſatur ꝛ voluptas cruci. Rennuat cōſolari aīa tua in alijs. ſi vis in crucis memoria oblectari. Nec vt q̄ſdam te terreat crucis nomē. cuius tameſi dur⁹ amarus doloroſus horridus a foris videat̄ aſpectus eſt tamen in ea tanq̄ꝫ horrido vaſe dulciſſimū ꝛ p̄cioſiſſimū nectar amantis. ꝛ tantope amantis dei r̄cōditum. cuius nectaris cui vel ſtillicidiū vnū delibare donatum fuerit mox reſpuet omnia mūdi'. mox illi aberit niſi in cruce gloriari. Ut igitur tibi crux ſapiat. opus eſt carnem crucifigas.

¶ Tria que multum iuuant ꝛ quodāmodo neceſſaria ſunt meditationi . § . primus

Qui autem vere in dominice paſſionis exercitio proficere cupit nō illi ꝙ exercitatus ꝙ diſpoſitus ſit ſufficere debet. ſed oportet vt de illis tribus ſupra iam dictis etiam prouideat ſibi Ut

Scꝫ
- certū tp̄s ſibi p̄figat intermittat.
- ꝺbitū modū p̄ſtituat ne deficiat.
- p̄ūctula quedā colligat fluctuet.

¶ Tempus oportuni⁹ eſt ſub miſſa. Miſſa eñ celebratur vt mors domini recolatur. Cetera coaptꝫ q̄ſqꝫ ſibi De punctulis habendis q̄ꝫ id congruat ſupra eſt declaratum. vnde ꝛ infra Roſaria quedā aſſignabimus ꝛ certa puncta Super omnia autem neceſſe eſt habere modū bonū. Niſi enim lignum iſtud vite affectuoſe meditationis ꝛ maſticationis dentib⁹ attritum. immo ꝛ ruminatum fuerit. minime animi palatum afficiet reficiet impinguabit. Quapropter ſcala ſubnectenda eſt: que habet ꝛ modum inciandi. progrediendi ꝛ terminandi ponens practicas determinatiores

Scala meditatoria dominice paſſionis
Capitulum ſecundū.

Hec eſt ſcala peccatorū ꝑ quam chriſt⁹ rex celorum ad ſe trahit omnia Quoniam fili⁹ hominis in monte mirre. i palma frugifera exaltat⁹ qui in eius palmā cōſcendere benedictūqꝫ fructū ei⁹ cum ſponſa apprehendere volet ſcala opus habet. Teneat itaqꝫ ſcalam iſtam qui ñ habuerit meliorem. cuius ita ſunt ordinati gradus vt duo primi ſint exordiales. duo poſtremi terminatorij aut finales Intermedij autem proceſſionales. ita ꝙ amminiſtrent bonū modum inchoandi. ꝓgrediēdi. terminandi. que tria ad laudabile quodqꝫ op⁹ cōcurrere debent De quibus ſingulis breuiter agēdum Nec quēqꝫ moueat ꝙ ſufficere poſſet pro modo meditandi ſcala illa ſuperior generalis. Quia licet ſufficiat. nō tamen tam determinatos proceſſus habꝫ q̄ paruulis neceſſarij ſunt

¶ De gradibus iniciatorijs ſcale paſſiōis. § . p̄mus

Hominis eſt animū preparare Prouerbiorū xvi. Quoniā vt crebrius iam diximꝰ ꝙ taleꝫ de actibus ſuis plerunqꝫ homo fructum reportet quali animi preparatione. quali item affectu ad eos acceſſit. Ideo neceſſarium eſt vt homo ſemꝑ preparet cor ꝛ potiſſimū cum ſacratiſſima queqꝫ pura paſſionis miſteria corde retractare volet. Et ergo preparatorij gradus premittūtur. Quiſquis igitur domino pro te paſſo non ingratus voles inueniri. ſtudeas q̄ vel vnā in dies horā tāto bñficio retractādo dedices ne dū iudex aduenerit ip̄roperet Hoſpes fui ꝛ nō ſuſcepiſtis me. Itemqꝫ Nō vna hora potuiſtis vigilare mecum. Et licet mens ſuo more

aut diabolica inſtigatione ad optima queq3 algeat. licet ſubterfugiat. nõ ideo memoria paſſionis intermit/tenda. ſed pigrã mentẽ primo hoc gradu velut calcaribus quibuſdã vrgeat ⁊ ad id inuitat

F ¶ Gradus primus

Excuſſio diſpoſitoria. De qua Eſaie. lij. Excutere de puluere cõſurge ſede hierl'm ſolue vincula colli tui captiua filia ſyon. q2 gratis venũdati eſtis. Et eſt qua

torpentẽ excites — inductiorũ cõſideratõez
mentẽ diſtractã recolligas — p tui reuocatõez ⁊ vacatiõez
fluctuãtẽ ſtabilies — certi articuli aſſũptiõez.

¶ Primo enĩ omniũ mentẽ torpidã debes p inductiuorũ cõſiderationem excutere vt poſſis viriliter ⁊ feruenter aggredi. vt Bonauẽ. ait. tã ſacrũ opus. Inductiua aũt ad id incitantia plurima iam ſũt pretacta. Que tñ poterit homo ſub ſeptenario hoc tenere ſm ſeptẽ ferias dierum. vt excitetur ad xpi paſſionẽ libenter ruminandã Quia

tã deo ⁊ ſctis gratũ
a xpo ⁊ apl'is ex̄ ꝑceptũ
a ſctis vniuerſaliter ſuaſũ
.ſ. tã iuſtũ ⁊ dignũ
tã saluti nr̃e neceſſariũ
tã in preſẽti vita cõmodoſũ
⁊ in futuro vtile ⁊ meritoriũ

Declaratio horũ ex ſupioribꝫ colligi pt̃ Per hec ita q3 ⁊ hmõi mens a torpore excitanda

¶ Secũdo principaliter oportebit mentẽ diſtractã recolligere. ⁊ ab oibus ĩpedimentis ⁊ obſtaculis meditationũ euacuare. Iuxta illud. ps. Vacate ⁊ videte ¶ Tertio neceſſe eſt mentẽ iã excitatã recollectã ⁊ diſpoſitã p certi articuli alicuiꝰ aſſumptiõez ſtabilire. ne. ſ. fluctuet in incertũ ⁊ in multitudie obruat Valde ei cauendũ dñice paſſionis cõtemplatori. (ait Ludolphus) ne plurima glutiat ſil'. ſed feriatim aliquid de ea p ſingulos dies accipiat. in quo ſabbatũ faciat delicatũ cuiq3 ruminãdo inhereat tenaciꝰ ⁊ lõgius immoretur. Unde poterit q̃ſq3 certos ſibi arripere articulos ſm dies diſtinctos. vt3 in arbore crucifixi Bonauẽ. aut in Roſario ſupiori vel infra

¶ Verum ſi meditari nõ libuerit vel exẽplo heliſei applica tibi ſaltem cõcinendo ſubnexũ excitatoriũ verſum Cantꝰ enĩ ⁊ aũz iuxta apl'm cordialia ſunt id eſt excitatiua cordis. Et cantabit ſub nota. Crux fidelis Pange lingua. Vel vrbs beata.

Hymnus.

Excitare excitare. o peccatrix anima.
Chriſtũ paſſũ ſpeculare. virtute magnia
Inductiua meditare. quoq3 linquẽs ĩfima.
Nihil q̃ppe trinitati. delitabis gratius.
Ac ſupne ciuitati. dedicabis ſatius
Chriſti q̃3 hũanitati. herere tenacius

¶ Verũ quoniã ſcriptũ eſt Beſtia q̃ montẽ tetigerit ipſa lapidabit. licet ſis excitatus. licet vtcũq3 recollectus. nõ tamẽ mẽte imũda ad ſacratiſſima hec ſacra reuoluẽda aſcendẽdũ. Vñ oportet exerceri ſequenti gradu

¶ Gradus ſecundus

Beniuolentie captatio. De qua Exodi. xix. Qui accedũt ad dñm ſanctificẽtur ne pcutiã eos. Et ẽ qua intuearis G

tuã inſufficientiã ⁊ vilitatẽ — te hũiliando
diuinorũ actuũ altitudiem (et dignitatẽ — hic miſtia xpi reuerẽdo.
dei potentiã ⁊ pietatẽ — p dignitoſa meditatione orando.

Et eſt huius gradꝰ exercitatio vtilis ⁊ neceſſaria valde. Neceſſaria q2 ſm Auguſti. Melius eſt ſpũalia penitus omittere q̃3 ĩpure ea tractare Vñ añ ſpũalia neceſſe eſt purgari corda. Dicitur enĩ Leui. xij. Ois hõ qui acceſſerit ad ea que cõſecrata ſunt in q̃ imunditia ẽ. peribit de populo ſuo Et que ita conſecrata ⁊ ſcrã vt paſſionis chriſti miſteria: Unde nõ licet ea verſari mente ĩmunda. Patet ergo nccitas Q3 etiã vtilis ſit exercitatio huiꝰ gradus docet Bonauẽtura Quo inquiens pfectiꝰ cõtritionis lauachro caligo mẽtis detergitur. eo lucidius diuine repatiõis beneficiũ ſpeculatur. Si igit piculũ indigne meditatiõis voles euadere ſi mẽte pſpicaci chriſti miſteria cõtẽplari ſtude te in hoc gradu primũ exercere Te ſc3 profũde humiliando ex cõſideratione tue inſufficiẽtie ⁊ vilitatis Nõ enĩ ſumꝰ teſte apl'o ſufficiẽtes cogitare aliquid ex nobis ⁊c. quanto ergo minꝰ tam altiſſiã miſteria cõtemplari. Sed etiã ex vilitate indigni ſumꝰ vt introeant tam ſcrã miſteria ſub tecto mẽtis nr̃e. Quã vilitatẽ ex multis dep̄hendere poterimꝰ vt3 inde ſacrõ eſt tactũ Sed ne multitudine diſtrahamur poterimus aſſumere p ſingulos dies ſingula mortalia peccã ſm ſeptenas pſcriptas folio. ⁊ videre q̃3 ſingula cũ ſuis ſpeciebus ⁊ filiabꝫ dñentur ⁊ regnẽt in nobis folio ¶ Et ſi foderimꝰ pietem inueniẽꝰ ꝙ ſuper carbones denigrata ſit facies mẽtis noſtre ⁊ ꝙ luto ſimus viliores. Unde valde verendũ ne ſi beſtiali mente acceſſerimꝰ ad montẽ lapidemur Et quo ampliꝰ hũilieris ⁊ ad reuerẽtiã erga xpi paſſionẽ incitiaris. attende e regione diuinorum actuũ altitudinẽ ⁊ dignitatẽ Quia iuxta Vbertinũ tã ſũt digni vt quiſq3 merito reputabit ſe indignũ vel minimũ articulũ paſſionis eius retractare Valde ergo humiliari ⁊ reuereri debemꝰ. Sed ne nimiũ deyciamur habemus Tertio ppendere dei potentiã q̃ facile pt̃ de immundo facere mũdum. Itẽq3 pietatẽ qua exaudit oẽs ſe inuocãtes Et ſic iplorare dẽmus quo ipe mentẽ expurget. intellectũ illuminet. affectũ inflãmet ad digne de xpi paſſione meditandũ

Heu q̃d auſi3 meditari. de teruina hoſtia

Sus aſſueta volutari. ſpurca p paluſtria
Poſſum tremo lapidari. mōtē tāgeſ beſtia

H Sequūtur grad⁹ ꝓſecutoriȷ̄ Cap'lm tertium

Aſcendam in palmam ꝛ apprehendam fructus eius.

Canticoꝝ vij. Poſt gradus prenominatos preparatorios ſubnectēdi ſūt grad⁹ proceſſoriȷ̄ ſiue ꝓcedēdi q̄ ſumūtur ſm varios modos q̄b⁹ chriſti paſſio inuenitur a ſanctis exercitata Quidam eīn ſanctoꝝ exercitauerunt ſe circa hanc
mēorādū vt iheř. dicēs Mēoria meōr ero ꝛ tabeſ· ꝛc̄
Ad ꝯpaciēdū vt paul⁹ Si ꝯpatimur iq̄d ꝛ ꝯſgnabim⁹
imitādū vt petr⁹. xp̄s paſſ⁹ ē ꝓ nob vob relinquens
ſgrādū vt ſapiēs Grāȝ fidiuſſoris tui ne obliuiſca.
admirādū vt dd. Exercebor i mirabilib⁹ t. Mirabilia teſtimonia tua
exultādū vt ſpōſa Exl'tabi⁹ ꝛ letabimur in te
liqſiendū vt iohēs In hoc ꝯgnoui⁹ charitatem dei.
vniēdū vt vir ſm cor dei Mihi adherere do bonū eſt

¶ Sūt item ꝛ aliȷ̄ modi q̄b⁹ paſſio hec poterit ad exercicium trahi Puta cum populo iſrael a ſerpentib⁹ ꝑcuſſo. ad ſanandum. Item cum abbacuc ad cōtemplandum Sed ſunt hi modi ſub priorib⁹ comprehēſi vtȝ. Ad ſanādum ſub ymitatione Cōtemplatio ſub exultatione ꝛc̄. Et ſingl'i hi modi ſuos hn̄t fines ꝛ fruct⁹ ſingl'ares

p⁹	tertū	mentis puritatem
ꝯ⁹	adq̄uātia	gl'e ſublimitatem
ȝ⁹	exēplū	xp̄i ſocietatem
Nā iiij. ꝯſiderat	bn̄ficiū	īducēs ad bōꝝ āplioꝝ effuſiōeȝ
q̄nt⁹	mirabilia	mētꝭ extaſiȝ ꝛ ſtuporē
vi.	fructū	ſpūal' guſt⁹ dulcoreȝ
vij.	caritatē	charitatis feruorem
octꝰ	finem	īſepabilē dei vniōem

Modis igitur ōib⁹ his circa ſingulos paſſionis articulos excitemur vt ōni fructu hoc opplemur. nec ſufficiat commemorare ſolum ſed accingam⁹ vires ad ceteros etiam ḡd⁹ aſcendendos ꝛ ꝑcurrendos. Nec obȷ̄ciat q̄ſq̄ꝫ multitudiēm cauſans dicens illud poete. Plurib⁹ intent⁹ minor eſt ad ſingl'a ſenſus. quaſi vno ſolo ſufficiat ptractare modo. Nam nō ē hic multitudo. vni q̄ppe artic'lo inhereř q̄ trahitur poēs ḡd⁹ inter q̄s depēdētia eſt ꝛ ꝯnexio ſchalaris. Ita q̄ vnus ſine altero ꝑfecte nō poterit exerceri vt ptȝ Suadem⁹ tn̄ vt q̄ſq̄ꝫ illi gradui tenacius inhereat. quo ſe magis affici volet. Puta ſi durus ꝛ ad cōpatiēdum ſit inſenſibilis longius circa compaſſionē exerceatur. Si frigid⁹ ꝛ ſegnis volēs iſlāmari liq̄factionis ḡdui īhereat ꝑtinacius, ꝛ ſic de aliȷ̄s

Primus gradus

Commemoratio meditatoria De qua dn̄s Hoc facite in meā ꝯmemorationem ma. xxvi. Itemq̄ꝫ Trenoꝝ. iij. Recordare pauptatis ꝛ tranſgreſſiōis mee abſinthei ꝛ fellis Mēoria meōr ero ꝛ tabeſcȝ i me aīa mea Et ē qua I
moroſe ꝯmēores   euāgelicā hiſtoriā
attētē ꝯſideres ea q̄ patiř ihſ ꝫ ꝯſidratiōȝ varietatē
ꝓfūd diȷ̄udices   eſtiātiōēm veram

¶ Hic notādū q̄ p̄m⁹ iſte grad⁹ pre ceteris ꝯcernit ꝓceſſum intellectiui. ꝯplectēs vtȝ ōēs grad⁹ itellectiuos poſitos ſupra in meditatoria ſcala. Scȝ. ꝯmēorationē. ꝯſidrationē. diȷ̄udicatiōēm Ceteri aūt ſubſequētes reſpiciūt magis affectū Diligētius itaq̄ꝫ huic ḡdui immorādū q̄m ſine h̄ ceteri afficiēt parꝝ. Nō eīn intellecti iuxta ſcīn Thomam nulla affectio eſſe pt Intellectualiter itaq̄ꝫ eam tractare debem⁹ ¶ In p̄mis iuxta dīn inſtitutū cōmeōrando ea q̄ dn̄s paſſus eſt ſm qd euangelica enarrat hiſtoria Tertū. ſ. euāgeliū de ꝓpoſito artic'lo mēoriter reuoluendo. ꝛ ꝑ ꝯmeōrationem crebrius repetendo Itemq̄ꝫ inſtar Ludolphi ꝛ ceteroꝝ poſtillatoꝝ illū diuidēdo ꝛ exponēdo. Et h̄ vt dr moroſe. Hoc ei docuit eterna ſapiētia diſcipulum dicēs. Mēoria iq̄t paſſiōis mee debet fieri nō ꝑfunctorie. nec cum feſtina acceleratione. maxime cum tp̄s aderit ſufficiens ꝛ oportuniū. ſed cū matura ac moroſa ac p̄cordiali rememoratione vt ſic intimi⁹ eat in affcīn ¶ A p̄mo hui⁹ ḡd⁹ mēbro null⁹ ſe abſcōdere null⁹ ſe pt excuſař Facilis eīn eſt ꝛ ōib⁹ ad manū ꝯmēoratio creditorū ꝛ ſcriptoꝝ ꝛ ob id totiens ſcp̄ta hortař ad eam vt in deuterono. Caue diligenter ne aliq̄n obliuiſcaris domini dei tui. Item ibidem xxviij. Erit vita tua q̄ſi pēdēs añ te Et in thobia Omi tp̄e in mēte hēto deum ꝛ ſic de aliȷ̄s. Quib⁹ ōib⁹ libentiſſime obediendum ſȝ Bernar. Nouit eīn q̄cūq̄ꝫ hȝ ſenſum xp̄i quantum xp̄iane pietati expediat. quantum ſeruū dei deceat ꝛ vtile ei ſit ſaltem vna hora diei paſſiōis ipſius ac redemptiōis noſtre attētius recolligere bn̄ficia ad fruēdū ſuauiter in ꝯſciētia ꝛ ad recōdēdū fideliter i memoria Expgiſcere itaq̄ꝫ o aīa xp̄iana ꝛ moroſe ptracta ſingl'a q̄ de dn̄o ihū narrat euāgelice ſilue hiſtoria Scdo ꝓgrediēs debes etiam cū ſalomōe ꝯſiderare q̄ opponuř ē ꝑ mētē recolligēdo quō illa iam oliȝ fuerūt p̄figurata ꝛ a ꝓphetis mulpl'r p̄dcā. cetera itē q̄ ſancti ponūt ꝯſideranda. diligenter ꝛ attente ꝯſiderādo cuiuſq̄ꝫ articuli cauſalitatē modalitatē circumſtantiarum ꝯgruitatē fructuoſitatē ꝛ exēplaritatem ꝛ hmōi multa q̄ abūde exercitāti ſe ſubmiſtrabit inſpiratio diuina. Tertio q̄q̄ꝫ oportebit vt iā ꝯſidrata ꝓfunde cū paulo diȷ̄udices. ꝛ q̄ꝫ is q̄ talia ꝓ te taliter paſſus ē redamari dign⁹ ſit ꝑpēdas. ꝛ q̄ꝫ ta cōpaſſione ḡtitudie deuotiōe miſteria ei⁹ recolēda ꝯcludas. Latiſſima in his maria meditatiōȝ āmiſtrař· i q̄b⁹

quō ſe hō exercitare dʒ ex ſcala meditatoria ſupiori pʒ. Uerꝫ vt iā ꝯſiderata ꝑ intellectū magis afficiāt opoꝛtebit res geſtas vt vult dyoniſiꝰ carth in ymaginatiua formare tāqꝫ pñtes. vt ſcʒ ſm Bern̄. Ita ſe hō cogitet xp̄o paſſo pñtē in cogitatiōe ſua. ac ſi tūc tēpoꝛis ibi pñs fuiſſʒ qn̄ paſſꝰ ē iam meditata. ⁊ ita ſe habeat in loquēdo vidēdo dolendo. ac ſi dñʒ coꝛā oculis ſuis iam cerneret paciētem. Ita eīm ⁊ ipe dñs ſibi in ſpū pñs erit ſicꝫ cogitabit ab eo pñs eſſe. ⁊ ita āccipiet ſua vota ⁊ acceptabit ſua facta Hec berna. De qua ymaginatiōe formāda iam ſupꝛa q̄dam ſūt p̄miſſa. ¶ Et quo hec meditatio ⁊ ymaginatio afficiant magꝫ dʒ h hō iuxta hōauē. fidē actuare ⁊ q̄ddi tatē paciētꝫ attēte ⁊ fideliter ſpeculari. Cōſiderādo ſcʒ q̄s eſt

ſm	humanitatem	quia eſt	homo
	deitatem		deus

Quis ſʒ	hūanitatē q̄ꝫtum ad	natā	qꝛ Uerꝰ hō. coꝛpꝰ. aīam. laboꝛ. ⁊ ſitit. hic moꝛs
		dnōiatōꝫ	Lux brachiū vitis via ſtella. leo. lapis. agnus
		officiū	Angelus. auctoꝛ. rex. paſtoꝛ. iudexꝗ ſacerdos
	deitatē q̄ꝫtū ad	Cōia	Ipe deꝰ. dñs. ꝑfectꝰ ⁊ eſſe. bonumqꝫ
		ꝓpꝛia	Filius ⁊ ꝟbum. ſimilis. ſpecies vel imago
		appⁱata	Equal'. ꝟtus. decoꝛ. et ſapientia verax
		opa	Es medians. repans. ſaluans. medicāſqꝫ beatoꝛ

Ecce latiſſima hic apitur cōmemoꝛatiōis in meditādo via. in quibus qui volet ꝓficere ſibi debet illa predicta de doctoꝛib ⁊ ſcriptis ſup ſententiaꝝ libris eligere ⁊ ſcalariter oꝛdiare vt ſic poſſet in ꝓmptu hr̄e. Et poteſt hic gradus exerceri modo repn̄tatiuo vt i centū articulis ſit

hymnus

Salue tibi rex amāde. ꝓ piā meōꝛiam.
Paſſiōnis āmirāde. dinā hiſtoꝛiam
Sacrificiū ꝑgrāde. xp̄iani gloꝛiam

Et quis tam ferrei coꝛdis q̄ videns deū in penis. nō cōpatietur ei. Ideo ſequitur Gradus ſecūdus

K Compaſſio. De qua apl's ad Roma. viij. Si cōpatimur ⁊ cōregnabimꝰ Et eſt hec cōpaſſio libenter exercitanda. qꝛ ſcʒ

Eſt	deo grata et accepta	Quantū eīm ei ſit g̃
	nob vtilis et ꝯmodoſa	ta pꝫ qꝛ totiēs per
	in ſe digna ⁊ iuſta	ſcripturas hoꝛtat

ad eā dicens. O vos oēs qui tranſitis ꝑ viam attendite ⁊ videte ſi eſt doloꝛ ſicut doloꝛ meus. Itēqꝫ conquerit de nō cōpatientib dicēs Suſtinui qui ſimul cōtriſtaretur ⁊ nō fuit ⁊ q̄ cōſolaret ⁊ nō inueni ¶ Quā aūt nobis vtilis ⁊ cōmodoſa. verba apoſtoli innuūt iam p̄miſſa. ſ. Si cōpatimur ⁊ cōregna. Nam iuxta cuiuſdā deductionē. iuxta menſurā compaſſionis erit gloꝛia cōregnationis De tertio aūt q̄ꝫ ſcʒ digna ⁊ iuſta. doctoꝛ ille deuotꝰ Guillerinꝰ tertoꝛis in ſuo ſermone ait. Reuera nihil iuſtiꝰ: nihil qꝫ debitū magis q̄ꝫ cōpati ei. q̄ nō pro ſe ſed tantum pro nobis patitur. quod etiā inſenſibilia ipſa noꝛūt inſtrumēta ⁊c. Agite ergo ꝯpatiamur Ut autem hec cōpaſſio in te excitetur magis

attēde	patientē ꝑſonā		eiꝰ q̄litatē
	inflictā penā	q̄ ad	paſſiōis acbitat
	iniuſtā cauſam		crimis imūitatē

Primo inq̄ꝫ o coꝛ durū ⁊ obduratū quo ad ꝯpaſſiōꝫ emolliaris attēde patientē perſonā Diligenter ſcilicet cōſiderando eꝰ qualitatē. ⁊ niſi ferrei fueris coꝛd inuenies vn̄ liqueſces. Cōplectit eīm aggrauātia pluri ma paſſionis Attende igit qual' ſit ſm hūaitatē ⁊ diuinitatem

	ſm hūanitatē q̄ ad
originē	Nobil' ē. q̄dā: p̄mꝰ. radix. dauid ſtirps.
natam	Pacificꝰ. viuax. tener. ⁊ fortꝫ ſpecioſꝰ
vitam	Innocēꝰ. ſcūs. plenꝰ. ꝑfectio. teſtis
penā nā	Eſt mitꝫ. patiēſqꝫ. tacēs. ē victia ⁊ agnꝰ
famā	Notꝰ h. vt medicꝰ doctoꝛ. miruſꝫ ꝓpha
attinētiā	Spōſe. pr̄. fr̄. heres. caput ē. ⁊ amicus

ſm diuinitatē q̄ ad ꝑfectiōeꝫ. Perfectꝰ. ſcīꝰ. oīpotēſ bonꝰ et deus almus ¶ Primo igitur oīm attēde q̄lis ſit (de humanitate loquoꝛ. diuinitas eīm tranſcendit nos) qui patit quo ad originē. Et inuenies ꝙ ſit nobiliſſimꝰ q̄ppe ex patriarchali. regali ſacerdotali ſanguine oꝛtus. cōplectens in ſe oēs cauſas nobilitatis vt ſupꝛa eſt declaratū folio. fons ⁊ origo totius nobilitatis decus carnis vniuerſe. Et tamē adijcitur toꝛmentis. Ipſe hō quidā ſingularis ⁊ nobilis Ipſe primus ⁊ primogenitꝰ dei pr̄is ⁊ virginis matris primatū in omnib tenens. Radix ⁊ ſtirps dauid. dñs ⁊ eiꝰ filiꝰ Attēde ergo ⁊ hic cōſidera q̄ꝫtus ſit doloꝛ eiꝰ. Quo eīm perſona nobilioꝛ eo īflicta paſſio ignominioſioꝛ. Et quo dignioꝛ q̄ patit eo afflictō teſte Chryſoſt. maioꝛ. O coꝛ ſecū hec trutinet. deficit hic calamus oīs Secundo attende qualis ſit q̄ ad naturā. Et inuenies ꝙ ſenſu viuaciſſimꝰ. cōplexiōe tenerrimꝰ. coꝛpe et anima pacificꝰ. totꝰ eucraticus ⁊c. Ex quibus granditer paſſio aggrauabat. Primo inq̄ꝫ ſenſu viuaciſſimus. Notum āt eſt eīm pāſſe vnūquēqꝫ pena aliqua ſenſibili toꝛqueri ⁊ affligi. q̄n toplus aliq̄s ſenſuū eā tanq̄ꝫ ſibi incōuenientē ſētit. Sed ⁊ oībus rurſus cōfeſſuꝫ. ſenſus alicuiꝰ hōis. tā

to plus ⁊ citius penā ſentire ⁊ ex eadē torq̄ri q̄nto ſen
ſus illiꝰ hoīs fuerint viuatiores. xp̄s āt natā viuaciſ
ſimꝰ q2 optime ꝯplexionatꝰ ⁊ ꝑfcē etatis ergo ⁊c̄.
Item fuit ꝯplexiōe carnis tenerrimꝰ ⁊ iō eiꝰ dolor a⸗
cerrimꝰ Augꝰ Nulla natā xp̄i tenerior ē. ⁊ iō nullus
dolor aſpior Ruſticꝰ āt duros hꝫ neruos. vrticas tā
git ſine dolore. q̄s delicatꝰ ſine ꝑgētibꝫ tumoribꝫ nō
valet tāgere. Prouēit āt teneritudo ex duobꝫ ex du
obꝫ ſcꝫ ex natē generoſitate ⁊ ꝯſueta diutina volup⸗
tate. ⁊ ſm̄ hec duo xp̄s tenerriꝰ fuit. Tū q2 de puriſſi
mo ſanguie marie ſpūſſci artificio formatꝰ Tū quia
ab eterno ſm̄ deitatē in ſinu pr̄is voluptuoſe nutritꝰ
⁊ a mrē optime ⁊ ſollicite educatꝰ in puericia Ita ꝙ
in puerbijs dicat Filiꝰ fui tenellus pr̄is mei In cuiꝰ
tipū ſcōi regū. xxiij. dr̄. Ipē ē q̄i tenerriꝰ ligni vmi⸗
culus Hic ergo collige xp̄i dolorē Si hō groſſe ꝯple
xionis vix patiꝛ acus pūctiōem q̄nto putas tenerri⸗
mū hūc ꝑtuliſſe tā durā ⁊ dirā paſſiōem ¶ Itē fu
it corꝑe ⁊ aīa pacificꝰ vñ hoꝝ ſeꝑatio fuit acerba ni⸗
mis Dicit em̄ galienꝰ ꝙ ōnis dolor eſt ex ſeꝑatione.
Et q̄nto aliq̄ꝝ magis cōcors fuit ꝯmāſio. tāto ḡuior
eſt ab inuicem ſeꝑatio. Sꝫ aīa ⁊ caro xp̄i ꝯcordiſſiāꝫ
iter ſe habebāt ꝯmāſiōem. nullā inter ſe vt nos pug
nā hn̄tes. vt dr̄ de archa noe ꝙ oīa pacata fuerīt i ea
Et iō q̄nto hoꝝ ꝯmāſio q̄etius ꝯcordabat. tāto eorū
ſeꝑatio grauius ꝑbabat In fuit forte ꝙ ex ſola mor
tis mēoria tm̄ trepidabat. Vñ eccl'aſticꝰ. O mors q̄ꝫ
amara eſt memoria tua hōi hn̄ti pacē in ſubſtantijs
ſuis. i. ſpū ⁊ carne. Qd̄ ſolo plene ꝯgruit chriſto. Et
hinc dr̄ ꝑ yſa. In pace amaritudo mea amariſſima.
q̄ſi dicat. q̄nto pax q̄etior tāto ſeꝑatio eſt amarior.
Item fuit etiā q̄ ad natām totus eucraticꝰ pl'cher⸗
rimꝰ ⁊ etate ꝑfectꝰ q̄ ōnia aggrauabāt dolorē paciē⸗
tis Quo ei natā cū viribꝫ fortior eo mors amarior.
ſed hoc eſt in etate ꝑfcā. in qua voluit mori chriſtus
vt dr̄ in pantheologia rōne dilcōnis vt illā oſtēderet
cū in ꝑfectiſſimo ſtatu mori ſe ꝓ nobis daret. Item
rōne ꝑfcōnis ne diminutꝰ. ⁊ rōne ꝑfigurationis re⸗
ſurrectiōis futē. Attēde ergo ⁊ vide ⁊c̄.

Qualis vita :§. i.

Tercio attende qualis ꝯuerſatiōe ⁊ vita Quippe
M erga deū ſciſſimꝰ. erga ꝓxim inocētiſſimꝰ Sā
ctiſſimꝰ ōni bono plenꝰ Innocētiſſimꝰ oīs mali imu⸗
nis. Attende ergo q̄ꝫ lamētabile. ſcm̄ dei. ſcōꝝ ſcm̄ n̄
em̄ eſt ſilis ſanctꝰ vt eſt dn̄s morte ꝑdi ⁊ affici tormē
tis. Deſcende hic ad grē plēitudinē ⁊ ſingl'as vtuteſ
⁊ fac luctū cū michea plorās Perijt ſanctꝰ de tr̄a ⁊c̄
⁊ cū ps. Qm̄ defecit ſanctꝰ Item innocētiſſimꝰ fuit.
oīs pctī emunis Ipē ei eſt q̄ peccatū n̄ fecit ⁊c̄. Ipſe
ꝑpēs eneus ſilitudinē q̄dē ſꝑpētꝫ hn̄s. ſꝫ n̄ venenū. i.
ſilitudiēm carnis pctī ſꝫ n̄ pctm̄. ⁊ tn̄ penis expōitꝛ vt
reus. ⁊ lꝫ q̄bꝫdā videatꝛ ꝙ innocētia minuat doloreꝫ
eo ꝙ minuat nūeꝝ q2. ſ. n̄ patiꝛ cū cl'pa. augmētat tn̄
plurimū dū ꝯphēdit nocumētū illatū magꝭ idebitū

⁊c̄. Pꝫ innocētia q2 nec ꝯtraxit pctm̄ nec admiſit

. §. ſcd̄s.

Quarto videndū Qualis in pena Q2 mitiſſimus ⁊
paciētiſſimꝰ nimis Vt nec in corde nec i ore nec
in ope ꝯtra malefactores exhibuit ipaciē q̄ppiā. Vñ
dr̄ ihe. xij. Ego q̄ſi agnꝰ māſuetꝰ q̄ portatꝛ ad victiāꝫ
Et yſa. liij. Sicut ouis ad occiſiōem ducetꝛ: Et euſ⸗ N
dem xlij. Tacui ſꝑ ſilui paciēs fui. Tū ei maledicerētꝛ
teſte petro nō maledicebat ⁊ cū pateretꝛ n̄ ꝯminabatꝛ
ſed tradebat iudicāti iuſte. ſuā cām ſcꝫ n̄ ſe vīdicans
Iuxta illō iher. xi. Tu āt dn̄e q̄ iudicas iuſte ⁊c̄. vid
am vltiōem tuā ex eis tibi ei reuelaui cām meā. Vere
ergo paciā tua ſingl'aris dn̄e ihū ꝙ dū ſupra dorſum
tuū fabricauerūt pctōres ⁊ oībꝫ te afficerēt malis n̄
apuiſti os tuū. n̄ aduerſus prēm tuū murmurās a q̄
miſſus ⁊ traditꝰ fueras. n̄ aduerſus genus hūanū ꝓ
q̄ miſſus q̄ n̄ rapuiſti exoluebas. nec ꝯminabaris po
pulo affligenti. nec in ōni paſſiōe vel os apuiſti niſi
ad fel ⁊ vba pietatis Inuētis em̄. xiiij. vba in decur
ſu paſſiōis habuiſſe an̄ crucifixiōem ſeptem. ⁊ in cru
ce ſeptem An̄ crucifixiōem vbū ꝑmū pie exhortatio⸗
nis. ſ. vigilate ⁊ orate. ad diſcipl'os. ſcd̄m pie ꝯdeſcēſi
onis ſcꝫ. dormite ⁊ quieſcite. ad diſcipl'os. t̄ciū deuo
te orōnis ſcꝫ. pr̄ ſi fieri pt̄. ad prēm. Quartū volūta⸗
rie oblatiōis. ſ. ego ſum. Si ergo me. ad iīmicos
Quītū pie repꝑhēſiōis. ſ. Nō potuiſti. Amice Tāq̄ꝫ.
ad latronem. Sextū benigne r̄nſiōis. ſ. ego palam.
Tu dixiſti Regnū meū. Septim pie ꝯſolatiōis. ſ.
Nolite flere ſuꝑ me. ad ſequētes. ¶ Septē vba q̄
dixit i cruce cūctis ꝑſuppōimus nota. i q̄bꝫ oībꝫ n̄ ap
paret niſi pacia ſtupēda idigtio nl'la

Qualis fuit chriſtus quo ad famā §. iij.

Quito vide qualis q̄ ad famā ⁊ inuētiēs ꝙ famo
ſiſſimus aut potius inclitiſſimus ⁊ oībꝫ notiſ
ſimus habebatꝛ. ⁊ q̄ an̄ a ml'tis ſeq̄batꝛ ⁊ amabatꝛ vt O
doctor veritatꝭ dn̄s maieſtatꝭ ⁊ mirifice vtutꝭ ꝑcellē
tis ſcitatꝭ ⁊ ante. vt Rex iſrl' cū tāta gl'a in ihr'lm ſu
ſcipiebatꝛ Is iā vt ſeductor trufator magus ḡuiſſiꝰ
pctōr ab oībꝫ deſpiciebatꝛ ⁊ ꝯtēnebatꝛ. O dolorē. Oīa
em̄ q̄ ꝑus egerat bōa ⁊ miracl'a iā reputabātꝛ arte ma
gica facta. ⁊ eo ꝯfuſibilior fuit eiꝰ paſſio q̄ honorabi
lior an̄ aliq̄t dies preceſſerat ꝓceſſio ⁊ ſuſceptio

Qualis fuit q̄ ad attinētiam §. iiij.

Sexto attēde Qualis ad attinētiam. q2 ve tibi a⸗
mādiſſimꝰ totꝰ merito deſiderabilis Frater q̄p P
pe tuꝰ ⁊ pater. ſpōſus ⁊ amator ⁊ vt nihil diſtare cō⸗
ꝓbaretꝛ mēbꝝ de mēbro. ymo caput vniuerſi corꝑis
ſacri Vel hinc nūc collige o inſenſate q̄ꝫ debes ꝯpa⸗
ti pacienti Is eſt electꝰ ex milibꝫ bn̄ficētiſſiꝰ mille tu
us amator q̄ nulla grate neceſſitudis vocabula de⸗
dignatꝛ Oīa tibi factꝰ ⁊ ob id deſiderabilis totꝰ. ⁊ q̄
quis amatior eo in tormentis compaſſibilior magis
Quid ergo moraris cur vel hic ſi priora te nō moue⸗
rint nō in lachrymas erūpis. Si filius es luge paſſū

prẽm. ſi frater cõmorere ei vt ſauli armiger ei⁹ Si mẽbꝝ viuẽdũ nõ poteris cõpari capiti pacienti: Si ſpõſa es. ſpõſo paciẽte impoſſibile nõ lugere. Plange luge dolẽ prẽ frẽm ſpõſum cõparere capiti tali. Alioquin ſi nõ plãgis luges doles. delìras degeneras. beluam ſapis. letargiam pateris. hoĩem qꝛ ĩhũanus diffiteris.

Qualis fuit ſm diuinitatem §v

Septimo attende Qualis ſm diuinitatem Sꝫ hãc quis enarrabit ꝛ quis poterit ad eã? Certe ineffabilis eſt in ſe Quia ſm hãc deo pr̃i ꝛ ſpũi ſcõ p̃ter originẽm relatiõis coeq̃lis Ait eñ apl's ad phi. ij. Cũ in forma dei eẽt nõ rapinã arbitrat⁹ eſt eſſe ſe eq̃lem deo. Et tñ exinaniuit ſemetipm formã ſui accipiẽs vſqꝫ ad mortem crucis O quis ꝛ h inſenſibilis ſtabit? Nõne q̃to dignior ille q̃ offendit tãto offenſa maior Eſtimet q̃ pt. Si eñ magiſter ciuium pateretur a ſubdito. ſi pater a filio. pnceps a plebeio. aut qđ maius eſt ſi principũ monarcha ĩpator cederet a ruſtico aut qđ õnino intolerabile videret. ſi ſumm⁹ põtifex papa roman⁹ ſummas pateret iniurias a q̃libet ſtabulario. quis poſſet nõ moueri? Nouit dauid eſtimare iniuriam hãc cum dixit. i. regũ. xxiiij. pcutiẽs cor ſuũ Propicius ſit mihi de⁹ eo q abſcidiſſꝫ clamidis orã xpi dñi ſaulis ſui tñ inimici Et hi hoĩes oẽs pares eq̃ mortales Sꝫ hic ſumm⁹ patitur in immẽſum ſuperans vniuerſos Enumera pſcõnes ſi potes ſꝫ nec ſi te rupis ad eũ attinges ꝛ tñ patit iſte ꝛ talia patit Horreas (ait h textꝰ) celũ exceſſũ mẽtꝫ patiat terra dñatoris lõganimitatẽ. indeuotionẽ ſuoꝝ Clem o aia cogita xpm q̃tiẽs paſſiõis ei⁹ rcordaris ꝛ nulla vel q̃ꝫ tũuis minima iiuria idig̃ ꝫpaſſiõe erit. Nã lꝫ ĩpaſſibilis ſit ds tñ qꝛ hũanitas ſua erat organũ qđdã ꝛ q̃ſi veſtimẽtũ diuitatꝫ. iđ oĩs illa iiuria fcã illi hũanitati ꝛ corpi pt dici ꝛ ṽe dr̃ deo fcã. Sicꝫ q̃ frãgeret vl' ſpueret in veſtẽ q̃ idut⁹ ẽ ĩpator. diceret facere iiuriam ĩpatori ñ veſti qꝛ ea idut⁹ ẽ. ꝛ mlto maiori vniõe vnita ẽ hũanitas dõ q̃ꝫ veſtis impatori. Si igit vis ad ꝫpaſſioẽm liq̃ſcere cogita deũ ſummũ bonũ oĩ pfcõne pleiſſimũ paſſũ Et hec ſufficiãt de patiẽtꝫ q̃litate

v De pẽaꝝ acerbitate ꝛ aggũãtijs mltꝫ Mẽbꝝ. ij

Secũdo pncipalr vt ad ꝫpaſſionẽ mouearꝫ debes ꝫſiderare iſlictã penã q̃ ad ei⁹ acerbitatẽ Quotiens ãt legis vel recordaris aliq̃ꝫ pẽalitatem vel aliqđ oppbriũ xpo illatũ ñ p illđ ita accipias xpꝫ paſſũ et ſuſtinuiſſe. ſicꝫ alteꝝ quẽqꝫ hoĩeꝫ ſꝫ ĩdicibilr alit ꝛ ã plius vltra oẽm hoĩem pp aggũãtias adhuc dicendas. Vñ ꝛ docꝫ dñs gerard⁹ zutph. ĩ ſuo tractatulo bts ṽ ꝛc. Hoc p regl'a tenere debes vt q̃tiẽs euãgeliſta abſolute põit aliq̃ꝫ penã xpo iſlictã. adde tu ĩ corde tuo valde vel marie l' ſeueriſſiẽ aut alid hmõi. vt ṽbi grã Percuſſit eũ ſu⁹ põtificis Cogita tu valđ g̃uit ſicut dubiũ ñ ẽ q̃ꝫuis certũ g̃dũ pcuſſiõis l' afflictõnis ſcire ñ poteris Vlt'a ei vt venerabil' ille vvilhel. tertoris ait certa ſide ẽdita acerbitatẽ illate paſſiõis declarãtia euãgeliſte omiſerũt Cũ qꝛ ſcpſerũt nõ ad excitãdũ ꝫpaſſiõis affcm̃ pncipalr ſꝫ ad faciẽdũ d hiſtoria certã ſidẽ iuxta illđ iohis. 19. Ille ſcit qꝛ ṽe dr vt ꝛ vos ẽdatis Et iđ plane geſta refert ſine oratoria m̃gnificẽtia q̃ necãria nouert p ſidei firmamẽto. ne plus videret oratorũ pſuaſores q̃ꝫ veritatis teſtes. Cum qꝛ h vtile fuerat fideliũ deuotiõi. q̃tin⁹ dũ ea q̃ euangeliſte reliq̃rũt igenij labore ꝛ pijs fletibꝫ ꝛ orationi req̃rãt ꝛ capaces redderet ad itelligẽdũ ꝛ tenatiores ad mẽorãdũ Et vt grego. ĩ ezechielẽ ait Tãto maiori dl'cedine ĩuẽta reficeret q̃to maiori labore fatigarẽt aĩm q̃ſita. Nõ ṽo mlta certa ñ recitant pt. Nã recitãtes cõſputitionẽ colaphizationẽ ꝛc. tacẽt de q̃titate q̃ tñ tãta erat vt q̃i abſcõderet facies ei⁹ ꝛ q̃i le pſus vidret In flagellatiõe ꝛ corõatiõe ñ faciunt mẽtionẽ de vulneꝝ pfũditate ac toti⁹ corpis vulnerati õe ꝛc. In crucifixiõe itẽ ñ meinerũt de extẽſione corpis pp quã oĩa oſſa poterãt vt ps ait dinũerari. imo tacẽt de clauis ferreis q̃bꝫ man⁹ ꝛ pedes fodrũt De q̃bꝫ tñ io. agit dũ de thõa dubitãte ꝫmẽorat clauoꝝ fiturã vel potius figurã ꝛc. Mlta igit tacuerũt q̃ tñ pphe clariſſiẽ pdixert. q̃ oĩa etꝫ ĩ ſe ĩpleta mẽinit ĩpe dicẽs Cõſummatũ ẽ. vt ſic nos traheremur ad pphas de xpi paſſiõe locutos ĩueſtigãdos. Non tñ ita euãgeliſte ſilent q̃n ea breuit tãgãt et q̃bꝫ mẽs deuota poterit etiã noſcere ea q̃ tacuerũt ſi ſcptas ſtudioſe voluerit meditari ꝛ pfunde dijudicare. Vñ q̃ñqꝫ ponũt talia ṽba Acceſſerũt tenuerũt expuerũt ꝫſpuerũt q̃ g̃uiſſima in ſe tormẽta hñt ſi diſtricte fuerit euoluta. Sp igit de xpi tormẽtꝫ cogita ſummeꝛ extreme. q̃ꝫtũuis ei cogitaueris ñ ad reꝝ ṽitatẽ. nõ ad tormẽtoꝝ acerbitatẽ attigẽs pp plurima aggũãtia q̃ xpi paſſionẽ augmẽtabãt. q̃ꝝ q̃dã plurima ponunt. Ponũt ei xij. aggrauãtia paſſiõis externa. ſ.

Te duodena p̃munt externa grauãtia xp̃e

p̃mũ ẽ nobilitas gũis ex prẽmrẽ	aſpiciẽtiũ driſio ꝛ mltitudo ĩ cnoroſ.	tortoꝝ crudlitas ꝛ ĩg̃titudo
Nobilis	**aſpiciens.**	**infert.**
fortitudo corpal' pferens duriora morti	teneritudo corpalis ꝛ euctatica plexio	etatꝫ vigoroſitas qꝛ ĩ xxxiij l' poti⁹ xxxiiij ã.
validus	**tener**	**etas**
pẽaꝝ mltitudo ꝛ q̃ñalitas	vilitudo ꝛ ĩgnominioſitas	magnitudo ꝛ acerbitas
Plurima	**vilia**	**magna.**
loci ꝫdicio ꝛ fetidas caluarie	tpis ꝛ dici ſolẽnitas ĩ paſcha.	ſocietatꝫ ĩgõinioſitas ꝛ vilitudo.
locus	**tempus**	**ſociuſqꝫ.**

Ponũt eq̃ ꝛ totidẽ aggũãtia ĩtna Cuiuſmõi ſt iſta.

Tu duodena ds iterna grauãtia paſſus.

iuſticia ꝛ diuia eq̄tas volẽs ſatiſfactionem	ꝛ dei caritas voluntarie aſſumens	ſapia diſpenſans dolores ſm culpas
Juſtus	**amor**	**ſapiens**
q꞉ ñ erat iſtiꝰ ĩ vires ĩferiores	ꝑſcia ſu tor̄	ĩnocẽtia ꝛ ꝑcioſitas vite eius.
deſertus	**ꝑſcius**	**inſons.**
aĩe xp̄i viuacitas ꝛ potẽtia ꝛ capacitaſ	obiector̄ vilitas ꝛ multitudo	cꝰ aiã꞉ gladiꝰ ptrãſiuit
Viuax	**obiectum**	**mrẽm.**
diſcip̄los ꝛ oẽs bonos pñtes tunc	ĩ q̄bꝫ paſſioẽꝫ depditam vidit	fuRos in quibꝫ ĩgtitudinẽ ꝑui dbat ꝛ martiria
notos	**reprobos.**	**nos**

¶ Fateor deuota eſſet hor̄ ſinglor̄ executio ſꝫ ꝓlixum reqreret opꝰ Uñ breuitati ſtudẽtes ad ſeptẽariũ nos nrõ hec more reducere ſatagemꝰ ne mltitudine obruamur. Sũt itaq꞉ aggrauãtia in gñe ſeptẽ q̄r ꝑma ca ſt externa. Reliqua q̄tuor ſt inẽna.

Aggrauãtia externa ſunt.

Cauſa efficiens		q̄ paſſioẽm intulerũt
Pena affligẽs	ſcꝫ	gñalis. diurna. pura
Res circũſtans		aſtãtiũ mltitudo locꝰ
ꝛ tempꝰ		

Aggrauãtia inẽna ſunt.

Precognitio		q̄ ꝑuidit paſſiõi ei ĩgtitudiẽꝫ
obiector̄ mltitudo	.ſ.	pctã ꝛ alia multa
fortis impulſio		iuſticia. ſapia. caritas
pluriũ ꝯpaſſio		ſui. matris. ſuor̄
De cauſa efficiente		§. ꝑmus

PRimũ aggrauãs eſt cã efficiẽs q̄ .ſ. paſſioẽm intulerũt Fuerũt eñ multi vꝫ hoc vſu.

Huc pater. ſemet. maꝝ. draco. iuda iudꝰ

Prima cã effectia paſſiõis xp̄i fuit pater eternꝰ q̄ filiũ tradidit paſſiõi. ꝛ h̄ tꝫ modis.

T

Scꝫ preordinando / inſpirando / deſerendo

Prio ꝑordinãdo ab eterno. yſa. liij. Deꝰ poſuit ĩ eo iniq̄tatem oim noſtr̄. Scdo inſpirãdo q꞉ filiꝰ ſm humãitatẽ ĩfudit charitatẽ ꝛ ĩſpirauit volũtatẽ patiendi, yſa. liij. Oblatꝰ ẽ q꞉ ipẽ voluit. Tertio deſerẽdo et nõ ꝓtegẽdo nec liberãdo. maꝝ. xxvi. ꝛ pſ. Deꝰ ds meus vt q̄d dereliq̄ſti me. ꝛc̄. Ad Ro. viij. Ꝓpo filio ſuo ñ pepcit deꝰ ſꝫ ꝓ oĩbꝫ nobis tradidit illũ Job xvi. Mãibꝫ ipior̄ tradidit me. gloſa. pr̄ meꝰ celeſtis

¶ Scda cã efficiẽs paſſiõis ipẽ filiꝰ fuit q̄ ſemet tradidit ꝓ nobis in mortẽ. Uñ apl's. Chriſtꝰ dilexit nos ꝛ tradidit ſemetipm ĩ mortẽ. Jtẽ ihere. xij. Dedi dilcãm aiãm meã ĩ mãibꝫ ĩimicor̄ meor̄ Uñ hipſum oñdit q꞉ obuiã iuit dicẽs Ego ſum. ¶ Tertio mater maria tradidit filiũ ſuũ ex affcũ tali. q꞉ vid'licꝫ maluit filiũ ſuũ mori. q̄ genꝰ hũanũ ñ redimi (vt teſtatur Bern. q̄uis cũ magno dolore filium mori vidit ¶ Quarto eius paſſioẽm aggrauauit q̄ a iudeis paſſus fuit. ꝛ hoc rõne religiõs Maioris pene eſt q̄ a pp'o ſpũali vnius dei cultore hec patiebaꝝ. Secũdo rõne pfeſſõis Quia pharizei q̄ ſinglariter pfeq̄bãtur pfecti a pp'o reputabãtur. Tertio rõne ꝯgnitiõis Grauius erat a peritis ꝛ doctis pati q̄ꝫ ab ydeotis ꝛ ignaris. Jtem rõne familiaritatꝫ ſollicitudinis ꝛc̄. Et potiſſime ꝗuabãt hor̄ crudelitas ꝛ ingratitudo Et naꝝa eñ pp'ls ille iudaicus crudelis ꝛ ſeuꝰ plurimũ fuit vt aiũt docti Uñ ꝛ pp h̄ vbi in lege ꝑceptũ daꝝ de hoĩe xgis cedẽdo numerꝰ plagarũ notant ad diꝝ. Quia alias ex crudelitate ad mortẽ vſq꞉ hoĩem cecidiſſent. Et ꝑter hãc naꝝalem ſeuiciã erga xp̄m erant inuidia pleni ita q̄dentibꝫ libenter diſcerpſiſſẽt ſi potuiſſent. Uñ in pſona pphe ipẽ ait facta ẽ mihi hereditas mea quaſi leo in ſilua. ꝛc̄. O attẽdat q̄ valet. Deĩn ĩgratitudo hor̄ plurimũ adauxit xp̄i dolorem Quare ꝛ iuxta ihero. ſinglariter orabat. Si poſſibile eſt trãſeat a me calix iſte Jſte inq꞉ iſtẽ. i. ab hoc pp'o ꝓpinãdꝰ Js eñ ẽ pp'ls cui tãta ĩpẽderat bona q̄ ſummatim Criſoſ. recitat dicẽs. Pre ceteris hoĩbꝰ nona q̄dam ꝛ magnifica q̄dã vite ſt eis inſtituta tradita. Jn medio mari ſiccum aptũ iter ꝛc̄. Lõgũ eſſet enumerare ſingl'a ſed vt paucis expediamꝰ Js ẽ populus quem creauit quẽ elegit pp quem tã ĩnũera ſfecit de egipto eduxit. ꝓ deſertũ deduxit. Jn terram induxit. Et nũc pp eos ſinglariter de celis aduenit. Jta vt recte meritoq꞉ dicere poſſet. pp'e meꝰ ꝛc̄. Si ipi his oĩbꝫ ingrati Juxta pſalmũ. retribuebãt mala pro bonis manus ſacrilegas in dei filium mittentes vt crudeliſſimi homicide. immo ſi fas eſt dicere deicide Hinc ergo plurimũ triſtabaꝝ q̄ paſſus eſt a gẽte peccatce. pp'o ꝗui iniq̄tate. ſemie neq̄ꝫ. filijs ſceleratꝫ generatione neq꞉ ꝛ pũerſa Sed q̄ a diſcipulo ꝓprio nõ quocunq꞉ ſed apl'o electo ꝓcuratore promoto angelorũ cibo refecto ꝛc̄. traditus fuerat q̄ꝫ aggrauauerit q̄s digne eſtimabit! Teſte nãq꞉ Greg. Minorez dolorẽ mala inferũt que ab extraneis inferũꝝ pluſq꞉ in nobis tormẽta ſeuiũt q̄ ab illis patimur. de quor̄ mẽtibꝫ ꝑſumebamꝰ q꞉ cũ dãno corpis mala nos cruciant amiſſe charitatis Et ergo cõqueriꝝ in . pſ. Si inimicꝰ inq̄t meꝰ malexiſſet mihi ꝛc̄ ¶ Nꝫ ſi tandẽ attẽderis ipm agnũ mitiſſimũ. nõ ab hominibꝫ paſſum ſolũ. ſed ꝯa dracõe. vt quorũdã opinio hꝫ infernali qui ab initio ſitiuit ſanguiẽꝫ eꝰ quõ nõ afficieris Apl's eñ nõ tam hoĩbꝫ in hoc mũdo illiꝰ crucifixiõeꝫ tribuit q̄ꝫ principibꝰ hꝰ mũdi vt patet ex dependẽtia textus ꝑme ad Corinthios. ij. Aperteꝰ quoq꞉ ipẽ dominꝰ dicit iam paſſurus. Uẽit huiꝰ mũdi ꝑnceps ꝛc̄ Nam teſte theophilo q̄ abceſſerat in deſro ad tps iam vẽit cum ira magna ſciens q꞉ tps modicum hꝫ. Hinc ꝛ dñs palam Sꝫ hec eſt hora veſtra ꝛ ptãs tenebrar̄ Uñ ꝛ in pſalmo ait. Circũdederũt me ſuẽs

mortis. torrentes belial vel vt Hieroniꝰ ex hebraica
veritate ait diaboli. Ipſe enim videt̃ ille verꝰ Iob
traditꝰ ⁊ derelictꝰ in manꝰ inimicoꝝ ſuoꝝ. coꝝ qui
vere inimici erant. ſathane ſcȝ principis tenebrarū
qui maxie ſanguinē agni ſitiebat ⁊ eſtuabat vt gl'iā
eiꝰ in puluerē deduceret eſtuabat. laborabat. agita/
bat. ⁊ in oībus viribꝫ tumultuabat. vt quē ab origie
mūdi. ab initio creature ꝑſecutꝰ fuerat. ⁊ in mēbris
q̄rtum potuit occiderat. agnū ipm̄ iam trucidaret.
Qui ei traditꝰ fuerat a deo. cui nos tradēdi oēs era/
mus. ⁊ traditꝰ ꝑfecte (dei em̄ opa ſunt ꝑfcā) vt ꝑfecte
redimeremur. ⁊ plene obſtrueret̃ os aduerſariorum
draconis viȝ ⁊ oīm ſuoꝝ angeloꝝ. Quale igit̃ putan
dū fuiſſe certamē. vbi dei virtꝰ derelicta eſt vt patere
tur. ⁊ malignꝰ ꝑmiſſus eſt vt ꝑſequeret̃. Grādeȝ val
de grande neceē eſt fuiſſe p̄liū iſtud. Uere maxim oīȝ
certaminū fuit hoc certamē draconis ⁊ agni Duriſſi
ma neceſſitas vbi agnꝰ cū dracone p̄liatur. Liuidiſ/
ſimū em̄ oīm aīantiū draco. mitiſſimū oīm agnus.
q̄ nō niſi legibꝫ ⁊ armis agninis pugnauit. ſ. patien
do. Paſſus igit̃ eſt agnꝰ q̄rtū potuit ⁊ ꝑmiſſa ē mali
tia ⁊ furor draconis qn̄ fuit hora ⁊ poteſtas tenebra
rū ⁊ agnꝰ illi traditꝰ ac derelictꝰ donec tela ⁊ framee
furoris eiꝰ penitꝰ cōſumpte eēnt ac deficerent inimi/
ci iacula in finē Uicit em̄ māſuetudo agni patientiſ
ſima maliciā rugiētis leonis ⁊ ſapiā agni. nequiciam
inſidiantis draconis. ⁊ agni trāquillitas. furorē īſa/
nientis vrſi. Uere igit̃ grāde certamē eternis ānali/
bꝫ relegendū. ꝑpetuo fortitudis p̄conio ab angelis
ſapienter indicātibꝫ efferendū qđ facere ceperūt qn̄
ipo dn̄o poſt paſſionē in gl'iam ſuā intrante alijs in
terrogantibꝫ qs eſſet rex ille gl'ie. alij rn̄dert dn̄s for/
tis ⁊ potēs. dn̄s potēs in p̄lio ⁊c̄. potentē in prelio n̄
inaniter appellātes. Mortē em̄ corꝑalem ⁊ corꝑal'
mortis dolores ꝯtēnere ⁊ ſubire nō adeo magnū pu
tandū vt ſeraphin ⁊ cherubī id p̄cipuū gl'ie p̄conium
putent. Uidemꝰ em̄ reges gentiū ⁊ rhomanoꝝ ipa/
tores ꝓ ſalute ſui ppl'i ſeſe morti obtuliſſe Codrꝰ de
cius exēplo ſūt q̄ nō triduana tm̄ exanimatiōe. ſed ꝑ
petuo eos moritur. nō poſt triduum amicis maiore
gaudio reddēdi. non eterna imortalitate ⁊ felicitate
mox exaltandi. nō diuina clara certa ſapientia illu/
ſtrati. nō ſpūali deſiderio inflāmati vt chriſtꝰ noſter
erat. Neceſſe igit̃ alijs euidētijs p̄lij magnitudinem
aſtruere vt angelicis virtutibꝫ p̄liū illud gl'ioſum in
cōſpectu dei attollat̃. Qđ fit cū attendit̃ ꝙ certamen
hoc nō aduerſus carnē ⁊ ſanguinē ſolū fuit. ſȝ ma/
gis aduerſus ſpūalia nequicie in celeſtibus. Et ꝙ ag/
nus ille mitiſſimus truculentiſſimā illā beluā draco
nem leonē ſathā ꝓtulit a dextris ſtantem. dum ſor
didis erat veſtibus indutꝰ. vt zacharias ꝓpha dicit
ſubiturus miſteriū ſacrificij grandis vt aduerſaret̃
ei cū plena illa ſua nequiſſima arte, cum tota mali/

cia. cū integra ꝑmiſſa poteſtate. Dices forſan. Sed
mortalis erat. cur nō momēto primo tātoꝝ maloꝝ
extinctꝰ ē? Sȝ qꝛ ſūmꝰ erat ſacerdos iureiurādo con
ſtitutꝰ offerre incenſū dignū deo in odorē ſuauitatis
magis q̄ȝ oīa reliqua etiā celeſtis tēpli ſacrificia Sa
crificiū viȝ obediētie illiꝰ q̄ melior eēt q̄ȝ oēs reliquę
oīm celeſtis hierl'm ſacerdotū victie Ideo non dece/
bat eū emori niſi obediēter cōſummato ⁊ ꝑfecto ſa/
crificio Ideo datū eſt illi vt eſſet aīa eiꝰ in manibꝰ eꝰ
vt neō eā tolleret quātūcunq; affligeret. ſȝ ſolꝰ ipſe
ptātem hrēt ponēdi aīaȝ ſuā quaȝ nulla doloris aut
meroris vehemētia extorquere potuit niſi qn̄ ipſe vo
luit. Nec ipſe voluit niſi cōſummato ſacrificio Nec
ꝯſummatū ſacrificiū niſi obſtructa prius ora iīqua
loquentiū demonū. ⁊ īpleta ora canentiū angelorū
⁊ diuine iuſticie ſatiſfactū. Un̄ q̄ huiꝰ p̄lij magnitu/
dinē noſſe velet illi expediret ſpͣſa ꝑ ſcripturam ar
gumenta colligere Nūc diabolice virtutis. nūc ptā/
tis. nūc nequitie. nūc malitie. Itē furoris liuoris cō
tumacie ſingula ſuo genere ſeorſum ⁊ poſtea in ordi
nē digerere. Qm̄ poſt ⁊ extra deū nihil tā ſalubre co/
gitat̃. neq; ꝑ aliud ꝓpius acedit̃ ad deum. nec cuiq;
noua videat̃ poſitio iſta aut a prīm ſemitis exorbitā
tior q̄ tā ex aptis ſcriptis deduci videat̃ q̄ prīm teſtio
nijs ꝯprobat̃ ⁊ rōnibus fulcit̃. Nā beatiſſimꝰ Augꝰ
in. xiij. de trinitate in hāc ſententiā plurima pōit de
clarās. xij. xiij. xiiij. capl'is. Quo merito hō traditus
fuerit diabolice ptāti. De cōſilio quoq; dei q̄ ei placu
it vt ptās diaboli nō potētia ſȝ iuſticia vinceret̃. De/
qꝫ oīm debito ꝑ xp̄m nil debētē ſoluto dicēs xp̄m iiu
ſte a diabolo occiſū ⁊ paſſuȝ. deducēs hoc ex v̄bo do
mini qđ ꝑ os carnis expͥſſit paſſurꝰ Ecce venit p̄ncepſ
mūdi hꝰ ⁊c̄. Et cyrillꝰ Ptās inq̄t ē tenebris data idē
diabolo ⁊ iudeis inſurgēdi in xp̄m Siliter in. iij. mo
raliū Greg. ſuꝑ illo verbo Ecce in manu tua eſt. licȝ
prima facie cōtrariū dicere videat̃. in ꝓſequēdo tn̄ i
eandē ſententiā venit dicēs Si ſathane manꝰ eiꝰ po/
teſtas accipit̃. claret qꝛ eiꝰ ptāti traditꝰ fuit. Et licȝ ai
mā ſeruare iubet̃. nō ſic accipiendū quo hāc tētare ꝓ
hibeat̃. ſed hāc ſuꝑare tētator nō poſſe cōuincit̃ ⁊c̄.
Theophilꝰ q̄ȝ ſuꝑ illud Luce. iiij. Receſſit ab eo vſq;
ad tēpus. Qꝛ de voluptate tētauerat i deſerto. receſ/
ſit ab eo vſq; ad tps crucis i q̄ eū erat de triſticia tē/
taturus Et hmōi multas ponit ſcūs Tho. ſpſim ſā
ctoꝝ auctoritates in ſuo cōtinuo ¶ Poſſent plura
ꝓ huiꝰ declaratiōe poni. ſed res ineffabilis paucis ē
tangenda. p̄ſertim cū poſitio hec nō oībus ſit cōfeſ/
ſa. q̄ȝq̄ȝ tn̄ pia videt̃ ſcripturis innitēs. ⁊ veteꝝ prīm
ſcriptis cōſona Opinio eſt opinio. non hec dicimꝰ ꝓ
credulitate certa nos. ſed recitamꝰ q̄d alij ſenſerint.
cui placet placeat. Et hec de cauſa efficiente. Qꝫ ſi vo X
lueris hic cōſiderationē dilatare. poteris conſiderare
ꝙ a varijs chriſtꝰ oblatus vt ſupra

¶ De pēa īflictāte chriſto. .§. ſecūdus.

Secūdum principale aggrauās fuit. Pēa īflicta
ꝛ affligēs q̄ plurimū īflixit

	Generalis
Cum quia	Multiplex ꝛ diuturna
	Puriſſima ꝛ acerba

Plurima. pura fuit. ḡnālis acerrīa. lōga.

¶ Prio fuit gñal' q꞉ lꝫ ñ ꝑtulerit oēs ſpēs paſſio
nū q̄ ſibiīuicē ñ ꝯpaciūť nec xp̄m decuerūt. paſſ⁹ tñ
eſt oīa gña paſſionū. Qō ptꝫ q̄ꝝtū

	inferentia		ab ōi ſtatu ꝯditiōe ſexu
ad	bōa amiſſa	q꞉	ī ſenſibꝫ ī rebꝫ. fama
	ipſa paſſa		in toto corpe. ſenſibꝫ.

Fert qbꝫ. amiſſe res. paſſus corpe toto

¶ Recitatur hoꝝ pſecutio in pantheologia ꝛ in
alijs doctoꝝ libris. Et vide infra in roſario vbi hñť
ſingl'a pſequuta. Et pfunde dijudica ſi ñ ex totis vi/
ribꝫ illi ꝯpatiēdū q̄ ab ōibꝫ ꝛ in ōibꝫ voluit pp̄ te pa/
ti. ¶ Scdō fuit eius pena multiplex ꝛ diutīna. Tā
eñ multiplex fuit pena inflicta. vt nō ſit qui dinūe/
ret. multiplicata q̄ppe ſup capillos capitis ei⁹. Mul
ta eñ flagella pctōribꝫ multis debebāť. q̄bꝫ ōibꝫ ſe
ſuppoſuit ipſe. Nōne ab ortu natiuitatis vſqꝫ ad oc/
caſum mortis paſſus eſt plurima ꝛ varia gña tormē
toꝝ. Paſſus eſt vt dñs Jo. ſcoenhouie ī epl'a ad car/
thuſieñ declarat. In vbis. in factis. ī cordialibꝫ ma/
chinatiōibꝫ ꝛ extiſtimatiōibꝫ impijs ꝛ iniurioſis.
Quarto in tormētis. Quito in effabilibꝫ ꝛ ineſtima
bilibꝫ doloribꝫ bñdicti cordis ſui. vt illic late declarat
Et nōne etiam in ōibꝫ actibꝫ ſuis? Habuit eñ in v/
bis ꝯtradictores. in p̄dicatiōibꝫ ꝯtemptatores. in o
pibꝫ obſeruatores. in miracl'is blaſphematores. ī pe
nis irriſores. ī morte exp̄bratores. Uere vē dñe ihu
ſato durior q̄ tantis ñ ꝯmoueť. Nōne ꝛ in ōibꝫ locis
In p̄ſepio indigentiam. in deſerto pugnam. in tem
plo reſiſtentiā. in hoſpicio obſuantiam. ī itineř mo/
leſtiam. in ciuitate eiectiōem. in mōte p̄cipicij cona
tum. In orto. in atrio. in p̄torio ꝛ cruce tāta ꝛ talia
q̄ꝫta nec enumerari pñt. Paſſus eſt ꝛ de ōibꝫ inſtru
mentis. puta illuſorijs vilefactorijs ꝛ tortorijs. line
is. ligneis ꝛ ferreis. Quis ergo nō ꝯpatieť tibi cum
tam multiplex ſit pena inflicta. Fuit ꝛ pena chriſti
diuturna. paſſus in tpe ōni etiam ab inſtanti ſue cō
ceptiōis. iuxta intellectum gerſonis. Nonne in īfan
tia paſſus eſt anguſtias vteri fetorem ſtabuli. ꝛc̄.
Nonne in puericia labores multiplices. cum ſubdi/
tus eſſet eis. Quis vnq̄ꝫ paupratis tante. q̄s abſtinē
tie tante. In adoleſcētia in deſerto ꝯgreditur. p⁹ ad
paſſionis viam currēdam accingiť. Ita q꞉ nullū tē
pus aut etas inuenitur in quo ſalus mundi non pa/
teretur. Unde ꝛ in pſalmo. lxxxviij. introducitur dic
ac nocte anima eius ſaciata in malis. Non tedeat i/
gitur compati vnquam. nec ei benedicere in omnibꝫ
diuinis horis.

Plurimum quoqꝫ aggrauabatur pena hec
ex puritate afflictionis ꝛ acerbitate eiuſ/
dem. Puram autem dicimus quia non
habuit mixturam conſolationis. Sicut vinum di/
citur purum quod non eſt alteri liquori admixtum.
In omni autem ſua paſſione chriſtus nullum habu
it conſolatorem. Adeo q꞉ ipſe conquerendo dicat Qui
me conſolaretur non inueni. Non enim conſalabā/
tur eum lictores ꝛ hoſtes. ſed pro vino conſolatiōis
mirram propinabant afflictionis. Non iudeorum
principes ſed ſtabant illudentes ꝛ in eum dentibus
frementes. Non gentiles ſed coronam capiti infigē
dam erant plectentes. Non noti ꝛ diſcipuli ſed dere
linquebant eum affugientes. Unde ſingulariter con
queſtus eſt dicens Elongaſti a me amicum ꝛ proxi/
mum ꝛ notos meos a miſeria B

¶ Uere domine iheſu noti quaſi alieni receſſerť
a te. dereliquerunt te proximi tui. ꝛ qui nouerūt te
obliti ſunt tui. ſed ꝛ beneficiorum tuorum ꝛ preſum
ptuoſe ſue ſponſionis. Ubi enim nunc ſunt quos
paterna ſollicitudine in omnibꝫ conſeruabas. cum
quibꝫ nocte illa paſcha manducabas. quorum pedes
laueras. quibꝫ corpus ꝛ ſanguinem dederas. quos
tam dulci ſermone conſolatus fueras. atqꝫ pri tam
diligenter commendaueras ꝛc̄. ¶ Ubi nunc o pe/
tre conſtantia tua? Diſti enim. Et ſi omnes ſcanda
lizati fuerint ego non ſcandalizabor ꝛc̄. Ubi iohan/
nes familiaritas tua. Ubi tua fratriſqꝫ tui germa/
na preſumptio qui calicem domini potare vos poſ/
ſe affirmaſtis. Ubi proinde Jacobi minoris ſymōis
thadei. carnalis conſanguinitas. Ubi thome viri/
lis animoſitas Ubi Bartholomei generoſitatis au
dacia. Ubi pauloante o vos omnes ſocij menſe qui
abire noluiſtis ab habente verba vite. Et ecce nunc
fugiſtis omnes.

¶ Sic amantiſſime domine torcular calcas ſol⁹
ꝛ de gentibꝫ vir non eſt tecum. percuteris bone paſ/
tor ꝛ ecce diſperguntur oues. Sed forſan mulier ti/
bi adeſt mater aſtans cruci. ſed non ad conſolatio/
nem tibi ſed ad aggrauamentū doloris. Sed nec pa
ter eternus qui te dilexit ſemper is conſolari te volu
it. ſed pro nobis tradidit te voluntati inimicorum
permittendo agere quecunqꝫ crudelia voluerunt
Abiecit. Immo percuſſit tradidit ꝛ dereliquit. ꝛ in
finem vt ipſe conquereris eſt oblitus tui. Ue mihi.
Heu oblitus in finem. Uere grauis paſſionis hoc
verbum argumentum Ad quid obliuiſceris mei in
finem. Grauius illo verbo Ut quid dereliquiſti me
Eya q̄s mō tā īſenſibil' ñ ꝯpatieť audita tā lamēta/
bili dilci ꝯq̄ſtione quis non lacbrimis rigabit ora ꝛ

riuos diriuet lachꝛymarum. Grauius enim eſt obliuioni traditum ꝗ auxilio deſtitutum. et non ſoluȝ oblitum. ſed oblitum in finem.

Maiorē tradiri. deſtituti. derelicti ſignificat calamitatem. quando ſic derelictꝰ vt neqȝ in memoria ſit eiꝰ in quē multo maxime ſpem ſuā poſuit. penitꝰ ꝓiectus in illū ex vtero ꝛ ab vberibus matris eiꝰ Qualis aūt hec derelictio. hec obliuio fuit paſſim omēs ſcribūt. qꝛ ſubtractio ſupne cōſolatiōis. aut auxilij ſupnatal'. ita ꝙ nulla fuit eo ī mitigatio doloꝝ quēadmodū in patientibꝫ ceteris deꝰ immittere ſolet. Sȝ quid eſt qḋ dicit in finē. Eſt vltimū plane ꝗddam finis iſte. Sed nō tpis Nō eñ oblitus eſt eū deꝰ vſqȝ in cōſummatiōnē ſeculoꝝ. Sed vltimū eſt virtū et poteſtatis. Tradidit ei eū deꝰ in manꝰ inimicorum Et quia plenꝰ grā ꝛ veritate cui nō erat vir ſilis ſuꝫ per terrā traditꝰ eſt velut verus iob ſi fas eſt dicere in manꝰ ſathane. ꝛ derelictꝰ ꝛ oblitꝰ vſqȝ in finem Hoc eſt vſqȝ ad vltimū pḡtis ꝛ furoris diabolici.

Traditus iuxta yſaiam vt cōculcaret̄ derelictꝰ vt pateretur oīa hoſtice libidinis tela qꝛ plenꝰ grā ꝛ fortitudine certꝰ nō vinceret̄. Derelictꝰ ergo xp̄s in paſſione. ſicut in certamine fortitudo q̇ oppugnari pōt vinci nō pōt. Nō eñ cōſolatus eſt eū pater. ſȝ pure ī paſſione dereliquit. q̇ tamen ceteros etiā pctōres cōſolari ſolet. Pater ergo nulliꝰ nec oīm quidē iſtm̄ ſanctoꝝ paſſiōes xp̄i paſſioni poſſe cōpari. Nec quē piā ſic vſpiā derelictū Vere ꝓprio filio nō pepcit. ſȝ ꝓ nobis omnibꝫ tradidit dereliq̄t ꝛ ita dereliq̄t illū

¶ Et poſtremū qḋ oīm mirabiliꝰ dictu. difficiliꝰ credictu. nec ps ipa ſupior xp̄i q̇ cōtinue fruebatur deo ē cōſolata eū. Nullꝰ eñ iuxta ſanctū Thomā fiebat ī

C fluxus virtū benedicte aīe eiꝰ ſupnarū in inferiores. ſed fuit redūdantia talis cohibita ꝛ ꝑ miraculū ſm Scotū ſuſpenſa vt totꝰ purꝰ pateret̄ ꝛ dicere poſſȝ. Repleta eſt malis aīa mea. A nullo igit̄ cōſolatꝰ

Nō pater. aut mater. noti. hoſtes. ſi aīe ps

¶ Fuit ꝛ paſſio hec acerba ꝑtim ꝓpter aggrauantia

D dcā ꝛ adhuc dicēda ꝛ ꝓpter genꝰ mortis. Fuit enim mors turpis immatura violēta. ꝛ acerba. ꝛ adeo intenſus dolor vt fortiſſimꝰ ille gygas. colūna totiꝰ fortitudinis. murꝰ ꝛ antemurale defecerit ferre nō ſuſtinēs. adeo ꝙ in. p̄s. dicat Defecit ī dolore vita mea Et ꝑ Hieremiā. Defeci ferre nō ſuſtinēs Et nihil miri. Circūdederūt eñ eum dolores inferni ꝛ funes mortis circūdederāt eū. Intrauerūt tunc aq̄ vſqȝ ad aīam eiꝰ. ꝛ torrentes belial terruerūt eū. Pertulit ipe qḋ nos debuimꝰ ꝑtuliſſe In q̄ dn̄s poſuit iniquitates oīm noſtꝝ. yſa. liij Cōſtat aūt ſua hoſtia ac victima vniuerſe ſacre pagine teſtimonio redēptū hominem a miſerijs inferni. Inferni aūt miſerie non ſolo ſenſibili dolore ſunt. Neqȝ ſic ab inferni doloribus redemit vt ad reliquas infernalis miſerie calamitates abſqȝ dolore manceremꝰ aſtricti ꝑferēdos. Qui ergo totos totaliter redemit ſicut ꝓ dolituriȝ indoluit Ita iuxta quoꝝ̄dā opiōnē nō ſcripturis ꝯrīa ꝓ infernaliter turbādis turbatꝰ eſt. ꝓ anguſtiandis etiam diabolico ꝛ inuiſibili artificio anguſtiatus. ꝓ deſolandis deſolatus. Iuxta illud Pſalmiſte. Super me cōfirmatus eſt furor tuus ꝛ omnes fluctꝰ tuos induxiſti ſuper me. Vel vt ſanctꝰ Hieronimus habet. In me tranſierūt ire tue. Super quo verbo in cōmentarijs ſuis dicit. Iram ac elationem furoris tui quas in gentibꝫ effuſurus eras ſuper me īduxiſti. qꝛ eorum peccata ſuſcepi Sicut alibi diciȝ Propter peccata populi percuſſi eum. Unde ꝛ in eodem p̄s. ait. Quia repleta eſt malis anima mea. Ut nullus fuerit ſancte illiꝰ anime angulus. neqȝ in carne neqȝ in mente quo nō diabolice vt aiunt malitie inſultus penetrauerit Illo ſolo nō paſſo in homine redemptore quo nō eſſet paſſurus apud inferos redimendus. Sane tamen intelligatur ꝓpter opinionē doctorum verū paſſus in ſuperiore portione pro quo nō parum facere videtur verbum illud in canticis. Fortis eſt vt mors dilectio. dura ſicut infernus emulatio. et cetera.

Salua intelligētia Gerſonis q̄ explanat verbū Ubtini vt infra tāgitur ꝛc. O igit̄ vos oēs qui tranſitis ꝑ viam attēdite ꝛ videte ſi paſſio ſit ſilis huic. dolor ſilis huic dolori. apiant̄ cathaacte cordis. fluāt ꝓfluuia oculoꝝ ſuper dn̄o tali. talia tam vniuerſalia multiplicia diuturna puriſſima acerbiſſima paſſo ꝓ nobis

¶ De circumſtante re .§. tertius

Tertiū principale aggrauās eſt res circūſtās t Ipſe locus. ſitꝰ. ꝛ tp̄s. ſociꝰ. genꝰ. aſtant E

¶ Prima circūſtantia aggrauās eſt locꝰ ipe ꝛ ciuitas inclyta hierl'm. in terra ꝓmiſſiōis. vbi mlti erāt vbi tanta bōa īpenderat. ſed retributum ē pro bono malū. Uoluit aūt in hierl'm pati vt dr̄ in pātheologia. Propter ꝓditoꝝ iniq̄tatem oñderet ex principibꝫ ortā paſſionis virtutē diffūderet̄ ꝑ orbē. ſaluatoriȝ hūilitatē vt ſeq̄mur eū. natꝰ bethleem oblatiōis figuratōēȝ ſiḡ ipleret (paſſꝰ hierl'ȝ

¶ Altera circūſtantia aggrauās ē Crucis ſitꝰ ī mōte. ſ. caluarie Loco deſpecto ꝛ viliſſimo. qꝛ extra portam in loco damnatoꝝ. inter cadauera ꝛ oſſa dānatorum defūctorū. Uoluit aūt extra portā pati ratione triplici F

figuratiōis. hircꝰ ei extra caſtra ducebat̄ (tātes .ſ. imitatiōis. Exeamꝰ ḡ extra caſtra īꝓpiū eꝰ porꝯis ſaluatōis Nō ſub tecto ſȝ ī aere cōi vt oībus pateret acceſſus cōis. Pati nihilominꝰ ꝯgrue ī loco caluarie voluit vt in loco dānatoꝝ erigerent̄ vexilla G

martirū ¶ Tertio aggrauat tp̄s qꝛ tp̄e paſcali ꝛ ho

ra meridiana Nã in paſca multi cõueniebãt. Et qñ
gaudiũ habuiſſet ipe occidebaẗ. Et plurimũ doluit
ꝗ tũc qñ deuotiõi inſtitiſſent morti filij dei opaꝫ da
bant. O vere dñe feſtũ tibi vertiẗ in luctũ ꝛ gaudiuꝫ
in merore. Noteẗ tñ hic ſentẽtia eximij ꝛ p̄ſtantiſſi/
mi doctoris Pauli burgẽſ epi viri p̄clariſſimi quaꝫ
ſup Marc. cap̄. xxvi. addit q̃ vir tandẽ magno dei
munere ꝓdũt in lucẽ. Qua facile oĩs inẗ doctos diſce
ptatio tolliẗ ꝛ ãbiguitas doctoꝝ tũ grecoꝝ tũ latio/
rũ quã illic latiſſime ꝛ multoꝝ magnoꝝ iudicio do/
ctiſſime ẽ ꝓſequitꝰ. Tenẽdũ em̄ dñm ieſũ paſca non
reiectũ ſꝫ rigore legis vera deciaq̃rta luna ad veſpeꝝ
nõ cũ iudeis mãducaſſe qꝛ eodẽ calculo nõ in illoruꝫ
die feſto dñs fecit in mõte caluarie ꝯuiuiũ pinguiuꝫ
medullatoꝝ ꝯuiuiũ vindemie defecate. ꝯuiuiũ p̄ci/
pitans mortẽ in ſempiternũ. Hoc viuũ ꝛ viuificum
paſca celebrauit in vero plenilunio qñ ipi reſtãte ve/
ſpera parabãt mãducare paſca legale. Et id grandi
diuine diſpenſationis miſterio vt veris iudeis verꝰ
rex iudeoꝝ paſca tũ tipicũ tũ verũ in vero nõ traiec/
to die feſto celebraret. Qui plenꝰ iſtud noſſe velet il
lic Paulũ illũ vbi ſupra legat ꝛ diſceptationẽ inter
grecos ꝛ latinos ab eo cõcordatã inueniet. Et lꝫ qui
dã aliter q̃ꝫ ipe de calculo ſentire videãtur. ſuã tñ o/
pinionẽ fortiſſimis ſacre ſcripture (cui i hmõi magis
q̃ꝫ calculo ſtandũ) auctoritatibꝫ ſtabiliẗ. xp̄m ſcꝫ ñ in
die ſolẽni paſce (ſm iudeoꝝ tũc obſeruationẽ) paſſuꝫ
ſed die q̃ agnũ paſcalẽ mãducare ſe ꝑabant ꝛ die pa/
raſceues paſce. ¶ De hora quoqꝫ tenẽdũ qꝛ hora
meridiana crucifixꝰ. ſ. ſexta in eſtu ſolis dũ libere õ/
nes cõcurrere poſſent ꝛ in ꝓpria redire. mortuꝰ vero
nona q̃ tertia illic erat pꝰ meridiẽ: qm̄ ab ortu ſol' cõ
putabant horas. Eſt em̄ nona hora ſm Greg. ꝛ Be
dã. qñ ſol a ſũmo axe deſcẽdit tepeſcẽs q̃ erat ꝛ i cli
te nrõ meridies. Qđ facile ex euãgelio liquet vbi paẗ
familias p̄mo mane exiſſe dr ꝯducere operarios i vine
am ſuã. Deiñ circa horã tertiã ꝛ ſextã ꝛ nonã vbi no
uiſſimã horã ſcꝫ. xi. vnã facit reſtantẽ in. xij. Cũ igiẗ
dici duodeci hore ſint: ꝛ in illis regiõibꝫ cõiter fere cq
noctũ ẽ.. relinq̃ẗ ſextã horã fuiſſe illic meridianam.
Tertia itaqꝫ poſt meridiẽ nona diei hora illic fuit.
Hec pro ſtudioſioribꝫ ãnotata ꝛ veritate reuelãda.
Et vt ad deſtinata veniamꝰ pꝫ ꝗ ꝛ tp̄a iſta grandia
H fuerũt paſſiones agg̃uãtia ¶ Quartũ eſt ſocietatis
viſitas. ſ. latronũ in quoꝝ medio illũ crucifixerunt.
vt ſic illoꝝ p̄ceps putareẗ xp̄s. Voluit tñ ipe h̄ fie/
ri.

ꝓficatiõem — doceamur diſtãtiã bñdã i extremo.
p̄ intẽtiõeꝫ vt — crucẽ cũ bono latrone ſubeamus
electionẽ — miãꝫ ꝛ dei iuſticiã contemplemur.

Et itẽ propter ſcripture ipletionẽ q̃ dr. Et cuꝫ iniq̃s
deputatꝰ eſt. Et itẽ ꝓpter verba labioꝝ tuoꝝ ego cu
ſtodiui vias duras. Qđ verbũ lꝫ ſicut latie põiẗ ab õ
nibus fidelibꝫ cõgruenter dicaẗ nõ minꝰ q̃ꝫ a dño ie/
ſu. Verũ in originali hebraice veritatis nulli cõpete
re p̄t verbũ niſi dño ieſu vt Hieroni. in trãſlatione
ſua ex hebraica veritate teſtaẗ. dr em̄ ibi nõ vias du
ras. ſꝫ vias latronis. Quis ei tãtope amauit v̾ba õ/
nia labioꝝ dei. vt ꝑꝑea interrogãda ꝛ ꝯplẽda fuerꝫ
ambulet vias latronis? Et q̃liẗ ꝓpter illa verificãda
cuſtodiuit vias latrõis niſi cũ latronibꝫ ꝛ p̄ latroni/
bꝫ ductꝰ ad ſuppliciũ baiulãs inſigne p̄ncipatꝰ latro
nũ crucẽ. In medio latronũ velut p̄nceps latronuꝫ.
ꝛ ſup latrões excelſiꝰ crucifixꝰ fuit. Hec ſunt vie la/
tronis q̃s ꝑꝑ verba teſtamẽti dei ꝯplẽda cuſtodiuit
exoluẽs ꝓ latronibꝫ q̃ nunq̃ꝫ cũ latronibꝫ rapuerat ꝯ
ſors mortuorũ imunis a reatu mortuoꝝ. Vere inter
mortuos qꝛ mortuꝰ. Vere tñ liber qꝛ lib a reatu mor
tis. O vera via vite q̃ vere cuſtodiſti ꝛ ꝑfecte cuſtodi
ſti vias latronis. dirige vias meas. ꝯuerte pedes me
os in teſtimonia tua. Secũdũ aggrauãs ẽ genꝰ I
ſue mortis. ꝛ q̃litas ꝛ vilitas tormentorũ. Fuit eni
id mortis ſupplicium

Acerbiſſimũ — Pena em̄ hec crucis. ſ. amarioꝛ ẽ
turpiſſimuꝫ — morte. Eſt em̄ mors producta. Et
diuturnum — Ideo aplo nõ ſtatim ſatis fuit di/

cere xp̄m obedientẽ vſqꝫ ad mortẽ. niſi adderꝫ. mor
tem aũt crucis. Itẽqꝫ Petrꝰ actũ. ij. Hũc affigẽtes
interemiſtis. Neqꝫ em̄ affigẽtes legendũ ẽ. ſꝫ (vt in
greco ẽ) affigẽtes. Itẽ actuũ. v. Quẽ interemiſtis ſu
ſpendentes in ligno. Itẽ actuũ. x. Quẽ occideꝛt ſuſpẽ
dentes in ligno. Qua morte nihil turpiꝰ fuit inẗ om
nia genera mortꝫ. vt ait Augꝰ. Quia ibi ꝛ dolore ac/
rimo exagitãẗ ꝛ cruciatꝰ. ꝓter quorũ finitionẽ etiaꝫ
mors ipa qñꝫ dulcꝫ appet ꝓrelãẗ. Heu heu q̃ꝫtꝰ cru/
ciatꝰ xp̄m in cruce extẽdi ꝛ clauis ferreis affigi. Eſt ꝛ
genꝰ huiꝰ ſupplicij turpiſſimũ q̃ nullũ ignominioſiꝰ
in lege fuit. iuxta illđ Deute. xxi. Maledictꝰ oĩs q̃ pẽ
det in ligno. Ideo ꝗ añ orauit. Ne ꝑdas cũ ipijs aiaꝫ
meã. i. gñe talis mortis. Tñ vt nos a maledictõe eri/
peret ꝓ nobis factꝰ ẽ maledcm̄. Eſt ꝛ diuturnũ. Nõ
em̄ crucifigi ẽ occidi. ſꝫ in doloribꝫ mortis diutiꝰ vi
uere. ꝛ in ꝓductiore cruciatu ſꝑ mori. Quis h̄ gemi
tꝰ lachrymaſqꝫ ꝯtinebit. attẽdẽs mortꝫ xp̄i genꝰ. O
dirã mortẽ! O inauditã a ſeculo crudelitatẽ. Nuſq̃ꝫ
aliqñ patrie ꝓditoꝛ. ciuiũ depopulatoꝛ. latro publi/
cꝰ. in frẽs ſicariꝰ. ꝑentũ interemptoꝛ. aut quãtũlibꝫ
facinoroſus tali mulctatꝰ ẽ gñe mortis. Fuerũt ꝛ la
trones ꝯſuſpenſi ſꝫ nõ legũẗ ſic extẽſi. trãſfoſſi. irriſi
Sꝫ q̃d multis moroꝛ. Neſcio q̃bꝫ v̾b em̄ ꝓſeq̃r nefas
Nõ ei gabianã h̄ crucẽ deſcribimꝰ quã Marcꝰ tulliꝰ
vniuerſe eloq̃ntie ſue v̾b ac viribꝫ velut effuſis totiꝰ
ingenij ſui fõtibꝫ ꝓſecutꝰ ẽ. Facinꝰ indignuꝫ eẽ ꝓcla/
mãs ciuẽ rõanũ ꝯ oẽs leges i crucẽ eẽ ſublatũ. Quid
de hꝰ igiẗ crucꝫ idignitate dicẽꝰ i q̃ deꝰ a cultoribꝫ dei
ſuſpenſus atꝫ ſuffixꝰ ẽ. Tacemꝰ qꝛ iparces ſumꝰ ꝛc.
Sed voluit hoc genere mortis in cruce ſcꝫ mori. vt
dicitur in Pantheologia.

rõe
imitationis — mēbra nullū mortꝫ gen⁹ fierēt.
ſatiſfactiõis — ī ligno fierꝫ ſatiſfactio ī q̄ trāſgreſ⁹
purgatiõis vt — exaltat⁹ n̄ ſolū t͛rā ſꝫ aera purgarꝫ
ſaluatiõis — a cruciatu diriſſiõ īferi noſ ſaluarꝫ
pfectiõis — ad pfectiõis viā p crucē nos ducerꝫ
ꝛ miſterijs erudiret.

¶ Ultimo aggrauabat plurimū Aſtantiū ꝛ ꝯcurrētium ad ſpectaculū multitudo ꝛ irriſio. Cōuenerāt em̄ illic popul⁹ ex oī fere natiōe que ē ſub celo ad feſtū diē. inter q̄s ei⁹ fama denigrabat̃. Cui⁹ leſione bonis ꝛ dignis maius nihil. Crudelis em̄ q̄ negligit famā Qui q̄ an̄ famoſior eo deſpectior mō. ¶ Et tot fert fere opꝓbria quot fame ei⁹ detrectāt. Sed quō irriſus fuit euāgelica hiſtoria tradit. Que irriſio q̄tam patientē grauet nouit poeta q̄ dixit. Nil hꝫ infelix paupꝑtas durι⁹ in ſe. q̄ꝫ ꝙ ridiculos hoīes facit. Et vt aliquantulū ꝯiectare poſſim⁹ aſtantiū ꝛ deridentiū multitudīēꝫ ꝯſideratu digniſſimū ē qđ Joſephus de bello iudaico ſcribit. Dicit em̄ ꝙ cū nero ceſar ſpreuiſſet rebelliōnē gentis iudee cōtra impium ſcripſit ei p̄fectus numerū iudeoꝝ ꝯcurrentiū ad diem feſtū eſſe mille milia ꝛ mille milia ꝛ centū milia. id eſt vigeſies centena milia ꝛ centū milia. cū tamē ſm legē imundi nō eſſent numerati. Un̄ ꝛ in obſidione ꝛ vaſtatione hieroſolimitāe vrbis q̄ ſub tyto facta eſt mille milia ꝛ centū milia hoim. aut fame: aut gladio interfecti ſunt. exceptis hijs q̄ captiuitate in omnē ventū diſperſi ſunt quoꝝ grādis nūerus erat vt idem Joſeph⁹ tradit. Et nō dubiū quin omēs iſti ad tā grande ſpectaculū vel curioſitate vel rei nouitate puo lauerūt. p̄ſertim cū fama xp̄i ꝛ opinio ī omnes illos fines nota fuerit. Attende ergo cū claritatem nōis ſui a patre tam attenta orōe petierit. tam etſi honorē ſuū (quia ſuuꝫ) nūq̄ꝫ queſierit. q̄tuꝫ hec denigratio ſui nōis ei moleſtie intulerit. O duras mentes. O ſaxea pectora. o adamātina corda q̄bus circūſtantiarū harum cōſideratio. nō mouet mollit. flectit. Uere ſatis duriora corda que tantoꝝ attentione aggrauantiū nō dant ꝓfluuia lachrymarum. O da cor carneū xp̄e vt cōpatiamur tibi

¶ De aggrauantijs internis. et primo de p̄cognitione. paragraphus primus

I

Ed iā ad cōſideranda aggrauātia intna nos demū que tn̄ ſupficialiter ꝛ pfunctorie ſunt tangenda. integrū em̄ ea ſola tractatū exigerent. ſi plene deberent declarari. Et primū eſt precognitio ꝛ aīe xp̄i lipitudo. Plene ei oīa penalia futura p̄cognouit. nec clauſis (vt aiūt) oculis calicē paſſionis bibit. Sed habens latitudinē mentis omnia precognouit. nec propter multa. ſingula min⁹ Dicitur in Eccleſiaſti. Qui addit ſciam addit ꝛ dolorem. Hoc in te domine ieſu factū

dū preuidebas
oīa ꝛ ſingula tormenta:
oīa pctā cōmiſſa ꝛ cōmittēda
ꝓuipēſiōꝫ paſſiōis futurā ꝛ īgtitudiēꝫ

Oia tormēta. pctā videt. q̄ ſpnēt

¶ Quā hoꝝ p̄uiſio chriſtū aggrauabat teſtimonio ſunt duodecim illi grad⁹ exordiales ſue paſſionis Qn̄ ex ſola horum vt ſic dicā imaginatiōe p̄uidit hibendi calicis amaritudinē q̄ tam grādis hauſtu fuit vt oīm aīaliū fortiſſim⁹ ille leo de tribu iuda qui ad nulli⁹ pauebat occurſū. ſubitur⁹ tn̄ miſteriū illud cepit. Pauere. tedere. cōtriſtari adeo vt cōfiteret̃ triſtem animam ſuam vſqꝫ ad mortem. Fact⁹ item in agonia. anxietate ꝛ anguſtia. moleſtia. labore. laſſitudine tanta tamq̄ꝫ vehemēti vt quod nuſq̄ꝫ factuꝫ cōmemoretur. qđ etiam de nullo q̄tūlibet afflicto ꝯpertū ſudorē ſanguineū ſudaret. Et q̄ fortibꝫ oībus colūpna fortitudinis eſt. velut gigas ad currendam viā. Ipſe ſub onere fatiſcens op⁹ habuit angelo confortante de celo. Et fortiſſim⁹ ille gigas q̄ velut murus ꝛ antemurale toti vrbi fortitudis poſitus ſaluator: Immo q̄ petra ꝛ rupes toti⁹ refugiū a deo derelīqui voluit exinanire ſeipm ac deficere vt neccitatem haberet aliunde querende cōſolationis. Nunq̄d vel ſimulate defecit aut angel⁹ adulatorie cōfortauit Abſit Sed vere ꝛ veraciter omnia geſta ſunt. et vere cū angelus cōfortauit vt pateret magnitudo paſſionis Et hec. xij. in hijs verſibus

Heu pauet. ꝛ tedet. triſtis. ſꝫ agōe vl' anxi
Anguſt⁹ q̄ꝫ. moleſt. labor. ꝛ laſſ⁹. q̄ꝫ ſudat M
Sicq̄ꝫ fatiſcit. deficiēs. ſolat̃ ab alto.

Si cū ſic affligit ſua p̄uiſio quid fecit ipa plata paſſio ¶ Pro aliquali tn̄ lucidiore noticia graduū pdcōruꝫ notādū ꝙ hū grad⁹ ſumūtur nō quidē omēs ex euāgelico textu. ſed ex cōdependētia actuū ꝛ ꝯſequētia coꝝ inter ſe. Ita ꝙ q̄ nō ponūt̃ in textu vel cōſequētia vel antecedētia ſunt ad ea que ponūt̃ Primus aūt vt ex textu patet ē Pauor. Cepit aūt pauere. dr̄ Marci. xiiij. Eſt āt pauor ſubiti terroris ꝯcuſſio. Sic dr̄ Gen̄. xv. de Abraam imolaturo ſacrificium dn̄o ꝙ pauor irruit ſup eū ꝛc. ¶ O attendat hic mens deuota ꝙ ille cuius nōie audito pauent vniuerſa. Ad cuius item nutum pauent columne celi ꝙ is pauere cepit ¶ Secundus gradus eſt Tedium Dicit em̄ text⁹ Et tedere Marc. xiiij. Eſt autem tedium fere victa ſufferentia. Qui gradus recte ſubſeq̄tur priorem. Nam adeo pauor increſcit ꝙ tedium gignat. Ita ꝙ dicere poterat dominus omnis vite. Tedet me vite. De quo videtur. iiij. Regum. x d. Dominus cepit tedere ſuper iſrahel. O nota verbum dijudica miſterium Terti⁹ gradus eſt Meſticia vel triſticia vſqꝫ ad mortē nō ſolū extēſiue ſed ꝛ intēſiue.

Adeo enim duo priores increuerunt ꝙ ad hunc de/
duxerunt. Eſt autem Triſticia vſqȝ ad mortem me
ror. qui ſi maior eſſet occideret. Unde ipſe dixit Tri
ſtis eſt anima mea vſqȝ ad mortem ⁊c. Cui q̄drat
illud Eccleſiaſtici. xxxviij. Nonne triſticia ineſt vſqȝ ad
mortem ⁊c. Sed increſcit iſte meror ad apparenti/
am ⁊ Sequitur

¶ Quartus gradus ſcilicet Ago
nia De qua Luce. xxij. Factus in agonia. ¶ Eſt au/
tem hec agonia ſancte voluntatis pugna cum na/
tura equata vel cū poſſibilitate nature. hac refugiente
illa volēte ex charitate mori. Hāc āt agoniā ſp xp̄m
ab inſtanti cōceptiōis habuiſſe aſſerere Gerſon ad ꝓ
uincialem celeſtinoꝝ ſcribēs dicit temerariū ſim̄ ⁊ ꝓ
ſumptuoſum. Un̄ ꝓ ꝯcordia ſic dicentiū Notāda eſt
differētia inter agonē ⁊ agoniā Agon q̄dem in tota
vita fuiſſe dr̄. n̄ tn̄ agonia ſcȝ experimētalis in corpore
pugne ꝑceptio ⁊c. Notāt hoc dn̄m ihū v̄ba crebrius ꝓ
ſertim ibi. Baptiſmo habeo baptizari ⁊ quō coartor
q̄uſqȝ ꝑficiatr. ⁊ h̄ Bernardinꝰ tenet. Sȝ ecce q̄d ex
pugna ꝯſeq̄r. Quītꝰ gradꝰ ſcȝ Anxietas q̄ licȝ ī textu
nō pōatr. ꝯſeq̄r tn̄ ex agonie pugna. ⁊ ē agonia āguſ/
tie prima De q̄ dici videtr. Anxiatꝰ eſt ſup me ſpiritꝰ
meꝰ ⁊c. ⁊ in Baruch Sp̄s āxius clamat Hāc in dn̄o
ꝯtemplatꝰ Ancelmꝰ cū Bōauētā aiūt. Dn̄ator dn̄e
Un̄a ie tue tam vehemēs anxietas ⁊ anxia ſupplica
tio ⁊c. Hec increſcēs gignit gr̄dū ſequētem. Sextus
gradꝰ eſt Anguſtia ⁊ eſt ꝑplexitas cuiꝰ nullꝰ apparet
exitꝰ Ita vt dicere habuit illud daniel. xiij Anguſtie
mihi ſunt vndiqȝ Que cōtra fuit yſa. xxi. dn̄s dr̄ Poſſe
dit me ſicut anguſtia parturientis Hic ſeq̄r. Septiꝰ
gradus eſt moleſtia ⁊ ē ſup vel ꝑgrauata virtꝰ mole
anguſtie obruta ⁊ ſupra vires q̄ſi preſſa Et licet dani
elis vi. dicatr ꝙ rex n̄ ſuſtineret moleſtiam. Rex tn̄ re
gū moleſtatr ⁊ ſummꝰ moleſti deo. Seq̄r. Octauꝰ gr̄dꝰ ē
Labor ⁊ eſt fatiſcēs vtꝰ Cōcathenacio āt eſt ex hoc.
Quia cū ſarcina eſt ſupra v̄tutē tūc neceē eſt laboratr
Laborauit ergo dn̄s ihs Laborare em̄ cum fecimꝰ ī
peccatis noſtris. Un̄ dicit Laboraui in gemitu meo
Laboraui clamās ⁊c. Hinc ſeq̄r. Nonꝰ gradꝰ ē Laſ
ſitudo ⁊ eſt fatigatio laborantis. Hoc eſt laboribus
exhauſta vtꝰ Grādem ⁊ ꝑgrādem neceē eſt fuiſſe ſar
cinam illiꝰ mandati. ſub q̄ magnꝰ ille gigas laſſitudi
ne ſuccubuit q̄ laſſo dat v̄tutē adeo. ꝙ iudicū. xvi. di
catr de ſampſone. aīa eiꝰ ad mortem vſqȝ laſſata Eya
igitr reficite laſſum. Et h̄ ſubſeq̄r. Decimꝰ gr̄dus Su
dor ⁊ eſt ex ſumma fatigatiōe humor excuſſus. ⁊ non
gregarius dn̄i ihū ſudor Sȝ ſudor ſanguineus. q̄a
factꝰ ē ſudor eius ſicꝫ gutte ſanguis ⁊c. Qd̄ ſinglarit̄
coarguit magnitudiēm dn̄ice paſſiōis. qm̄ ſi nullus
hō q̄tūlibet lubrica ⁊ illecebroſa carne. q̄talibet ſpe
ſalutis deſtituꝰ ſilēm agoniā in ſubeūda ⁊ veniente iā
morte ꝑpeſſus eſt. Quō vel exiliter ſuſpicari poteriꝰ
de mēſura illius paſſionis eiꝰ cuiꝰ ⁊ ſp̄us erat ꝓmp
tus ⁊ caro vtpote nulli maledicto obnoxia nulla te/
nus tā infirma q̄ȝ aliorū. ſed ad omne bonū patiſſiā
longe magis q̄ȝ ceteros hōies traheret affectio natu
ralis in vita ſua. ⁊c. Silentio id reueremur. ne
fruſtra ſudauerit enitamur. Putat tamen Berna/
dinus diſpoſitiue eueniſſe quia timor ⁊ amor bellā/
tes erant in corde ieſu Et ex timore imminentis paſ
ſionis ſanguineū humorem ad interiora reductum:
quē nimius amor liberādi hoīs ad exteriora repcuſ/
ſit ⁊ per poros ⁊ venas emiſit. Qui partim rememo
ratiuus erat omniū agonum ab inſtanti cōceptiōis
Partim repreſentiuus preſentium anguſtiarum
Partim ꝓgnoſticus imminentiū penarum. Seq̄r

¶ Undecimus gradus ſcȝ Defectio quo nō plus
poſſit Defecit enim anima anima eius. vt dicitur d̄
ſampſon. ⁊ ad mortem vſqȝ laſſata eſt vt dicat Hie
remie xx. Defeci ferre nō ſuſtinens Defectio em̄ te/
nuit eum pro peccatoribus derelinquentibꝫ legē. O
Deficiat ⁊ in ſalutare tuū anima mea. Sequitr

¶ Duodecimus gradus. Neceſſitas aliunde querē/
de cōſolationis. Et eſt qua ſicut pauper opus habȝ
elemoſinis. Ita laſſus fatiſcēs deſertꝰ opus habuit
conſolatione ſcȝ angelo cōfortante. Queſiuit em̄ q̄
cōſolaretur eū vt dicit in pſ. Proinde ait Bernar/
dinus chriſto in forma hominis conſtituto angelus
viſibiliter eius ſenſibus apparuit ⁊ velut hominem
in agonibus fatiſcentē vere confortauit Ita tamen
vt hec cōfortatio ad formā ſerui nō dei referatur Di
xit aūt verba cōfortantia ſicut decebat angelū. ⁊ audi
re hominem chriſtum cum demonijs ⁊ diabolicꝫ ho
minibus certaturum.

¶ Pregrandis ergo fuit hec
paſſio in finis complemento que tantis gradibꝰ ex/
creuit in principio Dirior forte in cruce vbi prorſus
derelictus vt pateretur. ſi tam dira vbi angelus ad/
huc confortans habetur. Vere fortis vt mors dilec/
tio. dura ſicut infernus emulatio. Non tamen dici/
mus ꝙ eius dolor intentior fuit ⁊ acerbior qualitati
ue q̄ȝ afflictio etiam damnatorum. Nam hoc aſſere/
re Gerſon temerarium dicit

¶ Quantum autem apꝑhenſio delictorum cor ſu/ M
um aggrauabat nec penna ſcribere. nec lingua dice/
re. nec cor valet cogitare. Omnia enim omnium ho
minū: preſentia. preterita. et futura peccata plenꝰ
vidit ⁊ magis diſtincte q̄ȝ aliqua mens aliquod ſin/
gulare Que omnia vidit poſita ſuper eum. Dominꝰ
enim teſte yſaia poſuit in eo iniquitatem omniū no
ſtrum: que ⁊ ſecundū ſanctū Petrū portauit in cor
pore ſuo ſup lignū. i. Petri. ſecundo vt copioſe ſatiſ
faceret pro eis. Tantū igitur pro vnoquoqȝ dolorē
aſſumpſit. quantus pro expiando ſufficere poſſet.
Qui tantus erat ꝙ iuxta Ubertinum nullus intelle
ctus minor ipſo internum poterit eſtimare. Nam
non ſolum nouit peccatorum multitudinem. ſed et
eorum maliciam ⁊ deteſtabilitatem clare et diſtin/
cte ꝑ plenitudinē ſue ſapie. ita ꝙ q̄olibȝ petm̄ ꝑ ſe ſup

cum innumeros in eo cauſabat dolores. Et potiſſimū iuxta eundē Ubertinū q̄nq̄ȝ. Ita ꝙ quolibꝫ peccatū mortale reſpectu aīe xp̄i erat ſicut furca q̄nq̄ȝ dentiū vno ictu q̄nq̄ȝ faciens vulneꝝ apturas Peccatū enim eſt

N

Iniuriatiuū dei		dei fili⁹ glīe deitat[is] amator
ꝓuocatiuꝫ vīdictē dī		pacis mediator
vt maculatiuꝫ imagis dī	xp̄s	aīaꝝ ſpōſus ⁊ zelator
deſtructiuū grē dei	aūt	regni grē inſtaurator
acq̄ſitiuꝫ pene īferi	erat	ſaluādoꝝ rēdēptor

Habuit igitur xp̄s ꝑpter ꝯditiōes iſtas tm̄ doloreꝫ q̄ꝫtum requirebat regula ꝑfecte iuſticie q̄ in ip̄o erat ⁊c̄. Proſeq̄tur hec Ubertin⁹ deuote Et vere tot⁹ ſtupidus q̄ in illoꝝ cōmemoratiōe nō mouetur Nos autē hec in decem diſtinxim⁹ iuxta decē peccati effectus qui ſunt

O

Offendit. ſpnit. ꝓſtat. deformat. ⁊ aufert
Vulnerat. inſanit. occidit. ꝑuat. ad orcuꝫ.

¶ Primo peccatū eſt dei offenſiuū. ⁊ idcirco ꝓpter peccatū vehemēter doluit. Nā ip̄e erat dei fili⁹ ⁊ glorie deitatis amator. ⁊ iō doluit de offenſa pr̄is. eo ꝙ nihil ita offendit deū ſiue diſplicet ſicut peccatum. Quantum aūt peccatū deo diſpliceat ex hijs ſeptem perpendere poſſum⁹

nihil diſplicet dō niſi peccm̄	m̄lta ꝯtumelia īfertur dō per peccm̄	preꝫ ex ꝑfectiōe quā infert ꝑꝑ peccꝫ	ex dei imutatōe q̄z optim iratuꝫ facit.

P

Nil odit. hic m̄lta. nā ꝑſeq̄t mala mutat.
in bonoꝝ abhoiatiōe. q̄z ſi iuſt⁹ peccauerit oim̄ iuſticiarum nō recordabor — ad deſtruendū peccatū

Et bona cōtemnit. — ꝙ laborat.
ab anima peccatoris tanq̄ȝ a templo diaboli
ſeparat et ſe

¶ Attende igit̄ ⁊ ꝑpende quantū ille vnic⁹ pr̄is de iniurijs tantis tanto patri illatis doluit quē tm̄ adamauit. Et ꝓſertim q̄z has iniurias ad ſatiſfaciendū aſſumpſit. Unde tm̄ dolere debuit ꝓ qualibet ſingulari iniuria cuiuſlibet peccati q̄ꝫtū erat grauitas iniurie ⁊ requirebat emendā q̄ prorſus vel pene erat infinita De hoc Ubertin⁹ exemplū adducit ⁊ ſilitudinem talem. Imaginare inq̄t ſi fili⁹ imperatoris ſūmi videret viliſſimū ribaldū patrē ſuū valde dilectū imꝑatorem trahentē ꝑ capillos ⁊ barbā. ⁊ ꝑ luta et cloacas inficiendo iactaret ⁊ calcib⁹ os ⁊ faciē horrēde ꝑcuteret. q̄ꝫtum putas dilect⁹ fili⁹ illi⁹ pr̄is amaritudinis deguſtaret talia decernēdo. Ita nihil ſunt in cōꝑatione que fuerunt in xp̄o reſpcū iniurie ſue diuinitatis ¶ Secundus effect⁹ peccati eſt qđ ē cōtemptiuū dei ⁊ beneficioꝝ eiuſdē. Et ſic quodāmodo paſſionis fructū annihilat ⁊ iteꝝ crucifigit ⁊ inq̄ꝫtuꝫ in ipſo ſanguinē ei⁹ denuo fundit. Dum preciū redemptionis eius abijcit. Iuxta illud apl̄i Hebre. vi. Rurſum crucifigentes ſibimetip̄is filiū dei ⁊ oſtentui habentes Ibi gloſa: chriſtū crucifigūt ⁊c̄. qui gratiam eius vilipendentes in pc̄tis iacent. Et certe pl⁹ ſm̄ gloſam peccat q̄ cōtemnit regnantē in celis q̄ꝫ q̄ crucifixerunt ambulantē in terris O q̄ꝫtum hec cōſideratio grauabat dolorē ieſu. q̄re ⁊ cōquerens ait. Laboraui inuacuū vane cōſumpſi ⁊c̄. ¶ Tertio ꝓſtat. id eſt peccatū aīaꝫ xp̄i ſponſā diabolo ꝓſtituit ⁊ cōiungit. Unde Hieremie. ij. Quō proſternabaris meretrix. Ipſe aūt ieſus aīarum ſponſus ē ⁊ zelotes q̄ q̄ntum aīas amauerit. tunc oſtendit quādo pro eis in mortem tradidit aīam ſuā. Och quantū ergo doluit quādo ſe ab eiſdē deſpici diabolo admiſſo conſpexit. Groſſum exemplū Ubertin⁹ ponit. Si aliquis pulcherrimus ꝑfectiſſim⁹ ſpōſus intraſſet mare ⁊ aridā ꝓ vna ſibi ſponſa acq̄renda. quā de viſcerib⁹ ſuis pauiſſet ⁊ nutriuiſſet ⁊ ad debitā nature formā ꝑduxiſſet. ⁊ quod de eiſdē ſuis viſcerib⁹ veſtes ⁊ ornamenta dediſſet. ⁊ feciſſet eam reginā nobiliſſimā ⁊ decoram Si iſta in oculis ſui ſponſi viliſſimū ribaldū ⁊ nigerrimū ethiopē acciperet ⁊ amaret ⁊ ſtercora ei⁹ comederet. ⁊ de ip̄is totam faciē deturparet ⁊ ſic ſpōſo diceret modo me oſculare. quia in alia forma me habere nō poteris. nihil eſſet dolor illi⁹ ſponſi reſpectu doloris xp̄i ieſu ſuꝑ anima ꝓſtituta ⁊ peccatrice. Quia incomparabiliter plus ꝓ iſta fecit q̄ꝫ ſit deſcriptū ſup̄⁹ illum feciſſe. ⁊ iſta plus incōꝑabiliter ⁊ pei⁹ cū diabolo fornicatur q̄ꝫ illa ⁊c̄ ¶ Quarto peccatū aīam deformat ⁊ nigrā reddit Treno. iiij. Denigrata eſt ſuper carbones facies eoꝝ. Et Ancelm⁹. Anima ſi in peccato fuerit nigrior erit coruo. Hinc quidā in vitaſpatrum vidit alias facies nigras habentes. Et de paulo ſimplice idem legitur Ieſus aūt venit vt ſponſus perfectiſſime diligens ſponſaꝝ decorem doloribus ⁊ anguſtijs ſe totū reliquās ⁊ ſe totū ꝑ cineres maloꝝ noſtrorum infudit vt faceret de ſe lauachrū vt poſſet lauare ⁊ delere turpitudinē ⁊ maculā peccatorum. Quomodo ergo doluit ꝙ poſt hec aīa ſe luto inuoluit ⁊ inquinat Quinto aufert bona gratie. Unde Trenoꝝ primo. Manū ſuā miſit hoſtis ad omnia deſiderabilia eius. Sicut anthiochus oīa abſtulit bona Et nota quattuordeci q̄ aufert ſm̄ ea q̄ de templo ablata erant. Q

.i. altare aureū	cādelabrum luminis	vaſa templi
Fert chriſtum.	**pneuma.**	**pia dona**
menſam propoſitionis cū	libatoria	
fides abit.	**⁊ ſpes**	

phiale que continēt liq̄da mortariola ī medita-
id eſt cor piū tiōib⁹ mala terūt
It pietas. memorans
velū de ſagis ornamētū au argētū ōne.i fructū
p̄iam et reū caritas bōe loquutiōis
dolor ac amor ⁊ bōa verbi.
cortinas de quatuor colorib⁹ vaſa ↄcupiſcibilia
q̄tuor v̄tutes cardinales.
Quatuor acta bōa.
theſauros abſcōditos tollit omne aurum id eſt
meritū obediētie caſſat

ſuſpiria caſſat obedit

¶ O q̄ta iactura peccati que hoīem tantis ſpoli-
at bonis Iheſus autem venerat vt reparator regni gratie. Unde contrarie ex iſto reſpectu ineffabiles dolores. Culpa eñi totum regnū gratie q̄tum ē ex ſe annihilat ⁊ diſſipat. Hinc attende ait Ubertinus q̄tum habuit horroris ⁊ doloris Ipe eñi ihūs ſm ſuum eſſe videtur quaſi totaliter gratia Non eñi eſt conceptus naturali ope Et ſubſiſtit in diuino ſuppoſito p̄ infinitam grām vnionis. Habuit igit̄ horrere culpam ſicut deſtructiuum ſui eſſe ⁊ ſue intentionis ⁊ cauſe aſſumptiōis nature. Et quia reparatio regni gratie non eſt niſi per deletioēm culpe. que nō habet deleri niſi per dolores correſpondentes offenſe. Ideo hoc reſpectu fortiſſime dolere habuit. ⁊ per ineffabiles ſupplicatiōes ⁊ immolatioēs ſui. habuit acq̄rere grām ſic indignis

¶ Sexto peccatum vulnerat ipſa naturalia ⁊ letiferum in anima vulnus infligit. Unde ihereminas. Inſanabilis eſt fractura tua. peſſima plaga tua Pro cuius intelligentia notandum q̄ bonum humāe nature tripliciter intelligi poteſt. Primo ipſa p̄ncipia nature vt puta potentie anime ⁊ huiuſmodi Et iſtō neq̄ tollitur neq̄ diminuitur p̄ peccatum. Scđo q̄ homo p̄ naturam habet inclinatioēm ad v̄tutem. et hec dicitur quoddam bonum nature Et iſtud diminuitur p̄ peccatum. Et hoc eñi q̄ aliquod inclinat̄ ad vnum ↄtrariorum oportet q̄ diminuatur inclināt io ad aliud. Tercio autem modo poteſt dici donū nature donum originalis iuſticie quod totaliter eſt ablatum per peccatum p̄mi parentis Quatuor āt vulnera ſm Bedā pctīn aīe infligit

	Ignorantiam		ratione
	Maliciam		voluntate
Scȝ	Infirmitatem	In	iraſcibili
	ↄcupiſcentiam		ↄcupiſcibili

¶ Sic itaq̄ ex peccato omnem languorem homo incurrit. ſic quod neceſſe dicere habet. Miſerere mei domine quoniam infirmus ſum. Magnitudo autē infirmitatis peccati. patet ex magnitudine medici ⁊ medicine. Propter hoc oportuit dei filium ſic pati ſic vulnerari potionari ⁊ tam diuerſas adhibere medicinas vt p̄z infra in Roſario Celio balnia folio
Q q̄tū ergo bonus ihs doluit q̄ cum vltro ad mortem feſtinaturum proſperit. p̄ quo curando tanta medicamina adhibuit Hinc conq̄rens ait āgelis ſuis Curauim⁹ babiloēm ⁊ nō eſt curata. Adducatur ſilitudo hic realis ⁊c. ¶ Septimo pctm̄ inſanum ⁊ fatuum reddit Homo eñi cum in honore eſſet nō intellexit ↄpat⁹ eſt iumentis inſipientib⁹ ⁊ ſtolidior fact⁹ eſt illis Cui⁹ ſtulticia p̄z in multis. Primo in via. q̄ eligit magis ambulare viam latam q̄ ducit ad mortem q̄ arctam q̄ ducit ad vitam. Exemplum de duob⁹ fratrib⁹. Scđo in incuria Bern̄. Sic ſtulti eſtimatores de maximis minima. de minimis maxiām curam gerūt. Maiorem curam hn̄t de carne morbida q̄ de anima. Silitudo p̄poſiti q̄ canem ſic impinguauit q̄ puellam iugulauit. Et epiſcopo cui pira oblata ⁊c. Tercio inſanū facit in menſa. Grego. q̄d inſanius q̄ p̄ modica delectatione carnis eterniis ſe obligare ſupplicijs Uita eñi pcti ait Bern̄. ingredientib⁹ p̄pinat mel ſophiſticum. p̄gredientib⁹ fel ⁊ acetum. egrediētib⁹ venenū aſpidum ⁊ inſanabile.

¶ Octauo pctm̄ occidit morte peſſima p̄s Mors pctōꝝ peſſima. ⁊ Paul⁹ Stipēdia pcti mors. De iſtis plurima vincentius in ſpecl̄o Et dyoniſi⁹ carth in tractatu de remedijs. Et q̄ pctōr domum p̄p̄am incendit. ſeſe occidit. de ſinu v̄tutum in os leonis ⁊ dyaboli currit. in tpe belli v̄tutum arma proicit. p̄ pomo vili regnum vendit eternum. ſerpentem venenoſum in ſinu pōit. ſpontaneus ſe dyabolo tradit. ⁊ funem q̄ ſuſpendat cum nectit. ſponſum ſpecioſiſſimū abicit. ſeſe a regno excludit p̄cioſius quod h̄ꝫ vilius ⁊ deterius quo p̄t expēdit. Sed q̄tū putas ſup huiuſmōi ihs doluit Nimꝫ ipe venit ad nos viuificādos. Perpēdat qui p̄t. ¶ Nono pctm̄ p̄uat a gl̄a eterna. Nō eñi habitabit in domo ei⁹ q̄ facit pctm̄. Ihs āt bn̄dict⁹ mortuus eſt vt ſic poſt mortem magni pontificis exul in patriam rediret. Quātum ergo doluit q̄ mortem ſuam fruſtrari vidit. vel fruſtrādaꝫ homine ſpōte decurrente a regno. ¶ Decimo peccatum ad orcum id eſt ad penas ducit inferni Peccata etenī ſunt inferi porte. Ihs āt ait vbertinus venit vt ſaluator ⁊ liberator a penis inferni. qui vt nos liberaret habuit pro omni peccato mortali dolorem exoluere correſpondentem ⁊ prepollentem in ratione diuine acceptationis cuilibet p̄ticulari pene in inferno debite malicie ſingulorum. Ex laces quantum doloris hinc habuit q̄ tantas euacuari cernebat.
Hec ergo anima fidelis perpendat. ⁊ videat impoſſibile eſſe comprehendere dolores quos p̄tulit bn̄dc̄s Iheſus. ¶ Ceterum etiam atq̄ etiam preuidit iuxta prediffinitum diuinitatis conſilium iheſus oēm ⁊ ſingulam p̄uipenſionem ⁊ ingratitudinem futuꝛ

chriſtianoꝝ .in quib⁹ videbat paſſionem deperditaꝫ
iri.eo ꝙ rurſus eum crucifigerent ꝛ oſtentui haberēt
Hinc Raban⁹ ait.videbat dñs ad augmētum dolo
ris ſui ſanguinē ſuum tam viliter ꝛ inutiliter effun/
dendum qđq; ſic in vanum laborauit.vt tunc vix v'
num latronem acqͥreret vnum apl'm pderet. Uide
bat iteꝝ a p̄ntib⁹ ꝛ futuris gn̄alem ingratitudinem
ꝙ etiam a chriſtianis tanq̄ʒ mortu⁹ a corde obliuiōi
erat dand⁹ qđq; pauciſſimi de tanto bn̄ficio ſibi gra
tias acturi erant.ſed peſſima viciſſitudine mala pro
bonis darent. Ita ꝙ ſi pati iteꝝ poſſet.peiora a ma
lis chriſtianis paſſurus fuiſſet q̄ʒ tunc a iudeis. No
uit em̄ ꝙ ſup dolorem vulneꝝ eius addentes p̄uari/
cationes.plagas ſuas quotidie renouarēt. Hinc cō
queritur p pſa. In vacuū laboraui.vane fortitudiēʒ
meam ꝯſumpſi. Et p alteꝝ lamentaꝛ. Ue mihi qꝛ
ꝗ factus ſum ſicut qui colligit racemum in autūno.
Et in ps. Que vtilitas in ſanguine meo. Eya igitur
compatiamur tam granditer pacienti propter pro
miſſionem futuroꝝ.

Obiectoꝝ mlt'itudo § .ij:

H Alteꝝ in fⁿum aggrauatiuum.eſt obiectoꝝ do
loroſoꝝ multitudo Que tam ſunt innumerā vt
S null⁹ ſit q̄ poſſet ad calculanda ea. Paſſus namq; ē
ꝛ doluit.De patris offenſā De matris triſticia De a
miſſa gl'a De merita pena. Propter commiſſa ꝛ cō/
mittēda peccata. O bōia q̄ dilectis ſuis nouit ſupuē
tura mala De paſſiōe ſua acerba Et qđ multa nūe/
raſſe proderit cum nō poſſimus attigere ad ſummā
Omnia illi dolorem adaugere etiam q̄ pleriſq; rele/
uamina videnꝛ.vt ſunt. Precognitio ſaluꝫ humāe
Reſtauratio ciuitatis ſupne Acceleratio reſurrectō
nis tercia die Glorificatio eiuſdem Iſta em̄ ōnia ꝛ ſi
milia q̄dāmō auxerūt xp̄i dolorem nō minuerūt C⁹
eſt rō iſta. Quia cū omnia hec euenirant ex xp̄i dolore
tm̄ dolorem debuit aſſumere.ꝛ diuina ſapia tm̄ illi
menti doloris debebat īfundere q̄ꝫtū ſat erat ad pre
dicta oīa ꝯq̄renda. Et ideo quo nouit viciniorem in
ſtare reſurrectioēm eo ampliorem aſſumpſit dolorē
vt imēſurabilem ſibi a deo p̄fixam menſuram poſſꝫ
adimplere ꝛc̄.ꝛ q̄ ſua glorificatio ſublimior eo paſſio
ſua maior Nō em̄ niſi patiēdo magna ad magnam
potuit gl'am itroire p eq̄s em̄ vias ꝯtēdiꝛ ad eā Quā
tam igiꝛ ꝯſitemur gl'am tantam etiam necē ē fuiſſe
arduam viam. Per ꝓnas em̄ ꝛ ignauas vias mag̃
gloria nō ambitur nec ꝯquiritur vnq̄ʒ. Sicut igitur
gl'a inercogitabilis ita paſſio incōp̄benſibilis. Me
rito igitur compatiendum ei.

T Impulſio fortis § .iij.

T Ertium aggrauamentum eſt ipulſio fortis Im/
pellebant enim mentem benedicti Iheſu ad ḡa
dem dolorem. dei
iuſticia ꝛ equitas diuina plenā ſatiſfactōeꝫ exigēs
ſapia ꝛ diſpēſatio mira .ſ. pie eoſi mēſura diſpēſāſ
amor ꝛ charitas imēſa volūtarie copioſe ꝑducēs

¶ Eſtimet hec q̄ p̄t.fontes hi oim doloꝝ. Dñs i/
giꝛ ihs ꝯformis diuie iuſticie ſciens ꝙ nō pceret deli
quenti.ꝛ ꝙ ſol⁹ ipē manū mittere poſſet in vtrūq;
tm̄ dolorē aſſumpſit q̄ diuine iuſticie ſatiſfecit.ꝛ eaꝫ
nobis placauit diuini tribunalis rigori ſatiſfaciendo
p omni delicto. O iuſticie ſacrificium grāde. Si nul
lus diuinam ad plenū in iudicādis ſcelerib⁹ iuſticiaꝫ
ꝯprehendit quis hoſtie illi⁹ magnitudiēm qua diui/
na iuſticia placata eſt preter illum q̄ obtulit intellcū
dimēſus eſt.ꝛc̄. ¶ Item dei ſapia ꝛ diſpēſatio di/
uina plurimū aggrauat Aiūt em̄ Qꝫ illi dolores fue
rūt in corde bn̄dicti ihu a diuina ſapia diſpenſati ſꝫ
menſuram innumerabiliū doloroſoꝝ obiectoꝝ.vt
late Ubertin⁹ in q̄rta pte declarat. Et potiſſimum
Amor fuit oim intimoꝝ doloꝝ cordis bn̄dicti ihu cā
ꝛ radix. Pari namq; ꝛ ſimili curſu currūt amor et
dolor. Ita ꝙ tantus fuit bn̄dci ihu dolor q̄ʒt⁹ amor
ad deum proxim ꝛ ſeipm. Et q̄ꝛ habuit reſpectus a
moris q̄ſi tot habuit diſtinctiones numeroſas dolo/
ris.ꝛ in illo reſpectu q̄ magis amauit.doluit magis
Quiſq̄s ergo noſſe velet magnitudiēm doloris p̄us
habeat exercitatū ocl'um in ꝯſideratione amoris vt
ſciat metiri q̄tū ihūs dilexerit deū prēm.ꝛ hoiēm.ac
ſeipm.ꝛ v̄giēm mrēm ꝛc̄. Et repiet ꝙ ſicut amor iſ/
te eſt incōp̄henſibilis ita ꝛ paſſio ineffabilis ꝛc̄. Tū
potiſſimū ex eo ꝙ xp̄s ex amore volūtarie eos aſſūp
ſit ꝛ pleniſſime pōderauitꝛ v̄tutē ꝛ dominiū ſupra
potentias aīe habuit.ꝛ eas in ꝯſideratiōe doloroſo
rum obiectoꝝ ꝯtinue ꝑuauit.ꝛc̄.q̄re copioſe ꝛ inet/
num ſatiſfecit. O igitur attendite ꝛ videte.ſi dolor ſit
ſimilis dolori chriſti.

¶ De ꝯpaſſioue chriſti § .iiij.

P Oſtremū vel q̄rtū aggrauatiuum eſt pluriū cō/
paſſio Adeo ꝙ dolor compaſſionis maior fuit P
iuxta Bonauenturam dolore paſſionis Et fuit mul
tiplex nimis Nam ꝯpaciebaꝛ.

humano generi pp el'pā ꝛ puū frēꝫquē p̄uidbat
ſibimetipſi penā quā ferre debebat
v̄gini matri gladiū q̄ aīm fodiebat
oīꝫ elcōꝝ gregi mlt'a q̄ ferre debebat.

En q̄liꝫ. ſibi. mri. dolor eſt adamatis

¶ De his latius agiꝛ in epl'a de paſſione ad carth.
ꝛ i vbertino.q̄ etꝫ dicit ꝙ ſingulariter ex ꝯpaſſiōe do
lebat ꝺ pēis ꝛ martirijs ſcōꝝ martiꝝ p noie ei⁹ iſlic
tꝫ Adeo ꝙ nihil eſt penale receptum ab aliquo elec/
toꝝ ꝙ nō fuerit cordi xp̄i multo firmi⁹ inſixū q̄ʒ illi
qui recepit affixū ¶ Dolebat ꝛ nō min⁹ ex cōpaſſione
ſup ſingulis ēptationib⁹ ꝛ deſolatiōib⁹ ſcōꝝ con/
feſſoꝝ ꝛ ſingulorū electoꝝ tanq̄ʒ caput piū p mēbris
O q̄ʒ late ſunt iſte feneſtre volenti ꝓſpicere dolores
ieſu internos Mirū ſi in horū cōmemoratiōe nō to

ti in lachrimis reſoluamur. Compatere ergo tam di
ra pacienti. Q; ſi te paſſiõis acerbitas nõ ꝑmouet l'
compacientium multitudo moueat. ¶ Conulula
re lupis debet q̄ commanet illis. ⁊ flere cum flentibꝫ
ſolent. Compaſſi ſunt chriſto pacienti Amici qui vi
derunt. Cuius vel ferreum pectus non concutiet ma
rie ⁊ apl'oꝝ fletus. Secundo gentiles vt Centurio ⁊
turba pectora tondens. Tertio omnes ſancti q̄ pre-
ceſſerunt vt prophete. ⁊ qui ſequuntur vt deuoti.
Quarto creatura omnis celeſtis. vt ſol aer. terreſtr;
vt terra petre velum. ſubterreſtris vt inferi. Pudeat
igitur duros obſiſtere ⁊ lachrimas frenare.

De iniuſta cauſa Mēbꝝ. iij.

Quod ſi omnia hec ñ emolliũt corda terciũ
mēbrum attendamus conſiderando cau-
A ſam iniuſtam quo ad criminis immunita
tem. Firmiter tenendo ꝙ tanta ⁊ talia tulerit nulla
ſui culpa. nulla item neceſſitate. ſed paſſus eſt ea in
nocentiſſime ex nimia erga nos charitate. O q̄ʒ lar
giter merito flere deberemus. ſi ꝙ occaſio ſumus
mortis filij dei intime cogitaremus ¶ Quid em̄ o
electe puer dn̄i dei mei. qd tu agne dei. quid tu pon
tifex ſumme qui nec ſuper patre nec matre cõtamia
tus. qd inq̄ʒ tanta amaritudine. qd tantis tormen-
tis dignũ cõmiſeras. Prorſus nihil. Ego homo per
ditus totius tue paſſionis cauſa fui. ¶ Ego domine
vuã acerbam comedi ⁊ dentes tui obſtupuerunt. qꝛ
que nõ rapuiſti. ſed que rapui ego. tu exoluiſti. Mor
tuus ⁊ iniquitas nrã ſic te affixere. Maledicta ſit
tanta iniquitas ꝑ qua ſic affligeris deus charitas

¶ Poteris hic attendere ceteras cauſas paſſionis:
⁊c. Plurimũ vere mirandũ ſi nõ vel hoc cor cõcutia
tur. Quiſquis ergo xp̄o ꝯpati vt poſt cõregnare poſ
ſet voluerit. p̄ſcripta cõſideret. ꝓfunde diiudicet. et
xp̄o ſe intime per amorem cõiungat. ⁊ rem ante o-
culos ita ponat quaſi patrem matrem aut ſeſe hec
patientẽ videret. Q; ſi inter hec adhuc dur⁹ obſtite-
rit aliquo flagello ſeſe vt Bonauẽtura docet caſtigꝫ
vt ſic per experimentum ducatur ad cõpatiendum.

De qualitate cõpaſſionis. §. primus

Qualis aũt debet hec cõpaſſiõ eſſe Albertus
notat qui dicit ꝙ triplex erit

accidẽtal' | | fu⁹ dño Omia
.ſ. ſubſtãtial' | .i. vt ꝯpatiaꝶ ſicͦ | fili⁹ pri hec in
ꝑſonal' | | mēbꝝ capiti no

B bis de. Qualiter aũt fieri dꝫ ſciendũ ꝙ tripliciter

corde | | ꝯpaciẽdo ꝑ triſtitie aſſũptionẽ.
.ſ. ore | pie | ꝯqrulãdo ⁊ planctũ faciendo
ope | | lachrymas fundẽdo ⁊ geſt⁹ tri-

ſtes habendo. Oportet em̄ ꝙ planctũ vnigeniti faci-
amus nobis. Et cũ Hieremia exclamem⁹ Quis da-
bit capiti meo aq̄s ⁊c. Et inſtar dauid planctũ ſuper
ionatha aut abſolon aſſumentis ⁊ nos tragediã fa-
ciam⁹ dicẽdo. Doleo ſuper te frater mi ionatha. deco
rus nimis ⁊ amabilis ⁊c. Et cũ franciſco lugeamus
⁊ triſtitie geſtus aſſumam⁹. nã plurimũ hoc deo pla
cet. Ait em̄ ad mechteldem. Dico tibi in veritate ſi
quis ex deuotione paſſionis lachrymas effuderit. ſic
eas ſuſcipio ac ſi pro me ſit paſſus ⁊c

O cor durũ ⁊ prophanũ. cõdolẽdo rũpe.
Regẽ plange golghatanũ. rũpe cor rũpe.
Flẽs externũ ⁊ archanũ. quamẽ cor rũpe.

Sꝫ qꝛ vera cõpaſſio teſte Greg. ſuꝑ Job cõformatio
nẽ requirit. Jdeo ſequitur

Gradus tertius

Imitatio. De q̄ Judicũ. vij. Qd fecero
facitote. Et itẽ Si qs vult venire p⁹
me ⁊c. ſequatur me. Nil em̄ aut paruꝫ C
placebit deo ꝯpaſſio niſi ſequaꝶ imita-
tio. qua ſine eſt imꝑfecta. Chriſt⁹ eniꝫ
paſſus eſt pro nobis vobis relinquens
exemplũ vt ſequamini veſtigia eius. Et libentͤ imitã
dum. Hoc em̄

deo acceptũ | | ſic e⁹ ꝑficiꝶ volũtas ad quã hortaꝶ
ẽ nob gl'oſũ | qꝛ | mag̃ gl'ia fui ſeq̄ dñm
valde necẽm | | nil ꝓderit paſſio niſi ſeq̄ꝶ imita°

Acceptũ ſequere. dignũ. qꝛ valde neceſſe.

¶ Ipſe em̄ chriſtus crebro ad ſui ſequelã nos horta
tur. Quippe qui in omnibus exemplũ dedit nobis vt
⁊ nos ita faciamus. Eſt ⁊ imitatio chriſti nobis dig̃
Magna gloria ait ſapiens ſerui ſequi dominũ ſuũ
⁊ eadem ſecũ veſte veſtiri. ⁊ lateri eius herere ſemꝑ.
Eſt et neceſſaria ſaluti. Ait em̄ Auguſtin⁹ Q; ad ꝑ-
ficiendã ſalutem noſtram duo cõcurrere neceſſario
oportet. preſertim in adultis. imo ⁊ quodam tropo
in paruis. domini ſcꝫ paſſionem ⁊ noſtram imitati-
onẽ. Nec alterũ ſine altero ſaluat. Paſſio enim ſine
imitatione ſaluare nõ d̄buit. maxime adultos q̄ pec
cata cõmiſerunt. Imitatio ſine paſſione nõ poteſt
vt late declarat Bernardus in ſermonibus de diuer
ſis dicẽs. Sola ſcõi ade paſſio purgat. q̄s cõtaminat
preuaricatio ade prioris. Ubi aũt propria macula ꝯ
mittitur. propria iam ab eo vnda exigiꝶ lachrymarũ
⁊ cõcrucifixoribus xp̄i ⁊c. Mea igiꝶ eſt domine tua
paſſio. ſꝫ ſi acceſſerit imitatio vt ſequar veſtigia tua
ait Bernardus. Alioquin ſolũ non ſaluat. ſed pro-
fundius damnat. ⁊c. Oportet ergo imitari. Ut igi- D
tur imiteris

| | modũ gñalẽ quẽ in oĩbus tenuit
ꝯſidera | doctrinã ſingl'arẽ quã in ſingul' ꝓpo-
| | ꝯformatõez realẽ quã a te exigit (ſuit

Quis mod⁹ hic. q̄ doctria ẽ. conformis ⁊
eſto

¶ Debes igitur attendere in omnibꝫ articul' domi
nice paſſionis modũ generalem de quo poſt dicẽ⁹.

Debes et attendere doctrinā ſingularem quā in ſingulis articulis ꝛ paſſionibꝫ inuit. Jtemqꝫ ꝛ ꝯformationes reales in quibꝫ nos ſibi ꝯfigurari voluit Que duo latius explicant in ſingulis articulis Ludolphꝰ ꝛ Jordanus in ſermonibꝫ de paſſione xpi Sed vt exemplariter vel vno exēplo demōſtremꝰ qd velimus Eſto cogiteẜ de crucifixione proponiẜ in articulo illo doctrina ſinglaris. vt ſcꝫ ꝛ nos crucifigamꝰ carnem cū cōcupiſcētijs ſuis ꝛcͣ ¶ Ubi latiſſima offerẜ moralium materia. Cui articulo etiā per realē cōfigurationē oportebit te cōformari. Ut. ſ. xpi exēplo etiam tu brachia in crucis modū extēdas. Sic in articulo de flagellatione xpi doctrīa ſingularis eſt vt patienter feras flagella dei. Realis cōformatio. vt te flagel gello diſcreto cedas. ꝛ ſic flagellato ꝯfigureris. Et ſic de ceteris articulis Modꝰ aūt generaẜ quo ſe xps in omnibus generaliter habebat optimꝰ ꝛ deuotiſſimus fuit. Habuit enim ſe chriſtus

E

	obedientiſſime		deū patrē
	ſeueriſſime		ſeipſum
	charitatiuiſſiē	q̄ ad	primum.
in oibꝫ	liberaliſſiē		genꝰ humanū.
	prudentiſſiē		aduerſarium
	patientiſſime		penale tormentūꝫ
	pſeuerantiſſiē		finale cōplemētū.

Faciamus ꝛ nos omnia ſꝫm exemplar mōſtratūꝫ in monte. Habeamus ꝛ nos obedienter parēdo diuine voluntati ꝛ prelati. Factus eñ eſt obediēs vſqꝫ ad mortem. ꝛ vt ſciret mūdus qꝛ diligat patrem ſic fecit. ſicut mandatū ei dederat pater. Mādauerat ei pater dicēs illud Prouerb. Diriuenẜ fontes tui foras. ꝛ in plateis aquas tuas diuide Cōſentit violentiſſime filiꝰ dicens ei. Fiat voluntas tua. Quā qꝫ libētiſſime explet. ipē indicat cū dicit. Baptiſmo habeo baptiſari ꝛ quomodo coartor vſqꝫ dum pficiatur Et Joan. iiij. Meus cibus eſt vt faciā voluntatem eius q̄ miſit me ¶ Habuit ſe ſeueriſſime erga ſeipꝫ in nullo parcendo ſibi. Jtem Amantiſſime erga proximū. Jn hoc enim cognouimus charitatē eiꝰ. quoniā pro nobis animā ſuam poſuit qua maiorem dilectionem habet nemo. O vere amanter et amore pferens talia ꝛ tanta ¶ Liberaliſſime ſe habebat q̄ nil ſibi de ſuis retinebat. ſed ſe totum in noſtros vſꝰ expendit. Corpus dedit crucifixoribus. dorſum flagellantibus. faciem cedentibus ꝛ cōſpuentibus. genas pcutientibus. barbam vellentibus. veſtes luſoribus. ſanguinē reis. fontem lateris immundis. lachrymas perditis. diſcipulo matrem. ſymoni crucē paradiſum latroni. animā patri. vitam morti:

F ¶ Uere chriſtus liberalis ꝛ liberaliſſimus qui iſtar duodecim fructus ligni vite duodecim fructꝰ nobis dedit. Nam carnē dedit in cibum. ſanguinem in potum. animaꝫ in precium vulnera in remedium. brachia in refugium. crucem in clipeum. cor in amoris indicium. aquam in balneū. ſudorem in medicamētum. clauos in ſalſamentū. ſpineam coronam in ornamentum. verba in documentū. vitam ꝛ mortem in exemplum.

Hic cibꝰ. hic potꝰ. pciū. mediū. refug̃ cor. Sal. medicās. docꝫ. exēpla. ornās. balnea. ſcutum.

¶ Habuit ſe deniqꝫ prudēter q̄ ad aduerſarium cui diuinitatē occuluit. Patiēter ad tormentū inē que nec ſemel os ipaciēter aperuit. Perſeuerāter vſꝫ in finem vt voce alta Conſummatum eſt dixerit. Sic nos ſemper habeamus ꝛ dominū imitemur. aduerſa omnia libenter in vnione ſue paſſionis perferentes quod gratiſſimū chriſto ¶ Debꝫ autem hec imitatio fieri primū exempla conſiderando. deinde proponendo. tertio obſecrando. Et dum homo xpi perfectionem conſiderat. ſuam e regione imperfectiōꝫ attendere debet. ꝛ ſe vilificare. ꝛ vt eiꝰ exempla imitari poſſit inſtantius obſecrare.

O me tāta imitari. des exempla regia Foris itꝰ imerſari. xpi nunc elegia. Preſtans hacce immorari. doctrina egregia.

Et quia nō eſt dignus dandis qui non eſt gratus de acceptis. Jdeo ſequitur

Gratiarum actio Gradꝰ quartus

G Ratiarum actio. De qua Apoſtolꝰ Jn omibus grās agite per ieſum chriſtum Ephes. v. Ad locum enim vnde exeunt flumina reuertenẜ vt iterum magꝭ fluant. Unde ꝛ ad hanc ſapiens monet in eccleſiaſtico dicens Gratiam fideiuſſoris ne obliuiſcaris. Dedit enim animā ſuam pro te. Magis enīꝫ torſit chriſtū ingratitudo noſtra q̄ꝫ omnia tormēta ſua. Unde in eius perſona Philippus cancellarius vt Bonauentura ſup tertium ait exclamat. Homo vide que pro te patior. ad te clamo qui pro te morior Uide clauos quibus cōfodior ꝛ dolores quibus afficior: cum ſit tantus dolor exterior. intus tamē planctus eſt grauior. tam ingratū dū te experior: Nam vt hoc vitium ingratitudinis tolleret vna eſt ex cauſis quare tam plurima ꝛ tam acerba pati voluit. cūꝫ tamen multo minoribus vt aiunt nos liberaſſe potuiſſeẜ.

Gratus. ames. redimat. foris. noſcas. imiteris.

¶ Primo ingꝫ tā multa pati voluit vt peſſimū vitium ingratitudinis excluderet a nobis Ut quos facilitas creationis ingratos fecerat redemptiōis diſ

ficultas ad gratitudinē obligaret. Hinc Bernar. Non valuit opus ſuū reparare ſaluator abſq; tāta difficultate? Valuit ſed maluit cum iniuria ſui q̄ multe dilectionis hoīem debitorem teneret. cōmoneret q; gratiarū actionis. difficultas redēptionis. quē minus deuotū fecerat facilitas creationis. Quid enim dicebat homo creat⁹ ⁊ ingrat⁹ Gratis quidē cōdit⁹ ſum ſine vllo auctoris grauamine vel labore. ſiquidē dixit ⁊ factus ſū ſicut vniuerſa. Sic beneficiū creationis attenuās hūana impietas: ingratitudis materiam inde ſumebat. vnde amoris cauſam ſumere debebat: ſed obſtructū eſt os loquentiū iniqua. Luce clarius eñ patet q̄ꝝtum pro te o homo diſpendium fecit de⁹. de domino ſeruus. de diuite pauper: de dei filio hominis fili⁹ eſſe nō deſperit: Memēto ergo tāte ⁊ ſi de nihilo factū. nō tamen de nihilo redemptū: Sex diebus cōdidit omnia ⁊ te inter omnia. ſed ꝑ triginta annos operatus eſt ſalutem tuā in medio terre. vbi in terrando dixit multa: geſſit mira: pertulit dura. ſufferens dura verba: duriora verbera: ⁊ tandē crucis tormenta duriſſima. Grati igiť ſim⁹ ¶ Altera cauſa vt magnū nobis ſuū amorem magna agendo ⁊ dira pro nobis patiendo oſtenderet. ⁊ ſic noſtrū ſibi amorem prorſus vendicaret: vt infra dicet. Tertia vt copioſe nos redimeret ⁊ plene ſatiſfacerꝫ pro cunctis erratibus noſtris ¶ Quarta vt nos ad grauia ſufferenda cōfortaret Seruus eñ nō ſentit ſua incōmoda ſi inſpiciat domini vulnera Hinc ad Hebreos apl's duodecimo Recogitate dominū ieſum xpm qualē ſuſtinuit aduerſū ſemetipſum a peccatoribus cōtradictionē vt nō fatigemini animis veſtris deficientes ¶ Quinto vt nos illuminaret ad cognoſcendū q; peccatū diſpliceat deo: q; horrēde pene q; glia regni magna Agnoſce inq̄t o homo Bernardus: q; grauia ſunt vulnera tua ꝑ quibus neceſſe fuit chriſtū dominū vulnerari ⁊c̄ Sic de ceteris patet

¶ Sexto vt nos ad veſtigia ſua ſectanda animaret ⁊ etiam calicem ſuſciperemus ſalutarē. ⁊ nullū horrerem⁹ mortis genus. cum viliſſimū pertulerit dominus Merito ergo gratie agende. Et hoc potiſſimū pro eo

tā penoſa talis ꝑ te ſuſtinuit — redemit
ꝙ tā p̄clara virtutū exēpla reliq̄t ⁊ ſic te — inſtruxit
nē ſenſū intelligēdi ⁊ affcm̄ imitādi dedit te p̄uenit

Penoſa. exempla. meditāſ. imitaris eūdē — I

¶ Et vt vere ad gratiarum actionem ſuccendarꝭ poteris videre.

q; multa — in q̄ꝝtitate. dinumera ſi poteſ
q; magꝭ — in acerbitate. n̄ ē ſilis dolor ſic
q; vtilia — i fructuoſitate. fruct⁹ e⁹ dlc̄ꝭ gr̄.
.ſ. tlis ⁊ tāt⁹ — egit ⁊ — i imēſitate. magn⁹ dn̄s ⁊ lau.
tli affcū — ꝑtulit — q; nimia caritate. i caritate ꝑ
tibi tali — i vilitate ⁊ idigitate. q̄d ē hō.
tali fine — in glorie eternitate.

Plurima. magna. bona. tantus. tanto. tibi fine — K

¶ Hec facile ex dictis vel dicendis elici poterint Vere vere magnifice illi gratie ſunt agende q̄ magnificus tam magnifica ꝑuis impendit. Et quo āpliora ⁊ diriora ꝑ nobis ꝑtulit eo magis ad gratitudinem nos obligat ¶ Secundo etiā gratie agende ꝙ tam preclara virtutū exempla reliquit. Omnia eñ ei⁹ facta ⁊ tormenta ſunt virtutū preclariſſima exemplaria quibus mentē monuit. intellectum docuit. affectū inflammauit ¶ Poſtremo ſingulariter gratias debes agere ꝙ ſinglari pre multis te benedictiōe preuenit. Et hec tibi meditari dedit ¶ Fructus ⁊ vtilitates paſſionis in hijs verſibus cōtinentur. — L

Viuificat. placat. ſanat. ſanctum. excitat. armat
Ducit. debilitat. luſtrat. dulcorat. obūbrat.
Informat. reuocat. ornās. iflāmat. hōrat
Dat pacē. ſpoliat. reꝑāſ. dat gaudia. tutat

¶ Hec in ꝯpendio theologice veritatis ꝓſecuta ⁊ ſupra in ſacramentali portione qua dicit fruct⁹ folio 8

¶ De inductiuis autē ad gratitudinē ⁊ practica eiuſdem infra habes. ſed vt breui⁹ modum ſcias gratias exolues

vigilātiſſiē — viuū recollcōe — ꝑs: Bn̄dic aīa mea
letiſſime eū oīm — creatāꝝ ꝓuocatōe vt Daniel bn̄dicite oia:
pleniſſime — ſctōꝝ obſecratōe — Apo. laudē dicite

ſancti dei puſilli et magni

Sis vigilās. let⁹. plene. vires. creo. ſctōs

¶ Cum eñ oīs laus noſtra ⁊ gratitudo inepta ſit ⁊ imꝑfecta. oportet vt noſtra vilificātes. aliorum laude id ſuppleamus. Et potiſſimū vt ſanctos ipſos. ⁊ hoc ſcdm ferias. immo et deū ipſum. vt mechthildis docet a deo edocta ad pro nobis gratias agendū pia obſecratione cōuocemus. immo ⁊ creaturas omnes quēadmodum Joannes tradit in Apocal'. ꝙ ſoluto libro ꝑ agnum occiſum ſigillorum ſuperna ⁊ infera pariter ad laudem cōcitantur. — M

Ypa trina hierarchia. iā mecuꝫ infinites Jeſū laudes abſq; fine. ob penas multiplices.

Quas guſtauit mēte pia. pulcra pris ſpēs

Et qꝫ ḡtitudo aſcēſum merer͂ ꝛ ducit in caligīēm q̄ꝫ/
dam. Jdeo ſeq̄r͂ ¶ Grad⁹. v.

N A Dmiratio. De qua pˢ Mirabilia
teſtimonia tua. Teſte em̄ leone pa
pa Nihil mirabili⁹. nihilqꝫ iter oīa
opa miē dei q̄ ab initio ſaluti nrē ſc̄
impēſa mortaliū repir͂ ſublimius ꝛ
ſtupēdius ſacrō dn̄ice paſſiōis ꝛc̄. Huc itaqꝫ accedāt
noſtri ardentēſes q̄ ad nil aliud niſi ad audiēda vel
vidēda noua ꝛ mirabilia vacār. ad hūc gradū ꝯcurſ
rāt q̄ curioſa ſectār͂. ꝛ iplebir͂ in bōis deſideriū coꝝ tā
ꝯſi curioſum. Nō q̄ſo iā vltra egrediār͂ cū dyna ad vi
dēdum mulieres regiōis aliene vanas ſcꝫ curioſita/
tes. ne forte ſimul cū ea a malo emor filio ſychē id ē
dyabolo corrūpār͂. ſꝫ ꝯfluāt ad theatrū noſtꝝ i petra
cū lepuſclo plebe inualida collocēt nidū ſuū ꝯfugiant
ad domū refugij ꝛ libero ocl'o q̄ in hac gerūr͂ curioſa
ꝯſpecrēt ꝛ videbūt talia noua q̄lia a ſeculo n̄ ſūt au
dita Stupor em̄ ꝛ mirabilia fcā ſūt in ea. Ado ꝙ ve
nerabilis ille pr͂ Dn̄s Theodric⁹ herxē ait i ſuis pūc
tulis de paſſiōe ꝙ nūq̄ꝫ mirabilius aliqd fcm̄ eſt aut
fiendū. Et ve felices q̄ in hiis ſcrutādis mirabilibus
vigili oculo fuerint curioſi Rapienr͂ em̄ q̄n̄qꝫ i cellā
vinariā. i. abiſſū dulcedis diuīe. vt vel et pre guſtēt
bonū dei donū q̄ guſtato mox facile deſipit oīs caro
Libēt ergo v̄ſandū ē pia curioſitate ad ſcrutādū mi
rabilia dn̄ice paſſiōis Et hoc ad

implēdū aꝑperitū | cera afficiūt iſta ſufficiūt
euadēdū ꝑiculū | qꝛ | i ceteꝛ̄ pcm̄. hic ꝑmiuꝫ
aſſequēdū guſtū | cera cruciāt hec delectāt

Felix igir͂ ve ille q̄ cū ꝑphā exercer͂ in mirabilib⁹ xp̄i.
Qui āt volet ad hāc āmiratiōēꝫ moueri Js debꝫ hec
conſiderare. Scꝫ

paciētis immenſitatem
tormētoꝝ que patir͂ ꝛ modi q̄ pati͂ qualitateꝫ
coꝝ a q̄b⁹ ꝛ ꝑ q̄b⁹ hec patir͂ vilitatem

O **Jmmēſu. tormēta. modū. fert a q̄b⁹. ꝛ ꝑ**

¶ Ut ſcꝫ in ꝑmis ꝯſideres q̄r⁹ ſit is q̄ tormērar͂.
Jpe em̄ excelſus ē ſuꝑ oēs gētes dn̄s. cui⁹ magnitu
dis n̄ eſt finis De cui⁹ ſublimitate i iob dr Forſitā ve
ſtigia dei cōꝑhēdas Quaſi dicat neq̄q̄ꝫ. Cām ſubne
ctit Excelſior celo eſt ꝛ q̄d facies: Profundior infer
no eſt ꝛ vn̄ cognoſces: Lōgior terra mēſur ei⁹ ꝛ laci
or mari. Si ſubuerterit oīa vel in vnū coartauerit
q̄s ꝯtradicet. aut q̄s dicere poterit ei cur ita facis Jn
q̄b⁹ v̄bis ipe iob q̄tuor tāgit q̄ verā ꝛ ꝑfcām dignita
tem ꝯſtituūt. ſ. Altiſſimā ꝑtātē. qꝛ excelſior celo Sa
piē ꝑfunditatē ibi ꝑfundior iferno: Stabilē eternita
tem qꝛ longior terra. Jmmenſam charitatem qꝛ laci
or mari. Et tn̄ is talis ac tant⁹ cui⁹ altitudo eſt inat
tingibilis. abiſſus inꝑſcrutabilis. lōgitudo intermi
nabilis. latitudo incommēſurabilis. Ecce ad qualia
tormenta propter nos inclinatur. Certe ad mortem
vſqꝫ humiliatur. adeo vt amaritudine inebriatus
dicat. Ego ſum vermis ꝛ non homo. Vermis em̄
cum conculcatur econtra ſe non erigit. ſed ſe contra/
hit pre dolore. Unde ꝛ dicit illud pˢ. Afflict⁹ ſum ꝛ
humiliatus ſum nimis. O vere nimis. P

¶ Qꝫ ſi tercio attenderis modum quomodo per/
tulerit tanta. quomodo te continebis: Nonne pa/
cientiſſime mitiſſime humilime ꝛcetera vt ſupra.
Paſſus eſt inquam vt fur patibulum. vt latro vin/
cula ꝛ tormenta. ſicut ſtultus contumelias ꝛ ludi/
bria. tanquam ſediciosus blaſphemias ꝛ odia. ac ve
lut maleficorum maleficus abſqꝫ miſeratione repu/
dium. tanquam obprobrium hominum. tanquam
vermis inutilis ꝛ abiectio plebis. Sic ecce paſſus
eſt dominus cuius magnitudinis non eſt finis. Sꝫ
ſi poſtremo tractare volemus a quibus ꝛ pro quib⁹
paſſus eſt hec deus. Quis ſtabit ad videndum. quis
non in extaſim. quis non in ſtuporem rapietur: Nō/
ne a nequiſſimis optimus. a ſanie fetidiſſima ſplen
dor eternus. ab hominib⁹ ꝛ talib⁹ hominibus deus
Sed pro quib⁹ hec patitur: Certe pro nequiſſimis
mancipijs. ſceleſtiſſimis inimicis. Jmmo vt Bona
uentura ait pro dyabolicis ꝛ dyaboli filijs pro con/
temptorib⁹ diuine maieſtatis ꝛ ingratis ſue bonita
ti. Res miranda.

¶ Sed vt ꝛ ſub hoc gradu ſeptenarium ammini/
ſtremus. Nota ꝙ Bonauentura hunc ſeptenarium
ponit conſiderandum pro excitanda ammiratione
Quia immenſus Q

vniuerſali dominio | | ſeruus annihilatur
oīpotentia | | impotens torq̄tur
icircūſcꝑtibilitate | | terminabilis vincitur
felicitate | vt | miſer tormentar͂
eternitate | | mortalis mortificar͂
ſapientia | | ſtultus infatuar͂
ſpecioſitate | | deformis decolorar͂

¶ Et hec oīa tā benigne ꝛ paciēter patir͂ ꝑ nobis
a talib⁹ tam vilib⁹. Patir͂ tam luto figulus. ab infi/
mo ſummus. a pctōre deus. a mancipio dominus. a
creatura creator. a vili orbis portione omnium gu/
bernator: ab eo quem redimere venerat pꝛ̄ſſimus re
demptor O ſtuporem O dignationem: Uel ſi latio
ra membra voles hinc meditandi attende quantus
ſit quo ad R

ſe | | īfinit⁹ Magnitudis ei⁹ nō ē finis
intellectum | | icōꝑheſibilis O altitudo diuiaꝝ ſa:
ſenſum | | iuiſibilis Deū nēo vidit vnq̄ꝫ:
linguam | qꝛ | ieffabilis Quē lingua n̄ explicat
locum | | icircūſcꝑtibil': Loc⁹ n̄ mēſurat eum
temp⁹ | | Etern⁹ Tu āt dn̄e ineternū ꝑmanes
deſideriū | | icōꝑabilis: trāſgrediens oīa vota

Nec ſenſꝰ. mēs. ligua. locꝰ. tp̄s. petit. ī ſe.

¶ Intuemini igiť ⁊ ammiramini q̄ztus ſit iſte q̄ ſe inclinauit tātillo ⁊ ad talia ſe inclinauit. ⁊ profunde dīiudicate o oīa intima mea. Si rex quiſpiā magnꝰ erga aliquē inopem abiectū ⁊ penitus execrabilem. ac ſibi inimicantē ribaldū. ſiue (vt dignatio ⁊ affectio magis eluceſcat) in bufonē aliquē ita eſſet amore euiſceratus vt ob illū ad gloriā ſuā ſublimandū charitate cogente a ſua celſitudine dignareť deſcendere. atq̄z ribaldꝰ ſiue bufo fieri inſtar coꝝ. ⁊ ꝑ eis ⁊ ab eis ludibrio haberi. oīs cruciatus amaritudīe repleri. demū ꝓbriſſimo mortis genere interimi: Quāto putatis ribaldꝰ iſte ſeu bufo ſi mēte vigeret amore in illū afficereť. quanta gratitudīe obſequeretur in omnem honorem regis illiꝰ. Sic quiſq̄z reuoluens imenſum deū ꝓpter ſe exinanitū ad crucē vſq̄z humiliatum. quomodo nō ſtupore reuerberabitur quomodo nō deficiet amore pre mirabilis ⁊ ſtupendiſſime dignatiōis conſideratione. ¶ Proſequatur hec in intimis ſecū anima. non poteſt ad hec ſcribēda penna. O qui ſic chriſti patientis immenſitatem ſuiq̄z pro quo patiť vilitatem dīiudicaret. in abiſſū in caliginē abſorberetur. ex qua in omne bonum ex conſequenti promoueretur.

Debet aūt hec āmiratio fieri tribus mōis

.ſ. ꝓfunda dīiudicatione / āmiratiua exclamatiōe / extatica defectiōe — ꝑ — viā cōpatiōis (tōcſ / intiectōnū frequētā / caligis igreſſiōes

Ut ſcꝫ diſcurrat cum Bernardo volatico proceſſu inter extremitates excellentiſſime dignitatis ⁊ miſere infirmitates. ⁊ exclamet cum eodē. O q̄z indebita miſeratio q̄z gratuita dilectio. q̄z iopinata dignatio. q̄z ſtupenda dulcedo. q̄z inuicta māſuetudo. rēgē glorie pro deſpicatiſſimo vermiculo crucifigi. O nouiſſimū ⁊ altiſſimum. O humilem ⁊ ſublimē. O opꝓbriū hominū ⁊ gliam angelorum Nemo illi ſublimior ⁊ nemo humilior. Quis audiuit vnq̄z talia aut quis vidit huic ſimile? Attendite hec oēs gētes: obſtupeſcite celi ⁊ terra quia deus paſſus eſt. O defiiunt in ſalutare tuū oculi mei

O ſi quātꝰ admirare. mactatꝰ feraliter.
Verbū pr̄is ſalutare. natꝰ eternaliter
Hinc defectū patiare. mentis abiſſaliter

¶ Et quoniā ammiratio eſt intuitio effectus ſīn cauſe cognitione qua induciť ad eā inueſtigandā ⁊ quia ea inuenta mens exhilareſcit. Ideo ſequitur.

Gradus ſextus

Exultatio. De qua apoſtolus ad Gala. vi. Mihi aūt abſit gloriari niſi in cruce domini ⁊c. Et Eſaie. xxiiij. Paupeſres homines in ſancto iſrahel exultabūt. Nam ⁊ ipſe dominus paſſurus exultauit vt gygas ad currendam viam. Lugeat igitur carnalis iudeꝰ. ſed ſpiritalis de domini paſſione gaudeat chriſtianus. Multa enim in dominica paſſione nobis repoſita eſt materia gaudiorum. Nam ⁊ crux chriſti iuxta leonē papam eadem eſt ⁊ credentiū gloria. ⁊ nō credentiū pena. In cruce igitur chriſti cum paulo gloriemur. et hoc nō ad inſipientiam nobis. Nam huiuſmodi gloria

et — vanas ſeculi cōſolaciunculas auferet / mentis triſtitias dulcorans leniet / debitū exoluet

Nos eīn in cruce gloriari oportet. Et hoc ex multiplici cauſa ſcilicet

ꝑꝑ — ablata mala / collata bona / reſerata ſigil'a clauſa — Gaudēꝰ eīn q̄n — euadimꝰ mala / acq̄rimꝰ bona / iuciꝰ noua dſiderata.

¶ Paſſio autem domini ab omnibꝰ nos malis eripuit. ſcdm illud Paſſio contracta. culpā. penam. tulit acta. id eſt tulit cōtracta originalia. et actualia peccata tam quo ad penam q̄z quo ad culpā Quā ergo debes gratulari cum vides te a tantis malis liberari.

¶ Contulit item ſecundo chriſti paſſio omnia bona. nam Gratia fertur. gaudia dantur. cuncta reducit. id eſt reus reuertitur in gratiam. exul in patriā homo redit in dignitatem priſtinam. Enumerauiꝰ ſupra aliquos fructus dominice paſſionis in verſibus ſub titulo portionum de lana. folio. quos hic poteris rememorari ſi voles. Tantis igitur dotati bonis cum ſponſa leti decantemus illud canticum. Exultabimus ⁊ letabimur in te memores vberum tuoꝝ ſuper vinum. Tertio gratulandū eſt propter reſerata ſignacula que ante erant clauſa. Nam et ob horum reſolutionem gaudium magnū fuit in celis. vt Jo. ait in Apocal'. Sunt autem hec ſeptem ſignacula vniuerſalis veritatis noticia. Et iuxta Bonauen. in paruo bono pulcherrie dducta

Deꝰ āmirabil'. q2 ſūma ſapia. iuſticia. miſicordia
Spūs intelligibilis. q̄z beigni āgli. crudeles demōes nobiles anime.
Mūdꝰ ſenſibil'. q2 ī eo cecitas. ſterilitas. impietas.
Paradiſus dſiderabil' q2 ꝓmptuarium plenū glorie. leticie. opulentie.
Infernꝰ horribil'. plenꝰ egeſtate. vilitate. calamitate.
Uirtꝰ laudabil' q̄z ſit ſpecioſa. ꝑcioſa. fructuoſa
Reatꝰ culpabil' q̄ egꝫ tā grādi ꝑcio. tā magno piaculo. tam difficili medicamento.

In iſtis mira ⁊ abūda offerť ꝯtēplādi materia. eīn ſi q̄s vacare velet ad h̄ vidēda. Uſus

Quid deꝰ ac aīmꝰ. celum. mūdus. q̄d ⁊ orcus Uirtꝰ pctm̄ reſerat tibi paſſio xp̄i Et notandū circa ſuperiora mēbra q̄ homo in ſingulis articulis poterit cōſiderare q̄ ſingula chriſtus paſſus eſt ob ſingula /

H

E

D

ria mala noſtra tollēda ⁊ ob ſingularia bona cōferē/
da ⁊ ſpecialia aliqua documēta reſeranda. Verbi gͣ/
tia. Velatus eſt xp̄s Quare? Certe vt oculorum curi
oſitatē auferret ⁊ ꝑ ea ſatiſfaceret. ⁊ te de aſpcū hoꝛ
rendo demonū eriperet. Sic ergo abſtulit mala Vela
tus eſt etiā vt cōferret bona. Que? Vt ſcȝ oc'los men
tis reuelaret velū cordis auferret ⁊ te reuelata facie
ad dei glīam ſpeculandā perduceret ⁊c̄. de omnibus
ſic. In magno aūt ſtimulo amoris ponit̄ Q̄ꝫ i xp̄i

passione gaudere dēmus pro
- Redēptōe hūana
- r̄ſtauratōe āglica
- clementia diuina

Que habent̄ illic ſub quarto c. Pulchre ꝓſecuta. vn̄
⁊ remittim⁹ ad ea illic inquirenda Gaudēs igit̄ gau
de in dn̄o. ⁊ exulta in deo ſalutari tuo Debet autē
hec exultatio vt rite fiat fieri

cū
- vanoꝝ gaudioꝝ abrenūciatione
- mentis in xp̄i paſſionib⁹ vera exultatiōe
- laudis iubilo ⁊ cantici decantatione.

Vt ſcȝ primo cū paulo dicas Mihi abſit glīari niſi
in cruce dn̄i nr̄i ieſu xp̄i. alia cōtemnēdo ¶ Secūdo
cum eodē. Nos autem gloriari oꝫ i cruce domini no
ſtri ieſu chriſti in q̄ eſt ſalus vita ⁊ reſurrectio nrā
Tertio cū propheta laudē dic ſuper omnib⁹ que fe/
cit tibi dn̄s. vt tanq̄ verus iſrael ꝑ chriſti paſſionem
de manibus inimicoꝝ liberatus carmē domino le/
tabūd⁹ decātes. vt ſic ꝟe cū pſalmiſta canere poteſt
Cantabiles mihi erant iuſtificationes tue. Et vt ſic
ſit vox exultationis ⁊ ſalutis in tabernac'lo tuo. Et
iuxta apl'ꝫ cātes ⁊ pſallas in corde tuo. Habes eniꝫ
in domini tui paſſione oē motiuū. ꝓpter quod ali/
quando inuenit̄ canticum aliquod decantatū Nam
per hanc

cum
- iſrahel traduceris ⁊ liberaris
- delboꝛa vincis ⁊ triumphas
- iudith holophernem occidis.
- matre ſamuelis fructu impregnaris
- ꝓphetis domus ⁊ ſanitate repleris

Cum igitur oportet vt cantes ne deo ſis ingratus.
¶ Poteris igitur ſuꝑ ſingulis articulis iubilum ti
bi inſtar Bernar. cōficere ⁊ carmen canere dilcō pa/
trucli tuo. Ad quod deſeruiūt loci laudis donec per/
ducaris ad iubilū quem ſolat docet vnctio ⁊ noſcit ex
perientia

Letabunda exultato. ex̄pa mea anima
Libro clauſo reſerato. mortis xp̄i victima
Mira pādit crux intrato. in plagaꝝ intia.

Et q꞉ gaudiū dilatatio eſt cordis, Corde aūt dilata
to recte ſequitur.

Liquefactio. De qua Canti. Grad⁹. vij.
v. Anima mea liquefacta eſt. ⁊c̄. Quam vt
in nobis cauſaret dei fili⁹ tanta ⁊ talia fecit
quib⁹ qui nō liqueſcit vere duriſſimi cordꝫ

cenſeri poteſt. Volens ſiquidē nobilem creaturā (vt
Bernar. ait) reparare. ſi inquit inuitū coegero aſinuꝫ
habeo. nō habeo hoīem ⁊c̄. Vt ergo habeam volūta
rium terrebo eum. ſi forte conuertatur ⁊ viuat. Et
cōminatus eſt acerbioꝛa que excogitari poſſunt tene
bras eternas vermes immoꝛtales ignē inextingui/
bilem. Cum aūt nec ſic homo reuocaretur ait. Non
ſolum timidus. ſed etiam cupidus eſt. promittaꝫ ei
quod potiſſimū delectabile. Promiſit q̄ oē bonum
⁊c̄. Videns aūt ꝙ nihil proficeret. vnū inquit reſtat
adhuc. Ineſt homini nō ſolum timoꝛ ⁊ cupiditas. ſꝫ
⁊ amoꝛ. nec q̄cq̄ꝫ in eo vehemētius ad trahendū cuꝫ
Venit igit̄ in carne. ⁊ tam amabilem ſe exhibuit vt
illā nobis impenderet charitatem qua maioꝛem ne/
mo habet vt animam ſuam daret pro nobis. Ob
quā qui cōuerti noluerit merito audiet. quid debui
tibi facere ⁊ nō feci ⁊c̄. fecit tam multa. paſſus eſt taꝫ
acerba potiſſimū eam ob rationem vt ſe nobis ex/
hiberet amabilē. et noſtrum ſibi alliceret amoꝛem.
Teſtatur hoc Deuterono. iiij. vbi poſt enumerata
beneficia ſubnectit. Et nunc audi quid dominus req̄
rat a te niſi vt diligas cū Ex̄a igitur cordis liquefacti
oni inſiſtamus ⁊ preſertim in omni articulo ad hu/
ius cōſecutionem enitamur. Sic ei viuitur ⁊ i hac
conſiſtit vita noſtra. Quam vt aſſequamur debem⁹
attentius attēdere eam charitatem ex qua paſſus ē
paſſionē. Nam teſte Auguſtino beatiſſimo nil adeo
quippiā in ei⁹ paſſione cōſiderandū quēadmodū ar/
doꝛ illius charitatis. hoc em̄ ⁊ deo gratius vtilius et
dulcius nobis. Attende ergo

ꝙ
- pr̄ — filio ſuo nō pepercit
- fili⁹ — ex caritate — ſeip̄m tormētis expoſuit
- ſpūſſ. — hec omnia effecit.

¶ Et totus liqueſce dum totam vides ꝑ charitateꝫ
tibi ſuccurrere trinitatē. Nil em̄ poteſt in ea eſſe ac/
tione diuiſum vbi nil eſt voluntate diuerſum. Vnde
⁊ iuxta papam leonem Miſericoꝛdia trinitatis di/
uiſit ſibi opus noſtre redemptionis. vt pater propi/
tiaretur. filius propitiaret. ſpiritusſanctus igniret.
¶ De primo. id eſt patris dilectione filius ipſe Jo 6
annis tertio. teſtimonium reddit dicens. Sic inq̄t
deus dilexit mundū vt filiū ſuum vnigenitum daret
vt omnis qui credit in eum nō pereat. ſed habeat vi/
tam eternam. O attende verba. ſigna miſteria
Verba pauca. ſed miſterijs turgida. ¶ Ibi enim po/
nuntur nouem valida dilectionis paterne argumē/
ta. ¶ Primo perſone amantis dignitas. Deus.
Non imperatoꝛ terrenus. non ſpiritus angelicus ſꝫ
quo maius nihil eſt aut melius.
¶ Secundo in modo actus dignitas ibi. Sic di
lexit. ¶ Omnium enim bonoꝛum principium ⁊ cau
ſa eſt amoꝛ ille paternus. ¶ Tertium dilecti

indignitas. qũia mundũ. id eſt hominem. Domine
quid eſt homo quia memor es eius. ⁊c. Chryſoſto.
Dilexit altiſſimus cinerem. dominus optimus ſer/
uũ inutilem. diues pauperem. nobilis ⁊ magnꝰ mi/
ſerum ⁊ vilem. fortis impotentẽ. beatus infelicem.
O amorem. ¶ Quartum muneris dati nobilitas.
quia vt vnigenitũ filium ſuũ Uere exhibitio operis
probatio eſt dilectiõis. Uere grandi ter dilexit q̃ tam
grande donũ dedit. Grande foret dare filiũ. maiꝰ ſu
um. ſed maximũ eſt vnigenitũ. Dedit em̄ filiũ. non
agnum aut bouem. nõ ſeruum aut angelum. ſed fi/
lium ⁊ talem filium. Dedit filium ſuũ nõ alienum.
vere ſuum nimium dilectũ. de quo ipſe dat teſtimo
nium dicens. Math. iij. Hic eſt filius meus dilectꝰ
Dedit ⁊ vnigenitũ cuius eſt ⁊ tota hereditas in quo
reſidet ⁊ totus amor patris. Cum em̄ ſunt plures
filij paternus amor diuiditur. ſed vnigenito infũdi
tur totus. O ergo nobile donũ datori coequale. coe
quum. et cõſubſtantiale ¶ Quintum dati irreuoca/
bilitas. ibi Daret. Non mutuaret. nõ cambiret. nõ
venderet. ſed gratis ⁊ liberaliter daret Nullis meri
tis exigentibus. aut redibitione ſperata. Magnum
fuiſſet. ſi deus filiũ mundo oſtendiſſꝫ. vt petiuit p̄s.
dicens. Oſtende nobis faciem tuã. Maius quod in
mundum miſiſſet vt deſiderauit moyſes Exodi. iiij
Obſecro domine mitte quẽ miſſurus es. Sed maxi
mum ꝙ eũ dedit. Et ita dedit. in omnẽ ſcꝫ deſidera
bilem vſum. Naſcendo quippe in ſociũ ⁊ fratrem
Predicando in exemplũ ⁊ doctorẽ. cõueſcendo i cibu
lium. moriendo in precium. regnãdo in premium.
¶ Sextũ eſt mali euitabilitas. ibi. Non pereat.
Niſi em̄ filiũ illũ dediſſet triplici morti genꝰ huma/
num interiſſet ⁊ periſſet. ſcꝫ morte corporis peccati
mortalis perpetue damnationis.
¶ Septimũ Boni adhuc obtinendi vtilitas. ſed ha
beat vitam eternã. Non vegetantẽ cum plãtis que
deficiunt. nõ animalem cum brutis. nõ humanam
mortalem cũ viatoribus. nõ demoniacã cum dam/
natis. ſed angelicam. ſed diuinam quodãmodo vitã
eternam ¶ Octauũ eſt recipientium generalitas
ibi. Omnis. Nam paup ⁊ diues. ſeruus ⁊ dominus
femina ⁊ maſculus. ſenex et paruulus. ſimplex ⁊ gna
rus. peccator ⁊ iuſtus. infidelis ⁊ chriſtianꝰ. põt re/
cipere donũ datum. Non em̄ vt dicitur Actuũ deci/
mo Acceptio pſonarum eſt apud deum
¶ Nonũ eſt precij ⁊ meriti modicitas. ibi Credit in
eum. Quid em̄ hijs actibus internis. fide ſcꝫ ⁊ dilcõ/
ne facilius. Nec em̄ exigunt ſanitatem ⁊ diuitias nõ
labores vel amicos. ⁊c. Sed ſola ſufficit p gratiam
tracta voluntas. Hec de explanatione verbi illius
euangelici ſm Joannem nider.
¶ Quid ergo retribuam tibi o pater eterne. ſuperne
⁊ interne. qui ſic mundũ dilexiſti. ⁊ proprio filio non
pepercisti. ac per hoc nec tibi ipſi. quoniam illum vt
te dilexiſti. ⁊ tamen tam dilecto nõ pepercisti. ſed no
bis omnibus illũ dediſti. ⁊ ſic dediſti. In mundum
illum miſiſti. moleſto illo dure iuſticie tue mandato
oneraſti. quo ipſe ſacerdos in ſeipſum hoſtiam durã
⁊ crudelem ſacrificantis iuſticie gladiũ exereret ⁊ cõ
uerteret. ſeqꝫ ipſum tibi pro nobis ſacrificaret man
daſti. In eo iniquitates omniũ poſuiſti. Illum tra/
didiſti. pcuſſiſti. dereliquiſti. abiecisti. in finẽ obliuiſ/
ci voluiſti. tu talis tantꝰ pro nobis talibus tantillis
O viſcera paterna. vt ſeruum neqꝫ ſuſcitares a mor
te. ſanares a morbo. quereres abiectum. redimeres
venditũ. ſolueres vinctum. eriperes captiuuꝫ. erran
tem reduceres. ſaluares periclitantem. mũdares ſor
didum. iacentem ſublimares. filio nõ pepercisti. O
gracias tibi. Uere ex operibꝫ patet mihi magnitu/
do dilectionis Uere nunc noui ꝙ diligas me quia v
nigenito tuo nõ pepercisti pro me. O mira charita/
tis dilectio vt ſeruũ redimeres filiũ tradidiſti ⁊c
Uerum iam noſco vnigeniti tui verbum quo dixit
Ipſe pater amat vos. licet ſit grande dictu ⁊ credi/
tu durum. Quis em̄ niſi expertus crederet ꝙ tantꝰ
tales tantopere nõ diligeret ſolum. ſed ⁊ amaret.
Hec de dilectione paterna ¶ Attendenda eſt eti/
am relucens in opere noſtre redemptionis charitas
quam exhibuit ipſa charitas ſpiritum ſanctum lo/
quor Is enim eſt ſpũs ille bonus benignus ⁊ beniuo
lus. hilaris. liberalis. ⁊ largus. dulcis ſuauis amabi
lis. qui vt nos ad charitatem inflãmaret. vt ſua ca/
ritate noſtra adamantina pectora liquefaceret. hec
eadem omnia ſua charitate effecit. Ipſe charitas
patris ⁊ filij ad hec agenda ab eterno corda intrin/
ſecus tangens cõmouit. Ipſe per ora omniuꝫ pro/
phetarũ. per innumera ſimulachra reruꝫ filij dei ad
uentũ prenunciare. promittere. ac prefigurare non
deſtitit: vt ſic per multa milia tẽpora annorum ma/
gnis ⁊ miris multiplicatis oraculis intelligentias
ad fidem erigeret. ⁊ affectus per viua deſideria inflã/
maret Ipſe filiũ miſit. ipſe ⁊ ſuper eum in oĩ pleni/
tudine gratie ⁊ donorum requieuit oleo dulcedinis
agoniſtico pre cunctis vnxit. Pauperibus euange/
liſare miſit. annunciare annum placabilem. vinctis
redemptionẽ ⁊c In deſertum duxit expulit. egit.
preſentauit. tradidit. vt a diabolo temptaretur. et
vt paucis multa cõplectar: omnia ſacrata miſteria
ſua ipſe charitate expleuit O igitur ſpũm dulcem. o
ſpiritum ſuauem. o vere amabilem ⁊ ſpiritum amã
dum. ¶ Talis eſt tua charitas qualis ipſe quia tua
eſſentia eſt tua charitas. De hac charitate diuina la
tius agetur infra folio q̃ poterit hic meõrari
¶ Ex quali charitate xp̄s paſſus ſit. §. i. C
Sed iã ex quali filius ipſe patiens charitate ſin/
gula paſſus ſit videamꝰ Que licet ſit inexplica/
bilis. pauca tñ balbutiendo ſũt cõmeõrãda de ipſa.
Dilexit em̄ nos filiꝰ ⁊ paſſus eſt pro nobis

eternali.
liberali.
vtili
ſinglari. ex chari
ꝯueniēti. tate
vehemēti.
pſeuerāti.

Hec pſequamur applicā do ad filiū. nā infra agit de amore toti⁹ trinitatis i cōi. Et paucis ſingula tāgemus vt liqueſiamus. Primo inq̄ȝ paſſus ē ſingla ex aōre etnali. iq̄ȝtū ei xp̄s de⁹ dilexit nos ante mundi conſtitutionem ¶ Ut dicitur ad Ephesios. ꝛ ſic non habet initium neq̄ȝ finem. Inquantū aūt homo ab inſtanti cōceptionis nos dilexit ꝛ diliget in finē. Ita ꝙ vere poterit dicere illud Hieremie. In ppetua charitate dilexi te. ppterea attraxi te miſerans. O retracta hunc amorē ¶ Secundo dilexit nos amore liberali ꝛ gratuito nullis noſtris meritis preuijs aut ſui cōmodo ſperato. Quippe qui bonorum noſtrorum nō eget. Hinc Ozee. xiiij. Diligā eos ſpontanee. i. nullo merito motus. Non ex operibus iuſticie que fecimus nos. ſed ſcd̄m miſericordiā ſuam ſaluos nos fecit. O ſuauitatem. o gratiam omnis amoris. Summus omniū factus eſt imus. impaſſibilis eſt plurima paſſus Nec cauſa de hoc dari poterit. niſi quia dilexit nos. ¶ Tertio amore vtili ¶ Nī eī tempore quo nobiſcum fuit In omnibus que pro nobis pertulit noſtrū cōmodum queſiuit. noſtre vtilitati prouidit. Actuū iiij. Qui pertranſiuit benefaciendo ꝛ ſanādo omēs oppreſſos a diabolo. Ante numerabis ſtellas celi q̄ȝ vtilitates paſſionis chriſti Quarto amore ſingulari ꝛ ſpeciali Plenus enim gratia ꝛ veritate fuit In cognitiua vi. illuminatiſſim⁹ in latitudine mentis cōſtitutus. ſciens ꝛ noſcens ſingulos ſm̄ omnes circumſtantias pro quibus pati debuit ꝛ ex aōre voluit. Et ita ſingulariter quēq̄ȝ dilexit vt pro quoq̄ȝ i ſingulari eadem que pro oībus paſſus eſt. ex ſi cōueniret libenter pati deberet. Et ergo ſm̄ Chryſoſtomū debet q̄ſq̄ȝ ſibi hoc beneficium attrahere q̄ſi ꝓ ipſo ſolo ſit factū exēplo apoſtoli qui dicit Quod ei nunc viuo in carne. in fide viuo filij dei qui tradidit ſemetipſum pro me. Hoc dicebat nō coanguſtare volens ampliſſima ꝛ per totū orbem terre diffuſa chriſti munera. ſed quaſi pro omnibus ſe iudicauit obnoxium Et reuera quid intereſt ſi ꝛ pro alijs paſſus ſit cum fructus ita integer tibi proueniat quaſi nulli alij ex eo fuerit datū. Hinc etiā in pabola dixit. Unā que rendam ouem nō multas ꝛc̄. Una nāq̄ȝ eſt. quia ſic omnibus quaſi vni beneficia confert. Hinc quidā Forte quiſpiam dicet. Non pro me ſolo. ſed pro omnibus chriſtus paſſus eſt. Dico inquid tibi ꝙ ita ſingulariter chriſtus ꝓ te ioanne. petro. ꝛc̄. paſſus eſt q̄ ſi ſi ſolus fuiſſes q̄ peccaſſꝫ oīa h̄ ꝓ te ſolo paſſ⁹ fuiſſꝫ Si nō credis mihi. audi inquit Auguſtinū dicit eīn Si chriſtus filius marie tot habuiſſet mēbra: quot ſunt ſtelle in firmamēto celi. et quodlibet membrum haberet ꝓprium corpus. prius omnia mēbra ad patibulum crucis tranſfixiſſet q̄ȝ vnam animā ex parte ſui nō redemptam in tormētis reliquiſſet. O vere ardorē intentū. o charitatem ſingularem. Hinc etiam vt dicit ſanctus Thomas i de eterna beatitudic. quelibet aīma i regno celorum paſſioēm chriſti totā pro ſe ſola reputabit factam. ita ꝙ cum apoſtolo dicet Me dilexit ꝛ tradidit ſemetipſum pro me Hinc ꝛ Ubertin⁹ ait Meritū chriſti plene ꝛ integre. imo ꝛ ſuperabunde ſatiſfecit diuine iuſticie. non ſolū pro toto humano genere in cōmuni ſed etiam pro quolibet homine in ſingulari. Et nō ſolum ꝛc̄. vt ſupra dictum. Et ideo dicit ꝑ Amos prophetam. Tantum mō vos cognoui de omnibus cognationibus terre. Et in Deutero. Elegit te deus vt ſis ei populus peculiaris. Et in Canticis. Dilectus meus mihi ꝛ ego illi ¶ Quinto dilexit amore debito ꝛ cōuenienti Puta amore recto. habendo rectū reſpectum non ad ſuum cōmodum. ſed ad honorem paternū. Item aōre diſcreto. Diligens in homine naturā ꝛ odiens culpā Unde ꝛ naturā noſtrā aſſumpſit. ꝛ vt prudens apis ſciens eligere bonū reprobareq̄ȝ malum culpam vitauit. Item amore dulci ſapienti ꝛ forti. vt Bernardus in ſermone de diuerſis. Sexto dilexit amore vehementi. Unde ait Joan. xv. Maiorem dilectionē nemo habet ꝛc̄. O vere amorem ardentem. o charitatem vehementē. Probatio quippe vehementis amoris eſt vehemens exhibitio operis Que opera ipſe dat in argumenta vehemētis aōrꝫ in libro grē ſpiritualis dicens. Si vis vehementē amorem agnoſcere debes illius charitatis rememorari que me de ſinu patris traxit trigintatribus annis tibi ſeruire fecit ꝛ qua me venūdari permiſi ꝛ me totum tibi cibū ꝛ potū reliqui. In quo vltimo cōuiuio cythara ꝛ organū per dulciflua verba fui ¶ Secundo recorderis qualem ego ſponſus iuuenis poſt conuiuium illud choream duxi cum tribus viribus in terram procidēſ quaſi tres ſaltus feci tam validos ꝙ ſudore tot⁹ madens guttas perfudi ſanguineas. ¶ Tertio memoreris amoris humilitatis mee id oſculum ſponſe cū iude oſculum dedi. In quo oſculo cor meum tantū perſenſit amorem. ꝙ ſi penituiſſet animam eius in ſponſam per oſculum illud aſſumpſiſſem. Tunc et omnes mihi copulaui quos ab eterno ſponſas predeſtinaui. ¶ Quarto recoles qualia aures mee ex amore ſponſe audierunt epythalamia. cum ſtās coram iudice tot audiui falſa teſtimōia ꝛ alia blaſphema verba. ¶ Quinto recorderis q̄ȝ decēter me ob tui amorem ornaui cū totiens veſtimenta mea mutaui. alba. purpura. coccinea ꝛ ſerto roſeo. ſpinea ſcilicet corona. Chirotecas bene perforatas humi quādo me clauis tranſfodi permiſi Sexto memorare qualiter te ſum amplexatus. quando ad columnaȝ fui ligatus ¶ Septimo recorderis qualiter thalamū cruciſ ſum ingreſſus Ut ſicut ſponſi veſtes ſuas

dant hiſtrionibus. ita veſtimenta mea dedi militi/
bus ꝛ corpus meũ crucifixoribus. ꝛ tam gaudenter
ꝛ amanter in eã in ſiliꝗ. ꝙ nũq̄ȝ ſponſus in lecto ebur
neo aut ſerico amantiſſime ſponſe ſociandus ſicac/
celerauit. ¶ Deinde brachia per duriſſimos cla/
uos in amplexus extendi ſeptẽ cantilenas mire ſua/
uitatis in thalamo amoris decãtaui Et poſt hec coꝛ
meũ ad introeũdum tibi apui cũ ſomnũ amoris te/
cũ moriens in cruce cepi Hec ibi. O vere vehemẽtẽȝ
amorẽ. De quo ꝛ alter in xp̄i pſona dicit Tam vehe
mens dilectiõis charitas in me exarſit vt null⁹ ſitiẽſ
tam feruide delectabiliſſimũ potuȝ deſiderauit. aut
moritur⁹ vitã cunctis mortalib⁹ optandam affecta
uit. ſicut ego ſitiui ex amore pati ꝛ ſaluos facere pec
catores. ꝛ eis me amabilẽ exhibere. Facil⁹ dies pte/
rita reiterabit̃. flores ab initio mũdi arefacti reuire/
ſcent. pluuiaruȝ gutte inumerabiles colligerentur
q̄ȝ eſtimari poſſet vehemẽtia mee charitatis. Hec il
le. Si igitur o hõ nõ credis verbis vel credas opib⁹
que ſunt inditia vehemẽtis amoris: q̄ tã etſi vehem̃
tia ſint ꝛ grãdia nimis. collatiõe tñ eſtuantis inter/
ni ardoris nõ ſunt niſi vt tipus ꝛ pictura ad rei veri
tatẽ. Hec coꝛ illud vulnerauit vt vel modice ardorẽ
cordis nobis oſtenderet. Vere igit̃ duri ꝛ indurati
ꝛ diri filiꝗ adã quos tãta benignitas nõ emolliat. tã/
ta flãma ꝛ ingens ardoꝛ amoris tã vehemens ama/
toꝛ nõ accendat. Certe ſi nõ plus dilexiſſȝ te q̄ȝ ſe. nũ
q̄ȝ impediſſet ſe ꝑ te. ¶ Septimo dilexit amore per
ſeuerãti ꝛ finali. Joh. xiij. Cũ dilexiſſet ſuos ꝛc̃. i fi/
nẽ dilexit eos. O in finẽ. In finẽ cõſummantẽ nõ cõ
ſumentẽ. Sic dilexit ꝙ ex quo diligere cepit nũq̄ȝ a
diligẽdo q̄ȝtũ in eo fuit ceſſauit. Per latitudinẽ mẽ
tis actualiter fere nobis ſp̄ intẽdit. Vide ergo ſi po
teris. q̄ȝta ſit lõgitudo. latitudo. ſublimitas ꝛ ꝓfun/
dũ hui⁹ charitatis. ꝛ cũ nõ poteris ad eã vel redama
re ſtudeto. Et vt exceſſus hui⁹ amoris magis tibi pa
teat quis. q̄les. q̄ȝtũ ꝛ cur amauerit attẽde. Illo ni/
hil maius aut meli⁹. cui ois ſpũs cõfitet̃ q̄m eſt de⁹.
Quales amauit paul⁹ exponit. Cũ adhuc inimici eſ/
ſemus recõſiliati ſum⁹ deo. Quantũ amauit nullus
eſtimare ſufficit. O tu fortiſſime ſampſon. ingrãtum
amaſti mulierẽ nõ te amantẽ ſȝ ꝑſequentẽ. vt ei⁹ ađ
re ſapia tua ſtulte ſieret. fortitudo infirma fieret.
Quid ergo gratie q̄d amoris tibi amatori rependaȝ
qui me in charitate ꝑpetua dilexiſti. miſerans attra
xiſti. domũ hereditatẽ reliquiſti tanq̄ȝ viatoꝛ dclinãſ
ad manendum. ꝛ quaſi colon⁹ apperuiſti. domũ iſra
hel tibi agglutinaſti. In terris videri ꝛ cũ hominib⁹
cõuerſari nõ dedignari voluiſti. lãguores noſtros tu
liſti. vniuerſa opera tua nobis opatus. peccatis no/
ſtris ſeruiſti. noſter mediatoꝛ. euangeliſta. angel⁹ ſa
cerdos ꝛ oigena hoſtia fieri cupiſti ꝛ factus es dilec/
tam animã in man⁹ inimicorum dediſti ꝓ nobis aĩ
mam aim. ſpiritũ poſuiſti ꝛ in te omnẽ deſiderabilẽ

vſum cum omnibus tuis mihi plene dediſti. O grã
tibi. Debet hec liquefactio fieri ꝑ cõſiderationem. eſ
timationẽ. incitationem ꝛ optionẽ.

O Liqueſcã vi feruoris. amãs te ſpõſalit
Videns fontẽ te amoris. paſſũ q̄ȝ penalit
Quo affectũ me dulcoꝛ̃. trahis ſingl'ariter

Et quia coꝛ liquefactũ vnioni eſt aptũ. Ideo ſeq̄tur

Gradus octauus

Vnio amoroſa De qua paul⁹ Qui adhe/
ret deo vnus ſpũs eſt cũ eo. i. Choꝛ. vi
Et domi⁹ Volo pater vt vnũ ſint ꝛc̃.
Et eſt hic ſũmus gradus ꝛ finaliter in E
ꝑoꝛibus intentus. vnde ꝛ diligentiſſiẽ
exercend⁹ Et hoc quia hec vnio

ẽ ꝑncipalit̃ a xp̄o intẽta / dignitas maxia / vtilitas nimiũ fructuoſa — qꝛ ꝓ ea xp̄s orauit / ꝑ hãc hõ fit de⁹. / tali nil obeſt

¶ Primo inq̄ȝ conandũ eſt ad hanc vnionẽ. qꝛ hec
eſt a chriſto in omnibus pꝛincipaliter ꝛ finaliter in/
tenta. Nam ideo omnia egit vt ſe nobis amabilem
exhiberet vt dcm̃ eſt. ꝛ ſic noſtrũ erga ſe amorem al/
liceret ꝛ nos ſibi vniret ꝛ in patrem ꝑ ſe deduceret
Hinc ex mundo receſſurus tanq̄ȝ omniũ laboꝛuȝ p̃/
mium exoꝛans dicebat. Pater ſancte ſerua eos i no
mine tuo ꝛc̃. vt ſint vnũ ſicut ꝛ nos Et rurſus. Tu
pater in me ꝛ ego in te vt ipſi in nobis ſint. Itaq̄ȝ
hãc ꝛ nos tanq̄ȝ finem noſtrũ appetamus. ꝛ niſi illã
obtinuerimus nõ quieſcamus. A deo em̃ ꝛ in deum
teſte Bernardo conditus eſt animus rationalis vt
ad ipſum ſit cõuerſio eius ꝛ ſit bonum eius. Unde
ſicut omnia particularia entia naturali conatu ten
dunt ad ſuũ perfectibile vt in eo perficiant̃. ſicut ig/
nis ſurſum aqua in mare ꝛ quod de terra naſcitur
redit ad terram. Sic etiam omnis anima rational'
ſciens ꝙ a deo exiuit ad deum redire debet
¶ Secundo ad hanc cõtendere debemus. quia eſt
dignitas maxima. Apoſtolus enim ait Qui adheret
deo vnus eſt ſpiritus cum eo. O dignitas ſtupenda
Fit homo amore dignus ſicut deus amore homo.
diſpari tamen modo. Cum enim anima eſt deo vni
ta. tunc fortioꝛ vincit minus fortem. id eſt de⁹ ani/
mã attrahit q̄dãmõ in ſue ꝛ vite ꝛ nominis ſanctita
tem. vt ſicut ipſe eſt deus naturaliter. ſic talis ho/
mo vnitus ſit nuncupatiue. ꝛ dicatur deus. Iuxta
illud Ego dixi dij eſtis Et ꝙ talis vnio ſit poſſibilis
patet per figuram. qꝛ columba in huius tipum reuer
titur ad noe in archam. patet ꝑ naturã qꝛ condita ẽ
anima ad deum. patet et per ſcripturam que crebro

tangit eã. Fit ergo hõ per hanc deꝰ Bernarḋ. Quõ
ſt illa aque multo infuſa vino deficere a ſe tota videt̃
⁊ ſaporẽ vini induit ⁊ colorẽ. Et quõ ferrũ ignitum
⁊ candens igni fit ſimillimũ priſtina exuta forma
Sic oĩs in ſanctis hũana affectio quodaꝫ ineffabili
mõ a ſemetipo liqueſcẽs in dei trãſfert̃ voluntatem
Et fit hõ quodãmõ deus Sane tñ hoc intelligatur
de mõ ſcꝫ vnionis illiꝰ q̃ hõ quodãmõ fit deꝰ ꝓpter
plures hinc ↄficcos ab impitis errores vt ſublimit̃
Joannes gerſon in ſuo tractatu ſup̱ magnificat ſtu
dioſe annotauit quedã. Eſt itẽ hec vnio tertio appe
tenda. qꝛ eſt vtilitas in ea ſũma. Ex hac eñ oĩa opa
nrã cũ deus ea nobis cũ operetur nimium nobilitant̃
⁊ gratiſſime acceptant̃. Secũdo ex hac oĩa xp̃i ope/
ra nobis pleniſſime cõicantur eꝰ potẽtia roboramur
ſapĩa illuſtramur. meritiſ ditamur Jta ꝙ illõ Abo
bie recte poterimꝰ dicere. Bonis oĩbus ꝑ eũ repleti
ſumus ¶ Tertio ex hac oĩa nrã obſequia alleuiant̃
Deꝰ ei nobvnitꝰ portat nobiſcũ labores nrõſ ſꝫ ⁊ noſ
ipos. vñ Deute. Portauit te dñs deꝰ tuus vt porta
re ſolet hõ puulũ in ſinu ſuo. Et Ozee. xi. Ego quaſi
nutriciꝰ portabã eos. Et ergo nrm̃ obſequiũ vocat
iugũ dicẽs. Tollite iugũ meũ ſup vos. Quis ergo ñ
iã ad hanc aſpiret. q̃s non concet̃! Vere mihi adhere
re deo bonũ eſt. ¶ Semp̱ ergo dũ paſſionẽ medita
mur in fine oĩ conatu ad hãc vnionẽ aſſequendam
nos reflectamꝰ. Ideo eñ paſſionẽ xp̃s finaliter ptu
lit ⁊ ob eũ. finẽ etiã a nobis meditari debet Quali
ter aũt ad hanc vnionẽ perueniat̃ multi multa ſcrip/
ſerunt ⁊ varios gradꝰ poſuerũt. ponit Bonauentu
ra in paruo bono ſeptẽ gradus vnitiuos iſtos ſcꝫ

F

	vigilãtia te ſollicitet		ꝓmptitudiẽꝫ. aĩa m. d̃ſid̃.
	ↄfidẽtia te ↄfortet		ẽtitudiẽꝫ. Jn te d. ſpe. ñ. ↄ.
	cõcupia te iſlãmet		dl'cediẽꝫ. Queãdmoḋ d̃ ſ. c̃.
vt	exccedẽtia te eleuꝫ	ꝓpt̃	celſitudiẽꝫ. ſuſpẽdiũ ele. a.
	ↄplacẽtia te q̃etꝫ	ſpõſi	pl'citudiẽꝫ. Ecce tu pul. es
	leticia te delectꝫ		plẽtudiẽꝫ. q̃ꝫ mg̃ ml'. dl'. t.
	adherẽtia te ↄglutiet		fortitudiẽꝫ. q̃s me ſepabit

¶ Tradunt aliĩ alios gradus ⁊ plura ſubtilia d̃ hac
vnione. vt Gerſon ſup̱ magnificat. ⁊ in de miſtica
G theologia. Sed tu vt ad ſũmã dicamꝰ ſi hãc aſſequi
volẽs oportet vt
media it̃ te ⁊ xp̃ꝫ amoueas ꝑ paſſiõis fortiſſiãꝫ
aſſidue piĩs aſpiratiõibꝫ hãc exoptes ↄtinuã
oĩa opa paſſiõi vnias ⁊ ꝑ ea ores meõriã digſſiãꝫ
Primo neceſſe eſt vt media remoueas q̃ ſũt volun/
tas ꝓpria. amor ⁊ inheſio ſenſibiliũ. inconſideratio
ſpũalium ⁊ huiuſmõi ¶ Secũdo oꝫ indeſinẽter cuꝫ
Auguſtino ꝑ hac aſpirare ⁊ cũ Bernardo ſuſpirio/
ſe exclamare. Dñe ieſu fac me ſentire q̃ꝫ imenſo me
amore amaſti. Da mihi te amare ardẽter tibi adhe
rere ſemp̱ ⁊ ſic de aliĩs. Et cũ Joanne herp. O aman
tiſſime ieſu vtinã dignus inueniar vt aĩa mea tuo
dulciſſimo fruatur ãplexu. imo vt tu in ea ⁊ ipſa in te
vicario amplexu recreet̃. vt ſic eiꝰ tepiditas ab imen
ſo tui amoris incẽdio valenter incaleſcat. O vita vi
te mee te totũ deſidero. me totũ offero. totũ toti v/
nicũ vnico. O vtinã impleat̃ in me illud oraculũ tuũ
Rogo pater vt ſint vnũ ſicut ⁊ nos vnũ ſumꝰ. ego i
eis ⁊ tu in me vt ſint cõſummati in vnũ. Hec ille
¶ Oportet itẽ aſcẽdere ꝑ ſeptẽ illos vnitiui amoris
gradus quos ſpũſſctũs ſpſit in cãticis ꝑ quos ſpõſa
aſcẽdit velut virgula fumi ꝑ deſertũ. Qui licet ordia
tim nõ ponũtur tñ queãdmodũ in celo ſydera. ¶ Jn
arenis ſaphiri ⁊ carbũculi. in agris flores a ſpũ ſctõ
ſpergũtur. ⁊ nrõ labori ⁊ exercitatiõi ordinãdi ꝯtin/
guũtur. Et ſunt iſti. ſcilicet
¶ Deſiderare. Et ẽ bonũ abſens cupe. vt Oſculetur
me oſculo. Veniat dilectꝰ meꝰ. Veni dilecte mi ec.
¶ Querere Et eſt in illud poſſidendum tendere. vt
ꝑ vias ⁊ plateas querã quẽ deſiderat aĩa in oĩ ope di H
lectũ querens
¶ Diligere ẽ bonũ ipm̃ ꝓpter ſe querere. Dilcẽ mi
app̃hendam te qꝛ ſolꝰ ſufficis mihi ꝓpter te
¶ Amare. ẽ vitaliter. totaliter. ⁊ finaliter totis viri
bus ⁊ neruis diligere.
¶ Amore lãguere. eſt grauiter abſentiã amati perſ
ferre. vt Annũciate dilcõ qꝛ amore lãgueo
¶ Amore vulnerari ad mortẽ eſt mortali vulnere
languere. ⁊ nullaꝫ aliã cõſolationẽ niſi de pñtia ama
ti ſuſcipe. vt vulnerata charitate ego ſum.
Beata requies Totaliter in amato ꝑ vnionẽ reqeſ
cere. Tenui eũ nec dimittam Adiuro vos ne ſuſcite
tis ¶ De tertio aũt quõ. ſ. vnienda ſint oĩa opa no/
ſtra xp̃i vite ⁊ paſſioni pleniꝰ deductũ eſt folio
Fiet ergo hic gradꝰ ꝑ cõtrarioꝝ abrenũciationẽ. et
per obſecrationẽ ⁊c̃

Stringe ſpõſe vnitatis. me diuinis nexibꝰ
Vinctũ vinclis caritatis. animi exceſſibus
Cũctis i te trãſformatis internis affectibꝰ

Gradus terminatoꝝ Caplm. iiij.

OMne ſacrificiũ ſacerdotum igne cõſu
met̃ Leui. vi. Qm̃ oĩs perfectio a fine I
ipõ ⁊ nomẽ ſortit̃ ⁊ laudẽ. Dignum eſt
vt queãdmoduꝫ bono exordio medita
tio eſt inchoata ⁊ bene ꝓſecuta. Ita et
bono fine terminet̃. Jncaſſum eñ bonum hñ agit̃
ſi nõ fine cõgruo ⁊ bono cõſummetur. Et ergo ſequũ
tur duo gradus cõcluſoꝝ queãdmodũ fuerant duo
preparatoꝝ Primus eſt gradus. ix.

OBlatio obſecratoria De qua. ꝑs. Sacrifica
te ſacrificiũ iuſticie. Et eſt plurimũ neceſſa/
ria hec. Nã teſte Hugone meditari. legere.
orare. eſt queãdmodũ ſemen iacere. Sed hec offerre
eſt queãdmodũ ſemẽ iactũ operire. Quiſq̃s igit̃ nolit

iactū ſemen a volucrib⁹ diripi. ſed graui velit ſegete
re. ſtudeat id deo in fine offerre Et eſt hec oblatio. q̄
iam deo viuit⁹ meditatoriū ſacrificiū illi ſacrificees.
teq̄ʒ in viuā hoſtiā offeras deo. ⁊ pro reb⁹ tibi neceſ/
ſarijs ⁊ debitis obſecres ſub hac vel cōſimili forma.
¶ Suſcipe clemētiſſime pater dn̄e de⁹ hoc medita
toriū ſacrificiū paſſionis dn̄i mei ieſu xp̄i. qḋ in vnio
ne oim̄ ſuarū reuerenciaꝝ. charitatis obediētie paſ
ſionū tibi in hac vita ab ip̄o exhibitarū. ⁊ in eternuʒ
exhibendarū. tibi ego vilitatis abiſſus cum oi eo qḋ
ſum ⁊ poſſum in tp̄e ⁊ in eternitate offero. Preſer/
tim in vnione articuli hui⁹. N. a me iam meditati.
Ad tuā ⁊ ip̄ius laudē gl̄iam ⁊ benedictionē ꝑpetuaʒ
In pleniſſimā ſuper beneficijs gratitudinē In oim̄
ſanctorū honorem. in toti⁹ eccleſie ꝓfectū. Ut i pur
gatorio exn̄tes liberent̄. pctōres cōuertant̄. iuſti i gr̄/
tia cōſeruent̄. preſertim oēs mihi in orōnib⁹ cōmiſſi
tā to ſacrificio iunct̄

ꝑ hanc hoſtiam. victimā. decimā. ꝑmitiam
ꝑ hoc pacificū. ſacrificiū holocauſtū. incēſū.

da mihi oim̄ ⁊ ſingulorꝝ pctōꝝ meoꝝ veniā emēdā/
di vitā meaʒ grām. ꝯcupias malas deuincere. i verſ
virtutibus ꝓficere. Preſertim te i hoc articulo. N.
imitari vt ſic tibi cōformis merear tecuʒ glorificari.
Amen. Sic eccl'ia poſt miſſam offert. Sic ⁊ Ancel/
mus poſt hitas meditationes in ſuo ſtimulo oblati
onē facit dicens. Reſpice dn̄e ſancte pater de ſeruā/
rio tuo excelſo ⁊c̄

¶ Proſecutio graduū ſacrificiorū . §. pm⁹.

Ed quoniā aliq̄tiēs graduū ſacrificioꝝ me/
minim⁹ Ideo pleni⁹ ꝓ eoꝝ intelligētia ſūt
pauca annotanda. Et in primis ſciendū ꝙ
ꝑſpicienti officinā legaliuʒ librorum varia offerunt̄
genera aut ſpēs oblationū. de quib⁹ grandis ⁊ gra/
ta poſſet fieri ⁊ fecūda materia diſputationum ⁊ de
uotiōis Illic em̄ eſt audire nūc hoſtias. nūc victias.
nūc oblatiōes aut mūera. vota quoq̄ʒ ⁊ ſpōtanea ⁊c̄:
id genus multa. Que oia oblationū ſpēs certē to no/
mine dici pn̄t. ſed nō ita ſacrificiorū. Octo em̄ ſcḋm
quendā doctorē hebraice atq̄ʒ grece lingue ꝑitum ſē
genera ſacrificioꝝ ad que facile reliqua inflectūtur.
Et ſunt Hoſtia. victima. ⁊c̄. Que varij varie expli/
cant tenui rōe plerūq̄ʒ nōim̄ inniti. ſed nobis prout
paſſim in veteris inſtrumēti pagina diffiniūtur ſūt
paucis ſcalariter ⁊ ſub clymace exequenda vt exerci/
tio applicent̄. Crebrius tn̄ in ſcripturis ſuffundit̄ et
cōfundit̄ dr̄ia horū. Et hoc pleriq̄ʒ incuria interꝑtuʒ:
vt ſuper Leuitico Eſichi⁹ dicit. Et vt vallent̄ cū ſto
macho in correctorio ſuo ꝓfitetur. Patēt hec i octo
verſibus

Hoſtia. victia. vel decie. ſic primitie ſunt.
Pacificū. ſacra ſunt. holocauſta. icēdit oē.

¶ Hoſtia eſt proprie ꝓ pctō. vt Leui. iiij. deducitur
Cuius ps altera cōburebat̄. altera in vſum ſacerdo
tis cedebat. Et huic acceptatiōi cōgruit illud vulga/
re. Hoſtia ꝓ hoſtib⁹. Nil enim tā aie hoſtile ⁊ inimi/
cū vt peccatū ¶ Victia pro ipuritate ⁊ ipfectiōe Et
huic quadrāt oia illa genera expiationū leuiticaruʒ
que ꝓ cōtracta imundicia etiā ſine culpa fiebāt De
cime q̄ dabātur in recognitiōe dn̄atiōis. Sic inferio
res ſupiorib⁹. Oēs aūt deo decias dabāt in ſignum
⁊ ꝓfeſſionē ſubiectiōis. De quib⁹ ſepi⁹ mādat̄ a dn̄o
ꝓſertim Exodi. xxiij ¶ Primitie q̄ offerebātur i be/
niuolentiā donatiōis dei ⁊ ingratitudis vicē. De q̄/
bus pulchre agit̄ Deutero. xxvi. quō ſcʒ in hac obla
tione ꝓfiterētur bn̄ficia ſuſcepta ⁊c̄ Pacifica q̄ pro
pace ⁊ vnione adherētie dei dabātur Que iuxta rab
bi ſalo. ſic dicebātur q̄ꝛ paceʒ faciebāt reddēdo cuili/
bet qḋ ſuū. ſ. deo. ſacerdoti. ſibijpſi. vn̄ ei⁹ tres fiebāt
partes. vt patet Leuiti. iij. Sacrificia q̄ ſacra religi
one deo reddebantur. ⁊ que ſcrificabant. q̄ ꝓprie ſoli
deo ſunt reddēda. Unde ⁊ ois gens ſuos deos ſacri
ficijs colit. vn̄ dicit̄ Sacrificiū ⁊ libamē deo. ſ. ſoli vt
propter multa deducūt ¶ Holocauſta que integre
deo offerebātur ⁊ totaliter cremabātur. Unde holo
cauſtū quaſi totū cōbuſtū. greco vocabulo dr̄. holon
em̄ grece latie totū eſt. ⁊ cauſtū cōbuſtum. q̄ꝛ totalit̄
incēdebat̄

in honorē maieſtatis.
amorē bonitatis
ſignū ſtatus ꝓfectiōis

Et ſic ſolus maſcul⁹ q̄ perfectior eſt imolabat̄ ¶ In
cenſum qḋ penit⁹ igne feruet ⁊ ardet e q̄b⁹ nil nec ci
nis q̄dem remanet vt thus in thuribulo De cui⁹ ob
latiōis ritu agit̄. Exodi. xxx. ⁊ cōcurrit vt dicūt̄ expo/
ſitores cū thimiamate Et thymiama grece. latie dr̄
incenſū Et eſt ꝑfectior hoſtia in odorē ſuauitatis
Hec breuiter ꝯſtrinxim⁹ de generib⁹ ſacrificiorū ſca
lariter poſitis. cetera ſtudioſis reſeruantes. hoc dicē/
tes ꝙ hoſtie hec legales. carnales cruēte ⁊ externe.
ſine internis mētalib⁹ nil proderāt. imo execrabiles
deo adeo erant vt diceret Quo mihi multitudinē vi/
ctimarū veſtraꝝ ⁊c̄. Incenſū abominatio eſt mihi.
⁊ plura in alijs. Sed ⁊ hoſtie ip̄e mētales ⁊ interne
nō iuſtificant in iudicio dei. q̄ppe cū oēs iuſticie nr̄e
ſint velut pann⁹ mēſtruate. Sed dn̄s ieſus xp̄s ſac/
dos noſter internū gratificat has hoſtias nr̄as cru
entas ⁊ mēſtruatas vna cōſummate iuſticie hoſtia
ſua. i. ſeipſo q̄ nobis oē hoſtiarū gen⁹ ſe exhibuit no/
bis ꝑfectiſſim⁹ ſacerdos ꝑfectas hoſtias afferēs.
¶ Fuit igit̄ ⁊ ip̄e Hoſtia pro peccatis noſtris. q̄ppe
in quo poſuit de⁹ iniq̄tatem oim̄ nr̄m ⁊ pro nobis
peccatū eū pater fecit. ⁊ ip̄e obtulit ſe ꝓ peccatis Et
victima ſanguine expiās maculas mētis ⁊ leprā luti
dam cōtactu placido fugitans. Primitie ip̄e noſtre
calicē illū accipiēs ꝓ oibus q̄ retribuit de⁹ Nō decias
tantū. ſed ſe totū impēdens maieſtati. In ſanguine

ſuo pacificans ea q̄ in celis ⁊ in terris. ipſe fact⁹ pax noſtra Sacrificiū dignū deo Holocauſtū pfecte oblationis. Et incenſum in odorem ſuauiſſimi odoris nō ſolū olfactibus ſpirituū ſūmorum. ſed ⁊ dignum deo incenſū. Cui⁹ omnigene ⁊ digniſſime oblationi ſi noſtras mēſtruatas hoſtias acceptari velimus vt vniamus oportet. Iuxta qđ apl's docet. Per ipſum hoſtias offerētes ſp deo. ad Hebre. xiij. Et ſic ex con iunctiōe ei⁹ dignificabūtur. vt ſupra eſt deductū. Se cemur itaqꝫ hunc ſūmum ſacerdotē noſtꝝ. ꝯtēdamus pfecti fieri velut pater ⁊ frater nr̄ iſte celeſtꝭ et noſtra opa eius paſſionis hoſtie iūgentes. oīgenas ⁊ nos hoſtias vno ſub ope offerre nitamur practica ſub tali. ¶ Ut ſcꝫ in oīm operū noſtroꝝ initio. aut ſaltem in diei ipſius primordio intentionē dirigam⁹ ꝙ omnia ⁊ ſingula opa noſtra in vnione cōſummate illi⁹ ⁊ vnice ſūmi ſacerdotis hoſtie agere velimus ⁊ ſecum pter omnigenas hoſtias offerre ⁊ ideo ſingula opari vt ſint ⁊ in hoſtiā pro peccatis remittendis. In victimā pro cordis impuritatibus ⁊ iperfectionib⁹ tollendis. In decimā recognitionis dominij. In primitias gratitudinis diuini beneficij. In pacificū vnionis cum deo. In ſacrificiū latrie. In holocauſtū reſignationis pfecte. In incenſum perfecti vnitiui amoris. Et auſim dicere ſi ſic cōfeſſi fuerimus dño in directione cordis noſtri. non fraudabimur deſiderijs voti noſtri. ſed quēcunqꝫ locum calcauerit pes deſiderij nr̄ erit: ⁊ intentio acceptabitur a deo. Hinc Gerſon inter regulas de intentiōe in ſuo cōpendio docet formare plures intentiōes alterutrā ſub altera. Et alij quidā dicūt ꝙ multum referat ſic vel ſic dirigere intentionem. Nam ſi in opere intēdo ſolius peccati veniā. ſolam quaſi offero hoſtiam Si ſolam gratitudinē. primitias ſolas reddo. Sed ſi ōnia hec ſimul intendo. omnis generis hoſtias vno ī opere exhibeo ¶ Mꝫ ſi intentionē neglexerim⁹. ſaltē in fine operum noſtrorum ſub tali oratione. opera noſtra offeramus dicēdo cum deuotario quodam in fine horarum meditationū ⁊ operationū reliquarū

¶ O ſuperclementiſſime pater ecce hoc quātulumcunqꝫ laboris ſcripture meditationis orationis ⁊c̄. ſacrificium tibi offero in vnione acceptiſſimi ⁊ omnigeni ſummi ſacerdotis noſtri quo ſine oēs noſtre iuſticie ſunt vt pannus menſtruate obſcerās. vt id ſuſcipias in hoſtiam pro meis ⁊ totius eccleſie peccatis. In victimam pro putribilibus affectuum ſordibus expiandis. In decimas pro feudaria recognitione vniuerſalis tui in me dominij: q̄ tibi ad omnia me obnoxium agnoſco. In primitias pro omnibus beneficijs vnqꝫ acceptis. In pacificū pro vnione mētis mee. imo totius imaginis tue cum de te deo viuo ⁊ vero In ſacrificiū quod ſacrata religione ⁊ latria tibi tanqꝫ deo principio ⁊ fini debeo. In holocauſtum pro ardenti amoris dilectione debita. In incenſum pro cōſummato ⁊ perfecto reſignationis amore. O dirigatur oratio opatio ⁊c̄. ſicut incenſuꝫ ſūmi illi⁹ ſacerdotis in cōſpectu tuo. ⁊c̄. Amen. Qui tantis hoſtiarum generibus venit comitat⁹ non in cōſpectu dei apparet vacuus.

Captes pater paſſi nati. quaꝫ vlibo victimam.
Morā mei ob peccati. ⁊ donorum copiaꝫ.
Defūctoꝝ pauptati dans eternā gloriam

¶ Et quia parū prodeſt plura meditari niſi inde vitam ſtuduerim⁹ emēdare ſequitur

¶ Gradus decim⁹ ¶ Capl'm

Reflexio mentis ſuper ſe. De qua dominus ait Marci. viij. Quid proderit homini ſi vniuerſum mūdum lucret. anime ſue detrimentū patiat ⁊c̄. quaſi dicatur Quid proderit pro alijs obtuliſſe ſi non applicuerit ſibi. Ergo ſerioſius eſt hic gradus exercendus. Et eſt qua a monte meditationis deſcēdēs te ammoneas ⁊ cohorteris M

meditata p imitationē ope ⁊ virtute impleas.
vt in feruore ſpūs cōcepto infatigabilit̄ pmaneas
oīa diei opa in vniōe meditati articuli pagas

¶ Deinceps quoqꝫ oportet

pͦpoſita ⁊ intentionem innoues
vt vitam ſm veꝝ exēplar ieſu imutes:
habitaculū colūbinū ī vulnerib⁹ ieſu fabrices

Inſtar ſcꝫ columbe in foraminibus petre nidificātiſ Quatenus ſic in chriſto abſorptus Nil velle intelligere meminiſſe niſi que ſunt ieſu chriſti paſſi ⁊ crucifixi nitatis. Alijſqꝫ occupatū iri eſtimet mortem inexplicabilem. infernū horribilem: deſolationē intollerabilem. ſed chriſto in carne paſſo eadem cogitatiōe ſemper gaudeat armari ⁊c̄. Sic habet reflexio fieri Qualem modū reflectendi Grego. ſatis familiarem habet. vt patet in fine Moralium Ezechiel' ⁊ omeliarum quarundā finibus. Quem etiā venerabil' Hugo in de tribus dietis aperte docet. vt eſt videre ibi. Eſt enim neceſſaria valde reflexio iſta finalis. q2 cōplectitur fructum meditationū. Poſtqꝫ igitur homo meditationē cōpleuit. nō ſe mox ad alia effūdat. ſed ſeſe ſuper ſeipſum reflectat. quid egerit. qđ vt ꝑpoſuerit recogitet ⁊ corda ſua ſuper itinera ſua ponat vt ambulet iuxta meditata Quod vt agere poterit neceſſe cū Bonauentura orare habet ⁊ dicere

Domine ieſu chriſte cor meū tuis vulnerib⁹ ſaucia. ⁊ mentē meam tuo ſanguine inebria. vt q̄cunqꝫ me vertam te ſemper paſſum ⁊ crucifixum aſpiciam. vt quicquid aſpexero mihi appareat tuo ſanguine rubricatum. vt ſic totus in te tendens nihil p̄ter te valeam inuenire. nihil niſi vulnera tua intueri. Hec mihi ſit cōſolatio tecum mi domine crucifi

gi. ⁊ mihi ſit intima afflictio abs te aliquid medita-
ri. a qua non quieſcat cor meum donec te inueniat
deum ſuum vbi cubat vbi ſuum terminet appetituz
Amen. Item qȝ cum Auguſtino

Scribe domine iheſu vulnera tua in corde meo
precioſo ſanguine tuo vt legam in eis tuum a-
morem ⁊ tuum dolorem. Tuum amorem ad cõtem
nendum oẽm alium amorem preter te. tuum dolo-
rem ad ſubeundum omnem alium dolorem propter
te Amen:

Scala paſſionis ſcd̃m ferias diſtic ta ⁊ abbreuiata

Faſciculus mirre dilectus me
us mihi inter vbera mea cõ
morabitur. Cantico. p̃mo
Quoniam in proſequendo gradus
ſcale prolixi fuimus ⁊ forſan ob id te
dio moleſto ⁊ torpido lectori. Ideo
iam his qui plura legere aut meditari non poterint
condeſcendendo circa ſingulos gradus ſeptem tan-
tum ponimus meditabilia per ſeptenarium dieruz
diſtincta. que tamen ſatis ſunt lata ⁊ copioſa volen
ti ſcrutari ea. Quod potiſſimum eaſfit ob cauſas. ſ.
ne iuniores multitudine deterreantur. ne in incertũ
vagi agant. ſed ſemper omni die in promptu habe
ant que circa domini paſſionem ſm̃ ſcalam iam po
ſitam meditari ⁊ conſiderare debent. Nullus igitur
ſuper multitudine cauſetur, dum breui faſcic̃lo ſupio
ra fere omnia colligantur.

Notandum autem circa ſcalam iſtam ſequentẽ
de practica ⁊ modo eam exercitandi. Super q̃
ſciendum Qꝫ poterit homo in ea quemadmodum ⁊
in ceteris meditationibꝫ exerceri

Aut
- ſimpliciter commemorando
- ſoliloquio
- dyalogo procedendo

¶ Per modum inquam ſoliloquij quo anima ſi-
bi loquatur ⁊ ad ſeipſam dirigat meditationem Si
cut Gerſon in de mendicitate. Aut per modum dya
logi quo vel homo cum chriſto ipſo paſſo ſermones
miſceat quemadmodum Auctor horologij eterne ſa
pientie facit vt eſt videre. Aut certe cum ſancto aliq̃
ſuper chriſti paſſione colloquat̃. Puta interrogan-
do a ꝟgīe btã. vt Bern̄. in plãctu Et Ancelmꝰ
Aut cum angelo proprio vel aliquibꝫ ſanctis quali
modo quidam carthuſieñ in meditando procedit.

Porro is inter hos modos videtur conuenientior
quo mens magis chriſto vnitur. ⁊ deo fit intimior.
vt ait vir quidam non contemnende auctoritatis.
Qualis videtur dyalogicus proceſſus cum deo quia
in eo mens immediate fertur in deum Sed non vo
to viuitur vno. ⁊c̃.

Notandum inſuper ꝙ hec ſcala poterit bene
complecti ſub generali illa meditatoria ſcala vt eſt
ſupra tactum. Nam preparatorij gradꝰ ⁊ terminan
di continentur illic ſub gradibus exordialibus ⁊ fini
endi. vt patet Gradus autem iſti procedendi om-
nes poſſunt ſub conſiderationis gradu comprehẽdi
Nam omnes iſti gradus diſtinguuntur ſm̃ varias
conſiderationes Si enim conſideras aggrauantia
fit compaſſio. Si exempla fit imitatio. Si mirabi-
lia fit ammiratio. ⁊c̃. Unde patet ꝙ qui volet ma-
gis immorari poterit ſingulis iſtis gradibꝫ omnes
illos gradus iudicij ⁊ affectus applicare.

Scꝫ
- ¶ Diiudicando q̃ ei compatiendum
- Querulando ꝙ non compatitur. ⁊c̃.

Schala paſſionis Iheſu xpi abbreviata

	Paſſioēm itaqȝ dñicā meditatu rus te pmū diſ/ pōere debes xpl'r ſ. corporē excuti ēdo. a diſtractiōe ſcollgē⁹ frēibꝫ pa ſſiōis ad te allicie	deīn de paſſione dñica ꝯmēorare debes ea q̄ euan gelica narrat hiſ toria. figurꝫ ꝛ ſcp turis ꝯſona ꝯſid ratōe varia ꝛ exi ſtimatiōe pia	ſcīo circa meditā dēs te exercere p ꝯ q̄ ē grat⁹ ꝛc. ¶ Uō ſit pcipue ſi videris vigilāt patiētꝫ pſonam quo ad eius qua litatem.	pmeōriā ꝛ itellēc paſſiōis affēc Item ſi perpen das aggraua / mentorum paſ ſionis varietatē	n̄ ci aurpaꝫ pla cebit dō ꝯpaſſio i affcū niſi ſeq̄r ꝛ imitatio in ef fectu que eſt deo accepta nob' gl'oſa nobis necāria.	merito ḡ grē a/ gēdē ꝛ h qꝫ tāpēo ſaluſtinuit. tāp dū exēpla ſliqt affēc imitādi d' dirxpſti ppfrēſ paſſiōis ſubſcp tos fo. lxxxij. N	q̄ volet ad āmi ratioēm moue ri cōſideret pa/ cientis imenſi/ tatē. tormētoꝝ ꝛ mōi q̄litatem coꝝ p q̄bꝫ ꝛ a q̄ bꝫ vilitatem	Nā ppes hoi/ nes iſraeli i deo exultabūt pp ablata mala collata bona. reſerata ſigcl'a.	vt liqſiās. atten de q̄ ex mag̃ ca ritate. pr̄ filio nō pepcit filiuſ ſe tormētis ex/ poſuit. ſpūs ſcs hec ōnia effecit:	hec vnio diligē tiſſime optāda qꝫ eſt a patiēte chriſto principa liter intenta. di gnitas maxima vtilitas fructu oſa
	Excuſſio	**Cōmeōratio**	**Compaſſio**	**Compaſſio**	**Imitatio**	**Grātū actio**	**Ammiratio**	**Exultatio**	**Liquefactio**	**Unio**
	pmo ſūme nos iducerꝫ dꝫ ad paſ ſiois xpi medita tionē qꝫ dōr ſcis placꝫ ꝛ ē gtiſſimū adeo accepti⁹ eiſ pene nihil facere poſſim⁹	ē āt ſub hac com memoratōe actu anda fides de qd ditate patiētis ꝛ pmo q̄ ad hūai/ tatis veram na/ turā qꝫ ver⁹ hō vē rā hñs carnē. ꝛc.	primo quo ad e⁹ originem quia ē nobiliſſim⁹ com plecteñs in ſe om nes nobilitatis cauſas. decor vni uerſe carnis.	primum aggra uās eſt cā eſſici ens. illi ſcꝫ q̄pa ſſionem intule rūt nā pr̄ hunc. ſemet. maſ dra co iuda iudeus:	Imitari āt dbe mus modū quē in paſſiōe tenu it. ꝛ ē mo qꝫ ex/ ga ſupiorē. i. pa trem obedienti ſſime ſe habuit	pmo grās ages qꝫ ſua morte re viuificauit. ij. qꝫ aſpiciētes ſa nat. ſcīo qꝫ iraꝫ paternā placat que in celis ꝛ q̄ i terrꝫ ſt pacificaſ	pmo āmiraſ q̄ immēſus vni/ uerſali dñioq̄ ōi bꝫ pſidet libero iure dominat⁹ vt ſeruus ſubij cit ꝛ hūiliatur.	potiſſime exul/ tādum pp ſigā cula ſeptem per xpi paſſioēm re ſerata. ſꝫ pri/ mum eſt deus ammirabilis	prio amorē illū ex quo chriſtus tradit⁹ ꝛ paſſ⁹ eſt attēde Nam amore eterno. ſm illō In cari tate ppetua di lexi te	ḡduſ q̄bꝫ ad vſ nioēꝫ aſcēdiſ p m⁹ ē. vigilātia te ſollicitās ppē ſpōſi pmptitu dinē. vt dicas. De⁹ dē me⁹ ad te d' lu. vi.
Fer. ij.	**E cce placet**	**natura**	**ortus.**	**cauſa hec.**	**ſed obedit**	**Viuificat.**	**dominans. deus**		**eterno**	**vigilanter**
	ſcdo qꝫ hab eo p ceptum ꝛ inſtitu tū q̄ ſui comme morationem fie ri iuſſit. ꝛ miſſa celebratur vt xpi mors recolaſ.	Secūdo quo ad denominatioēm variam. qꝫ dr lur brachium. lignū via ſtella leo la/ pis agnus.	ſcdo q̄lis ſit atrē de q̄ ad naſaꝫ. q̄a ſenſu viuaciſſi⁹. ꝯpleriōe tenerri⁹ corpore ꝛ aia pa cificus. ꝛ totus eucraticus.	Scdm fuit pe na inflicta ꝛ af fligens quia ge neralis. multi/ plex. diuturna puriſſima ꝛ acer ba.	ſcdo pacienter erga tortores ꝛ tormenta ſe ha buit inter que nec os aperuit. ſed ſicut ouis co ram tōdente ꝛ	q̄rto qꝫ te ab ōi pcci ſord' purga tū ſcificat. v. ad ſpūalē pugnaꝫ excitat. vi. qꝫ ꝯ mūdū carnem ꝛ dyabolum ar mat.	ſcdo q̄ ōipotēs q̄ ōia q̄cūqꝫ vo/ luit fecit ꝛc cui⁹ nomē ōipotenſ vt impotēs af/ ficiſ tormētis. infirmatur ꝛ vi citur.	ſcdꝫ ſigcl'o ſola to appet ſpūs i telligibil' ſcdm differētiam tri/ plicem. ſcꝫ quā te ſit benignita tatꝫ crudelitatꝫ dignitatis.	ſcdo ex amore gratuito. null' no ſtris meritis p mijs. aut ſuo ꝯ mō ſpato aut i cōmō vitādo di lexit enim nos ſpontanee	ij. ḡd⁹ eſt ꝯfidē tia ꝯfortās ppē ſponſi certitu/ dinē vt poſſ di/ cere. In te dñe ſpaui n̄ ꝯfūdar Itē In deo ſpa ui ꝛ adiut⁹ ſum
Fer. iij.	**p recepit.**	**nomen**	**natur**	**pena**	**ac pacienter**	**Scificatqꝫ**	**potens**	**ſathā ꝛ mēs**	**gratui**	**fidens**
	ſcīo quia in ſcp/ turis ꝛ ſanctꝫ ſua ſum quibꝫ vnuꝫ hoc conſilium. ꝛ ſcripturis fere p omnem ſui dcur ſum ad hoc hor/ tatur.	Tercio quo ad officium ꝛ digni/ tatis ſtatum An gelus. hoſtia. rex paſtor iudexqꝫ ſa cerdos	tercio q̄lis ꝯuer/ ſatiōe ꝛ vita. q̄a ad deum ſciſſi⁹. ad prim innocē/ tiſſim⁹. grā ple/ nus. ꝛ omni vir/ tute perfectiſſi⁹.	ſcīū ē res circū/ ſtās Ipē loc⁹ ſi t⁹ ꝛ tps. ſcīus gen⁹ aſtār. lec⁹ citatꝫ ihrl'ꝫ. tps paſchale. ſitus crucis. genus mortis ꝛc.	ſcīo charitatie quo ad pximū q̄a maiorem di lectionem ſic oſ tendit dum ani mam ſuam etꝫ pro inimicꝫ po ſuit.	ſeptio p mare h⁹ mūdi ducit. octauo vrutem demonū debili/ tat. nono illuſ/ trat. apeciens ſeptem ſigcula	ſcīo immenſus ꝛ icircūſcptibil' cui⁹ magnitu/ dīs nō eſt finis attigēs a fine i finem. vt ēmia bilis. ſupplicijs terminatur	tercio mūd⁹ ſen ſibil' maiſeſtaſ p crucem q̄m ē loc⁹ tenebraruꝫ in q̄ regnat ceci tas. ſterilitas i pietas.	Tercio ex amo re bono ꝛ vtili nobis In ōnibꝫ que ptulit nr̄m commodum q̄/ ſiuit. noſtre vti litati puidit	iij. ḡd⁹ ē ꝯcupia iſlāmās pp ſpō ſi dl'cedinem vt dicas. Quemad mūdū dcſi. ſer n⁹ Nūciate dil'. meo qꝫ āore lā. Dilcē mi app̄.
Fe. iiij.	**ſ uadent.**	**officium.**	**vita**	**aſtant res**	**ſed amāter.**	**Ducit:**	**hic imenſus**	**mūduſqꝫ**	**bono**	**cupias huc.**

	Quarto. q3 dig/ nū z iuſtū vt tm̄ bñficiū nob exhi bitū vel ad mẽtē reducamꝰ exercꝰ ci grãtudis gdꝰ eſt accepti bñficij reminiſci	Quarto quantū ad diuinitatis cō munia. quia eſt eſſentia prima. natura perfecta vita beata.	Quarto qualis fuit in pena. q̄a mitiſſimus pati entiſſimus. intꝰ z extra totus trā quillus.	Quartū eſt pre cognitio q3 oia ſup ſe ventu pe nalia p̄cognouit oia peta ꝯmit/ tēda z ꝯmiſſa z multoꝝ ingra titudinem	Quarto ſeueriſ ſime erga ſeip3 in nullo pcēdo ſibi ſ3 dedit di/ lcām aiām ſuā i aiās inimicoꝝ ſuoꝝ corpꝰ ſan guiēm. zc̄.	Decimo dulco/ rat aquas tribu larionis. xi. ob umbrat contra eſtum tempta/ tionis. xij. iforꝰ mat per exem/ plum	Quarto felix i/ mo z felicitas atq3 beatitudo ipſa. cuius pri/ cipatione oms beatus beatifi/ catur. h vt miſ tormentat	Quarto maifeſ tatum eſt eſt ce lū vel paradiſꝰ deſiderabilis q̄ ſc3 eſt faſtigiū totiꝰ glorie ſpec tacl3 leticie p m ptuāiioꝑulētie	Quarto amore ſingulari. pro ſingulis ſpecia liter ſua pferēs tormenta ſcd3 illud ad Galat. me poſt te zc̄. Qui dilexit me zc̄.	Quartꝰ gdꝰ eſt excedentia ele/ uans ꝑpter ſpō ſi altitudinem. vt dicas Trahe me poſt te zc̄. Suſpendiū ele git aia mea
Fer. v.	Iuſtum	commune.	pena.	preſcita	ſeuere.	Dulcorat	felix.	celum	ſinglariter.	altum
	Quīto. q3 ſūme neceāriū q3 n̄ āpli us pderit adẽr3 xpi paſſio niſi q3 tū applicata fue/ rit meditatōe pi a. ſ3 z viuit in (z nō ſine) ea	Quinto quantū ad deitatis pro/ pria quia filius z verbum ſimilis. ſpecies vel yma/ go.	Quinto. qualis fuit quo ad famā quia inclitiſſimꝰ z nominatiſſimꝰ habebatur vt do ctor. medicus mi rus z propheta.	Quintum obie ctoꝝ doloroſoꝝ multitudo. q̄a doluit de patris offenſa de ma/ tris triſticia zc̄	Quinto libera/ liſſime quo ad oīe genꝰ bñā/ nū in cuiꝰ vtili/ tatē ſe totū mer pendit. res cor pus z aiām	xiij. reuocat a cl pa. Attritus eſt propter ſcelera noſtra. xiiij. or/ nat ſanguis eꝰ xv. inflammat ad diligēdum	Quito ecnꝰ ſine pncipio q̄ z per maēt ietnū im mo etnitas ipa arzi ꝯmūbilitaſ vt tpalis z mu tabilis morit	Quito ifernus maifeſtatꝰ ehor ribilis q̄ ē pleꝰ egeſtate z penu ria. vilitate z ig nominia. calāi/ tate z miſeria.	Quinto amore cōgruo z conue nienti. recto. ſ. z diſcreto. dulci ſapienti z forti: ſciens reprbare malū z eligere bonum.	Quintus gdꝰ ē complacentia q̄ etās ꝑpter ſpon ſi pulchritudiē3 vt poſſis dicere Ecce tu pulcher dilcē mi. Sub ū bra illiꝰ zc̄.
Fer. vi.	Eſt opus	hoc pprium.	bona fama	obiectaq3	large	Nos reuocat	eius	infernus	cōgruit.	optet
	Sexto. q3 vtile z ꝯmodoſū. vc ei ē lignū vite affe/ ctēs riij fcēs z vtili tates meditāti. ſi tm̄ deuotionis dentib3 fuerit ri te attritum	Sexto quantū ad appropriata. Uerus tu ſapi/ ens. pulcher. vir tus. bona vita	Sexto qualis ad attinētiā q3 vere tibi amādiſſimꝰ z totꝰ deſiderabi lis frater q̄ppe tu us. caput. ſpōſꝰ z amator. ōnia tibi factus	Sextum impl/ ſio fortis nam impellebant ad triſticiam. iuſti cia z equitas di uina ſapientia amor z caritas immenſa	Sexto pruden tiſſime quo ad aduerſariū cui diuinitatem oc culuit z quaſi hamo leuiatan cepit	xvi. honorat i/ mitatores eius xvij. dat pacem inter deum z ho mine3. xviij ſpo liat infernum	Sexto ſapien/ tia dei patris. fons ſapientie. verbu3 in excel ſis cuiꝰ ſapie n̄ eſt numerus. a q̄ ſapia oīs veſtīt tꝰ deſpicitur	Sexto manife ſtata eſt virtus laudabilis. q̄n tum ſit precio/ ſa ſpecioſa fruc tuoſa	Sexto amore vehemēti z mag maiorē em̄ cari tatē nēo h3. zc̄. Lꝰ vehemētiā a moris argumē tū eſt talis paſ ſionis platio	Sextꝰ gdꝰ ē lett cia delectās p̄ſe ſpōſi plēitudiē3 vt poſſ dicer. ſ3 m̄ltitudiē3 do/ loꝝ meoꝝ i cor. meo. q̄3 m̄ḡ m̄l titudo dul. Re
Sabbato	Utile z ē	propriata:	ac proxima	pulſio.	prudēs	Hinc honor	eſt ſapiens	virtus	vehementia	letus
	Septio. q3 poſt hāc vitā z q̄nq3 i hac vita p̄miato riū. liberans a pe na. z grām atq3 glām augmētās	Septimo quan tum ad opera. eſ medians. repa rās, ſaluās medi cans q3 beatoꝝ	Septio attende qualis ſit ſm di/ uitatē certe ieffa bili in ſe ōni pfcō ne pfectꝰ. q̄ppe q̄ z euo eternꝰ. feli citate btūs atq3 p feō ipa etnitas felicitas. zc̄.	Septimum fu it plurium cō/ paſſio que fuit multiplex nam compaciebatur humano gene ri. ſibiip̄i virgini matri. oīm elec toꝝ gregi.	Septimo per/ ſeuerant er adfi nale compleme tum in finē em̄ vſq3 pſeuerauc rit z completo ſacrificio conſū matum eſt dix it.	xix. reparat an gelicam ruina3 xx. dat gaudia celi xxi. tutat ab inferno z pur/ gatorio	Septimo pul/ cher z pulcher/ rimꝰ ipe. i cre a/ ta pulchritudo. ſpecioſus pre fi lijs hoim. deco loratur. vt non ſit ei ſpecies ne q3 decor	Septimo mai feſtatus eſt rea tus culpabilis. q̄m adſui remiſ ſioēm neceſſari um fuit. tā ma gnū p̄ciū. grās placlm. difficile medicamentū:	Septimo amo re ꝯſtanti z pſe ueranti in finē diligens ſuos. nūq̄3 a diligēdo nec in medijs tormentis ceſ/ ſauit	Septimus g̃/ dus eſt adherē/ tia conglutināſ propter ſponſi fortitudiēm vel charitatem mi hi adherere do bo. eſt q̄s nos ſe pabit a carita.
Dominica	Glorificās	operans	perfectio.	compatitur	ſtans	Ut reparet	pulcher	vicium	cōſtanter	adherens.

¶ Prologus in Roſaria ſequentia.

Capit. q̄ntum.

s

Statue tibi ſpeculam. ſu
me amaritudines. Jhe
remie. triceſimo primo.

Poſt poſitam ſcalam q̄ tradit modum ad paſſioēm dn̄i meditādum. ſubnectenda ſunt aliq̄ Roſaria ad legendum. vt ſcʒ q̄ meditari nō poterit aut cum nō libuerit. ſaltem ſubiūcta p̄ūcula p̄ modum Roſarij cum Aue maria. vel potius cum Aue benigne ihu legat. Et in p̄mis p̄mittūť q̄dam Roſaria de dn̄ica paſſiōe in generali. ſcd̄o ď q̄buſdā articulis in ſpeciali. ¶ Roſaria gn̄alia traduūť ſm̄ q̄ varie poterit ſe hō exercere circa ip̄am paſſioēm dn̄i in gn̄e. Quidam em̄ tam ſunt inſcij ⁊ bn̄ficioꝝ dei ignari vt nec hiſtoriam noſcāt dn̄ice paſſiōis. ⁊ ne hij tn̄ fructū ei⁹ p̄nenť tradiť his vn⁹ exercitādi mod⁹ in Roſario p̄mo a q̄ nemo ſe poterit q̄ʒtumuis rudis excuſare. ad membra ſcʒ chriſti. qđ dicitur. Mens. vires ⁊c̄. Sūt āt ⁊ alij p̄oribꝫ magis illumiāti q̄ ſcʒ hiſtoriā noſcūt. ſed illi conſiderando inherere neq̄unt. Vnđ opus habent integre eam commemorare. quia vni articulo neq̄unt immorari. Et illis deſeruit Roſarium Egreſſus. ſupra in monoteſſaron poſitū. Sūt poſtremo alij in omnibꝫ acutiores. q̄ res p̄ſpiciunt vſqʒquaqʒ. Et his valet Roſarium ꝯſideratorium. ſcʒ Principium. ds. ⁊c̄. folio   Jn q̄bꝫ habūda eis offerť materia meditādi vʒ

Exercitatio p̄mi roſarij ſm̄ mēbra chriſti.

§. p̄mus

P

Primo igitur q̄ p̄funda ꝯſiderare neq̄unt ⁊ q̄ chriſti paſſioēm ſm̄ rem geſtam cōmemorare neſciūt. ꝯſilium Jheremie audiāt Speculam ſibi ſtatuant amaritudines ſumant: Jmagiēm ſcʒ crucifixi ſibi p̄figant. Jbi diligenter vultum creatoris ſui agnoſcāt. in faciem xp̄i reſpiciant ſingula mēbra circūuoluāt. ⁊ q̄ʒta dn̄s p̄ eis paſſus ſit agnoſcant. dum a planta pedis ad capitis vertice integrum nil repperint Deuote igitur ſingula membra ſalutent ⁊ ſequēs Roſarium legant ¶ Nec eſt hmōi exercitatio contemnēda. qm̄ a magnis viris puta Bōauē. Bernardino ⁊ hmōi frequentata Nā q̄ acutius hic p̄ſpicere velit. latam ⁊ deuotam ꝯtemplandi materiam inueniet. Poterit em̄ circa membra ſingula haberi ꝯſideratio trifaria Pōt em̄ conſiderari q̄ʒtum

    decorē ⁊ ꝯmēdationem
ad actus ⁊ paſſionem   vʒ ex gloſula iſliniari
    exēpli exhibitionem:

Et p̄ ſingula p̄t hō obſecrare vt ſua mēbra decorenť. ⁊ pctā p̄ ea ꝯmiſſa deleāť. p̄ut dn̄s docuit mechteldim. Primo inq̄ʒ poterit hō ꝯtemplari hec criſti mēbra q̄ʒtū ad decorem ſcʒ natiuū ⁊ ꝯmēdationem qua in ſcripturis ⁊ a ſanctis efferūtur Et ex hmōi ꝯtemplatiōe debet incitari ad hoꝝ reuerētiā ⁊ veneratioēm. Scd̄o poterit ea ꝯſiderare q̄ʒtū ad act⁹ ⁊ paſſioēm vt ſcʒ ſtudioſe ꝯſideret q̄d in ſingulis mēbris chriſtus egerit vel p̄tulerit Et ex hīs debet incitari ad grāꝝ actioēm. Tercio poterit ſingula xp̄i mēbra attendere quo ad exempli exhibitioēm Et ex hac debet niti ad ꝯformatioēm Quam vt aſſequať debet p̄ ſingula obſecrare vt ſua vicia p̄ ſua illa membra a ſe cōmiſſa deleanť. ⁊ vt eis in ꝟtutibꝫ poterit cōfigurari. Et hmōi exercitatiōes circa membra xp̄i haberī pulchre docuit dn̄s mechteldim dicēs. q̄ ſingula ei⁹ mēbra lucēt nobis velut ſpecula Vn̄ ⁊ ſe laudari voluit p̄ ſingl'a coꝝ liniamēta. docēs etiam quō in ſingulis exp̄ōere debeam⁹ vicia nrā ꝯtraria ⁊ orare p̄ hoꝝ extirpatiōe ¶ Et notādum q̄ Roſariū iſtud tria in ſumma tenet. Primo hʒ xp̄i mēbra. Scd̄o ei⁹ ornamēta puta paſſiōis inſignia. Tercio varia ꝯtiēt medicamēta ad ſanāda oīm pctōꝝ vulnera. Prim⁹ verſus ꝯtinet mēbra: aut vt ſanius loq̄r potētias īternas Reliq̄ extēna Et fiet de his q̄dā executio īfra. Et nō mō debes attendere crucifixi mēbra ſed ⁊ ſitum hoꝝ quō ſcʒ diſpoſita ſint ⁊ extenſa. Eſt em̄ ⁊ ꝯſideratio talis multū deuota. Attēde ḡ q̄ hʒ caput inclinatū ad te deoſculandū. brachia extēſa ad amplexandum Man⁹ aptas ad remittēdum. corp⁹ expoſitū ad ſe totum impendendum. pedes infixos ad tecū cōmanēdum. latus apertū ad te in illud intromittēdum Age ergo o aīa eſto ſicut colūba nidificās in foraminibꝫ petre in cauernis macerie. p̄uola man⁹. p̄uola pedes inuola lateri. ibi em̄ tuta requies. ibi ſecura q̄es ⁊c̄. Porro ornamēta ponūtur triplicia: ſcʒ pōtificalia ſacerdotalia ⁊ regalia. q̄bꝫ ip̄m q̄ppe q̄ verus ſm̄ ordinem melchiſedech ſacerdos. ⁊ rex regis fili⁹ erat. coronauit impia mater ſynagoga. Egredimini igitur o filie ſyon ⁊ videte regem in dyademate. pontificē in cydari ymmo in omni ornamēto ſuo irriſorio dicentem Ecce rex veſter. Sed p̄ corona regia ſertum eſt illi corona ſpinea. pro torque aurea colaphum ſine mia. Pro vexillo bellico crucem cum titulo ſcp̄to ⁊c̄. Patent ornamenta in Roſario.

¶ Sed attende victualia Pro cypho habet ſpongiam. pro lagena acetabulum. p̄ vino acetū. p̄ nectare mirrā. p̄ medone fel amariſſimū. Sed ⁊ vide que ſit huius familia Ab oībꝫ ſuis eſt derelictus tāq̄ʒ hoſpes ⁊ p̄egrin⁹. p̄didit ſodales optimos. inuēit hoſtes peſſimos. Pro redditūario habuit furem. pro ſecretario traditorem. pro vexillifero ſymonem cyreneum. pro cubiculario latroēm neq̄ʒ q̄ exprobrauit ei pro infirmario deriſorem. pro veſtiario ſpoliatorē. Pro refectorario fellisbratatorem. pro dormitorio ſepulchrum. pro lectulo ſaxum durū in petra exciſum

Quis ergo in hoꝝ cōsideratiōe n̄ mouebit̄ ad compassionis affectum.

¶ Ponuntur item nouissime modi curationum aut medicamēta q̄bꝫ nobis medet̄ ⁊ q̄ assumpsit ꝓ salute nostra. Vn̄ cū summa ḡtitudine ⁊ mentis deuotiōe retractāda. ⁊ iō itima deuotiōe vna cū ornamētis ⁊ armis eꝗ vt xp̄i mēbra venerāda Quis ei seruus de dira captitate dn̄o ꝓpugnāte liberatꝰ n̄ hastā aut mucronē seu cetera bellica arma i q̄bꝫ exceptꝰ est diligat ⁊ āplectat̄: Aut q̄ mulier spōsi acq̄sita vulneribꝫ si forsan ꝑegre ip̄e abierit n̄ cotidie ꝯtrectet adorꝫ eiꝰ q̄d reliq̄t pignꝰ Sic ⁊ aīa fidelis victricia arma xp̄i sꝑ vt Ancelmꝰ ait excolere hꝫ ⁊ īfirmꝰ ꝯplexari ātidota q̄bꝫ curatꝰ Nā ⁊ indulgētias sup hoꝝ remēoratiōe plures pōtifices ꝯtulerūt ¶ Et notādū ꝙ rosariū istd legi poterit cū illa salutatiōe ꝯi Aue bēignē ihū Addēdo in fine Et scissima aīa tua sꝑ sit bn̄dicta. Aut vires aut genua ⁊c̄ variādū scd̄m v̄bū: Aut ad arma poteris legere oraciūculā illā Bn̄dci pape i rigmo suo orātis. Lūcta xp̄i armatura nos h̄ saluet vt fusa ꝑfruamur gl̄a Amen: ¶ Versus vide supꝑ post monotesserō gersonis. in sabbato legendos vt ibidem signatum est folio

¶ Prosequutio Rosarij premissi. a

b BEnedic aīa mea dn̄o ⁊ oīa q̄ intra me sūt nōi scō eiꝰ p̄s Pro q̄licūq3 declaratione Rosarij supioris sciēdū ꝙ i p̄mo v̄su ponūt̄ potēcie aīe xp̄i q̄ eas bn̄dicat aīa nostra cū ōibꝫ q̄ sc̄ itra eā. Insūt āt aīe rōnali q̄nq3. sc3 potēcie hitꝰ actꝰ ⁊c̄. p̄mitt̄it āt in v̄su ⁊ i p̄mis bn̄dicitur Mēs ip̄a in q̄ sc̄ oīa ista. Vere sꝑ ⁊ inet̄nū merito bn̄dicēda q̄ ordie ⁊ dignitate supat i imēsum ōnia creata vt s̄ i sacramētali ē declaratū. Bn̄dcā igit̄ sic dn̄e ihū mēs tua deiformissiā q̄ i p̄ncipio cātiōis i instāti v̄bo ē ypostatice vnita ōi grā ⁊ v̄itate repleta toto vniuerso lōge p̄lata. tā mei amās ꝙ ꝓ me egit talia ⁊ tāta ⁊ exposuit oīa sua. O sit ieťnū bn̄dcā ⁊ vltra Et ꝑ hāc tuā mētē scissiā3 r̄forma mētē meā d̄prauatā ⁊c̄. Et poterit hic mens poni pro vi supiori ⁊ spiritali q3 infra aīa poitur ꝓ vi inferiori ⁊ vita corpali ⁊c̄. Scd̄o bn̄dicūt̄ vires. i. potentie xp̄i oīs Quaꝫ numerosus est exercitus Sunt enim in anima qualis vires.

B Vires anime

- Vegetatiue
  - Nutritiua
    - Attractiua. retentiua. digestiua. expulsiua.
  - augmētatiua.
  - generatiua
- sensitiue
  - Apprehensiue
    - exterius: visiua. auditiua. olfactiua. gustatiua. tactiua
    - interius: sensus cōis. ymagiātiua. estimatiua. memoratiua.
  - motiue
    - appetitiue: concupiscibilis. irascibilis.
    - executiue: naturalis. vitalis. animalis.
- intellectiue
  - cognitiue
    - intellectus: agens. possibilis.
    - intellectus: speculatiuus. practicus;
  - volitiue
    - Affectiua que dicitur voluntas
    - Imperatiua que est libertas

¶ Hec est distinctio venerabilis petri de Ayliaco quam prosequitur in suo tractatu de anima. Sed n̄ hic de his seriatim agendum. Legatur super potencijs aīe rōnalis Gerson in de mistica theologia pulcherrima cūm ibi pōit. Sed pro re nrā tam applicandum. Contempletur itaq3 mens christo deuota q̄3 singule he anime christi vires fuerunt in nat̄a ꝑfecte ꝑ grām supornate ⁊ deiformes ⁊ deifice. iugiter deo inherentes. Contempletur q̄3 ex viribꝫ vegetatiuis tota natura est exaltata quia per eas ad obsequium dei summi admissa. Vere teste ꝓpheta luxerūt ei stelle cum iocunditate. ⁊ omnia ei spontanee obsecuta. Has itaq3 semꝑ benedicamus. ¶ Videat deinde qualia ex viribꝫ sensitiuis reliquerit nobis exemplaria discipline Quis non dico scribere. sed quis vel exprimere immo quis intelligere poterit q̄3 sensus oēs exteros ⁊ internos sub disciplina habuerit magister omnis discipline. O si vel ad momentum videre datum fuerit quomodo speciosus ille pre speciosis omnibus hominum filijs omnes diuinos illos sensus auerterit ꝑfecte a malo. conuerterit q3 ad omne bonū O si vel tenuiter capere poteris quid i viribꝫ illis app̄hensiuis internis versabatur. in quibꝫ haut dubie non nisi optima queq3 fuere.

¶ Preterea ſenſuales vires motiue appetiue perfectiſſime fuerũt in eo. Nam iraſcibilis aduerſabat͛ õni malo. tendebat concupiſcibilis in om̄e bonum. Et has itaqꝫ bñdicamꝰ ꝛ ꝓ noſtraꝝ apphenſiuarũ virium reformatiõe exorẽmꝰ Memineris etiam q̄ꝫ tum his paſſus. ꝛ q̄ꝫ ex his ſeruierit tibi ꝛ q̄ꝫta ꝯtulerit bona ¶ Motiue aũt executiue ſcꝫ vires vel ſpũs naꝛales aiales ꝛ vitales. nõ tales quales noſtra anguſtia ꝑpetit͛ eas. in q̄bꝫ dum vna hoꝝ remittit͛ itẽ ditur altera. ꝛ ecõtra vna intenſa fit remiſſioꝛ reliq̄. Iuxta illud vulgare Dum vires naꝛales remittũtur aiãles intẽdũtur ꝛ ecõtra: Nõ ſic inq̄ꝫ nõ ſic. ſꝫ ambidexter fuit in vtriſqꝫ. neutrius actꝰ vt creditur obſtitit alteri q̄ppe poſito in latitudine mẽtis. q̄ ꝛ ꝑfectꝰ in animalibꝫ ꝛ naꝛalibꝫ ñ ꝑpeditꝰ Orẽmꝰ eum ꝑ hãc latitudiẽm ſpũum vel virium eiꝰ. vt ſi in latitudine hac ſectari non poſſimꝰ gigantem currẽtem vel ſaltẽ donec vt aiãles ita in eius cultum extendamꝰ vt minus in nos poterint naꝛales. Nec miraculo ſit cuiq̄ꝫ ꝙ dño iheſu latitudiẽm potentiaꝝ anime tribuaꝰ. q̄ multis viatoribꝫ etiam vanis fuit vel ex ꝑte conceſſa, vt poſſimꝰ declarare niſi ꝑlixitas obſtaret Habuit aliq̄ꝫtulam latitudiẽm mẽtis ſalomõ velut arena que in litoꝛe eſt maris. Conceſſo fuit ad horã ſcõ bñdicto dum ſub vno radio totum ꝯſpexerat orbem Cirus. alexander. petrus bleſeñ ꝛ q̄s ante dixiſſe debuiſſem Origenes ꝛ ceteri q̄qꝫ in hac ꝑticipauere q̄rum mire fuere actiones q̄ ſecus nõ pñt ſaluari. Et hanc non excitatam abditam vocat Augꝰ aie operationem. ¶ Sed iam ad vires intellectiuas veniẽdum Sed q̄s oro haꝝ ꝑfcõnes. q̄s item laudes q̄s q̄s ꝓ nobis ꝑtulerint paſſiones digne poterit explicare Vere nõ eſt q̄ poteſt ad hec. ¶ Fuit intellectꝰ innumerabilibꝫ ꝛ luminoſis cogitatiõibꝫ illuſtratus q̄ppe plenus õni veritate vtꝫ de ſacramẽto eſt declaratum. ¶ Memorie intellectiue obliuio nulla accidebat ſed ſtabilis in omni bono nũq̄ꝫ peti neuo vł tenuiter offuſcata ¶ Porro q̄ꝫ chriſti voluntas in õibꝫ ꝑfecta. q̄ꝫ dei ꝛ ꝓximi dilectione charitate õniũ. itẽ ꝟtutũ tapetijs adornata. facile inuenit͛ quia õni grã plenꝰ erat teſte euangeliſta. Habes de gratijs chriſti generalibꝫ. ſinglaribꝫ ꝛc. vtꝫ folio

Sileat hic oĩs lingua. hec laus maxima erit ꝙ ĩ laude ſe deficere ꝛ ſuccũbere fateat͛. Oremus q̄ noſtras reformet vires ꝛ ꝑficiat ymaginem ſuam. Gratias agamus ꝙ nec ſupmis his ſuis viribꝫ a paſſione ꝓ nobis pepercit. Verſabat obiecta doloroſa in memoria Conſidarabat noſtram ingratitudinem. paſſionis fruſtratiõem intelligentia. Compatiebatur ꝛ nimium ſuꝑ his eſtuabat voluntas illa inamorata. In omnibꝫ eſt viribꝫ paſſus vt reformaret omnes. O gratias illi.

¶ De habitibus. .§. ꝓmꝰ

Tercio benedicendi ſunt habitus illi preclari habituatiſſime vnime chriſti qui inclinant potencias ad actum. Et ergo ſm ꝙ triplices ſunt potencie etiam triplices habitus in chriſto eſt reperire.

- Scꝫ hitꝰ
  - ſenſuales
  - itellectuales. practici ſpeculatiui
  - affectionales.

¶ O benedicti ſint habitus ſenſuales. qui omnẽ ſenſualitatem ad omne inclinabant bonum. Benedicti item habitus intellectuales qui omnes perfecti in te fuere.

- Et ſunt
  - duo practici ſcꝫ ars prudentia
  - tres ſpeclati ſcꝫ ſcia itellcẽs ſapia

O dijudicet qui poterit q̄ꝫ hi ꝑfecti in chriſto fuere

¶ Poſtremo habitus potentie volitiue omnis ẽ virtus moralis. que q̄ꝫ in chriſto perfecte nõ noſtre eſt differere lingue. Quis enim chriſto prudẽtioꝛ circa conſiliabilia. quis eo iuſtioꝛ circa communicabilia. quis circa terribilia fortioꝛ. aut temperantioꝛ circa delectabilia? Vere nullus. ¶ Patet ergo ꝙ in chriſto fuerunt habitus boni ſcilicet ſcientia ꝛ ꝟtus in ſummo. Nunq̄ꝫ ſibi vendicarant in eo locum habitus mali cuiuſmodi ſunt ignorantia ꝛ peccatum. O ſint igitur benedicti

¶ De ſpeciebꝫ in chriſto §. ij.

Fuerũt autem ꝛ in chriſto ſpecies rerum Eſt aũt ſpecies vt hic capitur ſimilitudo vel ymago rei cognite. manens naturaliter in anima etiam poſtq̄ꝫ ipſa deſijt actualiter cognoſcere apta nata ducere aiãm in noticiam rei cuius ipſa eſt ymago vel ſilitudo. Et eſt ſpecies ſenſibilis puta ſilitudo rei ꝑticularis in fantaſia. Item qꝫ intelligibilis ſcꝫ ſilitudo rei vniuerſalis exiſtens in intellectu poſſibili. Hoc aũt notatu digniſſimum ꝙ quo acrioꝛes vigoroſioꝛes qꝫ fuerint vires ſeu potentie ipſiꝰ aie eo clarioꝛes et ſubtilioꝛes efficatioꝛes opoꝛtet exiſtant ipſe ſpecies ſenſibiles ꝛ intelligibiles. Cum igitur potencie xp̄i non modo eucratice ꝛ nature puritate predite. veꝝ ꝛ a verbo dei illuſtrate ꝛ ei comperſonate fuerunt. Liquet q̄ꝫ dignitoſe ille ſpecies in anima chriſti modo ſingulariſſimo refulſerũt Et eo nimirum clarioꝛes quo ipſa chriſti humanitas illis eterni verbi ydeis ꝛ protHotipo ꝑſtiterit vicina. O q̄ꝫ placidas (quidam exclamat) q̄ꝫ acres q̄ꝫ diuas cõſiderationes et dijudicationes) vt iã de ſpeciebꝫ ſenſibilibꝫ loquar) chriſtus habuit cũ vel lapidem vel herbam aut ceterorum quodlibet ꝑticularium creatorum ꝛ potiſſim̄ ꝑticularem hoĩem lucidis ꝛ ſuauiſſimis ſuis fantaſmatibꝫ ipſis ſuis oculis abſtractiue diſpexit. O quid illi mentis O quid conſiderationis in ſingulis fuit Si legitur de ſanctis aliquibꝫ hominibꝫ ꝙ ĩ omni creaturarum occurſu mox in creatoris ſubuehan

tur ↄtemplatioẽm. qd̃ de ipſis oĩm creatori incarnato domino iheſu ſentiendum ¶ Porro ſi iuxta p̄allegati verbum. diſſerentem cyceronem omnis facũdia deficeret. ſi maronis muſa eberet. cum volet, d̃ illis genericis vniuerſalium rerum chriſti cõceptib⁹ diſſerere puta ex anima angelo ⁊ hmõi imaterialibꝫ rebꝫ elicitis qd̃ nobis hinc dicẽdum. Certe digitus opponẽd⁹ ori Corda cum mãibꝫ ſunt leuãda ꝓ illuſtriſſimis ſpeciebꝫ. diuiniſſimis cõceptibꝫ dñi ꝑegrinatiõis ⁊ incolatus ſui tpe in glãm patris ⁊ eternam noſtram ſalutem habitis. chriſtus ipſe laudandus bñdicendus glorificand⁹ Te cõfiteor bñdico laudo glorifico honoro magnifico ſuperexalto ⁊ adoro dñe iheſu ſup õibꝫ ſacris de me ⁊ pro me habitis cogitatõibꝫ diuinis Te laudãt celũ ⁊ terra.

De affectionibꝫ anime Iheſu §. iij.

E Sunt ꝗnto in anima etiam affect⁹ qui i chriſto ob eorꝫ ꝑfectiones ſunt beneficendi. Sunt autem hee affectionẽs diuiſe ſcḋm vim iraſcibilem: Et oẽs eas chriſtus aſſumpſit quas in natura plantauit. Nũꝗ tamen inordinate neqꝫ rõnis iudicium p̄uenientes. ꝓpter quod ⁊ magis vocantur in chriſto propaſſiones ꝗ̃ paſſiones. Gaudium in chriſto fuit quia exultauit in ſpũ ſancto. Math. xi. Iram habuit quia infremuit ⁊ conturbauit ſeipm̃ teſte ioh. xi. Et marci. iij. legit̃ ꝙ ↄtriſtat⁹ ſup cecitate cordis eorum circũſpiciens eos cum ira dixit. Imo ꝗ̃s odio habuit ſcḋm ꝙ iniq. ⁊ ꝑfcõ odio odiuit oẽs peccãtes adeo ꝙ tabeſcere eum fecit zelus ſuus. immo qui ⁊ comedit eum. De triſticia qd̃ dicam? Certe iminente paſſione pauere cepit ⁊ tedere ⁊ triſtis eſſe vſqꝫ ad mortem.

F Porro affectum dilectionis eius quis vel modice cogitabat cum ⁊ in aduerſarios ⁊ capitales inimicos ꝑfectiſſima. eius dilectio fuit Unde in pſalmo. cix. in dñi ihu ꝑſona ꝓpheta dicit. ꝓ eo ꝙ diligebam eos aduerſabant̃. ⁊ poſtea Odium pro dilectione mea. Quod vt iudeorum peccatũ grauius irreligat d̃r. Neceſſe igitur dilectioẽm dñi Ihu in eos ñ ꝑfunctoriam fuiſſe. aut vt dici ſolet ſuꝑficialem. Et licet hic nõ dicatur ꝗ̃ta fuerit. Magna tamen ex fideli ſeruo eius ⁊ docili diſcipulo officioſo comite paulo coniecture noſtre aperitur feneſtra. Is em̃ ꝗ̃tum amauerit ex v̄bis eius q̃ veritatem loquens coram deo nõ mentitur teſtimoniũ ei reddẽte ↄſcia ſua i ſpiritu ſancto adaperit in magna illa triſticia ⁊ continuo cordis dolore quo aliquando optabat anathẽa eſſe ꝓ fratribꝫ. ad Romanos. ix. Uere magna hec dilectio ſed ſerui ſed diſcipuli haut ꝗ̃qꝫ paris illi q̃ nemo maiorem habuit charitatem. qui omnibꝫ filijſ dei dilectionis exemplar prepoſitus ⁊ datus magiſter. Non tamen oportet ꝙ ſic etiam chriſtus ſicut paulus anathema fieri cupiat a deo ⁊c̃. ſicut nec oportet (licet paulo magis amauit) ideo etiam omnia q̃ paulus paſſus eſt patiebatur. Illis em̃ ſpiritus datus erat ad menſuram. Chriſtus autem non ad mẽſuram Unde nihil tale paſſus licet ex dilectiõe ſua q̃ maiorem nemo habuit ad inimicos triſticia ei magna ⁊ dolor continuus cordi eius incomparabiliter magis ꝗ̃ paulo. ⁊c̃. Et de his affectibꝫ loquitur crebro in pſalmis ⁊ ꝓphetis. Ut in. xxxv. Ubi nos habemus Quaſi fratrem quaſi proximum complacebam ⁊c̃. Ibi Hieronimo teſte hebrayca veritas habet. Tanquam amicus tanquam frater inceſſi. tanquam mater lugens ⁊ triſtis incuruabar. ¶ Habuit ergo matricium affectum. Et in. xxv. Factum ẽ cor meum tanquam cera liqueſcens in medio ventris mei. Utiqꝫ ex amore qui liqueſcere facit. Qui affect⁹ amoris ſi tantus erga inimicos fuit quis compheńdet quales in amatos aut in deum ipſum exiterit. Certe diximus quedam ſupra ſed indicibile eſt prorſus. Et grande quiddam de hoc innuit principium pſalmi. xiiij. Diligam te domine. Ubi in hebreo habetur archamecha adonay. hoc ẽ Matricaliter amabo te domine. Uel matricaliter mouebor in te. O cogitet mens iſta. ſileat lingua de inexplicabili

¶ Omnes igitur affectiones dominus iheſus et eas perfectiſſimas habuit. nam pro noſtra ſalute eas aſſumpſit. Quid igitur tante dignationi retribuere quid niſi gratiarum actiones ⁊ congratulationẽ debemus? Gratias itaqꝫ tibi referat domine Iheſu omnis lingua ſuper penalibus delectabilibꝫ ſuauiſſimiſqꝫ affectionibus tuis propter me aſſumptis. O da mihi ſentire quantum ſuper meis peccatis dolorem. quantum pro ſalute gaudium ꝑſenſiſti. Da qꝫ mihi affectiones meas tuis conregulare vt d̃ nullo gaudeam niſi de quo tu gauiſus fuiſti. non doleam niſi quod indoluiſti. non iraſcar niſi cui irat⁹ fuiſti. Sꝫ ꝑ ſpem qꝫ ꝓmeruiſti mihi.

De actibꝫ in anima chriſti §. iiij.

G Sexto ſunt iam in anima actus quidam in chriſto extollendi. Et ſunt duplices Scilicet cognitiui. ⁊ affectiui. Quia de ea procedunt cognitiões ⁊ volitiones. Que in chriſto ꝗ̃ fuerunt ꝑfecte quis verbis conſequetur. ¶ Quales cognitiones habuit ex ſuperioribus eliciendum.

¶ Quinqꝫ enim iuxta doctores modos habuit cognoſcendi Scꝫ ſcḋm

dinã naturã		oĩa actualia ⁊ potẽcialia
gloriam		oĩa finita actualr̃. ĩfinita hitu
grãm	⁊ ſicↄg	oĩa ad redẽptioẽm ſpectãtia
naturam	nouit	q̃ ſpectãt ad vniuerſi ↄſtitutõez
expiẽtiam		que venerunt ad ſenſuum organa.

¶ Nam ⁊ ſm vltim modũ didicit ex his q̃ paſſus eſt obediẽtiam. Sic qꝫ temptatus ⁊ paſſus factus ẽ miſericors ⁊ potens ad auxiliandum eis qui temp/ tantur Ad hebreos ſcdo. Non eñ habem⁹ põtificez q̃ nõ potẽs ſit ad ꝯpaciẽdũ ĩfirmitatibꝫ nr̃is ſed po tẽs eſt fact⁹ q̃m tẽptat⁹ ꝑ õnia pro ſimilitudine ibidẽ q̃rto caplo. Et ad ꝯdolendum potens eſt q̃m ⁊ ipſe circũdat⁹ fuit infirmitate ibidẽ. v. cap. O qualis hic cõtemplatiõis abiſſus q̃le ꝓfundũ cogitatõꝫ ¶ Ac tus ãt volitiuos dñi ihũ q̃s expmet? Nõ eñ ſeipo te ſte vẽit facere volũtatẽ ſuã ſꝫ ei⁹ q̃ miſit eũ pris. Cer te ſi noſti apprehẽdere volita pris ⁊ act⁹ volitiuos do mini iheſu ꝯtemplare Satius eſt ſup his tacere q̃ꝫ dicere indigna. Magna tñ ex his q̃ de affectibꝫ ꝑſer tim dilectiõis dicta ſunt ſupra feneſtra nobis patet ad videndũ act⁹ mẽtales dñi ihũ ad itroſpiciẽdum ⁊ ꝯgnoſcẽdũ cor ⁊ aĩm cogitatiões ⁊ ꝯſilia ãguſtias et ꝯtinuos merores cordis ei⁹ ⁊ orõnes ⁊ plãct⁹ a ꝑmo incarnatiõis momẽto vſqꝫ in horam emiſſi ſpũs

¶ Magis eñ chriſto q̃ꝫ paulo dolor continuus. Quia erat ei latitudo mẽtis ſicut arena in litore ma ris Igitur ſicut ꝑs ꝑallegato. ſ. cix. Semp dilige/ bat triſtabatur ſemp dolebat ⁊ orabat ꝯpũct⁹ corde vulnerat⁹ intrinſecus ꝓ õibꝫ ⁊ ſinglis nobis ¶ Cir ca cui⁹ actus mentales ⁊ hoc digniſſimũ annotatu. quod q̃dam ait ſup illo ṽbo Dñs iheſus aſcendit in montem ſolus orare. mathei. xiiij. Non ſic accipien dum ṽbum illud Aut q̃d ꝑnoctauit in orõne q̃ſi tũc vacuũ illi a predicationis labore tempus ad orandũ fuit. Non eñ in illa mentis noſtre anguſtia fuit do min⁹ iheſus vt nõ cum ꝑ̃dicaret ſimul attentiſſime o raret. In latitudine eñ mentis ꝯſtitut⁹ õnia veriſſi me ꝯgnouit rectiſſime iudicauit iuſtiſſime voluit. Semp igitur orauit Sed quoniã id ſuum orare no ſtre infirmitati nõ imitabile. voluit ad exemplũ nob aliq̃n ſeq̃ſtrat⁹ orare. Quemadmodum ⁊ ipẽ in iohã ne ꝓteſtat᷑. vbi grãs egit lazarum reſuſcitaturus. Leuemus animos ſurſum totiſqꝫ virtutum neruis aĩam diuinam cum õnibꝫ q̃ intra eam ſunt magni/ ficemus ſemp. Et per hec iam dicta pꝫ ꝑmi verſus explanatio q̃ꝫtulacumqꝫ. ¶ Quo circa notandum q̄ quo ſpũalia ꝑ̃ſtant corꝑalibꝫ eo his potencijs ⁊ ac tibꝫ ſpũalibꝫ operoſius bñdicẽdum incũbere optet. Jd item ſciendum q̄ non mouere quempiam debe/ at q̄ plures q̃ꝫ quinqꝫ dictiones in vno ṽſu ponũtur cum magis ad meditandi materiam amminiſtran dum q̃ꝫ ad roſaria legendum verſus ſint collecti. ⁊ q̃ ſuperfluunt facile poſſunt intermitti vel ad duas ſi ſi mul vna ſalutatio dici

¶ Verſus ſecundus.

Viſo de internis viribꝫ anime chriſti iã ad externa membra benedicenda ſe ſermo de flectat. Jn ꝑmis ãt bñdicẽdum Caput do mini hoc vel ſimili modo dicendo. O caput a deo ex altatum. angelicis ſpiritibꝫ tremendum. ioanni ba ptiſte reuerendum. auro optimo ⁊ carmelo aſſimu latum. pro me humiliatum. palmis pugnis ⁊ arun/ dine ceſum. ſeptuaginta duabꝫ (vt aiunt) ſpinis per foratum. in tradendo ſpm̃ patri inclinatum: Obſe/ cro ꝑ huius alti capitis inclinatioẽm ⁊ ꝓfundã hũi/ liationem. da mihi oẽm elati mei capitis ſupbiam ꝺ uincere. Ecce hic complectuntur tria illa ſupra ꝑmiſ ſa qꝫ ponitur capitis

decor ⁊ commẽdatio — auro ⁊ carmelo aſſilatuꝫ
act⁹ ⁊ paſſio — qꝫ — hũiliatũ. ceſum. ꝑforatum
exempli exhibitio — hũilr pri inclinatũ ⁊c̃.

¶ Deinde ſimiliter ⁊ os bñdicendum ⁊ triplici ħ modo colendum vt dicatur

O os — veritatis tenax / iudam proditorem deoſculans / homines ſapiẽtiam docens

Oſculetis me oſclo oris tui. ¶ Dans vt ego veri ſim tenax ſp qꝫ ſapientiam docens

Deinde tercio ad aures dñi Jheſu bñdicẽs acce dendum. vt dicat᷑ hoc vel conſimili modo

O aures — A deo ꝑfecte celeſti melodia refecte / blaſphemijs ⁊ iudeoꝝ clamoribꝫ affec̃. / Jn auditu aurĩ obediẽtes ⁊ pri iclíate

Vos bñdico obſecrãs vt obediẽtiam detis

O oculi ihũ — O ṽe ocli colũbaꝝ. lacte loti / ſepe lacrimis madefcti. velo obuelati / Simplices ⁊ ab omni malo auerſi

Auerte oculos meos ne videant vanitatem ⁊c̃.

O dentes — pl̃chriores vino. ſicut grex tõſaꝝ / Cruentati. forſan ⁊ excuſſi / Nũqꝫ in malã iram exaſperati

Nõ in iram exaſperem dẽtes meos ſꝫ ruminationis ſpũalis inſere ⁊ exacue dentes

O gene — pulchre ſicĩ turtur. ſicĩ fragmẽ mali pũici / alaphate. in morte decolorate / pre ṽecũdia ſepe rubore obducte

Da verecundiam condecentem

O ligua — O ligua eucharis. ligua bõa. fauũ diſtillãs / potionẽ felleam ⁊ acetoſam guſtãs / Jn qua dolus nõ erat ſed grã diffuſa.

Da vitem dolum. da ⁊ abſtinentie virtutem grãm qꝫ linguarum

O collũ — Altiſſimum vere ſicut turris dauid. eburĩ nea ⁊ vt monilia / Crebro colaphizatũ. crucis onere ꝑ̃ſſum / Parẽtibꝫ obedienter inclinatum

Da humilem ſub õni cata ſubiectionem

O humeri — tributis ꝑꝑ me ſeruientes ſuppoſiti / Crucis ligno ⁊ erratica oue onuſti / laboribꝫ a iuuentute ſubiecti

Vos benedico obſecrans. quo deo fortiter laborare tibi chriſte.

tꝗꝫ cera liq̃ſcēs vno ēne ⁊ ocl'o ſpōſe vl'neatū
o cor diuinū ꝓpt̃ nos ꝯſſtatū ⁊ militari lācea trāſfixum.
ꝟe ſcm̄ ſcōꝝ armariū vite portās nōia filioꝝ
(vulnera cor meū charitate
Vere btā ſcōs āplerātia ꝑditos recipiētia
o brachia Dire i cruce retorta. ꝓtēſa ⁊ expāſa
In oē dei obſequiū ꝓ̄ꝑpe extenſa
da vt me totū i tui aōrē extēdā tuis brachijs āplectar
O ꝟa pell' ꝟi ſalōis vt tabernacl'a cedar
o pell' vt celū extēſa ſāguie purpurā. eſtu tabuacl'i
ꝑ pelle mea imo ꝑ tota ecc'ia data (afflicta
Reſuſcita me quo pellē meā ponā pro te
aurec ⁊ toꝛatiles plene iacīct̄ mirrā diſtillātes
o ma⁹ Frigore affcē cruci affixe. clauis ꝑforate
q̄ ꝯdidiſtꝫ celos curaſtꝫ egros ⁊ opatōes rcās
Vos laudo orans vt dertꝫ opatōes rectas
Veri ade vn̄ ⁊ ecc'ia fab cata veꝝ teplum
o latus lācea militꝫ trāſfixū ⁊ ſacroꝝ pignoꝝ effluxiꝫ
hitaculū factū columbinū
Inhabitem ſemper tibi

colūne fortitudis ⁊ baſes toti⁹ edificij ſpūal'.
o oſſa nō q̄dē vt ꝟi agni ꝯminuta varie tn̄ afflicta
In q̄bꝫ n̄ erat ſaītas ꝯtbata ⁊ abſcōdita.
Cōforta me ⁊ da vt fortitudinē meā cuſtodiā ad te.
acu⁹ etici vallat⁹ lilijs eburne⁹ ſaphiriſ diſtict⁹
o vēt fame extenuat⁹ ⁊ itrcūiſti tormētꝫ tact⁹
cui⁹ vmbelic⁹ vt crat tornatil' n̄ egēs pocul'
Ne dolcā male ventrē meōꝛe ne cadat i puluerem.
pedes pl'chri rci ſimiles auricalco. (ci affixi
o pedēs ꝑdicatōe fatigati. a magdalēa loti vincti cru
Vias bōas ābulātes ⁊ i bono ꝑſeuerātes.
Nō currāt pedes mei ad malū ꝑſtēt in bono ſemper
Sublimiſſiā ſub q̄bꝫ curuāt genua oīa
o gēua ſepe i orōe curuata tormentis afflicta.
Reuerētiali ⁊ filiali tiore pri flecta
Igſce meā pigriciā ⁊ īduotōꝫ ꝯfer reuerētiā ⁊ feruorē

Manuū ⁊ pedū n̄ rapaces vt aq̄le.
o ūgues ꝓpt̄ me funibꝫ ꝯſtricti cruēcati ⁊ afflicti
Ois mali emunes ⁊ vere agnini
Non ſim rapax mali.
ſacratiſſiā viſcera btiſſiā itima
o itia diro ⁊ vario dolore ꝓpt̄ nos affecta
In q̄bꝫ ois filioꝝ cōſtat gloria
Vos benedico ⁊ laudo reformate mea interiora
o ſacriā ſup auꝝ ⁊ topaſyō āplectēda.
o vl'nea dira dura ⁊ ſup nūeꝝ multiplicata
nrōꝝ vulneꝝ medicamēta ⁊ ꝟa aōrꝫ iſignia.
Bn̄dico ſingula orās vt curetꝫ aīe vulnera

Sigāt ꝫ fortiſſiā ꝟe marmoreis colūnis ſil'ia
o crura ſepi⁹ ſtādo eūdo orā⁹ fatigata ⁊ tormētꝫ affcā
ſup aureas baſes fūdata ⁊ i bono ꝑſtātia
Da perſeuerantie ⁊ fortitudinis virtutem.

nobl'e ⁊ pulcꝝ mirabl'e oībꝫ dotibꝫ gl'ificatū
o corp⁹ hūiliatū afflictū paſſiōibꝫ expoſitū
cui in nullo pepciſti ſꝫ pro nob a te traditꝫ
Te benedico petens corpus meū benedici
o aīa Deo dilecta ⁊ placita Sana aīam nrāꝫ
h por⁹ ꝑꝑ nos tradita ⁊ expirata faciēs eā placitāꝫ
iferioꝛ affcōibꝫ ſcis ⁊ paſſiōibꝫ plēa gratam tibi
Capitis oris ⁊ cordis ⁊ oīm mēbroꝝ
ſāguis tā abūdē. penoſe caritatie effuſus
tā multoꝝ fructuū ⁊ bonoꝝ cauſatiu⁹ ſit in
eternum bn̄dict⁹
ſciſſiā ab oī corruptōe alicā hūilliā exaltatiſſiā
o caro vulnere ſup vl'n⁹ liuore tūore ⁊ tormētꝫ affcā.
g̃ndis btitudis maria nrē reſuſcitatiua
Sit ſꝑ bn̄dcā. n̄ aduerſ⁹ ſpm̄ cōcupiſcat mea
bn̄dcā ⁊ ſꝑ bn̄dicēdiſſima.
ſꝫ ⁊ dīitas cui inſeꝑabl'r ⁊ hypoſtatice hūaitas vnita
Quā nulla ſat pt laudare ligua
A ſolis ortu vſꝫ ad occaſū ex h nūc ⁊ vſqꝫ i ſe. ſit bn̄dcā
bn̄dictū ⁊ dl'ciſſim̄ xp̄ꝫ fortiſſiā pt qd nl'ꝫ ſal
ſꝫ ⁊ nom̄ nom̄ piū ꝯfeſſū exaltatū ⁊ laudabile ꝑꝑ (uat
nos blaſphematū
nomē magnū ⁊ gl'ioſū i oībꝫ ſctificādū. ex h
nūc ⁊ vſqꝫ i ſeculū cū ⁊ a tota celeſti curia ſit bn̄dcꝫ a.
Hec iā paucis ānotauim⁹ circa ſingl'a mēbra. In q̄
bꝫ abūda deuotiōis ⁊ ꝯtēplatiōis ē materia ſꝫ ea il
li⁹ mēbra ſupracta l'q̄ relinq̄m⁹ meditatori ⁊ exercitan
ti iueſtigāda nil ide ꝑſeq̄ntes vltra niſi tn̄ aliq̄ circa
hoc verbum Intima ānotādo ꝑ deuotiōe excitāta
qꝫ ſub h ꝟbo ꝯphendūt oīa mēbra iteriora in reliq̄s
nō enūerata. q̄ oīa iuxta nīd in xp̄o fuerūt leſa ac pl'a
ꝑ nob paſſa. Vn̄ ⁊ ipa nō gn̄ali nōie ſolū. ſꝫ ⁊ ſpecia
li cultu ſūt bn̄dicēda. Quoꝝ etiā cognitio ad h iuxta
ꝑfatū mgr̄ꝫ Io. nīd potiſſim̄ valꝫ vt mltitudiēꝫ do
loꝝ xp̄i vtcūqꝫ ſcias. vn̄ paucꝫ eū iſeq̄ntes dicē⁹ de
illis Sūt igit i q̄libet hōie ꝑfcō (vn̄ ⁊ in xp̄o fuerunt
q̄nqꝫ ꝺrie ꝑtiū ſeu mēbroꝝ interioꝝ i q̄bꝫ q̄s pati pt
vt tradit Alb't⁹ li. ſuo de aīalibꝫ. ⁊ ſūt iſta
Oſſa q̄ lꝫ n̄ ſint ꝯfracta. n̄ tn̄ ē ſāitas relicta Muſcu
li Qui ſūt mēbra neruoſa mltipl'r leſa Nerui q̄ cō/
fracti fuerūt ⁊ ꝑforati Arterie pulſatiles q̄ exhau
ſte fuerūt ⁊ ipotētes Vene ſāguis q̄ ſāguie vacue
fuerūt etꝫ ꝯpreſſe. Et lꝫ dētes ſint inſēſualia. oſſa
tn̄ oīa hec ledi pn̄t q̄dāmō ꝑ aduētionē potētie tacti
ue. Sūt āt ſm̄ ꝟitatē vt alb't⁹ ait vbi ſ. Capitꝫ oſſa
lit. In collo dorſo ⁊ ſpōdilibꝫ. xxxiij. In brachijs tho
race. i. pectore ⁊ eis adiūctis. lxxij. Et in pedibꝫ totidē
preter alia plura oſſa. ¶ Ita q̄ in ſumma. cc. ſep/
tuaginta ſex oſſa ſcd̄m ſubtilem cōputationem. cir/
ca quorum coniunctionem homo pati poteſt. Et li/
cet in domino ieſu (euangeliſta Iohanne teſte) os nō
ſit cōfractum. Tamen vt ſepe in prophetis conq̄/
ritur nullum fuit ex oſſibus a dolore ⁊ paſſione ſa
num. ¶ Non enim (vt ait) fuit ſanitas in oſ

ſibꝫ eius. O igiť cōpatiamur tāꝫ multipliciter paſſo ſingula ſalutem⁹ oſſa ¶ Muſculus eſt mēbrum nervoſum in quo cōplectitur mot⁹. ⁊ hꝫ ſenſum. ⁊ ē qdam quaſi cōpoſitū ex carnea ſubſtātia involuta ꝑvis nervis reticulatim eā circūdantibꝫ. Sunt autē muſculi multi in capite. collo. gutture. facie. dorſo. ⁊ alijs mēbris. qꝛ ꝑ hos muſculos movent᷑ mēbra hincīn. ⁊ ſc. d. xxix. Et hij om̄s in xp̄o cōfracti ¶ Nervꝰ eſt qui ſuſcipit ſpūm animalē a cerebro ⁊ defert ad ſingula mēbra ad faciendū ſenſū. Et eſt ſubſtantia viſcoſa a cerebro directa ꝑ corpus vt ꝑ ipm ſenſū ⁊ motū largiať corpori ¶ Prim⁹ tñ ortus eorum eſt a corde. ſed principiū diviſionis eſt a cerebro. Et ſūt in capite. collo. dorſo. viſceribꝫ. manibꝫ. nervi lxxvij principales. Et ſunt hij nervi de coꝝ numero q̄ ſenſum habent. O doleam⁹ ¶ Arterie ſūt vie ſpūum et vehicula vite ⁊ virtutū q̄ vite habent oꝑationē ⁊ potentiā. quia in hoc ſalus individui cōſiſtit. Cōtinent etiā aliquid ſanguis arterie ⁊ vocāt᷑ vene pulſatiles arterie quaſi arte vie aeris. eo ꝙ pulſat in eis ſpiritus aeris ꝑ cordis dilatationē aut cōſtrictionē. aut eventationē cordis. aut etiā vent⁹ ad arteriā vocis. Et oriūtur a corde. Vñ cum cor dñi fuit tranſlanceatū omnes ſunt quodāmō cōfoſſe ¶ Vene autē. ſcꝫ nō pulſatiles ſunt in quibꝫ principaliter decurrit ſāguis qui eſt ſedes aie. ⁊ ducunt ab epate ſanguinem ꝑ corpus ad nutriendū ipm. Et ſunt numero pl̄es. Que tñ oēs ſic ſunt exhauſte vt null⁹ vel pene null⁹ in eis remāſerit ſanguis Unde merito a nobis ſunt benedicēde ⁊ colende ⁊c. Habent ⁊ reliq̄ fere ſingula mēbra plures ſub ſe partes merito a nobis benedicende ⁊ meōrande. qm̄ nihil in eis integrū eſt relictū ſed nō eſt noſtꝝ ponere ꝑtes corꝑis hūani omnes Qui devotionē circa hec habuerint facile ex auctoribus phyſicis poterint ſibi aggregare eas.

J ¶ Ornamenta pontificalia . §. primus

O Pontifex ſcē ⁊ ipollute. epiſcope irreꝑhenſibilis. epiſcōpe aiarum ꝓ hōibꝫ aſſūpte. attēdenti mihi in te epūm ⁊ auctorē fidei noſtre videnti mihi te in cathedra crucis inter vivos ⁊ mortuos in ꝯfractione ſtantem. ornamenta pontificalia ꝯſiderāti occurrit ꝙ pro ornamētis pōtificalibꝫ circūdatus ſis innumeris paſſionū inſtrumētis qb⁹ es afflictus ¶ Nam pro mitra aut cydari pōtificis ſertū ſpineū ꝑtuliſti vt crediť ex ſeptuaginta duabꝫ ſpinis acerrimī nimis ¶ Pro anulo ſubarratiōis ſigno ⁊ fidelitatis in ſponſam indicio digiti tui cruore ꝓꝓo inſigniuntur ¶ Pro cyrothecis candidis cautelam boni operis demonſtrantibꝫ induti eris clavis groſſis ⁊ ferreis ¶ Pro clamide aut pallio patriarchatus aut archiepiſcopatus illuderis veſte alba plene confuſibilitatis ¶ Pro pontificis ſandalijs incarnatiōis miſterium ſignantibꝫ confoderunt pedes tuos clavis ferreis. ¶ Pro baculo aut ferula pontificis deſignante chriſti poteſtatem. Dabant tibi arundinem pre ſe ferentem ꝓpťqꝫ vacuitatem K

¶ Ornamenta ſacerdotalia
. §. ſcōs.

O Sacerdos ineternum ſm ordinem melchiſedech mediator dei ⁊ hominum factus. q̄ mandatum accepiſti a prē vt ſacerdos pro nobis fieres i temetipſum. offerens pro hominibꝫ hoſtias ⁊ vota in die ſolemnitatis magne in ipſo paſcha. in magō tranſitu eductionis ⁊ egreſſionis iſrahel de egipto a ſervitute dura fornacis ferree. Iuvat conſiderare qualibꝫ veſtibꝫ indutus eras dum tu iheſus ſacerdos magne dura illa ſtatione ad altare crucis ſtabas. dū acerbo ſuſpendio fidus mediator in ſacrificio veſꝑtino manibꝫ elevatis pendebas. grande illud obediētie incenſum quo nulla victima melius offerebas. ⁊ ſathan vt adverſaretur tibi aſſiſtebat. Certe ſordidis veſtibꝫ indutus eras Nam ꝓ ſtola iocūditatis illuſus es fune penoſitatis Pro alba ⁊ ſic de alijs vt pꝫ in gloſa interliniari ꝟſuum. L

¶ Inſignia regalia §. iij.

O Egredimini ⁊ nūc o filie ſyon aie fideles ⁊ videte regem regum verum ⁊ pacificum ſalomoēm ex regali ꝓgenie david ortum. regem ſalem ⁊ glē. regem pacis ⁊ iuſticie. videte inqꝫ quo apparatu in die ſolemnitatis ⁊ ſue coronatiōis a noverca ſua impia ſynagoga honoratur. Videte quō arma bellica commutantur Gerebas em̄ o invictiſſime regum ꝓ regali galea velamen ocl'oꝝ. O Auerte oculos meos ne videāt vanitatem. ⁊ ſic de alijs. vt patet in gloſa interliniari vt ſupra M

Modi curationum multiplices
. §. iiij.

O Conſiderandum mihi poſtremō o domine iheſu medicamentum ⁊ medice o bone ſamaritane qꝫ mee ſalutis fuiſti cupidus qꝫ pro morbo meo curando ſtudioſus. Nam omnibꝫ modis quibꝫ corporaliter infirmi curantur me ſanare curaſti. Prio enim quidam inciſione curantur. Et tu te circumcidi pro me ſanando voluiſti. Circumcidar ⁊ ego a vicio omni ⁊ in membris omnibꝫ atqꝫ anime viribꝫ et ſic de alijs vt pꝫ in gloſa interliniari

¶ Prologus in Roſarium de circum ſtantijs paſſionis

O vos omnes qui tranſitis per viam attendite ⁊ vide te ſi eſt dolor ſimilis ſicut dolor meus. Threno. i.

Poſt Roſarium p̄miſſum ſub/nectitur iam alterum .ſ. conſideratorium habundam ſubminiſtrans meditandi materiam ⁊ deuotionis ⁊ contemplationis viam Nam pro explanatiōe huius Roſarij q̄dam deuotus ⁊ acutus hoc modo ſcripſit. Grande inquiens quippiam crepitat p̄ns Roſariū ꝙ veluti florentiſſimū ac tu/tum itinerarium ordinatiſſime ſuum contemplatorem traducit ad celſiſſimum glorie faſtigium com/plectens principium medium ⁊ glorie noſtre felix cōplementum ¶ Nam ſm decem verſus decem complectitur itinerationis felicis gradus Et ſūt iſti.

Aſſenſus rōnis firmiter credēs	p̄ncipiū de⁊c̄
Affcs ꝯpaſſiōis dolēt ꝯpatiēs	nobil' ⁊ ſcs ⁊c.
Aſpcūs admiratōis ſtupēdo ādmirās	oīpotēs ⁊c.
Amicꝰ aſſil'atiōis modū ſequēs	ſtrēnuꝰ ⁊c.
Ãplexꝰ cruciſ ꝓmptꝰ ⁊ patiēs q:	iudicra ⁊c.
Feruor bn̄dcōis illū bn̄dicēs	ſenſib; ⁊c.
ꝓgreſſꝰ laudatōis i aggrāuātijſ extīs	plīma ⁊c.
Stupor liq̄fcōis ꝓ aggrāuātijs ītnis	iuſtus ⁊c.
Raptꝰ magnificatōis ꝓ īferētib;	Nec noti. ⁊c.
Exceſſus dūotōis ꝓ fructu finis	vt redimat ⁊c.

Quis eſt q̄ patit̄
p Principiū. deus. ⁊ natus. ſapientia. iudex.
Qualis eſt.
Nobilis. ac ſanctus. tener. innocuus. ꝑamādꝰ
Quantus eſt
o Omnipotēs. magnꝰ. felix. cuus. ſpecioſus
Qualiter patitur
Strēnuus. ⁊ patiens. ſapienter. libere obedit
Qualia patitur
Ludicra ꝯuicia. penas. fert vincula. mortem
Quāta vel in q̄b; patit̄
Senſib;. in reb;. aīa cum corꝑe fama.
Aggrauantia externa
p Plurima. mag̃. locꝰ. tꝑs. ſtatꝰ. aſpicit. īfert
Aggrauātia interna.
Juſtꝰ. amor. ſapiēs. deſertꝰ. ꝑ̄ſcius. obicc.
Quo amore patitur
Quo ſinglari. grato. ſummo. quoq; forti.
Quo fructu patit̄
Ut redimat. placet. reparet. luſtret q; bearet

i In primo itaq; gradu atq; verſu conſiderādu;

Quis eſt qui patitur ⁊ ei ſabdere ꝑ rōnis aſſenſum. vt Bonauentura ait actuando fidem quia ipe eſt vt dr̄ in verſu p̄mo Principium deus Ubi tantum q̄n q; ponūtur nomina cetera tamen fere omnia com/plectentia. Nam ſub Principium debent compre/hendi omnia nomina ad creaturas reſpicientia ex tempore ei conuenientia. vt dominus creator ⁊ceť. Unde poſſet quis hoc modo exercere affectum dicē/do cum fidei actuatione ⁊ rōnis aſſenſu firmiter credens ꝙ ille q̄ eſt alpha ⁊ o omniū rerum p̄ncipium primum. dn̄s domi'ator. conditor ⁊ rector vniuer/ſorum paſſus eſt amariſſime mortis exterminium O ꝑ te principium morte extinctum. terminentur vicia mea. ¶ Scd̄o ſub deus comprehenduntur omnia eſſentialia nomina dei. vt El Eloy yach. io/hanach ⁊ ſic de alijs Unde dicendum Credo item ꝙ tu es deus deorum quo maius melius vt nil po/teſt cogitari. Cuius eſſe non poteſt claudi. poſſe nō numerari. bonitas non terminari: Qui vt nos face/res deos es deus tanta paſſus. Credo ꝙ tu es eſſentia prima. natura ꝑfecta. vita beata ⁊ ſic de alijs.

¶ Tercio ſub natus comprehenduntur omnia ꝓpria ſcȝ. v̄bum. ſimilitudo. ſpecies vel ymago ⁊ ſic de alijs. Dic ergo Tu es naturalis dei filius. deo patri per omnia coequalis. Uerbum eius ac ymago indelibilis. ars patris ſplendor paterne glorie. ⁊ figu/ra ſubſtantie eius. Qui vt nobis poteſtatem dares filios dei fieri paſſibilis. hominis filius. fieri voluiſti

¶ Quarto ſub ſapientia comprehenduntur om/nia appropriata. vt virtus. veritas. pulchritudo. vi/ta: ⁊ ſic de alijs. Dic ergo Tu qui es ſapientia eterna que ex ore altiſſimi ꝓdiſti diſponēs omnia ſuauiter q̄ es v̄tus paterna moderans oīa potenter. cūctaq; p̄ſidens mirabiliter. Tu es ſtulticia reputata infirmata. offuſcata. mortificata ꝓpter me. ¶ Quito Iu/dex comprehēdūtur omnia noīa dignitatum vt rex princeps ⁊ officiorꝫ vel operationum. vt gubernator. ſaluator. ⁊c̄. Dicas ergo Tu iudex viuorꝫ ac mortuorum a deo patre conſtitutus equiſſimꝰ ſapientiſſimꝰ potentiſſimꝰ. cuiꝰ nemo equitatem flectere. ſapiām fallere. vindictam effugere poteſt iniuſte pro me con/demnaris. Tu p̄nceps regum terre. ſublimis rex regum p̄matum tenēs in cūctis ꝓpter me humiliaris ⁊ ad mortē crucis ꝯdēnaris. Uñ h̄ liquet ꝙ acuto oculo latiſſima h̄ offert̄ materia

¶ Qualis ē q̄ patit̄. §. i. D

Secūdum gradum aſcendimus dum qualis ſit q̄ patitur conſideramus vt ei ꝯfiguremur per compaſſionis affectum. Ubi offerunt ſe multa compaſſionis incitamenta q: talis talia paſſus Nam p̄mo qui eſt genere ⁊ origine nobilis ex claro patriar/charum regum ac ſacerdotum ſanguine ortus. cūc/tis platus in ſubſtātia cā ⁊ efficiētia oīm illuſtriſſiꝰ ab ignobiliſſimis es ignominioſiſſime paſſus.

Hi

¶ Scḋo ꝙ eſt erga deum ſanctiſſimꝰ. ꝗppe ſctōꝝ
ſanctꝰ: ꝙ ſanctum vocaris: cui ſanctꝰ alter nō eſt ſi/
milis Cui oēs angeli acclamāt ſanctꝰ ſanctꝰ nunc
perit de terra ⁊ audit tolle tolle. q̃q̃ plenus ṽtutibꝫ
Tercio ꝙ eſt q̃ ad naturam tenerrimꝰ ſenſu viuaciſſiꝰ
totus extraticꝰ. Vñ grauiſſime paſſus ⁊ dire ⁊ acer
biſſime tortꝰ Quis ergo nō compacietur tibi O da cō
pati ſemꝑ vt merear conregnare. Quarto ꝙ ē erga ꝓ
ximos innocentiſſimꝰ ſine offenſione pro falſi crimi
nis impoſitione pro beneficiȷ̃ exhibitione paſſus: Et
ꝙ pctm̄ non feciſti ⁊ nec contrahere potuiſti ꝓ nobis
factus eſt pctm̄ O libera me a peccatis. Quinto ꝙ eſt
totus amabilis ⁊ ꝑamandus. amabilis ſuꝑ amorez
mulierum. oēs cauſas in te habēs amoris. pater
frater mater. ſponſus amicus caput. odio habitus
pro me. Da mihi compati tibi ne durioꝛ ſim ⁊ inue/
niar inſenſatis:

Quantꝰ eſt ꝙ patitur §. ij.

Tercium proinde gradum aſcendimus ſi ꝯſide/
rantes q̃tus eſt qui patitur egrediamur ad ipȝ
ꝑ ammirationis aſpectum. ⁊ inueniemus ꝙ ille ꝙ ē
potentia immenſus. ꝙ omnia ſcit ⁊ poteſt. apud quē
nō eſt impoſſibile oē ṽbum. cui cum voluerit poſ/
ſe ſubeſt. dominus fortis ⁊ potens vt impotens ⁊ in
firmus pateris ⁊ ligaris. Secundo magnus domiꝰ
⁊ immenſus cuius magnitudinis non eſt finis. quem
celi celoꝛum capere non poſſunt qui celum imples ⁊
terras. funibꝫ conſtringeris ⁊ circumligaris Res mi
randa. Tercio qui eſt beatitudo ⁊ felicitas eterna.
iubilus oīm ſanctoꝛum. oīm bonoꝛum aggregatiōe
ꝑfectus. tanq̃ miſer ⁊ calamitoſus pateris ⁊ tozmē/
taris. vt nos tua paſſione beares. Quarto conſidera
ꝙ ille qui eſt eternitas interminabilis vite tota ſilq̃
perfecta poſſeſſio. verus melchiſedech ſacerdos inet
num. principium non habens nec finem. cui nomen
eternum. in paſſione moꝛeris ⁊ terminaris. Quinto
ꝙ ſpecioſitate ⁊ pulchꝛitudine immenſus fons om/
nis ſpecioſitatis. decoꝛ glorie paterne pre filiȷ̃s homi
num ſpecioſus cuius pulchꝛitudinem aſtra mirant.
decoloraris. adeo ꝙ non erat tibi ſpecies neq̃ decor
reputatus es leproſus. factus obpꝛobꝛium hominuȝ
vermis ⁊ non homo.

Quartum gradum aſcendimus ſi conſideramus
quali forma patitur vt induamꝰ ipſum aſſila
tionis amictu In quo ꝓponitur regula ⁊ exemplar ō
nis perfectionis. Vide ergo pmo ꝙ erga ſeipm ex ꝑ
te coꝛpis ſe ſeueriſſime ⁊ ſtrennuiſſime in nullo ſibi ꝑ
cens geſſerit fortiter ſe pro te aduerſis omnibꝫ expo/
nens. Scḋo ex pte anime habuit ſe pacientiſſime.
vnde locutus eſt victorias. qui nec ſemel mente dedi
gnatus eſt non os apiens. qui cum malediceretur ñ
maledicebat ⁊c. Da mihi in paciencia poſſidere ani/
mam meam Tercio reſpectu aduerſariȷ̃ habuit ſe ſa
pienter ⁊ pꝛudentiſſime. diuitatem ⁊ gl'am in ōibꝫ
occultando ſub carnis infirmitate ⁊ ſic tandem triū
phando. Dona oꝛo ⁊ mihi cautelam in temptatiōe
vt in me non habeat temptatoꝛ quicq̃ Quarto reſ/
pectu ꝓximi habebat ſe liberaliſſime ⁊ charitatiue.
pleniſſime ſe pro nobis exponendo charitate qua ma
ioꝛ non eſt nos diligendo Domuȝ ⁊ hereditatem ſu
am reliq̄t. coꝛpus ꝑcucientibꝫ dedit. aīām moꝛtēs po
ſuit. Habeas ⁊ tu charitatem fraternam. Quinto
reſpectu patris habuit ſe obedientiſſime. duro ⁊ diro
illi mandato paterno parendo ⁊ ſicut mandatum
dederat ei pater ſic faciendo. factus obediens vſq̃ ad
moꝛtem Habeas ⁊ tu inconcuſſam obedientiam er
ga ſuperioꝛes tuos.

Quintum gradum attingimus ſi conſiderātes
q̃ta paſſus ſit chꝛiſtus crucem eius amplecta/
mur per paſſionis deſiderium. vt ⁊ nos velimus hoc
ſentire in nobis quod ⁊ in chꝛiſto iheſu. Et pꝛimo vi
de ꝙ paſſus ſit ludicra ⁊ ludibꝛia in ſignis vt dum ꝯ
ſpuitur velatur. purpura induitur. et in ſcemate reg/
ſ rex glorie irridetur. Feras ⁊ tu ludibꝛia hoīm ⁊ con/
temptus pacienter. Scḋo paſſus eſt conuicia in ver
bis ⁊ contumelias in blaſphemȷ̃s quando potatorē
vini. voracem. amicum publicanoꝛum dyabolo ple/
num dicebant. quādo blaſphemabāt. quando cruci
fige tolle tolle clamabant Eſto paciens ad aſpa ⁊ cō
tumelioſa ṽba. Tercio paſſus eſt penas ⁊ toꝛmēta
turpiſſima acerbiſſima ⁊ multa. Sicut maleficus ⁊
latro repudium. vt reus iniquum iudicium. vt malꝰ
flagellicidiū. vt fur patibulū. vt pctōꝛ peſſimꝰ iiq̄ꝝ cō
ſoꝛtiū Feras ⁊ tu paciēter flagellum dei. ꝓbe maxillā
alteram cum ꝑcuſſus fueris in vnam. Quarto paſſꝰ
eſt vincula. ymmo ⁊ omnia paſſionum inſtrumenta
quoꝝ q̄dam ſunt illuſoꝛia. vt velum ſputa veſtis va
ria. quedam viliſactoꝛia vt pugne palme ṽge ⁊ fla/
gella. q̄dam toꝛtoꝛia. vt crux. claui. malleus. lancea.
O auferat a nobis ōnia penalia preſencia ⁊ futura

¶ Poſtremo paſſus eſt omnium terribilium ter
ribiliſſimum amariſſimum ſcilicet moꝛtis diuoꝛti/
um ⁊ non quamlibet moꝛtem turpiſſimam acerbiſ/
ſimam indebitam. O miſereatur noſtri i hoꝛa moꝛ
tis ⁊ det interim concupiſcentȷ̃s moꝛi

¶ Patet ergo ex verſus huius explanatione quia
paſſus eſt ⁊ in nomine deſpectum quia conuicia et
coꝛdis machinationes oſtenſas per ludicra ⁊ ſigna
ludibꝛioſa que duo ſingularius animam eius ſcrām
affecere. ¶ Et pꝛimo conuicia ⁊ certe plurima in
verbis ⁊ dictis ⁊ blaſphemȷ̃s nefarȷ̃s. Nam vt colli
git venerabilis ille Johannes ſcoenhouic. Dicebat
paupercule matris ⁊ fabꝛi filius ⁊ frater pauperum
de parentela ſcilicet Jacobi ⁊ Joſeph ⁊c.
Detrahebant etiam ei de vili patria ꝙ eſſet galile/
us aut nazarenus dubitantes ſi inde aliquid boni

liq̄d boni̅ Blaſphemabāt vitā dicētes q̄ eēt peccōꝛ z peccōꝝ amic⁹. vocar z potatoꝛ vini. z ꝑpli ſeductoꝛ. Doctrine detrahebāt dicētes eū lrāꝝ ignaꝝ. ſamaritanū z in diuio cultu hereticū z nō iudeū. Miracl'a culpabāt ipōnētes q̄ in noīe beelzebub faceret ea dicētes q̄ iſan⁹ eēt z furioſus dēoniac⁹ z dēonū ſoci⁹.

Quid igitur iniuriarum quid conuiciōꝝ defuit benigno iheſu.

ꝯuiciatus eñ fuit in: nomine. patria. conuerſatione. doctrina: miraculis.

Quas in paſſione blaſphemias ſuſtinuit ſecū mediretur homo. Sim⁹ z nos in ꝯuicijs pacientes.

Paſſus eſt z ludicra in ſignis z factis z in coꝛdialibꝫ machīatiōibꝫ ipioꝝ ībonorat⁹ Grandi ei ſupcilio ſcribe z pharizei ſe chriſto ꝑpōebāt. z ipſ vt ſceleratū blaſphemū gl'e cupidū reputabāt. ꝓphanū de ibū fantaſma ſibi formātes z iuidētes. in eū diſcerpētes ꝯſpirātes. ac ſpin mortē ei⁹ machinātes. O q̄t cruces q̄t mortes in cordibꝫ ſuis ei fabricabāt. o q̄ toruos vult⁹. horribiles oclos in eū vibrabant. o q̄ crudeles z iracūdie z ſubſannatiōis plenos geſt⁹ in eū mittebāt zc. Nec fuit ſumma ibonoratio z ꝯtumeli a filij dei quā cotidie expiebat z videbat. z tū tam pacienter ferebat pr̄em ꝑ eis orabat ꝑ eis ꝯuertēdis ꝑdicabat ac ſe ꝑ eis in mortem offerebat. O inauditā caritatē paciām ſingl'arem ꝑ tam impijs iugit in mortem ei⁹ ſpirātibꝫ orare. Et nota ſm eūdem q̄ q̄buſdam malicie gradibꝫ iudei ꝯtra chriſtum aſcēderūt Nam ꝑmo viderūt xp̄i vitā innocētem z doctnā veracem eis ꝯtrariā. Hinc ꝑdicāti cōtra coꝝ auariciam z denudāti ipoꝝ maliciam ceperūt inuidere. Scdo dum eos ꝯfundebat ceperūt doctrine detrahere. Tercio miracl'a falſificare. ex mō agēdi reprhēdere z demōi attribuere. Quarto qñ nō poterāt dēoni attribuere vt de lazaro ceperūt inuidia z ira tabeſcere de morte tractare. Quīto qñ ꝑpl's magiſcū ſeq̄batur ceperecū diffamare ꝟbis. ꝑſeq factis expellere de terris ſuis. rep̄bū oñdere ſuis ſentēcijs. z ꝯtra eum ſequētes z ꝯfitentes ſentēcias fulminare. deiñ paſſionem inferre. O igitur grati ſim⁹

Sextum gradum aſcendim⁹ dum bñdictū frēm marie in oībꝫ bñdicim⁹ vt ſcꝫ in hoc gradu Roſarium ꝑpoſitū (mens vires) exerceamus. z hic oīa mēbra z ſenſus ibu. immo cūcta in q̄bꝫ paſſus ē bñdicam⁹ Paſſus eſt eñ in oībꝫ in q̄bꝫ pati poterat homo Pmo gñaliter ī oībꝫ corꝑalibꝫ ſenſibꝫ Jn viſu ꝑ velū z lacrimaꝝ ꝓfluuiū. in auditu in audiēdo clamorem horrēdum Jn guſtu ꝑ poculum felleum in odoratu ꝑ ſputa. z caluarie mōtis fetorem Jn tactu ꝑ flagellū ꝟbera. zc. O reformet ſenſus meos z ſibi ꝯformet. Scdo paſſus eſt in rebꝫ q̄bꝫ caruit quia vlpes foueas hñt zc. filius āt hōis zc. quas amiſit quia veſtibꝫ ſpoliatis q̄s diuiſerūt z ſortem ſup eis miſerūt. nudū crucifixerūt z in alieno ſepulchro ſepelierūt Eſto z tu paup in omnibꝫ. Tercio paſſus eſt in aīa z ſingulis potencijs eius vt ſenſiūt plures tam ſenſitiuis q̄ꝫ intellectiuis Jn illis per paſſionem Jn hijs per conſiderationem fruſtrationis paſſionis z obiectorum plurimorum. aut per compaſſioneꝫ aut dolorem de inhonoratione diuina. O compaciare ei ex tota anima ex tota mente z viribꝫ. Quarto paſſus ē in toto corpore in longitudine latitudine z profunditate adeo q̄ a planta pedum vſq̄ꝫ ad verticem nō eſt in eo repire ſanitatem. Verſanti z reuerſanti vndiq̄ꝫ apparet doloꝛ liuoꝛ z plaga tumens O compaciatur z totum corpus tuum pro gloria eius. Quinto paſſus eſt in fama. ꝑ infamiam z blaſphemias falſas Quod vtiq̄ꝫ tanto grauius q̄to nomine bono fuit z preſertim z inſigniter bono quo precioſius nihil. Qui eñ ante doctoꝛ habebatur z ꝓpheta iam ſeductoꝛ dicitur z blaſphemus zc

Septimus gradus eſt proceſſus laudationis. nā tam z ſi in cūctis paſſionum ſuarum modis laudabilis appareat deus. tamen inde ſingl'ariter laudādus z magni eſtimandus. quia ipſe per circumſtancias ſuam paſſionem aggregauit. Sunt autem circumſtantie aggrauantes externe multiplices Quaꝝ ꝑma eſt q̄ tam multa z varia penarum genera ſuffe rebat tam generalia. ignominioſa z diuturna. Quis eñ ea numerare quis vel mente complecti poterit? Jpſe eñ paſſus eſt. Ludicra. conuicia. zc. Scdo paſſus eſt magna acerba z intenſa. Nō eñ eſt doloꝛ ſimilis ſicut doloꝛ eius. Peſſima plaga eius: Adeo q̄ omnis omniū martiruꝫ paſſio vix conferibilis eſt doloꝛi eius. Tercio loci z temporis qualitas paſſionem augmentabant quia paſſus eſt in locis varijs. in ciuitate regia. in monte caluarie z crucis patibulo. Jn die ſolemni paſche z feſti tota die. Unde vocauit tempus aduerſum ſe. Quarto plurimum aggrauabat ipſius pacientis condicio z ſtatus Erat enim genere nobilis. complexione tenerrim⁹ ſenſu viuaciſſimus. etate iuuenis. robore fortis. Quīto plurimū aggrauabat paſſionem z concurrentiuꝫ irriſio z pluralitas. Jtemq̄ꝫ inferentium penas ingratitudo/ inuidia z crudelitas. Fuerūt eñ peculiares ꝑpli iuidia pleni. natura crudeliſſimi. Sūt adhuc alia aggrauamenta plura extrīa q̄ hñt ſupra Jn ꝟſu. Plurima vilia. magna. zc. folio

Octauus gradus conſiſtit in ſtupore liquefactionis. Nam tunc rite mens liqueſcit z in chriſtū reſoluitur dum intima aggrauantia deuote retractat z contemplatur. Fuerunt aggrauantie intrīne plurime mentalem dolorem chriſti aggrauantes. quaꝝ Prima fuit iuſticia z equitas diuia plenariam ſatiſfactionem pro omnibꝫ z ſingulis peccatis exigens.

Uolebat ei ihs plene deo reſtituere ſibi ablatū hono
rem. Scdo aggrauabat dolorē internū mia ꝛ chari
tas aut amor xpi ita ꝙ tāt⁹ fuit dolor ſiue meror be
nedicti ihesu quāt⁹ amor eius ad deū ꝛ ꝓxim fuit. Et
qt habuit reſpect⁹ amoris tot habuit ſtimulos dolo
ris Tercio ſapia ꝛ diſpēſatio diuina q̄ dolores xpi vt
qdam voluit in certa mēſura ſm fere infinitatē pctō-
rū diſpēſauit q̄ oēm mērē creatā excedit Quarto plu
rimū aggrauabat dolorē iternū ꝙ deſert⁹ fuit ab oī-
bꝫ ꝛ a nullo ꝯſolabat᷑. a multꝫ exꝓbrabat᷑. Deſertus
inqꝫ fuit etiā a prē ꝛ a ſcipo nō vt vinceret᷑ ſed vt pate
retur. Quinto ꝙ paſſioēm ſuam ſuā tam multis ineſ
ficacem ꝑuidit. ꝛ cetera doloroſa obiecta ꝓrſus inūe
ra q̄ hēbat vt pctā. ꝯpaſſio ad mrēm ꝛ ad diſcipulos
ꝛ ſic de alijs. Hec ſupra folio

IN nono gradu mens ad magnificatioēm xpi
paſſi rapitur dū ꝯſiderat ꝙ illis paſſio ſua ſub-
ueniat a quibꝫ illi infligitur. Paſſus eīn eſt ab omi
genere ꝛ ſtatu. ſexu ꝛ etate. Primo paſſus ē a notis et
cognitis. qꝛ a ꝑplo iſrl' quē ꝯdiderat. cui tā nūeroſa
bñficia ipēderat. a diſciplo (cui diſpēſatioēm ꝯmiſe
rat) iuda. ab elcō quē ceteris ꝑfecerat petro. ꝛ a cūctꝫ
ē derelict⁹ Scdo a gētilibꝫ Nā eū captiauerūt gētili
iudici tradiderūt. miſtri ꝑſidis crucifixerūt O durū
tormētū a gētilibꝫ cāibꝫ illatū. Tercio a dñis ꝛ prin
cipibꝫ a regibꝫ ꝛ ꝑſidibꝫ. a ſpūalibꝫ ꝛ terrēis dignita
tibꝫ: Rex illuſit. pſes iudicauit. ſcribe ꝛ pharizei pō
tifices ꝛ ſacerdotes in vnū aduerſus eū ꝯuenerūt
Quarto paſſus eſt a vulgari ꝛ ꝑplo plebeyo. qꝫ ꝯdi-
cio vilis q̄ nec ab ipō leſi ñ coacti nec etate aut iſipiē
tia idiſcreti. bñficijs mltꝫ ab eo dotati. ꝛ tñ eū petūt
crucifigi. barrabam dimitti. Quito vt nihil deſit paſ
ſus ē a ſexu mulicbri. Nā ācille oſtiarie petrū ad ne-
gādū qdā⁹ ipellebāt. vñ gndē ei paſſioēꝫ iſerebāt Et
oībꝫ his tradit⁹ a prē mrē ꝛ ſeipo ꝛc̄.

DEcimo vltim gradum ꝯſcendit ꝛ in arcē palme
rapit᷑ q̄ ē exceſſus deuotiōis. dū velut cū ſponſa
in ſummū palme reſidēs fruct⁹ ei⁹ deguſtat ꝛ ſūt dl'
ces gutturi ſuo. orās ꝛ obſecrās vt nūqꝫ paſſio criſti
tam dira ei ſit inefficax aut in ipſo deꝑdita. ſed ſit ei.
Primo redemptionis precium.

	dyaboli poteſtate
Scꝫ a	vinculo culpe
	debito pene

¶ O redime me dñe Precioſa eīn apd̄ te redēptio
qꝛ ꝑcioſo ſanguie ñ corruptibilibꝫ auro ꝛc̄. ſcdā Scdo
ora vt ſit tibi placatiōis iſigniū oblatū ꝓ tua recōſi-
liatiōe vt placaret vultū paterne offenſiōis vt tibi re
ſtituat amiciciā ꝑoris dilcōis. vt manū ponat in am
bobꝫ recōſiliās te pri. Tercio ora vt ſit tibi reꝑatōis
mediū q̄ ꝓ reſtauratiōe āgelica paſſus vt. ſ. ihrl'm re
edificaret. ꝛ diſꝑſiones iſrael ꝯgregaret. fact⁹ lapis
āgularis. lꝫ añ reꝓbat⁹ Quarto ora vt ſit tibi illuſtra
tiōis collirīū. ꝓ tua eīn illuſtratiōe añ ocl'os tuos ap
pēſus eſt. ꝑ eūm ſeptē ſigel'a reſerāt᷑ ꝛ mēs de oībꝫ
illūiat᷑ O pēdeas ſꝑ añ ocl'os meos ꝛ reuela eos vt ꝯ
ſiderem ꝛc̄. Quito ora vt ſit tibi btificationis ꝑmiū
Paſſus eīn eſt ꝑꝑ nrām glorificatioēm vt. ſ. ſingl'a
tormenta ſinglaris nobis gl'e ꝛ materie cēnt ꝛ me-
rita O ne eant hec in me deꝑdita. Eya igitur o vos
oēs q̄ ꝑ viā hui⁹ mortalitatis trāſitis ne dño oīm ꝓ
pter vos paſſo ingrati ſitis. Hoc Roſariū crebrius
legite. diligēter attēdite ꝛ clare videte ꝙ nō fuit paſ
ſio ſilis paſſiōi eius. Nō in dolore ꝛ acerbitate. ñ etꝫ
in fructu ꝛ vtilitate. vtꝫ ex eo Sup q̄ Roſario lꝫ plu
rima ꝑ ei⁹ explanatiōe poſſent dici ñ tñ nobis h̄ dif-
fuſius ꝓſequēdū. cū i ſuꝑioribꝫ oīs fere hec materia
eſt tractata. videlicꝫ in ſcala paſſiōis. Et ſciendum ꝙ
ſingl'a pūcta hui⁹ Roſarij poterit legi cum ſalutati
one illa Aue benigne ihesu ꝑncipium oīm. grā ple⁹
mia tecū. ꝛc̄. ꝛ ſic ꝯuertēdo ad ſingula pūcta. ꝛ i fine
decimi pūcculi poterit ānecti ſalutatio illa venerabi
lis dñi Johis brugmā q̄ in fine ſuaꝝ ꝯſiderationū il
lā adiūgere ſolebat ꝛ dicere. Laudo te dñe ds me⁹ r
dēptor me⁹ miſerator me⁹ miōrs ꝛ lōganimis ꝛ mltū
miōrs. bñdico te adoro te glifico ꝛ grās ago tibi ꝑꝑ
magnam ignominiam quā tpe paſſiōis charitatie
pro me ſuſtinuiſti Et nūc ꝑꝑ gl'am quā ob eādē paſ-
ſionem a patre in humanitate ſuſcepiſti. te obſe-
cro miſerere mei. Amen.

¶ Prologꝰ i Roſaria ꝯſiderabiliū circa dn̄ī geſta

Editabor in oībꝫ opibꝫ tuis. Ps.

M Poſtq̄ꝫ poſita ſunt aliq̄ roſaria habētia meditabilia de paſſiōe dn̄ī in gn̄e. Subnectēda ſūt q̄dā adhuc Roſaria ꝯtinētia meditabilia de q̄bꝫdā articulis in ſpecie ⁊ nō mō de paſſiōe dn̄ica. Uerū ⁊ de tota vita vt ſic meditabilia hēamꝰ circa oīa xp̄i opa. ſicq̄ꝫ meditemur in oībꝫ opibꝫ eiꝰ cū pſalmiſta. ¶ Et ſciēdum ꝙ hec ponūtur tāq̄ꝫ q̄dā exēplaria aut padig̃ta vt horꝫ iſtar q̄ſq̄ꝫ ſtudeat ſibi aggregare de certiſ materijs certa meditabilia. ⁊ nō ſolū vt hic vnā figuraꝫ aut ꝓphetiā. vnā ꝯſideratiōem aut doctrinā. ſed de ſingulis ſtudeat plura aggregare. ⁊ ſub hac vna dcōne oīa alia ꝯphēdere. vt ſub vna figura ceteras figuras ſub vna ꝯſideratiōe reliq̄s ꝓphetias ⁊ doctrinas ⁊c.

¶ Et nota ꝙ in his ponūt̄ q̇ntuplicia meditabilia. ſ. p̄mo textꝰ. ſcḋo figura. t̄cio ꝯſideratō. q̄rto prophetie. Quīto documēta aut doctrine. Que tū ſunt ad q̄tuor illa mgr̄i gherardi magni meditabilia reducibilia q̄ꝫ ꝓphetie ⁊ figure ꝯtexūt̄ in veteri pagina. De q̄bꝫ q̄tuor iā latius dictū eſt ſupra folio

¶ Prꝫ ergo ꝙ in his offert̄ latiſſima meditatiōis materia. in q̄bꝫ ſūt oīa illa meditabilia ſup q̄bꝫ ſingulis diu poſſꝫ hō īmorari. Nā textū ꝯmēoratū p̄t exponere dicere ⁊ declarare Deīn figurā textui p interp̄tatiōnē applicare. t̄cio ꝯſideratiōeꝫ dilatare ꝑ attētiōem ⁊ tractationē. q̄rto ꝓphetiā varijs modis explanare ⁊ textui applicare. Deīn documētū ꝯſiderare q̄ꝫ merito illō āplectēdū diiudicare Et q̄ꝫ tā ab eo diſtat q̄ntulari. ꝓ illo adipiſcēdo adiplēdo optare orare obſecrare ⁊c. Nō igit̄ ei q̄ meditari volet mat̄ia deerit Jmmo ⁊ p̄dicare volēti abūdā copiā dicēdi affert: Nā his iſcius iſtruit̄. meditariuꝰ locupletat̄. p̄dicator dilatat̄ vt nō facile ei deſit materia dicēdi Jmo ⁊ deuotio excitatur dū figure digne applicāt̄. Ab oībꝫ igit̄ āplexāda ſepe legēda. crebrius meditāda. fortit̄ documēta in his ꝯtēta exequēda. vt ſic attigamꝰ et̄na p̄mia. O igitur aīa deuota. o aīa meditatia q̄ deuote voles retractare xp̄i miſteria diligēter ſingl'a ſubnexa ꝯſidera.

¶ Et nota ꝙ tā ⁊ſi ꝓprie loquēdo ꝓphetie ⁊ figure n̄ ſint niſi i xp̄m futurꝫ Cōplectūt̄ nichilominꝰ gn̄alr̄ totū xp̄m ⁊ q̄ ad an̄cedētia ꝯcoītātia ⁊ ſubſequētia ipꝫ Sicut em̄ doctorꝫ oīm ꝯſenſu ꝓphetia de p̄terito p̄nti ⁊ futo i ſcp̄turis inueit̄. Jta ⁊ figura de xp̄i an̄cedētibꝫ ⁊ ſubſequētibꝫ repit̄. Sat ̄tn̄ large hic capit̄ p̄figuratio vt itidē ſit ꝙ ꝯparatio vel aſſimulatio Et ſic hic i p̄mo articl'o Xriſti et̄na gn̄atio ꝯpat̄ ꝓceſſui ſplēdoris de ſole ⁊c. q̄ ⁊ ꝯſubſtātialis coeuus ē ⁊ coequalis vtꝫ. ¶ Qui āt latiora ſibi meditabilia volet ille ex doctorꝫ ſcp̄tis copioſam materiā aggregare poſſꝫ ita ꝙ circa p̄mū articulū ꝯſiderare poterit oēm mat̄iaꝫ p̄mi libri ſentētiarꝫ Que ē vel de diuīe eētie vnitate vel de diuarꝫ pſoārꝫ t̄nitate. Et circa ſingl'a ē mat̄ia multa. Circa em̄ diuine eētie vnitatem p̄nt cōſiderari iſta.

p̄mo ꝙ ds ē	ſcḋo ꝙ vnꝰ ē	t̄cio q̄d nōie dſcp̄tōe
Eſt deus	**ē vnus**	**quid.**
q̄rto q̄lis in ꝓp̄etatibꝫ	q̇nto de actibꝫ ⁊ apparitionibꝫ	ſexto de loco māſionis
qualis	**agitq̄ꝫ**	**vbi.**
ſeptimo de diuinis moribꝫ		
mores.		

Circa autem perſonarum trinitatem Jn genere cōſiderantia ſunt iſta.

ꝙ ē t̄nꝰ i pſōis ⁊ ꝙ ē t̄nitas multiplex	de circūſtātijs .i. emanatiōe r̄latiōe notione	de pſoārꝫ proprijs
Trinus.	**circūſtans**	**ꝓpriū.**
d ſinglorꝫ appropriatione	d effluxu bōitatꝫ ⁊ bn̄ficijs	de exp̄ſſiōe t̄nitatis.
propriata	**bonum.**	**dic**

¶ Complectitur ferme in hisverſibꝫ omnis materia de contemplatione deitatis Jta etiam circa ſecundū articulū de rerꝫ creatiōe occurrit materia młta nimis vt

p̄mo autor creatiōis q̄ ē ſolus deꝰ	mat̄ia de nihilo	cauſa bōitas	tps in p̄ncipi
Quis creet	**vndeq̄ꝫ.**	**cur**	**q̄n.**
modus in verbo	ip̄ꝫ opꝰ tā multū magnū bonū		
vel quō	**quanta.**		

¶ Et ita etiam de ſingulis creatis in ſpecie de āgelis homine ⁊c. vt longum eſſet annotare. Siłr ⁊ circa ſingulos articulos offertur materia habūdāꝰ Jta ꝙ ſup aliq̄bꝫ integra Roſaria collecta ſunt de conſiderabilibꝫ Jmmo aliquādo duo vel tria. Hec ꝓ tanto annotauimꝰ vt vel occaſiōem ammiſtremꝰ ſtudioſis colligendi hmōi meditabilia Beatus em̄ vir q̄ ipleuerit pharetram ſuam ex ipſis nō ꝯfundet̄ cum loquetur inimicis ſuis in porta.

	Textus cū Figura	**Conſideratio**	**Prophetia**	**Obſecratio**
Ad mat.	Jn primis eterna xp̄i generatio ꝯparaꝛ ꝓceſſui ſplēdoris. i ſcēpturis de luce q̄ illi eſt coeu⁹. vn̄ ad Heb pmo. Qui cū ſit ſplendor glorie	Circa hūc articulū ſe offert oīs materia de vnitate ꝛ trinitate dei que ē latiſſima	De hac eterna filij generatione dicit ꝓpheta dauid. Filius meus es tu: ego hodie genui te.	O ꝑ hanc eternā generationē tuā. da vt omnia credenda firmiter credā ꝛ pie. ꝛ credēdo fili⁹ dei fiam:
ad laud.	**Eſt genit⁹. ſplendor** Chriſt⁹ oīm creator plaſtes ꝛ gubnator ꝯparatur in ſcripturis figulo: vt pȝ Hieremie. xviij. Et ad rho. yſaie q̄ȝ. xlij. Nūquid dī lutū figulo quid me feciſti	**q̄ȝ dei.** H ꝯſiderāda ēplex opatō ꝯditoris. ſ. creatiōis. diſpoſitiōis ꝛ gubnatiōis: in q̄b relucēt tā apparta trinitatis	**genui.** De hac creatiōe ꝓpheta dauid Qui creauit celuȝ ꝛ terrā mare ꝛ omnia q̄ in eis ſūt pſalmo. c. xlvi.	**peto credam** O q̄ oia ꝛ iter omia me tam potēter ſapiēter clementer creaſti ꝑ naturā iam nūc me recrea ꝑ gratiam.
ad primas	**Ecce creat. plaſtes.** Prothoplaſtorum propter ꝑuaricationē diuini mandati de paradiſo eiectio prefigurata fuit in lucis a tenebris diuiſione.	**tria cerne** H cōſiderāda eſt dīna iuſticia q̄ȝ eq̄ ꝓ culpa tribuat pmia dignaq̄ȝ tormenta.	**creans** De hac eiectiōe dd. Nō habitabit i medio domus mee q̄ fecit ſupbiā Jtē nō veniat mihi pes ſupbie iubi cecidērt q̄ opāt iniq̄tatē	**recreeȝ me** O eq̄ſſime meritorū retributor non me ꝓijcias a facie tua ꝓ multitudine peccatorū ſȝ miſerere ꝓ multitudīe miſationuȝ
ad iij.	**Eiecit. tenebras.** Chriſti a ſanctis patrib⁹ exoptatō atȝ feruētiſſimū deſideriū ꝑfigurabaꝛ in ſalomōe cu⁹ vultū deſidrabāt oēs reges terre, audire quoq̄ȝ ſapientiam eius.	**iuſtus** H ꝯſiderande cauſe tantorū deſideriorum: modi quoq̄ȝ ꝛ deſiderantiū patrū longanimitas.	**nō cōmanet** De hac optatiōe ꝓpheta Ecce veniet deſideratus cūctis gentibus Jtē Et ipſe erit expectatō gētium	**haud me** O deſideriū colliū eternorum o rex gentiū ꝛ deſideratus eoꝝ da mihi te ſꝑ cōcupiſcere ꝛ nūq̄ȝ i tuo amore lāgueſcere
ad vj.	**Optatus. ſalomon** Cōceptio dn̄i ieſu ꝑfigurata fuit i mirabili cōceptione yſaac a ſara. Jn vellere gedeonis in homine locato in paradiſo.	**cur** Cōſideratio quanta fuit dignatio dei q naturam noſtram ꝛ limuȝ aſſumpſit.	**cunctis** yſaie. vij. Ecce virgo cōcipiet in vtero. Jtē Hieremie. Mulier circūdabit virum.	**da cupiam te** Domine ieſu chriſte propter dignatiſſimā iſtam cōceptionem fac feraȝ te ſemper deſiderio ꝑfect⁹
ad ix.	**Concipit. ecce ſara** Natiuitas dn̄i ieſu ꝑfigurata fuit ꝑ regē iſrl'. iiij. reg. xxij. q̄ ingreſſurus bellū pugnatur⁹ cōtra hoīeȝ mutauit hitū. De⁹ āt in ntītate ſcēūs ē viſibilis pugnatur⁹ cōtra diaboluȝ:	**dignatio** Conſidera quia creator noſter q conditione vere pater noſter eſt fact⁹ eſt frater noſter vt coheredes faceret.	**virgo** yſaie. ix. Puer natus eſt nobis ꝛ fili⁹ datus ē nobis. Baruch. iiij. Poſt hec in terris viſus eſt	**feram te** O antique dierum propter iſtam natiuitatē tuā humillimam da bonis operibus te generem
ad veſpe.	**Natus rex mutat** Circūciſio ieſu ꝑfigurata fuit i abraam ꝛ yſaac. cui ꝛ nomē tūc impoſitū eſt. Jpe eīn ē ver⁹ pr̄ multarum gentium ꝛ mūdi riſus	**frater** O q̄ȝ caſtus es dn̄e ieſu qui dum nihil purgabile habebas circūcidi volebas ꝛ peccator videri	**puer hic** Exodi. iiij. Spōſus ſanguinū tu mihi es. Jtem maſculus cuius prepuciū caro circumciſa non fuit ꝛc.	**generem te** O ieſu propter circumciſionem tuam acerbiſſimam ōia que tibi in me diſplicent reſcinde a me:
ad compl.	**Scinditur en abraham** Magi q̄runt puerꝝ quēadmoduȝ regina ſaba ꝛ reges terre cōcurrebant ad ſalomonē ad ioſeph vt emerent pabulū. vt tres fortes tulerūt aquā de ciſterna bethleem:	**caſtus** Cōſidera multiplicē ſtellam ſcȝ materialem ſidi rationis. ꝛ ieſum ſtellaȝ matutinam	**ſponſus** Pſal. Reges tharſis et inſule Et adorabūt euȝ oēs reges Omnes gētes quaſcunq̄ȝ feciſti. Omnes de ſaba.	**mea ſcinde** O rex cunctorum da mihi cūcta mea tibi offerre. ſ. corpus ꝛ aīam
	Stella magos. ſalomon	**ſtella eſt.**	**reges**	**mea cuncta**

	Textus cū figura.	Cōſideratio	Prophetia	Obſecratio
Ad matu.	Offertꝛ ihs i tēplo a mrē mar. vt ſamuel ab āna Filī i hꝰ tipū oīs primogēitꝰ i lege Ecce i ntītate hō in circūciſione peccator hic ſeruus videri voluit ⁊ redimi.	Chriſtꝰ ē hoſtia iugiter ꝓ pctīs offerēda. ipē victima. ꝑmitic. decie. pacifica. ſacrificiū. holocauſtum. incenſum.	Malachie. iij. Et ſtatī veniet ad tēplū ſcm ſuū dñator quē vos q̄ritꝭ ⁊ āgelꝰ teſtamēti quē vos vultis:	O tēpli cordis inhitator da cordis mei templum ornem quo digne inhabites.
	Offertur ſamuel	hic et hoſtia	peruenit	orient
Ad laudes	Dñs ihesus ingreſſus eſt egyptum quemadmodum olim patres noſtri Abraham yſaac ⁊ iacob iſtos ſecutus multiplicatione nimia	Cōſidera quia ipſe cuiꝰ eſt terra ⁊ plenitudo eiꝰ factus eſt peregrinꝰ ⁊ q̄ſi vir vagus ſup terram	yſa. xix. Ecce dñs aſcēdet ſuper nubem leuē ⁊ igre dicetur egyptū ⁊ cōmouebuntur ſimulachra egypti.	O ſol iuſticie per deſcenſum tuum in egyptum illumina mentis mee tenebras
	Egipto. patres	peregrinus	nube	tenebras
Ad pri.	Ihesus a matre querit i tēplo quēadmodū ſpōſa dilectū i cāticis per vicos ⁊ plateas legit q̄ſiſſe xpꝰ paululum inueniſſe O qual' dolor matris tam dilectum filiū q̄rētꝭ	Ipſe theſaurus abſconditus quem qui inuenit homo abſcondit. Ipſe margarita preciosa.	Prouerb. viij. Ego ſapientia habito in cōcilijs ⁊ eruditis interſum cogitationibus	O theſaure deſiderabilis aſſis mihi querenti te deſiderabili tua preſentia.
	Perdidit hunc ſpōſa	theſaurus	et erudit	aſſit
Ad tertias	Jeſus dilectiſſiē matri ſue ſubiectꝰ ⁊ ſcō ioſeph cū illis vſq ad ānū xxx. ſimplex vt iacob domi manēs publicum fugitabat vt ſimile doceret nos	Ipſe ſocius noſter emiſſus de ſede magnitudis dei vt nobiſcum ſit ⁊ nobiſcum laboret.	yſaie. lxij. Habitabit iuuenis cum virgine Itē Pſ. Similis factꝰ ſuȝ pellicano ſolitudinis	O indiuidue comes ſolitariorum amen ſemper mecum ſolitarie conſiſtere.
	Cōmanet vt iacob.	ſocius	cum virgine	amen ſic
Ad vi.	Ihs baptiſatus ē in iordane quēadmodū oēs filij iſrael i moyſe baptiſati ſunt i nube ⁊ mari ⁊ ꝑ iordanem trāſierūt Item ſicut heliſeus fudit aquam ſup manꝰ helie ⁊ē	Ipſe ſolus mundꝰ nullam habens peccati maculam potēs facere mūdum de immundo cōceptum ſemine	yſaie. l. Aperiam in mōtibus flumina in medijs campis fontes diſrumpam	O cunctorum candidator terras mentis mee ſordes ſuper niuem dealbes.
	Lotio nube mari	mundus	diſrumpit	vt albes
Ad ix.	Ieiuniū xpiſti xl dieꝝ ⁊ totidē noctiū ꝓfigurat i ieiunio moyſi ⁊ helye ⁊ danielis Jeſus publicū fugitās moyſes cū dño colloq̄a miſcens. Per hāc itimꝰ ſpōſi ioānes	Jeſus iram paternam quā ex guſtu ligni vetiti incidimꝰ ꝑ ſuum ieiunium placauit	Pſal. Et operui in ieiunio animam meā Baruch ſecundo. Anima eſuriens dat gloriam deo:	O placator offenſe paterne propter tuam eſuriem perimus gula vt nūq̄ꝫ nobis dominetur
	Abſtinet helyas	placans	animam	gula deſit
Ad veſpe.	Jeſus tētatꝛ ⁊ vincit: ſed eua tētatꝛ ⁊ vincitꝛ. Abraā in tētatione inuētꝰ ē fidelis Thobias in tētatione probatus eſt Daniel cū tribus pueris decem diebus	Conſidera ꝙ ipſe vere ē ſapientia patris que vincit maliciam tam crebro ⁊ tam potenter	Pſal. Scuto circūdabit te veritas eiꝰ. Sapientie. ij. Temtemꝰ q̄ vētura ſunt illi ⁊ ſciemꝰ q̄ erūt nouiſſima illiꝰ	O triumphator ſerpentis antiqui da ſemper reſiſtam calidiſſimis diaboli tentationibus
	Temptat euaȝ	vincit ſapiens	circūdo	reſiſtam
Ad copl.	Duodecim apl'i vocati a dño ieſu ꝓfigurati ſunt in. xij. patriarchis. xij. fontib. xij. hōis. xij. mēſib. xij. leonibꝰ ſalomōis. xij. lapidib. xij. exploratorib. xij ꝑncipib. xij. bob	Conſidera q̄ȝ ſecure eſt huic vocanti obedire qꝛ ipſe via nō errans exemplum cunctorum	yſa. xiij. Mādaui ſcificatis meis ⁊ vocaui fortes meos in ira mea exultātes in gloria mea	O via errantium reuoca me errantem ad te vt te ſeq̄ poſſim dominū meum quocunq̄ꝫ ieris
	Ecce vocat bis ſex	via hic eſt	vocito	reuoces me

	Textus cū	Figura	Cōſideratio	Prophetia	Obſecratio
Ad mat.	Miracula q̄ xp̄us fecit pfigurata fuerūt in pphetis veteris teſtamē- ti q̄ ſepius mirifica egerūt. vt pꝫ de helya. heliſeo. moyſe. ſꝫ xp̄s ſu- pauit oēs v̄tute m̄ltitudīe ꝛ ptāte		Intuemini quāt⁹ eſt hic cui obediūt elemēta. q̄a mortui reſurgūt. claudi ꝛc̄. Et cōfitere qꝛ ſurre- xit ppheta magnus	Pſal. Et ſcitote quoniā mirificauit domin⁹ ſan ctum ſuum. Item inno ua ſigna imuta mirabi lia.	O mirabilis in cūctꝫ ope ribus deus da mihi tuo rum mirabiliūꝫ vtiliter cōmemorari.
	Mira	propheta facit	quātus	ſcitote	memoꝛ ſim
Ad lau.	Ieſus ſepe in oꝛōnib⁹ pnoctabat quēadmodum dauid media nocte ſurrexit ad cōfitendū dn̄o Itꝫ quē admodū moyſes. helyas. heliſeus ezechiel ꝛc̄.		Ipſe mediatoꝛ dī ꝛ ho- minū potēs ꝛc̄. Acceda- mus ergo cū fiducia ad thronū gratie eius	Pſal. Et nox illumina- tio mea in delitijs Deus deus meus ad te de. vi- gilaui ꝛ factus ſum ſicꝫ paſſer.	O obſecratoꝛ ardentiſſi me da in horis canonicꝫ ſemper attente ꝛ deuote pſallam.
	Pernoctans	dauid	mediatoꝛ	nox mea	in horis
Ad primas	Poſt hec p vicos ꝛ caſtella doctoꝛ veritatꝫ ieſ⁹ doctrinā ſuā ſpſit. i c⁹ oli figura magn⁹ ille eſdras ſcri ba docebat ppl'ꝫ dn̄i Dauid ſiūſq̄s do cebat Moyſes celū ꝛ trā pꝛouocauit		Ipſe doctoꝛ veritatis. i- mo ipſe veritas a paup- tate inchoans ſermoēm	yſa. xliij. Ego dominus docens te vtilia. Docebit nos vias ſuas.	O veritatis doctoꝛ ad te cōfugio doce me facere voluntatē tuāꝫ quia de⁹ meus es tu.
	Hic docet	eſt eſdras	verus	doceo	fugio ad te
Ad tertias	In tranſfiguratiōe dn̄i facies ei⁹ reſplenduit vt ſol ſicut olim facies moyſi ex colloquio dei cornuta ap paruit		Conſidera hic quia ipſe eſt ſplendoꝛ glorie pater ne ꝛ candoꝛ lucis eterne	yſa. xxxiij. Regem in de coꝛe ſuo videbunt. Erit germen domini in mag nificētia ꝛ gloria	O ſplendoꝛ lucis eterne pter iſtam tranſfigura tionez fac vt internis te videam oculis.
	Monte thaboꝛ. moyſes		ſplendoꝛ	cernent	videam te
Ad .vi.	Blaſphemias q̄s ſuſtinuit ieſ⁹ pa tientiſſime a iudeis dicētib⁹. qꝛ de- moniū hēs voratoꝛ ꝛ potatoꝛ vini ꝛc̄. pfigurabat ſemei clamās ad da uid egredere vir ſāguinū ꝛ vir belial		Heu q̄ꝫ graue ei erat au dire: demoniū habes. q̄ ſemp in celis audit: ſan- ctus ſanctus ſanctus.	yſa. Dereliquerūt domi- nū blaſphemauerūt ſan ctum iſrl' Et. v. ca. Elo- quium ſcti iſrahel blaſ- phemauerūt.	O omni laude digniſſiē da pro tuis obpꝛobrijs ſemp te benedicam ine- ternū ꝛ vltra
	Blaſphemāt. ſemei		laus	ſanctum	benedicam
Ad .ix.	Fleuit ieſus defunctū lazaꝝ vt da uid abner ꝛ abſalon. fleuit ſup ci- uitatē vt dauid ſyceleth vrbē incē- ſam. fleuit ꝛ i cruce i mōte caluarie vt dd̄ aſcēdēs cliuū oliuarum		Amaritudinē fletus ie- ſu indicat obiectū mag- nitudinis peti ꝛ triſticie materne	Job. xvi. facies mea tu muit a fletu. Defece- runt oculi mei pꝛe lachꝛi mis.	Dn̄e ieſu chꝛiſte pꝛopter tuas crebras lachꝛymas fac defleam amare pec- cata mea
	Flet	dauid	obiectum	facieſq̄ꝫ tumet	defleam me
Ad veſpe.	Clamoꝛ pueroꝝ dicētiū oſāna bn̄ dcūs ꝛc̄ pfigurat⁹ ē i mlierib⁹ cho ros ducētib⁹ ꝛ dicētib⁹ pcuſſit ſaul mille ꝛ dauid decē milia Et xp̄s ex cipit̄ cū pſalmis vt q̄ndā heliſeus		Ipſi ſemper acclamabi- mus oſanna qꝛ in eo to- ta ſpes noſtra ꝛ ſal⁹ ve- ra cōſiſtit	zacharie. ix. Dicite filie ſyon ecce rex tu⁹ veit ti- bi māſuetus ſedens ſup aſinam.	O ſalutifer chꝛiſte fac ti bi virtutum floꝛes ſub- ſternam ꝛ oſanna coꝛde ꝛ oꝛe decantem
	Clamat oſāna. choꝛus		ſalus hic	tibi rex	pia ſternam
Ad cōpleto.	Ieſus a pꝑꝛio diſcipulo vēdit⁹. io ſeph a fratrib⁹ in ſalutē eoꝛum. O quis digne trutinabit ieſu dulciſſi- mi patientiā ꝛ inde obſtinatiſſimi ingratitudinem		Obſtupeſce mēte. hereat anim⁹ admiratiōe quia rex regū cui nulla condi- gna eſt eſtimatio vendi- tur pro vili precio.	zacharie. xi. Appēderūt mercedem meā triginta argenteis.	O preciū inappꝛeciabile nulla vn̄q̄ꝫ tibi tranſito ria pꝛeponam
	Venditur	ecce ioſeph	dominus	precium	tibi nulla

	Textus cũ Figura	Conſideratio	Prophetia	Obſecratio
Ad mat.	Dñs ieſus nõ dedignatꝰ eſt laua/re pedes diſcipulorũ quẽadmodũ laban pedes camelorũ ſerui abraã Sicut loth pedes angelorum	Cõſidera quõ qui ſedet ſuper cherubim humili/me proſterniẜ ante pedes piſcatorum.	zacha. Cũ ſanctificatus fuero in vobis effundaꝫ ſuper vos aquã mũdaꝫ ⁊ mũdabimini	O lotor pedũ humilime ꝓpter iſtã lotionem fiat cor meũ imaculatũ i iu/ſtificationibus tuis.
ad laud.	Hos lauat ecce laban	humilis	dat aquam	peto mundes
	Accepit ieſus panẽ ⁊ ꝛc. Accipite ⁊ mãducate hoc eſt corpꝰ meũ. Cuiꝰ figura fuit mãna datũ filijs iſrł In agno. in melchiſedech q̃ obtu/lit panẽ ⁊ vinũ. in pane helye	Ipſe ſacerdos in eternuꝫ ſm ordinẽ melchiſedech panẽ ⁊ vinũ obtulit. Ipſe ſemper aſſiſtens vul/tui patris.	Pſal. Memoriaꝫ fecit mirabilium ſuorũ. Ocu li omnium in te ſperant domine ⁊c. Panẽ ange/lorum mãducauit:	O panis vite fac vt p te panẽ viuificum inpingu/er ſemper ⁊ ſatier
	Eſca hec mãna	ſacerdos	eſcam dat	mihi panem
ad primas	Sermo dñi quẽ in cena fecit in vi te termino ꝓfiguratus fuit i iacob q̃ moriturꝰ filijs benedixit. futura predixit	Ipſe verbũ paternum q̃ ſe ⁊ cũcta dicit. format. reformat. fons ſapiẽtie verbum in excelſis	yſa. lij. Propter hoc ſci/et populus meꝰ nomen meũ in die illa. quia ego ipſe qui loq̃bar ecce aſ/ſum	O verbum eternum fac queſo me verborum tu/orum ſemp memorẽ et opere executorem
	Sermo iacob	verbum	loquor aſſum	corde meo ſim
ad iij.	Factus ẽ ſudor dñi ieſu ſicut gutte ſanguis decurrẽtis in terrã. Sic onias in agone cõſtituitur Sic ia cob eſau timuit. helyas iezabel Ia cob cũ ãglo. helias i mõtẽ carmeli	Heu quale fuit bellum vbi ipe qui eſt fortitudo patris ſanguinem ſuda/uit pre timore paſſiõis.	Treñ. primo. O vos õ/nes qui tranſitis p viaꝫ attẽdite ⁊ videte ſi eſt do lor ſimilis ſicꝫ dolor me us.	O magne conſilij angele ieſu fac vt angelꝰ conſo lator ſemp mihi aſſiſtat
	Sudat onias	fortis	cernite	⁊ angelus aſſtet
ad vi.	Chriſtus a iuda ſub ſigno pacꝫ p/ditur quẽadmodũ ioab mẽtũ ama ſe tenẽs ferrũ in viſcera ſtrinxit Ieꝫ ſic abner dolo ab ioab occidiẜ. ſaul certꝰ de morte occurrit philiſtijm:	En quanta benignitas domini proditorem oſ/culantis tam dulciter al loquiẜ et adhuc in mali cia perſeuerat	Pſal. Homo pacꝫ mee in quo ſperabam magi/ficauit ſuper me ſupplã/tationem Tu vero ho/mo vnaĩmis dux meus.	O pie ieſu propter iſtaꝫ doloſam oſculationem oſculare me oſculo oris tui.
	Oſcula dat ioab	ipſe pius	homo pacis	vt oris
ad ix.	Captiuitas ieſu ꝓfigurata fuit in captione arche a philiſtijm vbi he li p dolore expirauit. Quis ǵ nõ do lebit de captiõe dñi ſui Irẽ vinctꝰ ẽ dñs ieſus vt olim ſampſon.	Immenſus ⁊ intermia bilis quẽ celi celorum ca pere non poſſunt capiẜ ⁊ ligatur	Treñ. iiij. ſpũs oris nri xp̃s dñs capꝰ ẽ i iiq̃tati bꝫ nris. Ezechie. iij. Fili hõis data ſũt ſup te vin cl'a ⁊ ligabũt te i eis ⁊c.	O diſruptor vinculoruꝫ peccati cuſtodi me vt pu pillam oculi ne fiam ſa/thane captiuus
	Captus vt archa	immenſus	ſpiritus	haut ſathãe ſim
ad veſpe.	Poſt hec mł'tꝫ ꝯtumelijs ieſus affi ciẜ in domo ãne ⁊ caypbe ꝯſpuiẜ. velaẜ. palmis cediẜ. Sic oli ꝯuene rũt vt viderẽt ludẽtẽ ſãpſon. velaẜ dñs vt ſcã ſcõꝝ i tẽplo pcutiẜ vt mi	Ipſi enim omnes ange li clamant ſanctus ſan/ctus ſanctus q̃ nunc lu/dibria ⁊ conuitia patiẜ.	yſa. liij. Vidimꝰ cũ ⁊ nõ erat ei ſpẽs neqꝫ decor. yſa. l. Corpꝰ meuꝫ dedi pcutiẽtibꝫ ⁊ genas me/as vellentibꝫ.	O tremor angelorũ me ditar te ſemper ne fedis cogitationibus conta/miner.
	Iudicta ſampſoni Lcheas.	ſanctus	decor haut	meditar te
ad cople.	Ducꝰ eſt legifer nř de iudice ad iu/dicẽ vt agnꝰ ad victimam duciẜ ac trahiẜ. ⁊ falſo accuſaẜ vt hieremi/as. ad morẽ periẜ vt daniel. ⁊ q̃ſi ouis ad occiſionẽ ductus eſt	Attende quanta ſit obe dientia domini ieſu qui trahitur nõ quo ipe vult ſed quo pater ſuus	Sicut ouis ad occiſiõeꝫ duceẜ ⁊c. Prouerb. i. pe des coꝝ ad malũ currũt ⁊ feſtinãt vt effundãt ſã guinem.	O ieſu patri obedientiſ/ſime trahe me quo ſem per obediẽs curram poſt te
	Ductus vt agnus	obedit	ouis currunt	trahe poſt te

	Textus cū Figura	Cōſideratio	Prophetia	Obſecratio
Ad mat.	Herodes vt fatuū chriſtum alba indutum ſpreuit cum exercitu ſuo quēadmodum olim achis rex in geth dauid oblatū dicens; Nūquid deſunt vobis furioſi.	Obſtupeſce ꝙ ipa patriſ ſapientia propter te ſtulticia eſt reputata: ⁊ qui gloria eſt angelorū illuſio fit hominū	Pſal. Oēs videntes me deriſerunt me locuti ſūt labijs ⁊ mouerūt caput Job. Derident me iuniores tempore	O ſapientia patris propter iſtam tuā deriſionem fac ſapienter ſimulem me
	Herodes in geth	ſapiens	rident	ſimulem me
Ad laud.	Poſt hec latroni cōparatur ⁊ p̄eligitur quēadmodum olim benedab rex ſirie vir dignus morte a rege iſrahel dimiſſus eſt qui tanta facinora i populū iſrahel ꝯmiſerat	Obſtupeſce quia qui peccatum nō fecit ad mortē petitur ⁊ latro dimittit̄	yſaie. liij. Et cum iniq̄s deputatus eſt. Item filios enutriui ⁊ exaltaui ipſi autē ſpreuerūt me.	O deſiderantiſſime propter tuam repudiationē cupiam te milies: ⁊ tibi nulla preponam.
	latroni benedab	inſons	reputant	cupiam te
ad primas	Tūc apphendit pylatꝰ ieſum ⁊ flagellauit. In cuiꝰ tipum ſathan a facie dn̄i egreſſus iob ſanctū vulnere peſſiō a plāta pedis vſq; ad v̄ticē pcuſſit Achior ligat̄ ad arborē	Conſidera quia non ſolum magna ſed ⁊ multa patitur ⁊ a planta pedis non eſt in eo ſaitas.	Cant. Tulerunt palliū meum percuſſerunt me pſ. Ego aūt in flagella paratus.	Domine ieſu chriſte propter iſtam flagellationē hic vre. hic me ſeca vt in eternum parcas:
	Ecce flagellant Job	fert multa	tulere	ſeces me
ad tertias	Plectētes coronā de ſpinis ipoſuerunt capiti eiꝰ In cuiꝰ figurā Aries imolandus inter vepres cornibus heret Et ꝟo ade terra ſua ſpinas ⁊ tribulos gignit	Conſidera ꝙ qui gloria eſt ⁊ corona ſanctorum omnium gloria ⁊ honore coronans eos in celis ſpinis coronat̄ i terris.	Cant. Egredimini filie hieruſalem ⁊ videte regem ſalomonem in dyademate quo coronauit eum mater ſua	O gloria ſanctorum per tuam coronationem fac tibi ex animo cōdoleam
	Serto aries	qui gloria	mater	cōdoleam nunc
ad. vi.	Et genuflexo ante eum dicebant. Aue rex iudeorū. Sicut pueri videntes helizeum clamauerūt aſcē de calue aſcēde calue. Sic Amon dehoneſtauit nuncios dauid	Attende ꝙ ille qui vere eſt deus cui ſoli competit latria deriſorie adoratur.	Abdie. p̄. Omnes viri federis tui illuſerunt tibi yſa. Populus iſte labijs me honorat	O adorande ieſu per tuam illuſionem da te corde ⁊ corpore adorem.
	Heu colitur caluus	deus	illuſere	⁊ adorem
ad. ix.	Deinde populo educit̄ vt exijt ieſus portās ſpineā coronam ⁊ purpureū veſtimentū ⁊ clamabāt crucifige. ſicut olim clamabāt de hieremia. Reus mortis eſt vir iſte	O quantum augmentauit eius dolorem aſpectus tam innumerabiliū hominum in paſca	Sapientie. ij. Grauis ē nobis etiam ad vidēdū Job Aduerſum me terra mea clamat.	Domine ieſu chriſte propter tuam ab omnibus deſpectionem da gloriā humanam deteſtar
	Preſentant ihieremi	multi	grauis eſt	fugiam nunc
ad veſpe.	Et pylatus adiudicauit fieri petionē eorum Sicut iezabel mandauit naboth interfici iudicio iiuſto. Item filij ſamuel peruerterunt iudicium.	Ipſe iuſtus ante deū et homines qui nunq̄ peccauit iniuſtiſſime cōdēnatur.	Sapientie. Morte turpiſſima cōdemnemꝰ eū: Cum ſis iuſtꝰ iuſte oīa diſponis: Ipſum q̄ꝫ q̄ n̄ debuit puniri ꝯdēnas	O iudex iuſtiſſime propter tuam iniuſtam condemnationem damnē ego peccata mea
	Damnatur naboth	iuſtus	turpi nece	damnem
ad copleto.	Et baiulans ſibi crucem exiuit in eum q̄ dicitur caluarie locum quēadmodū yſaac portauit ligna patrē i mōte ſequēs imolādꝰ. Itē figura ē q̄n mlier duo collegit lig	O quantum obprobriū. o quanta pena. quia h̄ eſt quaſi tenerrimus ligni vermiculus	yſa. ix. Factū eſt principatus eiꝰ ſup humerū eiꝰ Job. xxxi. Pōdus domini ferre nō potui humero meo portaui illud	O noſtrorum peccatorū ſarcina grauate domine ieſu fac crucem religionis tolerare
	Sub cruce fert yſaac	tener eſt	humerum	tolerem ſic

	Textus cum figura	Cōſideratio	Prophetia	Obſecratio
Ad matu.	Jeſus veſtibus ſuis exuit crucifigē dus. ſic denudatur david ante ar/ cham. noe a filijs ioſeph tunica ta lari Amaſa aſperſus ſanguine ia/ cet in via	Quāta eſt verecūdia ve recūdi iuvenis dum qua ſi vnus de ſcurris nuda tur	Pſal. Diviſerūt ſibi ve/ ſtimenta mea z ſup ve/ ſtem meam miſerūt ſor tem.	O verecundiſſime domi ne ieſu ꝓpter tuam dnu/ dationem timeam corā te nudus apparere.
	Nudatur david	verecundus	ſors	timeam te
Ad laudes	Deinde cruci affigitur. Sic humi liaverunt in cōpedibus pedes Jo ſeph ferrū pertranſijt animam e9 Obſtetrix ligavit coccinū in manū phares	Ipſe certiſſima ſpes no/ ſtra ad nobiſcū manēdū totus cōfixus	Pſal. Foderūt manus meas z pedes meos di/ numeraverūt omnia oſ ſa mea Cornua in mani bus eius	O refugium cunctorum cōfige me timore tuo q̄ tecum perſeverem
	Fixus z iſte ioſeph	mea ſpes	fodere	timore
Ad pri.	Hinc in aera cū cruce levatur om nibꝫ aſpiciend9 oīa ad ſe tractur9: quēadmodū oli ſerpēs ene9 fuit e rect9 ſerpētiuꝫ morſibus venenat9 ſanatur9 Botr9 portat i phalāga.	Ipſe lapis angularis cō iungens terrena cum ce/ leſtibus.	Deutero. xxviij. Erit vi/ ta tua quaſi pendēs an/ te te	O elevatū ſignum mon tis calvarie eleva ſurſū cor meum ad te
	Exaltant ſerpens	lapis eſt	pendens	cor ad alta
Ad tertias	Chriſt9 ex mūdo egreſſur9 teſtamē tū ꝯdidit. vij. meōralia ꝟba reliq̄t: quēadmodū david moriturus vo cās ſalomonē ꝟba noviſſiā dixit z ꝺ oībꝫ ordīavit Cōmēdat thob: thobie	Conſidera profundum verborum z numeri ſep tenarij miſterium	Pſal. In columpna nu bis loquebatur ad illos Job. x. Loquar in ama ritudine anime mee	O cenſor verborum: da vt tui exemplo in verbis meis ſemper gravis ſim
	Septiloquus david (mrēꝫ	numerum	de nube	gravis ſim
Ad vi.	dn̄s ieſus ꝑ magitudīe paſſiōis ſi/ tiēs aceto z felle potat. ſꝫ ſāpſō de mādibula aꝫini potat. David ſiti/ ens cupiuit aquā de ciſterna q̄ erat in bethleem	Conſidera q̄ꝫ ſeveriſſi/ mus ſibi in opere ſalutiſ noſtre fuit	Pſal. Dederunt in eſcā meam fel z in ſiti mea potaverūt me aceto.	O dulcor cordium prop ter fellitam tuam pota/ tionem da ſepe guſtem q̄ꝫ ſuavis es domin9
	Heu ſitit hinc. ſāſonqꝫ	ſeverus	fel	ſacra guſtem
Ad ix.	Mortē dn̄i ieſu ꝑfiguraverūt ma gni principes veteris teſtamēti. vt Abel. hieremias Eſaias. eleaſar z machabei Nū ergo ignoratiſ ꝙ ꝑn ceps magn9 cecidit in iſrahel	Obſtupeſce ꝙ primus z principiū omnium z et/ nitas moritur.	yſa. liij. Tradidit i mor/ tem animam ſuam. ꝑs Et in pulverem mortis deduxiſti me	O mortis amare dſtruc tor propter mortem tu am amariſſimam mun do moriar:
	Mors nece abel	primus eius	tradit	moriar nūc
Ad veſpe.	Ex latere chriſti dormientis fons oīꝫ ſacrōꝝ effluxit z eccia formāta ē: ſicut ex latere ade dormiētiſ eva Itē i archa noe fcā ē feneſtra. Saul caſ ſo vulnere i ꝑietē lanceā fixit	Conſidera q̄ꝫ forti amo/ re te amat fortior mor/ te dilectio eius.	Pſal. Super dolorem vulnerum meorum ad/ diderunt zacha. Et aſpi cient ad me quē confixe/ runt	Domine ieſu proptē vul/ nus lateris tui fac amo/ ris vulnera in corde por tem.
	De latere eva	adamans	cernent me	vulnera corde
Ad cōple.	cū magno luctu ſepult9 ē dn̄s quē admodū oli david cū fletu ſepeli/ vit ꝑncipē militie abner Jonas fu it tribꝫ diebus et tribus noctibus in ventre ceti	Ecce q̄ꝫ pauperem igreſ ſum progreſſum z egreſ ſum habuit quia in alie no ſepulchro zē	yſa. xi. Et erit ſepulchrū eius glorioſū. Pſ. Subſtantia mea i infe/ rioribus terre/	Domine ieſu chriſte pro pter tuam ſepulturam: ſepeli me tecum vt neſci ri gaudeam
	Hinc tumulant. abner	pauper	tumul9	ſepeli me

	Textus cum figura	Cōſideratio	Prophetia	Obſecratio
Ad matt.	Dn̄s ieſus ſuos a libo liberauit. cui⁹ figura fuit ī ſāſone ꝗ portas gaze tulit. Abraā reduxit loth Daniel draconem iterfecit	Ipſe eſt ꝗ redemit nos deo in ſanguine ſuo ex ōni tribu ꝛ lingua .	zacha. ix. Tu quoqꝫ ī ſāguine teſtamēti tui eduxiſti vinctos de lacu.	O redemptor aiarum fideliū educ animas omnium fidelium de penis purgatorij
	Eduxit ſampſon	**redimenſqꝫ**	**lacu**	**ſimul educ**
Ad laudes	Apparitiões ieſu poſt reſurrectionē prefigurate fuerūt in ioſeph de carcere educto ꝗ a fratrib; ſuis viſus agnit⁹ ꝛ adoratus eſt ſaluator mūdi dictus.	Uaria hic occurrit conſideratio ſcilicet quib⁹ q̄n do. quomodo . quotiens apparuit	Pſal. Ad veſperum demorabitur flet⁹ ꝛ ad matutinum leticia.	O merentium cōſolator da nunc deſiderare ꝛ in futurum vultum tuū in iubilo videre
	Eſt viſus ioſeph	**varia hic**	**mane**	**videam te**
Ad pri.	Spūſſancti in terris largitio p̄figurata fuit in ſenib; repletis ſpiritu moyſi qui ſtatim ꝓphetauerūt nec vltra ceſſauerunt	Cōſidera quomodo ſpiritusſanctus non ſolum a patre ſed ꝛ a filio procedit.	Pſal. Uerbo domi celi firmati ſunt ꝛ ſpiritu oris eius omnis virt⁹ eorum.	O inflammator hominum pero perfla ortum meū auſtro diuini amoris pariter et proximi.
	Inſufflando ſenes	**ſpirat**	**verbo**	**pero perfla**
Ad tertias	Reſurrectio dn̄i p̄figurata fuit in Iona ꝗ tribus diebus fuit in corde terre. In noe euigilante. in moyſe de aqua tranſlato	Conſidera quia ipſe vita eſt reſurrectio ipē cauſa reſurrectionis noſtre.	Pſal. Ego dormiui ꝛ ſoporatus ſum ꝛ exurrexi. quia dominus ſuſcepit me Reſurrexi ꝛ adhuc	O reſurrectio ꝛ vita mea domine ieſu da in p̄ma reſurrectione partem habeam.
	Surgit et ecce ionas	**vita eſt**	**ego dormio**	**prima**
Ad. vi.	Aſcenſio dn̄i p̄figurata fuit qn̄ helyas igneo curru rapt⁹ eſt in celū. Itē in enoch In colūba ad archā reuerſa In paſſere. in iacob	Ecce ipſe qui reparauit ruinam angelicam collocat hominem ad dexteram	Aſcendens in altum captiuam duxit captiuitatem. Aſcēdit iter pādens ante eos.	O reparator curie celeſtis: da vt ad te veniens ſemper tibi cōgaudeam.
	Scandit helſyas	**qui reparator**	**duxit**	**vt ad te**
Ad. ix.	Miſſio ſpūs ſcti p̄figurata ē in Elizeo petēti duplicē ſpūm helye In oleo qđ vbi erant vaſa vacua abūdauit. In lege data quinquageſima die in ſenibus.	Obſtupeſce tam grande donū datum homini qꝛ ſeipſum. tantus. taliter	Iohel. Effundam ſpiritum meū ſuper omnem carnē ꝛ prophetabūt filij veſtri ꝛ filie	O largitor ſpiritus preſta mihi ſeptem dōa ſci ſpiritus veraciter poſſidere.
	Mittit elizeus	**donum**	**fundam**	**mihi ſeptem.**
Ad veſpe.	Aſſūpta ē maria in celū quēadmodū heſter ducta fuit ad cubiculū aſſueri ꝓ iudeis ſupplicatura. Item fons aſcendebat de terra Sponſa innixa ſuper dilectum ſuum	Conſidera quoniam habes matrem ante filium filium ante patrē vt cōfidenter accedas.	Pſal. Surge domine in requiem tuā tu ꝛ archa Que eſt iſta que aſcēdit de deſerto.	O dextriſedia dum ſteteris in conſpectu dei eſto memor mei
	Aſſumpta eſt heſter	**mediatrix**	**ſurge**	**memor ſis**
Ad cōpl.	Iudicium extremū prefiguratum eſt in iudicio ſalomonis: quod egit inter duas mulieres meretrices	Attende qꝫ diſtrictus rediet qui mirꝫ modo trāſijt. inflexibilis ſcꝫ infugibilis. infallibilis:	Iohelis. iij. Cōſurgāt et aſcendant gētes in vallē ioſaphat. qꝛ ibi ſedebo vt iudicem omnes gentes in circuitu	O diſtrictiſſime iudex parce mihi dum ad iudicandum veneris. Domine ne in furore tuo ꝛc̄
	Iudex vt ſalomō	**ſtrictus**	**ioſaphat**	**pero parcas**

Prologus in beneficiariū. titulus viceſimuſtercius.

Miſerationū domini recordabor. laudē domini ſuper omnibꝫ que reddi/dit nobis dominꝰ: ⁊ ſup multitudinē bonorum do mus iſrahel. yſa. lxiij. Poſitis iam ſub duabꝰ ti tulis meditabilibꝫ q̄bꝫ daꝫ de xp̄i vita ⁊ eius paſſione ponenda ſunt ⁊ iam aliqua meditabilia circa reliqua bñficia dei. De q̄bꝫ vtiliſſimum eſt ⁊ valde neceſſari um meditari. Unde merito omnis religioſus p̄miſ ſum yſaianum eulogium crebra immo cotidiana ruminatione ſecum eructare deberet. ſ. Miſeratiōꝫ dn̄i recordabor ⁊c. ⁊ cotidie vel vnum ex beneficijs dī potioribꝫ ſecū retractare. Et ne longiores ſimꝰ in ꝓ/loquendo q̄ꝫ in ꝓſequēdo. ſunt nobis in hoc benefici ario tria potiſſimū ſicut ⁊ circa cetera exercicia aſſig nāda vt ordinatius ꝓcedi poſſet. Scꝫ

varia incitamenta / ſcalaria practicamenta / diſticta pūctatim meditamīta — q̄bꝫ mēs — excitetur / ordinetur / ſtabiliatur.

Oportet ⁊ preterea circa iſtud exercitium ſicut ⁊ cir/ca reliqua certum aſſignare tempus. ne ſcꝫ aliquādo ea intermittat. Quod tamen quia quiqꝫ ſuo ſenſu abundant poterint ſibi quod vacauerit aſſigr̄e

De p̄mo principali ſcꝫ de incitamentis ad grā/rum actionem. Capit. i.

De incitamentis ⁊ inductiuis ad gra/cias agendas licet plurima poſſent po ni Sciendum ꝙ hec ſint potiora. ſ.

Eſt iuſtum. placitūqꝫ. opꝰ. vti le. nobile. ſuaſum.

Primo inq̄ꝫ eſt iuſtum ⁊ hoc iure natali Quiſqꝫ em̄ bñficiatus iuxta doctores obligatꝰ eſt iure natu/re ſuo benefactori ſm̄ ꝓporcionem beneficiorum ḡ/tus eſſe. Quod ius ⁊ gentiles nouerunt qui dijs ſuis ſummas gratias egerunt vt pꝫ ex orōnibꝫ tullij. q̄ ſupplicationes ad omnia puluinaria temploꝝ cum feſto die conſtituerunt ꝓ defenſione contra catelinā Omnis em̄ effectus naturaliter ad ſuam cauſam cō uerti debet. Quare ⁊ deus teſte dyoniſio tercio caplo de diuinis nominibꝫ omnia in ſe conuertit tanq̄ꝫ oim cauſa. Semper em̄ oportet ꝙ effectus ordinetur ad finem agentis. Et ideo naturalis ordo requirit vt il/le q̄ ſuſcipit beneficium ꝑ grāꝝ recompenſationem cōuertatur ad benefactorem ⁊c. Juſtum itaqꝫ ē teſte Gregorio ſemꝑ deo gratias agere quia nūq̄ꝫ ceſſat benefacere. Scdo eſt ⁊ placitum deo vnde in huius tipum iuſſit ſibi offerri oēm adipem qui eſt gratitu dinis figura Unde dicitur Leuit. iij. Omnis adeps dn̄i erit iure ꝑpetuo. Hec etiam gratitudo eſt opti/ illud vnguentum vt Bern̄. ait quo vngitur caput cri ſti id eſt deus. Et ſicut gratitudine hac acceptius ni hil deo Ita e regione (ſi bernardo creditur) nihil ei eq̄ diſplicet preſertim in filijs gratie in hōibꝫ ꝯuerſiōis quēadmodum ingratitudo vt late declarat. Tercio opus eſt ⁊ necāarium vt grati ſimus ſi multa ⁊ gran dia mala euadere veliꝰ q̄ ingtitudo adducit q̄ſūt iſta.

Aufert. reſtituit. ſiccat. mala pluria. ꝑdit.

Primo em̄ aufert bona ꝯceſſa Teſte em̄ augꝰ Quod d̄s dederat gratis abſtulit ingratis. Un̄ ⁊ iud is chriſtus dixit ꝑꝑ ingtitudiēm Ideo inq̄t auferetur a vobis regnū dei. Hinc. xi. q̄ſtiōe. iij. Audi. Primi parētes qꝫ repleti oībꝫ bonis naturalibꝫ ⁊ ſpūalibus oim ṽtutum ⁊ tempalibꝫ. ingrati fuerūt deo. adherē tes aduerſario eius ⁊ mandatum tranſgredientes ō nibꝫ ṽtutibꝫ expoliati ſunt. Ingratus em̄ extitit ait Augꝰ. q̄ plenus ṽtutibꝫ deum ōnino nō timuit. nec gratꝰ fuit. iō iuxta magiſtꝝ henricum de haſſia ceci/dit. Scdo ingratitudo q̄dammodo reducit peccata dimiſſa Nam ſeruus q̄ domino ingratus. ꝯſeruo dit tere noluit in carcerem reiectus vniuerſum debitum ſoluere cogitur. vt ibi Rabanus ait. Unde ⁊ Augꝰ ait. Si alijs tu nō dimiſeris. dimiſſꝰ a me reuocabo te. ⁊ q̄cquid dimiſeram replicabo contra te. Tercio quia fontem diuine gracie exſiccat ⁊ gracie obſtruit vias. Nam iuxta Auguſtinum. Non eſt dignus dā/dis qui eſt ingratus de datis. Et Bern̄ Ingratitudo eſt ventus vrens. fontem pietatis exſiccans. fluenta gratie. miſericordie rorem. ⁊ graciarum ceſſat decur ſus vbi gratitudinis recurſus non fuerit. Nam ⁊ vi as obſtruit grē: ita ꝙ vbi illa fuerit grā acceſſum nō habet. locum non inuenit ⁊c. Hinc ſapientie xvi. In grati ſpes tanq̄ꝫ ybernalis glacies tabeſcet id eſt defi ficiet. Quarto icurrit quis ⁊ alia plurima mala ⁊ tē/poralia ⁊ ſpiritualia. Quare philoſophi cum deū cog nouiſſent dati ſunt in reprobum ſenſum. niſi quia in grati ⁊c. Ezechias rex iheruſalem poſt victoriam de ſennacherib quare egrotauit vſqꝫ ad mortem. niſi qꝫ teſte ioſepho dignas gratias non egerit cantando canticum domini ſm̄ morem ꝓp̄li illius. Joas rex iu da ꝓpter ingratitudiēm etiam infirmatus ⁊ ſic de a/lijs. Quare in gracia non proficimus ſumma (iuxta Bern̄. cauſa eſt) ingratitudo noſtra ꝓpter quam ve rendum eſt ne ⁊ gloria ꝓmiſſa fraudemur. Nemo ei donis dei fiet beatus. qui donanti extiterit ingratꝰ

Poſtremo ingratitudo omnia bona ⁊ merita facta diſſipat ⁊ ꝑdit. Bern̄. Ingratitudo ē inimica anime exinatio meritoꝝ. virtutum diſperſio. ꝑdicio beneficiorum. Quiſquis mala hec euadere cupit ne/ceſſarium eſt vt gratias agat. Sicut enim claudus fruſtra habet pulchras tibias ita grauiore peccato ō/

nia dona cum ingratitudine poſſidentur. Quarto g̃
cie ſunt agende quia vtile. Ita ꝙ vit vtilius illo agat
Aug⁹ Quid melius ⁊ animo geramus ⁊ ore proma
mus ⁊ calamo exp̄mamus ꝙ̄ deo gratias? Hoc nec
dici breuius. nec audiri latius. nec itelligi grādi⁹ nec
agi fructuoſi⁹ pt̄. Uñ hec bona ſequūtur.

Aſſtat. ⁊ infūdit. cōſeruat. p̄mia doāt

¶ Primo meretur homo dei in omnib⁹ aſſiſten
tiam ⁊ in tribulationib⁹. vt ptꝫ in ſcd̄o paralopom.
xviij. De ioſaphat qui poſt gratias ⁊ laudes decanta-
tas inuenit hoſtes proſtratos ⁊c̄. Pſal. Laudans
inuocabo dominum ⁊ ab inimicis ſaluus ero. Secū
do liberalitas dei gratias agentib⁹ ampliora dona i-
fundit. Prouerb. xi. Anima que benedicit ipingua
bitur. Et eccl'. xliiij. Exaltantes eum replemini ſpiri
tu illius. Et eccl'. p̄mo. Ad locum vnde exeunt flumi
na reuertūtur vt iterꝫ fluant. Felix igitur (ait Bern̄.
q̄ ad ſingula dona gratie redit ad eum in quo eſt ple
nitudo omnium gratiarum. Cum enim poſt accep-
tum donum non ingratos nos exhibemus locum fa
cimus in nobis gratie vt inde maiora accipe merea-
mur. Fidelis enim in modico cenſetur dignus mu-
nere ampliori. Tercio gratitudo datam grām cōſer
uat. Quare em̄ tepeſcimus ꝓceſſu temporis a feruo
re conuerſationis quare amittimus grām deuotōis
cur paulatim frigeſcit charitas abundat iniquitas.
vt conſummemus in carne qui ſpiritu cepimus.
niſi quia grati non ſumus. Omnino ergo impedit a
ꝓfectu (ait Bern̄) ingratitudo noſtra dum quodam
modo amiſſum reputat dator quod ingratus acce-
pit ⁊c̄. Oportet proinde gratum hominē eſſe ⁊ deuo
tum qui ꝑcepta gratie munera non tantummodo ſi
bi manere deſiderat ſed ⁊ multiplicari. Poſtremo
qui fideliter gratias agit in tempore aſſcribetur ſub
limi premio in regno quod illic officium erit ſemper
vt ptꝫ in exemplo de cyſtercieñ monacho.

¶ Debemus quinto gratias agere quia nobile.
Hoc em̄ opus ⁊ officium eſt beatorum in patria im
mo ⁊ domini iheſu qui ſemper aſtat gratias agens
pro omnib⁹ nobis. yſaye. li. Inuenietur in eo grārꝫ
actio. ⁊ vox laudis. Miſericordias em̄ domini cātāt
ineternum. vt ptꝫ in apocalipſi de quatuor animali
b⁹. ſenib⁹. ⁊ omni turba. Dignum igitur tam digne
aſſueſci opatiōi. ¶ Poſtrēo iō libēter grās agere
debe⁹ q̄r ē h̄ mlťiplr ſuaſum Suaſum inq̄ꝫ a

ſcp̄turis ammonemur
ſanctis q̄b⁹ exhortamur ad grās agēdas
creaturis incitamur.

¶ In omnib⁹ ſcripture inquiunt gratias agite.
Omnes ſancti hoc hortantur vt ptꝫ. Innumera cre
aturarum incitant ad hoc exempla. Pater de leone
Iheronimi. De leena macharij. ⁊ alijs innumeris ex
emplis. que vincentius beluaceñ recitat in ſpecl'o mo
rali. Ob hm̄oi igitur talia ⁊ tanta inductiua libenter
gracias agere debemus. Mirum ꝙ homo deo nō
ſemper gratias agit ⁊ laudat. cum omnis creatura
ad hoc ſemꝑ inuitat.

¶ De ſcd̄o principali ſcꝫ de g̃dib⁹ ſcalarib⁹
Caplm̄. ij.

Nunc ſcd̄o principaliter videndum eſt
de ſcalarib⁹ practicamentis. quomo-
do videlicet gracie ſunt agende. Sm̄
modo etem̄ ⁊ ordine ſicut eſt cōditum
nihil. Ita nihil his ſine poteſt compla
cere. Qui igitur meliorem modum neſcierit ſequen-
tes gradus attendat ⁊ teneat. Quorum primus eſt
Excitatio.

Gradus primus.

Excitacio Iuxta illud yſaye. xxvi. Uos q̄ in pul-
uere eſtis expgiſcimini ⁊ laudate ⁊c̄. Et eſt qua
ſe homo incitat ad gratias agendas Tum

Iuſtum
Quia Utile
Suaſum

Et ꝓpter cetera inductiua iam dicta.

Et ab hoc gradu vt frequenter exordiunt ſanc-
ti ſuas gratitudines. vt ptꝫ in meditationib⁹ Augu
ſtini. Bernardi. Ancelmi.

Gradus ſcd̄us

Cōmēoratio. vt illō yſ. miſatōnū dn̄i recordabor
⁊ mēor ero oīꝫ bonoꝝ. ⁊c̄. Et eſt qua iam cōmemorā
do ad mentem reuoces ea beneficia quorum memo-
riam agere voles

Generalium
ſiue Specialium aut alit̄ diſtictoꝝ
Singľarium

Et dꝫ h̄ ꝯmēoratō ēe ſcalar̄ ⁊ iordiata ſicem̄ magis
mouet ⁊ complectitur plura.

Et eſt hec commemoratio primum gratitudinis
vt ſcꝫ ſtudeat vel accepta memorari. Nam immemo
rem beneficij omnes horrent. Ingratus eſt ait Se-
neca q̄ ſe negat accepiſſe beneficium. Ingratus qui
diſſiľat. ingratior q̄ non reddit. ingratiſſim⁹ autem
q̄ oblitus eſt. Nūq̄ꝫ em̄ gratus fieri poteſt cui totum
beneficium elapſum eſt. Et nūq̄ꝫ voluit fieri gratus
q̄ bn̄ficium tam longe proicit vt extra conſpectum
ſuum poneret. Memoria em̄ nil ꝑdit niſi quod nō
ſepe reſpexerit. ¶ Apparet igitur illum non ſepe
ſepe de reddendo gratias cogitaſſe cui obrepſit obli
uio. Caue igitur ne beneficij obliuiſcaris. ſed in cor-
de tuo ea abſconde ſemꝑ. crebroq̄ꝫ tecum retracta ⁊
memorare. Et vt ad gratitudinem te magis ꝓmo-
ueant. Sequitur.

Gradus tercius.

Conſideratio ſiue ꝑſpicax attentio Iuxta illud
Uidete que donata ſunt vobis a deo. Ut ſcꝫ di

ligenter ⁊ attente ꝯſideremus omnes circumſtanti as quibus beneficium aliquod augetur ⁊ amplifica tur Et ſi iſta. vt dr̄ i pſcū religioſorum.

Cōmēdat donū. ſi nobile. ⁊ vtile. crebꝛum Si magnus. magno. paruo donet. vel in epto.

¶ Immo ⁊ alia quedam conſiderare debemus. Nam ꝯſiderandum Et pre dantis ſi Magnꝰ ⁊ ꝑpotens donet debito modo ⁊ liberali nobile ⁊ precioſum Doni ſi vtile ⁊ congruum ſit bn̄ficiū ipm̄ crebꝛ ⁊ neccāriū. Recipiētis ſi vilis ⁊ ꝯtemptibilis indignus. ingratus. ⁊ imeritꝰ

Pauca de ſingulis agendum quoniam ſepe ad hec ſupꝛa remiſſum.

¶ Pꝛimum igitur circa datorem videndum ſi ma gnus ſit ⁊ magnificus Et iam palam conſtat ꝙ da tor ipſe ⁊ benefactoꝛ noſter ſit deus. omnium facile ſummus ⁊ immenſe dignitatis. a quo magnum eſt ſi etiam vel dignaretur cogitare de nobis. O ꝗ linceos hic oculos haberet. vel ſaltē aqlinos ob tutus vt dātis bn̄factoꝛis magnitudiēm vtcūqꝫ ſpe culari poſſet ꝙꝫ illi bn̄ficiū ōne ꝙtūuis etiā minū vid atur maxim videretur. Sed nec ſi nos ruperimꝰ eiꝰ magnitudiēm ⁊ excellētiam cogitare vel compꝛehen dere poterimꝰ Ipſe eñ eſt quo maius meliuſqꝫ nihil cogitari poteſt. nec etiam equale Ipſe magnus do minus ⁊ laudabilis nimis. cuius magnitudinis nō eſt finis. quare neccilario infinitus Nam omni bono finito maius meliuſqꝫ cogitari poteſt bonum. ſcilꝫ infinitum quod omni delectabili ⁊ concupiſcibili īfi nite infinities melius ⁊ delectabilius eſt teſte docto re ſancto. Ad cuius magnitudinem ſaltem enigma tice conſiderandam quidam ex noſtris tali manu ductione vſus eſt ꝓpter ſimpliciores quoꝛum oculi nihil ſublime vident nec altas theologicas ſpeculati ones concipere valent. Sint ingens vtiqꝫ tot rōna les ſpiritus ⁊ intellectuales quot ſunt arene montiū ſiue occeani maris gutte. quoꝛum ſingulorum mini ma cogitatio totius vniuerſi. celi videlicet pene nob ob ſui immenſitatem capacitatis incompꝛehenſibi lis. terre item maris ⁊ abiſſi ambitum concipiat ⁊ i cludat. Pape qd̄ tunc tota ipſoꝝ dilatata extenſio ꝯ pꝛehenderet Quo preſuppoſito commaſſemus hos ſpi ritus vt predicitur fere innumerabiles Ita ſcꝫ vt ſen tiamus ſingulos. tantum ꝙtum omnes pariter cō maſſatos capere ⁊ luſtrare. Quod licet ob ſui incon pꝛehenſibilitatem nobis penitus ſit infinitum. At tamen iſti ſic commaſſati ſic ſimul omnes multomi nus de diuine ſublimitatis potentie nobilitatis bōi tatis voluptatis pulchꝛitudinis ſanctitatis ⁊ cetero rum predicatoꝝ ſupereminentia compꝛehenderent. ꝙꝫ minima foret arena reſpectu totius magnitudis preſuppoſiti vniuerſi. Una eñ arena reſpectu totiꝰ vniuerſi premonſtrati ꝓportionem ſaltem minimā ꝫ habet in quantitate Totum vero premiſſum de ſpi ritibꝫ rōnabilibꝫ ad diuinam exceſſiuam ſupereminē tiam nullam penitus habet ꝓpoꝛcionem. Quia licet nobis omnino incompꝛehenſibile ſit ⁊ in infinitum in ſeipſo tamen vtiqꝫ eſt finitum Finiti vero ad infi nitum nulla eſt omnimodis comparatio ⁊c. Quoci ens igitur de deo cogitare voles ſiue de beneficijs eiꝰ mēs ſe in alta eleuet. coꝛ ꝙtum poteſt ſurſum dilatet ac ſuꝑ ſe quandam tantamlibet admirabilem mag nificentiam. bonitatem ſanctitatem nobililitatem. ⁊c. vtcūqꝫ preualet intendat. que ſic ſuꝑ pꝛeymagiā ta excedit ⁊ eminet. ſicut totius immenſitas occa ni modicam aque guttulam ſuꝑgreditur ⁊ excellit. Non enim multum a veritate aberrat. qui talem di uine ſupereminentie ymaginem ante coꝛdis oculos in ſuis meditationibꝫ aut oꝛōnibꝫ verſat. Iſtud eñ eſt ad coꝛ altum accedere. hoc de deo altiſſimo ſenti re. Iſtud exaltare dn̄m (ſuper tamen adhuc valentē) ꝙtum poterimus. Anima que ſuum benefactoꝛem tam conſpicit immenſum omne ipſius donum etiā minimum (ꝙtomagis maximum) intuetur. vt qd̄ dam pelagus infinitum Unde ego credo ait ꝗ ſupꝛa ꝙ non ſit aliquod dei donum ꝙ ſi anima ſic cum de bita affectione ⁊ grārum actione ruminaret ipſum non deduceret ad perfectum. pꝛeexcludens ab ea om ne peccatum vt late declaret. Sic itaqꝫ benefactoꝛꝭ magnitudinem videre poſſimus ꝗ etiam omnipotē tiſſimus apparet in rerum creatione ſapientiſſimus in earum gubernatione. Unde omne eius donum granditer eſtimandum.

¶ Scd̄o pꝛincipaliter circa benefactoꝛem videnꝭ dum ſi debitis modis beneficia donet. Eſt enim be neficium donandum affectuoſe libenter ⁊ hylariter cito gratuite ꝑmanenter O quis iam ne dicam ſcri bere ſed vel cogitare poterit quomodo. his modis deus ſua beneficia preſtet. Paucis ſingula tangēda In ꝑmis enim beneficium affectuoſe dandū ꝫ Amor enim eſt ꝑmum donum in quo cetera donantur ꝗ ſi non affuerit nihil eſt quod datur. Hinc poeta. Af fectus pꝛecit effectum non reſpice ꝙtum. Sed fluit ex quanta ſedulitate datum. Gratitudinis eñ vtꝰ teſte ſeneca nulli eſt pꝛecluſa. omnibꝫ patet. omnes i uitat. Non querit donum non cenſum nudo homie contenta eſt ꝑponderat affectum. Sed quis affectū illum quo deus ſua beneficia preſtet enarrabit? Tan to affectu hec preſtat ꝙ etiam ſi modica daret gratiſ ſime eſſent accipienda Deſiderio deſiderauit tibi bn̄ facere ab eterno ꝑdiſpoſuit. ſemꝑ actualiſſime ſuꝑ

bis cogitauit. vt plenius infra patebit Affect⁹ ꝛ cha/
ritas eius ſupeminet omni ſcie qꝛ a nullo ſenſu pt eſ/
timari. Eſt ꝛ libenter beneficium tribuendum Jux
ta illud ſenece. Jn tribuendo caue ne ſis durus O ds
ꝑoccupat bñficium volentes Jmmo cum nondum
eſſemus benefecit nobis. Quociens vel tenuiter cogi
tamus pro beneficio preſto eſt ſemꝑ deus. Nõ fron/
tem rugat. non lumina obducit. vultum nõ auertit.
occupationes nõ ſimulat. gratulatur quodammo/
do dandi ſe inueniſſe occaſionem.

¶ Eſt tercio beneficium hilariter dandum Jucta
illud Hilarem datorem diligit deus. Et eccl'. xxxvi.
Jn omni dato hilarem fac vultum tuum. ꝛ in exulta
tione ſanctifica decimas tuas. Exultat ibs in ſpũſcõ
cum occaſio datur bñficia ꝑſtandi. Eſt ꝛ cito bñfaci
endum Jutta illud poete Caue in bñfaciendo dilati
onem Errat em̃ q̃ ſperat reſpõſuꝫ ſibi illum. quem
dilatiõe laſſauit expectatiõe toꝛſit. Jngratum eſt be
neficium qḋ diu inter manus heſit. Proxim⁹ eſt em̃
neganti qui dubitauit qḋ tarde fecit diu noluit. Tm̃
grẽ dimoues q̃tũ moꝛ adiic'. Nihil eq̃ amaꝝ q̃diu pẽ
dꝛe Eq̃oꝛe animo q̃dam ferunt preſcindi ſpem ſuaꝫ
q̃ꝫ protrahi. Non differt deus dare bñficia volenti q̃
cũqꝫ hora quis ingemuerit plenis manibꝫ obuius ip
ſe occurrit. Eſt ꝛ gratuite dandum cum roganti ſuf
fundatur ruboꝛ q̃ hoc remittit multiplicat munus.
Oprim eſt em̃ antecedere deſiderium cuiuſqꝫ poſt ꝑ
ces proximum ſeq̃. Non tulit gratis q̃ cum rogaret
accepit. Nulla em̃ carius conſtant q̃ꝫ q̃ ꝑcibꝫ empta
ſunt Nam moleſtum eſt ꝟbum ꝛ oneroſum ꝺmiſſo
vultu dicere rogo. Vincit aũt õne bñficiũ qḋ obuiam
venit Vide ergo q̃ꝫ gratuite deus bñficia ſua ꝑſtet. q̃
etiam impendit his q̃ nõ erãt q̃ dum erant nõ deſiꝺ
rabãt. nihilifaciebãt ipugnabãt ꝛ eis abutebãt Dan
dum eſt poſtremo ꝑmanẽter. ne ſcꝫ exꝓbetur. ꝯq̃rat
vel auferatur. Lex em̃ bñficij eſt inter duos qꝛ datoꝛ
ſtatim debet obliuiſci dati. Alter memoꝛ eſſe accep/
ti Nũqꝫ data vir bon⁹ cogitat. niſi admonitus ab ac
cipiente. Vere ſic facit deus. nõ iꝑꝑerat niſi in finẽ
Nõ item eſt de ingrato conq̃rendũ. ſed beneficijs eam
plioꝛibꝫ obruendum Jutta illud ſenece Sis muni/
ficus in dando. non acerbꝫ in exigendo. Que em̃ rõ ẽ
exacerbare cum in quẽ magna ꝯtuleris vt ex amico
fiat inimicus Perfert de⁹ paciẽter vt de ingratꝭ faci
at gratos. Nam licet ingratus dignus ſit bñficio pri
uari. bñfico aliud ſtudium erit. ſcꝫ vel excuſare ingra
tum. Aut bñficijs obruere vt ſic faciat tandem gra/
tum. Sic facit pater noſter celeſtis. dans ꝑmanẽtia
dona. Jutta illud eccl'. xi. Datio dei ꝑmanet iuſtis.
ꝛ ꝓfect⁹ illi⁹ ſucceſſus habebũt ineternũ.

¶ Circa donum item conſiderãdum. ſi nobile ꝛ
ꝑcioſum Quid aũt dei bñficijs ꝑcioſius q̃ nullo ꝑcio
ſunt compãda. Nam vt ſileam de bñficijs gratie ꝛ
gloꝛie. quis vel minimum beneficium nature digne
ponderabit? Perpende quid cecus pro oculo. ſurd⁹
pro auditu quid precij daret? ¶ Quam autem vi
lia donet. non eſt qui explicet quiſquam. Dat enim
que proſunt multis. noceant nemini. ꝛ que ad eter
nam conferant ſalutem. ¶ Dat ꝛ cuiqꝫ conueniẽ/
tia dona. Jutta illud. Vnicuiqꝫ iuxta propꝛiam vir
tutem. Non enim idem dandum militi ꝛ ruſtico.
Puero ꝛ ſeni. Dedit ergo varia dõa ſuis ds.

¶ Quam autem hec crebro conferat quis nume/
rabit? Quociens gratiam perdimus. quociens in/
grati ſumus. aut abutimur donis ſuis. quociens ꝺ
meremur non aufert totiens rependit. Que etiaꝫ be
neficia tanto ſunt precioſioꝛa q̃to neceſſaria magis
adeo qꝛ ſine eis vel eſſe vel ſaltem bene eſſe non pote
rit nobis. Videte ergo qualia data donata ſunt no/
bis. ¶ Sed quibꝫ hec talia ac tanta. tantus ꝛ ta/
lis donat? Nonne hominibus filijs hominum ſter/
coꝛi ꝛ vermi? Domine quid eſt homo quia magnifi
cas eum. aut quid apponis erga eum coꝛ tuum.
Quid. Sine dubio (Bernardus ait) Vanitati ſimi
lis factus eſt homo. ad nihilum redactus eſt homo.
nihil eſt homo. Nam vt de coꝛpoꝛe taceam. Quis o
rigo ſoꝛdida. vita miſera. mors neceſſaria. Exterioꝛ
enim homo. de immundo ſemine eſt conceptus. ad
laboꝛem natus. velit nolit moꝛiturus. Ac ſic vile ſp/
ma in conceptu. vas ſtercoꝛum in reliquo vite curſu
eſca vermium in occaſu.

¶ Hiis inq̃ꝫ tranſitis ſi animam intueamur quid
verius ſentiendum q̃ꝫ ad nihilum eam eſſe redactaꝫ
Quid neceſſe eſt ſingulas eius miſerias numerare. q̃ꝫ
ſit onerata peccatis. offuſcata tenebꝛis. irretita ille
cebꝛis. pruriens concupiſcentijs. obnoxia paſſioni/
bus. impleta illuſionibus. pꝛona ſemper in malum:
in vicium omne procliuis. Poſtremo totius confu
ſionis ꝛ ignominie plena. Adeo qꝛ qui ſe putat ali/
quid eſſe cum nihil ſit ipſe ſe ſeducit. Et tamen huic
nihili tam vili ꝛ contemptibili. ꝛ cum tanta vilitate
Nihilominus omnipotenti deo benefactoꝛi ſuo taꝫ
ingrato ꝛ rebelli non deſiſtit benefacere deus
¶ O pietas obſtupenda. O miſericoꝛdia dei que
illis tanto ſtudio vult benefacere qui beneficia ple/
ne contemnunt. Jmmo inde eum impugnant. Ve
rum ſeneca dixit Dij dant etiam ingratis. Nam ꝛſce
leratis ſol oritur ꝛ piratis maria patent. ¶ Bene
facere merenti iuſtum eſt. Benefacere nihil meren/
ti. ſed tamẽ humiliter petenti piũ eſt Bñfacere nec

promerenti nec petenti magis pium eſt. Piiſſimū autem τ non niſi diuini cordis eſt benefacere contēpnenti τ aduerſanti. τ hoc vili τ indigno τc. ¶ Nec itaqꝫ circa ſingula beneficiā conſideremus τ vt conſiderata magis moueant ſequentem. ſcandamus ad
H gradum q̄ eſt Diiudicatio

Gradus quartus

Diiudicatio. Qua iuxta legem rectum iudicium iudices τ profunde diiudices. at ratiocinādo approbes q̄ꝫ ſit iſtiuſmodi

	regraciandus	
bñfactor	adamād⁹	ꝑ bñficijs tātis
	obſeruandus	

Que diiudicatio fiet compatiue τ admiratiue Iuxta venerabilem patrem Theodricum herten. Ita vt reſiliat homo a magnitudine benefactoris in paruitatem ſuam dicens. Unde mihi hoc. τc. Anxietatē
I qꝫ pro redibitione aſſumat dicendo Quid retribuam domino pro omnibꝫ que retribuit mihi. Et quia digne non poteſt Sequitur

Gradus q̄ntus.

Uercla optatiua. Qua ꝯquerēdo defleas.
hacten⁹ bñficijs tam ĩgrat⁹ fueris
Q; ex eqno rñdere nō poteris
oībꝫ bñficijs impar ſis.
Et q̄ ĩ rliquū dignas grās agere optes
ḡrītudīs mun⁹ t̄ ꝯferri exores
Ita dicendo Nō opus eſt noſtre grates ꝑſoluere dignas O mihi ſi poſſem grates exoluere dignas. τc. Et cum Auguſtino O ſi poſſem vel aliquas licet impares exoluere grates Nam licet non poſſum tātꝫ τ tantas vt deceret amorem obſequium τ grārum actiones. tamen q̄tum τ q̄tas poſſum rependere, cupio τ volo. τc. Seq̄tur igit̄

K Gradus ſextus

Profeſſio ſuſceptorum beneficiorum ea ordinate coram
ſumma trinitate
ꝟgine matre — more filioꝝ iſrl̄ ꝯfitēdo
tota ſcē eccl̄e citate

¶ Mādatum enim erat in lege eis vt deferentes ꝑmiciarum manipulos profiterent̄ coram ſacerdote hec τ alia a domino accepiſſe τc. Hinc τ ſeneca ait. Recognitio inquit ac beneficioꝝ profeſſio ſumma eſt gratitudo. Sed caue ne clam gratiam referas Ingratus eſt eī̄ qui remotis arbitris gratias agit.
L Hinc thobie Benedicite deo celi τ coram omnibus viuentibꝫ confitemini ei quia fecit vobiſcum miſericordiam. Sequitur

Gradus ſeptimus.

Graciarum actio vel dictio qua gratias agas. τ hoc ſm Bonauenturam
cū vigilātia exurgēte ad cāticū pp beneficioꝝ vtilitatem. cum leticia exultante ad iubilum pp beneficioꝝ preciositatem. cum beniuolentia accedente ad amplexum pp beneficiorum liberalitatem. Ita q̄ fiet ad gratitudinem

viriū exhortatio		Bñdic aīa mea do
cātaꝝ ꝯuocatio	vt ibi	bñō oīa opa ō.
ſcōꝝ iuocatio		Bñō āgeli do. dño

Item laudem dicite deo puſilli τ magni. τc.
Uel ſm gorram ſup epl̄as pauli fiet gratitudo

	iocunde		Iocūda decoraqꝫ ſit laudatō
hec	mḡnifice	vt	machab. mḡnifice grās agi⁹
	aſſidue		apl̄s. Sp grās agētes ĩ oībꝫ

Sic gratias agebat homo ille francus de quo vincētius ſcribit Q; a mane vſqꝫ ad tercias non ceſſabat pro peccatis pectus tondere dicendo. Deus ꝓpicius eſto mihi peccatori. τc. Et deinceps vſqꝫ ad veſpam ſuper ſingulis dei donis non ceſſabat gratias agere. ad ſingula beneficia dicendo Deo grās τc. Seq̄t̄

Gradus octauus M

Oblatio. que agenda eſt quia per nos inſufficiētes ſum⁹ Jō in ſuppletionem ḡrītudīs calicez ſalutaris debem⁹ accipe.

Ihm chriſtū τ eucharīſtie ſacrm̄
τ offerre totius corpis miſtici meritū
reſignādo plene noſipōs offerēdo duo minuta. orando quo deus pro nobis reſpondeat τ ſibi ipſe gratias pro nobis agat. Seq̄t̄

Gradus nonus

Rependſio. qua ſcꝫ non modo ore gratias dicas. ſed opere τ veritate ſuſceptis beneficijs reſpōdeas. τ exercicia ad gratitudinem ꝑtinentia exerceas. que ſunt hec. vt d̄r ĩ ꝟſcū religioſoꝝ.

Ut rēcolas. ſapiendo. fatens. ſeruans. ſtudioſe.

Dilige. precaueas. exercens. hautqꝫ ſuꝑbiſ

¶ Primum eſt beneficia ſepe recolere Scdm̄ beneficia ſubtiliter intelligere. Tertium fideliter fateri beneficia. Quartum beneficia ſtudicioſe ſeruare. Quintum benefactorem diligere. Sextum eius offenſam precauere. Septim nō ocioſe tenere. ſed ad quod dantur exercere. Octauū ñ inde extolli.

¶ Hec eſt beneficioꝝ τ gratitudinis ſcala que ſi cui prolitior fuerit poterit abbreuiare eam. Qui⁹ poſteriores gradus ſuccinctius ꝓſecuti ſumus. quoniā in ſuperioribus in feſtilogio ſcꝫ plura de modo gratias agendi diximus. Hoc vnum obſeruando vt circa ſingula beneficia conſideratiōes ſupradictas cogitemus. Q; ſcꝫ tanta maieſtas cuius magnitudinis nō eſt finis infinitis ꝑfectionibꝫ τ nobilitatibꝫ eſſentialibꝫ infinitis infinita. de qua magnum eēt ſi dignaretur vel ſemel amoroſe nos reſpicere ſiue cogitare de nobis. Immo ſi vna anima haberet coaceruata omnia ſanctoꝝ merita diuia pietate τ largitate ſublata. non tamen poſſet emere momentaneam dei ō

ſe memoriam. ⁊ tamen tam immẽſis beneficijs ob-
ruit nos qui ſumꝰ vile lutum. fex ſcꝫ fecis clemẽtoꝝ
fediſſimus ſaccus ſtercorum. ⁊ ſanies deteſtãda. re-
pleti innumeris miſerijs ⁊ abhoĩationibꝫ: ac viliſſi-
ma creatura nihil a nobis niſi cõtinue producens la-
bi in execrationẽ culpe. Et cum iſta vilitate deo om-
nipotenti rebelles elati ⁊ ingrati. ac pro eius dilecti-
one tanta ⁊ beneficijs cõtumelias reddentes Nec
ſemꝑ conſideremus ac profunde diiudicemus q̃ꝫ re-
damare debemus beneficũ deum tã amantẽ. Nam
in huiuſmodi cõſideratione ac profunda diiudicati-
one datur gratia ſuper gratiam. omnis cõſummati-
onis perfectio. ⁊ virtutes altiſſime oriũtur. Hinc ei
charitas dei ⁊ proximi ſpes paciencia ⁊ humilitas o-
riũtur. imo omnis virtutũ ꝓpago hoc ſumitur ex fũ-
damento vt quidam pulchre declarat. Unde pluri-
mũ conſultũ huiuſmodi ꝯſiderationibus crebriꝰ ex-
erceri Et hec de ſecũdo principali.

¶ De tercio principali ſcꝫ de certis punctis bene-
ficiorum. Capitulum tercium.

NOn accepimꝰ ſpiritum huius mundi. ſꝫ
ſpiritum qui ex deo eſt vt ſciamꝰ que a
deo donata ſunt nobis. ꝑ. Cho. ij. Ex
hijs verbis colligitᷣ q̃ꝫ ſit neceſſarium et
preſertim religioſis nõ modo dei gene-
ralia beneficia crebro cõmemorare. ſed tanq̃ꝫ ſpiritũ
dei habentibus etiam ad ſingularia dei dona deſcen-
dere vt poſſint ſuper ſingulis agere grates. Hinc ſb
ſeptem generalibus beneficijs octo ſingularia pun-
cta aſſignauimus. vt ſic ſub numeris vniuerſitatis ⁊
completionis cetera cõplecteremur dãtes partes ſe-
ptem. nec nõ ⁊ octo iuxta ſapientem vt ſic ſingulꝰ di-
ebus ſub ſingulis horis etiã ſub laudibꝰ matutis ſin-
gula puncta haberemꝰ ⁊ dominum in omni tempo-
re benediceremus cum ſint innumera beneficia eiꝰ
Unde in Pſal. lxx. vbi nos habemus. Os meũ an-
nunciabit iuſticiam tuam tota die ſalutare tuũ. quo-
niam non cognoui litteraturam ⁊c: Ueritas hebra-
ica talem litteram habet. Os meum numerabit iu-
ſticiam tuam. tota die ſaluationem tuã. quia neſci-
ui numeros. id eſt vt rabbi quidam hebreus doctiſ-
ſimus explanat. Recolendo beneficia tua. numera-
bo ſemper iuſticias ⁊ ſaluationes quas feciſti mihi.
⁊ nunq̃ꝫ potero ad finẽ venire quia neſcio numeruꝫ
pre multitudine earum. Quod autem noſtra tranſla-
tio litteraturam. vel vt Jeronimus ⁊ Auguſtinꝰ nego-
ciationem hic habet ꝑ methaphoram eſt. Quia litte-
rati ⁊ negociatores vtuntur numero Illi litteraruꝫ
iſti calculorum in numerando ꝓpe trivocabulũ ait
numerum ſonat ¶ Si itaqꝫ numeremus ⁊ nos tota
die beneficia dei ⁊ quantumlibet numerauerimꝰ ad-
huc numeros neſciemus. multa eñi ſunt ⁊ ſuper nu-
merum multiplicata nimis ¶ Et ſciat lector q̃ i ho-
rum beneficiorum ꝓſecutione tantum occaſionem
⁊ materiã alijs miniſtrare voluimus cum ſinguloꝝ
executio excederet modum magni voluminis. Qui pro-
ſequatur ruminet ⁊ deducat quiſqꝫ ſibi illa liquidiꝰ

Beneficia creationis

In creationis igi tur beneficio eius añceſſoriũ occur rit pmo meditan dũ 7 cũ pia grati tudie retractãduz. Q ſciz ab eterno te pdeſtinauit. te in perpetua chari tate amauit tui ſe per curam geſſit

Deinde q te ſibi placito liceret oẽs nequicias 7 ingra titudines tuas p uiderit in eſſe te d dorit. Inſuper ſe tire 7 viuere dedit ſed 7 inter nobiliſ ſiãs creaturas pu ta hominem te cõ didit nõ lapidem. aut huiuſmodi a liquid

Tertio q tãta ti bi bona ex pte cor poris dedit largiẽ do ſcz in eo Mem broꝝ integritatẽ cõplexionis ſanitatẽ ſenſuũ pſpicuita tem. delectabiliũ obiectoꝝ varieta tem. Et ipius cor poris dignaz qua litatem.

Quarto ſingulari ter regratiandum q ex pte corporis eti am cõtulerit viril' ſexus nobilitatem q 7 dignitate pre eminet. penas et crũnas muliebres ſubiectionẽ itez ignominias eius dis. 7 diuino cul tui aptus redder

Quinto ex parte a nime multa t bõa fecit. qñ tibi aĩam ad ſui ſimilitudi nem 7 imaginẽ de dit q illã dei capa cem 7 imortalem fecit: q eam omni bus pretulit. 7 tã tis potentijs 7 vi ribus adornauit

Magna ꝗq3 ania rum dignitas. 7 ñ minor benefacto ris largitas. vt v naqueq3 ab ortu. immo 7 a cõceptu angelũ habeat cu ſtodem q innume raci bona confert imo q omnes ſũt admiſtratorij ſpi ritus pter eos q he. ca. ſa.

Septimo grãde illud beneficiuz q omnia que ꝯdidc rat ſubiecit ſub pe dibus tuis. dãdo ſupiora i patroci nium. paria in ſo lacium 7 meritũ. Inferiora in obſe quium: ita q om nia huiuſmodi ho mini ſeruiant

Dedit 7 octauo a quibus naſcereris parentes. non no biles 7 generoſos: nõ infames 7 ſuſ pectos: Non pau peres 7 mẽdicos. ſed honeſtos met iocres 7 pro te ſolli citos q tui curam geſſerunt ſtudioſe

f. ij. p Reuidit creat hinc corp9 dignũ t ſexu3. Dans aniam dedit anglicos tibi cuncta parentes

Gratificationis

Circa beneficium gratificationis p mo gratie agende q gratificauit nos in dilecto filio ſuo illi non parcendo ſed illũ exponẽdo dando in ſocium: exemplum. 7 pre cium.

Deinde 7 ſpiritum ſanctum dedit. in ſignaculum accep tationis In priui legium amoris. i anulum deſponſa tionis Dona 7 fru ctus 7 inſpiramia ſacra per illuz im partiendo

Sacramẽta quo q3 ad noſtram grã ficationem neceſ ſaria inſtituit vt nos his ſanctifica ret. humiliaret: ex citaret. erudiret 7 alia ſua bona con ferret. Similiter 7 ſacramentalia multa.

Eccleſiam quoq3 ſanctam tanquaz archaz noe qua a diluuio ſaluaueris cõdidit. aut velut triduũ quo diſ pẽceres ad aſſueri nuptias parauit. Illam defendẽdo promouendo 7 ad ornando.

Quinto poſt hec que añq3 eſſes pro pter te effecit. cuz te cõderet hoc cu rauit vt in tpe gra tie diuulgate non leg' aut nature te naſci voluit 7 iter chriſtianos nõ iu deos aut pagãos:

Sexto gratiã ba ptiſmalem tibi cõ ceſſit. nõ te in vte ro vt plures abor tiri aut ante mori permiſit. ſed rite 7 catholice te bapti ſari dedit quo cul pam deleuit gra tie filium effecit

Septimo ſacra mento cõfirmati onis 7 ceteris te p fecit que pluribus denegauit quibus plura tibi bona de dit 7 a malis tuta uit.

Octauo vt vere ſi bi te gratificatum oſtenderet nomie ſuo te vocauit 7 ſui memoriale relĩqt. filium dei te fecit. heredem 7 cohere dem chriſti conſti tuit 7 chriſtianuz dici voluit

f. iij. n atũ pneuma ddit. ſacramẽta domũ t pſtat. Temp9 baptiſma confirmat nomie grãdi:

Vocationis

In beneficio voca tionis primo con ſiderandum venit q te ab eo poſt tã ta beneficia auer ſum tam patiẽter tulit lõganimiter expectauit nõ dã nauit nec mori p miſit.

Secundo q aber rantem tam cre bro 7 multiplici ter reuocauit. nũc per internã inſpi rationem. nunc p alioꝝ admonitio nẽ ſcripture exhor tatiões. bñficioꝝ 7 aduerſoꝝ imiſſi onẽ 7 alijs mõis

Tertio q voci ſue vocẽ virtutis ddit mentis ſurditatẽ effregit: bonã volũ tatem q dono pci oſius nihil dedit. 7 cõuerſionis im pedimẽta amouit

Quarto q quoti ens cõuerti volui ſti paterne te ſicut filium illũ prodi gum gaudẽter ex cepit ruens in am plexus. amiſſa re ſtituẽs. 7 ſublenãs in priora:

Quinto nõ ſolum ad penitẽtiã voca uit 7 recepit. ſed 7 de ſeculo hoc neq3 eduxit tanq3 loth de ſodomis abraã de vr caldeorum. noe de diluuio

Sexto q non ſo lum eduxit ſed et ad loca ſalutis bo na 7 reforãta mo naſteria te indur it preſeruans te a conuenticulis ma lorum 7 irreforma torum.

Septimo q tibi in loco penitentie adduce tempus (quod precioſiſſi mum eſt) indulſit ad plene peniten dum. gratiam me rendaz. ſupplicia euitanda regnum poſſidendum.

Octauo per omia ſuperiora peccata plene quaſi altero baptiſmo deleuit At ita plene dimi ſit q nec damnet vlciſcendo ꝯfũdat improperãdo mi nus diligat in pu tando.

f. iiij p ertulit acciuit tibi velle dedit recipit te Eduxit loca tpa dat pctã releuit

Justificationis fe.v.	Circa beneficiuꝫ iustificatiõis id p̄mũ occurrit q̄ voluntatẽ imutauit vt dulcia essent q̄ añ amara erant. dans cõtinentiã a malo. lꝫ grãdis sit difficultas	Secũdo in bono cepto cõstantiam ꝛ pseuerentiã dedit sine q̄ nõ iustificaꝶ hõ. cũ tñ tãti cadãt ꝛ tã plura pericula obsistant.	Dedit quoqꝫ ne incepꝫ deficeres spẽ obtinẽdi veniam grãꝫ ꝛ glãꝫ certificãs te ex caritate adoptiõis. veritate pmissiõis potestate redditiõis	Quarto gratiam pficiendi indulsit que cõsistit i odio pteritoꝝ maloꝝ in cõtemptu presentiũ bonorum in desiderio futurorum bonorum	Quinto ne in pficiẽdo aliqñ deficias mẽsam tibi parauit q̃ te reficias dans tibi sacramentũ corporis ꝛ sanguis: in viaticũ pegrinationis sacrꝫ cõtõis sacrificiũ rdẽptiõis	Sexto vt plenẽ iustificarerꝭ ꝛ purgareris oĩa neccã ria dedit. dans sacram scripturam ꝛ libros q̃si speculum q̃ ꝯtẽpleris defectũ. acendas affectum	Septiõ pstat et ornamẽtum quibus fedirateꝫ adornares vt sũt sacra exercitia. Virtutum ornamenta lachrymarum lauachra ꝛ smigmata	Octauo ne in iustificatione dulcę res. aut ob certe pceres consulit tibi scõs in exemplũ ꝛ patronos quibus exciterꝭ a torpore. istruarꝭ ab errore curerꝭ a lãguore.
	i mmutat.	perstes	spẽ pfectus.	cito crescas	Mãna dedit.	libros	ornatuꝫ	respice sctõs
Singłaris dotatõis fe.vi.	Post hec cõia dedit tibi hec singularia In dõis nature dãdo sensuꝫ capacẽ meõriã tenacẽ. In dõis fortune. fortitudinẽ pulchritudinẽ: i donis grẽ. sicerꝰ credẽ ardẽtꝰ imitari	Sed ꝛ mlťa alia tecũ bona singularia fecit in tanta copia q̄ prorsus sunt innũerabilia Qũ errantẽ reduxit insciũ instruxit. cadenteꝫ erexit.	Grãm q̃ꝫ singłarem meditãdi ꝛ i internis exercẽdi tibi dedit intellectũ erudiẽdo affectũ excitando i effectũ pposita deducendo	Quarto qd maiꝰ est nõ solũ intellectũ meditatiõe instruxit sed ꝛ affectũ deuotionis gustu affecit ꝛ inflãmauit interna cõsolatiõe reficiẽs ꝛ arrã vite prebens.	Quinto pluribꝰ gratijs gratis dãtis in ornamẽtuꝫ eccl'ie ꝛ psone te adornauit cuiusmodi sunt q̃ paulus. i. Cor. xij. c numerat. donuꝫ lingue bõa expsiona ꝛc.	Sexto ne grãs p̄dictas amitteres singłarit̃ te a peccatis custodiuit. auferens petõꝝ occasiões aut cãs subtrahẽdo. aut vim resistẽdi dãdo aut affcõnũ sanãdo ne tẽtareris	Septimo Etsi qñqꝫ in tẽtatiõeꝫ cadere pmisit fortius resurgere fecit aut vires resistendi dedit. Vl' manũ ne cõtereris subposuit	Octauo tibi fecit qd oĩ nationi nõ fecit dñ ad sacros ordines te pmouit dispensatorẽ indulgentie docẽ ne eucharistie te ꝯstituit.
	Dat sigłaria	plura	memor	deuotõ gustãs	Gratis dans	aufert	fortem facit	ordo decorat.
Gubernatiõis Sab.	In bñficio gubernatiõis Ꝭ primuꝫ ẽ q̄ tãdiu te in eẽ tali cõseruauit q̃tidianũ augmentũ dedit. cẽ leruꝫ. bonũ. sanum indulsit cũ ex nobis nihil sumus	Secũdo q̄ a pueritia in hũc diem vsqꝫ tam sollicite te pseruauit a tã multis periculis: varijs morbis demonũ plagis ꝛ alijs malis	Tertio inde regꝰ tiandũ q̄ p sustẽtamento indulsit nutrimẽti sufficientiaꝫ multiplici te edulio reficiẽs Ita q̄ nõ opꝰ habebis egere sollicitari aut mendicare.	Quarto ꝛ decom perenti tibi prouidit vestitura quo ad vsum necessarium. ornatũ ꝯgruum. statum honestũ. vt nuditateꝫ tegeres. infamiã nõ incurreres	Quinto oĩm neccãriorum ceteroruꝫ tibi copiã admistrauit dãs domũ ad inhabitanduꝫ lectũ ad ꝗescẽdũ Et nõ solũ necessaria sed etiaꝫ dedit vtilia ꝛ iucunda.	Sexto nõ solum te gubernauit. sꝫ ꝛ oẽm creaturaꝫ aliã propter te in esse cõseruauit et rexit. rpa imitãs fructus pducens virentia prata ad oblectamentum	Septimo nõ solũ p prospera te sed ꝛ per aduersorum imissionem te gubernauit. ex quib' tibi multa prestitit bõa Nã ꝛ peccata purgauit meritũ auxit. ꝛc	Tãqꝫ postremo tue semp est gubnationi intentus quasi omniũ ceterorum oblitꝰ tui solius videaꝶ gerere curaꝫ semper tibi presẽs. ꝯmia tua conspiciens
	s eruat	preseruãs	nutrit te	vestibꝰ ornat.	Datqꝫ necesse	regit	aduersa dedit.	pius astat
Glorificatiõis Do	In beneficio glorificatiõis videndum q̄ promisit gaudia vndecunq̄ꝫ pcedentia Nã de supra dabit deitatis fruitioneꝫ: Jesu ꝛ matris visionem ꝛc	Secũdo de iuxta habebimꝰ sanctorum societateꝫ q̃ multuꝫ est iocunda pp̄ter eoꝝ q̃litatem. q꞉ sũt pulcherrimi nobilissimi charitatiuissimi ꝛ numero multi.	Tertio ab intꝰ habebimꝰ corpis p q̃ttuor dotes adornationem. anime itẽ p tres dotes glificationeꝫ duplicibus vestiti sicut sol fulgentes.	Quarto ab extra erit loci delectabilitas ꝛ multoruꝫ obiectorũ gaudiosorũ. puta victus cantus varietas locꝰ altus ꝛ spaciosus. clarus ꝛ luminosus	Quinto dabit q̃ꝫ vt promisit gaudia plurima ex cõtemplatiõe ad inferiora qñ videbit te euasisse mundi vanitatem. peccati feditatẽ. hostis calliditatẽ. inferni penalitatem	Sexto ꝛ alia bona innumera tibi dabit. bona inq̃ꝫ tam multa q̄ nõ possunt numerari. tã magna q̄ ñ cogitari. tam preciosa q̄ ñ estimari Auream aureolas dotes fructus ꝛc.	Septimo dabit oĩm malorũ amotionem. puta culpabilium. penalium. hostiliuꝫ. ita q̄ erit securitas oĩũ boꝝ: Nõ eñi erit dolor amplꝰ neqꝫ ꝛc	Postremo illic dabit vt pmisit oĩum desideriorum ipletionẽ. replens in bonis desiderium tuum vt quicquid voles habeas ꝛ q̃ volueris careas ꝛ sic beatus persistas
	g audia dat	supra. iuxta	simul intus· et extra		Infra	plura bona	remouꝫ mala	vota replẽdo.

De beneficio creationis Capl'm quartū

P D Eus creauit de terra hōiez Eccl'. xvij. Ubi recenſet innūera alia creationiſ dona: Uñ hic de beneficio creationis pſecuturi Primū nobis videndū eſt de beneficio illud antecedēte. ſ. de predeſtinatione dina. Deinde de creatione ipa ꝛ tandē de medijs ꝛ ſubſequentibus eā. vt patet intuēti

De p̄deſtinatione igit' dicturi illud apl'i p̄mittendum Precundit Hebrum p̄mū

R BEnedict⁹ deus ꝛ pater dñi nri ieſu xp̄i ꝛc. q̄ elegit nos in ip̄o añ mūdi ꝯſtitutionē vt eſſemus ſci ꝛ infra Qui p̄deſtinauit nos in adoptionē filioꝝ Ad Ephe. i. Primū itaqꝫ in creationis bñficio attendendū eſt. ꝙ añ mūdi ꝯſtitutionem nos elegit. ꝛ ab eterno predeſtinauit. Unde et p̄ncipio ſui capl'i ſup̱ hoc beneficio apl's grās agit vt patet: Et vere dignū ꝛ iuſtū ē ſup̱ hoc agere g̃tes q̄m grandiſſimū eſt bñficiū illud. pluraqꝫ alia q̄ ad p̄deſtinacionē cōcurrunt. ſ. iſta

Prenoſcens. amat. elegit. pponit. ꝫ aſſtat

Nā ꝛ quinqꝫ iſta neceſſaria ſunt cuiqꝫ artifici erga opus ſuū priuſq̄ꝫ pficiat illud Primū igit' ad p̄deſtinationē req̄ritur p̄cognitio. qꝛ ſicut neſcire dei ē rep̱bare. ita ſcire dei pōt dici cauſa p̄deſtinatiōis Juxta illud Ro. viij. Quos preſciuit hos ꝛ p̄deſtinauit. Ab eterno itaqꝫ te in mente geſſit. te plene ꝯgnouit ꝛ tñ tam tui amās fuit ꝙ oīs cognitio nequitie tue a te creādo eum diuertere nō valuit O res miranda O grē tibi dñe Secūdo te etiā amauit ꝛ bonū tibi voluit Hieremi. In ppetua charitate dilexi te O grāde dictu. difficile creditu. ꝙ de⁹ hōies amet ꝛ ab eterno amet Rediligā te dñe amator ꝛ amor meus Tercio poſt hec te elegit Et eo eñ ꝙ diligit eligit Ephe. i. Elegit nos in ip̄o ꝛc. Joan. xv. Ego elegi vos. O electionē gratuitā electionē vtilē nimis qua ſine ſaluatur nemo. Electio dei nō preſupponit bonos. ſed quos malos eligit facit bonos Quarto pponſuit ꝛ voluit miſereri Eph. Sumus p̄deſtinati ſcd'm ppoſitū eius qui opatur oīa ſcd'm cōſilium volūtatis ſue Cui⁹ vult miſeret' Nullus enim teſte Auguſtino fit ſalu⁹ niſi quē de⁹ velit Et iō rogād⁹ eſt vt velit qꝛ neceē eſt fieri ſi voluerit ꝛc Poſtremo ab initio creature oīa ad meā ſalutē direxit. Ab initio cōditiōis ſp̱ mihi aſtitit excludēdo īpedimenta ꝯferēdo neccāria ad īplendā hāc eterñā gratuitā p̄deſtiationē

Attēdite igit' oīa intima mea q̄ꝫtū ꝛ q̄le ſit bñficium iſtud ꝙ deus deorum ab eterno ꝛ ante ſecula tui meminerit tue ſalutis ſemper actualiſſime ſolicitiſſimus fuit ꝛc. Nam ꝛ ex hoc ꝙ anima ſcd'm eſſe ideale ab eterno in verbo fuit tres pfectiōes nobiliſſimas ſibi accepit. vt aiunt doctores.

.ſ. S realem cōſubſtantialitatem
fontalem ſuauitatem
formalem accidentalitatem.

Primū p3 qꝛ ſcd'm Aug⁹. hoc p̄prium eſt diuie ſimplicitati vt quicq̄d eſt in ea ſit de⁹. Alias in deo eſſet accidens q̄d eſt impoſſibile. qꝛ eſt actus purus. Secundū patet: nam per realem idēptitatem eſſētie anima deguſtat in tali eſſe ſuauitatē diuinam ex eodē fonte diuinitatis cū ipſo verbo Tertiū patet. cum enim creatura ſit in deo creatrix eſſentia ſcd'm Ancelmū patet ꝙ anima exiſtēs in verbo quodāmodo creauit celū ꝛ terram ꝛ omnia cum illo fecit vt declarat Jordanus. O ſupbiam o gloriam q̄d vnq̄ꝫ hoc beneficio maius Hec dicta ſunt ſcd'm cōmuniorem opinionē doctorum plurimoꝝ tenentiū ꝙ idea ſit realiter dina eſſentia. differens tamē ab ea rōne Scd'm quā poſitionē poterint dicta illa verificari. Sec⁹ tamen de ideis ſentiūt poſteriores ꝛ reputatiſſimi quidam. vt Ockam. ſcꝫ. Petrus de aylliaco Joanneſ gerſon ꝛ horum ſequaces beatiſſimū Auguſtinum inſequentes ꝛ tenētes ꝙ idee nō ſint in deo realiter ꝛ ſubiectiue. ſed tantum obiectiue ſicut omnes creature ab eterno fuerūt in deo. quia ab eterno fuerunt cognite a deo. Et ideo vt aiunt nunq̄ꝫ inuenitur ꝙ Auguſtinus alicubi ponat ideas niſi in diuina intelligentia. Non in eſſentia Per hoc innuens ꝙ non ſint in deo niſi ſicut cognita. ꝛ nō ſicut ibidē realiter exiſtentia. Unde dicit Ubi eas arbitranduꝫ eſt eſſe niſi in mente creatoris ꝛ diuina intelligētia cōtineri ꝛc Quam poſitionem luciddiſſime tractat ockam ſuper primū circa. xxxv. diſtinctionem. Et petr⁹ i ſuo ſcripto ſententiaꝝ. Et aꝑbat gerſon in diuerſis locis. ſcꝫ de vita anime ꝛ ſuper cantica ad carthuſienſ. Et hac via verba ſuperiora non ſunt vera niſi exponantur. Nam verum quidem eſt Creatura eſt i deo creatrix eſſentia per tropū ꝛ ſcema Sed ſimpliciter ꝛ proprie nullo modo ꝛc vt dicunt iſti.

Non eñ ſic idee ſunt creatrix eſſentia. ſed vera creatura a deo cognita vt latius illi declarant. Et obiectiua omnia diſſoluūt. Et ſi que verba Auguſtini in cōtrariū videt'. exponūt. imo audēt⁹ petrus d. ſi ſec⁹ Aug⁹. itelligat q̄ꝫ exponūt. i hēū nō ſequēdū ſꝫ cū reuerētia dclinādū p̱ut Aug⁹ ipe i p̱lo. trij. d' t̄nitate docuit di. Noli nris lris q̄i canōicis ſuire ꝛc. Tenent lectores poſitiōeꝫ quā velit ſat ſit nob ſcripſiſſe ſana ſb moderatiōe opionū ne cū aliq̄ aberram⁹ Medio tutiſſimi ibim⁹ Nō nr̄m ē diſcernere int' doctos. legant vtroꝝūqꝫ rōnes ſtudioſi. Nec ſubito aut temere p̄cipitent ſñiaꝫ ad oē vbū. Sint aīalia mūda. ſint rūminantes ac vngulā fiſſo pede ac diſcreto diuidētes. et diſcant cū ſapiente ſententiā differre in tempus iudicij ꝛ perfecte cognitiōis Quoniā perfecta cognitōe opus eſt ad iudiciales ſentētias p̱ferendas. que non niſi collatiōe ꝛ collatoꝝ ꝯſeruatiōe habent' ꝛc Sicqꝫ K

tandē amplectant᷑ veriorem ¶ Periculoſius nēpe hic
ſm Aug⁹. erratur At ideo tantiſp eſt annotatū hic
ꝛ nihil affirmatū. Sed ſunto vtcūqꝫ ꝛ cūto hec ſuaſ
vias. ad pſequenda beneficia nrā nos diuertamus.
Nihil etēm minus in hoc beneficio habem⁹. ſi nō p
eſſentiā deus ſim⁹ Grande ꝛ grāde nimis ꝙ p ptici
pationē dij dicamur. ꝛ ꝙ ad ſilitudinem condiri ſu'
mus. Fauco deo meo ꝙ p eſſentiā ſit deus. in h̄ con/
gratulor ei. teneat ipē ſibi. nō cōicet in eo alien⁹ Gra
tias ꝙ ab eterno meminerit mei. ꝙqꝫ ſemp alta mē
te apud eū fui ꝛ ero repoſitus Grās oīa dicant. Eya
igitur cum Auguſtino ſuper hoc bñficio grās agā⁹
dicentes O ſapientia q̄ apis os mutorū da mihi vo/
cem laudis vt enarrē oīa beneficia tua q̄ mihi dñe a
pncipio cōtuliſti Ecce ei ſū qꝛ creaſti me. ꝛ ꝙ me cre
ares ꝛ in numero creaturaꝝ tuaꝝ nūerares ab eter
no. tu pordinaſti anteqꝫ qcqꝫ faceres a pncipio Añ/
qꝫ extenderes celos. necdum erant abiſſi. adhuc ter/
ram non feceras. nec mōtes fundaueras. necdū fon
tes erupant. Añqꝫ hec omnia q̄ feciſti p verbū face/
res. me tuā creaturā fore certiſſima veritatis tue p/
uidentia puidiſti ꝛ eſſe me tuā creaturā voluiſti. Et
hoc vñ dñe benigniſſime de⁹ altiſſime ꝛ ſemp mitiſ/
ſime pater miſericordiſſime ꝛ creator potētiſſime: q̄
mea merita. q̄ mea grā vt placeret añ cōſpectum tue
maieſtatis pdeſtinare ꝛ creare me. O diligā te totis
medullis ꝛ viſceribꝫ meis. qꝛ tu prior dilexiſti me ꝛc̄
Hec Aug⁹. in ſoliloquio ca. vi. ¶ Poterint ꝛ ꝯplura
alia de pdeſtinationis altitudine ꝛ vtilitate aſſigna
ri. ſed. ꝛc̄ ¶ Areat Membrum ſecundū

H Go dñe creās te ꝛ formās ex vtero. yſaie.
xliiij. Ipē fecit nos ꝛ nō ipi nos. ps. ¶ Poſt
pdeſtinatiōis bñficiū regratiandū de crea
tione ipa qua nos ꝛpe ſibi placito de non
eſſe in eē deduxit. creauit ꝛ in vtero formauit. Non
eñ ipſi fecim⁹ nos. nec pētes fecerūt nos. ſed ipē fec̄
nos ꝛc̄. Quod creatiōis bñficiū hec puncula ſub ſe
compleeti poteſt ſcꝫ

Es. viuis. ſentis. ſapis. ac hō. cōdit⁹ es cur

¶ Primū itaqꝫ circa hoc bñficiū ait Aug⁹. Cogita o
aīa ꝙ aliquādo nō fueris. ꝛ vt eſſe icipes hoc dei do
no accepiſti. Donū ergo ei⁹ erat vt fieres. cui nil tu
dediſſe poteris puſqꝫ fieres. Qui vtiqꝫ ſi nil ampli⁹
dediſſet. p eo ipō ſp a nobī laudād⁹ ꝛ diligend⁹ eſſet
Hic attendendū qꝫ nobile ꝛ qd ſit eē qd oīa appetūt
tam ſtudioſe. etiā malūt ipi dānati eſſe qꝫ nō eē ſim/
pliciter. vt aiunt doctores multi ꝛc̄ ¶ Proſequitur
Aug⁹ cōſiderās q̄le eſſe dicēs Nunc aūt ampli⁹ de/
dit. qꝛ nō dedit ſolum eſſe. ſed ꝛ pulchrū eſſe ꝛ formo
ſum eſſe Sed nec hic terminari potuit munificen
tia optimi largitoris. Adhuc aliquid plus tibi dedit
quia Viuere dedit vt pcellamus hijs q̄ non ſūt per
eſſentiā. ꝛ hijs que inordinata ꝛ incōpleta ſūt aut i

cōpoſita p formā. ꝛ que inanimata p vitā. O quale
bonū eſt viuere ꝛ vita intelligibili. Nō erā igit᷑ ꝛ cre/
aſti me. nihil fuerā. ꝛ de nihilo me aliquid eſſe feciſti
Quale aūt aliqd: Nō ſtipulā vel ignē. nō auē vel piſ
cem. nō ſerpentē vel aliquid ex brutis aīalibus Non
lapidē vel lignū. nō ex eorum genere q̄ tantū habēt
eſſe vt lapides. vel ex eoꝝ genere q̄ tantū poſſunt eē
ꝛ creſcere: vt arbores. Nō ex eorum que tantū eē cre/
ſcere ꝛ ſentire poſſunt vt bruta. Sed ſup hec oīa
voluiſti me eſſe ex hijs q̄ hñt eſſe. quia ſum. Et ex hiſ
que habent eſſe ꝛ creſcere. quia ſum creſco. Et ex hiſ
q̄ habent eſſe creſcere ꝛ ſentire. qꝛ ſum creſco ꝛ ſentio
¶ Perpende qꝫ grande ſit hrē ſenſum. patꝫ ex apople
cticis ꝛ carentibꝫ eo qꝫta incōmoda hñt. Sed ſuper
hec oīa paulomin⁹ me angel' creaſti qꝛ rōnem cogno
ſcendi te cōmunē cum ipis accepi. ¶ Paulomin⁹ dico
quia illi felicem tuam noticiam iam habent per ſpe
ciem. ego vero per ſpem Illi facie ad faciem. ego per
ſpeculum ꝛ in enigmate Illi plene. ego autem ex p/
te. O quantū eſt hominem eſſe Digniſſima enī quo
dammodo eſt homo creaturarū. Nam licet angelica
creatura cōditionis primitate. nature ſimplicitate.
beatitudinis diuturnitate preſtare videatur. ¶ Ta
men omnia ſubiecta ſunt homini ꝛ etiam angeli ip
ſi amminiſtratorij ſunt ſpiritus. qui in miniſteriū
mittūtur propter homines qui hereditatem capiēt
ſalutis Ad Hebreos primo Et dignitati hominiſ
non poteſt angulus coequari ſcdm quid. Non enim
chriſtum habet fratrem ꝯcorporalem nō duplicem i
lam ſtolam. nō demuꝫ precio tali redemptus. Cui⁹
dignitatis beneficiū vt homo plenius comprehēdat
diligenter attendat. iuxta Auguſtinū. A quo. qre. ꝛ
ad quid creatus ſit homo. A deo cōditur. bonitas eſt
in cauſa que ſe diffundere volebat. finis vtilitas cre
ature Factus enī eſt homo ad laudandū deum. ad ſ
uiendum ei. ad fruendum eo. In quibus proficit et
fructum capit homo ipē. nō deus. Aut certe vt crea/
torem agnoſceret: agnitū coleret: cultum diligeret: ꝛ
in dilecto quieſceret. ꝛ ſemper beata eſſet. Lauda igi
tur o anima mea dominū qui te cōdidit talem ad cū
ſemper laudandum. Vide Auguſt: ꝛ magiſtruꝫ hē.
de haſſia in ſuo ſpeculo anime: plenius de beneficijs
et conſiderationibus iſtis poſtremis.

¶ Hinc corpus Membꝝ tertiū

C Orpus aptaſti mihi. Hebre. x. ¶ Poſtqꝫ
vidim⁹ de bñficijs ꝯditiōis in gñe: vide/ T
dū ē qꝫta bñficia ipenſa ſūt duabꝫ ptibꝫ
ex qbꝫ hō cōſtat in ſpē. Et pmū de bñfici
is ex pte corpis Sup qbꝫ dñs ipē grās agit dicēs al
legatū vbū. Sꝫ ꝛ ſapiēs ꝯgratulat᷑ ſe vēiſſe ad corp⁹ in/
coinqnatū Mificors enī ꝛ munific⁹ bñfcor: nō ſolū
cōdidit naturā purā icorpeā: ſꝫ ꝛ corpeā aīe. ſ. hūanc
corp⁹ aptādo Et q̄ lꝫ icōmoda qdā ꝯhat. ſ. originis
inquinationē. peccati pronitatem: bene oṗandi diffi

cilitatem. intellectus. ebetudinem paſſionũ multitudinem. ⁊ alia vt dicit in cõpendio theologie. Tamẽ multo ampliora inde bona reportat. q̃re de⁹ hoc aie adiũxit. Nam hinc mirabiliũ artifex q̃ tam diſparia cõiunxit ↄtemplatur. Uniuerſum complectur. hõ humiliatur. meritum propter difficultatẽ augetur. Semper homo iſto iuuatur. Nam corpus viuũ ⁊ ſanũ valet ad penitentie cõtritionem. Infirmũ ad meritoꝝ cumulationẽ. Mortuũ ad liberã euolationẽ reſuſcitatum ad glĩe cõſummationẽ. Uide ergo q̃tum donũ ſit accepiſſe corpus Sed ↄſpice q̃le ẽ corpus dedit Certe

Pulchrũ. ꝑfectum. ſanum. ſenſum. ſimt obiect

De primo Bernard⁹ ait. Scdm corp⁹ o aia deus te fecit egregiã creaturã. Nã d's homini ſublime ddit. celũq; videre. Juſſit ⁊ erectos ad celos tollere vult⁹. Hinc fatet ⁊ Aug⁹ Accepi o domine pulchrã corporis formã habens in corpe ſenſuũ diſtinctionẽ. oculos ad videndũ. aures ad audiendũ. nares ad odorãdum. man⁹ ad cõtrectandũ. palatũ ad guſtandũ. pedes ad ambulandũ. Et vere pulchrum hõis corpus quo pulchrius aliud nullũ. quod patet ex hĩs q̃nq;.

Forma. proporcio. plura. vel ordo. parq; ſtupenda.

Primo ex ſtature ⁊ forme qualitate. Nã quẽadmodum naturaliũ hui⁹ inferioris atq; ſenſibilis mundi formarum preſtãtiſſima eſt anima rõnalis. ita ⁊ corporũ animatorũ organicorum mixtoꝝ nobili⁹ ẽ corpus hũanum. Siquidẽ nobiliori forme nobili⁹ corpus debet. vt ſic inter actũ ⁊ potentiã bona ꝓportio ſeruetur. Eſt igit iuxta Albertũ corpus hõis magis heterogeniũ ⁊ maximi artificij. habens ⁊ ꝑfectiorẽ mẽbroꝝ diſtinctionẽ ⁊ organoꝝ maiorẽ diuerſificationẽ ⁊ ſubtiliorẽ eoꝝ cõnexionem. digniſſimã q2 erectã tenẽs ſtaturã. Et percognite q̃dẽ. Nã hoc imago trinitatis requirit. Hoc calor in capite ⁊ materia terrea in corpe extẽs erigit. Hoc finis hõis req̃rit. q̃ factus eſt vt infimis deſpectis mẽtem ſurſũ tendẽs ſydera aſpectet ¶ Patet ſecũdo hũani corpis dignitas nõ ſolũ ex forme qualitate. verũ etiã ex ſinguloꝝ mẽbroꝝ proportionali q̃ntitate. Singula eñ organa q̃ntitate proportionãtur cõuenientibꝫ diſtãtijs ī ſitu habitudiant ⁊ optimis ordinibꝫ cõnectũtur atq; armoniacis cõnexionibꝫ ⁊ proportionibꝫ cõiungunt vt Albert⁹ declarat ⁊ henric⁹ de haſſia ſup geneſim.

¶ Tertio patet corporis dignitas ex organorũ multitudine ⁊ varietate. Hinc Albert⁹. xij. de aialibus ait. Oportet inquiens ſcire ꝙ motus ⁊ operationes aialium ſunt valde diuerſe. ⁊ ergo neceſſarium ẽ ꝙ cõpoſitio corpm ſit ex virtutibus ⁊ organis valde diuerſis. Omnis eñ diuerſitas corpm in plantis ⁊ in animalibus eſt propter diuerſitatẽ potentiarũ operabilium ⁊ finiũ eorum. Et quanto aliquis artifex eſt ſubtilior ⁊ ingenioſior ſciens pluriũ artificiorũ maneries facere. tanto maiores ⁊ plures requirit inſtrumentorum ſubtilitates ⁊ varietates. Hinc ẽ q̃d corpus anime rationalis hꝫ magis diuerſa ⁊ ꝑfectiora mẽbra ſm naturam ⁊ figurã q̃ȝ aliquod animalium ceteroꝝ vt eſt videre in hĩs q̃ deſcribũt hõis ꝓteſt ⁊c. Quarto ordo mẽbrorum valde ad dignitatem facit. Qui ex hoc patet ꝙ oim mẽbrorum ⁊ ptium ei⁹ heterogeniaꝝ eſt ſubordinatio ⁊ ordo mẽbrorum ad vnũ ꝑmũ ⁊ ꝑncipale quod eſt cor. ſicut Albert⁹ late declarat ꝙ cor ſit principiũ venarũ arteriarũ neruorũ ⁊ ceterorũ mẽbrorum fons ſanguis ⁊ ſpũum dans ceteris virtutem. vñ ꝑmo motori ⁊ virtuti luminis ſol cõparatum ¶ Quinto humani corpis dignitas patȝ ex rerum ſimilitudine ⁊ cõformitate. ad quarũ inſtar eſt formatum. Nam primo inſtar celi eſt formatũ Unde Albertus dicit ꝙ ſoli⁹ hõis mẽbra ſm celi poſitionẽ ordinẽtur ⁊ ei⁹ influentias captẽt. Uñ habet rotunditatẽ in capite ad ſilitudinem celi ſperici Ceruix etiã hominis rotũda velut celũ continet omnem motũ ⁊ hõis ſenſum. decẽ fere in ſe celos complectens. In capite ſunt duo oculi velut ſol ⁊ luna. Sunt due aures vt mars ⁊ mercuri⁹. due nares vt iupiter ⁊ ſaturn⁹. vnũ os. velut venus. Et ſicut illa ſydera mũdum illuminant ⁊ gubernãt. ita hec membra totũ corpus ordinãt ⁊ decorant. Celũ ſtellatum eſt in vertice capitis. cui⁹ ſtelle ſunt capilli q̃ ad dec⁹ hõis ſunt ⁊c. In figura capitis totus celeſtis ornat⁹ cõtinetur. Nam ſicut de celo ad terram deſcendunt rores. impreſſiones ⁊ calor naturalis. ſic a capite vires corporis deriuantur. Latius hec declarat Leonardus de vtino in ſermone quadrageſimali ¶ Aſſimilatur etiam hõis corpus mũdo. quare ⁊ microcoſmus appellatur vnde Ambroſius ait Cognoſcamus humani corporis fabricam inſtar eſſe mundi. Siquidem eñ vt celum eminet aeri terris mari. Ita caput reliquis artubus ꝑſtat. Item q2 hic vn⁹ preſidet motor ⁊c. Ciuitati etiam aſſimilat corpus humanũ. Hinc dicit Aug⁹ Hec ciuitas de qua glorioſa dicta ſunt. in qua eſt triplicis gradus populus ſcȝ ſapientes ad conſulendũ. ſ. intellectuales ſenſus Milites ad pugnandũ. i. vires rationales. artifices ad miniſtrandũ. puta potentie ſenſuales Huius ciuitatis murus iuxta Henricum de haſſia tenuis ẽ. ſcȝ cutis Sed murus artificialis a rectore ſpũ iuentus eſt. Ueſtes ⁊ arma propugnacula due manus. Columne crura ⁊ pedes Nouem portas habet. quarum tres ſũt principales vt patet. Uigiles in circuitu quinq; ſunt ſenſus. Pulcherrime idem henricus de haſſia de ceteris membris declarat qualis hic theſaurarius. cocus coquina ⁊ omnia ciuitatis edificia ⁊c. Eſt etiam corpus arbori cõforme. ſed arbori trã

nerſe. Caput eñ cum capillis quaſi radices. brachia
cum cruribꝫ loco ſunt ramorum Et vt paucis dicã
Corpus hominis tante eſt dignitatis vt cum omni
bꝫ creaturis communicationem ꝛ participium ha/
beat. Apparet eñ terra. in oſſibꝫ ꝛ carne. Aqua ĩ hu
moribꝫ ꝛ ſanguine. Aer in pulmone. Ignis in corde
cuius formam habet. ꝛc. Hinc corpus humanum ex
emplar eſt corpꝛm ceterorum. Quare ꝛ anaxagoras
interrogatus quid eſſet dixit: Menſura omniũ rerꝫ
Nam conſiſtentia ꝛ effigies humani corpis metrũ
ꝛ menſura eſt oim animatorum ꝛ ydea exemplaris
ſm quam oim aĩantium corpa ſunt organizata Ita
ꝙ que magis ei conformantur in complexione ꝛ fi/
gura ſunt pfectiora ꝛc.

¶ Poſtremo humani corpis dignitas ꝛ pulchri/
tudo ptꝫ ex rerꝫ in ipo relucẽtiũ mirabilitate. Nam
plura ſtupẽda apparẽt in corpe humano ꝛ plura ab ĩ
tra q̃ʒ ab extra. Nam hec eſt differentia artificis dei ꝛ
hois ꝙ õnis gloria ei⁹ abintus. O q̃ʒ vere ammirãda
q̃ʒ pulchra ꝛ amanda ſunt in corpe humão etiam in
his q̃ noſtris cõſpectibꝫ ſunt tecta O q̃ʒta relucet pl/
chritudo in viſceribꝫ. venis. nerui s. arterijs muſcu/
lis oſſibꝫ ligatoris pãniculis ꝛ ceteris occultis q̃ nul/
lus ad plenũ inuenire poteſt ſm Auguſtiꝫ Qui ſi no
ta eſſent in interioribꝫ ipſis viſceribꝫ q̃ nullum dec⁹
oñdunt. ita delectaret pulchritudo rõnis vt omi for
me que oculis placet. ipſi⁹ mẽtis p̃ferretur iudicio.
ſicut Baſilius Hugo ꝛ Dyoniſius carth late proſe/
quũtur. Sed ꝛ ab extra in corpe multa ſtupenda oc
currũt. puta tanta diuerſitas facierꝫ ꝛ inſcrptio q̃daꝫ
miranda. Signatũ eñ eſt ſup nos lumẽ vult⁹ dei et
ꝙ ad ipm ptineam⁹ in ipa exteriori homis ymagine
ꝛ mẽbrorꝫ figuris legibiliter ſcribitur. Caput eñ ꝛ
facies homis ſic ſunt diſpoſita vt clare in eis legi pt
Homo dei lauda deum. vt magiſter Henricus de
haſſia ꝛ Leonard⁹ vtīcenſis declarant. Eya igitur o
homo dei lauda deum pp corp⁹ tam nobile ꝛ plchrꝫ
Hec latius diximus de corpis pulchritudine. vt oſtẽ
derem⁹ q̃nta circa ſingl'a dici poſſent ſi prolixitas ñ
vetaret in ceteris iam volentes eſſe ſuccinctiores

¶ Iamitaqꝫ ſuper ceteris conditionibꝫ corporis
agentes. ꝛ ſm quia dedit corp⁹ membris pfectum cũ
Auguſtino dicam⁹ Hoc etiam inter beneficia confi
teor domine deus ꝙ accepi corpus pfectum ꝛ mem/
brorꝫ oim integritatem. ne ſim inter monſtruoſa mi
hi oneri ꝛ alijs deſpcũi O q̃ʒtum quale bñficium iſtd
Hic tãte grẽ agende q̃ʒte ſunt deformitates poſſibi
les que ſunt valde numeroſe vt yſidorus. xi. ethymo
logiarꝫ declarat. Alia eñ magnitudine alia paruita
te toci⁹ excedũt. Alij magnitudie pcíũ vel mltitudie
vt bicipites trimani Alij defcũ pcíũ. alij ſciſſiõe aut
trãſformatiõe gñanẽ vt illic exẽplificaẽ Grãs age ꝙ
te nõ ꝯdiderit talem ſꝫ õibꝫ mẽbris pfcm naſci fecit
ſupꝫ q̃bꝫ ſingulis etꝫ iure grẽ agẽde. q̃ mẽbra q̃ noſſe
volet ſpeculum naẽale vincẽtij in ſcda pte libro xxix.
legat. Que iuxta q̃ſdam in tanto ſunt numero q̃t di
es cõcurrũt in ãno vt ĩñ ãmoneamur nullũ p̃terirẽ de
bere diem quo non grati ſim⁹ ¶ Tercio regraciã
dum ꝙ in corpe dederit ꝯplexiõis ſanitatem Que in
ter ſumma naẽe dona ꝯputaẽ. Eſto in õibꝫ mẽbris
q̃s ſit pfect⁹. ſi ſan⁹ nõ fuerit õnia ſunt illi tormẽta
Vere ergo magna illi dñs fecit cui complexionis ſa
tatem dedit. Tante ergo hic grẽ ſunt retribuẽde q̃tis
egritudinibꝫ corp⁹ infirmari poſſet. que ſunt multe
valde. nam ſcribit magiſter Iohes nider ꝙ Arnol/
dus de noua villa medicorꝫ ſummus computauerit
poſſe eſſe in humano corpe diſticta genera morborũ
duo milia. centum ꝛ vigintiquatuor. Dic ergo tot
vicibꝫ ſi potes grãs deo ꝛ pfitere cum Gerſone Gra
tias tibi debeo ꝙ ſalutem ipãm ꝛ corpis ſanitatem
mihi donaſti ꝛ ꝯſeruaſti me in ea. Si eñ euẽtu ali/
quo aut graui morbo ſanitate deſtituerer rõne aut in
telligẽtia puarer. ꝛ hec in me tam precioſa naẽe dõa
ſuffragio medicine aut alio quolibet modo q̃s in īte
grum repararet. Nõne hinc me multũ felicem putarẽ
nec non ꝛ illi q̃ hoc p̃ſtitit vehemẽter me cenſerem ob
ligatum. Et tñ lõge p̃clarior eſt mea ꝯditio dñ in bo
na ꝯplexione format⁹ hec tuo dono dñe integra con
ſeruo. q̃ʒ ſi dep̃dita aliũde recupo O igitur grẽ tibi

¶ Quarto grẽ agẽde ꝙ in corpe dedit ſenſuũ pſpi
citatem ſcꝫ viſum pſpicuũ. auditũ acutũ. guſtum a/
crem ꝛ p̃ſertim ſermoẽm diſertum. ꝙ non ꝯdiderit
cecum ſurdum inſipidum. mutum balbucientẽꝫ aut
balbum Perpẽde q̃ʒta hec ſunt ex eſtimatione corꝫ
q̃ ſenſibꝫ hꝫs aut certe horꝫ viuacitate carent. ꝛ noli
ingratus eſſe. ¶ Et preſertim poſtremo grẽ agen
de ꝙ ſingulis ſenſibꝫ oblecta ꝯuenientia tam mlta
ꝛ pulchra dedit. Hinc dicamus cũ Auguſtio. Mag
nũ fuit ꝛ hoc ꝙ ad ſenſuũ meorꝫ oblectamẽta ſingu
lis dediſti ꝯuenientia obiecta. Creaſti eñ multa pl/
chre lucẽtia canore mulcẽtia. ſuaue olentia. dulce ſa
piẽtia. tactu placẽtia. vt ois ſenſus hõis ſua oblecta/
menta habeat. Viſum paſcit pulchritudo colorꝫ. ſu
auitas cãtilene demulcet auditũ. fragrãtia odorũ ol
factũ. dulcedo ſaporꝫ guſtũ. Et q̃s oẽs delicias ſen/
ſuũ enumerare queat. que tam multiplices ſunt in
ſingulis. vt ſi q̃s quemlibet p ſe ꝯſideret. quemlibet
p ſe ꝯſideret. quẽlibet p ſe ſingl'ariter ditatũ putet.
Tot ocl'orꝫ oblectamẽta in diuerſitate colorꝫ. tot au
rium in diuerſitate ſonorꝫ vt dulcia ſermonum com
mertia. ꝯcentus auium. humane vocis melos. dul
ces modi ſonorꝫ ꝛ genera armonie. ꝛ ſic de alijs Val
de ergo mihi diligẽd⁹ es de⁹ me⁹ q̃ talia ꝯtuliſti

Serum Mẽbrꝫ. iiij.

Quicq̃d maſcul'i ſexus eſt ſanctificabitur
dño. deutro. xv. Iã dictis bñficijs ex pte
corpis vnũ ẽ adijciẽdum qd a multis ñ magni eſtiaẽ
qd tñ grãdiſſimũ ẽ dũ bñ pfundaẽ. Et ẽ Qꝫ ꝯdit ma

ſculini ſer⁹ nobilitatē Qui ſerus ĩ mulcis p̄ſtãtioꝛ eſt
ſeru mulicbri. qđ ꝛ ip̄m nomē indicat p̄ma frõte.
Vir em̄ nũcupat⁹ eſt vt Lactãci⁹ ait. Q̄ꝫ maioꝛ in eo
vis ſit q̄ſi v̄tutis nomē hñs. Mulier ãt a mollicie q̄
ſi mollis aer. Et vt plēius ſcias q̄tũ ſit bñficiũ iſtud
ex his hec colligere poteris.

Dignioꝛ · euadis. p̄lat⁹. cōpar. ꝫ apt⁹.

¶ Nam ſexus virilis dignioꝛ q̄ꝛ prioꝛ tpe excelſioꝛ
nõie. vtꝫ ĩtuēti. a v̄tute nomē ſumēs vt iam dictũ ē:
Deĩn ex̃nãꝝ ꝛ miſeriaꝝ mulicbriũ emunioꝛ. Eſt ei
ſer⁹ femineus p̄ virili ĩnumeris miſerijs ꝛ ad malũ
p̄nitatibꝫ replecioꝛ a p̄mo ei⁹ cõceptu vſq̄ꝫ ad ipſuꝫ
aĩe ingreſſum. put hij q̄ de natis deſcribũt declarãt
Porro de malicijs miſerijſq̄ꝫ mulicbris ſexus. eccľ.
xxv. plura dicũt. Sup q̄bꝫ v̄bis dñs Johes dñici car
dinalis Alphabetũ q̄đ dã ꝯtexit de malicijs ꝛ miſerijſ
ſexus mulicbris. Q̄đ etiã Anthonin⁹ in tercia pte ſu
e ſumme tytulo p̄mo cap. xxv. põit. Sed ꝛ poete q̄/
dam gētiles ꝛ henric⁹ de haſſia ſup geneſim plura d̄
his ꝯſcribũt. ¶ Tercio eſt ſexus virilis p̄clar⁹ ꝛ
ſapioꝛ. Adeo q̄ dicat ꝛ ſit caput mulieris ¶ Quar
to eſt ymagine dei inſignioꝛ. ſilitudine expſſioꝛ. Ita
q̄ aplš dicat Vir inq̄ens ñ debet velare caput cũ ſit
ymago ꝛ gľa dei Mulier ãt ē gľa ipſi⁹ viri O q̄tã ꝛ
qualia ſunt iſta ſi rite fuerint trutinata. Magnũ tñ
eſt bñficiũ maſculini ſexus etiã grãdius q̄ꝫ hic dedu/
cim⁹ De q̄ etiã gratias plato ipē gētilis agere ſolet.
Ita em̄ ait. Grãs hēo natē p̄mũ q̄ homo nat⁹ ſum
ꝛ nõ aiãl mutũ Deĩn q̄ mas potius q̄ꝫ femia Q̄ꝫ gre
cus q̄ꝫ barbarus Et athenienſis nõ theban⁹
Sed oĩa lõge excedit id poſtremũ q̄ꝛ ſexus iſte diuo
cultui aptioꝛ. oĩbꝫ q̄ꝫ officijs ꝯmodioꝛ. ꝛ q̄dãmodo
gratioꝛ deo. adeo q̄ hũc ſexum ſibi ſolũ iuſſerit ſanc
tificari. O q̄tum bñficiũ ē ſexũ hrē maſculinũ. Naꝫ
hoc q̄ caruerit actibꝫ ihcrarchicis inutilis ꝛ inept⁹ erit
Nulla em̄ mulier charactere põt inſigniri. ab actibꝫ
eccľaſticis excluſa. adeo q̄ nec loq̄ p̄mittat in eccľa.
Poſſem⁹ hinc plura dicere ſed ꝯſulto nolum⁹ ne fe
mineũ ſexum nimiũ ſup̄primere videamur vñ ꝛ orti
ſum⁹ Vicãt mulieres vicãt ĩ bono malũ ꝛ oĩs natē ĩ
firmitas ꝛ p̄nitas q̄n de illis bñficiũ erũt

Animam Hebr. v.

B VEnite ꝛ audite ꝛ narrabo oĩbꝰ q̄ time
tis deũ q̄tã fecit aĩe mee. pš. Poſtquã
viſum eſt de bñficijs ex pte corpis. videñ
dũ eſt q̄tã nob̄ fecit dñs ex pte aĩe ꝛ me
tis Que pars q̄ carne dignioꝛ eo bñficijs amplioꝛibꝫ
eſt cumulatioꝛ. Que tamẽſi ſunt innumera. ex hijs
tamen ſunt colligenda.

Concilio. cauſis. p̄lata. adamata. de cora.

¶ Vt itaq̄ꝫ o aĩa ſcias quãta fecit tibi bñfactoꝛ tu
us de⁹ h̄ p̄mũ ītellige q̄ꝫ ꝯſilio increate trinitatis cõ/
dita ſis. Aug⁹ Tanta dignitas humãe ꝯditionis ē e
dinoſcitur vt nõ ſolum in iubētis ſermõe ſicut alia o
pera ſex dieꝝ ſꝫ ꝯcilio ſancte trinitatis ꝛ opatiõe di/
uine maieſtatis anima ſit creata. vt ex p̄mo ꝯditiõis
honoꝛe intelligeret. q̄đ ſuo creatoꝛi deberet. Mag/
num plane ꝯſilium in ꝯſiſtorio trinitatis eternalit̄
habitũ in quo oĩs hoĩm cauſa in medio poſita eſt. vt
illic vnaq̄q̄ꝫ diuiaꝝ perſonaꝝ attributie loquēdo hu
ius operis ptem ſuſciperet. Pater ꝯditiõem filius re
demptiõem ſp̄ũſanct⁹ pcci remiſſiõem ꝛ carnis r̄ſu
ſcitatiõem. O grãs tibi p̄ concilio ꝛ honoꝛe tãto nec
angelis ipenſo Scđo aĩe dignitas ꝛ bñficia colligũt̄
ex cauſis ex q̄bꝫ ꝯſiſtit ſcꝫ efficiēti. mařiali formali ꝛ
finali. Primo igit̄ vt qualis ꝛ q̄tã ſis ꝯtēpleris pp̄ē
de a quo ꝛ quali p̄ncipio cauſali emanaueris. Effec/
tus em̄ natam ſapit ꝛ qualitatem ꝯtrahit ſue cauſe
ꝛ ei vt eſt poſſibile aſſilatur. Cauſa ãt aĩe efficiēs eſt
ipſe deus bñdict⁹ a q̄ fuit eēnaliter p̄uiſa. ꝛ mirabilit̄
in tpe immediate de nihilo ab eodem p̄ducta. Aĩa
em̄ rõnalis creando infunditur ꝛ infundendo creat̄.
O quale iſtđ. Cã materialis aĩe fuit nihil. In q̄ dig/
nitas magna ptꝫ. nõ pp̄ nobilitatē nihili. ſed pp̄ exce
ſſum pfcõis aĩe q̄ int̄m ceteras naturas ſupgredit̄.
q̄ in nulla creatura eſt poſſibilitas natalis ad educti
onem vni⁹ aĩe rõnalis. Et ideo opꝫ q̄ p̄ducat̄ a ſolo
deo p̄ eius potētiã infinitam ꝛc̄. Cauſa formalis ĩ h̄
ꝯſiſtit q̄ ad ymagiēm ꝛ ſilitudiēm dei ſit facta. Iux
ta illud. Faciam⁹ homiēm ad ymagiēm ꝛ ſilitudinē
nrãm ꝛc̄. Recognoſce o aĩa q̄ꝫ mira ꝛ ineffabilis ē di
gnitas ꝛ generoſitas tua. nõ ſolũ eſſe dei veſtigium.
ſed fieri ad ymagiēm ꝛ ſilitudiēm dei. ¶ Varij ãt
varie exponũt ymagiēm ꝛ ſilitudiēm iſtam. Quidã
q̄ ymago hec attēdat̄ q̄tũ ad natalia Silitudo ad
gratuita Alij q̄ ymago in cognitione Silitudo ĩ di
lectiõe. Et multis alijs modis.

¶ Et dt Anthonin⁹ q̄ aĩa eſt ymago

increate deitatis		materialia
ĩcarnate v̄itatis	q̄tũ ad	v̄tualia
gľificate ītellcũalitatꝫ		ſupnatalia

¶ Plura ſup his eſſent dicēda ſed ingrãt doctoꝝ
ſcp̄ta Magis expgiſcere ꝛ lauda exulta ꝛ gaude q̄ꝛ i
ſignita es dei ymagie. decorata ſilitudie. p̄ceps rõ/
nis ꝛ capax eterne btitudis. Que oĩa q̄ꝛ modica viđ
rent̄ ſi morte finirētur. dedit ei ꝛ cum p̄dcis natam
ĩmoꝛtalem ſubſtãtiam incoꝛruptibilem. duratiõeꝫ
interminabilem. vitam perpetuam. alioquin nec ve
ra eſſet ymago. ¶ Porro cũ finalem cãm pp̄ēde/
ris miꝝ ē ſi nõ tota liq̄ſcas. Ad ſe em̄ te ꝯdidit ad ꝯ
iugales ãplexus te deſtinauit vt te inhabitaret.
ꝛ ineternum te ſua fruitiõe beatificaret. Benedic
igit̄ aĩa mea d. ¶ Tercio colligũt̄ bñficia aĩe ex p̄/
latiõe ꝛ p̄uilegiatiõe q̄bꝫ dotat̄ Tãta em̄ eſt dignitas
aĩe q̄ oēm p̄cellat coꝛpeam creatam. Aug⁹ Aĩa oēm

corporeā creatam nat̄e dignitate ꝑcellit. Credo ꝙ vna
aīa dignior ⁊ ꝑcioſior eſt ꝙ̄ oīa regna mūdi. Bern̄.
Tot⁹ iſte mūd⁹ ꝗ̄ ad ꝑciū vni⁹ aīe eſtimari n̄ ꝑt. Nō
nouit ſapiā pr̄is ꝗ̄ tā ꝑcioſo ꝑcio eā ſibi ſub ꝑetō ven
ditā ꝯpauit ⁊ redemit. Grādis igitur excellētia aīe ꝗ̄
tante eſt nobilitatis ꝙ nihil ꝯ̄ſile ſibi. Et nobil̄ oī
bus mōis. A pr̄e creādo gignēte. q: de⁹. A loco ſuſci
piente. q: ꝑadiſus. A dote data. q: iuſticia virt⁹ ⁊c̄.
It̄ ex eo ꝙ tante ſimplicitatis ꝙ nihil ꝑt illabi men
ti niſi trinitas bt̄ā. cui⁹ ſedes ⁊ thron⁹ eſt ei⁹ ſuſcep
tiua. Un̄ nō an̄ requieuit niſi cū hoīem cōdidiſſ3. In
quo ſibi cōplacet valde. ⁊ Delitie e⁹ eſſe cū filijs hōi3
de q̄b⁹ dr̄. Hec requies mea. Gaude ergo ⁊ lauda ꝙ
tanti es hoſpitis ſedes ¶ Itē pꝫ ꝑcellētia ex eo ꝙ tāte
eſt capacitatis ꝙ nulla creatura (licet afficere poſſ3)
ſatiare hāc ꝑt ⁊ deſideria illi⁹ ꝗ̄etare. Cū oīb⁹ occu
pari pōt. ipleri nō pōt Nō hanc ipler nec ꝗ̄etat terra
cū pecudib⁹ · nō celū cū ſyderib⁹ ⁊ ſcīs. ſed ſol⁹ de⁹
Itē q: oīm ꝗ̄dāmodo rer̄ ē ſiltitudo. vt Leonardus
late declarat. ⁊ final̄ ꝗ̄dam clauſula oīm cōditor̄ vn̄
vltio formata ¶ Quarto colligūtur aīe bn̄ficia ⁊ di
gnitates. q: tā a deo adamata. Cui⁹ aōr pꝫ ex ſubli
mi ei⁹ honoratiōe. Honorauit eīn eā in creatiōe. re
creatiōe. in cuſtodie āgelice adhibitiōe. in gl̄ificatiōe
vt Jorda. ⁊ Bernar. declarāt. Itē pꝫ amor dei erga
aīam ex e⁹ doloroſa amiſſione. diligēti inꝗ̄ſitiōe. ca
ra redēptione. Que Holkot ꝑſeꝗ̄tur ſup libr̄. ſapie
Redamet igit̄ aīa tā ſui amantē. Itē pꝫ iſte aōr ex a
micabili denōīatione ꝗ̄ in ſcripturis aīa ſolet appel
lari. Nūc filiā ꝑncipis iuda ſyon aut hierl̄m. nūc for
moſā dilectā ⁊ ſororē Nūc aīcā ſpōſam aut pulcher
rimā mulierū. vt3 in ſcripture decurſu. ¶ Poſtremo
bn̄ficia aīe colligūtur ex decoratiōe e⁹ ꝗ̄ ē decorata ꝙ̄
tū ad eē ꝑ ceteris in eēntiali dignitate. naturali ꝗ̄titā
te indiuiduali diſparitate. vt Heric⁹ de haſſia dicit:
Itē decorata potētijs ꝑncipalib⁹ hn̄s in ſe magnali
u3 dei reſuaculū ⁊ bn̄ficior̄ ei⁹ retiaculū. meōriam.
Naturalis legis teſtimoniū ⁊ agendor̄ infallibile di
rectoriū. intelligentiā. Libertat̄ impiu3 ⁊ actuū vir
tutis incogitabile executoriū voluntatē. ¶ Itē qua
dotata tantis virib⁹ ⁊ potētijs ꝗ̄s longū ē nūerare ꝗ̄
bus corpus ipm̄ regit. O vere corp⁹ ꝙ̄ nobilē hoſpi
tē habes a ꝗ̄ oīa ꝗ̄ in te pulchra ſūt habes. ꝗ̄ egredie
te nihil tenes. Magnū eſt vires aīe habere ſanas In
geniū clarū ad bonū cognoſcendū. Iudiciu3 rectum
ad diſcernendū. aīm bonū ad deū amādu3. O dn̄e
de⁹ me⁹ vita ⁊ dulcedo aīe mee ꝗ̄d retribua3 tibi pro
oīb⁹ ꝗ̄ feciſti aīe mee Da mihi ꝓ his amare te

¶ Angelos ¶ Nūerum ſertū

Angelis ſuis mādauit de te vt cuſtodiāt te in
omnib⁹ vijs tuis. In manib⁹ portabūt te ⁊c̄.
Beneficijs bn̄ficia accedūt. Nō deo ſuffecit
ꝙ tantis nos donis ex pte corpis ⁊ aīe dotaſſet niſi
⁊ de efficacib⁹ cuſtodib⁹ ⁊ miſtris ꝓuidiſſet. Un̄ āge

los fecit ſpūs ſuos illis de nobis mādās. O ꝗ̄s ꝗ̄bus
ꝗ̄d quō ⁊ de ꝗ̄b⁹ Dn̄e ꝗ̄d eſt hō q: magnificas cū du3
tā magnificis ꝑncipibus hierl̄m mādas ⁊ tā ſollici
te mādas de illo Hec itaq3 cōſiderare hic potes

Oēs. te ſeruēt. ꝙ regāt. ducāt. bōa plura

In primis ꝯſidera ꝙ oēs ſunt āminiſtratorij ſpūs
in miniſterium miſſi ꝑꝑ eos ꝗ̄ hereditatē capiūt ſa
lutis. Mittūtur eīn ſuꝑiores ad medios. medij ad
infimos. infimi ad nos. Licet natura ⁊ grā nob digni
ores Paulomin⁹ ei ab angelis minuit nos de⁹ ⁊c̄
O grādis charitas mittētis. ſtupēda dignatio fami
lie tā digne obſequētis. O quāta charitas pr̄is Ecce
nō eſt nūerus militū ei⁹. ⁊ tn̄ oēs āminiſtratorij ſpūs
dicūtur. ⁊ in miſteriū quodāmō oēs mittūt̄. Et ꝓbe
ꝗ̄de3 hmōi eīn miſſio cōpetit bōitati diuīe. charitati
angelice. indigētie hūane. vt doctores aiūt Sꝫ lic3
oibus mādauit cuiq3 tn̄ ab vtero angelū ſingl̄arem
deputauit. qui in vtero ſm̄ multos ⁊ etiā ſm̄ Tho.
in de eterna beatitudie ꝓtegeret In vita regeret. poſt
mortē deduceret ⁊ cūcta bone neccāria nobis ꝓuide
ret: Nā in vtero puul⁹ ꝑt interimi ⁊ dānari. extra v
terū pōt a baptiſmate ipediri. ⁊ adult⁹ ad pctā diuer
ſa trahi ꝑt tētari ⁊ ſeduci. vn̄ opus cuſtodia angeli
ca hēmus Qui etiā innumera bona ſuis ipendunt.
vt doctores paſſim late ſcribūt. ꝑſertim in pantheo
logia ⁊ aurea legēda multi effect⁹ āgelice cuſtodie po
nūtur. ꝗ̄s longū eſt hic recitare. Illic eos reꝗ̄ram⁹
⁊ hinc cū Auguſt. dicētes grās agam⁹. Maximū in
ꝗ̄t eſtimo ⁊ illud fuiſſe beneficiū ꝙ angelū pac̄ ab or
tu natiuitatis mee ad me cuſtodiendū mihi dediſti.
Magna eīn eſt dignitas aīar̄ vt ꝗ̄q3 hēat ab ortu na
tiuitatis ſue ad cuſtodiā ſui angelū delegatū. Et in
alio loco O ꝙ̄ me dilexiſti ꝗ̄ angelos tuos ſpūs xp̄e
me feciſti. ꝗ̄b⁹ mādaſti vt cuſtodiāt me in oīb⁹ vijs
meis ⁊c̄. Hij ſūt cuſtodes ſuꝑ muros noue hierl̄m
⁊ mōtes in circūitu ei⁹ vigilātes ⁊ cuſtodiētes vigili
as noctis ſuꝑ gregē tuū neq̄n rapiat vt leo aīas no
ſtras ille antiquus aduerſari⁹ Hij ſūt ciues bt̄ē hie
ruſalē in miniſteriū miſſi ꝑꝑ eos ꝗ̄ hereditatē capi
ent ſalutis. vt eos liberent ab inimicis. cuſtodiāt in
oibus vijs cōfortent ꝗ̄3 ⁊ moneant ⁊ orōnes filioru3
tuor̄ offerant in cōſpectu gl̄ie tue Adiuuāt laborā
tes. ꝓtegūt ꝗ̄ſcētes. hortātur pugnātes. coronāt vi
centes Cōgaudent de te gaudētib⁹. ꝯpatiūtur ꝑꝑ te
patiētib⁹. Grandis eſt eis cura de nob. magn⁹ effe
ctus dilcōis ⁊c̄. Uere mag̅ ſunt bn̄ficia hec ꝗ̄b⁹ hōra
ſti nos tales m̄ dādo cuſtodes Laudēt te de hoc oēs
angeli tui cōfiteātur tibi de hoc oīa opa tua ⁊ ſci tui
benedicāt tibi hōrificētia ꝗ̄s tu nis hōrificas ⁊ ditas
Quid eſt homo cui hec facis? Nōne vniuerſa vanitas
oīs hō viuēs. ⁊ cū dignū ducis ſic honorificare eum.
O gratie tibi ſemꝑ Cūcta Nūerum ſeptim

Dabo vobis oīa bona egypti Geneſ. xlv. Oīa
ſubiecıſti ſub pedib⁹ e⁹. pſ. Cōſequēter ad cō

dittonis beneficiū qð dedit hoī cōdito deus adiecit; ⁊
plenū oīm rerū dominiū. Dedit eñi vt Eccēs ait ptā/
tem eoꝝ q̄ ſunt ſup terrā. ⁊ poſuit timorē illiꝰ ſuper
oēm carnē vt dñaretur beſtiaꝝ ⁊ volatiliū. imo oīa
ſubiecit ſub pedibꝫ eius: ⁊ poſuit eū vt pſit piſcibꝫ
maris ⁊c. Vñ Ancta timent hoiem cū pſidet ipē cre
atis. Et hoc ex dei diſpoſitiōe. ex ymaginis diuine de
coratiōe. ex ſitus ⁊ effigiei ſinglari diſpoſitiōe. tan/
q̄ꝫ ſeruꝰ fidelis ceteris excellētioꝛ factꝰ. Et licet aian/
tia q̄dā maioꝛa ſunt ⁊ fortioꝛa Hō tñ qꝛ aial eſt in
genioſius. oībꝫ pualere pōt. Prudētia eñi ⁊ īduſtia
obtinēt qð vires multe nō valēt. Et iuſtū fuit vt q̄
bus nihil erat dandū in intellectu vt āpliꝰ daret̃ i ſen
ſu. Et hoc in bonū nr̄m. Nā tanto maioꝛ nob ē ne/
ceſſitas exercēde rōis q̄ꝫto maiorē defectū patimur
ſenſualitatis Oīa igitur ſubiecta ſūt pedibꝫ eꝰ Hec
de dominio hōis Sꝫ quō oīa illi dōata ſīt ex hiſppēð

Oīa. q̄ ſupra. iuxta. ſūt. infima. quāta

In primis itaqꝫ deꝰ oīa nobis dedit nō ſolū bōa egy
pti vt auctoritas canit. ſed oīa ſine exceptiōe q̄dam/
modo etiā bona increata. Quare ⁊ iuxta Auguſtim
Poſitꝰ eſt hō in medio vt ⁊ fruiret ⁊ fruiret̃ ei. vt ac/
ciperet verūqꝫ ⁊ refulgeret. totū ad bonū hōis ⁊ quod
accepit obſequiū ⁊ ipendit. ⁊c. Oīa eñi ait apl's nr̄a
ſunt Supioꝛa ſcꝫ equalia ⁊ inferioꝛa. ¶ Supioꝛa
ad pfruendū vt deꝰ creatoꝛ trinitas. Nō eñi ſeipſū
nobis deꝰ ſubtrahit. nec ſe a nr̄is vtilitatibꝫ ſubtra/
hit. ſed indeſinēter nr̄e ſaluti vacat ſue ineffabil' pie/
tatis dignatio. O dignationē ſeipm totū nobis do/
nans ⁊ refūdās Equalia etiā ſunt nr̄a ad cōuiuēdū vt
angeli q̄bꝫ equales erimꝰ in regno. ⁊ hōies q̄ q̄dam
mō nr̄i ſunt qꝛ ad vſū nobis ſūt. Sicut ⁊ res dñoꝝ
dicūtur eē famuloꝝ. O q̄ꝫ iocundū cōmerciū hr̄ē ſoci
etatem angeloꝝ ⁊ hoīm cōuictū Nā ſine ſocijs nulli
us poſſeſſio iocūda. Dedit ⁊ inferioꝛa in vſū ⁊ famu
latū tanq̄ꝫ in arrā de q̄bꝫ ꝓprie dicit Dabo vob oīa
bona egypti. Qui oīa dicit nihil excipit. Vis noſſe
qð oīa dedit? Reſpice ait Augꝰ mūdum iſtū vniuer
ſū. ⁊ ſi in eo aliq̄d ſit cōſidera ꝙ tue nō deſeruiat v/
tilitati. Oīs creatura ad hūc finē curſū ſuū dirigit.
vt obſequijs tuis famulet̃ ⁊ vtilitati deſuiat. tuiſqꝫ
oblectamētis pit̄er ⁊ necītatibꝫ īdeſinēter occurrat
Hoc celū. hoc aer. hoc maria ⁊ terra cū hijs q̄ in eis
ſunt explere nō ceſſant ſcḋm tpm diſtributionē. Nōne
totum celum inclinat̃ in obſequia tua? ¶ Nōne
ſol velut ſtrēnuiſſimꝰ ſeruꝰ ꝓ oīa ipiger vt de ceteris
occultis bñficijs ſileā q̄tidie tā mane ſurgit ad lum̄
tibi ⁊ tuis aialibꝫ pſtandū. ſeruiens tibi tāq̄ꝫ ſeruus
lucernā pferēs añ te oñdēs tibi diſcrimia viarum ⁊c
mīta. Sic luna ⁊ ceteri planete ⁊ ſtelle innūera bo/
na ipendūt ¶ Reſpice deiñ in aera ⁊ cogita de ven/
tis quō interdū aera ſerenāt. interdū nubes congre
gant quaſi vaſa aquatica eas q̄ſi hūeris circūferen/
tes ad miniſtrandū aquā ⁊ irrigandū agros ⁊ oꝛtos
tuos: ad reſpirandū aer q̄ꝫ ſeruit. Itē venti tibi ful/
tunt in vehēdo naues In vertēdo molēdias ⁊c: Poꝛ
ro aquarū cōmoditates q̄s nūerabit? Nōne hec tibi
gignūt piſces ⁊ aues Nōne deuehūt naues ⁊ ē fuiūt
in oēs vſus. Abluūt irrigāt potāt ⁊ ſic de alijs. Qꝫ ſi
tandē inſpexeris terrā q̄d aliud eā videbis q̄ꝫ qðdam
creatoris ꝓmptuariū ⁊ theſaurariū inumerabiliū
diuitiarū ⁊ imenſarū. Ex ea eñi velut ex ꝓmptuario
victus ⁊ veſtitꝰ hitatio ⁊ tectū miſtratur. Ex ea eñi
ſunt linū ⁊ canabū. lana: pelles ⁊ plume ad veſtiēdū
Ex ea lapides ⁊ ligna ⁊ ſabulū ad hitaculū fabrican
dū. Ex ea gēme ⁊ metalla ⁊ herbe ⁊ liq̄res medicina
les In ea diuitie oīs gn̄is latēt ¶ Sed iā quō aialia
terre tibi ſeruiāt vide. quedā apta euectiōibꝫ. alia eq̄
tationibꝫ. alia agriculturis ⁊c. q̄ ſiue viuāt aut moꝛi/
antur. ſeruiūt vtilitatibꝫ hūanis āminiſtrādo pelles
coꝛnua ⁊ dētes. ex quibꝫ mira fiūt inſtrumēta Certe
ſi rite pſpexeritis nil ē a ſūmo cardie celi vſqꝫ deoꝛſū qð
nō ſeruiat nobis: Ipē etiā infernꝰ terroꝛē incutiens
⁊ toꝛtoꝛ diabolꝰ fabricās nobis etiā inuitus coronas
Patet ergo ꝙ totū vniuerſū nihil ē niſi inumerabil'
q̄dā multitudo miſtroꝝ: varia dona ⁊ xenia tanq̄ꝫ ex
ꝓmptuario q̄dā diuine largitatis ⁊ beneficētie tibi de/
ferentiū ⁊ offerentiū. Que oīa ſi interrogata fuerint
vñ veniāt ⁊ q̄ vadūt q̄ tendūt aut quid intendunt
Vox rñdebunt qꝛ ſumꝰ innūerabilis multitudo mi
ſerationū dei poꝛtātes ignes ⁊ flāmas ad coꝛ hūanū
frigoꝛe moꝛtifero cōgelatum calefaciēdū. Totꝰ igit̃
mūdus nil aliud ē niſi multoꝛū igniū acervꝰ ⁊ imen
ſi aōꝛis foꝛnax Quis ergo nō totꝰ erit ignitꝰ. Eya er/
go o aīa dilige dñm deū tuū q̄ dedit tibi celū cū ſyde/
ribus. aerē cum volatilibꝫ. terrā cū aialibus grami/
bus ⁊ ſeminalibus. aquā cū piſcibꝫ vt oīa tue deſer/
uiant vtilitati. Dilige inq̄ꝫ eū qui boꝛum aliq̄ ē ðdit
ad ſuſtentationē vt comeſtibilia ⁊ potabilia. q̄dā ad
eruditionē vt rerum naturā. ſcripturā ⁊ figurā. q̄dā
ad coꝛrectionē vt ſpūs malos. peſtes. grādies ⁊ moꝛ
bos. q̄dā ad cōſolationē. vt ꝓrios. quedā ad delecta/
tionē vt varietates coloꝝ vt ſic eū diligere voles Nō
ꝙ ꝓꝑ bñficia deꝰ finaliter ſit diligēdꝰ Hoc ei eēt pec
catū qꝛ ſic vteremur deo. ſed occaſionaliter bñ. Dili/
ge ergo eū q̄ tanta tibi dedit quibꝫ oībꝫ ⁊ te pfecit. ⁊
quaſi reginā o aīa ⁊ iparatricē in microcoſmo oībꝫ p/
ſidere fecit Qꝫ ſi hec dicta te ad amorē ⁊ gratitudie
nō inflāmāt accipe ſingula ſingillatim añ oclos coꝛ
dis ⁊ diligēter enūera ſi potes q̄ꝫ magna ſūt hec ⁊ml'
ta q̄ꝫ pulchra ⁊ ſpecioſa q̄ꝫ commoda ⁊ fructuoſa. vt
Bernar. declarat que preſtitit tibi deꝰ tuꝰ moroſe il/
la tecū retractās. Nā ſicut ligna vel candele vno ſo/
lo cōtactu ignis nō ardēt vel accendūtur. ſic neqꝫ coꝛ
humanū vnico ſolo beneficioꝛū cogitatu inflamma
ri poteſt. ſed per moroſam tractationē opoꝛtet vt fi/
at Grās itaqꝫ age ꝙ dedit tanta ⁊ talia. Inſup tam
durabilia ⁊ vtilia Iam eñi plus q̄ꝫ per ſex milia an/

noꝝ volutus ē motus ſolis ꝛ non defecit. vt ait Au/
guſt. Certe ſi fuiſſet rota artificis terreni. milleſies
fracta fuiſſet: ꝛ ſic oīa periſſent. ¶ Pro indubitato
ꝗꝫ tenēduꝫ ꝙ nihil eſt inutile cōditū. hoc em̄ deroga
ret hōri cōditoris. Fere licet videantur nocíue valde
tñ ſunt cōmodoſe ām̄onētes trāſgreſſionis pme ꝛ i/
cuſſiue timoris ꝛ medicialia hñt. Nōne pulices va/
lent ad hūiliationē. ꝛ ſic oīa licet ignorem⁹ Auguſti.
Sile eſt ſicut ſi vadis ad officiam artificis vbi vides
multa inſtrumēta in q̄ris vt q̄d tāta m̄ltitudo. No/
uit artifex q̄ nihil ibi retinet inutile ꝛc. Sic ꝛ artifex
de⁹ nouit ad q̄d oia valent. Nec min⁹ grati eſſe debe
mus. q̄ꝛ alij etiā in his pticipāt. imo ꝑ hoc āpliores
dēmus grās. q̄ꝛ nos in oībus ꝛ omia pp nos dilexit.
Vñ ſic hec oia ſūt accipiēda q̄ſi pp nos ſolos cōdita
ꝛ cuiqꝫ ſingulariter ipenſa. O diligā te ꝑ oīb hís do
mine virt⁹ mea. diligat te ineffabilis exultatio mea
q̄ oia mihi ſubiecisti vt totus te amarē.

Parentes Capl'm octauū

D Omus ꝛ diuitie dātur a pntib. Prouer. xix
E Bñficio creationis grā bonoꝝ pntū adiūgit
q̄b mediantib hō ꝑcreat in lucē ꝛ educat. Quante
ſit beneficētie bonos accepiſſe pntes. ſapiēs in ver/
bis pſcriptis mōſtrare nitit ex cōſequentib ipis bo
nis. Nā dom⁹ ꝛ diuitie dātur a pntib. Nō externa
tm̄ dicit. ſed de internis ſūma ei cura Dom⁹ inqꝫ a/
nime materia. ſ. carnis ac ipm corp⁹ ꝛ diuitie bono
rū morū a pntib bonis inſtrumētaliter ꝛ occaſiona
liter dātur Vñ regraciādus eſt oīm ille prim⁹ parēs
pater luminū q̄ ſingulis ſuos pntes diſpoīt Et vt ad
grās inciteris. cōſidera q̄les tibi p̄ multis pntes de
dit. q̄t itē plura ex ipis tibi euenere bona

Nō magnos. nō īfames. miſeros. ſed ho
neſtos.

In primis igit valde regratiand⁹ ꝙ dederit nō mag
nos ꝛ nobiles vt ſeculi potētes. quoꝝ filij ꝛ pleriqꝫ o
dijs hoīm ꝛ pꝛiculis exponūtur aiarū. vtꝫ. Deinde ꝙ
nō dederit infames aut notorios vt de fornicatione
aut adulterio. quoꝝ filij ꝛ ſacris ſunt indigni. q̄ppe
q̄ ab altari niſi diſpenſati repellūtur Itē ꝙ nō miſe
ros aut infirmos vt lepſos lunaticos aut medicos.
quoꝝ filij ſepe morbis eiſdē cōtaminātur ꝛ ſibiipſis
in vita ſunt oneri ꝛ alijs execrādi. Adeo ꝙ magis vi
deantur nati pene q̄ꝫ vite ꝛc. Tales ergo non dediſti
gratie tibi. Sed dediſti mihi parentes mediocres.
nec diuitijs nimios. nec pauperie defectuoſos. Vita
honeſtos. cōuerſatione gratos cura pro filijs ſollici
tos. pro educatione inſtitutiōe promotiōe filioꝝ la/
borioſos. Patrē paterna viſcera geſtantē. ſub diſci/
plina ſeruantē. Matrem q̄ matricia in natos filios
geſſit. que me decē menſib anguſto in vtero libens
portauit. diu aluit ꝛ difficiliores infantie mores blā
da pietate ſuſtinuit. que lauit pannoꝝ ſordes. ꝛ im/
mūdo ſepe fedata in ſtercore. que aſſedit egrotanti.
blandiebatur tenero. q̄ pro me ſua faſtidia ſuſtulit
mea q̄qꝫ paſſa. Munera tua ſunt hec dñe de⁹ meus
q̄ me talib pntibus ꝑuidiſti. Tu vn⁹ es pater nr̄. a
quo oīs paternitas in celo ꝛ in terra nōiatur. q̄ parē
tibus carnis noſtre naturalē hanc pietatē inſpiraſti
viſcera tā pia in filios infudiſti. Tibi igit aſſeriben/
dū q̄cquid ab his ipenſum. Tibi grās ago ꝙ a parē
tibus te tamē auctore ſum concept⁹. cōfotus. coagu
latus. coalit⁹. plaſmatus. figurat⁹. format⁹. viuifi
catus. auct⁹ Grās tibi ꝙ me mater mea pregnans
portauit. pturiuit. laborauit pepit. inuoluit. reclina
uit: geſtauit: lactauit: balneauit: nutriuit. educauit:
duxit. erudiuit. inſtituit docuit. ꝛ in hanc etatē per/
duxit. ꝛ me te amare incitauit. Grās tibi ꝙ domus
ꝛ diuitie a pntibus date. ꝙ hereditates ad me diri/
uate q̄s licet forte mihi aut quibuſdā nō dederis q̄n
de ſuperbie fomētū nobis in hoc tua pietas abſtulit
Hinc igitur grē tibi. Poſſet hoc beneficiū extendi:
ꝛ extendendū eſt etiā ad pntes ſpūales aut p̄ſidētes
de quib innūera veniūt bona Sup his itaqꝫ oībus
beneficijs creatiōis grās tibi referā o creator cuncta
creata ꝛ indulge tue creature oīm creatoꝝ abuſum

¶ De bñficio gratificatiōis. Mēbrū. v.

G Ratificauit nos in dilecto filio ſuo Ephe. F
p̄. Poſt bñficiū creationis ſubſeqt̄ur bñ/
ficiū gratificationis Parū em̄ oia illa in
creatiōe collata. imo nihil profuiſſent niſi
hoc dñs beneficium ſuperaddidiſſet. In p̄
mo em̄ pntis lapſu o anima ꝛ tu cecidiſti ꝛ per cōtra
ctū a parentib originale pctm̄ miſera euaſiſti. filia
ire et perditiōis nata. bonis naturalib⁹ ꝛ ſpūalibus
aut vulnerata aut ſpoliata. ptāte principis tenebra/
rum ſubiugata. a patria celeſti repulſa. a paradiſo
alienata. Sed nō in finē oblitus eſt miſereri deus
Nā videns vidit afflictionē tuā benefactor ſpōſus tu
us ꝛ addidit adhuc benefacere ꝛ liberare iſrl'. Deſcen
dit itaqꝫ ſingularis illa maieſtas liberare te: ꝛ tota
ſollicitatur trinitas pro ſibi gratificando te. Miſit
pater filiū. filius dedit ſeipſum vtrūqꝫ miſit ſpirituꝫ
ſpūs diſpoſuit q̄cquid ad gratificationē neceſſariū.
Hoc igitur beneficiū o anima nūq̄ꝫ diſcedat a cord:
crebrū ſit in ore. Nā licet multa ꝛ innumerabilia ſīt
dei beneficia. pro quib ſemp diligēdus ꝛ laudādus
eſt bñfactor de⁹. hoc tñ vnū eſt q̄d plus omnib accē/
dit vrget ꝛ mouet ꝛ pmouet ad rediligendū. Super
omnia em̄ nobis amabilem reddit deum opus no/
ſtre redemptionis. calix paſſionis pro nobis epota/
tus quod beneficiū hic arcem tenet ꝛ eſt primū

Natum Mēbrū primū

S Ic deus dilexit mundū vt filiū ſuum vnige/ G
nitum daret vt omnis qui ꝛc Joan. iij. Aſpi
ce nūc aīa mea q̄ꝫtum te pater celeſtis dilexit

qui vnigenito ſuo nõ pepcit. ſed gratificãdo te illuꝫ
dedit. Attende q̃ꝫtũ filiꝰ ipſe qui tã excellens appaꝛu
it cũ condcret te hũiliari dignatꝰ ꝑ repando te. ⁊ gꝛa/
tificãdo te. Illic tã ſublimis. hic tã humilis. nõ tñ h
q̃ꝫ illic minꝰ admirabilis. Illic potẽter tibi mag con
tulit. Hic miſericoꝛditer ꝑ te dira ſuſtinuit. pri obedi
ens. ſibi in nullo pcens. ſeipſum plene pꝛo te ⁊ tibi i
pendẽs oĩa ſua opa opans ⁊ donãs tibi. ſcꝫ

Cõceptũ. vitã. moꝛtẽ. ſurgit. tibi cuncta

Cõceptionẽ em̃ ſuã mundiſſimã dedit vt tuã immũ/
dã mũdaret. vitã ſuã ſcãm vt tuã inſtrueret Moꝛtẽ
ſuã acerbã vt tuã occideret. ſurgẽs vt te iuſtificaret.
Aſcendẽs vt pꝛo te interpellaret. oĩa ſua opa ⁊ meri
ta tibi donans oĩa tibi factꝰ At nõ mõ hec tibi ꝺdit
ſed dedit ⁊ vitã eiꝰ p̃cedẽtia. vt pfiguratio. ꝓphetatio
ꝓmiſſio q̃ egit in veteri teſtamẽto ad fidẽ roboꝛãdaꝫ
Dedit ⁊ vitã cõcomitãtia. vt cõceptionẽ ntĩtatẽ. vi/
tã paſſionẽ ⁊ moꝛtẽ ad te inſtruendũ ⁊ ſpẽ ſubleuan
dã Dedit ⁊ vitã ſubſequẽtia vt reſurrectionẽ. aduo
cationẽ. In iudicio regreſſionẽ ad charitatẽ inflãmã
dã O quanta ſũt hec ⁊ q̃lia q̃ꝫ magna ⁊ vtilia. vere
em̃ dulcedine plena ſi tñ rite ꝑfũda eſtimatiõis tru/
tina fuerint librata ⁊ diiudicata. Q3 nõ hic tractan
da Inſuper hic videndũ q̃liter ⁊ q̃ꝫ multipliciť filiũ
ſuũ pater dederit nobis. ⁊ ipe filiꝰ ſeipm. certe ſe na
ſcens dedit ſociũ. cõueſcens in edulĩũ. ſe moꝛiẽs i p̃/
cium ſe regnãs dat in p̃miũ Itẽ dedit ſe in ſolaciũ
noſtre peregrinatiõis. in cõſiliũ nrẽ directiõis. i ſmc
diũ noſtre curatiõis. in ſubſidiũ recõſiliatiõis. in pre
ſidiũ defenſiõis. in viaticũ refectiõis. in p̃cium redẽ/
ptionis. vt Vincẽtius declarat. Qui mõi cũ aliĩs q̃/
buſdã ponũtur in libꝛo de inſtructiõe coꝛdis ſub his
verſibꝫ: videantur ibi.

h **Exẽplũ. ſociꝰ. merces. medicꝰ. pater actoꝛ**
Vltoꝛ. doctoꝛ. adiutoꝛ. ſpes. laus. pacia. virtꝰ.

Valde igiť multipliciter ſeipm xp̃s dedit nobis. q̃a
multiplex fuit indigẽtia nrã. Nã dedit ſe carnaliter
ad redimẽdũ. ſacrãliter ad reficiendũ. ſpũaliť ad cõ/
ſolandũ. diualiter ad eternaliter pfruendũ Dedit ſe
ꝓpter nos in vitã. i moꝛtẽ. in tribulationẽ ⁊ glificati
onẽ. imo Ambꝛoſio teſte oĩa nobis ẽ factꝰ Si enim
eſuris cibꝫ ẽ. ſi ſitis fons. ſi lãgues medicia ⁊c. quid
ergo ãplius faciet? Certe ait Augꝰ: dicere audeo qꝛ
deus cũ ſit oĩpotẽs plꝰ dare nõ potuit. cũ ſit ditiſſi/
mus plꝰ dare nequit cũ ſit ſapientiſſimꝰ plꝰ dare ne
ſciuit. Veritudo oĩbꝫ bñficĩs p̃ſtat. Nã licet mag/
nũ ſit aliqueꝫ ſua gratis alicui cõferre. multomagis
eſt ſeipm ipendere Et cũ magne ſit charitatꝭ. aiam
pꝛo amicis dare multomaioꝛis charitatis eſt inditi/
um ꝑ inimicis ponere qđ filius dei fecit. q̃ cuꝫ adhuc
inimici eſſemꝰ vt nos releuaret illuc vñ cecidimꝰ ipe
deſcendere dignatus eſt vbi iacebamꝰ. Et vt iuſte rõ
deret qđ ꝑdideramꝰ. ipe pie pati dignatꝰ ẽ quod tolle

rabamꝰ. Deſcendit ad moꝛtales ſuſcepit moꝛtalita/
tem. ſuſtinuit paſſionẽ. vicit moꝛtẽ reſtaurauit hõ/
minem. O aĩa obſtupeſce tãta mirabilia tãta benefi
cia ꝓpter te exhibita. Vere grãditer te diligit q̃ tibi
tam grãdia fecit. Olim cũ nõ eſſes dilexit te vt cõde/
ret. cũ feda eſſes dilexit vt pulchrã faceret. ⁊ vt oſten
deret tibi quantũ te diligeret nõ niſi moꝛiẽdo te libe
rare voluit In creãdo dixit ⁊ fecit. ſed hic dira ⁊ du/
ra ſuſtinuit Grandi itaqꝫ dignatiõe p̃mo hõi ſpira/
culũ vite infudit. ſed multo maioꝛe charitate iã non
ſua ſed ſeipſum eidẽ ipendit ac tradidit De h bñficio
plura in ſupioꝛibꝫ ſperſa habẽtur.

Pneuma Membꝛũ ſecundũ

Dedit nobis pignꝰ ſpũs. ĩĩ. Choꝛ. v. Dedit
ſpũm ſcem̃ ſuũ in nob. i. Thi. iiĩ. Nõ ſuffe/
cit ꝙ filiũ dediſſet niſi ⁊ ſpũm ſanctũ ꝑ nob I
ad nos ⁊ i nos bonꝰ ille pater q̃ ſpũm bonũ dare po/
tuit ad charitatẽ ſuã nobis mõſtrandã. ⁊ ſalutẽ no/
ſtrã opandã miſiſſet O quantũ bñficium iſtud ſi rite
fuerit ꝯſideratũ. a quo ⁊ q̃ꝫto q̃le ⁊ q̃ꝫtũ donũ. ⁊ q̃bꝫ
collatũ. Magna em̃ ⁊ multa opatur ſpũs iſte vbi ve
nerit. nec vacuã eſſe ſuã habitationẽ ſinit: Sed oĩa
iſta donat

Dona dat. ⁊ fructꝰ. cauſat. ſpiramia gt̃is

O q̃ꝫ bonꝰ ⁊ ſuauis eſt ſpũs tuus dñe ãminiſtrãs om
nia necc̃aria ſaluti In p̃mis infundẽs ſeptẽ illa dona
ad ſeptẽplicẽ expeditionẽ q̃ indiget aĩa nrã: Et pꝛiõ
expedit aĩam ꝯ vitioꝛũ obliquitatẽ. ſecundo expedit
vires naturales. tertio expedit ſeptẽ virtutũ officia
Quarto expedit in paciẽdo ꝯfoꝛmiter ad xp̃m. q̃n/
to in agẽdo. Sexto in ꝯtemplãdo. ſeptio in agendo
⁊ cõtemplãdo ſil'. vt pulchꝛe Bonauẽ. in breuiloq̃o
ſuo hec declarat Grãs tibi ꝙ dediſti dona hõibꝫ et
tã neceſſaria dona. Ex hoc eodẽ ſpũ hẽmꝰ. ⁊. xĩĩ. fru/
ctus illos ſpũs q̃s apl's enũerat nobis ad internam
mẽtis delectationẽ. Hẽmus ⁊ ex hoc ſpũ effectus
varios ad cõfoꝛtationẽ: ipſe monet docet ⁊ mouet.
Ipſe illuminat: viuificat ſolatur mẽtes. Ipſe ẽ nobis
pignus ſalutis. robur vite. ſcientie lumẽ. Nõ eſt hu/
ius loci enũerare effectus ſpũſſancti qui etiã ſunt in
numerabiles nobis. Gratias tm̃ agamꝰ. oĩa enim
bona ſua cõicat nobis. ⁊ eſt totiꝰ cauſa ſalutis. Queꝫ
ſpũm chꝛiſti q̃ nõ habuerit nõ eſt xp̃i. ad Ro. viĩĩ.
Ex hoc etiã ſpũ hẽmus inſpiratiões ſacras ⁊ bonas
immiſſiones. q̃s nõ ceſſat ſpirare ſpũs bonꝰ licꝫ crebꝛo
repulſus a nobis. Grãs igitur huic ſpũi agamꝰ quo
tiens cogitatiões iuſticie ⁊ veritatis immiſerit nobis.
Ipe em̃ eſt q̃ iuſticiã loq̃tur. cuiꝰ ſmo veritas eſt
Ve nobis ſup inſania ⁊ ingratitudie noſtra q̃ toti/
ens auertimꝰ aureꝫ dño maieſtatis ad nos inclamã
te Vere grandis iniuria. ingratitudo deteſtãda nol
le audire dei vocem. O quanta eſt bonitas ſpũs hu/
ius. q̃ q̃uis ſemp videt nos aures auertentes. obdu/
rãtes coꝛda. nihilominꝰ iugiter clamat in plateis. O

gratie tibi Adminiſtrat etiā ſpūs iſte liberal' grās
quaſdā gratis datas etiā malis ipis adeo vt nullus
ſit qui ſe abſcōdat a calore ei⁹ Vere multiplex ⁊ ſua/
uis ſpūs iſte q̄ tā multipliciter ⁊ ſuauiter filijs hoiꝫ
inſpiratur Siq̄dem cōcedit adhuc eis ad vſū̄ ad mi/
raculū ad ſalutē ad auxiliū ad ſolaciū ad feruoreꝫ. vt
Bernar. declarat. Mittit inſup ſpūs iſte in ſigna/
culū acceptationis. in priuilegiū amoris. in anulū de/
ſponſatiōis. efficiens aiam xpianā ſuā aicam filiā ⁊
ſponſā. Que oīa ſūt valde mira ⁊ ſublimia. vñ in illo
rum cōmemorationē iuxta Bonauē. aia admodum
deꝫ eſſe grata Hic q̄ꝫ cū ſūma gratitudie ad mēteꝫ
reuocare dēmus quotiēs ⁊ quō ⁊ quib⁹ mōis id ſpi/
ritus dederit ſeipm Et certe inueniem⁹ cumulos et
aceruos beneficioꝝ. Nā ꝙ ꝓphas inſpirauit. ꝙ apo
ſtolos repleuit. q̄ꝫ deniqꝫ cetera eccleſiaſtica mēbra
viuificauit: hoc totū in bonū noſtrū ipſe ordinauit ⁊
deſtinauit. Propheta rū em̄ ſcripta nrā ſūt eruditio
⁊ ꝯſolatio Apl'oꝝ p̄dicatio noſtra ſalus ⁊ fidei diuul
gatio. Ceteroꝝ viuificatio. noſtra vnio exemplum ⁊
ꝯfortatio. Eya igit̄ ſup hoc ſpū bono benigno ⁊ beni
uolo. ſpū hilari liberali ⁊ largo. ſpū dulci ſuaui ⁊ pr/
ſus amabili grās agamus. ⁊ cum Bernardo dica⁹.
O q̄ꝫ dulciter te ꝓfudiſti. q̄ꝫ habundanter multa ⁊ ma
gna bona hoīb⁹ dediſti q̄ꝫ fortiter ⁊ ꝯſtanter in fineꝫ
vſqꝫ nos amaſti q̄ ſp tam noſtri ſollicit⁹ fuiſti. ⁊ teip
ſum tam plene impēdiſti. O duri ⁊ indurati ⁊ obdu/
rati filij adam q̄s non emollit tanta benignitas. tā/
ta flamma. tam ingens ardor amoris. tam vehemēs
amator. q̄ tam vilib⁹ ſarcinulis tā p̄cioſas merces.
quippe ſeſe impendit. O gratie tibi patri danti. filio
mittēti. ſpūi ſpiranti.

Sacramenta Mēbꝝ. iij.

K Altiſſimus de terra creauit medicinam
Eccl'. xxxviij. Amic⁹ fidelis medicamen
tū vite. Sed excecauit eos malicia eoꝝ
⁊ neſcierūt ſacrā dei Sapie. vi. Poſt q̄ꝫ
vidim⁹ bñficia q̄ diuine pſone ex hibuerūt nobis in p
ſona ꝓpria. nūc ꝯmemorāda ſunt q̄ꝫ ta nobis de ſe pro
fluxerūt bona ad gratificatioēm ⁊ ſalutem noſtram
neceſſaria. Et in p̄mis ꝙ tam congrua efficatia ⁊ le
uia domin⁹ chriſtus nobis exhibuerit ⁊ inſtituerit ſa
cramenta. Nam preter cetera que egit pro ſalute no
ſtra. Ipſe tanq̄ꝫ nouus legiſlator noua promiſit pre
mia. noua dedit precepta. noua inſtituit ſacramēta
premia inq̄ꝫ beneficātia. precepta dirigentia. ſacra/
menta adiuuantia. Quorum ſacramentorum inſti/
tutio q̄ꝫ tū ſit bñficiū facile patebit ſi ꝯſideraueri m⁹
q̄ꝫ ſit necāria ⁊ cōgrue inſtituta. Quā efficacia ⁊ vti/
lia q̄ꝫ etiā multa ⁊ ſuauia Vere neceſſaria q̄ꝫ vaſa ſē
medicinalia. Nō tñ huiꝰ potētia dei eſt alligata ⁊c̄.
Et per cōgrue inſtituta tali mō. vt doctores d̄clarāt
⁊ ex tam cōgrua cauſa

Scilicet. doceat. ſanet. meritūq̄ꝫ. hūilis ſis

Prio ꝑꝑ nrāꝫ ſcificationē. ſcd̄o ꝑꝑ eruditionē. tcio
ꝑꝑ curationē. q̄rto ꝑꝑ meriti augmentationē q̄nto
ꝑꝑ hūiliationē. Quā em̄ efficacia ſint ⁊ vtilia eccl'ie
ſacra late ſup quartū ſententiaꝝ docti diſputāt. nā
baptiſm⁹ ꝯfirmatio eucharistia pñia

Mūdat. cōfirmat. connectit. viuificatq̄ꝫ L

extrema vnctio ordo ꝑ cōiugiū

Ad vitā parat et luſtrat. lapſū cauetq̄ꝫ

Hñt ⁊ ſingl'a ſacra varios effectus ⁊ pl'es vtilitates
ſup quib⁹ ſingulis merito grē eſſent agēde. Videan
tur vtilitates in ſcriptis doctoꝝ. Valdeq̄ꝫ regratiā/
dū ꝙ tā multa dederit ſacra. q̄ꝫ ſub nūero vniuerſa/
li. ſ. ſeptenario. Et ꝑ cōgrue ſunt ſeptē ſacra ſm cor
reſpōdentia ad grām ſeptiformē q̄ per ſeptenarium
etatis ſeptuplicē hoim ſtatū. reducit ad ſeptuplicem
btitudinē ⁊ octauā reſurrectionis. curās a ſeptē vi/
tijs. ſanās a ſeptē defectib⁹. ꝓmouēs in ſeptē virtuti/
b⁹ ⁊c. Porro q̄ꝫ hoꝝ ſacrōꝝ vſus ⁊ exercitatio ſit
ſuauis leuis honeſta. ⁊ moderata oībus in ꝓpatulo
eſt. Nō em̄ tam varijs vt iudei fatigamur baptiſma
tib⁹. nō vt dixi quidā heretici affligimur a ſpis cruci/
atibus. Nō vt electi ⁊ ſectarū quidā ſordibus inq̄na/
mur Plurime igit̄ grē ſunt agēde ſup taliū inſtitu/
tione ſacrōꝝ ne de nobis dicat̄. Et neſcierūt ſacram̄
ta dei. Itaqꝫ dicam⁹ cū ſcis ⁊ guilhel. pienſ. O dul/
cis ⁊ ſuauis. o vere vnguētari⁹ faciēs pigmēta ſuaui
tatis ⁊ vnctiōes cōficiens ſanitatis. tibi immēſas ḡ
tias ago. ꝙ ſacra tā vtilia. ml'ta ⁊ ſuauia ꝓ mea ſa/
lute inſtituiſti. ex q̄bus tā innūera mihi bona cōtu/
liſti. Quis em̄ enūerare vel etiā cogitare ſufficit fru/
ctum ⁊ vtilitatē horum ſacramentoꝝ. pro quib⁹ me
rito cōtinue tibi a me fieri deberent regtiatiōes Tu
aūt vides miſerator ⁊ miſicors dñe q̄ꝫ rare ⁊ plerun
qꝫ nulle ſunt. Que interdū ſi alique ſunt adeo exiles
exigue. adeo aride frigide iniocūde. adeoqꝫ tenebro/
ſe ſunt ⁊ fere penitus indeuote vt nec gratiarū actio
nes debeāt cōputari Sint gratie tibi ſemꝑ Et no
tandū ꝙ hic gratie agūtur de ſacramētoꝝ i gñe iſti/
tutiōe. Sed infra grē referūtur de quorundā in ſpe
cie ad nos applicatione Vt ꝙ baptiſmū. cōfirmatio
nē ⁊c̄ dederit. Vñ liquet eē differentiā grandē. Sūt
itē ⁊ hic grē dicēde ſup multoꝝ ſacraliū inſtitutione
vt ſunt Aqua benedicta ⁊ plura eccleſie ſcē deuota ex
ercitia. de quibus lōgū eēt diſputare

Domū Mēbrū quartū.

Domū faciet tibi dominus ⁊ fidelis erit. ij. re M
gū. vij. Apud te laus mea in eccl'ia magna.
Ps. Deinde regratiandū ꝙ nō modo ſacra
menta inſtituit. verūetiā tibi ab initio eccl'iam ⁊ do/
mū cōdidit. in q̄ tanq̄ꝫ in archa noe ſaluari poſſes et
nō diluuio hereticoꝝ deperire Extra em̄ eā nō ē ſal⁹
Hic ſit tua laus ſemꝑ apud deū in ⁊ ſup eccl'ia mag̃
Et notādū ꝙ multiplicē eccl'iaꝫ ſuis prouidit de⁹. ſ.

Materie. pugnās. varie. regnās. ſathāecꝫ

Primo eccl'iaꝫ materialē. vñ volo in eccl'ia orōes fi/
eri Scđo militantē. ps. Apud te laus mea in eccl'ia
magna. t'cio iuſtoꝝ. Que nō hꝫ maculā neqꝫ rugam
Quarto triūphantē Sc'm eſt tēplū tuū mirabile in
eqtate Quinto malorū. ps. Odiui eccl'iaꝫ malignāti
um. Nā eccl'iaꝫ materialē dedit in meriti augmētuꝫ
Militantē in cōtonis ſolaciū. Juſtoꝝ in exemplum
Triūphantē in pmiū. maloꝝ in exercitiū. Sup q̄/
bus ſingulis licet grē ſint agēde. hic tñ de duab⁊ aut
trib⁊ agendū cū de alijs infra tangat'. Grē igit' ma/
gne referēde ⁊ laus nrā apud dñm erit ꝓ eccl'ia mili/
tante. ⁊ cōfitebimur ei in eccl'ia magna. i. ꝓ cōgrega
tione ⁊ inſtitutiōe fideliū ⁊ vnitate eorūdē Ex q̄ plu/
rima nobis eueniūt emolumēta. Hinc em̄ ſctōꝝ cō
municatio vt pticipes ſim⁹ oīm timētiū deū. Hic
cōſolatio ⁊ exēplatio. ⁊ alia pleraqꝫ bona Hec enim
eſt ciuitas illa mag' de q̄ vt ꝑcipit ait dicta ſunt gl'ioſa
extra quā reſiduū hoīm gen⁹ ē quaſi ſilua inculta et
rudis lapicidina. Hec eſt dom⁹ dei cui⁹ ip̄e paterfa
milias ꝓuidēs victus ⁊ veſtit⁹ ſpūales. Hec ē ager
ortus ⁊ vinea dei cui⁹ ip̄e plātator ⁊ cultor. Hec eſt
eccl'ia magna exercit⁹ ⁊ acies dei viuētis quā quātuꝫ
dilexit pꝫ ex his q̄ ꝓ ea fecit. Nōne ſeip̄m totū ipen
dit. Nōne thauros ⁊ altilia occidit vt ſanguie ſctōꝝ
ſuoꝝ eā plātaret. Grati itaqꝫ ſim⁹ Pro eccl'ia de
niqꝫ materiali grati eſſe debem⁹ ⁊ ꝓ eccl'iaſticis ceri
monijs et exercitijs ei⁹ Eſt em̄ eccl'ia material'. ⁊ lo
cus eruditiōis. ꝓpiciatiōis refugij ⁊ diuini ſolacij. vt
Hūbertus declarat. Vñ ꝓueniunt plura bōa. puta
meriti augmētū. deuotiōis feruor ⁊c̄ Hinc q̄dā Sex
lucror in ſyon pegrinor inſtruor oro. Participor ſa/
cris dñi de morte recordor. Adiuuor a ſcīs in quoruꝫ
laude laboro. Merito igitur grati eē debem⁹ q' tl'es
etiā nobis ꝓuidit de⁹. ꝓuidit inſtituit inter pagano
rū fremit⁹. hereticoꝝ morſus. defenſauit ⁊ ꝓmouit
ꝑ martyrū trophea. doctorū ſcp̄ta. ſcōꝝ exēpla Et i
his oīb⁊ nrām ſalutē q̄ſiuit. oīa i nos ordinauit ⁊ ſic
nos añq̄ꝫ eēmus dilexit: ⁊ de oībus neccārijs ꝓuidit.
Q gratie illi ſp̄ Benedicāt eū in eccleſijs oēs ſcti ei⁹

Tempus Membrum quintum:

Ecce nūc tēpus acceptabile ecce nūc dies ſalu
tis ij. Cho. vi. Nox p̄ceſſit dies appinqua/
bit Ro. xiij. Tps beneplaciti de⁹. ps. In
optio terre loco fac hitare eos Gn̄. xlvi. Poſtq̄ꝫ po
ſita ſunt gratificatiōis bñficia lōge añ plerorūqꝫ ex/
ortū preſtita. enūeranda ſūt iam hmōi ab exortu na
tiuitatis cōcomitātia. Ubi primuꝫ illud occurrit q'
tpe ⁊ loco grē ⁊ xp̄ianiſmi te naſci fecit q̄ñ ⁊ vbi oīa il
la olim ꝓ te facta tibi applicita in te ſortirent' effcm̄
Et licet in verſib⁊. tps tm̄ ponatur. loc⁹ tñ ſubintel/
ligend⁹ quo ſine alterū parū ꝓdeſſet Unde circa
hec cōſiderare debes

tpe nat'e ſcp̄te tpe ſciſmatū loco gētiū
Nō natur. legis. ſeu ſciſmate. gente.
nec hereticorum
hereſiqꝫ

Primo inq̄ꝫ cōſiderare cū gratitudine debes Q' nō
naſci te voluit tpe nature qđ tps a dei cognitiōe vt
in plurimū fuit deuiū. Nō tpe legis ſcripte aut mo/
ſaice qđ obſuatiōib⁊ grauiſſimū onerosū ⁊ īꝑfectuꝫ
Nō itē tpe ſciſmatū qđ valde naſcentiū ſaluti ꝑicu/
loſū ꝑꝑ interdictū ⁊ alia. Sꝫ naſci te fecit tpe grē di
uulgate In plenitudine ſcꝫ tpm. tpe acceptabili et
beneplacito. tpe miſerēdi in dieb⁊ ſalutis Poſtq̄ꝫ. ſ.
nox errorū abceſſerit. ⁊ dies fidei ē exort⁹ Deiñ plu
rimū regrātiādū q' te naſci voluit. nō loco gētiliū deū
ignorantiū. nō loco mahumeticorū ab deo errantiū
turpia ⁊ feda obſuantiū. Nō inter iudeos excecatos
abiectos ⁊ diſꝑſos. nō etiaꝫ loco hereticorū fidē ve/
rā ſcindentiū. ac ꝑ h̄ a ſalute ⁊ regno dei ſe ſecludētiū
Quorū oīꝫ leges cerimonie ⁊ obſeruatia caſſa vana
feda ſunt ⁊ execrāda vt late in fortalicio fidei de ſin/
gulis ritib⁊ oñditur Inter hos te naſci noluit qꝫ cū
eis te ꝑdi noluit. Sed in optio terre loco vbi fides
xp̄iana diuulgata fuit ⁊ ꝓbata. vbi religio vera ꝑſu/
ſa ⁊ ſincera te naſci voluit. vt ſic quaſi ab ortu ſalutē
ībiberes. Grati itaqꝫ ſup his ſim⁹ ⁊ cū Aug⁹. regra
tiante dicam⁹ Magnū eſtimo bñficiū q' eo tpe ⁊ int'
tales me naſci voluit de⁹ ꝑ quos ad fidē ſuā ⁊ ſacra
ꝑuenire valeā. Uideo em̄ innūerabilib⁊ hoīb⁊ h̄ neꝫ
gatū qđ mihi gratulor eſſe cōceſſuꝫ. cum q̄b⁊ tñ vna
mihi fuit ꝯditio Illi derelicti ſūt ꝑ iuſticiā ⁊ ego ele/
ctus ꝑ grām. O ſint grē tibi ſp̄. laudes tibi ſp̄. Sed
o laus eterna dñe de⁹ me⁹ a q̄ oīs laus. ſine q̄ nulla ē
laus. q̄ es ip̄e tua laus. vñ mihi laudes vt laudeꝫ te.
cū vere ſciam q' nō valeā laudare te ſine te. Habeaꝫ
te ⁊ laudabo te. Quid em̄ ego ſū dñe ꝑ me vt laudeꝫ
te Puluis ⁊ cinis ego ſū. canis mortu⁹ ferēs ego ſuꝫ
Nūquid laudabit te q̄ in peccatis cōcept⁹ genit⁹ ⁊ nat⁹
Nō eſt ſpecioſa laus in me q̄ ſp̄ pecco in te Laudes
ergo ſup hijs beneficijs ⁊ alijs in te ꝓ me.

Baptiſma Mēbrum. vi.

Dilexit nos ⁊ lauit in ſanguie ſuo Apoca i.
Saluos facit baptiſma ⁊c. i. Pe. iij. Dei
de cōſequēter regratiād⁹ de⁹ q' grāꝫ ꝯtule
rit baptiſmalē Nā lꝫ plures ꝑores grās ſuſceperunt
puta q' tpe grē ⁊ inter xp̄ianos nati fuerūt Hāc tñ
grām mime ꝑceperūt multi aut nō rite exceperunt.
Gratiandus igitur ꝓpter hec:

Nō reicit. nō mors. tē lot⁹. bōa dignus.

In p̄mis gr̄⁹ eſto q' te ñ iſtar pluriū tanq̄ꝫ ſua grā i/
dignū abiecit. ſcđo q' te ñ abortiri aut i vtō aut ante
baptiſmatis ſuſceptōꝫ mori ſicꝑ pl'es ꝑmiſit. t'cio q'ſ
recte ⁊ rite te baptiſari ordiauit ſ. a debito hui⁹ ſacri
miſtro p̄ſbytero cū debita forma materia ⁊ intentu

Nō ab heretico. muliere aut laico: q̄ aut formā viola re poterint. vel dimiſſiōe additiōe trāſpōne ꝯmutati one ⁊ ſic effcm̄ īpedire. vn̄ pueris de poſt vt crebrius expertū eſt ḡndia picl'a ⁊ icōmoda ſolēt euēire. putavt q̄ꝺ aut fide vacillēt l' fantaſticas viſiōes hn̄t aut deo nū īfeſtatiōes patiāt̄ Ualde igit̄ grati eē debeꝰ ꝙ bap tiſmi ſacramētū ſuſcepimꝰ cū q̄nq̃ ſubſtācialibꝫ eiꝰ q̄ ſunt expſſio forme. ablutio aq̄. ꝯgrua imerſio. rcā itētio. fides ꝓpria aut aliena. ¶ Et nō mō cū ſubſtā cialibꝫ verȝ etiā cū ſolemnitatibꝫ q̄ ſunt. viij. Sal ole um. criſma. cereus. criſmale. ſaliua. Flatus patrini baptiſmi q̄ bōa ſignāt. ⁊c. Quarto grē agēde ꝓ effec tibꝫ ⁊ vtilitatibꝫ ex baptiſmi ſacramēto ꝓuenientibꝫ q̄ ſunt varie ⁊ valde multe. ſ. iſte

P ad ſacrā cena — culpam — penam
Preparat. — Emudat. — laxat.
rōnalem — ꝯcupiſcibilem — eccleſie
Iuſtrat. — calet. — vnit
iraſcibilem — fomitem — dyaboli ptātem
Cōfortat — minuēdo — ligat
celi ianuam. — gratiam dando
reſerandoq̃ — gratat.

¶ Hoꝝ declaratio in ſcriptis doctoꝝ ſup q̄rto ſē tenciaꝝ ⁊ in ꝯpēdio ⁊ alibi habet̄ Sup q̄bꝫ ſingulis bonis grē referēde. Et potiſſimū q̄ꝛ ꝑ hāc baptiſma lem grām culpā deleuit Innocētiā reſtituit. iuſticiā ꝯtulit. grām in habitu infudit. ⁊ characterē īpreſſit. et ꝑ hec dignū eṫna vita fecit. Uere ḡndia ſunt iſta. ⁊ gratitudīe digna ſi bn̄ fuerint ⁊ moroſe retractata. clare ꝯſiderata. ꝓfunde diȷ̄udicata. ⁊ eq̄ rōnis truti na eſtiata. Hic ḡti ſimꝰ ⁊ cū augꝰ dicaꝰ Magnū ħ ē a deo meo ꝙ grāȝ baptiſmalē ꝺdit. ꝙ me ī ſanguine ſuo lauit. ſibi ꝯmori fecit ⁊ ꝯſepelijt ac ſic ꝯ ſurger̄ ⁊ ſe īduere fecit. Magnū certe ħ ꝑſerti ſi cogitare ce pis o aīa mea q̄t ⁊ quales in ꝯpatiōe tui abiecti ſūt q̄ hāc grām q̄ t̄ data ē ꝯſeq̄ n̄ potuerāt. Certe audiſti ab initio vſq̄ ad hāc diē q̄ꝫ multe ḡnatiōes ptrāſierūt q̄ ſine cognitiōe dei ⁊ pcio ſue redēptiōis ⁊ ſacrō ſal uatiōis ī iteritū ſempit̄nū dilapſe ſunt. Qibꝫ illis re dēptor tuꝰ te ꝓtulit q̄n tibi hāc grāȝ largitꝰ ē quā nul lꝰ eoꝝ ꝑcipe meruit. tu ſola p̄ oībꝫ illis aſſūpta es. et q̄re ħ in te ſit factū nullā p̄ter ſolā ſaluatoris tui cha ritatē inēire poteris cām. Elegit ergo te ⁊ ꝑelegit te ſpōſus tuꝰ amator tuꝰ deꝰ tuꝰ Hic dilige eū. ⁊c.

Cōfirmat — Mēbꝛ. vij.

Q Confirmaſti me in ꝯſpcū tuo In te ꝯfirmatꝰ ſuȝ ex vtero. pš. Poſt hec regraciādū ꝙ inſup ꝯfirātōiſ t̄ ꝯceſſit ſacr̄ȝ q̄ plene factꝰ es xp̄ianꝰ Plēitudie inq̄t Thoās āglicꝰ copic. q̄ tn̄ an̄ ī baptiſmo plenꝰ xp̄iaꝰ fuiſti plētudīe ſufficiētie Magne itaq̄ꝫ grē ꝓ hꝰ ꝑ ceptiōe ſacri ſūt reddēde Tū q̄ꝛ magne ē dignitatꝫ. ce tera q̄dā ſacrā ī digitate miſtri excedēs Quippe q̄ꝺ a ſolo pōtifice ꝯfert̄. Tū q̄ꝛ īgētꝫ neccitatꝫ teſte mel chiadē papa q̄ ait. Quāuis inq̄t ꝯtinuo trāſituriꝫ ſuf ficiāt regeneratiōis bn̄ficia. victuriꝫ tn̄ neccāria ſūt cō firmatiōis auxilia. Hic ⁊ ꝑcipit̄ in decretꝫ. ꝙ oēs fi deles ꝑ īpoſitiōeȝ manꝰ epōꝝ pꝰ baptiſmū ſuſcipere dn̄t ſpūȝ ſcm̄ vt pleni xp̄iani inueniāt̄. legitimi ſcȝ ad pugnādū. audaces ad xp̄i nomē ⁊ fidē cōfitendū ⁊c. Tū q̄ꝛ grādꝫ efficacie ⁊ vtutꝫ. int̄ cetā hos cāns effcūſ

Cōfirmat. fortat. aīat. decorat. adiplet

Primo grāȝ ī baptiſmo datā ꝯfirmat. iuxta illud Cō firma ħ deꝰ q̄ꝺ opatꝰ es in nob. ſ. in baptiſmo Naȝ ius celeſtis hereditatis ad q̄ꝺ aſſūptꝰ eſt baptiſmali ſcificatiōe cōfirmat̄ ſacrō ꝯfirmatiōis vt q̄tenꝰ firmius illō obtineat īmobiliuſq̄ꝫ poſſideat. ſic cōfirmat̄ poſ ſeſſio real' ⁊c. Scdō ad militiā ſpūalē ꝑpat ⁊ confor tat. Hic tāq̄ꝫ pugnturi pugiles inūgunt̄ ⁊ ꝯfortātur Hec ē eī iuxta Guilhel. drīa int̄ ſolū baptiſatos ⁊ pꝰ ꝯfirmatos. q̄ ē int̄ aīalia cornuta ⁊ nō cornuta Con firmandi nāq̄ꝫ veniūt ad manū pōtificis vt ꝯfirmen tur ⁊ cōſignētur tanq̄ꝫ inermes ⁊ nōdū cornuti Atȝ de manibꝫ eꝰ recedūt ꝯfirmati inſtar vnicorniū iam cornuti. quēadmodū moyſi facies videbat̄ cornuta. ⁊c. Ante mēbra ſunt tenera ac pucrilia bellis inepta ſed cōfirmatione induūtur vtute ex alto ⁊ fiūt fortia ad ſpiritalia bella Tertio ad cōfeſſionē ꝯſtantē rcē fidei aīat vt innuit forma eꝰ. quēadmodū ⁊ diſcipu li ſpūſcō cōfirmati ceperūt loq̄ ⁊c. Quarto decorat mentē ⁊ carnē. mentē charactere Carnis frontē vi uifice crucis vexillo Et ad ſublimē erigit dignitatem ꝯſtituēs eos dei pugiles. regis celoꝝ ſigniferos ⁊ ar migeros: ſub cuiꝰ aſpectu fortia trophea acturi ſunt Poſtremo adiplet grē opa ⁊ ꝑficit in baptiſmo cep ta. quēadmodū mēbra pueri cibo ⁊ vnctiōe cōfortan tur ⁊ ad ꝑfectū deducūtur. vtȝ Magnū itaq̄ꝫ ē bn̄fi ciū iſtud q̄ ſine nō ꝑfci ſūt xp̄iani. Un̄ ⁊ a dmonibꝰ ⁊ ſpūalibꝫ neq̄cijs q̄nq̄ꝫ infeſtāt̄ nō cōfirmati: vt ptȝ. Hic ſūt de ceteris ſacris cōceſſis regratiādū: de q̄bꝫ nō agit̄ aut actū nō eſt Grē igit̄ tibi dn̄e ꝙ ſpū p̄nci pali me cōfirmaſti. tāta dona infudiſti ⁊ in neccitate ſuccurriſti

Nomen — Mēbrū octauū

R Uocaui te nōie meo. yſ. xlv. Feciq̄ꝫ tibi nomē grāde iuxta nomē magnoꝝ q̄ ſunt in terra. ij. Re. vij. ¶ Poſtremo hic grē agēde ꝙ ꝑ hec oīa ꝑorā te ſibi gratificauit. In eꝰ etiā inditiū et firmamentū te noīe ſuo digniſſiō ac ḡtiſſiō vocauit. Nā cui xp̄i miſteria ꝑ baptiſmū ⁊ ꝯfirmatiōis ſacr̄ȝ applicita. rite horū nominū dignitatibus appellat̄:

Chriſtꝰ. ſeu natꝰ. heres. rex. atȝ ſacerdos

Primo diceris xp̄ianꝰ ex imitatione. ſcdō filꝰ dei ex adoptiōe Dedit eis ptā. fi. dei fieri. tcio heres dei. co heres autē chriſti ex certa ꝓmiſſione. Quarto rex ex virtuali mētis gubernatiōe. q̄nto ſacerdos ex ſpūali um hoſtiarum immolatione Fecit enim nos deo no ſtro regnum ⁊ ſacerdotes. Ita ꝙ ſumus genus ele ctum. regale ſacerdotium. gens ſācta. ꝑpl's acq̄ſitōis

vocati nōie nouo qđ os dñi appellauit ¶ Sūt p̄terea
alia ꝯplura nōia quibꝫ aīa gratificata in ſcripturꝭ cō
pellatur. vt Gerſon ait. cuiuſmōi ſunt iſta.

ꝓpter fecūditatē nate ꝯionē exēplarē aſſiīlatiōēꝫ ꝑ ꝑ opationeꝫ

S Spōſa. ſoror. ſpecioſa. decora.

ſecretorum reuelationem
vel eſt et amica.

ꝑ gratia rū decorē | potētiaꝝ ipſionēꝫ | ꝑ amo rem. | ꝑ ſpūſſci ībitatiōꝫ

Plēraqꝫ. formoſa. dilecta. colūba vocata

¶ De hꝫs nōibꝫ latiꝰ ſup mḡr gerſon tractat. p̄ q̄ꝝ
multitudinē z dignitatē pꝫ aīam deo valde eē gratā
z gratificatā. Gratiſſimo eñ nōia plura dari ſolent
Nōueniūt rebꝫ nōia ſepe ſuis Hinc itaqꝫ grās agaꝰ
z cū Augꝰ. dicamus. Gratias tibi deꝰ vocaſti me no
mine tuo. qꝛ ſignaſti me ſanguie tuo Nōie inq̄ꝫ tuo
vocaſti me vt meōriale tuū ſemp̄ eēt apud me. z nun
q̄ꝫ recederes a corde q̄ nūq̄ꝫ pro me receſſiſti a cruce.
Voluiſti me p̄cipem eē in nōie p̄cipē in nōis veri
tate. qm̄ vnxiſti me illo q̄ z tu vnctꝰ eras oleo leticie
vt ab vncto ſim vnctus. z a xp̄o diceret xpianꝰ imo
z in manibꝫ tuis deſcripſiſti me vt ſemp̄ ſit memo/
ria mea apud te. ſi tñ meōria tua iugiter fuerit apđ
me. Laudē inſup dicā nōi tuo. q̄ adhuc celſiori nōie
honoraſti me. qꝛ tāte glīe me feciſti ſuſceptibilem vt
poſſem filiꝰ dei fieri. Hoc nō pñt vtiqꝫ arbores. non
pñt lapides. nō cetera oīa. qꝛ nō dediſti eis p̄tātē fili
os dei fieri. illis nō p̄ naturā. nec multis hōibꝫ p̄ ḡ/
tiam. ſꝫ mihi dediſti ꝙ hō ſū z filiꝰ tuꝰ dicar z p̄ grāꝫ
eſſe poſſū Vñ hoc mihi dītas ſūma. veraqꝫ ſūmitaſ
vñ hoc mihi vt poſſim filiꝰ tuꝰ fieri. Nō ſic feciſti oī
natiōi. nō oī creature. ſꝫ tu manēs ineternuꝫ creaſti
oīa ſil̄. Nō p̄ceſſerunt eoꝝ merita. acceſſit tua gratia
qꝛ oīa creaſti bonitate tua. Pares oēs creature fue/
runt in meritis qꝛ oīm nulla fuerūt merita. Quare
ergo nō ego ſicut oēs ille. aut cur nō oēs ille ſicē z ego
aut ego ſolꝰ ſicut z ille Que mea merita q̄ mea grā.
vt p̄tātem mihi dares z filiū ſponſā zē vocares Cer
te ſola grā bonitas tua. Multi trāſierūt q̄ hoc non
meruerūt. multi fortes z ſapiētes. multi nobiles z di
uites fuerūt q̄ tñ vniuerſi hac dignitate deſtituti. re
licti z abiecti p̄ierunt. Nūq̄d ego fortior. nūq̄d ſapiē
tior. nūq̄d nobilior aut ditior oībꝫ illis fui. q̄ hanc p̄
oībus illis grāꝫ ſpālem ſortiri merui Nō dñe deꝰ tua
hoc bōitas fecit. vñ ago tibi grās. et oro q̄ ſup grati/
ficatiōis beneficꝫs laudēt te oīa in celꝭ z ī terris amē
¶ De bñficio penitētialis vocatiōis ¶ Ca. vi.

Q Uos p̄deſtiauit hos z vocauit Ro. viꝫ.
X q Uidete vocationē vrāꝫ frēs. i. Co. i. Pꝰ
beneficiū creationis z ḡtificatiōis ſubſeq̄
tur bñficiū pñialis vocationis Quo ſcꝫ poſtq̄ꝫ inſtar
filꝫ ꝓdigi oēm ſubſtantiā ſupioꝝ beneficioꝝ peccā/
do dilapidauimꝰ. iterū nos ad pñiam vocat Qđ bñ
ficiū niſi ſupioribꝫ accederet nil ea niſi ī pene augmē
tū forte ꝓdeſſent Hāc igit̄ vocatiōis grāꝫ iuxta hor
tatū apl̄i diligēter videamꝰ. grāditer eſtimemꝰ. de
uote retractemꝰ. Et ea q̄ aut eā p̄eunt aut cōcomi/
tant̄ cū gratitudie ꝑſcrutamur Et in p̄mis grās age/
re dēmꝰ ſup lōganimi expectatiōe p̄cedēte B

N ¶ Pertulit Membrū primū
n Ihil odiſti eoꝝ que feciſti diſſimolans peccā
hoīꝫ ꝑ pñiaꝫ Sap. xi. An diuitias boita/
tis z pacie z lōgaimitatis eꝰ ꝯtēnis. ¶ An ignoras qm̄
benignitas dei ad pñiaꝫ te adducit? zc. Ro. ij. Pri/
mū itaqꝫ circa vocatiōis bñficiū ꝯſiderādū ē p̄uia il
la Lōgaimitas z benignitas dei q̄ hoīeꝫ ſupioꝝ bñ
ficiorū incuriū. ab eo auerſū. iugiter in ſe peccātem.
z mortis reū tā lōgaimit̄ ꝑfert z tolerat zc. Circa
qđ cōſidera iſta (nec ob hec

Lōganimis. patiēs. pius. haut dānat. ma

In p̄mis cōſiderandū z regratiandū ꝙ tā lōganis z
diutīnꝰ fuit trāſgrediētē paciēdo tpē tā diutīno. 2° ꝙ
tā patiēs tā patiēt̄ diſſiīlando z vindictā ſuſpēdēdo.
3° ꝙ tā piꝰ etꝭ ipio bñfaciendo. Nā te ꝓlōgāte ipieta
tē ꝓlōgauit ipē pietatē. z dū ꝓ bonis mala reddebaſ
ipē bñficia accumulabat. q̄rto ꝙ nō dānauit te tunc
mori ſinēdo vt mltos te meliores ꝯ q̄s mor dānatio
nis ſñiaꝫ fulmiauit z in gehēnā p̄cipitauit. q̄nto ꝙ
te ad pñiaꝫ veniā z gl̄iaꝫ expcāuit Propterea ei vt
dꝛ yſa. xꝫ. expectat deꝰ vt miſeat̄ nr̄i. nā teſte aploꝝ
p̄ricc. ij. pe. iij. Nō tardat deꝰ ꝓmiſſis ſic q̄dā exiſti/
māt. ſꝫ patiēter agit ꝑ nos. nolēs aliq̄s pire. ſꝫ oēs
ad pñiaꝫ reuerti. Penſemꝰ itaqꝫ ſup nos ait Greg.
diuitias cōditoris nr̄i. Peccare nos vidit z ptulit qui
nos añ culpas peccare ꝓhibuit. z iā pꝰ culpā expecta
re ad veniā nō deſiſtit. Grati itaqꝫ ſimꝰ z cū Augꝰ.
grās agamꝰ dicētes Magne bonitatis ē īditiꝫ dñe
ds meꝰ. z h̄ qđ ego infelix te irritaui. ego malū corā
te feci. furorē tuū ꝓuocaui. irā ꝓ merui. peccaui z paſ
ſus es. deliqui z tā longanimiter ſuſtines: Magnā
plane miſericordia tua z pacia in expectatiōe. Nō ei
peccātē angelū expectaſti ſꝫ p̄cipitaſti e celo. hoīem
peccantē nō diſtuliſti ſꝫ expuliſti de p̄adiſo. meliores
me peccātes mox occidiſti. Me aūt lōgaīt̄ diſſiīlans
multis ānis ī p̄ctīs ptuliſti. vt ſic in me ꝯmendares
paciam tuā. ipleres electionē tuā. cōfirmares chari/
tatē tuā. Sed eximie fuit pietatis ꝙ mira tua paciē
tia. nō mō nō meā ſuſtinuit ipietatē. ſed ſolitā exhi/
buit. imo z maiorem pietatē. vñ z grās tibi ago li/
berator meꝰ qm̄ liberaſti me. Quotiēs me iā abſor/
buerat ille draco cruētꝰ z tu ab ore eiꝰ abſtraxiſti me
quotiens peccaui ipſe paratus fuit deglutire me. ſed
tu defendiſti me. Cum cōtra te inique agebā. cum
tua mādata frangebā. ſtabat ipſe patus vt me rape/
ret in infernū. ſed tu ꝓhibebas Ego te offendebam:
z tu defendebas. ego te non timebam z tu me cuſ/

rodiebas. A te recedebã. inimico meo me exhibebaꝫ tu ipſm ne me acciperet deterrebas. Nec mihi tu deꝰ meus bñficia cõferebas. ⁊ ego nõ cognoſcebã. Sic me multotiens de faucibꝫ diaboli liberaſti. de ore le onis eripuiſti. ⁊ ab inferno licet me neſciẽte mlt̃ꝫ vi cibus eduxiſti ⁊c. ſemel centies. milies. Gratias ei tiam ago ꝙ nõ ſm iniq̃tates meas mihi retribuiſti: ꝙ me cũ iure potuiſſes milleſies nõ damnaſti. ꝙ vin dictã nõ ſumpſiſti. ꝙ me nõ abſorbuit terra: nõ me fulminauit celũ. nõ me cõbuſſit ignis. nõ flumia ſub merſerũt. nõ aliena pena ꝓut dignꝰ eram mulctaſti. ꝙ me cũ morbis tenerer. ꝑiculis laborarẽ mori non ſiuiſti. ſed miſericorditer mihi aſtãs me liberaſti. ſciẽs ꝙ ſi mors tũc me occupaſſet aiam meã infernꝰ ſuſce piſſet. ⁊ ꝑpetuo damnatꝰ fuiſſem. ſed tu de vtraqꝫ morte eripuiſti me ⁊ a vindicta creaturarũ liberaſti me. q̃ tñ merito inſurrexiſſe debuerãt in me: Quia eñi peccãdo a te recederẽ. nõ ſolũ irã tuã ꝓmerui. ſed et omnẽ creaturã aduerſus me excitaui. Ita vt merito pugnaret ꝓ te aduerſũ me totus orbis terrarũ vt in meditatiõibꝫ ſuis late tractat Augꝰ. videatur ibi. cõ cludens ꝙ cuncta creatura ad vleiſcendã iniuriã cre atoris ſeuiret: niſi ĩpetũ eiꝰ cohiberet ipe qui eã cõ didit q̃ nõ vult mortẽ pctõris ſed vt ꝯuertat ⁊ viuat Da ergo mihi ſꝑ grãs agã: ⁊ ne ego vinea quã lõga nimiter expectas vt vuas faciã. labruſcas ꝓducaꝫ et peream. Tanto eñi acriꝰ mala mea aduenieñdo pu nies. quãto diutiꝰ tolleraſti qd punire poteras.

C Accinit Membrũ ſecundum

De tenebris vocauit nos in ammirabile lumẽ ſuũ. i. Pe. ij. Uocauit ad ſe quos voluit. Mar. iij. Poſt longanimitatẽ expectatiõis regratiandus eſt ꝓ beneficio dignatiue vocationis. qua ſcꝫ de tenebris errorũ vocauit nos ad penitẽtie lumen ⁊ cõuerſionẽ morũ. cũ plures alios innocatos dimiſit. Quod beneficiũ vt pleniꝰ noſcas diligenter attendere habes hec

Quis. quos. qualiter. hic. ad quid vocat. et variãter.

Primo Quis ⁊ q̃reꝰ. ſcdo quales. ⁊ q̃ꝫ indignos: Certe ſumꝰ imos. optimꝰ ꝑuerſos. Q dignationem Auerſi ab illo ſumꝰ: ⁊ tñ talis ac tãtꝰ nõ auertit̃ Dic ꝑ ys. dr Erũt oculi tui vidẽtes ꝑceptorẽ tuũ. ⁊ aures tue audient vocẽ poſt tẽga monẽtis. Certe poſt tẽgum vocat quã deſpecꝰ nos vocare nõ ceſſat. Quaſi enim dorſũ ei in faciẽ damꝰ cũ eiꝰ verba deſpicimꝰ ⁊ ꝑcep ta calcamꝰ. ⁊ tñ adhuc vocat Penſate ergo fratres ait Greg. q̃re ſit pietatis ꝙ auerſos reuocat q̃s mor dãnare põt Tãta ergo grã ꝯditoris nrĩ duriciã nri cordꝰ emolliat ⁊ ad gratitudinẽ ducat. Ecce nõ ſuffi cit ꝙ chariſſimos ſuos ad nos vocãdos miſiſſet. ni ſi ipſe etiã vocatum nos veniſſet Sed qualiter vo cauit. nõ tm̃ ꝑ lrãs ⁊ ſcripturas ⁊ ſuoꝝ voces. ſꝫ ore proprio vocauit nos. nec ſolũ verbis ſꝫ ⁊ exemplis ra tionibꝫ ⁊ ꝑabolis miraculis ⁊ ꝓmiſſis Ualde q̃ for titer qꝫ voce mag̃. ſed nõ minꝰ cõſtant in finẽ nõ de ſerẽs vocare ſuos iugiter clamitãs in plateis: ſꝫ ⁊ cor dialiter ꝯq̃rendo duritiã vocatoꝝ vt Hierem. viij. Nõ eſt q̃ agat pñiaꝫ ſup pctõ ſuo dicẽs qd feci Sed vt dr eiuſdẽ. iij. ꝑ verbis pñie verbis ſupbie blaſphe maſti ⁊c. Sed ad qd vocauit certe ad veniã. ad vitã eternã. largiſſimã dona ꝓmittẽs. vtꝫ Et vocat (vt imo alliciat) varijs mõis ſcꝫ iſtis. D (gens

Inſtictu. mõitis. bõa dãs. ſcptꝫ. mala ſti

Primo interiꝰ inſpirãdo. ſcdo ꝑdicatiõibꝫ ⁊ alioꝝ monitis exhortãdo. tertio bñficijs alliciẽdo. q̃rto ſcrip turis monẽdo. q̃nto aduerſa ꝯminãdo ⁊ inſligẽdo. Et alijs multis mõis vt pleriqꝫ tradũt. quoꝝ plẽs innuũtur in illa auctẽ Prouer. i. Aduertimĩ ad cor repcionẽ meã ⁊c. Pro hac igit̃ digniſſiã vocatiõe ſa lutis noſtre matrice grãs agaꝰ ⁊ cũ Augꝰ. dicamus O lux aie mee deꝰ meꝰ. vita mea ⁊ lumẽ oculoꝝ meo rũ ꝑ qd video en illuminaſti me qꝫ cognoſco te. qꝫ vi uo ꝑ te Et grãs tago lꝫ viles ⁊ exiles ⁊ ĩpares bñfi cijs tuis. ſꝫ q̃les hꝫ mea fragilitas offero ꝓ eo qd ex pectãs expectaſti ⁊ mihi intẽdiſti ⁊ ad pñiaꝫ vocaſti Uoce eñi q̃ndi itonaſti ⁊ rupiſti ſurditatẽ meã. cor meũ ꝯcuſſiſti excitãs illud vt aduerterer ſuoꝝ vulne ra pctõꝝ ⁊ vulneꝝ ſentirer dolorẽ deducẽs ad portas inferi. ⁊ ꝑpata iniq̃s ſupplicia mõſtraſti Magnam igit̃ dñe deꝰ erga me pietatẽ oñdiſti. q̃ cũ in cũctꝫ bñ ficijs ſis amabil'. amabilior es in vocatiõe iſta in viſ ceribus pietatis. Nullũ eñi ſpnis. neminẽ abicꝫ: ne minẽ ꝑhorreſcis niſi q̃ te forte amẽs exhorruerit Do na igit̃ tua ſũt hec dñe mihi a te miõrdit indulta. ꝙ tã longanimiẽ expcãſti. nec vn qꝫ pctis meis q̃ minꝰ mei miſerereꝫ vinci potuiſti. ſꝫ oblitũ tui de te ãmo nuiſti: auerſũ a te talit̃ ⁊ totiẽs reuocaſti. O grẽ tibi ꝓ ſinglis vocationũ mõis Uelle Mẽ. tertiũ

Deus q̃ opat̃ in vobis velle ⁊ ꝑficere ꝓ bona volũtate. Phil'. ij. Dedit voci ſue vocẽ ꝟtu tis. ps. Deinde regratiãdũ ꝙ voci ſue voceꝫ E ꝟtutis dederit ⁊ ſurditatẽ obdurate volũtatꝫ effregit ⁊ bonam volũtatẽ dedit. que quale quãtumqꝫ bene ficium ſit qui digne explicet eſt nemo Nam bone vo luntatis beneficiũ ex his relucet. quia:

Principium. ſatis eſt. ſummum. meritũ. bona cuncta.

Nam bona volũtas eſt omnis boni ꝑmordiale poſt dei gratiã principiũ. ſicut Bernar. in de cõſciencia te ſtatur dicens Inter oĩa inquit dei dona que ad ſalu tem hoĩs ſpectare videtur. Primũ ⁊ pncipale eſt donũ bõa volũtas. ꝑ quã in noꝰ ſilis imago dei re parat̃ ⁊ repat̃. ꝑmũ ẽ qꝫ bona volũtate hoĩbꝫ vtiliꝰ nihil dat̃ Itꝫ h̃ ſola ſufficit teſte Augꝰ ad ſalutem cũ

plura nō poterit hō q̄ ſine proderūt oīa alia parum.
Eſt ſummū dei donū. q2 ſine ea nihil bonū. Bernar
dus. Quicq̄d hō facit bonū eſſe nō poteſt niſi ex bona
voluntate fuerit. Sine bona volūtate nō potes om
nino ſaluari cū bona voluntate oīno perire nō poteſ
zc̄. ¶ Item in ea omnis meriti ſūma cōſiſtit. Augu.
Totū meritū in voluntate eſt. q̄ztum vis tm̄ mere-
ris. Fac magnā voluntatē z magnā habebis merce
dem. Eſt igitur vt patet fons omnis boni vnde pro-
deunt oīa bona. Pro tā magno igitur dono magni
fice eſt regratiandū. q͛ illud cōceſſerit q͛ īpedimenta
eius amouerit. Nā plures licet expectati licet vocati
nō tamen ſaluātur. q2 a bone voluntatis impedimē
tis nō expediūtur. Te aūt ab hijs liberauit velut al
terū iſrl' de argaſtulo egypti. de manu pharaonis z
exercitu eius. aut ionā de ore piſcis. Super hoc igit̄
dono cōfiteamur deo cū Auguſtino dicētes. Ego āt
opus manuū tuarum cōfiteor tibi in timore tuo. q2
nō in arcu meo ſpabo: ſed omnis ſpes mea tu es. A
te voluntas bona eſt que ſine te bona nō eſt. Si vis
potes me ſaluare. Ego aūt ſi velim nō poſſez. tā ma
gna multitudo miſeriarū mecū eſt. Velle q̄ppe mihi
adiacet. pficere aūt nō inuenio. Velle aūt qđ bonuz
eſt nō poſſem niſi tu velis. nec quod volo poſſum ni
ſi tua potentia me confortet zc̄. ¶ Tibi cōfiteor dn̄e
deus nō eſt hōis velle qđ poſſit aut poſſe qđ velit vl̄
ſcire qđ velit aut poſſit. ſed potius a te greſſus hōis
dirigūtur. illorū inq̄z q̄ nō a ſe ſed a te dirigi cōfiten
tur. A te oīs voluntas bona. Obſecramus itaq̄z viſ-
cera mīe tue vt velis ſaluare quod creaſti. qm̄ ſi vis
potes me ſaluare z in tua voluntate virt⁹ eſt noſtre
ſalutis z oīs bone voluntatis zc̄

Recipit. Membrum quartū

F Exaltabo te domine qm̄ ſuſcepiſti me. pſ
Occurrit obuiā puero z ſuſcipiēs oſcula
tus eſt eū. Tho. xi. Deinde grās agēde
q͛ quotiēs reuerti voluiſti venientē gau
dens excepit z gratiam penitentialē dedit. Circa quā
receptionē hec notanda:

Occurrēs. reddit. gaudēs. en quō. fructus

In p̄mis regratiandū q͛ occurrit p grām pueniētez
clemēter excipiendo. vt dr̄ auctoritas p̄miſſa. Hinc
ām onet Hiere. iij. Vulgo dr̄. Si dimiſerit vir vxo-
rem ſuam zc̄. Et poſt. Tu aūt fornicata es cū amato
rib⁹ multis. tn̄ reuertere ad me z ego ſuſcipiam te
Hinc z in canticis totiēs ad ſunamitē clamat. Re-
uertere reuertere zc̄. Deinde attende q͛ nō ſolum
pie recipit. ſed omniū peccatorum obliuiſcēs oīa bo
na amiſſa reſtituit. Iuxta illud Ezechi. xxxvi. Reſti-
tuam vos ſicut a principio. boniſq̄z dotabo maiori-
bus q̄z habuiſtis ante. Et Iohelis. ij. Reddā vobis
annos quos cōedit locuſta bruc⁹ z erugo z rubigo
Hinc z Leuitici. xxv. dr̄ q͛ in anno iubileo redibāt
omnes ad amiſſas poſſeſſiones. Quod in multis ex-
emplis p3 penitentiū in biblie decurſu. z potiſſimuz
in filio pdigo reuertēte. Cui pater oīa dimiſit per oc
curſum. Perdita reſtituit p ſtolā. Heredē cōſtituit
p anulum. Mortificata opa viuificauit p calciamē
tum z lautiori edulio refecit z ſolēniori cōuiuio refe-
cit p vitulum ſaginatū. aut poti⁹ vt vera lrā habet
frumentatū. O quanta z qualia beneficia iſta.
Tertio cōſiderandū quanto gaudio ſuſcipiat et re-
mittat hec vniuerſa. Certe gaudiū domini fortitudo
z ſalus z penitentia nrā. Probat hoc in pabol' tri-
bus apud lucā. ſ. de oue pdita. dragma amiſſa. filio
pdigo. ſuper quibus omnib⁹ gaudet z vicias ad gau
dendū cōuocat. ¶ Quarto vide quō z qualiter recipi-
at reuertētes. Certe pijſſime. gaudioſiſſime. libera-
liſſime. Ut pater dilectū filiū. vt medicus egrotum
vt ſponſus amantiſſimā ſponſā. quēadmodū dauid
viros illos q̄ cōſtituti erant in anguſtia z oppſſi ere
alieno z amaro aīo excepit factus eoꝝ princeps zc
Vere nō vult de⁹ perire aīas. ſed ſicut ſcriptū eſt co
gitat ſecū retractans quomodo ſaluet eas. Poſtre
mo attēde ad quantā gratiā ſuſcipit. quia ad grati
am penitentialem q̄ eſt ſūma gratia. cuius ſunt inu
meri vtiles z dulciſſimi fructus. ¶ Hec em̄ eſt que
angelos letificat. ipios iuſtificat. amiſſa bona recu-
perat. penā vitat. p quā hō abſoluitur. eccleſie reſti-
tuitur. recōſiliatur xpo. donis ſpūalibus ditat̄. pa-
radiſus aperitur. O igitur felix pn̄ie ꝯmerciū. ho ho
locauſtū. angeloꝝ gaudiū. ſalus hōim. nō eſt q̄ expli
cet tm̄ fructū: Pro itaq̄z tātis donis grati ſimus. z
cū Auguſtino dicam⁹. Magna eſt erga me dn̄e pie-
tas tua q̄ me auerſū erraticū tua grā pueniſti. Vēiē
tem ad te benigne ſuſcepiſti. amiſſa reſtituiſti. grati
am penitentialē indulſiſti. O quāti pierūt q̄ hāc g̃-
tiā nō acceperūt. Diligā igit̄ te dn̄e virt⁹ mea. diligā
te ſalus mea. z viuat iam nō mihi. ſed tibi tota vita
mea q̄ pierat in miſeria mea. z reſuſcitata eſt mia
tua. Gratie tibi.

Eduxit. Membrum quintum G

Vos autē tulit dn̄s z eduxit de fornace ferrea
Deutero. iiij. Eduxiſti populū tuū iſrl' d' ter
ra egypti. Hieremie. xxxij. Poſt hec regra-
tiandū dn̄o q͛ nō modo vocauit nos cōiter cum plu-
ribus ad pn̄iam. ſed z ſingulariter p̄ multis cū pau-
cis ad pfectionis ſtatū. ad mūdi ſcz deſpectū z contē
ptum. Eripiens z educēs te tanq̄z alteꝝ noe de dilu-
uio tanq̄z abraam de vr caldeoꝝ. tanq̄z loth de ſodo
mis. tanq̄z iſrl' de egypto fornace ferrea z manu pha
raonis. Que eductio q̄ztū ſit beneficiuz dn̄s inſinua
uit cū tam crebro filijs iſrl' hoc replicuit z quodam-
modo inculcauit crebri⁹ dicēs. Memētote diei illi⁹
qua eduxit vos dn̄s de egypto ad gratias ſcz agēduz
Et vt hoc beneficiū cognoſcas oz q͛ mala z pericula

mundi a quib⁹ te eduxit ad mentem reuoces. Nam
eduxit.

**Hoſte. malis. miſeris. eduxit. quomo
do. per que.**

¶ Nam p̄mo cum te de mūdo eduxit ab innume
ris animaꝝ hoſtib⁹ te eripuit. que circumcingunt et
obſident nos vndiq̄z. Nam pn̄s ſcl'm neq̄z peſſimus
eſt hoſtis p quē q̄z ſenſuum portas mētem oppugnās
ſagittas ꝯcupiſcētiaꝝ vibrās z mortē p feneſtras im
mittēs. Nam vt dr̄ ſapientie. xiiij. Creature dei fcē
ſunt in odiū. z muſcipulam z temptationem pedib⁹
inſipientium. vndiq̄z laqueos habet reſpſos z inni/
ſos illos animaꝝ hoſtes vndiq̄z ſe pſequentes dyabo
licos loquor. q̄s valde timere habentiq̄ in mūdo ma
nēt. Tum pp̄ter localem ppinquitatem ꝓpinquitatis iui
ſibilitatem. volūtatis malignitatem. intenſionis p/
uerſitatem. actionum crudelitatem. inſaciabilitatē:
poteſtatem. ſubtilitatem. placandi ſimpoſſibilitatē
zc̄. vt pz in ſpeculo morali. ¶ Porro q̄s mala e
q̄b⁹ de ſeculo educt⁹ liberaꝝ enumerabit? Totus em̄
mūd⁹ poſit⁹ eſt in maligno. Hinc q̄ ab eo educit̄ de
malo inq̄etudinis. diſpēdij ſpūalis pfect⁹. vanitatꝫ
z mutabilitatis egredit̄. Habet em̄ mūd⁹ vanitatē
conſiſtentie. viſcoſitatem inherentie. habundātiam
fedítatis. inundantiam iniquitatis. Unde qui ab eo
educitur gratias agere poteſt cum Iheremia erepto
de lacu. cum ꝓpha educto de luto zc̄.

¶ Miſerias āt z mūdi picula non eſt qui enume/
rare poterit homo. Sunt em̄ in eo miſerie connatu
rales qua naſcimur flebiles debiles miſerabiles. Sūt
z ꝯtpales q̄s gignūt naturalis fragilitas. tpal' aduer/
ſitas. corpalis infirmitas. hoſtilis malignitas. zc̄.
Sūt miſerie criminales. culpe innumerabiles. Pe
ricula autem patēt ex loco habitatiōis q̄ eſt mūdus
mare exilium deſertum in quo pericula ſunt magna
Item ex tpe pegrinationis Item ex ſtatu ꝯuerſatō
nis z ſic de alijs de q̄b⁹ in p̄ma pte ſpeculi moralis a/
git ad longum. De his āt ōnib⁹ domin⁹ i manu for
ti non rogatus a nobis Immo oppugnatus a nobis
multis z varijs modis niſus eſt nos educere de mal'
z malis tantis. Dicant igit̄ q̄ educti ſunt a dn̄o z cō
fiteātur miſericordie eius. quia eripuit animas ve/
lut paſſeres de laqueo venātium. de certamine bello
rum. de telis hoſtium. de diluuijs aquarum z tribu
lationum. de loco in quo iuxta Hee teſtimonium in
undauerūt maledictum. mendatium. homicidium
Gracie itaq̄z ſint illi. Et iſtud beneficium potiſſimū
retractare debent qui contempſerūt mūdum z mag
nificas agere gratias. quemadmodum hin exhortato
rio nouiciorum dyoniſius docet. ¶ Poſſet hic la
tior tractatio fieri de malis z miſerijs mundi. ſed vi
deantur alij libri.

Loca Membꝝ. vi.

f **Induxit eos in montem ſancti
ficationis. Pſal. ¶ Induxit
vos in terrā fluentē lac z mel**
zc̄. Deinde gratie dicende q̄ non mō h
de mūdo eduxit. ſed z in religionem z in talem reli/
gionem induxit vbi ſecure ſalus ſperari poteſt. Qd
q̄ntum ſit beneficium iuxta quemdam digne ponde
rare valet nemo. Circa quod poterint pro exaggera
tione conſiderari iſta.

**Protexit. ad talem. ſocios. bona tot.
quoq̄z dignum.**

¶ Indeſinenter deniq̄z p̄mo penſandum ait dyo
niſius carthuſien̄. ac pōderandum q̄nte pietatis ac ḡ
cie q̄nti amoris z bn̄ficientie ſit bn̄ficium iſtud qd̄ te
ad religiōem deducēs a ꝯuētu malignātium ꝑtexit.
id eſt a congregatiōe indiſciplinatoꝝ. a vita vagātiū
nil niſi ſolum nomen de religione habētium. vbi du
bia ſalus Inter q̄s q̄z q̄dam veniūt ſilices illic effecti a
vita diſpeunt. quia granditer nimis deum offendūt
z in eius domo ſcelera multa ꝯmittūt. Pro hac igit̄
ꝑtectiōe gracie agende ſemp. Deinde ſcd̄o regraciā/
dum q̄ ad talem ordiēm induxit. q̄ ſub tali regula
militare conceſſit. Ad ordinem ſcz ab eccl'a approba
tum. viris ſanctis tritum. zc̄. Et ſub regula tali Hu
iuſmodi eſt Auguſtini q̄ ceteras oīs excedit. Et ab
autoris ꝯditione quia a ſanctiſſimo ſapientiſſimo.
eximie ſanctitatis viro. btō ſcz Auguſtino epō eccl'e
doctore inſtituta. Scd̄o excedit regl'a hec ab exēpla
ris pfcōne. quia ſm exemplar vite apoſtolice q̄ ꝯctis
eſt preferenda Tercio a temporis antiquitate q̄z om
nes in eccl'a latina approbatas regulas anteceſſit
Quarto a diſcretione. Quinto a mandatoꝝ ſpūali/
tate. z ſic de alijs. Valde igit̄ gratulandum q̄ ſub ta
li patre z regula conceſſit militare. Nam q̄ regulam
illam ſeruauerit ſuper illum pax z miſericordia dei
erunt. ¶ Tercio q̄ nō ſolum in optimo terre loco
te ꝯſtituit ad ordinem talem adducendo. ſed q̄ etiaꝫ
tam bonos pios deuotos ſcōs ꝯgregationes frēs z
ſocios inuenire dedit. quoꝝ exemplis inſtitueris. cō
uerſatiōe ſolaris. orōnib⁹ adiuuaris. O vere bonum
z iocundum habitare inter frēs tales. q̄ deum amāt
diſciplinam obſeruant. pacem colunt. cui⁹ ſine obſ/
uatione monaſteria ſunt tartara. z inhabitātes dia
boli incarnati. Magnum donum illud. Horrendū
em̄ hoim genus mali religioſi. Adeo q̄ Auguſtin⁹
fateatur ſe non inueniſſe homines deteriores zc̄.

¶ Quarto regraciandum pro omnib⁹ bonis ex vi
ta monaſtica ꝓuenientib⁹. que tam ſunt numeroſa
q̄ nec garrulus poeta nec orator diſertus ea plene ꝑ
ſequi poſſet. Ut tn̄ vel pauca habeas ſup q̄b⁹ grās a
gas. in gn̄e. nota q̄ oīe bonum in religione repit̄.
ſcz Bonum vtile. delectabile. z honeſtum. Qꝫ in ea

ſit bonū vtilitatis Bern̄. oñt enūerās. ix. ei⁹ bōa di/
cēs Bonū ē nos h̄ ēe ſcȝ i religiōe. nā i ea hō viuit pu
rius cadit rari⁹ ſurgit veloci⁹. Et h̄ q̄ ad initiū. q̄ ad
ꝓgreſſū āt icedit cautius q̄eſcit ſecuri⁹ irroraꝛ freque̅
tius. Quo ad t̄minū purgaꝛ citi⁹ moriꝛ ꝯfidēti⁹ r̄mu
neraꝛ copioſius. Que ſingl'a. ix. pūcta ſingillatiȝ ꝓſe
quūꝛ i ſumma āthoīni i ꝑte iij. ſingl'a cū t̄bꝫ mēbris
vtȝ illic. Proſeqꝛ etiā ea ⁊ alia q̄dā io. nid. i de refor̄a
tiōe moāſterioꝝ. Sȝ ⁊ hugo d̄ folieto pl'chre d̄ſcribit
religiōis bōa i de clauſtro maſiali. Signit etiā religi
o bonū iocūditatē. Iuxta illō eccl'. i. Religioſitas io/
cunditatē ⁊ gaudiū dabit. Qō late oñt Anthoni⁹ et
talibꝫ rebꝫ valde iocūdis q̄bꝫ religio figuraꝛ aut aſſi/
mulaꝛ. ſ. ꝑ ꝑadiſū voluptatē. ꝑ t̄rā ꝓmiſſiōis. ꝑ mon
tē trāſfiguratiōis. i q̄bꝫ delcābilia m̄l'ta vt oñt ibi̅ d̄.
Eſt i ea ⁊ bonū hoēſtatē qꝛ ē ſcola ⁊ exercitiū v̄tuoſi
tatē. vt⁹ āt ē de nūero bonoꝝ hōrabiliū ⁊c̄. Grās ita
q̄ȝ aga⁹ ꝙ tātis bōis ꝑ religiōis igreſſū oppleti ſum⁹
Poſtrēo necāriū ē religioſo iuxta quedā ex ōī corde
ꝑconiū ſuū ⁊ dignitatē ꝓrogatiuā ſuꝑ oēm ſcl'i the/
ſauꝝ ꝓōderare. ⁊ q̄ȝ ꝑ religiōis igreſſū dignificat⁹ ſit
cū grāꝝ actiōibꝫ ⁊ deuoto corde in dn̄o gl'anter ꝯſid
rare. ⁊ q̄ȝ dignificat⁹ ſit ⁊ ad q̄ bōa vocat⁹ ſꝑ meōriter
tenere. Vere em̄ dn̄s excelſū fecit illū exuſcitās eū de
ſtercoribꝫ. ſedere fecit cū ꝓncipibꝫ. ꝯſtituēs eū i mō/
tē ſcīficatiōis. faciēs eū ap̄lici ordis. negociatorē eu
āgeliēū de nūero prudētiū ⁊c̄. ſicut ſupra q̄dā ſc̄ ꝓui/
legia dignitatū enūerata redditur⁹ illi cētuplū in via
p⁹ ꝯſtituꝛ⁹ eū ad ſui iudicis latera. datur⁹ et̄na gau/
dia. O grē illi ſꝑ.

Tempꝰ dat — Mēbꝝ. vij.

I D Edi illi tps vt pniam ageret. Apoc. ij.
Dedit illi tps. eccl'. Preterea magne ſc̄
grē referēde. ꝙ n̄ ſolū ad locū pētēdi in
duxit. veꝝ iſuꝑ ꝓñie tps. cetaqȝ oia ad
ſalutē necāria pluribꝫ denegata ꝯceſſit Qō ſūmū bn̄
ficiū ē iuxta bern̄. i altera vita pleni⁹ ꝯgnoſcēdum:
Quod ex his ꝓbari poteſt.

Eſt breue. ſecludens. ſummum. ſimul. v tile. ſpirant.

¶ Prio ptȝ q̄ȝtum bn̄ficiū ſit ex tpis q̄litate. qō ē
modicitate. breue trāſitu irretardabile. fuga irrepa
bile. Dn̄s āt qꝛ aū ꝓlōgaſti ſecl'⁹. ꝓlōgauit t̄ tps. ⁊ q̄i
illō tibi ſtare fecit. ⁊ dies malos ꝑ pniam redimere ꝯ
ceſſit. O n̄ ſic fecit ōni natiōi. Scdo ptȝ q̄ȝtū tps cō/
ceſſū ſit bn̄ficiū. ex eo ꝙ ois meriti ē poſt mortē exclu
ſiuū. Iurauit em̄ āgel⁹ i apoc. tn̄ forte n̄ ad hūc ſenſū
d̄ꝛ lȝ ita a m̄l'tē allegeꝛ ꝙ n̄ erit vltra tps ſcȝ ad merē
dū ⁊c̄. Pȝ igiꝛ t̄cio ꝙ ſūmū ē h̄ bn̄ficiū Et bern̄. teſte
ꝑcioſiſſimū q̄ ita d̄r. Nihil ꝑcioſius tpe: ſȝ heu nihil
hodie vili⁹ r̄putaꝛ. Trāſiūt dies ſalutē ⁊ nēo r̄cogitat
nēo ſibi ꝑire diē. nūq̄ȝ redituꝝ cauſaꝛ. Sȝ ſicē nec ca
pill⁹ d̄ capite ſic nec momētū d̄ tpe ꝑibit ⁊c̄. Et ob ei⁹ ꝑ
cioſitatē ſapiēs filiū diligēt āmonuit Fili iḡt ꝯſerua
tps ¶ Eſt q̄rto tps bn̄ficiū vtile ⁊ ꝯmodoſū. adeo ꝙ
vnū momētū m̄l'tē ⁊ mḡnis opibꝫ a veris reꝝ eſtiato
ribꝫ merito recteq̄ȝ ſit āſferendū: Merito ḡ ap̄ls ait
Ecce nc̄ tps acceptabile ecce nc̄ di. ſal'. Quid ei vtili⁹
tpe i q̄ vtile ōne ꝯq̄ri pt̄: h̄ iā noſcūt aīe defūctoꝝ q̄ȝ vt
aiūt magē flēt tps amiſſū q̄ȝ ſuū ꝑēale tormētū: c⁹ a/
miſſiōe d̄uenēt ad tāta mala ⁊ c⁹ obſ̄uatiōe ſe d̄inoſ
cūt vēire potuiſſe ad ſūma bōa: Pȝ poſtrēo q̄ȝti ſit
bn̄ficiū ꝯceſſio tpis cū ad illō aſpirēt oēs. n̄ tm̄ aie in
purgatorio veꝝ etē btī ipi q̄dāmō vt d̄ꝛ i horologio e
t̄ne ſapie ꝯſtituti i regno q̄ vidēt ꝙ vno momēto tē
poris ꝓñt gl'aȝ augeꝛ i imēſū: Nēo ḡ nr̄ȝ hortaꝛ hem
ꝑnū eſtiēt tps qō i v̄b ꝯſuiꝛ ocioꝛ: Volat irreuocabi
le v̄bū: volat irremeabile tps. nec aduertit inſipiens
q̄d amittit. Licet fabulari dicūt doēc hora ꝑtereat: O
doēc ꝑtercat hora quā t̄ ad agēdā pniam ad obtinē/
dā veniā ad ꝓmerēdā gl'aȝ miſario ꝯditoris idulſit:
Doēc trāſeat tps q̄ dīnā reſpiciare debueras pietatē
ꝓparē ad āgelicā ſocietatē. ſuſpirare ad amiſſā here
ditatē. aſpirare ad ꝓmiſſā felicitatē. excitare r̄miſſā
volūtatem: lugere cōmiſſam iniq̄tatem ⁊c̄. Nō itaq̄ȝ
tps deſidioſa ocioſitate aut occupatiōe infructuoſa a
mittam⁹ Sed iuxta ſapientis monita illō ꝯſuem⁹
Et vt ap̄ls hortaꝛ. dū tps hēmus bonū operemur: et
de cōceſſo grati ſim⁹ Alioquin teſte ꝓpheta aduoca
bit aduerſus nos tps. Et qō in beneficiuȝ dedit fiet
damnationis occaſio ⁊ aggrauamentū O gratias d̄
tempore cōceſſo.

Peccatū deleuit — Mēbrū octauū.

i I Ndulſiſti genti. yſa. ij. Magna miſericordia K
dei ⁊ ꝓpitiatio illi⁹ cōuertentibꝫ ad ſe Eccl'i.
xviij. Poſtremo in hoc vocatiōis beneficio
regraciandū ꝙ crebrius pctā ꝑ vocationē ⁊ alia int/
media tibi plene indulſit Quod grādius eſt bn̄ficiuȝ:
q̄ȝ ſi dediſſet tibi totum vniuerſuȝ. Et hic diligenter
cōſidera q̄tiens ⁊ q̄liter tibi indulſit Et nota hec

Penitet. et ꝓfitens. exercēs. oia. toto

¶ Primo regratiandū ꝙ peccata plene indulſit q̄n̄
ad penitentiā ⁊ generalē cōfeſſionē cum ꝯtritiōe vo/
cauit. Nā tunc plene dimiſit Iuxta illud yſaie. xliij.
Delebo iniq̄tates tuas ꝓpter me ⁊ pctōꝝ tuoꝝ nō re
cordabor ¶ Secundo in ipa profeſſione Docti enim
ꝓbabiliter tenēt tunc plene peccata dimitti q̄ ad cul/
pam ⁊ penā. Qō ⁊ ſcūs Bernar. in apologetico tene
re videꝛ. Et de hoc dicit in vitaſpatrū ꝙ eandē gra/
tiā cōſequanꝛ religionē ingrediētes quā ⁊ baptiſati
Qō itelligiꝛ cū n̄ fuerit obex ⁊c̄ O grāde bn̄ficiū iſtud
vn̄ ⁊ d̄ꝛ alteꝝ baptiſma. ⁊ ꝙ religio oēm macl'aȝ ab/
ſtergat. t̄tio ꝙ ſi poſt ꝓfeſſionē recidiuaſti. ſi p⁹ exu/
tā tunicā reinduiſti eam. poſt lotos pedes rurſus in
quinaſti. multiplicata miſeria. multiplicatur ⁊ mi/
ſericordia. ⁊ t̄tio pctā dōauit ꝑ exercitia ſacra r̄ligiōiſ

Inter que ſex p̄cipua poſuit velut ſex ydrias expiati
oné facientia. vt ait Bernar. in ſmõe de nupcijs in
chana galilee Que ſunt ſacra cõpũctio. pura ꝯfeſſio
elemoſinarũ largitio. iniuriaruꝫ remiſſio. afflictio
corpis. ⁊ obediẽtia p̄ceptorũ. Que deuote obſuata
mentẽ a pctõꝝ neuo puriſſimã reddũt. Crebri⁹ igit̃
pctã vtꝫ indulſit. Sed q̃rto attẽde q̃ꝫta ⁊ q̃lia idul/
ſit. Certe ſup arenã maris. multipliciora. luto vilio
ra. oĩ eſtimatiõe grauiora. Enũera ſi potes q̃ꝫta ſũt
q̃ cõmiſiſti corde ore ⁊ ope. q̃ꝫta omiſiſti eorũ q̃ face/
re debuiſti. ꝓpoſuiſti. potuiſti. ⁊ videb ꝙ añ poſſibile
tibi foret ſtellas dinũerare celi. Et noli attẽdere tm̃
ea tibi dimiſſa q̃ commiſiſti. ſed reputa etiam illa di
miſſa tibi q̃ nõ cõmiſiſti. Nã teſte Aug⁹. q̃dcũqꝫ ma
lũ deo ꝓtegẽte nõ cõmiſiſti ab eo dimiſſuꝫ deputan
dũ eſt. Nã ſicut in multa cecidiſti. ſic in mlto plura
ſi ipẽ nõ preſeruaſſet cecidiſſes Nõ ei eſt pctm̃ quod
fecit hõ ꝙ nõ faceret alter hõ: niſi p̄ſeruaret eũ deus
hõ Sic etiã ꝑpende de pctĩ vilitate grauitate ⁊ grãs
age Poſtrẽo videndũ q̃lit̃ hec talia ⁊ tãta indulſit
⁊ firmiter tenendũ ꝙ ex toto Iuxta illõ Ezech. xxxiij
Si cõuerſus ipius fecerit iuſticiã oẽs ĩpietates eius
nõ recordabũtur. Et q̃ forte colligit̃ nullã reſtare pe
nã poſt oĩmodã deletã culpã Nã ſi penã reſuaret: ad
huc culpa in meõria remaneret. Unde pie tenẽduꝫ
ſm q̃ſdã nullã p̃terito pctõ reſtare penã. q̃ñ nulla e⁹
reſtant feda veſtigia Quare ⁊ Ambroſi⁹ dr̃ ꝙ pctã p̄
terita nõ nocẽt ſi nõ placẽt. Notẽt̃ diligẽter v̓ba et
ſana erit ſententia Qd̃ pꝫ ex prẽ filiũ ꝓdigũ recipien
te oĩa errata plene indulgẽte. adeo vt nec vl̓ tenue ſi
gnũ prioris diſplicẽtie daret. q̃n magis pĩna oĩa vtꝫ
Sed neqꝫ de inuẽta oue q̃cq̃ꝫ duriuſcule q̃d a grege
aberrauerat actũ legim⁹ Cũ Aug⁹. igit̃ ⁊ Bernar.
dicam⁹ Uere benign⁹ ⁊ mĩſicors ẽ de⁹ integre r̃mit/
tendo qꝫ ſic ex toto indulſit ⁊ tã liberaliter oẽm dõa/
uit iniuriã: vt iã nõ dãnet vleiſcẽdo nec ꝯfundat i ꝓ/
perando. nec min⁹ diligat ĩputãdo: Sũt em̃ aliqui
ſic donãtes iniuriã vt nõ vleiſcãtur. ſepi⁹ tñ ĩprope/
rãt Sũt ⁊ alij q̃ licet ſileãt: manet tñ in alta mẽte re
poſitũ. ⁊ rãcorẽ tenẽt in aĩo. q̃ꝝ vtiqꝫ neutra ẽ plena
indulgẽtia. Lõge ab his benigniſſima deitatis natu
ra liberalit̃ agit. ignoſcit plene penitẽti plenarie. q̃a
nec punit vindicãdo: nec cõfundit exꝓbrãdo: nec mi/
n⁹ diligit rancorẽ retinẽdo. nec iputat beneficiũ re/
trahãdo Sed plerũqꝫ vbi abũdauit pctm̃ facit ⁊ grã
am ſupabũdare. Teſtimonio ſũt Petr⁹ paul⁹ mat
theus. magdalena. q̃ p̄marij eccl̓ie ꝯſtituti: O g̃tias
ei oĩa dicãt ſup oĩb⁹ bñficijs vocatiõis. p̄cedẽtib⁹ cõ
comitãtib⁹. ſubſequẽtib⁹ illud

I ¶ De bñficio Iuſtificatiõis Caplm̃. ſeptimũ.

I N dño iuſtificabit̃ ⁊ laudabit̃ oẽ ſemẽ iſrael.
Eccli. xlv. Iuſtificati gratis ꝑ grãm ipius.
Rho. iij. Quos vocauit hos ⁊ iuſtificauit.
Rho. viij. Poſt bñficiũ vocatiõis cõcomitat̃ bñfici
um iuſtificatiõis Nõ em̃ ad ſalutẽ ſufficeret in voca
tione pctã remitti. niſi ꝑ iuſtificationẽ grãm iuſti/
cantẽ ſupinfũderet Uñ h̃ iuſtificationẽ nõ accipim⁹
cõi more. put ſcꝫ ẽ tm̃ mot⁹ ab iniuſticia ad iuſticiã:
ſed ꝓpe magis ꝓut ſcꝫ ꝯfert ea aut cõcurrẽcia vl̓ me
dia vel ſubſequẽcia q̃b⁹ hõ iuſtificat̃ Cui⁹ iuſtificati
onis in bonũ eſt p̄ncipiũ imutatio volũtatꝫ ad me/
liora: de quo nũc agendum:

Immutat Membrũ. p̄ M

I Nſiliet in te ſpũs ⁊ mutaberis in virũ alte
rũ. i. Reg. x. Hec mutatio dextere excelſi.
Ps. Nõ poſſem eẽ cõtinẽs niſi de⁹ dederit
Sap. viij Regratiandũ ẽ q̓ poſtq̃ꝫ te in religiõẽ aut
ad ſalutis ſtatũ vocauit. vt te iuſtificaret ⁊ ſibi accep
tũ faceret In p̄mis volũtatẽ imutauit ⁊ ꝯtinẽtie gra
tiã indulſit Quod ẽ beneficiũ g̃nde nimis q̓ ex his pꝫ

Oipotẽs mutat. Tencas. graue. pugna. vel hoſtis

¶ Sunt aũt hic duo beneficia inuicẽ ꝯplexa p̄mum
volũtatis imutatio Cui⁹ bñficij magnitudo ex h̄ po/
tiſſimũ pꝫ qꝛ ẽ ſoli⁹ oĩpotẽtiſſimi dei op⁹ q̃m ſola ei⁹
potẽtia p̄t in volũtatẽ hũanã ¶ Ita q̓ Aug⁹ dicat q̓
magis ſit iuſtificare ipium q̃ꝫ creare celũ ⁊ terrã Uñ
fieri hꝫ in fortitudĩe brachij dei Ualde igit̃ regraciã/
dũ q̓ etiã nobis obſiſtẽtib⁹ dexterã ſuã in nobis ma
gnificauit Et q̓ volũtatẽ nrãm prorſus imutauit:
vt dulcia nobis fierẽt q̃ ãte amariſſima erãt: Cuiuſ/
modi ſũt relinq̃re vitia: cõplecti v̓tutes Uñ cũ Aug⁹
dicẽdũ O q̃le bñficiũ ẽ illud imutatio volũtatis mee
ĩ quã ſolũ p̄t oĩpotẽtia dei: q̃ ⁊ fcm̃ ẽ vt iã cẽnt mihi
dulcia q̃ olim erãt amara. Nã vt nil noxie in me re/
maneret volũtatis meliorẽ mihi ꝯſolationẽ inſpira
ſti tẽ Bernar. O quãta dei mĩa ꝙ viſitauit cor meũ
⁊ imutauit vt amara fierẽt q̃ male dulcia p̓us erant
Et q̃ letabar cũ male feceraꝫ ⁊ exultabã in reb⁹ peſſi
mis inciperẽ demũ recogitare ãnos meos ⁊ v̓tutes
amplecti Alterũ aũt bñficiũ huic annexũ eſt. ꝙ dedit
grãm cõtinẽdi a pctis ⁊ emẽdaci⁹ viuẽdi. Cui⁹ bñfi/
cij eque magnitudo pꝫ ex ꝯtinẽdi difficultate pugne
aſſiduitate. hoſtiũ oppugnãtiũ multitudine calliditate
⁊ ferocitate. Difficulter em̃ cõtinet̃. vñ ⁊ i paucꝫ
repitur cõtinẽtia. Iugiter ſpũs a carne cõtra ꝯcupi/
ſcente ĩpugnatur. ⁊ hoſtib⁹ multis inſidiat̃. Pro tã
to igitur beneficio cõfiteamur cũ Auguſt. ⁊ Bernar
do. Poſt hec inquiũt dedit mihi cõtinentiã ꝑ quaꝫ
cõtulit gratiã a priorib⁹ cõtinendi. ⁊ deinceps emen
dati⁹ viuẽdi virtutẽ. ne recidiuũ paterer ne cẽt nouiſ
ſim⁹ error peior priore Cõtinẽtiã dico nõ a ſola lux
uria. ſed a ceteris q̃ꝫ ſicut neceẽ eſt vitijs ⁊ pctis. q̃ eti
aꝫ aliq̃ñ vix ꝑ triduũ cõtinebã. poſtea dei grã auxili
ante ꝑ longũ tp̃s potui cõtinere. Et hocq̃ inuenio
vñ merito ei clamare poſſũ. Qꝛ fecit mihi mag̃ q̃ po
tẽs ẽ Forte paꝝ q̃s reputat ꝯtinẽtiã. ſed ego nõ ita.

Scio em̄ q̄s hēat oppugnatores. ⁊ q̄re illā neccē ſit eē v̄tutis vt poſſit reſiſtere talibꝫ. Primꝰ hoſtis ↄtinētie caro nr̄a ē ↄcupiſcēs aduerſus ſpm̄. q̄ꝫ domeſticꝰ hoſtꝫ q̄ꝫ picl'oſa lucta q̄ꝫ ireſtinū bellū ⁊c̄. Verūtn̄ nō eſt h ſolꝰ aduerſarius meꝰ. adhuc ē q̄ vndiqꝫ me circūcirit pn̄s ſcl'm neqꝫ ⁊c̄. Terciꝰ hoſtis ē āntiquꝰ hūani gn̄is hōs callidior ↄctis aiāntibꝫ Iſte ē hoſtꝫ quē nō poſſumꝰ videre q̄ꝫ cominꝰ cauere ⁊c̄. Neciō diri vt inno teſceret ↄtinētie difficultas. vt ſciamꝰ q̄ a deo data ſunt nob. ac p̄ h āplius diligaꝰ eū q̄ hāc nob v̄tutem tribuit. Dino em̄ i dn̄ō facieꝰ v̄tutē ⁊ ip̄e ad nihilum deducet tribulantes nos ⁊c̄.

Perſtes — Membꝝ. ij.

N Iuſtificatioēm quā cepi tenere nō deſeram Job. xxvij. Ordinatiōe tua pſeuerat dies. ps̄. Deide grē agēde q̄ pꝰ volūtatꝫ imutationē ⁊ ↄtinētie largitionē grām addidit ↄſtātie ⁊ pſeuerātie ſiālis. q̄bꝫ ſine pora nihil eēnt Et nota q̄ ↄſtātia ⁊ pſeuerātia licet ↄuciāt aliq̄l'r. dn̄t tn̄. nā Cōſtātia ē ſtabilitas āi firma ⁊ in p̄poſito pſeuerās. faciēs firmiē pſiſtere cōtra difficultatē q̄ p̄ueit ab exterioribꝫ ipedimētis Perſeuerātia āt ē v̄tꝰ faciēs hoiēꝫ firmiter pſiſtere in bono ↄ̄ difficultatē q̄ p̄uenit ex ip̄a diuturnitate actus diu ⁊ vſqꝫ in cōſūmationē Et certe grāde ē bn̄ficium munꝰ hāꝝ v̄tutū qd̄ ex his pateſcere poterit..

Nāqꝫ cadūt. obſtant. opꝰ. ⁊ fructꝰ. vitioſū

Primo pꝫ ex eo q̄ꝫ tāti decidūt a pſeuerātia hōi vbi ceperūt. vn̄ pꝫ eē virtutē q̄ paucorū ē. ⁊ circa difficilia v̄ſat Nā Chryſ. teſte incipe ml'torū ē. finire paucorū: ſꝫ in p̄ncipio ē delectatio. in fine p̄batio. 2° ex eo q̄ tanta obſtacl'a hꝫ. vn̄ ē grāde bn̄ficiū q̄ deꝰ cōſuat hoiēꝫ int̄ tāta cū fragil' ſit ex ſe ⁊ infirmꝰ Nā aduerſant ei hoſtes ſupra meōrati q̄ cōtinētie inſidiant. et in p̄ſperꝫ ⁊ i aduerſ Prefri tn̄ iuxta Bern. ei obſtāt Remiſſus deſcēſus. cōrēſioſus diſceſſus vagꝰ diſcurſus q̄ cauſant plura mala Multi ei aſſueuert ait chriſoſtomꝰ i p̄ncipio feruētes ēē. ſꝫ i fine remiſſi ⁊ diſſoluti. Tercio q̄ꝫ tā ſt̄ neccāria q̄ ſine his nulla ſt̄ vl' valēt bōa: Incaſſū ei grego. teſte bonū agit ſi añ vite t̄minū d̄ſerat. q̄ꝫ ⁊ fruſtra velocit̄ currit q̄ p̄uſq̄ꝫ ad metas vēiat deficit. Cepiſſe vel feciſſe nō ē v̄tutꝫ ſꝫ pfeciſſe: q̄re iubet cauda hoſtie imolari i veteri lege Cryſoſt. Tolle pſeuerātiā nec obſeq̄ū mercedē hꝫ nec bn̄ficiū grās nec laudē fortitudo: Deīqꝫ nō q̄ cepit ſꝫ q̄ pſeuerauerit ſaluꝰ erit. Quarto pꝫ bn̄ficij hꝰ m̄gitudo ex fructibꝫ eiꝰ q̄ ſt̄ valde numeroſi. quoꝝ tamē q̄nqꝫ numeraſſe ſufficiat.

Impetrat. ⁊ ſeruat. iocundat. perficit. auget

D ¶ Primo ipetrat a d̄o q̄cq̄d perit iuxta illd̄ lu. xi. ſi perſeuerauerit pl'ſās dabit ei. ⁊c̄. Miſeret ei the q̄ ſecū perſeuerat. vtꝫ ap̄d lucā de aico paēs peretē ⁊ iudice iiq̄ Scd̄o cuſtodit ⁊ ↄſuat acq̄ſita quēadmodum iperſeuerātia ānihilat oia Augꝰ Perſeuerātia magnū dei donū ē q̄ bōa cet'a ↄſuāt: ſꝫ eē ↄ̄ q̄ mollis ē ⁊ diſſolutꝰ frater eſt ſua opera diſſipās Tercio difficilia ⁊ aſpera iocūda ⁊ leuia reddit. bern. Sicut p̄cedēti de ūbra ad ſolē. d̄ ocio ad laborē ġue cernit d̄e qd̄ icipit. ſꝫ poſtq̄ꝫ ab his diſſueſcere ⁊ ad illa aſſueſcer̄ ceperit: vſus tollit difficl'tatē. incīt q̄ꝫ facile eē qd̄ ipoſſibile ā te putauit Quarto oia perficit nihil iperfcm̄ r̄liquēs Seneca Nō deſpero idurato nihil ē qd̄ nō ipugnet pertinax mora. attēta opera. at diligens cura Gutta cauat lapidē. nux i arbore creſcit. finē ei p̄ncipio ↄnectit ſequēs deū cꝰſt̄ opera perfcā. ita q̄ dicer̄ p̄t Opꝰ cōſummaui. Quīto auget v̄tutes ⁊ p̄mia per cōtinuam operā robur adducēs iuxta illd̄ ſenece Perſeuerādū ē ⁊ aſſiduo labore robur addēdū Q̄ꝫ p̄mia augꝫ hec ⁊ ſola app̄hēdit. ptꝫ ex eo q̄ꝫ (ſm apl'm) vnꝰ accipit brauiū. ſ. perſeuerās. bern̄. Perſeuerātia ē ſingularis filia ſummi r̄gis v̄tutū. finis ⁊ ↄſummatō q̄ ſola r̄gna meret. Apoc. ij. Eſto fidelis vſqꝫ ad mortē ⁊ dabo tibi coronā vite. Poſtrēo pꝫ boꝝ nobilitas et magnitudo q̄ꝫ coꝝ ↄ̄ria ſt̄ vicioſa ⁊ ab oībꝫ etiā i ſcp̄turis execrata Nā icōſtās vie vagꝰ ſtl'tꝰ d̄r q̄ vt luna mutat. Inperſeuerās ↄparat cani ad vomitū r̄uerſo Cui etꝫ cōminat ablatio gl'e vt d̄r apoc. iij. Tene qd̄ hēs ne alter accipiat coronā tuā. q̄ ei perſeuerauerit (nō alter) ſaluꝰ erit. Grās itaqꝫ p̄ tātis dōis agaꝰ: ⁊ vt q̄ cepit hec largiri. vt cōſolidet perficiatqꝫ idies cum Augꝰ oremꝰ. q̄ orabat cotidie p̄ perſeuerātia vtꝫ P

Spem — Mēbꝝ. iij.

Spe ſalui facti ſumꝰ Ro. viij. Gl'amur in ſpe gl'e filioꝝ dei. Ro. v. Poſt grē dicēde q̄ vt in perſeuerādo nos cōſolidaret. ſpeꝫ p̄ficiēdi. ſpem adipiſcēde venie grē ⁊ gl'e iſuderit Qd̄ q̄ꝫti ſit beneficij nēo p̄fcē nouit niſi q̄ mala ex deſpatione p̄uenientia Itemqꝫ bōa ex ſpe firma p̄cedentia plene dinouerit. Unde vt huius beneficij altitudiēm noſcas hec attende. Quia eſt

Anchora: ſolamē: bona dat: mala pellit: ⁊ ob hec:

¶ Primo em̄ ſpes firma a d̄o imiſſa ē aīe i tribulatōm tēpeſtatibꝫ velut āchora firma vt d̄r ad heb. vi. Quā ſcꝫ ſpē ſicꝫ āchorā hēmꝰ aīe tutā ac firmā Eſt itꝫ ſcd̄o fortiſſimū ſolamē oī āxiato Hic d̄r ad heb. vi. Ut fortiſſimū ſolamē habeamꝰ cōfugiꝰ ad tenēdam nob p̄poſitā ſpē Imo ē ⁊ galea ſalutꝫ. ⁊ ġtiſſima gēma ſi ſapiēti credit̄ ē expectatio p̄ſtolātis ⁊c̄: Tertio plura bōa ſpes i aīo opat̄ Nā aſſecurat iuxta illd̄ In deo ſpaui n̄ tiebo Et merito Protector ē em̄ oiꝫ ſpātiū in ſe. Scd̄o fortificat. p̄s: xxxiij: In ſilētio ⁊ i ſpe erit fortitudo vr̄ā Qui ſpāt in dn̄o mutabūt fortitudiēm: Tercio paciēt̄ aduerſa portare fcit: vtꝫ in martiribꝫ Itē liberat ab aduerſ vtꝫ i ſuſanna ⁊c̄: Eleuat in regnū: Saluos fcit ſpātes in ſe: ⁊c̄: ml'ta bōa p̄ſtat vtꝫ in ſummis v̄tutū: Bōa q̄ꝫ ſpes ip̄a. Quarto p̄pellit oia mala de malis ſpēbꝫ ⁊ deſpatiōe venētia: Docet em̄ n̄ ſparē i ſe q̄ꝫ bō ſibi iſufficiēs: n̄ ſolū ad bn̄

viuēdi ſʒ etiā ad ī eē ſubſiſtēdū Doceʒ ñ ſparc ī hōībꝫ q̄ꝛ
bacul⁹ arūdineus īſufficiēs ē ſpes ī hōībꝫ ꝛ q̄ ī eis ſpe
rat ē maledict⁹ ſm iher. Doceʒ etiā ñ ꝯfidere ī rebꝫ tre
nis Nā q̄ ꝯfidit ī diuitijs corruet Doceʒ q̄ʒ ñ deſpar̄ ob
mlta mala Grāde igit̄ ē bñficiū illō tāta mala ꝑpel
lēs ꝛ bōa cauſās Sʒ q̄nto doceʒ firmit̄ ſpare ī dño do
pp mlta q̄ ꝑterim⁹ Potiſſimū tñ pp tria q̄ ſpē roborāt
Vñ regr̄ādū cū aug⁹ ꝛ bern̄. h mō. Deīn dedit mihi
ds ſpē obtinēdi illa. ſ. dicta. veniā grāʒ glīam. Tria
eteni ſūt q̄ ſic roborāt: ꝛ ſic cōfirmāt cor meū vt nul
la me penuria petōꝝ meoꝝ. nulla ꝯſideratio vilitat̄
ꝓpe. nulla eſtimatio celeſtis btitudis de celſitudine
ſpei deijcere poſſit. Hec aūt tria ſunt charitas adop
tionis. vitas ꝓmiſſionis. ptās redditiōis Murmu
ret inq̄ʒtū voluerit inſipiēs cogitatō mea di: Quis ei
es tu. qbꝫ ve meritis tātā glīaʒ obtinere ſperas. Et
ego fiducialiter rñdeo. Scio cui credidi ꝛ cert⁹ ſum
q̄ꝛ in charitate ds adoptauit me. q̄ꝛ verax ē in ꝓmiſ
ſione: q̄ꝛ potēs ī exhibitiōe. licet ei ei facere qō volue
rit. Pro his ḡ merito mihi de⁹ me⁹ diligēdus eſt

Creſcas Mēbrū quartū.

Creſcere me fecit deus Gen̄. xli. Tūc ꝓficere
poteris ſi cuſtodieris mādata dei. Prouer.
Poſt hec regrāndū q̄ nō tm̄ ſpeʒ dederit ꝓ
fect⁹. veꝝ ꝛ rē ꝯtulerit. dās grāʒ ꝓficiēdi ꝛ q̄tidie in
meli⁹ creſcēdi Qō q̄ʒtū ſit bñficiū ex his pʒ

Raro. amouet. ꝓmouet. tria dans. bona plurima preſtans.

Pʒ in ꝑmis grāde eē bñficiū grāʒ ꝓficiēdi. q̄ꝛ rariſſi
ma proh dolor aliis ē in terris inueniſſe ꝓficientē. im
mo in t̄mis incipiētiū ꝯſiſtere. ſcdō q̄ꝛ tanto ꝓfectui
obſiſtūt q̄ oia dei pietas amouit. Quoꝝ q̄dā ſūt ipe
dimēta gn̄alia. q̄dā ſpālia aut ſinglaria. q̄ꝝ aliq̄t in
ꝑma diſtinctiōe ſūt enūerata folio ¶ Tertio q̄ oī
nia ad ꝓfectū necāria admiſtrauit cōferēdo oia pro
motiua Ab intra monēdo ſepi⁹ meōriā. docēdo itel
ligētiā. mouēdo volūtatē Ab extra dādo tps locū et
inſtrumēta q̄q̄ꝫ vt parebit Inſtātiſſime ſua grā adiu
uādo Et q̄rto ēa illa āmiſtrat in qbꝫ grā profectus
ꝯſiſtit. de qbꝫ cōfitet̄ Aug⁹ di. Dedit ꝛ mihi de⁹ grāʒ
ꝓmerēdi ꝛ proficiēdi. quā grāʒ in ēbꝫ arbitror ꝯſtare
ſcʒ in odio ꝑteritoꝝ maloꝝ. in cōtēptu pn̄tiū bono
rū. in deſiderio futuroꝝ ꝛc. Poſtreō ex grā ꝓficiēdi
dedit alia bona q̄ꝓplīma. q̄ꝛ ſpem roborauit. feruorē
augmentauit. exēplū alijs dedit. ꝛ ſic eis occaſio pro
fect⁹ fuit ꝛc. Pro qbꝫ oibꝫ ſꝑ regrāndū. ꝛ vt ꝯſeruet
eā orandū

Manna Mēbꝝ quintū.

Dedit tibi cibū māna qō ignorabas Deuter.
viij. Pluit illis māna ad māducandū. pſ.
P⁹ hec ne creſcēdo a ꝓfcū ī via deficias. ſed
vt ꝑpditū reſtaures ꝛ robuſti⁹ ageres. cibos regios
de mēſa ſua ē ꝯſtituit dñ pācʒ vite. viuū ꝛ viuificum
celeſtē āgelicū. corp⁹. ſ. ꝛ ſāguiēʒ ſuū ī cibū ē ꝛ potū
āmiſtrauit Pro c⁹ bñficij magitudie eſtimāda inte
ra cēnt ꝯſiderāda. q̄ꝝ pl'a in ſacrali ꝑhabita. vñ nec
iā repetēda: ꝯſidera tñ q̄s. cui. q̄d dedit ꝛ q̄ʒmltiplr
ſe in ſacro exhibuit. q̄ꝛ ī oēʒ deſiderabilē vſū. q̄ꝛ ē tibi

Arra. tib⁹. mediciu. comes. pax. hoſtia xpī

Prio dedit ſe tibi in arrā ꝛ pign⁹ vt Hoꝛr. ait nrē he
reditat̄ vt di Eph. i. ſcdō ī cibū nrē medicitat̄ vt Cā
ti. v. Comedite aīci ꝛ inebriamī cariſſimi. tertio ī medi
cinā nrē infirmitat̄. Ecc. xliij. Medicia oim ī feſtia
tiōe nebule. q̄rto ī comitē nrē ꝑegrinatiōis Mat. vl.
Ecce ego vobiſcū ſū ꝛc: q̄nto ī pacificā hoſtiā nrē rcō
ſiliatiōis. q̄ꝛ ꝑ ipm recōſiliata ſūt oia: Tertiā ī hoſtiaʒ
expiatiōis. imo ꝛ ī effcm ſalubrē oigenū hoſtiaꝝ. vt
ſup̄ ē in ſacrali vtcūqʒ declaratū. Eya igit̄ ſup tanto
bñficio q̄ mai⁹ meliuſve nullū eē pt. talit̄ nob ꝛ tāto
aōre exhibito grati ſim⁹ Et cū Berh. ī de mēdicatōe
ſpūali dica⁹. Poſt hec q̄s ore ꝓferre poterit aut cor
de cogitare magnā illā tuā grāʒ q̄ ad ꝑceptōeʒ ſciſſiē
eucharistie me dignat̄ admittere: vbi oia bona. vbi
tua corpal' adeſt pn̄tia: vbi aſſūt ꝛ miſtrātes āgeli: v
bi deuotaꝝ mētiū inuenit̄ nutmētū. vbi tua paſſio a
mātiſſiā ꝯmeōrat̄. vbi nrē redēptiōis ſacrificiū offer
tur ꝛc. O grē pietati tue. ve ingrtitudi ꝛ īdeuotōī mee
Dū ei mihi cōmeōro illā meā indignitatē īdeuotōeʒ
erga venerādiſſimū altar̄ tui ſacrm ſiue offerēdo il
lud ſiue ſuſcipiēdo aut ꝯtrectādo ſiue illi⁹ celebratōi
īdeuote inceſſēdo ſiue añ ſacrariū ipi⁹ erñdo ſiue trā
ſeūdo ad miſſas tot⁹ horreo ꝛ merito erubeſco q̄ nū
q̄ʒ tāto bñficio gt⁹ fui ꝛc. Grās t̄ agāt oia creata. oēſ
qʒ ſci tui ꝛ tu t̄ grās age. tūc ve ē regratiatū.

Libros Mēbrū ſextum

Dedit illi ſciaʒ ſcōꝝ ſa. x Hñtes ſolacio ſcōs li
bros Mach. xij. Et vt iā cibo roborat⁹ ſecu
re curreres q̄ reſtabāt necāria ipēdit In pri
mis āmiſtrās ſciaʒ ſcōꝝ ꝛ libros ſacros tq̄ʒ ſpeculū. q̄
viʒ poſſes tuā iuſticiā ꝛ feditatē ꝯtēplari. ꝛ q̄ t̄ agē
da forēt noſſe Circa qō bñficiū ꝓ his grus eſto

Scolicolā. igeniu. libros. ſēſu. bona tanta

In ꝑmis grat⁹ eſto q̄ ad ſcolas a puero te vocauit ꝛ
ad ſortē ſcolariū te elegit qō pl'ibꝫ negatū. ſcdō q̄ ꝓ
ficiēdi ꝛ ſtudēdi igeniū ꝛ velle dedit. Qō q̄ꝛ pl'ibꝫ nō
dedit. iō cepta ſtudia derelīq̄re pl'es. dedit igeniū do
cile. acutā intelligētiā. tenaciſſiāʒ meōriā. volūtatem
ſtudēdi bonā. O grās illi. tertio q̄ tātos ꝛ tales libros
nrē caligi ī exilio āmiſtrauit. ꝛ oibꝫ ſciētijs necārijs
ꝓuidit. Dinūera ſciaꝝ varietates. libroꝝ mltitudi
nes ꝛ copioſitates ſi potes. nō ſolū ſcp̄tre ſacre ꝛ do
croꝝ. ſed ꝛ ceteraꝝ ſciaꝝ ꝛ phoꝝ. q̄ oia ad nrāʒ doct
nā ꝛ cōſolatōʒ ſt ꝯſcp̄ta Potiſſimū tñ ſup ſacris li
bris gt⁹ eſto ex q̄bꝫ tāta ꝯſeq̄r̄ vt dicet̄ bōa Hi ēt ſt
ꝓfundiſſiē ſophie fodine ad q̄s ſapiēſ filiū ſuū mittit
vt iñ theſauros effodiat. puer. v. Hi putei aq̄ꝝ viuē
tiū. ſpice plene gn̄is. vrne auree. lignū vite. arʒ q̄dāi

prit⁹ fluui⁹ padiſi. Hi pera dd. aurea vaſa tēpli. oli
ue fecūde. vinee engaddi. ſic⁹ ſterileſcere neſciēteslu
cerne ardētes. ⁊ vt dicā breuit̄ oē bonū ⁊c. Quarto gr̄
tias age q̄ ad hos libros itelligēdos ſenſū ddit ⁊ mi
ſteria ſcripturaꝝ apuit. quaꝝ tāta intra aureliū au
guſt. ē pfunditas. vt ab hūano intellcū q̄zcūcūq̧ vi/
gilet ſūmo ocio ⁊ mario ſtudio neq̄at ꝯphēdi. adeo
q̄ horror ē intēdere i cas: ipe tñ q̄ clauis ē ⁊ clauē da
uid hꝫ t̄ abſcōdita ſepe reuelauit. ⁊ ſic te ad aōrē ſuuꝫ
ꝓuocare voluit. qd ei tūc agit niſi nuncios ſui aōris
ad nos mittit. Quotiēs ei Richard⁹ ait abditos in/
tellect⁹ donat nil aliud dilcūs q̄z nūcios ſuos cū ama
torijs ad nos mittit lrīs. Porro d fructib ⁊ bōis li
broꝝ Richard⁹ d buri eps i ſuo philobiblion ſic ait.
Piāuū excedit igeniū q̄zcūcūq̧ de fōte pegaſeo po/
tatū bōa explicare libroꝝ. Si linguis hōiꝫ ⁊ āgeloruꝫ
q̄s loq̄t. ſi i mercuriū trāſformet̄ aut tuliū: ſi dulceſ/
cat tyti liuij eloq̄utia lactea. ſi demoſtenis ſuauitate
poteſt: aut moyſē balbutiē allegabit. vl' cū hieremia
ſe pueꝝ neſcientē ꝯfitebit̄ adhuc loq̄. l' imitabit̄ rſo/
nātē in mōtib alrꝫ echo. Supāt ei oēꝫ linguā. imo ō
nē intelligētiā creatā. hi intellcm̄ erudiūt. mētē ſta/
biliūt: affcm̄ īflāmāt: hi vitia extermināt. ꝓmonent
v̄tutes. pādūt ad ethera iter Per libros oīa cernūt̄
q̄ ſūt fuerē ⁊ erīt ⁊c. Qui bōa hoꝝ ſcire volet. legat li.
iā dci Richar. gerſ. itꝫ de laud ſcptoꝝ. aut leonardū
aretinū. Hi ei oēs mira ſcribūt in laudē ⁊ pconia li/
broꝝ Grās itaq̧ ſp ſup his aga⁹: ⁊ cū gerſ. dicam⁹
q̄d d illa dicā ſplēdida mēſa atꝫ opulēta ſcpt̄e facre i
q̄ me ſuauit̄ refic̄ d. ds: vbi ꝓpiciā ⁊ ſalubrē aduerſus
oēꝫ morbū inuēio medicinaꝫ. vbi tota ē dulcedo ⁊ pro
mea ꝯſolatiōe ſuauiſſim⁹ ſapor ⁊c. D grē t. Latiſſiā
h offert̄ materia. poterit ei h fieri ꝯſideratio de ſtat⁹
eruditoꝝ atꝫ lrātoꝝ dignitate. de libroꝝ mlt'itudine
⁊ varietate. coꝝ q̧ pconijs ⁊ vtilitate. ⁊c̄

Ornatum   Nebrū ſeptimū.

T P Rebebat ornamēta cultui vrō. ij. reg. i. Quic
qd poſtulaſſent ad ornatū ptinēs accipiebāt:
Heſt. ij. H⁹ regrāndū q̄ ñ mō ſpecl'ꝫ dedit q̄ fedita
tes dinoſceres. ſꝫ ⁊ abūd oīa t āmiſtrauit. q̄ te vt ſpō
ſi oclīs placeres adornares. etꝫ iā poribꝫ amiſſis. q̄a
tibi de⁹ tuus

Dat lauachrum. ſmigma. veſtes. ⁊ aromata: ꝯta.
Ñ dedit lauachꝫ baptiſmi. ſꝫ p⁹ alterā iq̄natōꝫ aliō
ꝓuidit baptiſma. ſ. lacrimaꝝ. ſic ⁊ ſmigma reiterati
onis pñie. veſtes bōꝝ opm. aromata mlt'aꝝ v̄tutuꝫ
⁊ cetaq̧ q̄ q̧ ornatui necāria. q̄ dñs cōmeōrat i ezech
iele di. Laui te aq̄ ⁊ emūdaui ſāguieꝫ tuū a te Vnxi
te oleo. veſtiui te diſcoloribꝫ: calciaui te iacīcto. cinxi
te biſſo. indui te ſubtilibꝫ. ornaui te ornamēto. dedi
armillas i māibꝫ tuis torquē circa collū tuū. ddi in
aurē i auribꝫ tuis. ⁊ coronā decoris i capite tuo. Et
ornata es auro ⁊ argēto: Ubi tredeci ornamēta tan
gūtur q̄ ꝓſecuta ſē i li. de iſtructiōe cord. Sup tātis

q̄ bñficijs grās aga⁹ cū Aug⁹ ⁊ hug. dicētes. Hoc e/
tiā ad dilcōeꝫ ptinere ſcio q̄ bēaꝫ vñ me orāre poſſiꝫ
q̄ vtiq̧ ex me nihil hēo niſi ab illo recepo. Ab illo āt
accepi vt veſtimētis bonoꝝ opm idui ⁊ fructū eleōſi
naꝝ cū ieiunijs ⁊ orōibꝫ ſacrꝫ vigilijs alijſq̧ opibuſ
pietatis q̄ſi q̄dā vario ornatu poſſim ornari vl' deco
rari Et q̄cq̄d ad ſaitatē. q̄cq̄d ad ꝑfectōꝫ. q̄cq̄d ad ſpe
ciē ꝑpandā. q̄cq̄d ad decorē augēdū valere dinoſcitur
copioſe tbuiſti. Uide g̃ q̄z copioſa diſpēſatōe vbiq̧ t
occurrit̄ Nō hūiſti ⁊ datū ē t. pdidiſti ⁊ reſtauratū ē t
Nūq̄ z dereliq̄rꝫ vt ſcias q̄zcū ille diligat a q̄ amaris
Nō vult te pdere ⁊ iō te expectat ⁊ ꝯcedit pie totiēs
negligēt̄ amiſſa. iteꝝ atꝫ iteꝝ ſi voluerꝫ repare. Añ
te dilexit cū feda ⁊ imūda eēs: ⁊ q̄q̧ ablutiōi necāria
ꝓuidit Poſuit te in tclinio vbi ornari poſſes. varia
pigmēta. diuerſas ſpēs exornatiōi aptas dedit. vtpu
ta. vij. ſacra. bona opa ⁊c Sꝫ p⁹ q̄z te iteꝝ fedaſti a
lia t dedit Forte p⁹ baptiſma es polluta hēs lacias
q̄bꝫ iterū te abluas Forſā vnctio in te emarcuit: ꝑ piā
⁊ bonā deuotōeꝫ te iteꝝ vngere potes ⁊c Uides igit̄
q̄z pie ſuccurrit̄ t: q̄z clemēter amiſſa reſtituūt̄ t. D q̄t
iā pierūt q̄ iſta tecū accepant. ſꝫ amiſſa iterū tecū ac
cipere nō meruert̄ Pl⁹ igit̄ oībꝫ illis es dilcā: q̄ t tā
benigne amiſſū reddit̄. qd illis pditū tā diſtricte ne/
gabat̄: Caue g̃ ne dōis dei ingr̄a abutaris. Sꝫ dū tē
pus ꝯcedit̄ dū ornamēta dāt̄. formā tuā excole: faciē
orna. hitū ꝯpone. macl'as terge. mūdiciā repa. corri
ge mores. diſciplīaꝫ ſua. ⁊ oībꝫ tandē in meli⁹ ꝯmu/
tatis digno ſpōſo dignā ſpōſā oī niſu te redde. Caue
in q̄z ne ad excolēdā temetipaꝫ negligētior ſis. ne i no
uiſſimis cū in ꝯſpcū ſpōſi repſentata fueris. indigna
qd abſit e⁹ ꝯſortio inueniarꝫ Para g̃ te ſicꝫ decꝫ ſpō
ſā regis ⁊ ſpōſā regis celeſtꝫ. ſpōſā ſpōſi imortal' Nō
ei ad min⁹ q̄z ad āpler⁹ ꝯiugales ꝯdita es o aīa mea
Et niſi pus mlt'a cura ſtudio vehemēti exſculpta ⁊ de
cēter ornata fuerꝫ in celeſtis ſpōſi thalamū introdu
ci dig̃ nō eris: Nā iō te poſuit velut alterā heſter i trī
clinio ⁊ necāria ornatui miſtrauit. vt te ꝑpares tha
lamo Si q̄ris q̄lis eſt ſpō ſus tu⁹. certe cādid⁹ ⁊ rubi
cūd⁹ elcūs ex milibꝫ. q̄ et te ſibi ex milibꝫ elegit Caue
g̃ ne eo derelicto mererir dicaris. ne aōrē ꝓſtituas.
ne elenes. ne cū vaſti ab aſſuero repudieris.

Sanctos.   Nebrū. vij.   D

f F Aciam⁹ ei adiutoriū ſil'e ſibi. Gen. ij. Uerbū
dulce multiplicat aīcos. Eccl'. vi. Uerbū dul
ce benign⁹ ē fili⁹ pris q̄ nrē neccitati i oībꝫ p/
uidit. ſp ſuccurrit. q̄ ne q̄cq̄z nob deeſſet. p⁹ oia pora
ꝯtulit nob ad iuſtificatiōeꝫ nrāꝫ ſcōꝝ ſuoꝝ meritaꝫ
exēpla vt his ſuppleret̄ q̄cquid i poribꝫ deēt: ꝯſidra g̃

Quod. tales. tātos. ſua ſic ddit. ⁊ bōa tāta

In primis q̄ talia nobis adiutoria cōceſſit nob i na/
tura ſil'ia: vt poſſent fortia. vt velint pijſſiā. Nā ⁊ iō
verbū ſuū in natura nob diſſil'e: ſil'e nobis p icarna/

tionem fieri voluit. qđ magne ſpei eſt ꝓmotiuum.
Hinc Joh: canonica ſcđa. Si qs peccauerit aduo
catū hēm⁹ ieſū ꝛc. Ubi greg: Prebet apđ deū hōi fi/
duciā de⁹ hō. q: aduocat⁹ nr̄ ſcūs ē iudex noſter. Hic
Aug⁹ ꝛ Ber. Puto iā me ſpnere nō pt̄ xp̄s os de oſ/
ſibꝫ meis. ꝛ caro de carne mea. Q: ſi duriuſculū ali/
cui videt̄ accedere ad ieſū eo ꝙ etꝫ ſit de⁹ nō hō pur⁹
ecce dedit mediatricē fidelē. pijſſimā ꝛ potentē; cui
ꝓ reuerētia nil negat̄ mariā. Hēs ḡ añ prē; filiū. añ
filiū mrē;. ſecuꝝ hēs ḡ acceſſū ad deū. Quid ad hanc
trepidat accedere miſer! Sed forte alta nimis ē t. ec
ce angelos hēs. Sed canſaris diſſilitudinē. Hēs et
ceteros ſcōs tā pios ꝛ ſollicitos tui ꝙ h̄ nulla mēs cō
cipere pt̄. At ecce ſcđo prōnos hmōi nō paucos đdit
tibi ſꝫ nūeroſiſſiōs ſup arenā maris. Ita ꝙ Grego.
dicat ꝙ tot⁹ mūd⁹ plen⁹ ē ſcis. Et de mltitudie ange
loꝝ Dayino dt̄ Q: ſi qs creat̄as ſpūales videre poſ/
ſet. videret eas ebullire in aere ſicut atomos ī ſplen/
dore ſolis. De ceteris āt etꝫ ſol' martyribꝫ tpe etiam
ꝯſtātini ql̄ibet die anni pl⁹ occurrebāt (vno excepto)
q̄; qnq: milia martyꝝ. Quis ergo ꝯfeſſores ceteroſq:
ꝛ poſt dinūerabit! Pleni⁹ de h̄ infra folio: ¶ Ter/
tio ꝯſidera ꝙ boꝝ oīm merita ē ꝯtulit ꝛ exēpla ī tue
iuſtificatiōis ſubſidia. Quarto ꝙ eos ſic ē dedit. ſ. in
prōnos frēs aduocatos ciues ꝛ in oēm exoprabilem
vſū. Quinto q̄ꝫta ꝑ eos ꝛ ꝑ eoꝝ meōriā ē contulerit
bōa. de qbꝫ actū ē in feſtilogio. Hic igit̄ gr̄⁹ eſto cu;
gert̄. dicēs. Ad me plene iuſtificādū tuos ſcōs ꝓ me
oratores fieri voluiſti ꝛ mihi eos ad recurſu; dediſti
qđ vtiq: magne ē dilcōis ſignū ꝛ p̄ſertim ꝙ mrē; tu/
am feciſti mihi aduocatā ꝛc. Uere incxcogitabil' ē h̄
grā quā mihi preſtas. dilectio quā inſinuas. talis ac
tātus dn̄s tam miſabili peccatori.

¶ De bn̄ficio ſingularis dotatiōis Capl'm. viij

A N On fecit taliter oī natiōi. ps. ¶ Poſt ſupiora
illa bn̄ficia q̄ cū pluribꝫ accepim⁹ cōiter attē
denda ſūt q̄ deuota ſūt. nobis etiā ſingl'arit̄
ſup qbꝫ quiſq: ſingl'ariter grās agere tenet̄. ne igra/
tus illis inſtar fui pigri ꝛ ingrati puet̄. vñ ꝛ Auguſ.
docet ꝯſiderare q̄ ſuſcepim⁹ cōia cu; oībꝫ q̄ ſpecialia
cū aliqbꝫ. q̄ itē ſingl'ariter ſoli. Circa q̄ ſingl'aria ꝯſi
dera in p̄mis ꝙ etiā ipā q̄ ſuſcepiſti cū multis cōia ē
ex ſingularitate ꝛ p̄ſtātia fcā ſūt ſingl'aria. Unđ iā
dicendū Singularia Mēbrū p̄mū

B S Ingulariter ſum ego. Qm̄ tu dn̄e ſingularit̄
in ſpe cōſtituiſti me. ps. Primū itaq: int̄ ſin
gularia dona beneficiū eſt ꝙ illa triplicia bo
na. puta bona nature. fortune ꝛ grē. que ꝛ ceteris ſc
cōia ſingulariter tibi ſunt collata.

Nature. ſortis. gratum faciētia donat

Unde poterint ꝓ hui⁹ declaratiōe reperi illa dōa ſu
pra meōrata cū applicatione ſingulari. quēadmodū
Aug⁹ facit ꝛ Hugo. vt ꝙ ſenſus cū ceterꝫ dedit. ſed
p̄ ceteris capaciores. Intellectū cū ceteris. ſed p̄ ce/
teris acutiorē ꝛ ſic de alijs. Sed longū eēt. ꝓ qbꝫ ta/
men ſingl'ariter grati eē tenemur. Hinc cū ꝓdictꝫ ſā
ctis dicam⁹ Q aīa mea qđ faciem⁹ dn̄o deo nr̄o: a q̄
tot ꝛ tanta bona ſuſcepimus! Neq: eīm cōtent⁹ fuit
eadē que ꝛ ceteris nobis bōa tribuere: ſed ſingulari/
ter nobis oīa donauit. Nam quo ad bona nature de
dit p̄ ceteris ſenſū capacem. intellectū facilē. memo/
riam tenacē. linguam diſerta;. ſermonem gratum.
doctrinā ſuadibilem. efficaciam in ope. gratiam in
cōuerſatione. prouectū in ſtudijs. effectū in inceptis
ſolamen in aduerſis. cautelam in proſperis ꝛc. Quo
ad dona fortune regratiatur ꝙ acceperit pulchritu/
dinē decentē. cōgruentē. fortitudinē. diuitias cōpetē
tes. ꝛc. id gen⁹ pre ceteris coetaneis ſuis ¶ Porro de
donis gratie ſingularibus hoc modo cōfitetur dicēs
Tu dediſti mihi domine vt te agnoſcam ꝛ pre cete/
ris multis de tuis ſecretis reuelata itelligam. Alios
coetaneos in tenebris ignorantie reliquiſti. ꝛ mihi p̄
illis lumen ſapientie tue infudiſti. Tu dediſti mihi
verius cognoſcere te. purius diligere te. ſincerī⁹ credē
re in te ꝛc. Sed heu omnia hec tā ſingulariter colla/
ta dona nature: fortune. ꝛ gratie. cōuerti in abuſum
ꝛ in vſū culpe. Naturalia eīm dona tua grauiter leſi.
ꝛ vulneraui in iniuriā tuā et cōtumeliam. dū queeun
q: illorum vel tibi nō attribui. vel mihimet falſiſſiē
atq: vaniſſime arrogaui. imo in arma ipugnatiōis
tue ea ſuſcepi ꝛ intorſi. Pulchritudinē nanq: corpo
ralem ad amorem turpitudinis in flāmeum gladiū
ad exurendas animas ſuaſu diaboli cōuerti. Quem
etiā gladium exq̄ſitis ornatibus elimaui ꝛ exacui vt
in ipſo pugnās aduerſus te diabol⁹ maiorē tuarum
ſtragē faceret animarū. Ingeniū quod dediſti nō ſo
lum in vanis ꝛ inutilibus atq: ſuperuacuis. imo eti
am in noxijs ꝛ pernicioſis illud exercui tota ſtudioſi
tate. Heu quantam ptem ſtudiorum ſibi vendicaue
runt ſcie vane. curioſe ꝛ diſplicentes tibi ꝛc. Eloquē
tiam quā dediſti quā totā expendiſſe in tuis laudibꝫ
debueram ꝛ magnificationibꝫ ipugnande veritati ꝛ
iuſticie. ꝛ adornande falſitati ꝛ defendēde iniquitati
totam dedi. Canendi vel cātandi gratia quā dereliq̄
rim tu noſti per eam. ꝛc. Sic ꝛ fortune donis ꝛ grati
arum muneribꝫ abuſus ſū ꝛ reſtiti ſemꝑ. Sic pote/
rit ſemper poſt cogitata beneficia fieri retorſio in ab
uſum eorundē. ſed prolixum ſcribere foret

Plura dedit Mēbrum ſecundū

D At oībꝫ affluenter. Deinde regraciandū C
ꝙ nō ſolū cōia dona dedit tibi ſingl'ari/
ter. ſed etiam cōtulit tibi ſingularia ſpe
cialit̄ qbꝫ ē ſola ꝯſcia es. Circa q̄ hec at/
tēdere debes.

Quāta dedit. ſoli. ſp. que nō nūerari

In p̄mis ꝙ tā nūeroſa ē dedit ſpēalit̄ ſingl'aria bōa
Tāta dedit q̄ꝫta nō nūerare potes. Que ꝛ° ſoli tibi

dedit ⁊ pluribꝫ te melioribꝫ negauit. Et in oī ſtatu
⁊ tpe oī ſinglariter te dotauit Ita ꝙ nō ſolū qnq; ta
lenta dedit. ſ; ⁊ duo. ſ; ⁊ vnū oīa ſue bñficētie ⁊ lar/
gitatis in te exaggerās ⁊ cōgerens dōa. qre nccē eſt
p ceteris multis grās agere. nc q̄ plꝰ ceteris ī h̄ mun
do accepiſſe cerneris. ab auctore mūdi ſi ingra pſti/
teris grauiꝰ inde iudiceris Aū em̄ augent̄ dōa teſte
Grego. rōes etiā creſcūt donoꝝ. Quare ⁊ iuxta eūdē
tāto eē hūilior atq; ad ſuiendū pptior q̄ſq; dz ex mu/
nere. qͣto ſe obligatiorē eē cōſpicit in reddēda rōne.
Alioq̄n ingratꝰ talēto qd̄ accepat p̄uatur. ⁊ iuxta do
minicā ſñiaz in exteriores tenebras mittet̄. ¶ Sup
igit̄ ſpecialibꝫ dōis ſpāles grās agere oz Nec q̄ſq; eſt
q̄ dicere p̄t ꝙ talentū ſpeciale nō acceperit. etiā ſi mi
nimū ſit qd̄ accepit Aliꝰ nāq; vt Greg. ait accepit i/
telligentiā p̄dicatiōis ⁊ miſteriū dz ex talēto Aliꝰ ter
renā ſubaz ⁊ erogationē dz ex rebꝫ Aliꝰ nihil horum
ſed artē q̄ paſcit̄ accepit. Ipa ars ei in talēti accep/
tione reputat̄ Paupi ſua paupras. diuiti diuitie ſ̄c
talentū ⁊c̄ Vt g̃ de talenti ſui rōibꝫ redeūte dño q̄ſ;
ſecurꝰ ſit iuxta cōſiliū Grego. cū tremore penſ; q̄tidie
q̄d accepit ⁊ g̃rꝰ ſit. et cū Augꝰ ⁊ hugo. dicat Adhuc
aīa mea illa q̄bꝫ ē ſola ꝯſcia eo dine bonitatis iſpice
mūera: q̄; iocūda facie ē ſp occurrit. q̄ta ⁊ q̄; magna
⁊ multa ſinglarit̄ ē fecit O dñe deꝰ ꝯfiteor ē q̄cūz me
v̄ti vbiq; grā ⁊ mīa tua p̄ceſſit me. Sepe cū mihi ꝯ
ſūptus videbar liberaſti me. qñ errabā reduxiſti me
qñ ig̃rabā docuiſti me. qñ cecidi erexiſti me. qñ ſteti
tenuiſti me. q̄ndo iui duxiſti me. q̄ndo veī ſuſcepiſti
me. Quādoq; pauper qñ; diues. pauper vt hūiliarez
diues vt cōſolarer. quādoq; debil' quādoq; fortis. de
bil' tenebar ne malū perficerē. fortꝫ roborabar vt ad
bonū opꝰ ꝯualeſcerē. qñ; per ſapiaz illūiaſti vt te co
gnoſcerē. q̄ndoq; in ſimplicitate ſenſꝰ mei me reliq̄/
ſti vt meip̄; deſpicerē Hec oīa mihi feciſti ⁊ ſingla/
riter feciſti dñe deꝰ meꝰ ⁊ mlta alia p q̄bꝫ ſemper
grē ſint ē Meōr Mēbrū tertiū.

Pater glīe dei vob ſpūz ſapie ī agnitiōe eiꝰ il
lumiatos oclos cordꝭ vrī Ephe. i. Vob da
tū ē noſſe miſteria Mat. xiij. Poſt ennūera/
ta ſinglaria dōa gñaliꝰ. deſcēdendū ē ad ſpālia ſingu
larꝰ Et ſinglariꝰ grē ſūt agēde p eo ꝙ dederit grām
meditādi ⁊ ī iñtnis exercēdi: dās illūiatos oclos cor
dis ⁊ ſpm̄ ſapie in agnitiōe eꝰ; qd̄ plībꝫ ē negatū. nā
derelictis plībꝫ in actiua cū martha reuocauit ad op
timā partē ad cōtemplatiuā. ſ. cū maria Qd̄ benefici
uz q̄ rite noſſe volet digitates p̄conia vtilitates vite
cōtemplatiue reſpectu actiue cogitare hz: de quibus
in principio hꝰ ſecūdi actū ē. breuit̄ tamē notet:

Nobilis. elata. perfecta. vel vtilis alma

Eſt ei vita hmōi cōtemplatiua in ſe nobilior. ab aliīſ
cōmēdabilior. perfectior vtilior. celſior: ⁊ dō ſilior. vt
ſupra eſt deductū Hic hanc q̄ a deo gratiā ſuſcepit
neſcit quid boni inuenit. Vere margaritā illā euāge
licā: vere optiaz marie partē accepit. vnd̄ ſemper eē
gratꝰ tenet̄ Nihil em̄ Augꝰ teſte iocūdiꝰ vel vtiliꝰ g̃/
tia cōtēplatiōis ad quā cōtemplatōis grāz q̄ pmoue
tur q̄ſi arrā pñc tenet Super hac itaq; meditatiōis
⁊ cōtemplatiōis grā q̄ eā accepit: q̄tidie grās agat.
(Rara ē ei auis) ne eā ob ingratitudīez amittat. et
cū Augꝰ. dicat Gratias tibi lux mea q; illuminaſti
me ⁊ cognoui te. Cognoui te q; reſplenduiſti in me.
Ve tpi qñ nō cognoſcebā te. ve cecitati qñ non vide
bā te. Illumiaſti me lux gratia cōtēplatiōis ⁊ vidi te
⁊ amaui te. Nemo q̄ppe te amat niſi qui te videt: et
nemo te videt niſi q̄ te amat. Sero te amaui pulcri
tudo tā antiq̄: ſero te amaui ⁊c̄. Et cū ſapiente ſup
dono ſapie grati ſimꝰ dicētes ⁊ cōmēdantes Prepo
ſui ſapiaz regnis ⁊ ſedibꝫ ⁊ diuitia nihil eē dixi in cō
paratiōe illiꝰ Sup ſalutē ⁊ ſpēm dilexi eā. Et probe
Precioſior eſt em̄ ſapia cunctis opibus ⁊ oīa q̄ deſi/
derant̄ huic nō valent cōpari Venēt em̄ oīa bōa ſil'
cum illa. Deuotio Mēbrū quartū E

Guſtaſtis qm̄ dulcis ē dñs. ij. Pet. ij:
Guſtauit ⁊ vidit qm̄ bōa eſt negociatō
eiꝰ Prouer. xxxi. Quā dulcia faucibus
meis eloq̄a tua. pſ. Inſuper ſingulari
us regratiandū ꝙ nō ſolū illuſtrauit in/
tellectū ꝯtēplatiōis grā: verūetiā affectū deuotionis
gratia ⁊ guſtu affecit. cū plures luceāt q̄ nō ardēt. vi/
dent ⁊ nō guſtant: Pro grā itaq; ⁊ guſtu deuotiōis
magnifice grē dicēde: p quā aīam viſitat ⁊ plīma cō
fert bona Attende igitur quia

Viſitans. ſolat̄. arrat. bōa dādo. quietat

Indignū ſtupēde viſitat. merētes pie ſolat̄. Arram
dat ſui guſtꝰ. iñūera bona cōfert. ⁊ aīam in ſe q̄etat
De quibꝫ oībus pulchre loq̄tur Augꝰ dicens Et quid
ē illud dulce qd̄ in eꝰ recordatiōe me tāgere ſol; ⁊ taz
vehemēter atq; ſuauiter afficere. vt iā totꝰ q̄dāmō a
meip̄o abalienari. ⁊ neſcio q̄ abſtrahi incipiā. Subi
to ei inouor ⁊ tota imutor. ⁊ bñ mihi eſſe incipit vl
tra q̄; dicere ſufficiā. Exhilarat̄ cōſciētia. in obliuiōz
venit oīs p̄teritoꝝ doloꝝ miſeria. exultat aīꝰ. clare/
ſcit intellectus. cor illūiatur. deſideria iocūdant̄ Iā/
q; alibi neſcio vbi me eſſe video ⁊ q̄ſi q̄buſdā ꝯplexi/
bus aōris intꝰ teneor. ⁊ neſcio q̄d illud ſit. ⁊ tñ illud
ſp retinet̄ ⁊ nūq̄; p̄dere toto aī niſu laboro Luctatur
q̄dāmō delcābilit̄ aīꝰ ne abcedat ab eo qd̄ ſp āplecti
deſiderat. ⁊ q̄ſi ī illo oīm finē deſideꝛioꝝ inueniret:
ſūme ⁊ ineffabiliter exultat. nihil āpliꝰ q̄rēs. nihil vl
tra appetēs. ſp ſic eſſe volens Nūquid ille ē dilectus.
Vere ille ē dñs meꝰ q̄ viſitauit me. ſ; veit inuiſibil'.
venit occultꝰ. veit incōp̄henſibilis. veit vt tāgat me
vēit vt videat̄ a me. Venit vt āmoneat me. nō vt cō
p̄hēdat̄ a me Venit nō vt totū infundat ſe. ſ; vt gu
ſtandū p̄beat ſe. nō vt ipleat deſideriū. ſed vt trahat

affectū.ꝑmitias q̄ſdā̄ porrigēs ſue dilectiōis: non plenitudiem exhibēs ꝑfecte ſacietatis Et hoc ē quod matie ꝑtinet ad arrā deſpōſatiōis eiꝰ ꝙ ille q̄ in fu⸗ turo ſe tibi vidēdū ⁊ ꝑpetuo poſſidendū dabit. nunc aliq̄n ⁊ aliq̄ mō vt q̄ȝ dulc; ſit agnoſcas ſe tibi ad gu ſtandū ꝓbet. vt ſil' etiā interi de abſentia eiꝰ ꝯſoleris q̄n eiꝰ viſitatiōe ne deficias inceſſant̄ reficeris. Hec ſunt bn̄ficia tua mag̃ dn̄e deꝰ. cuius oīa donaria q̄⸗ niā tu magnꝰ es ſūt mag̃. q̄ es ſacietas famelicoꝝ ⁊ cōſolatio ſempit̄na: ſolis illis te tribuēs q̄ ꝯſolatio nes huiꝰ mūdi ꝓ cōſolatiōe tua ꝯtēnunt Neō ei pōt in vtroq; ſc'lo ꝯſolari. nec p̄t hic ⁊ in futuro gaudere ſed vnā neceē eſt vt ꝑdat q̄ alterā voluerit poſſidere

Hec vbi cōſidero dn̄e ds ꝯſolatoꝛ meꝰ rēnuo cōſola ri aīam meā vt dig̃ habeatur cōſolatiōibꝫ tuis et̄nis q; iuſtū ē vt amittat te q̄cunq; in aliq̄ alio conſolari magis eligit q̄ȝ in te. Et hoc obſecro ſūma ℣itas te ꝑ te vt nō ꝑmittas me ī aliquo cōſolari q̄ȝ in te. ſȝ oīa peto vt mihi amareſcāt vt tu ſolꝰ dulcis aīe mee apē as. q̄ es dulcedo ineffabilis. ꝑ quā cūcta amara dul⸗ coꝛant̄: qui totiēs dulcedie tua me viſitaſti ⁊ viſita⸗ tio tua cuſtodiuit ſpūm meū ⁊ amara mihi dulcia fe cit Et nō mirū. Tua em̄ dulcedo ſtephano lapides torrentis dulcoꝛauit. tua dulcedo laurētio craticulā dulcē fecit. ꝓ tua dulcedine ibāt apl'i gaudētes a con ſpectu cōſilij q̄m digni ⁊c̄ Ibat ad crucē andreas ſe⸗ curꝰ ⁊ gaudēs q̄m ad tuā dulcedinē ꝓperabat. Hec tua dulcedo ipos ꝑncipes apl'oꝝ ſic repleuit vt pro ipa crucis patibulū vnꝰ eligeret. Alter q̄ȝ caput feri⸗ enti gladio ſupponere nō timeret. Pro hac emenda pellē ꝓpriā bartholomeꝰ dedit. ꝓ hac guſtāda vene ni poculū intrepidꝰ ioānes potauit. Hanc vt guſta uit petrꝰ oīm inferioꝝ oblitꝰ clamat q̄ſi ebriꝰ dicens Dn̄e bonū ē nos hic eē Hic moꝛemur. te ꝯtēplemur q; nullo alio īdigemꝰ Sufficit nob dn̄e videre te. ſuf ficit ī q̄ȝ tanta dulcedie ſatiari. Unā ſtillā dulcedinis iſte guſtauit. ⁊ oēm aliā dulcedinē faſtidiuit. Quid putas dixiſſet ſi magnā illā multitudiez dulcedis gu ſtaſſet quā abſcōdiſti timētibꝫ te Hāc dulcedinē ℣⸗ go guſtauit: de q̄ legimꝰ ꝙ letiſſima ⁊ gloꝛiant̄ ibat ad carcerē. ⁊ q̄ſi ad epulas inuitata Hāc vt reoꝛ ⁊ ip ſe guſtauit q̄ dixit Quā magna multitudo dulcedis tue dn̄e ⁊c̄ Et qui monebat Guſtate ⁊ videte q̄m ſu auis ē dn̄s ⁊c̄. Hec ē illa btitudo dn̄e ds nr̄ quā expe ctamus daturū te nobis. ꝓ q̄ tibi dn̄e ꝯtinue milita mus ꝓ q̄ moꝛtificamur tota die. vt ī tota vita viua

F mus. ꝓ cꝰ ꝑguſtatiōe grās tibi exoluimus

Gratis dans Membrum quintum. Hijciet capiti tuo augmēta grāꝝ Prouer bi. iiij. Diuiſiōes grāꝝ ſunt ⁊c̄. i. Coꝛ. xij. Deide regrādū ꝙ poſt tātas grās ſingl'ares adic⸗ cit nob adhuc āpliora augmēta grāꝝ dādo. ſ. gratiaſ gratis datas Qd grāde ē beneficiū Cōſidera ḡ circa iſtud ſequentia.

Quō. quāta dedit. fructꝰ hic reſpice q̄tos.

In ꝑmis ꝯſiderandū quō aut q̄liter hmōi dōa largi at̄ deꝰ Et hūc modū deſcribit nobis apl's. i. Coꝛ. xij. di. Unicuiq; āt dat̄ manifeſtatio ſpūs ad vtilitatez Ubi innuit̄ ꝙ ea deꝰ ꝓſtet ꝑmo ꝯīt ſine ꝑſonarū ac ceptiōe. q; vnicuiq;. ſcōo liberaliter ſine vēditiōe. q; dat̄. t̄tio euidēter ſn̄ ſil'atiōe. q; manifeſtatio ſpūs. q̄rᵒ vtilit̄ ſn̄ inoꝛdiatiōe q; ad vtilitatē Deīn̄ q̄tra ſint hmōi gr̄e gr̄is dare dōa vidēdū Et certe inūera repi⸗ ūtur Ab aplo tn̄ ſb duplici d'ria aſſignāt̄. nā. i. Coꝛ. xij. enūerat q̄ ꝯueniūt ꝑſōis Ad Ephe. iiij. enūerat q̄ eccl'iaſticis ſtatibꝫ ⁊ ſūt q̄ttuoꝛ. q; dedit alios q̄dez fieri apl'os. i. opꝰ miſteriale vt aiūt exercētes. alios ꝓ phetas. i. ſc̄pture explanatoꝛes. Alios vero euāgeli⸗ ſtas. alios paſtoꝛes Ad Eph. āt. xij. Nouenariū po⸗ nit hmōi grāꝝ. ſ. Sermo ſapie loq̄ndo de ꝯtēplatiō ne celeſtiū. Alij ſmo ſcie loq̄ndi d' actiōe t̄paliū. Dei de fides. grā ſanitatū. opatio ℣tutū. ꝓphetia. diſcre tio ſpūū: gn̄a liguaꝝ. īterp̄tatio ſmonū ⁊c̄. q̄ꝝ ſuf⸗ ficientia pulchra doctoꝛibꝫ aſſignat̄. q; oīa hec ꝯcur⸗ rūt ad h̄ vt hō alteri coopet̄ vt reducat̄ ad deū ⁊c̄. vn̄ ꝓ ſingul'his gratijs grē ſūt agēde q; l; n̄ oēs has ds ꝯtulerit ſingul': dedit tn̄ vt ſint in oībꝫ vt qd non hȝ q̄s in ſe. hēat vel in alijs ſm ꝙ apl's illic ait. deꝰ opa tur oīa in oībꝫ. Oīa em̄ haꝝ gratiaꝝ chariſmata ac ceperūt oēs fideles. ⁊ ſi nō ſingl'i in ſe: tn̄ in alijs ꝓꝑt vnitatē ⁊ cōtonē myſtici coꝛpis. l; ei diuidat ſpūs ſin gul' ꝓut vult. opat̄ tn̄ ⁊ oīa in oībꝫ vt dem̄ ē. Immo ⁊ iō regrādū ꝙ hmōi nō dederit tibi: q; foꝛſan mag ni lapſus ⁊ ſupbie ē occaſio forēt. Poſtrēo ꝯſidran⸗ dꝰ ē fructꝰ ex his ꝓueniēs ⁊ ꝓ eo regrādū Nā boꝝū q̄dā opant̄ ad ſalutē fideliū. reliq̄ ad ꝓꝑꝰ ſubiecti te coꝛatiōis cumulū ad ꝑfcōis ⁊ delcātiōis augm̄tū in materiā laud; ⁊ hōr; icremētū ⁊ oīȝ hōꝝ ſpūaliū cō⸗ plemētū. Pro his grās agētes dicāꝰ O dn̄e ds meꝰ dulcedo vite mee ⁊ lumē ocl'oꝝ meoꝝ bn̄fcōꝛ meꝰ ḡ tias ꝓ his oībꝫ ago. ⁊ te ꝓ his amare opto Uis ei vt diligā te. ſȝ q̄uō diligā te ⁊ q̄tū diligā te: q̄s ſū ego vt diligā te? ⁊ tn̄ diligā te dn̄e ℣tꝰ mea O dn̄e da amē te

Cuſtodiui te ne pec Aufert Hebꝝ. vi. care. Gen̄. xx. Cuſtodiuit illū ab īimic; ⁊ a ſe⸗ ductoꝛibꝫ tutauit illū Sap. x. Foꝛtitudo mea ⁊ laus mea d. ps. Et ne ſupioꝛa ſingulariū grāꝝ dōa amitte res a petis te ꝑſuauit ⁊ cuſtodiuit ⁊ ne caderes ī ten tationibꝫ roboꝛauit. Unde hic nota q; G

Cōſeruādo. tulit. robur ſanādo. leuādo

In ꝑmis circa h̄ bn̄ficiū ꝯſidra ꝙ a mlt; petis te cu ſtodiuit q̄ nō ꝯmiſiſti. 2ᵒ vt ea n̄ ꝯmitteres occaſiōȝ ſubtraxit ſepiēs vias tuas ſpinis. t̄tio te roboꝛauit dādo foꝛtitudinē reſiſtēdi. aut q̄rto affcōem ſanauit ꝙ te hmōi tēptari nō ꝑmiſit. aut certe. q̄nto lapſuȝ mox ſubleuauit ſupponēs manū ſuā. q̄ oīa mira ſūt ⁊ grādia bn̄ficia. vn̄ gr̄i eē dēmꝰ ⁊ dicere cū Augꝰ Do na tua ſūt deꝰ ꝙ pl'a petā nō commiſi Sicut enim in

multa peccā cecidi. ſic etiā in multo plꝰa niſi me cōſer
uaſſes cecidiſſem. Tribꝰ aūt mōis me meini a peccis
cōſeruatū. ſ. occaſionis ſubtractiōe. reſiſtēdi data ꝟ
tute affectiōis ſanitate. Multa em̄ in peccā cecidiſſeꝫ
ſi data eēt occaſio. Sed dei miſeratiōe nō me tal' o/
portunitas apphēdit. Et tu feciſti vt deeſſet. In
multa q̄ꝫ paulominꝰ cecidiſſeꝫ ḡuiter īpulſus violē/
tia tētatiōis. ſꝫ virtutē dediſti mihi dñe rex ꝟtutum
vt ſub me eēt appetitꝰ meꝰ. ꝛ ei quā ſentiebā cōcupi/
ſcentie mīme cōſentirē. Sed ꝛ a q̄buſdā peccis tā lō/
ge me fecit mīa tua dñe vt penitꝰ abomiarer ea. ꝛ ne
vlla q̄dē eoꝝ me tētatio moleſtaret. Et ſi tētari per
miſit: nō tn̄ oppⁱmi ſiuit Sed ocl'i dñi ſp̄ ſup̄ iuſtos
O gratie illi. Forte facit. Mēbꝝ. vij.

Diligētibꝰ deū oīa coopant̄ i bonū Rho. viij
Bonū mihi dñe ꝙ humiliaſti me. p̄s. Dein
de regraciandū ꝙ tā et ſi q̄nq̄ꝫ in tētatiōibus
dereliquit. ſi labi etiā grauiter dimiſit. ſi grāꝫ ꝟtutū
pfectūq̄ꝫ ſubtraxit. tn̄ totū ē in bonū ꝯuertit. ꝛ coo/
peratꝰ eſt ē in bonū. adeo ꝙ cū. p̄s. ḡtāter dicere po
teris Bonū mihi dñe ꝙ hūiliaſti me Nā hinc hec ſe
quūtur bona.

Hic hūilis. feruēs. doctꝰ. patiēs. timoroſus.

Nā p̄mo ex hm̄oi tuo lapſu oritur tibi ꝯgnitio ꝓprie
fragilitatꝭ. vn̄ ꝛ ꝯñter hūilitas ꝓcedit q̄ vileſcꝭ ē i o/
cul' tuis dicēs cū p̄s Ego āt i me ſcꝫ ad nihilū redactꝰ
ſū. ſcd̄o redderis feruētioꝛ ad deū orādū a q̄ ſolo vi/
des fortitudinē ē dādā ꝛ cuſtodiēdā. cū ſp̄ in adiuto/
riū clamās. ei q̄ꝫ ꝯfitēs cū ꝓpha. Dñs fortitudo mea
ꝛ c. m. t̄tio hic docerꝭ ꝛ expientiā ē acq̄ris. q̄ exꝭ ydo
neꝰ ad alijs in lapſu ſuccurrēdū Dic aplꝰs. ij. Coꝝ
ij. Bñdictꝰ inq̄t deꝰ ꝛ pr̄ dñi nr̄i ieſu xp̄i q̄ cōſolatur
nos i oī t̄bulatiōe nr̄a: vt poſſimꝰ ꝛ ipi ꝯſolari eos q̄
in oī p̄ſſura ſūt. Qui ei n̄ ē tētatꝰ qd̄ ſcit: q̄ nō ē paſſꝰ
ꝛ expꝛtꝰ quō ꝯſulet: q̄rto hic ꝓuenit vt nūq̄ꝫ pctōribꝰ
q̄buſlibet criminibꝰ ꝓlapſ̄ indignerꝭ. ſꝫ ex corde ꝯpa
tiarꝭ. iuxta illd̄ ſapiētꝭ Ex teipo ꝯgnoſces rē p̄rimi
tui recogitās quō ē tūc ſuccurri ꝛ ꝯpati voluiſti. q̄n
to in̄ etiā cuſtoditioꝛ redderis ad ſp̄ ſup̄ tui cuſtodiā
ſtandū ꝛ deū inuocādū ne i āpliora mala cadas. Vi/
des ergo q̄ꝫta hic ē ꝓueniūt Profitere igit̄ cū Augꝰ
ꝛ Ber. di. In mal' q̄ꝫ meis deū ſinglarē habui dilcō
rē q̄ ꝛ ſi labi p̄miſit. felicꝰ ſurgere fecit. oīa coopans
mihi i bonū Nā ꝛ iīmici ſūt iudices. Q̄ꝭ ſi hoſtes nr̄i
ꝓ nobis faciūt. quō nō oīa ſil' cū illis: Facit ꝓ nobis
hoſtis diabolꝰ q̄ ſuis tētationibꝰ nob̄ fabricat corōaſ
Facit ꝛ culpa ꝛ lapſus nr̄ ꝓ nob̄ tāta in nob̄ gignēs
bōa vt nulla nos p̄dat ferre mala Quiſq̄s em̄ pfcē
cognoſcit culpā. aut paꝝ ſentiet. aut ex toto nō ſenti
et corpis penaꝫ: nec reputabit laborē q̄ peccā nouerit
deleri p̄terita: futura caueri: Sic em̄ dauid ſcūs ꝯui/
tiantis hui nō reputat iniurias. mcōꝛ filij p̄ſequētis
ꝛ cogitād iniq̄tates ſuas O igit̄ felix culpa tāta āmi/
niſtrās bōa O q̄ꝫ feliciter cecidi q̄ poſt lapſuꝫ fortioꝛ
ꝛ felicꝰ reſurrexi ¶ Sed forte cauſaris aīa q̄ꝛ q̄ꝫtiam
ꝟtutū n̄ hēs. ſꝫ meliꝰ nouit ille q̄d tibi expediat q̄ꝫ tu
Et ob hoc ſi vis de eo bn̄ ſentire. totū qd̄ ab illo ē fit:
intellige bn̄ fieri Tal' ē ei dei aōꝛ in nob̄ nec q̄cq̄ꝫ hu
mana īfirmitas tolerat. ꝙ ip̄e q̄ꝫtū in ſua bōitate ē
ad bonūnr̄m̄ n̄ diſpōat. cū mag̃ opa fac̄ꝭ mioꝛdit ſub
limaris: cū grā ꝟtutū cares ꝛ vitioꝝ īpulſu ꝯcuterꝭ
meliꝰ in hūilitate ſolidarꝭ. Suauiꝰ em̄ redolꝫ d̄o hu
militas īfirma q̄ꝫ ꝟtus elata. Nihil igit̄ diſpoſitioni
diuine p̄iudicare audeas. ſed ſp̄ cū tioꝛe ꝛ reuerentia
ora deū vt quēadmodū ip̄e nouit tibi ſubueniat Si
q̄ mala adhuc in te remāſerint pie diluat ſi q̄ inchoa
ta ſunt bona. benigne pficiat. ꝛ ea te q̄ voluerit ad
ſe via p̄ducat Ordo Mēbrū octauū

Vos elegit dñs vt ſtetis corā eo ꝛ miſtretis ei.
ꝛ cremetis ei incēſuꝫ. ij. Paral'. xxix. Elegit
ab oī viuēte offerre ſacrificiū deo Ecci: xlv.
Diſpenſatio mihi credita ē. i. Coꝝ. ix. Poſt hec
ſup̄ oīa dona ſinglaria ſinglariter grati eē d̄emꝰ ꝙ p̄
ceteris elegit. ad ordīes ſacros ꝓmouit. dei ſacerdo/
tē effecit. ꝑpl'o p̄fecitꝛ diſpēſatorē miſterioꝝ dei idul
gētie: doctrīe: eucharīſtie ꝯſtituit O vere grādia bn̄fi
cia ꝛ mł'tis gratibꝰ dig̃: Nā ē dignꝰ officiū qd̄ inuēit
Cuiꝰ dignitas ex hijs patet

Sacratꝰ. bonꝰ. ecce potēs. en nōia. dignꝰ.

Primo pꝫ ex eo q̄ꝛ ad dei cultū ē ſepties ad minꝰ plꝰ
q̄ꝫ ſecl'aris ꝯſecratꝰ ꝛ vltra laicū ſeptē caracteres hꝫ
Si igit̄ venerat̄ eccl'ia vl' cemiteriū ſemel ꝯſecratū
q̄ꝫ dignꝰ ē ſacerdos. ſcd̄o q̄ꝛ vtiliſſimꝰ ē eccl'ie. vn̄ꝰ.
Vtil' ē terris defūctis ſtātibꝰ aſtris. Cogitꝫ q̄ſq̄ꝫ ſe/
cū q̄ꝫta bōa agat ſacerdos ſine q̄ nullꝰ fieret pfectus
xp̄ianꝰ aut xp̄i miſterijs īſ̄ciatꝰ. t̄tio q̄ꝛ ē potētiſſi/
mus claues eccl'ie tenēs ptātē hn̄s ligādi ꝛ ſoluendi
Inſup̄ ꝛ corpꝰ xp̄i ꝯficiēdi qd̄ nullꝰ p̄t āgeloꝝ. q̄rto
ex digitate nōim q̄bus denōiat̄ aut p̄ſignat̄ aut cō/
parat̄ Vocātur ei ſacerdotes q̄ſi ſacra dātes. docen/
tes: ad ſacra ducētes Itē clerici q̄ꝛ de ſorte dī. dicunt̄
vt Guilhel. pariſien. in ſuo ſacrāli ſcribit. Dapiferi ac
pincerne ſūmi regis: medici q̄ꝫ aiarū Iudices ꝑploꝝ
coopatores dei: recōſiliatores reoꝝ Dij int̄ hōies. an
geli ꝛ mediatores. Ꝑi excellentius genꝰ clem̄ regale
ſacerdotiū gēs ſcā ꝑpl's acq̄ſitiōis. Itē p̄figurat̄ per
abel iuſtū. noe ſacrificia offerētē. per melchiſedech ſa
cerdotē ſummū: moyſen ꝛ aarō. ꝛ ſcm̄ aploꝝ ꝟticem
petꝝ. ¶ Aſſilat̄ archāgelo gabrieli celeſti panim
p̄bo xp̄m ānūciāti. Marie ꝟgi ꝯcipiēti xp̄m ꝛ pariē
ti. q̄ꝛ quē illa ſemel. h̄ idies eccl'e q̄dāmō parit. Quin
to pꝫ q̄ꝛ oībꝰ eccl'e ſtatibꝰ i digitate ē p̄latꝰ adeo vt qui
dā dicat Precellit reges. papā. ꝯceos ſil' angl'os. co/
tidie creās ſe creātē. qd̄ nullꝰ niſi ſacerdos p̄t. Meri/
to igit̄ magne de h̄ bn̄ficio grē agēde Pro cꝰ declara
tiōe plura poſſēt adduci ſꝫ ſatius durimꝰ ſubticer̄ q̄ꝫ
īdigna ꝛ īſufficiētia dicere Legat̄ dyalogꝰ ſci io. chry
ſoſt. ꝛ baſilij Epl'a bern̄. ad ſacerdotē: Preceptoriuꝫ

nis vbi plura de dignitate ſacerdotū hñt: ⁊ gri p̱ ſin/
gła ſim⁹ ⁊ cū ābroſio dica⁹ O q̄s ẽ grās dicā: En ille
ego deſpect⁹ añ. iā pferoꝛ. iā añponoꝛ elcis Ille añ de
ſpect⁹ pctōꝛ hēo celeſtiū ſacrōꝝ venerāda ꝯſortia Iā
mēſe celeſtis honore ſuſcipioꝛ. xp̄ꝫ ꝯſecro ⁊ eo paſcoꝛ
Nō epulis meis pluuia vadaẽ ñ tre p̱t⁹ laboꝛaẽ. ñ ar/
boꝝ fruct⁹: xp̄s mihi cibꝫ ẽ xp̄s pot⁹. q̄ ⁊ me ꝯſtitu
R it diſpēſatorē miſterioꝝ ei⁹ O grās illi ſp̱.

De bñficio gubnatiōis Ca. ix.

Ego dñs docēs te vtilia ⁊ gu
bernās in via qua ābulaſti.
Yſ. xl. Poſt ſupioꝛa bñficia q̄ ſucce
dūt aut iuicē ꝯiūgūẽ. agēdū ē d̄ bñ
ficio gubnatiōis qd̄ ſp̱ꝯtinuaẽ. nā
ſi vel ad momētū gubnatiōis manū ſubtraheret in
nihilū ꝯcta rediret. Vñ valde regrāciādū ē ſup̱ bñficō
iſto. Circa qd̄ pmū grē agēde q̄ in eſſe hatten⁹ ꝯſua
uit ⁊ in tali nobili ⁊ bñ ēe de q̄ nē dicēdū

I Seruat Membꝝ pmum

Ut oībꝫ vitā ⁊ iſpiratioēꝫ Act. xvij. In ipo
viuim⁹ mouemur ⁊ ſum⁹ ibidē Primū ita
q̄ꝫ gubnatiōis bñficiū p̱ q̄ valde regrāciādū
eſt ꝯtinua eſt cōſeruatio in eſſe Et nobis eẽ in nihi
lum tenderem⁹ Vbi ꝯſidera ſequentia
Cōſeruat. creſcas. ſanus. letus. meritus nō
Prio q̄ ſp̱ in eſſe ꝯſeruat Nā ſine mānutenētia
ei⁹ in nihilū redigeremur ſic̄ ex nihilo ꝯditi ſumus.
Scdo q̄ icremētū ⁊ augmētū debitū ẽ ꝯceſſit. āmiſ
trās partẽ oīa ad hec reqſita. Tercio q̄ i tali ēe te ꝯ
ſeruauit ſcꝫ ſano leto recto ⁊ ꝯmodoſo q̄ pluribꝫ de
negata Et tñ hec oīa ꝯtulit ñ merito ſꝫ oībꝫ his idig
no q̄ etiā his dōis datorē ipugbat ſp̱. Pro tāto igiẽ
bñficio cū aug⁹ grās agam⁹ dicētes Miẽ ego ds me
us q̄tū teneoꝛ diligere te q̄tū dēo laudare te q̄ ſem
per ꝯſeruaſti me. Nā ſicut p̱ vbū tuū oīa creāẽ ⁊ p̱ v
bū tuū oīa ꝯſeruāẽ. ſine q̄ oīa ānihilāẽ. Sic̄ ei oīa p̱
ipm̄ fcā ſẽ ⁊ ſine ipō fcm̄ ē nihil. ſic p̱ ipm̄ oīa ꝯſuāẽ
q̄cūq̄ſẽ ſiue i celo ſiue i tra ſiue i mari ⁊ i oībꝫ abiſſis
Nec ps pti i lapide adheret. nec i aliq̄ creaẽaꝝ niſi qꝛ
p̱ vbū ꝯſueẽ p̱ qd̄ oīa fcā ſẽ. Adherēā q̄ ẽ vbū ſp̱ vt ꝯ
ſerues me ſp̱ qꝛ perco i me ſi fuero abſq̄ꝫ te. ⁊ nō fua
t⁹ a te q̄ feciſti me. Et ñ min⁹ ē bñficiū ꝯſeruare me
q̄ꝫ fuit creare me. Da ergo mihi ſp̱ laudare te q̄ vitā
motū ⁊ ōne largiris ⁊ in his ꝯſuas me O oīa laudēt
te pro me.

Preſeruat Membꝝ. ij.

M Omin⁹ cuſtodit te ab ōni malo. pſ̄. Cuſto
diuit q̄ſi pupillā ocłi ſui. deutro. xxxij. Dei
de regraciāduꝫ q̄ tā ſollicite te gubnauit q̄
ab inūeris picłis ⁊ mał te pſuauit ⁊ cuſtodiuit. q̄ po
terāt accidiſſe ẽ. Et loq̄mur h̄ de tpalibꝫ malis. qꝛ de
pſuatiōe a pctis ſupra actū ē: Ut āt h⁹ bñficij magi
tudiēꝫ dinoſcas opꝫ vt diligēter ꝯſideres q̄s quē q̄ꝫ/
to tpe q̄ꝫtope ⁊ a q̄ꝫtis pſeruauit malis. Certe d̄ ho
minē oī tpe cuſtodiēs itroitū ⁊ exitū tāta diligētia vt
pupillā ocłi quā ſeptē tūicis veſtiuit ⁊ ab oībꝫ q̄ poſ/
ſent accidere malis: Qꝛ in ſex tribulatiōibꝫ: i ſeptia ñ
tāget te malū: Et preſtim ab iſtis.
Demōibꝫ. moꝛbis. ab hoſte. malis. qꝫ periclis
Prio pſuauit q̄ ñ obſeſſus a dmōibꝫ queād modū
mlti. Scdo q̄ ñ oppleẽ⁹ icurabilibꝫ moꝛb. ſ. q̄ ñ lep̱
ſus eet⁹ ⁊c. tcio q̄ ñ occiſ⁹ ab hoſtibꝫ aut latrōibꝫ. etiā
iẽ picła i ſiluis. q̄rto q̄ ñ leſus pluribꝫ mał vt qd̄ ñ ig
ne exuſt⁹ q̄ ñ aq̄ ſubmerſus ⁊c: q̄nto ab inūeris te p̱
ſuauit picłis. q̄ tāceſi ſint inūera. enūerat tñ paul⁹
ij. coꝝ. xi. coꝝ octo gña Periclis fluminū ⁊c. Pro
q̄ꝝ ereptiōe q̄ liberatoꝛi ⁊ pſuatoꝛi igr⁹ fuerit. iſenſi
bilibꝫ ⁊ beſtijs igr̄ioꝛ ⁊ durioꝛ erit: d̄ q̄bꝫ legiẽ q̄ a p̱/
mis mał liberate ſp̱ grē fuerẽ. vt d̄ leōe hēi ihero. d̄ lee
na hēi macharij ⁊ alijs: Grati itaq̄ꝫ ſim⁹ ⁊cū ſapiēte
eccł. li. dño ꝯfiteamur dicētes Cōfitēboꝛ ẽ d. rex. ⁊c:
Vbi grās agit de ereptiōe młtoꝝ maloꝝ Et cū trib
puerꝫ d̄ camio ignis ereptꝫ ymnū dica⁹. Et cū diuo
aug⁹ regciādo ꝯfiteamur. Procedā adhuc itaq̄ꝫ mu/
n⁹ ei⁹ fuiſſe q̄ꝫ educat⁹ fui a pētibꝫ q̄ꝫ me dū puul⁹ ⁊ i/
potēs mei eēꝫ flāma ñ leſit. q̄ꝫ me aq̄ ñ abſoꝛbuit. q̄ꝫ
ñ verat⁹ a dēōne. q̄ꝫ a beſtijs ñ pcuſſ⁹ q̄ꝫ ñ pcipitio ne
cat⁹ ſꝫ a tātis picuł liberat⁹ ⁊ cuſtodit⁹ ⁊ ad ꝯgruāvſ
q̄ꝫ etatē i fide ei⁹ ⁊ bōa volūtate ſine his nutr⁹ Vere
dōa tua ſẽ hec dñe ds miōꝛdiẽ mihi a te idulta. q̄ꝫ me
iẽ picła media ſepe ꝯſtitutū clemēẽ eripuiſti. nec vn/
q̄ꝫ pctis meis q̄ min⁹ miſereris vici potuiſti. Vnde
mihi ſp̱ amād⁹ ⁊ laudād⁹ Nā ſi amarē q̄ me a moꝛb
aut periclis q̄ꝫbꝫ curaret. q̄ꝫto āgis te amare dēo. q̄
ne ⁊ hec mihi ꝯtigerēt pſuaſti O laudes tibi

Nutrit ⁊ veſtibꝫ oꝛnat Mēbꝝ. iij. iiij.

N Ut ⁊ victū ⁊ veſtitū. Deutro. x. Ocłi oīm i
te ſperāt dñe ⁊ tu das ill' eſcā. pſ̄. Tribue
eẽ victui necāria. puer. iij. Hñtes alimē
ta ⁊ q̄bꝫ tegamur his ꝯtēti ſim⁹. i. thio. vi. Deiñ g̃/
cie referēde p̱ āmiſtratiōe vict⁹ ⁊ veſtit⁹ Que ſingła/
tim pōi poſſēt ſꝫ ñ grādis ē trā ꝯſidratiōnū circa iſta
q̄re ꝯplectimur ea ſil' Et hec q̄rti ſint bñficij iacob pa
triarcha nouit. q̄ peregriāẽs i meſopotamiā dnō vo
tū vouit dicēs: Si dñs mecū fuerit i via q̄ ego ābulo
⁊ cuſtodierit me ⁊ dedit mihi panē ad edēdū ⁊ veſti
mētū q̄ operiar ⁊c. Erit mihi dñs i refugiū ⁊c. Et in
fra De vniuerſis q̄ dederis mihi decias ⁊ hoſtias pa
cificas offeram tibi: Ut igiẽ ⁊ tu hoc bñficiū noſcas:
Hec circa illud conſideres
Quāta dedit: varie: bona pueniūt: mala currūt
Prio ꝯſidera q̄ꝫ hñde ſp̱ ẽ āmiſtrauit ⁊ victū ⁊
veſtitū i copia nō tribuēs panē in menſura: nō vnā
tunicam ſed copiam: Primo igitur de victu ⁊
nutrimento conſidera iſta/
Paſcit multiplici: nec egis. peres: haut q̄ꝫ laboras
Primo q̄ꝫ varijs cibis te reficit Multi eẽ ſẽ q̄

ꝑter coīa victualia. nūq̄ȝ nō dico comederūt. ſed nec viderūt alia. neſciētes de ſalmōib⁹ ſturionib⁹ ⁊ cibis ceteris ꝑcioſis. Scđo nō inſtar plurium ex defectu cibi eguiſti. eſuriſti. neceſſitatem ſuſtinuiſti. Tercio ꝙ n̄ mēdicare op⁹ hūiſti qđ dira neceitas ē. Quarto ꝙ nō etiam tuis laborib⁹ ⁊ ſudorib⁹ hec tibi ꝯpare o ꝑtuerit ſed in alioꝝ laborem introiſti. ⁊ q̄ non ſeiāſti
D meſſuiſti. ⁊ oīa in ꝓmptu gratis de manu dn̄i ſuſcepiſti. Scđo de veſtitu videb ſequētia.

Contegit. exornat. varijs. honor. haut ibi frigus.

¶ Primo contegit nuditatem Scđo adornat ignominiam Tercio tam varijs veſtib⁹ ⁊ colorib⁹ veſtiuit. nūc eſtiualib⁹ nūc hyemalib⁹ Ita ꝙ plures veſtes in ꝑtica q̄ȝ multi paupes in toto. Quarto hinc tibi honor ⁊ nō ſpneris. Quinto excludis penam ⁊ frigus hyemis. ¶ Scđo ꝑncipaliter ꝯſidera varietatem huius beneficij ex ꝑmiſſis. Tercio q̄ta tibi ex hoꝝ amminiſtratione ꝓueniūt bona. Nam ex bono cibo es vegetatus. adauct⁹ ꝯfortat⁹ ⁊ melius ꝯplexionatus. Utilitates āt veſtitus habes ſupra qꝛ adornat. honorificat. ⁊c. ita ꝙ eras exemplū coram alijs reputatior ⁊ honoratior. ⁊c. Quarto vide q̄ta cuaſiſti mala ex hoꝝ collata copia. qꝛ nō eguiſti. ⁊c. que ſupra ſunt cōmemorata. Uide ergo q̄tas ei grās meri to debes. Uere ſi hic in hoꝝ ꝯſideratiōe durus ⁊ ingratus ꝑſtiteris. porcis merito ꝯparis. Hij em̄ tam etſi voraciter ſub ylice glandes vorāt. nō tn̄ ad eū q̄ eas excutit oculos leuāt. nec agnoſcūt nec gratias agunt. quare ipinguati ⁊ ingrati occidūt. Sic etiam accipiter ipinguat⁹ auolat. ⁊ gallina in auguſto rarius domum intrat. Ita etiam quos dn̄s magis paſcit. magis ſunt ingrati adeo ꝙ conqueratur yſaye ꝑmo. Filios enutriui ⁊ exaltaui ipſi autem ſpreuerunt me. Et in deutronomi. Impinguatus incraſſatus dilectus recalcitrauit. ¶ Non ſic oro ſimus. ſed bone terre plantis ⁊ arborib⁹ fructiferis ſimiles ſim⁹. que quo magis excoluntur eo naturaliter fructificant magis. Hinc cum Jacob ſuperiora illa verba ſepe ꝓfiteamur. ⁊ cum Auguſtino dicamus. Aperi mihi o clauis dauid qui aperis ⁊ nemo claudit illi cui tu aperis. Claudis ⁊ nemo aperit cui tu claudis Aperi mihi hoſtium luminis tui vt ingrediar ⁊ videam ⁊ cognoſcam ⁊ confitebor tibi in toto corde meo quia miſericordia tua magna eſt ſuper me qui paſcis me a iuuentute mea omnib⁹ bonis tuis. Hunc
P in q̄ȝ iutilē vermē ferētē petis nutrꝭ optīs dōis tuis ⁊c.

Neceſſe. Membꝝ. v.

Dominus regit me ⁊ nihil mihi deerit. Pſal. Domib⁹ vrīs neceſſaria ſumite. geneſis. xlij

Et non ſolum agende gratie ꝙ victum ⁊ veſtitū dedit. veꝝ etiam ꝓ ceteris ōnib⁹ que tibi neceſſaria fuerūt. q̄ tam liberaliter indulſit. Nō ſolum amminiſtrādo neceſſaria. quinetiā alia ꝯplura aut decētia aut iocūda. Ubi nota ꝙ

Plura. neceſſe dedit. dat commoda. congrua. leta.

¶ Primo ꝯſidera ꝙ preter victum ⁊ veſtitum dedit ⁊ alia q̄ꝯplura tuo vſui neceſſaria. Ut domū ad inhabitandum. lectum ad q̄eſcendū. ceteraq̄ȝ vtenſilia in omnem neceſſarium vſum. Scđo ꝙ n̄ ſolum amminiſtrauit tibi neceſſaria. ſed ⁊ ſuperaddidit ꝑmo commoda. ſcđo cōgrua aut apta. Tercio ꝙ leta. Neceſſarium autem vt Hugo ait vnicuiq̄ȝ rei eſt q̄ minus ipſa commode ſubſiſtere n̄ poteſt. Utpote in victu homis panis ⁊ aqua. In veſtitu lanea ſiue pellicia aut quelibet huiuſmodi indumenta. ¶ Commodum vero eſt ꝙ licet aliquādo delectet amplius. ſine ipſo tamē vita duci poteſt. vtpote in victu hōis poculum vini ⁊ eſus carniū. In veſtitu biſſus ⁊ ſericum. ⁊ quodlibet aliud mollius indumētum. Aptū aut ꝯgruum eſt ꝙ licet vtētib⁹ nō proſit tamē ꝯducit ad vtēdum. quales ſunt picture colorum ⁊ hmōi. Gratum eſt quod ad vſum abile nō eſt ⁊ tamē ad ſpectādum eſt delectabile. Qualia ſunt fortaſſis q̄dam herbarum gn̄a ⁊ beſtiarum ⁊ volucrum quoq̄ȝ ⁊ piſcium. ⁊ ſimilia. ¶ Attende ergo q̄ȝ te diligat q̄ tāta tibi ſemꝑ impēdere voluit. O q̄ȝ larga eſt munificentia creatoris. O q̄ȝ munifica largitas gubernatoris: Si ſola neceſſaria tribueret bonitas quidem cēt ſȝ diues nō eſſet. Cum vero neceſſarijs etiam cōmoda adiūgit. diuitias ſue bōitatis oſtēdit. Cum autē commoda cōgruis ſupaddita cumulātur habūdātia bōitatis ei⁹ demōſtrat. Sed dum poſtremo ꝯgruis etiam grata adijcit. qđ aliud q̄ȝ ſupabūdātes diuicias bōitatis ſue facit ¶ Eya igitur o anima pro ſingulis eſto grata. ⁊ cum pſalte regis iſrael nobili illo ꝓpheta gracias agens ingenue profiterē ⁊ pſalle: Dn̄s regit me ⁊ nihil mihi deerit:

Regit Membꝝ ſextū:

Regem ſeculorum exaltate in operibus veſtris. Thobie xiij R

Tu aūt domiātor domine cum trāquillitate iudicas ⁊ cum magna reuerentia diſponis nos Sapie xij: Omnia tua mea ſūt: Luce: xv: Deinde regraciari debemus nō ſolū ꝙ nos cum tāta ſollicitudine gubernat: verum etiam ꝙ cetera ōnia ꝑꝑ nos regit ⁊ gubernat ⁊ in noſtrum vſū diſponit ⁊ ꝯſeruat Quod grāde eſt bn̄ficiū ꝙ tanta ⁊ talia noſtri cauſa gubernat: Sȝ:

Condita ſeruat. tempora mutat. cuncta. miniſtrat.

Hic in primũ regrãdũ ꝙ ea que cõdiderat etiã nob
in peccatũ lapſis ad vſum nr̃m cõſeruat. regit ⁊ gu/
bernat. Et inde prouidet fruct⁹ ⁊ alia producit. Se/
cũdo ꝙ tp̃a ⁊ tp̃m viciſſitudies tã delcãbiliter imu/
tat. ⁊ ꝙ oĩa hec in bonũ nr̃m ⁊ vſũ ãminiſtrat. O
quantũ eſt toti⁹ vniuerſi gubernationis bonũ ꝙ tã
ta tã magna ⁊ multa tã ordinatiſſime diſpõit. Q̄z
itẽ ſic tp̃a imutat. Quis eñ ſatis mirari pt̃ q̄z mira
rõne ⁊ ſtupenda bonitate ꝓuidẽtia diuina curſ⁹ tẽ/
porũ diſtinguit. Ecce poſt noctẽ venit dies vt torpẽ
tes in ocio laboris exerceat. Poſt diẽ ſeq̄tur nox vt
feſſos ad refocillandũ q̄es excipiat. vt in hymno dici
tur ambroſiano Nõ ſemꝑ dies. nõ ſemꝑ nox: nõ ſem
per equales dies ⁊ noctes. ne vel imoderat⁹ labor de/
bilitatos frãgat vel quies cõtinuata naturã inficiat.
vel idẽptitas ꝑpetua aĩo tediũ gignat Itẽ quẽadmo
dũ dierꝝ viciſſitudo ⁊ noctiũ aĩantia renouat. ita q̄t/
tuor tp̃a anni ordine ſibi ſuccedẽtia toti⁹ mũdi ſpẽz
imutant: Nã per tẽporẽ veris quaſi quadã innoua/
tione mũdus naſcitur. Deinde ꝑ feruorẽ eſtatis q̄ſi
in iuuẽtute roboratur. poſt autũpno ſupueniẽte ad
maturitatẽ ꝯſcendit. poſtremo ſuccedẽte hyeme in
defectũ vergit. In quo hoc nimiũ eſt mirabile ꝙ ita
ordinẽ ſemper ſeruat. Uere dñe ordinatiõe tua per
ſeuerat tp̃s ⁊ dies: Sed hoc poſtremo mirãduꝫ tue
bonitatis eſt indiciũ ꝙ creatura tua tuũ ſeruet ĩ mi/
hi miniſtrando impiũ. lꝫ ipe tibi creatori meo meuꝫ
denegarim obſequiũ. Cõtemno creatorẽ ⁊ tuis vtor
creaturis. deſpicio te dñm ⁊ ð tua creatura erigo ob
ſequiũ Et cũ mihi cuncta ꝑ te deſeruiãt ſol⁹ ego nõ
ſeruio tibi. Certe recte video domine. recte in me et
mihi ſiles inuehitur tu⁹ Chry. di. His inquies o hõ
delinq̄s. ⁊ geminũ ac duplex crimẽ incurris. dũ nec
pro cõditione vt ſeru⁹ obſequeris. nec pro creaturaꝝ
famulatu dño famularis Tibi in die celũ lucis ſplẽ
dore veſtitur ⁊ ſolis fulgoribꝫ decoratur In nocte
clariſſime lune ſpeculo ⁊ aſtroꝝ fulgore vario pol⁹
ipe luſtratur. Tp̃a accepta alternis vicibꝫ imutanꝭ.
frondeſcunt ſilue. amenãtur cãpi. prata vireſcũt. aĩ/
mantia cũcta diuerſ vſibꝫ procreata edũt fet⁹. parẽt
impio. obſequia ſeruãt. ſcatent fontes. amnes fluũt
inſtitutis termis maria coherceꝭ. Gaudet poſt hye
mẽ verna tẽperies. eſtatis flagrantia decoq̄t meſſes
autũnitas temulẽta ſuas exhibet vbertates. hyeme
maritanꝭ imbribus terre Suis inſtitutis cũcta deſ
uiunt. ſolus hõ deo nõ ſeruit. Parent cũcta rebelli.
obtp̃ant procaci. deſeruiũt cõtemtori. para inſurge
re in vindictã niſi pietas prohibeat moderatoris
Corrigat ergo te o ingrate dilatatio differentis ne cẽ
ſura puniat iudicis. Facile eñ obſequio tuo facies
deũ ꝓpitiũ. ſi cõuerſus mutaueris vitiũ Dic ergo cuꝫ
p̃s. Quid retribuã dño pro oĩbus Tanta eñ ſũt dei
beneficia ꝙ nulla poterint eẽ obſequia ꝯdigna Non
eñ nũerum hñt nec terminũ ſupant cogitatiões En

ſuum. ⁊ innũera multitudo donorũ vincit volubili/
tatẽ verboꝝ. Nec ſi totũ vite temp⁹ oĩs obſeq̄a oc/
cupent. laudes teneãt: grãꝝ actiões inſiſtãt. poteris
penſare q̄d debes. Quare dãda eſt opa vt totis viri/
bus deuotio mẽtis in diuinas extẽdaꝭ obſeq̄a. ⁊ lau/
dũ glãs os noſtrũ ꝑ oẽ tp̃s frequẽtare cogaꝭ. vt non
equas reddam⁹. q̄d ĩpoſſibile fcũ ẽ grãs. ſꝫ vt ei qui
nũq̄z deſiſtit bñfacere ſꝑ grãs agam⁹. vt ſicut nulla
ẽ hora vel pũct⁹ q̄ gubernatoris bñficio nõ fruiꝭ. ſic
nullũ pretereat momentũ quo grat⁹ nõ exiſtas

¶ Aduerſa. ¶ Membrũ ſeptimũ

Ipſe caſtigauit nos ꝓpter iniq̄tates nr̃as et
ipe ſaluabit nos ꝓpter miam ſuã. Thob. xiij
Aſpicite ergo q̄ fecit vobiſcũ ⁊ cum timore ⁊
tremore cõfitemini illi Tho. xiij. Malũ de⁹ cõuertit
mihi in bonũ Geñ. Inſuꝑ grati eſſe debem⁹ ꝙ non
ſolũ mõis dictis ꝑ ꝓſpera. ſ. te gubernauit. ſed etiã
aduerſa q̄dam ⁊ ſiniſtra mala pene in rebꝫ ⁊ corpe ĩ
miſit. vt ſic validi⁹ nos ſibi attraheret. Q̄d eſt vnum
grãde bñficiũ ꝙ ſapia pris ipa ꝑ cũctis elegit. ⁊ vti
le nimis plurima cauſans bõa. ⁊ inter cetera iſta

Uiuificat. purgat. luſtrat bõa pl̄ima tert⁹

Tribulatio eñ tp̃alis. vel infirmitas corpal'. Prio
interiorẽ hõiem viuificat. Iuxta illud. p̃s. Si ambu
lauero in medio tribulatiõis viuificat me. ibi Gre.
Mens interi⁹ viuificaꝭ ex vulnere q̄ mortua iacebat
ex crimine Secũdo aĩam ab oĩ cõtagione purificat
Tho. iij. In tp̃e tribulatiõis peccatã dimitti hiis q̄ iuo/
cant te. Eſt ei aduerſitas velut aq̄ expiatiõis. aut ig
nis cõflatiõis: fornax purgatiõis. Nã ⁊ teſte Auguſ.
Q̄d lima ferro: fornax auro. flagellũ grano. hoc facit
tribulatio viro iuſto. Et meli⁹ eſt ardere flãmis feb/
rium q̄z eſtu vitioꝝ. Sꝑ ita q̄z patiẽs dicat illꝭ Mich
vij. Irã dñi portabo. q̄z peccaui ei. Tertio excitateꝫ
illuminat quẽadmodũ ꝓſpitas excecat. Illuſtrat ãt
ad cognoſcendũ ſuã nullitatẽ. pcci vilitatẽ. pene de/
bite grauitatẽ. mũdi ⁊ mũdialiũ vanitatẽ. vite bre/
uitatẽ. mortis vicinitatẽ. diue mie bonitatẽ. ⁊ iuſti/
cie eius ſeueritatẽ. Propter q̄ gratias agit. Hiere.
xxxi. di. Caſtigaſti me dñe ⁊ erudit⁹ ſũ. q̄ſi iuuẽcl's in
domit⁹. Hinc Prouer: xxix. Uirga atq̄z correctio
tribuit ſapiam. Quarto ꝯfert ⁊ alia innũera bona. q̄
varij aſſignãt varia ⁊ nobis ſunt ꝓſ⁹ inumerabilia
ita ſunt ⁊ nũero ⁊ merita excedẽtia. Si eñ aliquod
aliud bonũ meli⁹ deus hũiſſet hoc dilecto filio ſuo
vtiq̄z ipendiſſet. Sed ipm fecit virũ doloꝝ non ha/
bens q̄d meli⁹ daret. Nã per aduerſa de⁹ delinquen/
tes caſtigat. vt dꝛ Tho. xiij. negligẽtes ad bonũ iſti
gat. Tribulatio eñ paciam opaꝭ. Reos ſibi cõſili/
at. vt dꝛ yſ. vi. In indignatione mea pcuſſi te. ⁊ ĩ re
cõſiliatiõe mea miſert⁹ ſum tui. Arrogãtes hũiliat.
vt paulũ ꝑ ſtimulũ. hinc Job. vi. Sagitte dñi ĩ me
ſunt quaꝝ indignatio ebibit ſpũm meũ. In tribu/

latione fortificat Hebre.xi. Cõualuerũt de infirmitate fortes facti ſũt in bello Hoiez examinat Thob xij. Quia accept⁹ eras deo neccẽ fuit vt ꝓbaret te tẽptatio in bonũ exercitat. ps. Tribulationẽ ⁊ dolorẽ inueni et nomẽ dñi inuocaui Jtẽ ad glãz ꝑducit Sti enĩ q̃ ꝑſecutionẽ paciũt̃ qm̃ ipoꝝ ẽ regnũ celoꝝ ¶ Poſtremo de electione hoiez ẽtificat Multe enĩ ſunt tribulationes iuſtoꝝ Oẽs enĩ vt dr̃ Judith .viij. q̃tq̃t placuerũt deo ꝑ mltas tribulationes tranſierũt fideles ⁊ Hebre.xij. Quẽ diligit dñs caſtigat. Magna. igit̃ ſũt bona aduerſitatũ ꝙ̃ talis q̃ iuxta cryſoſt. ad ſũma lucra deducũt. adeo ꝙ neq̃ ſi ꝑ vnãquãq̃ diem moreremur ꝓ illo q̃ tanta ꝑſtat bona retribueremus qd̃ dignum eſt. Agite g̃ ſuꝑ tãtis bonis cũ Job ſp̃ gratiſim⁹ ⁊ õe gaudium exiſtimem⁹ cũ in varias tribulationes inciderim⁹. ⁊ dicamus Sit nomẽ dñi bñdictũ et cũ thobia corã oĩbus ſp̃ ei ꝯfiteamur

¶ Aſtat membꝝ octauum

Aſtitit a dextris paupis. ps. Jn fraude circũuenientiũ affuit illi Sap. x. Si deſcẽdero ad infernũ ades. ps. Poſtremo in hoc beneficio gubernatiõis deo regratiari vel marie ĩ eo debem⁹ ꝙ tã ſollicit⁹ nr̃e gubernatiõi ſp̃ intẽdit: ita vt nec ad momentũ nos dereliquit. ſꝫ quaſi oĩm oblit⁹ nobis ſemꝑ intendit ⁊ a paupis dextris aſtitit ſemper. Ubi hec cõſidera

Sollicit⁹. ſp̃. vel vbiq̃. vidẽs. iuuat ⁊ noſ

Primo ẽ ꝙ tã ſollicite q̃ſi ceteroꝝ oblit⁹ intẽdit Nã licet oĩbus intendat. nõ tñ min⁹ tibi. Jpe enĩ ẽ act⁹ pur⁹. ſp̃ ad oĩa eque ſe hñs Scdo ꝙ nũq̃ te derelĩqt ſed oĩ tp̃e tibi aſtat in proſpis ⁊ aduerſ: die ac nocte inuigilans tibi. Tertio ꝙ vbiq̃ etiã in mal' nõ te ꝑ, ſus dereliquit: Quarto ꝙ ꝑpetua cõſideratiõe tua aſpicit q̃ſi inde ei aliquid ꝓuenire poſſet. Quinto ꝙ cooperatur indiuidu⁹ ⁊ adiutor in oĩbus ſp̃ aſſiſtit. ſñ quo poteris nihil De q̃bꝫ oĩbꝫ grati valde eſſe debẽ⁹ ⁊ cũ Aug⁹. dicere. O aĩa mea cogita ⁊ in hoc ꝑpẽde: q̃rum a deo tuo diligeris. c⁹ bñficiũ nunq̃ tibi defuiſſe cognoſcis. Hic certe mihi videt̃ cũ ei⁹ miſerationes circa me attẽdo. ꝙ ſi fas eſt dicere nihil aliđ agit de⁹ niſi vt mee ſaluti ꝓuideat. ⁊ ita totũ ad cuſtodiã meã occupatũ video q̃ſi oĩm oblit⁹ ſit ⁊ mihi ſoli vacare velit. Sp̃ pñtem mihi ſe exhibet de⁹ ſp̃ paratũ offert. quocũq̃ me verto me nõ deſerit. vbicũq̃ fuero nõ recedit. q̃cquid egero ꝑiter aſſiſtit. ⁊ tandẽ cũctis actiõibꝫ meis ꝑpetuus inſpector. Et quantũ ad bonitatẽ ſuã ꝑtinet q̃ſi indiuidu⁹ pator inſiſtit O q̃ta ⁊ qualia ſunt iſta dñe de⁹: ꝙ tant⁹ talis mihi ſemper ſic intẽdas. oculis illis q̃ lucidiores ſunt ſuꝑ ſolẽ quibꝫ oẽs vias hõis circũſpicis. ⁊ ſemꝑ cõtemplaris bonos ⁊ malos Nũ enĩ cũctis ꝑſideas. ſingula iples. totus ſp̃ vbiq̃ pñs cũctoꝝ curã agis que creaſti. q̃a nihil eorum odiſti q̃ feciſti Sic greſſus meos cõſideras. ⁊ die noctuq̃ ſuꝑ cuſtodiã meã vigilas: oẽs ſcitas meas diligẽter notas ſpeclator ꝑpetu⁹. veluti ſi totius creatẽ tue celi ⁊ terre oblit⁹ tñ me ꝯſideres. ⁊ nihil ſit tibi cure de alijs. Neq̃ enĩ creſcit lux icommutabilis viſiõis tue ſi tñ vnũ aſpiciat. neq̃ minuitur ſi innũera videat ⁊ diuerſa. q̃ ſicut vnũ totuz ſil' ꝑfecte cõſideras. ſic ſingula quelibꝫ ⁊ diuerſa ꝑfecte ſimul totaq̃ tot⁹ cõſpicit viſus tu⁹ Sꝫ ſic oĩa ſicut vnũ ſic vnũ ſic ſingula. tot⁹ ſil' ſine diuiſione l' ꝯmutatione vel diminutiõe cõſideras. Jtaq̃ tot⁹ tu toto tp̃e ſñ tp̃e totũ me ſil': ſpq̃ cõſideras. ac ſi nihil aliud cõſiderare hẽas: Sic ergo ego ſuꝑ cuſtodiã meaz ſtabo. ſicut ſi oĩm oblitus ſis ⁊ mihi ſoli intẽdere vel' Semꝑ q̃ꝑpe te vbiq̃ pñtẽ exhibes. ſp̃ te ꝑatũ offers ſi me ꝑatũ inueneris. Quocũq̃ iero tu dñe nõ me deſeris niſi ego prior te deſerã: vbicũq̃ fuero nõ recediſ qm̃ vbiq̃ es vt quocũq̃ iero inueniã te ꝑ quẽ poſſiz eẽ ⁊ nõ peream ſine te. cũ ſine te eẽ nõ poſſim. Fateor equidẽ ꝙ q̃cquid facio añ te facio. ⁊ illud q̃cq̃d eſt qd̃ facio. meli⁹ tu vides q̃z ego q̃ facio Quicq̃d enim ſp̃ opor tu ſp̃ pñs ꝑiter aſſiſtis vtpote ꝑpetu⁹ inſpector cogitationũ. intentionũ. delectationũꝫ oĩm operationũ meaꝝ: Dñe añ te oẽ deſideriũ meũ. añ te oĩs cogitatio mea: Tu vides vñ veniat ſpũs vbi ſit: ⁊ q̃ vadat q̃ tu es ſpũs oĩm ſpũum põderator Et vtruz radix dulcis ſit aut amara. de qua foris emittuntur pulchra folia. tu iudex intern⁹ melius noſti ⁊ medullas etiã radicũ ſubtilius ꝑſcrutaris. Ad qđ tendo cũ opor q̃cquid cogito ⁊ in quocũq̃ delector tu vides. ſignas attente ⁊ notas ⁊ ſcribis in libro tuo. vt ſcđm hec poſtea reddas mihi ꝓ bono ꝑmia. ꝓ malo ſupplicia. Jn oĩbꝫ magis attendẽs finẽ intẽtiõis q̃z actum operationis. Nũ igit̃ hec diligẽter cõſidero dñe ds terribilis ⁊ fortis timore ꝑiter ⁊ ingenti rubore ꝯfũdor qm̃ magna nobis indicta eſt neceſſitas rcẽ viuendi: q̃ oĩa facimus ante oculos iudicis cuncta cernẽtis. Sed ⁊ imenſas tibi grãs ago q̃ ſic me diligis ꝙ ſemper aſtas a dextris pauperis.

¶ De beneficio glorificationis Caplm.x.

Benedic aĩa mea dñm. ⁊ oĩa: Bñdic anima mea dñm ⁊ noli ⁊c. Qui coroñat te in mĩa ⁊ miſeratiõibus. Qui replet in bonis deſideriũ tuũ. ps. Quicquid volueris dabo. Numeri.xx. Poſt ſex beneficia ꝑmiſſa ſeptẽ bñficiũ. ſ. ꝓmiſſe glificatiõis nõ ẽ minoribꝫ gratibꝫ dignũ. Qđ licet nondũ ſit exhibitũ: ſpe tñ certa illud fixũ tenem⁹. ⁊ a veritate q̃ nõ fallit ẽ promiſſuz. Cui⁹ pũctula h̃ nõ ꝓſequimur qm̃ infra in Roſario de regno celoꝝ ſatis tãgũtur Et ex gloſula interliniari q̃d ſibi velint intelligunt̃: Ne tñ quoſdã ſua deuotiõe hic priuemus Nudos verſus hoꝝ pũctoꝝ ãnotabim⁹ q̃ꝝ ꝓſecutionẽ q̃ volet Jnfra ĩ regiõe celeſti requirat.

De ſupra ci rep 2° oblectatio i tertio cōſpectus vir/
mittit nobis ↄ ↄtēplatiōe hu gince matris
ſpēūs bt̄iſſie t̄nitatꝫ māitatꝫ xp̄i.

In trinū. chriſtum. matrem

q̄rto cōgratulatio Poſtrēo exultatio de con
beatoꝝ ſpirituum tēplatiōe alioꝝ ſupioꝝ ſctōꝝ

miſſos. quoꝙ ſanctos

De iutra aūt gau ſcd̄o d̄ theſauro tertio de ornatu
debim⁹ de celeſtis rū nob̄ repoſito loci z ↄſorcij atꝫ
ↄſortij q̄litate rū ieſtiabilitate rei amēitate ois

Conſors. theſaurus. ornatus.

q̄rto de ↄuictu appatu z Poſtrēo de miſtri nobis
eſcarū lautitate ſeruientis hilaritate

et eſca miniſter.

Ab intra āt rep̄mit ſcd̄o tres do tertio perfectio vi
tit aurea p̄mij ſubal' tes anime rium anime.

Aurea. tres. vires.

q̄rto ſeptē ptes q̄nto ex ↄtēpla Poſtrēo gaudbit
btitudinis ex p tiōe tantorū p̄/ ab itra de oīꝫ d̄ſid
te anime miorum rioꝝ adipletiōe q̄c
quid volet erit

ſeptem. tot premia. quicquid.

Ab extra q̄ꝫ vndi ſcd̄o ex trib⁹ au tertio ex fructibus
q̄ rep̄miſſa ſunt reolis. nō tū ↄ cuiꝗ pro ſuo ſta
gaudia vtpote ex ferendis oib⁹ tu dandis.
q̄tuor corꝑis dotib⁹

Dotes. aureole. fructus.

q̄rto ex actuatiōe exṫioris ſē q̄nto ex ſeptē ptib⁹ cor
ſus q̄ tē mirabl'r ē ꝑficiend⁹ porce beatitudis.

ſenſus. bona ſeptem

De ſubt⁹ q̄ꝫ erūt gau ſcd̄o de cua tertio de hoſtib⁹ ō
dia. p̄mo ex ↄtēplati ſis mūdi pe nib⁹ triūphatꝫ vt
one celeſtis motus ricul' z mi pura carne mōo
ſerijs demonib⁹

Sub celi. mūdus. ſub z hoſtis

q̄rto de penis ifernali q̄nto de vitatꝫ petis ſecurita
b⁹ euaſ' z p dieb⁹ mal' te nō peccandi amplius:

pena reatus

Vbiꝗ q̄ꝫ gaude ſcd̄o p̄pē corū tertio pp̄ter gaudioꝝ
būt pp̄ gaudioꝝ dē magitudiēꝫ pmanētiā z eēnita/
multiplicitatē z imēſitatē q̄ mlta (tem.
illoꝝ ſt aggrauātia

Plurima grandia. ſunt remanētia.

q̄rto p̄pter corūdē ſin Poſtrēo p̄pē gaudioꝝ illoruꝫ
gularē nouitatē z no p̄eminētiā z ſublimitatē Aū i
uam ſingularitateꝫ infinitū p̄ſter corꝑalē delcātio
nē ſpiritualis

ſingula. preſtant

Prę oib⁹ q̄ꝫ gaudijs gau/ ſcd̄o dele tertio oblectat
debūt q̄ dira z celeſtis de ctat itenſi generalius et
lectatio afficit intimi⁹ us z acuti⁹ vniuerſalius

Intimus. intēſus. generalis

q̄rto afficit cōmuni⁹ q̄ nō Poſtrēo oblectat' his ai
ipedit' ab admixtiōe alte ma pmanēti⁹ q̄ nō tran
ri⁹ ↄſolatiōis oia ↄplectit' ſitorijs. ſꝫ i eternū pma
ſimul. nētibus

et inſimul eius

Poſtrēo rep ſcd̄o ex rō tertio hrē fa q̄rto cupiunt
miſſa nob̄ ē d̄ nali vi vi mā z hōrē diuitias hrē. ibi
ſiderioꝝ oim tā bn̄ rge z ill' faciet dn̄t oia bona
adipletio que re z ſꝫ ꝟ de⁹ nomē ꝑit venire.
potiſſim̄ ſunt tutē viuere eternum
vij. iſta vt pote
vt ex itellcūali ſcire

Scire regent. famam. diues.

q̄nto cupim⁹ ſexto delcātiōes poſtrēo cupiūt pp̄e
maloꝝ carēti tenere z oē bo/ tuū z imortale eſſe
aꝫ c⁹ ibi acci/ nū z ibi abūdan ibi ſēpitnitatē glie
pie⁹ ſecuritatē tia bōꝝ ꝑfruemur accipiēt q̄ nūq̄ po
terit defraudari. Et ſic i oi/
bus iplet' deſideriū iuſtorum

caret. z tenet. eſſe

Hoꝝ plenior vtcūꝗ deductio ē infra in regiōe cele
ſti. ¶ Nam z tale z tm̄ ē iſtud glorificationis bn̄ficiū
ꝙ excedat oēm mētis cōceptum. volubile verbum pē
nalem fructū. Nō em̄ nec mīma p̄miſſi regni glia pt
etiam a velociſſimo ſcriba pēna cōſcribi. Nō. (quod
factu facilius) a q̄uis q̄tumlibet etiā lati z viuacis in
tellectus fuerit mēte cōcipi Quomodo ergo poterit
hui⁹ beneficij altitudo a nobis balbis elinguib⁹ ſte/
rilibus ↄſcribi. Cōſulti⁹ itaꝗ puto agem⁹ ſi digituꝫ
ori ſuppoſuerim⁹. z Hierony. btiſſimi ↄſiliū quod
diuo Auguſtino de hac gloria ſciſcitari volēti dedit
cōpleri fuerimus Qui ita glificat⁹ Aug⁹ apparēs ai
ebat Auguſt. auguſti. quid queris. putas ne breui
imittere vaſculo mare totū. breui includere pugillo
terrarū orbē. celū firmare ne vſitatos exerceat mot⁹
Que oculus nullus hōim videre potuit tu⁹ videbit?
zc. vt infra de regno folio ¶ Et in fine ſubnectit
Diſcurre inq̄t adhuc breue tpis ſpaciū ipoſſibilia fa
cere ne coneris donec tu⁹ ipleatur vite curſus Hic n̄
queras q̄ nō alibi niſi quo tam feliciter ꝓpero inueni
ri poſſunt. Sed hic ſatage talia exercere opa. vt p⁹/
modū ibi q̄ hic aliqualiter intelligere cupis totaliter
habeas ineternū. Notate verba z agite ſm ea. Sic
viuam⁹ vt ea digni ſim⁹. orem⁹ vt accipiam⁹ grati ſi
mus p promiſſis tantis bonis Niſi enim grati fueri
mus de p̄miſſis indigni erim⁹ frui rebus. Frēs ita/
q̄ ſp agamus z cū Aug⁹ dicamus Valde diligen/
dus eſt de⁹ in donis p̄miſſis q̄ dedit: ſed multo āpli⁹

ī ꝓmiſſis qꝛ mł'to maioꝛa ꝓmiſit Promiſit ei nob̄ a
laboꝛe q̄etem. a ſuitute libertatē ꝫ a timoꝛe ſecurita
tem a meroꝛe ꝯſolationem. a moꝛte reſurrectionē ꝫ
Et in reſurrectione plenū gaudiū ꝫ. ſummū ꝛ indefi/
ciens gaudiū Deinde ꝓmiſit nobis ſeip̄m q̄ppe iura
uit patribꝫ datuꝝ ſe nobis qui ē omne ꝛ totū bonū ꝫ
Quod qui acceperit habūdantia omniū bonoꝝ ꝑ/
fruet̄ ꝛ quicquid voluerit illi fiet Exitem⁹ igit̄ ꝛ di/
uertam⁹ totū intellectū nr̄m̄ in q̄ꝫtū de⁹ donauerit ꝛ
cogitem⁹ quale ꝛ q̄ꝫtum electoꝝ ſit vnicū ꝛ ſingula/
re gaudiū Iſtud ſcꝫ vnū ꝛ ſummū bonum qḋ eſt oē
bonū illud vnū ꝛ neceſſariū ꝛc̄ De hoc bono agit̄ in/
fra O igit̄ q̄ hoc bono fruet̄ quid erit illi ꝛ quid illi
nō erit Certe quicquid voluerit erit ꝛ quicquid nolit
nō erit Cur ḡ ꝑ multa vagamur amem⁹ hoc vnū bo
nū ī quo ſunt omnia bona ꝛ ſufficit Deſiderem⁹ ſim
plex bonū qḋ eſt oē bonum ꝛ ſatis eſt Bona ḡ ꝓmiſ
ſa vt ſunt nullus dicere cogitare vł' intelligere p̄t car
ne veſtit⁹. multo em̄ maioꝛa ſunt ꝛ melioꝛa q̄ꝫ intel
ligimus aut cogitamus Regnū nāqꝫ dei omni fama
mai⁹ eſt. omni laude melius. omni ſciā innumerabi
lius. omni gloꝛia putat̄ ꝛ eſt excellētius Nolumus
hic enumerare ob cauſas dictas huius regni bona ſꝫ
ad ea aſpirare cū Aug⁹. ꝛ dicere Quēadmodū deſide
rat ceruus ad fō. a. Sitiuit aīa mea ꝛc̄ O fons vite
vena aquaꝝ viuētiū ꝫ qn̄ veniā ad aquas dulcedinis
tue O qn̄ veniam ꝛ apparebo ante faciem tuā. Pu/
tas ne videbo diem illā ꝫ diē iocūditatis ꝛ leticie. diē ꝫ
quā fecit dn̄s vt exultem⁹ ꝛ letemur in ea O dies pre
clara neſciens veſp̄m non habēs occaſum. in qua au
diā ꝫ vocē laudis tue. vocē exultationis ꝛ ꝯfeſſionis
intra in gaudiū dn̄i tui intra in gaudiū ſempiternū ꝫ
in domū dn̄i tui. Ubi ſunt magna ꝛ inſcrutabilia ꝛ
mirabilia quoꝝum nō ē numer⁹. Ubi erit ōne bonū
ꝛ non erit aliqḋ malū ꝛc̄. Enumerat tunc bona reg/
ni Et iterū p⁹ exclamat ſic O gaudiū ſup gaudium
vicens omne gaudiū extra qḋ non eſt gaudiū qn̄ in/
troibo in te vt videam dn̄m̄ meū q̄ habitat in te Ibo
ꝛ videbo viſionē hāc ḡndem Quid eſt qḋ me detinet
Heu me qꝛ incolat⁹ meus ꝓlongat⁹ ē Heu me quā
diu dicet̄ mihi expecta reexpecta Et nunc q̄ eſt expec
tatio mea. nonne dn̄s. Saluatoꝛē expectam⁹ dn̄m
ih̄m xp̄m q̄ refoꝛmabit coꝛp⁹ fragilitatis noſtre ꝛc̄.
Expectam⁹ dn̄m quādo reuertat̄ a nuptijs vt indu/
cat nos ad ſuas nuptias Ueni domine ꝛ noli tarda
re Ueni domine iheſu viſitare nos in pace Ueni ꝛ e
duc vinctū hunc de carcere vt letet̄ coꝛā te coꝛde ꝑfcō
Ueni ſaluatoꝛ noſter Ueni deſiderat⁹ cūctē ꝫ gentibꝫ
oſtende faciem tuam ꝛ ſalui erim⁹ Ueni lux mea. re
demptoꝛ meus educ de carcere aīā ꝫ meam ad ꝯfiten
dum nomini ſcō tuo Quā diu miſer iactaboꝛ in fluc/
tibus moꝛtalitatis mee clamās ad te ꝛ non exaudis
Audi domine clamantē ꝫ in hoc mari magno ꝛ educ
me ad poꝛtū felicitatis eterne Felices q̄ de periculo
maris h⁹ educti ad te deum viuum poꝛtum tutiſſim̄
ꝑuenire meruerūt O vere felices qui de pelago ad li/
tus. de exilio ad patriā. de carcere ad palaciū ꝑuene/
rt optata iā q̄ete btī o ꝟe btī qui iā ꝫ malis ōnibꝫ exu
ti ſecuri iam de ſua inmarceſſibili gl'a ſ ad regnū deco
ris ꝑuenire meruerūt O regnū eternū. regnū ōniū ꝫ
ſeculoꝝū. vbi lumen indeficiens ꝛ pax ꝛc̄. O quā glo
rioſum ē regnū in q̄ tecū domine regnāt oēs ſācti a/
micti lumine ſicut veſtimēto. habētes in capite ſuo
coꝛonā de lapide p̄cioſo O regnū ꝫ beatitudis eterne
vbi tu domine ſpes ſctōꝝ ꝛ dyadema gl'e facie ad fa/
ciem videris a ſanctis ibi gaudiū infinitū ſine triſti
cia ꝛc̄. Felices igit̄ q̄ de naufraga vita preſenti ad tā/
ta gaudia ꝑuenerūt Infelices heu nos ꝛ miſeri. qui
ꝑ huius maris magni fluctus. ꝓcelloſaſqꝫ voragi/
nes nauem trahimus ignoꝛātes an ad poꝛtū ſalutis
ꝑuenire valeam⁹ Infelices inquā q̄rum eſt vita in
exilio. via in periculo finis in dubio. q̄ adhuc pelagi
fluctibꝫ ꝟſamur ſuſpirātes ad poꝛtum O patria no
ſtra. patria ſecura a lōge reuidemus. ab hoc mari te
ſalutamus. ab hoc valle ad te ſuſpiram⁹. ꝛ nitimur
cū lachꝛymis. ſi quomodo ad te perueniam⁹ vt pro
miſſa nobis bona accipiamus. Super quibꝫ interiꝫ
gratias agimus ꝛ ſupplices oꝛam⁹. Da nobis ita in
ter ſcillam ꝛ caribdim tenere mediū vt ſalui ſnaue et
mercibus ſecuri ꝑueniam⁹ ad poꝛtū. ad tuum ſcꝫ re
gnū nobis a te pꝛomiſſum. Hec ſuſpiratio Auguſ.
poſita eſt loco exempli. vt ꝛ ſic nos.

¶ Exemplaris foꝛma regratiādi et cōcluſio benefi/
cioꝛum. ¶ Notula pꝛima.

Hec ꝛ alia multa beneficia feciſti mihi domie
deus me⁹ vita aīe mee de q̄b⁹ dulce eēt mihi
ſemper loq̄. ſemper cogitare: ſemꝑqꝫ tibi gra
tias agere vt poſſim te pro omnibꝫ bonis tuis lauda
re ꝛ amare toto coꝛde meo. ꝛ tota aīa mea. tota men
te mea. ꝛ tota foꝛtitudine mea. ſimł'et omnibꝫ me/
dullis intimis coꝛdis mei. ꝛ omniū cōpagum meaꝝ
beata dulcedo dn̄e deus meus oīm que delectantur
in te. Sed impfectū meū viderunt oculi tui. Quis
enim ꝛ quid ſum ego vt tantis beneficijs gratitudi
ne par ſim. q̄d em̄ ego niſi cadauer putridum eſca ver
miū. vas fetidū. cibus igniū. abiſſus tenebroſa. ter/
ra miſerie: filius ire. vas aptū in cōtumeliā. genit⁹ ꝑ
immūdiciam. viuēs in miſeria. moꝛitur⁹ in āguſtia
vas ſterquilinij. concha putredinis: plenus fetoꝛe ꝛ
hoꝛroꝛe. homo natus de muliere ꝛc̄. pauꝑ cec⁹ nud⁹
plurimis neceſſitatibꝫ ſubdit⁹ peccatis replet⁹ Quo
modo ergo ego tam vilis miſer ꝛ imbecillis quō rn̄/
debo beneficijs talibꝫ ac tantis q̄ tanta ſunt ꝛ talia
vt nulla ad ea quātalibꝫ etiā fuerint poſſint merita
Omne em̄ meritū breue eſt cōpatiōe donoꝝū. Quid
ergo retribuā domino pro oībus que retribuit mihi
Ingratū enim eſſe nō licet oīmodis gratias agere o
poꝛtet. Quomodo igitur grat⁹ ero qui in immēſum

debitoꝛ ſum ⁊ pꝛoꝛſus egenꝰ. niſi recognoſcēdo cōfi⸗
tendo in illū a quo ſunt referendo. admirādo actuā⸗
do. laudādo. gloꝛificādo. dulciter guſtando. qm̄ ſua
nis ē dn̄s. Solus em̄ amoꝛ ex omnibꝫ aīe motibus
ſenſibus atꝫ affectibus eſt. in q̄ poteſt creatᵃ rōnalis
⁊ ſi nō ex equo vel ſaltē ex ſimili rn̄dere auctoꝛi ł mu
tuā rependere vicē. Quare igiť triſtis es aīa mea ⁊
quare cōturbas me. tanq̄ꝫ ꝑpetuo futurum me deo
meo inofficioſum debitoꝛē. ſterilem colonū. inexpli
cabiliter obligandū. Interim fac: deū ama. ſpera in
deū. ſpecta ſpeculare cōſidera. deſidera. expecta. pa⸗
cienter fer. cōſolare ⁊ gaude interim in ſpe. Veniet
dies illa qñ aſſumeris ⁊ vngeris: inhabitabis in atri
is domus dei ⁊ digna habeberis fungi ſacerdotio in
nomine ipſius. ⁊ offerre illi incenſum dignū. dignifi
cante te ſpiritu filij in quo ⁊ per quem ꝑfecte grata e
ris Interim tantū ne obliuiſcaris gratiā fideiuſſoꝛis
tui. ſed hoc vel vnū intentioꝛi mēte retracta. Et ſi ḡ
titudinis foꝛmā voles Ancelmū intuere in meditati
one ſua ſuper redemptione generis hūani Et in o⸗
ratione ad flectendū patrē in nōie vnigeniti ⁊ cetera
Immo ſi quis ſtudioſioꝛ piū gratitudinis exem⸗
plar volet Ille orationem Quintiliani ꝑ filio ab aī⸗
co redempto contra patrē legat ⁊ ad pietatem cōuer
tat. Inſigniter enim valde ibi redemptionis benefi⸗
cium effert.

**Explicit diſtinctio huius
ſecunde partis prima.**

**Diſtinctio huiꝰ ſecūde ꝑtis de virgīe mrē.
Titulus. xxiiij. Prologus.**

Memoꝛia mea in gene
ratione ſeculoꝝ. Eccľ. xxiiij
Quā teſte quodā poſt di me
moriā nihil vtiliꝰ dignius:
dulcius eſt meōria mris eiꝰ
Ideo poſtq̄ꝫ in p̄miſſa diſti A
ctione habitū eſt de quibuſ
dā meditabilibꝰ circa deum
et cū reſpicientibꝫ. In hac
altera ponēda ſūt quedā de ipſis virginea mrē ⁊ eaꝫ
cōcernētibꝫ vt quēadmodū ipa ſecūda eſt tam thala
mi felicitate. q̄ꝫ regni ſublimitate. q̄ꝫ etiaꝫ ſacerdotij
ſcitate. q̄ppe ſponſa dei. ſecūda in cubiculo ⁊ thala⸗
mo. Regina celi. ſecūda in regno ⁊ ſolio. Sacerdos
magna. ſecūda in tēplo ⁊ ſacrificio poſtq̄ꝫ adducunť
⁊ inducūtur virgines oēs. Ita etiā hic ſibi in noſtro
Roſeto ⁊ collectario ſecūdam vendicet diſtinctioneꝫ
huius noſtre ſecūde partis. Verum cōſiderātes quā
ta in eiꝰ laudes ⁊ p̄conia. ⁊ a q̄ꝫtis q̄ꝫq̄ꝫ digna ſint cō
ſcꝑta plurimū veremur ne noſ actōe puſilli. ingenio
ſtupidi. nulla dicemꝰ poſt tāta eiꝰ laudi digna aut v
tilia lectoꝛi. Sꝫ e regione nō equū nobis viſuꝫ eſt vt
ſileamꝰ vbi oēs loquūtur. p̄ſertim cū huiꝰ cōpilatio
nis modus ipi primū fuerat dedicatꝰ ⁊ eius amoꝛe h̄
opus extoꝛtū a nobis. Pauca igiť ⁊ de ipa medita⸗
bilia ponemꝰ. licet nō noua. nouo tn̄ ⁊ cōpendioſio⸗
ri nr̄o mō Sed anteq̄ꝫ ipa meditabilia ponemꝰ q̄⸗
dā ꝑ introductiōe in laudē virgis decet vt p̄mittaꝰ.

Sez de
- Ai ſeruiendi inductiuis
- Seruitoꝝ eiꝰ q̄litatibꝫ
- Mō ei ſeruiēdi ⁊ ipis ſeruitijs

Deinde ſubnectēda ſūt ſub roſarioꝝ mōis certa me
ditabilia. vt ſic in generatiōe ſeculoꝝ apud nos ꝑma
neat dulcis eius memoꝛia.

De inductiuis ad ſeruiendū marie Mēbrū. p̄

Quicūq̄ꝫ gloꝛificauerit me gl'ificabo eum Qui
aūt me cōtemnūt erunt ignobiles. i. Reguꝫ.
ij. Duplici (ait Augꝰ) mundus acie ſuos ſibi
attrahere ſolet. Aut ſcꝫ blandiendo vt decipiat. aut B
terrendo vt frangat. Sili quoq̄ꝫ ac pari ꝓceſſu vgo
ſapientiſſima in ſui laudē toꝛpidos verbis his icita
re videtur. ſed nō fine eodē. p̄mū nāq̄ꝫ p̄mia pollice
tur vt alliciat. deinde aduerſa minatur vt terreat ꝑ⸗
ma acie nō cedētes. Unde nimiū eſt durꝰ q̄ ad eꝰ lau
dē his nō expugnať arietibꝫ Verū vt nemo ſit q̄ ſe ab
ſtineat ab eiꝰ laude āplioꝛa ſunt nobis ⁊ ꝑticularioꝛa
adducēda incitamēta. ex quoꝝ rememoꝛatione quoti
ens in eius cultu intepuerimꝰ validiꝰ in eius ꝑcōia
aſſurgamus. Et licet plures plura ponāt incitamē⸗
ta. nos tamen multitudinē faſtidij matrē declinātes
omnia illoꝝ multa ad tria principalioꝛa redigamꝰ.
mēbra. his verſibus concluſa.

Cauſa multiplici. ſeruire dei genitrici.

Debes dū viuis poſt mortez viuere ſi vis
ıd ē ꝓpt̄ deum ꝓpt̄ ꝟginē ipā ꝑꝑ teipꝫ
Te trahat ipē deꝰ geītrix. tibi cōueīt illud

Glorioſe eñ virginis laudi inſiſtere debemus

Deū qꝛ hoc — ei placet / i ſcptur̄ iubꝫ / ꝑ doctos ſuadꝫ

ꝑꝑ

Seipā qꝛ — honorabiliſſima / bñficētiſſima / fideliſſima ⁊ ḡta / vtiliſſimum

Nos ipſos qꝛ nob — digniſſimum / valde neceſſariū

Nouē hijs addit̄ decima cauſa qꝛ inuitamur ad itidē dulciter a maria

Que mēbra vt meōrie meliꝰ cōmendētur ꝟſibꝰ redi⸗gūtur.

Cauſas ob denas, ſeruito dei genitrici
Nāqꝫ placet. ſuadēdo. iubꝫ. venerāda fidel̄.
Plura ꝺdit. dignūqꝫ necē. bonū. vocat ad h̄

¶ Pro quorū qualicūqꝫ ꝓſecutiōe. In pmis dicimꝰ virginee matris laudibꝰ inſiſtendū. Ex pte dei. qꝛ h̄ ei ſūme placet. Nō eñ minꝰ ei placet fuitꝰ ⁊ laus. q̄ matri ipendit̄ q̄ꝫ que ei exhibet̄. Nā ⁊ hec vera ē lauſ eiꝰ Teſte iheronimo. Honor matris eiꝰ ē qui natus eſt ex ea Nec dubiū cuiq̄ꝫ eſſe dēt quin totū ad gl'am ptineat filij q̄cquid ipenſuz fuerit eiꝰ genitrici ⁊c̄ ¶ Rurſus ſi placitū ē deo ꝙ ſeq̄mur veſtigia eius pa reaꝰ qꝛ ipſiꝰ mādat; h̄ totū ꝑagimꝰ honorādo mrēm eius ⁊c̄ ¶ Non ignoraꝰ itē q̄ꝫ libēt boni filij audiāt collaudari ſuos parētes. q̄ꝫtomag; ſupbonꝰ ⁊ opti mus ille eterni pris ac virginee mris vnigeitus ⁊ pri mogeitus filius oblectat̄ in ſue matris tā venerāde preconijs ¶ Quā demū ei placeat fuitꝰ matris ex co ꝯijcitur qꝛ eius miniſtros ⁊ ipſiꝰ laudi deditos tātis ꝑuenit bñdictionibꝰ ⁊ gratijs vtꝫ in ml'tis miraculiſ ¶ Quiſq̄s igit̄ cū chriſto dicere volet Ego q̄ placita ſūt ei facio ſꝑ quiſq̄s itē cū iuſto vt dꝛ ꝓuer. ꝯſidera re que placita illi. ſtudeat matrē eiꝰ venerari In hoc ſiquidem cōplacitum ē illi

¶ Alteꝝ inductiuū ex pte dei ē qꝛ hoc In ſcripturis iubet Nā ſi deū in ſanctis laudari iuſſit q̄ꝫtomagis i hac ſcōꝝ ſancta ¶ Vñ huiuſmōi monitis ſcriptura ē plena vtillic Honora prēm ⁊ mrēz ¶ Mr̄ vere eſt maria vtꝫ infra ¶ Itē in pſalmo Adorate ſcabelluz pedum eiꝰ Qđ ꝯgrue itelligit̄ maria in q̄ requieuit hu manitas illa diuina Qui igit̄ ſcripturis aſſentiri velit Iuxta qđ dñs ipſe āmonuit dicēs Eſto cōſentiēs ad uerſario tuo ne forte tradat te iudici ſtudeat venera ri Terciū ē qꝛ ꝑ doctores orthodoxos id ſuadet vt ſē teſtimonio libri eoꝝ fere ōnes in quibus ad laudes incitant ꝟginis matris Non opus eſt hic eoꝝ teſti⸗monia aggregare multiplicata eñ ſunt ⁊ facta cre⸗dibilia nimis. Ex quoꝝ nūero ꝑcipuꝰ ille virgīs lau dator Bernar. ait Totis inquiēs medullis cordiuꝫ ꝑcordioꝝ affectibꝰ ⁊ votis oībus mariā veneremur. ſic eſt volūtas eiꝰ qui nihil nos hrē voluit qđ nō per mariā tranſiret ⁊c̄ Moueāt itaqꝫ nos verba ⁊ inca⸗tamenta ſapientū q̄ ſunt q̄ſi ſtimuli ⁊ quaſi claui vt in eccl'iaſtico dꝛ in altū defixi vt veneremur mariam Nōemus ⁊ totidē inductiua ex pte virginis ipiꝰ Quo rū primū eſt qꝛ in ſe honorabiliſſima eſt ⁊ oi laude di gna Nō eñ vt dicitur de Iudith ē talis ml'ier ſup t̄⸗rā Tā ſcꝫ amabil' ⁊ venerāda q̄ ꝑpe in ſe cōtinēs oēs rōnes amoris ⁊ veneratiōis Si eñ honor vt aiūt a licui exhibet̄ in indiciū virtutis liq̄t ꝑfecto. qꝛ hec eſt ꝟtuoſiſſima. Si ꝓpter generoſitatē a nullo illuſtriū hec vnq̄ꝫ fuit victa. Si ꝓpt̄ dignitatē ſupexcedit v niuerſos Regina ſcꝫ celi extā ⁊ dña mūdi. Quātam uis igit̄ rōnē honoris adduxeris. maria nrā ſupexce det. Exaltate igit̄ eā q̄ꝫtū poteſtis ſuꝑ eni valebit. a cuiꝰ laude deficiūt viri ⁊ gemūt gygantes ſub ea

Secūdo ē venerāda qꝛ Benefica ⁊ bñficētiſſiā a qua excepimꝰ innūera beneficia. Que quāto ſūt āpliora tanto honorabilior ⁊ magis a nobis venerāda Enu merет q̄ poterit q̄ꝫta ꝑ eā ſint ꝑſtita nobis ⁊ tūc per ſpicuū fiet ꝙ oia noſtra q̄ꝫtalibet etiā obſequia bene ficijs eius iparia ſūt ⁊ inferiora Certe ipa eſt ꝑ quā deꝰ creator ⁊ iudex nr̄ factꝰ eſt frater. ſaluator ⁊ aduo catus nr̄ Per ipā ⁊ ꝓlem eiꝰ adorandā liberati ſu⸗mꝰ a penis inferni. a iugo peti. a. ꝑtāte imo tyrānide ⁊ ſeruitute diaboli ab originali infectiōe. a multipli ci calamitate. ⁊ vt paucis multa dicamꝰ ꝑ eū libera⸗ti ſumꝰ ab oibus malis ⁊ repleti oibus bonis nature grē ⁊ glie: Vñ crebriꝰ iure illud Thobie eructare ha bemꝰ Quā mercedē dabimꝰ ei. aut q̄d dignū poterit eſſe bñficijs eiꝰ. Tertio qꝛ ſuis ſeruitoribꝰ ē fideliſſi⸗ma remuneratrix ⁊ grata q̄ ꝑpe diligēs ſe diligentes Vt dꝛ Prouer. ⁊ nō derelinquēs in ſe ſperātes Fide lis eñ ⁊ munifica dña gratis ſibi nō patitur ſeruire nec minimū ſibi ipenſū obſequiū ſinit trāſire irremūe ratū. Quis ergo nō tali libenter deſeruiet? Q; ſi amore recurruo ad ꝓpria ꝯmoda oculū diuertamꝰ inuēimꝰ ⁊ ea h̄ abūde. Nā virgini mri deſeruire in pmiſē nob honorificū ⁊ dignū. Si ei vt Agathes illa theologi⸗ſabat Sūma ingenuitas eſt fuitꝰ xpi Et ꝓbe qꝛ ſer⸗uire deo (vt aiūt) eſt regnare. Patet ꝙ poſt dei bene dicti cultū nullꝰ eſt ꝑclarior q̄ꝫ q̄ colit̄ virgo iſta. Vñ ꝑclare de eiꝰ miniſtris dici poterit illud. iij. Regū. x. Beati viri tui ⁊ hi ſerui tui hi q̄ ſtant corā te ſemꝑ

¶ Deinde q̄ bono honeſto nō allicitur vel vtili moue atur. Nil eni vtiliꝰ q̄ꝫ deſeruire marie. vnde dꝛ Eccli. xxx. Sicut qui theſaurizat. ita ⁊ qui matrē honorifi cat ſuam. i. virginē hanc mariā Et vere ſic q̄ theſauri ſat: Tanta enim prouenit ex virginis cultu vtilitas. tantus tāqꝫ copioſus fructꝰ vt nemo quātumlibet e tiā garrulus aut diſertꝰ orator fuerit verbis cōſequi

poteſt. Sunt qui enumerāt plurima hoꝝ bōa. ſ; lōgū eēt hic recenſere ea In mariali videātur Illud Auguſt. ſat ſit in mediū adduxiſſe q̄ ait Maria ſibi ſeruientē hōiem in vita ꝓmouet. in morte iuuat. i gl'ia ſublimat. Quo itaq; fructuoſi⁹ eo inſtāti⁹ ei⁹ laudibꝫ inſiſtendū. Poſtreō ei ſeruiendū. q: hoc nob valde neceſſariū Sine eīm h⁹ virgis ope nullū nobis ꝓuenier bonū. Nihil ei de⁹ nos hr̄e voluit qd̄ ꝑ man⁹ huius virginis nō trāſiret. vnde pulchre ait Bernardus Intuemī inquiēs dilectiſſimi q̄to deuotiōis affectu a nobis eā voluerit hōrari. q̄ toti⁹ boni plenitudinē poſuit in maria vt ꝓinde ſi qd̄ fidei. ſi qd̄ ſpei gratie ſi quid ſalutis in nob ab ea nouerimus redūdare ꝛc. Nec min⁹ hec ſunt vt (alter ait) ab ea q̄z diurnū lumē a ſole Vñ ꝛ Bernar. ſubnectit Tolle corpus h̄ ſolare quod illūiat mūdum vbi dies: Tolle mariā hanc maris ſtellā. qd̄ niſi caligo inuoluens ꝛc̄ ¶ Grādis itaq; nobis ē hanc venerādi indicta neccitas dū nō vl' difficulter niſi ꝑ eā p̄t ſubleuari nr̄ā infirmitas: dita ri paupertas. calamitas nr̄ā ꝓpelli. vñ de poſtrēis alloquens virginē pulchre Ancelm⁹ ait Sicut inq̄t aue; ſus a te necē eſt vt pereat. Sic ad te cōuerſus ipoſſibile eſt vt pereat. Vñ liquet ꝙ ſine ea nulla cōſtet ſalus. vnde ꝛ dr̄ yſ. vi. Gens ac regnu; qd̄ nō ſeruierit tibi pibit Quiſq̄s ḡ perire nolit Marie ſeruire ſtude at ¶ Annectit in calce verſus decima cauſa ſeruiēdi marie. q: ſc; ipa ore ꝓprio ad hoc nos excitat ꝛ hortatur clamās illud in eccleſijs ſp. Trāſite ad me oēs q̄ cōcupiſcitis me ꝛc Cui⁹ voci ope p̄ciū ē obedire ne illud Prouerb cogamur audire Vocaui ꝛ rēnuiſtis extendi manū ꝛc Vere dur⁹ ꝛ inſenſatus nimis quē ſupiora incitamēta nō emolliūt rōnes. nō puncūt: quēadmodū ſtultus ꝛ frontoſus quē vox marie vox dulcis ꝛ ſuauis nō incitat. quē ꝓmiſſa nō alliciunt. mine nō terrēt. Grandis ei frontoſitatis ē cōtēnere reginā celi vocantē. ſpnere dn̄am mūdi manū extendentē. magne etiā ſtulticie ꝛ fatuitatis nō velle accedere ad oē bonū. Si eni paup libēter accedit ad diuitem: infirm⁹ ad medicū ꝛ ſic de alijs. multo libentius ꝓperabimus ad mariā in q̄ hēmus r̄poſita oīa bōa

Quales debeāt eē ſui marie. Membrū .ij.

Seruiam⁹ illi in ſcitate ꝛ iuſticia ꝛc̄ Lu .p. Ambulās in via imaculata hic mihi miniſtrabat. pſ. ¶ Poſitis quibuſdā ad laudē v'ginis iductis. videndū eſt de miſtrantiū ei q̄litatibꝫ. Nō eīm niſi a bn̄ q̄lificatis iuſticia ꝛ ſcitate indutis. mēte ꝛ corꝑe imaculatis. dulciſſima ac puriſſima hec virgo venerāda Nō ei eſt ſpecioſa laus in ore pctōr;: Et beſtia ſi mōtē tetigerit verendū ne lapidet᷑. Mōs virgo ē precelſa quo de ſiñ manib⁹ lapis abciſus ē xp̄ſ quam ſi beſtialis ac carnalis hō qui pc̄torum p̄ncipe teſte, decies milies eſt brutis peior viliorq; conſiſtit frontoſe ac indiſpoſite acceſſerit iure ē culpandus. Nam ſi illuſtres huius ſeculi principiſſe ac domine: n̄ niſi decoros aptoſq; ſibi miniſtros admittūt. quanto magis eiuſmōi expetit regina celi. Hinc quicunq; piiſſime huic virgini ſciſſime dei gēitrici. diuiniſſīe imperatrici digne ſeruire cōtenderit. In ſcitate ꝛ iuſticia vt ei deſeruiat atq; via imaculata ābulet oꝫ. Unde qdā plures ꝓprietates ſeruoꝝ marie ſub verſibus quos cōmemorāmus ſolū. aſſignāt hoc mō.

Seru⁹ marie virtutib⁹ hiſce nitebit
carne ꝛ corde · ope ꝛ opinione · intētu · affcū · mūdi ɔtēptu

Mūd⁹ aroāticus rectus deuot⁹ hebreus
ei ſuꝑ ad uerſis · i ſcōis ꝛ ꝓſꝑis · q: mr̄ · q: ſeptiēs legit᷑ v'itat; locuta

Cōpatiēs et cōgratulās verax taciturnus
ɔ deſidiā · ɔ vehemētiam · ɔ ſuꝑbiam · q: mr̄ v'itatis · mie regia.

Feruēs. diſcretus. hūilis. pi⁹ atq; benign⁹.
ad deū · ad ꝓximum · ſiñplicatiōis · i ɔtūclijs · ꝛ moribꝫ cōpoſit⁹

Iuſt⁹ pacificus ſimplex. patiens et hoeſt⁹
ſc; ad faciēda mala · ad agēda bona · v'gis cultū · ad ei placēdum

Atq; verecūd⁹ hilaris zelans ſtudioſus

¶ Proſeq̄tur latius hec autor marialis nobis breuitati ſtudētibꝫ hoc vnū occurrit dicendum Q; q̄ dignus Marie ſeruitor eē volet ei⁹ veſtigia ſectari debet Sic enim chriſtus docuit Qui mihi miſtrat me ſequatur. Nā alioquin vt autoritas dicit. Sanctos venerari ꝛ nō imitari nihil aliud eſt q̄z mēdacit᷑ adulari Unde vera chriſti aut marie veneratio eſt coꝝ imitatio. Hinc Hieroni: monet in ſmōe de aſſumptione virginis huius. Igitur dilectiſſime amate quā colitis ꝛ colite quā amatis. quia tunc eam vere colitis ꝛ amatis ſi imitari velitis ex toto corde quā; laudatis ꝛc̄ Hec de proprietatibus ſeruoꝝ marie Quas licet quis in ſe nō reppererit nō ob id tamen ab eius laude ꝛ ſeruitio ceſſare oportebit ſi ſaltē ꝑ hīis ad eam aſpirauerit Nō eīm deſpiciet mediatrix pctōrum quātumlibet ſordidū ſi ſuper pctīs indoluerit ꝛ emendādi habuerit deſideriū.

¶ De modo quo inſtandum ſit laudibus Marie Membrū tertiū

In omni animo tuo accede ad illā ꝛ omni virtute tua cōſerua vias illi⁹ et continēs factus ne derelinquas eam Inuenies requiē in ea ꝛ cōuertet᷑ tibi in oblectatōē; Ecci. vi. Nūc iam tertio agendū d̄ mō q̄ ad h⁹ v'gis obſequū ē accedēdū. q̄uoq; e⁹ laudes euoluēde. De itq; obſequījs ei ipēdēdis De mō itaq; ſciēd ꝙ aduerbijs n̄ nōibꝫ aut v'b vt aiūt meremur: q̄z obrē

etiā hortaẗ ſcriptura Qd̄ iuſtū eſt iuſte exeq̄re Et ex
i v̄bis p̄miſſis ſapiēs nō q̄cūqꝫ accedētiū ⁊c. Vnd̄
modus ſuiendi marie in hoc Iuxta dyoniſiū carth.
ꝯſiſtit ut tot viribꝰ eius ſuicio intēdamꝰ vt itē Re
uerēt ⁊ formidoloſe hylariter q̄ꝫ ac amoroſe ad tāte
v̄ginis p̄conia accedamꝰ Et merito Si em̄ hic exp/
te ſcꝫ noſtri iuuemur nr̄as d̄fectuoſitates ipuritates
⁊ vicia Si ex ꝑte ſua Illic ſcꝫ ex pte v̄ginis ꝯtēplemur
eiꝰ excellētias ſcitatē atqꝫ p̄conia nō ſine ingēti ru/
bore hūilitate reuerētia atqꝫ pauore ad ipiꝰ cultū ac
cedemꝰ verētes tā fedi corā puriſſima apparere Por
ro ſi btē hꝰ viſceroſiſſiāꝫ pietatē maternā d̄lcedinēꝫ
clemētiſſimā ꝙ charitatē rite penſeꝰ. cū oī affectu ⁊
hilaritate ac grandi fiducia corda ⁊ ora in eius lau/
des reſoluemꝰ Nō tñ huiuſmōi ꝯſideratio reuerētiā
ſecludat Nā licet ipa miſericordiſſima ſuas non di
te vlciſci iiurias ſolet. iuſticia tñ filij nō ſinit has in
punitas Et qua ꝯſideratōe ex ſanctiſſimi q̄qꝫ nō ſi
ne formidine eiꝰ ſe laudibꝰ dabāt Hinc ſcūs hiero.
ait Talem ac tātā v̄ginē laudare indignū me fateor
⁊ vereor ne ſicut idignus ita ⁊ rep̄bꝰ laudator iueni
ar hic laudes eius de promere p̄rimeſco In quā etiā
ſmāꝫ agit Ber. dicēs Nihil ē inq̄t qd̄ tm̄ me terreat
nec aliq̄d qd̄ tm̄ me delectat ſicut de btiſſima v̄gine
habere ſmonē Terret me inq̄ꝫ idignitas ꝓpria delcāt
me laus v̄gis ⁊ eius excellentia ⁊c. Itaqꝫ ſi viri tāti
glorioſiſſimā hāc collaudare timuerūt. ſi gigātes ſō
eꝰ laudibꝰ fatiſcētes gemuerūt. ſi demū tanta form
dine in eiꝰ ſe laudes ſciſſimi hij reſoluerūt. hinc nob
ꝯiectandū q̄ꝫto metu ⁊ reuerētia. q̄ꝫta itē integritate
nos eiꝰ laudibꝰ applicari oportebit. Vere ex tot vi/
ribꝰ oꝫ vt ei ſuiamꝰ vt autoritas monet q̄m̄ ipa p̄i
or ex oībꝰ ſeruiuit nobis. Quō āt ex oībꝰ mēbris ipa
deſuiuit nobis. qualiter itē rurſꝰ ei ſuire ex viribꝰ oi
bꝰ debeaꝰ. pluriꝰ Autor marial' deducit ⁊ facile occur
rit ꝯſideranti. Vñ ⁊ hic intermittimꝰ illud ſolū hor
tantes vt in oī aīo ei ſuiamꝰ ⁊ in oī virtute eꝰ cultui
intēdamꝰ. nihilominꝰ nos ſp̄ p̄fitētes inutiles ſuos
⁊ ipares bñficijs ac laudibꝰ eiꝰ. tametſi in liguas oīa
mēbra v̄terētur Excedit ei pietas ⁊ digitas eiꝰ. nec
a mortali q̄q̄ꝫ imo nec reliqua creatura. (teſte petro
ꝯmeſtore) attingi p̄t. ſic em̄ ait Si fieri poſſet ꝙ are
ne puluis ⁊ vnde vndaꝝ gutte roſa gēme lilia flāme.
⁊c. Lingue cūcta forent mime depromere poſſent.
Quid ſis vel q̄ꝫta virgo regina maria. Que tua ſit pi
etas nec lrā nec dabit etas Hec de mō ei ſeruiendi.

Qualibꝰ obſequijs colēda maria. ⁊ p̄ſertim roſari/
oꝝ cōmendatio Mēbrum tertiū

E Corona tribueẗ tibi in generatiōe ⁊ generati
onē Prouer. xxvij: Coronaberis de capite a/
mana. de vertice ſanir. Can. iiij. Iā qualibus
obſequijs venerabimur virginē hāc videndū. Et cer
te vt paucis nos expediamꝰ ſciendū poſt penſū ho/
raꝝ canonicaꝝ q̄tidie debitū. gratiꝰ forte non offerẗ
marie obſequiū q̄ꝫ vt freq̄nēter eiꝰ roſariū vbi ſaluta
tur eulogio ſalutatiōis angelice qd̄ ei vt patebit ē g̅/
tiſſimū. Vñ ⁊ ei iſtud obſequij genꝰ a ſp̄ūſcō null' tē
poribꝰ abolendū i p̄miſſis verbis videẗ rep̄miſſum.
Qd̄ obſequij genꝰ vulgatꝰ roſariū nūcupatur. De cu
ius Roſarij origine denōiatiōe laude miſterio ac v/
tilitate a varijs varia ſunt cōſcripta. vñ nec a nobis
repetenda. Hoc vnū pro applicatiōe autoritatis p̄
miſſe aſſignaſſe ſufficiat. Qd̄ iſtud Roſariuꝫ a q̄tuſ
dā d̄r Corona marie magna. Magna inq̄ꝫ ad diffe/
rentiā corone p̄uule q̄ ex duodeci cōſtituiẗ Aue ma.
ꝓpter ex apoca. ſūpſerūt q̄dā deuoti vbi agiẗ de mulie
re. xij. ſtellaꝝ corona coronata. Quo etiā q̄daꝫ doc/
ti ſacramēto roſariū legēdo duodeci Aue mar. vice
decē legere ſolēt. vt ſic ex multiplicatis p̄uis coronul'
grandior vna p̄cedat. Eia igiẗ hoc exerciciolo mariā
veneremur hāc ei coronā tribuamꝰ ſp̄. nec etiā ſi pec/
catores ſimus. hoc em̄ ſubtrahamꝰ Nā ⁊ hoc ei pro
magno videẗ rep̄romiſſū ꝙ a petōribꝰ hoc obſequij ⁊
corone genꝰ eēt ipendēdū. vbi d̄r Coronaberis de ca/
pite amana qd̄ interp̄tatur diaboli malicia. Sanir
mūdana ſapiētia. hermon p̄ſidia ⁊c. De quibꝰ oībus
maria coronaẗ. cū ab iſtiuſmōi hoc exercitio ſalutaẗ:
Nullus itaqꝫ ſe ſubtrahat oēs cōuolent ad exercitiū
iſtud ad qd̄ inẗ cetera hec nos inducere d̄nt.

na p̄iſtō obſequij geꝰ ⁊ Marie gratioſū ſit obſeq̄ū
Acq̄riẗ fr̄nitat ꝑticipium:
Cōſeq̄ẗq̄ſqꝫ fructū copioſū

Primū pꝫ q̄m̄ ipa hoc ſe exercitio p̄pluribꝰ coli volu
it ⁊ cōplures ſup hoc reuelatiōes fecit vt aiūt Et nul/
lū gratiꝰ ei teſte mgrō Henri. haſſie p̄t fieri obſeq̄ū
q̄ꝫ vt crebriꝰ ſaluteẗ p angelice ſalutatiōis eulogium
Multo tñ gratiꝰ ſi ſecremur eiꝰ cōuerſatiōis exēplū
ſine q̄ paꝝ placet orōis multiloquiū Hoc adijcitur
p̄p quoſdam abſolute ⁊ nimiū extēſe ⁊ incōſiderate
loquētes ꝙ nil meliꝰ vnq̄ꝫ fieri p̄t q̄ꝫ legere roſarium
De altero āt quō ſcꝫ p hoc acq̄raẗ fraternitat ꝑti/
cipiū putamꝰ iā ſatis diuulgatū. ⁊ a Mgrō micha/
el de inſulis in ſuo q̄libet ſatis diffuſe deductuꝫ vbi
cōcludit in hunc modū. Quicūqꝫ inquiens ad deſuiē
dū btē virgini in hac fr̄nitate ſe obtulerit finaliẗ nō
p̄ibit. imo ſm Ancel. ipoſſibile ē eum p̄ire q̄ caꝫ rite
colit Ita eni d̄r virgini loquēs Sicut a te auerſꝰ ne
ceſſe eſt vt pereat ſic ad te cōuerſus ipoſſibile ē vt pe
reat Differꝫ ſe hic materia illa de ꝑticipatiōe fratni
tatū tractāda. de q̄bꝰ multa tāgit mgr̄ ille michael
vbi ſupra. ſed nr̄ā ē feſtinare ad deuota. Porro de
tertio q̄ꝫ copioſū ſcꝫ q̄s p hoc exercitiū ꝯſeq̄ẗ fructuꝫ
nō facile puto ſcriptu. qꝫ incōp̄rehenſibile fere cogita
tu. Vñ vt pigros trahamꝰ inſtar ligni vite hꝰ exerci/
tij duodecim fructus cōmemoramꝰ

Grata. potēs. firmat. vertit. ſolaẗ. ⁊ aſſtat.
Indulgꝫ. meritū. purgāẗ. plet. vitat. hōrat

Primꝰ fructꝰ roſaria legētis ⁊ in fraternitate exīſtis
eſt. Qꝛ eſt eiꝰ orō deo gratioꝛ ⁊ ei ſalubrioꝛ. Gratiꝰ eñ
⁊ ſalubriꝰ q̄s orat ex charitate ꝓ alijs q̄ȝ pro ſe. Hinc
Chryſ. Si ꝓ te ſolo oraueris ſolū tuū meritū poſſid̄.
Si vero ꝓ oībꝫ oēs q̄ȝ ꝓ te orabūt. ¶ Scd̄o q̄a
bis. Si vero ꝓ oībꝫ oēs q̄ȝ ꝓ te orabūt
ē orō hec cōis efficatioꝛ. iuxta illud. Si duo ex vobis
ꝯſenſerint ⁊c. Ois eñi pugna vnanimiter aggreſſa:
victoriā parit. Tertio Juſtos magis in grā ꝯfirmat
⁊ ſi ceciderint citiꝰ reſurgere preſtat. Meliꝰ eſt enim
duos eſſe q̄ȝ vnū. Nā frater q̄ adiuuat̄ a frē eſt q̄ſi for/
tis ciuitas. Quarto petōꝛes in fraternitate faciliꝰ cō
uerti facit ꝓpter multitudinē orātium. Chryſ. meri
to xp̄s offerentiū ⁊ orantiū fidē ⁊ nō vecordiā egroti
reſpicit. Et licet petōꝛes deus nō exaudit per ſe. pa/
lios tñ ait Tho. exaudit: imo ⁊ alijs mōis q̄s p̄teri/
mus verbū illud a ceco. licet nō vſq̄ȝq̄ȝ cece dictum
exponi poteſt: Nā ⁊ deꝰ petōꝛes audit pȝ de manaſſe
⁊ alijs. Quinto preſtat ꝯſolationē ſp̄ualē. Grādis ei
eſt cōſolatio tot milia hrē ꝓ ſe orantiū ⁊c. ¶ Sexto
grāde dat adiutoriū ⁊ aſtat in extrema neceſſitate. Ml'
ta eñ ſubſidia in fraternitate decedētibꝫ exhibētur.
¶ Septio cōſequitur indulgētias multas a varijs.
vt cōputat̄ vbi ſupra ad hoc diſtributas. q̄s ꝓmere/
ri cōſultū eſt ⁊ ſalubre. lȝ aliq̄ has impugnēt ꝓpt abu
ſus pl'imos circa eas cōtingētes. Octauo multipli/
cat̄ ⁊ augeť meritū ex p̄ticipatione tātoꝝ bonoꝝ et
roſarioꝝ: Nono Leuiꝰ ⁊ breuiꝰ pꝰ mortē hȝ purga
toriū ꝓpter multitudinē orantiū ⁊ auxilioꝝ. ¶ Deci
mo acquirit cōſuetudinē ſalutandi virginē ⁊ ſemper
orandi. Et ſic implet illud. Oportet ſemp orare vnd̄
⁊ ſpes creſcit vt nec ip̄a deſinat ꝓ nobis ſemp inter/
pellare. ¶ Undecimo hoc exercitio peccā ⁊ miſ'a ma/
la vitant̄. virtutes augent̄. ⁊ grā impetrat̄. nā Ber
nar. teſte vbi deuote nomen Marie nōiatur. ibi de/
mon effugat̄ culpa vitat̄ ⁊c. Duodecio deꝰ trinitas
⁊ virgo mater ſūme honorant̄: angeli gaudēt: terra
letatur vt cuidā aiunt reuelatū. ¶ Hos ⁊ hmōi fruc
tus latiꝰ ꝓſequūt̄ q̄ de laud̄ pſalterij marie ſcrip̄ſerūt
¶ De mō roſaria dicēdi ⁊ obiecta aſſumēdi. §. i.

Uerū quia bona hec nō aſſeq̄tur niſi q̄ digne ex/
oluerit iſta Nā ſicut teſte Hiero. Melioꝛ eſt
ſeptē pſalmoꝝ decātatio cū mentis puritate ⁊ deuo
tiōe q̄ȝ totiꝰ pſalterij modulatio cū indeuotiōe. Sic
⁊ ꝑ oēm modū putamꝰ de pſalterio vgīs hmōi.
Uñ q̄ ð legēdis roſarijs volet referre fructū q̄ ſapiēt̄
pſallat ei ē ſtudēdū. Nō ei ꝓrſꝰ ē ſn̄ crim̄e mariā al/
loq̄ ſn̄ reuerētia ſn̄ deuotiōe. vñ dixit vt aiūt cuidā i
reuelatiōe. Legas tñ cū ðuotiōe roſariū ⁊ acceptiꝰ m̄
erit q̄ȝ ſi iattētē dixeris m̄ pſalt̄iū. Qui āt ſapiēt pſal
lere roſariū aut marie pſalteriū cupit ea agere dȝ ſcȝ
añ ſe p̄parē. digne illō legere. ⁊ fine bono ꝯcludere.
Nā vt pauc̄ ſingl'a tāgaꝰ de p̄parando ſapiens di: Añ
orōȝ p̄pa aiaȝ. ⁊. h āt p̄patio fieri dȝ ꝑ ea iſta ſequētia

Cordis recollectionē ⁊ excitationē
Sc; R Mētis expurgationem
Rectā ⁊ debitam intentionē

Nā roſariū lecturꝰ p̄mo oīm dȝ coꝛ ſuū a diſtractōi/
bꝫ recolligere vt poſſit dicere marie. Inuēit ſuꝰ tuus
coꝛ ſuū vt oraret te orōe hac ⁊c. Recollcm̄ q̄ȝ vt toꝛpe
at hȝ excitare ⁊ ad ðuotē ac alacritꝰ hꝰ vgīs laudēs ex/
oluēdas excutere. Ad qð deſuiūt v'ſꝰilli īfra ānotati.
2º vt digne corā virgīe appeat coꝛ ab oī petōꝝ ſpurci
cia gn̄ali q̄dā ꝯtritōe expurgare hȝ. alioq̄n petōꝛi di/
cet. cur enarras laudēs eꝰ. Poſtrēo ſic corde diſpoſitꝰ
intētio ðbita p̄mittēda. A q̄ tota ſortit̄ opꝰ ðnōiatō
nē. Eſt āt h ad oēs dilatāda p̄tri ad eos q̄ ſe hꝰ fratni
tatis. ⁊ h ð p̄patōe ip̄a. iā ð mō legēdi diciꝰ ſic orabitꝰ

reuerēter	ſenſitiua	Ad nōia ieſus ⁊ maria iclinādꝰ
ſcȝ Attēte ex	itellectia	ad vboꝝ ſēſū ⁊ obiectā attēdēꝰ
deuote	affectia	affectꝰ pios eliciendo

Poſſent de ſingul' his dici multa. Uarij eñ circa ſin
gula varia habent exercitia q̄ p̄terimꝰ breuitat̄ cau/
ſa. Nā q̄dā vt reuerēter pſallāt in genibꝫ illa legant
Ad ſingula nōia Jeſus ⁊ maria inclināt ⁊ ſilēa agūt
Et ꝓbe. Nā ſcribit dyoniſiꝰ carth. quendā diuturnū
habuiſſe purgatoriū eo q̄ nō inclinauerat ad marie
nomē. ꝓrſus dulciſſimū ⁊ reuerendū. Sic ⁊ ad attē
te dicēdū valet verbis intēdere ⁊ certā quandam in/
telligentiā exinde formare. Ad qð deſeruiunt Roſa
ria de Aue ma. Porro ad deuote roſariū dicēdū: qꝛ
ibi notūt cōſiſtere fructū a varijs varie ē elaboratū
Quidā ex verbis affectꝰ eliciūt. Alij obiecta varia et
deuota aſſumūt. Alij vbis angelice ſalutatiōis iſtā/
matoria q̄ꝰ p̄mittūt l' adijciūt. Nūc p̄mittēdo. Aue
benigne ieſu. vel Aue dulcis mr̄ āna. vl' in fine anne/
ctando. Et bñdcā ſit hōeſtiſſiā mr̄ tua anna. Et ſpō/
ſus virgīneꝰ Joſeph ⁊ Joachī pater. ⁊ oīs cognatio
tua ſcā. Sic q̄ſq̄ȝ ſua exercitia hȝ. Nec voto viuitur
vno. Felix q̄ talibꝫ verſari pt. nec puerilia iſta ducit
Nō eñ ſunt puerilia ſed dina. Nō ridēda ſed imi/
tanda. q̄bꝫ mēs erigit̄ in deū aut in virginē diuam:
Poſtremo qꝛ finis denōiat cuncta oȝ vt de mō t'mi/
nādi aliquid dicamꝰ. Et certo ſic finiēda ſunt vt illud
Eccl'. xlv. ꝯueniat illi. Sacrificia eiꝰ cōſummata ſūt
igni. Igni ſcȝ p̄cipue ðuotōis. Dȝ ei ðuotꝰ finito roſ.
ꝓ negligētijs veniā petere
ꝓ immiſſa deuotione grās agere. Et aliq̄ ðuota et
et vt acceptū ſit offerre cordiali orōe ꝯcludere
hoc vel cōſili mō dicēdo. Audi nos maria. nā te filiꝰ
tuꝰ nihil negās hōrat ⁊c. O virgo gl'ioſiſſiā miſericoꝛ/
diſſiā ⁊ hūilima. Accede accede ad tuū p̄dilectiſſimū
filiū oñs ei pectꝰ ⁊ vbera. ⁊ ip̄e oñdat ꝓ nob p̄ri latꝰ
⁊ ſacratiſſiā vulnera: Accedāt qꝫ oīm electoꝝ p̄ces et
merita ⁊ nulla poterit eē repulſa vbi tanta ſūt chari
tatis idicia ⁊c. Sic etiā in exordiēdo roſariū p̄mitti
poterit orō illa Bernar. ſci. Per te aſcenſū habeamꝰ
ad filiū o benedicta inuentrix gratie gēitrix vite. ⁊c.

vel verſus infra annotatos Et hec de mō roſaria ex
oluēdi. Quo mō q̄ vnū exolueret grati⁹ putam⁹ ma
rie ageret q̄ȝ ſi verboſando pl'a inattente incōcinne
repeteret. Nō em̄ tā marie placet verboꝝ multitudo
q̄ȝ mentis deuotio Nec tā vult multa dici q̄ȝ deuote
ea exolui. Phariſaici em̄ vitij ē multiplicare nō dig/
ne exoluere vota. Cōtra dn̄i ē preceptū dicēs Oran/
tes nolite multū loq̄ Fruct⁹ etiā orōnis ē priuatiuū
Impedit em̄ multitudo attētionē z affectionē Quȝ
tñ in pijs affectib᷒ oīs cōſiſtat orōnis virt⁹ Et ipedi
to meōrie officio ipoſſibile reliqua interioris hōis of
ficia debite abſolui. Nihil em̄ cōferre diiudicare itel
ligentia pt. q̄ meōria nō attendit z cōmeōrat Et im
pedito intelligētie officio nihil pfectū volūtas abſol
uere pt Nēm ergo fere orōis fructū ipediunt q̄ nō at
tente ea exoluere q̄ȝ multiplicare ꝯtendūt tps verbo
rum multitudie terētes in multiloquio exaudiri pu
tantes. cū tñ paulus in eccl'ia dei malit quinqȝ ṽba
in ſuo ſenſu loqui q̄ȝ decē milia in lingua. Hinc etiā
illuminat⁹ ille Anthoni⁹ crebrius vt de illo Athana
ſius refert ſolet monere frēs. Nō in multiloquio ver
boꝝ in orōib᷒ fidendū. ſed magis in feruore deſideri
oꝝ zc̄ In hoc em̄ eſt orōnis virt⁹ Quē qui tollit eiuſ
fructu priuat. Et ob hec z alia q̄uib᷒ viris multipli/
catio roſarioꝝ nimia eſt ſuſpecta Uelut ab angelo
ſathane pſuaſa Nā ſcribit Uenerabilis Gerſō i tra
ctatu de tētatiōib᷒ diuerſis Hortat̄ inq̄t nōnunq̄ȝ
(haut dubiū q̄n diabol⁹ ſathane angel⁹ in lucis āge/
gelū ſe trāſformās) dicere multitudie; imenſā puata
rū orationū Uel vt ſe q̄s nimiū grauet: vel afficiat̄
tedio. caſqȝ ſine deuotione pficiat. aut ſupbiat. aut i
pediatur ab vtiliorib᷒ magis Sūmo itaqȝ cauēduȝ
eſt religioſis ne ad hm̄oi indiſcrete ſe ferāt cū alia le/
genda habent. Ingratū eſt em̄ ſpūi ſcō q̄cq̄d obtule
rim⁹ neglectis his q̄ debem⁹ Nec obiecerit h̄ q̄s eccl'e
preceptū q̄ pſalmodias z hymnos iuſſit multiplica/
re. Alia em̄ ei rō fuit cū ſapientib᷒ z inſipiētib᷒ nor/
mā exercitādi pſtituere habuit. Ut idē Gerſ. decla/
rat Secus de puatis orōib᷒. Que tñ nō ab re multi/
plicari vident̄ cū vtiliorib᷒ intēdere hō nō pōt. Hinc
laudabilis profecto inſtitutio illa q̄ gregarijs h̄ z ru
ralib᷒ eſt cōſultū vt roſaria repetāt z legāt int̄ itine/
randū z opandū. Nō ei meditatiōib᷒ intenti vacare
poſſunt. Sed religioſis ſecū cōſiſtere potētib᷒ volūt
nō eque cōſulendū Preſtat em̄ vt gerſ. interna exer
citatio multiplicatiōe vocaliū z curſim dictaꝝ orati
onū. nō tamē videm⁹ q̄n religioſus q̄ſqȝ caut⁹ tēpo/
ris obſeruator etiā ſine meliorū ipedimēto poſſet ta
lia ſibi tpa pſtituere vt quotidie pſalteriū virgis di/
cere poſſet. Inter ſurgendū z veſtiendū. Inter eūdū
z redeūdum. Int̄ itē opus manuū Quib᷒ tpibus ñ
granditer poterit vacare internis Hinc certa hui⁹
modi tpa quiſqȝ ſibi cōſtituere habet. vt monuit ve
nerabilis ille Pater windeſ. Omni e nim negocio o

portunitas eſt et tps"zc̄ Et hec de mō exolnēdi ro
ſaria. Quibus hoc duxim⁹ annectendum ꝙ licet in
deuot⁹ quis exoluerit ea nō preſtās ſibi occaſionem
nō vereri habet de fructu amiſſo Quis em̄ dubitare
habet ſi de⁹ dedit iumētis in montib᷒ fenū z pullos
exaudit coruoꝝ. q̄n frigidas etiā ſeruoꝝ matris ei⁹
exaudit orōes z iuſtorū preces aſſiduas nō deſpicit i
finem. imo certe tenendū ſi frigidis noſtris verb ad
iunxerim⁹ ignita dei eloq̄a. inflāmatoria illa vite et
paſſionis. aut ceteraꝝ reꝝ obiecta ꝙ graui fruge eti
am ſupra q̄ȝ ſperare poſſem⁹ ibunt orōnes noſtre.
Ualde ergo cōfidenter etiā ſimplicib᷒ orandū. tam
etſi nō valde pfundent intentionē. aut nō valde fla/
grent affectiōe. Uidem⁹ eni reges patres. ait deuo/
tus ille Baſili⁹ puuli filij paruo munuſculo puta po
mo aut balbo verbo ſciuſcule plato delectari magis
q̄ȝ tributis prouinciaꝝ aut graui orōne cōſulētis Et
ſi deuotis adiūxerim⁹ nrā infirma verba obiectis tā
to erūt efficacia ſupra hūanū modū noſtra verba ad
deū. q̄ȝto verbū dei p nobis exinanitū. Semp ergo
roſaria exoluenda in vniōe aliquoꝝ obiectoꝝ chri/
ſti aut matris eius. Et hinc ſequentia hic ſūt aggre
gata roſaria. vt inde inter legendū aſſumam⁹ deuo/
tionis obiecta z inter meditandū ne fluctuam⁹ me/
ditabilia. Habentur aūt in hac diſtinctiōe Roſaria
ſequentia. primo ſeptē ſeptem ferijs aſſignata

	.ij.		De marie ortu z ortū añtib᷒	
	iij.		De expōne āglice	pmū
	iiij.		ſalutat	ſecūdū
Nā feria	v.	poſit legi	De mēbroꝝ benedictiōib᷒.	
	vi.	roſariū	De marie imēſis dolorib᷒.	
	ſab.		De eiuſdem gaudijs.	
	dñica		De eius gloria in celis.	

Eſt itē in ſupioribus pmiſſū roſariū vnū de cōceptu
vite z dñice paſſionis p ſimplicioib᷒. Annectiturqȝ
vnū generale de marie puilegijs p cōtēplari volēti/
b᷒. vt cōgruat oibus oī die dicēda a volentib᷒ exolue
re marie pſalteriū: Et in calce hui⁹ diſtinctiōis anno
tauim⁹ roſariū expoſitiuū dñice oratiōis quēadmo/
dū angelice ſalutatiōis Et poterint ex his roſarijs
colligi certa meditabilia circa ſingula fere marie fe/
ſta vt notatur in cōcluſione ipſa. Et ex his patēt hu
ius diſtinctiōis cōtenta.

¶ Sequūtur q̄dā metrica carmia q̄b᷒ vtendū p de/
uotiōis incitamētis añ vel int̄ legēda roſaria. Quo
rū prima ſūt p captanda beniuolentia.

O Pia chriſtifera mea mr̄ virgo maria
o Celi regina radians deitatis agalma:
Aſtrū prerutilū tutū peccantis aſilum
Digneris dñam me te laudare clientē.
Promat amor laudē (taceāt fantaſmata) grandem
Totū virgo tua rapiat me dinior oda.

Quando poſt intervallum ꝯtinuatur Roſarium p̄mittendum eſt.

Ad te ſuſpirās curſū precordia ꝓtollo
Subiectis oculis genibꝰ tellure reflexis.
Omnis potenſis rogo toto robore mētis.
His laudū titulis fiā tuus aſſecla verus.

Oblatio Roſarioꝝ valedictoria

Suſcipe chriſtotocon q̄ libo munia laudū
Cordi materno q̄ me tutes ab auerno
Ignoſcas culpas quas fecit inertia mltas
En corpꝰ cū mēte tue cōmitto tutele
Iā cor pluſtres ieſū mihi pꝰ obitū des
Quāuis ſkipꝰ hō de ꝓmpſit virgis odas
Noſti cur dederit. ſcis q̄d abinde petit.
Laudes collatas p̄ſtādas milleſies do
Quas tibi cētuplicent cūcta creata deo
Alma valeto parēs mihi crebra chariſmata mittens.
Virgo vale t dico vale q̄q̄z cupiā te ꝛc

¶ Orō metrica ad b̄tiſſimā virginē vt nobis recōciliet ſuper ſūmnā trinitatē

Filia flecte prēm. mr̄ pia p̄cipe proli.
Pneumatis aula ſoror ſupoptia ſpōſa ꝛ aica.
Inſtes pro nobis q̄ diua chariſmata donet.
Nā tibi nil negitāt q̄ matrē ſemꝑ honorant

Sequitur Roſariū de precedentibus marie ortū atq̄ȝ de ipſo eius ortu in vite progreſſu vſq̄ȝ ad angelice ſalutationis eulogium.

Dominus poſſedit me ab initio viarū ſuaꝝ ꝛc. Prouerb. viij. Iam obiecta roſarioꝝ poſituri ꝛ materiā de beata virgine meditandi amminiſtraturi a capiet nobis eſt inchoādum ꝛ p̄mittēdū Roſariū de precedentibꝫ marie ortū deq̄ȝ ipſo ortu ꝛ progreſſu vite eꝰ vſq̄ȝ ad angelice ſalutationis eulogiū. de quo tractat ſubſequēs Roſarium. Ut ſic ſeriatim omnē materiā paucis tangāꝰ ꝛ exemplo domini ab initio viaꝝ ſuarum eā poſſideamus nil de materia eam cōtingēte omittētes. cuiꝰ q̄ppe omnia digniſſima ſunt ꝛ vtilia meditatu

¶ Traditur ergo in hoc Roſario.

Quō maria — Ā ſcl'a a deo electa fuit ꝛ p̄electa: et votiue a multis deſiderata
Multipliciter ꝛ varie fuit p̄figurata
Luculēter a plībus ꝓphetata
Rebus ſublimibꝫ ꝛ diuerſ cōpata
Sctiſſime ꝛ mūdiſſime cōcepta
Letiſſime ꝛ vtiliſſime i mūdū nata.
Cōgruiſſime in tēplo oblata.
Sancte illic ꝛ vbiq̄ȝ conuerſata
Ioſeph virgineo mirifice deſpōſata.
Ad filij dei cōceptū optime diſpoſita.

Poſt que ſubſeq̄tur ſalutatio angelica de qua i Roſario altero. Sūt āt hꝰ roſarij meditabilia oīa Moroſe quo ad memoriam Attente q̄ ad intelligētiam Deuote quo ad affectiuam meditāda. Quedā vero puta priora illa ſcȝ de preelectiōe. p̄ſignatione. ꝓphetatione ꝛ cōparatione. cū affectu laudis ꝛ venerātiōis Non enim puam hec āminiſtrāt materiā laudis ¶ Quedā aūt cuiuſmodi ſunt Conceptio ſancta Natiuitas leta ꝛc. cum affectu cōgratulatiōis Quia in his benedictionibꝫ pre cūctis benedictis ē a deo p̄uenta Reſidua aūt nō tam enūerata. puta Eius in sancto tēplo oblatio Sanctiſſima eiꝰ cōuerſatio Et ad dei filij cōceptum ſtudioſa ꝛ cōdecēs p̄paratio cū affectu ſtudioſe emulationis ꝛ imitationis ¶ Utſcȝ in his nitamur ſectari eius exēplum. Ut ꝛ nos vel ſpūaliter cōcipere mereamur dei filiū Ieſū ſcȝ ſalutem afferentē interp̄tatum ¶ Quod vt poſſimus Marie nō ſolū habemꝰ intēdere exemplū. ſed ꝛ implorare auxilij ſuffragiū quo ſine nullum poſſumus bonū. Nil eñi nos deꝰ habere voluit qd̄ nō per eiꝰ manꝰ tranſiret Eya igit̄ deuote hoc memoremus roſariū. ſtudioſe illud inter vbera memorie circūferamꝰ velut mirre faſciculū. ꝛ quaſi armillā ponamus ſuꝑ imitatiōis brachiū. vt ſic poſſideamꝰ eā cū domino ab initio viarū. ꝛ ſit apud nos eiꝰ memoria in generatione ſeculorū Amen

¶ Quō v̄go mr̄ a deo ꝛ ab oi creat̄a elcā fuit
Te deꝰ. āgelici. prēs. vates. cupit omne.
Quā multipliciter p̄figurata fuit.
In factis. ſignis. viſis. muliere. per oīne.
Quā lucide ꝓphetata fuit.
Te magni. pui. vates. ſexꝰ. canit. aſtra.
Quā varijs rebꝫ fuerit cōpata
Par celis. terris. viuis. ſenſis. ſimul oīni.
Quomodo fuit concepta.
Iuſtis. effetis. p̄dictaq̄ȝ. tpe. digne.
Quomodo fuerit nata.
Nata alte. vtilit̄. lete. mire. veneranda

¶ De vite eius progreſſu.
Offert. ſcādit. cōplens docet h. docet ⁊ nos
¶ Quid in tēplo egerit
Sic vixit. vouet. ⁊ diſcit. meditās. petit ⁊ ſic
¶ Quare fuerit deſponſata ioſeph.
Hinc ſponſata: ioſeph. ob ſe. natū. ſil' ob nos
¶ Per q̄ fuerit diſpoſita ad cōceptionē filij dei.
En placitū. meritū. qual'. geſtū. ambaſiatū.
¶ Quō btā virgo a deo ſit p̄electa ⁊ a mult; votiue
exoptata ¶ Mēbrum. p̄.

Te de⁹ ⁊c̄. Pro poſitoꝝ ꝓſuū roſarij hui⁹ ex planatiōe ſciendū. Q; in roſarij hui⁹ initio in p̄mo ſcʒ verſu oñditur quō eā de⁹ poſſederit ab initio quō ſcʒ btiſſima virgo iſta a deo electā ⁊ p̄electa fuerit ⁊ ab oī creatura exoptata. Nā p̄mo ele/gerat ⁊ p̄elegerat eā de⁹ poſſidēs ab initio illaʒ ⁊ ad magna p̄deſtinās eā. vt Angel⁹ Brigide dixit. imo vt altiori fūdamēto res nrās ſtabilia⁹ ſic p̄uſſ. vt pie credit̄ ex e⁹ pſona p̄dixit Ab initio ⁊ añ ſcl'a creata ſū. ⁊c̄ Ad qualia aūt ⁊ q̄ta hāc de⁹ p̄deſtiaue/rit tangit̄ infra in Roſario p̄contoſo Triclinij. ⁊c̄. folio. Quā āt granditer hāc de⁹ dilexit ex bono ſibi dato colligi p̄t Nā ſi diligere ē alicui bonū velle Jdeo profecto de⁹ plus diligit cui mai⁹ tribuit bonū. Qui igit̄ noſſe volet quātū de⁹ trinitas ab eterno mariā dilex/erit attēdat quantū eſt bonū qd ei ↄtulerit ⁊ q̄ta ꝓ/pter eā ab initio fecerit. De q̄ dilectiōe ⁊ eternali preuiſione q̄ aliq̄ deuota legere volet ſmonē angelicum quē ſcā brigitta deſcripſit legat Bernardinū q̄ʒ per/ſpiciat q̄ cōſtanter ⁊ conformiter rōni aſſerit. magis hāc a deo dilectā q̄ʒ oēm reliquā creaturā ⁊c̄ Secū/do fuit ab initio creature a ſūmis illis angelicis acutis obtutib⁹ in dei lumine (vt volūt) mirifice p̄uiſa: velut eoꝝ ruinā reſtauratura vel poti⁹ ꝑ quā eorum ruina reſtaurāda. Vñ ⁊ indicibili voto d̄ſiderata ac clamātib⁹ oib⁹ ⁊ dicētib⁹ ei. Ueni in ortū ⁊c̄ Jtem q̄ʒ Sonet vox tua in aurib⁹ ⁊c̄ ¶ Tertio A prib⁹ quo/q̄ʒ veteris teſtamēti ſecretoꝝ dei vſq̄ʒquaq̄ʒ nō ignaris hec fuit p̄cognita ⁊ votiue nimiū d̄ſiderata velut bacul⁹ ſenectutis eoꝝ ⁊ miſeriarū releuatrix. vñ ⁊ clamabant Egrediat̄ virga de radice ⁊c̄ Nō licet q̄ſi fu/turū d̄r. Optatiē tñ expōitur a pleriſq̄ʒ qm̄ optatio mō hebrei carēt. Quarto fuit nō mō fidelib⁹ veꝝ ⁊ d̄ſiderata fuit cūctis gētib⁹ deſideratū cūctis gētib⁹ ꝓductura ⁊ vtriuſq̄ʒ p̄pl'i ſalutē fida mediatrix paritura Hinc iob. hinc balaā. ceteriq̄ʒ ꝑ hac gentiliū vates ſuſpirauere vt patet infra Poſtremo nō a rōnalib⁹ tm̄ ſed ⁊ ab irrōnalib⁹ quodāmō ſi dici fas ē rōnabl'r fuit deſiderata. Oi creatura īgemiſcēte ⁊ parturiēte ⁊ e⁹ aduētū expectāte ꝑ quā eſſet reformāda. ⁊ prim vt Dyoni. carth. ait releuāda. De hoꝝ oim votiuo deſiderio latt⁹ tangit̄ in ſmone ſcē Brigitte p̄tacto. Sed ſat ſit materiā dediſſe intellectualib⁹ ad affect⁹ nos cōuertam⁹ O igit̄ q̄s illa ignita ſideria lapidum ignitorū colliū. eternoꝝ ſpūum btoꝝ: q̄s gemebūda illa votiua ⁊ amoroſa ſuſpiria patrū antiquoꝝ ⁊ oī/um reꝝ ſine inflāmatiōe. imo ⁊ liq̄factiōe poterit cogitare ſuoꝝ vitaliū. Ue nob ſuꝑ torpore ⁊ gelu nrō. ve ſuꝑ gentiū pctō q̄ ſine federe ſine affectōe ab aplo deſcribūt̄. lʒ hic deſideraſſe ferāt̄. Deſiderauerūt eniʒ q̄dā ⁊ ſi nō oēs Pudeat teporis ⁊ torporis tpm ho/rū Abeat hyems frig⁹ torporis abcedat. ſim⁹ viri d̄/ſiderioꝝ Aſpirem⁹ ⁊ leuem⁹ corda cū manib⁹ vel ad reginā nri ſollicitā ⁊ ꝓ nobis in celis a dextr; vultui dei aſtantē. ad quā ⁊ ꝓ qua tātope ſuſpirauere etiaʒ priores nōdum exñtem. Deſiderem⁹ deſiderantem nos O deſideratiſſima deſiderabiliſſiā ⁊ deſiderantiſſiā dña mea fac liqueſcere in tui amorē gelida pectora mea ⁊ da mihi te aſpirare ꝑ ſecula Amen.
De multiplici ab exordio mūdi p̄figuratiōe h⁹ glori/oſe virginis ¶ Mēbrum ſecundū.

In factis ſignis. ⁊c̄ Jn hoc altero verſu agit̄ q̄ʒ mult'tipliciter ab exordio creature cōdite fo/ris fuit p̄figurata ne etiā rudib⁹ eēt ignota. Tāta nēpe ē dignitas virgis h⁹ vt q̄ʒ decētiſſimū fuit eā varie p̄figurari vt magis veniēs votiue exciper̄. Et āt vt ad ↄpendiū late ſperſa redigam⁹. iuxta Albertū p̄ſignata Primo in reb⁹ fcis ⁊ creatis. tēpore in ſex dierū operib⁹ p̄mordialib⁹ Adeo vt fere nil ſit inter ſex dierū opa cōditū; qd nō ſingl'ariter hui⁹ fuit p̄figuratiuū. Jpa nēpe ē celū ⁊ terra Jpa lux fcā i p̄ncipio ⁊ firmamētū in aquaꝝ medio. imo ipa ſignat̄ ꝑ oia illa primordialia opa q̄ ↄmeōrant̄ ꝑ hec metra

Hec celū terra. lux. firmamē. mare. ſydus
Piſcis. aues. hō tu. q̄ʒ dulcis tu ꝑadiſus.

Uere eīm celū ⁊ terra virgo iſta q: ſil' celeſtē ⁊ ērēſtrē vitā ducēs/ Celū q̄ʒ ⁊ terra q: ſil' ⁊ altiſſima dignitate ⁊ infima hūilitate fuit. Demū celū ⁊ terra q: iſtar celi puriſſima virgitate ⁊ terre ſilitudine fecundiſſi/ma maturitate fuit ſil' et virgo ⁊ mater. Sic de ſin/gulis figuris plīma dici poſſent. ſed ꝓlixitas vitāda Figuratur ⁊ in luce ⁊ nubecula illa de q̄ tandē ſol ſi/bi lumen ſm aliquos aſſūpſit q: de virgine hō xp̄us Hec ē ⁊ op⁹ ſecūde diei Firmamētū ſcʒ in medio a/quarū. Propter ſtabilitatē fidei ⁊ virtutū oim ornatū: mediatrix hōim ⁊ dei. Mare propt̄ inundātiam grāꝝ Mulier veſtita ſole ⁊ hñs lunā ſub pedib⁹ eius Et quid aues ⁊ piſces niſi virginū piſcis inſtar natātē in medio aquarū tribulatiōis ⁊ vt auis volantem ſuꝑ pēnas vētoꝝ in celo ↄtēplationis Sig̃t ⁊ hanc hō ſexto die cōdit⁹ ꝑfect⁹ q̄ ad ꝑfectōeʒ virgis huius Et quid aliud ē ꝑadiſus voluptatis niſi vter⁹ virgis h⁹ Jn quo de⁹ pater poſuit hōiem xp̄m in die cōceptionis gignēs nobis veꝝ vite lignū ⁊ irrigās totam ſupficiē eccl'ie ſcē. Patet ergo q̄ i oibus opib⁹ ſex dierū exp̄ſſiſſime p̄ſignata p̄t hec virgo dici Eſt etiā ſecūdo p̄ſignata in tipicis ſignis ⁊ actis. vt in Archa

noe ꝛ Iride In tabnacl'o moyſi ꝛ archa teſtamẽti in
tẽplo ꝛ ꝓpiciatorio In domo ſale⁹ ꝛ ſalomõis throno
Adeo vt nihil actũ ſit i veteri illa teſtamẽti officina
ſn̄ hui⁹ ỽgis miſterio Et ↄplectũť hoꝝ p̃ncipaliora
ſb̄ h̄ ỽſiclo

Archa noe. ſalomõ. arc⁹. tẽplũ. thro⁹es tu

Cõgrue at̃ p̃figurabať i iſtꝭ ob pl'a q̄ trã ſim⁹ pl'chre
tñ in Archa noe ꝓpť coẽz p eã factã ſaluationẽ In ar
cha teſtionij quã ſal'on fieri fec̃ ꝑꝑ oĩodã ꝑfctõnez In
arcu federis ꝓpť pctõꝝ recõciliationẽ In tẽplo ſalo
mois ꝓpť dei ĩhabitatõez In throno e⁹ d̃ ꝑꝑ opiſmi
rificẽtiã ꝛ filij dei veri ſalõis i ei⁹ vtero regctõez Dul
cis eẽt haꝝ latior explanatio ſed vitãda ẽ ꝓlixitas ꝛ
mltitudo Tertio p̃figurata ẽ in viꝭ ꝛ ymagiatis.
Vñ inueniť. in hijs ꝛ huiuſõi multis p̃ſignata

Scala. rub⁹. vell⁹. fõs. mõs. arbor daniel'

Ipa em̄ ẽ ſcala iacob cui dñs inĩt⁹ Ipa rub⁹ moyſi
ꝑpetua ỽgitate iↄbuſt⁹ Ipa gedeõis vell⁹ rore ĩfuſũ
Ipa fõs ꝑu⁹ de q̄ heſter ſcõo q̄ creuit i flumẽ magnũ
Ipa mõs de q̄ lapis xp̃s p̃ciſus ẽ ſn̄ maib⁹. Ipa pre
ciſa ẽ i arbore daniel' grãdi ſb̄ q̄ cũcta aĩalia quieſce/
bãt in cui⁹ vmbra viuebãt Ipã em̄ vita ꝛ ſpes nrã in
õnib⁹ viꝭ p̃figurata. Quarto poſtẽſa ẽ in femĩs ꝛ
cõiugatis. Nã h⁹ tip⁹ fuit oĩs mulier virtuoſa ab int̃
pretationẽ. actus. et alia miſteria A nullo ei illuſtri/
um vſq̈ꝫ hec victa. Unde in his figurata (ctig.

Ecce virago. ſaraq̈ꝫ rebecca. rachel. lya. cũ

Vere em̄ virago fuit ꝛ eua ſecũda. ſicut chriſt⁹ adaz
ſecũdus ſerpentis caput ↄtritura ꝛ viro xp̃o in adiu
toriũ ſil'e ſibi data. Vere deſignata in Sara ꝑpter
dominij principatũ In rebecca ꝑpter bñdictionem
filio ĩpetratã. Rachel ꝑꝑ ſpecioſitatẽ Lya ꝑꝑ fecũdi
tatẽ In oĩ poſtrẽo muliere bona ꝛ forti deſignata ꝑꝑ
laudabilẽ ſexus ꝓbitatẽ. Has cõmemorauim⁹ paucu/
las ex plurib⁹ figuras. vt vel occaſionẽ aminiſtrem⁹
ĩqrendi ceteras Inueniũtur em̄ paſſim mlťe tra/
dite a doctis ꝛ explanate lati⁹ p̃ſertim in marialib⁹
¶ Poſtremo nõ ſolũ fuit p̃figurata hec ỽgo nrã i tã
ta reꝝ varietate. veꝝ etiã in oĩ tp̃is qualitate. vt d̃r
in verſus fine. Per omẽ. Nullũ ei tp̃s vel etas vlla
p̃terijt q̄ eius ignara fuit q̄ppe q̄ ꝛ tp̃e nature ꝛ legis
ſcripte. imo ꝛ ſub tp̃e grẽ q̄dãmodo in martha ꝛ ſo/
rore ei⁹ maria p̃figurata fuit Et ↄgrue in oĩ ſignať
tp̃e q̄ ãminiclatur oĩ tp̃i. Nã ipa eſt q̄ ꝛ tp̃is nature
errorẽ ſuo iubare ꝓfugauit legalis tp̃is ĩportabile o/
nus ſuo filio xp̃o mitigauit ꝛ grẽ tp̃s ſuo partu plẽo
grẽ ꝛ veritatis in plenitudĩe ꝑfecit. O igiť ſignata in
reb⁹ cunctis ꝛ tp̃e oĩ fac ne ſim⁹ immeõres tui.

M Q' multipliciter hec ỽgo fuerit ꝓphetata Ne. ij.
Te magni ꝑui ꝛc̃. Hic oñditur quõ breſſima
hec luculẽter ꝛ multipl'r fuit ꝓphetata a pl'i
bus Huic em̄ oẽs ꝓphete teſtimoniũ ꝑhibu
ere ꝛ vates Uno ei ſpũ afflati oẽs vno fere ore loquũ
tur de ea oẽs. Ubi ei alias ait Damaſcen⁹ ponenda
ſunt ꝓphetarũ oracula q̄ꝫ in te o maria. ¶ Ab eximio
ei illo ꝓphetaꝝ adã vſq̈ꝫ ad noui teſtamẽti illũ ꝓphe
tã in apocalipſ. ſua Ioãnẽ loquor euãgeliſtã vix eſt
inuenire q̄ omiſit ꝓphetare mariã. Nã in p̃mis ſũm
mi illi pr̃es patꝝ nõ cõticuere mariã Uir ei primus
ille parẽs ↄſortẽ ſuã agnouerat ꝛ mox in lõginquũz
de maria ꝓphetabat dicẽs. Hoc nũc os ex oſſib⁹ me
is ꝛc̃. deſignãs xp̃m ex virgine incarnandũ ꝛ eccl'ie
copulandũ. Hanc abraã nõ neſciuit dñ ſeruũ ſub fe/
more iurare cõpellẽs ꝓ rebecca miſit ꝛc̃ Poſſe⁹ ſin
gillatim ſũmoꝝ hoꝝ patrũ teſtionia adducere. ſꝫ ve
remur lõgi eſſe. ¶ Fuit ſcdõ nõ ſolũ ꝓphetata a mag/
nis ſed vna ſimul cũ magnis hãc p̃dixere ꝓphete mi
nores. vtꝫ diſcurrẽti ꝑ ſingulos. deuotum eẽt aliq̄ ex
ſingulis ꝓphetica oracula explanare. ſed nolum⁹ ꝓ/
lixi eſſe. Deuot⁹ q̄dã btẽ virgini huic ſe dedidit ſtudio
ꝛ miro acumĩe ſinguloꝝ teſtimonia virgini applicu/
it docẽs q nõ ſinguli locuti ſunt de maria. ſed q etiã
ſinguli fere ꝓſequuti ſint oĩa ipius vite geſta ꝛ acta
Ita vt vere cecinerit ille. eccl'ie dulcis pſalta. Qd̃ cho
rus (inquiẽs) vatũ venerãdus oli cecinit in dei ↄſtat
genitrice factũ eſſe mariã ¶ Tertio nõ ſolũ a iudai/
cis. veꝝ ꝛa gentiũ vatib⁹ virgo iſta fuit p̃dicta oim
ſaluatorẽ paritura. Nã ꝛ alienigene tir⁹ ꝛ ꝑpl's ethio
pũ. hi fuerũt illic ꝛ vaticinati ſũt de ea oẽs. Teſtio/
nio ſunt Iob. Balaã ꝛ gentium q̄dã vates. Pl'es ei
ꝓpheti as de virgini ſingl'i hñt. Nã fidus ille Iob q̄
labijs ſuis nihil ſtultũ cõtra deũ locut⁹ eſt. di. xxviij.
ca. Hꝫ argentũ venaꝝ ſuaꝝ p̃ncipia ꝛ auro loc⁹ ẽ i q̄
ↄflatur. qd̃ nõ abſurde de xp̃o ꝛ virgine exponunt. et
infra: Terra inquit de qua oriebať panis. Et cetera i
hunc modũ Balaã q̄ꝫ licet ceca mẽte. oculo tñ ap/
to aptiſſiãs in virginẽ hãc intexuit ꝓphetias p̃dicẽs
ſtellã orturã ꝛ hoiem exurrectuꝝ quẽ ↄpat rynoce/
roti eo q a virgĩe capiend⁹. Hic ꝛ in ſepulchro cuiuſ
dã gẽtilis ſcriptũ repiebať Chriſtus naſceť de virgi/
ne maria ꝛc̃. Volunt etiã nõnulli virgiliũ mãtuanũ
Ouidiũ ſulmonenſẽ ꝛ ceteros gentiũ q̄ſdã vates in
virginẽ hanc locutos. Sed nolum⁹ ob id tñ inire cer
tamẽ Magni ſũt q̄ negant. magni itẽ q̄ aſſeuerant.
Poſſem⁹ in mediũ adducere q̄rtã eglogã ỽgilij ꝛ ce
teroꝝ poetaꝝ verſus. Sed remittim⁹ ad Leonar.
vticeñ. ad alios itẽ h⁹ virgĩs deuotos q̄ late hos d̃du
cunt. Hat ſit cõmemoraſſe nobis ꝛ ſtudioſ occaſionez
dediſſe. ¶ Quarto qd̃ mirãdũ magis ab h⁹ p̃conijs
null⁹ eſt ſex⁹ except⁹ nec quid̃ feĩne⁹. q̄uis vix loqui
ꝑmiſſus. vt ptꝫ in decẽ illis q̄s cõmemorant paſſim gẽ
tiũ ſybillis q̄ tam plane clareq̈ꝫ vaticinate ſũt de xp̃o
ꝛ ei⁹ virginea mrẽ vt magis hiſtoriã q̄ꝫ ꝓphetiã tere
re videãtur Videať beatiſſim⁹ Aug⁹ xviij. de ciuita
te dei. Videatur itẽ venerabilis ille hugo ſci Laurẽ
tij prior in ſuo de ouib⁹ ꝛ paſtorib⁹. ceteriq̈ꝫ doctores

q̄ late iſta deducūt ⁊ hoꝝ dctā in mediū ponūt. Vaticinia ferūt haꝝ ſibillaꝝ. Exurget mlier de ſtirpe hebreoꝝ noīe Maria hn̄s ſpōſum noīe ioſeph ⁊ pareabit ex ea ſn̄ ↄmixtione viri de ſpūſcō filiꝰ dei noīe ieſus. Erit ꝗ̄ erit vgo añ ptū ⁊ vgo pꝰ ptū. Itē heritrea ſibilla ait in vltima etate huiliabit deꝰ hūabitur ꝓles diuina. Iacebit in feno agnꝰ ⁊ puellari officio educabit deꝰ ⁊ hō. ¶ Poſſent huiuſmōi ob nimiā claritatē haberi dubia n̄ ⁊ Augꝰ. hieroniꝰ lactātiꝰ allegarēt iſta. Nō ego auſim dubitare cū ipi auſint hec teſtionia ⁊ ꝑſuaſiones fidei allegare. Nihil nos iñ dicimꝰ de vndecia ſybilla q̄ auguſto vginem hāc demōſtrauit cꝰ nullꝰ meminit āttiq̄ꝝ. ſcrutet tñ ſtudioſus vñ dicat ille locꝰ ad aram celi ⁊c̄.

¶ Poſtremo ⁊ ab aſtris ipis ꝑſignata ⁊ ab aſtrologꝭ aſtroꝝ lumē geitura ē ꝑmiſa vt late deducit leonardꝰ vticē in ſuo q̄dragеſiali ⁊ alijs locis. Adducēs vba albūazar ⁊ hmetis tmegiſti ⁊ ceteroꝝ. De hmete tri tmegiſto videt dicere btiſſimꝰ Augꝰ. viij. de ciuitate magꝭ maligno ſpū cū afflatū q̄ſpū bono vaticinatū. Cui āt dubio fuerit hāc poſſe aſtris ꝑſignari legat tractatū venerabil' mgr̄i petri de alliaco de vitate laſtrologie ⁊ videbit nō hoc abſurde dici. Et hec de ꝓbatione virginis huius.

Quā mīcis ⁊ ſublimibꝫ rbꝫ ſit ↄpara. Nēbm q̄rtū.

P Ar celis ⁊c̄. Hoc iā quarto oñdit q̄ꝫtis ⁊ q̄ꝫ ſblimibꝫ rebꝫ hec nrā vgo ſit ↄpata. In manibꝫ eīm ꝓphetaꝝ ē aſſil'ata ⁊ a ſcpturis rebꝫ diuerſis ↄparata de q̄bꝫ lata poterit ſumi meditādi materia ſꝫ a nobis paucis tāgenda. In p̄mis itaq̄ꝫ inuenitur ↄparata celo ⁊ rbꝫ celeſtibꝫ. Nā ⁊ ſi celū cā voceꝰ altioꝛ ē gremio ſuo ↄplectēs quē celi celoꝝ capere nō pñt. Rebꝫ q̄ꝫ celeſtibꝫ adeo ipa celeſtꝭ tota ↄpata vt nil ſit i eo cui n̄ rite aſſilet vt late declarat in ſeptio libro marialis q̄ totus agit de iſto oñdēs q̄bꝫ ex cauſ ⁊ ꝓꝓetatibꝫ celoꝛ celeſtibꝫ ↄpet. Oñs q̄ꝑ ipā ſit. Celū firmamē ſol lunaq̄ꝫ ſidꝰ oꝛizō. Lucifer auroꝛa lux diluculū mane dies. Cōpat q̄ꝫ ſcdo tre q̄ꝑpe de q̄ fcūs ē hō xp̄s i q̄ naſcit aurū ⁊ vitas eſt ex oꝛta ⁊c̄ ⁊ rebꝫ treſtribꝫ vt late deducit vbi ſupra i mariali libro octauo. Nō q̄ꝑ aliq̄d habeat de terreitate ſꝫ q̄ꝛ ↄuenit i vtutū ꝓprietate. Videat ibi. ¶ Tercio vt maifeſtiꝰ ⁊ pleniꝰ pateat q̄ꝑ nihil ſit in reꝝ nat̄a q̄ꝑ huic vgini nō i aſſil'atōe deſuiat. Aſſil'ata ē rbꝫ viuet n̄ ſolū p̄dictꝰ eē tm̄ hn̄tibꝫ. Veꝝ etꝭ viuētibꝫ rebꝫ quōlibet etꝭ vita vt Plātꝭ floribꝫ ⁊ arboꝛibꝫ ⁊ huiuſmōi ↄparioibꝫ plene ſūt ſcpte ⁊ deducūt in vltio marialis. ¶ Quarto etꝭ ↄpat rebꝫ ⁊ eſſe ⁊ viuere iſuper ⁊ ſētire hn̄tibꝫ ut aiantibꝫ irrationabilibꝫ. Colūbe turi ⁊ auibꝫ. Rinocetoti oui ⁊ alijs nobilibꝫ aīalibꝫ vt declarat autoꝛ marial'. Poſtremo etꝭ aſſil'at rationalibꝫ hoibꝫ ſcꝫ ⁊ āgelis. Et q̄d mīꝝ ſi āgelis ↄparet cū lōge eos ſuperās āgeloꝝ dn̄a ſit ⁊ etꝭ coꝝ dn̄o ſociet. Hec breuit de aſſil'atōibꝫ tetigimꝰ vt materiā āmiſtreꝰ meditari volētibꝫ de q̄bꝫ ſex ſunt libri plenī marial'. Et hec de vgine añtibꝫ.

¶ De cōceptiōe hꝰ virgis. ¶ Nēbrū. v.

I Uſtis efferis ⁊c̄. Poſt iā huiꝰ virgis oꝛtū antecedētia. videndū eſt de ipa ↄceptiōe vgica ⁊ ſub vno verſiculo ↄtertus ꝑl'a circa eiꝰ conceptū meditabilia. Puta a q̄bꝫ. q̄liter ⁊ q̄ñ. ⁊ q̄uo cōcepta breuiter tāgendo ſingula. Et p̄mo dr̄ q̄ꝑ cōcepta ſit de pn̄tibꝫ iuſtis ⁊ ſcis Ioachi. ſ. ⁊ anna. q̄ vt deſcribit Hieroni. erāt incedētes in oibꝫ mādatis dn̄i ⁊ legis iuſtificatiōibꝫ: quoꝝ ſubſta ꝑtita erat in tbꝫ ꝑtibꝫ ⁊c̄. vt late deſcribit. Hinc cōgratulādo virgi q̄dā dr̄. Es tu de ſcis o vgo parētibꝫ oꝛta regali de ſtirpe dauid de ſanguie claro ⁊c̄. ¶ Secūdo n̄ ſolū ſcā ſcāꝝ cōcepta ē de pn̄tibꝫ ſcis. ſcōꝝ oim ſcm̄ geitura. ſꝫ ⁊ d ſterilibꝫ mirifice ē ↄcepta ſtupoꝛ ⁊ mōſtrū mirifice ſuiꝫ cōditoꝛē paritura. vt ſic inſinuaret grē eā magis q̄ꝫ nature filiā foꝛe. de q̄rū pn̄tū ſterilitate q̄ plenꝰ ſcire volet hiſtoꝛiā legat. ¶ Tertio nō mō a ſcis ⁊ mirabiliter ē cōcepta. ſed et ꝑ angelicā ānunciationē ⁊ diuinā repꝛomiſſionē ē cōceptio eiꝰ p̄dicta. vt damaſc. ait tcio li. ⁊ teſtat hiſtoꝛia eiꝰ. Quēadmodū ei ait Damaſce. venē anne ſteril' etn̄s ꝑ votū ⁊ repmiſſionez pepit ſamuelē. Ita ⁊ nrā Anna ꝑ p̄ces ⁊ repmiſſiōes a deo affert dei genitricē. Et ꝓbe ē ānnunciata vt a nl'lo illuſtriū ſit victa. Cōgrue p̄nūciat mr̄ ⁊ auroꝛa vbi p̄cinit ſcruꝰ ⁊ lucifer Ioā. baptiſta. Quarto ↄceptio hec fuit tpanea. i. cōgruiſſimo in tp̄e fcā. Nā vbi nox finiri hūit auroꝛa exoꝛiri debat: ⁊ ap̄pinquante plēitudīe tp̄is canalē plenitudinē ꝓfuſurā ↄcipi congruebat ⁊c̄. ¶ Poſtrēo fuit hꝰ cōceptio digne facta q̄ꝛ optie q̄lificata. Nā vt paſſim colligit tl'is erat ↄceptus virgis hꝰ meōꝛabil' ⁊ meōꝛandus.

Excellens mirus bonꝰ ⁊ letꝰ q̄ꝫ purus.

¶ Prio in q̄ꝫ excellēs fuit cōceptio virgis hꝰ p̄ cōceptibus vniuerſis. Nō eīm ſic cōceptio adā ⁊ eue i initio. Nō ſic ceteroꝝ i progreſſu ⁊ medio. nō ſic ⁊ demū p̄uilegiatoꝝ puta Hieremie. Io bap. ⁊ filiū in tmiino. Nā ſupat vniuerſos ſolꝰ p̄ſtat cōceptꝰ filij eiꝰ cui merito palmā damꝰ. Mirabilis deiñ cōceptio vgiſ hꝰ. Nō ſolū ex parētibꝫ ſterilibꝫ. ſed etiā ex ſub ſequētibꝫ effectibꝫ ⁊ mō cōceptiōis. Nature ei iura mutantur ⁊ q̄ añ fcā nō fuerāt patrāt. ⁊ q̄ hactenꝰ ſteriles ꝓle dotant ⁊c̄. Tertio āt q̄ꝫ vtilis fuerit ↄceptio huius nō facile ē q̄ edicat. Hec eīm ⁊ imūdos nrōs cōceptus emūdat. nature opꝓbꝛiū aufert ⁊ reſtituit ipꝛioꝛē. imo maioꝛē dignitatē. ¶ Quarto letꝰ cōceptꝰ iſte fuit. q̄ꝑpe q̄ celis libo ⁊ terris nō puā leticiā inuexit. nō Hinc maria Brigide dixit. Hoꝛa in q̄ ego ↄcepta fui. merito vocari p̄t aurea hoꝛa ⁊ p̄cioſa. Naꝫ tūc incipit principiū ſalutis oim ⁊ tenebre q̄ſi feſtinabant ad lucē. Deꝰ nanq̄ꝫ q̄ddā ſingl'are ⁊ a ſcl'o abſcōditū facere voluit. quēadmodū oli in virga arida floreſcēte fecit: vñ oꝛtū eſt gaudiū ſummū ⁊c̄.

Poſtremo digniſſie atq; puriſſime ↄcepta fuit ſn̄ ſez
macula originalis pcti. q̄q; mag̃ de h int̄ doctores
ſit ↄtrouerſia atq; ſīma anceps. ¶ Alijs ꝓpt ſacre ſcp
ture q̄ h ſonare videt̄ auctoritatē i originali ↄceptaq;
aſſerētib9. alijs ecōtra illā a generalib9 ſcpture regu
lis q̄ h ſonare videt̄ exceptā tenētib9 ſicut manifeſte
excipit̄ ab eo q̄d vniuerſalit̄ dr̄ de oīb9 mulierib9 i do
lore paries filios Itē multiplicabo erūnas tuas ꝛ cō
ceptus tuos Itē ab eo q̄d dr̄ pulvis es ꝛ i puluerē re
uerteris ꝛ huiuſmōi multaq̄ tn̄ trāſi9 qm̄ nō eſt nr̄ū
de doctoꝝ iudicare opiōnib9 Quāq; illa nob magis
placeat q̄ in originali eā ↄceptā negat Horre9 ei mu
lierē q̄ ſerpētiſ ↄtritā erat caput qn̄q; ab eo ↄtritā atq;
diaboli filiā fuiſſe mrēm dn̄i fateri Inſup ꝛ dnāq; an
geloꝝ ſeruā fuiſſe pcci. atq; amatiſſiāq; dei pr̄is filiā. fi
liāq̄; fuiſſe ire Rōes q̄q; doctoꝝ q̄ d hac materia ſcp
ſerit breuitatiſ gr̄a trāſimus ad illoꝝ libros lcōreſ re
mittētes interi dignīſſiaq; atq; puriſſimā v̄gis ↄcep/
tionē laudātes atq; ↄfitētes ꝛc.

¶ De leta ꝛ mirifica e9 natiuitate Mēbꝝ ſextum

Nata alte Hic iā p9 ↄceptionē v̄gis i vtero
agit̄ de leta ei9 ꝛ mirifica natiuitate in mūdo
ꝛ q̄litas natiuitatiſ ei9 deſcribit̄ ¶ Primo vt
alta ꝛ nobilis nobiliſſiā ei fuit altiſ orta natalib9. ge/
nerōſ orta parētib9. nobilior morib9. p̄ſtās vniuerſis
Que ei nobilitas q̄d claꝝ nomē auoꝝ Si fu9 vicijs
ſcūs eſ ipē tuis Nobil̄ ē ille ſi q̄s v̄tute ſ̄fulget ſicut
credit̄ de v̄gie i ↄceptu ꝛ natiuitate Putat ei Ber/
nardi9 hāc inſtar baptiſte rōe p̄uētā ꝛc. ¶ Scd̄o cō/
moda ꝛ vtilis hec ntītas mūdo fuit nr̄e ſalutiſ dās i/
iciū dū officinā pepit i q̄ ſalus nrā opādā Genetrois
q̄q; hūane abſtulit oppbriū dū ſn̄ pctō v̄ginez duxit in
mūdū Spē q̄q; ſ̄ileuauit tn̄bras ꝛ pfugauit ꝛ velut
noua lux orta ſuoꝝ meritoꝝ ꝛ exēploꝝ radijs illu/
ſtrauit (vt eccia gratulabūda canit) mūdū vniuerſū
¶ Tercio leta fuit ꝛ gaudioſa vtq; ex gaudētiū i ea va
rietate Vn̄ eccia dr̄ q̄ nūciet gaudia mūdo At vere
varij in ea gaudēt magiſ quā i p̄curſoris ntītate Gra
tulat̄ nēpe de9 nobiliſſiāq; vidēs ꝓductā purā creaturā
letat̄ q̄ppe in opib9 ſuis Gaudēt āgeli vidētes ortā co
rū ſ̄patrice Patres in libo ſperātes librarē Mūd9 de
niq; exl̄tat oīs tā letā ſuſcipiēs ꝓlē Iniciū vt Bri/
gide ipā dixit veroꝝ oīm gaudioꝝ ¶ Quarto mirabi
lis ꝛ ſtupēda Non ei min9 ſtupēde nata quā ↄcepta
Imo ſtupor ꝛ mirabilia ↄtigerūt i natitate iſta. Nūc
ei mirabiliter de mirabilib9 q; ſterilib9 p̄etib9 mirabi
liſſiā ꝓducta ē maria plane vas mirabile op9 excelſi
mōſtrū ꝛ miraculū i nat̄a i qua tot ꝛ talia ↄgeſta ſūt
mirabilia vt ea nl̄la capiat itelligētia ¶ Et pp hec ō/
nia poſtremo cōcurrētia merito ē ei9 natiuitas a cū/
ctis venerāda. ꝛ ob id p ↄgrue ab eccia celebrabilis i/
ſtituta feſcēninis vt monet damian9 cātib9 decoran
da ꝛ i ea puule h9 puelle crepūdia deuote abūda ei9
auxilia iplorāda q̄ppe q̄ ſcā an̄q; nata Satis ad id i
ſuo ſ̄mone monq; petr9 damian9 vn̄ nō ſūt hic plura
dicēda a nob niſi vt cū puula nos renaſcamur ꝛ eius
nos ſp patrocinijs ↄmēde9 dicētes cū q̄dā

¶ De p̄ſentatōe marie in tēplo ꝛ de cōgrua p̄ſentati
onis rōne membrum ſeptimum

Offert̄ ſcādit Hic agit̄ d marie i tēplo p̄ntatōe
ꝛ ↄgrua p̄ſentatōis rōne Ita q̄ p̄mū narrat̄
hiſtoria: ꝛ deīn ſb̄nectit̄ oblatōis cōgruitas ꝛ
cauſa ¶ Primo itaq; offert̄ Cōpleto ei ablactatōis
tpe p9 trienīū (vt aiūt) q; tā diu lactare pueros mo/
ris erat iudeoꝝ Tūc ſci parētes filiā ſanctioreſ iuxta
q̄d venerāt in ſanctiſſimū orbi tēplū cū ſacris obla/
tionib9 deo obtulere v̄gine ſacra ſeſe eciſ offerēte Vn̄
pq; q̄q; hec oblatio fuit ſcā Fuit ſcd̄o eciā mirifica nō
ſcq; miraculo ſcā Nā vt teſtat̄ epyphani9 ſcūs Virgū
cula ipā ſacra mirabilioꝝ opꝝ patratrix futura qui/
decim templi grad9 ſe ſolo ac ſi pfcē fuiſſet etatiſ ſcā/
dit ꝛ aſcendit Ita vt Q̄d negatū ē nat̄e h v̄tutū agit
iure ꝛ p̄t ex gratia. Tercē Erat ei ſupgreſſura omēs
oīm htōꝝ ſtatus Nouē ſcq; ordīes āgeloꝝ ꝛ ſex ordīeſ
ſcōꝝ ꝑriarchaꝝ videlicet ꝓphetaꝝ ap̄lorū martiꝝ cō
feſſorū ꝛ v̄ginū Iuxta illud ꝓuerbioꝝ Multe filie
cōgregauerūt diuicias tu ſola ſupgreſſa es vniuerſas
Ita q̄ mirific9 is v̄gūcule aſcēſus nō ſolū erat mira
culū ſq; eciſ gr̄ndis ei9 pfcōis oraculū ꝛ ſacramētū Nec
h incredibile putādū cuiq; de dei mrē cū legam9 plu/
res alios ſcōs p̄uētos dotib9 grē ſingularis ecia; tpe
puericie ꝛ int̄ ort9 ipoꝝ p̄mordia vtq; de ſcis ſ̄nacio
nicolao ꝛ hmōi ꝛc. Q̄d ſi hoc pie credit̄ de gregarijs
xpi ſcis q̄d nō credēdū de e9 mrē q̄ a nullo vincit̄ oiq;
ↄfeſſiōe illuſtriū ſq; ſupat vniuerſos Nūc cōiter credi
tur q̄q; hec p̄ntatio ſcā ē ↄſiter. Nā ſic ſci pntes ſan/
ctū q̄d fecerūt votū iplerūt. āgelico p̄cepto q̄ hec
p̄nūciauerat ꝛ mādauerat paruerūt At figuras h9
p̄nūcias cōpleuerūt Iuſſū eīn ſub h9 p̄ntatōis tipo
erat Paral. xxxv. Ponite archā in ſanctuariū tem/
pli q̄d edificauit ſalon. Que alias hec archa niſi v̄go
maria Sic etiā dauidis ꝓphetia iplet̄: q; In templi
medio mīa ꝛ mie regina ſuſcipit̄. Quarto dr̄ q̄ hoc e
rat decētiſſimū vt p̄celcā cōcipe dn̄m tēpli in ipō tēplo
ↄſecraret̄. Decebat q; eā ait Hiero. nullis vſib9 eſſe
mancipādā niſi diuis ꝛ diuo cultui d̄ſuire q̄ deū erat
paritura Et domū dei teſte. p̄s. decet ſcitudo: Decu/
it q; vt tāt9 theſaur9 loco cōgruo reponeret̄ Neue etiſ
(vt canit q̄dā poeta) teneros leuib9 ↄtingeret annos
Cōmaculare notis templo ↄpoſita fuit. Pq; q̄ decen
tia grādis ¶ Poſtremo ꝛ iō cōgrue ſcā eſt e9 in tēplo
p̄ntatio vt relinq̄retur poſteris edificatio ꝛ exēplum
filia faciēdi. vt ſcq; diſcerēt ſcōꝝ pntū exemplo pntes
ſuas a teneris ſoboles etiā amatiſſiās deo offerre. di
ſcerēt pueri ꝛ puelle ſacre ſobolis exēplo maiorib9 i
hoc parere ꝛ ab adoleſcētia iugū dn̄i ferre tēpli freq̄n
tare limina ꝛ viuere vita deo digna ꝛc ¶ Cū itaq;
hec p̄ſentatio tā ſcā fuit ꝛ mirifica. tā ↄgrua exem
plaris ꝛ ↄmodoſa Ideo a mltiſ poſteris hijs diebus
dies ei9 celebrat̄ ꝛ agit̄ de ea feſtiuitas ſolēnis ꝛ glo/

rioſa ex inſtitutõe Sez pauli ſcdi põtificis maximi ad iſtãciã pncipũ thurigoꝝ ⁊ q̃rũdã dyoceſanoꝝ q̃ iã lõge celebrã fuerat apud grecos vt ꝫ ex coꝝ kalẽdarijs vl' regiſtrꝭ vt vidi Et ꝯgrue ꝓ mltoꝝ videre Nã ſi tã tã vt dr i bulla ſolẽnitatẽ egit dauid ꝓ reductõe de domo obededõ i ciuitatẽ ſuã arce dñi qualẽ q̃tãqꝫ ꝯuenit agi feſtiuitatẽ i pñtatõe arche huiꝰ rõal' ⁊c Crebo igit' hꝰ pñtacio ad mẽtẽ reuocãda ſtudioſe imitãda deuote feſtiuitas eiꝰ agẽda ⁊ ſolẽnit' ſcã trinitas ⁊ ꝟgo hec laudãda ꝙ pñt plima in ea ſcã mirabilia ⁊ miſteria ꝯpleta O igit' tu pñtata in tẽplo materiali da ita r tractꝰ pñtatõem tuã in tẽplo cordis nři ſpũali . q̃ tãdem tibi pñtemur i tẽplo ſupnali Amen

De ꝓgreſſu vite ⁊ ꝯuerſatõe eiꝰ i tẽplo mẽbꝝ octauũ

R

S Ic vixit ⁊c In h ꝟſiculo tãgit' de vita eiꝰ ꝓgreſſu ⁊ eiꝰ in ſcõ tẽplo ꝯuerſatõe ſacra Que tã ⁊ ſi oĩm eciã eloquẽtiſſioꝝ excedat eloq̃a. paucula tñ ꝓ fouẽda pioꝝ deuotõe ad ꝟginẽ hãc balbutiẽtiũ more ſunt tãgẽda Et i pmis h i genere dicimus ꝙ optimo viuẽdi genere vixit ⁊ ordiatiſſie ſe habuit. vita vtraqꝫ pfectiſſima fuit tã actiua ſcꝫ q̃ꝫ ꝯtẽplatia Optio igr̃ viuẽdi gñe vixerit Adeo vt vniꝰ eiꝰ ꝯuerſationis pfcẽ exẽplũ oĩm ſciſſioꝝ eeꝫ q̃ꝝ qꝫ vitã faceret apparere pectĩ Nulla eñi hieronimo teſte erat ꝟtꝰ eiꝰ in ea non fuerit veſtigia Imo potiꝰ exẽplaria ipa Bona ãt vita vt vult deuotus huius ꝟgis laudator bnardus ẽ bona agere ⁊ mala pati q̃ vtraqꝫ q̃ꝫ in ꝟgie hac effulſerit ẽ quin videat nemo At ſi iuxta eũdem bñ ⁊ optie viuere ẽ hũiliter ordiate diſciplinãt' ⁊ pſeuerãt' vitã agere qs nõ hꝰ pfcõnez mox intuet'.

Hũilia eñi erga deũ fuit adeo vt eeꝫ dñs hũilitatẽ reſpexerit eiꝰ pꝰ xpm nllꝰ hũilior illa Quã ãt ad oẽs ꝓxiõs ſcꝫ maiores ⁊ minores ſe habuerit ordinate q̃ noſſe velit Amboſiũ ſcdo de ꝟgitate legat Hꝰ ei vt ait h ſũmũ erat ſtudiũ Nullũ lędere. bñ velle oibꝫ aſſurgere maioribꝫ natu. eq̃libꝫ nõ inuidere ⁊c Quã ãt ad ſe diſciplinate vixerit latꝰ pſeq̃t' ibidẽ dr ei Nihil toruũ i ocul' nl' i ꝟb ꝓcar nl' i actu iuerecũdũ Nõ geſtus fractior nõ iceſſꝰ ſolutior ñ vox petulãtior vt ipa corporꝭ ſpẽs ſimulacrũ fuerit mẽtꝭ figura ꝓbitatis Hꝰ q̃ pleniꝰ cupit noſſe ordiãtiſſiãꝫ ⁊ ꝟtutibꝫ plenã ꝯuerſatiõez legat Ambo. ubi ſup ⁊ iueniet tãq̃ꝫ i ymagie egregie (eeꝫ Aug. i iiij. de doctina xpiana teſte ab egregio ⁊ ſuꝭ oratorio viro) deſcrptã Plane dig̃ ꝟba tenaci meõria retinẽda crebriꝰ ruĩnãda ⁊ imitãda opere Qꝫ ſi integriꝰ qs q̃ꝫ eeꝫ ad tpa ordiatiſſiẽ vixerit ꝟgo iſta nihil caſu ã fortuito agẽs ſcie deſidet Ille hiero. i epla ad cromaciũ ⁊ helyodoꝝ pſbyteros legat. ait ei Hãc regulã ſibi ſtatuit vt a mane vſqꝫ ad tertiã orõi inſiſteret A tcia vſqꝫ ad nonã opi manuũ vacaret notant' textrino ad tẽpli. ſ. ornatũ: A nona ꝟo vltra ab orõe nõ recedebat quſqꝫ angelꝰ appens ei eſcã daret Quõ ãt oi pfectiõe ſiue cõtemplatie ſiue etiã actiue vite pollebat Hiero. ſup Miſſus ẽ tãgit. ⁊ latiꝰ i 2o ſuo libro de laudibꝫ eius Dyoniſiꝰ explicat carthuſi.

Nõ poſſumꝰ adducere cũcta Satis q̃ꝫ in ꝯtẽplatiua pfecta fuerit edocet euãgeliũ. Miſſus ẽ quo ãgelꝰ ad eã ingredit' Satis itẽ actie eiꝰ pfectionẽ explicat euãgeliũ. Exurgẽs abijt ⁊c. q̃ ad elizabeth ipa egreditur. O igitur vita tã ſacra ordinata ⁊ vſqꝫq̃qꝫ pfecta trahe nos in odore vngentoꝝ tuoꝝ vt vel tenuiter imitemur cõuerſatiõis tue exẽpla. At non ſuffecit virgini ꝙ ſic vixiſſet ſcẽ cõiter cũ ceteris niſi et pfectior ipa aliq̃d adieciſſet p̃ ceteris. Hinc vt magꝭ magiſqꝫ ſuã ſtabiliret ſctitatẽ añ oẽs qd inſolitũ erat i illi vouit deo ſuã virginitatẽ vt neő eã vinceret illuſtrium ⁊ nil qd pfectiõis erat ab ea eẽt relictũ. Teſtat' h in libro de ſcã virginitate Augꝰ. Scribit hoc in tria parte ſũme ſcũs doctor aq̃nas. cõcurrũt fere in h oẽs Quõ ãt ⁊ qñ vouerit q̃ pleniꝰ ſcire volet ille doctoreꝫ aut certe Reynerianũ legat in ſua pãtheologia vbi declarat quõ virgitatẽ habuerit ꝓ tpm diuerſitate i deſiderio facto ⁊ cõplemẽto Añ eni annũciationẽ ãgelicã in deſiderio hũit vt ait ille. ⁊ vouerat ſub cõditione. ſ. ſi deo placeret. At vbi de hoc ab angelo iſtructa fuit de ſcõ vouit. Poſt aũt ſũpto ioſeph vtriuſꝫ ꝯſenſu in ꝯplemẽto fuit O igit' q̃ oim pma votũ emiſiſti virginitatẽ cõſerua in nob inuiolabilẽ gẽmã caſtitatis. Et qꝛ paucis nõ pt cõplecti totiꝰ hꝰ ꝟginis ſacratũ exercitiũ tangũtur in ſequentibꝫ tria pcipua exercitia in q̃bꝫ ẽ cõtemplatiõis vite cõplementũ. nã ⁊ Bern. teſte tria hec ſũt q̃ſi cõtẽplatiõis ſcala ⁊ progreſſio. ſcꝫ lectio meditatio ⁊ orõ. d q̃bꝫ ſinglis iuuat annotare pauca Dicit' q̃ volenti ſcire qd maria in tẽplo egerit. vt taceamꝰ q̃ hiſtoriola de actia vita enarrat quõ. ſ. opꝰ manuale effecit ꝙ oi virtutũ incremento adeo ꝙ oibus ãmiratiõi fuit ꝓfecerit ⁊ pſtim ꝯtẽplatie vite ſe dediderit tres eiꝰ gradus ſtudioſius exercẽs Di ei tpe Hiero. teſte aut lcõi aut meditatiõi vel orõi opaꝫ dabat Hic dr in ꝟſu diſcit. i. ſcripturis ſacris ſtudioſiꝰ inſiſtit Erat eni vt Hieron. ait In vigilijs poꝛ ⁊ut Amb. ãnecrit loquẽdi ptior legẽdi ſtudioſior. Scripturas pſertim de aduẽtu xpi frequẽter legẽs ⁊ ãplexãs adeo vt cũ quieſceret corpus vigilabat aiꝰ q̃ frequẽter ⁊ in ſõnis lecta repetijt aut ſõnio interrupta ꝯtinuauit. vñ nimirũ erat ⁊ i carminibꝫ dauiticis elegãtior ⁊ i oi ſapia legis dei eruditior amica ſp ſecreti ſciẽs ſe illic nõ eẽ ſolã cui tot aderant libri. Hiciã ſe copioſa materia offerret diſputatiõis de ſcia ſcꝫ ꝟgis hꝰ de q̃ remittimꝰ ad Albtuꝫ in ſuo de laudibꝫ. hoc ſolũ cõmonẽtes vt meõres ſtudioſitatis ꝟginee eã ſectamur i hac ꝟtute Aſcẽdbat deiñ tãq̃ꝫ virgula fumi in gradũ cõtẽplatiõis altiorẽ nõ ſolũ ſtudioſe lectitãs ſcpturas. ſꝫ ſtudioſiꝰ eas meditãs ꝯſeruãs ⁊ cõferẽs i corde Et iñ eueit iuxta Ambro. vt ſollicitiꝰ ꝯtreſceret domi penetralibꝫ ne qs obſtreperet ne qs abrũpet itentionẽ aut ꝯtẽplationem fixe eꝰ apud deũ mẽtis vñ neqꝫ comites ſcias ꝯſiderabat q̃ bõas cõites cogitatiões hẽbat Qualibꝫ ãt cogitatõibꝫ aut meditatiõibꝫ hec virgo pñdẽtiſſiã ite-

ea erat q̄ ſcire volet Gerſō ſup mḡt legat Qui aūt q̄ꝫ i
ꝯtēplatōis pfcōe excelſerit noſſe deſiderat ille Dyoni
ſiū carth. i ſcđo libro ſuo de laudibꝫ huiꝰ vgīs videat
Hoc ſaltē nos ex h articlo diſcamꝰ vt eꝰ exēplo vba
dm̄ mēte fueꝰ ⁊ ea cordꝫ ꝯferaꝰ vt ſic ic mōa aīalia d
putemur Poſtremo pcipuū eꝰ qđ i tēplo agebat opꝰ
erat ꝙ inſtātiꝰ deū orabat q̄ppe q̄ domū dei domū o
rationis ſciebat ⁊ ꝙ deꝰ p donis ſuis orari volebat
Hic ecīā medijs noctibꝫ ad orōēꝫ (vt aiūt) ſurgebat ⁊
btē elizabeth ſcīmoīali dicebat ꝙ magno labore ꝯti
nua orōe ardēti deſiderio pfūda deuotione mltis la/
crimis ⁊ mlta afflictōe ſe coaptauerat dō ea pcipue
ſp orādo Ut ſcꝫ eius volūtatē noſceret vt ꝯgnitā pfi
ceret vt grāꝫ genꝰ hūanū iueniretꝫ oi ſe grā īputās idig
nā adō vt ſe l' vltimā illiꝰ q̄ ſaluatorē mūdi pitura fo
ret excuperet poſſe fieri ācillā Et vere orō hūiliātꝫ ſe pe
netrauit nubes ⁊ dū eēt rex in accubitu ſuo nardꝰ eꝰ
dedit odorē ⁊ iuēit grāꝫ Hec iā latiꝰ tetigiꝰ de exer/
citatōe vgīnea ſꝫ iā ꝯſultiꝰ ſilēdū putaꝰ ne ſi pl'a dix
erimꝰ putemur velle effari q̄ effatu īpoſſibilia Talis
ei ⁊ tāta fuit maria vt eiꝰ vniꝰ vita oīm ſit diſciplina
⁊ cūctoꝝ viuētiū ſupgrediēs q̄tūuis eēt garrula ora
Sat igit ſit dixiſſe de eꝰ vita iplorēꝰ eꝰ auxilia vt ſeq̄
mur ꝯuerſatōis eiꝰ viuida exēpla

De mirifica ⁊ ꝯgrua hꝰ vgīs deſpōſatōe mēbꝫ nonū

Hinc ſpōſata Uiſo de ſacra ſacrate vgīs ꝯuer
ſatōe videndū ē de mirifica ⁊ ꝯgrua eꝰ deſpōſa
tōe q̄ ſcō Joſeph dſpōſata fuit haut dubiū q̄n ſpēci
ordiatōe Deſpōſata īq̄ꝫ mirabilit ḡndi miraclo p v/
gaꝝ maīfeſtatōēꝫ vt dr in hiſtoria Deſpōſata eēt fuit
veracit vō ſcꝫ matrīonio īuenietē ſcō ioſeph qđ pfi
cit p verū i iuicē ꝯſenſū eēt ſine carnis copla In q̄ꝫ
mriōnio ē iuenire omē nuptiaꝝ bonū Prolē ſcꝫ Je
ſū fidē qꝛ nullū fuit admiſſū adulteriū Sacrm̄ qꝛ di
uortiū i nllū ſꝫ fuit fecūditate ⁊ vgītate ꝯſūmatū vt
latiꝰ i ſeptꝫ doctoꝝ Qua āt etate hec deſpōſatio ſit fa
cta licꝫ dn̄s albtꝰ videat velle ēēa vigeſimū q̄ntū ānū
eꝰ tn̄ argumētatōēꝫ fuerēt ꝯfutās dyoniſiꝰ ait pba/
bilꝰ ꝙ ēēa decimūq̄rtū Sic ei nuptui tradere iunio
res moris erat iudeoꝝ ⁊c Scđo ponit cui ſit deſpon
ſata attēdēdū qꝛ nō paſſi cuilibet gregario. ſed viro
cui nomē erat ioſeph de domo dauid legit copulata
Cuiꝰ tetꝰ vba ⁊ ſi ſint paucula miſterijs tn̄ ſūt fer/
ta Notat ei h vir nō tā ſexꝰ diſcretōēꝫ q̄ꝫ vtutū viroꝝ
ita ꝙ viceris virilitate q̄tuor vtutū cardialiū exīs
ſcꝫ vir p ꝯſtātiā fidelitatis q̄ ad iuſticiā. p vtutē caſti
tatis q̄ ad tēpantiā. p excellētiā diſcretōis q̄ ad prudē
tiā p ſtrēuitatē opatōis q̄ ad fortitudiēꝫ Sic etiam
addit Cui nomē erat ppē noticie explicādā famoſita
tē vt ſcꝫ ſic Juſtꝰ apud deū ⁊ hoīes mōſtret cuius no
mē tāq̄ꝫ i libro vite ſcriptꝫ i euāgelio tā ſignāt exp
mit Ut notꝰ deo ⁊ hoībꝫ īſinuet q̄ teſtis beatiſſime
vgīni adhibet vt nomē eiꝰ digne i mēōriā hoīm ver
tat qui in prēm dei aſſūit Et p ꝯgrue eēt ſpōſꝰ ioſeph
dr tū ppē miſterioꝝ i noīe clauſoꝝ pfūditatē. pfigu/
ratōis ꝯgruitatē. ⁊ noīs interpretationē de q̄ latiꝰ poſ
ſimꝰ dicere ſꝫ forſan ſpecialius de ioſeph infra dicemꝰ
Sic etiā dicit de domo dauid nō tm̄ pter ſucceſſiōēꝫ
generis ſꝫ magis ob imitatōēꝫ vtutis de cuius ifra a
get nobilitate generis Faber etiā officio ꝯgrue erat
q̄ eccleſie edificatōēꝫ ⁊ veri fabri nutritōēꝫ ſuo officio
pfecturꝰ erat Sic ḡ ⁊ tali fuit deſponſata Et h ex
mltiplici ꝯgruētia cauſa Quaꝝ q̄dā ſumūt ex pte ipiꝰ
vgīs ⁊ ſunt q̄nq̄ꝫ ꝯpleta i q̄nq̄ꝫ huiꝰ vſiculi dictiōibꝫ

Fama cadat. pena. ſoletur. roboret. ōnes

¶ Jo ē pma cauſa ex pte vgīs fuit ſm Amboſiū ne q̄
uida apparēs īfamaret Et iō ait pmiſit dn̄s ꝯpotiꝰ
de ſuo ortu q̄ꝫ de mrīs pudore dubitaret ¶ Scđa ſm
iheronim. ad vitatōēꝫ pene ne ſcꝫ tāq̄ꝫ adultera a iu
deis calūniaretur ⁊ ſic q̄ſi iuſte lapidaret ¶ Tercia ſe
cūdū iherōimū ⁊ originē ad ſuſtētatōēꝫ ſolacij vt ſcꝫ
viri miniſterio ⁊ ſolatio ⁊ marie in egiptū fugiens ⁊
īn rediens ⁊ i cūctis frueret ¶ Quarta ſm gloſam ad
corroboratōēꝫ fidei ſcꝫ vt marie vbis maior fides ad
hiberet Innupta eīm pgnans mētiri videt necei ſi ſe
diceret vgīnē crederetur ¶ Quinta ad pticipatōēm
ſtatus cuiuſlibet vt videlicꝫ mater dn̄i haberet aliq̄d
cuiuſlibet ſtatus ſcꝫ vgītatis mrīmonij viduitatꝫ Et
hec cāe ex pte vgīs. ¶ Quarto dr i vſu ſtatū ideſt ꝙ
aſſignāt ⁊ totidē rōabiles deſpōſatōis cauſe ex pte pl'
q̄ hoc vſiculo patet

Subtrahat. affirmꝫ. tolleſq̄ꝫ neceſſe tipūdꝫ

¶ Prima pp ſtractionē ſuſpitionis Ne ſcꝫ a legis i
iuria incepiſſe videret cū ptus inupte lege dāneī Se
cūda ppter declaratōēꝫ originis ⁊ affirmatōēꝫ vitatꝫ
Ut p vtꝫ eius geālogia deſcberet ⁊ viro teſti credere
tur Tercia ppter ablatōēꝫ occaſiōis Ne ſcꝫ herodes
⁊ iudei xp̄m quaſi de adulterio natū iuſte pſeq̄ vide/
rent ⁊ ab īfidelibꝫ tāq̄ꝫ illegitimꝰ abiceret Quarta
pp ſuſtētatōēꝫ pueri Ut ſcꝫ a ioſeph nutriret ⁊ edu/
caretur Poſtremo pp occultatiōnē vitatis xp̄i vt
ſcꝫ miſteriū ⁊ ptus filij dei dyabolo celaret ⁊ ſpūale
matrimoniū ſignificaretur Et hec ex pte pls Di
citur poſtremo i verſu Simul ob nos Nā ⁊ eq̄ toti/
dem ē īperire cauſas ex pte nr̄i ⁊ nr̄ē vtilitatꝫ vt i ver
ſu patet.

Fert temerū. firmet. ne deiciat. docet. allet

¶ Prima intra ābroſium ad īmotōēꝫ excuſatōis pec
cati. Ne virgibꝫ ipudicis velamē excuſationis pbere
tur ex quo mater dn̄i īfamata videretur ⁊ temerariū
iudiciū oē tolleretur Secūda ad ꝯfirmationē ma
trimonij cōtra futuros hereticos ⁊ vt vtrq̄ꝫ ſtatꝰ vir
ginū ⁊ ꝯiugataꝝ approbaretur Tercia ad ſubleua/
tionem opprobrij vt ſcꝫ ab oīi gradu feiarum oppro/
brium tolleretur ne aliqua deijceretur ſed per mariā
oēs ſtatꝰ decoraretur Quarta ad ꝯmēdatōēꝫ exēpli
vt ſcꝫ oīderet ⁊ doceret fcā deſpōſatiōē oīa ꝯuentio
nem poſſe trāſire ad meliora ſpōſa irreq̄ſito vt in re

gione ubi deſpõſatur deo vt etiã miſteriũ eccl'ie doce
retur q̃ virgo manet imaculata. Poſtremo vt in chri-
ſto ꝛ virgie oĩs virt⁹ aſſociet. vt ſic filij hũilitas ꝛ ca-
ritas oñdatur q̃ poti⁹ voluerit fabri fili⁹ reputari q̃
mrẽm infamari. Vt itẽ matris dignitas humilita-
ti aſſociet. vt q̃to ẽ in oibus maioꝛ tãto etiã ſit hũili
oꝛ ſimul ꝛ mr̃ dei ꝛ vxoꝛ fabri ſicut ꝓſequit̃ ſcũs Ber
nard⁹ Et hec de cauſis deſpõſatiõis Orem⁹ virgines
h⁹ deſpõſatiõis q̃ nob ipetrent vt deo nr̃o ſuem⁹ fi-
dẽ ꝯiũctiõis ꝛc̃.

De ꝑparamentis ꝛ diſpoſitionib⁹ in virgie hac cir-
ca cõceptũ filij dei. Rubrum decimũ.

T

ENn placitũ ꝛc̃. Hic iã tangũtur q̃dã in ꝟgie
ad filij dei ꝯceptũ ꝑparamenta ꝛ diſpoſitia. et
circa cõceptũ vel ꝓcedẽtia aut cõcurrẽtia ad
eum Et primũ oim ꝑparamentũ ꝛ efficaciſſimũ fuit.
q: deo in ipa erat cõplacitũ ꝛ ei⁹ cõſilio ſic diffinitum
vt ꝑ eam liberaret̃ gen⁹ hũanũ Hic iã meditãti of-
fertur deuota materia. ſ. vt meditet̃ d̃ illo abiſſali ꝯ
ſilio in cõſiſtorio ꝛ cõclaui trinitatis ſup ſalute gene
ris hũani hito. Qd̃ pulchre pertractat dulcis ille Ber
nard⁹ in ſmõe ſuo de annũciatõe dñica quõ. ſ. ibi ap
pellauere mĩa ꝛ iuſticia ꝛc̃. Et licet in diuis nõ ſũt ta
les diſputatiões ꝛ cõſultatiões realiter: rõnabiliter
tñ ita cõgruit nobis. ait Vbertin⁹. ſic meditari ꝛc
Hic itẽ cõſideratio ẽ dilatãda vt videam⁹ q̃ cõplacu
it toti ſcẽ trinitati in bñplacentiſſiã virgie iſta. Et
ad hoc valent cõmendatiões ille ſingulaꝝ ꝑſonaruꝫ
de virgine iſta q̃s adducit ꝛ deducit pulchre Vberti.
nus i ꝑte prima: ca. vij. ꝛc̃. ¶ Secũdũ ꝑparamentum
fuit virginis coopatio ꝛ ꝯgruũ ſi dici debeat meritũ
Coopabatur ei in oib⁹ ſtudioſiſſiẽ grẽ dei qd̃ nihilo
minus etiã erat gratioſũ. Ita q̃ ꝓprie etiaꝫ ſm̃ cõce
doctos ꝛ ſcripturã xp̃i incarnatio op⁹ fuit totũ grati
oſum nõ cadẽs ſub cuiuſq̃ꝫ merito niſi diſpoſitie et
de cõgruo Et hoc hic dicim⁹ virgis meritũ. Quo cir
ca inquiri ſolet q̃ virtute potiſſiẽ diſponebat̃ ad op⁹
tam gratioſũ. ꝛ rñdꝫ Dioniſi⁹ carth. q̃ feruidiſſim⁹
ille interioꝛ actus ſinceriſſime charitatis quo indeſi-
nẽter deſiderauit creatorẽ ab oib⁹ cognoſci ꝛ laudari
vniuerſoſq̃ꝫ hoĩes ꝑ aduentũ filij dei redimi ac ſalua
ri potiſſiẽ imediate ꝛ cõſummatẽ diſpoſuit ꝛ apta-
uit ad dei maternitatẽ virginẽ iſtã. Licet multe alie
ꝟtutes ac dõa coopabãt̃ ꝛ diſpõebãt ſuis mõiſ ac me
diate Nã fides vt baſisatꝫ merẽdi exoꝛdiũ diſpõebat
vim itellectiaꝫ. ꝛ ſic d̃r. Btã q̃ credidiſti q̃: ꝛc̃ Deind̃
hũilitas tq̃ꝫ grãꝫ ꝯciliatr̃ cuſtos ꝛ ꝓcuratr̃ aptauit
vi iraſcibilẽ. Et ſic ipa d̃r r̃ſpectũ hũilitatẽ. Caſtitas
ãt cõcurrebat tq̃ꝫ carnẽ aptificãs ꝛ diſponẽs vi ꝯcu-
piſcibilẽ ꝛ gñatiaꝫ ꝛ ſic d̃r Incoꝛruptõ fac ꝓtiꝫ cẽ d̃o
Sapia ãt atꝫ orõ eleuabat itelligẽtiã. ſꝫ dei ꝛ ꝓxi di-
lectio diſpõebat affectiaꝫ ꝛ ꝓpe ipetrabat actualit̃.
qd̃ ceti hit⁹ diſpoſitie ꝛ hitualr̃. O igit̃ q̃nde marie
meritũ o ꝟe ꝯgruũ ꝑparamẽtũ ad ſuſcipiẽdũ dei filiuꝫ
ꝯcede q̃ ꝛ his ꝟtutib⁹ nos diſpõa⁹ ſuſcepti ſactꝫ. ꝫ⁹

diſpõebat̃ ſua ꝯgruẽtiſſiã q̃litate q̃ q̃litas ſtudioſe i e
uãgelio d̃ſcribit̃. Ait ꝛ ꝟgo d̃r ꝛ ꝟgo deſpõſata c⁹ no-
mẽ maria. Grãdia i ſingl'is latẽt dicẽda. ſꝫ nõ poſſu⁹
tractare ſingl'a. Videãt̃ doctores ꝛ pãrheologia ꝛ in
uenient̃ q̃ cõgrue xp̃s ꝯcipi voluit de mĺiere ſcia ñ de
alio ſexu aut creata q̃ꝫ ꝯgruẽtius de ꝟgine añ ꝛ p⁹ ſp
ꝟgo ꝑmãſura ñ d̃ mĺiere coꝛrupta. Cõgruẽtiſſiẽ ãt
ñ de ſimplici ꝟgie ſꝫ d̃ ꝟgie d̃ſpõhta ꝛ maria vocata
Que oĩa q: i iſta ꝟgie fuert̃ id̃ erat ad dei ꝯceptũ op-
tie q̃lificata. q̃rto ad dei ꝯceptũ coaptabat̃ ꝑ geſtum
quẽ hẽbat ãgl'o adueniẽte. Aiũt ei vtpie ꝛ ꝓie credit̃
q̃ ꝟgo h̃ hriſſiã tẽ erat i ſecretario ſui cubicli aliq̃d le
gẽs d̃ aduẽtu filij dei. lectũ q̃ꝫ illd̃ corde ꝯferẽs ꝛ medi
tãs ꝛ ꝓ aduẽtu regꝫ meſſye ꝓ q̃ꝫ gñis hũani ſalute ſu-
ſpirioſe ꝛ intẽriſſiẽ exorãs: d̃ſiderãſq̃ꝫ vt vl' poſtrea
mereret̃ eẽ ãcilla e⁹ q̃ filiũ dei erat ꝯceptã Itd̃ ẽ ſatꝫ
veriſiĺe ꝛ credit̃ h̃ ei datũ ex iſpiratiõe diua q̃ ſic diſ-
poneret̃ ad audiẽda ꝛ ſuſcipiẽda ãgelice legatiõis mi
ſteria. P⁹ q̃ꝫ vidim⁹ ꝟgis diſpoſitia videda ẽ ipa am
baſiatio ꝛ eã ccũſtãtia. ꝛ ſit ẽca legatõeꝫ ꝯſiderãda iſta

Miſſus. q̃s. cur. vbi. q̃ñ. vel quõ. verba

Prio ꝯſiderãd⁹ ẽ ãnũciatiõis legat⁹. q̃s. ſ. miſſ⁹ fuit
q: ãgel⁹ ꝛ ñ q̃libꝫ ãgel⁹. ſꝫ archãgel⁹ gabel dict⁹ fortẽ
tudo dei interptat⁹. q̃ q̃re Gabel dicat̃ q̃ itẽ d̃ ordie fu
erit late tractãt doctores. videat̃ Alb. tho. ꝛ vbtin⁹
2° vidẽd̃ Cur h̃ miſſio fcã fuit. ꝛ d̃r alb. q̃ valde ꝯgrue

dei hõratõꝫ: e⁹ patuit potẽtia ſapia bõitas | hat

Tū pp — ãgelice dignitatꝫ oñſiõeꝫ q: officiũ ſuũ exercuit ſe

ꝟgis cõmẽdatõꝫ e⁹ ꝟt⁹ maifeſtat̃ meritũ auget̃ creti ꝯſa⁹ ꝛc̃

nrãꝫ vtilitatẽ. ſ. fidei actuatõꝫ deuotõis acceſſiõeꝫ
et informatõnẽ opm vt late ſupmiſſus ẽ ꝓſeq̃t̃ Alb. tẽrio no
tãd⁹ ẽ loc⁹ vbi l' q̃. ſ. mittit̃ quẽ ſtudioſiſſiẽ d̃ſcribit e-
uãgeliſta d̃ſignãs ꝓuiciã ciuitatẽ ꝛ domũ. q̃rto tp̃s q̃ñ
miſſus q̃to ãno ꝛ q̃ ãni tp̃e q̃ mẽſe die aut hoꝛa. d̃ q̃-
b⁹ ſingl'is agit Alb: vbiſ. Porro d̃ mõ legatõis quõ
. ſ. ãgel⁹ appuit id̃ mĺta idrit q: ſpẽ viſibil' ſexu ma-
ſculin⁹ etate iuuẽis veſtitu clar⁹ ꝛc̃ Poſtremo q̃b⁹ ꝟb-
q̃ꝫ rõnabl'r ſit vſ⁹ ãgel⁹ ꝛ q̃lib⁹ maria rñdit q̃ ſcire vo-
let alb. videat. pãrheologiã. ꝛ ceteros doctores legat: d̃-
uotũ ei ẽ rũinare illa. ſꝫ nolu⁹ nos ꝓlixiores exiſtere
ad ſalutatõꝫ ipaꝫ explanãdã ſeq̃nti roſario accelerã⁹
acceðre ꝑſtãte ꝟgie ab iitio a d̃o poſſeſſa ꝛ ad hõrẽ hẽ

Roſariũ d̃ explanatiõe ãgl'ice ſalutatiõis (clcã.

QVOgitabat q̃l' eẽt iſta ſalutatio. Lu. i. P⁹ q̃ꝫ ꝓ
miſſũ ẽ roſariũ de ãnũciatõeꝫ ꝟgis ãtecedẽti-
b⁹ ſiedẽda ſẽ duo roſaria ꝓ explanatiõe ipi⁹ ſa X
lutatõis Quo ei orõ h̃ dignioꝛ ẽ ꝛ marie acceptioꝛ eo
cõueit vt in ea legẽda hõ ſit attẽtioꝛ ꝛ deuotioꝛ. ꝛ co-
gitet cũ virgie hac prudẽtiſſiã q̃l' ſit ſalutatio iſta. q̃ꝫ
ſcꝫ i ſe noua ꝛ mirabil'. q̃ꝫ dig̃ ꝛ ꝯmẽdabil'. q̃ꝫ ꝟgi gra
ta ꝛ placabil'. q̃ꝫ legẽtib⁹ itẽ cõmoda ꝛ vtil'. Iuxta il-
lud Eſt noua. dig̃. places. grauis eſt. ꝛ ꝯmoda mltũ
Eſt dicim⁹ noua ꝛ mirabilis cui ante non erat au-
dita ſimilis. ſed cõflata ex oibus ſalutandi mõis. In
ꝑoꝛib⁹ ei ſalutatõib⁹ fiebat aut vite ſalutꝫ gaudij aut

benedictiõis ant grẽ ĩprecatio In hac aũt ẽ ſil' oĩz cõ
netio Per hoc ei q̄ dr Aue: daꝛ ei q̄ſi ſalutatõ Tho
bie. Gaudiũ tibi. ſp ꝑ grã plena datur ſalutatio apl'i
ca q̄ epl'is p̄mittũt Grã vob ꝛc. ꝑ dñs tecũ ſalutatio
gedeonis cui dcm̄ dñs tecũ viroꝝ fortiſſime. vl' Bo
os dñs vobiſcũ: Per bñdicta ſalutatõ Ruth aut Ju
dith q̄bꝫ dcm̄ Bñdicta tu filia ꝛc. Uere ḡ noua ꝛ mi
rabilis cõſtans ex tribus Uñ ꝛ digne qual' eẽt cogita
bat virgo prudẽs. Eſt ſecũdo digna ꝛ cõmẽdabil': cu
ius dignitas poterit deduci ex multis Nã poſt orõez
dñicã nihil dign⁹ hac ſalutatiõe q̄ in ſũme trinitatꝫ
cõſiſtorio dicata. ab archãgelo dclata. ab eccl'ia ac
ceptata. tantis miſterijs ꝛ ſñiarũ põdere grauida vt
nec dictionũ nũerus q̄ eſt in denario. nec ſñiaꝝ q̄ter
nitas miſterijs carẽt. imo tanta ſont in ea cõgeſta
miſteria vt ad ea indagãda ĩpar ꝛ ĩualida eſt hũana
intelligentia Quã ãt ſit virgini grata ꝛ acceptabil'
pulchre declarat mgr̄ Henric⁹ de haſſia his verbis.
Sicut inq̄t nulla orõ dei auribus eſt gratior ꝛ exau
dibilior ea quã ſibi porrigendã dilect⁹ fili⁹ dictauit.
Ita nullũ eſt virgini placibili⁹ acceptabiliuſq̄ laudꝫ
preconiũ q̄ illud ſalutatiõis verbũ quo ſalutata ab ã
gelo ꝛ dato cõſenſu ſuſcepit dei filiũ. Qd quotiẽs ei
replicaꝛ q̄ſi totiẽs h̄ ei gaudiũ inouaꝛ ꝛc. Et q̄d ni eẽt
grata q̄ tã ſuauis ẽ ꝛ deuota Jram gratiſſimis ꝯpa
ta miſſa et dclata. Eſt eñi hec ſalutatio reuerẽtialꝛ
ꝛ adoratoria ẽ ſtatus ſalutaris opratoria: ẽ de ineffa
bili nouitate ãmiratoria. magnitudini dignitatꝫ cõ
gratulatoria ꝛ virginee pfectiõis expſſiua Nã perfe
ctio virginis aut ẽ quãtũ ad ſubaꝫ vt a malo liberam
et ſic eſt Aue. vel vt bono plenã. ꝛ ſic eſt grã plena.
Aut quantum ad cauſam. ꝛ ſic dominus tecum.
Aut quantũ ad efficientiã ĩmediatã. ꝛ ſic Bñdicta
tu. vel mediatã. ꝛ ſic ẽ bñdict⁹ fruct⁹ ꝛc. Merito ita
q̄ grata Poſtremo q̄ ſit legẽtibꝫ vtilis ꝛ cõmoda
nõ facile eſt explicatu volubili lingua. Enũcrat. xv.
vtilitates ẽm. xv. verba in ſuo cõpendio Alan⁹ de ru
pe doctor deuot⁹. Et cõplectiꝛ aliq̄t nr̄ thomas kem
pis ſub his verbis Auſcultet ait h⁹ ſalutatiõis pi⁹ a
mator Celũ gaudꝫ ſtupet oĩs terra cũ dico Aue ma
ria Sathan fugit. infern⁹ cõtremiſcit. mũdus vileſ
cit. caro marceſcit Abcedit triſticia. venit noua leti
cia. torpor euaneſcit. cor liq̄ſcit. creſcit deuotio. oriꝛ
cõpũctio. cũ dr aue mar Merito ḡ ab oĩbꝫ libẽt fre

Cõgrue virgo mater ꝑ Aue ſalutaꝛ (q̄ntãda
culpe. pene. ſathane. matꝝ. mulierũ
Corpis. ac mẽtis. gemini. mũdi. redimẽs nos
Qualitas nõis marie.
Conueniẽs. dignũ. ḡudũq̄ bonũ. venerandũ
De nõis marie virtuoſitate
Hoc recreat. docet. accendit. terret. iuuat oẽs
Nõis marie varia interpratio
Stella maris. dña: luſtrata. illuſtrat. amara
Nõis marie lr̄alis ethimologiſatio:
Mater. amãs. regia potẽs. ĩimica. vel abra

Quibꝫ gratijs maria plena fuit.
Omnia. ſingula. deficiẽtia. ꝛ increat. haut plus
Qualis virgis plenitudo fuit
Plena velut cãna: vas. fons. do⁹. vrbs. loca. cũctis
Quibꝫ mõis dñs cũ maria fuit
Tota. mõis cũctis. ſp. vel vbiq̄. ꝛ ad omne
Quõ maria benedicta fuit ĩ mlieribꝫ
Quadis. retines. ſpecial'. cũctaq̄ laudant.

Pro huj⁹ roſarij explanatiõe ſciẽdũ q̄ ſu
per ſinglis clauſul' Aue ma. aſſignaꝛ q̄dã
certa meditabilia clauſulaꝝ ipaꝝ expo
ſitia. In q̄bꝫ abũda offerꝛ ꝯtẽplãdi ma
teria ꝛ ḡndia daꝛ deuotiõis incẽtia ſi fueriꝛ q̄ rite ea
diiudicaret ꝛ ex eis pateſcet q̄lis ſit ſalutatio iſta. E
Hoc ãt p̄mittendũ q̄ cõgrue incipiꝛ hec ſalutatio ꝑ
Aue qd dt remotionẽ pene poti⁹ q̄ ꝑ ſalue qd iſinu
at p̄ntiã boni ꝛ ꝑmanẽtiã ſalutis. Quãq̄ in origina
li. ſ. greco nõ tã hẽt Aue q̄ Chere qd dicũt inde vale
re qd Gaude. vel ḡnale ẽ vbũ ſalutãdi. Qr cũ iſta ſa
lutatio ſit tot⁹ ſalutis inchoatio rcẽ incipit ab Aue
Initiũ eñi btitudis remotio ẽ miſerie ꝛ ꝯuerſio huj⁹
nõis Eua: Et p̄t a nob dici ꝯgratulatiue. optatiue. aut
depcatiue. Et ſonat h̄ verbũ vt aiũt Aue q̄ſi ſñ ve. q̄
fuit imunis a mltiplici ve. vt dr in vſibꝫ duobꝫ p̄miſ
ſcꝫ De imunitate marie ab oĩ ve Mẽ. i.

Hulpe ꝛc. In hijs eñi duobꝫ vſibꝫ p̄mis no
taꝛ imunitas marie ab oĩ ve Et p̄mo dr q̄ fu
it ſñ oĩ ve culpe. ſ. origialis q̄ ſñ fuit ꝯcepta ꝛ narat vt D
ꝓbabilior hꝫ opinio. Actual' tã venialis q̄ mortalis
a q̄bꝫ fuit p̄ſeruata ĩ vita. Nec ei origiale ꝯtraxit aut
admiſit actuale. vñ pꝫ q̄ liberrima fuit a triplici illo
ve. d q̄ ĩ apocal': dr ve ve ve hitãtibꝫ ĩ terra. Uñ ꝛ me
rito ꝑ Aue ſalutata q̄ꝑpe q̄ a ve auaricie ĩ ope luxu
rie in corpe ꝛ ſupbie ĩ corde ꝓrſus fuit imunis ꝛ alie
na. O liberet nos ab oĩ cl'pa Scd'o fuit ſñ ve pene. ſ.
ichẽnc purgatorij ꝛ penitẽtie Nã a duobꝫ p̄mis ꝓrſ⁹
erat imunis q̄ꝑpe q̄ nec ichẽnã ſubijt nec purgatorij.
ne dilatiõez q̄dẽ ſciuit. Tertiũ ãt ve. ſ. pñitiale lꝫ ptu
lit. nõ tñ vt aiũt ob culpã ei⁹ q̄ nll'a fuit ſꝫ ꝓ nris pec
catis velut mag̃ pñitẽtiaria illud tulit ꝛ alias ob cãs
vt ger̃ ſup mgt̃ ſcribit. 3⁹ fuit ſñ ve ſathane a regno
ſcꝫ ꝛ dñatiõe beſtie E⁹ ipio nũq̄ fuit ſubiecta. q̄ ſp
ſñ culpa nũq̄ ire filia. E⁹ tẽtatõibꝫ ad ꝯſenſũ nunq̄
ĩpulſa lꝫ q̄ ad ſenſũ vt ꝛ fili⁹ ei⁹ ptulerit tẽtamẽta vt
Gerſ. vbi ſup. Nec h̄ dꝫ horrere pi⁹ aĩ⁹ q̄ ipaꝫ credit
coronatã ĩ cel'. vñ ꝛ q̄ legitie puguerit ꝯtreaꝛ oꝫ po
ſtrẽo ab ei⁹ ve fuit libera a q̄ nec ĩ morte territa nihil
eñi pricepe mũdi hẽbat in ea. ſꝫ euolauit ſecura.
Quarto fuit abſq̄ ve matꝝ ſingulari. de q̄ dr Mat
xxiiij. Ue p̄gnãtibꝫ ꝛ nutriẽtibꝫ. aut vt Aug⁹. hꝫ mã
mãtibꝫ h̄ ẽ lactãtibꝫ vt grec⁹ hꝫ Triplex ei ve p̄cipuũ
hñt. ſ. dãnificẽtie idigẽtie ꝛ afficiẽtie q̄ꝝ qðlibꝫ adhuc
ꝯtrariã ptiꝛ. dãnũ ei q̄pl'r icurrit feia cũ efficiaꝛ mr̄ q̄ ĩ
ꝯceptu pdit vgĩtatẽ irꝛcupabilẽ. p⁹ ꝯceptũ vẽuſtatẽ ꝛ
ſãitatẽ. ĩ ptu hõiꝫ ſocietatẽ. ñ ei p̄nt viri accedẽ ad eã

Sʒ a q̃libet hoꝝ libera fuit maria q̃ in conceptu ñ a
miſit ꝟginitatē. ſʒ acq̃ſiuit maiorē puritatē. Pꝰ cō
ceptũ ñ ꝑdidit pulchrtudīeʒ aut ſaītatē. ſʒ auxit pul/
chrudinē vt vir a ioſeph vidri potuit. vt ĩ glo. math
ꝑ. ꝛ ſanitatē q: in mōtana ſñ fatigatiōe ↄſcēdit. nec
etƺ ĩ ꝑtu ꝑdidit hoīm ſocietatē. ſʒ mediatrx dei ꝛ hoīʒ
ↄſtituit̃ ꝛ ab āgel' ſil' ꝛ paſtoribꝫ viſitat̃. A ve ĝ dāni
ficētie matrũ libera fuit. 2° mrēs incurrũt ve indigen
tie. q: ad cōcipiēduʒ egēt ↄpare. pꝰ ↄceptũ q̇ete In
partu obſtetrcatiōe. Hec aũt ab hĳs emunis fuit q̃ a
ſpũſctō cōcepit. In mōtana abĳt. in ꝑtu obſtetrice ñ
eguit. ſʒ germinās germinauit ꝛ ꝟgo pepit letabũda.
quã circũſtabāt obſtetricũ vice ↄcinētes āgeli gl'iam
do ꝛc. 3° incurrũt mrēs ve afficiētie. q: affiaũt̃ in ↄce
ꝑtu libidīe. in portādo ĩ ventre ĝuedīe. in ꝑtu mario
dolore. Maria āt ↄcepit ſñ libidīe. ĝuida fuit ſñ gra
uamine. pepit ſñ dolore. Añq̃ʒ ei(ait yſ.) ꝑturiret pe
perit. vñ ab omĩ matꝝ ve libera fuit. q̇nto fuit ſñ ve
mulierũ ſpēali qḋ ē mltiplex valde. Nā ē ve ſterilita
tis in ꝟgibꝫ. ſubiectiōis ꝛ corruptiōis in ↄiugatƺ. de
ſolatiōis in viduis. Sʒ nrā bñſſima ĩ q̃libʒ ſtatu fu/
it ab hmōi ve libera. Erat nēpe ꝟgo cũ fecũditate ꝓ/
lis. cōiugata ſñ ve corruptiōis ꝛ ſubiectiōis. vidua cũ
ꝟgitate ſñ ve deſolatiōis. q: aut filio aſſociata. aut
ioāni ↄmēdata. ꝛ ſic pʒ ꝙ ab oĩ iſto ve fuit liberrima
ↄgrue ꝑ aue ſalutāda. ſexto fuit ſñ ve corꝑis. Ex pte
eñ corꝑis ois hō txplex ve ꝑ pctm̃ icurrit. ſ. ipius cor
poris diſtēꝑatōeʒ. naturaliũ appetituũ iordiatiōnē
Ipius añ mortē corꝑis ad aiam repugnatiōnē. pꝰ mor
tē vero corꝑis icinerationē. De q̄bꝫ ve dr̄ Geñ. iĳ.
Maledcā terra ĩ ope tuo. in laboribꝫ cōedes panē tu
uʒ. In ſudore vultꝰ tui veſcerƺ herb̃ terre. donec ĩ ter
rā reuertarƺ ꝛc. Ubi ĩ maledcōe oʒ notat̃ iordiatio ap
petituũ. in ſpis ꝛ tribul' cōcupia carnis ꝯ ſpm̃: in la/
bore ꝛ ſudore diſtēꝑatio corꝑis. ꝑ reuerſionē ĩ pulue/
rē incineratio eiꝰ ꝛc. De his āt oibꝫ ve corꝑis btā nrā
erat emunis q̃ ꝛ corꝑꝰ hũit eucraticũ cũ ſpũ ꝑ oia q̃/
tia pacificatũ ꝛ nũq̃ʒ in cineres reſolutũ. ſʒ vt dicet̃ ĩ
celos aſſũptũ ĝ ꝛc. Septio fuit ſñ ve mētis. Nā ibi ĩ
cidit hō ve variũ. ꝛ pcipue in gñe triplex. Errorē. ſ. ĩ
rōnali: ita ꝙ erret ĩ eligēdo diſcernēdo creq̃ndo. Do/
lorē in ↄcupiſcibili. ꝛ h̄ de pñti. preterito. ꝛ futo. l'im/
pēdenti. ita ꝙ ineſt meror. dolor. tior. Pudorē ĩ iraſ
cibili. ita ꝙ pudet de cēndo q: turpis ē de agēdo quia
turpia fecit. de paciēdo q: turpia ſuſtinuit. Et hic ꝑ
mus pns nudꝰ erubuit ꝛc. Maria āt ab his mētƺ ve
lōge fuit. q̃ nũq̃ʒ errauit. q̇ppe q̃ ꝟgo prudentiſſiā nil
ſñ cōſilio ſpũſſci agēs fuit. Dolorē q̃ʒ rōi ꝑdñantē nũ
q̃ʒ hũit. q̇ppe q̃ in oibꝫ ꝛ ſm̄ oēs potētias ordiatiſſiā
fuit. Nihil poſtrēo vnq̃ʒ t̃pitudis hũit fecit aut ſuſti/
nuit. q̃re ꝛ ab oĩ ve pudoris ꝛ ꝑ ↄñs ab oĩ ve mētƺ lō
ge abfuit. Cōgrue ĝ ꝑ Aue ē ſalutata q̃ ſic ab oĩ ve li
bera. Octauo ſñ ve vtuſq̃ʒ cōiūcti fuit. nā ex cōiūcto ↄ
ſeq̄mur culpe ꝑnitatē. penalitatē ꝛ ignorātie cecita
tē. Ita ꝙ neſcimꝰ ĩ via qḋ credēdũ. operandũ. an itē o/
dio vl' aōre digni ſimꝰ ad ſaluādũ. De duobꝫ ꝑmis
vt patuit maria libera fuit. De trio q̃ʒ ve. ſ. ignoran
tie nil hũit q̇ppe q̃ nil neccārioꝝ ad ſalutē ignorabat:
ſed eã vnctio docuerat de oibꝫ: Nono fuit ſñ ve miſe
rie mũdial'. cui p̄cipue txplex vę dat̃ in Apo. vbi dr̄. ve
ve ve citas illa mag̃ babylon. In q̃ ſig̃t nihil aliḋ niſi
ta eũdē ioh. niſi cōcupia carnis. ↄcupia oclo ꝝ ꝛ ſup
bia vite A q̄bꝫ q̃ʒ lōge maria diſtiterit ñ opꝰ ē vt di/
cat̃. Eſt q̃ʒ mũdꝰ poſitꝰ totꝰ in maligno: cꝰ oia vani/
tas in q̃ regnat iniq̇tas ꝛ dñat̃ cecitas. ñtũ aliq̃ ↄta
miata ē hꝰ nrē ꝟgis integritas Poſtrēo cōgrue ſa
lutat̃ ꝑ Aue q̃ nos ſuo ꝑtu liberauit ab ó ve q̃ imuta/
uit nomē eue. vñ curialit̄ ei dr̄ metrice Porta ſalutiſ
aue ꝑ quã patet exitꝰ a ve Ueit ab eua veve q: tol/
lis aue ꝛc. Deuoto igit̃ corde eructuamꝰ verbũ illud
Aue ꝛ ei cōgratulādo ꝛ nob̄ plaudēdo dicaꝰ ei Aue.
Aue inq̃ʒ q: abſtuliſti maledcōem eue. q: eliſiſti eñe
dānatiōis ve. q: reddidiſti nos vite eue Obſecramꝰ
libera nos ab oĩ ve. Patʒ ĝ ex dcis explanatio illꝰ ver
bi aue. De q̃ ꝟbo mlta ꝛ alia pñt dici. ſʒ nolumꝰ lcōrē
ĝuatũ mltitudīe tri. O ergo verbũ mirabile ꝛ admi/
rabile Aue deuote dicēdũ corde. Propt illḋ te obſe/
cramꝰ o ꝟgo imunis ab oĩ ve libera nos a ve

Cōſiderabilia de dignitate nōis marie Mēbrũ. ĳ. E

Onueniēs ꝛc. In ſubſeq̄ntibꝫ q̇ttuor ꝟſibꝫ po
nũtur q̄dā ↄſiderabilia de dignitate hꝰ nōis ma
ria. De cꝰ nōis gl'ia teſte Berñ. nec dignũ aliqḋ ſteri
lis ↄcipe cogitatō. nec ierudita ꝑt ꝑturire locutō. vñ
q̃tacũq̃ dicat̃ eꝰ laude ſũt inferiora. ſũt tñ dicenda
patica Nā iḋ appoſitũ ē ab eccl'ia vt in eo oblectaret̃
ꝛ circa illud afficeret̃ mēs deuota qḋ fieri non ꝑt niſi
nouerit nōis illꝰ q̃litatē ꝛ miſteria. In ꝑmo itaq̃ʒ
verſu notat̃ nōis hꝰ q̃litas Et in ꝑmis dr̄ ꝙ h̄ nomen
Maria ē ei ↄuenientiſſimũ. i. ↄgrue valde impoſi/
tũ. ꝛ hoc ꝓpter multiplex miſteriũ. ſ. Et ad deſignan
dā ipius puritatē ꝛ ꝑfectōeʒ Diuine ꝑlis generatio/
nē Et officĳ mediatiōnē Nā maria interꝑtat̃ vt dici
tur infra maris ſtella q̃ interꝑtatio ↄgruēter expri/
mit iſta tria Nā ſicut ſtella nō eſt ꝑegrine q̃litatƺ ſu/
ſceptiua. ſic maria oĩ virtute ſñ viciĳ impreſſiōe fuit ꝑ/
fecta lucida ꝛ pura Secũdo q̃ʒ ſicut ſtella ſñ ſui cor
ruptione ꝓfert radiũ. ſic virgo maria ſine violatiōe
filiũ. Tertio ſicut ſtella illũiat mare ꝑicloſum Sic
maria dirigit mũdum iſtũ ꝛc. Cōgrue ergo dr̄ maria
ꝓpter puritatis ſubiectũ. caſtũ. partũ. ꝛ illuſtratiōis
ꝛ mediatiōis officiũ. Secũdo ē hoc nomen Maria
poſt nomē filĳ eiꝰ. Dignīſſimũ q̇ppe ſuꝑ omne no/
men exaltatũ. adeo vt ꝛ in eiꝰ nōie omne genu ſit fle
ctendũ celeſtiũ terreſtriũ ꝛ infernoꝝ. Iuxta illud yſ.
xl. In memetipſo iuraui quia tibi curuabitur om
ne genu: Defecit mens ois creata in ↄꝑhēdēda huiꝰ
nōis dignitate Unde ꝛ deficit in ſcribēdo manus
ꝛ in exprimendo lingua. Unum tamen dicemus vn
de poterit conĳci dignitas iſta. Ereſt ꝙ iſtud eſt no/
men tam ſublime et dignum ꝙ vlli alteri ab vir

gine ſit cõicatuʒ. ita q̄ ei ẽ ſinglare ⁊ ꝓprũ: ȝ q̄dã dĩ
citur marie. nõ eñ ↄueniũt forte in iſto nõie. Nã vt
ſcribit doctiſſim⁹ ille laurẽti⁹ ꝺ valla i correctorio ſu
o noui teſtamẽti ſibi videṭ nomẽ mrīs dñi atꝫ aliarũ
q̄ maria nũcupãtur eẽ diuerſũ. Ceteraꝝ ei ĩn a ſp ex
it in greca ꝟitate. vt marie magdalene: maria iaco
bi ⁊c. At mrīs dñi in am termiatur ṫmio finali diffe
rẽs ⁊ etiã accẽtu. qꝛ acuto in fine. ceteraꝝ ĩ penultia.
dꝛ eñ mariã etiã in ntõ. vñ Lu. i. nom̄ virgis mariã
Itẽ dixit ãt mariã. Ecce an: ⁊c. Vñ facile ait colligiṭ
nõ nihil fuiſſe differẽs nomẽ mrīs dñi atꝫ aliarũ in
originali. ȝ in latino nr̄õ vt plura alia ↄfundãṭ. ⁊ ꝓ
hꝯ q̄d. Nã ſi precurſor vocaṭ nõie nouo q̄lĩ nullus in
ſua cog̃tione. cur nõ dñi mr̄ ꝓſus dig̃ nõie nouo et
ſinglari. Tertio eſt nomẽ iſtud miſterijs q̄uidã ma
gnarũ. ſ. rerũ ſacraꝝ: Votiue ⁊ lõge ĩ deſiderio aĩe exo
ptatũ grãditer a ꝓphis vtputa ſem̄ ⁊ terribile vt bo-
nũ ⁊ dulce cõmẽdatũ. In maria ſorore moyſi p̄figu-
ratũ ⁊ in ipſ lrīs nõ a miſterio vacuũ. Eſt ei nomen
ei⁹ meõzale in deſiderio aĩe hitum In ſpẽalibꝫ librꝭ
grãditer ↄmẽdatũ ſup diuitias ⁊ vnguẽta p̄cioſa pla-
tum. oleo effuſo aſſilatũ vtꝫ ſcrutãti ſcripturarũ de
curſũ: Quõ ãt nec in lrīs ipĩs miſterio carꝫ q̄ ſcire vo
let Ioh. dñicũ. ⁊ dñm Anthoni. q̄ euꝫ allegat videat
Aiũt eñ q̄ in lrīs hebraicis q̄bꝫ cõſcribiṭ ſecretũ mi-
ſteriũ deſignaṭ. qꝛ ꝑ Men clauſũ in p̄ncipio ↄſcribiṭ
q̄d nuſq̄ȝ repiṭ. q̄m mem clauſũ nũq̄ȝ in principio ȝ
in fine poniṭ dcõis. Quia de vna tantũ verificatur
apud eos q̄m illã figurabat que nec primã ſileꝫ viſa
eſt. nec hñẽ ſeq̄ntẽ. Subtiliſſime igitur ſpũſſcũs di
rit virginẽ mariã incognitã futurã viro. ꝓle tñ fecũ-
dandã de celo. Et ſic aptã deo clauſã viro. q̄d vlli al
teri foret aſſcribendũ. cũ nullũ aliud nomẽ inueniaṭ
cũ men clauſo iniciatũ Ponitur ãt ⁊ idẽ men ↄ̃ na
turã ſuã in medio. teſte Nico. de ly. ⁊ alijs. in yſ. ix v
bi dꝛ. Et mlṫiplicabiṭ ei⁹ ipiũ vbi ĩ hebreo hẽṭ lemar
be ꝑ men clauſũ ĩ medio ꝑꝑ idẽ miſteriũ. imo ⁊ ꝑꝑ ↄ
notatiõeꝫ tp̄is icarnatõis ⁊ ãnoꝝ q̄d ſig̃ṭ illa lrã illic
vt aiũt expoſitores ſignificãdũ. Iſtud poſtremũ eſt
vulgare apud multos: primũ ãt nõ legi niſi apud au
tores p̄allegatos: imo vidi ipẽ h̄ nomẽ ꝑ mem aptuꝫ
ſcriptũ ĩ principio ⁊ ꝑ mem clauſum in fine. Quarto
eſt iſtud nomẽ bonũ vtile ⁊ ↄmodoſũ. Meli⁹ eñ q̄ȝ
diuitie multe vt dꝛ. xxij. Prouer. nomẽ bonũ. Meli
us itẽ q̄ȝ vnguẽta p̄cioſa. Eſt eñ nomẽ illud bonũ ã
gelꝭ i celo dãs eis letitiã ⁊ gaudiũ Aiabꝫ ĩ purgatorio
eis cõferẽs refrigeriũ. Viꝫ ĩ mũdo iplens ĩ bõis co-
rũ d̄ſideriũ. Eſt ei nomẽ iſtꝺ turris fortiſſiã ⁊ ad q̄d
currẽs iuſt⁹ exaltabiṭ ⁊ ſuſcipiet q̄d pecierit ex eo.
Poſſent ſingula hec declarari ꝑ exempla. ſed ſupſe-
dem⁹ ¶ Poſtrẽo eſt nomẽ iſtud venerãdiſſimũ ⁊ oĩ
preconio extollendũ. oẽs in ſe cauſas cõplectens ve-
nerationis ⁊ hõris Eſt ei nom̄ potentiſſime regine. di
tiſſime theſaurizarie. virtuoſiſſime dñe etiã a deo ip
ſũ nimis honoratũ ſicut brigide fuit reuelatũ. Dixit

eñ ei maria. Audi inq̄t filia q̄ȝ tũ filius me⁹ nom̄ me
uꝫ hõrauit. Nomẽ meũ ẽ maria. hoc nomẽ dũ ange-
li audiũt gaudent. ⁊ deo regratianṭ ⁊ illud venerantṭ
Qui in purgatorio ſunt etiā gaudẽt audito nõie meo
q̄ẽadmodũ audiẽs verbũ ſolacij eger iacẽs in lecto
Oẽs q̄ȝ demões vereṇṭ hoc nomẽ maria ⁊ fugiũt eo
audito. q̄ẽadmodũ auis audito ſono ⁊c. Valde er-
go hoc nomẽ venerandũ a nobꝭ q̄d venerãṭ a tantis.
Nã ⁊ defunct⁹ q̄dã apparẽs dixit ſe ob aliq̄s culpas ĩ
purgatorio dire punitũ. de q̄bꝫ ſibi viuẽs nõ fecerat
cõſciẽ remorſũ quarũ vna extitit q̄ auditis hꝭ vene
randiſſimis nõibꝫ Ieſus aut maria nõ inclinauit re
uerẽter cũ capite. aut ſaltẽ corde Qui ergo nolit cum F
illo puniri ſtudeat illud venerari

Hoc recreat ⁊c. In hoc verſiculo ↄ̃tter oñdiṭ h⁹
nõis efficacia ⁊ vtilitas. Eſt eñ iſtud nomẽ mlṫ
torũ bonorũ effectiuũ. Primo ei recreat meſtos quem
eſſcm̄ expr⁹ exclamat ancelm⁹ O magna. o pia. o mlṫ
tũ amabilis ⁊ ſuauis maria. q̄ȝ dulcis eſt nõis tui me
moria. Tu nec nõiari potes q̄n relcues. nec cogitari
niſi recrees affect⁹ diligẽtiũ te. Tu nũq̄ȝ ſine inſite ti
bi dulcedinis aſꝑſione pie meõrie ingrederis portas
⁊c. Secũdo docet inſcios. Nullũ ei ꝟtutis ẽ gen⁹ q̄d
in hoc nõie non refulget: Et ſi iuxta Ambro. prim⁹ di
ſcendi ardor nobilitas eſt mgri. Cũ nil nobili⁹ ſit dei
mrẽ ſit nobis tanq̄ȝ in imagine deſcripta vita marie
docetrix diſcipline dei quã cõmeõrat nomẽ ei⁹ dulce.
Tertio accẽdit ⁊ inflãmat torpidos Nullũ eñ nom̄
eſt p⁹ ieſũ in celo ⁊ ĩ terra q̄d ita deuotiõeꝫ accẽdat. ↄ
punctionẽ excitet. cõſolationẽ ingerat. ſicut hoc no-
mẽ maria. q̄re et merito oleo ↄpatũ. Nullus q̄ȝ tam
ẽ frigid⁹ vt maria brigitte reuelauit q̄ h̄ nõie nõ inca
leſcat: Quarto terret ⁊ fugat tẽtãtes diaboles. Non
eñ ſic timẽt hoſtes viſibiles quãlibet caſtrorũ mlṫi-
tudinẽ copioſam ⁊ aciẽ alarũ bñ inſtructã ſicut aerce
ptãtes marie vocabulũ ⁊ eẽm̄. Fluũt ei ⁊ pereũt ſicꝫ
cera a facie ignis vbicũq̄ȝ inuenerit celebrẽ recordati
onẽ aut inuocatõꝫ h⁹ potẽtiſſ nõis Eſt ei maria vt caſ-
trorũ acies hoſtibꝫ ṫribil. q̄nto iuuat oẽs ĩ q̄cũꝫ tribu-
latiõe poſitos. adeo vt q̄cũꝫ inuocauerit nomẽ illꝺ
de q̄cũꝫ tribulatõe ſalu⁹ erit. vt ẽ demrãtũ ĩ mlṫiſ Sũt
⁊ alij inũeri effcũs h⁹ nõis q̄s au. marial' ſuit ſꝫ. xx. o
lei ꝓꝑetates vt late ꝓſeq̄ṭ ꝺ ſinglis. ꝺ q̄bꝫ tace⁹ mo-
nẽtes vt nos magiſ aptẽ⁹ ad effcũs e⁹ expiẽꝺ q̄ȝ legẽdũ
pꝫ q̄ nomẽ iſtꝺ eẽ ꝟtuoſũ ⁊ efficaciſſim nlli⁹ iꝫ modo
alienũ. o igiṭ q̄ſq̄s ĩ h̄ ſclo fluctuas tribulatõibꝫ agita-
ris ne auertas oclos a fulgore h⁹ ſideriſ ſi nolis obrui G
ꝓcellis Mariã cogito mariã inuoca. ⁊ vt ſcias nõis
effcũꝫ ſtude imiteriſ cõuerſatõis exẽplũ §. ij.

Stella mariſ ⁊c. H iã ꝟſu marie nomẽ effũdiṭ ⁊ no
minis iꝑpta⁹ põiṭ vt ꝟ⁹ latẽs apti⁹ videaṭ. ⁊ primo
maria mariſ ſtella iꝑpraṭ ꝓgrue ãt ſtella dꝛ ꝑꝑ mẽtiſ
puritatẽ. ꝟtutũ lũioſitatẽ: qꝛ illũiat mõꝫ nata. ſit⁹ ſb
limitatẽ qꝛ hitat ĩ altiſſis. effcũs vtilitatẽ. qꝛ vapores
petõꝝ attrahit ⁊ tollit. hilariṭ ⁊c Stella ãt mariſ q̄a

in ſūmo poli ꝛ in cauda vrſe minoꝝ ſita. ꝛ ſic maria
altiſſiā ꝛ hūilima. q̄ꝫtitate pua ſꝫ ƀe mag̃. q̄litate v/
tilis ꝛ clara effcū ferrū attrahēs ꝛ nautas dirigens.
Pōnt ꝺ his ꝓprietatibꝫ dici alia multa: ſꝫ ab alijs ab
unde ſūt ſcp̄ta. Sc̄do ſyro ſermōe vt aiūt maria in
terp̄taꝛ dn̄a. ſ. celeſtiū āgeloꝝ i celo. terreſtriū hoīꝫ in
mūdo. infernoꝝ demonū i inferno Ita q̄ oīa ita ſub/
iecta ſūt dn̄atis pedibꝫ eꝰ adeo dn̄ans in vniuerſo vt
nei abſqꝫ eꝰ oꝛis iperio liceat mouere pedē poſſidere
obulū mutire ƀbū in toto mūdo. O igiꝛ p̄celſa dn̄a
Tertio intp̄taꝛ maria illūiata. qꝛ illuſtrata a p̄rē lu/
minū. eꝰ tot hūit in ſe radioſa lūinaria q̄t ƀtutū exē
pla. A filio iuſticie ſole q̄ circūamicta ꝛ vera lucifera
qꝛ verē lucis portaria fcā. a ſpūſcō eꝰ dōis irradiata
Quarto illūiatrix ē interp̄tata Nā vt cāit eccl'a eꝰ vi
ta inclita cūctas illuſtrat eccl'ias. nō ſolū militantes
in terris. ſꝫ ꝛ eccl'iaꝫ vt credīꝛ triūphantē in cel'. Ita
q̄ eccl'. xxiiij. dicat Ego inq̄t feci vt in cel' oꝛireꝛ lumē
indeficiēs. ꝛ itꝫ alio loco Illūiabo oēs ſperātes i dn̄o
ꝛ hoc vel filiū iuſticie ſolē gignēdo vel fulgētiſſiā iuſ/
ticie ꝛ virtutū exēpla relinquēdo: merito ḡ illūiatrix
intp̄tata. Poſtrēo intp̄taꝛ maria q̄ſi amaꝝ mare.
ꝛ hoc ꝑꝑ aquaꝝ. i. grāꝝ plenitudīeꝫ ꝑꝑ doloꝝ q̄s in
filij paſſiōe ſuſtinuit amaritudīeꝫ. ꝑꝑ guttaꝝ. i. mi/
ſericordiaꝝ iexhauribilitatē ꝛ nauigij. i. imitatōis ap
titudinē. In mari ei via xp̄i ꝛ nri. vl' dꝛ mare amarū
ꝑꝑ effcm̄ qꝛ mūdū q̄ ei fuerit amarꝰ ſuis q̄ꝫ amatori
bꝫ reddit amaꝝ Et hec de intp̄tatiōe nōis . § . iij
H Materamās. ꝛc̄ In h̄ iā verſiculo vt nil intmi/
ſiſſe de hoc nōie videamur tāgiꝛ nōis lrāl' ethi
mologizatio. eꝰ inſtar innūere alie formari pn̄t ꝛ red
di hō latꝰ in meditādo M āt vt tāgiꝛ in ƀſu ethio
logizaliter ē mr̄ dei ꝛ hōis rei ꝛ iudicꝫ. imo ꝛ ƀe p̄t di/
ci mr̄ vniuerſoꝝ. ꝛ h̄ rōe vl'is gēiture qꝛ vnū gēuit: i
q̄ oēs regn̄auit. rōe cure qꝛ nri ſollicitiſſiā fuit in vno
donās q̄cq̄d necēm nob. tcio rōe digitatꝫ qꝛ p̄mogēi/
ta an̄ oēꝫ creaturā. Prioritatis qꝛ i initio viaꝝ a dn̄o
poſſeſſa erga oēs geſtās viſcera mricia ꝛ exhibēs ſtu
A. i. amās ꝛ p̄ci (dia mr̄na O mōſtra te eē mrē
pua amaroſa amatꝛ: q̄ppe ieffabili caritate creſtuāſ
in deū xp̄m hōieꝫ ꝛ p̄ꝛiꝫ. maiori caritate flagrans in
ſuba q̄ꝫ āgeli lꝫ rōe vie actu miori. adeo q̄ oīs illoꝝ
aōr hꝰ collatiōe ē velut tepor ſubſolanꝰ reſpcū meri/
diani efferuētꝫ ſol' In ſūmo ei h̄nt dilcōnē naꝛalē ac/
R. i. regia: Ipa em̄ regia ꝑꝑ i re (q̄ſitā gratuitā
gina ſaba p̄figuratōꝫ regie ſtirpis ortū ꝛ gn̄atōꝫ ſpi
ritāl' grē vnctionē. eēni regꝫ ꝺ ſpōſatōeꝫ. regni vl'is do
tatōeꝫ. potētialē iuriſdcōeꝫ. regn̄alē coronatōeꝫ do/
mināſ a mare vſꝫ ad mare. n̄ ꝓſeq̄mur ſingl'a recq̄rā
tur intē alioꝝ ſcp̄ta ſatis ſunt vulgaria.
I. i. inimica ƀpētis eiuſdem i initio. iimicicias po/
nā ītꝛ te ꝛ mlīerē De q̄ iimicicia ſapiēs ait. n̄ ē ira ſup
irā mlīeris. ꝛ n̄ ē caput neqꝰ ƀpēte Nulliꝰ ei ira ꝫelꝰ
ꝯ ƀpētē aut dracōeꝫ ꝓ agno dei ꝛ ꝓ nob extādit quē
admodū hꝰ mlīerꝫ. nulliꝰ ita ꝓꝰ regē fortē i ꝑlio glīo
ſū ꝛ victorioſū ꝑliū ſiē hꝰ mlīeris fortꝫ. regie inimicā
tis fuit cū dracōe inſequēte duellū. Poſtremū. A
. i. Abrā āeilla ſūme ꝛ indiuiduē trinitatꝫ. at ƀbi icar
nati. hōis q̄ꝫ exul' ꝛ ꝑegrini q̄bꝫ oībꝰ ex nimia carita/
te ſuiuit ſciēs q̄ ingenuus ſit ſeruitꝰ vbi vel ƀuiꝛ ipſi
deo vl' ꝑꝑ deū ꝓrio ꝛc̄. Et hec de ethimologiſatione
nōis q̄ p̄t ſumi alijs varijs mōis vt ē videre in librꝫ
viꝫ Miſeratrix miſeroꝝ. aduocata reoꝝ. recōciliatꝛ
petōꝝ. iaculū inimicoꝝ. auxiliatrix laboratoꝝ: q̄ ꝓſe
q̄tur Anthoninꝰ. Quotiēs ḡ nomē iſtud dixerimus
iſta rūiemꝰ. marie cōgaudeamꝰ ꝛ reuerentialiꝛ illud
nōiemꝰ orātes vt eꝰ effectꝰ in nobis ꝑſentiamꝰ.
De plenitudīe gratiaꝝ marie M ēbrū. iij.
O Mnia ꝛc̄. In h̄ ƀſu agiꝛ ꝺ ḡtijs q̄bꝫ maria re I
pleta fuit In q̄ haut dubiū oīs grā vite ꝛ viꝛ
tatis fuit adeo vt ei Angelꝰ Grā plēa ꝓ nōie ꝓꝓo atē
buit Et in p̄mis dꝛ q̄ oīa grāꝝ gn̄a in ſūmo pꝰ xp̄m
habuit Grāꝫ. ſ. ḡtū faciētē ꝛ grāꝫ ḡtis datā. Grām
q̄ꝫ corꝑalē. ſpiritalē. ſingularē q̄ ē ƀgitas i carne. abū
dātia ƀtutū mēte. ꝑn̄tia filij dei i vētre. Grā gratuꝫ
faciēs in ea i plēitudīe fuit. qꝛ et ƀtualis ſacr̄alis. et
nūeralis. i. ſeptē donoꝝ in ea effluxit Gratis datē ḡ
tie fuerūt in ea oēs ꝛ ſingl'e vt late exeq̄tur Alƀ. i ſuo
de laudibꝫ marie. Sc̄do nō ſolū gn̄alia ſꝫ ꝛ ſingula/
ria grāꝝ p̄uilegia q̄ in ſingl'is reꝑiūꝛ i ſūmo ꝯtiebat
vt i roſarijs infra ponēdis latiꝰ ptebit. Nā hūit ſin/
gulares grās naturaliū bonoꝝ: ſpūaliū chariſmatū
ꝛ celeſtiū donoꝝ. vt ꝓſeq̄tur dn̄s Antho. in. iiij. p̄te
ſūme Tertio illa grē hōa habuit ā q̄bꝫ oīs creaꛓa ali
a defecit ꝛ vacua fuit Nec ei ſil'eꝫ p̄mā viſa ē nec hrē
ſeq̄ntē Nā in eo q̄ ē dei mr̄ nō cōicat ſibi aliena p̄ui/
legiū h̄ ipi ꝓpriū manet. vt etiā de ceterꝫ p̄uilegijs ſi
gularibꝰ pꝫ vt infra Quarto oī grā merito plēa dꝛ et
fuit q̄ grām increatā tāto tp̄e in ſe ꝯtinuit ꝛ de ſe ge/
nuit Corꝑaliter q̄ppe i ea nouē mēſibꝫ reqeuit. queꝫ
ꝛ pꝰ tā crebro dulciꝛ tractauit O grā ſuꝑ grāꝫ de qua
hauſit totꝰ mūdꝰ grāꝫ. Poſtrēo grā plēa dꝛ qꝛ tāta
eiꝰ grā fuit q̄ pura creatura maioris grē capax non
fuit Maiorē ei grāꝫ dei mr̄ hrē n̄ potuit niſi grāꝫ v/
nionis h̄ ē vt ipa deꝰ eēt cui ꝓprie accedit. Et hec ꝓꝑe
ē illa grā q̄ dꝛ eē referta q̄ ita ē ei ꝓꝑa vt loco proprij
nōis ab angelo ſit poſita. O igiꝛ tantis referta ḡtijs
cōica nobiſcū de tuis bonis
Qualis fuit plenitudo gratiarū eiꝰ § . i.
P Lena velut ꝛc̄ Hic iā tāgiꝛ q̄l' fuit plēitudo hꝰ K
ƀgis ꝛ q̄lr hmōi gratijs plēa dꝛ Et p̄mo huiꝰ
plēitudo fuit ad inſtar cānal' eꝰ plēitudo ē receptiua ꝛ
datiua ꝛ nō retētiua. Nā oēs grē ꝑ eꝰ manū trāſeūt. et
nihil reſeruat incōicatū vn̄ Eccl'. xxiiij. di. Ego q̄ſi aꝗ
q̄duct' exiui de ꝑadiſo dei. ꝛc̄. Ideo ei ait Bernarꝺ.
diu defecerūt fluēta grārū. qꝛ nō venerat is aq̄ductꝰ
De q̄ pulcre ē in ƀmōe ꝓſequitꝰ Sc̄do plēa fuit ple
nitudīe vaſis. eꝰ plenitudo ē receptiua ꝛ retētiua. ſed
nō datiua. Et ſic plena fuit omnibꝫ gratijs creatis
ſcd̄m ſpeciem quas in ſūmo habuit et non amiſit. et

queadmodũ vas plenũ negat vacuitatẽ ⁊ magiſ capere
ñ pt. Sic ⁊ marie pleitu⁹ vacuitatẽ puat ⁊ maiorẽ vt
dem̃ ẽ grã capẽ ñ potuit ea ad quã dſtiata fuit. Hic
ecci. xliiij. dr. Vas mirabile op⁹ excelſi plane vas mi/
rabile q2 mai⁹ ↄtinuit ſeipõ. ¶ Tercia pleitudo fuit
ad ſimilitudiẽ fõtis c⁹ pleitudo ẽ receptiua retẽtiua ⁊
datiua Nã ⁊ plen⁹ fõs plen⁹ manet ⁊ effluit. Sic ⁊ ma
ria in ſe plena manet. licet in nos effluat. de c⁹ pleitu
die accipim⁹ oẽs. hic dr. Heſter. x. Fons pu⁹ q̃ creuit
in fluuiũ ⁊ i aq̃s plurias redũdauit. Ecẽ fons maria
pp grãꝝ abũdantiã. Paru⁹ pp hũilitatis excellẽtiã
Creuit in fluuiũ qñ pepit xp̃m. In aq̃s plimas rdũ
dauit cũ nob c⁹ bõa cõicauit. Quarto plẽa fuit grt̃ꝫs.
queadmodũ dom⁹ vrbs vel citas dr plẽa hõib⁹ aut a
nimalib⁹ Ipa ẽ ei citas illa dei de q̃ dcã ſc glioſa q̃ppe
fcã oim letãtiũ hitatio: vrbs fortitudis nrẽ i q̃ ſalua
tor poſit⁹ eſt mur⁹ ⁊ añmurale. i q̃ q̃ reqeſcit oẽ necã
riũ victui ⁊ delitijs rperiet. Et de hac pleitudie ipſa
dr Et i pleitudie ſcõꝝ detẽtio mea. Quinto fuit ple
na queadmodũ loc⁹ dr plen⁹ fructib⁹. aut pratũ flori
b⁹. Vñ plena ẽ ſicut odor agri pleni cui bñdixit dñs
aromatiſans vt balſamũ ⁊ cynamomũ dilcõ tuãs po
ma vetera ⁊ noua ¶ Poſtrẽo vt paucis mlta dica⁹
oi pleitudine ⁊ oi pleitudis mõ plẽa fuit Poſſem⁹ ꝯ
iã h adducere varias illas pleitudis acceptiões. ſ. qꝛ
ẽ pleitudo ſufficiẽtie. excellẽtie. ſupeffluentie. ⁊ hmõi
mlta. ſꝫ de his paſſim ſcribũt doctores hoc ſolũ adij
cim⁹ qꝛ totaliter pmanẽt ⁊ ſupeffluent plẽa fuit quẽ
admodũ ei Henri. de haſſia ſup Aue ma. dr. h inq̃
ens mõ Aue grã plẽa O vere plẽa totaliter pmanen
ter ⁊ ſupeffluẽter. Totaliter inq̃ꝫ. Nil em̃ i te fuit qđ
nõ grã plenũ eẽt. Corp⁹ plenũ grã pulchritudis natu
lis vẽter grã diuinitatis. Cor grã charitatiſ Os grã af/
fabilitatiſ. In mãib⁹ plena fuiſti grã mie ⁊ largitatiſ.
In greſſu fuit maturitas grauiſſiã. In vultu puri/
tas pudiciſſiã. In intellcũ prudẽtia. In cogitatu mũ
dicia. Modeſtia in auditu. tpantia in affcũ. In aſpe
ctu verecũdia. ⁊ in oi ſenſu ⁊ corpis geſtu ṽtutũ relu
centia. Vere g̃ totaliter plẽa. Plena etiã pmanenẽ
Qꝛ grãm quã inueniſti nũq̃ꝫ poſt amiſiſti: Partẽ op
timã quã ſemel elegiſti nũq̃ꝫ deſeruiſti. Plẽa etiã ſu
pereffluẽter. de c⁹ pulchritudie accipiũt vniuerſi Tri
ſtes ↄſolatõꝫ peccãtores veniã Iuſti pfectionẽ. Angeli
letiaã: deniq̃ꝫ tota trinitas gliam ⁊ dei fili⁹ hũac car
nis ſubaꝫ. O g̃ mr grẽ grã plena fac nos pleitudinis
tue pticipes ⁊ i nos redũdet grẽ tue vena.

¶ Quõ dñs fuit cũ maria ¶ M Ebrum. iiij

I T Ota modis ⁊c. Hiciã oñditur quõ de⁹ fue/
rit cũ maria ⁊ ſup illo verbo dñs tecũ ponũ
tur q̃dã meditabilia ei⁹ explanatia Et tãgit
in iſtis dulciſſiã marie cõſolatio queadmodũ i Grã
plẽa dig̃ ↄmẽdatio. ⁊ in Aue maria ĝta ſalutatio
Quid ei magiſ cõſolatoriũꝫ aut cõſolatiõis pt audire
maria niſi qꝛ dñs ſit cũ ea. Dñs inq̃ꝫ eẽntialiter quia
tota trinitas totalr q̃ miſteriũ illud magnũ i maria
opata ẽ vniformiter Dñs. ſ. pr tecũ q̃ filiũ ſuũ fcẽ ex
tuũ oñdẽs in te ſummã ſuã potẽtiã Dñs fili⁹ tecũ q̃
ſibi reſeraũit gẽitale ſecretũ (ait haſſia) tibi tuãs ite/
grũ ṽginale ſigculũ ſuã i te oñdẽs ſapiaꝫ Dñs ſpũſſã
ct⁹ tecũ q̃ cũ vtriſq̃ꝫ tuũ ſcificat vtẽꝫ opans gnde il/
lud in te ſacrꝫ ſũmã in te oñdẽs grãꝫ Tecũ g̃ trinitas
tota q2 pris ſpõſa. mater filij: ſpũſſci theſauraria:
Scdo fuit tecũ ñ ſolũ gñalr vt cũ oib⁹. ſꝫ ſpẽalr ⁊ oi
b⁹ mõis q̃b⁹ aliq̃d cũ alio eẽ pt Et h prio in eẽ ſubali
q2 in vna q̃dã mõ hũanitate q̃ fuit ver⁹ hõ de hõie ve
ro In q̃li q2 erat ſilitudo ⁊ cõformitas in voluntate.
Cõformiter ei pmo maria volebat ſil cũ eo placitũꝫ
pris ipleri ſp cupiebat ⁊c Itẽ i quãto ſcꝫ equal potẽ
tia i gñe. Nã eiuſdẽ regni ipſa ẽ regia c⁹ ipẽ ẽ rex Itẽ
fuit cũ ea oib⁹ modis. q2 in oi manerie vniõis. ſ. vni
one naturali qualis ẽ arboris ad fructũ. mris ad fili
um. Ipſa em̃ fuit arbor: fruct⁹ xp̃s. ipa mr. ipſe fili
us ei⁹ Itẽ vnione ſpũali qual dei ad aiam Qui enim
adheret deo vn⁹ ſpũs ẽ cũ deo. Vniõe ſacrali q̃l ſpõ
ſi ad ſpõſã Dilect⁹ ei e⁹ illi ⁊ ad eã ↄuerſio e⁹. Fuit e/
tiã tecũ dñs ⁊ ipa cũ eo i paciẽdo ei ↄpatiẽdo vt ãcil
la fideliſſiã dño vt mr amãtiſſima dilcõ filio: vt mẽ/
brũ capiti ſuo. Silr ⁊ in agẽdo oia agẽs cũ ea. Eſt ⁊
dñs tecũ pſẽntiã. pñtiã potentiã inhitantẽ grãꝫ cor
poralẽ pñtiã Tecũ inq̃ꝫ in mẽte: tecũ in ventre: tecuꝫ
in vtero. tecũ in auxilio. Ergo oi mõ tecũ q̃ ↄtingit
aliq̃d eẽ cũ alio. Tertio tecũ dñs nõ ſolũ totalr ⁊ oi
bus eẽndi mõis. ſꝫ ⁊ ſp oibus. ſ. tpib⁹ Quia in tpe p
prie hũiliatiõis vt in purificatiõe ¶ In tpe aliene p/
ſecutiõis. ſicut qñ fugit i egiptũ ⁊ qñ iuxta cruceꝫ ſta
bat in filij paſſione In tpe gaudioſe ↄſolatiõis. vt in
reſurrectiõe ⁊ aſſumptiõe. Quarto tecũ vbiq̃ꝫ in om̃i
ſcꝫ loco. ſcꝫ in loco naturali: vt in ei⁹ vtero. Loco pe/
nali vt in fuga egypti ⁊ exilio In loco dignitoſo ⁊ ſu
pernaturali. vt in regni celeſtis ſolio. Aſtat em̃ regia
a dextris in veſtitu deaurato ⁊c Itẽ tecũ in oi loco
famoſo. quia ſil in domo vt frater cũ ſorore. Tecum
in mẽſa. vt filius cũ matre. Tecũ etiã quo ad ſitum
q2 nouẽ mẽſib⁹ ↄtent⁹ in vtero cũ iacẽte iacebat. cuꝫ
ſurgente ſurgebat ⁊c Ergo tecũ oi mõ Itẽ in memo
ria rõne ⁊ volũtate Poſtrẽo tecum ad oẽm actũ. i q̃
hõies cõicare ſolent inuicẽ Tria em̃ ſunt gña homi
nũ que necãrio cõicant ad aliq̃d agendũ Cõtrahen/
tes. generantes. adiuuãtes. Et ipa btã virgo cõicat
cũ dño deo i cõtractu mrimonij hõis ⁊ dei. In gñati
one e⁹ filij. i adiutorio eiꝰ gñis hũani Ipa ei fcã erat
adiutoriũ ſile ſibi mlier illa vna q̃ fcẽ ↄfuſiõꝫ i nabu/
chodõſor domo. ⁊ iõ notãt dem̃ ẽ a dño. yſ. lxiij: tor/
cular calca. ſo. ⁊ de gẽ: ⁊c Vere xp̃m ẽ dñe qꝛ ñ ẽ vir te
cũ. ſꝫ ẽ mlr vna tecũ q̃ oia vlnera q̃ tu ſuſcepiſti i cor
pore ſuſcepit i cord. ẽ coopãs i rdẽptõis ope ſic prior
eua ade fori i peti ppetratõe Põit ⁊ dñs ãtho. i. iiij.
p. alia opa ⁊ alios q̃tuor act⁹ i q̃b⁹ ↄicauit ei dñs Nã
fuit tecũ vt dr Ad carnẽ de ea alii mẽt ñ exaltãd ad
ipaꝫ magificãdũ q̃ſ breuitatiſ cã trãſi⁹ q̃ꝫ nil ẽuon ſit

Sic ergo o dña dñs tecũ. oro ſit ⁊ mecũ ⁊ q̄ tecũ fuit
p ſpecialẽ aſſiſtentiã obſecro mecũ ſit p ſpẽalem grã
am vt ſim tandẽ ſecũ ⁊ tecũ p finalẽ glãm Amen
¶ Quõ maria bñdicta in mulierib9 dicaꝛ. Rẽ. v.

Euadis retinẽs Hic iam oñditur quõ maria
bñdicta in mulierib9 aſſeraꝛ. Et in his ꝟbis
ſingulis h9 ꝟginis pfectio ⁊ ſpẽalis electio ď
ſignatur Nã oibus modis fuit benedicta Et hoc pri
mo q: ab oĩ maledicto euacuata ĝ dr Euadis. Eua/
ſit nẽpe maledictũ nature. qđ eſt oppbriũ ſterilitatꝭ
Maledictũ culpe quod ẽ feditas libidinis. Pene qđ
eſt inflictio penalitatis. quoꝝ qđq; adbuc triplicaꝛ
Ita q fiunt nouẽ maledictiões q̄s oẽs maria euaſit
p cõtrarias nouẽ bñdictiones. Nã in oppbrio ſterili
tatis triplex fuit maledictio. Naꝫ virgo ſterilis erat
omnib9 ꝯtempta. ſolacio deſtituta. ſucceſſione pro/
lis priuata. Cõtra q̄ nature maledcã tres bñdcões
habuit maria: Ipa ei fuit angel' ⁊ hõib9 reuerẽdiſſi/
ma. filio dei dotata. oim fideliũ ſucceſſiõe glificata.
Siliter maledcm̃ culpe erat triplicatũ. Nã i eo erat
libido ipregnãtis. feditas cõcipientis. pcm̃ naſcen/
tis. Beata aũt virgo maria cõtrarijs hõis erat bene
dicta: Quia in ei9 cõceptiõe ipregnãs fuit ſine libidie
q: ſpũſſctũs cõcipiẽs ſine feditate. q: ꝟgo mãſit. na
ſcens ſine pctõ. q: naſcebatur de9. Pariformiter et
pene maledictũ triplici erat maledicto exaggeratuꝫ
ſcꝫ dãni in virginitatẽ pdẽdo laboris in portãdo do/
loris in pariendo. Sed cõtra marie virgitas in cõci/
piendo cõſecrata fuit. ſine labore portauit. ſine dolo
re pepit: ergo ab oĩ maledictiõe libera fuit. Jure er/
go dr benedicta. q: ab oĩ maledicto nature culpe ⁊ pe
ne fuit libera ¶ Secũdo dr bñdicta q: fecũditate ſu
peraltata. vt ibi capitur Bñdixit eis dicẽs. Creſcite
⁊ multiplicamini. Et hec q̃ꝫ benedictio pt eẽ triplex
Una ex pte agẽtis. Altera ex pte generati tria ex pte
gignẽtis. Et quelibet haꝝ triplex. Agẽs ei in iſta cõ
ceptiõe fuit de9 trinitas. fili9 pr̃. ſpũſſcũs. ⁊ ĝ ſuper/
altata nimis ¶ Et pte generati ẽ exaltata generati
o ſup oẽm generationẽ vbi cõcipitur vir pfect9 in na
turalibus. Sed magis exaltata vbi cõcept9 ẽ vir ſan
ct9 grã ⁊ virtutib9 plen9. Sed ſuperaltata vbi conci
pitur vir pfectiſſim9 hõ ſctiſſim9 ⁊ ſũm9 de9 Itẽ ex p
te gignentis exaltata fuit q: virgo cõcepit. pl9 exalta/
ta. q: ꝟgo pepit: exaltatiſſiã q: virgo ⁊ mater lactauit
Quia ergo oĩa bona hec retinuit vere benedcã fuit.
Tertio dicitꝛ benedicta. q: ſingulari grã dotata Dici
tur em̃ benedictio ſinglis grẽ collatio: vt ibi Bñdix/
it dñs abraam. Et hec in virgine triplex fuit. Nã pri
mo fuit ſm dignitatẽ caput oim ſcĩaꝝ ⁊ principium
Et hoc rõne triplici. Tũ q: habuit q̄cquid boni i ſcĩſ
fuit. Tũ q: qđlibet illoꝝ in ſũmo habuit. tũ etiã q:
illud hũit q nũq̃ȝ aliq̄ ſcĩa pl9 hũit vel hrẽ potuit
Secũda ſpẽalis grã eſt q mater oim fuit. Fuit eniꝫ
mater vni9 hõis p generationem. Omniũ homin ũ
mater p regenerationẽm ⁊ virginũ mr̃ p imitationem
vel poti9 exẽpli ꝑhibitionẽ De cui9 mr̃nitate iã aliqua
tacta ⁊ adhuc aliq̄ ſũt tãgenda. Tertia grã ſpẽalis
eſt q dña vniuerſoꝝ ẽ ⁊ fuit. Et hoc triplici rõne Ef/
ficitꝛ em̃ q̄s dñs rei alicui9 p opatõeꝫ. q: ſ. rẽ opatus
ẽ et cõduxit in eſſe. Secũdo p emptionẽ. tertio p ele
ctionẽ vt placet: Et q̄cq; cõuenit virgini mri. Fuit eniꝫ
dña oim creaturaꝝ. vtputa mater creatoris. Omni
um redẽptoꝝ vt adiutrix redẽptoris. vniuerſoꝝ do/
mina q: regina creaturaꝝ ⁊ regeneratoꝝ. Ergo fere
bñdicta fuit. Quarto bñdicta fuit q: ois bñdictio
in ſcripturis poſita in ſũmo ei cõuenit. vtputa bene
dictio oim creaturaꝝ. oim piarchaꝝ. oim ⁊ ſcĩarũ
put pulchre ⁊ late dñs Albert9 in de laudib9 e9 ďdu
cit. Uere ergo bñdicta hec filia a dño cui cõuenit ois
oim benedictio. p quã ⁊ ſublata ẽ maledictio omnis
Poſtrẽo dr bñdicta q: ab omib9 cõgratulãter col
laudata Collaudatur eni ab angelis: hõib9 ⁊ reliq̄s
creaturis Genuit q̄ppe angeloꝝ reſtauratorẽ. hõim
redẽptorẽ. Creaturaꝝ innouatorẽ. vñ merito beatã
eã dicũt omnes generatiões. celi ⁊ terre
Dicitur ãt benedicta in mulierib9 nõ ſimplr̃. ſed etiã
in benedictis inſigniter bñdicta magis. Juxta illud
Eccli. xxiiij. In multitudine electoꝝ hẽbit laudẽ ⁊ i/
ter benedictos bñdiceꝛ. Nã oim mulieꝝ habuit bo/
nũ Bonũ ſcꝫ virginũ ꝯiugataꝝ ⁊ viduaꝝ. O igitur
bñdicta tu filia a dño deo excelſo ꝑ oibus mulierib9
ſuper terrã ⁊ nos celeſtibus donis bñdici ipetra q̄ es
ſic iꝫ ꝑ mulieribus bñdicta Et hec de explanatiõe an
gelice ſalutatiõis ſequitur de addito elizabeth ⁊ eccl'e
¶ Roſariũ de explanatione reſidue partis angelice
ſalutationis ab elizabeth. ſ. ⁊ ab eccl'ia addite.
Hic proſeq̄tur reſiduũ ſalutationis Et primo quõ
fructus benedictus.

Causa. tip9. cũctis. ſp. benedictio cuncta
Nã caruit. retinet. pcellit: fautus in eẽ
Cultus h9 bñdicti fruct9
Eſt ſatus. exort9. collect9. latus ⁊ excuſſ.:
Mult9. purgat9. oblat9. ceſus. ⁊ eſus.
Qualitas hui9 fructus.
Dulcis. aromatic9. ⁊ amen9. mir9; ⁊ euus.
Effectus hui9 fruct9.
Sanat. cõfortat. recreat. ſaciat. valet oẽ
Nũc de vẽtre Et pmo cõpatões ei9
Uenter hic: archa. thron9. celũ. padiſ9. ⁊ ort9
Qualitas ventris
Sctũs. mirandus. elatus. ⁊ vtilis. omni
Qualitas nominis ieſu.
Optatũ. magnũ. ĝuidũq;. bonũ: ſitatum
Cur chriſtus dicatur:
Rex. q; pphetа. pugilq;. ſacerdos: vngit ⁊ omnes

In hoc roſario tradũtur q̄dã meditabilia
⁊ explanatoria circa reſidua ſalutationis

verba que a beata elizabeth ꝛ eccl'ia ſūt apposita que non minori deuotiōe ſupioribꝫ ſunt legēda. pgnant enī miſterijs ꝛ ſunt ſenſu grauida. Et primo ponuntur aliq̄ circa benedictꝰ annotanda.

¶ Qualis fuit ꝛ eſt benedictio fructꝰ virgīs Mē. i.

D Cauſa ꝛc. His verſibꝫ deſcribit̄ qualis fuit: ꝛ eſt benedictio q̄ fructꝰ virgineꝰ dicit̄ bn̄dictꝰ Et primo q̄ðē benedictꝰ ē benedictiōe cauſali ꝛ actiua q̄ppe q̄ oīm eſt bn̄dictionū cā In q̄ iuxta ꝓmiſſum ſunt benedicēde oēs gētes ꝛ ſūt bn̄dcē. Et hoc in eſſe nature q̄ eiſe In eē grē q̄ bene eē. In eſſe glorie quo optimū eē dedit. Iuxta quod. ps. deſiderauit. Bn̄dicat nos deꝰ deus noſter bn̄dicat nos deꝰ. Itē bn̄dixit nos bn̄dictiōe corꝑali ſpūali ꝛ celeſti vnde merito cauſaliter dicitur benedictꝰ. Secundo dicit̄ bn̄dictꝰ. q2 ei cōuenit oīm benedictionē priorū tipus. p̄ cunctis eñ ꝛ in cūctis ip̄e benedictꝰ fuit Et quantū figurā aut vmbrā veritas. tantū hꝰ benedictio excedit ceteras illas tipicas. vt patet decurrenti ꝑ ſingulas. Tertio dicitur benedictꝰ q2 benedictiōe paſſiua a cunctis fuit benedictus A cūctis inq̄ꝫ bn̄dictus. A celeſti patre a virgine mrē Ab angel' in celis ab hoībꝫ in terris corde ore ꝛ ope eſt benedictꝰ Nam de bn̄dictiōe cordis. ps. dicit Bn̄dic anima mea dn̄o ꝛ oīa que intra me ſūt ꝛc. de oris benedictiōe idē ait. Bn̄dicā dn̄m in omni tp̄e ſemꝑ laus eiꝰ in ore meo. De ope quoq̄ꝫ dicit benedicā dn̄m in vita mea. Eſt ergo paſſiua bn̄dictione benedictꝰ: Quarto oī tp̄e eſt bn̄dictus ꝛ bn̄dicēdus In eternū. ſ. ꝛ vltra Inꝑ proſpera ꝛ aduerſa ſicut ait. ps. Benedicā dn̄m in omī tp̄e ꝛc Quinto dr̄ bn̄dictus q2 ei cōuenit bn̄dictiō oīs quōcunq̄ꝫ accepta fuerit. ſiue quantū ad ſignificatiōnē ſcꝫ ſm oīa benedictiōis ſignificata. ſiue quantū ad ſuppoſitionē ſm oīa appellata. ſiue quantum ad ſubſtantiā ſm ſcꝫ eſſentiā ꝓpriā vt patebit ex ſubſequētibꝰ mēbris Recte ḡ dicit̄ bn̄dictꝰ Sexto ḡ dicit̄ bn̄dictus q2 oī malo caruit ꝛ oī maledicto euacuatꝰ fuit quo genus hūanū maledictū fuit Triplex āt maledictū hō inciderat. ſ. punctionē fomitis: laborē iuue nēde veritatis. ꝛ neceſſitatē incineratiōis. Sed huius triplicis maledicti euacuatio fuit ī iſto fructu bn̄dicto Nā puncturā fomitis nō habuit. oīa ſciuit Corruptionē nō vidit ḡ benedictꝰ fuit Septio bn̄dictꝰ fuit q2 oē bonū retinet ꝛ oīs bn̄dictiōis poſſeſſionem habuit. Habuit eñ bonitatē hūane nature ī ſūmo q2 optimꝰ hō fuit. Bonitatē diuine nature ī ſummo q2 verꝰ deus fuit. Bonitatē q̄ eſt ex ꝯiūctiōe vtriuſq̄ꝫ q2 fil' deꝰ ꝛ hō fuit. Et ſic oē bonū diuinū ꝛ hūanū poſſedit ꝛ retinuit. vere ergo benedictꝰ fuit. Octauo bn̄dictus fuit q2 oīm bn̄dictiōes ſuꝑauit: q̄ppe q̄ ī oībus p̄matū tenuit. Bn̄dictiōem eñ nature ſuꝑ oēs in ſūmo habuit q̄ ꝛ corpꝰ bn̄dictū ꝛ aīam ꝛ deitatē bn̄dictā habuit Corpus bn̄dictū ī materia forma ꝛ armonia Aīam bn̄dictā ab oī malo liberā ꝛ oī bono repletā erga deū ſūma ymagie ꝛ ſilitudie erga corpꝰ hn̄tē ſe ſine cōtrarietate Bn̄dictā etiā triplr̄ deitatē habuit in opibꝫ in ſe ꝛ in donis Hūit ꝛ bn̄dcōnes grē ꝛ glīe. de q̄bꝫ late agit Alber. in de laude virginis. Nono bn̄dictꝰ fuit ꝑut bn̄dictio dr̄ ꝯgratulantiū collaudatio q2 ab oībꝫ fautꝰ ſi ita debeat dici niſi ꝑꝑ metrū. Fauēt eñ ei angeli q̄s reſtaurauit. Totū vniuerſum qd̄ inouauit. Huic eī oēs q̄ p̄cedēt ꝛ ſequūtur acclamāt ſcūs ſcūs ſcūs. ꝛ q̄ venit ī nōie dn̄i is ſit bn̄dictꝰ. In eternū ꝛ vltra bn̄dictꝰ Poſtrēo dr̄ bn̄dictus q̄ꝫtū ad ptes integrales bn̄dictiōis. q2 ſcꝫ In origine ꝛ eſſentia bn̄dcūs fuit. In origine q̄ðē hn̄s originē bn̄dictā trinitatē q̄ ad creationē. bn̄dictā mrēm virginē ꝑ ntitatē. bn̄dictū prēꝫ q̄ ad deitatis ḡnatōꝫ In flore vn̄ ꝓceſſit Quantū ad eſſentiā āt bn̄dictus fuit. In odore iplens cognoſcitiuā. q2 verū. vn̄ Gen. xxvij. Ecce odor filij mei ſicut odor agri pleni cui bn̄dixit dn̄s ꝛc. In ſapore reficiēs affectiuāꝫ inq̄ꝫtuꝫ bonū. vn̄ď hortamur in. ps. Guſtate ꝛ videte q̄m ſuauis ē dn̄s. Et dulcis eſt ſp̄ōſe fructꝰ iſte ꝛc In ſp̄ē decor hrificās ꝯp̄hen ſiuā inq̄ꝫtū ſūmū ꝛ arduū q̄ppe q̄ ſp̄ēoſus forma p̄ filijs hoim. Poſtrēo eſt etiā bn̄dictus ī valore valēs in oēm vſū. puta in medicamētū ꝯ oē malū. In cibū hn̄tem oē delcāmentū. In p̄ciū ꝯparās oē bonū Iuxta illď Empti eſtis p̄cio. Vere ḡ bn̄dictꝰ ſm oēm modū vt latꝰ declarat venerabilis dn̄s albertꝰ in li. meōrato. vn̄ hec fere oīa ſūpſimus etiā quaſi ad verbū. Oremꝰ igit̄ q̄ ſic bn̄dictꝰ bn̄dcā hac virgīe interueniēte etiā bn̄dicat nobis In ip̄o ei ſunt benedicēde oēs terre tribꝫ Amen

¶ Cōſideratiōes circa fructū virgis Mēbrū. ij.

P Et ſatꝰ ꝛc In ꝯſequētibꝰ q̄tuor verſibꝫ ponūtur q̄ðā cōſiderāda circa fructū huiꝰ virginis Et in primis duobꝫ deſcribit̄ huiꝰ fructus cultꝰ ꝛ vſus Nā is eſt fructꝰ virginei vētris qui in eius ꝯceptiōe ſatus ē ꝛ ſciatus in marie vtero velut in orto deliciarū ꝛ orto cōcluſo. Ubi ſurculꝰ deitatis inſitus eſt trūco nrē hūilitatis a vero agricola trinitate. cuiꝰ hoc fuit dignātiſſimū opus. Nō q̄ðē ꝯceptus virili ſēīe ſꝫ miſtico ſpiramīe ꝛc. Sc̄do is fructꝰ ꝓdijt ꝛ in lucē ē exortꝰ in eiꝰ ſcꝫ ntitate q̄n mūdū viſibilr̄ ē ingreſſus. Tūc eñ germiauit radix ieſſe ꝛ terra genuit ſaluatorē dādo fructū diu deſidratū Iuxta illud Cāti. Quis mihi det te frēm meū ſugentē vbera mrīs mee vt inueniā te foris ꝛ deoſculer te. ꝛc Tertio ab orticolis fructꝰ is fuit collectꝰ q̄n a mrē pānis inolutus ꝛ a paſtoribꝫ ꝛ regibus inq̄ſitꝰ iuentus ꝛ adoratus. ꝛ velut verꝰ panis ī domo pāis ī fidliū cordibꝫ collectꝰ. Quarto fructus is in domū dn̄i cū gaudio ē allatus q̄n in tēplo in ſuorū iubilo eſt eterno p̄ri magno p̄rifamilias velut decie aut primitie p̄ſentatꝰ Vere nūq̄ꝫ p̄cioſior fructꝰ in domū dn̄i fuit adductus Quinto fuit is fructus excuſſus ꝛ vētilatꝰ q̄n fuit acerrime a militibꝰ correptꝰ ꝛ flagellatꝰ vt ex

cutereꝛ palea nr̄i pctī ⁊ ſceleris O grās fructui illi
Sexto ē fructꝰ iſte mulꝰ ⁊ ꝯmolitꝰ in reſidua paſſi/
one vbi adeo ꝓpter nrā pctā fuit attritꝰ vt a plāta pe
dis vſqꝫ ad verticē nō fuit in eo ſanitas ꝓpē pctā ppl'i
ſui pcuſſus: Septio eſt in ſua reſurrectiōe purgatꝰ
qn̄ a pr̄e eſt exaltatꝰ Tūc eni ieſus q̄ an̄ in ſordidis ve
ſtib⁹ ſtabat dū ei aduerſabaꝛ ſathan decorem induit
fortitudine ſe p̄cinxit. Octauo in celi curia regali mē
ſe in aſcenſiōe fuit oblatus qn̄ filiꝰ ſe pr̄i ꝓ nob in cele
ſti illo ſācruario obtulit ⁊ angelis hūanitatē ꝯtēplā
daꝫ innerit. Nono pꝰ ſpūſſcī miſſionē eſt fructꝰ iſte ī
ciſus diuiſus ⁊ maſticatꝰ qn̄ fuit p orbē p̄dicatꝰ ⁊ di/
uulgatꝰ Spūs ei apl'is dentes intelligētie ⁊ ſapie de
dit libri ſignacula reſerauit vt fructꝰ hꝰ miſteria di/
noſcerēt artꝰ amarēt ⁊ vndiqꝫ diuulgarēt ⁊ q̄ſi p bo
los .i. fidei articulos apponerēt. ¶ Poſtremo cibꝰ et
fructꝰ iſte pprie priorib⁹ p̄paratus vſqꝫ eccl'e comedē
dus ē appoſitꝰ. Nā in via in eccl'ia militāte comediꝛ
p fidē in velamie ſub eucbariſtia In patria āt i eccia
triūphante p clarā viſionē ſub ſpē ⁊ forma ꝓpria pa/
nis hoim ⁊ q̄dāmō angelorū Ora igiꝛ virgo hꝰ fruc/
tus genitrix q̄ digne ꝑcipemꝰ ſp fructui tui virgīei
ventris vt ſic eū edamꝰ p fidē in via vt tandē eū epu
lemur clare in patria Amen.

N ¶ De qualitate hꝰ fructus Mēbrū tertiū

Dulcis aromaticꝰ In hoc verſu deſcribiꝛ qua
litas hꝰ fructꝰ q̄ totꝰ eſt deſiderabil' ⁊ amabi
lis p̄ cūctis Et pmo dr̄ q ipē ſit affectui dul
ciſſimꝰ Iuxta illd̄ Et fructꝰ eiꝰ gutturi meo dulcis.
Uere dulcis iſte fructꝰ dulcis in vbo ⁊ exēplo: dulci/
or in fcō ⁊ pmiſſo. ita vt exclamet ꝓpha in. p̄s. Quaꝫ
dulcia faucibꝰ meis eloq̄a tua. Si tā dulcia eloq̄a q̄
ſūt de hoc fructu q̄ꝫ putas dulcior ē fructꝰ is in eēntia
O felix cui guſtādus datꝰ fuerit q̄ꝫ ē ſapore dulcis
Secūdo ē ſic dulcis ſapore. ſic etiā aromaticꝰ odore
Iuxta illud Odor vnguentoꝝ tuoꝝ ſup oīa aromata
Et odor agri pleni plēi fragrantiā ſpergēs famaꝛ o
pinione adeo vt eiꝰ odore currāt adoleſcētule. ⁊ odor
eius ꝯcupias excitat ſcās Tertio ē amenꝰ ſpē ⁊ colo
re iocūdans ſe intuētes. Cādidus nēpe ē ⁊ rubicūdꝰ
totus pulcher ⁊ p̄ filijs hoim ſpecioſus. Cādēs vt li/
liū: ⁊ vt roſa rubēs caſtos ⁊ amātes ſui eſores efficiēſ
⁊ ꝯuerſatiōe delectās. Quarto mirus ē ⁊ mirabil' o/
pere ⁊ effcū Mirificauitem dn̄s ſcm̄ ſuū Et h̄ in or
tu qn̄ feia circūdedit viꝝ ⁊ porta clauſa ē egreſſus
In progreſſu qm̄ nūq̄ꝫ ſic ē hō locutꝰ miracl'is ⁊ pro
digijs clarificatꝰ In egreſſu qn̄ tā mirabl'r tāta pro
talib⁹ paſſus mirifice reſurrexit ⁊ aſcēdit. Un̄ meri/
to nomen fructus hꝰ vocatū ē admirabil'. ¶ Poſtre
mo fructus iſte eternus eſt ⁊ incorruptibil' duratione.
Neſcit eni marceſcere fructꝰ iſte Nō ei dabit ſcūꝫ ſu/
um videre corruptionē ⁊ ex mortuis reſurgēs iā non
moritur. ſed pmanet in eternum Quia igiꝛ tal' ē iſte
fructus merito ꝯſiderabilis p̄ cunctis fructib⁹ ē am

plecrandus

De vtilitate ⁊ efficacia huius bn̄dcī fructꝰ Mē. iiij.

Sanat ⁊c. Hic tangitur efficacia vti R
litas ⁊ fructus huiꝰ benedicti ⁊ preſtan
tiſſimi fructus Sicut em̄ excedit in cō/
ditionib⁹ ceteris ceteros fructus. ita ⁊
in vtilitatib⁹. Et primo quidē eſt fruc/
tus iſte ſanatiuꝰ ⁊ medicinalis ſanans oim languo/
res Caro em̄ medici facta eſt medicina egroti Nam
altiſſimꝰ deus ſcꝫ pater creauit de terra .i. virgie ma
tre medicinā fructū ſcꝫ hunc benedictū qui quādo in
mūdo nō fuit. omne genꝰ hominū elanguit. q̄ poſt/
q̄ꝫ apparuit eius ſucco ſpē ⁊ odore. hoc eſt ſucco aque
⁊ ſanguinis. ſpecie exēplaris cōuerſatiōis odore do/
ctrine ⁊ bone opiniōis egrotis ſubuentū fuit Nā hu
ius fructꝰ medicina nō inueniꝛ inefficax vlli morbo
Sana ergo me dn̄e hoc fructu ⁊ ſanabor. Secūdo ē
fructus iſte debiliū ⁊ languidoꝝ cōfortatiuus cōfor/
tans oēs in ſe ſperantes. Ipē em̄ eſt virtus brachiū:
⁊ fortitudo patris dn̄s potens ⁊ fortis in p̄lio fortifi
cans ſe edētes. In quo fructu qui fiſus eſt nūq̄ꝫ de/
fraudatus Tertio eſt is fructꝰ meſtoꝝ ⁊ deſolatorū
recreatiuꝰ cōſolans oēs lugētes. dans oleū gaudij p
pallio meroris Hinc ait quidā An nō totiēs recrea/
ris quotiēs huiꝰ fructꝰ dulciſſimi ⁊ recreatiui recor/
daris Quarto eſt eſurientiū ſatiatiuꝰ reficiēs omēs
iuſticiā eſurientes ⁊ ſitientes. eſurientes replēs bōis
faſtidioſos diuites dimittēs inanes Et omnis qui/
dē reliqua creatura afficere cor hūanum p̄t: ſed is fru
ctus ſatiare ſolus. Poſtremo vt breuib⁹ ml'ta com/
plectamur ⁊ paucis grandia dicamꝰ Ualet is fructꝰ
⁊ efficax eſt in omnē deſiderij vſum. Si egrotus es
valet in medicamentū. ſi eſuris cibus eſt habēs om
ne ſaporis delectamētum. ſi ſitis fons eſt p̄bens re/
creamentū. ſi aliquid voles p̄cio'ū p̄cium eſt ꝯpa/
rans om̄e bonū

¶ Conſiderabilia de vētre huiꝰ virgis. Mēbꝝ. v. S

Uenter hic ⁊c̄ Sequūtur quedam cōſiderabi
lia de ventre benedicte virginis meditanda
Et primū ponitur quomodo venter is com
paratus eſt in figuris ⁊ pphetia Et primo ꝯpatur
vēter iſte arche noe vel teſtamēti Nā in archa noe fa
cta ē hoim ſalus ⁊ in hoc vētre iacuit ſaluator hoim
Archa illa octo (nō tn̄ beatifice oēs ꝓpt cam) ſaluauit
Iſta aūt oēs q̄tquot in ſaluatorē eiꝰ filiū ſūt creden
tes corpe ⁊ aia ſaluat. Quā etiā varijs rationib⁹ ar/
che teſtamēti aſſimilatur q̄ noſſe volet ille marialia le/
gat ⁊ tātas illic inueniet q etiā cū faſtidio leget Cō/
gruit ei archa nrā rōnabilis cū illa rōne materie q̄a
facta eſt de lignis iputribilib⁹ vt iſta cōcepta ſīn pctis
rōe formez plēhtudis rōe etiā ꝯtinētie q ꝯtiet veruꝫ
māna vgā rcitudis ⁊ legē obſuātie diue volūtatis

Secũdo venť iſte aſſiſ'atũr throno quẽ ſibi fecit rex
ſalomon de ebore ꝛ veſtiuit auro ꝛc̃ Et hoc ꝓpť edifi/
ciũ ꝓpter ornatũ ꝛ vſũ. vt dr̃ in mariali Et in virgis
vtero verus pacificus xp̃s requieuit velut ſalomon
in throno Tertio celo ꝯpatur Et h̃ ꝑꝑ celorũ ꝓꝑeta
tẽ. ſignoꝝ varietatẽ ꝛ celatoꝝ ſublimitatẽ. vt late ꝑ
ſequitur vbi ſuꝑ Nã ꝛ ſic iacuit dñs celatus in virgi
nis vtero queadmodũ in ſplẽdido celorũ celo Quar/
to aſſiſ'atur ꝑadiſo voluptatis in q̃ poſitus ẽ hõ xp̃s
Uere em̃ ꝑadiſus eſt vterꝰ virgis ꝛ ꝓpter nobilitatẽ
ꝛ vtilitatẽ fructus inde ꝓcedẽtis. Et eo em̃ veꝝ vẽit
vite lignũ vitã reparans oĩm. Poſtrẽo orto cõpatur
et dr̃ Ortꝰ cõcluſus ĩ quo dilectus deſcẽdit: q̃ ortꝰ eſt
mirabilis ꝓprietatis. grãdis vtilitatis. ꝛ oĩm ꝟtutũ
arborib̷ cõſitus. ſicut latiſſiẽ ꝓſequiť autor marial'
Sũt ãt ꝛ alie multe res q̃b̷ inueniť is venť aſſiſ'atꝰ
ꝛ ꝯparatus Eſt em̃ ſicut aceruus tritici vallatꝰ lilijs. ſic
crater tornatilis nũq̃ȝ indigẽs pocul' ſed abũde in li.
dicto diſſeriť de iſtis.

De q̃litate ventris benedicti bꝰ virgis Mẽ. vi.

T Sanctus ꝛc̃. Hic iã ventris bꝰ q̃litas tangiť
Et ꝑmo venter iſte Scũs deſcribiť Nõ eniȝ
eſt vt alij vẽtres ĩ quib̷ libido repit. ſȝ ſcũs
hoc ẽ purꝰ mũdꝰ deo dignꝰ ꝛ oĩ virtute firmatꝰ. q̃p/
pe ſcti ſcrõꝝ venerãdiſſimꝰ thalamꝰ vere caſtitate e/
burneus ꝛ oĩm virtutũ diſtinctꝰ ſaphiris. Secundo
mirꝰ ẽ ꝛ ãmirabilis. tũ q2 mũdo diffuſior celo capaci
or fuit. Quẽ em̃ mũdus ꝛ celũ nõ poterãt cape vẽter
iſte tenelle virgis poterat detinere O vere ſtupor et
miraculũ dũ venť puelle circũdedit virũ ꝛ cõtinet im
menſũ. Tertio vẽter iſte in ſcripturis mľtiplr̃ ꝛ ſub
limiter ẽ laudatꝰ reb̷ digiſſimis. vt dictũ ẽ cõparatus
ꝛ beatꝰ dictus ꝛ acclamatus filio veritate affirmante
qñ mulier illa vocẽ de turba extollẽs. btũs venter in
quiẽs q̃ te portauit Et ille. Quinimmo ꝛc̃. Quarto
fuit is venter nobis vtiliſſimꝰ. q2 multoꝝ bonorum
imo ꝛ ſũmi boni ꝓductiuꝰ Ipe ei ſũmũ bonũ genu/
it q̃ habito nil vltra deſiderari põt. Sed ꝛ ſic multi
plex ꝑticulare bonũ effluxit vtputa famelicis panis
refectionis. Scientib̷ hinc oriť calix inebriationis
Hinc imundis fons ablutiõis. effundit em̃ aquam
mũdam ꝛ expiatiõis Hinc egris medicamentũ cura
tiõis. Medicinã em̃ creauit de terra altiſſimꝰ Per/
ditis ꝑciũ redẽptiõis Et laborantib̷ premiũ remũe
rationis Eſt ergo poſtremo is venter talis ac tãtus
virginis ꝛ matris oĩ honore ꝛ cultu digniſſimꝰ Un
de nobis ortus eſt tãtoꝝ bonorũ cumulꝰ. ꝛ ergo me
rito ſemꝑ obſuandꝰ. benedicendus ꝛ colendꝰ. vt ſic
tandẽ nos benedicat eius benedicti ꝛ bñdicentiſſimi
p ventris benedictus fructus Amen.

De benedicto nomine Jeſus Mẽbꝝ. ſeptiȝ.

O Btatum ꝛc̃. Jam ſequũtur aliqua medita/
bilia ſuꝑ huius ſalutatiõis particula tertia:
que filiũ nominat ꝛ ipſum chriſtũ ſeu meſſy/
am predicat ꝛ ſita eſt a põtifice ſũmo vt pie creditur
Et primo ponũtur aliqua circa nomẽ Jeſus ꝯſiderã
da quale ſcȝ ſit ꝛ q̃ȝtum illud nomẽ. ꝛ deinde de chri
ſtus agitur. Salus vtilis. vnctio dulcis. Oẽ tulit pũ
ctum q̃ miſcuit vtile dulci. De ieſus ergo diciť q' eſt
nomen deſiderabile a ꝓphetis ꝑoptatum q̃b̷ nomẽ
iſtud erat in deſiderio aĩe cũctis deſideratũ. Eſt ꝛ in
multis puta Joſue. Jeſu ſyrach ꝛ Joſeph ſaluato/
re egypti. ꝛ ſilibus ꝑfiguratũ. oraculis ꝓphetatum.
oleo effuſo vnguentis optĩs ꝛ ſilib̷ aſſiſ'atum. Dul/
ce nomẽ ꝛ delitioſũ quo ſine etiã poſteris nil eſt ſapi
dũ. Et em̃ ieſus dulcis meõria dãs vera cordis gau
dia ꝛc̃. Mel in ore. melos in aure quo caniť nil ſua/
uius auditur: nil iocũdius. Secũdo eſt nomẽ ſubli/
me ꝛ valde exaltatũ. q2 a deo q̃ dedit illi illud nomen
ſuper oẽ nomen magnificatũ Ab angelo annũciatũ
A virgine ſcm̃ predicatũ. a ſcis oĩbus veneratũ. dia/
bolicis ꝑtãtibus tremendũ q̃ eijciũtur in hoc nõie a
cunctis inuocãdus ꝛ celebrandꝰ. q2 nõ eſt aliud nom̃
in quo ſalui fieri pñt datum Tertio eſt nomẽ iſtd̃ no
men miſterijs grandiuȝ in nõie dñi tetragrãmaton
vt paulꝰ burgenſ in additiõe ſuꝑ exodũ docet ſignifi
catũ. Nomẽ alioꝝ nõim oĩm incluſiuũ multorũ mi/
ſteriorũ cõtentiuũ. vt patet qñ effunditur ꝛ eſt ſylla/
bicaliter aut etiã litteraliter ethimologiſatũ. nomẽ
mirabile ꝛ mirificũ oĩm orõnis ꝑtium: Nec etiaȝ in
lrĩs quib̷ cõſcribiť a miſterijs ocioſũ Longũ eẽt de/
clarare ſingula q̃ hec noſſe volet legat Uberti. ꝛ alio
rũ ſcripta: Eſt quarto nomẽ vtile ꝛ virtuoſũ nomen
bonũ ꝛ cõmodoſum. Nã eſt vt Uberti. latiꝰ ꝓſequiť
nomẽ iſtud Penitẽtib̷ in refugiũ. Eſt pugnãtibus
in preſidiũ. pacientib̷ in ſolaciũ. deficientib̷ in ſub/
ſidiũ. ꝓficientib̷ in auxiliũ: ꝑdicantib̷ eſt in reſtio/
nium. cõfitentibꝰ in honorẽ ꝛ cultũ. Meditantibus
in ſuſpiriũ. poſtulantibꝰ in ſuffragiũ. Excipientibꝰ in
delectamentũ. peruenientibus in premiũ. Uideriť
qui volet de hijs fructibꝰ Ubertinũ Ubi pulchre in/
ueniet de ſingulis ꝓſecutũ. Poſtremo eſt dulce iſtud
nomen reb̷ dulciſſimis ꝛ altiſſimis aſſiſ'atum. Dici
tur oleũ ꝓpter dulcedinẽ ꝛ excellentiã Cibus q2 cõfor
tat ipinguat ꝛ repat Fons q2 q̃tuor riuos de ſe diffũ
dit factꝰ nobis a deo prẽ ſapia in ꝑdicatione Juſticia
in cõuerſatiõe. ſcificatio in peccõꝝ ablutione. redem/
ptio in paſſione. irrigans totã ſuperficiẽ eccleſiaſtice
terre Lux in mentis illuminatiõe. Sicut pulcre his
cõparationibus Bernar. alludit ſuꝑ cantica ꝛ ꝓſequu
tio in aurea legẽda habetur O igitur dulcis ieſu eſto
mihi ieſus Amen.

De hoc nomine chriſtus Mẽbrũ octauũ

x Rexq2 ꝛc̃. Poſtq̃ȝ viſum eſt de nomine ieſus
videndum eſt de chriſtus quod eſt nomen di
gnitatis vnctus interpretatus. ꝛ in hoc multiplex mi/
ſteriũ deſignatur. Primo q' verꝰ rex iſrľ fuit q̃ inun

gi ſolet Et vere rex fuit a prē ꝛ ſpū ꝑ ꝑcipib⁹ vnct⁹
ꝛ a magdalena ꝑdie ꝗꝫ rex in hierl'm aſino ſedēs qſi
inthroniſatus eſt vnct⁹. Rex in reſurrectiōe nrā reg/
na gubernās ꝛ p̄mia meritis ꝯdigna donās cui dice
re debem⁹ Tu es ipe rex me⁹ Secūdo chriſt⁹ fuit qꝫ
vnctus vt ꝓpheta in doctrine eruditiōe futurā gl'am
ꝑdicans ꝛ futura multa ꝑdicēs Ita vt vere dictum
Vere ꝓpheta magn⁹ ſurrexit in nob. Tertio vnctus
fuit vt pugil in diaboli debellatiōe nrōs hoſtes expu/
gnās in paſſione ꝛ palā in ſeipō triūphans in ſua aſ
cenſiōe. tūc ei traduxit vel (vt aug⁹ legit) exemplifica
uit principatus ꝛ ꝑtātes cōfidēter triūphans eos ꝛc̄
Ipſi ꝗꝫ dr Dn̄s fortis in prelio Quarto vnct⁹ fuit vt
pontifex ꝛ ſacerdos. ꝛ hoc in pris recōciliatiōnē mo/
riendo hoſtiā offerēs ſe pro nobis. Ipe em̄ eſt ſacer/
dos magn⁹ ſacerdos in eternū ſm ordinem melchiſe
dech Poſtrēo rite dr xp̄s actiue quaſi vngens nos
oēs Oēs em̄ ab eo oleo grē ꝛ ſpūſſancti vngimur ꝛ d
plenitudie ei⁹ accipim⁹ oēs. a quo ꝛ dicimur xp̄iani
qđ nomē dignitatis eſt ꝛ iuſticie De q̄ nōie chriſtus
poſſent ꝛ dici alia multo pl'a. nā ꝛ in lris ip̄is q̄b⁹ cō
ſcribit' latent grādia vt Vbertin⁹ deducit miſteria
ſed ſufficiāt iſta. Hoc intēſius a xp̄o orem⁹ ne eius
nōie indigne viuam⁹: ſed re ꝛ ope chriſtiani ſi⁹ Am̄
Poſtrēo eſt ſalutatiōis clauſula a fideliū deuotione
vt credit' appoſita Idē qđ fiat vl' vere inꝑpretata

A ¶ Roſariū de bn̄dictiōe mēbrorū virgīs matris

Benedicā benedicentib⁹ tibi ꝛ maledicā ꝫ
maledicētib⁹ te Geñ. xij. Poſt poſita
meditabilia ſup ſalutatiōe angelica ſb/
ſequitur iā vnū Roſariū docēs quō bn̄
dicenda ſint bn̄dicte hui⁹ in mulierib⁹
mēbra. ꝯplectens ſil' quedā miracl'a q̄
maria ipartiri ſolet ſuis ſeruitorib⁹ ꝛ bn̄dicētib⁹ ei⁹
mēbra Et ꝓprie cōuenit iſtud roſariū paruul' nō capi
entib⁹ altiora. ē em̄ captu facile ꝛ iocūdum exercita/
tu. Dulce em̄ eſt verſari circa marie virginea mēbra
dulce ꝗꝫ nō minus audire ꝛ eructare ei⁹ mirabilia q̄
puulorū ꝓprie ſunt cibaria Sūt ḡ btē virgīs mem/
bra benedicēda Tā em̄ eminēter. tā ſingl'ariter ꝛ ſu
pernaturaliter dignificata: beatificata. ꝛ vt ita loq̄ꝫ
mur deificata ſūt oīa fecundiſſime hui⁹ virginis mē
bra ꝙ merito a cūctis frequenti⁹ ſunt benedicēda. q̄/
rum dignitatē atꝫ ſcitudinē nulla valet explicare lin
gua. Nam ſi vt dn̄s ait. Beati ſūt illi oculi q̄ vident
q̄ viderūt apl'i ꝛc̄. ꝗꝫ putabim⁹ mēbra illi⁹ beatiora q̄
nō ſolū videre ꝛ audire. ſed ꝛ vētre concipere portare
nutrire parere manib⁹ ac mēbris ꝯtrectare tātis an
nis familiarē hrē cū eo cōedere bibere ac hūili meruit
bitare caſa. O vere btā mēbra q̄b⁹ datum eſt qđ om
ni ſeculo negatū O iure ſꝑ bn̄dicēda q̄ tanta fecerūt
nobis bona fuerūt pro nob dn̄o plurima paſſa ſūt
pro pctō nrō. Nā ꝛ ꝗꝫ h̄ dn̄o cōplaceat oñdit qñ tam
gratāter a ml'iere ſalutatiōis illud ac bn̄dictiōis ac/
cepit eulogiū. ſ. Beat⁹ venter ꝛc̄ at cōfirmauit dicēs
Quinimmo ꝛc̄. Cui⁹ ꝛ nos mulieris exēplo debem⁹
inſtare bn̄dictiōis hmōi exercitio Nā eſt hoc virgini
valde acceptū. exercitanti vtile dulce ac iocūdū ꝗđ
etiā pleroꝝ qꝫ magnoꝝ fuit exercitiū. Vñ q̄daꝫ ſcri
būt hoc exercuiſſe ſanctū Bernar. ꝛ dn̄icum vt ꝓbāt
ex ſalutatiōib⁹ quibuſdā ꝯpoſitis vt aiūt ab eiſdem
ad bn̄dictionē virgineoꝝ mēbroꝝ. Porro ꝗꝫ ſit exer
citanti vtile ꝛ ꝯmodoſū facile pꝫ ex verbis thematis
qđ ſupra eſt p̄miſſum Qui em̄ marie mēbra benedix
erit copioſam ꝛ ipe reciprocam benedictionem a do
mino accipiet. Nam ſi abrahe dictū erat Benedicaꝫ
benedicētibus tibi ꝛc̄. ꝗꝫto āplius q̄ marie benedi/
cūt a dn̄o bn̄dicentur. Certe tāto putandū eſt āpliuſ
ꝗꝫto marie indiuiduū illis eſt excellētius. vnde teſte
pſ. Benedicētes ei hereditabūt terrā De dulcedie
aūt exercitij hui⁹ dr autor marialis Qꝫ audiuit a ſan
ctis ꝛ expertis ꝙ vix poſſit inueniri alius fructū mod⁹
virgini tam accept⁹ ꝛ exercitantib⁹ tā dulcis vnde tā/
ta deuotio redūdaret in eis. Quiſquis ergo cupis a
domino ꝛ virgini benedici in celis ne ceſſes a bn̄dicē
do marie mēbra in terris. Et poterit legi coram ima
gine virginis. nō tamē vt ſuadent cū corpalib⁹ ima/
ginatiōib⁹. plena em̄ imaginatio omnis eſt pericul'
Vnde cōſultius eſt vt intellectualiter hō meditet' qđ
opata ſit cū mēbris ꝛ benedicat mēbroꝝ actus vt di
cendo Aue maria. Benedicta ſint ſacra vbera quib⁹
lactaſti chriſtum ꝛc̄

¶ Xia marie ꝛ mēbra benedicēda

Mens. vires. habitus: ſpēs. affect⁹. tactus
O caput. os. aures. oculi. dētes. gena. naſus;
Collū. cor. hūeri. brachia. vētre. man⁹. digiti. oſſa.
Vbera. lacte. pedes. pellis. genua. intima. crura.
Corp⁹. mēbra. act⁹. ſanguis. caro. nōie. cuncta
Quō pctōribus ſuccurrit maria
Mundo. collapſis. reꝓbis. ſpem nō rogitātī:
Quō bonis cōfert grām.
Viuificat. ſanat. reparat. mutent: ꝗꝫ ꝑſtent
Quō deuotis cōfert gaudia
Audit⁹. viſus. guſt⁹. cūctis ꝗꝫ mētis
Quō in neceſſitate ſuccurrit.
Igne. mari. terris. varijs. ſathan. eripit oēs
Quō in morte ꝛ poſt ſuccurrit.
Solat'. fugitat. mediās. redimit qꝫ reducit

PRo explanatiōe roſarij poſiti ſciendū ꝙ i du/
as ptes diuidit'. Prima ps ponit ꝛ enūerat
aliquot virginis vires ꝛ mēbra iure bn̄dicen
da. Altera ponit miracula. Sed breuiter expediēdū
eſt de prima. In primo itaqꝫ verſu ponūtur hui⁹ vir
ginis potentie aia ꝛ que int ra eam ſunt oia q̄ ſūt bn̄/

dicenda velut virginis mēbra q̄dā interna. Et tāto
velꝫ affectuoſius q̄zto p̄ſtant corꝑalibꝫ ⁊ īterna ext/
nis De bn̄dictiōe mentis marie. Mēb. i

Mens vires ⁊c̄. In primi verſus p̄ncipio pōi/
tur Mens ipſa bn̄dicēda tāq̄ꝫ p̄ncipalioꝛ et
eminētioꝛ aīe portio cui cetere ſubſunt vires
Vñ ⁊ ab eminēdo eſt teſte yſ. dcā q̄ ita vt aīe ſup̄mū
ē aīe mēbrū queadmodū oc͛lus corꝑis p̄cipuū Et ac
cipit͛ hic gn̄aliter ꝑ ſuba ipſi⁹ mētis vel aīe Que me
rito a nobis bn̄dicenda. iure laudāda. digne itē con/
tēplanda a nob. Hec eſt em̄ mens illa ⁊ aīa precelſa
poſt aīam xp̄i ꝑ ſ⁹ digniſſima ad tā ſublimia p̄de/
ſtinata. tam ſublimiter creata. ſed lōge ſublimi⁹ cō/
ceptu ⁊ ptu filij dei dignificata Cui⁹ mētis igenuita
tes q̄ plene explicet inueniri pōt null⁹ Siqdē etſi mł
te aīe aīaꝝ ſibi aggregauere diuitias ꝑ eo ꝙ mł͛te ſit
a deo elcē xp̄i ſanguie redēpte. fide deſpōſate. ſpū do
tate. deputate cū angelis. herecdes dīne bonitatꝭ. ve
rūtamē vnica hec colūba electa p̄e ſingul͛ ſupgreſſa
eſt lōge ⁊ ineſtimabiliter vniuerſas Vñ hoc l͛ ꝯſimili
mō bn̄dicenda a nobis. O benedictiſſima int͛ mulie/
res ⁊ feiaꝝ bn̄dicendiſſima te bn̄dicere cupiēs aīam
tuā in primis bn̄dico ⁊ oīa q̄ ſunt intra eā. Bn̄dico i
q̄ꝫ aīam p⁹ filij tui aīaꝫ a deo ſūme bn̄dictā vere exp̄ſ
ſiſſima trinitatis ymagine inſignitā ſilitudīe decora
tā. Vere totā deiformē ⁊ ꝑ ſus ſciſſimā. nr̄i ſollicitaꝫ
⁊ acerrimi doloris gladio in filij paſſione trāſfixam.
Oroq̄ꝫ vt h⁹ inſtar reformē aīam meā ⁊c̄ Pauca ſūt
hic verba: ſūt tn̄ materia deuotiōis plena ſi fuerit q̄
rite diiudicaret ſingula. tāgunt͛ em̄ mł͛ta ꝯſiderabi/
lia Secūdo ponūtur vires ⁊ aīe potentie a nob bn̄/
dicēde. Vbi notandū ꝙ tres ſunt aīe vires p̄ncipales
⁊ precipue Scꝫ vegetatia. ſenſitia. ⁊ intellectual͛. q̄
rū queq̄ꝫ ſuas ſubdiuiſiōes hꝫ ⁊ vires ſingl͛arit͛ etiaꝫ
bn̄dicēde ſingule q̄ꝑpe q̄ nrē bn̄dictiōi inſeruire oēs ⁊
ſingl͛e Siquidē vegetatie tres ſūt ſuppotētie iſte Ge
neratia. nutritiua: ⁊ augmētatiua. ex q̄bꝫ ſingulis ꝑ/
fluxerunt nobis bona ſalutis Generatia em̄ ei⁹ v͛t⁹
ꝑ ꝯſeruādo hūano gn̄e. imo poti⁹ ꝑ repādo eo i ſta/
tu ſalutis gn̄auit nobis illū q̄ vere ē gen⁹ ſupni lūis ⁊
nrē auctoꝛ ſalutis. e⁹ gn̄ationē nō eſt q̄ teſte yſ. enar
nare poſſit Qui niſi genit⁹ fuiſſet nr̄m gen⁹ exul a ſa
lute māſiſſet Bn̄dcā g̃ ſit hec vis gn̄atia ꝑ quā aucto
rē regn̄atiōis ſuſcepimus ⁊ tā innūera bōa Nutritia
vero valet ad ꝯſeruationē indiuidui. ſic gn̄atia ꝑ cō/
ſeruatiōe ſpeciei q̄ hoc nob ſingl͛are bn̄ficētie eleno/
diū cōtulit vt ipſū ſacrate virgis ſacratū corpuſculū
nutriret coaluerit ⁊ fouerit vt nrē ſaluti ſeruiret nut/
torē oim ipſa enutriret. Cui ſubſeruiūt alie plēs vi/
res q̄s trāſim⁹ breuitatis cā. Augmentatia nob i h̄
ꝑfuit ꝙ virginē partui aptauit ⁊ ipſū corpuſculū ſal
uatoris adauxit Iure ergo bn̄dicēda nobis Et hec de
vegetatiue potētie viribꝫ Q̄ſ ſi bn̄ficētia q̄ nob ꝑtu/
lerūt vires ſenſitiue ⁊ rōnales enūerare cōtenderim⁹
nil ſecus erit ac ſi mare guttis vacuare temptemus.
Quis em̄ dicit ꝑfectiōes ⁊ bona ſenſitiuarū viriū ap
p̄henſiuaꝝ. ſ. interioꝝ ⁊ exterioꝝ Quis itē altitu/
dines potētiarū rōnalium. q̄ꝫ ra. ſ. ſapia intellectus
replet⁹. q̄ꝫ in bōis meōꝛia ſtabil͛ ⁊ affect⁹ charitate et
grā plen⁹. vel tenuiter explicabit. Vere non eſt q̄ ad
hec poſſit Q̄d ergo intelligētia nō penetrat affectus
ꝯpenſet crebri⁹ dicēdo. O bn̄dicte ſint ⁊ aīe tue potē
tie ⁊ vires oēs tā vegetatiue ſenſitiue q̄ꝫ rōnales q̄bꝫ
⁊ dn̄m bn̄dixiſti xp̄o puerulo deſuiſti ⁊ nrē ſaluti con
ſuluiſti. O reforma vires meas. Tertio bn̄dicēdi ſūt
habit⁹ v͛tuoſi ⁊ ſcītifici tā ſpeculatiui q̄ꝫ practici q̄s
poſt xp̄m ſūme hūit ꝑfectos ⁊ dicēdū Bn̄dico ⁊ lūio/
ſiſſiōs ſil͛ ⁊ virtuoſiſſiōs ei⁹ aīe tue hitus ſpeculatioſ
eque vt practicos q̄bꝫ effulſiſti ⁊ in oē bonū ꝓmpta
ſp̄ fuiſti. Quarto bn̄dicēde ſūt ſpēs ſacrate aīe e⁹ ſen
ſibiles ⁊ intelligibiles q̄s mūdiſſiās ⁊ lūioſiſſiās v͛go
iſta hūit Dicat͛ g̃ Bn̄dicte ſint ⁊ ſacre aīe tue ſacrate
ſpēs tam ſenſibiles q̄ꝫ intellectuales q̄ ſp̄ mūdiſſime
⁊ pure ſp̄ caſte ⁊ recte in te fuere. Quinto bn̄dicenda
eſt vis e⁹ affectiua ꝯcupiſcibilis. ſ. ⁊ iraſcibil͛ cū rectiſ/
ſimis affectibꝫ ei⁹ vniuerſis odij ſcꝫ ꝑfectis ⁊ arden/
tiſſimi amoris ⁊ dicendū. Bn̄dico ⁊ vim tuā affecti/
uā tā cōcupiſcibilē q̄ꝫ iraſcibilē deuotiſſimis ⁊ ignitiſ
ſimis affectibꝫ decoratā in oē feruentē bonū ꝑfecte/
q̄ꝫ execrantē malū oē: Poſtrēo bn̄dicēdi ſunt etiam
ſacrati act⁹ aīe ei⁹ cognoſcitiui. ſ. ⁊ affectionales ⁊ di
cendū de iſtis. Benedicti ſint ⁊ act⁹ tui o virgo actu/
oſiſſiā deo acceptabiles. tā cognoſcitiui q̄ꝫ affectiōa/
les q̄bꝫ ⁊ clariſſiē deū ⁊ que ei⁹ ſunt cognouiſti ⁊ ſin/
ceriſſime atꝫ ardētiſſime dilexiſti O da mihi vt t͛ con/
former in actibꝫ iſtis Amen.

¶ Hec breuiter de aīa virgis ⁊ his q̄ inter eā ſūt ꝑ/
ſtrinxim⁹. nā nihil dignū de his ꝓlixius ſcribere po/
tuim⁹. ꝑſertim cū horū intelligētia ſatis accipi pote
rit ex his que ſupra circa vires xp̄i diximus

¶ De bn̄dictione mēbroꝝ marie. Mēbꝝ. ij.

Caput ⁊c̄ In verſibꝫ ſubſequētibꝫ agit͛ d̄ mē
bris virginis corꝑalibꝫ bn̄dicendis. de quib⁹
nos paucis expedie⁹ h̄ in ſūma dicētes ꝙ qui
ſtudioſe ſe volꝫ exercere poterit abūdā ⁊ dulcē mate
riā ex paucis his q̄ annotam⁹ ſibi aggregare ⁊ ꝯgere
re. ⁊ ſingula mēbra trifariā cōſiderare Docē t͛plicēꝫ
circa ſingula mēbra cōſiderationē habere. Poſſunt
em̄ conſiderari. Et quo ad

natalē coꝝ decorē		laudādo ⁊ ꝯgrulādo
exēplarē iformatōꝫ	hic	ſecrādo ⁊ orādo
beneficioꝝ emanatōꝫ		grās referendo.

Prio quo ad naturalē decorē. qd̄ tn̄ nō fit nimis a/
gendū. aiūt em̄ hoc nō vſq̄ q̄q̄ꝫ tutū Nō tn̄ ꝑ ſus reij
ciendū. Nā qui pie ⁊ diſcrete ſe exercitauerit mariaꝫ
defendētē ſentiet. Ipa em̄ quaſi mirra dat ſuauita/
tē odoris ſerpentes tēptationū fugās nō tētamenta
inflāmans Adeo ꝙ etiā in vita ſua vt ſcribit ſanct⁹

Bonauẽ. corpis pulchritudine nullũ fede ſuccẽdit ſꝫ ad caſtitatẽ magis eã inſpiciẽtes inducit. Hic itaqꝫ decorẽ mẽbroꝝ cõmemorari lꝫ ad ſolaciũ ⁊ ꝯgratulandũ. Sed ꝯſultius ad intellectualia ꝓgrediẽdũ ⁊ conſiderãda eſt exẽplaris mẽbroꝝ diſciplia ad ſequele exemplũ ⁊ imitandũ. vt ſcꝫ cogitem⁹ qꝫ caput ei⁹ hũile ⁊ inclinatũ qꝫ oculi caſti ⁊ ꝯtinẽtes. qꝫ pure manus ad elemoſynas large. ⁊ oĩa mẽbra oĩ diſciplia inſtructa Nil eñ eſt in ſunamite hac nrã videre niſi caſtrorũ acies virtutũ ſcꝫ ⁊ diſciplie Poſtremo poterim⁹ ħ cõſiderare q̃ ad bñficioꝝ emanationẽ. vt. ſ. cogite⁹ circa ſingula mẽbra quãta ex ſingulis exceperim⁹ bñficia quõ ſcꝫ deo ex ill' fuiuit ꝓ nob quõ exemplũ exhibuit ⁊ ſuccurrit ꝓris ⁊ hmõi mlta alia: que ꝓ ſui ſunt inexplicabilia Sꝫ his in gñe ꝑmiſſis nos accingam⁹ ad benedicẽda ſingula.

¶ Ad caput itaqꝫ dicam⁹. Bñdictũ ſit o bñdictiſſiã bñdictũ tuũ caput reuerendũ. carmelo ⁊ auro optio in ſcriptura aſſi'latũ. aurea ceſarie comiſqꝫ velut elatis palmarũ exornatũ: reuerẽtiſſimo geſtu diſciplinatũ crebro ſub filio hũiliatũ ⁊ ꝓfundi⁹ deo inclinatũꝫ At nũc iperiali dyademate rutilans coronaqꝫ ſtellarũ duodecĩ exaltatũ. O erige caput mẽtis nrẽ oĩmodis cõquaſſatũ Amen. ¶ Deĩde ad os dicẽdũ Bñdictũ ſit os tuũ mellifluũ melle ⁊ lacte oĩqꝫ odore ⁊ decore refertũ grã diffuſum ori dĩno crebri⁹ dulcit' applicitũ: Os in quo nõ inuẽtus dol⁹ vel mẽdaciũ. ſed meditans ſapiam loquẽs iuſticiã nullius vnqꝫ offenſiuũ O da mihi os inoffenſũ ⁊c̃

¶ Ad aures Bñdico ⁊ aures tuas ſciſſiãs ad obediendũ deo ſꝑ erectas ant deo tibi ꝑfectas q̃b audiebas balbutientẽ puulũ te vocantẽ mrẽm poſt verba vite ⁊ doctrinã ei⁹ ſalutarẽ ⁊ tandem q͛ te inuitauit ad coronã. Da ⁊ mihi obie aures q̃ ſꝑ eas inclinem i verba oris ei⁹ Quarto ad oculos Benedicti ſint oculi tui clariſſimi ad inſtar colũbaꝝ ſimplices ⁊ caſti nũqꝫ in vanitatẽ videndã cõuerſi vere bti q̃bus filiũ hõis ⁊ eius miſteria vidiſti. cor eius vulneraſti q̃ nũc tuis oculis apparet glificatus. Da vt ſimpliciũ ſim et caſtoꝝ oculorũ nũqꝫ eos diuertẽs in vanitatem

¶ Ad dẽtes Dentes etiã tui eburnei niue cãdidiores gregi tonſarum. ⁊c̃. ꝯpati panis ⁊ vini ruminatiui ſint ſemꝑ bñdicti quib lactenti puulo alimenta contriuiſti. O qꝫ libẽter veſcebaꝛ cibo. dẽtib tuis ſue teneritudini aptato Da ingluuiẽ cauere. Ad genas Aucte o gene roſifere pulchre ſicut turturis verecũdia plene q̃s dulciſſimi iheſuli totiẽs applicuiſti maxillis vere ſicut fragmẽ mali punici Ita ⁊ gene tue quibus cãdidũ ⁊ rubicũdũ ⁊ pre filijs hõim filiũ dei ſpecioſũ totiẽs deoſculata es Da ora verecundiã iuuenũ virtutẽ. ¶ Ad naſum. Benedictus ſit ⁊ naſus virgineus q̃ eſt velut libani turris ⁊ odorifere ei⁹ nares q̃bus ſentire meruiſti ſuauitatẽ redolentis florꝫ cui⁹ odore trahiꝛ ⁊ reficitur vniuerſus mũdus O ſentiam ſuauitatis h⁹ vtcunqꝫ odorẽ ¶ Hec ecce ſẽ mẽbra in ſecũdo verſu ꝯplexa. circa que ſingula fere annotauim⁹ ſi eſt q̃ ꝯſiderare volet tria illa ꝑmiſſa conſiderabilia. ſ. cõmendatiõem. actionẽ. ⁊ exẽplatõem quali mõ etiã circa reliqua erũt aſſignãda Puta

Circa collũ qꝛ
cãdidiſſimum monilib et turri eburnee comparatum.
crebri⁹ in paruuli obſequijs inflexum ⁊ ab eo amplexatum.
Inclinatiõis ⁊ humiliationis exemplum

Circa humeros quia
modeſtiſſimi velut yſachar oneri ſuppoſiti
i illis requieuit principat⁹ filij quando baiulauit in egyptum portauit
fortitudinis exemplatiui.

Cor
pijſſimũ amore liquefactum
dominicis neceſſitatib inuigilans ⁊c̃
charitate vulneratum charitatis exemplũ

Venter
virgine⁹ thronus eburneus ſaphiris ⁊c̃
filij thalam⁹ quo requieuit nouẽ mẽſibus
vere delitiarũ ortus ⁊ paradiſus

Oſſa
veri tẽpli baſes ⁊ fundamẽta
crebrius filij obſequijs inflexa.
cõſtantie exemplaria.

Pedes
auricalco ſilẽs recti ad bonũ agiles
in dei obſequiũ fatigati
ab omni via mala nos prohibẽtes.

Genua
generoſiſſima
ſuꝑ que requieuit patris ſapiẽtia:
reuerentia exemplũ exhibentia

Crura
colũne marmoree ſimulata
filij dei grata ſedilia
prompta ad dei ſeruicia

Brachia
gratiſſima:
ieſum portantia ⁊ amplexantia
laboris exemplaria

Manus
tornatiles auree plene iacinctis
quibus filium cõtrectauit ⁊c.
quarũ digitis fuſũ apphendit.

Vbera
vino meliora vnguentis fragrãtia
filiũ dei paſtorẽ oĩm paſcẽtia
lacte de celo plena

Pellis
vt ſalomonis nigra ſed formoſa
ſole iuſticie offuſcata
vt celũ extenta in bonũ

Intima
a ſpiritu obumbrata ⁊ ſanctificata
eius quẽ orbis nõ capit contentiua
puriſſima puritatis incitamẽta

Corpus
ſacrum bone terre cõparatũ.
de quo medicina creata.
ſpiritui ſubiectum.

	Decentiſſima
Mēbra	in chriſti ſeruitium occupata
	diſciplinatiſſima
	benedictū a deo honoratum:
Nomē q̄ꝫ	a filio dulciter cōpellatum.
	noſtrum ſolacium ſemꝑ benedicendum

Hec pro ſimplicioribꝫ tetigimꝰ breuiter vt hic occaſionē ſumāt exercitandi ſe circa virginis membra magis intellectualiter q̄ꝫ imaginabiliter: Nā hoc magis vtile ē ⁊ iocundū ⁊ a ꝑiculis tutū ⁊ a Gerſ. ⁊ alijs cōſultū. Et de ſingulis pñt fieri bñdcōnes ⁊ orōes vt patet in ſuperioribꝫ

Quedā btē virgīs miracula ⁊ bñficia ſuis conceſſa Membrum tercium.

E Exaltabo te ⁊ cōfitebor nōi tuo qm̄ feciſti mirabilia Sup hoc laudabit te ppl's fortis: ciuitas gentiū robuſtarū timebit te Quia fcā es fortitudo pauꝑm fortitudo egeno in tribulatione ſua. ſpes a turbine vmbraculū ab eſtu. Yſaie. xxv.

In hac huiꝰ roſarij altera pte ponuntur quedam huiꝰ virginis beneficia ⁊ miracula. a deuotis deuote cum laude ⁊ gratitudine retractanda. que quoſdam interdū plꝰ mouent q̄ꝫ verba pulchre perorata. dulciuſq̄ꝫ facta a pleriſq̄ꝫ cōmemorantur q̄ꝫ dicta maria. q̄ꝫ laudis ⁊ gratitudinis ſunt materia ⁊ incitamēta. vt patet per verba premiſſa vbi promittit exaltare. confiteri ⁊ laudare ſuper mirabilia ⁊ ſuper beneficia pluribus impenſa. Unde ⁊ ad illuꝫ finem ⁊ Marie miracula a nobis ſunt cōmemoranda Uerum quoniam ea tam ſunt numeroſa vt prorſus nobis infinita. adeo vt iuxta quendā ante oceanū bibere. añ poſſemus paruo aucello nilū magnum includere q̄ꝫ hec vel tenuiter conſtringere ſtilo Ideo in genere quedaꝫ notamus vt ad illa reliqua facile reducere poſſemus Et ea diſtinximus ſcdm quinq̄ꝫ principalia beneficia Nam complecti debent in omnia miracula.

	ꝑ.		petōribꝫ		veniā
	2º		hōis		grām
In ꝟſu	3º	qbꝫ	ſibi duotiſ	ipēdit	recreationem
	iiii.		tribulatis		ſubleuamen.
	v.		ī morte ꝯſtitutiſ	pꝰ	aſſiſtentiam.

Unde patet q̄ꝫ latiſſima ſub his verſiculis ꝯplectitur materia pro mentiū torpore in virginis matris laudem excitando vtcunq̄ꝫ cōgeſta: que vt intelligantur ſunt breuiter explanāda.

Exempla ſiue miracula qbꝫ deducit̄ ꝙ Maria peccātibꝫ imperrat vēiam .§. i.

F Mūdo ⁊c. In h̄ ꝟſic'lo tāgūt̄ miracula qbꝫ peccōribꝫ occurrit maria Imperrādo veniā. Et ꝑº qd̄ iperrat veniā vl'r toti mūdo ꝑ demeritis dānato vtꝫ ex viſiōe bti dn̄ici vbi deū vidit iratum tres lāceas ꝯtra mūdū vibrātē. ſed mariā ſeſe ꝓſternētem ⁊ veniam imperrātem vt latius dr̄ ī ꝓmptuario diſcipuli int̄ miracula btē ꝟgis exēplo. viij. Silr patet in alio exemplo qñ chriſtꝰ buccinari iuſſit ⁊ mūdꝰ periſſet niſi maria ſuccurriſſꝫ ⁊ veniā imperraſſet ibidē exemplo. ix. ⁊. xi. Scdo veniā imperrat hoīs in pctā collapſis Ut ptꝫ de abbatiſſa fornicaria quam Maria ab infamia liberauit ⁊ veniam imperrauit. vt ptꝫ in Promptuario exēplo. xxiiij. Silr ⁊ cuſtodi ⁊ cuſtrici moāſterij cuiuſdam moniali nōie beatrici vt ibidē exē. xxij. ⁊ de cuſtode ī libro exēploꝝ diſtīc. ix exēplo. c. xx. Tercio imperrat veniam apte malꝭ ⁊ repbis vt Ancille adultere q̄ peccauit cum milite. vt dr̄ in Promptua. exem. xlvij. Item vxori adulteri de qua ſe noluit vindicare quia centies ei legebat Aua maria. vt dr̄ ibidem exē. xlviij. Item vſurarijs latronibꝫ ⁊ alijs pēitere nolētibꝫ vt ſcribit in compendio ſuo int̄ exempla Alanꝰ Quarto veniam imperrat nō ſolum cōiter apte malis ſed etiam ꝑſus deſꝑatis ⁊ homagiū dyabolo facientibꝫ vt ptꝫ d̄ theophilo vt hēt in Prōpt. exem. xlij. Item de nobili q̄dam tyrāno vt ibidē exem. xcix. Item de alio q̄ nihil boni fecit. ibidem. xcvij. Quinto veniam nouit imperrare bonis de pctis ſuis ſollicitis ⁊ pro eis rogantibꝫ Ueniam inq̄ꝫ nō coēm ſꝫ gñalem oīm petōrum remiſſioēm vt ptꝫ de moācho cui apparuit ⁊ ꝙ oēm ei petōꝝ veniam imperraſſet dixit vt habet̄ in ꝓmp. exem. xlvi. Et hec ſc̄ aliq̄ miracula quibꝫ imperrat veniam Maria.

Quomodo Maria bonis ⁊ ſeruitoribus ſuis impendit graciam.

.§. ſcdꝫ.

Uiuificat. ⁊c. Hic tanguntur miracula quibus Maria ſuis ſeruitoribꝫ gratiam preſtat. Et illam variam ⁊ multiplicem. Primo enim cōfert mortuis gratiam viuificationis. vt Scholari cantanti Alma redemptoris mater Uel vt alij dicūt Gaude maria virgo ꝯctas heres. a iudeis occiſo ⁊ a Maria virgine reſuſcitato ⁊ viuificato. vt dicitur in Promptuario exemplo ſexageſimoſexto. Item muliieri cuius puerum miles occiderat Ibidē. xxiij. Itē latroni decapitato vt ibidē exemplo. liiij.

Secundo confert gratiam ſanitatis infirmis. Ut Scabiem preſbiteri curando. vt dicitur in libro exemplorum diſtinctione ſexta exemplo. lxij. Tibiaꝫ monialis vt in ꝓmptuario. xxxvij. Et ſenſum mulieris ibidem. iiij. Tercio dat grām reparationis

q̄bydā reſtituēs viſum vt ceco p̄ rñſoriū Gaude ma.
vz̄ i ꝓmp.xxxi. Jtē mutis loq̄lā vt ſacerdoti linguā
ab hereticis trūcato ex ibidē exēplo.xxx. Jtē manum
iohi damaſcēo ⁊ leoni ibidē exēplo.xxxiij. ¶ Quarto
dat grām pēitēcie ⁊ ↄuerſiōis ⁊ pure ↄfeſſiōis vt mł
tis exemplis in ſuo cōpēdio ꝓſeq̄t Alan⁹ Jtem grāz
mutatiōis ⁊ reformatiōis vt de mōialib) ſeſe r̄forma
ri nolentib) ⁊ p⁹ decātatū marie pſalteriū cupiētib)
vt deſcribit vbi ſupra idem Alanus ¶ Poſtremo
dat grām ꝓfect⁹ ⁊ pſeuerātie vt carthuſiēſib) diſcede
re volētib) ſ; p̄ miſſā Salue ſcā ⁊c. pſiſtētib) vt dꝫ i
ꝓmp.xliij. Siłr ⁊ mōachis in mōte ſynai morātib⁹
vt dicit auctor magni marialis Et hec de gra
cie miraculis.

h ¶ Quō deuotis recreatioēm .§.iij.

Auditus. Hic tāgūtur miracula quō Maria
ſolet ſuis deuotis ↄferre gaudia ⁊ recreamen/
ta etiam in hac vita Et p̄mo q̄ſdam recreauit audi/
tu. q̄bnſdam apparēs dās ſolaciū dulcis alloquij: et
melos audire ſcōꝝ. vt de ſcō q̄dam ep̄o legitur in li/
bro exemploꝝ diſticciōe.ix.exēplo c.xxi. pulcherrie.
Jtē moniali ſp̄nēti ↄrena alloq̄a miſit lrās de celo et
alia iocūda audire dedit vt dꝫ alan⁹ vbi ſupra. Secū
do alios recreat viſu p̄ ſui claram oſtenſionem. vt ↄ
tētui p̄dicatoꝝ cui tercio apparuit vt dꝫ in ꝓmptua/
rio exemploꝝ exemplo.lxxviij. Jtem clerico q̄ p̄di/
dit vnum oculm poſt reſtitutū Jbidem.lxxix. Jtē illi
q̄ p̄ viſum ſtatim euolauit ad celū Jbidem.lxxx.
Tercio recreat alios guſtu p̄ dulcedīs ſcꝫ iuſitate ſa/
porem vt pꝫ de muliere cui⁹ ſaliua vt mel dulcis e/
rat q̄n dixit Aue maria. qđ etiam cuidam incluſo cō
tigit vt dꝫ in promptuario in libro exemploꝝ diſtīcti
one.iij.exemplo.xxviij.exēplo.lxxij. Jtem nōnullis
electuaria dedit. Quarto recreat q̄ſdam ⁊ in ſenſib)
ceteris vt p̄ odorē vt in quadā ſcīmoniali cui apparu
it cū odore fragrātiſſimo. ꝓmptua.exēpł.exēplo.xxx
vij. Jtē alium deſpōſauit p̄ anulū Jtem cuidam de/
dit oſculū vt narrat Alanus in compēdio
¶ Poſtremo q̄s ſenſu nō reficit mēte validius et
efficatius recreat vꝫ de multis. videlꝫ de monachis
tp̄e meſſis laborātib) q̄ externā viſitatioēm neſcie/
bāt ſed internam ſentiebāt vt dꝫ in promptuario ex
emplo ſexto.

¶ Quomodo maria tribulatis p̄ſtet ſubleuamen
.§.q̄rtus.

i Ihne mari ⁊c. Hic tangūtur miracła q̄b) oſten
dit quō maria ſuis in tempeſtate ⁊ p̄iculis ſub
uenit ip̄ēdēdo ſubleuamina. Et p̄mo ſuccurrit in ig
ne vt pꝫ de puero non combuſto in domo ardente
quia mater commendauerat cum cuſtodie ſcē Ma/
rie vt dicitur in promptuario exemplo.xvi. Secūdo
ſuccurrit in marinis periculis vt pꝫ de epiſcopo cuꝫ
alijs in naui hianti exiſtenti a Maria liberato vt dꝫ
Jbidem exemplo.xxxix. Jtem de de Abbate cū mōa
chis in marinis tempeſtatib) Felix namq; es ſacra v̄
go maria cantantib) ⁊ non ſubmerſis Jbidem exem
plo.xl. Tercio occurrit p̄ıclitantib) in terris ⁊ ſiluis
vt pꝫ de abbate roſarium legente quem latro lācea
vibrare voluit ſed maia eum defendit. in libro exēplo
rū diſtinctiōe.ix.exēplo.c.xv. ⁊ in ꝓmptuario exēplo
lxx. Jtem de puella a lupo rapta in ſiluis vt dꝫ Ala
nus. Jtem quando fuerūt tonitrua ⁊ fulgura libera/
uit legentes Salue regina vt in promptuario exem
plo xc. Quarto occurrit in alijs neceſſitatib) varijs.
Jn carcere vt pꝫ de milite liberato vt dꝫ in ꝓmptu/
ario exemplo.xli. Jtem mulierib) in p̄tu vt nider ⁊
alijs Jbidem exemplo.xix. ⁊.xci. Jtē falſo accuſatis
vꝫ de imparatrice Jbidem exemplo p̄mo. Jniuſte q̄ꝫ
damnatis vt ſuſpenſis ⁊ nō valentib) mori vt i libro
exemploꝝ diſtinctiōe.v.exemplo.lxiij. ⁊ in ꝓmptu.
exemplo.lv.liij. Quīto eripit ab infeſtatiōib) dēonū
vt pꝫ Bononie p̄dicatores p̄ Salue regina ⁊ pceſ/
ſiones in ꝓmptuario exemplo.lxxxvij Jtem ab coꝝ
temptatiōib) de milite cui appͥuit P̄rōptuario exē/
plo.xxvij. Jtem ab coꝝ inſidijs ne militem ſtrangu
laret vt in ꝓmptua.exēplo.lxix. Jtem de ebrioſo mo
nacho miſericorditer erepto Jbidē exē.iiij.

¶ Quomodo ſubuenit poſt mortem.
§.q̄ntus.

k Solatur. Hic tandem ſubnectūtur exempla q̄/
b) patet quomodo ſuis in ⁊ poſt mortem ſub/
uenit ⁊ aſtat dulciſſima virgo Maria. ¶ Et primo
quibuſdam tremulis apparuit ante mortem ad con
ſolandum vt Canonico regulari quem dixit nunq̄
damnandum vt in Promptuario exemplo.xcij.
Jtem ei qui ipſam ſalutauit per Gaude maria v̄go
dixit vt gauderet vt in aurea legenda habetur Jtem
muto ⁊ ſurdo dixit vt confiteretur ⁊ non timeret vt
in ꝓmptuario.xxviij.exemplo.
¶ Secundo apparet anguſtiatis ad dyabolum ef
fugandum vt patet de Alexandra virgine arrogo ſ
nie vt dicit Alanus vbi ſupra. Jtem de liberato per
Maria mater gratie mater miſericordie tu nos ab
hoſte protege. dicendo vt dicitur in Promptuario.
exemplo.lx. ¶ Tercio apparet ad reconciliandum
vt patet de milite occiſo qui animam commendauit
Marie vt dicitur in Promptuario exemplo.xliij.
Jtem de monacho pro quo vnam guttam ſanguis
offerebat Jbidem.l. Jtem de anima religioſi quam
cum beato Petro reconciliauit vt ibidem exemplo
lviij. ¶ Quarto ſuccurrit ⁊ aſtat ad redimendum
ſuos Q̄ñ; d̄ port; īferi ⁊ īfer̄o vt d̄ viro ċīali ñ ↄfeſ
ſo vt dꝫ i ꝓmp.exē.lxi. Jtē d̄ purgatorio vt d̄ mōali
lxvij.exēplo. ¶ Poſtrēo aſtat ſuis ad glām deus

cendis vt patet de filia paſtoris quam cum ſacris vir
ginibꝫ ſpecioſo apparatu. letis qꝫ tripudiantium mo
dis ad ampla celi faſtigia prouexit videntibꝫ duobꝰ
peregre conſtitutis predicatoribꝫ vt dicitur in libro
exemplorum diſtinctione. ix. exemplo. c. xviij.

¶ Item ad remunerandum vt patet de predicato
re ibidem diſtinctione ſeptima. exemplo. lvi.

¶ Item de ciue colonienſi in cuius caligis ſcrip
ſerat Aue maria. vt patet in libro exemplorum diſti
ctio. vi. exemplo. c. i. ¶ Hec de exemplis dixiſſe
ſufficiant.

¶ Roſarium quartum de doloribꝫ beatiſſime vir
ginis matris.

Poſuit me deſolatam tota die merore confectam. Tre norum. i. Nō vocetis me no emi. i. pulchram ſed mara. id eſt amarā. qꝛ valde ama ritudinibus repleuit me ōipotēs. Ruth. i.

Poſt Roſaria p̄miſſa ſubnectūtur iam duo ſibi cor
reſpondentia magis affectuoſa. puta de marie dolori
bꝫ ⁊ gaudijs ſine leticia. Quorum reminiſcendum ē
tanq̄ duoꝝ vberum marie a deuotis deuote ſugēda
vt ſcꝫ iuxta ap̄lm flere cum flente ſtudeant ⁊ gaudeꝛ
cum gaudente. ⁊c. Et p̄mū p̄mittiꝛ de doloribꝫ eius
ſiue triſticia quia ꝑ hoc diſpōimur ad ꝯgratulādum
⁊ ad ꝑticipāda eius gaudia Nō em̄ ꝑticeps poteſt ee
ꝯſolatiōis q̄ non ante ſocius fuerit paſſionis. Sed
q̄ compatiꝛ ⁊ ꝯgaudebit Quiſq̄s ergo marie collecta
ri voluerit ante compati ei nitatur. Eſt em̄ eiꝰ com
paſſio ei gratiſſima nobis multum vtilis ⁊ commo
doſa Et tanto vtiq̄ ei gratius ⁊ nobis vtilius q̄to
ei compatitur rarius. Sūt em̄ m̄lti q̄ gaudere cū ea
cupiūt pauci q̄ compati volūt. Et ergo eſt q̄ crebriꝰ
monet ad ſibi ꝯpatiēdū vtꝫ ex diſcurſu ſcp̄tuꝝ. Naꝫ
⁊ q̄ ſinglariter ſit ei gr̄ū m̄ltiplici ē exemplo demon
ſtratum p̄ſertim in illo religioſo q̄ ſinglariter ſe cir
ca illud v̄bum Mulier ecce filiꝰ tuꝰ ⁊c. ⁊ ceteros ma
rie dolores exercebat q̄ tm̄ exinde marie ꝯplacuit vt
ſinglariſſimis eū gracijs dotaret. ¶ Quā āt ⁊ hoc
exercitāri ſit vtile ⁊ ꝯmodoſū pulchre declarat noſt
thoās kempis dicens: Qui inq̄t nunc ſepe ⁊ deuote
paſſioēm dn̄i ⁊ lachrimas at dolores triſtiſſiē mris
eius pio mentis affectu recogitat ⁊ ꝑpendit ſpare de
bet de miſericordia dei ⁊ amboꝝ filij ſcꝫ ⁊ matris be
niuolentia q̄ ſibi aderūt in omnibꝫ neceſſitatibꝫ ⁊ in
mortis hora vltima vt tūc ꝯſoleñ eum q̄ crebrius co
gitauerit de coꝝ doloribꝫ ⁊ triſticia O q̄ꝫ leta tūc erit
aīa q̄ marie compaſſa eſt in vita quia tūc ab ea cōſo
labiꝛ ⁊ erit ei fida aduocata ⁊c.

¶ Accipite ergo eam o vos conſolationum auidi
⁊ peccatoꝝ trepidi Accipite inq̄ꝫ ⁊ ducite eaꝫ iam do
lentem ad ei compatiēdum in mentem tuam vt ipſa
poſt te ſuſcipiat ad cōſolādum in gl'am ſuam. Alio
quin uerendum vt qui compaſſus non fuerit nec da
bitur ei cougaudere. Crebro ergo ⁊ preſertim ferijs
ſextis legatur illud roſarium vt homo incitetur ad
compatiendum.

¶ Doloris virginis matris q̄litas.
I mmēſus. multꝰ. lōgꝰ. mixtꝰ. moderatus
¶ Quoꝝ iſtar doluit ⁊ doloris modalitas
Parturiēs. ſpōſa. moriꝛ. ꝑuata. relicta.
¶ Obiectoꝝ doloroſoꝝ varietas
Natū. ſe qꝫ. ſuos. dolet. ⁊ reꝓbos qꝫ. fuſos
¶ Quitupler martiriū qđ leſit coꝛ v̄gineū
Pena. doloꝛ. v̄bū. q̄ꝫ laſſa fuit. qꝛ prōpta.
¶ Naturales cauſe doloris
Mater. amās. ſola. pīis. ꝯformia ipſa
Mēte. tenerrima. pēſat hec. inſons. gaudia v̄ſa
¶ Cauſe gratuite doloris
Precia. cauſa. pia. donū. impulſus. qꝛ ꝯplet
¶ Figure ⁊ ꝓphetie doloris.
Agar. rebecca. dauid. noemi qꝫ ꝓphete
Duodeci dolores ꝑcials ⁊ p̄ncipales
De puero. amiſſo. vel eger. flēs. ſpniꝛ. ⁊ fert
Eum captꝰ. ductꝰ. gerit. ⁊ moriꝛ. tumulaꝛ
¶ De q̄litate merorꝭ marie Hebꝝ. i.

Immenſus ⁊c. In p̄mo huiꝰ roſarij v̄ſiculo deſcribiꝛ
doloris marie q̄litas ⁊ dꝛ p̄o q̄ fuerit imēſꝰ q̄ ad q̄nti
tatē Scđo dꝛ q̄ doloꝛ eiꝰ multꝰ fuit ⁊ variꝰ q̄ ad plu
ralitatē Et recte m̄ltꝰ qꝛ varia ⁊ m̄lta habuit obiecta
doloris Et qꝛ crebrius ſe obtulit materia doloꝝ. ⁊ plu
res iuēit dolēdi rōes vt latiꝰ īfra ꝓrebit ⁊ ꝑſeq̄ꝛ q̄dā
carthuſ. Tercio dicꝰ q̄ doloꝛ eiꝰ fuit lōgꝰ ⁊ diuꝛnꝰ
q̄ꝑpe tā lōgꝰ q̄ꝫ lōge vixit q̄ nū q̄ꝫ ſine dolore ī hac val
le lachrimaꝝ ⁊ doloris fuit. q̄ꝑpe q̄ ⁊ poſt filij glorifi
catioēm ip̄m tāq̄ꝫ mirre faſcicl'm inꝛ vbera ſua repo
nebat ⁊ nō ſine dolore geſta eiꝰ retractabat p̄ſertim
quia q̄tidie vt ſcribūt loca illa vbi filiꝰ eiꝰ paſſus fue
rit viſitabat qđ tn̄ non tā localr̄ q̄ꝫ mētalr̄ q̄dā actū
credūt ab ea qꝛ amica ſolitudīs erat. Quarto dꝛ q̄ e
ius doloꝛ mixtꝰ fuit ⁊ ꝓmiſcuus q̄ꝑpe q̄ cū ſūmo do
lore gaudiū ſummū habebat. Qđ licꝫ q̄buſdā videaꝛ
mirū eſt tn̄ veꝝ. Nam ⁊ dn̄s vtrūq̄ꝫ in ſummo habu
it vn̄ ſi matri vnū tm̄ ꝯceſſiſſet nō equū ꝯſortiuꝫ nec
adiutoriū ſimile ſibi fuiſſet. Habuit ergo cū ſummo
dolore ſummū ⁊ gaudiū dolore exiſtēte in natura et
rōne ſimul vt natura. gaudio āt in rōne vt ratione.
Quod āt hoc ita fuit Albertꝰ magnꝰ multiplr̄ ꝓbat
cuiꝰ potiſſima rō eſt qꝛ doloꝛ nō ē meritorius ſine di
lcōne Et omnis doloꝛ eſt ex amore nec p̄t dilcō aut a
moꝛ eſſe ſine dilcōne. vn̄ qꝛ ſūme amauit ⁊ doluit et
nihilominus ſumme de bono dilecti ⁊ paſſionis fruc
tu gauiſa fuit. Quam autem magnum ⁊ multiplex
gaudiū in ⁊ ſub ipſa paſſiōe habuit pulchre Gritbe
in ſermone q̄drageſīo q̄rto declarat dicens q̄ gaudiū

habebat ex pte dei Scḋo ex ꝯpatiōe ciꝰ ad mētē filij
Tercio ex pte gn̄is hūani Quarto ad mortē ſcōꝝ. qn
to ad cōe bonū. ſexto ad deſideria patꝝ. ſeptio ꝯpan
do eā ad ſeipā3. Et ſingl'is his aitq̄ gndē habuit gau
dij materiā vn̄ p3 ꝓpoſitū Et q̄ pleniꝰ hāc mixturam
gaudij cū dolore in maria videre velet ille vitā eiꝰ p/
currat ⁊ ſemꝑ gaudiū dolori ānexū reperiet vt pl'ere
declarat in de laude eiꝰ dyoniſiꝰ carth Quito dr̄ ꝙ do
lor eiꝰ tāet ſi tantꝰ fuit moderatiſſimꝰ tm̄ fuit adeo ꝙ
nihil indecens nihil imoderatū i motu aut geſtu' oñ/
dit diſciplinatiſſiā i moribꝫ et[;] int̄ aduerſa ipa fuit.
Vn̄ dr̄ Bern̄. ꝙ cū tāta diſcretiōe ⁊ moderamīe ⁊ tā
religioſe filiū luxit ꝙ ⁊ ceteros marie ex modeſtia ip
ſa ad ei ꝯpatiēdum iduxit. ¶ Et his itaq3 vtcūq3
q̄litas doloris ṽginei pateſcit. O itaq3 tu virgo dolo
roſiſſiā p te delcat̄ ois noxij doloris materia

p ¶ De modalitate doloris marie Mēbꝝ. ij.

Parturiēs ⁊c̄. Niciam modalitas ṽginei
doloris deſcribit̄ dū ad q̄ꝝ iſtar indoluit o
ſtendit̄. Et pmo dr̄ ꝙ eiꝰ dolor vt pturien
tis fuit q̄ ſummꝰ eſſe ō ſcribit̄. Iuxta vaticiniū yſaia
num cap. vltio. Añq3 pturiret pepit ⁊ añq3 veniret
ptꝰ eiꝰ pepit maſculū. Et q̄ auctoritate ſm albtū ſcq̄t̄
ꝙ aliqn̄ pepit ſine pturitiōe ⁊ dolore. Et pꝰ in textu
ſubdit̄ Nūqd pturiet terra vna die aut oēm gentem
ſimul q2 pturiuit ⁊ pepit ſyon. Ergo aliqn̄ pepit totā
gētē ſiml' cū dolore ⁊ pturitiōe in filij ſc3 paſſiōe Vbi
iuxta Augꝰ cū vſura accepit dolores q̄ꝝ i xp̄i ntitate
erat emunis. Scḋo doluit vt ſpōſa caſtiſſima aīe ſu
e ſpōſum ſibi auferri vidēs ⁊ morti ignominioſe expo
ni ⁊ ſe viduā ⁊ deſolatam a viro cordis relinq̄. Chri/
ſtus eni̅ ⁊ vir ⁊ ſponſus aīe eiꝰ fuit q̄ oia ei fuit cꝰ ſpō
ſa in ſcp̄turis vt in cāti. dr̄. ⁊ mētaliter ei copl'ata fu/
it. Quis ergo dolorē illū edicet. Tercio doluit vt criſ
to iam cruci ꝯfixa q̄ ꝑpe q̄ paulo apl'o pfectior q̄ ſe di
cebat chriſto cōfixum cruci. Item vt ſymeōis puta
ꝯpaſſiōis gladio trāſfoſſa q̄ ſpōſa amātior q̄ charita
te fuit vulnerata. Immo doluit vt moriēs ⁊ mortu'
a q2 filio intime ꝯiūcta q̄ fuit eiꝰ vita q̄ illo moriēte
q̄dāmō moriebat̄ ⁊ ipa q2 in eo fuit eiꝰ vita. Magis
eni̅ eſt vbi amat q̄3 vbi aiat aia. Sicut deducit ori
genes de magdalēa: Grāditer q̄ paſſa. Quarto dolu
it vt ōni delcābili ocl'oꝝ ſuoꝝ ⁊ ōibꝫ bōis puata Iux
ta qḋ deſcripſerat ezechiel ꝓpha. xxiiij. Ecce ego tol'
lo a te deſiderabile ocl'oꝝ tuoꝝ. i. chriſtū in q̄ oia ha
bes ſicut dixerat de thobia mr̄ eiꝰ Quāpuras q̄ dolu
it quando illo ſe filio puari videbat quem circiter
xxxiij. ānos legittime in pace ⁊ q̄ete poſſederat cum q̄
⁊ dulciſſime ꝯuerſata fuerat. ¶ Poſtremo vt ad
ſummam dicatur. Maria ſuꝑ filio taliter ⁊ tali mo
do indoluit q̄liter vnq̄3 ſuꝑ re aliq̄ aliq̄ doluerūt In/
ſtar ſc3 oim dolentium ⁊ dolendoꝝ Vt vidua iiuriā
paſſa vt diuex poſſeſſiōe amiſſa ⁊c̄. Nā eiꝰ dolor oim
dolores exuperat etiam ſi congerantur in vnum. O
igitur taliter ⁊ tam grandit̄ paſſa Da nobis compa
ſſiua corda.

¶ De varietate doloroſoꝝ obiectoꝝ marie.
Membꝝ. iij: N

Atū ſe ⁊c̄. Hic tangit̄ doloroſoꝝ obiectoꝝ
marie pluralitas ⁊ varietas Vn̄ dolere ha
buit Et pmo potiſſimū oim doloroſoꝝ ob
iectū fuit filiꝰ eius ſuꝑ q̄ tāto āplius ⁊ acerbiꝰ doluit
dū aliq̄d aduerſi ſuſtinuit q̄ꝫto vehemētius intimiꝰ
⁊ tenerius illum dilexit Et tanto crebrius q̄ꝫto patie
batur frequētius Et tanto intēſius q̄ꝫto eius paſſio/
nem ⁊ paſſionis amaritudiēm intellexit lucidius.
Qui ergo noſſe volet q̄ꝫtum maria de h̄ obiecto do/
luit ille pmū q̄ꝫtū Iheſus paſſus calculet. Et ſi paſ/
ſionū calculū dephendere nō poterit ſciat ꝙ nec ma/
rie dolorem attingat. ¶ Alterum doloris obiectū
ipſa ipa fuit Nā q̄ ordinatiori charitate ſeipam di
lexit eo āpliori dolore de ſuis aduerſis dolebat. Et q̄
ſe olim meminerat ſe mrēm gaudioſam vidit poſt
ſuā cithará in luctū verſam ⁊ ꝓſus deſtitutā ⁊c̄.
Terciū obiectū pcipuū fuit de ſibi ꝯiūctis ⁊ cognat[;]
⁊ notis iſuꝑ ⁊ chriſti apl'is ⁊ diſcipl'is. De q̄bꝫ ſūmo
dolebat dū eoꝝ deſolationē meſtiſſimā amiciciā irri
tā ⁊ fidei icōſtātiā ac fugā a chriſto cernebat. Vere
hos q̄ntū diligebat tm̄ dolebat Magis āt q̄3 apl'us
paulꝰ iſrahelitas amabat cui tn̄ dolor ꝯtinuus p eis
fuit ⁊c̄. Valde ergo de obiecto hoc dolebat. Quartū
obiectū nō ſolū de ſuis amicis ⁊ cognitis dolebat. ve
rūetiā de pfidis iudeis q̄dāmō deicidis eoꝝ ſc3 pfidi
am ingratitudinē ⁊ duriciā ⁊ cecitatē flebat. Et for/
te tāto acrius q̄ꝫto illis erat necāriū magis. Nā ⁊ ip
ſos diligebat ⁊ ſaluos fieri cupiebat adeo ꝙ mag[;] q̄3
paulus q̄ anathema ꝓ eis eſſe volebat ꝓ eoꝝ ſalute
ſuſpirabat ⁊ exceſſu lugebat. ¶ Poſtremo n̄ ſolū
ſuꝑ dictis obiectis indoluit. verū etiā ſuꝑ ōne genus
hūanū qḋ vel fuerat tūc erat vel futm̄ erat lamētū ſu
mebat q̄rū plures vidit paſſiōi fore ingtos rurſus cri
ſtum crucifixuros ⁊ dānādos Et hinc ꝓfcō maxime
dolebat q2 laborē filij ⁊ ſue mediatiōis officiū in his
fruſtrādū vidit. Quiſq̄s nūc ml'titudinē doloꝝ cor/
dis marie ſcire deſiderat ille ſingula hec obiecta dili
dicet ⁊ ex ſingulis q̄nta ⁊ q̄3 multiplex ſe doloris ma/
teria obtulerit ſi poterit pſpiciat Et q2 ml'titudo illa
numerum oēm excedit ſciat ⁊ marie dolorem exceſſi/
uum nimis Mēbꝝ. iiij. R

De q̄ntuplici martyrio Marie

Pena dolor. ⁊c̄. Hic vt magis ml'titudo ⁊
q̄litas doloꝝ marie pateſcat q̄ntuplex
martiriū ānectit̄ qḋ paſſa fuit Vt iohes in
der q̄uē h̄ iſeq̄mur declarat Et pmo paſſa ē martiriū
Pcēalis paſſiōis qḋ ei infixit gladiꝰ ille ſymeōis q̄li
bet eni̅ q̄ꝫtūuis et[;] pua xp̄i paſſio fuit viſcerū ⁊ mat/

ni cordis eiꝰ dira tráſſixio Ado vt magis patiebaẛ q̃ƺ
martir i ꝑp̃o corꝑe ꝛc. Alteꝝ martiriũ fuit doloroſe
ꝯpaſſiõis Aia eni mris ꝑ aõꝛẽ ꝛ ꝯpaſſionẽ in xp̃i cor
pꝰ tráſſorata erat ꝛ veriꝰ ibi erat vbi amabat q̃ƺ vbi
aiabat Vñ illic oẽs xp̃i paſſioẽs ꝑ ꝯpaſſionẽ tolera/
bat. Et ꝑſci i filiũ tráſláccatiõe dolorẽ hũc ſentiebat
cũ xp̃i aia a corꝑe diſceſſerat Hic ait bñ. Vere tuã o
beá mr̃ aiãƺ gladiꝰ ꝑtráſiuit qñ crudel' lácea filio iam
mortuo latꝰ apuit. Ipiꝰ nimiꝝ aia iã ibi ñ erat ſƺ tu
a plãc auelli neq̃bat vt plꝰ q̃ƺ martirẽ te ñ imerito ꝑ/
diceꝰ In q̃ nimiꝝ ſenſũ corꝑee paſſiõis exceſſit affec
tꝰ ꝯpaſſiõis. Tercio paſſa ẽ martiriũ dini ꝛ penetra
tiui vbi ꝟmõis ſcƺ filial' qñ ei dixit Mulier ecce filiuſ
tuꝰ ꝛc. Quo ꝟbo fuit magꝭ paſſa q̃ƺ gladio aut lácea
tráſfoſſa. Pertigebat ei h̄ ꝟbũ vſq̄ƺ ad diſionẽ aie ꝛ
ſp̃us ꝯpagũ ac medullaꝝ. Hic bñ. An ñ plꝰ q̃ƺ gladi
us fuit ꝟmo ille Mulier ecce filiꝰ tuꝰ. Reuera fuit ꝑ
tráſiens aiãƺ ꝛ vſq̄ƺ ad diſionẽ aie ꝛ ſp̃us ꝑtingens.
Quarto ꝑtulit martiriũ diuẛne laſſitudis ꝛ fatigatõ
nis q̃ſm augꝰ ado fatigata erat vt iã deficiẽs vix ad
xp̃i funꝰ ꝑueĩre valebat. Nec id miꝝ ſi attẽdamꝰ na/
ture eius teneritudinem paſſionum multitudinem
ꝛ diſcurſum ad vidẽdum filium ꝛ diuẛnam ſub cruce
ſtationem vbi nullum habebat appodiatorium O at
tandat hec q̃ poterit q̃ƺtꝰ fuit ꝟginis dolor ꝛ q̃ƺ gran
dis huius paſſio qñ virago illa mulier fortis defecit
plus ferre non ſuſtinens vt d̃r Augꝰ

¶ Poſtremo ſenſit martirium prompte volũta/
tis Stabat eni iuxta crucem voluntarie ait Ambro
ſius ꝛ preſto ꝑ humani generis ſalute ꝛ ipa pati ſi i
ta placuiſſet diuine volũtati Offerens ꝛ litans velut
magna ſacerdos dilectum ꝛ vnicũ cordis ſui filium
ꝑ̃ſtcius q̃ƺ abraham yſaac pro ſalute hoim Ani allu
dit Ancelmi ꝟbũ O dña inq̃t q̃s fontes lachrymaruƺ
dicam erupiſſe de pudiciſſimis oculis tuis cũ atten/
deres vnicũ tuum coram te flagellari cruciari diſſeca
ri ꝛ mori. Et tñ ita dine volũtati ꝯformis fuiſti vt hu
mãe ſalutis auidiſſima eẽs. vt dicere audeã ꝙ ſi nul
lus fuiſſƺ repꝰ q̃ filiũ crucifigeret ad h̄ vt ſeq̃retur
ſalꝰ hoim ꝛ adimpleretẛ dei volũtas ſm rõnem ſi op/
tuiſſet ipſa cũ in cruce poſuiſſes. Neq̄ƺ eni credendũ
eſt minoris te fuiſſe ꝑfcõnis q̃ƺ abraham ꝛ obie ad õ
um q̃ tñ ꝓpriũ filium obtulit deo maib̄ꝫ ꝓpꝛiis occi
dendum ꝛ exurẽdum Et qꝛ tu ꝓpꝛior q̃ illo marti
riũ ꝑ̃ſnẽ cruciatꝰ tuꝰ maior O ꝑ hec omnia hec q̃ ꝑſen
ſiſti martiria ſci de nrã dura corda

¶ De naẛalib̄ꝫ cauſalitatib̄ꝫ mr̃noꝝ doloꝝ.

Membrum. v.

Mater ꝛc. Hic iam in duob̄ꝫ ꝟſib̄ꝫ ſeq̄ntib̄ꝫ
poĩẛ mr̃norũ dolorũ cãlitas naẛalis. i. cãe
q̃b̄ꝫ naẛalr ad dolorẽ mouebaẛ. Quarum
ꝑma ẽ ꝛ potiſſiã qꝛ mr̃ fuit xp̃i paciẽtis: Naẛale ãt ẽ
matri dolere de afflictiõe filiꝭ Sƺ qꝛ mr̃nitas hec õ/
nes alias exceſſit iõ incõꝑabiliter ceteris mrib̄ꝫ plus
doluit. q̃ppe q̃ talis filiꝭ. talis mr̃ fuit Mr̃ electa filiꝭ
electiſſimi. maẛ optia optimi Nihil in filio diſplicen
tie hñs in eo oĩa hñs ſñ eo nihil hrẽ ſe reputãs Secũ
da cã naturalis erat aõꝛ grãdis Amor ei naẛaliter do
lorẽ cauſat Vñ q̃ppe de re aliq̃ dolemꝰ q̃ƺtũ illã ama
mꝰ Ita ꝙ pari curſu currũt amor ꝛ dolor Et menſu/
ra aõꝛis meꝝ ẽ doloris Et qꝛ maria filiꝭ amãtiſſiã
fuit q̃ oẽm amorẽ ad filiũ in ſũmo hũit. iõ ſũme do/
luit. Oẽm dicimꝰ aõꝛem hũit. triplex eni aſſignari a
mor ſolet Naturalis acquiſitꝰ ꝛ gratuitꝰ Naturalis
amor in ea in ſũmo fuit. qꝛ quãto natura nobilior.
tãto nobiliores hƺ affectiões ꝛ oꝑatiões. Sed ipa ſũ
me hũit naturã nobilẽ. ergo ꝛ ſũmũ amorẽ natura/
lem hñs etiã tã amãdiſſimũ naturaliter obiectũ. ſcƺ
filiũ talẽ. Acq̃ſitus aõꝛ in ſũmo in ea fuit. qꝛ oẽs cãs
accidẽtales q̃ inducere pñt mrẽƺ ad diligendũ filiuƺ
in hoc filio in ſũmo hũit Erat eni filiꝰ pulcherrimꝰ
virtuoſiſſimꝰ optimꝰ ꝛc. Nũq̄ƺ etiã filiꝰ matrẽ tãtũ
dilexit vel tm̃ hõꝛauit. vel tm̃ matri dedit aut pro ea
ſuſtinuit q̃ƺtũ filiꝰ iſte ꝛc. ergo hic amor ſũmꝰ fuit.
Gratuitũ ſilr̃ amorẽ ſũme hũit. qꝛ nũq̄ƺ aliq̃ ma/
ter vel pura creatura tãtã charitatẽ infuſam habuit
q̃ppe quã plenã charitate vidimꝰ Et ergo gratuito a
more ſũmo filiũ hñs quẽ ꝛ deũ ſciebat dilexit Añ ita/
q̄ƺ virgo hec bñiſſima reſpeũ filiꝭ hũerit oĩfariã dilcõ
nem in ſũmo. Hũit ꝛ de eiꝰ paſſiõe oẽm dolorẽ i ſũ/
mo O igiẛ cõpatiamur ei ſi amamꝰ Et ſi expiri veli/
mus vim doloris in matre cogitemꝰ ait Abo. ꝑ̃pis
vehementiã amoris in virgine ꝛc. Tercio dolorẽ eiꝰ
adauxit ꝙ vnici filiꝭ ſola ꝛ tota mater fuit non hñs
patrẽ ſociũ cũ quo diuideret multitudinẽ dolorum:
Alie eni mrẽs cũ pr̃ibus dolorẽ de filiꝭs diuidunt. et
ſic quodãmõ minꝰ ipe ſentiũt Dolor nẽpe ſubdiuiſꝰ
in multis minor fit in ſingulis Virgo ãt hec noſtra
qꝛ mr̃ ſine prẽ fuit cũ nullo dolorẽ diuidere potuit. q̃
Quarto pñtia doloroſi naturaliter mouet ad dolorẽ
Et maria fere oib̄ꝫ tormentis filiꝭ pñtialiẛ interfuit.
q̃ ineſtimabiliter doluit. Sici cetere mrẽs ad mor
tẽ fere vſq̄ƺ dolent dũ aliq̃d dolendũ de filiꝭs audiunt
q̃ƺ putabimꝰ hãc doluiſſe q̃ fuit in pñtiaꝝ vbi patieba
tur clamantẽ audiebat. agoniſãtẽ aſpectabat Sta/
bat ei iuxta crucẽ ꝛc. Aſtitit ãt vt magis mereretẛ. vt
ſaluti nrẽ cooꝑaretur. vt eius cõſtantia probaretur.
ꝛ nobis exemplũ ſub cruce ſtandi relinqueretẛ Cum
ipſa ergo ſub cruce ſtemꝰ ꝛ cum dolore doleamꝰ Qui
to ipa cõplexiõis ad filiũ naturalis cõformitas. dul/
ciſq̄ƺ prioris cõuerſatiõis familiaritas plurimũ dolo
rem eiꝰ aggrauabãt Nã hec q̄ẽadmodũ amoris ita
ꝛ fomenta naturaliter ſũt doloris Naturaliter eniƺ
affectus erga ſimiles moueẛ. vñ ꝛ ſimilia ſibi appe/
tunt vniuerſa Quia ergo maria ꝯplexiõe vt creditur
xp̃o erat ſimilia. iõ marie ei naturaliter ꝯpaſſa Se
xto iõ ꝑ ceteris dolebat qꝛ mẽte. i. pre fere impaſſibi
li ipſa ſuũ martiriũ ſuſtinebat Aliꝭ enim ꝑ̃ncipaliter

carne patiebāt̃ ⁊ mēte refocillabāt̃. vt⁊ in martiribꝰ. Tāto itaq̃ꝫ martiriū huius noſtre nobiliꝰ ⁊ egregiū magis q̄ꝫto in pte nobiliori magis ¶ Septimo Teneritudo nature ⁊ nobilitas complexiōis aggrauabat dolorem ſue compaſſionis. Per hec eñ ad maiorem compaſſionem diſpoſita fuit. Hinc ait diuus ille Auguſtinus ꝙ dolor eſt teſtimonium bone ⁊ flexibilis nature. Quo igitur hec nature erat melioris ⁊ complexionis tenerioris eo compaſſionis maioris Octauo Magna ⁊ precipua virginei doloris augmētatio fuit ꝓfunda eius circa pacientem filium cōſideratio ⁊ contemplatio. Virgo eñ erat prudētiſſima optime partis (q̄ nūq̃ꝫ nec inter medias tribulatiōes ab ea ablata fuit) elegerit ſagaciſſima q̄ iuxta crucem ſtabat fide erecta volūtate deo conformata rōne eleuata ⁊ aq̄lino intuitu omnia agguamenta dominice paſſionis eius oculus ꝑſpiciebat ⁊ q̄ditatem q̄ꝫtitatem qualitatem ceteraq̃ꝫ aggrauantia conſiderabat ⁊ in cordis trutina pre ceteris dijudicabat ⁊ ponderabat. Nimiꝝ ergo ſi pre ceteris amarius ⁊ intenſius condolebat. ¶ Nono dolorem ꝟgineum valde augebat quia inſons erat ⁊ ſe ſine culpa pati ⁊ tanta ⁊ talia pati videbat Nūq̃ꝫ eñ peccauerat nec q̄cq̃ꝫ dignū culpa admiſerat. Innocētia āt paciētis valde ḡuat licet aliqualiter alleuiet. Plurimum igit̃ dolebat. libenter tñ omnia quia rōnabiliter vt dictum eſt etiā ſine ꝓpria culpa illa tolerabat ⁊ pro nobis ſatiſfaciebat. ¶ Poſtremo Inde magis indoluit quia ſuā citharam in luctum cōuerſam vidit: Quo eñ añ plura gaudia de filio habuit eo magis de iam paſſo doluit Infeliciſſimum eñ infortunij genus eſt ſi Boetio credit̃ fuiſſe felicem. Fiet hic collatio gaudioꝝ ⁊ dolorum et ſic patebit quomodo ⁊ q̄ꝫtum ꝟginea cithara ſit ꝟſa i luctū Hec de natalibꝰ cauſis

T

¶ Rōnes impellentes virgīem ad condolendum filio. Membꝝ. vi.

p

PRescia. ⁊c̄. Hic iam enumerantur aliq̄ cauſe ⁊ rōnes gratuite ꝟgīem impellentes ad filio condolendum valide. quaꝝ prima ex eo ſumitur quia ꝓphetiſſa ⁊ futuroꝝ p̄ſcia erat. Quod autem ꝓphetie donum etiam non gregarium ſed ſummum habuit oſtendit ſatis dñs Albertꝰ in de laudibꝰ eius ⁊c̄. Quia ergo vere ꝓpheteſſa fuit ſpū p̄uidit q̃ꝫ grandia eiꝰ filiꝰ cum ipſa eſſet paſſurus q̃ꝫ in multis illoꝝ vtroꝝq̃ꝫ labor fruſtrandꝰ Iuxta illud. Inuanum laboraui ⁊c̄. Et hinc maxime doluit vt et filius. Secūdo Inde plurimum doluit quia ⁊ ſeipſam cauſam paſſionis chriſti videbat. Nam ⁊ ꝓ ea chriſtus paſſus eſt Et. licet nō pro eiꝰ tranſgreſſione q̄ ipſe q̄ trāſgreſſa nō fuerat tñ ꝓ eius a pctō p̄ſuatiōe Ita ꝙ ⁊ chriſtum licet ſine pctō ↄcepta (vt multi tenēt ⁊ pie credit̃) fuerat. ſaluatorem habebat. Liquet eñ iuxta quemdam doctum eo magis chriſtum eſſe ſaluatorem q̄ fuerit is q̄ ſaluatur tutior a ꝑditione. Quāto igit̃ a ꝑditiōe quis longinq̄or tāto ſaluatior. ⁊ q̄ꝫto ſaluatior tāto ſalus verior. Magis igit̃ vniuſcuiuſq̃ꝫ ſaluator eſt ihesus q̄ꝫto magis a pctō ſaluat Virgini igit̃ matri marie ſaluator ſi eam nō ſolum ab actuali ⁊ originali ſaluauit. ſed ⁊ p̄ſeruauit. Tercio Inde valde dolebat q̃ꝫ pietatis dono quod ad luctū diſpōit Immo ⁊ in omnibꝰ donis ſpūſſancti q̄ mentem facile mobilem ſm̄ eius inſtictum reddūt repleta fuit. Unde ſingulariter ad miām magis q̃ꝫ ad aliud ſacrificium apta erat. Unde ⁊ regina miſericordie ⁊ pia ab eccl'a compellat̃. Quarto ⁊ maxime dolorem eius augebat quia multos ⁊ efficaciſſimos impulſores ad filio condolendum habebat. Quinq̃ꝫ eñ iuxta Ubertinum eam impellebant Primo Deus trinitas qui ei ꝓ priuilegio cōicationem paſſiōis chriſti dabat. Scdo ihs eiꝰ filius q̄ q̄ dilexit eam intimius eo ad dolēdum impulit amplius ſciens quod nil ei dignius melius ⁊ acceptius q̃ꝫ vt ei compateretur validius. Unde hoc dono mrēm honorabat ⁊ eiꝰ deſideriū in bono hoc implebat. Tercio tota influentia trium ierarchiaꝝ angelicaꝝ eam ad chriſto compatiendum impellebāt Nam ſcientes ꝙ eorum ruina reparari non poterat niſi de his q̄ tanto beneficio grati deuotiōe ⁊ compaſſiōe forent. Ideo mētem virgineam eoꝝ influxu in chriſti doloribꝰ imergebāt vt nō ſolum ꝓ ſe ſed ⁊ ꝓ alijs ōnibꝰ deo grata eēt ⁊c̄. Quarto habitꝰ grē ſingularis ſemꝑ virgineam mentem ad excellentiſſima queq̃ꝫ informabat. Unde ad chriſto compatiendum ſumme impellebat Preſertim tamen ad iſtud gratia electrix eam impulit q̄ ad maternitatem diuinam eam elegit vt dignum tali matri ſuꝑ tali filio luctus obſequium exhiberet Quinto totum bonum vniuerſalis eccleſie eam mouit q̄d ꝑ eam diffundēdum erat ⁊c̄. Immo ⁊ totum vniuerſum in filij eius morte tremulum impulit ad magis lugendum. Et hec de impulſibꝰ de q̄bꝰ latius agit vbertinus. Poſtremo doloris rō fuit officij eiꝰ exhibitio Nouerat eñ ſe mediatricem ⁊ reconciliatricem oīm ⁊ ergo pro omnibꝰ contemnētibꝰ erat ei dolendum. Unde ⁊ creditur iuxta vbertinum ſpūſſanctus tōtum doloris ei cōicaſſe q̄ntum mediatrici tali poterat ſufficere Ita ꝙ pro ſe ⁊ toto mūdo dignum exhibebat lamētū Eſtimet iam qui poterit ex cauſis his omnibꝰ q̄ntꝰ fuit dolor ꝟgineus.

¶ Figure ⁊ prophetie doloris Marie. Membꝝ. vij.

h

HAgar ⁊c̄. Hic iam ſubdūtur alique veteris pagine figure ⁊ ꝓphecie ex quibꝰ vtcumq̃ꝫ magnitudo ꝟginei doloris poterit patefiere. Et p̄mo. de Agar que ſuꝑ filio ſitiēti doluit q̄eū ſub arbore ne morientem videret proiecit. Sꝫ lōge amplius maria doluit. Nam illa vt dr̄ geneſi. xxi.

Vidit filiū ſuū ſitim pacientem in ſolitudine vbi nō
erat aq̄ Maria aūt audiuit filiū ſitio clamantē i ꝓ/
pria terra vbi oīm erat abundantia. Illi⁹ fili⁹ ſitim
paſſus eſt in exilio vbi nō hēbat amicos hui⁹ in pria
inter amicos. Illa poſuit filiū ſub arbore in vmbra ꝯ
ardorem ſolis. Iſta vidit filiū eleuatū in arbore cru/
cis. in feruore ſolis Illa receſſit ne videret filiū mori/
entē. Iſta cōſtanꝭ ſtabat iuxta crucē vidēs filiuꝫ ex/
ſpirantē. Illa ſedit in terra ⁊ fleuit Maria ſtetit et
planxit. qꝛ locū ſedendi nō habuit ⁊c. Si itaqꝫ tan/
tū illa de tali filio tā pauca paſſo doluit. q̄ꝫto āplius
iſta indoluit. Huius etiā dolōris tipū rebecca geſſit
qn̄ ad dn̄m dixit. Si ſic mihi futuꝝ erat q̄d neceſſe
cōcipere fuit Qd̄ proprie magis marie cōgruit q̄ i cō/
ceptiōe dolorem nō ſenſit ⁊ iā duplo doluit q̄ſi diceret
Quare in ntītate dolorem nō ꝑtuli. ſi iam tantū per
ferre debui. Dū eīm illi⁹ gaudij recordor dirius i me
crucior. Tercio Si dauid morte filij ꝑſecutoris adeo
fleuit ꝙ clamare nō ceſſauit ꝙ ꝓ eo mori voluit dicēs
Abſalon fili mi fili mi ⁊c. Quantū dolorē maria hūit
dū filiū innocentiſſimū mori cōſperit. Quarto i hui⁹
figurā noemi dixit; Nolite me vocare noemi ſꝫ mara
⁊c. Qd̄ pulchre marie quadrat. Duos eīm ⁊ ip̄a filios
amiſit Carnalē. ſ. ieſū in corpe. Et ſp̄ualem ſcꝫ gen⁹
hūanum infidelitate. Vn̄ nimiꝝ ſi amaritudib⁹ ꝑ
noemi repleta fuit.. Poſtremo vt dr̄ in verſu De e⁹
etiā doloris magnitudine multa vetere illi ꝑdixere
ꝓphete vtꝫ diſcurrendo ꝑ ſinglos. Hinc ait yſ. Vt
mulierē derelictā ⁊ merentē vocauit me dn̄s Ezech.
Quaſi parturiens dolebit. Ex. xiiij. Oia lumiaria celi
faciā mereri ſuꝑ te Hieremi. Trenoꝝ. i. Poſuit me
quaſi deſolatā ⁊c. Itē dolores tenuerūt eā vt pturie/
tem. Plena eſt hmōi ſcriptura q̄ pn̄t exponi de do
lore virginis mr̄is:

¶ De quibuſdā ſingularib⁹ dolorib⁹ marie Mē. viij

Dilecto vel a puero ⁊c. In duob⁹ his poſtrēis verſibus
tenēbantur aliq̄ dolores virgīs ſingulares ſu/
per q̄b⁹ ſingulis poſſent mlt̄a dici. ſed ꝯmit/
tūt ꝑ exercitantiū deuotiōi Prim⁹ igiꝭ ꝑcipu⁹ virgis
dolor quē de xp̄o hūit in ei⁹ pueritia fuit. Et is mlti/
plex fuit. puta qn̄ illū peperit ⁊ pre frigore vagientē
⁊ mēbra cōſtringentē vidit ⁊ duro in p̄ſepio recliauit
Qn̄ itē tenellū illū circūcidit Itē qn̄ ꝓphetiā ſymeōis
audiuit ⁊ in egyptū fugit. Singula retractētur Se/
cūdo ꝑcipue dolebat qn̄ ꝑditū illū triduo dolēs ⁊ flēs
querebat. ¶ Tertio maxime doluit qn̄ toties
in vite decurſu amariſſimū illū cordis ſui ſepe eſuriē
tē ⁊ egentē vidit Quō eīm hoc poterāt ferre mr̄na vi/
ſcera. De illo q̄ creauerat oīa ⁊ nutrit cūcta Quarto
valde doluit dū ieſū vel ingementē aut crebri⁹ flētē
ꝯſperit Fleuit ei. vt dr̄ q̄dā multotiēs ſcōꝝ gl'a xp̄s.
Indita colluxit virgo maria ieſu. O q̄d ei putas cor/
dis. q̄d affectuū fuit dū flentē illū ꝯſperit Quīto grā/
diter doluit dū ieſū laborantē. docentē: ſitientē. inde
orū ſalutē cōſperit ⁊ nihilomin⁹ illū ſp̄ni. obſeruari.
⁊ blaſphemari audiuit Vere ſingula iudeoꝝ i xp̄um
blaſphema verba fuerūt virgineo cordi matno pec/
tori dira martiria ⁊ trāſfodiētia ſpicula. Et Sexto
q̄ lingua vel dicere vel intellect⁹ poterit ꝯphendere
q̄ꝫtum indoluit. dū eū crebro ſuā paſſionē ꝑdicenteꝫ
audiuit. O q̄ꝫ hoc materno cordi ḡue audire fuit. Si
petr⁹ nec apl'i ferre nō poterāt. q̄d de tali mr̄e ſuſpi/
candū. Septio cū filiū audiuit a iuda vendendū ⁊ ꝓ
ditū ⁊ a iudeiſ captū. quē putabim⁹ eā hūiſſe dolorē:
Si hely audiēs archā captā ꝑ dolore reſupin⁹ cecidit
⁊ nur⁹ moriēdo peꝑit. q̄d putas mr̄ iſta fecit. Deide
octauo Dū vidit illū ab oib⁹ diſcipulis derelictū. de
iudice ad iudicē ductū opꝓbrijs repletū q̄le hūit do/
loris lamentū. Porro nono. dolorē quē hūit dū filiū
damnatū cruce onuſtū ad mortē duci cōſperit ſpaſ/
ma qd̄ patiebaꝭ ⁊ capella in illi⁹ meōriā manens. vt
Vberti. teſtaꝭ. Decimo dū filiū in cruce vidit ⁊ allo/
quentē audiuit doloris gladio trāſfodiebaꝭ. Poſtre
mo q̄lem dolorē ſenſerit dū filiū agoniſantē morien
tēqꝫ cōſperit. dū depoſitū in gremio tenuit ⁊ tumu/
lare vidit nulla volubil' lingua explicare poterit.
Hec breuiter dixim⁹ qm̄ magis affcū q̄ꝫ pēna hi atti
gūtur dolores.

Roſariū quintū de gaudijs dulciſſie ꝟginis A

Congratulamini mihi. Luce. xv. Poſt roſa/
riū dolorū ſeqtur Roſarium gaudioꝝ. Nam
cōgruit vt q̄ eſt cōpaſſus vt ⁊ cōgratuleꝭ ⁊ e/
quū eſt vt q̄ fleuit cū flente etiā gaudeat cū gauden/
te Et q̄ mariā ſalutauit in cōmeōratione triſticiaruꝫ
⁊ dolorū. cōmeōret etiā gaudiorū. vt hortaꝭ ꝑ ꝟbum
ꝑmiſſuꝫ. Singulariter eīm ē marie gratū vt ſaluteꝭ
in cōmeōratiōe gaudioꝝ. vtꝫ ex multis exēpl' i libris
exemplorū Legiꝭ eīm de pluribꝰ q̄ hoc mō. ſ. i gau/
dijs marie ſe exercitabāt ⁊ in coꝝ meōria eā ſaluta/
bant ꝙ a maria ſūt reſalutati ⁊ vt gauderēt ⁊ ſecum
ad eternaliter gaudendū venirēt in illi⁹ ꝯgratulatōis
vicē ⁊ recōpenſā ſunt inuitati. Et iō hoc q̄dā ſci ſcien
tes ſingulariter erāt ſe in hoꝝ meōria exercentes. vt
dr̄ de ſcō Bernar. ⁊ apte inueniꝭ de ſcō Tho. cātu/
arien. q̄ certos rithmos de gaudijs ꝯpoſuit q̄b⁹ ma/
riā ſalutauit ⁊c. vn̄ ⁊ ei adiutorio fuit. Qꝫ ſi virgi hu/
ic tā hoc gratū erat qn̄ priualiter q̄buſdā oraciūcul' ⁊ a
liq̄b⁹ tm̄ gaudijs ꝯmeōratis ſalutabaꝭ. q̄ꝫ ſpanduꝫ ꝑ
ei roſariū acceptū. vbi ⁊ gaudiorū ſuorū q̄litas ⁊ q̄ꝫ/
titas cauſalitas ⁊ modalitas ad mentē ei reuocātur
⁊ ꝑcipua. nihilomin⁹ ei⁹ gaudia textualiter ꝯmeō/
rantur. Qꝫ ſi quē nō ꝑmoueat exercitij h⁹ acceptabi/
litas alliciat vl' vtilitas. ſuauitas: ⁊ neccītas Valde ei
vtile ē marie i cōmeōratiōe gaudioꝝ ꝯgratulari. q̄a
ſic ꝑ piā ꝯḡtulationē poterit hō ſingl'arit ei⁹ gaudi/
is ⁊ meritis pticipare. ⁊ tandē ad ſecū eternalit gaudē
dū ab ea iuitari. Quāre āt ſit ſuauitatis ⁊ dulcedinis
neō nouit niſi expt⁹ ꝑſtum cū gaudioꝝ retractatio na

turaliter oblectat etiã in rebus vanis. multomagis ei⁹ cui⁹ ſpũs ſup mel eſt dulcis. Neceſſariũ q̄z eſt ei q̄ volet hr̄e marie grãm ꝛ ꝑmanere in ei⁹ amicicia vt obaudiat ei⁹ voci q̄ iubet ſibi cõgratulari p verba p̄ allegata q̄ eccl'ia canit ex ei⁹ ꝑſona. vt ſcʒ ſic ſeruet amicicie iura q̄b⁹ amicoꝝ eſt velle ꝛ nolle vnũ ꝛ ſic fle uit cũ flente. ita ꝛ gaudeat cũ gaudẽte.

¶ De gaudijs marie Et primo gaudioꝝ q̄litas

G Gaudia plurima. maria. pleñaqꝫ. ſingl'a. pl'a.
¶ Varia gaudij obiecta.
In dño. de ſe. nato. relíq̄ ſqꝫ. creatis
¶ Teſtionia vñ elicit q̄ꝫ mag̃ erãt gaudia
In terris. celis. vates. tip⁹. oraqꝫ patrũ
¶ Signa gaudij magnitudīeʒ oñdentia:
Cãtica. verba pia. geſt⁹. ſil' intima. mẽbra.
¶ Cauſe gaudij generales
Laus. ſil'is. rara. ꝑſpectio. dogmata xp̄i
Plena fuit. grata. genitrix fuit. vnctaqꝫ. p̄ſens
¶ Cauſe gaudioꝝ ſpeciales
Virt⁹. ſpes. vel amor. op⁹. itellectio. cauſe.
Aduerſum. ſcriptũ. donũ. benefactio. mirans
¶ Precipua marie gaudia
c Concipiẽs. pepit. reges. tẽplo. gerit vlnis.
Clarus. ſurrexit. ſcandit. miſit. tulit hinc te.
¶ De gaudiorũ marie q̄litate Membꝝ. i.

C G Gaudia pl'ima. Pro ꝑmiſſi roſarij q̄gratulacũ/ qꝫ intelligẽtia ſciẽdũ q̄ in hoc ei⁹ ꝑmo verſu pꝫ q̄litas ꝛ q̄ntitas gaudioꝝ marie gl'ia. ſ. e⁹ fuere gaudia Et in ꝑmis dr̄ q̄ erant numero pl'ima q̄ppe que diuerſa ꝛ multa vt ex ſeq̄ntib⁹ patebit hũit gaudiorũ obiecta. vt de filio: de ſe ꝛ oi creatura. Vl' etiã pl'ima gaudia hũit qꝛ oẽs ſpẽs. aut ſaltẽ oia ve/ roꝝ gaudiorũ gñra in ſe tenuit Puta ſpũalia ꝛ cor/ poralia. tp̄alia: ꝛ eterna vera ꝛ ſolida. vt in. iiij. pre ſũme ſue declarat Anthonin⁹. Secũdo erãt ei⁹ gau dia in mõ: maria adeo q̄ p̄ gaudiorũ magnitudine e⁹ ſpũs exultauit in dño Nec mirũ. Tũ qꝛ hũit mari morũ gaudioꝝ obiectũ Tũ qꝛ purũ ꝛ diſpoſitiſſimũ ſubiectũ. Lumẽ etiã clarũ ꝛ lucidũ Que tria vbi con currũt maxim cauſãt gaudiũ. vt Joã. dm̄ci exeq̄tur ſup m̃gr̄. Maria itẽ hũit gaudia qꝛ marioꝝ gaudi/ orũ cãs oẽs ꝛ oia hũit motiua vtʒ infra. Tertio ma rie gaudia erãt in obiecto plẽa ꝛ perfcã. Qꝛ i eo gau/ debat q̄ plenitudo ẽ gaudij vniuerſi ꝛ cõſummatõ in deo ſcʒ ſuo ſalutari/ Aut ideo gaudiũ plenũ ꝛ ꝑfectũ hũit qꝛ ſm̃ oẽs vires ꝛ potẽtias aĩe fuit. vt declarat Anthonin⁹ In potẽtijs ſcʒ ꝑmis medijs ꝛ vltimis Hoc eſt in ſenſualitate p delectatiõis redũdãtiam. In imaginatiõe p noticiã. In rõnali p ſubſtãtiã. Vel certe ideo plenũ fuit eius gaudium. qꝛ percepit plenum ꝛ omnis gaudij effectum. vt idem dicit. Quarto ſingularia quedã ꝛ ſpecialia gaudia habuit in quibus nec primã ſimilem nec ſubſequentem ſe/ cũdam hẽbit In quibus nõ cõmunicat ei aliquis. vt ſunt illa q̄ mater fuit ꝛ v̄go q̄ mater dei ꝛ hmõi ml'ta. De quib⁹ indubie ſingulariter pre ꝛ ſine ceteris gauiſa fuit Poſtrẽo v̄ginis h⁹ gaudia fuerũt pura Pura inq̄ꝫ non q̄dẽ a triſticia ꝛ pena. ſed a culpa q̄ proprie gaudia reddit ipura. Alioquin nũq̄ꝫ hic pu/ ra hũit gaudia. cuius gaudijs ſp admixta fuere ad/ mixta fuere aduerſa. vt late deducit Dyoniſi⁹ carth. Vel ideo pura habuit ꝛ ſolida gaudia. qꝛ non tãʒ de creatura q̄ꝫ de creatore cõcepta q̄ ſola (ſi Bernar. cre/ ditur) ſolida ſunt ꝛ pura. Eſtimet iam q̄ poterit q̄le q̄ntumqꝫ h⁹ virginis gaudiũ fuerit qd̄ his circũſtan/ tijs qualificatũ fuit. O igitur tu gaudioſiſſiã domia nobiſcum de gaudijs tuis cõica.

¶ De varijs gaudioſis obiectis virgis Mẽbrũ. ij.

D i I In domino ꝛc̃. Hic ponũtur varia virginis gaudioſa obiecta ex q̄bus elicit q̄ꝫ fuerint ei⁹ gaudia multa Et in primis ꝛ ꝑcipuo de deo ꝛ in dño ſuo gaudebat vt ipã in ſuo cantico ꝑfitetur Ita q̄ ex ſñia dicere poterat illđ. ps. lxi. Gaudens gaudebo in dño ꝛ exultabit aia mea in deo meo Se cundũ gaudioſũ obiectũ ipã fuit Nã ꝛ de ſeipã gau/ debat. Nã ſicut ordinatã habuit charitatẽ. ita ꝛ gau dioſitatẽ Vñ valde de ſe nõ tam̃ in ſe. ſed i ordie ad deũ gaudebat q̄ magna illi faciebat. Nã de donis di letari nõ inſipientis eſt vt ait ap'ls Gaudebat itaqꝫ ꝓpter oia ꝛ ſingula ſibi collata. q̄ q̄m prorſus innũe/ ra. ideo ꝛ gaudia exceſſiua Itẽ gaudebat de conſcia bona dicens cuʒ ap'lo Gl'ia nrã hec eſt teſtioniũ con ſcie ꝛc̃ Aũt⁹ qꝛ p̄ ceteris erat melior. idõ ꝛ gaudioſior. Tertio ꝛ de filio ſingulariter gaudebat: qꝛ cũ tener/ rime diligebat Unde ꝛ omnibus bõis ei congaude/ bat. Nam ſi filius ſapiens etiã gregari⁹. gl'ia ẽ pa rentis q̄ꝫ putabim⁹ hanc gl'iatam in filio ſapiã ipã. O quis poterit explicare quanta habuerit gaudia. Tum in paruuli cõtrectatiõe ꝛ deoſculatiõe. Tum ſuper familiari dulciſſimi iuuenis cohabitatiõe. tuʒ ſuper dulcibus colloquijs cõuiuijs ꝛ cunctis familia ritatꝫ indicijs. Vere deficit h̄ lingua ois De quib⁹ ta men deuote ſcripſit Dyoniſius carthuſ. vnde dicere poterat Exultabo in deo ieſu meo. Quarta gauiſa fuit de ceteris ſuis cognatis ꝛ amicis de chriſti apo ſtolis ꝛ diſcipulis ꝛ omnibus chriſtianis quib⁹ in bo nis aggaudebat. quia vere eos in chriſto amabat. Nam oꝑationes bone aliorum bonis ingerunt gau/ dium. Iuxta quod in canonica ſua dicit vetter ille theologorum. Gauiſus ſum valde quia inueni đ fi/ lijs tuis ambulãtes vere: Ex quo hos maria diletit intimius eo gaudebat perfectius. ¶ Poſtrẽo gau debat ꝛ in oĩm creaturarum contemplatione in qui bus egrediens inueniebat grãdiũ gaudioꝝ paſcua. ita vt dicere poterat cũ ꝓpha Delectaſti me dñe i fac

tura tua ⁊c̄. Oīs em̄ creatura ad creatorē erat via ⁊ ꝙ
dā amoris arra Ita ꝙ ꝗcquid aſpiciebat in deū ꝯdu/
cebat Cū igiꝛ tot tantaqꝫ hūerit gaudioſa obiecta.
ꝗs ne dicā nūerare. ſed vel ꝯprehēdere poterit ꝗt ꝙꝫ/
taqꝫ erant eiꝰ gaudia

¶ Quedā teſtimonia ꝙ gaudia virgīs maria fuere.
Hebrum tertium

In terris cel'. ⁊c̄. Cōſequēter ponūtur ꝗdam
teſtimonia atteſtātia ꝙ hꝰ virgis gaudia fu
ere maria. Et p̄mū teſtaꝛ hoc gaudīj ḡnali/
tas locorū vniuerſalitas. Gaudebat em̄ mľtiplr et
magnifice adhuc poſita in terris in cōualle ploratōis
et obiectis poſitis ⁊ cauſis adhuc ponendis. diſcur/
rat h ꝑ ſingula ſtudioſus. Sed ſcd̄o longe ⁊ ꝑpor
tionabiliter āplius iā gratulatur ꝯſtituta in cel' Ubi
introiuit in dn̄i ſui gaudiū ⁊ impletū eſt in bonis eꝰ
deſideriū ⁊ gaudiū plenū ⁊ perfectū. Hoc gaudiuꝫ
nec oclꝰ vidit nec in cor hōis aſcendit. Nā ſi grega/
ria ſcōꝝ gaudia nemo capit ꝗs gaudia mr̄is appbē
det ¶ Huiꝰ gaudia ꝙꝫ fuerint mľta ⁊ maḡ atteſtan
tur dcā ꝓphetica ꝗ de gaudijs ſcribūt pl'ima huic ꝟgi
ni applicabilia. vt hmōi. Gaudiū ⁊ exultatio in ea
Itē Letabūtur corā te ſicut ꝗ letanꝛ in meſſe. ¶ Vt
albertꝰ magnꝰ expōit de hac virgine ¶ Quarto inue/
niūtur tipica geſta gaudīj magnitudinē ꝑfigurātia.
Nā marie tipus Sara fuit qn̄ dixit Riſum mihi fe
cit dn̄s ⁊ oēs ꝗ audierint cōridebūt mihi. ꝗſi diceret:
ex ꝑſona virginis vt ait Alb. Gaudiū principaliꝛ ꝑ/
tinet ad me. Alijs āt ex ꝯn̄ti ⁊ per me ⁊c̄ Itē Iudith
qn̄ audiuit Tu gl'ia hierl'm tu leticia iſrl' ⁊c̄. Itē He
ſter qn̄ dixit. Noſti ꝙ nūꝙꝫ letata ſit ancilla tua niſi ī
te deus Qd̄ ꝓprie dr̄ ex ꝑſona virginis nec ḡnalr ꝯue/
nit ceteris: Applicētur ſingula Teſtātur poſtremo ⁊
gaudīj eiꝰ magnitudīe prēs orthodoxi ꝗ pl'a ſcribūt
de eo vt Bernardꝰ ⁊ ancelmꝰ Alber. ⁊ dyoniſiꝰ ꝗ deť
minātꝙ eiꝰ gaudiū fuit ſūmum

F ¶ Sigꝫ gaudīj magitudinē marie oñdētia. Hē. iiij

Cantica verba ⁊c̄. Hic ponūtur ꝗdā ſigꝫ mag
nitudinē ⁊ veritatē virginei gaudīj ꝯproban
tia ⁊ ſunt iſta In primis eiꝰ cantica ꝗ ſunt
gaudioſe mētis indicia Multū em̄ gaudebat quan/
do p̄exultatiōe ſpūs cāticū mḡt cātabat Et dr̄ cāti/
ca pſaliter. Hic em̄ credendū eſt ait Gerſon ꝙ plu/
ries etiā vocaliter cātauerit virgo hec bn̄dicta Nunc
feſcēnina carmīa ꝓ pueri ieſu vagientis recreatione
Nūc ſcā quedā ſcōrū cātica in ꝑegrinatiōe ꝓ itinerꝭ al
leuiatiōe. Cātabiles em̄ ei erant iuſtificatiōes dei ī
loco ꝑegrinatiōis. Secūdo ſi teſte pħo verba ſint eo
rū que in aīa ſunt note ⁊ ſigꝫ liquet ꝙ grandiꝛ hec in/
tus gaudebat ꝗ nūꝙꝫ triſte aut amarū ꝗppiam ſona
bat. ſed oīa pia ⁊ gaudioſa erant abintꝰ in cōſciētia
bona Uñ nil aſperū dixit foris Scrutare ſcripꝛas ꝗ
ſcire voles Tertio ſi vt ſapiēs ait Riſus dētiū ⁊ igreſ
ſus hōis denūciant de illo Patet ꝙꝫ erat intꝰ gaudio

ſa ꝗ foris tam erat cōpoſita Et neceſſe eſt fuiſſe gau/
diū intus qd̄ redūdabat foris. Exultauit ei ⁊ ꝑ geſtꝰ
extra redūdauit. Quarto ex intimis bn̄ ordiatis oriꝛ
iocūditas foris. Iuxta illud ſapiētis. Secura mens
quaſi iuge ꝯuiuiū Sicut āt nulla cōſcientia ſecurior
marie ꝯſcia. ita ⁊ iocūdior fuit nulla ¶ Poſtrēo ſi ab
occurſu faciei hō noſciꝛ ſen ſatus ꝑpendat ꝙtū fuerit
marie gaudiū intus qd̄ redūdabat ad mēbra foris.
Cor ꝗppe ⁊ caro eiꝰ exultauerunt in deū viuū ⁊c̄ Pa
tet ergo ꝙ grādia eiꝰ erant gaudia

¶ Rationes generales gaudīj huius virgīs Hē. v.

Laus filijs ⁊c̄. In duobꝫ verſibꝫ ſeq̄ntibꝫ po/
nūtur ḡnales ꝗdā rōnes gaudīj virgialis
Oēs em̄ cās hūit ꝗ ad ſpūale gaudiū induce/
re pn̄t. Inter quas eſt vna Laus ⁊ laudatio. Gn̄aliꝛ
em̄ gratulamur qn̄ de veris dn̄i bonis laudamur.
Hanc āt filie ſyon viderūt ⁊ btiſſimā predicauerunt
⁊ btām eā oēs ḡnatiōes dixerunt. Laudata a multis
⁊ magnis In ſcripturis a deo. In ſalutatiōe ab āge/
lo Ab hōibꝫ ⁊ elizabeth in viſitatiōe A tribꝫ magꝭ in
adoratiōe. Et ḡnalr a multis ⁊ magnis in terris. ꝗ e
tiā corꝑaliter eā videre geſtiebāt. vt ſcribit Dyoniſiꝰ
carth. ꝑ ſertum Ignatiꝰ Ualde ꝗꝫ gaudebat gratula/
baꝛ ꝗ ſe ab oī ḡnatiōe btām dici audiebat ⁊ bn̄dicen/
dā in ſuo cantico Secūdo Similitudo de ꝑ ſe cā ē gau
dīj ⁊ delectatiōis ſicut amoris ⁊ dilectiōis Sil'e ei ſi/
mili applaudit. Quia ꝗꝫ filio in natꝰa ꝯuictu ⁊ moribꝫ
erat ſimillima maria p̄cunctis de eo cōcepit gaudia
Tertio Intuitio raroꝝ ⁊ nouoꝝ cā ē gaudioꝝ Tan
to itaqꝫ hec āpliora ſtudia hūit ꝙto rariora in ſe ⁊ de
filio ſuo cōſperit qn̄ tot ⁊ tāta mirabilia fecit ⁊ tā ma
gna ei fecit ꝙ ſe ꝗſi miraculū in natura vidit. Et qꝛ
hec mirabilia valde fūt nūeroſa liquet ⁊ gaudia fuiſ
ſe multa. Quarto Facialis viſio xp̄i pre filijs homi/
nū ſpecioſi eius gaudīj ſingularis fuit rō. Quis eniꝫ
nō gauderet ſi eiꝰ qui angelorū gaudiū eſt faciē vide
ret. O beati tui oculi ꝗbꝫ vidiſti faciez xp̄i o dulciſſiā
virgo Gaudebat abraam pater tuꝰ de enigmate. et
vmbra ꝙtū tu de p̄n̄tia ⁊ oēs prēs videre cupiebant
quē tu p̄n̄tē ⁊ cohitantē hēbas Quinto nō parua ſpi
ritalis ē gaudīj materia. ſana ⁊ vera doctrina Quā/
tū igiꝛ iſta gaudebat ꝗ veritatē ipam verba vite et/
ne ſup̄ mel dulcia hn̄tem audiebat: Uere letabaꝛ ſu/
per xp̄i dogmata ⁊ eloquia. ſicꝫ qui inuenerat ſpolia
multa. ꝗppe ꝗ erat prudētiſſima verba eiꝰ ꝯſeruans
et cōferens in corde. ſugenſqꝫ mel velut de petra
Sexto plenitudo gratiaꝝ valde diſponit ad ſpūale
gaudiū Uirtus em̄ ⁊ grā habent ſibi annexa ſpiri/
tus gaudia Conſtat ergo ex quo hec grā erat pleniſ/
ſima ꝙ potiſſima ⁊ vera hūit gaudia Ubi em̄ pleni/
or grē infuſio. ibi copioſior cōſolatō. Septio p̄cipue
virtus gratitudinis ꝗ refertur in deū vt vult Antho
ninꝰ annexū habet ſibi gaudiū Quia igitur iſta erat

gratiſſima. ideo eius gaudia erant maria. Si enim
tpe dn̄m benedicebat ⁊ grās ꝓ oibus agebat. vn̄ i oi-
bus ⁊ de oibus ſp̄ gaudebat. Octauo Cōiunctio affi
nitatis cā eſt mutue ꝯgratulatiōis ⁊ gaudioſitatis.
Et quo q̄s alteri cōiunctioꝛ eo naturaliter ꝯgratulā
tioꝛ ⁊ ad cōgratulandū diſpoſitioꝛ Cū ḡ hec erat ei cō
iunctiſſiā vtpute maternitatꝫ affcū cōiūcta Liquet
ꝙ eiꝰ de xp̄o gaudia erant maria Nono vulgo dicit̄
Cū fuit inunctꝰ currus ſn̄ murmure vadit. Oꝛ ergo
hec oleo leticie ⁊ ſpūalis exultationis p̄ cōſoꝛtibꝫ vn
cta erat mario ſpirituali gaudio gaudebat. Nō ḡ tri-
ſticia mala afficiebat̄. ſed gaudio ⁊ ſpū ſcō replebatur
dn̄o qꝛ iugiter pſallebat. ita vt dicere poterat. Exulta
bunt labia mea cū cātauero tibi ⁊c̄. Decio Gaudioſi
obiecti p̄ſentia ſūma ⁊ intenſa cauſat gaudia. Hec
aūt ſummū bonū ſp̄ p̄n̄tialiter habuit. q̄ppe cuꝫ qua
dn̄s oi tpe fuit ⁊ xp̄i ſalutē vidit: Et viſio ſaluationiſ
cā eſt iubilatiōis. Quia igit̄ cās has oēs i ſūmo h̄uit
ſūmū eiꝰ gaudiū fuit.

¶ Rōnes quedā ſp̄ales gaudioꝝ Mēbꝝ. vi.

Virtus ⁊c̄. Hic annectūtur cauſ̄ dcīs gn̄ali-
bꝫ ſp̄ales q̄dā gaudioꝝ rōnes in pfectioribꝫ
locū nō in oibꝫ h̄ntes Et p̄ma ē v̄tus q̄ iuxta
ph̄m bonoꝝ ē hōꝛabiliū ⁊ delectabiliū letificās poſ-
h ſeſſoꝛē ſuū Quo igit̄ maria erat v̄tuoſioꝛ eo gaudio-
ſioꝛ Ethnicꝰ ait Vis nō eſſe triſtis ſed ſp̄ gaudere b̄n
viue. Quia igit̄ hꝰ vita purioꝛ. id̄ et ꝯſcia letioꝛ velut
ꝯuiuiū iuge ⁊c̄. Secūdo ſpes bōa. maḡ ē gaudij cā.
Qui eīm bonū qđ diligit ⁊ deſiderat h̄rē ſperat. inde
gaudet qꝛ inchoatiue hꝫ. Hec igit̄ ſūme gaudebat q̄ n̄
mō ſpē. ſꝫ certitudinē firmā de obtinēdo amato bo-
no h̄ebat. Tertio aōꝛ ⁊ dilectio ḡndis īmediata ⁊ per
ſe ē gaudioꝝ rō. Iuxta illud Si diligeretis me gau
deretis vtiqꝫ ⁊c̄. Quantū eīm q̄s diligit tm̄ gaudet. et
qualiter diligit taliter gaudet. Quo ergo hꝰ aōꝛ īten
ſioꝛ. eo ⁊ leticia maioꝛ. Quarto ois opatio ꝯnatural̄
nō īpedita. Iuxta ph̄ꝫ. vij. ethicoꝝ. delcābil̄ ē ⁊ gau-
dioꝝ cauſatiua Cū ergo maria i oibꝫ opibꝫ naturaliſ-
ſima fuit. claret ꝙ de ſingul̄ bōis opibꝫ ſingl̄ariter
gaudebat. Quia q̄ erāt multa necē ē vt ſint ⁊ gaudia
pl̄a. Quinto Gaudioſoꝝ ⁊ bonoꝝ obiectoꝝū lucidi-
oꝛ cognitio. āplioꝛis ē leticie ⁊ gaudij rō. Qui eīm bo-
nū n̄ cognoſcit de bono nō gaudet ⁊ q̄rto noticia ma
ioꝛ tanto leticia āplioꝛ. Quia vero hec p̄ cūctis ſum-
mū bonū ⁊ oia gaudioꝝ obiecta cognouit clariꝰ. li
quet ꝙ etiā gauiſa fuit intimius. Sexto aduerſita-
tes tribulatiōes ⁊ moleſtie perfectis ſunt gaudioꝝū
materie. vtꝫ in ap̄lis qui gaudebant qꝛ digni h̄ebant̄
pati ꝓ xp̄o. q̄ppe qui tribulatiōes oē gaudiū extiā-
bant: eas vt dilectōis ſigna chriſto cōfoꝛmantia ⁊ mɫ
tum vtilia ⁊ magnoꝝ gaudioꝝū cauſatiua ꝯſiderabāt
⁊c̄. Quā ergo putabimꝰ hec gaudebat que ſemꝑ ad-
uerſa ferebat ⁊ cūctis erat pfectioꝛ ⁊ pfectiꝰ tribula-
tionū vtilitates ⁊ dignitates ꝑpendebat. Septimo

ſcāꝝ ſcripturarum cognitio grauis ē ſpūalis gaudij
ratio. In lectione eīm ſcripturaꝝ inuenit̄ cōtra om-
ne genꝰ triſticie ſolacioſū remediū. Iuxta apoſtoluꝫ
qui ait. Quecunqꝫ ſcripta ſunt ⁊c̄. ſcripta ſunt vt cō
ſolationē h̄eamꝰ. Plurimū igit̄ iſta gaudebat q̄ ſcri
pturas ſciebat crebrius legebat profundius intellige
bat ſemꝑ ruminabat ⁊ in coꝛde cōſeruabat ⁊ cōfere-
bat. Octauo Spūſcti dona ⁊ fructꝰ ſpūs. ⁊ p̄cipue tum
gaudiū: magna ſunt gaudioꝝū cauſa Quibꝫ qꝛ hec
referta erat ſūmo gaudebat. Nā ⁊ gaudium fructus
ſpūs ſūmo in eo erat quod in puritate conſciētie ⁊ e-
leuatiōe animi ad deū de rebus gaudio dignis conſi
ſtit. ergo ⁊c̄. Nono poſſe īpendere alijs b̄n̄ficium Iu
xta ph̄m ſecūdo politicoꝝ beneficiis ⁊ amicis eſt dele
ctabiliſſimū. Valde ergo hec in omibus operibꝫ ſuis
gaudebat q̄bꝫ nobis ſp̄ ſe proficere ⁊ ſuccurrere noſ
cebat. Poſtremo admiratio. teſte ph̄o primo metho
rice p̄cipua eſt delectatiōis rō. Et hoc ex pte deſidērij
ſpei ⁊ rei. vt dꝛ in pantheologia Sed hec p̄cetēꝛ in
ammiratiōe fuit. q̄ppe que cōtemplatrix prudētiſſi-
ma in mirabiliū cōtemplatiōe ſuſpenſa fuit. Quam
ergo putas gaudebat q̄n aliquid de mirabilibꝫ dei et
filij audiebat Scribit nobis lucas ꝙ erāt pr̄ ⁊ mater
ieſu mirantes ſuꝑ his q̄ de filio audiebāt. Quoꝝ ad-
miratio nō fuit ſine gaudio. Patet ergo ex dictꝫ his
oibus. qꝛ ois rō gaudij ⁊ gn̄alis ſcꝫ ⁊ ſp̄alis in virgi
ne nrā fuit. De quibꝫ rōibꝫ gaudij q̄ aliq̄d pleniꝰ lege
re volet quō ad gaudiū cōcurrant. Dyoniſiū videat
carth. in tractatu de gaudio ſpūali. O que et hijs es
gauiſa da nob cauſas vt habeaꝰ ſpūalia gaudia am̄.

¶ De p̄cipuis gaudijs marie Mēbꝝū ſeptimū

Concipiens ⁊c̄. In poſtremis his duobꝫ ver- I
ſibus ponūtur p̄cipua illa gaudia que in to-
tius vite ſue curriculo habuit virgo maria.
quoꝝum cōmemoꝛatio eſt illi plurimū accepta. Et p̄
mum erat in filij dei conceptione. Ubi maxime gau
debat. quia tūc ſūmum donū accipiebat. quia nouū
ei dn̄s faciebat. ſalutationē gaudioſam audiebat. et
cauſā omniū ſubſequentiū gaudioꝛum percipiebat.
Unde et tunc in exultatione ſpiritus ſ gaudioſū illō
canticū magnificat decantabat. Et quis oro poterit
vel tenuiter gaudij huiꝰ exprimere magnitudinē vbi
ſic ſe vidit electā exaltatā dotatam īpꝛegnatam. ve-
re nullꝰ hoc explicare poterit preter ſpūm q̄ effecit ip-
ſam q̄ pſenſit ⁊ tam feliciter ſenſit. Nam vt Brigide
reuelauit cum ineffabili exultatione aīe omniumqꝫ
mēbꝛoꝛum dei filiū cōcepit. Alterū precipuum gau-
diū fuit in filij eius dulci natiuitate. Nam ſi tantum
gratulabatur in conceptione. multo amplius in filij
natiuitate Bonū eīm bono additū facit ip̄m magis bo-
nū Et ſi oi pp̄lo ē ānūciatū exinde gaudiū q̄ꝫto magiſ
gauiſa credit̄ q̄ pepit illō gaudiū. ꝟe excedit oē īgeniū

Tūc eni germinās germinat iubilās ꝛ letabūda to/
tius gaudia mūdi: ꝛc. Tertiū in magoꝝ aduētu ꝛ fi/
lij adoratiōe. Sūmo eni gaudebat de ꝑrioꝝ ſalute ꝛ
dei hōie q̄ tūc vtraqꝫ videbat. Videbat eni filiū ſuum
vt deū adorari. ſe vt ei⁹ mrēꝫ venerari. ꝛ ꝓpl'm q̄ deū
neſcierant venire ad ſaluatorē. Ineſtiabilit̄ igit̄ gau
debat q̄ nūc que ſp̄ cupierat impleri cernebat. Quar
to valde gaudebat qn̄ bn̄dictū ventris ſui fructum i
tēplo offerēs grāditer a ſymeone ꝛ anna ꝓphetꝫ cō/
mendari audiebat. q̄ ꝛ eam pit̄er benedicebāt; dicen
tes vt ait Ludol. Bn̄dicta tu filia a dño qꝛ ꝑ te diu
deſideratū ꝛ multis ſuſpirijs ꝯcupitū ſalutare ſuſce
pim⁹ ꝛc. Certe tūc eni gaudebat q̄ztū filij ſui laudem
ꝛ nōis ſui famā deſiderabat ꝛc. Inenarrabili q̄ꝫ gau
dio afficiebat̄ dū fili⁹ quē perditū dolēs q̄rebat. in tē
plo inueniebat̄ ꝛ ei ſubijciebat̄. Quantū dolebat d̄ ꝑ
dito tm̄ gratulabat̄ de reīnuēto ꝛc. Gaude ꝟgo que
gaudebas dū in tēplo inueniebas. natū tuū ꝑditū.
Quintū principaliter hēbat qn̄ filiū lactabat. por/
tabat. ꝛ enutriebat. imo ꝛ qn̄ cū iam adulto coha
bitabat in vna domo. De q̄ gaudio q̄dā ſic ſcribit.
Quid glie: q̄d leticie. q̄d gaudij ꝛ exultatiōis tibi fuit
tunc o pudiciſſiā turtur. o deuotiſſiā ac ſpēoſiſſima
feiarū. dū illis tuis virgineis ac maternis ꝛ columbi
nis ocellis cernebas puerulū illū ſpecioſū forma p̄ fi/
lijs hōim ꝛ rubicūdum ꝛ candidū p̄ milib⁹ angeloꝝ
imo creatorē vniuerſoꝝ. ſic caſtis tuis vberib⁹ a ppē
dentē. reptantē ꝛc. Opinor o dña tot eum tot ſtillici
dia materni virgialiſqꝫ lactis ex ſacris vbeꝝ tuorum
fontib⁹ euulſiſſe. q̄t ſci amoris ardorib⁹ briſſimā tuā
inflāmauit vulnerauitqꝫ aiam. niſi q̄d abſit q̄ dat oī
bus affluenter tibi dūtarat extiterit parc⁹ De q̄ dul/
ci cōuerſatiōe xp̄i cū maria: deqꝫ florido lectulo vtro/
rumqꝫ ꝛ hilari menſa coꝝ deuote ꝛ pulchre Dyoniſ.
carth. ſcribit in de laudib⁹ ei⁹. ¶ Sextū p̄cipuū ma/
rie gaudiū fuit qn̄ videbat filiū miraculis ꝛ ꝓdigijs
mūdo clareſcere. veritatē diuinitatis e⁹ pateſcere ac
fructū ſalutis oriri. q̄b⁹ velut luciflu⁹ ſol int̄ nebulas
illuxit. Nōne vtiqꝫ exultare poterat in filio vteri ſui.
quē vidit nūc cecos oculos lūie claro veſtire. nūc ꝑua
tas aures vocib⁹ reſarcire. putres mortuos ſuſcitare
mare calcare ꝛ queqꝫ debilia curare ꝛ demōes effuga
re. Sꝫ ſup̄ hec oīa faucib⁹ ei⁹ dl'cia fuere xp̄i dogma
ta ꝛ ſalutaria orꝫ eloq̄a q̄ erāt ī ore ei⁹ vt mel ſuauia:
ꝛ in corde ꝯtinua Nā ſi tāto pe ꝯſeruabat ꝟba paſto
rū ꝛ magoꝝ de xp̄o vt ea in corde ꝯferret quāto āpli
us ꝟba ꝟbi ipi⁹ ꝯſeruabat rūinabat. ꝛ amabat ꝛc
Septim erat in filij reſurrectiōe quā ꝛ prima vidit.
ſic m'ltipliciter ꝓbabile extat. vidit ꝛ gauiſa fuit Nā
q̄ acerbi⁹ añ de morte indoluerat eo de reſurrectione
ḡtulabat̄ magis. Sed ſileſcāt de hoc gaudio lingue
hoim loq̄mur cōgratulādo ꝟgī linguis angeloꝝ dicē⁹
Regina celi letare ꝛc. Octauū in filij ſui aſcēſiōe vbi
pia mēs attēdere hꝫ q̄ta charitate fil' ꝛ pietate mat/
ne pietatis ei⁹ viſcera liqueſcebant dū filiū ſuū lum
oculoꝝ ſuoꝝ dilectū votoꝝ corā ſe aſcendere cerne/
bat ꝛ ita exaltatum ſciebat. ¶ Quis explicaret
illud gaudiū q̄d tunc perſenſit cor maternū. Non uꝫ
in ſpūſſci miſſiōe fuit cui interfuiſſe credit̄. vt ait ſcūs
Odilo. Credim⁹ in q̄ens eā haut dubiū q̄n mariam
gaudijs interfuiſſe aſcēſiōis dñice ꝛ in die penthecoſ
tes ſcm̄ ſpūm accepiſſe. q̄ quo copioſi⁹ in ea erat dif/
fuſus. eo ampli⁹ in ea gaudiū fuit q̄d eſt fruct⁹ ſpūs
¶ Poſtremū ꝛ oim gaudioꝝ ſūmū fuit qn̄ aſſum
pta eſt cū corpe ꝛ aīa in celū ad filij cōſeſſum. Tūc ei
e⁹ gaudiū prius fuit pfectū. Tūc eni gauiſa ē p̄ oib⁹
dieb⁹ vite ſue. Tūc ꝛ ei fcā ē maior doni collatio. ma
ior effect⁹ exaltatio ꝛ āplior cū dilcō vnio qꝛ tunc fuit
ꝯiūctio actualis. i cōceptu āt cālis. Vn̄ vt exeq̄t Al
ber: hoc gaudiū ē mai⁹ Amen

¶ Roſariū de excellenti gloria virgis in celo

Quaſi cedrus exaltata ſū in libāo ꝛc Ecc. xxiiij
Ego in altiſſimis hito ꝛ thron⁹ me⁹ in colū/
na nubis. Ibidē. Tu glia hierl'm. tu leticia K
iſrl'. tu hōrificentia ppl'i tui ꝛc. Iudit. xv. In hoc ſe/
ptio h⁹ diſtinctiōis roſario cōgrue agenduꝫ occurrit
de ſtatu hui⁹ ꝟginis quē hꝫ in celo. vt ſic etiā nūerus
ipe corrn̄deat ſtatui quē agit poſt decurſas ſex h⁹ eta
tes mūdi in patria felicitatis eterne velut felici q̄etis
ſeptenario ꝛ eterno ſabbatiſmo. Libēter āt circa glo
riā h⁹ virginis glioſe meditatione ꝛ exercitatione ē
verſandum qm̄ ſingl'ariter hoc virgini. vt ſcō Tho/
me cāthuarie. reuelauit ē gratū. Eſt q̄ꝫ exercitātib⁹
vtile ꝛ iocūdū. Nā ſic affectus validi⁹ ꝛ efficacius in
tā glorioſā virginē excitat̄. ꝛ quodāmō marie. iuxta
q̄d apl's voluit in celis cōuerſat̄ ꝛ cōmorat̄. Et q̄d
poteſt eē iocūdius q̄ꝫ cōuerſationē cū maria ꝛ oībus
ſcīs habere ī celis. Sꝫ ꝛ quiſqꝫ ꝯſequit̄ oēs vtilita/
tes illas ꝛ omia bōa que eueniūt ex meditata celi
glia. de quib⁹ agitur infra. ꝛ inſinuātur per hec vul/
garia metra. Qui ergo virgini glioſe volet cōplace/
re. bona hec cōſequi ꝛ in celis cōuerſari. ſtudeat roſa
riū iſtud de gloria glioſe virginis freq̄ntare

¶ Sequitur roſariū de glia ꝟgis glioſe

¶ De glia ꝟginis marie quo ad locū
O ertriſedēs. ſeraphi: cherubiqꝫ. thronos. dñat⁹
Princi. ptātes. ꝟtutes. arch. pcis oms
Magnitudo glie ab ornatu ꝟgis
Aureolis. ſertis. varijs. cū carne. refulges
Quare glorificata creditur carne
Parte dei. natiqꝫ: tui. ſcriptis. rōnes.
Perfectio premiorum.
En dotes. fruct⁹. act⁹. en p̄mia. ſenſus.
Gloria ei⁹ ex officio
Iā dea. iā p̄mas. cōtrix. reparans. miſeratrix
Gloria ei⁹ ex cultus celi ſingularitate.
Te c̄nus. ieſ⁹. āgelici. priarcha. prophete.

Hinc miſſi. teſtes. cōfeſſor. virgo. vel oēs
Quare etiā in terris honoratur.
b Hinc nos. cūcta colunt. q: mr̄. amās. dn̄atrix
Conformis. meritūq3 capax. facit vnio. larga

¶ Primo oñdit glīa virgis q̄ ad locū Hebrū. i.

Mi In huiꝰ roſarij duobꝫ primis verſibꝫ glīa vir
ginis a ſublimitate. vt ſic dicā loci ꝛ ſitꝰ de/
ſcribit. q: ad filij cōſeſſum ſup oēs angelorū
choros vt eccleſia canit exaltata credit. Et ideo in p̄
mis dr̄ q Poſitus ē thronꝰ mris regis iuxta thronū
regis Et aſtat regina a dextris dei ſcā dextri ſedia ma
ieſtatis. quartā p̄ ſe vt Albertꝰ vult ꝯſtituēs hierar/
chiā: ad cꝰ altitudinē alter nemo pringit Hinc eccīa
canit O glīoſa dn̄a excelſa ſup ſydera. Et Ambroſia
nus hymnꝰ Sublimis reſidēs ſupra celigenas exhe
ris oēs. Et nō ſolū loco ſed ꝛ glīa merito ꝛ p̄mio ex
cedit vniuerſos. Adeo vt q̄cquid ē glīe aōris fruitio/
nis in oī inferiori glīficata natura tā angelica q̄ hūa
na multo p̄cellētius ē in v̄gine mrē dei. Dia em̄ te/
ſte Dyoniſio inferiorū ordinū dona in ſupiorꝫ ſūt
in tanta p̄cellētia q vix eſt ꝯpatio ꝛc. Et hoc poſſ3 ex
ſequentibꝫ deduci niſi plixitas vetaret Hinc dr̄ ſe
cūdo q excedit ſeraphin. Nō ſolū vt dixīmꝰ loco. ſ3 ꝛ
merito ꝛ p̄mio. quoꝝ ꝓprietates ꝛ dona ꝛ officia i ſū
mo tenet Nā marie charitas ſeraphicoꝝ ſpūū3 erat
mobilitate inceſſabilior. ꝯgnitiōe acutior. ꝛ affcū ſup
feruidior. In ceteris etiā oibus p̄ſtans Similiter ꝛ che
rubi. hoc eſt cherubicos ſpūs an̄cedit in ſecretoꝝ oi3
ſecretiſſimā ꝯgnitiōe ꝛ ꝓprietatibꝫ cūctis Nā et p̄fe/
ctius hec deū circūdedit. Pleniꝰ oīa in deū reducibi
lia reduxit. Magis ſuos actus deiformes hoc ē ſcōs
deū effecit ꝛ oīs ſcitatis exēplar dedit. ¶ Thronos
etiā excedit in corp̄ali dei ſuſceptiōe In celſitudie am
pliori at3 regis dclaratiōe p̄fectiori Quippe q̄ verꝰ fu/
it thronus pacifici ſalomōis. In familiariori etiam
ꝯptiōe cui p̄ oibus incerta ꝛ occulta dei erant manife
ſta Et ſic p3 q ſūme hierachie choros excellit ¶ Do
minatiōes etiā an̄cedit in nulliꝰ creature ſuppoſitiōe
Que etiā ab hoſtibꝫ inuincibilior triūphans p̄ncipa/
tus ꝛ ptātes colla cōculcās antiq̄ ſpentis Itē in libe/
ralitate ſeuerior. dn̄atiōi dei ꝯformior nūq3 miſere
ſubiecta vel dn̄ans vane Sexto excedit principatus
in oim ſubiectiōe Et etiā q: primi principij imitāti/
or. in mali imunitate ꝛ boni cōicabilitate. Ad deū eti
am reducibilior q̄ de vltimo fecit primū de hōie deū
Virtutibꝫ ornatior hn̄s deformiſſimas virtutes. ꝗ.
ꝛc ¶ Septimo poteſtates ſuperexcedit in demonum
cohertiōe. tū q: ordis ꝛ dignitatis cuſtodiētior ſp an
te ꝛ poſt virginitatē cuſtodiens ꝛ demōi reſiſtēs Ali
oꝝ ordinātior q̄ p̄miceria virginū fuit Magiſ actia
ꝛ reducētior in deū ꝛc. Octauo virtutes ſupat in vir
tutū p̄fectione ꝛ miraculorum efficacia Nam ꝛ con
trarijs virilius reſiſtit. arduis intentius intendit. et
fortius tolerat mala Ad dei ſemp obſequiū promp/
tior nunq3 male tarda. Largior etiam ad inferiores
que ſe nulli vnq3 negauit Nono archangeloꝝ etiam
ꝓprietates in ſūmo hūit q̄ p̄ cunctis dōis ſupnis cōi/
cauit Magis ſup alios imo ſup oēs ex grā iuſticia.
ꝛ natura fuit Oēs q̄3 inferiores tanq3 mediatrix ma
gis in deū reduxit. ¶ Angelos etiā poſtrēo excedit:
q̄ ꝛ nobis vicinior ꝛ notior ꝛ ꝓ nobis cuſtodiēdis ſol
licitior Nō ſolū vt angeli cuſtodiēs ſingulos. ſ3 vt ō/
niū dn̄a vr̄ cuſtodit ſingulos ꝛ ſingulariter vniuer/
ſos Similiter ꝛ oēs alios excedit ſcōs in omi merito
ꝛ p̄mio ſcitatis: q̄ppe tanto p̄ ceteris exaltata ſubli/
mius. q̄to differētiꝰ nomē ſortita q̄ a nullo illuſtriū
vſpiā ſm̄ Damaſce. victa Paucis trāſcurrimꝰ iſta
q̄ longiꝰ ꝓſequi poſſent Deducūt de ſinguloꝝ choro/
rū ꝓprietatibꝫ dn̄s Alber. ꝛ Anthoni. ꝛc O tu ſic ex/
altata trahe me poſt te vt vel a lōge videā q̄3 ſis glo
ſa

Oſtēditur glīa virginis q̄ ad ornatū Mē. ij.
Aureolis. Hic oñditur virgis glīa abciꝰ or/ N
natu ꝛ glīe fulgorē Nā primū tribꝫ vt aiunt
aureolis decorat. ſ. martyꝝ. q: eiꝰ in paſſiōe
filij dolor martiriū oē corp̄ale excellit. vt p3 ſupra ex
cā ꝛ ſubiecto Vn̄ merito martyꝝ aureolā meruit
Itē doctoꝝ q: ꝓpheriſſa fuit ꝛ doctrix diſcipline dei.
Euangeliſtā lucā vt pie credit ꝛ alios docēs q̄ ꝯſerua
uerat i cord ꝛc Virginū etiā vt claret q̄ꝝ p̄mipila ip
ſa fuit Glorioſa ergo refulget q̄ tribꝫ his aureol' oīa
ta eſt. vt latius dicit Alber. Ornata eſt etiā triplici/
bꝫ triplicis ſtatꝰ ſertis. De q̄bꝫ in hymno eccīa canit
Serta ter denis alios coronāt ꝛc Et merito decorat
oim ſtatuū ſertis que fulget oim meritis. Vel potiꝰ
hoc intelligi p̄t de ſingulari corona glīe dei ꝛ dyade/
mate ſpēi quo ſingl'ariter preſtat cūctis. Aꝰ ſplēdorē
q̄dā mirabūdus inclamat dicēs. O q̄3 ſplendifero ru
tilas dyademate virgo ꝛc. Siquidē mirabilis ē vt q̄
dā ait huiꝰ dyadematis ꝯpago Auiꝰ circūferētia ex
auro fuluo. xij. ſtellis p̄ulcrioꝝ effulgēs. lapide p̄ci/
oſo intermicāte ꝛ virtutū floribꝫ decuſata Vendicāt
em̄ ſibi primatū in eo cādida lilia. Purpuraſcentes
viole rubentes roſe. vernat ꝛ aqlegia. ſpirat illic cro
cus candens helyotropiū effulget. vt latiꝰ a quoda3
ē deductū. O igitur egredimini vos filie hierl'm veni
te ꝛ videte mrēm dn̄i in hoc dyademate regal' glorie
ſue q̄ coronauit eā filiꝰ ſuus in die leticie cord ſui ꝛc.
Plaudite ꝛ iocūdamini ſup eā. q: magnificata ē nis
Tertio ornatus cꝰ ex veſte elici p̄t ꝛ amictu. q̄ppe q̄
ſole charitatis circūamicta lunā. l' lunā ſub pedibus
tenet. Aſtans in veſtitu deaurato varietatibꝫ circūa
micta omniū ſcōrum virtutibꝫ micans. Adeo vt qui
dā dicit. Aurea veſtis erat ipſius p̄dita gēmis Omis
em̄ lapis p̄cioſus ornamētū cꝰ Sardiꝰ thopaſiꝰ iaſ3

pis criſolit⁹ onix berill⁹ ſapbir⁹ carbūcul⁹ ſmaragd⁹
his oībus velut veſtimēto ornatur q̄ꝛ meritis bonꝫ
lapidū proprietatibus ſignatis glorioſa ꝑfulget. Ut
pulchre diu⁹ pater noſter Aug⁹ in ſermone quodaꝫ
deducit: Unde ex ſententia dicere p̄t Induit me dn̄s
veſtimēto glie ꝛc̄. Et extendat ſup nos palliū ſuū.
Quarto inde ei⁹ decor decori⁹ effulget. q̄ꝛ nō in aīa
ſolū ſed ꝛ corꝑe plene eſt glorificata. ꝛ ſic duplici ſto/
la beata. ꝑut eccl'ia tenet. Et in ſequēti verſiculo eſt
probandū. ¶ Poſtremo virginis h⁹ ornatus colli/
gitur ex ineſtimabili ſplendore quo ex omnib⁹ dictis
refulget. Nec eñ ſplendida ciuitas hec dei refulget
ſpecioſior facta ſole ꝛ omni ſtellaꝝ diſpoſitiōe clarior
inuenitur. ꝛ adeo vt q̄dā ait refulget. ꝙ ſi oēs ariſte
ꝛ arene maris. omnia gramina terre. omēs arbo mi
ſolis. omnes quoqꝫ ſtelle celi in ſolares globos verte
rent: nequaq̄ꝫ tamē virginis marie claritati ex equo
correſpondere poſſent. Si eñ ſol iſte viſibilis āte ꝑ/
thoplaſtoꝝ caſū ſeptics clarius fulſit q̄ꝫ nunc. vt di
cunt multi doctores. ꝛ Vider in ſuo ꝑceptorio. ¶ In
reſurrectione vero generali mortuoꝝ erit lux ſolis
ſeptemplicitter. ſicut lux ſeptē dierū. ſeptics. ſ. clari/
or q̄ꝫ fuit ante caſū primoꝝ ꝑentum. nimi aūt ſancti
corpus tūc fulgebit ſicut ſol in regno patris ſui ſcd̄m
dn̄i promiſſionē. ſicut in q̄ꝫ ſol tunc fulgebit quadra/
geſies. ſ. nouies ſplendidi⁹ q̄ꝫ nūc rutilat ſol. quante
claritatis eſt iā ip̄ſi⁹ virginis ſcīſſimū corpus qd̄ in/
eſtimabiliter nimi ſancti nō ſolū. ſed maximi futu/
raꝫ tūc claritatē corꝑis antecellit. De anima vero
ip̄ſius virginis tenendū ꝙ lumini illi increato profū/
diſſime ſit immerſa. quantuꝫ ſine perſonali vnione
cōmunicari quiuit ꝛ decuit creature ꝛc. Si enim io
cundum eſt viſui lumen ꝛ deſiderabile oculis quod i
his tenebris fulget: quanto magis lumen illud glo/
rie deſiderabile eſt ꝛ iocundū. O ſi fuerint reliq̄e mee
ad contuēdam lucē virginis huius: tunc me vere be
atum. et cetera

¶ Hic deducitur gloria virginis ex glorificatiōis in
tegritate — Membrum tertium

p Parte dei ꝛc. Quia in ſupiore verſiculo dixi⁹
hāc virginē nr̄ām etiā carne fore beatā Ido
ne ex incertis ꝑcedam⁹ necē eſt ꝓbamētis a
ſtruere ꝓpoſitionē illā qd̄ agit̄ in verſu iſto Et oñdi
tur ꝙ hoc eſt ꝓbabile nimis Et primo q̄dē ꝓbat̄ hoc
ex p̄te dei. cuius potētia hoc potuit Et ſap̄ia tā no/
bile ſuū opus reſolui noluit. Et bonitas eā aſſumere
vt creditur nō abnuit. Sed iuſticia ei prout dig̃ erat
retribuere voluit. adeo vt ſicut ceteroꝝ ſanctorū cor
pora honorat in terris Ita h⁹ ſublimaret in cel' ꝛc̄
Scd̄o ꝓbabile ē ex p̄te filij. quem in precepto qd̄ ipe
mandauit exurgere decuit parentē honorādo: Et af
fectū filialē oſtēdere voluit in mr̄ēm aſſumendo. Et

bōitatē declarare vt ita ꝑceret mr̄i ſicꝫ ab īcineratiōe
ꝑpercer ſibi. h̄ ei bōi filij erat. Tercio ꝓbat̄ Ex p̄te v̄
gīs ip̄i⁹ Nā h̄ exegit ꝯgruitas reuerētie mr̄nalis. Di
gnitas excellētie corꝑalis Puritas inocētie v̄ginalis.
Immēſitas meriti ꝛ charitatis ſupnalis ne cinis fie
ret ꝛ v̄mis. Quarto idip̄m ꝓbat̄ teſtiōio ſcp̄taꝝ cāo/
nicaꝝ ꝛ ſcōꝝ vt late poſſꝫ deduci ſꝫ videāt̄ libri Nā in
h⁹ tipū Archa de lignis ſethi iputribilib⁹ ꝯpōit̄: Et
dauid in p̄s ait. Surge dn̄e in req̄e tuā ꝛc. h̄ etꝫ ꝯſo
na voce clāitāt doctores oēs ꝛ in ſniam ꝯueniūt Au
guſtini dicētis Quātū ego ituor q̄ꝫtū itelligo q̄ꝫtum
credo marie aīa xp̄i fruit̄ claritate poſſidēs ī xp̄o cor
p⁹ ſuū qd̄ genuit q̄re ꝛ ꝑ qd̄ genuit. Poſtrēo itidē ꝓ
babile ē multꝫ rōib⁹ vt ſcit aug⁹ ꝛ alij. q̄les ſt Carniſ
xp̄i ꝛ marie vnitas Itē ꝓmiſſiōis xp̄i v̄itas Alioꝝ q̄
cū eo ſurrexerūt iferioritas Itꝫ nullaꝝ reliq̄aꝝ v̄gis in
terris venerabilitas Quib⁹ oīb⁹ ꝓbat̄ ꝙ ī aīa ꝛ corꝑe
ſit aſſumpta.

¶ Hic oñdit̄ gloria ex p̄miorum ſublimi vniuer/
ſalitate. — Mēbrum. iiij.

P In dotes. ꝛc̄. Hic iam v̄gis gloria oñditur
ex ſublitate p̄mioꝝ q̄b⁹ ē dotata. ī q̄b⁹ vt e
quū erat ſꝑ tenuit ſummū Et lꝫ hec p̄mia
ceteris etiā ſcīs ſint cōīa tū tāto ſingl'ari⁹ his ꝑtici/
pat maria q̄ꝫto ꝑ ceteris differēti⁹ ē nomē ſortita.
Primo igit̄ hꝫ dotes oēs tā tres aīe q̄ ſt viſio tentio
fruitio q̄ꝫ q̄tuor corꝑis vulgares vel vt vult āccl'mus
ſeptē btitudis corꝑalis ꝑtes Et tāto ſingl'as hꝫ ꝑcel/
lēti⁹ q̄ꝫto vt dixi⁹ nomē dn̄tius Nā ꝛ q̄ maior q̄s fue
rit ī p̄mio cētiali eo ꝑfectior ī accn̄tali Quis iā q̄b⁹
dotib⁹ corp⁹ illd̄ v̄gineū adornat̄ vel tenuit ꝯp̄hēdet
Nā q̄ in t̄ris hūit corp⁹ deo obſequētius ꝛ ꝯiūctius co
iam in celis dotat̄ ſublimius ꝛ exuberāti⁹ O quō r̄ful
gēt cādidā illa vbera pect⁹ q̄ꝛ illd̄ v̄gineū q̄ tocies r̄q̄
euit de⁹ ꝛ q̄b⁹ lactauit dei filiū. Sic ꝛ man⁹ h⁹ theo
tocos q̄b⁹ ſuiuit dei filio ꝛ labia ei⁹ roſea labijs filij
dei crebri⁹ ip̄ſa ꝛ breuit̄ oīa ꝛ ſingula mēbra foris ꝛ i
tra mirifice ꝛ ſupra oēꝫ hoīs ꝯceptū ſt dotata. Per
currat̄ ꝑ dotes ſingillatim. Scd̄o gaudet ꝛ fructib⁹
oīb⁹ q̄ triplices diſtigui ſolēt Hꝫ eñ cēteſimū virgi
tatis ſexageſimū viduitatꝫ t̄ceſimū ꝯiugalis caſtita
tis Et quelibet boꝝ ī ſummo hūit q̄ꝑe q̄ ī oī triplici h̄
ſtatu ꝑfeiſſiā ꝛ excellētiſſiā fuit ī imēſū ſupāns oēs fru
ct⁹ dotatos. Tercio act⁹ etꝫ btitudis q̄ꝝ ſeptē enūe
rat ſcs tho. ī de eēna btitu. ſ. cognitionē dilcōnē frui
tionē vnionē laudē grāꝝ actionē ꝛ ꝯgratulationē. ꝑfe
ctiſſiē hꝫ q̄ oīb⁹ charitate ꝑſtat q̄ ē ſanctuariū illius e
quum pōd⁹ quam q̄ ſublimius tenet etꝫ in oīb⁹ bti/
tudis actib⁹ excedit. Quarto Reliqua etiam glorie p̄
mia excellentius pre ōnib⁹ tenet q̄ꝫto in grā ꝛ dei mr̄
nitate oēs excedit Quia in q̄ꝫ p̄mia ſint etiā q̄liacūqꝫ
ſiue ꝑ euacuatioēm ꝯpletioēm vel oppōnē fiāt. Quia
hec p̄mia hꝫ q̄ꝛ nullo merito caret. Et tāto his ectis
ē ꝑlata q̄ꝫto in teris repletior fuit cūctis meritꝫ ꝛ grā

¶ Poſtremo ꝫ ſi oīa hꝫ ꝑmia iocūdiſſimū tamē ē
mēoratu ꝫ ꝯtēplatu dignū quō carnis ei⁹ ſenſus iā
acuuēt ꝫ reliq̄ mēbra ī amatiſſimi filij ꝯtuit̄ p̄ntia.
Grādi leticia ſiderei illi ocl'i ꝯſpiciūt filiū regē ī deco
re ꝫ gl'a quē tāta amaritudie añ reſpexerāt in cruce a
ra iā ꝯſpiciūt illū gl'a ꝫ hōre ſublimatū quē tm̄ vide
rāt obꝓbriū hoim ꝯtēptū ꝫ repbatū ꝫ ſic de alijs ſen
ſibꝫ ꝫ mēbris Nā vbi ceteri in xp̄ hūāitate glāt̄ tq̄z
ī īſtrumēto coꝝ ſaluatiōis Hec ea ḡtulat̄ tq̄z ī fctū
ſui būdci vētr Ø glis hec gl'a q̄ ſupbia q̄ pōpa glārī
de d̄o velut mr̄ ei⁹ va Priuilegiū ē marie non dabit̄
aliene.

¶ Deducitur gl'a v̄ginea ex officijs ꝫ ſtatus digni
tate. Mēbꝝ .v.

I Am dea. ꝛc. Hic v̄gis gl'a deducitur ex of
ficio ꝫ dignitatis eius quē in celis hꝫ ſtatu
Nam reſpcū dei ipa eſt iam altera dea fcā.
Nec miret̄ homo ꝙ mariā dixerim⁹ deam Vere em̄
ꝫ recte d̄r dea deaꝝ innumerabiliū vt q̄dā ait deoꝝ cō
ſtituta Nam ſi moyſen dn̄s deū ꝯſtituit pharaonis
q̄d nō mariā deam eccl'e vl'is. Et ſi ōnis beat⁹ eſt ꝑ
grām qꝫ deus eſt (vt aiūt) ꝑ naturam q̄d mirādum
ſi dicamus mariam deam Velut em̄ ferrꝝ cādēs to
ta immerſa eſt deitati vn̄ ꝫ merito pricipat ei⁹ nōi.
Vñ rcē d̄r in ſolemni illa orōne O feliciſſima reꝝ mḡ
deaꝝ ꝛc. ¶ Scd̄o reſpcū totius ꝯſtituta ē impio
ſa p̄mas ꝫ p̄nceps vniuerſi ſupra totā dm̄ domū adō
p̄ſidens vniuerſis vt abſq̄ꝫ oris eius impio nemini li
ceat mouere pedem poſſidere obulū mutire v̄buꝫ in
toto vniuerſo. Qꝫ ꝫ ſi iam lateat adhuc tm̄ in ꝓpatulo
clareſcet cum eam velint nolint brām ſuam p̄matē
p̄dicabūt omnes gn̄atiōes At ſi quis dicat v̄gini mū
diſſimo corde ꝫ ardentiſſimo amore flagrāti diuis. ñ
hec mīma vacare vt curet ꝫ diſpēſet. Nihil eſt qꝫ af-
fert. Hic interim in noſtra hac cordis anguſtia ī hac
huius p̄ntis vite infirmitate multitudo varietas dif
ficultatē hꝫ ꝫ occupatioēm ꝫ diſtractioēm ꝫ maioꝝ
impedimēta nō mīma. curādaꝝ item rerū vilitas in
dignitatem quādam alluit curātibꝫ In illa vo celeſti
nō dico ſꝫ diuina ſublimitate ꝫ ſublimi imo incōp̄hē
ſibili nouitate dea fcā ꝫ innumerabiliū deoꝝ p̄nceps
ꝯſtituta nihilo pēit⁹ ipedit̄ aut occupat̄. Quēadmo-
dū in āgelis eſt videre q̄ in ōni viaꝝ varietate noſtri
ſolliciti ꝛc. ꝫ tm̄ vniuerſa illa cura nihilo pēit⁹ eſt ipe
dimēto q̄ min⁹ expedito volatu ſp in deū rapiāt̄ Mꝉ
tomagis hec oim dea ¶ Tercio reſpcū choꝝ v̄giā
lis cui ſingl'arius p̄ſidet v̄go brā p̄cēṫ ē velut altera
ſoror moyſi ꝫ aarō maria p̄ſtituta Que q̄ꝫ dulci mo-
dulo canat ñ ē nr̄ē capacitatꝫ noſſe aut eloquētie euol
uere Nl'a ei p⁹ xp̄i vocē vox ei⁹ voce ſuauior nl'a pe-
netrabilior ꝫ acutior nulla liq̄dior exaudit̄ Cui om̄s
auſcl'tāt ꝫ felici deſid̄rio clamāt Fac me audire vocē
tuā ¶ Quarto reſpcū āgeloꝝ fcā ē potēs reparatrix
ruinaꝝ eoꝝ q̄ ꝓpe q̄ reparatorē genuit ꝫ ei⁹ auxilio ꝫ inſ

nēto lapides viuos ad ꝛſtaurationēꝫ muroꝝ ihr'lm ꝛ
duxit. ¶ Poſtrēo reſpcū hūai gn̄is officiū hꝫ pie mi
ſatricis ꝫ fidel' mediatricis Qꝫ officiū miſeris ſapit
dulcius āplectit̄ cari⁹ r̄cordat̄ ſepius crebrius inocat̄
Sileat miāꝫ tuā v̄go brā cui ñ affuerit miſatrix in-
uocata.

¶ Oſtēdit̄ ei⁹ gl'a ex cult⁹ vl'i ſingl'aritate:
Mēbꝝ .vi.

T Et trin⁹ trin⁹ ꝛc. Cōſequētibꝫ duobꝫ v̄ſibꝫ p
bat̄ v̄ginalis gl'e ſublimitas ex cult⁹ q̄ ī ce
lis ei exhibet̄ ſingl'aritate ꝫ vl'itate. Colit̄
em̄ a celicolis ꝯtris Immo p̄o ꝫ a ſupcolēdiſſima ſū
ma tnitate A p̄rē q̄dē vt electiſſiā filia. A filio vt ma
ter p̄ijſſima A ſpūſcō vt ſingl'aris ſpōſa. Et vt fida
āncilla trinitatis ¶ O q̄lis hec digitatis ſublimitas q̄
pōpa q̄ gl'a iſta vt veneret̄ a d̄o deoꝝ a q̄ ꝯtra pauet̄
cūt Scribit de h̄ cultu pulchre vbtin⁹ ī articulo aſſup
tiōis v̄gis. ¶ Scd̄o ſingulariter hāc colit dn̄s ihs
ſm ſuā hūāitatē vt fili⁹ bon⁹ bonā ꝫ venerādiſſiāꝫ ma
trē Cōſitet̄ em̄ eā corā p̄rē ꝫ tota curia celi reponens
eā ī ſolio a dextra ꝫ mr̄nitatis reſpcū vn̄rat̄ ꝫ q̄dāmō
ſubdit̄ illi ꝫ p̄cicet⁹ trāſit miſtrās ei miſterio ꝓrſus idi
cibili imo ꝫ īexcogitabili nob. O huic cultui pia mēs
acutius itēdat ḡnde em̄ ē fomētū deuotiōis ꝫ icitam̄
tū venerationis marie. ¶ Tercio Angelici ſpūs oēſ
hāc miro cultu colūt q̄ ſe debitos famlos ei⁹ filij ꝫ ma
tris recogſcūt Quibꝫ in cultu ꝯgtulās bn̄. ait. Hora
te ſci āgeli noſtri regis mrēm q̄ nrē adoratis v̄ginis
ꝓlem. Ip̄m vtiq̄ꝫ nr̄m p̄rer ꝫ v̄rm regem. Noſtri ge
neris reparatorē veſtre ciuitatis īſtauratorē. Horū c'tū
eccleſia miraī̄ in ſequētia dicēs Qua gl'a ab āgelis ce
lis colit̄ ꝛc. ¶ Quarto abrahā yſaac ꝫ ceter⁹ ille pa
triarcharū chorus miro affectu hōrāt filiā iſtā ī qua
vidēt impleta deſideria eoꝝ ī hōis In q̄bꝫ ꝫ ipa tāq̄ꝫ
ī ꝓgēitoribꝫ letat̄ ꝫ miſticis p̄ſignatoribꝫ ſuis. Qui-
to etiā Cune⁹ ille ꝫ laudabilis ꝓphaꝝ nūerus p̄cipu
a laude ꝯcelebrāt v̄giēm hāc ſupra ſe iam eleuatam
in celis quā olim tā votiue deſiderabāt tā magnifice
p̄dicabāt aduētura in terris Colūt inq̄ꝫ ꝓphete pro-
pheriſſam velut oim ſuarū ꝓphetiarū v̄acem iplet
cem ꝫ clauſulam felicē In q̄bꝫ ꝫ ipa rurſus velut in
eius p̄nūciatoribꝫ gloriatur. ¶ Sexto Ceteꝝ glo
ſus gl'oſo obſeq̄o colit apl'oꝝ chorus quā cernūt a-
poſtolici ſenatus inſtitutis mrēꝫ euāgeliſtarū laudē
ꝫ mgrāꝫ eoꝝ ꝫ diſcipline doctrē. In q̄bꝫ ꝫ ipa vti
p̄cōibꝫ ꝫ iudicibꝫ letat̄ p̄ſertim in cognatis ¶ Sep
timo Ce martirē cādidat⁹ martirū laudat exercitus
cernēs te gemmulā eoꝝ ꝫ victorioſiſſimā hoſtiū tri-
umphatricem q̄s tu exemplo p̄iter ꝫ q̄ſdam v̄bo ici
taſti ad certādum q̄bꝫ ꝫ tu rurſus tāq̄ꝫ fidiſſimis teſ
tibꝫ ꝫ ſtrennuiſſimis militibꝫ gratularis. ¶ Octa
uo Ce venerādiſſim⁹ ille venerādoꝝ ꝯfeſſoꝝ ꝫ he-
roycoꝝ viroꝝ venerat̄ ꝯuēt⁹ p̄ſertim ꝯtēplādo ꝙ
tu ꝯfeſſoꝝ xp̄i radix es cōſtātiſſiā Monachoꝝ ꝫ ceo

bita⁊ ꝑceptrix ꝑ̄ſſima doctoꝝ luīe ⁊ v̄tuoſoꝝ oīm ſcala. ¶ Nono Quī tu es v̄gīm v̄go ⁊ p̄miceria ꝯtinētie v̄lis Jō Quocūq; ꝑgis v̄giēs ſequūt atq; laudibꝫ poſt te canētes curſitāt ymnosq; dulces ꝑſonant: Nimiꝝ venerātes te regīam filie adoleſcētule ⁊ ācille In qbꝫ ⁊ tu tq̄; i ꝯparibꝫ glāris. ¶ Poſtrēo vt ſummatim dicaꝰ Quotq̄t in exhere ſci oēs tuis ſē laudibꝫ dediti ⁊ nullꝰ ceſſat a laude vbi nullꝰ q̄ n̄ pticipet ex bn̄ficioꝝ tuoꝝ munere. vbi oēs ꝑſpiciūt ſe ꝑ te ſaluatos ⁊ gl'a ſublimatos. vt pulchre h̄ deducit in q̄rto libro de laudibꝫ hꝰ v̄gis dyoniſ carth. ⁊ ſcs bn̄di. vbi et; oñt quō ipa in ſinglis ſcōꝝ ordibꝫ glāt ⁊ q̄ꝫ gndīc adamat q̄dē tāto ſublimius q̄to ei fuierūt in terris deuotiꝰ Adeo vt ei ꝯgruit qđ ait apl's. Que eſt ſpes noſtra aut gaudiū aut corōa gl'e nonne vos añ dn̄m.

¶ Agitur de cultu v̄gis in terris ⁊ de rōibꝫ colēdi eam. Membrū. vij.

S H Inc nos ⁊c. Viciam poſtrēo ſubnectit q̄ etiā colitur a terrigēis ⁊ rōnabilitas ⁊ cālitas v̄lis veneratiōis ānectit Et p̄ᵒ dr q̄ colit ab hōibꝫ A doctoribꝫ ſcꝫ ſcis i eoꝝ ſcp̄tis A deuotarijs pijs exercitijs ⁊ v̄lr ab oībꝫ hōibꝫ ⁊ hoīꝫ gn̄ibꝫ decuꝰ et; laude multa dicūt gētes Iā nēpe btāꝫ dicere bn̄t oēs gn̄atiōes. Qui h̄ volet meditatōnū dilatare ille poterit doctoꝝ laudes ad mētē reuocare ⁊ ea q̄ in alchorāo mahūeti dn̄r de v̄gie mēorari ⁊c Scdo etiā colit a natis iſenſibilibꝫ vtꝫ diſcurrēdo ꝑ elemēt; ⁊ elemētatis ſinglis. q̄ oia ſubiecta ſūt ſub eiꝰ pedibꝫ qbꝫ ipioſe ꝑſidet vniuerſ vtꝫ ex miraculis Et merito a ꝯtis veneraſ i t'ris q̄ ita ſublimata ē i celis. Tot eñ creaſe fuiūt btē v̄gi q̄t trinitati. Et q: totū illud Roſariū egit de marie gl'a hic iā ānectūt rōnes ⁊ cāe q̄s poīt ſcs bn̄di. q̄re ita ſublimiter ē gl'ificata Et harū potiſſiā ē rō m̄rnitatis cuiuꝰ iure ſupat oēs: Aquū eſt eñ vt m̄r regis oīm ſuper oēs ordiēs miſtroꝝ Altera rō ē Excellēs ardoꝝ charitatis ſm quē diſtinguit ois gdꝰ gl'e ⁊ dignitat; In q̄ q: hec fuit; ſupior merito gl'a ⁊ hōre eſt p̄clarioꝝ. Tercio iure p̄lata ē ſuꝑ oēs ⁊ dn̄ium hꝫ creaſaꝝ q̄ ꝯſtituta ē dn̄a carū Nec mirū ſi creaſarū ē dn̄a q̄ creatoris ē m̄r magiſica ⁊ cui ſubditꝰ erat homo deꝰ. Et ḡ iure ſup oēne creatū ſuper altata. Quarto h̄ oñdit rōe ꝯformitatis Nā q̄ m̄r filio i natā ⁊ grā h̄ in t'ris erat ꝯformioꝝ eo in gl'a ei ꝯſilioꝝ p̄ oībꝫ ſcis dei Vñ ſic; xp̄s oēs trāſcēdit ita maria āgelos et; excedit. Quito h̄ feit meriti copioſitas Nā iuſtū ē q̄ meritis fuit copioſioꝝ ſit ⁊ gl'a abūdantior Sꝫ maria oī motu meruit Et ſicut hūilia fuit in t'ra ita ē exaltatiſſiā in gl'a. Sexto oñt itē aīe latitudis. Oꝫ eñ q̄ in hōis ipleat deſideriū eiꝰ Qđ ꝯpleri n̄ poterat niſi filio ꝯiūctiſſima eēt Vñ tꝫ oia iferioꝝ ſcōrū dōa i tāta excellētia q̄ nulla eſt ꝯpatio niſi ſic; ad cētrū circūferētia. Septio exigit idē ꝑfcō vniōis. q̄to ei bti magis vniūt cū deo tāto gl'oſiores fiūt i eo. Oēs āt creature ſil' iūcte tm̄ n̄ vniūt deo q̄tū hec btiſſiā v̄go vñ merito excedit oēs in celo. ¶ Poſtrēo idē arguit ex dei largitate quēadmodū ei ei grām ꝑ ptes n̄ dedit ſꝫ plene iſudit Ita ⁊ gloriā abūdātiſſiē pticipauit In q̄tū ſine ꝑſoāli vnione creaſe ꝯditio pati potuit. Maioris igit gl'e ē hec v̄go glorioſiſſima q̄ꝫ tota ſcōrū cohors ſimul ſumpta Maioris dicaꝰ q̄;ad ſpecificā ꝑfcōem lꝫ nō q̄ ad gdualē additioēm vt dt vtrinꝰ O igit gl'oſa dn̄a da ceriamꝰ te rādē in tua gloria

A M E N.

Roſarium gn̄ale de ꝑconijs dulciſſime v̄ginis Marie.

M Ulte filie cōgregauerunt diuicias tu ſupgreſſa es vniuerſas. Prouerbioꝝ. xxxi.

Poſt Roſaria illa ſeptē ſupiora ꝑticularia ſingulis ferijs diſtributa. ſubnectit Roſariū h̄ gn̄ale ꝑconioꝝ marie ꝯtētim vt cui tedio fuerit marie laudes attēdere in ſpē. vel ſaltem ſub h̄ Roſario eius ꝑconia cōmeōret in gn̄e. Plurimū eñ eſt g̃tū marie vt ſalutet i ſuoꝝ ꝑuilegioꝝ ⁊ excellētiarū ꝯmēoratiōe. put h̄ fert docuiſſe ſāctꝰ dn̄icꝰ p̄dicatoꝝ pr̄ ſpūalis Auguſtini filiꝰ ⁊ pl'q̄ꝫ triginta ānis canōicꝰ regularis vt ſcribit doctoꝝ ille Alanꝰ Inſup ex ꝯmēoratiōe p̄uilegioꝝ ⁊ excellētiarū eius homo ad marie ſublimitatē agnoſcēdā illūinatur ad reuerentius ei ſuiendū incitatur ⁊ ad deum in ea laudādū ⁊ ei ꝯgrulādū adiuuat q̄ actꝰ oēs haut dubiū q̄n ſint gtiſſimi ei Vñ liquet q̄ vtile ſit exerceri in eis Cōgruit tn̄ h̄ magis ꝯtēplatiuis puulis aūt magis lacte incarnatiōis ⁊ paſſiōis eſt opꝰ n̄ tn̄ diſcōueit. ꝑſus ſꝫ ꝯueit vniuerſis In h̄ itaq: roſario cōtinētur ꝑconia ⁊ ꝑuilegia btē marie. Vitam

āñcedētia — tclīniū ⁊c. Itē ſigna ⁊c.
cōcomitātia — vt — inclita cū ſequētibꝫ
ſubſequētia — dextrīſedens ⁊c.

Inmiſcēt q; his ꝑuilegijs marie bn̄ficia q̄ mito mō ſūt mēt; iflāmatia vñ ptꝫ roſariū h̄ plenū ēē deuotiōis materia. Eſt āt Roſariū h̄ ꝑcoioꝝ cū gndi coꝝ diſerga ꝑſtātiſſimā v̄giēm ꝯgrulatiōe dicētū. Qđ vt acceptet cū pellātio illo mgrō paulo ꝓ captanda beniuolētia v̄gis p̄mittēdū.

R Egia v̄go tuas h̄ rauco carmine laudes Aggrediēs trepidis te corā ꝯcino labris. Quāq; ſim idignꝰ te ſcām orare mariā Qui ſcelere exiſto turpis pietas tn̄ illa Qua totā exaudis ꝑplm q̄ pectora ſp. Solaris meſta. fecit me audere timētē. Virgineas igit aures miteſq; ꝑcanti Arrige ſitq; tibi carmē qđ ꝯfero g̃tū

De vitā marie āñcedētibꝫ

t T ricliniū. ꝯpar. m̄r. ſpōſa. ac mediatrix:
Exoptata. tipāt. vates. gētes. mulieres

De vitam ꝯcomitātibꝫ.

i I nclita. firmata. meruit. puriſſima. maioꝝ

Aũcti ſciens. paſſa. ſimilata. vocata. referta:

¶ Marie ꝑuilegia ſpecialia

Laudo ortũ. ptũ. vitã. cũ morte.. leuatã:
Uirtutes. dõa. frcs. ſacramẽt. beat. oẽs.

Bñficia emanãtia a maria

Perficis. ecornas. redimis. ſpas. dõa pſa.

Singularia bñficia:

Das pciũ. vel aquã. panẽ. medica. arma. redõas

De vita marie ſubſequẽtibꝫ in glã

Dcreſcedẽs. fulgẽs. actꝰ. coleriſq; honor es tu:
Da veiã. grãs. fer gaudia. ſubuẽis. aſta.

Grande ⁊ ꝑgrãde ẽ pñs Roſariũ mlťaruꝫ mariaꝝ ꝯtẽtiuũ ⁊ ꝓ ſui explanatõe multã exigẽs dicẽdoꝝ copiã ſꝫ breuitatẽ aõre paucis ẽ trãſigẽdũ. Et pᵒ dicẽdũ ẽ de ꝑuilegiis añcedẽtibꝫ vitã. qrũ ꝑmũ ẽ Predeſtinatio gratioſa de qua in ꝑmo verſu.

Tricliniũ ⁊c. Hic inqꝫ de ꝑdeſtinatõe ꝟgis agiť. Et ħ ꝑmo quõ ꝑdeſtiãta fuit ad totã t̃nitatẽ deĩn ad pſoãrũ ꝓꝑetatẽ. Poſtrẽo erga nrãm calãitatẽ. Nã i primis dñs poſſedit eaꝫ ab inicio ⁊ tota tritas eã ſibi ꝑdeſtiãuit ab eťno i t̃clinium ſue hitatiõis ⁊ reqetiõis. Eſt ei t̃cliniũ cenaculũ a tribꝫ lectulis diſcũbẽtiũ aut reqeſcẽtiũ apõ veteres appellatũ. Qõ ꝯgruit marie quã elegit deꝰ trinitas i reqẽ triũ pſoãrũ. Nũqꝫ eñi ſic deꝰ reqeuit i pura creatã quẽadmodũ in marie mẽte gratiſſima. Uere triclinium nobile ⁊ ꝑcipuum

pr̃e mirabiľr fabricatũ		A
filio ſpẽaľr ihitatũ	qꝫ	ñ ẽ tale opꝰ ũqꝫ fcm̃
ſpũſcõ ſingľr adoratũ		ĩt. mẽſibꝫ eiꝰ vẽogeſtũ õi ſcitate ⁊ grã r̃pletũ.

Jmo a tota tritate peculariꝰ poſſeſſu pr̃e ihitãte memoriã filio itelligẽtiã ſpũſcõ voluñtatẽ. ita ꝙ dulcius reqeuit i ħ mẽtis ꝟgineo t̃clinio qꝫ in ipõ empirio aut vranico celo. Hoc vnũ qꝫ ãnnotãdũ ꝙ grtiſſimũ ẽ ꝟgi mr̃i ħ noĩe ſalutaŕ vt demõſtrauit i vñrabili illo canõico ſci victoris mgrõ Adã. Qui dñ eã ħ nomie ſalutaſſꝫ ab ea reſalutari ⁊ regrãri meruit: ꝓut ſcbiť i libro apũ. Sic ei t̃ ẽ adã ille de ea dictauit. Salue mr̃ pietatis ⁊ totiꝰ tritatis nobile t̃cliniũ. ⁊ hec de ꝑmo. Scdõ oñdiť quõ ſingillati a ſingulis pſoĩs elcã fuit. Nã pr̃ deꝰ eã ꝑdeſtiãuit ſibi i ꝯparẽtalẽ vt. ſ. ipã eũdẽ filiũ ꝓduceret i tpe abſqꝫ pr̃e quẽ ille añ luciferũ genuerat ⁊ ab eťno ſine mr̃e. O ꝟe ꝑclara digitas ꝟginis marie ꝯpentalẽ eẽ ſummi pr̃is. Hic deuotꝰ ille ꝟgi Anſcelmꝰ. Mira res. Jn qꝫ ſublimi ꝯtemploꝝ mariaꝫ locatam nihil equale marie nihil niſi deus maius maria. Deus filium ſuum quẽ ſolũ de corde eq̃lem ſibi genitũ tãqꝫ ſeipm̃ diligebat. Jpm̃ dedit marie ⁊ ex maria ſibi filiũ fecit non alium ſed eũdem ipm̃ vt naturaliter eſſet vnus idemqꝫ filiꝰ deo ⁊ marie cõis. Hec nitura q̃ ſilis patri. Nata coeq̃lis nato. Hinc ſpũi nõ ẽ imp q̃ eſt vtuſqꝫ ꝯpar. Et nota ꝓ copia meditandi ꝙ ſub hoc nomie Cõpentalis debẽt etiã cetera noĩa

qꝫ maria ad pr̃em refertur ꝯꝓhendi vt ꝙ filia regia ⁊c. Tertio elegit eã ſibi filiꝰ dei in mr̃ẽm vt vere dicatur ⁊ ſit theotocos. i. dei mater. Adeo vt d̃t ſcũs cyrillus ⁊ epheſiã ſynodus. Si q̃s nõ cõfiteretur dei genitricẽ ſcãm virginẽ anathema ſit ⁊c. Et hoc eſt ꝑuilegiũ virginis in quo non cõicat ſibi alienꝰ. nec homo nec angelꝰ. Nec ei hic primũ ſilem viſa ẽ hũiſſe nec ſequẽtẽ. q̃ppe q̃ ſola cũ deo pr̃e ꝑt dicere filio dei. Filius meꝰ es tu. ego genui te ⁊c. Quãte ãt digitatis ſit ſtatus iſte mr̃nitatis q̃ noſſe volet ille Bernardinũ in ſermõe. Jtẽ coſuel. dyoni. carth. ⁊ ceteros legat. Brã dia eñi ſup eo ſcribũt q̃ tranſimꝰ qꝫ ꝓſus hꝰ ſtatꝰ dignitas ẽ iexꝑſſibilis nobis. Hic qꝫ vidẽdũ quõ dicit Soror xpi ⁊c. Quarto ſibi ſpũſſcũs hãc adoptauit in ſponſã ſingľarẽ quã crebriꝰ in cãticis ſub hoc nomine ꝯpellauit. Et ꝟe ſpõſa ſpũſſci ſingľaris. a q̃ ab origine mũdi elcã. ex milibꝫ ꝑelecta. Dote bona dotata. ſingulari amore ei copulata: a q̃ obumbrata. ⁊ q̃dãmõ ſi dici liceat ipregnata. Nã vt in ſymbolo d̃r. Cõcepit de ſpũſcõ. Uñ vere eiꝰ ſpõſa ⁊ ſocia effecta. vt mgr̃ henri. coſuel. ait. Hic ⁊ cetera nõia adducantur q̃bꝫ ad ſpm̃ ſcm̃ referť. vt ſunt vas paclitĩ. Officia ſpũſſci ⁊c. hmõi. ¶ Eſt qꝫ poſtrẽo a tota trinitate ꝑelecta in mediatricẽ dei ⁊ hõis rei iudicij q̃ manũ ponere poſſet in ambobꝫ. Plane ꝑpotẽs ⁊ fidelis mediatrix maria oĩbꝫ mediatricis aperiẽs ſinũ nihil auſterum aut terribile ꝑtendẽs. vñ nihil verendũ ab ea vt pulchre in ſermone Bernar. deducit. ¶ Sub q̃ etiã nõie cetera q̃bꝫ reſpicit hũanũ genꝰ nõia ꝯplectũtur. Et licet priora ſint digniora. nobis tñ poſtremũ hoc dulcius ſapit. vnde ⁊ frequẽtiꝰ inuocãdũ a nob. Aũceciã itaqꝫ dicamꝰ. O mediatrix nrã q̃ es poſt deũ miſeris ſpes ſola. tuo filio nos recõcilia ⁊ recõmẽda. Amen
Debẽt aũt hec ꝑdeſtinatiões marie meditari cũ laude ⁊ cõgratulatiõe. imo ⁊ grãrũactiõe. Nã mľta ex eis ab ĩitio gñi hũano emanauere bõa. ita ꝙ iuxta bernardi. ⁊ ioã. brugmã oẽs liberatiões: ⁊ indulgẽtie facte in veteri teſtamẽto venerũt ⁊ cõtigerũt aõre ⁊ ꝑdeſtinatiõe hꝰ virgis gľoſe vt latiꝰ ipi declarãt. O igiť tã magnifice ꝑdeſtinata ãple in nob ꝑdeſtinationis tue officia vt te mediatricẽ ſentiaꝰ ⁊ tẽ media ad aiſſam glãꝫ ptingaꝰ.

¶ De ꝟgis hꝰ votia ꝑoptatõe ⁊ varia ꝑdicatõe. mẽ. ij.
D

Exoptata tipis. Alterũ vñ marie laus ſumiť ex vitã eiꝰ antecedẽtibꝫ eſt. Uotiua ꝑoptatõ mľtiplex ꝓphetatio ⁊ varia ꝑfiguratõ. Et hẽt huiꝰ verſiculi lõgior deductio in primo roſario. vñ tãtũ fiet ħ q̃dã dictorũ ꝯmeõratio. Primo ergo fuit ħ virgo optabiliſſiã votiue a multis ⁊ variis exoptata. A deo. ſ. ⁊ angelis. Ab hõibus ⁊ inſenſibilibꝫ. A inde is ⁊ gẽt hꝰ. ita vt oĩm deſideriũ q̃dãmõ penderet ad virgis hꝰ aduẽtũ. vt illic ẽ deductũ. ¶ Da igiť mihi o deſiđratiſſiã tui d̃ſideriũ vt ſp aſpirẽ ad tui ꝯtuitũ. 2ᵒ fuit mľtiplr ⁊ tpe longo ꝑfigurata ⁊ rebus multis

C

p̄figurata Et hoc ōni t̄pe ſcʒ legis naṫe ⁊ ſcripte ⁊ eta
te q̄ꝝ p̄fluxerāt q̄nqʒ In oībꝫ rebꝫ ſcʒ in creatis facrꝫ
viſis mira varietate vtʒ ibi ſupra. O rememoreʒ iſta
¶ Tercio fuit a ꝓphetis iudeoꝝ tam maioribꝫ q̄ʒ
minoribꝫ luculenter p̄dicta ⁊ ꝓpherata vtʒ p̄ſcrutā-
ti eorū teſtimonia. Nullꝰ eñ eſt in oīm fideliū vatuʒ
illo fideliſſimo choro q̄ ſiluit de v̄gīe hac gl'oſa Dāc
magni hanc p̄ui hanc oēs cecinere ¶ Quarto nō
modo a noſtris eſt v̄go hec ꝓpherata veꝝ etiā a gē-
tiū gentilibꝫ vatibꝫ cantata ⁊ vaticinata vtʒ de Job
Balaam. ⁊c̄. Per item aſtrologos coꝝ in aſtris pre-
ſignata Et ſibillinis oraculis clariſſime p̄dicta vt de
ductum eſt vbi ſupra. ¶ Poſtremo eſt toto ſcp̄ṫa
rum decurſu rebꝫ varijs ⁊ digniſſimis ꝯpata q̄ꝑe q̄
in manibꝫ ꝓphaꝝ aſſimilata oīm ſalutem ⁊ refoṙa-
torē gēṙa oībꝫ ſignata O igiṫ a cūctis laudata da mi
hi te laudare ꝑ cūcta

¶ De vitā marie concomitantibꝫ Et p̄mo de p̄ui
legibꝫ ſingl'arijs. Mēbrum .iij.

I Ndita. In ſubſequētibꝫ iam v̄ſibꝫ ponūṫ
marie priuilegia vitam eiꝰ ꝯcomitātia. ⁊
Et p̄mū enumerātur p̄uilegia ſingl'aria
q̄bꝫ ſingl'ariter fuit dotata Quoꝝ primū eſt Gene-
ris nobilitas ⁊ corꝑis pulchritudo. Nobiliſſima eñ
erat poſt chriſtum creaṫarū ⁊ pulcherrima mulierū.
De cuiꝰ nobilitate ⁊ pulchritudie pulchre agūt Alber
tus Dyoniſ. carth. ceteriqʒ doctores in id ꝯuenientes
q̄ oīs rō nobilitatis ꝯuciat marie in ſummo Ita q̄
nobiliſſima erat. Et cauſa ⁊ origine Puta de ſcōrū
patriarchaꝝ ꝓphaꝝ atqʒ regum ⁊ pōtificum alto ſā
guine orta. Et ſuba ⁊ poſſeſſiōe q̄ꝑe q̄ in dotis na-
ture cariſmatibꝫ grē p̄matū tenet poſt natū p̄ ꝯctis
Et efficiētia q̄qʒ ⁊ actiōe q̄ tam p̄clara effecit q̄ nul-
la q̄tūuis etiam garrula lingua poterit enarrare vel
ſufficienteꝰ eiꝰ magnalia. Ipa eñ deū ꝯcepit ⁊ ge-
nuit Ipa ſalutē mūdo pepit ꝑ ipām qʒ oīa q̄ in celis
⁊ in terris ſunt reſtaurata ſunt. Qʒ ſi nobilis eſt ille
quē nobilitat ſua vtꝰ ꝯſtat hāc nobiliſſimā qʒ mora-
li ꝓbitate p̄ſtātiſſimā Erat ⁊ ꝯditiōe liberrima nūq̄ʒ
peti fuituti ſubiecta. Prorſus ḡ ex ōni nobilitatꝫ rō
ne erat nobil' ⁊ ingenua. ¶ De pulchritudie q̄qʒ iti
dem dicūt Qʒ ſicut eiꝰ filiꝰ ſpecioſus erat forma p̄ fi-
lijs hoīʒ Ita ⁊ hec pl'cherria pꝰ xp̄m ċaṫaꝝ vt albtus
deducit ex t̄bꝫ ex q̄bꝫ ſuiṫ rō pl'chritudis Scʒ ex debi
ta corꝑis q̄titate In ſtaṫa Et elegāti mēbroꝝ diſpō
ne ꝓportioābilitate ⁊ coloꝝ venuſtate In colore ⁊ fi
gura Et potiſſim ex corꝑis hꝰ autore ⁊ finalitate Mi
racl'oſe ei ꝯcepta fuit ⁊ ad filiū dei gignēdū ordiāta.
Vere ḡ erat pl'cherria magꝫ tñ vt vult augꝰ mente q̄ʒ
corꝑe d̄ q̄ pl'chritudiē q̄ pl'chri aliq̄d legere volet gerṫ
ſup mḡt videat ⁊c̄. O igiṫ tota pl'chra ⁊ foꝛoſa in q̄
nll'a macl'a mētꝫ pl'chritudiēʒ mihi i petra. Alteꝝ p̄
uilegiū ē peti imūitas ⁊ peccādi ipoſſibilitas Nūq̄ʒ ei
peccauit Nec etꝫ vt albtꝰ ait peccare potuit in grārū
plēitudie fir̄āta qʒ nūq̄ʒ fuit nec ēe debuit in ipa vlla
peti macl'a Late d̄ his duobꝫ i ſuo d̄ laudibꝫ v̄gis ſu
ꝑ Miſſus ē agit albtꝰ ꝯcludēdo q̄d iā dcm̄ fuit. Q̄d
āt d̄r q̄ etꝫ peccare n̄ potuit ſaē itelligēdū ē. Nā h̄ nō
arbitriū libeꝝ tollit Nec etꝫ vt in paṫa ſci ꝯfirata fuit
Sʒ d̄r ṗ motioēm oīs diſpōnis vel iclinatiōis ad ma
lū ⁊ plēitudinē grē ſtabiliētē ad bonū ⁊c̄. O tu ſic fir
mata ⁊ firātiſſiā ab ōni malo nos libera. i bono ꝯfir
ma. Terciū ē Meriti ꝯtinuitas Quolibet eñ motu
liberi arbitrij ad agēdū vel patiēdū merebaṫ vt d̄cla
rat late dn̄s albtꝰ ⁊ r̄ndet ꝯtrijs obiectiōibꝫ vbi ſupra:
Et recte Ois eñ marie motio ſp̄ intēta fuit in l'pro
dn̄o Et eiꝰ opatio ⁊ naṫa informata erāt grā. ḡ ⁊c̄.
O tā plēa meritis cōica mecū de tuis bōis ¶ Quartū
eſt Altiſſima puritas Vñ ⁊ virgo virgim dcā. Dicit
eñ Ancelmꝰ q̄ ea puritate nitebat q̄ ſub d̄o maioꝛ
itelligi neq̄t. Quā autoritatē Albtꝰ mgnꝰ aſſuit expo
nit ⁊ defendit ſiliṫ. ⁊ dyoniſ carth. dicētes. q̄ tāta eiꝰ
puritas fuit q̄ nll'i creaṫe pure in ēe creato ſubſiſtenti
ꝯceſſa eſt maioꝛ vel eq̄lis Imo nec decuit dari āpliꝰ
Et oēs tm̄ puritate exceſſit q̄tū mrēʒ dei reginā celi
decuit. Vere ḡ puriſſima fuit vn̄ ⁊ v̄go v̄gim ꝯpella
ta Et ꝓbc. Erat eñ v̄go carne ⁊ mēte ꝓfeſſiōe ⁊ ſcitu
die q̄l'r apl's deſcribit. V̄go aū ꝯceptū In ꝯceptu et
ꝑtu. pꝰ ꝑtū ⁊ ꝑ votū vt vidře ē in ſcp̄tis doctoꝝ ⁊ i pā
theologia. Quītū p̄uilegiū ē Sigl'ariſſima maiori-
tas Maioꝛ eñ fuit cūctorū ⁊ ꝑ pte ſi dici liceat deo
potētioꝛ ⁊ fiᵒ maioꝛ vt aiūt b̄ndi. ⁊ io. brugmā. Nā q̄
oīʒ maioꝛ facile oībꝫ ꝯfeſſū Oia ei ei d̄s ſubiecit imo
⁊ iē oīa ſeipʒ Ille ei q̄ fiꝰ ē d̄i ⁊ v̄gis b̄ndcē volēs vt i-
ta dicā d̄t b̄ndiꝰ dīno p̄ncipatui q̄dāᵒ p̄ncipatū eq̄pa
re mr̄nū Ipē q̄ d̄s erat mri faūlabaṫ i t̄ra. vt ei d̄r lu:
ij. Erat ſubditꝰ illis. Eiꝰ ipio oīa faūlāṫ ⁊ deꝰ. Quō
etꝫ q̄dāᵒ potētioꝛ deo dici poſſit idē b̄ndiꝰ declarat di
cēs. q̄ btā v̄go potuit facere de d̄o q̄d de ſe nō potuit
ipē deꝰ Quedā eñ ꝯtria ⁊ ꝯdictoria iē deū ⁊ v̄ginem
erāt q̄ dū acceſſit deꝰ ad v̄giēm ꝯcordata ſṫ vt ait.
Puta p̄mo ipoſſibile erat deū ḡnare niſi deū de ſe ⁊
tñ v̄go deū fecit hoiēm. Deꝰ n̄ potuit ḡnare niſi ifini
tū imortalē etn̄ū iuiſibilē iſenſibilē ſub forma dei. ſʒ
v̄go fecit eū finitū mortalē t̄palē viſibilē ſenſibilē ſub
forma ſui ⁊c̄. Quō etꝫ filio maioꝛ h̄ric ꝰ de coeſſeldia
pl'chre d̄t Qū ex lege mr̄ ſit ſup filiū digitate p̄latōis
vt filius eam honoret ⁊ illi obediat Liquet q̄ hec gl'o
ſa mater q̄dammō p̄lata eſt filio de quo d̄r erat ſub-
iectus illis. ¶ Et hec de maioritate virginis.
¶ Sextum priuilegium eſt Omni ſcientia vel ſci
entie plenitudo. Omnia eñ maria ſciuit ⁊ nullius ꝑ
prie ignorātiam habuit. ꝑut dn̄s Albertus ꝑ oēs
ſcibilium ſpecies latiſſime deducit Bernardinꝰ q̄qʒ
eam de ſcientia extollens dicit q̄ duodecim lumino-
ſas cogitatiōes t̄q̄ʒ duodeci radioſas ſtellas hūit vtʒ
i ṗmōe eiꝰ Nec mirū ſi oīa ſciuit v̄go ei prudētiſſiā fu
it q̄ eū in q̄ ſṫ oēs theſauri ſapie ⁊ ſcie abſcōditi tāto

tpe geſtauerat Jn qua ſapientia ſe trãſtulerat ⁊ ī do/
mū ſibi edificauerat. ⁊ de bōis ſuis in ōni plenitudi
ne cōmunicauerat. ⁊c.
¶ Septim eſt Paſſionis chriſti communicatio.
Per quam filio in noſtra redemptiōe quodammo/
do eſt coopata ⁊ quaſi adiutoriū ſimile vero ade da/
ta. Quod ſummū eſt puilegium nec alijs in tāta ple
nitudine cōicatum. Torcular em̄ calcauit ſol⁹ ⁊ non
fuit vir ſecum de gentibꝫ. Pulchre vir dixit. ne muli
erem hanc adiutorium ſibi excluderet. Sic em̄ decu
it fieri redemptioē̄m ſicut pditioē̄m p virum ſcilicet
⁊ mulierem. De hoc autem plenius diximus in
Roſaria de doloribꝫ. ¶ Octauū eſt ſublimis aſ
ſimulatio vel compatio. Nam pre ceteris poſt filiū
ſublimioribꝫ ⁊ pluribꝫ rebꝫ aſſimulata fuit. De qbꝫ
aſſilatiōibꝫ in pmo Roſario tetigim⁹; ⁊ ad magnū
Mariale remiſimus. Ubi habenꝫ ſex integri libri d
ↄpatiōibꝫ ⁊ ſimilitudinibꝫ Marie adaptatis. Cur
aūt hāc aſſilatioē̄m p puilegio poſuim⁹ ſciat q inq/
ſierit q in hoc dn̄m Albertum imitati ſum⁹ q quaſ
dam ptiales aſſilationes p ſummis pticularibꝫ po/
ſuit. Scꝫ q dr ⁊ aſſilet̄ur Stelle maris. Itē qꝫ Por
ta celi. Sup qbꝫ ipe pulchra ⁊ deuota ſcribit Qui hu
ius ſciēdi auidior fuerit ipm inqrat ¶ Nonum eſt
Altiſſima denominatio. Quia altiſſimis nominibꝫ
eſt nūcupata. q ppe Regina miſericordie Uirgo vir/
gim Mater dei dicta. Que Albert⁹ enumerat inter
ſingularia puilegia Nam his nomibꝫ inſinuatur in
finita qdā excellētia Ita q maius nomen nō ↄueiat
pure creature q̄ꝫ q mater dei regina mie dr Maria.
Debent q̄qꝫ ſub hoc priuilegio ↄplecti cetera marie
nomina de qbꝫ agit̄ in Mariali libro ſexto p totū.
¶ Decimū marie ſingulare puilegiū eſt Omnis
boni plenitudo. Plena em̄ ōni bono fuit Ita q nul
lum ei bonū defuit. Ita q plus accipe iuxta Albertū
nō potuit ⁊ oia replēdo efluxit. Referta ōni vtute ⁊
grā ōni bn̄dcōne ⁊ glā. put tactum eſt ſupra ⁊ mōſtra
bitur p ſequētia. O igit̄ ōni grā refertiſſiā de tua ple
nitudine in nos diſtilla.
¶ Hic ponūt̄ marie puilegia ſpecialia.
Membꝝ. iiij.

G L Audo ortum ⁊c. Jn hoc iam verſiculo tan
gūtur marie puilegia ſpecialia q lꝫ ſit ⁊ in
alijs inuenire nō tn̄ in tāta pcellentia. Et
hoꝝ qdem qdam ptinēt ad vite ortum ⁊ ingreſſum.
Cuiuſmodi ſunt iuxta Albertum quinqꝫ iſta
Scꝫ ¶ Prefiguratio. Prophetizatio. An/
nūciatio. Miraculoſa ↄceptio. Et in vtero Sancti
ficatio vel potius Preſeruatio. Que ōnia in ſummo
habuit maria. put ptꝫ p ſupiora. Pre cūctis em̄ p⁹
chriſtum magis pfigurata fuit ⁊ pphetata. Fuit ei⁹
ↄceptio pnūciata ⁊ miraculoſe concepta prout apte
tradit damaſcen⁹ ⁊ cōceptiōis hiſtoria. Un̄ patet q
habuit puilegia ſpecialia ortum ⁊ ingreſſum vite reſ

picientia. ¶ Secūdo habuit etiam priuile
gia circa ptum ſingłarem Nam cetere mulieres pa/
riūt hoiem. iſta deum. Alie cum dolore. iſta cum gau
dio ⁊ iubilo Alie fedāt̄ur ⁊ corrūpūtur. Hec mūdat̄
⁊ integratur. Uel iuxta Bernardū hec ſunt part⁹
priuilegia. quia

Sꝫ
vgitatis primiceria Ab angelo ſalutata
ſine corruptiōe fecūda A ſpūſcō ipgnata
ſine grauamie grauida Filio dei onuſta
ſine dolore puerpa Uirgo ⁊ mr̄ dei

Hec pſequūt̄ in mariali pte tercia ⁊ ſunt ſatiſ clara.
¶ Tercio habuit etiam ſpecialia priuilegia vitā
⁊ ↄuerſatioē̄m circūſtātia. Que ſpecialitas grē inui
tur q̄ciēs aliqs ſanctoꝝ ſpecialiter a deo diligit̄ vel a
mic⁹ dei appellat̄. aut a grā aliqua commēdat̄. Sed
in his ōnibꝫ noſtra pcioſa vgo palmā geſtat q pre
cūctis amata. Non dei amica ſed mater dei appella/
ta Sācitiſſime conuerſata. ōni oim ſcōꝝ plenitudie
grāꝝ referta. ¶ Quarto habuit etiam gratias ſpe
ciales circa mortem ⁊ vite egreſſum. que pateſcunt p
hunc verſiculum.
¶ Preſcīt accita caruit volat intumulata
Nam ⁊ illam vt multi ſancti pſciuit Scdo a filio vo
cata fuit Tercio dolore ⁊ viſu dyaboli caruit. Quar/
to mox euolauit Quinto mirabiliter ⁊ digitoſe ſepul
ta fuit. Omnia igitur oim ſcōꝝ circa mortem priuile
gia tenuit. ¶ Poſtrēo etiam grās ſpeciales poſt
mortem habuit quia non ſolum ſtatim euolauit ſed
⁊ aia ⁊ corpe aſſumpta fuit. ſup oē̄m creat̄am purā
exaltata facta maieſtatis dextriſedia.
¶ Et hec de gratijs ſpecialibꝫ Jn qbꝫ oīs maria
excedit que nūquam ab vllo illuſtrium iuxta damaſ/
cenum victa fuit ⁊c.

¶ Hic tangūt̄ marie priuilegia cōmunia h
Mēbꝝ. v.

U Irtutes ⁊c. Hic iam tanguntur priuilegia
marie communia q̄ꝫtum ſcꝫ ad grās cōes i
qbꝫ licet pticipent plures ei tamen fuerūt
ſingulares. Et in primis habuit oīs vtutes tā theo
logicales q̄ꝫ cardinales in ſummo ⁊ pre cūctis pcipu/
o modo Nam de fide elizabeth eam commendauit
quando dixit Beata que credidiſti ⁊c. Erat em̄ eius
fides alioꝝ fide firmior ⁊ clarior Jnamiſſibilior ⁊ o/
peroſior et excellētior cūctoꝝ. Sic ⁊ ſpes eius firmi
or certior ⁊ iocundior. Nam ipſa pre cūctis dei pieta
tem nouit clarius ⁊ merita habuit abundantius
De charitate āt eius ſatius nobis ſilendum ſuperat
em̄ oē̄m intellectū Pulchre de eius charitate in deū
chriſtum ⁊ prim deqꝫ charitatis qualitate agitur in
libris doctoꝝ ⁊ de ſingulis ſpēbꝫ vtutum theologica
lium q̄s nō ſolū habuit p modum vie ſed pfectiori ⁊
excellentiori modo incxpto ōni creature alic. Cardia
les q̄qꝫ vtutes habuit p modum patrie ſed ſm ſtatū

vie. Per modū inq̄ꝫ patrie q̄ꝫtū ad actuū pfectiones
ſꝫ ſm ſtatū vie q̄ꝫtū ad merēdi cōditionē. vñ hūit eas
medio mō inter viatores ꝛ ꝯphenſores. vt declarat
Alber. Secūdo etiā Donis ſpūſſcti poſt filiū ſingu/
lariter repleta fuit. q̄ in oī plenitudine donoꝝ ſuper
cā requieuit. Unde etiā actus illoꝝ donoꝝ q̄ in cog/
nitione ꝛ affectiōe cōſiſtūt. puta Sapie intellectus
ꝯſilij ꝛ ſciētie hūit excellenti⁹ oī viatore inter ſtatum
vie ꝛ patrie. Reliqua aūt alia ſm modū patrie ꝛ ſta
tū vie. vt declarat dñs Alber. ꝛ dyoniſi⁹ de ſingulis.
Tertio etꝫ ſpūſſci fruct⁹ q̄s rīj ad Gal. v. enumerat
apl's oī viatore hūit pfecti⁹ vt dducit Al. de ſingul'.
Sūt āt hij fruct⁹ Caritas gaudiū pax pacia lōgaīta ſ
bōitas bēigitas māſuetudo fides modeſtia cōtinētia
caſtitas Fruct⁹ etiā q̄ ſm ſtatus cōtinētie diſtinguūt
Math. riij. ſ. centeſim⁹. ſerageſim⁹ triceſim⁹ ſum
mo in maria inueniūtur q̄ ꝛ virgo puriſſiā. nupta fi
deliſſima. vidua ſciſſima fuit. oim igitur fruct⁹ gau/
dere debebit. Quarto Gratias etiā ſacramētales pfe
ctiſſime tenuit. q̄ oia ſacr̄a ſuo tpe oib⁹ hoib⁹ gñalit
obſuanda inſtituta obſuauit. Ita vt nihil ei de illo/
rū efficacijs ꝛ pfectiōe deperiret. ita ꝙ oēs iuxta Alb
in vita pter ordies ſuſcepit. quos tñ p ecpollentiam
tenuit. qꝛ dignitatē ptātē ꝛ adminiſtratiōem i eccia
hꝫ ꝛ ſūma ſacerdos poſt xp̄m fuit ¶ Octo etiā bea/
titudinib⁹ btiſſima nrā plena fuit quas excellēti⁹ oī
viatore hūit/ vñ ꝛ coꝝ premia p̄ cunctis pricipauit.
Quis ei ſic vnq̄ꝫ poſt xp̄m ſpū paup. aio mitis. ꝛc.
vt maria. Habētur in Albert. dyoniſio ſingula hec
pſecuta. ¶ Poſtremo vt ſub cumulo multa dicam⁹
ꝛ oia que nō dixim⁹ breuitatis cā cōplectamur ꝙ oī/
b⁹ gratijs ꝛ donis gratis datis ꝛ gratuitꝫ oibuſq̄ꝫ oī
um pulegijs cōib⁹ btā hec plena fuit. Deducit h̄ dñs
Alber. de gratijs gratis datꝫ. q̄s ad Cho. rij. enūerat
apl's. Deinde etiā de illis q̄s ponit ad Ephesios. ca.
iiij. Et etiā de trib⁹ aureolis ꝛ ceteris p̄mijs Sed et
de pfectiōe duplicꝫ e⁹ vite actie. ſ. ꝛ cōtemplatie ꝛ ce/
teris gratijs latiſſiē in duob⁹ libris tangit Dyoniſi⁹
carth. Hoc vnū āmonemus nos vt hāc grā oī ple/
nā crebrius adeamus pulſem⁹ ꝛ moueam⁹ vt de eius
plenitudine participemus:

¶ Hic enūerantur bñficia Marie gñalia Mē. vi.

Perficis Hic poſt poſita virgis in vita puile
gia ponit̄ hoꝝ reſtutus. i. bñficia q̄ preſtitit
adhuc in terris poſita ¶ Quoꝝ p̄mū ē ꝛ cir/
ca totū vniuerſū ꝛ oēm creaturā quā ipa vltia ſui p/
fectione ꝯpleuit ꝛ mirifice dignificauit dū creaturis
creatorē ꝯiūxit ꝛ cū illis miniſtrandū exhibuit i ꝑſo
na. Nā vt ait btūs Bernard. De⁹ lꝫ in mūdi creatiōe
nihil ꝑduxerat ipfectū ſed oia pfecta ſic eorum exige
bat natura. tñ vltima poſtreme pfcōis ꝯſūmatio vſꝫ
ad ptū virgis dilata ē ꝛ ſoli vgini reſuata. Oia nāq̄ꝫ
entia vnū ens nobiliſſimū appetebāt oia viuētia no
biliſſimū viuēs ꝛ ſic de alijs. Ita ꝙ oēs creature ap/
petebāt vnū q̄ddā optim creatū q̄d maria eſt pdue/
tū q̄ vnico ſuo ptu tantā pfectiōeꝫ attulit vniuerſo.
ꝙ vlterioris pfectiōis nō eſt capax. nec in ipa ꝯſum/
matiōe Sane h̄ ē intelligendū de creatura ſcꝫ creato
ri cōiuncta ꝛc. Quō aūt creature p hanc ſūt dignifica
te pulchre pſequit̄ Dyoni. carth. in de laude b⁹ virgi
nis Alteꝝ pcipuū virgis bñficiū eſt circa ſcōꝝ con
gregationē ꝛ eccliaꝫ quā filij ſui ſacris exornauit Om
nia eñi adornat maria adeo ꝙ dicat Bern. Tolle ma
riā hāc maris ſtellā q̄d niſi caligo inuoluēs ac denſiſ
ſime tenebre relinquētur. De c⁹ bñficio ornat⁹ dicit
dñs ioh. brugmā in ſuis ꝯtēplationib⁹ Cōſidero gr̄i
aꝫ ornat⁹ tui o decoratiſſima vgo Nā tota militans
eccl'ia ex te ornat̄ ꝛ decorat̄. De carne eñi tua bñdicta
ꝛ in pte corpis tui exciſa ꝯſiſtit pficit̄ ꝛ termiat̄ to/
tū dec⁹ ꝛ pond⁹ ſacroꝝ eccl'ie dei. puta in eucharistie
ſacro Tertiū beneficiū eſt erga gen⁹ hūanū. e⁹ qꝛ re/
dēptorē ſaluatorē qꝫ genuit. Iure ei⁹ redēptrix ſalua
trixq̄ꝫ dici pt Nā ſic fcā ē pditio muliere ſuggerēte. ſic
ꝛ redēptio ꝛ ſalus fcia coopante: vñ iure dꝛ redemp
trix ꝛc Quicq̄d eñi cauſa ē cāe etiā cā eſt cāti Dꝛ ergo
cā quodāmō ipa p generationē fuit redēptiōis ab eo
fcā cā dici pmeruit ¶ Quartū bñficiū eſt erga angeli
cā creaturā quaꝝ ruinā repauit ꝛ citatē inſtaurauit
dū per filiū ſuū ꝛ ei⁹ auxiliū lapides viuos ad illi⁹ ci/
uitatis inſtaurationē miſit vt reedificarentur muri
hierl'm ex eis. Vñ dꝛ dña angeloꝝ ꝛ regina celi Po/
ſtremo erga ſuos cultores ꝛ deuotos ſe bñficētiſſiām
exhibuit p quib⁹ adhuc in vita ꝯſtituta coꝝ vice ſtu
dioſiſſiē dei filio deſuiuit. Deū digne coluit p eis ret
buit. multaq̄ꝫ alia beneficia ipendit vt dclarat autor
marial': Sim⁹ ḡ grati retribuamuſq̄ꝫ ei etſi ñ digne
ſaltē vtcūq̄ꝫ pro poſſibilitate Alioq̄n ei⁹ bñficijs non
erim⁹ beati. ſi nō extiterimus grati.

Hic beneficia ſpecialia Mē. vij.

Dis preciū ꝛc Adiūgunt̄ pdictis gñalib⁹ bene
ficijs quedā alia ſingularia ꝛ excelliua de ei⁹
plenitudie. vt Albert. magnus ait. nobis
emanātia. Nā primo ex ea emanauit nobis p̄ciū re/
demptiōis. Ipa eñi eſt ſaccul⁹ pecunie De q̄ dꝛ Pro
uerb. vij. In quo oēs theſauri ſapie ꝛ ſcie ſunt recō/
diti. quē ſecū tulit btūs vir xp̄s in ipius virgis aſſūp
tione reuerſur⁹ in die plene lune. i eccl'ie cōſummati
one De quo etiā dꝛ Prouer. vl. ꝙ pcul ꝛ de vltis fi/
nib⁹ p̄ciū eius. q̄d preciū in die annūciatōis fuit com
maſſatū. in die paſſiōis pſolutū. ꝛ a iudeis repulſuꝫ.
ꝛc. ¶ Secūdo exhauxit ab ea aq̄ ablutiōis. Ipa enīꝫ
eſt fons patens domui dauid. vt dꝛ zacha. iij. Fons
etiā ortoꝝ ꝛ puteus aquarū viuentiū in vitā eternā
ſalientiū. Ipa etiā eſt ciſterna illa berhlehemitica de
q̄ optauit bibere dauid. hoc eſt iudeorū ſynagoga.
Nā h⁹ xp̄s erat aqua. quā cū iudaicus ppl's habuit ñ
bibit. ſed in cruce libauit. q̄ libatio nrā fuit ablutio.
Lauit eñi nos a pctis nris in ſanguine ſuo ꝛc.

Tertio venit ex ea panis refectiōis Ipa em̄ nauis eſt
inſtitoris de lōge portās panē ſuū. Et rcē de lōge dixit
q2 panis viuꝰ q̄ de celo ⁊ ſūmo celo deſcēdit Ad quē
cōedendū nos virgo hec inuitat dicēs. Comedite panē
meū ⁊c. Quarto ꝓfluit ab ea medicina curatiōis. Al
tiſſimus em̄ vt dr̄ Eccl'i. xxxviij. de terra. i. btā virgīe
creauit medicinā. i. carnē xp̄i curatiuā oīs morbi Ca
ro em̄ medici fcā ē vt ait Augꝰ medicia egroti ⁊ Ecc
xxxiij. Medicia oīm in feſtinatiōe nebule. ſacri xp̄i.
Quīto accipimꝰ ex ea arma expugnatiōis. Ipa q̄dē
ē domꝰ ſaltꝰ libani ꝯtinēs oīs gn̄is armamēta. ⁊ tur
ris ex q̄ dͤpēdēt mille clipei De q̄ xp̄s certaturꝰ appħē
dit ſibi ſcutū gladiū ⁊ arma Carnē em̄ aſſūpſit quā
diabolo ꝯ quē bellū inījt obiecit de q̄ etiā vicit ⁊c.
Poſtrēo etiā ab ea ſuſcipiemꝰ p̄miū remūerationis
q2 filij merces fructꝰ vētris q̄ de ſe Gen̄. dr̄ Ego ero
merces tua magna nis. Qd̄ p̄miū vt pꝰ accipe mere
amur grās de ſuſceptis agaꝰ Nō ei dignꝰ ē dādis q̄
donatis extat ingratꝰ

¶ Hic enūerant̄ priuilegia q̄bꝫ excedit i glā Mē. viij

Extriſedēs ⁊c. Iā ſequūt̄ marie p̄uilegia vi/
tā eiꝰ ſubſequētia. ſ. q̄ iā tenet in celi glīa. de
q̄bꝫ q2 plene hitū ē ſupra. ſ. in roſario de glā
iō tm̄ h̄ ſūt cōmeōrāda Et p̄mū illic eiꝰ p̄uilegiū eſt
L ꝙ oēs excedit q̄ ad locū fcā maieſtatis dextſedia Naz
ſicut hūilliā fuit in txis. ita ſup oēs exaltata ē i celis.
⁊ poſitꝰ ē thronꝰ matrꝭ regꝭ iuxta thronū regis vtz ſ̄
Secūdo oēs in regno excellit q̄ ad ꝑfulgidū ornatuz
oīa. ſ. p̄mia eēntialia atz accidētalia in ſūmo tenēs
ſtolis duobꝫ atz aureolꝭ tribꝫ glīfica luce choruſcans
coronā q3 ſtellaꝝ. xij. in capite geſtās ⁊c vtꝫ ē ꝓſecu/
tū. Tertio ceteros regnicolas añcedit q̄ntū ad actus
⁊ officiū Actꝰ em̄ btitudis erga deū in ſūmo hꝫ. actꝰ
q̄z hierarchicos in oēs celi phalāgas pꝰ xp̄m plenius
exercet iperioſa ꝓſidēs toti vniuerſo. Quarto excel/
lit oēs q̄ ad cultū q̄ colit̄ ⁊ venerat̄ in celi curia ⁊ i ter
ra Ab oibus em̄ celigenis ⁊ terrigenis. ⁊ ab ip̄o deo
deoꝝ ſūma trinitate ſublimius venerat̄ ⁊ colit̄ ¶
Poſtremo etiā ceteros btōs in glīa añcedit. q2 q̄daz
mō. Ipa eſt btificū ſcōꝝ p̄miū ⁊ p̄cipuū glīe obiec/
tū. Ita vt de ea ⁊ in ea poſt xp̄m letent̄ oēs ſeſeq3 pu
tant. nō parū eius cōſpectu beatos Habent̄ ſingula
⁊ ꝯplura alia ſub hijs cōtenta in ſupiori roſario.

¶ Hic enūerant̄ aliquot ſubſidia quibus ſuis ſub/
uenit Maria ¶ Mēbrum nouū

Da veniā ⁊c. Diciā quēadmodū ⁊ ſupra poſt
glīe eꝰ mḡlia ſequūt̄ q̄ inde cōſeq̄mur q̄tidiāz
na bn̄ficia. imo ⁊ petūt̄ ea q̄bꝫ ſuccurrit ſuis
⁊c. Et hoc ſm̄ q̄nq3 illa p̄ncipalia auxilia. de q̄bꝫ ſup
M ſūt annūerata exēpla ⁊ miracl'a ⁊ q̄bꝫ reſpicit cūcto/
rū ſtatus Nā Bernar. teſte Maria fcā ē oia oibꝫ ſa/
piētibꝫ ⁊ inſipientibꝫ ſe debitricē fecit oibꝫ mīe ſinū
aperit vt de eius plēitudine accipiant vniuerſi. Naz
p̄mo peccātibꝫ dat ⁊ ipetrat veniā ⁊ reducit ad mīaz
De hac em̄ ait Bernar. petōr reportat veniā. vt patz
de theophilo ⁊ innūeris alijs Nemit enim ſe ꝓpt̄
petōres dei mrē3 ꝯſtitutā. vn̄ ⁊ eis mīe recognoſcit
debitricē ¶ Secūdo eā inuocātibꝫ acq̄rit grām ⁊ re
plet deſideriū eoꝝ in bonis vtz de multis. Dincait
Ber. Sicut vas liquore plenū ſi quo mō moueat̄ de
facili effundit liquorē Sic miſicordiſſima virgo gra
tia plena p̄cibꝫ mota grāz mox infundit Iō dico vob
chariſſimi ſi pie fuerit a vobis pulſata. nō deerit vrē
necitati q̄m miſicors ē ⁊ grā plena Vn̄ ⁊ diſpēſatrix
theſauroꝝ ⁊ grāꝝ ē cōſtituta a rege q̄ xp̄i mr̄ eſt fcā.
Tertio ſuis cultoribꝫ ⁊ deuotis dat etiā in p̄nti ſp̄ua
lia gaudia futuroꝝ p̄nūcia. vt de ſcō ethmundo ep̄ō
cāthuarienſi. ⁊ muliere cꝰ ſaliua dulcis vt mel fuit fa
cta Ancel. O mag̃ o pia o multū amabilis maria.
Tu nec nōiari q̄dē potes q̄n accendas. nec cogitari
q̄n recrees affectꝰ diligentiū te Tu nūq̄3 ſīn dulcedic
diuinitꝰ tibi inſita pie meōrie ingrederis portas ⁊c.
Quarto oibꝫ tribulatis ſubuenit ⁊ ꝓtegit tēptatos.
Angelos in auxiliū mittēdo. hoſtes arcēdo Vniſq3
em̄ ꝓſidet iperioſa. ipa turris refugij q̄ nunq̄3 defuit
inuocata. ita ꝙ ꝯſidēter dicit Bernar. Sileat miaz
tuā virgo btā ſi q̄s ē q̄ eā inuocatā in ſuis necitatibꝫ
ſibi memierit defuiſſe ¶ Poſtremo iudici iugit̄
aſtat in celꝭ ꝓ mūdo intcedēdo ⁊ in hora mortꝭ fidiſſi
me aſtando ſuis ⁊ recōciliādo. vn̄ ei dr̄ Bern̄. Foues
nec deſeris miſeꝝ q̄ſq3 tremēdo iudici cū nouerꝭ re
cōciliatū. Age ergo o micordiſſima qd̄ agis aſta tuo
amatiſſimo filio exorās ꝓ toto mūdo q̄m ꝓſuſē po
ſitus in maligno Oñde filio pectus ⁊ vbera. Et filꝰ
p̄ri latus ⁊ vulnera. ⁊ ſic nulla poterit fieri repulſa v/
bi tanta ſunt charitatis indicia. ⁊c.

¶ Roſariū pro explanatiōe orōnis dn̄ice.

Sic ergo orabitis Mat. vi. Qm̄ in hꝰ diſtin/ A
ctiōis inicio duo roſaria poſita ſunt ꝓ atten
te legēda ſalutatiōe āgelica Et q2 int̄ legēdū
roſaria. legit̄ etiā intermixtim orō dn̄ica Iō pro hu/
ius diſtictiōis cōcluſiōe vel vnū roſariū annectendū
ꝓ dn̄ice orōis explanatiōe ⁊ intelligētia. p̄ſertim cuz
non minori attentiōe legēda ſit orō hec dn̄ica q̄z ſalu
tatio angelica. imo potiꝰ tanto āpliori. q̄nto hanc illa
ꝯſtat eē digniorē. Et iō hec orō ſoluēda ē attētiꝰ ⁊ de
uotiꝰ q̄nto cōſtat nullū orōnis genꝰ hac fore excellen
tiꝰ. Nā p̄ ceteris oibus orōibus p̄ſertim hec orō red/
ditur cōmendabilis a q̄nq3 excellētijs h̄ verſu ꝯphēſ
Auctor. pfecta. breuis ⁊ bona. ſp̄ualis
Prio ei ceteras añcedit orōes ab autoris dignitate.
q2 a deo ip̄o cōpoſita ⁊ edocta Secūdo a pfectiōis fe
cūditate Nihil em̄ ei deeſt qd̄ nō in ſeptē petitōibꝫ cō
tineat̄. nā teſte Augꝰ. Si recte ⁊ cōgruēter oremꝰ ni
hil aliud q̄z qd̄ in hac poſitū ē dicere poſſumꝰ. Nā in
ea nō ſolū ponūtur oia q̄ rcē deſiderare poſſumus

verũetiã eodẽ ordĩe petũtur q̃ deſiderãda ſunt Quia
ꝓmũ finis. deĩde ordinata in finẽ vtz. Vñ nõ ſolum
ꝑfecte poſtulare inſtituit. ſed etiã affectũ ad ordina-
te deſiderandũ informat. Tertio a breuitatis cõpen
dioſitate. Nã in ſui exordio ⁊ in oĩ pte breuis eſt. Et
hoc rõibus ⁊ cõgruẽtijs multis. Primo vt fiduciam
det cito ĩpetrandi ⁊ ãnuendi q̃ tã breuiter vult roga
ri. Secũdo vt vtilia doceat. res. ſ. nõ verba mľta
Nã oĩs res petẽda ɔplectiť: licet diuerſa ſint verba
Tertia vt prudẽtia ingenioſoꝝ in paucitate ꝟborũ
de profunditate miſterioꝝ ⁊ multiplicitate ſñiarum
mireť ⁊ exerceať. Quarto vt faciliter addiſcať. Facili
us meõriter teneať. Frequentius dicať ⁊ ſñ faſtidio
ſepius repetať. Poſtrẽo vt null⁹ ab ei⁹ ignorãtia ex
cuſetur Quia qd̃ tã facilit̃ ſciť nõ niſi culpabilit̃ igra
tur. Vtqꝫ oñdatur ꝙ in mẽtis deuotiõe ⁊ nõ in ꝟbo
rũ multiplicatiõe virtus orõis ɔſiſtat. Iuxta illud.
Orantes nolite mľtũ loqui ⁊c̃ ¶ Quarto p̃cellit hec
orõ ceteras in vtilitate. vtputa in exaudibilitate Eſt
eñ veriſiľe ꝙ xp̃s eã nõ formaſſet niſi exaudire volu
iſſet In petõꝝ deletiõe. Ait eñ Aug⁹. De q̃tidianis
⁊ leuibꝫ pctĩs ⁊ breuibꝫ ſñ q̃bꝫ hec vita nõ duciť quo
tidiana orõ fideliũ ſatiſfacit. In bonoꝝ ĩpetratione
⁊ ad bonũ diſpoſitiõe. Hinc añ ⁊ p⁹ horas dici ſolet
⁊c̃. Quid longi⁹ ĩmorandũ Nõ ẽ in ea vel vnũ ꝟbum
qd̃ nõ ſingulare adducat ɔmodũ excedit qꝫ eius vtili
tas oẽ ingeniũ. Excedit etiã poſtrẽo a ſp̃ualitate Nã
teſte gloſa. Nulla orõ eſt magis ſp̃ualis q̃ꝫ iſta q̃ ex o
re filij dei q̃ veritas ⁊ ſp̃ũs ẽ proceſſit. Grandibꝫ mi-
ſterijs ⁊ ſacramẽtis referta adeo vt nec verborũ nũe-
rus nec ordo quidẽ vel adiũctio ɔiũctiõis a miſterijs
vacet vt a quibuſdã ẽ deductũ. Ob q̃ oĩa ⁊ ſĩlia cum
magna eſt deuotiõe dicenda. Sed vt deuote dicatur
oꝫ vt p̃intelligatur. Vt aũt intelligať ſequẽs roſari-
um in quo meditabilia q̃dã ei⁹ explanatia hñtur in-
ſpiciatur et attendatur.

¶ In orõne dñica ꝓmo captať bñuolẽtia. bõitatem
laudando.

Te prẽm reuerẽs. amo. fidẽs. grã. pũgẽs.
¶ Secũdo cõmendãdo charitatẽ dicẽdo
Nr̃a. aõr. pat. ſubuenias. haut cxer. hõres
¶ Tertio maieſtatẽ laudãdo.
Erigat. vt firmet. ſimilet. doceat. fluat inde
Prima orõ q̃ agit ꝑ fine orãdo Scilicet ⁊c̃
Glorificãs. purga. cõformãs. noſcito firmãs
¶ Secũdo petiť nrã beatitudo | Aduẽiat.
Militat. ethereũ. fidei ſcriptũ. vel opẽ fert.
¶ Tertio petim⁹ donũ grẽ
Et placiti. ſigni. cõformis. adipleat. inſtar.
¶ Quarto que ad btitudinẽ ſpectãt
Corpis. ac mẽtis. nr̃ũm. da. cotidianũ.
¶ Quinto petiť malum auferri
Cõmiſſi. omiſſi. doni. dimitte. velut nos
¶ Sexto petiť auferri malũ proximo
Conſenſũ. peccã. pcto nõ ꝙ plura. ſed vnã.
¶ Septio petiť amoueri malũ pñs.
Offenſe. macule. pene. ſtigis. a ſathane me

Explãtõ h⁹ roſarij ⁊ ꝓmũ d̃ captatõe bẽiuolẽtie ꝑpt̃

Pro verſuũ ꝑpoſitorũ explanatiõe notandũ
ꝙ tres ſũt h⁹ orõis ptes ꝓncipales Captatõ
ſcꝫ bñuolentie Septuplex petitio. Et final̃
ɔcluſio. Et qꝛ meditabilia hec ex vulgatis doctoꝝ C
expoſitiõibꝫ ſũt collecta, id velut nota paucis tñ ſt̃
tangẽda. In dñice itaqꝫ orõis exordio fit beniuolen
tie captatio Que captať ꝓmo laudãdo e⁹ bonitatem
cũ dr̃ Pater ⁊c̃. Et hic coꝛ cõfortať. Dicim⁹ ãt pr̃ ⁊ ñ
dñs aut de⁹ ¶ Primo vt dr̃ in verſu ꝓpter exhibitõem
debite reuerẽtie Malachie. Si ego pr̃ vbi ẽ hõr me-
us. Eſt eñ filial̃ reuerẽtia deo potiſſimũ debita.
Dicat ergo hic mẽs deuota O ſũme de⁹ pr̃ ⁊ vere pr̃
oĩ p̃rnitatis mõ. A q̃ oĩs p̃rnitatis affect⁹ ĩ filios de
riuatur. Pr̃ inq̃ꝫ creatiõe. redẽptiõe. affcũ. educatio
ne cura. ⁊ hereditatis ꝓmiſſiõe. da mihi filialẽ reuerẽ
tiã. in te prẽm etẽm ac tñ ⁊c̃. Tangiť in hac oratiũ
cľa abũda deuotiõis materia ſed paſſim expoſita ⁊c̃
Secũdo ꝓpter ꝓuocationẽ amoris ⁊ amicicie Pr̃ ei
magis appetit amari q̃ꝫ timeri. Iuxta illud Hiere.
Saltẽ amõ voca me pr̃ ⁊c̃. hñs ſcꝫ in me affectũ filia
lẽ O imenſa clemẽtia dei viliſſimo luto. deteſtabili ſa
nici: hõi petõri prẽm ſe de⁹ facit ⁊ pr̃ vult ɔpellari O
vtinã tubone ⁊ amãtiſſiẽ pr̃ vtinã aõris grãm ĩfun-
das vt digne te diligaꝫ prẽꝫ. Tertio ꝓpter p̃ſtationeꝫ
ɔfidentie. Quid eñ negabit filijs q̃ dedit ꝙ pater eſt
Cui⁹ p̃ris amoꝛ ſupat oẽm etiã maternũ amorẽ Iu
xta illud ꝓpheticũ. Nũquid pt̃ mľier obliuiſci infãteꝫ
ſuũ ⁊c̃. ⁊ ſi illa oblita fuerit. ego tñ nõ obliuiſcar tui.
O igitur vere orõ dulcis c⁹ principiũ paterno nomi-
ne dulceſcẽs ſequẽtiũ petionũ obtinẽdaꝝ fiduciã pre
ſtat O igiť pr̃ da filialẽ fiduciã vt in te iactẽ oẽm me-
aꝫ curã. Quarto ꝓpter penſationẽ grẽ. vt. ſ. cogitem⁹
ꝓplo xp̃iano maiorẽ grãm exhibitã q̃ꝫ iſrahelitico
Nõ ei fecit taliter oĩ nationi: Illis q̃ppe vt fuis iſinu
atus ẽ dñs ⁊ de⁹. ſed ꝓplo grẽ ſpm̃ infudit adoptiõis
in quo clamet Abba pr̃. O da ne in me depdita eat g̃
tia tanta da vt digne viuã illi ⁊c̃. Quinto ꝓpẽ men
tis cõpunctionẽ de p̃teritis ⁊ cautionẽ de futuris et
reꝝ cõtẽptũ terrenaꝝ. vt ſcꝫ pudeat indigna geſſiſ-
ſe generi degenerẽ vixiſſe tanto pr̃i. Et vt deinceps
cauere ꝓponat a pctĩ ſordibꝫ ne tanto prẽ reddatur
indign⁹. vt ſic timoꝛ p̃rne offenſe cauſa ſit cautele.
Spernatqꝫ oẽ terrenũ q̃ prẽꝫ hꝫ deũ vt fili⁹ regis eq̃
rũ fimũ aut latrine officiũ. Vñ pꝫ ꝙ ex hac dictione
pr̃ multiplicẽ p̃t deuot⁹ ſibi elicere affectũ Iuxta de-
uoti illi⁹ cõſiliũ dicẽtis. Si inq̃t auribꝫ haurias. ſi li
gua reuoluas. ſi mẽte ptractes breue hoc verbũ pať
nr̃. Nõ breuẽ hinc formes effectũ. ſed ptin⁹ aſſurgat
aĩm⁹ ad bẽiuolentiã. reuerentiã. ⁊ cõfidentiã. Indu
at generoſũ aĩm regie nobilitatis. Pudeat deinceps

indignã ferre ſeruitutẽ. Tedeat exilium. diſpliceat
miſeria pudeat fede turpitudinis In mentẽ redeat
pmiſſa hereditas Repoſita adoptio beata ꝛ felix ex
pectatio Huiuſcemoi affectões fecũd⁹ amor quoti/
die parit Nec ẽ momentũ ſterile amãti qꝛ momentũ
amãti,eſt omnis res ꝛ omnis occurſus O igitur felix
nimiũ ille q̃ poſſet ſpũ filij donat⁹ dicere ſic pater nr̃
Vocaliter dicere non ẽ dicere Sed cordis noſtri me
dullis ex oĩbꝫ iteriorĩbꝫ noſſe ꝛ ſentire pietatẽ filiorũ
ĩ cordibꝫ nr̃is toto pectore patrẽ ſpirãtes ꝛ ãhelãtes
Hoc ẽ viuaciter efficaciter dicere Abba pr̃ veracit̃
viuaciter efficaciter clamare abba pater Et hoc niſi
in ſpũ filij nõ clamatur quẽadmodũ apoſtolus iq̃t
Nemo poteſt dicere dñs ieſus niſi in ſpũ ſcõ ꝛc̃. Dice/
re inq̃ꝫ veraciter efficaciter ꝛc̃ Et hec de Pater.

Noſter

NOſter amor ꝛc̃. Scdõ captatur beniuolentia
laudãdo dei dignatiuã charitatẽꝫ cũ dicit̃ nr̃
Non eñ dicẽdũ eſt meus qd xp̃o ꝓpriũ ſed noſter ml̃
tiplici ꝯgruitate Primo ꝓpter amoris inductionẽ
qꝛ dicẽdo noſter inuitamur ad fraternitatis amorẽꝫ
vt ſic q̃libet ꝑ alio q̃ꝫtũ ꝑ ſe oret Iuxta illud Orate ꝑ
inuicẽꝫ Nã orõ vtriq̃ꝫ tãto acceptior q̃ꝫto color O igi
tur pater noſter q̃ te nobis dare non ceſſas ꝑ tue bo
nitatis diffuſionẽ fac vt tui ſimus habẽtes inuicem
fraternã dilectionem ¶ Scdõ ꝓpter pacis ꝯſeruatio
nem Nõ eñ debet eſſe iurgium vel ꝯtentio inter fra
tres Iuxta illud geñ. xiij. Nõ q̃ſo ſit iurgiũ vl̃ ꝯtẽtio
inter me ꝛ te Fratres eñ ſumus O igitur noſter pa
ter ꝛ pax nrã q̃ pacẽ reliq̃ſti in terris da pacẽ nob vt
veri fratres ſimus pacifici filij tui ¶ Tercio ꝓpter ſb
uentionis mutuã inpenſionem Fratres eñ mutuũ
ſibi auxiliũ debẽt ꝓuerbiorum xviij. ¶ Frater q̃ iuuatur
a fratre quaſi firma ciuitas O ḡ primogẽite inter mľ
tos fratres frater ꝛ o pater noſter da vt ope fratres
diligamus ꝛ aĩas ꝑ eis ponamus ¶ Quarto ꝓpter c/
lationis ꝯpreſſionẽ inuitans nos ad humilitatẽꝫ do
cens oĩm noſtrũ equalitatẽꝫ vt nemo de nobilitatis
genere extollatur Iuxta boetij illud Omne gen⁹ ho/
minũ in terris ſimili ſurgit ab ortu ꝛc̃ Quid genus
et pauos ſtrepitis ꝛc̃. Et malache. ſecundo Nũq̃d
non pater vnus oĩm noſtrũ nũquid non vnus deus
creauit nos, Quare ḡ vnuſq̃ſq̃ꝫ deſpicit fratrẽ ſuũ ꝛc̃.
O igitur pater deus humiliate ꝑ fratribꝫ da humili
tatẽ cũ fratribꝫ ¶ Quinto ꝑꝑ mutui honoris exhibi/
tionẽ q̃ inter fratres erit Iuxta illud Ro. xij. Hono
re inuicẽ ꝑuenientes Et vere merito deberem⁹ nos in
uicem honorare quos tñ ſublimauit deus vocãs ſe
eorum patrẽ ac ꝯſtituẽs eos filios ac ꝑ hoc ꝛ heredes
O gloria ꝛ honor in quo nõ ẽ inſipiẽs q̃ voluerit glo
riari Hec ſunt cauſe cõmuniores quas ſuꝑ noſter aſ
ſignãt doctores Suꝑ quo nihilominus verbo lata
ſe offert materia deuotionis q̃ illud ad ſpecies expli/
care velet Quid eñ eſt pater noſter niſi pater meus
ꝛ verbi Pater me⁹ ꝛ virginis matris pater meus ꝛ
ſeraphin ꝛ cherubin ꝛ breuiter oĩm ſcõrum ac rerũꝫ
O q̃ ſe huic ꝯſiderationi daret is q̃ꝫtũ deuotiõis ver
bum illud noſter ꝯtinet experiretur.

Qui es in celis

ERigat tercio dei beniuolentia captatur dum
eius maieſtas laudatur dum ſcꝫ in celis addit̃
Nam licet ꝛ in terra ſit ꝛ vbiq̃ꝫ dictum tamen eſt in
celis hijs ex cauſis ¶ Primo dicitur in celis ꝛ nõ in
terra ꝓpter mẽtis ad celeſtia erectionem Vt ſcꝫ eru/
beſcamus verſari in terris vbi audimus nos patrem
habere ĩ celis Propter itẽ mẽtis deuotionẽ ꝛ ꝯpun
ctionis excitationẽ vt doleam⁹ ſegregari a patre pu
deat iacere in exilio patre ſedente in ſolio Iuxta illud
p̃s. Fuerunt mihi lachrime panes dum dicitur vbi ẽ
deus tuus vt ſic mente dicamus heu mihi bone cele
ſtis pater qꝛ incolatus meus ꝓlongat⁹ ẽ nimis O qñ
veniam ꝛ apparebo ante faciem patris exul filius
¶ Secũdo dicitur in celis nõ vbiq̃ꝫ propter mentis
firã ſtabilitionem hinc venerabilis hugo Si dixiſſꝫ
Qui es vbiq̃ꝫ, verum dixiſſet ſed ne inepta ꝛ inania que
rendo mente euagemur dicit In celis vt mente illic
radicata q̃ celeſtia ſunt queramus O igitur pater q̃
es in celis cõgregetur cor meũ ne euagetur in terris
ſed ſemꝑ ſit meditatio ꝛ ꝯuerſatio mea apud te ĩ cel̃
¶ Tercio propter mentis noſtre ad celũ ꝯformati
onem ꝛ aſſimilationẽꝫ vt ſcꝫ ſicut celi diſtincti ſunt va/
rijs ꝓprietatibꝫ Ita etiam petentium ꝛ orantiũ mẽ
tes adornẽtur diuerſ virtutibꝫ vt ſic deus dignetur
inhabitare eos quaſi in celis O igitur pater q̃ es in
celis ideſt habitas in ſanctis ꝑ graciam Vtinaꝫ mi/
ſera mea anima terrenis inmerſa tibi fiat celũ clarũ
varijs virtutibꝫ ornatũ a peregrinis ĩpreſſionibꝫ alie
num vt ſic te felicẽ habeã in habitatorẽ deum Lata
hic poſſet fieri adductio de proprietatibꝫ celorum de q̃/
bꝫ paſſim inuenitur in ſermonibꝫ ſcõrum ꝛ p̃ſertim in
libro de triplici via habetur iſtud deductum Quar
to propter noſtram eruditionẽꝫ Vt ſcꝫ diſcam⁹ ſpe
cialiter illic deum eſſe vbi p̃eminet in effectu ꝛ ꝓprie
tatibꝫ Et ſic,eſt in celis ꝑ potẽtie inmẽſitatẽꝫ. ſapien
tie claritatem. qua õnia noſcit Nec iuxta quoſdã cir/
ca cardines celi ambulat inferiora hec nõ curãs ꝛ ig/
norans Preſidet eñ intuẽs ꝛ moderãs cũcta Adeo
vt ſine eius volito non cadat foliũꝫ ex arbore nec vel
paſſer in obliuione eſt corã eo ꝛc̃. Item qꝛ vt doceat
inherentie varietatẽ qua aliter in iuſtis aliter in pec/
catoribꝫ aliter ĩ celis aliter in inferis ꝛ in terris Hic
notetur varietas quomodo deus eſt in rebꝫ ¶ Quin
to propter virtuoſitatis influxionẽ Vt ſicut celũ in/
ferioribꝫ multa influit Ita etiã omne bonum ab eo
q̃ in celis eſt venit Omne eñ datum optimũ ꝛ õne
donum ꝑfectum ab eo deſcẽdit. Omnia eñ vt poeta
ait deſcẽdunt a ſummo culmine rerũ Quo niſi ꝯſulto
nihil eſt quod ſidera poſſunt Dicitur ḡ in celis vt ſic

mẽtem illo fiducialiter dirigamꝰ ſpãtes ꝙ ꝗ ibi bẽt
abundãtiam bonoꝝ ꝯicãs etiam ea pullis coruoꝝ
nõ nos deſeret vbi eſt penuria illoꝝ ꝑſertim dũ exo/
ratur votis iuſtoꝝ. Sꝑ ꝗ orãti nos ita aptemꝰ q̃i ce
lum ingreſſuri coramq̄ tremenda illa maieſtate ora
turi ⁊c̃. vt monet ſanctus Bernardus. Et hec de o/
rationis huiꝰ captatione.

¶ Sanctificetur nomen tuum.

Glorificans ⁊c̃. Hic poſt exordium ⁊ cap/
tatioẽm ſeq̄tur tractatꝰ ⁊ ip̃e intẽte petitõ
nes Quaꝝ petitõnũ varij varie aſſignant
ordiẽm ⁊ rõnes. Quia ſcꝫ ordinãtur oĩs vel in deum
ꝗ adeẽntie vnitatem Vel ſingl'e ad ꝑſoãꝝ trinitatẽ
⁊c̃. Vel ꝑme tres ꝓ tribꝫ dotibꝫ patrie vel ꝓ trium
virium aĩe ꝑ tres ꝟtutes theologicales reformatiõe
Reliquę ꝓ neccitatibꝫ huiꝰ vite Vel ſeptem ꝯ ſeptem
mortalia ꝑꝑ ſeptem dõa ſcĩſpũs. Longum eẽt tracta
re ſingula breuiter nos volumus expedire exequẽdo
verſuum meditabilia ſꝫm communia ſanctoꝝ ſcrip/
ta. In prima igitur oratione oramus que ſunt finis
petentes ſanctificari nomen dei. ¶ Sanctificatur
autem multipliciter. Primo vt dicitur in ꝟſũ per
glorificatioẽm. vt ſcꝫ ita nos facias viuere vt ꝑ nos
te magnificent ⁊ glorificent ceteri.. Et vere digne ꝑ
ma eſt hec petitio qua petitur nil niſi patris glorifi/
catio. O igit̃ bone pater ſanctificetur nomen tuum.
in ſe quidem ſemper ſanctum peto vt appareat omni
bus honorabile ⁊ glorificandum.

¶ Secundo ꝑ purgatioẽm Hinc Martir Cypa
nus Opus eſt vt qui quotidie delinq̄mus. delicta no
ſtra aſſidua ſanctificatione purgemus. O igitur ſanc
tificetur nomen tuum vt ſit in nobis ſine terra ⁊ pu
rum vt cor noſtrum ab omni peccati ſorde liberum ĩ
omnibꝫ clare te contempletur ⁊ videat nomen ſctm̃
tuum. ¶ Tercio ꝑ conformationem Vt ſcilicet
eius ſanctitati q̄tum poſſibile eſt in via ꝯformemur
⁊ nũq̄ indigna tanto nomini agendo eo ĩdigni ſimꝰ
O vtinam ſanctum nomen tuum quod eſt pater et
eius digna conuerſatio in me ſanctificetur vt ea cogi
tationum puritate. affectionum ſanitate polleam ꝗ
decet filios tanti patris. Iuſſiſti enim Perfecti eſto
te ſicut pater veſter in celis. Quarto ꝑ cognitionem.
vt ſcilicet ſanctum ab hominibꝫ habeatur ⁊ ita inno
teſcat vt ſanctum cognoſcatur ⁊ vt nihil illo ſancti/
us eſtimetur ⁊ iudicetur. O ſanctificetur nomen tu/
um id eſt talem de te deo noticiam accipiam qualis
deo ſit digna. Nihil em̃ ſanctum niſi quod deo dig/
num Granditerq̄ eſtimem illud. vt ſic noticiam ⁊ eſ
timationem affectio digna in te p̃rẽm ſequatur. No
men em̃ noticia eſt ¶ Quinto per confirmatioẽm
Sanctificetur nomen tuum id eſt confirmetur nom̃
illud quo filij dei vocamur ꝑ glorie fruitionem vt nõ
excidamus. Et ſtabile ſit in nobis In intellectu per
veram ⁊ claram cognitionem In affectu ꝑ ſanctam
⁊ piam dilectionem In memoria ꝑ firmam ⁊ iugē
inheſionem. ¶ Vel Sanctificetur ꝑ beniuolenti
am in corde Per reuerentiam in ore Per ꝑſeueran
tiam in ope. Nomen tuum. Scꝫ nomẽ patris vt ſim
eius filius Nomen iheſu vt ſim ſaluatus Nomẽ ſpi/
ritusſancti vt ſim ⁊ fiam ſanctus. Nomen em̃ iſtud
trinitatis. ¶ Hec breuiter de petitiõe prima
In qbꝫ ꝗ attenderit habet copioſam deuotiõis ma/
teriam paucis ex doctoꝝ ſententijs tactã

¶ Adueniat regnum tuum.

G

Militat ⁊c̃. ¶ In hac ſcd̃a petitione poſt o/
ratam in ſupiori dei gl'am petimus beati
tudinem noſtram Vt ſcꝫ Adueniat dei reg
num id eſt ad nos veniat Eſt autem multiplex reg/
num ſꝫm quod multipliciter poteſt exponi petitio iſ/
ta. Nam ꝑmo peti poteſt vt adueniat regnũ militã/
tis ſcꝫ eccl'e vniuerſalis ꝑ xpriſtiane fidei declaratio/
nem ⁊ dilationem Et deſtruatur regnum antichriſti
⁊ dyaboli de quo regno dicitur Math. xiij. Colliget
de regno eius ſcilicet eccleſie militantis omnia ſcan/
dala ⁊c̃. O bone pater adueniat regnum ⁊ fides eccl'e
in vniuerſo mundo ceſſet dyabolus paganiſmus et
hereſis habitare in eo. ⁊c̃. ¶ Scd̃o petit̃ regnum
triumphantis eccleſie celeſtis ſcꝫ glorie ꝑ eternam ꝑ
miationem vt excludatur regnum preſentis ⁊ future
miſerie De quo ipſe dominus. Fulgebunt iuſti ſicut
ſol in regno patris ⁊c̃. Vere preluſtre illud regnum.
vere digne petendum Eſt em̃ amoris regnum. Nec
em̃ alio vel tytulo q̄ʒ amore inſcribitur miles. Neq̄
alijs ibi armis q̄ʒ amoris militatur. Vbi omnibꝫ a
mor in regem. vinculum eſt legionum.
Vbi quiſq̄ tanto commilitonem pre ſe ducit hono/
ratiorem q̄to ſenſerit regis amantiorem Amor em̃
in regem halteus ac torques eſt eo cuiq̄ inſignior ꝗ
feruẽtior fidelior q̄ fuerit. ⁊c̃. O quando veniet h' reg/
num Vbi tantuꝫ eſt gaudiũ quod illud non concipit
cor humanum. O veniat clara dei ⁊ beatifica fruitio
Veniat carnis reſurrectio. veniat omnis regni illiꝰ
beata beatitudo preſertis animabꝫ dilatis a regno.
⁊c̃. ¶ Tercio petitur Regnum virtutum ⁊ diuine
gratie. de quo luce. xvij. dicitur. Regnum dei intra
vos eſt. Non em̃ eſt eſca aut potus ſed iuſticia ⁊ pax
Grande em̃ regnum hoc recte iudicanti licet nõ ext/
no apparatu ſplendeat animali ⁊ vano eſtimatori.
Iſtud em̃ eſt illud ꝑclaꝝ regnum quo chriſtus regna
uit iacens in preſepiolo. etiam laceratus flagris in
pretorio. licet etiam alio ampliori hoc regnum ſanc/
tis õnibꝫ eſt cõmune. ¶ Adueniat ergo illud ꝑ gratie
inhabitatioẽm ⁊ ꝟtutum opationem ⁊ deſtruat reg
nũ peti ⁊ malicie ꝑ ceſſatioẽm vt ſcꝫ per m̃ ñ regnet in

nobis: O adueniat regnum virtutum ꝛ grē. pereat re
gnum peccati ꝛ neq̄cie. Totum me vendicet ſibi hoc
regnū. ¶ Quarto petitur regnū ſcp̄ture ſacre. De
quo Math. xxi. Auferetur a vobis regnum dei. Ad
ueniat ſcꝫ ꝑ veram cognitionem vt deſtruatur reg/
num erroris ꝛ ignorantie. O rex ꝛ bone pater q̄ cla/
uem habes ſcientie ꝛ aperis cui voles. Aperi mihi h̄
ſcripture ſacre regnum vt ſpnam om̄e mundanum
colloq̄um. ¶ Poſtremo petitur regnum diui au/
xilij ꝛ aſſiſtentie. Unde ait hugo. Ueniat regnū po/
tentie ad debiles ꝛ infirmos roborādos Regnum ſa
pientie ad inſenſatos ꝛ fatuos illumināndos Regnū
leticie ad nos flebiles ꝛ afflictos ꝯſolandos. Et hec
de aduentu multiplicis regni pro quo iugiter aſpirā
dum.

H Fiat volūtas tua ſicut in celo ꝛ in terra:
Et placiti ꝛc̄. Deinde ꝯſ̄ter petim⁹ donū gra
tie vt ꝑficiam⁹ interim dei volūtatem Que qꝛ
multiplex eſt ꝛ multipliciter fieri hꝫ ideo hec oram⁹
Primo vt fiat volūtas eius nō tm̄ bōa. ſed ꝛ bn̄placi
ta vt ꝑ ōnia fiat in nobis quod bn̄placitum fuerit co
ram eo. Quaſi dicatur Hoc volo hoc deſidero hoc to
tis aiī viſceribꝫ concupiſco. vt ſemꝑ in me tua bene
placēs volūtas fiat. totus tuus ſim tot⁹ in tuū plau
dam honorem ad quod factus ſum ꝛ natus. Secū/
do fiat voluntas etiam quocunqꝫ ſigno innoteſcens
ſiue preceptione prohibitione permiſſione opatione
cōſultatione que ſunt q̄nqꝫ ſigna diuine voluntatis
Et complectuntur hoc verſu.

Precipit. ac prohibet. permittit. conſulit implet.

¶ De quorum declaratione late agitur in ſcriptis
primi ſentiarum. ¶ Omnem autem ſigni volun
tatem fieri cupimus vt ſcꝫ quiſqꝫ oret. Precepta fa
ciam prohibita caueam. ꝑmiſſa ꝑferam Opata pro
bem. Conſilijs obtemꝑem Et hoc ſit mihi gaudium
ꝑficere quod ſcio tibi bn̄placitum. Tercio vt ſm om
nia ꝯformis ſim tue voluntati Etiam ſm voluntatē
appetitus naturalis Volūtatem ſenſualitatis etiam
conditionate poſitiōis q̄ aliud p̄t velle ſub ꝯditione
ſcꝫ ſi deo placeret. Semꝑ aūt ſm volūtatem delibe/
rate rōnis deo ꝯformetur quod neceſſarium eſt ꝛ de
eſſe ſalutis vt aiunt doctores. ¶ Quarto vt volū/
tas ōnis tua adimpleatur ſiue velim⁹ aut nolimus i
nobis aut a nobis Fiat inq̄ꝫ in peccatoꝝ ꝯuerſiōe per
opus penitentie In ꝯuerſoꝝ ſanctificatione ꝑ mun⁹
grē In ſanctificatoꝝ ſaluatiōe ꝑ bonū ꝑſeuerātie In
ſaluatoꝝ clarificatiōe ꝑ donum glē. Oro vt velim qꝛ
neceſſe eſt fieri ſi decreueris vel volueris ¶ Poſtre
mo oramus Fiat ſicut in celo ꝛ in terra. Non dixit.
In me vel nobis fac vt vniuerſaliter concludet ꝛ orō
nem formet Dicit āt Sicut in celo ꝛ in terra Id eſt:
vel ſicut in chriſto ita in eccl'a Uel vt in āgelis ita in
hōibꝫ Aut vt in iuſtis ita in peccatoribꝫ Uel ſicꝫ i ſpū
ita ꝛ in carne O igitur q̄ nō niſi iuſte vis ꝛ q̄cq̄d vis
potenter efficis Fac vt in me ſic fiat volūtas tua ꝛc̄.
Putāt āt aliq̄ ꝙ adiectio h⁹ orōis ſcꝫ ſicut i celo ꝛ in
terra applicari poſſet etiāꝫ ceteris ſingulis petitiōibꝫ

Panē nr̄m cotidianū da nobis hodie
Q Ͻ Dꝛpoꝛis ꝛc̄. Poſtq̄ꝫ orata ſt̄ q̄ ad btitudi/
nem directe ꝑtinēt ꝛ ꝑncipaliter iam petun
tur q̄ ad eam ſpectāt inſtrumētaliter. Et ꝑ
mū petitur panis largitio Et q̄dem multiplicis pa/
nis. Nam ꝑmo petim⁹ paēm corꝑalem necāriū
ad corpus ſuſtentationem ꝑ quem intelligitur ōnis
ſufficientia victus O hunc paēm da iuſte habere. de/
uote ſumere. bene conuenire. Nam ꝛ p⁹ ptādium h̄
oram⁹. Scd̄o petim⁹ panes mentales Scꝫ Paēm
pēitēcie ad releuatiōem languoris. Panem iuſticie
ad profectum operis. Panem doctrine ꝛ intelligētie
contra famem erroris. Paēm eucharīſtie ad inpin/
guatiōem amoris. Paēm glorie ad delectatiōem ſa/
poris. Poſſet de ſingulis his pānibꝫ ꝓlixior fieri ma/
teria deuotiōis Sꝫ reqrat̄ in alijs O vtinam vel mi
cas dederit hoꝝ. ¶ Tercio in hac petitiōe innuit̄
cōis poſſeſſio cum dicim⁹ noſtrum Nō em̄ dr̄ meum
tuum vel angeloꝝ ſed noſtrū Et h̄ ꝑꝑ hūilitatem q̄
om̄s indigemus Propter cōicabilitatem vt hūc nul
li tanq̄ꝫ ꝓprium negaremus Propter vtilitatem qui
a ꝓpter nos fact⁹. Propter dignitatem qꝛ ſoli homi
datam conficere chriſti corp⁹ nō angelicis ptātibꝫ.
¶ Quarto Da nobis dr̄ vbi rōnabilis petitio ꝯmē
dat̄. Dicit̄ em̄ nobis ꝑꝑ orōem mutuam ꝛ ſubuētio
nem fraternā Da aūt annectitur vt ḡtuito accipi mō
ſtretur Nō em̄ noſtris meritis nec vllo dat ꝑmio ſpe
rato ex nobis. Da ergo o pie pater q̄ oībꝫ pribꝫ carniſ
ꝑēna viſcera inſpiras paēm necāriū ꝯcedēdo: Da
quaſi de manu tua ſumēdo Et alijs vt paēm diſtri/
buāt ꝛ frāgāt inſpirādo ne deficiam⁹ in via.
¶ Poſtremo quotidianū additur quo ſuꝑ multi/
plex rō aſſignatur Nam petim⁹ quotidianū. ne ārie
mur ſollicitudie ſuꝑflua q̄rēdo Ne a chriſto ſepemur
ex crimine ab eucharīſtie ꝑceptiōe abſtinēdo Ne inol
uamur caligine a panis dījudicatiōe ceſſando. Da i/
gitur quotidie in tꝑe nāe grē ꝛ glē q̄m ſeꝑ illo op⁹
habemus. ¶ Hec ſuꝑ petitiōe quarta. In q̄bꝫ dic
tis innuuntur alia multa.

Et dimitte nobis debita noſtra ſicut ꝛ ꝛc̄. I
Q Dimmiſſi ꝛc̄. Poſt petitiōes bōi dādi ſequūt̄ o
rōnes mali auferēdi Et ꝑmo petim⁹ amotiōēꝫ
mali p̄teriti dicēdo Et dimitte ꝛc̄. Primo orādo diſſio
nem oīm maloꝝ ꝯmiſſoꝝ q̄ ſcꝫ ꝯmiſim⁹ aut corde o
re vel opē. Alioꝝ ꝯſenſu aut ꝑmiſſiōe Nō em̄ ſolum
q̄ talia faciūt ſed ꝛ q̄ ꝯſentiūt rei fiūt O igit̄ ſacerdoſ
ſumme ꝛ agne dei q̄ ꝓ nobis rn̄diſti q̄ ꝓ debitis nr̄is

diluēdis te in ſacrificiū obtuliſti. Dimitte oīa ꝯiſſum. Scdo dimitte omnia debita etiam omiſſione contracta. Omiſimꝰ enim multa ſcꝫ q̄ facere debuimꝰ potuimꝰ ⁊ ꝑpoſuimꝰ. Vn̄ rei ſumꝰ. O veniat q̄ veiat pie pr̄ ān⁹ iubileus recordare mortis ſummi pōtificis ⁊ remiſſioēm fac pctōꝝ ⁊ reduc exules in patriam q̄ꝛ aggͣuatū eſt nimis onus noſtroꝝ debitoꝝ. Tercio etiā dimitte oīa debita dōī ſcꝫ qb⁹ obligamur ſup multis donis aut bñficiis ꝯceſſis puta bōis naturalib⁹ tpalib⁹ ſpūalib⁹. qb⁹ abuſi ingratitudīe ſumꝰ. Vel etiā malis dimiſſis puta peccatis ⁊ penis demeritis. Aut etiam ꝓ bōis ꝑmiſſis ꝓ qb⁹ oīb⁹ debitores ſumꝰ ⁊ grās debemus. Quarto notāter dicimꝰ Dimitte nobis ſcꝫ debitorib⁹ q̄ ſine debitis nō ſumꝰ

¶ Poſtremo ꝯditioēm ānectimꝰ ſcꝫ Sicut ⁊ nos dimittimꝰ ⁊c̄. i. Sicut nos vniuerſaliter frequēter ardēter velociter ⁊ ꝑſeueranter de cordib⁹ pure ⁊ ꝑp̄t te dimittimꝰ. Sic ⁊ tu dimitte Immo plenius multo nobis Vere felix offenſa frm̄ quam allegamus ante deum in defalcatioēm noſtrorum debitoꝝ. O q̄ꝫ bonus ⁊ pius deus plenus viſcerū charitatis vt dictat ōnia ſua ſi dimiſerimus pauca fratrib⁹ nō tn̄ tā nob q̄ꝫ deo debentib⁹.

¶ Et ne nos iducas in temptatioēm

Cōnſenſum ⁊c̄. Hic iam petimus amoueri malum de primo ꝯmittēdum petentes amotionem mali futuri Et ne nos iducas ⁊c̄. vbi ꝑmo petimꝰ ne ꝯſentiamꝰ temptatiōi ſiue aſtucia decepti ſiue cedamus afflicti q̄ſi dicerem⁹ O pr̄ miſeroꝝ q̄ itemptator es maloꝝ ⁊ ſi ꝑmittas nos q̄n̄qꝫ ad exercitiu duci in temptatiōis ſenſum. nō tn̄ oro ꝑmittas induci ꝑ conſenſum ⁊ aſſenſum Nil nocet ſenſus ſi nō aſſit conſenſus. Scdo hic oramꝰ ne temptati deficiamꝰ ſed virtutem det agōiſtis tantum ꝑſeuerādi Ne vincamur dando grām triumphandi.

¶ Poſtremo ne deſeramur et ſic peream⁹ O igit̄ ne mens ſit decepta affecta aut temptatiōe deiecta oramꝰ ne a te ſit derelicta Incus em̄ ducitur qn̄ intꝰ a tēptatione vincitur Et hoc qn̄ a deo deſerit̄ Tercio Non petimus ꝙ non ꝑmittas tēptari. q̄ꝛ ꝑiculoſiſſima eſt tēptatio nulla tēptatione pulſari q̄ꝛ inde oriuntur multa mala Vt cordis elatio ſui incōſideratō temptatorū incōpaſſio. deſpectio aliorū ⁊c̄. ¶ Quarto hic ꝯſiderādū licet temptatiōes ſingulariter dicat̄ Varia tn̄ ſunt hominū temptamēta q̄ hoc noīe ꝯplectuntur cōtra q̄ hic orat̄ Mūdus enim caro demonia diuerſa mouēt ꝑlia ⁊c̄. Mundus tēptat ꝑ ꝓſpa ⁊ aduerſa Caro ꝑ carnalia deſideria ⁊ laſciua dyabolus ꝑ varia deceptiōes gn̄a Ita ꝙ ꝓfſus ſūt innumera. Pro qbus oib⁹ oramus ne temptemur vltra id q̄d ferre poſſumus.

¶ Poſtremo notādū licet tanta ſint ⁊ tam diuerſa temptationū gn̄a. In ſingulari tn̄ petimꝰ quaſi liberari ab vna. Nam q̄ nō inducitur in temptatioēm ꝯcupiſcētie q̄ oīm eſt temptationū origo ꝓꝯn̄s i nullam inducitur ceteroꝝ. Dicit ergo Et ne nos idu. in temp. dr̄ ſingl'ariter. q̄ſi dicere vellet. Libera a cōcupiſcētia ne timeamꝰ reliqua Et hec de petitiōe ſexta

¶ Sed libera nos a malo. Amen.

Offenſe ⁊c̄. Hic poſtremo oramus amoueri ꝑn̄s malū ad mala ꝑdicta inclinatiuum Nihil em̄ ꝓdeſt lauari a mortuo ⁊ rurſus tangere eum Petit̄ tn̄ gn̄aliter amoueri oēe malū Et ꝑmo petimꝰ liberari a malo pcti aut culpe quod ē dehonoratiuū diuīe reuerētie. ꝑuatiuū viſiōis diuine aut ipeditiuū gl'e. O igit̄ bōe pr̄ libera filiū ab ōni malo culpe ne vnq̄ꝫ te offendā ⁊ mala culpe incurram. Scdo petimꝰ liberari etiam a macula pcti ⁊ eiꝰ reliquiis aut ſi pctōꝝ ſint fomatib⁹ ⁊ ab oīb⁹ bonoꝝ retractiuis ipedimētis ⁊ duci ad illum ſtatū q̄ ꝑficitur aggregatiōe oīm bonoꝝ ⁊ ꝑuatiōe oīm maloꝝ. Tercio petimꝰ liberari a malo pene ſupplicii vel tribulatiōis. Quarto liberari petimꝰ nō ſolum a malo pn̄tis tribulatiōis ſed multo amplius a malo infernalis ꝯbuſtiōis. Cuiꝰ mala lꝫ ſint multa ſꝫ tn̄ q̄dā ꝑncipaliora

Scꝫ
- Obſtinatio voluntatis
- Priuatio claritatis
- Cruciatio mentis ⁊ corꝑis

Cruciatus ſunt adeo inumeri vt dixerit gentium poeta quidam.

¶ Nō mihi ſi centū lingue ſint oraqꝫ cētum
Ferrea vox cūcta penaꝝ gn̄a poſſem. Percurrere ⁊c̄.

Quos gͣuat duratio eternitatis A qb⁹ oīb⁹ cupiꝰ liberari petitiōe huiꝰ orōnis Et nō ſolum a penis inferni ſed etiam purgatorii.

¶ Poſtremo liberari petimus etiam a malo dyaboli vt ſcꝫ auferatur ſi illo compediti ſumus. Et hic dicitur non a malis ſed a malo id eſt a dyabolo ꝑnicioſo a quo omnium malorum initium eſt ⁊ origo. Ab hoc libera nos domine.

¶ Annectitur finalis illa ⁊ generalis concluſio Amen Scꝫ quod dictorum eſt confirmatio vel petitorum exoptatio ⁊c̄. Quod ſi hic velimus aſſignare ꝙ huic orationi vt aiunt eſt ſubtractum nec reperitur in codice latino ſed habetur in greco Scꝫ Quoniam tuum eſt regnum tua gloria ⁊ virtus in ſecula Amē

¶ Videbimur forſan hiis qui nil legerunt errare Sed legant laurentium de valla in ſuo correctorio. Immo legant doctores grecos. Et Chriſoſt. in oper̄ imperfecto Et illic reperient ab eo poſitum ⁊ pulchre expoſitum ⁊ orationib⁹ precedentib⁹ annexum.

¶ Hec ſufficiant pro qualicunqꝫ expoſitionis monimento Eſt enim opere precium quippiam habere ad huiꝰ orōnis quā totiens frequentamꝰ itellectū.

¶ Rudolphus Carthuſienſis

PAter noſter excelſus in creatione ſuauis in amore diues in hereditate. Qui es in celis ſpeculũ eternitatis corona iocũdi/tatis theſaurus felicitatis Sãctificetur nomẽ tuũ. Sit nobis mel in ore cithara in aure deuotio ĩ corde Adueniat regnũ tuũ Jocũdũ ſine ꝑmixtiõe trãqllũ ſine ꝑturbatiõe ſecurꝫ ſine amiſſiõe. Fiat volũtas t. vt õnia q̃ odis odiam⁹ q̃ diligis diligam⁹ q̃ tibi pla/cẽt impleam⁹ Paẽm nr̃m ⁊c. ſcꝫ doctnalem pẽitẽcia lem ⁊ ꝟtualem. Et dimitte q̃cũqꝫ cõtra te ꝯmiſim⁹ aut cõtra ꝓximos aut noſipos Sicut ⁊ nos dimittim⁹ debitoribꝫ noſtris. q̃ nos offenderũt ꝟbis in ꝑſonis aut rebꝫ. Et ne nos inducas in temptatiõem. carnis mũdi demonis. Sed libera nos a malo pñti ꝑterito ⁊ futuro. Amen. ¶ Hec de orõne dñica tetigim⁹ pauca de q̃ poſſem⁹ adĳcere multo plura quõ videlꝫ A q̃dam oratio hec inter cetera effertur a plenitudie ⁊ fecunditate Adeo vt tametſi grande q̃ppiam crepi tant greci ⁊ inflatis buccis. Ebiaſmũ illum demoſte nis quo in philippum macedonem vtitur extollant. Huius tamen orõnis collatione ſterilis eſt ⁊ infecũ/dus. vt late deducit.

¶ Jtem qꝫ de diſtictiõe harꝫ petitionũ vt ſcilicꝫ ad Patrem. Filium. Spm̃ ſcm̃ dicaꝛ

Sãctificetur		Tẽplũ ⁊ ſacerdotiũ
Adueniat	q̃ petit	Regnũ ⁊ ſoliũ
Fiat volũtas		Thalamũ ⁊ ꝯiugiũ

¶ Rurſus qꝫ contra tria obſtacula ad Patrẽ filiũ ⁊ ſpm̃ ſcm̃ dirigatur

Paẽm noſtꝝ		filioꝝ ſollicit⁹ filiũ mittẽs
Et dimitte	qꝛ	ſacdos mg̃⁹. agn⁹ pctã tollẽs
Et ne nos		ſp̃s ĩ deſtũ tẽptãdũ iducẽs

Sed libera nos a malo Ad totam ſimul trinitatem ꝓpter triplex appropriatum.

¶ Diſtiſtinctio huius altere ꝑtis tercia ꝯtinẽs de ſanctis in genere ⁊ de ſingulis eorum ordinibꝫ medi/tabilia. ¶ Capitul⁹. xxv.

¶ Prologus.

Leuaui oculos meos in mõtes vnde venit auxilium mihi. ps.

Qm̄ primi poſt deū ꝛ eius matrē ſūt ſcī illi mõtes in mõte dm̄ ꝯſtituti Jō ꝺ hiſ tācia hꝰ ſcõe p̄tris noſtra di ſtictio ꝯterēda. ꝛcrēᵒ ꝑiſte tā ꝯſiderationū ocl'i in eos ſurrigēdi vt auxiliū ſentiamꝰ. Nō necē iā hēmꝰ repe tere inductia cur nos crebꝛiꝰ ad ſcōs ꝯuertere ocl'os q̄ꝫ in ipōs mõtes vibꝛare deberemꝰ quōq̄ꝫ nos i ſcōꝝ feſtis exercitare poſſemꝰ Abūde em̄ ꝛ plꝰ forſan q̄ꝫ ſa tis de his egimꝰ in feſtilogio ſupꝛa folio ¶ Sꝫ al teꝝ q̄ddā h̄ nob exercitij genꝰ ē aſſignādū q̄ꝺ.ſ.nō in ſcōꝝ feſtis mō ſꝫ ꝛ ōi tp̄e ꝛ loco ꝯgruat exercitatiōi. Tāto altero faciliꝰ q̄ꝫto ꝯpēdioſius illo ꝛ n̄ ifructuoſ ſum tñ. Et eſt vt tāgit̄ in ꝟbis pſalmi Leuare ocl'os in mõtes. Sūt āt t̄plices ocl'i i eos leuādi

	Affectus		affectuoſam ſuſpiratōem
Sꝫ	Intellcs	ꝑ	attētā ꝯſideratiōem
	Corpei ſēſꝰ		corpalē exercitatiōeꝫ

¶ Pꝛio inq̄ꝫ ꝛ p̄cipue ocl'i affectuū i ſcōs ſūt ſurri gēdi tp̄e ꝛ loco ōni vt ſcꝫ iuxta Job ſentētiā q̄ꝫq̄ꝫ n̄ ſta biliter ꝛ aſſidue ſcōꝝ mēiniſſe poſſimꝰ ſaltē ſtillet o culꝰ nr̄ pᵒ eos ꝑ ignitoꝝ ꝛ ſeraphicoꝝ ſuſpirioꝝ ꝛ ge mebūdā iaculatoriaꝝ oꝛōnū frequētatiōem. Grādꝭ nāq̄ꝫ eſt hmōi iaculatoriaꝝ oꝛōnū teſte Aurelio Au guſtio ꝟtꝰ q̄ꝫ ꝛ itimius emittūt̄ faciliꝰ exaudiūtur crebꝛius exercitāt̄ ꝑut in ſupioꝛibꝫ tactū. Nouit hoc pellicaōꝝ illoꝝ egiptiacoꝝ chorus. p̄rēs in ſolitudine loq̄r q̄ꝝ familiariſſimū ſtudiū erat ꝑ huiuſcemōi mē tes ſubleuare in mõtes aut in ipm̄ mõtiū deū. Quo rū ꝛ nos ſtudijs incitati ſectemur exēpla coꝝ vt ſcꝫ in ōi loco etiā in medijs laboꝝ tumultibꝫ puras leue mus ad deū manꝰ ardētes vibꝛemꝰ ocl'os i mõtes vt auxiliū nobis deueniat de celis Et ne q̄ſq̄ꝫ excuſatiōes ſue ignauie aut inſcitie ꝯpretēdat ne dicat ſe deſiderat̄ neſcire q̄ꝺ nulli tñ difficile q̄ppe q̄ factu faciliꝰ nihil. Jō q̄dā q̄dā huic ſtudio deditꝰ certa q̄dā ꝛ iflāmato ria in ſcōs ex ignita illa ſcꝑt̄aꝝ ignitaꝝ foꝛnace iacl'a collegit q̄bꝫ potiſſimū i ſcōꝝ feſtis Jmmo vt dixīmꝰ loco ꝛ tp̄e ōi affectuū ocl'os in ipōs ſubleuemꝰ. Que tāto Guilhelmo ꝑiſieñ teſte ſūt ad ipetrādū efficatio ra q̄ꝫto ex foꝛnace ardētioꝛi ſūt ꝯflata ſcꝫ ex ſcꝑt̄a di na cuiꝰ vt loq̄t̄ dauid eloq̄a ꝑiſus ſꝫ ignita valde id ē igne ſeptuplū examiata. Poimꝰ āt ſolū hoꝝ pũctoꝝ paucula Nam qui plura volet facile hoꝝ iſtar pote rit ſibi aggregare copioſioꝛa. Et ſt iſta

Langueo. roꝛate. pp dauid miſerere. Aſpice. dixte. trahe me. meōꝛādo. rogate. ꝛc̄.

¶ Lāgueo h̄ ē Exclamādū ē Annunciate dilecto meo q̄ꝛ aōꝛe lāgueo ſcꝫ ſociari ſcīs in celo ꝛc̄. Roꝛate ſcꝫ celi deſuꝑ grē roꝛē ipetrādo ꝛc̄. Propt̄ ꝺꝺ ſuū r. id ē ſcīm hūc quē veneroꝛ ꝛ colo ne auertas fa. ꝛc̄ Mi ſerere.i.miſemi mei miſ.m.ſaltē vos.a.m. i q̄s leuāt̄ ocl'i ꝛc̄. Aſpice i me ꝛ miſer̄ meiſm iudi. diligētiū no mē tuū ſcōꝛū ſcꝫ Dixte.i.loq̄mi ꝑ nob bo. dicēdo dn̄o dn̄e dixte illā q̄ꝛ cla. pꝰ nos. Trahe me pꝰ te. ꝛc̄. Me moꝛādo.i. Memēto mei dū bn̄ ē fuerit ꝛc̄. Rogate q̄ ad pacē ſunt ihꝛl'm. ꝛc̄. Qm̄ his motis ocl'os in ſāc tos leuaret bn̄ auxiliū ſentiret O igit̄ deſideremꝰ deſi derātes nos Om̄s em̄ ſcī votiue deſiderāt nos ſcien tes ſe nō ꝯſummādos ſine nobis. Et debēt fieri hu iuſmodi ſuſpiria exclamādo optādo igemiſcēdo p o vtinam. q̄ñ. heu. ꝛ ſilibꝫ affectis. Verū q̄m diu n̄ ꝑt durare ſcā affectio imo vix hr̄i quā n̄ nutrit aut certe parit deuota ꝯgnitio. Naſal'r em̄ cognitio ꝑit affcō nem ꝛc̄. Jō oꝫ vt etiā ocl'os itellcs i hos mõtes ſcpiꝰ leuemꝰ videlꝫ ꝑ attētā eoꝛū ꝯſideratōeꝫ vt inde nob formemꝰ ſacrā affectiōem. Hic intdū ꝛ ſi n̄ ſp ingre di hēmꝰ ciuitatem illam ſupnā circuire in tabernacl'o eꝰ attēdereq̄ꝫ q̄ ſe offerūt circa ſingl'os ſcōꝛū oꝛdiēs cōſi derāda Puta eoꝛū denōiatiōes ꝛ merita. eoꝛū gl'ias ꝓuilegia ꝛ bn̄ficia ꝛ hmōi pl'a ex q̄bꝫ tūc ꝯñt foꝛman da ſunt affectuū ſuſpiria. At ne ꝛ hic q̄ſpiam ad excu ſandas excuſatiōes ꝯfugiat dicēdo ſe cecū ꝛ meditati onis ignarū Itē q̄ poſſꝫ meditari de ſanctis cū tā ꝓ cul ꝛ mēte ꝛ coꝛpe abſit illis. Occurrimꝰ ꝛ hmōi col ligētes in ſequētibꝫ ex ſcōꝝ hicinde dictis meditabi lia q̄dam de ſingulis ſcōꝛū oꝛdibꝫ q̄rū iſtar poterint colligi multo plura ab alijs. Et poterint exerceri ꝛ r̄ uolui ꝑ ſingl'os dies pꝰ veſpas an̄ meditatiōis ad ſā ctos exerciciū Sūt em̄ ſm ſeptē ferias ſeptem ꝛ oꝛ dines a nobis diſtincti ſanctoꝛū. Hoc dicere audeꝰ q̄ ſe exercuerit in minimis collectis iſtis illumiābitur a mōtibꝫ ipis in q̄bꝫ ſol refulget ad ſcienda multo am plioꝛa ꝛ ſubtilioꝛa ꝛ ad h̄ vſq̄ꝫ deducet̄ vt dicere cum Apl'o poſſit Noſtra ꝯuerſatio eſt in celis ꝛc̄ Poſuiſ ſemꝰ āt meditabilia hec ſub foꝛma roſarioꝛū ſed vere bamur ne ad numerum certum coartati cogeremur eſſe obſcurioꝛes Qui ꝑ modū roſarioꝛū ea legere vo let facile hinc colligere ꝑt ¶ His ḡ ꝛ hmōi medita bilibꝫ ocl'os intellectꝰ in mõtes leuemꝰ ꝛ auxilium a ſanctis q̄s tūc videmꝰ ſentiemꝰ Videmꝰ dico Meō ria em̄ noſtra ocl's noſter hic eſt ait Bern̄.

¶ Poſtremo q̄m ſepe inepti ſumꝰ ꝛ īdiſpoſiti ad vtrūq̄ꝫ ſcꝫ vel affectū aut intellectum ſubleuādum n̄ tñ ab h̄ exercitio ideo deſiſtendum. Et hinc de ſingu lis ſanctoꝛum oꝛdinibꝫ dulces poſſemꝰ ſubijcere pꝰ meditabilia odas a quodam cui.

¶ Hoc exercitium familiare ex noſtris confectas ſed breuitati ſtudendum

¶ Meditabilia de Angelicis ſpiritibꝫ i gn̄e. Caplm̄ p̄mum.

p R

Eſpicite volatilia celi. Math. vi. Cōſiderabilia de ſcōꝝ ordibꝫ poſituri Primo de āgelis dm̄ ē agendum Ipi enī ſc̄ pncipes q̄ puenerūt ſcꝫ ceteros ſctōs ⁊ forſan ſicut tpe Ita ⁊ ſm aliquē modū digitate. Ad q̄ꝝ diligētē ꝯſiderationē āmoēt nos dn̄s in ꝟbis p̄miſſis vbi p volatilia celi ſm expoſitores ⁊ diuū ābroſiū ſub allegoria deſignāẗ āgeli ſancti. Circa q̄s lꝫ inūera ſe offerāt ꝯſiderāda non tm̄ niſi pauca ⁊ deuotiora a nobis ſc̄ pſtringēda Int̄ q̄ ſi occurrāt q̄dā ſublimiora neminē mouere debet Nam debemꝰ etiā aie i expōne ſua ſup āgelicā ierarchiā diuini dyoniſij Scotꝰ Sublimia āgeloꝝ meditari licꝫ ſimꝰ puluis ⁊ terra vt in eis oblectemur Fiatqꝫ vita hec nob faſtidioſa ⁊ ad ſortē tāte btitudis aſpiremꝰ Alioq̄n nihil pderit ſi hec tepido corde mēorātes angelicā felicitatē videamꝰ ⁊ ad eā q̄ꝫtotius pueire n̄ feſtinemꝰ Ad h ergo etꝫ mēorāda ſc̄ āgeloꝝ ſublimia vt aſpiremꝰ ad eoꝝ ꝯſorcia Hec doctor ſubtilis in ꝯmētario ibiſupra. Sꝫ ne ſtultoꝝ more añ narratōēꝫ p̄effluamꝰ ⁊ i narratiōe ſimꝰ ſuccinctiores ad rem veniendū ⁊ q̄ circa āgelos ꝯſiderāda ſc̄ in gn̄e aſſignāda. Et cōplectūẗ h vnico ꝟſiculo meditabilia tractāda.ſ.

Sūt q̄les.q̄d agūt.p̄ſtāt.ſeruāt. qꝫ diſtant

Debemꝰ enī ꝯſiderare circa angelos

Eſſentie veritatem		quia ſunt
ꝯditiōis circūſtātionalitatē		q̄ ꝯditi ſunt
actuū varietatem	.ſ.	q̄d agūt
p̄uilegioꝝ dignitatē		q̄ꝫ digni ſunt.
miſſiōis ⁊ cuſtodie modalitatē		q̄lr̄ cuſtodiūt
ordiꝫ ⁊ hierarchiaꝝ diſtīctōēꝫ		quō diſt̄īt.

De q̄bꝫ ſinglis mēbratim pſequēdū Et p̄mū d eo qꝫ ſc̄ Sed ne ex igt̄ꝫ pcedamꝰ p̄mo q̄d ſit āgelꝰ diffinitie p̄mittamꝰ Et vtꝝ a nob noſci poſſint videaꝰ Et certe thōas egidiꝰ de roma ⁊ alij q̄dā putāt hoꝝ cognitiōem n̄ poſſe naẗalr̄ haberi. Sꝫ dn̄s albertus cū potiſſimis pypateticis mr̄is ꝯꝫriū cēſſet cui ⁊ modernoꝝ aſſentiūt plures. Sꝫ eſto h vtcūqꝫ Unū h p certo habeꝰ ꝙ ad eoꝝ noticiā ſic ſe hꝫ nr̄ intellectus ſicut ocl's noctue ad lumē ſolis. Ita ꝙ nec pꝛſus igt̄ ret ſꝫ nec pſpiciat eos plene Adeo vt luciđiſſimꝰ ille Bern̄.p̄ter noīa fere dt ꝯgnſcere de illis nihil. Diffinitur āt āgelꝰ ſic a damaſcēo Angelꝰ inq̄t ē ſubſtā intellectualis ſp mobilis libero arbitrio icorporea đo miniſtrās.imortalitatē ſuſcipiēs n̄ ſm naẗam ſed ſcđm gratiam.

Q Cōſiderabilia de ſpiritibꝫ angelicis in ſpēt p̄mo q̄t ſunt. Mēbrū.i.

L

Audate eū i ꝟtutibꝫ eiꝰ ⁊c̄. p̄s.i. Iuxta q̄ſdā expoſitores i āgelicis ſpiritibꝫ ꝟtute p̄eminētibꝫ q̄re ⁊ crebrius dyoniſio teſte ꝟtutū noīe ꝯpellāẗ Ut itaqꝫ i his deū laudeꝰ oꝫ vt p̄mo qꝫ ſc̄ ꝯſidereꝰ Angelos āt ēe ex his ē pbabile.

Sēp̄ta fides.ſci.gētes.mōſtrāt rōnes.

Prio pbabile ē āgelos ēe ex ſcp̄ta q̄ crebriꝰ ꝯmēorat hmōi ſp̄ūs ſacros vtꝫ ex eiꝰ ꝯcurſu. ſcđo ex fiđ catholica q̄ h tꝫ. t̄cio ex ſcōꝝ doctr̄na q̄ h ſtabilit ⁊ affirmat q̄rto ex auctoritate gētili ⁊ pagana q̄ fere oēs marie āt platōici ⁊ pypatetici hmōi pōebāt q̄s itelligētias aut eudēones vel calodemōes nūcupabāt. Poſtrēo h mōſtrabile ē rōne varia Et p̄ſertim ex iſtis

Parte ſtatuſqꝫ gradus.actus.mūdi.rōnis.

Pria rō ſuiẗ ex pfcōne vniuerſi ꝓpt̄ ſcꝫ ſtatꝰ gn̄alitatē Nā p̄us ē q̄đ ē naẗale ⁊ p ſe.q̄ꝫ illđ q̄đ n̄ ē naẗale ſꝫ p accn̄s Sꝫ n̄ ē naẗale aie ꝙ ſit a corpe ſepata. ſꝫ ei ꝯuenit p accn̄s ēe ſepatā.ḡ oꝫ dare ſpm̄ cui p ſe ꝯueniat ēe ⁊ p ſe ſubſiſtere ſine corpe Et talis ē ſp̄ūs āgelicꝰ ⁊c̄. Scđo pbaẗ ꝙ ad pfcōnē vniuerſi necē ē angelos eſſe ꝓpt̄ gđꝰ integritatē Nā ad pfcōēꝫ mūdi reqriẗ vt ōnis gđꝰ caẗaꝝ repiaẗ Inueniẗ āt ſp̄ūs vnitꝰ corpi vt i homie Et corpꝰ iueniẗ ſepatū a ſpū vt i lapide ḡ oꝫ ꝙ ſit etꝫ ſp̄ūs ſepatꝰ a corpe vt ē āgelꝰ Cꝰ ea ē rō qꝫ ſi inueniẗ q̄đ minꝰ pfcm̄ ḡ aliud magꝫ pfcm̄ ⁊c̄ Tercio pbatur pp actꝰ puritatē qꝫ pfcm̄ p̄us ē ipfcō Ergo ſi r̄pitur aliq̄s ſp̄ūs ipfectꝰ q̄ ſcꝫ ē forma vel actꝰ marie co ꝙ ſine maẗia p ſe n̄ hꝫ ēe ꝯpletū Oꝫ etꝫ ꝙ ſp̄ūs aliq̄s iueniaẗ q̄ ſit actꝰ ꝯpletꝰ p ſe ſubſiſtēs abſqꝫ aliq̄ maẗia corpali q̄lis ē āgelicꝰ Quarto pp gubnatiōis mundi necitatē Necē ei hn̄t tot orbes hr̄ē ꝯgruos ⁊ pporcionatos motores q̄les ſc̄ āgeli ipi vt late ſup.ij. ſniaꝝ doct̄ꝫ deducūt.. Scđa rō ſuiẗ ꝓpt̄ rōnis vel potiꝰ intellectꝰ claritatē Sicut ei pfcm̄ ē añ ipfcm̄ ita claraꝫ ē añ obſcuritatē ⁊ lux añ tenebras Sꝫ modꝰ itelligendi aie ipfectꝰ ē ⁊ obſcurꝰ cū ſit cū fantaſmate vt cōit. ergo oꝫ p̄us dicere ⁊ ēe itellectū q̄ itelligat clare ⁊ ſine fantaſmate q̄lis ē angelicꝰ intellectꝰ Nā vt đt damaſcenꝰ Angelꝰ ē ſpeculū clariſſimū recipiēs in ſe ſi fas eſt dicere totā ēētiā dei. ⁊c̄. Hec de ēētie naẗe āgelice ꝟitateqꝫ ſcꝫ āgeli ſunt q̄ ⁊ alijs ꝯpluribꝫ poterit ꝟijs pſuaderi q̄libꝫ gerẗ.i de illuſiōibꝫ demonū đmones ēe pſuadet. ſꝫ nob ſufficit vel paucas cū raynerio aſſigſſe n̄ tā rōēs q̄ꝫ perſuaſiōēs. q̄ꝓpt̄ q̄bꝫ đ itellectis puū ſtudiū de affectis āt cura ꝯſiſtit ōis

Quales ſint ſci āgeli Mēbrū.ij.

q Q

Ui facis āgelos tuos ſp̄ūs ⁊ miſtros tuos ignē vrentē.p̄s Poſt ēētie veritatē deꝯditiōis āgelice agēdū ē q̄litate ⁊ circūſtātionalitate Ubi valde multa ſe ingerūt ꝯſiderāda.ſcꝫ hec circūſtātia. R

A q̄.qn̄.⁊ vbi.cur.quales.quō facti.

Prio ꝯſiderādum A q̄ ſint ꝯditi Quia ab oim̄ cōditore deo q̄ ſine fcm̄ ē nihil. Iuxta illđ In p̄ncipio creauit đs ce.⁊ t̄.i.ſp̄ūalē āgelicā naẗam.⁊ corpalē maẗialē ⁊c̄. pducēs duo extrēa.ſ.nobiliſſiāꝫ ⁊ viliſſimaꝫ ſupmā ⁊ iſimaꝫ āgelicā ſcꝫ naẗam ⁊ materiā iformē

ad maioꝛē ſue potētie expſſionē ⁊ elucidationē. Grā
dis h̄ dignitas notat angelice nature imediate ⁊ prio
oīm formari a deo. Sc̄do tps q̄ñ ſūt ꝯditi. q2 in pnci
pio .ſ. tpis añ qḋ nihil creatū: lȝ Greg⁹. nazāzen⁹ et
alij q̄dā ex grecis dicāt eos cōditos añ oēȝ creaturaȝ
⁊ oē tps. qḋ itidē ⁊ Aug⁹. xij. ꝯfeſſionē q̄buſdā ſēſiſ
ſe videt vbi materiā p̄mā penit⁹ informē ⁊ naturaȝ
āgelicā plenā formis d̄r nō eē tpales: ſȝ duo illa fuiſſe
carētia tpe. veꝝ doctores latini moderni q̄ttuoꝛ po/
nūt coequa .ſ. āgelos celū empyriū. tps ⁊ materiā p̄
mā: vñ angeli nō añ ſȝ cū tpe creatos dicūt. Sȝ abeāt
iſta volu⁹ curioſis imorari. Tertio cōſiderare hēm⁹
locū vbi ꝯditi. q2 vt aiūt in empyrio celo. Et h̄ valde
ꝯgruēter vt lati⁹ infra dicet. ¶ Sȝ h̄ vidēdū ſi ſic quō
añ oēm creaturā ſm grecos ſi forſan dignitate ſolū:
⁊c. Quarto cām cur ſint ꝯditi. q2 pp deū. Oia eīm de
us fecit pp ſeipm. lȝ ⁊ex ꝯñti pp pfectionū vniuerſi.
Sūt eīm principaliter ſic̄ ⁊ hōies cōditi ad deū ꝯgſ/
cendū amādū ⁊ laudādū. vt pulchre de oi rōnali crea
tura deducit btūs Aug. Quinto videndū Quales ſit
creati. Sed q̄d de āgeloꝝ q̄litate dice⁹ quoꝝ vix vel
pauca nōia tenem⁹. ⁊ forſan id totū ē qḋ hēm⁹. In/
ueſtigem⁹ tñ monet Bernar. inueſtigemus ⁊ ſcrute
mur pfunda fluuioꝝ. ⁊ q̄d ſci dicāt audiam⁹. Dicit eī
de his yſido. Angeli ſūt ſubē ſpūales. natura moꝛta/
les ꝯditi. ſȝ ꝯtēplatiōe imoꝛtales fci. Rio ipaſſibileſ
mēte rōnales. felicitate ſecuri. futurorum pſcij. iuſſu
mūdū regūt. miſſi coꝛpa aerea aſſumūt. in celeſtib⁹
cōmorātur. De q̄b ⁊ btūs Bernar. i ſuo q̄rto de ꝯſi
deratiōe annectit di. Nos nouim⁹ ſpūs eē potētes
gloſos btōs. diſtinctos in pſona. diſpoſitos in digni/
tate. ab initio ſtātes in oꝛdine ſuo. Perfcōs in gene/
re ſuo imoꝛtalitate ppetuos. mēte puros. affcū beig/
nos. religiōe pios. vnaīmitate īdiuiduos. pace ſecu/
ros. dei laudib ⁊ obſequijs deditos. vt in q̄t legēdo
ꝯpim⁹ ⁊ fide tene⁹: q̄b ⁊ cōpetūt iſta .ſ. Eēntie ſub/
tilitas. intelligētie pſpicacitas. liberi arbitrij facltas
agilitas ⁊ velocitas: Qui oēs pmpte deo obediūt. ma
iores ſñ elatiōe pſūt. minores ſñ vitio ſubſūt. Qui ad
exterioꝛa exeūt ab interioꝛe cōtemplatiōe nō recedūt
Oēȝ virtutē inferioꝝ ſupioꝛes pticipāt. q̄ pcellūt ſin
natā. pcellūt in grā ⁊ glā. Ubi in eodē oꝛdie alij ali/
is credūtur digniores. Duplicē hñtes viſionē matu/
tinā .ſ. ⁊ veſptinā. Illūiatōes q̄s ſupiores ſuſcipiūt
alijs tbuūt ⁊c. Hec de āgeloꝝ q̄litate. In q̄b vb ex
diuerſis doctoꝝ ſcriptꝭ ꝯpactis tā etſi breuib fere ꝯ
plectit ois illaꝝ multaꝝ q̄ſtiōȝ q̄s de angel' doctī tra
ctāt cumul⁹. vtputa dū q̄rūt Quales ſint cōditi q̄ ad
naturā ⁊ grāȝ. q̄les q̄ ad itellectū ⁊ ꝯgitōēȝ. q̄les q̄
ad volūtatē ⁊ dilectōȝ. q̄l' itꝭ ad coꝛp⁹ aſſumēdū. Ad
locū tps motū ⁊ ſitū ⁊ hmōi mlta. De q̄b q̄ pticula/
ri⁹ iſtrui volet ſcpta doctoꝝ ſup. ij. ſñiaꝝ ⁊ ceteros do
ctoꝛū tractat⁹ hic legat. ñ nob ē hmōi imorādū ad af
fectuoſioꝛa pperādū. Doc tñ ſpēali⁹ dici⁹ i q̄ pl'a in ꝯ
cludūtur. q talēs ſunt q̄ ad ꝯditiōem ¶ Sc3:
¶ Simplex. diſcretus. rōnalis. quoqȝ liber.
¶ Primo eīm eis conuenit Eſſentie ſimplicitas. ſe/
cundo diſcretio pſonalis. tercio p rōnem inſitaȝ me
moria intelligentia ⁊ voluntas. q̄rto libertas arbi/
trij ad eligenda bona ⁊ reſpuenda mala. Que q̄tuoꝛ
attributa pncipalia iuxta Bōauentam concomitāt
quatuoꝛ alia.

Uirtuoſitas in opando
Sc3 Officioſitas in miniſtrando
Perſpicacitas in cognoſcendo
Et imutabilitas poſt electionem ſiue i bo
no ſiue in malo.

¶ Et hec de angelica natura q̄ ad conditionem
Quo āt ad ꝯfirmatiōem eoꝝ tenēdum iuxta cūt em
q ad deum cōuerſi ſtatim ſunt confirmati p grām ⁊
glām in voluntate. pfecte illuīati in rōne ſm cogni/
tiōem matutiām ⁊ veſptinam. pfecte foꝛtificati in v
tute ſiue motiua ſiue opatiua. pfecte oꝛdinati in op
atione ſiue contemplatiua ſiue ammiſtratiua ſm
triplicem ierarchiam vt pulchꝛe in breuiloquio ddu
cit Seraphicus iſte doctoꝛ. O igitur vos angeli ta/
les nos non ſum⁹ ſed heu nimium diſtantes pſertiȝ
in q̄nqȝ a vobis differētes. Sc3 iſtis
¶ Incoꝛp. itellect. ipaſſ. pſtās. moꝛtis nō
Et hec de āgeloꝝ dignitate ⁊ qualitate
¶ Jam videndum de poſtrema circumſtantia .ſ.
de modo creatiōis eoꝝ Quomodo ſcȝ ſint creati Et
q̄dam textus habet Quia dixit deus Fiat lux id ē an
gelica natura ſm explanatores Et facta eſt lux.

¶ De varietate āgelicoꝝ officioꝝ vel actuū.

¶ Membꝝ. iij.

BEnedicite oēs angeli dño potētes vtute
facientes vbum illius. ⁊c. ps. Jam viden/
dum de angelicoꝝ actuum ſeu officioꝛum
varietate Ut ſcȝ vbi nouerim⁹ ex pte quales ſunt ſci
amus etiam quid tales agant. Et certe inuenimus
q erga varios varia officia habent ac p hoc ⁊ varia
agūt. Habēt eīm act⁹ ad iſtos ſcȝ
Ad dñm. ſociū. qȝ hoīem. factū. ſathanāqȝ

De actib angeloꝝ quo ad deū §. i.

QUuo ad deū āt hec eis officia ꝯpetūt ptercūdo
cetera ponendo deuotioꝛa.
Aſtāt conſultant laudant mirandoqȝ parent
¶ Primū officiū ē diuie pñtie aſſiſtēdi ⁊ ei⁹ ꝯtēplatōi
itēdēdi Nihil āt aliud ē deo aſſiſtere qȝ imediate ei⁹ pñti
am vidēre ⁊ agſcere ſecreta. ⁊ q2 hoēs āgeli agūt ſoīa
aſſiſtūt q2 clare ⁊ imediate vidēt iuxta illō mat. xviij
Angeli coꝝ ſp vidēt fa. pa. ⁊c. Prout āt aſſiſtere idē
ē qḋ itēt ꝯtēplari ⁊ deo i illūiatōe ceteꝝ coopari Scḋo
deū d iferioꝝ gubnatōe ꝯſulūt dū i oīb ei⁹ volūtatē
aſpiciūt quā pter nihil exequūt. Cōſulunt dicimus
deū dum in eius faciem intendunt quē vidiſſe ē oīa
didiciſſe. Legūt igitur in dei facie ⁊ ꝯſulūt tāq̄ i libꝛo

formiſ vt viderin̄ ⁊ complacitum ſue voluntati.
¶ Tercio deum laudant Iuxta illud eſdre in apochriſis. In excelſo throno vidi ſedere virum quem adorat multitudo angelorum pſallentium in vnum Nam hoc ꝓprium eſt officium angelorum quod ab inicio egerunt agunt ⁊ ſunt acturi. Hinc Iob dn̄s dixit. Ubi eras cum me laudarent aſtra matutina ⁊ iubilarēt om̄s filij dei id eſt angeli ⁊c̄. Et in Apocalip. Stabant om̄s angeli in circuitu ⁊c̄. Et vt dr yſaya. Requiem non habebant ſed clamabāt Sāctꝰ Sāctus Sāctꝰ Hinc ſe laudantibꝫ reddunt tam familiares. O q̄ ſpūs impetu putas clamare ſpūs illos beatos veros laudatores quia veri reꝝ eſtimatores. O ſi audire daretur non ita obtorpeſceremus in laudibꝫ dei ¶ Quarto inceſſanter quod vident ⁊ laudāt non tantum mirantur ſed admirantur. Nam vt diuus Gregorius ſcdo moralium dr. Cum beati āgeli dei eſſentiam ⁊ excellentiam vident ⁊ hanc ꝓpter ſui infinitatem comprehendere non poſſunt. laudantes ⁊ admirantes in eum ſuſpenſi manent. Et eſt hoꝝ cōſideratio non tam ignote rei ſtupor q̄z grandis eſtiātio cognite ſed non comprehenſe rei.
¶ Poſtremo mira velocitate diuine volūtati parent voluntatem quam inſinuat nutu citius adimplendo. Iuxta illud pſalm. Qui facitis verbum eius. Sed quis dicet quomodo faciūt v̄bum eius quantave pareant velocitate O qui ſemel vel tenuiter vidiſſet quanto ſtudio obedientiam hi angeli deo preſtāt nūq̄z inobediēs eſſet. ¶ Hec de angelicis actibus erga deum.

¶ De actibꝫ āgeloꝝ q̄s hn̄t ad inuicem.
.§. ſcds.

Secūdo agēdum eſt de actibꝫ q̄s ad inuicem int̄ ſe habent. Quorum aliqui hoc v̄ſiculo ꝯtinent.
Purgans. luſtrat: ꝑficit. eſt ſans. ordo. q̄z pugna.
¶ Primo em̄ ſupiores teſte dyoniſio purgant inferiores Nam ſicut corpa ſupiora in inferiora agunt Ita ⁊ angeli ſupiores opantur ad purgationem inferioꝝ. Purgant dico nō q̄dem a culpa nec ab immūdicia que in angelis locum non habent. ſed purgant vel a neſciencia inq̄ztum ſupiores docent inferiores de his que neſciunt vt diſcipulos magiſtri. Uel purgant a diſſimilitudine ⁊ a potentie intellectiue ꝯfuſione. Unde angeloꝝ purgatio Iuxta Albertum nil ē niſi roboratio vel confirmatio potentie intellectiue virtute luminis ad ꝑſiſtendum in vno. Differrent h ſe plura inq̄renda ſed quia magis ſunt curioſa q̄z deuota ergo iſta ſufficiant. ¶ Alter actus eoꝝ ē illuminatio Nam angelus ſupior in noticiam alicuius rei quam inferior neſciebat eum deducit. ⁊ hoc ē illuminare. Nec eſt hec illuminatio q̄ztum ad diuinam viſionem quippe quam om̄s immediate vident ſed intelligitur q̄ztum ad ꝯgnitioēm quorūdam effectuum ꝯtingentium de q̄bꝫ ſupior plus q̄z inferior noſcit tempore de diſpōne vniuerſi ⁊ eccl'e miſterijs ⁊ hmōi
¶ Tercius eoꝝ actꝰ eſt ꝑficere hoc eſt in impfcāz noticiam eius quod potencialiter ſciebat ⁊ actualiter ignorabat ſicut in finem vltim ⁊ ꝯpletum deducere. Et hi tres actus dicūtur hierarchici ⁊ ſimilitudināie ſic ſumūtur. Nam ſicut in illuminatione corpali ſūt tria:.

Scꝫ
obſcuritatis remotio vel excluſio
lūis ⁊ claritatis infuſio.
cognitiōis conſecutio

Et dicimꝰ viſum corpalem purgari inq̄ztū remouēt tenebre illuminari inq̄ztū īfundit lūie. ꝑfici ſm q̄d ꝓducit ad cognitioēm colorari. Ita eſt in actibꝫ iſtis. Nam dum ſupior angelus in inferiore ignorantie tenebras pellit dr purgare. dum aliq̄d ei ꝑ quod iſtruatur tradit dr illuminare. tercio dum in actualem veritatis cognitioēm deducit dr eum ꝑficere. Hoc tamen tenendum eſt q̄ ſolus deus hos actus facit effectiue ſed angelus diſpoſitiue vt doctores declarāt Et nota q̄ tanta charitate hos actus inferioribꝫ ſupiores cōicant quod nil incommunicatum relinquant. O vtinam ⁊ in nobis hos actus agere velint.
¶ Quartus actus angeloꝝ eſt inuicem loqui Naꝫ ⁊ ipſi ſuas habent linguas apoſtolo dicente. Si linguis hominum loquar ⁊ angelorum charitatem ⁊c̄: Et dr zacharie. ij. Qꝫ vnus angelus dixit ad alterū Uñ pꝫ q̄ loquutio eſt in eis Et iure Nam quod poteſt virtus inferior multo fortius ⁊ nobilius ſupior poteſt. Unde multiplex eſt locutio eorum. Loquūt em̄ ſibi inuicem inter ſe. loquūtur deo ⁊ deus eis. et loquuntur hominibꝫ. Nihil autem aliud eſt vnum āgelū loq̄ alteri q̄z conceptum ſuum manifeſtare illi. Unde cui angelus vult ſuum conceptum māifeſtare illi dr loq̄. cui non vult non dr loqui. Angeli aūt deo loquūtur vel eius voluntatem ꝯſultando. Aut eius excellentiam laudando ammirando Et ſic clamāt. Sanctus. Sāctꝰ. Sanctus. ⁊c̄. Et hec locutio laudis eſt continua non autem illa que conſultando fit niſi quando ꝑ eos noua aliqua ſunt agenda. Loq̄tur āt eis deus vt magiſter vel doctor diſciplis occulta ſua eis manifeſtando. Loquūtur angeli hominibꝫ Inſtinctu voce ſenſu vel ymagine mente. vt quādoq̄z in forma humana vocaliter loquendo. Qñq̄z ſine forma humana in viſionibꝫ varijs apparendo Et hoc vel in viſione ſenſitiua vt moyſi in rubo l' in viſione imaginaria vt Hieremie ⁊c̄. Aut intellectiua ⁊ ſic de alijs. Tercio loquūtur ſine reuelatiōibꝫ ad bonum inſtigando ⁊ illuminando. His em̄ bōa inſpiratio vel dei ipſiꝰ aut certe angeli bōi eſt ad animam loquutio. O autem cordis eis apiamꝰ ſolliciti aduertamus quia v̄borum illorum cōtemptus non abibit impunitus. Poſſent de hac loquutione āglorum inter ſe plura dici q̄z ſcꝫ diuerſimode ſupioris

inferioribꝫ ſed ꝑ illuminationem inferiores item ſu
perioribꝫ ꝑ aduertentiam ꝛ quandam interrogatio/
nem loquūtur. Sed ſufficiat ſaltem tetigiſſe.
¶ Quintus actus eſt ordinabiliter ꝛ bene cōuiuere
Sed o quis vitam angelicam loq̄tur. Quis ordiē̄m
vite illius dinoſcet ꝛ poēt in terris. balbutire tamen
paꝝ habemus. Viuūt itaqꝫ inuicem Ordinabiliter
ſocialiter ꝛ humiliter. Nam ſic viuere teſte Bernn̄do
eſt bene viuere. Nulli dubium quin illi tanto viuant
melius q̄ꝫto felicius ꝛ beatius Ordinabiliter itaqꝫ vi
uūt quia vnuſq̄ſqꝫ in ſuo ordine ꝛ ſeruitio ꝑſeuerat
ꝑpetue. nec vel ad momētum ab illo ſibi iniūcto rece
dens Nam dyoniſius ait ¶ Non inquiens eſt fas vt
quis oꝑari p̄ſumat quod ad ſuum ordinem vel offi/
cium non ſpectat. ¶ Scd̄o ſocialiter hoc eſt ami
cabiliter ꝛ pacifice Job xxv. Qui facit concordiam in
ſublimibꝫ Int̄ hos em̄ nūq̄ꝫ diſſenſio aut inuidia vl
la O pacem exuperantem oē̄m ſenſum O amiciciam
nūq̄ꝫ inturbatam O letiſſimam ꝯuerſationem O ve
re beata ꝛ pacifica ſocietas in qua ſumma tranquil/
litas. In q̄bꝫ nil niſi pietas quos ſumma replet cha/
ritas. O vere ꝯuerſatio leta. vbi ſꝑ dulcis r̄ſonat me
lodia. ¶ Tertio viuunt inuicem humiliter Nam
q̄ p̄ſunt non ſupbiunt ꝛ qui ſubſunt non zelantur.
Inferiores obediunt ſupiorib; ſine rancore. quia ꝛ
ſupiores p̄cipiunt inferioribꝫ non faſtu ſed amore.
Quorum vite ſi aſſcribi cupimꝰ oportet vt ꝛ nos an
gelum viuamus ꝛ formā eoꝝ habeamꝰ vt ſcꝫ ꝛ nos
iuxta quod Bernardus ammonet ordinabiliter ſo/
cialiter humiliter nos geramus.
¶ Poſtremo reperitur ꝛ alius actus in angelis qui
eſt pugna. Non ſolum autem ad dyabolum de qua
non hiciam locus ſed inuicem inter ſe Nam inuenit
angelus bonus reſiſtere angelo bono Nam danielis
x. Michael p̄nceps iudeoꝝ loquēs de angelo princi
pe ꝑſarum dicit ſic. Princeps regni ꝑſarum reſtitit
mihi viginti ꝛ vno diebꝫ Qui tamen ambo vt Gre/
gorius in moralibꝫ ait boni angeli fuere. licet pugnā
ꝛ diſcordiam habuerūt ad inuicem. Quorum pugna
nil aliud fuit q̄ꝫ diuerſa meritoꝝ ꝑplī relatio. ſuꝑ qui
bꝫ vterqꝫ angelus diuinam conſuluit voluntatem.
Nam angelus iudeoꝝ allegabat iudeoꝝ penitē̄tiam
ꝛ populi q̄ eos detinebant iniuſticiam ꝛ ideo eorum
liberationem petebat. Econtra vero angelus ꝑſaꝝ
dicebat diuinum cultum ꝛ nomen ꝑ iudeos publica
ri ꝛ ideo ꝯueniens eſſe vt ibi adhuc maneret ꝛ ſic q̄/
dammodo liberatioē̄m iudeorum impediebat Talꝭ
ergo contraria allegatio meritoꝝ erat pugna ange
lorum Et quia non ſtatim deus voluntatem ſuam
de ijs reuelauit Ideo dicitur q̄ vnus alteri tanto tē/
pore reſtitit q̄ꝫq̄ꝫ fuerint q̄ hos angelos dicerēt non
ambos bonos ſed alterum bonum alterum maluꝫ
vt in collationibꝫ patrum. ¶ Hec de āgelica
pugna ꝛ oꝑatiōe mutua

¶ De actibꝫ angeloꝝ erga homines.
§. iij.

Tercio erga homines quoſdam actus habent.
Qui licet ſint multi hic tamen principaliores
ſolum ponentur ꝛ ſunt iſti. D

Preſūt. cōſeruāt. poſſunt fluxu. q̄ mācbūt

¶ Primꝰ actꝰ Generalis p̄ſidē̄tia q̄ꝛ principes coꝝū
cōſtituti. Et hoc ex diſpoſitiōe ꝛ natura angelica diſ
poſitiue. Et grā aūt ꝛ cōfirmatiōe diuina ꝯpletiue.
Nā ſic oēs ſunt cōfirmati in bono ꝛ adeo ſunt fortes
q̄ nō ſunt lapſi neqꝫ labiles. Vñ merito hoibꝫ preſi/
dent q̄ debiles ꝛ vel lapſi aut labiles. Nā ꝛ dño teſte
Qui minor eſt in regno celoꝝ. maior eſt illo ſcꝫ q̄ int̄
mulierū natos ſurrexerat maior nemo. Secūdꝰ ac/
tus erga hoīes ē Specialis cuſtodie diligē̄tia. de quo
dicendū infra. Tertiꝰ eſt virtualꝭ influentia Et h̄ ſpe
cialiter ad tria Scilicet

	immutandū ſenſū	tā exteriorē q̄ꝫ iteriorē
ad	illūiandū intellcm̄	veritatibꝫ erudiendo.
	inclinādū appetitū	ad bona inſtigādo

¶ Primo poſſunt vtrūqꝫ ſenſū imutare. Et h̄ du/
pliciter vel aliq̄d ſenſibile de nouo formādo. vlꝭ a na/
tura formatū ſenſui opponēdo Secūdo ſpūs ꝛ hūo/
res intus ꝯmouēdo. Et ſic percuſſerunt zodomitas ce
citate vel aurizia Similiter ꝛ ſyros ſub helizeo. Se
cūdo pñt intellectū hoīs illuminare docēdo eos itel
ligibilē veritatē ſilitudinibus ſenſibiliū. Aut ſpeculi
inſtar ſe aie opponēdo. Nā vt Dyoniſi. in de diuinis
noībus ait Angeli ꝛ aie ſunt ſpūalia ſpecula. Vñ ſic
in ſpeculo materiali obiecto alio materiali ſpeculo.
ſpēs repreſentate in vno ſe gignūt ꝛ repſentāt ī alio.
Ita p̄t angelus qui eſt ſpeculū ſpūale ſe obijcere aie
ꝛ ſic ſpēs q̄s de deo recipit aie infundit ꝛ intellectuꝫ
illuminat ad cognoſcendū diuina. Illūiat āt de q̄tu
or ſcꝫ de cogitādis. cognoſcēdis. credēdis. ꝛ agēdis.
De cogitādis. nō q̄ bone cogitatiōes ſint p̄ncipaliter
ab angelo. ſed a deo vt paulus dicit. diſpoſitiue tam̄
ab angelo qui mētes abilitat ad eas. Et hoc vel inte
rius bona fantaſmata infundēdo. Aut certe exteriꝰ
impedimēta remouendo Illuminant de cognoſcē
dis. q̄ꝛ adiuuāt vt ex creaturis ꝑfectius creator cog/
noſcatur. De credēdis q̄ꝛ ꝑ eos diuina principaliter
reuelantur. Et ſic ex cōſequenti de agendꝭ Et hec cir
ca intellectū. Habent etiā influentiam ſuper appeti
tum ꝛ voluntatē quā poſſunt imutare. non interius
quod ſolius dei Iuxta illud Cor regis ī manu dei ꝛc
Sed ab exteriori ſcilicet alliciendo ꝛ inclinādo. Et h̄
vel exterius preſentādo obiectū. Aut certe interiꝰ cō
citando vt aiunt appetitū ſenſitiuum ad aliquā paſ/
ſionem ex quibus volūtas inclinatur. nō tamen cogi
tur nec neceſſitatur. Quartus actus eſt cū homini/
bus eternalis cōmanentia. Eo q̄ in celo nō due erūt
ſocietates diſtincte. ſed vna ſola vt aiunt nā mutri ex

angelis ꝛ hōibus conſtabunt ꝛ ad angelorum ordīes
aſſumentur homines vt infra patebit. O igitur q̄ꝫ p̄
clara regio ꝛ q̄ꝫ decora legio ex angelis ꝛ hominibus
O vtinam hos in me actus opari dignētur angeli ſā
cti

¶ De actibus angelorū ſup creaturas .§. iiij.

Quarto Actus quoſdā habēt ſup omnes cre/
aturas ꝛ erga totū vniuerſum. Quoꝝ aliq̄s
tangamus.

E **Hocce regunt. ſeruant. preſunt. miracu .
la. vitam.**

¶ Nam ipſi ſunt orbis totius p̄poſiti rectores ꝛ dicū
tur orbium ꝛ planetarū quodāmodo motores q̄ ad
primū. Iuxta illud Ecclesiastes. i. luſtrans vniuer/
ſa in circuitu pergit ſpiritus. i. angelus ſolem regēs
¶ Secūdo nō ſolum hominū ſed etiam creaturaruꝫ
ſunt cuſtodes propter homines ita q̄ plures ex docti
tenent q̄ quelibet ſpecies creaturarū ꝛ q̄libet celuꝫ
ſpecialiter habeant angelum ad ſui gubernationem
Aliū equi. alium leones ꝛ ſic de aliijs. Alioquin aiūt
quomodo ſic irrationales ſe hominibus ſubijceren/
tur Quod ſi verum eſt grandis vtiqꝫ amor ꝛ humili
tas eſt angelorū. Tertio ſuper omnes creaturas ha/
bent p̄ſidentiam virtualem. Ita q̄ tota materia ele
mentaris eſt eis ſubiecta ad nutū quo ad motū loca/
lem ¶ Quarto hij ſunt q̄ mirabilia operantur nō v/
tute ꝓpria imutando rerū naturas. ſed inſtrumēta/
liter vt dicunt docti aliqua operando ꝛ diſpoſitie ad
eos. vnde hi fecerūt pluere ignē ꝛ ſulphur de celo ſu/
per zodomā. ¶ Poſtremo ꝛ vitam influunt irratio
nalibꝫ rebus. Nam motū celi ſequitur in inferioribꝫ
generatio rerum. Grandis igit᷑ virtus eorū qui po/
tentes virtute agūt quicquid volunt.

¶ De opationibus angelorum in demones §. v.

P Oſtremo habent ꝛ angeli ſancti actus ꝛ o/
perationes aliquas in angelos malos Hu/
iuſmodi ſunt iſti

F **Preſūt. oppugnāt. vincūt crebro variatis.**

¶ Primo quia illis ineſtimabiliter p̄ponūtur. lꝫ cuiuſ
deꝫ ſint condite nature. adeo q̄ nil in eos ſcꝫ bonos
poſſunt. ſed hij boni ſcꝫ quod volūt poſſunt in eos ſi
velint videntur ab eis ſi nolint nō vidētur teſte Cri
ſoſtomo. Alis ſuis velant caput dei ne videant illud
vt teſtatur Bernardus. ¶ Continuū bellū gerūt cū
iſtis a principio vſqꝫ in finē nō ineuntes cū eis fedus
iuxta domini p̄ceptum. Nam vt dicitur crebro bellū
geſſere puta in principio cōditionis quando factum
eſt p̄lium magnū in celo ꝛc̄ In medio quoniam quo
tidie ipſi pugnāt pro nobis. In fine quoqꝫ bellum ge
ret princeps belligeratoꝝ Michael ſcilicet princeps
magnus vt dicitur Danielis. xij. cōſurget pro electis

tanq̄ꝫ adiutor ꝛ protector cōtra antichriſtū fortiť ſta
bit ꝛc̄. In tam multiplici tamen prelio victorialiter
ſemper triūphant Eſto igit᷑ ſint m̄lti aduerſarij ut ꝛ
a d̄o m̄lti q̄ haymo cū ꝓphiloſophis ꝛ quibuſdā docto
ribus opinetur q̄ aer iſte ita plenꝰ eſt demonibus ꝛ
malignis ſpiritibus ſicut radij ſolis athomis ꝛ minu
tiſſimis puluiculis. qui etiā velut muſce circūuolan
tes ꝛ aerem replētes viſi ſunt a ſanctis patribꝫ. licet
adeo ſūt multi. licet etiam ita ſunt potētes q̄ domi/
no ad Job teſte nō ſit poteſtas ſuper terrā que cōpa
retur eis: nil tamen vereri habemꝰ. firma ſententia
ſtat ꝓphete. quia plures ſunt nobiſcum qui etiā vir/
tute ſunt multo potentiores Hec de actibꝫ diuerſis
angelorum.

¶ De dignitate angelorum p̄cipua Pēbrū. iiij.

G P Reuenerūt p̄ncipes coniuncti pſallentibus
Ps. Poſt dicta videnda ſunt angelorū dig
nitates ꝛ priuilegia Et poſſunt horum digi
tates cōiectari ex multis Primo ex varia denomina
tione Dignis eñ ꝛ dilectis dabantur plurima nomi
na a romāis. Sic ergo vocantur

**Spiritus. angelꝰ. et virtus. ſubſtantia.
mens. dij.**

¶ Tribus p̄mis nōibus vocantur a theologis Cete
ris tribus a philoſophis Spiritus dicuntur ratio/
ne nature quia ſimplices ꝛ ſpirituales. Angeli auteꝫ
ratione officij quia miſſi: quia omnes ſunt ſpiritus
amminiſtratorij vt infra dicetur Hinc Auguſtinus
ſuper Ps. ait Qui ſunt ſpiritus a natura facit ange
los mittendo gratia. Virtutes quoqꝫ licet nomē ſit
chori ſpecialis. omnes tamē ſepe dicūtur quia omni
bus eis virtus celeſtis ſine obſtaculo perficitur. ¶
A philoſophis aūt et gentilibus nōiantur ſubſtātie
intellectuales aut intelligentie a peripateticis proptē
nature ſpūalitatem. ¶ Aut etiam dij vt a platone in
phedrone. O inquit dij deorum quoruꝫ pater opifex
natura quidem mortales. ſed conſeruatione immor
tales ꝛc̄. Et quid mirum ſi dij angeli propter excellē
tem dignitatem dicātur cū etiam homines hoc noie
appellentur. Magni igitur ꝛ valde digni ſūt qui tā
dignis nominibus appellari poſſunt.

¶ De angelorū ſublimitate ex rerum ꝯpatōe. §. ij.

H S Ecundo poteſt cōijci horuꝫ ſublimitas ex ſi
limi cōparatione. Nam ſublimiſſimis ꝛ digniſ
ſimis rebus in ſcriptura a ſanctis in ſcriptu
ra aſſimilantur.

Lux. ignis. celū. ventus. delphiqꝫ volucres

¶ Luci cōparantur condite in principio vbi deus dixit
Fiat lux. Et hoc propter eius innumeras propriera
tes potiſſimū propter nature imaterialitatem igni.
Iuxta illud Et miniſtros tuos ignem vrentem Et ſi
inter cetera propter ardoris charitatem. Celo proptē

dei inhabitationē ventis ꝓpter nature ſubtilitatem. Delphinis ꝓpter cant⁹ delectabilitatē nam queād modū illi poſt muſicam ꝛ cantū cōcurrunt. vt notat Aulus gellius ꝛ de mirabilibus mundi Solinus. ita angeli ſancti orationibus ꝛ hymnis oblectati pſallē tes ꝑueniunt Volucribus ꝛ auibꝫ celi vt domin⁹ in euangelio qui reſident ſuper arborem bonā ꝓpter potentie velocitatē ꝛ mobilitatē. Abundantiſſima eſt i ijs cōparationibus cōmorandi materia. nam pñt adduci ſingule ſingularum harū rerū ꝓprietates. quas qui noſſe velet legat librum de ſimilitudinibus. aut naturis rerum. Preter autem iam poſitas res iuenimus ꝛ alias multas quibus cōpantur quas tangere ſolū nō autem proſequi iuuat.

celi cōcentū q̄s dormire faciet	caſtra dei ſūt hec	ꝛ exercitus dei in mōtibus
Concentus.	**caſtra.**	**curr⁹**
laudarēt me aſtra matutina.		colūne celi cōtremiſcūt corā eo
et aſtra.		**columne**
ꝑncipes ꝑue nerūt ꝯiūcti	lapides igniti lapidēs ꝑaoſi ix.	appntes vt i euāgelio	filie ſyon venite
Primores. lapides.	**iuuenes.**	**nate.**

ꝛ vicine quas cōuocat paſtor ille ad ꝯgratulandum **mulieres.**

Et licet tātis cōpentur tamē vt in plurimū in ſpecie iuuenū ſunt appentes. quare ꝛ ita depingūtur. Depingūtur dico iuuenes ꝓpter virtutis potentiā. Imbarbes ꝓpter etatis indeficientiā. Pennati q꞉ a terrenis liberi ꝛ in alta eleuati. ꝛ propter promptiſſimā obedientiam Nudi pedes ꝓpter affectionē liberam ad deum. Hec de cōparationibꝫ ꝛ aſſimilationibus

Et officiatione Paragra. tertius. (angelorū

Tertio horum dignitas colligi poteſt ex nobiliſſima ꝛ varia officiatione. Nam habent officia erga deum iſta.

q̄ ab initio ſe cū in cubic'lo	cātores nō ceſſantes die ac nocte	hi ſerui quiſtant corā te
J **Hi pueri**	**cantant.**	**ſerui.**
et dei exercitus	a ſecretis miſteriorū conſcij	
militeſq꞉	**ſecreti**	

Quo ad mundū ꝛ diabolū. hec officia habent

firmamēti q̄dammodo	mūdi miſterialis	cui parent oīa nutu
Hic motor.	**rector.**	**iuſſor.**
triumphator diaboli	in abiſſum	
preſſorq꞉	**ligator**	

Quorū proſecutio ſatis ex ſuperioribus actibꝫ elici pt.

Quo ad nos inter cetera hec officia habent.

Cuſtodes ſerui. ciues medij quoq꞉ fratres
Solator reddūt doctor portādoq꞉ ductor

¶ Primo ſunt noſtri cuſtodes vt dr in ps. In omnibꝫ vijs nos cuſtodientes Secūdo ſunt ſerui nri ꝛ miniſtratores. quia omnes ſūt amminiſtratorij ſpiritus. vt dicetur. Sunt poſtremo vt paucis multa dicamus Ciues cōmoratione. mediatores ſollicita reconſiliatiōe ꝛ diſcurſione Frēs in hereditatꝭ celeſtꝭ ſuſceptiōe ab eodem patre Conſolatores cōfortatione. Orationū noſtrarū repreſentatores in earum coram deo oblatione. vt patet Thobie. xij. Doctores in mentis illuminatione. Animarū in celo portitores. vt patet de lazaro. Et per viam deſerti hui⁹ i patriam repromiſſionis inductores. Iuxta illud Exodi. xxiij. Ecce ego mitto angelū meum qui te cuſtodiat in via ꝛ inducat in terram quā ꝓmiſi pribꝫ tuis

Sed tandē ne nimia mēbrati . §. iiij.

one ſimus prolixiores ſub ſumma dicamus ꝙ eorum dignitas relucet ex mirifica eorum que in multis cōſiſtit priuilegiatione ſꝫ in iſtis.

Eſſe. loco. primo. nūero. ſignacula. puri.
Perfecti. fortes. pulchri. firmiq꞉ beati

¶ Primū eorū priuilegiū quo omnes excedunt ē in eſſentie nobilitate. Nā conditi ſunt ſpūales ꝛ incorporei. Unde habēt agilitatem. velocitatem: ſimplicitatem. Ita ꝙ in ictu oculi poſſunt preſentes eē i altari cum ſacramento ꝛ vltra mare valde cito. Et in quolibet etiam mīmo diffinitiue loco. nec quicq꞉ qđ non paruū eis. quia non grauantur corpore. Sunt etiam creati arbitrio liberi vt facere poſſunt quicq̄d velint. De eorum eſſentia plura habētur ſupra De q̄ in ſumma tenendum ꝙ minim⁹ angelorum ſm ſuā eſſentiam nobilior ꝛ perfectior eſt quacunq꞉ aīa humana pure ſm naturam pure humana ꝓpter chriſtū ꝛc. ¶ Alterū priuilegiū ē Ex loci ſubtilitate Quia ipſi in celo nos in mūdo Ipi in monte glorie nos i valle miſerie. Sunt eñi ipi cōditi in celo Iuxta quod ſtrabus ait ſuper illo verbo In principio creauit deus celū ꝛ terrā. Celum inquit nō viſibile hoc firmamētum ſcriptura appellauit. ſed empyreum. i. igneū vel intellectuale nō ab ardore. ſed a ſplēdore dictū quod ſtatim factū angelis eſt repletum. Tertium ex tpis prioritate. q꞉ iuxta mgrm Angeli nō ſūt creati i tpe nec p⁹ tps ſꝫ cū tpe vt etiam ſup Geneſ videtur dicere Auguſtinus. Sic ergo creati ſunt ante hominem Et in laudem hui⁹ priuilegij multa dicūtur in libris ſapientialibus que exponuntur de natura angelica. Quia prior omniū facta eſt eo cōponens oīa ꝛ cetera huiuſmodi multa. ¶ Quartū eſt ex numeroſitate Nam Raynerio teſte Angelorū numer⁹ Maxim⁹ ignotus excedens eſſe probatur. Primo maximus Dyoni. teſte q̄ ait. xiiij. celeſtis hierarchie ꝙ angeli i

quadam maxia multitudine ſunt omnem materia/
lem numerū excedentes. Et hoc ſcriptura cōfirmat.
Daniel'. vij. vbi dicitur Milia miliū miniſtrabant ei
ꝛ decies milies centena milia aſſiſtebant ei. Qui ta/
men numerus licet maxim⁹ videatur nullo mō com
plectitur multitudinem angelorum. ſed in eo innuit
ꝙ ſit in maxima quantitate duꝫ mille multiplicatur
per omnes limites ꝛ maximos numeros. Hinc iob
xxv. Nunquid eſt numerus militū eius ſcꝫ cognitus
nobis? Et certe nō. Nam vt Grego. ait Supernoꝝ
ciuium numerus īfinitus ꝛ diffinitus exprimitur: vt
qui deo nūerabilis eſt nobis innūerabilis demōſtret
¶ Tertio eorum numerus eſt exceſſiuus etiā ſupās
vt ait Bernardinus atomos in aere volitātes Quia
ſcꝫ bonorū angelorum nūerus in celo ſtantiū vel re/
manentiū maior fuit q̄ꝫ cadentiū Cuius ratio eſt. qꝛ
in angelis bonū eſt vt in pluribus eo ꝙ ſunt intelle
ctualis nature. Malum vero in angelis eſt vt ī pau/
cioribus. In hominibus autem eſt oppoſitū ſcꝫ ꝙ in
eis eſt malū vt in pluribus. bonū vero vt in paucio-
ribus Tum ꝓpter corruptionē nature. tum ꝓpter ſen/
ſualitatis appetitū ꝛc. ex quo hōies ſequūtur magis
ſenſum q̄ꝫ intellectū: Ex his itaqꝫ ſanctus Thomas
primo ſcripto. diſt. xl. articulo. ij. cōcludit ꝙ multo
plures fuerunt angeli remanentes q̄ꝫ cadētes. Et for
te etiā multo plures q̄ꝫ demones ꝛ omnes damnati
ſimul Confirmās hoc auctoritate ſcripture dicentis
ij. Paral' xxxij. Nolite timere. plures em̄ nobiſcum
ſunt q̄ꝫ cum illis. Dyoniſius tñ carth. aliter in h̄ opi
natur dicens. Qꝫ plures erunt hōies reprobi q̄ꝫ ſimꝉ
angeli ſancti homineſqꝫ electi ac demones vniuerſi:
Vno inquit appꝫt ꝙ plus q̄ꝫ in duplo excedet nūe/
rus hōim impiorū multitudinē hominū electorum
aliter cōparatione eorū electi nō erunt pauci vocati
Cum ergo par ſit hominū electorū ac angelorum vt
Gregorius ait pluralitas ad min⁹ tot exiſterēt rep/
bi quot ſunt electi homines ac angeli ſancti. Cunqꝫ
multo plures putandi ſint queadmoduꝫ cōparatio
illa inſinuat ꝛ demones ipſis angelis valde paucio/
res cōſiſtant. ꝯſequēs fit plures homines reprobos
futuros q̄ꝫ ſint angeli boni ac demones electiqꝫ ho
mines Hec ille in dialogion ſuo libro. v. articulo. xix
Qui volet credere credat Horrendū magis q̄ꝫ diſcu/
tiendū illud Et procedit ex illa autoritate dn̄i. Mul/
ti ſunt vocati. pauci vero electi Thomas autē vt pa
tet ex altera. Qui licet diſcrepent in numero hominū
ꝯueniūt tamē in exceſſu angelorum. ſcꝫ ꝙ ſtantium
numerus excedat lapſorum. Quantus aūt ſit nume
rus ſtantiū illorū nō eſtimo poſſe cōprehendi licꝫ ne
ſcio quante ꝓphetie homo aſſeruit. vt ait Guilbel⁹.
pariſieñ. Qꝫ legio vna medio loco ꝓportionaliter inē
ordinem vnū ꝛ ſubſtantiam hmōi vnā. Hoc eſt di/
cere ordinē vnum tot legiones cōtinere quot h⁹ mōi
ſubſtantias continet legio vna Numerus autem le/
gionis eſt ſex milia. ſexcenti ſexaginta ſex. Qui cum
eſſet ductus ſiue multiplicatus ꝑ ſeipſum. i. totiens
ſumptus quot cōtinet vnitates ſi verū eſſet redderꝫ
numerū eorum. Sed puto hic oim calculantiū. di/
gitos ꝓhibitos eſſe Nimia em̄ multitudo angelorum
adeo vt ante ſtellas celi. guttas maris. athomos ſo
lis. puto nūerari poſſe q̄ꝫ nūerū angelorū. Si tāti ſā
cti vt dictum eſt ſūt in choro infimo angelorū quan/
tos putabimus in ſummo? Nam ſm diuiniſſimum
ac theologiſſimū Dyoniſium Quo fuerit in celeſtib⁹
hierarchijs ordo ſupior. eo plures in ipſo angeli cō/
tinētur. ¶ Hec de numeroſitate eorum dixerim⁹: vt
vel quandoqꝫ ad tantam talemqꝫ ſocietatem aſpire/
mus nil certi determinātes. ſed in verbis magni Di
oniſij cōcludentes ꝛ dicentes. Multi ſunt dei exerci/
tus ſupernarum mentiū infimam ꝛ cōſtrictam exce
dentes noſtrarū materialiū cōmenſurationē. Hec
ille Qui plura de horum numeroſitate ſcire volꝫ guil
helmū in de vniuerſo ſpirituali ꝛ alios doctos ꝛber/
trannium videat. ¶ Quintum Angelorum priuile/ M
gium cōſiſtit in diuine eſſentie maiori conformitate
Nam ſimpliciter ꝛ abſolute loquendo imago dei ma
gis eſt in āgelo q̄ꝫ in homie Et hic eſt ꝙ nō ſolum ad
imaginem dei dicūtur. ſed a Dyoniſio imago ꝛ i ſcri
ptura ſignaculū ſimilitudinis vocantur. Ezechielis
xxviij. Tu ſignaculū ſimilitudinis dei ꝛc. Vbi Gre.
Angelus non ad ſimilitudinē dei tantum dicitur fa/
ctus ſed ſignaculum ſimilitudinis. vt quo in eo ē na
tura ſubtilior. eo in illo imago dei ſubtilius inſinuet̄
expreſſa Quod ꝛ ratione patet Nam imago conſeq̄t
naturam intellectualem. ergo vbi natura intellectu/
alis perfectior. ibi ſimilitudo maior. ſed natura intel
lectualis in angelo eſt dignior ꝛ perfectior q̄ꝫ in homi
ne in quo ratio intellectualis luminis naturalis mꝉ/
tipliciter eſt obumbrata ergo ꝛc. Quā autem perfec/
ta ſit imago patet ex capacitate dei que ſe illi totam
infundit: vnde ſpecula ſplendidiſſima vocantur ple/
niſſime illuminata adeo vt qui videret angelum vi/
deret deum in ipſo clariſſime relucentem Sicut em̄
ſi duo ſpecula cōtra ſe inuicem tenerētur imago ei⁹
reluceret in aliud. ſic ſimiliter diuinū ſpectaculuꝫ re
lucet in angelica natura vt patet ſupra ex eius diffini
tione. Sic ergo patet ꝙ perfectior in angelo eſt ima
go dei ſimpliciter. ſm quid tamen magis in homine
q̄ꝫ in angelo reꝑitur ob multa alia dicenda ¶ Sextū
eſt in ampliori puritate Nam angeli qui perſtiterūt N
nunq̄ꝫ aliquid mali cōmiſerunt. Nos autem homi/
nes cōputreſcimus in ſordibus peccatorū. nō em̄ vt
vt dicitur Eccl'i. vij. Eſt homo iuſtus ſuper terrā qui
faciat bonū ꝛ nō peccet venialiter ſaltem. De angelis
autem Dyoniſius ait Qꝫ angelus ſit ſpeculum puꝝ
incōtaminatum ꝛ immaculatum nullis vſq̄ꝫ pecca/
ti ſordibus fedatum qui nec peccare iam poteſt. O
Septimū in virium ꝛ virtutum perfectibilitate.

Angeli enim producti fuerunt a deo perfecti perfecō/
ne.imo ⁊ felicitate naturali que conſiſtit in carentia
omnis mali ⁊ in ſufficientia omnis boni. Creati eniꝫ
fuerunt in plenitudine vt aiūt ſcientie ⁊ veritatis nl'
lam habētes ignorantie maculam. aut rugam pra/
uitatis. Luminoſi in cognitione. recti in voluntate
Non enim ad hoc vt intelligant oportet vt ſyllogiſā
do diſcurrant de noto ad ignotum. ſed ſtatim cogno
ſcunt ipſam eſſentiam rei ⁊ quid ei cōueniat an ne
Duplicem autē cognitionem habent ſcꝫ matutinaꝫ
⁊ veſpertinam. Matutina eſt qua angeli res in ver/
bo cognoſcunt ⁊ verbū ipſum. quam tamen quidaꝫ
meridianam dicūt. Et ſcd̄m hanc cognitionē ſciunt
rationes omniū rerū naturas ⁊ eſſentias omniū cre
aturarū Et hec vident omnia ſimul vna ſpecie intel
ligibili circa diua. ⁊ nō ſunt in eis vt Aug. ait volu
biles cogitationes de vno in aliud redeūtes. ſed vno
reſpectu omnia ſimul vident. Et hanc cognitionem
eſſentie diuine ⁊ rerum in ea nō habent. aliquādo hi
tu: aliquando actu. ſed ſemꝑ actu. quia beatitudo in
actu conſiſtit. Deiformem igitur intellectū angelus
habens que ſcit actu ſcit omnia ſimul ſcientia viſio
nis ſicut deus. licet neſciat omnia que ſcit de⁹. Cogi
tio autem veſpertina eſt qua angeli res in ꝓpria natu
ra vel eſſe proprio cognoſcant. Et ſic ſeipſos ⁊ alios
angelos noſcunt ⁊ imaterialia alia omnia per ſpeci/
es influras. Singularia cognoſcunt etiam cōiectu/
raliter futura. nā ſolius dei propriū eſt noſſe futura
ꝓprie. De quorum cognitione multa ſubtilia a doc/
tis requirūtur. ſed nos inferioribus ⁊ magis affecti/
uis ſtamus cōtenti. ¶ Secundo ſunt recti ⁊ ordina
ti in voluntate ⁊ charitate. naturali dilectione vt ai/
unt plus deū infinities diligentes q̄ꝫ ſeipſos. Et hoc
ratione precepti in mente eorū cōſcripti. rōne multi/
plicis motiui. quia videbant deū infinite bonū. ergo
infinite diligendū. Cernebant eum omniuꝫ cauſam
bonū generaliſſimum vniuerſorum ⁊c̄. huiuſmodi.
Que omnia quo limpidius agnoſcunt eo feruentius
amant Hinc cōtinuo charitatis actu feruentiſſimo
ferunt in deū Iuxta illud. facis miniſtros tuos ignē
p vrentem aut flammaꝫ ignis. ¶ Ocrauū eſt in forti/
tudinis vigoroſitate. Habent enim mirā fortitudi/
nem in ſuo actu naturaliter cōcreatam eis. Et quo
a corpore ſunt remotiores eo vigoroſiores. hinc etiā
dicūtur virtute potentes. Nam vt Ioan. gritſch te/
ſtatur. per ſolū celi tactum facit frondeſcere arbores
⁊ germinare cuncta. Et vnus angelus voluere pōt
totum firmamentū ⁊ ſinguli ſingulos celos ⁊ plane
tas. Grandis certe virtus cum celum tam ſit igens
ſol ⁊ planete tam magni quantitate terram excedē/
tes. Quod ſi aptius vis videre eorum fortitudinem
retracta eorum per biblie decurſum opationem. Nō
Q ne vnus interfecit. clxxxv. milia hominū nōne ciuita
tes ſubuertere ⁊ caſtra?. ¶ Nonū eſt in pulchritudi

nis ſpecioſitate. Pulchriores eñ ſunt omni re excog/
itabili in īferioribus iſtis Hinc Boetius eorū ma
teriā cōparat aeri ⁊ formā lumini. Hinc tam ſpecio
ſiſſimis vt ſupra rebus aſſiſtantur. Et iure pulcherri
mus deus qui fecit tam pulchra irrōnabilia multa
pulcherrimos omniū fecit ſibi ſuos miniſtros reb⁹
omnibus ꝓferendos. ⁊ adeo pulchros vt ſpecies ipſo
rum vernans intellectus noſtri excedat facultatem.
Specioſiores eñ ſunt ſole. cuius tamen claritate i
hominū aſpectu eſt clarius nihil. Angelica tamē na
tura longe pulchrior ⁊ clarior illo. Unde ſcd̄m An/
ſelmū. Si vnus angelus ſtaret in celo ⁊ eſſent tot ſo
les quot ſunt ſtelle. Claritas tamen vnius angeli ex/
tingueret omnes illos ſoles ſua claritate. ſicut mo/
do claritas ſolis claritatem omniū ſtellarum. ⁊ tan/
tum tranſcenderet pulchritudinē ſolis qui ipſum in/
tuitū videret quantum ſol excedit pulchritudinē ter
re ⁊ incōparabiliter magis. Et hec nobilitas eſt om
nibus cōcreata. licet angeli mali ſint per habit⁹ ma/
los ⁊ vitioſos obnubilati ⁊ depreſſi. Dicit eñ Dyo/
niſius q̄ demones habent organa ſplēdidiſſima. ſꝫ
per habitus vitioſos depreſſa ſunt. ſicut ſi ſol cū cal/
dari nigro eſſet obtectus. In angelis autem bonis
tanq̄ꝫ in ſpeculo claro ⁊ mūdo relucent omnia inferi
ora. vt patet ex diffinitione quia dicūtur ſpecula ſplē
didiſſima. Porro Dyoniſius (vt de pulchritudine ā/
gelorum amplius loquamur) in quolibet ordine pri
mos. medios. vltimoſq̄ꝫ conſtituit. Ex cuius verbis
⁊ aliiſq̄ꝫ rationibus ſanctus Thomas elicit q̄ ange/
li non ſolum ab inuicem differunt numero vt Ioan
nes ⁊ petrus. ſed etiam ſpecie. vt ouis a leone. ⁊ q̄
tot in eis ſint ſpecies quot indiuidua. Cui opinioni
valde obſiſtit Guilhelmus pariſienſis plene nitens
eam confutare in ſuo de vniuerſo. In hoc tamen cō/
uenit quod vnus angelus in aliqua perfectione licet
nō propterea ſpecifica ab alio differat differentia ¶
Unde tale argumentum elici poteſt. Infimus ange
lus eſt nobilior Ioanne baptiſta in ſua natura ⁊ ſpe
cioſior omni re pure creata. Secundus angelus eſt
nobilior vno gradu. Tertius vno gradu nobilior ſe/
cundo. ⁊ ſic aſcendendo vſq̄ꝫ ad ſupremum infimi or
dinis angelorum ſcꝫ. in quo tamen vt creditur ſunt
plus q̄ꝫ mille miliones. Quis ergo poterit non dico
narrare. ſed vel parum intelligere nobilitatem. ſpeci
oſitatem ſupremi angeli. atq̄ꝫ etiam gloriam cū ſcm
Bernardum angeli qui precellunt in naturalibus e/
tiam precellunt in gratia ⁊ gloria. Certe nullus Aſcē
datur intellectu exinde altius hoc modo. ad ⁊ per a/
lios ordines gradatim ſemꝑ addendo. perfectioneꝫ
maiorem in natura gratia ⁊ gloria. cum ventum fu/
erit ad ſupremum ſeraphī nonne deficiet mens pre
ſtupore ⁊ in extaſi ponetur in cōſideratiōe huiuſmo
di tante ſpecioſitatis. ¶ O igitur qui oculis in pul/
chra laſciuire ſoletis. Hinc vobis deſiderabilia ocu

lorum ⁊ inde ſaltem angelum vnum cōſtituite ⁊ niſi ceci prorſus fueritis incōparabiliter iſtum illis preferetis. ¶ Decimū eſt in cōfirmationis in bono ſtabilitate. Nos autem labiles ſum⁹ vſqꝫquaqꝫ Suſceperunt aūt illi confirmationē ex tribus Ex natura diſpoſitiue que ſimul in eis vertibilis ſolum. Ex gratia meritorie quia cōnectitur ſtabili eterno per cōuerſionis feruorem Ex gloria cōpletiue Quia cū deum habeant pro gloria q̄ eſt forma omnis deſiderij eorū cō-

R pletiua nō iam extra vagantur. ¶ Poſtremo excedunt nos in beatitudinis felicitate. quā ⁊ perceperūt citi⁹ ſcꝫ ab ipſo cōuerſionis eoꝝ initio ⁊ meruerunt facilius qꝛ nō aggrauati corꝑibus. ⁊ perfruiti diuti⁹ quia ante hoīes omnes. Unde ab initio viderūt deum apte. amauerūt pfecte ⁊ tenuerūt aſſidue Mor ſiquidē ait Bernardin⁹ poſt triumphalē in merito ieſu victoriā adepti ſunt cōdignā gliam. vt deducit ex verbis Apo. vbi dt Et ipi vicerūt eū ꝓpter ſangīeꝫ agni dicens ꝙ ſtatim in cōfirmatione aſſecuti ſunt tria premia Scꝫ

trāqllitatē		prē		recōciliatorē.
veritatē	i	filio	ꝑxp̄ꝫ	doctorē.
ſuauitateꝫ		ſpūſcō		dātorē.

vt latius deducēs ꝙ ⁊ angeloꝝ ſit chriſtus recōciliator licet nō redemptor. ¶ O igitur nimiū beatos angelicos ſpūs iſtos quibus tantis priuilegijs datū ē eminere. O vere digne venerandos quos conſtat ita prelatos ¶ Nota tamē q̄uis in omnibus dictis primatū teneant angeli ſancti In nōnullis tn̄ cū eoruꝫ dignitate cōuenit nrā pauptas ⁊ in aliquibꝫ ſi dici liceret excedit eos hūilitas noſtra. in iſtis aūt conuenimus. quia ſcꝫ

Eſt pat. heredis. cib⁹. vn⁹. nūc meditamur

S ¶ Cōuenim⁹ primo in creatione ꝯditorē vnū cū eis ⁊ prēm habentes Malachie. ij. Nūquid nō pater vnus omniū noſtrū? Nūquid non vnus deus creauit nos? ¶ Secūdo in hereditatis poſſeſſione Erimus enī eoꝝ cōciues. ⁊ vt dn̄s ait velut angeli dei. Tertio in cibatione. quia panis vn⁹ vtrorūqꝫ. ſed nobis velatus. illis reuelatus. Panē enī angeloꝝ māducauit homo Quem licet habeant clari⁹. nos tn̄ mirabilius. licet habeāt gaudioſius: nos tamen nob meritorie magis. ¶ Poſtremo ſimiles ſumus illis ī deitatis cōtemplatione. Sicut enī nūc vidēt deū. ſic ⁊ eū viſuri ſumus Tunc ſcꝫ facie ad faciem. Cū igitur cum tantis cōuenim⁹ Fiducialiter tanqꝫ ad fratres ad eos accedere poſſum⁹ ſimilitudinē hāc allegātes Excedimus etiam vt tamen pace eorum loquar eos in iſtis Scilicet.

Eſt frater. moriēdo. remittit. ſtola duplex nos.

¶ Primo in ampliori chriſti primatione qꝛ chriſt⁹ frater noſter eſt. vnde ⁊ nuſqꝫ angelos apphēdit ſꝫ ſemen abrahe apphēdit. Unde ⁊ nos dicit crebro fratres nuſqꝫ angelos ſic appellans Secūdo in redēptione Nō enī pro angelis chriſt⁹ mortuus ē. ſꝫ nos ſuo ſanguine redemit nūqꝫ vt Origenes ſomniauit moriturus ꝓ apoſtatis angelis Tertio in peccatoꝝ remiſſione Quotiēs reuertimur totiēs recipimur Angelorū eſt irremiſſibile peccatū Quarto in premij perceptione Nam licet illi ſint p̄miati citius. nos p̄miabimur pleni⁹ puta duplici ſtola intus ⁊ foris paſcua hn̄tes. Hec diximus ne in angelice dignitatis ⁊ noſtre humilitatis cōſideratione nimium deijceremur. ſed etiam vt noſtrā dignitatē veneremur queꝫ angeli tantope venerantur poſt chriſti incarnatiōeꝫ vt nolint ſe amodo ab hoībus adorari Hec de dignitate angelica q̄ vt placet Auguſtino altior ē hūana.

¶ De angelorū miſſione Membrum quintū

Omnes ſunt adminiſtratorij ſpirit⁹ ⁊ in miniſteriū miſſi ꝓpter eos qui hereditatē capiunt ſalutis. Ad Hebreos. pri. Poſt premiſſa inquirendū de miſſionis ⁊ cuſtodie angelice modalitate Et primo de miſſione ipa vbi hec ſt videda A

Mittantur cuncti. videant. cur nō de⁹ ipe

¶ Primo videndū ſi angeli mittantur ⁊ q̄ ſit illorū miſſio Pro quo nota ꝙ illorū miſſio fere nil aliō ē niſi illorum ad noſtram cuſtodiam ⁊ ꝓ nobis deputatio De qua cuſtodia dicemus ¶ Secundo vtrū omnes mittātur de quo ſciendū Qꝫ mitti angelos ſcḋꝫ Dyoniſi. dupliciter accipi p̄t Uno modo ad oīa ſecreta diuina reuelāda Alio mō ad exteriora exequenda Primo oēs mittuntur. qꝛ ſupremi reuelant ſecreta medijs ⁊ medij infimis. ⁊ ſic oēs quodāmō ꝓ nobis mittūtur ⁊ angeli dicūtur. ¶ Secūdo mō locū mutādo ⁊ ad quedā exequēda ſoli mittūtur angeli inferiores vt cōiter. licet pro arduis cauſis ⁊ alij inueniantꝰ mitti. Ita ꝙ Dyoniſi⁹ carh. cōcludit quinqꝫ ordines inferiores mitti. tres ſupremos aſſiſtere ſolū de miniſtrationes vero medio mō ſe habere ⁊ cōmunicare vtriſqꝫ. Porro vtrū ſic ad exteriora miſſi nō impediantꝰ a cōtemplatione dei dn̄s ipē diſſoluit vbi ait. Amen dico vobis Angeli eorum ſemper vidēt faciē patris. Nō ex miſſione retardātur nec impediūtur. quia ſic ad exteriora procedūt ꝙ ab intimis nūqꝫ recedūt Sunt enim in latitudine mentis Et intra deū currunt quocūqꝫ mittūtur. ¶ Recedere tamen dicitur a deo dum ab inuiſibilitate viſibilis appet ⁊ reuerti ad deū quando depoſita viſibilitate in priſtinā reuertātꝰ inuiſibilitatem. Cur aūt deus per ſe nō cuſtodit hominē. certe hoc facit ꝑ ſe mediantibꝫ tamen angelis. quia hoc lex eius requirit ⁊ in hoc vtilitas tam cuſtodientibus qꝫ cuſtoditis prouenit..

¶ De angelicoꝝ ſpirituum erga homines dignatiua cuſtodia. .§. primus

Angelis ſuis deus mandauit de te vt cuſtodiant te in omnibꝯ vijs ſuis. ps. De cuſtodia angelica ſequentia ſunt medita̅nda

Si ſeruent. cur. qui. q̄s. q̄n. quo̅. cernas.

¶ Primo de hac cuſtodia firmiter tenendum ſingulis hominibus ſingulos eſſe angelos deputatos ad cuſtodiam eorum patet ex iſtis.

Hoc ſcriptura tenet, ſci. ge̅tes. ratio̅es.

Prio p3 hoc ſcripture autoritate. na̅ ſup illo verbo Eſaie. lxij. Super muros tuos co̅ſtitui cuſtodes. gloſa ait q̄ cuſtodes hoim ſunt angeli. Et in. ps. Angelis ſuis ma̅dauit de te vt cuſtodia̅t te. Sup quo ſuolue crebrius q̄d ait Bernar. vere notandiſſimu̅ dictu̅ O quanta̅ inquit debet tibi hoc verbu̅ inferre revere̅tia̅. afferre deuotione̅. co̅ferre fiducia̅. Reuerentiam p̄ preſentia. deuotione̅ p̄ beniuole̅tia. fiducia3 p̄ cuſtodia. Caute ergo ambula In quouis diuerſorio in quouis angulo reuere̅tiam habe cora̅ angelo tuo nec facias illo p̄ñte quod me p̄ñte no̅ auderes Patet id ex verbo dñi. Angeli eoꝝ ꝛc. ¶ Ite̅q3 Actuu̅. xij. vbi fideles de petro aiu̅t. Angelꝰ eius eſt ꝛc ¶ Secundo hoc iam tota fideliu̅ eccl'ia tenet ¶ Tercio ide̅ ſci iam vndiq3 in ſcriptis p̄clamant ¶ Quarto hoc ide̅ ꝛ ge̅tium p̄hi poſuerunt Tradiderunt eni̅ vt Gerſon ait gentiles habere ab hora co̅ceptio̅is quelibet vnu̅ ſuum geniu̅ qui cu̅ moriente deficiebat que̅ deu3 putabant fortune. quida̅ prudentiores tamen dicebant inclinatione̅ quanda̅ a celeſtibus impreſſam. p̄bat᷑ poſtremo idem multiplici ro̅ne ſc3 iſtis

Parte dei. q̄ ſui. xri. medij. ſimulati

¶ Primo ex parte dei Pronior enim erit deꝰ ad miſerandu̅ q̄3 ad puniendu̅. ſed deus dedit hominibus demones ad eorum exercitium. ¶ Non eni̅ eſt nobis colluctatio ꝛc. ergo multo fortius dabit etiam angelos ad cuſtodiam hominu̅. nam ꝛ hoc co̅petit ſue bonitati que in hoc manifeſtatur quantum diligat ſalute̅ noſtram. du̅ tam nobiliſſimos ꝛ ſibi caros ſpiritus pro nobis mittit ꝛ ipſis mandat de nobis

¶ Secundo probatur ex parte angelorum qui ſunt natura pijſſimi ꝛ nolunt homines ſibi ratione vel intellectu co̅formes deſerere ſine adiutorio oportuno. Unde manifeſtat᷑ eoꝝ erga nos caritas qua ta̅ proni ſunt ad nos mitti preſertim cum eorum ruina reſtauranda ſit ex nobis ꝛ eis vtilitas ex hoc gra̅dis cedat Unde pro eorum reſtauratione tam ſollicite in redemptionis myſterio amminiſtrarunt.

Primo incarnationem annunciando /
Scdo natiuitate̅ p̄palando
Tercio in paſſione ꝯforta̅do:
Quarto Reſurrectionem notificando
Et in Aſcenſione aſtando.

Cedit ꝛ eis vtilitas ex miniſterio noſtro quia accu̅tale p̄miu̅m (licet plurimi reſiſta̅t eis vſq3 in finem accumulatur vt ait Bonaue̅t᷑a Et dominus ipſe videt᷑ teſtari. q̄a gaudium eſt angelis in celo ſup vno peccatore p̄ñiam agente. ¶ Tercio ex p̄te noſtri ſc3 noſtre dignitatis ꝛ neceſſitatis. p̄mo dignitatis q2 ro̅ne ſumꝰ eis vicini ꝛ p̄ myſterium incarnatio̅is ſup̄ eos dignificati vt canitur in aſce̅ſio̅e Un̄ nec poſt illo̅ factum ſe adorari p̄miſeru̅t Hinc apocalip. xix. Uide ne feceris quia ꝯfrater tuus ego ſum ꝛc. Non igitur dedigna̅tur ſeruire homini cuius naturam vide̅t ſupra ſe leuatam in celis Secu̅do ro̅ne noſtre neceſſitatis Sumus eni̅ nimis infirmi hoſtibꝰ multis ꝛ aſtutiſſimis ꝛ neq̄ſſimis obſeſſi. qui ſepe ꝛ ro̅nem ſeducu̅t. voluntatem inficiunt. virtutem operatiuam opprimunt Hinc angelis opus habemus qui intellectu3 illuminent voluntatem rectificent. infirmitatem iuuent. Quotiens igitur temptaris ab hoſte inuoca tuum cuſtodem vt ſit adiutor in tribulatione.

¶ Quarto ro̅ne mediatio̅is ꝛ ordinis lex eni̅ ordinis reꝝ inq̄rit vt inferiora p̄ ſup̄iora diſponantur et vt mobile omne ad immobile reducatur. ¶ Poſtremo p̄batur ro̅ne aſſilatio̅is Paruulo eni̅ puero quouſq3 ad etatem p̄ueniat p̄uidetur de manuductore Ad ſcholas ituro de pedagogo. eunti ad bellu3 de milicie experto magiſtro Quod ſi ſuis pueris procurent hoc patres carnium quid non ſuis de his prouidebit pater ſpirituum? Dulcis ꝛ deuota eſſet hoꝝ applicatio ſed committimus meditaturo. Ad reliqua properandum.

.§. ſecundus.

Secundo Cur ſint angeli ad cuſtodiam deputati licet ſatis clareat ex dictis Tame̅ propter hec eis deputantur.

Proficiant. ſtent. vt ſurgant. non ſepe vel aſſtent.

¶ Primo vt promoueantur ꝛ proficiant in bonu̅ gr̄e Secu̅do vt non cadant in malum culpe Tercio ſi ceciderint vt reſurgant ab illo. Quarto vt no̅ totiens cadant vel no̅ in tanta mala. Poſtremo vt in o̅ni neceſſitate nobis aſſtent.

.§. tercius.

Porro de t̄cio. ſ. q̄ ſīt a̅geli nos cuſtodie̅tes no̅ opꝰ eſt vt aliquid dicamꝰ q2 ſatis vbi qui mitta̅t᷑ diximꝰ Putamꝰ declaratu̅ Hoc tn̄ dicimꝰ q̄ p̄p̄e a̅geli infimi ordi̅s ad cuſtodiam deputa̅t᷑ vt grego. ait Na̅ q̄ cuſtodire debe̅t tres p̄p̄rietates hn̄t. p̄mo q̄ immediate hoie̅s illumine̅t. ꝛ p̄ hoc videntur excludi

angeli ſupreme hierarchie. Secundo ꝙ actus limita/tos habeant circa officia humana ⁊ ſic excluduntur angeli medie hierarchie Tercio ꝙ procurent ea que ad determinatas perſonas ptinent. et ſic excludūtur angeli primi ordinis ⁊ ſecundi vltime ihierarchie. Si quandoqꝫ archangelus hominem cuſtodit hoc ñ eſt vt perſonam ſingularem ſed communi propoſitū bono:

¶ Quos cuſtodiant. §. q̄rtus

De quarto ſcilicet Quos cuſtodiant eſt ſcien/dum in genere Qꝫ illos qui poſſunt promoueri in bonum ⁊ impediri a malo. Unde patet ꝙ nec anime ſeparate nec angelis bonis vel malis angeli fuerunt deputati Queritur āt de his

Chriſtus. adam. virgo. puericꝫ mali ſimul anti.

¶ Primo ſi chriſto angelus deputatus fuerit ad cuſtodiam. Communiter tenetur ꝙ non. Tum q̄a omnibus angelis erat ſuperior ⁊ immediate a verbo regulabatur. Tum quia verus comprehenſor cuiꝰ bonum non poterat impediri. Tum quia nullum defectum habuit vel culpe vel pene Alij aliter aiunt.

¶ De adam ⁊ primis parentibꝫ tenetur ꝙ Angelos ſibi habebant deputatos quia licet recti fuerant creati poterant tamen vt heu contigit a bono auer/ti ⁊ impediri Et licet non habuerunt carnem rebel/lem habuerunt tamen dyabolum inſidiatorem.

¶ De virgine glorioſa ait Chryſoſtimꝰ Infinitā miliciam angelorū ad glorioſe virginis obſequiū deputatam nullatenus ambigimus vt cuſtodirent lectum veri ſalomonis gratiſſimū ⁊ cauerent ne pre/paratum eterni regis hoſpicium hoſtis incenderet. Unde plures dicunt eam cuſtodem habuiſſe. Sed Franciſcus maronis ſublimius ſentit dicens. Credo eam immediate a trinitate cuſtoditam ⁊ multitudi/nem illam angelorum in obſequium ei datam. nul/lus quoqꝫ malignus ſpiritus ad eam accedere per/miſſus Hoc ego non intelligo quaſi nūq̄ꝫ fuerit temptata cū etiā venerabilis Johannes Gerſon de illa dicat plura ſuper Magnificat. non ſcꝫ eam coronatam ſine certamine in temptationibꝫ legitimo.

¶ Pueri in vtero angelos habent ne a demonibꝫ interimantur. ſed vt quidam aiunt angelum matris quod tamen non eſt creditum cunctis.

¶ Qꝫ etiam mali om̄s Immo ⁊ Pagani ac incre/duli vniuerſi angelos habeant patet. Nam propter noſtram maliciam non deſinit bonitas dei operari quod propriū ſibi eamqꝫ decet ⁊ entiū ordo requirit. Ideo ſingulis de angelorum cuſtodia prouidit Que licet non eque pficiat in multis tamen eis partiꝫ p/deſt ⁊ accidentaliť obeſt. Prodeſt quippe vel corpus conſeruans aut certe a peccatis multis retrahēs Nō enī in toto fruſtratur angelorum ſolercia ⁊ intentio dei Obeſt ex accidenti quia propter contemptū illo/rū grauius inde damnamur. Cur aūt angeli illos ñ conuertunt cur nō magis proficiāt pulchre guilhelꝰ determinat demōſtrās ꝙ reddūt ſe idigōs illis:

¶ Poſtrēo ⁊ filius ille dampnatiōis āñchriſtꝰ vt aiūt angelum cuſtodē habebit. Quia lex cōmunis p/pter vnum mutari nō debet. ⁊ in hoc pena eius iuſtior apparebit ⁊ a multis malis ab āgelo retrahetur Ita ꝙ non ocioſa erit cuſtodia eius. O igitur grādis pietas dei Qui ſicut ſolem ſuum facit oriri ſuper bonos ⁊ malos. Ita ⁊ vtriſqꝫ de āgelis puidit

¶ Et licet oībꝫ aſtēt tamē libērius quibꝫ generibꝫ hominū ſe aſſociāt Scilꝫ Orātibꝫ ⁊ laudātibꝫ quos preueniūt Secūdo tribulatis cum quibꝫ vt cum azaria ⁊c. deſcendūt in caminum tribulatiōis. ¶ Tercio certātibꝫ cōtra demoēs quibꝫ ſuccurrūt quarti Re/gum ſexto. Nolite timere plures nobiſcum ſunt q̄ꝫ cum illis. Quarto eis in pace ⁊ officijs cōformibꝫ vt Bernardus ⁊ Beda aiūt. ¶ Poſtremo in dño mo/rientibꝫ vt ptꝫ de medico ⁊ chriſto:

¶ De tpe cuſtodie. §. q̄ntꝰ

De quito ſcilicet tempore cuſtodie videndum. Quādo icipiāt Quamdiu ⁊ vbi cuſtodiāt. ⁊ ſi vnq̄ꝫ deſerāt. De primo licet plures cōtrarium ſenti/ant pie tenēdum Qꝫ cuſtodiāt ab īfuſiōe anime i vte/ro. nam āte opus ñ eſt ne iuxta Bōauēturam videatur cuſtodia propter corpus eſſe tātum ⁊ ñ propter animam magis. Dictum autem hieroimi ſcꝫ Magā eſt dignitas animarum vt vnaqueqꝫ ab ortu natiuitatis ſue āgelum habeat cuſtodem Alexander de ales expōit dicēs ꝙ duplex ſit hoīs natiuitas Scꝫ i vtero ⁊ ex vtero. In vtero eſt quādo anima īfunditur. Altera quādo i lucē pducitur A prima inchoatur natiuitate āgelica cuſtodia nec vltra differri debet quia ea opus habet ⁊ impediri poteſt. nec bñ ſoāre videť ꝙ tūc ab āgelo matris magis q̄ꝫ qñ foris pductus eſt cuſtodiatur cum eque digna ſit aīa ī vtero ⁊ extra. Et licet thomas in ſcriptis ſic ſentiat ⁊ dicat. i trac/tatu tamē ſuo de eterna beatitudine cum alijs ſentit O igitur ſimus grati. ¶ Porro de ſcdo vbi ⁊ q̄ꝫ/diu cuſtodiāt Tenēdum ꝙ in introitu ⁊ exitu ⁊ in omnibꝫ vijs.

In ventre. ex ventre. vita vel morte tenet poſt.

¶ Uide hec omnia in Nyder ⁊ Anthonino ſatis exemplariter proſequuta.

¶ De tercio autem Scꝫ ſi vnq̄ꝫ hoīes ab angelis deſerantur aiūt ꝙ nec obſtinatiſſimos q̄ſqꝫ deſerant ante mortem Et hoc Bōauētura probat Quia pro/nior eſt bonus angelus ad adiuuandum q̄ꝫ malus ad pdendum Sed malus angelus non derelinquit

hoīem vſqꝫ ad mortem etiam cōtrītiuis ſcīn. ergo nec bon⁹ āgel nos hoīem cōtrītūqꝫ ſceleratū dimitteret vſqꝫ in finem Sꝫ quia obſtinatos nō tam diligenter forte cuſtodiūt Jō q̄dāmō derelinquere dr̄. Aūt certe derelinquūt nō ꝑmouētes in bonū ſed retrahētes a malo Et ſic intelliguntur auctoritates Curauim⁹ babilonem ꝛ nō eſt curata delinquam⁹ ergo eam Jtem qꝫ de ibrl'm Nigrem⁹ ex his ſedib⁹ vt ioſeph⁹ ait. Uerumtn̄ vuilhelm⁹ pariſieñ ſecus ſentire videtur. ꝛ robert⁹ de licio ſoluit. Quia igit̄ ſemꝑ cuſtodimur ſemꝑ grati ſimus

G ¶ De angelice cuſtodie qualitate.

§. ſextus.

p POſtremo videndum quomodo nos cuſtodiāt Et certe vt plurima paucis complectamur Jnuenim⁹ ꝙ cuſtodiūt nos his modis: Scꝫ.

Dignāter. lete vel fortiter. vtiliterꝙꝫ

¶ Primo inqꝫ cuſtodiunt nos valde dignanter. Et vere dignanter. Quam dignantiſſimam dignatioēm ex his videamus:

tanti tātillos. qꝫ loco. qꝫ ſtatu ſimul et ſic.

¶ Primo ſi conſideremus cuſtodientium dignitatem Secūdo cuſtoditorum vtilitatem ꝛ ꝙ ſcilicꝫ ꝑncipes tales ac tanti ſeruiunt homini tam vili pauperculo nequam ꝛ indigno. Tercio ꝙ in tam humili loco in mundo neqꝫ in ſordenti ſtabulo velut vulneratus ille de quo luce decimo. Quarto ꝙ tam officioſiſſime ſeruiūt in morte vita ꝛ natiuitate q̄i empticij ſerui noſtri die noctuqꝫ. ¶ Poſtremo ꝙ in ſtatu peccati non derelinquant nos cum tamen viliores eis tunc ſumus q̄ꝫ putridiſſima cadauera terre. vt patet ex reuelatione in vitiſpatrum. O vere dignationem ꝛ certe ſtupendam. ¶ Secundo cuſtodiunt nos lete ꝛ libenter atqꝫ adeo libenter vt quaſi omnes clament illud yſaye Ecce ego mitto me. Et hꝰ patet ex operis exhibitione. ꝛ domini teſtimonio. quia gaudium eſt eis ſuper vno peccatore penitentiam agente. Et gratiſſime ſine meriti alicuius reſpectu. Quo tamen forte non priuantur ſed tanto operantur meritorius q̄to non intendunt. Nam ait guilhelmus Qꝫ obſequium quantomagis gratis impenditur tantomagis eſt meritorium magiſqꝫ retributionis obligatorium Quanto autem plus intenditur i mercedem vel premium tanto minus gratis impenditur ꝛ minus eſt meritorium. nam meritum eſt obſequium gratis impenſum retributionis obligatorium Cui magis conuenit hec ratio magis conuenit ꝛ nomen meriti. Et tam libenter nobis ſeruiunt potiſſimum propter tria vt ait Bernardus in ſermone ſcilicet Propter deum Propter ſeipſos Et propter nos. vt ptꝫ ſupra. Sed ꝛ lete quia non affligūtur nec dolent ex cuſtoditi dampnatione.

Quod ſic cōprobant docti Primo propter repugnātiam. nemo poteſt ſimul eſſe felix ꝛ miſer. ſed angeli ſunt felices. ergo non poſſunt eſſe miſeri. ſed dolor ꝛ miſeria ad triſticiam ſpectant. ¶ Secundo propter gloriam. Angeli ſunt beati. ergo ita ſunt ſūmo bono repleti ꝙ nullius doloris aut triſticie ſunt capaceſ ¶ Poſtremo ꝛ maxime propter diuine voluntatis conformationē ꝑfectam. vnde nec peſſimos a dānatione eripiunt. nec de damnatione eorū dolent quia dei voluntatem eſſe vident ¶ Tertio cuſtodiūt nos fortiter ꝛ valde ſollicite nō die non noctu a cuſtodia ceſſantes ſemper velut argumētoſe apes pro noſtra ſalute inter nos ꝛ deū velut inter aluearia ꝛ flores diſcurrentes. immo ꝛ nobis dormientibus ꝛ a bonis ꝑ torpore aut negligentia ceſſantibus ipſi. vt ait Guilhelmus pro nobis vigilant orantes ꝛ gratias agēteſ nec ſomno nec laſſitudine affecti. O meditetur hec mens pia inter ſilencia ¶ Quarto ſic. i. ad inſtar quorundam dulciſſime deſeruiūt nobis ſcꝫ

Vt cuſtos nutrix medicus. velut et pedagogus.

¶ Primo velut cuſtodes qui adhibentur ciuitatibꝫ contra hoſtes ꝛ incendia Excubant nanqꝫ vt fidiſſimi vigiles pericula ꝛ animarū ꝛ corporū auertentes Et hoc vel excitantes vel ſollicitos reddentes quando imminet periculi quiſpiam etiam media nocte nō nūqꝫ etiam ait Guilhelmus procurant aquā preparari contra incendia que ſciunt imminere licꝫ ab hominibus propter aliam cauſam hauriatur Magis aūt incendia cupiditatum vt patet de puero quē angelus occidit. ꝛ ſic liberauit parentes ab incendio auaricie. Qꝫ etiā ad modum nutricum ab aqua ꝛ igne tam corporalibus q̄ꝫ ſpūalibus nos cuſtodiant patꝫ in multis exemplis vbi angeli paruulos de periculis liberauerunt. Et etiam Guilhelmus ait ꝙ tempore ſuo magni muri ceciderunt ſuper corpora paruulorꝫ ꝛ tamen de ſub aceruis lapidum extracti fuerunt illeſi quod indubie per miniſterium fiebat angelorum. ¶ Medicinale quoqꝫ officium exercent in homines non ſolum ſpiritualis. ſed etiam corporalis ſanationis vt patet de raphaele ꝛ alijs. Spiritualiter ſanāt vitia coercendo ꝛc. iraſqꝫ febrium cōprimendo Freneticos furores cohibendo et cetera. ¶ Ad inſtar etiam pedagogi interdum ducunt homieſ regentes ꝛ dirigentes greſſus ne offendant vel lubricum patiantur. quandoqꝫ etiam manibus aliquos portant aut aliter rapiunt ꝛ in varijs periculis etiaꝫ corporalibus tuentur vt in aqua igne vt patet in exēplis. ¶ Sic et per coruinum ſtudium prophete alimenta procurarunt. ¶ Poterint circa ſingula membra exempla multa ex libris exemplorum adduci. ſed accelerandum.

¶ Qꝫ vtiliter cuſtodiunt. §. vij.

Poſtremo vtiliter cuſtodiūt cum mira efficatia
z vtilitate Et qm̄ he vtilitates a varijs varie
aſſignāẜ. Volum⁹ ꝑmo tradere quō erga diuerſa ge
h nera hoim̄ diuerſos act⁹ hēant ſcʒ circa iſtos:

¶ Peccat. flent. cuſtos. patientes. ad morien̄tes
Primum ergo peccatores exercent actus iſtos vtʒ
in exemplis. Notula .i.

Increpat. impedit. eripit. Iſrahel. et balaam loth.

¶ Primo inq̄ʒ bonus angelus petōres de commiſſis arguit z increpat Et hoc trib⁹ modis. ꝑmo de ingratitudine collati bn̄ficij. ſcd̄o de ꝑuaricatiōe mandati diuini. t̄cio de ꝑditiōe ꝓmiſſionis ꝑmij eterni. vt ptʒ iudicum. ij. vbi Angelus dn̄i deſcendit ad locum flentium z increpauit filios iſrael de trib⁹ dictis vtʒ quia dicit. Aduxi vos de egipto z introduxi vos in terram zc̄. z precepi vt non feriretis fedus cum habitatorib⁹ terre. zc̄. ¶ Scd̄o ꝑncipaliter peccatores ne peccent impedit tripliciter vt ptʒ in balaā. numeri. xxiij. ꝑmo ꝑ extremi examis ymaginationem quia occurrit ei in via cū gladio euaginato quem cernens aſina id eſt ſenſualitas a via declinat. ſcd̄o ꝑ inmiſſionem pn̄tis tribulatiōis q꞉ occurrit ei in loco āguſto z attriuit pedem eius Attritio pedum dolor ē affectiōis. t̄cio ꝑ horrorem mortis q꞉ occurrit ei in loco artiſſimo vbi non poterat declinare z ibi aſina cadit q꞉ in egritudine mortali ꝑ angelos imiſſa ipa ſenſualitas obumbrata manet. Et h̄ totū āgel⁹ facit vt ſupinſidēs rō petōres a petō ꝯuertat. ¶ Tercio bonus āgelus a petō pn̄ti eripit. nam retrahit. iiij a peccato Scʒ. Cogitatiōem Rōem Affectiōem z Actionem Qꝫ pulchre gen̄. xix. in loth deſignaẜ. vbi loth coegerūt exire cū vxore z duab⁹ filiab⁹ Per loth ſignificatur rō. ꝑ vxorem caro. ꝑ duas filias cogitatio z affectio peccati. Quas dum ſimulam⁹ a peccato retrahere inferunt quaſi vim z apprehendūt ꝑ man⁹ dantes grē adiutorium zc̄.

Effectus circa penitētes: Notu. ij.

I Secūdo opaẜ q̄ſdā effect⁹ circa flentes id eſt peītentes Et hoc ꝑmo vt de petō reſurgant. Et h̄ tripliciter facitur

Cōterit et purgat gaudet fel yſaias luc.

¶ Prim⁹ actus ergā penitentes eſt ſanare oc̄los cordis ad ꝯtritiōem vtʒ thobie. xij. vbi poſtq̄ʒ oc̄li thobie ſenioris liniti fuerūt de felle piſcis cepit albugo d̄ oculis egredi qua abſtracta viſum recepit. Thobias liberū arbitriū ei⁹ cecitas ſignat ignorātiam peti z ꝑparati ſupplicij z amiſſi ꝑmij. fel piſcis eſt amaritudo ꝯpūctiōis de peccatis ꝯmiſſis. linitio oc̄loꝝ ex felle eſt reuolutio doloris z amaritudis ex cogitatione peti ꝑ quā albugo id ē incōſideratio de oc̄lis egrediẜ z ſic viſus id eſt grā celeſtis infundiẜ vt ſcʒ poſſʒ iam claris oculis cernere z gl'am quā ꝑ petm̄ amiſerat z peām quam incurrerat Scd̄s act⁹ eſt purgare labia ad oris ꝯfeſſiōem quod ſignaẜ yſaye. vi. vbi ꝑ angelū labia yſaye purgātur ꝑ calculum diuini amoris. zc̄. Tercius act⁹ eſt congaudere ad ſatiſfactiōem Cui⁹ figura habeẜ lu. xv. de muliere z dragma amiſſa. vbi d꞉ ꝙ Maius gaudium eſt in celo zc̄. Et amice id eſt angelice virtutes vocantur ad congratulandum. Hn̄t nihilomin⁹ z alios tres act⁹ erga penitētes ob id. ſ. ne i ꝑora mala recidiuēt Et ſt iſti.

Frenat debilitat ligāt puteo iacob et thau

¶ Primo ne recidiuem⁹ ptāte demonū refrenant vt ptʒ Apo. xx. de āgelo q̄ demonē ligauit z in abiſſuʒ miſit Cui⁹ ligatio nil eſt niſi ptātis ei⁹ refrenatio. ſecūdo ꝯcupiſcētiā r̄frigerat aut debilitat vtʒ gen̄. xxxij. vbi d꞉ ꝙ āgel⁹ tetigit neruū iacob z ſtatī emarcuit. t̄cio mēoriā paſſiōis mērib⁹ iꝑmit qđ ſigẜ ezechiel' ꝑ ſignū thau frōtib⁹ viroꝝ gemētiū iꝑſſum

Effect⁹ āgeloꝝ circa iuſtos No. iij.

Tercio hʒ effect⁹ circa iuſtos vel bn̄ opātes aut ꝓficiētes Et hoc ꝑmo ad effectum in ꝓducēdo Et ad hoc ꝯcurrūt iſti actus:

Aufert excutiēs ducit geſtos zacha tobis.

¶ Prio impedimētū ad bonū aufert. qđ ſignatur k
exodi. xij. vbi angelus ꝑcuſſit ꝑmogēita egipti. ſcd̄o pigriciā excutit qđ ſignaẜ zach. iiij. vbi d꞉. Angelus dn̄i excitauit me q̄ſi hoīem q̄ excitatur a ſomno. t̄cio in viā ꝑſtēcie ducit z reducit. Et ſignaẜ thobie. v. i āgelo q̄ eū duxit z reduxit. Quarto habet actus q̄ſdam in profectu his modis.

¶ Luſtrat ſuccēdit paſcit petrus ignis helias. Primo illuminat itellectū ſopitum ꝑ incōſiderationem In cui⁹ typo d꞉ actuū xij. ꝙ aſtitit petro z lumē refulſit in hitac'lo carceris. ſcd̄o īflammat affectum infrigidatū ꝑ torporē Hic d꞉ in ꝑs: Qui facis āgelos tuos ſpi. z miſt. ig. zc̄. t̄cio paſcit ſenſum īfirmatuʒ Et in huius figura dicitur tercij Regum. decimonono. ꝙ angelus helie panem z potum oſtendit. et ſic roborat⁹ i mōtē dei oreb aſcendit.

Circa tribulatos. Not'a. iiij.

Quarto habet effectus ſuos erga t̄bulatiōē patiētes z ſt iſti ꝑmo in orōem offerēdo

Hāc dāt allegāt ducūt thobi iob daniel q꞉

Primo illam pn̄tando ſicut dicitur thobie xij. Qn̄ orabas cū lachrimis z ſepeliebas mortuos ego obtuli orōem tuā dn̄o. Sʒ Guilhelm⁹ pariſien̄ valde improbat hmōi dictū q̄ſi ſimpl'r z icircūſpecte nimis poſitum q̄ſi aliter orōnes noſtre nō aſcenderēt ad deū q̄ ꝑ ſe ſunt potentes. ſed potius vult ꝙ ipſi dicantur orare pro nobis Videatur ipſe in de vniuerſo. Secundo pro nobis allegando Iuxta illō iob. xxxiij. Si fuerit

ꝑ eo angelꝰ loquēs zc̄. Et zacha. i. āgelꝰ ait. Dñe exercituū vſq₃ quō nō miſereberis hierl'm ⁊ vrbiū iuda q̄ꝫ iratus es? Iſte nāq₃ eſt ſeptuageſimꝰ ānus. Et o vere felices q̄ hos habuerint intpellatores. Orāt aūt pꝫ̄ijs deſiderijs ⁊ petitiōibꝫ ſpūalibꝫ vt pulchre guilhelmꝰ declarat. Tercio dei ſniam nob renūciādo vt dan̄. ix. vbi dr̄ ꝙ gabriel ad eū volās dixit Ab exordio pcū zc̄. Et ſeqꝛ Ego āt veni vt indicarē tibi qꝛ vir deſideriorum es. ¶ Scđo alios actus erga tribulatos hn̄t ſcꝫ iſtos.

Robur conſolans ſeruans Jheſus en zacha tobis.

¶ Primus eſt cōtra difficile ꝯfortare aīare roborare Et hoc ſignatur luce. xxij. vbi angelꝰ apparēs de celo ihm ꝯfortauit Scđo cōſolari ſuſtinentes terribile qđ exp̄mitꝛ zach. vbi dr̄ ꝙ āgelꝰ loq̄batꝛ i eo v̄ba bōa v̄ba ꝯſolatoria Tercius ē ꝯſeruare pſeuerātes ne in via tribulationum deficiant.

Et ſic thobiam duxit ⁊ reduxit.

Circa morientes ¶ Notula. v.

M p Poſtremo circa moriētes etiam actꝰ ſuos hn̄t. Et p̄mū circa pfecte bonos circa q̄s hec agūt iuxta Leonardum.

Preſeruando parat. portando locat quoꝫ laudat

Sic iudith atq₃ iacob malach exodus ac lazarus thob

¶ Primo ab inſidijs diaboli p̄ſeruando. Scđo viam pparando. Tercio in celum ducendo zc̄. Quomodo āt portēt aīās nota

Fert reuerens gaudens cantus humilis quoq₃ cautus

¶ Primo reuerētꝛ qꝛ n̄ in hūeris ſꝫ māibꝫ Iuxta illud In māibꝫ por. tc. ſcđo valde caute ⁊ diligēter. q̄a ab oībꝫ offendiculis defendūt. iuxta illđ. ne forte offen. ad la. t̄cio valde gaudēter qꝛ cū cāticis ⁊ iubilatiōibꝫ yſaie. lv. In leticia egrediemī ⁊ in pace deducemi. q̄rto valde hūil'r qꝛ nec paupes nec medicos contemnūt. vt₃ lu. xvi. Defunctꝰ ē āt lazarus ⁊ deductꝰ eſt ab āgelsi i ſinū abra. Poſtremo cantāter qꝛ dicitꝛ yſaie. lv. mōtes ⁊ colles cantabūt coram vobis laudē id eſt angeli maiores ⁊ minores. zc̄. Quarto in celuꝫ collocando. lu. xvi. Factum eſt āt vt moreretꝛ medicꝰ ⁊ portaretꝛ ab ā. i ſi. a ¶ Poſtremo deū tūc collaudādo ſicut raphael poſtq₃ thobiā reduxit oēs ad laudē ꝯmonuit dicēs. bn̄dicite. zc̄. Quō āt ſe hn̄t circa purgādos ⁊ malos Nota

Orās pcurat flet Job abacuc yſaye

¶ Prio ſi purgabile aliq̄d hꝫ eā ad purgādū q̄ducit. ꝯfortat. ꝑ ea deū orat. Scđo etiā ſuffragia ꝑ eis fieri a viuis pcurat ſicut puidit da ſeli de prādio p abacuc. Si āt egredit aīa cū mortali a demōibꝫ rapitꝛ ⁊ in āgelis videtꝛ ipleri illđ yſ. xxxiij. Angeli pacis amare flebāt ñ tñ vt dictū ē ꝙ dolēt zc̄ ¶ Ecce hi ſt effectꝰ cuſtodie angelice ſup q̄bꝫ debeꝰ ſp grās agere vt eos pcipiamꝰ exorare q̄s tñ alij aliter m'lto aſſignant ſꝫ tñ i ſupioribꝫ oēs fere hn̄tꝛ. nā iohs gertꝛ ſup mḡt hos effectus ſub his verſibꝫ ponit ex textu actuū xij.

patꝰ i adiutoriū — ad ꝯgnitionem noſtri.
Angelꝰ aſtat — fulget.
ad ꝯfortatiōem aduerſarij — exercitando.
pulſat. — ſurgere clamat
ligatū — de carcere — .i. libere opetꝛ bonū
Soluit et. educit. liberatq₃ relinquit

¶ Sic ⁊ Robertꝰ holcot ſup libro ſapie alios in v̄ſibꝫ ſignat dicēs. Sic ⁊ alios dñs Bōauētura ponit ſup. ij. ſniaꝝ diſtic. xij. ſm duodecim potētias aſſignabiles in homīe. vt Io. niđ allegat Sed ⁊ albertꝰ ⁊ alij theologi xiiij. ponūt q̄s hugo cardinalis in ſuo ſniaꝝ ſub v̄ſibꝫ ꝯpletus ē. Sꝫ qꝛ lōgi fuimꝰ in his d angeloꝝ ſtudia finem faciamꝰ. Hec i calce ponētes vt ita nos vbiq₃ geramꝰ ne puriſſimos illos angeloꝝ obtutus offendamus

¶ De angeloꝝ diſtinctione ⁊ ordine.
Membꝝ. vi.

N

Unq̄d noſti ordinē celi et rōeꝫ eiꝰ pones in terra Job xxxviij
Iā poſtremo reſtat videre de āgelorū ſpūum ordie ⁊ diſtictiōe. vbi em̄ multitudo ibi cōfuſio niſi fuerit ordo. Que āt a deo ſunt. ordiāta ſunt Uñ diſtinguitur tanta multitudo

Per
- Hierarchias
- Ordines
- Perſonarum denominationes

De q̄bꝫ t̄bꝫ ſuccictius qꝛ plixi fuimꝰ nūc reſtat agēdu₃ Primo ergo angeli p hierarchias diſtinguūtꝛ vbi neceſſe habemꝰ q̄d ſit hierarchia Uelꝝ qꝛ multiplex eſt p̄mū diſtinguēda ē Eſt ſiq̄dē hierarchia t̄plex.

Scꝫ	Supceleſtis	Diuina
	Celeſtis	Angelica
	Subceleſtis	Eccleſiaſtica

¶ Diuina eſt pulchritudo vt ſimpla optima conſummatiua. in qua innuitur vnitas in trinitate. quia pulchritudo ex pluralitate ⁊ equalitate cōſtat. ¶ Secundo oſtenditur ꝙ pluralitas non preiudicat vnitati quia vt ſimpla. nec etiam vnitas pluralitati quia vt optima. Et ꝙ vnitas ſpectat ad perfectionem pluralitatis ⁊ econuerſo tangitur quia dicitur vt conſummatiua. ¶ Subceleſtis vel eccleſiaſtica ſic diffinitur. Eſt rerum ſacrarum

⁊ rõnabiliũ ordinata ptãs debitum in ſubditis obtinens principatum Que etiam angelice cõuenire poteſt. De q̃bꝰ duabꝰ cum ad ꝓpoſitum non ſit ſufficiat ad ea tetigiſſe. ¶ Porro angelica hierarchia vt dioniſium ſequamur Eſt ordo diuinus ſcientia ⁊ actio deiforme. q̃tum poſſibile eſt ſimilans ⁊ ad inditas diuinitus ei illuminationes proortionabiliter in dei ſimilitudinem aſcendens. Quam ſic Bonauẽtura explanat. Hec inq̃t diffinitio notificat angelicam hierarchiam p̃mo vt egredientem a deo ꝑ modũ ymaginis cum dicit. Eſt ordo diuinus ſcientia ⁊ actio. vt ſcꝫ ordo id eſt ordinata poteſtas reſpondeat patri. ſcientia filio. actio ſpiritui ſcõ ſm memoriam intelligẽtiam ⁊ volũtatem. ¶ Scḋo deſcribitur. vt egrediens ꝑ modum ſimilitudinis cum dicitur deiforme. q̃tum poſſibile eſt ſimilans q̃tum ad habitum. ⁊ ad inditas ei diuinitus illuminationes. ꝓportionabilit̃ in dei ſimilitudinem aſcendens q̃tum ad actum.

Uel certe Angelica hierarchia eſt ſacer rõnalium ꝑſonarum principatus ꝑ gradus actus gratias atq̃ officia ordinate diſtinctus. Dicitur eñ hierarchia a hieros quod eſt ſacer ⁊ archos p̃ncipatus. Et diuiditur hec hierarchia in tres ſcꝫ

	Supmam		Ephiphaniam
In	Mediam	vel i	hyꝑphaniam
	Infimam		hypophaniam

Et dicte diuiſiones hierarchiarum hoc metro habẽtur diuina tamen excepta que proprie non dicitur hierarchia.

Celeſtis. ſupra. ſumma eſt. medians. ſimul infra.

Quare autem angelicã hierarchia in tres ſ́bdiuidat̃ ratio diuiſionis multipliciter ſumitur. ſed tranſimꝰ breuitatis gratia.

Singularũ aũt deſcriptiones videamus. Epiphania eſt incaleſcẽtis affectiõis incendio ad altioris intellectus faſtigio. indiciũ ſcꝫ libera reſultatio diſtributa Luiꝰ Dyoniſius plures ponit ꝓprietates q̃ tranſeũ de nobis ¶ Hyperphania eſt diuina illumiatio ſui ꝑticeps interſcalari reuerentia inſigniens vſuꝫ edocens dñandi arcenſq̃ cõtrariũ ¶ Hypophania ẽ diuinũ ꝑticipium legibꝰ nature occurrens. arcana reſerans pro capacitate diſcreta. Et dicitur hic nature legibus occurrẽs ꝓpter virtutes quas Greg. ⁊ bernar. in infima ponũt. ſed nõ Dyoniſiꝰ diuinꝰ

¶ De diſtinctiõe angelicorũ ordinũ .§. ij.

Ordo angelicus vt hic ſumit̃ Eſt multitudo celeſtiũ ſpirituũ in aliquo ſp̃ali dono grẽ ꝯuenientiũ Et quilibet ordo angelicꝰ ab illa ꝑfectione ſeu grã denõiatur quaꝫ ſpeciali appriatione ſortit̃. De q̃bꝰ ordinibꝰ multa inq̃ri poſſent. videlicꝫ vtrũ ab initio an a natura vel gratia diſtinctiões ordinũ ceperunt. vtrũ remãſuri poſt iudiciũ ſint. ꝙ ordines etiã manebũt poſt iudiciũ quo ad diſtinctiõeꝫ graduũ nature ⁊ grẽ. nõ tamẽ quo ad oim officiorꝫ execution͂e. verꝫ hec tranſeũtes ad affectuoſa magis procedamus. Que aũt ſit ratio diſtinctiõis breuit̃ aſſignandũ. Et nota ꝙ penes tria ſumitur illa

Templantur. preſunt. qꝫ miniſtrant ſũt ea ſinglis.

¶ Primo accipit̃ penes ꝯtemplation͂e Et hoc ẽ templãtur. Nã tres ſũt actus cõtemplatiõis. ſ. Clara viſio q̃ ꝑficitur intellectꝰ. ⁊ ſic eſt cherubi. Perfcã dilectio q̃ ꝑficitur affectus. ⁊ ſic ſeraphi. Sempit̃na tenſio quo totꝰ ſecurat̃. Et ſic accipit̃ ordo thronorum. Secũdo diſtinguũtur ordines penes prelationem i cõi. Que vt pacifice diſpenſetur ⁊ fiat. indiget tribus ſcꝫ Sententiãte vel arcẽte cõtrariũ. ⁊ ſic ẽ ordo poteſtatũ Adiuuãte vel exequẽte. ⁊ ſic ẽ ordo virtutum. Impãte vel dirigẽte. ⁊ ſic eſt ordo dñationũ. Tertio penes adminiſtration͂e. Et hec vel admiſtrãt ⁊ p̃ſunt vni prouincie ⁊ ſunt principatꝰ. vl' admiſtrant bonũ cõe. licet circa vnã perſonaꝫ. ⁊ ſunt archangeli. Uel ꝓprium bonũ ꝑſone. ⁊ ſic ſunt angeli Aſſignãtur ⁊ alie plures rõnes quõ ſumuntur ordines p̃me hierarchie. puta penes triplicẽ modũ cõuerſiõis. fruitionis. dotationis. inhabitatiõis. ſicut Alber. declarat. ſed ſatis de his ¶ Uulgo quoq̃ circa hos ordines de aſſumptiõe hoim hec inquiri ſolent

Sumẽdi qui quot ad eundẽ. ſi ſupãt hos

¶ Primo ſi hõies ad angelorũ ordines ſint aſſumẽdi Et aiũt ꝙ ſunt aſſumẽdi Quod m'tiplicit̃ ꝓbant ſcꝫ Auctoritate ſcripture doctorũ ⁊ rõnibꝰ. Ait enĩꝫ dñs ꝙ erunt ſicut angeli dei. Et dragma ⁊ ouis ꝑdita prioribꝰ q̃ nõ errauerũt iũgebantur. Qui aũt aſſumẽtur ⁊ ad quẽ chorũ pulchre Greg. declarat ꝙ illi q̃ meritis illis cõformes fuere ¶ Utrũ aũt tot ſunt aſſumendi q̃t angeli ceciderunt vel mãſerunt. plures aut pauciores Qui errare nolit nihil de h̃ temere aſſerat. Illi hoc cõmittatur. cui ſoli cognitꝰ eſt nũerus electorũ in ſuperna felicitate locãdus. Scimꝰ quid Greg. dicit Nouimꝰ rurſus quõ venerabilis Hugo de ſcrõ victore in de ſacramẽtis. Itẽ ꝙ Ancelmꝰ aliiq̃ oppoſitũ fuent. imo ſcimus ꝙ nõnulli neutrã opinionũ ſequãtur. ſed putent ciuitatẽ illã ex duobꝰ parietibus cõſtruẽdam. quorũ ille q̃ ruit ex hõibꝰ r̃ſtaurãdus. ⁊ alter plene ex hõibus inſtruẽdus Ita ꝙ ſm hos lõge plures erũt illic hoim q̃ꝫ ſint angelorũ. Ita ꝙ maior ps ſit cõformis erit regi ⁊ regine illiꝰ regni q̃ homines ſunt nõ angeli. magis tunc dicenda ciuitas hominũ q̃ꝫ angelorũ. ¶ De quarto aũt vtruꝫ ſcꝫ homines vt quidam putauerunt ꝑ ſe cõſtituũt ordinẽ decimũ ab angelis ſegregatũ nõ aſſumẽdi in ordines eorũ. nos nihil dicimꝰ. ſed venerabil' pat̃ noſter Augꝰ. xij. de ciuitate dei dicit illic nõ duas ſocietates. ſed vnã futurã. atꝫ libro. xxij. ca. p̃. illã ciuitatẽ nõ fraudandã ſuorꝫ ciuiũ nũero. ſed etiã ait fortaſſis vberiore letabit̃. De vltimo aũt vtrũ ſcꝫ homo trãſcẽdere

angelos poſſet Et aiũt ꝙ ſic Et hoc rõne diuine libe
ralitatis. merendi difficultatis. certãdi diuturnita/
tis. meriti xp̄i infinitatis. vt de virgine mr̃e eccleſia
tenet. imo ⁊ de Joanne baptiſta plures doctores (vt
ait venerabilis Gerſon ſuper marcũ). tenent ꝙ ipſe
in ſuprema hierarchia ſupremũ ſibi vendicet locum
quippe qui maior in natos mulierũ. Sed nolumus
diſceptare de iſtis de affectiuis ſermo nob̄ hñdus. ſuf
ficiat vel materiã meditãdi amminiſtraſſe

De proprietatibus ſingulorũ ordinũ .§. iij.

R P Poſitis his in genere de angelorum ordinib;
nũc videndũ de ſingulorꝫ ordinũ ꝓprietatib;
quas Dyonſius attribuit eis. Que q̃ꝫ alte
ſint ⁊ ſublimes adeo vt ſublimis ille Hugo fatcatur
ſe eas velut tonitruũ audiſſe horrendũ. Nõ tñ ſũt ꝓ
ſus intacte relinquẽde. ſed cũ magna ãmiratione ⁊ ve
neratione ꝑiter recolende. Nam vt hugo ait non dili
guntur ſi nõ intelliguñtur neq̃ amãtur ſi nõ guſtant̃
Erit igit̃ interim ipſa dilectio refectio donec ex ea ori
atur cõtemplatio ꝑ quã fiat illuminatio Hic igit̃ ſolũ
eos doctos inſequẽs tangã nõ exponã. Utile aũt eſt
eas tetigiſſe qm̄ ꝑ eas poterit hõ ſe in meditatiõe di/
latare ⁊ ꝑ eas in meditãdo ſuas orõnes cõfirmare et
mẽtem ſubleuare. ⁊ forſan tanto vtilius quanto no
bis incognite ⁊ de eis ſentim⁹ ſublimius

Proprietates ſeraphin Notula prima

Seraphin. Nomen primi chori incendẽs ſeu cale
faciẽs interpretat̃ ſignãs ꝙ angeli ꝑmi chori eſ/
tuantiſſimo dei ardeãt amore. ceteroſq̃ angelos di/
na dilectione inflãmant. Et ſic dicũtur lꝫ oẽs angeli
ament ⁊ rõne exceſſus q2 ſcꝫ oẽs reliquos in charita/
te excedunt. Et rõne effectus q2 ſcꝫ alios de amore il
luminant: Et ſunt h⁹ ordinis. xvi. ꝓprietates.

S Mobile. nec ceſſat. calidũ. ſꝫ acutio feruẽs
Attẽte intime. nõ flecti. ꝙ reduc. calefactas
Suſcitat exẽplãs purgãs ñ vela pateſcẽs.

Altus verborũ horum intellect⁹ ⁊ q̃s poterit ad il
lũ. In quibus oĩbus hoc ſignatur ꝙ horũ ſpirituũ
amor eſt exceſſiu⁹ ignis ꝓprietatibus cõparatus Et hoc
Primo in motus cõtinuitate q2 mobilis. ⁊ mo/
bilis inceſſanter deſignans ꝙ ſpũs iſti indeclinabili
ter mente ferãtur ſeu moueãtur in deũ. Itẽ q2 horũ
amor nõ torpet. ſed ẽ calid⁹ ⁊ nõ qualicũq̃ modo ca/
lidus. ſed mira vigoroſitate. q2 etiã ẽ horꝫ amor acu
tus. q2 penetratiu⁹ in agendo q̃rẽs ſubitrare amatũ:
⁊ vnire ſe ſibi ſm̄ ꝙ põt ſi poſſet effici ſub vno Et nõ
ſolũ horũ amor eſt acut⁹ ſed etiã ſuꝑferuid⁹ circuiẽs
oẽs driñtias ⁊ ꝑtes amati amãdo ⁊ delectãdo ſic ig/
nis ſubintrat ꝯbuſtibile ⁊ profundat ſe in oĩb; ꝑtib;
eius. Et hec oĩa facit Attente q̃ ad motũ intellect⁹
qui ex amore ita deo intendit q̃ſi ſui oblit⁹ ꝯſiderans
intentiſſime omnes cauſas amoris Item Intime q̃ꝫ
tũ ad motũ affectus cui⁹ eſt ꝓfundari in amatuꝫ. Et
poſtremo inflexibiliter. q2 ſeraphicorꝫ ſpũum mẽtes
nunq̃ deflectũtur ab amore. tũ q2 eorꝫ cõſummatio
eſt in illo ⁊ cõtrariũ ñ hñt. Et ſic q̃ſi clamãt dicẽtes.
Quis nos ſeꝑabit ab amore dei. Ecce talis ẽ ſeraphi
cus amor. talis amantiũ horꝫ ſpũum ardor. Cui õ/
nis mũdi amor tamerſi in vnũ cõgeſtus collatus nil
eſt niſi velut ſtuppa tenuis aut tepor ſubſolan⁹ Poſ
ſunt multa de ſingulis dici. ſed ſatius meditãdo ꝯgu
ſtu intelliguñtur. Porro erga inferiores etiã toti/
dẽ. ſ. octo ꝓprietates hñt Quia eorꝫ charitas ẽ infe/
riorum reductiua ⁊ actiua. ſ. auxiliũ prebens ꝑ diſpo
ſitionẽ vt reducãtur in dei amorem. Reducũtur ho/
mines a diſperſione ⁊ frigore mentis. Angeli aũt ñ
a diſperſione vel alienatione affect⁹ quas nõ patiũt̃
ſed a minoratione luminis ⁊ deſiderij vt actuali⁹ fe/
rant̃ in deũ. Secũdo eſt recalefaciens aut recalefacti
ua inferiorũ. q2 ſcꝫ mouet ad cõiungendũ amato.
Tertio eſt reſuſcitatia reſuſcitãs in ſilem caliditatẽ
caliditati ſue. Quarto exemplatiua. q2 ardore amoꝛ̃
ſui ſuꝑeminẽtiſſimo docet inferiores quãta charita/
te ad deũ debeãt incedere. Quinto eſt purgans. Aut
vt Dyoniſius ait ꝑ ignẽ celicũ holocauſti purgatiua
Ignis celicus illuminat. adurit. ſed nõ ꝯſumit Holo
cauſtũ quod totũ eſt incenſũ ſignat angelos beatos
ab approximatione dei totaliter inflãmatos. q̃s tñ ⁊
ſeraphi adhuc purgant nõ a pc̄ti macula vel imundi
cia. ſed a cõfuſione diſſimilitudinis ex toto incẽdẽdo
per amorem. Sexto incircũuelata eſt charitas horũ
ſemꝑ hñs illuminatiuã ꝓprietatem. Septimo ẽ oĩs
tenebroſe obſcuritatis manifeſtatrix ⁊ ꝑſecutrix.
Poſtremo eſt ꝑticipatiua deifici amoris ieſu ⁊ illiuſ
in alios diffuſiua. Mirabilis ergo charitas horꝫ in/
cõphenſibilis anguſtie hũane nõ inꝑceptibilis tamẽ.
O vtinã vel ſtillã ſentire fuerit datũ. Narrat Guil/
helm⁹ ꝑiſienſ. de quodã cui angel⁹ ſu⁹ tam mirificũ
infudit charitatis ardorẽ vt ſeſe non poterat ꝯtine/
re nec dicere quid ſenſiſſet. Hoc ſepi⁹ tñ reperẽs Qꝫ
nil vltra a deo velit ſi tale vel rurſus ſentire datũ fu/
iſſet. O ſi ⁊ mihi o vos ſeraphi q̃ placido igne diuini
amoris incenſi eſtis vel ꝑuulã aliquã ſintillã vrĩ igis
mihi imittere velitis quo frigidũ cor meũ incaleſce/
ret in amorem. O vtinam amor me⁹ mobilis ⁊ vita
lis in deum. Utinam inceſſabilis vel habitu ſolo
Ecce habes ſed ſtrictim ꝓprietates primi ordinis pri
me hierarchie que quomodo in angelis ſint impoſſi
bile eſt nobis effatu. vel paucis quomodo in nobis e
as habebimus ſi eis cõiungi velimus tangamus.
Nam ſi illorũ choris aſſociari volumus in proprieta
tib; eorum vt cõueniamus oportet. Oportet igitur
vt cum ſeraphicis ſpiritibus amemus ⁊ nõ quomo/
dolibet amemus. ſed vt proprietates ſeraphi ĩ noſtro
amore habeamus. Habeamus dico in amore Pri/
mo mobile hoc eſt vt noſter amor non torpeſcat. tor

ꝑeat aut deficiat. ſed ſemꝑ dilectū inquirat ſemꝑ mo
tu amoris in ⁊ ꝓpter dilectū moueaṫ. quēadmodum
⁊ ſponſa nec in lectulo ꝑ noctes ab hoc motu ceſſa
bat ¶ Secūdo hēbit amor noſter inceſſabile. vt ſcꝫ
ſit perpes vt nō ſolū habeat motū. ſed vt etiā illū ha
beat ꝑpetuū. ¶ Tertio calidū hēat amor nr̄ vt ſit
ardore inflāmatus. vt ſcꝫ nō ſolū frequenter. ſꝫ ⁊ ar
denter in amorē dilecti ſuſpiret. ⁊ vt a terris ſubleue
mur ⁊ feramur in amplexus amati. Quarto acutū
habeat amor noſter aquilino intuitu penetrans ⁊ in
trās vſqꝫ ad plenā amati cognitionē ꝓfunda mentis
aut intelligentie acie qualis cognitio atꝫ mentis aci
es ꝑfectū amorem ꝑeat neceſſe eſt Quintū feruidum
⁊ ſupferuidū hēat. Feruidū vt ſic a deo igne cōſumē
te incaleſcat ⁊ ebullire incipiat vix ſe potens cōtine
re. ſed liqueſcat cū ſponſa dicēs Aīa mea liquefcā eſt
Liqueſcat in dilecti amabili acceſſu ⁊ langueat ď ab
ſentia ⁊ receſſu Superferuidum āt eſt illud quod ex
tra ſe fertur qđ nulla rōne valet in ſe cōſiſtere qđ ſe
ipſum nō capit nec modū hr̄ē ꝑt vt ille qui dixit Ne
ſcio quid ſit amor nec amoris ſentio nodū. Sꝫ ſcio
ſi quis amat neſcit habere modū. Sexto attentū ha
bebit amor noſter. vt ſcꝫ eat in dilectū. ſꝑ in illū ten
dens ⁊ ſꝑ oīa ad illū referens. Et pro amore eiꝰ ſem
per nutriendo fouēdo augmētando attēdat inducti
ua cōgruentias ſui amoris Sic mater noſtra agnes
ex rerū decore creatarꝝ ſe in ſui ſponſi amorem inflam
mabat ¶ Septimo intimū hēbit amor noſter vt ſcꝫ
ad res exteriores nō effluat niſi cū relatione in aut ꝓ
pter dilectū vt ad oīa ſit. cecus amor ſolū cernēs dilec
tū velut magdalena q̄ cum dilectū ad monumentū
q̄reret angelos q̄ſi nō cernebat. ¶ Octauo inflexibile
vt ad alia negocia extra ipſum nō diuertat. quocun
qꝫ etiā proſꝑo aut aduerſo accidēte vt fortis ſit ſicut
mors dilectio ipā ⁊c̄ ¶ Item q̄ ſeraphicis ſpiritibꝰ
cōiungi volet oportet. vt ⁊ in ceteris ꝓprietatibꝫ qua
ad inferiores hn̄t cōicet. vt ſcꝫ amor eiꝰ ſit primo iſe
riorū reductiuus. ⁊ hoc ꝑ proprie mentis recollectio
nē ⁊ aliorū ad dei amorē a diſꝑſionibus reductionē
¶ Secūdo ſit recalefactiuus ꝑ ignita eloquia ⁊ nar
rationem deuotā: Tertio reſuſcitatiuꝰ torpentiū et
ignauorū ꝑ amoroſam exhortationē. Quarto exem
platiuꝰ ꝑ vite. ſ. exēplationē vt tota nrā ꝯuerſatio ar
dentē ſpiret amorē ⁊ alios inflāmet ¶ Quinto ſit pur
gatiuꝰ ꝑ alieni ſcꝫ ⁊ priuati ſeu corrupti aōris extirpa
tionē q̄ oīm maloꝝ ē origo ¶ Sexto ſit incircūuela
tus ꝑ bonorū ſuoꝝ ⁊ amoroſorū opm corā alijs relu
centiā. vt ſic tn̄ ſint opa in publico ꝙ intētio lateat i
occulto ſm̄ Greg. ¶ Septio ſit manifeſtatiuꝰ tene
brarū ꝑ erroꝝ oſtenſionē ⁊ petōꝝ correptionē ꝑamo
roſam. ¶ Poſtremo ſit xp̄i pricipatiuꝰ vt. ſ. xp̄i
formiter ꝓrios diligaꝰ ꝑꝑ h̄ ꝑꝑ qđ. ſ. xp̄s omēs nos a
mauit ⁊ eo mō ⁊c̄. Grandis hic ſe offert materia ſic ⁊ et
in ſingul' ꝓprietatibꝫ. ſed ſatis ē tetigiſſe. ſtudioſ ho

rum oīm pleniorē relinq̄mus ꝓſecutionē.

¶ Proprietates cherubī Notula. ij.

Cherubi nomē eſt ordis ſcdi ſic ab eminēti ſci C
entiarꝝ acumie nūcupari. vn̄ dicūṫ cherubi q̄
ſi plēitudo ſcie qꝛ pleniꝰ iſerioribꝫ eā ꝑcepe⁊
⁊ familiariꝰ donū ſapie aut intellectꝰ receperūt. Conſi
ſtit āt hec ſcie coꝝ plenitudo in q̄ttuor iſtis ſcꝫ

In
Clara ⁊ perfecta dei viſiōe.
plēa diui lūis ſuſceptiōe vt Dyoniſi. ait
pulchritudis ordis oīꝫ reꝝ ꝯtēplatōe:
ꝯgnitiōis quā ď deo hn̄t i alios diffuſiōe

Sunt āt hꝰ ordis ſex ꝓꝑetates in h̄ ꝟſiculo ꝯtēte

.i. clare co | videre dei | dinā pulchrtudie⁊ | iflu⁊ꝰ lūi
gnoſcere | formit' | i fonte ꝯtēplari | nū dino
| | | rū recipe.
Noſſe. deiuida. | | **cōtemplans. acceptio.** |
alijs lumē ifundere | | ſapientifica luce ꝛpleri |
dans. | | **plet** |

¶ Poīt āt ⁊ diuꝰ Dyoni. alias q̄ttuor proprietates
⁊ ſunt iſte

.i. eſſe i circūitu eꝰ reductiꝫ actiuū exemplatiꝫ
Circūitu. ducit. ⁊ agitqꝫ. exēplat et iſta

¶ Sed ſufficiat vel tetigiſſe ſupra nos ē ⁊ longū eēt
nimis has explanare ſingillatim Qui has pleniꝰ no
ſcere volet a cherubicis ſpiritibꝫ lumē intellectus pe
tat. quoꝝ tā illuminoſa ē ſcia ꝙ eā attingere neq̄t no
ſtre mētis anguſtia potēs nrē tenebroſitatis irradia
re intellcm̄. qꝫ ⁊ ꝓpriū ē effluere in alios lumē ſuſce
ptū Quibꝫ q̄ cōiūgi exoptat in celis coꝝ ꝓprietatibꝫ
vt ſe cōformet oꝫ in terris. vt ſcꝫ ſic viuat ⁊ ſic ſtudeat
cherubicorū inſtar ſpūum deū cognoſcere

Thronorū Nomen tertio ordini ſpūum thrō D
rū iꝑoſitū eē videṫ a cōtinētia ⁊ ſilitudie ad
ſedes materiales In qꝫ q̄ttuor hec inueniū
tur. Scꝫ

Altitudo | ſitu | vtilitas | effectu
Firmitas i | ſtatu | capacitas | i ambitu

ſitu ſtatu effectu i ambitu
Sūt alte. firme. ſunt fructiferēqꝫ capaces

¶ Sic ⁊ ſpūs ordis hꝰ ſūt alti ſitu. Qꝛ ſicut maſiales
ſedes a terra eleuātur. Sic ⁊ hij vſqꝫ ad altiſſimam
ꝯtēplationē dei exaltātur. Scdo ſūt firmi ſtatu. Qꝛ
ſicut i materialibꝫ ſedibꝫ ſedēs firmiter ſedet. Sic ſꝫ
ecōtrario ſedes ipē. i. ſpūs hꝰ ordis i ſedēte deo firmā
tur ⁊ requieſcūt. Tertio ſūt ⁊ vtiles ꝓuētu qꝛ ſedentē
in ipīs deū ad alios vtilit' ferūt. Et ſicut q̄rto maſia
les ille ſedes apte ſūt ⁊ capaces ad ſuſcipiendū ſedē
tē. Ita ⁊ ſpūs iſti ꝑ ꝓmptitudinē grē diſpoſiti ad ſu
ſcipiendū deū ⁊ famulandū ⁊ obediendū ei Hic ḡ ⁊ cō
grue thronoꝝ ſortiūṫ nomē Nā ⁊ ꝓprie thronꝰ ē re
gia ſedes. Quorū thronorū has ponūt eē ꝓprietates

ti.alti rudo	itellcūs ⁊ affcūs cōformatio	regꝫ cir cūdatio	regis delatio
Altū.compactum.	circa		deifer.

eius ſuſceptio vel familiaris aptio vel apertum

Et qꝛ hec nō hēmꝰ nec per nos poſſumꝰ ab his thro/nis mēdicare hēmꝰ vt in nos deferāt grām regis

¶ Proprietates dominationū Notula quarta.

x Iam ad explicādas ꝓprietates ordinū ſecūde hierarchie nos diuertamꝰ. Et ṗmuʒ ꝓprieta tes dñationū ponaꝰ Que quidē dñationes ca ſpūum agmina vocātur q̄ mira potētia ṗeminēt pro eo ꝙ eis cetera ad obediendū ſubiecta ſūt vt boꝝ col latiōe āminiſtratoriȷ̄ ſpūs vocent̄ illi ⁊ ad hos tanq̄ꝫ ad dños referri hn̄t regimina ṗncipū. tutamia ptātū opatiōes virtutū. reuelatiōes archāgelorū cure ⁊ pro uidētie angelorū Nā ⁊ hec eoꝝ nomē ſonat. Nā dña tio dino Dyoniſio teſte ē non peioꝝ ſiue inferioꝝ ex ceſſus tm̄. ſed ⁊ oīs pulchroꝝ ⁊ bonoꝝ pfecta ⁊ omī moda poſſeſſio vera. ⁊ nō cadere valēs fortitudo. In q̄ tangūtur tres dominiȷ̄ pfecti ꝯditiōes. ſ. Suppo/ ſitio inferiorū. pfcā ⁊ oimoda poſſeſſio bonoꝝ. Ro/ bur inditū ꝓ tutamie ſubiectoꝝ. Que oia ſunt ī ſpiri tibꝫ iſtis Quibꝫ ⁊ iſte attribuūtur ꝓꝑetates

Liberat iuictꝰ. ſeuus. ſupra. nec eget quis Immunisꝫ petēs. cōſors haut falſꝰ et ē ꝓs

Ita aūt ordināt̄ hec decē ꝓprietates ſm ꝙ ſūt de/ cē terrenaꝝ dñationū ipedimēta excludētes. vt patʒ ex coordinatione. Nam proprietate que eſt

A ſeruitute libertas	Supioris ſuitium
ab hoſte inuiabilitas	Impetus hoſtium
liberalis ſeueritas	peccati dominium.
minutiui ſuitiȷ̄ ſupioritas	gratuitas ſuicioꝝ.
nlliꝰ ſbiectōis egeſtas excludit̄	prouiſio ſubditorū.
Diſſilitudis imūitas	ſollicituꝰ extn̄ſecoꝝ
dñandi ordiata volūtas	ambitio bonorum.
Sui ⁊ ſuoꝝ ad deū ꝯformitas	cōtrarietas dñiorū.
nulla ī dñando vanitas	excecatio vanitatuʒ
dñatiōis dine cōformitas	elōgatō dinaꝝ actōiʒ

Et ſumūtur iſte ꝓprietates ſm ea q̄ faciūt dñium ꝑ fectū in natura ⁊ hitu ⁊ opatiōe. prout pulchre ī ſcdo ſuo ſcripto pſeq̄tur dñs Alber. Quarū explanationi nō inſtamꝰ: ſed his ꝯformari nos ſtudeamꝰ:

¶ Proprietates virtutū Notula. v.

X Virtutes dicūt̄ ꝑ q̄s ſig̃ ⁊ miracula freq̄ntiꝰ fi/ unt cās miracloꝝ ꝯtēplātes ī verbo/ Et ſig̃t horū nomē exceſſuʒ quēdā fortitudis. ⁊ h̄ q̄ ad duo Prio ei ſig̃t virilē quādā ⁊ incōcuſſā fortitudiem ad opatōes dinas exequēdas. Scdo ꝙ ſn̄ tiore aliq̄ ag/ grediūtur eas. vn̄ pꝫ ꝙ virtutū ordo ad duo ē ordia. tus. ṗmo ad ſuſcipiēdū dina celeriter. ſcdo ad aggre diendū difficilia ſn̄ oī timore viriliter. Quarū hec ſe/ rūtur eſſe proprietates

Fortes. nō tardi. largi. ſectādo. ferūtur

¶ Proprietates poteſtatū. Notula. vi.

Poteſtates dicūtur ſpūs illi quoꝝ ditiōi ꝑ ceterꝫ ꝯtrie ꝟtutes ⁊ aduerſe ſūt ſubiecte Per q̄s ⁊ ma li ſpūs arcētur quēadmodū ꝑ terrenas ptātes male factores Qui etiā refrenāt tenebraꝝ haꝝ ṗncipes ne temtent q̄ʒtū velint aut ſaltē ne ꝑualeāt Sūt āt hee ptātes ꝟtute potētes rei publice pſidētes ordiati ſm leges a deo ꝓmulgatas ad vindictā maleficiorū. lau dē vero bonorū Quaꝝ iſte ſūt proprietates. B

Ordinat. obſeruat. nō tyrāni. ſimilātes

¶ Propetates ṗncipatuū Notula. vij.

Tertie hierarchie ṗmi ſpūs ſunt ṗncipatꝰ ſm diuinū Dyoniſiū Qui ſic dicūtur eo ꝙ bonis ſpiritibꝫ pſint. q̄ dū ſubiectis aliȷ̄s q̄ ſunt agēda diſ/ ponūt eis ad dina explēda miſteria principāt̄ Quoꝝ etiā moderamie ⁊ ſapia oīs in terris ṗncipatꝰ ꝯſti/ tuitur regit̄ limitat̄ trāſfert̄ ⁊ limitat̄. put ad eugēi/ um ſcribēs btūs Bernardꝰ pſequit̄. Qui tāta etiam ṗncipatꝰ dignitate ducūtur. vt vbiqꝫ terrarū hēant ptātē q̄ſi de ſūmo q̄dā rerū cardie moderari regna ⁊ principatus faciētes ꝓ meritis nouiſſimos ṗmos. et ṗmos nouiſſimos. Ille em̄ cꝰ ipi officiū exequūt̄ al/ tiſſimꝰ eſt. vt ſcribit̄ Daniel. iiij. ⁊ ptātē hꝫ in regno hōim ⁊ cuicūqꝫ voluerit ṗt dare illud ⁊ hūllimū hōi nē cōſtituere ſuꝑ illud Quorū etiam miſterio vt vult dñs Alber. appuerūt digiti illi ſcribētes in pariete. Quorū principatuū hee ſūt proprietates C

Ducūt principiū deiforme docēt ſit̄ ornāt.

Quibꝫ ꝓꝑetatibꝫ vt cōformemur a ṗncipe ṗncipatu um ꝑ eos hoc vel ꝯſili mō orare hēmꝰ.

¶ Proprietates archāgeloꝝ Notula. viij.

Archangeli ſūmi nūciȷ̄ vocātur Et dicūt̄ nunciȷ̄ ſūmi qꝛ ſūma puta q̄ ſupra naturā ſunt vt fidei miſteria ⁊ hmōi archana nūciare ſolent. Aut q̄ cōe bonū cōcernūt Et lꝫ illi de ṗma hierarchia ma/ gis cōſciȷ̄ ſīt illūinationū ptinētiū ad btitudinē. non tn̄ vt vult Alber. illūinationū ptinētiū ad annūcian/ dū. Qꝛ ſicut dt Greg. ſupiora agmia vſū exterioruʒ quēadmodū iſta n̄ hn̄t. Quoꝝ hee aſſignāt̄ ꝓꝑetates D

Participāt. preſunt. ducunt. dant ſumma qꝫ plura.

	ſupiorū ꝓprietatibus cōicatiui.
	Inferioribꝫ angelis prelati
Hoc ē ſunt	Inferiorū ad ſupiores reductiui
	Sūmorū ⁊ arduorū nūciatiui

Sed ⁊ aliorū plīmoꝝ effectiui. Qualia tāgit ī ſoli/ loquio ſuo ¶ Bernardus. Quibꝫ q̄ in cel' cōiūgi vo let vt illis in his ꝓꝑetatibꝫ ꝯueiat oꝫ. vt ſcꝫ ſit ⁊ ipſe ꝑriceps oīm timētiū deū ⁊ firmꝰ ſit in cōione ſcōruʒ: vt ⁊ viribꝫ ſenſualitatis digne ſit plātꝰ ⁊ ſacrū gerat

ſup deuincēdis defectib⁹ pncipatū ¶ Studeat q̄qȝ ad mag̃ miſteria capiēda p grām ſe ſubleuari. Faqȝ fribus p loco ⁊ tpe p corū inſtructiōe denūciare Salutis itē cōis negocia ſtrēnue admiſtret Pro mortaliū ſanitate. eccl'ie ſerē pace. regnoꝝ qȝ ac imperiorū proſpitate iugit ſūmū deū exoret. ⁊ ſic cū ſūmis nūcijs. Hcſt archāgelis poterit collocari. ¶ Angeloꝝ aūt in cōi ppetates iā ptim ſuptacte ſūt: ⁊ ſūt multe nis. Et nota q̄ nomē Angelus magis eſt nomē officij q̄ nate Qui ei ſpūs ſūt natura angeli dicūtur ex officio Iuxta illud. ps. Qui facis angelos tuos ſpūs. Et hi ſunt miora nūciantes. hōies ſuātes. docētes. ⁊ ducētes Quoꝝ int alias hee ſunt ppe ppietates

Propinq. noti. cuſtodes. ſunt bōa dātes.

Hi em̄ in celeſti diſpoſitiōe ſunt vltimi. hōib⁹ magiſ ppinq. Noti hōim vt ſupra dcm̄ ē cuſtodes ⁊ innūera bōa his q̄s ſuant ipendētes. Quoꝝ ⁊ gn̄ales ſūt ppietates.

Nūciat. et purgat. illuſtrat. pficit. aſſtat
Actuat. et ducit. ardēs. lucēs. q̄ȝ gaudens.

His ſi cōiungi optam⁹ coꝝ formā i nobis teneam⁹ dei volūtatē oib⁹ nūciem⁹. hierarchicos actus erga prios agam⁹ eos ad vicioꝝ deteſtatiōnē ⁊ virtutū adrem ⁊ dei charitatē icitādo. oib⁹ benignū obſequiūȝ fidele miniſteriū exhibēdo ⁊ ſup oim ſalute ꝯgaudēdo. Hec ⁊ hmōi ſi pegerim⁹ ſic angeli in celis erim⁹ Qō pſter nobis angeloꝝ dn̄s magni ꝯcilij āgel⁹ ihs xp̄s Amē. Hec de āgelicis ſpiritib⁹ ex doctorū ſcriptꝭ collegim⁹ ſbtiliora q̄qȝ trāſiliētes q̄ppe q̄ deuotꝭ ⁊ nō vſqȝq̄qȝ doctis meditādi materiā vtcūqȝ āmiſtrar̄ ¶ De exercitio q̄tidiano ad ppū angelū (curam⁹

Deniqȝ nō pſūctorie trāſigendū q̄nto ſtudio ſingulo cuiqȝ colēd⁹. obſuād⁹. amād⁹ angel⁹ ppͦus q̄ diuino mādato ordiat⁹ pp capeſſendā hereditatē ſalutis indefeſſus pegrinātis hōis aſſiſtit patronus comes. pediſſequ⁹. monitor. pedagog⁹. doctor zelotes. Cui⁹ pfcō imortalib⁹ bn̄ficijs tāto q̄ſqȝ beatior q̄to vicario famulatu digna obſuātia. pfcā obedia. totū ſeſe prorſus tā fido prōno q̄ ſpectabili nuncio dei dedicarit. Tū āt pfus dedicabit ſi q̄ntuplici officio catenus ſuo ordiato pncipi āgelo dei famulet̄ q̄ten⁹ q̄tidiano feruore i primis ſemp ſtudeat angeli ſui dignitatē ieffabilē i ipm hōiēȝ adōrē. ppetuā ſedulitatē Grandē miſtrantꝭ digtionē. miſterij frugē ⁊ necitatē cōſiderare. Deide beniuolentiā āgeli ⁊ grāȝ freq̄nt captare. illū laudādo. magnificādo. ſalutādo. grās agēdo. miſerias ſui icolat⁹ illi flebili tragedia ſinglꝰtuoſe cōquerēdo. Cui ſtudio ſi oī die opaȝ dederꝭ reuera grām beniuolētiā ⁊ philāthropiā ſuā imiſſiōibus ⁊ inſpiratiōib⁹ ſacrꝭ expieris. ¶ De hinc t'rio auxiliū illi⁹ grādi fiducia iplorab iā inſinuādo. iā ſupplicādo iā obſecrādo ⁊ eaten⁹ allegādo q̄ten⁹ miſteriū ſuum hōret cui mādatū ē a dn̄o vt cuſtodiat te i omib⁹ vijs tuis ne offendas ad lapidē āgularē pedē tuū. diceſqȝ Angele q̄ me⁹ es cuſtos virtute ſupna Me t̄ ꝯmiſſū ſalua defende guberna ¶ Ceterū q̄rto āgelū i oī negocio tā ſpūali q̄ corpali ſp illū tui opis iniciātē ⁊ pſequētē ducē ⁊ comitē ⁊ aſpiratorē ſuſcipiēs inuocab venerabens ⁊ potiſſimū in oī ſpūali mēdicatiōe, de q̄ ſupi⁹ diffuſi⁹ tractatū vt ipe corā celeſtis curie freq̄ntia cām tuā poret. De q̄ nimiꝝ ducatu Io. gerſ. in h' mēdicatiōe ſpūali loquēs ad angelū ſuū ait. Te igit̄ p̄cor dux fidel' app̄hēde manū h⁹ exceecate tue. deduc eā per vicū magnū padiſi ad elemoſynā pcipiēdā ⁊c. ¶ Poſtrēo offeres māib⁹ āgeli tui oia opa tua omēs affectiōes ⁊ deſideria tua q̄tin⁹ ipe corā altari aureo referat vota tua ad pcipiendū grāȝ in pn̄ti ⁊ glīaȝ in futuro. O igit̄ q̄cunqȝ voles angelo tuo ſedulū pſtare officiū ⁊ illi⁹ t̄ amorē cōciliare dato opaȝ paſſim illi⁹ ꝯſiderare ⁊ eſtiare dignitatē ad reuerendū illi⁹ beniuolentiā captare. ad recōciliandū ⁊ amādū illi⁹ iplorare ſubſidiū ad iperrandū. illi⁹ ducatū ſuſcipe ad te deducendū. illi⁹ māib⁹ oia opa tua exhibere ⁊ pn̄tare ad deo offerēdū Qui pfecto q̄nqȝ act⁹ h̄ vſu ꝯtinēt

Perpēdas. captes. orādo. ducē. pi⁹ offer

¶ Titulus viceſimuſſeptim⁹ de patriarchis et prophetis.

Laudemus viros glorioſos & patres noſtros. Ecci. xliiij.

Poſt meōriam angeloꝝ ſeq̄tur in eccleſiaſtica letania meōria patriarcharū ⁊ propherarū. in quos etꝭ ſūt oculi noſtri ſubleuādi ⁊ iure deuore corū meōria agēda. Nā haut dubie (vt ſapiēs ait) in benedictiōe erit ⁊ in ore omniū cōmemorantiū velut mel indulcabit̄ a generatiōe in generationem merito requirēda Quid ni venerandi ab hōibus q̄s deus ipe ita clarificauit ſcriptura ita magnificauit ⁊ in celis glorificauit Et licet occidētalis eccia eorum feſta nō celebret. non tn̄ ſine grauidis cauſis hoc dimittit. ſed propter iſtas

Ad libū. fragiles. oli. ſic gratia crebro

¶ Primo quia ad limbum deſcenderunt non ſtatiȝ euolauerunt ad celū: Secūdo quia ſum⁹ niis fragiles ad celebranda feſta etiam ſanctorū veteris teſtamēti q̄ ſuccūbim⁹ in ſanctis noui teſtamēti ¶ Tertio qȝ oli de illis ſol' ē celebratū nō de nr̄is. ¶ Quarto qȝ ſic gr̄a inſinuat̄ int tps legis ⁊ grē: ¶ Poſtrēo quia crebri⁹ horū meōrias facit vt pȝ in oī miſſa in canōe In lectiōib⁹ veteris teſtamēti ⁊ aliꝭ locis. Eccleſia

tū greca ſolēniter agit hoꝝ natilicia ⁊ doctores anti
qui. vt Ambro. Aug⁹. Criſoſt. celebriter ſcribunt de
iſtis Et iure. Sūt em̄ prēs nri merito iuxta dm̄ pce
ptū honorādi ob pl'es cās q̄s breuitatis cā intermitti
mus Vn̄ pt3 ꝙ rite etiā oculi nri in hos ſūt ſubleuā
di. At vt hic materiā aſſignem⁹ hec int̄ cetera poteſt
circa priarchas primū cōſiderari.

Ratio nominis.
Sublimitas cōparatiōis
Scʒ Dignitas priuilegiatiōis.
Beatitudo premiationis
Varietas exemplationis

En nomen ſil'es. digni. celſiq3 docentes.

B ¶De nōis ratione ¶Membrum. p̄.

Circa ratione nōis q̄re ſcʒ Priarche dicūtur
q̄ſi prm̄ pncipes. vel prēs pncipales m̄ltipl'r
rō pt aſſignari Cōuenit em̄ eis fere oīs rō pa
ternitatis. Unde merito prēs ſcʒ.

Cura prēs. amor. atʒ fides. exēpla priores

¶An nō cura ⁊ ſollicitudine prēs q̄ tā de poſterita
te ſolliciti ꝙ pprij cōmodi incurij. vt em̄ abrahā i gn̄
dē gentē creſceret terrā ppriā ⁊ cognatione dereliqt
⁊ ſic oīs ille patrū chor⁹. qm̄ oīs eoꝝ cura fuit de ex
in ſpe futura Secūdo etiā prēs amore ⁊ affcū pt̄na/
li An nō pt̄naliter nos abraā amabat q̄ tā etsi valde
diligebat yſaac tn̄ libēs illū i pendebat ne futura ſpū
ali fidei prole careret Tertio fide Nō ei teſte Aug⁹ tā
carne q3 fide prēs nri dicūtur. Vn̄ ⁊ filij abrahe ſunt
q̄ fidē e⁹ ſectātur Et ioan. bap. dixit Nolite glari q̄a
prēm abraā hētis. dico em̄ vobis ꝙ potēs ē de⁹ d la/
pidib⁹ iſtis ſuſcitare filios abrahe Itē apl's Si autē
vos xpi ergo filij abrahe eſtis Quarto virtutū exem
plaritate. Vn̄ ſm̄ Bedā nō propagatiōe carnali. ſed
imitatiōe ſpūali horū prm̄ filij ſum⁹ ⁊ ipi exemplo
prēs nri ¶Poſtremo ⁊ iō rite prēs dicūtur q2 tpe p̄
ores ⁊ ſeniores etate Quo igit̄ maior eis rō congruit
pt̄nitatis. eo āplior eis honor ipendēdus Cur āt pn
cipes prm̄ aut ſūmi prēs nūcupent̄ facile ē videre. q2
⁊ ppl'e filioꝝ ſequentiū multitudinē ⁊ pt̄nalis digita/
tis magnitudinē. ⁊ ob hmōi alia ꝯpl'a. O igit̄ priar/
che ꝯe ſūmi prm̄ habere erga me affectū pt̄nū ⁊ faci/
te me imitatiōe filiū ¶Mēbrū. ij.

C Porro de cōpatiōib⁹ q̄bus in ſcripturis ⁊ a ſā
ctis denōſant̄ ⁊ aſſimilāt̄ neſcio ſi dicere ali/
quid aut tacere velim. Multa em̄ his dici
pnt. vnde ſolū materia āminiſtrāda nō pſequēda

Hi mōtes ſtelle. baſeſq3 viri. ſeniores

Sunt ⁊ alia cōplura q̄ breuitatis cā trāſim⁹ Sunt
igit̄ hi mōtes ⁊ colles de q̄b⁹ dr̄ Cāti. Ecce veit ſali/
ens in mōtib⁹ trāſiliēs colles. quēadmodū matheus
euāgeliſta declarat. Nota hic ꝓprietates mōtiū ⁊ col
liū ⁊ aliorū De his cōpatiōib⁹ q̄ ſcire in meditādo dilata
re volet libꝝ de ſilitudinib⁹ reꝝ. itēq3 de naturis re/
rū legere d3 ⁊ tūc applicare p autoritates ſcripturarum

Nunc tertio de dignitate priuilegia Mē. iij.
tiōis q̄ occurrūt paucis ſignāda ſūt. ⁊ l3 plura D
poni poſſent. hec tn̄ tractāda dūtaxat ſuſcepim⁹

Stirps. primi de⁹ ē vri. tpp⁹ atʒ locuti
Juſti laudati. tuti. requieſq3 reducti

¶Primū eſt ſtirpis dignitas Hi em̄ ſtirps ſcā ra/
dix electa in quorū ſeīe oēs gētes benedicēde. dicitu3
quippe eſt vni eoꝝ In ſeīe tuo bn̄dicentur oēs trib⁹
terre ⁊c̄ ¶Alteꝝ eſt electiōis potitas Hi em̄ ſūt pmi
tie oīs terre de oī ppl'o tribu ⁊ lingua electi ⁊ primit⁹
electi ceteris fere ꝯtemptis O vere nimium hi felices
quos ex multis paucos de⁹ ſibi elegit. Tertiū ē poſ/
ſeſſionis ſublimitas. q2 apl'o ad Hebre. xi. teſte Nō
cōfundit̄ de⁹ vocari de⁹ eorū. ſ. abraā yſaac ⁊ iacob di
cens Exodi. iij. Ego ſū de⁹ abrahā ⁊c̄. Vere nō ſic fe/
cit oī natiōi. nā quibuſdā p Ozee. v. dixit. nō ero inq
ens vr̄ deus. Quarto ppaptā figuratione gn̄ationis
eccl'ie ſpūalis ¶Poſtremo pp ſingularē familiari/
tatis auſū ⁊ cōuerſationē. O priuilegiū grāde nimis
¶Quartū eſt pfiguratiōis myſterioꝝ dei claritas.
Nā nō ſolū actib⁹ ſed ⁊ verbis. imo ⁊ nōim int̄prati
onib⁹ vel xp̄m ip̄m aut ei⁹ miſteria pſignabant. Qui
noſſe volet quō nōim interp̄tatiōib⁹ grauida myſte/
ria inſinuabant cōmentarios doctorū in genealogiā
xpi in initio euāgelij mathei legat. q̄ quō actib⁹ ſmo
nes Ambroſij. Itēq3 diui Auguſti. ac ceterorū d pri
archis pſpiciat. Quō etiā verbis fere xpi ⁊ eccl'ie my/
ſteria oia pfigurauerūt. q̄ ſcire deſiderat bn̄dcōnes
eoꝝ ex textu geneſeos reuoluat. Et nō ex textu tātū.
ſed ⁊ ceteroꝝ bn̄dictiōes priarcharū retractet. quas
mgr̄ roptus groſſum caput epūs linconienſ: trāſtu/
lit ex greco in latinū. ¶Grandis hic ſe copia ⁊ deuoti
onis materia offert. ſed nobis accelerandū Ad pticu
laria ſtudioſi deſcendant. Scripſit Ambroſi. de bn̄
dictionib⁹ patriarcharū. ſcripſerūt ⁊ alij Alber. quo
q3 in ſuo de laudib⁹ bte virgis breuiter. ſed luculēter
eaſdē dimēbrat. ¶Quintū eſt locutiōis cū deo ⁊ re/
uelationū myſteriorū crebra familiaritas. Nā apl'o
ad Heb. i. teſte Multipharie multiſq3 mōis locut⁹
eſt de⁹ prib⁹ iſtis Multipharie inq3 ad locutionis
numerū q2 crebro. multiſq3 mōis q̄ ad loquēdi mo/
dū. q2 varie ⁊ multis locutionū varietatib⁹. Aliquā
do ſcʒ p ſōnia aut imagines ſōnioꝝ. aliquādo p appi
tiones angelorū. qn̄q3 per formatiōes ſonorū. qn̄q3
p inſpirationes reuelationū. ⁊ alijs mōis. O grādis
dignitas patrū q̄ tā failiarē in deū hēbant auſū ⁊ ta3
multiplicia genera reuelationū. An nō felices q̄ nūc
facie ad faciē dn̄m vident. aut ore ad os ſecū in h tpe
miſcent ſermōes quib⁹ de ſecretis ſuis nihil occl'tat
deus. Notetur hic de modis appitionū ⁊ reuelatio/
nū ⁊ doctores videant̄ ¶Sextū eſt iuſticie virtuoſi/
tas. Nā vt ſcribit̄ in eccl'iaſtico Juſti atʒ pfecti inuē/
ti ſunt in generatiōib⁹ ſuis: vt pater pſequēdo de ſin

gulis vnde dū eos iuſtos dicimꝰ iuſticie nomē gn̄alit̄
ꝯplectimur oēs virtutes. nam ſi Ambroſio creditur
pfcm̄ nobis innocētie tramitē plenāq₃ recte viuendi
normā pr̄es hij exhibuere Tanto iure mirādi āplius
ꝙ hoc faciunt añ euangeliū quod poſt euangeliū oēs
didicimꝰ ⁊ non poſſumꝰ aut certe non volumꝰ ſuare
Quoꝝ etiā₃ eo iuſtitia virtuoſioꝛ quo ⁊ inter malos
velut inter ſpinas lilia aut certe int̄ medias tenebras
ſtelle elucēſcūt qn̄ ſcʒ pauci boni atq₃ illūinati a deo
in vniuerſo inueniebātur mūdo ¶ Septim eſt Cō-
mendationū multiplicitas Multipliciter etiā a m̄l-
tis ⁊ magnis hi laudātur. Nos deꝰ ip̄e laudauit dū
cū eis fedus pepigit ⁊ eos iuſtos dixit. vis videre ho-
rū laudes: lege eccl'iaſticū a. xliiij. ca. vſq₃ in finē. Au
di xp̄m crebro in euāgelio. vide ap̄los in ep̄l'is ⁊ cano
nicis ſuis. nō patit̄ tp̄s adducere teſtionia ſingulorū
Uere certe laudati q̄ ⁊ a deo ⁊ tā deificis ſunt ꝓbati.
Secure igit̄ nos eos landemꝰ ¶ Octauū ē in aduer
ſis ſecuritas. Inter medias etiā aduerſitatū ꝓcellas
a dn̄o ij̄ p̄ ceteris tutati ſūt Tutati dico ⁊ a rerū pe-
riculis. vt pʒ de noe in diluuio ⁊ a diaboli inſidijs. vt
ꝺꝛ de abrahā in vr caldeorū Ab hōim infeſtationibꝰ
vt patet de abrahā ⁊ eiꝰ vxoꝛe ab abymelech rege ge
rare Jacob ad eſau ⁊ laban pſecutiōibꝫ. q̄s dn̄s ipſe
defendit hoſtes exterrēdo. Uis noſſe quō hos defen
dit Scrutare ſcripturas ⁊ inuenies ꝙ velut pupillā
oculi ſui Et q̄ illos tāgebat velut q̄ pupillā oculi ſui
tetigiſſet deterritꝰ fuit O amoꝛ ⁊ dignatio in viros
tales Nonū eſt q̄etis vel requiei in limbo ſuauitas
Nā q̄s pluribꝫ videt̄ ſtatꝰ patrū in limbo fuiſſe ma-
E gis afflictionis q̄₃ ꝯſolationis. pene q̄₃ quietis. ideo ꝓ
uenit q₃ cecis oculis incōſiderate oīa legūt. nō autē
q̄ aptos oculos hn̄t q̄ veri rerū eſtiatoꝛes ꝓfundi di-
iudicatoꝛes ſūt. tamē exiliter ſentiūt de ſtatu hoꝛū pa
trū In carcere tn̄ erāt. in exilio tenebātur. lumē celi
p eſſentiā nō videbāt. patriā añ regē ingredi prohi-
bebātur. quē auidis faucibꝫ ſp aſpirabāt. ⁊ foꝛte di-
latio hoꝛū oīs fuit pena coꝝ Sed de ꝯſolatiōe eoꝝ
ſcribit venerabilis Joan. gerſ deuote ſup marcum
Uera enim illic vixerint vita q̄li nec quiſq₃ vix fer-
re p̄t in mūdo In ſuaui igitur ſinu p̄ris fouebāt̄ adꝛe
vulnerati ſuauiter ⁊ amoꝛe lāguētes anhelo ſpū expe
F ctantes ſalutare affuturū ¶ Poſtremū p̄uilegiū ē di-
gnabūda eoꝝ a xp̄o reductibilitas. Nā licet in ſnaui
vt dcm̄ ē facrāt ſtatu cōpatione. tamen glorie in ſta-
tu miſerie ⁊ exilij fuere. Nec in finē eos xp̄s deſeruit:
Uenit em̄ mira dignatiōe poſt moꝛtē ſuā xp̄us p ſe-
metipſum nō per ſubiectā creaturā viſitare ⁊ eripere
eos. In quo nimirū oſtendit nobis ſuā erga patres
affectū. merita patrū ⁊ viſcera miſicoꝛdiarū ſuarum
O beati vos patres ſancti ad quos per ſemetip̄m vi-
ſitandos amplexādos oſculādos ⁊ beatificādos i in-
ferioꝛes p̄tes terre dominus omniū deſcendit Dicit
Hubertinus ꝙ in hoc chriſti ad patres deſcenſu in li

hum facta ſunt hec iure cōſiderāda. Nam tūc

Obſcura		Illuſtrata		claritatē refulgētiā
afflicta		cōſolata		pietatē bēiuolētiā₃.
lōginq̄		viſitata		diuinitatis preſentiā
carcerata	ſūt	liberata	p	libertatē idulgētia₃
hoſtilia		religata		deitatis potentia₃.
Cātica		decātata		ſocietatis caterua₃

Que oīa latius declarat ille. Que qualia vetunc illa
gaudia fuerūt coꝛde ſatiꝰ q̄₃ ſcripto eſtimo poſſe ca-
pi. Attendāt ex ijs pia coꝛda hoꝛū patruꝫ dignitates
⁊ nec dignētur meoꝛijs viſitare in celis q̄s dn̄s ip̄e p
ſemetipſum nō dedignabatur primo cōſolari ⁊ poſt
viſitare in limbo:

¶ De patriarcharū premiatione Mēbrū. iiij.

Quarto de beatitudinis p̄miatione hoꝛū be-
atiſſimoꝛū patrū videndum Que tametſi ex
multis. maxime tn̄ ijs cōiectari poterit

Deſcripti laudāt. pulchri cū coꝛꝑe gaudēt. G

¶ Primo gl'a eoꝛum apparet nobis certa quia i ſcri
pturis crebro cōmemoꝛata ⁊ deſcripta preſertim in
Apocalipſi. nam ibidem ſcdo. Joannes vidit ſedilia
vigintiquattuoꝛ ⁊ ſupra thronos vigintiquatuoꝛ ſe
nioꝛes ſedētes ⁊c̄. quos expoſitoꝛes ⁊ docti pleriq₃ ac
cipiunt patres iſtos Et nō ſolum certificamur ꝺ glo
ria patrum. ſed ⁊ de gloꝛia ⁊ numeroſa multitudine
filioꝛum. vt patet eiuſdem ſeptimo. vbi Joānes au-
diuit numerum ſignatoꝛum ex omni tribu filioꝛum
iſrahel Uere ſi gaudere licet in hoc gratulandū. quia
deſcripti ſunt cum pꝛole in celis. niſi foꝛte quis ſaniꝰ
velit intelligi hoc de iſrahel ſpirituali q̄₃ carnali. Nec
hoc derogabit dignitati hoꝛum patrum. q̄ppe nō ſo-
lum patres iſrahel carnalis ſed et ſpiritualis fuere.
¶ Secūdo apparet nobis eoꝛum gloꝛia ex actiōe di-
gniſſima. quia laudāt deum qua actiōe dignioꝛ alte
ra nulla. De hoc Apocalipſ. iiij. Et cum darent in-
quit Joannes illa quattuoꝛ animalia gloꝛiam ⁊ ho-
noꝛem ⁊ benedictionē ſedenti ⁊c̄. procidebant vigin
tiquattuoꝛ ſenioꝛes ante ſedentē in throno ⁊ adoꝛa-
bant viuentem in ſecula ſeculoꝛum. ⁊ mittebāt coro
nas ſuas ante thronum dicentes. Dignus es dn̄e de
us noſter accipe gloꝛiam ⁊c̄. Uere laus prouida at-
tenta humilis deuota ⁊ magnifica. Hos laudatoꝛes
aſpiciat quiſquis in laude dei toꝛpet ⁊ ſi eoꝛum deuo
tionē digne diiudicauerit. haud dubiū qui a toꝛpoꝛe
in nouū excitabitur feruoꝛem. ¶ Tertio eſt eoꝛū glo-
ria decoꝛa: quia pulchri ſunt prime pulchritudini iun
cti. quoꝛum decoꝛē Joannes deſcribens ait Apocali
pſi. iiij. Uidi inquit haud dubium quin ſenioꝛes circū
amictos veſtimentis albis. ⁊ in capitibus eoꝛum co
ronas aureas ⁊c̄. Sunt nempe gloꝛia ⁊ honoꝛe coꝛo
nati foꝛſan ⁊ aureolis gaudent Nam ⁊ abrahe coniu
gium Auguſtinꝰ nō eſt veritus p̄ferre celibatui Joā
nis. p̄mia autem merita ſequūtur. nos autem illō ñ
dicimus. ¶ Quarto eoꝛum gloꝛia vt quibuſdam vi

detur integra eſt. quia tum corpore plures ex doctoribus quoſdam eorū eſtimant beatificatos. Legimus enim chriſto moriente multa corpora ſanctorū ſurrexiſſe z veniſſe in ſanctā ciuitatem hieruſalem z apparuiſſe multis teſtimoniū reſurrectionis chriſti ſedentes. quod de ſanctis iſtis patribus accipiunt vniuerſi. Nam ipſi fuere ſancti illi priores Sed tenēt aliqui ꝙ officio teſtimonij pacto in puluerem rurſus rediere Sed z alij nō minus docti aſſerunt ipos beata frui reſurrectione cū chriſto. Alioquin nō veros fuiſſe reſurrectionis teſtes. Nam z hoc futurum myſtica inſpiratione ſancti hij patres nouerunt. z ideo ſūma eis cura fuit in terra promiſſionis ſepeliri vt cū chriſto reſurgente reſurgere poſſent. vt Lyra z doctores aiunt. Hinc iacob in ſpelunca duplici pecijt cum abraham ſepeliri. Hinc Joſeph voluit ſua oſſa trāſferri. Et Remigius ait Indubitanter tenendū ꝙ hi qui cū reſurgente ſurrexerunt. cum aſcendente pariter aſcenderūt. Unde apparet ꝙ ſedent vtraqꝫ ſtola glorioſi. Et Gerſon de Joſeph patre vel nutricio domini pie eſtimat tenendum. nō tamen audēs affirmare ꝙ z in corpore beatus. Unde z nos nihil niſi recitando ſanctorum dicta audemus. ¶ Sunt enī multa que his obijci poſſunt. vt facit Auguſtinus

¶ Poſtremo eſt z eorum gloria gaudioſa. Nam Apocalipſ. quinto Joannes vidit viginti quattuor ſeniores habentes cytharas z fialas aureas plenas odoramentorū qui etiam cantabāt canticū nouum Quorum gaudia eccl'ia in reſponſorio ſic retractat Decantabat populus in iſrahel alleluia. z vniuerſa multitudo iacob legitime canebat. Et dauid cum cātoribus cytharam percutiebat in domo domini O cantica. o gaudia vere gaudioſa que nec mens capere nec lingua dicere poteſt. ¶ Hec de beatitudine patrum.

¶ De exemplatione patriarcharū Mēbrū. v.

H Poſtremo de exemplatione eorum videndum vt ſciamus quibꝰ meritis ad gaudia hec peruenerūt. cum z nos ſectemur veſtigia eorū. Hinc hortatur Eſai. li. cap. Attendite ad abraham patrem veſtram. Sed abiſſus eſt intendere ad eorū exempla z pelagus inuadabile nobis. Nam fere nulla eſt virtus cuius nō in eis reluceat exemplum. Naꝫ omnium ille primus parens mundū ante lapſū illuſtrauit innocentia. z poſt caſum penitentie exemplū reliquit. vt tenet eccleſia z antiquiſſimi doctores z patres orthodoxi tradiderunt. z montanis hereticis ꝫ quaſi blaſphemū vel hereticum impoſuerūt ꝙ protoplaſtos nō ſaluatos dixerunt. vt dicitur i hiſtoria eccleſiaſtica Inſuper z ſapientiales libri hoc teſtanē zc. Abel perſtitit z occiſus eſt in innocentia ſua. noe fidei ſplendore emicuit. perfecte obedientie exemplū magnꝰ ille pater abraham dereliquit. Longū ē enarrare ſingulos hoc pro omnibus vnū ꝙ viri hij fuere virtutū. z longe clarius mūdum illuſtrauere ſuis virtutū exemplis ꝙꝫ heſperus aut quilibet quātumlibꝫ luciſluus planeta. Qui deductionē exemplorū cupit beatiſſimi Ambroſij ſermones z libros de p'iarchis legat z Auguſtinū cōtra fauſtum. Sed z Anthoninus perſtringit pauca de pluribus. nos vero maluimus ſubticere ꝙꝫ ad impoſſibilia effatu conari. Sed nunc valete exultantes in ieſu nobili filio veſtro vos illuſtres patriarche. in quo impleta eſt oīs expectatio veſtra. hoc mihi impetrate quo in ſemine hoc veſtro merear z ego benedici z tandem adiungi vobis

¶ De prophetis patriarcharum ſucceſſoribus Cap. I

Exemplū accipite fratres laboris z pacientie ꝓphetas qui locuti ſunt in nomine domini Jacobi. v. Patriarcharum ſucceſſores fuerunt ꝓphete ſancti z ipſi viri magni z inclyti viri deſideriorum. In quos etiā mentis oculos leuare debemꝰ vt veniat auxiliū nobis. Sunt enim amatiſſimi deo. z fratrum amātiſſimi. Nam z ſunt fratrū amatores inter eos q̄ multum orant pro ꝑplo. Qui quoniam patrum ſunt cōſortes. Ideo z eadē que de eis diximus facile his poterit applicari. Plures enim patriarcharum etiam ſpiritu prophetico pollebant. Dicemus tamen aliq̄ ſub breuitate conſideranda. Et poterimus cōſiderare circa hos prophetas

Sc3 Denominationes
Aſſimilationes
Dignitates:
De prophetia conſiderationes.
Exemplationes.

Nōia. cōſimiles. digni. meditās. imitare.

¶ De prophetarū denōiatione Mēbrū. i.

K Circa denōiationem videnda ſunt z nominū varietas. z eorundem rationes Inuenimus autem prophetas his nominibꝰ denōiari.

Ecce propheta vidēs ꝑco. vateſqꝫ poete

¶ Poſterioribꝰ duobus nōibus a gentilibus nūcupabantur. poete ſcilicet vel theologi quoniam de deo carmina faciebant. Vates quia in vi mentis excellebant. ꝑcones qꝛ chriſtū ꝑcinebant futurū. Videntes aūt a veteribꝰ vt dr. i. Reg. ix. qꝛ ſcꝫ videbant ea que ceteri nō videbāt z ꝑſpiciebant ea q̄ in myſterio abſcondita erant. Hinc dici ſolet Eamꝰ ad videntē Et Eſaias ait. Vidi dn̄m ſedentē Et celi apti ſūt ezechieli z vidit viſiones dei Prophete aūt dicebātur quaſi ꝑfatores. nō vt pleriqꝫ autumāt a ꝓcul z for faris ſed a vbo greco ꝓphemo qđ ē predico vel exꝑmo greco vocablo ꝓphete. ꝑdictores vel exꝑſſores nūcupantur vel ꝑlatores. qꝛ de futurꝭ vba q̄ſi de p̄ntibꝰ ꝑtirerūt. Nō ꝙ ꝓphetie actꝰ ſit ſp de futurꝭ. ſꝫ multꝭ modis accipit actus ꝓphetādi ſcꝫ iſtis

futura i tpa lõ. .i. ꝑterita .i. ꝓphetias re vt ſaul nuga ꝓphetat. vt Moyſes citãdo ꝓpha dꝰ inꝑ pro bãt incitaris phetas

Predicit. trãſacta vidꝫ. recitãdoq̃ laudat

ſcriptas remota ꝑfigurãdi vt io ꝓ alio v̈ba ꝓpo videdo ſue nõie ⁊ fcõ neꝰ ſic aarõ propheta moiſi erat

Exponit. ꝓfans. tipꝰ ẽ vẽturaq̃ ſignat

¶ Patet ex verſib; multiplex acceptio ꝓphetie quã qui clarius videre volet. legat nicolaũ gorrã in epl'aȝ ad Chorin. Qui etiã ponit cõditiones veroꝝ ꝓphetarũ. ſcilicet iſtas

Sit miſſus verꝰ ſanctꝰ cõſtãs et egenus.

De ꝓphetarũ aſſilatiõib; Mẽbrũ ſecundũ.

Nunc quib; reb; aſſilentur in ſcripturis ⁊ a ſãctis videaꝰ. Et q2 hmõi ꝯparationes multiplicate ſunt ſup nũerum pauciſſimis nos expediemus. ⁊ ponemus iſtas.

Hi galli. turres oculi. calamiq̃ nubes ſũt

¶ Primo cõpantur gallo vt Job. xxxviij. Quis dedit gallo intelligentiã. ⁊ hoc ꝑ galli vigilantiã quã hȝ ad cantandũ. Nã ⁊ medijs noctib; cãtat ⁊ aduenientẽ nũciat diẽ. ſeſe primũ excutiens ſuis alis. Secũdo ꝑ galli diligentiã quã hȝ ad nutriendũ. nã in eũ cõicat liberaliter pullis ⁊ gallinis vt maneat ipſe macilentꝰ. Sic ⁊ iſti ꝓ aĩabus zelabãt quaſi incurij ſuorũ ¶ Tertio ꝑ galli audaciã quã hȝ ad pugnandũ: Eſt eñ inter tria Prouerbi. xxx. enũeratꝰ que bene gradiũtur gallꝰ ſuccinctꝰ lũbos ſuos. Sic prophete nři in petõres inſurgebãt. Sũt ⁊ alie multe ꝓprietates q̃s q̃ ſcire volet. legat libros de ſilitudib; ⁊ naturis rerũ ¶ Secũdo cõpant̃ turrib; vt. ꝑs. ait fiat abũdantia in turrib; tuis Jtẽq; Chriſ. in ope imperfcõ ait ꝙ turres eccl'ie ſunt ꝓphẽ ſacri de q̃b; cõtra hereticos ſpicula mittũtur ¶ Tertio cõpant̃ ocul' vt pȝ vbi dñs ait Qui tãgit vos q̃ſi q̃ tangat pupillã oculi mei. Nã hi clariſſiẽ myſteria videẽt. ita ꝙ in cãticis dicatur de iſtis. Oculi eꝰ ſicut colũbe ſup riuulos aquarũ ¶ Calamis cõpantur ꝑ officioſitatẽ Juxta illud Lingua mea calamꝰ ſcribe velociter ſcribẽtis ¶ Poſtremo aſſilant̃ nubib; aeris. vñ. ꝑs. Tenebroſa aq̃ in nubib; aeris. i. obſcura ſcriptura in ꝓphetis. Sũt ⁊ alie multe res q̃b; cõpantur vt lucernis. thauris alti lib;. Sed ſatis eſt materiã ãmiſtraſſe meditãdi

¶ De prophetarũ dignitatib; Mẽbrũ tertiũ.

Iam tertio de dignitatib; beatorũ prophetarũ videndũ. Et q2 in multis cõueniũt cũ priarchis Jdeo paucula s hic ponimꝰ dignitatũ ꝯſiderationes Ex ꝗb; ꝑcipue corũ dignitas elucere ex iſtis.

Ex actu. ſci. medij. fati. typꝰ. alti

¶ Primo eñ corũ dignitas cõijci pt. ex actus ⁊ officij ſublimitate. nã vt aplš. ꝑ. Cho. xiiij. deducit ex multis grã prophetie ceteris anferenda ẽ dõis pꝰ caritatẽ. nã ait Sectami charitatẽ. emulami ſpũalia magis aũt vt propheretis. nã maior eſt q̃ ꝓphetat q̃ videant̃ expoſitores. ¶ Secundo patet corũ dignitas ex vite ſcitate. Sanctiſſime eñ vite erãt adeo ꝙ dñs iuſtos dicat ⁊ ſcrõs appellet dicens. Nolite tãgere xp̃os meos ⁊ in prophetis meis nolite malignari Qui etiã ſpũſcõ inſpirati nõ volũtate hũana teſte petro locuti ſũt Scrutare ſcripturas ⁊ geſta ⁊ ſcias q̃ dico vera eẽ ¶ Tertio patet dignitas corũ ex mediationis officioſitate. Nã prophete ſacri erãt quidã medij inter hõies ⁊ deũ potẽtes manũ ponere in vtriſq̃. O grandis dignitas hominũ quib; donatũ ẽ poſſe mediare inter hõies ⁊ deũ ¶ Quarto patet eorum dignitas ex aicicie cũ deo familiaritate. ⁊ locutiõis aſſiduitate. Nã cum aliquib; hoꝝ dñs facie ad faciẽ loquebatur. ſicut hõ ſolet loqui cũ amico ſuo. Vñ h̃ hõi vt miſceat ſmonẽ cũ deo. Vere amici iſti tui deꝰ quibus ſecreta tua reuelaſti ⁊ nota feciſti eis queq; neceſſaria ſaluti. adeo vt vnus ex iſtis Amos. c. iij. dicat Nõ faciet dñs deꝰ verbũ niſi reuelauerit ſecretũ ſuũ ad ſeruos ſuos prophetas O vere nimis honorati ſũt amici tui iſti deꝰ q̃bus tã familiarẽ te exhibuiſti Quarto pȝ ex typi quẽ ꝑ ſe ferebãt ſublimitate. Nã in fcĩs actib; ⁊ verbis. imo in nõibus ſuis dñi figuram gerebãt. Nã in manib; eorum fuit (vt ipẽ ait) aſſimilatꝰ Percurre ſcripturas vide ⁊ apta figuras.

Poſtremo ex glĩe ſublimitate. nã que de gloria dcã ſunt priarcharũ. cõgruũt ⁊ ipĩs vt patet adaptanti. Et merito ſublimes ſunt in glĩa qui tam ſeri in vita de ſalute ſemp ſcrutãtes ⁊ exquirentes. Poſſent in hunc modũ plura alia huiuſmodi adduci ex quibus laus horũ probãda eẽt vt ſtirpis dignitas. grẽ ſingularitas. ſecretarij ⁊ ſcribe officioſitas. vtilitaſq; per eos collata. ſed faſtidij mater prolixitas pl'a vetat dicere.

¶ Conſiderabilia de prophetia Mẽbrũ quartum

Quarto pro materie amminiſtratione. Dic conſiderandũ eſſet de prophetia in genere. ꝯ qua abundantiſſima ſe materia circa quam hec cõſiderari poſſunt affert

Sc3	Prophetie deſcꝑtio	Videlꝫ	Quid ſit
	Cauſaꝝ origo		Unde ſit
	matie ꝯditio l' diſpõ		Quoꝝ ſit
	Diuĩe variatio		q̃tuplex ſit
	Graduũ aſſigtio		q̃t gdꝰ ſint.
	Fructuũ multitudo		q̃ vtilitas ſit
	Prophetarũ ꝑlatio		Que ꝑcellit.

Quid. quo. ſit quorum. ſpecies. gradus et bona preſtet.

Nil nobis de his dicendū remittendū eſt ad doctos Pulchre in pātheologia de his ſcribitur ¶ Doctoreſq; in ſuis ſcriptis Et ſctūs Tho. in ſecūda ſecūde vbi hoc durim⁹ aſſignādū ꝙ ſcūs Tho. de vltio diſputās cōcludit Moyſen eximiū fuiſſe ꝓphetaꝝ. Sʒ Lyra in ꝓlogo pſalterij Dauid eximiū extitiſſe dicit Eſtq; ibidē diſceptatio int̄ Paulū burgenſeʒ ⁊ Mathiā doctoꝛ. vt patet in additionib⁹.

D ¶ De exēplis prophetarū. ¶ Mēbrū. v.

Sed iā tandē de exēplis ꝓphetarū videndum. Et lʒ in his oēs fere virtutū ſpēs refulgeant pacie tñ ſingularis exēplar reliquerunt. Quapp ſcūs Jacob⁹ monēs de pacia eos poſuit in exemplū. Accipite inquiēs frēs exēplū laboris ⁊ pacie prophetas. Et vere ſingularis pacia eoꝝ ꝗ oib⁹ ridiclo ⁊ ludibrio erāt. adeo vt fatuos eos imo ⁊ malignos dicebāt ⁊ diris cruciatib⁹ afficiebāt. ipi vero nihilomin⁹ orabāt: qm̄ excelſus dñs. ⁊ qm̄ exaltatū ē nomē ei⁹ ſolius quā ſciam quē guſtū nēo ſcit niſi qui accipit. qd nomē ꝗ ſcit nō facile nomē dei ſui inuanū ſumit. Obſecro ⁊ vos o ꝓphete viri veraces in ieſu magno ꝓpheta gaudētes ꝑ quē ⁊ in quo mirifice ⁊ glīoſe ꝯpleta videris oia ꝗ de ipo annūciaſtis in ſpū ſctō ⁊ fideles inuēti eſtis ꝑ ipm̄ in cūctis ſermōib⁹ veſtris inueniami ⁊ in hmōi ipꝛecatiōibus vris veraces. vel atq; ſuꝑ me ⁊ ſuꝑ oēs mihi dilectos eiuſcemōi impꝛecatio vrā talib⁹q; felicib⁹ odijs inſequar oēs mihi aduerſantes ¶ De bñficijs hoꝝ beatiſſimoꝝ prophetarū tacem⁹. cuiuſmōi ſunt exempla orōes ⁊ ſcripta Meli⁹ em̄ hec meditabūtur in ſilētio q̄ʒ fragilis ea nrā explicare poterit orō

Titulus viceſimuſſeptim⁹ De apoſtolis.

A Iſti ſunt viri ſancti quos elegit dñs. Poſt patriarchas et ꝓphetas reſtat de aplīs dicendum ꝗ tameſi illis poſteriores tpe fuere. oim tñ iudicio dignitate ſuperiores. Nā ex primorib⁹ ecclīe cōſtat eos eſſe inſigniores. Et ideo apl's paul⁹ narrādo dōa in edificationē ecclīe collata aplos ꝑponit ꝓphetis dicēs ad Ephes. iiij. Primo aplos. deinde ꝓphetas ⁊c. Dicūt aūt aplī quaſi miſſi. teſte xpo. ꝗ ait. Nō eſt apl's maioꝛ eo ꝗ miſit eū. Vñ patet nōis rō.

Sūt miſſi. caloꝛ vt radij vel odoꝛq; ſagitte

Hoc eſt ſm Chryſ. Jdeo miſſi vel apoſtoli dicūtur. quia a chriſto miſſi ſunt. ſicut ignis calorē vel ſintillas diſpergit. ſicut ſol radios emittit. ſicut roſa odorē ſpirat. ſicut item teſte. ps. Sagitte de manu potentis. Unde ſicut ſol in radijs apparet. ſicut ignis i ſintillulis vel calore ſentit. ſicut roſa in odorib⁹ percipitur. ⁊ ex ſagitta virtus mittentis cōijcitur. ſic apoſtoloꝝ virtutib⁹ chriſti potētia agnoſcitur. Et lʒ oēs qui ad predicandum mittūtur generaliter aplī dici poſſunt: Tñ ꝓprie hi apoſtoli dicūtur ꝗ a xpo electi ⁊ miſſi ſunt ad ꝑdicandū qb⁹ ⁊ ipē hoc nomē impoſuit. xij. ſolis. ex multis diſcipulis electis. Luce. vi. Et q; in pſona ſanctū paulū de celo vocauit Jō ⁊ ipē eis annūeratur ¶ Offerūt aūt ſe plīma circa apl'os cōſideranda. ſed principaliora ſūt nobis breuiter proſequēda. ſcilicet iſta.

De apoſtolorum Vocatione
Electione:
Miſſione
Dotatione.
Cōgregatione

En vocat. elegit. miſit. dotās. gregat ad ſe

¶ De quib⁹ ſingulis pauca dicenda:

De apoſtolorum vocatione Mēbꝝ ꝑ.

Circa apoſtoloꝝ vocationē ſe ingerūt hec medirāda. Primo. ſ. Circūſtantie vocatiōis. ꝗ hoc verſiculo cōplectūtur. B

Sepe vocat tales. cur. quō. qñ vel vnde

¶ Primo videndū quotiens vocauit Et cōiter ponunt triplicem vocationē. ¶ Secundo videda vocatoꝝ qualitas quales ſcʒ vocauit: Et inuenim⁹ ꝙ vocauit paupes quippe retia ſua reficiētes. quib⁹ ſcd̄m Chryſoſt. tantus erat paupratis exceſſus vt laniata reparent noua habere nequeūtes. q̄ꝗ̄ʒ ⁊ aliud illic latear myſteriū. nō em̄ de petro ⁊ andrea: ſed de iacobo ⁊ ioanne dictū eſt reficiētes retia ſua. Joannes enim nō ſolum euangelium ꝑdicaturus erat. ſed ⁊ ſcripturus ¶ Secūdo ſimpliciſſimos tam in literatura q̄ʒ aſtucia mūdiali. Tertio deſpectiſſimos nihil de mūdi nobilitate ⁊ pōpa hñtes. De quib⁹ trib⁹ ꝯditiōib⁹ apoſtolus agit. ꝑ. ad Chorin. ꝑ. ⁊. iiij. ¶ Quarto hūiles ⁊ obedientia promptos Cur aūt tales vocauit aſſignātur iſte rationes C

Grata ſit et mera mirāda tip⁹ doc; obſtet

¶ Primo quia paupertas ſimplicitas. mundi deſpectus. humilitas. ⁊ obedientia ſunt gratiſſima do ⁊ chriſto conformia. et fundamenta perfectionis.

¶ Secundo vt oſtenderet ꝙ vocatio mera erat ⁊ gratuita. quia nihil erat in apoſtolis per quod viderentur diſpoſiti ad apoſtolicam dignitatem Et ideo ſcientia ⁊ prudentia in eis non minus miraculoſe fuere q̄ʒ gratuite ¶ Tertio tales elegit per quos mūdi conuerſio magis miraculoſa pateret. vnde Auguſtinus in de ciuitate dei dicit ꝙ hec eſt ſumma omnium miraculorum ꝙ hominibus. pauperibus. ſimplicibus. paucis rem tam incredibilem mundus credidit. ¶ Quarto dicitur vt oſtenderet

ſe dñs ihesus ↄſuetudiēm obſuare ⁊ figuras ⁊ tipos implere. ¶ Poſtrēo vt nos doceat hūilitatē ⁊ vt oñdat ſe obſtare āticħriſto.

De apoſtolorum elcōne ¶ Mēbꝝ .ij.

D E electione Apoſtoloꝝ ſimiliter circumſtātie q̄dam ſunt ↄſiderande

E **Quō qñ et vbi q̄les ſed cur duodenos.**

¶ Prio quō ad elcōnem ꝓceſſit q2 añ ꝑnoctās in orōne fuit iuxta Ambroſium formā p̄ſcribens q̄d te facere ↄuenit cum aliq̄d pietatis officiū adordiri voles. vñ adhuc añ electioēm p̄latoꝝ p̄mittitur oratio ſubditoꝝ. Qñ? Certe vbi factus eſt dies. vbi poſt diſcipulatū creuerūt vt digni fierēt aplatu. Vbi? Certe in mōte q2 in ſupiori ḡdu ampliori ꝑfectiōe inſtituēdi. ¶ Quales āt elegit p3 ex ſupioribꝫ ⁊ apoſtolus ait ꝙ ſtulta mūdi elegit deus. Elegit in q̄3 humiles i ſeculo. ſed fide p̄celſos. ignobiles ſeculo. ſed nobiles chriſto. deſpectos terre. ſed acceptiſſimos celo. paupes mūdi. ſed diuites deo. de ſingulis multa dici poſſent ſed prolixitas declinanda. Sed cur in duodenario numero hos elegerit videndum. Et in genere nota cauſas iſtas.

Deſignet. trahat. aſſequet. numero duodeno.

F ¶ Primo ꝓpter miſticam deſignationem. nam numerus duodenarius eſt multoꝝ miſticoꝝ incluſiuus. nam eſt numerus ſupabundās deſignās ſupabundārem ꝟtutem ⁊ ꝑfcōnem apoſtolorum Vel quia conſtat ex duplici ſenario q̄ p̄mus numerus eſt ꝑfcōnis duplicē ſignificās ꝑfcōem vite ⁊ ↄſciētie. operis ⁊ ſermōis Item q2 numerus iſte ex ternario ⁊ q̄ternario ↄſtat ſignificat ꝙ fides t̄nitatis in q̄tuor mundi ptibꝫ p̄dicāda erat. Scdo vt vniuerſum mūdum ↄuerterēt ⁊ quadratum orbem terre fide ſancte trinitatꝭ inſignirent ⁊ poſt ſe traherent cūctas ꝑ orbem nationes. Tercio propter correſpondentiam multiplicis figure vt ſicut. xij. tribꝫ erant in ſynagoga. ſic. xij. apoſtoli eſſent in eccleſia. Quo circa notandum ꝙ multiplex ē duodenarius hoꝝ. xij. apl'oꝝ ſigificatiu⁹

.i. xij p̄riarche pp'l3 ſpūal'r generādo — i heli eccl'a3 doc trinis irrigādo — i veſte arō ecc exēpl' adornā.

Hi patres — fontes — lapides

G ꝓpōis aiās ꝟbo vite reficiendo — exploratores terre ꝓmiſſionis gl'am ↄtēplādo

panes — quoq3 luſtrant

p̄ncipes t̄buū p̄cepta ſalutaria ꝓmulgando — flurū mūdi ↄtēnēdo

Prin. — lapides iord

xp̄i ſacrificiū i ſe portando — ꝓ xp̄o martiriū ſuſtinendo — i throno tyrānos vincendo.

altaris — vituli — q3 leones.

xij. de ſuko xp̄e p̄dicēdo — baptiſmi grā3 p̄dicādo — t̄gnū ce. clauiū p̄tāte apiēdo

Vates — atq3 boues — porte.

fundamēta eccl'am merit3 ⁊ p̄cibꝫ ſuſtentando — in corona miraculis illuſtrando

fundata — q3 ſtelle.

ſpe p̄mij om nia ꝑferēdo. — regnū heredi tando — cū xp̄o in iudicio ſedendo

Margarite — q3 tribus — ſedes

ſalomoni dando eccl'e predicando. — ſpūali grā oēs reficiendo

ſumptus — quoq3 fructus

¶ Sunt itaq3 ꝑfecti contemptores ⁊ vanitatum mundi ſignati in duodecim margaritis nihil ſecum tollentes Sunt heredes ⁊ reges regni celeſtis in duodecim filijs iacob ſignati. Sunt exoratores ꝓfundi humani maleficij at ꝑ hoc ſupportatores pij. defectuum proximi figurati in bobus enei maris ⁊ in duodecim iugis boum q̄bꝫ arabat helizeus. Sunt imperatores eccl'aſtici ſignati in leonculis ſuſtentātibꝫ ſolium ſalomōis. Sūt ſtabiles in amore chriſti i lapidibꝫ ornamenti aaron ſignati. Sunt lapides fundamentales celeſtis edificij in duodecim fundamentis Sunt exploratores ſagaces diuini conſilij. Duces victoriales p̄lij. Mgri ⁊ doctores cetus eccl'aſtici q̄ ſtelle Iudices ſeculi ⁊ aſſeſſores chriſti Introductores ⁊ clauigeri eterni palatij q2 ⁊ porte ciuitatis ſancte ihr'l'm. diſtributores ⁊ largitores ⁊ diſpenſatores celeſtis ↄuiuij figurati ꝑ duodecim ꝓuidētes cibaria menſe ſalomōis. Poſſent in hūc modū oīa duodenarij reflecti in p̄conia apl'oꝝ ex ſcpturis: Inueniunt ⁊ in rebꝫ alijs adhuc duodenarij nō ſine gradi miſterio applicabiles apl'is ſcio. cuiuſmōi ſt iſti.

Sunt menſes hore cophini ſunt ſigna q3 celi.

¶ Sunt in q̄3 duodecim menſes quos chriſtus annus eternus ſibi elegit Sunt duodecim hore diei q̄s criſt⁹ dies de die ⁊ lux mūdi de ſe gignit Sūt q̄3 cophini illi xij veri pāis de celo miſſi fragmēta ↄſuātes H
Sūt tādē xij ſigna zodiaci ⁊ celi imo dm̄ celi q̄lītatē ſc3 eius denūciātia. Ecce q̄3 latiſſima hic materia meditādi. Nam q̄ hec ſecū moroſius tractare volet ꝓpetates reꝝ hax iq̄rere h3 inētaſq3 apl'is applicare ⁊ ex applicitis attendere dignitatem ⁊ elicere ſnias de eis Cur aūt hos ⁊ nō alios elegit Marcus euangeliſta ait ꝙ vocauit ad ſe ſc3 eligēdo q̄s voluit. Cur āt voluerit nō inq̄rat q̄ errare nolit

¶ Conſiderabilia circa apl'oꝝ miſſioēm.

Mēbꝝ. iiij.

P P Oſſent ⁊ ad ſupiorum inſtar. multa circa miſſionem apoſtolorū inq̄ri ſed breuitati

ſtudentes paucta ānotabim⁹ meditabilia ſolū. Poterunt em̄ hꝯſiderari.

Tempus. cauſa. modus. monitus ſeu vita profectus.

¶ Primo tempus miſſionis Et eſt duplex. ſcꝫ. Generale ꝛ Speciale. Speciale fuit poſt eoꝝ elcōnem quo miſſi fuerūt ꝑ ſolam iudeam ob ꝯgruas rōnes q̄s doctores paſſim tradūt. Generale fuit qn̄ p⁹ aſcenſioēm ꝑ totū orbem ſe diuiſerūt vt eis ꝯmiſſuz erat a chriſto ꝑuſq̄ꝫ ꝯſcenderet in celū in galilea i mōte p⁹ reſurrectioēm ſuā. ꝛ iā aſcēſuro vt dꝛ math. vltimo. act. i. Quoto āt āno illa diuiſio fcā fuit n̄ vſq̄ꝫ q̄ꝫ eſt certum. licet poſt duodecimū fuiſſe facta. cōmuniter dicatur vt ex hiſtoriis ptꝫ. q̄ꝫq̄ꝫ diligēter actus apl'oꝝ ꝛ hiſtorias ꝯparātibꝫ magna oritur de h queſtio ꝛ ambiguitas. ¶ Cā cur eos miſit ipē expſſit vbi ait vt fructum afferrēt ꝑdicarēt baptizarēt ꝛ mūdum ꝯuerterēt. Modus q̄ miſſi ſunt etiam ab ipſo exp̄mit̄ qꝛ ſic eos miſit quēadmodū ipē miſſus a prē Miſit inq̄ꝫ eos ſicut oues in medio lupoꝝ ſicut lucē ꝛ ſal terre. Deuota ꝛ lata in ſingulis ꝟbis dat̄ materia ſi q̄s fuerit mel de petra ſugēs corticeq̄ꝫ ꝯfracto medullam explodens ¶ Quarto hic ꝯſiderādi ſūt monit⁹ vel monitioēs q̄bꝫ a chriſto ſunt p̄muniti ꝑuſq̄ꝫ ab eo miſſi ſunt Nam vt dꝛ Mathei. x. Conuocatis. xij. apoſtolis Primo ptātem curationū dedit Tum pſecutioēs p̄dixit. tū ꝯfortauit. tū aſſiſtētiam ſp̄us pmiſit. tū formā exterioris ꝯuerſatiōis eis preſcpſit dicēs Nolite portare ſacculū neq̄ꝫ peram. ꝛc̄.

¶ Quinto de ꝯuerſatiōe apl'oꝝ ꝯſideratio eſt hn̄da ꝛ multa ſe circa eam offerūt inq̄renda. que in ſuo de poteſtate pape tractat Aug⁹ de ancona ponēs plures q̄ōnes. primū de apl'oꝝ ꝯuerſatiōe. deīn de eoꝝ ꝑfcōne ꝛ p̄latiōe Itēq̄ꝫ de pauptate caſtitate ꝛ obia eoꝝ ꝛ ſucceſſiōe. de q̄bꝫ nihil hic dicēdū ꝓlixū em̄ eēt nimis. ¶ Poſtremo vidēdum eſt de miſſoꝝ ꝑfectu ꝛ ꝑfcōne vbi etiam lata materia occurrit. ſ. quo ꝑficiebātur vtꝝ ꝑ totū orbem p̄cos fuerit p̄dicatuꝫ Circa quam q̄ōnem Aug⁹ ꝛ Chryſoſt. nō omnimod equaliter ſentiūt. Putat em̄ Chryſ. q̄ p̄dicatio euangelij in vniuerſo orbe completa eſt an̄ ſubuerſionem iheroſolime ciuitatis anno ſcꝫ xlij. poſt domī paſſionem probans hoc autoritate ꝛ exemplo. Autoritate p̄s qꝛ In oēm terram exiuit ſonus eoꝝ Exemplo q̄dem quia ſi paulus de ihrl'm in hiſpaniam grētiam rhomam euangelium diuulgauerat. quomodo non reliqui ceteras p̄tes impleuere. Aug⁹ aūt breuiſſi⁹ apte contrarium dicit quia nec in aphrica p̄dicatum adhuc fuit ꝛ in alijs quibuſdam locis. tum maxime quia vt dicitur Math. xxiiij. Cum hoc fuerit factuꝫ tunc veniet conſummatio ſeculi. ꝛc̄. ¶ Hinc pro concordia aiunt q̄ per apoſtolos impletum ſit per famam ꝛ auditū: non autem quo ad fructum. Hic de modo predicationis eorum videndum eſſet ſed foret prolixum nimis. ¶ Uerꝫ vtrum vſi ſint prudētia ꝛ libris preſertim cum paulus voluit ſibi mēbranas deferri. alijs diſcutiēdum relinq̄mus

¶ De Apoſtolorum dotatione.
Hebꝛ. iiij.

Nunc de dotatione apoſtolorum qua a chriſto ſunt ſublimati videndum ꝛ ſub ea ſunt totius vite priuilegia ꝛ dignitates complectenda. Et ſunt iſta. K

Nomina conſimiles. conſors. ſtatus atq̄ꝫ potentes.

Dotati pleni firmi bōa dāt venerati

¶ Agite de ſingulis paucula aſſignem⁹ Et p̄rio dicim⁹ q̄ apl'oꝝ digitas pateſcere p̄t. Et ml'tiplici ꝛ dignitoſa denoīatiōe. Uarijs em̄ ꝛ digis nōibꝫ appellātur. ſ. poſito ſingl'ari ꝓ plurali.

Vir princeps. paſtoꝛ. doctoꝛ. dux. dij. vel amici. I

¶ Primo inq̄ꝫ viri dicuntur ꝓpter vite ſtrennuitatem Hinc eccleſia de eis cantat Iſti ſunt viri ſancti q̄s elegit dominus Et eccl'aſt. xliiij. Hi ſunt viri miſericordie Et iure viri. Qui em̄ (ait Bernar. ꝯtra biformis fortune inſultus vniformi conſtātia mentis mentis militat p̄munitus vt nec in aduerſis deijciatur nec in ꝓſpis eleuetur hic ꝑfectus eſt vir. Uere viri virilem conſtantiam virilem fortitudiēm habentes vt ptꝫ in eoꝝ ꝯuerſatiōe ꝛ p̄dicatione ꝛ paſſione. Miſericordie aūt viri dicūtur. Aut quia miſericordiam a deo ſunt coſequuti. aut quia miſericordia pleni. aut certe quia miſericorditer nobis a deo donati vt beatus Bernard⁹ declarat in ſermōe.

¶ Principes autem dicuntur vt patet ibi Principes ꝓpl'oꝝ cōgregati ſunt cum deo abraham. Et h propter ſublimem eorum gloriam in conſcientia. Scdo ꝓpter diuitiaꝝ opulentiam in ꝟtutum abundantia. Tercio ob fortem potētiam in reꝝ ꝯtemptu ꝛ aduerſitatū tolerātia. Quarto ob clarā ꝓ ſapiā q̄ ex deo renati ſunt. ¶ Paſtores vero ſunt q̄s dn̄s in yſaya ꝛ ezechiele ꝓpheris ꝓmittit ꝛ h ꝓpt̄ ſollicitam ꝓpl'i gubernatioēm. ¶ Doctores quoq̄ꝫ dicūt̄ doct̄ne veritatem. duces propter vite exemplaritatem. ¶ Dij propter miraculoꝝ ſublimitatē. vn̄ p̄s Dij fortes terre vehementer eleuati ſunt Nec hoc miruꝫ Siq̄dem moyſi dictum eſt Exodi. vij. Ponam te in deum pharaōis. ꝛ ōnibꝫ iuſtis. ego dixi dij eſtis. ¶ Poſtremo amici dei dicūtur āt honomatice. tū ꝑꝑ nimiā familiaritatē. tū ꝑꝑ nimiā charitatē. Hic ait illis Nō dicā vos ſeruos ſed amicos. Et rurſus.

Uos amici mei eſtis. Item ydonei miſtri novi teſta
menti ſcḋe choꝝ.iij. Agricole in agricultura domi ⁊
ſapientes architecti in eius edificatiõe ꝑme choꝝ t
cio. Fundamenta q̄q₃ muri celeſtis ihr̄l'm Apocalipſ
penultimo. Diſpenſatores miſterioꝝ dei. ꝑme choꝝ
q̄rto. Et hmõi alijs multis nomib⁹ vocati. quoꝝ ꝓ/
ſequutio eſſet prolixa. Scḋo colligitur coꝝ dignitaſ
ex ſublimi comparatione. Na₃ vt cetera trãſeam⁹ his
apoſtoli reb⁹ ꝯpantur

Hij celi . palmes agni ſunt lumina oliue

¶ Primo celis cõparantur Celi eñ enarrãt gl'a₃
dei. Quoꝝ Iohãnes dñici xvi. enumerat ꝓprietates
M quas tranſim⁹ Et eccl'a cantat hi ſunt celi in q̄b⁹ chri
ſte habitas in quoꝝ verbis tonas fulguras ſignis ro
ras grã . ⁊c. Scḋo cõparantur palmitib⁹ vitis. teſte
ſaluatore q̄ ſe vitem appellat ⁊ apoſtolos palmitos.
Iohis xv. Ego ſum vitis vera ⁊ vos palmites.
Tercio cõparantur agnis. Ipſe eñ agnus ſine ma/
cula tollẽs pctã mũdi apl'os ſuos agnos inter lupos
miſit. Eſt eñ agnus innocens. patiens. humile. vti/
le. mrẽm balatu dinoſcens. Quod ⁊ ceditur ſine ſcal
citratione Capitur ſine reclamatione Multorum
pollet fructuum accumulatione Quippe cuius nihil
eſt inutile Applicentur ſingula. Cõparantur quarto
lumini ⁊ luci q̄b⁹ dictum eſt Uos eſtis lux mundi ob
doctrinam Cõparantur oleo ⁊ oliue ꝓpter miãm et
alias proprietates quas q̄ videre volet legat Bar/
tholomeum de ꝓprietatib⁹ rerum.

¶ Tercio colligitur coꝝ dignitas Ex conſortij cri
ſti iocunditate O vere beati viri ⁊ ſerui q̄ aſtant corã
te o pacifice ſalomon ſemꝑ q̄b⁹ datum eſt tecum cõ/
uerſari. non eñ amaritudiẽm ꝯuerſatio illa habe/
bat O beati oculi q̄ viderunt que vos vidiſtis apoſ/
toli ſancti. ⁊ aures q̄ ea audierunt. Non hoc patriar
chis nõ ꝓphetis nõ regib⁹ nõ multis iuſtis nõ demu₃
õni natiõi hoc datum Magᵉ eñ grã ⁊ ꝑuilegiũ ſin
gulare dulcedo mirabilis ⁊ ineffabile donũ domeſti
cum eſſe Iheſu chriſti ꝯuerſari cum deo deoꝝ incar
nato. videre faciem eius plenam oim grãꝝ. oꝑa ei⁹
intueri audire verba vite. immo ⁊ contrectare mãi/
b⁹ ṽbum illud patris O vere gl'a ſingularis in qua ſi
gloriamini nõ eſtis inſipientes Nam ⁊ ad hoc domi
nus inuitabat dicens luce. x. Beati oculi. ⁊c.

¶ Quarto ex ſtatus dignitate Status eñ apoſto
licus digniſſimus eſt eccl'e ſtatus cuius collegio nẽo
ſe imꝑfectus ſtatu cõparare debet vt ait Auguſtin⁹
niſi ſaltem quem dñs excepit Excedit eñ boꝝ ſtat⁹
oẽs in vinculo ꝑfectionis id eſt charitate. Et hoc ꝑ
mo in ꝑmitate Ipi eñ ꝑmicias gratie primitus re/
receperũt vt dꝛ ad romanõs. viij. Scḋo in vniuerſali
tate quia plus grẽ abundauit in eis q̄₃ in alijs Iuxta
illud ad epheſios ꝑmo. ſ₃m diuitias gratie ſue q̄ ſuꝑ
abũdauit in nobis. Tercio in conſeruatiõis dignita
te Fuerũt eñ a chriſto ſingl'ariter ꝑſeruati Iohãnis
xvij. Cum eſſem cum eis ego ſeruabam eos. immo ⁊
in alijs multis gradus apoſtolicus excedit reliquos
gradus. eo ꝙ ſemꝑ ꝑncipia ſicut ſunt modica in q̄nti
tate ſic maxima in ṽtute Et horum vita eſt oim ſta/
tuum eccleſiaſticorum primordialis norma.

¶ Quinto ex ſupeminenti ſuper ceteros poteſtate
Dedit eñ dñs vt dicitur luce nono eis poteſtatem ſu
per oĩa demonia ⁊ vt languores curarent Immo ſu
ꝑ oĩa h̄ ṽſu ꝯtenta.

Naturam . factum . ſathanam . mens . mors ſuper anglos . N

¶ Hoc eſt ſ₃m Auguſtinum Habuerunt apoſtoli
iſti poteſtatem ſuper naturam vt eam curarent Su
ꝑ elementa ⁊ facta vt ea mutarẽt Suꝑ demones vt
eos eijcerent Suꝑ aĩãs vt eas a peccatis ſoluerent.
Suꝑ mortem vt ipſam contemnerent. Suꝑ ⁊ pre
angelis vt corpus dñicum conſecrarẽt vt p₃ hiſto/
rias ꝑcurrenti Uere magna ⁊ ꝑeminẽs poteſtas ſ₃
in omnib⁹ agnoſcenda eſt oꝑatio diuinitatis. deus
eñ eſt q̄ facit mirabilia magna ſolus. Unde ⁊ eis ꝓ/
miſerat ꝙ ſigna q̄ fecerat ipi facerẽt Immo ⁊ maio
ra facerẽt. ſed vt Aug⁹ ait ꝑ eũ. ¶ Sexto ex dota
tionis liberalitate. nã ꝑter ptãtẽ miracl'oꝝ ꝯtulit eis
adhuc alias miras ptãtes. ſ.

Poſſe . lauent viuant doceant ſoluant . ſacra preſint . D

¶ Prima poteſtas fuit baptiſandi Nam dꝛ Ioh.
iiij. Iheſus nõ baptizabat ſed diſcipuli eius: vtiq₃ ei⁹
iuſſu. Quib⁹ hoc etiam poſt reſurrectiõem mãdauit
Qui etiam añ baptizati erãt vt p₃ ex illo Iohã. xiij.
Qui lotus eſt nõ idiget niſi vt pedes lauet. O grãdis
poteſtas que etiam ꝑ eos eſt iniciata. Scḋo ḋdit eis
ptãtem grãm recte ꝯuerſandi. vtiq₃ poteſtas illa a
a chriſto ſine quo nihil potuiſſent. q̄ eos nõ ſolum ꝑ
ceptis cõib⁹ ſed conſilijs inſtituit ſingl'arib⁹. vnõ ta₃
ſancte cõuerſabãtur ꝙ in eis velut in ſpecl'o vita cri
ſti relucebat ⁊ cognoſcebatur in eis vt ſol in ſuo ſplẽ
dore. roſa in odore ignis in calore. vt Chryſoſt. dicit.
In quoꝝ ꝯuerſatiõe ſingulariter relucebat exẽplar
charitatis dei ⁊ primi de qua crebro eis mãdauerat
chriſtus O attende ⁊ vide. Tertio dedit eis poteſta
tem ꝑdicandi ⁊ de euangelio viuendi. vñ luce. viij. dꝛ
Eũtes ꝑdicate dicẽtes quia appropinquabit regnu₃
celoꝝ Et mathei. x. Dignus eſt oꝑarius mercede ſu
a Item q₃ ꝑme ad choꝝ. ix. Dñs ordinauit ijs q̄ euã
gelium nũciant de euangelio viuere. vere grã ſingl'a
ris grã ꝑdicatiõis grã linguaꝝ ⁊ ſermonum. Quar/
to dedit eis poteſtatem ligandi ⁊ ſoluendi vt patet
Mathei. xvij. Tibi dabo claues regni celoꝝ. Et q̄d
cũq₃ ligaueris ſuꝑ terram erit ligatum ⁊ in celis. Et
ne putes ſoli petro collatam ptãtem audi quid vbi

ad oẽs dixerit Accipite inquit ſpm̄ ſanctum. quoꝝ re
miſeritis pcā remittunt̾ eis ꝛc̄ q̄zuis nec petro videt̾
collata añ. math. xviij. ſed tm̄ pmiſſa dixit em̄. da
bo (non do) tibi claues regni celoꝝ. O dignitas ſingu
laris nō data omni nationi. Nota hic de clauibꝫ.
¶ Quinto dedit eis poteſtatē ſacerdotalē ſacramēta
ꝯficiēdi ꝛ āminiſtrādi vbi dixit luce. xxij. Hoc facite
in meā ꝯmeōrationē. i. poteſtatem hoc faciendi ac-
cipite. notetur hic dignitas ſacerdotalis ¶ Poſtre-
mo eos epōs ordiauit ꝛ poteſtatē iuriſdictōis dedit
Et ideo apoſtoli facti epī habebāt ptātem excōicādi
fideles maifeſte peccātes q̄d faciētes tradebāt eos ſa
thane forte verandos corporaliter vt ſcdm̄ q̄ſdā fe-
cit paulus apl'9 erga illū corinthiū q̄ nouerca abute-
batur prime ad corin. v. Patet ḡ q̄ magnifice ſunt p̄
ceteris dotati ¶ Septimo attendit̾ dignitas eorū
ex graciaꝝ pleitudine Repleti em̄ fuere omnes ſpū
ſcō ꝛ non more cōi aut ſemel pleni ſ; tertio ſuſcepe
runt ſpūm ſcūm tū in vita tū poſt reſurrectionē Ter
tio vero in die penthecoſtes q̄n tāto pe repleti vt inſo
lito munere ꝛ cūctis in audito ſeculis dotari loq̄ren
tur varijs linguis. p vt ſpūs ſcūs dabat eloqui illis
¶ Octauo attendit̾ eoꝝ dignitas ex certitudis in bo
no firmitate. Certi em̄ ipi erāt quodāmodo de ſe de
pfectione ſua q̄ztū ad ſtatū vie ꝛ quo ad ſtatū prie de
pfectione patrie. Vñ petrus apl'us certū ſe eſſe dicit
q̄ velox eſſet depoſitio tabnacli ſui Itē q; paul9 apl's
certus erat q̄ neq; mors neque vita neq; inſtātia neq;
futura ꝛc̄. poterāt eum ſepare a charitate q̄ ē i chri
ſto ieſu Vñ de reliquo inquit repoſita eſt mihi coro-
na quam reddet mihi iuſtus iudex Sic forte etiā
ceteri apl'i certificati fuere de ſua ſalute Neq; tñ eate
nus ꝯfirmati erāt vt nō poſſent peccare venialit̾ cum
Johes apoſtol9 dicat in canonica ſua Si dixerim9
q; pctm̄ non habemus ipi nos ſeducimus ꝛ veritas
in nobis non eſt Sed q̄ ſic ꝯfirmati erāt ſm doc-
tores cōit̾ q̄ poſt ſpūſſancti in die penthecoſtes ſuſ
ceptionē mortaliter de cetero peccare non poſſent
¶ Nono attenditur eorū dignitas ex fructuoſa vtili
p tate. Nā ſicut pores ita ꝛ vtiliores eccleſie fuere hec
bñficia ipendentes.

Debellāt. vellūt. luſtrāt. cōdūt. bona plura

¶ Primo q̄dam debellāt vniuerſum mūdū. haben
tes arma nō carnalia ſed ſpūalia deo ad deſtructio-
nē inimicorū Et gladium quod ē v̾bum dei ſumētes
loricati in charitate que ōnes v̾tutes tāq̄ maſcas cō
nexas adiuicem ꝯtinet Calceati pedibꝫ ꝛ cruribꝫ ar-
mis prudētie Induti p thorace iuſticiā. ſ; nec eis de
fuere ſagitte potētis acute doctrinaꝝ orationū ꝛ pdi-
giorū q̄ fecerunt in ꝓplis Hijs armis celeſti; aule mi
lites ꝛ triūphales duces mūdū; aggreſſi orbem t̾raꝝ
debellarūt Ita vt in ōnem terrā exiuit ſonus ꝛ in fi-
nes (et; vbi romanorū edicta non puenerant) verba e
orum intonuere Unde nō inmerito ꝯſtituit eos dñs
principes ſup oē; terram Quilibet aūt habuit princi
patum ſibi a deo decretū magne ꝓuintie vel regni
Nā petrus romā. pontū cappadociā ꝛc̄. paulus greci
am ꝛc̄. Andreas achaiā Jacobꝫ hiſpaniā thomas in
diam ꝛ alij alias ¶ Secūdo vellunt radices peccōꝝ
vtpote idolatriā ſupbiā ꝛ multa huiuſmodi Inſur-
rexerūt em̄ in vicia vt ea exterminarēt quod ꝛ fecerūt
dum orbem pene vniuerſum idolis deditū ad vnius
dei cultū induxerūt ¶ Tertio illuminauerūt eos q̄ i
tñbris ꝛ vmbra mortis ſedebāt atq; eatenus inſtitu
erunt quatenus poſtmodū etiā erubeſcerēt ſe tantis
tenebris obuolutos fuiſſe. ſicut dicit apl'us Quem fru
ctum tunc habuiſtis in q̄bꝫ nunc erubeſcitis Vñ au
g9. ait Et abiectiſſimis ignobiliſſimis pauciſſimis no-
bilitāt̾. illuminātur multiplicāt̾ dulciſſima eloq̄a pre
clariſſima ingenia. copioſiſſima agmina. acutoꝝ. fa
cūdoꝝ doctorū ꝛ ſubiugātur chriſto ¶ Quarto ꝯdi-
derunt ſymbolū Nam ad illuminandū orbem de ne
ceſſarijs ad credēdū ediderūt ſymbolū fidei in q̄ qui-
libet poſuit ptem ſuam Dicit em̄ thomas iij. ſmaꝝ
diſti. xxiiij. ar. ij. q̄ articulorū (Princeps aplorū pe
trus) tres in vnū ꝯplerus. ſ. de vnitate eſſentie diuie
ſm de pſona patris omnipotētis. Tertiū de creatōe
rerum vnde dixit Credo in vnū deū prēm oipotentē
creatorē celi ꝛ terre Reliquos aūt articulos ceteri a-
poſtoli poſuerunt vtpote poſt petrū iohannes demū
andreas ꝛ ſic de alijs Unde nōnulli ponūt xij. articu
los ſm numerū xij apoſtolorū. alij vero ponūt xiiij.
ſm aliū reſpectū ſeptē ſc; ad diuinitatē ſeptē ad hu-
manitatem ¶ Quinto ꝯtulerūt hominibꝫ plurima
bona. nam p̄ter curationes quas opati ſunt vbiq; t̾-
rarum in multis milibꝫ hoim̄ ꝛ pdigia alia q̄ fecerūt
Hoc nobis ſolacij genus reliquerunt vt ad nos. eru-
diendos: illuminādos. accendēdos. inflāmādos. ſacrā
ſcripturā explanarūt fidē manifeſtarūt. vicia declara
rūt. v̾tutes ꝯmēdarūt. dimiſſis chirographis pctoꝝ
apud nos. O q̄zta bōa nobis quotidie īn veniūt. O v
tinā in ſalutē meā in illis delicier. Decio attēdit̾ eoꝝ
dignitas ex venerationis ſingularitate. Nam a deo
deoꝝ hi ſunt venerati ꝛ ſingulariter honorati. q̄ nūc
eos magnifice p̄dicabat eos ſal terre ꝛ lumen mundi
nominādo. nūc beatos oculos eoꝝ dicendo. nūc glo
riam eoꝝ p̄dicendo. quia nomina eorū ſcpta in libro
vite Immo ꝛ eis miniſtrando. ꝛ in finē eos diligēs
pedes eorū lauādo. ꝛ coram pedibꝫ eorū ꝓcūbendo.
vtiq; venerās in corde quadmodum in ſigno exterio
ri. non tam ſm pſentem iuſticiam que multum fra-
gilis erat quam tunc habebant. ſed ſm predeſtinati
onis impletionē quā ipe noſcebat O ſupbie o hono
res a rege regum venerari ꝛ taliter venerari. A ſeclo
non eſt auditum. ¶ Denique non ſolum p ſe ſed ꝛ a
toto orbe ſtatuit eos venerandos ꝯſtituens eos prin
cipes ſuper omnem terram paſtores ꝛ doctores eccle

militātis. dulces q̄dē potētes ⁊ ſapiētes vt ait Ber.
Dulces vt pctōres blāde ⁊ miſericordit̄ ſuſciperēt. poten
tes vt fortit̄ ꝓtegerēt ſapiētes vt rcē in citatē dedu/
cerēt. Vere q̄ nīs ⁊ hōrati ſūt amici tui de⁹ nīs ṗncipa
tus coꝝ eſt ꝯfortat⁹ ¶ De apl'oꝝ glificatōe M̄c. v.

Iam poſtrēo de ꝯgregatiōe apl'oꝝ cū deo abra/
ham aut vt pleni⁹ dicā de coꝝ glificatōe ē viden
dū: Nā tūc ṗncipes ꝑploꝝ cōgregati ṗcipue cū deo
abraā fuere. vñ iā de gl'a coꝝ videdū quō in ṗmījs ꝑ
ſtent. Et poterim⁹ ꝓ deuotiōe iſta ꝯſiderarē
Centupla iā reſidēt ⁊ edūt iudex manet. abrais
¶ Prio q̄ ṗ ceteris q̄buſcūq; i gl'a cētuplū illō pro
miſſū a xp̄o ꝑfecti⁹ recipiūt dū adipletionē ſortiunt̄
oīū votoꝝ. 2° q̄ illic vt ꝓmiſſū eis erat ſedēt ⁊ ſedebūt
ſuꝑ ſedes. xij. ſecura q̄ete requieſcētes ⁊ gl'e ſublimita
te plati. vñ et̄ tūc adipletū ē q̄ d̄s ṗdixerat. Illic in/
quiēs ſedebit̄ ſedes i iudicio ſedes ſuꝑ domū d̄d ¶ O
magnā gl'aꝫ ſedere i iudicio illo. O magnā ſecurita/
tē iudicare orbē t̄raꝝ in eq̄tate ⁊ ꝑplos in v̄itate. t̄tio
illic edūt ⁊ bibūt plēa ſacietate d̄ mēſa in regno p̄ris
ſic̄ ꝯſtitutū ē ill'. q̄rto q̄ iudiciaria ptāte gauiſuri iu/
dicabūt. xij. trib⁹ iſrl'. nō q̄dē autoritatie aut ſn̄iaꝫ ip
ſi ꝓferentes. ſꝫ vt aſſeſſores dignitat̄ iudiciū ⁊ ſn̄iam
xp̄i ꝯꝓbātes. Multiplr̄ em̄ iudiciū inueīt̄ qd̄ tráſim⁹
q̄nto q̄ i tāta gl'a et̄ ſecuritatē hñt nūq̄ ſepādi a xp̄o
Poſtrēo ⁊ illic m'lto āpliori feſtiuitate eis deſuitur
a xp̄o q̄ oli dū pedes lauit ꝓcūbēs añ illos. Tráſiēs
ei miſtrat ill'. Et adō miſtrat ait ſcūs Tho. q̄ſi emp/
tici⁹ fu⁹ coꝝ ſit. O beitudieꝫ. o gl'aꝫ mirādā in q̄ lꝫ ⁊
alij ſint cōicaturi. tanto tñ ē ſpālioꝛ apl'is q̄nto ſbeti/
gūt merita illoꝝ. Vñ ⁊ ṗncipes ſt̄ in triūphāte que/
admodū oli in militāte. Nō tñ dico q̄ null⁹ hōim ſit
altioꝛ iſtis in regno. ſuꝑeſt em̄ maria. imo ⁊ iohem
bap. pleriq; doctiſſimi bis ṗeſſe dicūt. veꝝ de illo int̄
q̄ſdā ē ꝯtrouerſia. Tho. ei ⁊ e⁹ ſeq̄ces apl'os oib⁹ ꝓ/
ferre videt̄ p⁹ xp̄m ⁊ mariā. arguētes ex illo apl'i. noſ
āt ṗmitias ſpūs hñtes. Alij v̄o Aug. ſeq̄ntes oppoſi/
tū tenēt. ait ei Aug. Magn⁹ iohes c⁹ magnitudi et̄
ſaluatoꝛ teſtioniū ꝑhibuit di. Int̄ natos mulieꝝ. ⁊c
Precellit igit̄ cūctos emiēt vniuerſ. añcedit ꝓphas
ſuꝑgredit̄ pr̄iarchas. Et q̄ſq̄s de m'liere nat⁹ ē iferioꝛ
eſt iohe. ſꝫ ⁊ Pe. damiāi in ſmōe q̄dā aſſentit Et ſic
hi de merit̄. ita de gl'ia excellētia alij: ſic teſtāte iohe
gerſ. ⁊ ap ꝓbāte ſuꝑ marcū argumētant̄. Ruina āge
loꝝ ex hōib⁹ reꝑat̄. Et ꝯſentaneū ē rōi vt ſedē ſupioꝛ̄
loci vacāt̄ ꝑ deiectōꝫ ⁊ apoſtaſiā luciferi illi ꝯtulerit
altiſſim⁹. q̄ int̄ natos m'lieꝝ neō ſurrerit maioꝛ. Si
igit̄ lucifero dū ſtabat ſuṗmā in oꝛdie ſedē Greg. at/
tribuit. ſuṗmā nē obtiuꝫ is quē i ip̄i⁹ locū ſucceſſiſſe
innuit aſſertio v̄itat̄. ȷ gerſ. Hec iteri dū d̄ gl'a vrā
ſmo occurrit apl'i ſci durim⁹ applicāda Sꝫ nē valere
o idīti ꝓceres celi in ih̄u dn̄o ⁊ mgrō vrō ſailiari leti
cia gaudētes cū q̄ oli i tētatōib⁹ ꝑſtitiſt̄ nē adoꝛātes
oli coꝛā vob ꝓcūbētē ⁊ extēgētē ꝑlucrē pedē vrōꝝ meō
res ſupplicū vrōꝝ

¶ Titulus viceſimuſoctauus

b His ſunt viri qui venerunt de
tribulatione magna Apocalip. vij. A
Poſt oꝛdines ſcōꝝ ṗdictos ſeq̄uit̄
Martyrū cādidat⁹ exercit⁹. i quos
etiā oculi affectuū ⁊ cōſideratōnuꝫ
ſunt deuote attollēdi. Sūt em̄ hij
martyres ſci nūero plēs. Nā rēpo/
re Hyeroni. q̄tidie pl⁹ q̄ q̄nq; miliū martyrū feſta
occurrebāt. vno excepto die ſcꝫ kalendaruꝫ ianuarij
Attende q̄t ꝑ ei⁹ tp̄a ſunt martyriſati. ſūt ⁊ affcū mi
ſericoꝛdes. q̄ppe qui ſe ipenderūt pro ſalute fratrum
Sūt etiā apud deū virtute potētes facile q̄cquid vo
luerint ipetrātes. faciet em̄ dn̄s voluntatē timentiū
eū. Martyres aūt dicūtur grece qd̄ latine teſtes ſo/
nat Efficaciter em̄ ⁊ excellēter ſūt teſtari iſta ſcꝫ
Hi fidei. chriſti. regni. cōtra. vel amoꝛis
¶ Primo em̄ ꝑ moꝛtē violentā fuere teſtes fidei ve
re ⁊ xp̄iane q̄uēadmodū poſt enūcrationē multoruꝫ
toꝛmentoꝛū apl's ad Hebre. xi. dicit. Et hi oēs teſti/
monio fidei ꝓbati Secūdo etiā fuere teſtes xp̄i. q̄a
ſcꝫ ip̄e ſit fili⁹ dei. cōfitētes eū coꝛā hōib⁹ certi. quia ⁊
rurſus coꝛā angelis ſuis cōfitebit̄ eos. Tertio teſtes
fuere regni dei efficaci teſtionio teſtātes q̄ nō ſint cō
digne paſſiones h⁹ tp̄is ad futurā gl'iam regni Quar
to etiā teſtes fuere aduerſarioꝛū ⁊ cōtrarioꝛū. Iuxta
qd̄ dn̄s ait. hoc faciēs in teſtimoniuꝫ illis. ſ. malicie
illoꝛū. Poſtremo teſtes fuere virtutis coꝝ ꝑ opa oſ
tendētes q̄ nō verbo ⁊ lingua tm̄ dilexere. ſed ⁊ ope
re ⁊ veritate. Martyꝝ em̄ actus ē quattuoꝛ v̄tutuꝫ
vt doctores ſcribūt. ſ. Charitatis impantis ⁊ merito
riū faciētis. ſcd̄o foꝛtitudis timoꝛem excludentis ⁊ actū
eliciētis Tertio fidei ſcꝫ ſe in deo vt in vltio fine cō
firmantis. q̄rto pacie vt ſuſtinētis. Recte ergo dicū
tur martyres q̄ tantarū rerū efficaces teſtes In quos
q̄ cōſideratiōis oculos leuare volet ſequentia cōſide/
rare poſſet

	Prefigurationes
	Comparationes.
Scilicet	Priuilegiationes
	Benefactiōes
	Gloꝛificationes
	De martyrio varias cōſideratiōes

Terne tÿpū. ſilēs. digni. hōa. gl'a. plura.
¶ De q̄b⁹ ſingulis paucis paucula ſūt ꝓſequēda. Et
ṗmū de ṗfigurationib⁹ coꝝ.
¶ De martyrū prefiguratiōe ¶ Hebreum. ṗ.
c Iam et ſi nūeroſe in ſcripturarū ſilua beatiſ B
ſimoꝛū martyrū typi figureq; ṗceſſerūt. noſ
tñ paucnlas ꝓ materia ⁊ occaſiōe dāda aſſig/
bim⁹. Huiuſmōi ſūt iſte
Terne. gad. gedeon. fortes. celetbei. machabei

Primo quidē per vernas ſiue expeditos vernaculos
quos elegit ſibi abrahā ꝛ quibus ſpolia tulit de manu quīqꝫ
regū vt patet Gen. Secūdo hi ſūt in myſterio filij
gad nūeroſi ꝛ ad bella doctiſſimi ¶ Sūt tertio trecēti
viris gedeonis ꝓſignati q̄ tum nūeri myſterio: tū mi
rifico ope triūpharūt in oēs ſuos inimicos. Quarto
hi ſūt fortes illi dauid de quibus mira narrātur. ꝛ ſexa/
ginta fortes ex fortiſſimis iſrl' q̄ ambiūt lectulū veri
ꝛ pacifici ſalomōis Teſte em̄ aplo. xj. ad Heb. for/
tes facti ſunt in bello. fortes inquā nō tā fortitudine la/
certorū quā aiorum. Quinto ſunt hi ī myſterio celethi
ꝛ pheleti viri cōſtantiſſimi ꝛ fideliſſimi regis. Item/
quoqꝫ poſtremo fortes illi machabei quoꝝ vndiqꝫ forti
tudo refulget ¶ Poterūt in hūc modū ex toti⁹ biblie
decurſu viri fortiſſimi adduci ꝛ ꝑ applicationē marti
ribus adaptari. ita ꝙ abūdantiſſima materia h̄ eēt
ꝛ ſilr dulciſſiē aggregare poſſent de eis ꝓphetic. ſed

C prolixitatē vitam⁹

¶ Quibus rebus martyres ꝯparent ¶ Mēbrū. ij.

Secūdo adducēde ſūt etiā aliq̄ cōparatiōes qui
bus martyres aſſimilantur ſcꝫ

Serpētes. mori. vl' oues. holocauſta leōes

¶ Primo inquā aſſil'ant ſerpētibus q̄ ꝓ capite tuēdo to/
tū exponūt corpus. ſic hi pro fide capitis. i. xpi ſeſe i/
penderūt Scdo moris q̄ elephātibus oñſi fuere vt exci
tarent ad bellū. q̄ ꝛ guſtu exempli dulces ꝛ recreati/
ui ꝛ aſpectu excitatiui: faſci ac ſanguinolēti. qꝛ vt ec/
cleſia canit. rubri fluido ſanguine laureis ditant bene
fulgidis Tertio vero ouibus hi ꝯparant q̄ ꝓpe q̄ ex ſen
tentia dicere pñt illud. ps. ¶ Propt̄ te mortificamur
tota die eſtiati ſum⁹ ſicut ouis occiſiōis. qd ad lrām
ſm ſñiam apli de martyribus intelligit. Vere oues
ꝓpter innocētie ſimplicitatē. vt dr. ij. Reg. vl. Iſti q̄
oues ſunt quid fecerūt. Scdo ꝓpter pacie tranqllitatem.
Sicut oues em̄ corā tōdente ſic obmutuerūt. Hinc
hymn⁹ Ceduntur gladijs more bidentiū. Tertio ꝓpter
immolatiōis ꝑ martyriū idoneitatē. eſtiati ſcꝫ ſicut
oues occiſionis Quarto ꝓpter lactis. i. doctrine ꝓpiatōes
Quinto ꝓpter velleris. i. cōuerſatiōis fomentū ꝛ calorē
Sexto ꝓpter lupoꝝ. i. tyrannoꝝ odiū ꝛ ꝑſecutionē Se
ptio ꝓpter ꝟtutū fecūditatē Poſtremo ꝓpter paſtoris eter/
ni obiam ꝛ agnitionē. oues em̄ illc ieſū paſtorem ſe/
quūtur ¶ Quarto cōparant hoſtijs ꝛ holocauſtis ꝓpt̄
voluntariā ꝛ charitatiuā traditionē. ſicut dr in ſapi
entialibus ꝛ placitā dei acceptationē Poſtremo aſſil'ant
leonibus ꝓpter conſtantiā ꝛ fortitudinē. Ad nulli⁹ ei leo
pauet occurſum. Adducātur hic dcōrū ꝓprietates et
lata materia erit

¶ De martyrū dignitatibus Mēbrū. iij.

D Tertio ꝑuilegia ꝛ dignitates ſcōꝝ martyrū aſ/
ſignāda ſunt. q̄ int̄ cetera colligi pñt ex iſtis

Officiūqꝫ. ſtat⁹. pl⁹ dāt. vicūt. imitātes
Mors p̄cioſa. volāt. ſeruāt. ſolacia. cultus

¶ Primo nāqꝫ colligit martyrū dignitas Ex dignita
te officij. Sūt em̄ hij milites ꝛ tyrones xpi. bellato/
res incliti quēadmodū de ipſ eccia cātat: Hi ſūt viri
teſtamēti q̄ ruinā detrimēti reparant angelici. viri for/
tes veri dauid quibus hoſtes expugnauit. carnē. mūdū
demonē. Secūdo ex ſtat⁹ ſcꝫ martyrij ꝑfectione ꝛ di
gnitate Martyriū em̄ aliquo mō eſt act⁹ maxie per
fectionis. qꝛ a digniſſimis virtutibus. puta fide chari/
tate ꝑparatur: qꝛ tunc p̄mū ꝑfectio reputat. Nō em̄ in/
cepiſſe ſed ꝑfeciſſe ꝑfectiōis eſt op⁹ ꝛ in finē ꝑſeuera/
re. qꝛ ꝑfectius victoria obtinet. qꝛ a xpo ſūmū p̄dicat
Vñ Ioh. xv. ait Maiorē charitatē nēo hꝫ quā vt aiaꝫ
ſuā ponat quis ꝓ amicis. Hoc martyres ait Aug⁹ ar/
denti dilectiōe ꝑfecerūt Deniqꝫ martyriū ex his p̄
fertur reliquis

Finis dux. doctor. dom⁹ ē. ingreſſio celi.

E Id eſt ſm btm̄ Cyprianū Martyriū ē delictorū. im
mo oīs miſerie finis. Periculi termin⁹. dux ſalutis.
pacie mgr ꝛ doctor. dom⁹ vite ꝛ ingreſſio celi Digni
ſſimi igit ſūt martyres ex tam digno ſtatu. ¶ Tertio
ex ipenſoꝝ pluralitate. Nā teſte Aug⁹. nulli tm̄ im/
pendūt quātū q̄ ſeipſos ipendūt quēadmodū martyres
fecere. Vñ ꝛ martyriū ſm doctores ſupat oīs religio
nis votum. Finis em̄ ſemꝑ ꝑfectior eſt illis q̄ ſūt ad
finē. ſed martyriū eſt finis oīm votorū. Deniqꝫ ſa
crificiū illud qd martyres xpo offerūt ſupat oē gen⁹
oblationū. Offertur em̄ aliqd exteri⁹ ꝑ elemoſynarū
diſtributionē. de corpe ꝓprio ꝑ vicioꝝ mortificatōeꝫ
de corde ꝛ volūtate ꝑ religiōis ꝛ obie profeſſionē Sꝫ
oēs has hoſtias ſupat oblatio totius vite ꝑ martyri
um ꝯplectēs oē reliquū gen⁹ oblationū Quarto ex vi
ctorie arduitate. Magnarū em̄ viriū eſt ꝛ fortiū la/
certorū cōtemptu vincere pro xpo mortē Vis noſſe
quā arduū ſit illud attēde qd legis de xpo iminēte paſ
ſione Et cepit inqt euāgeliſta ieſus pauere ꝛ tedere.
An nō igit mirum ꝙ virgule nō pauēt vbi ſic tremit
colūna. aut ꝙ virgulta ſubſiſtant vbi cedrus alta li/
bani turbinis pauore cōcutit. Vere res mirāda vere
victoria laudāda ab oī eccl'ia ſcōrū. Et ſi voles quātū
vicerūt luculenti⁹ attēdere ꝑpende ſi potes quāta ſꝫ
ꝛ quā mag̃ ꝛ multa q̄ ſci martyres vicerūt Sci inquit
ad Heb. xi. Per fidē vicerūt regna Regna ait nō re
gnū qꝛ multa ꝛ fortia nimis Regna inqt carnis mū
di. diaboli. ꝛ celi. quoꝝ ſingula ſuas ꝓuincias habēt
vt Iordan⁹ in ſermōe de martyribus declarat. Nec mi
reris ꝙ dicim⁹ eos vincere regna celi. Nā regnū dei
vim patit ꝛ nō niſi violenti rapiūt illud. Vñ hec at/
tendēs eccl'ia cātat. Hi ſunt quos retinēs mūd⁹ in/
horruit ꝛc. Sed vide victorie modū. qꝛ mirific⁹ ꝛ no
bilis nimis. Mirificus qꝛ vincūt occiſi q̄ male viuē/
tes fuiſſent victi. vt pꝫ in ſermone maxi de martyri/
bus. Nobilis quoqꝫ victorie mod⁹ qꝛ patiēdo vicerūt
Et ethnico teſte Nobile vincendi gen⁹ eſt pacia. vin
cit qui patit. ſi vis vincere diſce pati

¶ Quinto colligit̃ Martyrū dignitas ex xp̄i imita-
tione ⁊ cõformitate. Hi em̄ miſtri xp̄i ſũt ſequuti cū
cruce eū. ꝯformes ꝑ ceteris xp̄o q̄ꝑe q̄ cū illo cādidi
⁊ rubicūdi. Cādidi ꝑ mētis puritatē. rubicūdi ꝑ paſ-
ſionis acerbitatē. Nullo em̄ gn̄e virtutū q̄dā ait ma-
gis xp̄o q̄s cõformat̃ q̄ȝ in ſuſtinēdo aduerſa. Uñ eſt
quaſi nobile iocale xp̄i ⁊ quaſi veſtis ſignatica ſuoꝝ
electorū. equus aut̃ ſoliū cui dn̄s ip̄e inſidet. cui etiaȝ
īponit q̄s vult hõrari. Et ſicut ſectati ſunt xp̄m ī vi-
ta ꝑ iuſticie obſeruantiā. Ita etiā imitati ſunt eum
in morte per pacie ſuſtinentiā. Uere magna gl̄a ſuit
cõformari ſuo dn̄o ⁊ dn̄o tali. ¶ Sexto ex morteȝ ꝑ-
cioſitate. Nā. p̄s. teſte. Precioſa eſt in cõſpcū domini
mors ſcõꝝ eꝰ. tameſi inſipientiū oculis viſi ſũt mo-
ri. Precioſa inquit. i. p̄cio plēa ꝯparantes p̄cio illo ⁊ õ-
niū peccõꝝ remiſſionē ⁊ eterne gl̄ie ꝑceptionē. Iſta
em̄ duo p̄cio ſanguis ſibi emerũt. Hoc tñ adiũcto q̄
ſtolas ſuas in ſanguine agni lauerũt. Hinc Augꝰ de
ciuitate dei. Quid ē p̄cioſius q̄ȝ mors ſcõꝝ. ꝓpter quaȝ
delicta dimittũtur ⁊ merita cumulātur. Et ſuꝑ Io-
annē. Precioſus eſt inquit ſanguis xp̄i ſine peccõ fa-
ciens ⁊ ſuoꝝ ſanguinē p̄cioſū. ꝓ quibꝫ dedit ſuū ſan
guinē p̄cioſum. Nā ſi ſuoꝝ ſanguinē nõ faceret p̄ci-
oſū nõ diceret̃ p̄cioſa in cõſpcū dn̄i mors ſcõꝝ eius.
Hinc etiā Bernar. ait. Uere p̄cioſa mors ſcõꝝ. Tria
em̄ ſunt que eā faciũt p̄cioſā: Quies. ſ. a labore. gau-
diū de nouitate. ſecuritas de eterna ↄ̄tinuitate. ¶ Se-
ptimo ex euolationis ſecuritate. Aiũt em̄ doctores q̄-
tuor hõim gn̄ibꝫ mox pateſcere celū poſt tranſitum
ſtatimq̄ȝ dicũt eos euolare ſm̄ q̄ quater legiꝰ diuerſ
celos apꝉos. ſcȝ pure innocētibꝫ ⁊ baptiſatiſ. ꝑfcē pē-
nitentibꝫ. ſublimia ꝯtemplātibꝫ iā amore ꝑfcis ⁊ mar
tyribꝫ ſcis vt ip̄i declarāt ſed de martyribꝫ hic nobis
ſermo tenendꝰ. De quibꝫ q̄dam ait. Quꝫ hoc ꝑuilegio
martyrium decoretur. vt qui ꝑp deum morte ſe offe
runt in deo ſtatim inueniāt vitam. ⁊ qui cõtemnunt
viuere propter deū mori cupientes. in deo inueniant
ſibi vitā ꝑparatā. falce em̄ martyrij abſcindit̃ ſi quid
purgabile habet. Et ideo ait Auguſt. ad menſam xp̄i
non ſic eos cõmemorāmꝰ quēadmodū alios vt ꝓ eis o
remus. ſed magis vt eorum veſtigijs inhereamus.
O grandis vis martyrij mox aperire potens valuas
celi. O terq̄ȝ quaterq̄ȝ vos beati qui hoc munere eſtiſ
decorati. Potens ergo potentia martyrij emundās
omnem imperfectionem animi introducens in tha-
lamum ſponſi in quem nil intrabit contaminatum.
¶ Octauo ex mandatorum chriſti perfecta obſerua
bilitate. Inter ceteros enim hi perfectius legis car-
dinem. Hoc eſt mandatum de dilectione dei in q̄ om
nis lex ⁊ prophete pendent ſeruarunt qui ſeſe ex cha
ritate impenderunt. Qui etiam ſoli illud mandatuȝ
chriſti aut conſiliū impleuerunt. quod dixit Math.
xvi. ¶ Si quis vult venire poſt me abneget ſemet
ipſum ⁊ tollat crucē ſuam ⁊ ſequat̃ me. vbi tria com
plectũt̃ q̄ ad rõem martyrij requirũt̃ ⁊ ab eis iplent̃.
ſcȝ ꝓprie vite abdicatio. mortis nõ naturalis ſȝ violē
te ⁊ opprobrioſe illatio. Iuſte cauſe terminatio ſilicȝ
propt̃ chriſti ſeq̄lam. que in omnibꝫ ē reqꝛre. ¶ No-
no ex ſolatioꝝ mul̄tiplicitate. Quēadmodū em̄ hij pce
teris aduerſa ꝓ chriſto ſuſtinebāt. Ita ⁊ ꝑ ill̄ ſolacijs
gaudebāt vt ex ſn̄ia illud p̄s dicere pñt. Secūdū mul̄
titudinem dolorū meoꝝ in corde meo ⁊c̄. Et cū apo
ſtolo ſicut abũdāt paſſiones ⁊c̄. Dicit̃ em̄ in decretis.
Credēdū ē q̄ martires tormēta nõ ꝓpria virtute ſed
diuina paciēter tulerũt. Tm̄ ei erat gaudiū ptis īferi
oris ⁊ ſuꝑioris a deo immiſſum ad ꝑguſtādū premium
gl̄e eis ꝑparatū ad volũtati diuine parēdũ ⁊ ad xp̄m
dn̄m in paſſione imitādū deſideriū tm̄ quod redũda
bat in ꝑtem ſenſitiuā ⁊ refrigeriū p̄ſtabat vt minus
penas ſentirent. Et iñ eueniebat q̄ in tormētiſ gaude
bant. tyrānis īſultabāt. ad alia tormēta īferēda inui
tabāt v̄ba ⁊ geſtus leticie p̄tendebāt. vt ptȝ in paſſi-
onibꝫ mul̄toꝝ vt laurētij ⁊ vicētij. Ita q̄ canit eccā.
Gaudet martyr in agone ſpe ſalutis ⁊ corone que da
tur fidelibꝫ ꝓ chriſto certantibꝫ. Annotet q̄ſq̄ȝ dulcia
illa verba martyrū. Sunt em̄ ſuꝑ mel ⁊ fauū dulcio
ra ad meditādum. Laurētius dixit. diſce miſer q̄ car
bones tui refrigeriū mihi p̄ſtāt. Et rurſus aſſatum
ē vnū latus iā verſa ⁊ mānduca. Uincentius tortores
incitabat tortus dicebat has epulas ſꝑoptaui. Uere
ignita eloquia martyrū indicia magnarum ꝯſolati
onū. ¶ Poſtremo patet eorum dignitas ex ꝯmen
dationis multitudine ⁊ cultus ſingularitate. Nam laus
horum in eccā ſcõꝝ ⁊ eoꝝ memoria non accipiet ob
liuionem viuēt em̄ noīa eoꝝ in eternum. Sunt em̄
ꝯmendati ab āgelis in apocalypſi vbi iohi. martyrū
exercitus oſtēditur a ſapiētibꝫ vt in libris ſapiētiali-
bꝫ ptȝ ⁊ plerīſq̄ȝ ep̄lis officio eccāſtico. ⁊ quē ꝑmo di-
xiſſem chriſtus eos ꝯmēdauit dū in turbas oculos at
tollens btificauit in myſterio martyrū exercitus. vñ
de martiribus euangelia illa legũt̃ ſed ꝯfitet̃ eos xp̄s
corā prē ſuo. deniq̄ȝ a trinitate coronāt̃ ꝓ meritiſ. Ab
eccā q̄ celebrat eoꝝ natalicia ⁊ reliquias ſecure vene
rāt̃. O vere laudādi a nobis q̄ ſunt laudati a tātis.

¶ Martyrū in nos beneficia Mēbrum quartum

Iam de martyrum beneficijs videnduȝ ꝓ q̄bꝫ merito eſt eis regraciandum. Et ſunt inter cetera iſta.

Excitiũt. firmādo. docēt. meritiſ ꝑce ſ[illegible]

¶ Primo em̄ corporē excitiũt ⁊ exēplo icitāt dū ip̄i
nob ſīlēs paſſibiles q̄rū aliq̄ mul̄to nob erāt delicatio
res adoleſcētiores ſm̄ ſexū potētiores. ⁊ tñ tā virili
ter ſuſtinuerũt vt Cryſ. torti torquētibꝫ fortiores ſte
tẽrt ac laniātes vngulas laniata eoꝝ mēbra vicerũt.
Et ideo cryſ. ait. Tu chriſtiane delicatus es miles ſi
putas te poſſe ſine pugna vincere ſine ꝯtamine triū
phare. Exerce vires fortiter dimica atrociť in prelio

iſto cōcerta cōſidera pactū.cōditionē attende.militi
am noſce.pactū qđ ſpopondiſti cōditionē quā acceſ/
ſiſti militiā cui nomē dediſti. Hoc em̄ pacto cuncti
pugnarūt.hac cōditione vniuerſi vicerunt.hac mali
tia triūpharūt hec Chryſ. Rumpe moras igit̄ ipone
ſilentia carni. Scđo fidē chriſtianiſmi firmauerūt
teſtimōio ſanguis coꝝ. Cōſtantia em̄ martyrū plu/
rimū ad xp̄i fidē traxit mūdū.quēadmodū p typum
Greg.oñdit de militib9 gedeōis.iij.moraliū q̄ nūero
trecenti trinitatis fidē crucis.i.ſigni tau myſteriū p̄
ſignātes madianitas vicerūt. Tau em̄ lrā trecētos
apud grecos quēadmodū apud latinos x decē ſignat
Applicet̄ hic figure myſteriū ¶ Tertio ꝑplm docue/
rūt nō tā p̄ceptis q̄3 viuis ⁊ efficacib9 exēplis. ⁊ ideo
magni in regno dei hñdi. Hinc Aug9. Q3 mundus
iſte cōtēnatur cū ſuis amorib9 errorib9 ⁊ terroribus
ſcōꝝ martyria nos docuerūt.data em̄ ſunt nob̄ i exē
plū vite nrē vt aggrediamur ardua.ſufferam9 aduer
ſa nō refugiam9 cū expedit etiā ipā mortis tormēta
¶ Poſtremo ſunt nobis patroni fideliſſimi infirmi
tatē nrā3 iuuātes ⁊ meritis ⁊ orōib9 ſuis. Nā de me
ritis Aug9 dicit. O imenſa dei pietas q̄ martyrū me
rita vult eē nrā ſuffragia.illos cruciat vt nos erudiat ⁊
ſibi acquirat. Illoꝝ cruciat9 nrōs vult eē ꝑfect9. Q3
etiā orōib9 iuuēt Hiero.ſic ꝓbat cōtra vigilantium
Si inq̄t martyres adhuc in corpe poſiti pñt orare ꝓ
nobis qñ adhuc ꝓ ſe ſolliciti eē deberēt q̄ntomagi3 p9
coronas victorias ⁊ triūphas. Agite igit̄ qđ agiti3 ſp
o martyres orate pro nobis.grēq3 vobis de bñficiīs
vniuerſis ¶ De martyrū glia Hebrū.v.

Nunc de martyrū gloria ⁊ glorificatōe ē inqui
rendū. Sūt em̄ indubie ſublimes in p̄miīs q̄
meritis tam diuites extitere vt p3 ex his

Erepti.certant.falli.gaudēt.ſpeciali

¶ Primo coꝝ glia perpēdit̄ ex maloꝝ ereptione.
G Nā martyrū falce ab oī ſoluūtur incōmodo.ita vt ſe
curi dicere pñt Aia nrā ſic paſſer erepta ē de la.venā.
Erepti etiā a corpis carcere. A miſeriaꝝ vite vincul̄
q̄ ſunt ſex incōmoda vite.fames ſicut frig9 ⁊ eſt9. do
lor ⁊ labor. ⁊ mors oīm finis ¶ A piculoꝝ loco exilio
ſc3 mūdi ⁊ oī penarū timore. Abſterget em̄ de9 oēm
lachrymā ab oc̄lis ſcōꝝ. ⁊ iā nō erit āpli9 neq3 luct9
neq3 clamor.ſ3 nec vll9 dolor O vere bti ab oī malo li
beri Scđo coꝝ glā p3 ex xp̄i imitatiōe Sequūt̄ eni3
agnū q̄cunq3 ierit nūc in glā ſicut añ in pena ⁊ ſingu
lari p̄ceteris ſeq̄la. Tertio ex cōfeſſoris coꝝ corā mi
litia celi ⁊ prē dignitate Nā xp̄s nō iā eos erubeſcit q̄
ip̄m nō erubuerūt.ſ3 vt ꝓmiſit ſublimi orōne ſubli/
mis ip̄e orator ꝯfitet̄ eos corā deo prē ⁊ angelis ſuis
O glām.o honorē. Quarto ex gaudiī ſingularitate
Nā ſi Boetio in tertio de ꝯſolatiōe phie teſte Dulci/
or ſit apū mage labor: ſi mal9 ora prius ſapor edat
Et ſi Grati9 aſtra nitēt vbi notbus deſinit imbriſe
ros dare ſonos. Liquet ꝑfecto ampliori eos gaudio
gaudere q̄ ante aduerſa ⁊ triſtia paſſi. Iā nō remi/
niſcentes p̄ſſure feliciter iā nati in mūdū Et hinc eſt
q̄ p̄ceteris Joan.in ſuo Apo.alte clamantes leteq3
canētes audiebat.vt p3 eiuſdē.vij. ⁊.xiiij.caplis.
¶ Poſtremo coꝝ glia elicitur ex remuneratiōis ſpēa
litate Nā ſingularib9 p̄miīs remūerant̄ quēadmodū
colligitur ex Apoca. ⁊ doctorū ſcriptis Hñt em̄ locū
deo vicinū.q2 ſunt añ thronū dei Exercēt actum dig
nū q2 ſuiūt ei die ac nocte in tēplo e9. Hñt ſingula/
re ſolaciū q2 qui ſedet in throno hitat ſup illos ¶ Et
abſterget oēm lachrymā ab ocu.eo. ⁊ deducit eos ad
vite fontes aquarū hñt grande ꝯſortiū.q2 vidit inq̄t
Joan.turbā magnā quā dinūerare neō poterat
Habent hitū cādidū q2 amicti ſtolis albis Ornamē/
tū p̄cipuū q2 palme in manib9 coꝝ.vt p3 Apoca.vij
Hñt ⁊ p̄terea p̄mia alia q2 glia quo ad ſe interi9 ho
nore quo ad nos exteri9 coronauit eos de9 quo ad ſe
ſupnis.gaudētes nihilomin9 aureola ſpēali vt doc/
tores tradūt ꝑꝑ actū priuilegiatū. Coronā de lapide
p̄cioſo eleuato capite geſtātes Hec vtcūq3 de p̄miīs
in q̄bus cōgratulandū ē eis Hebrū.vi. H

Poſtremo pro meditationis dilatatione ⁊ in/
tellectus eruditione poſſent hic annotari de
martyrio ꝯſideratiōes varie.de quo mlta ſe
offerūt tractāda ſcilicet.

Ex q̄.q̄t cauſe ſit opus p̄ſtat.ſpecieſq3.

¶ Primo cōſiderari poterit initiū ex quo ſuſcipitur
Et ſupra tactū eſt q̄ martyriū ſuſtinere ſit act9 q̄tu
or virtutū ſc3 fidei charitatis fortitudis ⁊ pacie
De ſecūdo aūt quot ad ꝑfectionē martyrij requirant̄
vt q̄s nūero martyrū aſcribat̄. Et aiūt q̄ tria.ſc3 cā
rōnalis.pena exicialis.cōſtantia infatigabilis. Nā3
de primo Aug9 ait q̄ pena nō facit martyrē ſ3 cā rō/
nabilis que multiplex ē vt dicet̄.nā licet plēs grauia
⁊ imania ſuſtinuere aut pro delicti vltione vt male/
fici fures ⁊c. Aut pro vane glie acq̄ſitione ſicut ethni
ci q̄dā.nā de curtio milite rhomano valeri9 narrat q̄
ſeſe in hiatū terre ꝓ fama adipiſcēda iactauit. ⁊ ple/
riq3 oculos ſibi eruere. Aut etiā ex ꝑfidie obſtinatiōe
ſicut ꝑfidi heretici q̄dā.hi tñ martyres nō ſūt q2 cau
ſa martyrij q̄ in vera dilectiōe cōſiſtit caruerūt Scđo
requirit̄ pena morti3 exicialis vt ſc3 mors nō quelibet
ſed violenta inferat̄. Hinc Chryſ.dt Ne eſtimes q̄
vſq3 ad verbera tm̄ ⁊ cōtumelias oporteat hoīem ab
negare ſeip̄m.oñdit dñs vſq3 ad quātū abnegare ſit
neceſſariū.q2 vſ3 ad mortē nō ad mortē naturalē. ſ3
violentā. ⁊ nō q̄liſcūq3 violentā.ſed ex ꝓbabiliſſimā
puta mortē xp̄i q̄ dt. ⁊ tollat crucē ſuā Tertio requi
rit̄ ꝯſtantia finalis nā ſol9 q̄ ꝑſeuerauerit vſ3 in finē
hic ſalu9 erit. Hec de req̄ſitis. Tertio de cauſis q̄b9
inducit̄ ad martyriū variī varie illas aſſignant. Aliī
plures.aliī pauciores. Ex quib9 iſtas inuenim9

vt machabei | ꝓ ſalute ꝑplī vt xp̄us | vt ſtephanus | ꝓ ↄfeſſiōe eccē vt thomas cātuarī. | vt īnocētes

I **Lege dei. ꝑplo. ꝙ fide. templo. q̄z xp̄o**

vt abel | ꝓ obiurgatione ſcelerꝫ vt baptiſta | ꝓ aſſtōē veritatꝫ vt ꝓphē | ꝓ iuramēti obſeruatione | ꝓ ↄglubertute xp̄us

Juſticia. ſcelere. vero. voto. oīa xp̄us

Pro vltimo mēbro nota Quod ſicut hieronīꝰ ait xp̄s ſapiētia ē iuſticia veritas ē ſcitas fortitudo ꝛ oīs virtꝰ Jdeo nō ſolū martyr ē q̄ ſuſtinet mortē violētā ꝓ teſtificatione fidei chriſtiane aut cauſe enumeratis ſed etiā cum qs ꝓ alijs opibꝫ virtutū magis mortē ſuſtinet q̄z aſſentiat agere cōtra illa ꝛ corona martyrij decoratur ¶ Jā quarto vtrū ſuſtinere martyriū ſit ad ſalutē neceſſariuꝫ ꝛ an cadat ſub p̄cepto Rn̄dēt doctores ꝙ nō cadit ſub p̄cepto abſolute q̄ ad factuꝫ q̄ſi ſine eo ſaluari nō poſſumꝰ ſed ↄdicionate quo ad animū .i. ſcḋm p̄parationē ai ſcꝫ vt pꝰ ſe pmitteret occidi q̄z chriſtū aut fidem negaret nō tn̄ ſecurū eſt vt homo de h ꝑticulariē ſe examinet ait Gerſon. ¶ De quinto quō ſcꝫ martyrij actꝰ ceteris ſupeminet tactū ē ſupra qꝛ ſcꝫ maiorē caritatē portēdit eo ꝙ rē magis dilectā ꝓpē deū ↄtēnit ꝛ vota oīa tranſcendit ¶ Poſtremo de martyrij ſpēbꝫ aliquid dicēdum . Jnuenitꝰ em̄ martyriū m'tiplex vt ptꝫ in vſu.

K **Corꝑis et mētis. vtriuſq̄ ſimul. variatuꝫ**

¶ Hoc ē iuenitur martyriū occiſionis tm̄ corꝑalis quale fuit ſcōꝝ innocētū. licet aliq̄ hos putēt ratiōe ꝑuentos de q̄bꝫ armacanus mirabiliter neſciūt doctī verꝫ tā veraciter q̄z ſeueriter ſenſit ¶ Alterū ē martyriū affectionis tm̄ ītenalis q̄li . Cyprianꝰ ait Jnfenis dei apud quos cogitatꝰ ꝛ martyriū mēte ↄcipitꝰ animus ad bonū dedītꝰ deo iudice coronatꝰ. Aliud ē martyriū defuiſſe aio. aliud aim defuiſſe martyrio Exponūt illud aliqui ꝙ licet mereātꝰ magnā auream nō tn̄ aureolam Alij tn̄ cōtra ſentiūt ꝑ illud auguſtini ꝙ deꝰ reputabit ſcḋm q̄ nō potes ꝛc̄. ¶ Tertiū eſt effectꝰ ꝛ ꝑis ſil' ꝛ hoc eſt martyriū ꝓprie dcm̄ vtpꝫ ex ↄditionibꝫ reqſitis Jnuenitꝰ adhuc variū martyrium ſpūalitꝰ dictū Nā ꝛ nrā tpa martyres tales hn̄t

L **Qui pcꝰ. largꝰ. caſtꝰ. paciēs. amor. ē flēs**

Hoc ē vt paucis agaꝰ ſcḋm bnardū Martyres eſſe poſſumus ſine ſanguis effuſione. dū ſit ꝑcitas in vbertate qualē habuit dauid. aut largitas i pauꝑtate quā exhibuit Thobias ꝛ vidua in euāgelio Tertio caſtitas in iuuētute q̄ vſus ē Joſeph i egypto. ¶ Ceteras ſpēs ponit. Gregꝰ. dicēs Sine ferro martyres eſſe poſſumꝰ ſi ſcꝫ paciētiā i aduerſis in aio veraciter teneamꝰ ꝛ hoc q̄ ad q̄rtū gradū vſus Quinto ſi ſi inimicos diligaꝰ Ferre em̄ cōtumelias ꝛ diligere odiētem martyriū ē in occulta cogitatōe Poſtremo martyres eſſe poſſumꝰ ſi affectū ↄpaſſionis erga afflictos

geſtaꝰ Qui em̄ ait Greg. dolorē exhibet in aliena neceſſitate. crucē portat in mente: tot ꝑpetiens doloris vulnera. quot cōſpicit p̄ximorū incōmoda. Agite ergo ſi ferrū ferre nō poſſumus vel his modis martyribus nos cōformemꝰ ꝛ fragilitatē nrām dinoſcaꝰ ꝛ a martyribus pacie virtutē exoremus. ¶ Valere nūc iam o vos martyres victorioſi gaudentes in ieſu principe militie veſtre. quia ipſū iam poſſideris in veſtri certaminis premiū pro quo aīas veſtras tradidiſtis in mortis interitū impetrantes nobis pacie virtutem.

Titulus triceſimusnonus de cōfeſſoribus

M

Confitebūtur celi mirabilia tua domine. p̄s. Jam incōfeſſores ſcōs quomodo oculi ſint eleuandi. que vt circa eos cōſiderāda ſunt paucis tangamus. Et reuera ſūma deuotione ad hos cōfugere debemus. Sunt em̄ erga nos valde miſericordes ꝛ apud dominū plurimū potentes nec ceteris ſāctis forte dictis inferiores . Nā canitur de q̄buſdam ex illis. Plus currit in certamine confeſſor iſte ſuſtinens q̄z martyr ictū ſufferens mucrone ſubdens ſanguinē. Sed eſto martyriū corporis nō ſuſceperunt. cordꝫ tamen pertulerunt ꝛ diuturnitate ſuppleuerūt ꝛ ſanguinem qui ſub gladio ſtatim funditur pondere exercitiorū cōſumpſerunt. Et quia perfecte amauerunt. ideo perfectiōis ſtatum tenuerūt. et premia perfecta exceperunt. Charitas em̄ eſt ſanctuarij pōdus Et vt quidam notat triplicem charitatē habuerunt per quam in ſtatū perfectionis aſcenderunt ſcilicet. Extenſiuam ꝑ quam dilexerunt beneficos domeſticos inimicos. Jntenſiuam qua temporalia cōtempſerunt. corpus ꝓprium vigilijs ꝛ abſtinētijs affecerunt. in deſiderio hn̄tes mortem pro chriſto ꝛ proximis ferre Recognitiuam autem habuerūt qua recognouerunt beneficia creationis ꝛ redēptionis. itēꝫ magnitudinē dilectionis chriſti. ꝛ deſiderauerunt inſtantiſſime premium retributionis cupientes diſſolui et eſſe cum chriſto. Et ergo per charitatem iplerū eſt deſiderium eorum in bono. Sed noſtro more primum rationem nominis huius ordinis inquiramꝰ Cur ſcilicet cōfeſſores dicantur ¶ Ubi notanduꝫ ꝙ perſecutionis tempore omnes chriſtiani cōfeſſores dicebantur quia chriſtum erant conſtanter confitētes Sed poſt anthonomatice qui paciebantur vſq̄ ad mortem martyres dicti ſunt. Et confeſſorum nomen eſt ſpecificatum ad eos qui non ſunt aliqua prerogatiua apoſtolatus euāgeliſte aut martyris aut virginis inſigniti. pro eo ꝙ chriſtum cōfitentur ꝛ varie cōfitentur ſcꝫ his modis

Cordib⁹ et verbis. fcis. pctã. fideq̃z hel.

¶Primo ẽ cõfeſſores dei ſc̃ co q̃ deũ cõfeſſi ſũt cor
de credẽdo ſcʒ eũ colẽdo. hõrando vt pncipiũ ⁊ oiʒ fi
nẽ. ita vt dicere poſſent. Cõfitebor tibi dñe i toto cor
de. Scdõ q꜠ eũ ↄfeſſi ſunt ore ſcʒ regratiãdo laudan
do dicẽtes. Cõfitebor dño nĩs in ore meo. Nõ ei ſuf
ficit cõfeſſio cordis ſine cõfeſſione oris Iuxta illud
Corde creditur ad iuſticiã. ore autẽ cõfeſſio fit ad ſa
lutẽ. Qd cõfeſſores ſci noſcẽtes etiã cõfeſſionẽ oꝛꝫ ad
diderũt ¶Tertio cõfeſſi ſunt ope ⁊ factis ne cẽnt de
nũero corũ quibꝫ apl's ait. Cõfitẽtur ſe noſſe deũ fa
ctis aũt negãt Ope aũt cõfiteri ẽ virtuoſe cõuerſari ſi
cut pulchre Hieroni. oñdit dicẽs Chriſt⁹ inq̃t ſapia
eſt iuſticia veritas ſcitas fortitudo. Negaꝝ p inſipiẽ
tiã ſapia. p iniquitatẽ iuſticia. p mẽdaciũ veritas. p
turpitudinẽ ſcitas. p ai imbecillitatẽ fortitudo Et q̃
tienſcunq̃ꝫ vincimur vitijs atꝫ pctis totiẽs deũ nega
mus Et q̃tiẽſcunq̃ꝫ aliq̃d bõi vel q̃d bñ agim⁹ toti
ens deũ ↄfitemur Et de hac cõfeſſione xp̃s ait. Qui
me ↄfeſſus fuerit corã hõibus Sic ergo cõfeſſores di
cũtur q꜠ varie ſunt ↄfeſſi. Scdõ etiã q꜠ varia ⁊ diuer
ſa ↄfeſſi. vtpote ſua mala ⁊ pctã vt iuſtificarenꝝ fidẽ
xp̃i ⁊ deũ ipm ⁊ mirabilia eius ſicut ex ſcripturis de
duci põt Sic ẽ ad oẽs ſic ↄfitentes deductũ ẽ confeſ
ſoꝝ nomẽ. Marie tñ ait Ceſari⁹ ad ſacerdotes dñi
eſt ſpecificatũ q̃bꝫ ptãs data ẽ ligãdi ⁊ ſoluẽdi ⁊ q̃ ſc̃
pctoꝝ ↄfeſſiones recipiẽtes Multiplex em̃ eſt vt p⁹
patebit dria hoꝝ ↄfeſſoꝝ. Ad q̃s q̃ cõtemplatiõis o
culũ attollere volꝫ ſequẽtia circa eos ſpeclari poterit

	Comparationem
	Denominationem
Scilicet	Priuilegiationem
	Premiationem
	Multiplicem inueſtigationem

Que paucis ſunt tangenda ⁊ cõplectũtur hoc verſu

Par. nomẽ. digni poſt p̃mia. vl' variatũ.

PRimũ itaq̃ꝫ de ↄpatiõibꝫ Mẽbrũ. i.
quibꝫ ↄpanꝝ cõiora tranſeũtes vtpote q꜠ ſal ẽ
re lux mundi ciuitas poſita ſupra montẽ aut cãdela
O bra lucerneq̃ꝫ cõfeſſores ſeu doctores ſci dicãtur. põe
mus quedã abdita magis que ſunt iſta

Sũt hyades. mõtes. renes. aialia. et ãgli

¶Primo cõpanꝝ ſtellis illis q̃ dicũtur hyades. de q̃
bꝫ dr̃ Iob. ix. Qui facit arcturꝫ ⁊ orionas ⁊ hyadas ⁊
interiora auſtri. Et h͛ pp eaꝝ ortũ ⁊ effcm̃. Nã in ve
re oriunꝝ ⁊ pluuiã cauſant q꜠ iſti dicere hñt Concre
ſcat vt pluuia doctrina mea. ¶Scdõ pp eaꝝ ſitũ q̃a
ſitũ hñt in frõte thauri. vt ait Marcian⁹. Et i. xvi. ẽ
du c⁹. vt dr̃ Mizael ⁊ in corpe hõis dñaꝝ collo ⁊ gut
turi vbi vox pdicatiõis foraꝝ ⁊ c̃ Tertio pp effcm̃ ⁊ fru
ctũ: Nã qñ oriunꝝ hyades creſcunt dies ⁊ ſol incipit
ẽẽ feruẽtior. fruges etꝫ vberi⁹ creſcunt q꜠ a pluuijs ir
riganꝝ. Sic etꝫ ex ↄfeſſoꝝ ⁊ doctoꝝ pdicatiõe creſcũt
dies. i. claritas cognitiõis ⁊ feruor dilectiõis ⁊ fruct⁹
operationis. ¶Quarto pp aſpcm̃ q꜠ hyadũ cõſtellatio
eſt gratiſſima ⁊ clara aſpectui noſtro. q꜠ ex multꝫ cõ
ſtat ordiata. Sic cõfeſſoꝝ vita ordinata ⁊ exemplis
clara. O vos cõfeſſores vereq̃ꝫ hyades cauſemi i me
pluuiam virtutũ Secũdo montibꝫ cõpantur tedet
me plixitatis ⁊ ppꝛietates adducere Sũt em̃ ꝟe mõ
tes a terra p cõtẽptum terrenoꝝ eleuati. p paciaꝫ ſo
lidi. ⁊ p cõſtantiã cõpacti verſus celũ p deſideriũ ere
cti. Aquaꝝ grẽ attractiui. aquarum doctrine emiſſi
ui. q꜠ mineraꝝ. i. hitũ virtualiũ int⁹ contentiui. di
uerſorũ fructuũ ⁊ herbarũ bonarũ ſcʒ operationũ pro
ductiui ſolatiũ radiorũ. i. reuelationẽ diuinoꝝ pmi
tus ſuſceptiui. vtinã in nos refulgeãt ¶Tertio reni
bus aſſiĺantur. tũ q꜠ calore verbi feruidi. tũ q꜠ frigi
ditatis dorſi. i. maliciaꝝ hõim ſecularium tempora
tiui. tũ quia humorũ gratie attractiui Sanguis id
eſt carnaliũ purificatiui: Seminalis humoris. i. ver
bi ⁊ cõuerſionis peccatorũ generatiui. In xp̃o enim
per verbũ dei nos gignũt ¶Quarto aialibus illis cõ
paranꝝ q̃ Ezechiel deſcribit: Et hoc rõne loci ⁊ tropi
numeri ⁊ loci. et cetera.

¶De ſanctorũ cõfeſſorũ denominationi bus. Membrũ ſecundũ. P

NUnc de nõibꝫ q̃bꝫ inuenim⁹ eos p officijs in
ſcripturis denõiari agendũ. ⁊ int̃ cetera mlta
hec ponemus.

Vinitor: ⁊ paſtor. miles. cultorq̃ꝫ canis bos.

¶Primo inq̃ꝫ nõiantur ↄfeſſores vinitores pp offi
ciũ ſcʒ p palmites ſupfluos aut malos reſecãdi Vn
de Ozee. ij. Dabo eis vinitorẽ ⁊ c̃ Euellũt em̃ ⁊ plan
tant Secũdo paſtores pp officiũ ſubditos ꝟbo ex
emplo ſubſidioq̃ꝫ paſcẽdi. dictũ em̃ eſt illis Actu. iij.
Paſcite q̃ in vobis ẽ gregẽ Tertio milites pp offi
ciũ eccl'iam cõtra aduerſarios defendẽdi p arma iuſ
titie q̃ ſunt arma militie coꝝ. Vnde apl's ad Thi.
ij. Labora vt bon⁹ miles. ¶Quarto cultores Sũt ei
ſeminantes ſemẽ verbũ dei q꜠ eũtes ibant ⁊ flebant
mittẽtes ſeia ſua. veniẽtes at venieꝝ cũ ex. por. ma.
ſu. Sũt plãtantes ⁊ rigãtes arãtes ⁊ triturantes
terrã cordiũ hũanorũ. vt ex ſcripturis ⁊ eplis pauli.
p̃ſertim ex. ix. ca. p̃. ad Co. deducibile ¶Quinto ca
nes ⁊ hoc quidẽ pp multas ppꝛietates p̃ſertim ob i
ſtas ſcʒ Ob dm̃ ſui inſepabilem dilectionẽ ⁊ ſeq̃lam
vñ Thob. vi. pfectus ẽ thobias ⁊ ſecut⁹ ẽ eũ canis.
Et hi ſequũꝝ xp̃ꝫ q̃cũꝫ ierit ãbulãtẽ i tr̃ꝫ e⁹ exẽpla imi
tãdo ſedẽtẽ in celo ad eũ aſpirãdo. 2° pp ligue medi
cinal' ꝟtutẽ. ps. lingua canũ tuoꝝ Et d̃ lazaro. 3° pp
gregꝫ eccie d̃fẽſiõeꝫ. vi. d̃nõianꝝ boueſ. tũ q꜠ iugũ dm̃
portãt. tũ q꜠ t̃rã pctõꝝ vomere ligue ſcidũt. q꜠ ſege
tes fideliũ ſuo labore mltplicãt. q꜠ g̃na ꝟtutũ a vitioꝝ
paleis ſepãnt Preterea ⁊ alijs plibꝫ inueni⁹ eos nõibꝫ
d̃nõiari vtpote architectos. eq̃s. gallos Itẽꝫ lũtaria

ſatis ꝓpriate dicũť eo ſcilicꝫ ꝙ in ſbuã habeãt incor
ruptibilitateꝫ ꝓpť fidei cõſtantiã In q̃ntitate appare
ne puitatẽ. ꝓpť hũilitatẽ In q̃litate lũioſitatẽ ꝓpť ꝯ
uerſationẽ ſcãꝫ ⁊ exẽplaritatẽ In figura rotũditateꝫ
pp ſimplicitatẽ In ſitu ſblimitatẽ ꝓpť ꝯtẽplatõis al
titudieꝫ In motu vniformitatẽ ꝓpť obiẽ ꝓmptitudi
nẽ In effcũ vtilitatẽ ꝓpť iſtructiõẽ ⁊ alia bona vt pꝫ
ĩfra Hec de noib⁹ coꝝ que q̃ſqꝫ ſecũ meditãdo lõgi⁹
deducere p̃t.

De priuilegijs ❡ Membrum tertium.

N Tertio de coꝝ p̃uilegijs ⁊ dignitatibus agen
dum Et inť cetera ex iſtis ſcõꝝ ꝯfeſſoꝝ dig
nitas elici poterit.

Hij ſerui. economi. ť odor. cõlul ꝙ vicẽ dãt
Hoſce ũatus habit⁹ actus bona ſcire ptãs

❡ Primo coꝝũ dignitas elicitur ex coꝝ officioꝝ ſb
limitate hij ei ſunt ſerui illi boni ⁊ fideles lũbis ſucci
cti lucẽnas ardẽtes in maib⁹ hñtes in õni vigilia vigi
lãtes ⁊ dñꝫ vigilãter expectãtes ⁊ mox ei cũ placuerit
apiẽtes Vñ ⁊ ab eo beati dicti O hti ſui tui hij dñe ſi
q̃dem raro inueniũť tales vt in euãgelio inſinuaſti
dicẽs Quiſputas fidelis ⁊c̃. ❡ Secũdo ſunt fideles
illi economi et diſpẽſatores magni priſfamilias q̃b⁹
dedit bona oĩa. q̃b⁹ mẽſurã tritici ꝯmiſit diſpẽſãdaꝫ
familie tpe ſuo. q̃b⁹ quiqꝫ aut duo talẽta ꝯmiſit ⁊ ve
niẽs cũ vſura ⁊ lucro recepit Vere grandiſ dignitas
talis dñi in talib⁹ ⁊ tãtis bonis eſſe diſpẽſatores. diſ
penſatores in talib⁹ dico non eñ tã tpalib⁹ q̃ꝫ ſpũa
lib⁹ ſunt p̃lati. facti diſpẽſatores non rerũ tpaliũ ſed
eccãſticorũ ſacramẽtorũ vt dr̃ p̃me ad cori. iiij. Sic
nos exiſtimet homo vt miniſtros chriſti ⁊ diſpenſa
tores myſteriorũ dei
Item grãrũ Iuxta illud p̃e pet. iiij. Sicut boni diſ
penſatores multiformis grẽ chriſti ❡ Item officio
rũ Vñ apl'us ad titũ. p̃mo Oportꝫ epm ſine crimie
eſſe ſicut dei diſpenſatorẽ ❡ Itẽ bñficiorũ vtpꝫ lu.
xij. Quiſputas ẽ fidelis diſpenſator ⁊ prudẽs O vti
nam in me ſitis largiſſimi. ❡ Tertio ſũt bon⁹ chri
ſti odor qm̃ ex ſũia cum paulo dicere poſſunt illud ſe
cũde ad cori. ij. Chriſti bon⁹ odor ſu⁹ deo. Eo ſcꝫ ꝙ i
hos chriſtus bonus appꝫ in p̃dicatõe ⁊ morib⁹ eorũꝫ
p eos ſpirãs veritatẽ can. ij. Odor oris tui ſicut ma
lorũ punicorũ Spirat ei in his hũilitas ſicut aroma
dũ ꝯteriť can. i. dũ eſſet rex in accubitu ſuo nardus
mea q̃ eſt hũilis herba dedit odorem ſuauitatis Et
poſſet ita fieri ꝓſecutio de odorib⁹ ſingularũ virtutũ
ſꝫ trãſim⁹ q̃ſꝫ meditãdo colligať O vtinã hoc me o
dore tuo inſpirau̾is chriſte. ⁊ efficaciter inſpirauerꝫ
adeo vt icipiã currere in odore vngẽtorũ tuorũ hoc ẽ
ſeq̃ exẽpla ſcõrũ ꝯfeſſorũ Sũt itẽ ⁊ ꝯfeſſores ſci ꝯſu
les ⁊ doctores chriſti Sũt itẽ vicarij e⁹ ſup terrã qui
b⁹ plenã ptãtem (in edificatõeꝫ ſalt̃e) dimiſit O ꝯſu
lite de nob in bonũ Et hec de officiorũ ſublitate Se

cũdo colligiť p̃ncipaliter coꝝ dignitas ex ſtat⁹ eorũꝫ
dignitate. Nã eſt vn⁹ ex digniſſimis eccl'ie ſtatib⁹. vt
ſupra ẽ declaratũ Eſt ⁊ ſtat⁹ pfectiõis cõplectẽs fere
in ſe ceteroꝝ ſtatuũ dignitates pficiẽs iperfectũ ve
teris legis ſicut Anthonin⁹ declarat ex ſingulis priar
chis in tertia pte ſũme ſue ❡ Tertio oñditur coꝝ dig
nitas ex hitus tã externi q̃ꝫ interni cõgruitate. Nam
cõiter cõfeſſores eccl'iaſticis hitib⁹ ⁊ ornamẽtis que
plena ſũt myſterijs ornati fuere ꝓut ſcribiť de aaron
in eccl'iaſtico circa finẽ q̃ inde collaudať. Sꝫ de inter
nis ai hitibus q̃ ſunt vere virtutes magis attollũtur
Et licet oĩb⁹ virtutũ pfectiõib⁹ fuerint ornati. ſpeci
alius tñ cõtinẽtia ⁊ abſtinẽtia aut hũilitate p̃fulſere
ꝓut in ſuo de ptãte papali dt Aug. de anchona. deteꝛ
minãs ꝙ marie cõtinẽtia deducti ſũt ad pfectũ. nec
nõ ⁊ hũilitate. ❡ Quarto colligiť eorũ dignitas ex ac
tuũ ipſorũ nobilitate ⁊ acceptabilitate Coꝝ eñ act⁹
principalis fuit bñ viuere in ſe ⁊ ſuis exẽplis ⁊ exhor
tationib⁹ ⁊ ſcriptis niti alios trahere ad deũ. q̃ actu
digni⁹ grati⁹ qꝫ eſt nihil. Nil inq̃ꝫ actib⁹ hmõi digni
us eſt. tũ ꝓpter motiuũ excellentiſſimũ q̃d eſt chari
tas. tũ pp exemplũ ſublimiſſimũ q̃d eſt xp̃i ꝯformi
tas. tũ pp obiectũ nobiliſſimũ. q̃ꝛ pro aiabus ꝯuertẽ
dis. tũ pp mediũ puriſſimũ. q̃ꝛ per verba dei Qui eti
am act⁹ deo gratiſſim⁹ adeo ꝙ fere hoc grati⁹ vt Be
da dicit. nihil q̃ꝫ trahere aias ad deũ. Et q̃d ni grat⁹
q̃ppe cũ regnũ e⁹ inſtauret tẽplũ reedificet. ſponſam
adducit. filiũ abductũ de tyranno reducit. ❡ Quin
to cõmendabiles ſunt ꝯfeſſores xp̃i ex vtilitate Nam
eccl'ie dei pl⁹ ceteris ordib⁹ p⁹ apl'os ꝓfuere. Quis ei
martyres ad agones induxit. q̃s virgies ad cõtinen
tiã induxit. niſi ſermo cõfeſſorũ. Quis cecos illũina
uit. mundũꝫ inſtituit niſi ſmo cõfeſſoꝝ. ❡ Iſto apli
miraculis fidẽ cõfirmarũt. ⁊ hij miracula ſpũalia fe
cerunt Iſto martyres duriora paſſi ſunt. Hi tñ diu
turniora tormẽta tolerauerũt. de vtilitatib⁹ cõfeſſo
rũ pulchre Marim⁹ in ſermõe agit. d̃ quibus h̃ nõnl
le explicãde.

Iuſtrãt cõuertũt. qꝫ docẽt. gignũt. bõa pla K

Hoc ẽ verbis ⁊ exẽplis excecatũ mũdũ illuſtrarunt.
Ad fidẽ cõuerterũt orthodoxã Ad meliora inſtituere
Nouas proles nouorũ ordinũ inſtitutione deo genu
erunt Videat q̃ volet ⁊ trite cognoſcet q̃ntũ hij q̃ tã
ta eccl'ie inſtrumẽta ãminiſtrauerũt eidẽ profuerunt
Sexto colligiť eorũ dignitas ex ſcia q̃ illũinati fuerẽ
claritate. Hi eñ ſunt viri illi q̃b⁹ dedit ſciam ſcõrum
quos cibauit pane vite ⁊ intellect⁹. ⁊ potauit aq̃ ſa
pientie ſalutaris q̃s exaltauit in verbo glie. q̃b⁹ vt
eccl'ia canit Dedit claritatẽ magnã vt poſſent cecos
illumiare ⁊ demões effugare Hi eñ ſunt quoꝝ ocu
lus ſm Iob oĩa vidit ⁊ q̃ ſcrutati ſunt ꝓfũda fluuio
rũ ⁊ abſcõdita in lucẽ d̾duxere Hi itẽ viri illi ſci quẽ
admodũ eruditi q̃ ipleti ſunt q̃ſi flumẽ ſapia q̃ꝫ vbũ
vt facula ardebat. i q̃ꝝ ore lex vitatis fuit ſꝫ q̃ppe qui

angeli fuere. de q̄ꝝ ore lex req̄renda ¶ Poſtrēo eoꝝ dignitas pꝫ ex p̄ſāte Ipi em̄ ſunt q̄ claues eccl̄ie te/ nēt. imo quoꝝ lingue claues celi fc̄e ſ̄t ¶ Mēbꝝ. iiij

IAm de p̄miatiōe bonū viroꝝ tā dignoꝝ pau ca ſ̄t ſubnectēda. Et pꝫ ex his vtcunq̃ coꝝ premiatio

D Omnans inducit laudās ſup̄ oīa plura

¶ Prīo ex ſingulari exornatiōe. Nā canit̄ de vno q̄li bet eoꝝ. Amauit eū dn̄s ⁊ ornauit eū. ſtola gl̄ie idu/ it eū. ⁊ ad portas p̄adiſi coronauit eū. Coronauit vt aiūt nō q̄libet gregaria corona. ſed p̄ter aureā etiam in capite eoꝝ diadema ſpeciei poſuit. inſup̄ ⁊ aureo lā. Nā ⁊ ipā doctoribꝫ aſſignat̄. Et ipi ſunt q̄ docne/ re mūdū. ⁊ iō fulgēt quaſi ſtelle in ꝑpetuas eternitates ¶ Secūdo ex gaudij inductōe. nā hij ſūt iuſti illi q̄s dn̄s ipſe deduxit p̄ viā rectā ⁊ gl̄am regni oſtēdit ⁊ n̄ oſ̄dit mō. ſꝫ ⁊ ſingulis illis tāq̄ꝫ fidelibꝫ ſ̄uis dixit. i/ tra in gaudiū dn̄i tui. Intra inq̄t in gaudiū q̄r in te intrare nō p̄t p̄re magnitudine O felices nimiū q̄ in hoc introduci meruerūt ¶ Tertio ex collaudatione Hi em̄ ſūt q̄ merito fidelitatis a dn̄o cōmēdari me/ ruerūt. q̄bꝫ ſingillatī ait Euge ſue bone ⁊ fidelis. O mag̃ laus q̄r maxim⁹ laudator Quarto ex ſuppoſiti one Nā ſup̄ oīa bōa cōſtituit eos de⁹ eo q̄ in pauca fi deles ſeſe exhibuere ¶ Poſtrēo ex remūeratione Naꝫ quotidie eis p̄mia accreſcūt Nā aiūt q̄ queādmodū aūr⁹ nōdū hꝫ oīa ſua tormēta. ſic nec Aug⁹ ſua p̄mia Quotq̄t em̄ eoꝝ exēplis aut ſcriptis edificāt̄ vel ōſti tuūtur in bonū aut in malū. tot inde alter tormenta ⁊ alter p̄mia ferre hꝫ. Qd̄ ⁊ de oībus cōfeſſoribꝫ q̄ vl̄ exēpla vel ſcripta reliquere tenendū. Nec tā ⁊ ſi pau ca videātur. ſi tn̄ rite diiudicata fuerit mirabl̄r hōieꝫ in gl̄iam ſublimabūt Cōſiderabilia Mēbrū. v.

POſtremo nūc p̄ materie dilatatiōe varia cō/ ſideratio aut inquiſitio q̄ de cōfeſſoribꝫ habe ri poterit ē aſſignāda. Et certe p̄mo oīm of/ fert ſe diſtinctio cōfeſſoꝝ Sūt em̄ gn̄e mlt̄i ſcꝫ

E Pontifices. docti teſtes mōachi q̄ꝫ vulg⁹.

Id ē ꝯfeſſoꝝ aliȷ̄ ſūt pontifices ⁊ paſtores quaſi dn̄i/ ci gregis arietes Aliȷ̄ ſcripturaꝝ ſacrarū doctores q̄ ſi galli intelligētes Aliȷ̄ cū mūere ſp̄ali p̄uilegio gau dentes martyres dei Aliȷ̄ vero heremi vel cenobioꝝ cultores quaſi onagri in deſ̄to hitantes Aliȷ̄ ꝟo ſecl̄i hitatores q̄ p̄pijs opibꝫ ſuis tp̄ibꝫ deū cōfeſſi ſūt. Hec Anthoni⁹ i t̄ctā p̄te ſūme ſuc ſatis p̄ſeq̄t̄ ¶ Ceteruꝫ de ſingul'boꝝ generibꝫ ſingulares ſe offerūt q̄ſtiōes. vtpote de ſinguloꝝ exēplis p̄cellētijs ⁊ ſtatibꝫ. ſic̄ de eis Aug. de anchona i ſuo de p̄ſāte p̄p̄li. ¶ Sed nūc abcedēdū ē a vob̄ o venerādi ꝯfeſſores. vos āt gaude te in dn̄o ieſu quē cōfeſſi eſtis corā hōibꝫ: nroꝝ apud ipſum meōres quo vel tandē aſſociemur vobis

¶ Titulus triceſim⁹ De virginib⁹ Ca. i.

A HAducētur regi virgines po ſtea. ps. Iam poſtea (vt q̄dā text⁹ hn̄t). i. poſtq̄ꝫ dcā ſūt aliq̄ de ſingu lis ordibꝫ ſcōꝝ de virginibꝫ aliqua ſunt adducēda q̄ nō infima ſunt p̄ſ eccl̄ie. nec minimū apud deū obti/ nēt locū ⁊ naturalē hn̄t inſtīctū erga ſe inuocātes miſeratiōis affectū Vn̄ libēter in eas o culi intellect⁹ ⁊ affect⁹ ſunt vibrandi vt veniat auxili um nobis. Et in cōſiderādo de his prius nōis ratio eſt premittenda. Virgines em̄ varie dicūt̄ ſcꝫ

Heeq̄ꝫ virēt. vī⁹. vir agēſq̄ꝫ viragoq̄ꝫ fortiſ

Primo itaq̄ꝫ vt ſcō Tho. placet virgo d̄r a virore q̄r nō eſt expta aduſtionē. i. actū venereę delectationis ſi cut arbor d̄r viridis q̄ nō eſt deſiccata a calore in foli/ is ¶ Scd̄o ꝟgo d̄r vt Fulgēti⁹ ait a ꝟtute. vn̄ claret ait int̄ ceteras eccl̄ie donatiōes illi⁹ p̄cipuū munus ſp̄ualis eē chariſmatis: vbi ipā integritatis p̄fectio merek̄ vocabulo cenſeri virtutꝫ Tertio vt Anthoni nus vult d̄r virgo q̄ſi viꝝ agēs. i. viꝝ repellēs vt ſe n̄ p̄mittat agnoſci carnaliter ab eo. nā ſic natal̄r amit tit̄. Vn̄ virginū ꝓpriū cōſortiū eſt fuger̄ viroꝝ Quar to vt Fulgenti⁹ ad ꝓbā de virgitate ſcribit d̄r ꝟgo q̄ ſi virago Virago aūt a viro eo q̄ viriliter agit for/ tia. vincat carnē. domat diabolū. mūdū ſupat Vere viriliter egerūt q̄ virginitatē inter tātas acies pugn tiū cōſeruauerūt. Et iure d̄r ꝟgo q̄ſi virago. q̄r ꝓprie acta ē virgitas a viro xp̄o. ⁊ ē virt⁹ ab eo infuſa. Neō em̄ cōtinēs ſapiens ait niſi dederit de⁹ ¶ Poſtremo virgo d̄r q̄ſi vt Herk̄ ait inuiolata carēs vi nullaꝫ vi in carne paſſa. aut poti⁹ inuiolata q̄r vitio libidis nō infecta Quōlibet aūt deriuationē ſuſcipis virginum oēs ſunt repertibiles in virgibꝫ nrīs ſctis. De q̄bꝫ in genere vt plura intēmittam⁹ poſſum⁹ ꝯſiderare.

Eaꝝ ſcꝫ
- Prefigurationem
- Aſſimilationem.
- Dignificationem
- Remuneratione
- Variam inquiſitionem

B ¶ Virginū figurationes Mēbrum p̄mum

Certe typū ſīkes. dignū. pia p̄mia queraſ

PRimo itaq̄ꝫ de p̄figuratiōibꝫ virginū aut vir/ gitatis dcūri. hoc dicim⁹ q̄ iſtis ſūt virgies p̄/ ſignate aut virginitas earum ſcꝫ.

Archa typ̄pat. pelles. tācilio. ꝟgoq̄ꝫ fertum

¶ Primo figurata eſt i Archa noe in qua oīa anīa lia erāt pacata ⁊ a diluuio ſaluabātur Sic i mētē vir ginū ſacraꝝ oēs mot⁹ brutales ꝯq̄eſcūt ⁊ a p̄iculo a/ q̄ꝝ ⁊ t̄bulationū ⁊ ſollicitudinū ſollicite quō xp̄o pla ceant liberātur Vel certe ſignātur per archam ſalo/

monis que de lignis ſethim icorruptibilib9 ꝯſtabat
ꝯſeruās māna legem ⁊ virgā aaron ¶ Sūt nāqꝫ iſte i
corrupte obſeruatrices legis diuine virginitatiſ florē
tis ⁊ chriſtū inť vbera ponētes tāqꝫ māna veruꝫ. Le
giť em̄ de vna earū ꝙ ſemꝑ euāgeliū chriſti in pecto
re geſtabat. ¶ Secūdo vt ait Ceſarius ꝑfigurātur
ꝑ pelles hyacītinas q̄ in tabernaculi tecto ſuperiores
fuere vtpꝫ exo. xx. Hyacinthus em̄ aerei ⁊ celeſtiſ co
loris eſt merito deſignans eas q̄ celeſtem in terris vi
tam agūt ⁊ inter hoīes poſite angelicā puritateꝫ ſe
ctātur que neqꝫ nubūt neꝫ nubūtur Que ecīā iure ſu
premum locum tenent vt color celeſtis ſit primus ce
lo ⁊ loco ꝑemineāt q̄ virtute homines trāſcendūt

¶ Tertio ꝑ circūciſionē hee em̄ ſunt q̄ vere circū
ciderūt noxias delectatōes nō carnis tm̄. ſꝫ ⁊ mentiſ
ſciētes illud ezel. xliiij. ꝙ in icūciſi carne ⁊ icircūciſi
corde nō intrabūt in ſcificationē Attēde hic qꝫ plene
ſe ꝯciderūt ¶ Quarto harꝫ virginū typus fuere ō
nia que vſqꝫ in toto de curſu veteris pagine de virgi
nib9 dicūť q̄ lōgū eſſet adducere Hec igitur ſunt vir
gines adducēde in tēplū prime offerende chriſto vir
gines iſrahel quas ſibi in tēlinio ꝑabat rex Iuuēcule
q̄ choros ducebāt ex q̄b9 dauid vnā q̄ in ſinu dormi
ret ſibi aſſūpſit Puelle eꝫ oēs ille ſpecioſe poſtea pri
archis nuptui dare. nā ⁊ hee chriſto ſunt caſte deſpō
ſate ¶ Poſtremo deſignate ſunt ꝑ ſtum ⁊ coronu
lam de q̄ exodi xxv. ꝙ ſuꝑ menſam coronat ſuꝑ coro
nā coronula fieret Nō ei cōi ꝑmio aut gregaria coro
na vult has coronare de9. ſed ꝑmio ſingulari qd au
reolam dicūt ⁊ aliīs vt īfra patebit

¶ De virginum cōꝑationib9 ¶ Mēbrū ſecūdum

Secūdo de aſſilationib9 virginū aut virginitatiſ
earuꝫ dicturi ancipites agimur an qd dicere
an ꝓſus ſilere icerti Abiſſus ſiquidē ē i iſta
intendere Sub genere tn̄ vtcūqꝫ plures aſſimilatio
nes ꝯplectemur Aſſimilāť igitur iſtis

Florib9 ac herbis. volucri. lapidi. reliqꝫ ſqꝫ

¶ Primo inqꝫ florib9 aſſimilāť certe diuerſis fragrā
tiſſimis ſpecioſiſſimis ⁊ mūdiſſimis ſuꝑ quos requieſ
cit ſpūs ſeptiformis Et ꝑmo lilio hinc dr̄ can. ij.
Sicut liliuꝫ inter ſpinas ſic amica ⁊c̄. Et hoc ratiōe
decoris ⁊ cādidi coloris. vn̄ ⁊ virgines habēt purita
tem carnis ¶ Secūdo rōne odoris Nā itegritatē
tus ſuauiter redolet. ꝯfractus āt ⁊ ꝯfricat9 plurimuꝫ
fetet Sic virgitas iuiolata deo ⁊ hoib9 redolet ſꝫ lux
urie vicio ꝯfricata aut ſignaclo fracto in fama fetet
¶ Tercio rōne fulgoris Nā in lilio quedā aurea ḡ
na fulgēt q̄ ſeptē aſtulis ſuſtētātur ⁊ ſeptē foliīs liliū
decoratur ⁊ ſeptem granis refulget. Septem folia
ſeptem virtutes. ſeptem grana ſeptem dona ſepteꝫ
aſtule ſeptē virgitatis ꝯſeruatia que in ſacris virgi
nib9 fuere de q̄bus pliꝫ poſſꝫ diſputari ſed ſufficit te
tigiſſe. vere ergo virgines eccleſie ſunt velut lilia que
ſunt in tranſitu aque ⁊ ſpīs obſite. q̄bus quo pungū
tur magis eo redolent ſuaui9 Cōꝑantur eciaꝫ Roſe
de qua eccl. xxiiij. Quaſi flos roſarū in dieb9 vernis
Et hoc ratione decoris quo oculos paſcit. nā virgini
tas cūctos oblectat. ¶ Secūdo rōne odoris quo ol
factum afficit. nam domū eccľie odore fame reſꝑgit
¶ Tertio rōne ſuauitatis tactū lenit. iiij. rōe vir
tutis cōtra lāguores curat. nā virgitas a multiſ tribu
lationib9 quas ꝯiugati patiūť liberat vt pꝫ. Aſſimi
lanť etiā violis Et hoc qꝛ ſunt frigide a ꝯcupiā carnis
Aquoſe ꝑ lachrymas deuotionis Odorifere ꝑ exem
pla honeſtatiſ. Pue virtute humilitatis. Vtuoſe qꝛ odor
viole cerebri calorē mitigat. ſpm̄ aialem ꝯfortat ⁊ ſō
num prouocat Sic virginitas odore exēpli carnis ar
dorē refrigerat. ſpūm mentis cōfortat ⁊ recreat ⁊ ad
quietē cōtemplatiōis diſponit. Patet ḡ ꝙ floribus
recte ꝯꝑantur ¶ Secūdo aſſilantur herbis ⁊ arbori
bus ⁊ aliīs ſemibus. potiſſiē aūt cedro Cū qꝛ eſt ar
bor gratiſſimi viroriſ aſpcū pulchra. ſꝑ tenēs viridia
folia ſic ⁊ vgines ſacre. tū qꝛ iocūdiſſimi ē odoris ſpē
tes fugans ⁊ hoīem recreās. quia virginitas diabo
los fugat. angelos delectat. Tum quia efficaciſſimi
vigoris. quia a tinea aut verme nō corroditur ⁊ a pu
tredine alia cōſeruat. Sic virgines incorrupte ma
nent ⁊ alios ab imundicia ꝑſeruant. Sicitē cypreſ
ſo ⁊ ordeo ⁊ aliīs herbis. puta nardo ⁊ ſilib9 cōpanť
Qui vero hec in extenſo volet videat libruꝫ de ſimiliti
tudinibus rerū. Patet ergo ꝙ virgines ſacre ſūt or
tus voluptatis cōcluſus. ꝑadiſus deliciarum. in qui
bus omne genus oblectamentorum. Sunt item ter
ra cui benedixit deus ⁊ ager benedictionis. vnde libē
ter ad eorum mentes velut ad areolas aromatū xp̄s
ſponſus deſcendit. ¶ Tertio aſſilantur volucribus
vt pote apibus turturi. Et recte apib9 ſilantur. Naꝫ
virginitatem carnis ſeruant cum fecunditate ſpūa
li. Nam ſicut apes nullo cōcubitu miſcentur. nulla
libidine reſoluuntur. nec partus dolore quatiuntur
⁊ tamen maximū conſtituunt examen filiorum du
plici ceteras fecunditate antecedētes. Sic ſic virgi
nes noſtre corporum integritatē cuſtodiunt. immu
nes a libidinis fetoribus. exempte a parientiū dolori
bus. nihilominus deo multum fructificātes in ſpiri
tualibus operū fetibus carne ſcꝫ ⁊ mente exemplo.
alios trahentes. Vnde dicitur Eſaie. liiij. Multi fi
liī deſerte magis qꝫ eius q̄ habet virū. Ab nos tēpus
deſereret ſi ad apes q̄s comparationes habent expli
care velimus Sic ⁊ de turture dicendum eſſet.
¶ Quarto Aſſimilantur precioſis lapidibus ⁊ mie
ris. puta margarite euangelice. Nam illa de roze ce
li generatur virtutes magnas operatur ſanās mor
bum caducum. Et virgines de celo exemplum habē
tes valent contra luxurie caſum. ¶ Item Thopa
ſio qui eſt precioſus ⁊ ſpecioſus lapis rarus ⁊ vigoro
ſus ebullitionem olle ſedans. ¶ Et virginitas vera

ſpecioſa ⁊ pulchra ⁊ rara ebullitiones temptationū
ſedat ¶ Aſſilat̃ quoqꝫ Theſauro abſcōdito in agro
nam collect⁹ ē de reb⁹ vtilib⁹ raris ⁊ p̄cioſis qualis v̄
ginitas eſt vt late diſputat vincētius beluaceñ.
¶ Poſtremo eciā alijs rebus varijs aſſilant̃ ⁊ pri
mo celeſtib⁹ vt Circulo galaxie Et hoc ꝓpter decorē
⁊ pulchritudinem. nā pulchrior ē ceteris ſtellis. ſic v̄
ginitas ceteris eccleſie ſtatib⁹. vel eciam ꝓpter ſitus
medietatem q꞉ angelis ꝯueit ꝑ incorruptōis itegri
tatē hoib⁹ ꝑ carnis fragilitatē ¶ Tercio ꝓpt cādorē
nā vocat̃ via lactea ſiue circul⁹ lacteus ⁊ v̄ginitas eſt
cādor lucis eterne. Cōpatur poſtremo vtenſilib⁹ vt
cibo ⁊ lecto Cibo quo deus paſcitur ⁊ delectatur. le
cto quo deus requieſcit iuxta illud. Lectulus noſter
floridus Hec de cōparationib⁹ tacta ſatis ſint
¶ De virginū dignitate ¶ Mēbrū tertium.

Nunc tertio de virginū dignitate ⁊ laude viden
dū Que licet ex multis colligi poſſet Potiſſi
mū tñ eluceſcit ex iſtis ſequētib⁹ ſcilicet.

Officiūqꝫ ſtatus. p̄ſtāt. ſimiles. ꝑamate

Euadūt. bona ſunt. chare. pulcre. q̄ꝫ culte

¶ Primo patet earū dignitas ex officij ſublimita
te Nam hee ſūt ſpōſe ⁊ aīe xpi q̄ eſt virginū amator
deſpōſās ſibi eas in fide. de q̄b⁹ cā. iiij. vulneraſti cor
meū ſo. mea ſpōſa In huius rei typū p̄ceptū fuit le
uitici xxi. ꝙ ſumm⁹ ſacdos v̄ginē duceret vxorē Et
hāc digitatē ſacre v̄gies ſciētes ſe inde corā tirānis ia
ctabāt vt pꝫ de ſcā mrē nrā agnete q̄ ait ipi ſū deſpō
ſata cui āgeli ſuiūt Et reuera p̄clara ſblītas eē ſpon
ſas dei ſicut pl̄chre Ambroſi⁹ deducit in de v̄gītate it
cetera dicēs Pulchritudinē q̄s p̄t maiorē eſtimare ꝙ
core ei⁹ q̄ amat̃ a rege ꝓbat̃ a iudice. dedicat̃ a deo. ſp
ſpōſa ſp īnupta Et licet oīs aīa chriſtiana ſit dei ſpō
ſa mľto tñ p̄clariori mō v̄gies illibate Notet̃ h̄ de q̄li
tate ſpōſarū ¶ Scdō pꝫ earū digitas ex ſtat⁹ digni
tate Nā v̄giaľ ſtatus marie ē p̄cellētie eminētior ꝓ
ecce illuſtrior ceteris Hic cyp̄an⁹. Virginitas ē flos
eccleſiaſtici germis dec⁹ atꝫ ornamētū grē ſpūaľ. le
ta indoles laudis ⁊ hōris. op⁹ integrū atꝫ icorruptū
dei ymago Illuſtrior portio gregꝫ xpi Nā ⁊ bnardo
teſte Sola v̄gitas ē q̄ in mortalitatꝫ loco ⁊ tpe illius
ſtatū inmortalitatꝫ repñtat. Dignior ꝗ̄ ſtatu exꝫ me
rito p̄ſtat ait ei Hieroni⁹ ꝙ mai⁹ videt̃ eē meritū ꝓ
miū v̄ginū q̄ꝫ āgelorū. q꞉ in eis maior ē pugna ⁊ ideo
maioris meriti videt̃ eſſe victoria. ergo ⁊ maior ſeq̄t̃
corona. deniqꝫ ⁊ inter ꝯcilia p̄ſtātiſſimū ē ꝯſiliū v̄gi
nitatis ¶ Tertio excelatione Nā ceteris āñfert̃ Nō
ꝙ ſimpliciť maria ſit v̄tutū oīm v̄ginū virgitas. nā
theologice ⁊ actus religionis āñcedūt q꞉ magis ihe
rent deo ſꝫ in genere ſuo. i. caſtitatꝫ oib⁹ ſpēb⁹ āñfert̃
Et ideo dñs ꝯgrās ſpēs caſtitatꝫ ꝯpat caſtitatē ꝯiu
galē fre bone vidualē meliori. virgialē vero optime

p̄ſertim q꞉ cēteſimū ꝓfert fructum vbi alia ſexageſi
mū alia triceſimū reddit. vñ liquet ꝙ p̄ſtat ceteris.
Et iure q꞉ bonū diuinum p̄ſtat hūano. ⁊ bonū anime
bono corporis ⁊ bonū cōtemplatiue vite bono vite ac
tiue. Inſuꝑ ⁊ ob alia multa virginitas caſtitati vidu
ali aut cōiugali āñfert̃. ſ. rōe electiōis a xpo ⁊ exēpla
tionis ⁊ interne actiōis. ꝯpatiōis. ꝑſuaſiōis. ⁊ retri
butionis Vide deductionē in pantheologia aut i ſ
monib⁹ theſauri Unde pulchre Hiero. dr. laudo nu
ptias. ſꝫ q̄ mihi virgies generāt. lego de ſpis roſam.
de terra aurū. de conchis margarit as Nō op⁹ ē hinc
multa dicere. plīma eñ ſcripta ſūt ab Aug. Hiero.
Ambro. fulgē. ⁊ nōnullis alijs vbi iſtoꝝ ſtatuū colla
tio fit. Et licet ſimpľr virginitas preſtat. p̄t tñ ꝯiuga
tus melior eē q̄ꝫ virgo. Aut ꝓpter aīm parationē aut
ꝑꝑ virtutē excellentiorē. vt Aug⁹ declarat. O vos v̄
gines ſacre que elegiſtis optiam ptē. ⁊ emulate eſtis
chariſmata potiora date nob ſeq̄ exēpla vrā. ¶ Quar
to probatur eaꝝ dignitas ex ſiľitudie viciniori ⁊ dig
niori Nā xpo v̄gini cādido ⁊ rubicūdo ⁊ dignioribus
ſcis ſūt ſiľiores vt virgini mri iohi ⁊ multis alijs An
gelis q̄ꝫ ab Ambroſio ꝯpant̃. vñ ait Virgitas cōditi
onē hūane nature ſupgredit̃ ꝑ quā hōies angelis ſo
ciant̃. Nec mirū ſi angelis cōpant̃ q̄ xpo angelorum
dño copulātur. nā in carne p̄ter carnē viuere angeli
ce ē nature nō hūane ¶ Quinto dignitas eaꝝ oſtēdi
tur ex acceptibilitate ⁊ amore preſtantiore Sūt enī
gratiſſime deo q̄ppe q̄ amicū hñt regē. Sūt ⁊ p̄cipue
a deo ꝑamate electe ab eo ⁊ p̄electe qđ ex multis pꝫ
q꞉ de virgie virgo naſci elegit. ⁊ p̄ ceteris aplm v̄gi
nē magꝫ dilexit Cuſtodē v̄gis mris v̄ginē ioſeph eſſe
voluit. ⁊ a virgine baptiſari voluit. vñ ⁊ matris dōis
eas proſeq̄tur ⁊ dignis ornamētis decorat. prout de
eo diſſeruit btiſſima agnes. Vñ ⁊ vltor eorū ē q̄ eis
violentiā inferre volunt ⁊ in anguſtijs liberator ⁊ li
beraliſſim⁹ remūerator ꝓut late vincēti⁹ in ſpeculo
morali deducit enūerans. xij. bona. ex q̄b⁹ pꝫ amor
dei ad virgines ¶ Sexto elicitur earū dignitas ex
malorū multorum emunitate q̄ virgies euadūt qui
bus maritate premuntur. vtpote virorum ſubiectio
nem. oppreſſionē. laborem. dolorem. miſerias ⁊ erū
nas ante partum ⁊ in partu. ⁊ puerorum enutritio
ne. ¶ Notentur hic calamitates coniugatarū ſu
pra circa roſaria ſuper Aue maria aſſignata.
Et hec ſunt tribulationes carnis. quas iuxta Apo
ſtolum habent. Nam et ſollicite ſunt que ſunt mun
di. Virgo autem cogitat que domini ſūt. libera a ſol
licitudine mūdi. Et ideo Gilbertus pulchre dicit.
Virginitas inquit eſt curarū ſilentium. pax carnis.
redēptio viciorum. principatus virtutum
¶ Septimo excedunt in vtilitate ſtatus Quas ſi e
numerare temptem⁹ inanū laborat conat⁹ nr̃. neō
nouit niſi q̄ guſtauit. Eſt eñ virginitas theſaurus

abſcondit⁹ in agro. ꝛ manna abſconditū qḋ datur vi
centibꝫ carnē. reddēs animā deo gratiſſimā. domeſti
cam: dignam. fecundā. ſecurā. ſanā. honeſtā. ꝛ blāꝫ
vt late vincētius ē proſecut⁹ ¶ Octauo ex gratioſita/
te ꝛ ꝓcioſitate. nā talis eſt ait Bernḋ⁹. caſtitas ꝙ eti
am diuos oblectare poſſet aſpect⁹. Porro de ꝓcioſi/
tate ſapiens Eccl'. xxvi. dixit ꝙ nō ſit digna pōdera/
tio aīe cōtinētis. tāto vtiqꝫ ꝓcioſioꝛ q̄to rarioꝛ inue̅i
tur. Oē eni̅ rarū charū. tāto q̄ꝫ precioſioꝛ q̄to hūatu
difficilioꝛ. Inter oia aūt certamia difficilius nullum
q̄ꝫ certamē caſtitatis. ¶ Nono excedūt in pulchritu/
dine. Nā corpe ꝛ ſpū caſte corde mūde. fontē oīs pul
chritudinis peculiari⁹ cōtemplant̄. Adeo ꝙ ſapiens
exclamauit. Sapie. iiij. O q̄ꝫ pulchra eſt caſta gene/
ratio cū claritate. Ubi Bernar. Quid caſtitate pul/
chri⁹. q̄ḋ decorius virginitate: q̄ mundū de imundo
cōceptum ſeie facit. de hoſte domeſticū. de hōie āge/
lum! Et licet diſt̄ inter ſe hō pudic⁹ ꝛ angel⁹. ſed fe/
licitate nō virtute. Et q̄q̄ꝫ illi⁹ caſtitas ſit felicioꝛ. h⁹
tn̄ fortioꝛ ꝓbatur. Amāda eſt ergo ait yſidorus pul/
chritudo caſtitatis q̄ fructus eſt ſuauitatis ꝛ pulchri
tudo inuiolata ſecuritas mētis ꝛ ſanitas corpis.
Poſtremo patet caꝝ dignitas ex venerabilitate. Nā
deo angelis ꝛ hōibus venerabiles reddūtur. imo et
oī creature apparent venerāde. Quō deus eas hōrat
longe vincētius deducit qꝛ eas ſibi in miſtras failia
res elegit dux ipē virginū eſt fact⁹ ꝛ ī vita ꝛ morte p⁹
mortem cōtīt eas hōrat miracul' ꝛ prodigijs vt pro/
bat ex geſtis ſcōꝝ. De angelis q̄ꝫ ꝛ ceteris idē decla/
rat q̄ eas viſitabāt ꝛ hōrabant Digne igit̄ venerāde
ſunt a nobis que tātis dignitoſis ꝓuilegijs inſignite
ab oībus etiā a deo venerātur

¶ De virginū remuneratione Mē. iiij.

E I Am de virginū remuneratione videndū Et
certe maria merces eſt eis preparata vt pate
ſcere poterit ex iſtis.

Pugnā. certe locū. ſociū. veſtē q̄ꝫ cultum.

¶ Primo eni̅ poterit cōijci magnitudo ꝓmij ꝛ ꝛmu
nerationis eaꝝ ex magnitudine pugne ꝛ certaminis:
Sicut eni̅ nō coronat̄ niſi q̄ legitime certauit. ¶ Ita
digni⁹ indubie ille remūerabūtur q̄ victorioſius triū
phauerit Et q̄ glīaꝫ noſſe volet pugnā q̄ꝫ magna ꝛ mlt̄
ta ex multis hoſtibꝫ fuerit diiudicet oꝫ. Nā mariam
pugnā virgines in cōtinēdo hn̄t. ꝓpter experientie deſi/
deriū. ꝓpter extimationē maioris delectationis q̄ꝫ
ſit ſcḋm veritatē. ꝛ etiā vt Tho. ait ꝓpter incōſideratio
nem incōmodoꝝ annexoꝝ. Mariam aūt pugnā qꝛ
a maris ꝛ multis hoſtibꝫ. nā mūd⁹ caro demōia di/
uerſa cōtra eas ꝓlia mouent. Ecce ē igit̄ vt ꝛ maria
ſint ꝛ multiplicia eaꝝ ꝓmia: Et nō ſolū cōia premia
perceperūt. ſed etiā ſingularia qꝛ ſupererogationis o/
pera fecerūt. Et prio gaudēt de loci nobilitate ꝛ ſpō/
ſi vicinitate. Nā dꝛ Eſaie. lvi. Nō dicat eunuch⁹ ego
lignū aridū. qꝛ hoc dicit dn̄s eunuchis q̄ cuſtodierūt
ſabbatū meū. ꝛ q̄ volui elegerūt ꝛ tenuerūt fed⁹ me/
um. dabo eis in domo mea ꝛ in muris meis locū. no
mē ꝛ locū meli⁹ a filijs ꝛ filiabꝫ. ꝛ nomē ſempiternum
dabo eis qḋ nūq̄ꝫ ꝑibit. Sponſi etiā hn̄t vicinitatē
qꝛ innocētes adherēt ei ꝛ paſcit̄ inter lilia. quē etiam
vt dicet̄ ſequūt̄ q̄cūqꝫ ierit ſeq̄la ſpāli. qꝛ ñ ſolū integri
tate mētis ſꝫ ꝛ carnis Et licet dicim⁹ eas viciniores
ſponſo quo ad hāc integritatē. nō tn̄ quo ad fruitio/
nis btitudinē. añcedūt eni̅ ꝛ alij ſci. vt ait Aug⁹. ¶
Secūdo ex nobilioꝛi ſocietate. qꝛ btē virgis ꝛ cū qua
velut cū altera maria ſoroꝛe moyſi egrediēt̄ cātica
de obtenta victoria cātantes. Hinc dꝛ Hiere. xxxi.
Letabit̄ virgo in choro ludentiū ¶ Tertio ex veſti/
tu ſingulari qꝛ induit eas dn̄s veſtimēto ſalutꝭ ꝛ leti
cie ſtola biſſina ꝛ veſte nuptiali ſtola cādida ꝛ varie/
tate. vt patet ex prophetis ꝛ apocalipſi. ¶ Poſtrēo
ex oīm mēbroꝛum ſingulari cultu ꝛ ornabilitate Naꝫ
vt vincētius ait Remunerabūtur in capite. nō ſolū
corona aurea. ſed etiam ſingulari virginibꝫ ꝛ aiūne
debita aureola ¶ Secundo in oꝛe. In cātici nouita
te ꝛ ſingularitate. Apoca. xiiij. Cantabāt canticum
nouū. glo. i. de integritate aīe ꝛ corporis gaudebant
Et neō poterat dicere cāticū illud niſi centū. xliiij. mi
lia. Nō ſubnectit̄ Uirgīes eni̅ ſunt. Speciali quoqꝫ
ornatu in pedibꝫ gaudēt. qꝛ ſequūtur agnū q̄cūqꝫ ie
rit mō dicto. Hinc eccia canit Quocūqꝫ ꝑgis ꝟgines
ſequūtur atꝫ laudibꝫ poſt te canētes curſitāt binos
qꝫ d. ꝑ. In oculis q̄qꝫ vt Uincētio videt̄. nā ceterꝭ ſu
ere vt appet mēte ꝛ carne mūdiores Uidēt eni̅ lipi/
dius q̄ cernūt oculi mūdi In toti⁹ q̄ꝫ corpis ꝛ mem
broꝝ puritate ꝛ refulgētia clarioꝛi q̄ppe q̄ ea hūaneꝭ
ſunt mūda ꝛ incoꝛrupta ꝓpter deū. O vere igit̄ nimi
um nimiūq̄ꝫ btē o vos ſpōſe ꝛ regine xpi. Hec ō re/
muneratiōe vtcunqꝫ ¶ Mēbrum quitum

P Oſtremo pro mētis dilatatōe poterit hic mlt̄
ta circa ꝓdicta de virginibꝫ ſacris ꝛ de ipa rū
virginitate inſeri puta In q̄bꝫ caꝝ ꝟginitas
cōſiſtat quō amittat̄. quō añcellat ceteras ſpēs caſti
tatis. Et cetera in hūc modū plura qualia doctores
in ſūmis. Et Aug⁹ de anchona in ſuo de ptāte pape
tractat. Sed int̄ ceteras q̄ſtiōes vna hic ventilari ſo
let Utrū amiſſa virginitas recupari ꝑt ꝛ coronari i
regno dicūt q̄dā ꝙ nō moti autoꝛitate Hieroni. di
centis Audenter loquoꝛ Cū oia poſſit de⁹ virginē nō
pōt ſuſcitare poſt ruinā Ualet quidē liberare de pēa
ſed nō valet coronare coꝛruptā. Dicūt ꝓterea q̄dam
alij ꝓſertim Hugo de ſcō victore in ſuo de ſacramen
tis cōtrariū. vn̄ ait ibidē Sūt quidā q̄ ex ſcripturis
libētius materiā erroꝛis q̄ꝫ edificatiōis aſſumunt ex
vno verbo āmbiguo Hieroni. ꝓcedētes ꝛc. Sꝫ viderit
ipē qḋ dicere voluerit ego a puritate fidei chriſtiane
nō recedo. Audio a plm̄ dicentē Si aliud āgel⁹ euā/
geliſauerit ſit vobis anathema. pie tn̄ interpretatu
ad catholicā veritatē deīn Hieroni. ob reuerētiā e⁹

ꝑpter alios vero ita arguit Si de corruptiõe carniſ
hoc intelligit̃ ſtultũ eſt ſic ſentire quaſi hõ carnẽ viti/
are poſſit de⁹ nõ poſſet ſanare Si de corruptiõe cor
dis. Et hoc ſimiliter eſt ſtultũ dicere q̃ſi peccare poſ/
ſit hõ. deus iuſtificare nõ poſſet. ꝛ tm̃ iuſtificare q̃tũ
illi peccare ꝛc. Silr̃ ꝛ Petr⁹ dami. in ep̃la ꝯtradicit
ille auctoritati Hierony. dicẽs ſibi illã ſniam nũquã
potuiſſe placere. verũ nos pie interp̃tata ſnia Hie/
roni. ad virginũ choꝝ cõuertimur. in quarũ honorez
magnoꝑe hec pia interp̃tatio cedere probat̃. q̃ de nu
meroſitate cõregnantiũ gratulant̃ Sed valete nũc
omnes o vos ꝑadiſicole virgines angelorum cõſorteſ
in ieſu virgine virginitatis vr̃e ſcificatore gratulãtes
Quia ecce quẽ amaſtis quẽ optaſtis quẽ ardẽtibus
deſiderijs expetiſtis. ꝓ cui⁹ amore terrenos ſponſos
regnũ mũdi ꝛ oẽm ornatũ ſeculi cõtempſiſtis ſũmi
regis filiũ nũc videtis nũc tenetis. nũc in ei⁹ caſtiſ am
plexib⁹ quieſcitis ꝛ diuelli a vobis nulla inſidiatoriſ
vr̃i fraudulentia p̃t O reminiſcamini nr̃i loquẽtes bo
na ꝓ nobis quo ꝛ nos cõiungamur illi ꝛ vob̃ Amẽ.

Titulus triceſimuſprimus

Congregate illi oẽs ſcõs ei⁹
Gl̃ia hec eſt oib⁹ ſcis ei⁹. ps. Ubi
de ſex ordinib⁹ ſcõꝝ diximus aliq̃ li
cet tenuia ꝛ macra de ſcis in gñe ali
qua ſunt ſubnectẽda. vt ſic ſingul̃
dieb⁹ habeam⁹ vbi ꝯuiuia mẽtiſ ce/
lebrem⁹ Et qꝛ ſparſim plura de ſãc/
ctis tetigim⁹. iõ paucis nos hic expedięm⁹. Hoc no
tatu dignũ p̃mittẽtes qꝑ nõ abre nec inutile ꝓrſus ẽ
p̃ter ſp̃ales meõrias ſcõꝝ gñalẽ meõriã h̃rẽ. Alioq̃n
eccl̃ia ſcã qđ nefas ẽ dici oim̃ ſcõꝝ feſtitatẽ fruſtra in
ſtituiſſet Ob has em̃ cãs cõuenit ſanctorũ meõriam
gñalem habere

Supplẽs. audiris. purgaris. et icitat aſſẽt

Primo ꝑꝑ omiſſorũ ſuppletionẽ Nã infirmi ſum⁹
ꝛ fragiles mora tp̃is breuis. ꝛ ſci ml̃tiplicati nimis
ſuꝑ arenã maris. vñ oꝫ ſi eos colere volem⁹ vt gñalẽ
meõriam de eis aga⁹ Nõ em̃ poſſum⁹ ꝓ ml̃titudine
ad eos. vis hic ꝛ de multitudine aliq̃đ aſſigne⁹ ſcõꝝ
Subleuat em̃ mentem hm̃oi ꝯſideratio p̃ ãmiratio
nis affectu. vñ vtile ẽ talib⁹ qñqꝫ imorari. Agite g̃ h̃
agam⁹ nõ nr̃o ingeniolo (qđ inualidũ ẽ ad hm̃oi ꝯtẽ
platiões) innitẽtes. ſꝫ bertrãniũ ꝛ alios inſequẽtes q̃
de hac materia ſic aiũt. Nõ ſolũ inquiũt ãgeli ſũt icõ
p̃henſibili nũero. ſꝫ etiã ſci cõciues ãgeloꝝ tã ſc̃ nũe/
ro ml̃ti qꝑ null⁹ mortaliũ eos ſufficeret nũerare Hic
venerabilis ille de ſcõ victore Richard⁹ ſuꝑ illđ vbũ
Apo. Poſt hec vidi turbã magnã quã dinũerare ne/
mo poterat ait niſi ille q̃ ꝛ arenas maris ꝛ pluuie gut
tas ꝛ dies ſeculi enũerat ſolus Ex oi em̃ gñe piſcium
diua pietas ꝛ oĩ hõim gñe elegit ad vitã ꝛc Pulchre
Jo. ait ſe ml̃titudinẽ vidiſſe quã neõ dinũerare pote
rat. Neõ ait nã nullus. nõ tñ etſi eã nũeret neõ nõnul/
lus tñ ẽ q̃ dinũeret eã. Neõ em̃ eſt null⁹ hõ ꝓ tp̃e vie
huius illud p̃t. viatorib⁹ em̃ incert⁹. deo ãt cert⁹ ꝛ fi/
nit⁹ ẽ nũerus. Dixim⁹ de hõib⁹ pro tp̃e vie. In p̃ria
em̃ gl̃ificatis ꝛ iã in latitudie mẽtis poſitis facil̃ erit
nũerus. tã etſi imẽſus nob̃. In deo em̃ videbũt oẽs
veritates Sꝫ iã de ſingulis ordib⁹ de ml̃titudie aliq̃
dica⁹ De p̃rib⁹ ꝛ ſctis veteris teſtamẽti nõ op⁹ ẽ vt de
coꝝ multitudie aliq̃ pona⁹. cũ Joan. dicat hãc p̃e
multitudine dinũerari nõ poſſe. Nã lꝫ magn⁹ nũer⁹
puta cẽtũ. xliiij. milia ponat. nũerum tñ coꝝ nulla/
tenus attingit. ſed đterminatũ pro indtermiato po
nit. ſi tñ vba e⁹ de. xij. tribub⁹ iſrl̃ ſm carnẽ ꝛ nõ ma
gis ſm ſpm̃ accipiẽda ſt̃ Sed iã ad ap̃los ſcõs ꝑga
mus. hi tã etſi nũero ſint ꝑuo. creuerũt tñ in ſegetez
magnã. nã miſſi fuere velut grana paucula de q̃bus
meſſis orta eſt infinita. Iſtud cernere erit in die dñi
magno cũ hierl̃m ſcrutabit̃ in lucernis cũ dñs veniet
in luce magna cũ ſenioib⁹ ꝛ ſenatorib⁹ celi Tũc Pe
tr⁹ veniet trahens ſuo circulo romã Andreas achai
am Johs aſiã ꝛ ſinguli q̃s ipi cõuertere. ꝛ Paul⁹ fe
re totũ mũduꝫ. Eſto ſint in primordio ap̃li tui dñe
nũero pauci. ſed nis cõfortat⁹ eſt p̃ncipat⁹ coꝝ. dinu
merabo eos ꝛ ſuꝑ arenã ml̃tiplicabũt̃ Sꝫ ad mar
tyꝝ cãdidatũ exercitũ veniam⁹ ꝛ veteris teſtamenti
relinq̃ntes q̃đ de martyrib⁹ noui teſtamẽti Hieroni
mus in ep̃la ad heliodorũ ꝛ chromaciũ đt audiam⁹
Dicit ei qꝑ añ tp̃a ſua tot fuerũt martyres martyriſa
ti qꝑ ꝑ ſingulos dies diuerſaꝝ ꝓuinciaꝝ. diuerſarum
vrbiũ pl⁹ q̃ꝫ octingentoꝝ ꝛ nõgentoꝝ miliũ martyꝝ
nõia nõiata vt null⁹ dies ſit cui vltra q̃nqꝫ miliũ nũe
rũ nũer⁹ nõ ſit aſcript⁹. excepto die kalendarũ ianua/
rij in q̃ epul̃ magiſ vacabant infideles ꝛ ſacrificijs q̃ꝫ
occiſiõib⁹ martyꝝ Si tãti tp̃e Hiero. martyres fu/
re. q̃s oro q̃ti poſtea paſſi ſunt vel ab hereticiſ aut pa
ganis digne eſtiabit. Et ſi tot ꝑ nomina nõiati ꝛ co
gniti q̃t ꝑ nõia ignoti. Certe incõpabiliter pl̃es cum
q̃nqꝫ etiã integre ciuitates martyriſare legãtur. Patꝫ
ergo qꝑ inũerus ſit martyꝝ numer⁹ Nã de illis q̃ ro/
me martyriſati ſunt a tp̃ib⁹ bti petri vſqꝫ ad tp̃a Ce/
leſtini brigide fuit reuelatũ h̃ mõ. Si mẽſurares ait
ei virgo maria terrã centũ pedũ in lõgitudie ꝛ totidẽ
in latitudie ꝛ sciares eã plenã puris granis tritici. i/
ta qꝑ nõ eẽt diſtantia int̃ granũ ꝛ granũ niſi q̃ſi articu
lus digiti vni⁹. q̃olibet vero granũ daret fructũ cen/
tuplũ. Adhuc eſſent pl̃es martyres cõfeſſores rome
a tp̃e illo quo petr⁹ romã venit cũ hũilitate: vſqꝫ quo
Celeſtin⁹ receſſit a ſede ſuꝑbie ꝛ reuerſus ẽ ad ſuã ſo
litariã vitã Hec brigida in reuelatiõib⁹ q̃ non vſqꝫ q̃
qꝫ cõtẽnẽde. q̃m a patribus in cõſilio credũtur ap p/
bate ꝛ vbi obſcuri⁹ aliqua dcã videnť expoſite ad ve
ritatẽ p̃ſerti a Joan. de turrecremata ꝛ Adã cordia/

li. Si tanti rome q̄ti in ciuitatibus Treueren̄. A/
grippin̄. vbi innūerabiles a rictionar fuere occiſi adeo
ꝙ ꝑ q̄nq3 miliaria mozella ſuū imutauerit colorem.
Nōne in bolzaria tertio oēs fuere martyzizati. ⁊ ſic
per totū fere facticatū ē orbē. Eſt ḡ innūerabil' nūer⁹
ſcōꝝ martyꝝ. Nos tn̄ nūeroſitate excedit ordo ſctō
rū ꝯfeſſoꝝ martyꝝ. ſ. ſpūaliū q̄ q̄tidie ſāguiē3 ſuum
obtulerūt ꝑ obſeruantiā mādatoꝝ. Nā tpe ꝑſecutio
nis etiā maxime plures iuſti ſꝑ remāſerunt q̄3 occi/
debātur. Quis cleꝝ eccl'ie. quis monachoꝝ agmina
anachoritaꝝ greges. totiuſq3 ſcl'i innūerabilē nūeꝝ
ſuppurabit. Nā hōi ſeculares cuiuſlibet ſtat⁹ fuerint.
etiā in nūero dicunt̄ cōfeſſoꝝ. Ad monaſteria redu/
cat̄ meōria. in quoꝝ vno q̄nq3 decē milia vt Hiero.
ſcribit militauere. Sed de virginib⁹ q̄ forſan pauce
nūero putātur videam⁹. Et certe nō pauc⁹ nūer⁹ ea/
rū. Canit eñ eccia ꝙ innūerabilis virginū3 chorus
ſpreta liberoꝝ ꝓpagine ſpōſo qui in celis ē applicari
maluit. Quātus fuerit eiuſcemōi nūer⁹ canes illi (ob
trectatores loquoꝛ hereticos) nouer̄t q̄ mūdū ꝑituꝝ
aiebant ob multitudinē virginū. Multe ḡ fuere ⁊ ad
huc adeo mlt'e vētur ꝙ quidā doctores tenēt vt ber
trāni⁹ ⁊ alij ꝙ virgines in tanto nūero erūt ꝙ iplebūt
ruinas angeloꝝ. ita vt putēt ꝺ ꝟgib⁹ dūtaxat ruinaſ
angelorū eē reſtaurādas. Nā dr Ancelm⁹ in ꝑ. libro
Cur de⁹ hō. ca. xvij. plures hōies ad gl'iam aſſumen/
dos q̄3 ꝑuerſi angeli ceciderunt. Aliter ei natura hu/
mana tn̄ fuiſſet ꝑ occaſionē ad gl'iam ordinata ⁊ nō
cēt de ꝑ ſe. ſed ꝑ accidēs de ꝑtib⁹ vniuerſi. Vñ tot hōi
nes aſſumētur q̄ angelicā ruinā reſtaurēt q̄t de ange
lis ceciderunt. ⁊ nihilomin⁹ tot cum eis erūt hōines
quot fuiſſent angeli ſi ſtetiſſent. Ex quo etiā ꝯcludit̄
ꝙ in fine maioꝛ erit nūerus hōim q̄3 angeloꝝ vt ſup
tactū eſt. Tandē ergo ſi ꝑ impoſſibile null⁹ angelus
cecidiſſet. fuiſſent tn̄ oēs predeſtinati ad eandē glori
am vel equalē vt nūc. Poſſibile ē iō ſolos incorrup/
tos angelicis ordinib⁹ eē ꝑmiſcendos. ſunt eñ eis ſū
me cōformes. Et nihilomin⁹ alios hōies ex corrupti
one ſuſcitatos extra illū ꝑierē nō minori gloria ſbſtā
tialis ꝑmij coronari. Hec ille. Et q2 in maxia multi/
tudine debent eē. Idcirco ait Bertrāni⁹ de⁹ plēs ꝑ/
uulos ⁊ pueros rapit in virginitatib⁹ poſt baptiſmū.
Ita ꝙ Greg. in dyalogo dr ꝙ maxia ꝑs ſaluādorum
erit de pueris ⁊ ꝑuulis. Hec opio ſi ꝟa eſt oz neceſſa
rio ad min⁹ tot ꝟgies ſaluari q̄t ſūt demōes. q̄ꝝ nu
mer⁹ vt dicer̄ ē nis exceſſiu⁹. Sed btiſſim⁹ pr̄ noſter
Aug⁹. dr illic nō duas ſocietates ſ3 vnā futurā. Et e3
tiā ex ſuꝑioꝛib⁹ docti tenēt oēs hōies aſſumēdos ad
ordinē angeloꝝ. Viderint ipi quō vtrūq3 cōuenient̄ ⁊
dicatur. Qꝫ aūt dicūt virgines angelis magis confoꝛ
mes fatemur in via de virginitate verū. Sed i para
domin⁹ ieſus de oibus ſaluandis dr Erunt ſicut an
geli dei. Parū ergo hoc facit ꝓ eis. nil tn̄ hic temere
diffiniendum vbi peruenerimus tunc videbimus.

Res ipſa demonſtrat ꝙ multus eſt virginū numer⁹
⁊ chorus ingēs. Maxim⁹ ergo vt ex deductione dicto
rum colligit̄ eſt nūerus oim ſcōꝝ. adeo vt q̄dā putēt
ſctōꝝ nūerum excedere nūerum reꝓboꝝ. Quo ꝯ tn̄
vt ſupra oñdim⁹ Dyoniſi. carthu. tenet fundās ſe in
dcō euāgelij Mlti ſunt vocati. pauci vero electi. S3
eſto vtcūq3 ſatis nos oñdimus ꝓpoſitū nrm̄. ſ. maxi
mā eē multitudinē ſcōꝝ. Deniq3 tāt⁹ eſt ſcōꝝ nūer⁹
ꝙ hic obſtruit̄ ⁊ ꝯſtringit̄ omis vana iactātia arith
meticoꝝ de oib⁹ ſuppurandis. Per oēs mlt'iplicati/
onū ſpēs. licet attēptent ꝑ millenarios nō ſolū. ſ3 et
ꝑ miriadas. i. x. milia: ſed ⁊ ꝑ miliar. idеſt centū3 mi
lia. ſed ⁊ ꝑ miliones. i. mille milia. ſed ⁊ ꝑ miliar. i. de
cies millena milia. ſed ⁊ ꝑ miliatum. i. centies mille/
na milia. ſed ⁊ ꝑ milionar hoc eſt milies millena mi
lia. Immo ⁊ ꝑ exceſſiuū numerū illum pſalmiſte vbi
nos hēmus Curr⁹ decē milib⁹ multiplex milia letā/
tiū. quē numerū hebrei dicūt Ribū ribos. Per hos
tales ⁊ tātos aut ſi quos alios āpliores ꝯcipe poter̄t
multiplicationi intendāt. ⁊ attn̄ non poterit dicere
numeꝝ ſctōꝝ qui ſunt in infimo choro. Maxim⁹ er
go numer⁹ oim ſimul. Et ergo merito ſil' inuocandi
⁊ venerandi. Nam ſingillari ipoſſibile eſt nobis

¶ Scd́o ꝑncipaliter ꝯuenit oim meōriam ſctōrum
ſimul' agi ꝑꝑ faciliorē orōnū nrārū exauditionē. Nam
ſil' inuocati ſimul ꝓ inuocātib⁹ orabūt. Impoſſibile
eſt aūt multoꝝ. immo oim ſctōꝝ preces ⁊ tales pre
ces nō exaudiri. Intercedūt eñ pro nobis ⁊ merito
⁊ affectu in oib⁹ dei volūtati cōformes. vnde ⁊ oran/
tes audiūtur. Quotiens igit̄ o homo q̄tiens ad vnū3
aliquē cōuerſus ſctōꝝ nō te ſenſeris exaudiri cōuoca
multitudinē oim ſanctorum ⁊ nō fraudaberis voto
tuo. ¶ Tertio cōgruit hoc ꝑꝑ negligentiarū expiati
onē ⁊ purgationē. Nam dū ſingillatim quorūdā me/
moriam egim⁹ ſctōꝝ nimis forte negligenter aut te/
pide. cōgruit vt vel omniū in ſimul' cōmemorationē
deuotius peragamus ⁊ purgemus negligentias ad
miſſas. Et ergo deuoti dominica die huiuſmōi om/
niū ſanctorum meōriam agere ſolent. vt ſi negligen
tius tota hebdomada ad ſingulos ordines ſanctorū
ſe diuerterunt aut diuertere ſe omiſerunt ſuppleant
generali hac cōmemoratione. ¶ Quarto propter mē
tis ampliorem incitationē. Nam nō poteſt non inci/
tare numeroſitas tanta quārumuis etia3 torpidum
pectus. Unde licet primo ictu ⁊ ſoli⁹ alicuius ſancti
meōria petra cordis tacta mox aquam nō fuderit cō
punctionis. ſi tamen adhibueris percutere ſecun/
do cū omnium ſanctorum memoria nō poterit non
dare aquas: niſi durius ⁊ inſenſibilius petra fuerit:
¶ Poſtremo propter vtilitatem ampliorem. nā
qui omnes colit generalem omniū aſſiſtentiam ha/
bebit. ¶ Uniuerſale autem preſtat vt aiunt particu/
lari. Que autem ſunt vtilitates ſanctorum memori/
am cōſequentes que item rationes venerandi ſctōs

quōq̄ ſunt venerādi puto ſup̄ hec oīa tacta. Pȝ ergo ꝙ vtilie oīm ſil' ꝯuenit meōriā agere ſcōꝝ. Nō etiā inutiliter ꝑticulariter ſingulorꝝ. cū ꝑꝑ ſingularioꝛē exēpli eruditionē. aut āpliorē ⁊ intenſiorē erga aliquē affectionē: aut etiā ꝑꝑ ſingulare patrociniū aſſequendū qđ ille p̄ ceteris nouit p̄ſtare Sicut eīn ſunt diuiſiones grāꝝ in via ad vtilitatē. ita ⁊ i p̄ria vt tradunt doctores Sed iā meditabilia aliq̄ de oībꝫ ſctis aſſignemꝰ ꝑ que oculos intellectus circa eos exercere valeamus Et poſſumꝰ cōſiderare

Scilicet
Ratiōnē nominis
Sublimitatem p̄figurationis.
Vocabula dignitatis
Priuilegium celſitudinis:
Beneficia ⁊ ſecuritatem glificatiōis.
Varietates inquiſitionis

Nomē par dicti. digni bōa glā. querens.

De ſingulis pauca dicamꝰ Mēbꝝ p̄mum

Prima itaq̄ rō nōis inueſtigāda Cur ſcȝ ſcti dicātur Nā ⁊ hoc nomē ſi rite fuerit diſcuſſuȝ deducit in magnā noticiā ſctōꝝ Cōueniūt eīn rebus nōia ſepe ſuis. Notandū ergo ꝙ ſanctus varijs modis dicitur et interpretatur

Vos tincti. puri. firmi. ſacri. bōa digni

Primo igit̄ ſci dicūtur q̄ſi ſanguine tincti. Hec eīn p̄maria ſm Alber. vocabuli ratio ꝙ ſanctꝰ dr̄ q̄ſi ſanguie aut eiꝰ tactu firmꝰ. Et ſm eū dicūtur ſcte leges ⁊ ſcā regna ⁊ iperia. ſicq̄ oīa in ſanguie mūdātur. Jure igit̄ vi bti ſcti dicūtur qȝ in ſanguine ieſu apꝑis loti. in bonis cōfirmati ⁊ mūdati. lauerūt eniȝ in ſanguie vue ſtolas ſuas Secūdo ſcīn dr̄ q̄ſi mūdū ⁊ purꝝ vt dr̄ ſcūs Dyoni. Vn̄ ⁊ grece agios dr̄ ab a qđ eſt ſiī ⁊ ge terra q̄ſi prorſus ab oī terreitate puruȝ ⁊ mūduȝ. Sic ſci dei oēs mundi corde fuere. alioq̄n nūq̄ bti nec vidiſſent deū Tertio ſcīn idē qđ firmū a ſanciendo dcīn. firmi eīn oēs ſci fuere ⁊ in malorū reſiſtentia. bonorꝝ efficiētia ⁊ tolerantia malorꝝ. vt late deduci poſſet Quarto ſcīn dr̄ qȝ ſacris deditum ⁊ dedicatū Aū igit̄ electi dei oēs ſꝑ ſacris erāt dediti iure dicūtur ſcti Quinto dicūt̄ qȝ illis bōis intenti a quibꝫ i ſcripturꝭ aliq̄ dicūt̄ ſci vt bono ꝓpoſito. aut rcē intentiōi. ardēti itē charitati. Nā de ꝓmo ap'lus ait ad Roma. viij. ꝙ ſm ꝓpoſitū vocati ſūt quidā ſci. nō ſm meritū. vt ait Bernar. ſȝ ſm ꝓpoſitū. n̄ ſm affectionē. ſed intētionē. de q̄ lōge diſputat in ſmōe De altero aūt. i. ꝙ ab ardēti charitate q̄dā dci ſc̄ ſcti pȝ Eſaie. x. vbi ait. Erit ſcūs eꝰ in flāma Ac ſi diceret Quiſq̄s ſcūs ē corā deo. hoc fit in flāma charitatis. Et quia oēs hee rationes pulchre cōueniūt oībꝫ ſcis pȝ q̄ cōgrue dicūtur ſcti Poterunt iam ratiōes iſte deduci ad moralitatē. ſed quia breues eſſe volumꝰ. ꝭ preterimus. q̄ aūt hoc noſſe volet videat Soccū in ſermone primo de omnibus ſanctis.

De ſcōꝝ p̄figuratiōibꝫ Membrū ſecundum

Secundo de ſublimitate p̄figurationis aut cōparationis agendū. De q̄bꝫ multa poterunt dici. ſed ſufficiat ſub cōpendio enumerare. I

Cōſcripti. lapides. ſerui. ſeptē quoq̄ turba

Conſcripti in q̄ nūero illo quē Joh. audierat ſignatū in Apoca. ex qualibet tribu Qđ de oīnibꝫ ſcis exponitur. vnde ⁊ loco ep'le in feſtiuitate oīm ſctōꝝ cātatur. Itē p̄ſignati ſunt in lapidibꝫ illis templi. ſectis ⁊ politis p̄uſq̄ coaptarent̄ in edificijs. De quibus canit eccl'ia. Tonſiōibus preſſuris expolit lapides ſuiſq̄ aptant̄ locis per manū artificis. ⁊c. de quibus etiā Pō. orat dicēs. Benigne fac dn̄e in bōa voluntate ſyon. vt edificent̄ muri hierl'm. Itēq̄ Quoniā placuerūt ſeruis tuis lapides eꝰ. Tertio ſunt i ſeruis ſalomōis p̄ſignati. De quibꝫ regia ſaba protulit verbū magne grauitatis dicens. Beati ſui tui q̄ aſſiſtūt corā te ſꝑ Quarto ſūt ſeptē ordīes illi. de q̄bus dicit̄. ij. Reg. ꝙ cū ſeptē ordinibꝫ dauid archam in ciuitatē deduxit. De quibꝫ etiā paſſim ꝑ ſcripture ſilnā plura myſteria dcā ſunt. Poſtremo deſignati ſunt in turba illa magna quā dn̄s ieſus vidēs in mōtem aſcēdens beatificauit. Vn̄ ⁊ cōgrue euāgelium illud legit̄ de oībus ſctis. Nā pulchre ſingule ꝑticule applicabiles ſunt ſingulis ordinibꝫ ſanctorꝝ. Hec d̄ figuris quarꝝ inſtar plurime alie ſumi poſſunt.

Jam tertio de ſanctorꝝ Mēbrū tertium ſublimi denōiatione agendū. Et poſſemꝰ hic plura dicere. ſed qīn in ſupioribus: puta circa mendicatoriū. Itēq̄ circa beneficiariū aliqua ꝑſtrinximꝰ Idcirco tīn ſunt hic cōmemoranda Et hec ſunt ſanctorū nōia dignitoſa. K

Heredes. natiq̄ duces: aſtant et amici.

Hec ſupra circa mēdicatoriū vtcūq̄ deducta inuenies Et alia pl'a in bn̄ficiario in vltimo mēbro ſecundi bn̄ficij hn̄tur. ibi Nōie grandi Et vere ſublimia nomina iſta. ⁊ qui ea hn̄t cōgruēti rōne hn̄ in dn̄o ſuperbire. beneq̄ in ſalutari nōie p̄ris gloriare pn̄t.

Sed nūc q̄rto de dignitate Mēbrū. q̄rtū ſanctorꝝ paucis agamꝰ. Nā ⁊ de ea q̄dā premiſimꝰ ſupra circa mēdicatoriū. ſ. dignitates ex ꝑte aīe itē ⁊ ex parte corporū ſanctorꝝ Nā ſcōꝝ corpora fuere vt illic tetigimꝰ ꝓmptuaria ⁊ pura oracula dei. tēplaq̄ ſp̄ūſſcti. ⁊ alabaſtra ſp̄ūalis vnguenti vt Chryſ. declarat. ⁊ hētur in Aurea legēda in de feſtiuitate oīm ſcōrum. Sed his omiſſis videamꝰ q̄d ſuper illo verbo ap'li. Quos iuſtificauit illos magnificauit. Nycolaus gor. dicit de magnificatiōe. Nam ponit hec. V

Elegit. dās. mirificās. venerās. cumulādo
Diuulgās. audit. cōplens bōa. glificādo.

Primo magnificauit hos ſctōs deus eligēdo ⁊ ꝑ gratiā adaptādo. Magnū eīn eſſet alicui extraneo

pauperi fieri filiū regis. ¶ Secundo magnificauit
ſanctos donis virtutū eos amplificando. queadmo/
dū dr̄ de homine pficiente. Erit magn⁹ Job. pmo.
Eratq; vir ille magnus inter oēs orientales. Ter/
tio miraculis illuſtrādo. Sicut dicitur de potēte q
ſit hō magnus. vt Exodi. xi. fuit Moyſes vir magn⁹
in terra egypti. ¶ Quarto honoribꝫ ſublimando Sicut
dicitur clerico ſcō epiſcopo ēſt magn⁹ Eccli. Symō
onie filius ſacerdos magn⁹. ¶ Quinto bonis gratie
aut etiā fortune cumulādo. Et ſic dicitur de diuite q
ſit homo magnus Geneſ. xxvij. Ibat yſaac profici
ens donec magn⁹ effect⁹ ¶ Sexto nōia eorū late di
uulgando. z ſic fame magne aliq dicūtur. ij. Regū
vij. Feci tibi nomē grande iuxta zc̄ ¶ Septimo i eoſ
audiendo. Voluntatē em̄ timentiū ſe faciet ¶ Octa
uo in bonis deſideriū eorum ɔplendo ſc eis oſtēdo.
ps. Replet in bonis deſideriū tuum. ¶ Nono tāta
eis bona multa z magna cōcedēdo. nā proprio filio
ſuo nō pepercit pro eis. ¶ Poſtremo in celo gl̄ifican
do z exaltando. Nā quia fecerūt ſicut docuerūt mag/
ni in regno celoꝝ erunt. Et de his ſil' dr̄ Sapie vlti.
In oibꝫ magnificaſti pplm tuū z honoraſti. Hec de
magnificatione ſanctorū ¶ Mēbrū quintum.

Iam paucis de bn̄ficijs ſanctorum q̄ ipſi confe/
runt nobis agamus. Nā z de his ſupra puto a
liqua dicta Sunt igitur in genere iſta.

Exorātq; docēt. ſpectāt. aſtādo. coercent

¶ Orant primo meritis z affectibꝫ: Scdō docuerūt
exēplis z ſcriptis. Tertio expectāt nr̄m aduētū vo/
tiuis deſiderijs Quarto aſtāt in oi tribulatione fidiſ/
ſimis patrocinijs ¶ Quinto coarcent impetū aduer/
ſariorū a nobis. Que omnia ſunt grandia z digna g̃
titudinis vice. ¶ De ſanctorum gloria.

Sed de gloria ſanctorum quoniam omnez ſu
parat eſtimationem nil dicendū in ſpecie q̄/
niam ex his que infra de gloria regni dicēda
ſunt mlta hic facile applicari poterūt Hoc ſolū dici/
mus q plene illic erūt gl̄ificati. z vt de virginibꝫ teti/
gimus plene ab omni cicatrice reformati. Vnd qui/
dā perpulchre nobile illud vere notatu dignū ſcribit
dicens. Queadmodū qui purū verum ſincerum auꝝ
habet: tametſi recolat z ſciat ex plūbo aut luto. aut e
tiam ex ſtercore factū. nullas illi auro prioris vilitatiſ
aut abiectionis iniurias facit. ſed vna cū natiuo au/
ro recōdit. Et ſi forte (ſicut in ferro z ere videm⁹. ita
in auro alterū altero melius) hoc traſſormatā natio
temporantius. z per hoc indiſſolubiliore cōplexione
fuerit. nō modo cū auro natiuo. ſed pre illo amabit.
Ita z in filijs gratie ſue deus pater quib⁹ a terra et
ex ſtercore ſuſcitatis z eleuatis humilioribus ampli
orem grām dederit hos in regno ſublimabit clario/
res. Quid igitur petro paulo magdalene detrimenti
afferet ſi aliqn̄ fuerunt peccatores. quoniam plene

mūdatis nullus priorum ſordium neuus remanet.
Stulte humane trepidatio Hec eſt non clariſſime
cuncta diiudicantis dei zc̄. Plene ergo z perfecte il/
lic reſident omnes beati gl̄iantes q de exilio ad pa/
triam. de marino periculo ad portum deuenerunt q
velut piſces boni in vaſa collecti brauiū perceperunt
ſuoꝝ laborum. Quoꝝ gaudia nec lingua valet dice
re nec mēte cōcipi poſſunt Letamini in domino z ex
ultate iuſti. gloriantes quoniam plena leticia ſup/
poſita eſt capitibus veſtris

Interrogationes z dubia Mēbrum ſextum

Poſtremo in mente pro meditatione dilatan/
da poterint hic aſſignari inquiſitiones z du
bia varia que de ſanctis inqri ſolent. ſalicet
de eorum beatitudinis cōſummatione. de eorum ad
nos cognitione. de eorum pro nobis orōne z cetera i
hunc modū qualia in ſummis z ſcriptis eſt videre do
ctorū z qualia Joannes Gerſon in ſermone de omni
bus ſanctis tractat. Sed nos magis pijs affectiōi/
bus q̄z queſtionibus varijs inherēdum duxim⁹ Vnd
tranſimus iſta. Ad vos nunc cōuerſi o omnes ſancti
dei in ſalomonis tamen faciei viſione letabundaz fe
ſtiuitatem agentes. laudātes. z exultantes in medio
ſanctum iſrahel bn̄tes. oramus vt miſerti nr̄i impetre
tis nos educi de carcere mūdi huius z aſcribi militie
veſtre preſtante domino deo noſtro qui viuat z reg/
nat glorioſus z ſuperexaltatus in ſecula ſeculorum.

A M E N

Diſtinctio huiꝰ ſecūde partis quarta cō tinens regiones ſeptē ¶ Prologus

A Utinā ſaperēt et intel ligerēt ac nouiſſima pro/ uiderēt Deut. xxxij. Poſt q̄ꝫ p̄miſſa ſunt, meditabi/ lia q̄dā de deo eiꝰ mrē ac ſctis Jam ponēda ſt in q̄r ta hac diſtinctiōe q̄dā me/ ditabilia de alijs materijs cōpunctiuis. de q̄bꝫ nulla ſunt poſita conſiderabilia circa q̄ꝝ tn̄ ꝯſiderationē inuerſari ſolent oīm de uotoꝝ exercitia. ꝛ q̄bꝫ incōſiderate trāſitis paꝝ ꝓde rint ſupiora. Uñ ꝛ vt hoꝝ cōſideratio nob ineſſꝫ pla ta ſunt v̄ba illa a dn̄o p̄miſſa. ſ. Utinā ſapent. i. ſm Bern̄. vtinā ſapent p̄terita Intelligerēt p̄ntia. pui/ derēt futura. In his em̄ trib3 dīijs ꝯplectūtur illa q̄ poſitari ſumꝰ meditabilia vtꝫ. ¶ Et qm̄ d hmōi me ditabilibꝫ Bern̄. ꝛ alij vt dulciꝰ ad ea alliciāt ſb tipo regionū loquūtur Jō ꝛ nos eos inſequimur p̄ſertim q꞉ ſup̄ in de exercitijs regionū mentionē fecimꝰ. in q̄ bus poſt p̄ndiū deābulandū pro cibi digeſtiōe. i. pro ꝓnoꝝ affectuū in malū cōſtrictione Tūc em̄ ꝓniores ad vana ſumꝰ ait Hugo. Et ideo cōpunctibilia me/ ditamēta hec aſſumēda de quibꝫ breuiter agendū

B ¶ Inductia ad regiones ingrediendū ¶ Capl̄ꝫ. ij

Uidete regiones q꞉ albe ſunt ad meſſem Job iiij. Negociamini dū venio ꝛc̄. Ad haꝝ regi/ onū ingreſſuꝫ inducere volētes aſſumpſimꝰ verbū dn̄i Jeſu dicētis Uidete inq̄t regiōes Ubi per tria bona allicere videt̄. ad hoꝝ viſum q̄ idem eſt q̄d mēralis ingreſſus Nā ꝑ h̄ q̄d ait q꞉ albe ſunt꞉ cōgrue ſatis bonū delcābile Albedo em̄ ꝛ lumē deſiderabile oculis Bonū āt honeſtū inſinuat q꞉ vie eiꝰ pulchre. ꝛc̄. Bonū aūt vtile tāgit cum ſubnectit ad meſſem. Uere veꝝ verbū tuū dn̄e Jeſu Uere hee regiōes ap te ad oēm meſſeꝫ vn̄ v̄a oriūtur ſeīa v̄tutū. Uidete ḡ regiōes ꝛc̄ Que ſt. vij. i gn̄e vt cuiqꝫ dici ſua regio co aptet̄. Et qn̄ꝫ ꝯtcrimꝰ hias vt dū altera haꝝ n̄ ſatis poterit cōpūctionē excitare vl̄ alia efficacius id agat Et ſumūtur ſm circūſtantias loci aut ſitus.

	pͣ		ꝓpa ſeu ꝑſōalis		Intra
	.ij.		creatāꝝ ꝛ mūdial̄		extra.
	iij.		ſcp̄tāꝝ ꝛ eccl̄iaſtical̄		iuxta.
nā r̄gio	iiij.	ē	mortalis	q̄ ad	retro.
	.v.		iudicialis		ante
	.vi		purgatoria ꝛ iſernal̄		infra
	vij.		celeſtis ꝛ ſupnal̄		Supra

Uidete ergo regiōes Et negociami ꝛc̄ Libēter ait b/ nar. āplectoꝛ negociationē tuā dn̄e Jeſu in q̄bꝫ p̄ci/ pis eē aīam meā vt ſit velūt nauis inſtitoris delonge portās panē ſuū q̄ēadmoduꝫ tu o ſūme negociatoꝛ de vltimis celoꝝ finibꝫ aſportaſti p̄ciū nrm̄ Negocia boꝛ dōec vēias Hec em̄ negociatio ē negociū meuꝫ ꝛ tua mercimōia cū ſūma interi ſuauitate rūinabit aīa mea vt veniēti lēꝰ occurrā ꝛ vtinā andiā. Euge ſerue bone Tui ſūt celi ꝛ tua ē t̄ra in regiōibꝫ tuis ne gociaboꝛ ſecurꝰ. te ſolū h̄ns in itinere ducē. in ꝑicul̄ ꝓtectorē. ꝯſortē in tribulatiōe. In his em̄ āhulāt ad negociandū inſtitores tui. In his q̄rūt te electi tui ꝛ i ueniūt dilecti. hec Bern̄. Poſſet de regionibꝫ his in gn̄e latioꝛ ſmo fieri꞉ puta de multis inductis pra/ cticis ꝛ mercibꝫ harū aut lucris. ſꝫ q꞉ breues eē volu mꝰ. iō pliriꝰ de his loq̄ vitamꝰ. Ne tn̄ obſcuri ſimꝰ q꞉ forſan noua videbimur aliq̄bꝫ afferre oꝫ vt paucis iſta tāgamꝰ Ad haꝝ ingreſſuꝫ igit̄ inductia plima dici poſſent. Sꝫ q꞉ ſingul̄ regiōibꝫ ſua dabimꝰ iō ſuf ficiāt illa iā an̄tacta Tū q꞉ iocūdū honeſtuꝫ ꝛ vtile ē his regiōibꝫ inuerſari. iocūduꝫ Uidētur ei in his no ua ꝛ mirabilia Honeſtū q꞉ hmōi meditamīa ſūt rō/ ni cōſona ꝛ decētia Utile q꞉ ex his grādia lucra emer gunt. Nā ſi Bernar. credit̄ Prudēs negociatoꝛ com parat ſibi ex p̄ma regiōe horrorē pcti. Ex altera con tēptū mūdi Ex tertia feruorē ſp̄ūs ꝛ formam viuēdi Ex q̄rta hūilitatē. ex q̄nta. cautelā. ex ſexta timorem Ex poſtrema ſarcinā ſuā ꝯſtruit deſideriū regni. ꝛ a morē dei. In ſingulis tn̄ nūdinis ſingula hec eſt repi re. accedat tm̄ q̄ quippiā volet voti ꝯpos redibit Ubi iā q̄ inhiat lucris. vbi Impiger extremos ꝑgēs mer catoꝛ ad indos. Per mare paupiem fugiēs ꝑ ſaxa ꝑ ignes Ubi aōꝛ inſatiatꝰ hn̄di. nō ꝑcens ꝓprijs metu ens nec mille ꝑicla. Huc inquā huc iſtiꝰ mōi accur rāt ad has regiōes ꝓperent ingrediātur iſtas nūdias vt ipleat̄ hōis veris nō fallacibꝫ diuijs deſideriū eorū Hic em̄ venales diuie vere ¶ Ueniant ꝛ huc noua/ rū audi reꝝ. Hic em̄ mirabilia mūdi. hic noua oīa ventilātur. ſꝫ nō tn̄ tractāda oīa a nobis Abeāt ergo ab his nūdis nris ꝓcul abſint negociatores t̄re the/ mā recedāt filij agar prudētiā hꝰ ſcl̄i exq̄rētes elōgen tur gigātes a ſcl̄o nōiati. nō em̄ v̄a ſꝫ vana hi oēs in q̄rūt q̄ nō ſt tradēda a nobis. ſꝫ inſinuāda ꝓ copia dā (da q̄n̄qꝫ.

De practica ingreſſus

Quō āt ad has accedit̄ regiones exēplo nob ſūt ad nūdias ꝑgitātes. Aū ei vtilitate aut necita te ſeſe alliciūt. Deiñ necāria ſocietatēqꝫ inq̄rūt. t̄tio cū feruore ꝓcedūt. nudinas ꝯſpiciūt. ſibi necāria di/ iudicāt mercāt ꝛ ſarcinis ꝯpactis remeāt Ex horum foꝛa poterit elici ſp̄ualis practica. vt an̄ ingreſſuꝫ fi/ at excitatoria diſpō. Deiñ ꝓgreſſus ꝛ inſpectꝰ ꝑ com mēorātiōeꝫ ꝛ ꝯſideratōeꝫ attentā. q̄rto diiudicatō ꝑ ꝓbatōeꝫ ꝛ electōeꝫ. q̄nto mercatio ꝑ orōnē ꝛ ꝓpoſiti innouationē. Poſt remeādo ꝑ diligētē ſui obſuatō/ nē ꝛ ꝓfectū ꝛc̄. Sꝫ nolumꝰ tractare iſta Pꝫ ſup̄ ꝯis meditatiōis ſcala bonꝰ in ea tradit̄ modꝰ. Uidiſti nūc regiōes aīaduertiſti nūdias. inductia ꝛ lucra vi/ diſti Negociare ḡ ait Bern̄. ſedulꝰ haꝝ regionū viſi/

tator donec veniat dn̄s tu9 vt dicere poſſis dn̄e q̄nq̄ȝ
talēta ꝛc̄. ꝛ audire poſſis Intra in gaudiū ꝛc̄. Et vt
meli9 poſſim9 de ſinglis meditabilia appone9 Et p̄
mum de regione prima

De regione ꝓpria ꝛ pſonali ꝛ q̄re viſitāda ſit. Ca.i.

Si ignoras te o pulchra inter mulieres egre
dere ꝛ abi p9 veſtigia gregum ꝛ paſce hedos
ꝛc̄. cā.i. Prima regio vt dixim9 regio ē ꝓpria
ꝛ pſonalis Ad c9 ingreſſum dira hac ꝛ vt .bn. dr̄ ni
miū expauēſcēda ꝯmiatōe ſponſā ſponſus īducere
conat̄ Et iure hec ē regio prima Debit em̄ ad Euge
niū bn. A te tua ꝯſideratio ſe inchoet ne fruſtra extē
daris ad alia te neglecto Multi em̄ vt idē in medita
tionibꝫ ait multa ſciūt ꝛ ſe ipos neſciūt Alios iſpici
unt ꝛ ſeipos deſerūt. deū q̄rētes p exteriora deſeren
tes ſua interiora q̄bꝫ interior ē deus Sȝ fruſtra (ait
hugo) cordis oculū erigit ad vidēdū deū q̄ nondū ydo
ne9 ē ad vidēdū ſeipȝ Prius ei ē vt noſcat iuiſibilia
ſpūs ſui q̄ȝ poſſȝ eē ydone9 ad ꝯgnoſcēda iuiſibilia dī
Et q̄ non p̄t ꝯgnoſcere ſe. n̄ apponat apphēdere ea q̄
ſunt ſupra ſe Precipuū em̄ ꝛ p̄ncipale ſpeculū ad vi
dēdū deū ē ai9 noſcēs ſeipȝ Patȝ ḡ q̄ȝ merito ordie
p̄eat regio iſta ꝓpria ꝛ pſonalis Ad cuius ingreſſum
hec inuitāt inter cetera

Eſt opus. vtile. ſuaſuȝ. ſufficit. ordo req̄rit

Primo īducet ad regiōis hui9 ígreſſuȝ hoc ē ad
ſui ipi9 ꝯgnitionē Neceitas Tā ei ſui hec noticia ē ne
ceſſaria q̄ ſine ea nēo ſaluari p̄t pulchre hoc ſup cāti
ca pſecut9 ē deuotiſſim9 Bar. dicēs Q̄ nēo abſȝ ſui
ꝯgnitione ſaluari p̄t min9 q̄ȝ dei Et ſmone xxxvij. ait
Scio inq̄t nemīeȝ abſȝ ꝯgnitione ſui ſaluari. de q̄
nimirū mr̄ ſalutꝫ hūilitas orit̄ ꝛ timor dn̄i q̄ ꝛ ipē ſi
cut iniciū ſapie ita ꝛ ſalutꝫ ē Vn̄ ꝛ venerabil' mgr̄ io
ānes nr̄ ponit hāc ꝯgnitionē íc ſeptē illa q̄ ſūt neceſ
ſaria ſcitu adultis vtȝ in p̄ceptorio ſuo p̄cepto nono
Grādis h̄ ſe ꝛ inarabilis materia offert de neceſſarijs
ad ſciēdū ꝛ de ignorātia mala. de qua videāt̄ gerſon
ꝛ pſat9 Nider in directorio cōſciē ſcrupuloſe ꝛ alij
Scd̄o īducit vtilitas q̄ multiplex ē nimis de q̄ꝝ vna
Job dixit Viſitās ſpēȝ tuā n̄ peccab Facit ḡ declina
re pctm̄ Facit etiā ferre eq̄nimiter alienū malū Brez
Cōſiderata īfirmitas ꝓpa mala nob excuſat aliena
Eleuat ad ꝯtēplādū deū ꝛ ꝯgitōeȝ celoꝝ Ita q̄ hug.
dr̄ diſce ex tuo ſpū ꝯgnoſcere q̄d debeas ex alijs ſpiri
tibꝫ eſtimare. h̄ porta h̄ ſcala. h̄ introit9 iſte aſcē9. hac
ītrat̄ ad ītia. hac eleuat̄ ad ſūma Et hac ſiq̄dē ꝑficꝫ
ad ꝯgnitōeȝ oīm̄. celeſtiū treſtriū ꝛ īfernoꝝ Imo ꝛ d̄
ducit i oē bonū Tertio īducit ſuaſibilitas Hoc ei ſc
ptura ſacra ſcōꝝ doctrīna ꝛ phica rudim̄ta parili ꝯcē
tu ſuadēt Lōgū eēt h̄ addūcere ſcptaꝝ teſtiōnia. lon
gi9 ſcōꝝ dicta lōge q̄ȝ nimiū phoꝝ ꝯſulta Quibꝫ hoc
vulgare pūerbiū q̄ ꝯgnoſcere ſeipȝ ſciēdi eēt p̄ncipi
um ꝛ ſūmā phiaȝ vt macrobi9 ꝛ aliȷ dicūt ꝯſiſtere in
ꝯgnitiōe ſuiꝫ Nimirū edocti vt aiūt ab appolline del

phico i c9 h̄ ēpode ſcptū ꝯſulētibꝫ q̄ȝ quō bti fieri p̄nt
reſpōſū Noſce teipȝ Q̄d n̄ dr̄ grece vt indoctū nos vul
g9 bbare ſr de9 gnotoſolitos Barbarū ei illud ꝛ corru
ptū ſȝ dictuȝ fuit ꝛ vocat̄ Gnotiſcautō Q̄d n̄ ytputāt
ab appoline illo p̄9 platum ſȝ ex ſcptis ſacris ab eo
fuiſſe furatū Helymād9 late declarat Quarto īducit
h9 ſcie ſufficiēcia Nā ſic dr̄ Si chrm̄ bn̄ ſcis ꝛc̄. ſicetꝫ
ſi te te bn̄ ſcis ſatꝫ ē ſi cetera neſcis Alia āt nō pſunt
ſn̄ iſtis Hic hugo pulchre ait Melior ꝛ ſiētior es ſi te
ipȝ ꝯgnoſcas q̄ȝ ſi te neglecto curſus ſideruȝ. v̄tutes
h̄barū. cōplexiōes hoīm̄. nat̄as aialiū. celeſtiū treſtri
um ſciāȝ haberes ſūma ei phie ē cōgnitio ſui Poſtre
mo h̄ ordo ſciēdi req̄rit vt ichoet a ſeipo vt bn. dr̄. nā
t̄pe nimis ꝛ negligētia mag̃ nimis neſciſſe q̄ oīa alia
ſciūt̄ Hec ei nature hūane ꝯditio boetio teſte vt cū
ſe ꝯguoſcat ceteris t̄bꝫ p̄ſtat eadē tn̄ īfra beſtias t̄di
git̄ ſi ſe deſierit noſſe Ob h̄ḡ ꝛ alia pl'a redi ad cor tu
ū o hō t̄dde te ē igredere t̄gionē ꝓpriā ꝛ pſonalē vt tā
dē mercaris eleuari ad celeſtē ꝛ ſupnalē Ca. ij. E

Sit āt latiſſiā t̄gio iſta bn̄s nūdinas oibꝫ re
bꝫ plenas de q̄bꝫ q̄ſq̄ȝ ſibi poterit ꝯpare q̄d ve
lit Ita q̄ ꝛ h̄ hȝ curioſus q̄ itellectūȝ exercaet deuot9
q̄ȝ q̄ ſuccēdat ꝛ exercitet affectū Et licȝ curioſitatē de
teſtemur uō tn̄ n̄ poſſu9 vl' i trāſitu videre nūdinas e
ius p̄ſtim cū hmōi bono ꝛ pie affecto homi vider n̄
ſit curioſitas ſȝ ſtudioſitas Nouit ei oīa dirigere i fi
nē ſuū Offerūt̄ igit̄ ſtudioſ h̄ oīa de aīa ꝛ ad eā attinē
tia ꝯſiderāda q̄ in genere ſūt iſta

ꝺ aīe q̄ddi ꝺ q̄lita quāti q̄n ꝯdi vbi crea aq̄ q̄re car
tate noīe re te tare ta ta ni vita
diffinitōe

Quid. qual'. q̄nta. tp9. loc9. autor et vnit

de aīe po actibꝫ finē ꝯdi ꝺ aīa ſepata ꝺ aīaꝝ alia iq̄
tētījs tionis quō viuit apparitōe rēda

Poſſe. act9. finis. diſiūcta. redt. q̄ȝ plura

Grādis i bis v̄ſibꝫ ꝯplectit̄ abyſſus mlta materia
bis ē iclusa Nā ſingl'a ſōmēbrari mlt'iplicit poſſēt
Nam circa q̄dditatē vidēda ē n̄ ſolū q̄dditas rei ſedet
noīm̄ ꝛ diffinitōnū Sic circa q̄litatē vidēda ſunt in
corruptibilitas entitatis. pſpicacitas itellcūalitatꝫ i
mutabilitas volūtatis De potētijs deſcēdēduȝ ē ſin
gulatim ad ſingulas Sūt de ha c materia multi ac
magni libri. ſūt innumera ſcpta ꝛ q̄ones doctoꝝ Ita
q̄ de ſinglis latiſſima ē materia Sȝ dixi9 in trāſitu F
nos velle hāc tm̄ videre

Cōſiderabilia deuotorum Capi. iij.

Sciam p deuotis negociemur q̄bꝫ hec regio
vndiq̄ȝ occurrit Siue em̄ ad plagā orietaleȝ
hanc ingrediāt̄ ꝯſiderantes ꝯditionis eius nobilita
tem Siue ad aq̄lonarem vidēdo eoꝝ miſeriam ꝛ vi
litatē Siue ad occidētalē intuendo peti lapſuȝ ꝛ cul
parum de formitatē Siue etiam ad auſtrum contē
plando quō repati ſūt p dei bn̄ficētiam ꝛ pietatē vn
diq̄ȝ eis ſua negotia occurrūt vndiq̄ȝ affectum nego

No.

tiando mercari poſſunt Nā ex conſideratione nobili
tatis proprie cōparant ſibi vicioꝝ deteſtationem ſibi/
ipſis affecti dicentes Erubeſce volutari in ceno q̄ tam
ingenuus es ꝛ de celo Dum āt vilitatem propriam
attendunt affectum humilitatis ꝛ proprij ꝯtempt⁹
ſibi conquirunt dicētes Unde ſupbis terra ꝛ cinis
Ubi vero culpas proprias ppendunt iudicij timorē
aſſumant ſcientes qm̄ nullū peccatum manebit inul
tum. Quando autē pietatē reformātis attendunt
non mirum ſi amoris affectum ſibi cōqrunt adeo vt
dicant dn̄e quid eſt homo quia magnificas eū ꝛc.
Et cū viro deſideriorum dauid diligā te dn̄e ꝛc. Se/
curc igit̄ ingrediāt̄ regionem hāc deuoti fouet eā vn
diqꝫ pios affectus Et conſiderent

Hn̄oſe ſit formati		naturā		oriētem
nimis vilificati		miſeriā		aqlonē
Quā vicioſe d̄formati	p	culpam	q̄ ad	occidētē
gřioſe reformati		grām		auſtrum

Dign⁹ꝗꝫ vilis. deformatus reparatus

De ſingul' paucula tangenda

De plaga orientali q̄ꝫ nobiles ſimus conditi p
G naturam Membrum primum

DE dignitate humane conditionis Tum ex p
te corpis tū ex pte anime nil h̄ tam opus ē di/
cere cum multa vbi de beneficijs actum ē di/
ximus.

	dictis doctorum	
Et ex	ſpeculatione creaturaꝝ	plen⁹ hēt.
	rōcinatione veritatum	

Ita ꝙ vere cōſtat nobiliſſimū creaturarū eſſe ge/
nus hūanū quo ad aliq̄ etiā angelicā ſupgrediēs na/
turā vt dixi⁹ ſ̄ de āgel'. Dicit ei Aug. ſ. lxxi. ſup Jo.
Nihil potēti⁹ aut ſublimi⁹ mēte rōnali Quicq̄d ſup
eā eſt creator ē Hanc tn̄ intelligendū h̄ vt aiunt. O
igit̄ hō ingenue ꝯtus ſis ꝛ q̄lis iugiter meditare Cō
ſidera mirabilē hūani tui corpis ꝯpoſitionē. mira/
biliorē corpis ꝛ ſpūs cōnexionē ꝛ mirabiliſſimā anie
rōnalis ꝯditionē. Uide quō aia tua dei imagie inſig
nita. ſil'itudie decorata. reb⁹ cūctis plata. in oib⁹ pfe
cta in ope mirifica. hn̄s volubilitatē cogitatiōis. a/
gibilitatē imaginatiōis ingenij acumē. diſcretionis
examen. capacitatē memorie. viuacitatē intelligētie ꝛc̄
q̄ diximꝰ ſupra Attēde quō a deo ſis honorat⁹ poſi/
tus in loco voluptatis fulcit⁹ floꝛib⁹. ſtipat⁹ malis.
glia ꝛ hōre coronat⁹ ꝯſtitut⁹ ſup oia opa manuū pla
ſmatoris terre dn̄s. celi ciuis domeſtic⁹ dn̄i ſabaoth
frater deoꝝ ſpūuꝫ. ꝛ coheres celeſtiū ꝟtutū. redem/
pt⁹ ſanguie. dotat⁹ ſpū fide deſponſat⁹ ꝛc̄ Ex his ita
qꝫ ꝛ alijs colligant filij adā genus ambicioſū ſuaꝫ p/
clarā dignitatem ꝛ bono ſpū pie ſuperbie. caueāt ne
degeneres maculā in gloria ponant amplectēdo va/
nitatē Pudeat volutari in ceno q̄ tā nobiles conditi
ſunt a deo. Hec de plaga orientali q̄ de m'lta dcā ſūt
inter beneficia ſupra'.

De aqlonari plaga q̄ꝫ viles p miſeriā Mēbrū. ij.

NE ne ex cōſideratiōe tā exime dignitatis ani⁹
inſoleſcat neceē eſt vt ꝛ īpfectionē ac vilitatē ſu/ H
aꝫ ad mentē reuocet vt vnū altero ꝯpetur Eat igit̄ ſol
licitus negociator alterā in hac regiōe dictā ad prem
ſeſe cōferens aquilonarē ꝯſiderās ſui defcm̄ ꝛ vilita/
tē. Et vt eam pleni⁹ videat

pmo		anime	
ſcd̄o	de miſerijs	corpis	perſcrutetur
tertio		vtriuſqꝫ	

Vilis tū mēte. tū corpe. vilis vtroqꝫ

De quib⁹ pauca dicam⁹ Et primū de mente
m ent' miſia ꝛ vilitas ex pte aie ex his colligi pt

Materia fragil'. vitio fomes ſpoliata. I

¶ Primo ex aie origie ꝛ materialitate Nā pmū aie
fundamentū ē Nihileitas ꝛ vanitas ex pte noſtra.
Uere miſeri ſum⁹ qui de nihilo ſumus Nam ſm
Joh. nider in aia duo ꝯſiderantur. ſ. ea q̄ ſūt bona
ꝛ pfectiōis. ꝛ illa a ſolo deo q̄ſi prē emanauerūt Itē
mala ꝛ ea q̄ īperfectiōis. ꝛ illa q̄dāmō a nihileitate
q̄ſi mrē puenīūt Uere miſeri ſum⁹ q̄ d̄ nihilo ſum⁹
ac p hoc in nihilū ex noſtra natura tendimus.
Secūdo prꝫ aie miſeria ex e⁹ pfecto nihili ꝛ actionū
fragilitate. Nā ſi bn̄ inſpicitur vndiqꝫ nil cē reperitur:
ꝛ fragil' ad oē poſſe ſeu ad oēm actū Et pſ̄ti vt Nō
ait nihil eſt quo ad quinqꝫ.
Fis nihilo: nihil es. cogitans. vis. agis. nihil exples. K
Quoꝝ q̄nqꝫ nullū ē ex nob in q̄tū hōi ibi aliq̄d ē. ſed
inq̄tū defectuoſi. Nā d̄ fieri d̄r Ro viij. Uanitati cre
atura ſubiecta ē Ipe fecit nos ꝛ nō ipi nos Hic etiā
creare diffinit̄ p aliq̄d de nihilo facere De ꝛ⁹. ſ. de eſſe
d̄r Greg. Ois creata i q̄libꝫ inſtāti ad nihilū decioꝛꝫ
ſic ex nihilo pdūt niſi manu dei ſubſiſteret De tertio
. ſ. cogitare d̄r. ij. Co. iiij. Nō ſum⁹ ſufficiētes cogita
re aliq̄d a nob Uere fragilitas mag̃ De q̄rto. ſ. d̄ vel
le Jmo ꝛ de. v. d̄r ad Phil'. ij. De⁹ ē q̄ opat̄ in nobis
velle ꝛ pficere. De q̄nto lucidi⁹ Joh. xv. dn̄s ait Sn̄
me nihil poteſtis facere Qd̄ bn̄ noſcēs yſaias. xxvi. di
xit Oia opa nrā opat⁹ es in nob dn̄e Et probe. de⁹ ei
vt Uincē. teſtat̄ eſt opm nroꝝ pncipiū Et pncipal'r
opando Spēaliter inſpirādo Efficaciter adiuuando
Impialiter aſtringēdo. ꝛ exēplariter excitando. Ut
pulchre declarat diſtinctiōe. iiij. pte pma ſpeculi mo/
ralis Nā hoc ꝛ phi nouerunt q̄b⁹ hec ppō vulgar' fu
it Q' cā pma pl⁹ influeret q̄ꝫ ſecūda ꝛc̄. Nouerit g̃ ſe
aia nil poſſe niſi mori peccare deſtruere ꝛ corrūpe o/
pera dei. vt d̄r Joh. dn̄ici Nā ꝛ ſi quedā bōa ex gratia
agit tāte indeuotiōi ea pmiſcet ꝙ oēs iuſticie nrē ta/
ceo corruptelas ſūt deo q̄ſi pān⁹ mēſtruate q̄ fetidi⁹
execrabiliuſqꝫ nihil. ¶ Tertium vnde anime mi/
ſeria deprehenditur eſt ꝙ totaliter peccato originali
eſt infecta ꝛ inuoluta ꝛ filia ire facta anteq̄ꝫ nata.

O miſeriã magnã nimis flẽdã ꝗ̃ᶻ exponẽdã magis
Quartũ ẽ qꝛ fomite peccati aggũata Qui fomes ẽ q̃/
dã ſ̃licta infectio oẽs vires aĩe ꝛ corpis mẽbra incli/
nãs ad vicia ꝛ a ꝟtutibꝫ ſ̃trahẽs ex eo ꝯtrahẽs mala
mľta. ſcꝫ maliciã ĩ volũtate Ignorãciã in intellectu
Inpaciã ĩ ꝯcupiſſibili Infirmitatẽ in iraſcibili ꝛ ta/
lia plura Poſtremo ptꝫ ex eo. ꝙ originali iuſticia ẽ
ꝓuata ꝛ velut hõ ille ab ihrl'm in iericho deſcẽdẽs in
cidẽs ĩ latrones. ſpoliata ẽ g̃tuitis ꝛ vulnerata in do
nis naturalibꝫ O ſi nõ eſſet mẽs vulnerata q̃nta ꝗ̃ᶻ/
qꝛ ei⁹ latitudo eẽt ĩ mẽſa Miſeri g̃ quodãmodo ſu/
mus ex aĩe pte

I De miſeria ꝛ vilitate hoĩm ex pte corpis §. ij.

Secũdo ꝑncipalit̃ colligit̃ hoĩs miſeria Expte
corpis. ꝛ h̃ ſi ꝯſideret iſta q̃ ſubnectũt̃

Fetus. cõcept⁹. cib⁹. ĩfirm⁹. mala. fruct⁹

Poterit his ꝛ alia plura ꝯnecti. ſꝫ cũ de totius ꝯpo
ſiti miſeriis dice⁹ illa patebũt Age ergo de miſeriis
expte corpis videa⁹ Que patẽt ꝑᵒ ex materia ꝑe for/
mationis Nã ñ ẽ format⁹ hõ de aliq̃ nobili oleo aut
ſimplici t̃re elemẽto ꝗ̃uis t̃ra obſcurior ꝛ vilior ſit a
liis elemẽtꝭ Sꝫ formauit dñs de⁹ hoĩeꝫ de limo terre
Planetas ꝛ ſtellas fecit vt aiũt ex igne Flatus vẽtos
ex aere Piſces ꝛ volucres ex aq̃. hoĩes ꝛ iumẽta fe/
cit de t̃ra. vñ vilior ẽ ceterꝭ Iumẽtꝭ cũ q̃bꝫ vn⁹ ẽ ei in
troit⁹ ꝛ eq̃ ꝯdicio rcẽ aſſilat⁹ Vere lutũ ꝛ cinis luto ꝛ
fauille ꝯpat⁹ Quid ergo lutũ ſupbis. de q̃ puluis ex
tolleris. vñ cinis gl'aris Scdõ ex materia ꝓrie ꝯcep
tionis q̃ lõge vilior ẽ ꝑma Cõcipit̃ ei hõ de ſeie fedo
fetido ꝛ infecto Quis ergo p̃t facere mũdũ de in mũ
do ſeie ꝯceptũ Vere ſemẽ imũdũ fetidũ ꝛ ĩfectũ. ex c⁹
q̃dãmodo ꝯtactu aĩa q̃ creatur mũda ꝛ pulchra lepſa
fit ꝛ viciis imũda vt Innocẽcius declarat Erubeſco
cogitare vereor ſcribere horreo dicere q̃ memini me
legiſſe de h̃ ſeie Turpia em̃ ſunt ruiatu. turpiora ſc
ptu turpiſſima dictu Fꝫ generi hũano niſi ꝟtute ex/
ornarit ſuam vilitatẽ Tertio ex cibo q̃ nutrit̃ ĩ vte
ro. Et vere fediſſimo qꝛ ſãguine mẽſtruoſo de q̃ phi
dicũt ꝙ ex eius ꝯtactu fruges nõ germiãt areſcunt
arbuſta moriũt̃ hbe. amittũt arbores fructũs. canes ĩ
rabieꝫ efferũt̃. ꝯtaminantur ꝓles Sꝫ ꝛ hec ꝓuere/
cũdia dixim⁹ ſilẽda ¶ Quarto ex corpis infirmitate
Nã naſcit̃ flebile debile ĩbecille brutis min⁹ hñs q̃ na
tura vel currũt aut reptãt ſꝫ hõ tot⁹ ẽ ĩbecillus Naſ
cunt̃ ciulãtes dicũt e vľa q̃tq̃t naſcũt̃ ab eua Vn⁹ q̃
riſit zoraſtes mgr̃ mali fuit. Cõcipit̃ g̃ cũ imũdicia
ꝛ fetore Parit̃ cũ triſticia ꝛ dolore Nutrit̃ cũ angu/
ſtia ꝛ labore Cuſtodit̃ cũ iſtãtia ꝛ timore Nudus e
gredit̃ ꝛ ĩ̃gredit̃ miſeriis inumeris onuſt⁹. quas q̃a
dicere nõ poſſumus ſatius tacem⁹ Quinto ex maloꝝ

M q̃ corp⁹ aĩe ĩfert ꝑlicate Nã vt d̃r autor Cõpẽdii h̃ fcit

Pctꝫ. pnũ. grauis. ĩpugnat. mala tardat

Ideſt ꝯtrahit̃ pctm̃ ſcḿ cõẽs doctores ex corpe Se
cũdo ꝓnitas pcti. proni ei ſ̃t ſenſus hoĩꝫ ad malum.
t̃tio difficultatẽ hoĩ Agꝝ pigri hoĩs ſ̃pleuerãt vitice
q̃rto ĩpugnationẽ. Caro ei ꝯcupiſcit aduerſus ſpũꝫ ꝛc̃.
q̃nto alia ꝯplura mala. qꝛ intellem̃ ebetat. Corp⁹ em̃
qđ corrũpit̃ aggũat aĩaꝫ Curas gignit ꝯ̃ illđ dico vo
bis ne ſolliciti ſitis. Paſſiões varias generat hõ na/
tus de mľiere ꝛc̃ replet̃ multꝭ miſeriis Poſtrẽo a glo
ria retardat. ꝑꝑ qđ apl'us cupiẽs diſſolui ſuſpirioſe
clamabat Infelix ego hõ Vltio vilitas hũai corpis
claret ex fructu egrediẽte Nã ſi diligẽter ĩſpicias q̃d
ꝑ os q̃d ꝑ nares ceteroſqꝫ meat⁹ corpis egredit̃ vili⁹
ſterq̃liniũ nũq̃ᶻ vidiſti Herbe q̃ ꝑpe ꝛ arbores ex ſe ꝑ/
ducũt frõdes ꝛ fruct⁹ ꝛ flores: ꝛ tu d̃ te lẽdes pedicl'os
ꝛ lũbricos. Ille de ſe effundũt vinũ oleũ ꝛ balſamuꝫ
ꝛ vt tu d̃ te licẽtia xpi⁹ loq̃r ſterc⁹ vrinã ꝛ polipũ l' ſpu
tũ. Ille de ſe ſpirãt ſuauitatẽ odoris. ꝛ tu de te abho
miatõeꝫ reddis fetoris Qual' ẽ arbor t'lis ꝛ fruct⁹ ei⁹
Vere g̃ ſcḿ corp⁹ vilis es hõ. qua vilitatẽ de⁹ hũano
gñi ꝑmiſit vt lõge ãpliorẽ vilitatẽ ſcꝫ ſupbie ab eo fu
garet q̃ multo intolerabili⁹ corã ocul' e⁹ fetet. ꝑꝑ qđ
q̃dã in loco dixit hũiliatio tua in medio tui. Vñ hor/ N
rendũ mõſtꝝ poſſe cũ tãta vilitate inflari in altũ

De miſeriis toti⁹ hoĩs .§. tertius

Iam de miſeriis ꝯpoſiti .i. toti⁹ hoĩs dicẽduꝫ q̃
ſatis exp̃mitur in verbis Iob dicẽtis Hõ nat⁹
ꝛc̃ Quẽadmodũ ea explicat Bernar. Sꝫ vt ordiati⁹
loq̃mur ſcḿ Innocẽtiũ ex tribꝫ colligit̃ in ſũma ſcꝫ

miſerabili hũane cõditiõis ingreſſu
Ex culpabili hũane cõuerſatiõis ꝓgreſſu
dãnabili hũane diſſolutiõis egreſſu

Ingreſſus ſeu ꝓgreſſus. ſit̃ exit⁹ hoc dãt.

Hꝫ de his Innocẽti⁹ pulchꝝ tractatũ vbi ꝑ tres ꝑ/
tes tria mẽbra hec deducit Aſſignabim⁹ tñ ꝛ hic d̃ ſin
gul' pauca Miſeria ĩgreſſus hoĩs ex his pateſcere p̃t

Vñ ort⁹. ꝛ̃ vbi. qualis miſer hoĩꝭ et ad q̃d O

¶ Prio ĩnq̃ᶻ ex origĩe vñ naſcit̃. Naꝫ vt de ꝑncipiis
aĩe ꝛ carnis taceam⁹ Hõ (ait Iob) nat⁹ de mľiere.
O nobile ꝑncipiũ ĩmo miſerꝝ deteſtabile nis. Miſe
rũ em̃ aĩal feia de c⁹ miſeriis nõ ẽ nr̃ꝫ loq̃. Scdõ ex
loco vbi naſcit̃ qꝛ ꝑegrin⁹ a dño lõgiqu⁹ a regno In
inſula exilii. in valle miſerie. in deſerto ſ̃pentũ ꝛ ſcor/
pionũ. in loco pñie ꝛ laboris. in regiõe mortis ꝛ dolo
ris ꝛc̃. ſicut liliũ int̃ ſpinas: In corpe ꝟo tanq̃ᶻ ĩ loco
ꝓpo Qđ quiđ añ pctm̃ fuiſſet aĩe ſolacioſũ tal' nacu/
lũ. Nũc aũt doloroſum ergaſtulũ. Añ ꝑadiſus deliti/
arũ. nũc vero locus omniũ miſeriaꝝ. Et qđ fuiſſꝫ o/
bediens inſtrumentũ ſcḿ eſt grauãs ĩpedimentũ Et
qđ fuiſſet dom⁹ honeſtatis factũ eſt carcer orgialis
feditatis: Educ de carcere aĩam meã ꝛc̃. ¶ Tertio ex
q̃litate qua naſcitur qꝛ ſĩ ſcia verbo ꝛ virtute flebil'
ꝛ debilis ꝛ imbecillis. pctõ onuſt⁹ ꝛ infectus. Quiſq̃ᶻ
ꝑſequat̃ ¶ Quarto ex miſeria cui ſubiicit̃ Replet̃ em̃
multis miſeriis Iob ait. Vere mľtis ꝛ mľtiplicibus

Bernardꝰ ait miſerijs corpis miſerijs cordis miſerijs
dū vigilat miſerijs dū dormit miſerijs q̄q̄ verſuꝫ ſe
vertat diximus circa Aue maria de generalibꝫ miſe/
rijs q̄dā ¶ Quinto ex hoſtibꝫ q̄bꝫ mor circūdat Mili
cia eni vita hominis ē ſup terrā Nā multiplices ho/
ſtes mor ab ortu inſidiāt vt capiāt. pſequūt vt peri/
māt. ſ. demō cū vicijs Nō cum beſtijs. mūdꝰ cū ele
mētis. caro cū ſenſibꝫ Que lotarꝰ ē pſecutꝰ in de mi/
ſerijs hoim̄ Ipē ei idē q̄ pꝰ Innocētꝰ dictꝰ Poſtrēo
colligit h miſeria ex fine ad quē naſcit Vis noſſe illū
audi ꝓphetā Quis naſcit ad volādū hō ad laborē. do
lorē timorē ꝛ tremorē Cūcti dies laboribꝫ ꝛ erūpnis
ſunt pleni nec p noctē requieſcit mēs eiꝰ Nō ē q̄cq̄ ſub
labore ſub ſole Eſto varia ſint hoim̄ ſtudia exercitia
diuerſa. vnꝰ ē tn̄ oim̄ finis ꝛ effcūs. labor. ſ. ꝛ afflicō
ſpūs Occupatio eni magna ē creata oibꝫ hoibꝫ ꝛ iu/
gū graue ſup oēs filios ade a die exitꝰ de vētre matris
eorū vſq ad diē ſepulture in matrē oīm̄.

Miſerie pgreſſus Norula prima.

S Ed ō miſerijs pgreſſꝰ pauca videa⁹ Nā ei ſūt
 numeroſi iſti vt añ tps deficeret q̄ pſeq̄ eas
poſſemus Et colliguūt ex iſtis viſq3

Actio. paſſio. abitra. extra. mala. vita. bre

Prio ex actionū ꝛ ſtudioꝝ varia laborioſitate Quo
rū mlta enumerat Innocētꝰ libro .i. de oibꝫ tn̄ con
cludēs q̄ i eis laboret afflictio mētis Imo ſapiētiſſiꝰ
viroꝝ vbi ſe ꝯuertiſſꝫ ad vniuerſos labores varia ſtu
dia ꝛ exercicia diuerſa i oibꝫ inq̄t vidi vanitatē ꝛ affli
ctionē ai ꝛ nihil pmanere ſb ſole. Scdō ex paſſioibꝫ
q̄ patit Et pmū de iternis q̄ in affectionibꝫ ꝯſiſtunt
Spes ꝛ gaudiū hoi abſūt ꝛ amor (de terrenis loq̄r
nō de celeſtibꝫ) aut cito ſtatim murāt Spes lata in ar
dua redit ianis Extrema gaudij occupat luctꝰ ꝛ in a
maritudinē vtit amor Replet aūt dolore dū memit
pteritorū pudore dū meōrat pſētiū Timore dū pui/
det futa Et nō ſolū p cauſ ſuis ſed ex ꝯpaſſione ceto
rum Abyſſꝰ eēt dicere de paſſionibꝫ his internis q̄bꝫ
ctis inē ſopnia afficit hō Nec l'dico diē vir momētuꝫ
dicēdū fuit poterit dari q̄ his nō torq̄at hō. Scꝫ iam
tertio de paſſionibꝫ extēnis videa⁹ Et q̄s poterit ad i
ſtas Hec ꝯſiſtūt in diuerſis hoim̄ etatibꝫ Alia iuuē
tus. alia patit ſenectꝰ in diuerſ ſtatibꝫ Alia q̄ppe pa
tit diues alia paup Alia fuꝰ. alia lib. alia ꝯtinēs. ali
a ꝯiugatꝰ Deniq bonꝰ ꝛ malus ſuas hñt paſſiones
vt late declarat dicēs Innocētꝰ In lāguoribꝫ ꝛ ifir
mitatibꝫ. Nōdū eni a ſeculis tot egritudinū gn̄a tot
ſpēs paſſionū phiſical' induſtria potuit indagare q̄t
hūāna fragilitas hꝫ tolerare In moleſtijs ꝛ anxieta/
tibꝫ In ſtētis in fortunijs ꝛ tormētorū penalitatibus
Poſſet ſingle pliꝰ pſeq̄ gndis eni hic materia ſtatꝫ
ſꝫ precdet imorari Quarto nō ſolū hūane vite pgreſ
ſus ē miſerabil'. ſꝫ ꝛ culpabil' nimis Et h ſi ꝯſiderēꝰ
q̄d facit homo Deſiderat ei ex ꝯcupia oculorꝫ opes
q̄ gignūt cupiditates ꝛ auaricias ex q̄bꝫ agit praua q̄
nō licēt. q̄bꝫ offendit deū primū ꝛ ſeipm. Et ꝯcupia
carnis deſidrat voluptates q̄ gignūt gulā ꝛ luxuriaꝫ
Et ſic agit turpia q̄ n̄ decēt q̄bꝫ polluit famā pſonaꝫ
ꝯſciaꝫ. Et ſupbia vite deſiderat hōres q̄ nutunt ſup
biā ꝛ iactātiā Et q̄bꝫ agit vana q̄ n̄ expediūt. q̄bꝫ ne/
gligit ſeria vtilia necāria Vn̄ pꝫ q̄ fere totꝰ vite eꝰ p
greſſus ē petm̄ ꝛ clpa ꝛ nō ſit q̄ gliari hꝫ de corō mū/
dicia ꝛ dicere q̄ petm̄ n̄ hēat In mltis ei offēdimꝰ oēs
Hꝫ ō vitijs hūac vite Innocētꝰ. ij. pte lib Poſtrēo
pꝫ miſia vite ex breuitate eꝰ Breui ei viuit tpe In p/
mordijs ꝯditiōis hūac nōgētis ānis q̄dā vixiſſe legūt
nē āt. ps lxx. ānos dt dies nrōs. imo adijcit alt q̄ velo
ciꝰ trāſeāt q̄ a texēte tela ſuccidit Cās q̄ noſſe volꝫ ly
rā ſup geñ. legat ibi ples aſſigt Hec ō miſerijs pgre
ſſus vite hūae De miſerijs hōiꝫ i egreſſu Norla. ij.

V Is forſā ꝛ ō egreſſu aliq̄ dica⁹. ſꝫ iſta ō nouiſ/
 ſimis dicēꝰ Vn̄ ſufficiat vl' paucis ꝯmeōraſſe q̄
dā ex q̄bꝫ colligit materia deceſſus ſcꝫ

Affectꝰ. morit. rapit. patit. redit haud hinc

¶ Prio q̄ añ mortē pēis ꝛ doloribꝫ afficit ꝛ vt ō lōgis
ifirmitatibꝫ puijs ſileaꝰ. iiij. pti malꝰ patit dolores
añ mortē. ſ. mortis āguſtiā. oiꝫ maloꝝ ſuoꝝ clarā no/
ticiā Iudicij iminētiā. maloꝝ ſpūuꝫ pn̄tiā q̄ oia ito/
lerabilia mala ita vt exclamet. ps. Circūdederūt me
dolores mortis terrores inīq̄tatis ꝯtbauerūt me. Scdō
exibit ſpūs ꝛ reuertet in trā ſuā ꝛ morit hō futurꝰ eſca
vmis q̄ ſp rodꝫ ꝛ cōedꝫ imortalis Hereditabit ei be
ſtias ſpētes ꝛ vmes ꝛ ſordꝫ horribil' Putredi ei dicꝫ
pr meꝰ es tu ꝛc. O tpē prēꝫ. vilē mrēꝫ. o deteſtabileꝫ
ſororē Futs inſup ſi male meruit eibꝫ ignis q̄ ſp ardꝫ
ꝛ vnit iextinguibil'. 3ꝰ lꝫ gnia ſint pcedētia. iminēt tn̄
grauiora. ſ. diui decreti irreuocabil' ꝛ iuſta ſn̄ia. q̄rto i
tolerabil' iferni aut certe purgatorij pēa Poſtrēo ob
liuio ſēpitna. Nō ei de inferis redibit vt meōria eꝰ ſit
De hac matia in tētia pte lib allegati Ex q̄bꝫ oibꝫ ag/
gregatis liq̄t q̄ iure exclamauit ꝓpha ſcūs añq̄ natꝰ
Quare de vulua egreſſus vt viderē laborē ꝛ dolorē et
ꝯſumerēt in ꝯfuſiōe dies mei Et merito nos cū ſcis
flebilē tragediā canere hēꝰ q̄bꝫ totū miſeria ē q̄ ſumꝰ
ꝛ dicere cū eiſō Ve mr mea q̄d me genuiſti filiū ama/
ritudis ꝛ doloris Quare n̄ in vulua mortuꝰ ſū ꝛc i hūc
modū Et ſic i nūdinis hꝰ plage ꝯpat luctꝰ ꝛ dolor ꝛ
deſpcūs ſui Quis ei poterit de ſe ſentire aliq̄d altuꝫ
pꝰ ꝯmeōratū tātaꝝ miſiaꝝ cumulū. Quid hꝫ vltra
hō vn̄ ei faſtꝰ vn̄ ſupbia oriat. cꝰ ē cēmioſa ntitas. nti
tatē ōmolit pcalitas. cꝰ pcalitatē ꝯcludit mortis necci
tas Cui cē ē momētū. vita naufragiū. mūs exiliū. ꝛ
lꝫ vita ſpōdet mortis diſtātiā. mors tn̄ ſp iſtat ꝛ mia
tur pn̄tiā. Vere nimiū ille q̄ſq̄s fuerit ē male durꝰ q̄
pꝰ h tāta ꝛ talia ꝯſiderata nō fuerit hūiliatꝰ Vere di
rit ꝓpha q̄ hūiliatio nrā in medio nri Nā ſi rcē hō in
ſpicit nullū vilꝰ cadauer repit Scꝫ ad alterā plagaꝫ
nūc diuertamus Membrum triū

¶ De plaga occidētali quō ſumꝰ deformati p culpaꝫ

i Iam ad plagā occidētalē divertēdum vt illic
cernaꝰ q̄z simꝰ de formari ꝑ lapsū pn̄tū ⁊ cul
pā ꝓpriā At latissima ē plaga ista in q̄ innu
K mera se offerūt ꝯsiderāda Et pmū possuꝰ hic medi
tari de lapsu pmoꝝ pn̄tū vñ peccm̄ nr̄m hȝ iniciū sed
sunt de illo plīa scripta doctoꝝ. Vñ de peccō origiali
trāseūtes ad actuale nos ꝯuertamꝰ Et qꝛ de illo eciā
mlto plura sūt scripta doctoꝝ Ideo reflectaꝰ ad nos ꝯ
tēplatōis nrē oculū Et videaꝰ ꝙ ſm aiaȝ ⁊ eiꝰ malici
am nihil aliud sumꝰ nisi Pātheō oīm dcōnioꝝ babi
lon ⁊ hitatio oīm vicioꝝ sūma sordiū ⁊ receptaculum
peccōꝝ. Ita vt rcē dixerit bn̄. cogitans inq̄ens de aia
mea iuxta rei veritatē intueor ꝙ nihil veriꝰ de ea senti
re possū nisi ꝙ pꝛiꝰ redacta sit ad nihilū onerata pec
catis ꝯfusa tn̄bris irretita illecebris parēs ꝯcupiscēc
ciȷs. obnoxia passionib̄ ipleta illusionib̄ ꝑna in oē
malū latissiā ex dictꝭ se materia offert puta i genere
ois illa materia de pctis tā originali q̄z actuali de q̄
plene agūt doctri i suis scriptis. Insup examinatō cre
bra sui ipiꝰ Vt tn̄ ⁊ hic ꝟsū aliquē ponaꝰ h̄ h̄ poterūt
p̄cipue meōrari ⁊ exercitari scȝ

Inq̄ras. vid̄as. doleas. satagas. caueasȝ

Prio ad hāc plagā deābulās dȝ diligēt Cōsciāȝ tuaȝ
exaiare ⁊ iq̄rere De p̄teritꝭ q̄d fecisti De p̄nti q̄d es
S de futuro quid erꝭ ⁊ in cursurꝰ ⁊c Et qꝛ vt cōit peccm̄
tn̄bre ꝯcomitāt Iō oȝ vt hō diligēt ad peccōꝝ suoꝝ
noticiā deuenire nitatur his viȷs

¶ Seipȝ diligēt discutiēdo Videt

scȝ suos defcūs ab aliȷs audicꝰ Nā h̄ q̄ Audit q̄d ē

viciȷs suis viriliť obsistēdo Sētit

Multiplex āt p̄t examiatio fieri. scȝ de statu p̄ore in
genere de cottidiano excessu i spē. de toto hōis statu
i singulaꝛi Que trāseo qꝛ aliq̄ me i supiorib̄ dixisse pu
to Q̄ꝭ etꝭ optia viasi ad noscēdū seipȝ libēt ab aliȷs
audire suū defectuȝ Augꝰ. on̄dit q̄ hierom̄ ꝓ h̄ roga
uit ⁊c Sȝ optia ē resistētia passionū. qꝛ cryso. dt In
cipe resistere viciūs ⁊ tn̄c sentiēs q̄z plenꝰ sis passiōibus
¶ Verū qꝛ peccōꝝ vt plerūq̄z ē stupidꝰ cordis duri ⁊ me
retricie frōtꝭ vt in ꝯmeōratiōe peccōꝝ nō timeat aut
ꝯpūgat Iō necē ē vt exaiationi Cōsideratio accedat
q̄ videat ⁊ ꝯsideret hō q̄z peccm̄ detestabile deo ⁊ illi
fugiēdum. ⁊ possemꝰ hinc dicere mlta. sȝ sufficiat re
misisse ad vnicā illā ꝯclusionē gersonis de vita aie cū
xȷ. vl xiiȷ. correla. s. Q̄ꝭ ōne peccm̄ ꝓ q̄nto ē offensa
dei ⁊ ꝯ legē eiꝰ etnam ē de sua ꝯdicione ⁊ idignitate
mortiferū ſm rigorē iusticie ⁊ a vita glē separatiū Quā
ꝓpōnē q̄ rite rūiaret merito peccm̄ declinaret Attēdat
igit̄ q̄ peccat. quid facit qn̄ peccat quē quare offēdat
q̄d ꝯsequit̄ ⁊ amittit q̄ oia doctores ipsum ponūt ⁊ pla
hn̄t i specło morali Attēdat aggrauācia pcti sciēs ꝙ
tāto grauior ē culpa q̄nto dignior natura Tāto maior of
fēsa q̄nto maior ē illiꝰ q̄ offēdit̄ excellētia. tāto q̄z ex
ecrādior iniuria q̄nto maiora collata fuerit bn̄ficia

Hic itaq̄z illūiatꝰ ratio sumat sibi placitū dolēs suum
peccm̄ clamās cū Iōa. de q̄tuor exercitiȷs Heu dn̄e
ds meꝰ Et digitate sube ꝓpēdo vilitatē malitie ⁊c si
cut ad lōgū agit ibi Deiñ q̄rto ad satisfactōȝ se accin
gēs iudiciū ⁊ iusticiā faciēs queadmodū docet̄ in ꝺ tri
plici via vt retigimꝰ s. Pꝰ āt h̄ oia egressurꝰ ex n̄udi
nis istꝭ ꝯpōat sarcinulas Et sic doluit de p̄teritꝭ. ita
etꝭ iuxta Aug. caueat de futurꝭ Et abeat cū horrore ꝺ
inceps peccādi Copiosa h̄ deuotōis materia se igerit.
puta de mō satisfaciēdi ꝓponēdi ⁊ pctā p̄cauēdi Sed
accelera ad q̄rtā ptē ¶ De plaga australi quō reformati ꝑ grāȝ. §. iiȷ

Quarta dieta hꝰ
T regiōis ad austꝝ tēdit. Ubi hȝ hō ꝯsiderat̄ q̄z
sit gratiose reforātꝰ ꝑ grāȝ ⁊ dei bn̄ficētiā. Et h̄ etiaȝ
latissiā ⁊ deuota se materia offert. puta ꝺ bn̄ficiȷs ge
neralib̄ spēalib̄ ⁊ singłarib̄. de q̄b̄ iā satꝭ mlta dix
imꝰ. de q̄b̄ aliq̄d deuotū legere volēs Iōanē. ꝺ iiȷ.
exercitiȷs videat in ca. p̄. iiȷ. mēbro ⁊c. Vñ in hoꝝ re
meōratiōe hō ad gr̄itudicȝ se ꝯuertere dȝ ⁊ assumere
affcm̄ nobilitatꝭ agnoscēs suā digitatē redēptōis p̄ci V
ositate Et sic sarcinulā h̄ sibi sumat scāȝ supbiā aiȝ
nobilē i digbūdū peci. iuxta q̄d leo ait
¶ De exercitatiōe ꝯtēplatiuoꝝ i hac regiōe Ca. iiȷ.

Postrēo si ꝓfundiꝰ hāc regionē ingressi fueriꝰ.
nōmō in eꝰ n̄udis inueniēꝰ specłabilia q̄b̄ stu
diosus exerceat igeniū. affcūalia q̄b̄ deuotꝰ iflāmet
affcm̄: veꝝ etꝭ ꝯtēplabilia q̄b̄ profcūs se eleuet i deū
Nā si teste btō Augꝰ Oī miraculo q̄d fit ꝑ hōiēȝ ma
iꝰ miraculū sit ipē hō. liq̄t ꝓfcō cū creaturā supemi
nentē eē in q̄ pfectio creatorꝭ excellent̄ refulgȝ ⁊ lipi
de elucescit. adeo ꝙ q̄dā (nescit tn̄ si ꝟe Dion. carth)
affirmāt In nłła creatura neq̄z etiā in angelico spū cre
atorē tā clare rep̄rtari. resplēdere seu posse agnosci.
sic in aia rōnali ⁊ hōie toto Argumētat̄ ꝯ hāc positi
onē Dyoni. ⁊ credit absolute nō eē verā. Sȝ esto vt
cūq̄z. Scimꝰ hōiēȝ ꝯditū ad ymaginē ⁊ siliudicȝ di
⁊ q̄ valde introductiuū ad ꝯgnitōȝ ꝑ hō tipi Et lȝ etꝭ
in extnis actib̄ ⁊ corpe p̄tēdat deū. mlto ǎpliꝰ tn̄ in
mēte interiore in q̄ ꝓpe ꝯsistit imago dei Et pmo p̄t
hec ꝯtēplatio fieri ꝑ aiaȝ dei imaginē natalib̄ potē
tiȷs insignitā. 2° grtuitis inforātā. Ingrede itaq̄z o
ꝯtēplatie. pmo in regionē ꝓpā ⁊ vide tuā aiaȝ hn̄tē tri
plicē potētiā. s. meōriā. intelligētiā. electiaȝ Quaꝝ si
ꝑpenderꝭ opatōes ⁊ hitudines videb deū i specło mē
tis Quas si voles ē tradi n̄ a me expectes sȝ vid Iōa
nē. in. iiȷ. c. sui Itinerariȷ vbi pulchre ꝺducit quō aia
ē ꝺo ꝓpinq̄. ⁊ quō meōria ducit in etnitatē. itelligēti
a in v̄itatē. electia in bōitatē ſm opatōes. Et quō sȝ
eaꝝ hitudicȝ ⁊ originē ducūt i scāȝ t̄nitatē. qꝛ ex meō
ria intelligētia orit̄. ⁊ ex vtroq̄z aōr spirat̄ ⁊c. vñ valꝺ
miꝝ dr ꝙ n̄ ǎpliꝰ ag̃scimꝰ deū Multo āt lipidiꝰ ꝯtē
plat̄ in aia dōis grtuitꝭ adornata ⁊ reforāta fiꝺ. s. spe
⁊ caritate adorāta. sesib̄ spūalib̄ ⁊ excessib̄ m̄talib̄
sbleuata. hierarchicꝭ opatōib̄. scꝫ p̄taꝝ rucłatiōib̄ rȝ

triplicē ſēſu; illuīata. Queādmodū idē ſeraphic⁹ doc
tor ibidē in iiij. ca° ē pſecut⁹ Dyo⁹ etiā carth. de cius/
mōi ɔtēplatōe i ſuo de ɔtēplatōe vnū capl'; poit q̄ tā
tū ɔmeōra⁹ vt materiā deuotiōi āmiſtre⁹ Nl āt ſcbi⁹
q; heu nimiū nos pcul ſum⁹ z nō niſi ſicut de colori
bꝫ cec⁹ ſic nos poſſe⁹ diſputare de iſtꝭ Decurrim⁹ iā
grās deo regionē hāc ꝓpriā z pſonalē. de q̄ egreſſuri
vtinā ſic negociati eſſemus vt de regione diſſimilitu
dinis in ɔtēplatōnē diñe celſitudis leuari mereamur
Sed accipe iā ſarcinulas piarū affectionū ſupra me
moratarū. hac in regione ɔpatarū z negociare i eis
nā z alijs regioibꝫ imorari habemus

De alta regione ſcꝫ creaturarū ingredieda feria
tertia. Et primo de inductiuis ad e⁹ ingreſſū Ca. pmū

A Euate in excelſum oculos vrōs z videte
quis creauit hec Deus ſempiternus do
minus q̄ creauit terminos terre zc̄ Yſa
ie xl. Altera regio inquā dixim⁹ ingre
diēdum z negociādum Regio ē creatu
rarū z mūdialis Et binas ɔiunxim⁹ p
materia copioſiore z affcū efficatiore vt ſinceritius de
vnaq̄ꝫ agendū Et pmū de regione creaturarū ad e⁹
ingreſſū multa ſunt inductiua ſcꝫ

Ex ſuaſu. finis. ꝓpriū. ſancti. vtile multuꝫ

Primo q; hoc ē ɔſultū z ſuaſum in ſcpturꝭ z a ſcis i
eoꝝ doctenis Hinc totiens mirabilia creaturarū enu
merat z ɔmeōrat ſcptura ſacra vtꝫ in Job pſalmiſta
z alijs ſepe exhortās ad intuēdū eas. Sci q̄ꝫ crebro
Jmo dñs ipē q̄ totiens adhibuit pabolas itꝝ creā
turarum arborū celi ſeminuꝫ z ceteroꝝ z Aug⁹. ſepe
Jtē q̄ꝫ in regula hiero. ait i ortulo indens ſeia iacerēt
Erigāt areole Jnſerāt fructifere arbores i fructuoſis
vt ars vim nature repellat. Et bis āt exurgat mēs ꝓpt
viſibiliū horū inſpectionē ad meditādum de iuiſibili
bꝫ Oriaꝛ admiratio diñe potētie et ſemie zc̄ Erāmi
ratione creſcat deuocio Ex deuotione eleuatio mētꝭ
Jta vt ipē iam ortul⁹ fiat oratoriū z creature inſenſi
biles creatoris magnitudinē pdicēt O nota Scdo
q; craturarū ad deū z dei ad creaturas ɔtēplatio ē fi
nalis ɔditionis earū rō Nā teſte ſalomone cūcta fecit
deus vt timeaꝛ Et oia ꝓpter ſeipm opat⁹ ē dñs vt po
te q̄tenus ex ɔſideratōe creatorarū creatorē agnoſce
rem⁹ z amaremus Tertio quia proprium eſt
hominis rationi vt p viſibilia diſcurrendo inuiſibi/
lia dei aſcendat ſicut. grego. moraliū libo xxvij. do/
cet Jta q̄ꝫ ois hō eo ipō q̄ rōnalis cōdit⁹ ē ipa rōe illū
q̄ ſe cōdidit deuꝫ eſſe colligere debet Exerceat ergo
hō rōeꝫ ſuā ne in vanū accep it cā Quarto ad hīdu
at ſcōꝝ exēplaritas q̄ ſe ſtudioſiſſime in creaturꝭ exer
cuerūt z in deū exexerūt Hic ei porcs ad dei ɔgnitio
nē z amorē acceſſerūt Hic yſaac exijt ad meditādū i
agrū Abrahā iubeꝛ ſuſpicere celū et ſtaturaꝝ libo ma
gꝭ q̄ꝫ ſcpturarū heremicole ſci legeꝛt vt Antho. dicit
z btiſſim⁹ Aug⁹. de ſe dicit x. cōfeſſionū Jnterogaui d̄
deo meo me tartā z q̄ in ea ſūt interrogaui celū z lu/
minaria z hec q̄ creſcūt fores carnis mee dixi ōnibus
dicite mihi de deo meo aliq̄d qd̄ vos nō eſtis. Excla/
mauerūt voce magn Vere de⁹ nō ſum⁹ nos: ſꝫ ipē fecit
nos Jnterogatio mea itentio mea viſio eoꝝ ſpēs eo
rū. Diceriā ſcā mr̄ i rā agnes ex ɔſideratiōe creatura
rū i aōrē ɔditoris ſui z ſpōſi ſeſe inflāmabat. vt pꝫ in
paſſione e⁹ Hinc Berſi itidē ſororibꝫ ſuis ſcripſit vt
q̄cq̄d aſpicerēt in deū mox referrēt. Nos itaq̄ꝫ imite
mur Poſtrēo ad hāc regionē ingrediēdā ad crea/
turaꝝ q̄litatē ɔtēplandā allicere nos dꝫ ɔñs vtilitas
magnā. Hic ei puenit dei ɔditoris. gubnatorꝭ. z ɔſua
torꝭ clara ɔgnitio. Hic dei amor laus z pcti vitatio
Hinc innūera alia bōa Nā h⁹ ɔtēplatio ſi rite fuerit
celebrata ē z intellcm̄ clarificās z affcm̄ accēdēs. dūo
tionē fouēs. ſalubriꝛ z intue delectās vt poſſem⁹ ſin
gillati declarare. Quis ḡ nō libēter ingrediꝛ regiōeꝫ
iſtā vbi tā vtilia ɔpari pñt meditatiōe z orōne ſola.
Agite igiꝛ iā q̄ h ſe mercimōia offeꝛt ɔſidrāda icra⁹

De his q̄ ſūt ɔſiderāda in regiōe iſta. Cap. ij.

L Atiſſima eſt regio iſta copioſiſſimis mercibꝫ
h⁹ nūdine referte. Jta q̄ z h p voto ſinglꝭ q̄
volēt ſingla inueire poterit Jnuēit in ea B

Studioſus — intellectū exerceat.
Et Deuotus quo affectū accendat.
Cōtēplati⁹ — in deū ſe ſurrigat

Que hic habet ɔſiderare ſtudioſus .§. i.

P Rimo ergo hꝫ h ſtudioſus q̄bꝫ intellcm̄ exer/
ceat q̄ppe ɔſiderabilia intellectualia mira nis
Nā vt vel digito z in trāſitu hec demōſtrem⁹ Nō em̄
nos volum⁹ iſta pncipaliter mercari Pōt em̄ h fie/
ri cōſideratio multiplex C

Scꝫ Primo de operibus dei in genere
Secūdo de ſex opibꝫ dei in ſpecie
Tertio de opibꝫ z creaturꝭ ſilꝭ i ſin/

Quoꝝ ſingla cōplectūꝛ innūera medi (gulari z p ſe
tabilia. De operibus dei in genere. de q̄ꝫ ſingulꝭ ope/
ribus ſex dierum in ſpecie copioſiſſime doctores ſup
ſecundo ſcripſerunt z circa ea multa vtiliter inquiſi/
erunt que hic nō ſunt enūeranda a nobis. Jn Exa/
meron quoq̄ꝫ ſuis Baſilius z Ambroſi⁹ z ceteri qui/
q̄ꝫ. Et preſertim z p̄ ceteris elegantius Auguſti. ſup
Geneſ. ad lrām z ceteri in ſuis ſūmis Guilhelmus
quoq̄ꝫ pariſienſ doctor affectuoſus plene z abūde in
ſuo vniuerſo corporali ſcrip ſerunt Qui ſtudioſior fu
erit eos inuiſat. Nos ad affectuoſiora comparanda
acceleramus. Prius tamen quomodo ſtudioſus ſe
circa ſingulas creaturas etiam exercere poterit de/
monſtrantes. Et quidem tripliciter in genere pro in/
tellectus illuſtratione. immo z pro morum informa
tione poterit ſe queſtuare.

Scꝫ Prio — res i ſe z q̄ ad eaꝝ ꝓperates
ſcdo ɔſidrādo eas in ordie ad mores (z nās
tio — eas q̄ ad i ſcpꝛa ſcantias

¶ Prima ꝯſideratio ſola ⁊ ꝑ ſe delcāt q̄d ē ſȝ vani
ficat vn̄ p̄hi cā būdo ſolā vani facti ſūt q̄ ſe ſcrutādiſ
rerū nat̄is ꝓp̄t ſcire ſolū dederūt. vn̄ innumeros labo
res īedias ꝑtulerūt m̄l'tis ānis ī mōtib̄ȝ iacuerūt ſole
ſpōgia aq̄ fori In d̄ſ'tis ⁊ p̄tis oberrauerūt. ſicut ꝑ de
q̄dā neſcio q̄nt̄ȝ ꝓ apicule nat̄a iueſtigāda ⁊ tn̄ ſpe d̄
fraudat⁹ fuit Hic ſenigētia iā offert volūia p̄hoꝝ
Plinij. Solini Ariſtotel' ꝗ̄ li q̄rūqȝ ſiliū de nat̄is re
rū ſcribētiū Et in q̄ h aggregata Speculū nat̄ale vi
cēcij Studeat q̄ ſtudioſus Alia ꝯſidera⁹ q̄ ſingule
c̄ature ꝯ̄ferūt ad mores vtil' ē ⁊ edificatia ⁊ a ſcis virȝ
exercitata Vn̄ aiūt c̄atā nat̄aȝ ꝑ̄rū eē exēplar extn̄ſe/
cū q̄ dirīj bȝ hūāna idustria nō tm̄ in opib̄ȝ artiū In
q̄b̄ȝ vt d̄t ariſto. ars imitat̄ nat̄aȝ ī q̄ntū p̄t ſȝ etī in
morib̄ȝ ⁊ actib̄ȝ v̄tutū ita vt d̄ ea illud dici poſſȝ Via
facito ſ̄m exēplar qd̄ tibi mōſtratū ē ſcȝ ī nat̄is r̄ꝝ vt
d̄t Mḡr helwic⁹ Nā ex ipſis nat̄e opib̄ȝ optie ſumūt̄
ſilitudies ⁊ exēpla vtilia nr̄is ꝯpetētia morib̄ȝ Et h⁰
ſe exercitauit doctoꝛ ille p̄cipuus. Grego. nazāze⁹ q̄
hāc ſibi ꝯſuetudieȝ fecerat vt q̄cq̄d e⁹ occurreret oculis
de r̄b̄ȝ extioꝛib̄ȝ īterioꝛib̄ȝ aīe morib̄ȝ adaptaret Sic ei
ꝯ̄fert ipe de ſe ī ſuo apologetico dicēs Mos mihi ē ad
meip̄ȝ ſingl'a q̄ȝ ꝯ̄uocare p̄cipue ſi q̄es mihi ſit ⁊ ſilen
tiū ſi vacet aī morib̄ȝ adapto q̄d ocul' vid̄o Vn̄ ⁊ ocu
loꝝ viſio fit mihi mētȝ erudicio. h ille Nā hic iob xij.
ſc̄ptū ē. īterroga iumēta ⁊ docebūt te volatilia celi ⁊ īdi
cabūt tibi loq̄re t̄re ⁊ r̄n̄debt tibi ⁊ enarrabūt piſces
maris Nō ei ſuffecit optio illi oim̄ dn̄o q̄ c̄aturas d̄
diſſet in obſequium ſubiectionis in edulium refec/
tionis ſed etiam dedit eas in eruditionis exemplum
a q̄b̄ȝ iob dicit Interrogādū Nūc autē huiuſmodi i/
terrogamus aut q̄rim⁹ cū eorum naturas ⁊ mor⁹ ſb̄
tiliter indaga⁹ Interrogata aūt nos docēt loquūtur
⁊ r̄n̄dent cū ex eoꝝ ꝯſideratōe p̄cipim⁹ q̄liter nr̄os a
ctus ꝯponere debemus Hinc dicit Ambroſius crea
turas in ſignū factas vt in eis nr̄oꝝ ī moꝝ vicia vid̄
remus ⁊ ea caueremꝰ O qui ſe vel iumētis docentib̄ȝ
ꝯformare in morib̄ȝ volet vere ꝯpoſitiſſim⁹ ⁊ mora/
liſſim⁹ euaderet Quis em̄ digniſſimas quarūdā po/
terit vl' tenuit̄ naturas ſat āmirari Et ꝑ hac exercita
tione valēt Exameron ⁊ moralizationes doctoꝝ Itē
liber de ſilitudib̄ȝ rerū Habet igit̄ ⁊ h ſtudioſus ma
teriā ſtudēdi dilatādi ⁊ ꝓpl'ȝ ꝯ̄ercādi Poſtrēo p̄t ſtudio
ſus ꝯſiderare creaturas quo ad earum in ſcripturis
ſignificātias Quō videlicȝ in ſcripturis tranſumunt̄
⁊ ad q̄les ꝓprietates ſignificādas in ea ponūt̄ Quod
nēo rite ſciet nec ſc̄pturas plene itelligit q̄ naturarū
rerum ignarus fuerit Nā ois ſenſus miſticus vt ait
ſuꝑ bibliā mḡr henric⁹ de haſſia ſuitur a rebus. quē/
admodū ꝑ voces ſenſ⁹ l̄tralis Et ideo d̄t Aug⁹. q̄ ig
norātia reꝝ facit obſcuras figuratiuas locutiōes Nā
ꝑ aliq̄b̄ȝ ſilitudinib̄ȝ in ſc̄pturȝ ponūt̄ q̄ ſilitudo ſu
mitur ex nature ꝓprietate q̄ valde varie ꝯſideratur
p̄certim triplicīter vt ait haſſia. ſcȝ in via nature
Artificij. ⁊ moꝝ. vt ſuꝑ biblie Inicio declarat Quiſ

quis ergo ſcripturas itelligere volet rimari ꝓfunda
fluuioꝝ iueſtigare ſecreta dei eloq̄a Ille vtiliter ſe in
creat̄arū ꝯſideratōe exercere p̄t at dū foris creaturaȝ
viderit q̄d in ſcripturȝ ſignet mēte retractet Sic ger
ſon vt de ſe ſcribit exercitare ſolebat Et ad hāc exer/
citationē valent libri ⁊ expōnes quoꝝdā doctoꝝ ex
primentes ſignificātias reꝝ ⁊ p̄ſertim Raban⁹ qui
applicat ſcripturaꝝ ſignificatiōib̄ȝ q̄cquid narrat yſi
do. de ipis creatis. Hēs ergo ſtudioſe nūdinas tuas
ad meas mihi ꝓperandū.

¶ Quō hic ſe deuot⁹ debet queſtuare Cap. iij.

I Nuenit ſecūdo in nūdinis h⁹ regiōis de
uot⁹ quo ſuū affectū ſuccēdat ſi diligen
ter ⁊ affectuoſe creaturas attēdit Ita q̄
verū ſit illud p̄hi dcm̄ q̄ hōi vere ſapien
ti h eſt deuoto ⁊ ſapidā ſciam hn̄ti tot⁹
mūdus ē diuitiaꝝ adeo vt ex q̄libet creaturaꝝ quan
tūuis etiā minimo facile ſe digne eſtimet magnū ꝯfla/
bit amoris ⁊ deſiderioꝝ rogū. Nā huic ois creatura
quātumlibet parua

ē Monimētū / documentū / momētū vel irritamētū — Scȝ memorie / intelligētie / affectiue.

Cōſiderat em̄ hmōi deuot⁹ vt mēbra nō ꝓſeq̄mur ſȝ
ꝑ ſimplicioꝛib̄ȝ loq̄mur oēȝ creaturā ſb̄ his mōis. ſ.

Umbra riu⁹ ſpeculū ꝯ̄ odoꝛ. ſeu veſtigiūqȝ
Utqȝ liū l̄re. domū. fax. voxqȝ ſonorans.

Prio inq̄ȝ p̄nt cōſiderare totū vniuerſū creaturarū
velut vmbrā q̄ſdā vt ſcȝ nō ſit niſi vmbraticū q̄ddaȝ
ꝯpatū ſuo autori. Vn̄ mox intelligūt q̄ aliq̄d intel
ligere p̄nt vt hec ſit eminētia creatoris ad vniuerſum
q̄d ē corp⁹ ad ſuā vmbrā. de q̄ ꝯſtat vt Guilbel. ait.
qȝ ē deſignatio corpis vaniſſima ⁊ nulla ex ꝑte ꝯpa/
bilis corpi v̄tute aut bōitate. Et ſic ſe hȝ vniuerſum
ad creatorē Secūdo cōſiderant̄ creata oia velud ri/
ui ⁊ riuuli ad fontē. ſȝ nimiuȝ claudicat hec ſilitudo
ad creatorē. Fons em̄ eſt ꝑs q̄d emanat. ex eo tn̄ p̄t
ꝑpendi ex hoc magnitudo creatoris quēadmodū di
xit ꝓpha p⁹ enūerata multa dei m̄glia. Ecce inq̄t h
ex ꝑte dicta ſunt viaꝝ ei⁹ Et cū vix ꝑuā ſtillā ſ̄monū
e⁹ audierim⁹ q̄s poterit tonitruū magnitudis ei⁹ in
tueri Tertio velut forma inſpectoris in ſpecl'o extr
ab inſpectore. Sed ⁊ h diſtantia magnis. Nā q̄nq̄ȝ
imago reſultās in ſpeculo pene eiuſdē pulchritudis
appet vt inſpectoꝛ vel facies e⁹ Uniuerſū āt ⁊ ois cre
atura incōꝑabilis diſtātie ē a pulchritudie creatoris
ꝑꝑ ſilitudinem tn̄ Auēcebron dixit q̄ creature exte
rūt ſe ad creatorē ⁊ fecerūt ei vmbrā ⁊ reſplendentiaȝ
Quarto vt odoꝛ ab odoramēto Nā ois bōitas ſuaui/
tas vtilitaſqȝ vniuerſi nō eſt niſi odoꝛ diuie bonitatis
ſuauitatis. Et hic valde erigit̄ intellect⁹ ad cōtēplan/
dā immēſitatē diuie ſuauitatis Et ex hac eadē ꝯpa/
tione ait Guilbel: ꝑſiſent̄ maifeſta ē prauitas cordi/
um q̄ in hūc odorē nō currūt. ſȝ vmbratico creat̄arū

odore inherēt cōtēpto vel nō curato fontali ⁊ abiſſa/
li ſuauitate q̄ꝺ ꝯquerit̄ Bern̄. Quinto ꝯſiderari pōt
vniuerſū velut creatoris q̄ꝺdā veſtigiū ſꝫ heu nīs ab
eo elōgatū vn̄ colligitur grādis diſtātia creatur̄e a cre/
atore ⁊ magnificētia ipius creatoris Sextꝰ q̄ꝫ ex iſto
ꝙ totū vniuerſū ⁊ ſingl'a vniuerſi ſunt ſig̃ q̄dā ⁊ vie
ducētes ad ipm creatorē. quēadmodū veſtigiū ferarꝝ
venatores ducit ad latibula earꝝ At gn̄alit̄ oīm aīan
tiū veſtigia inueſtigatores ſuos dirigūt ⁊ adiuuāt ad
inuentionē ſui Valde ergo ſe voluit deꝰ a nobis ine/
niri valde voluit ſuos ad inueſtigatores iuuari q̄ tot
⁊ tāta ſui veſtigia ⁊ ſig̃ nob̄ reliq̄t q̄bꝫ pt inueniri
Sexto poterint ꝯſiderari ſingula creata velud libri
ꝯſcripti digito dei. cꝰ ſingl'e creature ſūt q̄ſi diuerſe
figure nō q̄dē hūano placito inuētē. ſꝫ dīno arbitrio:
(vt hallia ait) inſtitute ad manifeſtandū ⁊ q̄dāmō
ſignādū inuiſibilia dei. Vn̄ duplicē librū ponūt crea
ture. ſ. ⁊ ſcripture. de q̄bꝫ multi mł'ta pulchra dicunt
Vn̄ ponit ꝓpoēm pulchrā venerabilis q̄dam doctor
dicēs Totū iſtū mūdū quēadmodū a verbo ꝯditum
ita etiā ⁊ eū fore ṽbalē ⁊c̄ Poſſent hinc mł'ta dici ſꝫ
ꝓperare oꝫ Septio ſingule creature ꝯſiderare pn̄t.
velud vine q̄dā vt Ancelmꝰ. ait lrē ⁊ nō q̄libꝫ lrē. ſꝫ a
matorie ⁊ magni amoris indicatie Ita vt ſi vere eſſe
mꝰ amatores eiꝰ q̄ pro nob ⁊ ꝓꝓ nos talia ⁊ talit̄ fe/
cit inuenire mꝰ cūcta creata indulti eꝰ in nos amoris
nō ſolū monimēta. ſꝫ ⁊ adiuuamēta infirmitati ſup
plemēta neccitati. oblectāmēta volūtati vt vere decēs ſit
Diligētibꝫ deū oīa coopant̄ in bonū Octauo poſſūt
cōſiderari vt dōa vł' xenia dei. imo vt Hugo ⁊ āte eū
Aug. dr vt arre deſpōſatiōis Sꝫ valde cauendū aie
ne ſpōſa. ſꝫ adultera fiat ſi mūera dātis plusq̄ꝫ affecm̄
amātis diligat vt late declarāt. Nono pn̄t ꝯſiderari
vt fax vel fornax inflāmandi amoris. vt ait Guilhł'.
piſienſ Quid ei aliō ē totꝰ mūdꝰ niſi ignitiſſimꝰ q̄
dā charitatis rogꝰ cꝰ tot ſūt carbōes q̄ōis īflāmato
rū q̄t ſūt ptes ⁊ creature vniuerſi. Vere g̃ diabolico
frigore ē gelidꝰ q̄ſq̄s int̄ medios tāti rogi globos ſte
terit ab amore frigidꝰ Decio oē vniuerſū ē velud vox
viua vehemēs hoīeꝫ inſenſatū tātis liguis q̄t ſūt crea/
ture ſunt alloquēs. Et hec ṽba ſibi dicēs Hec

Accipe. redde. fuge nil ſū creſcas ad amato

At pmo inq̄t vt hugo ait ēplici ſꝑ voce loquūt̄ dicen
tes Accipe bn̄ficiū. redde ſuitiū. caue vel fuge ſuppli
ciū. Et ſic aiūt. Vide o hō quō amauit te q̄ fecit nos
ꝓꝓ te. Seruio ē q̄ꝛ ſcūs ſū ꝓꝓ te vt ſuias illi q̄ fecē me
⁊ te. Nec ꝓꝓ te ⁊ te ꝓꝓ ſe. Si g̃ accipis bn̄ficiū redde
debitū. accipis bōitatē redde charitatē. Redde debi/
tū mādata eꝰ cuſtodiēdo. alioq̄n teſtes ꝯ̄ te erimꝰ vī
dictā clamādo. Deduci poſſet h̄ de ſingl'is creatu/
ris ⁊ deuotū eēt ſꝫ plirū. practer q̄ſq̄ꝫ ſecū. Poſtre
mo amemꝰ inuitātes ad dei charitatē. Et ita audi/
uit eas Augꝰ loq̄ntes. x. cōfeſſionū libro dixit Celuꝫ
⁊ terra ⁊ oīa q̄ in eis ſunt vndiq̄ꝫ mihi dicūt vt amē
te dn̄e nec ceſſant dicere oībꝫ ita vt inexcuſabiles ſint
Dupl'r aūt hec inclamāt dū ſcꝫ ⁊ te oſ̄dunt optimū.
⁊ iō amore nrō digniſſimū ⁊ bn̄ficentiſſimū. ⁊ ergo ſi
velim nolim clamāt te iure amādū De his vocibꝫ q̄ſ/
q̄ꝫ exiſtēt ſecū q̄ꝛ lōgū eſt proſequi eas. i eis āt exerceri
ē valde deuotū. Poſtrēo dꝫ oīs creatura ſuore ꝯſide/
rari vt ē materia laudis ⁊ g̃titudis. ꝓuocās ad eā vt
dr Aug. v. ꝯfeſ. Ecce nō ceſſat dn̄e nec tacet laudēs tu
as vniuerſa creatura tua nec ſpūs hōis nec aīantia.
nec corpalia p os cōſiderātiū ea. vt exurgat in te a laſ
ſitudīe aīa nrā īnitens his q̄ feciſti ⁊ trāſiēs ad te q̄
hec mirabiliter feciſti Prouocat aūt ad laudē vł' ꝓꝓ
bn̄ficiū vel ꝓꝓ opꝰ tā eximiū q̄ꝺ ē laus creatoris. Et
ſic dicūt̄ creature laudare deū. Nō q̄dē p ſe ſꝫ p nos a
it yſ. deū laudāt dū nos ꝯſiderātes ipellimur lauda
re deū. Hinc ſup illō. ps. Laudate dn̄m de t̄ra q̄daꝫ
ſcribit. Nō tā aī amore ebrij ⁊ erūpentes ṽbū ē q̄ꝫ ꝯſi
derate mētis. lꝫ eīm dracones ⁊c̄ res q̄dā ſūt rōis oī/
no expṫes vt laudis īmunes ſint nec laudare poſſint
Mēs nrā tn̄ ꝯſiderans oīa in dei gl'iam fcā laudat.
Laudat ei opꝰ artificē vbi itelligētē habuerit ſpcāto
rē. Et ſiq̄n ſn̄ laude magni cuiuſpiā artificis opꝰ vi/
deat̄ id fit a nō intelligēte Quis ei vidēs q̄ꝫta potētia
ſapia beniuolētia ac bn̄ficētia res create ſint ꝯdite ⁊
ꝯſtrūcte ab admiratiōe laudis. bn̄dictiōe gl'ificatōe ⁊ a/
doratiōe reticere poſſꝫ Vn̄ cherubi ⁊ ſeraphi ꝑpetuo
cātu vnū illud ſꝑ clamāt Pleni ſūt celi ⁊ terra maie/
ſtatis gl'ie tue. In oī eīm creato q̄ꝫtūlibꝫ puo q̄ꝫtūli/
bet infirmo. q̄ꝫtūlibꝫ vili in ocul' nrīs. plenā dei laud
plenā dei gl'iaꝫ inueniūt Nob cecutiētibꝫ ocul' iſta ꝯ
ſiderātibꝫ ac p h̄ ⁊ exiliter deū laudātibꝫ in deſiderio
eē pt vt petamꝰ dei laudē ex oībus opibꝫ dei. ſꝫ vt bn̄
dicāt oīa opa dn̄i dn̄m in cordibꝫ nrīs lōge deeſt. vn̄
deſiderātis ⁊ orantis deuoteq̄ꝫ poſtulātis ṽbū ē Bn̄
dicite oīa opa ⁊c̄. Sꝫ brōꝝ ⁊ ī oībꝫ felicit̄ phantiū ē.
Pleni ſūt celi ⁊ terra Quid eīm felicꝰ excogitari pōt.
q̄ꝫ vt q̄ totis p̄cordijs deū amat plenā in toto vniuer
ſo dei gl'iaꝫ ⁊ deo dignā ꝯtēplet̄ q̄ q̄ꝺ totis votis con
cupiſcit plēis manipulis metit ⁊ cōgregat in horrea
ſua Nꝫ ei oīs amās deū in oī ope dei plenā gl'ie ⁊ hō
ris materiā. tametſi nō abditas rerꝝ natas. ṽtutes
occl'tas cognoſcat. qm̄ occultatio illa magno dī mu
nere fcā ē q̄ n̄ mūerū magitudo ſtultū extollat Fide/
liter ergo fidelis amator quē gl'ie laud ſcē veneratio/
nis affcūs ex creaturarꝝ ꝯſideratione corripuit dicere
hꝫ Bn̄dicite oīa opa ⁊c̄ Nā ſicut hūilis ille ⁊ ob id ſa
piens ille frāciſcus negociari ſolebat q̄ grādi ⁊ alto ꝯ
ſideratiōis ocl'o in abdita natur̄e penetrauit in oībꝫ o/
perantē deū cernēs ⁊ fraterno affcū āplectēs dilige/
bat nō ſublimiores tm̄ ſꝫ amplꝰ viliores vt ṽmicu/
los q̄s de via ne ꝯculcarent̄ amouit Apes q̄bꝫ ī hye/
me ne algore deficerēt mel ſiue optī vinū exhibebat
q̄ꝝ efficaciā opm ⁊ ingenij excellentiā ad dei gl'iaꝫ la/
to p̄conio extollebat vt dic integrū in caꝝ ⁊ ceterarꝝ

creaturaꝝ laudibꝫ ꝯſūmaret. O q̄ʒtū in deū eleuabat vbi floꝝ pulchritudinē ſolis ⁊ lune claritatē ꝯtēplabatur. teſtant eꝰ cātica quāta habuit ex eiꝰ cōtēplatione hmōi recreamēta. Sic ⁊ p̄rēs heremicole ex horridiſſimis bufonibꝫ in laudē ſurrexerūt. ¶ Aſt aūt altior q̄dā ⁊ nō indeuotior modꝰ ꝯſiderandi quē noui habuiſſe quēdā ſapientiſſimū. Qui in oībꝫ opantem deū inſpiciebat. In igne. ſ. calefacientē. in ſole lucentē. feruentē. fouentē. germinātē. Ut ſcʒ ꝯſideremus ꝙ non tā nob creature ſubſeruiāt q̄ʒ creator nob oīa ſuo iuſſu p̄ſtet. Quā cōtemplationē dn̄s etiaʒ docuit mechteldim vt ſup oēs opationes creaturaꝝ referret imediate ad deū. Uere deuota. Ecce ſunt hi mōi q̄bꝫ deuoti in creaturaꝝ regione negociari pn̄t velō apes medio vere florido in cāpo vndiqʒ inuenientes q̄ ſe ferant in deū q̄cquid decoris cernūt ei attribuēdo. vt i Soliloquio Bern̄. ⁊ Ancel. in de q̄ttuor exercitijs

¶ Cōſideranda a ſpeculatiuo Capl'm quartum

F Tertio hʒ hic ſpeculatiuꝰ q̄ p̄t aſcendere in deū cui totꝰ mūdus ē veluð ſpeculuʒ ꝑ qð ꝯtēplat artificē ſūmū ⁊ vehiculis ꝑ qð aſcendit in eū A magnitudine nāqʒ ſpēi ⁊ creature cognoſcibiliter p̄t boꝝ creator videri

	Creatione	ꝑ q̄ patēt inui	potentia
Ex coꝝ	gubernatiōe	ſibilia dei. ſ.	ſapientia
	ꝯſeruatiōe		bonitas.

Inuiſibilia q̄ppe eꝰ a creatā manifeſtata ꝑ ea q̄ fctā ſunt intellcā ꝯſpiciūtur. In illis āt tribꝫ ⁊ oīa ꝯſiſtūt ab illis oīa ꝓcedūt. ꝑ ea oīa regūtur. Potētia creat. Sapia gubnat. benignitas ꝯſuat. Ita tn̄ ꝙ ſicut in deo vnū ſūt. ita in opatione ſepari nō pn̄t. Que tria inter cetera oñdit ſeptiformis cōditio creaturarū. vt vult Bōauentura ⁊ ſunt iſte (ordo

Ortꝰ. mag. mult. pulch. plenitq; opatō et

¶ Primo ex reꝝ origine q̄ ſm creationē diſtinctionē ⁊ ornatū q̄ʒtū ad opa ſex dieꝝ dinā p̄dicat potentiā de nihilo cūcta ꝓducentē. Sapiaʒ lucide cūcta diſtinguentē. Bonitatē cūcta largiter adornantē. Iō ei mūdū ꝓduxit vt ſe noſcibilē exhiberet. ſicut artifex ex artificio tali. Hic nota de tribꝫ opibꝫ. Secūdo ex creaturaꝝ magnitudine q̄ cōſiſtit in mole lōgitudis. latitudis. ⁊ ꝓfundi. In excellentia virtutis lōge. late ꝓfunde ſe extēdentis. In efficacia opatiōis. Intime cōtinue ⁊ diffuſe. In q̄bꝫ oībꝫ hec tria patēt. Potiſſimū tn̄ ad oculū potētia hic relucet. Patet em̄ ꝙ immēſe ſit magnitudis q̄ tā mag̃ fecit. Nā vt magitudinē celi trāſeamꝰ. qð āt Anthoni. ⁊ Bernardi. allegāt tāte magnitudis dr̄ eē a ſapientibꝫ ꝙ ſi de nouo crearent tot terre ⁊ tāte q̄ʒta ē ea q̄ nūc eſt q̄t ſūt grana arene maris oēs ſil' nō adequarent magnitudini celi. q̄ tn̄ p'ēs bn̄. xiij. de quoꝝ magnitudie mirabilia dicūtur. ſʒ trāſitis illis q̄s magnitudinē terre digne eſtimabit. Amplꝰ āt aq̄ eꝰ ſpera decies ad minꝰ maior ⁊ ꝯñter de ceteris elemētis. Quis etiā cōtentoruʒ in his aīaliū magitudinē ſatꝫ mirabit: q̄les dracōes quātiqʒ inueniātur neō niſi q̄ geſta patꝝ nō legit ignorat. Sed vt de aīalibꝫ taceamꝰ q̄s volucꝝ magnitudinē ⁊ quantitatē ꝯphendet. Si forſan qð Marcus paulꝰ vir fide digniſſimꝰ de aue q̄ dr̄ Ruſch narrat ego voluero narrare ꝙ ſcʒ elephantē ſubleuet in aera. Qʒ ſi inſuꝑ de trocco q̄ adiecero q̄s nō expaueſcet quō facili velatu balenas cete ⁊ naues onuſtas in aere ex vngulbꝫ veſcit more q̄ apud nos miluꝰ murē dilaniat. Taceo cetera. Nec mirū ſi aīantia repiantur tā magna cū hōies quantitate nimia ſint repti. Qui Augꝰ. de ciTate dei legit q̄ itez hiſtorias vidit q̄ dico nouit. Nōne tytionis ſepulchrū noue iugeꝝ oſtēditur. Horreo dicere qð de pallāte alijſqʒ gigātibus audiui ⁊ legi dr̄ ſe Augꝰ vidiſſe vnū dētē vn̄ facile cētū nroꝝ erui potuiſſent. Scribit decanꝰ mogūtinꝰ in Joppe eē coſtā gigātis lōgitudis xl. pedū. Magna ergo aīalia terra hʒ. Narrat aūt Henricꝰ baſſie ſuꝑ biblie initio ꝙ aīalia aq̄ in tribꝫ excedūt aīantia terre ⁊ aeris ſcʒ quātitate. nūeroſitate. mōſtruoſitate. ⁊ cās aſſignat. Hec pauca cōmeōraui de magnis opibus dei vt maior ipe pateſcat. vn̄ hec ꝯtemplās Ambroſi. dixit. Accedat inquiēs q̄cūqʒ creatura ⁊ faciat tale celū ⁊ talē terrā. imo adijcio vel beſtias tlēs dicā qz deꝰ ē. Sʒ qz nulla creatura hoc facere p̄t ꝯſtat hūc ſolū eē potētiſſimū deū. Tertio ex multitudie reꝝ q̄ ꝯſtat in diuerſitate gn̄ali ſpēali ⁊ indiuiduali ſubſtātia forma vel figura ⁊ efficacia. In ſilibꝫ diuerſ mixtis. O potētia qual' nō ſolū grādia: ſʒ ⁊ cōdere tam multa. Nūeret ſtellas celi arenā maris puluerē terre pluuie guttas. pēnas volucrū. piſciū ſquamas pilos aīaliū. gramia cāpoꝝ. folia vel fructꝰ arboꝝ. imo l' indiuidua vniꝰ ſpēi ſcʒ hōis q̄ p̄t. Sūt em̄ inūerabiles nobis ſpēs reꝝ nō indiuidua ſolū hic in via diſcurre ꝑ āgelos hōies beſtias ⁊c̄. Et certe videb ꝙ innumerabilia ſunt nobis ⁊ ꝙ rcē dixit ꝓpha. Arenam maris ⁊ guttas pluuie ⁊ dies ſeculi q̄s dinumerauit. Quaſi diceret niſi tu deꝰ. ¶ Attēde q̄ʒ magnꝰ ⁊ potēs ſit ille q̄ tam multa ſil' ⁊ magna fecit. Mirire moles mōtiū. tractus fluminū. ſpacia corꝑm. altitudinē celi: ꝓfunditatē abiſſi. Miraris qz deficis. ſʒ meliꝰ dr̄ Hugo deficiēdo miraris. Quarto ex pulchritudine q̄ eſt ſm varietatē luminū figurarū ⁊ coloꝝ. Oia em̄ creauit in luce que fecit vt ſint laude digna. miris ⁊ varijs figuris res decorans. Aliqñ q̄dē magnitudie vt gigantem inter homines. cetū inter piſces. Aliquādo aūt paruitate. vnde ait Auguſti. de ciuitate dei ꝙ aīmalia que mimum habent molis habent plꝰ ammirationis. Plus em̄ formicularū ⁊ apicularū opa ſtupemus q̄ʒ immēſa corpora beluarum vt late illic eſt ꝓſecutus. inquiens quo nā terebello vſus ſit deꝰ i ꝓmuſcide formāda culicis. Et venerabilis Hugo neſcit q̄d magis debet mirari ſcilicet dentes apri vel ꝯtinere. Alas griphis vel ciniphis caput equi vel locuſte

crura elephantis vel culicis. roſtrum ſuis vel ſurionis Aquilā vel formicā. leonē vel pulicē. tigridē vel teſtudinē. His eñ oībus tā exiguis corpibus. ſic oīfariā liniamēta ſue nature cōgrua plene diſtribuit deus vt nihil videas deeſſe ī mimis eoꝝ oīm ꝙ natura forānit in magnis. Dedit eis oculos quos vix cōphēdere valet oculus. Et cū cōprehendi ꝑt viſu. inuenitur tñ corpuſculi ſtatura pari beluaꝝ nūeroſa ꝑtiū varietate vt Baſili⁹ deducit ꝯſtituta Progreſſu eñ hñt pedes volatu alas itineris directiōe vel oculos vl' nares vl' man⁹ qb᷒ ꝗ palpādo aut olfaciēdo aut vidēdo iſtitutā ꝑfectionē ꝑegrinent. Quibꝫ gradiunt tibijs quā pellē. quā carnē. ꝗ oſſa. ꝗs medullas. ꝗs articulos ⁊ articulorū ꝗs ꝯpages. ꝯpagū. ꝗ ligamēta ⁊ cordas hñt pñt. ꝗ tñ oia greſſui ſuientē ⁊ ſuppeditantē tibiā hñe neccē eſt. Nolum⁹ dicere plura de ꝯtemplāda pulchritudine reꝝ. abiſſus eñ eſt tēdere in eas ⁊ ſi cepimus ꝓſequi de eis oblectatio nō terminū daret. ꝗ aliqd ꝺ hac pulchritudine videre volet Hugonē de trib᷒ dietis legat vbi pulcherrime ⁊ ingenioſiſſime nīs de ea ꝯſcripſit. O vt creaturaꝝ pulcherriaꝝ decorē vt celorū gratā ſpēm aeris aqꝫ ornamentū ꝑtereamꝰ quis vel viliſſimi elemēti terre. ſ. decorē cōphendet ꝗ foris licet turpis: tñ eius viſcera tantis ⁊ tā gratis ſunt exornata gēmis mineris ⁊ metallis ſupficies decorata. floribꝫ ⁊ virgultis fontibꝫ riuis ſtagnis cāpis rure ⁊ aialibus ⁊ hōibus. Si tam pulchra terra ꝗꝫ nobilis ē celi patria. Uere tota pulchra ⁊ decora abſqꝫ etiā eo qꝺ intrinſecus latet Nolum⁹ hinc plā dicere ne curioſitate magis ꝗꝫ affectioni inſeruire videamur. Ex his eſtimet ꝗ poterit ꝗꝫ longe pulchrior ſit ꝗ taꝫ pulchra fecit Ꝗā eñ eſt pulchrior ⁊ ꝑfectior effcū. Hinc Boeti⁹ ait. Mūdū mente gerēs ſiliqꝫ imagine formans pulchꝝ pulcherrim⁹ ipē Quinto ex plēitudie reꝝ. Eſt eñ materia plena formis ſm rōnes ſeminales. forma ē plena ꝟtute ſm actiaꝫ potentiā: Uirtus ē plena effectibꝫ ſm efficientiā. Uñ ptꝫ plēitudo dei. Nō eñ eſt vel granū arene ita exile. nō gramē ita cōtēptibile. c⁹ inueſtigātiſſim⁹ ꝗſpiā oēs formas ī eo latentes valeat inueſtigare Et hic ſuꝑ magr̄ ſnīaꝝ ꝺt. In grano frumenti ſunt infinite ꝑtes ꝓportionales ſm deductionē ariſtotel' demōſtrātis cōtinuū nō eē ꝯpoſitū ex indiuiſibilibꝫ Uñ oꝫ inqt ex hoc cōcludere ꝙ infiniti nūeri ſint illic ⁊ figure Et ergo etiā ariſto. ꝺt ꝙ frequēter apparēt noue ſpēs que nunꝗꝫ ꝑus apparuerūt Nō ſolū ſemē in ſemie latet ſꝫ ⁊ figura color ⁊ quātitas. diſcurre ꝑ ſingula elemēta contuens plenitudinē eoꝝ ⁊ videbis ariſto. bñ dixiſſe In creaturis vacuū nō poſſe repiri Sexto ex opatiōe Quarū qdā natural' artificialis moralis. plene colligitur artis illi⁹ imenſitas oia formātis. Opatio eñ natural' tā varia ē ⁊ diuerſa vt hūana induſtria ad e⁹ fines ꝑtingere nō valet. Dicit eñ in libro ſex principiorum deus ⁊ natura latent opant. O ꝗ deficit ois ſcrutator Sꝑ nouas opationes ē inuenire vt patet ī artificijs nouis Nā illa ꝗ ſcim⁹ mīma reſpcū illoꝝ ꝗ igramus Quis occultas opatiōes terre aut cōtentoꝝ in ea lapidū ſcꝫ ⁊ mineraliū colligere poterit. Grata ꝗ poſſet de mirificis effectibꝫ nature Quō Echin⁹ piſcicul⁹ vix palmū lōgitudie tenēs validiſſimā ⁊ onuſtiſſimā trycridē ī medijs fluctibꝫ teneat imobilē ⁊ h⁹ mōi plā de virtutibꝫ lapidū ⁊ herbaꝝ materia adduci. ſꝫ tranſim⁹ eā cauſa breuitatis Uideātur Aug⁹. de ciuitate dei Guilhelm⁹ in de vniuerſo corpali ceteriqꝫ naturales ⁊ vere mirabilia inuenient. Uñ ⁊ ꝗ pulchra ꝯtēplatio de miro artificio dei aſſignari poſſet. quēadmodū legi de penna volucrū deductū. ſꝫ accelerām⁹ Quantā vim terre antiqua gentilitas notauerat que eam deificandā putauerat tranſim⁹ ¶ Poſtremo ex ordie ſcꝫ ⁊ ſm rōnē durationis ſituationis ⁊ influentie. Per ꝑus poſteri⁹ ſupius pōt dignitas ꝑmi principij ꝯtemplari ⁊ ꝓuidentia ſūma. De hoc ordine pulcherrima Hugo ſcribit ⁊ ꝗ cum intēte inſpiceret cū. ꝑs. clamare hñt magn⁹ dñs ⁊ magna ꝟtus eius ⁊ ſapie eius tā ſapienter cūcta ordināntis nō eſt nūerus. Hec de ꝯditionibꝫ creaturaꝝ ſtricti tetigimus. de qb᷒ qui ꝑfectius inſtrui volet Hugonem Bōauen. accedat in libris allegatis ⁊ ꝑ hec in ꝑmuꝫ ꝑncipiū mētē eleuet Nā vt Bōauē. ait Qui tātis rerū ſplēdoribꝫ ñ illuſtrat cec⁹ eſt ꝗ tātis clamoribꝫ nō euigilat ſurd⁹ eſt Oia nēpe ꝓclamāt ipē fecit nos. ꝗ ex his oībus effectibꝫ deū nō laudat mut⁹ eſt. ꝗ ex tātis indicijs ꝑmū ꝑncipiū nō aduertit ſtult⁹ eſt. Aperi ergo oculos ſpūales aures admoue. labia tua ſolue. cor tuū appone vt in oībus creaturis deū videas audias. laudes. diligas. colas. magnifices ⁊ hōres. Ne forte cōtra te tot⁹ terraꝝ orbis cōſurgat. ſed cū propheta dices Delectaſti me dñe in factura tua Et ſemper ex his mentē ſurrigam⁹ in deū ꝗcquid pulch ſuauis boni viderim⁹ cū Bernardo dicētes. Abs te habet quicqꝺ habet ois creatura decoris ⁊ ꝑcij Celos ornaſti. ſed nō eſt eis ſpēs aut decor in tui collatione. Melli dulcedinē ſuā preſtitiſti. ſed dulcior melle tu es. ſaporoſior vino. oleo ſuauior ſuꝑ oia aromata odor tu⁹ ſuauis ⁊ grat⁹ Dixi ꝗ quō ex creaturis ꝑfectiones creatoris relucēt. G

Quō ſpeculamur trinitatem ſanctā ex creaturis.

Sed ſpeculatiuus nō ſolū hoc ſtat cōtent⁹ ſed ingreditur in eas ꝯtemplans eſſentie vnitatem ⁊ trinitatē ꝑſonarum ex tribus his creatis. ¶ Et hoc ī generali videns vniuerſū eſt triplex gen⁹ creaturarum diſtinctū quoꝝ quodqꝫ vnitatis ⁊ trinitatis eſt repreſentatiuū vt late deduci poſſet Itē in elemētis ſingulis idem demōſtrat Anthonin⁹ in ſecūda pte ſūme titulo decio. vij. ca. In elementaris quoqꝫ ⁊ hoc multiplr valde Nam quia omnis creatura ab omnipotente virtute ꝑ ſapientiſſimā rationē in fines deo autore ⁊ artifice dignos eſt facta Ideo eſt in eis mēſu/

ratio. nūerus. ⁊ pondꝰ. Spēs. modus. ⁊ ordo Subſtantia. potentia ⁊ actio Uirtꝰ efficacia ꝓuētꝰ Gradus decꝰ ɔmoditas. Pax alacritas reqes Jus munus donū. Inſtitutio acceptatio adoptatio. Aſſentia ſpēs ⁊ vſus Armonia ſpēs ⁊ ɔmēſuratio Unū verū bonū Et q̇bꝫ oībꝫ ɔſurgere pt̄ ſicut ex veſtigio contemplator ad ſpeculandū nō ſolū dei ꝑfectionē. verū etiā vnitatē eēntie. trinitatē ꝑſonarū ſicut longū deducere eēt ⁊ ſup vires nr̄as Eſt eī hmōi cōſideratio eſca ſolida ꝑfectoꝝ. Ad quā qui attingere volet oꝫ ſm Bōauen. vt vitata culpa deformāte naturā naturales potētias exerceat ad grām reformantē. ⁊ ſic ꝑ orōnem deuotā ad iuſticiā purificantē. ⁊ ſic ꝑ ɔuerſationē ſcām ad ſciam illūiantē. ⁊ hoc per meditationē ꝑſpicuam Ad ſapiam ꝑficientē. ⁊ hoc ꝑ ɔtemplationē ꝑfectā ꝑ quā videri pt̄ deus deoꝝ in ſyon Cōmittimꝰ hanc tractationē magis doctis ſat ē tetigiſſe Et quēadmodū diximꝰ ꝙ deus cōtemplabil' ē ex reꝝ creatiōe ſic ꝓſequi poſſet ex earūdem gubernatione Attingit eī a fine vſqꝫ ad finē ſuauit' oīa diſponens. Cuius diſpoſitionē neō ſatis mirari poteſt cū tū nil fiat ſenſibiliter qd̄ nō de intelligibili aula ſummi impatoris ꝓgrediatur Sil'r ⁊ in cōſeruatiōe reꝝ Totū eī in nihilum rediret niſi ipe cōſeruaret. quē admodum corpus in aere poſitū mox cadit ⁊c. Sed longe nimiū huic regioni imorati ſumꝰ Ueremur ne tā curioſitatē q̄ꝫ affectū diiudicabimur cōpaſſe Ad ceteros igitur nobis ꝓperandū

De regione mūdiali creaturaꝝ regioni ꝓ ampliori affectu ⁊ materia cōiuncta Prologus

Ite in mūdum vniuerſū Mar. vltio. Predicte regioni creaturaꝝ connectimus regionē mūdialē eo ꝙ illi cōiuncta ⁊ affinis Ad cꝰ ingreſſuꝫ hortamur in verbis pmiſſis Eſt eī regio hec ingrediēnda acuta cōſideratiōe. ſed aufugiendū eſt ex ea ope ⁊ imoratiōe Juxta qd̄ Hieremi. eſt hortatꝰ dicēs de ea ſub tipo babylonis. Fugite inq̄t de medio babylonis vt ſaluet vnuſq̇ſqꝫ aīam ſuā. Cōſiderādus eſt eī mūdus vt q̇dam ait vt agnoſcat'. Agnoſcēdus aūt vt cōtemnat'. Nō ꝙ dicimus ea q̄ deus fecerit bona eēntialit' in ſe eſſe ſpernēda. ſed inq̄ꝫtum in via dei nobis obſiſtūt. iterqꝫ ꝑpediunt eternitatis. qd̄ facit vita mūdial' et inordinata affectio ad ea que ſūt mūdi ⁊ ſic capimus hic mūduꝫ. Unde ne exambage ꝓcedamꝰ multiplex acceptio mūdi ē hic premittenda.

Sic eūtes regioni eleꝓ creata coꝛ vniuerſū mūin mūduꝫ mētali mū ꝑali. Extra dꝰ ꝑipſum favniuerſuꝫ do ɔtiguū mōm nil ē ctus.

Terra. elementa. creat. totum.

ꝓ oī homine mutabili i mōo creat. i. pr̄e. vt dt
ꝓ hōis ⁊ mal' Dyoniſius carthuſ.

q̄ꝫ homo. vita. deuſq̄ꝫ

Longū eſſet proſequi omnes acceptiōes iſtas nec ad ꝓ poſitum eſt de oībus loqui. ſed de tribꝫ vel q̄tuoꝛ tantū Nam ſm ꝙ trifaria pt̄ eſſe qualitas ingredientiū regionem iſtam. ita tripliciter vel quadrupliciter accipimus nos mūdum Nam

Studioſus — ēra ⁊ elemētatꝫ
Deuotus dꝫ ingredi ꝓut ſūit' ꝓ mūdiali vita
ɔtēplatiuꝰ munduꝫ — gubnatōe varia

Ite ergo in mundū vniuerſum

Eat — Studioſus — puidendū
Deuotus i regiōeꝫ mū — ɔtēnendū
ɔtēplatiuꝰ dialē ad illū — ɔtēplanduꝫ

Unde patet ꝙ lata eſt regio iſta In cuius nundinis reppit quiſqꝫ ſibi necāria ⁊ deficientia Sed ſingulis hic ſuas merces oſtendamꝰ.

Conſiderabilia ſtudioſi Capl'm. i:

Rimo ergo ſtudioſus ingrediēs regionē iſtā Inuenit plurima ſibi cōſideranda. Nā pōt conſiderare in genere iſta
mundi naturā ⁊ ꝑtium diuerſitatem
Scꝫ
Inhabitatoꝝ mūdi varietatem.

En mūdū. ꝑtes. habitantes. q̄ꝫ variatos.

Primo occurrit ſibi ɔſiderandū de mūdi natura Nō ſolū terre inferioris ſed etiā regionis ſuperioris Ubi ſe offert materia de influentia ſupioꝝ in mundū inferiorē de quibus multa hn̄tur ſcripta. Deinde cōſiderare hꝫ mūdi diuiſionē ⁊ ꝑtialitatem. ſ. de eius ꝑtibus climatibus regiōibus regnis ciuitatibꝫ Inſulis ꝓmontorijs ⁊ mōtibꝫ Ad qd̄ deſuiūt libri illi de deſcriptionibꝫ terre Itē Honoriꝰ Petrꝰ de aylliaco de imagine mūdi Itēqꝫ a multis d'ſcripte mappemūdi ⁊ huiꝰ mōi Nec dixerit quis curioſitatis hec eē et nulliꝰ cōmoditatis. cū ſi magiſtro petro de aylliaco credi poteſt Nō paꝝ vtilis eſt haꝝ cognitio ad diuarū elucidationē ſcripturaꝝ. In quibꝫ ſepe mētio de his habetur. ⁊ nō parū ſubleuat ad cōtemplationem creatoris ⁊ ſuperiorum Et miſerū nimis honorio videtur res ꝓpter nos factas quotidie ſpectare ⁊ eaꝫ inmentis inſipientibꝫ quid ſint penitus ignorare Non ergo abhorreant deuoti ſi quādoqꝫ ad hmōi ſe diuerterint ſtudioſi cū hoc egerint ſanctiſſimi viri. Et hūdum ſe ad huiuſmōi cōſideranda diuerterint. non ſolū nudas regiones ⁊ prouincias terre ſpectare debēt ad ſciendū. ſed etiā que in eis ſingulis mirabilia ⁊ vtilia habentur attendere debēt ad dei potentiā ⁊ bonitatem āmirandam. Inſuper et tertio ad ſacra hec traducere debent vt cōſiderent quomodo ſumuntur in ſacra ſcriptura ⁊ ad quid ſignificandū quēadmodū Rabanus yſidoꝝ inſecutꝰ que ille litteralit' tradidit is ſcripture applicuit. Habent ergo hic grandem copiam ſtudioſi Tertio principaliter attendere habent in hac regione ſtudioſi Inhabitatorem mūdi varietatem Et hoc

Quo ad — Gentiū nomina ⁊ linguas
diuerſas ſectas
mores ⁊ doctrinas

¶ Vere copioſa eſt hic ⁊ immorandi materia. q̄ eſt ab yſidoro breuiter ⁊ ſtrictim ⁊ ab alijs coſmogr̄phis tacta. Nā de gentibꝰ videre eēt originē. diffuſionem multitudinē quō a tribꝰ filijs Noe. lxxij. gētes deſcēderūt p̄. lxxij. linguas diſtincte vt docet ſcūs Auguſ. xvi. de ciuitate dei ca. iij. ¶ De linguis p̄ſerti celebrioribꝰ multa etiā inq̄renda eēnt Sic ⁊ de ſectis iudeorū gentiū ⁊ xp̄ianoꝝ quoꝝ ſingule ſuas hereſes ⁊ doctores hn̄t Nā iudei rabbi ⁊ p̄phas Gentes phos Sibillas ⁊ poetas. de quoꝝ geſtis videndū Patȝ ergo ꝙ lata eſt hec regio ſtudioſo ⁊ delectabile eſt verſari in ea. ſed deuotis nō valde cōſulta.

¶ Meditabilia deuoti Capl'm ſecundum

R Sed iam ad quid deuotꝰ hanc regionez ingredi q̄d ve in ea ip̄e conſiderare hȝ videamus: Et certe debet deuotus regionē ingredi mūdialem. vt ſi adhuc in eo eſt. fugiat aut alios fugerē ſuadeat. Si fugerit grās agat ⁊ reuerti nō cupiat. ſȝ libenter in ſua ſolitudine maneat. Vn̄ patet ꝙ eiꝰ cōſideratio potiſſimū ad hoc tendit vt videat pp̄ q̄d mūdus ſit cōtempnēdus. Eſt aūt mūdus pp̄ multa ꝯtemnendus

¶ Cauſe generales cur mūdus ſit ſpernēdꝰ Ca. iij.

I n Nolite diligere mūdū neqȝ ea q̄ in mūdo ſunt p̄. Joan. ij. Quāq̄ȝ varia a varijs inductiua ꝯtempnendi mūdum tradant nos tn̄ ad tria hec reducēda duximus. Nā poſſunt ſumi quedā inductiua ꝯtempnendi mūdi Ex parte dei. noſtri. mūdi.

Parte dei noſtri. mūdi. mūdꝰ fugiendus

De quibꝰ ſingulis pauca p̄ſequenda ⁊ ſuccinctius q̄ de ceteris. hn̄tur em̄ plīma ſup̄ his opuſcula ꝯfecta. Primo ex p̄te dei mūdus eſt cōtempnēdus. Et hoc pp̄ multa. ſcilicet iſta

Zelus. amor. bōa. promiſſū. ſuaſit qr fecit

¶ Et p̄mū inducere dȝ nos zelus diuini honoris. q̄ ita ardeamus hōrare deū vt eiꝰ intuitu ⁊ eſtimatiōe caduca quelibet aſp̄nemur nos totos in eiꝰ hōrē offerentes Hoc em̄ vt Hylariꝰ ait potiſſimū deo debemus vt cū oīs virtus ſenſus ⁊ ſubſtātia nrā loquant̄ Secūdo trahet nos amor ⁊ bonitas dei glorioſi Vt tm̄ eū amemꝰ vt quicquid ab eiꝰ amore ſeu ſui amoris feruore ip̄edit auertit retardat cōtempnamꝰ q̄d maxime facit mūdus ⁊ ea que ſunt mūdi. Nā tanto ſm̄ Greg. a ſup̄no amore diſiungimur quanto inferius delectamur. terrenis occupamur. iplicamur ſecularibus Pro quanta em̄ parte ē cor noſtrum ad aliquā rem p̄ tanta eſt minꝰ ad deū O igit̄ ſpernamus q̄ ſeiungant a tanta bonitate. Tertio trahēt nos beneficia q̄ cōtulit ⁊ fecit p̄ nobis q̄ talia ſunt ⁊ tāta ꝙ merito nos accēderēt ad aggrediendū ea p̄ q̄ deus potiſſime honorat̄ ⁊ ad ſpernendū oia q̄ diſplicēt tanto benefactori Quarto inducit magnitudo p̄miſſorū a deo Nā maxima q̄q̄ȝ ꝯtēptoribus mūdi repromiſit Centuplū. ſ. hic ⁊ poſt vitā eternā itēqȝ iudiciariam p̄tātē. Q qui ꝯ̄tra hec ſunt recte diiudicaret. merito ꝯtemneret oēs delicias mūdi ¶ Quinto qr deꝰ hoc n̄ ſolū in ſcripturis ⁊ p̄ ſctōs monuit. ſed ⁊ in p̄p̄a perſona de celis deſcendēs ꝯſuluit ⁊ ſuaſit illud Si ergo iuxta ſapientē. ſapientū cōſilijs acquieſcendū. q̄to magis cōſilijs ip̄ius ſapie. Docuit aūt ſapia vt p̄tȝ p̄ ſacri eius euangelij decurſum ꝯtemnere oia hec inferiora Vere qui cōſiliario angelo iſti magni cōſilij n̄ obtp̄at fatuus nimis eſt hn̄dus. Dic etiā oia ſperſa p̄ ſcripturā cōſilia de relinquēdo mūdo Itēqȝ dcā ſanctorū adducātur ¶ Poſtremo qr efficax monitio eſt opis impletio. q̄ ampliꝰ nos ſapia ad eiꝰ cōſilijs parendū. ad mūdū. ſ. cōtemnendū incitaret ope ⁊ exemplo p̄ꝰ nos p̄ceſſit vtȝ intuenti. ⁊ ntitatis igreſſuȝ vite p̄greſſum. mortis egreſſum. In quibꝰ nil hūit gl'ie mūdialis Si itaqȝ aberrare a vera vita nolumꝰ ſi nō in tenebris ambulare ⁊ offendere pedes ſeq̄mur ſapiam p̄ris. lucē mūdi viā ⁊ veritatem

Inductiua cōtemnēdi mūdum ex p̄te noſtri

N Vnc q̄ inductiua ſint ex p̄te noſtri videamꝰ. Et inter cetera poterint aſſignari iſta

Tutum ſiue tior. opꝰ. vtile. gloria gradis M

¶ Primo pp̄ noſtri ſtatus ſecuritatem Nam ait Jacobus carth. in de ſecuriori via. Nullꝰ tutior ē hoīm ſtatus q̄ȝ mūdi cōtemptoꝝ Mille em̄ p̄icula manēt eos q̄ ſunt in mūdo In medio laqueoꝝ verſant̄. hoſtibꝰ vndiqȝ ſepiūtur Vn̄ nil tutiꝰ eis q̄ȝ mūdo derelicto q̄rere locū tutū. fugere babylonem ⁊ intrare refugij ciuitatem munitā ¶ Secūdo pp̄ nouiſſimoꝝ timoroſitatē. Nā qui ſua nouiſſima intente meditaretur niſi lapidei aut ferrei imo niſi inſenſibilis totalr̄ cordis fuerit nō poterit nō cōtemnere mundū Facile em̄ ait Hieroni. ꝯtemnit oia qui ſe ſp̄ cogitat eē moriturū. Facilius cui iudicij tuba in auribus intonat ſemper Facillime āt qui p̄ata ſupplicia iniquoꝝ cordis oculis corā ſemp̄ verſat. Sunt hinc exempla multa. ¶ Tertio pp̄ neccitatem ⁊ cōſequende in ſeculo ſalutis difficultatē Niſi em̄ mūdi cōtemptus aliq̄ mō de neceſſitate eſſet Johs nō dixiſſet. Si q̄s diligit mūdum nō eſt charitas patris in eo. Nō quidē vt p̄ſus oia abnegare neceſſariū ſit ad ſalutē. hoc em̄ cōſilij ē Sed neceſſariū eſt vt ſic cōtemnatur ne ſupra aut ꝯtra deum ametur. ne celeſtibus p̄ponatur. Porro q̄ȝ difficile ſit in ſeculo cōſequi ſalutem dn̄s de diuitibus pulchre inſinuauit Nam p̄iclitatur caſtitas i delitijs. humilitas in diuitijs. pietas in negocijs. veritas in multiloquio. charitas in hoc neq̄ȝ ſeculo ¶ O igitur aia debilis ⁊ infirma que cum facilis es ad de-

cipiendũ tã ꝓna ad cadendũ tã difficil' ad ſurgẽdum
An ignoꝛas ꝙ ſicut difficile ẽ arboꝛẽ iuxta viã poſitã
fructus pulchꝛos ad maturitatẽ vſq ꝓducere ⁊ ſua-
re. ſic difficile ẽ hominẽ iuxta ſeculum viuẽtem iuſti
tiam imaculataꝫ ꝯſuare. Quã difficile ſit in ſeculo aſ
ſequi ſalutem. venerabilis hugo ꝓbat ex his qͥbꝫ aſſi
milatur mũdus in qͥbꝫ raro quis ſaluat᷑. ſcꝫ

de q̃ pauci | in q̃ fere oẽs | ẽtrãs vbi | latronũ dom⁹
ſalui | pereunt | bella | vbi | igne
| | | iugulãt᷑ | ꝯcupiẽ

Mũd⁹. diluuiũ. mare. cãp⁹. ſilua. pardẽs

Dijudicet hec ſingula ꝓfunde ⁊ videbit ꝙ raro ex his
ſaluat᷑ niſi fugitiuus Quarto ꝑꝑ iñ naſcẽtẽ ꝓfcm̃ ⁊
vtilitatẽ Pꝛima ei mũdũ fugiẽs aſſeq̇t᷑ bona ⁊ eua-
dit mala Fit ei accept⁹ deo iuxta ꝙ p̃s. ait Audi filia
⁊ vide ⁊ obliuiſcere ⁊c̃. Et ꝯcupiſcet rex decorem tuũ
Juuat᷑ ad ꝓfcm̃ ad ꝯtẽplatõem eẽnoꝝ Nã vt dꝛ caſ
ſian⁹ nũq̃ affcũs nr̃ ad deſideriũ eẽnoꝝ acceẽdit᷑ ꝑfcẽ
nec intellcũs ad ꝯtẽplatõeꝫ celeſtiũ ꝑfcẽ acuitur niſi
mundus ⁊ cura carnis fortiter r̃frenet᷑ ¶ Poſtremo
non ſolũ oꝛitur m̃ ꝓfcũs in pñti. ſꝫ ⁊ gl'a auget᷑ in ce
lis O qualis ſtulticia ꝓ delectatõe momẽtanea non
curare gaudia celeſtia Et vt de illis tacea⁹ honoꝛifi
cũ ẽ aĩe viuere ſcḿ naťaꝫ Erubeſcat aĩa ꝯſolari in te
no q̃ ẽ de celo Pudeat delctãri i ymis q̃ nõ p̃t ſatiari
niſi ſummis Uere ſi aĩa ſuam dignitatem rite attẽ-
deret merito mũdo imoꝛari hoꝛreret Hec de pte nr̃i

¶ Cauſe ſiue inductiua ꝯtemnẽdi mũdũ ex pte ipſi⁹
mundi . §. iij.

Tercio poſſunt ſumi ĩductiua ꝯtẽnendi mũ
di ex pte ipſius mundi. Et hic ſufficiat ſeptẽ-
plicem ꝯſiderationẽ adduxiſſe velut ſeptẽpli
cem murorum iericho ẽcuitum vt ruat in coꝛdibus
noſtris ſcilicet

Eſt cecus. breuis ẽ van⁹. mal⁹ atꝫ nociu⁹
Anxi⁹. et fedus. mũd⁹ plenuſq piclis

¶ Pꝛim̃ ĩ retractiuum ex pte mũdi Eſt eius cecitas ⁊
tenebꝛoſitas Unde ꝑ egiptum eſt ſignificatus. ⁊ di
citur de his prouer. iiij. Uia impioꝛum tenebꝛoſa. ⁊
in p̃s. Neſcierunt neq̃ intellexerunt in tenebris am
bulant Nam lucerna impioꝛum tenebꝛe ⁊ ſtatuerũt
oculos declinare in terram Et eoꝛum lumen tenebꝛe
ſunt q: ſapiẽtia mundi ſtulticia ẽ apud deum Quã-
te ergo putas ſunt ipſe tenebꝛe. Uere palpabiles ⁊
magne nimis Itaq̃ nil de celeſtibus noſcunt vt ſepe
in euangelio domin⁹ dicit Pater ſcẽ mundus te nõ
ꝯgnouit Et quid dico de ignoꝛantia dei cum etiã tã
te ſint eoꝛum tenebꝛe. ꝙ nec ſeipſos vident. nec qͦd
agunt. quibus ſe paſcunt. vbi maneant vel quo ten
dant ignoꝛent vt humbꝫtus deducit. ¶ Secundo
retrahet nos tempoꝛalium modicitas ⁊ breuitas.
Modica eñ ſunt tempoꝛalia omnia reſpectu dei a
nime ⁊ celi Nam reſpectu dei ſunt quaſi gutta roꝛis

iuxta illud Sap. xi. Quaſi gutta roꝛis añ luce. ſic eſt
ante te oꝛbis terraꝝ. imo pꝛoꝛſus nihil q: dꝛ Hiere.
iiij. Aſperi terrã ⁊ ecce vacua erat ⁊ nihili Reſpectu
aĩe modica ſunt q: eã replere nõ poſſunt. Et reſpcũ
celi nõ ſũt niſi punctus ⁊ centrũ Seneca. Punctũ ẽ
id in quo nauigatis. bellatis. regnatis Uere ſũt mo
dica q̃ mal' eq̃ vt bõis coĩa ⁊ ſol' veroꝝ bonoꝝ vmbꝛa
non vera bona vt declarãt doctꝛ ꝑ ſingula. ¶ Poꝛro
de breuitate quid dicemus cum tranſeunt oĩa velud
vmbꝛa ⁊ nauis aquã. nũcius p̃currẽs. auis tranſuo-
lans. aut ſagitta potentis Spes etiã ipĩj q̃ſi lanu-
go ⁊ tanq̃ ſpuma gracilis fumus a vento diffuſ⁹ et
velud meõria hoſpitis diei vnius Quin etiã qͦd ſunt
mũdana oĩa niſi ſõpnia vana. imo ⁊ nihil ſi eternita
ti fuerint collata. Quid ẽ vita nrã niſi vapoꝛ ad mo-
dicũ parẽs ſomniũ auolãs ⁊ viſio nocturna Ubi ſũt
p̃ncipes gentiũ. vbi ſapiẽs. vbi ſcriba Ubi inq̇ſitoꝛ
h⁹ ſcl'i ſalomon ſapientiſſim⁹. vbi alexander poten-
tiſſimus. ſampſon foꝛtiſſim⁹. vbi ceſares. vbi reges
vbi principes incliti. deſcẽde hic Tertio retrahet nos
mũdi vanitas Eccl. i. Uanitas vanitatũ ⁊ oĩa vani
tas Ecce nõ van⁹. ſed vanitas dꝛ mũd⁹ emphatice
loquẽdo. q: vaniſſimus vanos efficiẽdo ſuos amato
res Juxta illud Hiere. ij. Ambulauerũt poſt vanita
tẽ ⁊ vani facti ſũt Uere van⁹ eſt mũdus ⁊ oĩa e⁹ Tũ
q: nõ replẽt diligentẽ. ſicut nec vacuitas. ⁊ hoc q: va-
cua ſunt q: extra ſũt. q: coꝛ hõis capaciſſimũ iplere
nõ poſſunt. Et iõ dꝛ Eccleſi. v. Auar⁹ nõ iplebit᷑ pe-
cunia Itẽ vana q: nõ ditant poſſidentẽ. ſicut nec ſõ-
nia. yſ. xxix. Sicut ſõniat eſuriẽs ⁊ comedit ⁊c̃. p̃s.
Doꝛmierũt ſõnum ſuũ. ⁊ nihil ⁊c̃ Itẽ vana q: nõ reſi
ciunt eſurientẽ. ſicut nec aura Bern. Nõ plus ſatia-
bitur coꝛ auro q̃ coꝛp⁹ aura. Itẽ vana ſũt mũdana
oĩa. tũ quia innitentẽ nõ fulciũt. ſicut nec fum⁹ l' ba
culus arũdineus. Preterit eñ figura mũdi huius.
Tũ etiã vana eius oĩa q: Confidentẽ nõ ſtabiliunt ñ
dant ſecuritatem. ſed decipiũt in eis cõfidentẽ. Hic
p̃s. Nolite cõfidere in principibus. Fallax eñ eſt mũ
dus ⁊ veritas nõ eſt in eo Ozee. iiij. Non eſt veritas
in terra. ſed omnia fallacia plena. quẽadmodũ ꝺ ſin
gulis bonis mũdi proſecutus eſt Humbertus in eru
ditione religioſoꝛũ. Et propter hanc nimiã vertibili
tatem recte mũdus dicitur iuxta yſidoꝛũ a motu Et
rote molendinarie cõparatur. ⁊ dicitur rota foꝛtune
O igitur linquamus vana vanis mẽdacia fugiam⁹
Uere mẽdacia mũdi omnia ypocrite ⁊ ſterquilinio
niue tecto ⁊ dealbatis ſepulchꝛis iure comparata.
Et licet iam vanitatem eoꝝ nũc nõ agnoſcam⁹ vbi
moꝛs venerit pleni⁹ eam ſciemus. ¶ Quarto abſtra-
here nos debet malignitas ⁊ malicia mũdi Nam dꝛ
ꝓ. Joh. v. Totus mũd⁹ in maligno poſitus ẽ. ⁊ eius
bona velud alteri⁹ hiericho ſunt anathema Quã ma
licia inundet Ozee. iiij. pꝫ Nõ ẽ inq̇t veritas. nõ eſt
mĩa. ñ ẽ ſcĩa dei ĩ terra. mẽdaciũ ⁊ hõicidiũ inundauit.

runt rc. Vñ ꝛ diabol⁹ dꝛ princeps mũdi ꝛ poſit⁹ eſt ĩ maligno. i. in poteſtate maligni. Quinto fugiẽdus eſt mũdus ꝑꝑ nociuitatẽ. Nã bona tꝑalia maiorum ꝛ veroꝝ bonoꝝ ſunt ĩpedimẽta. Qꝫ eñ a creatura auerti quĩ vult perfecte ad deũ cõuerti ꝛ terrenis euacuari q̃ vult celeſtib⁹ ĩpleri Aug⁹ Diſce non diligere mundũ vt diſcas diligere deũ. Auerte vt cõuertaris funde vt ĩplearis Sicut eñ nõ ꝯiungit̃ celum terre Ita nec celeſtia cordibus terrenis Ncõ p̃t duob⁹ dñis ſeruire nec mãmone ꝛ deo Vere ſpine ſunt terrena õnia ſuffocãtes dei verbũ:pꝫ in diuite iuuene triſte abeunti Math. xix. ꝛ in ad nuptias inuitatis Amittit̃ in mũdo ꝟtus tꝑs ꝛ ꝓfectus. vt declarat Dyoniſius Cn ꝗ̃tis ſpũalib⁹ gaudijs ꝑuamur. O igit̃ illa ſpernamus Sexto retrahet nos mũdi anxietas ꝛ cruciatus penalitas. Mũdus eñ vallis lachꝛymaꝝ eſt ad quã vndiqꝫ fluũt cauſe doloꝝ. Iuxta illud. p̃s. Circũdedert̃ me mala q̃ꝝ nõ eſt nũer⁹. Et p̃ri hee ſt̃ principales mũdi miſerie ad quas cetere reducũtur

P **Nature vite. doloꝛ. et culpe quoqꝫ mortis**

Id ẽ ſunt in mũdo miſerie cõnaturales q̃s naſcendo ꝯtrahimus. qꝛ flebiles. debiles. miſerabiles. ſñ ſcia. ſine verbo. ſñ virtute. ſñ indumẽto rc. O ꝟe q̃ues ꝛ ĩeuitabiles ꝛ ĩõ miſerande ¶ Secũdo ſunt in eo miſie cõꝛꝑales vt naturalis fragilitas q̃ penalitate ꝛ aggrauamur. Corꝑalis infirmitas q̃ graue anxiamur Hoſtilis malignitas q̃ nequiter ĩpugnamur q̃ ꝟe ſingl̃e innũerabiles ſunt ꝛ infinite. de quib⁹ pulchꝛe agit vincentius in ſpeculo morali. ¶ Tertio ſunt in eo miſie cõpaſſiõis fraternalis q̃bus ꝓximi miſerijs cõdolere habemus. Quis ei adeo ferre⁹ vt nõ doleat dũ ei nũciatur aicoꝝ aduerſitas aut interit⁹ Quot igit̃ amicos hẽm⁹ tãtis doloꝛib⁹ expoſiti ſum⁹ ¶ Quarto ſũt ĩ eo miſie criminales ꝛ culpa oꝛiginalis. actual̃. moꝛtal̃. venialis Vere hoꝛrẽde ꝛ ꝑ̃cauende nĩs. Nã miſeros facit hõies pcc̃m. imo ꝛ deo ꝛ ſcis eius odibiles ĩfirmos paupes omĩ bono vacuos ad oẽ bonũ debiles. cecos mutos. fatuos. oĩ cadauere putridioꝛes regni extoꝛres ꝛ eternis ſupplicijs dignos ¶ Poſtrẽo cõſequũtur miſerie moꝛtis ꝛ ic̃hennalis. in q̃b⁹ miſerijs q̃ venerint teſte. p̃s. vix ſubſiſtent ¶ Vere q̃ ẽ anxius mũdus tãtis miſerijs plen⁹ :imo ꝛ cruciatus tot hꝫ q̃t bõa mõi deſiderat. aut vitia in ſe habet. Hinc vl̃ſero fatẽtur expti Laſſati ſum⁹ in via iniquitatꝭ ꝛ ꝑditiõis. ãbulauim⁹ vias difficiles Et q̃ Greg. dꝛ ꝙ laboꝛioſius nihil ꝗ̃ inhiare terrenis. nihil q̃eti⁹ ꝗ̃ nil appetere mũdi. Terrena eñ oĩa acq̃rũtur cũ laboꝛe. poſſident̃ cũ timoꝛe ꝛ ſine doloꝛe nõ amittũtur. pꝫ q̃ ꝙ grauis ẽ in eis cruciat⁹. ¶ Septio cõtẽnend⁹ ẽ mũs ꝑꝑ e⁹ feditatẽ. Que pꝫ ex ei⁹ ꝯpatiõib⁹ qꝛ fedis reb⁹ aſſimilatur. ſcꝫ iſtis

Eſt lacus. atꝫ lutũ. ſulfur. ſentina. vel eſt pix

R Id ẽ lac⁹ miſie ꝛ lutũ fecis ĩ q̃ ꝓijcit̃ hieremias. Eſt ſulfur fetens. ſentina oĩm ſoꝛdiũ. ꝛ pix inq̃nãs tãgẽtẽ. faciẽs hõiẽꝫ petis ꝛ diabolo ſuiẽtẽ. ita ꝙ oĩa ei⁹ ſt̃ polluta pollũẽtia q̃ verſant̃ in eis. Et q̃ ab ĩmũdo ꝑ ꝯ̃riũ deũs ẽ mũdus. vñ aiũt Mũd⁹ nõ mũdat. ſed mũdus polluit. ergo Qui manet ĩ mũdo quõ mũdus erit ¶ Poſtrẽo cõtẽnend⁹ ẽ mũdus ꝑꝑ e⁹ ꝑiculoſitatẽ Hic eñ fere ꝑicula inferni Nã q̃ nauigãt mare enarrant ꝑicula ei⁹ ꝙ multa ꝛ multiplicia nĩs q̃ ꝑ̃fectum ꝓueniũt ex ſeptem ſcilicet

Ipe loc⁹. tꝑs. qꝛ ſtat⁹. homo. nos mala demon

Primo q̃ ꝑicula patẽt ex loco hitatiõis q̃ ẽ mũs qui valde ẽ ꝑicl̃oſus. Et ẽ ad modũ maris vbi m̃ti ꝑeunt qꝛ ꝑicl̃a innũera illic occurrũt. ita ꝙ q̃ vult vnũ euadere aliũ incurrit. Iuxta illd̃ Incidit in ſcillã cupiens vitare carybdi. It̃ qꝛ ibi vẽti vehemẽtes ꝛ tẽpeſtates accidũt. vtꝫ in daniele It̃ qꝛ ĩ eo ſt̃ ſyrenaꝝ cãt⁹ ꝛ mõſtruoſoꝝ occurſus Itẽ qꝛ nauis fragil̃ ĩ q̃ nauigãt ꝛ penuria necẽarioꝝ adẽ It̃ ſũt ẽ ꝑicl̃a mũdi ſic deſti ĩ q̃ ſpẽs flatu adurẽs ſcoꝛpio ꝛ dipſas Itẽ qꝛ foꝛnax vitioꝝ. carcer maloꝝ. dom⁹ ruinoſa laq̃is plena ꝛ via ꝑiculoſiſſima ſicut de ſingulis ꝓſequitur ad longũ Vincẽti⁹ beluacẽ ꝛ Anthoni. eũ inſequutus in t̃cia pte ¶ Secũdo qꝛ tꝑs ẽ ꝑiculoſum tꝑs ſcꝫ ꝑegrinationis. qꝛ his nouiſſimis dieb⁹ vt apl̃us ꝓphetauit ſunt tꝑa ꝑiculoſa Et hoc ꝑꝑ defectũ charitatis. ꝑꝑ inundantiam iniquitatis. ingratitudinis. ꝛ carnalis voluptatis. O vere felix nimiũ pꝛioꝛ etas Sunt iã dies mali. diſtricte tñ nimiũ exigendi Tertio ꝑicula indicat ſtatus hũane cõuerſatiõis. Vndiqꝫ eñ ꝑicula iminent ei. Nam ſupius eſt iudex irat⁹ Inferi⁹ patens infern⁹. Interi⁹ vermis coꝛrodẽs. exterius ſtat⁹ nũqꝫ in eodẽ ꝑmanens Valde ergo ſtat⁹ ꝑiculoſus Quarto fragilitas hũane cõditiõis Nã moꝛatur in domo lutea terrenũ hñs fundamentũ cõtra quã pugnãt q̃ttuoꝛ pugiles. i. q̃ttuoꝛ ꝯplexionis q̃litates donec eijciãt eum Vñ phs q̃dã inq̃ſit⁹ quid eẽt hõ. egregie r̃ndit: qꝛ mancipiũ moꝛtis. hoſpes loci tranſiens viatoꝛ. ſimil̃ aceruo niuis Roſe maturine. pomo nouo habens ſe vt lucerna ad ventum que cito extinguitur vt ſcintilla in mari que ab aq̃s cito abſoꝛbet̃ vt fumus qui cito diffundit̃. Exiſtens ĩ bello multiplici ꝛ diuerſo. Cum ſeptem ſocijs moꝛans qui eum aſſidue moleſtant. qui ſunt Fames ꝛ ſitis. caloꝛ ꝛ frigus. laſſitudo. infirmitas. ꝛ moꝛs. ¶ Quinto oſtendit pericula affectionis humane fatuitas. que patet ex ſeptẽ. quia non timent vt balaam. Non ſentiunt vt Jonas doꝛmiens. pericula amant vt ſe ingerentes vnde ꝛ ꝑierunt Dicitur enim Eccleſiaſtici. iij. Qui amat pericula ꝑibit in illis. ¶ Quarto ſe ꝑiculis illaqueant adeo vt effugere nequeant ¶ Quinto quia magis ſe temporalibus onerant. Sexto quia deũ non inuocant. ſed potius irã eius ꝓuocant Unde patet fatuitas grandis ¶ Sexto ꝑicula facit mala ſocietas. que mala plurima facit. Cũ ꝑuerſo ꝑuerteris. ꝛ ꝓ̃uerb. xv. mala inducit

¶Poſtremo piculoſū mūdum oſ̄dit demonū ipſe
tas q̄ valde timēdi ſūt Et hoc ꝓpt̄ loci ꝓpinq̄tatē inuy
ſibilitatem. malignitatē ⁊ ob alia m̄lta q̄ ꝑſequitur
idē vbi ſup̄ Magna ergo ſūt mūdi picula ſicut ꝓbāt
trāſeūciū raritas ⁊ ꝑeūtiū multitudo Vere q̄ p̄dicta
hec rite attēderet. merito mūdū cū oib⁹ q̄ habet cō/
tēnere deberet Et nota q̄ ſicut hec inductia dicta ſūt
de mūdi ꝯtēptu i genere Jta de ſingulis eꝰ ptib⁹ ſcʒ
diuitijs gl'a ⁊ delicijs ⁊c̄ poni pn̄t ītractiua in ſpecie
quēadmodū boecius ſcūs in ſuo de ꝯſolatōe phie Et
bn. hāc regionē ingreſſus breuit̄ tetigit dicens Ecce
hꝰ mūdi amatores nūdinas hꝰ ſeculi pambulāt Alij
diuitias alij honorē alij gloriā querētes Sed quid
de diuitijs ait dicā q̄ cū labore acq̄rūt. cū timore poſ
ſidēt. amittūt cū dolore ¶Quid de honore referam
Jn loco ſublimi poſitus es Nūq̄d nō eris iudicādus
ab ōnib⁹ lacerādꝰ ab oib⁹. Nūquid in honore ſine do/
lore i platōe ſine tribulatōe in ſublimitate ſine vanita
te eē quis poterit Quid de gl'a. Nūquid aliud ē niſi
q̄dā iſtatio aurīū q̄ ⁊ ipa nō caret iudicio ⁊ q̄t ance/
dit tot inuidie ſcia p̄bet ⁊ tociens angelo apoſtate ſi
miles ſumus quotiēs p̄eſſe volumus Et q̄ p̄lacionē
diligit nil aliud fcit niſi vitā ſuā ꝯfūdit Mōſtroſa ci
res q̄dus ſummꝰ ⁊ aiꝰ ymus. ſedes p̄ma ⁊ vita yma
lingua magniloq̄ ⁊ manꝰ ocioſa. ſmo multꝰ ⁊ fructꝰ
nullꝰ. vultꝰ grauis ⁊ actus leuis. ingēs autoritas ⁊
nutās ſtabilitas ait bn. Sʒ forſan ſapiāʒ mūdi q̄/
ris. o q̄nto te periculo ꝯmittis Multos ei hec male
dicta ſapiā ſupplātauit ⁊ ꝯceptū in eis dimidiū ſpm̄
extinxit quē vehemētꝰ dn̄s accēdere voluit Sapiā
mūdi. terrena aīalis. diabolica eſſe d᷑ Et qui creſcit in
ſciētia ⁊ nō in bona vita elōgat̄ a deo. Diſce ergo int̄
ris q̄ꝛ ſcientia manet in cel' Sʒ pellitiūt te gaudia
mundi Sʒ q̄ gaudia in mūdo q̄rit delitias ſub ſenti
b⁹ inq̄rit plus aloes q̄ʒ mellis habet oē gaudiū mūdi
deſpicabile p̄ſtim vt bonauē. ait ꝓpt̄ quiq; ſcʒ

Vile vl' īpurū. breue. triſte. malū tibi cāns

Jdē hʒ vilitatē in obiecto Nil ei aliud ſeculi letitia
niſi inpunita neq̄tia. Scd̄o hʒ inpuritatē in ſbiecto
q̄ꝛ aīa pecōris ē ſbiectū gaudij mūdaīl' Ridere ⁊ gau
dere in ſcl'o nō ē vt hiero. dicit hoīs ſenſati ſed frene
tici ¶Tertio hʒ breuitatē i ſeipo. q̄ꝛ gaudiū ypocri/
te adinſtar puncti Quarto triſticiā i t̄mino Extre
ma eīn gaudij luctus occupat ⁊ riſus dolore miſcebi
tur Et in puncto ad inferos deſcēdūt ¶Quinto ha/
bet miſeriaʒ magnā in effcū ꝓprio q̄ꝛ ē ſpiritual' gau/
dij ipeditiua vt dcm̄ ē ſupra Vides ergo q̄ oīa mūda/
na iure ſunt aſpnenda Ex igit̄ amplꝰ in rebus noli
ſperare caducis Sʒ cupiat tua mēs et̄ne gaudia lu/
cis. ⁊ ſic vade ex hac regione tāq̄ʒ prudēs negotiator
ſuffarcinatꝰ fuga ⁊ ꝯtēptu mūdi.

Jncitamēta ad regionis ingreſſū ¶Cap. v.

Poſſemus ⁊ iam tertio aſſignare quo fugien/
dum ⁊ q̄re religionis clauſtrum ingrediēdū
ſed tedet breuitate ꝯfundere materiā tā pulchrā p̄ſer
tim cū multi multa pulchra ſcripſerūt de illa Et res
ipa demōſtrat q̄ i mōaſterijs Et puriꝰ viuit̄ Rariꝰ
caditur. velocius ſurgit̄. cautiꝰ incedit̄ Securiꝰ q̄eſ/
citur. Frequētius rorat̄. citius mūdatur. cōfidentius
morit̄. copioſius remūeratur vt a multis declaratur
Preſertim in quadrageſimali Bernardinꝰ. Eya igi
tur fuge ⁊ cōfuge o mūdane miſerrime ad vrbē refugij
ad vitā religioſam Vbi poſſis de p̄teritis agere pn̄i/
am. ⁊ in pn̄ti obtinere grām ⁊ ſecure p̄ſtolari gl'iam
futuram. Nec te terreat vite auſteritas. Nō eīn ſunt
cōdigne paſſiones tp̄is hꝰ ad p̄teritā culpam q̄ rmit/
titur. ad preſentē grām q̄ īmittitur ad futurā gl'iam
q̄ promittitur. Et tu gratulare iā de ſeculo educte q̄
tanta euaſiſti mala. aſſecutus āt tanta bona. Et p̄ca/
ue ne quando reſpicias cū vxore loth retro aut redi/
re corpe vel corde in egiptū ſed gaud cū Job i nydulo
rari vt multiplices ſicut palma dies tuos

¶Quō ⁊ que i hac regiōe cōtēplatiuꝰ ſpeculari d̄eat
Nunc poſtremo oſtendendū re ¶Capl'ʒ. vi.
ſtat vt ⁊ ſpeculatiuo aſſignemꝰ nūdinas ſu/
as in hac regione Et certe multā cōtempla/
tionis materiā eſt hic inuenire difficilē ⁊ inexplicabi
lē valde. Puta de mirabili mūdi gubernatione. De
mirabiliori rex mundanarū diſpoſitione. de mirabi
liſſima inhabitatorū mūdi vocatione aut derelictiōe
De mirificis aut occultis iudicijs dei. quō alios vo/
cat. alios in mūdi tenebris derelinquit q̄ʒ mirabiliter
⁊ varijs vijs ſuos ad ſe trahit Jn q̄b⁹ ſcrutādis q̄ no
lit errare nō debet nimiū ſe profundare. ⁊ p̄ſerti idyo/
tiores. quare ⁊ nos nihil hic dicimꝰ. Speculatoribus
hic locū dantes. Mihi ſufficiat dn̄e Jeſu vt ſic hic ne
gociari poſſim vt mūdū deſpiciaʒ ⁊ validius in tui a
morem eā. O igitur da tu mundi rector quo mūdus
mihi amareſcat ⁊ tu in corde dulceſcas interuenien/
tibus omnibus cōtemptoribus mundi

¶De tertie dici regione que eſt ſcriptura
rum regio.

Scrutamini ſcripturas Jo
annis. v. Tertie dici Regio prin/
cipalis eſt regio ſcripturarū. Ad cu
ius ingreſſum hortamur in verbis
p̄miſſis vbi iubemur ſcrutari ſcrip
turas ⁊ in alijs multis locis vbi tā
q̄ʒ theſaurū iubemur effodere eā. et
promittit dominus ſtudioſis bona cōminans igna/
uis grandia mala. vt patet in illo Hieremie Erudi/
re hieruſalem. Sed quia puto me ſupra cōmemoraſ
ſe aliqua inductiua ſtudij. ideo hic tranſeundū. ſolūʒ
hortantes vt reſpiciant ſecula nrā in etates ⁊ ſactos
ſcl'i prioris ⁊ videbimus nos nimiū nimiūq̄ʒ cop col
latione in ſtudio ignauos cum illi diebus ac nocti/

bus libꝛis habebãt. de ſcriptoris ↄferebãt ſp̄. Ceſtãt
h opa illoꝝ inbent h eoꝝ iſtituta volétes ſtudio iſt
ſti nimis. Qꝺ heu qꝛ nrã tpa nõ obſeruãt vide⁹ q̃nta
mala nos inſeq̃ꝛ. Pꝛoſequitꝛ plĩma hoꝝ venerabiliſ
humbt⁹ in ꝓlogo de Eruditõe religioſoꝝ. Sed ad
nrã ꝛ ꝛgionẽ nos diuertam⁹. Eſt ergo latiſſima regio
iſta. In q̃criã quiſqꝫ iuenit neceſſaria ſtatui ſuo. Ha
bet ꝛ h ſtudioſus q̃bꝫ intellcm̃ erudiat. hꝫ ꝺeuot⁹ qui
bus accendat affcũs. hꝫ ꝛ ſpeculatiuus q̃bꝫ ↄtempletꝛ
deũ vt paucis ẽ demonſtrandum

Pꝛo ſtudioſo Ca. primum

B In pmis ergo hꝫ h ſtudioſus q̃bꝫ exerceat ꝛ i
ſtruat intellcm̃. Cui h ↄuenit conſiderare
de ſcientijs primo i gñe. deĩ de ſingulis in
ſpẽ. Et vt omittam⁹ de ſcripꝛa diuinitus adinuẽta
quĩ illa affectuoſa ẽ nõ curioſa dicẽda hꝫ cõſiderare
de ſciẽtijs hũanit⁹ iuentis. In gñe. Hic diffinitõez
deſcriptionẽ. nõiationẽ. ↄmẽdatõez. oꝛigiem ꝛ diui
ſionẽ. De q̃bꝫ laci⁹ agũt mlti in ſcriptis. Nota tñ cir
ca ↄmẽdationem qꝫ inter ceteros act⁹ hoim̃ ex quinꝫ
vt Reynerius dicit extollitꝛ ſtudium.

Perfectũ. ſublime bonũ. letũ. pparatum

Ideſt ẽ ceteris actibꝫ pfectiuis. qꝛ iquãtũ ſtudet ſa
piẽ in tm̃ hꝫ btitudinis ptem. Brũs em̃ vir q̃ i ſapiã
morabitꝛ. ¶ Scdo ẽ ſublimi⁹ qꝛ ꝑ ſapiãm ꝑcipue deo
aſſiĩatꝛ q̃ oĩa in ſapiã fecit. ¶ Tertio vtili⁹ qꝛ ꝑ ſapi
entiã ad oẽ bonũ ꝛ ad regnũ ꝑ h ꝑuenitꝛ Sap. Cócu
cupiſcẽtia ſapiẽ deducet ad regnũ ꝑpetuũ. Quarto ni
hil iocũdius qꝛ nõ hꝫ amaritudiez ↄuerſatio illi⁹ ꝛc.
¶ Poſtremo. amati⁹ nihil. Nihil em̃ laborioſi⁹ ab
hominibꝫ q̃ſitum vtꝫ ex phicis actibꝫ ꝛ geſtis. Quoꝝ
ſtudia q̃ ad mẽtẽ reuocaret q̃ꝫlibet ſuã diligẽtiaꝫ illo
rum inferiorẽ videbit. Alij calcabãt hõres alij ꝓiecei
rũt diuitias. alij penas ſpreuerũt alij cõtubnia homi
num reliq̃rũt. vltimos ſeceſſus ꝛ heremi ſecreta petẽ
tes q̃ liberius phie vacarẽt. Legat act⁹ phoꝝ q̃ noſ
ſe volꝫ ſtudia coꝝ ꝛ epl'aꝫ hiero. ad paulinũ attẽdat

Artiũ oꝛigo. §. i.

¶ Porro de oꝛigiẽ phie h pie tenẽdũ qꝫ dono ſpũs
ſancti hoibꝫ ſint artes oẽs artiũ noie digne reuelate
vt late ꝓſeq̃tꝛ leonardus vticẽ. in ſmone pẽthecoſte
Quare oim̃ ad id tẽdit finis vt l' nature repetꝛ integri
tas vel defectuum q̃bus pñs ſubiacet vita neceſſitas
tpetur vt deducit hugo de ſcõ victore in dydaſcalicon
¶ Ponẽda eẽt hic artiũ ac ſciãꝝ hũarũ diuiſio ꝑ
ſtudioſo. ſed qm̃ id a multis factitatũ ẽ ꝛ affectuoſo
magis q̃ꝫ ſtudioſo ſcribim⁹ trãſire decreuim⁹. H tm̃
dicẽtes qꝫ earũ ſtudijs veteres ſũma diligẽtia inuigi
labãt. ꝛ potiſſimũ ſeptẽ liberalibꝫ q̃s q̃ neſciſſet doc
toris noie indign⁹ erat. plures memoritꝛ has tñbãt
vñ i oibꝫ intellcm̃ habebãt ꝛ ergo eo tpe tot ſapiẽtes
fuere. Et nõ ſolũ phi gẽtiles ſꝫ ꝛ viri chꝛiſtianiſſimi
viri religioſi ꝛ ſci his ſe ſciẽtijs dedere ſciẽtes has ne
ceſſarias ꝛ ꝑ oĩa vtiles eſſe ꝓ intellectu diuinarũ ſcri

pturarũ. Et ideo clemens dixit non abſurdum foꝛe
poſt firmã fidẽ veritatis. liberalibꝫ artibꝫ vti ꝛc. imo
demõſtrauit dñs Joannẽ. dñici cardinalis vt allegat
Anthoni. in q̃rta pte qꝫ nõ ſolũ liceat ſꝫ etiã dꝫ fidel'
ſecularibꝫ ſcientijs ſtudere ꝑꝑ dei imitationẽ. natu
ralem inclinationẽ. veritatis ↄtinentiã ꝛ ſcripturaꝝ
ſacraꝝ intellectionẽꝫ. ad quaꝝ intellectũ plurimũꝫ
cõferunt vt de ſingulis demõſtrat. quẽadmodũ ꝛ tã
git in de doctrina xpiana Aug⁹. Qui liber oi ſtudio
ſo iure eſt legẽdus. Nõ ergo ſũt ſcie liberales ↄtẽnen
de. Nõ eas cõtempſerunt viri ſcti. nõ Aug⁹. Ambro.
Hiero. nõ Bernar. Nec etiã celeberrim⁹ ille Hugo
de ſctõ victoꝛe q̃ de ſeipõ fatetꝛ. Ego ingens affirma
re audeo nihil me vnq̃ꝫ qꝺ ad eruditionẽ ptinet ↄtẽ
pſiſſe. ſꝫ multa ſepi⁹ didiciſſe q̃ alijs ioco ꝛ deliramẽ
to ſil'ia viderentꝛ. vt lõge enũerat de reruꝫ vocabul' ſo
phiſmatibꝫ ꝛ arithmetricis figuris ꝛ hmõi ſilibus.
Que quidẽ vt cõcludit puerilia fuerũt. ſed nõ inuti
lia. Neqꝫ ea nũc ſcire ait ſtomachũ meũ onerat. Naꝫ
quãtus euaſit celebꝛe illõ nomẽ q̃ alter Aug⁹ diceba
tur teſtimonio eſt. Poſſent hic multa dici ↄtra poe
ſim q̃ heu nris tpibus multis religioſis plusq̃ꝫ necẽ l'
vtile eſt placet. eos qꝫ a ſacrarũ lrãꝝ ſtudio valde ẽtra
hit. ſed ꝓlixitas nobis vitãda. ꝛ multi docti hmõi ſa
tis vetant ſtudium. ¶ De modo autem ꝛ artiũ acq̃
ſitione de oꝛdine ſtudẽdi ꝛ ceteris req̃ſitis q̃ noſſe vo
let didaſcalicon videat Hugo. ꝛ plene de ſingulis i
ueniet deductũꝫ. Ubi ponit ſeptẽ neccãria ꝓfectui. vt
ſunt illa in vulgari
Mens hũilis ſtudiũ querendi. vita quieta Scruti
niũ tacitum pauꝑtas terra aliena. vt late ꝓſequitur
Ad quẽ librũ etiam ſtudioſus noſter confugere habꝫ
qui de ſingulis artibꝫ ſũmatim aliquid noſſe volet.
Similiter ꝛ ad librũ diſcipuli ei⁹ Richardi ſcꝫ Ex
ceptionũ. Similiter ad ethimologiarũ yſidoꝛi q̃ de
ſingulis artibꝫ agit ꝑuulis cõſulens ꝛ ſuam diligen
tiã exẽplum poſteris relinquẽs. Nil amplius his iaꝫ
immoꝛandũ. ad ſacra cõfugiendũ nob. ad eloq̃a igni
ta longe pſtantioꝛa oibus ſcientijs hũanis. Uincit
em̃ maliciã ſapientia vt ſapiens ait.

Pꝛo deuotis Capitulum ſecundum

C Iam itaqꝫ de nũdinis videamus deuotorum:
quibꝫ in regione ſcripturarũ ꝓponuntur elo
quia ſcripture ſacre diuinitus inſpirate vt the
ologia ꝛ Jura ſacra. ¶ Hic nemo dixerit deuotoꝝ
aut religioſoꝝ nõ eſſe hec foꝛi ſui refutans ſacrarum
ſtudiũ litteraꝝ tanq̃ꝫ nõ neceſſariũ ſibi. Immo com
petit oi religioſo ſtudiũ ſcripture ſacre

Ut ſic per hoc — dirigatur in contemplatione / facilioꝛ ſit in alioꝝ illuminatõe / ꝓficiat i ꝟtutibꝫ carnis moꝛtifi

catõe. Nã ꝓficit ad ↄtẽplationẽ dũ intellectũ illuiat ꝛ
materiã ↄtẽplãdi pſtat ꝛ remouet pic'la ne in ↄtem
plãdo erret. Nõ ſil'i ei vt Greg. ait dũ pl⁹ exq̃rũt con

tēplādo q̄ȝ capiāt vſqȝ ad ꝑuerſa dogmata erūpūt
ſicut de multis pȝ q̄ ita volebāt inſiſtere deuotiōi tā/
ſe dare lectōi q̄ errores reliq̄runt ⁊ docta deuotio.
ꝑferenda deuotioni idocte ceteris paribꝫ. Ualde er/
go ſtudiū ē neceſſariū ¶ Scḋo vt ſit facilior i alioꝝ
illuminatione ꝑſertim ſi quos monere hȝ Nā mater
cūctorū errorū ē ignorātia ſacraꝝ lrārū q̄ acq̄rūtur
ſtudēdo ⁊ meditando Nā q̄ aplis ſuggerebat ſpūs
ſcūs .hoc alijs quotidiana in lege dn̄i exercitatio tri/
buere ſolet Tertio vt ꝑ h̄ ꝓficiat ⁊c̄. Inter ceteras ei
vtilitates ad vitādum carnis laſciuiā valȝ ſm̄ hiero.
dicēte Ama ſtudia lrārū ⁊ vicia carnis n̄ amab Ua
let ad ↄtēnēdum mūdana vn̄ Socrates theban⁹ au
ripondus ob vanā ſciāȝ abiecit. ⁊ innumeri ſci xp̄i e/
uangeliū chriſti vt Anthoni⁹ oia reliq̄rūt. Ualȝ ad
obediēduȝ deo alioquī lectio ꝑuerſa Ita ꝙ Aug⁹ dı̄t
Que ꝑuerſitas ē illa lectioni nolle obtꝑare dū vult ei
vacare ⁊c̄ Eſt q̄ȝ plurimuȝ neceſſaria ſciā iſta Nā vt
hieroni⁹ dı̄t Ignorātia ſcripturaruȝ ē ignorātia chri
ſti Hac em̄ ignorata neq̄ ſapiēs aut litterat⁹ dici pōt
Neſcit em̄ litteras q̄ ſacras ignorat Eſt itē necāria
ad ꝑfcōēm. ꝑfectio em̄ hōis ↄſiſtit ī imitatione dei
q̄ ē ꝑ dilectionē. dilectio āt ↄgnitōeȝ ꝑſupponit Nā di
lectionis obiectū ē bonū ↄgnitū Inuiſa em̄ diligere
poſſum⁹ Incognita neq̄q̄ȝ Aug⁹. ait Cognitio aūt
vera ⁊ ordinata ꝑ ſacram lectionē habet ergo neceſſa
rium Et nota ꝙ n̄ ſolū necitas ſȝ etiam commēda/
bilitas ſacre ſcripte nos ad ſui lectionē accēdere dēt
q̄ ex mīris pōt pateſcere precipue ex iſtis ſcȝ ſinglari/
bꝫ ꝑeminētijs Altis ↄꝑatōibꝫ grādibꝫ vtilitatibꝫ ſcō
rū preconijs ⁊ dignitate Sūt igit preeminētie ſacre
ſcripture q̄bꝫ ceteras an̄cedit.

ex origis ⁊ auto ex ↄtēto ex ſberi q̄ ē vita e certiori
r alritudie q; rū vlitate nobili ēna vt. ſ. cui nō
ex ore altiſſimi q; h̄ oīs ſc̄ tate q̄ ↄgnoſcāt ſb eſt
ꝓdijt pſa v̄tualr ē ē deus falſum

Principio. tenet. obiecto. ſeu fine modoq̄ȝ

F q; ꝑetica ⁊ ſpe q; maior ſēp itelligētia q̄ xp̄i ef q̄ na
cularia de ma te autoritas duplex ſen fect⁹ ta cui
teria ⁊ fine dig q̄ȝ oīm̄ hom̄ ſus ꝑpollēs ptios ceter
niori ꝑſpicacitas artes ſb
miſtrāt

Nobilis et certa. copioſa. ꝓutilis. alta

Hec q̄ attente ꝑſpiceret ad e⁹ ſtudium merito allice/
retur Hic etiam nobiliſſimis rēbꝫ vtȝ ꝑ decurſūȝ ſcp/
ture ↄpat Puta hbis gēmis. armis eſcis ↄꝑ ⁊ vndiq̄
Ortis luēnis. clemētiȝ. rebꝫ variatis ¶ Porro vtilita
tes nō poterint a q̄q̄ȝ mortaliū plene dici Nā vt hie/
ronim⁹ dı̄t omnibꝫ omnia ē ſcriptura Habet in ea ī
fans quod lactet puer quod laudet Adoleſcēs q̄ cor/
rigat Iuuenis quid agat. ſenior quid ꝑcetur ⁊c̄ Dicit
ad voluſianū aug⁹ ¶ Tāta ē ꝓfunditas ſcārū lrārū
vt in eis quotidie ꝓficerem ſi eas ſolas ab ineūte pu

ericia vſq̄ȝ ad decrepitā etatē. mario ocio ſūmo ſtu/
dio meliori ingenio diſcere conarer Et. xij. cōf. Mi/
ra ꝓfunditas eloquioꝝ tuoꝝ Ecce an̄ nos q̄n̄q̄ȝ ſup/
ficies blandiēs ꝑuulis. ſed mira ꝓfunditas de⁹ me⁹
Horror ē intēdere in eā. De dignitate aūt h⁹ ſcriptu
re ⁊ reuerentia q̄ dignū aliquid legere deſiderat. ille
librū nature legat. nō poſſum⁹ hic oia aſſignare pro
poſitū pȝ ꝙ merito ob hec ⁊ alia ſcriptura hec etiaȝ
a ſctiſſimis ⁊ deuotiſſimis ſtuderi debet Hoc atten
derūt ſcti illi ꝑores q̄ tam in ſtudēdo eas fuerūt dili/
gentes etiā patres ſci heremite q̄ meōriter eas tenue
runt Hoꝝ amore Abrȝt. biennio ſpelūce ſe inclu/
ſit quo tpe ferme ſine ſōno degens. vt ſcribitur in no
uiter trāſlata legēda didicit ſcripturas eas meōrie cō
mendās. Sic mira de prī illoꝝ ſtudioſitate legunt
adeo vt quidā illoꝝ neſcio quātas miriades expoſi/
tionū ſuꝑ ſcripturas legiſſe cōmemōratur Sic ⁊ de be
atiſſimo illo Hylarione Hieroni. ſcribit ꝙ ſcriptu/
ras meōria retinēs eas poſt orōnē ⁊ pſ. quaſi deo ꝑ
ſente recitabat q̄ de pluribꝫ legitur patꝝ ⁊ a nōnul
lis tpibꝫ nr̄is religioſis obſeruari nouim⁹ Et q̄ o/
pus eſt diſcurrere ꝑ ſingulos cū pro regula apd̄ eos
hēbatur nullo remedio meli⁹ vagos cogitat⁹ poſſe r
ſtringi. vana alloq̄a vitari. aīmq̄ȝ incitare ad oē bo/
nū niſi iugi meditatione legis dine ſicut ſcribit in ꝑ/
mo pſal. Qui legit vitas. inſtituta. collatiōeſq̄; prm
videbit vera eſſe que dicimus Non ergo oro his meli
ores immo deteriores ne ſint deuotarij noſtri cui vt
nolint animū dare ſcripturis ¶ Poſſemus hic aſſi/
gnare plurima in genere: de ſacre ſcripture necitate.
qualitate. ortu. progreſſu. ſtatu ⁊ modo ꝓcedēdi: va
rio intellectu ⁊ ſenſu ⁊ de generalibꝫ regulis ſcriptu/
rarum. ſed veremur ſi illa commemorauerimus ne
magis iudicabimur illuſtrare intellectum q̄ȝ foue/
re affectū q̄q̄ȝ apud recte vidētes ignita ſint omnia
eloquia ſcripture. Uolumus tamē vt breuiores ſim⁹
intermittere iſta remittendo ad didaſcalicon Hugo
nis qui egregijſſime de his agit. Itemq̄ȝ ad Henri/
cum de haſſia ſuꝑ initio biblie q̄ multa tradit ſingu/
laria ⁊ ſcitu digniſſima Hoc monētes vnū vt quan/
tūuis profeciſſe ſe aliquis viderit ſciat plura reſtare
Tanta eſt em̄ plenitudo ſcripture hui⁹ ꝙ nec mini/
ma lrā taceo de verbis ſingulis ⁊ ordine verboꝝ. vt
dicit Hieronimus de optimo genere interpretandi
ſi bene memini. Imo ſi dn̄o Ieſu creditur nec apex
vnus ſuis ꝑgnantiſſimis miſterijs vacet: ſaltem in o
riginali lingua hebrea ſcilicet ⁊ greca. Patet hoc in
hebraico vbi peruigili ⁊ ꝑpetua cōſuetudine idē v/
bū diuerſis locis poſitū. tam etſi in eadē ſignificatio
ne ſūptum. nō tn̄ eiſdē pūctuatiōibꝫ ⁊ lris ſcribit nec
eodē ſono ſepe ꝓfert. Qua itidē tā crebro ſic memi/
ni mihi oſtenſum in libris hebreorum inter continua
verba. Utpote inter ſuppoſitum et appoſitum.
Itemq̄ȝ inter adiectiuum ⁊ ſubſtantiuum. Inter

ſuppoſitū ⁊ appoſitū inter adiectiuū ⁊ ſbm̄ Inter v̄bum ⁊ aduerbiū Inter ꝑpōez ⁊ ſuū caſuale longum ſpaciuꝫ vacuum duorū aut triū verborū capax interponit̄ Et hec intercapedo vt teſtāt̄ eius lingue periti nuſq̄ᷓ generū aut locoꝝ ꝯmutat̄. Quare hͦ aiūt illi niſi qꝛ abditū aliquid latet velut teſaurus in tpe belli reconditus nouiſſimis tpibꝫ ꝯ̄ anchꝛiſtū ꝑ enoch ⁊ heliā dregē dus Interim āt verba ſunt q̄ nō licꝫ hoi loq̄ Iure ergo ꝓfiteri ṗt ois huius ſcripture ſtudioſus cū Aug⁹. Qū conſūmauerit tūc icipiet

Quō ſe qs affectuoſius ṗt exercere i ſcripturꝫ Ca. iiij

G Cauſabūtur forſan aliq̄ minus igenioſi memorie fragilitatem itelligētie tenuitatem ⁊ ergo nō poſſe ſcpturas memoriter tenere nec affcm̄ tractari ex eis. Melius qꝛ ſe habere cū aſpirauerint in deū Cōdeſcēdendū ē iſtis ⁊ ſtudiū eoꝝ collaudādum. melius qꝛ neſciſſe ſcpturas q̄ᷓ ſpm̄ extinxiſſe ⁊ affectū Abſit vt tā optioꝝ ſtudioꝝ occaſionem tollere velim vt tāta ſanctiſſimi amoris officia ⁊ offitioſa ſacrificia ſbdere ſcpturis q̄bꝫ cōſtituūt̄ deo amici cū cetera nō ita erigāt̄ Ea etem̄ nobis iteri in via ꝯditio vt cū non poſſimus ſil' ōnia ꝑſtare q̄ ad neceſſitē licꝫ dū maiora p̄ſtamus a minoribꝫ interiꝫ excuſemur Qui igit̄ ſcripturꝫ ipis intēdere non valꝫ l'eaꝝ apprehendat finē Finis āt ſcie huius ē vt ꝑ ipāꝫ ipe ſtudēs ferat̄ i amorē ipius ꝯgniti obiecti ſcꝫ dei Vn̄ apl's. finis precepti caritas Cui q̄drat Aug⁹. dicēs Sꝫ forte ait Nō vacat tibi trāſcurrere ꝑ oēs libros tene in corde charitatē ⁊ conſecutus eris oē q̄ꝺ habet̄ i diuino codice Vn̄ ⁊ ois ſtudioſus illos dēt ex ea elicere ſenſus q̄bꝫ illūiat̄ itellectus fide ⁊ inflāmat̄ affcūs duplici charitate ⁊ quibꝫ ſtabiliat̄ animus in ſpe vite etne Charitas em̄ ſcpturarū cardo in quē q̄ nō oia refert ꝯtēnētiā ſcripture fcit ⁊ eius autori ꝑut dicit Hnilbel. piſi. ꝑpt quiꝫ

Dat vanā. ſterilē. turpē ſtultā iiurioſam

¶ Primo fcit eā vanā iānē qꝛ ab eo qꝺ potiſſimū ꝯtinere debet. ſ. amorē ⁊ glīaꝫ autoris Scđo ſterilē facit a fructu q̄ ē remuneratio vite etne ¶ Tertio deformē finē eius detrūcantes cū precipua pulchritudo i fine ꝯſiſtat queadmodū ſi pauo cauda ꝑuet̄ Quarto ſtultā eā fcit q̄ ad ſeipſuꝫ dū magis ſtultus q̄ᷓ ſapiens efficit̄ ex ea. ¶ Quito iniurioſā ⁊ ꝯtumelioſā creatori dū illam gl'e ſue inaniſſime applicāt ſcie etiā gloriaꝫ venātes Et qꝛ ita abuti ꝯtingit ſcpturis iō m̄lti ſciparū taxauere de eis in finē ſolū charitatꝫ oia ſtudia ꝯferētes q̄ non abuti ꝯtingit Certi ſi charitatē ⁊ ſpiritū charitatꝫ habuerit de oibꝫ edocebūt̄ Vere q̄ de oībꝫ ſpūs docet quē iplent charitatē Ad illā ergo ꝑ ſcpturas ꝯtēdamus ⁊ ſufficiet nobis ¶ Pro affcū ex ſcpturis eliciēdo plimum valent exercitia q̄dā potū Qui vidēt ſingulas lrās quaſi amoris cedulas ſibi a ſpōſo deo demiſſas Aut quaſi verba miſcēt cum ſpōſo poſt pietem ſtante aut intpꝛete medio aut certe munere litterarū Q qui his modis ad ſacros libros accedit q̄ ſic affectus acceſſerit quaſi cum dn̄o vt Ambroſius ait locuturus non expers manebit affectus In leticia ⁊ in iubilo audiet ſuſurrium ⁊ vocē dei in corde ⁊ ergo cū magno affectu ⁊ reuerētia ad ſacra ſtudia accedendum ē vt fecit Auguſtinus vtꝫ xi. conf Sic ergo ſuas tractes cōparant hͦ affectuoſi H

¶ Pro ſpeculatiuo Cap. iiij.

Nunc poſtremo oſtēdendū eſſet quomodo ſe hic habet ſpeculatiuus quo ꝯtemplet̄ deum Sed nolumus eſſe lectori noſtra ꝓlixitate graues Qui hoc ſcire deſiderant ille tractat bonauen. de artium reductione ad diuina legat Et videbit q̄modo in ſingulis artibꝫ non ſolum litteris diuinis relucēt maniſfeſtiſſima veſtigia diuinitatis vnitatis ſimul ⁊ trinitatis queadmōꝫ pulcherrime de ſingulis ſcietijs Imo ⁊ ſcietiarum ſpeciebus ille deducit. Et ſic eſt huius regionis finis ⁊ modus

¶ De regione eccleſiaſtica priori annexa eadem feria ſcilicet quarta habenda. ⁊ primo de incitamentꝫ ad eius ingreſſum ¶ Prologus

Venite aſcendamus ad domum dei yſaie. ij. Venite egrediamur in agrum videamus ſi florum precedenti regioni annexa eſt pro ampliori affectu regio hͦ eccleſiaſticalis quātū Bernardus. reſtringens ad affectuoſiora vocat regionem vel paradiſum clauſtralem eius videbimus rationeꝫ Sꝫ nos ꝑ materis latiori diximus eccleſiaſticā iſtā ad cuius ingreſſum plura p̄nt inductiua induci ſcꝫ I

Exemplū. ſcriptū. ſuaſū. letū. bona m̄lta

¶ Primo exemplum ſponſe in ortum ⁊ agrum euntis Imo ⁊ ſpōſi ipius qui deſcēdit ſepe lilia colligere ex eo ¶ Secundo quia ſepe ad hoc monet ſcriptura vtꝫ Tertio qꝛ ſuadet hoc ſanctorum doctriꝫ ꝑſertimꝫ Bernardus ⁊ ſanctus Vincentius in inſtructorio ſuo ¶ Quarto qꝛ hoc iocūdum quare eā paradiſum dicit Bernardus Gaudioſum em̄ glorioſam cernere ciuitatem dei ¶ Poſtremo qꝛ valde ꝯmodoſuꝫ qꝛ latet in hac regione ait Bern. fecūda fertilitas ꝓcioſaruꝫ merciū vt illuminatio intellcūs inflāmatio affectus incitatio v̄tutis. ⁊ excitatio ad oē bonuꝫ. libenter ergo ingrediamur eam K

De ꝯſiderabilibꝫ a ſtudioſ. ¶ Ca. ꝑmum.

Lata ē ⁊ r̄gio iſta m̄ltas i ſe dietas ꝯtinēs ꝯſideratōnuꝫ In q̄ etꝫ inuenire poterit ſtudioſi or aut curioſus q̄ intellcm̄ exerceret deuotus q̄ affcm̄ inflāmet. ꝓfcūs irē q̄ ſi leuet̄ ad ꝯtēplādū deū Nā ſtudioſus ṗt ꝯſiderare iſta Ipius ſcꝫ eccie ⁊ eccīaſticarū rꝝ ſblimitatē ⁊ decētiā Itꝫ eccīaſtici decūs hiſtoriā ⁊ q̄litatē ⁊ hmōi m̄lta q̄ꝯſiderationibꝫ ſūt plena Nā ꝑmo ꝺ eccīa ſm ſe ṗt ꝯſiderare eius diuiſiōeꝫ. diuerſā noīatione Edificationis rōeꝫ ⁊ modificatōeꝫ. Edificiꝫ miſte

ria ⁊ diſpoſitionē Eccie ⁊ altariū ꝯſecrationē ⁊ eiuſ/modū ⁊ rationē Ecciaſtice librarie cmunitatē violationē ⁊ veneratōnē de q̄bꝫ q̄ aliqua ſcire volet doctorum ſcēpta diuini officij rōnalia ⁊ huiuſmodi inq̄rat Sic etiā plura ſe offerunt ꝯſiderāda de eccie ornatu Puta de eccie picturis ⁊ ornamētꝫ. de ꝯgruitate miniſteriorū ⁊ eccleſiaſticis ordinibꝫ de veſtiū eccleſiaſticarū ꝯdecētia ortu ⁊ miſterijs. de ſacramētꝫ ſacramētalibꝫ ⁊ alijs ritibꝫ ecciaſticis. de diuinorū officiorū ꝯgruentia ⁊ eccie documētis Ecce hec ⁊ hmōi mlťa ſe offerunt hic ſtudioſo ꝯſiderāda de q̄bꝫ paſſim p̄t reperire iter doctorū ſcēpta Nec debet aliquis hec pua dicere, ⁊ vilipēdere q: turpe nimis ē p̄ſertim eccliaſtico viro hec ignorare Jmo tenet ad hec ſciēda ſtudiū dare Alioqui ait durādus dēt de eorū ignorantia in nouiſſimo rōnē dare Labia em̄ ſacerdotꝫ cuſtodiunt ſciām ⁊c̄ Alioqui ſil'es ſunt iumētis onera ad aliorū vſum portātibꝫ ⁊ nuces ī ore tenētibꝫ ſꝫ ad dulcedinē elei non attingētibꝫ. eo q̄ intelligētie ⁊ ꝯſideratiōis dentibꝫ eā non frangunt Jmo dr̄ Aug⁹. ſacerdotꝫ eē noſſe rōnem eorū q̄ in eccleſia fiūt Ecce em̄ templi ingreſſus eſt vetit⁹. nec ad ſacerdociū in lege veteri poterat admitti Et quis cec⁹ niſi ignorās ſacerdos aut eccleſiaſtic⁹ Scđo p̄ncipalit̄ hꝫ ſtudioſus attēdere ⁊ ſecū meditari ecciaſtici decurſus hiſtoriā ⁊ q̄litatem Quō ſcꝫ ab abel iuſto incepit quō p̄ſtiterit. q̄ntis tribulationibꝫ agitata fuerit. quō itē inter medias tribulationes ſuccreuerit magis ⁊c̄ Et ꝑ his ſciendis ꝯuenit eccleſiaſticas hiſtorias ⁊ cronicas vidiſſe Quarum ſtudium licꝫ aliquibꝫ videat̄ inane ⁊ nulli⁹ deuotionis ꝓmotiū ſecus tn̄ ſentiūt deuoti expti

I De meditabilibꝫ deuotoꝝ ꝑ affectu aſſumēdis Ca. ij.

Ed iā q̄ deuot⁹ h̄ ꝯſiderare hꝫ videa⁹ Et certe huic etiā lata h̄ meditādi ⁊ vtiliter exercitandi materia datur. Nam poteſt hic oculo deuote meditationis

Videre
- eccleſiaſticoꝝ ſtatuū diuerſitatem
- p̄orū ſcōꝝ exemplaritatem.
- Sui ordis ⁊ ꝓoſiti origiem ⁊ q̄litatē

Et quibꝫ ōībꝫ ⁊ ſingul' p̄t elicere affectus calīditatē

Cerne ſtat⁹. p̄ſes. ſcōs cernas ſpeciales

¶ Primo igit̄ p̄t exire in agrū ecciaſticū ⁊ videre diuiſiones grārum ⁊c̄ ab vno ſpū ⁊ multiplicē ei⁹ ſtatū Et videbit q̄ regina ſit eccia varietate circūdata Jn varijs locis ꝑ varia tp̄a ⁊ etates ſm varios ſtat⁹ diffuſa Et q̄dē ſtatus hi multipliciter diuidi poſſūt Jn ſecularem ⁊ ſpūalem velut gladij duo Aut ſm q̄ chriſtus varios oñdit ſtatus

Coniugatoꝝ	rectificauit	Quicūꝫ diſerit vxorē
Clericoꝝ quē xp̄s	ꝯpleuit	niſi abūdauerit iuſticia
Religioſoꝝ	ſpecificauit	Si pfectūs vis eſſe
Prelatoꝝ	firmauit	Paſce oues meas

Aut generaliter diuidi p̄t ſm tres illos viros Job. daniel ⁊ Noe Et ſic aliqui ſunt Hij aūt ſtatus varij ſunt velut vni⁹ corpis mēbra diuerſa officia hñtia. Nō tn̄ excellentiora mēbra ꝯtēnunt inferiora ſꝫ diligunt ⁊ fouēt ea q: ſunt eis necāria ⁊ quodqꝫ ſuo officio ꝯtentū alteri cōdolet aut cōgratulat̄. Que varietas vt dicūt in ecclia decuit pp̄ iſta vt ſcꝫ noui teſtamēti ſtat⁹ veteri corrñdeat vbi diuerſi ꝑpli ſub cultu erāt vni⁹ dei Jtē vt ethnicos p̄cedāt q: ibi ſtat⁹ diuiſi erāt. Jtē vt integꝛ corp⁹ ꝯſurgat ⁊ pulchritudo dom⁹ in varietate ⁊ ordine apꝑeat Et ecclia ad operationes expedita ſit M

Reſpōdēs. p̄eat. pfcā. decoꝛ. facilis ſit

Ecce in ſingulis his ſtatibꝫ Et in ſub eis ꝯtētis affectuoſus multipl'r ⁊ vtiliter negociari p̄t Primo q̄litatē ſtatuū borū aſpiciēdo ⁊ in ꝓſperis vbi ſanos illos ꝯſpexerit ꝯgratulādo ⁊ deū inde laudādo Naꝫ ⁊ ſic p̄cipue priceps fiet oim. ¶ Secūdo vbi eos d̄formatos viderit ingemiſcēdo ⁊ ꝑ reformatiōe hoꝝ deum intimi⁹ orādo Nā ⁊ ita pl⁹ pficere poterit i ſolitudine q̄ꝫ publice p̄dicādo. vt Gerſon declarat. Ergo quidā ꝑ exercitio deuotiſſimo iſtud hñt quemadmodū tradidit q̄dā deuot⁹ carth. ⁊ tetigim⁹ int̄ exercitia feſti vel dñici diei ¶ Tertio p̄t hos ſtat⁹ attēdere pro alioꝝ informatiōe aut ꝑ mētis ſue ꝯſolatiōe ⁊ ſecurioris ſtatus ꝯcluſiōe grās agēdo q̄ ad talē ſit vocat⁹ ⁊ alios ad talē ducere nitēdo. Et ſic videt̄ Jacobꝫ carth. in de ſecuriori via ſpecilā vt ait ſupa ſcendens varios ſtat⁹ modoſqꝫ in eis viuēdi aſpexiſſe: et ſecuriorē ꝯcluſiſſe vt patet in e⁹ libello. Et de hac ſpē meditatiōis dicit petr⁹ de aylliaco q̄ valde expedit cōſiderare ſolos ſtat⁹ opa qꝫ oīa tā maloꝝ q̄ꝫ bonorum vt inde eliciat q̄d imitari q̄d ve vitare expediat Ut d̄ bōis grās agat ex malis ſe corrigat ⁊ ꝑ eis oret Nā dicet̄ ſinguloꝝ bōa ad imitatiōis cumulationem ad dei laudē ⁊ grāꝝ actionē Mala vero ad ſuā eruditionē. eoꝝ emēdationē ⁊ ꝯpaſſionē. Hec ille in ſpeculo cōſideratiōis ¶ De ſcōꝝ p̄rm exēplaritate. §. i.

N Ecūdo hic deuot⁹ cōſiderare hꝫ ſcōꝝ exemplaritatem puta apl'oꝝ ⁊ ſcōꝝ p̄mitioꝝ vt b ſanctus vincētius docet. de q̄bꝫ latiſſima materia ꝯtexi poſſet Ad quod valet legere illoꝝ geſta ⁊ vitas. ꝓut hoc ſuadet Guilhel. pariſienſ Religioſi etiā p̄ſerti ad religioſos p̄orū tp̄m ad heremos ſcōꝝ patꝝ diuertere dñt ⁊ illic mēte vagari ⁊ illoꝝ cōuerſationē doctā ⁊ exēpla mētis ocl'o ꝯſiderare. quēadmodū docet briſſim⁹ Bern. dicens ingrediēdū padiſū clauſtralē regionē viſu pulchrā diſcipline vallo immunitā in qua fecūditas p̄cioſaꝝ mercium latet. Gl'ioſa res hōies vnius moris hitare ī domo bonū ⁊ iocūdū hitare fratres in vnū. Hic ait videre eſt illū pctā deflentē Aliū in dei laudibꝫ exultantē. Aliū in actia laborantē. aliū cōtēplatie vacantē. Jta q̄ de his nil veri⁹ dici p̄t q̄ꝫ caſtra dei ſunt hec Et q̄ꝫ terribilis ē locus iſte Nō eſt hic aliud ⁊c̄ Hic igit̄ Bernar. ait. Hic pambula virtutes cohabitantiū in domo dn̄i, vtutū ⁊ fac

inde ſarcinā tuā formā viuēdi ꝛc̄. Hec ille. Hic ꝺ be-
atiſſimo Anthonio narrat btūs Athanaſi⁹. Q̄ oim
ad quos pgebat ꝑpāe ſinguloꝝ grās hauriebat h⁹
cōtinentiā illi⁹ iocūditatē ſectabat̄. Iſti⁹ lenitatē. illi-
us vigilanciā. alcius legēdi emulabat̄ iduſtriā. iſtuꝫ
ieiunantē. illū humi quieſcentē imitabat̄. alcius pa-
cienciā. alteri⁹ māſuetudinē p̄dicabat Ac ſic vniuerſ
virtutū ptib⁹ irrigat⁹ ad ſedē ꝓpriā reuertebat̄. Ibi
ſecū vniuerſa ptractās oim in ſe bona nitebat̄ expri-
mere. Hic vite canon ſingulis cenobicis ē vtil' vt ꝓ-
ficiāt mutuo q̄ ꝯuerſant̄ mutuo Spectātur apē mel-
leā. nō araneā tabidā q̄ liquorē letiferū ſugit quo illa
ſapidū. O ſectemur p̄coꝛ o frēs hūc viꝝ ꝛ monachici
gregis monarchā e⁹ exēplo decurram⁹ vel mēte i egi-
ptias ſolitudies. inqꝫ cetera heremi deſerta. intueamur
pijs oculis cordis agmina illa ſcōꝝ q̄ diligēter iſpe-
cta nō pn̄t nō excitare feruorē Intueamur ſolitudieꝫ
Pauli. certamia Anthonij. ſimplicitatē alti⁹ pau-
li Marcā eulalij lapidē triennio in ore geſtatū aga-
tonis viri deuotiſſimi. ceteraqꝫ caſtra dei excubiaſqꝫ
vigilū ei⁹. ꝛ certe erūt nobis velud btiſſimo Auguſt.
coꝝ exēpla deſolatoꝝ carbones oē exurētes vitiū in-
caleſcētes. itē in mirū deuotiōis feruorē. inqꝫ oē Hi-
eroni. teſte bonū. O qui ſe hic exercitare volet ille de-
uotiſſimā pit̄er ꝛ āpliſſimā ſibi materiā ꝓpoſitā ha-
bet. ſed ꝛ mūdiſſimā nimis. Ita ꝙ in oi triſticia po-
ſitus hō ſi hanc regionē ingreſſus fuerit optim anie
ſolamē velud ex padiſo delitiaꝝ dei reputabit. At vt
paucis nos expediam⁹: nihilomin⁹ materiā alijs ſub
miniſtrātes. dicam⁹ ꝙ trifaria circa hos p̄ēs cōſide-
ratio haberi poterit

O Primo poterint cōſiderare boꝛum vite geſta.
Secundo boꝛū vite modus et inſtituta
Tertio boꝛum doctrina verba ſcꝫ ꝛ dicta

Que tria ſunt vere cōſideratu digniſſima. Et ad hoc
valent imo in his cōplectūtur libri illi merito ab oi-
b⁹ religioſis ꝯplectēdi ꝛ failiariter hn̄di Vitaſpaꝝ
Inſtituta ꝛ collatiōes coꝛūdem. In his ꝟa religioſo-
rū forma traditur ꝛ a maris magni p̄ſtinis tpib⁹ eſti-
mabātur O q̄ꝫti putas faciebat Aug⁹ relatā ſibi An-
thonij vitā q̄ꝫ failiariter ſcīis dn̄ic⁹ ſibi ibiberit colla-
tiōes paꝝ ꝛ inſtituta. imo ꝛ de ſctō doctoꝛe thoma
dr̄ ꝙ his ꝓ mētis recollectōe ꝛ deuotiōis excitatione
vti ſolebat. Multa poſſem⁹ hic dicere de ptib⁹ iſtis
ſctis. poſſem⁹ quaſi fabricare padiſū delitiarū. ſub ꝺ-
bus dictis ex trib⁹ illis libris. ſ. Cuiuſqꝫ nōiatiſſimi
pris ponēdo vitā ꝛ geſta. deīde modū hitatiōis ꝛ iſti-
tuta. demū meōꝛalia ei⁹ dcā. ſed h̄ relinqm⁹ ſtudioſis
tm̄ monētes vt crebro hoꝝ meōꝛiā agam⁹. nō ei ſīn
bn̄dictiōe erit. Hinc em̄ vt de ceteris ſileam⁹ bonis
excitabit̄ in nobis virtutū radix hūilitas. Hoꝝ ei vi-
te inſpecte oim nr̄m vitas ptm̄ oñdent. ita vt iure
dixerit Job. xxxiij. c. Reſpiciet hōies ꝛ dicet peccaui ꝛ
vere deliqui ꝛ vt erā dign⁹ nō recepi. hic eruditio mē-
tis. hic incitatio feruoꝛis ꝛ innūera alia bona ꝓut re-
tigim⁹ de ꝯſideratiōe ſcōꝝ ſup̄ Hic deuot⁹ ſuā vitaꝫ
illoꝝ cōferre hꝫ Ingrere itē diligēter vn̄ diſtātia tā-
ta Tm̄ q̄ppe inter ſe poꝝ prm̄ ſemite ꝛ nri tpis inter-
tie diſtāt. q̄ꝫto lux a tenebris. a nigro albū. ab inferi-
orib⁹ ſupioꝛa. celeſtia a terrenis. O q̄ꝫtā legim⁹ prm
fuiſſe glīaꝫ illoꝝ ꝙ vix eā eſtimare valem⁹ Vere tūc
erant aurea ſcl'a cū hōies illi erāt aurei q̄ vix minori
q̄ꝫ apli ſignoꝛū glīa clarebāt q̄b⁹ vita pn̄s nō longe
aberat a futura Hic q̄ſi coꝛpe ſolo illic mēte demo-
rantes q̄b⁹ terrenoꝝ meōꝛia odioſa oīs nec ill' alia q̄ꝫ
de diuinis ꝛ celeſtib⁹ meditatio erat colloquꝫ niſi ſpi-
rituale nullū. Hoꝛrco de coꝛpm exercitijs aliq̄d me-
moꝛari vix em̄ credūtur audita.

De cōſideratiōe oꝛdinis ꝛ ſanctoꝝ e⁹ Ca. iij.

P Hac tertiā nobis ꝯſideratiōeꝫ veniēdū q̄ ē de cō-
ſideratiōe oꝛigis oꝛdinis ꝛ feruoꝛe ſcōꝝ ꝓpoſi-
ti ſui Nā lꝫ nō ſit diſtictio int̄ ſcōs q̄ꝫq̄ꝫ oiꝫ me-
moꝛia ſit in bn̄dictōe. vehemēt⁹ tn̄ afficit oꝛdis ꝛ ꝓ-
poſiti ſilitudo. Quare ex'. ſā. Vincē. p⁹ q̄ꝫ monuit at-
tēdere feruorē aplicoꝝ viroꝝ. adiūxit etiā debere p̄-
cipue meōꝛiā fieri p̄teritoꝝ ꝛ pꝛioꝝ ſcōꝝ oꝛdinis iſti-
tutoꝝ vt ſic excitet̄ ꝛ eis cōfoꝛmet̄ Iuxta ꝙ dn̄s mo-
nuit attēdere iudeos in p̄ēꝫ coꝛū abrahā Inqꝫ petrā
vñ erāt exciſi Et paulus fideles in fidei ſue autoꝛes.
Hic g̃ ſm hāc cōſideratiōeꝫ q̄ſqꝫ religioſus i ſue reli-
gionis autoꝛē p̄mū ꝛ p̄mos ſcōs oꝛdinis intēdere dꝫ
Hi em̄ magis loquētur q̄d deſit in ꝓpoſito ſuſcepto
Nā alioq̄n p̄ēs vane appellāt̄ ſi nō attēdūtur. ſi non
imitātur Sic ergo bn̄dictinēſes in ſuū Bn̄dcm̄ ꝓſpi-
cere hn̄t. Sic in frāciſcū ſuū minoꝛes ꝛ p̄dicatoꝛes dm̄-
cū vel etiā Aug. ꝛcīj. Hieroni. em̄ teſte Hꝫ vnūq̄ꝺ-
q̄ꝫ ꝓpoſitū p̄ncipes ſuos ſpectādos. ſ. ꝛ ſectādos. vt ꝓ-
ſeq̄tur dicēs Romani duces imitāt̄ camillos fabci-
os regulos ꝛ Scipiōes ph̄i p̄ponāt ſibi pytagorā ſo-
cratē, platonē ariſtotelē. Poete imitētur homeꝝ ꝟ-
giliū menādꝝ therēti. Hiſtoꝛici ſaluſtiū heradiū libi-
um. Oꝛatoꝛes lyſiā grachū demoſtenē Tulliū Et vt
ad nrā inq̄t veniam⁹ Epi ꝛ p̄ſbyteri hēant ad exēplū
apl'os ꝛ apl'icos viros q̄ꝫꝝ hōꝛē poſſidētes hrē nitāt̄
ꝛ meritū. Nos āt de mōachis loquēs; hēam⁹ ꝓpoſi-
ti nri p̄ncipes Paulos Anthonios Iulianos. hilari-
ones. macharios: Hec ille Vtiqꝫ illō monēs ſciēs q̄ꝫ
ſingl'ariter afficiāt exēpla ꝯgruētia intēto Hic etiaꝫ
ꝙ tātis ſtudijs p̄ēs illi p̄oꝛes de oꝛtu ꝛ oꝛigie oꝛdinū
fecerūt cōſcribi. deqꝫ illuſtrib⁹ oꝛdinū viris libꝛos vt
ſcꝫ viua exēpla ꝛ ꝓpoſito cōgrua hrēnt ſubſequētes.
vt ſi qñ dilapſi in autoꝛes reſpiciētes rurſus confoꝛ-
marent̄ eis Eſt liber de carth. oꝛtu ꝛ ꝓgreſſu: ſunt ꝺ
illuſtrib⁹ viris fere ſinguloꝝ oꝛdinū ꝛ initijs libri mlt'-
ti. hn̄t ꝛ heremitani tuiū ſuū Sꝫ hens nr̄ int̄ h̄ oꝛdo
libꝛo de oꝛigine ꝛ oꝛtu caret nuſq̄ꝫ certi q̄ppiā de hoc
īuenit̄ a nris deductū. niſi foꝛſan poſterioꝛibus his
dieb⁹. Et qm̄ aliud iā op⁹ ſcoꝛſū a nob ſup his ē cla-

boratū. Nihil hic iā hinc agendū niſi in gn̄e cōcluſio
hec vnica annotāda. ſ. Qꝫ canonice ꝓfeſſiōis diſcipli
na. ſicut ceteras xp̄iane religiōis obſeruātias ātiq̄ta
te ſil'r ꝛ digitate āṅcellit. ita ꝛ fecūditate ſcōꝝ et illu
ſtriū viroꝝ nūeroſa vbertate āṅcedit. Que ꝯcluſio lꝫ
q̄buſdā videaꝫ dubia. vera tn̄ credit ꝛ ꝓbabilit' ſolida
vt lati⁹ ibi q̄ ad triplicē ei⁹ ptē eſt deducta. Nā de an
tiquitate nō ex incertis autoribꝫ repim⁹. Qꝫ ordo ca
nonicoꝝ regulariū de ſub ſctis apl'is eſt inſtitut⁹. A
btō Marco apud alexandriā dilatat⁹. A btō iacobo
hieroſolomitano. Et clemēte pōtifice romano ꝛ ce
teris aplicis viris obſuat⁹. Ab vrbano papa ꝛ inſi
gni martyre decreto reformat⁹. A ſequacibꝫ vtputa
Siluestro Cypriano ꝛ alijs in reformatiōe zeloſe ſer
uatus Diui Hieronimi epl'is informat⁹ A prē Au
guſt. reſtaurat⁹ Regula decorat⁹ ꝛ ordinat⁹ Ab eo ꝛ
ſub eo poſtq̄ꝫ eū ſeruat⁹ ꝛ valde promot⁹ Juſſu Gre
gorij magni in occidētis ptibꝫ ampliatus. Per mag
nos ꝛ ſctōs dilatat⁹. ꝯſeruat⁹. collaudat⁹. reforma
tus. ꝛ in pn̄s vſq̄ꝫ ſub diſciplina ſatis vigēte ꝯduct⁹
Cui⁹ ordinis ꝛ hitus nō (vt nōnlli falſo aſſeuerant).
heremitici fuit brīſſim⁹ pr̄ Auguſt. C⁹ ꝓpōis ſingu
le ptes ad liquidū ibi ſūt deducte ex ſūmoꝝ pontifi
cū dcis ꝛ autēticis ꝛ ſolidis ꝯcilioꝝ aut fide dignoruꝫ
ſcriptis ¶ De ſecūda āt pte cōcluſiōis. i. de dignita
te canonici ordis palā ōt cōſtitutio cōcilij aquenſis.
Qꝫ euidenti autoritate liq̄t canonicā inſtitutionem
ceteris dignitate p̄ſtare inſtitutionibꝫ. Et antiq̄ re
gulariū inſtituta hn̄t Sic antiq̄tate: ita ꝛ dignitate
canonic⁹ ordo ceteros āṅcedit Nā monachoꝝ lꝫ ſit
vita p̄dicabil' ꝛ ſctiſſima ꝯuerſatio Nō tn̄ adequan
di ſūt primis canonice vite īſtitutoribꝫ apl'is videlꝫ
ꝛ aplicis viris Qui et tāto ſcōꝝ oīm merita quālibꝫ
p̄celſa fuerint ſupant. q̄to ſcōꝝ ſcō ſcōs oēs ſcificāti
vicini⁹ appinquāt. ¶ De tertia q̄ꝫ ꝓpōis pte facile
ꝯſtat Qꝫ ꝛ ſcōꝝ nūeroſitate ordo canonic⁹ ceteros ā
tecedat ſi origo ordis ꝛ dilatatio attendaꝫ. adeo q̄ tā
tus fuerit nūer⁹ ſcōꝝ canonici ordis vt vix ſit nūera
bilis nob. Vn̄ tā etſi gl'ienꝫ Bn̄dictinen̄. ꝛ nō ad inſi
pientiā ſibi. De q̄nq̄ꝫ milibꝫ. q̄ngentis q̄nq̄ginta q̄n
q̄ꝫ canoniſatis ſui ordinis ſanctis. deq̄ꝫ tam innūeris
nūeratis tamen a Joanne. xx⁹. p̄latis ꝛ viris illuſtri
bꝫ. Nō tn̄ attingere credūtur ad ſūmam ſctōrum ca
nonici ordinis. Quoꝝ numerus vix putatur nume
rabilis q̄ppe multiplicatus ſup numerū nimis ¶ Ex
multis ꝛ ps huius ꝓpōis ſtabiliter ꝛ probaliter ſatiſ
firmatur. Hec q̄ ſcire volet librū illum cui nomē in
ſcribitur Uenatoriū ſeu inueſtigatoriū ſanctorū ca
nonici ordinis attendat Ubi ꝛ de habitu ordis ꝛ ali
is eſt ꝓſequutū. In hoc tn̄ cōcludiꝫ nō magnum eſſe
magnos habuiſſe patres. ſed egiſſe magna Neq̄ꝫ gl'i
andū in multitudie ſanctorum: ſed bonorū operum
ꝛ meritoꝝ Illūq̄ꝫ eſſe ordinis dignioris q̄ vite fuerit
ſanctioris. Et hec ſufficiat cōmonuiſſe ſuper ſancto
rū ordinis ꝯſideratione q̄ plurimum vtilis eſt cuiq̄ꝫ
accōmoda ſi ſequatur noſtra ſequela

¶ Cōſideratio ſecularium Capitulū quartū

b Habent etiā in hac regione videri ſcā pra
uoꝝ vt nos confundamur ꝛ excitemur.
Erubeſce ſydon ait mare. i. ſclares ſpi
ritali Tū q̄ꝫ illi magis laborāt placere D
ſeculo q̄ꝫ nos deo. Ut iniq̄ agerēt dicit
Hiere. laborauerūt. Et ipi de ſe aiūt. Laſſati ſum⁹ i
via iniquitatis. ambulauim⁹ vias difficiles. Et ſic le
gitur in vitaſpatꝝ q̄ pelagiā meretricē reſpiciēs ep̄s
ſctūs nūnus cū multis lachrymis ad cocpos dixit.
Iſta meretrix cōfundit ꝛ ꝯdēnat nos Nō eīm in omi
tpe vite habui tantā diligentiā ad placēdū deo q̄ꝫtaꝫ
iſta habuit ꝓ placēdo mūdo. ¶ Secūdo vita mūda
norū cōfundit vitā ſpūaliū in q̄ꝫtū ſūt ſollicitiores ad
inq̄rendū diuerſos modos augēdi diuitias q̄ꝫ nos ac
quirēdi vtutes. magis p̄cauent tpalia dāna: q̄ꝫ nos
ſpūalia ꝛ aie picula. Et ergo dn̄s dixit Lu. xvi. Pru
dentiores ſunt filij h⁹ ſcl'i. ꝛc ¶ Tertio q̄ꝫ magꝫ do
lent de dānis mūdi. q̄ꝫ multi ſpūales de dānis aie.
quo ꝯtra ōt Aug⁹. Sciat ſe culpabiliter reum q̄ de
flet dāna amici ꝛ petā cōmiſſa nō deflet. Deduc ergo
quaſi torrentē lachrymas ꝛ nō q̄eſcat pupilla oculi
tui Itē pt in eos inſpicere vtꝰ tetigim⁹ ad eorū ma
lū vitandū ꝛ ad ꝓ eis orandū. Lata eſt ergo hec regio
ꝓ deuoto cui vndiq̄ꝫ occurrit materia deuotiōis

¶ Quō hic ſe q̄ſtuabit cōtemplatiuus. Ca. v. E

Ad iam quomodo contemplatiuus que ſibi
poterit queſtuare ad ſpeculandū videamus.
Et certe latiſſima ei materia affertur. Nam
poteſt cōtemplari eccleſie miniſtros. ſtatus. act⁹. itē
q̄ꝫ hierarchicos. ex quibus omnibꝫ facile poterit ſub
leuari ad cōtemplandū vnitatem ꝛ trinitatē deitatꝫ
Habet in hac regione cōtemplari quō ſicut vngētuꝫ
in capite deſcendit in barbā aaron. deinde in orā ve
ſtimenti De diffuſione grāꝝ ordine ſacramētorū bo
norum. gratie gratis date Et carū rerum quibꝫ ini
titur fides eccleſie ſctē. Similiter etiam de bōis gra
tie gratis date ꝛ alijs bonis ꝑtorum eccleſiaſticū cor
pus diffuſis. De quibus ſingulis ſingl'a capitula po
nit in de contemplatione Dyoniſius carth̄. de quib⁹
nil ꝓlixius agimus Et hac itaq̄ꝫ regione ſarcianti re
grediamur ꝛ primi meditationē ſanctam reportent
deuotiores formā viuendi ꝛ propoſita noua conſti
tuant ētij ad ſuperna ſpectacula rapianꝫ. vt ſic de re
gione eccleſie militantis tandem ad gloriam perueni
amus triumphantis.

¶ Prologus generalis in q̄ttuor nouiſſima

M(Emorare nouiſſima tua et
ineternum nõ peccabis. Eccli. vij.
Quia in ſubſequẽtibꝫ regionibꝫ de
nouiſſimis eſt agendũ circa q̃ oim
exercitia deuotoꝝ verſari ſolẽt. Jõ
de ipis in gñe eſt aliqd pmittẽduz
Deinde de ſingul' ſm regiões ẽ pro/
ſequendũ. Jn primis aũt q̃ ⁊ quot ſint nouiſſima vi/
dendũ. Et inueniũtur pſertim q̃ttuor a ſcis ꝯputa/
ta. ⁊ a Bernardo ⁊ ſeq̃cibꝫ ei⁹ Et ſũt Mors. iudici/
um. iehenna. ⁊ glia. Quid horribili⁹ morte: qd terri
bili⁹ iudicio. qd intolerabili⁹ iehenna. qd iocũdi⁹ glo
ria celeſti. Que quidã ſub verſibꝫ his ꝯplexus ẽ

Bis duo ſũt q̃ cordeten⁹ ſub pectore miſi.
Mors mea. iudiciũ. barat' nox. lux padiſi

Habes ergo q̃ ⁊ quot ſũt nouiſſima Jã inquirẽduz
quare crebro ſũt meditãda Et vt breuiter nos expedi
amus de inductis in gñe. qm ponem⁹ incitamẽta d
ſingulis in ſpẽ. Nota tñ ꝙ pp hec crebri⁹ ſunt memo
B randa.
Jpſa nouiſſima pp plurima ſunt memoranda
Optatum. ſuaſum. factũ. qꝫ opus vtile multum

¶ Primo hec nouiſſima frequẽter ſunt ruminãda
qm hoc ſingulariter a deo optatũ. vtꝫ Deute. xxxij.
Utinã ſaperent ⁊ intelligerent ac nouiſſima proui/
derent. O nota verba. cogita ſuſpirãtis illi⁹ p vtinã
p tua ſalute miſicordie viſcera. ⁊ iple eius deſideriũ
ſepe reuoluẽdo nouiſſima ¶ Secũdo qꝛ hoc ſuadet
in ſcripturis ⁊ a ſcis Scriptura em̃ ſcã vt Uincẽ.
ait ſuadet locũ nouiſſimũ tenere. Apls' nouiſſimum
pcauere. vtꝫ in multis locis ſcripture. Nũc gñaliter
de illis in gñe. nũc ſingulariter de ſingulis in ſpẽ mo
nẽdo. Hinc eſt illud Eccli. xxviij. Memẽto nouiſſi/
moꝝ. Et Prouer. xix. Audi cõſiliũ ⁊ ſuſcipe diſcipli
nã. ⁊ eſto ſapiens in nouiſſimis Ad idẽ etiã hortant
ſcti in ſuis doctrinis. vt ptꝫ de Bernardo ⁊ alijs
Tertio trahet nos ſctoꝝ exemplũ ⁊ factũ q̃ ſe tã dili
gẽter in his exercuere. vt eſt de multis videre de Hi
eroni. Grego. Bernar. in meditatiõibꝫ ⁊ de oi illo fe
lici choro patrũ egyptioꝝ Hieroni. ſp tuba iudicial'
inſonuit Grego. in oibꝫ fere omelijs horũ meminit.
¶ Quarto qꝛ hoꝝ meõria hõi preſerti pficere volen
ti eſt necãria. Maxime aũt vitioſo ⁊ carnali Nõ em̃
alio quopiã lixiuio tã facile cõcupiſcẽtiaꝝ ſordes de/
lentur ſicut meõria hoꝝ vt declaratur in Ctũs vir.
⁊ hõ quidam. Nam ⁊ timor neceſſari⁹ q̃ prouenit ex
iſtis quo ſine iuſtificari ait ſapiens poterit nemo.
¶ Poſtremo qꝛ vtile eſt exerceri in iſtis: vt patebit
de ſingulis. Nam vt dicit quidã horũ memoria a pec
catis reuocat. virtutibꝫ copulat. ⁊ in omi bono opere
retinet ⁊ cõfirmat. Jta ꝙ in prouiſiõe nouiſſimoruz
cõſiſtit ⁊ totius vite pterite erratoꝝ correctio. ⁊ peri
culorũ futuroꝝ euaſio. ⁊ oim neceſſariorũ ad ſalutẽ
ſufficiẽs procuratio. Cũ igitur tãta ſint ad horũ me
moriã inductiua libẽter ⁊ frequẽter cogitem⁹ iſta e/
grediamur a torpore ⁊ deſidia Jngrediamur in regi/
ones ſequẽtes p deuota meditabilia quorũ aliq̃t de
ſingulis iã ſunt annotanda.

¶ De regiõe mortis ſiue mortali Cap. primũ

M(Emor eſto qm mors nõ tardabit Ecci.
xiiij. Primuz nouiſſimoꝝ cui⁹ meõria
plurimũ religioſo ẽ congrua ſiue regio C
quarta ẽ Mors ipa vel regio mortalis.
que crebri⁹ eſt a deuotis frequẽtãda pp
inducta generalia pmiſſa Aut etiã qꝛ mortis medi/
tatio aſſidua ſũma eſt phia plurimũ vtilis ⁊ neceſſa/
ria. Nã de primo ſapiẽs ille plato teſtat' ꝙ ſũma ſapi
entia ẽ meditatio mortis aſſidua. Qꝫ etiã mortis me
moria multũ vtilis ſit ⁊ commodoſa ſapiens innuit
Eccli. vij. cũ dixit Melius eſt ire ad domũ luct⁹ ſcꝫ
ſup mortuo q̃ꝫ ad domũ cõuiuij Jn illa em̃ ⁊c. Et ve
re melius qm multiplex ex hmõi meditatiõe conſeq̃
tur fructus

Mors memorata bona. tibi conferet hec recitanda. tẽptat
Hinc tior. excutiens. reuocat. dolet. ardua
Cõtẽnẽs. re pbat. caro lãguꝫ. vitaqꝫ. larg⁹
Aſt humilis. gaudens. fugitãs mala gau dia ſperans.

¶ Primo ergo mortis meditatio timorẽ incutit Nõ
eſt em̃ ait Uincẽ. tã pphan⁹ tã inſan⁹ tã inſenſibilis
aut tã miſerabilis q̃ nõ vehemẽter horreret ſi diligẽ
ter ⁊ intẽte pſpiceret ⁊ in corde ſuo pfundi⁹ rumia/
ret ꝙ morietur ⁊ neſcit vbi. qñ. vel quõ. quot qñ tot
dolores pmẽt tot circũdabũt anguſtie ⁊ null⁹ q̃ po/
terit ſubuenire Jure timẽdus ẽ trãſit⁹ piculoſus vbi
nõ poſſet hõ euadere quin aliqđ mẽbrũ amitteret. q̃ꝫ
tũuis ſollicite pcaueret ¶ Secũdo torporẽ ⁊ ſegnici
em excutit Eſt em̃ velut ſtimul⁹ aſinũ pungẽs ⁊ cal/
cat laſciuũ. ⁊ diſcolũ vrgens equũ. Et ergo Eccs. ix.
dꝛ Qđcũqꝫ pt man⁹ tua inſtãter opare. Uñ ⁊ hanc
meõriam mortis iuſſit bzi Bernar. p accidie expulſi
one Et vere q̃ vltimũ momentũ ſe ſp hrẽ putaret pu
to ꝙ feruenti⁹ deo ſeruiret Hinc quidam ſe excutere
volẽs ſibi ſp dixit. Ecce hec vltia ẽ hora. cras em̃ mo
riemur O tẽremus ⁊ feruorẽ ſentiem⁹. ¶ Tertio a
pctõ reuocat. Et ergo ſapiẽs Eccli. vij. dixit Jn oibꝫ
opibꝫ tuis memorare nouiſſima tua ⁊ ineternũ ñ pec
cabis. i. vix. Et iure pctm̃ horreſcit qui de morte co/
gitat. quoniam illã ppter peccatũ inductam nouit.
Hinc abbas q̃dã. memor eſto ſemp exitus tui ⁊ non
erit delictũ in anima tua ¶ Quarto dolet. i. ad pñiẽ/
tiã agendã puocat. ſicut patet Jone. iij. de Niniuitꝭ
q̃ penitentiam egerunt ad cõminationẽ mortis. Et
de Joanne baptiſta predicante. ⁊ Eſaie. xxxix. Qui

audito verbo Morieris fleuit. Patet hoc in mult̄ꝫ
exemplis q̄ narrātur a diuerſis. Et ergo effrem hor/
tatur. Obſecro vos amici vigilate ꝛ in hac vltia ho/
ra pn̄iam agite. quā ſi neglexerimus nil habem⁹ quo
nos excuſem⁹. Impoſſibile em̄ eſt ꝙ non peniteret q̄
q̄ ſemꝑ mortem adeſſe cōſpiceret ¶ Quinto ardua
tētat. i. valet ad ardua oꝑa aggrediēda. Dicit eniꝫ
Greg. Ualde ſollicitat ſe in bono oꝑe q̄ ſemꝑ cogi/
tat de extremo fine. Et ideo p̄tēs heremicole vt Cly
mac⁹ narrat fecerūt tā ardua quia ſemꝑ erat mors
eoꝝ aīs anteposita: ¶ Sexto mūdi cōtemptū gn̄at
Ait em̄ Hiero. Si quis meōratur vite vltia vtiqꝫ fa
cile reſpuit cūcta que ſūt in terra. Ponit deſꝫ Uin/
cētius exēpla multa. Nihil em̄ eque tibi ait Seneca
ꝓficiet ad tp̄antiā oīm rerū ſicut frequēs cogitatio
mortis ¶ Septio reprobat opera vanitatis. ita vt
dicat illud Eccl. ij. Riſū reputaui errorē. Nil em̄ in
eis ſtabile videt. Iuxta illud Qd̄ fuit eſt ꝛ erit Octa/
uo carnis feruor deprimit̄ ꝛ tētatio vincitur Greg.
Nihil adeo valet ad edomāda carnis deſideria q̄ꝫ co/
gitare qualis mortua ſit futura Et ſic quidā heremi
ta ſanie ſubterſit a quadā muliere mortua ꝛ ſic vicit
carnis incentiua Cū igitur ait grego. culpa aīꝫ tētat
necē eſt vt breuitatem ſue delectatōis aſpiciat ne ad
viuacē mortē iniq̄tas rapiat. ¶ Nono dirigitur vita
pn̄s Nam ſicut in ſingulis artificijs finis ꝯſtituitur
ꝛ ad eū opus dirigitur ſic agit q̄ de morte meditatur
Unde eſt ad modū nauigantis q̄ regēdo nauē in fine
ſe ponit. ꝛ ad modū iumēti qd̄ cauda ſe defendit. Et
auis que volando cauda ſe regit ¶ Decimo ad largi
tatem prouocat. vn̄ Alexander cū moreretur regnuꝫ
diuiſit ꝛ multi ſua reliquerunt. Ait em̄ Ambro: Nō
ſunt hōis bona q̄ ſecū portare nō poteſt. ſola aūt mi/
ſericordia comes eſt defunctoꝝ ¶ Undecimo hō hūi
liatur Unde antiqui hūiliare ſe volentes cinerē ſuꝑ/
ponebant capitib᷒ in memoriam mortalitat̄ ſibi di/
centes Quid ſuꝑbis terra ꝛ cinis. Nam qui rite cogi
taret qualis in morte futur⁹ eēt nūq̄ꝫ ſuꝑbiret. vt la/
te in nouiſſimis ſuis Dyoniſius carth. d̄clarat Du
odecimo aī⁹ iuſtoꝝ ex hui⁹ meditatiōe gratulat̄ ſci
ens mortem nil eē niſi ianuā vite. initium refrigerij.
ſcalā aſcenſiōis in celū vt Bernar. ait. Nam vt pla/
to in phedrone dixit. Uir in ph̄ia ducēs vitā cōfidit
ſi mori debeat maris ire fretū bonis ¶ Decimotertio
multa mala euadūtur ꝛ ſuppliciū euitatur eternum
cuius iſta mors nō eſt niſi vmbra. vt dicitur in legen
da ſancti Andree Qui autem huius ſollicite memo/
ratur ad illam ſe diſponere nititur ꝛ conatur ¶ Po/
ſtremo valet ad eterne vite deſideriū accēdenduꝫ c⁹
ipſa eſt introitus Iuxta illud Iob. iij. Quaſi effodien
tes theſaurū vehemēter gaudent cum inuenerint ſe
pulchrū Adeo vt dicant illud Eccli. xli. O mors q̄ꝫ bo
nū ē iudicium tuū. Ut plenius infra dicetur Patꝫ ḡ
ex dictis q̄ꝫ vtilis ſit meditatio mortis Unde iure

epūs theophilus moriens dixit Beatus es abbas Ar
ſeni qui ſemper ante oculos hanc horā habuiſti Sꝫ
has vtilitates q̄ ex mortis meōria aſſequi volet. opꝫ
vt nō ꝑfunctorie aut rarius hanc agat. ſed vt iugiter
meōretur ꝛ ſepe Ut attētē oēs circūſtātias ſcrutetur
vt ſupra in meditatione eſt doctū. Et vt tranſeat in
effectū exercitio aliquo corꝑali. vt legitur de ml̄ꝫ quē
admodū ꝛ docuit Bernar. Ire ſcꝫ ad mortuoruꝫ tu/
mulos ꝛ requieſcere meditatiōe ſuꝑ illos. ſemꝑq̄ꝫ di
cet ſibi: Si modo moritur⁹ eēs frater. faceres ne iſtd̄
Nemo em̄ vt quidā dixit patrum pn̄tem dieꝫ ꝑtrā
ſire ꝛ exequi poteſt niſi exiſtimet eā eſſe vltimaꝫ ꝛ ex/
tremā diem totius vite ſue. Qui autē plura de effec/
tibus efficacis meditationis mortis noſſe volet no/
uiſſima Dyoniſij. Et ꝑſertim Ioannē Clymachum
legat in ſexto gradu ſui clymacis Ubi miros effeūs
efficacis memorie mortis recenſet. ¶ Poſtremo q̄ꝫ
neceſſaria ſit preſertim religioſo iſta meōria mortis.
Idem clymachus indicat vbi ſupra dicens. Quēad/
modū inquit panis eſt neceſſarius magis oibus ele/
mentis. ita intenta meditatio mortis ꝛ dei p̄ omni/
bus operationibus. Ita vt hac ſine vix poterit ſalua
ri quiſquam ſapiente dicente ¶ Sine timore iuſtifi
catur nullus q̄ cauſatur ex iſta. ꝛc. Uis igit̄ ſummo
ꝑhie genere ꝑbari ꝑmemoratos guſtare fruct⁹. ſta/
bilemq̄ꝫ operari ſalutē age h⁹ meōria non recedat a
corde. Et licet omnibus ſit neceſſaria ꝛ vtilis memo/
ria iſta. potiſſimū tamen cōgruit nouellis plantatio
nib᷒ dei nouicijs in religione qui initiari habēt a tio
re vt dicit Bernard. Quō em̄ quō torpeſcere poterit
qui ſemper vltimū ſibi momentū cōceſſum eſſe dino
ſcit. Poſſent hinc plura exempla aſſignari. ſed volu/
mus legentes in exēplorum libris exercitari Unde re
mittimus ad illos Nos regionē hanc ꝑagraturi

¶ Quam lata ſit hec regio ꝛ de ml̄tiplici morte ca. ij

Latiſſima eſt etiam regio iſta mortalis
latam cōtēplandi materiaꝫ prebens in/
gredientibus in eam ſcd̄m ꝙ multiplex
mors reperitur Hinc quidam

Sūt mortes q̄ne. nā vite ſunt totidēq̄ꝫ
Nature. culpe. pene. mors gratiaq̄ꝫ raptus

¶ Quinqꝫ he diſtinctiones mortis ſunt velut quin/
q̄ꝫ magne diete huius regionis Nam in ſingul̄ mul/
ta ſe offert materia meditationis Sed quia de mor
te naturali principalius eſt tractandū. de ceteris nil
niſi parum eſt dicendum. Et ſumuntur hec mortes
ſc̄m quintuplici vitam ſc̄m ꝙ quinq̄ꝫ in nob ſunt q̄
viuere poſſunt ꝛ mori Nam corpus moritur deſtitum
ab anima morte nature. Anima moritur tempora/
liter priuata gratia morte culpe. Etiam morit̄ ſpūa
liter in perpetuū ſeparata a deo eius vita morte ie/
henne Moritur ſenſualitas mūdi cōcupiſcentijs ꝑ/
uata infuſa gratia Moritur ſpūs id eſt ſuperior vis

animę morte raptꝰ ab imaginibꝰ ſenſuũ ſeparatus
Sed paucis de ſingl'is mortibꝫ ⁊ in tranſitu tãgamꝰ
Quiſquis morté nature de qua poſt agetᷣ ſecure exci
pere volet ille morté culpe declinare dꝫ. Morté iehē
ne formidare ⁊ morté grē ⁊ raptꝰ optare ⁊c̄. Mors
culpe eſt duplex ſciꝫ ⁊ originalis vbi eſt priuatio grē
q̃ oēs moriũtur qui de muliere xp̄o ⁊ virgine matre
exceptis cõcipiũtur. Alia eſt mors culpe actualis q̃
hõ ſeipſum actuali malicia occidit ⁊ gratia ſe priuat
Dicitur enĩ Sap. xvi. Per maliciã occidit hõ aiam
ſuã. ¶ De cuius mortis ſignis. ꝓgreſſu. effectu. mul
ta dt Anthoni. vt in ſermone pulchre declarat Aug.

De morte pene. §. primus

¶ Porro de morte pene vel iehennali hic nil dicimꝰ
qm̃ poſt de ea infra agemꝰ niſi ꝙ valde debemꝰ eam
formidare Nã hec eſt illa mors peccatoꝝ peſſima. d
qua in alio loco Sicut oues in iferno poſiti ſũt mors
depaſcet eos O miſeri ſic moriẽtes Sed bti illi nimi
um q̃ partē habent in reſurrectiõe prima qm̃ non le
dētur a morte ſecũda

De morte grē. § .ij.

¶ Tertia eſt mors q̃ per grãm morimur quã debeꝰ
optare Et eſt qua mundi delectabilibus diſcrete ſe
quis priuat ⁊ moritur mũdo. iuxta illud Coloc̄. iij.
Mortui enĩ eſtis ⁊ vita veſtra abſcõdita eſt cuꝫ xp̄o
in deo. Ad quã etiã hortatur dicēs Mortificate mē
bra veſtra que ſunt ſup terrã qua moriũtur q̃ paſſio
nes aie necant ⁊ qui in monaſterijs bñ viuunt Vnd
⁊ mortui ciuiliter dicũtur ⁊ ſcl'ares viui. q̃ꝫ ſcl'aris
eſt vere mortuꝰ ⁊ bonus clauſtralis vere viuēs Nam
malo ſeculari dr Apoc̄. iij. Nomē habes quod viuas
⁊ mortuus es. De ſctis ãt. ij. Chorꝫ. vi. Quaſi mori
entes ⁊ ecce viuimꝰ Mortui enĩ ſũt peccato. viuen
tes tamen in chriſto deo. de quoꝝ morte Bernardꝰ
ait. Bona mors q̃ vitã non aufert. ſed mutat i meli
us. ꝑ quam corpꝰ nõ cadit. ſed anima ſubleuatᷣ. Ne
ceſſe eſt enĩ vt in via moriamur vitijs vt melior ſit di
es mortis die natiuitatis. Moriamur ergo interim
pctõ ſi viuere deſideramꝰ in chriſto.

¶ De raptus morte .§.iij.

¶ Poſtremo aũt mors q̃ dicitur raptus eſt mors
ſpũs. id eſt portionis ſuꝑioris qua anima fundit ꝑ
uatur imaginibus delectabilibꝫ carnis ⁊ ſoli deo vi
uit. de qua Gala. ij. apl's. Viuo ego iam nõ ego Qua
morte paulꝰ ⁊ moyſes in raptu circũdati fuere. ⁊ mlᵗ
ti ꝯtemplati quaſi mortui in cõtemplatione obrigue
re. De qua morte venerabiliter ſilemꝰ. qm̃ nil de ea
niſi velut cecus inexptus de coloribus dicere poſſu
mus. Hoc vnũ dicimꝰ ꝙ nimium beati mortui iſti
q̃ in domino ſic moriũtur. quibus dicit ſpiritꝰ vt re
quieſcant a laboribus ſuis. Ad quã qui attingere cu
rat oportet vt ante moriatur morte gratie.

¶ Hec de varia morte tetigimꝰ. Poſſet autẽ hic
adduci liber Gerſonis de vita ſpũali aie quadrupli
ci ⁊ morte totidem ſumpta. ſed ad morté nature ac
celerandũ nobis.

De morte nature Capitulũ tertium

Circa morté autem nature de qua ſpeci
alius agendũ lata ſe materia offert. plu
rima qꝫ circa eã cõſideranda. ſed pluribꝫ
omiſſis ponemus noſtro more

Primo — meditabilia ⁊ itellectia ꝑ ſtudioſꝫ
Scdo q̃daꝫ — ꝯpũctia de morte ꝑ affectuoſis
Tertio — diſpoſitiua ad morté ꝑ omnibꝫ

Sed de primis nil niſi in trãſitu nobis videndũ q̃p
pe qui cõpunctionē affectus magis requirimꝰ q̃ꝫ illu
minationē intellectus

Que hic ſtudioſus cõſiderabit. §. primus

Poterit itaqꝫ ſtudioſus intᷣ cetera de morte in
quirere iſta.

Quid mors. ꝓncipiũ cuncti. variſqꝫ ꝓlõgãt

Hoc eſt vt paucis tangamꝰ poterit inquirere. mor
tis quidditaté quid ſciꝫ nomine. re. ⁊ diffinitiõe. No
mine ſciꝫ vnde deriuatᷣ. ⁊ vnde dicitur. Quia a mor
ſu vel a mordendo ꝓpter varias cauſas

Sic orsũ. ꝓpter fcm̃. metiſqꝫ remorſum.

Hoc eſt quia ꝑ morſum ligni vetiti fuit introducta
quia mordet hoiem ſeparando vnã parté ab alia. Aut
qꝛ eius meditatiõe remordetur cõſcientia. Hinc qui
dã. Iure vocata fuit mors mors qꝛ morſus amarus
¶ Deinde quid ſit re ⁊ diffinitõe qꝛ Auguſt. teſte. xiij
de ciuitate dei. Mors eſt nihil aliud niſi priuatio vi
te aie totalis vel ꝑtialis. Hic etiã quõ depingitᷣ vl' q̃
bus figuratur ¶ Secũdo cõſiderare hꝫ mortiſ origi
né ꝓmordialem. Vbi quãdo ⁊ quare eſt introducta
Vtrũ hõ mortalis cõditus ⁊c̄ ſil'ia. de quibꝫ agũt do
cti in ſuis ſcriptis diſtinguẽdo triplicem hõis ſtatuꝫ
¶ Tertio ſtudioſus inquirere poterit de mortis ge
neralitate. Vtrũ ſciꝫ omnes homines ſint morituri
Attento ꝙ apl'us dicat quoſdam reſiduos viuos in
aera obuiam chriſto rapi Eſt hic cõtrouerſia ſatiſ ꝑ
plexa queſtio. de qua tamen Augꝰ interrogatus ſcri
bit ad dulciciũ. Nꝫ quotiens de his verbis. ſ. apoſto
li tactis volui cogitare nihil aliud mihi viſum eſt niſi
ꝙ verba ipa videntᷣ clamare. i. ꝙ futuri ſint in fine ſe
culi ⁊ aduẽtu domini qui non expolientᷣ corpe. ſꝫ ſuꝫ
perinduentᷣ imortalitate Vt vere cõueniat huic po
ſitioni regula fidei. dñm iudicaturũ viuos ⁊ mortuoſ
Ad qđ multum facit greca veritas pauli. Vbi nos
hẽmus Ecce miſteriũ vobis dico Oẽs quidem reſur
gemus. ſed nõ omnes imutabimur Quod hic affir
matᷣ (teſte laurẽtio in ſuo correctorio) in greco negatᷣ
⁊ ecõtra Dicitᷣ enĩ in nõnullis codicibꝫ grecis oẽs qui
dẽ nõ dormiemus. ſed oẽs imutabimur vt etiã Hie
roni. teſtatᷣ in epl'a ad Mineriũ ⁊ Alexandrũ. Et ſic
ex ꝯñti ad Theſſa. oñdit. Et hoc ſctũs Tho. etiã fin
cãs ꝑmas nõ ſecũdas admittit Vex bꝛũs Auguſti.

in de citate dei pp cõtrarios ſcripture paſſus &c. In
ipo raptu poſſe eos forſan ſil' mori ⁊ reſurgere Abꝛy
ſoſt. tñ in opeipſcõ ſup illud Math. xx. Uoca opari
os ⁊c. tenet manifeſte eos nõ morituros. ¶ Quarto
de morientiũ varietate q₃ varie q̄dã ⁊ ſubito ⁊ quare
ſic moriãtur. Aſſignat Uincẽ. in ſpeculo plés cãs vi
rioſas ſubitanee mortis q̄s preterim⁹. De varietate q̄
q₃ morientiũ. ix. cãs. ⁊. ix. gñã hõim Nider in diſpo/
ſitorio ſuo aſſignat. Nõ op⁹ remur hec aſſig̃re ſtu/
dioſus eñ ipe oĩa ſtudet inq̄rere ¶ Poſtremo pote
rit hic fieri pplexa illa apud quoſdã ꝯſideratio de ter
mino vite verũ poſſit abbreuiari vel ꝓlongari. Di
cũt de hoc multi mľta Nrã nõ eſt diiudicare doctoꝝ
ſcripta. Sed ſũto hec vtcũq₃. necẽ eſt vt q̄ſq₃ ſe pſer/
uet alioquin ſpõte mortẽ accelerãs (ait Nider) gra/
uiter peccat. Alijs nocet. ſe donis dei ꝑuat quẽ ⁊ gra
uiter offendit. Hec pro ſtudioſis

¶ De cõpunctiuis circa mortẽ ꝓ deuotis Ca. iiij.

Ed iã pro ãminiſtrãda cõpunctionis materia
nos accigam⁹ ⁊ ponam⁹ q̄dã meditabilia. q̄ ſi
rite ⁊ intẽte fuerit meditata ꝓfũde diiudicata erunt
compunctionis introductiua. ſcilicet

Cauſas ſigna. vide. q̄r q₃ ãguſtia. p⁹ q₃

Hoc ẽ q̄ volet de morte ꝯpũgi d₃ cãs ppẽdere mor/
tis vndiq₃ ⁊ indeſinẽter illã ſibi minitãtes q̄ ſũt nũe/
ro multe. vt enumerat eas Nider Scilicet

Infra. ſupra. ſubt⁹. ⁊ extra en vndiq₃ cãs

Hoc eſt ꝙ fere oĩa in hõis mortẽ cõiuraſſe videntur
Nã abintra duo ſũt principia vite inuicẽ cõtraria Ca
lor ſc₃ naturalis ⁊ humidũ radicale mortẽ intẽtãtia
Itẽq₃ corpis mala diſpoſitio Et varie aĩe paſſiones
inordinate ſurgẽtes. morbos mortales inducẽtes
De ſurſũ quoq₃ ⁊ ſupra celoꝝ influẽtia multas leta/
les influens cãs infirmitates ⁊ corpm dolores. Sic
ab infra inſurgũt q̄ttuor corpis elemẽta ſp inuicem
pugnãtia donec mortẽ inducãt ¶ Porro ab extra fe/
re nil viſui appet qd nõ mortem infert Nã ⁊ aer inſi
cit. aqua demergit. terra deglutit. beſtia deuorat. ci/
bus intoxicat. proximus oppugnat. Hic etiã occur/
runt horrida inſtrumenta bellica Penoſa dolorum
⁊ morborũ genera a pſecutione hõis añ mortem nõ
deſinẽtia. Inter que tñ oĩa ſunt quattuor ille gran
diſſime mortis voragines: de quibus agit ſcriptura
Sc₃ infectio peſtifera. Strages bellica. Famis gñã
litas. ⁊ beſtiarũ crudelitas ¶ Poſtremo vt nil deſit
creatũ quod hoi nõ intẽtet mortem ¶ Sepe angeli
boni vt aiunt quidã hominẽ necant quaſi a dextris.
Crebrius autem demones veluti a ſiniſtris Nuſquam
ergo tut⁹ homo Undiq₃ videt ſibi mortis cãs. de q̄/
bus Proſper dixit Ferro. peſte. fame: vinculis. algo
re. calore Mille modis miſeros mors capit vna ho/
mines. Ut vere dixerit Auguſtin⁹ ꝙ mox vbi viue/
re incipimus: mori inchoamus Iuxta illud Sapien

tis Nos nati cõtinuo deſinimus eſſe. Impoſſibile ei
eſt vt homo pſter qui tantos iſectatores haberet qui
hec rite cõſideraret non icõpunctus de morte mane/
neret. Quocunq₃ eñ ſe diuerteret aut quicquid in/
ſpiceret ſemper ſibi mortẽ preſentẽ cerneret. Quis
oro niſi cecatus prorſus hec aſpiciens nõ ꝯpungetur
de morte Quis eñ inter medias acies belli. inter ho
ſtiũ medios cuneos inermis nõ timebit vite ſue; Et
nos in medio laqueorũ poſiti expaueſcam⁹ ⁊ domi/
nũ ſemper pro bona morte exoremus

Orro quẽ predicta nõ cõpungant vel mort' ſi/
gna hunc perurgeant ad cõpunctionẽ. que ſb M
triplici ſunt differentia ſcilicet

¶ De mortis ſignis paragraph⁹ primus.

Sunt tria ſigna necis propinqua remota q₃ iuxta.

Signa remota ſunt oĩa mortẽ minitãtia. infirmi/
tas. debilitas. vt iam ante nũerata ¶ Propinqua iu
xta Nider ſunt introitus belli. tranſit⁹ ad loca picu/
loſa. crebrior infirmatio. Uel tres nũcij illi mort' de
quibus hugo de ſancto victore ſc₃ varius caſus. In/
firmitatis defectus. miſera ſenectus. De q̄bus ad lõ
gum in q̄rta pte ꝓſequitur Anthonin⁹ declarãs mi/
ſerias ſenectutis q̄ veri ſunt nũcij mortis ponẽs ex li
bro ſapi. miſerias quaſdã mortẽ antecedentes. quaſ
dam cõcomitantes. Aliquas ſubſequẽtes. Precedit
eñ defectus potẽtie apphenſiue. Motiue ⁊ omniũ
mẽbroꝝ exterioꝝ. videat' ibi. ⁊ Innocenti⁹ in de mi
ſeria hũane cõditionis vbi pulchre de his agit Por
ro ꝓxima ſigna mortis ſunt illa ꝓgnoſtica vicie mor
tis ante tacta. ſ. Guſtus deordinatio digeſtiue defe/
ctio ⁊ hmõi. Plurimũ iuuat ſm Dyoni. carthuſiẽ.
ꝓ cõpunctione excitãda horũ crebra memoria. vt ſci₃
mentis oculis intueamur. queãdmodũ iminente ter
ribili hora ſepationis ⁊c. totus homo palleſcat. pedes
frigeſcant. infirme man⁹ nigreſcant. vultus diſcolo/
retur. oculi tenebreſcant ac profũdent' ⁊ euertantur.
Pili labũtur. frons obdurat'. mẽbra cũcta rigeſcunt
Mentũ ruit. labia infrigidãtur. os contrahitur. ca
pſſat pulſus. Alitus abcedit. vndiq₃ ſunt puncture
mortis aculeum ſuũ vſq₃ ad cor quod eſt vltimũ mo
riens ſicut primũ viuens imprimentes Tunc demũ
ſuperuenit ⁊ corrumpit ſudor mortis. naturam victã
demonſtrans. Ponit Bernardus quodã loco mul/
to plura que tranſimus poſt forte ponenda. tantum
cum Dyoniſio hortantes vt crebrius hec ad mentes
reducamus ⁊ ea nobis in breui euentura perpenda/
mus vt ſic ſalubriter cõpungamur Et ita ſenſus no
ſtros ſub diſciplina cohereeamus vt ſecuri nõ dupli
ci pena illa tunc perpeciamur. ¶ O qui hec intente
proſpiceret. puto ꝙ nõ tantum ſenſuũ vanitate eua
garet' q̄ppe ſciẽs ſe primo cohibendũ. Hec de antece
dentib⁹ mortem.

De mortē ꝯcomitātibꝫ ¶ Cap. v.

N I Am nūc de mortē ꝯcomitātibꝫ videam⁹ ſcꝫ
de mortis ipſius qualitate. anguſtia ⁊ dolore
Et pmū de qualitate Ubi nota ꝙ pter ama
ritudiem ⁊ dulcedinem de quibꝫ infra mors his ꝯditi/
onibꝫ eſt qualificata

Cōis. ēta. latitās. cita. nō reparari

¶ Hoc eſt cōis ⁊ generalis iuſte inflicta oibꝫ hinc ſe
cūdi reguꝫ. xiiij. Oēs morimur ⁊ quaſi aqua dilabi/
mur in terrā Et eccl. ij. Moritur doctus piter ⁊ ido
ct⁹ Nā iuxta bn. Mors nulli⁹ inopie miſeret nec di
uicias reueret. nec generi nec moribꝫ. Nō ipi deniqꝫ
pcit etati ſꝫ oibꝫ eſt gn̄alis. Uere cōis ⁊ generalis. ⁊
ergo cypho tabnarij oibus pareti ⁊ eqſſimo iudici cō
para Nō eim̄ eſt apud eā acceptio pſonaꝝ Nam dn̄i
ſuo mors ſceptra ligonibꝫ equat Un̄ ei dr̄ eccl. xli. O
mors bonū ē iudiciū tuū Eſt cōe mori. mors nulli p/
cit honori Nobilis ⁊ fortis veniūt ad funera mortis
Fiet h mētal' dēſ⁹ ad oēs ſapiētes nobiles magnates
quēadmodū bn. ⁊ innouiſſimis. dic mihi vbi ſunt a/
matores mūdi. ⁊ quales plures rcenſet dyo⁹. carth.
Et vere patebit ꝙ ſit general' Juſte āt oibꝫ inflicta
ꝙ ppcm̄ pmi hōis in quo omnes peccauim⁹ merita
vt pulchre doctores pſequūt Cū igit nullus pt eam
euadere. equū eſt vt ad eam nos ſtudea⁹ diſponere
Un̄ ex cōſideratione h⁹ generalitatis multi fuere ꝯ
puncti. monaſteria inuitis pntibꝫ petētes. ipetiti re
ſpōdētes ꝙ libēter redire vellēt. ſi vnā ꝯditōēꝫ de ter
ra coꝝ auferre vellēt ſcꝫ mortis gn̄alitatē. ne tā mo
rerentur iuuenes ꝙꝫ ſenes

De altera mortis ꝯditione ꝙ. ſ. certa pa. i.

O A Ltera mortis ꝯditio ē ꝙ eſt certa ⁊ ineuita/
bilis Nil eim̄ certius morte Dia nrā ⁊ bona ⁊
mala ſūt ītra ſola mors ēta. heb. ix. Statutū eſt hoi
bꝫ ſemel mori hinc bnar. ¶ Miſer homo qre te oni
hora nō diſponis ad morteꝫ Cogita iā te mortuū quē
ſcis de neceſſitate moriturum Nulla eim̄ erit hinc ex/
ceptio pſonarū Ergo iure vocata fuit mors mors qꝛ
morſus amar⁹ oibꝫ ē a quo nemo cauere pt Un̄ ine
uitabilis cūctis Jn c⁹ indiciū ſm auguſtinuꝫ pteritū
pſcm̄ vbum morior a noīe ſibi mutuauit Ut quēad
modum id qd̄ ſignificat nō poteſt vitari agēdo Jta
ꝯgrue vbū nō pt declinari loquēdo Dia eim̄ mors de
let oia morte cadūt Et ergo dictū. Quis ē hō qui vi/
uit ⁊ nō videbit mortē

De tertia ꝙ ſcꝫ incerta. pa. ij.

P T Ertio ē mors incerta ⁊ incognoſcibilis q̄ ſcꝫ
ad tempus Nam ſicut nil certius morte Jta
iuxta origenē nil ē incertius hora mortis. Oē
eim̄ noſtꝝ viuere nihil ē niſi ad mortē tēdere q̄ i oibꝫ
vbiqꝫ nos expectat vn̄ ſi fuerim⁹ ſapiētes eā nos vbi
qꝫ expectare debem⁹ De q̄ incertitudie dr̄ eccl. ix. Neſ/
cit hō finē ſuū ſꝫ ſicut piſces capiūt hamo ⁊ aues ꝯp/
hendūtur laqueo ſic capiūtur homines in tpe malo
Sunt autē plura incerta circa mortem ſcꝫ

Sūt incerta loc⁹. mod⁹ ⁊ ſtat⁹ i nece tps.

Tps inqꝫ iuxta illud. Uigilate qꝛ neſcitis qn̄ tps ſit
ſero an media nocte gallicātu aut mane. Neſcim⁹ ei
vtrū in ſenecta aut iuuētute. Jn virili etate vel pue/
ricia Jmo neſcim⁹ diē neqꝫ horā. Un̄ quidā pulchre
ait Quis ſcit adhuc an nos multos cōplebim⁹ ānos
Neſcis cras an te mors ſit capta l' an̄ Eſt ⁊ ſtat⁹ mor
tis incert⁹ vtꝝ ſcꝫ in ſtatu grē vel pcti i bono l' malo
morietur. Juxta illd̄ Eccs. ix. Sūt iuſti atꝫ ſapiētes
⁊ opa coꝝ in manu dei. ⁊ tn̄ neſcit hō vtꝝ amore l' odio
ſit dign⁹ niſi p reuelationē Cōſiliū ḡ ē Bonauen. vt
hō qꝫdiu viuat in ſtatu grē pſiſtere curet. Uix ei poſſi
bile ē ait Aug⁹ vt male moriat q̄ ſp bn̄ vixit Tertio
mod⁹ ipē ē incert⁹ vtꝝ. ſ. morte natali vel violēta na
turaliter aut caſualr. aut quo gn̄e mortis Mille eni
mōis miſeros hōies mors vna fatigat. Ptꝫ caſuuꝫ
varietas mortis his q̄ hiſtorias legere. Nā mirabi/
liſſimi caſus legūtur etiā de maximis ⁊ ſcis quibuſꝫ
Nō eim̄ refert multis mortis gen⁹ vbi vita bōa pceſ/
ſit. Ait eim̄ Aug. Mala mors dicēda nō eſt cui⁹ vita
bona pceſſit ¶ Poſtrēo ē ⁊ loc⁹ ipē incertus. Neſci/
mus vtrū moriemur in aq̄ terra aere vel igne. ait eim̄
Seneca Mors inſidiat in omni loco ⁊ tu in oī loco
ſecurus expecta Faciēs ſicut miles ille ab altero diſ/
fidatus ſp armatus incedēs vbiqꝫ expectans ⁊ me/
tuens eū ſemp ruminās illud pphere Ecce iā venit fi
nis. finis venit ⁊c̄ ¶ Cur mortis hora incerta. §. ij
Nam hec vna eſt cauſarū quare dn̄s incertam nobis
voluit eſſe mortem. Et ſunt iſte cauſe

Q

Ut tieas. feruēs. viuas. mala ſic fugiēdo.

Primo iuxta Greg. iō temp⁹ mortis incertū nobis
voluit eſſe dominus vt hora omnis ſuſpecta habe/
atur. ⁊ ſemp ⁊ vbiqꝫ timeatur. Hinc dixit. vigilate
neſcitis eim̄ diē neqꝫ horā Math. xxv. Si eim̄ intra/
res domū ⁊ ſcires ꝙ ab aliquo ingrediēte occidereris
proculdubio omnes timeres. Sic ⁊ nunc age Nam
domus eſt mūdus Occidens eſt hora aliqua adueni/
ens Metuamus itaqꝫ ſemper. ¶ Secundo vt o/
pereris feruentius alioqnin torpeſceret aut a multis
que alijs ſunt vtilia deſiſteret. Sic angelus p ſacer/
dotem dixit epiſcopo de quo in dialogorū ſcribit gre
gorius Age quod agis. operare quod operaris
¶ Tertio vt viuat purius ⁊ cuſtoditius. quia vt di
cit Ciprianus Qualem te inuenit dominus cum vo
cat talem te iudicat. Stultum autem viuere eſt i il/
lo ſtatu in quo quis nō vellet mori. ¶ Poſtremo vt
decliner multa mala que ex certitudine temporis de
uenirent. Nam ſi ſcirent ſe diu victuros agerent mlt/
ta mala. poſt penitendo.

Si aūt ſcirēt ſe cito morituros. inhūanius viuerēt
melācolice ſeſe deſtruēdo et alios attediādo. Que ne
fierent ſtatuit dñs vt oīa incerta eſſent Igiť omnem
crede diem tibi deluxiſſe ſupmū Sp hñs meōti mē
te necē mori ¶ De q̄rta q̄ ſcȝ facilis. §. iij.

Q Uarto mors ē facilis ⁊ velociſſima facile em̄
aggrediť hoīem ⁊ multis modis vt ptȝ decur
K renti Ergo dr iacobi iiij. Que ē vita vrā. Ua
por ad modicū parēs ⁊ deinceps exterminabitur Uere
nō ē hominis vita niſi ſicut lucerna adventū que cito
extinguitur Sicut tela aranee q̄ facile rūpitur. Hic
quidā. omnia ſunt hoīm tenui pendētia filo Et ſub
ito caſu que valuere ruunt Fragilior quippe ē hoīs vi
ta oī vaſe vitreo. qđ licet lapide poteſt frangi non tñ
ſubmerſum extingui Itē vaſe ligneo qđ ⁊ ſi pt vri nō
tñ ſubmergi Luteo qđ igne ſolidatur Cū tñ homo
in oīb⁹ extinguitur Enumera h̄ ſi potes q̄t ſunt mo
di mortis Uere infiniti Cū igiť tam facile p̄t homo
mori ſp op⁹ hȝ ſollicitari Et ergo dr apōc. iij. Si nō
vigilaueris veniam ad te. tanq̄ȝ fur ⁊ neſcies qua ho
ra veniam ad te ¶ Porro de velocitate mor/
tis dicitur Job vij. dies mei veloci⁹ trāſierunt q̄ȝ a/
texente tela ſuccidiť. ⁊ itē dies mei velociores fuerūt
curſore. ⁊ vere Nā vite pñtis tp⁹ nihil aliud eſt niſi
ad mortē curſus inquo nemo tardius ire ſiniť ſed in
deſinēť currere vrgeť. hic Aug⁹. Uita mea nauigan
ti ſimilis eſt Siue ei dormiā ſiue vigilem ſp vado fe
ſtinus ad mortē. Seneca. quotidie morimur ⁊ aliq̄
p vite dirimiť. ⁊ tūc quoȝ cū creſcimus vita nrā dcre
ſcit Spa longa tibi noli pmittere vite Quocūq̄ȝ ingr
deris ſeq̄tur mors corpis vmbrā Attēde quāti q̄ȝ ſb/
ito obierūt q̄ ſe diu vixiſſe ſpauerūt. vtpȝ de pharaoē
holoferne. herode ⁊ innumeris aliis. ⁊ de diuite cui
diciť Luce xij. Stulte hac nocte repetēt aīam tuam
a te Cū igiť velox ſit depoſitio tabnaculi tui. ⁊ mors
veniet tibi velocius. ⁊ inuadet acrius ⁊ crudelius ipug
nabit ſi ſapiens fueris ſup cuſtodiā tuā ſtabis ſp pa/
ratus ſepe illud repetens tecū Uado mori credens p
longū viuere tps Forte dies hec eſt vltima vado mori
Nā tela texentis citius mea vita ſecať Nā nullo trā
ſire die vel nocte moratur
¶ De quinta mortis conditione . §. iiij

P Oſtrema mortis ↄditōe ē q̄ ē Irreuocabil' Nō
S p em̄ vt dicitur ſapientie ſecūdo ē agnit⁹ q̄ ſit r̄
uerſus ab inferis. ⁊ Job xiiij. Lignum hȝ ſpē
ſi pciſū fuerit Rurſus vireſcit ⁊ rami ei⁹ pullulant ſi
ſenuerit in t̄ra radix eius Hō vero cū mortuus fuerit
nudat⁹ atq̄ȝ ↄſūptus Ubi q̄ſo ē Quō ſi recedāt aq̄ de
mari. ⁊ fluuius vacue factus areſcat Sic hō cū dor/
mierit non reſurget Quaſi em̄ aque dilabimur in ter
ram q̄ non reuertēť niſi in iudicio extremo. ¶ Irre/
pabilis quoȝ q̄ teſte ſalomone vbicūq̄ȝ ceciderit lig/
num ibi erit ſiue ad auſtrum ſiue ad aquilonē idē in
quocūq̄ȝ affectu obierit hō vbi eternaliter erit Nam
iuxta damaſce. Quod in angelis caſus hoc in hoīb⁹

eſt mors Itaq̄ȝ q̄ poſt mortem amplius penitere re
ſurgereq̄ȝ non valemus ſed irrecupabiliter in omnia
incidimus. interim dū conceditur nrām ſalutē opa
ri debem⁹ iuxta cōſilium ſalomonis. Quodcūq̄ȝ pōt
manus tua inſtanter opare q̄ nec op⁹ nec ratio nec
ſapientia. nec ſcientia erunt apud inferos quo tu pro
peras Uere h̄ qui meminit ⁊ non curat ſtolidus ē. ſi
cut qui videt ⁊ ↄtēnit nequam eſt Quid em̄ ſtolidius
q̄ȝ tātam negligere ⁊ irrecupabiliter negligere ſalutē
Hec de qualitate

De anguſtia mortis ⁊ acerbitate Ca. vi.

N Unc ſi quem non terruerit qualitas mortis
n preſcripta moueat ſaltem ipius mortis iam
inſtantis anguſtia dira Nā licet bonis mors T
ip ſa eſt ſecūdum aliquem modum vt infra diceť io/
cūda ⁊ deſiderabilis In ſe tñ conſiderata ⁊ naturali/
ter omnibus eſt horrenda ⁊ formidabilis Nam ſicut
homo naturaliter appetit ⁊ viuere ⁊ gaudere Sic na
turale eſt ei amariſſimam mortem; ſcȝ vite animal'
amiſſionē ac penas precedentes metuere vnde ⁊ om
nium terribilium mors dicta eſt terribiliſſimum.
Plura em̄ ſunt q̄ eius anguſtie cauſam oſtendunt ⁊
preſertim iſta.

Cauſa doloris amor. q̄ȝ cupido. met⁹. do lor aſpect

¶ Primum anguſtiaȝ mortis cauſans ē amor vni/
onis Qm̄ amor vite cūctas natura deuixit. q̄ oīs hō
deſtitutionem ſui corpis plāgit ⁊ vnitam mirabili p
portione corpis ⁊ aīe armoniā diſſolui ingemiſcit. p
mortem em̄ diſſoluitur vriōnū q̄ tāte fuerat nexu
cōcordie copulatūvū .i. re. xv. Siccine ſepat amara
mors Uñ q̄ȝtūcūq̄ȝ quis dono gratie cupit diſſolui ⁊
eē cū chriſto nature tñ affcū horret ſepationē a corpe
Teſtimoīo ſunt petr⁹ ⁊ paulus aplorū principes ⁊
hoȝ principū ſumm⁹ pnceps chriſt⁹. q̄ hanc affectū
oñdit qñ paſſioni prim⁹ dicebat Triſtſ ē aīa mea ⁊c
Sicū ↄiūctoīs h̄ affc⁹ tā iſepabilit' nob adheret ma
nifeſtū ē q̄ naturalit' oīs hō mortē pauere hȝ Quō āt
ſimul ſtet i iuſtis ⁊ mortē appetere ⁊ horrere pulchre
xxxi. moraliū grego. oñdit dicēs Sicut vir fortis dū
vicio' certamie armis accingitur palpitat feſtiat. tre
mit ⁊ ſeuit q̄ſi pallere p pauorē videť ſed p irā vehe/
mēter vrgetur Ita vir ſcūs dū morti appiquare ſe cō
ſpicit ex nature infirmitate ↄcutiť ⁊ ex ſpei ↄſtantia
ſolidať de vicia morte trepidat ⁊ tñ q̄ p⁹ mortē veri⁹
ac felici⁹ viuet exultat. hec ille de q̄ ⁊ lati⁹ infra P

S De altero anguſtiāte §. i.
Ecūduȝ mortem acbiorē faciēs potiſſimū in
mal' hoīb⁹ ē iordiata cupido t̄rene affectōis
Et q̄ q̄s ampli⁹ p amorē t̄renis iheret eo doloroſi⁹
ſepari pfert. Nā eis mors occ̄rit vt puās t̄plici bono
Scȝ nature. Rerū ⁊ bonoȝ Imo ⁊ amicoȝ ⁊ oīm
Primo inq̄ȝ puat bonis naťe vt pl'chritudie fortitu/
dic ac oīb⁹ oblcāmēt; q̄nq̄ȝ ſenſuū q̄ ſolēt hrē Nā oia

mors delet oīa morte cadūt. Hoc cogitemꝰ cum pꝰ ſenſus nrōs euagamur ⁊ reprimamꝰ eos ¶ Secūdo ſpoliat rebꝫ q̄s plerū q̄ȝ tātis curis ⁊ pctis acq̄ſiuit nā rebꝫ q̄s acq̄ſiuit cū labore ⁊ poſſedit cū aḿore amittit cū dolore. O quanta hec relinquere ē diuitibꝫ anguſtia ⁊ tamē nil pñt ferre ſecū. Nā ſicut nil intulimꝰ i hunc mundū. ita nil auferemus. ſꝫ cū Job dicere cogemur Nudus egreſſus ſuȝ de vtero mris mee ⁊ nudꝰ reuertar illuc. i. in terrā. ¶ Tertio ſpoliat hōribꝫ ⁊ ſclī dignitatibꝫ q̄s qui cupierūt amarius ab eis ſepantur. Ois em̄ potentatꝰ breuis vita. quoꝝ glīa ſtercus ſit ⁊ vermis Ita ꝙ ipi cōqueri poſſunt illud Job. xvi. Ego ille quondā opulentꝰ repente ꝯtritus ſuȝ. Et eiꝰdem. xix. Spoliauit me glīa mea ⁊ abſtulit coronaȝ de capite meo. deſtruxit me vndiq̄ȝ ⁊ pereo ⁊c̄ Nam vere ꝯpitur ꝙ licet O mia ceſar hꝫ ꝙ glīa ceſaris eſſe Deſinit. ⁊ tumulꝰ vix erit octo pedū. Et ſicut diximus de diuitijs ⁊ honoribꝫ. ita ⁊ de ceteris fortūe bonis cogitandū. Fiat hic deſcēſus ad oēs fortune bonis florentes vt repitur in pleriſq̄ȝ libris. Videat h ad pticularia deſcēdens. vbi hector. vbi iuliꝰ. vbi alexander potētiſſimꝰ. Vbi iudas machabeꝰ. ⁊ ſampſon fortis viribꝫ. vbi creſus ditiſſimus. abſolō pulcherrimus. ſalomō ſapientiſſimꝰ. ⁊ ois oīm magnorū chorus. Et certe erit videre oīm bona morte concluſa. Que vtiq̄ȝ tanto amiſere acerbiꝰ quo ea dilexere amplius Mors etiā aufert cōſanguineos ⁊ amicos. quos tāto durius ē deſerere: q̄ quis inordiatius dilexerit illos. Hinc quidā Charoꝝ triſtis diſceſſus triſtior iſtis. Corpis ⁊ aīe. triſtiſſimus a deitate.

Poſtremo vt nullū derelinquat hōi mors ſolamen ꝑuatoibus rebus mūdi Nā in ipſa ⁊ ꝑ ipſam oīa que in mundo ſunt relinquūtur. vnde ⁊ hoie moriēte mori illi dicitur totus mūdus. O q̄ȝ varij ibi ſuccedūt cogitatus. quantus dolor ibi mētis: Eſt em̄ cogitatio quadruplex vt quadruplex ventus ſcꝫ

Doloris		Carnis
amoris		carorum.
timoris	reſpectu	iudicij.
ſpei		ſanitatis.

Penſent hec mūdi amatores ⁊ cōcupiſcentiaꝝ ſuarū executores ⁊ relinquant iā voluntarij qđ morte cogentur relinquere vel inuiti Et ſi nolint ꝑpeti mortē dirā abſcindant nūc mundialem cōcupiam ne tunc clamare habeant O mors q̄ȝ amara eſt memoria tua hōi habenti pacem in ſubſtātia ſua Oia em̄ cū arbore cadūt.

¶ De tertio in morte anguſtiante .§. ij.

Tertium plurimū hominem in morte anguſtans eſt Pauor multiplicis rei timoroſe imminētis. Tunc enim multa cōcurrunt q̄ etiam hoiem virtuoſiſſimū pauidum reddere poſſunt. Habet em̄ quiſq̄ȝ timere nō ſoluȝ malus. ſed et electus quibus tāto erit timor acrior quāto retributio vicinior. Et hoc

Deſcūs ⁊ pctā q̄ ꝯiſimꝰ In mltꝭ offēdimꝰ oēs
mlta latere pñt in ꝯſcia q̄ nō ſciaꝰ. nihil mihi cō
q̄dā pctā ꝗuiora ſūt q̄ȝ putamꝰ (ſciꝰ ſū ⁊c.
qꝛ coꝝ remiſſionē ꝑ grām ignoramus
Impura opa nrā ſciamꝰ vt pānū mēſtruate
nihil tpis ſupeē noſcimꝰ. nō em̄ vltra tps
mlta horrēda vtꝫ īfra videbimꝰ An vera contritio ſit neſcimus.

Cūcta latēt. grauia. deleta. ipura. ſup nil.

Et ob hec Grego. dixit Qꝫ tunc marie etiam iuſti ꝑtimeſcere habent quādo ad ſoluendū humane conditiōis debitū veniente diſtricto iudice ſe ꝓpinq̄re cernunt. Coram quo nec hoc ſine aliquo reatu eſt quod laudabiliter geſſimus ſi remota pietate iudicemur. Unde ait. Ve laudabili vite hominū ſi remota pietate iudicetur. quādo. vñ. añ oculos iudicis placere ſuſpicatur inde obruit. Et ob hmōi etiam quiq̄ȝ ſanctiſſimi vt patet in legēdis timuerūt. Qꝫ ſi iuſti ſic extimeſcunt. quid cordis putas tunc peccatores habebunt. O hic iam egrediatur ꝯtemplatoris anima vt cōtempletur q̄d tunc aget peccatrix anima cum incipit carnis vinculis abſolui. attendat q̄ȝ tunc amaro terrore cōcutitur. quantis mordacis cōſciētie ſtimulis laceratur. Tunc em̄ vt Damianus ille ait tunc recolit vetita q̄ cōmiſit. Videt mandata que negligenter implere cōtempſit. tunc dolet indulta penitentie tempora ſeſe inaniter percepiſſe. plorat immobileȝ diſtricte vltionis articulum ineuitabileȝ imminere. Manere ſatagit. ire cōpellitur. recuperare vult perdita non auditur. Tunc poſt terga reſpiciens totiꝰ tranſacte vite curſum velut vnū breuiſſimū reputat itineris paſſum. ante ſe oculos dirigēs videt infinite ꝑhennitatis reſtare ſeculum. Tunc itaq̄ȝ plorat neglectum ſalutē: deflet amiſſam felicitatem. erubeſcit quia propter illā ſubſtantiā que vermibꝫ erat obnoxia illam neglexit que choris angelicis erat inferenda. O ſi tunc reſiduum penitentie tempus mereri potuiſſet q̄ȝ dure cōuerſationis iter arriperet. quātis ſe deuotionū vinculis innodaret Patet hoc ex multꝭ exemplis in exemplorum libris Cur igitur cur oro iā negligimꝰ quod tunc tam votiue exoptaremꝰ Tunc mallemus habere momentū tpis q̄ȝ multas voluptates ſeculi tranſeuntis. Hoc igitur nūc attendamꝰ ſcientes ꝙ Nunc locus eſt flendi locus eſt pctā luēdi Poſtea gaudebunt q̄ nunc ſua crimina flerunt. Et valde verendum ne qui nunc hic negligit. hoc tunc accipere nō poterit. Nimis enim difficile eſt ab aſſuetis recedere. non tamen deo impoſſibile. Nam dei miſericordie ait leo nec mēſuras ponere poſſumus. nec tpa diffinire. apud quē nullas cōuerſio patiť moras. vt dicit Auguſti. Cautius tamen ⁊ tutius peccator agit qui nunc penitet Nā plerunq̄ȝ iuxta Auguſ.

pctõꝛ hac aia aduerſione pcutitur vt moꝛiens obliuiſcat̃ ſui q̃ dũ viueret oblitꝰ ẽ dei Jam igit̃ timeamꝰ ne tunc timeamus. Nota bñ

De quarto in moꝛte anguſtiãte §. iiij.

B Quartuȝ anguſtans ẽ doloꝛ acerbiſſime paſſionis Tũc ei ſolent tã varia ꝯcurrere moꝛboꝛum gñа ⁊ ſic occupare mẽbra ſingula vt pl'es qñq꜄ ſint moꝛbi vt vincã. dr q̃ mẽbra Uñ dolores irruũt tã intenſi vt vires eneruẽt ſõnum auferãt qetẽ impediant aim̃ iquietẽt ſenſus oẽs ꝯturbent. appetitũ deſtituãt obtundãt meõꝛiã obnubilẽt intellcm̃ Tã ta ei ait grego. ẽ ibi vis doloꝛis ꝙ vir alibi poſſet ĩferri ipetus cogitatõis Quod velim attẽderẽt q̃ in fine penitere ſperãt Qð licȝ nõ ſit impoſſibile tñ valde difficile Quõci tũc q̃ ſp̃s mala egerũt ſe ꝯuertẽt vbi p̃ doloꝛe fere iuſti deficiũt. dic p̃s Non ẽ i moꝛte q̃ meõꝛ ſit tui. Tẽ em̃ tam acriter ipugnat tã inexoꝛabiliter ꝯtinuat donec hoĩeȝ expugnet ⁊ ꝓſternat In q̃ ꝓſtratiõe q̃tũ doloꝛẽq̃ ingerat non facile explicari pt Ita ꝙ vere dcm̃ ſit oim̃ terribiliũ rerũ. terribiliſſima res ſit moꝛs Ubi ſciendum ꝙ non in oib ęq̃ ẽ hꝰ doloꝛ aut ſaltẽȝ non apparet equal' ãguſtia vtȝ de i ſeio moꝛientib aut doꝛmiẽdo vel aliis modis facillimis deced entibus decapitatis aut ad diuina raptis ſicut Augꝰ. de ciuitate dei. xiij. c. vi. declarat Ita ꝙ plerũq꜄ plures doloꝛẽq̃ maioꝛẽ ſuſtinẽt non moꝛiẽtes q̃ decedẽtes Et grauiꝰ vite penalitates ferre q̃ vitã terminare Et grauiꝰ paſſi ſunt multi ꝯfeſſoꝛes q̃ aliq̃ martires Eſt tñ in oib doloꝛ vel añ. vl' in. vel poſt ſaltem exceſſiuus. Hec de doloꝛe paſſiõis dcã ſufficiant

¶ De quinto paragraphus. iiij.

C Poſtremũ ⁊ vltimũ ⁊ certe maximũ anguſtiaȝ moꝛtis oſtendẽs ẽ Aſpectus hoꝛrifice viſionis Tũc em̃ pl'a vidẽda moꝛituro cõcurrũt q̃ valde mentem eꝰ anguſtiãt Nã vt a ſenſibilib inchoemꝰ dum iacet inter medias acies belli euerſos oculos plerunq꜄ ad circũſtantes amicos ⁊ conſanguineos regirat: q̃s qñq꜄ magis videt ſollicitari de eiꝰ lana q̃ aia. vñ oꝛitur ⁊ magna anguſtia mẽtis Hec de aſpcũ externo. Deinde vbi foꝛis obtenebrat' viſus. mẽs acuitur intus Jurta petrũ Damianũ añ mẽtis oculos aſſũt ei oia geſta ſiĩ ⁊ verba. nec etiã deſunt ipa minuta cogitata q̃ videre eſt ſũma anguſtia in cõſcia mala. Adeſt p̃terea iuxta eũdem hoꝛrẽda demonũ t'ba. Jllinc virtꝰ angelica Nã demonẽ aſſiſtere moꝛientibus cõis eſt ſentẽtia doctoꝛũ. vñ ait Bernar. Oſtiũ noſtꝝ maligni ſpũs obſidẽt ⁊ aduentũ noſtꝝ ille hoꝛrẽde effigies p̃ſtolant'. ⁊ iõ foꝛmido exire ⁊ in ipo ꝯtremiſco poꝛtus ingreſſu. dũ nõ cõfido aſſiſtere ꝓpe q̃ excipiat exeuntẽ ⁊ ſolus p̃t eruere. Demones em̃ cũ ſint calliſſimi ſciẽtes hõis moꝛtẽ terminũ eſſe merẽdi ac demerẽdi noſcẽtes q̃ modicũ tps habent. ⁊ ſi hoĩeȝ ea hoꝛa ꝑdiderint: nõ eum vltra recuparc valebũt acriꝰ inſeuiũt. ꝓteruiꝰ infeſtãt ¶ De angeloꝝ aſſiſtentia nulli eſt dubiũ. q̃ credit eos ad hoim deputatos cuſtodiã q̃ vel tunc benemeritos defendẽt vel malemeritos in manu tẽptatoꝛis derelinquẽt Et ve nob miſeris ſi derelicti fuerimꝰ ab eis. Nã mox vbi eis derelicti fuerimꝰ traditi ſumꝰ in manꝰ gladij ptes vulpiȝ erimꝰ. ¶ Aiũt poſtremo ⁊ allegãt ad hoc Jnnocẽt. ꝙ tã bonꝰ q̃ malꝰ añq̃ aia eiꝰ egrediet' de coꝛpe videbũt ſibi appꝛntem dominũ ieſũ. Que viſio ſicut iuſtis erit delectabilis. ita intolerabilis malis. qð etiã plerique magni ſecũ ſentiunt Jacob. tñ carth. videt' diſſentire huic poſitiõi. Sed nolumꝰ dicere pl'a Btũs fuꝰ quẽ cũ venerit dñs inuenerit vigilantẽ. Sed ad nrã regrediamur Et his breuiter tactis meditet' mẽs pia quanta ſit anguſtia moꝛtis quã nõ ſolũ ꝑcipiuntur mali. ſed etiã viri ſancti ⁊ iuſti Et quidẽ qñq꜄ plꝰ iuſti cruciãtur q̃ mali. Et hoc ſcđm Greg. vt ꝑ illũ pauoꝛem purgẽtur ne ꝓ minutiſſimis aliis culpis ad purgatoꝛiũ trahãt' vt ꝓbatur exẽplis. ¶ Reuocẽtur hic ad mentem exempla de vitis patrũ de hilarione Agatone ⁊ ſic de aliis que nõ ponimus quia lectoꝛẽ nr̃m illius libri ſtudioſum eſſe volumus. Nã abbas agaton poſt tres dies agonis interrogatus ſi timeret reſpon. ait Et vere quia homo ſum ⁊ neſcio ſi opa placuerũt. Jtem de Euſebio quod ſcribit Cyrillus ⁊c. Si ergo moꝛtis tpe ſic timuerunt ſancti. quid nos agemus miſeri. Quid facient tabule ſi ſic tremũt columne. Aut quomodo arbuſta imobilia ſtabunt ſi huius pauoꝛis turbine ⁊ celi quatiũtur O igitur nũc cum ſanctis timeamus ne tũc timeamꝰ ¶ Et hic nota ꝙ tam etſi omnibus moꝛs hec ſit metuenda. multo tamen amplius eſt malis q̃ bonis expaueſcenda Beata em̃ ⁊ bona eſt moꝛs iuſta. ſed mala ⁊ miſera maloꝛum. imo moꝛs peccatoꝛum peſſima. Et vere mala i mũdi amiſſione. peioꝛ in carnis ſeparatione. ſed peſſima in duplici vermis ⁊ ignis cõtritiõe et q̃ð omnium peſſimũ eſt in diuine cõtemplationis ꝑuatione

¶ De moꝛtem ſubſequentibus Capl'm. ſeptimuȝ

1 Jam nũc de cõſequẽtibus vel ſubſequẽtibus poſt moꝛtẽ videamus. nõ em̃ minus ſunt ad duras mentes cõpungẽdas efficacia ſi intente fuerint indicata. Et ſunt D

Carnẽ. res. aiam. poſcũt. iudex. perit ⁊ ſic

¶ Unũ poſt moꝛtem ſubſequens eſt Carnis vel coꝛpoꝛis vilitas ⁊ abiectio Nam anima vbi abceſſit coꝛpus tanq̃ putridum cadauer omnibus hoꝛroꝛi eſt. Et cuius erat in vita gratiſſimus amplexus fit eius vt Augꝰ. ait i moꝛte hoꝛribil' aſpectus Ab oib moꝛ abiicitur in terre coꝛde recõdit' Poſt quã abiectionẽ reſoluitur in putrefactionẽ. Nã ſicut de putredine cõcipitur ſic in eam reſoluitur. ¶ Deinde coꝛrumpitur a vermibus coꝛroditur. ¶ Juxta illud Job dicẽs

hō pūtredo ⁊ fili⁹ hoīs putredo ⁊ vmis Eccl.v. hō cū
moriet̄ hereditabit ſpentes beſtias ⁊ vermes. Nā vt
aiūt. de cerebro p⁹ mortē bufo naſcitur de renib⁹ ſer
pēs de ventre lumbrici de carne vermes. de ligua a/
ſcalab⁹ de pellecinea. de q̄b⁹ corrodit̄. ⁊ ſic tādez reſi/
duū in cinerē reſoluit̄ iuxta illud Job xxxiiij. deficiet
oīs caro ſil' ⁊ homo in cinerem fuertet. Reuertet̄ ei
puluis in terrā ſuā. D igit̄ ait bn. q̄d carni ſic blādir̄
aīa neglcā q̄ vilius ſterq̄liniū nullū Quid em̄ ferdi⁹
hūano cadauere. q̄d horribili⁹ mortuo hoīe Vere q̄
iſtud rite attenderet nō tam in ordinato amore car/
nē amaret. hinc cū heremita q̄dā de pulchritudīe mu
lieris tēptabat̄ vbi eā audiuit defūctā cucurrit ad tu
mulū vt videret q̄lis eēt ei⁹ amor ⁊ vbi abſterſit ſa/
niē horruit eius viſionē. Cū igit̄ carnis voluptati ſa
tiſfacere q̄ris hec ad mētem reducas ppēdēs q̄ caro
quā nunc accuratis dapib⁹ paſcis p⁹ ſcatiet vmi/
b⁹. ⁊ fiet eſca rodētiū q̄ nūc delectabiliter ſagiat̄ iocū
ditate ciboꝝ. tāto vtiq̄ ꝗuiorē exalatura putrefcā ſe
torē quāto viuēs ſuauiorē habuit mollicīē vt̄ ī ml'/
tis exemplis vt narrat damianus ¶ Scōm p⁹ mor
tē ꝯtigēs ymo plerūq̄ dū adhuc hō ē viuēs Eſt aico
rū p̄reb⁹ litigatio Nā moritur⁹ nihil ſecū aufert ſicut
naſcens attulit nihil Et ſepe hīs ſua relinq̄t q̄b⁹ ini/
miciſſim⁹ erat dū viueret a q̄b⁹ nullū p⁹ mortē auxi
lium recipiet O q̄ ſtulte agit q̄ neglecta aīa p̄ rb⁹ te/
ſaurizat ¶ Tertiū ſubſequēs eſt āgeloꝝ p̄ aīa certa
tatio Jmo ipoꝝ demonū inter ſe altricatio Dic ſ
petrus damianus Jā vero p⁹ egreſſionē aīe a corpe
quis eſtimare poterit q̄t armate in iq̄rū ſpūuz acies
in iſidijs lateāt fremētes cunei ferali⁹ telis inſtructi
tūc obſideāt ⁊ ne trāſire libere poſſit aīa velut milita
ri more ꝯſtipare legiones oppugnāt Ptz ēt iā dictis
ꝙ bona hoīs moriētis diuidūt̄ trib⁹ Nā caro dat̄ ver/
mib⁹ res heredib⁹ aīa maloꝝ demonib⁹ vt vulgo dr̄
in vſib⁹ Dū moritur diues tres ꝯcurrūt vbi lites De
mon vult aīam. carnem vermes. bona frēs ¶ Quar
tum ſubſequens ē corā iudice p̄ſētatio ꝛ ꝑticularī iu/
dicij exceptio ⁊ exaīatio ſñiatio ⁊ dānatio ¶ Nā vt
dr dyo⁹ q̄uis mors ſit valde in ſe penalis ⁊ metuēda
nullaten⁹ tñ ſic eēt expaueſcēda. niſi mor eā ꝯcomi
tarēt duo nouiſſima. alia. lōge horribiliora ſcʒ ꝑticu
lare iudiciū ⁊ formidoloſa ſñia penarū l' purgatoria
rum aut infernaliū Et ergo dicebat abbas helias.
Tres inq̄t res timeo Una qñ aīa egreſſura ē de cor
pore Alia qñ ſum occurſurus deo. Tertia qñ aduer/
ſum me erit ſñia p̄ferēda ¶ Poſtremo ſubſeq̄t̄ ho/
minis poſt paucas exequias cū ſonitu perpetua ob
liuio ⁊ perit quaſi nō fuiſſet nā Quod fuit ē ⁊ eripit
articulo breuis hoc. ¶ Ergo quid prodeſt eſſe fuiſſe
fore Et q̄ hic dicitur p⁹ exeq̄as poſſet hic ſtudioſus
habere ꝯſiderationes circa eas ꝯſiderādo quō ⁊ q̄re
fiūt quomodo fieri debēt Jtēq̄ de ſuffragijs quibus
eos p̄ſeq̄ hñt Que oīa tranſimus. ad diſpoſitorium

Nider ⁊ doctoꝝ ſcripta remittētes Hoc in calce hor
tantes vt ſupiora crebri⁹ meditemur ⁊ indubie com
pungemur ⁊ in oē promouebimur bonū

¶ De quibuſdam exercitatorijs circa mortem pra/
cticis. ¶ Capitulum octauum.

Erū qm̄ ſunt duriora q̄dā corda que ex
meditabilib⁹ ſolis nō poſſunt ꝯpungi.
q̄ tñ in duricia p̄ſtiterint in nouiſſimo
erunt male hñtia Cor em̄ duꝝ male ha
bebit in nouiſſimis Jō vt ⁊ iſti aliquate
nus emolliātur. ſūt aſſignāda q̄dā exercitia de mor/
te q̄ vbi rite fuerint exercitata nō poſſunt nō mouere
quātūuis etiā duriſſima corda Et ſunt iſta q̄ ſequūt̄
notatu digniſſima. Scʒ
exēpla efficaciſſiā de morte tractare audit
imagiēz moriētī mēt oclis p̄pōere h q̄i vidʒ mortē F
in ſe affectū ⁊ diſpōnē moriētī trāſpōere ſentit
¶ Poſſet de ſingul' fieri ſmo p̄lixi⁹ ſed ꝯnectim⁹ ex
ercitantib⁹ vñ pauca dicem⁹ de ſingulis Primū ita/
q̄ q̄ auditis ſupiorib⁹ dur⁹ p̄ſtiterit q̄ exēpla pl⁹ mo
uent q̄ verba Exēpla q̄ de multis legūtur quō mul/
tos ꝯpunxerūt retractare dʒ de q̄b⁹ libros exēploꝝ
legat vbi inuenerit quō mortis meōria multos ⁊ va
rios cōpūxit ¶ Scdo q̄ viſus efficacius rē apphēdit G
ampli⁹ mouet q̄ audit⁹. iō homo dʒ ſibi p̄ imagīeʒ
p̄ponere morientis: eā imaginarijs ocul' intuendo
audiēdo ⁊ ſecū dialogiſando quēadmodū diuina ſa/
pientia docuit diſcipulum in eterne ſapiē horologio:
quod plurimū cōfert ſi creditur Dyoniſio carth. qui
etiā talē imaginē deſcribit ⁊ loquentē cōqueſtiue in/
troducit Unde qui hanc practicā noſſe volet illos li
bros legat. ¶ At qm̄ nihil ita hoīeʒ p̄mouet niſi q̄n H
do affectū rei alicui⁹ in ſe trāſformat ⁊ aſſumit Jdo
maxime ꝯpunctionē inducit qñ hō in ſe diſpōeʒ ⁊ af
fectū moriētis aſſumit Sic. ſ. ſe hñdo. ſic ꝺ ſe cogitā
do q̄ſi iam moritur⁹ eēt. ſicut in Artūs vir docet. Et
ita ſe illi ſe exercitauere. de quib⁹ clymach⁹ ſcribit ꝙ
etiā realiter obriguerunt ⁊ exinde mirabiliter p̄fece/
runt. Audiui de aliquib⁹ q̄ hoc ſe mō exercitabāt et
mirā cōpunctionē ſentiebāt. imo ſic quidam ſe repo
nunt veſperi in lecto velut iam mortui in ſepulchro.
Sed heu tpibus noſtris hmōi exercitatio deſeritur.
imo memorie vix admittitur Nolum⁹ cogitare hor/
renda. volumus nos exercitare in charitate diuina.
valde laudam⁹ ſed certū eſt ꝙ vir ſine timore poteſt
ſe homo cōſeruare in ea Conqueritur deſup in horo
logio ſapientia. p̄ſertim de religioſis refugientibus
huiuſmodi exercitia Uerendū ne qui timet pruinā
irruat ſuper eum nix

¶ Q3 homo diſponere ſe debet ad mortem ⁊ qua I
Capitulum nonum. (re.

Jſpone domui tue quia morieris tu et
nō viues. Eſaie triceſimo octauo. Jam
de tertio principali ſcilicet de morien/

di arte ꝛ diſpoſitõe videndum Sed qꝫ multi multa ſu ꝑ eo ſcripſerunt. plurima diſpoſitoria moriendi plu/ res fecerũt paucis nos expedia⁹. debem⁹ ãt ꝓpt̃ mul ta ſtudioſe ad mortẽ nos diſponere ſcʒ

Eſt ſuaſuqꝫ ars. ẽ qꝫ bonũ. factuqꝫ. neceſſe

¶ Primo qꝛ h̃ ſuadeť ĩ ſcripturis ſacris vtʒ p̃ſerti a dño Jeſu in euangelio crebri⁹ monente Eſtote pa ti Siliter a ſanctis doctoribꝫ vt aptiſſimũ ẽ ¶ Se cũdoqꝛ h̃ noſſe eſt ars artiũ ꝛ p̃ſtans artibꝫ ꝛ libris phoꝝ q̃ ars heua paucis exquiriť ꝛ fere ab oibꝫ ig/ norať ¶ Tertio qꝛ ẽ vtile ꝛ ꝯmodoſũ ſcire artẽ iſtã magis ꝯferens qꝫ lapides p̃cioſi ꝛ aurũ elcm̃ Nã vbi iam illa nil ꝓdeſſe poterit hec ſi ꝯgnita fuerit potẽs potenter aſtabit ꝛ de timore iminẽte ꝯſolãdo libera bit Nam hanc artẽ q̃ in vita didicit bñ ei erit i extre mis Magis ꝓderit ſoli⁹ h⁹ ſciã qꝫ totius phie vana ꝯgnitio vt dicitur Jn horologio ſap̃. Qui ſic illã exci pit ille ab oi dcã ãguſtia liber erit ¶ Quarto monere nos dʒ exemplum ꝛ fcm̃ doctiſſimoꝝ ꝛ ſcõꝝum qui huic ſciẽ ſtudendo vigilãtiſſime i ſudauerunt vt legiť in vita ſprm̃ de multis Arſenio Agathoẽ ꝛc̃ Et quẽ/ admodũ vide⁹ in vere venerabili mgrõ iohãne gerſ. q̃ longe añ ſe diſpoſuit ꝛ teſtamẽtũ ꝑegrini ꝯdidit

¶ Poſtremo qꝛ hoc ẽ neceſſariũ q̃ mori bene vellet Nã iuxta bn. veniẽtẽ mortẽ nullus bñ ꝛ hilaris exce pit niſi q̃ ſe ad ipam dũ viueret bonis ſopibꝫ p̃para/ uit Et certe qꝛ trãſitus iſte ẽ periculoſiſſim⁹ aut ad e/ um ſecure tranſeũdũ magna ai p̃paratiõe ẽ op⁹ Ob hec itaqꝫ ꝛ ſimilia ſtudioſe huic arte inigilare debe/ m⁹ ꝛ ad mortẽ nos diſponere ſataga⁹ Nã iſipiẽs ait ſeñ. p̃mo moriẽdo mortẽ incipit. ſʒ ſapiens ꝛ v̾tuo/ ſus moriẽdo mortẽ vincit Et qꝫqꝫ oẽs in cõi huic arti ſtudere debent q̃ppe cũ õnes cõiter mori hñt. p̃cipue tñ religioſi magis huic intendere hñt cũ ad id eorum vita tendit

De hac itaqꝫ ſciã tria in ſũma vidẽda Scʒ
ad mortẽ nos diſponere debe⁹

q̃°

eam veientẽ debe⁹ excipe	vt poſſi⁹ ꝑ mortẽ
in ea pñte debe⁹ nos habere	ad vitã attigere

Quõ ꝛ ꝑ q̃ ad mortẽ nos diſponere debe⁹. §. i.

De primo itaqꝫ notãdũ Quot ſunt quedã diſpo ſitiua mortis remota ſcʒ.

Sis mẽoꝝ. ꝛ viuẽs. cõdẽs. orãs. moriẽsqꝫ

¶ Primũ diſpoſitm̃ eſt Sis memor idẽ ꝙ frequẽs mortis meditatio: eſt q̃dã optima p̃paratio bonoꝝ multorum vtſup̃ tactũ ẽ introductia Crebro igitur q̃ bñ mori volet debet mortẽ cũ eius circũſtãtia ꝛ ã/ guſtia ad mẽtẽ reducere ꝛ q̃ meli⁹ ei⁹ ãguſtias euad re ẽ ꝛ tucius eã ſuſcipere poſſʒ ꝑpẽdere ꝛ trutinare. Nã euadere ẽ eã ipoſſibile Alterũ diſpoſitm̃ ẽ. Uite emendatio ꝛ in bona vita ꝑſeuerãtia Uñ ois q̃ bene ꝛ ſecure mori deſiderat ita ſꝑ pure ꝛ cuſtodire viuere debet vt oi hora cũ deus voluerit ſecure trãſire velit.

habens vitam in patientia ꝛ mortem in deſiderio Hinc Gerſon ait. Uixeris hic ꝛ nũc veluti hic ꝛ nũc moritur⁹ Uix em̃ fieri p̃t vt q̃ bñ vixerit male moria tur Tertiũ diſpoſitim ẽ teſtamẽti diſpõ iuxta p̃ſalle gatũ yſ. diſopne domui tue ꝛc̃ Et iuxta illud Jacob Juſtũ ẽ vt aliquando diſponã domui mee. Et ſi ſecla ris fuerit teſtamentũ externũ cõdit. c⁹ cõditiões i do ctoribꝫ req̃rat. Sp̃ualis aũt ſp̃ualia diſpõat. quem/ admodũ Aug⁹ cõdidit Et gerſon docet in teſtamen to ſuo Cõdendo (vt de beatiſſimo Auguſt. p̃tẽ nrõ le gitur) domũ in patria in qua requieſcat decedẽs e vi ta. Qui h⁹ teſtamẽti practicã ſcire deſiderat ille ger/ ſonicũ teſtamẽtũ ꝛ e⁹ corã iuſticie tribunali appellati onẽ legat ¶ Quartũ eſt frequẽs ꝛ ſedula ꝑ bona mor te orõ vt ſic ſibi faciat aicos in patria dũ oẽs cũ relin quent in terra. vt ſcʒ nũc orõnem fundat ad iudicem ipm xpm Ad mrẽm mie mariam Ad angelũ ꝓpriũ Michaelẽ p̃ſertim ꝛ ceteros ſcõs p̃cipuos ꝓut gerſ ꝛ nider tradũt orõnes. ¶ Poſtremũ ꝛ ſingulare diſ/ poſitiuũ ẽ quotidie mũdo mori. Hinc Bonauẽtura Dũ viuis in carne morere mũdo vt poſt viuas deo Qui ita hic mortu⁹ fuerit ſecur⁹ moriet̃. tũc em̃ ſcdʒ Greg. nõ timebit facere qd̃ ſe nouerit bene didiciſſe. Hec de p̃paramentis remotis

¶ De p̃paramentis vicinioribꝫ . §. ij.

Sunt p̃terea alia p̃pamenta magis vicina qui/ bus ſe homo diſponere p̃ſertim hʒ iam in lan guore ꝛ morte vicia Scʒ

Sit patiẽs. ſynẽs. ſocians. ſacrãqꝫ cõſtãs.

¶ Primũ eſt languoris ꝛ infirmitatis mortal' pati ens ſuſceptio ſ̓m qd̃ nepoti ſuo ſcripſit Aug⁹ Si de um diligis qd̃ facit de⁹ diligis Flagellũ dei ſuſtines. tuſſi laboras. pulmõe deficis ꝛc̃. multimõ morboꝝ gñe afficeris Sed ad hec ſi oculũ habes dei dõa ſũt. flagellũ dei ne cõtẽnas. ſed flagellat⁹ dic deo grãs Nõ em̃ murmurãdo ſanaberis. imo oio debilitaberis qui cõtra deũ prẽm medicũ te opponis ꝛc̃ Nam patiens morbi toleratio grãdis ẽ ai purgatio ꝛ ꝑ pctis ſatiſfa ctio ¶ Notet itaqꝫ hic ſibi quiſqꝫ q̃ valẽt ꝑ pacia ¶ Alteꝝ eſt reꝝ mũdialiũ ꝛ inutiliũ excluſio vt poſ/ ſet ſibi vacare ꝛ deo. quẽadmodũ legiť de btõ Aug⁹. ꝙ nullũ ad ſe intrare ꝑ aliquot dies ſinebat. Et ſicut ipſe ſuaſit nepoti ſuo vt ceteris ſpretis daret ſe deo ꝯuerteret ſe ad pietem reſpiciendo xp̃i imaginem. ꝑ vt pulchre ibi ſcribit ¶ Tertiũ eſt de bono ſocio ꝛc̃ aſſiſtente ꝓuiſio. vt ſcʒ talem ſibi ante morbum eli/ gat qui tunc fideliť ſibi aſſiſtat cũ opus fuerit ꝛ vbi res ꝑ ſalute agiť Scribũt aũt multi ſcʒ Gerſ. nider ꝛ modernus q̃dã Ancelm⁹ ꝙ h⁹ aſſiſtentis officium erit auiſare infirmum per qualdã certas Exhortationes. Interrogationes. Obſeruatões. De quibus multi ꝓlixe ſatis ſcripſerunt. p̃ſertim Gerſõ in oꝑe ſuo tripertito Et ſocius ei⁹ Joan. Nider in ſuo

mortis diſpoſitorio Et alij plerique in tractatul' diuer
ſis de arte moriendi ꝯfectis Exhortationes fiēt ad
habendā paciam ꝛ deiformē voluntatē Ad intēden'
dū ſaluti ſue ad grārū actionē Siliter p'les ſunt int
rogationes ſcilicet iſte

M **Sūt querēda tibi credis. doleas. fatearis.**
Proponis. niſi p xp̄m. ſi grat⁹. amas. des

¶ Sicut etiā ſunt q̄dā obſeruatiōes q̄s ſoci⁹ hrē d
bet vt ſcȝ attendat ne ſn̄ ſacris moriat. Qȝ bn̄dicta
aq̄ crebri⁹ aſpgatur. Crucifixi imago repn̄tetur Sa
cra lectio legat. ne ab amicis nimiū infeſtet. ne ſpes
nimia vite det Sufficiat tetigiſſe hoc āmonētes vt
de tali ſocio ſibi quiſqȝ ꝓuideat q̄ hec ſibi fideli' aſſi'
ſtens agat ¶ Quartū diſpoſitiuū eſt Sacrorꝫ eccl'ia'
ſticorꝫ deuota ſuſceptio Et primū ſollicitari dȝ de pe
nitētia. deīde de Eucariſtia. tandē de vnctiōe extre
ma De quib' ſingulis pulchre adhortat Aug. in ep'la
vbiſ. ¶ Poſtremo tunc moritur⁹ ſollicite dȝ atten
dere vt cōſtans pmaneat in fide catholica. Et nō ſe
deijci pmittat p diaboli tēptamenta. Hinc pulchre
docet Aug⁹ vbiſ ꝙ Virtutes theologicas dȝ actua'
re Quō videlȝ articulos fidei ꝓfiteri quō ſpem ſuble'
uare ꝛ dilectiōis charitatē actuare. de q̄b' legat ip ſe.
Aut Nider in ſuo diſpoſitorio Sūme etiā conſtans
eē dȝ ne deijciat p diaboli tēptamenta Nā tūc maxi'
me diabolus ipugnat Et p̄ſertim p iſta.

N **Impaciens. nō ſpero. fidem. placeant. re**
leuat ſpem.

¶ Pria qua ipugnat tētatio eſt Impacia Ad quaȝ
hō ē diſpoſit⁹ pp dolorē infirmitatis. q̄ ſi admiſſa fu
erit ſignū eſt ipfecte charitatis. Nā vt Hieroni⁹. ait
q̄ cū dolore egritudinē ſuſcipit ſignuȝ eſt ꝙ dū ſuf'
ficienter nō diligit. Studeat ergo ſe hic hō pmunire
ꝛ q̄ paciam iducunt cogitare ꝛ dicere cū Auguſt. O
pi ieſu hic ſeca hic vre vt inetermū pcas Secūda eſt
deſpatio qualis Euſebiū diſcipulū Hieroni. tēpta'
uit. Sed cōtra hāc hō dei miaȝ ꝛ pietatē opponet tē
ptatori dicēs Qȝ infinities ē dei pietas maior q̄ȝ oīs
nrā iniquitas ſciēs ꝙ illa hora nō p̄t graui⁹ deū offē'
dere q̄ȝ de eius mia deſpare Et vt viril'r poſſit reſiſte
re in vita dȝ ſibi remedia ꝯ tētationē ꝓuidere Ter'
tia ē de fide. de q̄ maxie ipugnāt ſciētes q̄m ē fūdam
tuȝ ſalutis Quo ꝯ hō ſymbolū ſepe repetere dȝ ꝛ dia
bolū cōtēnere ꝛ nō cū eo diſceptare vel facere ſibi le'
gi ſcripturas maxie euāgelia Quidā dom⁹ nrē ꝓor pe
tijt capiti ſuo in hora ſui exitus ſupponi euāgelia vt
in fide illorꝫ in pace obdormiret. vtȝ in exemplis
¶ Quarta ē de ſuꝑbius ꝯplacētia q̄ maxie deuotos
ipugnat q̄ valde ē timēda ꝛ mēs in fundo hūilitatis
ꝓfundāda Poſtremo tēptat de ſpe recōualeſcētie.
vt ſic hōiem retrahat ne ſe diſpōat q̄ cōtra hō maxie
morti ſe ꝑ dcā diſpōere dȝ vt ſecure eā excipiat. Hec
de diſpoſitiuis

¶ Ad quorū inſtar moriturus ſe diſponere dȝ. §. 3⁹
Nota q̄ȝ tertio circa hāc ꝑparationē q̄m ica vi'
tā oīs cōſiſtit Qȝ ſm quorūdaȝ ſil'itudinē ad mor
tē excipiendā nos ꝑpare debem⁹. ſ. ſm horꝫ formaȝ. O

Preſto velut mercās. dux reddēs. ſpōſa cq̄ȝ
¶ Hoc ē p⁹ ad mortē pati dēm⁹ eē ſicut (ſuus.
ꝓuidi mercatores q̄ ꝑpant merces ad nūdinas ꝓfec'
turi Et velut prudētes economi q̄ ꝓuidēt ſibi necāria
ꝛ ſue familie. Vn̄ ꝛ in meſſe mane ſurgūt. inſtāt col'
ligūt: nec an̄ noctē dimittūt. Sic etiā q̄ſqȝ fidel' ſibi
manipulos ꝛ merces meritorꝫ colligere dȝ. nā Qd ſi
bi q̄ſqȝ ſerit hoc ſibi meſſis erit. Prouer. x. Qui con'
gregat in meſſe ſapiēs eſt. Qui āt ſtertit in eſtate fili
us ē ꝯfuſiōis. hic dn̄s monet Math. vi. Theſauriſa
te vob ꝛc. ¶ Secūdo pati eſſe dēm⁹ ad mortē ſic duces
ꝛ ſtrēnui bellatores ad pugnā Nā lȝ oīs nrā vita ſit
iugis q̄dā militia. in morte tn̄ acutior inſtar pugna.
vbi etiā res agitur ꝓ aīa. poſt quā nō reſtat alia Si'
mus ergo illorꝫ more pati. caſtra muniendo. arma
pando. ꝛ adiutores cōquirēdo Sic em̄ poterim⁹ tri
umphare. Et ob hāc pugnā puta dem̄ Memēto bel
li ¶ Tertio velut reddituarij dn̄o rōnē poſituri de re
ceptis bōis dn̄i ſui. de ſeruitijs omiſſis ꝛ trāſgreſſio
nib' admiſſis. ceterarꝫ qȝ rerꝫ abuſu. Tales hi ꝑ ſolli
citudine indeſinētius cogitāt. ſcribūt. ꝯputāt. ne in
die reddēde rōnis cōfundamur. Sic ꝛ nos ſolliciti⁹
agamus. tūc ꝛ nos audire hēm⁹ illud Luc. xvi. Red
dite rōnem Tūc hō ille nobilis rediens ponet rōnem
nobiſcū. Quā vt tūc bn̄facere poſſim⁹ euāgelici villi
ci cautelā ſectari dēm⁹ aīcos nobis faciēdo. iuxta qd
dn̄s hortatur ¶ Quarto pati eē dēmus ſic ſpōſe ad
nuptias ꝓfecture q̄ ſe parāt ꝛ exornāt vt placeāt ſpō'
ſo. Hinc Apo. xix. Venerūt nuptie agni ꝛ vxor eius
ꝑpauit ſe. vn̄ Math. xxv. Venit ſponſus ꝛ q̄ parate
erant intrauerūt cū eo ad nuptias. O pati ſimus ne
excludamur ¶ Poſtremo ſicut dn̄s ait pati eē dēm⁹
ſicut ſerui dn̄m ſuū expectātes Iuxta illud, Luc. xij.
Sint lūbi ꝛc. Ubi monet declinare mala agere bōa.
Et ſic ſollicite dn̄m expectare. patis ꝑmia pollicens.
Impatis ꝑicula indicēs Horꝫ itaqȝ inſtar nos diſ'
ponam⁹ vt ſic ſecure mortē excipiam⁹ ꝛ dn̄i moniti
onē ipleamus dicētis. Eſtote pati qȝ q̄ hora nō puta
tis fili⁹ hōis veniet.
¶ De affectu ꝛ deſiderio mortē excipiēdi Cap. x.

n Nunc de altero ꝑncipali videndū quō. ſ.
ꝛ q̄li affcū mortē venientē vel vēturam
excipiem⁹ ꝛ expectabim⁹ Nā ait Aug⁹
ꝛ Nider hic grandē vim ꝯſtare: vt ſciȝ ſe
hēat hō bn̄ in afficiēdo vel mortē in extimēdo. Et in
uenim⁹ ꝟ tripl'r morituros diuerſos Nam q̄dā

Valde male timēt mortē		apte mali
Rōnabl'r timēt mortē	vt	boni
Nil vel modicū pauēt eam		ꝓfecti vel pueri.

¶ Primi q̄ male mortē timēt ꝛ male ſu ꝓuigere de'

ſiderāt ſunt vel increduli. affectione ſcl'i irretiti. apte mali. Quibꝰ oībꝰ mors occurrit anguſtioſa ⁊ horribilis. Et q̄ ſic mortē timꝫ grauiter peccare ꝑt. q2 ſignū eſt ꝙ ꝑfert bōa ſcl'i bonis regni ¶ Secūdo ſunt aliq̄ q̄ rōnabiliter mortē timēt ⁊ licitꝫ mōis refugiūt ⁊ deum ꝓ ꝓductiori vita orāt ob cās infra iā notādas

Vt ſatagas. meritū āplifices ꝓlis. cupe vi

¶ Prio diuti⁹ viuere exoptāt vt pleni⁹ ſatiſfaci (tā. ant. Nō ei ꝑſumunt ꝙ digne ꝯſūmauerint q̄ in corpore agere debuerūt. nec ꝙ ſufficiēter ꝓ pctis pn̄iaꝫ ꝯgerūt. Videt āt mortē auferre tps locū ⁊ inſtrumenta penitēdi. Et ꝙ hic poterit breuiter ⁊ leuiter ſatiſfacere q̄ lōgo poſt purgatorio hꝫ luere Scdō vt diutius viuēdo meritū āplificēt reſarciātq3 pleni⁹ neglecta ⁊ gl'iam ſuſcipiant āpliorē. Sꝫ heu crebri⁹ q̄ maior ē etate maior eſt ⁊ iniq̄tate ¶ Tertio vt ꝑ dōa nature ⁊ grē cōceſſa alijs adhuc ꝓdeſſe pn̄t vt dicūt de ezechia ⁊ paulo neccāriū erat manere ⁊c̄

Nota documēta . § .i.

Ex quibꝰ Nider h̄ elicit documēta Primū ꝙ nec
Q rōne ſenectutis nec penalitatis nec ſiēde vtilitatis abſolute ⁊ de coi curſu eligēda ē mors Pꝫ iſtō documentū. q2 ꝑmanere in vita bn̄ viuēdo docꝫ ſcriptura q̄ lōgitudinē dierum iuſtis ꝓmittit ⁊ ꝯmēdat Exempla Nā ſctis orātibꝰ ē negatū. vtꝫ ꝺe helia Jona ⁊c̄ijs. Natura q̄ fructū imaturꝫ horret. ⁊ cē ſꝑ appetit Quare null⁹ mortē nimiū deſiderare abſolute dꝫ. Nec ꝑꝑ aliquā tribulationē ſibi inferre man⁹ qꝺ ē horrēdiſſimū facin⁹ vtꝫ ex dcis. Sꝫ dꝫ ꝓſuare. vn̄ Aug. in vltio vite medicos admiſit. dcm̄ ē aūt abſolute. q2 ꝯditionaľr lꝫ. Et de cōi curſu q2 reuelatꝫ licꝫ vt de Joan. euāg. ⁊ alijs ſcis Reliq̄ documēta ſc̄ breuiter iſta. Alterꝫ ꝙ conādū ē ſtudio ⁊ arte vitā ꝓlōgare. vitādo q̄ irrōnabľr pn̄t vitā abbreuiare. maxime his qui alijs pn̄t prodeſſe Tertiū ꝙ ſit magnū bn̄ficiuꝫ excepiſſe tps pn̄ie lōgū. q̄re valde ſuꝑ eo regratiā dū Nā in iuuētute ē ignorātia mag. paſſiōes effrenes experientia nulla. ⁊ ꝑ ꝯn̄s q̄ iuuenes moriūt mľtꝫ bōis q̄ ſenes pn̄t ꝓuant Quartū ꝙ infirmi nōnll'i peccāt ꝙ medicos admittere nolūt ꝯ ſcripturā dicentē Altiſſimus de terra ⁊c̄. ⁊ Eccs. xviij. Añ languorē adhibe medicinā. Et ſi btā Agata rēnuit. hoc fuit ait tho. q2 a dn̄o certificata fuit. ¶ Quintū ꝙ ſu⁹ dei nō ex oī occaſione ꝓ xp̄o ſe morti exponere dꝫ. ſꝫ oportūe pro loco tpe ⁊ ꝑſcū Alioq̄n ſibi vitaꝫ abbreuiaret. ⁊ dn̄s fugere docuit Hec Nider ¶ Tertia dr̄ia eſt q2 aliqui nihil vel modicū timēt mortē ſaltē ſm̄ rōnē qꝺ dꝫ ꝑꝑ appetitū ſenſitiū Et de horꝫ nūero ſūt pueri fatui et viri ſci ꝑfci vt martires bonū teſtimoniū ꝯſcie hn̄teſ Sꝫ ⁊ q̄dā paupes nulli rei ꝑ amorē inherētes. ſꝫ ⁊ q̄dā cupidi hōis ⁊ audaces. vt ſcribit Alymach⁹ dicēs Nō h̄ cē vſq3 q̄q3 bonū. q2 ꝓſūptuoſū ſuadēs vt ſe hō diſcutiat plenarie nec ꝓſumat nec ſecur⁹ ſit incōſulte Notet hic exm̄ de i morte ridēte ꝑꝑ arrogantiā. vnꝺ

guiſſimis penis fuit addict⁹. Optim̄ ḡ ē cū metu pie ⁊ gaudio cū pauore ⁊ deſiderio mortē excipe vt paulus ⁊ alij Jta tn̄ ꝙ deſideriū dꝫ ꝓualere q̄ libēt ⁊ deſiderāt cū oꝫ mori velit Ad qꝺ valet mľtipľr iductiꝫ. ſ.

Dult de⁹. ē zop⁹ mala ōfert fert bōa finiſ

Primū eſt ad dei volūtatē ꝯformitas. q2. ſ. id deum
velle videt cui ſe ꝯformare hn̄t Apte cū apte ꝯditio- R
naľr cū de ea ſunt incerti. hic Aug. Qui deū diligit qꝺ facit de⁹ diligit vn̄ ⁊ illi⁹ volūtati ſe ſubdit Et q̄ ſic ꝯformis dei volūtati ſuſcipit mortē. ille ⁊ penales anguſtias leui⁹ ſuſtinet. pacē ꝯſcie hꝫ. hic purgat ⁊ poſt ḡnditer remūeratur Alterū eſt morīēdi neccitas. velim⁹ eīn nolim⁹ mori hēm⁹. Cū ſit itaq3 tāta nobis morīēdi neccitas de neccitate virtutē faciam⁹ vt dū nature tributū ꝓſoluim⁹ apud deū meritū acq̄ramus. Certū ē ergo ꝙ moriemur. cur ergo murmuramus Proſus ei iuxta ſenecā. Eadē ſtulticia videt dolere q2 nō vixeris añq3 ipē vixiſti q̄lis ē. q2 nō viues p⁹ q̄3 viuere deſines ¶ Tertiū eſt ꝑꝑ qꝺ mors nō ſolū libēter. ſꝫ ⁊ excipiēda ē gaudent. q2 oīa mala aufert ⁊ aīmā iuſti liberat ex eis Aufert eīn in gn̄e ea ꝑꝑ q̄ iuſti migrare optāt ex hac vita

timorem tranſgreſſionis
Scꝫ doloré afflictionis.
feruorem emulationis.

Prio tiorē tranſgreſſionis q̄ ꝯtinue ſollicitat aiam viri iuſti. iuxta illꝺ Roma. vij. Scio ꝙ in me nō habitat bonū ⁊c̄. vn̄ exclamat Jnfelix ego hō ⁊c̄ Et ergo dꝫ Eccs. vij. Melior ē dies mortꝫ die ntitatꝫ .i. certior ait Hiero. Jnfinita ſūt ꝑicula int̄ q̄ ābula⁹ Quid nos inter demonū laq̄os hōim gladios carnis mot⁹ illicitos remanere delectat. Cur eīn ait Ber. vitam iſtā tāto affcū deſideram⁹: in q̄ q̄to lōgi⁹ viuim⁹ amplius moleſtamur ⁊ peccam⁹. Cupiamus ḡ diſſolui cū apl'o dicam⁹ Jnfelix ego hō. ⁊c̄. Alterꝫ qꝺ aufert ē dolor afflictionis. Jnnūera eīn ſūt infirmitatis ſollicitudis. anxietatis tedia q̄ etiā adeo fatigāt vt etiā ꝑfci magis mori velint q̄3 viuere. vn̄ Thob. Expedit mihi magis mori q̄3 viuere Et apl's. ij. Cho .i. Suꝑ modū grauati ſum⁹ ſuꝑ virtutē. ita vt tederet etiaꝫ viuere Si ſic grauātur arietes qꝺ oro faciēt oues? Tertiū ꝑꝑ qꝺ iuſti mortē optāt. ⁊ qꝺ ꝑ mortē aufertur ē Feruor emulatiōis Cōſiderātes nāq3 viri ſci ōnia q̄ ſub ſole gerūt pci⁹ agi pctā multiplicari vitatē occultari ⁊c̄. tabeſcūt in ſe ⁊ mori petūt. vt pꝫ de mathatia q̄ dixit Ve mihi vt qꝺ nat⁹ ſū videre cōtritionē ppl'i mei. Sic ⁊ de Hieremia ⁊ helia. hic eccs. iiij Vidi calūnias ⁊c̄. ⁊ laudaui magꝫ mortuos q̄3 viuētes Quartū ꝑꝑ qꝺ mors ōſiōrāda q2 plīma ꝯfert bona. hic ad Phil. i. Mihi viuere xp̄s ē ⁊ mo. ⁊c̄ Sane ꝑfcis ē mori lucꝫ q2 ō labore trāſeūt ad reqē. ō vilitate ad gl'iaꝫ. ō paupertate ad regnū ō morte ad vitā Bernar. Veniet mors ſꝫ ſomnus erit electis dei ia-

nr̃a vite initiũ r̃frigerij ſcala aſcẽſionis ĩ celũ Uñ ſu
per illo ꝟbo eccĩ. xli. O mors bonũ ẽ iuditiũ tuũ ⁊c.
qdam ſic dicit Scis ꝓfcõ bonũ ẽ iuditiũ mortis qꝛ il
lis nõ aliud eſt niſi exitꝰ a carcere. finis exilij laboꝝ
ↄſummatio ad portũ applicatio ꝑegrinatõis t̃minꝰ
grauiſſimi oneris depoſitio de domo ruinoſa liberatõ
reditus ad patriaꝫ ingreſſus ad vitaꝫ ¶ Poſtremo
ideo mors libẽt̃ excipiẽda qꝛ eſt finis oĩm ꝓducẽs ad
finẽ deſtinatũ Qꝫ ſi ſingl'a boetio teſte r̃ditu ſuo gau
dent r̃petũt qꝫ ꝑpꝛios qꝫ recurſus qꝫ nos libent̃ ad ta
lem debemꝰ ꝑperare finẽ ad ꝑparatũ ſcꝫ r̃gnum Naꝫ
nõ p̃t quis ait grego. niſi morte interpoſita trãſire ad
regnuꝫ vñ debeꝰ eã ſuſcipere velud nũtiũ vocãtẽ ad
glĩe brauiũ Ob hec itaqꝫ ⁊ ↄſimilia debemꝰ libẽt̃ ymo
⁊ gaudẽter excipe mortis iudicia Et h̃ velut ſpõſa cõ/
iũgẽda ſpõſo velut intẽſe q̃ppiã deſiderans fruiturꝰ
deſiderato Hic bonꝰ religioſus ſic debet viuere q̃ ſp
deſideret ſi dei volũtas eẽt mori

De modo moriendi ¶ Ca. xi.

H i I Am poſtrẽo videndũ de modo moriẽdi q̃mõ
ſcꝫ mori debemꝰ Et breuiter diciꝰ q̃ ille mo/
riendi modꝰ ẽ melior q̃ chrõ ↄformior ẽ Cꝰ ois actio
Imo ⁊ mortis paſſio nr̃ã ẽ inſtructio Uñ q̃ bñ mo/
ri voluerit illas ↄditiões q̃s chr̃s moriẽdo habuit te
nere debet Et ſunt hee

Orãs. clamauit. flet cõmẽdãs aiam dat

¶ Primũ ẽ qꝛ moriturus in cruce orauit ꝓ ſe ꝓ aliis
⁊ inimicis Nã dicitur orasse p̃s illos deus meus r̃ſpice
⁊ octo ſequẽtes vſqꝫ ad illum ꝟſiculũ In manus tu
as ⁊c̃ Sic ⁊ btũs augꝰ. in extremis ſeptẽ p̃s pñiales
chrius ruiando orauit ⁊ in extremis orare ſuadet di/
cens Omnibꝫ expletis orõ tibi neceſſaria ẽ Uñ ⁊ pl/
cherrimã orõnem formauit deſup vtꝫ Quoꝝ exẽplo
⁊ nos orare debeꝰ aut ſaltẽ corã nob orões. a gerſon.
⁊ aliis editas legi faciamꝰ ¶ Scdo vt euãgeliſta ait
Jeſus voce mag̃ clamauit Uñ ⁊ nos clamare fortit̃
non voce ſed corde debemꝰ Nã plus attẽdit deꝰ cor
dis deſideriũ q̃ clamorẽ intenſuꝫ. Uñ ⁊ h̃ putamꝰ vt
q̃dam ait clamare vt nõ aliud ſit niſi peccatoꝝ remiſ
ſionẽ fortiter deſiderare ⁊ vitam intenſe aſpirare fu/
turaꝫ ¶ Tertio fleuit in cruce. ap'lo teſte Cũ clamo
re valido ⁊ lachrimis. cuiꝰ ⁊ nos exemplum iſectãtes
plorare nõ tam oculis carnis q̃ lacrimis cordis debe
mus ꝟe penitẽdo de oibꝫ pctis Neſciꝰ em̃ ſi vm̃ q̃ ꝟe
penituerimꝰ ¶ Quarto aiam pri ↄmẽdauit dicens
In manꝰ tuas ⁊c̃ Sic ⁊ q̃uis aiaꝫ ſuam deo ↄmẽda
re debet ꝟbis eiſdẽ Nã magne ſũt efficacie iuxta ger/
ſonẽ Uñ ⁊ ipe vt ſcribit de ſe decreuit ea ſepiꝰ dicere
in vita vt ĩ morte haberet ea in ꝓmptu Qd̃ ⁊ fri ſuo
celeſtino ſuaſit ⁊ vltima verba ſci Stephani his adiũ
genda cenſuit ſcꝫ dñe ieſu accipe ſpm̃ meũ Que etiã
in principio fere õnis opis vtꝗ eoꝝ legere ↄſueuit vt
tunc rata ipa haberẽt vt ſup mag̃t dicit ¶ Poſtrẽo
euãgelio teſte dñs Jeſus expirauit ſpm̃ emiſit ⁊ aiaꝫ
pri tradidit Sic ⁊ chriſtianꝰ ois aiaꝫ ſuam deo trade
re debet volũtarie ſcꝫ moriẽdo in honorẽ dei eiꝰ volũ
tatẽ ſue ↄformãdo Qui ſic ſe in moriẽdo haberet ille
de morte ad vitã trãſiret

¶ Titulus xxxvi. De regione iudiciali Ca. i. A

M Emor eſto iudicij Ecci. xxxviij.

Omẽs em̃ nos manifeſtari opꝫ añ tri/
bunal chr̃i vt r̃ferat vnuſq̃ſqꝫ ꝓut geſſit
Ut dicit̃ ſcđe ad chor. v. Regio quitaꝛ
alterũ nouiſſimorum ẽ Regio iudicialis
⁊ iudiciũ finale Ad cꝰ ingreſſum p̃nt eadeꝫ incitare il
la oia que ſupra de morte ſunt adducta. Nã ⁊ hꝰ iudi
cij meõria nõ minꝰ q̃ mortis ẽ fructuoſa. Nã ⁊ oim
illoꝝ effectuũ illic meõratoꝝ cauſatia ſi intente fue
rit celebrata Nã hoc iudiciũ multo terribiliꝰ ẽ morte
tpali. imo ⁊ penis inferni ſaltẽ ad tps ꝓut ſcũs Job
dixit Quis mihi tribuat vt in inferno ꝓtegas me. et
abſcondas me donec ptranſeat furor tuꝰ. Nam nec
mors corpis multũ vt aiũt eſſet expaueſcẽda. niſi ꝓ/
pter iudiciũ ⁊ ſupplicia horribiliſſima ſubſequentia.
Uñ colligere p̃t q̃ eiꝰ meõria nõ ſit minꝰ efficax ⁊ vir
tuoſa Quippe que etiã tiorem inducit hõiem in bono
ſollicitat. ⁊ nõ ſolũ a maxis verũetiam a minimis qui
buſqꝫ pctis cohibet: ⁊ omnia cõtẽnere facit.

Sollicitat. timet. atꝫ cauet. ſpnit. bõa pl'a

Nihil em̃ eque vt multoꝝ patrũ ſñia ẽ ſollicitat ita
in bono ope. quẽadmodũ ſi q̃s ſp ſollicitus fuerit ⁊
meõr ſe cũcta agere corã illo tremẽdo iudice ⁊ de omi
bus illi oportere r̃ñdere Porro q̃tũ timorẽ generat
abbas macharius nouit q̃ dixit. Tãta ẽ terribilitas
diuini iudicij q̃ ſi quis digne ꝑpenderit oſſa eius vix
carni adherebũt Juxta illud A voce gemitꝰ mei ad/
heſit os meũ carni mee Et ergo Hiero. ait Quotiẽſ
diẽ illũ cõſidero toto corpe cõtremiſco. ¶ Tertiũ quõ
etiã a minimis pctis cohibet ex vitaſpm̃ pꝫ. Ubi cum
q̃dã ſeniũ iuuenẽ diſſolute ridentem ↄſpexiſſet dixit.
Corã celo ⁊ terra rõnẽ reddemꝰ totiꝰ vite nr̃e ⁊ tu ri
des quaſi diceret. Si iudicij illius diſtrictionẽ noſce
res etiã a leuiſſimis pctis te cohiberes ¶ Quõ etiã õ
nia mũdi docet ſpnere pulchre Hiero. docet in regu
la dicẽs. Qui iudiciũ illud meditat̃. fatuiſſimũ ſi appe
tit q̃cqꝫ de ſeculo ⁊ põpis eꝰ. Nã hꝰ ſi nõ pretmittat̃
lectio. nil vane appetet̃ in ſeculo Et g̃ ait grego Qꝫ p̃
ſentis tpis ita agenda ẽ leticia vt nũq̃ amaritudo ſe
quentis iudicij recedat a meõria Nã ſic optie refrena
bitur ois vana cõcupia ¶ Poſtremo ⁊ alia ↄpl'a bo
na adducit. qꝛ ad oẽm virtutem oẽqꝫ bonuꝫ incitat
vt late declarari poſſet Et ergo patres in heremo be
ne ꝓfecerũt qꝛ hanc iudicij meõriam nũq̃ ptermiſe/
runt ergo tã dira ⁊ dura egerunt. qꝛ a verbo aſpero
in iudicio audiendo timuerunt ⁊ p̃cauerũt Hic cre/
brius ad hãc meõriã ſubiectos ammonuerũt Uideã

tur Gerſonis ꝯpūctiue ām̄onitiões ⁊c̄. Hinc abbas paſtor ex huiꝰ meōria iudicij oēs ad fletū concitauit. Hiero. Siue comedo ſiue bibo ſiue aliq̄d aliud facio ſp mihi videt̄ tuba illa terribilis ſonare in aurib; meis Surgite mortui venite ad iudiciū. Tātoꝝ itaq; exēplo prim̄ nos attracti ſcripturaꝝ monitis incitati vtilitate pellecti regionē hāc iuditialē ingrediāmur ⁊ q̄ in ea fiunt ſeduliꝰ recordemur

¶ Quō lata ſit regio iudicialis Capl'm ſecundū

B Latiſſima aūt eſt hec regio iſta iuditialis multiplex iudiciū potiſſimū triplex cōplectēs. de quib; ſingulis plura poſſent meditari. ſed nō niſi de vno ſcʒ gn̄ali nobis agendū. Eſt aūt triplex iudiciū

Scʒ	presentiale	vbi iudicat vt	pr̄ filiū.
	pticulare		dn̄s ſuū
	gn̄ale		iratus iñiuʒ.

Huius triplicis iudicis crebriꝰ meminit gerſ dicēs vtile eē cuiuſq; retractationē. vtʒ in libro de mōte ꝯtēplationis. Et h; q̄dq; magnā meditationū fecūditatē. ſʒ nō a nobis eruēdā Qui de iudicio pn̄tiali hoc ē diuine diſpōnis aliq̄ videre volet ille Anthoni. in q̄rta pte ſūme videat vbi enūerat ſeptē dei iudicia iure meōranda. ſcʒ circa primi hōis correctionē. hūai generis redēptiōeʒ. Aduerſitatis ⁊ proſperitatis habitionē. hōim electionē ⁊ reprobationē Statuū coruʒ diuerſitatē. maloꝝ tolerationē. bonorū multā variationē. Que ſingula q̄ cōſiderauerit iure dicere poterit A iudicijs eīn tuis timui. De pticulari iudicio facile ſcitur ex gn̄ali. de quo nūc agendū nobis

¶ Que circa iudiciū generale ꝯſiderāda Ca. tertiū.

C De iudicio generali multa ſe ⁊ nūeroſa offert materia conſiderāda. de qua tn̄ nūeroſitate niſi deuotiora ſunt nobis ꝓſequēda reliqua breuiter tangēda Vn̄ in gn̄e hec tria ſūt agenda. Nā ponemus aliqua

Primo meditabilia intellectīa		ſtudioſo
Secūdo deuotionalia ꝯpūctia	ꝓ	affectuoſo.
Tertio exercitij practicamēta		exercitato.

Vt ſic q̄ſq; in huiꝰ regiōis nūdis inciat q̄ ſūt d̄ ſuo foro

Cōſiderabilia de extremo iudicio ꝓ ſtudioſo Ca. i.

D PRimū itaq; in hac regiōe Iudiciali h; ſtudioſus abūdantiſſimā materiā exercendi ingeniū ⁊ intellectualr̄ meditādi nō ſolū de ip̄o iudicio. ſed ⁊ mlt'ʒ añcedētib; vel ꝯcomitātib; illō. ſ. i ſūma d̄ iſtis

Aduētu qualitate. regno ⁊ deceptiōe añxpi.
Enoch ⁊ helie miſſiōe pdicatōe tormēto ⁊ dura/tōe
De Mūdi cōflagratiōe purgatiōe ⁊ inouatōe
Generali corpm reſurrectiōe ⁊ ordine.
Iudicij gn̄alis pfectione ⁊ ſubſequentibus

De ſingulis iſtis copioſe diſſeri poſſet. ſʒ ꝓlixitatem vitantes remittimꝰ ad cōpendiū theologie. ſpeculū morale Ad ſcripta doctorū ſup quartū in q̄bus copioſiſſime ꝓſecutū eſt de ſingulis ſuadētes vt de his potiſſimū de ſcl'i cōſūmatiōe ⁊ corpm reſurrectōe crebrius ſtudioſus meditet̄ Nā mirificū ⁊ vltra q̄ȝ creditur in eis latet vt mira de reſurrectiōe Guilhel. pariſienſ in de vniuerſo corpali ſcribit. imo ⁊ Aug. in de ciuitate dei dicit oēm ſupexcedere ſenſū illiꝰ futuri ſcl'i ſtatū. Vn̄ ⁊ nōie regnatiōis ⁊ cōſummatiōis in ſcptura a dn̄o denōiatur ⁊ grādi deſiderio a ſcis nō ſoluʒ ſed ⁊ btis aiabus deſiderat̄ ⁊ expectat̄. Vere grande quiddā erit ⁊ lōge grādius q̄ȝ credere in hac anguſtia poſſimꝰ. Non eīn pt nō eē magnū qđ tātope a ſcis ⁊ btis in Apoc. dr̄ eē deſideratū. Nullꝰ itaq; labor iā corpi ſit grauis q̄ poſſit attingere ad gl'iam tāte reſurrectiōis Sed ceteris meditabilib; omiſſis ad iudiciū veniamꝰ Circa qđ ſtudioſꝰ hec inquirere poſſʒ

Iudiciū ꝙ erit. cur. qn̄. ⁊ vbi. rapientur E

¶ Primo poſſet cōſiderare ꝙ iudiciū gn̄ale ſit futurū. qđ Aug. xx. de ciuitate dei ꝓbat ꝑ totū Et ē ꝓbabile Nā .

ex autēti	ex catho	aploꝝ ⁊	mltis	gētiū	māifeſt'
cis ſcrip	lic' aſſri	doctoꝝ	rōib;	varib;	exēplis.
turis	onibus	ſcript'			

Sc'pta fides ſancti ratio. gētes q̄ȝ factis

Habent̄ hec in doctorū ſcriptis late deducta Sedo ꝯſiderare poterit gn̄alis iudicij cōueniētiā ⁊ cāʒ Cur ſcʒ poſt pticulare fiet iudiciū gn̄ale. Et hec ſūt vt dr̄ i pantheologia.

ꝑꝑ gl'ie ſuꝫ	ꝑꝑ cer	plenā	vt ſepa	q: nō vltra tūc
ſcōꝝ oñſio/	titudi	retbu	tō fiat a	mutari poſſūt
nem	nem	tiōem	malis	

Glorificet. certi. pleni. ſit vtile mutet F

Tertio inquiri pt̄ de tp̄e qn̄ fiet. Et tenent doctores ꝙ a nullo intellectu creato pure pt̄ hoc determinari. Ad Reyneriꝰ vbi ſupra ꝓbat ex q̄nq; ſcʒ rōne ptātis multitudis. ſil'itudis. ſollicitudis ⁊c̄ Nolumꝰ hic ꝙppiā dicere q̄ de hoc aliq̄d videre volet legat doctos. Et p̄ſertim ſmonē dn̄i Petri de alliaco. plene ei et late agit in hoc multos p̄ſertim Arnoldū de villa noua cōfutās q̄ certe determiare hoc ex ſcripturis pſūpſit Nihilominꝰ tenēs ꝯ ſcꝫm tho. ꝙ ſcia huiꝰ tp̄is eſt eccl'ie reuelabilis. nō ſolū de ptāte abſoluta. ſʒ ⁊ ordinata ꝙ deꝰ talē ſciam ſic ſibi ſoli nō reſeruauit ꝙ ordinauerit eā alteri nūq; reuelare. Itē pulchre de h Augꝰ. in ep'la ad Eſichiū Quarto videre poterit d̄ loco Et tenēt ꝙ in valle ioſaphat Iuxta illud Iohel' iij. Cōgregabo oēs gētes ⁊ educam eas in valle ioſaphat ⁊ diſceptabo cū eis ¶ Poſtremo poterit cōſid̄rare de adductu oīm in iudicio ⁊ de raptu viuentiū iuxta apl'm. obuiā xp̄o in aera quō ibi fiet mox integra nō moroſa cōuerſio ⁊ multiplex in momēto opatio Hec paucis pro ſtudioſis materia aſſignāda tetigimus reliquū eſt vt ad cōpunctia nos vertamus.

¶ Meditabilia ꝯpūctia ꝓ deuoto Capl'm q̄rtū

Iam nūc denotis ꝯpūctibilia ām̄iniſtremus q̄ hic ſunt in m̄l'ta copia ſi intente perſpecta fuerint ꝛ rite diiudicata. Et in gn̄e poterint retractari iſta

Sc3
Precedētia ſigna.
cōcurrentia horribilia
ſn̄ia ꝛ eā ſequētia

Primū itaqꝫ dēm⁹ tractare iudicij ter-rēda ſigna q̄ tā ſunt horrēda vt etiā ſi nulla alia eēnt ſubſecuta horribiliora. merito ab eis timerem⁹ que crebri⁹ ꝛ a ꝓphetis ꝛ a dn̄o ſūt cōmeōrata vt eorum meōria cōpungeretur mēs dura ¶ Solēt aūt hec di-ſtigui ſub duplici drā. ſ. vt q̄dā ſint ſigna remota Alia ꝓpinqua. alia ꝓria Nos aūt volum⁹ ea ſil' in genera-li cōplecti Vn̄ nota ꝙ hec ſigna erūt in oibꝫ rbus

Demōibus nobis rcis. celis. ſil' anglis

Primo in demōibꝫ: tūc em̄ vt dr in Apoc. ſathanas ſoluetur. i. ptās ei⁹ relaxabitur q̄ dei volūtate ꝛ dn̄ice paſſiōis virtute fuit refrenata Permittent em̄ dmones forti⁹ ſolito tēptare hōies vehemēti⁹ ipugnare. vehemētius perſeq̄ ꝛ ampli⁹ inſeuire ad maiorē probationē bonorū ꝛ ſubuerſionē iniquorū. Vn̄ ſolut⁹ totā rabiē ſuā crudelitatē ac aſtuciā exercebit ſciens qꝫ modicū tps hꝫ vn̄ m̄l'tas horribiles cōmotiones in hōies excitabit ac totū mūdū mirabiliter ac horribiliter cōtra eos mouebit. Ve vę tunc hitantibꝫ ſuper terrā ad quos deſcēdet diabol⁹ in ira mag̃. O anguſtie quāte. q̄te tribulatiōes ꝑperi t'les hoſtes Secūdo ſig̃ erūt ꝛ ꝯmotiōes in hōibꝫ vt dr Johel. ij. Cōturbentur oēs hitatores terre qm̄ veniet dies dn̄i ꝛc De quibꝫ ſpēalius dn̄s dixit. Erūt prelia ꝛ ſeditiones vt exteri⁹ interiuſqꝫ turbent̃. Surget gēs ꝯ gētē ꝛc Tūc em̄ erūt in eis tpa illa ꝑiculoſa. Itaqꝫ erit i ipis charitatis infrigidatio ꝛ inundatio iniquitatis. Et ḡ vndiqꝫ cōſurget in eos horrēda cōmotio. vt late ꝓ-ſequitur Vincē. in ſpec'lo Tūc eis mag̃ inerit tribulatio. de c⁹ ſoli⁹ auditu timuerūt ꝓphe aures. ꝛ diſſo-lute fuerūt ei⁹ ꝯpages ¶ Tertio erūt ſigna ꝛ ꝯmo-tiones in elemētis oibꝫ. Nā in terra erit ſterilitas et fames magna. terremot⁹ magni ꝛ q̄ꝫ plura alia horrenda. In aquis etiā ſil'r erūt inundatiōes inſolite ſonit⁹ inauditi. ꝓcelloſe tēpeſtates portētuoſe vndarū eleuatiōes ꝛ depreſſiones ita ꝙ vidētes turbabūt̃ timore horribili gemētes p̄ anguſtia ſpūs In aere q̄ qꝫ multiplices vt aiūt cōmotiones erūt. Vt infectiones maxime vnde oriēt̃ morbi ꝛ peſtes. Tonitrua. choruſcationes. fulgura tēpeſtates ꝛ grādines Erit⁹ intolerabilis. ventorū cōcurſus ꝛ turbines Que oia tā erunt vehemētia ꝛ crebra qualia creditu difficilia Ita ꝙ areſcent hōies p̄ timore ꝛ expectatōis āguſtia In igne etiā horrēda ſigna fient. Nā teſte Johele Añ faciē iudicis ignis vorans ꝛ poſt eū flamma exurēs. Oia em̄ igne cōflagrabūtur. q̄ erit terrā innouāſ. bonos purgans. malos cruciās. Hinc q̄dā Ignis vbi-qꝫ feror ruptis regn̄abit habenis. Sic ergo ſig̃ erit in oibꝫ elemētis ¶ Quarto erunt ſigna in corpibꝫ celeſtibus ꝛ celis. Et hoc in ſole luna ꝛ ſtellis ꝛ varijs et horrendis īpreſſionibꝫ: De q̄bꝫ dn̄s Erūt ſig̃ in ſole ꝛ lu. ꝛc Et in ꝓpheta. Sol conuertet̃ in tēbras ꝛ lūa in ſanguinē Quā āt horrenda ꝛ multiplicia in ſingulis his celi corpib⁹ erūt ſigna. ille videat ſctōꝝ expo-ſitiōes ꝛ ſermōes de aduētu ſup euāgelia ꝛ inueniet latiſſime hec deducta Tūc etiā iuxta petri vocē. Celi magno īpetu trāſient. Quis ḡ nō diē illū tiebit! Tā-dem etiā erūt cōmotiōes in ſpiritibꝫ btis Nam dn̄s dixit ꝙ mouebūtur celoꝝ virtutes q̄ ſūt angelice po-teſtates celū inhabitātes aut celoꝝ motores Quoꝝ ꝯmotio p̄t intelligi de motu quodā reuerētie. Ex cō-ſideratione em̄ maieſtatis iudicis venientis reſiliēt in ꝓpriā ꝑuitatē ꝛ vidētes eū iratū ꝯ impios q̄ſi tre-mere videbūtur. Aut dicūtur moueri ex ꝑpatiōe pugne aut executiōe vindicte lrāliter. Ipi em̄ colligent oia ſcandala Ipi ſepabunt malos de medio iuſtoꝝ Ipi cōgregabūt elcōs ꝛc. vtꝫ in euāgelio. Quis nō ti-mebit a facie iudicis. Que erit mēs hōis eterni iudi-cis p̄n̄tiam non formidantis vbi audierit tantā hor-ribilitatē in ſignis Quis ſtabit ad videndū eū queꝫ terribiliorē oñdit multitudo tā terribiliū.

Cur ſigna antecedent iudiciū. §. i.

Sed iā aſſignem⁹ cās q̄re tā horrēda ſig̃ an̄cur-rent iudiciū. Et int̃ ceteras acapim⁹ has

Preſignet. ↄtat. timeat. paret. luet ꝛ flet.

Primo vt ita innoteſcat multipl'r aduentū in iudicium ſicut olī carnis aduentū. Ne ſi ſubito veiret homines ipatos inueniret. Voluit igit̃ hunc ꝑ ꝓphas ꝓclamari. horrēdis ſignis p̄curri vt boni ad meliora ꝓuocarent̃. ꝛ reprobi inexcuſabiles viderētur. Item vt hoc ſic p̄ſignaret iudiciū multo terribili⁹ qd̄ preſi-gnatur ſignis tā terrēdis Greg. vltia tribulatio m̄l'-tis tribulatiōibꝫ preuenitur ꝛ per crebra mala q̄ pre-uenīūt indicātur mala q̄ ſequūtur. Secūdo vt ſic in peccatis iacētes citius cōuertēt̃ ꝛ mundi amatores ab eo auertēt̃ Juxta illud. p̄s. Dediſti metuentibꝫ te ſignificationē vt fugiant a facie arcus. Sic ergo metuentibꝫ dat ſignificationē ſigna p̄mittēdo vt fugi-ant a facie arcus ne iudicij ſcꝫ cōdēnent̃ ſe cōuerten-do Hinc Greg. Saluator nr̄ nos ꝑatos inuenire ꝯ-ſiderans ſeneſcentē mūdum malis p̄currentibꝫ gra-uat vt nos ad ſe cōuertat ꝛ ab eius amore ꝯpeſcat Nā per ſigna aperte inſinuat ꝙ mūdus diu non ſta-bit. vnde nec ei per amorem debem⁹ inherere ſi noli-mus cū eo ꝑire ¶ Tertio iuxta ſcm̄ Tho. tanta ſig-na p̄mittit vt homines ad reuerentiā ꝛ timorē ven-turi iudicis incliner quod pertinet ad dignitateꝫ iu-diciarie poteſtatis. ꝛ vt per timorē ad preparatōem inducat Et ergo ait Gregorius. Appinquante mundi termino quante perſecutiones preueniant. dn̄s

innotuit vt ſi deū in tranquillitate timere nolumꝰ
viciniū eiꝰ iudicium vel pſecutiōibꝫ atteri timeamꝰ
¶ Quarto tāta ſigna in rebꝫ oſtendit vt qꝫ ei oīs cre
atura ſubiecta ſit ꝛ pareat manifeſtet q̄ cum turba/
to turbatur ꝛ ad pliū ꝓcedit. hinc Chryſ. Sicut re/
ge terreno ꝓceſſuro ad plium totū territoriū eius re
gni mouetur: exercitꝰ excitat ꝛc. Sic xp̄o regi celorū
ad iudiciū deſcenſuro totus mūdus cōturbabit. cele
ſtis ꝓgreditur exercitus vt fidelitatē oſtendāt Quin
to quia cū exigente iuſticia p que quis peccat p hec ꝛ
hꝫ puniri. Et qꝛ ipī oībꝫ creaturis ſunt abuſi. ꝗꝓpe q̄
oīa que ad vſum ſusceperūt vite ad abuſuꝫ verterūt
culpe. ideo ꝛ p oīa torquentur. ꝛ oīa que ad vſum iſte
rerunt prauitatis eis vertūtur in materiā vltionis.
Vn̄ qꝛ pacis tranquillitatem cōuerterūt in vanam
ſecuritatē. Jō erūt bella. Quia pegrinationē vie pro
habitatione dilexerunt patrie iō terremotꝰ Quia ſa/
lutē corpm redegerūt in abuſū viciorū. ideo peſtilen
tie ꝛc. ¶ Poſtremo tanta pmittit ſigna quēadmodū
ſi ſup mortē prīſfamilias lugeret familia. Hic chry.
Patrefamilias moriēte. tota domꝰ turbat familia
plangit ꝛ nigris ſe induūt veſtimentis. Sic hūano
gñe ꝓpter quē fcā ſunt oīa circa finem conſtituto celi
luminaria ꝛ oīs creatura cādore depoſito lugere vid
bitur ꝛc. ¶ Lugeat igit ſeipm ſuper quē lugent celi
lūinaria ꝛ quē plangit totū vniuerſum. Hec de ſig/
nis ꝛ cauſis cur antecedūt Que qui rite ꝑtractaret hū
ad cōpunctionē emolliret.

¶ De iudicij proceſſu ꝛ horribilibꝫ ꝯcurrētibꝫ Ca. v

DE altero nūc videndū ē principali qđ eſt iudi
cij proceſſus ꝛ cōcurrētia horribilia plīmuꝫ
iudiciū aggrauantia. ¶ Et primū dicemꝰ ſtri
ctim de ꝓgreſſu iudiciali. Poſt de aggrauātijs eius
Et progreſſus notatur hoc verſu

Cōcitat. adueniet querēs. pandēdo loq̄tur

De ſñia em̄ poſt dicetur Jam formā intueamur
¶ Primū igit oīm fiet peremptoria citatio. Dabit
em̄ voci ſue voceꝫ virtutis vt oēs veniant in iudicio
Cuiꝰ citationis vidēdus ē modꝰ Cauſa ꝛ necitas ꝯpē
di. Modus q̄ fiet citatio iſta dꝛ qꝛ horribili ꝛ pſtre/
penti tuba q̄ multis nōibus eſt ꝯpellata ſcꝫ Juſſꝰ dei
ꝛ vox archangeli. i. Theſſa. q̄rto. Quid aūt ſit ꝛ qua/
re ſic dꝛ in ſcriptis doctorū plene ꝛ diffuſe inuenitur
Vn̄ dꝛ ſophonie. Vox diei dm̄ amara tribulabit ibi
fortis vox magna ꝛ virtuoſa ſp expauenda. De qua
Chryſ. Vere magna ē vox illa cui oīa obediunt ele/
menta q̄ petras ſcindit. inferos apit. monumēta frā
git vincula mortis diſſoluit tumulos apit ꝛ vniuer
ſos mortuos reſurgere facit ꝛ ad iudiciū venire com
pellit. Vere pauēda ꝛ cū Hiero. ſp audienda Siue
comedā ſiue bibā ſiue aliud aliqđ agā ſp mihi videt
in auribus inſonare vox iſta Surgite mortui ꝛc.
¶ Cauſa aūt citationis maxia erit q̄ etiā maior nlla.
rñdēdū d̄ cūctis q̄ geſſimꝰ ꝯſiſimꝰ accepiꝰ
ꝗꝓpe ad recipiendū ꝓ meritis glāꝫ vel penā. Vnde
tūc oēs tenebit ſollicitudo nimia ꝓ eo qꝫ cā maxima
Tūc qꝫ ad vocē tube pauebit terra. tūc lugubre mū/
dus imugiet tribꝫ ad tribū ferient pectora. vt ait Hi/
eroni. Timor em̄ ꝛ tremor tūc corruet ſup oēs malos.
Sꝫ ſup oīa hāc citationē exaggerat ꝯparēdi necitas
Nō em̄ ſubterfugij alicuꝰ erit poſſibilitas. Sed vt
apl's dixit Oēs generaliter ſine exceptiōe Nos pſona
liter ſine excuſatiōe. oꝫ ſine euitatiōe. māifeſtari ſine
abſconſione vel tergiuerſatiōe. ante tribunal xp̄i ſine
retardatiōe vt recipiat vnuſq̄ſqꝫ ꝓpa corpis ſn̄ pſone
delatiōe. ſiue bonū ſiue malū ꝓ iuſta retributione
Vn̄ oꝫ pſonaliter accedere quēqꝫ. Nō licebit ꝓcurato
rē mittere nullꝰ ꝓ te audebit rñdere. nulli licebit tūc
ꝯſulere. nullꝰ audebit ꝓ te intercedere nec poterit te
q̄ſqꝫ iuuare. O vere terrēda citatio a q̄ nulla appella
tio vel declinatio. in q̄ nec admittit pñie tps. defenſi
onis locꝰ. nec reſiſtēdi virtꝰ. nec fugiēdi facultas nec
latēdi poſſibilitas. nec ſecuritas cōparēdi. ſꝫ vndiqꝫ
erit terror ꝛ horror. adeo qꝫ mōtibꝫ dicent cadite ſup
nos ꝛc. Quā citationē q̄ ſecure volet excipe ille debet
añ iudiciū iuſticiā parare ¶ Secūdo citatiōe fcā ꝛcō
paritiōe mox cōpleta. ſeq̄tur iudicis irati terrēda ad
uentatio Veniēs em̄ veniet dñs in maieſtate ꝛ cū fu
rore magno. Et quis ſtabit ad videndū eū aut cogi/
tare poterit diē aduētus eiꝰ. Satius em̄ ꝛ leuius vt
Chryſoſt. dt eſſet mille fulmia ſuſtinere qꝫ vultū hꝰ
māſuetudis plenū. nos tn̄ aduerſantē videre. illiuſꝫ
totius tranq̄llitatis oclos neq̄qꝫ ſuſtinebimus nos
aſpicere. Mallemꝰ em̄ in inferno recōdi qꝫ illiꝰ veni
entis iudicis oculis vel ſemel aſpici. Hic ꝛ Job dix/
it Quis mihi hoc tribuat vt in inferno ꝓtegas me et
abſcōdas me Et Apo. vi. dicēt mōtibꝫ ꝛ petris cadi/
te ſuper nos ꝛ abſcondite a facie ſedētis ſup thronū
ꝛ ab ira agni Nota h̄ de iudicis q̄litate de q̄ infra
¶ Tertio poſt hec fiet meritorū inq̄ſitio ꝛ diſcuſſio
De q̄ late dt dñs Math. xxv. Cū venerit filiꝰ hōis.
Nā ſeparatis oībꝫ ab hedis de ſingulis tunc inquiret
q̄ nouit oīa ꝛ exiget rōnem Añ ſingulorꝫ oclos ſin/
gula reuocās petā. Juxta illud. pſ. Arguā te ꝛ ſtatu
am ꝯ faciē tuā Vbi diligēter ꝓ exaggeratiōe notādū.
Cui hec rō agēda qꝛ iuſtiſſimo ꝛ ſapientiſſimo Quā
ſubito. qꝛ ſine cōſultatiōe. ſn̄ intermedio Cū q̄ꝫto pi/
culo qꝛ ſub cōdicto eterno vel ſupplicia vel gaudia aſ/
ſequetur eterna. Itē de quibus ꝛ quātis ſit reddēda
rō. de q̄bꝫ latius infra. De hac inq̄ſitiōe Job ſollici/
tus aiebat Quid faciā cū venerit ad iudiciū ꝛ cū que
ſierit qđ rñdebo illi. Verū nō poterimꝰ rñdere vnum
ꝓ mille ¶ Quarto fiet poſt hec diſcuſſiorꝫ publicatio:
qꝛ iudex nō ſolū vniuſcuiqꝫ facinora ſua ſecrete ad mē/
tē reuocabit. Verūetiam oībus alijs angelis ꝛ hoī/
bus. bonis ꝛ malis amicis ꝛ inimicis ea publicabit
Juxta illud Ezech. xvij. Ecce ego cōgregabo omnes

q̄uos diſlexeras ⁊ vniuerſos q̄s oderas ⁊ nudabo ig/
nominiā tuā corā eis Perpendat hec natura verecū/
dus ⁊ malus. q̄nto tūc replebitur pudore cōfuſiōis. ti
more dānatiōis. dolore turbatiōis. ſtupore admira/
tiōis Pudore inq̄ȝ cōfuſionis q꞉ reuelabitur eiꝰ igno
minia vt dictū eſt corā toto mūdo. Vere iportabile
tormentū. vere erit hec reuelatio ſecretorū ⁊ ꝯfuſio
ꝑpatula ipiorum Sic eni ꝯfundētur m̄ltiplr̄ ⁊ tur/
piter inſtar iſtorum

vt depꝑhē vt de ꝓdi cū ad q̄ corā oībꝫ vt lepꝛꝰ ei
ſꝰ i furto tōc ꝯuictꝰ ultera ad patibl'ȝ trahit̄ citur

Fur prodēs. mechꝰ hoīcida. lepram

vt excōicatꝰ i famatꝰ ⁊ reꝰ omnis

reus omnis

Proſeqtur hec latius Vincē. ꝯmittit̄ q꞉ hoꝝ expla/
natio meditātibꝫ vt ſingl'a diiudicēt ⁊ applicēt ad ſe/
ipſos Nā valde vtile ē cogitare ſepe de hoc rubore cō
fuſionis vt docuit abbas Euagriꝰ. cetera trāſimꝰ.

¶ Quinto fiet ꝓmulgatorū atteſtatio. vtȝ infra Et
ſic ad cumulū miſerie ⁊ deſolationis accedet a iudice
horrēda diſceptatio ⁊ dira i impios obiurgatio. Et
hoc ē qđ dr̄ loquet̄. Iuxta illud yſ. xliij. Tacui ſem
per ſilui paciēs fui q̄ſi pturiēs loquar. Vñ aptius dr̄
Iohe. iij. Cōgregabo oēs gētes i valle ioſaphat ⁊ diſ
ceptabo cū eis Quo eni benignior fui in ꝑcā vrā diſ
ſimulādo lōganimior ad pñiam expectādo. ꝓmptior
ad indulgendū. ⁊ patior ad bñfaciendū. eo tūc ſeueri
or ero ad increpandū. grauior ad audiendū. iplacabi
lior ad puniendū. Nā poſt ꝑmiſſas laudes bonorum
vt dr̄ Math. xxv. Increpatiōes proferet ipioꝝ dicēſ
Eſuriui ⁊c̄. Ubi nota ꝙ nō ſolū iproperabit mala q̄
fecerit. dixerint. cogitauerit. veꝝ etiā bona q̄ omiſe/
runt aut neglexerūt Et maxie beneficia q̄ tā ingrate
ſuſceperūt ⁊ expenderūt vt pulchre Chry. ⁊ Aug. dedu
cūt Et ſic tādē fiet ſñiatō. đ q̄ i ſra. h đ ꝓgreſſu iudicij

¶ De aggrauātijs ad iudiciū ꝯcurrētibꝫ Ca. vi.

Nunc de cōcurrentibꝫ iudicij aggrauātijs eſt
dicendū Que tam etſi ſint innūera q̄ppe cū
vndiq̄ȝ apparebūt ⁊ cōcurrēt horrēda. q꞉ Iu
dex iratus ſupra. patēs cahos inferni iſra Intus vr
gens ꝯſcia. extra mūdꝰ ardēs ⁊c̄. plura talia Añ potiſ
ſimū ſunt hec aggrauantia ſcȝ

Et iudex ſocij. reus. et teſtes. rationes

¶ Primū aggrauatīm Eſt iudicis ipiꝰ qualitas
Hic āt Iudex ē dñs ieſus chriſtꝰ cui pr̄ oē iudiciū de
dit q̄ tūc venit manifeſtꝰ cū maieſtate mag̃ ⁊ glia q̄
oēs etiā iudices iudicaturꝰ q̄ añ veīt occultꝰ cū infir/
mitate ⁊ ignomia a iudice iudicādus ⁊ puniēdꝰ ma
ſte De cuiꝰ forma ⁊ forme apparentia ⁊ ceterȝ hmōi
multa eēnt inq̄renda. ſȝ remittimꝰ ad doctores ſup
quartū. Nobiſ ta iā de iudicis huius qualitate ſunt
aſſignanda Scilicet

Eſt ſapiēs. iuſtꝰ ꝙ potēs. iratꝰ ⁊ iflex

Primū qđ iudicē hūc terribilē reddit ē q꞉ eiꝰ ſcia eſt
indeceptibilis ⁊ infallibilis q̄ppe q̄ nec fallere nec fal/
li pt̄ Sed oīa vt hētur. Heb. iiij. Nuda ⁊ apta ſunt
oculis eiꝰ cui nulla inuiſibilis creatura. quē nulla co/
gitatio latet ⁊c̄. Multa de eiꝰ ſcia hñtur ſperſi ȝ i ſcri
ptura Unde valde metuēdus ē iſte iudex cui ꝑſpec/
tibile ē omne ſolidū ⁊ apertū oē ſecretū. cui obſcura
clarent. muta rñdent. mēs ſiñ voce loquitur ⁊ ſilenti
um cōfitet̄. Ualde ergo pauendū talis aſtare tribuna
li. cꝰ inquiſitio vſq̄ȝ ad ſecreta mētis ptingit q̄ tā acu
tiſſime ſinguloꝝ vitā ꝯſiderat vt nec minutiſſiē euȝ
cogitatiōis nec tenuiſſima verba q̄ apud nos ipo vſu
viluerūt in eiꝰ iudicio indiſcuſſa remaneāt. vt patet
infra ¶ Altera iudicis q̄litas ē q꞉ eius equitas ipla/
cabilis q̄ nil niſi iuſtū agere pt̄ Iudicabit eni orbem
terraꝝ in iuſticia ⁊ pp'los in eq̄tate Et deꝰ eſt iuſtus
iudex oīa iuſte diſponēs q̄ nulliꝰ veret̄ potentiā. nec
alicuiꝰ accipit ꝑſonā. q̄ nec tunc grā ꝑuenit̄. nec mia
flectit̄. nec donis corrūpit̄. nec pñia mitigat̄. ſȝ ſcđm
Bernar. Iuſte q̄dē iudicabit. nec ꝑſonā acceptabit.
ꝑcio nō corrūpetur. ſed nec ꝑcibus flectet̄. vñ tūc nō
proderūt diuitū marſubia. nō verba magniloq̄. ſȝ bo
na opa ¶ Tercia cōditio q꞉ huius iudicis potētia ē
inſupabilis Nā vt dr̄ Iob. ix. Si fortitudo queritur
robuſtiſſimꝰ eſt. Hic ſe in euāgelio cōparat regi cuȝ
viginti milibꝫ venienti ⁊c̄. Eiꝰ poteſtas eſt eterna. co/
rā quo potentiſſimi quōdaȝ reges nudo latere palpi
tabūt. Unde eiꝰ ire neō reſiſtere pt̄ nec ſe opponere
audet corā quo oīa cōtremiſcunt Qui etiā ſicut potē/
tiſſimꝰ ita in oi perfectione digniſſimꝰ vñ ſūme me/
tuendꝰ ⁊ reuerendꝰ ¶ Quarta ꝯditio ē quia iratꝰ eſt
⁊ ira eꝰ tunc eſt iplacabilis Nā qui nūc eſt māſuetꝰ
vt agnus appebit quaſi leo rugiēs crudelis ⁊ ꝯmotꝰ.
vñ ꝑ Ozee dr̄. Ero eis q̄ſi leena ⁊ q̄ſi pardꝰ i via ⁊c̄
Nā dr̄ Augꝰ ꝙ mallet reꝑbi iniq̄ oē ſupplicīū ſuſtie/
re q̄ȝ irati iudicis faciē videre Uere g̃ diſtrictus redi/
et q̄ mitis abijt Et tāto diſtrictiōis eiꝰ zelus in quē/
q̄ȝ erit acrior quo magis ab illo offenſus ē ⁊ q̄ erat il
li beneficētior. Et tūc ſentiēt dirā iuſticiā q̄ mitē con
tēpſerunt miaȝ Nunc itaq̄ȝ diſtrictiōis iudicē mō ti
meamꝰ vt tūc ſecuri ſtemꝰ ¶ Poſtrema cōdicio q꞉ eꝰ
zelus inflexibilis. cū nec ꝑcio corrūpi. nec prece flecti
pt̄. Qm̄ vt dicit̄ Prouer. zelus ⁊ furor viri nō parcet
nec acquieſcet cuiuſq̄ȝ ꝑcibꝫ. nec ſuſcipiet ꝓ redēptio
ne plīma dona Unde nec quiſq̄ȝ ſcōꝝ rogabit ꝓ ini
quis. imo potiꝰ de vindicta letabit̄ oīs iuſtꝰ. q̄ppe q̄
tā ꝯiuncti ſunt dei iuſticie vt nil aliud ab eo poſſint
velle. imo ſciunt ꝙ tanta eſt certitudis eiꝰ inflexibli/
tas ꝙ nulla ꝑcātiū. imo nec matris eſt exaudibilitaſ
Ecce corā tali ac tāto iudice oēs hēmꝰ ꝯparere. vnde
merito ſp̄ deberemꝰ expaueſcere

Alterū ¶ Corā q̄bꝫ iudiciū fiet . §. i.

Aggrauatiȝ coꝝ corā q̄bꝫ iudiciū celebrandū eſt.
Immo a quibus multitudo ⁊ honorabilitas.

Non em̄ ſolus dñs aut i ɔclaui l' ſecretario iudicabit
Sed dñs ad iuditiũ veiet cũ ſeniorib9 ppl'i ⁊ pricipi/
b9 ei9 Nã vt dr . Mat.xxv . Et oẽs ãgeli ei9 veniẽt
cũ eo corã q̃b9oib9 ymo ⁊ ab eis quiſq3 ẽ dãpnand9 re
us Hic iã ruſus notet inquiſitor ſtudioſus de digni
tate iudiciarie ſeſſionis Qui ſci3 iudicabũt vl' iudica
bũt Et quõ ſci iudicare dicãt Pleni ſunt de his doct
oꝝ libri vñ nos ad affectiua diuertim9 dicẽtes ꝙ val
de erit tribile miſeris iudicari coram tot ⁊ talibus
ſanctis ⁊ conditionib9 iſtis

Nã multi. digni. fortes. terrent iimici

¶ Primo ꝓpt̄ eorum mltitudĩe3 Nã ãgeloꝝ milia
miliũ ymo ⁊ decies cẽtena milia ei aderunt ⁊ veiet cũ
ſcis ſuis milib9 Ita ꝙ innumerabilis ẽ ſcõrum (cũ q̃
bus veniet ad iudiciũ dñs) cet9. Si ergo terribil' eſt
caſtroꝝ acies ordinata ⁊ copioſus armatorũ hoim̄
exercitus q̃3 metuẽdus erit innumerabilis iſte cõtra
nos ꝑperans ſcõrũ numer9 ¶ Scdo ꝓp eorũ digni/
tatẽ Veniet ei cũ ſeniorib9 ppl'i cũ ſenatorib9 terre
Iudicib9 orbis Quõ ergo corã talib9 ac tãtis ſe ferre
poterit pccõr ⁊ malignus ¶ Tertio ꝓpt̄ ptãtis ma/
gnitudinem. Nã vt dicit ioel' ij. Multa ſunt caſtra
eius ⁊ fortia ⁊ faciẽtia ꝟbũ ei9 adeo ꝙ vnus illorum
facile poſſ3 ɔcutere totũ orbẽ ⁊ occidere inumera mi/
lia hoim̄ vt de vno legit ãgelo q̃ in caſtr̃ aſſirioꝝ oc/
cidit vna nocte c lxxx. milia hoim̄ Quarto ꝓpt̄ eoꝝ tri
bilitatẽ Nã oẽs veniẽt terribiles q̃ꝑpe cõtra dei iimi/
cos zelantes Et gladij ancipites in maib9 eoꝝ Quo/
rũ q̃3 viſio ſit iniquis horribilis p3 de cuſtodib9 ſepul
chri dñici q̃3 timore angeli exterriti facti ſunt velut
mortui Quot ſi h̄ potuit vni9 angeli viſio quid faci
et tãtorum miliũ milium? ¶ Poſtrẽo ꝓp iimicitie q̃
uitatem q2 tc ſci malis iplacabiliter erunt duri ⁊ iɔ/
paciẽter irati Tũ q2 eorũ dnm̄ offẽderũt ꝓ q̃ zelabũt
tũ q2 ⁊ ipos mltiplicit ɔtẽpſerũt eorũ mores ⁊ vitã
deridẽdo. feſta ⁊ vota violãdo Tũc fiet ꝙ ſcptũ eſt
Tũc ſtabũt iuſti in magna ɔſtantia aduerſus eos q̃
ſe ãguſtiauerũt ⁊c . aſſeſſoria dignitate. ⁊ approbati
one ſñie. ⁊ ɔpatiõe vite eos dijudicãtes cũ iudice chri
ſto ¶ Deiñ nõ ſolũ ſcis ⁊ angelis verũetiã dijudica/
bunt corã toto mũdo demoib9 hoib9 malis ⁊ bonis
vt ſupra tactũ ẽ de ꝓceſſu Iudicij Iuxta qd quidã pa
trũ dixit Corã celo ⁊ terra rõnẽ reddituri ſum9 toti9
vite nrẽ Vñ in mẽtib9 ſupboꝝ oriet pena ⁊ ɔfuſio iɔ
tolerabilis

De iudicãdorum qualitate § . ij .

p Tertiũ aggrauamẽ eſt qualitas iudicãdoꝝ
t Que vt breuit tãgam9 poterit colligi ex iſtis

Eſt fragilis. reus. icert9. pauci. pauet ois

¶ Primo inq3 ex iudicãdorum fragilitate. Hõ em̄
ẽ res fragilis vanitati ſimil' fcũs. totus ipotẽs miſer
⁊ miſerabilis vñ merito expaueſcere h3 corã tãto iu/
dice ɔparere tãte maieſtatis dño ſicut oculariter vid
mus de ſeculi pauperib9 q̃ vix ingredi audent coram
magnatibus niſi induti ⁊ exculti alijs veſtimẽtis ꝑ
tim cũ iudicis h9 oculus abomiẽtur pccõrũ ſordes ⁊
diligit mũditiam ꝟtutis Et hanc ſuã fragilitate3 ⁊
iudicis maieſtatẽ oñdit Iob cũ dixit Quãtus ego ſũ
vt rñdeam ei Et item dignũ ducis ſuꝑ huiuſcemodi
apire oculos tuos ⁊ adducere eũ tecũ in iudicium
¶ Scdm ẽ ex iudicãdorum iniq̃tate. In mltis em̄
offendimus oẽs ⁊ oẽs ſicut oues errauerũt vnuſq̃ſq3
in viã ſuã declinauit Quã etiã timere habe9 nedũ iu
dicabimur inueniamur iniuſti ⁊ dãpnatione digni
cũ certi ſcim9 nos totiẽs peccaſſe Et cũ omne pccm̄ d
teſtetur ipe ⁊ non dimittit inpunitũ ¶ Tertiũ ex õi
incertitudine Neſcit em̄ homo an amore vl' odio ſit
dignus etiam ſi ſibi nulloꝝ ẽ ɔſcius nõtñ in hoc eſt
iuſtificatus Et ſi oĩa fecerit q̃ ſunt ei pcepta neſcit ſi
deo placeant ſua opa p̃ſertim cũ mag ⁊ mlta iiq̃tas
lateat in corde hũano hoi q̃ſi occulta quare dauid o/
rat Ab occultis meis mũda ⁊c. Et alibi Nõ intres in
iudiciũ cũ ſuo tuo dñe q2 nõ iuſtificabitur in ɔſpectu
tuo oĩs viuens ¶ Quarto ex ſaluãdorum paucitate
Mari em̄ nos terre dẽt cũ iudex ipe teſtatur Mlti
ſunt vocati pauci vero electi Cũ itaq3 etna dãpnati
o tã vehemẽt ſit timẽda vt q̃uis certiſſime nob con
ſtaret ait carth. ꝙ de vniuerſis hoib9 q̃ vnq̃3 fuerũt
ſunt aut erunt nõ niſi vnus eẽt dãnãd9 ⁊ ignotũ eẽt
oibus q̃s ille exiſteret merito q̃ſq3 ſꝑ metueret ne ip
ſe ille damnãdus eſſet Queadmodũ ſi multi eẽnt im
ri ꝑ põtem ſcientes ꝙ eẽt vn9 ruitur9 de illo oẽs p̃ca
uerent ſibi ſollicite de ꝑiculo q̃3to magis timere debe
mus cũ paucos ſcia9 ſaluandos Si ſic timet mors
tp̃alis ⁊ breuis. cur heu inſenſati nos non expauſci
mus iuditiũ dei eternã mortem infligentis. ¶ Po
ſtremo ex timoris vniuerſitate Nam vix aliquis i iu
dicio illo debet cõpere qui nõ dẽt vel reuerẽtie ſaltẽ
motu timere Nam virtutes celorum mouebũt Co/
lũpne celi cõtremiſcent ⁊ pauebunt ad nutũ e9 Quid
ergo faciet ꝟgula deſerti ſi ſic ɔcutiũtur cedri ꝑadiſi
Et ergo iuditiũ illud tãto pe timuerunt oẽs ab origi
ne mundi ſci ſcientes ꝙ ibi tribulabitur fortis idẽ q̃/
tumuis ſcũs

¶ De teſtiũ ⁊ accuſantiũ veritate § iij.

Quartũ aggrauatium eſt accuſatoꝝ contra
q peccatorem multitudo Nam q2 iudiciũ illud Q
erit ordinatiſſimum ⁊ ſm ordinem iuris vt
ait Ambroſius iudicis nõ eſt ſine accuſatore dãpnare
Et ideo nota ꝙ erunt tot accuſãtes

Cõdita. ſcpta. mẽs. fcã. hon9. reprobuſq3
Arma ſathã. ſci. l3 ⁊ ãgel9. ac deus ipe

¶ Primum itaq3 accuſabunt impios ⁊ contra eos
teſtificabuntur omnes creature ſenſibiles quarum
vſu vel obſequio ſunt ab uſi Hinc gregorius dicit

Si q̄ris q̄s te accuſet dico ꝙ totꝰ mūdꝰ oēs ⁊ ſingl'e
creature Nā offēſo creatore totꝰ mūdꝰ odit offēdētē
Et ĝ dr̄ Job xx. Reuelabūt celi iiq̄tatem ipſi⁊ ⁊ t̄ra cō
ſurget aduerſus eū Juxta ꝙ deuto. xxxij. dr̄. Inuoca/
bo cōtra vos celū ⁊ terrā. hinc pulchre c̄ſoſt. dicit. In
illo die nihil ē ꝙ reſpōdeamꝰ. vbi celū ⁊ t̄ra ſol ⁊ luna
dies ⁊ noctes ⁊ totus mūdꝰ ſtabūt aduerſus nos in
teſtioniū pccōꝝ nr̄orum Accuſabūt q̄ ſua ꝯmotiōe
oſtēdent ſe ipſis indignari q̄ ipſis abuſi ſunt. q̄ crea
tori erant rebelles ⁊ eoꝝ vſu indigni. ¶ Scd̄o accu/
ſabit ⁊ teſtificabit ꝯtra nos ſcriptura ſacra q̄ iō nob
fuit a deo tradita ⁊ ſcp̄ta vt dei voluntatem ꝯgnoſce/
remus. ſm̄ eā ꝯgnitā viueremꝰ ⁊ q̄d cauēdū quid agē
dum quid ſperandū aut timēdū noſceremꝰ Nūc q̄ ꝯ/
tempſimꝰ ⁊ in abuſu vane gl'e traximꝰ cōtra nos in
teſtimoniū ſuſtinebimus ymo ⁊ accuſabimur ab ipſa
Hinc ioh. v. Eſt qui accuſat vos moiſes. i. lex ⁊ ꝓphē
⁊c. Nā vt bnar. dr̄ Proponet dn̄s mādatoꝝ ꝓpōnes
aſſumet trāſgreſſiones ꝯcludetq̄ dāpnatiōes Iſtud
timeāt ſtudioſi ⁊ libroꝝ curioſi q̄ niſi ſm̄ eos egerit
erūt ſinguli ĝ ues accuſatores ¶ Tertiū accuſās
eſt interior ꝯſciā. q̄ te arguet non ī occulto vt nūc ſed
coram oib; in publico. hinc daniel vij. Juditium ſe/
dit ⁊ libri apti ſūt Et vt dr̄ apoc. xx. Judicati ſūt mor
tui ex his q̄ ſcp̄ta ſunt in libris id eſt ꝯſciēcijs De his
libris agit in ſcd̄o de ciuitate dei Augꝰ. ⁊ in. xx. ꝯclu
dens ꝙ oīa mira celeritate mētis intuitu enumera/
bunt Ita ꝙ cuiuſq̄ ꝯſciā noſcet oīa q̄ vnq̄ egit ma
la vel bona ⁊ bona q̄ omiſit Jmo ⁊ alioꝝ ꝯ oīm fcā
¶ Quarto teſtimoniū ꝑhibebūt aduerſus nos opa
ꝓpria cuiuſq̄ xi. In fine hoīs denudatio opm eꝰ. Nā vt
dr̄ apocal. Opa illoꝝ ſequūtur illos vbi dr̄ bnar. O
pera bonoꝝ ſequūt eos ſed opa maloꝝ eos pſequūt
Et ergo dr̄ iere. ij. Arguet te malicia tua ⁊ auerſio tu
a increpabit te Cōprehēdetur enī tē pccōr in peccō ſic
fur cū furto vt ericius cū onere vt vincētiꝰ in ſpeculo
puer. v. Iniq̄tates ſue capiēt ipium ⁊ funib; pccōꝝ
ſuoꝝ ꝯſtriget Hic ēt. Jpe cogitatōes ⁊ opa ſpēal'r
ſtabūt añ oculos nr̄os nos accuſātia Nā opa nr̄a ſil'
loquētia inīta Augꝰ. dicent pccōri Tu nos egiſti. o/
pera tua ſumꝰ. non te deſerimꝰ tecū erimus tecū ad
iudiciū pgemꝰ. Et ĝ ꝑs timuit q̄ ſciebat ꝙ iniq̄tas
calcanei ſui eū accuſabat ¶ Quito homines tā boni
q̄ mali pccōres accuſabūt Boni inq̄ q̄s vl' ꝯtēpſerīt
turpiter vl' oppſſerūt tꝑaliter vl' occiderūt corꝑaliter
⁊ leſerūt. l' a bono īpedierūt ſpūaliter vl' ad ſ malū tra
xerunt vl' ſcādalizauerūt Preſertim ſubditi accuſa/
būt p̄latos ipſos ⁊ negligētes Nā iudiciū duriſſimū
erit in his q̄ preſūt Sz ⁊ reprobi q̄ ſe emēdauerunt
ethnici ⁊ pagani q̄ non ꝯgnouerūt chr̄m accuſabūt
malum chriſtianū Nā viri niniuite ſurgēt in iudicio
⁊c. Et ſcti amatores accuſabūt religioſos torpentes
q̄ magis illi laborauerūt placere ſcl'o q̄ hij deo vt dix
it ep̄us Nōnus viſa meretrice ¶ Sexto ipſi⁊ accuſa
buntur ex rep̄ſentatione armoꝝ chriſti ac venerādo
rū cycatricū eꝰ Et quib; patebit ipſoꝝ ingratitudo
negligētia ⁊ abuſus. ⁊ q̄ defectꝰ ſaluatiōis ex pte eo
rū nō xp̄i Hinc Hiero. dixit Crux xp̄i ꝯtra te pug/
bit. xp̄s cōtra te vulnera ſua allegabit cycatrices con/
tra te loquētur ⁊ claui de te cōquerēt. Unde vt aiunt
oñdet oib; paſſionis ſue inſignia. crucē clauos. lā/
ceā. ſpongiā. coronā. cycatrices ⁊c̄ Juxta illd̄ Mat.
xxiiij Tūc apparebit ſignū filij hoīs in celo Qd̄ aliqui
d̄ crucis ſigno Hoc iā ſtudioſis cōmittimꝰ quale iſtd̄
ſignū erit verū etiā crux realis appebit qd̄ nō terrus
cogit licet deuotionē fouere poſſit Hinc Augꝰ. For/
taſſe in corꝑe ſuo dn̄s cicatrices ſeruauit vt in iudi/
cio dn̄s pccōribus exꝓbraret ⁊ cōuincēs eos diceret.
Ecce hoīem quē crucifixiſtis. Ecce deū ⁊ hoīem ī quē
credere noluiſtis Uidete vulnera q̄ infixiſtis Agnoſ/
cite latus qd̄ pupugiſtis. quod ꝑ vos aptum eſt nec
tn̄ intrare voluiſtis. Jdeoq̄ q̄ nō eſtis redēpti p̄cio ſā
guinis mei. diſcedite a me maledci. ¶ Qui ab his ar/
mis tūc nolit accuſari ille dz ea quotidie. vij. pr̄ noſt
corā eorū imagine legēdo venerari. ¶ Septio accu/
ſans erit diabolꝰ ⁊ ſpūs eius maligni. vñ dicūt ſm
accuſatores nocte ⁊ die añ cōſpectum dei nos accuſā
tes Hinc dr̄ Aug. Aſtabūt oēs añ tribunal xp̄i ⁊ pre
ſto erit diabolus ⁊ recitabit verba ꝓfeſſiōis noſtre. ⁊
obijciet nobis in faciē q̄cquid peccauimꝰ. in q̄ loco.
⁊ quid tunc facere debuiſſemꝰ. De hoc in mł'tis ex̄e/
plis ¶ Octauo ſancti nos accuſabūt quoꝝ nōia ſe/
pe piurauimꝰ. feſta violauimꝰ. vota fregimꝰ ⁊ iho/
norauimꝰ. Hinc in magna cōſtantia ſtabūt aduer/
ſus eos. vñ ⁊ Apo. vi clamāt. Uſq̄quo domine ſan
ctus ⁊ verus nō vindicas ⁊ iudicas ſanguinē nr̄m
de his qui hitant in terra Uñ ⁊ ſepe legitur in mira
culis ꝙ accuſauerūt malos. vtz de Udone ⁊ de quo/
dā ep̄o aluerno ¶ Nono accuſabūt ⁊ teſtimonium
contra malos perhibebunt angeli ſancti. ſub quoꝝ
cuſtodia peccauerunt. quoꝝ inſpirationes. moniti/
ones. et cōſilia ⁊ omne miniſteriū charitatiuum con
tempſerunt. Nam ⁊ ab eis deus exigit rationē. nō
tamen imputabit. quia nō eſt culpa medici. ſi nō ſer
uant dietam negligētes egroti. Hinc dicit Origenes
Unuſquiſq̄ inquit angelorum in extremo iudicio a
derit perducens quibus prefuit. quos adiuuit. quos
inſtruxit. pro quibus ſemper faciem patris vidit Et
dicent ꝙ eis noluerunt obedire. Juxta illud Hiere
mie. li. Curauimus babylonem ⁊ nō eſt curata. Et
preſertim vniculq̄ aderit proprius angelus teſtis.
Sic igitur iam quiſq̄ cōuerſetur in preſentia ange/
li vt nō paueat tunc ab eo accuſari. ¶ Poſtremo
ad cumulū omnium teſtabitur contra impios ipſe iu
dex deus deorum Unde dicitur Hieremie viceſimo
nono. Ego ſum iudex et teſtis. Et in Pſalmo. Argu
am te ⁊ ſtatuam cōtra faciem tuā. Et Malach. iij.
Ero teſtis velox omnibus maleficis. ¶ Et eſt huius

teſtimoniū ſupˀ oīa metuendū. Nā ⁊ teſtādo ipꝛoꝑabit oīa bñficia iuxta Abꝛ. dicēs. Ecce ego ꝓpt vos fcūs ſū. ꝑꝑ vos illuſus. alligatꝰ. ceſus: crucifixꝰ Ubi ē tantaꝝ iniuriaꝝ fructꝰ Ecce pciū ſanguis mei quē dedi in redēptionē vrī vbi ē fructus quā ꝑ hoc pcio ipendiſtꝫ Ego ſupˀ glīam meā vos habui. ⁊ cū deus eēm in forma fui apparui ⁊ viliorē vos me rebus oībus vrīs feciſtis. Nā oēm rē viliſſimā plꝰ ꝙ̄ iuſticiam ⁊ fidē dilexiſtis ⁊c. Hec Abꝛ. De ꝗ̄ ⁊ pulchꝛe agit in de vita cōtemplatiua ꝓſper. Quid ḡ qd tot ⁊ tātis teſtibꝫ aggregatis miſeri agēt ꝗ̄ ſe diuertēt Uere apparere ⁊ audire hec teſtiōia erit intolerabile ⁊ latere ipoſſibile Inť tot ⁊ tātos teſtes. ſi tūc ſecuri apparere velimꝰ añ iudiciū iuſticiā opemur

¶ De multiplici ⁊ varia reddēda rōne. § .iiij.

R Poſtremū aggrauatim eſt ſtrictiſſima villicationis rō de multis ⁊ multiplicibꝫ ſingłariť reddēda Iuxta illud Luc. xvi. Redde rōeꝫ villicatōis tue. qd nimiū verendū. Tū qꝛ tali tā ſtricto iudici ē ratio reddēda. tū qꝛ tā ſubito exigēda. tū maxie qꝛ de tam multis ⁊ młtiplicibꝫ exigēda. qꝛ adducet deꝰ i iudicio oīa Ita ꝙ de his oībus ſtrictiſſima ē rō reddēda

Mēte bonis carne. nature. tp̄e redde Fortune. factis ⁊ omiſſis dote vel arte

¶ Primo itaqꝫ rō exigitur de ipā mēte. i. de ſpū rōnali ⁊ aīa a deo nobis data quō eā ſeruauimꝰ. eſt ei pcioſus theſaurꝰ ⁊ iō ſollicite ſuādꝰ Iuxta illō Deut. iiij. Cuſtodi temetipm ⁊ aiam tuā ſollicite. Quippe qꝛ aīa ē precioſa illa margarita ꝑ qua ſapiēs ille mercatoꝛ xp̄s dedit oīa imo ⁊ ſeipm ipendit. Uñ ve nob ait Bern. ſi talentū hoc pcioſo ſanguie agni appciatū negligēter ſeruauerimꝰ Si rex aliqs terrenꝰ amatiſſimā ſibi filiā alicuiꝰ cuſtodie ꝯmitteret ⁊ ille eā negligeret quō rōeꝫ exigeret. Sed multo āpliorē ꝺ aīa ds Nā totꝰ mūdꝰ ñ pt ꝯpari ad pciū aīe viuiꝰ Alteꝝ de quo rō exigeť ſunt bōa ſpūalia aīe que efficiūt animā pfectā ⁊ bonā Ut bona aīe naturalia. ſ. vires aīe intellcūs meōria. Itꝫ bona acqſita. vt ars. virtꝰ moralis ſcia. Et bona grē gratū faciētis ⁊ gratis date vt virtutes theologice. donū linguaꝝ ⁊ cetera id genus Que ſingula bōa tā ſt precioſa ꝙ ꝓrſus ineſtiabilia. ꝺ quibus oībꝫ ⁊ ſingulis rō exigeť quō his vſi ſumus. ne inuacuū excepimꝰ ea. ⁊ ſi ꝯuertimꝰ in honorē et obſequia dīna. hinc Iob. xix. Scito eē iudiciū. ſ. de oībus ⁊ ſingulis exigendum. ¶ Tertio rō exigeť de corpe nrō. quō illud cuſtodiuimꝰ Eſt eñ velut caſtꝝ qd a deo tenemꝰ in feudū Uñ ꝗ corpꝰ ſuū bñ cuſtodit ait Bern. bonum caſtrū cuſtodit. vñ exigeť rō de eꝰ cuſtodia. Si inimicis dm̄. i. vitijs ⁊ voluptatibꝫ illud expoſuerimꝰ ꝟtutibꝫ ſecluſis Itꝫ qꝛ corpꝰ ē velut aīe iumentū. dēmꝰ rōnē reddere ſi ei non dederimꝰ omne neceſſarium.

	panē		nature ſuſtentationē.
Sez	virgā	ad	laſciuie repſſionem
	onus		bonā exercitationem.

Hec eñ tria corpi debētur. Iuxta illō Eccl. xxxiij. Cibus virga ⁊ onꝰ aſino Panis diſciplina ⁊ opꝰ ſuo Totū igiť corpꝰ cū mēbris in dei ſeruitio expēdamꝰ omnes ſenſus ſub diſciplina refrenemꝰ. vt ſic bonā rōnē reddere poſſimꝰ ¶ Quartū eſt de bōis nature coꝛporalibꝫ. ꝗ̄ tametſi ſūt multa. ꝗnqꝫ tñ ſt principalioꝛa velut ꝗnqꝫ talēta a deo ꝯmiſſa Sez

fortitudiem		fortitudieꝫ		ꝺbilitate
pulchꝛtudieꝫ		plchꝛtudieꝫ		ꝺfoꝛmitate.
iuuēilitatē	ꝗ luebimur	iuuēilitatē	ſñ	ſenectute
ſanitatē	coꝛpis glī	ſanitatē		īfirmitate
leuitatē	carōeꝫ	agilitatē		difficultate.

Ut ſic dicere poſſit. dñe ꝗnqꝫ talenta tradiſti ⁊c. Et letus audire. Euge ſerue bōe ⁊ fidelis intra in gaudiū ⁊c. ¶ Quito rōnem de tp̄e reddemꝰ qd nob ꝯceſſit ds quo pcioſius nihil Uñ ſicut nō peribit capillꝰ de capite. ſic nec momentū de tp̄e de quo nō exigeť rō quō a nobis fuerit expenſū qd tā gratioſe cōceſſuꝫ. Unde hoc metuēs Ancel. dicebat O lignū aridū ⁊ inutile eternis ignibꝫ dignū qd rñdebis in illa die cū exigetur a te vſqꝫ ad ictū oculi oē tp̄s viuēdi ipenſuꝫ qualiter a te fuerit expenſū: Iuxta illud Trenoꝝ. vocauit aduerſū me tp̄s ¶ Sextū vñ ratio exigeť eſt de bōis fortune. i. bōis tp̄alibꝫ ⁊ fortuitis Iuxta illō Eccs. xj. In bonis ſit coꝛ tuū ⁊ ſcito ꝙ ꝑ oībꝫ his adducꝫ te deus in iudiciū. ſ. de diuitijs. delicijs. hōꝛibꝫ. Quō his ſūt vſi quō inde alijs ſubuenerūt Et ḡ dꝛ Abacuc. ij. Lapis de piete clamabit. ⁊ lignū qd eſt inť iunctas edificioꝛū ⁊c. Paupibꝫ ergo de his ſubueniamꝰ i vſus bonos cōuertamꝰ ⁊c. ¶ Septim eſt de fcis pro pꝛijs rōem reddituri ſumꝰ tā de bōis ꝙ̄ malis Cuncta eñ adducet in iudiciū deꝰ. Etiā de quolibꝫ paſſu quē gradiť hō ꝗ ꝑpe cuiꝰ oēs ſemitas ꝯſiderat. Et qd dicimꝰ pro magno de greſſu cū rō exigēda ſit de omī ope. verbo. cogitatiōe. Nā de oī verbo ocioſo reddituri ſumꝰ rōnē. Et de opatione ⁊ cogitatiōe ꝑſ. dicit Ego aūt opa coꝝ ⁊ cogitatiōes venio vt iudiceꝫ. In cogitatiōibꝫ eñ ipꝰ interrogatio erit ⁊ ipe cogitationes nrās ait ſapiens ſcrutabitur Oia ergo opa cogitatiōes ⁊ verba tūc erūt examinanda. Nam ſic iuxta grego. deꝰ vias nrās cōſiderat ⁊ greſſus dinūerat vt nec mime cogitatōes aut verba minutiſſima ꝗ apō nos vıluerūt. in ciꝰ iudicio indiſcuſſa remanebūt. imo nō ſolū iudicabit de malis ſꝫ etiā de bōis Iuxta illō. pſ. Ego iuſticias iudicabo. ꝗ. ſ. intētiōe. attētiōe. affcōne ⁊ ſtatu ſint facta Ita ꝙ vere abbas yſiō. dixit. ꝙ ad diſtricti iudicis examē nec iuſticia iuſti ſecura eſt ¶ Octauo rō reddēda erit de bonis omiſſis ꝗ facere debuiſſemꝰ. propoſuimꝰ. potuiſſemus Iſtud recogitemꝰ ⁊ virilꝰ ⁊ foꝛtius bona agemꝰ ¶ Nono rō re

ritur ſup bñficijs ſcz Generalib9. ſpēalib9. z ſingula
rib9 de q̄b9 nil qđ digne retribuem9 habemus Hinc
Job iij. Si volueris iudicio ꝯtende re non eſt qui re/
ſpondeat vnum pro mille Poſtremo rōnez redde
mus de diuerſ artificijs zhoiū offitijs. vt a clericis d
officio ꝑdicationis clericat9 pſbiteratus. quō ſacra/
menta āminiſtrauerunt docuerūt. Item de ꝑrimis
Vnicuiqz eñ mādauit deus de ꝑrimo. pſertim pat
reddet de filio Prelatus de ſubiecto zc. vt declaratur
in nouiſſimis z Speculo morali. Hec ita qz recorde
mur in hoc tpe vt tunc ſecuri ſim9 de reddēda ratione
Nā citius veniet qñ non dabit ſpaciū ꝯputandi Jux
ta eñ ē dies domini z veniet vt fur iprouiſo Sp ita
qz nos diſpona9 vt rationē reddere poſſimus z grāz
corā eo īueniam9. z miſericordiā iplorem9 vt miſeri
corditer nos dijudicet nō diſtricte rōem exigat.

De terribili z horribili ſentētia iudicis z eam ſub/
ſequentibus Capitulū vij.

i

H

Iam de tertio principali ſcz de ſñia z eā ſubſe
quentib9 videndum idest breuiter de his tb9

Scīz
- Sententie qualitate z ꝓlatione
- malorum a bonis ſeparatione
- iudicij execucione z ꝯcluſione

Primo inqz de ſñie qualitate. z ꝓlatione Et quia
duplex ꝓfertur. ſciz pro bonis z cōtra malos. de bo/
nis nil ꝓſeqndū niſi q bonoꝝ ſñia ꝑmittit vt dei lar
gitas q̄ ꝓnior ad dādum ꝑmia ē qz ad infligēdū ſup/
plicia manifeſtetur At vt ipiorum tormētum exag/
geret dū coꝝ leticiā vident z ipi terrendū examē expe
ctant Eſt autē ſententia hec malorum ſup ōnia reli
qua metuenda ꝓpter iſta.

Recta. ſz incta. ſtans. finis. non toleranda

Primo reddit ſñia hec terribilis eo q potiſſima z
rcā dinoſcit ab eqſſimo iudice data Judicabit ei or/
bem terraꝝ in iuſtitia z ꝓplos in eqtate Ita q nil erit
ꝯ ſñiam obiectibile vt in pñti Septem nāqz modis
iudiciū iſtud ꝑuerti ꝑt quorum nullū illinc valet Nō
eñ ſubuertetur

	timore	fortiſſim9 ē nullū pauens
	auaritia	ditiſſim9 ē nullius idigēs
	odio	amat oia q̄ fecit nec odit
Aut	aicabilitate q̄ꝑpe q̄	eqſſi9 ē pſonā nulli9 capiēſ
	Ignorātia	ſapiētiſſim9 falli nō ꝑt
	miſericordia	ita iuſt9 vt miors ꝑ meit ꝫ tbuēs
	ſeueritate	iuſt9 z ſp miaz ī iudiciū exaltans

Proſequitur hec Anthonin9 in quarta pte ſumme
Et q̄b9 facile cōpzehēditur q dei iudiciuz de inīqtate
non poteſt accuſari vñ ſp vt equiſſimū debet timeri

Alterum ſententiā aggrauans ē eius incertitudo
Nam multi dicent ei adhuc tunc dñe dñe nonne in
noie tuo prophetauimus zc quib9 dicetur Non noui
vos Neſcit eñ homo an amore aut odio dignus ſit
omnia iam in futurum ſeruant incerta. Et ergo ab/
bas agathon dixit Intima vtute qua potui manda
ta dei cuſtodiui. ſed homo ſū z neſcio vtꝝ opa mea
accepta fuerint corā deo Quia aliter ſunt iudicia di
aliter hōim. z ideo timeo nec cōfido niſi venero añ de
uz Tertiū aggrauās ē qz ſentētia illa ē irreuocabil
ſed permanſiua. nec vll9 mod9 eā euadēdi aut infir/
mādi ſicut ſentētie hominum.

Nō eñ eſt
- Poteſtas reſiſtendi
- locus latendi.
- facultas appellandi
- poſſibilitas inflectendi

Quartū aggrauatim ē quia eſt ſñia finalis poſt quā
nō eſt expectāda altera Judiciū eñ vt dz Prouerb.
xvi. determinat cās. nimirū q̄ iponit finē z flagicijs z
rectitudinē ꝑbet in dubijs manēs tota vt deñ ē irre
uocabilis z imutabilis. Quintū ē qz eſt duriſſima ac
intolerabilis oibus iure metuēda z horribil. Eſt eñ
auditio mala verbū aſpm z vox dici amara. vñ qdā
Judicis in lite breuis ē vox ite venite Dicet reprobis
ite. venite probis Aſpa vox ite. vox ē benedcā veīte.

Nā hec ſñia ē
- ſepatia
- expbratia
- penaꝝ iflictia
- oisvoti excluſiua

cū dz
- diſcedite
- maledicti.
- in ignem.
- eternū

T

Primo inqz ē ſepatia a dei facie z ſcōꝝ collegio A fō
te vite z ab oi bono Tollet eñ ipius ne videat gliaz
dei Dicet ei Diſcedite niſi forte pctōz videbit z iraſce
tur Et hec ſepatio ē pena dāni maior oi alia pena.
Vñ z Greg. nazāzen9 affirmat. Qꝫ proiectio a deo
grauior erit oi ſupplicio Secūdo eſt exprobratia
Nā ponit exprobratio ignominioſa. i. maledci. Qđ
valde auditu aſpm Quāti q̄ꝑpe hōris ē z preconij a ſū
mo iudice cōmendari. tāte cōfuſionis eſt z obprobrij
ab ipō exprobrari z dici aut nōiari maledci. O qz ito/
lerabilis cōfuſiōis erit hec maledci exprobratio ſup/
bis z tumidis ab ore tāti iudicis. in cōſpcū tāte mul
titudis Iſtud recogitem9 dū ab hōib9 exprobramur
z pacienter propter deum feramus vt hanc tūc eua/
damus. Tertio eſt penarū inflictiua condem/
nans primo ad carceris incluſionem quia in. ſecūdo
ad ignis cōbuſtionem quia ignē. tertio ad liberatio/
nis deſperationem. quia eternū. demonū aſſociatio/
nis qui patus eſt diabolo et cetera. Omnis etiam ar
bor que non facit fructum in ignē mittetur. At iure
in ignē mittētur tormentorum qui exarſerunt igne
cupiditatum z vitiorum. O cōſidera hunc ignē
Quarto eſt hec ſententia omnis voti z deſiderij ex/
cluſiua. Nam ſeptem poſſunt cōſiderari que oña
per hanc debent negari. Primo poſſunt dicere dā
nati Dñe ſi regnū tuū intrare nō poſſum9. ſaltem ꝑ
pe ianuam ſimus. Sed dicitur Diſcedite. Secū
do orare poſſunt Saltē circa te etiā ſī gaudio ſim9

Sed rñdet a me Tertio ſi dẽmus abcedere vel' bñ dicere. ſed dr maledci Quarto ne torq̃amur. ſʒ dr i ignẽ Quinto vt ſaltẽ poſt milia annorũ de incendio liberemur. ſʒ dr eternũ Sexto ſi ſic ſaltẽ demonem peſſimũ nõ videamꝰ. ſʒ dr q̃ ꝑatꝰ ẽ diabolo Septio ſaltẽ aliã ſocietatẽ q̃ʒ demonũ hẽamꝰ. ſʒ rñdet. ⁊ angelis eꝰ Eſt ergo ois voti ſecluſiua. q2 deſideriũ pctõruʒ ꝑibit. Jure ergo metuẽda tãtoꝝ horribiliũ ꝯtẽtiua. Et nota ꝙ nõ ſolũ eſt timẽda ſnia ꝓꝑ ſeipam. ſʒ mltꝰ to ãplius ꝓꝑ eã ꝓferentẽ ⁊ modũ dicẽdi Mallẽt eniʒ ſi poſſent tũc igne ardere q̃ʒ ꝓlationeʒ verbi a iudice tanto audire Nimis eñ horrẽdũ erit eꝰ vocẽ audire Nã vt ait Augꝰ. ſi ſic cohors ⁊ miniſtri ceciderũt ad vnã vocẽ xp̃i morituri. q̃d facient ſub voce iudicaturi Jpe ſiquidẽ rugiet tãq̃ʒ leo. Dic Amos. 3. Leo rugiet q̃s nõ timebit. Rugitꝰ eñ eiꝰ ait. yẽ. vt leonis. hãc ſꝑ intonantẽ Hiero. pauebat. hãc ⁊ diaboli ꝯtremiſcunt. Nã interrogatꝰ cur tãtos in pctm̃ induceret. cũ tñ exinde ſuã penã augeret. rñdit Uelꝫ eſt ꝙ penã meã aggrauo. ſʒ ꝑ h̃ diẽ iudicij retardabo Jllã ei diẽ ſuꝑ oĩa reformido in q̃ durã illã ſñiam me auditurũ expcõ. Jte maledci ⁊c̃ Et vt fulminationẽ illiꝰ ſentẽtie ſaltẽ ad tps valeã retardare. iõ hõies nitor tã grauiter tẽtare O hãc nos paueamꝰ ne diabolo duriores ſimꝰ. ⁊ cũ ꝓꝑha illiꝰ diei in q̃ ſñia hec ꝓferẽda ẽ q̃litatẽ attẽdamꝰ ⁊ cũ eis metuamꝰ ⁊ eoꝝ cõſilijs acq̃eſcamꝰ vt añ iudiciũ iuſticiã ꝑemus vt ſic ſecuri tũc ſtemus Amẽ ¶ De bonorũ ⁊ malorũ ſeꝑatiõe. §. i.

v Nunc de maloꝝ a bonis vidẽdũ eſt ſeꝑatione q̃ nis horrẽda ẽ ⁊ plẽa tiore Nã in iſtãti ⁊ ſine mora data ſñia. erãt ꝑati demões miſeroꝝ aĩas ad inferos ꝑtrahẽtes. Jn quoꝝ typo dr de miſtris aſſueri ad ſuſpendiũ amã ꝑatis Necdũ verbũ de ore regꝭ exibat. ſtati operuerũt faciẽ eꝰ hui regis. hinc Hugo. Tortores horribiles q̃ nunq̃ʒ miſẽret erũt ꝑati vt data ſñia te rapiant ad tormenta. tũc miſerabilit̃ diceſ Suſceperũt me ſic leo ꝑatꝰ ad predã ⁊c̃ abſtrahẽtes ſcʒ a facie dei ⁊ ſcõꝝ. O dolor ineffabilis. o pẽa indicibilis tã amariſſime ſeꝑationis De q̃ Bernar. i meditatiõibꝫ Quiſputas meror erit. q̃s luctꝰ. q̃ triſticia cũ ſeꝑabũtur mali a cõſortio iuſtoꝝ ⁊ viſiõe dei. Certe dr Chry. in de reꝑatiõe Nõnulli inquiẽs ĩpitorũ putant ſibi ſatis eſſe ⁊ optabile videri. ſi tm̃mõ careãt iehẽna. Ego aũt multo grauiores q̃ʒ iehenna ẽ dico eẽ cruciatus remoueri ⁊ abijci ab illa glĩa Nec puto ita acerba eẽ illa iehẽne ſupplicia. vt ſũt illa de quibꝫ ait quidã deuotꝰ Torquet̃ is inquiẽs q̃ arcet̃ a ꝯſpectu xp̃i. Hoc crede mihi penis oibꝫ grauiꝰ ẽ. ⁊ h̃ ẽ ſolũ q̃d ſuꝑat iehennã. Uere tũc peccatores infirmabũtur ⁊ ibũt a facie dei Juxta illud Hiere. xviij. Dorſũ ⁊ nõ faciẽ oñdam eis in die ꝑditionis eoꝝ. Triſtiſſimus eñ diſceſſus ẽ a deitate Diiudicet hic meditãs ſi graue ſit in pñti excludi a ſocietate bõa. q̃ʒto grauius erit diuorcium illud ſempiternum.

¶ De iudicij executiõe ⁊ penis dãnatoꝝ. §. ij. x

Nunc de iudicij executiõe tangendũ Quõ. ſ. ſic ſeꝑatis ipĩjs a iuſtis. nõ ſatis hocerit ad pẽaʒ ſed mox executio fiet vt deijciãtur in ignẽ eternuʒ ad penã illã ſenſibilẽ ⁊ eternalẽ Nõ eñ differtur pẽa data ſnia Juxta illud yẽ. xvi. Sedebit iudicãs ⁊ q̃rens iudiciũ ⁊ velociter reddẽs q̃d iuſtũ ẽ. Et vere velocit̃ q2 mox poſt ſñiam fiet hoꝝ delatio ad penã ſic ſctõꝝ ad gloriã Juxta illud Math. xxv. Jbũt hi in ſupplicium eternũ O quid tũc erit his aĩ qñ ꝑtãti demonum traditi deducẽtur ad ignẽ eterni ſupplicij vt illic ſint ſine fine in gemitu ⁊ luctu. ꝓcul relegati a btã patria ꝑadiſi in iehẽna. nũq̃ʒ lucẽ hituri iuxta quantitateʒ culparũ penas paſſuri Tũc introibũt in inferiora terre tradẽtur in manꝰ gladij ꝑtes vulpiũ erũt Tũc beſtia illa detrudetur cũ ſuis caracteri ſatis in puteum demerget̃ babylon in ꝓfundũ. Quis oro nõ expauebit iſta. nis eñ horrẽda ſũt Jta ꝙ vnꝰ dixit patrum Si poſſibile eẽt in aduentu dei poſt reſurrectionem mortuoꝝ aĩas rurſus exire a corꝑibus omnis mũdꝰ moreretur pre timore.

De varijs exercitãdi practicis circa iudiciũ. Ca. viij. y

Uerũ q2 plures plus mouẽt fcã q̃ʒ verba Jdeo ponimus hic aliqua ſenſibilia q̃bus q̃ predictis nõ mouetur poſſit ad cõpunctionẽ incitari. Et hoc vel per
Exemplorum remeõrationem.
Judicij huius crebram imaginationem
Plurimã in illud relatam exercitationem

¶ Primo ꝑ exemplorũ remeõrationẽ. Uñ debent hõ ad mentẽ vocari exẽpla de hoc dei iudicio q̃ ſunt innumera de q̃bꝫ pleni ſũt exẽploꝝ libri Secũdo poterit ſe duri cordis mouere ad cõpunctionẽ ⁊ pñiaʒ vtʒ de abbate paſtore ꝑ iudicij hꝰ crebrã imaginationem. Hinc magnꝰ ille ſabbas Euagrius ſolet ſepe hortari ꝙ frẽs deberẽt diuũ illud horrendũ iudiciũ imaginari. ⁊ quaſi corã eẽnt ſic timere lugere ⁊ metuere vtʒ in vita ſpatꝫ. Et ſic ſe hõ deberet ꝯſtituere. ⁊ circũ circa hec videre Scilicet

Ecce deus. cahos ac itꝰ. foris. vndiq̃ʒ teror.

Hoc ẽ ſuccinctius ꝙ vndiq̃ʒ erũt eis anguſtie. Nam ſupra apparebit deꝰ Judex iratꝰ. Jnferiꝰ cahos patens infernꝰ A dextris pctã accuſantia A ſiniſtris infinita demonia ad infernũ trahẽtia Jntꝰ vigẽs ꝯſcia Exteriꝰ ardẽs mũdi machia Jbiq̃ʒ vix ſaluabit̃ iuſtꝰ cogitet ergo pctõr vbi manebit. Memini me a quodã venerabili patre vidiſſe figurã ſub hoc ſcemate depictaʒ ⁊ eũ in medio quaſi cõſtitutũ Sicut etiã narrat Alfonſus de heremita qui hec verba ſepe ſcripſit. ſepius legebat. ſepiſſime ſibi dicebat O aĩa mea ſcias ⁊ recognoſcas quid oparis dũ potes. anteq̃ʒ venias ad iudiciũ. in quo leges oĩa q̃ feciſti. in rotulo cõſcientie vbi angeli a dextris. demones a ſiniſtris vbi deſereris ab oibus amicis ⁊c̃. Memẽto ergo mõ duʒ po

tes creatoris tui Et hec recolēs tremebat flebat ꝛ fre
mebat ¶ Tertio poterit ſibi hō icutere ꝯpūctionē ꝑ
variā circa iuditiū exercitationē Circa qḋ varij varie
ſe exercebāt Nā quidā prm̄ cuidā duri cordis dicebat
ꝙ ſꝑ incepationē illi⁹ iudicij corā oculis. habere dēret
cogitādo ꝙ dēt deo occ̄rere ꝛ increpationē ei⁹ ꝛ ſcōꝝ
ſuſtinere Abbas āmon fribꝫ dicebat ꝙ talē cogitatio
nē ſibi qſqꝫ formare deberet q̄lem latrones ꝛ iniq̄ q̄
ſunt in carcere iudicādi. qui q̄runt frquēt. vbi ē iudex
qñ veiet ꝛ maloꝝ ſuoꝝ cōſcij flēt. Ita monach⁹ dēt
aiam ſuā obiurgare ꝛ dicere Ve mihi quō habeo añ
tribunal chr̄i aſtare ꝛ maloꝝ meoꝝ rationē r̄ddere
Si inq̄t ſic te exercitaueris ſaluus eē poterꝫ Gerſon
āt venerabilis h̄ ꝑ exercitio habuit ꝙ ꝯmeōrando ti
muit ꝛ añq̄ꝫ ꝯueniret in curia iuſticie puniēꝫ appella
uit ad ſedē miſericordie ꝯdonātis Iuxta ꝯſiliū apl̄i
dicētis Adeam⁹ ad thronū ḡcie vt miſericordiā ꝯſeq̄
mur ꝛ grāꝫ iueniam⁹ in oportuno auxilio Vꝫ gſon
exemplar appellationis in ſuis opuſculis ¶ Hec ſtri
ctim de iudicio dei De quo q̄ velit legere verba ꝯpū
ctoria lōgi⁹ deducta Legat meditatiōes effrem ꝛ ſcō
rum ſcripta Amen

¶ Titulus xxxvij. de regione purgatoria Ca. i.

A Sancta ꝫ ſalubris ē cogitatio ꝓ
defūctis exorare vt a peccis ſoluāt ſecūdi
mach. xij. Sexta regio ē regio Purga
toria ꝛ infernalis. de q̄rum p̄ma ē ꝑ ſe h̄
nūc diſſerēdū. quā Bernar. vocat regio
nem expiationis Ad q̄ꝫ ſepe recrēndū ꝑ ꝯpaſſionē eꝝ
eoꝝ q̄ illic agūt ſtudioſā cōſiderationeꝫ. Multa em̄
ſūt q̄ nos ad aiarū ſubuētionē inducere dñt vt pꝫ in
fra Ad c⁹ ingreſſum ſe ſe cohortat Btūs bn. in ſmo
nibꝫ de diuerſ dicēs Vadā inq̄t in iſtā expiatiōis re
gionē ꝛ videbo viſionē hāc grādē. quō pi⁹ pr̄ gl'ificā
dos filios in manu tēptatoris r̄linquat nō ad occiſi
oneꝫ ſed ad purgationē. nō ad irā ſed ad miſericordiā
vt nō ſint iam vaſa ire apta in iteritū ſed vaſa mie p̄
parata ad regnū Surgā ḡ in adiutoriū illis Interpel
labo gemitibꝫ. iplorabo ſuſpirijs orōibꝫ intercedā. ſa
tiſfaciā ſacrificio ſingulari ſi forte videat dñs ꝛ iudi
cet Vt laborē ꝯuertat in reqem miſeriam i gl'iam.
verbera in coronā. his em̄ ꝛ huiuſmodi officijs p̄t coꝝ
pñia reſecari finiri labor deſtrui pena Percurre igi
tur q̄cūqꝫ fidelis es aia regionē hāc expiacionis. ꝛ vi
de qḋ in ea fiat. ꝛ i nūdinis iſtis fac ſarcinā tuā af
fectū ꝯpaciēdi Hec bnar⁹. ¶ Suadet itidē venera
bilis gerſon. vt ſic ad hanc regionem decram⁹ velut
ad carcerē miſeroꝝ ad coꝝ ſubleuādā miſeriā. vt ſic
eis ipēdēdo miaꝫ remereamur a deo miſericordiaꝫ
B ꝛ ad ipleam⁹ fraternā charitatē

Quod lata ſit regio iſta Cap. ij.

b Porro ꝛ ēca h̄ purgatoriū latiſſima ē r̄gio iſta
hñt qꝫ varia in nūdinis ei⁹ ita vt qſqꝫ ꝛ hic
inueniet accōmoda ſibi

Scīꝫ Intellectiu⁹ intellcūalia illuminatiōeꝫ
affectiuus deuociōalia ad iflāmationeꝫ
exercitatiu⁹ practicalia opacionem

Vñ ſm hec poterint diſtigui tres diete h⁹ regionis

Quanta habeat h̄ ꝯſiderare ſtudioſ⁹. §. i C

p Primū igit̄ iuenit h̄ ſtudioſus magnā copiā
ꝑ exercitatione ꝛ illuminatiōe intellcūs. qꝑ
pe vbi innumera ꝛ quidem ſatis difficilia occurrunt
ꝯſiderabilia Inter cetera aūt h̄ principali⁹ ꝯſiderāda

Aꝫ ſit. qualis. vbi. cur. t̄ne ſtatū. ꝙ reuelāt

Hoc ē vt apci⁹ dica⁹. poterit h̄ ſtudioſus ꝯſidare ſcꝫ
Aꝫ purgatoriū ſit Quale ſit ꝛ q̄liter ſit
Vbi in q̄ loco ſit Cur purgari ꝯtigat h̄ āt breuit
De aiaꝝ purgādarū ſtatus qualitate tāgēda
De earūdem appitionibꝫ ꝛ r̄uelatiōibꝫ
De p̄mo ideſt de purgatorij exiſtētia vtrū ſit Vere te
nēdū ꝙ ſit licet greci diſcrepēt i hoc a latinis ꝓ eo ꝙ
pauca repiant de eo expſſa in ſcpturis Ex multis tñ
ꝛ multiplicibꝫ vijs h̄ eſſe ꝓbat Scīꝫ.

Scripta docēt ſci. mos exēplum rationes

¶ Id eſt ꝓbat ex diuinis ſcpturis vt de ciuitate dei
deducit Aug⁹. Item ſcōꝝ aploꝝ ꝛ doctorū orthodo
xorū autoritatibꝫ ¶ Tertio ex more eccíaſtico Quar
to ex varijs veriſimilibꝫ exemplis ꝛ appitionibꝫ
Poſtremo ex efficacibꝫ rōnibꝫ q̄s introducūt docti i
eorū ſcriptis quarū potiores ſunt iſte

i merij ḡ dei iu ſoli pu ꝯtijs pur ne negligētia ſuf
i p̄mijs ſticia ñ ri corꝺ gant fragetur
patit i vltū viōbūt deū

Diſtāt. inſt. puri. ꝯtraria. negligit. haudq̄l

Vere ergo tenēdū purgatorium eſſe
¶ De ſcōo āt q̄li purgatione purgēt Non tam clara
determiata certitudine ꝑ ſcpturas determiatū. Ne
ceſſariū ē ei cū corꝑali ſpūalē ponere ignē de ꝑ ſe pur
gatiū. puta charitatem ꝛ amoroſā afflictionē. q̄ ſine
oēs corꝑles ignes ad purgationē ſunt inefficaces vt
deducit ſcūs thomas dicens in ſuo ꝯpēdio. Habent
inq̄t pene ꝙ ſint purgatorie ex ꝯditione eoruꝫ q̄ eas
paciūt in q̄bꝫ ē charitas ꝑ q̄ꝫ volūtatē ſuā diuine cō
formāt. ex cui⁹ charitatis virtute penas q̄s paciunt
eis ad purgationē ſunt Vñ in his q̄ ſñ charitate ſūt
ſicut i dānatis non purgāt ꝛc. Id ꝛ plenius Rayne
rius in ſua pantheologia Non ergo miretur nō obtē
dāt aures doctiſſimi viri. ſi audierit de purgatorio
amoris vl' deſiderij. varijs em̄ vijs nouit ad pfcm̄ de
ducere de⁹. vñ celeſtiū bonorū deſideriū vere purga
torius eſt ignis De h̄ purgatorio deſiderij pulchre dꝛ
in reuelationibꝫ brigide mechtheldis tōdali ꝛ alijs vi
ſionibꝫ ſcōꝝ ¶ Porro de loco purgatorij vulgo dꝛ
dupliciter hūc aſſignari ſcꝫ ſm legem cōem ꝛ ſic di
cūt eū eſſe in p̄te inferni iuxta limbū prm̄ Hugo aūt
nullū determinatū vult aſſignare locū Et Aug⁹. abdi

ta receptacula vocat. Sed ſcūs Greg. in dialogꝭ vi͛
tur velle illud. Uel aſſignatˀ loc⁹ ſm̄ diſpōnē ſpēalem
Et ſic dicūt ꝙ aīe purgātˀ in diverſ locis Iſtꝭ rōnib⁹
vt poſcāt q̄ crimia alioꝝ ob vivoꝝ ī faciliorem
F libatiōeꝫ ibi ꝯſeſt orōnem ſtructōꝫ purgatōeꝫ
Poſcāt peccarūt. meritis. doceāt. levi⁹ fert
Proſequūtˀ hec in aurea legēda ſingl'a ſingl'is exēpl'.
¶ Porro cur ⁊ q̄b⁹ de cauſ purgari ꝯtigat. Multi
ml'tas cās aſſignt. puta ꝑ tarditate ꝯverſiōiſ ꝑ peti'ſ
minutis. ꝑ mētis ipuritatib⁹ ⁊ ipfectiōib⁹. ꝑ malis
amorib⁹ ⁊ affectib⁹ depurētˀ vt digni fiāt thalamo tē/
plo ſolio dei vt Guil. tractat in de vniverſo Aug. tn̄
d' difficilimū iſtud eē invenire ⁊ piculoſiſſimū defini
re De poſtremis duob⁹ trāſim⁹. lꝫ multas hēant q̄/
ſtiōes nō inutiles. qm̄ devotꝭ magis q̄ꝫ ſtudioſ ſcri/
bim⁹ Meditabilia ꝯpūctia d' purgatorio Ca. iij.
Nunc ꝯpunctiōis ⁊ devotiōis materiā colli/
gem⁹ cōpunctis ⁊ devotis regiōis iſti⁹ Et p'/
ferti ſunt tria pncipalia illis ꝯſiderāda. ⁊ om̄i
notatu digniſſima. vtputa
Purgatoriaꝝ penarum qualitate
De ad ſuccurrendūꝫ aiabus inducibilitate
G Suffragiorū varietate.
De quib⁹ ſingulis paucis nos expediam⁹ ea q̄ ſuper
bis aliq̄ dicant aſſignātes. ¶ De primo. i. purgatoria
rū penaꝝ qualitate. nota hoc verſu

Acris. diverſa. ſterilis. dānoſa. q̄ꝫ lōga

Nā vt de pena ſenſibili tm̄ loq̄mur. poſt de pena dā/
ni dicturi. vtraq̄ꝫ vt aiūt nimiū ē acerba. adeo vt mi/
nima pena purgatorij. qd' tn̄ Bonavē. negat acer/
bior ē q̄ꝫ graviſſima pena mūdi. Et hoc tūꝫ ex pte ig/
nis affligētis. q̄ tācti ſi eēn⁹ nō ē. miro tn̄ mō gravis ē
Itē ex pte aīe paciētis. vtꝫ infra q̄ ſūme eſt ſenſibilis
Itē ex pte iudicis penā infligētis q̄ pl⁹ q̄rit emēdam
q̄ꝫ penā. ⁊ ergo punit negligentiā p penā acerbā. de/
clarantˀ hec in ſpeculo p varia exēpla. Agitˀ itē de hoc
in pantheologia. ſub titulo Pena Non ergo mīma
cōtemnam⁹. ne tā acerba ſupplicia illic luam⁹ ¶ Se
cūdo ē in purgatorio penaꝝ diverſitas. Nā q̄ttuor il
lic pcipuas afflictiōes eē tradit Anthoni. ſ. ex priva/
tione viſionis divine ad tps. Secūdo ex inſultatiōe de
monū. Nō tn̄ vt aiūt torquētur ab eis Terti⁹ ex affli
ctiōe materialis ignis Quarta ex ꝯſideratiōe negligē
tie ſubvētionis. vt ꝑſequitur in pma pte ſūme. Uel
eſt illic penarū diverſitas ꝑ varietate meritoꝝ Pref
uem⁹ igitˀ nos a multis negligētijs. ſi torq̄ri nolim⁹
multis tormētis ¶ Tertio ē illic Penaꝝ ſterilitas:
Ita vt aiūt ꝙ q̄libet pena purgatorij infructuoſa eſt
ad meritū Sic ꝙ tm̄ ē ſatiſfactoria non meritoria
Tps eīm pñs ē tps merendi ⁊ ſerēdi Illic recipiendi
⁊c̄. Nā ſunt ſeptē āni fertilitatis in q̄b⁹ pt hō acq̄re/
re grām ⁊ gl'iam. ſed illic anni tūc reſtant in q̄b⁹ nec
grari nec meri pōt. Quarto ē ⁊ dānoſitas, ita ꝙ pur/
gatorij pena nō tm̄ ē infructuoſa q̄ ad meritū. vt ai/
unt. verūetiā dānoſa differēs ⁊ privās a dei cōſpectu
Et vere ineſtimabile dānū a dei viſiōe retardari. vel
paululū. Eya igitˀ hoc dānū attēdam⁹ ⁊ a negligētijſ
q̄ dilatiōnē cauſant ⁊ aioꝝ ipuritatib⁹ pcaveamus.
¶ Quinto ē in purgatorio penaꝝ ꝓlixitas ⁊ diutur
nitas Q̄ꝫ pena de q̄ ſe poſſꝫ hō expedire dū vivit i ſpa
cio vni⁹ diei ꝑtēditˀ vt dicūt in purgatorio p ſpacium
forte vni⁹ anni Iuxta illd' Ezech. iiij. Fili hōis diē p
anno. diē inq̄ꝫ ꝑ anno dedi tibi vt de filijs iſrl' in deſ/
to Quāvis hec autoritas vtꝫ nō vrget.
¶ De aggravantijs penarū purgatoriaꝝ Ca. q̄rtū.
Otandū quoq̄ꝫ ꝙ q̄ꝫuis pene he purgatorie i
N ſe ſunt graviſſime Et ml'tis tn̄ aggravantijs
redduntur graviores Et potiſſimū ex iſtis

Cōis. ſeſus. avida ē q̄ꝫ gravis ivvat haud

Id ē pmo aggravatˀ purgatorij pena ex ei⁹ (quis. H
cōitate vel gn̄alitate. q̄. ſ. totā aiaꝫ gn̄al'r in oī poten
tia ⁊ pte affligit Tota eīm aia patitˀ q̄ ſimplex ē. O
vere gravis pena q̄ gn̄al' ¶ Altera ē ex ſenſu ⁊ pcep
tibilitate Tāto eīm aliq̄d magꝭ dolet de aliq̄ leſivo q̄ꝫ
to magꝭ ē ſenſitim ⁊ pceptivū doloris. vn̄ dolores q̄
fiūt in locis marie ſenſitis gviſſimi ſūt. Et q̄ totus
ſenſus corpis ē ab aia Id' ſi in ipaꝫ aiaꝫ aliqd' leſivūꝫ
agat videtˀ ꝙ ipa marie affligatˀ. pſtim cū ſit nobilis
⁊ tenerrie natˀe Tertio aggūatˀ ex aviditate Q̄ꝫ affe
ct⁹ quo deſideratˀ ſūmū bonū p⁹ hāc vitā ē in aiabus
ſcis intēſioꝝ. q̄ nō retardatˀ eaꝝ affect⁹ mole corpis
quo q̄ affcūs i illud bonū itenſioꝝ eo abſentia moleſti
oꝝ. Silr ex termi ꝓpinq̄tate Quo eī terminꝰ q̄s ꝓpin
quioꝝ eo mora gravioꝝ Quarto aggravatur hec pe
na ex gravitate ⁊ acerbitate ſcꝫ ignis affligētis Quā
vis āt ignobili⁹ nō agat i nobili⁹. nec etiā p ꝯñs cor
p⁹ in ſpm̄ natal'r Qd' tn̄ vl'r nō eſt verū vtꝫ ꝑſpicien/
ti. Agit tn̄ ignis ille purgatori⁹ nō naturaliter. ſꝫ vt
inſtrumētūꝫ divine iuſticie in aias detinēdo eas ⁊ affli
gendo. lꝫ mō a nobis ipceptibili ¶ Poſtremo ag
gravatˀ hec pena ex ſubvenientiū paucitate Cito eīm
vivi mortuos tradūt obliviōi Vn̄ ⁊ illd' lugubre Iob
xix. clamare videtˀ. Miſeremi mei ⁊c̄. Et cū Ioſeph
incarcerato. memēto mei cū bene tibi fuerit Sꝫ heu
ſuccedētib⁹ ꝑſpis mīma cura ē pro aiabus Vn̄ quiſ/
q̄ꝫ ꝑ ſe ſollicit⁹ eē deberet in vita ⁊ nō ꝯfidere ill' Sūt
eīm ſocij mēſe ⁊c̄ Et vere graviſſimū ē eis hoc videre
¶ De pena dāni aiaꝝ in purgatorio. §. pmus
Orro de pena dāni q̄ꝫ lōge gravioꝝ pori quis
P ambigit Ineſtimabile eīm dānū a dei viſiōe
retardari. Nā ſi reſte Aug⁹. Tāta ē pulchri
tudo iuſticie ac tāta iocūditas lucis eterne icōmuta/ I
bilis veritatis atꝫ ſapie vt ſi nō liceret āpli⁹ i ea ma/
nere q̄ꝫ vni⁹ diei mora pp hoc ſolū innumerabiles an/
ni huius vite pleni delicijs ⁊ affluentia tpalium bono
rū rcē meritoq̄ꝫ cōtemneretur. Si inq̄ꝫ tāta ē fruitio

illi⁹ charitatis. quis eſtimabit quã malũ ſit retarda/
ri ab ea. Vere vere nulla maior ẽ pena q̃ʒ viſionis di/
uine carentia. Ita ꝙ mille mille iehennas ſm Chry.
excedat. Et ergo eſt afflictio maior aiarũ q̃ aggrauã
tur ꝑ iſta. Tũ quia abſoluti a corꝑe mortis corꝑe
aggrauãte ꝛc. apti⁹ illud bonũ tã ſũmum dinoſcunt
Tũ q2 illud ſũme ꝛ itentiſſime cupiunt. Nã affcũs
quo aia ſeꝑata a pondere corꝑis abſoluta deſiderat
ſũmuʒ bonũ. maior eſt ꝛ intenſior q̃ʒ affect⁹ cuiuſcun
qʒ rei tꝑalis in hac vita maxime cũ iam tꝑus haben/
di aduenerit. Vñ quãtomagis deſiderat tãto dilati/
onem moleſti⁹ fert ꝛc. Tũ maxie penã grauat ꝙ per
ſuã negligentiã ꝛ culpã. dilationẽ eueniſſe cõſiderat
quã per feruorẽ charitatis potuiſſet amouiſſe in vita
Et itaqʒ oibus q2 ꝛ magis aia diſpoſita ꝛ ſũmi cogi
tiua boni. ꝛ ſũme deſideratiua ꝛ ſua culpa dilata ni/
mirũ ſi dolet. Si eñ ſpes q̃ differtur affligit aniam
q̃to maius ẽ bonũ ſꝑatum ꝛ magis cognitũ ꝛ tãto
in expectando afflictio maior. ꝛ q̃to dilacio ꝓlixior:
tanto acerbior dolor. Adeo ꝙ nulla durior pena q̃ʒ di
latus amor.

¶ De ad ſuccurrendũ aiabꝫ inductiis Cap. v

Nunc de altero mẽbro ſcʒ de ad ſuccurrenduʒ
aiabus inductibilitate videam⁹. Q̃ʒ. ſ. libenẽ
eis ſubuenire dẽmus cũ multa ad id iductia
hẽmus. Quorum quedã ſumũtur:

	dei ꝛ ſcõrum	Inductia aũt ex ꝑte dei ꝛ
Ex ꝑte	aiarũ iꝑaruʒ	ſcõꝝ ꝯplectũẽ h̃ verſu.
	nri ipſorum	

Nã dño placet ãgelicis. ſcis. monʒ ꝛ vult.

¶ Primũ inductiuũ ẽ q2 hoc deo ſum m̃e. ſ. ꝛ indiui
due trinitati ſũme placet. Nã dum aiabꝫ ſubuẽimus
deũ hõram⁹ ꝛ gratiſſimũ obſequiũ facim⁹. Nã ſic e⁹
imaginẽ liberam⁹. Et iã palam ẽ ꝙ honor imaginis
ꝑtinet ad prothotipũ. Itẽ ſic dei cooꝑatores ſumus
iuuãdo vt ſic p̃ris ꝑdeſtinatio citi⁹ impleatur. Filij re/
dẽptio effectũ ſortiaẽ. ſpũſſci electio ꝛ volũtas ꝯple/
atur. O quãtũ illũ dñs diliget q̃ ei theſauruʒ gratiſſi
mũ erga quẽ cor ſuuʒ appoſuit ꝑ quo oia dedit. aiaʒ
loquor xp̃ianã ex tormẽtis liberauit. ¶ Secũdo ãge/
los letificam⁹ q2 coꝝ ciuitatem ꝛ ruinã reſtauram⁹ ai/
mas orõibꝫ illuc deducẽdo. coꝝ cuſtodie cooꝑamur
ꝛ gaudiũ augmẽtam⁹. Nã ſi gaudiũ ẽ illis ſuper vno
peccatore pñiaʒ agẽte: m̃lto ãpli⁹ ſuꝑ aia aduenĩẽte
¶ Tertio ſcõꝝ oim nobis fauorẽ ꝓcuram⁹ duʒ pro
aiabus oramus. q2 ſic coꝝ nũerum augem⁹. glĩam
augmẽtam⁹. ꝛ expectationẽ ꝯplemus. Expectãt eni
eas iuſti donec veniãt. O quãto eos deſiderio excipi/
ent ſancti a quibꝫ totiẽs ſunt letificati. ¶ Quarto q̃a
in ſcripturis de⁹ ad h̃ monet. vtʒ i pluribꝫ locꝭ. Eccli.
vij. A mortuo nõ ꝓhibeas grãm tuã. Itẽ Machab.
xij. Scã ꝛ ſalubris ꝛc. ¶ Quinto aiabꝫ ſubuenire de
bem⁹ q2 vult ſcʒ eccl̃ia. q2 eſt eccl̃iaſticũ inſtitutuʒ. q̃
ad hoc ſingulare officiũ ordinauit miſſas ꝛ memori

as inſtituit. Ita ꝙ nulla miſſa dʒ celebrari qui defun
toꝝ debeat meõria fieri. Cũ ergo tã deo grata. tam
angelis ꝛ ſcis placita iuſte iudicta ſit defunctorum
meõria. vere crebri⁹ ꝛ deuoti⁹ ẽ a nob celebrãda

Inductiua ex ꝑte aiarum. §. primus

Sed iã annotem⁹ exꝫ inductia ex ꝑte aiaꝝ iꝑaꝝ.
Et ſunt iſta. Status ſcʒ eaꝝ ꝯſideratio

In penis iopes. fracti. victi. ſecus ꝛ non. I

¶ Primũ q2 ſũt in duriſſimis vt ex dcis ꝑtʒ penis cõ
ſtituti. vñ valde eſt dur⁹ q̃ nõ miſereẽ ꝛ ſubuẽit dũ ꝑ
illis. Nã tanta acerbitate affligũtur. tãto acerbitatis
lãguore afficiũtur vt null⁹ tã durus i mũdo tyrãnus
q̃ eis nõ ſuccurreret ſi hoc plene noſceret. ¶ Alterum
ẽ q2 inopes ſunt ꝛ pauꝑes ꝑciũ redẽptiõis nõ hñtes
Vnde orem⁹. Aias pauꝑʒ tuorũ ne obliuiſcaris in fi/
nẽ. ¶ Tertio ꝯpatiendũ ꝛ ſuccurrendũ ẽ eis q2 ipo/
tentes ſũt ad oꝑandũ q2 ſedent in tenebris ꝛ ꝯfracti
ſunt viribꝫ. vñ eis oꝑari ipoſſibile eſt. Qʒ oꝑari dum
dies ẽ. qñ eñ venit nox neõ ꝑt oꝑari. O negligentiã
nrãm. Videm⁹ nos incarcerari ꝛ negligim⁹ oꝑari vt
poſſim⁹ liberari. ¶ Quarto q2 victi ſunt ita vt meri
torie nihil valeãt oꝑari (vt cõiter teneẽ) nec proficere
in meritis. ac per hoc nec ſemet liberare neqʒ iuuare
vnde ſtudioſe illis ſuccurrendũ. ¶ Poſtremo iõ vel
maxime debemus eis ſuccurrere q2 ſecus nõ poterit
exire niſi plene fuerit ſatiſfactũ. Imo niſi iꝑe fuerint
ꝑfecte ꝛ thalamo digne. Nil eñ cõtaminatũ intrabit
in illũ. Vnde nec malle⁹ aut ſecuris audita ſunt i tẽ/
plo. Vñ debemus libẽter eis ſuccurrere pia oratione
orantes quo deſideriũ eoꝝ cõpleatur in bono. Vnde
nimis eſt crudelis qui nõ cõpatitur ilẽ

Inductiua ex ꝑte noſtri. §. ſecundus

Tertio ſunt inductia ex ꝑte nri iſta ſcilicet

Ordo petẽt. meritũ. mai⁹ ſeptẽ tibi fiet M

¶ Primũ inductiuũ quia hoc exigit ordo ꝛ lex natu
lis. Iuxta illud. Quecũqʒ vultis vt faciant vobis ho/
mines omnia eadẽ facite illis. Nã ꝛ ſic irrõnalia iuicẽ
ſuccurrũt. vt ait Albert⁹. Cerui ꝛ elephãtes. Et nos
alter alteri⁹ onera portare dẽmus. Nam ꝛ iidẽ exi/
git ordo ꝛ lex charitatis vt omni tempore diligat q̃
verus amicus. Hinc dicitur Joannis. i. Qui viderit
fratrem ſuũ neceſſitatem patientẽ. ꝛ clauſerit viſcera
ſua. q̃uo charitas patris manet in eo. ¶ Secundo
eis ſuccurrere debem⁹ ꝑpter vtilitatem noſtram: q̃a
petent inſtanti⁹ pro nobis in patria cuʒ per nrãs ꝑ/
ces liberate fuerint ex pena. ſunt hinc exempla mul/
ta. Intercedamus ergo pro fidelibus defunctis vt a/
liquando orent pro nobis. ¶ Tertio debemus eis
ſuccurrere quia ſepe benemeriti ſunt de nobis i via.
q̃ppe qui impenderunt beneficia plurima. vnde ꝛ di/
citur. Reg. i. dauid iſrahel inuitabat ad fletum ſuꝑ
ſaul ꝛ Jonatha. quia multiplex impenderãt benefi/
cium. Et ecce nũc clamant de tormentis qui dum vix

erant multa mala libent̄ ſuſtinuiſſent ꝓ nobis nec e-
is rn̄dem⁹ aut ſuccurrere curamus O vere mag̃ ihu-
manitas crudelitas grādis nīs. Vn̄ verendū ē ꝙ vi-
dictā clamabūt ſup duris ⁊ ingratis. Quarto libēter
ꝓ eis orandū qꝛ hoc iuxta Alder ē magis meritoriū
⁊ maius bonū. Nam ſi in inferno ē ego gradum glo-
rie merui quia op⁹ charitatis feci. Vel ſaltem me ad
grām ſi terra eā ſum ꝑ hoc diſpoſui Aut eſt i purga-
torio Et tūc licet ſm m̄ltos nihil mihi mereri poſſ;
aut ſibi. Vn̄ ſm aliquos ꝓ me p̄t exorabiliter orare.
ſicut Hieremias ꝓ iſrl' in lymbo. Aut aīe ſunt aut e-
runt in celo. ⁊ tūc noſcēt eos q̄ orauerūt ꝓ eis ⁊ longe
inſtātius orabūt ꝓ ipis. etiā ſi nō profuiſſet eis eorū
orō qꝛ affectū attendēt Sec⁹ eſt aūt de viuo inq̄t q̄n
do oro ꝓ eo Qꝛ forte ꝙ pro eo oro ignorat Et ſic non
redorabit Aut ē peiōr ⁊ ſic parū ea valebit Totū er-
go qđ defunctis ipendit̄ in nr̄m redūdat meritū ⁊c.
vide in p̄ceptorio Scdm alterā āt ↄſideratiōnē aliq̄
dicūt meli⁹ orare ꝓ viuis ⁊c̄ ¶ Quinto qꝛ q̄ ꝓ defun-
ctis orat ſeptē mīe opa eis ipendet. vn̄ ⁊ ei⁹ miſerebi-
tur de⁹. Cibat em̄ eſuriētes pane angeloꝝ. dū eas p̄
cibꝫ deducit ad regnū celorū Secūdo potam⁹ ſitiē-
tes. dicūt em̄ Sitiuit aīa mea ad deū fontem viuū
¶ Tertio veſtim⁹ nudos nuptiali veſte. veſtitu deau-
rato. Dū em̄ charitatem nrām ↄſiderant charitatē
in nos actuant ¶ Quarto ꝑegrinos ⁊ exules hoſpi-
tamur dū i domū dn̄i letātes ꝑcibus deducim⁹ Quin-
to captios de carcere educim⁹ Infirmos illos ⁊ amo-
re languētes viſitam⁹. In terra tandē viuentiū i do-
mino tandē hrēs ſepelim⁹ Quiſquis cupis vt tui mi-
ſereat̄ de⁹. fac ꝑ hec ꝓ primo miſerearis ¶ Poſtremo
iō potiſſimū eis ſubuenire dēmus. quia nobis ſic fiet
Quippe in q̄ mēſura mēſi fuerimus remetiet̄ nobis.
Iuxta illud Ruth. i. Faciat vobiſcū de⁹ miā ſic feci-
ſti cū mortuis Sic em̄ de⁹ ſepe diſpōit ꝙ tm̄ quis re-
cipit in alia vita quantū facit libenter in hac vita Nā
iuxta Bedā Indign⁹ erit oī ſuffragio q̄ defunctorū
īmemor fuit in hoc ſcl'o. vt pꝫ in multiplici exēplo
Ob hec ⁊ hmōi plurima libēter orare dēmus ꝓ defū-
ctis ⁊ ipendere eis bōa. qꝛ ſcā ⁊ ſalubris hmōi eſt. vt
pꝫ memoria.

¶ De ſuffragiorum quibus anime iuuantur quali-
tate Capitulum ſextum.

Iam videndū eſt de ſuffragiorum quibꝫ eis ſub-
ueniendū eſt qualitate. Et ſolent in genere aſſi-
gnari quattuor principalia Vt ſunt oratio vel chri-
ſti capitis vel mēbrorum. Et ſic liberantur ꝑ modū
interceſſionis. In miſſa. Orationibus. Vigiliis
Vel per modū redemptiōis. ⁊ ſic eſt elemoſina qua
redimūtur peccata. Vel proprie ſolutionis vt ipi pe-
nas plene luant in purgatorio. ¶ Quarto ꝑ mo-
dum aliene pro eis afflictionis: vt Ieiuniis. afflictio-
nibus. diſciplinis. ⁊ huiuſmodi multis. ſicut legitur
de multis ſanctis: In genere tamen ſunt multa alia
plura ſuffragia. quorum hec precipua.

Fl̄es. pete. caſtiga. mun⁹ da. redde celebra

¶ Nocet iuuātur piis fletibus. deuotis orationi-
bus. Penitentialibꝫ afflictionibus. largis elemoſy-
nis: debitorum ſolutionibus. Maxime aūt miſſarū
celebrationibꝫ. quēadmodum a multis longe dedu-
ctū eſt autoritatibus. rationibus. ⁊ exemplis in libro
apū. preſertim ⁊ in ſpeculo morali Offerent ſe plu-
rima circa hec ſuffragia conſideranda. Scilicet Que
anime per ipſa poſſunt iuuari. Qua ratione eis poſ-
ſunt prodeſſe. Si equaliter omnibus proſint Quali-
ter ea noſcant. Et ſi malorum orationes eis profici-
unt. Aliquid igitur pro noſtris hic dicamus. Q; ſci-
licet ſi volent ſuis ſuffragiis animabus proficue pro-
deſſe ſtudeant non multiplicare et verboſari. ſꝫ ex ca-
ritatis feruore ⁊ in vnione dominice paſſiōis ⁊ eccle-
ſie ⁊ ſanctorum meritis ea fundere. Sic em̄ magis
proderit exigua vna oratio q̄ꝫ multarū inaduertens
replicatio. Docuit ergo dominus Mechteldim. re-
uelauerunt hoc aīme quibuſdam. Hinc in legendis
vigiliis deuoti quidam ordinant. ita ſua exercitia vt
in vnione meritorum chriſti reducantur omnia. Vt
Pſal. v. In honorem quinq̄ꝫ vulnerum. pro ea ob-
ſecrantes veniā quinq̄ꝫ ſenſuum Deinde primū no-
cturnū ad vite chriſti ingreſſum. Alterum ad eius ꝓ-
greſſū. Tertium ad paſſionis egreſſum. Laudes ad
ſeptem verba quaſi impendentes ſeptem miſericor-
die opera. Sic lectiones aut Reſponſoria ordinant
ad trinitatem ſanctā. virginē beatam. ⁊ ceteros ſep-
tem ordines ſanctorum. obſecrando ſcilicet per dei
miſericordiam ⁊ ſanctorum merita q̄tenus anime du-
cātur ad ea que aſpirant gaudia. Poſſent hec plena-
rius dici. ſed cōmittimus cuiuſq̄ꝫ exercitatiōi

¶ Exercitandi practica

Poterit ſe homo multipliciter exercere in re-
gione iſta ſcilicet per ſuperiorum meditatio-
nem crebro hec retractando. Ad multa eniꝫ
valet horum frequens recogitatio. preſertim vt Vi-
centius dicit ad iſta ſcilicet quia a culpa reuocat. In
tētatione a ruina peccati cōſeruat. Munit ad paciē-
tiam. prouocat ad cōpaſſionem ⁊ miſericordiam. In-
ducit ad penitentiā ⁊ valet ad ꝑſeuerantiam. Vt ſin-
gula late deduci poſſent per exempla ¶ Secundo
poteſt ſe homo exercere per viuā penarum purgato-
riarum imaginationem ſuꝑ ſinꝰ ſi eas ferre poterit
diiudicationem. ſic multi patrum egerunt ⁊ grauiſ-
ſimis penitentiis ſeſe afflixerunt. Sic etiaꝫ magn⁹
cātor pariſienſ. vt ſcribit Vincen. Vt eterna tormē-
ta euaderet ⁊ eťna bona obtineret In exitu ſuo roga-
bat dn̄ꝫ q̄ten⁹ eū pōeret i purgatorio vſꝫ ad diē iudi-
cii idipꝫ ccūſtātes obſecrādo vt ſecū dn̄ꝫ ſi decorarēt

forte hoc de purgatorio de q̄ btā maria appꝛuit brigi/
de orāti p aīa heremite ſci dicēs Attēde z ſcias filia.
ꝙ aīa hꝰ nō ſtatī intrauit in celū qꝛ nō hūit pfcm̄ diſ
ſoluēdi deſideriū. Et iō detineꝶ nūc i illo purgatorio
deſiderij vbi nulla pena ē niſi ſolū deſideriū ad deū p
ueniēdi. Hec in q̄rto libro reuelationū eiꝰ Siſe i vi
ſiōibꝫ mechtheldis Silia de hoc deſiderij purgatorio
hn̄tur in multis viſiōibꝫ. q̄ iō a q̄buſdā n̄ acceptātur
qꝛ aīas ſolo deſiderio purgari z lāguere dicūt. Jmo
ꝙ tl'is pfectio necāria ē ex ſcripturis elicit̄ qꝛ nll'us ad
mitteꝶ maculatꝰ in regno nec ſpōſa a ſordibꝫ z men/
ſtruis malaꝝ affectionū nondū depurata. nec nup/
tialiter amās ē thalamo dig̃ Si ḡ din nolimꝰ purga
ri z differri ſtudeamꝰ oēs inordinatas affectiones ab
ijcere z feruēter deū amare Amen.

Titulus triceſimusoctauus. De regiōe infernali
Capitulum primū

A Dimitte me vt plāgā paululū dolo
rē meū anq̄ȝ vadā z reuertar ad ter
rā tenebroſā z opertā mortis cali/
b gine. terrā miſerie z tenebraꝝ vbi
vmbra mortis z nullꝰ ordo ſȝ ſepi
ternus horroꝛ inhitat Job x. Jam
videndū ē de regione infernali quā
fetūs Job ſatis horrendā deſcribit ſub verbis dictis
Ad cꝰ crebrū ingreſſū multa pn̄t vt ſup fcm̄ ē aſſigna
ri inductia. ſȝ ceteris omiſſis. de his ſepe memiſſe d
bemꝰ qꝛ hoꝝ meōria ſatis vtil' eſt z pl'a adducēs bo
na vn̄ z a multis ſepe ſuaſa. Jnter cetera aūt pfunda
nō perfūctoria hec infernaliū ſuppliciorum medita/
tio. Hec adducit bona Scilicet

Penitet. obſeruat. robur. patiēs. qꝛ ſpnit.

Primo inq̄ȝ penaliū tormētoꝝ meōria puocat ad
pn̄iam agēdā. vn̄. ps. orabat. Conuertāꝶ pctōres ifer
nū. ſ. p cōſiderationē vt ſic cōuertāꝶ ad pn̄iaȝ Hinc
q̄dā cuidā. Si inq̄t nō potes hr̄e lachrimas pone an̄
ocl'os fumū inferni z eiꝰ penas z verte te ad aq̄loneȝ
vn̄ pādit̄ur oē malū z ſic hēbis vt pȝ i ml'tꝭ exēplis.
Scd̄o hec meōria a pctis pſeruat. vn̄ narrat btūs
Anathaſiꝰ de ārhonio ſcō ꝙ q̄tiēs tēptabaꝶ de pctō:
totiēs ad mentē reuocabat pēas eterni incēdij pctō d
bitas. z ſic liberabaꝶ pmanēs imunis a pctis Et vn̄a
bilis Gerſon ſil'e ꝯſiliū dat Tertio in tētatiōe ꝯfor
tat z roborat. Hinc cuidā tētato ꝯſiliū ſenioꝛ dabat
vt tētationē vinceret. Qꝫ. ſ. faceret ſic nutꝛ q̄ cuȝ vult
pueꝝ ablactare ab vbere perungit aliq̄ amaritudine
quā ſentiēs puer refugit Sic inq̄t tu tētatiōi oppone
amaritudicȝ inferni Quarto aīat ad paciaȝ Facili
em̄ pacia tolerat mala pn̄tia q̄ timet futa Hic Grc.
ait Sci inq̄ēs tpalē penā lucꝝ putāt qꝛ p hāc etn̄aȝ
euadere nō formidāt Poſtrēo ad mūdi ꝯtēptū pro
uocat vtȝ in miracul' de ſcō Joā. euāg: Sic mgr̄ Joꝛ
danꝰ quēdā ad mūdi ꝯtēptū induxit ꝙ rogauit q̄ti/
ens pulchra mēbra ſua inſpiceret. cogitaret ꝙ mag

nū dānū eēt ꝙ in inferno arderet. z ſic ꝯuerſus fuit.
Sic alter alteꝝ ꝯuertere z ad mūdi ꝯtēptū trahere
volēs. id tm̄ expetijt ab eo. vt vel amore ſui qn̄ came
rā intraret z lectū cuiꝰ culcitra mollis erat videret ſe
cū cogitaret q̄lē camerā z lectū in inferno hrēt dicen
do illud ps. xiiij. Concidit cadauer tuū detracta ē ad in
feros ſupbia tua Subt̄ te ſterneꝶ tinea z opimētū tu
uȝ erūt vermes. qd̄ vbi paululū fecerat plene mūdum
ꝯtēpſit. hic abbas Amō cuidā rogāti vbū ſaluꝫ di/
cebat Meōrare eoꝝ q̄ in inferno ſūt z cogita apd̄ te
metipm̄ quō ſūt ibi aīe in q̄ȝ amaro ſilētio. in gemi/
tu peſſimo z tormēto mario lachrymas fūdentes Et
al'r cuidā in cella ſedere attediāti rn̄dit Si inferni pe
nas cogitares. etꝫ ſi ſpētibꝫ plēa eēt libent̄ i ea mane
res. Crebro ḡ dēmꝰ hāc regionē ingredi z eiꝰ penas
meōrare. lȝ dura ſit ne veniāt durioꝛa.

Quāta occurrūt in hac regiōe a ſtudioſis ꝯſidrāda
Est āt lata regio de q̄ hec in gn̄e Cap. ij.
ſūt dicēda. ſ. cōſiderabilia. ꝯpūctia. z exēpla.
Jnueniet em̄ hic ſtudioſus innumera p igenij a
gitatiōe tractāda Videlicet iſta B

Qꝫ ſit. q̄lis. vbi. modꝰ ardēdi. ꝙ et eius.

Prio ei ꝯſiderare poterit ꝙ ſit infernꝰ qd̄ pbari
pt varijs vijs. ſ. ſcripꝰe autoritatibꝫ. doctoꝝ teſtio/
nijs. rōibꝫ z exēplis. imo z gētiliū aſſertiōibꝫ. ꝯducit
iſta latiſſime de ciuitate dei. xxi. b. Aug. etiā gētiū teſti
monia adducēs Platonici ei ipnnita nolla volebāt
eē pctā. Loq̄tur de h̄ Virgiliꝰ plima. Jtꝫ Seneca et
alij vt etiā in ſuo q̄dragelimali Lconar. vticē. ē pſe/
cutꝰ De altero āt vbi ſit infernꝰ cōiter teneꝶ vt ſcri
ptura teſtaꝶ ꝙ ſit ſub terra. imo i meditullio t̄re vbi
remotꝰ a celo. De q̄ tn̄ q̄ſtiōe ſcūs Greg. ſobe ſatꝫ lo
quit̄ dicēs. De hac re nihil temere diffinire audeo Cū
q̄dā hūc in terraꝝ q̄dā pte eē putauerūt. Alij ſup ter
rā hūc eē exiſtimāt. Quāq̄ȝ nil obſtet vt video vt ſub
terra eē credaꝶ Aug. tn̄ dt hoc nō eē certū Hic alij du
plicē infernū ſpiritalē ſcȝ z coꝛpalē Et is q̄dē i certo
q̄dā loco. Spiritalē āt ſecū demōes deferre dicūꝶ. ſȝ
ſatis ſit hec tetigiſſe Porro q̄lis ſit infernal' ignis
Aug. dt Qꝫ ignis inferni cꝰ mōi ſit vel in q̄ pte mūdi
neminē penitꝰ arbitroꝛ ſcire niſi cui ſpūs dei reuela/
uerit. Vn̄ nil de eo dicendū nob̄ niſi hoc ꝙ vtiq̄ȝ coꝛpo
reꝰ ē. De q̄rto āt. ſ. mō q̄ ignis ille ardeat z puiat
etiā ſūmoꝝ igenia fatiſcūt. Qui aliq̄d inde pulch̄ et
rari videre volet legat Guilhel. piſi. i de vniuerſo coꝛ
poꝛali Jmo an̄ eū quē inſeq̄tur egregijſſime b. Aug.
xxi. in de ciuitate dei. Poſſent hic varie aſſigri doctoꝝ
opiniones. ſed nos acceleramꝰ ad meditabilia cōpū/
ctionis Poterit tādem ſtudioſus inq̄rere de pena
rū eternitate quō eterne pmanere poſſint Et quō eē
ni cruciatꝰ debeātur trāſitoꝛie z tpali culpe. Ad qd̄ a
doctis aſſignāꝶ rōnes multe z pulchꝛe Sūt z alia
multa q̄ſitu dig̃. neſcio tn̄ ſi tā affectui q̄ȝ curioſitati
deſuientia. vt ſi dānati videbūt faciē dinam aut ſan

ctoꝝ in glām. ſi mētis latitudinē ⁊ reꝝ noticiā clarā hēant ⁊ huiuſmodi.

¶ Meditabilia ꝯpūctia d̄ iferno a duoꝝ ꝯtractāda

C N Unc ponēda ſūt ꝯpūctiōis medi ¶ Ca. iij. tabilia Et pn̄t in gn̄e ꝑ ꝯpūctiōe attēdi iſta

Nōia. terne locū. ſocios. torq̄t q̄z penas

¶ Prio ḡ cōſiderāda ē nōim diuerſitas q̄bꝫ infernalis regio denōiatur Inſigniū em̄ reꝝ nōia ſolēt multi/plicari Et hꝰ ſūt nōia tā multa ⁊ horrēda ꝙ ſola illa metū icutere pn̄t ꝯſiderata. ⁊ inter cetera iſta.

Infer⁹. ac pute⁹ acherō. baratrūq̄z camī⁹
Tartar⁹. alḡ hereb⁹ ꝟ auern⁹ ſtixq̄z iehēna

¶ Prio dr̄ dānatoꝝ loc⁹ infer⁹ vel infern⁹ ab ifero ſic dict⁹ eo ꝙ aīe ipioꝝ eo inferūtur ad etnalr patiēdū nūq̄z egreſſure. Iuxta illud Job. vij. Sicut ꝯſumitr nubes ⁊ ptrāſit. ſic q̄ deſcēdit ad iferos nō aſcendet. Uel certe dr̄ ab infra eo ꝙ cē credit̄ ſub terra ꝓfūdiſ/ſime ſita Secūdo vocat̄ pute⁹ aūt lac⁹ Ibi Eduxit me de lacu miſerie Et in Apoc. de puteo abiſſi obſcu/rat⁹ eſt aer Tertio dr̄ acherō eo ꝙ loc⁹ ē deſolatiſſi/mus q̄ſi ſī gaudio vl' ſalute Nā loc⁹ ē luctuoſus⁊ la/chryme ſūt ſī ſalute Ibi em̄ flet⁹ erit ⁊ ſtridoꝛ denti/um: meroꝛq̄z ſī cōſolatōe ¶ Quarto baratꝝ dr̄ quaſi latitudo arta. Nā ē lat⁹ loc⁹ ad ingrediendū. art⁹ ad egreſſuꝫ. Quinto dr̄ camin⁹ ignis Math. xiij. duo ꝗt ſunt in camino. Infra ignis viuid⁹. ſup̄ fum⁹ ob/ſcurus cauſans hic tenebras exteriores. De q̄bꝫ lon/gus poſſet fieri ſmo. ¶ Sexto tartar⁹ nōiatur eo ꝙ ē loc⁹ inq̄etiſſim⁹ ⁊ turbat⁹ ⁊ tumultuoſus. Tumul/tuat̄ em̄ puer cōtra ſenē. fili⁹ cōtra prēm. vtꝫ i exem/plis. ¶ Septio herebꝫ inuenit̄ a gētibꝫ dici eo ꝙ ſem/per adhereat illi tl'is pena Nā licet diabol⁹ exeat ifer/nū. tn̄ ſuū ſp̄ ſecuꝫ portat ¶ Octauo dr̄ auern⁹ eo ꝙ ſit loc⁹ intpatiſſimus q̄ſi nō vern⁹ ⁊ ſine vere. ¶ No/no ſtix dr̄ Ad ſtiga q̄ rapit̄ hic male decipit̄ Et inuēi/unt̄ hmōi nōia multa apud poetas q̄ ſignāt paludes fluuios infernales Poſtremo iehēna dr̄ in euāgelio frequēter ſm̄ Hieronimū a valle filiorum ennon at/q̄z interp̄tatur vallis triſticie. Hec itaq̄z ⁊ hmōi no/mina ſepe rememoremur vt felia tioꝛe cōcutiamur.

De qualitate loci Mēbrum primū

D S Ecundo eſt qualitas loci attēdenda q̄ licꝫ ex nōibus cōgnoſci aliqualiter poſſet. ex his tamē lucidius apparebit Et inuenitur inter cete/ra eſſe talis.

Sordid⁹. obſcur⁹. āguſt⁹. ⁊ ifim⁹ horrēs.

¶ Qm̄ em̄ infinita ⁊ iuſtiſſima dei ſapia collocat q̄/q̄z in loco ſibi ꝓporcionato tenendū eſt ꝙ ſicut pctōꝛ in moꝛtalibꝫ iacēs vitijs vilioꝛ eſt oī creatura etiā in/aīata. Imo iuxta gentiū doctos decies milies deteri/oꝛ brutis Et corā deo omī bufone baſiliſco ac cadaue/re q̄ꝝcūlibet putrefacto fetidioꝛ ⁊ abominabilioꝛ. im/mo vt ait Guilhel. pariſienſ. Nō eſt in mūdo tam fe/da cloaca ſicut peccatoris cōſcientia In q̄ua vicioꝝ fetoꝛ ⁊ ſcelerū putredo ac impioꝝ affectuum ſpurci/cia ſunt collecta Hinc ꝓpter hec oīa damnatis a ſū/mo ⁊ extremo bono auerſis debetur viliſſim⁹ ⁊ ſordi/diſſim⁹ loc⁹. Et hic ē infern⁹ vbi oēs ſcorie colligunt̄

¶ Secūdo eſt locus iſte obſcur⁹ Iuxta illud Collo/cauit me in obſcuris Et Trene. iij. In tenebroſ col/locauit me dn̄s. q̄ꝑpe vbi ſunt tenebre exterioꝛes Quā/uis em̄ ſit ignis. nō tn̄ niſi forte ſubobſcure ⁊ hoc ad penā lucet eis Nulla em̄ vis ignis poterit illumina/re noctē illā horribilē. nec limpide ſiderū flāme Q per/pendat q̄ poterit quāte ſit pene i obſcuro carcere re/ſidere ⁊ lumie celi q̄d dulce ⁊ delectabile oculis care/re. Hec tn̄ collatio ē nulla ¶ Tertio ē anguſtiſſim⁹ Nā q̄ lata ſpacia in terra habuerūt illinc non q̄ ſe di/uertent poterint inuenire Hinc Job. xv. Terrebit e/um tribulatio ⁊ anguſtia valde. Hinc ſcribit Guil. pariſienſ Q̄ dānatoꝝ corpa ita iacebūt āguſtata quē/admodū allecia in vaſe cōpacta ¶ Quarto infim⁹ eſt ⁊ nimis ꝓfund⁹ Ita ꝙ ſub oībꝫ deijciūt̄ q̄ omnibꝫ ꝑ ſupbia in mūdo pēſſe voluerūt Nā introibūt in infe/riora terre ⁊ ſubſtantia coꝝ in inferioribꝫ terre. Et hinc dr̄ Job. xvij. In ꝓfundiſſimū inferni deſcēdent

E Un̄ ſpes euadēdi nūq̄z erit vlla. ¶ Poſtremo ē lo/cus is horribiliſſim⁹ ⁊ totus horrēdus adhuc pp ali/as ꝯplures terrēdas cōditiōes quas trāſim⁹ adeo ꝙ ſolo ei⁹ aſpectu vel imaginatiōe merito q̄ſq̄z terrore cōcuti deberet Un̄ ei⁹ horribilitatē Job intuens cla/mauit Job. x. Dimitte me dn̄e vt plāgā paululū do/lorē meū anq̄z vadā ad terram tenebroſam ⁊ optam mortis caligine Ubi notat̄ ſeptuplex pena inferni vt deducit dominus Anthonin⁹. Uere ergo horrēdus locus lutū ceni ⁊ ſtagnū ignis ardētis: cui⁹ torrentes ſulphur ⁊ pix. cui⁹ ſpiraculū turbo ⁊ ſpūs ꝓcellarum terra tenebroſa opta mortis caligine Ubi flet⁹ ⁊ ſtri/doꝛ dentiū: Ubi null⁹ ordo ſed oīa mala In hūc autē lacū ſtulticia tendit. nequicia properat. malicia p̄ce/cipitat. Ab huius piculo ſapientia reuocat. veritas reducit. charitas ſaluat Ut igitur hec amplectamur et ea que illo ducunt vitem⁹ ſepe imaginemur locū longiſſimū atq̄z latiſſimum campū arefactū. incendī/is cōbuſtum. profundiſſimis foueis ⁊ anguſtiſſimis puteis plenum qui ſulphureis ignibꝫ ſunt repleti. v/bi camini incenſi pleni ſpiritibus malignis. ferociſſi/mis ac venenoſiſſimis brutis bufonibꝫ draconibus. omniūq̄z ſerpentiū genere Ubi miſeri iacent pecca/tores. ſuper quos beſtie ac edaciſſimi reſidēt vermes qui eos cōſtringunt lacerant ⁊ corrodunt. Ceteraq̄z intueamur. Et horum intuitu vereamur vitia fugi/entes Hec de loco.

F ¶ De damnatorū horrenda ſocietate Mē. ij.

N Unc videndū eſt de damnatorum mala ſocie/tate que plurimū grauat tormenta Nam vol/

gare illud dictū in damnatis locū nō habet Solaci/
um eſt miſeris habere ſocios in penis. imo quo mul
tiplicātur magis eo torquent vt aiunt magis Qua/
re diues ſollicitabatur ne fratres ſui eo venirēt Nam
quo in vita aliqui ſunt familiarꝰ ſibi cōiuncti in viti
is: eo magis ſe odiunt in tormētis eo ꝙ vnꝰ alteri cā
fuit vel occaſio malo exēplo tante damnatiōis Im/
mo oīm etiam hic amiciſſimorū horrenda ſocietas.
verenda eſt horum qualitas ſcilicet

Horrendi. reprobi. flent. infirmi. furioſi

¶ Primo timēdi ſunt hi ſocij quia deformes ſunt ⁊
nigri adeo ꝙ mutuꝰ aſpectus non dolorem minuat.
ſed fomentū dat cruciatus Nā de eorū turpitudīe an
ſelmus ait ꝙ quilibet eorum erit ceno ⁊ cadauere fe
tidior ⁊ omni fuligine turpior. Unde ſicut de ſctis
canitur Fulgebūt iuſti ⁊ ſancti tui florebunt Ita de
reprobis dānatis dici poterit ſm Uincentiū ꝙ fete/
bunt ſicut ſterquiliniū ⁊ ſicut cadauer putridū erūt
Reuera nullus fetor eſt illorū fetori compabilis Nul
la turpitudo eorū horrori aſſimilabilis Si enim ig/
nis iſte ait Auguſti. cū ſit formoſus omnia que lam
bit deturpat ⁊ denigrat. q̄to magis ignis inferni ita
turpis ⁊ obſcurꝰ cuius erunt pabulum ſempiternuꝫ
eos deturpat. Erit enim populꝰ ait Eſaias ſicꝫ eſca
ignis Et facies cōbuſte vultus eorū Nam vt ⁊ Johe
lis. ij. ait Omnes vultus redigentur in ollā. Sed et
Naum ait ꝙ facies eorum ſicut nigredo olle. ¶ Se/
cundo ſocij infernales reprobi ſunt ⁊ nequiſſimi ſo/
dales Sunt enim omnes illic infandiſſimi deſuper
terrā aggregati Ibi magni et parui Ibi cetus oīs
malorum. quorū ſuperbia aſcendit ſemꝑ ⁊ in ſordi/
bus peccati magis ſordeſcūt Qui ſicut ſunt ſuperbiſ
ſimi ita ſemꝑ ſunt in ſūmo diſcordes. Nam in tan/
ta ait Anſelmꝰ diſcordia ꝑſiſtunt ꝙ eorum corpus ⁊
anima ſemper diſſideant. In inuicem quoqꝫ iurgiū
ſocij habent. Pater filiū maledicit ⁊ filius patrem.
Omni quoqꝫ vitio pleni ¶ Tertio ſunt iugiter triſtes
⁊ omnes deſolati. vlulantes ⁊ gementes flentes ⁊ e/
iulantes. Hoc em̄ dominus repromiſit vbi dī Luc.
vi. Ue vobis diuitibus qui habetis hic cōſolationeꝫ
veſtram. quia plorabitis ⁊ flebitis vos. Hinc dicit
Eſaie. lxv. Ecce ſerui mei laudabunt pre exultatione
cordis. ⁊ vos clamabitis pre dolore cordis ⁊ pre con/
tritione ſpiritus vlulabitis. Sunt em̄ hic omēs cau
ſe luctus vt patet infra plenius. ¶ Hinc vnus pa/
trū ad vitam reſuſcitatus incōſolabiliter plorans di/
cebat ſe audiſſe voces innumeras dicentes. Ue mi/
hi ve mihi quia nō fleui. Unde ⁊ Arſenius hortaba
tur Producant inquiens oculi noſtri lachrymas ⁊ ꝯ
burant corda noſtra hic ne cōburantur in futuro. O
flebile cōſortium. ¶ Quarto ſunt debiles ⁊ infir/
mi nec ſe nec alterum iuuare valentes Dicit em̄ An/
ſelmus ꝙ ſic imbecillis erit quilibet reproborum vt
nec vermē poſſet a ſuis oculis amouere. Si eniꝫ lon
guor temporis ita hominem debilitat vt vix ſe diuer
tere aut mouere poteſt. quid nō agit illa infirmitas
vbi vt Job ait Omnis dolor irruet ſuper eos Et er/
go dicitur Eſaie. i. ¶ Erit fortitudo veſtra ſicut fauilla
ſtuppe Mors quippe depaſcēt eos Imo ſi etiam nō
debiles eēnt tanto ꝑmentur pondere penarū vt nec
quippiam corꝑis mouere poſſint. Nam corpora erūt
eis vt lapis ⁊ plumbū in vehemētibus aquis O cogi
temus. ¶ Poſtremo hi ſocij ꝑcutientur. vt dicitur
Deuterono. amētia ⁊ furore mentis Et erunt iracū
dia ⁊ rancore pleni inuicē odientes ⁊ mordētes. Ul
tra em̄ omniū beſtiarū rabiem erunt iracūdi ⁊ ꝑ ni/
mio furore ſemper turbari. Dominus em̄ in ira ſua
ꝯturbabit eos Hinc prorūpent in blaſphemias con
māducantes. vt dī Apoca. xvi. Linguas ſuas ꝑ do/
lore ⁊ blaſphemātes deū celi ꝑ doloribus ſuis Et o/
diū dei. primi ſuꝑpſitus quiſqꝫ in ſūmo habebit vnd
⁊ mori deſiderabit nec poterit. oībuſqꝫ erunt ipſi cro/
ſi nō inuicē cōpatientes. ſed deſolati. quib nec vna a
miſericordiſſimis cōcedetur aque gutta. Eſtimet ꝙ
poterit ſi cum tali ſocietate manere poterit. ſtudeat
eorū nequiciā vitare. ne incurrat ſocietatē. ſunt eniꝫ
valde pauendi.

¶ De qualitate tortorū. i. demonū. Mēbrū. iij.

Iam videndū eſt de qualitate tortorū penas. ſ.
infligentiū. quorū qualitas valde aggrauat pe/ B
nas Quia ſunt diaboli ipſi. Quos em̄ vt ait Grego.
habuerūt reprobi incētores in culpa. habebūt etiaꝫ
tortores in pena Circa quos notāda ſūt iſta

Deformes. mlti. fortes. ardētqꝫ ꝟendi.

¶ Primo timendi ſunt hi propter eorum horribili
tatem ⁊ deformitatem. ſunt enim aſpectu terribiles
Iuxta illud Job. xx. Uenient ſuper eos horribiles.
Unde ⁊ depingūtur deformes Et adeo aiunt horri/
bile eſſe vel vnū demonē videre ꝙ tolerabilius eēt for
nacē incendia minantē intrare Quid ergo erit de tā
multis. Hinc ſuper Qui habitat dicit Bernardus
Quid putatis fratres ſi alicui vni ex tam multis prin
cipibus tenebrarū in medium veſtrū irruere ⁊ in to/
ta feritate ſua ⁊ tenebroſa enormitate ſui corporiſ ap
parere liceret. quis illū poſſet vel corporis ſenſu ſuſti
nere vel corde. Et ergo dixit vnus patrum. Credo ꝙ
ſi aliquis videret demones in ea forma qua damna/
ti eos ſunt viſuri nō poſſet viuere. ſed ſtatim morere
tur. Quā ergo horribiles erunt in aſpectu ſi occidērēt
nūc ſolo aſpectu. ¶ Secundo timēdi ſūt propter
multitudinem ⁊ numeroſitatem Iuxta illud. Domi
ne quid multiplicati ſunt. Item Circundederūt me
ſicut apes Imo dicit Haymo ꝙ tot ſunt ⁊ mlto plu
res demones apud homines in mundo q̄ʒ athomi i
aere. Unde quibuſdam reuelatuꝫ eſt eos circūuoli/

tare hoies ſicut innumerabiles muſce Angeli em̄ a/
poſtatici ceciderūt ait damaſcen⁹ numero mlti Imo
& Innumera multitudo h̄ ē qꝛ incōp̄henſibilis ſta/
tui nrō ¶ Tertio ꝓpt̄ fortitudinē ꝛ ptātem Sūt em̄
fortes ꝛ potētes vn̄ ꝛ principes potētes ꝛ mundi rec
tores ab aplo eph. vi. dicti Hinc ps. Fortes q̄ſierūt
aiam meā Et vim faciebant De qua dꝛ Job xli. Nō ē
ptās ſup terram q̄ ꝯpetur ei. q̄ factus eſt vt nullū ti/
meret Nō ergo poterūt reſiſtere potētibꝫ iſtis. Lata
h̄ ſe materia offert de deōnū ptāte Legatur Guilhl.
paiſien. i de vniuerſo ſpirituali Itē gerſon in tracta/
tu ſcpto de h̄ ¶ Quarto ꝓpt̄ eorū crudelitatē ꝛ ad no/
cendum auiditatez Sunt em̄ inſidioſiſſimi crudeliſ/
ſimi ꝑcaces ꝛ veloces ꝛ cupidi ad nocēdum vn̄ tunc
omnē crudelitatez euomēt in eos in quos acceperūt
poteſtatē Iuxta illud eccī xxxiij. Sūt ſpūs q̄ ad vin/
dictā creati ſunt ꝛ in furore ſuo ꝯfirmauerūt tormen
ta ꝛ in tp̄e ꝯſummationis effundēt ꝟtutē ꝛ furorem
ꝛc. vn̄ q̄rit̄ Job Collegit furorē ſuū i me. Porro de
eoꝝ auiditate petr⁹ dicit ꝙ ēcuit etiā nūc querēs quē
deuoret Velox ad nocendū Iuxta illud trē. iiij. Velo
ciores fuerūt aquil' celi Ve ergo miſerꝭ q̄ tradēdi ſūt
talibus. Poſtremo ſunt ꝛ ob alias ꝯditiones plures
quas enumerare longuz ē tortores diaboli verendi
Sunt em̄ ſpūs ipuri huāni generis capitales iīmici
ad nocēdum aſtuti mille modos hn̄tes decipiēdi. ad
infligēdum penās ſagaciſſimi ꝛ infatigabiles Mul
tas huiuſmodi boꝝ ꝯditiones vincētius enumerat
in ſpeculo vbi agit de temptatione Sꝫ h̄ ſufficiat cō
memoraſſe ꝙ nūq̄z in tormētis ꝛ torquēdo fatigant̄
nullā dātes requiem dānatis Iuxta illud daniel' iij.
Nō ceſſabant miniſtri regis ſuccēdere fornacē O ca/
ueam⁹ ne talibꝫ tortoribꝫ tradamur.

De penarū infernaliū qualitate ¶ Hebrū iiij.

H Nunc vidēdum ē de penarum infernaliuz qua
litate de q̄bꝫ breuiter meditāda ſunt iſta Sez
ꝙ infernalis pena ſit talis

Multa ꝑacerba cōformis ꝛ eua grauata

¶ Primo in inferno credenda eſt firmiſſime. cogitā
da ꝓfunde. meditāda frequētiſſime ac vehementiſſi
me formidāda penarū multiplicitas ꝛ innumerabi/
lis adeo ꝙ nec eā lingua poſſet exp̄mere. nec intellcū'
ꝯp̄hendere nec mēs hoīs cogitare Sicut em̄ nec ocu
lus vidit aut auris audiuit ꝛc. q̄ p̄parauit de⁹ diligē/
tibꝫ ſe Sic nec in corꝫ hoīs aſcēdit quāta ſint mala q̄
p̄parauit de⁹ his q̄ offenderūt eum. ¶ In tāto ei ſūt
numero Imo ſn̄ numero vt ait doctor ſcūs in tracta
tu de e'tna beatitudine ꝙ nūq̄z tot ceciderūt ſup ťrā
gutte pluuiales quot ſūt diuerſe pene infernales O
attēdatur Imo ꝛ Bertrān⁹ dicit in ſuo de inueſtiga
tione creatoris ꝙ eſtiēt apud inferos tot eſſe genera
penarū. quot in mūdo iſto ſunt genera rerū ꝛ creatu
rarum vel ſpēs herbarū ꝛ arborum aut reptiliuz aut
ceteroꝝ. Sūt tn̄ ex tā innumerabili nūeroſitate q̄dā
penaꝝ ad mentē reuocāda ꝓ ꝯpūctiōe incitāda

De pena dāni. §. primus

Et in primis penarū mltiplicitas diuidit̄ i ſpe I
cies duas. ſ. in penā dāni ꝛ ſenſus Quaꝝ p̄ma
eſt fundamentū ꝛ baſis alteri⁹ Eſt āt hec pena dam/
ni carētia diuine viſionis ꝑꝑ demerita ꝓpa In inferno
āt vt cōis opinio tenet nūq̄z deū vident. Iuxta illud.
Tollat̄ ipius ne videat gl'iam dei. Que iuxta Aug⁹.
ꝛ Chryſoſt. ē grauior pena oibus. Nā tāte ē vt ploti/
nus diſſeruit viſio illa pulchritudis. tātoq̄ꝫ aōre dig/
niſſima vt ſn̄ hac aia q̄buſlibet bōis ꝛ q̄ꝫtiſlibet p̄di/
ta fuerit īfeliciſſima ē extimāda. Ob qꝛ aia ſepata no
ſcet nimiū atꝫ nimiū dolebit ſuis culpis ea priuari
Nā ſicut dei viſio ſcīs ē merces principalis Ita ꝛ his
ei⁹ carētia p̄cipua pena. Et ſicut ex viſione dei ſci re
cipiūt oīa bōa. ita ex carētia ei⁹ dānati malū oē. Naꝫ
ſi eā fruitie videre pn̄t in medijs etiā infernalibꝫ ig/
nibꝫ vt aiūt aia nō doleret. nec ſi ea ꝓuaret̄ etꝭ in celo
gauderet. Vn̄ ſicut ſci ex hac viſiōe hn̄t ſciam oim.
Ita dānati ex ei⁹ carētia nil ſciūt niſi ad tormentum
Ita ꝙ mim⁹ puer veriorē ꝛ maiorē ſciam de rebꝫ hē
bit in celo q̄ꝫ oēs phi i inferno Sic itē ſci ex e⁹ viſiōis
fruitiōe ſūmuꝫ gaudiū. pacē. dignitatē. oēq̄ꝫ aſſequūt̄
bonū Ita ꝯ dānati ex carētia e⁹ triſticiā ſūmā turba
tionē ignominiā oēq̄ꝫ ꝯſequūt̄ malū. O laboremus
ſudemus ne hac careamus.

De penis ſenſus. §. ſecundus K

Sed iam ad penā ſenſus veiam⁹ Et certe hec
ꝓ ſui nūeroſitate nimia eſt ꝓrſus inumera/
bilis. ꝛ a diuerſis diuerſimode aſſigtā q̄ ps.
vidit innumera cū dixit Circūdederūt me mala q̄ꝝ n̄
eſt nūer⁹. Multa flagella pctōris Ita ꝙ nil vacabit
a penis in illis foris ꝛ itus Multi āt vt dixim⁹ mul
ta penarū gn̄a aſſignāt Vn̄ iuuēis ille a Johe ſuſci/
tat⁹ has dixit in inferno eē penas vt aiunt ſub verſu
cōp̄rehenſas.

Vermes et tenebreq̄ꝫ flagellū. frig⁹ et igis L

Demōis aſpcūs. ſcelerū. cōfuſio luctus

¶ Porro alij has diſtinguūt quo ad aiaꝫ ꝛ q̄ ad cor
pus Alij lōge aliter has aſſignāt reſpcū ſupioꝝ iterio
rū ſenſuū ꝛ ꝓuationē ꝛ ſic de alijs mōis. Sꝫ ex va/
rijs has elegim⁹ gn̄aliores ſub q̄bꝫ ſingul' poterit cō
plecti ꝛ ſūt q̄ his ꝟſibꝫ ꝯtinēt̄. ſcilicet

Vires. ac ſenſus. elemēta. fetētia cunctis.

Octo. bis ſeptē. ſubtracta. aduerſaq̄ꝫ oīmi

¶ Primū itaq̄ꝫ oim dānati cruciabūtur in viribus
aie internis oibꝫ ꝛ ſingul'. q̄ qꝛ viuaciſſime i eis viuēt
ꝛ vigebūt. iō etiā duri⁹ affligētur Neq̄ꝫ em̄ rōnabile
ē exteriore tm̄ hoīe cruciatū iri vt ſēſibili tm̄ pēa pu/
niātur. Sꝫ q̄ toto hoīe diſceſſert a deo ꝛ magꝭ iterio
re hoīe q̄ꝫ exteriore. magꝭ etiā iteriore q̄ꝫ exteriore pu

niantur Debent ergo cruciari
Interiorꝝ ſēſuū Primo igr̄ ī quinqꝫ
In viribꝰ iraſcibil' ꝛ ꝯcupiſ īterioribꝰ ſenſibus
ꝛ oīm potētiāꝝ q̄ ſūt Senſus cōis
ymaginacio. fantaſia Eſtiātiā. Et meōria ſenſitiua
Nā ꝑ exteriores ſenſꝰ vt dr̄ horribilia īgredient̄ q̄ in ſēſu
cōi cōgregabūt̄ ꝛ marie cruciabūt q: ſubtrahēt̄ delcā
bilia ꝛ nō pn̄tabūtur niſi triſtia ¶ Ad ymaginationē
q̄ h īfecta fuit pulchtudie mulieꝝ ā viſo ceteroꝝ vici
oꝝ veniēt amaiſſime eedē ymagies ꝛ puient dicant
. vtinā vidiſſē ꝑ mulierē ſpētē Utinā ꝑ ebrietate gu
ſtaſſē vinerē ꝑ cātilenā audiſſeꝫ ſmonē dei. ꝛc. Sic ad
fātaſiā veniēt horribiles viſiōes ¶ Ad eſtiātiuaꝫ idi
cibiles tiores puta cū videtur aliquē torq̄ri ꝑ demo
nē ſtati ſibi timebit affuturū vl' adeſſe eūdē dolorem
Sic meōria ſenſitia n̄ poterit cogitare niſi q̄ marie
afflictia Rō horū vt dicit ē Nid iuxta ſcm̄ thomā Ut
ſi ē i btis ꝓpt̄ ꝑfectāꝫ btitudinē nil erit niſi gaudiȷ̄ ma
teria In dānatꝭ oīa implebūt̄ pena vt ſic ſit eorū mi
ſeria ꝯſūmata Sic in vi ꝯcupiſcibili affligētur q: oī
bꝰ deſiderijs deſtituēt̄ deſideriū eīn pccōꝝ ꝑibit Sic
etiā i iraſcibili torq̄būtur iāꝛ inuidia Sic in itelligibi
li ē offuſcatio rōnis Imo tn̄ebre iſiores q̄ ſūt iuxta
Nider ꝑuacio ſcie hūane celeſtꝭ diue Nō q: nihil ſciēt
ſꝫ q: oia ſcita i pcāꝝ cumulū eis cedēt Sic meōrati
ua affliget̄ ꝑitaꝫ delcātionū meōria ꝛ earū defcū vn̄
dr̄ diti epuloi. fili recordare q̄m recepiſti. ꝛc. Uere vi
dētes turbabūt̄ timore horribili vt dr̄ ſap̄ ꝛ tonibꝰ in
ternis viribꝰ penaliter afficiētur Erit eīn vnūſa crea
tuarum ſeries inſtructa velut liber iuſtorū iudiciorū
aduerſus inſenſatos ꝯſcriptus Fit ergo vt cū mente
eā retractāt ita afficiātur quaſi ſi latroni vl' furi cap
tiuo ſuorū ſuppliciorūꝫ decreta legātur Omnis eniꝫ
intelligētia viritatis illic ē ꝑ tragedia cōmiſſe turpi/
tudinis mēs igitur eorū et itelligētia quāto laciores
fuerit cōprehēſu tāto erūt etiā ignominiā et cōfuſio
ne plenatores Quid enim grauiꝰ vm̄qꝫ neq̄cie ſuppli/
cium excogitari poteſt q̄ꝫ vt veritate detecta intergi
uerſabiliter cōfundātur Erit ergo mēti in tolerabilis
grauitas Intelligētie irrefragabilis et quā tergiuer
ſare nō poſſit cōfundens varitas Sed eſt omniū gra
uiſſima miſeria volūtatis p̄ſertim duplicꝭ iuxta illō
duplici contritione cōterere eos Tū q: deū extratiſ/
ſimo amore cōcupie diligat velut votorū ac deſiderio
rum btificū cōplemētum. Tū q: eūdem ex regione cō
tra amorē amicicie odit ſūme. Cupit deuꝫ et natura
li neceſſitate. quē nihilominꝰ marie odiat depraua/
ta volūtate. Et hij duo indiuerſuꝫ volūtatis motus
aīe mors ē velut ſecū diſſidentis. Quod āt i dānatis
maneat naturalis illa neceſſitudo affectionuꝫ. pꝫ in
diuite epulone rogāte abrahā et eū prēm noiānte q̄n
n̄ vocaliter illi loq̄batur vt mētiri poſſet ſꝫ mētaliter
tm̄ quo loquēdi modo neqꝫ ſibi neqꝫ deo neqꝫ in luce
dei quiſq̄ꝫ mētiri pt̄ Poteſt quidē ibi eſſe mentiendi

volūtas ſed negata facultas adeo vt etiam apud in/
feros choruſcet ita veritas vt nemo illic ſocium impt
eratis mēdacio latere poſſit. O eſtimet q̄ poterit iſta
hic enim omnis miſerie eſt ſumma.

¶ De pena ſenſuum exteriorum.

Altera principalis pena erit in quinqꝫ ſenſi/ N
bꝰ externis quos ſignat dictio vagor Et pri/
mo punient̄ quo ad viſū mltipliciter. ſ. hor/
rendis obiectis ꝛ amaro ac nimio fletu. Erit eīn ibi
fletus ꝛ ſtridor dentiū. Uñ ibi flebūt qui hic flere no
luerūt. Fumꝰ eīn ait Hiero. ab igne veniēs lachrīas
cogit ꝛc. ¶ Secūdo punietur in auditu ꝑ clamores
ꝛ vlulatus ꝑ blaſphemias ꝛ ceteros rugitꝰ. Ibi eni
piloſus clamabit ad piloſuꝫ. ꝛ vt dr̄ Job. xv. Sonitꝰ
terroris ſꝑ in auribꝰ eiꝰ ꝛ blaſphemabūt viuentē i ſe
cula. Nā vt Nider ſcribit Credibile ē poſt reſurrecti
onē in dānatis fore blaſphemiā vocalē. ſicut in ſctis
laudē vocalē. Salrē de interna blaſphemia conſtat.
Iuxta Apoc. Eſtuauerūt hōies eſtu magno ꝛ blaſ/
phemauerūt nomen dei ꝛc ¶ Tertio in guſtu q̄ ad ꝑ
nationē oīm delectabiliū potuū ꝛ ciborum Uñ roga
uit diues ille ꝑ ſtilla aq̄ nec poterat illi fieri. Imo nō
ſolū punient̄ ꝑuatiōe. ſed ꝯrioꝝ affectione. Et ſcōm
Greg. in illis mēbris plus puniūtur in q̄bꝰ plus pec
cauerūt ¶ Quarto in olfactu punietur grādi fetore.
Tū loci. tū corpm dānatorū. Imo ꝛ oīm ſpurcicia/
rū q̄ illic vt diximꝰ ingerētur Hic ꝑſ. xxiij. de cadaue
ribꝰ coꝝ aſcēdet fetor. Nullū eīn cadauer fetidiꝰ cor/
poribꝰ impioꝝ. vbi iacebūt in ſtagno ſulphuris ꝛ pi/
cis vt dr̄ in Apoc. vbi eſt fetor ſummꝰ ¶ Quinto i ta
ctu ꝛ hoc varijs penis. Nā tactꝰ blāda fomēta q̄rens
ꝑcutientibꝰ ꝛ igneis malleis ꝑ blādiente gremio ex/
cipiet̄ ꝛ verberū diriſſimoꝝ attritiōe puniet̄. naꝫ pla
gis vapulabūt multis. q̄ppe cū multa ſint peccatorū
flagella. Et vt dr̄ Prouer. xix. Preparata ſūt deriſori/
bus iudicia ꝛ mallei ꝑcutientes ſtultorū corꝑa.. O
iam his deo ſeruiamꝰ ne tunc affligamur

¶ Quō affligūtur a cunctis elementis.

Tertio precipua pena eſt ex oībus elemētis. Et O
ꝑmo a terra quo ad locū vbi creditur ſituatus
Et cōgrue Tum ꝑꝑ ignobilitatem loci. tum ꝑꝑ diſtā
tiā celi. tū ratione affectus maligni vt iure torqueantur
tur ſub terra q̄ nō amauerunt niſi terrena Que etiaꝫ
īmittet cōplura alia mala Secūdo quaſi ab aere ꝛ
hoc per tenebras exteriores Eſt eīn illic Horrēda ca
ligo ꝛ omnis illic vna. vt dicitur Sapiē. xvi. Cathe
na tenebrarum ſunt ligati. De quibus parum ſupra.
¶ Tertio ab igne imo ꝛ per ignem. ꝑ nimium ca
lorem. Et ſic eſt ignis precipua pena īfernalis. vt di/
ctum eſt ſupra De quo dicitur. Ignis ſuccenſus eſt
in furore meo ꝛc. Et Job. xx. Deuorabit eum ignis
q̄ nō ſuccēdetur. ꝛ Ozec. xxi. Igni eris cibꝰ Uindicta

ei carnis ipῐ ignis Qui iuxta Alb. ꝛ int⁹ aiam vꝛet ꝛ foris corp⁹. vt ſic ſꝫ. ps. ponātur ſic̄ cliban⁹ ī tp̄e vultus dei. Ignē ḡ ꝯcupie extīguam⁹ ne ħ igne ardam⁹

¶ Quarto ab aq̄s ꝑ frig⁹ vehemētiſſimū ꝛ acutiſſimū Ab aq̄s em̄ nimiū trāſibūt. vt dꝛ Job. xxiiij. ad calorē nimiū Et ꝯtra ait ſcūs Tho. ex calore vehemētiſſimo ad frig⁹ vehemētiſſimū. ita ꝙ nullū eis exinde refrigeriū. ¶ Quarta p̄cipua pena ē iuxta Iſider p⁹ baſiliū ſcm̄ ꝙ etiā puniētur ab oībus elementorū feculētijs. vñ iuxta ſā. tho. ī mūdi purgatiōe q̄cq̄d ipurū ignobile feculētū inuentū fuerit in elemētis inferno dānatorū carceri accedet qꝛ eſt velut oīm ſordiuꝫ
P sentina Q̄ꝫ a cunctis rebus.

Quinto nō ſolū ab elemētis ꝛ eoꝝ fecibꝫ. ſꝫ puniēnt̄ etiā a cūctis elemētatis. Ut ſic̄ꝫ oīs creatura btīs ē materia gaudij. Ita ꝯ dānatꝫ ſit rō tormēti Adeo ꝙ in q̄libꝫ re ſm̄ grad⁹ inordiati vſus erit acbitas cruciat⁹. Uñ magꝫ in rōnali creatura q̄ꝫ inferiori magꝫ in ſcā q̄ꝫ naīali. magꝫ in btā q̄ꝫ ſcā. magꝫ in ſūma q̄ꝫ medijs Grauī⁹ ei ait doctor q̄d ī lazaro diuitē epulonē afflictū ꝑ uto q̄ꝫ igne illo q̄ cruciabat̄ Igis em̄ guſtū ꝛ tactū Lazari vo pacia ꝛ pietas mētē ei⁹ īudiciū ei⁹ deſideria cordis ei⁹ exurebat. Qꝫ ſi ſic cruciabat̄ in lazaro. q̄ꝫtū putam⁹ in oīm btīſſimo p̄moꝫgenito oīs creat̄e dño Jeſu redēptore cruciatu cruciabūt̄. Perpēdat iſtō mēs hōis ꝛ viderit ne abutatur creaturis Iure em̄ cruciant̄ a deo in oībꝫ qꝛ eis abuſi
Q ſūt nec q̄ſierūt deū in oībꝫ. ſꝫ neglexerūt in oībꝫ. imo cōtempſerūt ī oībꝫ ¶ De octo penaꝝ generibus

Sexto vt multitudinē penarū infernaliū latius declarem⁹ ſciēdū ꝙ ibi eēt octo illa penaꝝ gn̄a q̄ tulli⁹ deſcribit ī legibꝫ hūanis ꝛ iure ciuili ꝯſiſtere. vt in de ciuitate dei declarat btīſſim⁹ Auguſt.

Hic dānū. talio. ſūt vīcl'a. verbera multa
Seruit⁹ exiliū. cōfuſio mors mala ſemꝑ

Puto ꝙ ī nouiſſimis ſuis Dyoni. carth. ꝓſeq̄t̄ iſta. ꝛ facile patēt retractāti. ħ tm̄ dicim⁹ ꝙ diſtēt mltuꝫ a nr̄is h⁹ tp̄is penis octo gn̄a iſta velut d̄ igne dcm̄ q̄ ē vt aiūt q̄ſi pict⁹ ad veꝝ. O caueam⁹ ne ꝑꝑ pctā tantis penis nos īuolnam⁹ De. xiiij. ptibꝫ miſie.

Septio eēt illic bis ſeptē ptes miſeriaꝝ Septē
R ex pte corꝑis ꝛ ſeptē ex pte aīe ꝯrie. xiiij. btitudīs ptibꝫ. de q̄bꝫ ſinglis pulchre agit Ancel. ī de ſilitudibꝫ quē inſeq̄t̄ ī ſpecl'o morali Uicē. Et ſūt hec

	Inſipiētia		turpitudo.
	Inimicicia		pōdroſitas
	diſcordia		ībecillitas.
Ex pte aīe	dedecus	Ex pte corꝑis	ſeruit⁹.
	īpotentia		īfirmitas
	timor		āxietas
	triſticia		vite breuitaſ

Inſipiēs: īimi. īpo. tior. diſcor. dede. triſtis.
Turp. pond. ībecil. ſeruis. īfir. breuis anxi
Lōgū eēt ꝓſeq̄ de his ſinglis. legat̄ Ancel. vbi ſupra
Qui ita ꝯcludit Quicūq̄ꝫ in q̄cūq̄ hās oēs ptes miſerie tolerare cōtigerit ſūme corꝑis ꝛ aīe miſerijs ſubiacebit De multorū priuatione.

Octaua p̄cipua pena ē ſubtractio ꝛ p̄uatio multorū. Nā vt de illa p̄uatione diue viſionis de q̄ añ
S egim⁹ taceam⁹ Multꝫ alijs iucim⁹ dānatos p̄uari Puta oīb⁹ ſubſidijs vl'a deo vl' ab angel' a ſcis vl' amicis. vt declarat ī Quarta pte Anthonin⁹ miſeretur em̄ illorum nullus nec prodeſſe poterat aliqua ſuffragioꝝ nūeroſitas Priuāt̄ gl'a regni celeſtis Secꝫ tā d̄ſid̄rabili celi palacio. Tā optabiliſſimo āgelorū et ſctōꝝ collegio Itē p̄uātur aīe dotibꝫ ſcꝫ. viſiōe ꝯ p̄hēſiōe fruicōe ſūmi boni q̄d maxia ē pena vt dictū ē ſupra Et vt ad ſūmā dicam⁹ p̄uātur oī re deſiderabili qꝛ deſideriū pctōꝝ ꝑibit vñ nūq̄ꝫ q̄d velit hēbūt ſꝫ ſemꝑ q̄d nolint accipiēt q̄d ſūma ſm̄ bernar. ē miſeria ¶ De ꝑ cōtraria punitione.

Nona pena p̄cipua ē nō ſolū deſiderioꝝ ꝛ tātorū
T bonorū p̄uatio ſꝫ aduerſoꝝ imiſſio Nā amicorū ſuffragia ī ſacrꝫ ſepultura eis erūt penarū augmēta ꝑ amiſſo celi palacio collocabūt̄ velut oues ī infernali ſtagno ignꝫ ꝑ āgelorū ꝛ btōꝝ amiſſo collegio torq̄būt̄ demoiorū ꝛ oīm dāpnatorū ꝯſorcio. ꝑ amiſſis gl'ie dotibꝫ affligēt̄ aduerſis Nā ſicut btī hñt btificā dī viſionē. ita dānati pro obiecto trificā ērediſſimi demōnꝫ aſpectū q̄ q̄ꝫ ſit horrēda paucꝫ tetigim⁹ ſupra. Sic ꝑ ſūmi boni tenciōe ā eſtimatiōe iſti ſūmi mali ꝛ oīm maloꝝ ꝑꝑetuitatē ꝛ cognocionē Pro fruiciōe btifica erūt hijs oīa mala int⁹ ꝛ extra ſupra ꝛ īfra a dextris ꝛ ſiniſtris a āt ꝛ retro Sic ꝛ ꝑ ceteris p̄mijs torq̄būtur aduſū ſupplicijs Nō ſolis fraudabūt̄ oībꝫ ꝯcupitꝫ verū etiā p̄mētur penꝫ cōtrarijs Et īflāmabit̄ omis oīm notionū ꝯcipiū vt magꝫ cruciētur Si em̄ dilata deſideria deſid̄rātꝫ aīm affligūt deſpata deſiderio q̄ntope putam⁹ affligere Nec ea deſideria tm̄ ſꝫ īflāmata deſideria atꝫ tātope īflāmata ꝛ tm̄ ꝯtrariarū amaritudinū mal' affecta In oībꝫ ei rebꝫ itruſū ꝛ flagrās eoꝝ deſideiū fraudabit̄ ñ ſolū ſꝫ ꝛ flagellabitur igne
V īſlagit⁹ O gue ſupplicij ge⁹ De verme vario

Noſtremo erit etiā illic gradꝫ cruciat⁹ Secꝫ Uermis imortalis Iuxta illō yſ' vl Ignis eoꝝ nō extinguet̄ ꝛ vmis eoꝝ ñ moriet̄ Quē coīt cōſciē remorſū dicūt Nā ſicut vmꝫ ex putrefactiōe orit̄ ꝛ mordꝫ illud vñ oritur ſic cōſciāꝫ peccatiꝫ torquet

¶ De penarū infernalium acerbitate. §. ij.

X Iam de īfernaliū penarū acbitate vidēdū Nā nō ſolū ſūt illic pene mlte verū etiā acbiſſie vt cōſicipoterit ex mltꝫ. vñ vn⁹ prim dixit Tāta ē vis ꝛ acbitas ignꝫ īferāl' ꝙ hō eā exꝑt⁹ mallꝫ uſq̄ꝫ ad finē mūdi iacere ī igne ex oībꝫ ignibꝫ h⁹ mūdi cōgeſto q̄ꝫ vno die in igne illo tartareo viī ꝛ vnū momētū illic videt̄ cētū āni Et tāta ē illic vis dolorꝫ ꝙ mēs illā cogitare ñ poterit Q⁹ acbitatē d̄notare poteim⁹ ex ſignꝫ Puta ex fletu plāctu ꝛ dētiū ſtridore māducatiōe liguaꝝ ꝛ deſiderio mortꝫ Pt ār ħ acbitaſ ꝑpēdi tū expcāriū q̄litate tūc ſbiectoꝝ patiētiū caſ d̄ ſpoſitiōe ex peſ q̄dē exhexiſtꝫ

In ſūmo. facto. general. inutilis. acris

Primo acbitas penaꝝ inſelicitꝰ eo ꝙ q̄libet pena/
P rū ē illic ſine mitigatiōe i ſūmo gradu Nā iuxta ācel/
mū ⁊ ceteros Oia hꝰ mūdi bona vel mala pmixta ſūt
cū ſuis ɔrijs. nec hñt vltimatū gradū ſue pfectionis
In celo aūt ſunt oia in ſūmo bona Sic in iferno ſunt
oia ſimiliter mala in ſūmo ipmixta vt vltimata ɔſū
matōe pfcā Ubi ſūmꝰ dolor ſñ mitigatiōe ſūmꝰ ardor
ſine refrigerio Scd̄o acbitas ex eo pꝫ qꝛ ois pena
illic inceſſanter erit in actu ſine vlla itpolatione Ita ꝙ
erit ɔtinuitas i tormēto Solaciū ē egro aliq̄ itpolatio
nis reqes i morbo Augmētū aūt doloris ɔtinuitas
paſſionis Iuxta illud iudic. xxi. Nō erat momētū re
qes Vere horribile iſtud ad cogitādū. ſ̄ribilꝰ ad di/
cēdum. ſꝫ grauiſſimū ad ſuſtinēdū Tercio ad cumu
lum acbitatis fcit generalitas afflictionis q̄ ē intꝰ ⁊
extra in aīa ⁊ corpe pꝰ iudiciū. ⁊ i oibꝫ viribꝫ ⁊ mēbrꝫ
vt dcm̄ ē ſupiꝰ q̄ magis dolebūt q̄ꝫ ſi illoꝝ ſingula e/
uellerēt vl' ſcinderēt qꝛ oia extiꝰ ⁊ iteriꝰ in locꝫ ſuis
ɔburēt Hoc em̄ ẽgrit diuina iuſticia. vt ſicut offēſꝰ
ē oibꝫ ita ẽtribuat ſinglaris pena ſingulis Attēde i/
git q̄ꝫtus erit ille dolor vbi ignis p oēs ptes diffundet
ſe Ut i ferro ⁊ in alijs metallis in igne poſitis. qñ to
tus hō erit ſicut cādēs ferrū Iuxta illd̄ ezech. Oēs iſti
ſtānū ferrū ⁊ plūbū i medio fornacis Quarto cōijcit
penarū acbitas ex eaꝝ iutilitate Nā pena q̄ i pñti v
til' ē ad multa illic ꝓſus inutil' erit Nā iuxta Ber. In
iferno ɔfeſſio pt eē ſꝫ nō ꝓdeſſe Iuxta eccl'. xvij A
mortuo q̄i nihil peit ɔfeſſio Hinc Augꝰ Ibi peccōres
fruſtra flebūt q̄a peccōꝝ veniā nō obtinebūt Poſtre
mo grād' ē penaꝝ iferualiū acbitas q̄a penaꝝ i ſe ẽgiūdꝫ
imatitas Nā ignꝫ ille tāte ē acredinꝫ ꝙ ab aq̄ ꝓſꝰ ē ex
tinguibil' ⁊ ɔ̄ nec aq̄ igne a frigore tepat Haꝝ pena
rū acbitatē heremita ille de q̄ Beda narrat nouit q̄
glacie i fluuio ɔſtrictꝰ. mox balueū calidiſſimū intra
bat ⁊ q̄ꝫ acbiſſima tormēta ferebat arguētibꝫ dicebat
Si vidiſſetis q̄ ego vidi eadē vl' maiora mecū facerētꝫ
D Epbēdit q̄ꝫ penarū acbitas ex pte ⁊ diſpoſitio
ne ſuſtinētiuꝫ eas propter iſta. (ſpes

Subiectū. tenerū. durāſ ſentit. repbz haut

X Hoc ē ex quo pena cauſatur ex corpe ⁊ ſenſibus eius
ex excellentia qualitatū ſenſibiliū reꝝ ⁊ ex cogitra
te earū ad ſenſus hūanos. ɔſtat ꝙ nimiū hō illic tor
q̄atur pt̄ri pmo ꝓpt̄ teneritudine carnis hūane q̄ ex
modica leſione grauiter affligit que quanto ɔplexione
nobilior tāta penarū ē capacior. Attēdāt iſtut delica
ti molles ⁊ deſinuāt palpare ſeipſos ne cruciatꝰ ſenci
āt illos horrendos Secūdo aggrauāt tormēta ex
pte paciētiū ꝓpter fortitudinis rñſitētiā ⁊ pmanētiaꝫ
Nā quāto fortius ⁊ durabilius ɔbuſtiōis ſubiectū tā
to acius pſenſitur tormētuꝫ Uñ ignis acus ardet in
ferro q̄ꝫ i palea. ſic etꝫ i aiaꝫ ⁊ corpꝰ imortale Tertio
pp ſenſibilitatē Nā qꝛ ſt tē viuaciſſimi iō pēaꝝ ſenſi
biliſſimi Quarto pp mīſiaꝝ ⁊ pēaꝝ plcitudinē Nā a
plāta pedis vſq ad vticē capitꝫ nihil ſanū aut ipune
ē in eis. Et tñ ſup tātā mīſiā noue ſp pene accedunt
Uñ dolor ē tā grauis vt vix ſubſiſtere pñt i miſerijs q̄p
pe cū afflictio addit plene afflicto Poſtrēo deſolatō
⁊ deſpatio euaſionis pēaꝝ maxie i eis pēas auget.
Sciūt ei ꝙ nūq̄ꝫ accepturi ſt liberatōeꝫ nec q̄ſq̄ꝫ mi
ſerebit eoꝝ. Iuxta illd̄ Hiere. xv. Quis miſerebitur
tui aut q̄s ɔtriſtabit ꝓ te. aut q̄s ibit ad rogādū pro B
pace tua De penaꝝ infernaliū ad culpā ɔformitate.

T
Ercio i his pēis ɔformitas ē ad culpā . §. iij.
⁊ iniq̄tatē. iuxta illd̄ Apo. xviij. Quātū glorifica/
uit ſe ⁊ i delitijs fuit tm̄ date illi tormentū ⁊ luctum
vñ Greg. Qui mlta hꝫ i culpa mlta ſuſtiebit i pena.
⁊ iuxta q̄litatē meritoꝝ ſentiēt pōdꝰ tormētoꝝ. Qꝫ
aūt t'lis in repbis iuxta q̄ꝫtitatē crimis eq̄ ſit etꝫ mēſu
ra maledictōis teſtat. vt ait Petrꝰ damiāi ꝓpha dd̄
qꝛ nimiꝝ in iudā ſchariotē ɔ̄gintā maledictiōes itu/
lit. ſic ille dñꝫ trigita argētēis ſacrilega venalitate di
ſtraxit Quaꝝ. ſ. ſic pma ē Cōſtitue ſup eū peccōrē: ſic
extrēa ē illa. optat ſic diployde ɔfuſione ſua. Quas ſi
q̄s p pſalmi. ſ. deꝰ laudē meā ne tacuerꝫ ⁊c. ſubtil'r q̄/
rat certū ē q̄m nō eas vltra citra vt repiet Vere g̃ iu
xta q̄litatē pcti retribuit mēſura tormēti. q̄ꝫtoq̄ꝫ h
altꝰ q̄s p iactantiā tumoris extollit tāto illic voracꝫ
incēdij baratro ꝓfūdius abſorbet. Hāc g̃ nūc luxurie
dediti ⁊ ad ꝓpe carnis arbitriū viuāt. vt aia poſt mo
dū ſit' ⁊ caro intereāt ⁊c Si g̃ nolumꝰ pcauere ex ifer
no. dērēmꝰ tñ nos ɔtinere a peccōꝝ nūero ne affligē/
remur nūo ⁊ nūeroſo tormēto
De penarū infernaliū perpetuitate. §. iiij.

N
Unc de penaꝝ videndū ē eternitate Nō ei ſolum
illic ē pēaꝝ mlt'tudo acerbitas. ɔformitas. ſꝫ ⁊ i
terminabil' eternitas qd̄ merito etꝫ ɔpūgeret mētes du C
riſſimas Nō ei ē ibi dolor momētaneꝰ. imagiarius.
aut trāſitoriꝰ. ſꝫ ſolidꝰ ɔtinuꝰ ⁊ etnꝰ. q̄m corpa dāꝫ
natoꝝ etnis ignibꝫ ardebūt. ⁊ tñ ɔſumi ñ poterunt
Sic ⁊ aia dolorē ferre pt mori ñ pt Ibūt ei in ſuppli
ciū etnū Mat. xxv. Nā ſic culpa pūiri ſp poterit ⁊ nū
q̄ꝫ expiari. ita nec in corpe tormēta finiri. vñ erit eis
mors ſñ morte. defcūs ſñ defcū. finis ſñ fine. quia et
mors ſp viuit. defcūs deficere neſcit: ⁊ finis ſp icipit.
Qui pauet cauet. q̄ negligit incidit. Grādis g̃ ⁊ ſtupē
dis ē hōiꝫ demētia ꝓ delectatiōe momētanea icurrere
ſupplicia etna Quis ei niſi iſanꝰ eligeret ꝓ vno die v
no momēto delitiarū decies milies mille ānos pēaꝝ
Aut vt videret delcābile ſōniū etnū eligeret ſtire torm
tū Vere q̄ noſceret ⁊ pēſaret etnitatē facile ɔtēneret
vanitatē Ad quā lꝫ mltū adducat ɔpatio illa d̄ mōte
arenoſo ⁊ alijs ſilibꝫ. nō tñ accedūt. Finiti ei ad ifinitū
nll'a ē ꝓporcio Vtrutiet hjmēs ſecū ⁊ crebꝛiꝰ illd̄ vul/
garū decātet Och ewclich is ſoe lāck Vulgare vbū

P
Quedā gñalia iferualiū pēaꝝ aggrauatia. §. v.
Oterit adhuc alia aſſigāri pēarū harū grauātia g̃ D
uiſſiā ex q̄bꝫ merito reddūt formidāda. De quibꝫ tñ
aliq̄ ſunt dicta Et ſunt iſta

Infḿ. ppuee. damnū gñalis. et eua

Paucis ſingl'a tāgam⁹ qm̄ p̄dicta ſūt lȝ ad aliō ꝓpo/
ſitū in ſupioꝛibꝫ Et p̄mū aggrauamētū ē penaꝝ in
finitas. Dicit ei ſcūs Tho. ꝛ dyoniſi⁹ cartb. ꝙ ꝗuis
nulla creaꝛa pura ſit infinite q̄litatis. tria tñ ſunt in
reꝝ naꝛa q̄ quodāmō ſūt infinite digitatꝭ. ſ. xp̄i hūai
tas. btā virgo maria. btitudoqꝫ ſctōꝝ ſub q̄ ꝯplectiꝛ
ꝛ miſeria dānatoꝝ. Uñ ſicut culpa ex multꝭ rōibus
ꝗdā infinitatē ſortiꝛ. ſic etiā culpe infinitas ex eiſdē
argui pt ¶ Alteꝝ aggrauatim ē penarū puritas. q̄ ē
in inferno. Nō aūt ſic ſūt ille pene pure ꝙ ibi nō ſint
elemētoꝝ q̄litates cōtrarie. ſȝ non hēbunt illic ſuas
opationes vt tpent inuicē. ſȝ ſupplicia augebūt ꝛ mu
tuo in dānatū ſine refrigerio ꝯcurrēt Tertiū aggra
uamē ē btifice fruitiōi dānū. d̄ q̄ dixim⁹. ¶ Quar
tū ē gñalitas ꝛ vl'itas penaꝝ: de q̄ etꝭ ſup̄ Null⁹ ei oꝛ
do erit pene punietꝭ. ſȝ tñ dīne iuſticie vidicātꝭ Sil'ꝛ
ei affligēt ſupplicia etiā cōtraria nō ſucceſſiue. dū eni
pena ait Uincē. pene cotriſtic penaꝝ ꝯfuſio pl⁹ afli
git. Inde ē ꝙ aia repbi ſil' ꝛ ſemel intentiſſimū frig⁹
patiꝛ ꝛ ardoꝛē. qm̄ i e⁹ cl'pa inuēta ſi ſel' ꝛ carētia ca/
ritatis ꝛ ardēs ꝯcupia voluptatꝭ Quātū etnitas ag/
ꝗuat ſup̄ dixim⁹ de etnitate

E ¶ Qualiter āt hō circa īfernalia hec toꝛmēta poterit
exercitari dicim⁹ vt̄s Qꝫ crebra meditatōe. forti ima
ginatiōe ꝛ opm applicatiōe. vt ſcȝ ſepi⁹ p̄dcā meōreꝛ
Que meōꝛia vt ſupra patuit pl'imū ē vtil'. adeo ꝙ bē
tic⁹ baſſia ꝯcludit ꝙ ſenſualibꝫ expedit magis meō'
ria inferni ꝗ regni qm̄ nō ſapiūt eis q̄ ſūt dei. ꝛ pl⁹
cōminatio mouet ꝗ ꝓmiſſio allicit De forti autē
imaginatiōe Dyoni. cartb. monet dicēs ꝙ q̄ vult vt
hmōi meōꝛia efficaciter eū moueat oꝛ vt forti imagi
tiōe. quaſi hmōi p̄ñtia ſibi formet. Hinc in beat⁹ vir
imaginari infernalē locū doceꝛ vt capū latū ꝛ longū
ꝛc. Sil'r in horologio eterne ſapie ſub imaginatiōe
iſta referūtur vbi agiꝛ de moꝛte. de q̄ capl'o ſcripſit i
epl'a quadā mgr̄ Gerard⁹ groet dicēs Lege capl'um
de moꝛte qđ hētur in horolo. ꝛc Lege rogo bis l' ter.
Utinā velles legere p̄ vnū menſē Per dei grām ſani
tati reſtituereꝭ Oīa igitur ſupius ſcripta reducam⁹
añ mētis oclos ꝛ vi imaginatia videam⁹ illa nobis
p̄ñtia vt ſic ꝯpūgantur coꝛda nrā ¶ Poſtremo exer
citem⁹ nos circa hec in opm applicatiōe Hoc ē quo/
tiēs tēptamur infernalia hec toꝛmēta ad mentē reuo
care dēmus ꝛ dicere nobis Nūquid guſtare ꝗs p̄t qđ
guſtatū affert moꝛtē amariſſimā ꝛ ſic de aliꝭs. Sil'r
q̄tiēs aduerſi aliq̄d occurrit de aduerſ̄ inferni memi
niſſe dēm⁹ ꝛ leue erit. hic Bern̄. i epl'a dixit Uigilias
tios ꝛ ieiunia manuūqꝫ laboꝛes. Sȝ h̄ leuia ſūt flam
mas ꝑpetuas meditāti Recoꝛdatio tenebraꝝ facit n̄
hoꝛreſcere ſolitudinē. Si futurā de verb̄ ocioſ̄ cogi/
tas diſcuſſiōeȝ. n̄ diſplicebit ſilētiū Flet⁹ ille ꝛ ſtridoꝛ
dētiū pares ē roddūt culcitrā ꝛ mattā. Nā ſi h̄ meōꝛia
efficaciꝛ fieret mētes etiā duriſſimas emolliret.

¶ De regione celeſti ꝛ p̄mo ꝗta ſint ꝛ varia Indu
ctiua ad frequenti⁹ perambulandū ꝛ ꝯſiderandum
eam. ¶ Capitulum primū

Surgite ꝛ aſcendam⁹ ad eos
vidim⁹ eñ terrā valde opulentā et
vberē Nolite negligere nolite ceſſa
re Eam⁹ ꝛ poſſideam⁹ eā null⁹ erit X
laboꝛ Intrabim⁹ ad ſecuros i regi/
onē latiſſimā Tradetqꝫ nob domi
nus locū i quo null⁹ rei ē penuria.
Iudic. xviij. Regio ſeptia eſt regio celeſtis q̄ tāto in/
gredięda ē crebrius quāto meditata afficit dulci⁹. et
citat vehemēti⁹. ꝓducit celerius: Nā ꝛ ad ipſius igreſ
ſum hēm⁹ inductia pl'ima in genere iſta

Exēplū monituȝ. decet. ē op⁹. vtile multuȝ.

¶ Primo inq̄ ad crebro ſupnā hāc regionē viſitan/
dā. ad intenſe eā deſiderandā Inducet exēplū nature
ꝛ ſecularium. Naꝛaliter enī oia btitudinē appetūt In
fines ſuos cūcta aſpirāt. repetūtqꝫ ꝓprios queqꝫ re/
curſus. Tu igiꝛ o hō q̄ naturaliter ad btitudinē es cō
ditus eā deſiderare deſieris ſcito ꝙ a natura degene
ras ¶ Scl'arium quoqꝫ ac mechanicoꝝ exēpla nos p̄
mouere dn̄t q̄ oēs in ope artiū ſuaꝝ finē intendunt
ꝛ aſpirant. Quis enī nō nautaꝝ in litus deſtinatum
aſpirat. Quis nō itinerātiū q̄ctis hoſpitiolū appetit
aut p̄riam exul cupit Hoꝝ itaqꝫ ꝛ nos ait Aug. exē
plo vel a lōge patriā poꝛtū hoſpitiūqꝫ ſalutemus
¶ Secūdo inducet nos monitū. i. crebra exhoꝛtatio
ſcripturaꝝ ꝛ ſcōꝝ ad h⁹ ingreſſuȝ ꝛ deſideriū inuitā
tiū Añ enī tps ꝗ hoꝛtamēta ſi ea ponere vellē defice
ret Plena eſt hmōi ſcriptura ois. oiſqꝫ doctria ſcōꝝ
Suadet enī aſcēdere mōtes. admonet cōtēplari pro
miſſionis terrā. ſuadet ſcādere in domū dei. ¶ Ter/
tio ē dcētiſſimū ꝛ ꝯgruētiſſimū ꝑꝑ ml'tiplex attractiȝ

Theſaur⁹. paꝛ. hicce loc⁹ cupiūt hōa cūcta

¶ Prio qꝛ in hac regiōe ē theſaur⁹ Ibi enī q̄cq̄d bo
ni facim⁹ reponim⁹. Iuxta illud. Theſauriſate vob
theſauros in celo. Et ergo illic merito coꝛ nr̄m erit
Iuxta dn̄i verbū. Ubi eſt theſaur⁹ tu⁹ ibi ꝛ coꝛ tuuȝ
erit. Uñ qui ad celū nō aſpirat colligiꝛ ꝙ illic theſau
rū nō hꝫ. vt q̄d enī aſpiret celū vbi nil hꝫ depoſitum
¶ Secūdo decet crebro illuc coꝛ eleuare qꝛ h̄ ſcimus
p̄rēm nr̄m celeſtē hitare. Iuxta illud Pr̄ nr̄ q̄ es i cel'
Uere a filiꝭ natura degñat q̄ſq̄s ad p̄rēm talē ac tm̄
tā nō aſpirat. Uere filiꝭ nōie eſt idign⁹ q̄ſq̄s imemoꝛ
eſt tl'is p̄ris ¶ Tertio decet qꝛ hec ē p̄ria nrē originis
ꝛ loc⁹ ꝛ hoſpitiū deſtiate hitatiōis Qui āt nō proꝛſ⁹
a natura degenerat ille naꝛaliter patriā aſpirat. Eſt
ꝛ in hac regiōe loc⁹ ꝛ dom⁹ hoſpitiꭗ nrē requietionis.
vñ merito ad eā anhelo deſiderio feſtinare debemus
vt videre ē in p̄egrinis q̄ accelerāt vt ad bonū hoſpiti
uȝ p̄tingāt. Que ē ergo accidia nrā vt nō accelerem⁹
ad hoſpitiū. de quo tā ml'ta grādia ſunt hōa ¶ Quar

eo merito deſiderare dēmꝰ. qꝛ illic tā mľtos nos deſiderātes hēmus. Nos em̄ expcāt iuſti donec vēiaꝰ. nō cōſūmandi ſiñ nobis. Expectāt nos ait Ber. angeli vt eoꝝ ruina reſtaurēt. Sti vt eoꝝ glīa ꝯpleat. Et ſi paꝝ ē expcāt nos trinitas tota. Expectat nos deus pr̄ q̄ſi filios ⁊ heredes ſ̄s ſup oīa bōa ſua ꝯſtituat. expectat ds filꝰ q̄ſi coheredes ⁊ p̄ciū ſui ſāguiſ vt nos deo prī offerat. expectat tandē ⁊ ipē ſp̄s ſā. deus inceri ingemiſcēs ꝓ nob vt p̄deſtinationē ſuā i nobis ꝯpleat. ¶ Poſtremo illo merito aſpirare dēmus qm̄ ibi oīa bōa ⁊ ꝗcq̄d deſiderabile ē. repoſita hēmꝰ Ibi ei vt infra patebit abūdantia oīm bonoꝝ ꝑfruemur. ita ꝙ aderit ꝗcq̄d voluerimꝰ. aberit ꝗcquid noluerimꝰ ¶ Quarto principalr̄ eſt hic neceſſariū. ſ. crebro ad hāc regionē aſpirare ſi ad eā velimꝰ ꝑtingere. ⁊ nō diu differri. Nā iuxta ſn̄iaꝫ veritatꝫ Regnū celorū (nō tepidi. nō molles. nō deſides) ſꝫ violēti rapiunt ſibi. Et vt Berñ. ait. Qui nō ad illud gemit ꝑegrinꝰ nō gaudebit in eo poſtea ciuis domeſticꝰ. Neccārium q̄ꝫ ē vehemēter deſiderare ſi pꝰ obitū nolemꝰ iñ diu differri. Nō ei illiꝰ regni thalamū intrabit niſi q̄ nuptialiter amauerit. deſiderauerit. ⁊ amore lāguerit. Hinc legimꝰ pleroſqꝫ ob id ſolū ab hoc ꝛgno dilatos qꝛ añ nō digne deſiderauerūt illō ¶ Poſtrēo crebrius hꝰ regionis memiſſe dēmus qm̄ h̄ eſt vtile valde. Nā inter cetera hec bona oriunt̄ inde

Precauet. ⁊ ſpnit. patiēs. feruet. cito ducit

¶ Prio facit p̄cauere a pctis Si em̄ hō ſe refrenat a malis ne ꝑdat tp̄alia. q̄tomagis dꝫ ſe ꝯtiere a peccatis ne ꝑdat gaudia eterna ¶ Secūdo hec mēoria facit ꝯtēnere terrena. Dicit ei Abꝛyſ. ſup epl'aꝫ ad Heb Si ꝯtingat nos ea q̄ in celis ꝓmittūtur bñ cogitare res hꝰ vite nulliꝰ appꝛebūt momēti. Umbꝛe em̄ ſunt iſta ⁊ ſōniū q̄liacūqꝫ erꝫ ſc̄ terrenoꝝ. Tāta āt ⁊ talis ē regni hꝰ felicitas. vt ſi etiā nō liceret in eo eē: niſi ꝑ vniꝰ hore ſpaciū. teſte Aug. oēs dies vite hꝰ etiā delitijs pleni iure ꝯtēnerētur ¶ Tertio dat hec memoria paciāꝫ in aduerſ ⁊ fortiē facit tolerare iſta. Quo eni putas tā fortiter ꝑtulerūt martires diriſſima illa tormenta niſi qꝛ attēderēt hec gaudia. Ex ꝯſideratione em̄ remūeratiōis dulceſcebat illis oīs labor paſſiōis Greg. Cōſideratio p̄mij minuit vim flagelli. Et qd̄ ex dolore iportabile oñdit. ꝯſideratiōe ꝓuida remūeratiōis leuigat. Quiſq̄s ḡ nolit ſentire laborē. ꝯſideret laborū mercedē: ¶ Quarto hec ꝯſideratio inducit feruorē. quēadmodū brauium ꝓuocat omēs currere Torpētib em̄ dormientib nō ꝓuenit regnū celorū ſꝫ rapiūt illō violēti. Si ſic currūt hōies ſcli ꝓ lucro tēreno quēadmodū nos feruere dēremꝰ ꝓ eterno. Curramus vt cōpꝛehendamꝰ ¶ Poſtremo q̄ vehemēter ad gaudia iſta aſpirat ille citiꝰ perueniet Qui em̄ ait Bernar. amat ardētius. currit velociꝰ. ⁊ ꝑuēit citiꝰ Magna em̄ illa p̄mia non niſi magno deſiderij eſtu obtinētur. Et quo deſiderij feruor intenſior eo viſio erit ſuauior ⁊ ingreſſus regni facilior. ſꝫ iā ad regiōis ingreſſum nos accingamꝰ.

¶ Quā multa ſe offerāt i hac regiōe meditāda Ea. ꝗ

LAtiſſima ē āt ⁊ p̄ ceteris latior regio iſta. In q̄ facile etiā inuenit q̄ſqꝫ. cuiꝰ uis etiā ꝯditiōis fuerit ſibi congrua Scilicet et.

Studioſus		meditabilia	itellectualia
Deuotus	ſcꝫ	ꝯſiderabilia	affectuoſa
Exercitatꝰ		exercitamēta	p̄ericolia.

¶ De quibus ſingulis tangemus pauca

Quanta ⁊ q̄ hēat hic ꝯſiderare ſtudioſus

PRimo ḡ hꝫ hic ſtudioſus copioſiſſimā materiā intellectū exercitādi. Plurima em̄ hic ſe offerunt inqrenda Huiuſmōi ſunt iſta B

Sit. q̄d. q̄ ſiſtat. creſcat. ſꝫ hic hēa factet

Hoc eſt poterit p̄mo ꝯſiderare Si ſit aliq̄ btitudo: aut regnum celorū. Et hoc deducibile ē ex mľtis. ex ſcripturis rōibus ⁊ exēplis ⁊c. ¶ Deide de q̄ditate btitudis. q̄d ſit. quotuplex ſit. Creata. ⁊ increata. intrinſeca. ⁊ extrinſeca. Hinc itē de lumie glīe ſi ſit ponendū. De q̄b oib ⁊ ſingulis mľta ſunt ⁊ diuerſa ſcripta doctorū Tertio magnaꝫ inq̄ſitio occurrit in quo btitudo iſta cōſiſtat. Ubi primū deducendū eēt ꝙ nō cōſiſtat in aliquo creato Deīde ꝙ nō in delectātionib corꝑis. nō in diuitijs fama mūdana. potētia vel honorib. vt in pāthcologia late ſingulari deducitur Deide grāditer q̄dā laborāt. vtrū cōſiſtat in actu voluntatis vel itellectus Quidā ꝙ in actu volūtatis potiſſimū cōſiſtat ꝯcluſerūt Quāq̄ꝫ ꝓ ꝯcordātia diſcrepantiū dici poterit. Qꝫ iniciatiue in cognitiōe ⁊ ꝑfectiue in volūtate. Nō magnopere nos de his curaꝰ ſufficit ꝙ materiā āminiſtramꝰ Hic itē ꝯgruit illa cōmiſ materia de fruitiōe. de q̄ latiſſime in ſuis ſcriptꝫ doctores agūt Et cōcludūt in de doctria xp̄iana Auguſ. ꝙ ſūma merces ē vt ipō ꝑfruamur Et finalis beatitudo ē frui diua eēntia ¶ Quarto ꝯſiderare ē vtrum ſit ꝓficere in glīa illa. Et an angeli iā ꝓficiāt An etiā beati poſt reſurrectiōem in eēntiali btitudie creſcant ¶ De quinto ſcꝫ an liceat opari dei mādata ꝑꝑ regnū celorum ⁊ frui ei ꝓ delectatione ⁊ gaudio ꝯſeq̄ndo. Et Gerſon Nō licere tāq̄ꝫ pro fine ⁊ motiuo principali Adulterina em̄ ⁊ ſimoniaca quodāmodo eſſet affectio talis. Secus dū deꝰ eſt principalis finis intētionis ⁊ delectatio ſecūda. Scribit ſup hoc egregie venerabilis Hugo de ſctō victore in libro de ſacris ¶ Poſtremo offerunt ſe hmōi innūera ſtudioſo inquirenda. cuiuſmodi plīma ſibi ꝓpoſuit in ſermone de omnibus ſanctis Gerſon ventilanda Ut ſunt iſta An ſanctorum beatitudo ſit principalis eorum leticia An fiet ꝑ ſenſationem extrinſecā. An deus ſit formalis nō ſolū efficiens vel exemplaris leticia ſanctorū. Hec ⁊ ſilia plura eſt inuenire ab his qui legūt do

ctorum ſcripta q̄ non magnope nobis ſunt curanda.
noſtrũ erit verſari circa affectiua Magiſq3 aſpirare
ad gaudia illa q̄3 cõtemplari. Impoſſibile em̄ eſt vel
minimũ attingere gaudiũ anguſtia noſtre mentis.
¶ Meditabilia deuotiora pro deuotis. Cap̄lm.iij.

E Rgredere iã nunc o anima deuota de papilio
ne corporis. de inuolutione in queſtionib9 intel/
lectus expande affectuũ vela ventis vt ſtans
in oſtio videas vel a longe q̄ incitent feruorẽ deuotio
nis Et q̄3uis ſit hec gloria inexplicabilis. In genere
tamẽ poteris meditari de iſtis

D Cerne locũ. ſociũ. q3 actũ. l' gaudia. ſpeclũ

¶ In primis igit' vt de iſtius pegrinatione exilij ad
patriã electorum ordinarius ſubleueris cõtemplari
habes loci ipſius qualitatẽ quõ ſupra octauã ſperam
relucent illud celũ empireũ ob eximiam ſui luminoſi/
tatem ſic dictũ eternaliũ deliciarũ tabernaculum vni
forme inalterabile omniũ contentiuũ. quod ẽ omniũ
ſanctorum hitaculum ſuper ethereũ palaciũ vrani/
cũ templum. De cuius qualitate ſunt dicta mlta glo
rioſa. Et vt multa tranſeamus repitur tale.

Eſt altũ magnũ. carũ. pl'chrũ bõa cuncta.

¶ Primo inq̄3 ẽ ſitu altiſſimũ ſctõ3 iſtud hitaculũ
Altiſſimũ ẽ em̄ poſuit refugium ſuum 7 dom9 dñi ſu
per omnes colles eſt eleuata. De cui9 altitudine dicũ
tur mira 7 captu fere incredibilia. oculatis tamen p
ſua dignitate eſtimãtibus facile pſuaſibilia Scribit
em̄ Bertrann9 q ptholomeus cõputauit diametro
diſtantiam a terra vſq3 ad celũ ſtellatum. 7 ſunt tot
miliaria. 6525700. hoc eſſet iter . 89542. an/
norum. 245 dierum computando pro quolibet die
20. miliaria. Subnectit item Si lapis molaris inde
cõtinue poſſet cadere vſq3 huc. Ita q omni die na/
turali caderet per. 2400. miliaria. hoc eſt infra vnũ
pater noſter vnũ miliare Et centu3 pater noſter poſ3
ſent dici infra vnã horam: quarũ ſũt. xxiiij. in die na
turali. Lapis ille nõ poſſet venire huc niſi p9. lxxiiij.
annos. 7 preter hoc. xx. dies: Omnia hec calculauit
ait per memetipm radicibus ſumptis a ptholomeo
7 alfragano. Pape ſi tanta ẽ altitudo ad celum vſq3
ſtellatum quis vel tenuiter cogitabit reſiduum alti/
tudinis vſq3 ad celum empireum. Satius hic ſilẽdũ
q̄3 aliquid dicendũ Secundo eſt ſanctorũ illud pa/
laciũ quantitate maximũ ac per hoc 7 capacitate am
pliſſimũ: Adeo vt ſi huic ciuitati ſanctorum omnia
illa glorioſa que de magna illa babylone ciuitate. de
murorum fortitudine ſpacij amplitudinem. Immo
que vel de vniuerſa mũdi machina maxima ſcripta
reperimus cõparare voluerim9 nulli9 ſint momenti
Immo nulla poſſet collatio fieri: Nam ſi geometris
fides aliqua danda q̄ colligunt ex magnitudine ter/
re ceterorum quoq3 elementorũ ac celorum magnitu
dinẽ tenendũ q tam extenſa illius celi ampliſſima la
titudo vt ſi cuilibet ſanctoru3 vnus locus 7 certa por
tio deputaretur plus illud ſpacium contineret q̄3 oc/
cupat terra vniuerſa. Adducit ad hoc ſanctus Ber/
nardinus ita vbi ſupra Cum ſcdm doctos minima
ſtella ſit maior tota terra. Quid eſt firmamentum
cũ excedat quaſi in infinitum q̄3q3 ſtellam ¶ Quid
tunc empyreum celum quod ad min9 centies firma
mentum ſuperat. Q3 ſi curioſior quiſpiam pergere q̄
rat que nam neceſſitas que ve vtilitas amplitudinis
tam imenſe Ponit Guilhelmus pariſienſ triplice3
ſuper hoc cauſam Scilicet propter infinitam dei po
tentiã oſtendendã que maxime in tam immenſo ope
re relucet Propter eius gloriam ampliandam 7 rega
lem magnificentiam cõprobandam. Regis eni glo
ria cõijcitur ex palacio 7 domo dignitati regali con/
grua ¶ Tertio propter humani deſiderij vehemen
tiam ſatiandam que amplas poſſeſſiones lataq3 ter
rarum dominia requirit. Ergo tantum preparauit
q inueniret ſupra q̄3 cupere poſſet vt ſic in omnibus
ſatietur deſideriũ noſtrum. Sed ciuitas hec magna
non acquiritur niſi per deſideria magna
¶ Eſt tertio celum iſtud materia precioſiſſimum
Quid em̄ ſi locus eſſet magnus ſi materia deſpicabi/
lis 7 vilis. Eſt ergo materia celi huius precioſiſſima
nimis. De qua diſputat Guilhelm9 pariſienſis de v
niuerſo. ſi ſit eius materia cum ceteris cõis. Et li/
cet de hui9 materia quidam dixere multa. putat ta/
men omnibus incognita. Multa dicit in Apocalip.
de huius materia celi ſiue ciuitatis Johannes Ite3
q3 Thobias. ſed ſub tropo omnia pro manuducẽda
ingenij noſtri imbecillitate in huius celi virtutem.
¶ Eſt et quarto celum iſtud qualitate pulcherrimũ
Quippe quod foris tam aſpectum oblectans 7 viſu a
menu3. Pulchritudo aũt hec colligitur ex luminoſi/
tate. mundicia. et ſpecioſitate. ¶ Poſtremo ne lon
gi ſimus ſunt in hac ciuitate omnia bona ad eius p/
fectionem: ad decorem 7 ornamenta requiſita. Eſt
em̄ ſecreta malis. ſecura ab impugnationib9: refer/
ta omnibus bonis. tota pulchra. tota gaudioſa. to
ta deſiderabilis. Ut poſſet late proſequi de ſingulis
ſed breuitati ſtudemus. vide nouiſſima ¶ Et poſtre
mo ad ſummã dicamus eſt cõgruentiſſima habita/
tio habitatoribus. Uniuerſitatis em̄ creator vnicui
q3 rei ſm nature ſue exigentiã aptauit loci qualitatẽ
Si igitur huic viliſſimo limo in puluere3 mox 7 ver
mẽ vertendo homini morituro neq3 7 inimico decẽ3
pulchra magna 7 decora habitatione prouidit in ce/
lis. quam putas 7 qualem dabit dilectis ſuis ſedẽ in
celo. Uere talẽ q̄lis 9gruet illis vt loc9 rñdeat locat3
Vñ in ſeptẽ dotib9 cõgruet eis. ¶ Notet h ſtudioſus
ſi 7 quõ ãgeli 7 aie btẽ gaudeãt de loco corp'ali illo.
Quis igit' talẽ locũ nõ deſiderabit. q̄s ad talẽ ciuitatem

nō aſpirabit Si plīmi ſumpſerūt laborioſiſſiās pe/
grinatiōes ꝑ vidēdis ciuitatibus mūdi q̄d nō agēdum
ꝓ obtinēda gl'ia celi Ingredere cūcta ꝑ ordinē oſtia.
quſcꝫ ꝑuenias ad ſūmi regis palacia ꝛ inhabita ibi vt
cū ap'lo in celis ſit cōuerſatio tua. Nā ſi iā ſepe illuc
mēte voles morari didiceris cōuerſari poteris tādē
in ea beatificari Amen.

¶ De celeſtis ciuitatis glorioſo collegio Hebreum. ij.

Deinde cōtemplandū eſt glorioſiſſime hu9 ciuitatꝫ
dulciſſimū collegiū q̄d miris mōis adaugꝫ a
nimarū gaudiū: Nulli9 eñ boni ſine ſocio io/
cūda eſt poſſeſſio. Eſt āt ſcōꝝ celeſtiū ſocietas ex mlʼ
tis bene q̄lificata ꝛ gaudij augmentatia. ꝑ̄ſti ex iſtis

Sūt mlti pulchri. digni. leti. ꝑamātes

In primis gaudiū cuiuſcꝫ augebit ex ſctōꝝ mltitu
dine Que ꝓrſus ē inexcogitabilis In multitudie eñ
miſtroꝝ eſt dignitas regis. ſicut e regione ſalōne te/
ſte in paucitate plebis ignominia p̄ncipis Hinc etiā
leticia exinde ꝯſurgēs eſt ineffabilis Nā ſi ſingli gau
debūt ſicut de ſuis. ita de ſodaliū meritis liq̄t ꝙ nul
lus exprimere ſufficit gaudiū eoꝝ: cū nūer9 nobis ſit
ꝓrſus infinit9. ſicut ſupra lati9 deductū ē de angel'
ꝛ oīb9 ſctis. Nō eñ eſt nūer9 militū e9. ſ. nobis. licet
ipis btis ¶ Secūdo ex pulchritudie: Sūt eī vniuer
ſe ꝑſone huius ſocietatis totalr̄ pulchre Ita ꝙ nll'a
macula ē in eis. ſed plēitudo virtutū ꝛ ꝯſūmata con
iūctio cū fonte toti9 plenitudis ꝛ decoris Adeo vt ſi
toti9 vniuerſi pulchritudo tā etſi ādmirabilis ꝯgeſta
eēt in vnū. nō tñ ex equo conferri poſſet. vel extreme
pulchritudini infimi ſci Nā vt de regis pulchritudie
quē in decore ſuo videbūt Itē ꝛ regine (q̄ incōp̄henſi
bilis ꝓrſus ꝛ angelicis mentib9) ſileam9 Quis vel te
nuiter angeli vni9 aut ſci pulchritudinē ꝯp̄hendet
Fulgebūt ſicut ſol cōformes corꝑi claritatis xp̄i. Sꝫ
hac celeſti pulchritudine q̄ potiri volet a terrena ab/
ſtineat oꝫ ¶ Tercio ex ſociorū dignitate Nā vt de re
ge ꝛ regina et de angel'ō quib9 ꝯſtat ſilea9. ꝛ de ver
miculis de terra ꝛ puluere exuſcitatis loquamur. te/
nēdū ꝙ oēs erunt filie ꝛ filij dei. reges ꝛ heredes xp̄i.
amicti ſtolis albis. q̄ oēs vt dr̄ Sap: v. accipiēt reg/
nū decoris ꝛ diadema ſpeciei de manu dei regis con/
ſtituent'cꝫ ſuꝑ omnia bōa ſua nimioꝗ venerabūtur
honore. Ubi ergo q̄ ad hōres aſpirant. ꝛ hos veros
nō ābiūt Si hōres q̄ritis vos iſtos q̄ratꝫ. Hic nota
de qualitate regni hu9 ꝛ hōris ¶ Quarto gaudebimus
de ꝯſortis illi9 leticia ꝛ gaudioſitate Abſterſit ei de9
oēm lachrimaꝫ ab oculis ſcōꝝ. Et iā nō eſt ibi dolor
luct9 ꝛ timor. ſꝫ ſempit'na pax ꝛ leticia ꝛ gaudiū ple
nū. ibi iugiter organa ꝛ cātica ſonātia. Uox q̄ꝑpe leti
cie ꝛ exultatiōis in tabernacl'is iſtoꝝ Gaudiū ꝛ leti/
cia erit in ea. yſ. lxv. O vere inaudita leticia. o leta et
iocūda magnificentia q̄lis nūq̄ꝫ i hoc ſcl'o audita Hu
to ꝙ oīs mūdi in vnū cōgeſta leticia h9 cōꝑatiōe vix
eēt mīma gutta O vere letū cōſortiū quale nunquaꝫ
auditum a p̄ncipio aut in fine audiendū ſeculorum
¶ Nota de leticia ſcōꝝ Magnū vtcūq ꝫ exēplar bea/
te vite ꝛ leticie ſcōꝝ videre ē in iuuene amatore fidi/
cine. cui9 man9 ſiniſtra fidē tenet. digiti modulātur
cordas. dextera pulſat. pedes tripudiāt. ocl'i. vidēt a/
matā. guttur canit notas. ligua ꝓnūciat verba. mēs
ſn̄iaꝫ cogitat. Ai9 tam mltis ſil' hōis gaudet. nō ſo/
lū ſꝫ exultat ſepe ꝛ rapit' aliq̄ñ. Ex hoc momētaneo
ꝛ furioſo exēplo videre ē quō in ſtatu illo nulla vnius
virtutis oꝑatio alterā īpediat. ſꝫ adiuuat magis ꝛ nō
laſſitudo ex alia in aliā voluꝫ. ſꝫ gaudio opplet hōieꝫ
totū. adeo ꝙ yſa. dicat. lxv Ecce creo hierl'm exulta/
tionē ꝛ ꝑpl'm ei9 gaudiū Notate ergo verba. Tāta ei
plenitudie gaudij hierl'm ꝛ ꝑpl'o ei9 ꝑfructur. vt ñ ſo/
lū exultatiōe ꝛ gaudio dicāt' repleri aut cumulari. ſꝫ
magis eē ipm gaudiū. Supexcedit ei oēs i eis adeo
vt nō totū gaudiū intrare poſſet in gaudentes. ſꝫ toti
gaudētes intrabūt in gaudiū illud. iuxta illō. Intra
in gaudiū dñi tui Hoc igit' gaudiū ꝛ gaudioſū ꝯſor/
tiū meditet' mēs nrā. loq̄tur ligua nrā. amet illō cor
nr̄m. ſmocinet' de eo os nr̄m. eſuriat illud aia nrā. ſi
tiat caro. deſideret ſuba nrā. donec intrem9 i gaudiū
illō ꝛ in gaudioſa ꝯſortia illa. Cur iā q̄ leta amatis.
cur ñ ad horū letiſſimoꝝ ꝯſorciū ꝓꝑeratꝫ: ¶ Poſtrēo
gaudiū creſcet de ꝯſortij hu9 aicabili amoroſitate Tā
eñ btā ꝛ ꝑfcā ē ſcōꝝ illoꝝ charitas ꝙ vnuſq̄ſcꝫ dili
get ꝓrim ſicut ſeipm. Ex q̄ ſeq̄tur illud īeſtiabile bo
nū q̄d ita vnuſq̄ſcꝫ de alteri9 bono gaudebit vel gau
dio. ſicͭ de ꝓp̄o Nō inq̄t Aug9 erit ibi inuidia aliq̄ diſ
ꝑarꝫ claritatis qm̄ regñbit in oīb9 vnitas caritatꝫ Tā
ta q̄ꝑpe vis dilcōis in illa pace btōs ſociat vt q̄d i ſe q̄ſ
cꝫ nō accepit h' ſe accepiſſe in alio exultet. Quot igit' ꝛ
q̄ꝫta putas q̄ſcꝫ btūs gaudia hēbit q̄ de tot ꝛ tātꝫ bti
tudib9 ſcōꝝ q̄ ꝓrſus inūeri ſūt gaudebit: Si vix q̄ſꝫ
capiet ꝓꝑriū gaudiū. quō capax erit tot ꝛ tātoꝝ gau/
diorū: Un̄ pꝫ ꝙ q̄ꝫuis aliq̄ ſci ꝓ meritis poſſideāt ex
cellēter. nihil tñ ibi ex īeſtiabili dīne pietatꝫ imēſita/
te poſſidet' ſinglariter Oia ſūt oīb9 cōia ꝑꝑ cū q̄ i oī
b9 ē oia Ibi ḡ ꝟgo gaudebit de ſcē viduitatꝫ merito
ꝛ vidua exultabit de caſte ꝟginitatis p̄uilegio Ibi con
feſſor de martiꝝ iocūdabit' triūpho. ꝛ martir tripu/
diabit de ꝯfeſſoꝝ brauio Hic etiā oriet' cōgratulatō
mutua veneratio ꝛ laudatio cuiuſcꝫ. hic venientibus
aiab9 feſtiue occurrūt: votiue excipiūt. ꝛ i oīb9 ꝯgra/
tulātur. Q igitur q̄ vel mens cape ne dicā lingua exp
mere poterit q̄ꝫtū ſit gaudiū angeloꝝ choris intereſſe.
cū btiſſimis ſpiritib9 gl'ie cōditoris aſſiſtere ꝛ ꝯuiue
re oibus beatis. Uere deficit in h9 ꝯtēplatione ꝛ ex/
preſſione mēs ꝛ lingua oīs ¶ Ut igitur o aia tandē
huic ſocietati adiūgaris in celis. ſtude frequēter iam
eā frequētare in terris. ꝛ diſcurre hoſtiatī ſingl'is cō/
gratulādo Hinc aliqui collegerūt ſingulares ſaluta/
tiones ad ordines ſctōrum ſingl'os q̄bus ſolent viſi/

tare eos. De tcio pncipali ſcꝫ de actibꝰ
I Am de tercio princi (broꝝ. Debꝫ. iiij
F pali paucꝭ tangendū. ſ. de actu btoꝝ quid. ſ. i il
la btā pria agēdū. Debūt qdē bti actꝰ varios. dig
niſſimos ꝛ voluptate plenos. erga deū. ſeipos ꝛ alios
Nos tamen de hiis nil niſi qd ab aliis accepiꝰ dicere
volumꝰ Actiōeꝫ itaqꝫ ꝓpriam btoꝝ in pria explicat
egg[i]ꝰ ille pſaltes regis dauid ꝓpheta dicēs. Bti qui
hitāt in domo tua dñe in ſcl'a ſcōꝝ laudabūt te Su
p q̄ vbo ꝛ aliis i iridē ꝯuenientibus doctiſſie ſepe in
ſuis quiqgenis diſputat diuus nr̄ Augꝰ. Tercius āt
thomas in de eterna btitudie hos ponit actus.
. ſ. dū ꝯnoſcē. amaē. frui. viri laudare grāſ ꝯgtulai
do dū agē do. deo
Noſcit. amādo. fruēs. vnit. lauſ. grā gtās
Hec pſeqꝛ thomas ibi deuotiſſie Sꝫ forſā vereꝛ qs
hec i ſcl'a agere. timꝫ faſtidiū ſurripere. nec poſſe ſp
laudare Sꝫ cogitꝫ ꝙ mēs ā corpꝰ nō poterint fatiga
ri. ſꝫ ſp inouari Diſſerit d hac pulchrudie Augꝰ dicēſ
Si poterit n̄ amari poterit. ꝛ a laud faſtidiri Exēplū
huic ꝯſentaneū ē Moyſes i nubē cū do loquēs aſſūp
tꝰ q̄ n̄ legiꝛ fatigatꝰ tācetſi q̄dragita diebꝰ ꝛ totidē no
ctibꝰ ſine cibo ſine appodiacl'o ſp loquēs ꝛ audiēs deo
corā aſtabat. ꝛ voluptuoſiſſie aſtabat. q̄ppe q̄ i dm̄ cō
tuitu bn̄dāt'ā oim bonoꝝ hēbat Vn̄ ꝛ nil vltra deſi
derabat niſi ſp illic manere eſuriebat Qualit' āt hi
actꝰ fiāt pl'chꝝ ꝛ dignū ē ꝯſidratu. Quia. ſ. alter
G alt'rū nō ipedit. vn̄ ſil' oēs fieri pūt ſcei imira latitudi
ne ꝯſtituti Si ātꝛ pꝰ r̄ſurrectionē vocalit' ſci dn̄t lau
dare plurimis vid' h ſatis rōnabile ꝓ pfcā laude dei ꝛ
pleāglificatiōe hois Qd ſi ita erit Imo qꝛ exl'tatiōes
di i gutture eoꝝ erūt q̄ꝫ ſuſpicabimur btē illiꝰ celeſtꝭ
ibrl'ꝫ cātoribꝰ ſpūs ipetū qū oēs pleno carmie dignoſ
deo hymnos pleō ſpū cātabūt. nō mō ſeſe mutuo de
lcātes. ſꝫ di āribꝰ dlce ꝛ dignū cāticū cātātes Qd h
erit audire qn̄ deducꝫ ſigl'os ordieſ agnꝰ cū ipa iſtria
ſua ad vite fōtes aqꝝ ꝛ ſinglis epytalamiū ſonabit vt
deducit Leonardꝰ. Mirabil' enim ꝛ ſtupēda muſi
ca illoꝝ cantoꝝ erit. Nā iuxta guilhel. pifiē. Tūc
vis vocalis et q̄ ſūt modulatiōes emitꝫ ſil' oēs voceſ
atqꝫ ſonos quos naturalit' emittere pt. ꝛ etiā q̄ſcūqꝫ
pfciō gl'e illiꝰ ſupaddidrit Erit ergo os vniꝰ cꝰ qꝫ hoiſ
glificati ſicꝭ cythara cordaꝝ inūerabiliū ꝛ ſicꝭ organū
innūeraꝝ fiſtularū ꝛ erit ſonoroſitas ex ore cꝰ qꝫ glifi
cati ꝯcentus vocum ſine ſonoꝝ inumerabiliū miā
ꝛ incogitabili nobis h. ſuauitate ſibi inuicē ꝯſonan
ciū ꝛ aurībꝰ pfciōis illiꝰ ſil' audibiliū Aſſignat ſup h
rōnes plures Inqrit itē ſotiliꝰ qd ſit qd delcāt aias
i vocibꝰ Scrutaꝛ qꝫ idē d choꝛꝭ choreiſ ꝛ geſticl'aciōibꝰ
ā crūt i btis vt innuere vꝫ videꝛ Tūc eq̄ diꝛ ꝛ ſalitē
q̄li vitl'i de armēto Poſſēt ꝛ h mlta d aliis actibꝰ
dri. An ecī vocalit' loq̄ debebūt. q̄li lignagio. an oibꝰ
linguꝭ ſil' vt vid' velle Raudet Jrꝭ qꝫ q̄ꝫ ſit potētia q̄ꝫeffi

ciacia q̄ꝫ qꝫ ſecūda vba btoꝝ i pria ſi tāta ēvis vbꝭ ſcōꝝ
nō btoꝝ ibac tra vt dicāt mōti Tollere ꝛ mitte te in
mare De ceterꝭ actibꝰ q̄s it ſe hn̄t ā ad ſe ipoſ reliq̄mꝰ
cogitādū meditātibꝰ. q̄m res h ē ꝓrſꝰ ineffabil'. tota
tn̄ deſiderabil'. De. v. principali. ſ. gaudioꝝ
N Unc de quarto celeſtiū q̄litate mē. iiij. H
principali h ē de gaudioꝝ celeſtiū q̄litate vi
dēdū Que qꝛ oi mēti ſē ꝓrſꝰ icogitabilia ac ꝑ hoc ieffa
bilia non tāgemꝰ niſi pauca vt detur meditantibus
materia Sūt ergo hic h tenēda. quia. (tant
Plurima. gādia. ſūt. remanētia. ſigl'a. pſ
Sūt eīn tā mlta ꝙ non pn̄t nūerari. tā grādia non
eſtiari r̄manētia ꝙ n̄ īmurari tā vniuerſalia ꝙ n̄ alia
cogitari tā pſtātia ꝙ n̄ alis cōri Dq̄ q̄ꝫtū gaudbūt q̄s
gaudia tāta r̄plebūt De celeſtiū gaudioꝝ mlti
S Ed iā pmo de mlt'itudine gau tudic. §. i.
dioꝝ videamꝰ nō ꝙ in pticulari veliꝰ. q̄ppe cūꝫ I
ipoſſibile ſit ea nūerare Tot ei ſē pticl'aria ſcōꝝ gau
dia ꝙ ea ſoliꝰ dei vt dicit auctor ꝯpēdij ꝯphēdit noti
ua ꝛ illi q̄s ſūma ſapiā voluerit ſcire ea Pn̄t tn̄ i gn̄e
aſſignari aliq̄ vn̄ hic eēnt eoꝝ gaudia ꝛ ab omni pte hē
bunt fere infinita
De ſup. iuxta. itꝰ. et extra. ſbtꝰ. vbique
Primo de ſupra āt hn̄t ſci hec obiecta gaudioſa ido
qꝫ leticia ſēpitna ſup capita eoꝝ
En. trinū. chriſtū. mrēm. miſſos. q̄ꝫ ſcōs K
Primū itaqꝫ ꝛ ſūmū btoꝝ btificū obiectū ē Cōtem
placio ſūme ꝛ indiuidue trinitatꝭ q̄ oē gaudiū excedit
Et pmiū eēnciale diciꝛ. vn̄ r̄liquū oē ꝓcedit Nā reliq̄
ois iocūditas afficere qdē cor hūanū pt ſaciare pter
iſtud nihil pt Vinc ꝓpheta ait. Saciabor cū apparu
erit gl'a tua. Et ad implebis me leticia cū vultu tuo
Vn̄ in hac cōtemplatione vltimata ē pfciō viriū aie
Hoc ſci illi priores ſciuerūt. qui tā ardenter faciem
hāc ſibi oñdi pecierūt clamātes ꝯſona voce Oñd no
bis faciē tuā. ꝛc Quāꝫ āt delcābile ſit hāc faciē vidre
pꝫ ex ꝯuenientiſſimi obiecti ꝛ feliciſſi vniōe. vn̄ oritur
delcātio ſūma Quāto ei obiectū fuerit dignꝰ ꝛ pul
chrius tāto afficit intimius ꝛ allicit audiꝰ. Cū ergo
deus omnibꝰ ſit īinfinitū dignior ꝛ pulcrior reliquū
ē vt nulla res eiꝰ viſione ſit iocūdior. pſertim cū i eo
ſit oim rerū ꝯſūmata pfciō Ve ergo ignauie ꝛ inſa
cie nrē ꝙ n̄ magꝭ afficimur deū videre. cꝰ tā ē iocūda
viſio. vt ſi niſi ad momētū dareꝛ merito fieret omni
um rerū cōtemtus ꝛ tolerāda eēt ois paſſio Nā exꝰ
cōtemplatiōe gaudiū multiplex oritur ſcis Gaudēt
eīn ꝛ cōgratulantur attributꝭ ꝛ pfciōibꝰ deitatis mi
ratur ꝓceſſū ſcē trinitatꝭ. vidēt ꝛ gaudendo cōtēplā
tur cāas varias ſue in nos dilciōis Regē ergo vident
in decore faciē eiꝰ in iubilacione. Gaudent in dīne cho
ros cōteplaciōe delcābiliter. i meliflua dīne bonitatꝭ
degustatione dulcit in ſecuriſſima dīne maieſtatis

tentione eternaliter. Unde ex his perficiūtur tres vi/
res anime integraliter. Perfecte ergo anima erit be
ata cui huius faciei ꝯtemplatio data. Nam ex ea per
cipiet omnia bona. Nam in ea velut in ſpeculo vide
bit omīa preterita. preſentia ꝛ futura ſue bonitati ꝯ
grua. Dum em̄ ad ſupernam lucem patris luminū
ait Auguſti. venerimꝰ totum quod in creaturis eſſe
poteſt intelligemus. De hac cognitione latius infra
¶ Et hac item omnia bona. Nam enim pulchra eſt
hec pulchritudo ꝛ ſuauis vt ea viſa nihil poſſit deſi
derari amplius ꝛ omnē vincit dulcedinē ꝛ ſuperat con
cupiſcentiā. vt pulchre Auguſti: ꝛ poſt eum Anſelmꝰ
in ſuo monologio declarāt dicētes. Qꝫ ſi ſingula bo/
na tam ſunt delectabilia. neceſſe eſt illud optimū qḋ
cōtinet omne bonum quo ſine nihil eſt bonū. Cur er
go homuncio per multa vagaris? Ama hoc vnū bo/
num ꝛ ſufficit. Proſequūtur hec de ſingulis bonis.
quod relinquimus meditatiuis

¶ Supra ſe Notula prima

Secūdo gaudēt ḋ ſup̄ ſe i aſpcū hūanitatꝫ filij
dei. Et hoc multipliciter ꝛ granditer Mul
tipliciter quidem quia primo gaudent ꝛ ei ꝯ
gaudent de omni officio beatitudine ꝛ pulchritudi/
ne eius. quam habet in donis gratie ꝛ glorie atqꝫ na
ture tam in anima q̄ꝫ in corpore Cuius aſpectꝰ venu
ſtior ꝛ clarior eſt omni claritate ac decore ſolis ꝛ lune
ſyderum ꝛ omniū beatificandorū. Adeo vt ꝛ angeli
deſiderent proſpicere in eum. ¶ Secundo gaudent
de eo inq̄ꝫtum ſunt liberati reparati ac maxima dōa
aſſecuti per eum. Unde ineffabiliter afficiuntur i eū
¶ Tertio potentiſſime gaudent. vt Dyoniſius ait
de vnione humanitatis cū deitate. que eſt dignitas
noſtri generis prorſus infinita. Item qꝫ de beneficijs
ꝛ miniſterio quod illic exhibet eis Tranſiens em̄ mi
niſtrabit eis velut ſeruus empticius vt infra. O
q̄ꝫ eſt plenum omni ſuauitate gaudiū. videre hoīeꝫ
hominis cōditorem fratrem noſtrum quondam per
ditum ꝛ abiectum. nunc inuentum ꝛ reuerſum nunc
regnantem. nunc omnibus imperantem. O quis mi/
hi det te fratrem meū vt inueniam te ibi ꝛ amplec/
tar ꝛc. O q̄ꝫ pium ꝛ q̄ꝫ gratum q̄ꝫ ſuaue q̄ꝫ beatū erit
ieſum tunc videre his qui eum hic dilexere. ¶ Ter/
tio gaudent indicibiliter de ſupra de aſpectu glorio/
ſiſſime virginis matris. tanto vtiqꝫ intenſius q̄to e
am amant feruentius. Primo de ea letantur quia p̄
omni creatura pura mirifice eſt ſpecioſa ꝛ ad intu/
endum iocunda. Si enim de Heſter dicitur ꝙ erat
formoſa valde ꝛ incredibili pulchritudine omniū ocu
lis gratioſa ꝛ amabilis videbatur quid de matre in/
create pulchitudinis tenendum. Secūdo de ea gau
dent quia plurima beneficia ſuſceperunt per eā Nā
quicquid gratie ꝛ glorie eſt in eis per eam datum eſt
eis Tertio congratulantur eius glorie ꝛ honori ſin/
gulari quo facta eſt ꝛ dicitur mater dei. Ex his ꝛ ſili
bus tanta prouenient beatis gaudia ꝙ nulla gaudia
mundi poſſunt vel tenuiter poterint edicere illa.
¶ Quarto gaudiū ſingulis erit de ꝯtemplatione ce/
leſtiū illarum phalangarū caſtroꝝ dei populi accin/
cti. labē neſcientis. nec obedientie morā Mirū enīꝫ
ꝛ letabile ſpectaculū erit. ꝯſpicere centena illa decies
milies milia aſſiſtentes ſanctuario vranici templi. i
tendētes vultui maieſtatis. dulcem perſonantes ar/
moniā. humaniſſime obſequentes tibi. votiue excipi
entes. gratulabunde proſequentes. Hi enim cornu
tuba ve reſonabunt. Illi canent. hi pedibus plaudēt
choreas de aduentu tui veri docet ſpiritus ſaltabunt.
O percurre ſingulos. ¶ Poſtremo gratulabitur q̄ſ/
qꝫ de omnibus ſanctis. De maximis autē magis et
ipſi de nobis q̄ ꝛ in obuiam ruent. vt ſeniores iunio
res parentes. equales fratres. minores filios. vl' qḋ
dulcius eis. O quid gaudij erit ſingulorum ſpectare
ordines ſanctorum. Maxime autem quos dilerimꝰ
magis. quorum iam lectitamꝰ libros. vt Auguſtinū
Hieronymū ꝛc. videre preſentialiter. audire ꝛ dul/
ces reddere voces. Et precipue viſere parentes quos
mortuos luximus in hac vita Uere ergo innumera
erunt gaudia prouenientia de ſupra.

¶ De gaudijs ex hijs q̄ iuxta ſunt. Notula ſecūda

Porro de iuxta etiaꝫ plīma habebimus gaudi/
oſa obiecta. ſcilicet iſta.

Cōſors. theſaurꝰ. ornatꝰ. eſca. miniſter

¶ Hec ponimus ideo de iuxta. quia debent verſari
circa beatos. Et primo gaudere habent de conſortij
propinquitate. qꝛ amici cōcordes. de quo iam multa
tetigimus ſupra Et deficit omnis lingua ¶ Secun/
do de theſauro a diuina ſapientia eis repoſito. ꝛ iux/
ta ad manū parato. Tunc em̄ ait Bonauen. apien/
tur omnes illi theſauri eterni dei: in quibus omnes
delitie ꝛ diuitie abſcondite ꝛ dabūtur ſanctis iuxta
merita Tanta āt in horum theſauro ꝯtinētur ꝙ ne
mo ea nouit niſi qui dat ꝛ qui recipit ea Tanta enīꝫ
eſt in theſauro hoc ſapientia ꝙ ſalomonis ſapientia
eēt hic ſtulticia. ſampſonis fortitudo debilitas Mo
narchia octauiani ſubiectio. Diuitie creſi paupertas.
velocitas aſchelis tarditas longeuitas mathuſalem
vix momentū. oīs vite huius iocunditas ibi triſticia
eēt. Tantis theſauris qui volet ditari ſtudeat hic pa
ti. ¶ Tertio gaudebunt de mirifico ornatu Loci. cō/
ſortij. omnis rei. ¶ Locus enim erit ſpecioſiſſimus
quippe regnum decoris Ciues omnes duplicibꝰ ve/
ſtiti. auro primo amicti. omnes togati ciues. Tan/
tuſqꝫ illic erit omnium ornatus ꝙ omnis creatura/
rum ꝛ artium decor. tamen etſi in vnum cōpactus illi
nō poſſet cōparari. Grandis triumphalis ornatꝰ ro
manorum. ſed longiꝰ ille preſtat. Illic equis albis
primꝰ omnium inuectus eſt camillus curru inaurato
capite ornato lauro. Sed ſancti his equis eo curru

eo ornatu inuehebentur vt ꝛ phebeus currus mireꝛ Et
illi i capitoliū deducebāꝛ vbi poſt pleriqꝫ ab hoſtibꝰ
obtrūcati Sed hij in ciuitatē ſcām i tēplū ſalomōis
ſꝑ ſecuri. ſcōꝝ phalāgiꝫ excipiendi. q̄rū ſinglā agmi/
na ſuis cātibus ſimphonijſqꝫ ꝓcedēt ¶ Quarto de
victu ꝛ cōuiuijs gaudebūt q̄ i ꝓ̄ptu aderūt Spirita
li eñi refectiōe reficiet trinitas ſcā vniuerſos q̄ om/
ni corꝑali lōge ſuauior erit quāto ſpūs rōnalis corꝑe
preſtat. ꝛ ſpiritalis cibꝰ alimēto corꝑeo O terqꝫ q̄ter
qꝫ btōs q̄ ad cenā nupciaruꝫ agni vocati ſūt. Et vere
bti q̄bus datū eſt māducare panē in regno dei q̄bus
cōuiuia parat deus ¶ Mira enim ꝛ incogitabilia
gaudia ꝯtinebūt illa ꝯuiuia ex dignitate miniſtran
tis ex charitate eꝰ qꝫ cōuiuātiꝫ. ex ferculorum opulēcia
ex miſtroꝝ freqn̄tia ex muſicoꝝ iſtrumētoꝝ reſonātia
Poſtremo quātum gaudiū erit beatiꝫ ex illa āmiſtra
tiōe ſūmi illiꝰ dñi miniſtri qꝛ mari. Ille eñi miſtrat
nō ſolū vt dixîmꝰ menſe cōuiuarū. ſed ꝛ votis omni/
um deſideriorum. In primis votiue excipiendo. dei/
de omnibus votis ſatiſagendo. Tuncqꝫ te conſtituet
ſuper omnia ſua. iplebitqꝫ in bonis deſiderium Ve/
re ergo ineffabiliter ex his gaudebis

De gaudijs ab intra Notula tercia

N Iam videndū q̄ꝫ ra erunt beatis gaudia ab itra
Et certe multa ꝛ maxima quia ab intꝰ eſt om/
nis ſanctorum gloria. que ſunt iſta.

Aurea. tres. dotes. ſeptē. tot premia q̄cquid

¶ Primo ab intꝰ habebūt aureā ꝛ inde ineffabiliter
gaudebūt. Eſt āt aurea ꝑmium ſubſtantiale. qđ me
thaphorice dicitur corona. tū ex pte perfectionis me
riti ꝛ premij Meriti quidē quia nō reſpondet gene/
ri opis. ſed radici charitatis. Perfectiōis quia hanc
ſignat figura circularis. Premij qꝛ ꝑ hanc efficitur
hō particeps diuinitatis ꝛ ꝑ cōſequens regie poteſta
tis. Qui eñi pulchriori corona aurea volet coronari.
ſtudeat intenſius amare. Et cōuenit hec aurea cum
dotibꝫ aie. vel cōtemplatione diuina. de qua ſupra
¶ Secūdo gaudebūt ſcti ab intus tribus dotibꝫ aia
rum. De quibꝫ dotibus latior fit ſermo in ſcriptiꝫ do
ctoꝝ. Nos breuiter dicimꝰ ꝙ ſm methaphoram do/
tis realis dicitur dos in patria Nō quodcunqꝫ donū
datū aie in traductione ſui in gliam. ſed donū preci/
puum aiam ad actum vite glorioſe diſponens quod
dat deus pater aie beate ad poſſidendū. vt fit in ma
trimonio corꝑali. Hinc dotes anime ſunt quedā do
na precipue diuinitꝰ anime in traductione ſui i glori
am data quibus aia imediate deo cōiungitur tanq̄
principio vite ſue. ꝛ ad ſpōſi amplexus idiſſolubiles
introducitur. Et ſunt he anime

	Apta viſio		ꝯgnitionē claraꝫ
dotes	delcābilꝰ fruitō	vñ elicit	charitatē ꝑfcām:
	ſecura tētio		ꝯtitudīeꝫ firmā.

Alij has aliter ponūt: ſed tamen ſententialiter fere i
idem cōcurrūt niſi ꝙ magis proprie q̄o ad vires.
viſionē. eſtimationem. fruitionem quidam ponant.
Sed paucis de tribus primis quia ꝯiter ſic dicuntur
tangamus.. ¶ Prima eſt viſio apta ꝛ imediata dei
qua diuina eſſentia tota videbitur. nō totaliter Qui ei
creature eſt ipenetrabilis eius abiſſus. ab oibus. ſed
nō equaliter. quia pro meritoꝝ qualitate differēter.
Immediata erit quia ſine medio deferente. diuidēte
vel ſeꝑante. aut etiam obnubilante. Sine medio. ſ.
creature. figure. fidei. aut ſcripture. Videbimꝰ autē
deū cognitione meridiana in ſe in nobis. ꝛ nos i deo
ꝛ deū in omnibꝫ creaturis. Et creaturas in deo cogi/
tione matutina. Videdo aūt deum ſimul ꝛ ſemel vi
ca viſione vident oia ad beatitudinē neccāria. Et per
hanc ait Ancel. iuſti ſcient cuncta que deus fecit ſcien
da. Quid eñi neſcire poſſent q̄ ſcientē omnia vident?
O igitur anima q̄ naturaliter ſcire d̄ſideras illic pro
pera quē ſemel vidiſſe ē omnia didiciſſe ¶ Secunda
dos eſt fruitio vel delectatio que eſt cōuenientis cuꝫ
cōuenienti cōiunctio Que q̄ꝫto magis cōueniūt tāto
maiorē delectationē cauſant. Et tanta eſt delectatio
in re adepta quanta eſt res ipa. quia dicitur deus eſt
infinitū bonū. ergo ꝛ delectatio de eo ſine faſtidio.
Mirātur nec deficiūt in illum quē proſpiciūt. fruū/
tur. nec faſtidiunt quo frui magis ſitiūt ¶ Tercia
dos ē tentio. i. perfecta poſſeſſio ſine amiſſione. ꝛ ſe/
cura ſine dubitatione. Neqꝫ eñi beati eēnt ſi deuꝫ a/
mittere formidarent ¶ Tercium gaudium iternum D
eſt de interioꝝ virium mira ꝑfectione. Nam ſenſus
interiores erunt ꝑfectiores. ꝛ ad gaudiū diſpoſitio/
res ſm Joannem de cambaco ꝑꝑ. xij. que faciūt ſen/
ſibilium interiorum ꝛ exteriorum maxiam delectati
onem Et cōplectūtur verſibus iſtiꝫ

Pura. bōa. aſt etas. ꝑfectio niſi noxꝫ. actuſ
Nō vexās. merū. ꝑſtās. diſtās. ds. his plꝰ.

Primū eſt debita ſpūum q̄ꝫtitas vel maior coꝝ puri
tas Secundū cōplexionis bonitas. Sanguinei eni
ſunt magis ad delectationes apti q̄ꝫ melācolici. Ter
tiū eſt iuuenilis etas. In ſenibus eni ē minus d̄ gau
dio Quarto ſenſuum ꝛ operationum ꝑfectibilitas.
Quo eñi potentia perfectior eo operatio delectabili
or. Quintum qꝛ operabimur attentius. quia nulla ibi
impedimenta erūt. Sextum quia ſine leſione orgāo
rum actuabūtur omnes ſenſus noſtri. Septimum
quia nō vexabimur in organis ſenſuum tedio vl̄ la/
bore Octauū quia in illis erit ipermixtio delectatioiſ
cum triſticia. Nonū quia nō minus delectabimur in
proceſſu delectationis q̄ꝫ in principio Decimū ꝙ nul
la diſtantia ſenſatoꝝ impedit ſenſus. Undecimum
licet nō per ſe. per accidens tamen in oibus ſentiemꝰ
deum. Duodecimum in illis ſenſibus plus premiabi
mur quibꝫ magis meruimꝰ. vt patet etiam de mem

bris Et his itaqȝ omnibus cōcluditur grādis viuaci/
tas. perfectio ⁊ glorie felicitas in ſenſibꝫ interioribꝰ
Vide Nider in ſuo ꝑceptorio. Sic etiam vis ꝯcupiſ/
cibilis ⁊ iraſcibilis erunt ibi in felici ꝗ̄ratione Ita ꝙ
cōcupiſcibilis amplius de ſenſibilibꝫ quō nunc delici/
is nō debet curare. Nec iraſcibilis triſti alicui habe/
bit repugnare. Sed in deo debent ſatiari ⁊ quietari
Inquietū enim eſt cor noſtrū donec attigerit ſūmū
P illud quietans. Satiabor igitur cū apparuerit glīa
tua domine. Similiter vis intellectiua erit omī ſcīē/
tia perfecta quodāmodo ſciens innūerabilia. ¶ Per
quinqȝ vt Nider ait influxus Primo eīn cognoſcent
ꝑ ſpecies influxas ſicut alie ſubſtantie naturalr̄ plu
ra. Secūdo per ſpecies acquiſitas hic in via Tertio
per ſpecies receptas per ſenſus corporis glorificati.
Quarto ꝑ illuminationē anime chriſti ⁊ alioꝝ ſupio
rum brōrum. Quinto in dei ſcīētia vel ſpeciali dei in
fluentia noſcent omnia ⁊ indiuidua Ita ꝙ iuxta An
ſelmū ſcient preterita. preſentia. ⁊ ſi que futura. No
tetur tamen circa hoc Guilhel. pariſienſ. in de viuer
ſo Item perfecte ſcient omnium oino hominuȝ ſiue
in celo ſiue in inferno nōia ⁊ genera Omnia item e/
orum opera bona vel mala vnq̄ȝ ab eis geſta: Et licȝ
N grandia videantur q̄ diximus ⁊ creditu difficila qui/
buſdam. erunt tamen illic ampliora Nam omēs ani/
me vires in plena latitudine ait quidam. ⁊ lata plēi/
tudine ibi erunt. Adeo vt latitudo illa lati ſalomōis
qui latitudinem habuit vt arene maris (diſputans
ab iſopo vſqȝ ad cedrum) ibi anguſta eſſet Nam tal'
illa latitudo erit (vt quidā doctor opinar̄) ꝙ nlla co
gitatio alterā nullū iudiciū aliud. nulla affectio alte/
ram excludet Sil' ⁊ ſemel ꝯgnoſcemꝰ deū creatorem
⁊ vltimū creatorū. oēs arenas maris ⁊ numerū culi/
cū ⁊ foliorū arboris Conſtituet eīn nos ſup oia ſua vt
cū angelis clamemꝰ: celū ⁊ terra plenum gloria dei.
Nec ē idignū bris q̄nquidē deꝰ ipē digna hic habuit
opificio ſuo. etiā digna habet q̄ moderer̄. q̄ nō obliui/
ſcatur volatiliū paſſerū ⁊ vento raptoꝝ foliorū arbo
rū. q̄ nil obliuiſci pt. Et hec latitudo nō ſolū erit noti/
ciarū. ſed ⁊ affectionū. adeo vt ois agniti boni mox
etiā debita ſil' aſſit affectio. ¶ Quartū gaudium iter/
nū erit ex ſeptem ptibus btitudinis animarū. quas
Anſelmus enumerat ⁊ Bernar. ſub verſibus.

Mēs ſapiēs. cara. cōcors. ſecura. potenſqȝ
R **Regnās cū xp̄o gaudebit. honorificata**

¶ Pulchre de his in ſilitudibus agit Anſel. Tan/
gamus tantū ſingula paucis. Prima igit̄ ps btitu/
dinis ad aīam pertinētis eſt ſapientia. q̄ tāta erit et
talis ꝙ ſalomonis ſapīa eēt magna inſipiētia Se
cūda pars beatitudinis eſt amicicia ſincera. Nunqȝ
eīn inter illos pt inueniri infidelitas aut inimicicia
Inter quos ē charitas ſūma ſicut inter vniꝰ corpoꝝ
mēbra Meditare igitur de iſta. ¶ Tertia ē concor/
dia adeo ꝙ lelij ⁊ ſcipionis cōcordia ibi eēt diſcordia
Dibus eīn illis eſt vnū cor ⁊ aīa vna. ¶ Quarto ſum/
ma ſecuritas Nil eīn timebūt q̄cquid voluerint habe
bunt Sūma ibi ſecuritas ⁊ ſecura tranquillitas
¶ Quinto ampla potentia. Quicquid eīn voluerint
facere poſſunt. qm̄ ipm omnipotentē in omnibꝫ co/
rum voluntati hn̄t cōcordantē. Sexta ps ē gaudiū
perfectū ⁊ ſummū. cui cōpari nō poteſt aliqđ gaudi/
um mūdi Septima ps ē honorificentia ineſtima/
bilis. Dij eīn erunt ⁊ reges ⁊ filij dei oēs vt ſup teti/
gimus. Has ſeptem partes beatitudinis qui ſimul
in anima habet ille gaudiū perfectū habet ¶ Quin/
tum principale gaudium intrinſecū prouenit ſcđm
Nider ex cōtemplatiōe tātorū premioꝝ. ita ꝙ cernit
ꝙ minimum quod vel vnq̄ȝ cogitauit bonū ſup modū
eſt remuneratum. Pro ſingulis eīn etiā minutiſſi/
mis nō ſolum locutionibus aut actibus virtuoſis.
ſed ⁊ cogitatibus ipſis ſuſcipiemꝰ eterne glorie pon
dus in nobis Vñ tāta erit remuneratio tā mlt̄a ꝙ n̄
poterit numerari. tam magna ꝙ nō poterit mēſura/
ri. tam precioſa ꝙ nō poterit eſtimari. taȝ copioſa ꝙ
nō terminari.. Vñ ergo pt anima talis letari. O ai/
ma hoc cogita. hoc mēte retracta. cum tibi pie viuē/
ti inferūtur aduerſa. ad hec mente euola. Cum ꝑmit
corpus. cū fremit mūdus. cum inſidiatur diabolus.
ad hec recurre. his mentē delinire ſtude. quia id q̄d
in preſenti eſt momentaneū ⁊ leue tribulatiōis no/
ſtre. in ſublimitate eterne glorie pondus operabitur
in nobis ¶ Poſtremo gaudiū mentis intrinſecum
prouenit ex perfecta adimpletione omniū deſiderio/
rum Replebitur eīn illic in bonis deſiderium nr̄m
Omne enim quod nolemus deerit. ⁊ omne quod vo/
lemus aderit. Nam in illis duobus iuxta Auguſtinū
beatitudo principaliter cōſiſtit. ſcilicet in neceſſaria
abſentia omnis mali. ⁊ in neceſſaria preſentia omis
boni. Si enim ait q̄ris quid ibi eſt. aliter non poteſt
reſpōnderi niſi quicquid boni eſt ibi eſt. ⁊ quicquid
mali eſt. ibi nuſq̄ȝ eſt. Nihil item exterius eſt quod
ibi appetatur. nihil interius quod faſtidiatur Erit eī
deus omnia in omnibus. Ex predictis enim cōijci vt
cunqȝ poterunt gaudia interna.

¶ De gaudijs ſanctorum ab extra Notula quarta

G Gaudia ſanctoruȝ ab extra poſſunt notari ex
his ⁊ principaliora ſunt iſta.

Dotes. aureole. fructꝰ. ſenſꝰ. bona ſeptez.

In primis corpꝰ ex q̄tuor elemētiſ ꝯpoſitū q̄tuor do/ H
tibꝫ q̄ ſc corpꝫ btōꝝ diſpōnēs ꝑ q̄s aīa bꝫ pfciꝰ ꝯiūgūt̄
ē remūerādū Terra ei hēbit eṫnā imortalitatē Aq̄ oi/
modā ipaſſibilitatē. Aer mariaȝ agilitatatē. ⁊ ignis
ſplēdidiſſimā claritatem. Nam hec quattuor perfici
unt anime gloriam vt habeat corporis ſubiectionē
plenā. Quorum duo pertinent ad ſenſum ⁊ duo ad
motum vt eſt videre in ſcriptis doctorum.
¶ Prima dos eſt claritas Seminatur enim corpꝰ

in ignobilitate. ſurget in gloria. Configurabit enim
ea corpori claritatis ſue. Unde non ſepties tantum
ſed iuxta quorundam ex ſcripture ⁊ ſanctorũ dictis
deductionem erunt minimorum ſanctorum corpo/
ra ſole tricenties. quadrageſies bis ſplendidiora.
Quanta ergo putas maiorum ſanctorum quanta
claritas item regine ⁊ regis chriſti Qualis autem e/
rit hec corporum ſanctorum claritas non omnibus
certũ eſt. vt in de vniuerſo dicit Guilhel. Erunt tam̃
clara vtroqꝫ mõ quo aliqua dicuntur clara. Peruia
ſcꝫ vt aqua vel vitrũ. vel aurum. ⁊ lucida ſicut ſol lu
na ⁊ ſtella. Peruia quidẽ (vt Greg. ait) btõrum ciui
um corpa ſibĩuicem ⁊ claritate fulgent ⁊ purita/
te tranſlucent. ¶ Occultatio tamen ⁊ manifeſtatio
ſubdetur imperio voluntatis Imperabit em̃ deꝰ aio
⁊ animus corpi. Et teſte Auguſtino in. xxij. de ciuitate
dei Omnes que nunc latent armonie corporalis nume/
ri nõ latebunt intrinſecus ⁊ extrinſecus ꝑ corporis cũ
cta mẽbra diſpoſiti. O quale ſpectaculum ibi. Luci/
da quoqꝫ erunt quia magis ſole vt dictum eſt fulgen
tia. O qꝫ clara ⁊ luminoſa patria. vbi tã innũera glo
rioſa lucentia corpa. Uere ciuitas illa nõ egebit lumie
ſolis neqꝫ lune ¶ Secũda dos eſt ſubtilitas Semina
tur em̃ corpus aiale ſurget ſpũale. i. adeo ſubtile erit
vt ſi caſu poſito eẽt aliquis murus eneꝰ tante ſpiſſitu
dinis q̃ta eſt circũferentia inter celũ ⁊ terram. facili
us (vt aiunt) illud poſſet penetrare in ictu oculi qꝫ nẽ
ſubtilius ſolis radius vitrũ. diuina tamen non ſua
forte potentia neqꝫ virtute. Unde ⁊ cum corpore nõ
glorificato p̃t eſſe in eodem loco. reddere ſe palpabile
ad nutum. ⁊c̃ ¶ Tertia eſt Agilitas Seminatur ei
in infirmitate ſurget in virtute. Tanta em̃ erit agi/
litas corpm vt cogitationũ volubilitati ab Auguſti.
cõparetur. Ait eñ Ubicunqꝫ volet eẽ animus ibi pro
tinus erit ⁊ corpus Et alio in loco ait Qꝫ corpus glo
rioſum vtraqꝫ interualla pari celeritate attinget. ſic
radius ſolis. Quarta ẽ ipaſſibilitas ſeminat̃ in corru
ptõe ſurget i icorruptõe Mortale iduet imortalitatẽ
adeo vt nullis armis. nullis penis affici poſſet De qbꝫ
ſingulis mľta doctor. Preſertim Guilhel. in de vni/
uerſo agunt. Uere ergo corpus veſtimẽtis aliis nõ
egebit cũ veſtimentis gľie talibus adornatum erit.
O hoc attende caro miſera ⁊ eſto anime ſubiecta. vn
de tanta in te fiet bonorum redũdantia ¶ Secũdo
ſanctorum corpora dotabũtur ⁊ ornabũtur multipli
ci aut triplici aureola. Que licet ſint premiatio men
tis. redundant tamen foris in corpus. verſꝰ. Aureo
lam martyr: doctor virgo retinebit. Quales autẽ erũt
virgines. qꝫ cõgrue tres ponantur multis perſuaſio
nibus a doctis traditur. Preſertim in ſuo p̃ceptorio
late de his agit Nider Sic etꝫ palmã datur his q̃ i de
ſiderio illa precellentia opera habent. vt canitur de
Martino qui deſiderio martyr fuit Excellent̃ hi de
his operibus excellentius remunerabũtur. ⁊ de cete/
ris etiam nil manebit irremuneratum ¶ Tertio do
tabitur fructibus. Eſt aũt fructus gaudium ⁊ delcã
tio de exercitio ſpũali. Et diuiditur in triceſimuꝫ ſex
ageſimũ centiſimũ ſm̃ tres ſtatus ꝯtinentium. ſcilicꝫ
cõiugatorum. viduarum. virginum. De quibus late
agunt doctores ſuper quartum ſententiarum.
¶ Quarto corpus glorificabitur ex ſenſuum externo
rum actuatione. Totaliter eñ homo glorificabitur
⁊ omnes ſenſus ibi actu erunt in vltimitate ſue per/
fectionis ⁊ actualitatis. Socius em̃ laboris debꝫ ſo
cius eſſe glorificationis: Et ſinguli ſenſus optima et
cõuenientiſſima ibi obiecta habebunt. vel ſaltem vt
ſanctus Thomas ait per ſpecies influxas. Et i gene
re loquendo ſenſuũ gaudium augebitur ex ſex iuxta T
Joannem de cambaco.

Cõmoda. ⁊ obiectꝫ. acuit. diuiſa. d̃s nil

¶ Primo ex reſtitutione cõmodi naturalis Statꝰ
em̃ glorie ꝑfectiora reſtituit qꝫ in paradiſo perdita.
ſed ibi amenitas ſumma: ⁊ tantum cõmodum habu
iſſet ibi homo vt dicit Nider ex lumine lune ſicut nũc
ex lumine ſolis. Secundo ad magnitudinem delcã/
tionis ſenſuum faciet melioratio obiectorum. omiũ
um ſcꝫ ſenſibilium. Et hoc in augmentatiõe lucis
in clarificatione coloris. in cõuenientia mẽbrorum ⁊
in pulchritudine corporum beatorum. vt patet ex di
ctis. ¶ Tertio ex ſenſuum acumine q̃ nulla q̃talibꝰ
vt nũc obiectorũ claritate offẽdi poſſent. aut iure libe
rari. ſꝫ intente ꝑſpicere ſp. Quarto auget diuerſitas
ſenſibiliũ. Nã ꝑ ſpẽs receptas videbũt ſpẽs ⁊ ſperas
celoꝝ. ꝑ ſpẽs influxas de qualibet ſpẽ aialiũ plãtarũ
⁊c̃. ⁊ corpa xp̄i marie btõꝝ. Quinto augebit delcãtõ
nẽ ſenſatio deitatis i q̃libꝫ ſenſibili: Nã lꝫ ꝑ ſe ſenſus
deũ videre nõ p̃nt. per accidens tñ. ſicut ex locutione
ꝑcipit̃ vita. imo clariꝰ multo. Sexto augꝫ qꝛ nlľa di
ſtãtia ſitꝰ aut inſtitiũ poſſꝫ ſenſibꝫ afferre aliq̃d ipe/
dimentũ q̃n eq̃ bñ ſentiet ſitũ obiem̃. vñ oẽs vidbũt
xp̄m Nã ⁊ i via q̃dã a remote meliꝰ ꝑſpiciũt rẽ obie
ctã. Grãdis ğ delcãtio ſenſuũ Ocľs em̃ iuxta Nider
q̃nꝫ vidbit i gñe. ¶ Prĩo ñ exñtia pꝰ iudiciũ vt flores
aialia ⁊c̃. qꝛ i ſtatu inocẽtie videſſẽt ea. 2° mõꝫ cũ elem̃ D
tꝭ purgatũ. 3° corpa btõꝝ. 4° pcãs in iferno dãnato
rũ. q̃nto xp̄i hũanitatẽ Sic aures paſcent̃ ſuauiſſimis
vocibꝫ colloquiĩs cãtilenis. etꝫ auiũ ꝯcẽtu ait Nider
ꝑ ſpẽs influxas. ⁊ oĩa gñã muſicoꝝ audiẽs omẽs ſo/
nos ſiľ ſñ reuerberatiõe aeris. diſcernet vnũ ab alio
qꝛ nõ ipediet ita de lõge ſic a ꝓpe ſñ obſtaclo impedi
mẽti O qꝫ dulcit̃ ſonãt ibi organa ſcõꝝ. Tertio olfa/
ctus ſuauiſſiõ odore Eccľia eñi cãtat qꝛ odor ſuauiſſi
mus erũt corpora ſcõrum. Si em̃ flores ⁊ herbule ⁊
q̃daꝫ inaiata olent tanta fragrantia quõ putas illic
fragrabunt ſcõrum corpa quarũ hic plures oſpergũ/
tur ſuauitate inaudita. Dupliciter guſtare dicuntur
p̃mo modo ꝑ intentionalem imutationem lingue a

ſapore ſcis inherēte Alio mō p influxū ſpērum a deo Sȝ an nō etiam ibi fruct⁹ terre ſublimis. pāis ille cē nus dulcis erit guſtui Mod⁹ tangēdi iuxta ſcm̄ tho. erit imutatiōe ſpūali aut influxu O quā ieſū tāgem⁹ quā āplexabimur aīcos. Et ñ oblcātio ſingulis ſenſi bꝫ erit. ſȝ p totū redūdabit corp⁹. vt vult vallē. i ſum mo bono ¶ Sūt qȝ hic ꝯmeōrande ſeptē btitudies partes quibus dotabūtur corpa btōꝝ que a btō ber nardo traduntur.

pma pulchtu do ſine defor mitate	ſcda veloci tas ſñ tardi tate	tcia fortitu do ſñ infir mitate	qrta libtas ſñ captiuita te

E Corpe pſcet erȝ. velox. fortis. qȝ liber

qnta pleītudo deli ciaꝝ ſñ oi dolore	ſexta ſanitas ſñ egritudie	ſeptia imortali tas ſine fine.

Plenus delicijs. ſanus. nūqȝ morietȝ

Et hec gaudia ex pte corpis ab extra.

Gaudia de ſubtus Notula quinta

D E ſubtus qȝ naſcent̄ ſcis gaudia ex hoꝝ contē platione gratiſſima.

P Sub celos. mūduȝ. ſub et hoſtȝ. pēa ceat⁹.

In primis ei ſub ſe vidēt ⁊ luciđiſſime ꝯtēplātur celo rū motū vel ſtatū planetaꝝ orbes. ⁊ oēm ordīeȝ ⁊ rō nē celi. Sciētqȝ tunc ſi qs ꝯcētus eſt ſeptē orbiū: qs ſperas greci vocant. q̄ vt aiūt tāt⁹ eſt ac tā imenſus vt hōis effugiat auditū Hec inqȝ oia tunc pfectiſſi me noſcent. pp que ſciēda illi antiq̄ phi tātis labori bus ſe ſubdidere. In quoꝝ agnitiōe em̄ dixerūt con ſtare gaudiū vt merito illi⁹ ſcie agnitiōe cōtemnere⁹ oia ¶ Secūdo ſub ſe ſuſpiciūt mūdum. de quo quia ei⁹ picula tā innūera euaſerūt imenſū hñt gaudiuȝ. Vñ quidā. O dñe de⁹ ſi nūc tam graue piculum eſt i bello. qītū erit gaudiū de triūpho Hic lēti dicēt. ps. canticū Aia nrā ſicut paſſer erepta. Nota hic de ino natione mūdi ⁊ elemētorū qīiocūda coꝝ viſio Ter tio plurimū gaudebūt qꝛ coꝝ hoſtes ſcabellū pedum videbūt. pura mūdū. carnē. ⁊ demonē. qs oēs p diui nā ſapiam ſupauerunt. ⁊ e⁹ potētia victorie palmaȝ de eis reportauerūt O qītο putas gaudēt gaudio qñ tot vidēt ab his hoſtibꝫ qītidie deiectos ⁊ deici ⁊ ſe ñ poſſe deuinci ¶ Quarto videbūt dū penas ꝯtēplant̄ vel mūdi aut purgatorij in qbꝫ fuerūt ꝙ eas euaſeīt ⁊ p eas ad tanta pmia puenerūt Letabūtur em̄ p di ebus qbꝫ viderunt mala. Sȝ vt oia electis in gaudi um ꝯuertātur. etiā de inferno gaudebūt. qꝛ eū euaſe runt. ⁊ ne ibi patient̄ ſecuritatē acceperūt. tū quia ad uerſarios ſuos ⁊ hoſtes ibi videbūt torqueri. Et leta bitur iuſt⁹ cū viderit vindictam. vt pulchre deducit Raudenſ ¶ Poſtremo gaudebūt ob pctā q̄ vel p dei grām vitauerūt. aut p pñiam correxerūt. ⁊ ꝙ āplius peccare nō poterunt. eo ꝙ in bono ꝯfirmati ſunt. Pro quoꝝ oim malorū euaſiōe egrediētur ⁊ cū ma ria tranſito rubro mari hymnū dicent deo Et ꝯſtitu ent̄ duo cherubi. i. duo chori pſallentiū alter acclamā tes ad alterū Scūs ſcūs q̄ nos liberauit

¶ Quō vndiqȝ gaudia habebūt Notula ſexta

P Oſtremo vndiqȝ gaudia hēbunt tā multa et multiplicia ꝙ eos intrare nō poterit. ſed ip ſi in ea intrabūt. q̄ etiā omne eloquium exce cedunt Nam vt quidam dixit. Sicut piſces maris vndiqȝ circa ſe habent mare. Sic ſancti vndiqȝ gau dium modis dictis. ⁊ circū circa gaudia ſemp plena quorū multi multa enūerant in particulari. vt Ber nardus. Eſt ibi pax pietas lux virtus ſplendor hone ſtas. ⁊c. Sic ⁊ franco de gratia in fine ⁊ alij verſib⁹ plura cōplectuntur. ſed īpoſſibile vt innumerabilis multitudo nūeretur. ¶ Tanta em̄ ſunt gaudia ⁊ tam multimoda ꝙ omnes geometre non poſſunt ea mē ſurare. nec arithmetre nūerare. nec oratores explica re: Qui vult ergo tanta gaudia oportet patiatur mlt ta. A

¶ De celeſtiū gaudiorum magnitudine. § ij.

N Unc de gaudioꝝ celeſtium videndū eſt ma gnitudine. Nō enim ſolū ſunt multa. ſed eti am grandia adeo vt nullus poſſet vel eſtia re minima celi gaudia. que tamen habent multa ag grauantia ſcilicet B

Infin. ſūt plēa. ſūt puraqȝ. finis ⁊ ordo.

¶ Primo aggrauātur ex quadam infinitate. Nam ſanctus Tho. hec celi gaudia enumerat inter illa ea quodāmodo infinita ſupradicta Neceſſe eſt illa eē p grandia ¶ Secūdo ex plenitudine Ibi em̄ plenum erit gaudium adeo vt oēm illa plenitudo excedat in tellectū vt deducit Ancel. in ſuo monologio. Tertio ex puritate Nulli⁹ em̄ cōtrarij triſticie. ſ. aut meſticie erit admixtio. ſed ſola ⁊ pura gaudia ¶ Quarto gau dia augmentātur ex eorū finalitate. Nā ſi cūcta gau dent adepto fine. mirabiliter gaudebunt qui hāc glo riam tanqȝ finē habebūt Ad hec enim cōditi ſumus. Auguſti. Quis alius noſter eſt finis qȝ peruenire ad regnū. cuius nullus eſt finis. ¶ Poſtremū grauatur etiā ex ordinabilitate. Multum enim facit ordo ad gaudiū. ⁊ ibi omnia ordinatiſſime diſponētur Vnē ⁊ varie illic p meritorum varietate habitatiōes erūt Iuxta illud euangelij. In domo patris mei māſiōes multe ſunt. De quibus Nider latius agit. Propter hec ⁊ ſimilia valde augmentantur celi gaudia Adeo ꝙ Guilhelm⁹ piſienſ. mirabūdus inquirit. quomo do poteſt tanta ferre anima humana. Sed clarum eſt q̄ gaudia dedit ille animā capacem eorum reddit Grandia ergo ſunt celi gaudia. de quibus vere dixit Auguſtinus. ¶ Qȝ fide non attinguntur. ſpe non

capiũtur. charitate nõ apphẽdũtur deſideria ⁊ vota
traſcendũt. Acq̃ri pñt eſtimari nõ pñt. Si ergo delcãt
mẽtem magnitudo pmiorũ. ñ creat certamẽ laboꝝ.

¶ De gaudiorũ ppetuitate. § .iij

E D E gaudiorũ pmanẽtia tenẽdũ q̃ pmanebũt
ſiñ faſtidio ⁊ ſiñ termio. Siñ faſtidio. Spirita
les eñ delicie q̃ magis hñtur min⁹ faſtidiũtur. Vñ
ſp aderit ſitis atq̃ ſatietas. Lõge tñ erũt faſtidiũ aut
neccitas. Siñ termio q: erũt etna. Securitas eni aīt
pſ. erit vſq; in ſempitnũ. ⁊ Aug. btitudinẽ oim bo/
noꝝ celeſtiũ pficit ſecuritas etna ⁊ ſecura etnitas. q̃
ſi ſola deeſſet oia mi⁹ eẽnt ex tiore amittẽdi. Sz dñs
dr. Gaudiũ vr̃m neõ tollet a vobis. O h̃ notet mens
meditãtis q̃ ſit vis etnitatꝭ. Eſt ei eternitas itermi/
nabil vite tota ſil q; pfecta poſſeſſio. O v̓ba trutinen
tur. Et null⁹ erit labor dur⁹. nullũq; tps videbit lon
gũ q̃ glia eternitatis poterit acq̃ri

¶ De gaudijs ſingularib⁹. § .iiij.

C SRũt q̃z in celis non mõ gñalia gaudia: ſz ⁊ ſin
gularia glia nec cogitari pñt in h⁹ vite ãguſtia
D ⁊ lõge bis meliora. Perfruẽtur eñ oim bonorũ abũ/
dantia. vt pulchre in ꝓlogio ſuo deducit Ancel. de
ſcẽdens ad ſingula deſiderabilia. ⁊ Anthoni. põit ſe
ptẽ bõim deſideria q̃ illic erũt ĩpleta. ſ.

Scire. regẽt. famã. diues. carꝫ. ⁊ tenet eſſe

¶ Primo deſiderat hõ inq̃ztũ intellectualis ẽ. ſcire
Et iſtd bõis adĩplebit qñ in deo oia ſciet q̃ deſid̓rat
Iuxta illd Hiere xxxi. In die illa nõ docebit vnuſqſ
q; prim ſuũ ⁊c. Quid ei poterit eẽ qd neſciũt q̃ ſcientẽ
oia videt. Scdo inq̃ztũ ẽ hõ rõnalis deſiderat vitam
bñ regere viuere. ſ. ſz vtutẽ. ⁊ tc rõ ſubiectiſſiã erit do
⁊ cetera rõi. Tertio dſiderãt bõrẽ ⁊ famã. Faciet eoſ
deus ſibi regnũ ⁊ ſacerdotes ⁊ exultabũt ſci in glia.
Quarto cupiũt ditias. Ibi veniẽt oia bõa pit cũ illa
btitudine. ⁊ glia ⁊ ditie in domo coꝝ. Quinto cupi/
unt maloꝝ carentiã. Et ibi accipient ſecuritatẽ Ab/
ſterget ei ds lachrymas. ⁊ nõ erit ampli⁹ tior in finib⁹
coꝝ. Sexto cupiũt delectatões ⁊ oẽ bonũ. Et ibi ab
undãtia oim bõꝝ fruẽt. Et torrẽte voluptatis ſue
potabit eoſ de⁹. Poſtrẽo cupiũt ꝯſuatõez ſui eẽ. Ibi
accipiẽt ſempiternitatẽ q̃ nũq; poterit termiari. De
ſideriũ g̃ ſuũ. vt dr Prouer. x. Iuſtis dabit. Nã deſid
riũ iuſtoꝝ oẽ bonũ. vt dr Eiuſd. xi. Et dr Exodi. 33.
p dñm: Ego oñdã t oẽ bonũ. Oẽ ergo h⁹ vite gaudiũ
ibi cũ multo fenore reddet aut ꝯmutabit in meli⁹ et
mai⁹ bonũ. vt Lauré. de valla deducit in ſuo de ſum
mo bono. ꝯcludẽs illic eẽ oia vite h⁹ dſiderabilia. pt
ea q̃ fuerit ab etni loci illi⁹ maieſtate abhorrẽtia. vt
venatiões. aucupia. piſcatiões. Quoꝝ ꝯpotes. nõ ẽ
q̃ hec futilia aut plane puerilia deſiderem⁹. q̃ ſi oĩno
voles. facile obtinebis ⁊ vberiora q̃z cogitas. ſz mihi
crede ñ voles. Nã ⁊ nc viri fcti q̃b⁹ pueri oblcãbamur
ridem⁹. Nihil igit rebꝫ hũanis abrenũciare timea⁹.

nihil nob depibit. oia reſtituet q̃ reliq̃rim⁹ ob deũ
Et reſtituet cẽtena ꝓ ſingul vel eiuſdẽ gñis vl diuer/
ſi. tñ vtrocũq; mõ ⁊ melioris ac ſãctioris. Nã de⁹ nr
oia erit nob i oib⁹.

¶ De gaudioꝝ celeſtiũ pminentia. § .v.

I IAm oñdendũ q̃ nõ mõ in cel oia delcãbilia eẽt
ſz q̃ ipa inq̃ztũ celũ a terra ita diſtẽt ⁊ pmine/
ant. Nã lz corpalis delcãtio iã magis afficiat. tũ ꝓpt E
maiorẽ ſenſibiliũ pceptiõem. affcũs indiſpõez. ⁊ cor/
poꝝ fortiorẽ imutatiõem. In cel tñ ſpũalia illa gau
dia pſtant. Nã ⁊ ſm ſe ⁊ ſimplr etiã i via delcãtio ſpũ
alis multo potior ẽ q̃z corpal. pp. vi. rões vt aiũt do
ctores.

Preſtat. ꝯueniẽs. amat. itia. pura. diurna. F

¶ Prio q: ſpũal delcãtio i ſe ẽ melior. ſecũdo q: aie
ꝯuenientior. ⁊ ſm ſe ſpũal. tio q: amatior vt d fama
nõis. q̃rto q: ꝯiũgit intimi⁹ nõ ſupficialr. q̃nto q: af
ficit puri⁹ ⁊ quieti⁹. ſexto pmanz diutni⁹. Si g̃ i hac
vita ſpũaliũ delcãtio ſic preſtat. quõ putas delcãbit
fruitio illi⁹ ſũmi icreati bõi. De⁹ eñ ſic pcellit oẽ de/
lectabile in infinitũ. ita ⁊ delcãt p oi delectabili i infi
nitũ. Adeo vt e⁹ oblcãtiõi ꝯpata ois aliũde ſuauitaſ
dolor ẽ. ois iocũditas meror. oẽ dulce amarũ. oẽ qd/
cunq; aliud qd delcãre pt moleſtũ. Nam bis modis
preſtat in delectando:

Intim⁹. intẽſus. gñal. ⁊ inſil. eũus G

Prio inq̃z diua delcãtio afficit intimi⁹. Cetera ei ſu
pficialr ⁊ q̃ſi exteri⁹ delcãnt: De⁹ ãt intime ⁊ i cordis
pfundo. Sol⁹ eñ ipe ſubaz aie ſubtilr penetrat. ⁊ p/
fectiſſime ſol⁹ ꝯiũgitur ei. ſm. ſ. vitatẽ ⁊ intimitatẽ
magꝭ intimior aie q̃z aia ſibĳpi. Scdo delcãt inten
ſius. Nã ſi creata ẽ delcãbilis. lõge delcãbilior condi/
tor e⁹. Infinicies pl⁹ dlcãns oi re delcãbili. Tertio de/
lectat gñali⁹. Alia q̃ppe pticulariter oblcãnt. q: pticu/
lariter pticipãt. vt ſapida ſolũ guſtũ nõ auditũ. So/
nora auditũ nõ viſũ. ⁊c̃ijs. De⁹ v̓o gñalr q: gñale bo/
nũ ꝯtinẽs vt fons oẽ bonũ. Quarto q: cõi⁹ oblcãt. et
ab alia nõ ipedit vt nrẽ hic delcãtiões. Põt eñ gau
dere btũs i deo nihilomi⁹ ſil ⁊ ſel in ceterꝭ oib⁹ illis
bõis delcãbilib⁹. qd h⁹ tpis anguſtia vetat. Poſtre/
mo illa gaudia etna. hec tpalia. Celeſtiũ nũq; decreſ/
cit vis ac magitudo. ſz ſtabil etnalr manet. H⁹ aũt
tpis facile ois euaneſcit voluptas. Neq; nos ſinunt
diu eaꝝ amore teneri. In celo vniuerſa ⁊ ſp aderunt
noſq; nũq; ſatiabimur. nũq; fatigabimur oblcãndo
Om̃n⁹ g̃ ſũt oẽs delitie q̃ fuerũt i mũdo vſz in diẽ iu/
dicij reſpcũ illi⁹ ſuauitatis q̃z ſit vna gutta aq̃ reſpcũ
toti⁹ marꝭ. ¶ De ſpecul pſpiciẽdoꝝ gaudioꝝ. Dẽ

I IAm poſt poſita gaudia annectẽda ſẽ (hꝝ. v
q̃dã ſpecula ſeu cãcelli p q̃ vl q̃s pt ppedi q̃ꝫma
gna ſint. Et licet plurima ſint. ſufficiant tamen iſta H
annotaſſe hic.

Et xps. ſcti. mẽs. guſtus. ſcripta. creata.

Primꝰ cācellꝰ vel ſpeculū ſpcāde gl'e illiꝰ ſumit̃ ex p
te xp̄i Et h̄ qꝛ ip̄e ſolꝰ nō pura aliq̄ creatura gl'aꝫ illā
nob reparare potuit Cōſtat ḡ eā fere infinitā q̄ nō niſi
p infinitū potuit reparari. Secūdo ex eo ꝙ tāta tā di/
gnatiē ꝓ nobis incarnatꝰ egit Nā ſi dū adhuc inimici
eēmus tāta exhibuit q̄bꝫ rebꝫ nos nō dignabit̃. ſi amici
fci fuerimꝰ Quid ꝛ q̄le putas ait Aug. dn̄s fuat in re
gno fidelibꝫ q̄ mortē ſuā p̄ſtitit infidelibꝫ moriendo
ꝓ ipſis ꝛc. Tertio ex magnitudie p̄cij q̄ gl'aꝫ illā nob
emit. qꝛ ꝓ eo p̄cioſū ſanguinē effudit. nō corruptibili
bꝫ auro vel argento acq̄ſiuit. Veriſil'e imo certū eſt
ei ineſtiabl'r magnā eē illā gl'aꝫ quā ſapiēs ille mer/
cator ſapia p̄ris ꝯpauit p crucis ignominiā ꝛ p incō
p̄henſibilē gaudij oblcātiōēꝫ. ꝓ q̄ tm̄ ſuſtinuit dolorē
Qlatiꝰ hec ſc̄cū trutinet piꝰ meditator ¶ Secūdus
cācellꝰ vel ſpecl'm ſuit̃ ex pte ſcōꝝ martyꝝ. ſ. ꝛ ꝯfeſſo
rū q̄ tā dira ptuleꝛt ꝓ accipiēda illa gl'a Sci em̄ ludi
bria ꝛ verbera expti ꝛc. Et nō ē veriſil'e ꝙ ſint decep
ti. qm̄ plīmi coꝝ ſapiētes illūiati ꝛ ſpūſcō fueꝛt plēi
Nā ꝛ ſublimia de illa gl'a dixerūt Et ſepe tā gl'ioſi pꝰ
mortē appuerūt Et felicitate q̄ꝫ angeloꝝ poterit cō
ſiga magnitudo felicitatꝫ celoꝝ Angelis ei pares eri/
mꝰ Tertiꝰ cācellꝰ ſuitur ex pte aiaꝝ. ꝛ p̄mo ex caꝝ ca
pacitate. Nā ſi capacitas aīe viatricis totū mūdum
ꝛ que in eo ſūt ad puritatē exceſſu ſue capacitatꝫ redi/
git. q̄ppe cuiꝰ vna cogitatio totū mūdi ābitum breui
ſpacio includit. ꝛ totꝰ orbis mime eā circūſcribit. nec
aliquid adiplet. Valde grāde necē ſit oꝫ illud bonuꝫ
qđ tāte capacitatis iplet deſideriū. Quicq̄d ei rō po/
terit ſapc. meōria recolere. affectꝰ deſiderare deꝰ erit
ꝛ ſingl'a iplebit Et ex mō ꝯgnoſcendi. Et pte em̄ cog
noſcimꝰ ꝛc. q̄tū ḡ cū apte videbimꝰ. Tertio ex mag
nitudie affcūs. Cꝰ appetitꝰ tā ē imenſus ꝙ necō pt cū
iplere niſi deꝰ. vt ait Augꝰ. Nō ſol aut luna vl' āgelꝰ
Magnū ḡ liquet illud eē bonū qđ tm̄ aie replebit. ñ
ſolū intenſiue. ſꝫ ꝛ extēſiue appetitū Quartꝰ cācellus
ſumit̃ ex guſtu ꝛ cōſolatiōe interna quā deꝰ filijs ſu/
is largit̃ in hoc exilio. q̄s ſic ſepe inebriat vt allicient̃
rapiant̃ ꝛ vix ſe ꝯtinere poſſint. vtꝫ de multis ¶ Qui
tus ex ſcripturaꝝ ꝓmiſſiōe ꝛ figuraꝝ typo Nā maxi
ma dicūt̃ de hac gl'a ꝛ promittit̃ oīm bonoꝝ abūdā/
tia Et tā a ꝓpha q̄ꝫ ab ap'lo. ꝙ oculꝰ nō vidit. nec au/
ris audiuit illa bōa ¶ Sextꝰ ex pulchritudie creatu
raꝝ ꝛ magnitudie bonoꝝ tpaliū Nā ſi tā pulchre ad
ornauit pp nos cōdita. q̄d nobis p̄parauit in p̄ria. Si
tanta tribuit inimicis piē ꝛ amicꝫ in carcere. q̄d ele/
ctis dabit in palacio Sic etiā aliq̄ p̄nt formari cācel
li ex eo ꝙ ſpōſe filij dei ꝛ dei erimꝰ ꝛ alijs multis

¶ Notandū ꝙ pro practica valet crebro hꝰ vite ꝛ
gaudij intenſa imaginatio ꝓut ait in ſuo de ſummo
bono Laurentiꝰ vallenſ Ubi ꝛ pulcherrime gaudio
ſum ꝓceſſuꝫ abcedētis hic aīe deſcribit Plurimū itē
ꝯfert ſupiorū attenta cōſideratio Marie āt ſuſpirio
ſa in gaudia illa celeſtia anhelatio Nam ideo plerīq̄
diu a gaudijs illis retardātur. eo ꝙ nō ſatis votic de
ſiderauerūt illa In principio itaq̄ꝫ leticiaꝝ noſtrarū
gaudia hieruſalē regiōis celeſtis occurrāt. ꝯ nō obliui/
ſcatur ea dextera noſtra. Intentio ſemꝑ illa aſpiret
ꝛ pro illis cōſequendis nullū horreſcat laborē. Nam
ſi conſideremus que ꝛ quanta ſint que nobis ꝓmit/
tūtur in celis vileſcunt cūcta que demulcēt in terris.
ꝛ mala que ingerūtur pro modico reputabūtur. im
mo tanq̄ꝫ eterni hm̄oi gaudij materia amplexabunt̃
dicente apoſtolo. Momentaneū ꝛ leue tribulatiōis
immenſū glorie pondus opabitur in nobis. ¶ Tan
ta itaq̄ꝫ debet eſſe anhelatio deſideriū ꝛ fames ſalutꝫ
oblate. gratie donate. maxime autē glorie repromiſ
ſe vt media morte cōmutanda. putent̃ tantus dolor
ꝙ nondū ibi es. tantus timor ꝙ nō peruenies. vt nil
aliud petere. nil aliud dolere. aliud timeſcere poterꝫ
nihil: vt ſic de hac gloria ſit ſollicitudo ſūma. qꝛ erit
beatitudo perfecta. quam preſtet regnans in ſecula.

A M E N.

**Opus egregiū cuiq̄ꝫ ſacerdoti ac religio
ſo perutile feliciter explicit Ad laudē ſume
trinitatꝫ ineēnuꝫ Anno ſalutꝫ M.cccc.xciiij.**

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

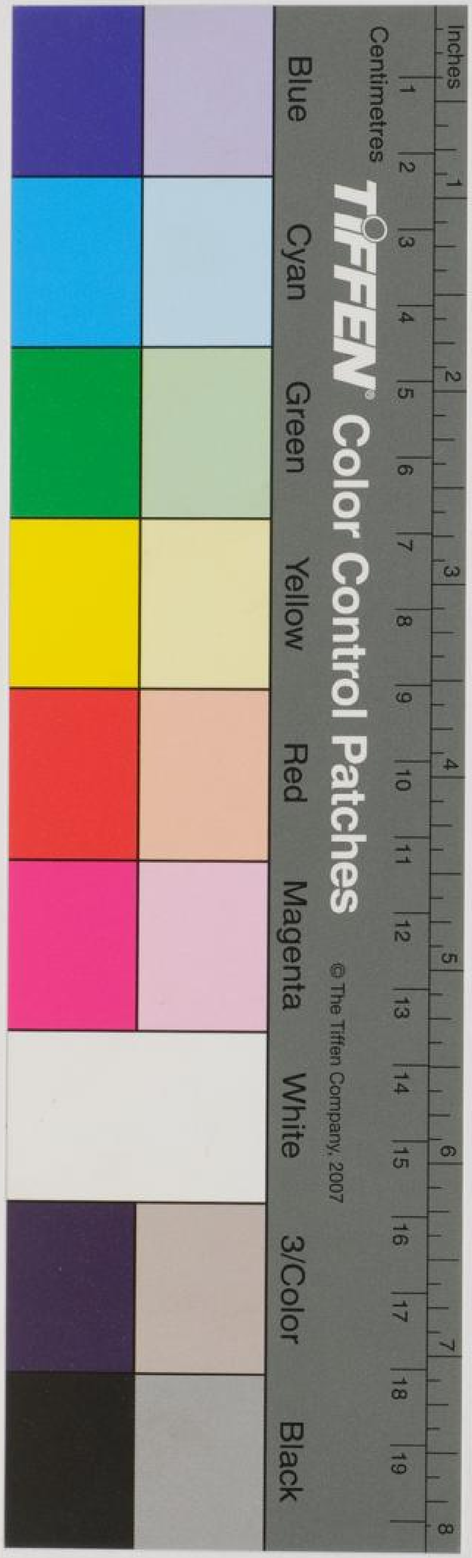
Inches
Centimetres
TIFFEN Color Control Patches
Blue
Cyan
Green
Yellow
Red
Magenta
White
3/Color
Black
© The Tiffen Company, 2007

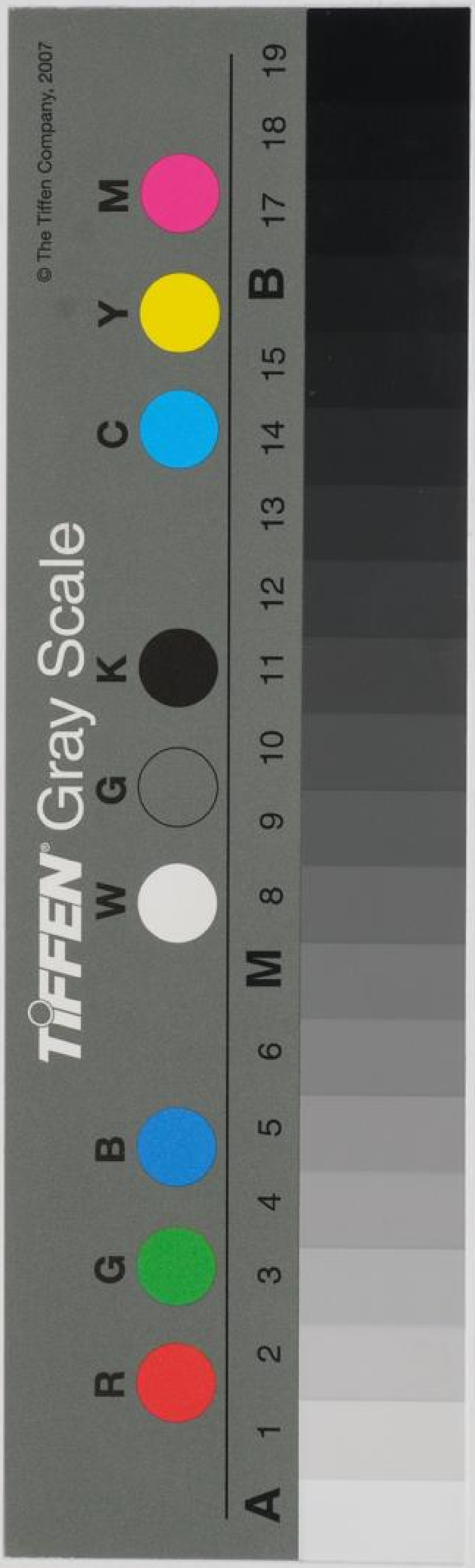
TIFFEN Gray Scale
© The Tiffen Company, 2007
R G B W G K C Y M
A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19